„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 1. **Sobotu 1. januara 1887.** **Lětnik 46.**

K nowemu lětu.

Město nasche njeje tudy,
Pschezo dale wjedże pucz
Waß, wy powołane ludy,
Schtóha chzył ßo ſ njeho hnucz?

Schtoha ſ wótzami ßmy wschitzy,
Kiž ßu byli prjedy naß?
Tola jenoż podrožnizy,
Kiž tu běža pſches ßwój cžaß;

Tak kaž ſ boka běži rěka
W ßwojim starym rěcžnischczu
A wot horow dele cžéka
Pschezo dale po kraju.

Skónczńje wita pak ju morjo,
We nim ſtejo wostanje;
Tak ßo ſkónczi wschitko horjo
Sa naß w morju wěcžnoſcże.

Tehdy, tehdy pucz ßo ſtaji,
Noha mucźna ſaſtanje;
Schtóha pak cži dowupraji,
Schto tam domach cžaka cże?

S nowa nětk ßo na pucz dajmy,
Kij ßwój dżerżo we ruzy!
Ledźby ßebi wopaßajmy
S paßom wěry, modlitwy!

Wodżer Jeſuß w prědku ſtupa,
Naß tež dżerži ſa ruku;
Je-li noha druhdy tupa,
Nowu móz ma w Jeſußu.

Chzyła żadacz wotpocžowacz
Tudy duzy na pucźu?
A niz radſchi pokhwatowacz
Horje k domu wěcžnemu?

Tam, o towarſchojo, kiwa
Wěcžne, kraßne žiwjenje,
W kotrymž duch ßo ſbóžny dźiwa
Na tym wſchěm, ſchtoż doſtał je.

Tam, tam, hdżež ßmy powołani,
Wſchitzy ſ nowa khwatajmy!
Sady njewoſtańmy žani!
Bórſy, bórſy dóſchli ßmy.

Jeſu, njech ßo derje radźi
S twojej ſbóžnej pomozu!
Hdyž nam duzy něſchto ſwadźi,
Stej ty pſchi naß na pucźu!

Běžecz chzemy jenoż ſ tobu,
S tobu pucz ßo minje nam;
Ssmilny Jeſu, wſmi naß ßobu,
Ssobu k Božim njebjeßam!

D.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtwo. Jeho Majeſtoſcz khěžor Wylem dżenża 1. januara ßwój 80lětny wojerſki ßłużbny jubilej ßwjeczi. 1. januara 1807, po tajkim w najſrudnischim cžaßu pruſkich ſtawiſnow, kral Bjedrich Wylem III. prynza Wylema ſa offizěra pěſcheje gardy pomjenowa. To ßo w Königsbergu ſta, do kotrehož města bě pruſka kralowſka ßwójba po njeſbožownej Jenaſkej bitwje pſched dobyczerſkimi Franzowſami cžekła. Wot tamneho wopomnjenja hódneho podawka, pſches kotryż khěžor Wylem do pruſkeho wójſka ſaſtupi, je ßo dżenża 80 lět minuło, a duż drje ßo ſaleži, dżenża na khěžorowy wojerſki běh naſad pohladacz. Někotre dny po pomjenowanju hiſchcże niz 10lětneho prynza ßo kralowſka ßwójba dale k ruſkim mjeſam, do Memela, pſcheßydli. Tam ßo 24. dezembra 1807 prynz do pěſcheho garde-bataillona jako ſekonde-lieutenant pſchija. Hakle ſa 6 lět, 12. junija 1813 jeho kapitana ſczinichu, jako kajkiż ßo prynz na marſchu do Franzowſkeje w lěcze 1814 wobdźěli. Dla jeho wobhladniweho ſadżerżenja w bitwje pola Bar-ſur-tube ßo jemu żeleſny kſchiż ſpożczi. W lěcze 1854 jeho ſa generalneho wyſchka ſ rjadom pólneho marſchala, ſchtoż je najwyſchſchi wojerſki titul w pruſkim wójſku, pomjenowachu. 1. januara 1857 prynz ßwój 50lětny ßłużbny jubilej ßwjeczeſche, a hiſchcze w tym ßamym lěcze jemu ſaſtupjerſtwo ſa jeho khoreho bratra, Bjedricha Wylema IV., pſchepodachu, kotrehož wón 2. januara 1861 jako kral Wylem I. na trónje ſczěhowaſche. Wójna pſchecziwo Danemarkſkej w lěcze 1864 bě prěnja pruha ſa organiſaziju pruſkeho wójſka, wot krala Wylema ſ raſnoſczu a wutrajnoſczu ſpróznjiwje pſchewjedżenu, a kraßne dobycze, kotreż pruſke wójſko w tutej wójnje ſczini, nadźiju dopjelni, kotruż běchu na jeho nowe ſrjadowanje ſtajeli. Hiſchcze bóle ßo prědnoſcze wójſkoweje reformy w ßydomdnjownej wójnje ſ Awſtriju a w wójnje Němſkeje ſ Franzowſkej pokaſowachu, w kotrymajż woběmaj wójnomaj němſki khěžor hłowne roskaſowarſtwo wjedżeſche.

— Swjaſkowa rada je na Frankfurt nad Majnom małe woblehnjenſtwo położiła. Wjetſcha ßyła ſozialdemokratow, bjes nimi tež khěžorſtwoßejmſki ſapółłanz Sabor, je ßo hižo ſ Frankfurta wupokaſała. W bližſchim cžaßu chzedża tež na bajerſke hłowne město Mnichow małe woblehnjenſtwo położicz, dokelž ßo tam ſozialdemokratiſka ſtrona dżeń a bóle ßylni.

— Wjerch-biſkop dr. Herzog w Wrótßławju je w nozy 26. dezembra wumrjeł. Wón bě prěni biſkop, kotrehož po ſapocżatym wujednanju bjes bamżom a pruſkim knježerſtwom na jene ſ woßyrocżenych biſkopſtwow ſtajichu.

Awſtrija. Prjedy hacz je ßo cžěſki ßejm do hodownych próſdninow roſeſchoł, je ßo němſka ßejmowa ſtrona k njewotczakanemu poſtupej roſßudźiła. Wona je cžěſki ßejm wopuſchczíła, dokelž je cžěſka wjetſchina jeje żadanja ſacźißła. Kajke ßu tele żadanja němſkeje mjeńſchiny? Němſki ſapółłanz Plener je je do namjeta ſeſtajał, kotrehož hłowne ßady rěkaju: Cžěſki lud ma wotmyßlenje ſpuſchczicz, runoprawoſcz ſ němſkim ludom doſtacz. Toho dla dyrbja ßo wſchě te ſakonje ſaßo ſběhnucz, kotreż Czechom rune prawo ſ Němzami dadża. Dale Plenerowy namjet ſa krajiny, po wjetſchinje wot Němzow wobydlene, woßebite ßudniſke wokrjeßy żada, na kotrychż ßudniſtwach ma jenicżży němſka rěcz płacźicz; w zyle cžěſkich krajinach pak dyrbi na ßudniſtwach němſka rěcz ſ cžěſkej runoprawoſcz měcz a na wyſchſchim krajnym ßudniſtwje w Prahy jenoż němſka rěcz ßama knježicz. Pódla toho dyrbi němſka rěcz wobkhadna rěcz wſchitkich ſtatnych ſaſtojnikow bycz a ßo we wſchěch cžěſkich wyſchſchich a měſchczańſkich ſchulach wucźicz. Cžěſki ßejm, ſ dweju tſeczinow ſ Czechow wobſtejazy, je tele żadanja ſ krótka wotpokaſał. Wón ani wo nich wuradżował njeje, ale je pſches nje k dnjowemu porjadej pſcheſchoł. Na to němſka ſtrona ſe ßejma wucźeże, pſchipowjedźiwſchi, ſo ßo prjedy do njeho njewróczi, doniż cžěſka wjetſchina jej k woli njebudże. Hacz Němzy ſe ßwojim wucźahom něſchto dozpija? Wot Czechow drje ßami njewotczakuja, ſo czi, tak dołho hacz ſměja wjetſchinu w ßejmje, najßnadniſchi dżěł ßwojich cżeżko wudobytych prawow wopruja. Tež wobſamknjenja-khmanoſcz cžěſkeho ßejma ßo ſ wucźahom njepodtorhnje; pſchetoż ßejm 242 ßobuſtawow liczi, ſ kotrychż jenoż 70 k němſkej ſtronje ßłuſcha, bjes tym ſo je cžěſka ſtrona 170 ßobuſtawow ßylna. Cžeſcha budża po tajkim wo cžěſkich krajnych naležnoſczach ßami jednacz a wobſamkacz dyrbjecz, tak dołho hacz ßo Němzy ßejma ſdaluja. Hdyž ßo w ßwojim cžaßu Cžeſcha ßobuſkutkowanja w ßejmje ſdżerżachu, Němzy toho runja na Czechow njedźiwachu.

Franzowſka. Franzowſki wójnſki miniſter Boulanger je ßo wot toho cžaßa, ſo ßu jeho miniſtra ſczinili, do ſměrniweho muża

pschemĕnik. Kóždu składnosćj wón wužiwa, so by žwĕt pschežwĕdźik, so žebi Franzowska na wójnu njemyšli, a so žo jenož bróni, so by žebi mĕr sdźerżała. Tele dny žo general Boulanger pschi hosćinje, pschi kotrejž bĕchu jenož offizĕrojo pschitomni, s tutymi wo wójnje rosrĕčžowasche. Hdyž žo rosrĕčžowanje runje wokoło „marscha do Barlina“ wjercżesche, Boulanger, kotryž bĕ khwilu pschipošłuchał, sapocża: „Jenož mĕrnu krej wobkhowacj, moji knjeża! Mje wješeli, so žebi wójsko wójnu pscheje, tola pódla wójska je kraj, kotryž chze mĕr mĕcj. Kraj by wójnu jenož se sahorjenjom powitał, hdy by nastork k njej njepschecżel dał.“ Minister k tomu hischcże pschispomni: „Dźiwacże žo tomu sawĕscże, mĕrlubowazy Boulanger je wam nĕschto nowe; hinak wschak je, hdyž jenož wo žamžnu kožu dże, a hinak, hdyž ma cżlowjek samolwitosćj. Nĕhdy žym žam sa wójnu žadał, nětko pak žym pschežwĕdcżeny, so je wójna pscheje straschna, a so toho dla wokanje sa wójnu wótcżinske njeje.“

Jendźelska. Hłowny podawk w jendźelskej politizy je wustup Lorda Churchilla s ministerstwa. Lord Churchill bĕ snaty jako cżĕrjaza móz w nětcżischim konservativnym ministerstwje. Jemu pschede wschĕm maja žo konservativni dźakowacj, so žu pschi poslednich wólbach liberalnu stronu pschewinuli. Lohko móžno je, so Churchill se žwojim wustupom zyłe ministerstwo podtorhnje. Pschicżina, kotraž je Churchilla pohnuła, ministerske sastojnstwo skožicj, leži w jeho pschikhilenju k radikalismu. Wón bĕ napscheczo wschĕm saždam jendźelskeje konservativneje strony namjetował, so ma žo w Londonje dawk na wino a wuhlo sběhnucj, a bĕ gwałtne tworjenje małeho burstwa s wulkich semjanskich kubłow poruczał. W ministerstwje bĕ wón pschecżiwo gwałtnemu wustupanju pschecżiwo irskemu burskemu swjaskej a w swonkownej politizy wón lordej Salisburyej prĕkusche dźĕłasche, kotryž chzyssche na pohnucże jendźelskeje kraloweje wjercha Alexandra na bołharskim trónje sdźerżecj. Churchillej, kotryž chze žebi pola jendźelskeje demokratije dobre mjeno sczinicj, je derje snate, so lud wo wójnu sa tak daloke pschecżelstwo, kajkež je wjerch Alexander, nicžo wjedźecj nochze. S toho jenož jeho spjecżenje pschecżiwo sakroczenju do bołharskich naležnosczow wukhadża. Najnowsche pscheměnjenje w jendźelskim ministerstwje sažo ras pokasuje, so jendźelske strony na pĕsku steja a žaneho tracża nimaju, a so toho dla na žane jendźelske knježerstwo žaneho spuschczenja njeje.

Rušowska. W poslednim czażu njepschestawajzy jendźelske a awstriske nowiny sełżane powjesczе rosschĕrjuja, so je ruski khĕžor duchakhory. „Kölnische Zeitung“, kotraž ma swižowanje s němskim knježerstwom, tutym sełżanym powjesczam napscheczo stupi, pišajo: „Hdyž je to wrótnosćj, dha ma tuta wrótnosćj s najmjeńscha methodu“, tak móhli wuwołacj, pschehladawschi sabłudnjaze powjesczе, kotrež žo wo zarowym strowju rosschĕrjuja. Kaž ske selo tele dźiwje powjesczе pschezo s nowa skhadźeja, a podarmo sprózniwa ruka nowinarskeho sahrodnika njerjad wuplĕwa, na wuczischczenym městnje hnydom sažo dźiwja rostlina žwoju worakawu hłowu sběha. Dwĕłowacj žo skoro wjazy njemóže, so nĕkajke towarstwo w Winje po planje žymjo kžow pschе wschĕ kraje rosžywa. Tajkemu njewschĕdnemu spoczinanju dyrbjesche žo s njewschĕdnymi žrĕdkami napschecżo stupicj, a hdyž bołharske abo žerbske knježerstwo s Wina žwĕt se sełżanymi telegramami wo zarowej wrótnosczi powodźicj pyta, njemóžemy žo dźiwacj, hdyž němske knježerstwo, dźiwajo na straschnosćj łajkeho schczuwanja, kotrež dyrbi sapłodłam němsko-ruskeje wójny žo roswicj dacj, tajku powjesćj podtłóczi, w kotrejž žo stara bajka wo satšĕlenju hrabje Reuterna s nowej tunku poliwa. Dokelž žamo jendźelskim nowinam „Times“ žo sa móžne sda, so je nětko tale krwawna podawisna bjesdwĕlna, njech je tu jenož naspomnjene, so zarej s zyła móžno było njeje, hrabju Reuterna satšĕlicj; pschetož s prĕnja khĕžor ženje žaneho adjutanta s tajkim mjenom mĕł njeje, a potom bĕ woprawdźity hrabja Reutern hižo mĕžazy prjedy natursku žmjercj wumrjeł, hacj jedyn schmórak bajku wo satšĕlenju Reuterna wumyšli. Kak khudźi na myšliczkach wupłodźerjo tutych powjesczow žu, je hižo s toho widźecj, so žu tu žamu kžu s nowa swohrjewali jenož s tym pscheměnjenjom, so bĕ tón krócj zar němskeho wojerskeho poknomóznika Villauma w Pĕtrohrodże satšĕlił. So je powjesćj wo satšĕlenju Reuterna wumyšlena a njewĕrna, je ruske knježerstwo w žwojim czażu w žwojich nowinach dopokasało; w nastupanju kžĕ, kotraž je žo wo němskim wojerskim poknomózniku rosschĕrika, jemu to trjeba njebĕ. Tutón je mjenujzy hody žam žwojemu pschecżelstwu w Potsdamje powjesćj dał, so žo najlĕpscheho strowja swješela.

Bołharska. Bjes nětczischim bołharskim knježerstwom a wulkomozami je w poslednim czażu wschón wobkhad pschestał. Powschitkownje maja sa to, so budże sa njedołhi czaž bołharske knježerstwo panucj dyrbjecj. W wójsku pjecża wulka njespokojnosćj knježi. Mnosy offizĕrojo žu službu wopuschczili. 40 s nich žu žo do Adrianopla, 140 do Ruskeje podali. Garnisony w Philipoplu, Sslimnje atd. žu pjecża sa Rusku dobyte. — Swada dla Bregowskeje krajiny je žo skónczńje bjes Bołharskej a Sserbiju na to waschnje wujednała, so žu mjenowanu krajinu Sserbiji pschipósnali.

Pod wopaczнym pohladom.

W wulkim a rjanym mĕsczе Philadelphiji psched lĕtami samkaŕ Amos Sparks bydlesche. Wón žo na žwoje rjemješko derje wustrjesche, tak so niz jenož proste wschĕdne dźĕła dokonjesche, ale tež najczežsche, kotrež žo wot wjele druhich mischtrow shotowicj njemózachu. Tak žo sta, so bĕ jeho wustojnosćj bórsy po zykym mĕsczе snata, a so jeho se skasankami pschebĕhachu. Schesczo abo wožmjo pomoznizy stajnje w jeho dźĕłarni dźĕłachu. Se žwojej mandźelskej Hanu bĕ w sbožownym mandźelstwje žiwy. Jeho dźĕczi, dwĕ dźowzy a jedyn žyn, bĕchu derje wotczehnjene a starscheju wješele. S jenym žłowom, mischtr Sparks bĕ wot Boha žohnowany muž, a wschitzy, kotsiž jeho snajachu, jeho dla jeho sprawnosczе a wustojnosczе wyšoko ważachu a jeho sbože s połnej hubu khwalachu.

Jenož jena wĕz bĕ, kotraž naschemu Sparksej wjele staroscże czinjesche. Wón mĕjesche w žwojej dźĕłarni pomozника, kotryž William Flighтor rĕkasche. Młodźenzowy nan, nĕhdy Sparksowy mischtr, bĕ jemu na žmjertnym łožu pod žylsami na wutrobu kładł, so by jeho žyna k sprawnemu a hódnemu cżlowjekej wotczahnuł. To bĕ jemu Sparks s ruku a wutrobu žlubił a wón mĕjesche sa žwoju žwjatu winowatosćj, žwoje žłowo žwĕru a sprawnje dźerżecj. W poslednim czażu pak bĕ pomoznik pschi dźele dźeń a lĕnischi a njerodnischi. W Sparksowej žwójbje, hdyž bĕ žo jemu tak wjele lubosczе dostawało, a hdyž bĕ žo prjedy sbožowny czuł, žo jenož pokasa, hdyž bĕ czaž k jĕdźi. Wschón žwój prósdny czaž wón swonka doma pschecżinjesche, a nichtó njewjedźesche, hdże wón khodźesche a hdy žo wrócżesche. Haj, mischtrej žo žamo sdasche, so w nozy skradżu łožo a dom wopuschczowasche, hacj runje jeho njedźiwajo wscheho wobkedźbowanja pschi jeho nóznych khodach hischcże pschekwapnuł njebĕ. Wscho napominanje s luboscżu a khutnoscżu bĕ pola pomozника podarmo było. Sparks by młodźenza rad se žwojeje dźĕłarnje a doma puschcził. Tola dopomniwschi žo na prósthwy a žylsy žwojeho nĕhduscheho mischtra a na žwjaty žlub, kotryž bĕ psched mrĕjazym sczinił, jeho wot toho wotdźerżachu. Wón chzyssche s najmjeńscha kedźbowacj a warnowacj, tak derje a tak dołho hacj mózesche, a nadźesche žo hischcże pschezo, so lohkosmyšleneho wot kschiwych pucżow wotwjedże.

Ras wieczor njebĕ mischtr Sparks se žwojej mandźelskej do połnozy lehnucj schoł, dokelž chzyssche žwoje sliczbowanske knihi dorjada stajicj. Na dobo žo jemu sesda, kaž so by po skhodach skradżne teptanje sažkyschał a kaž bychu žo potom khĕżne durje wotewrike. Wón rucże žwĕzu sažwĕczi a dźĕsche do komory horje, hdyž pomoznik s mischtrowym žynom lĕhasche. Woprawdże łožo bĕ prósdne, a dwĕlne njebĕ, so bĕ žo lohkosmyšleny młodźenz prjecj kranuł a dom wopuschcził. Sparks spĕschnje s komory do jstwy dźĕsche, wupowjeda žwojej žonje, schto bĕ žo stało, a shrabnu mantl a kij, so by žo sa pomoznikom po jeho nóznych pucżach puschcził a jeho, jeli móžno, domoj dowjedł.

Bĕ jĕra a wichorata nóz w februarje. Sswĕzy dróhowych latarnjow njemĕrnje žapotachu. S durjemi won stupiwschi mischtr cżlowjeka wuhlada, kotryž žo runje nasdala wokoło hažyneho rózka winu. To wĕscże nichtó druhi njebĕsche, hacj lohkosmyšleny William. Wón tak rucże a cżicho hacj móžesche, sa nóznym pucżowarjom khwatasche a sa nim dróhu po dróšy dźĕsche, njemóžesche pak jeho doscżahnucj. Skónczńje jemu bliže pschińdże a bu w žwojim mĕnjenju, so ma pytaneho psched žobu, psches srósť a khód cżĕkanza wobtwjerdżeny. W tutym wokomiku žo njesnaty sažo wokoło jeneho rózka winu, hdyž samkarski mischtr pak k tomu žamemu městnu pschińdże, bĕ žo cżlowjek bjes žlĕda shubił. Tak wótrje hacj tež mischtr do wschĕch stron wuhladowasche, wón nikoho widźecj njemóžesche. Wĕste bĕ, so bĕ młodźenz nĕhdże w blischkosczi do jeneje khĕże stupił a tak žwojemu žlĕdnikej twóchnuł.

Sparks dźĕl města, w kotrymž runje bĕsche, jara derje snajesche. Tu žo horde, na hród podobne twarjenje pennsylwaniskeho banka posbĕhasche. A tam stejachu nĕkotre piwowe a winowe korczmy, wo kotrychž dla towarstwa, kotrež w nich wobkhadźesche, hubjenu khwalbu powjedachu. Wokna bĕchu jažnje poswĕczene, dźiwje swuki hudźby a rospuschczeneje wješelosczе žo wot tam k jeho wuchu dawachu. Tam bĕ lohkosmyšleny, sažlepjeny William najskerje schoł, so by nóz tam pschejuskał. Mischtr žebi rosmyšli, hacj by po pomozника

ſchoł a jeho ßobu domoj wſał. Tola rospuſchćene towarſtwo by jeho wěſće wußměſchiło, a ſabłudźeny a ſawjedźeny młodźenz by ßo potom zyle wěſće ſ wopaczнej hańbićiwoſczu pſched ßwojimi ſkymi pſcheczelemi cźim ſaßaklíſcho pſcheczíwił a ßwoju wutrobu dobrej radźe ßwojeho druheho nana ſamknuł. Mózno, ſo bórſy ſaßo wuſtupi, a ſo mózeſche jeho potom ſa ruku wſacź, ſ nim khutne ßłowo ßwěrneje luboſcźe porěczeć. Duź ßo rosßudźi, khwilu tu woſtacź, ſo by wotczakał, hacź ßo William wróćźi.

Lědma bě Sparks ßebi to wotmyßlił, ſady ßebje někoho ſtupacź ſaßkyſcha. Wón ßo w tak póſdnjej hodźinje na haßy widźecź a ſpóſnacź dacź nochzeſche a ßo toho dla tak twjerdźe kaź mózno do kuta jenych durjow tłóczeſche. Tola jeho pohib bě ßo tola pytnuł, a muź, kotryź chźyſche runje nimo hicź, ſtejo woſta a wótrje na njeho pohlada. Błuke ßwětko jeneje latarnje do kuta padaſche, hdźeź bě ßo ſamkaŕ ſkhował, a zuſy ſawoła: „Scźe wy to, miſchtrje Sparkſo? Schto dha je waß w tak póſdnjej hodźinje tu wjedło?“ Sparks jara derje hłóß ſnajeſche, kotryź ßo jeho tak praſcheſche. Bě to jeho ßußod, blidaŕ Harriſon, kotryź k njemu rěczeſche. Tola wón ßo rosßudźi, ſ měrom woſtacź a niczo njewotmolwicź. Wón nochzeſche ſaßlepjeneho Williama do ludźazych rěczow pſchinjeſcź a nadźijeſche ßo, ſo jeho njewitany pſchihladowaŕ tak cźim ſkerje na pokoj woſtaji To ßo teź ſta, kaź bě ßebi myßlił. Sſo ſpodźiwajźy Harriſon ſ hłowu wijeſche a ßo potom na dalepucź puſchcźi, prajiźy: „Nětko widźu, ſo nochzecźe myleny bycź, miſchtrje Sparkſo. Ssnadź mi jutſje dobrowólnje ſdźelicźe, ſchto ſcźe tu wo połnozy na tutym měſcźe pytali.“

Skónczńje blidarjowe ſtupy naſdala wocźichnuchu. Sparks ſe ßwojeje khowanki ſtupi a ſaßo ßłědźo na poßwěczene wokna ſhladowaſche, ſa kotrymiź po jeho měnjenju młodźenz pſchebywaſche. Po khwili ßo khěźne durje wotewrichu a cźłowjek ſ nimi won ſtupi. W jaßnej ßwětkoſcźi, kotraź na wokomik do cźmowoty padźe, mózeſche cźłowjekowe wobryßy khětro jaßnje ſpóſnacź. To nichtó druhi njebě, hacź William Flighter. Sparks khwataſche, ſo by tak dołho a boloſtnje pytaneho, kotryź ßo rncźe na druhu ſtronu haßy měrjeſche, tak bórſy hacź mózno doßahnuł. Tola tón drje bě ßwojeho ßłědnika ſady ßebje ßkyſchał a mějeſche ßo toho dla do ſpěcha. Tutón króćź miſchtr cźěkanzej ſaßo wupjerchnucź dacź nochzeſche. Wón cźim ruczíſcho běźeſche, ſo by khwatazeho doßahnuł. Dele wißaza hakoſa jemu kłobuk ſ hłowy ſtorcźi. Wón njemějeſche źaneje khwile, jón po cźmje dołho pytacź, dokelź by ſe ſadźerźenjom, pſches to naſtazym, młodźenza ſ wocźow ſhubił. Wón ßo cźim twjerdſcho do ßwojeho mantla ſawali a njepſcheſtawajźy ſa cźeknjenzom ßahaſche. Tola teź tón króćź bě wſcha jeho próza podarmo. Hdyź ßo wokoło bliźſcheho rózka winu, bě ßo młodźenz ſhubił. Mjerſazy a njeſpokojom ßo miſchtr domoj wrócźi. Wón ßebi pſchedewſa, naſajtra rano hiſchcźe ras ſe wſchej khutnoſcźu młodźenzej do ßwědomnja rěczecź a jemu ſtrach, kotryź jeho cźěku a duſchi hroſy, pſchedſtajicź.

Naſajtra rano ßo po Philadelphiji powjeſcź rosſchěri, ſo ßu ſaźdźenu nóz ſ pennſylwaniſkeho banka wulku hromadu pjenjes, pokſta tyßaz dollarow, kranuli. Durje a wokna bankoweho twarjenja běchu tak twjerdźe ſawrjene byłe, ſo njeběchu ſa mózne dźerźeli, ſo budźe ßo něchtó do banka dobywacź móz. Paduchſtwo bě ßo wot wuſtojneje ruki wuwjedło. Żeleſne léßezy pſched jenym woknom běchu drje ſ gwaltom pſcherěſnjene. Tola durje, k bankej wjedźaze, a khamor, w kotrymź běchu kranjene pjenjeſy leźałe, běchu ſ wulkej wuſtojnoſcźu a bjeſe wſcheje mozy wotewrjene. Se wſcheho bě jaßnje widźecź, ſo bě ßo paduch na ſamkaŕſtwo derje wuſtejał.

Polizija da, tak rucźe hacź ßo jej k wjedźenju da, ſo ßu ßo nuts łamali, zyłe bankowe twarjenje a wokolnoſcź ßwěru pſchepytacź. Njenamakachu niczo, khiba kłobuk, kotryź njedaloko banka na dróſy leźeſche. Bankowi pſchedſtejicźerjo tomu, kotryź by pſchi wußłědźenju paducha, abo hdy bychu někotſi byli, paduſchneho paßma, pomozny był, bohate myto lubjachu. Nětkole ßo blidaŕ Harriſon pſchipowjedźi. Wón powjedaſche, ſo je tamny wjeczor khoreho pſchecźela wopytał a pſchi nim hacź do połnozy ſawoſtał, a potom k wjedźenju da, ſchto je, ßo domoj wróczo, pſchi bankowym twarjenju widźał a nawjedźił. Jemu namakany kłobuk pokaſachu a wón hnydom praji, ſo jeho ßußodej Sparkſej ßłuſcha.

Pod tajkimi wobſtejnoſcźemi ßo wyſchnoſcź komdźicź njeßmědźiſche, ſamkarja ſajecź na njeho tukajo, ſo je paduchſtwo wobeſchoł. Hacź dotał ſbożowna Sparkſowa ßwójba bu pſches to cźeźko poraźena. Wboha źona a tſi dźěcźi lubowaneho mandźelſkeho a nana horze ßyłſy pſcheliwajo wobjimachu a ßo wot njeho dźělicź nochzechu. Wón pak ßo ſ khróbkoſcźu a dowěru wotßali, dokelź mějeſche pſched Bohom a cźłowjekami dobre ßwědomje a ßo ſ wěſtoſcźu nadźeſche, ſo jeho njewinowatoſcź jaßnje na ßwětko pſchińdźe. Ssudnikej, kotremuź bě pſchepytanje pſchepodate, bě cźeźko, hacź dotał njenaßwarjeneho muźa tajkeho hanibneho pſcheſtupjenja winowacź. Na jeho pohnucźe polizija wſchě mozy napinaſche a ſa wſchěmi móźnymi ßłědami khodźeſche, ſo by paducha wußłědźiła. Tola wſcha próza, kotraź ßo w tejle naleźnoſcźi ſta, źaneho wuſpěcha njemějeſche. Niczo ßo nochzeſche wupokaſacź, ſchtoź by tukanje na jenu druhu woßobu wobrocźiło. Jenoź Sparkſa běchu tamnu nóz bliſko bankoweho twarjenja widźeli. Wón bě teź jeniczki, kotremuź mózachu dowěricź, ſo je durje a ſamki na tak wuſchikne waſchnje wotewricź móhł. Nihdźe ßo źana ſ kranjenych papjerjanych bankowych notow njepokaſa, hacź runje na wſchěch měſtnach ßwěru na to kedźbowachu. Duź niczo druhe myßlicź njemózachu, hacź ſo je Sparks paduchſtwo wobeſchoł a ſo je potom kranjene pjenjeſy něhdźe ſkhował.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Nětko, hdyź ſaßo ſe wſchěch ſtron powjeſcźe k nam pſchikhadźeja, hakle ßo někak pſchewidźecź hodźi, kelko njeſboża ßu wulke ßněhi a mjeczele poßlenich dnjow naczinike a kelko cźłowjeſkich woporow ßu źadake. Schto je ßo ſwonka Sserbow njeſboża ſtako, naſchi cźitarjo na druhim měſcźe tutoho cźißła namakaju. Tudy chźemy jeno na tych njeſbożownych ſpomnicź, kotſiź ßu w ßerbſkim kraju w ßurowych mjeczelach kónz wſali. — Schtwórtk 23. dezembra rano ßu murjerja Auguſta Petermanna bliſko Mjeſchiz ſmjerſnjeneho namakali. Njeſbożowny, w zykej wokolnoſcźi ſ khwalbu ſnaty cźłowjek; hiźo wjazy lět w Budyſchinje dźěłaſche. Po ſwuczenym waſchnju wón kóźdu ßrjedu a ßobotu do ßwojeho domu pſchikhadźeſche; tak teź běſche wón ßrjedu 22. dezembra wjeczor ßwój dompucź naſtupił, a hiźo w ßedmich hodźinach w Schekezach pola blidaŕſkeho miſchtra Bjara pſchi nimohicźu ſaſtupił, tola ßo hnydom ſaßo hiſchcźe pſchi ſtrowych mozach tam wotßalił. Pſches hłuboki ßněh je wón najſkerje prawu ſchcźeźku ſmylił; pſchetoź po wſchelakich ſnamjenjach je najſkerje pſches dwě hodźinje dołho wokoło błudźił. Pſches to je ßmjercź wuſtał, a na twjerdym pucźu bliſko wßy, hdźeź ſ zyła wjele ßněha njeběſche, panuł. Wón běſche jeniczki ßyn ſtarſcheju, kiź ſtaj hiſchcźe źiwaj, a ſawoſtaji pjecź małych ßyrotkow, kotreź ßu cźim bóle wobźarowacź, dokelź je jim hakle pſched pół lětom lubowana macź pſche ſahe wumrjeła. Tak wbohe dźěcźi nětko ani nana, ani macźerje nimaju. Njebocźiczki běſche ßwojim ßyrotkam hiźo wſchelake dary k bożemu dźěſcźu nakupował, a hlaj, hodowny ſchtomik, wot lubeho nana hiſchcźe pyſchnje wuhotowany a wot dźěda a wowki ſaßwěcźeny, ßwěcźeſche ßo tak rjenje, ale hodowne wjeßele, wone bě ſmiczene, njedaloko wot ſchtomika leźeſche luby nan na ßmjertnej deſzy, a hłuboko ſrudźeny dźěd a wowka płakaſchtaj horze ßyłſy, hdyź widźeſchtaj, kak njewinowate ßyrotki ßo teź wjeßelicź njeſamózachu na ranju, hdźeź hewak ſtari a młodźi ßo ſwjeßeluja. Spomnjenja hódne je, ſo ßu w Mjeſchizach, kotreź 1. dezembra 1885 262 woßobow liczachu, ſa zyłe lěto k rowu pſchewodźeli jenoź dwě cźěle: mandźelſku a mandźelſkeho ſ jeneho domu; macźeŕ a nana jenych ßyrotkow, wobaj hakle 36 lět ſtaraj. — 23. dezembra popołdnju 28 lět ſtara njeźenjena Khryſta Schneiderez ſe Sserbſkich Paſliz duzy domoj ſ Kamjeńza w Schpitalſkim lěßu wjazy dale njemózeſche. Skakarjo, kotſiź ſ dźěła domoj dźěchu, ju hiſchcźe źiwu namakachu a ju k jeje ßotſje donjeßechu, kotraź je w Schpitalu woźenjena. Njedźiwajźy na ſtaroſcźiwe wothladanje pak wona hiſchcźe tu ßamu nóz wumrje. — Źiwnoſcźerja Jana Henku ſ Cźornych Noßliz 26. dezembra na Pſchiſchecźańſkich leźomnoſcźach morweho namakachu. Wón bě ßo 22. dezembra wjeczor ſ Budyſchina wróczo w wulkim ßněźy ſabłudźił a ſmjerſnuł. Wón źonu ſ wóßom dźěcźimi ſawoſtaji. — W Kulowje ßo 22. dezembra dopołdnja jedyn hólczeź na Kamjeńſkej dróſy dohlada, ſo ſ jeneje ßněhoweje ßepje ruka won tczi. Hólczeź to poliziji woſjewi, kotraź ſe ßepje dźěkacźerja Matza ſe Schunowa, kotryź je hakle pół lěta woźenjeny a je w ßwojim cźaßu w Kulowje bydlił, morweho wußypa. Njeſbożowny běſche dźeń prjedy na wjeczor ſ Kulowa do Skaſkowa ſchoł, hdźeź mějeſche nózne dźěło naſtupicź. W ſtraſchnym mjeczelu je najſkerje pucź ſmylił, do ßepje ſaléſt a ßo w njej ſadußył; jene wóczko běſche jemu, najſkerje wot ptaczkow, wudypane. — W Koſchli je 20. dezembra wjeczor jedyn muź na tym krótkim pucźu ſ korczmy do ßwojeho wobydlenja w ßněźy tcźazy woſtał a ſmjerſnuł. — Teź na źeleſnizy njedaloko Klětna je wutoru 21. ſańdź. měß. cźah ſ Wojerez w ßněźy ßedźo woſtał.

— 29. dezembra ßo 98. wubjerkowe poßedźenje rataŕſkeho wokrjeßneho towarſtwa ſa ſakſke hornjołużiſke markhrabinſtwo wotbywaſche. Pſchi nowowólbje pſchedßydſtwa buchu wuſtupjazy ryczerkublerjo Pfannenſtiel, Lindner, Reichel ſaßo a Heiber nad Bréſu ſ nowa wuſwoleni.

S Njeßwaczidła. Lětßa je nam Boże dźěczo saßo něschto woßebne wobradźiło. Jena knjeni, kiž nochże mjenowana bycź, je naschemu Bożemu domej drohi dar poßwjeczíła: rjane, wot czíšteho ßlébora dźěłane, s nutska poslóczene wobkadkowe ßudobje, kotrehoż wěczko je s klóskami jako snamjenjom požohnowaneho khléba wudebjene. Hodownicźku tón nadobny dar prěni ras Boži woktar pyschesche. Luby Bóh chzył tej ßwěrnej kemscherzy jeje luboscź k naschemu Bożemu domej bohacże žohnowacź.

— Schtwórtk 30. dezembra rano je knjes tudomneho majorata, hrabja s Riesch, po czężkej khoroscźi wumrjeł. Blížschi herba Njeßwaczílskeho majorata je jedyn ruski hrabja. Tutoho ßyn, kotryż je hižo ras w Njeßwaczídle na wopycże pobył, najskerje majoratstwo pschewosmje.

S Kamjeńskich stronow. Do sapoczatka noweho zyrkwineho léta je nasch dotalny lubowany ßerbski duchowny k. Matek na dostate jenohłóßne powołanje ßo do Budyschinka sa fararja pscheßydlił. Hdyż ßmy ßo sa jeho cżaß na jeho rjanych ßerbskich prědowanjach bohacże natwaricź móhli, ßmy po jeho woteńdźenju wscheho ßerbskeho prědowanja hacź dotal parowacź dyrbjeli. Sswjaty adventski cżaß je pschischoł a saschoł, ale nam Sserbam njeje ßo tu žane ßerbske adventske prědowanje dźerżało. Róczny cżaß hodow je pschischoł a saschoł, a saßo dyrbjachmy parowacź ßerbskeho hodowneho prědowanja! Tak srudnje njesastarana njeje wěscże žana ßerbska woßada psches adventski a hodowny cżaß pscheschła, kaž nascha Kamjeńska! Schto to nam pomha, so kk. Leßmüller a Quell na naschu ßerbsku klětku stupitaj a nam němske prědowanje dźerżitaj. Nasche dusche potrjebuja ßerbskich prědowanjow. Póhanam ßo w jich macźernej rěczi prěduje a nam sakskim Sserbam dyrbjało ßo Boże ßłowo w njeßerbskej rěczi pschipowjedacź? My hižo ßwoje prawo psched ßwojej prawdoscźiwej zyrkwinej wyschnoscźu namakamy, kaž rucże budże jej snate scźinjene, kak ßo nam Kamjeńskim Sserbam dże. Prjedy hacź tu k. Matek k nam pschiúdźe, běsche ßo to njezyrkwinske wobsankknjenje wobsankko, so w Kamjeńzu ßerbskeho prědarja trjeba njeje. Ale kak bu tamne wobsankknjenje psches nasche lutherske krajne konsistorstwo powalene! My dostachmy saßo ßwojeho ßerbskeho prědarja. Tak też nětko budże; nasche wyßoke wokrjeßne hetmanstwo jako Luzíska konsistorialna wyschnoscź, kaž też krajne konsistorstwo ßo wěscże sa naß postaratej, so budże nascha duchowna potrjebnoscź spokojena. Pschede wschém pak nětko na tón cżaß, hdźeż hischcże žaneho ßwojeho ßerbskeho duchowneho nimamy, ßebi po sakonju žadamy, so ßo nam ßerbski vicar pomjenuje, kiž by ßerbske woprawjenja wobstarał a nam kóždy měßaz s najmjeńscha junkrócź pak ßam, pak psches jeneho ßwojich sastojnskich bratrow ßerbski prědował a so by jedyn ßerbski wucźeŕ nam też hischcże jenu njedźelu w měßazu na ßerbskim kemschenju ßerbske prědowanje cźitał.

S Wojerez. Wobschérna Wojerowska wokrjeßna schulska inspekzija ßo s nowym létom 1887 do dweju wokrjeßneju schulskeju inspekzijow dźěli. Prěnja Wojerowska wokrjeßna schulska inspekzija w rukomaj dotalneho wokrjeßneho schulskeho inspektora wostanje; do njeje ßłuscheja schule woßadow Wojerezy, Cźorny Khołmz s Ptacźezami, Delni Wujesd, Las, Luczo, Lejno, Parzow, Sdźary a Sprejzy, a do Rakez safarowane schule w Hermanezach, Stróži a Schcźenzy, we wschém 24 wucźerńjow s 41 wucźerjemi. Do Druheje Wojerowskeje wokrjeßneje schulskeje inspekzije, kotraż ßo knjesej wyschschemu fararjej Kadelbachej w Ruhlandże pschepoda, ßłuscheja schule woßadow Ruhland, Bukow s Njedźichowom, Kroppen a Lindenau, a do swonkownych woßadow ßłuschaze schule w Hósni, Lipoj, Němjeschku a Wětrnizy, we wschém 20 wucźerńjow se 24 wucźerjemi.

S Hródka. Schtwórtk 23. dezembra ßrjedź dopołdnja je ßo G. E. Müllerez ßuknowa fabrika tudy wotpalika. Woheń rano bórsy po woßmich w tak mjenowanym wjelcźim salu nasta. S tohole w pódlanskim twarjenju leżazeho sala durje na skhody hkowneho twarjenja wjedu. Dokelž je w nim wjele tajkeho, schtož ßo lohzy sapopanje, ßo sa wokomik skhody palachu. Sa poł hodźiny běsche zyke wulke twarjenje s nutska jene morjo płomjenja. Dźěłacźerjo lědma ßmjerczi wucźeknuchu. Sswoju lěpschu drastu, kotruż běchu ßo pschi dźěle seßlékali, dyrbjachu w płomjenjach wostajicź. Kadu a kura dla nihdże s durjemi won njemóżachu; duż dyrbjachu s woknami won, a s dźěła wyßoko dele skakacź. Jena dźěłacźerka je ßebi s woknom dele skocźiwschi rjap cźežko wobschkodźiła. Hacź je wjazy ranjenych a wobschkodźenych, dotal shonicź njemóżachmy, kaž też njewěmy, hacź ßu s zyka wschitzy dźěłacźerjo żiwi s fabriki cźeknucź móhli. Müllerowa, wobßedźerka fabriki, kotraż běsche w dźěłanskim salu tsecźeho poskhoda, hdyż woheń wuńdże, do womory padże; ju dyrbjachu s woknom won po rěblu dele njesecź. Wote wscheho, schtož w fabriży běsche, płomjenjam niczo wutorhnuli njejßu. Dokelž móżno njeběsche fabriku sdźerżecź, ßo wóhnjowa wobora na to wobmjesowasche, najbliżsche ßußodne twarjenja psched wóhnjom wobrócź.

Wobsanknjenje léta.

Tak je nětk saßo dokonjane
Tu jene léto Božej' dobroty,
Kiž bohacże bě žohnowane
Se wschitkim, schtož my nusnje trjebachmy;
Duż dźenßa nasch duch s dźakom spósnawa:
Hlaj, wěcźnje traje Boża dobrota.

Też tute léto ßmy my měli
Tón sloty měr we kraju wótzowskim,
Też ujeßmy straschnje khori byli,
Kaž bě w italskim kraju pokońschim,
Hdźeż je ta straschna khoroscź kholera
Tam wjele tyßaz ludźi shrabnuła.

Te ßłowo Boże cźiste, rjane
Je kóżdu njedźelu a ßwjate dny
Nam w Božich domach prědowane,
A też pschi woktarju we ßwjatniży
Je Khrystußowe wěrne cźélo — krej
Sso dostało wschak kóżdom' hrěschnikej.

Njech stara swada w starym lécże
Do nowoh' léta ßobu ujepschińdźe,
Njech nowa luboscź w nowym lécże
We wschitkich domach, ßwójbach rjenje kcże,
Njech wěra, luboscź, sprawnoscź, nadźija
Tych cźlowjekow pschez' bóle wobsboża.

Ach budźmy dobri, dha też budże
Tu pschezo dale lěpje na ßwěcźi,
Ach setkajmy ßo tola wschudże
Kaž bratsja — ßotry w wěrnej luboscźi;
Hlaj, hdźeż je swada, njemér, pschekora,
Tam, tam ßo helski satan woschcźerja.

Spožcź dale měr we naschim kraju
A skludź toh' njemérnoh' Franzowsu tam,
Też wschitkich, kotsiž myßle maju,
Kak móhli tola něhdże schkodźicź nam;
Cźiń, Božo, tajkich radu knicźomnu,
Kiž jeno ßebi myßla na wójnu.

Njech też we lubym nowym lécźi
Te Boże ßwjate ßłowo wot kichiża
Pschez' dale bóle jaßnje ßwěcźi
Hacź do najdalischeho póhanstwa;
Njech pak — to proßymy, o Božo, cże —
Pschi naß we wótznym kraju njehaßnje.

Jich wjele bě, kiž sapocźachu
To léto strowi, cźili, wjeßele
A ßebi na to njemyßlachu,
So budże to jich léto poßlenje,
A nětk, prjed' hacź ßo léto dokonja,
Wschak dawno we jich khlódnym rowje spja.

Ja pak ßym hischcże na tym ßwěcże,
Ja stary nan a braschny wulki dźěd,
A budu we tym nowym lécże
We měrzn dwaj a wóßom dźeßacź lět,
Hdyż Bóh, kaž kóżdy dźeń to móżno je,
Mje prjedy k ßebi domoj njewosmje.

A tak dha chzemy w Božim mjenje
Te lube nowe léto nastupicź
A s dowěrjenjom wschitzy rjenje
Sso Božim hnadnym rukam porucźicź,
Njech pschińdźe kschiż tu abo wjeßele:
Schtož cźini Bóh, to wschitko jara dobre je.

Pětr Mtónk.

Přilopk.

* Kelko cźlowjskich woporow ßu ßněhowe mjecźele poßlenich dnjow žadake, ßo s zyka prajicź njehodźi. So pak liczba tych njesbožownych, kotsiž ßu w wulkim ßněży kónz wsali, maka njeje, hižoł ßlédowaze powjescże pokasuja, kotreż ßo na němske wokrjeßny nascheje bliżscheje wokolnoscże a jenož na 3 dny wobmjesuja. — Póndźelu 20. dezembra: Jena žona s Hausdorfa pola Frankenberga, kotraż wjeczor se ßwojim ßynom s jeneje pschadownje w Falkenawje s dźěła domoj dźěsche, pschi žakostnym mjecźelu a w wyßokim ßněży wjazy dale njemóżesche. Duż ßo ßyn do Falkenawa wrócźi, so by ludźi na pomoz wołał. Dokelž pak běchu pucże a schcźežki do zyka sawěte, ßo wón sabłudźi. Hdyż ßo w nozy wokoło dweju s někotrymi mużemi k macźeri wrócźi, běsche wona wscha sprostnjena a sawěta. Wbohu žonu morwu domoj pschinjeßechu. — Rěsniski s městacźka Mittweida běsche s pßom po jene cźelo na wßy won schoł. Wjecźor posdże ßo poß bjes rěsniskeho domoj wrócźi. Posdźischo ßu njedaloko města rěsniskeho smjersnjeneho namakali; pódla njeho też cźelo morwe leżesche. — So cźah na żelesniży w ßněży tcżazy wosta, móżesche sa jenu ßwójbu w Döbelnje prawje srudne scźěhwki měcź. Macź se ßwojim něhdże dwě lécże starym dźěcźatkom, kotreż běsche na prawe wócźko cźežko skhorjeło, rano do Lipska jědźesche, so by sa dźěcźo w wocźazym kliniku pomoz pytała. S Lipska pak móżesche hakle popołdnju krótko do pjecźich s cźahom saßo wotjěcź, kotryż psched městom Grimma w ßněży tcżazy wosta. Kóżdy móże ßebi horjo a bolosc macźerje myßlicź, kotraż dyrbjesche se ßwojim cźežko khorym dźěsczom na wschě 20 hodźin w wosu w ßněży ßedźecź. — Popołdnju wokoło pjecźich chzyshce jedyn mkody cźlowjek do zokoroweje fabriki w Vitzenburgu na nózne dźěło hicź. Runjez mějesche wón jeno 15 minutow daloko, ßo wón tola tak sabłudźi, so skónczńje spróżny na semju padże. Nasajtra dopołdnja jeho morweho namakachu; wón běsche ßo se ßuknju wodżeł a, kaž ßo sdasche, leżo spasche. — Cźah, kotryż běsche póndźelu s Draždźan do Riesy a Lipska wotjěł, psched Dahlenom pola wßy Großböhla w ßněży tcżazy wosta. Sso prózujo ßo psches ßněh pschedobycź, lokomotiva wjazy krócź nahle satorhnu, pschi cźimż jedyn konduktor s wosa dele panu. W harje a měscheńzy, kotraż psches to nasta, so cźah ßedźo wosta, pak to nichtó njepytnu. Duż cźah njesbožowneho pschejédże. Hakle nasajtra, hdyż ßněh ßypachu, jeho w ßněży morweho namakachu. — Jedyn kubler se wßy Zabeltitz

ßebi wjeczor do mjeczela won ſwaži, ſo by po ßwoju žonu na dwórniſchczo dóſchoł. Wohladał pak ju wjazy njeje, pſchetož wón ßo domoj njewróczi. Najſkerje je ßebi do ßněhowеje ßepje ſaléſt a w njej kónz wſał. Dwaj dnjej poſdźiſcho jeho hiſchcze namakali njeběchu. — Na dróſy mjes dwórniſchczom a wßu Klingenberg wjeczor dźěłaczerja Antona Kuſmu ſ Lorenze w Krainſkej ſproſtnjeneho w ßněſy namakachu. Wſcha próza, jeho k žiwjenju ſbudźicź, běſche podarmo. — Czežko je ßwójba jeneho ſchewza w Schmiedebergu domapytana. Schewz, hižo wobſtar muž, njedźelu ſtajnje ſe ſchewſkej tworu po wokolnych wßach khodźeſche. Njedźelu 19. dez. ßo wón do Falkenberga poda, hdźež mějeſche 2 hodźinje daloko. Pucź pſches huſty léß wjedźe. Dokelž ßo ſchewz naſajtra hiſchcze domoj wrócził njeběſche, jeho wuczobneju hólzow ſa nim póßłachu, ſo byſchtaj jeho pytałoj. Ale też hólzaj ßo wróczikoj njeſtaj. Duž ßu najſkerje wſchitzy tſjo w ßurowym mjeczelu wo žiwjenje pſchiſchli. — Wutoru 21. dezembra: Na dróſy mjes Wünſchendorfom a Bonnewitzom ßu rano jeneho pohoncza morweho w ßněſy namakali. Konjej wupſchehnjenaj a poł ſawětaj pódla ſtejeſchtaj. Njeſbožowny w ſatraſchnym mjeczelu ſ woſom dale móhł njeje, je konjow wupſchahnuł a dalſche wocžakacź chzył. Pſchi tym je jeho mucžnoſcź pſchemóhka, a wón je ſmjerſnuł. Jedyn kubleŕ ſ Eſchdorfa, kotryž jeho rano duzy do Pirny morweho namaka, ßo nad wbohimaj konjomaj ßmili a jeju do hródźe prěnjeho hoſczenza dowjedźe. — W Klotzſche rano na dróſy wikowarja Haubolda ſ Hermsdorfa pola Draždźan pſchi jeho woſyczku ßedžo ſmjerſnjeneho namakachu. Jeho pßaj běſchtaj hiſchcze žiwaj. Najſkerje ßo njeſbožowny pſches móżne ßněhowe ßepje njeje pſchedobycź móhł. — Srudny dóńt je też dwě holczžy ſ Opitz dóſchoł, kotrejž w Hainsbergſkim papjerniku dźěłaſchtej. Wjeczor ßo hromadźe domoj naſtajiſchtej, ale do Opitz njedóńdźeſchtej. Naſajtra rano jenu ſ jeju ſproſtnjenu namakachu, mjes tym ſo wo druhej dotal hiſchcze niczo ßłyſchecź było njeje. Najſkerje ſtej holzy, pſhecźiwo wichorej a ßněhej ßo bědźo, mucžnej leżo woſtałej a ſmjerſnułej. Ta, kotruž hiſchcze namakali njejßu, je lohko doſcź prjedy hižo pucź ſmyliła była; potom je ju ßněh ſawěł. — Młody herz, kotryž w nozy ſ Leubsdorfa do Schellenberga dźěſche, wjele hodźin trjebaſche, prjedy hacž ßo pſches ßněh pſchedobu. Hdyž hacž do Schellenberga dóńdźe, mucžny do ßněha padźe. Kak dołho je tam leżał, nichtó njewě. Rano w ſchtyrjoch jeho ſtražnik namaka a ſ pomozu druhich ludźi na ſtražu donjeße. Wbohi cžłowjek běſche ſmjerſnjenju bliſko, a ßo jara praſcha, hacž budźe wón hdy ſaßo k dźěłu kmany. — W Teichwolframsdorfje rano dwaj dźěłaczerjej, kotrajž chzyſchtaj do fabriki hicź, w ßněſy tczazy woſtaſchtaj a w nim kónz wſaſchtaj. — Jedyn domjazy rěſnik ſ Theesdorfa běſche wutoru na rěſanje ſchoł; ſchtwórtk pak hiſchcze domoj njeběſche. Něhdźe 30 krocžel wot jeho domu jeho ſmjerſnjeneho namakachu. — Wo ßynje jeneho rěſniſkeho miſchtra ſ Eilenburga, kotryž běſche wutoru na kraj jěł, hacž dotal hiſchcze niczo ßłyſchecź było njeje. Nan, kotryž je pjatk ſa nim jěł, jeho namakacź njemóżeſche. — Sſrjedu 22. dezembra: Bliſko pſched Maxenom rano jenu wikowarſku žonu ſproſtnjenu, ale hiſchcze žiwu w ßněſy namakachu. Dokelž je wona ſtraſchnje pſchemjerſka, ſ cźežka ſe žiwjenjom woteńdźe. — Też 54 lět ſtareho kublerja Fehrmanna ſ Gauſtritz hiſchcze žiweho, ale wſcheho ſproſtnjeneho w ßněſy namakachu. Wón pak bórſy na to wumrje. — Na ſrudne dźěło tón ßamy dźeń rano cžrjóda muži ſe wßy Zadel pola Miſchna cžehnjeſche. Woni cžěło 16lětneje dźowki tamniſcheho zyhelſkeho miſchtra w ßněſy pytacź dźěchu. Holczka, kotraž běſche ſchwalcža, bě wutoru wjeczor ſ Zadela do Nieſchütz na ſchicze ſchła. Do Nieſchütz pak dóſchła njeje. Duž drje je wěſte, ſo je w ſtraſchnym mjeczelu pucź ſmyliła a na polach, hdźež ßněh jara wyßoko leżeſche, kónz wſała.

* Njeſboże, kotrež žiwjenje tſjoch cžłowjekow ſa wopor žadaſche, je ßo njedawno w ßelowych podkopkach pola Staßfurta ſtało. Na tſjoch murjerjow, kotſiž mějachu podtwarki wukopanych khodow roſebracź, ßo na jene dobo wulke hromady ßele dele ßypnuchu a jich pohrjebachu. Dweju morweju wuhrjebachu; tſeczeho, cžežko ranjeneho, do hojerńje donjeßechu, hdźež wón bórſy ducha ſpuſchczi. Prěnjej dwaj mataj žonu a dźěczi; tſeczi běſche jenicźki ßyn ſtareju ſtarſcheju.

* W Kiſſingu pola Augsburga 23. dezembra w nozy jedyn bur ßwojemu ßußodej ſ koßu cžěło roſrubnu. Cžežko ſranjeny hodźiny dołho na dróſy bjes pomozy leżeſche, prjedy hacž ducha ſpuſchczi. Mordaŕ je ßo ßwojeho njeſkutka wuſnał, ale wobkrucźa, ſo je na druheho łakał.

* We wßy Ballern we wokolnoſczi Triera w domje, kotryž zyle ßam ſteji, patorżizu rano cžěle dweju ſtareju cžłowjekow namakachu, kotrajž žanych dźěczi nimataj, a kotrymajž ta khěża ßkuſcheſche. Najſkerje je muž ßwoju žonu ßo ſ njej ſwadźiwſchi ſaraſył a ßebi na to krk pſcherěſnuł. Mózno pak też je, ſo je ßo tu rubježne mordaŕſtwo ſtało.

* Je-li wěrno, jedyn kubleŕ w Schmalkaldenſkim wokrjeßu hižo 29 lět hußyzu wobßedźi, kotraž hižo dléje hacž běrtlk ſta lět tak pilnje lehnje, ſo jeje potomniſtwo ſ wjazy hacž 3000 huß wobſteji.

* Mjes Görzom a Cormonſom bu wutoru tydźenja bur Fonbani duzy ſe ſkótnych wikow nadpanjeny a wurubjeny. Rubježnizy jeho pohłuſchichu a na kolije żeleſnizy położichu. Cžah, kotryž ßo hižo bliżeſche, njeſbožownemu hłowu wotjědże. Mordarjow dotal hiſchcze wußlědźili njejßu.

* We wßy Terpulecz bliſko Sahrjeba (Agrama) mějachu wóndano żandarmojo, kotſiž běchu na ekſekuziju ſaſtatych dawkow pſchiſchli, ſ tamniſchimi burami krwawnu bitwu wobſtacź. Zyke muźſke wobydleŕſtwo ßo na nohi ſebra a żandarmow a ſaſtojnikow wjeßneho pſchedſtejicźeŕſtwa ſ motykami a widkami nadpadże. Żandarmojo tſělachu a jeneho bura ſatſělichu; burow pſchewinuwſchi mnohich ſajachu.

* Prozeß, w kotrymž wóndano pſchißażny ßud w měſcze Privas w Franzowſkej jednaſche, je tak hróſbny, ſo ßwojeho runjecża pyta. Pola mandźelſkeju Faure we wßy Barnas jeju 60 lět ſtary ßwak Claude bydleſche. Sawiſtnaj, ſo ßo ßwakej lépje dźe, hacž jimaj, wonaj wſchědnje roſkoru ſ nim pytaſchtaj a jemu woſpjet hrożeſchtaj, ſo jeho ſaraſytaj; duž Claude wobſamknu ßo do druheje wßy pſcheßydlicź. Loni 22. měrza běſche tam hermank, na kotryž chzyſche wón ſ nékotrymi ſnatymi hicź. Hdyž wjeczor prjedy mucžny ſ dźěła domoj pſchińdźe, jemu ßwakowa ſelo poſkiczi, do kotrehož běſche jěd pſche wulke myſche naměſchany. Stary muž, kotremuž ßo njeſwucźena luboſczíwoſcź ßwakoweje po prawom njeſdaſche, ſelo wotpokaſa. Duž jeho bratr ſ hamorom pſchiběża, jeho ſ nim poraſy a, dokelž ßo cžěło hiſchcze hibaſche, jeho žiwjenju ſ wulkim nożom kónz ſcžini, kotryž jemu pſchitomny bratr jeho žony poda. Nětko ßo žona do dźěła da. Bratrej a mużej pſchikaſawſchi cžěło roſrubacź wona pod wulki żeleſny kotoł ſatepi a cžaſcze mjaßa w nim waricź pocża. Hiſchcze cžopke cžrjewa běſche prjedy něhdźe w bróżni ſkhowała. Mjes tym ſo ßo kotoł warjeſche, ßo wona ſe ſchicźom pſched khěżu ßynu, ſo by jim nichtó zuſy na ſchiju njepſchiſchoł. Sa něſchto hodźin wona mjaßo ſ koſczi ſeſchkraba a je ßwinjom cžißnu. Koſcze ſe ßekeru drobne roſruba a je daloko wot khěże do dźěrow a mjes kamjenje ſtyka. Naſajtra ßo wobjed ſa ßwójbu, kaž hewak, w tym ßamym żeleſnym kótle warjeſche. Dokelž ßußodża bórſy pytnuchu, ſo je ßo ſtary muž nahle ſhubił, ßudniſtwo wo njeſkutku ſhoni. Po poltſecźahodźinſkim wuradźowanju pſchißażni wobſamknuchu: „Mandźelſkaj Faure ſtaj ſtareho Claude ſkónzowakoj; ale jimaj ßo połóżaze wobſtejnoſcze pſchiſwola.“ Ssudniſtwo jeju na to k khoſtarni na cžaß žiwjenja ſaßudźi. S poknym prawom ßo duž franzowſke nowiny praſcheja: ſchto dha dyrbiſch ſawinowacź, prjedy hacž cże k ßmjercźi ſaßudźa?

* W nozy na 24. ſańdź. měß. je, kaž ßo ſ Liſſabona piſche, jendźelſka brónjena kódź „Sultan“ ſ franzowſkej parnej kódźu „Ville Victoria“ w hromadu praßnuła, na cžoż ßo poßleńſcha ponuri. Na njej běſche něhdźe 60 woßobow; paßażerojo a kódźnizy ßu ßo ſ wjetſcha wſchitzy tepili.

* W wokolnoſczi Kowna je woßebje wjele konjazych paduchow. Sso bojo, ſo móhli jemu jeju kranucź, jedyn bur ßwojeju dobreju konjow ſtajnje ſ natykanej tſělbu ſtražowaſche. Pſched krótkim ßo bur dohlada, ſo ſ kerkow zuſy cžłowjek k konjomaj pſchińdźe, jenemu puta roswjaſa a chzyſche ſ nim wotjěchacź; ßo mjes tym też na druheho konja dohladawſchi zuſy ſ prěnjeho konja dele ſaléſe, też druhemu puta roswjaſa a chzyſche ſ woběmaj cžeknucź. Tu bur na njeho ſawoła, ſo by konjow puſchcził, hewak jeho wón ſatſěli. Paduch pak bura kedźbu njemějeſche, na konja ſkocži a chzyſche wotjěchacź. Bur tſěli, a paduch ßo na měſcze morwy ſ konja wali. Bur w nim ſnateho hižo cžaſto khoſtaneho wobydlerja ßußodneje wßy ſpózna.

* Rědku pſchitomnoſcź ducha a khróbkoſcź je njedawno eſtonſka burowka w Livlandźe wopokaſała. Mějo něhdźe 80 mk. pſchi ßebi, kotrež běſche w měſcze wuwikowała, wona ſ města Jellina domoj jědźeſche. Duzy po pucźu ji někajki muźſki konja ſadźerża a ſ revolvrom w ruzy jeje pjenjeſy żadaſche. Widźo, ſo by podarmo było ßo wobaracź, Eſtonka rubježnikej praji, ſo chże jemu pjenjeſy dacź, ale jeho proſcheſche, ſo by ßebi pjenjeſy, kotrež je ßebi wona wjetſcheje wěſtoſcze dła do ſchtrympow ſkhowała, ßam ſe ſchtrympow ſebrał, dokelž dyrbi wona ßwojeho młodeho, njeměrneho konja dźerżecź. To prajiwſchi burowka, kotraž běſche ſchkórnje ſ wulkimi pódkowami wobuta, nohu ſ woſa won tyknu. Sso niczeho ſkeho njenadźejo rubježnik ßwój płaſchcź a też revolvr na wós cžißnu. Lědma pak běſche wón poczał

burowku schtrympu suwacź, jeho smužita žónska s druhej nohu s tajkim wotmachom do spanja storczi, so žo wón snak wali a minutu bjes myßli leżo wosta. Mjes tym burowka do konja schwiknu, kotryż s njej domoj cźerjesche, so žo wscho kurjesche. Hdyż domoj pschijeđże, wona na wosu rubježnikowy revolwr a płaschcź namaka; haj w płaschczu hischcże wjazy hacź 200 mk. pjenjes tczesche.

* Wo srudnym podawku žo s Aleksandropola pische. Do žwójby jeneho sastojnika, kotryż mějesche dźowku na ženitwu, mkody offizěr khodźesche, kotryż też žo loni w nalěczu s holczku žlubi. Dokelż pak běsche hakle 22—23 lět stary, žo wón hischcże jenicź njemóżesche, dokelż sakoń wojakej njedowoli žo woženicź, doniż 28 lět stary njeje, khiba so móże 10,000 mk. samoženja dopokasacź. Wot doma khudy, žo mkody cźlowjek hacź do poßlenjeho cźaża prózowasche někak telko pjenjes swjesćź, so by žo woženicź móhł; jeho pschichodny nan běsche žam khudy muż. Sslubjenaj, kotrajż žo wschędnje widżeschtaj, scźerpnje wocźakowaschtaj, so jeju sboże stónczńje tola sakcźe. Ale njewjesćźinemu nanej žo to stajne wotstorkowanje kważa njelubjesche, a wón žo skónczńje bojecź pocża, so ma mkodźenz jeho dźowku jeno k lěpschemu. Wo pschecźelstwo mjes sastojnikom a offizěrom běsche žo stało, a skónczńje prěnischi mkodźenzej dom sakasa. Sso 10. novembra wjecźor w 10 hodź. domoj wrócźiwschi nan offizěra pola žwojeje dźowki nadeńdże. Hněwny wón žwojim domjazym krucźe sakasa, offizěra hdy wjazy do domu puschcźicź. Wurěczowanje mjes sastojnikom a offizěrom bu dale a wótrische, doniż prěnischi skónczńje dołhi wótry nóż shrabnu. To widżo, sastojnikowi žwójbni roscźékachu. Njewjesta pak, žo dohladawschi, so nan s nožom na mkodźenza dże, rucźe mjes njeju skocźi a — na žmjercź ranjena dó jstwy padże, na cźoż też bórsy ducha spuschcźi. Jeje nan, kotryż běsche žo žam też sranił, wobkrucźesche, so je offizěr jeho dźowku sakkół; tutón pak a wschitzy žwójbni jenohłóßnje žwědcźa, so je sastojnik žam mordař žwojeje dźowki.

* Wokoło noweho lěta by wowka pschezo powjedała: „Nětko dźeń sažo pschibywa. Na tsjoch kralow je wo kokoschazu krocźeł dlějschi.“ Schtóż chze, njech kedźbuje, hacź je wowka prawje měła.

K wobsankujenju lěta 1886.

Na prosty lěta noweho
Nětk pohladajmy sady žo —
Hdyż do prědka žo pohlada,
Dha wschak je naschim wocźam cźma.
Wschak tuto lěto sańdźene
Nam tola pschinjesćź dyrbjesche,
Kaž wěschcźachu, tu hewak wscho,
Hacź jenoż niczo dobreho.
To pschidacź derje dyrbimy,
So lěpsche lěta měli žmy;
Tón spokojny doscź na tym ma,
Hdyż wopomni, so Bóh wscho da.
Hdyż pohladamy na tón cźaż,
Kiž my žmy měli wokoł' naż,
Dha tola prajicź dyrbimy,
So běsche jara spodobny.
Ta syma njebě žurowa,
Kusk dołha drje, kaž nam žo sda,
Hdyż w nalěczu my woženbje,
Na cźopły cźaż žmy cźakali,
A tehdy schkodu mokrota
Je w nižschich stronach cźiniła.
Hdyż haprleje schtyrnatoh'
Sso powodźi nam tudy wscho,
Dha s nowa wschak tón lětny cźaż
Wě spodobny tu wokoł' naż,
A żita, kiž tu srosćźichu,
Sso derje domoj khowachu.
Haj jara, kaž to poj'daja,
Ssu w druhich stronach njewjedra
Tehd' wulku schkodu cźiniše,
Haj skót a ludźi morile.
Ach nětotry, o srudoba,
Ssnadź dźenž' h'schcźe na to spomina,
Kak pschi tym jenym njewjedrje
Jich dom a dwór žo wotpali.
Też krupy wjele sbile žu,
Kaž to nam husto pišachu,
Bjes tym so běsche wokoł' naż
Tu s wjetscha tola płódny cźaż.
Haj běrny, kał a rěpa tu
Sso wschak też derje radźichu;
Na pizy sa skót sawěsće
Wě tuto lěto bohate.
Haj, derje nětk žo skorźicź ma,
So żita mało dawaja,
A k tomu, kaž je snate tu,
Wschak mało płacźi psches měru,
So něchtóžkuli staroscź ma,
Hdże žo te hriwny wosmjeja,
Kiž na wschelake waschnje žnadź
Sso husto dyrbja wotedacź.
Tom' hospodarjej horkach pak
My prajmy tola dźenža dźak
Sa wscho, schtož lěto sańdźene
Wón nad nami tu cźinił je,
So měr je sdźerżał wokoł' naż
Wón nětko hižo dołhi cźaż.
Haj, wone drje žo nětko sda,
So něhdże jena mróczałka
Tu hrosty s wójnskim njewjedrom
A napjelni naż je strachom.
Haj, k tomu powjeda žo jow,
So dyrbi bycź wjaz' wojakow,
Tak Němzy byli žylnischi,
Hdyż něhdże wójna wudyri;
Haj Moltka žam to prajesche,
So dołho tak hicź njemóże,
So bohaty tón kraj ma bycź,
Kiž móże tejko wójska měcź
A so we bliżschim cźażu to
Wschak wupokasacź dyrbi žo.
Tón pak, kiž cźłowjske wutroby
Tu wodźi jako rěki wschě,
Chżył sa naż wscho tak naprawicź,
So dyrbi nam wscho k sbožu hicź.
Ach, nasch cźaż, wón je njewěsty,
Haj bóle, hacź žej myßlimy,
Ach, też we lecźe sańdźenym
Ja tola wjele snał jich žym,
Kiž nětko njejžu wjazy tu,
Psches žmjercź tym žwojim wsacźi žu.
Bjes tutymi je też mój bratr,
Kotrehoż njejžmy dali rad'
A kotroh'ż tydźeń sańdźeny
Tu hakle pohrjebali žmy.
Też wěste je, so wschitzy žnadź
Te lěto njeb'dźa wobsamkacź,
Kiž nastupimy nětko tu
A tutón nastawk cźitaju.
Duż dźimy stroschtnje do prědka,
Nasch Bóh budź nascha nadźija,
Wón wschak to žam wě najlěpje,
Schto jenom' kóždom' dobre je.

W Bukojnje, 31. dezembra 1886. **H. Jakka.**

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanj:

Michalska zyrkej: Jan Ernst Guda, cźeladnik w Jeschižach, s Augustu Alwu Rädźiz na Ssokolzy. — Jan August Hohlfeld, cźeladnik w Wurizach, s Hanu Augustu Wuhlerjez w Kschiwej Borschcźi. — Hermann Schérjenk, fabrikski dźěłacźer na Židowje, s Hanu Augustu Mjerwiz tam. — Jan August Urban, hosćenzar w Boschezach, s Marju Lejnu Pawlez w Wulkim Wjelkowje.

Katholska zyrkej: Josef Au, dźěłacźer w Lejnje, s Aloysijn Beckez s Lejna.

Křćenj:

Michalska zyrkej: Arthur Max, Jaroměra Wylema Gottlöbera, kowarskeho na Židowje, ž. — Hermann Rudolf, Ernsta Wylema Mauermanna, khěžerja a fabrikskeho dźěłacźerja w Dobruschi, ž. — Ernst Reinhold, Ernsta Gustawa Schwarza, skakarja na Židowje, ž. — Ernst Hendrich, Wylema Hendricha Mawkscha, kamjenjecźežarja w Delnjej Kinje, ž. — Martha, Jaroměra Augusta Jeschki, fabrikskeho dźěłacźerja pod hrodom, dź. — Hana Marja, Jana Barta, fabrikskeho strażnika pod hrodom, dź. — Ernestina Martha, Khorle Augusta Kahle, fabrikskeho dźěłacźerja pod hrodom, dź. — Hana Emma, Khorle Ernsta Mühle, murjerja na Židowje, dź. — Lejna Martha, Pětra Schustera, žiwnosćerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Hana Marja Martha, njemandź. dź. w Hrubjelcźizach.

Katholska zyrkej: Alfred, Jana Gärtnera, schewza a khěžnika w Hornjej Hórzy, ž. — Erhard Woldemar, Ernsta Wylema Schwarza, ryczerkubleŕskeho najeńka w Hrubjelcźizach, ž. — Rudolf, Khorle Barnerta, dźěłacźerja w Hajnizach, ž.

Zemrjeći:

Dźeń 22. dezembra: Hańža Karlußez, njebo Jana Bohuwěra Hofmanna, khěžerja a dźěłacźerja na Židowje, wudowa, 60 l. 8 m. 7 d. — 23. Khorla Bohuwěr Schérz, dźěłacźer w Dźěžnikezach, 58 l. 8 m. 6 d. — 25. Hana Martha, njemandź. dź. w Hrubjelcźizach, 5 m. 26 d. — 26. Hana Marja Bertha, Jana Gottharda Rudolfa Schrödera, zigarnika na Židowje, dź., 8 m. 18 d. — 27. Karolina Kästnerez, njebo Khorle Augusta Bartuscha, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, wudowa, 67 l. 2 d. — Ernst Alfred, Ernsta Augusta Teicha, fabrikskeho samkarja w Dobruschi, ž., 4 m. 9 d.

Draždźanske mjaßowe płacźišny. Howjada 1. družiny 57—60 mk., 2. družiny 48—51, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne žwinje 51—54 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 43—57 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 30. dezembra: Syma.

9000 mk. je na prěnju hypotheku po 3½ % hnydom abo posdźišcho wupožcźicź. Adreßu njech žo w wudawarni Serb. Nowin pod **G. B. 100** wotedadźa.

W Wutołcźizach je **sahrodniska žiwnosćź** cźišło 3 s 9½ kórzom pola s 95 dawkskimi jenoscźemi na pschedań.

W Nowej Wßy cźišło 4 pola Rakez je župroschna **ranza** na pschedań.

So bych žwój wulki skład **lampow** něschto pomjeńschik, pschedawam je wot dźenžniscHeho dnja po fabrikskej płacźišnje a to rucźne lampy po 40 np., scźěnske lampy po 50 np., wißaze lampy po 1 mk., tykanzowe blachi, wuhlowe kaschcźe, wódne khany, bowy, krjepjawy, mlocźenki a mlokowe khany jara tunjo.

Hermann Rachlitz, klampnar na žitnej haßy 10 a Hoschiz haßy 24.

Kosaze koże,

sajecźe, karniklaze a wschě druhe koże kupuje po najwyschschich płacźišnach

L. Fleischer
na swonkownej lawskej haßy 18.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len, kaž też **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyschschich płacźišnach

mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow žylne, kupnje po najwyschschich płacźišnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, cźelaze, žowjase, sajecźe, korniklaze koże kupuje pschezo po najwyschschich płacźišnach

Heinrich Lange
pschi žerbskej katholskej zyrkwi.

W wudawarni Serbskich Nowin je dostacź:

Maly katechismuß

Dr. Marcźina Luthera
se schpruchami s biblije, zyrkwinskimi khěrluschemi a khoralnymi hłoßami.

Wuknjenja atd.

podał **Jurij Jakub,** farař.

3 1/3 % danje

płaczi ja pjenježne ſapołožki **trajnje**, a to połlětnje Jana a hody kóždeho lěta, **krajnoſtawſka Hornjołužiſka provinzialna nalutowarńja w Shorjelzu**, kaž tež jejna **pódlanſka nalutowarńja w Wokranczizach.**

Pjenježne ſapołožki ßo hižo wot 1 mk. pſchijimaju. Sadanjenje ſtanje ßo, jeli ſo ßo pjenježy prěnje tſi dny měßaza ſapołoża a ßo poßledni dźěławy dźeń měßaza naſad woſmu, hiſchcze ſa měßaz ſapołożenja abo wotewſacża.

Sa krajnoſtawſku pódlanſku nalutowarńju w **Wokranczizach** bjerje ſapołožki a wobſtara wupłaczenja jeje rendant

pſchekupz **Wilhelm Vollprecht.**

Butra!

Měſchanu butru,
lutowanſku butru
w bowach a wuwaženu, najlěpſche druzíny, porucza wot cžerſtweje poßylki

Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 ſchtuk po 50 a 60 np.,
porucza ſa jara płaczíſny hódne

Gustav Poser.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khoſej

wot najtuniſchich hacž do najlěpſchich druzínow, jara derje ßłodżazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaczíſnach

Hermann Klemm
na bohatej haßy.

---

ff. lamane nudle

punt po 24 np.
porucza

A. E. Soba na Židowje.

---

ff. Frankfurtſku
margarinſku butru
porucza tunjo

A. E. Soba na Židowje.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 ſcht. po 50 a 60 np.
porucza jara płaczíſny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Wſchě druzíny cžrjewow
k dźěłanju kołbaßy
porucza pſchedawarńja cžrjewow

A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Wupſchedawanje.

Ia twjerdowóhnjowy porzelan, běły

ſchalka	po 20 np.
mlokowa khanka	= 30 =
zokrowa tyſa	= 40 =
khoſejowa khana	= 70 =

Margareczina hěta pola Khwacźiz.

Podpißany ſ tutym ßwoje hižo lěta dołho ſa dobre ſnate

jablukowe wino

nakißałe a ßłódke knjeſam korczmarjam kaž tež privatnym k ſchczíſnam a kwaßam porucza.

Skaſanja pſchijimataj kk. **Richard Pötſchke** pſchi torhoſchczu a **Ernſt Kern** na ßerbſkich hrjebjach w Budyſchinje. — Saßopſchedawarjam ßo nižſche płaczíſny woblicza.

Ernſt Schmidt
w Małych Debßezach pola Budeſtez.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cžerwjene a módre	„ „ 36 „
zołte wóſkowe mydło I	„ „ 40 „
zołte wóſkowe mydło II	„ „ 30 „
ſoda	„ „ 5 „
ſchterku	„ „ 22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczíſnje.

K ſchczíſnam, kwaßam a druhim ßwjedżenjam, woßebje hoſczenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaczíſnach poručzamoj. **Ginzel & Ritscher,**

deſtilazija na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Rukowazy ſond w kapitalu a reſervach w hotowych pjenjeſach:

33 millijonow 279 tyßaz 016 ſchěßnakow 21 krajz.

Woheń-, krupobicže-, transport- a žiwjenje-ſawěſczenje.

Polizy ßo w **khěžorſtwowych markach** wuſtajeja.

K wukaſowanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poručzataj ßo jako agentaj:

hamtſki ſkotołěkař **Ernſt Walther** w Budyſchinje,
ſchewſki miſchtr **Heinr. Jul. Mäther** w Kukowje p. Pancžiz.

Jablukowe wino,

wſchelake jahodkowe a ßadowe ſchampanſke wino, mußěrowaze ßadowe limonady a bowle,

ßadowe kißało,

wubjerne k ßolotwi, k kładżenju atd.,

ſodowu a ſelterſku wodu,

pſchezo cžerſtwu pjelnjenu, porucza **Hornjołužiſka ßadowa tłóczerńja**
dr. Herrmanna a dr. Wetzki
na ſadnej bohatej haßy 3.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a cžiſcże ßłodżazy, poručzataj

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Jara dobre
draſtne tkaniny
woßebje cžiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczíſny ſpodžiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn
na rózu mjaßoweho torhoſchcża.

Cžrjewa

wſchěch druzínow k dźěłanju kołbaßow ßu pſchezo doſtacž pola

Ernſta Lehmanna
na žitnych wikach.

Knjeſam wobßedżerjam konjow poručzamoj ßwój ſa dobry ſpóſnaty

pa. maſchinſki wolij,
pa. kopytny maſ,
maſ ſa grat (kožowy maſ) a
kolmaſ, cžiſty a njefalſchowany.

Paur & Co.
w Draždżanach,
chemiſka fabrika.

W Budyſchinje pola **Arna Möckela** na ßerbſkej haßy.

Koſaze kóžki

kaž tež wſchě druhe ßyre kože kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach

Guſtav Naucke
na garbarſkej haßy 16.

S dobom pſchi potrjebje na ßwój bohaty ſkład bjeſmolnych pjelzowych kožow kedžbliwe cžinju.

Nutrny dźak.

Wšitkim tym lubym Serbam, kotřiž su njeboh Knjezej a Baronej **z Löbensteina** nad Łazom při jeho khowanju a wopominanju lubosć a česć tak bohaće wopokazali, praji so z tutym hač nanajwutrobniši zjawny dźak!

W Mjenje Zawostajenych
Kh. J. Wałtař, duch.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcże tunjo

Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
destillazija najlěpschich likěrow.

Khojej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Czorny kaschemĕr

jenož czistowokmjany w snatej dobroscźi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

A. Mager

na ßerbskej haßy
pschedawa a porjedźa
czaßniki derje a tunjo.

Bukečanske serbske towařstwo

změje njedźelu 9. januara 1887 popołdnju w 4 hodźinach swoje hłowne posedźenje.

Dnjowy porjad: 1. rozprawy předsydstwa; 2. wólby předsydstwa a wubjerka; 3. přednošk k. sejmskeho zapósłanca Keŕka z Rodec wo tukhwilnych poměrach Łužicy k češkej krónje.

Wšitke sobustawy so k tutomu posedźenju należnje přeprošuja. Hosćo su witani.

Předsydstwo.

Na pschenajecźe

wobydlenje s kuchinju a s pinzu w Wutokczizach czißko 8.

Sa knježi dwór w **Drožđiju** ßo k nowemu lětu wustojna hródźna dźowka pyta.

Bartusch, inspektor.

Wustojny rólny pohoncź ßo hnydom pyta sa knježi dwór w **Sarĕczu.**

Knježi dwór w **Wĕlkym Khołmzu** pola Łasa hnydom rólneho pohoncźa do ßłužby pyta.

Na jene kubło pola Hodźija ßo tśeczak abo druhi pohoncź k nowemu lětu pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbskeje rĕcze mózny, ßyn sprawneju starscheju, ßo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera
na wulkej bratrowskej haßy 6.

K tśom kralam.

Hłóß: Bożo Knjeże teho ßwĕta.

Póhanow a židow Bożo,
Sbóžniko wschoh' człowjestwa,
Saba widźi ßwoje shožo
Psches tu hwĕzdu podnjebja;
Sem a Jafet pschińdźetaj
Sa tej hwĕzdu s Jakuba.
My ßo s tymi sjenocźimy,
Kotsiž s rańschoh' kraja ßu,
Se žadoscźu shladujemy,
Sswjate dźĕczo, sa tobu,
Dźemy psches Jerusalem
We duchu na Bethlehem.
Nam Herodasch njem'że prajicź,
Hdźe twój trón ßo namaka,
Też niz ßwĕta mudri sdźĕlicź,
Kiž tu mudroscź njesnaja;
Pytamy my, kralo, cźe,
Sswĕt naß wot ßo pokaże.
Twoje ßłowo wschak je hwĕzda,
Pokasuje dom a pucź
Kralej s Jakubowoh' schtoma,
Hdźež je Tyrus sajschoł nuts,
Hdyž sa prĕńsche póhanstwo
Je te ßwĕtło shadźało.
My nětk s runej khwatniwoscźu
Midianskich bĕharjow
Bližimy ßo se žadoscźu
K ßlubjenemu s njebjeßow,
Psched tobu ßo klaknjemy,
Ruku tebi podamy.
Wsmi te wotewrjene schazy,
So ßmy w duschi wjeßeli,
Twoja milosć daj nam wjazy,
Hacź ßmy tebi winojcźi;
Pola naß kraj khwalobny
Njeje, ale khudobny.
Wsmi wot naß na město slota
Wĕru, lubosć, nadźiju,
Njech cźi jako wyruch wonja
Nascha khwalba s modlitwu;
Wsmi na město mary doscź
Pokutu a scźerpliwosć.
Wsmi te wopory we hnadźe
Ssej wot swólnych wutrobow,
W pschecźiwnoscźach budź nam k radźe
Sa nasch khód psches ßwĕta dok,
Psches Herodaschowy mjecź
Puschcź naß njeranjenych prjecź.
Puschcź naß nětk wot twojoh' žłoba,
Žohnowanych wot ßebje,
Sswobodna budź cźernjow dróha
Njepschecźelskej' sawiscźe,
Pokaž nam tón prawy pucź
K tamnom' wótznom' krajej nuts.

Schmólkowy khĕrlusch,
w němskich spĕwarskich cźo. 67, sa lubych Serbow do macźerneje rĕcze pschełožił
Gusta Hataß.

Pjatk 24. dezembra je ßo na pucźu s Budyschina do Łuha mószcheń s pjenjesami shubiła. Sprawny namakař chzył ju w wudawarni Serb. Nowin sa dobre myto wotedacź.

Wschitkim,

kotsiž naju se ßwojim wopytom pocześcźuja s daloka a s blíska, kaž też wschitkim naschim pscheczelam a snatym pschejemoj

K nowom' lětu wjele shoža
Wudźĕl Wam wschĕm ruka Boža,
S kajkimiž schtó nadźijemi
We wutrobje potajnymi
Wot toh' lěta sańdźeneho
S Bohom dźe do pschichodneho.
Wscho, schtož k lĕpschemu Wam ßłuži,
Kaž na cźĕle, tak na duschi,
Wobradź Bóh wschu polnosć teho,
Wumož Waß wot wscheho sleho;
Sa te czaßne tudybycźe
Pschejemoj Wam derjehicźe.
Wasche nadźije te rjane,
Hdźežkuliž też wußnywane,
Bohacźe njech sakcźĕwuja,
Ziwjenje Wam porjeńschuja,
Krónuj Wasch czaß Boże myto,
Mĕjcźe dobre nowe lĕto.

Emil Säuberlich a **mandźelska**
w hoscźenzu a khojejowni
na ßerbskich hrjebjach.

Dźensa rano w 6 hodźinach wobradźi namaj Bóh luby Knjez strowu dźowčičku.

W Hućinje, 23. decbr. 1886.

H. Matek, farař
a mandźelska.

Dźak.

Pschi ßwojim pscheßydlenju s Banez do Sarĕcza prajimoj wschitkim shromadnje, woßebje pak prjedawschemu knjejstwu w Wutokczizach ßwój najwutrobnischi dźak sa wschu namaj tam wopokasanu lubosć, kaž też lubym kmótram naju dźĕczatkow, kotsiž ßu w Njeßwaczilskim Božim domje jako ßwĕdźy byli.

Pschejemoj pschi nastupjenju noweho lěta ßwojej prjedawschej kaž też ßwojej pschichodnej gmejnje najwutrobnische shože, s prósstwu k Bohu, so chzył kóždeho žohnowacź s czaßnymi a wĕcznymi kubłami.

W Banezach.

Jan Weńk a mandźelska.

Czornu židu

k njewjesczinskej drascze,

jara dobru tworu, porucza po tunich płaczisnach

H. Kayser na žitnej haßy.

Saßo tak daloko wotkhorinschi, so móžu ßwoje dźĕło saßo ßamostatnje sastacź, ßwojim czesczenym klijentam sa mi wopokasanu scźerpnosć najwutrobnischi dźak wuprajam a wo dalschu pschikhilnosć proschu.

W Budyschinje, 30. dezembra 1886.

Prawisnik a justizny radźiczel **Emil Martini.**

Swojim přećelam a wšitkim tym, kotřiž ke mni přistupuja, k nowemu lětu najwutrobnišo zboże přeju.

Handrij Lorenz,
wobsedźeŕ papjeroweje předawarnje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 2. **Sobotu 8. januara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jeho majestoscź kněžor Wylem je nowe lěto swój 80lětny wojerski słužbny jubilej w najlěpšim strowju swjecził. Němski krónprynz w mjenje komanděrowazych generalow němskeho wójska, kotsiž běchu so tutón dźeń wschitzy w Barlinje sešchli, kněžorej se słědowazej narěczu swožo pschejesche: „Najjaßnischi, najmózníschi kněžoro, najhnadnischi kněžoro, kralo a wójnski roskasowarjo! S Waschej kněžorskej a kralowskej majestoscźu dźenża wójsko wopomnjenje toho dnja swjeczi, na kotrymž buschcże Wy psched wóßomdźeßacź lětami psches krala Bjedricha Wylema III. do pruskeho wójska pschijeczi. Hižo wjazy krócź smědźich, kaž w tutym wokomiku, s wójskowymi sastupjerjemi psched nascheho wójnskeho roskasowarja stupicź a so jemu sa to dźakowacź, so je naß w móznych bitwach k kraßnym dobyczam wjedł. Pschi dźenßnischim swjedźenju pak Wascha majestoscź na schěßnacże lět, wot měra bohacże žohnowane, wróczo hlada, kotrež su so pschede wschěm k posylnjenju kněžorstwa, po dołhim czakanju a wojowanju saßo postajeneho, nałożiłe. Tajke měrne dźěło mózesche pak so jenoż poradźicź, dokelž s dobom Waschcje majestoscże wustojne a njewusprózniwe wodźerstwo wójskowu wójnsku hotowoscź na tu dospołnoscź posběhnu, kotrejež je swebi kóždy němski wojak wědomy. Pruska saßada, so žaneho rosdźěla njeje bjes ludom a wójskom, dokelž staj wobaj s jena a k sakitanju wótzneho kraja kóždy czaß hotowaj, je so psches staroscźiwoscź Waschcje majestoscże zyłemu ludej saschczépika. W tejle brónitoscźi nascheho luda leži najwažnische rukowanje sa sakhowanje měra. Tak njech je mi kaž něhdy dowolene, wuprajicź, so so nasch brónity lud w dźakownej luboscźi a woporniwej swěrnoscźi swojemu kněžorej a wójnskemu roskasowarjej dowěrja a na njeho jako na sakhowarja měra hlada a swebi jenomyßlnje pscheje, so by Boża hnada też dale na Waschej majestoscźi wotpoczowała.“

Kněžor so s jara wutrobnymi a hnutymi słowami sa tole swožopschecże dźakowasche, spominajo na swojeho nana, kotryž bě jemu psched 80 lětami w srudnym czaßu do wójska sastupicź dał w nadźiji, so lěpsche czaßy wuhlada. Woßud je jemu je doczakacź dał w najpołnischej měrje a woßebje psches wuspěchi, kotrež je s wójskom měł. Wón so dźakuje wschitkim pschitomnym jako sastupjerjam wójska a też wójska njeaktiwnych offizěrow, kotrež su pschi tychle wuspěchach swobu skutkowali. Kněžor na to krónprynza wobjima a jeho koscheschе, stupi potom k pólnemu marschalej hrabi Moltzy, wobjima też tutoho a dźakowasche so jemu sa jeho wulke służby. Skónczńje kněžor nadźiju wupraji, so pschitomnych 1. januara 1888 saßo wuhlada.

— Wobrónjenje zyłeje němskeje infanterije s repetěrowanskej abo magazinskej tšelbu je hižo hotowe. Němske je tak wot wschěch wójskow swěta w tu khwilu najlěpje wobrónjene a je wschě druhe kraje w tutym nastupanju daloko pscheßahło.

— Wuhlady na pschecźischczenje wojerskeje pschedkłohi w kněžorstwowym šejmje su dźeń a hubjenische. Nadźija, so so w druhim czitanju s pomozu zentrumskeje strony tola hischcże knježerstwowy namjet pschiwosmje, je jebawa była. Kněžorstwoßejmska komißija je se 16 pschecźiwo 12 hłosam prěni paragraf, swylnoscź němskeho wójska na pschichodne 7 lěta postajazy, saczißka a město toho wobsamkła, so ma wot 1. haprleje 1887 infanterija s 518 bataillonow, kavallerija s 465 eskadronow, pólna artillerija s 364 batterijow, pěscha artillerija s 31 batterijow, pionerstwo s 19 a train s 18 bataillonow wobstejecź. Pódla toho smě so wot toho sameho dnja hacź k 1. haprleji 1888 16 bataillonow infanterije tworicź. Na swydom lět ani doprědkarska ani zentrumska strona pschichodnu wójskowu swylnoscź w měrje njepschiswoli. Windhorst do wothłoßowanja pschipowjedźi, so dyrbi wottyknjeny kónz, na kotryž dyrbi so kněžorstwowy swejm měricź, tón bycź, so ma swebi knježerstwo wójskowu swylnoscź w měrje wot kněžorstwoweho swejma kóžde lěto pschiswolicź dacź.

Franzowska. Franzowske knježerstwo jenemu hołbjej měra po druhim lecźicź dawa. Hakle psched krótkim je wójnski minister Boulanger wyschschim franzowskim offizěram rosestajał, so swebi Franzowska njemyßli, w bližschim czaßu wójnu wjesc, a nětko je saßo franzowski ministerstwowy pschedßyda Goblet jenej deputaziji, kotraž so jeho praschesche, hacź wójna wudyri, wotmolwił, so su w tu khwilu najlěpsche wuhlady na sakhowanje měra. Goblet prajesche: „Knježerstwu njeje niczo snate, schto by Waschej bojoscźi w nastupanju naschich pomerow k wschěm móznarstwam s pschiczinu bycź móhło. My chzemy měr a czasto doscź smy to wospjetowali, tak so wot nětka wjazy trjeba njebudźe, to pschichodnje s nowa podtwjerdźecź. Na naschej sprawnoscźi nichtó dwělowacź njemóże a nichtó drje też to njeczini. Wěrno je, so je zyła Europa kaž w wobrónjenym měrje žiwa, a so je to na tym wina, so so ludy bliskeje wójny boja. Tajki staw wězy wobsteji, a wot naß njewotwißuje, so bychmy jón wotstronili. Knježerstwo njewěri, so dyrbi s toho wójna nastacź, a ma wěstu nadźiju, so wona s toho njenastanje. Najlěpschi sredk k sakhowanju měra je, so bychmy symnokrejni wostali a swoje mozy na to nałożowali, so bychmy wobstajnoscź knježerstwa posylnili. Bjes tym so so wójnski minister njepschestawajzy wo sakitanje nascheho kraja stara, pytajcże wy kredit a derjemęcże Franzowskeje rosmnożicź.“

Jendźelska. Konservatiwne jendźelske ministerstwo je po sdaczu saßo s wuskoscźow won, do kotrychž bě psches wustupjenje lorda Churchilla pschischko. K pschedewsaczu wuprósdnjeneho města finanzneho ministra je so liberalny Göschen wobrěczecź dał. Göschen drje so na finanzne należnoscże derje wusteji, tola wón žane pschiwißowarstwo w parlamencże nima. Duž konservatiwna strona psches njeho žaneho posylnjenja a knježerstwo žaneho wobtwjerdźenja njedostanje. A tola je konservatiwnej stronje nabywanje nowych mozow runje nětkole jara nusne. Stary wjednik liberalneje strony, Gladstone, so prózuje, rospanjenu liberalnu stronu saßo sjenocźicź. Wón je hižo s wjednikami jenotliwych liberalnych wotdźělenjow wujednanja a wuradźenja wo iriskej należnoscźi sapoczał, kotraž bě w swojim czaßu s pschiczinu Gladstonoweho pada. Hdy by so tole wujednanje dozpěło, to rěka, hdy bychu rosschczépjeni liberalni wo sakonju pschesjeni byli, po kotrymž ma so Irskim samßny swejm a knježerstwo dacź, by liberalna strona saßo so sjenocźiła a so s dobom Irska spokojiła. To by ważny podawk był, kotryž by jendźelske snutskowne

wobſtejnoſcźe do zyła pſcheměnik a ſe ſapoczatkom noweje jendźelſkeje politiki byk.

Bołharſka. Bołharſka należnoſcź je, poßlednje tydźenje do zyła drěmawſchi, ſ nowa kedźbliwoſcź europiſkich mózmarſtwow na ßo wobroczíła. Bołharſka deputazija, kotraž po europiſkich krajach wokoło pucźuje, je ßo ſ Battenbergſkim prynzom ſetkała a ſ nim pjecźa wucźiniła, ſo ma ßo wón do Bołharſkeje wrócźicź a ßo wot ludoweho ßobranja ſa krala njewotwißneje Bołharſkeje wuwołacź dacź. Tale powjeſcź ſda ßo wěrna bycź. Ruſke knjeźerſtwo je ſ najmjeńſcha twjerdźe pſcheßwědczene, ſo Battenbergſki prynz bołharſki trón hiſchcźe ſ myßlow puſchcźił njeje, a ſo jendźelſke knjeźerſtwo Battenbergſkeho prynza w jeho wotmyßlenjach na bołharſki trón potajnje podpjera. Jendźelſzy miniſtrojo drje ßu, kaž jendźelſke nowiny do ßwěta trubja, bołharſkej deputaziji, hdyž ta ſańdźeny tydźeń w Jendźelſkej pſchebywaſche, radźili, ſo bychu ßo Bołharjo ſ ruſkim zarom ſjednali. Tola ruſke knjeźerſtwo derje wě, ſo jendźelſzy miniſtrojo Bołharam tule radu jenoż dawaju, ſo bychu ſ tym ruſkemu knjeźerſtwu pěſk do wocźow ßypali. Potajnje ßo Bołharam wot nich hinak radźi, mjenujzy, ſo bychu ßo pſchecźiwo Ruſkej dale ſpjecźowali a ßebi Battenbergſkeho prynza ſa krala wuſwolili. So pak bychu Bołharjo w njewěſtym njebyli, k cźomu je Ruſka hotowa, hdy by ßo Battenbergſki prynz do Bołharſkeje wrócźił, je jim ruſke knjeźerſtwo pſches ßwoje nowiny pſchipowjedźiło, ſo potom ruſke wójſko hnydom do Rumeliſkeje a do połnózneje Bołharſkeje pocźehnje a wobaj krajej wobßadźi, a to ſ pſchihłoßowanjom wulkomózmarſtwow, ſ wumſacźom ßnadź Jendźelſkeje a Italſkeje, na kotrejź pak dźiwacź njetrjeba. Hižo nětkole ßo Ruſka hotuje, Bołharſku wobßadźicź. Na połodniſchich ruſkich mjeſach tſi armeekorpſy w połnej wójnſkej hotowoſcźi ſteja, na pſchikas cźakajo, ſo bychu mjeſy pſchekrocźiłe. So chze bołharſke knjeźerſtwo wo prawdźe Battenbergſkeho prynza ſaßo na bołharſki trón powołacź, ſa to tež powjeſcź ßwědczi, ſo wone w Winſkej pjenjeſybijerni 60,000 ßlěbornych medaillow ſa tónle podawk bicź da. Tele wopomnjeńſke pjenjeſy maja na jenej ſtronje dwě ruzy, tſi króny njeßujzej, nad kotrymiž ßo napißmo winje: „Alexander Prěni, wjerch bołharſki.“

— Bołharſzy cźeknjenzy chzedźa, hdy bychu Ruſzy Bołharſku wobßadźili, ſ tutymi hromadźe marſchěrowacź. Na połodniſchich ruſkich mjeſach ßo k tomu dobrowólny bołharſki regiment ſběra, kotryž ßo wot ſnateju bołharſkeju offizěrow Benderewa a Grujewa ſrjaduje. Taj ſtaj njedawno w Pětrohrodźe a Moſkwje bykoj a pjecźa wſcho nuſne ſ ruſkim knjeźerſtwom wujednałoj. Wokoło 43 něhduſchich bołharſkich offizěrow, kotſiž ßu ßo wot ruſkonjepſchecźelneho knjeźerſtwa wupokaſali, je ſ Konſtantinopla pjecźa hižo pſchiſchło a regiment cźeknjenzow powjedźe. Sałožowanje tutoho regimenta je rumuńſke knjeźerſtwo pohnuło, wſchitkich bołharſkich cźeknjenzow ſ Dunawſkeje mjeſy wupokaſacź. Tuczi cźeknjenzy ßu na to pjecźa wot ruſkeho póßłanza w Bukareſchcźe pſchewodny liſt a pjenjeſy doſtali. Kak ßylny tutón bołharſki regiment budźe, hacź dotal ſnate njeje, tola wo jeho ſamèrje ßaneje dwělnoſcźe njeje. Tak bórſy hacź ßo Battenbergſki prynz pſches Dunawu wrócźi, ßo tónle regiment do wótzneho kraja dobudźe, nawabi wſcho Ruſkej poddane wobydlerſtwo k ſběźkej a poſtaji nowe knjeźerſtwo. Sa nim na pjatach ßo dwě ruſkej diwiſiji ſ 50,000 muźemi pſches Dunawu pſchewjeſetej, kotrejž hižo k tomu w Beßarabiji hotowej ſtejitej. Budźe-li trěbne, ßo jimaj hiſchcźe nětkotre regimenty pſchidadźa.

Pod wopacźnym podhladom.

(Skónczenje.)

Sparkſa wjele krócź pſched ßudom pſcheßłyſchachu. Pſchezo khutniſcho a wótriſcho ßo ßudniźy jeho praſchachu. Tola wobſkorźeny woſta pſchi ßwojim wuprajenju, ſo je njewinowaty a ſo wo paduchſtwje niczo njewě. Wón wobtwjerdźeſche, ſo je ßo tehdy w nozy ſe ſprawnym wotmyßlenjom na pucź naſtajił, ſo pak njemóźe prajicź, ſchto je ſ pſchiczinu tutoho pucźa było. K tomu hiſchcźe wěź pſchińdźe, kotraž tukanje pſchecźiwo Sparkſej poßylni. Jeho mandźelſka bě w ßwojej bojoſcźi a ſtraſche bjes jeho wědomoſcźe pola ßudnika pobyła a bě jemu wupowjedała, ſchto bě po prawym jejneho muża tamnu nóz na haßu won wjedło. Ssudnik bě pomocnikej hnydom pſched ßebje dał pſchińcź a jeho do pſcheßłyſchenja wſał. Tola William Flighter ſe ßwědkami jaßnje dopokaſa, ſo je pſches zyku nóz w ſdalenym pſchedměſcźe w wjeßelym towarſtwje pſchebywał a jo ani na wokomik njewopuſchcźił. Duź bě ßo Sparks tola najſkerje mylił, hdyž bě jeho po ßwojim měnjenju na haßu widźał. To bě ſaßo ſ pſchiczinu, ſo mějachu ßonine wudawanje ſa njeporadźeny poſpyt, ſo by ßwojeho muża, kotrehoż pſcheſtupjenje ſnajeſche, wußwobodźiła a měſto njeho njewinowateho do jaſtwa pſchinjeßła. Wěź wobſkorźeneho ßo ſ tym na ßane waſchnje njepołěpſchi, ale ßo na wopak pohórſchi.

Skónczńje ßo dźeń pſchibliži, na kotrymž dyrbjeſche ßo wußudźenje ſtacź. Wone napſchecźo wſchemu wotczakanju derje wupadźe. Pſchißażni ſprawneho miſchtra, kotrehoż ſkoro wſchitzy ſnajachu, a ſa kotrehoż ſprawnoſcź mnoſy ßwědzy ßwědczachu, njewinowateho wuſnachu. Wobſkorźeneho wuwinowachu a hnydom ſ jaſtwa puſchczíchu. Jeho ßwěrna mandźelſka a jeho ſbożowne dźěczi jeho ſ wjeßełym wyſkanjom a ſe ßylſami radoſcźe witachu. Ske ſcźěhwki tamneje njeſbożowneje nozy pak tola njewuwoſtachu. W měſcźe bě wjele ludźi, kotſiž ſ wußudom pſchißażnych w ßwojej wutrobje ſpokojom njeběchu. Pſchedſtejicźerjo wobkranjeneho banka ſ woprědka ſ cźicha, potom pſchezo wótſiſcho prajachu, ſo na ſamkarjowej winje na żane waſchnje njedwěluja, hdyž tež jeho njedoßahazych dopokaſmow dla pſchimnucź njemóźachu. Sawiſtniźy a njepſcheczelju, kotrychž mějeſche jich Sparks bjes ßwojimi ßobuměſchcźanami jara wjele, tajkim rěczam pſchihłoßowachu a je pilnje roſſchěrjachu. Sky wußyw njedowěrjenja, kotryž ßo ſ tym wußywaſche, bórſy hórke płody njeßeſche. Ssußodźa a pſchecźeljo ßo pomaku wot wboheho Sparkſa a jeho doma ſdalowachu. Ludźo, kotſiž hewak jeho pilnu a wuſtojnu ruku ſtajnje trjebachu, pomaku wſchitzy wuwoſtachu. Miſchtr dyrbjeſche jeneho pomocznika po druhim ſ dźěła puſchcźicź. Pſchezo cźiſcho a cźiſchiſcho bu w dźěkarni, w kotrejž bě hewak ropot a nuſnota, hacź dyrbjachu ju ſkónczńje zyle ſawrjecź. Wſchudźe Sparks jenoż njepſcheczelne a njedowěrjaze, abo hdyž bě kahodne, hańbicźiwe woblicźa widźeſche. Nichtó jeho njeſtrowjeſche, nichtó jemu żaneho pſchecźelneho ßkowa njepopſcha. S cźaßom ßo tež nalutowane pjenjeſy pomaku pſchetrjebachu. Nuſa a khudoba do doma prjedy tak ſbożowneje ßwojby ſacźeże a ßo ſ nimi kóżdy dźeń k blidu ßydaſche. Schtoż domjazeje nadoby a draſty, pychi a ſchatow nuſnje trěbne njebě, ßo pomaku ſaſtaji abo pſcheda, ſo by ßo ſ tym wſchědny khlěb kupił. Na poßled wbohim jenoż hiſchcźe ſchtyri próſdne ſcźěny wyſche woſtachu, a nuſa ßo ſkónczńje wjazy ſnjeſcź njemóźeſche.

Miſchtr Sparks ßo ſkónczńje, hdyž tež ſ cźeźkej wutrobu, roſßudźi, ßwoje narodne měſto Philadelphiju, hdźež dyrbjeſche pod njedowěrjenjom a ſazpicźom ßwojich ßobuměſchcźanow tak njewuprajnje cźeźko cźerpicź, wopuſchcźicź a ßebi nowu domowiſnu pytacź. Sswójba do měſtaczka Norriſtowna cźehnjeſche a ßo tam ſaßydli. Pilny a wuſtojny ſamkař tu bórſy doſcź a na doſcź dźěła doſta a ſa nětkotre měßazy cźeźko pruhowanemu wucźaharjej nowe ſboże ſakcźě. Tola wjeßele dołho njetrajeſche. Pſches jeneho Philadelphiſkeho wobydlerja, kotryž bě do makeho měſtaczka na wopyt pſchiſchoł, bě bórſy ſnate, pod kak cźeźkim podhladom Sparks ſtejeſche. Kaž na jene dobo wot tamneho dnja wobkhad bjes Norriſtownſkimi wobydlerjemi a jich nowym ßobuměſchcźanom pſcheſta a ſtare hubjenſtwo ßo ſaßo ſ nowa ſapocźa. Tón krócź ßo Sparks tak dołho njeſadźerźi, ale bórſy nowu domowiſnu wopuſchcźi a ßo do měſta Sunburya pſcheßydli. Tu ßo jemu na podobne waſchnje ſeńdźe. Najprjedy jemu pſchecźelniwje napſchecźo pſchińdźechu. Sparks ßebi bórſy cźrjódu ſkaſowarjow dobu, kotſiž jeho pilnoſcź a wuſchiknoſcź ważicź wjedźachu. Po nětkotrych měßazach pak bě tež tu nimo. Pſches nětkajki pſchipad běchu ſhonili, hdźe bě ßo ſamkarſki miſchtr ſe ßwojej ßwójbu pſchecźahnuł. Liſty pſchińdźechu, kotrež jeho ſańdźenoſcź wotkrychu a jemu cźeſcź wſachu, tak ſo Sparkſej niczo druhe wyſche njewoſta, hacź hiſchcźe ras k pucźowanſkemu kijej pſchimnucź a ßebi ſe ßwojimi nowy ſtatok pytacź. Tak běchu pennſylvaniſki kraj po jeho zyłej dołhoſcźi pſchecźahnuli. Tak běchu w jenym měſcźe po druhim pobyli a ſpomnjenych pſchicźinow dla je ſaßo wopuſchcźili. Nětkole runje ſ Pittsburga pucźowachu, hdźež běchu toho runja pſchecźiwo nim tukanje ſbudźili a ßo jich ſdalowali, a chzychu nětko ßwoje ſboże w Middletownje ſpytacź. Woni běchu pěſchi a ßwoju khuduſchku nadobu na małym ruczńym woſyczku ßobu wjeſechu, kotryž nan a dźěczi ßo wotměnjejo cźehnjechu.

Skónczńje běchu poßlednju hórku pſched Middletownom doßahnuli. Tam leżeſche měſto, wottyknjeny kónz jich pucźa, ſměrom w dole jim k nohomaj. Mucźni ßo woni pódla dróhi do khłódka jeneho ſchtoma lehnuchu, ſo bychu ßo hiſchcźe ſa poßledni kruch pucźa poßylnili, kotryž dyrbjachu hiſchcźe dokónczicź. Jich wutroba bě jara ſrudna a tyſchniwa, mjelczo a ſtruchliwi wboſy hromadźe ßedźachu. Hdyž tak bjes nadźije do pſchichoda hladachu, pſchińdźe pucźowař po dróſy, po kotrejž běchu runje cźahnuli. Wotpocźowazych doßahnuwſchi chzyſche ſ pſchecźelniwym poſtrowom nimo nich hicź. Na bok na cźrjódku, w khłódku leżazu, pohladnuwſchi ßo ſpodźiwajzy ſtejo woſta, kaž ſo njeby ßwojimaj wocźomaj wěricź chzył. Potom

wón wjeßle ſaſkoczi a k nim khwataſche. Zuſy bě William Flighter. Wón wyſkajźy ßwojeho dobreho miſchtra wobjima a potom ſ radoſtnym hłoßom ſawoła: „Bohu budź dźak, ſo ßym waß ſkónczuje ſaßo namakał! Miſchtrje, luby miſchtrje, wſcha nuſa je nětko nimo, a wſcho ſaßo derje pójdźe. Waſcha njewinowatoſcź je na ſjawne pſchiſchła. Paduch, kotryž je w banku kranuł, je wußlědźeny a je hižo ßwoje khoſtanje doſtał. Zyła Philadelphija na to cźaka, ſo byſchcźe ßo ſaßo wrócźili. Wſcho ßo ſa tym žedźi, waß ſaßo pſchijecź a wam ſrudobu a horjo, kotruž ſcźe tak dołhi cźaß bjes winy njeßli, ſ nowym dowěrjenjom a wutrobnej luboſcźu ſarunacź.“

To bě powjeſcź ſboża a wjeßekoſcźe. Pjecź cźłowjekow, kotſiž běchu hiſchcźe runje ſrudni a tyſchniwi byli, ſ radoſcźu poſkakowaſche. Wſchitzy witaneho poßelnika wobſtupichu, wobjimachu jeho kaž bjes ßebje a koſchachu jeho ßylſy radoſcźe a wutrobneje luboſcźe płakajźy. Hdyž bě ßo prěnja wjeßekoſcź trochu ſlehnuła, dyrbjeſche ßo William pódla ßwojich pſchecźelow ßynucź a jim wſchitko, ſchtož wjedźeſche, wupowjedacź. Jeneho ſamkarja, Summerſa ßo mjenowazeho, běchu pſched krótkim w Albanyu pola paduchſtwa pſchekwapnuli. Hdyž jeho dom pſchepytachu, też papjerjane pjenjeſy, w bankn kranjene, na ßwětko pſchińdźechu. Wón bě ßo potom wuſnał, ſo je paduchſtwo wobeſchoł, a na drobne roſeſtajał, kak a hdy bě paduchſtwo wuwjedł. Paduch bě hižo prawe khoſtanje ſa ßwoje paduchſtwo doſtał a pennſylwaniſkemu bankej bě ßo ſkoro zyła tehdy kranjena ſuma wrócźiła. Philadelphiſka měſchcźanſka rada bě wot toho cźaßa w wjazorych najbóle ßo cźitazych nowinach namołwjenje woſjewiła, w kotrymž njewinowacźe hanjeneho a cźežko pruhowaneho ſamkarja proſcheſche, ſo by ßo ſkerje a lěpje wrócźił. William ßwojemu miſchtrej jene tajke nowiny pſchepoda a tutón ſ hłuboko hnutym hłoßom cźitaſche:

„Sjawne napominanje.

Samkarſkemu miſchtrej Amoſej Sparkſej, kotryž prjedy w tudomnym měſcźe bydleſche a kotrehož nětcźiſchi pſchebytk nam ſnaty njeje, ßo ſ tutym k wjedźenju dawa, ſo je paduch, kotryž je pennſylvanſki bank pokranuł, wußlědźeny a khoſtany. Duž ßo na ßwojeho prjedawſcheho ßobuměſchcźana ſ wutrobnej a naležnej prózſtwu wobrocźamy, ſo by ßo wrócźił a nam tak mózne ſcźinił, ſo bychmy jemu ſa kſchiwdu, kotruž je w ßwojim cźaßu bjes winy cźerpił, cźeſcźepołne ſarunanje dali.

Philadelphiſka měſchcźanſka rada.“

Hdyž bě miſchtr tole woſjewjenje cźitał, ßo wſchitzy nutrnje Bohu dźakowachu, kotryž bě wſcho tak dobremu kónzej ſwjedł. Schtož ßo na to ſta, móže ßebi luby cźitar pſchedſtajicź. Samkarſki miſchtr ßo ſe ßwojej ßwójbu do Philadelphije wrócźi, hdźež jeho ſtari krajenjo a ßobuměſchcźenjo na najcźeßniſcho a najpſchecźelniſcho pſchijachu.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu wutoru popołdnju ßo na ſwonkownej lawſkej haßy konjej, baronej ſ Biedermannej nad Dźěchorezami ßkuſchazaj, kotrajž běſchtaj do lohkich ßanjow ſapſchehnjenaj, ſpłóſchiſchtaj. Konjej ſ dźiwjej ſpěſchnoſcźu po lawſkej haßy horje cźerjeſchtaj a ſ połnym wotmachom do lawſkeje wěže ſtorcźiſchtaj. Na to ßo ſawrócźiwſchi chzyſchtaj po nahłej hórzy k Michałſkej zyrkwi dele bježecź. Tola ßo po ſdacźu tu nahłeho ſpada ſtróžiſchtaj a ßo toho dla k Thiermannez reſtawraziji wobrocźiſchtaj. Tu do płotu ſ kojom praßnuwſchi cźerjeſchtaj ſ nowa k lawſkemu tórmej a ßanje wo rózk khěže, ſ napſchecźa lawſkeho tórma ſtejazeje, wrjeßnuſchtaj. Na wokomik ſaſtanuwſchi ßo do ſnutſkowneje lawſkeje haßy winuſchtaj. Tam ßo roſtſchaßene ßanje na ßněhowej ßepi hromadu ßypnuchu, a konjej na to ſ kojom dale cźerjeſchtaj. Schtóž bě widźał, kak běchu ßo ßanje ſ zyłej mozu wo ſcźěnu wrjeßke, dyrbjeſche ßebi myßlicź, ſo ßu ßo w ßanjach ßedźazemu ßynkej barona Biedermanna wſchě ſtawy roſraſyłe. Na wulke ſboże pak tutón zyle njewobſchkodźeny ſe ßanjowych roſpadankow wuſkoczi. Ssanje běchu do zyła do kruchow roſbite hacź na ßydło, na kotrymž bě mały Biedermann ßedźał. Duž je wulki dźiw, ſo ßo młodemu cźłowjekej žana ſchkoda ſtała njeje. Spłóſcheneju konjow ßu poſdźiſcho popanuli; też wonaj ßo wobſchkodźiłaj njeběſchtaj.

— Hacź runje Budyſka měſchcźanſka rada ßwěru ſa tym hlada, ſo ßo w ſymje na haßach, hdźež je pucź hładka, pěſk a popjeł ßypa, je ßo tola poßledni tydźeń wjele ludźi na haßach hładkoſcźe dla wobßunuło. S wjetſcha drje tajke pady bjes ſchkody woteńdu, tola druhdy ßo tola njeſboże ſtanje. Tak ſtaj ßebi nózny ſtražnik Mättig a jedyn hólcźez pſchi tym nohu ſłamałoj.

— Po pſchikładze mnohich němſkich měſtow je ßo też ſ Budyſchina pſchedßydſtwu khěžorſtwoweho ßejma adreßa ſ wjele podpißmami podpißana pſchipóßłała, w kotrejž ßo rosmnoženju němſkeho wójſka, wot knjeżerſtwa namjetowaneho, pſchihłoßuje.

— W Budyſkej Michałſkej woßadźe je ßo w lěcźe 1886 narodźiło 286 dźěcźi, 47 wjazy hacź lěto prjedy, a to 153 hólzow a 133 holzow, bjes nimi 47 njemandźelſkich, 5 morwonarodźenych a 4 dwójniki. Pſched ſto lětami bě 115 porodow. Pſchipowjedało je ßo 90 porow, wěrowało 67, 13 wjazy hacź loni. Pſched ſto lětami bě 39 wěrowanjow. Semrjeło je 184 woßobow, 7 wjazy hacź loni. Spowjednych ludźi bě 10,954, 213 wjazy hacź loni, 4444 mużſkich a 6510 žónſkich, 8353 Sſerbow a 2601 Němzow. Pſched ſto lětami bě 8002 ſpowjednych ludźi. Sa twar nowych piſchcźelow je ßo 182 mk. nahromadźiło.

— W Budyſkej katholſkej woßadźe bu w lěcźe 1886 narodźenych 140 dźěcźi, 68 hólzow a 72 holzow; bjes nimi bě 7 morwonarodźenych a 20 njemandźelſkich. Wěrowanjow bě 16 w ſerbſkej farſkej zyrkwi, 7 w Pětrowſkej. Semrjeło je 112 woßobow; morwonarodźeni pſchiliczeni ßo 93 na Ssw. Mikławſchowym pohrjebniſchcźu, 23 w Mniſchonzu a 3 na druhich pohrjebniſchcźach khowachu. Spowjednych ludźi bě w woběmaj zyrkwjomaj 6150, w Hajniczańſkej kapale 230.

— Naſch krajan knjes wyſchſchi gymnaſialny wucźeŕ dr. Muka, kotryž je wot lěta 1884 ſ wucźerjom pſchi gymnaſiju w Kamjenizy, ßo po ßwojim žadanju 1. haprleje t. l. do Freiberga pſcheßadźi. Kaž w ßwojim cźaßu w Budyſchinje a po zykym Sſerbowſtwje, je ßebi też dr. Muka w Kamjenizy wjele pſchecźelow dobył. „Chemnitzer Tageblatt“ wo nim, na jeho wotkhad ſ Kamjenizy ſpomniwſchi, piſche: „Knjes dr. Muka je ßo ſa cźaß ßwojeho wiazyłětneho pſchebywanja tu niz jenož jako wuſtojny wucźeŕ wopokaſał, ale ßo też pſches ßwoju ſprawnoſcź a pſches pſchecźelniwe waſchnje ßwojim kollegam porucził. W tutym naſtupanju jeho wotkhad w tutych kruhach jara wobžaruja.

S Wjeleczina. W naſchej zyrkwinſkej woßadźe, kotraž 3261 duſchow liczi, je ßo w ſańdźenym lěcźe 1886 ßlědowaze podało. Narodźiło je ßo 148 dźěcźi, ſwěkowało je ßo 32 porow, ſemrjetych běſche 112 woßobow, ſpowjednych ludźi je ßwj. ſakrament wužiwało 3912, a pacźeŕſkich dźěcźi běſche 64. — Też je njebocźicźka knjeni wyſchſcha hajnikowa Maukowa, rodź. Kleinez, kotraž je w naſymje w Budyſchinje ſemrjeła, w Wjeleczinje pak, hdźež běſche jejny njebo mandźelſki dołhe lěta ſ tachantſkim wyſchſchim hajnikom, ßo khowała, naſchej zyrkwi 600 hriwnow wotkaſała, ſ wumėnjenjom, ſo wot danje tutych pjenjes tótka ſa wothładowanje rowa kóžde lěto 6 hriwnow doſtanje; wo ſbytknej dani njeje niczo poſtajene.

W Hodźiju bě w ſańdźenym lěcźe 164 kſchcźenjow, 45 wěrowanjow, 100 khowanjow, 6349 ſpowjednych ludźi, mjenujźy 4840 Sſerbow, 1509 Němzow, 110 woprawjenjow a 77 pacźeŕſkich dźěcźi.

-t-. S Bukez. W naſchej woßadźe bě w ſandźenym lěcźe 1886 hoſcźow Božeho blida 6229, a to 2144 mużſkich a 3127 žónſkich, hromadźe 5271, ſe ßerbſkeje a 468 mużſkich a 490 žónſkich, hromadźe 958, ſ němſkeje woßady, bjes nimi běſche 125 woprajanych a 83 pacźeŕſkich dźěcźi. Pſchipowjedanych bu 48 a tudy wěrowanych 32 porow. Narodźiło je ßo 126 dźěcźi, mjenujźy 55 ßynkow a 71 dźowczicźkow, bjes nimi 7 morwonarodźenych a 28 njemandźelſkich. Wumrjeło je 98 woßobow, 50 mużſkeho a 48 žónſkeho rodu, 44 wotroſcźenych a 54 dźěcźi, 15 mandźelſkich hoſpodarjow, 9 mandźelſkich hoſpoſow, 4 wudowzy, 11 wudowow a 5 nježenjenych. W ſtarobje 14 hacź 20 lět wumrjechu —, wot 20 hacź 30 lět 1, wot 30 hacź 40 lět 6, wot 40 hacź 50 lět 6, wot 50 hacź 60 lět 8, wot 60 hacź 70 lět 11, wot 70 hacź 80 lět 6 a wot 80 hacź 90 lět 6 woßobow. Pornjo lětu 1885 běſche w ſańdźenym lěcźe ſpowjednych 80 wjazy, pſchipowjedanych 11 porow wjazy, narodźiło je ßo 36 dźěcźi mjenje a ſemrjeło je 21 woßobow mjenje. — Na kollektach je ßo ſ zyła nahromadźiło 1252 hr. 80 np., a to ſa ſwonkowne mißionſtwo 407 hr. 5 np. (ſ mißionſkeho kaſchcźika ſady woktarja 199 hr. 37 np., mißionſka kollekta 94 hr. 58 np., dalſche ſkładowanje 113 hr. 10 np.), ſa ſnutſkowne mißionſtwo 110 hr., ſa bibliſke towarſtwo 48 hr. 57 np., ſa zyrkwiny fond 73 hr. 85 np., ſa Guſtav-Adolfſke towarſtwo 300 hr., ſa zyrkej w Dröda 100 hr., ſa zyrkej w Gablonzu 60 hr. a ſa Mathildenſtift w Metzu 153 hr. 33 np. — Boża mikoſcź budź też w tutym lěcźe ſ naſchej lubej woßadu!

— W poßlednim poßedźenju Bukecźanſkeho ſerbſkeho towarſtwa ßłyſchachmy 2. pokracźowanje pſchednoſchka k. Wicźaſa ſe Zornoßyk „wo podeńdźenjach w Franzowſkej“. Knjes Wicźas poſkicźi nam w pſchednoſchku wobras ßwojich podeńdźenjow w Franzowſkej wot dobycźa Pariſa hacź k docźehnjenju do domiſny. Też tutón krócź

wjedźeſche ßebi kedźbliwoſcź mnohich pſchipoßłucharjow, mjes kotrymiž bě tež wjele hoſcźow, hacź na najlěpje ſdźerżecź. Pſchednoſchk bě cźim ſajimawſchi, dokelž niz jeno wo wójnſkim wojerſkim žiwjenju rěcźeſche, ale tež mnohe wobraſy měſtow a jich woßebnych twarjenjow, wßow a jich wobydlerjow poſkicźi. Knjeſej pſchednoſcherjej doſta ßo derje ſaßłużeny dźak.

S Njeßwacźidła. Hrabja Peralta-Renaud-Rieſch, kotryž je ſchtwórtk tydźeń po cźežkim cźerpjenju 57 lět ſtary wumrjeł, bu ſańdźenu njedźelu popołdnju na tudyſchim pohrjebniſchcźu, hdźež ma majoratne knjejſtwo herbſki pohrjebnik, ſ wulkej cześcźu a luboſcźu khowany. Pożohnowanje cźěła po wobrjadu katholſkeje zyrkwje, k kotrejž njebocźicźki ßłuſcheſche, ſta ßo pſches Khróſcźicźanſkeho knjeſa fararja Wornarja w hrabinſkim hrodże. W 3 hodź. bu kaſchcź ſ oranżerije, hdźež běſche wojerſke towarſtwo pſchi wuſtajenym cźěle cźeſtnu ſtražu měło, pſched dom na ſahrodu ſtajeny, hdźež wjele pſchewodźeri ſtejo cźakaſche. Knjes kantor Frenzel ſanjeße khěrluſch: „Moje žiwjenje ßy Khryſchcźe“, woßmjo mužojo ſ wojerſkeho towarſtwa wſachu kaſchcź na ramjenja, wſchitke ſwony ſaklinczachu a pohrjebny cźah naſtaji ßo na njebocźicźkeho poßledni pucź. Prjedy kaſchcźa džěchu Njeßwacźilſki knjes farař Jakub, džěcźi Njeßwacźilſkeje ſchule pod wjedźenjom ßwojeju knjeſow wucźerjow Frenzela a Hilbriga, żyrkwinſzy a ſchulſzy, kaž tež gmejnſzy pſchedſtejerjo, ſ. ćwanſke ſjednocźeńſtwo, wojerſke towarſtwo ſe ßwojej pyſchnej, ſa tón dźeń pak żarowanſzy wuhotowanej khorhowju (dźělba wot nich ſ tſělbami), knježi dźěłacźerjo a knježi ßłużobni; ſady kaſchcźa ſcźěhowachu hrabinſzy ſaſtojniży a wulka liczba bliſchich a dalſchich pſchecźelow njebocźicźkeho, ſa kotrymiž kucźa ſe ſwudowjenej knjenju hrabinku atd. jědźeſche. Hewak bě ſady a ſ dźěła tež hižo prjedy kaſchcźa wulka ßyła pſchewodźeri, kiž chżychu poßlednju cześcź tomu mužej wopokaſacź, kiž by ſ kóždym pſchecźelnje rěcźał, a kotryž je żyrkej a ſchulu kaž wſchitko dobre a wužitne rady a ſwólnje podpjerał a ſpěchował, kaž bě jeho ruka do zyła ſtajnje darniwa. Hdyž běchu pſchi trajazym ſwonjenju wſchitkich ſwonow pohrjebniſchcźo dokrocźili, bu kaſchcź niże pohrjebnika ſtajeny a tam dźerżeſche knjes farař Jakub wopominanſku němſku rěcź; potom buchu ßmjertne ſtawy njebocźicźkeho na měſto ßwojeho wotpocźinka donjeßene a knjes farař Jakub wuſpěwa nad nimi żyrkwine żohnowanje. Napoßledku hiſchcźe wojerſke towarſtwo njebocźicźkemu jako něhduſchemu wojowarjej a jako ßwojemu cześtnemu ßobuſtawej ſ tſikrócźnym wutſělenjom poßlednju cześcź wopokaſa. Potom po 4 hodź. dźěchu pſchewodźerjo do żyrkwje, bjes nimi tež wojerſke towarſtwo ſe ßwojej khorhowju. Żyrkej bě poßwětlena; knjes farař Jakub dźerżeſche woßebne ßerbſke prědowanje po ßłowach Srudneho khěrluſcha Jeremiaßoweho 3, 31—33. Wón ſpomni pſchi ſapocźatku ßobu na ßłowa toho texta, ſ kotrehož je pſched 12 lětami hrabjowemu bratrej na tym ßamym měſtnje cźělne prědowanje dźerżał, a dawaſche potom pſchi prědowanju ßobu wobſchěrnu powjeſcź ſe żiwjenjokhoda ſemrjeteho kollatora naſcheje żyrkwje. Luby Bóh daj njebocźicźkemu cźichi wotpocźink!

— W nětko ſ Boha minjenym 1886. lěcźe běſche w naſchej woßadźe: narodźenych 108, mjenujży 55 hólzow a 53 holzow; pſchipowjedanych 36 a w naſchim Božim domje wěrowanych 28 porow; ſemrjetych běſche 80, a to 46 mužſkich a 34 żónſkich. Spowjednych hromadźe 4730, mjenujży 4138 Sſerbow a 592, kiž na němſkich kemſchach Boże wotkaſanje wužiwachu, mjes nimi 106 woprawjenych a 11 woßobow, kiž w kapali k ſpowjedźi džěchu.

S Klukſcha. W naſchej woßadźe je ßo w lěcźe 1886 narodźiło 76 džěcźi, 36 hólzow a 40 holzow, 13 mjenje hacź lěto prjedy. K Božemu blidu je było 3287 woßobow, 2870 Sſerbow a 417 Němzow a 95 woprawjenjow. Semrjeło je 70 woßobow, 39 ſroſcźenych a 31 džěcźi. Pſchipowjedało je ßo 28 porow a ſwěrowało tu 17 porow. Kollektow je ßo nahromadźiło 231 mk. 38 np.

S Manjowa. Wulke hromady ßněha ßu nam wulku wodu pſchinjeßłe. Wokoło naß je wjele hatow, w kotrychž běſche ßo pſchi wulkim ßněży njeßmérnje wjele wody nahromadźiło. Dokelž pak běchu hrjebje połne ßněha, woda wotběžecź njemóżeſche a ßo k nam do wßy dobu. Jedyn dom dyrbjeſche ßo wuprózniсź, dokelž woda wó iſtwje łóhcź wyßoko ſtejeſche. Tež dróha mjes naſchej wßu a Tranjemi běſche druhi dźeń hodow tak powodźena, ſo ßo po dróży ani kbodźicź ani jěſdźicź njehodźeſche. Nětko pak je woda wotběžała.

Se Skeho Komorowa. Duży ſe Sdźarow do Skeho Komorowa je ßo dźěłacźer Magiſter, kotryž je we wßy Thamm ženjeny, Boži dźeń ſhubił. Magiſter, kotryž mějeſche padawu khoroſcź, je najſkerje w ßněży tcźazy woſtał a w nim kónz wſał. Dotal ßu podarmo ſa nim pytali.

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

W Jitku: ſahrodnik Jurij Nowotny 1 hr., ſahrodnik Jurij Nowak 1 hr., ſahrodnik Jan Měſcheŕ 75 np., kubleŕ Handrij Schibak 1 hr. 50 np., kubleŕ Michał Bartuſchk 1 hr., kubleŕ Jan Pawlik 1 hr., kubleŕ Handrij Sturm 1 hr., murjeŕ Jan Pětſchka 1 hr., ſahrodnik Handrij Pawlik 50 np., żiwnoſcźeŕ Guſta Hofmann 50 np., żiwnoſcźeŕ Jan Cźecź 50 np., żiwnoſcźeŕ Jurij Kozor 10 np.; — dale hrabja Stanißław Mieroszowſki, knjeżerſtwowy radźicźel ſe ßł. 1 hr. 71 np. — Hromadźe: 10 hr. 56 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Dźěłacźeŕ Petrik ſ Wochos, hižo dwójży paduchſtwa dla khoſtany, bě wobſkorżeny, ſo je 2 mk. pſchekſchiwił, jemu wot jeho tehdomniſcheho hoſpodarja Fulka ſ poruczenjom pſchepodate, ſo by ſa nje khójnowe roſtliny kupił. Jemu jaſtwo na dwě njedźeli pſchißudźichu. — Schewz Koſzielſki w Małych Debßezach bě, w wobydlenju ſchewza Gärtnera w Hornjej Hórzy ſ fabrikſkej dźěłacźerku Köthez ßo ſwadźiwſchi, tutu ſa ſchiju dajił a ju ſ tołſtym kijom na hkowu dyrił. Tajkeho krjudowanja dla ma wobſkorżeny jaſtwo na dwaj měßazaj wotßedźecź. — Dźěłacźerja Běrka w Wujezku pola Bukez ſ jaſtwom na dwě njedźeli khoſtachu, dokelž bě w nozy 6. auguſta ſchtyri deſki a w nozy 10. auguſta dwě deſzy, hromadźe 8 mk. hódne, ſe ſahrody kublerja Dejki w Wujezku kranuł. — Cźeladnik Sickſch na Zidowje bě loni w ſeptembru korczmarja Huſchmanna w Budyſchinje na dwaj raſaj wo hromadźe 1 mk. 3 np. ſjebał. Jeho khoſtanje ßo na 10 mk. abo na jaſtwo na dwaj dnjej poſtaji. — Kopornikaŕ Schlemmer a ſkakaŕ Krawz na Zidowje běſchtaj ßo, palenza ßo napiwſchi, do ſkakarja Kſchižana na Zidowje dałoj a tutoho ſ tołſtym kijom pſches hkowu biłoj, ſo tutón ſ wjazy ranow krwawjeſche. Lawniſki ßud woběmaj nadpadnikomaj jaſtwo po 3 měßazach pſchißudźi. — Wikowarku Michałkowu a jeje džowku, woženjenu Pamplowu, wobej w Mniſchonzu, pſchekhowanja dla k jaſtwu po dwěmaj njedźelomaj ſaßudźichu, dokelž běſchtaj wěży, ſ najmjeńſcha 10 mk. hódne, kotrež běchu ßo blidarjej Kopcźe a jeho 10lětnemu ßynej tam kranułe, ßwojeho dobytka dla ſa niſki pjenjes kupiłoj.

Přilopk.

* Srudny ſapiſk wſchelakeho njeſboża, kotrež ßu ßněhi a mjecźele w nam najbliżſchich Němzach nacźiniłe, Bohu żel ſ tym hiſchcźe ſkónczeny njeje, ſchtož tydźenja na tymle měſcźe pißachmy. Se ſrudnych powjeſczi jeno něktre wuſběhnjemy. — Do wßy Oſtrau ßo jedyn khěżeŕ wot wutory 21. dezembra hiſchcźe domoj wrócził njeje; najſkerje něhdźe w ßněhowej ßepi ſawěty leži. — 22. dez. wikowarja Made ſ Zeithaina ſmjerſnjeneho namakachu. — Pola Paſchnitz je jena dźěłacźerſka żona ſ Mölbitz ſmjerſnuła, a na pucźu do Grune dźěłacźeŕ Kampraty. — W Lauenhainje dweju dźěłacźerjow ſmjerſnjeneju namakachu. — W Wildenfelſu njedaloko Kralowſkeho Młyna w hrjebi konja, do woſa ſapſchehnjeneho, morweho namakachu. Kóń je najſkerje ſ woſom pucź ſmylił, do hrjebje ſajeł a w njej ſmjerſnuł. Wo pohonczu dotal niczo ßkyſchecź było njeje. — Mjes Großenſteinom a Baldenhainom ßu cźěło něhdźe 30 lět ſtareje njeżenjeneje żónſkeje ſ Großenſteina, kotraž po poßelſtwje khodźeſche, w ßněży namakali. — Toho runja je wucźeŕ ſ Großenſteina ſnjeſbożik. Wón běſche w Naundorfje pobył, hdźež mějeſche ßo gmejnſke ſliczbowanje wotpokożicź. Wucźerja a jenu żonu chżychu domoj dowjeſcź. Dokelž pak konjej w ßněży tcźazy woſtawaſchtaj, wucźeŕ ſ woſa ſłeſe a ßo do Naundorfa wróczi. W Naundorfje do korczmy ſaſtupiwſchi wón morwy dó iſtwy padże. — W Croſſenje ßo liſtynoſcheŕ Weigelt, kotryž njedźiwajży ßwojich 70 lět ßwoju wobcźeżnu ßłużbu hiſchcźe ßwěrnje ſaſtawaſche, 21. dez. wieczor domoj njewróczi. Hdyž naſajtra ſa nim pytacź džěchu, ßo pokaſa, ſo je jemu korczmaŕ we wßy Briesnitz wotradźował, ßo w tajkim mjecźelu do měſta naſtajicź a jeho pſches nóż hoſpodowacź chżył. Stary muż pak ßebi rěcźecź njedaſche, wobkrucźejo, ſo dyrbi hiſchcźe wieczor ſaßo na póſcźe bycź. 22. dez. pſchipołdnju jeho bliſko Briesnitzkeje żyhelniży na ſchtom ſlehnjeneho ſawěteho namakachu. Wón najſkerje dale móhł njeje a je ſtejo ſmjerſnuł. W Briesnitzy běſche liſtynoſcheŕ hiſchcźe něhdźe 500 mk. pjenjes pſchi ßebi měł, kotrež tež pſchi cźěle namakachu. — Hiſchcźe jedyn druhi ßwěrny ſaſtojnik je tajki ſrudny kónz wſał. Běrza Mühlbacha ſ Peniga, kotryž běſche w ſaſtojnſkich naležnoſcźach duży po pucźu ſ Fichtigsthala do Tauſche, ſły mjecźel pſchekhwata. Saſtojnik mucźny leżo woſta a bu żyle ſawěty. Dokho doſcź pytawſchi jeho cźěło we wyßokej ßepi pola Tauſche namakachu. Mühlbach běſche hižo 28 lět ſaſtojnik. — Tež żeleſniſkeho ſtražnika Krauſe w Berthelsdorfje 28. dez. rano mjeſe wßu a żeleſnizu ſmjerſnjeneho w ßněży namakachu. — Pěkny ſkutk je

3. dźeń hodow rano wěsty Börner ſ Zuga dokonjeł, kotryž na dwórniſchczu w Freibergu dźěła. Rano w 5 hodź. běſche wón ſ Zuga woteſchoł, ſo by w 6 hodź. w prawym czaſu na dwórniſchczo dóſchoł. Dokelž ſaſo ſylny mjeczel ſakhadźeſche, ani pucza ani ſchczežki widźecź njeběſche; duž Börner na dobre ſboże pſches ſněh ſahaſche. Něſchto ſtow metrow wot dwórniſchcza wón ſtejo woſta, ſo by wokomik wotpocznuł; tu wón ſ boka dróhi w ſněſy něſchto czorne wuhlada. Do teje ſtrony wótſje ſawoławſchi Börner jako wothłóß ſłabe ſtonanje ſaſłyſcha. S wulkej prózu ſo wón pſches ſněh, kotryž tam wjazy łóhczi wyſoko leżeſche, pſchedobu a poł ſproſtnjeneho człowjeka namaka, kotryž běſche rano w ſchtyrjoch na dźěło ſchoł, ſo ſabłudźił a ſmjercź mucžny leżo woſtał. Wbohemu ſe rta a ſ noſa krej czeczeſche. Wſchě mozy napinajo Börner poł morweho człowjeka do ſwojeho wobydlenja do Zuga wróczo donjeſe, hdyž pſchi lampinym ſwětle w nim ſwojeho ſamſkneho 24 lět ſtareho ſwaka ſpóſna. — Kaž maju jene Draždźanſke nowiny ſa to, je jenicžzy w Saſkej 50 człowjekow ſmjerſto. Nam ſo ſda, ſo je jich ſkerje hiſchcze wjazy. — Kaž ſo ſe Shorjelza piſche, ſu ſady jeneje brózne bliſko Hennersdorfa wós ſ dwěmaj konjomaj w ſněſy tczazy namakali. Pohoncz běſche ſmjerſnuł. Pſchah, kotryž běſche duzy domoj ſe Shorjelza, baronej v. Kanitz ſłuſcha. Duzy po puczu běſche ſo pohoncz ſe ſwojim woſom wot dweju druheju woſow, kotrejž běſchtej ſ nim w měſcze bykej, dźělił. Wjele hodźin pytawſchi hakle ſmjerſnjeneho pohoncza namakachu. Konjej běſchtaj hiſchcze žiwaj, ale ſmjercź mucžnaj; wbohimaj ſkoczecžomaj, kotrejž běſchtej wjele hodźin hacž do hłowy ſawětej w ſněſy ſtałej, lodowe ſwěczki wot hłowy wißachu. — Też w Južnych Němzach je ſněh wjele ſchkody naczinił. Réka Dunaj (Donau) je tu a tam pſches brjohi ſtupiła. Wulkotna ſchkoda je w Würtembergſkej, hdyž ſu ſněhi wjele lěża ſłamałe. W hórniſchczu Schwarzwald maju někotre hajniſtwa na 50,000 mk. ſchkody. — W Lothringſkej woſebje na to ſkorża, ſo je wulki ſněh a hłód wjelki ſ hór hacž do wſow nuts pſchicżěrił. Tam wjelki dotſělecź njemóża.

* Krajne ſudniſtwo w Lipſku je ſaſo jeneho tak mjenowaneho „mudreho dochtra" ſa wuſchi wſako. Moleŕ Vogel ſ Rochlitz, kotryž je jebanſtwa dla hižo wjazy krócź w khoſtańi poſedźał, k jenemu kublerjej w Leupahnje pſchińdże, kotryž ma drjenje w ſtawach. Jebak wudawaſche, ſo je jeho duchowny k kublerjej póſłał, a ſo móże wón pſche drjenje pomhacź, dokelž ma 6. a 7. knihi Mójſaſa. Też ſudniſtwo chzyſche Vogel narěczecź, ſo 6. a 7. knihi Mójſaſa wobſtedźi, w kotrychž ſu dobre rezepty pſche wſchelake khoroſcze. Dokelž běſche burej 10 toleŕ wurěczał, ſudniſtwo jebaka k dwěmaj lětomaj khoſtańe ſaſudźi a k ſhubjenju czeſtnych prawow na 5 lět; wyſche toho ma wón 100 toleŕ pokuty płaczicź abo ſa to dalſche 20 dnjow w khoſtańi ſedźecź. Hdy dha lud ſkónczńje wěricź pſchestanje do tajkeje hkuposcze, ſo ſ zyła žane ſcheſte a ſedme knihi Mójſaſa ſu?

* Srudne ſwjate dny mějachu mnohe ſwójby we wſy Niederbielau. W nozy na patorżizu běſche ſo w jenym burſkim domje poſ wottorhnuł, kotryž rano dźěczi nadpadowaſche, kotrež do ſchule dźěchu. Jenej holczży wón zyłe ramjo rostorha. Hdyž běchu ſwěriſko ſaraſyli, wokrjeſny ſkoczazy lěkaŕ, kotryž pſa wobhladowaſche, ſpóſna, ſo je poſ ſkaženy był. Schtož je polizija ſhoniła, je wón 24 woſobow ſkuſał, ſ wjetſcha dźěczi.

* Srudny podawk je ſo njedawno na dwórniſchczu w Erfurcze ſtał. Jedyn póſtſti ſaſtojnik tam ſe ſwojej žonu ſtejo pſchihladowaſche, kaŕ dźěłaczerjo ſněh ſ kolijow ſypachu, ſo by ſo ſaſo po nich jěſdźicź móhło. Hdyž na to czah pſchijěżże, ſo žona na jene dobo mužej ſ ruki wutorże a wobě ruzy ſběhnuwſchi pſched lokomotivu ſkoczi. Czah ju potorże a lokomotiva a někotre woſy pſches nju pſchejěżdżechu; czěło njeſbožowneje žónſkeje, kotraž běſche na měſcze morwa, běſche žałoſtnje rostorhane. Hakle pſched ſchtyrjomi dnjemi běchu ju ſ hojerńje ſa duchakhorych puſchczili. Doma běſche wona muża, kotryž ſo niczeho ſleho njenadźijeſche, wjazy krócź proſyła, ſo by ju tola raz na dwórniſchczo pſchewodźał.

* Pſched złóniſtwom w Pozzuoli pola Neapla je ſo ſańdżeny tydźeń wulke njeſboże ſtako. Burjo ſ wokolnoſcze mějachu mjes ſeleninu, kotruž běchu do měſta na pſchedań pſchiwjeſli, bomby a petardy ſkhowane, kotrež chzychu w nozy na nowe lěto puſchczecź. Sa tym hladajo, hacž niczo ſobu nimaju, ſa czoż měko ſo zło wotwjeſcź, jedyn złónik ſe ſwojim ſe żeleſom wobbitym kijom do korbow ſchtapacź pocza, w kotrychž ſelenina leżeſche. Tu ſo ſtraſchne rosbuchnjenje ſta. Hdyž běſche ſo kur roſczahnuł, wóſom rostorhanych a žałoſtnje wopalenych człomjeczich czěłow na ſemi leżeſche. Jedyn bur, kotryž běſche njeſranjeny woſtał, ſe ſtrachom ſwój korb prjecž czišnu, na czoż ſo nowe rosbuchnjenje ſta, kotrež pak na ſboże žaneje ſchkody njenaczini.

* Courtrai je belgiſke fabriſke měſto na belgisko-franzowſkich mjeſach. Druhi dźeń hodow ſebi jedyn tamniſchi měſchczan na belgiſkej żeleſnizy wós ſkaſa, w kotrymž měko ſo czěło do ſußodneho franzowſkeho fabriſkeho měſta Tourcoing dowjeſcź. Derje ſaſyglowany kaſchcź do woſa ſtajichu, lokomotiva ſahwiſda, a ſpomnjeny měſchczan kaſchcź ſam pſchewodźeſche. Na mjeſach złónizy ſmjertne wobſtwědczenje wo czěle w kaſchczu żadachu. Dokelž Belgiczan tajkeho wobſtwědczenja njemějeſche, ſaſtojnizy żadachu, ſo by ſo kaſchcź wotewrił. Hněwny Belgiczan tajke njeſkyſchane wonjeczeſczenje ſemrjeteho wotpokaſowaſche; złónizy pak pſchi tym woſtachu, ſo chzedźa czěło widźecź. A hlej, hdyž ſo kaſchcź wotewri, w nim w měſto czěła 140 puntow tobaka namakachu, ſa kotryž ma ſo 320 toleŕ zła płaczicź. Kaſchcź a tobak ſkhowachu a Belgiczana ſajachu, kotryž ſměje ſa czěło drohu ſapłaczicź.

* Kaž ſo ſda, w naſchim czaſu waſchnje bycź poczina, ſo ludźi, kotſiž ſu někomu wobczežni, zyle proſcze ſpala. Tak ſaſo wóndano pſched franzowſkimi pſchiſažnymi jedyn dźěłaczeŕ ſtejeſche, kotremuž ſo wina dawaſche, ſo je ſwoju żonu, ju do hłowy praſnuwſchi, pohłuſchił, ju na hromadu walczkow położił, ſ petrolejom polał a ſapalił. So by ſuſodow mylił, wón ſrjedź nozy wołacź pocza: na pomoz! na pomoz! woheń! woheń! Hdyž pak ſuſodża na pomoz pſchiběżachu, khěża hiſchcze njeſranjena ſtejeſche; w iſtwizy pak, hdyž ſylnje ſa petrolejom ſmjerdźeſche, żona morwa a żałoſtnje wopalena pſched wóhniſchczom leżeſche. Jeje muż běſche ji w pjanoſczi czaſto hroſył, ſo ju ſe ſwojej khěžu ſpali. Wo nim ſo powjeda, ſo je też ſwoju prěnju żonu ſmjercź krjudował. Statny rěcźnik ſmjertne khoſtanje namjetowaſche. Dokelž pak wobſtorżeny ſaſakle pſchi tym woſta, ſo je żona ſama do wóhniſchcza panuła, jeho na czaſ żiwjenja do khoſtańe pósłachu.

* W Jendźelſkej, hdyž ſo hody pſche wſchu měru wjele palenza pije, je ſo, kaž kóžde lěto, też lětſa hody wjele njeſboża a wjele pſcheſtupjenjow ſtako. Tak je n. pſch. jedyn rěcźnik ſwoju żonu w kożu ſadajił; wón wobkrucza, ſo je wjele palenza pił był a mordarſtwo w pjanoſczi wobeſchoł. — Jeneho wojeŕſkeho wyſchka rano morweho w kożu namakachu. Spody koża próſna palenzowa bleſcha leżeſche; wyſche toho hiſchcze 27 próſnych winowych bleſchow wó iſtwje namakachu. — 22 létny mkody człowjek je w pjanoſczi ſwojej maczeri ſ britwju krk pſcheréſnuł. — Scheſczoch muži morwych na dróhach namakachu; woni běchu ſo ſapili. — Se wſchelakich dźělow Londona a tu a tam ſ Irſkeje ſo piſche, ſo ſu mnoſy ſtarſchi ſwojim małym dźěczom „k Božemu dźěſczu" telko palenza picź dawali, ſo ſu dźěczi na to ſemrjeke.

* W Poltawje zyłe měſto wo podawku rěczi, kotryž je ſo tam wóndano ſ jenym lěkarjom ſtał a móżeſche najhróſbniſchi kónz měcź. Lěkaŕ běſche hižo něſchto njedźeł khory; ſkónczńje ſo powjedacź pocza, ſo je wumrjeł. Pſcheczelojo a ſnaczi na pſchewodżenje pſchińdżechu. Ale hdyž jeho ſ domu won njeżechu, wón ſaſo k ſebi pſchińdże. Wón běſche jenoż po ſdaczu morwy był. Wón je pſchezo hiſchcze czežzy khory; nadźija pak je, ſo ſo jemu żiwjenje ſdźerži.

* Parna łódź „Westernland", kotraž běſche 20. novembra ſańdżeneho lěta ſ Antwerpena ſ 800 wucźahowarjemi do Ameriki wotjěła, drje je 3. dezembra ſbożownje do Newyorka pſchijěła, ale duzy po puczu jara wjele pſchětraka. 27. novembra běſche ſo ſylny wětr pſchipowjedźił. Duž kapitan pſchihotowacź da, ſchtoż ſo ſłuſcha; mnoſy paſażerojo na łódźnym moſcze ſtejo pſchihladowachu, kaŕ łódźnizy dźěłaju. Tu ſylny ſtork łódź ſatſchaſnu; tón ſamy wokomik ſo hobrſka żołma ſběże a ſo na łódź kinu, prjedy hacž ſo ſchtó dohlada. To běſche hrimot, jako by ſo rosbuchnjenje ſtako było; potom kruchi drjewa a żeleſa dele praſkotachu: wſcho, ſchtoż běſche na moſcze było, bě na kuſki rosbite. Se ſatraſchnej mozu pſchezo nowe żołmy nowe hromady wody pſches łódź walachu. Mjes nimi wſchelake roſpadanki, ſdomki, hrjady, deſki, kruchi moſaſa a żeleſa po łódźi płowachu, doniż je żołmy do morja njeſpkawichu. A hdyž běſche ſo woda ſ łódże ſhubiła, ſo pucźowarjam ſmjercź ſrudny napohlad poſkicźi. Schtyrjo łódźnizy morwi na łódźnym moſcze leżachu, woſtmjo leżo mrějachu. Tſizeczi ſ dźěła czežko ranjenych paſażerow leżo żałoſczeſche a ſtonaſche; jedyn bórſy na to ducha ſpuſchczi, dźeſaczo běchu na ſmjercź. Też łódź běſche czežko wobſchkodżena; wona hakle je lěta 1883 w Antwerpenje twarjena a je jena ſ najwjetſchich parnych łódżow. Hdyž běſche ſo najnuſniſche ſwuporjedźało, łódź dale jěżeſche. Morwych ſwjatocźnje do morja ſpuſchczachu; a hdyž łódź do Newyorka pſchijěżże, běſche hiſchcze 16 ſmjertnje ranjenych a 10 lohko ranjenych na njej. Sa ſawoſtajenych morjenych łódźnikow pucźowarjo mjes ſobu ſkładowachu a wjazy hacž 1600 mk. nahromadźichu.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Klara Augusta, Khorle Augusta Dubskeho, blidarja w Sajdowje, dź. — Pawoł Jurij, Augusta Hermanna Halmy, fabrikskeho dźełaćerja pod hrodom, ß. — Hana Marja, Jana Bohuwěra Rostoka, fabrikskeho dźełaćerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Julius Gustav, Ernsta Augusta Hermanna Söhnela, dźełaćerja w Sajdowje, ß. — Alma Otilija, Ernsta Emila Paula, maschinskeho wothladarja w Dobruschi, dź. — Richard, njemandź. ß. na Židowje.

Zemrjeli:

Dźeń 1. januara: Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje, 2 m. 15 d. — 2. Jan Měrćink, blidar a khěžkarski žiwnoscer w Rabozach, 75 l. 3 m. 28 d. — 3. Marja, njebo Jurja Faltena, žiwnoscerja w Wulkim Wjelkowje, dź., 56 l. 2 m. 28 d. — Jan Janasch, jatmožnik w Wowrjowje, 81 l. 7 m. 9 d.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

31. dezembra 1886.

Žitowy dowos: 2462 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hač mk.	Na wikach hač np.	Na burzy wot mk.	Na burzy wot np.	Na burzy hač mk.	Na burzy hač np.
Pšeńca	běła	8	33	8	63	8	24	8	65
"	žołta	7	74	7	89	7	60	8	9
Rožka		6	64	6	77	6	58	6	75
Jećmjeń		6	52	6	74	6	41	6	71
Wowß	50 kilogr.	5	60	6	—	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	8	6	8	33	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pšeńčna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 563 schtuk, schtuka		9	—	20	—	—	—	—	—
Pšeńčne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. družiny 58—61 mk., 2. družiny 49—52, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 53—56 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cjelata 1. družiny 45—60 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 7. januara: Symnomokre.

Powitanje

„Mißionskeho poßola" do noweho lěta.

(Na žadanje.)

Budź powitany wjeßele,
Nasch „Mißionski poßole",
Kiž pschińdźesch w kóždym měßazu
K tym lubym Sserbam do domu,
A, Bóh daj, so by skoro husćišcho,
Haj, kóždy tydźeń k nam móhł bliźicź ßo.
Ty ßy tón, kiž nam powjeda
Wot póhanskeho hubjenstwa,
Kak wjele millijonow tam
H'schcze pschezo ßłuża pschiboham,
Dokelž tam bjes nimi h'schcze nichtón njej',
Kiž by jich wodźił k lubom' sbóžnikej.
A tola s toho hubjenstwa
Ssej woni horzo žadaja;
Haj, ßamo nětk Chinesiska
Sso kschesćijanstwu wotewrja,
Hdyž millijonow pschе wschě połdra sta
Ssej póßlow toho Knjesa žadaja.
Hdyž dyrbisch tež psches hory hicź,
Dha chzył cźe Jesuß poßylnicź,
A hdyž ty dźesch psches pusćiny,
Budź wón tež tebi pschitomny;
Haj, bratsje! hdyž masch tajkoh' towaŕscha,
Dha możesch wschudźom khodźicź bjes
stracha.
Hdyž budźa — kaž to waschnje je —
Ssej pißmo žadacź wot tebje,
Dha pokaž twoju bibliju,
Kiž w woponje je k widźenju.
Haj, ßwjaty kschiž a ßwjata biblija
Njech je twój kij a twoja wobora.
A na poßledk, mój poßole,
Bóh spožcź cźi dołhe žiwjenje,
A we tym dołhim žiwjenju
Tež dobru strowoscź wobstajnu,
So njeby shonił horjedźerjenje
Twój skutk, kiž dobry, prawy, ßwjaty je.

Duž nastupi ty nětk twój pucź
A pschińdźe nasche dusche hnucź,
So bychmy — schtóž jo samoźe —
Schli wucźicź ludy póhanske,
Dokelž tam bjes nimi h'schcze woßebje
Na wucźerjach tak jara pobrachnje.
To derje kóždom' móżno njej',
Tam cźahnycź won do póhanskej',
Duž skicźmy tola s luboscźu
Jim, bratrja, kóždy scherpatku;
Hlaj, Bóh tón Knjes chze to tak horjewsacź,
Kaž sechzeli to jemu ßamom' dacź.
A schtóž tež tuto njemóże,
Dha jene tola samóźe,
To je: so w horjej modlitwi
Sso sa nich k Bohu wobrocźi.
Ja wěscze wěm, so sprawna modlitwa
Je pschezo jara wjele samóhła.
A tak dha dźi, mój poßole,
Dźi dale twój pucź stroschtniwje,
Dźi horjepytacź Sserbow wschěch,
Tych khudych, kaž tych bohatych.
Ja wěscze wěm, so, schtóž cźe sesnaje,
Tež hnydom luboscź k tebi dostanje.
A hdyž twój cźaß tu wuschoł je,
O! kajke smějesch wjeßele,
Hdyž tam pschi Božim trónje cźi
W'dźa skicźicź ruzy džakowni
Te dusche, kiž psches twoju prózu tu
K tom' wěcźnom' wumoženju pschińdźechu.
Dha, ßerbiźy bratsja! kupujcźe,
Tón poßoł něschto dobre je,
Wy njeb'dźecźe ßo wěscźe kacź,
Hdyž budźecźe jón kupowacź;
Wón wam bjes wjele druhim pschinjeße
Wot póhanskeho luda powjescźe.

Pětr Mtónk.

Schulske twarjenje na pschedań.

Stare schulske twarjenje w **Kanezach** pola Hodźija s tsjomi rjanymi stwami, s wjazy komorami a s pschitwarjenej kólnju ma ßo pschichodny **pjatk, 14. januara,** pschipołdnju w 1 hodźinje na pscheßadźowanje pschedawacź. Pscheßadźowanske wuměnjenja ßu pola podpißaneho pschedßydy schulskeho pschedstejićerstwa wupokožene.

W Spytezach, 5. januara 1887.

Jan Ssmoła.

Drjewowa awkzija.

Pjatk 14. januara dopołdnja wot 10 hodźin ma ßo na **Delnjohórcźanskim revěrje**

7 hromadow wužitkoweho a palneho drjewa a
34 wulkich dołhich hromadow

pod wuměnjenjemi, prjedy awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Tśeći dźěl kupneho pjenjesa ma ßo hnydom po pschiraženju sapłacźicź.

Shromadźišna pschi 2 topołomaj. Sapoczatk w Jabłońzy.

W Małej Dubrawje, 6. januara 1887.

Preuß, hajnik.

Sswój najwjetschi skład

wołmjanych konjazych dekow

we wschěch wulkosćźach a tołstosćźach

kaž tež

swonow, swonatych hrajadłow a swonatych paßow

po poniženych płaćišnach porucza

E. G. Leuner

na schulskej haßy.

W Bukojuje pola Barta je dwajschoßna **khěža** cźißko 38 se sahrodu a 2½ górzom pola na pschedań. 1800 mk. kupnych pjenjes móże na njej stejo wostacź.

Rjana ßuproschna **ranza** je na pschedań pola **Forkera** w Rakezach.

Kosaze koże,

sajecże, karniklaze a wschě druhe koże kupuje po najwyschschich płaćišnach

L. Fleischer

na swonkownej lawskej haßy 18.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zołow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zołow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćišnach

mechanika pschadownja w Hajnizach.

Kosaze kózki

kaž tež wschě druhe ßyre koże kupuje po najwyschschich płaćišnach

Gustav Naucke

na garbarskej haßy 16.

S dobom pschi potrjebje na ßwój bohaty skład bjesmolnych pjelzowych kožow kedźbliwe cźinju.

Kosaze, nasymske, cźelaze, howjase, sajecże, korniklaze koże kupuje pschezo po najwyschschich płaćišnach

Heinrich Lange

pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Knjesam wobßedźerjam konjow poručźamoj ßwój sa dobry spósnaty

pa. maschinski wolij,
pa. kopytny mas,
mas sa grat (kožowy mas) a
kolmas, cźisty a njefalschowany.

Paur & Co.

w Draždźanach,

chemiska fabrika.

W Budyschinje pola **Arna Möckela** na ßerbskej haßy.

Najlěpschi mlokowy a wužitkowy pólver,
hollandski mlokowy pólver,
wuherski pólver sa ßwinje,
falsowy pólver

porucza **haptyka w Rakezach.**

Měschczańska haptyka w Budyschinje,
M. Fiermann & Risse.

S tutym ßebi dowolamoj, czeßczenym Sserbam w Budyschinje a wokolnoßczi najpodwolnischo k nawjedżenju dacz, ßo je dżenßnischi dżeń tudomna **měschczańska haptyka** do naju wobßedżenstwa pscheschła. Lubimoj, ßo budżemoj ßo ßtajnje ßwěru prózowacz, wschitke żadanja na kóżde waschnje spokojicz, ßo bychmoj ßebi, podawajo najlěpschu tworu a najwjetschu ßwědomitoßcz wobkedżbujo, pschi najtunischim wobliczenju płaczisnow, dowěrjenje czeßczenych Sserbow dobyłoj, kajkeż je ßo naju pschedkhadnikej, knjeßej **Schünemannej,** wopokasało.

W Budyschinje, 1. januara 1887.

S najwyschschim poczeßczowanjom

M. Fiermann & Risse,
měschczańskaj haptykarjej.

---

3 1/3 % danje

płaczi ßa pjenjeżne ßapołożki **trajnje**, a to poldětnje Jana a hody kóżdeho lěta, **krajnoßtawska Hornjołużiska provinzialna nalutowarnja w Shorjelzu**, każ też jejna **pódlanska nalutowarnja w Wokranczizach.**

Pjenjeżne ßapołożki ßo hižo wot 1 mk. pschijimaju. Sadanjenje ßtanje ßo, jeli ßo ßo pjenjeßy prěnje tři dny měßaza ßapołoża a ßo poßledni dżěławy dżeń měßaza naßad wosmu, hischcże ßa měßaz ßapołożenja abo wotewßacża.

Sa krajnoßtawßku pódlanßku nalutowarnju w **Wokranczizach** bjerje ßapołożki a wobßtara wupłaczenja jeje rendant

pschekupz **Wilhelm Vollprecht.**

Czornu židu
k njewjeßczińskej draßcże,
jara dobru tworu, porucża po tunich płaczisnach
H. Kayser na żitnej haßy.

Podpißany ß tutym ßwoje hižo lěta dołho ßa dobre ßnate

jablukowe wino

nakißałe a **ßłódke** knjeßam korczmarjam każ też privatnym k kschczisnam a kwaßam porucża.

Skaßanja pschijimataj kk. **Richard Pötschke** pschi torhoschczu a **Ernſt Kern** na ßerbßkich hrjebjach w Budyschinje. — Saßopschedawarjam ßo nižße płaczisny woblicża.

Ernſt Schmidt
w Małych Debßezach pola Budeßtez.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyschinje na ßerbßkej haßy
porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
żołte wóßkowe mydło I	„ „	40	„
żołte wóßkowe mydło II	„ „	30	„
ßoda	„ „	5	„
ßchterku	„ „	22	„

maßne mydło, ßelene mydło, petrolej, wßchě artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

K kschczisnam, kwaßam a druhim ßwjedżenjam, woßebje hoßczenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likery** po jara tunich płaczisnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
deßtilazija na wulkej bratrowßkej haßy 6.

Turkowßke ßłowki
najrjeńßche a najwjetßche, kotrež ßu doßtacz, porucża hischcże tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
deßtillazija najlěpschich likerow.

Syrop
punt po 16 a 20 np., ßłódki a czißcże ßłodżazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowßkej haßy 6.

Jerje
jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucża ßa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Jablukowe wino,
wßchelake jahodkowe a ßadowe ßchampanßke wino, mußěrowaze ßadowe limonady a bowle,

ßadowe kißało,
wubjerne k ßołotwi, k kładżenju atd.,
ßodowu a ßelterßku wodu,
pschezo czerßtwu pjelnjenu, porucża
Hornjołużiska ßadowa tłoczernja
dr. **Herrmanna** a dr. **Wetzki**
na ßadnej bohatej haßy 3.

Wßchě drużiny czrjewow
k dżełanju kołbaßy
porucża pschedawarńja czrjewow
A. Eisslera
na żitnych wikach 16.

Czrjewa
wßchěch drużinow k dżełanju kołbaßow ßu pschezo doßtacz pola
Ernſta Lehmanna
na żitnych wikach.

Rołowany ßtwjelzowy abo njetrjeny len, każ też **wutrjeny len** kupuje kóżdu dżělbu po najwyschschich płaczisnach
mechaniska dżełopschadownja w Hajnizach.

Jara dobre
draßtne tkaniny
woßebje czißtowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny ßpodżiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoßchcza.

Butra!
Měschanu butru,
lutowańßku butru
w bowach a wuważenu, najlěpßche drużiny, porucża wot czerßtweje poßyłki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Korjenjowu kamanu ßchokoladu punt po 80 np.,
vanillowu kamanu ßchokoladu punt po 100—140 np.,
njewołijaty kakao punt po 140—300 np.,
kakaowu maczißnu punt po 140—300 np.,
chineßiski thee punt po 300—800 np.,
biskwit, wafle
porucża
Ferdinand Pfeiffer
na hłownym torhoschczu 8.
Skład ßchokoladoweje a konfekturoweje fabriki
Hartwiga a Vogela w Drażdżanach.

Laßowßke ßerbßke burßke towarßtwo
ßměje, da-li Bóh, ßwoje porjadne poßedżenje 2. njedżelu po tßjoch kralach, **16. wulkeho rózka,** popołdnju w 3 hodżinach w **Wenzelez hoßczenzu.**

Dżenßki porjad: 1. Rußne rosrěczenje hnójneje ßele dla. 2. Pschiwßacże nowych ßobußtawow. 3. Nowowólby. 4. Sabawa.

Wo bohaty wopyt proßy naležnje **Pschedkhydßtwo.**

†

Zjawny dźak.

Bohate wopokazma česćenja a lubosće, kotrež su so mojemu zemrjetemu mandźelskemu dostałe, su mojej wurudźenej wutrobje jara derje činiłe; a ja, hdyž so njemóžu kóždemu sama z ruku podźakować, wšitkim wobdźělenym hromadźe z tehole městna swój najlubozniši a najnaležniši dźak praju.

W Njeswačidle, 3. wulkeho rózka 1887.

Hłubokožarowaca wudowa

Emmy hrabinka Peralta-Renaud-Riesch.

Čorny kaschemĕr
jenož čźistowołmjany w šnatej dobrosćźi po starych płaćźišnach porucża **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Khofej paleny!
Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucża jako něschto jara wubjerne **Gustav Poser**
na jerjowej haßy.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucża **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khofej
wot najtunischich hač do najlĕpschich družinow, jara derje ßłodźazy, porucża **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje
rjane tučne ryby
porucża po tunich płaćźišnach **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

ff. lamane nudle
punt po 24 np.
porucża **A. E. Soba** na Židowje.

ff. Frankfurtsku margarinsku butru
porucża tunjo **A. E. Soba** na Židowje.

Jerje
jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucża jara płaćźišny hódne **A. E. Soba** na Židowje.

Budyska Bjesada

šmĕje **njedźelu 9. januara** wječor se sapočatkom 7 hodźin **wobradźenski wječor.** Schtóž ma wotmyßlenje ßo na wobradźenju wobdźělicź, chzył dar, niz mjenje 75 np. płaćźazy, dobroćźiwje ßobu pschinjesćź.

Wopomnik na row

lubowaneho wučerja knjesa em. **Wjedricha Kirschnera,**
w ßwojim cźaßu kantora w Bukezach,
† w Njeßwačźidle 4. novembra 1886.

Hlaj, lubosćź ßyłły pscheliwasche
We Bukičźanskej woßadźe,
Jako ßo powjesćź ßłyschećź dasche:
Knjes kantor Kirschnar wumrjeł je.
Po dołhej, ßwĕrnej dźĕławosćźi
Bóh Knjes dom jeho sawoła;
Nětk w ßwojoh' Knjesa wjeßelosćźi
Mĕr wĕčźny ſ hnady wužiwa.
Wón bĕsche wučźer, kotryž ßwĕru
Paßł Knjesowe je jehnjata;
Je wučźił stajnje čźistu wĕru,
Kaž podawa ju biblija.
Kaž na bibliju složowasche
Sso w sastojnstwje a w žiwjenju,
Tak bibliju ßo prózowasche
Też dźĕčźom čźinicź snajomnu.
Pśches schtyrzeczi lĕt je wón dźĕłał
We naschej wulkej woßadźe;
Sta tyßaz kherluschow też špĕwał
Pschi wjeßelu a srudobje.
We ßwojim cźeźtim powołanju
Bĕ čźichej' myßle, pschečźelny;
Cźaß naloži ßwój k skutkowanju
We ßwojoh' Knjesa winiźy.
Pśches schtyrzeczi lĕt pschewodźował
Je dźĕčźatka wón k schčźenizy,
A kotrež Bóh Knjes dom bĕ wołał,
Je wodźił k sparnej komorzy.
Kak sbóžne tute powitaju
Joh' nětk' w njebjeskim wjeßelu;
S nim stowarschene saspĕwaju:
Cźesćź, khwalba, dźak budź jehnjeczu.
Pśches schtyrzeczi lĕt pschihotował
Je blido k ßwjatej wječeri,
Je hosćźow Božich wubudźował
Pśches spĕwanje pschi spowjedźi.
Kak rjenje byrgle saklinczachu,
Hdyž nawožen a njewjesta
Pśched Boži wołtař pschikhadźachu,
Pod pschewodźenjom khĕrluscha.
Pśches schtyrzeczi lĕt wopytował
Je khudych, khorych, mrĕjazych;
Wón tyßazy też pschewodźował
Je k rowu cźełow semrjetych.
Ssam srudnje k rowu pschewodźesche
Wón ßyna, młodu mandźelsku,
Kiž jom' sa herbstwo wostajesche
Poł lĕta staru dźowczičźku.

Wón po tajkim je wjele dźĕłał
We ßwojoh' Knjesa winiźy,
Sa tajku hnadu je wón spĕwał
Też wesćźe dźakne modlitwy.
Sa dołhe, ßwĕrne skutkowanje
Joh' krajny knjes też cźeschcźesche;
Sswĕdk toho je te pschipóßtanje
Cźeßneho rjada saßłużby.
Po wjele prózy woßłabnjeny
Wón psched pjatnaćźe lĕtami,
Hdyž Boži dom bĕ pschepjelnjeny,
Hamt wobsankny ßwój bjes nami.
We ßwojoh' ßyna wobydlenju,
Kiž tehdy w Huſzy pschekupz bĕ,
Wón srudny dźĕsche k pschewodźenju
Wschak mandźelskeje druheje.
Nětk ßwojom' ßynej pschećźahnywschi,
Kiž w Njeßwačźidle lĕkař je,
Tam cźichi wječor wužiwawschi
Wón dokonjał bĕh semski je.
Wot lubych dźĕčźi wopłakany —
Dwej' ßynow, dźowki jeniczkej' —
Je w Njeßwačźidle pohrjebany
Do role, Bohu ßwjećźenej'.
Bóh saplać Wam, schtož skutkowali
Sće sa naß, luby wučźerjo!
Też my ßmy w Waschej schuli stali,
Ssmy Waschej' wĕry ßwĕdkojo.
Też do naß sće Wy wußnywali
To ßymjo ßłowa Božeho;
Też sa naß sće Wy sdychowali
Wo dary Ducha ßwjateho.
Dha spicźe derje! ßyłły nasche
Drje Wasch row macźećź njemóża,
Tak njech ßu tute schtučźki nasche
Kćźĕjata njesapomniczka
Na Wasch row. Też jich wudźĕkanje
Je płód Wascheho wučenja;
Tak sprawny schuler njepschestanje
H'schće w rowje cźesćźicź wučerja.
Nětk Wasche cźĕło wotpočźuje
Wot wschitkej' prózy wustatej',
Wam Jesuß myto wudźĕluje,
Kaž ßlubi ßwĕrnom' wotwočźkej.
Sa Jesußa sće skutkowali
We Waschim dołhim žiwjenju,
Hicź k Jesußej sće požadali
Wy ßebi też we wumrjeczu.

Hač Wasche cźĕło też nětk spanje
A sahinjenje dostanje,
Nam Wasche mjeno sawostanje
Też w rowje njesapomnite.
Wot Waß ßmy prawje roswučeni,
Kak pytacź mamy Jesußa;
Duž cźujemy ßo nanučeni,
Wam stajicź pomnik khĕrluscha.

Nĕkotſi jeho ßerbſzy schulerjo ſ Mjeschiz a Bukez.
H. P.

So bych ßwój wulki skład **lampow** něschto pomjeńschik, pschedawam je wot dźeńßnischeho dnja po fabrikſkej płaćźišnje a to ručźne lampy po 40 np., scźĕnske lampy po 50 np., wißaze lampy po 1 mk., tykanzowe blachi, wuhlowe kaschcźe, wódne khany, bowy, krjepjawy, mlocźenki a mlokowe khany jara tunjo.

Hermann Rachlitz, klampnař na žitnej haßy 10 a Hoschiz haßy 24.

Natarske towarstwo w Bukezach.

Pónd̀zelu 10. januara šmĕje ßo towarstwowe poßedźenje. Pschednoschk: Pohlad do nětcźischeho ratarstwa wot k. kublerja Cźemjery w Kołwasy.

Sapočatk w 6 hodźinach.

Direktorij.

Straźnik
ßo k 1. februarej pyta sa **Minakalski knjeźi dwór.**

Na porjad swučeny cźłowjek, wotroczk abo druhi wotroczk, ßo do ßłużby blisko Budyschina pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Knjeźi dwór w **Wĕlym Khołmzu** pola Łasa hnydom rólneho pohoncźa do ßłużby pyta.

Sserbske spĕwarske buchu njedźelu popołdnju psches Njeßwačźidło hač k hrabinskemu hrodej shubjene. Sprawny namakař chzył je w Njeßwačźilskej abo Sarĕčźanskej schuli dobroćźiwje wotedacź.

Wutrobny dźak naschemu lubowanemu duchownemu, knjesej **Matekej,** sa jeho kraßne wutrobuhnujaze **prĕdowanje,** na dnju noweho lĕta dźerźane.

Wjele kemscherjow Budyschanskeje woßady.

„Łužica."

Dla wĕstych přičinow 1. čisło „Łužicy" tón raz někotre dny pozdźišo wuńdźe. Česćeni čitarjo chcyli to přećelniwje zamolwić.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 3. **Sobotu 15. januara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Němskemu kněžorstwowemu žejmej najskerje hižo w bliščich dnjach poślednja hodźina bije. Dokelž chże wón powyšenje wojskoweje žylnosće niz, kaž knježerstwo žada, na žydom lět, ale jenož na tři lěta pschiswolicŕ, dyrbi žo wón rospuschćicŕ. Wjerch Bismark je s tym pschi wuradźenju wojerskeje pschedłohi, kotraž zyły sańdźeny tydźeń no dnjowym porjedźe kněžorstwoweho žejma stejesche, wospjet hrosył a wjetschina kněžorstwoweho žejma, s doprědkarskeje a zentrumskeje strony wobstejaza, je runje tak cžasto wospjetowała, so knježerstwu k woli njebudże a ludowe konstituzionalne prawa dobrowólnje njewopruje. Debattu wo wojerskej pschedłosy hrabja Moltka wotewri. Wón žejm proschesche, so by pschedłohu pschijał, kajkuž ju knježerstwo namjetuje, na to pokasawschi, so móže žo jenož potom Němska wójny sminucŕ, hdyž je derje wobrónjena. Hdyž bě na to hrabja Stauffenberg namjet kněžorstwožejmskeje komišije sakitał a poruczał, žo wjerch Bismark k žłowu pschipowjedźi. Wón toho runja, kaž hrabja Moltka, žada, so by žejm wojerskej pschedłosy, ju na žane waschnje pscheměniwschi, pschihłoßował, a praji: „Sjenocžene knježerstwa žu pscheßwědczenje wuprajiłe, so nětczišcha žylnosć němskeho wójska w měrje němskemu ludej žaneho doßahazeho rukowanja sa sakhowanje měra njedawa. Tole pscheßwědczenje žo na prěnje awtority složuje, kotrež žo w zyłej Europje pschipósnawaju. Pschisporjenje wójska žo njeżada, so by žo w bliščim cžaßu wójna wjedła. Wschako je žo Němska 16 lět k politiziy měra dźerżała. Nadawk němskeho kněžorstwa po Frankfurtskim měrje bě, s krajemi wujednanje pytacŕ, s kotrymiž běchmy prjedy wójnu wjedli. S Awstriskej je žo to dospołnje poradźiło. Nasche pschecźelstwo s Awstriskej je tak dobre, kaž to ženje prjedy było njeje. So pak njebychmy wotwißni wot žaneho swjaskarja byli, trjebamy žylne wójsko. Nasche pschecźelstwo s Ruskej žo w cžaßu wójny ženje pschetorhnuło njeje a też dźenża nade wschěm dwělom steji. Wot Ruskeje ani žaneho nadpada, ani njepschecźelskeje politiki njewotcžakujemy. Hdyž to praju, mózu žnadź wojerskej pschedłosy někotrych pschecźelow wozusobnicŕ, kotrziž maja sa to, so dyrbi žo němska móz pschecźiwo Ruskej poßylnicŕ. Wusběham, so žaneje ruskeje wójny wotcžakacŕ nimamy. K Ruskej mamy te žame pschecźelniwe poměry, kaž pod semrjetym kněžorom Alexandrom II., a tele poměry žo wot naß na žadyn pad njepschekaża. Kajke interesy bychmy też měli, hdy bychmy s Ruskej žo swadźicŕ chzyli. Po tajkim s nascheje strony žo měr s Ruskej kasycŕ njebudże. So budże naß Ruska pschimacŕ, njewěrju. Njewěrju też, so s ruskeje strony sa swjaskami pytaju, so bychu žo w sjenocženstwje s druhimi do naß dali. Kněžor Alexander III. je pschezo khróblosć žwojeho měnjenja měł, a hdyž žebi něchtó wotmyßli, pschecźelniwe poměry k Němskej kasycŕ, potom je wón prěni, kotryž žo pschecźiwo tomu staji. S Ruskej žaneje swady njesmějemy, hdyž do Bołharskeje njepóńdźemy, so bychmy ju tam pytali. Spodźiwnje je, so je nowinarstwo hischcże psched krótkim wscho możne cžiniło, so by naß do wójny s Ruskej sapletło. Nadpadne je, kaž bě tehdy cžitacŕ, s kajkej roshorjenosću žo nasche nowiny na Rusku puschcźichu. Jene nowiny bóle hacž druhe knježerstwo hanjachu, dokelž tehdy sa wjercha Alexandra s Ruskej wójnu wjesć nochzychmy. Budźich saßłużił, so bychu mje krajneje pscherady dla psched žud stajili, hdy budźich tamnym schcźuwanjam k woli był. Schto naß stara, schto žo w Bołharskej stawa, a schtó tam knježi? Pschecźelstwo Ruskeje je nam wažnische hacž Bołharskeje. Cźežkosć, měr sdźerżecŕ, leži w wobstejnosćach bjes Awstriju a Ruskej na jenej stronje a bjes nami a Franzowskej na druhej stronje. Sakhowanje měra s poślednischej je cźežsche, dokelž bjes nami a Franzowskej hižo stoletny dołhi prozeß wo krajnej mjesy wobsteji. My nochzemy toho dla wójnu wjesć, dokelž žo jeje posdźischo sminucŕ njemóżemy. Jeli so Franzowsojo wotcžaknu, doniž jim wójnu pschipowjedźimy, budże měr sdźerżany. Jenož dowěrjenje k franzowskemu knježerstwu, niz pak k wulkemu dźělej franzowskeho luda, móże nam wěstosć dacŕ. Wójna s Franzowskej móże sa 10 dnjow abo sa 10 lět pschińcŕ, dokelž žo knježerstwa w Franzowskej rucże a njejabzy měnjeja. Schto dyrbju se žłowami cžinicŕ: hdyž strach hrosy, móżecże na pośledni toleŕ liczicŕ. Sskowa njejßu žani wojazy, rěcże žane bataillony. Hdyž je njepschecźel w kraju, a my jemu s tajkimi rěcžemi pschińdźemy, žo nam wußměje. Je-li so budża žebi Franzowsojo myßlicŕ, so dobudu, budża žo hnydom do naß dacŕ; to je moje pscheßwědczenje. Hdyž wójskowi wjedniży bjes němskimi wjerchami, kotziž žu s franzowskim mjeczom snajomstwo cžinili, nam praja, so je nam poßylnjenje trěbne, so bychmy franzowskemu wójsku wahu dźerżeli, potom srudna khróblosć k tomu žłuscha, prajicŕ: „Ně, mylicże žo! Też tak póńdże!“ Franzowska žo njeßmě pschе nisko ważicŕ; Franzowsojo žu wójnski lud. Pschedstajmy žebi scźěwki njesbožowneje wójny. Wuměnjenja dobycźerskeje Franzowskeje bychu cźežsche byłe, hacž te, kotrež žmy my Franzowsam napokožili. Němsku bychu hacž na krej wuzyzali, kaž w lěcże 1813. Hdy bychmy saßo w Parisu stali, bychmy runje tak cžinili a Franzowsku tak žłabili, so žo s nikim wjazy sjenocźicŕ njeby móhła. Měr s lěta 1870 by dźěcźaza hra była pornjo tomu wot lěta 1890. Sa tracże pschichodneje wójskoweje žylnosće w měrje je žo žydom lět wubrało, dokelž žo to na jene prjedawsche wucžinjenje složuje. Kóžda nowa wojerska pschedłoha wojowanje a wadźenje pschinjeße. Po konstituziji dyrbi kóždy k žłużbje kmany Němz tři lěta w wójsku žłużicŕ, a kněžor ma žylnosć a srjadowanje wójska postajicŕ. Jeli so žane wujednanje njedozpije, tale wyschscha kněžorska połnomócnosć, kotruž konstituzija sarucża, do mozy stupi. My žo postajenja wójskoweje žylnosće na žydom lět twjerdże dźerżimy. Spytowanja, so by žo žylnosć wójska wot njewobstajnych parlamentskich wjetschinow wotwißna sčiniła, naß pohnuje, žo na lud wobrocźicŕ. Móżno njeje, so by žebi lud tajku wotwißnosć žwojeje wěstosće pschał. Jeli so žejm wojerśku pschedłohu njepscheměnjenu njepschiwosmje, s nim dale jednacŕ njebudźemy, ale s druhimi ludźimi, kotziž žo nam psches nowowólby póscźelu.“ — Po Bismarkowej rěcži Windhorst pschipowjedźi, so wón a jeho strona kóždeho muża a kóždy krosch pschiswoli a to na tři lěta. Knježerstwo dyrbi tola rospomnicŕ, hacž je wužitne, dla praschenja, hacž 3 abo 7 lět, kněžorstwowy žejm roswjasacŕ. Wjerch Bismark na to wotmolwi: „Niz toho dla dyrbi žo wón roswjasacŕ, ale dla praschenja, hacž dyrbi

naſche wójſko kheżorſke abo parlamentſke wójſko bycź. Dowěrjenje do kheżorſtwoweho ßejma je ßo ſhubiło wot toho cźaßa, hdyż je pólſku wjetſchinu pokaſał. Hižo tehdy dyrbjeſche ßo wón roswjaſacź. Sjenocźene knjeżerſtwa na tym wobſteja, ſo ßo wójſkowa ßylnoſcź w měrje na pſchichodne 7 lět poſtaji." W běhu debattow hiſchcźe Bismark wjazy krócź łkowo wſa, tola, ſchtoż pſchi tym praji, bě ſ wjetſcha to ßame, ſchtoż běchu w jeho prěnjej rěcźi łkyſcheli; jadro wſchěch jeho rěcźow bě a woſta, ſo knjeżerſtwo ßejm rospuſchcźi, jeli ſo tón żadanemu powyſchenju wójſkoweje ßylnoſcźe na ßydom lět njepſchihłoßuje.

— Pruſke knjeżerſtwo pomału jene kubło po druhim w Póſnańſkej Polakam wotkupuje. Bjes pólſkimi wótcźinzami tale wěż wulku njeſpokojnoſcź ſbudźuje, a Polazy, kotſiż ßwoje kubła knjeżerſtwu pſchedadźa, ßo wot nich ſjawnej hańbje pſchepodawaju. Tak je direktor banka Kwilezki, Potozki a Co., wěſty Lyſkowſki w Póſnanju, kotryż je kubło Radkowo w Mogilnjanſkim wokrjeßu knjeżerſtwu pſchedał, do njecźeſcźe padnuł. Hdyż chżyſche tutón ſańdźenu ßobotu, do loże pólſkeho dźiwadła ſtupiwſchi, kheżorſtwoßejmſkeho ſapółkanza Cepjelſkeho poſtrowicź a jemu ruku dacź, ßo Cepjelſki wot njeho, na jeho poſtrow njewotmolwiwſchi, wotwobrocźi. Lyſkowſki na to dźiwadło wopuſchcźi, tola hdyż na dróhu ſtupi, jeho ſ kſchikami: „Pſcheradniko!" powitachu a jeho hanjachu. Wobſtacźe banka Kwilezki, Potozki a Co. je pſches Lyſkowſkeho ſadżerżenje do praſchenja ſtajene, najſkerje budźe ßo bank roswjaſacź dyrbjecź, dokelż żadyn Polak ſ Lyſkowſkim żaneho wobkhada měcź nochże. — W poßlednim cźaßu je knjeżerſtwo pólſke kubło Bobrowo, kotreż hacź dotal knjeſej Cźapſkemu ßłuſcheſche, ſa 600,000 hriwnow kupiło. Każ pólſke nowiny pißaju, by ßo ſa kubło Bobrowo pſchi pſcheßadźowanju lědma 160,000 hriwnow ßadźiło; duż je 600,000 hr. jara wyßoka płacźiſna.

Belgiſka. Wſchě europiſke knjeżerſtwa njepſcheſtawaju wobkrucźecź, ſo ßu wuhlady na ſakhowanje měra najlěpſche, a tola ßo wſchě na hłowu a na ſchiju ſa bliſku wójnu hotuja. Też Belgiſka w wójnſkich pſchiprawach naſad woſtacź nochże. W wójnſkim miniſterſtwje ßo nowy plan ſa mobiliſaziju wudźěła. S dobom ma měſto Antwerpen 26 nowych batterijow doſtacź. Każ ßo powjeda, ßo knjeżerſtwo podawkow pſchichodneho naléźa boji. Pſchedłoha wo wójſkowej reformje ßo hiſchcźe w januarje ßejmej pſchedpokłoži; jeli ſo ßo ſacźißnje, ßo ßejm rospuſchcźi a ßo nakhwilne miniſterſtwo ſ generalom Brialmontem na cźole poſtaji.

Franzowſka. To ßamo naſhonjenje każ w Barlinje je bołharſka deputazija w Pariſu cźiniła. Franzowſki miniſter ſwonkownych naležnoſcźow Flourens bołharſkich wotpółkanzow jenoż jako privatne woßoby pſchija a jim tu ßamu radu da, każ hrabja Herbert Bismark w Barlinje. Flourens Bołharow na to dopomni, ſo je Ruſka Bołharow ſe ſtołětneho turkowſkeho wotroczowſtwa wußwobodźiła, ſo Bołharſka po tajkim ßwoje bycźe Ruſkej dźakuje, ſ kotrejż dyrbja ßo toho dla Bołharjo wujednacź, ßamo hdy bychu Ruſkej konzeßije cźinicź dyrbjeli. Wo wuſwolenju noweho wjerćha ſa bołharſki trón ßo Flourens wuprajicź nochżeſche, dokelż k tomu hiſchcźe cźaß pſchiſchoł njeje, tola wón wobżarowaſche, ſo bołharſke knjeżerſtwo kandidaturu Mingreliſkeho wjerćha na kóżdy pad wotpokaſuje. Franzowſka ßebi jenoż na to myßli, ſo by ßo měr ſakhował a budze toho dla, hacź runje je napſchecźo Bołharam jara pſcheczelnje ſmyßlena, to wujednanje podpjeracź, ſ kotrymż ßo żadanja hłownych intereßentow ſpokoja.

Rußowſka. Zar Alexander je němſkeho wojerſkeho poknomóznika, majora Villauma, tele dny pſchi hoſcźinje w Gacźinje na waſchnje powital, ſ kotrehoż je widźecź, ſo jeho ſelżane powjeſcźe, po kotrychż bě pjecża Villauma ſatſělił, njehrjebaju. Hoſcźi poſtrowjo, zar k Villaumej pſchiſtupi a jemu pſcheczelnjwje ruku poda, prajiży: „Mje wjeßeli, ſo waß, ſatſěliwſchi waß, pſchi tak dobrym ſtrowju widźu." Nětko drje błudne blady, kotreż ßo poßledni cźaß wot wſchelakich nowin wo zarje rosnoſchowachu, womjelknu.

Wjecźenje je moje, ja chżu ſapłacźicź.

Wichorojty naſymſki wjecźor cźeźke ſchěre mróczele po deſchcźowym njebju honjeſche a hróſbnje wětr w ſchtomach ſchumjeſche, ſo ßo wjerſchki hłuboko dele a horje kiwachu a hibachu. Krótke deſchcźiki ſ cźaßami ſ mróczna krjepjachu, tak ſo mějachu nimo leczo jenoż kuſk khwile, někotre kapki k ſemi cźißnucź. Tu a tam ßebi ßamuſchka hwěſda ſwaži ſ njeměrneho njebja dele pohladnucź, tola dołho jeje ſyholenje njetrajeſche, mróczele ju hnydom ſaßo pokrychu a knjejſtwo dźenßa tam horka wobkhowachu.

Też pſches cźěſke mjeſy wone njepſcheſtawajzy cźehnjechu, a jedyn dok tamnych ſtronow, w kotrymż měſto Trutnow leži a kotremuż błóncźne naſymſke dny poßlednich njedźelow hiſchcźe ras w zykej rjanoſcźi a luboſnoſcźi wuſtupicź dachu, ßo nětkole wot cźmowych kurjawow wichorojteho wjecźora tak njeluboſnje wobcźahowaſche, ſo ßo zyła ſtrona pſcheměnjena bycź ſdaſche.

Woßebje w tamnym ſkalniſchcźu, kotreż ßo w bliſkoſcźi wßy J. pſchi Cźornej Horje w kraßnej rjanoſcźi cźehnje, bě njewuprajnje cźmowe a hróſbne. Nahłe a hołe ſkały k hłubinje dele ſpadowachu, na ßwojim wjerſchku ßo kiwaze lěßy njeßuje, w kotrychż wichor howrjeſche; pſchi jich podnoſy ſchwórcźeſche ſchucźaza lěßna rěcźka, kotraż ſe ſchumjazej ſpěſchnoſcźu k runinje khwataſche, wſcho ßobu torhajzy, ſchtoż ßo jej do pucźa ſtaji a pſchezo hłubſcho a hłubſcho ßo do ßwojeho ſkalneho rěcźniſchcźa ſarywajo. Mokra a ſymna ſchěra mhła na ßamotnych ſkalniſchcźach lěhaſche a każ kur kadźazeho wuhelza pomału bjes hałoſami ſchmrěcźiny cźehnjeſche, ſ kóżdej hodźinu ßo cźeżſcho a huſcźiſcho ſawalejo. Na kromje ſkalniſchcźa bě lědma wuſka ſchcźeżka widźecź, kotraż ßo na horu horje wijeſche a ßo ſkóncźnje bjes kerczinu a ſkałami ſhubi, kotreż pucź ſawjerachu a dalekhodźenje njemóżne cźinjachu.

Tu pſchi ſakhodźe njehoſpodliweho ſkalniſchcźa dom ſtejeſche, mały drje, tola twjerdy a kryty pſched wětrom a wjedrom; pſchetoż ſkała ßama jón ſchkitowaſche. Se ſadnej ſcźěnu ßo na ſkału ſepjerajo, wokna druheje ſtrony pſchecźelniwje do cźmoweho ſkalniſchcźa ſhladowachu, ſtare ſchmrěki ßwoje hakoſy ſchkitowajo nad niſkej tſěchu wupſcheſcźerachu a pſchi hórzy ßo ßamo mała ſahrodka horje cźehnjeſche, w kotrejż poßlednje ſbytki někotrych kwětkow pſches pißane liſcźe kukachu.

Nutſka w ßamotnym domje młoda holza pſchi woknje ſtejeſche a horje k pomróczenemu njebju ſhladowaſche. Jeje jaßne wóczko ſ leczażnymi mróczelemi ßobu dźěſche, a hdyż wona tak ſtejeſche ſ měrom a ſamyßlena, rosdźěl bjes njej a jejnej wokolnoſcźu cźim wótriſcho wuſtupowaſche. Jeje nježna, ſkoro hiſchcźe dźěcźaza luboſna podoba, cźeńke wobliczo, wot ryſych włoßow wobdate, mějeſche tak zyle wuras młodoſtneje nježnoſcźe, haj w zykym waſchnju młodeje holży něſchto tak jednore nadobne leżeſche.

„Hładaj jenoż, Hańża, kak ßo njebjo cźorni, ani hwěſdźicźki wjazy widźecź njemóżu", wona ſkorżo praji a ſ nježnej łahodnej rucźku k cźeżkim mróczelam pokaſujo ßo k ſtarej ßłużobniży wobrocźi, kotraż w kucźiku pſchedźeſche.

„Haj, moje dźěcźo, naſyma wſchak hinak njecźini, wětr a deſchcź je rěcź, ſ kotrejż najradſcho powjeda, to je tak było, tak dołho hacź móżu myßlicź!" ſtara wotmolwi.

„Tak dołho hacź móżeſch myßlicź, Hańża?" ßo holza ßmějkotajo praſcheſche, „to drje je hižo khětro khwilka?"

„I to ßo wě, ty mała ßaporliſchka! Hižo khětro cźrjódu lět ßym pſches hory cźahnucź widźała!" dobrocźiwa ſtara ſnapſchecźiwi. „Tola, ſchto dha je, Marka, ſo ßo na dobo tak ſtróżiſch?" wona wokoło hladajo dale rěcźeſche a da pſchaſnemu koleſku pomałſcho ſchwórcźecź, hdyż młode holczo ſ cźicha ſakſchiknuwſchi wot wokna ſkocźi a ſtrachocźiwje do kucźika k ſtarej cźeknu.

„Ach, dale niczo, Hańża", wona ßo hańbujo praji, „Franz jenoż tak rucźe wokoło rózka pſchińdźe a na mnje tak wocźi wudźěraſche, ſo ßo ſtróżich. Wón ma tajkej wulkej cźornej wocźi, ſo ßo jeho woprawdźe boju."

„Cźiniſch też zyle prawje, hdyż ßo Franza bojiſch", ſtara hněwniwje pſchihłoßowaſche. „Ja jeho też ſnjeſcź njemóżu, toho cźmoweho cźłowjeka, kotryż je tu pſchezo, hdyż jeho najmjenje wocźakujeſch, a tam żenje njeje, hdyż jeho trjebaju. Twój nan ma doſcź hněwanja ſ tym pachołom."

„Směrom, nan dźe!" Marka rucźe ſawoła a ſtarej małe porſty na hubu położi, hdyż hajnik ſaſtupi, wulki, maßylny cźłowjek ſ něſchto ſakhmurjenym wobliczom, kotreż pak ßo pohladnuwſchi na ßwoje dźěcźo hnydom wujaßni.

„Nó, moja dźowczicźka, tak ſměrom a ſ cźicha pola Hańże?" wón pſchecźelniwje praji, holczo majkajo a jejne włoßy hładkujo. „Hroſny wětr drje tebje nutſka dżerżi?"

„Haj, luby nano, wó jſtwje ßo dźenßa lěpje traje hacź wonka", holczo wjeßele wotmolwi. „To je ſaßo tajki wjecźor, na kotrymż móżu tebi powjedanczka cźitacź, każ ſańdźenu ſymu, dopomniſch ßo hiſchcźe na to? Pój tu do ßwojeho mjehkeho ſtoła pſchi khachlach, woheń tak duſchnje praſkoze, a Hańża namaj ßwěżu pſchinjeße, potom móżemy hnydom ſapocźecź; mam kraßnu knihu ſa tebje, mój nanko." Pſchi tym wona ßylneho muża ſa woběmaj rukomaj do ſtoła cźehnjeſche, a bórſy ßo holzyny mjehki hłóß ſ praſkotom khachloweho wóhnja měſcheſche, bjes tym ſo wětr ſa wokna małeho doma tſchaßeſche, każ ſo by też poßłuchacź chżył. Hajnik ſamyßleny w lěhanſkim ſtole ßedźeſche a jeho wocźi ſ njewuprajnej luboſniwoſcźu na holzy

wotpoczowaschtej, druhdy pak tak bjes kedźbliwosćże wó jstwje bkudźeschtej, so bě jaßnje widźecź, so jeho myßle pschi druhej wězy pschebywachu, hacź pola powjedanćka, kotrež jemu Marka cźitasche. Skónczńje cźitarku stara ßkužobniza pschetorhnu, kotraž blido k wjeczeri kryjesche; potom ßo hodźina měra pschibliži, a nanej pschecźelnje dobru nóz prajiwschi Marka do najstwy khwatasche, hdźež pschi boku Hańje bórsy wußnu.

Hdyž běsche hajnik ßam delka wó jstwje, hněwniwy se ßwojeho ßydka staże a do myßlow ponurjeny pó jstwje khodźesche. Někotre ßkowa wurasywschi, s kotrymiž ßwoju njespokojnosćź polóži, ßo jeho cźoko smorschczi a dźiwje jeho schěroka ruka cźorne, huste wkoßy pschejě. „Podarmo je, njemóžu to móžne sczinicź! Dyrbju hoscźenzarjej Schcźěpanej dobytk wostajicź! A kajki dobytk! Wón dźě skoro na haßy leži, so bych jón jenoż sběhnucź trjebał. O, hdy bych jenoż dźěl pjenjes měł, so móhł sapoczatk sczinicź, ale swotkal, swotkal dyrbju pjenjesy wsacź? A cźaß ßo minje, sa tydźeń je poßlednja termija, potom wón k hoscźenzarjej Schcźěpanej se ßwojimi planami pójdźe! O Božo, jedyn wupucź, jedyn wupucź!"

Wot tajkich myßlow cźwilowany ßo hajnik saßo na stok puschczi, a khowu na ruku sepjerasche, a pschezo s nowa w nim cźwilowaze myßle nastawachu. Wón ßebi w duchu pschedstaji, kak mkody hewjeŕ pola njeho sastupi a jemu ßwoje plany pschedpokoži. Njedaloko wßy J. bě nawjedźite hewjerjowe wóczko njedwělne snamjenja ßnadź wulkeho wuhloweho składa spósnało, kotryž wjele dobytka lubjesche. Mějecźel tamneje leżomnosćże pak bě stary a njedowěriwy a ßo na żane waschnje pohnucź njeda, wuhlo wukopacź, tola bě swólniwy, sakoženje podkopkow tomu pschewostajicź, kotryž by ßwoje sboże spytacź chcył. Hižo cźasto bě ßo hajnik pschi tajkich pschedewsacźach wobdźělicź chcył, a hdyž tamny hewjeŕ s namjetom k njemu pschińdźe, ßo w nim żadliwa spekulazija wubudźi a wuhlad, so ßnadź na tutym pucźu bohatstwo a widźanosćź, wottyknjeny kónz ßwojich żadanjow, nabudźe, jeho do ßylneho roshorjenja staji. Njemóżeschе-li wón dla pobrachowazych pjenjes poskicźenje pschijecź, wjedźesche wón, so by potom hoscźenzaŕ Schcźěpan w J. wěz město njeho do ruki wsaŕ, runje wón, kotremuž hajnik to najmjenje popscha, dokelž jeho njemdra ßwójbna roskora hižo lěta dołho wot tutoho muża dźělesche. O, to bě njesnjeßlime! Tamny hoscźenzaŕ dyrbjesche ßmějo dobytk do saka tyknucź, kotryž podkopki pschinjeßechu, dyrbjesche tam blisko jeho wocźow dźěłacź a hospodaricź a dźeń wote dnja s poßměchom na njeho shladowacź, hdyž jeho pucź jeho tam nimo wjedźesche? To wón snjesćź njemóżesche, to njedyrbjesche ßo stacź. Horzokrejny muż każ bjes ßebje se stoła skoczi a k woknu stupi, cźmowje do nozy hladajo, kotraž bě wuhloczorna a wichorojta, każ bě wjeczor byk.

Na dobo ßo wo durje kłapasche, struchlinje a pomaku. Hajnik wotewri wokno a won pohlada. Jedyn muż pschistupi a s dwórliwymi ßkowami wo hospodu proschesche, dokelž bě pucź smylił a sprózny a mucźny pschi hubjenym wjedrje dale njemóże. Hajnik ßam durje wocźini, dokelž ßkužobniza drje nětkole dawno spasche, a da zusemu sastupicź. Pschikhadnik bě muż wyschscheje starosby, mějesche psches ramjo waczok wißazy a po ßwojim zykym swonkownym napohladże spodobny sacźischcź cźinjesche. Wón powjedasche, kak bě ßo psches hory na małe pucźowanje ßwojeho pschekupstwa dla nastajił, so by pschi hubjenym wjedrje rucźischo k wottyknjenemu kónzej dóschoł, a kak bě, ßo sabkłudźiwschi, skónczńje w dole ßwězu wuhladał, a so je po nahłych skałach dele ßo puschcźiwschi, tu pschischoł a wo hospodu proßy. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Hižo dołhe lěta ßo wot knjesow wucźerjow żada, so by ßo nowa ßerbsko-němska cźitanka wudała. Na pohnucźe Macźizy Sserbskeje je nětko knjes kantor Bartko nowu cźitanku spißał. Wona je ßo wot knjesa schulskeho radźicźela dr. Wilda sa dobru spósnała, a budźe jeje cźischcź pschichodne jutry hotowy.

S Kubschiz. Sandźenu wutoru je tu pohoncź Mikanja, pola tudomneho mkynka Mikła ßkużazy, pschi lódwoženju k njesbožu pschischoł. Hdyž wós se skały won wjesechu, wojo Mikanju tak njesbožownje do khowy storczi, so jemu delnje cźeleßna do zyła rosrasy.

S Barta. Tudomny daloko snaty wyschschi hajnik Wiedemann je ßo sandźenu njedźelu dopołdnja satsélił. Najskerje ßu jeho cźeźke myßle k njesbożownemu skutkej pohnuke. Semrjety bě ßwojeho sjawneho a sprawneho waschnja dla wschudźe rad widźany a cźesćźeny. Duż jeho nahła ßmjercź powschitkownje ßobuželniwosćź sbudźuje.

S Małeje Subrnicźki. Psched tydźenjom je tudomny korczmaŕ Ginzel ßwoje żiwjenje se ßamomordaŕstwom skóncził. Wón ßo sa hołbjenz, ßrjedź dwora stejazy, wobwěßnu. Ginzelej se ßudniskim pschepytanjom hrożachu, dokelž bě pjecza kschiwu pschißahu wotpokoził. Sso khostanja bojo, je żadkawy njeskutk wobeschoł.

M. Se Ssmilneje. W sandźenym lécźe je ßo w naschej woßadże narodźiło 93 dźécźi, bjes nimi 9 njemandźelskich; wumrjeło je 62 woßobow, 23 wotrosćźenych a 39 dźécźi; wěrowanych bu 21 porow a k Bożemu blidu bě 1912 woßobow, bjes nimi 75 Sserbow. Tak wjele, każ w sandźenym lécźe, hischcźe żenje spowjednych ludźi bjło njeje. Pschi kollektach ßo 60 hr. 70 np. nasběra. Woßada dosta se sawostajeństwa knjenje Pohlankoweje 28,000 hr. — Biskopski żandarm Thoß je woßobu wußlédźił, kotraž je psched krótkim w Jichbrachcźizach (Geißmannsdorf) woheń sakoźika, psches kotryž ßo 7 twarjenjow wotpali. Bě to 16lětna ßkużobna holza s Lückersdorfa.

S Wulkich Sdźar. W Hoschkez hoscźenzu bě patorżizu wjeczor w 7 hodźinach wobradźenje, kotreż tudysche wojeŕske towaŕstwo khudym dźécźom pschi saßwěcźenym schtomiku hotowasche. Dźécźi pschi tym někotre hodowne schtucźki wuspěwachu, kotrež bě knjes kantor Garbaŕ je nawucźił.

S Lejna pola Wojerez. Nascha woßada je saßo woßyrocźena. Knjes duchowny Schokta je po krótkim skutkowanju w mkodych lětach wumrjeł. Wón bě widźany a cźesćźeny, dokelž ßo ßwěru sa ßwoju woßadu staraschе, każ daloko to mózesche. Jeho móżenje pak njedoßahasche sa nasche wobstejnosćże; wón ßerbsku ryczż njesnajesche a toho dla woßadnym Sserbam ßerbszy prědowacź njemóżesche. Tola je ßo wón jako sprawny muż sa to staraŕ, so je ßo s najmjeńscha druhdy psches jeneho ßußodneho ßerbskeho fararja pola naß ßerbszy prědowało. Nětko ludźo praja: To tola niczo zyke njebě, so jeneho duchowneho mějachmy a druheho trjebachmy. Nascha woßada s tak wjele Sserbami trjeba tajkeho duchowneho, kiž móże niz jeno němski ale też ßerbski, kiž móże niz jeno němskemu ale też ßerbskemu dźělej woßady poknje ßkużicź, każ je to do njebocźicźkeho Schokty pschezo bylo. Sserbsku bibliju, nasche stare ßerbske spěwaŕske a druhe dobre ßerbske knihi hischcźe mamy, a w naschej bliskosćźi je jedyn němski studenta, kiž je ßerbsku rěcź wuknył a nawuknył. Njemóhł tónle knjes, hdyž ßo nasche duchownske město saßo wobßadźi, jako faraŕ wobeju dźělbow woßady pola naß sastupicź?

S Hródka. 9. januara je ßo tudomna wulka Würfelez kłobukaŕnja do zyła spalika. Dokelž ßo woheń dla materiala, k dźěłanju kłobukow ßo trjebazeho, jara rucźe rosschěri, ßo wot płomjenjow fabrika se wschěm, schtoż bě w njej, do prócha a popjeła pschewobrocźi.

Dary sa natwarjenje ßerbskeho domu.

Wucźeŕ Domaschka w Bolborzach (na 1887)	1 hr.
= = = = (dobrowólny dar)	1 =
Sahrodnik Schrama w Bolborzach (na 1887)	1 =
R. s R. psches fararja J. Waktarja w Łasu	10 =
Michał Wawrik w Khróscźizach (na 1887 a 1888)	1 =
	14 hr.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Sawniski ßud. Dźěłacźerjej Ramschej w Sskonej Borschczi, paduchstwa dla hižo khostanemu, jastwo na jedyn tydźeń pschißudźichu, dokelž bě loni 7. oktobra płokaŕniczi Freundowej w Hněwßezach spódne kholowy, jej k płokanju pschepodate, kranuł. — Sskużobna dźowka Nagelez w Hrodźischczu ma 5 mk. pjenjeżneho khostanja płacźicź, dokelž loni 6. novembra na ßwojeho tehdomnischeho hospodarja, najenka Günthera, poßkuchała njebě, a ßo, hdyž na nju ßwarjachu, njehornje sadźerżała. — Dźěłacźeŕ Schramm w Brěsynzy, kotryž je hižo ras paduchstwa dla w jastwje pobył, bě wobskorżeny, so je loni 27. oktobra s krumaŕnje na Delnjohórczańskim knjeżim dworje paß kranuł. Jeho s jastwom na tsi dny pokhostachu.

Khostanska komora. 20lětnu ßkużobnu dźowku Marju Połdrakez s Kanez zykeho rjada paduchstwow winowachu. Wobskorżena, kotraž je hižo schtyri krócź paduchstwa dla s jastwom snajomstwo sczinika, bě do dwora kublerja Ducźmana w Hněwßezach ßo kranuwschi, ßwojej macźeri, tam ßkużazej, por drjewjanzow, pjesł, ßuknju a por natykacźkow wsała. Dale bě ßebi Połdrakez, hdyž bě bjes dźěła, pola dźěłacźerki Preußkoweje a Spitankoweje hospodu wsała, wudawajzy, so w papjerniku a w měchowej fabrizy dźěła, a skónczńje Preußkowu wo 1 mk. 80 np. a Spitankowu wo 3 mk. 60 np. sjeba. Na poßled Połdrakez dźěłacźerjej Schwarzej na Zidowje por drjewjanzow s khěże kranu. Dźiwajo na połóżaze wobstejnosćże wobskorżenu k jastwu na lěto tsi měßazy a k shubjenju cźeßnych prawow na tsi lěta saßudźichu. — Dźěłacźeŕ J. E. Pilak s Mjeschiz bě 22. septembra

wječor wokoło 9 hodźin ſ cźeledźineje ſtwy na Handrikez kuble w Schekezach ßuknju, dźěkacźerjej Kernej ßkuſchazu, kranuł. Dokelž Pilakej dopokaſacź njemóžachu, ſo je kranjenja dla do wobydleneho twarjenja ſaléſł, jeho jenož proſteho paduchſtwa winowateho wuſnachu a jemu jaſtwo na jedyn měßaz pſchißudźichu, kotrež khoſtanje mějachu pſches pſchepytowanſki arreſt ſa wotpokucźene. — Wo korbarju F. W. Spahnje na Židowje, kotrehož ßu loni 8. dezembra woſpjetneho paduchſtwa dla k khoſtarni na dwě lěcźe ſaßudźili, ßo hiſchcźe poſdźiſcho naſhoni, ſo je 7. novembra ſ Lupjanſkeho knježeho dwora, koło wokoło wobhrodźeneho, walcźk witkow kranuł. Wobſkorženemu k ſtaremu khoſtanju khoſtarnju na ſchěſcź měßazow pſchißudźichu.

Přilopk.

* Je=li ſo khěžorſtwowy ßejm do wojeſkeje pſchedkohi ſwoli, ma tež město Wurzen nadźiju, ſo ſaßo wojakow doſtanje. Wot wójnſkeho miniſterſtwa wotpóßłani offizěrojo ßu ſ měſchcźanſkimi ſaſtupjerjemi tule naležnoſcź tydźenja dowujednali. S wjetſcha měſchcźenjo wojakow do kwartěry wosmu. S wuwſacźom cźaßa Napoleonowych wójnow ßu w Wurzenje wot lěta 1680 wojazy leželi. Najdlěje běſche tam 3. bataillon tſělzow, mjenujzy wot l. 1819 hacź do l. 1848; wot l. 1850 hacź do wójnſkeho lěta 1866 běſche tam 12. bataillon pěſchkow, wot 1. okt. 1867 hacź do ßrjedź lěta 1869 3. bataillon tſělzow, a wot 1. okt. 1869 hacź do 1. haprleje 1872 3. bataillon 107. regimenta pěſchkow. Wot 1. haprleje 1885 ma Wurzen ſaßo wokrjeßne komando 2. bataillona 106. regimenta pěſchkow krajneje wobory.

* Na ſpodźiwne waſchnje je ßebi wóndano njedaloko Barlina 18 lět ſtara holza žiwjenje wſaka. Wona mjes kſchidka wětrnika ſkoczi, kotrež ßo wjercźachu. Njeſbožowna, kotraž běſche, kaž ßo ſda, duchakhora, je ßo tak ſtraſchnje wobſchkodźiła, ſo je bórſy na to w hojerni wumrjeła.

* Wulzy wobžarujomne njeſboże je ßo w Schermbecku pola Weſela ſtako. Tam nan a ßyn drjewo dźěkataj. Ssyn je ruba. Drjewo pſchinoſchujo ßo nan ſakopnje, panje a to njeſbožownje ſ hłowu runje na pjeńk, nad kotrymž ßo ßyn ſe ßekeru ſahanja: ßekera dele panje, a njeſbožowny ßyn nanej hłowu rosrubnje. Wbohi muž na měſcźe morwy leža woſta. Ssyn na žane waſchnje na njeſbožu wina njeje.

* Cźrjódźe dźěkacźerjow w Schcźecźinje je ßo hodowne wjeßele prawje ſkaſyło. Semju kopajo woni krótko do hód zyłe hnězdo nowych toleri, markowſkich a 2 markowſkich pjenjes wukopachu. Rucźe ßo do bohateho poklada dźělichu, kotryž bě jim k Božemu dźěſcźu prawje hódź. Ale wjeßele ßo jim bórſy ſkaſy, dokelž ßo pokaſa, ſo ßu pjenjeſy wſchitke wopacźne. Najſkerje ßu je tajzy tam ſahrjebali byli, kotſiž wopacźne pjenjeſy dźěkaju, a kotrymž je ſtrach hroſył, ſo jich potajne ſkutkowanje na ßwětło pſchińdźe. Tež něktore pſchiprawy k dźěkanju wopacźnych pjenjes ßo tam namakachu. Pjenjeſy běchu jara wuſtojnje dźěkane: tolerje ſ lětnikom 1867, druhe ſ lětnikom 1877. Schtož móžno je wyſchnoſcź dźěkacźerjam wopacźne pjenjeſy ſebraka.

* Hróſbna powjeſcź wo tſojim mordarſtwje a ßamomordarſtwje na Tſjoch Kralow rano wobydleri města Póſnanja naſtróża. Saſtojnik Trapohl, 35 lět ſtary, běſche w nozy ßwoju žonu a ßwojej dźěſcźi, 3lětneho hólcźka a 7 měßazow ſtaru holcźku, a na to ßameho ßo ſatſělił. Trapohl běſche hižo dleſchi cźaß khory a ſamyßleny. Žonje běſche wón wjazy krócź rěcźał, ſo je wona ſ dźěcźimi po jeho ßmjercźi ſaſtarana, a ſo jim duž trjeba njebudźe zuſych ludźi wo khléb proßycź. Tajke rěcźe žonje wjele ſtaroſcźe cźinjachu. Na lěto 2350 mk. mſdy doſtawajo Trapohl žaneje nuſy njemějeſche. Hdyž na Tſjoch Kralow wobydlenje ſaſtojnika dołho ſamknjene woſta, ßo ßłužobna holza naboja a k jeho pſchichodnymaj ſtarſchimaj běžeſche. Durje roſkamawſchi žonu a młódſche dźěcźo w jenym, ſtarſche w druhim łožu namakachu, mjes tym ſo Trapohl ſ revolwrom w ruzy wó jſtwje leżeſche. Žona běſche do lěweho ſpanja tſělena, młódſche dźěcźo do cźoła, a ſtarſche wyſche praweho wócźka do cźoła; mordar ßam běſche ßo do praweho ſpanja tſělił. Kaž ßo ſda, ßu wſchitzy ſchtyrjo hnydom morwi byli.

* W Königsbergu w Pruſkej je ßo 9. dezembra 19 lět ſtary pſchekupſki wucźobnik Schreiber ſhubił. Knjes běſche jemu porucził kapitanej jeneje łódźe 364 mk. donjeſcź. Duž mějachu ſa to, ſo je wucźobnik ßnadź pjenjeſy pſchekſchiwił. Ale polizija bórſy wußlědźi, ſo ſtaj Schreibera 9. dezembra dwaj pachołaj, wot kotrejuž je jedyn 19, druhi 16 lět ſtary, do korczmy ſawabiłoj, ſ nim na cźołmje jěſdźiłoj, jeho w cźołmje ſ hamorom ſaraſyłoj, jemu kamjeń wokoło ſchije powßnułoj a jeho do rěki cźißnułoj. Na njeju tukajo, dokelž w hoſcźenzach a khlamach ſ pjenjeſami broješchtaj, polizija pachołkow ſaja; jedyn tež je ßo w jaſtwje njeſkutka wuſnał. Cźěło w rězy pytaju.

* Burowku Kleemannowu ſe wßy Schweinau pola Nürnberga ßu mlokapanzanja dla k 4 měßazam jaſtwa a 600 mk. pjenježneho khoſtanja ſaßudźili. Kleemannowa je bohata žona. Wußud je tak kruty, dokelž je wona ſnata a ſaßakła mlokopanzarka, kotraž je tohole pſcheſtupjenja dla hižo 5 krócź khoſtana, ſ dźěła hižo jara krucźe.

* W lěßu pola Poderſama w Cźěſkej ßo mkody hojnik a rubježny hońtwjeŕ ſetkaſchtaj. Stoj! hajnik ſawoła, ale w tym ßamym wokomiku jemu kułka jeho pſchecźiwnika do wutrobna ſlecźa a jeho poraſy. Mrějo hajnik tſěli, a tež rubježny hońtwjeŕ ßo na ßmjercź ranjeny wali. Wón pak běſche hiſchcźe něktore hodźiny žiwy, ſo móżeſche wupowjedacź, ſchto je ßo ſtako.

* 118 lět ſtary je prěnje dny dezembra ſańdźeneho lěta we wßy Pleskucza njedaloko Arada w Wuherſkej bohaty bur wumrjeł. Se ßwojej mandźelſkej, kotraž lěto prjedy njeho ſemrje, je wón połne 90 lět ſbožownje žiwy był. Wón je jeno rědko a mało cźopkeje jědźe wužiwał; cźaß žiwjenja je wón ßwinje plahował a ſ tym hakle pſched 10 lětami pſcheſtał. W zyłej wßy nichtó tak ßylnje njekurjeſche, kaž wón; a jeho 100 lětna žónka jemu ženje mjenje dźeßaczi pakcźikow tobaka na dobo njekupowaſche. 118 lětny ſtarz hiſchcźe poßlenje lěta tak runje khodźeſche, kaž 20 lětny mkody hólz.

* Na jenej rejwanſkej łubi w Pariſu je ßo wóndano dwoje mordarſtwo ſtako. Mjes rejwarjemi běſchtaj tež dwaj mkodaj cźłowjekaj, kotrajž běſchtaj, kaž ßo ſdaſche, pſchecźelej. Na jene dobo jedyn ſ njeju pytnu, ſo ßu jemu cźaßnik kranuli, a žadaſche, ſo bychu ßo wſchitzy pſchitomni pſchepytacź dali. Tucźi ßo pſchecźiwo tomu wobarachu, a ſkónczńje korczmař tomu, kotryž wudawaſche, ſo je ßo jemu cźaßnik kranuł, kaženja domjazeho měra dla ſ łubje dele kaſaſche. Tutón pak ßo na korczmarja njepoßłuchajo do duri ſtupi a ßwojeho pſchecźela ſa paducha wudawaſche. Hněwny, ſo ßo jemu paduchſtwo pſchizpiwa, tutón nóż wucźeże a tamneho trójzy ſ nożom kłó a ßmjertnje ſrani. Tež jeneho druheho, kotryž ranjenemu na pomoz pſchiběża, wón na ßmjercź ſrani, jeho do žiwota a do khribjeta ſkaławſchi. Se ſtrachom wſchitzy hoſcźo łubju wopuſchcźichu, a ranjenaj dleſchi cźaß bjes pomozy leżo woſtaſchtaj.

* W Liwerpoolu w Jendźelſkej je žónſka dobrowólna wóhnjowa wobora, kotruž mkoda Draždźanka nawjeduje, kotraž w jenej tamniſchej ßwójbje dźěcźi ſkubłuje. Wóndano w jenej zigarowej fabrizy woheń naſta. Prjedy hacź ßo wjetſchi dźěl dźěkacźeri domaßa, hižo jena wóhnjowa wobora pſchicźěri, a to žónſka. Lědma běchu preni rěbl ſtajili, běſche tež ſpomnjena naſcha krajanka po nim horje. Wobhladniwje a krucźe wona poruczeſche, ßama ſmužicźe do prědka krocźo. Bórſy běſche cźrjóda mkodych žónſkich w najhorzyſchim dźěle, a nichtó rjekł njeby, ſo móża jich nježne ruzy ſe ßekerami tak wuſtojnje wobkhadźecź. Wſchón ſtrach bě ßo hižo minuł, hdyž mužſka wóhnjowa wobora dóńdźe. Lud ju wjeßele poſtrowjeſche, hdyž mkoda nawjedowarka ſmužiteje cźrjódki na wós ſkoczi a ſe ßwojimi ludźimi ſaßo wotjědźe. Ssobuſtawy žónſkeje wóhnjoweje wobory w wyßokich ſchkórnjach, pißanych ſchtrympach, ſchěrokich cźěmnomódrych kholowach a koſchlojtych pjeſlach khodźa a na hłowje „helm“ noſcha; wſchón trěbny grat maju ſa paßom tcźazy.

* W jenych wuhlowych podkopkach w Jendźelſkej chżychu wóndano 10 dźěkacźerjow do podkopkow dele jěcź. Lědma pak běchu ßo na ſtok ſtupili, ſ kotrymž ßo horje a dele jěſdźi, tu ßo lajna roſtorže a dźěkacźerjo ſe ſtokom 500 metrow hłuboko dele padźechu, hdźež ſ roſbitymi ſtawami morwi leżo woſtachu.

* Jenemu burej w wokolnoſcźi Cźiſtopola běſche ſ kónz lěcźa ſkaženy poß kruwu ſkußał. Bur to wjedźeſche, ale dale na to njedźiwaſche. Poſdźiſcho pak krowa na ſkaženoſcź ſkhori. Widźo, ſo je ſ krowu kónz, ßebi bur tola wužitk ſ ruki puſchcźicź nochżyſche. Duž ſkocźo ſareſa a mjaßo naßeli. Hacź je mjaßo k jědźi kmane abo niz, chżyſche na jenym ßwojich dźěcźi ſpytacź, kotrychž ma ſchwarnu cźrjódku. Wumrje=li mi jene dźěcźo, bur pſchi ßebi dźeſche, ſchto to wo to; woſtanje=li pak cźike a ſtrowe, dha móżemy wſchitzy mjaßo jěſcź. Hdyž běſche mjaßo po jeho ſdacźu dołho doſcź w ßeli poležało, je wón ſe ßele wſa. Dźěcźo, kotrež je mjaßo jědło, na to wumrjeło njeje, haj ani khore pobyło njeje. Tak daloko běſche wſcho dobre; ale ſchpak druhdźe tcźeſche. Mjaßo ſe ßele wſawſchi bur ßelowu juchu ſ kónza wßy do hrjebje wula. Tu ſtadło krowow ſ paſtwy domoj pſchińdźe. Krowy ſ hrjebje ßrěbnuchu a, dokelž jim ßelena jucha ßłodźeſche, zyłu juchu wužłokachu. Poſdźiſcho je 30—40 krowow, pola kotrychž běſche ſkaženoſcź wudyrika, ſpadało. Bur ſmèje ßo ſa ßwoju ſtraſchnu lohkomyßlnoſcź pſched ßudniſtwom ſamołwjecź.

* W měſtacźku Iwanowka běſche ßo 18 lět ſtary pachoł do 17 lětneje holcźki ſalubował. Pſchi wjecźornych ßměrkach ßo lubaj cźaſto widźeſchtaj. Hdyž pak pachoł ſ tym pſchińdźe, ſo chże ßebi

holzu ſa žonu wſacź, jemu jeje ſtarſchej durje pokaſaſchtaj, dokelž běſche nawoženja khudy rapš. Runjež běſche holczka šwojemu lubemu ſ zykej duſchu pſchikhilena, ju ſtarſchej tola wobſtar burej wudaſchtaj, kotrehož wona njelubowaſche. Po kwašu pachoł zyle hłowu ſhubi. Wóndano wón ſ revolvrom do domu mkodeju mandźelſkeju ſtupi a do mkodeje žony tſěli. Na to šo šam ſatſěli a tež na měſcze morwy leža woſta. Młoda žona hiſchcze je žiwa, ale šmjercźi bliſko.

* Do domu jeneho evangelſkeho duchowneho w Kurlandźe šo njedawno w nozy cźrjóda rubježnikow dobu, hrožo, ſo wſchěch domjazych ſkónzuja, je-li ſo by šo ſchtó wobarał. Fararjowej rt ſatykawſchi rubježnizy jeje muža cźwilowacź počzachu. So by jim pſcheradźił, hdźe ma pjenjeſy ſkhowane, jeho ſe žehliwym želeſom šmudźachu. Duchowny wobkrucźeſche, ſo wjazy hacź 44 mk. w domje nima, kotrež tež jim da. Rubježnizy pak jemu njewěrjachu a wboheju mandźelſkeju 3 hodźiny dołho cźwilowachu. Hdyž běſche wſcho podarmo, ſkote a šlèborne wězy, kotrež nadeńdźechu, a tež lèpſche kruchi draſty šobu ſebrachu. Duchowny a jeho žona pak wot tſjoch hodźin, hdyž šo rubježnizy wotšalichu, hacź do ranja ſwjaſanaj leżeſchtaj; ſkóncźnje jeju wošadni ſ putow wumóchu.

* W Ruſkej, hdźež tajki šněh, kajkiž my wokoło hód mějachmy, ſkerje ſnješu, hacź my, dokelž šu w kóždym naſtupanju bóle na njón pſchihotowani, lětša na to ſkorža, ſo maju mako šněha. Haj w někotrych krajinach hiſchcze ſ zyła praweje ſymy nimaju. Tak n. pſch. ſ Kharkowa 27. dezembra piſachu: Ssmy hižo ſ kónz lěta, a pſchezo hiſchcze tu ſyma njeje; wjedro je tajke cźopłe, kajkež najſtarſchi ludźo njepomnja. Muchi wokoło lětaju a pſchipołdnju kuntwory hraja; tež bruki tu ſašo šu; w lěšach fijałki, šněhowki a druhe ſajne kwětki kcźeja; na mnohich ſchtomach šo pupki pukaju, a na někotrych šu hižo zol dołhe a dlèſche kopjeſchka; na łukach a w lěšach je tak wulka trawa, ſo šo ſkót na njej paše; w ſahrodach hiſchcze lewkoje a žołte fijałki kcźeja. Ptaczki hiſchcze naš wopuſchczíke njejšu, a ſwěrjata šo hiſchcze w šwojich dźěrach pſched ſymu njekhowaju; hońtwjerjo bjes pſcheſtacźa dźiwje kaczki na wiki noſcha. S jenym słowom: mamy ſymu, kajkaž w cźopłych južnych krajach bywa. Deſchcze šu ſemju pſchemaczake, a na najšuſchiſchich měſtach wkóła dwaj kóhcźej a hłubſcho do ſemje došaha. A ſchto dale ſ toho budźe?

* (Bóh šo njeda ſa šměch měcź!) Pſched něſchto cźašom běchu duchowneho ſ Kronſchtadta do Pětrohroda powołali, ſo by khoreho po wobrjedźe prawošławneje zyrkwje na pucź do wěcźnoſcźe pſchihotował. Hdyž běſche šwjaty ſkutk dokonjany, duchowneho do jeneho druheho wobydlenja toho šameho domu powołachu. Tudy někotſi mkodźi hólzy bydlachu, kotſiž chzychu popa k lèpſchemu poměcź. Jedyn ſ nich šo do koža lehnu, jako by cźežko khory byk. Duchowny pſchińdźe, šwój wobrjad dokonja a šo šašo wotšali. Dźakne słowa mkodych ludźi jeho pſchewodźachu. Ale kak šo tucźi ſaſtróżichu, hdyž šo jich towarſch, kotryž běſche šo cźiły a ſtrowy do koža lehnuł, na jene dobo ſe žanym ſtawczkom wjazy hibnucź njemóżeſche. Lèkař, po kotrehož šo na měſcze póšła, rjeknu, ſo je khoreho Boža ruczka ſajała, a ſo žana nadźija njeje, ſo šo jemu ſtrowoſcź ſašo wrócźi. Duž šo zyke towarſtwo, kotrež běſche tak bohahanjerſzy žortowało, k duchownemu do Kronſchtadta poda, jeho wo wodacze a wo jeho ſaſtupnu modlitwu proſcho. „Mje ſa šměch měli njejſcze, ale Boha Ssameho", pop mkodym ludźom wotmolwi; „jenož Wón móže wam wodacź. Duž chzu šo ſ wami nutrnje k Njemu modlicź." A lèkarjej ſa dźiw je cźežko khory ſašo ſtrowy ſ koža ſtanuł.

* S južno-šerbſkeho měſta Banjaluka w Boššniſkej šo piſche: Mkody Sserb, kotryž pola tudomneho wulkopſchekupza Lazara Popovicza šłuži, běſche šo do mkodeje a ſchikowaneje židowſkeje holczki ſalubował, kotraž běſche tudy pola šwojeho wuja, bohateho žida, na wopycze. Dokelž holczka žaneje nadźije njemějeſche, ſo ji nan dowoli šo ſ kſcheſcźijanom woženicź, šo jeje luby roſšudźi ju ſ domu jeje wuja rubicź a pola šwojeje macźerje ſkhowacź. W cźmowej nozy tež holczka ſ nim cźeknu. Ale jeho macź holczży wucźek ſkicźecź nochzyſche. Duž mkodźenz lubu k šwojemu knjeſej pſchiwjedźe, kotryž běſche ſwólniwy ju w domje wobkhowacź. Ale hižo naſajtra rano polizija, kotrejež pomoz běſche židowzyne pſchecźelſtwo pytało, po nju pſchińdźe. A hdyž holczka, na poliziji pſcheškłychana, pſchi tym woſta, ſo šebi mkodeho Sserba ſa muža woſmje, ju ſašo jeje pſchecźelſtwu pſchepodachu. Nětko jeje nanej telegrafirowachu, kotryž wotmolwi: Je-li ſo šo holza ſa tſi dny do jeho domu njewrócźi, ju wón wjazy ſa šwoje dźěcźo wobhladowacź njebudźe. So by ſ nowa njecźeknuła, ji wuj draſtu ſebra, ſo w šamej koſchli woſta. Tu pſchipołdnju pſchecźelojo mkodeho Sserba pſchińdźechu, khěžne durje wuſběhnuchu, mkodu židowku, kotraž jim napſcheczo pſchiběža, na wós šadźichu a ju, dokelž běſche jenož w koſchli, do wulkeho kožucha ſawalichu, na cźož rucze ſ njej wotjědźechu, njedźiwajo na žałoſcźenje židowſkich žónſkich, kotrež běchu šame doma. Wulka cźrjóda ludu, kotraž běſche šo na tule kekliju sběžała, pak jim wyſkajo šławu wołaſche. Lazar Popovicź ju ſ nowa do šwojeho domu pſchija; jeho žona ji draſtu da. Na łubi jeho doma ſkhowana je ſpěſchnje wucźbu w prawošławnej wěrje doſtała. Kaž šo powjeda, bu ſańdźenu njedźelu wukſchcźena a šwojemu Sserbej ſwěrowana. Je-li ſo šo jeje nan naproššycź njeda a ju ſaſtorcźi, je ji Lazar Popovicź 4000 ſchěšnakow šlubił.

* W puſcźinje, po kotrejž ſakaſpiſka želeſniza w ruſkej Aſiji jěſdźi, je telko dźiwiny, ſo ju hońtwjerjo, runjež ju ſ hromadami tſěleja, tola dotſělecź njemóża. W dalokej wokolnoſcźi dźiwinu nichtó ani poł darmo njerodźi. Bažant abo faſan n. pſch. šo tam ſa 11 np. pſchedawa, dźiwja kokoſch ſa 5 np. Tež druheje ſwěriny je tam na doſcź, jako dźiwje šwinje, mjedwjedźe abo bary, dźiwje koſy, antilopy a wſchelake kocźidła. Ssame tigry tam rědke njejšu. Njedaloko jeneho dwórniſchcźa je wóndano hońtwjeŕ ſa jedyn dźeń dweju tigrow ſatſělił.

* Njeſboże, kajkež hróſbniſche bycź njemóże, je šo poſledni dźeń ſańdźeneho lěta wjecźor we wulkim měſcze Madras w Narańſchej Indiſkej ſtało. Madras ma 700,000 wobydlerjow. Dokelž běſche hermank, šo w južnym tak mjenowanym „cźornym měſcze" wjele ludu ſeńdźe. Tež ſ wokolnych hór běchu muhamedanojo, Hindojo a Armenojo ſ wulkimi cźrjódami pſchiſchli. We wulkim ſalu ludoweje ſahrody běchu wſchelakore twory wuſtajane: šławne wuſchite rubjeſchcźa, kotrež barbu njepuſchcźeja, pišane ſchkleńcźane twory, drohe draſtne tkaniny a dr. Na wjecźor w tymle ſalu pſches njewobhladnoſcź jeneho pſchekupza woheń naſta, a ſa wokomik zyke, lohko ſ deſkow ſbite twarjenje w płomjenjach ſtejeſche. Měſcheńza, kotraž pſchez to naſta, běſche žałoſtna. Lud šo k durjam waleſche a, ſo by ſkerje k nim dóſchoł, duzy po pucźu wſchě budy, blida a ławy ſpowała. Bórſy běchu w ſalu zyke hory deſkow, pod kotrymiž ſta ludźi pobitych a pohrjebanych ležachu. Płomjenja njemdrje wokoło šo hrabachu. 300 ludźi, mjes nimi wjele Europjanow, je pſchi tymle njeſbožu wo žiwjenje pſchiſchko: jeni šu šo ſpalili a ſadušyli, druhich šu ſacźiſchcźeli, poteptali a rosmjatli. Někotſi maju ſa to, ſo šu fanatiſzy Indojo woheń ſakožili.

* W Poknózno-Amerikanſkich Sjenocźenych Krajach, hdźež maju najhubjeńſchu poliziju na šwěcźe, je rubježniſtwo a mordarſtwo wſchědna wěz. Hakle njedawno, 11. dezembra, je šo tam rubježnikam khróbły kuſk radźił, kajkiž šo w Europje nihdy ſtacź njemóże; zyły podawk wucźi, kajke ſrudne wobſtejnoſcźe tam knježa, a ſo tamniſchi wojazy k niczemu njejšu. Hdyž po Miſſouri-Pacifiſkej želeſnizy parſchonſki cźah 11. dezembra na ſaſtaniſchcźo w Bellevue w Texaſu pſchijědźe, tſjo mužzy ſ nacźehnjenymi revolvrami pſchińdźechu, dweju wjednikow lokomotivy a tepjerja ſ lokomotivy dele wucźerichu a jim pſchikaſachu tſizecźi krocźel ſ boka cźaha ruzy sběhnuwſchi ſtejo wostacź. Tam jim jedyn rubježnik pjenjeſy a, ſchtož mějachu hewak kmaneho pſchi šebi, ſebra, mjes tym ſo druhaj rubježnikaj woſy cźaha pſcheńdźeſchtaj. Jedyn pucźowař, kotryž běſche šo ſ woknom won dohladał, kak rubježnizy ſaſtojnikow wurubichu, khwatajzy druhe woſy pſcheběža, pašažerow napominajo, ſo bychu šwoje pjenjeſy ſkhowali. Duž mužzy pjenjeſy žónſkim ſdawachu, ſo mějeſche n. pſch. jena ſ nich 13,000 mk. a horſtku diamantow, druha 21,000 mk. a jara wjele drohotnych kamjeni. Jena žona wot šwojeho muža ſloty cźašnik a něſchto ſtow toleŕ doſtawſchi hněwna ſtaže a šo wopraſcha, kak dha je mózno, ſo šo wſchitzy muzzy, kotrychž běſche něhdże 40, dweju dundakow boja a šo wot njeju wurubicź dadźa? Rubježnikaj, kotrajž, kaž šo ſda, w šwojim rjemješle hiſchcze wuwukkoj njeběſchtaj, po woſach khwatajzy muzzkim pucźowarjam jeno pokdra ſta toleŕ, tſi ſkote cźašniki, pjecź šlèbornych cźašnikow, pjecź revolvrow a ſkoty pjerſchcźeń wotewſaſchtaj, žónſke pak, kotrež mějachu něhdże 70,000 mk. pſchi šebi, na pokoj woſtajiſchtaj. S kónz poslenjeho woſa ſ cźaha a na konja ſkocźiſchtaj a mějeſchtaj šo ſe šwojim towarſchom ſ procha. Direktor šušodneho forta Worth wo nadpadźe na měſcze ſhoniwſchi woſjewi, ſo kóždemu 1000 mk. da, ſchtóž jeneho ſ tych rubježnikow došahnje. Hižo hodźinu posdźiſcho šo pjecź cźrjódkow měſchcźanow ſ poliziju do wſchelakich ſtron ſa rubježnikami puſchcźi. Jedyn ſaſtojnik wobkrucźeſche, ſo rubježnikow ſnaje a ſo też wſchěch tſjoch wušlědźi. Najſpodźiwniſche pſchi zykym podawku je to, ſo pólzajiſki direktor Connors ſ pjecźimi cźornymi wojakami, kotſiž dweju deſertěrow ſtražowachu, w cźahu šobu šedźeſche. Wón wojakam poruczi do rubježnikow tſělecź; druſy pucźowarjo pak šo w mjenje žonow a dźěcźi krucze pſchecźiwo tomu wobarachu; duž Connors šwój wotpohlad ſpuſchcźi. A hdyž rubježnikaj k pjecźom wojakam pſchińdźeſchtaj, jimaj tucźi šwoje revolvry ſ dobrym dachu.

Cyrkwinske powjesće.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Hana, Handrija Kummera, žiwnosćerja w Sslonej Borschći, dź. — Khorla Kurt, Augusta Handrija Urbana, khěžerja a fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, ß. — Hana Liddy Sidonija, Khorle Augusta Emila Pjetascha, khěžerja a pjekarskeho mischtra na Židowje, dź. — Martha Marja, Jana Schönfelda, žiwnosćerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Hana Marja, Jana Ernsta Rychtarja, khěžerja a murjerja w Jeńkezach, dź. — Hermann Max, njemandź. ß. pod hrodom. — Jan Alfred, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Jurij, Jurja Korczmarja tudy ß. — Anastasija Stefanija, Josefa Jana Kawki, schlenczerja w Tumizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 6. januara: Marja Lejna, Khorle Pomhajboha Thoniga, dźěłaćerja na Židowje, mandźelska, 46 l. 11 m. 19 d. — 11. Jaroměr August Wobst, dźěłaćer pod hrodom, 54 l. 5 m. 23 d. — Marja Lejna, Pawoła Oßmara Muki, sabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, mandźelska, 53 l. 6 m. 27 d. — Hana Marja, Jana Ernsta Rychtarja, khěžerja a murjerja w Jeńkezach, dź., 12 d. — Friederika a Lina, njebo Arthura Lazaka, pißmikistajerja tudy, dźowzy, 2 l. 10 m. a 1 l. 5 m.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

8. januara 1887.

Žitowy dowos: 2353 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenża	běła	8	33	8	63	8	24	8	65
"	žołta	7	74	7	89	7	60	8	9
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	58	6	81
Jećmjeń		6	58	6	74	6	41	6	71
Wowß		5	70	5	90	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		8	6	8	33	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	60	2	—	—	—	—	—
Pschenična muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	20	—	—	—	—
Sklóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 681 schtuk, schtuka		11	—	21	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. družiny 59—62 mk., 2. družiny 49—52, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 53—56 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 45—60 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 14. januara: Symne.

Drjewowa awkzija
na Drobjanskim revěrje.

Ssrjedu 19. januara t. l. ma ßo
94 twjerdych dołhich hromadow a
37½ rm. khójnowych pjenkow
sa hnydom hotowe pjenjesy na pschesadźowanje pschedawacź.
Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin na Bächlowym haczenju pschi Budyschskej drósy.
W Minakale, 12. januara 1887.

Hrabinska s Einsiedelska inspekzija.

W Bukojuje pola Barta je dwajschoßna **khěża** cźißło 38 se sahrodu a 2½ kórzom pola na pschedań. 1800 mk. kupnych pjenjes móże na njej stejo wostacź.

W Lipinach je **kowarnja** s hródźu, ßadowej sahrodu a s kruchom pola a kuki 1. februara na pschenajecźe.
Wudowa **Würgaczowa.**

Rjany **cźorny kožuch** je na pschedań pola domownika w „skotej krónje".

Proßata
(schěscźnjedźelske)
wubjerneje raßy, kotrež ßo derje kormja a na pizu khłóschcźe njejßu, ßu na pschedań na
fórbarku w Hrubjelcźizach.

Kosaze, nasymske, cźelaze, howjase, sajecźe, korniklaze koże kupuje pschezo po najwyschschich płaćišnach
Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

So bych ßwój wulki skład **lampow** něschto pomjeńschik, pschedawam je wot dźeńßnischeho dnja po fabrikskej płaćišnje a to ruczne lampy po 40 np., scźěnske lampy po 50 np., wißaze lampy po 1 mk., tykanzowe blachi, wuhlowe kaschcźe, wódne khany, bowy, krjepjawy, mloczenki a mlokowe khany jara tunjo.
Hermann Rachlitz, klampnar na žitnej haßy 10 a Hoschiz haßy 24.

Rjana ßuproschna **ranza** je na pschedań pola **Forkera** w Rakezach.

Naschu wukhwalenu snatu
4 np. zigaru cźißło 3
wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worlej.

K poßylnjenju a porjeńschenju włoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje lischawy
woprawdźity franzski palenz
w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaćišnje poruczataj
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worlej,
en gros. en détail.

Cźorny kascheměr
jenoż cźistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płaćišnach poruczа **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Jabłukowe wino,
wschelake jahodkowe a ßadowe schampanske wino, mußěrowaze ßadowe limonady a bowle,
ßadowe kißało,
wubjerne k ßolotwi, k kładźenju atd.,
sodowu a selterssku wodu,
pschezo cźerstwu pjelnjenu, poruczа
Hornjołużiska ßadowa tłóczerńja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki
na sadnej bohatej haßy 3.

Jerje
rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaćišnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

ff. lamane nudle
punt po 24 np.
porucza
A. E. Soba na Židowje.

ff. Frankfurtsku
margarinsku butru
porucza tunjo
A. E. Soba na Židowje.

Jerje
jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucza jara płaćišny hódne
A. E. Soba na Židowje.

Wschě družiny cźrjewow
k dźěłanju kołbaßy
porucza pschedawarnja cźrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Cźrjewa
wschěch družinow k dźěłanju kołbaßow ßu pschezo dostacź pola
Ernsta Lehmanna
na žitnych wikach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len, kaž tež **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyschschich płaćišnach
mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćišnach
mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Kosaze kóžki
kaž tež wschě druhe ßyre koże kupuje po najwyschschich płaćišnach
Gustav Naucke
na garbarskej haßy 16.
S dobom pschi potrjebje na ßwój bohaty skład bjesmolnych pjelzowych kožow kedźbliwe cźinju.

Kosaze koże,
sajecźe, karniklaze a wschě druhe koże kupuje po najwyschschich płaćišnach
L. Fleischer
na swonkownej lawskej haßy 18.

W wudawarni Serbskich Nowin je dostacź:
Maly katechismuß
Dr. Marcźina Luthera
se schpruchami s biblije, zyrkwinskimi khěrluschemi a khoralnymi hłoßami.
Wuknjenja atd.
podał **Jurij Jakub,** farar.

W wudawarni Serb. Nowin je na pschedań: **Spěwna radoscź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Khofej

wot najtuńischich hacź do najlěpschich druźinow, jara derje ßkodźazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza ßa jara płaczińny hódne
Gustav Poser.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcze tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
destillazija najlěpschich likěrow.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßkódki a czińcze ßkodźazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Butra!

Měschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuwaźenu, najlěpsche druźiny, porucza wot czerstweje poßylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczińny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Herrmann Beermann

na ſnutskownej lawskej haßy 6,
prjedy na mjaßowym torhoschczu.
Najwjetschi skład w Budyschinje.
Snate najtuńsche ale wěste płaczińny, duź kóźde wobschudźenje wusamknjene.

Drastne tkaniny kóźdeje druźiny, dobre, kóhcź po 25 np., dwójzy schěroke po 50 np., **czorne kaschemëry** k njewjesczinskej drascze 2½ kóhczowske, drasta po 9 kóhczach sa 7 mk., hacź k najlěpschej tworje. **Czorne źidźane tkaniny, rypsowe,** toho runja **dwojoboczne atlaßowe** a **rypsowe,** wubjernje ßo noschaze, kóhcź po 1 mk. 60 np., 2 mk. a 3 mk., **plüsch, ßomot** po 50 np., **tkaniny k podschiczu,** tkaniny k poßleschczam kóźdeje schěrje po 20 np., **koschlazy barchent** po 18 np., **tkaniny k ßuknjam,** ¾ schěroke, dobra druźina po 33 np., **zyle tolsta twora** po 55 np., **módre płatowe schórznchi** ſ lazom po 85 np., **tkaniny k kholowam** po 30 np., czorne ßukno a bukskin k wobleczenjam ſ czisteje wołmy, dwójzy schěroke, kóhcź po 1 mk. 85 np. a wjele druhich wězow tuńscho hacź hdźe druhdźe.

Schwalczam atd. ßo woßebje tunje płaczińny woblicza.

Herrm. Beermann na ſnutskownej lawskej haßy.

Korjenjowu kamanu schokoladu punt po 80 np.,
vanillowu kamanu schokoladu punt po 100—140 np.,
njewolijaty kakao punt po 140—300 np.,
kakaowu maczińu punt po 140—300 np.,
chineſiski thee punt po 300—800 np.,
biskwit, waſle
porucza
Ferdinand Pfeiffer
na hłownym torhoschczu 8.
Skład schokoladoweje a konfekturoweje fabriki **Hartwiga a Vogela** w Draźdźanach.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach

porucza ßwoje derje czińczene **palenzy** pschi wotewsaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucza wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likěry,** kotrež ßo dla jich dobreho ßkoda a wubjernoscze k kwaßam a kschczińnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na żadanje k tomu pożcza.

So ßo moje ßkódke jednore a dwójne palenzy a likěry wjele kupuja, je najlěpsche dopokasmo jich wuběrnoscze.

Podpißany ſ tutym ßwoje hižo lěta dołho sa dobre ſnate

jablukowe wino

nakißane a **ßkódke** knjesam korczmarjam kaž tež privatnym k kschczińnam a kwaßam porucza.

Skasanja pschijimataj kk. **Richard Pötschke** pschi torhoschczu a **Ernſt Kern** na ßerbskich hrjebjach w Budyschinje. — Saßopschedawarjam ßo nizsche płaczińny woblicza.

Ernſt Schmidt
w Małych Debßezach pola Budestez.

K kschczińnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoscźenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaczińnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
zolte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
zolte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuńischej płaczińnje.

Czornu źidu

k njewjesczinskej drascze,
jara dobru tworu, porucza po tunich płaczińnach
H. Kayser na żitnej haßy.

W expediziji **Serbskich Nowin** a w maczicznym składźe pola k. pschekupza **M. Mörby** je sa 1 mark na pschedań:

njeboh Jana Ernſta Ssmolerja

ßwětłoczińschczowy jara podobny **wobras** (wulkosć 30 × 20 zentimetrow), ryßowany wot k. wuczerja **Knjesa.**

Tutón wobras porucza ßo kk. czesczenym ßerbskim wótczinzam a pschezelam njeboczickeho, jako tež wschitkim **ßerbskim towarſtwam.**

Lasowske ßerbske burske towarſtwo

ſměje, da-li Bóh, ßwoje porjadne poßedźenje 2. njedźelu po tſjoch kralach, **16. wulkeho rózka,** popołdnju w 3 hodźinach **w Wenzelez hoscźenzu.**

Dźenski porjad: 1. Nusne rosrěczenje hnójneje ßele dla. 2. Pschiwsacze nowych ßobustawow. 3. Nowowólby. 4. Sabawa.

Wo bohaty wopyt proßy należnje **Pschedßydſtwo.**

Měschczańska haptyka w Budyschinje,

M. Fiermann & Risse.

S tutym ßebi dowolamoj, czeſczenym Sserbam w Budyſchinje a wokolnoſczi najpodwolniſcho k nawjedźenju dacź, ſo je dźenßniſchi dźeń tudomna **měschczańska haptyka** do naju wobßedźenſtwa pſcheſchła. Lubimoj, ſo budźemoj ßo ſtajnje ßwěru prózowacź, wſchitke žadanja na kóžde waſchnje ſpokojicź, ſo bychmoj ßebi, podawajo najlěpſchu tworu a najwjetſchu ßwědomitoſcź wobkedźbujo, pſchi najtuniſchim wobliczenju płaczišnow, dowěrjenje czeſczenych Sserbow dobyłoj, kajkež je ßo naju pſchedkhadnikej, knjeſej **Schünemannej,** wopokaſało.

W Budyſchinje, 1. januara 1887.

S najwyſchſchim poczeſczowanjom

M. Fiermann & Risse,
měschczańskaj haptykarjej.

Realna ſchula w Budyſchinje.

(Schulſki pjenjes lětnje 72 hriwnow.)

K pſchipowjedźenju hólzow, kotſiž chzedźa wot jutrow t. l. tudomnu realnu ſchulu, kotraž ma prawo wopißma k wojeŕſkej **jenolětno-dobrowólnej ßłužbje** wuſtajecź, wopytacź, je podpißany, kiž też **kmane penſije wukaże,** hacź w **kónz februara** kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10—12 hodźin wó jſtwje No. 13 realnoſchulſkeho doma k rěczam. **Parſchonſke prjódkſtajenje** pſchipowjedomneho njech ßo ſtanje, je-li někak móżno. Bjes wuměnjenja pak maju ßo ßobu pſchinjeſcź: **narodźeńſki abo kſchczeńſki liſt,** wopißmo wo ſchczěpjenju a ſaßoſchczěpjenju jětrow, wopißmo wo dotalnej doſtatej ſchulſkej wuczbje, pſchi konfirmirowanych konfirmaziſke wopißmo.

Czi, kotſiž chzedźa ßo pſchipowjedźicź, dyrbja jutry 9 lět ſtari bycź. Pſchijimanje w **druhim czaßu** móże ßo jenož pſchi **woßebitych** wobſtejnoſczach ſtacź.

W Budyſchinje, w januaru 1887.

Direktaŕ **Dr. Vollhering.**

Sjawna próſtwa.

Po dołholětnym pſchihotowanju ßu Sserbja w lěcze 1884 **natwarjenje ßerbſkeho maczicznego domu** w Budyſchinje jako potrěbnoſcź **ßerbſkeho ludu** a ßobupſchißłuſchnoſcź **kóždeho Sserba** ſpóſnali. Toho dla poczachu, wothladamy-li wot prjedawſchich porědkich darow, tehdom we wjazorych ſtronach ſ dźěła jedynkróczne dary a ſ dźěła pſchinoſchki na **pjecź** lět ſa tutón twar ſkładowacze tak ſo ßmy po něczim někotre tyßazy nahromadźili. Ale to je hiſchcze jara ßnadna ſumma ſ pohladom na mnohe tyßazy, kotrež ßu trěbne!

Podpißani dowoleja ßebi toho dla, czeſczenych Sserbow w kraju a wukraju ſ nowa najnaležniſcho a najpodwólniſcho proßycź, ſo bychu twar **ßerbſkeho domu** na maczicznej leżomnoſczi w rózku lawſkeje dróhi dale ſ pjenjeżnymi darami ſpěchowali a ßwoje jedynkróczne dobrowólne abo pſchilubjene pjeczlětne pſchinoſchki wotedawali pola naſcheho **pokładnika,** k. pſchekupza **M. Mjerwy** (Kaufmann M. Mörbe in Bautzen), kotryż budże też pſchichodnje w Serbskich Nowinach ßwěru kwitowacź.

Dokelž ßu Sserbja **maly** lud, móże ßo ſhromadnoßerbſki narodny ſkutk jenož potom dokonjecź, hdyž **wſchitzy** Sserbja wſchěch ſtron, a to **po wulkoſczi ßwojeho ſamóżenja** tón ßamy ſe ſhromadnymi mozami ſpěchuja a podpjeraja.

W Budyſchinje, 14. januara 1887.

M. Hórnik, farař, pſchedßyda Maczizy Sserbſkeje.
E. Mütterlein, referendar, ſarjadowař domu.
M. Mjerwa, pſchekupz, pokładnik Maczizy Sserbſkeje.

A. Mager
na ßerbſkej haßy

pſchedawa a porjedża **cżaßniki** derje a tunjo.

„Lipa“

změje, da-li Bóh, jutře njedźelu 16. wulkeho rózka popołdnju w 3 hodźinach w Eberweinec hoſcencu swoje měsačne posedźenje, na čož sobustawy přećelnje přeprošuje

předsydstwo.

Młode holzy ſe wßow, kotrež chzedźa w měſcze dowuknucź, doſtanu tunju penſiju na kotołſkej haßy 24.

Ródnu

žonu ſa dźěczi

pyta **Scheibowa**
na Karolinej dróſy 4 delka.

Cziſta, ródna ßłużobna holza ßo 1. haprleji pyta wot

P. Marſchnera
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Ródna **ßłużobna holza** ßo k 1. februarej pyta na Karolinej dróſy 9.

Rólnych pohonczow, ßrěnkow, wolazych, ſtróſbeho knježodwórſkeho ſtražnika, hródźne, khěžne a mlokowe holzy pyta **Heynoldowa.**

K jutram tyſcheŕſkeho wuczobnika pyta **Hugo Helwig**
na garbaŕſkej haßy 18.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a ſpirituoſowe khlamy k jutram ßerbſkeje rěcze mózneho **wuczobnika** ſ dobrej ſchulſkej wuczbu pytam.

Herrmann Gruhl
ſ napſchecża theatra.

Hólczež ſprawneju ſtarſcheju, kotryż chze moleŕſtwo, lakěraŕſtwo a tapezěraŕſtwo nawuknucź, namaka dobru wuczbu pola molerja **C. W. Schmidta** na horncżeŕſkej haßy 12.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchczu.

Wuczobnika pyta pod pſchihódnymi wuměnjenjemi **Oskar Lehmann,** pjekaŕſki miſchtr na žitnej haßy 3 w Budyſchinje.

Wotmolwjenje
na pſcheproſchenje.

Luby wujo! dha wſchak ty
Powóß te wulke kołbaßy
Něſchto czaßa do wóhnja,
So ßo tola njeſkaża.
Sdźerži Bóh mi žiwjenje —
Schtož je jara njewěſte —
Pſchińdu ſ mojej hoſpoſu
K wam na wulku kołbaßu.
Kołbaßy ja rady jěm,
Duž też na nje khodźu k wſchěm,
Hdźež mje na nje pſcheproſcha,
S bliſka a też ſ daloka.
Něłk pak, hdyž dźeń krótki je,
Se ßněhom wſcho ſawěte,
Ja czi ſ tutym wotmolwju:
Nětko ja pſchińcź njemóżu.
Hdyž pak ßaßo naležże,
Rjany czaß a czopło je,
A ja móżu boßy hicź,
Potom nochżu ſalubicź.

Pětr Młónk.

Ota Herzig je ßo ſ **Khorlu Kuntzu** pola ſmérza w Wbohowje ſjednał.

W Łuſy, 7. januara 1887.

Wyßokodoſtojnemu
knjeſej duchownemu **Berganej**
w Wulkich Sdźarach ßo ſa prědowanje, kotrež je prěni dźeń hodow dźerżał, wutrobny dźak wupraja.

Wjele kemſcherjow.

Po Božej njewuſlědźomnej woli bu štwórtk 13. januara rano w 2 hodźinomaj naju horcolubowany syn

Hanuš Knjez,

wučeŕ w Myšecach,

z tuteje časnosće do wěčnosće wotwołany.

Pohrjeb budże njedźelu popołdnju w 3 hodźinach.

W Budyšinje, 13. januara 1887.

Hłuboko zrudźenaj staršej.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 4. **Sobotu 22. januara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Němski khěžorstwowy ßejm je ßo pjatk 14. januara rospuschćił. Tale powjesć njewotcžakana njepschińdże, a tola po zyłych Němzach a w wukraju hłuboki sacźischcź cźini. Spjecźiwa wjetschina khěžorstwoweho ßejma, ſ doprědkarſkeje a zentrumſkeje strony wobstejaza, ßo ani pſches dopokasma ßławneho pólneho marſchala hrabje Moltki, ani pſches hroženje wjerćha Bismarka wotdźerżecź njeje daka, pſchiſporjenje němſkeho wójſka niz, kaž knježerſtwo żadasche, na ßydom lět, ale jenoż na tſi lěta pſchiſwolicź. Wjerćh Bismark je na to hnydom khěžorſtwowy ßejm rospuschćił. Rospuschćenje khěžorſtwoweho ßejma je prawo, kotrež je knježerſtwu w wustawje saručene. Hdyż je khěžor pſcheßwědčeny, ſo ludowe ſaſtupjerſtwo intereßy khěžorſtwa ſanjecha a pſchecźiwo ludowemu lěpſchemu ſkutkuje, ßmě wón ſ pſchiſwolenjom ſwjaſkoweje rady tajke ſaſtupjerſtwo rospuschćicź a lud namołwicź, ſo ßebi ſa ßejm hódniſchich a bóle wótcźinſzy ſmyßlenych muži wuſwoli. To je ßo nětko ſa cžaß wobſtacža němſkeho khěžorſtwa hižo druhi krócź ſtało. Prěni raz ßo khěžorſtwowy ßejm 12. junija 1878 roswjaſa. Tehdomniſchi liberalny khěžorſtwowy ßejm ßo, hdyż bě 12. meje 1878 ſozialdemokrat Hödel na němſkeho khěžora mordarſki nadpad ſcźinił, ſarjeknu, ſakoń pſchecźiwo ſozialdemokratam pſchijecź. Krótki cžaß po tym, 2. junija, ſtóſtnik Nobiling na khěžora tſěli a jeho ſrani. Hdyż bě na to krónprynz, kotremuż bě ßo wot khoreho khěžora knježerſtwo pſchepodało, rospuſchćenje khěžorſtwoweho ßejma poručił, mějachu ßo 30. julija 1878 nowowólby, kotrež wjetſchinu ſa ſakoń pſchecźiwo ſozialdemokratam pſchinjeßechu. Kaž tehdy, ßo knježerſtwo tež tón krócź nadźija, ſo ßo pſches nowowólby wjetſchina ſwjedże, kotraż ßo pſchecźiwo knježerſtwowym żadanjam njeſpjecźuje, to je, kotraż pſchiſporjenje němſkeho wójſka na ßydom lět pſchiſwoli. Nowowólby dyrbja ßo po ſakonju hacž do 15. měrza ſtacź, wone pak ßu hižo na 21. februara wupißane, tak ſo ßo nowy khěžorſtwowy ßejm hižo ßrjedź měrza ſeńdże. Wólbne wojowanje budże wótriſche, hacž je hdy prjedy pſchi wólbach do khěžorſtwoweho ßejma było. Zentrumſka ſtrona drje ßo bojecź njetrjeba, ſo wjele ßydkow ſhubi. Hubjeńſche, haj ſrudne ßu pak wuhlady ſa doprědkarſku ſtronu; jej pſchi wólbnej bitwje ſaniczenje hroſy. To wona jara derje wě. Duż tež wſchě mozy napina, ſo by nawał, kotryż budże ßo do njeje dacź, wudżerżała. W ßrědkach, ſ kotrymiż wona napſchecźne strony, woßebje konſervatiwnych, pſchima, wona wumyßlena njeje. Doprědkarjo konſervatiwnych a knježerſtwo najżadławiſchich wotmyßlenjow, na ſniczenje wuſtawy ßo měrjazych, winuja, a chżedża ludej narěczecź, ſo je ludowa ßwoboda w ſtraſche. S tajkimi bajkami pak drje ſ cźežka někoho ſatraſcha a wjele mjenje k ßebi nawabja. Runje na wopak ßo najſkerje ſtanje. Wulka liczba prjedawſchich pſchiwißowarjow doprědkarſkeje strony je ßo hižo wot tuteje dźěliła a do konſerwatiwneho lěhwa pſcheſchła, dokelż ßu ßo doprědkarjo ſarjeknuli, do poßylnjenja němſkeho wójſka na ßydom lět ſwolicź.

— Pruſki ſemjanſki ßejm je bjes debatty a jenohłóßnje ßlědowazu adreßu na khěžora pſchijał: „Waſcha majeſtoſcź je ſtworicźel pruſkeho wójſka w jeho nětcźiſchej twórbje, pſches kotrehoż a naſchich ſwjaſkarjow khróbłoſcź je Waſcha majeſtoſcź khěžorſtwo w jeho mozy a kraßnoſcźi poſtajiła a europiſki měr na dołhe lěta ſakhowała. W tu khwilu ßu poměry europiſkich ludow k ßebi wſchelako napjate; ſtrach njeje wuſamknjeny, ſo ßo tež němſke khěžorſtwo do wójny ſaplecźe. Semjanſki ßejm je hłuboko hnuty, ſo ßo Waſchej majeſtoſcźi boloſcź ſalutowała njeje, ſo je ßo pſchiſwolenje ßrědkow k połnej brónitoſcźi němſkeho wójſka na njepſchijomne pſchikrótcźenje ſwjaſako, kotrež je k rospuſchcźenju khěžorſtwoweho ßejma wjedło. Semjanſki ßejm cźeſcźiwe ſawěſcźenje wupraja, ſo połny a wjeßeły k Waſchej majeſtoſcźi ſteji, dźakuje ßo ſa ßwěrne ſtaranje Waſcheje majeſtoſcźe wo wójſko a dowěrjenje wupraja, ſo pruſkemu ludej żadyn wopor pſchecźežki njebudże, ſo by ßo pſches trajnu brónitoſcź kóždy ſtrach wot wótzneho kraja wotwobrocźił.“

— Tón ßamy dźeń, na kotrymż ßu khěžorſtwowy ßejm rospuſchcźili, je ßo pruſki krajny ßejm wotewrił. Pruſka trónſka rěcź pruſke finanzy w hubjenym ßwětle pokaſuje. Po wobliczenju ſa bližſche lěto ſtatne dokhody 2½ milijony hriwnow mjenje wucźinja, hacž wudawki. Pódla toho ma Pruſka 19 milijonow ſa khěžorſtwo wotedacź, a pruſki dźěl khóſtow pſchiſporjenja wójſka 22 milijonow wunjeße, tak ſo budże ßebi Pruſka 50 milijonow pożczicź dyrbjecź. Wobſtejnoſcźe pruſkich finanzow ßu ſ dźěła toho dla tak hubjene, dokelż naprawjenje, po kotrymż ßo w Pruſkej dokhodny dawk dawa, kmane njeje. Doniż ßo direktny dawk reforměrowacź njebudże, tež njedoſtatk w ſtatnej kaßy kónza njeſměje.

Belgiſka. Belgiſke knježerſtwo ßo boji, ſo budża w pſchichodnej němſko-franzowſkej wójnje franzowſke a němſke wójſka pſches Belgiſku cźahnucź ſpytacź, a ſo móże ßo ſtacź, ſo budża ßo w Belgiſkej bjes woběmaj wójſkomaj wulke bitwy bicź. Belgiſka je drje po internazionalnych wucźinjenjach neutralny ſtat, kotrehoż mjeſy ßo w wójnje wot żaneho wójſka pſchekrocźicź njeßmědża. Tola w wójnje runje tajke wucźinjenja, a byrnjež bychu wot wſchěch europiſkich knježerſtwow saručene byłe, najmjenje płacża, dokelż je potom móz prěnje prawo. Duż ßebi Belgiſzy pſchimyßluja, kak bychu ßo najlěpje ſakitali. Belgiſke wójſko w tu khwilu 115,000 muži w pſchipadże wójny liczi. Po namjetach generala Brialmonta dyrbi ßo wone na 160,000 muži poßylnicź, ſ kotrychż ßo 60,000 do wobtwjerdźenych lěhwow pola Lüttícha a Antwerpow połoži; 100,000 muži pak móże k mjeſam cźahnucź a zuſym wójſkam ßo napſchecźo ſtajicź. Hacž runje hiſchcźe ßejm do pſchiſporjenja wójſka ſwolił njeje, ßo tola hižo wſchě pſchihoty k tomu cźinja. Wójnſki miniſter je wukas wudał, ſo maja wſchitzy offizěrojo, kotſiż ßu ßo ſe ßłużby puſchcźili, hotowi bycź, hnydom do wójſka ſaſtupicź, a generalej Nicaiſej je ßo poručiło, dwaj nowaj regimentaj jěſdnych tworicź. Pſchehnata ſpěſchnoſcź, ſ kotrejż ßo w Belgiſkej wojeńſke praſchenja rospominaju, ßo pſchezo ważne ſnamjo bycź ſda, kotrež na bliſke njewjedro pokaſuje. Belgiſka ma ſtraſchnych njepſchecźelow, ale tež móznych pſchecźelow, kotſiż njeſabudża, Belgiſku ſ cźaßom warnowacź. Belgiſke knježerſtwo ßo tež pſches měrniwu rěcź franzowſkich a němſkich nowinow ſměrowacź njeda. — Podobnje kaž Belgiſzy ßo tež Schwajzarſzy boja, ſo jich kraj pſched njepſchecźelſkimi wójſkami wěſty njeje, a ßu toho dla toho runja wobſamkli, ßwoje wójſko rosmnożicź.

Franzowska. Wójnski minister Boulanger je ſ ministrom roswuczenja wujednał, ſo ma ßo jenolětna wojerska ßłužba wotstronicź. Wuczomzy na wyſchſchich ſchulach budźa nětko bjes wuwſacza tſi połne lěta wotßłużicź dyrbjecź.

— Franzowſke wójſkowe ſarjadniſtwo ßo prózuje, brónitoſcź franzowſkeje rańſcheje mjeſy po móżnoſcźi poßylnicź. W bliżſchim cźaßu maja ßo na liniji bjes Nancyom a Remiremontom wulke baraki natwaricź, do kotrychż maja ßo wojazy k poßylnjenju narańſchich garniſonow położicź. Wotmyßlenje Franzowſow ſa pſchichodnu wójnu pſchezo jaßniſcho na ßwětko ſtupa. Woni chzedźa pola Nancya wulke wójſko ſhromadźicź a ßo na liniji Metz-Saarburg. pſches żanu twjerdźiſnu njeſakitanej, do němſkeho kraja walicź. Woni ßo nadźija, ſo tole wotmyßlenje cźim ſkerje wuwjedu, dokelž ßo ſ napſchecźa leżaze němſke garniſony po ßylnoſcźi ſ franzowſkimi měricź njemóża; tak maja na pſchikład Franzowſojo w tamnych ſtronach 8 regimentow jěſdnych a 25 batterijow artillerije wjazy hacź Němzy. Drjewo k twarjenju wojerſkich barakow Franzowſka w Němzach kupowacź dawa. Każ „Nordd. Allg. Zeitg.“ piſche, ßu franzowſzy drjewowi wikowarjo tele dny tſi milijony deſkow ſa franzowſke knjeżerſtwo kupili.

Ruſſowska. Ruſke knjeżerſtwowe nowiny powjeſcźam napſchecźo ſtupaju, po kotrychż je Ruſka dźěl ßwojich żadanjow w naſtupanju Bołharſkeje ſpuſchcźika a woßebje Mingrelſkemu wjerchej panucź daka, měſto kotrehoż nětko pjecża Leuchtenbergſkeho wójwodu k wólbje bołharſkeho wjercha namjetuje. Knjeżerſtwowe nowiny „Nord“ wo tym pißaju: „Wěmy, ſo je tale powjeſcź njewěrna. Hdyż mějeſche Ruſka ſa nuſne, kandidata namjetowacź, je Mingrelſkeho wjercha pomjenika, kotryż je ſ kralowſkeho rodn a prawoßławneho wěruwuſnacza, tola pſches żane pſchiwuſniſtwo k zarowej ßwójbje ſwjaſany njeje. Ruſka ßwojeho kandidata Bołharam njepſchinuſuje, tola jeho też njepuſchcźi. Doniż ßo ßwobodnje a ſakońſzy wuſwoleny ßejm njepowoła, a doniż ßo prjedy toho mużojo njewotſtronja, kotſiż ßu ßo bjes prawa knjeżerſtwa mozowali, ruſke knjeżerſtwo kandidaturu Mingrelſkeho wjercha twjerdże dźerżi a budże ju twjerdże dźerżecź. Hdy pak by po poſtajenju porjadnych wobſtejnoſcźow bołharſki lud Leuchtenbergſkeho wójwodu ſa wjercha żadał, móhło ßo ſtacź, ſo zar Alexander na kandidaturje Mingrelſkeho wjercha dale wobſtał njeby.“ Tole rospominanje nowin „Nord“ je wulzy ważne, dokelž ßo w nim prěni krócź praji, ſo ßo Ruſka kandidaturu Mingrelſkeho wjercha jenoż hiſchcże ſ wuměnjenjom dźerżi.

— Sa miniſtra finanzow je ßo na měſto Bungi, kotryż je ßwoje ſaſtojnſtwo ſkożił, Wiſchnjegradſki pomjenował. Na noweho miniſtra w Pětrohrodſkich burſowych a pſchekupſkich kruhach wulku nadźiju ſtajeja. Zar je pjecża pomjenowanje Wiſchnjegradſkeho hižo pſched dwěmaj njedźelomaj podpißał, tola njeje chzył, ſo by ßo do (prawoßławneho) noweho lěta abo po naſchej protyzy do 13. januara woſjewiło. Hacź runje Wiſchnjegradſki hacź dotal w żanym finanznym ſaſtojnſtwje dźěłał njeje, maja jeho njedźiwajzy toho ſa wubjerneho pſchekupza a pjenjeżnika, a to woßebje toho dla, dokelž je ßo ſe ßwojim privatnym ſkutkowanjom w żeleſniſkich pſchedewſacźach wuſnamjenił. Praja, ſo muż, kotryż je ßwoje finanzy jako wobkhodnik k tajkemu roskcźěwej pſchiwjeſcź wjedźał — Wiſchnjegradſki je pjecża 20 milijonow ſamóżenja nahromadźił —, bjes dwěla też ſtatnym finanzam na nohi dopomha.

Wjeceźenje je moje, ja chzu ſapłacźicź.

(Pokracźowanje.)

Zuſy hajnika proſchesche, ſo by jeho naſajtra rano ſ cźaßom wołał a na prawy pucź dowjedł, dokelž dyrbjeſche ważneje należnoſcźe dla ſ cźaßom w S. bycź. Jemu budże wjeßele cźinicź, hajnikej wſchu prózu bohacźe ſarunacź, dokelž k tomu na ſboże doſcź ßrědkow wobßeđźi. Pſchi tym wón ßwój wacźok wot paßa wotapnu a ßo ßuknju wußlecźe. Hajnik, widźo, kak ſprózny jeho hóſcź je, jemu mjehki lěhanſki ſtoł k wotpocźenju pſchewoſtaji, a druhu ßwěżu ſaßwěcźiwſchi, ßo wotßali, jemu dobru nóż prajiwſchi a ßlubiwſchi, ſo jeho naſajtra ſ cźaßom ſawoła.

Hdyż bě zuſy ßam, cźeźki wacźok wocźini, tyknu do njeho ßwoje papjerjane pjenjeſy, kotreż bě ſe ßuknjoweho ſaka wſał, a pſcheliczi małe ſkote rołki, kotreż bjes cźeźkimi ßlěbornymi pjenjeſami wacźok pjelnjachu. Papjera jeneje ſ małych rołkow bě ßo rósdrěka, a nětkotre ſkote ßo k ſemi dele kulichu. Zuſy je ſběhnuwſchi, wſcho ſaßo rucźe ſeſamka, połoži wacźok ſady ßebje na ſtoł a potom ßo wupſcheſtrjewſchi, bórſy wußnu.

Niż tak jeho ßußod, hajnik. Klinkot padazych ſkotych ſaßłyſchawſchi wón k durjam, ſtwizu wot ſtwy dźělazym, ſtupi a mały ſawěſchk na bok ßunuwſchi, kotryż durjowe wokno ſawodźeſche, wuhlada runje hiſchcże małe ſkote rołki a ßlěborne pjenjeſy, kotreż zuſy ſamkaſche, a ſkoto, kotreż bě ſ rołkow wupanuło, jemu bohatſtwo pſcheradźi, kotreż wacźok khowaſche. Hajnikej ßo w hłowje ſeſapyri. Skoto! Skoto! Tu bě, ſchtoż móżeſche jeho khudobje kónz cźinicź, ſchtoż dyrbjeſche jemu k jeho ſbożu dopomhacź! Tola to jemu njeßłuſcheſche, duż też jemu niczo njepomhaſche. Zuſy ßebi ani pomyßlił njeby, jemu, do zyła njeſnatemu cźłowjekej, něſchto pożcźicź, wón dźě pjenjeſy ßam trjebaſche, dokelž ſa ßwoje pſchekupſtwo pucźowaſche. A hdy móhł jemu je ſaßo dacź? Hdy by ßo nětko pſchedewſacźe njeſchlachcźiło, jemu dobytk njepſchinjeßło, kotryż wotcźakowaſche, kak by móhł doły wotbycź? A ßwoje dźěcźo, ſa kotreż chzyſche ſamożenje hromadźecź, móhł ßnadź tak do proſcheŕſtwa ſtorcźicź.

Wón ßo horzo běđźeſche, tola żadliwoſcź dobudźe, ſły jandźel w jeho nahrabnej wutrobje warnowazy hłóß poddußy. Schtó móżeſche jemu dopokaſacź, ſo je zuſy hdy pola njeho ſaſtupił? Schtó bě widźał, ſo bě jemu hoſpodu dał? Abo, ſchtó jeho widźeſche, hdyż wón naſajtra rano do ſkhadźenja ßłóncźka ſ zuſym k cźichemu ßamotnemu ſkaliſchcźu dźěſche? Schtó móżeſche jeho ſkóncźnje winowacź, hdyż ßo zuſy na dobo pſchi najßamotniſchim a najſtraſchniſchim měſtnje ſakopnu a ßo dele do hłubokeho ſkaliſchcźa wali, hdźeż ßo lěßna woda ſchuczo pſchewala a wſcho pſcheſchumi, kſchik ſtracha, wo pomoz ßo wołazy? Hłuboku ranu na cźole bě ßebi dele panuwſchi na ſkale ſraſył, ſchtó móżeſche rjez, ſo je to cźłowſka ruka cźiniła? Skały a ſchtomy ßu něme a mjelcźiwe, a ſchumjaza rěcźka niczo k dokej dele njenjeße, ſkaliny twjerdże dźerża, cźehoż ßu ßo ras pſchimnuke, a żana cźłowſka noha ßo tu do dalokeho cźorneho lěßa njeſhubi. Abo, kak? njeje to cźłowſki ſtup, kotryż je w bliſkoſcźi ßłyſchecź? Njeje to derje ſnate, mało lubowane wobliczo, kotreż ſ kerkow won hlada a kotrehoż cźertowje ßo błyſkazej wocźi na hajnika wukatej, ſo ßo tutomu krej w wutrobje ſ hroſu a ßmjertnym ſtrachom ſtaji? — Tola jenoż na wokomik, potom ßo hobrſzy ßylny muż na pſchihladowarja wali każ tigr na ſwěrinu, a twjerdże jeho pſchimnuwſchi, jeho k bjesdnje cźehnje. „Njeplecho, ßy mi pſchihładował, cźakaj, to dyrbiſch wotpokucźicź!“

Zadławe wojowanje ßo pſchi ßamej kromje hłubokeho bjesdna ſapocźnje. Franz, hajniſki pomoznik, ßo ſ hajnikom wo ßwoje żiwjenje běđźeſche, wón wjedźeſche, ſo jeho, hdyż podleża, do ſkaliſchcźa dele ſtorcźi, hdźeż bě hižo jedyn jeho wopor ßmjercź namakał. Wón ſ lawſkej khróbłoſcźu wojowaſche a móż mkodoſcźe dobu. K jeho nohomaj ſuby kſchipjo hobrſki hajnik leżeſche, a ſe żeleſnej ruku pachoł jeho k ſemi tkócźeſche.

„Widźicźe, ſo ſcźe nětko w mojej mozy!“ wón ſ wocźomaj ßapajzy ſawoła. „Wěm wſcho, ſchtoż ſcźe cźinili, tola wſcho dyrbi w mojej wutrobje ſahrjebane leżecź, jeli ſo mi jene ßlubicźe. Jeli ſo ßo mi ſarjeknjecźe, ßo waſch kſchik tam delka w bjesdnje runje tak mało wot někoho ſaßłyſchi, każ ßo kſchik zuſeho ßłyſchał njeje, kotrehoż ſcźe wurubili.“

„Praj, ſchto ßebi żadaſch, dyrbiſch to měcź!“ ſtonaſche hajnik ßo pod młodźenzowej pjaſcźu wijo.

„Waſchu dźowku chzu ſa żonu měcź, rjanu Marku!“ Franz ſ roshorjenjom tſchepotajzy ſawoła. „Dajcźe mi ju, a ja wam pſchißaham, ſo mjelcźu.“

„Njekraßniko, moje dźěcźo? Nihdy na nihdy!“ hajnik ſtonaſche, dźiwje ßo tſchaßo, a ſpyta hiſchcźe ras w ſadwělowanju njepſcheczela wot ßo ſtorcźicź. Tola podarmo. Jenoż hiſchcźe twjerdſcho młodźenz jeho k ſemi tkócźeſche a jeho w rospalitoſcźi ſadajicź hrożeſche.

„Prajcźe haj, abo ſcźe najdlěje żiwi byli!“ wón roſſtobjeny ſawoła a ßwoje koleno ſ tajkej mozu ßwojemu pſchecźiwnikej k wutrobje tkócźeſche, ſo tón jachlo ſa dychom hrabaſche.

„Haj, haj!“ hajnik ſtonaſche, „puſchcź mje jenoż, dyrbiſch ju měcź!“

Młodźenz hnydom na noſy ſkoczi, ſdźerża pak ßwojeho knjeſa hiſchcźe w mozy a ſ wocźomaj błyſkotajo ſawoła: „Derje, mam waſche ßłowo! Tola jeli ſo ßebi myßlicźe, ſo ßo jeho dźerżecź njetrjebacźe, praju wam, ſo ßo potom waſche potajnſtwo zyłemu ßwětej pſcheradźi, a ſo ßo niż jenoż na waß, ale też na waſchu dźowku hańba a hubjenſtwo pſchinjeße. Tola jako muż, kotryż ßo pſchi tym ßobu wobdźěli, ſchtoż ſ pjenjeſami ſapocźnjecźe, a jako waſch pſchichodny ßyn ſměju ßam w tym ßwój dobytk, ſo wſcho ſamjelczu, a wy móżecźe wěſcźi bycź, każ ſo byſchcźe żenje żaneje njepraweje myßliczki njeměli, a waſcha dźowka budże bohata żona; pſchetoż ja budu wam hižo nětko pomhacź, ſo pjenjeſy dań njeßu. Duż budźcźe roſumni a wopomńcźe, ſchto wam a waſchej dźowzy najlěpje ßłuži.“

Hajnik na to pomału ſtanu a ſa Franzom ſtupaſche, kotryż khwataſche, ſo by ſtraſchne měſtno wopuſchcźił, kotreż bě tajku

žadławosćź widźało. Potuleny a sadwělny hajnik pod hustymi schtomami dźěsche, kotrež s cźicha kapajźy ßwoje hałosy w rańschim wětrje tschaßechu, a jenoż myßliczka: moje dźěcźo, moje dźěcźo! pschezo saßo a saßo psched jeho cźwilowanu wutrobu stupasche. Ach, hdy budźische tola spytowanje pschewinuł, hdy budźische tola khudy spokojny hajnik wostał, kotryž bě hischcźe psched někotrymi hodźinami był, wón njeby trjebał ßwoje najdróżsche kubło, ßwoju lubu dźowku woprowacź, ju njetrjebał dacź cźłowjekej, kotrehoż hidźesche, hižo dołho hidźesche, wón ßam njewjedźesche, cźoho dla. Tola nětko bě pschepośdźe, nětko dyrbjesche njedocźinkej twjerdźe do woblicźa hladacź a s najmjeńscha swonkownje ßwojemu dźěsću žiwjenje porjeńschecź, pjenjesy mudrje wuwužiwacź, kotrychž bě ßo na tak žadławe waschnje mozował. Sa nju wschak to bě, sa nju bě wón myßlił a dźěkał a, ach hrěschił, wona dyrbjesche žnjecź skote płody, jemu pak dyrbjachu wostacź kochty we wutrobje, wěcźnje, do wěcźnosćze, tola jeho dźěcźo niczo wo tym shonicź njeßmědźische. Hdy byschtej jenoż jeje njewinowatej jaßnej woczi njebyłej, kotrejž na njeho tak lubosnje a ßo jeho praschejo shladowaschtej, hdyž nětko cźmowy a samyßleny w lěhanskim stole ßedźesche, a hdy by pschezo a pschezo saßo hłóß w jeho wutrobje njewołał, kotryž jeho winowasche, so je ßwoju njewinowatu dźowku pschedał a pscheradźił! A kak młoda hischcźe wona bě! Wón ju hischcźe njekmanikej woprowacź njemózesche, nětkole hischcźe niz! Wona bě dźě hischcźe dźěcźo, nězna a njenashonita, wona dyrbjesche žiwjenje, ßwět hakle woptacź a wužiwacź, pschedewsacźe dyrbjesche ßo najprjedy do skutka stajicź; potom ßnadź ßo wona ßama rossßudźi, ßo tomu wudacź, kotryž nanej se ßwojim dźěkom k bohatstwu pomhasche, a kotryž ßo wo jejnu luboscź hižo dołhi, dołhi cźaß ßwěrnje prózowasche.

Hacź runje Franz jenoż njerad do hajnikoweho wotmyßlenja swoli, so dyrbjesche Marka na łěto do města k ßwojej cźecźe hicź, prjedy hacź ßo jemu pschepoda, ßo wón tola skóncźnje s tym spokoji, wschak holza jeho wosta a něschto łěpsche wotcźehnjenje ju wěscźe hischcźe lubosnischu scźini. Marka ßama s wulkej radosćźu ßłyschesche, so chze ju nan na łěto k cźecźe do wulkeho města dacź; pschetoż hižo dawno bě ßebi to pschała. Tak dha wona bórsy s wjeßekej myßliczku s cźmoweje hajnkownje wucźeże, a kaž njewuprajnje też hajnik psches tole dźělenje cźerpjesche, bě jemu tola po jejnym wotkhadźe lóżscho; jeho dźěcźo jeho kóždu hodźinu na žadławosćź wjazy njedopominasche, kotruž chzyschе wuwjesćź.

A kaž so by njeprawe kubło psches to žohnowane było, so chzyschе nan s nim sachodne sboże ßwojeho dźěsćźa sałożicź, tak wone rosćźesche a ßo widomnje w jeho ruzy pschisporjesche. Měnjenje bě ßo sa prawe wupokasało, wulki wuhlowy skład hnydom w prěnim łěcźu tak bohaty dobytk pschinjeße, so ßo najwyschsche wotcźakanja spekulazije pschetrjechichu. Nowe plany ßo wudźěłachu, hajnik bě njewuprózniwy w ßwojich spoczinanjach, a Franz ßo jako mudry a pilny ßobudźěłacźeŕ wupokasa. Tak saßo nasyma psches cźichi dołh dźěsche, ßněh koło wokoło na horach leżesche, a hody dyrbjesche ßo Marka saßo domoj do cźicheje hajnkownje wrócźicź. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Na hłownej shromadźisnje konservatiwneho towarstwa sa 3. sakski khěžorstwoßejmski wólbny wokrjeß, kotraž ßo pjatk 21. januara w Lauez hotelu wotbywasche, ßu ryczerkublerja Reicha nad Běłej s nowa sa kandidata nascheho wokrjeßa pschi bliskich wólbach do khěžorstwoweho ßejma postajili. Knjes Reich, kotryž hižo nětko dźewjecź lět nasch wokrjeß ßwěru sastupuje, je ßlubił, so wólbu pschiwosmje, hdyž jeho wuswola. Knjes Reich je ßo dowěrjenja, kotrež ßu konservatiwni na njeho stajili, w ßwojim khěžorstwo-ßejmskim skutkowanju poknje hódny wopokasał. Duž je jara swjeßelaze, so je wón hotowy, s nowa mandat sa khěžorstwowy ßejm pschijecź. Konservatiwni wuswolerjo, a woßebje Sserbjo, budźa wěscźe sa njeho hłosowacź.

— Direktora tudomneje tachantskeje schule, knjesa Diensta, ßu sa dwórskeho prědarja do Draždźan powołali. S kim ßo wuprósdnjene direktorske městno wobßadźi, hischcźe snate njeje.

— Sańdźenu njedźelu ßmy hacź dotal najsymnische wjedro łětuscheje symy měli. Bjes tym so thermometer w měscźe 14—15 gradow pokasowasche, wucźinjesche syma swonka města 16 a pschi skhadźenju ßłonza ßamo 17 gradow. Psches nahłu ßurowu symu je wjele ptacźkow, kotrež na nju swucźene njeßu, kónz wsake. Tak njedaloko tudomneho dwórnischcźa njedźelu rano wjele schkowroncźkow smjersnjenych namakachu.

S Wownjowa. So je nasch jěsdny pucź do Budyschina jara wobcźežny, je ßo powschitkownje hižo dawno spósnało. S prěnja je na Cźichońzy a psches zyły Zidow žałoßnje daloko, tak so cźi, kotsiž maju husćźischo do města jěsdźicź, pok dnja k tomu trjebaja, hacź runje ßmy jenoż něschto wjazy hacź pok hodźiny wot Budyschina sdaleni. S druha je hora se wßy won a měschcźanska garbarska haßa sa skót žałoßna dracźina. Duž ßu sastupniźy ryczerkubła a gmejny wjazy krócź s hamtskim hejtmanstwom jednali, hacź ßo njeby hodźiło, pschihódnischi pucź s Wownjowa do Budyschina natwaricź. Skóncźnje je ßo wobsamkko, so budźe ßo w tutym nałěcźu w Wownjowje móst psches Sprewju a potom dobry jěsdny pucź pschez Bórk na Mužakowsku dróhu twaricź. Hora wot Wownjowa do Bórka njeje dołho tak nahła, kaž tej na dotalnym pucźu, k tomu budźe nowy pucź do Budyschina, wołebje pak na dwórnischcźo, něschto bližschi.

S Kulowa. Sserbjo w naschej wołbadźe ßu w naležnosćźi wobßadźenja nascheho farskeho sastojnstwa dobyli. Nastawki, kotrež ßu Serbske Nowiny w ßwojim cźaßu wo tejle wězy pschinjeßke, ßu dobry wuspěch měte. Psches nje je ßo nascha zyrkwinska wyschnosćź w Wrótßkawju pscheßwědźika, so je sa naschu wołbadu ßerbski farar trěbny a so móże jenoż tajki tu se žohnowanjom skutkowacź. Njebo knjes biskop Herzog w Wrótßkawju je hischcźe někotre dny do ßwojeje ßmjercźe porucźił, so ma klóschtr hnydom Sserba sa fararja pomjenowacź. To je ßo tele dny stało. Klóschtr je knjesa Nowaka w Schpitalu sa fararja w Kulowje postajił.

S Wojerez. W shromadźisnje Wojerowskeho konservatiwneho towarstwa, kotraž ßo 12. t. m. tudy wotdźerża, ßo po wulzy sajimawym pschednoschku knjesa rěcźnika Kosta wo wojerskej pschedkłosy jenohłósßnje wobsamknu: „Sso krucźe spuschcźejo na wustojneho wodźerja politiskich a wojerskich naležnosćźow němskeho khěžorstwa —, pscheßwědcźene, so je nusne, so ßo khěžorstwo w njeßkabjenej woborności sdźerži, — a ßo krucźe nadźejo, so khěžorstwowe knjeżerstwo ludej žanych cźežow nakładowacź njebudźe, kotrež k schkitowanju wótzneho kraja nusnje trěbne njejßu: Wojerowske konservatiwne towarstwo woczakuje, so budźe khěžorstwowy ßejm njepscheměnjenej wojerskej pschedkłosy pschihłosowacź, a so sapółłanz Rósborsko-Wojerowskeho wólbneho wokrjeßa niz jeno ßam ßwój hłóß sa nju woteda, ale też wschu ßwoju samóżnosćź wužije, so by ßo sa pschedkłohu, kaž to nasch khutny cźaß żada, wjetschina namakała.“ Pschedßydstwo je tole wobsamknjenje khěžorstwoßejmskemu sapółłanzej Rósborsko-Wojerowskeho wokrjeßa, knjesej Bertramej, półłało. — Bohu žel pak nasch khěžorstwoßejmski sapółłanz na wolu ßwojich wolerjow a na jich sjawnje wuprajene žadanje dźiwał njeje: k. premier-leutnant Bertram je w poßedźenju khěžorstwoweho ßejma 14. t. m. sa namjet hłosował, kotryž běchu doprědkarjo k wojerskej pschikłosy stajili, potajkim **pschecźiwo** knjeżerstwu.

Se Ssepschez. Psches lohkomyßlny wobkhad s tšelbu je ßo tudy tamón tydźeń wobžarujomne njesboże stało. Wotrocźk, kotryž pola bura Hórbanka ßłuži, chzyschе wróny tšelecź; duž se schrótom natykanu tšelbu do wrotow wotewrjeneje brózńje staji. Hacź je tšelba na to ßama panuła abo hacź je ju něchtó powalił, ßo dotal prajicź njehodźi. Hdyž tšelba panu, ßo s njeje wutšeli, psches cźož buschtaj młózkaj Korch a Pisko cźežko ranjenaj. Wobeju dyrbjachu do Wojerez do hojerńje dowjesćź.

Se Skeho Komorowa. Hižo někotry je njerosumnu wjetu se žiwjenjom sapłacźicź dyrbjał. Tak też ßo ßobotu tydźenja dźěłacźerjej B. tuty dźěsche. Pschecźiwo někotrym druhim dźěłacźerjam wón salubi, so punt połcźa na dobo sjě. Tak też ßo sta. Na telko tuka pak chzyschе ßo jemu najsterje jara picź, pschetoż wón na to wjele symneje wody pijesche. S tym pak je ßo skónzował; pschetoż wón na to wjazy s koża stanucź njemóżesche a je na pjaty dźeń we wulkich bolosćźach wumrjeł. — Ludźo, kotsiž někoho na tajke njerosumne sapoczinanje wabja, dyrbjeli ßo hnydom psched ßudnika dowjesćź a ßo krucźe pokhostacź.

S Khocźebuza. Nasch Garing w Wulkim Lojowje je 70 lět stary semrjeł. Na Boži dźeń bě hischcźe kemschi: hdyž běsche dom, spěwasche ßebi hischcźe: „Puschcźe mje, puschcźe mje, k Jesußej ßo mi tak chze!“ a pschi spěwanju toho khěrluscha je cźische wußnuł. To je tón Garing, na kotrehoż jubilej loni ßu też hornjołużiśzy Sserbjo pokedźbowali, hdyž bě wón jako kolporteur 25 lět dobre knihi delnjołużiskim Sserbam noßył, kotsiž jeho kóždu symu pschikhadźazeho pschezo jako dobreho pschecźela witachu. Jeho semske pucźe ßu dokonjane. Luby Bóh daj jeho spróznym stawam cźichi wotpocźink!

S Mužakowskich stron. Schtóż na to njeje smyßleny, w prawym cźaßu wótznemu krajej nusny schkit a kryw pschecźiwo krajnemu njepschecźelej pschiswolicź, toho njemóżemy nihdy na nihdy

ſa ludoweho pſcheczela póſnacź. Naſch lubowany kněžor bě ſe ßwojimi požohnowanymi radźiczelemi khwatniwe powjetſchenje naſcheho wójſka ſa zyle nuſne póſnak a krajneho ſboża dla žadak. Ale wjetſchina kněžorſtwoweho ßejma je pſcheczíwo kněžorowemu ßwěrnemu žadanju khłoßowaka a naſchemu wótznemu krajej tamny nuſny ſchkit a krym ſapowjedźika. Bjes tutymi ſapóßłanzami, kiž ßamo Moltkowho wězywuſtojneho roſeſtajenja ſańcź njemějachu a najßwěrniſchu krajnowótznu wutrobu naſcheho doſtojneho kněžora rosrudźichu, bě bohužel tež liberalny Bertram, kiž měješe tam naſch Rósborkſko-Wojerowſki wólbny wokrjeß ſaſtupicź! Tutomu liberalnemu Bertramej tola božedla nichtó ßwój khłóß njedaj, hdyž ſmějemy 21. februara ſaßo ſapóßłanza na kněžorſtwowy ßejm wuſwolicź. Naſch ſapóßłanz budź tón ſprawny kſcheſcźijanſki muž, kiž je naſch wokrjeß prjedy hižo huſcźiſcho tak ßwěrnje a tak derje ſaſtupował, knjes wyſchſchi preſidenta **ſe Heydewitz!** Wón je bohaty na ſhonjenjach, ſnaje hacź nanajlěpje ludowe a krajne potrjebnoſcźe, lubuje wutrobnje naſche Sſerbowſtwo a je ſe ßwjatej ßwěrnoſczu ſa naſcheho lubowaneho kněžora a ſa krajne ſboże napjelnjeny. Toho, toho, lubi pruſzy ßerbſzy bratſja, muž pſchi mužu wuſwolmy! Njepobrachuj žadyn pſchi wuſwolenju, ſo ßo liberalnym njepſcheczelam njeporadźi ſaßo dobycź, kaž je ßo jim poßledni krócź ſ jich liberalnym Bertramom radźiło. Džimy kóždy na wuſwolenje a wuſwolmy wſchitzy, jedyn kaž druhi, knjeſa wyſchſcheho preſidentu **ſe Heydewitz!**

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Na lěto 1886 darichu w Khróſcźizach: korczmař Wjeńka 3 hr., zyrkwinſki wucźeŕ Hila 3 hr., pjekař Juſt 1 hr., ſchewz Jurij Rychtař 1 hr., Jurk 1 hr., kubleŕ Jurij Rjeńcź 9 hr., kubleŕ Hermann 4 hr., pſchekupz Domanja 3 hr.; w Wudworju: kubleŕ Zurich 3 hr., kubleŕ Kokla 3 hr. — Hromadźe: 31 hr.

S džakom kwituje **M. Mjerwa,** pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Ławniſki ßud. Dźěłaczerjow Scholtu a Brodu na Židowje k jaſtwu na jedyn tydźeń ſaßudźichu, dokelž běſchtaj loni 12. ſeptembra ſ pola rěſniſkeho miſchtra Kſchižana tam pok kórza běrnow kranukoj.

Powołanſka komora. „Schto dha Huſczanſki khoſchczeŕ czini?" tak ßo twarožkařſki pomoznik Pětr Schönberg ſ Njeſdaſchez loni 23. ſeptembra w dworje Wölflez twarožkarnje w Prěczezach twarožkařſkeho pomozníka Ließnera, kotryž bě ſ Huſki pſchiſchoł, praſcheſche. Kaž ßo Schönberg ßam wuſna, wón ſ khoſchczerjom Ließnerowheho pſchedſtajeneho, wyſchſcheho twarožkarja Pawlika w Huſzy měnjeſche. Tutón na to Schönberga czeſczeranjenja dla wobſkorži, kotremuž ſapłaczenje 15 mk. pjenježneho khoſtanja abo jaſtwo na tſi dny pſchißudźichu. Se ßwojim powołanjom na druhu inſtanzu Schönberg žaneho wuſpěcha njemějeſche. — Runje tak mało ſboża pſched powołanſkej komoru měješe wósnik Handrij Měrſch ſ Wichowow. Tutoho je ławniſki ßud ſ 50 mk. abo ſ jaſtwom na 10 dnjow pokhoſtał, dokelž bě loni 14. auguſta kłobukarja Liebaua a jeho wujowza, jeneho wucźerja ſ Gery, hdyž jemu taj po Wósborczańſkej dróſy po velozipedźe napſcheczo pſchijědźeſchtaj, ſ kſchiwduczinjazymi ßkowami hanił a Liebaua wjazy krócź ſ kſchudom pſches hkowu bił.

Přilopk.

* Kaž je ſnate, je oleander jědojty. Cźłowjek dyrbi ßo hladacź, ſo ßo ſ nožom njeſrěſa, ſ kotrymž je ßo oleander rěſał; ſ toho hroſne rany naſtanu. W nowſchim cźaßu oleandrowe kopjena jako jěd pſcheczíwo domjazym myſcham nakožowacź poczinaju. Kopjena ßo wußuſcha a na próch roſtołku; tónle próch, ſe ßuchim pěſkom měſchany, ßo do myſchazych dźěrow naßypa. Wón oleandrowych kopjenow myſche hidźa; duž na měſcźe roſcźěkaju a na tajke měſto wjazy njepſchińdu.

* Hońtwa na mjedwědźa je w naſchim wótznym kraju rědki podawk. A tola ßu ßrjedź thüringſkeho dwórniſchcźa w Lipſku dźeńßa tydźenja wjeczor wokoło jědnacźich 4 zentnarje cźeźkeho bara ſatſělili. Wěſty Bode w Lipſku, kotryž ſwěrjata kupuje a pſchedawa, běſche ßebi to ſwěriſko ſ Mainza w twornym wosu pſchińcź dał. S Mainza pak telegrafiſka powjeſcź pſchińdźe, ſo je ßo mjedwědź, kotryž je jara ſky, ſe ßwojeje klětki wudobył a w wosu ßwobodnje wokoło běha, a ſo ma ßo ſwěriſko njeſchkódne ſczinicź, hdyž do Lipſka pſchijědźe. Duž Bode ſ natykanej tſělbu na dwórniſchcźo pſchińdźe, ſo by, runjeż ſ cźeźkej wutrobu, drohu tworu ßam ſkónzował. Duzy po pucźu běſche njembry paßażěr wſchelake wězy w wosu roſtorhał. Hdyž wón do Lipſka pſchijědźe, wosowe durje powocźinichu a do ſchkałby kruch ßyreho mjaßa ſaprěchu. Hdyž bar, po dołhim pucźowanju jara hłódny, rucźe k durjam ſkoczi a ßo do mjaßa da, jeho Bode ſ dwěmaj kulkomaj mori; wobě ſwěrjecźu do hkowy ſleczíſchtej. Dokelž běſche ßo powjeſcź, ſo ma ßo na dwórniſchcźu mjedwědź ſatſělicź, mjes ludźimi hižo roſnjeßka, běſche ßo tójſchto pſchihładowarjow na dwórniſchcźu ſeſchło.

* Wo jenym lěkařſkim ſlicźbowanju je wóndano kněžorſtwowe ßudniſtwo w Lipſku jednako. W Hamburgu běſche lěkař cźłowjeka, kotryž bě na nerwy khory, 445 krócź galvaniſirował; ale lěpje khoremu na to njebu. Lěkař ſa kóždy krócź 5 markow žadaſche, po tajkim ſ zyła 2225 mk. abo nimale połwoßma ſta toleŕ. To běſche khoremu, pſchekupzej, pſchewjele. Sepjerajo ßo na wuprajenje mediziналneho kollegija krajne ßudniſtwo wußudźi, ſo budźeſche ßo lěkař, hdyž běſche pſchekupza 50 krócź galvaniſirował, khoreho praſchecź dyrbjał, hacź chze tajki njewěſty ßrědk dale wuźiwacź. Kněžorſtwowe ßudniſtwo pak hinak myßleſche a wußudźi, ſo budźeſche khory ßam lěkarjej prajicź dyrbjał, ſo ma galvaniſirowanje ßyte. Lěkarjowu žadanku kněžorſtwowe ßudniſtwo ſa prawu ſpóſna.

* Statiſtika dopokaſuje, ſo je wote wſchěch wóhnjowych njeſbožow, kotrež lěta 1885 w pruſkej provinzy Saſkej mějachu, 98 wóhnjow wot dźěcźi ſamiſchkrjenych było.

* 3. januara popołdnju je mjeſe wßomaj Luchau a Cunnersdorf pola Glashütte njeſnaty cźłowjek twarožkarja Měrcźina Buſcha pomjen. Schnabela ſ Arnsdorfa nadpanuł, jeho ſ revolvrom do njeho tſěliwſchi ſady na hkowje cźeźko ranił a jemu jeho dźěłanſke knižki rubił. Nadpadnik, ſa kotrehož maju wěſteho Schrödera, dźěłacźerja na želeſnizy ſe Sadnjeje Pomorſkeje, budźe najſkerje pod mjenom Buſcha pomj. Schnabela dale pucźowacź.

* W Hainichenje je w 83. lěcźe ßwojeho žiwjenja njedawno harwarſki miſchtr wumrjeł, wo kotrymž ßo ßlědowaze powjeda: Sa ßwoje młode lěta wón w ſahrodźe pſchi ßwojim domje dubił ßadźi. Dubił młódnje roſcźeſche a bu ſ cźaßom harwarjowy lubuſchk, kotryž je w jeho khłódku najſbožowniſche hodźiny pſcheßedźał. W ßwojim 70. lěcźe miſchtr ſchtom puſchczi a, dokelž chźyſche na ſtajne wotpoczink w nim namakacź, ßebi kaſchcź ſ njeho wudźěłacź da. Na wſche 13 lět je kaſchcź pſched woczemi ßwojeho pſchichodneho wobydlerja prózny ſtał, doniž ßu ſtareho harwarja ſkónczńje do njeho pokožili.

* S Wrótßkawja ßo piſche: 13lětnej holczży, kotrejž jeje ßobuſchulerki cźaſto klubu czinjachu, też ßrjedu tydźenja dopołdnja po ſchuli ſaßo klubu czinicź poczachu. To holczku tak roshori, ſo wona k woknu dźěſche a ſ tſecźeho poſkhoda wucźeŕnje na kamjeńtne torhoſchczo dele ſkoczi. Schtož je ßłyſchecź, je ßo holczka ſnutſka wobſchkodźika.

* S njewobhladnoſczu je wóndano w Strandorfje pola Ratibora nan ßwoje dźěczo ſatſělik. Jedyn tſěchikryjeŕ, kotryž běſche ſe ßwojimaj dźěſczomaj, hólczkom a holczku, ßam wó jſtwje, ßo ßedźo ſ tſělbu paraſche. 3lětna holczka na khwilku ſe jſtwy won a k maczeri dźěſche, kotraž běſche w krumarni. Hdyž ßo dźěczo wrócźi, ßo ſ tſělby wutſěli, a wboha holczka cźeźko ranjena dó jſtwy padźe a njedźiwajzy lěkařſkeje pomozy w nozy wumrje.

* Zakoſtne njeſboże je ßo dźeńßa tydźenja pſchipołdnju w Barlinje na wikach ſtało. W mjaßowych pſchedawarńjach rěſniſki miſchtr K. mjaßo rubaſche, pſchi cźimž jemu jeho 15 lět ſtary ßyn, kotryž toho runja rěſniſtwo wuknje, pomhaſche. Pſchi tymle dźěle chźyſche kruch mjaßa ſ pjeńka dele ſjěcź. Hólz ſa mjaßom hrabnu, hdyž nan runje rubnu. Pſchi tym nan ßynowu ruku trjechi, a to tak njeſbožownje, ſo jemu zyku ruku w ſhibadle wotrubnu. Kſchiczo ßo njeſbožowny w hromadu ßypnu, mjes tym ſo tołſta pruha krwě ſ ruki praßnu. Krej hnydom ſaſtajichu a ruku ſawjaſachu, na cźož ranjeneho do hojerńje dowjeſechu.

* Holczka, kotraž w měſcźe Gotha w jenych khlamach ßkuži, ßebi wóndano ßwojej ſwoſabjenej ruzy ſ petrolejom wumy; pſches to je ßebi krej ſawdała, ſo budźa ji pjecźa wobě ruzy wotrěſacź dyrbjecź.

* Pjenjeſy lutowacź je ſchwarna wěz, njech je jedyn w njeſpalomnym želeſnym khamorje khowa, druhi w hlinjanym nopaſchku, tſecźi w ſchtrympje a ſchtwórty ßnadź ſpody pjezy; najpſchihódniſcha khowanka ſa pjenjeſy pak je bjes dwěła nalutowarńja. Khudy muzik w Speſſartſkich horach, kotryž hrajki a wſchelaki druhi drobjas ſ drjewa rěſaſche, wumrje, wudowje a wulkej cźrjódzy dźěcźi niczo njeſawoſtajiwſchi, hacź hubjenu kněžku. Nuſa běſche wulka; wudowa budźeſche rady něſchto pſchedała, ale na pſchedań niczo njemějeſche. Ssußod, kotremuž wona nuſu ſkorjeſche, k njej dźeſche: ſchikowany kamjeń, na kotrymž Waſcha ſtara pěz ſteji, ßo mi lubi; pſchedajcźe mi jón! Wudowa haj prajeſche, pěz ſwottorhachu, kamjeń wuſběhnuchu, a hlej — pod kamjenjom běſche dźěra, a w dźěri ſwalk lapow tcźeſche, do kotrychž běſche pjecź ſtow toleŕ pjenjes ſawalenych. To běſche nalutowarńja thudeho muzika była. A ſwjerčka papjerka leżeſche: Na najwjetſchu nuſu!

* Žakostnu ßmjercź je jena ßkužobna dźowka na kuble Sokolow pola Wreschena namakała. Sswoju ßkužbu w Sokolowje 2. wulkeho rózka nastupiwschi, chzyschе wona nasajtra rano do ßwojeho dźěła hicź. Na dworje pak ju pßaj, kotrajź ju hischcźe njesnajeschtaj, nadpanuschtaj a nimale rostorhaschtaj. S wulkej prózu ßo straźnikej radźi, dźowku wußwobodźicź. W ßurowych bolosczach je wboha holza wóndano wumrjeła. Pßaj k najwjetschim pßam ßkuscheschtaj; to běschtaj tak mjenowanaj wjelczej pßaj. Jeju ßu satšělili.

* W Oettingenje wczera tydźenja na ranje 70 lět staru wudowu Huberowu skónzowanu a wurubjenu namakachu. Cźěło bě hischcźe czopke ale tak roskalane a se ßekeru rosrubane, so mózesche je s cźeźka schtó spósnacź. Rubjene wězy s dźěła blisko na drósy namakachu. Pjeczа je wjazy ludźi pschi rubjeźnym mordarstwje wobdźělenych. Jeneho hakle psched krótkim s khostarnje puschczeneho ßu nasajtra rano sajeli. Jeho schkórnje ßu jenak wulke se stopami, kotrež běchu w sahrodźe nateptane. Jaty pak prěje. Wossebje je ßo wjele papjerjanych pjenjes kranuło.

* Kaž ßo s města Hamm pische, je jedyn bohaty rjemjeßlnisky mischtr se ßußodneje wßy Dinker pschecźiwo ßwojemu towarschej 500 mk. ßadźił, so sa tydźeń na wósße hacź do Barlina dojěcha. Dolhowuschateho schěraka je ßebi hižo kupił. W Barlinje ßu na tajkeho rědkeho jěsdneho njemało wczipni.

* We wßy Bříza w Czechach běchu njedźelu tydźenja reje. Na rejwanskej łubi, na kotrejź běsche teź jeho žona pschitomna, khěźkał Kubesch kołbaski pschedawasche. Pschi jeju tsjoch dźěczoch, 6, 4 a 2 lěcźe starych hólczkach, dźěd doma wosta. W nozy wokoło dweju Kubesch domoj pschińdźe; mějo sa to, so nětko nan pschi dźěczoch wostanje, dźěd lehnucź dźěsche. Kubesch pak hischcźe ras do korczmy po žonu dźěsche, kołbaßowy kotoł, pod kotrymuź ßo drjewowe wuhło żehlesche, w jstwinych durjach stejo wostajiwschi. Hdyž ßo khěźkał sa lědma pół hodźiny se žonu domoj wrócźi, wón ßwojich tsjoch hólczkow morwych nadeńdźe: dźěczi běchu ßo we wuhlowym dymje sadußyke

* Dwaj staraj cźlowjekaj w Gumpendorfje, kotrejuź běsche dotal jeju jeniczka dźowka sežiwiła, běschtaj wóndano ßwój poßledni kroschik wudałoj. Dźowka, kotraź běsche w jenych khlamach w Winje s knihiwjedźerku była, běsche saßkužbu shubiła, dokelź běchu ßo khlamy sawrěke. Duź wona žanych pjenjes njemějesche, so by starscheju s zyrobu a s wuhlom sastaraka. Sswoje rjane dołhe włoßy běsche, so by tola na khwilu pjenjes měła, hižo frijerej pschedała. Nětko pak wjazy njewjedźesche, kak ßebi pomhacź. Na jene dobo ßo dopomni, so je ji něchtó powjedał, so ßławny subjazy lěkar we Winje sa kóždy strowy prědni sub 30 schěßnakow dawa, je-li so ßmě ßebi jón ßam wucźahnucź. Mějo najrjeńsche suby wona k lěkarjej dźěsche. Shoniwschi, so chze holza ßwoje rjane suby k lěpschemu starscheju woprowacź, bu lěkař na ßylsy hnuty. Ji jeje suby wostajiwschi ji wón hischcźe sto schěßnakow dari, s kotrymiž holza radoscźiwje domoj běžesche. Ale niz doscź na tym. Wóndano lěkař k jeje starschimaj pschińdźe a proschesche, so byschtaj jemu ßwoju dźowku sa žonu dałoj, prajizy, so tajki pokład woporniweje luboscźe rady s ruki puschcził njeby. Sa krótki cźaß budźetaj w Gumpendorfskej zyrkwi swěrowanaj.

* S Wuherskeje ßo pische: Psched wokrjeßnym ßudnistwom Medinice běsche sańdźeny tydźeń ßudniske jednanje: korczmař běsche ßwojeho najeńka wobskorźił, wot njeho 26 schěßnakow žadajo, mjes tym so chzysche najeńk jeno 18 schěßnakow płaczicź, wobkrucźejo, so je to se ßwojim pschecźiwnikom tak wucźinił a so ma wot njeho teź hischcźe wěsty pjenjes dostacź. Ssudnik wußudźi, so ma skórźbnik pschißahacź, k czemuź teź běsche tutón swólniwy. Prjedy pak, hacź ßo pschißaha sta, wobskorźeny spomni, so ma w Medinice ßwědka, kotryź móże jeho wudawanje wobkrucźicź. Ssudnik do toho swoliwschi hnydom po ßwědka póßła a skórźbnika proschesche, so by wróczo stupił. Tutón pak na pschißahu hotowy stejo wosta a ßo teź njehibnu, hdyž jemu krucźischo kasachu wróczo stupicź. Jenoź ßylsy ßo jemu po lizomaj dele kulachu; hewak tam wón mjelczo a kaž pschikowany stejesche. Hdyž pak chzychu jeho s mozu wotstronicź, ßo pokasa, so běsche jeho psched ßudniskim blidom Boża ruczka sajała; jeho jasyk ßo wjazy njehibasche a zyła prawa strona běsche porażena. Tajki rědki podawk wschitkich w ßudniskej jstwi pschitomnych hłuboko pohnu. Njeßožowneho se ßudnistwa do hospody dowjesechu, hdźež sa dwě hodźinje ducha spuschczi. Kaž ßo wobkrucźa, s jeho wězu tak stako njeje, so by myßl blisko leżała, so je wón wopaczńje pschißahacź chzył.

* Wěsty Ott, kotryź je jako najeńk na jenej korczmje njedaloko města Lugos w Wuherskej, krótko do hód ßwoju žonu do města póßła, so by to a druhe nakupowała, dokelź běsche ßo na ßwjate dny wopyt pschipowjedźił. Jeho ßwak Leszi běsche ßobu wó jstwje, hdyž Ott pjenjesy s kaschczika bjerjesche a je ßwojej žonje dawasche. Popołdnju chzysche korczmař, runjež běsche khorowaty, ßam teź do města po palenz jěcź. Sswak jemu wotradźesche, ßo jemu połkiczejo, so chze wón palenz wobstaracź. Ott, kotremuź běsche to witane, k ßwakej dźesche: „Prawje masch; ja ßym bjes toho hubjeny doscź.“ Na to ßo wobroczi a pjenjeźny khamorczk wotewri. Mjes tym pak, so korczmař pjenjesy s kaschczika bjerjesche, jeho ßwak s zykym wotmachom s pjasczu do hłowy praßnu, so ßo Ott dó jstwy wali. Rubjeźnik pak ßo do khamorczka da, hromadu pjenjes sebra a chzysche cźeknucź. Ott pak běsche mjes tym saßo k ßebi pschischok, k durjam salěsk a rubjeźnika sa nohu pschimnu. W kucźe pschi durjach ßekera stejesche. Tu rubjeźnik wsa a wboheho korczmarja s njej ßurowje do ruki rubnu, na cźoź durje wotewri a cźeknu. Na korczmarjowe wołanje bórsy ludźo na pomoz pschiběžachu. A mjes tym so jeni cźeźko ranjeneho korczmarja do města do hojerńje dowjesechu, drusy wyschnoscźi wo rubjeźnym nadpadźe wosjewichu. Hižo nowe lěto ßo radźi rubjeźnika wußlědźicź a sajecź.

* W małej jstwicźzy jeneho doma w Odessy je wóndany 19 lět stary Pawoł Domanski ßwojeho ßamßneho nana s revolvrom satšělił. Domanskez ßwójba se starscheju mjenowaneho 19lětneho ßyna, 16lěteje dźowki a hischcźe dweju ßynow wobstejesche, kotrejuź jedyn je 13, druhi pak 7 lět stary. Pawoł Domanski poßlednje 5 měßazow pola jeneho pschekupza cźaj wubjerasche, sa cźoź na měßaz 32 mk. dostawasche. Jeho ßotra hižo dwě lěcźe dołho kwětki dźěkasche a ßebi měßacźnje 16 mk. saßkuži. 13lětny hólczej samkarstwo wuknje, mjes tym so je najmłódschi hischcźe doma. Macź w symje na ptokanje khodźi, w lěcźe pak se ßadom a selenym wikuje. Nan Domanski pak hižo lěta dołho niczo njecźinjesche, hacź pijesche. Wón běsche jara hruby cźlowjek a, hdyž pjany domoj pschińdźe, žonu a dźěczi bjese wscheje winy pjerjesche. Hdyž dźěczi doma njeběchu, je wón žonu wjazy krócź poł sarasył był. Kaž ßußodźo wobßwědczeja, njesbožowna žónska ženje bjes módrjeńzow a ranow na cźěle była njeje. Cźasto teź ßu ßußodźo nusowani byli, njewinowate dźěczi rukam ßurowza wutorhnucź. Teź je ßo stako, so je Domanski ßo pjany domoj wrócźiwschi zyku ßwójbu se jstwy a do symneje symskeje nozy won wucźerił. Wbohe dźěczi potom s macźerju pola ßußodow wucźek psched symu pytachu. Ale teź tudy jich nan na pokoj njewostaji, hrožo, so ßußodam wokna wubije, kotsiž chzedźa jeho ßwójbnych hospodowacź. Takle to lěta dołho dźěsche. Njedźiwajo na wschě prósstwy a namołwjenja žony ßo Domanski njenakasa. Wjazy krócź wón se ßekeru na žonu pschińdźe, so dyrbjesche wona s dźěczimi cźěkacź. Hdyž jeho ßwójbni doma njeběchu, Domanski domjazu nadobu rospscheda a pjenjesy pschepi. Teź schtoż běchu ßebi dźěczi sałužiłe, wón do korczmow snoßy. Kaž jeho dźowka, tak běsche starschi ßyn dźěkawy a porjadny cźlowjek, dokelź pak nan jeho msdu sběhasche, wón boßy khodźesche a trundlaty, kaž prosched. 17. sańdź. měß. běsche Domanski žonu saßo pschebił a ji sakasał saßo dó jstwy pschińcź. Hdyž dźěczi na druhi dźeń wjeczor domoj pschińdźechu, ßo dohladachu, jo macź w cźmowym kuczíku na dworje stejo płacze a dyrkoze. Dźěczom wona rjeknu, so ßo boji dó jstwy hicź, dokelź je nan saßo ßylnje pjany. Nutskach Domanski sakhadźesche. Skónczńje ßo macź tola naprošyczź da a s dźěczimi do domu dźěsche. Lědma wona próh pschestupi, ju muź sa włoßy hrabnu. Wona pak ßo jemu wutorhnu a k ßußodej cźeknu. Nětko ßo nan do dźěczi da. Dźowka a młódschi ßyn sa macźerju cźeknuschtaj. Pawoł pak ßo prózowasche nana směrowacź. To teź ßo jemu, kaž ßo sdasche, radźi. Nan ßo lehnu, na jene dobo pak poskoczi wokajo: „Hdźe je? Ja ju sarażu. Hdźe je ßekera?“ Ssyn jemu durje saštupi. Duź jemu nan krk sapschimnu a jeho dajicź pocza. Sso s nanoweju rukow wuwinuwschi ßyn revolvr wucźeże. Na to ßo wutšěli, a nan, kotremuź běsche kulka do praweho spanja sleczała, ßo morwy dó jstwy wali. Boha sa ßwědka wołajo, so nana s dobrej wolu morił njeje, Pawoł ßam na poliziju pschińdźe. A dokelź jemu ßußodźa, jeho dotalni knjeza a wschitzy, kotsiž jeho snaja, w kóždym nastupanju najlépsche ßwědczenje dawaju, drje jeho teź ßudnistwo njesaßudźi.

* W Japanskej maju woßebite waschnje, k ßmjercźi wotßudźenych wotprawicź. Kapitan Weiß, kotryź běsche něhdy s konsulom w Japanskej, wotprawjenje, na kotrež je ßam pschihladował, takle wopißuje: Młoda žónska běsche ßwoju maku dźowczičźku žiwu spalika, sa cźoź ju ßud k ßmjercźi wotßudźi. Hižo nasajtra k njej do jastwa kopornik pschińdźe a jej měrn wsa. Runje sa schěsćz njedźel kopornik saßo pschińdźe, ale tón krócź s hobrskim koprowym kótkom. Kotoł na torhoschczo stajichu. Hdyž běchu k ßmjercźi wotßudźenu s jastwa pschiwjedli, do kótka wody nalachu, pod nim satepichu, a hdyž ßo woda sawari, młodu žónsku do kropa cźißnuchu; s kótka hakle cźěło won wucźeżechu, hdyž běsche zyle swarjene.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi dopołdnja w 10 hodźinach diakonus-wikar Handrik němski prědźuje.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Anton Driemel, dźěłaćer w Dobruschi, s Marju swud. Buschinej rodź. Zofkej tudy.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Ota Kurt, Jana Ernsta Pětschki, murjerja na Židowje, ß. — Selma Theresija, Jana Bohuwěra Scholty, żelesniskeho nahladowarja w Sřeschinje, dź. — Katharina Ernestina Ida, Antona Pipana, skałarskeho mischtra w Wurizach, dź. — Khorla August, Jana Hataßa, knjeżeho hejtmana w Wulkim Wjelkowje, ß. — Martha, Augusta Lischki, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, dź. — Jan Ernst, Khorle Augusta Mulki, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, ß. — Gustav Hermann, Khorle Juliuße Hermanna Kary, khěżerja a murjerja na Židowje, ß. — Emma Amalija, njemandź. dź. w Hněwßezach. — Pawoł Hendrich, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Max Alwin, Ernsta Schurika, schewza w Lejnje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 11. januara: Jan Jurij, Khorle Augusta Peżiga, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, ß., 4 m. — 12. Emma Martha, Jana Jurja Pětschki, khěżerja a dźěłaćerja na Židowje, dź., 4 m. 10 d. — 18. Gustav Alfred, Gustava Ernsta Hencża, khěżerja a pólnika na Židowje, ß., 1 l. 3 m. 19 d. — Lejna swudowjena Schmidtowa rodź. Mütterleinez, wobydlerka wokrjeßneje dźěłaćerńje na Židowje, 64 l. 6 m. 2 d. — 19. Jan Voigt, żiwnoscer w Wownjowje, 58 l. 9 m. — 20. Jan Wiczas, ßłužbak tudy, 64 l. 3 m.

Płaćizna żitow a produktow w Budyschinje

15. januara 1887.

Żitowy dowos: 2537 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenża	běła	8	33	8	57	8	24	8	59
	żołta	7	74	8	4	7	60	8	9
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	84	6	58	6	81
Jeczmjeń		6	66	6	81	6	41	6	71
Wowß		5	70	5	90	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	60	2	—	—	—	—	—
Pschenična muka	50 =	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 =	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 =	3	—	3	20	—	—	—	—
Sklóma	600 =	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 765 schtuk, schtuka		9	—	20	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražbźanske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. druźiny 57—60 mk., 2. druźiny 47—50, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 53—56 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 45—60 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncże rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 21. januara: Rjane.

Kholonialtworowe a spirituosowe khlamy
Adolfa Rämscha
pschi butrowych wikach

porucźeja swojim cźesćenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßkodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khofej 2. druźiny, punt po 86 np., hischcże derjeßkodźazy,
khofej paleny, ßylny a derjeßkodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druźiny punt po 100—110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlépschu druźinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre . . . . . „ „ 36 „
zołte wóskowe mydło I . . . . . „ „ 40 „
zołte wóskowe mydło II . . . . . „ „ 30 „
soda . . . . . „ „ 5 „
schterku . . . . . „ „ 22 „
masne mydło, sekene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaćizńe.

K kschćizńam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hosćenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likéry** po jara tunich płaćizńach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Jara dobre drastne tkaniny
woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaćizny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcża.

So bych ßwój wulki skład **lampow** nješchto pomjeńschił, pschedawam je wot dźeńßniscehho dnja po fabrikskej płaćizńe a to ručzne lampy po 40 np., scźeńske lampy po 50 np., wißaze lampy po 1 mk., tykanzowe blachi, wuhlowe kaschcże, wódne khany, bowy, krjepjawy, mloczenki a mlokowe khany jara tunjo.
Hermann Rachlitz, klampnaŕ na żitnej haßy 10 a Hoschiz haßy 24.

Khofej paleny!
Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucża jako nješchto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje
jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucża jara płaćizny hódne
A. E. Soba na Židowje.

ff. Frankfurtisku
margarinsku butru
porucża tunjo
A. E. Soba na Židowje.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, każ też **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćizńach
mechanisła pschadownja w Hajnizach.

Rjana ßuproschna ranza
je na pschedań pola **Forkera** w Rakezach.

Stajnje cźerstwy **lany wolij** je dostacź w **mukowych khlamach** w hosćenzu k **„Michowskemu dworej“.**

Wschě druźiny cźrjewow
k dźěłanju kołbaßy
porucża pschedawarńja cźrjewow
A. Eisslera
na żitnych wikach 16.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len, każ też **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyschschich płaćizńach
mechanisła dźěłopschadownja w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, cźelaze, howjase, sajecże, korniklaze koże kupuje pschezo po najwyschschich płaćizńach
Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Naschu wukhwalenu snatu
4 np. zigaru cźisto 3
wschitkim kurjerjam k prusy należnje poruczamoj.
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k skotemu worlej.

Turkowske žlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež žu dostacź, porucža hischeže tunjo

Moritz Mjerwa

na mjažowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Syrop

punt po 16 a 20 np., žłódki a czisčze žłodžazy, poruczataj

Ginzel & Ritscher

na wulkej bratrowskej haži 6.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np., 15 schtuk po 50 a 60 np., porucža sa jara płaczisny hódne

Gustav Poser.

Khosej

wot najtunischich hacź do najlěpschich druzinow, jara derje žłodžazy, porucža **Hermann Klemm** na bohatej haži.

Syrop

punt po 12 np., jara žłódki, porucža **Hermann Klemm** na bohatej haži.

K požylnjenju a porjeńschenju wložoweho roscženja, k wotstronjenju schupisnow a hlowoweje lischawy

woprawdźity franzski palenz

w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaczisnje poruczataj

Strauch & Kolde,

3 na kamjentnej haži 3, drogowe khlamy k skotemu workej,

en gros. en détail.

Khosej

w wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach porucža

Richard Neumann.

Lama

rjane mustry, 9/4 schěroka, sa czistu wolmu rukujo, pschedawam wot nětka stary łóhcź po jenož 80 np.

H. Kayser

10 na žitnej haži 10.

Korjenjowu kamanu schokoladu punt po 80 np.,
vanillowu kamanu schokoladu punt po 100—140 np.,
njewolijaty kakao punt po 140—300 np.,
kakaowu maczisnu punt po 140—300 np.,
chinešiski thee punt po 300—800 np.,
biskwit, wafle

porucža

Ferdinand Pfeiffer

na hlownym torhoschczu 8.

Skład schokoladoweje a konfekturoweje fabriki **Hartwiga a Vogela** w Draždźanach.

Herrmann Beermann

na ſnutskownej lawskej haži 6,

prjedy na mjažowym torhoschczu.

Najwjetschi skład w Budyschinje.

Snate najtuńsche ale wěste płaczisny, duž kóžde wobschudźenje wusamknjene.

Drastne tkaniny kóždeje druzhiny, dobre, łóhcź po 25 np., dwójzy schěroke po 50 np., **czorne kaschemëry** k njewjeczinskej drascze 2½ łóhczowske, drasta po 9 łóhczach sa 7 mk., hacź k najlěpschej tworje. **Czorne židźane tkaniny, rypsowe,** toho runja **dwojoboczne atlažowe** a **rypsowe,** wubjernje žo noschaze, łóhcź po 1 mk. 60 np., 2 mk. a 3 mk., **plüsch, žomot** po 50 np., **tkaniny k podschiežu,** tkaniny k požleschczam kóždeje schěrje po 20 np., **koschlazy barchent** po 18 np., **tkaniny k žukujam,** 7/4 schěroke, dobra druzhina po 33 np., **zyle tolsta twora** po 55 np., **módre płatowe schórzuchi** s lazom po 85 np., **tkaniny k kholowam** po 30 np., czorne žukno a bukskin k wobleczenjam s czisteje wolmy, dwójzy schěroke, łóhcź po 1 mk. 85 np. a wjele druhich wězow tuńscho hacź hdže druhdže.

Schwalczam atd. žo woženbje tunje płaczisny wobliczа.

Herrm. Beermann na ſnutskownej lawskej haži.

Ssejmske wólby.

Wam, lubi Sserbja, tola je
To wěscze hižo znajomne,
Kak němski žejm psches Bismarka
Psched krótkim tam žo roswjasa.
Hdyž pak žo něko praschamy,
Haj, schto dha na tym wina bě?
Dha wotmolwjenje sa to je,
So wina žu te sakonje,
Kiž němski khěžor wójska dla
Sa nusne měcz, tam wobkrucza.
A schtóž to wschitko czitał je,
Schtož Bismark w žejmje rěczeſche,
Hdyž druhdy wjaz' hacź hodźinu
Je rěczał pschezo sa žobu;
A schtož też Moltka wobžwědczi,
Tón dyrbi spósnacź sawěscźi,
So nnsne je, schtož žada žo
Wschak tu wot kraja němskeho.
A tola žejmska wjetschina
Na tst lět' s dźěla pschiswola
Wot tamuych nusnych sakonjow,
Na kotrež horkach spomnich jow.
Na to je srosumliwje doscź
Tam Bismark czitał porucznoscź
Wot naschoh' němskoh' khěžora,
So žejm žo domoj puschczicź ma;
A s dobom khěžor postaji,
So nowy žejm žo wuswoli,
A to žno rózka makeho
Na dnjn wschak jed'n a dwazetoh'.
Duž wschitkich Sserbow proschu tu,
Haj waž we druhim wokrježu,
My chzemy tola kóždy hicź
A jenoh' muža wuswolicź,
Kiž hłožowacź tam sa naž chzyk,
Hy s nami jenej' myžle byk.
Ach njemyžl nichtó: moje dla
Njech, kohož chzedźa, wuswola,
A njepraj žadyn: ach, ja tu
Tych wólbow dla tam njepóndu,
Wschak tola mojoh' hłoža dla
Wschě wowzki s pasiwy póndźeja,
A kaž žnadź wschelko hischcze tu
Te samolwjenja rěkaju.
Ně, jedyn hłóž wschak sawěscźi
Tu husto wjele wucźini,
To požledni krócź widźachmy,
Hdyž wólbne hłožy liczachmy,
Kak jara malo nusne bě,
Dha Pfeifer w žejmje žedźesche;
Wschak Fährmanowa pschewaha
Tu běsche jara maliczka.
Ja njewěm drje, hacź nětko tu
Toh' prěnischoh' saža postaju,
A wěscze Serbska Nowina
Nam w prawym czažu powjescź da.
Ach, ja móhł hischcze wjele žnadź
Wot tutych wólbow napisacź
A tola njechcam Nowinu
S tym wobczežowacź psches měru.
Duž chzemy nuž pschi mužu stacź
A žwój hłóž kóždy wotedacź,
Haj chzemy wschak bycź žwérnischi,
Hacź běsche to krócź poždedni:
Njech Sserbjo muža wuswola,
Kiž **konſervativnym** pschiłuſcha.

W Bukojnje, 21. wulkeho rózka 1887.

H. Falka,
gmejnski prjódkstejeŕ.

Palma měra

na rowy tſjóch lubych ſemrjetych,

Jana Schěldera a dweju jeho dźowkow

w Holzy pola Huski.

Te duy žo saža pschibližuja
A s dźěla hižo nimo žu,
Kiž naž tak mózhje dopomnjuja
Na naschu wulku rudobu,
Hdźež žmjercź toh' nana shrabny žej
A też dwě dźowzy mandźelskej.
Najprjedy wsa Bóh prjecź toh' nana
Wot cžrjódki malych dźěcźatkow,
Po' Boha njebě pomoz žana,
Też niz po' mudrych lěkarjow;
Wón wumrje w žwojej mlodoscźi,
Hdyž běsche jow najtrěbnischi.
Hdyž dźeßacź lět žo pominychu,
Kiž sa tu wbohu maczerku
Tak jara srudne, cźežke běchu,
Dha Bóh tu dźowku najstarschu,
Kiž „Ernestina" rěkasche,
Psches žmjercź žej domoj žadasche.
Ta žama, hlaj, na žłužbje běsche
Na knježim dworje w Dobruschi,
A nichtón žebi njemyžlesche
Pschi jeje dobrej strowoscźi,
So jeje žmjercź tak blisko je,
Bóh se žwěta s njej khwatasche.
Hdyž dwazecźi lět běsche stara,
Dha dwanatoh' novembera
Tu dźěsche — wopłakana jara —
Ta sprawna dusha pobožna
Dom k žwojom' lubom' sbóžnikej,
Kiž nawoženja běsche jej'.
A hlaj, ta luba žotra jeje,
Ta druha dźowka mandźelska,
Kiž nětk je w njebju pola njeje,
Pjecź lět je sa njej wumrjela;
Ta skhori — kaž to snate je —
We Budyschinje na žłužbje.
Nětk dwanateho januara
Tsi léta hižo saschle žu,
Hdyž też bě dwazecźi lět stara,
Ta „Gustla" wundźe se žmjercźu,
Kiž też bě cžežna njewjesta
Toh' jeje luboh' sbóžnika.
Kak cžežko je cźi, luba macże,
Ty moja dźowka najmlódscha,
Haj, cźi žo žamo wot žo płacże,
Hdyž tute dny žo pschibliža,
Na kotrychž, luba dźowka, cźi
Ssu twoji lubi semrjeli.
Kak žy po' kóždoh' žmjertnoh' loža
Tak stysknje Boha proßyła,
So by ta wulka hnada Boža
Toh' khoroh' živoh' sdźerżała;
Bóh pak wscho hinak cźinjesche:
„Schtož cźini Bóh, wscho dobre je."
A hdyž nětk dźenža hladasch sady
Do sańdźeneho živjenja
Na wschě tsi cźežke žmjertne pady
A stysknе nozy bjes spanja,
Dha dyrbisch spósnacź dźakownje:
Bóh wopuschcził wschak njeje cże.
A tak nětk w Huszy na kerchowje
Tsi nasche lube cźěła spja
A kóžde wot nich w žwojim rowje
Na hłóž toh' Knjesa cźakaja,
Hacź junu Bóh wschěch wubudźi
Psches hnadu k wěcźnej sbóžnoscźi.
Kak spodźiwne žu Boże pucze,
To dopósnacź jow njem'žemy,
Tu husto mlody wumrje ruce,
Bjes tym so stary, braschniwy
Wo žmjercź tu k Bohu sdychuje,
Ta žmjercź pak nimo njeho dże.
My pschindźemy wschak też sa wami
A najprjedy žnadź ja, wasch dźěd,
Hdźež saža sjednoczeny s wami,
Niz krótki cžaž, kaž tudy nět',
My budźemy do wěcźnoscze
Tam Boha khwalicź wjeżele.
Dha spicze nětko wschitzy rjeni
We waschich khłódnych rowach tam,
Hacź junu s rowa wubudźeni
Wy póndźecze dom k njebježam,
Hdźež njeb'dże do wschej' wěcźnoscze
Tam žane wjazy dźělenje.

Wasch luby nan a dźěd **Pětr Mrónk.**

Wólby do kĥěžorſtwoweho ßejma.

My ſ tutym k nawjedźenju dawamy, ſo je konſervatiwne towarſtwo ſa 3. ſakſki kĥěžorſtwo-ßejmſki wólbny wokrjeß dotalneho ſaſtupjerja naſcheho wokrjeßa:

knjeſa ryčzeŕkublerja **Theodora Reicha** nad Bĕłej

ſaßo **ſa kandidata do kĥěžorſtwoweho ßejma poſtajiło,** a ſo je k. Reich pſchilubił, ſo wólbu pſchiwoſmje, jeli ſo ßo wuſwoli.

Wſchitkich wuſwolerjow 3. ſakſkeho kĥěžorſtwo-ßejmſkeho wólbneho wokrjeßa namołwjamy, ſo chzyli k. Reichej pſchi wólbje 21. februara t. l. ßwój hłóß dacź. Wot wſchitkich, kotſiž ßu ſ nami jeneje myßle, wotczakujemy, ſo budźa hižo do wólby ſa k. Reicha ſkutkowacź.

Woßebite namołwjenja k wólbje budźa ßlĕdowacź. Dźenßa jenož tak wjele, ſo k. Reich k tej kĥěžorſtwo-ßejmſkej wjetſchinje njeßłuſcha, kotraž je pſches ßwoje njewótczinſke wobſanknjenje, wojeŕſku pſchedłohu naſtupaze, 14. januara t. l. roswjaſanje kĥěžorſtwoweho ßejma ſawinowała.

3. ſakſki kĥěžorſtwo-ßejmſki wólbny wokrjeß wupſcheſcźera ßo na Budyſchſke, Kamjeńczanſke, Połczniczanſke a Biſkopſke hamtſke ßudniſtwa a na wſchitke měſta, kotrež w nich leża.

W Budyſchinje, 21. januara 1887.

Pſchedßydſtwo konſervatiwneho towarſtwa ſa 3. ſakſki kĥěžorſtwo-ßejmſki wólbny wokrjeß.

Krajny ſtarſchi **ſ Zezſchwitz.** Měſchczanoſta **Sinz.** Pſchekupz **Mattheis.**
Knjeżeŕſtwowy aßeßor **Hänichen.** Farař **dr. Kalich.**

Sswjedźeńſki poſtrow

knjeſej fararjej **Gólczej** w Rakezach

na dnju

jeho pjeczadwazeczilĕtneho ſaſtojniſkeho jubileja

26. dźeń wulkeho rózka 1887.

Kaž woda w rĕczzy jaßnej cźeka,
Sſo cźaß nam minje njewróczny.
A bórſy na ſchtwórcź dołhoh' wĕka
My ſaßo wróczo hladamy.

Dźak ſprawny wſchitzy wuprajamy
Se ßwĕrnej, wjeß'łej wutrobu;
Wam ruku dźakna podawamy
Sa luboſcź, ßwĕrnoſcź ſkiczenu.

Duž radoſtni dźenß poſtrowjamy
Waß, luboh' duſchow paſtyrja;
Waß lubje dźenßa powitamy
Na ſbožownym dnju wjeßela!

Njech modlitwa ßo poſbĕhuje
Dźenß k Bohu, ßwĕrnom' ſdźerżerjej,
Kiž ſ wutrobu ßo ſpſcheczeluje
We jeho ßłowje wutrajnej.

Sa ſbožo budź Wam dale wodźeŕ
Wón żiwjenja tu duchownoh',
So dołho hiſchcze byli płodźeŕ
A prĕdaŕ ßłowa ßwjateho!

Dr. Netſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenož prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałoženju **„Hanineje haptyki“** w **Draždźanach** pſchipołożene.

Dr. **Netſchowa pſchetłajaza a żiwjeńſka eßenza** hoji wſchĕ żołdkowe khoroſcze, migrenu a nerwowe cźeŕpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 **mk. ſ pißmom k nałoženju dostacź** we **wſchĕch haptykach.**

Czornu židu

k njewjeſczinſkej draſcze,

jara dobru tworu, porucza po tunich płaczińnach

H. Kayser na żitnej haßy.

Rubiſchcza na hłowu a kapotty

ßo pſches płokanje a barbjenje kaž nowe ſdźĕłaja w

W. Kellingez barbjeŕni a chemiſkej płokaŕni

pſchi żitnych wikach w Budyſchinje.

Czorny kaſcheméŕ

jenož cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płaczińnach porucza **H. Kayser**

10 na żitnej haßy 10.

Kedźbu!

Cźeſcźenym pczołarjam ßwoje **pizne tafle,** zyle po wukaſanju pczołarſkeho towarſtwa dźĕłane, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 20 puntow po 40 np. porucza

C. Müller, konditor w Wósborku.

A. Mager

na ßerbſkej haßy

pſchedawa a porjedźa **cżaßniki** derje a tunjo.

Zaréčanske serbske towarſtwo

změje — da-li Bóh — njedźelu 23. januara swoju měſačnu zhromadźiznu, na kotruž najpřećelniſo přeprošuje **předsyda.**

Holza, kotraž móże ſkót ſaſtaracź, ßo wot jeneho ratarja w Budyſchinje pyta. Dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje materialtworowe a deſtillazijſke khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Ad. Rämsch.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe khlamy k jutram wuczobnika, ßerbſkeje rĕcze mózneho, pytam.

Richard Neumann.

Sa ßwoje khlamy ſa żeleſne a krótke twory k jutram t. l. **wuczobnika** pytam.

C. A. Mickan
na bohatej haßy.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchczu.

Hólczez, kotryž chze młynſtwo nawuknucź, móże do wuczby ſtupicź w młynje w Lipiczu pola Minakała.

A. Bjar.

Schewſki wuczobnik ßo pyta na żitnych wikach cźißko 14.

Wróczenje cześcze.

Cźeſcźranjaze ßłowa, wote mnje na **H. O. Herziga** ſrĕczane, wróczo bjeru.

K. Kunze w Luſy.

Dźak.

Sa mnohe wopokaſma luboſcze a dźĕlbracźa, kotrež ßu ßo namaj pſchi ſemrjeczu naju lubowaneho ßyna ſe wſchĕch ſtron doſtałe, ſa kwĕtkowu pychu, woßebje ſa tu, kotruž ßu jeho lube ſchulſke dźĕczi a Macica Serbska darike, ſa cźeßne pohrjebne ſwonjenje a troſchtowaze ßłowa pſchi rowje ßwój najwutrobniſchi dźak wuprajimoj.

Hłuboko ſrudźenaj Knjeſez mandźelſkaj.

Po krótkej khoroſci zemrĕ 18. t. m. naš lubowany mandźelski, nan, bratr a swak

Jakub Hórnik

w Radworju w njedawno dokonjanym 47. lĕće swojeho żiwjenja.

Tu zrudnu powjeſć wozjewjeju přećelam a znatym

hłuboko żarowacy zawostajeni.

W Radworju, Worklecach a Budyšinje, 19. januara 1887.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje basy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 5. **Sobotu 29. januara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Wo wojerskej pschedkosy je so nětko tež w pruskim krajnym sejmje wótra debatta wjedła. Wjerch Bismark bě so, cžitawschi, kak w nowinach měnjenje rosschěricž pytaju, so je so němski kněžorstwowy sejm jenož toho dla rospuschcził, so by knjeżerstwo do noweho kněžorstwoweho sejma swólniwu wjetschinu sa tobakowy a palenzowy monopol dostało, do njeměra dak. Wón měješche sa nusne, tutym falschnym powjesczam, s kotrymiž chzedža lud pschecžiwo posylnjenju němskeho wójska naschczuwacž, napschecžiwo stupicž a jich njewěrnoscž dopokasacž. To je wón pschi prěnjej lěpschej składnosczi, kotraž so jemu k tomu poskicži, cžinił. Hdyž sańdżenu póndżelu w pruskim krajnym sejmje wo pjenjesach, sa pruskich pósłanzow pola němskich swjaskowych statow so żadazych, jednachu, hrabja Limburg na to pokasa, so su němszy swjaskowi wjerchojo swěrni sakhowarjo kněžorstwa, bjes tym so kněžorstwowy sejm jeho wobstacže podrywa. Wjerch Bismark hrabi Limburgej w nastupanju swěrnoscže swjaskowych wjerchow k kněžorej a kněžorstwu pokuje pschihłosowasche. Wón praji, so swjaskowa rada ženje wobsamknjenjam kněžorstwoweho sejma płacžiwosc dacž njebudże, s kotrymiž so sa sakitanje wótzneho kraja na doso hahaze waschnje njestara. To pak je so psches to stało, so je kněžorstwowy sejm posylnjenje wójska jenož na tsi lěta pschiswolił, dokelž móże jenož posylnjenje na sydom lět brónitosc němskeho wójska powjetschicž a europiski měr saručžicž. 12 lět dołho wojerska powinnosc traje, 16,000 muži lětnje wjazy wuwuczenych, wucžini sa 12 lět 200,000 muži, potom nam żadyn njepschecžel blisko njepschińdże. Rosestajawschi na to, so żaneje swady s kněžorstwowym sejmom njepyta, ale so je so rossudźił, so zyle po wustawje složowacž, so Bismark prózowasche, wólbne ličž napschecžneje strony saniczicž. Nětko zyle s wěsta wěmy, so sebi knjeżerstwo na to njemyšli, powschitkowne wólbne prawo pschikrótschicž, a so so tež żanych monopolow bojecž njetrjebamy. Monopole bychmy jenož dostacž móhli, hdy by pschichodna wójna sa Němzow njesbožownje wupanuła. Potom bychu wschak dokhody w Němzach tak saprahnuke, so bychmy k kóždemu srědkej pschimacž dyrbjeli, so móhli wójnsku kontribuziju, wot Franzowsow nam napołożenu, sapłacžicž; pódla monopolow bychmy potom hischcže wjele cžežsche dawki dawacž dyrbjeli. Doprědkarjo a druhe strony, s nimi sjenocžene, pak wscho spytaju, so bychu brónitosc němskeho wójska słabili. Duž bychu jenicžzy woni na tym wina byli, hdy bychu naš po njesbožownej wójnje s monopolami a hischcže s cžežschimi dawkami cžischcželi. Doprědkarjo su so hacž dotal kóždemu postupej napschecžiwo stajili. Tak su woni 1861 wojersku reorganisaziju a 1866 a 1869 wójnske pschihotowanje skasycž chzyli. Skóncžnje so Bismark nadźijesche, so so katholskim wusmolerjam hischcže do wólbow rosjaßnjenje wo tym da, so bamž jako měrniwy muž tym stronam njepołekuje, kotrež chzedža wschu knjeżerstwowu nahladnosc a móc podrycž.

— Deputazija pruskeho semjanskeho sejma je schtwórtk tydżenja kněžorej Wylemej adresu pschepodała, w kotrejž swoje pohórschenje nad spjecžiwosczu wjetschiny nětko rospuschczeneho kněžorstwoweho sejma w nastupanju pschisporjenja wójskoweje mozy wupraja a s dobom kněžorej swoju poddanosc wobkrucža. Kněžor bě nad tutym wopokasmom swěrnosczе, pschiwißnosczе a wótczinskeho smyślenja semjanskeho sejma jara swjeseleny. S jeho wotmolwjenja shonimy, so kněžorej posylnjenje němskeho wójska jara należi, a so je so toho dla kněžorstwowy sejm njepschiswoliwschi wojersku pschedkohu na prěnim měsczе kněžorej sarjeknuł. „Móžu drje rjez“, kněžor deputaziji praji, „so su mje podeńdżenja w kněžorstwowym sejmje hłuboko bolike. Wospjetujcže to wschudże. Ssym jara srudżeny, tola wy scže balsam do mojeje wutroby linuli. Wótznemu krajej tak dołho żaneho stracha hrosycž njebudże, hacž je wójsko s duchom napjelnjene, wot kotrehož je w posledich wójnach tak wulke wopokasma swěrnosczе a wopornosczе dawało. Nowe naprawy, s kotrymiž so wójsko posylni, budża k tomu służicž, kóždy wójnski strach pomjeńschicž. Duž hischcže junkrócž mój najwutrobnischi dżak wuprajam sa krocžel, s kotrejž scže mojej wutrobje tak derje cžinili; ja waš proschu, so byschcže to semjanskemu sejmej k wjedżenju dali.“

— Bjes tym so Franzowsojo wulku haru se swojim nowym rosbuchadkom melinitom cžinja, je němske wójskowe sarjadnistwo hižo dawno rosbuchadko, kotrež ma njeżkyschanu saniczazu móz, s wulkimi hromadami nadżěkacž dało. Tole nowe rosbuchadko rěka „roburit“ a so psches dwě wosebitosczi wusnamjenja. Wone tak lohko njerosbuchnje kaž dynamit a melinit a so toho dla k kanonskim kulam derje hodži, dokelž so bojecž njetrjebaju, so hižo w role rosbuchnje. Roburit na wopak jenož psches wulku cžopłotu rosbuchnje, schtož so psches nałożenje praskateho žiweho žlěbora dozpi. Potom je roburitowa móz tak žylna, so jena jenicžka kula k rósdrěcžu wobrónjeneje łódże a někotre kule k saniczenju jeneho forta dosahaju. Němske wójskowe sarjadnistwo je so s roburitom na to žame waschnje sadżerżało, kaž s repetěrowazymi tšelbami. Wscho tak dołho potajne sawosta, doniž so wójsko dospołnje s nimi wuhotowało njebě. Němska je po tajkim w nastupanju rosbuchadkow wukraj daloko pscheżahnuła. Hdy by knjeżerstwo swojeje wězy wěste njebyło, by wone hižo dawno wuwoženje schwabloweho äthera a pikrinoweje kišaliny, kotrejž so k dżełanju melinita trjebatej, sakasało. Roburit wschak sto krócž žylnischo skutkuje hacž melinit.

— Wójskowe sarjadnistwo w Elsaß-Lothringskej wschě pschihoty cžini, kotrež su sa pschichodnu wójnu s Franzowskej nusne. Pschi jenotliwych regimentach so samo rospomina a wobliczuje, na kajke waschnje ma so sa wotwjesenje offizěrskich swójbow staracž. K tomu su so tsi żelesniske cžahi do Koblenza, Frankfurta a Stuttgarta postajike a so hižo legitimaziske kharty k wjesenju po tychle cžahach wudake.

Awstrija. Cžěski krajny sejm je sańdżenu srjedu swoje posedżenja wobsamknuł. Prjedy toho najwyschschi krajny marschal wosjewi, so so němszy sapósłanzy, hacž runje je jich pißomnje prosył, so bychu pschicžinu swojeje njepschitomnosczе mjenowali, wrócžili njejßu. Ssejmej so na to praschenje pschedpołoži, hacž su psches to němszy sapósłanzy swoje mandaty shubili. Ssejm bjes debatty jenohłósnje wupraji, so je so to stało a so maja so nowowólby wupisacž. W swojej wobsamkazej rěcži najwyschschi krajny marschal jara wobžarowasche, so su Němzy cžěski sejm wopuschcžili; wón

wusběhnu, so Němzy k tomu žanych prawotnych pschiczinow měli njejßu, tola so ßu ßo wot hibanja storhnucź dali, kotrež by ßo móhło wosßudne sa Czechi a jich konstituziju stacź. Wón ßo nadźijesche, so smyßlenje ßejmoweje wjetschiny tokmaczi, hdyž s czěskeje strony wschu mózny swólniwosćź k wujednanju pschipowjedźi, swólniwosćź, kotraž by ßamo hotowa była, płaczaze sakonje pscheměnicź, hdy by ßo s tym měr bjes Czechami a Němzami wukupił; tole troje dyrbi pschi tutym wujednanju njepodótknjene wostacź: njedźělnosćź czěskeho kraja, rune prawo wobeju ludow w tutym kralestwje a spěchowanje intereßow awstriskeho khěžorstwa.

Italska. Psched dwěmaj lětomaj je Italska město Maßawah, k połnozy wot Egiptowskeje na brjohu czerwjeneho morja leżaze, kotrež pod turkowskim knjejstwom stejesche, wobßadźiła. Hacź dotal je Italska psches tole nowe wobßedźenstwo jenož wulke pjenjezne wudawki měła a někotre sta wojakow psches tamny mordarski klima shubiła. W nowschim czaßu je strach, so Italska ßwoje afriske wobßedźenstwo saßo shubi. Abeßiniski kral, kotryž ßo negus mjenuje, je mjenujzy wot sapoczatka, wudawajzy, so Maßawah pod jeho knjejstwo ßkuscha, pschecźiwo tomu protestował, so ßo Italska Maßawy mozuje. Psched krótkim je někto abeßiniski kral Harrarskeho emira, pschecźela Italskeje, pobił, a ßo se ßwojim wójskom na pucź k Maßawje nastajił. Duž je ßo italski komandant tutoho města, general Gené, do wulkeho stracha dał a hnydom w Romje wo pomoz prosył. Abeßinszy wojazy ßu psches ßwoju khróbkosćź snacźi, a budźe drje Italska wjetsche wójsko pschecźiwo nim wuhotowacź dyrbjecź, jeli so chze ßebi Maßawu dźerżecź. Harrarski kraj, kotryž je Abeßinskim do rukow panuł, je jara płódny, a hižo dleschi czaß Jendźelczenjo, Franzowsojo a Italszy jenak wjele na składnosćź czakachu, so bychu jón schlapnuli. Jich wschitkich ßu někto Abeßinzy pschekhwatali.

Franzowska. So bjes Franzowskej a Němskej hischcze ras k wójnje pschińdźe, je wěste. Praschenje je jenož, hdy tale wójna wudyri. General Boulanger je pjecza jenemu dopißarjej ruskich nowin prajił, so mamy wójnu hischcze tuto lěto wotczakacź, jeli so niz w nalěczu, potom s wěsta w lěczi. Jeli so by ßo tole wěschczenje dopjelniło, wójna nikoho njepschekhwata. Skoro žadyn dźeń njesańdźe, kotryž nam nowe powjesće wo wójnskich pschihotach w Franzowskej pschinjeßł njeby. Na elsaß-lothringiskich mjesach franzowske knjeżerstwo wulke baraki twaricź da, do kotrychž chze 80,000 wojakow położicź. Dale ßo wot Franzowskeje w Němzach pikrinowa kißalina s hromadami kupuje k dźěłanju melinita, s kotrymž dyrbja ßo wobtwjerdźenja Metza a Straßburga rosbuchacź. Najnowscha powjescź, s kotrejež je njedwělnje widźecź, so ßu poměry bjes Franzowskej a Němskej jara napjate a so s najmjeńscha Němska trajnemu měrej njewěri, je, so je němske knjeżerstwo wuwoženje konjow do wukraja sakasało. Jaßne je, so ßo tale sakasnja jenicźzy pschecźiwo Franzowskej měri; pschetož Ruskej a Awstriskej němskich konjow trjeba njeje. Duž sakasnja jenož Franzowskej płacźi, wo kotrejž je snate, so sa nju w Němzach konje kupuja. Snamjenjow, na bliske wójnske njewjedro pokasowazych, je jich po tajkim wjele. Mózno wschak je, so czorne mróczele, w tu khwilu politiske njebjo pokrywaze, kaž hižo wjazy krócź w poßlednich lětach, rospłunu, a to drje ßebi wschě knjeżerstwa pscheja. Samjelczecź pak ßo njeßmě, so ßu ßo czorne dypki, hižo dleschi czaß ßo pokasowaze, k straschnej hrožazej mróczeli hromadu sczahnuke, kotraž tutón wokomik czežko a niško nad Europu leži. Hdy by s njeje błysk wujeł, njemóhło to nikoho pschekwapicź.

— Sběžk w Tonkinje na narańschej indiskej połkupje hischcze pschezo podtłóczeny njeje. Sběžkarjo ßo, hdyž ßu jich Franzowsojo na jenym měsce rosehnali, na druhim měsce saßo shromadźa, a potom s nowa nadpady na mjeńsche wotdźělenja franzowskeho wójska czinja. Tele dny je do Parisa powjescź dóschła, so ßu Franzowsojo městno Milé sběžkarjam wotdobyli. Wyschk Brissaud bě sběžkarske lěhwo wobstupił a ßo jemu kaž pschi woblehnjenju pschiblížił. Sběžkarjo, widźo, so ßu se wschěch bokow wobstupjeni, spytachu w nozy wupad sczinicź. Pschi tym bu 500 sběžkarjow morjenych abo sranjenych. Druhy czeknuchu. Dobyte městno bě jara derje wobtwjerdźene, a wjele ludźi by panuło, hdy budźichu jo Franzowsojo schtórmowacź chzyli.

Bołharska. Tak bórsy hacź bołharska deputazija, w Romje pobywschi, do Konstantinopla pschińdźe, ßo rossßudne wujednanje wo bołharskim praschenju sapocznje. Hacź ßo bjes wulkomozami žane wujednanje dozpije, je tón czaß jara dwělne. To je wěste, so Ruska wot ßwojeje twjerdeje a wobstajneje politiki njewoteńdźe. W ßwojich nowinach „Nord" ruske knjeżerstwo ßamo hrosy, so budźe, hdyž jemu skoro sczerpnosćź wuńdźe, njedźiwajo Europy ßwoje prawo s druhimi hacź s diplomatiskimi ßrědkami pytacź. Tale rossßudna rěcź ruskich knjeżerstwowych nowin je najlěpsche dopokasmo, so czaß, w kotrymž maja ßuki bołharskich sapletkow rosrubnucź, wjazy daloki njeje, wona pak też dopokasuje, so Ruska ßwoje politiske intereßy w žanym nastupanju sa shubjene nima. Pod tajkimi wobstejnosćźemi i napjatosću wotczakuja, na kajke waschnje bołharsku deputaziju w Konstantinoplu pschiwosmu. W tu khwilu sultan s Draganom Zankowom, wjednikom bołharskeje ruskosmyßleneje strony, radu składuje. Tutón budźe ßo s czežka prózowacź, bołharskej knjeżerstwowej stronje a jejnym wotpóßłanzam pola sultana pucźe wurunacź. Skerje drje ßo na wopak stanje. Zankow je pjecza sultanej namjetował, so dyrbi nětczisne bołharske knjeżerstwo wotßadźicź a nad Bołharsku guvernéra postajicź po pschikładze Dondukowa-Korßakowa, kotryž sa czaß, hdyž ßo bołharska konstituzija dźěłasche, Bołharsku sastawasche. Tak dołho hacź wojerska strona móz w ruzy wobkhowa, Zankow też wot knjeżerstwa, se wschěch politiskich stronow sestajaneho, niczo dobre njewotczakuje.

Wjecźenje je moje, ja chzu sapłacźicź.

(Pokracźowanje.)

Lěto je sa mkodu holzu dołhi czaß, a też Marku bě tole lěto wjele pscheměniło. Lahodne dźěcźo bě ßo do schwižneho, lubosneho holcźa pschetworiło, a jeje czeńke mkodostne wobliczo rjanu połnosćź a strowu czerstwu barbu pokasowasche. Wona drje bě hischcze kaž hewak wjeßeke, radostne dźěcźo, woßebje nanej napscheczo, tola druhdy na jejnym rjanym wobliczu samyßlena khutnosćź leżesche, so stara Hańża druhdy skradźu na nju pohladnu a ßebi njemóżesche wukładnicź, so móżesche jejna tak wjeßeka holza tak samyßlena byćź. „Ssnadź je ßamotnosćź na tym wina", ßebi stara myßlesche, „na to dźěcźo wjazy swucźene njeje", a pytasche potom Marku sabawicź, tak derje hacź ßo hodźesche. To ßo najlěpje cźinjesche, hdyž ßebi wot mkodeje holzy powjedacź dasche, kak je w měsce było; pschetož potom bu wona hnydom żiwa a wjeßeka. Kak rjane lěto bě ßo tam sa nju minuło! Schto bě wona wscho widźała, wuźiwała, nawukła, sa,to bě tam wscho nasłonika a kak wjele ludźi bě tam sesnała! A potom saßo samyßlenosćź do holzyneho wobliczа pschińdźe, wona pschesta powjedacź a ponuri ßo do ßwojich cźichich myßlow, doniž ju Hańża do pschitomnosće saßo njesawoła.

Se spodźiwanjom Marka nětkole spocźinanja jejneho nana widźesche, a kak bě Franz jeho stajny pomozny towarsch, wón, kotrehož jejny nan hewak wuwidźecź njemóżesche, so chzysche jeho skerje a lěpje wotbycź. Ale też s Franzom bě ßo wulke pscheměnjenje stało. Mkody cźlowjek se ßwojim dźiwim palatym wóczkom, hewak tak strachocźiwy a bojasny, nětkole s wěsta wustupowasche a ßo sadźerżesche, kaž so by po prawom nade wschěm s knjesom był; napscheczo Marzy drje ßo hischcze nasad dźerżesche, tola wón s njej tak dowěrniwje wobkhadźesche, so mkoda holza cźasto wscha samylena na njeho pohlada a ßebi jeho waschnje wukładnicź njemóżesche. Ach, pschesahe dyrbjesche wo tym rossjaßnjenje dostacź.

Drje s waha a lubosćźiwje, tola njepowalnje a wěsće nan ßwojemu dźěsću ras wjecźor ßwoje wotmyßlenje wupraji, so chze ju Franzej wudacź. Marzy bě, kaž so by ßo jej dźało, a wona nanej němа a błêda do wobliczа hladasche, tutón pak nětko s tajkim pschipósnacźom wo Franzu rěcźesche, khwalesche jeho wustojnosćź a pilnosćź s tajkim pscheßwědczenjom, a lubjesche Marzy tak sbožowne a duschne żiwjenje s tutym cźlowjekom, kotryž ju dawno horzo lubowasche, so Marka skónczнje spósna, so njeje ßón, schtož ßo wokoło njeje stawa. Nětko pak wbohe dźěcźo wótsje płakacź sapocźa a nanej wokoło schije padźe.

„Ach nano, luby nano, njeżadaj to wote mnje, s Franzom ßo woženicź njemóżu, żenje, żenje!" wona bjestroschtna żałosćźesche.

„Ale dźěcźo, cźeho dla dha niz?" ßo hajnik woblêdnuwschi praschesche. „Ja ßebi to dyrbju żadacź, dokelž je to sa tebje w kóżdym nastupanju najlěpsche."

„Njecźwiluj mje, nano, ja to njesamóżu!" Marka płakajo dychowasche, a hdyž hajnik pschezo a pschezo do njeje rěcźesche a ßo potom roshněwa, mkoda holza sadwělna psched nim na kolena padźe a ßo jemu wusna, so je ßo skradźu s jenym offizěrom w měsce ßlubiła, a so ßwoje ßkowo skamacź njemóże.

Hajnikowe wobliczo bu pschezo blêdźische, a skónczнje, hdyž Marka jeho kolena wobpschimnu a jeho horzo proschesche, so by jejne sboże njesanicził a na ßwojim żadanju njewobstał, wón tschepotajzy ßwoje dźěcźo k ßebi horje sběże a ßo potom jemu k bokej ßyże. Dołho wón ani ßkowcźka psches hubu pschinjesecź njemóżesche, skónczнje pak cźicho, cźicho powjedacź sapocźa, pschi cźimž Marzy ßylsy w wocźomaj saprahnuchu, tola se ßylsami też wscho sboże a wscha mkodostna wjeßekosćź jejneje wutroby. Kaž scherjenje, żadławe a hrósbne, psched nju woprawdźitosćź stupi! Jejny nan, kotrehož bě tak cźesćźika a

lubowała, kaž hewak nikoho na žwěcźe, bě słóstnik, słóstnik ſ luboſcźu k njej, ſo by jej pucź žiwjenja hładki a mjehki cźinił, a wot njeje nětko wotwißowaſche, jeho wukhowacź, jeho pſchißahu wuměnicź, ſ kotrejž bě žwoje žiwjenje, žwoju a jejnu cźeſcź wukupił!

Kaž poražena wona pódla žwojeho nana žedźeſche, kotryž jej nětko najßtódſche pſchimjena dawaſche a jej pſchichod ſ rjanymi barbami pſched woczi ſtajeſche. Wſchak dźě bě wſcho pſche wſcho wotcźakanje derje ſchło, bohatſtwo a nahladnoſcź na nju na pucźu žiwjenja cźakaſche, kotryž pſched njej leżeſche, a Franzowa žwěrna luboſcź jejnu wutrobu ſkónczńje dobu, hdyž też nětkole druhe pſchecźa a žadanja khowaſche.

Marka blěda a měrniwa hajnikej do woczow hladaſche, ſdaſche žo, ſo bě žo ſměrowała, jenož naſtróženoſcź nad nanowym njeſkutkom drje hiſchcźe w cźichich ſtorkach pſches jejne ſtawy tſchepotaſche.

„Chżeſch po tajkim wopor pſchinjeſcź?“ žo hajnik ſkónczńje ſe ſtrachom a roshorjenjom tſchepotajcy praſcheſche.

„Haj nano!“ Marka dychnu, lědma ſo bě ßłyſchecź, potom pak ſtaže a pomałku a ſ cźicha kaž ſcźěn ſe jſtwy wuńdźe.

Bjes tym ſo žo hajnik ſa ſawrjenymi durjemi žo klaknuwſchi k Bohu ſ horzej modlitwu wołaſche, kotraž žo kóždy dźeń ſ jeho cźwilowaneje wutroby k njebju ſběhaſche, žo Marka, do žwojeje ſtwicźki pſchiſchedſchi, ſ měrom ſa blido žyže a liſt napiša. Jenož něktore rynczki běchu, kotrež prajachu, ſo je wſcho, wſcho nimo, ſo njemóže a njeßmě jeho bycź, ſo wón njeßmě ßlědźicź a žo praſchecź, něſchto žałoßne jejny jaſyk wjaſa, ſo dyrbi žebi myßlicź, ſo je wumrjeła; pſchetož bórſy žo to też ſtanje, a potom dźě budźe wſcho dobre a pſchetrate, ſa njeho pak je hižo nětko wumrjeła.

Liſt žo hiſchcźe tón žamy dźeń wotpółła, a Marka ani ßyłſy njepłakawſchi ſa poßelnikom hladaſche, kotryž ßmjertny wußud jejneho ſboża a jejneje młodoſcźe wotnjeße. Potom pak ju mozy wopuſchcźichu, a horzotna khoroſcź ju na wjele njedźel žałoßnej woprawdźitoſcźi wutorže. Rjane luboſne žony běchu, kotrež jejne myßle wupjelnjachu, a jenož ſ cźaßami žo kaž dźiwi kſchik pſches tele žony pſchetorže, ſo ſtara Hańža wuſtróżena na hajnika hladaſche, kotryž žo wo dnjo a w nozy wot koża žwojeho dźěſcźa njewotßali. Móz młodoſcźe ſkónczńje khoroſcź pſchewinu, a ſ měrom a blěda a wo niczo njerodźaza młoda holza pſchi woknje žydaſche, kaž ſo by ju pilne hibanje, kotrež bóle a bóle wokoło njeje naſtawaſche, niczo njeſtarało. A tola běchu to pſchihoty k jejnemu kwaßej, ſ kotrymiž mějeſche žo Franz nětkole do ſpěcha. Jeho njewjeſta bě jemu ſe ſpodźiwnje ſrudnym a ſymnym wóczkom wotmolwiła, hdyž bě žo ju wo poſtajenje dnja praſchał, a wón bě doſcź mudry a wobhladniwy, ju niz dale nadběhacź, wſchak wona tola jeho woſta, njedźiwajo wſcheje bjesdźaknoſcźe a njepſchikhilnoſcźe, ſ kotrejž žo pſched nim tajicź njepytaſche. W mandźelſtwje, tak žebi wón myßleſche, žo wſcho pſcheměni; duž žo nochżeſche wjazy komdźicź a dlicź.

Marzyny liſt jejneho lubeho hłuboko roshori, a žebi ani cźaßa njewſawſchi k pißomnemu wotmolwjenju, wón hnydom žwoje należnoſcźe do porjada ſtaji a wotpucźowa, ſo by ſ Markn žam porěcźał, pſchetož tu něſchto w rjedźe njebě, cźomuž mózeſche žam najlěpje kónz cźinicź. Tola něktore hodźiny wot žwojeje domiſny jeho kóń padźe a jeho tak njeſbožownje wotcźißnu, ſo na hłowje ſ cźeżkej ranu wjele njedźel dołho khory leżeſche, a hdyž bě ſkónczńje tak daloko, ſo mózeſche Marku ſ najmjeńſcha pißomnje proßycź, żaneje krocźele cźinicź, kotraž wo jejnym pſchichodźe rosrißnje, doniž wón žam k njej njepſchińdźe, wón w něktorych rynczkach powjeſcź doſta, ſo je wſcho pſcheposłdźe, ſo je wona mandźelſka jeneho druheho, a to poßledni liſt, kotryž jemu pißacź žmě. Bože dla pak jeho proßy, ſo njeby žam k njej pſchiſchoł; to by hnydom jejna žmjercź była, dokelž dźě hižo tak jejne žiwjenje ſa pſchecźeńkej nitzy wißa.

Tak dha bě wſcho nimo, żałoßnoſcź žo ſtała, Marka bě žo tamnemu njeſbožownemu wokomikej woprowała.

Bjes tym bě žo lěto minuło. Powjeſcźe wo wójnſkich njeměrach, ſ kotrymiž běchu žo ludy dołho ſtrachowałe, buchu k wěrnoſcźi; w lěcźe 1866 žebi Pruſka a Awſtrija jako njepſchecźelaj napſchecźiwo ſtupiſchtej. Cźechi buchu bórſy bitwiſchcźo krwawnych bitwow a ſ horzymi dnjemi junija a julija pſchińdźechu ſtracha połne hodźiny ſa wjele cźeſkich měſtow. Bjes tym ſo Steinmetz pola Nachoda krwawnu bitwu dobu, prěni armeekorps na Trutnow poſtupi, njedźiwajo żadkławeje horzoty na jeniczkej dróſy žo do prědka hibajo, kotraž žo tam pſches hory wije. Tola bjes tym, ſo tu pruſzy wojazy nihdźe żaneho njepſchecźela njewuhladachu a žo měſtu bóle a bóle bliżachu, knježeſche w Trutnowje roſpalita roshorjenoſcź. Wobydlerjo, kotſiž w cźrjódkach w měſcźe pſched khěżemi ſtejachu, nuſnotnje a ſ cźicha bjes žobu rěcźachu, poßylnizy rucźe ſ jeneho doma do druheho běhachu, brónje žo khwatnihje noſchachu a do rjada ſtajachu, wokna a durje žo ſawrjechu, a pak dźiwje, ſa bitwu żadliwe wobliczа na dróhu ſhladowachu, pak ſaßo ſtrachocźiwe a blěde.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Naſche žerbſke lutherſke knihowne towarſtwo, kiž lětża 25lětny jubilej žwojeho wobſtacźa žwjeczi a kiž je w tym cźaßu pſches 200,000 rjanych natwarjazych a powucźowazych žerbſkich knihow do domow lubych Sſerbow roſſchěrjało, je tón měßaz 89. cźißło žwojich ſpißow ſ napißmom „Sſwětke pruhi ſ Božeho kraleſtwa, ſeſtajane wot J. Kſchižana, kapłana w Hodźiju“, wudało. Tute rjane knihi runaju žo dotal wudatym. W nich je nam najprjódzy podaty doſpołny a wobſchěrny žiwjenjoběh něhduſcheho Budeſchcźanſkeho fararja Michała Frenzła, rodźeneho w Běczizach. Tutón po duchu tak bohacźe wobdarjeny a ſ luboſcźu k žwojim woßadnym a zyłemu žerbſkemu ludej tak napjelnjeny muż je žebi njeßmjertny wopomnik bjes Sſerbami ſtajił, ſo je ſałożeł jich pißmowſtwa a ſo je jim nowy teſtament a druhe ważne knihi w macźernej rěcźi podał. Cźaß jeho dźěławoſcźe žo ſapocźnje ſe ſkónczenjom tſizycźilětneje wójny. Toho dla je do wopißanja jeho žiwjenja jara wjele ſajimaweho ſ tamneho cźaßa a ſ podeńdźenjow naſchich wótzow žobu ſapleczene. Kóždy namaka pſchi cźitanju tutoho naſtawka wjele ważneho, ſchtož běſche jemu dotal njeſnate. Dale namakamy w tutych knihach wot knjeſa wudawarja ſeſtajany žiwjenjoběh žwěrneho dźěławacźerja w Knjeſowej winizy we Würtemberkſkim kraju Guſtava Wernarja, kiž je jako młody duchowny ſpomóżerſki wuſtaw ſałożił a jón pod wſchelakim cźeżkim pſchecźiwjenjom ſ wulkej žwěrnoſcźu wodźił, tak ſo je ſ njeho žobu najwjetſchi tajkich wuſtawow wuroſtł. Tomu žo pſchiſamknjetej wot k. ſtudenty Golcźa ſeſtajenej wopißani žiwjenja dweju woßebneju pomoznikow pſchi reformazyjiſkim ſkutku Jana Bugenhagena a Pawoła Sperata, kaž też wot Helaßa ſ Njeßwacźidła podaty wobraſ „Waldenſarjo a jich cźerpjenja“. Wſcho žo jara luboſnje cźita a podawa wjele noweho roswucźenja a natwarjenja. Knižka žo wobſanknje ſ jara rjanym a wutrobu hnujazym wot k. wudawarja ſ delnjołużiſkich Schwelowych knižkow podatym pſchirunanjom „Jeſom Khryſtußowa paſtyrſka luboſcź“, w kotrejž najprěniſcheho paſtyrja jeho ſhubjenu wowzku pytacź widźimy, hacź ju na poßledk na bołoſnym kſchižu namaka a ſ rukow helſkeje mozy pſches žwoje cźerpjenje wumóh. Wudebjena je kniha ſ rjanym a jara derje trjechenym wobraſom Jana Bugenhagena. Dokelž je cźiſchcź wulki a jaßny na dobrej běłej papjerje, mózetej jón też ſtarej a woßłabnjenej woczi bjes napinanja cźitacź. Płacźiſna je w pſchimerje jara niſka a wucźinja jenož 75 np. W tych dnjach je tutu knihu ſ druhimi rjanymi towarſtwowymi knihemi towarſtwowy póßelnik Hataß rosnoßycź pocźał, a móże ju kóżdy ſa ſpomnjeny pjenjes wot Hataßa kaž też pola k. Ssmolerja w Budyſchinje doſtacź. Duž njech nichtó, kiž by rad něſchto ſ zyrkwineho a domjazeho žiwjenja naſchich žerbſkich wótzow pſched 200 lětami ſhonił, njeſkomdźi, žebi tutu knihu kupicź.

— Tudomna liberalna ſtrona hiſchcźe ani najmjeńſcheho žiwjeńſkeho ſnamjenja wot žo daka njeje. Schtó žo wot njeje ſa kandidata poſtaji, žo hiſchcźe jako potajnoſcź khowa. Pſches tule naſdacźnu cźichoſcź w liberalnym lěhwje pak njech žo konſervatiwni ſjebacź njedadźa. Ssmy hižo wjazy krócź naſhonili, ſo liberalna ſtrona ſe žwojim kandidatom hakle krótki cźaß do wólbow na ſjawnoſcź wupraßnje a žo potom do wólbneje agitazije, hižo do cźaßa derje pſchihotowaneje, ſe wſchej mozu da. W Lubijſkim wokrjeßu je žo wot liberalnych dotalny ſaſtupjeŕ tutoho wokrjeża, Fährmann, a jemu napſchecźiwo wot konſervatiwnych fabrikant Hofmann w Gersdorfje ſa kandidata poſtajił. Konſervatiwny kandidat w Lubijſkim wokrjeßu ma tón krócź wjazy wuhladow na wuſwolenje hacź liberalny. Poßledniſchi woßebje pſches to wjele hłoßow ſhubi, ſo ſozialdemokratojo w Habrachcźizach ſa njeho hłoßowacź njebudźa, dokelž chżedźa tón krócź žwój hłóß jenemu ſozialdemokratej dacź.

— Sa direktora tudomneje tachantſkeje ſchule žu knjeſa kapłana Löbmanna w Schěrachowje pomjenowali. Mjenowany knjes je w žwojim cźaßu w Lipſku pädagogiſke pruhowanje wobſtał a ſ tym prawo k ſaſtawanju direktorſkeho ſaſtojnſtwa doſtał.

— Sa žerbſki macźicźny dom žo 22. januara 1887 w Lipſku wobradźeſche. Kak to? — Sſerbſka „Skaſańka“ w Lipſku běſche žebi wjecźor hodowny ſchtomik ſaßwěcźiła a nětkotrych najbliżſchich ſnatych k tomu pſcheproßyła. Spěw a hudźba a mjes tym pſchipitki (w žerbſkej, cźeſkej, pólſkej a němſkej rěcźi) ſawjeżelowachu a ſahorjachu małe towarſtwo. Kóżdy běſche nětkajki (żortny abo wużitny) dar žobu pſchinjeßł a ſawaleny pod hodowny ſchtom położił.

Tak běſche ſchtomikej wobradźene, ale my chzychmy ßerbſkemu domej w Budyſchinje wobradźecź a tola też dopomnjenku na prěnju „ßerbſku wobradźenku“ w Lipſku ßobu domoj wſacź. A pſchedawachmy dar po darje a pſchi pſcheßadźowanju ßo druhdy daloko honjachmy. Wuwikowany pjenjes bu wobradźenka „ßerbſkemu domej“. Pſchi wotwalenju ßmy ßo něſchto naßmjeli. Někotrazkuli kup ßo ſaßo pod ſchtom ßunu, — a bu ſ nowa na pſchedań ſtajena a ſaßo noweho kupza namaka. Na wſchěm poßledku pſchedachmy też poßledni ſchtom ſe ßwojeho lěßa — wſcho, ſo móhł ßo ßerbſki dom w Budyſchinje ſkerje lěpje twaricź. Se wſcheho ßmy něſchto pſches 50 markow wuwikowali, a pſchi tym ßo ſchwarnje ſabawjeli. — Ssnadź něhdźežkuli něſchto podobne ſpytaja. Wěrcźe, wſcho dźe, hdyž jeno cźlowjek chce. *H. D.*

— Měßacźnika „Łužica“ je 1. cźišło (wulki rózk 1887) wuſchło. **Wobßah:** Předsłowo a wozjewjenje. — Postrow noweho lěta. Šyman. — Božemje rjanym dnjam. Šyman. — Starinki z Budyšina a z Lipska. Podawa dr. Pful. XII. — Přisłodźenje. Čišinski. — Stary a nowy wučeř. Powjedańčko wot Jakuba Nowaka Kašečanskeho. (Pokračowanje z č. 10. lětn. 1886.) VI. — Běžata wodźička. Šyman. — Sćěž. (Delnjoserbscy.) Fr. Rocha. — Lesć přećiwo lesći. Powědańčko z luda. Znapisał Jan Gólč. — Prěni sněh. Šyman. — Prostonarodna instrumentalna hudźba Łužiskich Serbow. Po swojich pućowanskich zapiskach podawa Ludwik Kuba. — Młody ryśaŕ. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Należnosće towaŕstwow. Piše Adolf Sommer. — Serbski rozhlad. Piše Adolf Sommer. — Druzy wo Serbach. Piše Hórnik, dr. Muka a dr. — Słowjanske nowinki. Piše dr. Muka, Hórnik, Sommer a dr. — Serbske pismowstwo. Piše Libš, dr. Muka a dr. — Pismowske nowinki. — Zapis přinoškow a darow. Wozjewja Adolf Sommer. — Zejlerjowe spisy. — Listaŕnja administratora. — Nawěstki.

Se Žicźenja. Sańdźenu ßrjedu je ßo na tudomnym żeleſniſkim ſaſtawniſchcźu ſrudźaze njeſboże ſtako. Spinaŕ Müller ßo ſ jeneho jědźazeho tworoweho woſa dele ßunu a pod koła pſchińdźe. Pſchi tym ßo njeſbożownemu lěwa ruka a hwiſdźel pſcheje a lěwy łóhcź a pjata roſmjecźe. Hdyž cźežko ranjeneho do Budyſkeje hojerńje pſchinjeßechu, wón pod lěkarjowymaj rukomaj wumrje.

S Lubija. Pſchi hłownym ſakhodźe tudomneje nowonatwarjeneje Mikławſchoweje zyrkwje ma ßo pjecź poſtawow, ſ pěſkowza abo franzowſkeho kalkoweho kamjenja wurubanych, poſtajicź. Poſtawy maja pſchedſtajicź Khryſta, Mójſaßa, Jana kſchcźenika a japoſchtołow Pětra a Pawoła.

S Rakež. Sańdźenu ßrjedu 26. dźeń tutoho měßaza ßwjecźeſche naſch wyßokocźeſcźeny knjes farař Gólcź ßwój pjecź a dwaceźlětny ſaſtojnſki jubilej. Se wſchěch ſtron ßo jemu wopokaſma luboſcźe a pſchikhilnoſcźe doſtachu. — Wobſchěrnu roſprawu tutoho rjaneho ßwjedźenja w pſchichodnym cźißle podamy.

S Wojerež. Schtož ßłyſchimy, ßo dotalny khěžorſtwoßejmſki ſapóßłanz Rósborſko-Wojerowſkeho wólbneho wokrjeża, Bertram, „ßwojeje jara ßłabeje ſtrowoty dla“ wjazy do khěžorſtwoweho ßejma wuſwolicź dacź nochce. Wón hižo wě, cźeho dla.

S Łaſa. Kaž běſche dwójzy w Serb. Nowinach doprědka woſjewjene, mějeſche naſche ßerbſke burſke towaŕſtwo njedźelu 16. januara ßwoje prěnje porjadne poßedźenje w tutym lěcźe. Po dnjowym porjedźe pſchiwſachu ßo ſa prěnje ſaßo někotre nowe ßobuſtawy do naſcheho towaŕſtwa. Sa druhe mějeſche ßo po ſtatutach nowe pſchedßydſtwo ſa tole lěto wuſwolicź. Pſches akklamaziju bu dotalne pſchedßydſtwo ſaßo na nowe wuſwolene a pſchiwſa też na próſtwu pſchitomnych tutu cźeſcźazu wólbu, kotraž dopokaſuje, ſo ßu pſchedßydni mužojo ßebi doſpołne dowěrjenje wſchitkich ßobuſtawow ſaßłužili. A my wěmy, ſo naſche pſchedßydſtwo we wſchěm wěrny wužitk naſcheho towaŕſtwa pyta, ſchtož dyrbi ßo cźim bóle ſ dźakom pſchipóſnacź, dokelž maja ßo wſchitke towaŕſtwowe dźěła, kotrychž huſto doſcź mało njeje, darmo cźinicź. Skaſawſchi hnójne ßrědki ſa pſchichodny nalětni cźaß a ßadowe ſchtomiki ſ kralowſkeje ſchtomownje w Potsdamje, woſtachu ßobuſtawy hiſchcźe dlěji cźaß w hromadźe. Bóh žohnuj dale naſche ßerbſke burſke towaŕſtwo!

— Na żeleſnizy mjes Wojerezami a Łaſom ßo w ſtražniſkej khěži cźo. 68 ſignalna ſtazija ſarjaduje. Ji ßo Kobliży (Koblenz) narjeknje. Tajku ſignalnu ſtaziju ſe ſaſtaniſchcźom ßu pſched krótkim też mjes Hórku a Kohlfurtom ſarjadowali, ji Glaſerberg (Schleńcźerſka Hora) narjeknuwſchi. Sarjadowanje tajkich ſignalnych ſtazijow jena Hornjołużiſkej żeleſnizy, kotraž ma jenož jenu koliju, toho dla ważne, dokelž ßo pſches to mózne ſcźini, ſo móže mjes dwěmaj ſaſtaniſchcźomaj, kotrejž daloko rósno leźitej, wjazy cźahow krótko ſa ßobu jěcź. Na tajkich żeleſnizach ßmě ßo mjenujzy druhi cźah do teje ßameje ſtrony hakle ſe ſaſtaniſchcźa puſchcźicź, hdyž je prěni cźah do bliżſcheho ſaſtaniſchcźa dojěł.

S Mužakowa. Njedawno rano w lodowej pinzy, wot tudomneho rěſniſkeho miſchtra Lehmanna wotnajanej, khěžkarja Balzka ſ Wjeſki morweho namakachu. Mjenowany bě ßo do pinzy podał, ſo by ßo pſcheßwědcźił, kelko lodu ßo do njeje khowacź da. Pſchi tym bě wón mißnuwſchi do pinzy dele panuł a ßebi nohu ſłamał, hdźež je, dokelž jemu nichtó na pomoz njepſchińdźe, ſmjerſnuł.

Wußudźenja.

Ławniſki ßud. Gmejnſki pſchedſtejicźeŕ Jokuſch w Hněwßezach loni 29. novembra porjedźenje jeneho gmejnſkeho pucźa dohładuje po łuzy tamniſcheho kublerja Ducźmana khodźeſche. Poßledniſchi cźeŕpicź nochcźeſche, ſo by Jokuſch na jeho łuzy ſtał, a jeho na cźeſcźi pſchimaſche. Ducźmana toho dla k płacźenju 30 mk. pjenjeżneho khoſtanja ſaßudźichu. — Skórźba pohoncźa Bětnarja w Konjezach jako ſaſtupjerja jeho mandźelſkeje pſcheciźiwo tamniſchemu dźěłacźerjej Schutzy dla cźělneho ranjenja ßo na tajke waſchnje wuruna, ſo ſkórźbnik ſkórźbu ſ tym wuměnjenjom naſad wſa, ſo winik wſchě khóſty ſapłacźi.

Khoſtanſka komora. 15lětny cźeladnik Ernſt Lehmann, ſ Wulkeho Wjelkowa rodźeny, bě loni naſymu, hdyž pola kublerja Lehmanna ßłużeſche, ßwojemu ßobucźeladnikej Lehmannej 20 np. a něſchto poſdźiſcho wotrocźkej Böhmerej portemonej ſe 7 mk., dale hiſchcźe Lehmannej jenu knihu a jedyn pjeſł kranuł. Knihu ſa 75 np. pſchedawſchi wón ſpyta, pjeſł pola pſchekupnika Paula w Budyſchinje wotbycź, wudawajo, ſo je jemu wóſnik Urban, jeho hoſpodaŕ, pjeſł darił. Dokelž Paul pißomne wobßwědcźenje k dopokaſmu wěrnoſcźe Lehmannowych ßłowow żadaſche, tutón domoj dźěſche a ßam tajke wobßwědcźenje napißa. Tola hdyž jo Paulej pokaſa, tutón hiſchcźe pſchezo jemu njewěrjeſche a wo kupjenje pjeſła njerodźeſche. Na to Lehmann nowe wobßwědcźenje napißa, w kotrymž jemu „wotrocźk Cźurak w Schulwizach“ poruczi, pjeſł pſchedacź, a ßo ſ nim k pſchekupnizy ſwudowjenej Bergerowej poda. Bergerowa mějeſche dowěrjenje k młodemu paduchej a pjeſł ſa 2 mk. kupi. Lehmannej dla paduchſtwa a falſchowanja liſcźinow jaſtwo na jedyn měßaz pſchißudźichu.

Powołanſka komora. Dźěłarja Klecźa ſe Židowa, w tu khwilu pola wojakow ßłużazeho, kotrehož běchu dla kaženja domjazeho měra a cźělneho ranjenja ſ jaſtwom na pjecź měßazow a dwě njedźeli pokhoſtali, ſ jeho powołanjom wotpokaſachu.

Přilopk.

* Se ßłowami: „Njerěcźcźe mi tak hłupje“ jedyn ſamkarſki pomoznik w Brandiſu wucźerja Enku w turnowanſkej hodźinje na cźeſcźi ſrani. Ławniſki ßud w Grimmje je nětko mjenowaneho pomozníka toho dla k jaſtwu na jedyn tydźeń a k ſapłacźenju khóſtow ſaßudźił.

* W jenym Lipſcźanſkim hoſcźenzu ſańdźenu njedźelu polizija dweju ruſkeju židow ſaja. Wonaj ſtaj w Jekatorinoßławje 10,000 rublow pſchekſchiwikoj. Hdyž jeju ſajachu, pola njeju 6000 rublow nadeńdźechu.

* W Böttchersdorfje ßo 12. t. m. wjelk do jeneje wowcźerńje dobu, 17 wowzow ſadaji a 20 tak roszyhnowa, ſo bórſy ſeßłakachu. W nozy na 14. nětkoſi mužojo na ſchtyrinohateho rubježnika łakajo ſtražowachu. Wjelk woprawdźe pſchińdźe. Ale ſtražnizy jemu najſterje krucźe doſcź na kožu ſchli njeißu; pſchetož ſwěriſku ßo radźi cźeknucź.

* Rěſnik S. ſ Geringswalde na ßwojich pucźach 14. t. m. dweju zuſeju ſetka, kotrajž ßo ſa khudeju rjemjeßlniſkeju pucźowarjow wudawaſchtaj. Sso jimaj pſchidawſchi jimaj wón w korcźmje piwo porjedźicź da a zigary kupi. Pjenjeſy pak, kotrež mějeſche S. pſchi ßebi, a kotrež zuſaj, hdyž wón worcźiſnu płacźeſche, wuhladaſchtaj, jeju pohnuchu, rěſnika też dale pſchewodźecź. W Langenauſkich kerkach dundakaj rěſnika nadpanuſchtaj; ale jimaj ßo njeradźi jeho wurubicź, dokelž jemu na ſboże jedyn muž na pomoz pſchińdźe. Tutoho njedocźinkaj, ſa kotrymajž ßudniſtwo ßłědźi, ſ nožom ſkakaſchtaj.

* S wotkußnjenym noßom ſańdźenu wutoru wěſtu Mačiopioſkowu do jeneje Barliniſkeje měſchcźańſkeje hojerńje pſchinjeßechu. Zonu, kotraž je ßo wot ßwojeho muża, jeneho rjemjenjerja, dźěłika, dokelž ju wón ſeźiwicź njemóže, bě muž poßledni cźaß wjazy krócź namołwił, ſaßo k njemu cźahnucź, tola wona bě ßo tomu ſtajnje ſarjeła. Mjenowany dźeń mandźelſki ßwoju żonu ſ nowa napominaſche, ſo by ſaßo ſ nim hromadźe żiwa była, a dokelž wona jemu ſaßo k woli njebě, jej wón hrożeſche, ſo ju ſakole. Zona, pſches tole hroženje ſtrachowana, ßo na to na bliżſche polizajſtwo poda, ſo by ßebi pomoz wuproßyła. Tola lědma ſo bě na haßu ſtupiła, muž ſa njej ſkocźi, ſhrabnu ju a jej nóß do zyła wotkußnu. Na jeje kſchicźenje poliziſt pſchińdźe, kotryž wohidźenu żonu do hojerńje dowjedźe. Wotkußnjeny nóß na měſtnje, hdyž bě ßo nadpad ſtał, namakachu a jón ſe żonu do hojerńje ßobu wotedachu.

* Khuda žónka, kotraž běšche žo se žwojej žwójbu pšched krótkim ſ małeho měſta Nawjeczorneje Pruſkeje do Barlina pšeběydliła, běšche wóndano k jenej ſnatej na Alexandrowej dróſy ſchła, ſo by pola njeje, je=li móžno, někajke dźěło dóſtała. A woprawdźe walczk nohajzow na wuporjedźenje doſtawſchi žo wona wſcha ſbožowna domoj naſtaji. Ale mjes tym běšche žo ſeßmĕrkoło, a žónka, kotraž běšche dotal jeno wobſtejnoſcze małeho měſtaczka ſnała, a kotraž ani cźitacź ani pißacź njemóže, žo domoj njenamaka; a mjeno dróhi, na kotrejž bydleſche, běšche ſabyła. Nětko wboha žónſka wjele hodźin dołho po wulkim zuſtym měſcze wokoło błudźeſche; jej bu dale a ſtyſknišcho, doniž ſkónczńje w nozy wokoło jeneje wjazy dale njemóžeſche: žmjercź mucźna a wótſje płakajo žo pšched jenym domom Reinickendorfſkeje dróhi na ſemju cźapnu. Tam ju pólzaj nadeńdźe, kotryž žo ju wopraſcha, pſche cźo tak žałoſcźi. „Ja mam muža a dźećźi doma", wona wotmolwi, „a žwojeho wobydlenja njenamakam." — „Na kotrej dróſy dha bydlicźe?" — „Ja wſchak žym ſabyła, kak ta dróha rĕka . . ." Duž, wě žo, niczo wyſche njewoſta, hacź ſabłudźenu na poliziju dowjeſcź. Nětko hakle žo prawe žałoſcźenje ſapocźa: „Do dźĕry chzecźe mje tyknucź? Ja žym ſprawna a cźeſtna žona a hiſchcźe ženje na poliziji była njejžym a t. d." To pak wſcho niczo njepomhaſche. Na poliziji žo prózowachu wußlĕdźicź, ſchtó ſabłudźena je. W najwjetſchim ſtraſche pak běšche wona też hiſchcźe ſabyła, kak rĕka. Tu žo ju jedyn ſ pſchitomnych poliziſtow woprašcha: „Njeiſcźe dha Wy ta a ta ſ měſtaczka F.?" — „Haj, haj, lubſchi knježe, ta ja žym." — „Na, dha Waß ja ſnaju", poliziſt wotmolwi; „ja žym też w F. rodźeny a Weiß rĕkam." — „Dha žo nade mnu žmilcźe, lubſchi knježe, ſo mje jenož do dźĕry njetyknu; Wy dźĕ ſcźe mi kaž jandźel ſ njebjeß dele pſchiſchoł . . ." S wulkej prózu wuſtrózanu žónſku ſmĕrowachu, a jeje krajan žo žwĕru wo nju ſtaraſche. Hdyž pak běšche prĕni ſtrach pſchewinuła, žo žónka, k wjeßelu pſchitomnych poliziſtow a nóznych ſtražnikow, pſchi cźopłych khachlach roſßynu, žwój walczk nohajzow wotewri a — w nozy w dwĕmaj — žedźo ſchtrykowacź pocźa. Mjes tym pak běšche polizija do wſchĕch kónzow měſta telegrafowała, a hižo na ranje běſche ſnate, ſo dróha, na kotrejž ſabłudźena bydli, Mulackſtraße rĕka. Duž ju hnydom k jeje žwójbnym domoj dowjedźechu, kotſiž běchu jeje dla hižo wulki ſtrach wuſtali. Dokelž pak ta žónka na žane waſchnje mjeno žwojeje dróhi w pomjatku wobkhowacź njemóže, a móže žo duž lohko ſtacź, ſo žo ſaßo ſabłudźi, žu jej papjerku wokoło ſchije powßli, na kotrejž je napißane, kak rĕka a hdźe bydli.

* Pola Eislebena 17. t. m. ſchtyri dwajpſchežne wosy ſ knježeho dwora Wormslebena pſches ſamjerſnjeny jĕſor jĕdźechu a žo pſchekamachu. Jenož jedyn wotrocźk je žmjercźi mucźeknuł; wſchĕch jeho towarſchow, 8 koni a ſchtyri wosy žu jĕſorowe žołmy późrješe.

* Krupp w Eſſenje, kotryž běſche khwilu ſa Frankfurtſkimaj Rothſchildomaj woſtał, je w tu khwilu ſaßo najbohatſchi muž w Pruſkej. Wón ma wjazy hacź 5,040,000 mk. dokhodow a w 112. wotrjedźe dokhodneho dawka na lĕto 151,200 mk. dawka płacźi. W Eſſenje ſamym Krupp 500 prozentow gmejnſkich dawkow płacźi. Rothſchild w Frankfurcźe ma 2¾ millijona mk. lĕtnych dokhodow. Tſecźi po bohatſtwje w Pruſkej je bankier Bleichröder w Barlinje ſ 2⅓ millijonami mk. dokhodow. Po nim pſchińdu knjes ſ Tiele=Winckler, knjes ſ Hanſemann a dr.

* Hottentottſka žwójba, kotruž, kaž žo praji, „per Schub" na němſkej żeleſnizy wjeſu, je wĕſcźe rĕdka wĕz. Někajki impreſario, kotryž po hermankach wokoło cźaha, běſche we wſchelakich wjetſchich měſtach, a tak też napoßledku w Nürnbergu, hottenttotſku žwójbu pokaſował, kotraž ſ muzſkeho, dweju žónſkeju a dweju dźećźoch wobſteji. Impreſario pſchi tym jara mało ſaßkuži, pſchetož pſchi tejle małej cźrjódźy wjele widźecź njebĕſche. S Nürnberga wón ſe žwojimi ludźimi do Mnichowa (Münchena) cźehnjeſche, hdźež mĕjeſche žo potajnje ſ prócha. Bjes kroſchka pjenjes a němſkeje rĕcźe njeſnajo Hottentottojo w Mnichowje wopuſchcźeni pod hołym njebjom žedźachu. Jendźelſki konſul w Mnichowje, na kotrehož žo dźiwi wobrocźichu, žebi wĕz lohku ſcźini, jich na poliziju pokaſawſchi; też polizija krótki prozeß ſ nimi ſcźini a jich proſcźe „per Schub" do Nürnberga póßła, hdźež běchu napoßledku pſchebywali. Proteſtirujo pſchecźiwo tomu, ſo běſche Mnichowſka polizija dźiwich, zyle pſchecźiwo ſakonjej wo ludźoch bjes domowinſkeho prawa, do Nürnberga póßłaka, žo tudy tola nad nimi žmilichu. W hojeńi žwj. Boſcźija jich do cźopłeje jſtwy žadźichu a jich derje ſaſtarachu. Tam nětko wboſy ludźo žedźo cźakaja, ſchto ſ nimi budźe. Najſkerje niczo wyſche njewoſtanje, hacź jich na krajne pjenjesy do jich južno=afrikanſkeje domowiny wrócźo póßłacź, ſ wotkelž je jich cźłowjek bjeſe wſcheho žwĕdomja do dalokeho zuſeho kraja ſawabił. Hnydom běſche žo ſaßo druhi impreſario, někajki pſchekupz ſ Mnichowa, namakał, kotryž chzyſche Hottentottow pokaſujo dale po žwĕcźe ſ nimi wokoło cźahacź. Wón běſche toho dla měſchcźańſkej radźe w Nürnbergu pißał, ſo by jemu dźiwich pſchepodała. A wboſy ludźo, w wulkim ſtraſche a dokelž žebi radźi njebĕchu, běchu też ſwólniwi ſ nim žobu hicź. Měſchcźańſka rada pak pſchekupza wotpokaſa, žo na to ſepjerajo, ſo nad wbohimi ludźimi žaneho prawa nima a ſo ſ njewólnikami njewikuje.

* Pšched nĕkotrymi dnjemi běchu žo tſjo žmykarjo ſ Goluba w Pósnańſkej ſe ſpiritußom napowſcheli a běchu ſ nim hižo ſkoro pſches ruſke mjeſy. Njedaloko měſta Dobrcźina žo bjes žobu ſwadźichu; dwaj ſ nich na to žwojemu towarſchej pucherje, na jeho khribjecźe a wutrobnje wißaze, kotrež běchu ſe ſpiritußom napjelnjene, rosrĕſnuſchtaj, ſapaliſchtaj jeho draſtu a cźĕrjejſchtaj jeho na to do bliſkeje rĕki. Žałoßnje wopaleny žmykař ſa dwĕ hodźinje w wulkich boloſcźach wumrje.

* W pólſkim měſtaczku Bendźin njedaloko ruſko=pruſkich mjeſow běſchtaj žo wóndano dwaj konjazaj wikowarjej ſwadźikoj. Duž tón jedyn, ſo by žo na žwojim towarſchu wjecźił, ſkradźu do jeho konjemza ſalĕſe a jeho pjecźim konjom jaſyki wotrĕſa. Wbohe ſkocźata dyrbjachu žo naſajtra ſeſatſĕlecź.

* Žona jeneho ſkakarja ſe wßy Birnai pola Auſſiga w Cźĕſkej wutoru tydźenja pſchipołdnju wokoło jeneje njedaloko Birnaja pſches żeleſnizu dźĕſche, runjež běſche pucź ſahrodźeny. Lĕdma pak běſche 60 lĕtna žónſka, kotraž mĕjeſche cźežki korb na khribjecźe, na kolije ſtupiła, cźah, kotryž pſchipołdnju ſ Auſſiga do Wina jĕdźi, pſchicźĕri. Runjež wjednik parowoſa na měſcze napſchecźnu paru da a ſnamjo poda, ſo ma žo cźah ſaſtajicź, lokomotiva tola žónſku ſhrabnu a powali; njeſbožowna pod koleža padźe, bu 30 metrow žobu wlecźena a woprawdźe do kruchow roſtorhana. Cźah krótki cźaž ſaſta, ſo bychu žo koleža wurjedźiłe, a potom dale jĕdźeſche. Sbytki cźĕła do wobydlenja njeſbožowneje žónſkeje donjeßechu.

* Wo nadpadźe w żeleſniſkim wosu njedaloko Ankony w Italſkej nowiny „Italie" pißaju. W wosu druheje klaßy knjes inżeněr Luigi Marocchino jĕdźeſche, kotryž bĕ žo w žwojich naležnoſcźach na pucź do Pariſa podał. W Foligno młody bjesbrodny muž do wosa ſtupi, w kotrymž Marocchino žam žedźeſche. Hdyž cźah do Ježi pſchijĕdźe, inżeněr ſpaſche, tola bórſy po wotjĕſdźe bu pſches žylny ſtork do hłowy wubudźeny. Chzyſche ſtanucź a wuhlada njeſnateho, kotryž nad nim ſkhileny jeho ſa krk ſhrabnu a nad hłowu ſ nožom machajo, wołaſche: „Sſym ſa tobu póßłany, chzu twoje pjenjesy a twoje žiwjenje!" A wón do inżeněra kakacź ſapocźa, kotryž ſakſchicźa a nadpadnika wottſchaſcź pytaſche. Bjes tym cźah ſ mĕrnjenej ſpĕſchnoſcźu k Chiaravelle jĕdźeſche. Nadpadnik k wosowym durjam ſkocźi, ſhrabnu inżeněrowu rucźnu toſchu, wotewri durje a ſkocźi na kolije, wołajo: „Nětko mje ſabija!" Marocchino ſe žydom ranow na cźole, na ſkrónje a na ramjenju krwawjeſche. Schtyri ſta frankow, kotrež mĕjeſche inżeněr pſchi žebi, bĕ rubježnik njedótknjenych woſtajił, w toſchi, kotruž bĕ rubił, bĕ jenož nĕſchto żyroby a żigarow. Nadpadnika hacź dotal popadnuli njejžu.

* Sajimawa hońtwa na paducha běſche wóndano na jenym moſcźe w Pariſu. Dundak běſche jenemu knjeſej cźaßnik ſ rjecźaſkom kranuł a chzyſche rucźe cźeknucź. Wobkranjeny pak wokacź pocźa, a lud žo ſa paduchom puſchcźi. Tutón pak pſches wobhrodźenje moſta ſkocźi a po rĕzy dele płowaſche. Tu jedyn knjes ſ wulkim neufundlandſkim pßom po moſcźe pſchińdźe a na płowazeho pokaſujo na pßa ſawoła: „Apporte!" S jenym wotmachom běſche poß pſches moſtowe wobhrodźenje a w rĕzy, hdźež ſpĕſchnje ſa dundakom płowaſche. Wulka cźrjóda ludu žo na brjohomaj rĕki ſhromadźi, ſa tym žlĕdźo, ſchto ſ toho budźe. Hdyž žo dundak žo wohladujo na pßa dohlada, žo wón wjazy krócź ponuri, ſo by njepſchecźela ſamylił. Ale poß jeho bórſy doſcźĕże a jeho ſe žwojej wulkej tlamu ſa ruku pſchimnuwſchi jeho wjazy njepuſchcźi. Duž dundak wjazy płowacź njemóžeſche. So by žo duž njetepił, žo wón wot mudreho ſwĕrjecźa hacź na brjóh ſcźahnucź da, hdźež jeho dwaj żandarmaj ſajeſchtaj. Cźaßnik a rjecźaſk pak běſche wón do rĕki puſchcźił a nětko khróble wobkrucźeſche, ſo woboje kranuł njeje. Njedźiwajzy na to jeho na žudniſtwo dowjedźechu.

* W Jackſonje w kraju Alabama w Amerizy dźĕłacźerjo, kotſiž na żeleſnizy dźĕłaju, w jenej parnej łódźi bydlachu. Tale łódź žo ſ kónz ſańdźeneho lĕta ſpali, pſchi cźimž 24 dźĕłacźerjo, ſ wjetſcha cźorni, żiwjenje ſhubichu.

* W měſcze Philadelphia w Amerizy žu pſched krótkim dweju jara ſkupeju cźłowjekow, wot kotrejuž běſche jedyn millionar, w jeju wobydlenju ſmjerſnjeneju namakali. Pola njeju wulke hromady pjenjes, wjele pjenježnych papjerow a pinzu połnu wuhla namakachu. Wobaj běſchtaj hižo tſi dny morwaj, hdyž jeju cźĕle nadeńdźechu.

* S Birkenpola w Eſtlandſkej ßo piſche: Pola naß je jedyn cłowjek mordarſtwo na ßwoju duſchu wſak, jenicżzy —, ſo by wyßoku ſawěſcżenſku premiju doſtał. Samożity pſchekupz L. běſche żiwjenje ßwojeje żony wyßoko ſawěſcżił. Něſchto měßazow poſdżiſcho jemu cżeta ſkhori, kotraż pola njeho ſa kucharku ßłużeſche a běſche ſ jeho żonu jenakeho mjena. Pſchekupz ju do hojeŕnje da, ju ſa ßwoju żonu wudawajo. Jědż jej wón ſ domu do hojeŕnje ſcżeleſche. Sa něſchto njedżel khora wumrje. Jeje pſcheceżelſtwo pak a wothladowarki w hojeŕni wericż nochżychu, ſo je khora ponaturſkeje ßmjercże wumrjeła. Duż lěkarjo cżěło wotewrichu a w żołdku wo prawdże jěd namakachu. Dale ßo wukopa, ſo je pſchekupz wudawajo, ſo je jeho żona wumrjeła, a ßo pſchi tym na wopißmo ſarjadniſtwa hojeŕnje powołajo wot żiwjenje-ſawěſcżazeho towarſtwa hižo pjenjeſy żadał, kotrež mějachu ßo jemu po żoninej ßmjercżi wupłacżicż.

Cyrkwinske powjesće.

Křćenł:

Michalſka żyrkej: Max Alwin, Khorle Auguſta Wicżaſa, kowarſkeho miſchtra w Cżichońżach, ß. — Jaroměr Auguſt, Guſtava Adolfa Frödy, murjerja na Żidowje, ß. — Jan Auguſt, Handrija Auguſta Sommera, dżěłacżerja w Delnjej Kinje, ß. — Marja Martha, Wylema Juliußa Keila, fabrikſkeho dżěłacżerja w Hrubjelcżizach, dż. — Ernſt Richard, Jana Bohota, fabrikſkeho dżěłacżerja w Dobruſchi, ß.

Katholſka żyrkej: Jan Jurij Bernhard, Jana Dilgera, ökonomiſkeho kommißara tudy, ß. — Hendrich, Hermanna Lehmanna, fabrikſkeho tyſcherja na Żidowje, ß.

Zemrjeł:

Dżeń 20. januara: Pawol Hendrich, njemandż. ß. na Żidowje, 11 l. — Jan Wicżaſ, ßłużbak, 64 l. 3 m. — 22. Marja, Jurja Ssucheho, cżeßle tudy, dż., 4 m. — 25. Handrij Mucżeŕ, murjeŕ na Żidowje, 82 l. 9 m. 9 d. — 26. Bohumił Schmeiß, bywſchi młynk na Żidowje, 71 l. 5 m. 19 d.

Pſches ßudniſtwo ma ßo na pſcheßadżowanje pſchedawacż: 4. februara pſchipołdnju w 12 hodżinach Hillez hoſcżenz w Wósborku, na 21,500 mk. takſérowana. — 21. februara dopołdnja w 9 hodż. wulkoſahrodniſka żiwnoſcż cżißko 30 w Pěſkezach, na 3772 mk. takſérowana.

Drjewowa awkzija: ßrjedu 2. februara w Drożdżiju.

Płacżiſna żitow a produktow w Budyſchinje

22. januara 1887.

Żitowy dowos: 3087 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacż mk.	Na wikach hacż np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacż mk.	Na burſy hacż np.
Pſchenża	běła	8	33	8	69	8	24	8	59
"	żołta	7	74	8	4	7	60	8	9
Rożka	50 kilogr.	6	71	6	77	6	58	6	81
Jeczmjeń	50 kilogr.	6	52	6	88	6	41	6	71
Wowß	50 kilogr.	5	60	5	80	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pſcheniczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	20	—	—	—	—
Sſłóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 891 ſchtuk, ſchtuka		8	—	18	—	—	—	—	—
Pſchenicżne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđżanſke mjaßowe płacżiſny. Howjada 1. drużiny 55—58 mk., 2. drużiny 45—48, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cżelata 1. drużiny 40—45 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncże rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 28. januara: Mhła.

Běrny na pſchedań.

W měßazu februaru a měrzu ſ wuwſacżom ßrjedy a ßoboty kóżdy cżaß zentnaŕ po 1 mk. 20 np.

C. Graſer w Bukojnje.

ff. łamane nudle

punt po 24 np.

porucża

A. E. Soba na Żidowje.

Hěblowane ſchpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pſchedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyſchinje pſchi dwórniſchczu.

Drjewowa awkzija.

Na **Njeßwacżilſkim majoratnym revěrje** ma ßo błědowaze wużitkowe a palne drjewo, a to:

wutoru 1. februara 1887

dopołdnja wot 9 hodżin

w drjewniſchczu 19. wotdżělenja pſchi Nowo-Wjeſcżańſko-Jeńſcheczańſkim pucżu,

140 rm. khójnowych palnych ſchcżěpow,
5 " brěſowych kuleczkow,
3 " " pjeńkow,
80 " khójnowych "
11,5 ſtotnjow khójnowych walczkow,
200 rm. khójnowe walczíny,
3 brěſowe dołhe hromady

ſchtwórtk 3. februara t. l.

dopołdnja wot 9 hodżin

w drjewniſchczu 8. wotdżělenja pod ſajeczim kutom pſchi Hermanczańſko-Pßowjanſkim pucżu,

80 khójnowych ſchtomow $^{18}/_{23}$ cm. ßrjedżn. tołſtoſcże, $^{8}/_{12}$ m. dołhich,
200 khójnowych żerdżow $^{5}/_{15}$ cm. delnjeje tołſtoſcże, $^{8}/_{12}$ m. dołhich,
80 khójnowych ryhelow $^{12}/_{15}$ cm. hornjeje tołſtoſcże, $^{3}/_{5}$ m. dołhich,
100 khójnowych ſchtomowych kolikow, $^{3}/_{4}$ m. dołhich,
138 rm. khójnowych palnych ſchcżěpow,
160 " " kuleczkow,
296 " " pjeńkow,
264 " khójnoweje walczíny,
36 ſtotnjow khójnowych walczkow

ſ wumĕnjenjom naßadżenja pod tu ſwucżenymi wumĕnjenjemi na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Shromadżiſna w mjenowanymaj drjewniſchczomaj.

W Njeßwacżidle, 26. januara 1887.

Hrabinſke Rieſchſke hajniſke ſarjadniſtwo.

Njepraſchk.

Drjewowa awkzija

na **Drobjanſkim** revěrje Khróſcżańſkich honow.

Schtwórtk 3. februara t. l. ma ßo

130 ßuchich dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Sapocżatk dopołdnja ½10 hodżin pſchi Laſowſkim hacże na Khróſcżańſko-Kamjenjanſkim pucżu.

W Minakale, 25. januara 1887.

Hrabinſka ſ Einſiedelſka inſpekzija.

Deſtillazija Adolfa Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucża ßwoje derje cżiſcżene **palenzy** pſchi wotewſacżu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucża wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likery,** kotrež ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernoſcże k kwaßam a kſchcżiſnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na żadanje k tomu pożcża.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likery wjele kupuja, je najlěpſche dopokaſmo jich wubĕrnoſcże.

Podpißany ſ tutym ßwoje hižo lěta dołho ſa dobre ſnate

jablukowe wino

nakißale a **ßłódke** knjeſam korczmarjam każ tež privatnym k kſchcżiſnam a kwaßam porucża.

Skaſanja pſchijimataj kk. **Richard Pötſchke** pſchi torhoſchczu a **Ernſt Kern** na ßerbſkich hrjebjach w Budyſchinje. — Saßopſchedawarjam ßo niżſche płacżiſny woblicża.

Ernſt Schmidt

w Małych Debßezach pola Budeſtez.

K poßylnjenju a porjeńschenju włoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje lischawy

woprawdźity franzski palenz

w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaćźisnje poruczataj

Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worłej,
en gros. en détail.

Khosej

w wulkim wubjerku
po najtunischich płaćźisnach poruczа
Richard Neumann.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, poruczа hischcźe tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschcźu,
deśtillazija najlěpschich likěrow.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a cźisćze ßłodźazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
poruczа ßa jara płaćźisny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru,
lutowanku butru
w bowach a wuwaženu, najlěpsche druźiny, poruczа wot cźerstweje poßylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Khosej

wot najtunischich hacź do najlěpschich druźinow, jara derje ßłodźazy, poruczа **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, poruczа **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Wschě druźiny cźrjewow
k dźěłanju kołbaßy
poruczа pschedawarnja cźrjewow
A. Eisslera
na źitnych wikach 16.

W wudawarni Serb. Nowin je na pschedań: **Spěwna radosćź**; sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Jablukowe wino,
wschelake jahodkowe a ßadowe schampanske wino, mußerowaze ßadowe limonady a bowle,
ßadowe kißało,
wubjerne k ßolotwi, k kładźenju atd.,
sodowu a selterśku wodu,
pschezo cźerstwu pjelnjenu, poruczа
Hornjołużiska ßadowa tłóczerńja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki
na sadnej bohatej haßy 3.

Lama

rjane mustry, 9/4 schěroka,
ßa cźistu wołmu rukujo,
pschedawam wot nětka
stary łóhcź po jenoź 80 np.

H. Kayser
10 na źitnej haßy 10.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaćźisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcźa.

Cźrjewa

wschěch druźinow k dźěłanju kołbaßow ßu pschezo dostacź pola
Ernsta Lehmanna
na źitnych wikach.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len, kaž tež **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyschschich płaćźisnach
mechaniska dźěłopschadownja
w Hajnizach.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćźisnach
mechaniska pschadownja
w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, cźekaze, howjaze, sajecźe, korniklaze koze kupuje pschezo po najwyschschich płaćźisnach
Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

K kschcźźisnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hosćenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaćźisnach poruczamoj.
Ginzel & Ritscher,
deśtilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Herrmann Beermann

na ßnutskownej lawskej haßy 6,
prjedy na mjaßowym torhoschcźu.

Najwjetschi skład w Budyschinje.

Snate najtuńsche ale wěste płaćźisny, duź kóźde wobschudźenje wusamknjene.

Drastne tkaniny kóźdeje druźiny, dobre, łóhcź po 25 np., dwójzy schěroke po 50 np., **cźorne kascheměry** k njewjesćźinskej drascźe 2½ łóhcźowske, drasta po 9 łóhcźach sa 7 mk., hacź k najlěpschej tworje. **Cźorne źidźane tkaniny, rypsowe,** toho runja **dwojoboczne atlaßowe** a **rypsowe,** wubjernje ßo noschaze, łóhcź po 1 mk. 60 np., 2 mk. a 3 mk., **plüsch, ßomot** po 50 np., **tkaniny k podschiczu,** tkaniny k poßleschcźam kóźdeje schěrje po 20 np., **koschlazy barchent** po 18 np., **tkaniny k ßuknjam,** 7/4 schěroke, dobra druźina po 33 np., **zyle tołsta twora** po 55 np., **módre płatowe schórzuchi** s lazom po 85 np., **tkaniny k kholowam** po 30 np., cźorne ßukno a bukskin k wobleczenjam s cźisteje wołmy, dwójzy schěroke, łóhcź po 1 mk. 85 np. a wjele druhich wězow tuńscho hacź hdźe druhdźe. **Konjaze deki** po 3 mk. 50 np. Schwalcźam atd. ßo woßebje tunje płaćźisny woblicźa.

Herrm. Beermann na ßnutskownej lawskej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy
porucźa

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„	„	36 „
żołte wóskowe mydło I	„	„	40 „
żołte wóskowe mydło II	„	„	30 „
soda	„	„	5 „
schterku	„	„	22 „

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaćźisnje.

Cźornu źidu
k njewjesćźinskej drascźe,
jara dobru tworu, porucźa po tunich płaćźisnach
H. Kayser na źitnej haßy.

W expediziji **Serbskich Nowin** a w macźicźnym składźe pola k. pschekupza **M. Mörby** je sa 1 mark na pschedań:

njeboh Jana Ernsta Ssmolerja

ßwětłocźischcźowy jara podobny **wobras** (wulkosćź 30 × 20 zentimetrow), ryßowany wot k. wucźerja Knjesa.

Tutón wobras porucźa ßo kk. cźesćźenym ßerbskim wótcźinzam a pschecźelam njebocźicźkeho, jako tež wschitkim ßerbskim towarśtwam.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucźa jara płaćźisny hódne
A. E. Soba na Źidowje.

Najlěpschi mlokowy a wuźitkowy pólver,
hollandski mlokowy pólver,
wuherski pólver sa ßwinje,
falsowy pólver
porucźa **Haptyka w Rakezach.**

Naschu wukhwalenu ſnatu

4 np. zigaru cžišło 3

wſchitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.

Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſkotemu worłej.

Khofej paleny!

Karlowarſke měſchenje

punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „

porucza jako nješchto jara wubjerne

Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

rjane tucžne ryby
porucza po tunich płaczišnach

Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Czorny kaſchemĕr

jenoż czistowołmjany w ſnatej dobroſczi po ſtarych płaczišnach porucza

H. Kayser
10 na žitnej haßy 10.

Khofej paleny najlĕpſchi a hódny punt po 110—200 np.,
khofej ſeleny hódny a derje ßłodżazy punt po 90—160 np.,
zokor w pokrutach punt po 30 hacž 35 np.,
zokor kuſkaty a drobny punt po 27—32 np.,
jerje rjane wulke tucžne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
rajß punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,
petrolej najlĕpſcha twora punt po 13 np.,
ſyrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,
ßłowki wulki ßłódki nowy płód punt po 28—30 np.,
roskrate jabłuka amerikanſke punt po 28 np.,
udle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,
jerje ßuſchene a marinĕrowane,
zitronat a **apfelſiny,**
runklizowe ßymjo hižo nětko na ſkładže,
zigary, 100 hižo po 160 np.,
wſchĕ **ßłódke palenzy** liter po 40 np., pſchi wotewſaczu wjazy litrow po 35 np.,
czišty palenz liter po 14 a 16 np.

porucza

Carl Noack na žitnej haßy.

A. Mager
na ßerbſkej haßy
pſchedawa a porjedża
czaßniki derje a tunjo.

Realna ſchula w Budyſchinje.

(Schulſki pjenjes lětnje 72 hriwnow.)

K pſchipowjedżenju hólzow, kotſiž chzedża wot jutrow t. l. tudomnu realnu ſchulu, kotraž ma prawo wopißma k wojeńſkej **jenolětno-dobrowólnej ßłužbje** wuſtajecź, wopytacź, je podpißany, kiž tež **kmane penſije wukaże,** hacž w **kónz februara** kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10—12 hodžin wó jſtwje No. 13 realnoſchulſkeho doma k rĕczam. **Parſchonſke prjódkſtajenje** pſchipowjedomneho njech ßo ſtanje, je-li nĕkak móžno. Bjes wumĕnjenja pak maju ßo ßobu pſchinjeſcź: **narodżeńſki abo kſchczeńſki liſt,** wopißmo wo ſchczĕpjenju a ſaßoſchczĕpjenju jĕtrow, wopißmo wo dotalnej dostatej ſchulſkej wuczbje, pſchi konfirmirowanych konfirmaziſke wopißmo.

Czi, kotſiž chzedża ßo pſchipowjedżicź, dyrbja jutry 9 lět ſtari bycź. Pſchijimanje w **druhim czaßu** móże ßo jenoż pſchi **woßebitych** wobſtejnoſczach ſtacź.

W Budyſchinje, w januaru 1887.

Direktaŕ **Dr. Vollhering.**

Emil Wehrle na jerjowej haßy

porucza 6/4 ſchĕroke **tkaniny k ßuknjam** (tołſta wołma) w rjanych muſtrach ſtary łóhcź po 30 np., **kalmuk** po 30 np., **koſchlazy barchent** po 16 np., **zychi, wupjerki, kholowowe tkaniny** w nowych muſtrach w wulkim wubjerku, **poczehnjenja ſa pjeſle** po 25 np., **czorny kaſchemĕr** po ſtarych płaczišnach.

Wuhotowanja ſa dźĕczi,

koſchulki, pjeſlki, lazki, khapki, kſchczeńſke wodżewy, kupjelnſke rubiſchcża, tykane poßleſchcża, poßleſchczowe zychi, wupjerki, pjelchi, podłožki, ſchnóru k wobwiczu w wulkim wubjerku a po tunich płaczišnach porucza

A. Tschentscher,
ſchatowa fabrika w Budyſchinje w kupnizy.

Rubiſchcża na hłowu a kapotty

ßo pſches płokanje a barbjenje kaž nowe ſdźĕłaja w

W. Kellingez barbjeŕni a chemiſkej płokaŕni
pſchi žitnych wikach w Budyſchinje.

Wšitkim horliwym Serbam poručamy z tutym

„Łužicu“,

měsačnik za zabawu a powučenje; płaći we wudawaŕni „Serbskich Nowin“ a w administraciji lětnje 2 hr. 60 np., z připósłanjom přez póst 3 hr.

Młoda ßłużobna holza ſe wßy ßo k prĕnjemu měrzej do ßłużby pyta w Budyſchinje na bohatej haßy 28.

Wotroczkow, ßrĕnkow, wolazych, dżowki, mlokowe dżowki, kuchinſke, khĕżne a ſtwinſke holzy a dżĕczaże żony pyta pſchiſtajaza żona

Heynoldowa.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrſchej
pſchi žitnych wikach.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a žigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchczu.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje materialtworowe a deſtillaziſke khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Ad. Rämsch.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbſkeje rĕcže mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe khlamy k jutram wuczobnika, ßerbſkeje rĕcže mózneho, pytam.

Richard Neumann.

Schewſkeho wuczobnika pyta **Emil Riethus** pſchi mjaßowych jĕdkach czišło 4.

Kedżbu!

Czeſczenym pczołarjam ßwoje **pizne tafle,** zyle po wukaſanju pczołarſkeho towaŕſtwa dźĕłane, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 20 puntow po 40 np. porucza

C. Müller, konditor
w Wósborku.

Ssuſcheny połcž wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pſchi 10 puntach po 65 np., ßyry połcž po 60 np., ßadleſchczo po 60 np., ſchkrjeny kój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucžnu bĕłu kołbaßu po 70 np., druhu družinu po 60 np. porucza

Otto Pötſchke,
rĕſnik na ßerbſkej haßy.

Dźak.

Sa pſches měru bohate wopokaſma pſchikhilnoſcże, luboſcże a dźĕlbracża, kotrež ßu ßo mi pſchi mojim pjecź a dwazeczilĕtnym ſaſtojnſkim jubileju a tež hižo wjeczor prjedy ſ daloka a bliſka doſtałe, wuprajam ßwój najwutrobniſchi dźak. Wutrobu hnujaze ßłowa, kotrež mi mojej ſaſtojnſkej bratraj knjes lic. theol. ſarař **Imiſch** a knjes ſarař **Jakub** na tutym dnju ſ Božeho woltarja pſchiwołaſchtaj, mi njeſapomnite wostanu. Mam wutrobne żadanje, hiſchcże woßebje wyßokej wyſchnoſczi, kollaturſkemu knjejſtwu, kaž druhimaj knjejſtwomaj naſcheje woßady, lubym ſaſtojnſkim bratram ſe Sakſkeje a Pruſkeje, żyrkwinſkim pſchedstejicźerjam, knjeſam wuczerjam, gmejnſkim a ſchulſkim pſchedstejicźerjam naſcheje woßady, kaž tež ßerbſkemu towaŕſtwu „Lipje“, ſpĕwanſkemu a turnaŕſkemu towaŕſtwu ßo podżakowacź ſa wſchitke ſbożopſchecża a bohate a drohe dary, kiž ßu mje wulży ſwjeßelike a tym mojim tež hiſchcże ſa poſdźiſche czaßy lube wopomnjecże woſtanu.

W Rakezach, dżeń 27. wulkeho rózka 1887.

J. Gólcź, ſarař.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 6. **Sobotu 5. februara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Bjese wschěmi němskimi nowinami žane w tajkej njeczeseći w Sserbach njesteja, kaž „Schlesische Zeitung“. Tele nowiny ßu w ßwojim czaßu tamny pschißkodźazy nastawk, jim ſ Wojerez pschipóßłany, wotcźischczake, w kotrymž Sserbow winowachu, so knjeżerstwo ßwěrni njejßu a so ßu ſ ruskimi pjenjesami pokupjeni. Sakske knjeżerstwo je tehdy, wot Barlina k tomu napominane, pschepytanje pschecźiwo Sserbam poruczilo, a hacž runje Sserbam žaneje winy dopokasacź njemóžachu, dha tuczi tola knjeżerstwu podhladni wostachu. Hakle hdyž bě nasch ßławny wótczinz, knjes farař lic. theol. ryczeŕ Imisch, knihu spißał a pśches nju selharnosću tamneho pschißkodźenja dopokasawschi ßerbski lud wusprawnił, knjeżerstwo skónczne saßo dowěru k Sserbam dobu. Redakzija „Schlesische Zeitung“ pak, kotrejž tola Imischowa kniha njesnata wostała njeje, a kotraž je ſ njeje widźecź móhła, so je Sserbam kschiwdu czinika, njeje sa nusne měła, Sserbam czesću wrócźicź. Nó, Sserbjo ßo toho dla rudźicź njebudźa; pschetoż woni ßami njejßu, kotrychž je „Schlesische Zeitung“ wohanika. Tele nowiny ßu ßo swažike, ßamo sakske knjeżerstwo winowacź, so ßo tajnje němskemu kněžorstwu pscheczinja. Wone tele dny ßlědowazu powjesću wotcźischczachu: Kaž ßo powjeda, Sakska prawoczaßnemu pschewjedźenju wudospołnjenja wójska sadźěwuje. Tajna samožnosć sapóßłanza Windhorsta w Sakskej je snata. Napschecźiwo tajkemu pschißkodźenju — „Leipziger Tageblatt“ pische — žanych ßłowow njenamakamy a móžemy ßebi jenož myßlicź, so je ßo „Schlesische Zeitung“ wot jeneho dopißowarja sabłasnicź daka. Jeli so jedyn němski splah ßwěru k kněžorej a k kněžorstwu steji, ßmy to my Saksojo a pschede wschěm nasch wyßoki kralowski dom. Wobžarowacź pak ma ßo pschezo, hdyž ßo wot nahladneho nowinarstwa k wjeßelu snutskownych a swonkownych njepschecźelow kněžorstwa na kraj tajke tukanje wobrocźa, kotryž w luboscźi a ßwěrnoscźi k kněžorstwu pornjo druhim němskim krajam nasad njesteji. Nadźijamy ßo, so „Schlesische Zeitung“ ßwojeho dopißowarja powucźi a so pschida, so je kóžde ßłowczko tamneje powjesće njewěrne. — Hdyž jeno ßo „Leipziger Tageblatt“ se ßwojej nadźiju njesjeba. My Sserbjo wo „Schlesische Zeitung“ tajkeho dobreho měnjenja nimamy; ßmy wschak nawjedźili, so tele nowiny telko cźeßneho saczucźa nimaju, so bychu toho wumyke, kotrehož ßu ras sczornike.

— W czaßu wot 7. hacž do 18. februara budże ßo połoja reserwy XII. (sakskeho) armeekorpsa, ſ wuwsacźom letnika 1879, do ßłużby žadacź, so by ßo na trjebanje noweje repetěrowazeje tšelby wuwucźika. Wuwucźenje w tymle czaßu ßnadź najwjazy reserwistow mjenje w jich powołanju myli, hacž by to w druhim czaßu było. Wuwucźenje traje sa muźstwa 12 dnjow a sa podwyschkow 13 dnjow.

— W Lipsku je ßo schtwórtk tydźenja w pschitomnoscźi Jeju Majestoscźow krala a kraloweje kaž tež prynza Jurja prěnja internazionalna wustajeńza sa ludowe sežiwjenje a warne wumělstwo wotewrika. Wustajeńza je wulzy sajimawa a powucźaza a tež swonkownje jara wustojnje srjadowana. — Wurjadnje žiwe hibanje běsche na wustajeńzy wóndano, hdyž běchu tam dwaj bataillonaj pěschkow k wobjedu pscheproßyli. Schkitowarjo wótczinu tam kißały kał, hroch, naßelene ßwinjaze mjaßo, howjasu pjeczeń a amerikanske naßelene howjase jasyki dostachu. Wojazy, kotsiž běchu se wschěch tsjoch pěschich regimentow sebrani, wuhotowani, kaž hdyž do pola czahnu, ale bjes tšélbow, wot ßwojich offižerow wjedźeni do sadnjeho sala wustajeńzy pschicźeżechu, a ßo sa dołhimi blidami seßydawschi žadoscźiwje wocźakowachu, schto ßo jim dobreho wobradźi. Spodźiwnje spěschnje ßo jědże we wustajenych parnych kuchnjach a ſ parnymi warjazymi pschiprawami swarichu. Kaž běsche widźecź, wojakam jara ßłódnje pschihotowane jědże wubjernje derje ßłodźachu; pódla hischcże kóždy wojak někotre schkleńzy piwa dosta. Tež Jeho Majestoscź pohladacź pschińdże, kak wojakam ßłodźi. Sswojeho wójnskeho rosskasowarja wuhladawschi wojazy kaž jedyn muž stażechu; ale kral pscheczelnje ſ ruku kiwajo jim poruczi, so bychu ßo saßo seßydali. Jeho Majestoscź tež ßwoju spokojnoscź nad tym wupraji, so je ßo radźiło sa tajki krótki czaß sa telko muži tajki dobry wobjed swaricź.

— Zyła Europa je se styßknym czuczom napjelnjena, so měra dołho wjazy njesmějemy. Wschě knjeżerstwa drje na stajnoscźi wobkrucźuja, so ßebi na wójnu njemyßla, tola njedźiwajo toho ßo na schiju a na hłowu brónja, kaž so by hižo w bliżschich dnjach wójna wudyricź dyrbjała. Politiske wobstejnosćze ßu tak njejaßne, so diplomatojo sjawnje praja, so wo bliżschim pschichodże wjazy njewjedźa, hacž schtoż je wschědnje w nowinach cźitacź. S Franzowskeje europiskemu měrej strach hrosy; ſ czorneje mróczele, kotraž ßo nad němskimi nawjeczornymi mjesami sczahuje, móże ßo kóždy wokomik sabłysknucź. Kak bychu ßo druhe staty w pschipadże němsko-franzowskeje wójny sadźerżake, ßo pschedwidźecź njeda. Mnosy měnja, so by ßo Ruska hnydom na Awstriju walika a ju ßebi podczißka. Tuta móżnoscź Awstrisku nusuje, wschě ßwoje mozy napinacź, so by sa najhórschi pschipad hotowa była. Sa bliżschi czaß ßu awstriske delegazije, to ßu wotpóßłanstwa ſ awstriskeho a wuherskeho ßejma, k poßedźenjam powołane, so bychu 50 abo hischcże wjazy milijonow schěßnakow k wobrónjenju wójska pschiswolike. S pschiczinu nětczischich napjatych pomerow bjes Franzowskej a Němskej je wotmyßleny twar barakow na franzowskich narańschich mjesach, kotryž Němska, kotraž je hakle psched krótkim pśches Bismarka pschipowjedźika, so ani nětkole, ani posdźischo Franzowsku pschimacź njebudże, sa njepschecźelske spoczinanje wobhladuje. Němske knjeżerstwo je pjecża franzowskemu k wjedźenju dało, so ßwoje mjesy pśches mjenowane baraki pohrożene widźi, a so stej dwě wulkomozy, bjes nimaj Jendźelska, jenajkeho měnjenja ſ Němskej, tola franzowski wójnski minister Boulanger (wupraj Bulanżej) ßo pśches tajke pschedstajenja wotdźerżecź njeje dał, skerje hischcże twar barakow pospěschicź.

Italska. Italske wójsko je pola města Maßawy, w połodnju Egiptowskeje na brjosy czerwjeneho morja leżazeho, czeżke poraženje poczerpiło. Hižo tydźenja běchmy powjesću pschinjeßli, so ßu Abeßiniszy Harrarski kraj dobyli a so k Maßawje czahnu, so bychu ſ njeje Italskich, kotsiž ßu ßo tohole města psched dwěmaj létomaj mozowali, wuhnali. Maßawski komandant je Abeßiniskim rucże nimale wschitkich ßwojich wojakow napschecźiwo pósłał. Hdyž ßo tuczi ſ Abeßiniskimi

ſetkachu, buchu na hkowu ſbiczi. Schtyri italſke kompagnije ßo zyle rospuſchczichu. Pódla toho Italſzy dwě kanonje, dwě mitrailleuſy a wjele tſélbow ſhubichu. Bitwa 8 hodźin dołho trajeſche. Też Abeßiniſkich je, jeli ſo ßmě ßo italſkim powjeſczam wěricz, wjele, pjeczа 5000, ſpadako. Jeli ſo dobyczeŕſzy Abeßiniſzy Monkullo wobßadźa, ßo Italſzy w Maßawje dlěhe dźerżecz njebudźa móz, dokelż bychu potom żaneje wody wjazy w měſczе njemělі. Hdyż ßo w italſkim ßejmje powjeſcz wo porażenju italſkeho wójſka woſſewi, powſchitkowna roshorjenoſcz ſapóßkanzow ſaja. Sapóßkanz Baccarini hanjeſche knjeżerſtwo, wo kotrymż budże kraj ßudźicz. „Naſchi wojazy", wón ſawoła, „ßu pſches hkupe pryſle knjeżerſtwa wumrjeli; pſchetoż ßejm k tutej expediziji pſchiſwolnoſcz dał njeje. Dźenßa, hdyż europiſka wójna pſched durjemi ſteji, ſ barbarami wójnu wjedźemy." Knjeżerſtwo je hnydom 10,000 muži do Maßawy wotpóßkało. Prjedy pak hacz czi po łódźach do Maßawy pſchijědu, móże ßo ſtacz, ſo tole měſto Abeßiniſkim do rukow panje.

Belgiſka. W Belgiſkej ßo pſchihoty czinja, powſchitkownu wojerſku powinnoſcz ſawjeſcz. General Vandermiſſen, kralowy generalny adjutant, je knihu wudał, w kotrejż ßo pſcheczіwo ſaſtupniſtwu w wójſku wojuje. Wón praji, ſo wſchitzy ſaſtupnizy njedoczinkojo njejßu, a ſo ßu bjes nimi też kmani ludźo, ſo pak ßu powſchitkownje njekmanizy. Woni ßo ſ ludoweho wuczіſka ſběraju, a czim bóle ßo woni pytaju, czim hłubſcho dyrbja pſchimacz, ſo bychu jich namakali. Jich pozczinki ßu w pſcherěſku ſrudźaze. W lěcze 1870, hdyż wójſko na mjeſach ſtejeſche, ſ 20,000 wojakow 1190 czeknu. Jedyn regiment bě ßo tak poßłabił, ſo dyrbjeſche ßo domoj póßłacz. W lěcze 1885 ſ 5000 ſaſtupnikow 824 pſched wójnſki ßud pſchiſtudźe. Vandermiſſen, kotryż je knihu na kralowe powabjenje ſpißak, żada, ſo by kóżdy, kotryż ßo k khorhoji powoła, ßam ßwój czaß pola wójſka wotßłużił.

Rußowſka. Po pſchikładze Němſkeje je nětko też ruſke knjeżerſtwo wuwożenje konjow do wukraja ſakaſako. Awſtrija pjeczа w bliżſchim czaßu tu ßamu ſakaſnju wuda.

Wjeczenje je moje, ja chzu ſapłaczicz.

(Pokraczowanje.)

Wſchě khlamy twjerdźe ſamkachu, zyrobu khowachu, a pjenjeſy a drohotnoſcze do tajnych khowankow noſchachu, a ſtrach a ſtaroſczіwoſcz ßo na najwjazy wobliczach pokaſowaſche, njedźiwajo pſchirěczowanja, ſ kotrymż chzychu nětotſi ſtrachowanych wobydlerjow ſkhróblicz a w nich dowěrjenje a nadźiju ſbudźicz. Bjes tutymi ßo woßebje młodźenz wuſnamjenjeſche, ſ kotrehoż czorneju woczow hida a roſpalitoſcz ßapaſche, hdyż ßo wo Pruſkich, ßo bliżazych, ſarěcza, a kotryż ſ roshorjenymi ßłowami ßwoju njembroſcz wołoži, hdźeż ßo hodźeſche, a wobydlerjow njewuſtawajzy ſchczuwaſche, ſo bychu ßo nad hidźenym njepſcheczelom wjeczili, tak bórſy hacz by do jich mozy pſchiſchoł. Skónczńje wón do jeneje khěże pſchi torhoſchczu ſtupi, tola bjes tym, ſo hiſchcze ßo komdźo pod pſchedtwarkom ſtejeſche, kotryż ßo koło wokoło torhoſchcza jako wobkukojty khód czehnje, ſkoku ſchwiżna ſróſtna żónſka k njemu pſchiſtudźe a jeho do khěże nuſowaſche, kotrejeż durje ſady ßebje ſamknu.

„Schto dyrbi to rěkacz, Marja? Schto tu delka pytaſch?" mkody muż ſ hrubym hłoßom ſawoła, czornje na nježnu żonu hladajo, kotraż ßo rosßudźena k durjam ſtupi, każ ſo by je ſakitacz chzyła.

„Schto ja chzu, Franzo?" wona ſ czichim ale wótrym hłoßom wotmolwi, „tebje wotdźerżecz wot twojeho njekniczomneho wotmyßlenja! Myßliſch ßnadź ßebi, ſo njewěm, ſo k tym ßłuſcheſch, kotſiż chzedźa njepſcheczela do měſta wabicz, ſo bychu jeho czim wěſczіſcho ſaniczili? Njejßu twój pſcheczel, ßußod, hoſczenzar a hiſchcze druſy runje tak ſmyßleni ſ měſchczanoſtu Pruſkim napſchecżo czahnuli, ſo bychu jim prajili, ſo je jim měſto wotewrjene a ſo żaneho njepſcheczela w nim njeje? A tola tam na kapalinej horje na 30,000 khěżorſkich ſteji, kotſiż tam na nich łakaju a tu w měſcze chzedźa na niczo ſke ßebi myßlazych ſ pſcheradom powitacz. Scze dha roſuma ſbyli? Je to czeſcz? Móże ßo na tajke waſchnje ßława dobycz? Ow, hańbujcze ßo, hańbujcze ßo, ſo ſcze ßebi tajke něſchto wotmyßlili, budźecze to czežko wotpokuczicz dyrbjecz; pſchetoż pſcheradżeni Pruſzy budźa ßo ßurowje wjeczicz. Ale ty, Franzo, njeßměł ßo pſchi tutym njedoczinſtwje wobdźělicz, ſ tutoho doma ßo żana mordarſka kula do měrnych pſchikhadnikow tſélicz njeßmě, to je moja wola, a ja tebje proſchu a namołwjam, ſo by mje poßłuchał! Ty wěſch, ſo ßym hacz dotal mało wot tebje żadała, duż budź mi dźenßa ras k woli, proſchu tebje nutrnje wo to, Franzo!"

Se ſtrachoczіwej ſpěſchnoſczu bě Marja tele ßłowa wuraſyła, a nětko wona pſched ßwojim mandźelſkim, ruzy proſcho k njemu ſběhnuwſchi a ſe ßylſowazymaj woczomaj, ſtejeſche. Franz na nju nětotre wokomiki ſ czichej roſpalitoſczu ſhladowaſche; pſchetoż tak rjanu ßwoju hewak mjelczіwu a blědu mandźelſku żenje widźał njebě, na dobo pak ßo dźiwje wußmja, a ju wot ßebje ſtorczіwſchi, ſ wußměchom ſawoła: „Tak? Je nětko na dobo żiwjenje do pópy pſchiſchło? Nětkole, hdyż rjany luby pſched wrotami ſteji, może jeho lubka rjenje proßycz a ſdychowacz, ſo by ßo jemu żaneho włóſka njeſkſchiwiło, ſa njeho ma hiſchcze krej w żiłach a w wutrobje! A mi chzeſch narěczecz, ſo je wſcho róſno bjes wamaj? Ha! żona, praju czi, a hdy bych pſches twoje czěło dyrbjał krocżicz, ſo bych ßo nad tutym Prußakom wjecził, ſ kotrychż jedyn je mi wutrobu mojeje żony kranuł, mje nichtó wotdźerżał njeby! Runje twój ſtrach a twoje próſtwy mje k tomu wabja; pſchetoż tak dołho hacz je wón żiwy, tak dołho żaneho měra nimam, a każ pokiw ſ njebjeß ßo mi bycz ſda, ſo ßnadź je tutón człowjek nětko do mojeje ruki daty! Prjecz, żona, ßłyſchu tſélecz, woni dyrbja tu bycz, puſchcz mje won!"

Se żeleſnej pjaſczu wón ßwoju żonu na bok ſtorczi a tſélbu ſhrabnuwſchi ſ durjemi wuſkocżi. Tola też Marja ßo ſběhnu a każ ſchip wona wulecżi, ſ khěże won pſches torhoſchczo, na kotrymż ßo hiżo ſ wojakami mjerwjeſche, kotſiż pſchekwapnjeni a njembri hiżo nětko pſcheradu, jich wobdawazu, pytnuchu. Duż bě tu dźiwja ſchmatańza człowjekow a konjow, czěkazych a pſcheſczěharjow a ſ kóżdym wokomikom ßo njeporjad powjetſchi. S dźiwim ſaſkakom nětkole litwjanſzy dragunarjo naſad pſchijěchachu, kotrychż běchu ſ boka měſta w łakańzy nadpanuli; pſchetoż tu jich na 25,000 awſtriſkich powita, hacz runje běchu jim prajili, ſo żadyn khěżorſki wojak w bliſkoſczі njeje. Tola do měſta pſchihnawſchi powitachu ßo też tu ſ pſcheradu; ſe wſchěch bokow do nich kulki lětachu. S tſěchow dele, ſ woknow, pinzow, płotow a murjow, ſ njebjeß a ſe ſemje njepſcheczel, każ ßo ſdaſche, ſahubjenje na Pruſkich ſczeleſche. Dołho wſchak njetrajeſche, a krwawne wotmolwjenje ßo na tole powitanje da. Tam a jow morjaze kulki lětachu, durje buchu ſ tſélbowym topором rosbite, a běda domej, ſ kotrehoż tſélachu abo ſahubjaze wěży mjetachu! Żadławe bě wotmolwjenje wojakow na tajku pſcheradu, a bórſy běchu nadpadniży w měſcze pſchewinjeni.

Wo ßrjedź wojowazych, ſranjenych a mrějazych ſchwiżna Marina podoba khodźeſche, njeſtarajo ßo wo to, ſo móhła ju morjaza kulka trjechicz. Strachoczіwje jejne wóczko wot jeneho pſchicżahnuwſcho wojaka k druhemu khodźeſche, hacz runje pak wjedźeſche, kajki armeekorps je do měſta ſaczahnuł, dha tola podarmo ſa jenym ſhladowaſche, kotrehoż dyrbjeſche w tamnych rjadach namakacz. Dźakownje k njebjeßam ſhladujo, ßo wona měrniwiſcha wotßali, ſo by ranjenym pomoz pſchinjeßka, a ſ njewuſtawazej mozu a wutrajnoſczu ßo wona wo pſcheczela a njepſcheczela ſtaraſche. Hodźina ßo po hodźinje minu, tola měſto ſo by ßo domoj wróczіła, pytaſche Marja ſkhow w małej khěżzy na wotleżanej haßy; pſchetoż hroſa ju pſchewſa, hdyż ßebi pomyßli, ſo dyrbi ßo ſaßo ſe ßwojim mandźelſkim ſetkacz. Tu pola bratra ßwojeje ſtareje Hańże ßo wona ſkhowa a w małym ſchewzowym bydle pokoj namaka, kotryż w ßwojim wulkim woßobnym domje pſchi torhoſchczu namakacz njemóżeſche.

Bórſy ſpóſnawſchi, ſo ßo ſe ßylnej mozu Awſtriſkich nětotre tyßazy Pruſkich, pſched Trutnowom ſtejaze, měricz njemóża, ßo general Bonin ſkónczńje rosßudźi, zoſacz. Na druhi dźeń pak ßo bitwa ſ nowa ſapocza a hacz runje mějachu Awſtriſzy jara pſchihódne ſtejniſchczo, dokelż mózachu wot něhdże 1000 ſtopow wyßokeje kapalineje hory do njepſchecżela tſélecz, ßo Pruſzy, kotſiż běchu ßo mózne poßylnili, tola ſatraſchicz njedachu, ßo ſa wczerawſchi dźeń krwawnje wjeczicz. Pſches hrjebje, wodu a żitne pola, pſches płoty a ſkały woni do prědka cżerjachu pod ſaniczazym njepſchecżelſkim wóhnjom, kotremuż běchu w dole wſchudźe wuſtajeni. Schtóż padże, ßo ſaßo rucże ſhraba, njedźiwajzy ranow, pak pſches pad, pak pſches njepſchecżelſke kulki doſtatych. Dokowa wuſkoſcz wojowazych nuſowaſche, ßo do małych wotdźělenjow dźělicz. Na jenym měſtnje pruſzy ulanojo w wulkich hromadach pucz ſawjerachu, wotczakujzy nadběh wotdźělenja awſtriſkich huſarow, kotſiż ſ wědomoſczu njepſchewinliwoſcze awſtriſkich jěſdnych pſchicżerjachu. Tola bórſy ſpóſnachu, kak wobwrótneho njepſchecżela maja pſched ßobu.

Pruſzy jim ſ wopředka nětotre krocżele wobhladniwje napſchecżo dźěchu, na dobo pak bě wótry komando ßłyſchecz a ſe ſchkrjebotom trompetow maka ßyła pſchikhadnikam napſchecżo jěchaſche. Czornoběłe khorhojczki ßo wjeßele ſmahowachu a hlebije, twjerdźe w ruzy jěſdnych ßo dźerżaze, ßo ſe ßwojimi wótrymi kónzami na njepſchecżela měrjachu. Tola dobycza wěſczi tucżi njebojaſni pſchijěchazych wotczakowachu. Prawu ruku njewodźewajo módre, żołto-wuſchiwane kożuchi huſarow wot lěweho ramjenja dele wißachu a jaßnje ßo nahe mjecże w ßwětłych ßłónczńych pruhach ſybolachu. Jich małe, wutrajne konje lohko a wobwrótnje pſchihnachu, każ ſo bychu njepſchecżelſke

hlebije pscheskoczicz chzyke a ulanojo ßo pod mózným nawalom nasad storczichu. Tola jenoz na wokomik, potom ßo saßo ſ polnym wotmachom do prědka puschczichu, a hacz runje husarojo wjedzachu ßo pscheð hlebijemi ſ mjeczom krycz, dha ßo tola k ulanam dobycz njemózachu. Tez bě semja bórsy pokryta ſ poteptanymi konjemi a jěsdnymi, kotsiz ßo saßo posběhnucz pytachu. Husarojo, se ßedka storczeni, sa prósdnymi konjemi kójachu, a někotre rjady rospróschene wotjěchachu. Ulanski rjad wosta njepschekamany, tola czrjóda husarow, kotraz ßo kaz mózna zolma pschecziwo twjerdemu skalisku Pruskich pschiwali, rospraßnu pschi tutym sastorku a ßo skónczinje rospjerschi. W wokomiku, hdyz rjady hromadze praßnuchu, bě czischczeńza tak wulka, so mózachu ßo mjecze a hlebije wot wojowarjow lědma trjebacz. Kaz do kule sawiczi ßo bjes ßobu bijachu a kózdy pytasche druheho ſ konja torhnucz. Konje pak, psches to ßo spłóschiwschi, kopachu, stawachu ſ prědkom a kußachu jeschczo do wusdy. Bě to dziwja, zadkawa měscheńza, Pruszy pak, ßylnischi muzojo na wjetschich konjach, mjenschich pschecziwnikow czasto hizo se ßwojej czezkosczu porasychu, tak so ßo husto hizo pschi prěnim sastorku kóń ſ jěsdnym k semi wali.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. W tseczim khězorstwo-ßejmskim wólbnym wokrjeßu ßo ani wot konservatiwnych ani wot liberalnych sjawnje pschihoty k wólbje njeczinja. Tola tutón měr je jenoz nasdaczny, je to czichosczˊ pscheð njewjedrom. Wobej stronje w blizschim czaßu ſ wólbnej agitaziju na sjawnosczˊ stupitej a wólbna bitwa budze potom, dokelz budze czaß krótki, czim ßurowischa a wótrischa. Se sandzenych wólbow wěmy, so liberalni na ßrědki wumyßleni njejßu, hdyz móza ſ nimi lud k ßebi wabicz. Tak woni tón krócz w druhich wokrjeßach ludzom narěczecz pytaju, so knjezerstwo zada, so dyrbja wojazy město 3 lět pschichodnje 7 lět ßkuzicz. Dokelz je mózno, so budza ßnadz tez w naschich stronach tajke ßě wuswolerjam napowschecz chzycz, mamy sa nusne, tu rosestajecz, so ßebi němske knjezerstwo zenje na to pomyßliko njeje, czaß wojerskeje ßkuzby podlěschicz. Khězorstwowy ßejm je ßo roswjasak, dokelz jeho wjetschina njeje do toho swoliła, so by ßo pschisporjenje němskeho wójska na ßydom lět postajiło, kaz je ßo to wot prjedawschich khězorstwowych ßejmow pschezo pschiswoliko. Czaß wojerskeje ßkuzby ßo po tajkim podlěschicz njedyrbi, ale jenoz liczba němskeho wójska ma ßo, a to wo 41,000 muzi, powyschicz. So je poßylnjenje wójska nusne, sa to ßu nam wschě europiske staty ſ pschikkadom, kotrez ſ wulkej spěschnosczu ßwoje wójska powjetschuja. Jeli so dyrbi wójnski strach wot Němskeje wotdzerzany bycz, ma nasche wójsko ßylne bycz. Schtóz ßebi toho dla pscheje, so by ßo měr sdzerzak, njech ßwój hłóß kandidatej konservatiwneje strony woteda.

— Tudomne spěwanske towarstwa budza 21. měrza, wjeczor do khězoroweho narodneho dnja, wulki konzert wotdzerzecz, kotrehoz wunoschk je sa postajenje pomnika sa wojakow, w wójnje 1870/71 ſ Budyskeho hamtskeho hetmanstwa panjenych, postajeny.

— Kandidat do khězorstwoweho ßejma konservatiwneje strony w Lubijskim wokrjeßu, Reinhold Hoffmann w Neugersdorfje, sjawnje k wjedzenju dawa, so budze sa pschiswolenje wojerskeje pschedkohi na ßydom lět, tola pschecziwo wschemu pscheměnjenju wólbneho prawa a pschecziwo wschěm monopolam, hdy bychu ßo tajke wot knjezerstwa namjetowake, khoßowacz. Na podkozku ßwojich nasonjenjow jako dzěkodawar, budze ßo wón prózowacz, ßobuskutkowajo pschi pschewjedzenju sapoczanych sozialnych reformow, pokoßenje dzěkaczerjow po mózności polěpschecz a tez ßwoju zyku kedzbliwosczˊ k tomu pschiwobrocziczˊ, so by ßo ratarstwo posběhnuło.

— Nětko je tón czaß, hdzez maju ßo se ßadowych a druhich schtomow a ſ płotow hußancze hnězda precz sebracz a do czista skasycz. Hdzez to wschitzy wobßedzerjo se wschej ßwěrnosczu czinja, tam je potom posdzisicho snacz, so je ßo mjenje hußanzow nalahnuło.

S Minakała. Pscheð krótkim je ßo tu wulki mórski worjeł w lischczich paßlach popanuł. Wón je ßo potom ſ 8 puntow czezkimi paßlemi posběhnuł a ſ nimi sa jenej hakosu wißajo wostał, hdzez ßu jeho potom ziweho popanuli. Spodziwnje je, so ßo ptak niz najmjenje sranił njeje. Wón ßo pjecza Draždzanskej zoologiskej sahrodze dari.

S Makeho Woßyka. 28. januara ßu njedaloko tudomneho knjezeho dwora něhdze 40lětneho zuseho człowjeka morweho namakali, kotryz je najskerje do hód w wulkim ßněsy kónz wsał.

S Kamjeńza. Nasche ßerbske diakonatske město je ßo po krótkim wuprósdnjenju saßo wobßadziło. Sa noweho diakonußa je ßo k. cand. theol. Jencz powołał.

S Rakez. 26. dzeń wulkeho rózka ßwjeczesche nasch lubowany knjes farar Gólcz ßwój 25lětny sastojnski jubilej, kaz tez ſ dobom jubilej ßwojeho 25lětneho skutkowanja w naschej wosßadze. Hizo wjeczor prjedy jeho dzěczi Komorowskeje schule se ßwjedzeńskim spěwom a se ßwjedzeńskej deklamaziju postrowiwschi jemu rjany wěnz pschepodachu. Wuczerjo nascheje wosßady jemu Luthartowe apologetiske pschednoschki jako wopokasmo lubosczе darichu, a spěwanske towarstwo jeho w wjeczornych hodzinach se spěwom swjeßeli. Na druhi dzeń ßo hizo wot ranja wo wßy a w zykej wosßadze wscho hibasche, ßo na tutym rjanym ßwjedzenju wobdzělicz. Wot wokrjeßneho hetmanstwa ßo jubilarej pißmo, jeho dotalne wuzitne a zohnowane skutkowanje w Bozim kralestwje pschipósnawaze, ſ wutrobnym sbozopscheczom na pschichod dosta. Knjes kollator jemu rjany regulator, wulke rospschescezeradko a podnozk dari. Wot zyrkwinskich pschedstejiczerjow ßo w mjenje zykeje wosßady skoty czaßnik, pißomne blido, rjany stol a votiwna tasla pschepoda. Komorowska mlodosczˊ jemu pyschnu nohu sa hodowny schtom, kiz někotre kuski hraje, Nowowjeschczanska mlodosczˊ kij a ßerbske spěwarske w ßomoczanej wobalzy, Stróżanska mlodosczˊ make rospschescezeradko wobradzi. Rakeczanske ßerbske towarstwo „Lipa" jemu album sa wobrasy, kiz pschi wocz̆injenju dwaj kußaj hraje, pschepoda. Stróżanski knjes wobras: Wustajenje Bozeje wjeczerje pózka. Sakszy duchowni dwaj wobrasaj: Jesuß a jeho macz a ßléborny pißnik darichu. Sa pruskich duchownych knjes superintendent Kuring wulku němsku bibliju w ßomoczanej wobalzy pschepoda. Nimo toho ßo jemu hischcze mjes druhim jako dar lubosczе dosta wobras: Jesuß na morju, woprawjenski grat, zohnowazy Khrystuß a mnohe druhe rjane dary. Sbozopschecza a telegramy w wulkej liczbje pschińdzechu. W 10 hodzinach ßo ßwjedzeński czah srjadowa, wobstejazy se schulskich dzěczi, ſ mlodosczе, ſ turnarskeho towarstwa, se ßerbskeho towarstwa, ſ duchownych a jubilara a ſ zyrkwinskich pschedstejiczerjow. Czah czehnjesche pod hudzbnymi synkami a swonjenjom nimo hroda, knjesa kollatora postrowiwschi, do rjenje wupyscheneje zyrkwje. Sserbska ßwjedzeńska Boza ßkuzba ßo sapocza. Zyrkej bě pschepjelnjena, tak so dyrbjesche jich wjele stejecz. Knjes jubilar pscheð woltarjom ßedzesche. Liturgiju knjes farar Měto ſ Huski wobstara a knjes lic. theol. farar Imisch mějesche krazznu, wutrobuhnujazu woltarnu rěcz, na minjene 25 lět spominajo. Na to ßerbske spěwanske towarstwo ßwjedzeński 4hłóßny spěw wuspěwa. W 12 hodz. ßo czah sa němske kemschenje do Bozeho doma poda. Tu mějesche knjes farar Jakub ßwjedzeńsku rěcz, na wazznosczˊ ßwjedzenja spominajo. Němske spěwanske towarstwo spěw sanjeße a knjes jubilar poßlednju liturgiju ßam wuspěwa a Boze zohnowanje ßwojej wosßadze wudzěli. Na ßwjedzeńsku hosczinu běsche knjes kollator kk. duchownych, wucerjow, zyrkwinskich a gmejnskich pschedstejiczerjow luboscziwje pscheprozßył. Knjes lic. theol. farar Imisch, knjesaj fararjej Měto a Kordina na saksheho a pruskeho krala, na knjesa jubilara, na knjesa kollatora atd. ßkawy wunjeßechu a knjes jubilar ßo wschitkim sa wopokasanu lubosczˊ podzakowa. — Tutón krazzny ßwjedzeń wěscze naschej zykej wosßadze w wopomnjeczu wostanje, naß wschitkich wutrobne pschecze pak je: Bóh chzyk nascheho lubowaneho knjesa fararja hischcze dale zohnowacz, so móhł hischcze dołhe lěta sa duchowne sboze nascheje wosßady skutkowacz.

S Delnjeho Wujesda. Pschi lětuschim rjadowym ßwjedzenju je tudomny hamtski pschedstejiczer Dannenberg kschiz wobßedzerjow worjokoweho rjada 4. rjadownje dostał.

S Klětneho. Pjatk tydzenja popołdnju je ßo tu schulska brózeń se wschěm, schtoz bě w njej, wotpaliła. Schula ßama ßo wóhnjej sbozownje wobró.

W Niskej, 28. wulkeho rózka. Wuběrnje bohacze wopytana shromadzisna knjezerstwu pscheczelnje smyßlenych wolerjow dzenza popołdnju sal tudomneho hosczenza pjelnjesche. Knjes ryczerkubler Rodig nad Uhsmannsdorfom shromadzisnu wotewri a rosestajiwschi, czeho dla ßu shromadzeni tudy ßo seschli, jako kandidata sa khězorstwowy ßejm knjesa hrabju Arnim nad Mużakowom poruczi. Powschitkowne pschipósnacze ßebi rěcz dobu, ſ kotrejż k. hrabja Arnim ßwój wólbny program roswi. Skónczinje ßo shromadzisna jenohłóßnje sa to wupraji, so ma ßo k. hrabja Arnim jako khězorstwoßejmski kandidat sa Rósborsko-Wojerowski wólbny wokrjeß postajicz. Se ßławu na Jeho Majestosczˊ němskeho khězora, kotrejż shromadzeni sahorjeni pschihłoßowachu, pschedßyda shromadzisnu skónczi.

S Běleje Wody. Schtwórtk tydzenja je w tudomnych wuhlowych podkopkach dzěłaczer Drewk nahłu ßmjercz wumrjeł. Hdyz pod semju wuhło kopasche, na njeho wuhlowa scżena padze a jeho sarasy.

W Rulandze je duchowny Kadelbach po 32lětnym ßwěrnym skutkowanju wumrjeł.

S Lubnjowa. Tudomny cžaßnikaŕ Neumann hižo nĕkotre dny na symizu khory leżesche. Jeho mandżelska w nozy ßwĕru pschi nim strażowasche. Skónczńje pak ju tola mozy wopuschczichu, a 18. wulkeho rózka w nozy wona krucże wußnu. Wokoło 1 hodżiny khory nahi a boßy do ßuroweje symy won a na Sprewju na lód dżĕsche. Psched mĕschczańskim młynom pak wón do dżĕry sjĕdże, kotraż bĕsche do lodu wurubana, a w kotrejż też ßo tepi. Tak je bjes dwĕla jara spĕschnu a lohku ßmjercz namakał.

S pruskich Sserbow. Se stareje pschiwißliwosczе a dżakownosczе budżichmy ßo wschitzy na to sjenocżili, nascheho wjelelĕtneho sastupjerja k. wyschscheho presidentu se Seydewitz saßo do khĕżorstwoweho ßejma wuswolicz. Dokelż ßu nam pak konserwatiwni w Wrótßławju do prĕdka pschischli a jeho proßyli, so by jich wokrjeß w Barlinje sastupował, a dokelż je wón hižo jich próstwu pschijał, ßmy hnydom ßebi wotmyßlili, k. **hrabju Arnim nad Mużakowom** sa ßwojeho sastupjerja wuswolicz. K ßwojej radosczi ßkyschimy, so ßu też konserwatiwni Nĕmzy nascheho wokrjeßa jeho sa ßwojeho kandidatu postajili. Hdyż ßo też liberalni Nĕmzy pschecżiwo tomu sapjeraju, dha ßo tola k Bohu nadżijamy, so my Sserbjo w sjenocżenju s konserwatiwnymi Nĕmzami dobudżemy. Ale pschi tym je nusne, so kóżdy na wuswolenje dżemy a tam ßwój hłóß sa k. **hrabju Arnim nad Mużakowom** wotedamy. Duż dha, masch-li liwkeho a lĕnjeho ßußoda, napominaj a prosch jeho, so by s tobu ßobu schoł na wuswolenje. Njejßy cżitał w Serbskich Nowinach, so je pschi poßlenim wolenju w sakskim Lubijskim wokrjeßu konserwatiwnemu kandidatej jenoż jedyn jeniczki hłóß pobrachnył, pśches cżoż potom liberalny doprĕdkaŕ do Barlina pschińdże?! A my Sserbjo móżemy s radosczu a s dżakownosczu sa k. **hrabju Arnim nad Mużakowom** hłoßowacz; pschetoż tutón dostojny nadobny knjes ma cżopku wutrobu sa wschĕ nasche potrjebnosczе. Tak je wón tón ßamón, kiż je na Shorjelskim ßejmje tón ßmilny kschescżijanski namjet stajił a pschecżischczał, so maju ßo nusne pjenjesy sa tych kandidatow duchownstwa pschiswolicz, kiż chzedża ßerbsku rĕcz nawuknycz, pśches cżoż ßu hižo tśi woßyrocżene ßerbske woßady lubych ßerbskich duchownych dostake. A k tomu ma k. **hrabja Arnim nad Mużakowom** bohate pósnaczе a shonjenje też we wschĕch rataŕskich należnosczach a je ßwĕrny lubowaŕ nascheho khĕżora.

Bóh snaje ßwojich.

Bóh snaje ßwoje dżĕczi
A te joh' snaja tej,
Też, kiż ßu w khudej hĕczi
Na semi schĕrokej.
Wón lubuje je jara,
Je wschudże pschewodża,
Sso wschudże sa nje stara,
Je wosmje do njebja.
A hdyż ßu nĕhdże w nusy
A w cżeżkim cżerpjenju,
Dha wón jim njeje zusy,
Je pschi nich s pomozu.
Dha dowĕrcze ßo jemu,
Wy jeho cżrjódżiczka,
Wón wschak wĕ radu k wschemu,
Schtoż njemóżne ßo sda.
Duż troschtnje dale dżicze
Pucz waschoh' żiwjenja,
Hdyż niczo njewidżicze,
Hacż cżĕmnosczu do prĕdka.
Bóh ßwojich derje wodżi,
Też pśches tón cżĕmny doł,
Wón s nimi ßobu khodżi
Hacż tam do njebjeßow.
A hdyż je dokonjane
Jich cżaßne żiwjenje,
Dha noscha palmy rjane
Tam, hdżeż jich sbóżnik je.
Też waß, wy male dżĕczi,
Bóh wschitke snaje tu,
Wón pschewodża na ßwĕczi
Wschĕ s wulkej luboscżu.
Bóh wĕ, kak hižo male
Wot saźnej' mlodosczе
Sczе jeho lubowale
A lubujecze h'schczе.
A hdyż sczе doroscżene
A hischczе żiwe sczе,
Bóh njeshubi rad jene,
Jom' kóżdoh' schkoda je.
Duż wschak, wy lube dżĕczi,
Sso wot njoh' njedżĕlczе,
Tak dołho hacż sczе w ßwĕczi,
Jom' ßwĕrne wostańcze!
Sczе junu dobĕhale,
Dha Boża dobrota —
Sczе wulke abo male —
Wam s hnady sbóżnosczu da.

Pĕtr Mrónk.

Wußudżenja.

Pschißażny ßud. Loni 31. oktobra wjeczor w 10 hodżinach w Leschawiz wumjenku w Njeßwaczidle woheń wudyri, kotryż ßo rucze na ßußodne twarjenja Leschawiz a Pĕtschkez żiwnosczе wupschestrje a je do prócha a popjeła pschewobroczi. Na piwaŕskeho Alberta Nonnasta, w Njeßwaczilskej piwaŕni ßłużazeho, ßo tukanje wobroczi, so je woheń sakożił. Wulkosahrodnik Schütza, se Schädlerez korczmy pschischedschi, mjenujzy na drósy Nonnasta, w runej mĕrje wot Leschawiz żiwnosczе bĕżazeho, setka a ßo jeho, trubjenje saßyschawschi, praschesche, hdże dha ßo pali. Nonnast bĕ na to s ruku nasad pokasujzy, wotmolwił: „tam, tam", na dalsche Schützowe ßkowa: „ale dże ßo tola k wóhnjej a niz wot wóhnja" pak wotmolwił njebĕ a bĕ dale na wjeß khwatał. Pschi tajkim nadpadnym sadżerżenju a pod wobstejnosczemi, pod kotrymiż bĕ ßo to stało, mĕjachu Nonnasta sa sakożerja wóhnja a jeho toho dla sajachu. Psched ßudom Nonnast k niczomu njeśtejesche a powjedasche: so je wjeczor w 10 hodżinach s Hauffez korczmy woteschoł, so by po piwaŕnskeho pohonczа Delanka w Hübnerez hosczenzu schoł. 10 krocżelow psched hosczenzom je nózneho strażnika trubicz ßkyschał, na cżoż je k wóhnju bĕżał. Hdyż je kruch dale Krausez doma był a hischczе żaneho wóhnja njewidżał, je ßo sawrócżił a na to ßo se Schützu setkał, kotremuż je wotmolwił: „nó, nĕhdże dyrbi ßo tola palicz." Pschi pschepytanju drje wschelake wobstejnosczе pschecżiwo Nonnastowym wudawanjam rĕczachu, tola ßo jemu s wĕstosczu wina dopokasacz njehodżesche. Wobskorżeneho żadyn ßwĕdk na wóhnjowym mĕstnje widżał njebĕ, a hłowny ßwĕdk Schützа njemóżesche wobßwĕdczicz, so prjedy Nonnasta żanu druhu woßobu na tym ßamym puczu setkał njebĕ, każ bĕ też cżeladnik Nowak zuseho muża, kotrehoż pó cżmje spósnał njebĕ, w mjenowanym cżaßu setkał. Dokelż wĕz tak leżesche, statny rĕcżnik pschißażnym pschewostaji, wo winowanskim praschenju rosßudżicz. Tuczi po namjecze Nonnastoweho sakitarja tutoho wuwinowachu. — Wósta Winkler w Kumwakdże loni w juliju ßwojej schumelej s cżornakomaj żiwnosczerja Bróski w Porschizach wuměni a Brószy wechsel na 200 mk. k wurunanju da. Dokelż cżornakaj njecżehnjeschtaj, khromjeschtaj a ßo na nimaj hischczе też druhe brachi pokasowachu, Winkler wechsel pschipósnacz nochżysche a na ßudnistwje na sbĕhnjenje tamneje wumĕnjenskeje kupje skorżesche, ßo na to pocżahujo, so staj konjej mjenowane brachi hižo, hdyż je jeju wot Bróski kupił, mĕkoj, a ßo pschi tym na ßwĕdczenje kowarja Kintzela s Makeje Subrniczki sepjerasche. Tutón 28. oktobra pschißahu wotpokoży, „so je ßo, hdyż je Bróska loni 15. mĕrza cżornakow kupił, wjazy krócz wo tym rĕcżako, so staj konjej njedocżinkaj a so jedyn s njeju cżeżke njecżehnje". Hižo pschi pscheßłyschenju ßwĕdkow bĕ nadpanuło, so je konjazy wikowaŕ, każ dyrbjachu ßebi to po Kintzelowym wuprajenju myßlicz, na ßwoju ßamßnu tworu ßwaril. Bróska, kotryż w prozeßu napscheczo Winklerej podleża, na to Kintzela wobskorżi, so je kschiwu pschißahu pschißahaŕ. Psched ßudom Kintzel, kotrehoż ßu ras pschekschiwjenja a cżesczeranjenja dla khostali, wudawasche, so tamny protokoll jenoż myßle, niz pak ßkowa jeho wuprajenja podawa, a so je wón wo prawdże Bróßku na to kedżbliweho cżinił, so ßo cżornakaj, dokelż staj hischczе mlodaj, do cżeżkeho cżehnjenja njehodżitaj, so dyrbi ßo woßebje podßobnik pschi sacżehnjenju derje dżerżecz a kschuda widżecz nießmĕ. Statny rĕcżnik na kónzu ßwojeje rĕcże wobskórżbu njepuschczi a namjetowasche, so bychu Kintzela saßudżili. Pschißażni pak po namjecze Kintzeloweho sakitarja Kintzela sa njewinowateho spósnachu. Wobskorżeneho na to hnydom s jastwa puschczichu. Pschi tejle składnosczi njech ßo na sekharnu powjesc spomni, po kotrejż bĕ Kintzel se ßamomordarstwom ßwojemu żiwjenju kónz sczinił. Każ nĕkotre nĕmske nowiny, bĕchu tule powjesc też „Serb. Now." wotczischczake. Schtó je ju wumyßlił, hischczе snate njeje; Kintzel sa woßobu, kotraż je jeho s tym w sjawnosczi wohaniła, ßlĕdżicz dawa, a ju wobskorżi, jeli so ßo poradżi, ju nashonicz. — Listynoscherja Jakuba Brühla w Panczizach winowachu, so je loni 9. oktobra pschekschiwił 121 mk. 35 np., jemu wot pjekarskeho mischtra Haasera w Wĕtenzy, a 21. novembra 50 mk., jemu wot knjeżeho ßkużobnika w Worklezach s poruczenjom pschepodate, so by w póstskej agenturje w Panczizach prĕnschu sumu sa Budyschin a poßlednischu sa Barlin wotedał. Wobskorżeny, kotryż je posdżischo pokne sarunanje dał, psched ßudom wudawasche, so je wot prĕnjeje sumy 10, a wot druheje 5 mk. nakhwilnje sa ßo trjebał. Pschißażni Brühlej, na polożaze wobstejnosczе dżiwajo, jastwo na 8 mĕßazow pschißudżichu.

Khostanska komora. Hižo pjecz krócz khostany cżeladnik Fietza s Mikowa loni pola kublerja Hartwiga w Porschizach dżĕłasche. 15. septembra wón wot Hartwiga pjenjesy dosta, so by sa jeho cżeledż, na luzy pola Rakojdow dżĕłazu, jĕdż a picze wobstarał. Hdyż bĕ Fietza piwo, sa tele pjenjesy kupjene, cżeledzi rosdawał, ßo cżeladnizy swadżichu, na cżimż bĕ woßebje ßkużobna dżowka Bräuerez wina. Fietza, kotryż bu pśches to pschi ßnĕdanju myleny, ßo roshnĕwa a ßo s nożom do Bräuerez da a ju dwójzy k wutrobje kló. Ranje bĕschtej khĕtro wulkej a budżischtej, hdy budżischtej dwaj zentimetraj hłubschej byłej, straschne sa żiwjenje byłej. Fietzu, dżiwajo na polożaze wobstejnosczе, k jastwu na tśi mĕßazy saßudżichu. — 16. junija wjeczor cżeladnik Guda s Kóßkow s dwajpscheżnym cżeżkim wosom pśches Budesteży na drósy k Schĕrachowej jĕdżesche. Pódla njeho na druhej stronje dróhi muż karu, na kotrejż kschinja leżesche,

wjeſeſche. Bliſko Freudźiz hoſcźenza w Budeſtezach konjazy wikowaŕ Reinhold Biela ſ Kwětońzy ſ połſcheſu, na kotrejž ſchtyri woßoby ßedźachu, ſ najwjetſchej ſpěſchnoſcźu ßrjedź Gudoweho woſa a kary pſchejěcź ſpyta. Guda bu pſchi tym wot połſcheſy ſhrabnjeny a pod koła ßwojeho woſa ſtorcźeny a tak cźežko ſranjeny, ſo 11. novembra w Budyſkej hojerni wumrje. Bielu, kotryž ßo wo ſranjeneho ani njepoſtara, njekedźbliweho morjenja dla ſ jaſtwom na ſchěſcź měßazow khoſtachu.

Lawniſki ßud. Dźěkacźeŕ Bróſka w Pſchiwcźizach, paduchſtwa dla hižo raz khoſtany, bě loni 5. dezembra ßwojeho ßwaka, cźeladnika Kmocha, hdyž ßo k Schcźěpanez hoſcźenzej w Worzynje bliżeſchtaj, narěcźaŕ, do hoſcźenza ſaſtupicź a potom, worcźiſnu njeſapkacźiwſchi, cźeknucź. Wobaj ßebi w hoſcźenzu na to ſa 60 np. picźa a jědźe ſkaſaſchtaj a potom, kaž běſchtaj ßo ſrěcźakoj, niczo njeſapkacźiwſchi, cźeknuſchtaj. Schcźěpan, jeju wotmyßlenje ſhudawſchi, ßo hnydom ſa nimaj puſchcźi a Bróſku popanuwſchi, tutoho do hoſcźenza pſchiwjedźe, ſo by jeho mjeno wußlědźił. Bróſka pſchi tym halekowaſche, ſo ßo ludźo pſchihnachu, a ßo ſkónczńje ſ hoſcźenza wotßalicź nochzeſche, tak ſo dyrbjachu jeho won cźißnucź. Dla jebanſtwa, kaženja domjazeho měra a halekowanja Bróſzy jaſtwo na tſi dny pſchißudźichu, Kmocha pak, dokelž bě jebanſtwo polékał, ſ poßwarjenjom pokhoſtachu.

Přilopk.

* 14lětny ſchulſki hólcźez w Lipſku wóndano „muff" namaka a jón ßwojim ſtarſchim woteda, ſo by ßo ſa tym ßlědźiło, ſchtó je jón ſhubił. Bórſy też ßo žónſka namaka, kotraž běſche muff ſhubiła. Wona wobkrucźeſche, ſo ſtej w muffje hiſchcźe rukajzy tcźakej. Hólcźez pak žanych rukajzow namakał njeběſche. Duž wona ßudniſtwu woſjewi, ſo chze namakaŕ rukajzy pſcheczíwo prawu ßebi ſkhowacź. Schtož je ßłyſchecź, hólzej na žane waſchnje ßudniſke pſchepytanje njehrožeſche, a něchtóžkuli druhi budźeſche zyku wěz ſe ßměſchneje ſtrony wobhladowaŕ. Hólcźez pak, runjež mějeſche cźiſte ßwědomje, ßebi wěz k wutrobje wſa a — ßo wobwěßnu. Wón běſche ſprawny cźlowjek a cźeſcźelakomny; duž jeho cźim bóle hrjebaſche, ſo jeho ßobuſchulerjo paduſchſtwa dla na njeho tukachu. Bjes dwěla běſche jara njeroſumnje, tajkeje maliczkoſcźe, kaž rukajzow dla, ßudniſkeje pomozy pytacź.

* 20. dezembra běſche ßo wěſty Gröbe ſ Małych Bochwitz, wothladowaŕ maſchinow, ſhubił. Njedźiwajzy na to, ſo jemu towarſchojo wotradźowachu, ßo wón w nozy wot 20. na 21. dezembra w ßurowym mjecźelu domoj naſtaji, ale domoj njedóńdźe. Podarmo ſa nim pytachu. Pjecź njedźel dołho běchu jeho ßwójbni w njewěſtoſcźi a tyſchnym ſtraſche, ſchto je ßo ſ jich ſeźiwjerjom ſtało. Hakle 23. wulkeho rózka jedyn hajniſki njeſbožowneho w wokolnoſcźi Lauchhammera morweho namaka. Gröbe je wudowu a 6 dźěcźi w ſtarobje wot $^3/_4$ do 14 lět ſawoſtajił.

* Na dotal njewußlědźene waſchnje je ßo na póſcźe w Weißenfelſu ſ kónz ſańdźeneho měßaza póſtſki měch ſ liſtami ſhubił; w měſche běſche 6 liſtow ſe 6000 mk. pjenjes.

* Stary Ben Akiba je ßo tola mylił, prajizy, ſo ßo pod ßkónzom niczo nowe njeſtawa. W jenej korczmje w Barlinje móżeſch ßo w tu khwilu wſchědnje wo tym pſcheßwědcźicź. Tam je najnowſche: konzertny ſchewz. Tutón ſchewz w kóždym konzercźe pſched woczomaj ſhromadźeneho ludu ſa 10 minutow roſtorhane ſchkórnje jeneho ſ pſchitomnych darmo wupóduſchuje! — To hiſchcźe tu tola było njeje.

* Kak dyrbi dźiwina lětßa wjele hłodu tradacź, běſche wóndano w Grunewaldźe derje widźecź, hdźež dźiwina tola wſchědnje ßwoju žratwu doſtawa. Tam někotſi pohonczojo drjewo wotwožowachu. Lědma běchu ßwojim konjom wowß ßypnuli a ßyno powßnuli, ßo woni dohladachu, ſo ßo czrjóda jelenjow konjom pomaku bliži. Skónczńje 15 jelenjow konjom tak bliſko pſchińdźe, ſo mózachu ſ nimi ſ korta žracź. Konje wot kortow wotſtupichu, a też pohonczojo hłódnej dźiwinje žracź dachu. Hdyž běchu jelenje wowß ſežrake, jim pohonczojo ßwoje pomaſki tykachu; a woprawdźe jelenje tak bliſko k nim pſchińdźechu, ſo jim khléb ſ rukow žerichu. Hdyž pohonczojo ſe ßwojim drjewom wotjědźechu, jich jelenje pornjo woſam ſkakajo daloki kruch pucźa pſchewodźachu.

* Wobžarujomne njeſboże je ßo tamón tydźeń w Runsdorfje pola Trebbina ſtało. Tamniſchi wjeßny pſchedſtejicźeŕ Spieth, kotryž ßwoje ſaſtojniſtwo hižo dołhe lěta ſaſtawa, je wote wſchěch lubowany a wyßokocźeſcźeny muž. Na jeho ßkowo běchu 21 lět ſtareho wucźerja Brademanna, kotryž je ßo w Runsdorfje narodźił, loni na Michała jako wucźerja do wßy powołali. Młody wucźeŕ mějeſche dobru nadźiju, ſo jemu wjeßny pſchedſtejicźeŕ ßwoju dźowku wuda. Ssrjedu tydźenja ßo Spieth ſ někotrymi pſcheczelemi ſ hońtwy wróczi. Sso duzy w korczmje poßylniwſchi chzyſche ßo zyke towarſtwo hižo domoj naſtajicź. Tu ßo Spieth ſ jenym druhim hońtwjerjom wo tſělbach do rěczi da, ßwoju tſělbu ſ ramjenja wſa, ju na billard połoži a honaczik naczeże, mějo ſa to, ſo tſělbu natykanu nima. Ale to bě ſtraſchna ſmylka. S tſělby ßo na jene dobo wutſěli, ſchrót do napſchecźneje ſcźěnki billarda praßnu, ale wot njeje wotſkoczíwſchi wucźerjej Brademannej, kotryž na druhej ſtronje ſtejeſche, do żiwota ſlecźa. Ssobotu ranjeny krej wróczecź pocźa a wieczor wumrje. Hłuboko ſrudźeny je wjeßny pſchedſtejicźeŕ ſtatnemu rěcźniſtwu njeſbożowny podawk ßam woſjewił.

* W měſchczańſkej hojerni w měſcźe Apolda je ſ kónz ſańdźeneho měßaza njeżenjena fabriſka dźěkacźerka Schleicherez wumrjeła. Lěkaŕ běſche jej dwoje lěkaŕſtwo ſapißaŕ, ſnutskowne a ſwonkowne; khora lěkaŕſtwo, kotrež mějeſche ßo ſwonkownje nakożowacź, wupi a na to wumrje. To pak je ßo jeno na to waſchnje ſtacź móhło, ſo wona papjerzy ſ wobeju bleſchkow, w kotrymajž mějeſche jene a druhe lěkaŕſtwo, ſwottorha a ßwojemu nawożeni, kotryž jako pioněr w Caſtellu pola Mainza ſteji, póßka, ſo by ju wón wopytacź pſchiſchoł. Potom pak wona bleſchzy ſe ſnutskownym a ſe ſwonkownym lěkaŕſtwom pſcheměni, dokelž wjazy njewjedźeſche, kotre żane lěkaŕſtwo je. Nawożenja pſchińdźe, ale ßwoju njewjeſtu na pohrjebniſchczu namaka. Wón pak běſche Caſtell bjes dowolnoſcźe wopuſchcził. Duž wojeŕſka wyſchnoſcź do Apoldy telegrafowaſche, ſo ma ßo pioněr Böhlert ſajecź. Pólzaj też jeho bórſy nadeńdźe a na radnu khěżu dowjedźe. Tam Böhlert wo to proſcheſche, ſo ßměł tola hiſchcźe ras row ßwojeje njewjeſty wopytacź, ſchtož też ßo jemu dowoli. Pólzaj ſ nim dźěſche. Duzy ſ pohrjebniſchcźa Böhlert, hdyž někotre woſy nimo jědźechu, ſkładnoſcź wuži a ßwojemu pſchewodźerjej cźeknu. Někotre dróhi pſcheběhawſchi wón k jenemu rěſnikej ſaſtupi, ßebi kruch kołbaßy kupi a pſchi tym wulki rěſniſki nóż kranu. S tymle nożom ßo wón na pohrjebniſchczo wróczi a ßebi na njewjeſcźinſkim rowje ſ nim krk pſcherěſnu. Tudy jeho pólzaj w łuži krwě leżo nadeńdźe. W hojerni, hdźež cźežko ranjeneho dowjeſechu, wón bórſy na to ducha ſpuſchczi.

* S Lübecka ßo wo podawkomaj piſche, kotrejž ſtej ßo w tamniſchej wokolnoſcźi ſtałej a wo ßurowej hruboſcźi ßwědczitej. Do jaſtwa w Hagenowje wóndano 22 lět ſtaru holzu pſchiwjedźechu, kotraž je ßwoje dźěczo ſkónzowała. Potajnje porodźiwſchi běſche wona dźěczatko k ßwinjom cźißnuła, kotrež wbohe ſtworjeńczko ſežrachu. — W Lauenburgu nad Łobjom jedyn dźěkacźeŕ ßwoju macź, kotruž běſche dotal żiwił, na karje na poliziju pſchiwjeſe, wo to proſcho, ſo bychu macź do khudeje khěże wſali. Dokelž běſche ßo ſtara żona wobaraka, běſche ju ßyn na karu pſchiwjaſał. To běſche ßebi wboha żona tak k wutrobje wſaka, ſo w khudej khěži ſkhori a wumrje.

* Jedyn kubleŕ w Cźechach nahle wowrótniwſchi wóndano ßwojej dźěſcźi, 3 a 4 lěta ſtarej, ſa noſy ſhrabnu a jej ſ hłowu wjazy krócź wo kamjenje wrjeßnu. Jene dźěczo bórſy na to wumrje, druhe je ßmjercźi bliſko. Kublerjowa żona wuſtrózana ſ woknom won ſkocźi; tſecźe dźěczo, 7 lět ſtary hólczk, běſche runje w ſchuli a na to waſchnje ſrudnemu dóńtej wucźeknu. Kubleŕ běſche hižo loni wrótny pobył; ale jeho někotre měßazy w hojerni ſa wrótnych pomėwſchi běchu jeho tam jako wuſtrowjeneho ſaßo puſchcźili. Wot toho cźaßa ßo pola njeho niczo pokaſało njeběſche, ſchtož by na duchownu khoroſcź pokaſowało, doniż wón wóndano ſaßo nahle ſkhori a wobžarujomny njeſkutk dokonja.

* Leonda, amerikanſka ſkludźerka lawow, w Antwerpenje kóżdy wjeczor ßwoje ſchěſcź ſkludźenych lawow pokaſowaſche. Runjež běſche ju hakle pſched něſchto njedźelemi pſchi tajkej kekliji jedyn law lohzy ſranił, wona tola jeniczzy ſ kſchudom w ruzy do klětki khodźeſche. Tak běſche też 24. wulkeho rózka. Lědma pak běſche wona do klětki ſtupiła, jedyn law na nju ſlecźa, ju ſa prawu ruku hrabnu a jej ruku hacź na kóſcź roſtorha. Kſchiczo ßo Leonda podklaknu, a bórſy ßo dno klětki ſ jeje krwju cźerwjenjeſche. Spóſnawſchi pak, w kajkim ſtraſche je, ßo ſmużita żónſka tola ſhraba a ſ pomozu ßwojich ludźi, kotſiž jej na pomoz pſchiběżachu, klětku wopuſchczi. Pſchihladowarſtwo běſche wotmjelknuło. S klětki ſtupiwſchi ßo Leonda k ludej wobroczi a hiſchcźe ſajakota: „to dale niczo njeje!"; potom pak do womory padźe. Hdyž běchu ju won donjeßli, lěkarjo wuprajichu, ſo je Leonda na ßmjercź, dokelž je ßama kóſcź ruki wobſchkodźena.

* Do Bahije je 1. februara franzowſka łódź „Ulyſſi" ſ dźělom mużſtwa jendźelſkeje łódże „Kapundy" pſchijěła, kotruž je na morju njeſnata parna łódź pſchejěła. Łódź „Kapunda" je ßo pſchi tym na dno ponuriła, a 360 cźlowjekow je pſchi tym żiwjenje ſhubiło. Łódź je 11. januara London wopuſchczíwſchi ſ wucźahowarjemi do Awſtraliſkeje wotjěła.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi je njedźelu Sexagesima němska spowjedź a prědowanje.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Jurij Koplanski, kubleŕ w Wětenźy, ſ Marju Běrkez w Kelnje.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Reinhold Alwin, Jana Augusta Heidy, młynka w Brěſowje, ß. — Hana Lejna, Jana Sommera, dźěłaćerja w Delnjej Kinje, dź. — Hana Klara, Jana Augusta Petricha, dźěłaćerja na Židowje, dź. — Lejna Martha, Jana Ernsta Kühny, maſchinſkeho ſamkarja na Židowje, dź. — Hana Martha, njemandź. dź. na Židowje.

Katholska zyrkej: Joſef Khorla, Jana Jurja Bělki, wuměnkarja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 28. januara: Guſtav Wylem Barthel, dźěłaćeŕ na Židowje, 29 l. 11 m. 19 d. — 30. Hermann Rudolf, Ernſta Wylema Mauermanna, khěžerja a fabrikſkeho dźěłaćerja w Dobruſchi, ß., 1 m. 23 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyſchinje

29. januara 1887.

Žitowy dowos: 2895 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacž mk.	Na burſy hacž np.
Pšeńca . . . . . běła	8	45	8	69	8	24	8	59
" . . . . . žołta	7	74	8	16	7	60	8	9
Rožka	6	54	6	77	6	58	6	81
Jećmjeń	6	52	6	66	6	41	6	71
Wowß . . . . . 50 kilogr.	5	70	5	90	—	—	—	—
Hroch	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	1	70	2	—	—	—	—	—
Pšeńcžna muka 50 " . . .	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka . 50 " . . .	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 " . . .	3	—	3	20	—	—	—	—
Sklóma . . 600 " . . .	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 515 ſchtuk, ſchtuka . .	10	—	21	—	—	—	—	—
Pšeńcžne wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby	4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. družiny 55—58 mk., 2. družiny 45—48, 3. družiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 40—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncźe rěſneje wahi.

Wjedro w Londonje 4. februara: Pomrocźene.

15,000 mk., 2400 mk. a 1200 mk. ßu trajnje po 4—4½ % na hypotheku zyke abo dźělene nětko abo poſdźiſcho wupožcźicź pſches

Emila Frödu w Budyſchinje pſchi rybowych wrótkach 10.

Konje na pſchedań.

Na knježim dworje w Łuſy ßu hnydom na pſchedań:

2 konjej do dźěła,
1 jěſdny kóń a do wosa,
1 ſchtyrilětny kóń do łohkeho cźehnjenja.

C. Brühl.

Běrny na pſchedań.

W měßazu februaru a měrzu ſ wuwſacźom ßrjedy a ßoboty kóždy cźaß zentnaŕ po 1 mk. 20 np.

C. Graſer w Bukojnje.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaćizńach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Hlowonz,

najkmanſcha roſtlina k ſakoženju žiwych płotow, 1000 po 25 hacž 45 np., kaž tež khójnowe, ſchmrěkowe, jědlowe a ſchkowronczo-drjewowe roſtliny, kaž tež wſchě kerki k wupyſchenju ſahrodow porucza

H. Buhler,

hajnik ſw. ßłužby a ſchtomownik w Borſchczi pola Delnjeje Wólſchiny.

Rožowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len, kaž tež **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyſchſchich płaćizńach

mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach.

Khoſej paleny!

Karlowarſke měſchenje

punt po 1. — mk.,
" " 1. 20 "
" " 1. 40 "
" " 1. 60 "
" " 1. 80 "

porucza jako něſchto jara wubjerne

Guſtav Poſer

na jerjowej haßy.

Póndźelu 7. februara

wupſchedawanje

draſtnych tkaninow po tunich płaćizńach.

August Grützner.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 8. februara t. l.

maja ßo na tachantſkim rewěrje w **Pſchiwćizach** dołhe hromady liſćoweho drjewa a někotre brěſowe a woßyzowe wužitkowe kruchi pod wuměnjenjemi, prjedy woſſjewjomnymi, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoćzatk dopołdnja w 10 hodźinach w drjewniſchcźu pſchi Maleſchanſkich mjeſach.

W Pſchiwćizach, 1. februara 1887.

Hajniſke ſarjadniſtwo.
W ſ. **Hänel.**

Drjewowa awkzija

na Njeßwaćilſkim rewěrje w Koblizach.

Wutoru 8. februara 1887 dopołdnja w 10 hodźinach ma ßo

15 khójnowych ſchtomow, 16/23 cm ßrjedźn. tołſtoſće, 7/8 m dołhich,
12 " klozow, 19/27 cm hornjeje " 3,5/4,5 m "
100 " ryhelow, 10/15 cm " " 4/5 m "
110 " žerdźow, 10/12 cm delnjeje " 7/8 m "
30 rm. khójnowych palnych ſchćěpow,
24 " " kuleczkow,
100 " " pjeńkow,
346 " khójnoweje walcźiny,
18 khójnowych dołhich hromadow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna w drjewniſchcźu wotdźělenja 3a pſchi Běłokhołmcźanſkim pucźu.

A. Schieber, rewěrſki hajnik.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 8. februara ma ßo na **Łutobcźanſkim rewěrje** dźělba ſtejazeho dołheho a ßylneho khójnoweho drjewa po łoßach na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Tſećzina ßadźenych pjenjes ma ßo hnydom ſapłacźicź. Sapoćzatk rano w 9 hodźinach pſchi wjerbowej horje na pucźu bjes knježej zyhelniczu a Wulko-Dubrawſkej dróhu.

W Łutobcźu, 30. januara 1887. **Kreczmaŕ,** hajnik.

Drjewowa awkzija

na Drobjanſkim rewěrje.

Wutoru 8. februara t. l. ma ßo

150 ßuchich dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoćzatk dopołdnja ½10 hodźin w wulkej huſcźinje na Łomſcźanſko-Pßowjanſkej ſchcźeżzy.

W Minakale, 31. januara 1887.

Hrabinſka ſ Einſiedelſka inſpekzija.

Drjewowa awkzija

na Hrodźiſchcźanſkim rewěrje.

Póndźelu 14. februara t. l. ma ßo

50 wulěßowanych ßuchich hromadow (wětrowy ſlemk)

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna dopołdnja w 10 hodźinach pſchi kolu w ſadnich kerkach.

J. Wiedemann.

Drjewowa awkzija: 8. februara dopołdnja w 10 hodź. w Huſzy. — 10. februara na dróſy bjes Porſchizami a Nadźanezami. — 11. februara na dróſy ſady Cźelchowa.

Drjewowa awkzija.

Pónd̓elu 7. februara 1887 ma ſo na **Wutolczanſkim revěrje** 10 brěſowych a ſchkowronczo-drjewowych dołhich hromadow a 60 khójnowych dołhich hromadow, bjes nimi też płotowe ryhele, wot 9 hodźin na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Drjewowa awkzija.

Na Cźichonjanſkim a Libochowſkim revěrje budźe ſo **ſrjedu 9. februara t. l.**

150 twjerdych dołhich hromadow,
22 metrow brěſowych ſchćěpow,
5 metrow dubowych ſchćěpow,
12 metrow khójnowych ſchćěpow,
7 hromadow pjeńkow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodźinach pola Nowych Cźichońz, hdźež ſo wuměnjenja woſſewja.

Hajnk.

Möblowy magazin

Pawoła Scholty

na garbarſkej haßy 8

porucza ßwój ſkład trajnje a derje dźěłanych **möblow,** kaž też **ſcźinowe ſtoły** w wſchelakich druźinach po mózno tunich płaczíſnach.

Khofej

w wulkim wubjerku

po najtuniſchich płaczíſnach porucza

Richard Neumann.

Khofej paleny najlěpſchi a hódny punt po 110—200 np.,
khofej ſeleny hódny a derje ßkodźazy punt po 90—160 np.,
zokor w pokrutach punt po 30 hacź 35 np.,
zokor kuſkaty a drobny punt po 27—32 np.,
jerje rjane wulke tucźne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
rajß punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,
petrolej najlěpſcha twora punt po 13 np.,
ſyrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,
ßlowki wulki ßkódki nowy płód punt po 28—30 np.,
roskrate jabłuka amerikanſke punt po 28 np.,
udle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,
jerje ßuſchene a mariněrowane,
zitronat a **apfelſiny,**
runklizowe ßymjo hižo nětko na ſkładze,
zigary, 100 hižo po 160 np.,
wſchě **ßkódke palenzy** liter po 40 np., pſchi wotewſaczu wjazy litrow po 35 np.,
cźiſty palenz liter po 14 a 16 np.

porucza

Carl Noack na žitnej haßy.

Mydłarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36	„
zołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
zołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczíſnje.

Tykanzowu muku ſe ſeńſkich worjechow

po Pomorczańſkim pſchepytanju 55,53 % proteina a tuka mějazu poručataj

Baldeweg & Sachse pſchi žitnych wikach.

Emil Wehrle na jerjowej haßy

porucza 6/4 ſchěroke **tkaniny k ßukńjam** (tołſta wołma) w rjanych muſtrach ſtary łóhcź po 30 np., **kalmuk** po 30 np., **koſchlazy barchent** po 16 np., **zychi, wupjerki, kholowowe tkaniny** w nowych muſtrach w wulkim wubjerku, **poczehńjenja ſa pjeſſe** po 25 np., **cźorny kaſchemĕr** po ſtarych płaczíſnach.

Cźornu židu

k njewjeſcźińſkej draſcźe,

jara dobru tworu, porucza po tunich płaczíſnach

H. Kayser na žitnej haßy.

K ſchcźíſnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoſcźenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaczíſnach poručamoj.

Ginzel & Ritscher,

deſtilazija na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Rubiſchcźa na hłowu a kapotty

ßo pſches płokanje a barbjenje kaž nowe ſdźěłaja w

W. Kellingez barbjerni a chemiſkej płokarni

pſchi žitnych wikach w Budyſchinje.

Jara dobre drańne tkaniny

woßebje cźiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczíſny ſpodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcźa.

Kaſchcźowy magazin

Pawoła Scholty

na garbarſkej haßy 8

ßo pſchi potrjebje porucza.

Wſchě druźiny cźrjewow

k dźěłanju kołbaßy

porucza pſchedawarńja cźrjewow

A. Eisslera

na žitnych wikach 16.

Lama

rjane muſtry, 9/4 ſchěroka,

ſa cźiſtu wołmu rukujo,

pſchedawam wot nětka

ſtary łóhcź po jenoż 80 np.

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

Turkowſke ßłowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu doſtacź, porucza hiſchcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoſchcźu, deſtillazija najlěpſchich likěrow.

Cźorny kaſchemĕr

jenoż cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płaczíſnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Ssuſcheny połcź wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pſchi 10 puntach po 65 np., ßyry połcź po 60 np., ßadleſchcźo po 60 np., ſchkrjeny kój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucźnu běłu kołbaßu po 70 np., druhu druźinu po 60 np. porucza

Otto Pötſchke,

Jerje

rjane tucźne ryby

porucza po tunich płaczíſnach

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßkódki a cźiſcźe ßkodźazy, poručataj

Ginzel & Ritſcher

na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,

15 ſchtuk po 50 a 60 np.,

porucza ſa jara płaczíſny hódne

Gustav Poser.

Butra!

Měſchanu butru,
lutowanſku butru

w bowach a wuwaženu, najlěpſche druźiny, porucza wot cźerſtweje poßyłki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Khofej

wot najtuniſchich hacź do najlěpſchich druźinow, jara derje ßkodźazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Koſaze, naſymſke, cźelaze, howjaſe, ſajecźe, korniklaze koże kupuje pſchezo po najwyſchſchich płaczíſnach

Heinrich Lange

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

A. Mager

na ßerbſkej haßy

pſchedawa a porjedźa **cźaßniki** derje a tunjo.

Heinrich Mickan w Budyschinje

na bohatej haßy pschi wěži,

fabrika a skład dźěłanych kwětkow, lopjenow a pjerow k wupyschenju.

Cžesćenym Serbam w Budyschinje a wokolnosći poručam swój wulki wubjerk jara woßobnych a snadnych klobukowych kwětkow, pjerow k wupyschenju, bukety sa zyrkej, njewjesty a kmótsjenje hižo po 75 np. s manschetu.

Dale balske kwětki, bukety k pschityknjenju, wěnzy sa njewjesty, narodny dźeń a na row, toho runja palmowe hakosy, puzaki atd. atd. s papjery, tkaniny, też se skota a sćěbra, a selenu myrthu pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju poručam.

Wězy, kotrež na składze njejßu, ßo na žadanje hnydom dźěłaju. Płacźisny ßu najnižsche fabrikske płacźisny, ale twjerde.

Kolonialtworowe a spiritnosowe khlamy
Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach

poručeja swojim cžesćenym wotebjerarjam:

khosej njepaleny, sylnje a derje skodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khosej 2. druźiny, punt po 86 np., hischcže derjeßkodźazy,
khosej paleny, sylny a derjeßkodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khosej paleny 2. druźiny punt po 100—110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje skódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpschu druźinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

Sslowki

porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Měschanu butru

wubjernje dobru punt po 58 np. porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

ff. Frankfurtsku margarinsku butru

porucza tunjo

A. E. Joba na Židowje.

Ratarske towarstwo w Bukezach.

Pónděłu 7. februara poßedźenje. Na wjelestronske žadanje budże knjes hamtski skótny lěkar **Walther** s **Budyschina** wo **kowanju koni** pschednoschecź, a ßo woßebje knjeza kowarjo k pschednoschkej pscheproschuja. Sapoczatk ½6 hodźin.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev.-luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 13. małeho rózka, popołdnju w 2 hodźinomaj w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Młodzi ludźo

něhdże 20lětni ßo na hornczerstwo wuwucża a dostanu trajne dźěło w **Margareczinej hěcze** pola Měrkowa.

H. Schomburg.

Pschi wyßokej msdźe ßo pytaju wotrocźzy, ßrěnkojo, wolazy, khěžne, hródźne a mlokowe dźowki wot pschistajazeje žony **Heynoldoweje.**

Rólny pohoncź

ßo hnydom pyta na knjezim dworje w Wutokczizach.

Kowarski, kotryž je hakle s wucźby, dźěło dostanje. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Sa swoje materialtworowe a destillazijske khlamy k jutram

wuczobnika

pytam.

Hermann Kunack

w Budyschinje na bohatej haßy.

Wuczobnik.

Hólz, serbskeje rěcze mózny, syn sprawneju starscheju, ßo jako wucźobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera

na wulkej bratrowskej haßy 6.

Tyscherski, dobry dźěłacźer, dostanje trajaze dźěło pola tyscherja **Jurja Patoki** w Njeßwacźidle.

Wuczobnik pytany.

Sa swoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k jutram serbskeje rěcze mózneho wuczobnika s dobrej schulskej wucźbu pytam.

Herrmann Gruhl

s napschecźa theatra.

Sa swoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej

pschi žitnych wikach.

Wuczobnik pytany.

Sa swoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wucźobnika pytam.

Moritz Mjerwa

pschi mjaßowym torhoschcźu.

Wuczobnik pytany.

Sa swoje materialtworowe a destillazijske khlamy k jutram wucźobnika pytam.

Ad. Rämsch.

Hólcźez, kotryž chze pjekarstwo nawuknucź, móże jutry do wucźby stupicź pola pjekarskeho mischtra **L. Ullricha** na bohatej haßy.

Tyscherskeho wuczobnika

pyta **Rudolf Jahnauer** na kotołskej haßy 18.

Hólcźez, kotryž chze pjekarstwo nawuknucź, móże mésto dostacź pola **Ernsta Schützy,** pjekarskeho mischtra na snutskownej lawskej haßy 3.

Schewskeho wuczobnika pyta **Emil Riethus** pschi mjaßowych jědkach cžißko 4.

Hólcźez, kotryž chze pjekarstwo nawuknucź, móże jutry do wucźby stupicź pola **Eduarda Boitza,** pjekarskeho mischtra na Židowje.

Lubym přećelam a znatym wozjewjamoj, zo je namaj Bóh luby Knjez 13./27. jan. strowu dźowčičku wobradźił.

W Nižnim Nowgorodźe.

Jan E. Holan,
Róženka Holanowa
rodź. **Nowotnec.**

Próstwa sa khude ßyrotki.

Wopomnik na row

mlodeju mandźelskeju

Augusta Petermana a Hany Petermanki

w Mjeschizach,

wumrjeschtaj 1886, wobaj 36 lět staraj.

Hdyž schtomy rjenje sakcźěwachu
We sandźenym wschak nalěcźu,
Pjecź dźěcźi s nanom žałosćachu
Wo lubu macźeř, mandźelsku;
Hdźež wbohe dźěcźo najmłódsche
Pol léta lědma stare bě.
Nětk ßwoje dźěcźi podawajo
Do dźěda, wowki luboscże,
Tón nan, wschě mozy napinajo,
We Budyschinje dźěłasche;
Pak kóždu ßrjedu, ßobotu
Porjadnje pschidźe do domu.
Też wjeczor ßrjedy psched hodami
Bě luby dompucź nastupił,
Bjes naschej wßu a Schekezami
Sso w wulkim ßněju sabludźił;
Wón zyle blisko naschej' wßy
Bu namakany smjersnjeny.
Dźeń Boži rano, hdyž wschě dźěcźi
Se sradowanjom wyskachu,
Dha tute wobžaromne dźěcźi
Najhórsche žłsły płakachu:
Drje schtomik tu ßo ßwěcźesche,
Pschi nim pak srudnosću knjezesche.
H'schcże strowy běsche pschihotował
Nan schtomik a jón wupyschił,
Bě wschelke dary nakupował,
So ßyrotki by swježelił;
Hdźež jeho morwoh' nam'kachu,
Też tute dary ležachu. —
Dha spitaj derje, lubowanaj,
O nano! macże! — mandźelskaj;
We jenym lěcze wotwołanaj,
Staj jenu staroscź dozpitaj. —
Hlaj, junu ranje saßwita,
Hdźež Bóh naß saßo sjenocża.

Tak tute khude, małe dźěcźi
Nětk nana, macźeř nimaju,
A tola, kaž wschě dźěcźi w ßwěcźi,
Też wotcźehnjenja trjebaju.
Dźěd s wowku, kiž je hladataj,
Staj staraj — husto cźerpitaj.
O ßerbšzy bratija, tu ßo sticźi
Nam składnoscź, cźinicź dobrotu;
Ssy samožity — snadź bjes dźěcźi,
Ach, spomń na khudu ßyrotku.
Redakzija we luboscźi
Chze pschijecź też dar najmjeńschi.
Tak budże nuły wotpomhane,
Kiž hrosy tutym ßyrotkam;
Te dary budża lubowane
Wot sbóžnika, kaž praji ßam:
„Hdyž dobrotu wy cźinicże
Tym mólcźkim, to mi cźinicże."
Mat. 25, 40.

H. P. s Mjeschiz.

Wyßokodostojnemu knjesej diakonußej **Handrikej** pschi Michałskej zyrkwi ßo sa rjane natwarjaze prědowanje, tsecźu njedźelu po tsjoch kralach wot njeho dźerżane, najwutrobnischi dźak wupraja wot

wjele ßerbskich dźakownych kemscherjow.

Za nadobne wopokazma luboscźiweho a počesćowaceho dźělbranja při smjerći a pohrjebje našeho njeboheho mandźelskeho, nana, bratra a swaka wuprajamy wšitkim **najnutrniši a najpodwólniši dźak.**

W Radworju, Worklecach a Budyšinje.

Hórnikecy.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 7. **Sobotu 12. februara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho kralowsku wyšokosćz, sakskeho wójwodu Bjedricha Augusta, je w bliskosćzi wšy Roda lohka njehoda podeschka. Hdyž wón jako wjednik offizěrskeje patrouille psches polo jěchasche, šo jeho kóń na hładkim městnje wušuže. Pschi tym prynz s konja padże, a hacž runje šo sašo na njeho sběhnu, dha jemu tola dla kakazeje bolosćze w ramjenju mózno njebě, šo na konju do garnisony wrócźicź. Duž dyrbjachu prynza s wosom domoj dowjesćz. Regimentowy lěkaŕ, kotryž hnydom bolaze ramjo pschepyta, namaka, so je jenož sćzischćzane, a so budże šo prynz 8—10 dnjow šlužby wostajicź dyrbjecź.

— Zentrum je do njelubeje wuskosćze psches list pschischoł, kotryž je bamžowy statny sekretaŕ kardinal Jakobini bamžowemu pósłanzej w Mnichowje pósłał. Bamž w tutym lisćze praji, so cžaš sa rospuschćzenje zentrumskeje strony hischćze pschischoł njeje, dokelž dyrbja šo hischćze wótrosćze mejskich sakonjow wotstronicź. Tež w druhim nastupanju móhła katholska parlamentariska strona wužitna bycź. Bamž saškužby zentrumskeje strony pschipósnawa a jejnu politisku šwobodu pschikrótschicź nochze. Pschihłošowanje k wójskowej pschedkosy pak bamž politiskich a moraliskich pschicžinow dla porucža. Najprjódzy by šo psches to dalschi nastork k wotstronjenju mejskich sakonjow dał a dale by bamž psches zentrumsku stronu sa wukhowanje měra skutkował. Skónczńje by šo zentrum s khěžorom a s wjerchom Bismarkom sdobrił a poměry bjes bamžom a němskim khěžorstwom polěpschił, psches cžož bychu šo powschitkowne katholske interešy špěchowałe. Tutych pschicžinow dla je bamž zentrumskej stronje radźił, so by wójskowu pschedkohu pschijała. — W shromadźisnje, wot zentrumskeje strony njedźelu do Kölna powołaneje, wjednik zentrumskeje strony, Windhorst, w nastupanju tutoho pišma praji, so šo zentrum nad tajkim pschipósnacźom wježeli, wošebje toho dla, dokelž šo w nim nusnosćz dalscheho wobstacźa zentrumskeje strony wobkrucźa a šo pschipósnawa, so šmě šo zentrum w šwětnych należnosćzach po šwojim pscheštwědčenju složowacź. Hdyž je šebi bamž pschał, so by šo wójskowa pschedkoha pschijała, šu jeho k tomu směrne pschicžiny pohnuke. Zentrum budźische rad bamžowe žadanje dopjelnił, hdy budźische šo s tym wobstacźe tuteje strony njewoprowało. Windhorst bamža sa wujednarja bjes khěžorstwo-šejmskej wjetschinu a knježerstwom porucži. Hacž je wójnski strach abo niz, na tole praschenje móže Bismark najlěpje wotmolwicź. — Tak Windhorst Jakobiniowy list wukožuje, tola hinak wo nim mnohi němszy biskopja myšla. Limburgski biskop je na pschikład šwojemu podstajenemu duchownstwu sakasał, šo pschi wólbnej agitaziji pschecźiwo wójskowej pschedkosy wobdźělicź. Nowowuswolenym šobustawam zentrumskeje strony šo pocźežicź nješmě, šo po žadanju, w Jakobiniowym lisćze wuprajenym, složowacź.

— Na sdacźe je powschitkowna politiska napjatosćz w Europje něschto popuschćzika, tola khutnosćz a njewěstosćz wobstejnosćzow šo hischćze s tym pomjeńschika njeje. Wschě europiske staty, make kaž wulke, poślednje šwoje mozy napinaju, so bychu hotowe byle, hdyž šo s cžorneje wójnskeje mróczele, nad Europuležazeje, sabłysknje. Němske knježerstwo drje šebi wschu mózu prózu dawa, so by hrožazy strach wotstronik, tak so šměmy šo nadźecź, so šo měr wukhowa, tola pschezo sašo dyrbi šo na to pokasacź, so šo toho dla psche wěscźi cžuc nješměmy. Na rěcže a rosestajenja wjerscha Bismarka a pólneho marschala Moltki dyrbi šo wjazy važnosćze klasćz, hacž na wukoženja nowin a na spadowaze abo šo sběhaze kurśy na bursy. Pokasanje na strachi mózneje wójny, pische „Politiska korrespondenza“ s Barlina, je w tutym wokomiku bóle k radźenju, hacž sakolebanje do měra a wěstosćze; pschetož bjes dwěla je mózmosćz wójny bliska. Wjetschina franzowskeho luda a nětcźiske knježerstwo stej měrniwej, tola wjerch Bismark je hižo na to pokasał, so je mjeńschina luda, kotraž wójnu sapocźnje. Nahle pschestacźe wójnskeje agitazije w franzowskich nowinach maja w Barlinje jenož sa nakhwilny měr. Scźěhwki 16 lětneje agitazije njedadźa šo psches dwěnjedźelske mjelcźenje podtłocźicź. Hłowne wotmyšlenje Němskeje šo na to měri, so by šebi wobstej šwojeho wobšedźeństwa sdźerźała, a jenož nusowana budże wona k jeho sakitanju k bróni pschimnucź. Schtóž chze w Franzowskej měr měcź, dyrbi franzowskemu ludej rjec, so dyrbi šo wotpohladanjow na sašopostajenje mjesow, kajkež šu do 1871 byle, wostajicź. S tutoho dypka praschenje wukhadźa: Hacž wójna abo měr, a wschě wójnske pschihoty, kotrež šo w tu khwilu w Němzach stawaju, šu pschihoty sa tule mózmosćz.

— Kaž njemdrje šu tež hacž dotal w wólbnych cžašach jenotliwe strony na šo srasyke, krej šo pschi tym hischćze ženje pschelaka njebě. Pschi nětcźischich wólbach je šo to Bohu žel stako. Pschi roswjasanju sozialdemokratiskeje wólbneje shromadźisny w Schćzećinje je šo jedyn dźěłacźeŕ morił. Hdyž polizajski sastojnik pschikasa salu wopuschćzicź, shromadźeni sozialdemokratojo s halekowanjom wotmolwichu. Piwowe schkleńzy šo wot nich s hromadami na město mjetachu, hdźež policistojo stejachu. Na to šo 3000 muži šyhna cźrjóda s dźiwim khwatkom k durjam cźischćzesche a hdyž bě sal wopuschćzika, sapocźachu wot wonka s kamjenjemi, wot bliskeho nowotwara pschinješenymi, salowe wokna a durje rosbiwacź. Po dlěschim cźašu wotdźělenje wójska pschińdże a 20 muži šo s natyknjenym tešakom do cźrjódy da. Pschi tym bu jedyn dźěłacźeŕ k wutrobje kłóty a hnydom wumrje. Wjele druhich sozialdemokratow šo cźežko srani.

Italska. Porażka italskeho wójska pola Maśawy je s pschicžinu była, so italski minister swonkownych należnosćzow, Robilant, a zyke Depretisowe ministerstwo wotstupi. Ssejm drje je ministerstwu 5 millijardow lirow k wójnskej expediziji pschecźiwo Abešiniskim pschisłwolił, tola jemu žadane dowěrjenje wuprajił njeje. Duž ministerstwo se šlužby stupi. Knježerstwo chze tak dołho hacž mózno Maśawu dźerźecź, hacž runje tole město šame bjes pschimjesowazych krajinow Italskej žaneho wužitka pschinjesecź njemóže. Na dobycźe sadnich krajinow pak šebi Italszy myślicź njemóża, jeli so na to 40,000 muži a pół millijardy lirow važicź nochzedża. Duž drje budża šo bórsy rosšudźicź dyrbjecź, a jeli so šu mudri, Maśawu wopuschcźa. Wobstejnosćze wójska w Maśawje šu dosćz srudne. Wjednik abešiniskeho wójska, Ras Alula, je šo wodowoda, swonka města leżazeho, mozował; a tak šu Italszy snutska města bjes studnjazeje wody a bychu kónz

wſacź dyrbjeli, njebychu=li ßebi ſ mórſkeje wody piczny wodu pſchihotowacź móhli.

Jendźelſka. W Londonje ßu pak ſaßo ras ſozialdemokratiſke njemëry mëli. Dokelź ßo ſozialdemokratam faklowy cźah ſakaſa, ßo woni wjeczor pod holym njebjom ſhromadźichu, wubichu duzy po puczu nëkotre wukkadne wokna a wobkranuchu wjazore khlamy. Polizija tón krócź porjad bórſy poſtaji a wjetſchu liczbu ſozialdemokratow ſaja.

Pëtr Mlónk †.

Njedźelu 6. makeho rózka wumrje nahle we wërje do ßwojeho Knjeſa zykemu ßerbſkemu ludej ſnaty a wot wſchitkich wulzy lubowany muź a ßerbſki wuſtojny ſpëwar Pëtr Mlónk ſ Dźiwocźiz. Jeho ziwjenje bëſche doſcź czernjojte. W ßwojich mkodych lëtach je wón czeźke czaßy horja a ſrudoby pſchëtracź dyrbjak. Wón ßo 19. mërza 1805 w Zicźenju narodźi, hdźeź bëſche jeho nan Michał Mlónk khëżeŕ a czëßla; macź rëkaſche Herta a bë rodźena Ryczerjez ſ Noweje Wßy pola Njeßwaczidła. Jeho dźeczaze lëta trjechichu do wójnſkich czaßow Napoleona I. a w lëcze 1813 dyrbjeſche wón ſe ßwojimaj ſtarſchimaj pſched wojeŕſkim ludom do hór czëkacź, hdźeź mëjeſche wjele nuſy a hłodu czerpicź. Po krótkim ſchulſkim roswucźenju bu wón 1818 w Hodźijſkim Bozim domje konfirmirowany a je potom nëkotre lëta ßłużił. W lëcze 1821 jemu jeho nan tehdomnu robocźanſku ziwnoſcź czißko 3 w Dźiwocźizach kupi, kotruż je hacź do lëta 1867 wobßedźił, tehdy pak ßwojemu ſtarſchemu ßynej pſchepodał a ßam wumjeńk wobcźahnuk. W lëcze 1822 ſtupi wón ſ czeßnej mkodej holzn Hanu rodźenej Bundemanez ſe Zicźenja do ßwjateho mandźelſtwa, kotrez bu ſ woßmimi dźeczimi zohnowane, wot kotrychź ßu hiſchcze 2 ßynaj a 4 dźowki ziwe. — Do lëta 1825 nichtó do wójſka ſtupicź njetrjebaſche, kiź bë woźenjeny, ale tehdy nowy ſakoń wuńdźe, po kotrymz dyrbjeſche kózdy ſtrowy muźſki wojak byczź. Duź tez Pëtra Mlónka do wojakow wſachu a je wón 8 lët w tak mjenowanym leibinfanterieregimencze w Drazdźanach ſtak. To bëchu ſa njeho ſrudne a czeźke czaßy, dokelź bëſche zonu a dźeczi wopuſchczicź dyrbjak. — Hizo wot mkodoſcze mëjeſche wot Boha dar, ſpëwy ſeſtajecź a je to w ßwojich wojeŕſkich lëtach woßebje na nóznej ſtrazi czinik, hdyz na ßwojich lubych doma ſpominaſche a jich Bozemu wobarnowanju poruczeſche.

Tute ſpëwy pak ßu ßo ſ wjetſcha ſhubike. Hakle wot lëta 1848 ßo ſpëwy Pëtra Mlónka ſabyczu pſches wotczíſchczenje w Serbskich Nowinach wutorzechu. Tehdy redaktor Serbskich Nowin njebo J. E. Ssmoleŕ druhdy do hoſczenza k „Tſjom hwëſdam" na Budyſko-Drazdźanſkej drósy lezazeho, pſchikhadźeſche, ſo by ſhromadźiſnu tamniſcheho ßerbſkeho burſkeho towaŕſtwa wopytał. W tutym towaŕſtwje bë Pëtr Mlónk pißmawjedźeŕ a jeho protokole ßo redaktorej toho dla ſtajnje jara derje ſpodobachu, dokelź bëchu w pëknej kcźëjatej ßerbſkej rëczi ſpißane a bëchu huſto doſcź tez pſchihódne ſchtuczki ſapleczene. Duź ßebi redaktor pomyßli, ſo drje by Pëtr Mlónk tez ſpëwy ſa Serbske Nowiny ſpißacź móhł a ßo toho dla na njeho ſ próſtwu wobrocźi, ſo by jemu pſchi ſkładnoſczi nëſchto tajke k wotczíſchczenju póßłał. Pëtr Mlónk po nëkotrym pſchemyßlenju a ſarjekowanju ſkónczńje do toho ſwoli, tola pak ſ tym wumënjenjom, ſo redaktor jeho mjeno pod żadyn jeho ſpëwow ſtajicź njeßmë. Redaktor to tak nëkak na pokojzu ßlubi a tez potom nëkotre ſpëwy bjes mjena wotczíſchczża. Ale jako bëſche Pëtr Mlónk redaktorej ſpëw „Nëtk wjeßelcze ßo Sserbojo!" póßłał, jemu tón pißaſche, ſo by jara wopaki było, hdy by wón dale ßwoju ßwëzu pod kórz ſtajecź a ßwoje mjeno ſamjelczecź chzył, a ſo redaktor toho dla jeho mjeno pſchi wotczíſchczenju woſſiewi. Po nëkotrym wobaranju Pëtr Mlónk do toho ſwoli; wón ſtajeſche ßwój woßebny dar do ßłużby Bozeho ßłowa a je nëkotru ſrudzenu wutrobu troſchtował, nëkotru twjerdu wutrobu ſmjehcził. S daloka a ſchëroka pſchikhadźachu k njemu a żadachu jeho ſpëwy. Daloko a ſchëroko bëſche wón lubowany a jeho mjeno czeſczene. Wyßozy wucźeni a ſpëwa wuſtojni knjeża ßu jeho ſpëwam najwjetſchu khwalbu dawali. Hiſchcze pſched krótkim je jedyn bjes nimi Mlónka wo dowolnoſcź proßył, ſo ßmëł nëkotre jeho khërluſchow do jendźelſkeje rëcze pſchełożicź. Wón je ßebi, hacź runjez bëſche khudy, w ßerbſkim ludu rjeńſchi pomnik ſtajił, hacź je to żanemu na kubłach bohatemu mózno a jeho mjeno woſtanje ſapißane ſ pißmikami najwjetſcheho dźaka do wutrobow wſchëch pobożnych Sserbow.

Hdyz bëſche ßebi huſto żadał, ſo jeho Bóh njeby na żane dołhe khorokożo położił, je ßo to wußłyſchało. Sańdźenu njedźelu bëſche pſchi khowanju dźeſcźa w Małej Borſchczi na żadanje khërluſch wuſpëwał a ſ pſchewodźerjemi ſa kaſchczom ßo na pucź do Hodźija podał, duź padźe pſched Praſkowom na hórzy wot Bożeje ruczki ſajaty a wudycha ſ dobom.

Sańdźenu ßrjedu bu ſ wotproſchenjom domach a zykym cźëlnym prëdowanjom khowany. Wjele ſnatych a pſchecźelow bëſche ßo ſeſchło, jemu poßledniu cźeſcź wopokaſacź. Pſchi rowje dźerżeſche mëſtopſchedßyda ßerbſkeho duchownſtwa knjes faraŕ Jakub ſ Njeßwaczidła, kiź bëſche ßo k tomu do Hodźija podał, na podkożku pſalma 40, 4 rëcź, w kotrejź njebocźiczkemu ſ hnutymi ßkowami dźak ſa jeho pożohnowane ßerbſke ſpëwanje do rowa da.

Njech wotpocźuje w mërje. Bóh ßwojeho wotrocźka ſbudźi a jemu mëſto w Bożim raju ſpożczi. Sſerbſki lud pak żaruje wo jeneho jeho najßwërniſchich, najwobdarjeniſchich a najpobożniſchich ſtawow. Sſerbſki lud pak budźe jeho mjeno dale czeſczicź a budźe ßo dale wokſchewjecź na jeho kraßnych a wutrobnych khërluſchach.

Sswojej ſaßadźe, ſo dyrbja jeho ſpëwy Bohu k czeſczi a Sſerbam k wuzitku poßwjecźene byczź, je Pëtr Mlónk hacź do ßwojeje ßmjercze ßwërny woſtał. Wo tym ßwëdczi tez jeho poßledni khërluſch, kotryź je wón dźeń do ßwojeje ßmjercze w redakziji Serb. Nowin hiſchcze poknje ſtrowy ßam wotedał, a kotryź tu ſ hnutej wutrobu jako jeho poßledni dar wotczíſchczimy.

Bóh je luboſcź.

Mój Jeſuß moju ſbóżnoſcź żada,
Haj ſbóżnoſcź kózdoh' hrëſchnika,
To je ta wëczna bójſka hnada,
So hrëſchnikow tez lubo ma;
Niż hrëch — në, toho hrëſchnika
Mój luby ſbóżnik lubo ma.
Duź pſchińdze wón po Wótza radze
Sa hrëſchnikow tu do ßwëta,
So by jich ſaßo pſchinjeßł k hnadze
A k ſbóżnoſczi tam do njebja;
S tym najlëpje ßo pokaſa
Ta wulka luboſcź Jeſußa.
O, kajki troſcht! o, kajke ſboże
Sa kózdoh' khudoh' hrëſchnika,
Nëtk ßamo tez tón ſlóſtnik móze
Pſches krwawnu ßmjercź toh' ſbóżnika,
Hdyz czini wërnu pokutu,
Tam ſbóżnoſcź doſtacź pſches hnadu.
Wón na wſchëch puczach pyta jeho,
A pſchede wſchëm, hdyz na ſlych je,
A jeho ſ pucza ſchërokeho
Na wuſki puczik pſchiwjeſcź chze;
Pſches luboſcź, kaz pſches khoſtanje
Joh' k ßebi wabi wobſtajnje.
Haj, Bóh je luboſcź! lubowaſche
Tu kózdoh' hrëſchnoh' człowieka,
Duź ßwojom' lubom' Ssynej daſche
Sſo narodźicź k nam do ßwëta,
Kiź woda mrëjo na ſchizu
Tym czwilerjam wſcho ſ luboſczu.
To njeßmë naß pak nikoh' molicź
Ta wulka luboſcź Jeſußa,
So toho dla chzył ßnano ſwolicź
Do bjesbóżneho ziwjenja;
Në, Boże dołhoczakanje
To ſe ßmjercźu nam k kónzej dże.
Ta Boża wulka luboſcź ke mni
Płodź luboſcź k ßobuczłowjekam,
A pſchede wſchëm, ſo ja tez we mni
K tym njepſchecźelam luboſcź mam,
Niż jeno, ſo jich lubuju,
Në, jim tez czinju dobrotu.
To drje je to najczeźiſche w ßwëczi,
Czin'cź njepſchecźelej dobrotu,
A jeno wërne Boże dźëczi
To móża czinicź ſ luboſczu,
So njepſchecźela lubuja
A ſtóſcź ſe ſtóſczu njepłacza.
Haj, wodawajmy, dha wſchak budźe
Tez nam naſch hrëch wſchón wodaty,
Kaz my tu kózdy dźeń a wſchudźe
We „wótczenaſchu" proßymy;
Kak chzyli my pak bliżſchemu
Nëtk ſapłacźicź ſtóſcź ſe ſtóſczu?
Duź, Bożo, daj, ſo wodawamy
Wſchëm, kotſiż kſchiwdu czinja nam,
Dha Bóh te hrëchi, kotrez mamy,
Tez ſ hnady budźe wodacź nam,
Hdyz my we wërnej pokucze
Joh' proß'my w horzej modlitwje.

Pëtr Mlónk.

Wjeczenje je moje, ja chzu ſapłacźicź.

(Pokracźowanje.)

Tu woßrjedź żadławeje mëſcheńzy woßebje ßylny khëżorſki ßwojeho ſpëſchneho konja blisko k boku jeneho mkodeho ulanſkeho offizëra pohoni; dokelź kamjeńtne ßwjeczo, pſchi pucźu ſtejaze, wupucź ſaracźi, tutomu mózno niebë, ßwojemu pſchеſcźëharjez twóchnucź. Hizo ſ jeneje rany krwawjo, bë wón ſadźëwany, ßwobodnje ruku trjebacź, ſtrowu pak bë pſchecźiwnik tak ſtłóczik, ſo ßo ſ njej hibnucź njemózeſche. Hizo huſar ßwój mjecź poſbëhnu, ſo by jemu na ulana ſ morjazym wotmachom dele panucź dał. W tymle wokomiku tutón wobliczo wobrocźi a ſ njemdroſczu a ſe ſadwëlnoſczu pſchecźiwnikej do czmoweho wobliczа pohlada. Tola kaz by ducha wuhladał, ſ tajkej hroſu tón na mkodźenza wocźi wudźëraſche a bróń dele puſchczíwſchi wón bjeswólnje krocźel zofnu, offizërej w runej mërje do wobliczа hladajo. Tutón pak, ßwoju ſtrowu ruku ßwobodnu doſtawſchi, ju poſbëhnu a ßwojeho ſtraſchneho pſchecźiwnika ſ mózným ſtorkom ßwojeje hlebije k ſemi podtorże, ſo ßo tón cźeżko ranjeny pódla kamjeńtneho ßwjecźata wali.

Tola tez mkodeho offizëra w tym ßamym wokomiku ſtraſchnje praßnuchu a ſ konja panuwſchi bu wot zoſazych huſarow podteptany a bjes myßlow wón pódla k ßmjercźi ſranjeneho njepſchecźela leżeſche.

Bitwa ßo ſa dźeńßniſchi dźeń pſcheſta; pſchetoz njedźiwajo pſchemozy Awſtriſkich bëchu Pruſzy ſ knjeſom nad bitwiſchczom woſtali.

Pſches dołhe wojowanje na wobĕmaj ſtronomaj ßo pomoz ſakomdźi, kotraž dyrbjeſche ßo mnohim panjenym pſchinjeſcź, a tak ßo wjele hodźin minu, hacź bĕchu wbohich ſranjenych wukhowali. Teź mużej tam pſchi ßwjećźećźu ſmĕrom a bjes pomozy na ſemi leżeſchtaj, hdyž bĕ bitwiny hołk womjelknuł. Młodźenz, kotryž bĕ, jenoź mało ſranjeny, po prawom jenoź pſches pad a pſchejĕchanje myßle ſhubił, ſkónčnje ſe ßwojeho pohłuſchenja wozućźi a hladaſche ſ naſtróżenymaj wočźomaj wokoło ßebje na żadławy wobraz, kotryž bĕ pſched nim wupſcheſtrjeny. W dźiwjej hromadźe brónje, torniſtry, čźapki, wosy a wſchĕ móżne druhe wĕzy brjóźki a pućźe pokrywachu. Konje bjes nimi morwe abo ßłakaże leżachu, a najżadławiſche: morwi abo mrĕjazy čźlowjekojo daloko mĕſtno mordarſkeho wojowanja woſnamjenjachu. A bliſko pódła njeho, kajki żadławy napohlad! Huſar, kotrehoż bĕ ßam ſ konja kłół, w krwi płuwajo jemu k boku leži. Nĕtko, hdyž je bitwa nimo, je teź roſpalitoſcź womjelkła, kotruž wójna ſahori; ſranjeny pódła njeho je čźlowjek kaž kóždy druhi a jako tajki potrĕbny ßmilnoſcźe a pomozy! Młody offizĕr maßa ſa ßwojej bleſchu; wona je hiſchcźe na wĕſtym mĕſtnje, kaž teź płatowe wobalki a lĕkarſka potrjeba, kotreż pſchi ßebi noſcheſche. Kedźbliwje wón žiku ſranjeneho pſchepyta, wona hiſchcźe bije, hdyž teź tak ßłabje, ſo je lĕdma čźućź. S nĕſchto winom na to čźoło a hubu wboheho ſranjeneho womacźa, kapazu ranu w ſchiji wón, tak derje hacź ßo hodźi, ſe ßwojimi płatowymi wobalkami ſawali, a nĕtko wón wodu w bliſkoſcźi wußlĕdźi. Po rukomaj a nohomaj cźeźko ßo wleczo, pſchetoż jeho noha bĕ ſtłóczena a rana na ruzy jara boleſche, wón k wodźe doléše, nacźerpa nĕſchto do ßwojeho blachoweho ßudobja a nĕtko wón njepſcheſtawajo čźoło ranjeneho khłódnjeſche, doniž tón ßłabje cźĕmne wócźko njewotewri. Skónčnje ßo jemu teź myßle wrócźichu, tola ſaßo wón ſ hroſu do woblicźa młodeho offizĕra hladaſche, kotryž bĕ ßo luboſcźiwje nad nim ſkhilił a ßo jeho praſcheſche, kak ßo ma.

„Wy, wy, o mój Bożo!“ wón ſkónčnje ſtonajo wuraſy, „ſcźe ſaßo ſe ßwojeho rowa ſtanuli?“ S hroſu tſchepotajo wón wocźi ſaßo ſańdźeli, tola hnydom jej ſaßo wotewri a hladaſche offizĕrej do woblicźa, kotryž ßobucźućźiwje ſ nowa jeho čźoło maczeſche, ßebi myßlo, ſo fiber myßle wboheho čźlowjeka mucźi.

„Smĕrujcźe ßo, luby towarſcho“, wón pſchi tym ſ ła̧ha praji, „ani wy, ani ja w rowje pobykoj njejßmoj.“

„O, teź jeho hłóß! Jeho miły, proſchazy hłóß! Kaž ßym jón ßłyſchał wo dnjo a w nozy, ſo ßym ſkoro ſe ſadwĕlnoſcźu wowrótnił.“

„Koho dha mĕnicźe, towarſcho? Wo kim rĕcźicźe?“ ßo młodźenz nĕtko pſchipoßłuchajo praſcheſche.

Sranjeny na njeho kaž wo ßnje hladaſche a wobłudniwſchi pſches fibrowe fantaſije potom ſapocźa: „Hacź ßym waß widźał? Njewĕſcźe dha niczo wjazy wo hajnkowni tam w lĕßu, do kotrejež pſched dwĕmaj lĕtomaj w nozy pſchińdźeſchcźe? Scźe hłuboke, čźorne bjesdno ſabyli, do kotrehoż ßym waß ſtorcził? O, wy ſcźe ßo derje wobarali, tola mój mjecź bĕ wótry! Ha! Zadławje čźicho bu tehdy na dobo, doniž čźert njepſchińdźe, tón Franz, kotremuż dyrbjach ßwoje dźĕčźo, ßwoju Marku ſa to pſchedacź! Tola čźoho dla ßo pſchezo ſaßo wrócźećźe, ſo byſchcźe mje čźwilowali? Njejßym hižo doſcź ſa to cźerpił? a moje wbohe dźĕčźo, njeje jeho hubjenſtwo hiſchcźe żana pokuta ſa pſcheſtupjenje jejneho nana? Čźoho dla njewoſtanjećźe w čźichim rowje, do kotrehoż ßym waß pokoźił, hdyž mi żaneho mĕra njewoſtajiſchcźe a ja waß wot tam delka horje donjeßech? Haj, haj, chźyſchcźe mje tam w čźornym ſkaliſchcźu ſdźerżećź, wĕm to derje, a ſkoro by ßo wam to poradźiło, ale ßmilcźe ßo tola ſkónčnje a woſtajcźe mje na pokoj! Schto ſaßo tak hroſnje na mnje hladacźe?“ njeſbożowny ſakſchicźa a ßo poſbĕhnuwſchi chźyſche młodźenza pſchimnucź, tola bjes mozy ßo ſaßo k ſemi ſwjeſe a hłowu kamjeńtnemu ßwjećźećźu ſaprĕwſchi ſ čźicha bórbotaſche: „O mĕr, mĕr! Bożo, wótcźe w njebjeßach, wodaj mi mojeho dźĕſcźa dla!“ Potom wón womjelknu, a ßmjercź jemu pſchinjeße, ſa čźimž bĕ ßo w žiwjenju podarmo bĕdźił, mĕr a pokoj.

Młodźenza hroſa pſchewſa a wón ßwoje wobliczo ſ rukomaj pokry. Żaneho dwĕla njebĕ, wón bĕ runje ßłyſchał, na kak żadławe waſchnje bĕchu jeho nana morili. Wulka podobnoſcź bjes nanom a ßynom bĕ ſranjeneho, w fibrje leżażeho, wobłudźiła, tak ſo ßebi myßleſche, ſo ßo jeho wopor wrócźi. A tale podobnoſcź bĕ teź była, kotraž jeho ruku ſeßłabi, kotruž bĕ hižo poſbĕhnuł, ſo by ſ njej morjazu ranu ſbił, a tak bĕ wón ßam panuł, jako wopor nĕhduſcheho njeſkutka. Se żadławej prawdoſcźu bĕ woßud ſkutkował, kotryž bĕ ßyna ſa wjećźerja nana poſtajił! Ale tamny mordař, o ßmilny Bożo, bĕ nan jeho Marki, jeho tak wutrobnje, bjes pſcheſtacźa lubowaneje nĕhduſcheje njewjeſty! O, nĕtko bĕ tale potajnoſcź wotkryta, żałoſtnje wotkryta! A wona, ſchto bĕ ßo ſ njej ſtało? Bĕſche hiſchcźe wona żiwa, abo bĕ żałoſcź jejne nĕżne cźĕło ſaniczika? Żadławe, hróſbne hodźiny to bĕchu, w kotrychż njeſbożowny młodźenz, pſche ßłaby, ſo by ßo prjecź hibał, tu pſchi boku morjeneho mordarja ßwojeho nana hróſbnu nóżnu ſtražu dźerżeſche. Skónčnje pak ßo ßmilna womora ſ nowa na njeho da; pſchetoż jeho rana ſaßo ßylniſcho krwawjeſche; tak ſ nowa pſchi kamjeńtnym ßwjećźećźu tam wonka na bitwiſchcźu wocźichnu.

(Skónčenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Liberalna ſtrona naſcheho khĕżorſtwoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa hiſchcźe pſchezo mjelczi. Hacź liberalni jeneho kandidata poſtaja abo njepoſtaja, hiſchcźe ſnate njeje. Jeli ſo pak by ßo to ſtało, by kandidat liberalnych najſkerje ſaßo fabrikant Weigang był, kotrehoż ßu hižo dwójzy, tola kóżdy krócź podarmo, pſchi wólbach do khĕżorſtwoweho ßejma pſchećźiſchcźećź ſpytali. Weigang ßo k radikalnej nĕmſkej ßwobodnoſmyßlenej ſtronje dźerżi, kotraž ßo pſcheczźiwo poßylnjenju wójſka pſchećźiwja. Wón je ßo teź k wólbnemu napominanju nĕmſkeje ßwobodnoſmyßleneje ſtrony wuſnał, kotreż je ßo bjes 20 ſakſkimi liberalnymi krajnoßejmſkimi ſapóßłanzami jenoź wot tſjoch podpißało, mjenujzy wot Weiganga, Heinzy a Böhnſa. Dokelż nĕmſzy ßwobodnje ſmyßleni ſe ſtrachom widźa, ſo ßo lud wot nich wotwobrocźuje, pytaju jón ſ tym wot konſervatiwnych wottraſchicź, ſo wudawaju, ſo budźa konſervatiwni w nowym khĕżorſtwowym ßejmje ſa monopole a pſchikrótſchenje wólbneho prawa hłoßowacź. Do łjĕ wo ßydomlĕtnej wojeŕſkej ßłużbje hižo nichtó wjazy njewĕri, a teź nowe wólbne łjĕ ßwobodnje ſmyßlenych dołhe nohi nimaju. Konſervatiwni kandidacźa ßu ſ cźaßom ßwobodnoſmyßlenym falſchnu hru ſkaſyli, pſchipowjedźiwſchi, ſo budźa pſcheczźiwo wſchĕm monopolam a pſcheczźiwo kóżdemu pſchikrótſchenju wólbneho prawa a cźiſchcźneho ſakonja hłoßowacź. Tutomu pſchipowjedźenju je ßo teź kandidat Budyſkeho (III. ſakſkeho) wokrjeßa, knjes ryczeŕkubleŕ Reich nad Bĕłej, pſchiſamknuł. Hdyž maja po tajkim liberalni a ßwobodnoſmyßleni mało wuhladow na dobycźe, dha ßo tola żadyn konſervatiwnje ſmyßleny wotdźerżećź njeßmĕ dacź, ßwoju wólbnu winowatoſcź dopjelnicź. Pſches tajke ſanjechanje móhło ßo ſtacź, ſo liberalni dobudu. A hdy bychu ßo tucźi ſaßo knjejſtwa mozowali, bychu tak bórſy hacź móżno ſakitanſke zła, pſchede wſchĕm żitowe zło, woſtronili. Potom by żitowa płacźiſna, kotraž je hižo nĕtko nimo mĕry niſka, hiſchcźe wo 2 abo 3 hriwny ſpanuła, ſchtoż by ſahubjenje naſcheho ratarſtwa było. Kóżdy ratař dyrbi po tajkim hižo ßwojeho ßamßneho wużitka dla ſa konſervatiwnych hłoßowacź, a ſchtóż je tak krótkowidźazy a to njeczźini, ßam ßwoje ſamoženje krótſchi. Duż maja pſchede wſchĕm naſchi ßerbſzy ratarjo wſchu pſchicźinu, ſo ßo pſchi wólbje wobdźĕła a ßwój hłóß konſervatiwnym kandidatam dadźa.

— S liſta knihowneho póßelnika Hataßa, kiž w tych dnjach Njeßwaczilſku woßadu pſchekhodźuje, ſhonju, kak dźakowna luboſcź ſa nadobne kſcheſcźijanſke prózowanja naſcheho ßerbſkeho knihowneho towarſtwa na to ßo hotuje, towarſtwowej pokładnizy jubjelſke dary pſchiwobrocźicź, dokelż ma lĕtßa tuto naſche lube knihowne towarſtwo ßwój pjecź a dwaczyczilĕtny jubilej. Tak je n. pſch. wudowa Lejna Kubaſchowa w Poſthórnje, kotraž je hižo lĕta dołho ßobuſtaw, ſ hnucźa ßwojeje wutroby jemu k jeho radoſcźiwemu pſchekhwatanju pokdra hriwny jubjelſkeho dara podała. —ſ.

— Kaž ßłyſchimy, ſtawa ßo mjes katholſkimi duchownymi ſaßo nĕſchto pſcheměnjenja; mjenujzy dotalny farſki adminiſtrator w Radworju, knjes Jakub Bart, pſcheßydli ßo pſchichodnu wutoru jako kapłan do Schĕrachowa, a knjes kapłan Mikławſch Żur, dotal w Budyſchinje, pſchińdźe w tu khwilu do Radworja.

— W tudomnym jaſtwje je ßo ſańdźenu wutoru dopołdnja młody čźlowjek, njemandźelſki ßyn jeneje tudomneje korczmarki, kotryž bĕſche jebanſtwa a paduſchſtwa dla w pſchepytowanju, wobwĕßnuł.

S Korſymja. Ssobotu wieczor ½6 hodźin w Kraliz tkalczeŕni na njeſnate waſchnje woheń wudyri, kotryž ßo pſches prawoczźaßnu pomoz ſabrikſkich dźĕłaczerjow a ßußodow bórſy poddußy. Njedźiwajzy na to je naczinjena ſchkoda khĕtro wulka.

S Klukſcha. Sańdźenu njedźelu po Bożej ßłużbje nahladny ßwjedźeńſki cźah do naſcheho Bożeho doma cźehnjeſche. Na cźole cźaha dźĕſchtaj khĕżnik Hanuſch ſ Ruhethala a jeho mandźelſka, ſo byſchtaj ßo pſched Bożim woltarjom pożohnowacź dakoj. Dźĕčźi, wnukojo a pſchecźelio jubjelſkeju mandźelſkeju nutrnje na jubjelſku rĕcź poßłuchachu, kotruž knjes farař Birnich ſ woltarja na ſakożku 100. pſalma rĕcźeſche. Jubjelſkaj mandźelſkaj ßo hiſchcźe dobreje ſtrowoſcźe a cźerſtwoſcźe ſwjeßelitaj. Bóh luby knjes chźyk ſe ßwojej hnadu Hanuſchez mandźelſkeju teź na wjecźoru jeju żiwjenja pod ßwój

schkit wsacź a jeju po wobsamknjenym semskim běhu se zmilnosczu do zwojeho njebjeskeho kralestwa pschiwsacź. To daj Bóh!

S Kamjenza. Wyšoke krajne konsistorstwo je serbskeje rěcze mózneho kandidata, k. Jurja Jencza s Palowa, sa vikara tudomneho kapkanstwa pomjenowako. Po wyšokej poruczności ma zo jeho wuzwjeczenje a sapokasanje njedzelu Estomihi, 20. makeho rózka, w hkownej zyrkwi psches knjesa wyschscheho zyrkwineho radźiczela dr. Schmidta s Budyschina stacź, mjes tym so jeho serbskej wosadze knjes farař Jakub s Njezwaczidka njedzelu Invokavit, 27. t. m., w klóschtrskej zyrkwi pschedstaji.

S Biskopiz. Ssrjedu wieczor zwjeczesche w hosczenzu „skoteho jandzela" nasche ratarske towarstwo 40letny zwjedzeń zwojeho wobstacza psches pyschnu wieczeŕ a rjany bal. Pschi wieczeri wunjeze zo też serbska zkawa. Tjo běchu pódla, kotsiž běchu towarstwo zobu sakozili a hacź do dzenznischeho dnja pschi nim sawostali. Běchu to kk. pschedzyda a sapózkanz ryczeŕ atd. Päßler s Bakdanez, hajnik Wemme s Pózkowow a wuczeŕ Muczink se Semiz. Poslednjej dwaj buschtaj sa czeznju zobustawow pomjenowanaj a knjes pschedzyda jimaj krasnej diplomaj pschepoda.

S Wojerez. Liberalna strona nascheho wólbneho wokrjeza je nětko też zwojeho kandidata sa wólby do khežorstwoweho zejma nadeschka. Dokelź je dotalny sapózkanz Bertram prajił, so zo dźiwajo na zwoju strowosczź wjazy wuswolicź dacź njemóże, zu zo naschi liberalni na zentralny wólbny wubjerk doprědkarskeje strony wobroczili. Tutón wubjerk je jim dr. Edmunda Friedemanna, rěcznika a měschczanskeho sastupjerja w Barlinje, porucził. Njedzelu tydzenju je dr. Friedemann hižo na tudomnej tšelerni psched bohacze wopytanej shromadźisnu rěczał. Skónczinje jeho shromadzeni s 200 hłosami pschecziwo 12 konserwatiwnym hłosam jako kandidata liberalnych postajichu. Dr. Friedemann je kandidaturu dzakownje pschijał. Ssobotu, 5. makeho rózka, měješe wón w Ruhlandze wustupicź. Sandzenu njedzelu mějachu zo liberalne shromadźisny w Kulowje a Njedzichowje wotbycź.

S Kasa. Hdyž je zo zyrkwinske smyzlenje a darniwa luboscź sa Bozi dom loni w naschej wosadze s tym rjenje wopokasała, so nascha mkodoscź zyrkwi zwěczník poswjeczi, dha mózemy dzenza sazo s radoscźu sdźelicź, so zu lube darniwe wutroby nasch luby Bozi dom nětko s krasnej marmorowej kschczelnzu (dupu) wobdarike a wupyschike. Loni běschtaj mjenujzy mkodaj mandźelskaj naschemu knjesej duchownemu 50 hr. pschepodakoj a postajikoj, so dyrbjachu tele pjenjesy sakozk noweje kamjentneje kschczelnzy bycź, dokelź běsche nascha stara drjewjana hižo dleschi czaz dodźerzana. Duž je kózdy, kiž zwoju zyrkej lubuje, zwoju scherpatku k tomu s wjeselej wutrobu dał a dzenza steji nascha nowa kschczelnza w Bozim domje a kózdy ma zwoje wjesele na njej; pschetož wona je woprawdze krasna a rjana. Knjes Jordan w Wojerezach je ju se schlesynskeho jasneho marmora sdźěłał; horkach je s wulkimi skotymi pisimikami sapisane: Njech dźěćatka ke mni přińdu a njewobarajće jim; přetož tajkich je to kralestwo Bože. Kschczeniczna schkla je koprowa a na njej czitasch sazo serbske napismo: Łazowska wosada swojej cyrkwi 1886. Nad schklu je koprowe wěko horkach s rjanym kschizom. Zyła kschczelnza se wschěm płaczi 373 hriwnow. Duž njech s Bozej pomozu nascha nowa kschczelnza steji wjele lětstotkow, so bychu dźěczi naschich dźěczi a wschitke rody po nami spósnake, so zmy zwój Bozi dom lubowali a Knjesej k czesczi rad wupyschili, a so bychu toho runja cziniłe. K tomu pomhaj Bóh!

Se Sslepeho. Hižo sazo je zo nascha wjeź, kotraz ma hischcze wjele zkomjanych tšechow, do wóhnjoweho stracha stajika. Póndzelu wieczor w 7 hodzinach woheń w hródzi bura Matyja Pawla wudyri. Płomjenja zo spěschnje rosschěrichu a bórsy zo też domske a 3 kólnje palachu. W wóhnju zu zo 15 kur, wschón grat, domjaza nadoba a jedyn kóń spalike. Kóń je w płomjenjach kónz wsak, dokelź žaneje wusdy njemějesche, sa kotruž bychu jeho wuwjesczi móhli.

S hole. S wutrobnym wjeselom je naš ta powjesczź napjelnika, so chze Mužakowski knjes hrabja Arnim do Barlina na rajchstagske wuradzowanja hicź, jeli so ludźo jeho sa to wuswola. So jeho wuswola, to zo samo rosumi: pschetož konserwatiwni Němzy zu sa njeho, a my Sserbja zmy też sa njeho. Knjes Arnim snaje, schto je naschemu krajej dobre a wužitne, a wón zo też zwěru sa kózdu dobru wěz stara. Hewak wobydlerjo Mužakowskeje strony też jara derje wjedźa, kak pschecźelny a dobroczinwy knjes Arnim je. Tydzenja zo tudy na to spomni, so je wón w zwojim czazu w Shorjelzu pomozne pjenjesy sa tajkich mkodzenzow wuczinił, kiž chzedźa serbszy prědarjo bycź, a tak zmemy khróble wěricź, so tam, hdzež hižo dawno na serbskeho duchowneho czakaju, naposledku tola też tajki knjes do sastojnstwa stupi, kiž móże niz jeno němski, ale też serbski, kaž to serbszy wosadni trjebaju. Toho dla, lubi ludźo, knjes Arnim je Wam pscheczel, a Wy pokazcze, so jeho czesczicze. Duž njesabudź nichtó na knjesa Arnima, ale kózdy wot waš dźi póndzelu sa tydzeń, 21. februara, do wuswolowanja, so byschcze k tomu pomhali, so wón na rajchstag pschińdze. Hrabja Arnim k tym wustojnym mužam zkuscha, kiž praja, so dyrbimy wjazy wójska měcź, so bychu Franzowsojo, kiž nam s wójnu hroza, zo nabojeli a domach wostali.

S Mužakowskich stron. Czestna redakzija, proschu naležnje, chzyła zledowaze porjedzenje dobroczinwje do Serbskich Nowin stajicź. W 4. czisle tych samych bě zo mjenujzy napominako, so bychmy na bliskich khežorstwozejmskich wólbach wschitzy wyschscheho presidentu k. se Seydewitza wolili. Budźich wschak zam rad tutomu czestnemu knjesej, kiž je tak husto nasch Wojerowsko-Rósborski wokrjez sastupował, też lětza zwěrny wostał; tola to bycź njemóże, dokelź zu wobstejnoscze zo pscheměnike. Knjes wyschschi presídent, kiž bě hižo wokoło Wrótzkawja sa kandidata zadany, je na listne wopraschenje zamoruczinje wotmolwił, so jemu jeho sastojnstwo sakaże, hdzežkuliž zo sa kandidata poruczecź a so zo sa pschikhilne samyzko s nascheje strony podzakuje. Po tajkim by kózdy woleŕ, kiž by zo hischcze na njeho zadźicź chzył, zwój hłóz jeno njewužitnje sbrojił! — Tu bě konserwatiwna strona na 28. januara wólbnu shromadźisnu w Niskej powołała; tam zym zo swjeselił na bohatym wopycze; — na 4—500 ludźi bě zo tam seschko. Krajinski starschi k. Rodig dzerzesche sawodnu rěcź a dosta pschedzydstwo; potom porěcza Sslepjanski W. s tym skónczo, so, dokelź na k. se Seydewitz zo wjazy dźiwacź njemóże, zmy druheho pschisprawneho kandidatu namakali, knjesa hrabju Arnima-Mužakowskeho, kotrehoż žiwjenjoběh na to Wojerowski k. landrat s krótkim poda, dopokasujzy, so je tutón knjes na universicze, pschi wójsku a w statnej sarjadniskej zkužbje tejko shonjenja nadobył a je k tomu 5 lět tu mjes nami s naschimi wobstejnoscźemi tak derje znajomy, so wo prawdze jako najkhmanischi kandidata nam zo hodźicź a naš najlěpje na zejmje sastupowacź móże. — Na to sjewi k. hrabja Arnim, so kandidatstwo pschiwosmje a wupowjeda zwoje nahlady a samyzka, wujazni nětczische statne wobstejnoscze, spomni mjes druhim też khwalobnje na naš Sserbow jako kralej zwěrnych konserwatiwnych, na „septennat", t. j. pschiswolenje wójskoweho etata na 7 lět, — a to wschitko tak podrobnje, dokkadnje, jadriwje, so zo zyłej shromadźisnje jara derje spodobasche; hischcze praschany, k kotrej stronje chzył zo na zejmje pschisamknycź, wón wotmolwi: „k khežorstwowej!" Na to dale k. Gerstein nad Dobruschom w mjenje zwojeje nazionalnoliberalneje strony (kotraž je w tym s kralowěrnymi na jene, so chze khežorej a jeho radźiczelam k woli bycź a požadany a sa nusny wusnaty septennat pschiswolicź), wosjewi, so budze jeho strona k. hrabju Arnima niz jeno wuswolicź, ale też jeho kandidatstwo po mózinoscźi podpieracź a rosschěricź, schtož bu wot shromadźisny s radoscźu zkyschane. Skónczinje zo hischcze woswjewjenje na wolerjow czitasche a podpisowasche, kotrež budze zo jako wozebita pschikoha bliżschemu czisku Serbskich Nowin pschidacź a s tym zo tuta shromadźisna spokojena a kaž hewak porědko hdy jeneje myzle wjeseła roseńdze. My pak wschitzy, kiž, khežora a nasch kraj lubujo, wot njeho wójnsku nusu wotwobroczicź chzemy, njewostańmy wólbny dzeń doma, ale seńdźmy zo — njedźiwajo na drjewo, zkanje, honitwu a tajke pódlanske wězy, kotrež krajnu nusu niczo njenastupaju —, seńdźmy zo w jenej myzli wuswolo Mužakowskeho k. hrabju Arnima! Wjelan, d.

Franzowsojo chzedźa na naš. Schtož budu tudy powjedacź, płaczi tak derje saksonskim kaž bramborskim Sserbam: pschetož hdy bychu Franzowsojo zo na Bramborsku walili, bychu bórsy też w Saksonskej byli. Toho dla chzyli Wy wschitzy kedźbowacź, njech scze saksonszy abo bramborszy.

Hdyž bě zo khežorstwowy zejm nasymu w Barlinje shromadźił, bu jemu bórsy pschipowjedzene, so wójnske mróczele hroza, a so je toho dla 43,000 wojakow wjazy nusne. General Moltka pschi tej stkadnoscźi wobkrucźi, so zo wójny najskerje sminjemy, budze-li wójsko němskeho khežorstwa tak zylne, so budźa Franzowsojo zo jeho bojecź, prjedy hacź bychu wójnu sapoczeli. Wulki dźel sapózkanzow bě hnydom sa to, so by naschemu khežorej zo tak wjele wojakow pschiswoliło, kaž wjele by wón jich trjebał, so zo Franzowsojo nam njebychu do kraja walili; ale wjetschina khežorstwowych sapózkanzow chzysche tych wojakow jeno na tsi lěta pschiswolicź. Tola wójsko na tsi lěta je dźiwna wěz, kotrejež nichtó trjebacź njemóże. Toho dla roswjasa Bismark khežorstwowy zejm a wupiša nowe wólby.

Pšched tymi nowymi wólbami my nětko ſtejimy: my dyrbimy nowych ſapóſłanzow do Barlina póſłacź: cźi ſměja ſo wuprajicź, hacź dyrbi ſo kheźorej doſcź wojakow pſchiſwolicź, abo hacź by ſo bjes doſahazeho wójſka cźakako, kajke ſ franzowſkej wójnu budźe.

Bjes nami nichtó njeje, kiž chzył cźakacź, hacź Franzowſojo nam na ſchiju pſchińdu abo njepſchińdu; my dyrbimy toho dla 21. dźeń małeho rózka ſa kheźorſtwowy ſzejm w Barlinje tajkich mužow wuſwolicź, kiž ſu ſa to, ſo ſo naſche wójſko tak powjetſchi, ſo budźa ſo Franzowſojo jeho bojecź a ſo toho dla doma w Franzowſkej woſtanu.

My pomnimy a derje wěmy, kajku žałoſcź wójna ſa ſobu njeſe; a hdy by ſo Franzowſam radźiło, ſo bychu nětkajke ważne dobycźe dobyli, potom měli my teź njeſkónczne dawki dawacź. Toho dla dyrbimy ſo w prawym cźaſu wobaracź: a to budźemy ſ powjetſchenjom naſcheho wójſka cźinicź. Wſmicźe ſzebi tole k wutrobje, lubi krajenjo, a dźicźe 21. toho měſaza kóždy do ſwojeje wuſwoleŕnje, ſo byſchcźe tam ſa toho praweho muža hłoſowali.

Prawy muž ſa druhi wólbny wokrjeſ (wokoło Lubija) je knjes Reinhold Hoffmann w Neugersdorfje.

Prawy muž ſa tſecźi wólbny wokrjeſ (wokoło Budyſchina a Kamjenza) je knjes ryczeŕkubleŕ Reich nad Běłej.

Prawy muž ſa Wojerowſko-Rósborſki wólbny wokrjeſ je Mužakowſki ſtawſki knjes, hrabja Arnim.

Prawy muž ſa Hródkowſki a Khocźebuſki wokrjeſ je knjes krajny radźicźeł v. Junke.

Kóždy, ſchtóž ma prawo wuſwolenja, chzył tak cźinicź, ſo ſo njeby poſdźiſcho kał.

Dary ſa natwarjenje ſerbſkeho domu.

Młynk w Luſku	1 hr.	— np.
Lehmann w Luſku	— „	50 „
G. S. w Dobruſchi	1 „	— „
Błažij w Wujeſdźe	7 „	— „
S kſchcźiſnow pola Handrija Wünſche w Schpikałach	8 „	20 „
Lehnert w Zokowje	1 „	— „
N. N. w Bolborzach	1 „	— „
	19 hr.	70 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Cźeſny wěnz

na row ſwěrneho Sserba a kſcheſcźijana **Pětra Młónka** ſ Dźiwocźiz.

Hlaj, mjeno ſnate po Sserbach
A teź we Serbskich Nowinach
Je mjeno Pětra Młónka;
Tón puſchcźił je ſo ſe ſwěta,
Kaž w ſwojim cźaſu hakoſa
Sso puſchcźi teź wot ſdónka.

Hdyž běſche cźicha njedźela,
Bóh ſwojeho ſzej pſchecźela
Sa njebjeſa je ſhladał;
Tón nětk ſwój běh je doběžał
A kónz je ſbóžny namakał,
Kaž dawno je ſzej žadał.

Wón ſtroſchtnje dźěſche po puczu —
Hacź ſznano krocźel poſłednju?
Ach Boži pucź je dźiwny;
A myſłe běchu horjekach,
Kaž pſchi wſchěch jeho krocźelach,
Duž Bóh Knjes jeho kiwny:

Pój, podrožniko, wopuſchcź ſwět,
Wſchak dwaj a wóſom dźeſat lět
Sſy na nim hižo pſchebył;
Nětk noha pak je wuſtała,
Duž ſcźelu tu cźi jandźela,
So dlěhe delkach njebył.

Hlaj, Pětrje, mjena mojeho
Cźaſ žiwjenja ſzy bojał ſo
A noſzył wěry kabat;
Duž pſched ſmjercźu teź nimaſch rźecź;
Schtož naſzył ſzy ſzej, pój nětk žnjecź
A ſzwjecźicź wěcźny ſabat!

Sso ſwoje ſtare cźrije ſuj
A cźiſche w rowje wotpocźuj
A ſprózny hladaj ſpanja!
Dźi ſa ſwojimi wótzami
A bjes nimi tam ſ měrom ſpi,
Dónž njedocźakaſch ranja!

A pſches Božeho jandźela,
Hlaj, dźiwna ſwjata cźiſchina
Nětk ſ jenym dobom naſta;
Sso duſcha ſběhny hotowa,
Sso ſemſka hěta roſłama
A wutroba bicź ſaſta.

Sswět tón je połny njeměra
Wot kolebki hacź do rowa,
Bóh pak ſzej ſwojich khowa.
Ty Jeſuſa ſzy lubował,
Sso k ludu ſerbſkemu ſzy ſnał,
Budź cźeſcź cźi hacź do rowa!

Pſched hłowu ſtarej, ſchědźiwej
Sso, ludo ſerbſki, pokorjej,
Cźeſcź pſchecźelow ſzej ſwojich!
Na Pětra Młónka ſpominaj!
Bóh pſchecźelow cźi ſwěrnych daj
Teź dale ſ bjedrow twojich!

B.

Wuſudzenja.

Sawniſki ſud. Sſłužobnu dźowku Brodźiž ſ Borſchcźe ſ jaſtwom na tſi dny pokhoſtachu, dokelž je loni w oktobrje korcźmarzy Bielowej w Małej Subrniczźy dwě bleſchi limonady a bleſchu wuhlokiſzałeje wody kranuła. — 14lětneho ſchulſkeho hólza Materneho w Leſchawje winowachu, ſo je loni naſymu wot wódneho ſudobja, tamniſchemu kublerjej Ssmoli ſkuſchazeho, honacź wotwjercźił, ſo by ſ nim hrajkał. Wobſkorženeho, dźiwajo na jeho młodoſcź, jenož poſwarichu.

Khoſtanſka komora. Pſchi ſkładnoſcźi Hornjohórcźanſkeje kermuſche ſo cźeladnik Khorla Auguſt Schokta ſ Hnaſchez, wězywobſchkodźenja dla ras khoſtany, ſe ſchtyri krócź khoſtanym dźěłacźerjom J. P. Schrammom na Zidowje ſrěcźa, ſo chze poł kórza žita ſwojemu knjeſej kranucź, kotrež by potom Schramm pſchedał a ſo ſ nim do wunoſchka dźělił. Tole wotmyſłenje ſo bórſy do ſkutka ſtaji. Schokta ſwojemu knjeſej poł kórza žita kranu, a Schramm jo, kaž běſchtaj wucźinikoj, w Budyſchinje pſcheda a da Schokcźe poſdźiſcho 2 mk. wot wunoſchka. Schokcźe jednoreho paduchſtwa dla jaſtwo na tydźeń, Schrammej poſłkowanja dla jaſtwo na měſaz pſchiſudźichu. — 45lětneho wucźerja E. A. Büttnera w Rakojdach dla pſcheſtupjenjow, w §§ 174,1, 176,3, 74, 73 khěžorſk. khoſt. ſakonja mjenowanych, k jaſtwu na ſchtyri łěta a k ſhubjenju cźeſznych prawow na pjecź lět ſaſudźichu.

Přilopk.

* Ssobotu tydźenja rano mnoſy Draždźanſzy tapezěrarjo ſ póſtom liſcźiki doſtachu, w kotrychž jim najeńk jeneje ſ najwjetſchich a najlěpſchich korcźmow w Draždźanach piſaſche, ſo ma myſłe ſwoju korcźmu ſ nowa wutapezěrowacź a ſ nowej nadobu wuhotowacź, ſ dobom proſcho, ſo chzył adreſat pſchipołdnju k njemu pſchińcź, ſo byſchtaj dalſche mjes ſobu ſrěcźałoj. Wě ſo, ſo kóždy, ſchtóž bě liſcźik doſtał, pſchińdźe, ſzebi karanczk piwa porjedźicź da a wcźipny ſedźo cźakaſche, ſchto dale budźe. Jenož nad tym ſo cźi knjezo tapezerarjo ſpodźiwachu, ſo tu telko towarſchow nadeńdźechu, a to pſchipołdniſchu hodźinu, hdyž ſo hewak doma wobjeduje. Korcźmaŕ kóždeho po ſwucźenym waſchnju ſdwórliwje witaſche, ale — wo nowych tapetach a ſaweſchkach njeprajeſche žaneho ſłowcźka. Skónczńje jedyn hóſcź korcźmarjej wo liſcźiku naſpomni, a nětko ſo wukopa, ſo je něſkajki ſchibak korcźmarjowe mjeno wonjewužiwſchi wſchěch hromadźe k lěpſchemu poměŕ. Hdy budźechu jeno njekmanika měli! Najſkerje ſo jim wón ſa ſzužodnym blidom ſzedźo ſzmějeſche. Sjebanym nicźo wyſche njewoſta, hacź ſo ſwoje ſkoby ſ dobrym bajerſkim wopkakachu.

* Sso ſ tym ſchěrjo, kak wjele ſnjeſe, 23 lět ſtary wotroczk ſe Schleſynſkeje, kotryž na knjeźim dworje w Sachſendorfje ſłużeſche, wóndano w běhu popołdnja a wjecźora něhdźe dwaj litraj palenza wupi. Hižo naſajtra dopołdnja pak běſche morwy. Kaž lěkaŕ wupraji, je ſzebi wotroczk telko palenza wupiwſchi ſ alkoholom ſawdał, na cźož je jeho Boža ruczka ſajała.

* W młynje w Böllbergu pola Hale wcźera tydźenja młynſkeho dołho podarmo pytachu. Skónczńje jeho zyle ſ muku ſaſzypaneho namakachu. Najſkerje je wón mukowu roku, kotraž je ſo ſatykała bykа, wotewricź chzył; pſchi tym je ſo wobſzunuł, a ſo na njeho dele ſzypajo je jeho muka ſaſzypała. Runjež běſche cźěko hiſchcźe cźopke, ſo tola njeradźi młynſkeho k žiwjenju wrócźicź.

* W Fugawje w Cźechach w nozy na 30. wulkeho rózka jedyn awſtriſki ripſz dweju mužłkeju ſadźerža, kotrajž běſchtaj hromadu żeleſa, žaneho zła ſa nje njeſapkacźiwſchi, ſe Spremberga pſches mjeſy do Cźeſkeje pſchinjeſzkoj. Mužej ſo wobaraſchtaj. Jedyn chzyſche ripſzej teſzak wuwinucź; tutón pak ſwojemu pſchecźiwnikej teſzak pſches ruku pſchecźeže a jeho tak ſzylnje ſrani. Na to mužłkaj woſtajiwſchi żeleſa cźeknuſchtaj.

* Jendźelſka parna łódź „Blair Athol", kotraž běſche 20. wulkeho rózka ſ pſcheńzu a wokami ſ Odeſzy do Genuy wotjěła, je ſo pſchi ſzurowym wětrje w Cźornym Morju rosbita. Łódź je ſe wſchěm, ſchtož w njej a na njej běſche, ſhubjena. Też jeje ſ 20 łódźnikow wobſtejaze mužſtwo je ſo tepiło.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi śmeje rano w 7 hodźinach farař dr. Kalich němsku spowjednu rěč a ½9 hodźin diakonus-vikar Handrik němske prědowanje.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Wojta, dźěłaćeŕ na Židowje, ſ Hańžu Muderez tam. — Jan August Schneider, dźěłaćeŕ pod hrodom, ſ Marju Augustu Klawßez tam. — August Schneider, dźěłaćeŕ na Židowje, ſ Khrystianu Kubizez tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Marja Josefa, Kurta ſ Boxberga, majora a ryćeŕ-kublerja nad Wulkim Wjelkowom, dź. — Jan Max, Khrystiana Kołodźija, fabrikskeho dźěłaćerja w Hrubjelćižach, ß. — Ida Lisbjeta, Khorle Moritza Młynka, khěžerja a fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, dź. — Marja Augusta, Khorle Bohuwěra Säuberlicha, žiwnoscerja a gmejnskeho pschedstejićerja w Kelnje, dź.

Katholska zyrkej: Ernst Hermann, Jana Ernsta Běle, krawza tudy, ß. — Franz, Franza Dittricha, pjekarskeho mischtra tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. februara: Jan Ernst Scholta, murjeŕ na Židowje, 49 l. 7 m. 26 d. — 6. Jurij Richard, Khorle Adolsa Hilbjenza, tyscherskeho mischtra na Židowje, ß., 7 m. 15 d. — 9. Ota Richard, Ernsta Augusta Klingsta, khěžerja na Židowje, ß., 1 l. 3 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

5. februara 1887.

Žitowy dowos: 2922 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca	běła	8	63	8	69	8	24	8	62
"	žołta	7	92	8	4	7	60	8	9
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	58	6	75
Jećmjeń		6	52	6	74	6	41	6	71
Wowß		5	60	6	—	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	2	—	—	—	—	—
Pšeńcžna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	50	—	—	—	—
Sskóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 711 schtuk, schtuka		10	—	21	—	—	—	—	—
Pšeńcžne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. druźiny 54—57 mk., 2. druźiny 44—47, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cželata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncże rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 11. februara: Mjersnjenje.

Proßata ßu na pschedań na **Klinjanskim knježim dworje.**

Kołbje a **kury** kupuje a pschedawa **Winkler** na hornczerskej haßy 22.

Drjewowa awkzija
na Kupjanskim revěrje.

Póndźelu 14. februara t. l. ma ßo
107 ßuchich dołhich hromadow a
50 hromadow wulěßowanych žerdkow
ſa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin na Pßowjanskim pucźu pschi pucźniku.

W Minakale, 9. februara 1887.

Hrabinska ſ Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzija
na Hrodźischczanskim revěrje.

Póndźelu 14. februara t. l. ma ßo
50 wulěßowanych ßuchich hromadow (wětrowy sleml)
na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna dopołdnja w 10 hodźinach pschi kolu w sadnich kerkach.

J. Wiedemann.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 15. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo na **Khaßowskim** revěrje
195 brěsowych dołhich hromadow,
18 khójnowych " "
87 rmtr. brěsowych pjeńkow;

schtwórtk 17. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach na **Luhowskim** revěrje
145 brěsowych dołhich hromadow,
30 khójnowych " "
13 rmtr. brěsowych pjeńkow
pod swuczenymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna na Khaßowskim revěrje pschi Radwórskim hacże a na Luhowskim revěrje pschi Buschez kerczkach.

W Łusy, 9. februara 1887.

Sarjadnistwo knježeho dwora.

Drjewowa awkzija
na Hatkowskim revěrje.

Ssrjedu 16. februara t. l. ma ßo
60 twjerdych dołhich hromadow
ſa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin w popoku.

W Minakale, 9. februara 1887.

Hrabinska ſ Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzije.

Ssuche drjewo w lěßach **Rakeczanskeho** knjejstwa, bjes kotrymž ßu też wužitkowe schtomy, ma ßo ßlědowaze dny rano wot 9 hodźin na pscheßadźowanje pschedawacź:

Ssrjedu 16. februara t. l. na Jenscheczanskim revěrje
sapoczatk pschi běłych lejdach.

Schtwórtk 17. februara t. l. na ptaczischczu a Trupinjanskim revěrje
sapoczatk na ptaczischczu a pokraczowanje w cžornych wólschach a pschi starej drósy.

Pjatk 18. februara t. l. na Schczeńczanskim revěrje
sapoczatk pschi Hermanczanskim pucźu pola palneho hata.

Ssrjedu 23. februara t. l. na Koßlowskim revěrje
sapoczatk w koßyhrjebi.

W Rakezach, 8. februara 1887.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Awkzija.

Po žadanju herbow žiwnoscerki **Marje Schneideroweje** rodź. **Holschkez** w Minakale ma ßo **17. februara** k jeje sawostajeństwu ßłuschaza khěža ſ 2½ kórzom pola a **18. febr. popołdnju w 1 hodź.** skót a inventar, n. psch. 1 krowa, 1 cželo, 1 ßwinjo, 1 hußeza, 3 wosy, něhdże 3 kopy njemłóczeneho žita, na 30 zentnarjow běrnow, ßyno, möble, hospodarski grat atd. na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Drobach, 3. februara 1887.

Jurij Wylem, pschedporucźnik.

Drjewowa awkzija.

Na **Sderjanskim revěrje** ma ßo
pjatk 18. februara 1887
20 schmrěkowych žerdźow, 10 hacž 14 cm delnjeje tołstoscze,
134 rmtr. khójnoweje walczinu,
10 twjerdych dołhich hromadow,
11 schmrěkowych dołhich hromadow a
60 khójnowych dołhich hromadow
pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin w drjewnischczu pola Sderje.

Tachantske revěrske sarjadnistwo w Sderi.

Wuſwolerjam

Lubijſkeho (II. ſakſkeho) khěžorſtwoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa.

Podpißani wuſwolerjo w Lubijſkim wólbnym wokrjeßu poruczeja ſa ſapóßłanza do khěžorſtwoweho ßejma

knjeſa fabrikſkeho wobßedźerja

Reinholda Hoffmanna

w Neugersdorfje.

Tutón je ſe ſjawnym woſjewjenjom ßlubił, ſo budże **ſa ſeptennat** (dowolenje wojeŕſkeje pſchedłohi na **7** lět, **niz** ſa ßydomlětnu wojeŕſku ßłużbu), ale **pſcheczíwo pſchemėnjenju wólbneho ſakonja** a **pſcheczíwo ſawjedźenju monopolow** w khěžorſtwowym ßejmje hłoßowacź. Niz zuſy **ratarſkim** intereßam, ſteji wón pſches ßwoje powołanje ßrjedź **rjemjeßlniſkeho** żiwjenja naſcheho induſtrijalneho wólbneho wokrjeßa, jemu ßu ſnajomne wobczeżne pomĕry bjes dźĕłodawarjemi a dźĕłaczerjemi a je ſ tym, ſo je ßo pſchezo ßwĕru **wo ßwojich dźĕlaczerjow ſtarał,** dopokaſał, ſo ma czopłu wutrobu ſa **polėpſchenje dźĕlaczeŕſkich wobſtejnoſczow.**

Podpißani ßu twjerdże pſcheßwĕdczeni, ſo ma ßo poßylnjenje wójſka, wot khěžora żadane, dla wĕſtoſcze khěžorſtwa pſchiſwolicź. **Woni ßo dowĕrja khěžorowemu a Moltkowemu wobkruczenju,** ſo je poßylnjenje wójſka **nuſne.** Tole pſcheßwĕdczenje ßo njekhabła pſches napſcheczne wudawanje **Windhorſta, welfiſkeho ſarėcznika,** abo pſches pſcheczíwjenje **nĕmſkich ßwobodnoſmyßlenych, ſwjaſkarjow Polakow, Danow, franzowſkich Elſaſkich** a **ſozialdemokratow.** Se ßleposczu ßo nam tón bity bycź ſda, kotryż njewidźi, kak ßo **Franzowſojo** ßylniſcho a mózniſcho hotuja a njepóſnaje, ſo ßo **Ruſzy** pſchezo bóle **ſ hnėwom** pſcheczíwo Nĕmzam napjelnja. So nam ſ toho prjedy abo poſdźiſcho **najwjetſchi ſtrach hroſy,** móże jenoż tón pſchepósnacź, kotryż, każ doprĕdkaŕſka ſtrona, w lĕcże 1869, hacź runje wſchón ßwĕt Napoleonowe hotowanja widźeſche, tajkich ßo njedohlada a w krajnym ßejmje wotbrónjenje namjetowaſche. Heßło: **„hdyż chzeſch mĕr, ßo pſchihotuj“** je wĕrnoſcź, kotraż w tu khwilu pſched woczomaj kóżdeho ſteji. Tón krócź ßu **khěžorſtwowi pſcheczíwnizy** hrożazy ſtrach wukrajnych nadpadow pſchi pſchezo bóle pſchibĕrazym ſtrachowanju luda mjenje wuraſnje ſaprĕwali a ſ **triennatom,** to je ſ **pſchiſwolenjom wojeŕſkeje pſchedłohi na 3 lĕta,** powſchitkowne pohórſchenje ſtużicź ſpytali, derje wjedźo, ſo ßo nihdy njepſchiwoſmje. Wo prawdże by ßo po tutym puczu ludowa brónitoſcź **ßłabiła.** Hdyż cźile pſcheczíwnizy khěžorſtwowe knjeżeŕſtwo winuja, ſo chze wólbny ſakoń ſkepßacź a monopole ſawjeſcź, je to, dokelž je **khěžorſtwowy kanzleŕ wuraſnje wobkruczał, ſo ßebi na tajke njemyßli, lohkoſmyßlene** ſpoczinanje, na to ſłożene, ſo bychu ßo ſ tym wolerjo wo tym, **ſchtož k lėpſchemu khěžorſtwa ßłuži, ſabłudnili.**

Napominamy ßwojich ßobuwolerjow, ſo bychu **khěžorſtwu ßwĕrnemu kandidatej**

knjeſej fabrikſkemu wobßedźerjej

Reinholdej Hoffmannej w Neugersdorfje

muż pſchi mużu ßwój hłóß wotedali a jeho wuſwoliwſchi ſadźewali, **ſo pſcheczíwnizy khěžorſtwa hiſcheże dale w naſchim wokrjeßu ſepjeru namakaju** a ſo ßo naſch wokrjeß ſ nowa pſches kandidata teje ſtrony ſaſtupi, kotraż je, każ doprĕdkaŕſka ſtrona, hacź dotal wſchĕm pſchedłoham khěžorſtwoweho knjeżeŕſtwa, pſches kotrež mėjeſche ßo khěžorſtwo ſwonkownje ſawĕſczicź a ſnutſkownje wobtwjerdżicź, **ßwoje njeplódne Nė** napſcheczíwo ſtajiła.

Sjenoczene khěžorſtwu ßwĕrne ſtrony

pſches komitej:

Móżak Kloßopólſki. R. E. Hähnel. Eduard Rönſch. Pawol Grille. Dr. Kunad. W. Rothe. Woldemar Rönſch. Louis Röber. Julius Seifert. G. A. Roitzſch. Franz Reichel. W. Richter.

Stipendium Maćicy Serbskeje

za **serbskich gymnasiastow** w Budyšinje (90 hriwnow) so z tutym wupisuje. Nawdaty poetiski wudźĕłk: Při rowje J. E. Smolerja abo Zejlerja. Abo prosaiski: Wulĕt na jenu łužiskich horow. Žiwjenje a knježenje Augusta Sylneho w Sakskej. Wupisanje narodneje wsy.

Wudźĕłk ma so hač do 20. měrca pola mje wotedać. Předsydstwo M. S. přisudźi stipendium tomu, kotryž poměrnje (po wysokosći klassy) **najlĕpši postup** w serbskej rĕči dopokazuje. Njeje-li postup wuznamny, smĕ so stipendium mjez dweju abo třoch konkurrentow rozdźĕlić.

M. Hórnik, farař,
předsyda Maćicy Serbskeje.

Paleny a njepaleny khošej

pschedawa po starych tunich płaćišnach w jenak dobrej družinje

khošejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haśy.

Emil Wehrle na jerjowej haśy

porucza 6/4 schĕroke **tkaniny k śuknjam** (tołsta wołma) w rjanych mustrach stary łóhcź po 30 np., **kalmuk** po 30 np., **koschlazy barchent** po 16 np., **zychi, wupjerki, kholowowe tkaniny** w nowych mustrach w wulkim wubjerku, **počehnjenja sa pjesle** po 25 np., **čorny kaschemĕr** po starych płaćišnach.

Konje na pschedań.

Na knježim dworje w Łusy śu hnydom na pschedań:

2 konjej do dźĕła,
1 jĕsdny kóń a do wosa,
1 schtyrilĕtny kóń do lohkeho cehnjenja.

C. Brühl.

Bĕrny na pschedań.

W měśazu februaru a měrzu s wuwsaćom śrjedy a śobotu kóždy cźaś zentnar po 1 mk. 20 np.

C. Graser w Bukojnje.

Kedźbu!

1 dwĕručny a 2 tśiručnaj petrolejowaj śwěćnikaj, toho runja nĕkotre małe lampy śu tunjo na pschedań pola **Ferdinanda Hauffy** pschi mjaśowym torhoschću.

Rośowany śtwjelzowy abo njetrjeny len, kaž tež **wutrjeny len** kupuje kóždu dźĕlbu po najwyschschich płaćišnach

mechaniska dźĕlopschadownja w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, čelaze, howjaše, sajecže, korniklaze koze kupuje pschezo po najwyschschich płaćišnach

Heinrich Lange
pschi śerbskej katholskej zyrkwi.

Jablukowe wino,

wschelake jahodkowe a śadowe schampanske wino, mušĕrowaze śadowe limonady a bowle,

śadowe kišśało,

wubjerne k śołotwi, k kładźenju atd.,

sodowu a selterisku wodu,

pschezo čerstwu pjelnjenu, porucza

Hornjołužiska śadowa tłóčernja
dr. **Herrmanna** a dr. **Wetzki**
na sadnej bohatej haśy 3.

= Khošej =

w wulkim wubjerku
po najtunischich płaćišnach porucza
Richard Neumann.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćišnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haśy.

A. Mager
na śerbskej haśy

pschedawa a porjedža **cźaśniki** derje a tunjo.

---

1 punt žita wuměnja sa **1 punt khlĕba,** tež w lĕpschich družinach

J. Kögler, pjekarski mischtr
pschi žitnych wikach w Budyschinje.

Wojerske dźĕło

wudawa **J. Rocho,** krawz w „skotym jehnjeću" w Budyschinje.

Do pschistojneho doma śo 2 hač 3 pensionarojo pytaju. Strowe duschne bydło, dobre wothladanje po jara niskej płaćišnje. Dalsche je shonić na hospitalskej drósy 17, po 1 skhodźe.

K wothladanju jenolĕtneho dźĕśća a k lohkemu dźĕłu w hospodarstwje śo k jutram 14—15 lĕtna róbna holza pyta.

Minna Seeligerowa
na dwórnischćowej drósy 4.

Róbnu hródźnu dźowku sa wyšoku msdu sa jedyn hoscźenz w Georgswalde pola Philippsdorfa a jenu śkužobnu holzu sa śwoju pjekarnju pyta

pjekarski mischtr **J. Kögler**
pschi žitnych wikach w Budyschinje.

K 1. haprleji śo **kuchińska holza** pyta na **Klinjanskim knježim dworje.**

Młodźi ludźo

nĕhdźe 20lĕtni śo na hornczerstwo wuwucza a dostanu trajne dźĕło

w **Margareczinej hĕcze**
pola Měrkowa.
H. Schomburg.

Kowarski, kotryž je hakle s wuczby, dźĕło dostanje. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wuczobnik

śo sa jene tudomne kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy pyta. Dalsche je shonicź pola knjesa **Augusta Lehmanna** na śerbskej haśy 9.

Wuczobnik pytany.

Sa śwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k jutram śerbskeje rĕcze mózneho wuczobnika s dobrej schulskej wuczby pytam.

Herrmann Gruhl
s napschecźa theatra.

Wuczobnik.

Hólz, śerbskeje rĕcze mózny, śyn sprawneju starscheju, śo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera
na wulkej bratrowskej haśy 6.

Sa śwoje materialtworowe a destillazijske khlamy k jutram

wuczobnika

pytam.

Hermann Knnack
w Budyschinje na bohatej haśy.

Sa śwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej
pschi žitnych wikach.

Wuczobnik pytany.

Sa śwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pschi mjaśowym torhoschću.

Schewskeho wuczobnika

pyta **J. Kuntze,** schewski mischtr na śerbskej haśy 6.

Hólza, kotryž chze schewstwo nawuknucź, pyta **Emil Indinger** w Budyschinje na kotolskej haśy 11.

Hólczeź, kotryž chze pjekarstwo nawuknucź, móže pod dobrymi wuměnjenjemi do wuczby stupicź pola pjekarskeho mischtra

J. Köglera w Budyschinje.

Hólczeź, kotryž chze pjekarstwo nawuknucź, móže do wuczby stupicź pola pjekarskeho mischtra **Halgascha** pod bórklinom.

Tyscherskeho wuczobnika pyta A. Richter na rĕsniskej haśy.

Pola smĕrza śo wujednawschi, cźeśćranjaze śkowa, na cźĕślu **Ernsta Wagnera** w Delnjej Hórzy śrĕčzane, wróčźo bjeru.

Jurij Domaschka w Sdźeri.

K dopomnjenju

na rowčźk

Augusta a Ernsta Wesarjez

w Bukojnje.

Ach, lĕdom mĕśaz minył śo
Je wschak wot lĕta noweho,
Dha w naschej wśy śmy śtejeli
Tu pjecź króćź žno pschi pohrjebi.
Najbóle drje wschak dźĕćźi tu
Sso pśches śmjercź domoj wołaju,
Jich śmjercź pak tež, kaž śnate je,
Wschak tola rany nabije.
To wośebje śo móže rjez
Tu wot tej' śwójby Wesarjez,
Kiž śu po krótkej khorosćźi
Dwě lubej dźĕćźi śhubili.
Dwej' śynkow jenož mějachu,
Jim Ernst a Gusta rĕkachu,
A jed'n kaž druhi strowy bĕ,
Tym starschim jenož wjeśele.
Dha mało prjed' hač tydźenja
Sso straschna khorosćź na njej' da,
A hač tež runje s molom by
Tón lĕkař k tomu wołany,
Dha tola dźeńś' psched tydźenjom
Je Gustik wuschoł pśches śmjercź dom
A na to njedźźlu dopołdnja
Tež Ernstik ducha wot śo da.
Hdyž prĕnjschi śwoje žiwjenje
Na poltśeća lĕt pschinjeśe bĕ,
Dha Ernst sa jenož mało dny
Do druhoh' lĕta stupił by.
Duž prĕnjoh' rózka małeho
Tu khowakoj staj wobaj śo
Na pohrjebnischćźo do Barta,
Hdźež wotpočźink jej' cźĕłko ma.
Jej' duschi tola saše śtej
Wschak pschischlej k naschom' śbóžnikej;
Pschi jandźelach staj wonaj tam,
Kaž Boże śłowo praji nam.
Tón lóś tež jimaj panył je
Na město jara wjeśele,
Jej' herbstwo wjetschu kraśnosćź ma,
Hač na śwĕcźe śo namaka.
Nasch śbóžnik śam je prajił to,
So jich je Boże kralestwo,
A so wschak wone toho dla
Njech pschezo k njemu pschińdźeja.
Ty pak, o Božo na njebju,
Chzył troschtowacź tych starschich tu,
Njech praja a tež wĕrja to,
So dobre je, schtož cźini Bóh.
Nam wschitkim pak daj wopomnicź,
So dyrbimy tež wotśal hicź;
Tak mudri byli na śwĕcźi
A junu śbóžni po śmjercźi.

H. Falka, g. p.

Sa mnohe wopokasma luboscźe a śobuželniwoscźe, kotreż śu śo nam pschi semrjecźu naschego lubeho nana, dźĕda a pradźĕda

Pětra Młónka

dostałe, woźebje knjesam duchownym, kapłanej Kschižanej sa wotproschenje, fararjej Jakubej sa rĕcź pschi rowje a fararjej lic. theol. Imischej sa prědowanje, a dale Hodźijskej schuli a knjesej kantorej Kozorej sa napschecźopschińdźenje śwój najwutrobnischi dźak wuprajamy.

W Džiwocźizach, 9. febr. 1887.

Srudźeni sawostajeni.

(K tomu cźišku pschiloha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 7 Serbskich Nowin.
Ssobotu 12. februara 1887.

Napominanje
k wólbje do khěžorſtwoweho ſzejma.

Wólby do khěžorſtwoweho ſzejma, kotrež maja ſzo 21. februara t. l. w Němzach ſtacź, ſzu tak ważne, kaž hiſchcźe žane hacž dotal ſa cžaſz wobſtacźa němſkeho khěžorſtwa byłe njejſzu. Kóždy woleŕ je pſched praſchenje ſtajeny, hacž ma němſki lud tež w pſchichodźe pſches ſzylne, twjerdźe ſrjadowane wójſko pſchecźiwo ſzwojim njepſchecźelam ſakitany bycź, abo hacž dyrbi ſzuſzodej, naſchim nawjecžornym mjeſam hrožazemu, ſrudny napohlad njejednoty a ſzłaboſcźe pokaſowacź.

Wjetſchina khěžorſtwoweho ſzejma, 14. januara t. l. rospuſchcźeneho, bě tak ſaſzlepjena, ſo žadanja ſa němſke wójſko ſacźiſznu, wo kotrychž bě **Moltka** prajił, ſo ma ſzo na nich dla wěſtoſcźe khěžorſtwa **wobſtacź.**

Wulka wjetſchina khěžorſtwoweho ſzejma dyrbjeſche drje pſchipóſnacź, ſo ma ſzo móz němſkeho wójſka w napohladźe pſchihotow a pſchiſporjenja wójſka naſchich ſzuſzodow poſzylnicź.

Tola wona je ſzo ſarjekła, do poſzylnjenja na ſzydom lět ſwolicź, hacž runje je to ta ſzama wjetſchina hižo 1874 a 1880 cžiniła, njewidźiwſchi w tym žaneho pſchikrótſchenja ludowych prawow.

Wona je na tutym ſapowjedźenju wobſtała, hacž runje ſzu ſjenocźene knježeŕſtwa ſa wojeŕſku pſchedłohu dla hrožazeho wójnſkeho ſtracha ſaſtupiłe, hacž runje je naſch najwjetſchi wójſkowy wjednik jeje nuſnoſcź wojeŕſkich pſchicžinow dla dopokaſał, a hacž runje je najwjetſchi ſtatnik, kotrehož ſzu Němzy hdy widźeli, wjeŕch Bismark, w mjenje Jeho majeſtoſcźe němſkeho khěžora ſa tu ſzamu pſchedłohu tež k ſakhowanju měra nanajcźopliſcho rěcžał.

Podarmo ſzo praſchamy, kak je tajke wobſamknjenje móžne było.

Wěrne pſchicžiny ſa ſzwoje wothłoſzowanje ſzu nam pſchecźiwnizy pſchedłohi winojcźi woſtali.

Njech ſzu wſchelake byłe, jene je wěſte, wone běchu na kóždy pad **njewótcžinſke.**

Ani pjenježka dawkow ſzo němſkemu ludej pſches njewótcžinſke wobſamknjenje ſalutowało njeby.

Wumyſzlene ſzu wſchě wot napſchecźneje ſtrony rosſchěrjene powěſcźe wo **pſchedſtejazym** ſawjedźenju nowych dawkow pſches **monopole, wo pſcheměnjenju wólbneho a cźiſchcźowého ſakonja.**

Wo tym žanych rěcžow njeje, kaž je to wjeŕch Bismark wuraſnje roſeſtajał.

Runje tak **njewěrne** je wudawanje, wot napſchecźneje ſtrony pſchecźiwo lěpſchej wědomoſcźi ſzo cžinjaze, ſo ſzo ſ pſchedłohu ſ dobom ſzłužbny cžaſz jenotliweho muža wot tſjóch na ſzydom lět podlěſchi.

W tu khwilu ſzo jenož **wo nuſne trajne poſzylnjenje brónitoſcźe němſkeho luda** a wo wuſwolenje mužow do khěžorſtwoweho ſzejma jedna, kotſiž chzedźa ſa pſchedpołoženu wojeŕſku pſchedłohu ſaſtupicź.

Na to jenicžzy mamy kedźbowacź a **njeſzměmy ſabycź, ſo je wójſko, hdyž je ſzylniſche hacž njepſchecźelſke, najlěpſche wobaradło ſa měr, ſo pak by njepſchecźelej njerune wójſko njeſbožownu wójnu a ſ tym njewuprajne hubjenſtwo ſa wótzny kraj ſa ſzobu mělo.**

Dotalny ſaſtupjeŕ tſecźeho khěžorſtwoſzejmſkeho wólbneho wokrjeſza, naſch nětcžiſchi kandidat ſa khěžorſtwoſzejmſku wólbu,

knjes rycźeŕkubleŕ Reich nad Běłej,

njeje k tamnej njewótcžinſkej wjetſchinje ſzłuſchał, kotraž je khěžorſku wojeŕſku pſchedłohu wotpokaſała, ale je ſa nju hłoſzował a je ſzlubił, ſo ſaſzo ſa nju ſaſtupi.

Wolerjo III. wólbneho wokrjeſza! Njeſakomdź žadyn ſ waſz 21. februara k wuſwolenju pſchińcź, dajcźe ſzwoje hłoſzy

knjeſej rycźeŕkublerjej Reichej nad Běłej

a njedajcźe ſzo pſches žane narěcženja ſ druheje ſtrony ſamylicź.

Wopomńcźe! Jedna ſzo wo ſakhowanje měra a wo ſawěſcźenje najdróžſchich kubłow, kotrež wobſzedźicźe, wótzneho kraja a domowiſny.

W Budyſchinje, 4. februara 1887.

Pſchedſzydſtwo konſervativneho towaŕſtwa w III. ſakſkim khěžorſtwoſzejmſkim wólbnym wokrjeſzu.

Krajny ſtarſchi ſ **Zezſchwitz.** Měſchcźanoſta **Sinz.** Pſchekupz **Mattheis.** Knježeŕſtwowy aſzeſzor **Hänichen.** Faraŕ Dr. **Kalich.** Konſiſtorialny aſzeſzor prawiſnik **Seyfert.** Wyſchſchi dawkowy inſpektor **Haupt.** Rycźeŕkubleŕ **Hetzer.** Měſchcźanoſta a fabrikant **Noſzke** w Kamjeńzu.

Ssuscheny połcź wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßwyty połcź po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny łój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucźnu běku kołbaßu po 70 np., druhu druźinu po 60 np. porucza

Otto Pötschke,

Jerje

rjane tucźne ryby
porncza po tunich płaczisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a czisćze ßłodźazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Jara dobre drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowego torhoschcza.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru,
Intowansku butru
w bowach a wuważenu, najlěpsche druźiny, porucza wot czerstweje poßyłki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Khofej

wot najtunischich hacź do najlěpschich druźinow, jara derje ßłodźazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcze tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
destillazija najlěpschich likerow.

Tykanzowu muku se semskich worjechow

po Pomorczanskim pschepytanju 55,53 % proteina a tuka mějazu poruczataj
Baldeweg & Sachse pschi żitnych wikach.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36 „
żołte wóskowe mydło I	„ „	40 „
żołte wóskowe mydło II	„ „	30 „
soda	„ „	5 „
schterku	„ „	22 „

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

K kschczisnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoscźenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likery** po jara tunich płaczisnach poruczamoj.
Ginzel & Ritscher,
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wuhotowanja sa dźěczi,

koschulki, pjeńki, lazki, khapki, kschczeńske wodźewy, kupjelnske rubischcza, tykane poßleschcza, poßleschczowe zychi, wupjerki, pjelchi, podłožki, schnóru k wobwiczu w wulkim wubjerku a po tunich płaczisnach porucza
A. Tschentscher,
schatowa fabrika w Budyschinje w kupnizy.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach
porucza ßwoje derje czisczene **palenzy** pschi wotewsaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucza wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likery,** kotrež ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernosćze k kwaßam a kschczisnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na żadanje k tomu pożcza.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likery wjele kupuja, je najlěpsche dopokasmo jich wuběrnosćze.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Sslowki

porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Měschanu butru

wubjernje dobru punt po 58 np.
porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Czorny kascheměr

jenoż czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na żitnej haßy 10.

Wschě druźiny czrjewow

k dźěłanju kołbaßy
porucza pschedawarnja czrjewow
A. Eisslera
na żitnych wikach 16.

Strowe kruschwinowe drjewo, niż mjenje 6 zolow, każ tež **strowe wólschowe drjewo,** niż mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach
mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Khlowonz,

najkmanscha rostlina k sałożenju żiwych płotow, 1000 po 25 hacź 45 np., każ tež khójnowe, schmrěkowe, jědlowe a schkowronczo-drjewowe rostliny, toho runja wschě kerki k wupyschenju sahrodow porucza
H. Buhler,
hajnik św. ßłużby a schtomowwnik
w Borschczi pola Delnjeje Wólschiny.

Khofej paleny najlěpschi a hódny punt po 110—200 np.,
khofej seleny hódny a derje ßłodźazy punt po 90—160 np.,
zokor w pokrutach punt po 30 hacź 35 np.,
zokor kuskaty a drobny punt po 27—32 np.,
jerje rjane wulke tucźne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
rajß punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,
petrolej najlěpscha twora punt po 13 np.,
syrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,
ßłowki wulki ßłódki nowy płód punt po 28—30 np.,
roskrate jabluka amerikanske punt po 28 np.,
nudle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,
jerje ßuschene a mariněrowane,
zitronat a **apfelsiny,**
runklizowe ßymjo hižo nětko na składze,
zigary, 100 hižo po 160 np.,
wschě **ßłódke palenzy** liter po 40 np., pschi wotewsaczu wjazy litrow po 35 np.,
czisty palenz liter po 14 a 16 np.
porucza
Carl Noack na żitnej haßy.

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokłódźna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu srjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacźnje 3 króć,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.
Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucźowanstu składnosć sa kajutowych a bjeskubjowych pucźowarjow
Dalsche wukasanje dawa
F. W. Graupenstein w Lipsku,
No. 797. Gellertstr. 9.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 8. **Sobotu 19. februara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Wójnske powjesćo, kotrež w poslednim czasu wschón swět napjelnjachu, su na dobo womjelkle. Hižo so ludźo troschtuja, so je z wójnskim strachom nimo. Mózne brónjenje Franzowsow dyrbjało pak nasz powuczicź, so měr hischćo dołho sawěsćeny njeje. Tele dny hakle je franzowski sejm bjes debatty 116 milijonow sa wójnske pschihoty pschiswolił. Hdyž sebi Franzowsojo, kaž wschědnje wudawaju, na wójnu njemysla, czoho dla potom swoje wójska k němskim mjesam psches hlowu a psche schiju czahnu? Kajkeho měnjenja je wjerch Bismark wo sakhowanju měra, je wón psched někotrymi dnjemi jenemu sapósłanzej pruskeho krajneho sejma sdźelił. Hdyž so jeho tón praschesche, hacź su czorne wójnske mróczele rospłunuke, wjerch Bismark wotmolwi: „Wo tym wjazy njewěm, hacź wy. Mamy wschak měr, tola pohladajcze na pschihoty Franzowskeje, na twarjenje barakow, na Boulangera (wupraj Bulanźeja), na kschiki patriotiskeje ligi, kotrež hižo 16 lět dołho słyschimy, a wy budźecze wjedźecź, hacź mamy so Franzowskeje bojecź.“

— Swjaskowa rada je na Stettin, hdźež su so psched krótkim sozialdemokratiske njeměry měte, we kotrychž tydźenja nadrobnje pisachmy, make woblehnjenstwo pokoźika.

— W Elsasu a Lothringskej su so poslednje dny wobydlenja mnohich franzowszy smysłenych wobydlerjow pschepytake. Knježerstwo je mjenujzy wusłědźiło, so ma franzowske towarstwo, patriotiska liga so mjenowaze, wjele sobustawow w Elsasu a Lothringskej. Tele towarstwo je so z wotmysłenjom sakoźiło, so by sa to skutkowało, so by so Elsasz a Lothringska Němzam psches wójnu sasso wutorhnuła. Duź němszy poddanjo, kotsiź do patriotiskeje ligi sastupja, krajnu pscheradu wobeńdu. Wyschnoscźi su pola někotrych pschekupzow a samo tez pola jeneho wojaka, jenolětneho dobrowólnika pschi artilleriji, pisma do rukow panuke, sa to swědczaze, so su mjenowani sobustawy franzowskeje patriotiskeje ligi.

Italska. Wo njesbožownych bitwach pola Masawy je general Gené skónczinje dróbnische powjesćo do Roma póslał. Abesynszy su po bitwje morwych a ranjenych wusłěkali a do zyła wurubili, a zyle wotdźělenje zyroby a munizije, dale wjelbłudy a kanony Italskim wotehnali. Wobsada forta Sahati jenoz psches to wěstej smjercźi czeknu, so fort bjes poruczność wopuschczi. Kanony wona sabite w forcze wostaji. Abesynski kral swojemu wójskowemu wjednikej, Rasej Alule, se 14,000 muzemi na pomoz czehnje, tak so budźe sjenoczene abesynske wójsko 35,000 muzi sylne. W Alsmarje budźe so kral z Rasom Alulu setkacź a z nim wuradźecź, na kajke waschnje ma so wójna pschecźiwo Italskim wjescź. Se sobu kral prynza Habru wjedźe, njesbožowneho syna krala Theodora. Habra je pschezo sputany, dokelź chzedźa jeho pjecza Italszy na abesynski trón posběhnucź.

Franzowska. Baraki pschi němskich mjesach, wo kotrychž so tak wjele powjeda, su w Nancy, Saint-Die, Bruyères a Epinal nimale hotowe. Wone su zyle z drjewa, něhdźe 120 metrow dołhe a 20 metrow schěroke. Schpundowanje na granitowych kamjenjach wotpocźuje, kotrež su wot dźesacź k dźesacź metram nastajene. Tsěcha je z zyhelow. Kóžda baraka je do 10 stwow dźělena, do kotrychž móże so 240 kožow stajicź. W Nancy je so 16 barakow na wulkim naměstnje Sainte-Marie a 8 psched tamnischimi kasarmami natwariło. Dźěło je so wot ziwilistow, kotrymž běchu offizěrojo se żeni-korpsa pschidacźi, wuwjedło. Baraki w Nancy su k tomu postajene, so bychu w nich regiment pěschkow z Neuf-Chateau a tsi batterije artillerije se Chalens sur Marne hospodu namakale. Po tym samym waschnju so po zyłej němskej mjesy baraki twarja.

— Franzowske knježerstwo je wojakam a wyschnoscźam pschi mjesach porucziło, so maja, hdy bychu němske patrouille z pschehladanjom franzowsku mjesu pschekroczile, jenoz protokol wo sranjenju mjesy nastajicź, so by so wez bjes knježerstwomaj wujednała. Franzowske knježerstwo chze sebi drje sdacze dacź, kaž so by so bojało, so Němzy składnoscź hladaju, kak móhle so němske patrouille z franzowskimi srasycź a so z toho pschicźina k wójnje sdźěłacź.

— Franzowszy anarchistojo hižo sasso se swojimi njeskutkami kedźbliwoscź na so czahnu. W Lionje su woni na tamnische polizajstwo nadpad z dwěmaj bombomaj wuwjedli. Móz bombow bě, hdyž rosbuchnuschtej, żadkawa. Scheścźo policistojo buchu czezko sranjeni, koło wokoło so w twarjenjach wschě wokna puknuchu a w polizajstwje so z dźěła wjelby sasypnuchu.

Jendźelska. Irlandszy najenzy, kotrychž, dokelž żadyn pacht njepłacźa, jendźelszy semjenjo psches sudnistwo z dworow wuhnacź dadźa, so se wschej mozu pschecźiwo wupokasanju spjecźuja. S kajkej sasakkoscźu so to stawa, widźimy se sledowazeho pschikłada. Jedyn najenk njedaloko New-Kastla dyrbjesche so wupokasacź. Hdyž hromada policistow sahe rano pschicźeze, bě dom kaž maka twjerdźisna saraczeny. Wschě wokna běchu sabite a durje sawrjene; wobydlerjo pak běchu do hornjeho schosa cźekli. Lud, kotryž so bórsy wokoło dwora sběża, chzyschе policistam wobaracź, tak so dyrbjachu so cźi do njeho z natyknjenym bajonetom dacź. Tak bórsy hacź so policistam poruczi, so do domu dobywacź, na nich horzu wodu a kropmuku z prěnjeho schosa lijachu. Duź dyrbjachu policistojo khwilu posastacź; a hakle, hdyž běchu so dołhe rěble pschinjesłe a spjecźiwemu najenkej woda wuschła, móżesche so wupokasanje pschewjescź.

Rußowska. W Petersburgskich wojerskich schulach je knježerstwo nihilistiski swjask wusłědźiło. Psches list z wopaczným napismom je spschisahanstwo na swětko pschischko. Bjes tym, so so schulerjo k appelej shromadźichu, so jich wezy pschehladachu. Pschi tym w listach schulerja wjercha G. sapiš mlodostnych spschisahanzow namakachu. Hdyž wjerch G. shoni, so je pscheradźeny, wón revolver wucźahnuwschi so satsěli. Hnydom na to buchu schulerjo, w sapisu mjenowani, sajecźi. Na zara je powjescź wo tym, so su nihilistiske ideje pucź do wojerskich schulow namakale, jara srudźazy sacźischcź cźinika. Wina nad rosschěrjenjom nihilismu bjes wojerskimi schulerjemi je pjecza jich wobkhad se studentami, kotsiź su z pokodnischeje Ruskeje do Petersburga pschischli.

Bołharska. Bołharskaj offizěraj Grujew a Benderew, kotrajź běschtaj, dokelž staj so pschi wuhnaczu něhduscheho bołharskeho wjercha wobdźělikoj, z Bołharskeje czeknucź dyrbjakoj, staj w Braili nowiny

pod titulom „9. auguſta“ wudakoj. W nich ßo pſchipowjedźi, ſo ßo bórſy nowe ſbĕžki pſchecźiwo nowemu knježerſtwu ſapocźnu. K wjedźenju agitazije ßu bołharſzy cźeknjenzy w wukraju pożcźonku ſcźinili, kotruž budże Bołharſka ſapkacźicź dyrbjecź, tak bórſy hacź ßu ßo bołharſkeho knježerſtwa mozowali.

Wjecźenje je moje, ja chzu ſapkacźicź.

(Skónczenje.)

Tola hlaj, tamna ſchwižna żona ſ lohkej krocźelu pſchikhwata, kotraž je njewuſpróżniwje w měſcźe na haßach ranjenym-kaž dobry wumójazy jandźel pomhaka. S hroſu ßo tſchaßo wona blĕde wobliczo pokryje, hdyž bitwiſchcźo wuhlada, potom pak mużam, ſ noßydłami ſa njej khodźazym, kiwnje a twjerdże ſtupajo ßo k měſtu żałoſcźe bliži. „Sſmilny Bożo, jeho regiment!“ wona ſawoła pódla cźĕła jeneho ulana k ſemi padnuwſchi, ſ dobom pak ßo kaž ſahorjena poſbĕhnu a ßlĕdźo ßo wohladowaſche. Pſchi tym ſaßo wuhlada uniformu lubeho; tam, bliſko kamjeńtneho ßwjecźeca, mkody offizĕr leżeſche. Wona ſ khwatkom k njemu pſchilecźa. — „Bożo w njebjeßach, wón je!“ wona rosrudźena ſakſchiknu a ßo na cźĕło, na ſdacźe morwe, cźißnu. Tola lĕdma ſaßo ßwoju hłowu poſbĕhnuwſchi, ſo by lubemu do wobliczа pohladała, jeje wóczko na pódla leżaze cźĕło padże. „Mój nan, mój nan!“ wboha żona nětko ſe ſadwĕlnoſcźu wołaſche a ſproſtnjene cźĕło panjeneho wobjima a bjes wobĕmaj mużomaj na ſemi kleczo, kotrajž bĕſchtaj jej najdróżſche na ßwĕcźe, ßo jejna mkoda wutroba ſkoro ſe żałoſcźu roskoczi a hłuboko ſtonajo wona ßwoje wobliczo k wutrobje morweho nana tłóczeſche.

„Marja, Marja!“ ßo na dobo ſ cźicha pódla njeje wołaſche, „ßy ty to woprawdże?“

„O, mój Bożo, wón je żiwy, mój Jurij, Jurij“, Marja nětko juſkaſche, kaž ſ hroſneho ßona wozucźiwſchi, a wot nana ßo wottorhnuwſchi, do rukow lubeho ſleczi, kotrejž bĕ tón ſa njej wupſchestrĕł. „Kajke ſaßowidźenje! O, ßmilny Bożo!“ Marja ſtonajo ſcheptaſche. „Tola nětko prjecź wot tu, krwawiſch, Jurjo, je najwjetſchi cźaß, ſo ßo tebi pomoz doſtanje! Tola mój nan! Ach, mój Bożo, to je żadkawe, a tola ſaßo . . . o, njeßmĕm ßebi na to myßlicź, na niczo ſ tamnych żadkawoſcźow, hewak nimam khróbłoſcź k ſkutkam, a ſkutkowacź ja dyrbju a chzu.“

S rosßudźenoſcźu ßo wona ſbĕhnu a pſchikiwnu noſcherjam. Wobhladniwje wona lubemu lĕhwo pſchihotowa, a tež nanowe cźĕło ſ łaha na mjehke krywy położi, kaž ſo móhł luboſcź ßwojeho dźĕſcźa hiſchcźe ſacźucź. Potom wona pſched cźahom wróczo do měſta dźĕſche. Tola hdyž bĕ ßo Marja lĕdma k domej pſchi torhoſchcźu pſchibliżiła, jej ſtara Hańża khwatajo napſchecźo pſchihna.

„Boże dla, dźĕcźo, hdże dha ßy?“ wona wuraſy. „Hižo w nozy ßu twojeho muża domoj pſchinjeßli, a — nětko, moje dźĕcźo, ſo bych tebi to prajiła, Bóh luby Knjes je twój ißchiž wot twojeje wboheje wutroby wſał — Franz je morwy! Kulka je jeho do ßrjedź wutroby trjechiła; ſ nim bĕ hižo nimo, hdyž jeho pſchinjeßechu.“

Marja porażena ßwoje wobliczo ſ rukomaj pokry a khwilu każ ſproſtnjena ſtejeſche, potom pak ßo rucze k noſcherjam wobrocźi. „Niż do tutoho domu!“ wona ſ rosßudźenoſcźu pſchikaſa, „dźicże k Hańżinemu bratrej na krótku haßu! Myßlu ßebi, ſo mi tutu luboſcź wopokaże! — Hańża“, wona na to ſ cźicha k ßwojej ſtarej ßłużobniży praji, „żenje wjazy do tutoho doma ſtupicź nochzu, żenje, żenje. Pſchinjeß, ſchtoż je mi trĕbne, k twojemu bratrej, tam woſtanu, ſo bych Jurja wothladała, kotrehoż ßym ſ bitwiſchcźa pſchinjeßła. Bóh je ßmilny a hnadny, moja Hańża!“

Rucze na to ſa noſcherjemi khwataſche a w małej cźichej iſtwiczży ſtareho ſchewza lubemu khorokożo poſcźełaſche. Hdyž jeho wothladowaſche, ßo jejna ſrudoba wo nana pomjeńſchi, tola żenje wona khoremu njedowoli wo wĕzach rĕcźecź, kotrež bĕchu tak żałoßnje do jejneho żiwjenja ſapſchimnułe.

„Najprjedy dyrbiſch ſaßo ſtrowy bycź“, wona khutnje praji, k njebju boloſtnje pohladawſchi, „prjedy tebje njepuſchcźu! To pak bych dyrbjała; pſchetoż, hdyž ßym tebi wſcho k wjedźenju dała, potom budże bjes namaj ſaßo ſe wſchĕm nimo. Tola każ tež budże, dźakuju ßo Bohu, ſo ßym tebje ſaßo namakała, a ſo mózu tebi wrócźicź, ſchtoż tebi ßłuſcha, a ſchtoż je hubjenſtwo mojeho żiwjenja ſawinowało!“

A ſkónczнje dźeń pſchińdże, na kotrymž lĕkař praji, ſo je młodźenz wuhojeny. Marji ßyſły w woczomaj ſtejachu, hdyž wotkhorjeneho do thkódniży małeje ſahrodki wjedźeſche a ſmĕrom tam wobaj, ruku ßebi ſawdawſchi, ßedźeſchtaj.

„Niczo njepomha, Jurjo, dyrbimoj ßo nětko dźĕlicź“, ſkónczнje Marja praji, ſe ßyſſowazym wóczkom k njemu pohladnuwſchi. „Dyrbju tebi nětko żadkawoſcź k wjedźenju dacź, kotraž naju na wĕczne dźĕlik! O, wodaj wbohej njewinowatej Marji, ſo je dźowka . . . .“

„Pſcheſtań, luba, njerĕcź dale!“ Jurij nětko rucze ſawoła. „Wĕm wſcho, ſchtoż chzeſch mi prajicź, żadkawu powjeſcź je tebi Bóh ſalutował. Ale tež ja mam tebi nĕſchto ſdźĕlicź, nad cźimż ßo twoja wutroba ſtróżi, tola Bóh je ßam ßudźił. Marja, mój nan pſches twojeho nana ruku padże, tola ja bĕch, kotryż w bitwje twojeho nana ſabi. Sſyn je nana wjecźił, ßmój ßo wurunakoj!“

Se żałoßnym kſchikom Marja pſchi tychle ßkowach k ſemi padże, Jurij pak ju do ßwojeju rukow wſa a ſ łaha praji: „Moja Marja, wodaj mi. Bitwa je była, kotraž je tebi nana wſaka, ja bĕch jenoż pſchipadny grat w ruży wſchehomóżneho. Tola chzemoj nětko hroſnu ſańdźenoſcź ſ huſtym, njepſchewidnym krywom pokrycź. Żiwi maja prawo a winowatoſcź, dobre cźinicź, ſchtoż ßo hiſchcźe dobre cźinicź hodźi. Ty wbohe njewinowate dźĕcźo, ßy ſa njeſkutk twojeho nana tak cźężko cźerpiła, każ ſo budźiſche ßama hrĕſchiła. Nětko ßu ſadźĕwki wotſtronjene, kotrež naju dźĕlachu, a moja ßy ſaßo, nihdy na nihdy tebje njepuſchcźu, Bóh ßam je naju ſaßo hromadu ſwjedł.“

Marji bĕ dołho njemóżne, wotmolwicź, ſkónczнje pak ruży ſtyknuwſchi praji: „Wótcże w njebjeßach, wodaj nam naſche winy, jako my wodowamy naſchim winikam!“ Potom ſmĕrom ßwojej ruży do lubeho rukow położi a hłuboko hnuta jemu do wobliczа hladaſche.

„Jurjo, tež ja wĕrju, ſo je naju Bóh ſaßo hromadu ſwjedł, a tamne żałoßne ſadźĕwki wotſtronił, kotrež naju po ſdacźu na wĕczne dźĕlachu. Hacź dotal jenoż mĕnjach, ſo mam ßo Bohu dźakowacź, hdyž je mi móżnoſcź dał, njeprawe wobßedźenſtwo tebi wrócźicź, kotrež je nam ſkoto twojeho nana pſchinjeßko, a potom ſ połóżenej wutrobu, hdyž tež na wĕczнje njeſbożowna a ßama, wot tebje hicź. Tola nětko ſ tobu wĕrju, Bóh je hinak wobſamknuł. Chzemoj horka w lĕßu, hdźež twój wbohi nan pohrjebany leži, tež cźĕło mojeho nana k wĕcźnemu mĕrej khowacź a tam pſchi rowomaj njeſbożowneju Bohu ſhromadne żiwjenje poßwjecźicź, kotrež cźorny ſcźĕn, pódla naju ſtejazy, wuhaßnje. Moja ßwĕrna a wopornіwa luboſcź pak, kotraž dyrbi twoje żiwjenje wobſbożicź, każ to jenoż luboſcź hdy ſamóże, wona je dźĕſcźowa pokuta ſa nanowy hrĕch, kotryż je twoje żiwjenje hórke cźinił. Tak njech Bóh luby Knjes w njebjeßach hnadnje na naju ſwjaſk ſhladuje!“

„Hamjeń, hamjeń, moja Marja!“ Jurij ſ cźicha praji a lubu k wutrobje ſcźeże, kotraž bĕ nětko ſ nowa jeho. Nĕkotre dny poſdźiſcho ßo na wołu proſty kaſchcź, w kotrymž cźĕło w bitwje panjeneho hajnika leżeſche, do bliſkeje wßy J. wjeſeſche, a hłuboko w lĕßu jón khowachu, k boku druheho rowa, kotryż ßo tam, wot nikoho njeſnaty, hižo dwĕ lĕcźe dołho wot cźornych ſchmrĕkow wobkhłódźeſche. Bjes wobĕmaj rowomaj pak ßo bórſy proſty kichiż bjes mjena a lĕtoweje liczby ſtaji, a jenoż ßłowa ßwjateho pißma (Rom. 12, 19) bĕchu na nim cźitacź:

„Wjecźenje je moje, ja chzu ſapkacźicź!“

Ze Serbow.

S Budyſchina. Dźenßa wjecźor ½8 hodźin budże w Lauez hotelu k. wyſchſchi dawkowy inſpektor Haupt na pożadanje tudomneho konſervatiwneho towarſtwa wo tukhwilnych politiſkich wobſtejnoſcźach rĕcźecź.

— Mnoſy ßobuſtawy wojerſkich towarſtwow w Drażdźanſkich ſtronach ßo ſe ßlĕdowazym wólbnym napominanjom na wſchitkich ſtarych wojakow wobrocźeja: „Dokelż je w prjedawſchim khĕżorſtwowym ßejmje wjetſchina wotpóßłanzow naſchemu khĕżorej ßrĕdki k ſakitanju a derjemĕcźu naß wſchitkich ſapowjedźiła, a ßo potom toho dla khĕżorſtwowy ßejm rospuſchcźił, je nětko ſa naß, kotſiż ßmy junu khorhoji ßwĕru pſchißahali a chzemy tež tutu pſchißahu ßwĕru dźerżecź, ßwjata winowatoſcź, ßo ſa to ſtaracź, ſo bychu ßo jenoż tajzy mużojo wuſwolili, kotſiż ßu knježerſtwu ßwĕrni. W tu khwilu, hdźež ßo ſkoro pſchi wſchĕch mjeſach wulke wójſka ſcźahuja, jenoż na ſkładny wokomik łakajzy, ſo bychu naß nadpanuli a naſch kraj ſapuſcźili, je najwyſchſchi cźaß, ſapóßłanzow wuſwolicź, kotſiż knježerſtwu ßrĕdki k ſakitanju wótzneho kraja pſchiſwola.“

— W poßlednich dnjach ßu ßo na Schprejinym lodże woſvjet ludźo pſchepanuli. Sſobotu tydźenja popołdnju ßo 10lĕtny ßyn dźĕłacźerja Hokera na Żidowje na lodże pola łuhoweho młyna pſchełama a ßo w hłubokej wodże ponuri. Na ſboże runje hižo wobſtarny muż ſe wßow nimo tamneho měſta dźĕſche, kotryż hnydom ſa hólzom do rĕki ſkoczi a jeho ßmjercźi w żołmach wutorże. — Dwaj dnjej poſdźiſcho mĕjeſche jedyn hólz to ßame njeſboże pod moſtom, nimo ſchpitala ßwjateho ducha wjedźazym. Pſchedſtejicźer H. Pĕtſchik, kotryż chżyſche hólzej na pomoz pſchińcź, ßo toho runja pſchełama, a wobaj byſchtaj ßnadź ßo tepikoj, njebudźiſche tyſcherſki miſchtr

Semig do wody skocził a jeju ſ pomozu někotrych druhich mužow, jemu žerdźe a hoki podawazych, sbožownje ſ wody wuczahnuł.

S Rachlowa pod Čzornym Bohom. Dokelž ma nascha wjeß, kaž też ßußodnej wßy Delany a Wyßoka hižo khětro daloki pucź do Bukez ke mschi, je ſa starych ludźi w symskim cźaßu druhdy jara wobcźežne, hoj ßamo zyle njemóžne, ke mschi a spowjedźi khodźicź. Tutu nusu spósnawschi je nasch wyßokodostojny knjes farař Kubiza hižo konsche lěto dobrowólnje dwójzy a to ras sahe w naléczu a druhi krócź nasymu w naschej schuli kemsch a spowjedź dźerżał. Ssrjedu tydźenja ßmy saßo tajku Božu ßłużbu měli. So je tole pschiprawjenje naschim starym ludźom jara witane, je ſ toho widźecź, so bě kóždy krócź psches tsizecźi woßobow k Božemu blidu a pódla toho wjele kemscherjow. Naschemu wyßokocžeſcźenemu knjesej fararjej ſ tutym ſa jeho prózu najwutrobnischi dźak prajimy; Bóh chzył jemu ju bohacże sapłacźicź.

S Mjeschiz. So ßo powjesce, wot Serb. Nowin podate, tež do němskich nowin pschijimaju, je dawno snate. Sslědowaze rynczk. njech też ſa to ßwědcza: Rano 23. dezembra 1886 bu tudomny murjeř August Petermann blisko nascheje wßy smjersnjeny namakany, kotryž pjecź ßyrotow sawostaji, kiž ßu cźim bóle wobžarowacź, dokelž je jim luba macź hižo prjedy nana wumrjeła. Srudny podawk, w 1. cźißle Serb. Nowin t. l. drobnischo wotcźischczany, je bórsy na to też „Kreuzzeitung" wotcźischczała; pschetož hižo 8. januara dosta nasch knjes gmejnski pschedstejicžeř list wot wojerskeho hetmana k. Fischera w Friedenawje pola Barlina, kiž ßo ſ wutrobnym dźělbranjom ſa wobstejnosczemi wbohich ßyrotow prascheſche ſ tym pschilubjenjom, so chze dar póßłacź, jeli so ßu ßyrotki potrěbne. A knjes Fischer je ßlubjenje ßwěrnje dźerżał; na wobschěrne wopißanje nascheho gmejnskeho pschedstejicžerja je wón hnydom 20 hriwnow pschipóßłał, postajiwschi, so maja ßo pjenjesy hacź do hód na dań wupožczicź, potom pak ßo ſa nje ßyrotam wjeßele Boże dźěcźo wuhotowacź. Bóh sapłacź jeho luboscź k khudym ßyrotam; so w mjenowanym knjesu wutroba bije, kotraž też sbóžnika lubuje, nad tym ßo dwělowacź njemóže. Bóh žohnuj jeho! — Hlaj, to ßu dary, ſ kotrymiž mólczkich rany wobalisch. Knjes Jesuß ßam tu pschiwoła:

Ta luboscź je to cźiniła!
Ta najlěpje ßo sapłacźi,
Hdyž dowjedże naß k sbóžnoscźi. *H. P.*

S Bukez. Tudomne ßerbske towarstwo je w sańdźenym lěcźe 8 porjadnych poßedźenjow kaž też 10 lětny sakoženski ßwjedźeń wotdźerżało. Pschednoschowali ßu: 1) k. pschedßyda Kerk wo słotej měnje (Goldwährung); 2) k. městopschedßyda wo pönskim padze łužiskich schěsćz městow; 3) k. kubleř Wicźas se Zornoßyk wo ßwojich podeńdźenjach a nashonjenjach w němsko-franzowskej wójnje ſ lětow 1870—71; 4) k. wucźeř Wicźas ſ Kumwalda wo ßerbskim spěwje; 5) k. inspektor Poldrak ſ Kopriz wo němskich kolonijach; 6) k. Hartstein ſ Pomorz wo starych Sskowjanach; 7) k. wucźeř Hänsel ſ Bukez wo naturskich mozach; 8) k. kubleř Wicźas se Zornoßyk dale wo ßwojich ßamßnych nashonjenjach a podeńdźenjach w němsko-franzowskej wójnje. Wschě poßedźenja běchu derje wopytane; wjele nowych ßobustawow je pschistupiło. — Njedźelu 9. januara wotdźerża ßo prěnje poßedźenje w tutym lěcźe, pschi kotrymž ßo najprjódzy ſ wutrobnym wobžarowanjom na lubeho a ßwěrneho ßobustawa k. Petermanna ſ Mjeschiz spomni, kotryž běsche w wulkim ßněhowym mjeczelu psched hodami frudnu ßmjercź namakał; k jeho cźeßnemu dopomnjenju wschitzy se stoła postanuchu; na to pschednoschowasche knjes pschedßyda Kerk wo pscheńdźenju Łużizy wot cźeskeje na sakisku krónu a kajke prawa nad Łużizu je ßebi cźeska króna wobkhowała a wumněniła, kotrež maja hischcźe dźenßa ßwoju płacźiwoscź. Na to ßo wo towarstwowych naležnoscźach rěcźeſche a ßo bjes druhim wobsamknu, so ma ßo město pschichodneho poßedźenja ßwójbny wjeczor wotdźerżecź, schtož ßo njedźelu 6. małeho rózka sta. Někotre młode ßobustawy běchu wschelake pschistojne humoristiske pschednoschki pschihotowałe a pschi tym ani wudawkow ani prózy lutowałe njeběchu. Po skónczenju prěnjeho dźěła bě shromadne wjeczerjenje na khósty wulkeje móschnje. Druhi dźěl pschedstajenjow psches poknóz trajeſche. Na to hischcźe mnosy někotre hodźinki w pěknej pschesjenoscźi hromadźe wostachu. Rjane hodźinki běchu ßo psche sahe pominuke.

S Brěmjenja. Pónđelu rano wokoło 7 hodźin je ßo tu khěża, Marji Buschowej ßłuschaza, do cźista wotpaliła. Kak je woheń nastał, njeje snate.

S Wokrancźiz. Sańdźenu ßobotu 12. februara popołdnju w 3 hodźinach běschtaj kk. hamtski pschedstejicźeř Kreczmař w Wulkej Subrnizy a hamtski pschedstejicźeř-sastupnik Klawß ſ Borschcźe wólbnu shromadźisnu do tudomneho Schkodźiz hoscźenza powołałoj, w kotrejž ßo konserwatiwny kandidat sa khěžorstwowy ßejm, hrabja Arnim nad Mužakowom, wuswolerjam pschedstaji. Wokoło 4 hodźin k. Kreczmař nahladnu shromadźisnu wotewri, k kotrejž běchu ßo ſ zyłeje wokolnoscźe seschli, a hdyž bě ßo prěnjschi psches pschikłoßowanje sa pschedßydu a ßo se shromadźisny někotsi pschißydy wuswolili, shromadźisna k dnjowemu porjadej pscheńdźe a pschedßyda knjesa hrabju Arnima proschesche, so by rěcźał. Tutón na to w dlěschej rěcźi na prawje srosumliwe waschnje nětcźischke politiske wobstejnoscźe rosjaßni, woßebje wusběhujo, so doprědkarjo prawo nimaju, ale so je prawo na stronje knjeżerstwa, hdyž wone poßylnjenje němskeho wójska na ßydom lět żada. Rosmnoženje wójska, njewotwißneho wot pschipadneje khěžorstwoßejmskeje wjetschiny, dołho tak drohe njeje, kaž ßebi to ſ wjetscha pschedstajeja. Pjenježny wopor, kotryž ma jenotliwy dawkidawař dacź, wucźini w pscherěsku 40 np., sa bohateho wjazy, sa khudeho mjenje. Tutón dawk dale niczo njeje, hacź nisko poměrjena sawěscźenska premija, kotruž wobydleř němskeho khěžorstwa k sawěscźenju ßwojeho bycźa płacźi. Kaž ßwoje domy psche wóhnjowy strach, ßwoje pola psche krupobicze sawěscźamy, tak ßo też woporow kacź njeßměmy, kotrež dyrbimy sa wěstoscź kraja a luda pschinjescź; wone wěscze njeißu psche wulke sa drohe kubło wěsteho měra. — Rěcźnik na to na blady wo wotmyßlenych monopolach pscheńdźe, ſ kotrymiž chzedźa doprědkarjo wuswolerjow satraschicź, hacź runje je wjerch Bismark sjawnje prajił, so knjeżerstwo żanych monopolow sawjescź nochze. Sa nasch w pschewasy konserwatiwny wokrjeß je ßo wot tutych doprědkarjow cźłowjek ſ zusby sa kandidata postajił, kotryž tola nihdy nasche naležnoscźe tak derje sastupicź njemóže, kaž konserwatiwny, kotryž je hižo lěta dołho w naschim wokrjeßu saßydleny. Skónczńje ßo rěcźnik hischcźe jako pschecźel ratarstwa wusna, sa kotrehoż požadanja ma cźopku wutrobu a sa kotrež chze też, je-li nusne, w khěžorstwowym ßejmje po najlěpschim wjedźenju a samoženju sastupicź. S tsikrócźnej sahorjenej ßławu na khěžora ßo shromadźisna wobsamknu, kotraž bě po tym, schtož bě ßłyschała, drje bjes wuwsacźa pscheßwědczena, so ma kóždy kraloßwěrny wuswoleř w Rósborsko-Wojerowskim wokrjeßu 21. februara ßwój hłóß knjesej hrabi Arnimej nad Mužakowom dacź.

S Wojerez. Kaž ßo powjeda, ma ßo 6., 7. a 8. junija tudy skótna wustajeńza wotdźerżecź.

Dary sa natwarjenje ßerbskeho domu.

Farař Hórnik w Budyschinje (na 1887)	50 hr. — np.
A. B. Krapowski	2 „ — „
	52 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudzenja.

Ławniski ßud. Hospodarska pomozniza Thomasez w Lipiczu ma dźeń jastwa wotßedźecź, dokelž je ſ tamnischeje knjeżeje fajmy dźělbu běrnow kranuła. — Swudowjena Mißnerowa w Nowej Wßy nad Sprewju bě, hdyž w tamnischej Reuterez fabriży lapy wuběrasche, dwě khapje bjes prawa wotewsała. Jeje khostanje ßo na dźeń jastwa postaji. — Něhduschi żiwnoscźeř Zyž w Sswinarni bě ßebi w mnohich korczmach jěscź a picze żadał, hacź runje żanych pjenjes njemějesche, so móhł worcźisnu sapłacźicź. Jebanstwa dla jeho ſ jastwom na dwě njedźeli pokhostachu. — Dźěłaczerjej Schmettauej w Łusku jastwo na dwaj dnjej pschißudźichu, dokelž por natykaczkow, wot dźěłaczerja Mrósa, a jene rubischczo, wot dźěłaczerja Domaschki w Brěsezach požczene, wrócził njebě.

Khostanska komora. 58 lětna dźěłaczerka Marja dźělena Schołczina, bywscha swudowjena Rjenczowa, rodź. Bräuerez ſ Barta kónz novembra tutoho lěta k cźeßli Kroschkej w Niżej Wßy pschiúdże a jemu powjedasche, so je wot ßwojeho nana 1000 toler herbowała, kotrež ßo jej ſ 30 tolerjemi danje 4. januara 1887 wot Bartskeho gmejnskeho pschedstejicźerja wupłacźa. Dale wudawasche, so někoho pyta, schtóż by ju wothladał a so by tomu jeje samoženje wotkasała. Kroschk bě hnydom hotowy, pod tutym wuměnjenjom Schołczinu wothladacź, a poßlednischa ßo wot njeho měßaz dołho żiwicź dasche, doniż ßo jebanstwo njewukopa. Wobskorżenej, kotraż je hižo 10 krócź khostana, jastwo na schěsćz měßazow pschißudźichu.

Přilopk.

* Pola regimenta pěschkow w Chemnitzu ßu wóndano rekrutu dostali, kotryž bórsy ßwoje 30. lěto dokonja. Tónle cźłowjek chzyſche w ßwojim 19. lěcźe dobrowólnje do wójska sastupicź, ale jeho wotpokasachu. 21 lět stary wón do wukraja dźěſche, hdyž też ßo posdźischo woženi. Psched někotrymi njedźelemi je ßo wón se żonu a dwěmaj dźěsczomaj do Limbacha wrócził. Tam ßo bórsy domaßachu, so je

ßo wón wojerſkeje ßłużby ſminuł. Wojerſka wyſchnoſcź jeho do měry žadaſche. A dokelž jeho k wojerſkej ßłużbje kmaneho ſpósnachu, jeho też hnydom jako rekrutu ſkhowachu.

* Sajimawe „ſcherjenje“ wóndano pſched pſchißažnymi w Chemnitzu ſtejeſche. W hrodźe hrabje Schönburg w Rochburgu pola Chemnitza „prjedowniza“ tohole ſtareho ſemjanſkeho ſplaha khodźo ſcherjeſche. Kaž ßebi ſtare žony w wokolnoſcźi powjedachu, ſcherjenje kóždu nóz po hrodźe khodźeſche, jemu njeſboże wěſchcźo; pſchetož po ſtarym prajenju hrodej wulke njeſboże hroſy, hdyž ßo prjedowniza pokaſuje. Hrabjowy wobſtar domownik wſchak to ſcherjenje lěpje ſnajeſche, ale jo njepſcheradźi. To běſche mjenujzy lohka žónſka, kotruž běſche hrabja ſ hrodu wupokaſał, kotraž pak njedźiwajzy na to po nozach ſkradźu k domownikej khodźeſche. Tole ſalubowane ſcherjenje ſkonczńje doßažechu a pſched ßudnika žadachu. Domownik pak tehdy pſchißahaſche, ſo wo niczim niczo njewě. Wopaczńeje pſchißahi dla ßu jeho wóndano k lětu khoſtarnje a ſhubjenju czeſtnych prawow na dwě lěcźe ſaßudźili.

* Žałoſtny njeſkutk je ßyn wikowarja Raſenaga w Hammelſpringu wobeſchoł. Se ßwojej ßwójbu běſche wón w ſtajnej pſcheſkorje. Wóndano ſaßo ſwada naſta, kotraž ßo ſ tym ſkónczi, ſo wón ßwojeho nana a ßwojeho młódſcheho bratra cźežko frani, ßwojej maczeri pak nóž do žiwota ſtorczi. Macź je naſajtra wumrjeła. Mordař, kotrehož ßu bórſy ſajeli, ßo ßwojeho njeſkutka ani próſchka njekaje.

* Njekniczomny njeſkutk je we wßy Tſchiſchdorf pola Hirſchberga na ßwětko pſchiſchoł. Jedyn tamniſchi ſamožity khěžeř je ßwoju žonu wjazy lět poſpochi wote wſcheho ßwěta wotſamknjenu ſawrjenu dźeržał. Wón ſtajnje wudawaſche, ſo žona w moſhach prawa njeje. Skónczńje pak něchtó tu wěz pſcheradźi. Po poruczńoſczi wyſchnoſcźe dom pſchehladujo wokrjeßny żandarm žonu tajku nadeńdźe, ſo ßo to wopißacź njehodźi. Praſchana pak wona tak roſumnje wotmolwjeſche, ſo je zyle bjes dwěla, ſo ma wona ßwój połny roſum. Jeje muža ßu na měſcźe ßudniſtwu pſchepodali.

* Wo wuczenym njeżenjenzu, kotryž mějeſche ßwoje ſpodźiwne waſchniczka a běſche w ßwojim cźaßu ſaſtojnik kralowſkeje knihownje w Barlinje, ßo ſchikowany kuſt powjeda: S kralowſkeje knihownje běſche ßo droha wulka ſtara kniha ſhubiła; dohladowarjo, knihownizy a ßłużobnizy 25 lět ſtaroſcźiwje pytachu, ale kniha ßo njenamaka. Też ſpomnjeny dr. S. ßobu pytacź pomhaſche. A hlej, hdyž wón wumrje, na měſcźe, hdźež běſche wón ßydak, ſtaru knihu namakachu. Stary wuczeny ſ krótkim widźenjom běſche 25 lět dołho na kniſy ßydak, kotruž běchu tak ſtaroſcźiwje pytali.

* W St. Tönis nad Delnim Rheinom ßo pſched wczerawſchim tydźenja bratraj, ßynaj tamniſcheho pjekarja, ſwadźiſchtaj, pſchi cźimž jedyn bratra ſ nožom do nohi do tołſteho mjaßa kló. Haru wußłyſchawſchi ſtecźi bratr pſchiběža, a też jeho njemdry cźłowjek do ſchije kló, pſchi cźimž jemu wulku žiłu pſcherěſnu, ſo ranjeny na měſcźe morwy leżo woſta. Mordarja ßu ſajeli.

* S tym, ſo je ruſke knježeŕſtwo ſakaſako pſches nawjeczorne a pokodniſche mjeſy kraja konje wuwožowacź, je ßo němſkemu khěžorſtwu, ſ najmjeńſcha pak jeho narańſchej ſtronje, hkowne žórło ſatykało, ſ wotkelž konje pſchikhadźachu. W lěcźe 1885 je ßo ſ Ruſkeje 17,852, w lěcźe 1886 pak 14,808 koni k nam pſchiwjeſko; to je nimale ſchtwórty dźěl wſchěch ſ wukraja k nam pſchiwjeſenych koni. Wot naß do Ruſkeje ßo jeno jara maka koni wuwožuje; w lěcźe 1885 běſche jich 72, 1886 pak 108. Też ſ Awſtriſkeje ſ Wuherſkej, hdźež ßu toho runja konje wuwożowacź ſakaſali, dotal wjele koni doſtawachmy. W lěcźe 1885 je ßo ſ mjenowaneju krajow 8233, w lěcźe 1886 pak 7858 koni k nam pſchiwjeſko, mjeſ tym ſo je ßo w lěcźe 1885 wot naß k nim 1235, w lěcźe 1886 pak jeno 1072 koni wuwjeſko.

* W Neuwelcźe w Cźěſkej jedyn ſamkař ßwojeho pßa, kotryž bě jeho ſkußał, ſatſělicź da. Bórſy na to ſamkař na ſkaženoſcź ſkhori a wumrje. Najhróſbniſchi ſacźiſchcź tónle ſrudny podawk na ßedmjoch ſchkleńczerjow ſczini, kotſiž běchu pßa — ſjędli. Woni běchu w najwjetſchim ſtraſche, runjeż lěkarjo wobkrucźachu, ſo cźłowjek ſkhoricź njetrjeba, kotryž je ßebi ſkaženeho pßa wopjekł a pjeczeń ſjędł.

* W Leitomiſchlu w Czechach ßu korczmarja Tichy ſajeli, na kotrehož ßo tuka, ſo je jědnacźe rubjeżnych mordarſtwow wobeſchoł. Dotal pak dopokaſane njeje, ſo ma Tichy žane jeniczke mordarſtwo na ßwědomju; cźim mjenje ßo prajicź hodźi, ſo je wón jědnacźe, abo kaž druſy wobkrucźeja, tſinácźe rubjeżnych mordarſtwow wobeſchoł. Nadrobne ßudniſke jednanje pokaże, hacź ma lud prawo, kotryž korczmarjej winu dawa, ſo je telko cźłowjeczeje krwě pſchelał. Tichy je zyle hruby cźłowjek; w Leitomiſchlu a daloko a ſchěroko w wokolnoſczi jeho hinak njemjenuja, hacź „korczmarja w mordarſkej jamje“. Pſched wjele lětami mjenujzy je w jeho domje wotrocźk w ſwadźe dźowku ſaraſył; duž je wokolny lud jeho korczmje „mordarſka jama“ narjekł. Też běſche ſnate, ſo Tichy mjelczo dźiwinu tſěła. Nichtó pak ßebi njeſwaži jemu napſchecźo ſtupicź. Pſchetož wón je ßylny, kaž hobr, a by kóždeho pſchecźiwnika ſ jenej ruku poraſycź móhł. Hdźežkuli ßo w wokolnoſczi něſkajki njeſkutk ſta, jón korczmarjej w mordarſkej jamje pſchipißowachu. Pſched ſchtyrjomi lětami gymnaſiaſta ſ bohateje ßwójby w jenym žitniſchczu ſatſěleneho namakachu. Mjes tym ſo ßudniſtwo wupraji, ſo je ßebi młodźenz ßam žiwjenje wſał, lud pſchi tym woſta: „W mordarſkej jamje ßu jeho ſkónzowali; korczmař je jeho mordař.“ Lěto prjedy Tichy na jene dołżne wopißmo 10,000 ſchěßnakow wupłaczenych doſta. Ludźo ßo praſchachu: „Sa cźo też to je korczmař to dołżne wopißmo doſtał?“ Pſchetož to běſche bjes dwěla, ſo wón nikomu telko pjenjes požczicź móhł njeje. A takle lud ſtraſchnemu korczmarjej pſchezo nowe njeſkutki pſchizpiwaſche. Korczmarja, jeho žonu a wěſteho Chotěnowſkeho ßu wopaczneho ßwědczenja dla a dla wabjenja k wopaczńemu ßwědczenju ſajeli.

* Kaž ßo ſ Dinaburga piſche, je ßo we wßy Mokrowiza ſ njewobhladnym wobkhadom ſ tſělbu wóndano wobžarujomne njeſboże ſtako. Kubleŕ Hórſki ſtary revolvr wobhladowaſche a mějo ſa to, ſo natykany njeje, ßo ſa žort do ßwojeje žony ſ nim měrjeſche, kotraž ßwoje dźěczo, cźerwjenoliczkateho hólczka, pó jſtwje khodźicź wucźeſche. „Dyrbju cźe ſatſělicź?“ ßo kubleŕ žonu woprašcha. „Moje dla tſělej“, žona ßmějo wotmolwi, „hdyž ßy tajki ſky muž; jeno mi dźěczo njenaſtróżej.“ Revolvr wrjeßnu, a młoda žónſka ßo wali. Muž k njej doběža a porokujo dźeſche: „Njeżortuj dale, ale ſtań!“ Žona pak njeſtawaſche. Nětko hakle ßo Hórſki dohlada, ſo jej ſ rany krej cźecźe, a ſo je jeho žona morwa.

* Krajne ßudniſtwo w Winje běſche loni 16 lět ſtareho ſchcźětkarſkeho wucźobnika Leopolda Kocha paduſchſtwa dla k jaſtwu na měßaz ſaßudźiło. W jaſtwje Koch 16 lět ſtareho wucźobnika Franza Langa ſeſna, kotryž mějeſche też paduſchſtwa dla bertl lěta wotßedźecź. Wonaj ßo ſrěczeſchtaj, ſo chzetaj, hdyž jeju ſ jaſtwa puſchcźa, rubjeżne mordarſtwo wobeńcź, ſo byſchtaj něſchto hódne pjenjes do rukow doſtałoj. Jako wopor mordarſkeho nadpada ßebi Kochowu cźetu ſhladaſchtaj, 56 lět ſtaru ſamožitu žónſku, kotraž ſe ßwojim mužom w Winje bydli. Koch chzyſche mjenujzy ßwoju cźetu wopytacź a wudawajo, ſo je hłódny, ju wo kruch khlěba proßycź; hdyž ßo wona ſ khribjetom k njemu wobroczi, chzyſche ju wón ſ motyku, kotruž ßebi ßobu pſchinjeße, ſaraſycź a wurubicź. Njedoczinkaj chzyſchtaj ßebi hiſchcźe tſecźeho towarſcha dobycź. Mjes tym ſo Koch a Lang mordarſtwo a rubjeżniſtwo dokonjataj, mějeſche jeju towarſch w khěži deleka ſtražowacź a, je-li ſo ſtrach hroſy, njekmanikow ſ wotrěczanym ſnamjenjom w prawym cźaßu kedźbneju ſczinicź. Tutón tſecźi dyrbjeſche 18 lět ſtary pjekarſki wucźobnik Anton M. bycź, kotryž też ßobu w jaſtwje ßedźeſche. Wón pak ßo k njeſkutkej nawabicź njeda, runjeż ßo jemu wulki dobytk lubjeſche. A dokelž ßo M. wobdźělicź nochzyſche, ßo nadpad njeſta, hdyž běchu młodeju njedoczinkow ſ jaſtwa puſchczili. Lang pak dołho ßwobodu njewuži; pſchetož hiſchcźe do toho dnja, hdyž mějeſche ßo rubjeżne mordarſtwo ſtacź, jeho ſajachu, dokelž běſche cźaßnikarja wobkranuł. Też Koch ſaßo w jaſtwje ßedźi. Wón je ßwojej maczeri něſchto pokranuł; prjedy pak, hacź ßo jemu radźi cźeknucź, jeho ſajachu.

* S jeneje wjeſki w Khorwatſkej ßo pſched tſjomi lětami Danica Pomrcic nahle ſhubi. Jeje muž Miko wot toho cźaßa ſrudny a mjelczizy wokoło khodźeſche. Ludźo wo wßy wjedźachu, ſo je Danica lohka žónſka była, a ßo duž dźiwachu, ſo ßo Miko wo nju rudźi. Prěnje dny wulkeho rózka Miko khorowaty bycź pocźa; a hdyž ſtónczńje ſ nim dale bóle ſ hory dele dźěſche, ßo wón na ßmjertnym łožu wuſna, ſo je ßwoju žonu ſkónzował, cźěło do małych kuſkow roſrubał a je do rěki ſmjetał. Wot toho cźaßa jeho ßwědomje hrjebaſche, ſo wón ani wo dnjo ani w nozy žaneho měra njemějeſche. Mordař też woſjewi, ſo ſtaj jemu jeho pſchecźel Schcźěpan a jeho ßotra Lubica pſchi njeſkutku ſpomožnaj byłoj. Wobeju je polizija ſajała. Mordař pak pod pólzajſkej nadkedźbu ſteji.

* W Italſkej je młody bur ßwoju ſtaru macź, dokelž ju dlěje wjazy žiwicź nochzyſche, hdyž wona leżo ſpaſche, ſ petrolejom polał a ſapalił. Njeſbożownu na wuhlo ſpalenu namakachu.

* S Roma ßo piſche: Hdyž dźenßa rano ßwoje wokeńzy wotewrich, chzyſche ßo mi ſdacź, ſo ßu mje něhdźe do hór ſakuſkali. Huſty ßněh ßo ſ mróczel dele ßypaſche. A moje wokno, kotrež hiſchcźe ßłónczńe pruhi njewohrěwachu, běſche kaž ſ tołſtej běłej płachtu wodźete. Se ßněha kulku ſczinjwſchi ßebi tajku rědkoſcź dołho

ſtejo wobhladowach; to drje běſche prěnja ßněhowa kulka, kotruž je ſa pok ſta lět w Wěčznym Měſcze ſchtó w ruzy poměł. Haj Romjenjo budźechu ßo po ßwojich 7 hórkach na ßanjach wosyćź móhli, bychu-li žanych ßani měli. Palmy běchu ßebi w nozy běke khapy ſeſtajake; a w pruhach ſakhadźazeho ßkónza ßo wěża Pětrowſkeje zyrkwje wſcha žehleſche, kaž ßněhowa hora. — Też ſ Madrida ßo piſche: W Schpaniſkej a też na kupach je ßo ſańdźene dny wjele ßněha naſchko. Haj w poknóznym dźěle kraja ßu ſ wulkeho dźěla drohi a wſchě pucze ſawěte. Nětko je też ſyma dóſchka: dźenßa rano mějachmy 8, a nětkle wjeczor mamy 5 gradow ſymy. Tajkeje ſymy tudy nichtó njepomni.

* Wjeß Gordona w Italſkej ßwojich dawkow ſwjeſcź njemóžeſche. Duž wyſchnoſcź poruczi, ſo ma ßo 27. wulkeho róžka zyka wjeß cźaſacź. Běrz ſ 20 žandarmami do wßy pſchińdże. Lědma pak běchu ſaſtojnizy do prěnjeje khěže ſtupili, ßo ſe wſchěch ſtron tajke hromady kamjenjow na nich ßypacź počzachu, ſo běrz cźeknu. Žandarmojo tſělachu, ale pſchecźiwo pſchemozy burow tola wobſtacź njemóžachu. Duž ßo pomaku k měſtu Chiavenna cźehnjechu, a rebellojo, kotrychž cźrjóda hladajzy pſchibjeraſche, ſa nimi. Měſchcźanſy wobydlerjo pak ßo rebelam pſchiſamknuchu, ßo ſ nimi do dawkownje dobuchu, ju do cźiſta wurubichu a wſchitke pißma, knihi, akty atd. roſtorhachu a ſpalichu. Sſo domoj wrócźiwſchi Gordonſzy do hór roſcźěkachu. Hdyž naſajtra wojazy do Gordony pſchicźeżechu, tam jeno žony a dźěcźi nadeńdżechu, a wjeßneho pſchedſtejicźerja, kotryž cźežko khory leżeſche. Wboheho muža na mary położichu a jako jenicźkeho jateho do měſchcźanſkeho jaſtwa pſchinjeßechu.

* W zyrkwi ßwj. Bernarda w Milanje (Mailand) njedźelu tydźenja wrótny cźłowjek kemſcherjow do wulkeho ſtracha ſtaji. Na kemſchach ſ tſělbu do zyrkwje pſchiběžawſchi wón do kemſcherjow tſělecź počza. Woßadni ſe ßwojich měſtow ſeſkakachu, žónſke do womora padachu, dźěcźi buchu ſpowalane. Wrótny ßo pſched zyrkwine durje ſtupiwſchi hrożeſche, ſo kóždeho ſatſěli, ſchtóž ßo jemu pſchibliži. Na ſboże na dróſy wonka wokanje wuſtróżanych kemſcherjow wußłyſchachu. Dwaj ſmužitaj mužſkaj, kotrajž do zyrkwje pſchiběżeſchtaj, wrótneho wot ſady pſchimnuſchtaj a jemu bróń wuwinuſchtaj, runjeż ßo wón njembrje wobaraſche. Njeſbožowneho do hojerńje ſa wrótnych dowjedźechu.

* W nozy wot 7. na 8. t. m. prawje njeproſchenaj hoſcźej jeneho franzowſkeho kublerja w pſchedhórniſchcźu Ardenow njedaloko němſkich mjeſow wopytacź pſchińdźeſchtaj: dwaj wjelkaj chżyſchtaj ßebi jeho hródże bliže wobhladacź. Wonaj pſches wyßoku murju do dwora ſkoczíſchtaj, hdźež ßo na měſcze dwaj ßylnaj pßaj do njeju daſchtaj. Kubler běſche hižo prjedy wucze pßow wußłyſchawſchi ſtanuł a też wotroczka ſawołał. Kóždy ßebi ßylny ßochor wſa, na cźož ßo do dwora podaſchtaj, pſchezo hiſchcze njewjedźo, ſchto ßo tudy ſtawa. Hdyž mužſkaj do dwora ſtupiſchtaj, ßo wjelkaj do cźěkanja daſchtaj; ale jenož jenemu ßo radźi pſches murju ſkoczícź. Druhi nimo ſkoczi. Na měſcze jeho pßaj ſhrabnuſchtaj; a runjeż ßo wón ſmužicze wobaraſche, jeho mužej doraſyſchtaj. To běſche doroſcźena ßylna wjelcźiza. Jeje towaŕſch bě najſkerje wjelk był. Ssylnaj pßaj, runjeż mějeſchtaj paßaj ſ kakaczemi wokoło ſchije, ſtaj žałoßnje roſkußanaj, ale najſkerje žiwaj woſtanjetaj. Też ſaraženа wjelcźiza mějeſche ſtraſchne rany, bjes dwěła pak budźeſchtaj pßaj tola pſchecźiwo njej podležałoj. Wjelki w tamniſchich ſtronach, woßebje w ſymje, niczo rědke njeßu; ale ſo bychu tak khróbke byke, wo tym tam dołho niczo ßłyſchecź było njeje.

* Hidżerjo cźłowjekow ßwoje ſamoženje ſwěrjatam wotkaſuja, jedyn ßwojemu pßej, druhi ßwojej kóczży. Jedyn baron w Pariſu je ßwoje ſamoženje w 40,000 toleŕ ßwojemu wulkemu danſkemu pßej wotkaſał. Sa pßa ma ßo woßebity dom kupicź; kóżde lěto ma wón nowe drohotne wodźewadło a pyſchny wokoloſchijazy paß doſtacź; a hdyž je poß ßłaknuł, ma ßo jemu rowowy pomnik ſa 800 mk. ſtajicź. Wothladowaŕ pßa a žónſka, kotraj jemu wobydlenje rjedźi, ſa ßwoju prózu létnje po 1600 mk. doſtanjetaj. Njebocźicźki baron błaſn njeběſche; wón bě jeno ſ cźłowjekami hórſche naſhonjenja cźinił hacź ſe ßwojim pßom.

* Do ſtareho ziſterziſkeho klóſchtra Fontfroide, kotryž dwě mili wot Narbonne w Franzowſkej w dźiwjo-romantiſkim dole njedaloko ſchpaniſkich mjeſow leži, ßo 10. t. m. wjeczor wokoło dźewjecźi dwanacze ſababjeni a wobrónjeni rubjeżnizy dobuchu. Woni běchu pſches ſwonkownu klóſchtrſku murju pſchelěſli a wrótnikej ſ revolvrami w ruzy kluczе wunuſowali. Duž bjes ſadźewka hacź dó jſtwy priora (klóſchtrſkeho pſchedſtejicźerja) dóńdźechu, wot tutoho pjenjes žadajo. Prior jim ßwój próſdny khamor pokaſa, ale rubjeżnizy jemu ſe ßmjercźu hrożo ſ nowa 8000 — * — nieho žadachu. „Wy ſcze jeno dźeßaczo", prior ſe ſymnej krwju wotmolwi, „ale naß je ſchěſcźdźeßat", a hnydom ſ pomozu wrótnika ſwonicź počza. Mniſcha ſe wſchěch kónzow pſchiběžachu, a rubjeżnizy dyß a dyß tſělejo ßo do cźěkanja dachu. Jedyn ßkužobny bratr běſche na dworje jeneho rubjeżnika wokoło žiwota pſchimnuł, dyrbjeſche pak jemu cźeknucź dacź, dokelž jeho rubjeżnik do ramjenja tſěli. Wo nadpadźe ſhoniwſchi ßo žandarmojo ſa rubjeżnikami puſchcźichu; dotal pak ſnate njeje, hacź ßu jich wußłędźili.

* S Londona ßo piſche: Njech je ſyma abo cźopko, njech ßkónzo ßmudźi, abo njech ßněh a lód ſemju pokrywa, — kóżde ranje, kotremuž Bóh luby knjes naſtacź dawa, ßo rano do woßmi w naſchich wulkich měſchcźanſkich ſahrodach pſchi hacze cźrjóda mużſkich ſeńdże, kotſiž chżedża ßo kupacź a płowacź. S drjewjanymi ßochorami ßo lód roſbiwa, ſo ßo doſcź wulka dźěra w hacze wotewri. Na to kóżdy ſ nich ßwoju płachtu na lód pſchěſtrje, ßo ßłękajo draſtu na płachtu mjeta a na hłowu do lódſymneje wody ſkoczi. Też wóndano ßo cźile knjeża kupachu, hdyž mějachmy 3 grady ſymy a rěſaty wětr ſ dołheho ranja dujeſche. Cźi, kotſiž do cźopkeje draſty ſababjeni ſtejo pſchihladowachu, ſe ſymu dyrkotachu, mjes tym ſo tym, kotſiž, ßo kupachu, niczo njebě. Mjes tutymi ßu někotſi 70 lět ſtari knjeſojo kotſiž wobkrucźeja, ſo ſ tajkeje kupjele wěczną mkodoſcź cźerpaju.

* W ruſkim měſcze Tiflis je wóndano jena Gruſinka 125 lět ſtara wumrjeła, ſawoſtajiwſchi 70 potomnikow, mjes kotrymiž ßu někotre praprawnucźata. Cźaß žiwjenja wona ani jónkrócź khora pobyła njeje.

* S Kharkowa ßo piſche: Bohaty pſchekupz, kotryž mějeſche wjele pjenjes pſchi ßebi, ßo wóndano w Jekaterinoßławje na żeleſnizu ßynu. Derje wjedźo, kak ſtraſchne je, ſ wjele pjenjeſami na żeleſnizu jěcź, běſche ßebi wón billet prěnjeje klaßy wſak. Na njeſboże běſche wón ßamlutki w wofu. To běſche někajki njedocźink wußłędźił, kotryž też ßebi pſchekupza jako wopor wobhlada. W nozy wón na jene dobo do wofa k pſchekupzej ſtupi a do njeho tſěli. Kulka pſchekupzej do ramjenja ſlecźa; njedźiwajzy na to wón telko pſchitomnoſcźe ducha wobkhowa, ſo nadpadnikej revolvr ſ ruki wuraſy. Njekmanik, kotryž to wocźakował njeběſche, ßo do cźěkanja da; też pſchekupz, roſhorjeny ſabywſchi, hdże je, ßo ſa nim puſchcźi. Rubjeżnik, na tajke kuſki najſkerje ſwucźeny, bjes ſchkody ſ wofa won ſkoczi a mi a tebi niczo dale běżeſche. Pſchekupz pak ßo na nohomaj njeſdźerża a pod koleßa padże. Tón ßamy wokomik konduktor po wofu dźěſche a ßo dohladawſchi, ſo je cźłowjek ſ wofa won panuł, cźah bórſy ſaſtaji. Pſchekupz bjes pomjatka na ſemi leżeſche: cźah běſche jemu nohu wotjěł; pódla njeho běſche zyka żuża krwě, kotraż jemu też ſ prěnjeje rany w ramjenju cźecźeſche. Žiwjenje ßo jemu ſ cźežka ſdźerži. Pjenjeſy wſchě pſchi nim namakachu.

* Parna łódź „Kapunda" je ßo ſ 360 cźłowjekami ponuriła. Łódź do Nawjecźorneje Auſtraliſkeje jědźeſche. Wyſche jeje mużſtwa běſche 268 wucźaharjow na njej, mjes nimi 120 žónſkich a dźěcźi. Nóz běſche mhłowojta, ſchtoż w tamniſchich ſtronach niczo rědke njeje. Na jene doby „Kapunda" mózny ſtork ſaczu a pod wodu ſjědże; woda bórſy zyku łódź napjelni, a wulki dźěl paßażěrow ßo tepi. Žónſke a dźěcźi ßu wſchě wo žiwjenje pſchiſchke. Łódź „Ada Melinore" ſ Belfaſta běſche „Kapundu" pſchejeła. Też wona ßo ponuri a je ſhubjena. Mużſtwo łódże „Kapunda" a něhdże 60 paßażěrojo ßu ßmjercźi wucźekli. Dwaj dnjej ßu w cźołmach po morju wokoło błudźili; ſkónczníe jich franzowſka łódź pſchija a do Bahije dowjeſe.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Katholſka zyrkej: Jakub Heina, krawz w Dalizach, ſ Johannu Liſchkez w Delnjej Hórzy. — Jan Ernſt Frenzel, pohonc̀ w Budyſchinku, ſ Khrystianu Matroſchiz w Kuſnizy w Schleſynſkej.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Juliuß Ota Pawoł, Bruna Pawoła Beriſcha, tyſchećſkeho na Židowje, ß. — Emil Max, njemandź. ß. na Židowje. — Marja Auguſta, Auguſta Bohuměra Mehnerta, žiwnoſcźerja w Kelnje, dź.

Katholſka zyrkej: Emma, Franza Siegmunda, bětnarja tudy, dź. — Filumena, Antona Mannicha w Běłcźezach dź.

Zemrjeći:

Dźeń 6. februara: Jurij Radon, dźěłacźeŕ w Sſkonej Borſchcźi, 67 l. 9 d. — 10. Hana Amalija, Jana Karluſa, dźěłacźerja na Židowje, dź., 2 l. 18 d. — 12. Marja Adamez, Michała Pětſcha, dźěłacźerja w Libochowje, mandźelſka, 52 l. 2 m. 5 d. — Emil Bruno, Auguſta Libſche, khěžkarja a fabrikſkeho dźěłacźerja w Dobruſchi, ß., 8 m. 5 d. — 14. Hana Klara, Jana Auguſta Petricha, dźěłacźerja na Židowje, dź., 22 d. — 16. Ernſt Hermann, Ernſta Moritza Seiferta, khěžerja a cźěſle na Židowje, ß., 3 m. 11 d.

Płaćišna žitow a produktow w Budyšchinje

12. februara 1887.

Žitowy bowos: 2774 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hač mk.	Na wikach hač np.	Na burzy wot mk.	Na burzy wot np.	Na burzy hač mk.	Na burzy hač np.
Pšeńca	běła	8	69	8	78	8	24	8	62
"	žołta	8	16	8	21	7	60	8	9
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	77	6	58	6	75
Jačmjeń		6	52	6	74	6	41	6	71
Wowš		5	70	6	—	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	2	—	—	—	—	—
Pšeńčna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	80	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 481 schtuk, schtuka		10	—	21	—	—	—	—	—
Pšeńčne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždžanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. družiny 52—55 mk., 2. družiny 42—45, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cjelata 1. družiny 40—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 18. februara: Mjerśnjenje.

Ssrěni **kóń** na rolu je sa 30 toleŕ na pschedań. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Now.

Rjana ßuproschna **ranza** je na pschedań w Rakezach cźišćo 76.

Zyle dobra **żelezna pónoj** wo dwě wódnej khanje je tunjo na pschedań na tuchorskej haßy 4.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 22. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo **w Ssmochcźizach**

40 metrow schcźěpow,
40 dołhich hromadow atd.
na pscheßadźowanje pschedawacź.
Sapoczatk pschi korczmje.

Hättasch, fahrodnik.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćišnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Derje pruhowane

ßyre khoseje

w wulkim wubjerku porucza

Hermann Baach
na ßerbskej haßy cźišćo 9.

Po najlěpschim waschnju

paleny khosej

derje měschany Winski a Karlowarski — měschenje jenoż s najlěpschich družinow — porucza tunjo

Hermann Baach
na ßerbskej haßy cźišćo 9.

Cźorne ßukno, cźorny trikot, cźorny satin

k khołowam a k ßuknjam sa konfirmandow

w dobrych družinach porucza tunjo

H. Kayser
10 na žitnej haßy 10.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zołow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo**, niz mjenje 12 zołow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćišnach

mechanisku pschadownju w Hajnizach.

Wulke wupschedawanje.

Wubrakowany **porzelan** a **kamjeninu** wot 19. hač do 23. februara po jara **tunich** płaćišnach w ßwojim domje po jenym skhodźe wupschedawam.

Ernst Ullrich,
pschedawarnja porzelana a kamjeniny
na schuleŕskej haßy 12.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 22. februara dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo něhdźe 40 stotnjow twjerdych walcźkow pod swucźenymi wuměnjenjemi, dale wokoło 10 hodźin mjenowany dźeń dźělba ßylneho wužitkoweho wjerjebinoweho a brěsoweho drjewa s pjeńkom po małych dźělbach, a jaßenjowe hałosowe hromady na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewnischcźo: Hornja Micźkez łuka pola Bukez.

W Kopricźanskej hajnkowni, w februarje 1887.

Hoffmann.

Drjewowa awkzija

na Drobjanskim revěrje, na Minakalskich honach.

Pjatk 25. februara t. l. dopołdnja ½10 hodźin ma ßo na Khróscźansko-Kamjenjanskim pucźu pschi hlinjanym hacźe 26 twjerdych dołhich hromadow a w 10 hodźinach na kschižu pschi Lomscźanskim polu 145 ßuchich dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Minakale, 16. februara 1887.

Hrabinska s Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 22. februara 1887

ma ßo na **Njeßwacźilskim** majoratnym revěrje ßlědowaze palne drjewo na pscheßadźowanje pschedawacź:

123 rm. khójnowych palnych schcźěpow,
1 " brěsowych " "
15 " khójnowych kuleczkow,
4 " brěsowych "
48 " khójnowych pjeńkow,
64 " khójnoweje walcźiny,
4 stotnje khójnowych walcźkow,
249 lisćodrjewowych dołhich hromadow,
194 jehlinodrjewowych dołhich hromadow

w wotdźělenjach 11 a 12 pschi Koßywomodźe, 13 na Ssukez horje, 14 pschi kibitowych hatach a Małej Cźornej pschi Holeschowsko-Dubrawskim pucźu.

Shromadźišna dopołdnja w 9 hodźinach pschi Koßywomodowym mosćze.

Hrabinske Rieschske hajniske sarjadnistwo.
Niepraschk.

Drjewowa awkzija

na Maleschanskim revěrje.

Schtwórtk 24. februara dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo w Dubinje pola Stróže 29 rmtr. dubowych schcźěpow a kuleczkow, 24 stotnjow twjerdych walcźkow a 33 hromadow dubowych 8/10 cm. tołstych žerdźow schmrěkoweje, khójnoweje a brěsoweje wuležowaneje walcźiny; w Strózjanskej a Hlinjanskej holi 67 rmtr. brěsowych a dubowych kuleczkow, 7 rmtr. khójnowych kuleczkow a 6 stotnjow brěsowych walcźkow;

pjatk 25. februara dopołdnja ½10 hodźin w rudlach 24 stotnjow twjerdych walcźkow, pschi Salhowskim a Mužakowskim hacźe 63 hromadow biteje walcźiny pod swucźenymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacź.

Hrabinske Schall-Riaucourske revěrske sarjadnistwo w Maleschezach, 11. februara 1887.

Sachße, wyschschi hajnik.

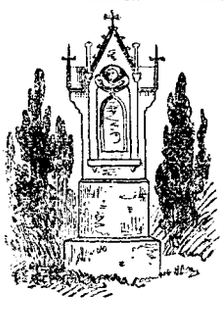

Jan Khěžnik, rěsbaŕ

w Budyschinje
na Lubijskej drózy 6

porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty skład **rowowych pomnikow** se syenita, marmora a pěskowza po jara tunich płaćišnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.

Tež ßo tam hólcźez, kotryž chze rěsbaŕstwo nawuknucź, do wucźby wosmje.

Drjewowa awkzija.

W hoſczenzu w Kuczinje ma ſo ſlědowaze drjewo Pokpiczańſkeho ſtatneho lěſneho revěra

ſchtwórtk 3. měrza 1887 dopołdnja wot 10 hodźin

2 mjehkaj ſchtomaj, 20 hacz 23 ztm. ſrjedź. tołſtoſcze,
110 twjerdych klozow, 8 = 30 = hornjeje =
99 mjehkich = 16 = 37 = = =
167 mjehkich wotwjerſchkowanych krutych żerdźow, 8 hacz 13 ztm. hornjeje tołſtoſcze,
109 mjehkich njewotwjerſchkowanych krutych żerdźow, 8 hacz 12 ztm. delnjeje tołſtoſcze,
5 rmtr. twjerdych palnych ſchczěpow,
74 = mjehkich = =
9 = twjerdych = knyplow,
145 = mjehkich = =
6 = mjehkich repuchow,
213 = twjerdeje palneje walczíny,
300 twjerdych walczkow,
8850 mjehkich =
1 rmtr. twjerdych pjeńkow,

w wotdźělenjach: 70, 71, 77, 79, 81, 101, 105, 106, 107 a 109,

jenotliwje abo po dźělbach ſa hnydom hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Podpißane revěrſke ſarjadniſtwo wukaſanje wo pſchihotowanym drjewje dawa, a ßo kupzy napominaju, ßebi najprjedy drjewo wobhladacź.

W Draždźanach a Pokpizach, 14. februara 1887.

Kral. hajniſki rentſki hamt: Garten. **Kral. hajniſke revěrſke ſarjadniſtwo:** Grohmann.

Wupſchedawanje.

Schtwórtk 24. februara

ma ßo dźělba

naſadſtajenych tworow

po jara tunich ale wěſtych płaczíſnach wupſchedawacź.

Jan Jurij Pahn.

Kalk k twarjenju a na rolu

wſchědnje czerſtwy paleny
porucza ſ tutym należnje ſ kalkownjow w **Kundraczizach** a **Niſkej**

E. Plümecke.

Wotewrjenje piwoweje pſchedawarńje.

S tutym ßebi dowolam najpodwolniſcho k nawjedźenju dacź, ſo ßym w Budyſchinje

na mjaßowym torhoſchczu czißło 3

pſchedawarńju wukrajnych a tukrajnych piwow a wina

wotewrił.

Proſchu wo dobroczíwe podpjeranje mojeho pſchedewſacza; budu ßo pſchezo prózowacź, ſo bych ßo dowěrjenja, mi ſpożczeneho, ſe ßwěrnym a khwatnym wobſtaranjom ſkaſankow hódny wopokaſał.

S poczeſczowanjom

W. Schreyer.

W. Schreyer w Budyſchinje

na mjaßowym torhoſchczu 3

w domje k. rěſniſkeho miſchtra Bläſche,

pſchedawarńja piwa, khartow k hraczu, winowy ſklad,

porucza:

woprawdźity Mnichowſki ſpatenbräu,
woprawdźite Kulmbachſke piwo,
woprawdźite Hofſke bajerſke piwo,
woprawdźite Pylſenſke piwo ſ měſchczańſkeje Pylſenſkeje piwarńje,
woprawdźity němſki ſtrowotny porter,
felſenkeller-ležak,
Draždźanſke a Budyſke czěſke

w piczelach a bleſchach po tunich płaczíſnach. — Poßłużenje jara ſprawne a kedźbliwe.

Herrmann Beermann

na ſnutſkownej lawſkej haßy 6,

prjedy na mjaßowym torhoſchczu.

Najwjetſchi ſklad w Budyſchinje.

Snate najtuńſche ale wěſte płaczíſny, duż kóżde wobſchudźenje wuſamknjene.

Czorne kaſcheměry, 2¼ ſchěroke, draſta po 9 kóhczach ſa 7 mk. hacz k najlěpſchej tworje, draſta po 10 kóhczach dwójzy ſchěroka ſa 10, 12 a 15 mk. **Czorne żidźane tkaniny** a **rips,** toho runja dwojobocżny **atlaß** a **rips,** wubjerny w noſchenju, kóhcź po 1 mk. 50 np., 2 mk., 2 mk. 50 np., 3 mk., żidźany plüſch po 2 mk., atlas 1 mk., ßomot kóhcź po 50 np., **běły płat,** 6/4. 2 kóhczej a 2½ kóhcza ſchěroki, módry płat, módre ſchórzuchi, **cziſtopłatowe ſ lazom** po 85 np., **poßleſchczowe tkaniny,** czerwjene a kaſchczikate, po 20, 25 a 30 np., **tkaniny k podſchiczu,** wołmjany atlas, 10/4 ſchěroki, kóhcź po 85 np., czorne ßukno, buxkin k wobleczenjam, cziſta wołma kóhcź po 1 mk. 85 np., barchent ſa koſchle po 18 np., 25 np., **běły** a **piſany barchent, tkaniny k ßuknjam,** 7/4 ſchěroke, kóhcź po 33 np., zyle tołſta twora po 55 np., wulke wołmjane konjaze deki po 3 mk. 50 np., deki k pucźowanju po 5 mk. a wjele druhich wězow wurjadnje tunjo.

Krawzy, ſchwalcze a khlamarjo atd. doſtanu tuńſche płaczíſny wobliczene.

Herrm. Beermann na ſnutſkownej lawſkej haßy 6.

Němſki porter

ſ měſchczańſkeje piwarńje w Draždźanach-Plawenje,

wot nahladnych lěkarſkich awtoritow jako woprawdźite poßylnjadło pſchi żołdkowych khoroſczach, khudoſczi krwě atd. najnaležniſcho poruczeny.

Dokelž appetit a ſeźiwjenje wotkhorjazych ſpěchuje, ßo němſki porter czaſto wot lěkarjow wukaſa.

Skład ſa Hornju a Delnju Łużizu pola

W. Schreyera na mjaßowym torhoſchczu 3.

Anna Prasser

porucza

njewjeſczińſke puzaki

hižo po 10 mk. hacz k najdróżſchim.

S napſchecza theatra.

Dospołne wupschedawanje

dla wobkhodoweho sawrjecza

na bohatej haßy 10.

Pscheßkónczniki a pschedeschczniki

sa mużskich, żónske a dźěczi,

spazérske kije, tobakowe trubki, zigarowe schpizy s woprawdźiteje pěnowiny a s drjewa, **tysy sa schnupowanski tobak, dominy, schachowe hry, damownizy, snamjenja k hraczi, wobluki k tykanju, czeßaki** atd.

G. Brand.

Stipendium Maćicy Serbskeje

za **serbskich gymnasiastow** w Budyšinje (90 hriwnow) so z tutym wupisuje. Nawdaty poetiski wudźělk: Při rowje J. E. Smolerja abo Zejlerja. Abo prosaiski: Wulět na jenu łužiskich horow. Žiwjenje a knježenje Augusta Sylneho w Sakskej. Wopisanje narodneje wsy.

Wudźělk ma so hač do 20. měrca pola mje wotedać. Předsydstwo M. S. přisudźi stipendium tomu, kotryž poměrnje (po wysokosći klassy) **najlěpši postup** w serbskej rěči dopokazuje. Njeje-li postup wuznamny, smě so stipendium mjez dweju abo třoch konkurrentow rozdźělić.

M. Hórnik, farar,
předsyda Maćicy Serbskeje.

Ssym ßo w Rakezach saßydlił a bydlu w kral. hojerni sa ßlepych.

W Rakezach, 15. februara 1887.

Dr. Langer,
praktiski lěkar, hojer a łasenk.

Wuswolowacz, hłosowacz!

Póndźelu,

sajutsischim, budźe wuswolowanje sa Barlinski rajchstag, rano wot 10 hacz wjeczor 6 hodźin.

Wěsch ty twoju wuswolerńju? Hewak wobhoń ßo ßwěru; pschetoz schtóz do wopaczneje trjechi, njeßmě tam ßobu hłosowacz.

Schtóz ma prawo wuswolenja, chzył doma njewostacz; jelisо niz prjedy, budźe wokoło wobjeda tak wjele khwile, so móże na wuswolenje dóńcz.

Worjewske a Rósborske ludźe! Njesabudźczo, żo dej ße póndźelu wuswolowacz. Mużakowski knjes hrabja **Arnim** jo nasch muż.

Jeden Delanski.

My dyrbimy ßebi tajkich mużow wuswolicz, kiż ßu sa to, so ßo khěžorej w Barlinje tak wjele wójska pschiswoli, so móże nasche wójsko hrożazych Franzowsow wottraschicz, tak so ßebi njewěrja s nami spytacz.

Pójcze s nami!

W druhim wólbnym wokrjeßu (wokoło Lubija) wuswoli ßo knjes fabrikski wobßedźeŕ **Reinhold Hoffmann** s Neugersdorfa; w tsećim wólbnym wokrjeßu (wokoło Budyschina a Kamjenza) wuswoli ßo knjes ryczeŕkubleŕ **Reich** nad Běłej; w Wojerowsko-Rósborskim wólbnym wokrjeßu wuswoli ßo Mużakowski stawski knjes hrabja **Arnim;** w Hródkowskim a Khoczebuskim wokrjeßu wuswoli ßo knjes krajny radźiežel **v. Funke** s Khoczebusa.

Ssel k naßelenju mjaßa

sa tydźeń mjaßo psches zyło naßeli a dawa jemu rjanu czeŕwjenu barbu a dobry ßłód.

Jeniczzy na pschedań pola

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haßy 3,

drogowe khlamy k słotemu worłej.

Spěwarske knihi

w wulkim wubjerku, němske a ßerbske, **wobkhodne knihi, gumijowe schaty** porucza

M. Weiser.

Draždżanske konjaze loßy

porucza **M. Weiser.**

A. Mager

na ßerbskej haßy

pschedawa a porjedźa **cżaßniki** derje a tunjo.

„Lipa“

změje, da-li Bóh, jutře njedźelu 20. małeho rózka popołdnju w 3 hodźinach w Eberweinec hosćencu swoje měsačne posedźenje, na čoż sobustawy přećelnje přeprošuje

předsydstwo.

Reje

wutoru 22. februara w Nowych Koprizach.

Mawkſch, hosćenzaŕ.

Ródna, wustojna dźowka sa skót ßo k 1. meji pyta wot ökonoma **Rjencza** w Budyschinje.

Wuczobnik pytany.

Sa dobre spirituosowe, zigarowe a kolonialno-tworowe khlamy ßo k jutram mkody cłowjek s dobrymi schulskimi wopißmami sa wuczobnika pyta. Hdźe? je shonicz w wudawaŕni Serb. Nowin.

Hólczez

sprawneju starscheju móże jutry do wuczby stupicz pola **Hermanna Müncha,** klampnaŕskeho mischtra.

Wuczobnika pyta

Oskar Weinhold, kowaŕski mischtr na swonkownej lawskej haßy 34.

Hólczez, kotryž chze pjekaŕstwo nawuknucz, móże město dostacz pola **Ernsta Schütze,** pjekaŕskeho mischtra na snutskownej lawskej haßy 3.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe khlamy k jutram wuczobnika, ßerbskeje rěcze mózneho, pytam.

Richard Neumann.

Sahrodniski wuczobnik ßo pyta w hrodowym sahrodnistwje w Barcze.

Wólby

do khěžorstwoweho ßejma

w 2. wokrjeßu.

Lubi Sserbjo, sajutsischim
Mamy wolicz do ßejma,
Njedajmy ßo molicz s niczim,
Kóżdy njech ßo k tomu ma.
Prawy muż sa wokrjeß druhi,
To je Hoffmann Gersdorfski,
Najlepje ßo k tomu hodźi,
Każ ßy czitał w Nowini.
Wón wschak też je ßam to prajił,
Sa czo budźe hłosowacz,
Hdyż je do nowinow stajił,
So chze mandat na ßo wsacz.
Monopole wschak też jemu
Tola napschecziwo ßu,
Haj wón prajicz njeb'dże k temu,
So ßo wone pschiwosmu.
Wón też snaje burstwa żałosez,
Dokelż ryczeŕkubleŕ je,
Dźełaczerjow dosez ma na dosez,
Sastupowacz jich też chze.
Duż dha, luby, masch we domje
Ssyna abo wotrocżka,
Kiż wschak po tym wólbnym prawje
Hižo dosez tych lětow ma,
Daj kusk prjedy ßwjatok czinicz
Wschak na bliżschu póndźelu,
So tam tola prjedy schesczich
Pschi tym wólbnym blidże ßu.
Bjes tym budźe pschihotowacz
Rejsa, Marja wjeczeŕ wam,
Zadyn njeb'dże wobżarowacz,
So je ßwój hłóß donjeßł tam.
Hdyż b'dże kóżdy po tym czinicz,
Każ ßym dwóżny prajił tu,
Dha drje dyrbjeli tu měnicz,
Sserbjo dobycz pomhaju.

W Bukojnje, 19. februara 1887.

H. Falka, g. p.

Sjawny dźak.

Redakziji Serbskich Nowin a wschitkim tym gmejnam, w kotrychż ßu ßo sa wotpalenych nascheje wßy pjenjesy sběrałe, każ też kóżdemu, kotryž je s darami, pschiwożenjom twarskeje potrjeby abo s ruczným dźełom pschi nowotwarje pomozny był, ßo najwutrobnischi dźak wupraja.

Bóh luby Knjes chzył wschitkim jich ßmilnosez bohacze sarunacz.

W Worklezach, 10. febr. 1887.

M. Knbasch,
gmejnski pschedstejicżeŕ.

Wutrobny dźak

knjesej fararjej **Birnichej** w Klukschu sa wutrobu hnujazu rěcz pschi naju słotym kwaßu, każ też sa rjany dar; wutrobny dźak też wschitkim pschecżelam a snatym sa bohate dary a snamjenja luboscze a pschichilnoscze.

Jan Hanusch a mandżelska
w Czichim Dole.

(K tomu czißłu pschiłoha.)

Pschiłoha k czišłu 8 Serbskich Nowin.
Ssobotu 19. februara 1887.

Napominanje
k wólbje do khěžorstwoweho šejma.

Wólby do khěžorstwoweho šejma, kotrež maja šo 21. februara t. l. w Němzach stacź, šu tak waźne, kaž hischće žane hacź dotal sa cžaš wobstacža němskeho khěžorstwa byke njejšu. Kóždy woleŕ je pšched praschenje stajeny, hacź ma němski lud teź w pschichodźe pšches šylne, twjerdźe srjadowane wójsko pschećiwo šwojim njepschećelam sakitany bycź, abo hacź dyrbi šušodej, naschim nawjećornym mjesam hrožazemu, srudny napohlad njejednoty a šłaboscźe pokasowacź.

Wjetschina khěžorstwoweho šejma, 14. januara t. l. rospuschćeneho, bě tak saślepjena, so žadanja sa němske wójsko sacźišnu, wo kotrychž bě **Moltka** prajił, so ma šo na nich dla wěstoscźe khěžorstwa **wobstacź.**

Wulka wjetschina khěžorstwoweho šejma dyrbjesche drje pschipósnacź, so ma šo móz němskeho wójska w napohladźe pschihotow a pschisporjenja wójska naschich šušodow pošylnicź.

Tola wona je šo sarjekła, do pošylnjenja na šydom lět swolicź, hacź runje je to ta šama wjetschina hižo 1874 a 1880 cžiniła, njewidźiwschi w tym žaneho pschikrótschenja ludowych prawow.

Wona je na tutym sapowjedźenju wobstała, hacź runje šu sjenoćene knježerstwa sa wojerśku pschedkohu dla hrožazeho wójnskeho stracha sastupike, hacź runje je nasch najwjetschi wójskowy wjednik jeje nusnosćź wojerśkich pschicźinow dla dopokasał, a hacź runje je najwjetschi statnik, kotrehož šu Němzy hdy widźeli, wjerch Bismark, w mjenje Jeho majestoscźe němskeho khěžora sa tu šamu pschedkohu teź k sakhowanju měra nanajcźoplischo rěcźał.

Podarmo šo praschamy, kak je tajke wobsamknjenje mózne byko.

Wěrne pschicźiny sa šwoje wothłošowanje šu nam pschećiwnizy pschedkohi winojcźi wostali.

Njech šu wschelake byke, jene je wěste, wone běchu na kóždy pad **njewótcźinske.**

Ani pjenježka dawkow šo němskemu ludej pšches njewótcźinske wobsamknjenje salutowało njeby.

Wumyšlene šu wschě wot napschećneje strony rosschěrjene powěscźe wo **pschedstejazym** sawjedźenju nowych dawkow pšches **monopole, wo pscheměnjenju wólbneho a ezischcźoweho sakonja.**

Wo tym žanych rěcźow njeje, kaž je to wjerch Bismark wurasnje rosestajał.

Runje tak **njewěrne** je wudawanje, wot napschećneje strony pschećiwo lěpschej wědomoscźi šo cžinjaze, so šo ſ pschedkohu ſ dobom šłužbny cžaš jenotliweho muža wot tsjóch na šydom lět podlěschi.

W tu khwilu šo jenož **wo nusne trajne pošylnjenje brónitoscźe němskeho luda** a wo wuswolenje mužow do khěžorstwoweho šejma jedna, kotsiž chzedźa sa pschedpokoženu wojerśku pschedkohu sastupicź.

Na to jenicźzy mamy kedźbowacź a **nješměmy sabycź, so je wójsko, hdyž je šylnische hacź njepscheźelske, najlěpsche wobaradło sa měr, so pak by njepscheźelej njerune wójsko njesbožownu wójnu a ſ tym njewuprajne hubjenstwo sa wótzny kraj sa šobu mělo.**

Dotalny sastupjeŕ tsecźeho khěžorstwošejmskeho wólbneho wokrješa, nasch nětcźischi kandidat sa khěžorstwošejmsku wólbu,

knjes ryczeŕkubleŕ Reich nad Bělej,

njeje k tamnej njewótcźinskej wjetschinje šłuschał, kotraž je khěžorsku wojerśku pschedkohu wotpokasała, ale je sa nju hłošował a je šlubił, so sašo sa nju sastupi.

Wolerjo III. wólbneho wokrješa! Njesakomdź žadyn ſ waš 21. februara k wuswolenju pschińcź, dajcźe šwoje hłošy

o

knjesej ryczeŕkublerjej Reichej nad Bělej

a njedajcźe šo pšches žane narěcźenja ſ druheje strony samylicź.

Wopomńcźe! Jedna šo wo sakhowanje měra a wo sawěsecźenje najdróžschich kublow, kotrež wobšedźicźe, wótzneho kraja a domowiny.

W Budyschinje, 4. februara 1887.

Pschedšydstwo konserwatiwneho towarstwa w III. sakskim khěžorstwošejmskim wólbnym wokrješu.

Krajny starschi **ſ Zezschwitz.** Měschcźanosta **Sinz.** Pschekupz **Mattheis.** Knježerstwowy aktuar **Hänichen.** Farař Dr. **Kalich.** Konsistorialny aktuar prawisnik **Seyfert.** Wyschschi dawkowy inspektor **Haupt.** Ryczeŕkubleŕ **Hetzer.** Měschcźanosta a fabrikant **Noške** w Kamjenzu.

Wuſwolerjam

Lubijſkeho (II. ſakſkeho) kȟěžorſtwoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa.

Podpißani wuſwolerjo w Lubijſkim wólbnym wokrjeßu poručeja ſa ſapóßłanza do kȟěžorſtwoweho ßejma

knjeſa fabrikſkeho wobßedźerja

Reinholda Hoffmanna

w Neugersdorfje.

Tutón je ſe ſjawnym woſſjewjenjom ßlubił, ſo budże **ſa ſeptennat** (dowolenje wojeńſkeje pſchedłohi na **7** lět, **niż** ſa ßydomlětnu wojeńſku ßłużbu), ale **pſcheczíwo pſcheměnjenju wólbneho ſakonja** a **pſcheczíwo ſawjedźenju monopolow** w kȟěžorſtwowym ßejmje hłoßowacź. Niż zuſy **rataŕſkim** intereßam, ſteji wón pſches ßwoje powołanje ßrjedź **rjemjeßlniſkeho** žiwjenja naſcheho induſtrijalneho wólbneho wokrjeßa, jemu ßu ſnajomne wobczężne poměry bjes dźełodawarjemi a dźełaczerjemi a je ſ tym, ſo je ßo pſchezo ßwěru **wo ßwojich dźełaczerjow ſtarał,** dopokaſał, ſo ma czopłu wutrobu ſa **polěpſchenje dźełaczeŕſkich wobſtejnoſczow.**

Podpißani ßu twjerdże pſcheßwědczeni, ſo ma ßo poßylnjenje wójſka, wot kȟěžora žadane, dla wěſtoſcze kȟěžorſtwa pſchiſwolicź. **Woni ßo dowěrja kȟěžorowemu a Moltkowemu wobkruczenju,** ſo je poßylnjenje wójſka **nuſne.** Tole pſcheßwědczenje ßo njekhabła pſches napſcheczne wudawanje **Windhorſta, welfiſkeho ſarěcznika,** abo pſches pſcheczíwjenje **němſkich ßwobodnoſmyßlenych, ſwjaſkarjow Polakow, Danow, franzowſkich Elſaſkich** a **ſozialdemokratow.** Se ßlepoſczu ßo nam tón bity bycź ſda, kotryż njewidźi, kak ßo **Franzowſojo** ßylniſcho a móznıſcho hotuja a njepóſnaje, ſo ßo **Ruſzy** pſchezo bóle **ſ hněwom** pſcheczíwo Němzam napjelnja. So nam ſ toho prjedy abo poſdźiſcho **najwjetſchi ſtrach hroſy,** móże jenoż tón pſchepóſnacź, kotryż, kaž doprědkaŕſka ſtrona, w lěcze 1869, hacź runje wſchón ßwět Napoleonowe hotowanja widźeſche, tajkich ßo njedohlada a w krajnym ßejmje wotbrónjenje namjetowaſche. Heßło: **„hdyż chzeſch měr, ßo pſchihotuj“** je wěrnoſcź, kotraż w tu khwilu pſched wocžomaj kóždeho ſteji. Tón krócź ßu **kȟěžorſtwowi pſcheczíwnizy** hrožazy ſtrach wukrajnych nadpadow pſchi pſchezo bóle pſchiběrazym ſtrachowanju luda mjenje wuraſnje ſaprěwali a ſ **triennatom,** to je ſ **pſchiſwolenjom wojeńſkeje pſchedłohi na 3 lěta,** powſchitkowne pohórſchenje ſtużicź ſpytali, derje wjedźo, ſo ßo nihdy njepſchiwoſmje. Wo prawdże by ßo po tutym puczu ludowa brónitoſcź **ßłabiła.** Hdyż cźile pſcheczíwnizy kȟěžorſtwowe knjeżerſtwo winuja, ſo chze wólbny ſakoń ſkepßacź a monopole ſawjeſcź, je to, dokelž je **kȟěžorſtwowy kanzleŕ wuraſnje wobkruežał, ſo ßebi na tajke njemyßli, lohkoſmyßlene** ſpoczinanje, na to ſłożene, ſo bychu ßo ſ tym wolerjo wo tym, **ſchtoż k lěpſchemu kȟěžorſtwa ßłuži, fabłudnili.**

Napominamy ßwojich ßobuwolerjow, ſo bychu **kȟěžorſtwu ßwěrnemu kandidatej**

knjeſej fabrikſkemu wobßedźerjej

Reinholdej Hoffmannej w Neugersdorfje

muż pſchi mužu ßwój hłóß wotedali a jeho wuſwoliwſchi ſadźewali, **ſo pſcheczíwnizy kȟěžorſtwa hiſcheże dale w naſchim wokrjeßu ſepjeru namakaju** a ſo ßo naſch wokrjeß ſ nowa pſches kandidata teje ſtrony ſaſtupi, kotraż je, kaž doprědkaŕſka ſtrona, hacź dotal wſchěm pſchedłoham kȟěžorſtwoweho knjeżerſtwa, pſches kotrež mějeſche ßo kȟěžorſtwo ſwonkownje ſawěſczicź a ſnutſkownje wobtwjerdźicź, **ßwoje njeplódne Ně** napſcheczíwo ſtajiła.

Sjenoczene kȟěžorſtwu ßwěrne ſtrony

pſches komitej:

Móßak Kloßopólſki. R. E. Hähnel. Eduard Rönſch. Pawoł Grille. Dr. Kunad. W. Rothe. Woldemar Rönſch. Louis Röber. Julius Seifert. G. A. Roitzſch. Franz Reichel. W. Richter.

Turkowske ſzlowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ſu dostacź, porucza hiſchcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoſchczu, deſtillazija najlěpſchich likěrow.

Jerje

rjane tucźne ryby

porucza po tunich płaczíſnach

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ſzłódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Khofej

wot najtuniſchich hacź do najlěpſchich druźinow, jara derje ſzłodźazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ſzłódki a cźiſcźe ſzłodźazy, poruczataj

Ginzel & Ritſcher

na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Jara dobre

draſtne tkaniny

woßebje cźiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płacźiſny ſpodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np., 15 ſchtuk po 50 a 60 np.,

porucźa ſa jara płacźiſny hódne

Gustav Poser.

Butra!

Měſchanu butru, lutowanſku butru

w bowach a wuwaženu, najlěpſche druźiny, porucza wot cźerſtweje poßylki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Ssuſcheny połcź wot krajnych ſwinjow punt po 70 np., pſchi 10 puntach po 65 np., ſyry połcź po 60 np., ſadleſchcźo po 60 np., ſchkrjeny kój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucźnu běłu kołbaßu po 70 np., druhu druźinu po 60 np. porucza

Otto Pötſchke na ſerbſkej haßy.

Kolonialtworowe a ſpiritoſowe khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi butrowych wikach

poruczeja ſwojim cźeſcźenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ſyłnje a derje ſzłodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,

khofej 2. druźiny, punt po 86 np., hiſchcźe derjeſzłodźazy,

khofej paleny, ſyłny a derjeſzłodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,

khofej paleny 2. druźiny punt po 100—110 np.,

zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,

zokor w kłobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,

zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,

zokorowy ſyrop, wubjernje ſzłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,

nowe jerje, mandł po 60, 65—100 np.,

rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,

jadriwe mydło, najlěpſchu druźinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.

wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,

maſne mydło punt po 25 np.

Wuhotowanja ſa dźěcźi,

koſchulki, pjeſlki, lazki, khapki, kſcheźeńſke wodźewy, kupjelnſke rubiſchcźa, tykane poßleſchcźa, poßleſchcźowe zychi, wupjerki, pjelchi, podłožki, ſchnóru k wobwicźu w wulkim wubjerku a po tunich płacźiſnach porucza

A. Tſchentſcher,

ſchatowa fabrika w Budyſchinje w kupnizy.

Heinrich Mickan w Budyſchinje

na bohatej haßy pſchi wěži,

fabrika a ſklad dźěłanych kwětkow, łopjenow a pjerow k wupyſchenju.

Cźeſcźenym Serbam w Budyſchinje a wokolnoſcźi poruczam ſwój wulki wubjerk jara woßobnych a ſnadnych kłobukowych kwětkow, pjerow k wupyſchenju, bukety ſa zyrkej, njewjeſty a kmótſſenje hižo po 75 np. ſ manſchetu.

Dale balſke kwětki, bukety k pſchityknjenju, wěnzy ſa njewjeſty, narodny dźeń a na row, toho runja palmowe hałoſy, puzaki atd. atd. ſ papjery, tkaniny, też ſe ſkota a ſzłěbra, a ſelenu myrthu pſchi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

Wězy, kotrež na ſkładze njejßu, ßo na žadanje hnydom dźěłaju. Płacźiſny ſu najniżſche fabrikſke płacźiſny, ale twjerde.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſerbſkej haßy

poruczа

jadriwe mydło, dobre ſuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36	„
žołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
žołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacźiſnje.

Dr. Netſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenož prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałożenju **„Hanineje haptyki“** w **Draždźanach** pſchipołożene.

Dr. **Netſchowa pſchetłajaza a žiwjeńſka eßenza** hoji wſchě žołdkowe khoroſcźe, migrenu a nerwowe cźerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałożenju dostacź we wſchěch haptykach.**

Měſchanu butru

wubjernje dobru punt po 58 np. porucza

J. G. Klingſt Nachfolger.

Sslowki

porucza

J. G. Klingſt Nachfolger.

Khofej paleny najlěpſchi a hódny punt po 110—200 np.,

khofej ſeleny hódny a derje ſzłodźazy punt po 90—160 np.,

zokor w pokrutach punt po 30 hacź 35 np.,

zokor kuſkaty a drobny punt po 27—32 np.,

jerje rjane wulke tucźne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,

rajß punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,

petrolej najlěpſcha twora punt po 13 np.,

ſyrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,

ſzłowki wulki ſzłódki nowy płód punt po 28—30 np.,

roskrate jabłuka amerikanſke punt po 28 np.,

nudle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,

jerje ſuſchene a mariněrowane,

zitronat a **apfelſiny,**

runklizowe ſymjo hižo nětko na ſkładze,

zigary, 100 hižo po 160 np.,

wſchě **ſzłódke palenzy** liter po 40 np., pſchi wotewſacźu wjazy litrow po 35 np.,

cźiſty palenz liter po 14 a 16 np.

porucza

Carl Noack na žitnej haßy.

Khofej paleny!

Karlowarſke měſchenje

punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „

porucza jako nješchto jara wubjerne

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Czorny kaſcheměr

jenož cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płacźiſnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Hlowonz,

najkmanſcha roſtlina k ſałożenju žiwych płotow, 1000 po 25 hacź 45 np., kaž też khójnowe, ſchmrěkowe, jědłowe a ſchkowronczo-drjewowe roſtliny, toho runja wſchě kerki k wupyſchenju ſahrodow porucza

H. Buhler,

hajnik ſw. ſłużby a ſchtomownik w Borſchcźi pola Delnjeje Wólſchiny.

Möblowy magazin
Pawola Scholty
na garbarſkej haßy 8
porucza ßwój ſkład trajnje a derje dźěłanych **möblow,** kaž też **ſeźinowe ſtoły** w wſchelakich druźinach po mózno tunich płaćźiſnach.

Sa
wuhotowanje
konfirmandow
a
penſije
poruczam
ßwój bohaty ſkład
wſchěch druźinow hotowych ſchatow
a wſchě
wuhotowanſke wězy
po twjerdych tunich płaćźiſnach.
A. Tschentscher
w kupnizy
na torhoſchćowej ſtronje.

Wſchě druźiny cźrjewow
k dźěłanju kołbaßy
porucza pſchedawarnja cźrjewow
A. Eisslera
na źitnych wikach 16.

Kaſchćowy magazin
Pawola Scholty
na garbarſkej haßy 8
ßo pſchi potrjebje porucza.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len, kaž też **wutrjeny len** kupuje kóždu dźělbu po najwyſchſchich płaćźiſnach
mechaniſka dźěłopſchadowuja w Hajnizach.

Koſaze, naſymſke, cźelaze, howjaſe, ſajecze, korniklaze koze kupuje pſchezo po najwyſchſchich płaćźiſnach
Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Jablukowe wino,
wſchelake jahodkowe a ßadowe ſchampanſke wino, mußěrowaze ßadowe limonady a bowle,
ßadowe kiſałko,
wubjerne k ßolotwi, k kładźenju atd.,
ſodowu a ſelterſku wodu,
pſchezo cźerſtwu pjelnjenu, porucza
Hornjołuźiſka ßadowa tłóczerńja
dr. **Herrmanna** a dr. **Wetzki**
na ſadnej bohatej haßy 3.

Paleny a njepaleny khoſej
pſchedawa po ſtarych tunich płaćźiſnach w jenak dobrej druźinje
khoſejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Tykanzowu muku ſe ſeńſkich worjechow
po Pomorcźanſkim pſchepytanju 55,53 % proteina a tuka mějazu poruczataj
Baldeweg & Sachse pſchi źitnych wikach.

K kſchćźiſnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoſćenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaćźiſnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
deſtilazija na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Wulki
wubjerk
ſchtaltow
tunich a derje ßedźazych
porucza
A. Prasser.

Mydlarńja H. Lehmanna
w Budyſchinje
na horncźerſkej haßy cźiſło 3 a na źitnej haßy cźiſło 3
porucza ßlědowaze wudźěłki po poniżenych płaćźiſnach w ſnatych dobrych druźinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**45 np.,**
jadriwe mydło II	„ „	40 „
źiwizojte jadromydło	„ „	40 „
Eſchwegſke mydło	„ „	36 „
cźiſcźaze mydło	„ „	30 „
jendźelſke běłaze (blejchowaze) mydło	„ „	20 „
maſne mydło	**punt po** 22 a	25 „
kryſt. ſoda	**punt po**	5 „

pſchi wotewſaczu 5 puntow ßo płaćźiſny ponija.

rajßowu a pſcheńcźnu ſchterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtuniſchich płaćźiſnach.

Realna ſchula w Budyſchinje.
(Schulſki pjenjes lětnje 72 hriwnow.)

K pſchipowjedźenju hólzow, kotſiž chzedźa wot jutrow t. l. tudomnu realnu ſchulu, kotraž ma prawo wopißma k wojerſkej **jenolětno-dobrowólnej ßłužbje** wuſtajecź, wopytacź, je podpißany, kiž też **kmane penſije wukaże,** hacź w **kónz februara** kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10—12 hodźin wó jſtwje No. 13 realnoſchulſkeho doma k rěcźam. **Parſchonſke prjódkſtajenje** pſchipowjedomneho njech ßo ſtanje, je-li někak móżno. Bjes wuměnjenja pak maju ßo ßobu pſchinjeſcź: **narodźeńſki abo kſchćeźeńſki liſt,** wopißmo wo ſchćěpjenju a ſaßoſchćěpjenju jětrow, wopißmo wo dotalnej dośtatej ſchulſkej wucźbje, pſchi konfirmirowanych konfirmaziſke wopißmo.

Cźi, kotſiž chzedźa ßo pſchipowjedźicź, dyrbja jutry 9 lět ſtari byecź. Pſchijimanje w **druhim cźaßu** móże ßo jenoż pſchi **woßebitych** wobſtejnoſcźach ſtacź.

W Budyſchinje, w januaru 1887.

Direktar **Dr. Vollhering.**

Młodźi ludźo
nětdźe 20lětni ßo na horncźerſtwo wuwucźa a dośtanu trajne dźěło
w **Margarecźinej hěźe**
pola Měrkowa.
H. Schomburg.

Wucźobnik.
Hólz, ßerbſkeje rěcźe mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wucźobnik pyta wot
Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Sa ßwoje materialtworowe a deſtillazijſke khlamy k jutram
wucźobnika
pytam.
Hermann Kunack
w Budyſchinje na bohatej haßy.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wucźobnika** pytamy.
Bratraj Měrſchej
pſchi źitnych wikach.

Wucźobnik pytany.
Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wucźobnika pytam.
Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchću.

Schewſkeho wucźobnika
pyta **J. Kuntze,** ſchewſki miſchtr na ßerbſkej haßy 6.

Hólcźez, kotryž chze pjekarſtwo nawuknucź, móże pod dobrymi wuměnjenjemi do wucźby ſtupicź pola pjekarſkeho miſchtra
J. Köglera w Budyſchinje.

Hólcźez, kotryž chze pjekarſtwo nawuknucź, móże jutry do wucźby ſtupicź pola **Eduarda Woitza,** pjekarſkeho miſchtra na Źidowje.

Hamburgſko-amerikaniſke
pakетojédne akźijowe towarſtwo.
Direktna parolódźna jéſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacźnje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz
Towarſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jědź a **pſchihódnu** pucźowanſku ſkladnoſcź ſa **kajutowych a bjeskubjowych pucźowarjow**
Dalſche wukaſanje dawa
F. W. Graupenstein w Lipſku,
No. 797. Gellertſtr. 9

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 9. **Sobotu 26. februara 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Tajke wólby do kněžorstwoweho sejma hischcze byke njejsu, tak dołho hacz nowe němske kněžorstwo wobsteji! Wschitzy, kotsiž su sa sakhowanje měra, sa sdźerženje wobstejazeho porjada a sakonja, běchu 21. febr. k wólbam khwatali a swój hłós sa konservativnu stronu wotedali. A kaž wurjadnje sylne bě wobdźělenje porjad a měr lubowazych wuswolerjow, tak wulki bě tež jich wuspěch. Konservativna a s njej sjenoczena narodnoliberalna strona stej tak wulke dobycze sczinikej, kajkehoż so ženje nadźakoj njeběschtej. Kaž je hacz dotal snate, je konservativnym 103 a narodnoliberalnym 88 sydkow pschipanuło, a pschi wukałanskich wólbach jeju shromadna liczba wěscze na 200 srosce. Khósty wólbow su němszy swobodnosmyślenych a sozialdemokratojo sapłaczili. Poslednischi su, hacz runje je so wot nich w Sakskej porno prjedawschim wólbam 21,000 hłosow wjazy wotedało, wschě swoje sydka w Sakskej shubili, a tež w druhich Němzach su so woni s nusu mózneho nadběha konservativnych wobróli. Najhubjeńscho je so schkerjedźazym němskim swobodnosmyślenym seschło. S wjele wulkich městow, kaž s Lübecka, Königsberga, Potsdama, Stuttgarta, Dortmunda atd. su jich wustorkali. Ssamo w Barlinje, kotryž so hacz dotal sa njepowalnu twjerdźisnu swobodnosmyślenych wobhladowasche, woni ani jeneho swojich kandidatow pschecźischczeli njejsu. A jeli so dyrbi so jim tam pschi wukałanskej wólbje hischcze jene sydło pschiwobroczicź, móże so to jenoż s podpjeru sozialdemokratow stacź. W poslednim kněžorstwowym sejmje němszy swobodnosmyśleni na 60 sapósłanzow liczachu. Pschi nětczischich wólbach je so tale liczba hacz na tsinacze dele stłóczika, tak so swobodnosmyśleni w nowym kněžorstwowym sejmje sami žadyn namjet stajicź njemóża, jeli so jim wukałanske wólby hischcze 2 sydle njepschinjesu. Zentrumska strona so nimale w starej sylnosczi do noweho kněžorstwoweho sejma wróczi. Wona je pschi wólbach jara czežke stejnischczo měła, tola pschecźiwo wschemu wotczakanju tule wóhnjowu pruhu njesranjena pschětraka. Wobžarowacź ma so wólbny wunoschk w Elsaß-Lothringskej. Tam su we wschěch wokrjeżach jenoż surowych njepschecźelow němskeho kněžorstwa wuswolili. Podarmo su so kněžorski naměstnik Hohenlohe a biskopaj w Metzu a Straßburgu na lud s namołwjenjom wobroczili, so bychu so pschi nětczischich wólbach k kněžorej a kněžorstwu wusnali. Strach psched wójnu tamny lud njeje samóhł pohnucź, swoje pschecźiwnistwo pschecźiwo němskemu kněžorstwu puschczicź. Runje nawopak je nětczischi wójnski njeměr w nim nadźiju sbudźił, so so pschi mózhnej němsko-franzowskej wójnje s Franzowskej sašo sjednocza. Wólby w Elsaß-Lothringskej su tak hórka kapka, kotraž wješele nad wulkim dobycźom stronow porjada kněžro kasy.

— Pschi poslednich wólbach do kněžorstwoweho sejma je so wuswoliło: 103 konservativnych, 88 narodnoliberalnych, 92 zentrumskich sobustawow, 15 Polakow, 15 Elsaskich, 13 němskich swobodnosmyślenych, 6 sozialdemokratow, 2 Welsaj a 1 Dana. Wukałanskich wólbow je 61 trěbnych. — 3. měrza so nowy kněžorstwowy sejm sešdźe.

— Na 2. měrza je sakske knježerstwo sejm k wurjadnym wuradźenjam do Draždźan powołało.

Italska. W wjele poknóznych italskich provinzach su sjedu 23. februara sylne semjerženje měli. Wjele domow a zyrkwinskich wěžow je so powaliło, pschi czimž su so mnosy człowjekojo pak sarasyli, pak so sranili. W měscze Savonje su hacz dotal 8 morwych a 15 sranjenych pod rospadankami namakali; w Noli je 15 wołobow žiwjenje shubiło. W Albisoli buschtej dwě wołobje sranjenej. W Oneglii so 6 człowjekow sarasy a 28 so srani. W Dianje Marinje je so tsecźi dźěl domow powalił a wjele wołobow je žiwjenje shubiło abo so sraniło. Nizza, kotrež město je wołobje wot bohatych zusych sylnje wopytane, je po semjerženju wscha wopuschczena. 7000 zusych je do Parisa, 4000 do połodnischeje Italskeje wotpucźowało. Czi, kotsiž w żelesniskich czahach žaneho města njenadeńdźechu, zebi wschě mózne wosy sa jara wyšoke płaczisny wotnajachu, jeno so bychu prjecź pschischli. Ludźo w droschkach, kupejach a omnibušach pschenozowachu. Sa wós k pschenozowanju so powschitkownje 100 frankow płaczesche.

Schwajzarska. Schwajzarska je, kaž je snate, wucźek wschitkich europiskich politiskich słóstnikow. Tež ruszy nihilistojo maja tam swój statok a su sebi w Genfje psched wjazy létami nihilistisku czischczerńju sałożili. Loni nasymu běchu so do tuteje czischczerńje w nozy ludźo dobyli, kotsiž běchu wjele knihow kranuli a pismo skónzowali. Psched někotrymi dnjemi bě nětko w nihilistiskich nowinach, w tamnej czischczerni so czischczazych, napominanje wotczischczane, so bychu nihilistojo czischczerńju s pjenjesami podpjerali, dokelž so hewak wot njeje žane knihi a nowiny wudawacź njemóża. Dwaj dnjej posdźischo powjescź pschińdźe, so su so s nowa w nozy do mjenowaneje czischczerńje dobyli a wschě pismo rosmjetali a czischczane wězy wotewsali. Nihilistojo drje budźa nětko pschestacź, lud sabłudnjaze knihi a nowiny wudawacź.

Rußowska. Nimale 100 lět dołho stej so Rußowska a Pruska pschi wschěch wójnach a politiskich praschenjach mjes sobu podpjerakej, a smy so na měnjenje swuczili, so je pschecźelstwo bjes tutymaj krajomaj njekabłaze a njepowalne. Duž tež so na powjescze, so je so Ruska w poslednim czasu k Franzowskej sbliżika, žaneje ważnosce njekładźesche, wosebje dokelž se strony němskeho knježerstwa pschi žanej skladnosczi njesakomdźichu wobkrucźicź, so němsko-ruski swjask nade wschěm dwělom steji. Nimale w tym samym czasu, hdyž běchu nawopacźne powjescze najwótsischo słyschecź, wjerch Bismark w kněžorstwowym sejmje s wurasom pschipowjedźi, so su poměry Němskeje k Ruskej nanajlepsche. Na dobo zyle bjes wotczakanja smy tele dny shonili, so je rusko-němske pschecźelstwo do kruchow. W běhu sańdźeneho tydźenja wschě ruske knježerstwowe nowiny nastawki wotczischczachu, w kotrychž wukožuja, so so 100lětny rusko-němski swjask dlěge džerżecź njehodźi. Rospominanja ruskich knježerstwowych nowin so najprjódzy s kahodnym wotpokasanjom pschecźiwo Franzowsam, w pschipadze němsko-franzowskeje wójny rusku podpjeru žadazym, měrja a s dobom pschispomnja, so so tež Němska w pschichodnej wójnje s Franzowsami na pomoz abo njestronitosc Ruskeje spuschczecź njemóże. W franzowskej rěczi so spisaze nowiny „Nord“, wot ruskeho knježerstwa w Brüsselu so wudawaze, pisaju wo stejnischczu, na kotrež by so Ruska stajiła,

hdy by němsko-franzowska wójna wudyrika, takle: So by Ruskej mózno byko, pschi němsko-franzowskej wójnje rossbudźazu rólu hracź, a europisku runowahu sdźerżecź, hdy by jej strach hrosyk, wona swoju městosću a swoje interesy psches žane swjaski skabicź njesmě. Na kónzu wójny pschecźiwo dobycźerjej k lěpschemu pschewinjeneho sakrocźicź, by drje rěkało, so kusk psche posdźe hibacź, a hdy by skónczńje tutón pschewinjeny Franzowsa byk, by so nasch kraj skemu pschichodej wustajik; pschetoż hdy by Ruska daka Němskej Franzowsku saniczicź, by potom němsku wschehomóz saczuka. Ruska dyrbi sebi stejnischczo wuswolicź, s kotrehoż móże sadźěwacź, so by so němsko-franzowska wójna se saniczenjom Franzowskeje skónczika. Tutoho saměra dla dyrbi Ruska sa rossbudźazy wokomik swobodne ruzy měcź; wona njesmě so se žanym swjaskom k Němskej swjasacź a swoje mozy na wójnu s Awstriskej a Jendźelskej nakožicź. To by doßahako, so by Němska s tej samej dowěru njewustupika, kaž 1870 a se swojich narańschich mjesow wschitkich swojich wojakow swotewsaka. Wojeńska móz Franzowskeje a Němskeje by sebi potom wahu dźerżaka. Tele myßle, kaž su so tu wuprajike, sympathiski wothłóß wo rossbudźazych kruhach ruskeje politiki namakaju. Duž je tež srosumliwe, so so Ruska s bołharskim praschenjom mjenje nakladuje. Ruska dyrbi tutón wokomik hotowa bycź a so niz s bołharskej należnosću pschekhwatacź, kotraž móże so psches jutsische podawki sa nju wjele pschihódnischa pscheměnicź.

Cźorna Hora. Njedźiwajo měrnych powjescźow a twjerdeho dowěrjenja, s kotrymž so ludy na sakhowanje měra spuschcźeja, wschě europiske staty se spěchom a s khwatkom swoju wójnsku hotowosću wudospołnicź pytaju. Tež Cźorna Hora so mózne bróni. W poßlednim cźaßu je so Cźorno-Hórzam, mjes kotrymiž dyrbi kóżdy mužski wot schěßnateho léta sobu do wójny, hdyž móże bróń njesć, 22,000 tšélbow najnowischeje konstrukzije wudźěliko. Wscho hromadże móże w tu khwilu Cźorna Hora 38,000 wojakow na njepschecźela póßkacź. Pschiwoženje zyroby k wojakam a wothladanje sranjenych so žonam pschewostaji. Munizije sa nowe, kaž tež sa stare tšélby je w tu khwilu doscź a na doscź. Pódla toho je so knježerstwo sa to postaralo, so je kóżdy wojak s revolvrom a jataganom (dwojorěsnym mjeczom) a se stupnjomaj wuhotowany. Tež zyroba s najmjeńscha na prěni cźaß doßahnje. Pólneje a hórskeje artillerije drje Cźorno-Hórzy wjele nimaja, tola wona je jara dobra, s najmjeńscha lepscha, hacź je ju Cźorna Hora prjedy wobßedźika. W bliżischim cźaßu matej so pjecźa twjerdźisnje Nikscź a Podgoriza s nowa wobtwjerdźicź.

Abeßynska. Abeßynszy sebi po sdaczu tola njeswěrja, derje wobtwjerdźene město Maßawu dobycź. Abeßynski wójwoda Ras Alula je italskeho hrabju Salimbeni, kotrehoż je sajak, Italskim jako póßkanza póßkak a jich wo měr a pschecźelstwo proßycź dak, Italskim k wjedźenju dawschi, so jich wón njebudźische pschimak, hdy budźichu woni Wua a Saati njewobtwjerdźili. General Gené, Maßawski guvernèr, je Rasej Aluli wotmolwik, so wón prjedy s nim jednacź njesapocźnje, doniž wón hrabju Salimbeni a druhich italskich jatych njepuschczi, pschistajiwschi, so smeje hewak tychle jatych sa morwych a so budźe jich wjecźicź.

Amerika. Skónczńje sebi w Sjenocźenych Statach Połnózneje Ameriki s rossbudźenosću na to myßla, njekasanstwo Mormonow kónz scźinicź. Kongreß w Washingtonje je sakoń pschijak, po kotrymž je Mormonam sakasane, so s wjazy hacź s jenej žonu woženicź. Cleveland je po tajkim prěni president, kotryž je swój slub, pschi nastupjenju sastojnstwa scźinjeny, so chze Mormonam se sakonjom napschecźo stupicź, dopjelnik. Nětko so wo to jedna, s kajkimi srědkami wyschnosće sakoń pschewjedu. Lohko so wěz njebudźe cźinicź; pschetoż wschelazy Mormonojo maja khětro cźrjódu žonow pschiwěrowanych abo, kaž woni praja, pschisyglowanych. Wot wschitkich tychle žonow hacź na jenu maja so Mormonojo po nowym sakonju dźělicź. W nowischim cźaßu su Mormonojo tež do Sakskeje swojich japoschtołow póßkali, so bychu sa Mormonsku sektu dusche kojili. Tucźi Mormonszy japoschtołjo chzedźa pjecźa woßebje w rudnych horach, hdyž je wjele pschiwěriweho, njesdźěkaneho luda, swoje sboże spytacź. Chzemy so nadźecź, so so sakskemu knježerstwu poradźi, tutomu hrosnemu duschekojerstwu borsy sadźěwacź.

Mój dźěd.

Hdyž na swoje mkode léta spominam, mi pschezo saßo mój stary dźěd psched duschu stupi. Tutón woprawdże cźesćedostojny muž, kotryž je 20. novembra 1849 95 lět stary s cźicha a směrom wumrjek, je psches swoju twjerdu wěriwosću a pobožnosću a psches swoje woprawdże kschesćijanske žiwjenje žohnowanja poknu samožnosću sa mnje měł, sa cźož budu so jemu, da-li Bóh, hischcźe ras w sbóżnej wěcznosći s zykej wutrobu dźakowacź. A dokelž je wón w swojej mkodosći wjele nasnonik a nawjedźak, schtož runje kóżdemu cźlowjekej date njeje, cźesćeni cźitarjo sledowazy kruch jeho nadeńdźenjow a podeńdźenjow wěscźe se žiwej kedźbliwosću pschewodźa.

Mój dźěd, Jan Khorla Bětnar, so 2. julija 1754 w Lutach pola Skeho Komorowa w Delnjej Lužizy narodźi. Jeho nan bě tam s fararjom. Wón mějesche wscho hromadże 11 dźěcźi, a tak dha na schpatnej farje wjele kußacź njemějachu. Nan so se swojimi dźěcźimi wjele naßadźowacź njemóżesche, dokelž mějesche pak w sastojnstwje, pak na swojich polach dźěkacź. Macź pak bě kruta ródna žona, a mějesche swojich synow a swoje dźowki w dobrym rjedźe. Jejny tsecźi syn, mój dźěd, je mi posdźischo w swojej starobje cźasto se sylsami prajił, so budźe so swojej dobrej macźeri hischcźe w njebjeßach sa to dźakowacź, schtož je jemu wscho dobre wopokasała. Kusk s jejneho kruteho dźěcźiwotcźehnjenja je wón sam powjedał. Wón bě wuskocźny a wjeßely, druhdy pak tež pryslaty pachoł. Zadyn schtom jemu psche wyßoki njebě; wón dyrbjesche na njón salěsćź. Zana wěz jemu psche cźejka njebě; wón dyrbjesche so na nju spytacź. Ras by jeho mkodostna pryslatosćź sa njeho pschi samym hubjeny kónz měła. Wón w farskej sahrodźe na wyßoki schtom horje lěsesche, a hdyž bě k wjerschkej dolěsł, so tutón na dobo skama. Wón s wyßokosće dele padźe a sa morwy na semi leżo wosta. Bratsja a sotry, kotsiž běchu pódla stali a wscho widźeli, schkrěcźo roscźěkachu. Macź staroscźiwa pschikhwata, tola wona njesapocźa płakacź a žałosćicź, kaž bychu snadź to druhe mjehke macźerje na jejnym měsće cźinike, ale wotkoži swojemu hólzej někotre syne plisty, kotrež jemu bórsy saßo myßle wrócźichu. A to bě derje! Hdyž bu hólcźez starschi, jeho najprjódzy do ßußodneho městacźka, Skeho Komorowa, a posdźischo na wyschschu schulu do Kamjenza póßkachu. Wón by s zykej duschu rad na duchownstwo studował. Dokelž pak běschtaj sebi hižo jeho starschaj bratraj tole powołanje wuswolikoj, nan požadanje swojeho tsecźeho syna s najlepschej wolu dopjelnicź njemóżesche. Ssyn bě tež doscź rosumny, to spósnacź, a rossbudźi so, kasenstwo nawuknucź. Wón běsche sebi runje tole powołanje s woßebitym rosmyßlenjom wubrał. W krutej symje jeho ras njesboże podeńdźe, so sebi wobě nohy swosabi. Kasenk, kotrehoż pomoz trjebachu, bě sa swoje rjemjeßko psches měru sahorjeny, a so pschi kóżdej składnosći hordźesche, so móże s nim psches zyły swět pschińcź, dokelž jeho wschudże trjebaja. To bě nješto sa nascheho wuskocźneho, khróbkeho pachoła. Zaneho wjetscheho požadanja njemějesche, hacź ras daloki, schěroki swět pschecźahacź a jeho rjanosće a kraßnosće se ßamßnymaj woczomaj wobdźiwacź. Duž pola kasenka do wucźby stupi. Tsi wucźbne léta, kotrež lohke njeběchu, so pomaku pschětrachu. A nětko 17lětny mkodźenz nanowski dom a domowisnu wopuschcźi, so by swět pschepucźował a w nim swoje sboże spytał. Wón bě zyle twjerdże wo tym pscheßwědcźeny, so wonka w zusbje žaneje nusy njesměje a sebi woßebje pschedewsa, so so prjedy domoj njewrócźi, doniž w schtyripschežnym wosu psched staru Lucźansku faru njepschijědże.

Nan synej wschě swoje nalutowane pjenjesy, dźěd pak swětły dukat jako dróhowanski pjenjes na pucź da. A tak dha mkodźenz s wjeßelej myßlu a blyschcźatej nadźiju won do zusby a dalokosće cźehnjesche. Pucźowasche psches Saksku, Czechi, Rakußy, Wuhersku a Ssedmohórsku hacź k turkowskim mjesam. Tu pak so wón sawrócźi, dokelž k Turkam žaneho dowěrjenja njemějesche, a tehdy tež žadławy mór w jich kraju sakhadźesche. Nětko so wón na pucź nastaji psches Ssedmohórsku, Wuhersku, Rakußy do Bajerskeje, Württembergskeje, Badenskeje, Heßenskeje a Hanoverskeje a potom psches Bremen do Hamburga.

Mkody kasenk bě na tajke waschnje dobry dźěl Němzow a Europy pschecźahak a wohladak. Ale jemu běsche postajene, hischcźe wjele dale pschińcź. W Hamburgu so wón ras psched wrotami wukhadźowasche. Někotsi mužojo, kotsiž běchu najskerje na nim widźeli, so je zusy, so pschi tutej składnosći s nim stowarschichu. Shoniwschi, so je rodźeny Sakza (Delnje Lužizy tehdy hischcźe k Sakskej sskuschachu), so woni jako jeho krajenjo wusnachu, a jemu w někajkej winowej korczmje dobre snědanje pschedstajicź dachu, k cźomuž, so rosumi, tež někotre blesche wina pschidachu. Sso s nimi rosrěcźujo, mkodźenz praji, so by rad do narańscheje Indiskeje abo do Ameriki schoł, so by w dalokich krajach, kaž měnjesche, swoje sboże scźinił. Jeho lubi pschecźeljo jeho wotmyßlenje psches měru khwalachu. Sslubichu jemu tež, so jeho snatemu kapitanej w Amsterdamje porucźa, kotryž jeho wěscźe sa kasenka na swojej łódźi pschistaji, tak so móhł zyle darmo psches morjo pschejěcź a pódla toho sebi hischcźe rjany pjenjes na łódźi sałużicź. Haj, jich pschecźelstwo bě samo tak wulke, so

ſa ßwojeho młodeho krajana, kotrehoż běchu, kaž prajachu, do ßwojeje wutroby ſamkli, pſchewjeſenje do Amſterdama ſe ßwojeje móſchnje ſapkaczichu. Lěpje a duſchniſcho ßo młodemu łaſeńkej trjechicz njemóżeſche. Duż wón ſ wjeßełoſczu haj praji, a jeho dobri pſcheczeljo jeho na to na łódź dowjedżechu, kotraż mějeſche runje do Amſterdama wotjěcź.

Tu hakle młodżenz pytnu, ſo je tak mjenowanym duſchepſchedawarjam do rukow panuł a ßo wot nich lepicź dał. Tajkich běſche tehdy wjele w němſkich pſchimórſkich měſtach. Woni młodżenzow a holzy na łódźe wabjachu, potom do Ameriki wożachu, hdźeż ßo potom wbohe wopory njenaſhonitoſcze a jebanſtwa jako ſchklovojo amerikanſkim kublerjam pſchedachu.

Łódź naſajtra rano wotjědże a ſa tſi dny ſ pſchihódnym wětſikom ſbożownje k Amſterdamej pſchipłuwa. Tu młodych ludźi, pſches wabjenja a ßlubjenja duſchepſchedawarjow wobſchudżenych, na khwilu ſawrjechu. Potom 300 młodżenzow a 60 holzow do Rotterdama dowjedżechu, hdźeż jich do wulkeje łódźe ſtykachu, kotraż tón ßamy dźeń pſches daloke morjo do Ameriki wotpłówa.

Wbohaj ſtarſchej niczo wo tym njeſhoniſchtaj, ſo jeju drohi ßyn europiſki brjóh wopuſchczi. Wón njemóżeſche a njeßmědźiſche ani liſta napißacź, ſo by w nim nanej a maczeri, bratram a ßotram wutrobne w bożemje pſchiwołał. Dale dźěſche do ſchěrokeho żołmjazeho morja. Pjatnacze njedźel dołho po morju płuwawſchi ſkónczńje daloko naſdala amerikanſki brjóh wuhladachu. Wſcho na łódźi ſ wjeßełoſczu juſkaſche. Běſche czichi tużny dźeń měßaza auguſta. Morjo ßwěczeſche ßo kaž cziſty jaßny ſchpihel. Ani powětſika wodu njehibaſche. Ryby wſchelakeje drużiny wokoło łódźe hrajkachu. Ssamo ſwěriſka ſ hłubokoſcze ßo ſe ßwojim czeżkim czółom horje wijachu a ßo potom ſaßo k hłubokemu mórſkemu dnu puſchczichu. Kapitan wſcho to wobkedźbowawſchi praji: „Dźěczi, modlcze ßo! Doſtanjemy wulki wětr.“ A tak ßo ſta, kaž bě wón pſchipowjedźił. Wichor móżnje ſaru. Sſeklate błyſki ſ njebjeß létachu a hrimot rżeſche, ſo ßo najhróblischemu ſaſtyſka. Wot wětra roswalene żołmy łódź kaž łohku panku do wyßokoſcze ſběhachu, pak ju ſaßo do dźiwjeje hłubokoſcze ſtorhnuchu. A ßamo krute wutroby łkapachu. Ssamo bohaſaprěwarjo ſtykowachu ßwojej ruzy, hdyż ßylny Bóh ſe ßwojim móżnym hłoßom k nim rěczeſche. Skónczńje dźiwi wichor wopſchestawacź ſapocza. A hižo naſajtra rano miłe ßłónżo ſaßo jaßnje na měrne morjo ßwěczeſche. Amerikanſki brjóh pak bě ßo ſhubił, dokelż bě ßo łódź pſches 100 mórſkich mil daloko wot kraja wotehnała. Jěſba ßo pſches to ſ nowa wo tſi njedźele podlěſchi. Hižo pocza picźna woda pobrachowacź, a pucźowarjo dyrbjachu nuſu a hłodu tradacź, hdyż ſkónczńje ſaßo kraj wuhladachu, ſa kotrymż wſchitzy żedżachu.

Łódź bjes ſadźěwkow do pſchiſtawa wulkeho a rjaneho měſta Philadelphije pſchipłuwa. Bórſy po tym bě w amerikanſkich nowinach a na rózkach haßow woſjewjenje czitacź: „Łódź ſ młodymi mużſkimi a żónſkimi je runje do Ameriki pſchiſchła. Schtóż ma myßle kupowacź, móże ßebi ludźi na łódźi wobhladacź.“ Na to kublerjo a wobßedźerjo plantażow pſchińdżechu. Młodźi ludźo, kotrychż chzychu kupicź, dyrbjachu ßo wußlez, ſo bychu kupzy widźeli, hacź ßu derje ſroſczeni a hacź maja ſtrowe ſtawy. Bórſy běchu wſchitzy pſchiwjeſeni ludźo roſpſchedacźi. Też młodeho Bětnarja ſa 200 toleŕ (30 puntow ſterlinkow) jenemu kublerjej ſ New-Jerſeyſkeje pſchedachu a poſtaji ßo, ſo mějeſche ſa to ßwojemu knjeſej ſchěſcź lět dołho bjes mſdy ßłużicź, potom pak dyrbjeſche ßwoju ßwobodu doſtacź. To bě ſrudne a wobczeżne żiwjenje, kotreż wbohemu popowemu ßynej w kolebzy na farje wěſchczili nieběchu! Kóżdżiczke ranje dyrbjeſche wokoło dweju ſtawacź a najprjódzy 4—5 łóhczi dołhi ſchtom do ſchěſcź łóhczi dołheho ſtwinſkeho pjezaka donjeſcź. Na to wón na drobne roſrubane drjewo k ſchtomej pſchikkadże a jo ſapali. Pſches to ßo ſtwa bórſy wuwohrjewa. Potom wón ſkotej, ſ 10—15 koni, 50—60 wołow a kruwow, a ſ wjazy hacź ſe 100 ßwini wobſtejazemu, pizu poda. Howjada w ſymje a lěcze na polach a paſtwiſchczach woſtachu. W ſymje dyrbjeſche druhdy daloke hodźiny pſches ßněh brodźicź, ſo by ſkót ſ pizu ſaſtarał. Na jenotliwych paſtwiſchczach běchu ßo mjenujzy wyßoke ßynowe kopjeny ſdźěłake, a ßo ſ płotom wobdałe. K płotej bě rěbl pſchiſtajeny, po kotrymż wón horje ſaléſe a kopjen ſe ſchěrokim, łóhczi dołhim kſchiwym nożom woßrjedź pſchejě. Kaž wjele bě kóżdy krócz k pizy trjeba, wón ſe ßynoweho kopjena wſa a pſches płót deleka ſtejazemu ſkotej czißnu. To wobſtarawſchi dyrbjeſche pak woracź abo lěß puſchczecź a nowinu dźěłacź. Dźěło bě tak czeżke a krute, ſo ßo jeho porſty w ſtarobje pſches to ſkſchiwichu a ßo wjazy ſrunacź njedachu. Jeho knjes ſ nim pſches zyłe runje njelubje njeſakhadżeſche. Jenoż ras, hdyż bě jemu płuh pod ßylny ſchtomowy korjeń ſajěł a ßo roskłamał, ßo jeho knjes na njeho rosnjemdri. Wón jeho tak ßylnje do woblicża praßnu, ſo bitemu ſ huby a ſ noßa krej wuleczi.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi poßlednich wólbach do khěżorſtwoweho ßejma je konſervatiwna ſtrona wulke dobycze ſczińika. Sa kandidata konſervatiwnych, k. Reicha nad Běłej, je ßo 15,068 hłoßow wotedało, to je nimale hiſchcze ras tak wjele, kaž w lěcze 1884. Weigang doſta 209, ſozialdemokrat Kaden 1518 hłoßow.

— S najwjetſchej radoſczu ßłyſchimy, ſo je w Rósborſko-Mużakowſko-Wojerowſkim wólbnym wokrjeßu pſchi póndźelſchim wuſwolenju kandidat konſervatiwneje ſtrony, k. hrabja Arnim nad Mużakowom, kotryż ßo też wot naß Sserbow podpjeraſche, ſ wulkej wjetſchinu nad liberalnym dr. Friedemannom dobył. Tak wjele hacź je dotal ſnate, je hrabja Arnim nad Mużakowom doſtał 6089 hłoßow a dr. Friedemann 3539 hłoßow. S tym je ßo ſtary konſervatiwny Rósborſko-Wojerowſki wokrjeß ſa konſervatiwnu ſtronu ſaßo dobył. S tym pak je ſ dobom też dopokaſane, ſo je naſch prjedawſchi konſervatiwny kandidata, k. wyſchſchi präſident ſe Seydewitz, jenoż pſches njeſbożowny pſchipad pſched ßwobodnym Bertramom w poßlednjej wólbje podlezał; pſchetoż naſch wokrjeß je w wjetſchinje dobry konſervatiwny.

— Schtwórtk tydżenja je ßo nowy direktor tachantſkeje ſchule, knjes tachantſki wikar Franz Anton Löbmann, pſches tudomneho ſchulſkeho radźiczela knjeſa dr. Wilda ßwjatoczńje do ßwojeho noweho ſaſtojnſtwa ſapokaſał.

— Budyſke towarſtwo ſa plahowanje pjeriny w czaßu wot 18. hacź do 22. měrza t. l. w naſchim měſcze wjetſchu pjerinſku wuſtajenzu wotdźerżi.

— Hdyż reſerviſtojo, kotſiż ßo wot 7. hacź do 18. małeho rózka ſ nowej tſélbu wuwuczowachu, na wojerſkim tſélniku wyſche Sſkónkez tſélachu, ſta ßo pola jeneje kompagnije mólczke njeſbože. Semja běſche krucze ſmjerſnjena a toho dla kulki, kotrez běchu ßo niſko wutſélke, lóhzy wotkakowachu abo też wróczo ſkakachu. Tak ſta ßo też ſ jenej. Do tarcze ſleczíwſchi praßny na ſmjerſnjenu ſemju a ſkoczi na ſad do krycźiſny, w kotrejż wojazy ſtejachu, kotſiż maja dźěry w tarczi ſalěpjecź. Na wulke ſboże wobſchkodźi kulka jenoż jeneho wojaka ſwonkownje na hkowje jemu ßmuhu włoßow wottorhnuwſchi. Pſchi tajkim wjedrje ßo hewak wot wojakow tſélecź njeßmě. Dokelż pak bě ſa zyły czaß reſervineho wuwuczowanja kruta, haj ßurowa ſyma, dyrbjeſche ßo njedźiwajo na to tſélecź, ſo bě ſemja ſmjerſnjena.

— W Budyſchinje je w běhu poßlednjeju njedźel jara wjele ludźi — praji ßo na pokdra ſta — bóle a mjenje czeżko ſkhoriło. Wina na tychle ſkhorjenjach je pjecza hubjena woda w nětkotrych měſchczańſkich ſtudnjach. Lěkarjo měnja, ſo je woda pſches to ſkażena, ſo nowe kanale wyſche hacź ſtudnje leża a ſo ßo na tajke waſchnje jucha do ſtudnjow czehnje. Pſchi żitnych wikach ßu jenu ſtudźeń, na kotruż woßebje tukaju, ſo je pſches nju wjetſcha liczba woßobow ſkhorika, polizajſzy ſawrjeli.

S Delnjeje Kiny. Na tudomnym knjeżim dworje ßo ſańdźenu póndźelu 21. małeho rózka w deleńzynym wóhnju ßaſy ſapalichu. W mjenowanym wóhnju pak ßo pokcź wot jeneho ßwinjecza ßuſcheſche, kotryż ßo do cziſta ſpali. Dokelż ßo wóhnja bórſy dohladachu, je ßo wjetſchej ſchkodże dowobarało.

S Bukez. Żadny a rjany kwaßny czah ßo ſańdźenu njedźelu do naſcheho Bożeho domu poda. Żiwnoſczer Michał Schorſch ſ Delan a jeho mandźelſka Marja rodźena Wiczaſez ßwjeczeſchtaj ßwój ſkoty kwaß. Se ſkotymi wonjeſchkami a wěnzami pyſchenaj, jubilejſka njewjeſta pſchiſtojnje w ſerbſkej drascze. Wobaj pſchi hiſchcze poknych czélnych a duchownych mozach, buſchtaj wot ßwojich dźěczi a dźěczi-dźěczi pſchewodźanaj. Knjes farař Kubiza, najprjódzy jimaj móznu, wutroby hnujazu rěcź dźerżawſchi, jeju ſ nowa żyrkwinſzy pożohnowa. — Bóh ſpożcź jubilejſkimaj mandźelſkimaj wjeßeły wjeczor żiwjenja! —k.

S Łubija. Naſch Łubijſki khěżorſtwoßejmſki wólbny wokrjeß je ßo pſchi poßlednich wólbach liberalnej ſtronje wotdobył. Kandidata konſervatiwnych, Hoffmanna w Neugersdorfje, ßu ſ 12,146 hłoßami wuſwolili. Sa liberalneho kandidata Fährmanna je ßo 5210, ſa ſozialdemokrata Poſtelta 545 hłoßow wotedało.

S Wojerez. Tudomne ſerbſke burſke towarſtwo 13. februara ßwój druhi ſałożenſki ßwjedźeń ßwjeczeſche, pſchi czimż ßo wjeßelohra wot Jakuba Barta „Telegram“ hrajeſche.

S Krjebje. Naschemu knjeżemu inspektorej je žo poradźiło snamješchka namakacź, po kotrychž žo prajicź hodźi, kak stare karpy žu. Tele snamješchka žu w tamnym dźěle schupisny, kotryž je s kožu sroscźeny. Mjes tym so na schupisnach jenolětnych karpow niczo wožebite widźecź njeje, ma 2lětny karp w hornim dźěle schupisny cźěmne jadro, kotrež lědma widźomne koleško wobdawa, 3lětne a 4lětne karpy maju 2, 3 a 4 koleška, wysche toho hischcźe koleško na kromje schupisny.

Dary za natwarjenje žerbskeho domu.

Sběrka psches knjeni Ernestinu swudowjenu Ssmolerjowu tudy:

Njemjenowany s Hodźija (na 1885)	15 hr.	— np.
Kubleŕ Jan Mlynk s Cźemjerz	5 „	— „
Seminarski wyschschi wucźeŕ dr. Grolmuß tudy (na 1885—1887)	18 „	— „
Hauske se Strože	2 „	— „
Rentierowa Lehmannowa rodź. Gróschiz	5 „	— „
Aktuarowa Steinbachowa (na 1885—1887)	3 „	— „
E. red. Ssmolerjowa (na 1885)	10 „	— „
Sch. w R. (na 1884)	1 „	— „
Tapezirař Benedikt (na 1885)	3 „	— „
Marja Bieſoldowa (na 1885 a 1886)	4 „	— „
Bertha Bellwizez	3 „	— „
Twarska mischtrka Seeligerowa	5 „	— „
Fararka Rězbarkowa (na 1886 a 1887)	20 „	— „
Pschekupzowa L. H.	5 „	— „
Rěsnikowa Dürlichowa	2 „	— „
Hanža Scholcźiz se Zidowa	3 „	— „
Posthalter Jan Pech	10 „	— „
Amalija Tietzowa na Židowje	3 „	— „
Rěcźnik Jakub tudy	6 „	— „
Hromadźe:	123 hr.	— np.

Dale:

Sserbska wobradźenka „Sorabika“ w Lipsku	50 hr.	50 np.

S džakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Hischcźe raz Pětr Mlónk.

Nasch Pětr Mlónk je tež w Delnjej Lužizy pokhwalenje dostał. „Bramborski Zažnik“ czo. 7 je nascheho pobožneho spěwarja s jara lubosczźiwymi žłowami pocześcźił. „Zažnik“ takle powjeda: „Bjes hornjołužiskimi Sserbami bě burski muž, kiž mějesche jara pobožnu wutrobu a tón dar, so móžesche rjane spěwanja dźěłacź. Jeho mjeno běsche Pětr Mlónk s Džiwocźiz; tón žamy je 6. małeho rózka wumrjeł, hdyž běsche 82 lět žwojemu Bohu žłužił. Hdźež někomu něchtó luby wumrje, bu Pětr Mlónk proscheny, so by njebocźiczkemu dopomnjeński wěnz na row położił: a Mlónkez nan wudźěła rjany khěrlusch, a tón bu k cześcźi semrjeteho do Serbskich Nowin stajeny. Tež jara wjele rjanych duchownych khěrluschow je wón wudźěłał. Toho dla běsche Pětr Mlónk wot wschitkich Sserbow lubowany. Tsjo duchowni a wjele ludu pschewodźichu jeho k rowej.“ Sa te lube, nascheho Mlónka tak cześcźaze žłowa žo „Zažnikej“ lubosny džak praji. Pschi tej składnoscźi chzemy pak czitarjam też na to spomnicź, so žu Pětra Mlónkowe spěwy psched létami (1848—1878) žo wot J. E. Ssmolerja shromadźene wudałe w 6 małych seschiwkach (hromadźe 358 str.) s pschedžłowom a pokasowarjom. Wopschijecźe Mlónkowych spěwow je tole: „I. Bóh Wótz. a) Stworjenje žwěta, khěrlusch 1, b) Boże wjedźenje a sdźerženje žwěta 2. II. Bóh Ssyn. a) Pschipowjedanje žwj. Marje 3, b) advent 4—7, c) Khrystušowy narod 8—10, d) Jesušowe žiwjenje 11—14, e) Khrystušowe cźerpjenje a wumrjecźe 15—25, f) Khrystušowe horjestacźe 26—31, g) Khrystušowe k njebjustpicźe 32—34. III. Bóh žwjaty Duch 35. IV. Sswjata Trojiza 36. V. Sswjata kschcźeniza 37, 38. VI. Boże wotkasanje 39, 40. VII. Kschescźijanska zyrkej. a) Rospschescźeranje Božeho kraleſtwa 41, b) mišionſtwo 42—47, c) snutskowne mišionſtwo 48—74, d) poddacźe do Božeje wole 75—78, e) Božji dom 79—84, f) cźaž njewěry 85—89, g) cźaž pokuty 90—115. VIII. Cźlowjek a cźlowſke žiwjenje. a) Moje žiwjenje a podeńdźenja 116—139, b) dźěcźaze a młode lěta 140—152, c) powołanje 153—156, d) podeńdźenja žiwjenja 157—162, e) narodny a mandźelski jubilej 163—171, f) stare lěta 172—174, g) khoroscź a žmjercź 175—187. IX. Wschelake cźažy. a) Spocźatk lěta 188—191, b) nalětni cźaž 192—194, c) lětni cźaž 195—197, d) nasymski cźaž 198, 199, e) symski cźaž 200, f) wužyw a žně 201—207, g) ranische, pschipołdnische a wjecźorne spěwanje 208—218, h) wschelake podeńdźenja 219—242. X. Ssmjertne podeńdźenja 243—276. XI. Spěwy wschelakeho wopschijecźa. 1) Kral a kralowski dom 277—281, 2) duchowni a wucźerjo 282—296, 3) prjecźcźehnjenje a domojpschińdźenje wojakow 297—307, 4) prjecźcźehnjenje do Awstralije 308—310, 5) wuprajenje džaka 311—320. XII. Spěwy. 1) Kermuscha 321—333, 2) Sserbow wježelе 334—341, 3) hudańcźka a praschenja 342—349, 4) kmótsja a kwažni hoscźo 350—353, 5) wjeżni wajchtarjo, žejmszy sapóžłanzy 354—358, 6) spěwy wschelakeho wopschijecźa 359—365, 7) dosběranje 366—416.“

Lubi Sserbjo! Wy scźe žo kóždu žobotu abo njedźelu wježelili, hdyž mózeschcźe w Serbskich Nowinach nowy spěw wot Pětra Mlónka cźitacź. Wón žam wam wjazy spěwacź njebudźe; ale jeho prjedawsche spěwy žu wam cźischcźane sawostake. Wy widźicźe, kak bohate wopschijecźe Mlónkowe knihi maju; tam namaka kóždy něschto sa žwoje wobstejnoscźe, abo dopomnjecźe na dobrych pscheczelow, abo hewak něschto lube a rjane. Duž kupujcźe žebi te woželbne knihi, wy smějecźe wulke wokschewjenje a wježelе wot nich, a wy mózecźe też wježelе s nimi cźinicź, hdyž je žwojim mótkam, kiž lětža žwój kschcźeński žlub wobnowja, seleneho schtwórtka daricźe. Drohe na poželedku te rjane knihi też njejžu, wone płacźa derje swjasane pola Ssmolerja jeno 2 hriwnje.

Wužudźenja.

Sawniski žud. Cźeladnik Mlynk w Cźemjerzach loni nasymu krawzej Kschižankej w Budyschinje žwój symski swjerschnik k wuporjedźenju a k tomu hischcźe 4 mk. pschepoda, so by Kschižank sa to nowy žomocźany khornař kupił a swjerschnik wobarbicź dał. Kschižank pak swjerschnik ani njewuporjedźi, ani wobarbicź njeda, ale jón sa 1 mk. 50 np. sastaji a tele pjenjesy a też dostate 4 mk. pschecźini. Wobskorženemu, hižo dwójzy njesprawnoscźe dla khostanemu, jastwo na schtyri njedźele pschižudźichu. — Wikowař Schäffrich w Budestezach 13. januara wjecźor w tamnischej Ssworiz korcźmje žwoje pjenjesy licźesche a je do rubischka swjasawschi, je do žwojeho swjerschnika tyknu. 18lětny cźežařski wucźobnik Palmer w Budestezach bě Schäffrichej pschihladował a, hdyž žo Schäffrich s korcźmy wotžali, žo Palmer sa nim puschcźi. Wonka na drósy wón Schäffricha doscźeže a spyta jemu rubischko s pjenjesami se swjerschnika wutorhnucź. Palmera s jastwom na schtyri njedźele pokhostachu, džiwajo na to, so žo jeho spytane paduchstwo skoro rubježnistwu runa. — Cźeladnik Hajnschk s Hrubjelcźiz ma tsi dny w jastwje žedźecź, dokelž je loni w dezembru žwojemu hospodarjej, kublerjej Pětschej w Hrubocźizach, por filzowych stupnjow a druhi krócź dźěłacźerjej Schusterej tam jedyn schkórn kranuł. — Wumjeńkarja Niemschku w Małeschezach, wot jeho žyna tyscherja Niemschki tam cźeścźeranjenja dla wobskorženeho, k płacźenju 10 mk. pjenježneho khostanja saždudźichu. — Pschistajerskej žonje Thielschowej w Budyschinje bě žo wot měschcźanskeje rady 5 mk. khostanja napołożiło, dokelž bě wona žłužobnu džowku Zaunikez, pola kublerja Barta w Tšelanach žłužazu, narěcźecź spytała, so by žłužbu wopuschcźiła. Thielschowa, kotraž žo radźinemu wužudej podcźišnucź njechasche, žebi žudniske rosžudźenje žadasche, njemějesche pak s tym žaneho wuspěcha. — Cźeladnik Wohler žebi wěscźe džecź dał njeje, so budźe wot žudnistwa sa to khostany, hdyž ludźom žžu narěcźa, so žu jeho loni 15. novembra wjecźor na pucźu mjes Židowom a Sskonej Borschcźu rubježnizy nadpanuli. Sawniski žud Wohlerej dla rosschěrjenja tejele njewěrneje powjescźe 20 mk. pjenježneho khostanja pschižudźi. — Kowař Paul w Barcźe bě loni 29. dezembra w Ramschez kowarni tam halekował a, hdyž běchu jemu prjecź kasali, woknowu schkleńzu rosbił. Jeho dla kaženja domjazeho měra k płacźenju 15 mk. pjenježneho khostanja saždudźichu. — Hižo wjazy krócź khostaneho dźěłacźerja Runarja w Drožďžiju s arrestom na jedyn tydźeń khostachu, dokelž bě tam loni 6. novembra nózny měr kasył. — Dźěłacźeŕ Kindermann s Hněwžez bě loni nasymu na pucźu, s Budyschina do Scźijez wjedźazym, cźeladnika Holbjana se Scźijez sa schiju shrabnuł, a nóž jemu k wutrobje stajiwschi, na njeho sawołał: „Dźecźo, hdźe chzesch? Tebje chzu hižo krydnucź!“ Kindermanna k jastwu na tydźeń saždudźichu, dokelž bě s tym s mordarstwom hrosył.

Přilopk.

* Wobžarujomne njesboże je žo žrjedu tydźenja popołdnju we wojerskim lěhwje w Gohlisu pola Lipska stało. Mjes tym so žo w spanskich salach wotdźělenje reserwistow s nowej repetérowanskej tšélbu wuwucźowasche, žo na jene dobo s jeneje tšélby wutšéli. Kulka tsjoch muži druheho wotdźělenja rani, kotrež runje wonkach stejesche. Prěni, kotremuž žo bristwja pschetšéli, žo na měscźe wali, so dyrbjachu jeho do hojerńje donjescź; druhemu žo hwisdźel žylnje wobodrě, a tšecźi lohku ranu do nohi dosta. Jenemu podwyschkej kulka kruch płatu s lěweho ramjenja wottorže. S pschicźinu njesboža běsche to, so bě jena patrona, dokelž běsche tuk w krutej symje smjersnuł, w magazinowej rokzy tcźazy wostała. Ani wojak, ani podwyschk,

kotryż tšelenje wodźeſche, to na tšelniſchczu pytnukoj njeběſchtaj. Pſches czopkotu w ſalu pak běſche patrona ſaßo rostaka a pſches ſatſchaßowanje pſchi tšelenju ſ próſnymi patronami běſche ſ magazina do tšelby ſkoczika. — To hižo je ßo dawno wěſchczíko, ſo ßo ſ nowymi tšelbami wjazy njeſboża ſtanje, dyžli ſ dotalnymi.

* W Liebenthalu běchu wóndano hólczata ſe ßněha wulku khěžku natwarike, ſ kotrejež hakle ßo na wieczor domoj wotßalichu. Hdyž bórſy na to 11 lět ſtary ßynk ratarja Seeligera hiſchcze ras ßam do ßněhoweje khěžki ſtupi, ßo wona ſaßypnu, a wbohi hólczej pod wulkej hromadu ßněha a lodu pohrjebany leżeſche. Jeho někotre hodźiny pytawſchi jeho ſtarſchej ſkónczńje tudy morweho nadeńdźeſchtaj.

* Kak hruby lud je tu a tam na ßwěcze żiwy, pokaſuje tónle podawk. W Löwenbergu w Schleſynſkej wſa někajki człowjek ſchtyrilětne dźěczo ßwojeje hoſpoſy a dźerżeſche jo na żehliwe khachle, doniż njebě żyke cžélko wboheho ſtworjeńczka ſ pucherjemi pokryte. Na to rostłóczi pucherje, ſwjaſa dźěſczu rucżży a nóżży a powißny dźěczatko do wuhnja. Ssudniſtwo hižo wěz pſchepytuje.

* We wßy Katutſchi pola Oelſa ſańdżenu njedżelu rano korczmarja Meidela a jeho żonu w jeju wobydlenju ſkónzowaneju namakachu. Mordarſtwo je ßo pjecża wot 5 hacz do 7 hodźin rano ſtako; pſchetoż hacz do knapoł pjeczi rano ßu hoſczo w korczmje byli, dokelž běſche w Oelſu hermank. Bórſy pó ßedmi nětkotſi zuſi do korczmy pſchińdżechu a nikoho wó iſtje njenamakawſchi ſa korczmarjez człowjekomaj hladacz dźěchu; korczmarja cżežko ſranjeneho a morweho na ßkomje leżo namakachu; tež korczmarka cżežko ranjena w kożu leżeſche a bórſy na to ducha ſpuſchczi. Njeſkutk je ßo ſe ßekerzom ſtał, kotryż je mordar w dworje nadeſchoł a tam ſaßo do kuta ſtajił. Khamory a kaſchcże běchu roſkłamane; mordař je pjecża 50 toler rubił, kotrez běſche korczmař dżeń prjedy wuwikował. Korczmarjez człowjekaj běſchtaj hakle dobre běrtl lěta wożenjenaj. Mordarja abo mordarjow dotal hiſchcże wußlědźili njejßu.

* 15. t. m. cżrjóda zyganow do Türnitz pſchicżeże. Wjeczor ßo dwaj zyganaj do mukoweho ſkłada mkynka Güttlera, w kotrymż runje nichtó njeběſche, dobuſchtaj a pjenjeżny kaſchcż wutorżeſchtaj. Ropot wußkyſchawſchi pſchedawarka do khlamow pſchiběża, na cżoż zyganaj, kotrajż běſchtaj nětydże 80 ſchößnakow rubikoj, cżeknuſchtaj. Pſchedawarka ſ dwěmaj żandarmomaj do zyganſkeho lěhwa běżeſche, hdżeż tež rubjeżnikow bórſy wußlědźi. Tutaj pak ßo do cżékanja daſchtaj, do żandarmow, kotrajż ßo ſa nimaj puſchczíſchtaj, ſ piſtolemi tšélejo. Duż żandarmoju zyku cżrjódu zyganow ſajachu, pola kotrychż wjele pjenjes a drohotnych wězow namakachu. Zyganow do dwora ßudniſtwa w Auſſigu ſawrjechu. Naſajtra wjeczor jedyn teju rubjeżnikow, kotrymajż běſche ßo radźiko cżeknucz, ſkradżu do dwora ßudniſtwa ſaléſe, ſo by ßo ſe ßwojimi ludźimi ſrěczał. Saſtojnizy jeho pytnuchu a jeho pſchemóchu, runjež ßo wón krucże wobaraſche. Pſchi nim natyknanu dwoju piſtolu, dołhi nóż a měſchk ſ rubanym wokojom namakachu. Wón je nětydże 23 lět ſtary. Ssudniſtwo ma ſa to, ſo je wón ſnaty ſtraſchny zyganſki rubjeżnik Matej Rózicżka, kotryż je hižo rubjeżniſtwa a druhich njeſkutkow dla w jaſtwje ßedżał.

* 26lětne puczowanje po cżłowjeczim cżéle je ſchita jehła ſcżiniła. Muż, kotryż je dżenża 30 lět ſtary, běſche jako 4 lěta ſtary hólczez w Goslaru ſe ſtróżelemi ſchitu jehłu pózrjeł; wón pak żenje niczo wjazy wo njej njeſaczu. Sańdżeny tydżeń jemu jehła na póduſchi won pſchiléſe.

* W jaſtwje w Laufenje w Hornjej Bajerſkej ßo wóndano jeczi, kotrychż je tam 700, ſpieczowacz poczachu; woni ßo njeſměrowachu, doniż wojazy do nich tšélecz njepoczachu.

* Żałoſtny woheń je w nozy wot wutory na ſrjedu tydżenja we wßy Dagsburgu pola Pfalzburga ſakhadżał; 86 domow je ßo tam wotpaliło.

* W Schwabecku wóndano 32 lět ſtara burſka dżowka nahle wowrótniwſchi ßwoju ſtaru macz ſhrabnu, ju na kożo cżißnu a ji ſ khlěbowym nożom ſchiju pſcherěſa. 81ětnej holeżży, kotraż k tomu pſchińdże, a do kotrejež chżyſche ßo wrótna tež dacz, ßo na ſboże radźi cżeknucz. Ssebj draſtu ſ cżéła ſedrěwſchi khora na to naha po dworje wokoło hanjeſche. Stónczńje wona nana ſawoła a na ſkónzowanu macz pokaſujo k njemu dżeſche: „Ja ßym dobry ſkutk dokonjała, kotryż je mi cżert radźił.“ Starſchej a dżowka ßu pſchezo pſchesjene w hromadże żiwi byli, a żenje prjedy niczo pytnucz było njeje, ſo by holza wrótna była.

* Khróbli paduſchi ßu ßo 10. t. m. pſchi rańſchich ßměrkach do hrodowſkeje zyrkwje w Königsbergu w Pruſkej dobyli. Krute durje ſ mozu roſkłamawſchi woni ſe ſamknjeneho kaſchcża wjele drohich ßlěbornych wězow kranuchu. Pſchipadnje je zyrkej ßwoje ſamożenje ſaßo doſtała, runjež paduſchi dotal hiſchcże wußlědżeni njejßu.

Jedyn ſtražnik na żeleſnizy běſche blachowu tafliczku ſe ßwojim cżißkom ſhubił, a ju 11. t. m. rano ſtaroſczíwje pytaſche. Pſchi tym jemu myßl pſchińdże, ſo je tafliczka ßnadź do wónzucha panuła, hdżeż tež ju pytacz dźěſche. Sswoju tafliczku tam wón njenamaka, ale ßlěborne wězy, kotrez běchu ſ hrodowſkeje zyrkwje kranjene, a kotrez běchu paduſchi tudy ſkhowali, ſo bychu pſchi ſkładnym cżaßu po nje pſchiſchli. Drohotne zyrkwine ßudobje pak je ſ wjetſcheho dźěła ſeſhibowane a roſkłamane a toho dla w hódnoſczi wo pokojzu ſhubiło.

* W pólſkim měſtaczku Oſtrowo ßu 28. wulkeho rózka wudowu pohrjebali, kotruż kóżde dźěczo w měſcże ſnajeſche, a kotraż je 100lětnu ſtarobu dożpěła. — W Gnězńje je hiſchcże jedyn 102 lěcże ſtary muż; jedyn wuměnkař pola Weißenburga (ſchtoż prjedy Chwalkowo rěkaſche) je 107 lět ſtary.

* W Borawje w Czechach je ßo tydżenja 32 domow wotpaliło; korczmař je ßo ſe ßwojej żonu ßobu ſpalił.

* Tydżenja na tymle měſcże pißachmy, ſchto ßo w Leitomiſchlu w Czechach wo tamniſchej korczmje powjeda, kotrejż ßu „mordarſka jama“ narjekli. Tu żyku wez ßu ßebi němſke nowiny wumyßliże; a żane ßłowczko wo tym wérno njeje, ſo je korczmař ſa 25 lět 11 człowjekow ſkónzował, a ſo ßu jeho ſ żykej ßwójbu ſajeli.

* 19 lět ſtary pſchekupſki Rethy w Budapeſchcże wczera tydżenja do Promontora jědżeſche, hdżeż ma jeho knjes wulke winowe pinzy. Wjeczor chżyſche ſaßo domoj bycz. Ale hakle poſdże wjeczor wós pſchijědże, ſ kotrehoż pohoncż mkodżenzej won pomhaſche. Rethy pak běſche mjeswoczi wſchón rosdrapany a rosbity. Hdyż ßo jeho ſtarſchej ſtaroſczíwje praſcheſchtaj, ſchto dha je ßo jemu ſtako, mózeſche wón jenoż wotmolwicz: „Tajkeho ßu mje cżi kharlojo pſchihotowali.“ Dale niczo wot njeho ſhonicz njemózachu. Hakle naſajtra dopołdnja běſche ßo wón tak daloko ſhrabał, ſo mózeſche powjedacz, ſchto je ßo ſtako. W Promentoru běſche ßo wón na żeleſnizy do woſa tſecżeje klaßy ßynuł. Pſchi nim jenoż jedyn mużiki ßedżeſche, kotryż ßo ſ dwěmaj druhimaj w ßußodnym kupeju rosrěczowaſche. Lědma pak běſche cżah ſ Promontora wotjěł, tutaj dwaj k njemu do kupeja pſchiléſeſchtaj a jeho pſchimnuwſchi pjenjes wot njeho żadaſchtaj. Hdyż wón wobkrucżeſche, ſo pjenjes pſchi ßebi nima, jeho rubjeżnikaj ſ pjaſczemi praczi poczeſchtaj, ſo wón pomjatk ſhubi. Hakle hdyż cżah do Ofena pſchijědże, mkodżenz ſaßo k ßebi pſchińdże. Saſtojnizy na dwórniſchczu jemu ſ kupeja pomhachu a pohoncża ſawokawſchi jeho do woſa ßadźichu.

* Mkoda holza, Maria Grandi, w Girgenti w Italſkej běſche ßo wot ßyna jeneho kublerja ſawjeſcz daka a dźěczo porodźi. Bórſy na to ßo mkodżenz ſ druhej ßlubi a na 3. makeho rózka běſche ßo kwaß poſtajił. Hdyż běchu ßo kwaßni hoſczo wſchitzy w njewjeſcżinym domje ſeſchli, a nawożenja ſ njewjeſtu běſchtaj ßo hižo do zyrkwje naſtajikoj, nětchtó korb jako „kwaßny dar ſa njewjeſtu“ woteda. Korbowe wěko wotewriwſchi w nim cżélko makeho dźěſcża namakachu, kotremuż běſche krk pſcherěſnjeny. A pódla papjerka leżeſche, na kotruż bě napißane: „Sawjedżena ßwojeho ſawjednikowej njewjeſcże.“ So ſ kwaßa, kotryż ßo na tajke hrózbne waſchnje pſchetorhnu, niczo njebu, ßo ßamo roſumi. Maria Grandi, bjesbożna mordarka ßwojeho dźěſcża, běſche ßo w ßwojim wobydlenju wobwěßnuła.

* W jenym jendżelſkim papjerniku żónſka, kotraż łapy wuběra, w ſtarych łapach něſchto franzowſkich pjenjes a někotre pjenjeżne papjery namaka. Knjes papjernika ji te pjenjeſy dari a je wuměnicz da, a wona 560 mk. ſa nje doſta.

* Srudny kónz ſa bohatu burſku ßwójbu mějeſche wóndano wjelcża hońtwa w Ruſkej. Burej Mitrofanowej we wßy Olchowatoje běchu wjelki krótko ſa ßobu konja a ſrěbza roſtorhake. Duż ßo Mitrofanow ſe ßwojim doroſcżenym ßynom na hońtwu poda, ſo by někotrych khróbłych rubjeżnikow ſeſatſélał. Hacz ßo nětko bur tšélby prawje pſchimacz njewjedżeſche, abo hacz běſche ßyn měſto, hdżeż běſche ſ wopréďka ſtejo łakał, wopuſchczik, ſ jenym ßłowom, na jene dobo ßo wutſéli, a ßyn ßo na ßmjercz ranjeny wali. Nan běſche jeho do żiwota tšélił. Naſajtra njeſbożowny mkodżenz ducha ſpuſchczi.

* S wokolnoſcże Kowna ßo łatyſchſkim nowinam Tehwija 19. wulkeho rózka piſche, ſo je ßebi tam tón ßamy dżeń, hdyż běchu tam mkodźi ludźo ſ wokolnoſcże do měry pſchiſchli, jena żidowka, wudowa, na zyle njewſchědne waſchnje żiwjenje wſaka. Wukku hromadu ßłomy do pjezy ſtykawſchi ßo wona ſ petrolejom wobla, do pjezy ſaléſe a ßłomu ſapali. Jeje ßwójbni, kotſiż tehdy doma njeběchu, ßo ſa někotre hodźiny domoj wróczíwſchi wudowine cżélko na wuhlo ſpalene w pjezy nadeńdżechu. Wudowa běſche ßwojeho ßyna, kotryż mějeſche do měry hicz, dléſchi cżaß w ßwojim wobydlenju ſkhowaneho měła, ſo by ßo wojerſtwa ſminuł. Sſo khoſtanja bojo, kotrez jej ſa to hrożeſche, je ßebi na tajke hrózbne waſchnje żiwjenje wſaka.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Wjazßław Storm, dźěłaćeŕ w Hajnizach, ſ Hanu rodź. Němeczkez tam.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Pawoł Theodor, Jana Augusta Kaplerja, zyrkwinskeho wučerja pschi Ssw. Michalskej zyrkwi, ß. — Hermann Max, Jana Augusta Pawlika, dźěłaćerja na Židowje, ß. — Pawoł Max a Martha Emma, Jana Bohuwěra Schneidera, zyhelnika na Židowje, dwójnikaj.

Katholska zyrkej: Pawoł Albert, Alberta Kunzy, schewza tudy, ß.

Zemrjeźl:

Dźeń 18. februara: Augusta Wylemina, Khrystiana Ernsta Förstera, živnoscerja w Dobruschi, mandźelska, 65 l. 7 m. 1 d. — Jan Juliuß Maximilian Mikel, khěžkaŕ a schewz w Dobruschi, 57 l. 3 m. 10 d. — Hana, Jana Augusta Wrobla, dźěłaćerja w Cžichonzach, dź., 1 l. 19 d. — 22. Martha, Khrystiana Gräbnera, schtrymparja tudy, dź., 30 l.

Psches ßudnistwo ma ßo na pschešadźowanje pschedawacź: 15. měrza dopołdnja w 11 hodźinach wobßedźenstwo Handrija Běrki w Schekezach, na 3000 mk. takěrowane.

Drjewowe awkzije: 1. měrza w Žiczeńku. — 1. měrza w Jělzy. — 1. měrza w Němskich Paslizach. — 2. měrza w Huszy.

Placźisna žitow a produktow w Budyschinje

19. februara 1887.

Žitowy dowos: 2743 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenza	běła	8	69	8	75	8	24	8	62
"	žołta	8	16	8	21	8	9	8	24
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	84	6	58	6	78
Jenzmjeń	50 kilogr.	6	52	6	66	6	41	6	71
Wowß	50 kilogr.	5	70	6	—	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	2	—	—	—	—	—
Pschenična muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Szyno	50 "	2	80	3	—	—	—	—	—
Sskóma	600 "	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 564 schtuk, schtuka		9	—	20	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe placźisny. Howjada 1. druźiny 52—55 mk., 2. druźiny 42—45, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 25. februara: Pomróczene.

Kolonialtworowe khlamy w najlěpschim položenju ßu na pschenajecze. Offerty njech ßo pod **A. K. 10** w expediziji Serb. Now. wotedadźa.

W **Lahowje** je dwajschoßna **khěża** na pschenajecze. Wschodalsche je cźišćo 6 tam ſhonicź.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich placźisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Drjewowa awkzija.

Pónđelu 28. februara 1887 ma ßo na Rachlowskich honach

něhđe 40 parzellow stejazeho brěsoweho drjewa

wot 9 hodźin na pschešadźowanje pschedawacź.

Khorla Hórczanski.

Drjewowa awkzija.

Schtwórtk 3. měrza t. l. rano w 9 hodźinach ma ßo na Lutobczanskim revěrje

něhđe 60 dołhich hromadow twjerdeho drjewa

na pschešadźowanje pschedawacź.

Tsecźina ßadźeneje sumy ma ßo hnydom sapłacźicź.

Shromadźisna w drjewnischczu pschi wjerbowej horje, pschi pucźu psched knjezej zyhelniczu k Wulkej Dubrawje.

Krečzmaŕ, hajnik.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich placźisnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy a na ſwonkownej lawskej haßy.

A. Mager

na ßerbskej haßy

pschedawa a porjedźa **cžaßniki** derje a tunjo.

Wulke wupschedawanje.

Wubrakowany **porzelan** a **kamjeninu** po jara **tunich** placźisnach w ßwojim domje po jenym skhodźe wupschedawam.

Ernst Ullrich,

pschedawaŕnja porzelana a kamjeniny

na schuleŕskej haßy 12.

Drjewowa awkzija

na Hrodźischczanskim revěrje.

Pónđelu 28. februara t. l. dopołdnja wot ½10 hodźin ma ßo

50 twjerdych dołhich hromadow w tak mjenowanych Lujschkach a 20 stejazych loßow (brěsy, wólsche a buki) w Skale

na pschešadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w Lujschkach.

J. Wiedemann.

Drjewowa awkzija

na Łupjanskim revěrje.

Schtwórtk 3. měrza t. l. ma ßo

189 ßuchich dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pschešadźowanje pschedawacź.

Sapočatk dopołdnja ½10 hodźin pola hajnkownje w Bukowzy.

W Minakale, 23. februara 1887.

Hrabinska ſ Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzija.

W **hosczenzu** w **Kuczinje** ma ßo ßlědowaze drjewo Połpiczanskeho statneho lěßneho revěra

schtwórtk 3. měrza 1887 dopołdnja wot 10 hodźin

2 mjehkaj schtomaj, 20 hacź 23 ztm. ßrjedź. tołstosce,
110 twjerdych klozow, 8 = 30 = hornjeje =
99 mjehkich = 16 = 37 = = =
167 mjehkich wotwjerschkowanych krutych žerdźow, 8 hacź 13 ztm. hornjeje tołstosce,
109 mjehkich njewotwjerschkowanych krutych žerdźow, 8 hacź 12 ztm. delnjeje tołstosce,
5 rmtr. twjerdych palnych schcźěpow,
74 = mjehkich = =
9 = twjerdych = knyplow,
145 = mjehkich = =
6 = mjehkich repuchow,
213 = twjerdeje palneje walcźiny,
300 twjerdych walcźkow,
8850 mjehkich =
1 rmtr. twjerdych pjenkow,

w wotdźělenjach. 70, 71, 77, 79, 81, 101, 105, 106, 107 a 109,

jenotliwje abo po dźělbach sa hnydom hotowe pjenjesy na pschešadźowanje pschedawacź.

Podpißane revěrske sarjadnistwo wukasanje wo pschihotowanym drjewje dawa, a ßo kupzy napominaju, ßebi najprjedy drjewo wobhladacź.

W Draždźanach a Połpizach, 14. februara 1887.

Kral. hajniski rentski hamt: Garten. **Kral. hajniske revěrske sarjadnistwo:** Grohmann.

Kalk k twarjenju a na rolu

wschědnje czerstwy paleny

porucza ſ tutym naležnje ſ kalkownjow w **Kundraczizach** a **Niskej**

E. Plümecke.

K schczisnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hosczenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich placźisnach poruczamoj.

Ginzel & Ritscher,

destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Derje pruhowane

ßyre khoseje

w wulkim wubjerku porucza

Hermann Baach

na ßerbskej haßy cžißko 9.

Cžorne ßukno, cžorny trikot, cžorny satin

k kholowam a k ßuknjam

sa konfirmandow

w dobrych družinach porucza tunjo

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

Khosej paleny najlěpschi a hódny punt po 110—200 np.,
khosej seleny hódny a derje ßkodžazy punt po 90—160 np.,
zokor w pokrutach punt po 30 hacž 35 np.,
zokor kuskaty a drobny punt po 27—32 np.,
jerje rjane wulke tucžne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
rajß punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,
petrolej najlěpscha twora punt po 13 np.,
syrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,
ßlowki wulki ßkódki nowy płód punt po 28—30 np.,
roskrate jabluka amerikanske punt po 28 np.,
nudle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,
jerje ßuschene a mariněrowane,
zitronat a **apfelsiny**,
runklizowe ßymjo hižo nětko na skladje,
zigary, 100 hižo po 160 np.,
wschě **ßkódke palenzy** liter po 40 np., pschi wotewsaczu wjazy litrow po 35 np.,
cžisty palenz liter po 14 a 16 np.

porucza

Carl Noack na žitnej haßy.

Khosej paleny!

Karlowarske měschenje

punt po 1. — mk.,
" " 1. 20 "
" " 1. 40 "
" " 1. 60 "
" " 1. 80 "

poruža jako něschto jara wubjerne

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Cžorny kascheměr

jenoj cžistowokmjany w snatej dobrosczi po starych płacžisnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Hěblowane schpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pschedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Wuhotowanja sa dźěczi,

koschulki, pjeschki, lazki, khapki, kschcženske wodźewy, kupjelnske rubischcža, tykane poßleschcža, poßleschczowe zychi, wupjerki, pjelchi, podložki, schnóru k wobwiczu w wulkim wubjerku a po tunich płacžisnach porucza

A. Tschentscher,

schatowa fabrika w Budyschinje w kupnizy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cžerwjene a módre . . . . " " 36 "
zolte wósskowe mydło I . . . . . " " 40 "
zolte wósskowe mydło II . . . . . " " 30 "
soda . . . . . " " 5 "
schterku . . . . . " " 22 "
masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płacžisnje.

Anna Prasser

porucza

njewjesczinske puzaki

hižo po 10 mk. hacž k najdróžschim.

S napschecza theatra.

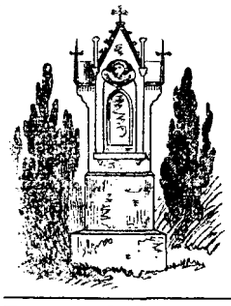

Jan Khěžnik, rěsbař

w Budyschinje

na Lubijskej drósy 6

porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty skład **rowowych pomnikow** se syenita, marmora a pěskowza po jara tunich płacžisnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.

Tež ßo tam hólczez, kotryž chze rěsbarstwo nawuknucz, do wuczby wosmje.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Salożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reservach w hotowych pjenjesach:

33 millijonow 279 tyßaz 016 schěßnakow 21 krajz.

Woheń-, krupobicze-, transport- a žiwjenje-sawěsczenje.

Polizy ßo w **khěžorstwowych markach** wustajeja.

K wukasowanju a k wobstaranju sawěsczenjow poručataj ßo jako agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje,
schewski mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Panczis.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrez ßu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likerow.

Jerje

rjane tucžne ryby

porucza po tunich płacžisnach

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Khosej

wot najtunischich hacž do najlěpschich družinow, jara derje ßkodžazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßkódki a cžischcze ßkodžazy, poručataj

Ginzel & Ritscher

na wulkej bratrowskej haßy 6.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje cžistowokmjane w bohatym wubjerku. Płacžisny spodziwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,

porucza sa jara płacžisny hódne

Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru, lutowansku butru

w bowach a wuwaženu, najlěpsche družiny, porucza wot cžerstweje poßyłki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Ssuscheny polcz wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßyry polcz po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny lój po 50 np., kolbaßowy tuk po 50 np., tucžnu běku kolbaßu po 70 np., druhu družinu po 60 np. porucza

Otto Pötschke na ßerbskej haßy.

Měschanu butru

wubjernje dobru punt po 58 np.
porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Sslowki

porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Ssel k naßelenju mjaßa

ſa tydźeń mjaßo pſches zyko naßeli a dawa jemu rjanu cźerwjenu barbu a dobry ßłód.

Jeniczźy na pſchedań pola

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſłotemu workej.

Po najlěpſchim waſchnju

paleny khoſej

derje měſchany Winſki a Karlowarſki — měſchenje jenoż ſ najlěpſchich družinow — porucza tunjo

Hermann Baach
na ßerbſkej haßy cźißko 9.

Sa
wuhotowanje
konfirmandow
a
penſije
poruczam
ßwój bohaty ſkład
wſchěch družinow
hotowych ſchatow
a wſchě
wuhotowanſke wězy
po twjerdych tunich
płaczźiſnach.

A. Tschentscher
w kupnizy
na torhoſchczowej ſtronje.

Sserbſke
ſpěwarſke knihi
porucza jara tunjo

Handrij Lorenz
na rózku Hoſchiz a ſeminarſkeje haßy.

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk
cźaßnikow a rjeczźaſow,
kaž tež
hudźbnych tyſow.
Tunje a najlěpſche porjedźenje wſchěch cźaßnikow.

Bliżſchu ßobotu w Budyſchinje pſchi ſchulſkich hrjebjach cźißko 12, ſ napſchecźa měſchczańſkeho theatra, pſchedawarnju **ſchkleńzy, porzelana** a **kamjeniny** wotewrju.

S dobom poruczam loriju naſadſtajeneho porzelana a kamjeniny po jara tunich płaczźiſnach.

Pola mje ßo ßerbſki rěcźi.

Khorla Barthel.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczźiſnach w jenak dobrej družinje

khoſejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Wulki
wubjerk
ſchtaltow
tunich a derje ßedźazych
porucza
A. Prasser.

Ssym ßo w Rakezach ſaßydlił a bydlu w kral. hojeńni ſa ßlepych.
W Rakezach, 15. februara 1887.

Dr. Langer,
praktiſki lěkař, hojeŕ a laſeńk.

Wot 1. měrza je moja knihiwjaſarnja w tej ßamej khěži po jenym ſkhodźe.

B. Gelbe, ſ firmu **C. Gelbe.**

Wolij

budźe ßo wutoru 1. měrza a ßlědowaze dny w Skyczańſkim młynje bicź.

A. Wawrik, młynſki miſchtr.

Hamburgſko-amerikanſke
paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parołódźna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wſeczźorneje Indiſkeje**
měßacźnje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju **wubjernu jědź** a **pſchihódnu** puczowanſku ſkładnoſcź ſa **kajutowych** a **bjeſtubjowych puczowarjow.**

Dalſche wukaſanje dawa **No. 797.**

Carl Meisel w Budyſchinje.

Zaréčanske serbske towarſtwo

změje jutře njedźelu 27. februara swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruż najpřećelniſo přeproſuje

předsyda.

Bukečanske serbske towarſtwo

změje njedźelu 6. měrca popołdnju w 4 hodźinach swoje posedźenje. Přednošk: Wo Husu a husitskich wójnach wosebje w Łužicy.

Hosćo su witani.

Předsydstwo.

Jedyn abo dwaj ſchulerjej móżetaj dobru penſiju dostacź na Jägerſtraße 1 delka.

Ródna, pilna ßłużobna holza ßo pſchi wyßokej mſdźe pyta do konditarnje **Gustava Grohmanna** naßłědnika **Edmunda Harniſcha.**

Hólczeż ſprawneju ſtarſcheju, kotryż chze moleŕſtwo nawuknucź, pod dobrymi wuměnjenjemi wucźbu dostanje pola

W. Smidta
na dwórniſchczowej dróſy cźißko 8.

Wucźobnik.

Hólz, ßerbſkeje rěcźe mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wucźobnik pyta wot

Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Sa ßwoje materialtworowe a deſtillazijſke khlamy k jutram

wucźobnika

pytam.

Hermann Kunack
w Budyſchinje na bohatej haßy.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wucźobnika** pytamy.

Bratraj Měrſchej
pſchi żitnych wikach.

Wucźobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wucźobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchczu.

Hólczeż, kotryż chze pjekarſtwo nawuknucź, móże pod dobrymi wuměnjenjemi do wucźby ſtupicź pola pjekarſkeho miſchtra

J. Köglera w Budyſchinje.

Wucźobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe khlamy k jutram wucźobnika, ßerbſkeje rěcźe mózneho, pytam.

Richard Neumann.

Hólczeż, kotryż chze pjekarſtwo nawuknucź, móże město dostacź pola **Ernſta Schütze,** pjekarſkeho miſchtra na ſnutskownej lawſkej haßy 3.

Wucźobnika

ſ dobrej ſchulſkej wucźbu, kotryż ßerbſki roſumi, pytam hnydom abo poſdźiſcho ſa ßwoje modotworowe khlamy a dawam měßacźne ſarunanje.

Herm. Beermann
na ſnutskownej lawſkej haßy 6.

Hólczeż, kotryż chze pjekarſtwo nawuknucź, móże jutry do wucźby ſtupicź pola **Eduarda Woitze,** pjekarſkeho miſchtra na Żidowje.

Dźěłaczźerſka ßwójba móże hnydom dźěło dostacź. Hdźe? je ſhonicź w wudawarni Serb. Now.

Ródny (wulki) wotroczk ſ dobrymi wopißmami hnydom ßłużbu dostanje pola kublerja **Hermanna** w Lutyjezach pola Semiz.

Rólnych pohonczźow, ßrěnkow, wolazych, kucharki, holzy do kuchinje a do domu pyta pſchiſtajaza żona **Heynoldowa.**

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach ßu darili: Jan 5 mk., Jakubowa na Żidowje 50 np., wudowa Kubizowa w Ratarjezach 1 mk., J. w Herrnhućze 3 mk., J. T. Scholta w Budyſchinje 1 mk., Bjar w Schekezach 50 np., J. S. 60 np., J. Wróbl w Hnaſchezach 1 mk., Brěſowſki w Ssemichowje 1 mk., N. ſ Raſchowa 3 mk., S. w Dźěžnitezach 60 np., knjeni L. ſ D. 1 mk., R. R. 3 mk., Kſchižank na Żidowje 50 np., K. ſ B. 1 mk., W. w Cź. 1 mk., H. w Cź. 1 mk. 50 np., Khr. W. w Hodźiju 1 mk. 50 np., G. W. w H. 1 mk., Rebſa w Hrubjelczźizach 3 mk.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 10. **Sobotu 5. měrca 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Pschichodneho 22. měrza budże němski kněžor swój 90. narodny dźeń swjećićź. To budże wulkotny swjedźeń. Na nim so wobdźěla niz jenoż němszy wjerchojo, ale tež wukrajni. Kaž s Kölna piśaju, dha awstriski kněžor swojeho syna, krónprynza Rudolfa, a ruski kněžor wulkowjercha Michała Nikolajewicza k tomu póscźele. Toho runja je prynz s Wales jako sastupnik jendźelskeje kraloweje hižo pschipowjedźeny.

— Nowy němski kněžorstwowy sejm je so 3. měrza w kralowskim hrodże po swuczenym waschnju wotewrił. W 12 hodźinach so w běłym salu nowi wuswoleni ludowi wotpósłanzy shromadźichu. Statny sekretar s Böttticher so psched trón stupiwschi, kněžorstwoweho kanzlerja sastupujo, trónsku rěcź cźitasche. W njej so kněžorstwowemu sejmej pschipowjedźi, so smeje pschede wschěmi druhimi wězami wo posylnjenju mozy němskeho wójska wuradźeć a wobsamknuć. Dale so w trónskej rěczi na nusnosć pokasuje, so so sa kněžorstwowu pokładnizu nowe pjenježne žórła wotewrja a so so system dawkidawanja reforměruje. Poměry němskeho kněžorstwa k wschěm europiskim mozam su pschećelne a spokojaze. Wukrajna politika Jeho Majestosće kněžora so pschezo na to měri, so by so měr se wschěmi knježerstwami a wosebje s naschimi susodami sakhował a hajił. Tejle měr lubowazej kněžorowej politizy móże kněžorstwowy sejm najsylnischu podpjeru s tym dać, hdyž rucze wjesele a jenohłósnje pschedłoham, posylnjenje brónitosće němskeho wójska žadazym, pschihłosuje.

— Wurjadny sakski krajny sejm je so 2. měrza psches statneho ministra generala kavallerije hrabje s Fabrice na swjatoczne waschnje wotewrił. Tutón krajnym sapósłanzam pschipowjedźi, so je jich Jeho Majestosć kral k wurjadnemu krajnemu sejmej powołał, so bychu swoju dowolnosć k tomu dali, so by sakski stat kruch Barlinsko-Drażdźanskeje želesnizy, w Sakskej ležazy (to je wot Drażdźan do Elsterwerda), kupić smeł. Sejm je bjes debatty kralowski dekret dla kupjenja tutoho krucha Barlinsko-Drażdźanskeje želesnizy finanzskimaj deputazijomaj pschipokasał. Po wschěm sdaczu smeje sejm jenoż někotre posedźenja a potom so rozeńdźe.

— Wuhlady sa sdźerżenje měra su sasso wjele wjetsche. To drje mamy so pschede wschěm dobrym wólbam dźakować. Kaž so sda, so tola franzowski lud, dokelž su wólby jemu pokasałe, so je wjetschina němskeho luda sa septennat, boji, so s Němskej w bitwje měricź. Wysche toho je so pak tež po powjescźach konserwatiwneje nowiny „Kreuz-Zeitung“ swjask bjes Němskej, Awstriju a Italskej, kiž mějesche tute lěto wotběžeć, na dalsche wobnowił. W cźim wón wobsteji a kajke prawa a pschisłuschnosće wón ma a žada, drje poknje snate njeje. Po runje spomnjenej nowinje je wón tajkeho wopschijecźa: Dyrbjała-li Ruska pak Awstriju pak Němsku pschimać, by wona na kóždy pad jenicźzy tutymaj dwěmaj krajomaj napschecźiwo stała, niz pak Italskej. Hdyž pak by Franzowska Němsku pschimała, potom by Italska s Němskej sjednocźena wojowacź dyrbjała, bjes tym so by Awstrija neutralna wostała. Runje tak by so w italsko-franzowskej wójnje měło, hdźež by potom Němska Italskej pomhała. Wschitke tsi swjaskowe wulkomozy, Němska, Awstrija a Italska, bychu jenoż tehdy hromadźe so brónje pschimake, hdy by so jenej tych samych wot dweju druheju wójna pschipowjedźiła, n. pšch. hdyž měła so Němska pschecźiwo Franzowskej a Ruskej wobaracź.

Awstrija. Awstriski sejm je pschedmjet, krajnu woboru nastupazy, jenohłósnje pschijał a 52,380,000 schěsnakow swolił. S tym je rjane swědczenje swojeho patriotiskeho smysłenja dał. W debacźe, pschi tutej składnosczi dźerżanej, wupraji minister hrabja Welfersheimb w dležschej rěczi, so knježerstwo žaneho wójnskeho wotmysłenja nima, so pak wone to cźini, schtoż sebi krajne sboże a mudrosć žada. Politiske pocźahowanja bjes wulkomozami njejsu so pscheměniłe. Knježerstwo napina wschě swoje mozy na to, so by so měr sdźerżał, a njecźini niczo, s cźimž móhło s druhimi ludami do njejednoty pschińcź. Też zyły lud je sa měr. Minister skónczi, hdyž běsche hischcźe junkrócź nadźiju na wobkhowanje měra wuprajił, se słowami: W Awstriji je kóždy hotowy a swólniwy, sa wótzny kraj swoju pschisłuschnosć cźinicź.

Italska. Kajke nowe ministerstwo budże, hischcźe snate njeje. Tola jene je wěste, wone budże, dokelž italski kral na tym wobsteji, němskemu a awstriskemu kněžorstwu pschecźelne. Tak sadźerżenje Italskeje nadźiju na sdźerżenje měra powjetschuje.

— S Roma piśaju, so je 28. makeho rózka kardinal Jakobini, kiž je wjele lět s němskim knježerstwom dla kulturneho wojowanja jednał, wumrjeł. Ludoviko Jakobini narodźi so 6. januara 1832 w Genzano w Italskej. W Romje wotcźehnjeny bě wón hižo 1874 arzybiskop. W samym lěcźe pschebywasche dležschi cźas w Winje, hdźež s awstriskim knježerstwom jednasche. Posdźischo jednasche dla kulturneho wojowanja s němskim knježerstwom. W lěcźe 1880 bu sa statneho sekretara pomjenowany. Wot němskeho kněžora bu wusnamjenjeny psches spožczenje wyssokeho rjada cźorneho worjoła. Jeho nasłědnik je dotalny nunziuš w Madridże Rampolla.

Franzowska. W franzowskim ministerstwje je njejednota wudyriła. Boulanger běsche so skhróbłił, wojerskemu sastupnikej franzowskeho wotpósłanza w Pětrohrodże list na ruskeho kněžora sobu dacź. To běsche w ministerstwje k rěczam pschischło a jeho kollegow na njeho rosnjemdriło. Tola tutón podawk dalschich scźěhwkow po sdaczu njesmeje.

— Na kupje Korsika je straschny njemér wudyrił. Pschiwisowar bonapartskeje strony Leandri běsche pisemo cźischcźecź dał, w kotrymž k sběžkej wabjesche a pschicźeże na posledk s wobrónjenymi ludźimi do města Sartene. Franzowszy wojazy su so k poduschenju sběžka wotpósłali. Kaž so sda, je njemér straschnischi, hacź franzowske nowiny cźinja. — Pschi tym wschěm Franzowska, kaž „Berl. Pol. Nachr.“ piśaju, hischcźe s wójnskimi pschihotami na němskich mjesach pschestacź njecha. Kaž so powjeda, je so wot 13. hacź do 19. makeho rózka 241 wosow s deskami a rjadami po želesnizy do Franzowskeje swosyło. Też je so pjecźa wjele želesnych rokow skasało, kiž so sa wobalki patronow nakožuja. Toho runja so na to hlada, so franzowske želesnizy žanym wosam, s najmjenscha lepschim, psches mjesy hicź njedadźa, so bychu, hdyž so trjebaju, je potom w kraju měli. Psched twjerdźišnu Belfort so lěsy puschcźeja, schtoż so hewak

ſ wjetſcha tehdy ſtawa, hdyž je wójna blisko. W Pariſu je žo němsko-franzowſki žołownik wudał, kiž te praſchenja a žkowa ſwopſchimuje, kotrež by franzowſki wojak w němſkim kraju trjebał. Kak wjele na tajkich powjeſćach je, žo pak ſ wěſtoſću prajicź njehodźi.

Jendźelſka. Dokelž je w Iriſkej hižo tak dołho njeměr, kiž najeńzy cźinja dla pſche wyžokich najeńſkich pjenjes, je žo pſched wěſtym cźažom kralowſka komiſija poſtajiła, kotraž ma wobſtejnoſćze tutych najeńkow pſchepytowacź. Jejna prěnja rosprawa je nětko wuſchła a żada žebi, dokelž płacźiſna wſchěch ratarſkich wupłodow wróćžo dźe, pomjeńſchenje najeńſkich pjenjes. Kóždе pjate lěto měł žo ſ nowa najeńſki pjenjes poſtajicź. Wjele tutych najeńkow pak nětko zyle niczo płacźicź njecha. Duž jich ſemjenjo pſches žudniſtwa ſ dworow wuhnacź dawaju. Woni pak žo ſe wſchěmi mozami pſchecźiwo wupokaſanju ſpjecźuja. Pſchi tym pſchińdu druhdy na njewſchědne žrědki. Pſched krótkim mějeſchtaj žo w wjeſzy Sovey dwaj najeńkaj wupokaſacź. Hdyž żandarm do bydła jeneho teju dweju ſtupi, namaka jeho w kožu leżo. Wón rjeknu, ſo je khory a žo ani hibacź njemóže. Hdyž bliže hladachu, namakachu, ſo drje khory njeběſche, ſo pak běſche ſe žylnym rjecźaſom, kiž běſche do 12 ſtopow dołheho kamjenja ſakowany, ſwjaſany. Duž żandarmej niczo wyſche njewoſta, hacź ſo dyrbjeſche po ſamkarja póſłacź, kiž rjecźas rosrěſa. Hakle potom mózachu najeńka, kiž ſ domu njechaſche, wuhnacź.

Bołharſka. W Bołharſkej je hižo ſaſo wojeńſki ſběžk wudyrił. W twjerdźiſnje Seliſtriji, nad Dunawu leżazej, je žo zyła wojeńſka wobžada, 3000 muži žylna, pſchecźiwo knjeżerſtwu poſběhnuła. Też w twjerdźiſnje Widinje je pjecża wójſko ſ nětcźiſchim knjeżerſtwom njeſpokojom a žo k ſběžkej pſchiſamknje. Hacź je žo knjeżerſtwu poradźiło, ſběžk podužnycź, ſnate njeje, dokelž poślednje dny ſ Bołharſkeje żanych powjeſćow pſchiſchło njeje.

Mój dźěd.

(Skónczenje.)

Młodźenz pſches to rosnjemdrjeny ſawoła, ſo jeho toho dla pola žudnika wobſtorži, dokelž derje wě, ſo amerikanſke ſakonje njedowoła, ſ běłymi ſchklovami tak ſakhadźecź. Wón też hnydom ſ domu cźeknu, ſo by cźinił, kaž bě hroſył. Hdyž žo ſa nětotre wokomiki wobhlada, wón ſe ſtrachom widźeſche, ſo žo jeho knjes ſ tſělbu do njeho měrjeſche, ſo pak jemu jeho żona a dźěcźi do rukow panuchu, ſo bychu jeho wot mordarſkeho wotmyślenja wotdźerżałe. Bórſy bě wón tak daloko w lěžu, ſo jeho kulka wjazy doſcźahnucź njemóžeſche.

Ssudnik, k kotremuž bě žo wobrocźił, da žebi wot bitehо zyły podawk na drobne powjedacź. Bětnar na kónzu woždebite żadanje wupraji, ſo bychu jeho druhemu knjeſej pſchedali, dokelž wot nětka żaneje luboſcźe a dowěrjenja k žwojemu dotalnemu hoſpodarjej njeſměje. Wón doſta wot žudnika ſaſyglowany liſt, kotryž dyrbjeſche žwojemu knjeſej pſchepodacź. Wón poſdźe wjecźor domoj pſchińdźe a dźěſche hnydom lehnucź. Hdyž na druhi dźeń — bě njedźelu — ſkotej pizu podawſchi do jſtwy pſchińdźe, jeho knjes pſchi pjezaku žedźeſche. Wón jemu pſchikaſa, ſo by jemu brodu truhał, praſcheſche pak žo też ſ dobom jara wurjadnje a khutnje, hacź žmě žo jemu też dowěricź. Młodźenz ſ krótka a derje wotmolwi: „Sſym kſcheſcźijan!“ Na to jemu wón dowoli, jeho truhacź. Hdyž pak bě kubler žudnikowy liſt liſt cźitał, wón njemało żantorjeſche a hawtowaſche, a žlubi jemu, ſo jeho druhemu knjeſej pſcheda, pola kotrehož lěpje hacź pola njeho naſhoni, ſo je ſchklova a dale niczo. Potom žo na konja žydźe a wotjěcha. Na druhi dźeń nowy knjes pſchińdźe, kotremuž wón wot nětka žkuſcheſche. Sady njeho hólcźez ſ dwěmaj wokomaj dźěſche. To bě płacźiſna, ſa kotruž žyna žerbſkeho fararja ſ Łužizy ſ nowa pſchedachu.

Nowy knjes rěkaſche Abraham Eldrigd a bě ſ wobžedźerjom hoſcźenza, kotryž něhdźe milu daloko wot kubła jeho dotalneho hoſpodarja leżeſche. Wón po tajkim po žwojeho nowego ſchklovu ſam pſchińdźe a tutón ſwólniwy ſ nim žobu cźehnjeſche. Tu mojeho dźěda domownika ſcźinichu. To drje bě najniżſchi dźěłacźeŕ w domje, tola jeho dźěło žo derje płacźeſche. Połnózna amerikanſka wójna ſa njewotwiżnoſcź bě mjenujzy wudyrika. Wſchědnje wojazy nimo cźahachu, a ſe žwojimi offizěrami do hoſcźenza ſaſtupichu. Pſchi tej ſkładnoſcźi něktry kroſch ſa domownika woſta, ſo móžeſche žebi tón ſa krótki cźaž duſchnu hromadku pjenjes nahromadźicź.

Pruſki major ſ Ortendorff tehdy korps dobrowólnikow ſběraſche, kotryž ſe žamych Němzow wobſtejeſche. Też němſkich ſchklovow ſjawnje napominachu, ſo bychu do tutoho korpſa ſaſtupili, najprjedy pak ſe žwojimi knjeſami wujednali, ſo jim po tracźu jich žłużbneho cźaža wěſty dźěł žwojeje mſdy wotpłacźa. Wſchitkim, kotſiž bychu na tajke waſchnje ſa njewotwiżnoſcź amerikanſkich kolonijow wot jendźelſkeho knjejſtwa wojowali, lubjachu, ſo po wobſamknjenju měra ſtatne prawo a ſ dobom 13 jutrow kraja darmo doſtanu. Też mój dźěd do tutoho dobrowólniſkeho korpſa ſaſtupi a doſta 20 dollarow (84 hriwnow) ſawdawka, dyrbjeſche pak žwojemu knjeſej hiſchcźe 20 měžazow dołho měžacźnje punt ſterlinka (20 hriwnow) wot žwojeje mſdy wotpłacźicź.

Tak dha bě naſch Bětnar połnózno-amerikanſki wojak a mějeſche w žwojej nowej uniformje ſe ſelenymi wuhorkami zyle ſchwarny napohlad. Tola wón jenož pok lěta pola dobrowólniſkeho korpſa woſta. Žedźenje ſa domowinu bu pſchezo žylniſche a žylniſche w nim. Duž wón wobſamknu amerikanſku khorhoj wopuſchcźicź a k Jendźelcźanam abo k Heżam, ſ nimi ſjenocźenym, pſcheńcź, dokelž mějeſche potom cźim wjazy nadźije, ſo móže žo ſ tutymi ſažo do domowiny wrócźicź. Bórſy po tym buchu amerikanſzy w jenej bitwje pobicźi a dyrbjachu zofacź. Mój dźěd pſchi tym do jeneho pſchěrowa padże. Jeho towarſchojo mějachu jeho ſa morweho a pſches njeho ſkakachu, žo dale wo njeho njeſtarawſchi. Tam wón ſměrom leżo woſta, doniž bě wſcho wocźichło. Potom wón ſtanuwſchi do lěhwa heżenſkich grenaděrow dźěſche. Hdyž bě něhdźe hiſchcźe 20 kroczel wot njeho ſdaleny, wyſchk jenemu korporalej pſchiwoła: „Tam dźě jedyn ſběžkaŕ dźe!“ Korporal pſcheběhakej napſchecźo pſchińdźe a jeho k wyſchkej dowjedźe, kotryž jeho ſe žurowymi žkowami powita: „Nó, ty padusche, ſ wotkel pſchińdźeſch? Njejžy drje ſ druhimi žobu móhł!“

Bětnar něłko tak krótko hacź móžno powjedaſche, ſchtó je, kak je do Ameriki pſchiſchoł a kak je žo jemu tu ſeſchło, a dale, ſo ſa žwojimi ſakſkimi krajanami a žwojej domowinu żedźi. Jeho powjedanje na wyſchka khětro ſacźiſchcź ſcźini. Wón deſertěrej jědź a picźe pſchedſtajicź da a jeho potom do žwojeho regimenta ſa žwojeho wojaka wſa. Nětotre njedźele poſdźiſcho pak Bětnarja k heżenſkemu Knipphauſenſkemu regimentej pſchipokaſachu.

Tu je nětko naſch młody wojak jendźelſkemu kralej Jurjej III. na wodźe a na kraju žwěrnje žłużił. Regiment, pola kotrehož wón žłużeſche, žo na łódźi „Ssotſje“ do hlowneho měſta połodniſcheje Karoliny Charleſtona dowjeſe. Měſto žo 7 njedźel dołho wobléhowaſche a dyrbjeſche žo ſkónczнje podacź. Potom regiment ſaſo do Penſylvaniſkeje póſłachu. W bitwje pola Brentwin-Creek buchu amerikanſzy do cźiſta ſbicźi. Nětko pſchińdźechu wobydlerjo Philadelphije. Hdyž na haczenja, k wobtwjerdźenju měſta naždypane, běžachu a žo khróbły Bětnar wot žwojich towarſchow pſches kolinu (paliſady) ſběhnucź da, žo wón pſches kulku cźežko ſrani, kotraž ſ jeneho ramjenja préki pſches kſchiž k druhemu ſlecźi. Dokelž žo nadběh Jendźelcźanow wotraſy, ſranjeny amerikanſkim do rukow padże. W Prinzetowſkim lazarecźe jeho ranu ſ Božej pomozu ſahojichu a jeho potom ſa pomoznika tamniſcheho lěkarja Tiltona poſtajichu. Po něſchto cźažu jeho na jeho próſtwu ſažo puſchcźichu. Jena amerikanſka łódź mějeſche pod pſchewodom jeneje fregatty ſ Philadelphije do Nawjecźorneje Indiſkeje jěcź. Wón žo tam hnydom da ſa matroſu na njej pſchiſtajicź, dokelž žo nadźijeſche, ſo budże žo ſ Nawjecźorneje Indiſkeje najłóżſcho do Europy wrócźicź móz. Łódźi žo na morju ſ jendźelſkej wójnſkej łódźu ſetkaſchtej. Horze wojowanje žo ſapocza, a jendźelſka łódź žo ſkónczнje pſchewinu. Wona dyrbjeſche žo ſ jatym mużſtwom do Philadelphije póſłacź. Po pucźu pak Jendźelcźenjo amerikanſke njepſchecźelſke łódźine mużſtwo nadpanuchu a jo pſchemóchu, pſchi cźimž jim Bětnar žwěru pomhaſche. Łódź žo něłko ſaſo pod jendźelſkej khorhoju do New-Yorka wrócźi. Tu žo mój dźěd pola žwojeho ſtareho Knipphauſenſkeho regimenta ſamokwi a žo na jeho próſtwu pſchiwſa a ſa hojerja poſtaji.

W tejle žłużbje je wón na to hacź do wobſamknjenja měra 1783 ſawoſtał. Nětko bě cźaž ſkónczнje pſchiſchoł, hdyž mějeſche žo horze żadanje jeho wutroby ſa dalokej domowinu ſpokojicź. Jendźelſke a heżenſke wójſko žo po łódźach do Europy wrócźi. Knipphauſenſki regiment ſe žwojej łódźu po ſpěſchnej a ſbožownej mórſkej jěſbje k měſtacźku Leä pſchipłuwa. Wot tam žo regiment na dompucź do Kaſſela naſtaji. Tu mużſtwa pſchehladachu a wſchitkich, kotſiž ſ Heżenſkeje rodźeni njeběchu, puſchcźichu. Też naſchemu Bětnarjej ſ cźeſtnym pokhwalenjom hicź dachu, jemu ſaſtatu mſdu, 20 toler wucźinjazu, wupłacźiwſchi, na cźož žo wón wjeżely domoj poda.

Sa nětotre dny wón ſakſku mjeſu pſchekrocźi a jeho wutroba ſ wjeżelokoſcźu juſkaſche. Dwanacźe lět dołho bě w zuſbje a na tamnej ſtronje wulkeho morja, w Amerizy pobył. Wulke wotcźakanja, ſ kotrymiž bě něhdy jako njenaſhonity młodźenz wótzny kraj wopuſchcźił, wſchak žo dopjelniłe njeběchu. Wón njemějeſche żaneho ſchtyripſcheżneho ſchkleńcźaneho woſa, ſ kotrymž chzyſche k žwojemu nanowſkemu domej ſ horda pſchijěcź. Saſtata mſda, kotruž bě doſtał, bě jeho zyłe ſa-

moženje, kotrež domoj pschinjeße. To bě mako doscź; jeho wutroba pak bě tola wjeßela a radostna. Wón psches Lipsk a Torgawu do Sleho Komorowa pucźowasche. Prjedy hacź wón do tutoho města stupi, dźěsche do Totzigez mlyna, pol hodźiny psched městom leżaneho, dokelź ßebi myßlesche, so tam nękotrych pschecźelow se schulskich a mlodostnych lět nadeńdźe. Nichtó zusbnika njespósna. Ani mlynk, s kotrymž bě hromadźe do schule khodźił a na jenej a tej ßamej lawzy ßydak. Sso spósnacź dawschi shoni wón, so je jeho pobożna ßwěrna macź hižo dawno wumrjeła. Toho runja jemu powjedachu, so je jeho stary nan hischcźe žiwy, tola so cźežko khory leži. Wón prjecź khwatasche, so by tak rucźe hacź móžno do Lutow pschischoł a lubeho nana wobjimał.

Wón poßelnika prjedy ßebje póßła, so by nana na to pschihotował, so ßo ßyn wrócźi. Bórsy po tym ßo ßam na pucź nastaji, so by poßlednju milu, kotraž jeho wot nanowskeho domu a domowiny dźěleschе, tak bórsy hacź móžno pscheběžał. Blisko Koschinskeje hory jemu jeho mlódschej ßotsje napschecźo pschiúdźeschtej. Běschtej hischcźe małej dźěscźi bykej, hdyž bě nanowski dom wopuschcźił, a jeho toho dla njesnajeschtej. Wjeßeleschtej pak ßo tola wutrobnje na saßowidźenju s bratrom, kotryž bě tak dołho prjecź był. Powjedaschtej jemu, so je jeho stary nan kóždu njedźelu po prědowanju na klětzy ßo modlił: „Mój Bożo, spožcź mi tola hnadu, so móhł hischcźe ßwojeho ßyna wobjimacź!" A ßwěrny Bóh bě tule prósstwu wußłyschał. Nan drje hižo na ßmjertnym ložu leżeschе a jeho woczi běschtej woßlepikej. Wón pak ßo se ßwojeho loża posběhnu, wupschestrje lubemu ßynej wobě ruzy napschecźo a se ßłabym hłoßom sawoła: „Mój ßyno, ßwětło ßwojeju woczow ßym shubił, njesnaju tebje, ale twój hłóß mi praji, so ßy mój ßyn." Mlodźenz płacźiży nana wobjima a nětko nan a ßyn s boloscźu a wjeßelosczu hromadźe płakaschtaj. Stary farař je jenož hischcźe dwaj dnjej žiwy był a ßo nad ßwojim saßonamakanym ßynom wjeßelił. Potom je s cźicha a w Božim měrje wußnuł, a je do kraja schoł, hdźež žaneje ßmjercźe wjazy njeje a hdźež ßo žanych ßylsow wjazy njeroni. S tym ßo powjedancźko wo mlodych lětach mojeho dźěda skónczi. Wón bě nětko saßo w domowinje a w lubym wótznym kraju. Hischcźe wjele móhło ßo powjedacź, kak je ßo dale s prózu a se staroscźemi k pscheżiwjenju pschebědźił. Tola chzu tu wobsamknucź. Bóh luby Knjes je też na cźežkich a a cźernjojtych pucźach, na kotrež je jeho druhdy wjedł, pschezo jeho lěpsche a sboże w myßlach měł. A to je woprawdźe pobożny muž, kaž je cźasto w ßwojej starobje se ßamßnymi ßłowami wobßwědcził, też hacź do ßwojeje ßmjercźe poniżnje a dźakownje pschipósnał.

Ze Serbow.

S Budyschina. Też w wjetschich němskich nowinach, w sakskich a pruskich ßmy w sańdźenych dnjach nastawki cźitali, w kotrychž ßo s tym pocześcźowanjom na nascheho njebo Pětra Młónka s Dźiwocźiz spomina, so je tón ßamy se ßwojimi rjanymi duchownymi darami ßwojemu ßerbskemu ludej w wschelakim nastupanju k duchownemu sbudźowanju a natwarjenju służił, a so je ßebi woßebje se ßwojimi wutrobnymi khěrluschemi dźakownu luboscź zyłeho Sserbowstwa dobył. Haj prawo maju tamne ßwědczenja. Pola naß Sserbow wostanje njesapomnity nasch njebo Pětr Młónk a ßerbska ßwěra cźesczi dźakownje jeho wopomnjecźe. Toho dla je też wěscźe po myßli a wutrobje wschitkich dźakownych Sserbow, so na to město, hdźež je jeho dusscha s cźěła wustupiła a domoj k ßwojemu wumóžnikej cźahnuła, k jeho cźeßnemu dopomnjecźu pschistojny ßerbski pomnik stajimy, tak so ßo też naschim pschichodnym to městno jeho domojhicźa wosnamjeni, kiž budźa hdy psches jeho cźischcźane khěrlusche wokschewjeni. Jeho ßmjertne městno leži na leżomnosczi knjesa sahrodnika Kokle w Małej Borschczi. Tón je hižo luboscźiwje ßwoju dowolnoscź k sestajenju pomnika na tym městnje wuprajił. Pschinoschki sa tutón ßerbski pomnik mózeja ßo wotedacź w wudawarni Serbskich Nowin. Sapoczatk tutoho składowanja je ßo hižo stał. Tak ßu k. profeßor ryczeŕ dr. Pful w Njeßwaczidle 3 hriwny, k. farař ryczeŕ lic. Imisch w Hodźiju 5 hr., k. kapłan Kschižan w Hodźiju 5 hr., njemjenowana Sserbowka s Michalskeje wožady 2 hr. a Jan Wicźas 1 hr. darili; a my ßo stroschtnje nadźijamy, so budźa potrjebne pjenjesy se wschěch stronow naschego Sserbowstwa bórsy nawdate. Cźim wjazy darow pschińdźe, cźim rjeńschi budźe pomnik ßerbskeje dźakownoscźe.

— Ssrjedu po jutrach budźe 40 lět, so je ßo tudy literarne towarstwo „Macźiza Sserbska" sakoziło. Toho dla budźe lětßa psched hłownej shromadźisnu wopomnjeński ßwjedźeński wobjed na tudomnej tšelerni. S tych, kotsiž ßu pschi sakoženju byli, ßu hischcźe někotsi s Boha žiwi a strowi. Woni a wschitke druhe nětcźischе ßobustawy ßu toho dla proscheni, so bychu na tutym ßwjedźenju ßo wobdźělili. Nadrobnische wosjewjenje stanje ßo hischcźe psched jutrami.

— Krajnostawske sarjadnistwo sa pruhowanje kowarjow je wobsamkło, so matej ßo w tutym lěcźe dwě pruhowani sa kowarjow wotbywacź, so by ßo psches to wschitkim potrjebnoscźam wotpomhało. Tutej pruhowani sa kowarjow budźetaj 4. haprleje a 24. oktobra wot rano 9 hodź. w Minakale. Tola jenož pschi nasymskim pruhowanju budźa ßo cźestne myta (premije) wudźělecź.

— Budyske wokrjeßne hetmanstwo je tudomnymaj schulskimaj hólzomaj Emilej Buschej a Hambschej, wobaj w rybowej haßy bydlazaj, pjenjeżne myto pschikasało, dokelź staj wobaj hólzaj psched něschto cźaßom Ridlez dźěcźo se strachom sa ßamßne žiwjenje se Schprewje wucźahnukoj.

— Mjes tym, so běsche w Delanach ßněh poßlednjeje symy s wjetscha hižo rostał, je ßo w naschich horach hakle w poßlednich dnjach tak scźopliło, so maju tam powschitkowne tacźe, s dźěła s deschcźom. Toho dla je Schprewja tele dny khětro na wodźe nabyła. Pornjo druhim lětam pak je jeje pschezo hischcźe mało.

— Wobschěrne ßněhi teje symy ßu ßo pomału seßhubjowałe; wětsik saßo bóle wot wjecźora abo wot połodnja duje; schtórzy tu saßo ßu a fifola a schcźerkaju, so je wjeßele poßłuchacź. Tak ßměmy drje prajicź, so nalěto ßo wrócźa. Potrěbny deschcźik smějemy; to wěschcźi nam nascha protyka, hornjo- kaž delnjołużiska.

— Kamjeńczanske nowiny skorża, so je ßo pschi poßlednich wólbach sa khěžorski ßejm pokasało, so ßu sozialdemokratojo w Kamjeńzu jara pschibywali.

S Hodźija. Tudomne schulske prjódkstejeŕstwo je 2. měrza k. Rothenburka, pomoznika w Hornjej Hórzy, na jeho dobre wopißmo, kotrež je wot ßwojeho schulskeho inspektora, knjesa fararja Mrósaka w Budestezach, dostał, jenohłóßnje sa druheho statneho wucźerja w Hodźiju wuswoliło. Tak smeje nascha schula saßo dweju ßerbskeju wucźerjow. Hacź dotal dyrbjachmy ßebi s tym pschepomhacź, so mějachu ßerbske dźěcźi wschitkich schtyrjoch rjadownjow naboźinu a cźitanja pola prěnjeho wucźerja, kiž je Sserb, a němske dźěcźi pola němskeho vikara. Wjele duschnischo pak je, hdyž ma schula w Sserbach ßamych ßerbskich wucźerjow.

S Njeßwaczidła. Ssrjedu 2. měrza běsche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań nastajany: 390 howjadow, 150 ßwini a 200 proßatow.

S Rakez. Po dołhim parowanju mamy tu saßo lěkarja. Knjes dr. Langer je k naschemu wjeßelu ßo pokhileny sacźuł, k nam ßo pscheßydlicź, a žana wotrada njeje k njemu doßahnuła. Dokelź je wón, kaž ßłyschimy, hižo jeneje ßłowjanskeje rěcźe mózny, ßo nadźijamy, so też bórsy naschu ßerbsku rěcź nawuknje. Jara ważne je, so ma nascha krajina saßo lěkarja. Tak budźe tomu hubjenstwu wotpomhane, so ßo po lěkarja scźeleschе, kiž pak njemóżeschе dóńcź, dokelź bě jeho wokrjeß pschewulki! My toho dla k. dr. Langera jara wutrobnje a radoscźiwje do nascheje krajiny witamy.

— So maju ßo ludźo pschi khodźenju po smjerskej njerunej a kolijatej semi prawje na kedźbu bracź, ßlědowazy podawk pokasuje. Wóndano, hdyž semja po nozach tak nahle stwjerdnu, na tudomnym knjeżim dworje běrny wotnoschowachu. Pschi tym ßo jena holza njejabzy na smjerskej njerunej semi wobßunu a ßebi nohu skama.

S Kamjeńza. Lubosne ranje skhadźeschе njedźelu Inwokavit, 27. februara, a dawasche wschudźom ßykam kemscherjow s radoscźu do Božeho domu khwatacź. Woßebita Boża hnada běsche to sa wobydlerjow naschich sdalenych ßerbskich wßow, kiž chzychu tola dźenßa rad wschitzy ßwojeho noweho ßerbskeho duchowneho w naschim Božim domje (w rjanej klóschtrskej zyrkwi) powitacź. Bě ßo wulki lud shromadźił; zyła zyrkej bě napjelnjena. Haj, ßmy tudy hischcźe wjele Sserbow! Bohu budź dźak a wschitkim ßwěrnym duscham a wyschnoscźam, kiž ßu k tomu pomhałe — mamy saßo ßerbskeho prědarja: knjesa Jencźa, ßyna wjelesaßkużbneho knjesa fararja Jencźa w Palowje. Dźenßa mějesche ßo wón psches knjesa fararja Jakuba s Njeßwaczidła prjódkstajicź a do ßerbskeho duchowneho sastojnstwa sapokasacź. Knjes kantor Ronneberger bě woktař a klětku rjenje s różemi wupyschił. Rano w 9 hodźinach sapoczinachu ßo kemsche, pschi kotrychž k. farař Jakub najprjedy woktarnu ßłużbu wobstara a potom sapokasansku rěcź dźerżeschе wo ßłowach: „O Jerusalem, ja chzu wajchtarjow na twoje murje postajicź, kotsiž zyły dźeń a zyłu nóz nihdy mjelczecź njedyrbja, — so pola waß žane mjelczenje njebudźe." (Jes. 62, 6. 7.) Pschi tym spomni wón na ßerbskich duchownych, kotsiž ßu w poßlenim cźaßu tudy dźěkali, a s hnutej wutrobu też na to, so bě, hacź na dźeń nimale, runje 17 lět, so je wón ßam

prěni ras ßwojej prěnjej woßadźe tudy prědowak. Kleczo dosta nowy knjes duchowny požohnowanje do ßwojeho sastojnstwa pschi ßerbskej Kamjenczanskej woßadźe. Potom mějesche k. duchowny Jencź ßwoje nastupne ßerbske prědowanje a wukładowasche s rjanymi ßkowami po Jan. 5, 2—18, kajku ważnosćź a nadawk duchowny hamt ma; wón ma pokasacź I. naschu khorosćź, II. lěkarja a ma napominacź III. k poßkuschnosczi pschecźiwo pschikasnjam tuteho lěkarja. Woßada bě wot wscheho hnuta a swjeßelena a jich wjele witachu wutrobnje wobeju kk. duchowneju, jako po dokonjanej Bożej ßkužbje s Bożeho doma stupischtaj. — Tón Knjes chzył wscho žohnowacź!

S pola. Kaž ßo s wjetscha po wschěch Sserbach na to dźerži, so by „wudokonjaza schula" naschich mkodźenzow ßo niz psches zyke lěto njedźelu popołdnju, ale w symskim połlěczu wschědny dźeń na dwojich wjeczorach dźerżała, tak ßu tež nětko swonka Sserbow sapoczęli, njesdobnosćź njedźelskeje wudokonjazeje schule pósnacź a na jeje pscheměnjenje skutkowacź. Tak ßu pschi poßlednjej zyrkwinej visitazyji w Wulkim Röhrsdorfje pola Radeberka czi tsjo wuczerjo, kiž maju tam wudokonjazu schulu njedźelski dźeń popołdnju dźerżecź, s tym kscheschćijanskim wusnaczjom wustupili, so w pohladanju na Bożu tsecźu kasnju jim jich ßwědomnje sakasuje dale njedźelu popołdnju ßwětnu wuczbu wudźělecź, kotraž do dźěkawych dnjow ßkuscha.

S Delnich Kužiz. (Br. Z.) Burska žona w jenej wßy wóndano njenadźizy dom pschińdźe a na dworje ßußodźinu trjechi, kotraž ßo tam njetrjebawschi wokoło hródźe wjercźesche, hdźež nowa krowa stejesche. Burowka na žonu saßwari a wurjeknu ßkowo „khodojta". Ssußodźina wobskorži ju pola jednarja abo směrza. Jednak pytasche jeju sjednacź; ßußodźina pak žadasche ßudniske wuczinjenje. Burowka dyrbjesche na poßledk 85 hriwnow sapkacźicź.

S Grabina. Schtoż ßkyschimy, je ßo w jenej ßußodnej wßy njedawno žadkawy njeskutk stał. Dźowka jeneho žiwnosćerja psched něhdźe 3 njedźelemi dźěczo porodźi a je s woprědka do hnójnizy czißnu, posdźischo pak je saßo won wsa a do hnojoweje hromady sahrjeba. Tam je rapaki wuczuchu, kotrež makemu cźěku nóżzy wot. dypachu. Tajke njeczłowjeczeje macźerny nan dźěczo nadeńdźe. Wschitzy hnydom na holzu tukachu, wona pak saßakka prějeschе. Njedźelu dyrbjesche ju lěkař wobhladowacź pschińcź, ale wona ßo pok hodźiny do lěkarjoweho pschikhada wobwěßnu.

Po wólbach. Pohladajmy ßebi na to, kak je ßo 21. dźeń makeho rózka s wólbami w nąschej bliskoczi měko, a kajzy ßu pschi tym Sserbjo byli. — 1. W Zitawskim (abo prěnim) wólbnym wokrjeßu, hdźež žani Sserbjo njebydla, je ßo kakanska wólba dźerżecź dyrbjała, pschi kotrejž je kandidat němskich ßwobodno-smyßlenych, Buddeberg, s 10,829 khołßami pschecźiwo kandidatej konserwatiwnych a narodnoliberalnych, Häblerej, sa kotrehoż ßo 9687 khołßow woteda, dobył. — W Lubijskim (2.) wólbnym wokrjeßu, do kotrehoż tež khětro wjele Sserbow ßkuscha, je narodnoliberalny sastupnik wuswoleny, kotryż budźe jako tajki sa to, so smějemy pschi hrožazej franzowskej wójnje doßahaze wójsko pschecźiwo Franzowsam, bychu-li ßo na nasch wótzny kraj walili. — W Budyskim (3.) wólbnym wokrjeßu, kiž je po wulkej wjetschinje ßerbski, ßmy my Sserbjo s konserwatiwnymi Němzami saßo nascheho stareho ßwěrneho sastupnika wolili, konserwatiwneho ryczerkublerja Reicha nad Běłej pola Kamjenza. So ßmy prawje a derje wuswolili, móże ßebi kóżdy ßam prajicź, hdyż wopomni, schto sozialdemokratojo chzedźa. Kóżdy, kiž pjenjesy abo hewak něschto wobßedźi, kóżdy ryczerkubleŕ, kóżdy bur a sahrodnik abo žiwnosćeŕ, haj tež kóżdy khěžkaŕ dyrbi po jich myßli tu wěz, kotraž jemu ßkuscha, wotstupicź a wopuschczicź a schtóż je ßebi wot ßwojeho ßwěrneho dźěka něschto nalutował a w měscze na dań dał, tón dyrbi ßwojim lutowarskim knižkam bożemje prajicź a dyrbi pschihladowacź, schto budźa mudrischi ludźo s nimi cźinicź. Tole wschitko ßo rosdźěli, do runych dźělbow, a kóżdy dostanje tak wjele kaž druhi. Jeli so žadyn ßwoje sanjerodźi abo pscheklepa, to niczo njewadźi; po wěstych czaßach ßo s nowa dźěli. Poßłuchacź potom žadyn cźłowjek njetrjeba: kóżdy je knjes a cźini, schtoż chze, a jeli so žadyn žaneho sabije, niczo wo to. Mandźelstwa potom wjazy njebudźe: a smějа-li baby tola dźěko, budźa dźěczi w powschitkownych, wobschěrnych schulach kubłane, pschi cźimž, wě ßo, žadyn starschiski dom njebudźe a žana macź ßwojeho dźěsćźa wjazy njewohlada. Tajkele a podobne naprawy bychu ßo pola Němzow a tež pola naß Sserbow sczinike, hdy bychu sozialdemokratojo móz do rukow dostali. Tajkich kraßnych naprawow my Sserbjo njetrjebamy, a tež najwjetscha wjetschina naschich němskich ßobuczłowjekow wo sozialdemokratiske sboże njerodźi. Po naschich wobstejazych naprawach móże kóżdy to schtoż ma wobkhowacź, njech je samožity abo njech ßo wot dźěka ßwojeju rukow žiwi. Nasche knježerstwo je nam porjad a wscho sboże měra hacź na tón dźeń sdźerżało; wono trjeba wjazy wójska, so móhło nam tež pschichodnje měr a wobßyd a žiwjenje schkitowacź: a my poddani budźemy powjetschene wudawki cźim swólnischo płacźicź, dokelž ßu dawki pola naß pschezo hischcźe mjeńsche, hacź w nětkotrych druhich krajach. Hdy bychu pak ßo Franzowsojo nawalili, njebychu ßami jich wojazy pschischli, ale tež jich cźerwjeni abo sozialdemokratojo, kotsiž bychu ßo s naschimi cźerwjenymi sjednocźili a tym pomhali nam nasche schije rěsacź. W zykym 3. wólbnym wokrjeßu je konserwatiwny Reich 15,497 khołßow dostał, sozialdemokrat pak jenož 1558. — S woßebnym wjeßelom chzemy hischcźe na to pokasacź, so ßu naschi katholszy ßobukrajenjo kaž jedyn muż ßobu sa k. Reicha khołßowali. — 2. W Draždźanach mějeschtaj konserwatiwny pschekupz Hultsch a snajomny sozialdemokrat Bebel kakacź, kotryž poßlednischi, kaž bě do prědka widźecź, pschěhra. W Barlinje khołßowachu sa poßylnjenje wójska 72,000, sa sozialdemokratow a jich němszy-ßwobodnomyßlnych towarschow pak 160,000 wuswolerjow. Barlin ma wot sakoženja němskeho khěžorstwa ßam jenicźki wjazy dobytka, hacź wschitke druhe khěžorstwowe města hromadźe; jara wjele ludźi tam khěžorej kóżdy dźeń ßkawu woka, hdyż wón wokoło połodnja s hrodu dele na wojerśku paradu hlada: a tola ßu tam hromady tajkich, kiž khěžorstwo podrycź a powrócźicź pytaju! — 3. W Rósborsko-Wojerowskim wokrjeßu je Mužakowski stawski knjes, hrabja Arnim, 8306 khołßow dostał a tak s wulkej wjetschinu dobył, pschi czimž buchu konserwatiwni Němzy wot Mužakowsko-Rósborskich Sserbow ßwěru podpjerani. Tola Sserbjo wokoło Wojerez ßu jeno s dźěła s konserwatiwnymi Němzami hromadu dźerżeli. Wßy wokoło Wojerez ßu abo běchu psched mało lětami nimale zyle ßerbske, a jich jednori sprawni wobydlerjo jeno s wyßokim wuczeszczowanjom na ßwojeho krala a na krajnu wyschnosćź hladachu: a nětko je w tychle hewak tak ßerbskich a tak poniżnych wßach ßyła tajkich ludźi, kiž ßu pschecźiwo khěžorstwowej politizy. Je to ta wot nětkotrych khwalena germanisazija? Jeli so nječhtó Sserbam jich narodnosćź a s narodnosczu jich narodne pozcźinki bjerje a jich na straschne pucźe wjedźe, tón wot němskeho knjejstwa s wěstosczu žaneho pschipósnacźa doczakacź nima, hdy bychu cźi, kiž oppositziju abo pschecźiwjenje cźinja, napoßledku tež jenož a jenicźzy němszy rěcźeli. — Napschecźiwo tomu mózemy s wulkim wjeßelom wusběhnucź, so je w tych ßußodnych ßerbskich wßach ßo jara derje khołßowało, w kotrychž běchu knježa duchowni ßwojich woßadnych Sserbow, kiž ßu po pschirodźe nascheho krajneho wobydlerstwa kóżdy cźaß konserwatiwni, na to kedźbliwych sczinili, so ßo tón krócź wo cźim wyschsche kubła jedna, a so tón krócź žadyn konserwatiwny muż wot wuswolerńje prjecź wostacź njeßmě. To ßame płacźi tež wo wschitkich druhich wokrjeßach, hdźež Sserbjo bydla. A hewak ßu tu a tam tež drusy nahladni mużojo ßwojich ßußodow a towarschow na nusnotu konserwatiwneho khołßowanja pokasowali. Pschi tym ßu Serbske Nowiny wuswolenje knjesa hrabje Arnima psches wólbne roswucźowanja horliwje podpjerake; psches „Hoyerswerdaer Kreisblatt" stej ßo 2 ßerbskej wólbnej woswokani sa Arnima wosjewiłoj. — Czesczeneho knjesa měschczanostu Laubengeiera a towarschow jeho smyßlenja my, wě ßo, wujimamy, a njemėnimy, hdyż prajimy, so je mě sto Wojerezy jara nadpadujzy khołßowało. Wulka wjetschina němskeho wobydlerstwa je ßebi němszy-ßwobodnomyßlneho žida sa sastupnika wubrała, a to Barlinskeho, kotryż wot Wojerowskich a kužiskich należnosczow niczo njewė, a kotryż budźe pschi wuradźowanjach w Barlinje jeno k tomu ßkužicź, so po myßli wjetschiny Wojerowskich Němzow tehdy „nė!" rjekne, hdyż budźe ßo wo to jednacź, so ßo khěžorej rosßylnjene wójsko na 7 lět pschiswoli. Hdy by ta wěz tak satraschnje khutna njebyła, bychmy ßo se žortom wopraschеli, hacź dha chze Wojerowski regiment naß psched Franzowsami sakitowacź. — 4. W Khocźebusko-Hródkowskim wokrjeßu je knjes krajny radźicźel s Funke 8503 khołßow dostał, sozialdemokrat pak 3955. Duż dyrbi ßo kakacź. S najwjetscheho dźěła ßu Sserbjo s konserwatiwnymi Němzami sa knjesa krajneho radźicźela byli. S wulkim wobžarowanjom pak dyrbimy wusnacź, so ma sozialdemokratija tež bjes Sserbami tamneje strony něschto pschiwißowarjow. A to žadyn dźiw njeje, dokelž Hródkowska wjeßna woßada, kiž je hischcźe nimale zyle ßerbska, žaneho ßerbskeho duchowneho wjazy nima. Hdźež pak jednori, hewak ponižni ludźo wjazy macźernu rěcź pschi Bożej ßkužbje njeßłyscha, tam ßo poczinaju wot Bożeho ßkowa sdalowacź. a sabudu na Boha a na pschißkuschnosczе pschecźiwo kralej a pschecźiwo wótznemu krajej. Schtóż móże pomhacź, tón pomhaj; a schtóż to nochze ßerbskich duschow dla, tón cźiń to tola sa wótzny kraj!

Dary ſa natwarjenje ſerbſkeho domu.

Garbař (na 1887 a 1888)	2 hr.	— np.
Pſchekupz Mjerwa w Budyſchinje (na 1887)	20 „	— „
Bur Michał Pola w Rakezach (na 1886)	1 „	— „
Hosp. pom. Jan Lukaſch w Rakezach (na 1886)	1 „	— „
Palerſ Jan Krawz w Rakezach (na 1886)	1 „	— „
Tſchikryjerſ Moritz Domaſch w Rakezach (na 1886)	— „	50 „
Murjerſ Khorla Miczka w Rakezach (na 1886)	— „	50 „
Hromadże:	26 hr.	— np.

S dżakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Přilopk.

* W Draždżanach w jenej korczmje wóndano wjeczor jedyn knjes pſcheczíwo tſjom ſnatym na tym wobſta, ſo je jemu mózno ſa 35 minutow 25 zigarow wukuricz. A wón je ßwoju wjetu dobył. Wón ßebi najprjódży wſchitke 25 zigarow ſa ßobu ſażehli a je potom krucze cżahajo jenu po druhej do rta bjerjeſche. Sa 35 minutow běſche woprawdże běrtlk ſta zigarow ſpalenych. Po dokonjanym ſkutku pſchecżelojo někotrym bleſchkam wina ſchiju ſkamachu, pſchi cżimż dobycżerſ wjety ßylnu potrěbnoſcz ſa — dobrej zigaru ſaczu. Poſdżiſcho wón cżiły a cżerſtwy domoj dżeſche.

* Najwjetſche hußaze wiki ßu drje w Rumelsburku njedaloko Barlina. Poßleni wiczny dżeń bu tam 1,209,000 huß na pſchedań datych, kiż 930 żeleſniſkich woſow napjelnichu.

* Nowiny ßu polne powjeſczow wo ſemjerżenju, kotrež je 23. małeho rózka polnózne krajiny Italſkeje domapytało, a wo kotrymż w wotdżělenju Swětne podawki tydżenja hižo pißachmy. Tak něchtó, kiż 23. ſańdż. měßaza w San Remo pſchebywaſche, ßwojim pſcheczelam w wuheŕſkim hkownym měſcze ſ Milana, hdżež běſche ßo ſe San Remo podał, 24. ſańdż. měßaza pißaſche: „W San Remo ßym ſemjerżenje naſhonił. Tónle hróſbny podawk żenje njeſabudu. W kożu leżo na jene dobo ſtraſchne ſchumjenje wußkyſchach; hróſbne ſynki ſe ſemje pſchikhadżachu. Ja ſ koża won padżech a widżach, kak ßo murje cżumpaja; ja ßkyſchach, kak twarjenje praſkotaſche a rjepotaſche. Pok nahi, kajkiż běch, ſ woknom won do ſahrody ſkoczich. Hoſczenz, w kotrymż bydlach, a wſchitke druhe twarjenja ßu ßo roſpukale: mnohe domy ßu ſpadałe. Morwych a ranjenych je wjele. Pjecz krócz ßo ſemjerżenje woſpjetowaſche: rano w 5 hodżinach, knapok dżewjeczi rano, 5 minutow pó dżewjeczi a 47 minutow pó dżewjeczi dopokdnja a knapok pjeczi popokdnju." — S Turina 25. mak. rózka pißachu: Njeſboże je wjetſche, hacz ßmy ſ woprědka ſa to měli. Na mórſkim pobrjoſy wot města Genua hacz k městu Ventimiglia na franzowſkich mjeſach je ſemjerżenje na 2000 cżłowſkich woporow żadało. Najwjetſche horjo je Bajardo potrjechiło, ſchikowanu, wot hór wobdatu wjeß blisko San Remo. Wobydlerjo běchu popjelneje ßrjedy dla w Bożim domje; zyrkej pak ßo ſażypnu, 300 cżłowjekow pod ßwojimi roſpadankami pohrjebawſchi. Wſchitke druhe twarjenja ßu toho runja pak ſpowalane, pak wobſchkodżene. — Hrabja ſ Adelmann, kotrehoż je ſemjerżenje 23. ſańdż. měßaza w měſcze Mentone pſchekhwatało, wo nim piſche: „Prěni, najdlěſchi a najßylniſchi ſtork rano někotre minuty dó ſcheſczi Mentonſkich wobydlerjow nahle ſe ſpanja wubudżi. W powětſje a w ſemi howrjeſche a ſchumjeſche, w wyßoko leżanym, w ßwojich ſakkadach roſtſchaßenym hoſczenzu, w kotrymż ſe żonu bydlach, wſchitko pikotaſche, rjepotaſche a praſkotaſche, ßo pukaſche, ßo tſchaßeſche a padaſche, ſo ßo mjes tymle ſtorkom, kotryż něhdże polnu minutu trajeſche, kożdy wokomik bojachmoj, ſo naju roſpadanki hoſczenza ſaraża, kotryż ßo cżumpaſche, każ ſchtom w ßylnym wětſje. Tſěcha ßo ſażypnu; wuhnje wjerchi najhorniſcheho poſkhoda pſcherasychu, pod ßwojimi roſpadankami jenu żónſku pohrjebawſchi; pjezy a ſchpihele dó jſtwy padachu; ſcżěny ßo pukachu, a ſkhody běchu ſwiß ſ domom ſhubiłe; wuſke ale hłuboke bjesdno je wot murje dżělesche. Wonka běſche dżiwja měſcheńża, żałoſcżenje a wokanje, tam- a ßemběhanje, a w běhu tejele minuty, kotraż ßo namaj wěcznoſcz ſdaſche, żałoſtny praſkot, hrimot a wrjeſkot w ſemi njepopſcheſta, a ßylne twarjenje hoſczenza ßo tak ſatſchaßowaſche, ſo ßo kożdy wokomik bojachmoj, ſo ßo w hromadu ßypnje. Schtoż ßo wot jſtwineje nadoby kamaſche, wſchitko roſbite wó jſtwje leżeſche. A pſches tónle dżiwi hołk běſche ſ města delekach każ daloke a mutne ſchumjenje żałoſcżenje a ſtrachocżiwe wokanje wobydlerjow ßkyſchecz, kotſiż ßwoje domy wopuſchczíwſchi w dżiwjej cżrjódże k nam horje khwatachu. Sſo ſ khwatkom ſwoblekawſchi chzychmoj runje ſe jſtwy a ſ domu czeknucz, tu ſemja druhi krócz ſarża, a mój ſaßo twarjenje wopuſchczícz njemózachmoj, kotrež ßo ſtraſchnje cżumpaſche. Tónle ſtork bě mózny, ale krótki; wón na mnohich twarjenjach ſpěſchnje a dokładnje dokonja, ſchtoż prěni ßylny ſtork doczinicz móhł njebě. Sapuſczenje, kajkež ßo naju woczomaj pſchedeſtaji, hdyż ßo bórſy na to do města dele podachmoj, naju pſcheßkapi a naſtróża. Nimale żadyn jenicżki dom njeſranjeny woſtał njebě; mnohe twarjenja běchu ßo w nutſkach ſażypnuke, ſo jeno ſwonkowne murje ſ dżěła hiſchcże ſtejachu, a wjele khěżow, kotrež ßo na prěnje pohladnjenje nimale njeſranjene ſdachu, běſche w nutſkach żałoſtnje ſapuſczenych, ſchtoż hakle ßo pſchi bliżſchim wobhladowanju pokaſowaſche. A njedżiwajcy na wſcho tole běchu hacz do 9 hodżin dopokdnja hiſchcże wſchitzy, wobydlerjo każ zuſi, w wěſtej měrje měrni a do Bożeje wole podaczi; kożdy ſ dżakom na to ſpominaſche, ſo je ſe żiwjenjom wuczeknuł. Hdyż pak wokoło dżewjeczi tſeczi, a bórſy na to ſchtwórty ſtork pſchińdże, wſchěch hróſba wobja, a ſchtóż nětkaſ mózeſche, hiſchcże do wjeczora ſ Mentone khwataſche, ſo by njetrjebał nóż poknu ſtyſkneho ſtracha w domach, kotrež chzedża ßo ſaßypnucz, abo pod hokym njebjom pſchebycz. Wczera je do ſtrony na Marſeille a Paris něhdże 10,000, do ſtrony na Ventimiglia a Genua něhdże 5000 zuſych ſ pſchimórſkej żeleſnizu wotjěko." — W Nizza, wulkim měſcze, ſatſchaßnu ßo ſemja rano w 6 hodżinach ſ tajkim wotmachom, ſo wjele twarjenjow ſpada a wſchě khabłachu. Wſchitzy wopuſchczíchu ßwoje lěhwa a ſcżěkachu jenoż nětkaſ ſ woblekani na haßu. Dokelż běſche maſkowy bal tu nóż był a hacz do ranja trał, dha běchu wſchelazy hiſchcże w maſkach a běhachu naſtróżani ſ nimi po haßach. Pſchede wſchěm běchu żónſke hkowu ſhubiłe. Schtóż móżeſche, je hižo město wopuſchcził. Druſy bydla wonkach w ſahrodach, hdżež ßu ßebi ſtany ſhotowali. Na 15,000 zuſych, kiż ßwojeje ſtrowoſcze dla w Nizza pſches ſymu pſchebywaju, ßu město wopuſchczíli. Dokelż je wjele měſchczanow pſches jich woteńdżenje ßwoju warbu ſhubiło, dha ßu ſa nich ſrudne wuhlady. Jenoż někotſi ßu bjes bojoſcze woſtali, hdyż běchu wſchitzy druſy ßmjercz naſtróżani. Tak woſta Würtembergſki kral, kiż tam kóżdu ſymu pſchebywa, w ßwojim bydle. Jako kralowa prěnje ſtorki ſaßkyſcha, poda ßo hnydom k kralej a ſawoła ſe ſtyſkom: „Njeje ßo kralej niczo ſtało?" Hdyż běſche wuhladała, ſo je njewobſchkodżeny, padnu ſe ſtyknjenymaj rukomaj na ßwoje kolena.

Cyrkwinske powjesće.

Křóeni:

Michałſka żyrkej: Emilija Eliſa Frieda, Guſtava Emila Fiſchera, kowarja na Żidowje, dź. — Emma Martha, njemandż. dź. na Żidowje.

Zemrjeół:

Dżeń 18. februara: Jan Auguſt, Jana Bohuwěra Poldraka, khěżerja a murjerja na Żidowje, ß., 3 m. 20 d. — 24. Karolina bywſcha ſwud. Spahnowa a Kellerowa, njebo Jurja Schmeißera, dżełacżerja na Żidowje, wudowa, 64 l. 11 m. 27 d. — 26. Madlena rodż. Mittaſchez, ſwud. Schubertowa ſ Plußnikez, wobydleŕka wokrjeßneje dżełacżerńje na Żidowje, 76 l. 6 m. 20 d. — Emma Martha, Jana Bohuwěra Schneidera, dżełacżerja na Żidowje, dź., 20 d. — 28. Jakub Żenich, murjeŕ na Żidowje, 64 l. 7 m. — 2. měrza: Hańża rodżena Hejduſchkez, njebo Guſtava Scholtyj, khěżnika a murjerja na Żidowje, ſawoſtajena wudowa, 32 l.

Płaczíſna żitow a produktow w Budyſchinje

26. februara 1887.

Żitowy dowos: 2347 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacz mk.	Na wikach hacz np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacz mk.	Na burſy hacz np.
Pſchenża	běła	8	69	8	93	8	59	8	68
„	żołta	8	4	8	21	8	9	8	24
Rożka	50 kilogr.	6	77	6	90	6	58	6	75
Jeczmjeń		6	52	6	66	6	41	6	71
Wowß		5	70	5	90	5	70	5	80
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka		16	—	16	50	—	—	—	—
Berny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pſcheńczna muka	50 „	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 „	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 „	2	80	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 „	27	—	29	—	—	—	—	—
Proßata 421 ſchtuk, ſchtuka		10	—	21	—	—	—	—	—
Pſcheńczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražďżanſke mjaßowe płaczíſny. Howjada 1. drużiny 51—54 mk., 2. drużiny 42—45, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 51—54 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cżelata 1. drużiny 40—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 4. měrza: Symne.

Moja **pjekarnja**, w najlěpschim wikownym leženju Budyschina žo namakaza, je pschenajecź. Dalsche je w wudawarni Serbskich Nowin nashonicź.

Jedyn jěsdźeny **schkleńczany Landawski** a dwaj jěsdźenaj **kožanaj Landawskaj wosaj**, wschě w najlěpschim rjedźe, ma w hódnej płaczišnje na pschedań

wosowa fabrika **N. Galla.**

Drjewowa awkzija.

Bližschu **štrjedu 9. měrza** budźe žo na **Radworšskim** revěrje něhdźe 70 twjerdych dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy na pscheštadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach w selenym hajku pola Delnjeje Kamjeneje.

Sarjadnistwo.

Drjewowa awkzija.

Pónjelu 14. měrza dopołdnja wot 8 hodźin budźe žo pola podpisaneho něhdźe 70 dołhich hromadow na pscheštadźowanje pschedawacź.

W Brěsowje. J. A. Heide.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo**, niz mjenje 12 zolow žylne, kupuje po najwyschschich płaczišnach

mechaniška pschadownja w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, cźelaze, howjase, sajecze, korniklaze koze kupuje pschezo po najwyschschich płaczišnach

Heinrich Lange

pschi štarbskej katholskej zyrkwi.

Jablukowe wino,

wschelake jahodkowe a žadowe schampanske wino, mušerowaze žadowe limonady a bowle,

žadowe kišałko,

wubjerne k žołotwi, k kładźenju atd.,

sodowu a selterisku wodu,

pschezo cźerstwu pjelnjenu, porucza

Hornjołužiska žadowa tłóczernja

dr. Herrmanna a dr. Wetzki

na sadnej bohatej haźy 3.

Turkowske žłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež žu dostacź, porucza hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjažowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Wschě druziny cźrjewow

k dźěłanju kołbažy

porucza pschedawarnja cźrjewow

A. Eisslera

na žitnych wikach 16.

Drjewowa awkzija

na Maleschanskim revěrje.

Pónjelu 7. měrza t. l. dopołdnja w 10 hodźinach ma žo w **Lichanskej** holi blisko Stróžanskeje zyhelnicze 71 hromadow khójnowych wulěžowanych žerdźow a dźěłba brěsoweje walcźiny, dale w **Stróžanskej** holi toho runja 17 hromadow khójnowych žerdźow na pscheštadźowanje pschedawacź.

Hrabinske Schall-Riaucourske revěrske sarjadnistwo w Maleschezach, 27. februara 1887.

Sachže, wyschschi hajnik.

Awkzija walcźiny.

Bližschu wutoru, 8. měrza t. l., dopołdnja w 9 hodźinach budźe žo wulka dźěłba twjerdeje biteje walcźiny snateje dobroscze (cźisty brěsowy bitk) na pscheštadźowanje pschedawacź.

Drjewnischczo: Mjeschiczanska hora, pschi kommunikazijskim puczu štrjedź Bukez a Mjeschiz leżaza.

W Kopriczanskej hajnkowni, 5. měrza 1887.

Hoffmann, revěrski hajnik.

Drjewowa awkzija

na Lipiczanskim revěrje.

Sstrjedu 9. měrza t. l. ma žo

61 twjerdych dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheštadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin.

W Minakale, 2. měrza 1887.

Hrabinska f Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzija.

Schtwórtk 10. měrza t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ma žo na **Kupjanskim revěrje**

120 twjerdych dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy na pscheštadźowanje pschedawacź.

Awkzijske wumjenjenja žo do awkzije k nawjedźenju dadźa. — Shromadźišna pschi ryczerkublerskim dworje w Kupoj.

Hajniske sarjadnistwo knježeho dwora w Kupoj.

Drjewowa awkzija.

Na **Njeswacźilskim** hajniskim revěrje w **Koblizy** budźa žo

schtwórtk 10. měrza t. l.

wot dopołdnja 10 hodźin štlědowaze wužitkowe a palne drjewa na pscheštadźowanje pschedawacź:

7	khójnowych schtomow,	17/25 cm	štrjedźneje tołstoscze,	7 m	dołhe,	
19	= klozow,	17/28 =	hornjeje =	3,5/4,5 =	=	
180	= cźežankow,	10/15 =	= =	4/5 =	=	
30	= žerdźow,	10/12 =	delnjeje =	7 =	=	
20	rm. khójnowych palnych schcźěpow,					
28	= = kuleczkow,					
172	= = pjenkow,					
376	= khójnoweje walcźiny a					

něhdźe 30 kop khójnowych jadriwych tšěschnych katow.

Shromadźišna w drjewnischczu wotdźělenja 3, pola bahnowischcza.

W Koblizy, Wojerowski wokrješ, 2. měrza 1887.

A. Schieber, revěrski hajnik.

Podpisany s tutym žwoje hižo lěta dołho sa dobre snate

jablukowe wino

nakižale a **žłódke** knjesam korczmarjam kaž tež privatnym k schcźišnam a kwažam porucza.

Skasanja pschijimataj kk. **Richard Pötschke** pschi torhoschczu a **Ernst Kern** na štarbskich hrjebjach w Budyschinje. — Sažopschedawarjam žo nižsche płaczišny wobliczа.

Ernst Schmidt

w Małych Debžezach pola Budestez.

Khojej paleny najlěpschi a hódny punt po 110—200 np.,
khojej seleny hódny a derje štłodžazy punt po 90—160 np.,
zokor w pokrutach punt po 30 hacź 35 np.,
zokor kuskaty a drobny punt po 27—32 np.,
jerje rjane wulke tucźne ryby po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
rajš punt po 13, 14, 16, 18, 24, 30 a 40 np.,
petrolej najlěpscha twora punt po 13 np.,
syrop punt po 16, 18, 20, 30 a 36 np.,
žłowki wulki štłódki nowy płód punt po 28—30 np.,
roskrate jabluka amerikanske punt po 28 np.,
nudle punt po 24, 28, 30, 36 a 50 np.,
jerje žuschene a mariněrowane,
zitronat a **apfelsiny**,
runklizowe žymjo hižo nětko na składze,
zigary, 100 hižo po 160 np.,
wschě **štłódke palenzy** liter po 40 np., pschi wotewsaczu wjazy litrow po 35 np.,
cźisty palenz liter po 14 a 16 np.

porucza

Carl Noack na žitnej haźy.

Cźorne žukno, cźorny trikot, cźorny satin

k kholowam a k žuknjam sa konfirmandow

w dobrych druzinach porucza tunjo

H. Kayser

10 na žitnej haźy 10.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczišnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy a na swonkownej lawskej haźy.

A. Mager

na štarbskej haźy

pschedawa a porjedźa **cźažniki** derje a tunjo.

Hlowonz,

najkmanscha rostlina k sakoženju žiwych płotow, 1000 po 25 hacź 45 np., kaž tež khójnowe, schmrěkowe, jědlowe a schkowronczo-drjewowe rostliny, toho runja wschě kerki k wupyschenju sahrodow porucza

H. Buhler,

hajnik sw. štužby a schtomownik w Borschczi pola Delnjeje Wólschiny.

Czorny kaschemĕr

jenož czistowołmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru,
lutowanšku butru
w bowach a wuwaženu, najlĕpsche druzinu, porucza wot czerstweje posylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodziwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Derje pruhowane
ßyre khofeje
w wulkim wubjerku porucza
Hermann Baach
na ßerbskej haßy czißko 9.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaczisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
czaßnikow a rjerczasow,
kaž tež
hudźbnych tysow.
Tunje a najlĕpsche porjedźenje wschĕch czaßnikow.

Herrmann Beermann

na snutskownej lawskej haßy 6,
prjedy na mjaßowym torhoschczu.
Najwjetschi skład w Budyschinje.
Snate najtuńsche ale wĕste płaczisny, duž kóžde wobschudźenje wusamknjene.

Czorne kaschemĕry, 2¼ schĕroke, drasta po 9 kóhczach sa 7 mk. hacž k najlĕpschej tworje, drasta po 10 kóhczach dwójzy schĕroka sa 10, 12 a 15 mk. **Czorne židźane tkaniny** a **rips,** toho runja dwojoboczny **atlaß** a **rips,** wubjerny w noschenju, kóhcź po 1 mk. 50 np., 2 mk., 2 mk. 50 np., 3 mk., židźany plüsch po 2 mk., atlas 1 mk., ßomot kóhcź po 50 np., **bĕły płat,** 6/4, 2 kóhczej a 2½ kóhcza schĕroki, módry płat, módre schórzuchi, **czistopłatowe ſ lazom** po 85 np., **poßleschczowe tkaniny,** czerwjene a kaschczikate, po 20, 25 a 30 np., **tkaniny k podschiczu,** wołmjany atlas, 10/4 schĕroki, kóhcź po 85 np., czorne ßukno, buxkin k wobleczenjam, czista wołma kóhcź po 1 mk. 85 np., barchent sa koschle po 18 np., 25 np., **bĕły** a **pißany barchent, tkaniny k ßuknjam,** 7/4 schĕroke, kóhcź po 33 np., zyle tołsta twora po 55 np., wulke wołmjane konjaze deki po 3 mk. 50 np., deki k puczowanju po 5 mk. a wjele druhich wĕzow wurjadnje tunjo.

Krawzy, schwalczje a khlamarjo atd. dostanu tuńsche płaczisny wobliczene.

Herrm. Beermann na snutskownej lawskej haßy 6.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach
porucza ßwoje derje czischene **palenzy** pschi wotewsaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucza wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likĕry,** kotrež ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernosczje k kwaßam a kschczischnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na žadanje k tomu požcza.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likĕry wjele kupuja, je najlĕpsche dopokasmo jich wubĕrnosczje.

Heinrich Mickan w Budyschinje

na bohatej haßy pschi wĕži,
fabrika a skład dźĕłanych kwĕtkow, łopjenow a pjerow k wupyschenju.

Czesczenym Sserbam w Budyschinje a wokolnosczi poruczam ßwój wulki wubjerk jara woßobnych a ßnadnych kłobukowych kwĕtkow, pjerow k wupyschenju, bukety sa zyrkej, njewjesty a kmótsjenje hižo po 75 np. s manschetu.

Dale balske kwĕtki, bukety k pschityknjenju, wĕnzy sa njewjesty, narodny dzeń a na row, toho runja palmowe hakoły, puzaki atd. atd. s papjery, tkaniny, tež se skota a ßlĕbra, a selenu myrthu pschi potrjebje k dobroczinemu wobkedźbowanju poruczam.

Wĕzy, kotrež na składze njeßu, ßo na žadanje hnydom dźĕłaju. Płaczisny ßu najnižsche fabriske płaczisny, ale twjerde.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje
khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Wschĕ druziny
spĕwarskich,
derje wjasanych, w wulkim wubjerku najtunischo porucza
E. Rafeld na kotołskej haßy 30.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a czischcze ßłodźazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Ssuscheny pokcz wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßyry pokcz po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny kój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tuczny bĕłu kołbaßu po 70 np., druhu druzinu po 60 np. porucza
Otto Pötschke na ßerbskej haßy.

Sserbske
spĕwarske knihi

porucza jara tunjo
Handrij Lorenz
na rózku Hoschiz a seminarskeje haßy.

K dopomnjenju

na 21. februara 1887.

Sserbjo dobyczź pomhaju,
Tak ja tehdom skónczich tu
Nastawk, kiž běch napißał,
Do Nowiny stajicź dał.
Dobyli wschak tež ßmy tu
My we druhim wokrjeßu,
Lĕdom schtó ßo dopomni,
So ßmy junu dobyli.
Hacž je Mózak Lubijski
Nĕhdy ßydał we ßejmi,
Wot toh' czaßa jow wschak to
Wuswolachmy podarmo.
S wjetscha pschezo bĕ to tak,
Wulke wßy tam w horach wschak,
Hdźež tam te fabriki ßu,
Tkalzow wjele s hromadu,
Njejßu s nami dźerżeli,
To ßmy pschezo widźeli,
Duž tež husto roskora
Pschinidźe tudy toho dla.
Tón krócź móhli to drje jow
Napißacź do stawisnow,
So bĕ wulka pschewaha
W wólbach naschoh' Hoffmanna.
Tola kaž ßmy widźeli,
Bĕchu tu tež njeßwĕrni,
Wolachu sa Fährmanna,
Nĕkotsi sa Postelta.
Wschelke drje tež podawki
Bĕchu, kaž ßmy czitali,
Tehdom na tym ßamym dnju,
Hdyž ßo wólby mějachu.
W Sserbach tola sawĕsczje
Dźĕsche wscho we porjedźe,
Nĕkotrym drje, mi ßo sda,
Bĕ wschak wjeczet wukstudła.
Hdyž wón domoj pschischoł je,
Schto ßnadź Marja prajesche?
A schto Rejsa sabórcza?
To chzu skoro shudacź ja.
Njech pak tomu je, kaž chze,
Dobycze wschak nasche je;
Widźecź tón krócź bĕsche tu,
So te wólby wažne ßu.
Ssejm tež nĕtko hižo je
Do Barlina swołany,
Njech tam radu składuja,
Kraja lĕpsche pytaja.
Swoju radu chzył jim ßłacź
Tón Knjes horkach, a tež dacź,
So by jeho wola tu
Stała ßo kaž na njebju.

H. Falka, s. p.

Rósborsko-Wojerowski wólbny wokrjeß je mje pschi wotdżerżanej khěżorstwo-ßejmskej wólbje ſ wulkej wjetschinu k ſamolwjenja-połnej dżěławosczi do khěżorstwoweho ßejma powołał. Mi je potrěbnosczˊ wutroby, ßwojemu spokojenju nad tym wuras dacˊ, so ßu wuſwolerjo ſ dżiwanjom na naschu wulku ſańdżenosczˊ, ſ dżiwanjom na ſtrachoty, wótzny kraj wot wonka a wot nutska wobhrożaze, na tak mużne waschnje wuſtupili ſa brónitosczˊ, derjehicże němskeho khěżorſtwa a ſa wulke narodne wotpohlady, ſa kotrymiż naſch nadobny khěżor a jeho ßwěrni radżiczˊeljo ſ wutrajnosczu ßlědża.

Mjes tym ſo mi tole wótczinſke wopokaſmo ſ wjeßełej nadżiju do pschichoda Němskeje ſhladowacˊ dawa, napjelnjuje mje ta myßl ſ hordosczu a ſ dżakownosczu, ſo je dowěra tak wulkeje liczby wuſwolerjow mje ſe ßwojej wólbu ſa noſcherja ßwojich wótczinſkich ſmyßlenjow do khěżorſtwoweho ßejma powołała.

W Mużakowje, 1. měrza 1887.

Hrabja Arnim-Mużakowſki.

S tutym wosjewjam, ſo ßym dżenßnischi dżeń pódla mojich **kolonialtworowych, zigarowych, winowych a ſpirituoſowych khlamow** też khlamy ſa

wurěſne twory

w prjedawſchim póſtowym lokalu ſakożił.

Dokelˊ je mi mózno, też w tutej branchi mojim lubym wotkupowarjam tunjo a na najſolidniſcho poßłużowacˊ, proſchu tych ßamych, ſo chzyli mje też w mojim nowym pſchedewſaczu pſcheczˊelniwje podpjeracˊ.

W Njeßwaczˊidle. **Ernst Hauffe.**

Kóżdu **ßobotu** dopołdnja wot **11 hodżin** powſchitkowna awkzija na **wulkej bratrowſkej haßy 6.**

J. Bächmann,
awkzionator a pſchedawarˊ ſtarych tworow.

S dżenßniſchim dnjom ßym pſcheßadżowanſtwo knjeſa Rietſchela **pod bórklinom 1** pſchedewſak a poruczam ßo k wotdżerżowanju wſchěch awkzijow. **Tunje wobliczˊenje proviſije.**

Karl Weigelt, awkzionator.

Awkzije ßo, każ prjedy, **póndżelu** ſmeja.

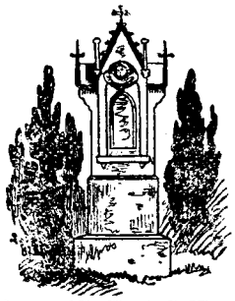

Jan Khěżnik, rěſbarˊ

w Budyſchinje

na Lubijſkej dróſy 6

porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty ſkład **rowowych pomnikow** ſe ſyenita, marmora a pěſkowza po jara tunich płaczˊiſnach. Sa rjane a trajne dżěło ßo rukuje.

Też ßo tam hólczˊez, kotryż chze rěſbarſtwo nawuknucˊ, do wuczˊby woſmje.

Kral. ſakſka krajna lotterija.

Cżehnjenje 3. klaßy 7. a 8. měrza t. l.

Loßy w 1/1, 1/2, 1/5, 1/10 ßu hiſchcże doſtacˊ

w konz. lott. kollekziji

Fr. Th. Jägera w Budyſchinje

na ſwonkownej lawſkej haßy 3.

Kedżbu!

Cżeſcżenym Sserbam k nawjedżenju dawam, ſo ja ſ wulkim wubjerkom **dobrych płatow**, da-li Bóh, 14. měrza do Rychwałda a 15. měrza do Łaſa pſchijědu a kóżdeho na to kedżbliweho cżinju.

Jan Pjech ſ Wjeleczˊina.

Ratarſke towarſtwo w Bukezach.

Póndżelu 7. měrza t. l. popołdnju 1/2 6 hodżin je poßedżenje. — **Dnjowy porjad:** Rosprawa wo Thomaßowej ſosfatowej muzy, pſchehładanje wuſtawkow atd.

Na knjeżim dworje w **Delnjej Hórzy** je dżěłacˊerſke wobydlenje ſ běrnjazym polom na pſchenajecże.

Wuſtojnych

ſemjodżěłacˊerjow

pyta **ryczˊerſkubło w Klukſchu.**

Hejtman pytany.

Wuſtojneho ßwědomniweho **hejtmana** pyta **ryczˊerſkubło w Klukſchu.** Też doſtanje tam jedyn **konjazy wotroczˊk** ßłużbu.

C. Roder, inſpektor.

Sswědomniwy **wulki wotroczˊk** ßo jako **pſcheddżěłacˊeř** hnydom pyta na

ryczˊerſkubło w Sarěczu.

Krawſki może trajne dżěło doſtacˊ pola krawſkeho miſchtra **Liebnera** w Radworju.

Holczˊka, kotraż ßo na wjedżenje kniſi wuſteji a je ßerbſkeje rěcże mózna, ßo do małeho provinzialneho měſta jako klamarſka holczˊka pyta. Wſcho bliżſche je ßobotu 12. měrza pola **k. Marſchnera** na żitnych wikach ſhonicˊ.

Hamburgſko-amerikanſke

paketojeſdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódżna jěſba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóżdu ßrjedu a njedżelu,

ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóżdu wutoru,

ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóżdej dwě njedżeli,

ſ **Hamburga** do **Wjeczˊorneje Indiſkeje**
měßaczˊnje 3 krócˊ,

ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßaczˊnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódże podawaju **wubjernu jědż a pſchihódnu** puczˊowanſku ſkładnosczˊ ſa **kajutowych a bjeſkłubjowych puczˊowarjow.**

Dalſche wukaſanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyſchinje.

Dweju pomoznikow

pyta hnydom

J. Nitſch w Łaſu, krawz.

Jedyn **rěſniſki wuczˊobnik** może k jutram do wuczˊby ſtupicˊ pola

Guſtava Lehmanna,
rěſniſkeho miſchtra
na mjaßowym torhoſchczˊu cżo. 6.

Też ßo tam domjaza holczˊka k 1. haprleji t. l. pyta.

Wuczˊobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczˊobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchczˊu.

Hólczˊez, kotryż chze pjekarſtwo nawuknucˊ, może město doſtacˊ pola **Ernſta Schütze**, pjekarſkeho miſchtra na ſnutskownej lawſkej haßy 3.

Wuczˊobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a ſpirituoſowe khlamy k jutram ßerbſkeje rěcże mózneho **wuczˊobnika** ſ dobrej ſchulſkej wuczˊbu pytam.

Herrmann Gruhl
ſ napſchecża theatra.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczˊobnika** pytamy.

Bratraj Měrſchej
pſchi żitnych wikach.

Wuczˊobnik.

Hólz, ßerbſkeje rěcże mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wuczˊobnik pyta wot

Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Sa ßwoje materialtworowe a deſtillazijſke khlamy k jutram

wuczˊobnika

pytam.

Hermann Kunack
w Budyſchinje na bohatej haßy.

Hólczˊez,

kotryż ma lóſcht, **korbarſtwo** wuknucˊ, może jutry do wuczˊby ſtupicˊ pola **G. Eckſteina** na jerjowej haßy.

Hólczˊez, kotryż chze pjekarſtwo nawuknucˊ, może pod dobrymi wuměnjenjemi do wuczˊby ſtupicˊ pola pjekarſkeho miſchtra

J. Köglera w Budyſchinje.

Kedżbu!

Na njedżelu 6. měrza t. l. wjeczˊor w 7 hodżinach wotdżerżomny konzert „dobrowólneje wóhnjoweje wobory w **Wóſchizach**“ kedżbliwoſcˊi ſkłożuja **unoſy wopytowarjo, kotrymż je ßo tam prjedy pſchezo ſpodobało.**

Wróczˊenje cżeſcże.

S tutym kſchiwduczˊinjaze ßkowa, 2. dezembra 1886 w Drobjanſkej gmejnſkej ſhromadżiſnje na knjeſa żiwnoſczˊerja **Ernſta Makacża** tam ſjawnje ſrěczˊane, naſad bjeru a wuſběham woßebje, ſo ßu poroki **njewěrne** byłe, kotreż ßu ßo jemu wote mnje dla njeporjadneho ſadżerżenja cżiniłe.

W Drobach, 26. februara 1887.

Guſta Łodni.

Cżeſczˊranjaze ßkowa, 4. februara t. l. pſchecżˊiwo **Janej Kubankej** wuprajene, wróczˊo bjeru.

Jan Delenk w Wutołczˊizach.

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach ßu dale darili: pſchekupz Mjerwa 2 mk., J. Mětrach w Wujeżku 1 mk. 30 np., N. N. 1 mk., Petermann w Cżichońzach 70 np., Berger w Njeſdaſchczach 3 mk., njemjenowany w Leſchawje 1 mk.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na nèmskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 11. **Sobotu 12. měrca 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kh̄ěžorstwo. Wurjadny sakski krajny ßejm, 2. měrza wotewrjeny, pschija w druhej komorje 4. měrza pschedpokoženy namjet a da jenohłóßnje po 1/4 hodźiny trajazej debacźe dowolnosćź, so ßmě ßo želesniza, ſ Draždźan do Elsterwerdy wjedźaza, wot kraja kupicź. Nasajtra pschija tón ßamy namjet też prěnja komora. Duž bu ßejm 5. měrza pschipoldnju w 12 hodźinach wobsamknjeny.

— Sa pschedßydu kh̄ěžorstwoweho ßejma bu dotalny pschedßyda ſ Wedell-Piesdorf, sa prěnjeho městopschedßydu dr. Buhl a sa druheho městopschedßydu ſ Unruhe-Bomst wuswoleny. Jednanja ßu ßo hižo sapočzałe. Na prěnim měsćze mějesche ßo namjet knjeżerstwa, kiž ßebi 41,000 wojakow na 7 lět wjazy żada, wuradźowacź. Sskowo wsa najprjódzy wójnski minister. Wón wo pschedmjecźe dale njerěčzješche, dokelž je teje nadźije, so ßo pschija. Tola proßy wo to, so by ßo jenohłóßnje pschijał. Lud chze měr wobkhowacź. Schtóž pak chze měr měcź, ma stajnje sa wójnu hotowy bycź. Cźim ßylnischa wjetschina sa pschedmjet budźe, cźim wjetscha je nadźija sa sdźerżenje měra. To ßame żada ßebi Bennigsen, wodźeŕ narodno-liberalneje strony. Windhorst chze też, so by ßo po możnosćźi w tej należnosćźi kh̄watako, tola ma ßo hakle offizialny resultat wukałanskich wólbow wotczakacź, prjedy hacź ßmě ßejm, kiž hischcźe ani połnje wuswoleny njeje, něschto wobsamknucź. S Helldorf-Bedra a ſ Kordorf, wobaj konservativnaj, staj sa to, so by ßo septennat, każ ßebi knjeżerstwo żada, bjes komdźenja pschijał, bjes tym so Richter a Singer pschi swolenju wójska jenoż na tśi lěta stejo wostanjetaj a ßo sa to wuprajitaj, so měł kóždy wojak jenoż 2 lěcźe ßłużicź, pscheś cźoż bychu ßo dawki pomjeńschiłe. So ßo poßylnjenje němskeho wójska wo 41,000 muži na ßydom lět skónczńje ſ wěstosczu dowoli, wjazy dwělne njeje. Pschi druhim cźitanju wo wójskowej pschedłosy ßo wona ſ 223 hłoßami pschecźiwo 48 hłoßam pschija. Jenoż ßwobodnosmyßleni, Polazy a Elsaszy pschecźiwo njej hłoßowachu; najwjetschi dźeł zentrumskeje strony ßo wot hłoßowanja sdźerża. Tśecźe dokónczne wothłoßowanje budźe ßo druhemu ſ wěstosczu runacź.

— Po skónczenych wukakanskich wólbach licźa konservativni 80, kh̄ěžorstwowa strona 39, narodnoliberalni 103, němszy ßwobodnosmyßleni 32, sozialdemokratojo 11, zentrum 99, Welfojo 4, Polazy 13, Danojo 1 a Elsaszy 15 ßobustawow.

— Prěnje dny tutoho měßaza běsche w Barlinje shromadźisna ratarjow němskeho kh̄ěžorstwa. Bjes druhim pschednoschowasche pschi tutej składnosćźi saßłużbny a wucźeny knjes ſ Mirbach Sorquitten wo wulkej schkodźe, kiž ma nasche ratarstwo pscheś to, so ma nětko skoto postajenu pjenjeżnu płacźisnu (Goldwährung) a so je ßlěbro jenoż twora, bjes tym so běsche to prjedy nawopak. Skoto pak je nětko ſ kóždym lětom drózsche, dokelž ßo sa pjenjesy tak jara wjele trjeba; duž dyrbja wschitke wězy a pschede wschěm wschě ratarske wupkody w płacźisnje spadowacź a wróczo hicź. To je korjeń wscheho hubjenstwa w ratarstwje. Nusa ratarjow hischcźe roscźe. Pruske kralowske a meklenburgske kubła ßu ßwojim najenkam lětßa najenski pjenjes wo 26 prozentow ponižicź dyrbjeli. Schtóž je dotal sa kórz role 5 toleŕ dał, tón dawa nětko jenoż 4. Pscheð nękotrymi lětami je ßo nětko żko na żito, kiž do kraja pschińdźe, powjetschiko. Tola je tuta pomoz hischcźe pschemaka. S nusy je jenoż jedyn wupucź, mjenujizy tón, so też ßlěboro płacźisnu pjenjes dostanje, kiž ma nětko skoto ßame (Silber- und Goldwährung). Namjet, kiž na to dźěsche a ßo jenohłóßnje pschija, rěkasche: Hdyż skoto ßame dale pjenjeżnu płacźisnu wobkhowa, ßo ratarstwu pomhacź njehodźi. Kóždy ßrědk by podarmo był.

Awstrija. Awstriske delegazije ßu póndźelu jenohłóßnje 52 millijonow schèßnakow w tśecźim cźitanju pschiswolike. — Pscheð krótkim ßu w Galiziji jeneho ruskeho żandarma, wěsteho Michała Kriegera, sajeli. Na njeho tukaju, so je ßo wot ruskeho knjeżerstwa do Galizijskeje póßłał, so by ßo tam wo wójskowych napramjenjach wobhonjał. Dale ßu w Krakowje muża sajeli, pola kotrehoż wjele ryßowankow a planow nadeńdźechu. Wón němski, franzowski, ruski a jendźelski rěcźi. Mějachu jeho sa wyschscheho ruskeho offizěra. Tola bórsy ßo wupokasa, so wón żadyn ruski wobhonjeŕ njeje, ale so je redaktor jendźelskich nowin „Mancheſter Guardian“. Jeho na to hnydom puschcźichu.

Danska. Wulki dwórski ßwjedźeń w Kopenhagenje, kiž kral 1. měrza najwyschschim sastojnikam da, namaka rucźe njeżadany kónz. Hdyż ßo po wjecźeri reje sapočzachu, ßo nękotsi na hładkej sali wobßunuchu a padźechu. Runje w tym wokomiknjenju pschińdźe kral na to město, storcźi ßo nękak a padźe snak a wosta wokomik każ w womorje leżo, dokelž běsche ſ hkowu do wótreho rózka jeneho stoła praßnuł. Jeho wobliczo ßo ſ cźerstwej wodu womacźa. Na to staże kral ßmjercźblědy a da snamjo, so by hudźba, kiž běsche pschestała, dale piskała. So by pschitomnych směrował, rejwasche kral junu pscheś salu, potom pak da snamjo, so ma ßo wscho skónczicź. Kralowa ßwójba poda ßo do ßwojich stwow a wschitzy hosćźo wopuschcźichu hnydom hród. Tola na wulke sboże spomnjeny podawk dale żaneho scźěhwka njemějesche.

Italska. W Italskej wscho pschi starym wostanje. Dokelž Robilant żane nowe ministerstwo njeje tworicź móhł, a kral Humbert wo bywschich ministrow Kairoli a Crispi njerodźi, je Depretis, kotryż je njedawno ßwoje sastojnstwo skożił, ſ nowa ministerstwo pschijał. Nowe italske ministerstwo do zyła se starych ministrow wobsteji. Wot nich je ßo tele dny swjask, bjes Němskej, Awstriskej a Italskej hacź dotal wobstejazy, ponowił.

— General jesuitow, pater Beckx, je ßobotu 92 lět stary w Romje wumrjeł. W lěcźe 1853 jeho sa generala jesuitow wuswolichu. Wulka samożnosćź, kotruż je rjad jesuitow wot tamneho cźaßa nabył, je ßo pschede wschěm pscheś wustojne wjedniſtwo nětko semrjeteho dozpěła. Dołhe lěta mějachu jeho sa duchownego wodźerja Pia IX. a ſ wjele stron ßo měni, so je wón najważnische dogmy, wot Pia IX. wudate, wudźěłał.

Belgiska. W Belgiskej je ßo w podkopkach żałoßne njesboże stało, tak so ßo tam nětko jenoż wo tym rěcźi. 154 ludźi dźěłasche w hłubinje. Duž ßo na njesnate waschnje schkódne gasy sapalichu a rosbuchnuchu, a pscheś tuto mózne rosbuchnjenje buchu wschitzy saßypnjeni. Dźeßacźo wostachu żiwi, tych druhich 144 ßu sańdźenu

ßobotu morwych wucźahnuli. Kral da hnydom 10,000 frankow bjes sawostajene žony a dźěćźi wudźělicź.

Franzowska. Hdyž też ßo lud kaž poßlenje 16 lět pospochi też lětßa dale na wójnu hotuje, tak so na pschikład psched krótkim franzowska wójnska łódź morjo pschi němskich brjohach měrjesche, dha ßo tola snamjenja, kiž na sdźerženje měra pokasuja, pschisporjeja. Tak pißaju nowiny „Gaulois", so presidenta Grévy němskemu kněžorej pschi składnosćźi jeho 90. narodneho dnja sbožopschećza psches woßebiteho póßła wuprajicź da. A druhe nowiny „Figaro" spominajo na trónsku rěcź pschi wotewrjenju němskeho ßejma wukožuja bjes druhim: „Wscho sbudźuje nadźiju, so wójna njewudyri. W Europje hižo ßo něchtó namaka, kiž je ßwojim schkórnjom schkriczku nastawazeho njeměra podußy. Želesneje wole by trjeba było, nětko w Europje wójnu sapoczećź, a my njewěrimy, so jeje schtó smeje."

Rußowska. Ruske wójnske ministerstwo s najwjetschej spěschnosćźu wójskowu brónitosćź wudospołnja. Plan, po kotrymž maju ßo wojazy w pschipadże wójny k mjesam wotwjesćź, je hacź na wschě maliczkosćze wudźěłany. Njedawno je ßo inspektoram wulkich želesniczow w sasyglowanym kouvercźe tajna instrukzija s napißmom pschipóßłaka: „W pschipadże mobilisazije wotewricź." Knježerstwo wudawa, so ßebi na žanu wójnu njemyßli, a so chze jenoź to dokhwatacź, schtož je ßo hacź dotal sakomdźiło, a schtož je ßo w ßußodnych statach hižo dawno naprawiło.

Bołharska. Sběžk w Bołharskej, pschećźiwo knježerstwu do skutka stajeny, je hižo poražený. Městnje sběžka běschtej pschede wschěm Silistria a Ruschćźuk. Komandant poßleńscheho města, nawjedowaŕ 3. brigady, major Usunow, saja 3. měrza w nozy s pomozu něktorych bataillonow na jene dobo wschěch knježerstwu pschiwißowazych wojerskich wyschkow a pytasche dwaj knježerstwowej bataillonaj swotbrónicź. To ßo njeradźi; wjele bóle wobßadźischtaj tutaj bataillonaj pod nawjedowanjom Bułkowa wulki dźěł města a kasermow. Rano w 6 hodźinach sapocza ßo na wschěch haßach wótra bitwa bjes sběžkarjemi a pschiwißowarjemi knježerstwa, na kotrejž ßo wysche wojakow też wjele měschćźanow, kotsiž běchu sa knježerstwo, wobdźěli. Bitwa běsche horza a krwawna. Na woběmaj bokomaj liczesche ßo bórsy 80 sranjenych a padnjenych, bjes nimi běchu někotsi wyschschi. Też buschtaj dwaj Němzaj, dokelž běschtaj ßo na haßu won swěrikoj, satsělenaj. Popołdnju poczinachu knježerstwowi wojazy nad sběžkarjemi dobywacź a wuhnachu dźěł s města won a dźěł sajachu. Jich wyschschi Filow, Usunow a druhi cźěkachu w czołmach psches rěku. Tola sa nimi ßo wojazy podachu, doscźežechu jich a pschiwjedźechu jich jatych do města. Wulki dźěł sajatych wyschschich leži cźežko sranjeny w lazarecze. Knježerstwo je po tajkim sběžk porasyło. Hacź pak je s tym dalscha krocźel k měrej na Balkanje sczinjena, ßo jara prascha. Tak pißa n. pasch. „Fremdenblatt": Pschewinjenje sběžkarjow je dobycze porjada, ale njesawěsćźi měr. Runje poßlenje podeńdźenja dyrbjake bołharske tukhwilne knježerstwo napominacź, sjednanje s Turkowskej a psches nju s druhimi ludami krucze pytacź a s napschecźiwo-pschińdźenjom położecź. Też jejny wužitk ßebi żada, so datu dobru radu na dalsche wotpokasała njeby. — Po nowischich powjesćźach je bołharske knježerstwo krucze pschecźiwo sběžkarjam wustupowało. Wone je wójnski ßud powołało, kiž je dźewjeczoch pschi sběžku wobdźělenych wyschkow k ßmjercźi, jeneho k 3 měßacznemu a 5 měschćźanow k 15 létnemu jastwu saßudźił. Njedźiwajo na wotradźenje někotrych zusnych konsulow, kiž ßu, kaž ßo pische, wuwjedźenje saßudźenja sadźewacź chzyli, bu 6. měrza 9 wyschkow w Ruschćźuku satsělenych. Schto to sa ßobu poczehnje, drje hischcze nichtó njewě; so pak na Balkanje wójna pod twjerdym samkom njeleži, je zyle wěste. Czornohórsźy a Albanesojo ßu też bóle hacź hdy prjedy wobrónjeni a ßu po wschak hischcze njewobkrucźenych powjesćźach njemér měli. Najważnische praschenje je, kak ßo Ruska pornjo krwawnym wotprawjenjam w Ruschćźuku sadźerži. Ruske knježerstwo je ßo psches nje do wobcźežnych wobstejnosćźow sapletko, s kotrychž po sdaczu żadyn druhi wupucź njewjedże, hacź wobßadźenje Bołharskeje. W Ruskej je satsělenje ruskopschecźelnych offizěrow powschitkowny kschik roshorjenosćze sbudźiło. Jene s najważnischich ruskich nowin, „Moskowske Wědomosćze", wopomnjecze satsělenych pschekraßnjeja, kotsiž ßu bjes parschonskich interesow jako ßwědzy wěrnosćze pschecźiwo njesbožownym, hanibnym wobstejnosćźam ßwojeho wótzneho kraja a pschecźiwo jeho podtłóczerjam a pscheradnikam wustupili, a wěschćźi, so jich czestna ßmjercź podawki porodźi a stawisny do hibanja staji. Ruska njesabudże, so ßu tamni offizěrojo jako wopor ßwojeje poddanosćze k Ruskej panuli a jako ßwědzy swjatkow, kotrež Bołharsku s Ruskej sjenoczeja. A tale rěcź budże w ruskim ludu mózny wothłóß namakacź. Wscho nětko wot toho wotwißuje, hacź ßo pschekhwatanka bołharskich knježerjow wot ruskeho knježerstwa mjenje krucze ßudźi, hacź wot ruskeho luda, a by sa Europu s wulkim sbožom było, hdy by ßo sa pschelatu krej bołharskich offizěrow jenoź wotehnacze nětczischeho bołharskeho knježerstwa žadało.

Pschi hajnkowninym woknje.

Schtwórcź hodźiny sady wßy steji ßamotna hajnkownja. S tijoch stron ju kraßny hórski lěß wobdawa, kotryž se ßwojimi czornymi schmrěkami a jědlemi blisko k bydłu stupa. Duschna sahrodka, w kotrejž pódła rjadkow se selenym warjenjom wschelake rjane kwětki steja, ßo psched domom wupschěščźera. Tu dróha nimo wjedże a wije ßo w dalokich wobłukach po horje k doku dele. Wot tam je też kraßny wuhlad na wjeß, kotraž ßo se ßwojim hordym hrodom, se ßwojej wyßokej zyrkwju a se ßwojimi wjetschimi a mjeńschimi burskimi twarjenjemi na woběmaj bokomaj lěßneje rěczki czehnje. W dalokosćźi ßo módre hory se ßwojimi hordymi wjerschkami k njebjeßam posběhuja a kraßnu krajinu wobmjesuja, kotraž ßo psched woczomaj sawjeßeleneho pucźowarja wupschěščźera.

Psched lětami w hajnkowni njebě tak ßamotne było. Tehdy pódła mandźelskeho ßwěrna a pilna žona hospodarjesche. Wona běsche tak prawje radosćź ßwojeho muża a króna jeho doma. Tehdy też lubosnej dźěsćźi, wot Boha starschimaj darjenej, po hajnkowni hrajkaschtej abo wjeßelej w sahrodże a w lěßu hanjeschtej. To bě ßo nětko wscho, do zyła wscho pscheměniło. Khorosćź bě kczějatu žonu na khorołożo cźißnuła a do rowa położiła. Dwě lecze posdźischo běschtej też lubosnej dźěsćźi skhorjełoj a wumrjełoj. Nětko czi tijo hižo 10 lět na małym wjeßnym pohrjebnischcźu, wot lipow a kastanijow ßo wobkhłódźazym, leżachu. Hajnik Delenk bě srudźeny a ßamotny sawostał. K druhemu mandźelstwu ßo njebě rossßudźicź móhł. Směrom a potuleny wón ßwój pucź žiwjenja ßam dźěsche. W bolostnej tyschnosćźi wón na sboże spominasche, kotrež bě ßo jemu něhdy dało a nětko na pschezo rubiło. Tola wón ßwoje dowěrjenje njeshubi, ale ßo Boha dźerżesche, kotryž, kaž wón s wěsta wěrjesche, chzyische też jeho najlěpsche a sboże. W tutej wěrje wón ßwój troscht namaka. Sahe wot ranja hacź posdźe do wjeczora wón pschißkuschnosćze ßwojeho powołanja s pilnosćźu a ßwěru dopjelnjesche. Dokelž bě lěß, jemu k dohladowanju a hajenju pschepodaty, khětro wobschěrny, běchu jemu dweju hajniskeju k pomozy dali, kotrajž se starej ßwěrnej ßkužobnizu Marju, jeho hospodarstwo wjedźazej, hajnkownju wobydleschtaj. Tak stary muž tola zyle ßam njebě, a stara Marja wscho cźinjesche, schtož mózesche, so by ßwojemu knjesej, kotremuž ßwěru ßkużesche, jeho ßamotny dom k pschecźelniwej domowinje sczinika a jeho ßamotne žiwjenje roswjeßelika.

Dźenßa bě Boži wjeczor. Czorny schmrěkowy lěß pschi hajnkowni bě ßo běły ßwěcźaty ßněhowy schat wobłekł. Wjeczor bě ßo pschibližił a s jaßnych njebjeß dele ßo skote hwězdy sybołachu. S hajnkowninych woknow pak ßo jaßne ßwězy ßwěcźachu. Nutska wó jstwje ßo bohacze wupyscheny Boże-dźěsćźowy schtom se ßwojimi sybołazymi ßwěcźkami kraßnjesche. Na blidże leżachu dary sa hajniskeju a sa staru Marju. Też hajnikej bě luboscź wobydlerjow hajnkownje někotre małe Boże-dźěsćźowe dary pschihotowała. Tak nětko hajnik se ßwojimi psched schtomom hromadże stejesche. Jedyn druhemu dostate dary pokasowasche. Woni jich hódnosćź, wužitk a rjanosćź khwałachu a ßebi dźak a ßwoje wjeßele nad tym wuprajachu. Pěkny hólczeź, něhdże 7 lět stary, wótsje a wjeßele wyskasche, so bě jemu Boże dźěczo tak rjane knihi a hrajki wobradźiło.

Schtó bě tón hólczeź, a kak pschińdże do ßamotneje hajnkownje? Na tole praschenje nasche powjedanczko wotmolwi. We wßy tam delka w dole psched něhdże 4 létami wojnaŕ, Michał Schipak, bydlesche. Muž ßo na ßwoje rjemjeßko derje wustejesche. Tola jemu ßo nochzyische ßwěru a pilnje wojnaricź, w pocze ßwojeho woblicza dźěłacź a ßo s dźěłom ßwojeju rukow žiwicź. Wón radscho zyliczki dźeń po polach a po lěßu dundasche a wjedźesche ßwoje thody jara mudrje wuwužiwacź. Na ßwojim dworje wón hußy, kury a kaczki w wulkej czrjódże dźerżesche. Jeho hołbjeńz bě pschezo pschepjelnjeny. Zyroba sa tutón skót pak njebě na jeho polach rostka. Wón mjenujzy žaneje role njemějesche, a njekupowasche też žaneho žita. A tola bě pjerina tucźna a derje kormjena, a někotry rjany pjenjes sa to do jeho móschnje pschińdże. W lěßu pytasche wschelake hriby, kamilki, wowczu rutwizu, hórke korjenje a wschelake druhe sela a je w ßußodnym městaczku pschedawasche. Wón wikowasche s roczkami, sybami, ßokobikami a druhimi spěwatymi ptaczkami, kotrež w lěßu s lepjom łojesche. W czichich nozach, hdyž měßaczk ßwěczesche, skradźu w hórskich rěczkach ryby łojesche a wjedźesche, kak ma schwižnu, wuskoczny pstruhu s jejneje khowanki wabicź a ju

popanucź. Hoscźenzy w ßußodstwje wón ſ rakami ſaſtara a je po kopach hromadu noſcheſche. S krótka, Schipak wjedźeſche ßwoje wukhody niz jenoż k ßwojemu ſpodobanju, ale też k lěpſchemu ßwojeje móſchnje wuwužiwacź. Tak wón po prawym njepſchestawajo wokoło kažeſche, njemějeſche niczo cźinicź a ßebi tola pſchezo duſchny pjenjes warbowaſche. Wón bě runje kaž hajnik ßwoju žonu pſches ßmjercź ſhubił. 3lětny hólcźeź, Pětr, bě wſcho, ſchtoż bě jemu ſ jeho krótkeho mandźelſtwa ſawoſtako. Hoſpodarſtwo po tajkim wulke njebě a Schipak móhł pſchi dobrej ſaßkužbje, kotruż jemu jeho wſchelake wikowanje njeßeſche, lětnje rjany pjenjes nalutowacź a na bok pokožicź. Tala wón bě wſchědny hóſcź w korcźmje a wopikſtwu jara pſchikhileny. Tak ßo ſta, ſo ßebi njedźiwajo wſcheho niczo njenalutowa, ale pſchezo hłubſcho do dołha a nuſy pſchińdźe. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wulka ſrudoba je w jenej tudomnej ßwójbje, kotraž je jenicźkeho, něhdźe 10 lět ſtareho ßynka ſhubika. Njedźelu pſched tſjomi njedźelemi hólcźeź nana proſcheſche, ſo ßměł ſ někotrymi towarſchemi na tſelniſchczo hicź, ſchtoż też jemu nan dowoli, pſchiſtajiwſchi, ſo pak Boże dla rězy bliſko khodźicź njeßmě a niz na lód. Hdźe pak dźěcźi dźěchu? Na rěku. Pod Cźělzom bliſko Hownjowa ßo ſpomnjeny hólcźeź na lodźe pſchekama, ale na ſboże jeho ſaßo ſ rěki wucźežechu. Sſo ßwarow bojo pak hólcźeź doma niczo njepraji wo tym, ſo je ßo pſchekamał; někak wußuſchił ßo prjedy běſche. Dokelž bě ßo ſtraſchnje naſymnił, pak bórſy na to ſkhori a ßrjedź ſańdźeneho tydźenja wumrje. — Lód wſchak je ſa dźěcźi pſchejara ſtraſchny a wabjazy, a ſtarſchej w ſymje dźěcźi doſcź hladacź njemóžetaj.

S Hodźija. Kaž ßłyſchimy, je naſch rěſbař k. Wróbl na měſto njebo Wicźaſa ſa tudomneho póſtneho agentu poſtajeny.

— Pſchi nětcźiſchich ſeminarſkich pruhowanjach ßu tſjo Sſerbjo ßwoje pruhowanje, dwaj w Budyſchinje a jedyn w Lubiju khwalobnje wobſtali. Cźi ßu kk. Kalich, Hanka a Cźornak. Prěni je ſ Michakſkeje woßady, druhi a tſeczi ſtaj ſ Hodźijſkeje woßady. Hdy by ßo w kóždej ßerbſkej woßadźe na to hladako, ſo bychu ßo hódni wobdarjeni mkodźi hólzy pak na gymnaſij pak na ſeminar póßkali, by bórſy to ſchkódne hubjenſtwo pſcheſtako, ſo ßerbſzy duchowni a ßerbſzy wucźerjo pobrachuja. Nimale wſchitke powołanja ßu pſchepjelnjene, ale na ſtudowanych Sſerbach hiſchcźe dołho pobrachuje! To ßebi roſpomńcźe, lubi ßerbſzy nanojo, kiž ßo ſa dobry pſchichod ßwojich ßynow ſtaracźe! Bjes lětuſchimi paczerſkimi dźěcźimi je wěſcźe někotry pěkny ßerbſki hólcźeź, kiž móhł ßo w Bożim mjenje na gymnaſij abo ſeminar podacź. Bóh daj, ſo ßo to ſtanje!

S Móſchez w Hodźijſkej woßadźe. Kralowſke wyßoke miniſterſtwo je knjeſa Strehlu, dotalneho wucźerja w Pßowjach pola Minakała, ſa naſcheho noweho wucźerja poſtajiło. Wón ßo, da-li Bóh, hiſchcźe do jutrow k nam pſcheßydli.

S Cźerwjenych Noßliz. Druhe wucźerſke měſto naſcheje noweje ſchule po poſtajenju ſchulſkeje wyſchnoſcźe knjes Schlenkař ſe Ssemichowa pola Hodźija doſtanje, kotryž je nětko ſ druhim wucźerjom w Khwacźizach.

S Bukez. Naſche ßerbſke towarſtwo mějeſche njedźelu 6. měrza ßwoje 69. poßedźenje. Wokoło napoł ſcheſcźich wotewri k. pſchedßyda Kerk ſhromadźiſnu, ßobuſtawy a hoſcźi najwutrobniſcho powitajo, a dokelž bě ßo k. pſchedßyda runje ſe ßejma ſ Draždźan domoj wrócźił, dha ſ dobom też w mjenje Jeho majeſtoſcźe krala Alberta najwutrobniſchi dźak wſchitkim horliwym Sſerbam wupraji, kiž běchu tak w jenej myßli pſchi wólbach 21. małeho rózka ſkutkowali. Na to pſchednoſchowaſche k. Wojnař ſe Zornoßyk wo Hußu a hußitſkich wójnach. Wón wjedźeſche nam pſched wocźi, kak běſche Huß k tomu póſnacźu pſchiſchoł, ſo ßo w jich wucźbje wjele ſmólkow a njepraweho namaka, kak jeho wutroba k tomu wabjeſche, cźiſtu wucźbu ſawjeſcź, a kak wjele mějeſche wón toho dla wot tehdomniſcheho bamža a druhich wyßokich zyrkwinych knježich cźerpicź, kiž jeho wucźbu na žane waſchnje ſa prawu ſpóſnacź nochzychu, tak ſo bu wón na poßledku na wulku zyrkwinſku ſhromadźiſnu do Koſtnizy pſched wjele duchownych a ßwětnych knježich powołany, ſo by tam ßwoju wucźbu ſapřeł. Wón pak to njecźinjeſche, dokelž jeho wucźba napſchecźiwo Bożemu piſmu njeběſche, haj ßamo bamž ſe ßwojimi kardinalemi jeho njemóžeſche pſchi tym pſchepokaſacź. Dokelž wón niczo wrócźo njewſa, bu wón ſkónczńje jako najhórſchi kezař ſpaleny. Dale ſhonichmy, kak ßo ſa Hußowu wucźbu wjele pſchiwißowarjow namaka, kiž ßo k wulkim cźrjódam pſchiſporichu, kotrež potom Hußowe žiwjenje wjecźo kraj a ludźi ſapuſcźowachu, mordowachu a rubjachu; haj, ßamo naſcha Luźiza wot nich pſcheſchonowana njewoſta. — Po ſajimawym pſchednoſchku ßo žiwa debatta ſapocźa, pſchi kotrejž nam k. duchowny Kubiza pſched wocźi ſtaji, kak ßebi Bóh tón Knjes tón tak ruby lud ſa ßwój prut ſcźini, ſo by tych, kiž běchu Hußa a jeho wucźbu ſatamali, khoſtał; dale buchmy pſcheßwědcźeni, ſo luby Bóh niecha ßwój evangelijon pſches mjecź a krejroſlecźe pſchipowjedacź, ale ſo bychmy jón ſ cźichej myßlu horjewſali. Dale wobdźělichu ßo na debacźe k. kantor Hatnik a k. wucźeŕ Ssuſchka, kotrajž nam na ſakožku pſchednoſchka wjele maliczkoſcźow wujaßniſchtaj. Dokelž pak běſchtej pſchednoſchk a debatta tak ſajimawej, dha nichtón pytnuł njeběſche, ſo běchu ßo hižo 3 hodźiny pominuke. Skónczńje ßo powſchitkowna ſabawa ſapocźa, po kotrejž kóždy, ßam w ßebi ſpokojeny ſ tej drjebjenczku powucźenja, kiž běſche ßebi nahromadźił, ßo ſměrom domoj wrócźi. *H.*

S Worzyna. Na druhe wucźerſke měſto naſcheje ſchule pſchińdźe w bliżſchich dnjach k. wucźerſki kandidat Hanka ſ Hodźija, kiž je ſańdźeny tydźeń ßwoje pruhowanje na Budyſkim ſeminaru jara derje wobſtał.

S Kamjenza. Pola naß je, kaž ßo hižo tydźenja naſpomni, ſozialdemokratija jara pſchibyła. Toho dla mamy wutrobnje pſchipósnacź a pokhwalicź, ſo je kollaturſka wyſchnoſcź naſchej ßerbſkej woßadźe ſaßo ßerbſkeho duchowneho daka; pſchetoż hdyž też je w němſkej woßadźe też wjele ſprawnych a wěrjazych kſchesczijanow, dyrbi ßo tola też hewak wſchudźe wſchitko cźinicź, ſo by tam, hdźeż ßo Boha boja a ßwojich bliżſchich lubuja, ßo kſchesczijanſke žiwjenje ſakhowało. Němſki farař je, wě ßo, runje tak ßwěrny kaž ßerbſki; ale dokelž wón rěcź a narodne ſnutſkowne žiwjenje ßerbſteje woßady njeſnaje, njemóže wón ßerbſke duſche pytacź a namakacź a njemóže woßadnym Sſerbam duchowny radźicźel bycź, kaž dobra a ſprawna też jeho wola je. Toho dla kollaturſkej wyſchnoſczi nutrny dźak a wutrobne pſchipósnacźe, ſo je ßo na pſchihódne waſchnje ſa dalſche ſchkitowanje Božeho kraleſtwa ſtaraka.

S Tſchělneho. Tudy ßo 26. małeho rózka popołdnju domſke a hródź wudowy Marje Janakoweje wotpaliſchtej. Skót ßu na ſboże pkomjenjam wutorhnuli, hewak pak niczo.

S Mužakowſkeje ſtrony. Naſch prjedawſchi khěžorſtwoßejmſki ſaſtupowař, knjes wyſchſchi preſident ſe Seydewitz, je, ſchtoż ſ wulkim wutrobnym wjeßelom ſapißujemy, w Wrótßkawju ſ wulkej wjetſchinu jako ſapóßłanz ſa Barlin wuſwoleny. Tak budźetaj ſ naſchim nowym ſaſtupnikom, knjeſom hrabju Arnimom, dwaj mužej w Barlinje, kiž naß Sſerbow bliże ſnajetaj a kiž budźetaj, by-li to hdy trjeba było, ſa naß ßwědcźicź móz. (Tſecźi tajki muž je naſch ſapóßłanz Reich. Red.)

— „Bramborſki Zaßnik" piſche: „Sakſzy Sſerbjo ßu hromadźe ſ konſervatiwnymi Němzami do khěžorſtwoweho ßejma wuſwolili ryczerſkublerja Reicha nad Běkej. Pruſzy hornjołużiſzy Sſerbja ßu ſa hrabju Arnima nad Mužakowom hłoßowali, a ßamßny je ſ wulkej wjetſchinu wuſwoleny. Delnjołużiſzy Sſerbjo ßu ſkoro jedyn pſchi druhim knjeſa krajneho radźicźela ſ Funke wolili. S toho ßo widźi, ſo ßu Sſerbjo patriotiſki lud a džerža ßwěru k kralej a khěžorej. Hdźe ßu nětko cźi, kiž naß panſlaviſtow mjenuja? Pſchiwjedźcźe jich ßem, ſo bychu ßwoje błudźenje póſnali."

Po wólbach. (Skónczenje.) Tendenziosna oppoſizija (wotmyßlene pſchecźiwjenje) a ſozialdemokratija ßo, kaž tydźenja widźachmy, tam nuts dobywa, hdźeż ßo cźini, jako by žana ßerbſka rěcź njebyła, a ßo ßerbſke kemſchenja wjazy njetrjebałe. Tak naſtawa ſtrach, ſo pſches wopaki ſroſumjenu nuſnotu germaniſowanja jedyn najlěpſchich žiwjołow naſcheje domjazeje krajiny ßo ſhubi. Sſerbjo ßu — w Sakſkej kaž w Pruſkej — ſtajnje do najßwěrniſchich, najloyalniſchich poddanow ßkuſcheli. Sſerbſki ród je po ßwojej pſchirodźe a w kóždym naſtupanju konſervatiwny; ßerbſka narodnoſcź je toho dla ſa naſch cźaß a ſa naſche wobſtejnoſcźe wulzy jara wužitna, je mózne podpjeradko ſhromadneje konſervatiwnoſcźe naſchich ſtronow. Schtoż zyrkwinſke žiwjenje naſtupa, khwali ßebi kóždy farař ßwoju ßerbſku woßadu. — So je to wſchitko wěrno, móża wſchelazy nahladni mužojo wobßwědcźicź; a ja njedwěluju, ſo budźa to bjes druhimi cźile knježa radźi cźinicź: Rytmiſchtr ſ Götz nad Němjeſchkom pola Skeho Komorowa, wyſchſchi farař Broniſch w Khocźebuſu, a ſuperintendent dr. Pank w Lipſku, prjedy duchowny a kanzlerja Bismarkowy ſpowjedny wótz w Barlinje, kotryž je lěta 1883 w nabožnym cźaßopißu „Chriſtoterpe" ßerbſkemu ludej rjany pomnik ſtajił. — Kajke ſapuſcźenje ßo w Knjeſowej winizy ſtanje, hdyž ßo pobožnym ßerbſkim kemſcherjam ßerbſke prědowanje a ßerbſka Boża ßłužba woſmje, wo tym powjedaſche dokładnje Barlinſka „Kreuzzeitung", organ ſtaropruſkeho ſemjanſtwa lěta 1865 cź. 234, 6. okt. (w pſchiłoſy).

„Kreuzzeitung" by ßebi saßkłužbu saßkłužiła, chzyła-li tej wězy saßo ßwoju kedźbliwosćź pschiwobrocźićź; jedyn a druhi ßerbski duchowny abo druhi snajeŕ ßerbskich wobstejnosćźow, kiž k njej w poczahu steji, by ju pschi tym wěsćze ßwólnje podpjerał. W Delnich Łužizach je jena a druha ßerbska woßada, kotraž ma w wokomiknjenju němskeho duchowneho, kotraž pak je njedawno hischćze ßerbskeho duschepastyrja měła, kajkehoż też hischćze dźenßa trjeba, pschi czimž němske ßobustawy woßady (ßu-li tam żane) na żane waschnje njeschkoduja, dokelž móże ßerbski farař stajnje też němski a dokelž ßo němskim woßadnym woßebje němska Boża ßłużba dźerži. My chzemy ſ nastupazeje liczby jenoż dwě woßadźe na mjesach wusběhnucź, kotrejż najlěpje snajemy, Jabłonz a Hródkowsku wjeßnu. Schtoż nawoprawsku Hornju Łużizu nastupa, dyrbjało Lejno pola Wojerez (vakantne), hdźež je woßada móhł rjez hischćze zyle ßerbska, saßo takeho duchowneho dostacź, kiž niż jeno ſ němskej ale też ſ pomozu ßerbskeje rěcze dusche pytacź rosumi; a w Parzowje pola Wojerez, hdźež wjele Sserbow bydli, dyrbjake ßo saßo porjadne (niż jeno wurjadne) ßerbske Boże ßłużby dźerżećź. Hdyż też móża ßo ludźo wjazy abo mjenje němszy wucźischćźećź, toho dla jich duſche hischćze dawno němskemu synkej wotewrjene a pschistupne njejßu. — W dobo ßmy toho měnjenja, so dyrbjało w wěstych ludowych wucźeŕnjach ßo lěpje němski wucźicź, hdyż też wěmy, so je kóżdy nastupazych knjesow wucźerjow ßwěrny a wot ßwojeje wyßokeje pschißłuschnosćze napjelnjeny, tak so nasche ßłowa jeho woßobje żadyn porok bycź njemóża. My měnimy to. Kóżde němske dźěcźo wuknje franzowsku, jendźelsku a kajkużkuli druhu rěcź ſ pomozu ßwojeje macźeŕneje rěcze. Jeno wot ßerbskich dźěcźi ßo tu a tam żada, so dyrbja němski wot tajkeho wucźerja nawuknucź, kiž żaneho ßłowcźka ßerbski njerosumi a toho dla też w jich macźeŕnej rěcźi ſ nimi rěcźećź njemóże. So ßo pschi tajkej methodźe niczo doßahaze njenawuknje, wucźi wjele pschikładow. A pädagogiſzy prawa methoda dyrbi ßo, wě ßo, też pschi wucźenju kſchesćźijanskeje wěry a czitanja nałożowacź: pschetoż jeli so ßerbske dźěcźo nabożinu (bibliske hrónczka, katechismuß a kherlusche) němszy jeno ſ hłowy nawuknje (a ßerbſzy ßnadź do zyła niz), nima tych wěcźnych pokładow w wutrobje a wschitka na nawuknjenje ważena próza je tak derje każ podarmo była. Schtóż toho dla chze, so bychu ßerbske dźěcźi derje němski nawukłe a so bychu pschichodnje jako dobri kſchesćźijenjo ßwoje pschißłuschnosćze pschecźiwo Bohu a cźłowjekam ßwěru dopjelnjake, tón dyrbi na to namołwjecź, so by kóżdej nastupazej wucźeŕni, hdy by też jeno mjeńschina dźěcźi ßerbska była, ßo ßerbski wucźeŕ dostał, kotryż kóżdy cźaß tak derje němszy rěcźi każ rodźeny Němz, kotryż pak móże psches ßwój ßerbski jazyk ßerbske dźěcźo k dorosumjenju němskich wurasow wjesćź. — Nasch wjele pschipósnowany J. E. Ssmoleŕ — kotryż je wot stipendiow pruskeho krala Friedricha Wilhelma IV. w Wrótßławju filologiju studował — mějesche hižo sa młode to sa heßło: „Po rěcźi ßmy my Sserbjo; po politizy ßmy Němzy"; a po wudyrjenju franzowskeje wójny 1870 je Ssmoleŕ jako redaktor „Łużicźana" tam sjawnje wuprajił, so my Sserbjo njeroswjeznje k Němzam ßłuschamy. Tak je też kóżdy druhi Sserb jenoż wótznokrajnu, jenoż němsku politiku scźěhował. S prjedawschich cźaßow pak mózu w dobo něschto kharakteriſkeho pschistajicź, schtoż sa moju młodosćź hischćze w ludu sapomnjene njebě, a schtoż je w ßwojich knihach „Die Gebrüder Wowanus" něhduschi delnjołużiſki wucźeŕ Kopf (Głowa), posdźíscho schulſki radźicźel w Barlinje, wurasnje wobßwědcził. Hdyż mjenujzy po Jena'skej bitwje Napoleon se żelesnej ruku němske kraje tłóczeſche, pschi czimž ßo Saksa wobrocźićź njemóżeſche, ßu Sserbjo Khocźebuſskeje krajiny, hdźež bě ſkerje nękajke hibnjenje móżne, na ßwoju ruku poczeli postanjenje pschecźiwo Napoleonej hotowacź. Tajke poczatki buchu, wě ßo, hnydom poduschene; ale Sserbam wostanje ta cźesćź, so běchu hotowi sa ßwojeho praweho, sakońſkeho knjesa ßwoje żiwjenje woprowacź. — W mucźenymaj lětomaj 1848 a 1849 bjes Sserbami żane pschecźiwoněmske poczinanja wustupiłe njejßu. Wjele wjazy chzychu wußłużeni wojazy Skjarboscźanskeho wokrjeßa po wudyrjenju Barlinſkeho sběžka 1848 ßwojemu kralej wobrónjeni na pomoz cźahnucź, a wostajichu ßo toho jeno na wyschu radu, kotraž mějesche sa pschikasnju płacźicź. Pschi Draždźanskim sběžku 1849 běsche w sakſkej Łużizy połny měr; a wojeŕſkim ßynam sakſkich Sserbow bě spożcźene ßobu pschecźiwo tamym wojowacź, kotſiž chzychu wobstejazy porjad powalicź a hižo tehdy „dźělicź". — Wschelazy wyſche wſdźěłani Sserbjo pěscźa, wot nikoho żaneho sarunanja njedostawajo, se ßłowom a pißmom ßerbſku narodnosćź, a to jeniczży, dokelž je Sserbowſtwo nuſny a ważny faktor sa měrne sboże nascheje Łużizy, sakſkeho każ pruſkeho dźěła. Ssamßni ßłuża snutskownemu mißionſtwu a ſ tym němskemu wótznemu krajej, hdyż też po měrudawanju naschich wobstejnosćźow ßerbſku rěcź nałożuja. — Wyßozy, wjelemóżni knjeża! Nascha narodnosćź steji pod Waschim schkitom. Dźeń 21. makeho rózka ßmy saßo pokasali, kajzy ßmy. Schkitujcźe, podpjerajcźe ßwój konſerwatiwny ßerbski lud!

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Farař Wjelan w Sslepom	30 hr.	— np.
Póſtſki agent Mjerwa w Hucźinje	4 „	— „
Hromadźe:	34 hr.	— np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Karolina Petzoldowa rodź. Sensenſchmidtez bě pschekupzej Rychtarjej w Huſzy měch wſała. Sa tute paduſchſtwo dosta jedyn dźeń jaſtwa. — 23. februara běsche Budyſka polizija 64lětneho dźěłacźerja Schimana se Skyczina, cźłowjeka, kotryż je hižo wospjet proſcheŕſtwa dla khostany, saßo pschi proſcheŕſtwje podeschła. Schimana ſ jaſtwom na dwě njedźeli pokhostachu. — Hojazy magnetiſeur Hoferichter ſ Draždźan bě żiwnosćźerku Kłoßowu w Wjeßelu priwatnje dla ranjenja cźeſcźe wobſkorżił. Kłoßowa bu k 6 hriwnam pjenjeżneho khostanja a k saplacźenju nastatych wudawkow wotßudźena. — Hejtman Lorenz w Konjezach bě ßo loni w nowembru rosnjembrił, dokelž cźeladnik Förſter rolu hubjenje dźěłasche, a bě tuhoho ſ wódku na lěwu ruku praßnuł. Wón ma ſa to 15 mk. pjenjeżneho khostanja saplacźicź abo 5 dnjow w jaſtwje ßedźecź. Dźěłacźerja Langu w Wujeżku winowachu, so je loni w naléczu kublerjej Starzy w Skanezach kańczku, 18. septembra w nozy ſe ſahrody murjerja Tupacha w Hrodźiſchczu mużazu koſchlu a 22. septembra ſe ſahrody ſwudowjeneje Handrikoweje w Wujeżku něhdźe 3 hachtle ßłowkow kranuł. Wobſkorżenemu jaſtwo na tydźeń pſchißudźichu. — Cźeladnikej Schołcźe w Njeſdaſchezach bě tudomne hamtſke hetmanſtwo 6 mk. pjenjeżneho khostanja napołożiło, dokelž wón 17. januara wosej, wot pohoncźa Lehmanna w Hodźiju ßo wjedźazeho, na dróſy bjes Zicźenjom a tamniſchim dwórniſchcźom ſ pucźa jěł njebě. Schołta ßebi ßudniſke wußudźenje żadasche a ſ tym dozpě, so jeho wuwinowachu, dokelž mózesche dopokasacź, so mjenowany dźeń na tamnej dróſy ßněhoweho mjecźela dla na bok njeje jěcź móhł a so bě Lehmann ſakomdźił, se ßwojim wosom na tym měſcze ſaſtacź, hdźež bě pſches wotſtronjenje ßněha móżno na bok jěcź. — Skałař Schmuck w Wurizach bě loni 27. oktobra ßwojeho tehdomniſcheho hoſpodarja, kublerja a gmejnſkeho pſchedſtejicźerja Móczeru w Bórku, na polu ßo ſ nim ſwadźiwſchi, wo wósku deſkowaneho wosa wrjeßnuł, pſchi czimž ßebi Móczera bolostne rany ſraſy. Dale bě Schmuck bórſy po tym na dworje Móczerjej kubła Móczeru ſa ſchiju ſhrabnuł a jeho hanjo na njeho wołał: „W mojimaj rukomaj dyrbicźe wumrjecź!" Hdyż bě jemu na to Móczera jako gmejnſki pſchedſtejicźeŕ pſchipowjedźił, so je ſajaty, ßo Schmuck pſcheczíwo tſjom cźeladnikam, kotrymż ßo pſchepoda, ſe wſchěmi mozami wobaraſche, a ßo poſdźíſcho ſapjerajo a na semju cźiſkajo pſcheczíwjeſche, ßo do Budyſchina wotwjesćź dacź. Schmucka dla cźělneho ranjenja, pohroženja a pſcheczíwjenja k jaſtwu na dwaj měßazaj ſaßudźichu. — Dźěłacźeŕ Kubin w Maleſchezach dosta jaſtwo na dwaj dnjej pſchißudźene, dokelž bě na dwaj raſaj tamniſchemu knjejſtwu tſi walczki ſczíny kranuł. — Skórżba ſwud. Jäckeloweje rodź. Kraliż na Zidowje pſcheczíwo Mróſej tam, kotryż bě ju wjazy krócź w liſtach njekaſanſtwa winował, ßo ſ tym ſkónczi, so Mróſa k jaſtwu na dwě njedźeli ſaßudźichu.

Khoſtanſka komora. Zaktypſchedawarku Marju Kſchiżankowu w Budyſchinje pſchepokasachu, so je w nozy 28. januara ſchewzej Hoferej, kotryż tehdy pola njeje bydleſche, 28 mk. kranuła. Wospjetneho paduſchſtwa dla jej jaſtwo na ſchěſcź měßazow pſchißudźichu.

Přilopk.

* W ſańdźenym lěcźe pißachu, so je ßo na łukach barona Richthofen-Groß-Roſen wot wěſteho Scholtу ſ Barlina petrolejowe żórko namakało. Tuto żórko je, każ ßo ſda, hižo saßo ſaprahnuło, ſ najmjeńſcha ßu wěżu, kotruż běchu hižo k tomu natwarili, saßo wotłamali. Namakaŕ petrolejoweho żórka, tamny Scholtу, bě mjenujzy na najpſcheklepaniſche waſchnje tudy żadławu jebanku wobeſchoł. So by tón napohlad ſbudźił, so maju tamne łuki petrolej w ßebi, je wulku cźwizu petroleja na jenej tutych łukow wuběżecź dał. Jako chzyſche w ſańdźenych dnjach hórſki radźicźel wunamakane petrolejowe żórko pſchepytacź, je ßo wunamakaŕ ſ procha měł.

* S Landeshuta pißaju: Żeleſniſki dźěłacźeŕ ſ Krauſendorfa bu w wójnje pſcheczíwo Franzowſkej ſ wutſělenej kułku na nosy ſranjeny, a na żane waſchnje njebě ßo poradźicź chzyło, tu kułku ſeſtronicź.

W sańdźenych dnjach pak je kulka tola někajki wupucź namakała a je tamny żelesnizař nětko po nimale 17 lětach wot njeje wußwobodźeny.

* Jako njedawno ßudniski sastojnik Quosigk w Sangerhausenje k hórnikej Möhringej w Riestedcźe pschińdźe, so by tutoho cźasał, wsa Möhring tšélbu, staji ju ßudniskemu sastojnikej k lěwemu nadru a wutšéli. Ssudniski sastojnik padźe na měsćze na semju; tola tšélba běsche jenoż s papjerowej kulku natykana była a toho dla njeje Quosigk tak sranjeny, so by trasch straschne sa jeho żiwjenje było. Tola dyrbjesche ßo sastojnik w wosu dom dowjesćź, dokelž běsche ßo pschi wutšélenju jeho drasta sapaliła a ßo wón psches to wschelako sranił.

* Bajerski prynz-regent żada, so by kóżdy jeho ßynow něka̍jke rjemjeßło nawuknuł. Pschichodny kral, prynz Rupprecht, je ßo sa draschlerstwo rossßudźił a kóżdy dźeń k jenemu draschlerskemu mischtrej w Mnichowje na dźełko khodźi. Prynz Franz chze moler bycź, mały prynz Khorla pak sahrodnik.

* 23 lět stary ßyn jeneho cźaßnikarja w Gablonzu w Cźechach, kotryż pola ßwojeho nana dźěkasche, je wóndano ßwoju lubku a potom ßameho ßebje satšélił. S toho, schtoż je holza poßlednje dny do ßmjercźe powjedała, każ też s jeje wotkasanja ßo spósnawa, so je wona s dobrej wolu s lubym ßmjercź pytała. S pschicźinu srudneho podawka je njesbożowna luboscź była.

* Wo srudnym podawku ßo s Tanna psched Rhönom pische. Dwaj bratraj, rěsnikaj, běschtaj hižo dołho w stajnej pschekorje. Wczera tydźenja ßo na hermanku setkaschtaj a też hnydom pschimnuschtaj. Tón jedyn bratra wjazy krócź s zyłym wotmachom s pjascźu do wutrobna praßnu, so ßo tutón wali a na měsćze ducha spuschczi. Nad tymle njeskutkom mordarja hrosa wobja, a wón ßebi ßam żiwjenje wsa.

* W wuherskim hłownym měsćze je ßo żónska, kotraż tam w pólzajskim jastwje ßedźesche, wusnała, so je tši dźěcźi skónzowała, dwě zusej a jene ßwoje, a schtwórte dźěcźo wustajiła. 27. wulkeho rózka mjenujzy 30 lět staru dźěłacźerku Kollarez na radnu khěżu pschiwjedźechu, dokelž ßo wona na duchu khora sdasche. Lěkarjo też ßo pscheßwědczichu, so wona s cźaßami w hłowje zyle prawa njeje, dokelž wjele palenza pije. 18. februara wona wo ßwojim dotalnym żiwjenju na jene dobo ßlědowaze powjedacź pocźa. Psched 12 abo 14 lětami běsche ßo wona sa pěstonczu pschistajiła. Jutrownicźku wona s lěto starej holcźku, kotruż pěstonjesche, na polo won dźěsche. Tam ju na jene dobo wěsta njemdroscź pschewsa. Wona dźěsćźu nóß a rt sapschimnu a jemu dychacź njedasche, doniż njebożatko morwe njebě. Starschej mějeschtaj sa to, so je Boża rucźka dźěcźo sajała; duż na mordarku nichtó njetukasche, a dźěcźo pohrjebachu. Něschto lět posdźischo Kollarez 3lětneho ßynka teju ßameju starscheju mori. Wona hólcźka do ßadoweje sahrody dowjedźe a jeho, hdyż wón ßedźo hrajkasche, do wotewrjeneje studnje cźißnu. Hólcźka hischcźe żiweho je studnje wucźeżechu, ale wón bórsy na to wumrje. Też nětko nichtó na pěstonczu njetukasche. Tule ßkużbu bórsy na to wopuschcźiwschi Kollarez do hłownego města Budapeschta pschińdźe, ßo k buram pschistaji, ßebi jeneho murjerja wobhlada a do njedźel pschińdźe. Dźěcźo lěto dołho w wustawje wosta, hdźež běsche Kollarez porodźiła; potom je macźeri pschepodachu. Tuta pak chżysche dźěcźo rady wotbycź a je sadaji. Sa dźiw też ßo sa tole dźěcźo ßmjertne wobßwědczenje bjes sadźěwka wustaji, a cźěło ßo pohrjeba. Něschto cźaßa posdźischo ßo Kollarez wot jeneho wojaka slěhacź da; wona hólcźka porodźi, kotrehoż do wrotow jeneho domu położy. Runjeż ßo tole zyle wudawanje wěrje podobne njesdasche, ßo polizija tola nadrobnje wobhonjesche a skónczńje wußlědźi, so je luta wěrnoscź, schtoż jata powjeda. Też jena jeje pschecźelniza jeje wudawanja wobkrucźesche. Lěkarjo, kotsiž ßu mordarku pschepytowali, maju sa to, so ma wona khorostnu nakhilnoscź k mordarstwu.

* S italskich krajin, kotreż je semjerżenje domapytało, ßo pische: Powětr je jara skażeny wot cźełow, kotreż hižo hnicź pocźinaju. Dokelž ßo mjenujzy semja hischcźe pschezo satschaßuje, móże ßo jeno jara wobhladnje dźěkacź; duż hischcźe wschitkich morwych namakali njeßu. Hubjenstwo je woprawdźe żałostne: żaneho khlěba, żaneje wody, żaneje hospody, — nicźo, schtoż by njesbożownych psched sahubjenjom sakhowacź móhło; pschetoż do domow ßebi nichtó njewěri, a na żelesnizy ßu se wschěch wosow hojerńje scźinili.

* Potajne mordarstwo je ßo 1. t. m. w Venedigu stało. W pschipołdnischej hodźinje ludźo s jeneho doma wo pomoz wołacź słyschachu; na to ßo hrósbnje sakschicźa, potom wscho wocźichnu. Na prěnje wołanje pólzaj spyta ßo do domu dobycź, ale podarmo; wrota běchu sawrjene, a na swonjenje nichtó njewotewri. Duż ßo rěble pschinjeßechu, po kotrychż nětotsi mużojo horje a s woknom nuts saléšechu. W jenej jstwě w prěnim poschodźe ßo jim straschny napohlad poskicźi. Młoda a wurjadnje rjana żona jeneho schewza, kotraż s mużom njebydlesche, s pscherěsnjenym krkom morwa w ßwojej krwi leżesche. Pódla njeje toho runja s pscherěsnjenej schiju jeje prěni wotroczk leżesche, s kotrymż běsche wona dźerżała. Wón bórsy na to ducha spuschczi. Żaneho noża, żaneje brónje pak tam njenamakachu. Ssamomordarstwo ßo po tajkim stało njeje. Spodźiwnje pak je, kak je mordař cźeknucź móhł; pschetoż hnydom na prěnje wołanje běsche pólzaj pschischoł, a khěżne wrota běchu samknjene wostałe, doniż skónzowaneju njenamakachu. Lud pschi tym wostawa, so je muż skónzowaneje mordał.

* Żałostne njesboże je ßo wóndano w żidowskim dźiwadle w Londonje stało. Keklija běsche nimale skónczena, tu něchtó sawoła: woheń! Na měsćze zyłe pschihladowarstwo, něhdźe 400 ludźi, stanu a ßo k wukhodej cźischcźesche. Ssobustawy wubjerka ßebi wschu prózu dawachu ludźi smérowacź, wołajo, so żaneho stracha njeje; ale niczo njepomhasche: ßo cźischcźo a storkajo ßo lud k tšojim wukhodnym durjam walesche, kotreż běchu na njesboże sesamkane. Mnosy běchu hižo poteptani, prjedy hacź ßo durje pscherasychu. So by lud widźał, so ßo nihdźe njepali, něchtó gas haßnu: na jene dobo bě cźma w salu. Ale w město toho, so by ßo lud psches to spokojił, ßo strach hischcźe poßylni. Po zyłym salu běsche jene kschicźenje a wołanje, a se wschěch stron běsche ßłyschecź, kak ludźo padaju. Na jenym skhodźe ßo wobkoženje skama: 40 abo 50 cźłowjekow po skhodźe dele padźe, drusy na nich a psches nich padachu a jich duschachu. Ssydomnacźe morwych skónczńje s tejele hromady wucźeżechu, a mnosy drusy běchu ranjeni a roszychnowani. Srudnje je, so je na tymle njesbożu něka̍jki njeduschny cźłowjek wina, kotryż běsche sa żort „woheń!" sawołał. Hdyż běsche ßo gas haßnuł, běchu mnosy hakle prawje pscheßwědczeni, so ßo woprawdźe něhdźe w domje pali, dokelž mějachu sa to, so je polizija poruczika gas haßnucź, so by ßo trjebaj rosbuchnjenje njestało. Na to waschnje ßo strach hischcźe pschispori. Do tohole straschneho podawka dźewjecźo s dźeßacźi wobydlerjow Londona niczo wjedźeli njejßu wo tutym dźiwadle. Dźiwadło towarstwu ßkuscha, kotrehoż ßobustawy ßu bjes wuwsacźa żidźi wschěch narodnoscźow. Jónkrócź sa tydźeń ßo hrajesche, a to w starej żidowskej rěcźi.

* Jena jendźelska parna łódź 7. měrza w Portugiskim pschistawje do ruskeje parneje łódźe „Babuschki" s tajkej mozu sajěźe, so ßo ruska łódź, do kotrejeż ßo wulka dźěra wurasy, hnydom ponuri. Dwaj matrosaj ruskeje łódźe psches ßylny stork do morja panuschtaj a ßo tepischtaj. Jendźelska łódź chżysche cźeknucź, tola ßo wot jeneje ruskeje a franzowskeje łódźe doscźeże a ßo saja. Kapitan jendźelskeje łódźe 10,000 hriwnow sarunanja podtykowasche, tola ßo wotpokasa.

* W Pětrohrodźe psched krótkim bohata wudowa jeneho lěkarja wumrje, kotraż żanych dźěcźi njemějesche. Sswoje zyłe samoženje, mjes kotrymż běsche wjazy hacź na 100,000 toleř w hotowych pjenjesach, bě wona ßwojej cźetzy Lydiji B. wotkasała, ale pod tym wuměnjenjom, so ßo wona s lěkarjom woženi; hewak dobroczelske wustawy zyłe sawostajenstwo dostanu. Na tole wuměnjenje lubeje cźety je Lydija s woprědka něko̍tru ßylsu wupłakała. Hakle 18 lět stara, bě ßo wona hižo s młodym offizěrom ßlubika, kotryż hakle bě psched krótkim s wojerskeje akademije pschischoł. Ale jeje leutnant ßebi rady wjedźesche. Sso krótko rossßudźiwschi je wón wojersku ßkużbu wopuschcźił a chze nětko na lěkarstwo studowacź. A hdyż ßo jemu potom poradźi ßwojeho prěnjeho khoreho wustrowicź, abo hdyż jemu ßnadź do rowa dopomha, potom budźe Lydija jeho żónka a s njej wón też jeje njebo cźecźine sawostajenstwo do rukow dostanje.

* W Pekingu wóndano 31 woßobow, mjes nimi wjele woßobnych ludźi, na jene dobo na schibjenżu wjedźechu. Mjes nimi běsche też Chang-Cheng, admiral, kotryż běsche chineske łódźe pola Futscheu pschecźiwo Franzowsam nawjedował. Wjecźor do wotprawjenja wschitkim saßudźenym, każ je tam waschnje, wubjernu hoscźinu posćicźichu. Nasajtra jich swjasanych na wosach psched wrota won dowjesechu, hdźež na powyschenym měsćze ßudnizy a drusy sastojnizy na khěżorowy wukas cźakachu, po kotrymż ßo wotprawjenje pak stanje, pak wotstorcźi. Pschipołdnju wukas pschińdźe. Po khěżorowym wukasu tšjom saßudźenym hłowu wotcźachu, schěßnacźoch sadajichu a sbytknym dwanacźom ßo wotprawjenje wotstorcźi. Mjes tutymi je Chang-Cheng, kotrehoż khěżor na sarěcźnistwo jeneho prynza najskerje wobhnadźi.

* W amerikanskich nowinach cźitamy: W měsćze Leavenworth w Kansasu 30. wulkeho rózka 75 wobrónjenych a sababjenych jězdnych psched jastwo pschijěcha, kotsiž wudawajo, so jateho wjedu, jastwoweho strażnika samóchu, so jim wrota wotewri. Na měsćze ßo woni do jastwa dobuchu, hdźež cźorny s mjenom Woods ßedźesche, kotremuż ßo wina dawasche, so je mału holcźku skónzował. Jateho s jastwa

pschiwleczechu, jemu postromk wokoło schije swichu a postromk k ßedłu jeneho jěsdneho pschiwjasachu. Na to zyła czrjóda po hłownych dróhach města wokoło hanjesche, doniż czorny sadajeny njebě. Czěło na drósy leżo wostajichu. — Dżeń prjedy ßo w měsczе Springfield podobny podawk sta. Wěsty Cornish běsche młodu żonu skónzował, dokelż wona wo njeho njerodżesche a ßebi jeho starscheho bratra sa muża wsa. Czrjódu luda pscheđ jastwo pschiczeże, s kowarskimi hamorami durje rosbi, jateho shrabnu, jeho na konja ßadźi a jeho na jenym ßußodnym dworje na schtomje wobwěßnn, hdżež nasajtra jeho czěło namakachu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan August Fahlandt, khěżeŕ a czěßla w Czichońzach, s Lejnu rodź. Ssykoriz tam. — Ernst Winkler, dźełaczeŕ w Hněwßezach, s Marju rodź. Stopriz tu.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Ernst Hermann, Khorle Melzera, czeladnika w Bolborzach, ß. na Židowje. — Ernst Bohuwěr, Ernsta Bohuwěra Kozora, czěßle na Židowje, ß. — Marja Lejna, Jana Bohuwěra Kmocha, dźełaczerja w pólverniku na Zidowje, dź. — Lejna, Augusta Rencza, khěżkarja a fabrikskeho dźełaczerja w Hrubjelczizach, dź. — Jan Gustav Jaroměr, Jana Kloßa, khěżkarja a fabrikskeho dźełaczerja w Hrubjelczizach, ß. — August, Handrija Augusta Helma, ratarja w Sajdowje, ß.

Katholska zyrkej: Marja Hilżbjeta, Khorle Handrija Brody, murjerja tudy, dź. — Marja Madlena, Franza Smarscheho, tyscheŕskeho mischtra tudy, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 2. měrza: Pawoł Max, Jana Bohuwěra Schneidera, dźełaczerja na Židowje, ß., 24 d. — Emma Martha, njemandź. dź. pod hrodom, 1 l. 2 m. 5 d. — 3. Jaroměr August Kunath, kalz a dźełaczeŕ s Ramnjowa, 48 l. 8 m. 5 d., † w wokrjeßnej dźełaczeŕni na Židowje. — 5. Juliuß Gustav, Hermanna Söhnela, khěżkarja a dźełaczerja w Sajdowje, ß., 2 m. 8 d. — 6. Hańża, njebo Khorle Vestera, schewza tudy, sawostajena wudowa, 59 l. 6 m. — 7. Marja Hańża rodź. Jakubez, njebo Khorle Pomhajboha Wilda, khěżerja a móschnjerja w Lubiju, wudowa na Židowje, 60 l. 3 m. 6 d.

Psches ßudnistwo ma ßo na pscheßadźowanje pschedawacź: Ssrjedu 16. měrza dopołdnja w 11 hodźinach w Budyschinje na hrodże wjetschi dźěl noweje a noscheneje mużazeje, żonjazeje a dźećazeje drasty, jena schijaza maschina a jedyn dźećazy wós. — 21. měrza dopołdnja w 11 hodźinach khěżkarska żiwnosć czěßło 35 w Dubrawzy, na 750 mk. takšerowana.

Na pscheßadźowanje ma ßo pschedawacź: 14. měrza dopołdnja w 9 hodź. Rjenczеż sahrodnisska żiwnosć czěßło 2 w Wadezach, 11 akrow 9 □prutow wopschijaza.

Na pschenajecze! Kowarnja w Lipinach pola Lasa.

Płaczisna żitow a produktow w Budyschinje

5. měrza 1887.

Żitowy bowos: 2746 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	69	8	93	8	59	8	68
"	żołta	8	21	8	33	8	9	8	24
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	84	6	58	6	75
Jeczmjeń		6	52	6	74	6	41	6	71
Wowß		5	80	6	—	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	50	—	—	—	—
Sslóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Prožata 786 schtuk, schtuka		8	—	24	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Drażdżanske mjaßowe płaczisny. Howjada 1. drużiny 50—53 mk., 2. drużiny 41—44, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 50—53 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Czelata 1. drużiny 40—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 11. měrza: Pomróczene.

Pjekarnja ßo wot młodych pilnych ludźi wotnajecź pyta. Offerty ßo pod **O. D. postl. Groß-Harthau** wuprosca.

Żiwnosć s 12 kórzami leżomnosczow je na pschedań czo. 9 w Sczijezach pola Budyschina.

Khěża czišło 3 w Kelnje, pschi drósy leżaza, je na pschedań abo k 1. haprleje pschenajecź.

Drjewowa awkzija.

Pónđelu 14. měrza dopołdnja wot 8 hodźin budźe ßo pola podpißaneho něhđże 70 dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Brěsowje. **J. A. Heide.**

Drjewowa awkzija.

Ssrjedu 16. měrza 1887 popołdnju wot 1 hodźiny budźa ßo w **Wutokczanskej sahrodże** 200 schmrěkowych żerdźow (płotowych żerdkow, płotowych ryhelow, żnjeńskich rěblowych żerdźow) na pscheßadźowanje pschedawacź.

Ssadowe schtomy.

Woßebje mózne **jabłuczіny, kruschwiny, ßłowczіny** a **wischenje** pschedawa po tunjej płaczisnje

ßadowna schula dr. Herrmanna a dr. Wetzki, kontor na sadnej bohatej haßy 3.

Woprawdźite Würzburgske runklizowe ßymjo

w snatej woßebitej dobrosczi porucza **Carl Noack** w Budyschinje na żitnej haßy.

Strowe kruschwinowe drjewo, niż mjenje 6 zolow, każ tež **strowe wólschowe drjewo,** niż mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Kharty k hraczu,

najlěpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza

Herm. Baach

na ßerbskej haßy czišło 9.

Derje pruhowane

ßyre khoseje

w wulkim wubjerku porucza

Hermann Baach

na ßerbskej haßy czišło 9.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Czorny kascheměr

jenoż czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**

10 na żitnej haßy 10.

Paleny a njepaleny khosej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej drużinje

khosejowy skład

Th. Grumbta

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Drjewowa awkzija.

Na **Ajeßwaczilskim majoratnym revěrje** maju ßo ßlědowaze wużitkowe a palne drjewa, a to:

pónđelu 14. měrza 1887 dopołdnja wot 9 hodźin

- něhđże 70 khójnowych klozow 25/35 cm horn. tołst., 3/5 m dołhich,
- 142 rm. ßylnych khójnowych palnych schczěpow,
- 15 " " kuleczkow,
- 118 " " pjeńkow,
- 12 stotnjow " walczkow,
- 176 rm. khójnoweje walczіny,

} w drjewnischczu 16. wotdźělenja pschi Nowowjesczanskich polach;

wutoru 15. měrza t. l. dopołdnja wot 9 hodźin

- 20 schmrěkowych klozow 30/50 cm horn. tołst., 5 m dołhich,
- 15 rm. schmrěkowych palnych schczěpow,
- 25 " " pjeńkow,
- 6 stotnjow schmrěkoweje walczіny,
- 200 liscźodrjewowych dołhich hromadow,
- 4 jehlinodrjewowe dołhe hromady,

} w drjewnischczu 33. wotdźělenja pola Liscieje Hory a pschi Lomsczanskich łukach;

popołdnju wot 3 hodźin

- něhđże 75 liscźodrjewowych dołhich hromadow,
- 15 jehlinodrjewowych " "

} w drjewnischczu pola wětrnikoweje a wischnjoweje hory

pod tudy swuczenymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna w horjekach pomjenowanych drjewnischczach.

Hrabinske s Rieschske hajniske sarjadnistwo.

H. Nieprašk.

Khofej

wot najtunischich hacz do najlepschich druzinow, jara derje zkodzazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich placzisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara zkódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jara dobre
drastne tkaniny
wobezbje czistowolmjane w bohatym wubjerku. Placzisny spodziwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowego torhoschcza.

Khofej paleny!

Karlowarske mĕschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako nĕschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara placzisny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Mĕschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuwazenu, najlepsche druzziny, porucza wot czerstweje posylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., zkódki a czisćze zkodzazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich placzisnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Drjewowe awkzije.

Bite drjewa w zkĕdowazymaj lĕßowymaj revĕromaj, k **Rakeczanskemu** knjejstwu zkuschazymaj, maju zo zkĕdowazaj dnjej na pomjenowanymaj lĕßnymaj mĕstnoscźomaj na pschezßadzowanje pschedawacz:

póudzelu 14. mĕrza t. l. rano wot ½9 hodzin
na Kolbiczanskim revĕrje pschi Drĕwczanskim puczu

1 zylny wjasowy kloz,
4 woßyzowe klozy,
33 rm. brĕsoweho schczĕpoweho drjewa,
34 hromadow brĕsowych zerdzow (sa wojnarjow zo hodzazych),
124 brĕsowych a wólschowych dokhich hromadow;

wutoru 15. mĕrza t. l. rano wot ½9 hodzin
na Komorowskim revĕrje pschi nowym hacze

100 brĕsowych a wólschowych dokhich hromadow.

Wumĕnjenja zo pscheb awkziju wosjewja.

W Rakezach, 6. mĕrza 1887.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Ryczerkublerska zyhelnicza w Hrodzischczu

pola Wósborka
porucza

wulke **murjerske zyhele,**	tyßaz	41,00	hr.,
make = =	=	31,00	=
stndnjerske zyhele,	=	45,00	=
wuhnjerske zyhele,	=	42,00	=
glaserowane **tschschne zyhele,**	=	33,00	=
njeglaserowane = =	=	27,00	=
a woßebje			
6" **drenĕrowanske roly,**	stotnja	20,00	=
3" = =	tyßaz	42,00	=
2" = =	=	28,00	=
a 1½" = =	=	24,00	=

kotrez maju dla sestajenja maczisny woßebitosćz pschepuschczowanja pscheb druhimi drenazemi.

W Hrodzischczu, 1887.

Wolff,
zyhelski mischtr.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na zerbskej haßy
porucza

jadriwe mydlo, dobre zuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydlo, czerwjene a módre	„ „	36	„
zolte wóskowe mydlo I	„ „	40	„
zolte wóskowe mydlo II	„ „	30	„
soda	„ „	5	„
schterku	„ „	22	„

masne mydlo, sekene mydlo, petrolej, wschĕ artikle dobre a po najtunischej placzisnje.

K kschczisnam, kwaßam a druhim zwjedzenjam, woßebje hosczenzarjam zwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likery** po jara tunich placzisnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22
porucza we wschĕch nowosczach najwulkotnischi wubjerk

filzowych, zylindrowych a dzĕczazych klobukow

po spodziwnje tunich placzisnach.

Filzowe klobuki sa konfirmandow a **mnzske** wot **2 mk., dzĕczaze klobuki** wot **1 mk.**

Spĕwarske knihi

wot najwoßebnischich hacz k najjednorischim porucza w wulkim wubjerku najtunischo
A. Schöncke
na hauensteinskej haßy 1.

A. Mager

na zerbskej haßy
pschedawa a porjedza **czaßniki** derje a tunjo.

Po najlĕpschim waschnju
paleny khofej

derje mĕschany Winski a Karlowarski — mĕschenje jenoz s najlĕpschich druzinow — porucza tunjo
Hermann Baach
na zerbskej haßy czißko 9.

Sa
wuhotowanje
konfirmandow
a
pensije
poruczam
zwój bohaty sklad
wschĕch druzinow
hotowych schatow
a wschĕ
wuhotowanske wĕzy
po twjerdych tunich placzisnach.
A. Tschentscher
w kupnizy
na torhoschczowej stronje.

Klobuki a mĕzy

poruczа w najwjetschim wubjerku wot 1 hriwny
C. E. Rinke
na zitnej haßy.

Sserbske
spĕwarske knihi

porucza jara tunjo
Handrij Lorenz
na rózku Hoschiz a seminarskeje haßy.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk **czaßnikow a rjeczasow,** kaz tez **hudzbnych tysow.**
Tunje a najlepsche porjedzenje wschĕch czaßnikow.

Wosjewjenje.

Wot wyschnoscze ßym ja podpißany konzeßiju sjawneho awkzionatora dostał. Duż budu hacź na dalsche kóżdu **ßobotu** dopołdnja wot **11 hodźin** powschitkownu **awkziju** wotdźerżowacź. S dobom poruczam ßo k wotbywanju awkzijow sawostajeństwow a effektow. Moje dotalne wikowanje se starymi tworami bjes satorhnjenja dale powjedu. Pschijimanju awkzijskich pschedmjetow hlada pod diskreziju a pschi najspěschnischim poßłużowanju napscheczíwo

ſ poczeſczowanjom

Julius Bächmann, awkzionator a wikowař starotworow
na wulkej bratrowskej haßy czißko 6.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńczane twory
porucza najtunischo
Khorla Barthel ſ napschecza theatra.

Spěwařske knihi,

ßerbske a němske, we woßebnych a jednorych ſwjaskach, porucza po najtunischich płaczísnach w najwjetschim wubjerku

Gustav Rämsch, knihiwjasař
na bohatej haßy czo. 21.

K shotowjenju schatow (klejdow) a żaketow wot najjednorischich hacź k najmodernſkim porucza ßo

Rinkowa,
schwalcza na żitnej haßy.

Möblowy magazin
Herm. Schmidta

pola hroda czißko 2
porucza ßwój bohaty skład **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po mózności tunje płaczísny.

Kaschcze

sa doroscźenych a dźěczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda czißko 2.

Ssuche drożdże!

K jutram pschijimam skasanja na dobru ßuchu tworu hacź k palmarum, a płaczi punt jeno 80 np.

S poczeſczowanjom
Otto Säuberlich w Łasu.

Jutrowne rubischcza, kattuny atd. w najnowschich mustrach ßu dóschłe a poruczam te ßame po najtunischich płaczísnach. O. S.

Wobydlenje,

sa rjemjeßlnika ßo hodźaze, je w maßiwnym twarjenju pschenajecź na ryczerkuble w Wutołczizach.

Na knjeźim dworje w **Delnjej Hórzy** je dźěłaczerske wobydlenje ſ běrnjazym polom na pschenajecze.

Pilna a ródna **dźěłaczerska ßwójba** dostanje trajaze dźěło pódla ßwobodneho wobydlenja a něschto pola sa běrny na ryczerkuble w Wutołczizach.

Holczka se wßy móże tunjo jědź a wobydlenje dostacź
na kotołskej haßy czißko 24.

Pilneho, strósbeho **hejtmana,** każ też dweju **wotroczkow** abo **ßrěnkow,** kotrajź mózetaj trawu ßyź, pyta hnydom abo k 1. haprleje

fórbark w **Hrubjelczizach**
pola Budyschina.

Woženjeneho **rólneho hejtmana** pyta

ryczerkubło w Porschizach.

Ródny (wulki) wotroczk ſ dobrymi wopißmami hnydom ßłużbu dostanje pola kublerja **Hermanna** w Lutyjezach pola Semiz.

Dwaj **krawſkaj** mózetaj hnydom do dźěła stupicź pola

Heinr. Wenka, krawskeho mischtra
na Hoschiz haßy czißko 32.

Krawski móże trajne dźěło dostacź pola krawskeho mischtra **Ließnera** w Radworju.

Holza, kotraż jutry schulu wopuschczi, ßo do lohkeje ßłużby pyta wot **Marje Kubaschoweje** pschi mjaßowym torhoschczu.

Domjazu holczku, kotraż móże waricź, pschi wyßokej mſdźě k 1. haprleje abo 1. meje pyta

haptykarjowa **Petzoldowa**
w Schěrachowje.

Wuczobnik pytany.

Pytam k jutram **wuczobnika,** po mózności Serba.

Otto Engert.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbskeje rěcze mózny, ßyn ſprawneju starscheju, ßo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pschi mjaßowym torhoschczu.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej
pschi żitnych wikach.

Jeneho wuczobnika

pyta

J. Pannach, schewski mischtr
na Hoschiz haßy 5.

Kowařski wuczobnik ßo pyta wot kowarja **Richtera**
na kamjeńtnej haßy.

Ssylny hólczez, kotryż chze schewstwo nawuknucź, móże do wuczby stupicź pola

A. Knüppelholza
na jerjowej haßy 6 w Budyschinje.

Ssyn ſprawneju starscheju, kiż ma lóscht **ſahrodnistwo** wuknucź, móże ßo samołwicź pola **M. May-a,** hrodowskeho sahrodnika w Czichońzach.

Jedyn **wuczobnik,** kotryż na jutry schulu wopuschczi, móże do wuczby stupicź pola

J. Nitsche w Łasu.

Na puczu ſ Budyschina do Czichońz buchu 22. jan. **pjenjesy** namakane, schtoż bu hižo 26. jan. w „Bautzener Nachr." wosjewjene. Te ßame ßu saßo dostacź
w Czichońzach czißko 6.

Dźakownoscze

palma měra,

po poruczności
Dźiwocźanskeho ev. mißionskeho towarſtwa
na row
jeho wjelelětneho ßwěrneho wodźerja
a ßławneho ßerbskeho ludoweho pěßnjerja

Pětra Młónka

ſ Dźiwocźiz
słożena wot Gusty Hataßa.

Hłós: Po krótkim bědźenju na ßwěcze.

Nětk żelenje ßo rosmnożuje
Po stronach wobej' Łużizow,
Se ſrudnym duchom wobżaruje
Se Sserbow wjele tyßazow,
So naschoh' ßławnoh' pěßnjerja
Bóh ſ czaßnoscze dom wotwola.

Sa dołholětne ſkutkowanje
We mißionſkim towarſtwi
Budź jemu dźak, hacź ßwita ranje,
Hdźeż Bóh naß ſ nim saß' sjenoczi;
Tam potom rjeńschi dźak jom' dacź
My chzemy a joh' żohnowacź.

Wón ßobuſałożeŕ też běsche
Tu knihowneho towarſtwa,
Kiż ſ nadźiju do prědka dźěsche
A ßo psches ßedmjoch mužow sta
We Hodźiju tam na fari
Nětk psched schtwórcź ſtotetk létami.

Wón ßerbſkich khěrluschow je dźěłał
Sa ßwój czaß něschto psches schěsćź stow,
Też husto je wón khěrlusch spěwał
Na żadoscź pola pohrjebow,
Hacź jeho pola pohrjeba
Je Boża ruczka sajała.

Każ husto proßył je, o Bożo!
We spěwach, kotreż pěßnjesche:
Na jara dołhe khorołożo
Mje njekładź, wo to proschu cże,
Tak je Bóh jeho wußłyschał
A ſe ßwěta joh' khwatnje wſał.

Ach, drohe pschenična ſorno takle
Klin semje dosta psches tebje!
To pósnaje ßo potom hakle
S tych knihow tamnej' wěczność,
Schto dobreho ty płodźesche,
Tak dołho każ bě na ßwěcze.

Ty njejßy jeno bjes Sserbami
Tu wjele dobroh' ſtutkował,
Też daloko bjes póhanami
Ssy mißionſtwo podpjeral,
A ſa to nětko hnadnu mſdu
Tam žnějesch w wěczným žiwjenju.

Też dopißował bě ty ßławny
Sa nasche Serbske Nowiny;
Słych powuczeſche twój duch ſprawny,
Wſchěch napominał k dobrom' ßy
We spěwach, kiż nam pěßnjesche,
Budź dźak czi ſa to na wěczńje.

Měj dźak ſa ßwěrne prózowanje
We tutej naschej czaßnoscźi;
Nětk seſkhadźa czi rjeńsche ranje
We njewuprajnej zbóżnoscźi,
Hdźeż spěwasch psalmy njebjeske
A njeßmjertnoscze khěrlusche!

✝

Ćiše a zbóżnje wusny w tym Knjezu swojim zbóżniku sobotu 5. měrca wječor ½7 hodźin naša lubowana njezapomnita mać

Augusta Ernestina Waltarjowa
rodź. **Krebsec.**

Tu zrudnu powjesć wozjewjeju přećelam a znatym

hłuboko żarowacy zawostajeni.

W Łazowskim farskim domje, 7. měrca 1887.

Mužakowſkim

a ßußodnym Sserbam praji ßo sjawne pokhwalenje sa to, so ßu knjesa hrabju Arnima ſ tajkej pschesjenoscźu sa Barlin wuſwolili. **Wjele horjanſkich Sserbow.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 12. **Sobotu 19. měrca 1887.** **Lětnik 46.**

Čjeśćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin**, kotśiž chzedźa sa nje na **2. śchtwórtlěto 1887** do prědka płaćiś, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotedadźa. — Čźi, kotśiž ꝑebi Serbske Nowiny pśches póśt pśchinjeśćź dawaja, njech tola njeśapomnja, ꝑebi je tam bórśy śkasać. Na śchtwórtlěto śapłaćźi ꝑo sa Serbske Nowiny na śakśkich a pruśkich póśtach, kaž teź w druhich krajach němśkeho kněžorśtwa **1 mk.**, ś pśchinjeßenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny ś pśchikohu **Serbski Hospodaŕ** płaćźa na póśtach **1 mk. 25 np.**, ś pśchinjeßenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němśke kněžorśtwo. Pjatk 11. měrza bu śeptennat po knjeźeŕśtwowym namjećźe pśchi tśećźim čźitanju ś wulkej wjetśchinu pśchijaty. Sa njón ꝑu 227, mjenujźy konśerwatiwni, narodnoliberalni a mały dźěl zentra. Pśchećźiwo njemu doprědkarjo, śozialdemokratoju a Elśaśźy, wścho hromadźe 37. Wjetśchi dźěl zentra ꝑo wothłoßowanja śdźerźa. Tak dha je ꝑo knjeźeŕśtwu nětko to, čźehoź dla běśche nowowólby wupißało, dośtało. Němśke wójśko budźe po tajkim wot 1. haprleje t. l. w měrje wo 41,135, śa čźaß wójny pak po někotrych lětach wo 220,000 muźi ꝑylniśche, hač dotal. Schtoź Sakśku naśtupa, dośtanje wona 1 nowy regiment pěśchkow, 1 nowy bataillon tśělzow a 1 kompagniju żeleśnizarjow. To śmě̌je teź druhe pścheměnjenje w śakśkim wójśku śa ꝑobu. Sakśka woßebita diwiśija jěśdnych śańdźe a jeje regimenty ꝑo diwiśijam pěśchkow pśchidźěła. Hač dotal běśchtej 2 diwiśiji pěśchkow w Sakśkej, wot 1. haprleje pśchiśtupi k nimaj 3. diwiśija čźißko 32. Zyłe němśke wójśko śmě̌je wot 1. haprleje w měrje 166 regimentow ś 513 bataillonami pěśchkow, 21 bataillonow tśělzow, 93 regimentow jěśdnych ś 465 śchwadronami, 37 regimentow pólneje artillerije ś 364 batterijemi, 14 regimentow artillerije śa twjerdźiśny ś 31 bataillonami, 19 bataillonow pioněrow, 5 bataillonow żeleśnizarjow a 15 bataillonow traina. Sa wójnśki čźaß ꝑu liczby hiśchćźe wjetśche.

— Dźeń 22. měrza, 90. narodny dźeń němśkeho kněžora, budźe ꝑo zykych Němzach ś wulkej śahorjenośćźu ꝑwjećźicź. S daloka a ś bliśka ꝑo wjeŕchojo hotuja, so bychu kněžorej ꝑami ꝑwoje śbožopśchećźe pśchinjeßli. Skoro kóždy europiśki śtat budźe śaśtupjeny a so žadyn němśki wjeŕch, njech je jeho kraj wulki abo mały, njewuwostanje, ꝑo ꝑamo rośumi. W Barlinje ꝑo wulke pśchihoty k ꝑwjedźenjej čźinja.

— Naśch kněžor je wóndano někotrym wyśchkam prajił: „Ja čźuju ꝑo 20 lět mkódśchi, dokelž je wuśwolowanje tak derje wupadnuło. Mój lud njeje mi niczo rjeńśche k narodnemu dnju (22. měrza) a k jutram daricź móhł.“

— Kněžor je k twarjenju noweje zyrkwje w Barlinśkej Zionowej woßadźe 200,000 hriwnow śwolił. W Barlinje, hdźež je pornjo nětczźiśchemu wulkemu wobydleŕśtwu mało zyrkwjow, ꝑo wjele śa ꝑnutśkowne mißionśtwo čźini.

— Ssobotu 12. měrza dośta śchtwórty ꝑynk prynza Wylema kupjel ꝑwjateje kśchćźenizny. Sswjatoczźnośćź měješche ꝑo w Potsdamśkim kněžorowym hrodźe w pśchitomnośćźi kněžora, kněžorki a wjele pścheprośchenych wyßokich knjeśow a knjenjow. Wyśchśchi dwórśki prědaŕ dr. Kögel dźeržeśche kśchćźeńśku rěcź na podłožku 1. Mójś. 12, 2: Ja chzu tebje požohnowacź, a ty budźeśch požohnowanje. Kmótśja běchu: prynz Heinrich, jendźelśka prynzeßyna Luiśa, Altenburgśka wójwodowka, arzywójwoda Albrecht a hiśchćźe někotśi druśy. Mjenowany bu August Wylem. Po dokonjanym kśchćźeńśkim śkutku dośta dźeśćźowa macź, prynzeßyna Augusta, kiž běśche pśchitomna, požohnowanje jako njedźelnicza.

— Statnemu śekretarej, hrabi Herbertej Bismarkej, je ꝑo wot zara ruśki rjad běłeho worjoła śpožčźił. Tole wyßoke wuśnamjenjenje ꝑyna němśkeho kněžorśtwoweho kanzlerja śa to ꝑwědčźi, so ꝑu ꝑo poměry bjes Ruśkej a Němśkej w poßlednim čźaßu śaßo połěpśchiłe.

— Tele dny w Barlinje franzowśki hrabja ś Leśśeps, twarź ꝑuezśkeho kanala, pśchebywaśche. Jemu bě ꝑo pjecźa wot franzowśkeho knjeźeŕśtwa jenož poruczźiło, franzowśkemu póßkanzej w Barlinje, knjeśej Herbettej, rjad wulkeho offiźěra cźeßneje legije pśchepodacź. Knjeśa ś Leśśepśa ꝑu w Barlinje jara cźeśćźili. Wjeŕch Bismark a němśki kněžor staj jeho k ꝑebi pścheproßyłoj. S wjele stron ꝑo měni, so je woprawdźity śamer Leśśepśoweho pucźowanja do Barlina był, so by tam wujednał, so by ꝑo ꝑuezśki kanal, kotryž je w tu khwilu w mozy Jendźelcźanow, neutralny sćźinił.

— Doprědkaŕśka ꝑtrona běśche w kněžorśtwowym ꝑejmje 11. měrza namjet ꝑtajika, so by ꝑo, dokelž powjetśchenje wójśka wjazy wudawkow žada, na zyłe kněžorśtwo dawk położił. Tutón dawk měł ꝑo śběracź wot wśchitkich tych, kiž maju lětnje 6000 hriwnow a wjazy dokhodow, njech tute dokhody ꝑjeru ś kapitalow, ś rjemjeßła, ś rataŕśtwa, ze śaśtojnśtwa atd. a kóžde lěto měł ꝑejm pośtajicź, kak wulki měł dawk bycź. Pśchećźiwo namjetej rěcźeśche najprjódźy w mjenje zentra ś Huene, potom ś Mikel, ś Helldorf a druśy. Woni wukłožowachu, so wśchak je ta myßl, so maju bohatśchi wot nětka hiśchćźe bóle cźežu dawkow na ꝑwoje ramjo wśacź, kaž hač dotal, zyle rjana a dobra, a so chzedźa ju wśchitzy podpjeracź, ale to ma ꝑo po hinaśchim pucźu dozpicź. Dawki śběhacź, to njeje wěz kněžorśtwoweho ꝑejma, to je wěz kóždeho woßebiteho mjeńścheho kraja, Sakśkeje, Bajerśkeje, Pruśkeje atd. Kaž wjele ꝑebi němśke wójśko žada wot kóždeho tutych krajow, to naśběra kóždy tutych krajow śa ꝑebje po ꝑwojim waśchnju a woteda potom žadanu ꝑumu w zykym na kněžorśtwo. A to je derje tak a ma tak wośtacź. By-li pak kněžorśtwowy ꝑejm teź hiśchćźe pśches napołożenje dawkow do śarjadowanja jenotliwych krajow pśchimał, by wón jich prawa pomjeńśchował a móhł lohko wścho, śchtoź dawki naśtupa, do njeporjada pśchinjeśćź. A wyśche toho bychu ludźo tych krajow, kiž kommunalne dawki ś dokhodow śběraju, pśches nowy dawk dwójźy a trójźy bicźi byli. S debatty běśche widźecź, so doprědkarjo tutón namjet drje jenož k ꝑbudźenju njeśpokojnośćźe luda ś powjetśchenjom wójśka ꝑtajichu, so bychu narodnoliberalni namjet rad pśchijeli, so pak ꝑebi to tola njeśważichu, a so běchu konśerwatiwni a zentrum ś roßꝑudźenośćźu pśchećźiwo njemu. Skónczźnje ꝑo namjet ś wulkej wjetśchinu wotpokaśa.

Pośdźiścho běśche w kněžorśtwowym ꝑejmje rěcź wo ꝑwolenju pjenjes śa afriśke kolonije, śa póśty, śa marinu a śa ꝑtatny pokład. Pśchi poßlednim dypku wśa ś Mirbach-Sorquitten ꝑkowo a wukłožowaśche,

kak wjele kraj a pschede wschěm ratarſtwo cźerpi pſches pschedawanje ßlěbra a pſches to, ſo jenoż ſkoto płaćzi. Konſervatiwni ßu ſ wjetſcha jeho měnjenja; jemu napſchećziwo rěčeſche Bamberger a Wörmann. Knjeżerſtwo chże hiſchćze wotczakać, prjedy hacž w tym ſchto wobſamknje.

— Loni běſche prěnja komora pruſkeho ßejma wobſamkła, ſo ma ßo knjeżerſtwo proßyć, ſo by ßo evangelſkej zyrkwi w Pruſkej wjazy ßwobody a wjazy ßrědkow, hacž dotal, dało. Wot tutoho wobſamknjenja wukhadźawſchi je ßejmſki ſapóßłanz ſ Kleiſt-Retzow namjet ſhotował, kiž ßo pruſkej prěnjej komorje bórſy pſchepoda a kiž ßebi żada: 1) ſo njebychu wobſamknjenja zyrkwinych ſynodow, hdyž pſchećziwo krajnym ſakonjam njeißu, miniſterſtwoweje dowolnoſćze potrjebałe a ſo by zyrkej ßama ßwoje wězy ſarjadować ßměła, a 2) ſo by lětnje na 15 lět doſtawała: 300,000 hr. ſa ſakoženje nowych woßadow w wulkich měſtach, 225,000 hr. ſa ſakoženje kandidatſkich ſeminarow a vikariatſtwow, 750,000 hr. ſa wotwjaſanje ſtole, 1,030,000 hr. ſa potrjebnoſćze zyrkwineje wyſchnoſćze, 4,870,000 hr. ſa powjetſchenje duchownſkich dokhodow, ſaſtaranje wußkużenych zyrkwinych ßkużobnikow a ſawoſtajene wudowy a ßyroty. Sa romſko-katholſkich maju ßo pjenjeſy w pſchimérje ſwolicź. So je nuſne, ſo ßo ras něſchto wot ſtata ſa zyrkej, kotraż zyły ſtat ßama hromadźe dźerži, ſtanje, wo tym ßu wſchitzy, kiž maju jaßnej wocźi, pſches jene. Bjes zyrkwje by ſtat bórſy w roſpadankach leżał. Hacž pak ſpomnjeny pſchedmjet w pruſkim ßejmje wjetſchinu namaka, je jara njewěſte. Konſervatiwni a zentrum budźa drje wſchitzy ſa njón. Ale narodnoliberalni, kiž ženje ſa zyrkej jara byli njeißu, ßu jemu hižo wójnu pſchipowjedźili a budźa ſ doprědkarjemi a ſozialdemokratami pſchećziwo njemu hłoßować.

— Pruſke wójſko měſto běłych rjemjenjow cźorne doſtanje. Jenoż garda a ſtaropruſke grenaděrſke regimenty 1—12 běłe rjemjenje wobkhowaju. Helm prědku wobitk a ſchupiſnataj bantaj ſhubi. Měſto druheho pora ſchkórnjow wojazy tkaninowe ſchkórnje k ſchnórowanju doſtanu. Khlěbowy ſak budźe ßo pſchi teßaku noßyć, pſchi kotrymž budźe też pólna bleſcha wißać. Torniſtry ßo něſchto pomjeńſcha.

Danſka. W Danſkej je ßo kónz makeho rózka wukas wudał a po tamnym waſchnju ſe wſchěch klětkow cźitał, kotrehoż wopſchijećze je tole: Hdyž ßo wſchudźom w kraju na wſchěch zyrkwinych wězach tſi hodźiny ſa ßobu ſwoni, potom maju wſchitzy reſerviſtojo hnydom a bjes komdźenja kóždy do ßwojeho garniſonſkeho měſta ßo podać. Na tajke waſchnje móże wójſko ſa něktore hodźiny hromadźe bycź.

Italſka. Pſched krótkim woſſjewjachmy, ſo je ſwjaſk bjes Němſkej a Italſkej na dalſche wobnowjeny. Nad tym ßo dwělować njehodźi. Italſka wě, ſo je njepſchećzel Němſkeje, mjenujzy Franzowſka, też jejny njepſchećzel. Franzowſka je ßebi pſched lětami Algier a potom Tunis dobyła. Pſches to wobknježi wona zyłe morjo wokoło Italſkeje a móże lóhko Sizilisku a Sardiniſku wobßadźić. Italſka pak żaneje mozy nima, to ſadźěwać. Wona pak dlěhe, tak wukożuja italſke nowiny „Opinione", pſchihladować nochze, kak ßo jej pſchezo bóle a bóle jeje wliw na ßrjedźnym morju wot Franzowſkeje bjerje. Wona drje wójnu ſapoczeć njecha; je pak toho dla ſ Němſkej a Awſtriju do ſwjaſka ſtupiła, ſo by to wobkhowała, ſchtož w tu khwilu ma. Tuta rěcź ważnych a wjele płacźazych italſkich nowin je w Franzowſkej khětro njeſpokojnoſcź ſbudźiła.

— Nowe miniſterſtwo hiſchćze wuſwolene njeje. Dokelž ßejm pſchi poßlednim wothłoßowanju żaneje wulkeje wjetſchiny ſa knjeżerſtwo njemějeſche, je kral ßejmowe poßedźenja na dlěžichi cźaß ſamknuł.

Franzowſka. W franzowſkim miniſterſtwje roſkora njepſcheſtawa a lud też ſ zyła ſ miniſterſtwom ſpokojom njeje. Lóhko drje móhł lud wſchěch miniſtrow ſ jich ſaſtojnſtwow wuhnać a wón by to rad cźinił, ale bjes wójnſkeho miniſtra Boulangera ßebi hiſchćze bycź njeſwěrja. W Franzowſkej chzedźa mjenujzy wot ſto ludźi dźewjećźdźeßaczo wobſtajny měr wobkhować, a cźi ſbytkni dźeßaczo chzedźa jón ſ najmjeńſcha nětko. Dokelž je nimale kóždy dwazyty cźłowjek tam wojak, dha wjedźa, ſo by po mobiliſaziji wójſka wſcho dźěło pſcheſtacź dyrbjało; też ßo derje dopomnja, ſchto ßu w poßlednjej wójnje ſpytali. Duž chze franzowſki lud wo prawdźe měr. Ale jeho ßamßne nowiny jemu kóždy dźeń ſtraſchne łžě rěcźa, hdyž pißaju, ſo Awſtrija w bliżſchich dnjach Ruſku nadpadnje, a ſo potom Němſka, hdyž ßo Ruſkeje bojecź njetrjeba, hnydom Franzowſku nadpadnje, a ſo wona jenoż na to cźaka. W tutej wójnje pak, ßebi Franzowſojo myßła, nichtó druhi franzowſki kraj pſched ſahubjenjom ſakitać móz njebudźe, hacž Boulanger. Toho dla woſtanje wón miniſter a jeho dla wobkhowaja też druſy miniſtrojo ßwoje měſta. Hdyž ßo franzowſki lud pſched wójnu ſ Němzami tak jara bojał njeby, budźiſche dawno miniſterſtwo wuhnał. S toho wſcheho pak je widźecź, ſo, kaž němſki lud ßo nadpada pſches Franzowſow boji, runje tak boji ßo franzowſki lud nadpada pſches Němzow; a ſo, kaž chze ßebi němſki lud měr ſdźerżeć, runje tak ßebi zyły franzowſki lud měr wobkhować żada. Jenoż wſchelake franzowſke nowiny, kiž ſtajnje wójnſku khorhoj wutykuja, ßu na tutej powſchitkownej a njepſcheſtawajej bojoſcźi pſched wójnu wina a wone móżeja ſkónčnje ßamo wójnſki woheń ſakożicź.

— Mobiliſazija, kiž ma ßo na pruhowanje ſ jenym armeekorpſom cźinicź, ßo hakle poſdźiſche lěta ſtanje. Kotry dźěl wójſka ßo mobiliſiruje, ßo hakle w poßlenim wokomiknjenju ſjewi, tola njebudźe to żadyn pſchi mjeſy leżazy armeekorps.

Jendźelſka. W jendźelſkim parlamencze wupraji wójnſki ſekretaŕ: „Pſchihoty ſa ſchkitowanje kraja ßu nětko wjele lěpſche hacž hiſchćze pſched krótkim, tak ſo móże zyły armeekorps ſa krótki cźaß na łódźach bycź. Tola je hiſchćze wjele cźinicź. Pſchede wſchěm ma ßo nowa repetěrowanſka tſělba w wójſku ſawjeſcź, kiž by tſělby druhich ludow pſchetrjechiła." Na to ßo żadane pjenjeſy pſchiſwolichu.

— Gouverněr jendźelſkeje kupy Helgoland, kotraż njedaloko Hamburga leži, je nahladniſchich wobydlerjow k ßebi pſchińcź dał. Pſchi tym wón praji, ſo móhł bórſy wójnſki cźaß pſchińcź, w kotrymž by kupa pſches njepſchećzelſke łódźe wot kraja wotrěſnjena była a njemóhła ßwoje potrjeby wjazy ſ druhich krajow cźahnucź. Duž je nuſne, ſo bychu ßebi wſchitzy hnydom ſ Hamburga wſcheho tak wjele ſkaſali, kaž ſa ßwoje ſeżiwjenje na něktore měßazy trjebaju. Ludźo ßo też hižo ſe wſchelakej żiwnoſcźu ſaſtaruja. — To na měr njepokaſuje, hdyž wſchak też maju ßo tajke kupy na wſchě móżne padły pſchihotować.

Rußowſka. Wjelehłowiſkaty nihiliſtiſki had ßo w Ruſkej domoricź njeda. Kak cźaſto je hižo knjeżerſtwo nihiliſtiſke ſpſchißahanſtwa wußlědźiło a winowatych ßurowje khoſtało! Wſcho je podarmo było. Pſchezo ſ nowa ßo ludźo ſa błudnu kołwrótnu nihiliſtiſku myßl ſahorja a dobudźa. A ſ kajkich elementow nihiliſtiſke ſpſchißahanſtwa ſ wjetſcha wobſtejeja? S mkoduſchkich politiſzy njeſrakych ſtudentow, kotrychž ßu jich lěnjoſcźe a njerodnoſcźe dla ſ ruſkich univerſitow wuhnali. Tucźi, kotrymž je ßo jich powołanje ßamßneje winy dla ſkaſyło, ßo nadźija, ſo pſchi powſchitkownym powróćenju wobſtejazeho porjada ſaßo na wjerch pſchińdu. Cźile bjesbóżnizy běchu ßebi wotmyßlili, 13. měrza, na dnju, na kotrymž bě ßo pſched 6 lětami zar Alexander II. pſches dynamitowu bombu, wot nihiliſtow pod jeho wós cźißnjenu, morił, na to ßame waſchnje nětcźiſcheho zara ſtónzować. Tola na wulke ſboże je knjeżerſtwo ſ cźaßom wo jich cźertowym wotpohladże ſhoniło a jón ſadźěwało. Petersburgſki hejtman Greſſer a polizija hižo tydźenja wjedźeſchtaj, ſo chzedźa nihiliſtojo nětkajki nadpad wuwjeſcź. Duž ßo wſchelazy wotehnacźi ſtudentojo krucźe wobkedźbowachu. Khěžorej hnydom k wjedźenju dachu, kajki ſtrach jemu hroſy a toho dla też wón khěžorzynym próſtwam k woli njebě, kotraż chzyſche póſtny cźaß w hłownym měſcze pſchebywać, ale ßo roſßudźi, ßo 13. měrza do Gacźiny pſcheßydlicź. Spomnjeny dźeń ßo khěžor ſe ßwojej ßwójbu po ſwucźenym waſchnju do zyrkwje poda, ſo by ßo pſchi kaſchcźu ßwojeho nana modlił. Cźrjóda tajnych poliziſtow bě ßo po haßach ſeſtajała. Jedyn ſ tutych tajnych poliziſtow bě ßo něhduſcheho ſtudenta prawiſniſtwa dohladał, na kotrehoż hižo dawno tukaſche, ſo je pſchiwißowar nihiliſtiſkeho ſwjaſka. Wón ſtudenta wjazy ſ wocźow njepuſchcźi a ſa nim haßu po haßy khodźeſche. Student měješche po ſdacźu khětro wulku knihu pod pažu a porěcźa pſchi rózku mórſkeje haßy ſ jenym druhim něhduſchim, toho runja wotehnatym podhladnym ſtudentom, kotryż toſchu k wobwěſchenju njeßeſche. Wobeju ſkónčnje ſajachu. Pſchi jeju pſchepytanju ßu wukopa, ſo běſchtej kniha a toſcha dynamitowej bombje. Tole wußlědźenje ßo hnydom khěžorej, w zyrkwi pſchebywazemu, ſ telefonom woſjewi. Khěžor ßwojej mandźelſkej niczo njepraji a ſ zyrkwje ſ trónſkim naßlědnikom w prěnim wozu wotjědże; khěžorka ßo w druhim wozu wjeſeſche. Nětko pak ßo druhi, hacž prjedy poſtajeny pucź, k Warſchawſkemu dwórniſchcźu wuſwoli, ſ kotrehoż ßo khěžorſka ßwójba ſ woßebitym cźahom do Gacźinſkeho hrodu poda. Hakle hdyž bě żeleſniſki cźah Petersburg wopuſchcźił, ßo khěžorzy podawk ſdźěli, kotraż nad tym jara płakaſche. Hdyž ſtudentow njebudźichu ſajeli, budźiſche ßo nadpad wěſcze wuwjedł. Hacž dotal je ßo wjele wotehnatych ſtudentow ſajało, kotſiż ßu pjecźa do nihiliſtiſkeho ſpſchißahanſtwa ſapleceni.

— Ruſke knjeżerſtwo po ſdacźu w myßlach nima, Bokharſku dla ſatſělenja ſběżkarſkich offizěrow wobßadźicź. W Petersburgu maju nětcźiſche europiſke politiſke położenje ſa jara njewěſte a mění, ſo toho dla ßwoje mozy roſpjerſchicź njeßmědźa. Hdyž budźe cźaß ſkładniſchi, Ruſka wěſcze ſ nowa ſe ßwojimi żadanjemi w naſtupanju Bokharſkeje wuſtupi a budźe ßmjercź ßwojich pſchiwißowarjow

w Bołharſkej wjecźicź pytacź. Tak ßo wuhlady na ſakhowanje měra Bołharſkeje dla ženje wobtwjerdźicź njemóža.

Bołharſka. Wojakow, pſchi poßlednim ſbĕžku wobdźĕlenych, je knježerſtwo ſ wjetſcha wobhnadźiło. — Zankow je ſultanej pſchipowjedźicź dał, ſo dla Bołharſkeje ſ Turkowſkej wjazy jednacź njecha a ſo je toho mènjenja, ſo njeporjad prjedy w Bołharſkej kónza njeſměje, doniž ßo wona pſches Turkow njewobßadźi. — Bołharſke knježerſtwo cźini dale wójnſke pſchihoty.

Pſchi hajnkowninym woknje.

(Pokracźowanje.)

Delenk a Schipak bĕſchtaj w ßwojej młodoſcźi pódla ßebje na ſchulſkej ławzy ßydakoj, bĕſchtaj też hromadźe na pacźerje khodźiłoj a ßo wot njebocźicźkeho ſararja hromadźe požohnowałoj. Wobaj bĕſchtaj na to ßwoje wojerſke lĕta w tym ßamym měſcźe a pola toho ßameho regimenta wotßłužiłoj. Bĕſchtaj dołhe lĕta pſchecźelej bykoj a wostałoj. A dokelž bĕſchtaj ßo też jeju žonje wot młodoſcźe ſnałej a lubowałej, bĕſchtej do jeju ßmjercźe ßwĕru a wutrobnje hromadźe dźerżałej. Potom pak bĕ ßo Schipak pomału a pſchezo bóle prózdno-khodźenju a wopiłſtwu pſchikhilił. Hajnik bĕ jeho cźaſto khutnje warnował a napominał. Dokelž pak ſ tym niczo njewucźini, bĕ ßo wot ßwojeho ſtareho ſchulſkeho towarſcha bóle a bóle ſdalował. Wón lohke a lĕnje žiwjenje, kotrež tutón wjedźeſche, ſnjeſcź njemóžeſche. K tomu pſchińdźe, ſo mějeſche jeho ſa ſwĕrinſkeho paducha, kotryž jemu ſkradźu do lĕßa khodźeſche a jemu wſchelake mjerſanje cźinjeſche. Tak bĕſchtaj pſchecźelej napoßledk do zyła rózno pſchiſchłoj a hórke ſelo ſazpiwanja w jeju wutrobje pſchezo wyſche a wyſche roſcźeſche.

Tukanje, kotrež Delenk pſchecźiwo ßwojemu ſtaremu ſchulſkemu towarſchej mějeſche, njebĕ bjes pſchicźiny. Wón woprawdźe ſwĕrinu na najnjehańbicźiwiſche a najhórſche waſchnje kranjeſche. Jelenje, ßorny, bažany a ſajazy wón tſĕleſche abo ſ łokom łojeſche. Wón po ßwojim paduſchſtwje w poknozy na najſkhowaniſchich měſtach lĕßnych horow khodźeſche. Hajnik nĕkotru nóz bjes ſpanja woprowaſche, ſo by jeho lapnuł, tola pſchezo pſche poſdźe pſchińdźe. Mudry ſwĕrinſki paduch bĕ ſwĕrinu hižo popanuł a wotnjeßł, a tak mějeſche jenož pſchezo mjerſanje ſ nim. Schipak pak ßo jemu ßmějeſche a wſchudźe nahramnych hoſcźenzarjow namaka, kotſiž jemu ſwĕrinu wotkupowachu a jeho w jeho kranjenju poßylnjachu.

Ras bĕchu Delenka na kwaß do ßußodneje wßy pſcheproßyli. Wón bĕ tam ſe ßwojimaj hajniſkimaj jĕł, ſo by ſwĕrinſkeho paducha ſ tym prawje wĕſteho ſcźinił. Wjecźor pak bĕchu ßo cźi tſjo hajnizy ſ cźicha a ſměrom domoj wrócźili. Bĕchu ßwoju tſĕlbu wſali a ßo na wotrĕcźane měſto podali, ſo bychu paducha ſkóncźnje lapnuli a popanuli. Bĕſche ſymna ßwĕtka nóz w oktobrje. Hodźina ßo po hodźinje minu, a ani najcźiſchiſche hibanje w lĕßu ßłyſchecź njebĕ. Hižo ßo Delenk bojeſche, ſo je ßo jeho mudrje wumyßleny plan pſches nĕſchto pſcheradźił a ßo tak njeſchlachcźił. Bĕ druhu hodźinu po poknozy a wón chžyſche runje rosmjerſany a ſprózny ßwoje měſto wopuſchcźicź a ßo do hajnkownje wrócźicź. Na dobo ßo žyle w bliſtoſcźi wutſĕli. Wón ſ cźicha a wobhladniwje k měſtu lĕſeſche, hdźež bĕſche ßo tſĕliko a tón krócź podarmo njepſchińdźe. Swĕrinſki paduch runje ſatſĕleneho ßornika kutleſche. Dokelž tutu nóz hajnika njewotcźakowaſche, bĕ ßo wſchón do ßwojeho dźĕła dał. Hajnik ßo k njemu njepytnjeny pſchezo bóle a bóle bliżeſche. Na dobo tutón ſ kercźiny wuſkocźi a wuſtróżaneho paducha pſchimnu. Bĕ to woprawdźe Schipak, kaž bĕ ßebi to dawno myßlił. Stóſtnik bĕ kaž wot błyſka poraženy, widźiwſchi, ſo je póſnaty a jaty. Wón pſched Delenkom na kolena padźe a płakajo jeho proſcheſche, ſo by na jeju ſtaru towarſchnoſcź ſpomnił a ßwojeho pſchecźela ſ młodoſtnych a ſchulſkich lĕt do njeſboža njeſtorcźił. Hajnik pak, kotryž na ßwoje ßwĕdomje wſacź njemóžeſche, paduſchſtwo ſamjelcźecź a pſchestupnikej, tak dołho a ſprózniwje pytanemu, twochnucź dacź, ßo pſches žane próſtwy a ßylſy ſwĕrinſkeho paducha naproßycź njeda. Wón ßwojeho jateho ßudniſtwu pſchepoda. Schipak ßwoju winu ſaprĕcź njemóžeſche, dokelž bĕ jeho hajnik pſchi ßamym njeſkutku lapnuł a jeho wuprajenje pſchecźiwo njemu ßwĕdcźeſche. Ssudnikowy wußud bĕ po krajnych ſakonjach khĕtro kruty. Swĕrinſkeho paducha k khoſtarni na ſchtyri lĕta ſaßudźichu a wón dyrbjeſche hnydom ßwoje khoſtanje wotcźerpicź.

Wbohi mały Pĕtr bĕ, hdyž bĕchu nana ſajeli, ßamlutki wopuſchcźeny doma woſtał. Ssudniſtwo da poſdźiſcho maku khĕžku, ſwĕrinſkemu paduchej ßłuſchazu, na pſcheßadźowanje pſchedawacź, ſo bychu ßo ſ wunoſchkom naſtate ßudniſke khóſty ſapłacźiłe. Gmejna mějeſche po wobſtejazych ſakonjach powinnoſcź, dźĕcźo, kotrež bĕ bjes ſtatoka a bjes pomozy, wotcźahnucź. Nĕtko ßo woſjewi, ſo ßo hólcźez tomu pſchewoſtaji, kotryž ſa jeho wotcźehnjenje najniżſchi pjenjes žada. Tomu njemóžeſche dobry Delenk ſměrom pſchihladowacź. Wón ßebi ſ hłubokej tyſchnoſcźu a ßobuželniwej luboſcźu na hłuboko panjeneho pſchecźela ſe ſchulſkich a młodoſtnych lĕt pomyßli, kotryž bĕ pſches ßamßnu winu ßebje a ßwoje dźĕcźo do tajkeho njeſboža pſchinjeßł. Wón ßo na to dopomni, kak bĕ ßwĕrna a ródna hólzowa macź, pſchecźelniza jeho žony, jemu druhdy ßwoje horjo a ßwoju ſtaroſcź wo lohkomyßlnoſcź ßwojeho muža ſkorżiła a ßebi na ßmjertnym łožu wot njeho ßlubicź dała, ſo ßo w nuſy jejneho dźĕſcźa ßmili. Duž ßo bórſy rosßudźi a ßwój rosßud też wuwjedźe. Wón ſhromadźenej gmejnje praji, ſo małeho Pĕtra do ßwojeho domu woſmje a žaneho ſarunanja ſa to měcź nochze. We wßy bĕ jich wjele, kotſiž ßo nad tym wulzy dźiwachu a ſ hłowu tſchaßechu. Haj bĕ jich wjele, kotſiž ßo w cźichim tajkemu podtykowanju, kaž wulkej hłuposcźi, ßmějachu a hajnika wußmĕchowachu. (Skóncźenje pſchichodnje.)

Póſtny cźaß.

Hłóß: Ta ſbóžnoſcź jow k nam pſchikhadźa.

Kaž kóžde lĕto nalĕcźe
K nam pſchińdźe, tak też nĕtko
Tón póſtny cźaß tu pſchiſchoł je,
Nam ſ nowa praji wſchitko,
Schtož junu ſa naß cźinił je
Nasch ſbóžnik, hdyž wón cźerpjeſche
Tu hórku ßmjercź tam ſa naß.
Haj, na te jeho cźerpjenja
We duchu hladacź mamy,
Tón wjecźor jeho žiwjenja
Nĕtk wopominacź chzemy;
K Jeruſalemej pucźuje
Wón nĕtko, kaž je prajene
Nam we tym ßwjatym pißmje.
O, ſo by tola kóždy ßo
We tutym cźaßu wſchudźe,
Haj, dokelž nichtó njewĕ to,
Hacź ſa lĕto tu budźe,
Sso ſtajnje na to prózował,
So ſbóžnika by horje wſał
We tutym póſtnym cźaßu.
Pſched krótkim wſchak to błyſchachmy,
Hdyž bĕchmy w Bożej ßłužbi,
Kak ſ tamnej žónſkej rĕcźeſche
Pſchi Jakubowej ſtudni;
Hdźe woda toho žiwjenja
Sso jenicźzy tu doſtacź ma,
To ji bjes druhim praji.
Ta luboſcź też joh' wjedźiſche
Do doma Lazarowoh',
Kiž tehdy runje wumrjeł bĕ,
Wón ſbudźi jeho ſ nowoh',
Tak ßwoju kraßnoſcź widźicź da,
Hdyž pola rowa ſawoła:
Nĕtk, Lazaro, ſtań horje!
Haj, pſchezo bliże pſchińdźe cźaß,
Hdźež wón po Bożej woli
Tón kſchiž tam njeße ßam ſa naß,
A do wſcheho rad ſwoli,
Schtož wſchak ta rada wótzowſka
Bĕ wot wĕcźnoſcźe wobſankła,
Wſchak położicź tam na njoh'.
Zachejuß też joh' widźicź chze,
Hdyž nimo njeho cźehnje,
Na ſchtom wón horje ſalĕſe
A ſ njeho hlada dele;
Tón Knjes ßo na njoh' dohlada
A hoſpodu po' njeho wſa,
Joh' dom ma wulke ſboże.
O, ſo by jeho hoſpoda
Też pola naß bycź móhła,
H'ſchcźe prjedy hacź na Golgatha
Tam pſchińdźe jeho noha,
So by ßo też tu ßłyſchało:
Dźenß tutom' domej ſboże ßo
We poknej měrje doſta.
Wón wſchak też nimo kóždeho
We tutym cźaßu cźehnje;
O, ſo by tola widźił to,
Kak žadaja joh' wjele,
Ssu hotowi joh' horjebracź;
Wón hoſpodu chze rady wſacź
We jenej kóždej duſchi.
Duž wſchak, o luby ſbóžniko,
Daj wopomnicź nam wſchitko,
A ſpožcź też kóždom' tola to,
So wĕricź by móhł nĕtko,
So jenož tola naſche dła
Ssy na ßo wſał te cźerpjenja,
Wſcho luboſcź cźini ſa naß.
My ſaßłużili bĕchmy to
Wſchak ſa te naſche hrĕchi,
Schtož jeho je tam trjechiło
A nacźinile ßmĕchi;
Duž chzemy ßo jom' dźakowacź,
So wón je to chzył na ßo wſacź,
Tu ſchtrafu, kiž nam ßłuſcha.
Duž dha njech kóžda wutroba
We tutym cźaßu nĕtko
Wſchak rady na njoh' ſpomina
A rospomni ßej wſchitko;
Haj, chzemy jeho pſchewodźicź
A ßobu ſ nim hacź k ßmjercźi hicź,
So ſ nim też žiwi byli.

O derje kóždom' kſchesćź'janej,
Kiž ſa tym měrom hlada,
Bjes kotroh'ž žadyn měr tu njej',
Tón měr ßej jenož žada,
Kiž na tej horje Golgatha
Pod kſchižom tam ßwój ſpocźatk ma
A do wĕcźnoſcźe traje.

H. Falka, g. p.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Khĕžorſka wyſchſcha póſtna direkzija w Draždźanach je woſjewiła, ſo póſt do Hucźiny, kotryž też ludźi ßobu bjerje, wjazy rano 1/26 hodźin ſ měſta njewotjedźe, ale hižo 1/46 hodź.

— Naſch krajan, k. wucźer Sommer, kotryž bĕſche hacź dotal ſ pomoznym wucźerjom pſchi ev. měſchcźanſkich ſchulach, je ßo wot

wyßokeho ministerstwa kulta a schulskich należnoscżow sa statneho wuczerja pschi spomnjenych schulach pomjenowak a ßobotu 12. měrza psches Budyschkeho kralowskeho wokrjeßneho schulskeho inspektora, knjesa schulskeho radżiczela dr. Wilda, sapokasak.

— Dla wěstych pschiczinow nimaju ßo lětßa w naschich schulach żane sjawne pruhowanja; tola ma kóżda klaßa ßwoje postajene pruhowanje psched k. direktorom.

— Burske prawidła wo wjedrje wjazy trjechicz njechadża. Praji ßo hewak, so budże rjane naléczo, hdyż ßwěczk Marje ßłónczko njeßwěczi. Lětßa bě ßwěczk Marje mhkowojte wjedro, a tola mamy nětko ßurowu podsymu. Pjatk w nozy nam polnózny wětr se ßněhowym mjeczelom jéru symu pschinjeße. Psched nékotrymi dnjemi je ßo wětsik wobroczik a wot ranja duje. A spodźiwnje je, so s ranschim wětsikom, runje każ pschi prěnim wulkim ßněsy, 20. dezembra, ßo stajnje ßněh dże. Ratarjam je symne naletne wjedro jara njewitane, dokelż jich wot nusneho dżéła na roli wotdżerża, a schtoż nětkole dżéłacz njemóża, dyrbja posdżischo nakhwatacz. Slě je podsyma tym sejhraka, kotsiż ßu ßo wot prénich rjanych dnjow měrza sawjescz dali, běrny ßadżecz; pschetoż woßadżane běrny drje ßu psches wulku symu wschě smjerske. Każ pola naß, tak też w druhich krajach, woßebje w Schwajzarskej, Awstriji, Danemarskej, Franzowskej a Jendżelskej na wulki ßněh a symu skorża. W narańschej Pruskej je tak wulki ßněh panuk, so ßu żelesniske czahi w nim tczazy wostake.

S Móschez. Sańdżenu wutoru k. seminarista Hanczka s Plußnikez tu dopołdnja pruhowanje s wudokonjazej a s woběmaj rjadownjomaj ludoweje schule k wulkej spokojnoscżi shromadżeneho schulskeho prjódstejerstwa wotdżerża, a popołdnju bu tu nasch nowy wuczer k. Strehla s Pßowjow s luboscżu powitany. Jeho sapokasanje ßo schtwórtk na ßwjedżenske waschnje psches k. fararja ryczerja lic. Imischa sta. Bóh wußłyschi jeho horze dobroproschenja nad naschim nowym wuczerjom a zykym schulskim wokrjeßom!

S Luha. Hdyż ßo wschudżom w naschich lubych Sserbach nowe schule twarja, my tola też sesady wostacz njemóżemy a to czim mjenje, hacz nascha dotalna schula po sakonjowych żadanjach tola wjazy doscz khmana njeje. Ale hdże s nowej schulu? hacz na městno, kotrez móżemy psches nadobnu darniwoscz knjeżny s Zedliz nad Luhom a Khaßowom darmo dostacz, abo hacz wo wßy na pschihodnischim městnje, kotrez dyrbimy sapłaczicz? To ßo nětko prascha. Ssnano ßo to bórsy rossßudźi.

S Radworja. Knjes kapłan Żur, kotryż bě ßo psched krótkim sa administratora nascheje fary postajił, je naß tydżenja hižo saßo wopuschcził, dokelż ßu jeho na kapłanstwo do Kulowa powołali, a ßo knjes kapłan Jurij Nowak, kotryż poßlednje léta w Kulowje kapłanske město sastawasche, wot zyrkwinskeje wyschnoscże sa administratora nascheje fary pomjenowak. Knjes kapłan Nowak je pjecza jara njerad Kulow wopuschcził, a dżélenje wot Kulowskeje woßady je jemu jara czeżke było a jeho tak hłuboko rosrudżiło, so je psches to straschnje skhorił. Schtwórtk 10. měrza k nam na městno ßwojeho noweho sastojnstwa pschijédże. Hacz runje hižo jara khory, hischcże pjatk s dotalnym administratorom, knjesom Zurom, pilnje dżéłasche a wscho wschewsa, schtoż mějesche ßo jemu pschepodacz. Ssobotu, hdyż Bożu mschu czitasche, jeho womora saja, so dyrbjesche wot woltarja hicz. Khorosez tak rucże pschiběrasche a ßo pohórschi, so wón tón ßamy dżeń popołdnju rěcz shubi a póndżelu rano w tsjoch hodżinach ßwoju duschu wudycha.

S Pßowjow. Nasch dotalny wuczer knjes Strehla je ßo hižo wot naß wotßalił. Na nasche wuprósdnjene schulske město je wyßoka schulska inspekzija w Budyschinje k. Hołbjana, dotalneho druheho wuczerja w Minakale, k nam póßłała.

S Minakała. Nasche psches wotkhad k. Hołbjana wuprósdnjene druhe schulske město je ßo s kandidatom wuczerstwa k. Kolichom se Zidowa wobßadźiło. Knjes Kolich je ßo hižo do ßwojeho noweho sastojnstwa sapokasak. Bóh spożcz jemu bohate żohnowanje w sastojnstwje.

S Hornjowujesdżanskeje woßady. K tomu, schtoż bu tydżenja s Wulkeho Röhrsdorfa pißane, mózemy pschispomnicz, so też w naschej woßadże ßylnje na to myßla, wudokonjazu schulu wot njedżelskich popołdnjow zykeho léta na dwoje wjeczory dżéławych dnjow symskeho połléta pschepołożicz. Prawdoscz, sdobnoscz a nusnoscz tajkeho porjedżenja ßo pschezo jaßnischo pósnawa. Sskużobni hólzy, kiż dżéławe dny ßwojim buram a knjeżim s napinanjom ßwojich mozow ßłuża, ßu też toho hódni, so ßo jim njedżelske dny njebjeru, ale so ßo jim pschewostajuja k sastaranju jich cżélnych a duchownych potrjebnoscżow. Shonjenje wucżi, so tajzy młodzi ßłużobni, hdyż dyrbja njedżelu popołdnju do wudokonjazeje schule, bórsy nusne, haj woßebje sa nich nusne wopytowanje Bożich ßłużbow puschcża a też sdaleny starschiski dom, hdżeż by ßo jim nowe napominanje dostało, a hdżeż bychu schatow a druhich należnoscżow dla porečżecz móhli, wopytacz njemóża. K wotwobroczenju tajkeho woßebje snutskowneho schkodowanja ßu też kscheścżijanszy smyßleni hospodarjo rad swólniwi ßwojim młodym ßłużobnym w symskim połléczże potrjebne hodżinki sa wjeczornu schulu popschecz.

S pola. Psched néschto cżaßom cżitach w Serb. Nowinach, so swudowjenej wyßokej knjeni baroneßa s Löbenstein nad Łasom a hrabinka Peralta-Renaud-Riesch nad Njeßwaczidkom w Serbskich Nowinach sa wopokasma luboscże ßwój wutrobny dżak wuprajischtej, na cżoż też „Mißionski poßoł" spomni. W 10. cżißle cżitach s radoscżu, so hrabja Arnim nad Mużakowom toho runja w Serbskich Nowinach ßwój dżak wosjewi, so ßu wobydlerjo jeho wólbneho wokrjeßa s tak wulkej wjetschinu jeho wuswolili. To je we mni myßl sbudżiło, ßo se ßlědowazym napominanjom na serbskich krajanow wobroczicz. Też pola Sserbow nastawa to waschnje, so ßlubjenaj ßwój ßlub, wěrowanaj ßwoje swěrowanje, starschej narod lubeho dżéscża atd. w nowinje wosjewja. Na tym derje cżinja. Ale wjele wużitka nimaju, hdyż to jenoż do wschelakich němskich nowinow staja, niz pak też do serbskich. Němske wukhadżeja wschědnje a maju kóżdy dżeń wjele tajkich wosjewjenjow, kiż s wjetscha tebje niczo njenastupaju. Duż je jich wjele, kotsiż ßebi, dokelż tam skoro lute njesnate mjena nadeńdu, cżitanje tutych ßwójbnych należnoscżow salutuja. Pschińdże nětko wosjewjenje snateho mjena, kiż by jich nastupało, dha woni jo też njecżitaju. Zyle hinak je to se serbskej nowinu. Serbske Nowiny wukhadżeja jenoż kóżdy tydżeń junkrócz. Schtóż ßebi je dżerżi, tón też je pschecżita wot spoczatka hacz do kónza. Pschinjeßu wone tajke ßwójbne wosjewjenje, dha ßo kóżdy toho dohlada. Ty podarmo wosjewił njeißy. A dokelż w Sserbach husto jedyn druheho snaje, hdyż też jenoż po mjenje, dha drje tam skoro żenje zyle njesnatych ludźi mjena cżitacz njebudżesch. Duż njech wschitzy bóle hacz dotal wjeßele a srudne podeńdżenja ßwojich ßwójbow też pschede wschěm w Serbskich Nowinach wosjewja, każ je to nětko pola wschěch bóle wuczenych Sserbow hižo waschnje. Drohe tajke wosjewjenje też njeje. *K.*

S Wojerez. Póndżelu sa tydżeń, 28. měrza, budża pola naß skótne wiki. — W Zidżinjanskich hatach je wjele kharpow kónz wsako; ßamßne ßu ßo pschi tym ßylnym mjersnjenju spody loda sadußyle.

S Wojerowskeho wokrjeßa. Lětusche narunanske mustrowanje směje ßo w Wojerezach 19., 21., 23. a 24. měrza.

S Cżorneho Khołmza. W tudomnej skale je 10. t. m. popołdnju w tsecżej hodżinje něhdże 60 lět stary khěżkarski wumjeńkar Matej Kubiza s Brětnje srudnu ßmjercz namakak. Mjes tym so wón kamjenje łamasche, wulka hromada kamjenjow s kschiweje, něhdże 2 metraj wyßokeje scżény dele sjédże a jeho saßypnu. Runjeż jemu hnydom na pomoz khwatachu, jeho tola morweho a zyle rosmjecżeneho je spadanych kamjenjow wucżeżechu. Każ ßo praji, je Kubiza na njesbożu ßam wina; pschetoż jeho ßyn a też nékotsi druzy dżéłacżerjo ßu jeho hižo dawno na to kedżbneho cżinili, kajki strach jemu hrosy, hdyż chże dléje pod tej kschiwej scżénu dżéłacz.

S Lubnjowa. Tu je jena krowa hižo schtwórty krócz dwójmiskej cżeleczi pomeka. Cżelatzy stej kóżdy krócz derje wotrostkej a też tón krócz stej wonej strowej a wjeßołej. Tajka płódnoscz bjes howjasym skotom je wěscże wulka żadnoscz.

S Delnich Łużiz. W Khocżebusko-Hródkowskim wokrjeßu je pschi kakanskej wólbje knjes krajny radżicżel s Funke s wulkej wjetschinu dobył. Sserbjo ßu jeho saßo ßwěru podpjerali; tola niz wschitzy: pschetoż w tych wjazy abo mjenje serbskich woßadach, hdżeż je serbska Boża ßłużba pschestała a hdżeż żane serbske duschepytanje wjazy njeje, ßu ßo sozialdemokratiske wucżby khětro rosscheriłe. — W Kalawsko-Lukowskim wokrjeßu je sa Barlin knjes s Manteuffel wuswoleny, w Gubinskim prynz se Schönaich-Carolath, w Zarowskim knjes měschczański radżicżel Bräuer s Barschcża.

Dary sa natwarjenje serbskeho domu.

Kantor Jordan w Popojzach (na 1887)	10 hr.	— np.
Wuczer Mayas w Grimmje	1 "	20 "
Hromadże:	11 hr.	20 np.

S dżakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudżenja.

Kawniski ßud. Skakar Czornak w Njesdaschczach bě loni w naléczu kublerjej Ssmole w Spytezach 75 mk., a loni w léczi kublerjej Hajnje w Kanezach 100 mk. wuklukak, wudawajo, so ma

wot swojeho swaka wjetschu sumu dostacź. Jebanstwa dla ma Cžornak 4 mežazy w jastwje sedźecź. — Murjerja Schenka w Kobjelnju s jastwom na jedyn dźeń pokhostachu, dokelž bě s njesamknjeneje kólnje tamnischeho žiwnoscźerja Bjenady nješto drjewa kranuł.

Khostanska komora. Hdyž bě so loni 12. dezembra kubleŕ Schpitank w Sejizach se swojimi ludźimi ke mschi podał, tamnischi 19lětny schewz Michał Schneider Schpitankowe khěžne durje s mozu wotewri a 21 mk. pjenjes kranu. Paducha bórsy wušlědźichu a jemu 17 mk. s kranjenych pjenjes saso wotewsachu. Cžežkeho paduschstwa dla Schneiderej jastwo na 6 mežazow pschišudźichu.

Přilopk.

* Na twjerdźišnje Königsteinje so kasarmy kanoněrow a pěschkow torhaju. Wojazy su do kasemattow sacźahnuli, kotrež su so s wulkej prózu do skały wutsělale. Hdyž budźa dotalne kasarmy swottorhane, so na twjerdźišnje wjele města dobudźe.

* Pokutny pjatk do hamtskeho jastwa w Pirnje žónsku pschiwjedźechu, kotraž je swoje dźěćźo skónzowała. To běsche nježenjena 24 lět stara skužobna holza s Pólskeje. Psched něhdže 10 dnjemi pola jeneje baby w Pirnje hólcźka porodźiwschi wona walcźk sapalkow wsa, hłójcźki wot nich wotschkraba a naschkrabany jěd do mloka sypnu, kotrež dźěsću picź dawasche. Hdyž tónle njeskutk na swětko pschińdźe, so na měscźe wo lěkarja póśka, kotryž pak dźěsću žiwjenje sdźeržecź njemóžesche: běsche hižo posdźe.

* Wobžarujomne njesboże je so srjedu tydźenja na skótnych wikach w Radeburgu stało. Mjes kupzami, kotrychž bě so wjele na wiki seschło, běsche też jedyn kubleŕ s Weißenborna. Dweju sylnju wołow kupiwschi a sapkacźiwschi chzyschе wón skocźecźi s wikow domoj wjesćź. Tu so jedyn woł rosnjemdri a jeho s rohom do žiwota storcźi, pschi cźimž jeho tak srani, so běsche njesbožowny sa někotre minuty morwy. Schtož so słyschi, su toho, kotryž je kublerjej wołow pschedał, sajeli.

* Srudny podawk je so w Wulkim Voigtsbergu stał. Tam je hewjeŕ Küchenmeister najprjódy swoju žonu s hamorom sarasył, a so potom sa samk jstwinych duri wobwěsnuł. Ale niz doscź na tym. S horjom staj Küchenmeisterowaj starschej hromadźe do hnójnizy skocźiłoj a so w jusche tepiłoj. Schto je hewjerja k mordarstwu a samomordarstwu pohnuło, wo tym so jara wschelako rěcźi.

* W Rothenthalu je 43 lět stary muž wumrjeł, dokelž běsche sebi krej sawdał. Zyle pschecźiwo sakonjam běsche wón s jakojzy, kotraž běsche jeho pschecźelej na sahorjenje słosyny panuła a mějesche so sahrjebacź, kožu dele scźahnuł, swojeho wužitka pschi tym hladajo. Pschi tym pak běsche so někak sranił, schtož mějesche se žiwjenjom sapokucźicź.

* W jenej delnjołužiskej wsy proschesche wóndano něchtó swojeho susoda, so by jemu swinjaze korto k rěsanju požcźił. Ssusod rjeknu: „Mi je so dźenź nozy kruwa cźelika; duž zyły tydźeń ničzeho precź požcźicź njeśmėm.“ Te lube pschiwěrki! (Br. Z.)

* W Lěhnizach wóndano skužobnej holzy, kotraž sapalku saschmórnu, fosforowa hłójcźka sapalki do lěweho wócźka slecźi. Lěkaŕ ma sa to, so holza na lěwe wócźko najskerje widźenje shubi.

* Ssurowu mazochu su wóndano w Ratiborje sajeli. Wona je swoje 5 lět stare pschirodne dźěcźo dny dołho do pinzy sawrjene měła, jemu hłodu tradacź dała a je tak biła, so drusy podružnizy wěz poliziji wosjewichu. Na to dźěcźo do hojerne dachu, mazochu pak do jastwa sadźichu.

* W Waidhofenje je młynski sańdźenu nasymu młodu wudru popanuł a ju tak skludźił, so so wona derje nawucźenemu pśej runa. Wudra, kotraž lohko wuknje, hnydom pschiběhnje, hdyž ju jeje knjes sawoła, a sa nim běha, kaž poš; spodźiwnje je, so do wody njekhodźi, mjes tym so wudry hewak w wodźe pschebywaju. Swěrjo najradscho mjaso žerje, wo rjany khlěb njerodźi, pscheńcźny pak njesazpiwa. Spodźiwnje je, kak nahramnje a spěschnje wudra ryby pójera. Swěrjo s mudrymaj wocźomaj swojemu knjesej kaž poš ruku lisa. Lohzy doscź móże so stacź, so so wona, hdyž nalécźe pschińdźe, shubi a so do wody wrócźi.

* W Konstanzu wutoru tydźenja muž a žona, kotrajž s měschcźanskeje khudoby jałmožnu dostawataj, na reje dźěschtaj, a doma so mjes tym jeju małej dźěscźi s kurom sadušyschtej.

* Wěsty Rudolf Falb wě semjerźenja, rosbuchnjenja w podkopkach a mórske powodźenja do prědka prajicź. Wón je wucźbu postajił, so maja so semjerźenja na nascheј semi, hdyž planety do wěsteho stejnischcźa k słónzu a k naschej semi pschińdu. Tak bě wón njedawno pschipowjedźił, so smėja so wokoło 23. februara, 19. a 24. měrza semjerźenja. 23. měrza je woprawdźe w poknóznej Italskej a pokodnischej Franzowskej wulke semjerźenje było, a wokoło 19. měrza, mjenujzy 11. měrza, je so semjerźenje w tych samych stronach wospjetowało. Druhe je wjele słabsche hacź prěnje było. To bě Falb do prědka prajił a pschi poslednim semjerźenju też žadyn cźłowjek žiwjenje shubił njeje a schkody w twarjenjach so .psches njo wjele nacźiniło njeje.

* Pschi wóndanischim semjerźenju w Italskej je so 24. małeho rózka stało, so so w měscźe Mentone zyrkej satschaše, hdyž runje jena Rußowka, so by so wěrowacź dała, se swojim nawoženju psched woltarjom stejesche. Wschitzy cźekachu. Młodaj tak dołho w khabłatych domach města wokoło běhaschtaj, doniž duchowneho njenadeńdźeschtaj, kotryž jeju swěrowa. Njewjesta pschi tym žałoscźesche: „Hdyž dyrbimoj hižo kónz wsacź, dha chzemoj tola w jenym rowje wotpocźowacź.“

* Hrózbna bitwa běsche, kaž so belgiskim nowinam pische, wóndano w swěrjenzu Coryšandre, kotryž so w tu khwilu w Saint-Omerje pokasuje. Pschihladowarjo běchu so bohacźe seschli a wcźipni cźakachu, so by so skludźerka dźiwich swěrjatow, mała 12lětna holcźka, pokasała. Tón samy wokomik, hdyž skludźerka Baptistina do klětki jaguara, wulkeho kocźidła, stupi, też wjelka do klětki puschcźichu. Kaž wichor jaguar na wjelka slecźi, a mjes nimaj straschna bitwa nasta. Nastrózani pschihladowarjo s kjemi do klětki pjerjechu, so byschtej so swěrišzy puschcźiłej, na holcźku wokajo, so by s klětki cźeknuła, dokelž ji njemały strach hrožesche. Baptistina pak sebi rěcźecź njedasche a telko smužitoscźe a symneje krwě wobkhowa, so so ji skóncźnje radźi njemdreho jaguara směrowacź. Jaguar wjelka puschcźi, kotryž běsche w bitwje smjertne rany dostał. Wothladowarja, kotryž běsche swojej młodej roskasowarźy na pomoz pschischoł, jaguar s nohu do khowy praznu a jeho cźežko rani.

* W ruskim měscźe Poltawa staj so dwójnikaj narodźiłoj, kotrajž staj s khowu hromadu sroscźenaj. Hdyž je jedyn wotzucźeny, druhi spi; hdyž je jedyn khódny, druhi wo jědź njerodźi. Runjež mějachu lěkarjo s woprědka sa to, so dwójnikaj bórsy wumrjetaj, so někto tola sda, so žiwaj wostanjetaj. Dźělicź so dźěscźi njehodźitej; pschetož pschi operaziji by jene wumrjecź dyrbjało.

* W Kawkasu su njedawno snateho rubježnika Teimura sajeli, kotryž je dołhi cźaš wokolnoscź Tawrisa w stajnym strasche dźerźał. Wotprawjenje Teimura, kotrehož je tamnische mohamedanske sudnistwo k smjercźi wotsudźiło, běsche surowe. Zyłe město, wot wulka do mała, so na nje seńdźe. Truby trubjachu, a bubony wrjeskotachu. „Teimura wjesu!“ wschitko wołasche. Tajki dźiwi hołk rubježnika tak rosnjemdri, so wón njedźiwajzy na swoje cźežke puta jeneho kata shrabnu, jemu dołhi nóž s paša wutorže a jeho s nim srani. Ale k smjercźi wotsudźeneho sepschimachu a k dźerje kanony pschiwjasachu. Kanona wrješnu, a Teimurowe cźěło po kuskach na lud padasche. Wołajo „Allah je wulki“ so cźrjódy mohamedanskeho ludu roseńdźechu.

* Młody chinesiski khěžor Tien-Tsin je 22. dez. sańdźeneho lěta prěni krócź sam najwyschschemu pschibohej woporu pschinjesł. Dźeń prjedy běsche khěžor do switanja stanuł a pschihoty wulkeho swjedźenja pruhował. Khěžor běsche dołhu žołtu drastu s do njeje wuschitym smijom wobleczeny a bu wot wjele sastojnikow do templa „njebjesow“ pschewodźany. Tak dołho hacź wón po haśy cźehnjesche, njesmědźišche so žana žiwa dusscha na haśach pokasacź pschi khostanju satsělenja. W nozy wosta khěžor w templowym pschitwarku „posćźenja“ a woprowasche nasajtra rano 93 skotoschupisnatych karpow. Sso domoj podawschi sapali hischcźe psched woltarjom wójnskeho pschiboha wyruch. Wulka swonkowna krasnoscź — ale w wutrobach cźěmnoscź.

„Sechze-li Bóh.“

W mischtra Halmowej kowarni sapasche hižo rano sahe kowarski woheń po wuhnju; schtyrjo wotroczźy so k swojemu cźežkemu dźěłu hotowachu, bjes tym so wonkach hakle na ranje switasche. Handrij sywasche, Jan so roscźahowasche: budźischtaj wschak rad hischcźe hodźinku ležo wostałoj. Hdyž nětk wschitzy k dźěłu stupichu, sanješe prěnischi bjes nimi rańschi khěrlusch „Kak rjenje swěcźi serniczka“ se sylnym hłosom, a cźi drusy hnydom sobu spěwachu. Posledni synk bě wuklinczał a s nim bě wscha sasparnoscź so pominuła; wjeselі a cźerstwi dźěłachu nětko na swojich schkrewušypowazych želesnych žerdźach; samo Jurij, kotremuž dołhi Hessa rěkachu, a kiž bě po skóncźenym wojerstwje tam hakle někotre dny, a kotremuž so bohabojasne waschnja tutoho kowarskeho domu po prawym prawje spodobacź njechachu, tola měnjesche: haj, tajke spěwanje pschi sapocźatku dźěła njeje tak wopacźne. Na tutym ranju pobožny khěrlusch wuspěwawschi wschitzy s woseбitej cźerstwoscźu a spěschnoscźu dźěłachu; woseбje też Jurij so krucźe a cźerstwje swojeho dźěła pschimasche

(wón mějesche hosdźe dźěłacź) a rjeknu: „Dźenža spěchuje; hacź do wjeczora smeju hrajizy 3000 hosdźi hotowych."

„Sechze-li Bóh", pschistaji prěni tych wotroczkow, kiž na tej žamej nakowje s nim dźěłasche. „Ně", wotmolwi Jurij, „te ja tež tak dokonjam, bjes toho, so by Bóh tón Knjes žo wo to postarał."

Lědy, so te žkowa wupraji, dha w žamžnym wokomiknjenju s zyłej mozu se žwojim cježkim hamorom dyriwschi, nimo a žebi na porst trjechi a bolostnje sawoławschi do njemozy padże. — Zyły tydźeń bě jemu nětko njemózne s tak wobschkodźenym porstom dźěłacź. Dźewjaty dźeń hakle stupi sažo do kowarnje a pospyta nětkotre hosdźe wudźěłacź. A to sažo zyle derje dźěsche. Wón wješele praji: „To žo sažo zyle derje cjini. Nětko chzu sažo nakhwatacź, schtoż žym tón tydźeń skomdźił." „Sechze-li Bóh", wotmolwi sažo prěni wotroczk. „Haj, sechze-li Bóh! Ty masch prawo", wotmolwi Jurij. „Budź tola tak dobry a dopomnjuj mje druhdy na to, hdyž to tam a žem hischcże sažo posabudu." Jurij pak to posdźischo njeje wjazy sabywał; ale je tamny podawk w kowarni huscjischo žam powjedał tež druhim k pozohnowanemu powuczenju.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Ernst August Koksch, dźěłacźer tu, s Hanu Marju Koßakez pod hrodom. — Moritz Anton Geißler, hoscjenzar w Hornjej Kinje, s Hanu Augustu Emiliju dźělenej Büchnerowej rodź. Fliegnerez tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Jaroměr Pawol, Handrija Bohuwěra Pětschki, žiwnoscjerja w Zyžezach, ž. — Jaroměr August, Jana Augusta Wesera, fabrikskeho dźěłacźerja w Dobruschi, ž. — Max Jaroměr, Ernsta Jaroměra Rychtarja, khěžkarja a tkalza w Dźěžnikezach, ž. — Jurij August, Jurja Augusta Mikela, khěžerja a skałarja w Jeńkezach, ž. — Ernst, Pětra Petziga, dźěłacźerja na Ssokolzy, ž. — Marja Martha, njemandź. dź. w Wulkim Wjelkowje.

Katholska zyrkej: Franz, Jana Hofmanna, pschekupza tudy, ž. — Hilžbjeta, Arnolda Hofmanna, maschinisty tudy, dź. — Antonija Walpora, Jana Adalberta Welsa, schewza w Lejnje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 10. měrza: Hana Bertramez, njebo Jana Bohumiła Königa, khěžerja a dźěłacźerja na Židowje, wudowa, 61 l. 10 m. 2 d. — Hańža Wicźasez, Handrija Petrika, khěžerja a cźěžle w Cźemjerzach, mandźelska, 68 l. 3 m. 28 d. — 12 Hana rodź. Jurkez, njebo Jakuba Gruberta, dźěłacźerja tudy, mandźelska, 78 l. — Hańža rodź. Domschez, njebo Jana Hile, dźěłacźerja tudy, wudowa, 73 l. 4 m. — 15. Morwonarodźeny ž. Jana Augusta Domschki, cźeladnika w Małym Wjelkowje. — 16. Augusta Domschkez, Jana Augusta Domschki, cźeladnika w Małym Wjelkowje, mandźelska, 28 l. 1 m. 15 d.

Psches žudnistwo ma žo na pschežadźowanje pschedawacź: Kubło cźišło 129 w Kumwaldze, na 42,400 mk. taksérowane.

Na pschedań: Kubło s 64 kórzami psches Gustava Posera w Budyschinje na jerjowej haży. — Kubło s 54 kórzami njedaloko Budyschina sa 9000 toleŕ, s napłacźenjom 2000 toleŕ psches agentu Mersiowskeho w Budestezach.

Płacźisna žitow a produktow w Budyschinje

12. měrza 1887.

Žitowy dowos: 2677 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	81	8	93	8	69	8	78
"	žołta	8	10	8	33	8	19	8	27
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	90	6	58	6	83
Jeczmjeń	50 kilogr.	6	52	6	66	6	41	6	71
Wowß	50 kilogr.	5	80	6	—	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pschenična muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	80	3	20	—	—	—	—
Ssłóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Proßata 671 schtuk, schtuka		12	—	24	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđanske mjaßowe płacźisny. Howjada 1. druźiny 50—53 mk., 2. druźiny 41—44, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne žwinje 50—53 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 18. měrza: Mjersnjenje.

Drjewowe awkzije.

W lěšnych revěrach **Minakalskeho** knjejstwa ma žo žlědowazej dnjej sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź:

Pónđelu 21. měrza t. l. na Hatkowskim revěrje

85 žuchich dołhich hromadow.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin pschi Rudźanskej drósy pola pucźnika.

Schtwórtk 24. měrza t. l. na Łupjanskim revěrje pschi holczjim hacźe

190 žuchich dołhich hromadow.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin pschi Łupjanskim pucźu.

W Minakale, 15. měrza 1887.

Hrabinska s Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa awkzija

na Dubjanskim revěrje.

Pónđelu 21. měrza t. l. dopołdnja wot ½10 hodźin ma žo tudy njedaloko korczmy a młyna něhdże

40 rm. brěsowych schcźěpow,
8 " wólschowych žylnych kuleczkow,
7 " " wužitkowych kruchow a
60 stotnjow brěsoweje biteje walczjny

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźišna pschi tudomnej hajnkowni.

Hrabinske Lippeske hajniske sarjadnistwo.

G. Schkade.

Drjewowa awkzija.

Na **Sderjanskim hajniskim revěrje** ma žo

schtwórtk 24. měrza t. l.

24 twjerdych dołhich hromadow,
5 mjehkich " " a
155 rm. mjehkich hakosow

pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk awkzije dopołdnja ½10 hodźin w drjewnischczu pschi wulkim hacźe.

Sderjanske tachantske revěrske sarjadnistwo, 16. měrza 1887.

Kubasch.

Drjewowa awkzija.

Schtwórtk 24. měrza t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ma žo na **Kupjanskim revěrje**

71 łožow stejazych khójnowych schtomow a žerdźow,
38 rmtr. khójnowych schcźěpow,
25 " " kuleczkow,
37 khójnowych dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pscheßadźowanske wuměnjenja žo do awkzije wosjewja.

Shromadźišna w Komorowskim hoscjenzu.

Hajniske sarjadnistwo Kupjanskeho knježeho dwora.

Mydłarnja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej haży cźišło 3 a na žitnej haży cźišło 3

porucza žlědowaze wudźełki po poniżenych płacźisnach w snatych dobrych druźinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**45 np.,**
jadriwe mydło II	" "	**40** "
žiwizojte jadromydło	" "	**40** "
Eschwegske mydło	" "	**36** "
cźisczaze mydło	" "	**30** "
jendźelske běłaze (błejchowaze) mydło	" "	**20** "
masne mydło	**punt po**	**22 a 25** "
kryst. soda	**punt po**	**5** "

pschi wotewjacźu 5 puntow žo płacźisny poniża,

rajžowu a pschenčznu schterku, petrolej a ripikozty wolij po najtuńischich płacźisnach.

Pscheßadźowanski termin.

Sa mału žiwnosć, k sawostajenstwu 23. oktobra 1886 w Prěčežach semrjeteho leżomnostneho wobßedźerja Jana **Müllera** ßłuschazu, kat. čišło 12, fol. 12 leżomnostnych a hypothekarskich knihi sa Prěčežy, kotraž s parzellow čišło 20, 25, 63a, 90a a 91 leżomnostnych knihi sa tutu wjeß wobsteji, 1 hektar 45,7 arow = 2 akraj 190 □prutow płoniny wobjima a je s 62,31 dawkskimi jenosćemi wobcźežena, je ßo 5607 hriwnow — np. ßadźiło a ßo na to

dźeń 4. haprleje 1887

sa **pscheßadźowanski termin** postajił.

Čzi ßami, kotsiž maju myßle, tule summn pscheßadźicź, ßo s tutym prosćha, so chzyli spomnjeny dźeń dopołdnja w 11 hodźinach na tudomne hamtske ßudnistwo pschińcź, ßwoju pscheßadu wosjewicź a wscho dalsche wotcžakacź.

W Budyschinje, 14. měrza 1887.

Kralowske hamtske ßudnistwo.
Meusel. 3.

8400, 6000 a 3000 mk. ßo na prěnju hypotheku k 1. haprleji pyta na swonkownej lawskej haßy 12.

Maßiwna **žiwnosć** se 6 kórzami łuki a 8 kórzami pola je se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza pjenjes móże stejo wostacź. Dalsche je shonicź čišło 8 w Minakale.

Kněža čišło 27 w Łusku s 3 kórzami pola, łuki a sahrody je na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola wobßedźerja tam.

Pjekarnja ßo wot młodych pilnych ludźi wotnajecź pyta.
Offerty ßo pod **O. D. postl. Groß-Harthau** wuprosćha.

Ssymjentne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pschedawa
ryczerkublo w **Ssmochcźizach.**

Drjewowa awkzija.

Ajedźelu 20. měrza popołdnju ½4 hodźin budźe ßo w **Rabozach** lipowe wužitkowe drjewo pschedawacź. **A. Herrmann.**

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
cźaßnikow a rjeczasow,
kaž też
hudźbnych tyjsow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cźaßnikow.

Namołwjenje k subskripziji.

Na podłožku sčzinjeneho wobsamknjenja evangelskeho schulskeho wubjerka w Budyschinje a w pschesjenosći s tamnischej schulskej inspekziju, kaž też na sakkadźe dowolnosće, wot kralowskeju ministerijow snutskownych naležnosćow a finanzow dateje, dyrbi ßo psches evangelsku schulsku wołsadu w Budyschinje **tši a połprozentska wukoßowaza požčzonka, 570,000 hriwnow wučzinjaza, po kursu** 98½ sa wudajomne dołżne wopißma, w wotdźělenjach 500 hr. a 200 hr. na mějicźela ßo wupißaze, kotrež ßo se strony poßlednischeho wupowjedźicź njehodźa, na pucźu subskripzije napołožicź.

Subskripzija směje ßo

dźeń 24., 25. a 26. měrza t. l.

w **Budyschinje**

pola **krajnostawskeho banka kral. sakst. Hornjołužiskeho markhrabinstwa,**
pola **G. E. Heydemanna,**
pola **Pötschke & Bosse,**

w **Lubiju**

pola **G. E. Heydemanna,**

w **Draždźanach**

pola **filiale krajnostawskeho banka kral. sakst. Hornjołužiskeho markhrabinstwa.**

Wysche pschedspomnjenych podpißowanskich městnosćow pschijima pak też **měschćanska nałutowarnja tudy samołwjenja k podpißowanju.**

Pschi subskripziji je 5 % kawzije **nominalneho wunoschka** w hotowych pjenjesach abo w pjenježnych papjerach, w podpißowanskej městnosći sa pschihódne spósnatych, sapołožicź. W padźe pschepodpißowanja ßo wot evangelskeho schulskeho wubjerka wyßokosć pschidźělomnych wunoschkow postaji.

Wotewsaće pschidźělenych kruchow móże ßo pschi nastupazej podpißowanskej městnosći wot **4. haprleje t. l.** sa płacźenje płacźisny wukonjecź, subskribent pak je pschißłuschny, kruchi hač do **1. meje t. l.** wotewsacź.

Prospekty tuteje pożczonki, s kotrychž ßu drobnische wuměnjenja widźecź, kaž też samołwjenske formulary móża ßo pola horjekach pomjenowanych podpißowanskich městnosćow dowidźecź, wotedawaju pak ßo tam na požadanje też darmo.

W Budyschinje, 10. měrza 1887.

Evangelski schulski wubjerk tam.
Heerklotz, pschedßyda.

Heinrich Mickan w Budyschinje

na bohatej haßy pschi wěži,

fabrika a skład dźěłanych kwětkow, łopjenow a pjerow k wupyschenju.

Čzesćenym Serbam w Budyschinje a wokolnosći poruczam ßwój wulki wubjerk jara woßobnych a ßnadnych kłobukowych kwětkow, pjerow k wupyschenju, bukety sa zyrkej, njewjesty a kmótšjenje hižo po 75 np. s manschetu.

Dale balske kwětki, bukety k pschityknjenju, wěnzy sa njewjesty, narodny dźeń a na row, toho runja palmowe hakoły, puzaki atd. atd. s papjery, tkaniny, też se skota a ßlěbra, a selenu myrthu pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

Wězy, kotrež na składze njejßu, ßo na žadanje hnydom dźěłaju. Płacźisny ßu najnižsche fabrikske płacźisny, ale twjerde.

Sa kurjerjow.

Njerešany **rjepikaty tobak** s **čisteho amerikanskeho** tobaka, **woßebny** a ßuchi, poruczа punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthard Behrendsa

w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosćenza k jandźelej.

Wuhotowanja sa dźěćzi,

koschulki, pjeslki, lazki, khapki, kschcźeńske wodźewy, kupjelnske rubischcźa, tykane poßleschcźa, poßleschcźowe zychi, wupjerki, pjelchi, podłožki, schnóru k wobwiczu w wulkim wubjerku a po tunich płacźisnach poruczа

A. Tschentscher,
schatowa fabrika w Budyschinje w kupnizy.

Hěblowane schpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pschedawa tunjo

Dr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńczane twory

porucza najtunischo

Khorla Barthel s napschecza theatra.

Ja ſym ſo w **Minakale** ſaſzydlił.

Dr. Wolff,

praktiſki lěkař, ranyhojeŕ a babjeńz.

Dr. Retſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.**, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałoženju **„Hanineje haptyki“** w **Draždźanach** pſchipołożene.

Dr. **Retſchowa pſchetłajaza a ziwjeńſka eßenza**

hoji wſchě żołdkowe khoroſcze, migrenu a nerwowe cźerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałoženju dostacź we wſchěch haptykach.**

najwubjerniſche

pſche wſchě inſekty

(tkhi, ſchcźóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **żaneho ßlěda** wot njeho njewostanje.

Njech ſo ßwěru na to kedźbuje:

„Schtoż ſo w papjeri wuważi,
njeje żenje
Zacherlowa ſpezialita.“

Jenoż w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin“ **woprawdźity tuni** dostacź

w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pſchi żitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera**,
= **Kamjeńzu** = k. **Hermanna Naechſtera**,
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pſchi torhoſchcźu.

Lanolin,

kopytny a kožowy mas,

jeniczki mas, kotryž do kopyta a koże lohko ſacźehnje, kopyto elaſtiſke, kožu mjechku cźini, wožebje ſo też ſa maſchinſke rjemjenje porucźa. Pſchezo na ſkładźe pola

Straucha a Koldy,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
w drogowych khlamach k ſłotemu worłej.

Wšitkim horliwym Serbam poručamy z tutym

„Łužicu“,

měsačnik za zabawu a powučenje; płaći we wudawarni „Serbskich Nowin“ a w administraciji lětnje 2 hr. 60 np., z připósłanjom přez póst 3 hr.

„Lipa“

změje, da-li Bóh, jutře, 20. nalětnika, popołdnju w 3 hodźinach w Eberweinec hoſcencu swoje měsačne posedźenje, za kotrež je jej wopyt přilubjeny. Přednošeć budźe so wo rubjeżnikach ze starych časow, toho dla so sobustawy proša, zo bychu so prawje bohaće zešli.

Předsydstwo.

Schulerjo,

kotſiž chzedźa gymnaſij, realnu abo měſchcźańſku ſchulu w Budyſchinje wopytowacź, namakaju pſchecźelniwe pſchijećze, ßwědomniwe wothładanje, ßwětłe a ſtrowe wobydlenje pſchi tunjej penſiji w penſionacze w Budyſchinje na ſwonkownej lawſkej haßy cźißko 13, w 1. etaži, pódla hotela k bělemu konjej.

Jedyn abo dwaj ſchulerjej doſtanjetaj penſiju na Jägerſtraße cźißko 1. delka.

16= hacź 18lětna holza, kotraž chze hoſpodaŕſtwo nawuknucź, doſtanje ßłužbu w Budyſchinje na ſwonkownej lawſkej haßy 5.

Pytaju ſo holzy ſa dom a kuchinu, mlokowe holzy, dźowki, rólni pohonczojo, ßrěnkojo, knježodwórſzy ſtražnizy a dźěłacźerſke ßwójby pſches pſchiſtajazu żonu **Heynoldowu.**

Pyta ſo pſchi wyßokej mſdźi na jene kubło ródny **rólny pohoncź.** Dalſche je ſhonicź na Hoſchiz haßy 9.

Tyſcherſki móże trajne dźěło doſtacź pola **J. A. Schkady**
w Wulkej Dubrawje.

Tyſcherſki pomoznik

móże dźěło doſtacź pola tyſcherſkeho miſchtra **Auguſta Khěžora** w Kotezach pola Wósborka.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbſkeje rěcze mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ſo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika pytamy.**

Bratraj Měrſchej
pſchi żitnych wikach.

Jeneho wuczobnika

pyta

J. Pannach, ſchewſki miſchtr
na Hoſchiz haßy 5.

Jedyn **wuczobnik,** kotryž na jutry ſchulu wopuſchcźi, móże do wuczby ſtupicź pola

J. Nitſche w Łaſu.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pſchi mjaßowym torhoſchcźu.

Tyſcherſkeho wuczobnika pyta
Holtſch na Židowje.

Pytanje wuczobnika.

Sa ßwoje kolonialtworowe a deſtillazijſke khlamy pytam ßerbſkeje rěcze mózneho wuczobnika.

Hermann Lemke
na mjaßnym torhoſchcźu cźißko 8.

Pjekarſki wuczobnik ßo k jutram pyta.

Richard Pfennigwerth
w Budyſchinje.

Wróczenje cześcze.

Dawam k wjedźenju, ſo powjeſcź wo **Kſcheſcźanje Kmochez** ſ Khwacźiz, wote mnje rozſchěrjena, wěrna njeje. Ja kóždeho warnuju, ſo ju njeby dale rozſchěrjał.

W Jeſchizach, 14. měrza 1887.

Hańża Höhn.

Wutrobny dźak!

Tym Kamjeńčanskim knježnam pola Rakec wuprajamy za poskićenu zabawu, kotruž nam při póstničnym zwjeſelenju přihotowachu, tak zo dyrbjachmy kóždy 40 np. dopłaćić, wutrobny dźak.

Mnozy, kiž so na tym wobdźělichu.

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach ßu dale darili: Kozor w Hněwßezach 2 mk., Iſraelowa w Khwacźizach 1 mk., w. B. w Hodźiju 1 mk., kubleŕ Ssmoła w Spytezach 5 mk., H. R. w R. 1 mk., Kwacźowa w Cźornych Noßlizach 1 mk. 20 np., J. H. w T. 1 mk., njemjenowany w Hnaſchezach 2 mk., J. G. w Plußnikezach 50 np., wudowa Lorenzowa na Hoſchiz haßy 2 mk.

Sa **Pětr Mlónkowy wopomnik** dale ſkładowachu:

Domanja w Mikezach	— =	50 np.
Kozor w Hněwßezach	— =	50 np.
Hadank, farař w Popojzach	1 hr. — =	
Jordan, kantor w Popojzach	1 hr. — =	
Njemjenowany ſ Hornjeje Borſchcźe	1 hr. — =	
Jakub, farař w Njeßwacźidle	5 hr. — =	
Dr. Jakub, dwórſki radźicźel w Draždźanach	5 hr. — =	
Wanak, farař emerit. w Budyſchinje	3 hr. — =	
J. w Herrnhucze	2 hr. — =	

Za wšitke wopokazma přećelniweho dźělbranja a hnujaceje lubosće při smjerći a pohrjebje našeje njeboheje njezapomniteje mandźelskeje a maćerje wuprajamy wšitkim lubym přećelam z blizka a z daloka, wosebje tym, kotřiž su z nami našu njeb. maćerku wot Łaza do Wóslinka přewodźili, swój najnutrniši a najwutrobniši dźak. Luk. 14, 14.

W Łazu, Bělej a Dreždźanach.

Waltarjecy.

(K tomu cźißku pſchiłoha.)

Jedyn jěsdženy **schkleńczany Landawski** a dwaj jěsdženaj **kožanaj Landawskaj wosaj,** wschě w najlěpschim rjedže, ma w hódnej płaczišnje na pschedań

wosowa fabrika **N. Galla.**

Ssuscheny połcz wot krajnych žwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., žyry połcz po 60 np., žadleschczo po 60 np., schkrjeny kój po 50 np., kołbažowy tuk po 50 np., tucznu běku kołbažu po 70 np., druhu družinu po 60 np. porucza

Otto Pötschke na žerbskej haży.

Jablukowe wino,

wschelake jahodkowe a žadowe schampanske wino, mužěrowaze žadowe limonady a bowle,

žadowe kišałko,

wubjerne k žołotwi, k kładženju atd.,

sodowu a selterśku wodu,

pschezo czerstwu pjelnjenu, porucza

Hornjołnjiska žadowa tłóczerńja

dr. **Herrmanna** a dr. **Wetzki**

na sadnej bohatej haży 3.

Po najlěpschim waschnju

paleny khosej

derje měschany Winski a Karlowarski — měschenje jenož ſ najlěpschich družinow — porucza tunjo

Hermann Baach

na žerbskej haży czišło 9.

Ssadowe schtomy.

Wožebje mózne **jabluczinу, kruschwiny, žłowezinу** a **wischenje** pschedawa po tunjej płaczišnje

žadowna schula

dr. Herrmanna a dr. Wetzki,

kontor na sadnej bohatej haży 3.

Woprawdźite Würzburgske runklizowe žymjo

w snatej wožebitej dobroscži porucza

Carl Noack w Budyschinje

na žitnej haży.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow žylne, kupuje po najwyschschich płaczišnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Kosaze, nasymske, czelaze, howjaze, sajecze, korniklaze koze kupuje pschezo po najwyschschich płaczišnach

Heinrich Lange

pschi žerbskej katholskej zyrkwi.

Wschě družiny

spěwarskich,

derje wjasanych, w wulkim wubjerku najtunischo porucza

E. Rafeld na kotołskej haży 30.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach

poruczeja žwojim czesczenym wotebjerarjam:

khosej njepaleny, žylnje a derje žkodżazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khosej 2. družiny, punt po 86 np., hischcże derjeżkodżazy,
khosej paleny, žylny a derjeżkodżazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khosej paleny 2. družiny punt po 100—110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje žkódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajž punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydko, najlěpschu družinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydko punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydko punt po 25 np.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na žerbskej haży

porucza

jadriwe mydko, dobre žuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydko, czerwjene a módre	„ „	36	„
žołte wóskowe mydko I	„ „	40	„
žołte wóskowe mydko II	„ „	30	„
soda	„ „	5	„
schterku	„ „	22	„

masne mydko, selene mydko, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaczišnje.

K kschczišnam, kwažam a druhim žwjedżenjam, wožebje hosczenzarjam žwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likéry** po jara tunich płaczišnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**

destilazija na wulkej bratrowskej haży 6.

Spěwarske knihi,

žerbske a němske, we wožebnych a jednorych swjazkach, porucza po najtunischich płaczišnach w najwjetschim wubjerku

Gustav Rämsch, knihiwjazař

na bohatej haży czo. 21.

Klobuki a mězy

porucza w najwjetschim wubjerku wot 1 hriwny

C. E. Rinke

na žitnej haży.

Spěwarske knihi

wot **najwožebnischich** hacž k **najjednorischim** porucza w wulkim wubjerku najtunischo

A. Schöncke

na hauensteinskej haży 1.

Czorny kascheměr

jenož czistowokmjany w snatej dobroscži po starych płaczišnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haży 10.

Derje pruhowane

žyre khoseje

w wulkim wubjerku porucza

Hermann Baach

na žerbskej haży czišło 9.

Turkowske žłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrez žu dostacz, porucza hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjažowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likérow.

Kharty k hraczu,

najlěpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza

Herm. Baach

na žerbskej haży czišło 9.

Wschě družiny czrjewow

k džěłanju kołbažy

porucza pschedawarńja czrjewow

A. Eisslera

na žitnych wikach 16.

Ssuche drožđże!

K jutram pschijimam skasanja na dobru žuchu tworu hacž k palmarum, a płaczi punt jeno 80 np.

S poczesczowanjom

Otto Säuberlich w Lasu.

Jutrowne rubischcza, kattuny atd. w najnowschich mustrach žu dóschke a poruczam te žame po najtunischich płaczišnach. D. S.

Khofej

wot najtuńischich hacz do najlěpschich druzinow, jara derje sklodzazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaczisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara sklódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako nješchto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuważenu, najlěpsche druziny, porucza wot czerstweje posylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jara dobre
drastne tkaniny
wosebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodziwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Syrop

punt po 16 a 20 np., sklódki a czisćze sklodzazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Wosjewjenje.

Wot wyschnoscze sym ja podpißany konzeßiju sjawneho awkzionatora dostał. Duż budu hacz na dalsche kózdu **sobotu** dopołdnja wot **11 hodzin** powschitkownu **awkziju** wotdzerzowacz. S dobom poruczam so k wotbywanju awkzijow sawostajeństwow a effektow. Moje dotalne wikowanje se starymi tworami bjes satorhnjenja dale powjedu. Pschijimanju awkzijskich pschedmjetow hlada pod diskreziju a pschi najspěschnischim posłużowanju napscheczíwo

s poczesczowanjom
Julius Bächmann, awkzionator a wikowar starotworow
na wulkej bratrowskej haßy czisło 6.

Ryczerkubleŕska zyhelnicza w Hrodźischczu

pola Wósborka
porucza

wulke **murjeŕske zyhele,**	tyßaz	41,00	hr.,
małe = =	=	31,00	=
studnjeŕske zyhele,	=	45,00	=
wuhnjeŕske zyhele,	=	42,00	=
glaseŕowane **tseschne zyhele,**	=	33,00	=
njeglaseŕowane = =	=	27,00	=

a wosebje

6" **drenerowanske roły,**	stotnja	20,00	=
3" = =	tyßaz	42,00	=
2" = =	=	28,00	=
a 1½" = =	=	24,00	=

kotrez maju dla sestajenja maczisny wosebitosczi pschepuschczowanja pscheb druhimi drenażemi.

W Hrodźischczu, 1887.

Wolff,
zyhelski mischtr.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje
khofejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Anna Prasser

porucza
njewjesczinske puzaki
hizo po 10 mk. hacz k najdrózschim.
S napschecza theatra.

Podpißany s tutym swoje hizo leta dołho sa dobre snate
jablukowe wino
natißate a **sklódke** knjesam korczmarjam kaz tez privatnym k schczisnam a kwaßam porucza.

Skasanja pschijimataj kk. **Richard Pötschke** pschi torhoschczu a **Ernst Kern** na serbskich hrjebjach w Budyschinje. — Saßopschedawarjam so nizsche płaczisny woblicza.

Ernst Schmidt
w Małych Debßezach pola Budestez.

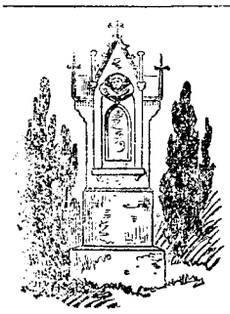

Jan Khěžnik, rěsbaŕ

w Budyschinje
na Lubijskej drósy 6
porucza swojim lubym Ssobu-Sserbam swój bohaty sklad **rowowych pomnikow** se syenita, marmora a pěskowza po jara tunich płaczisnach. Sa rjane a trajne dźěło so rukuje.

Tez so tam hólczez, kotryż chze rěsbarstwo nawuknucz, do wuczby wosmje.

Wulke
sluschene tuczne jerje
wubjernje sklodzaze, po 10 a 12 np.
porucza jako jara tunje
Gustav Küttner
na serbskich hrjebjach pódla póstskeje kowarnje pschi zitnych wikach.

Sserbske
spěwarske knihi
porucza jara tunjo
Handrij Lorenz
na rózku Hoschiz a seminarskeje haßy.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta
pola hroda czisło 2
porucza swój bohaty sklad **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdzitych a imitirowanych, pod rukowanjom samoshotowjeneje tworv a lubi po mózhnosczi tunje płaczisny.

Kaschcze

sa doroscenych a dźeczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda czisło 2.

A. Mager
na serbskej haßy
pschedawa a porjedza **czaßniki** derje a tunjo.

K shotowjenju schatow (klejdow) a zakctow wot najjednorischich hacz k najmodernskim porucza so
Rinkowa,
schwalcza na zitnej haßy.

Hamburgsko-amerikanske
pakctojesdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokódzna jesba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kózdu srjedu a njedjelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kózdu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kózdej dwe njedjeli,
s **Hamburga** do **Wschezorneje Indiskeje**
mesaczinje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
mesaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne kódze podawaju wubjernu jedź a pschihódnu pucowanisku skladnosczi sa kajutowych a **bjeskubjowych** pucowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 13. **Sobotu 26. měrca 1887.** **Lětnik 46.**

☛ Čjesćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin,** kotsiž chzedźa sa nje na **2. schtwórtlěto 1887** do prědka płaćiś, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotebadźa. — Čji, kotsiž žebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesć dawaja, njech tola njesapomnja, žebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćeni žo sa Serbske Nowiny na sakskich a pruskich póstach, kaž też w druhich krajach němskeho khěžorstwa **1 mk.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny s pschikłohu **Serbski Hospodar** płaćeja na póstach **1 mk. 25 np.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Tak dha je 22. měrza wot zyłeho khěžorstwa žadany dźeń pschischoł, khěžorowy 90. narodny dźeń. To běsche žławny dźeń, kiž žwojeho runjeća nima. Hdyž kral Wylem swjask poknózneje Němskeje sakoži, běsche 69 lět, hdyž s Franzowskeje žo wrócźiwschi krajne mjesy pschekrocźi, běsche 74 lět stary. Kak husto je žo w tych lětach to žadanje wuprajiło, so móhł lubowany khěžor hischće někotre lěta žiwy bycź, so móhł tola hischće žwoje 80. lěto docžakacź! A hlaj, niz jenož 80. lěto nastupi strowy a cžiły — lětža mózesche jemu dźakowny lub pschi nastupjenju jeho 91. lěta sboże pschiwyskacź. Ssu drje w starodawnych cžažach wjerchojo žwojich ludow też do wyšokich lětow pschischli. Kyruš, s biblije znaty persiski kral (Jes. 44, 28), je žwoju starobu na 100 lět pschinjeśł, Massinissa, numidiski kral, bu 90 lět a gothiski wjerch Hermanrich žamo 110 lět. Ale to žu sańdźene cžažy. W nowischim cžažu njeruna žo žadyn wjerch naschemu khěžorej po starobje. A hacź dotal žo žłyschało njeje, so by zyły lub s tajkej luboscźu žwojeho khěžora wobdawał a jemu s hnuteje wutroby pschiwołał byk: Sskawa naschemu khěžorej! Duž je žo też tutón woženity dźeń kaž w zykym kraju tak pschede wschěm w Barlinje na woženite waschnje žwjecźik. Dokelž žo wscho 22. měrza, jako na narodnym dnju žamym, wuwjesć njemózesche, žwjecźesche žo też hižo dźeń prjedy, 21. měrza. — Tón dźeń wjecźor dźerżesche žo we wschitkich zyrkwjach Boża žłužba. Sjednocźene wojeŕske towarstwa cźehnichu s druhimi nutrnje do zyrkwjow, so bychu sa najwyschscheho wojeŕskeho wodźerja Bohu dźakne a khwalobne khěrlusche spěwake. W domje dźerżesche jim prědowanje dr. Stöcker a w Pětrowej zyrkwi promscht dr. Golz. Tón wjecźor běchu žebi też wotpóšłani studentojo wschěch němskich universitow shladali, žwojemu khěžorej rjane holdowanje pschinjesć. Po 6 hodźinach sestupa žo wjele stow studentow, rjanu wschelakobarbnu drastu wobleczenych, do wulkeho cźaha. Kóždy njeżesche palazu žmólnizu w ruzy, a nětko cźehnichu psched khěžorowy hród. Hdyž psched hrodowe wokno, w kotrymž žo khěžor kóždy dźeń žwojemu jemu pschiwyskowazemu ludej pokaże, pschicźežechu, wunjeże jich nawjedowaŕ knjes student Münch s Wrótžławja žławu khěžorej, pschi cźimž studentojo se žmólnizami machotachu. Khěžor běsche pschi tym do wokna stupił. Na to buchu někotsi studentojo, kiž běchu cźah srjadowali a jón wodźachu, wot khěžora do hrodu skasani. Khěžor da žebi jich pschedstajecź, porěcźa s kóždym na pschecźelne waschnje a prajesche skónczne tole: Ja žym jara swjeżeleny nad duchom, kiž nětko w němskej młodźinje knježi, a nad tym, so je mje studowaza młodosć tak rucże a prawje srosumiła. Pschede wschěm pschi roswjasanju žejma je žo to mi na swjeżelaze waschnje pokasako; pschetož se wschěch universitow žym tehdy adreży a telegramy dostał. Ja chzu žebi pschecź, so też dale tutón duch w studowazej młodosći wostanje, a so wona też dale k sboju wótzneho kraja dźěła. Potom cźehnichu dale a pschińdźechu nimo Bismarkoweho bydła, na kotrehož žo, hdyž žo pschi woknje pokasa, toho runja žława wunjeże. Ssmólnizy napożledku na torhoschcźu spěwajo do hromady smjetachu. Hdyž bě to wscho dokonjane, shromadźichu žo studentojo w wulkej sali, so bychu pschi tak mjenowanym kommerżu dźeń wobsamkli. Duž sażwita dźeń 22. měrza, khěžorowy narodny dźeń. Wschě haży, torhoschcźa a domy, haj wulki dźěl wosow běchu nanajrjeńscho wopyschene s pletwami, khorhojemi atd. Barlin posticźesche lubosny napohlad. Wote dnja, hdyž běsche ryczeŕski khěžor s Franzowskeje žo domoj wrócźił, Barlin wjazy tajku njewjesćinsku pychu měł njeje. Khěžorowe snamjenja a wobrasy běchu na wjele městnach rjenje wobwěnzowane wohladacź. Sswjedźeń žo s tym sapocža, so rano w 6 hodźinach s khěžoroweho hrodu rjany khěrlusch, wot gardeulanow žo piskazy, psches rańschu cźischinu klinczesche. S dypkom 9 hodźin běchu wschitkich wocži wobrocźene na cźah, kiž s 300 rjanych kucžow wobstejesche, w kotrychž s pschewodom hudźby cźi wot žwojich universitow wotpóšłani studentojo, wschitzy žwoju studentisku drastu wobleczeni, žedźichu. Bě to lubosny napohlad. Hdyž psched khěžorowy hród pschińdźechu, stupi tón psched wokno a hrimotaze žławawołanje s młodych studentiskich krkow strowjesche lubowaneho jubilara. Bjes tym běsche pak žo też w hrodże žamym sbożopschecźe sapocżało. Rano po 8 hodźinach pschistupichu najprjódzy khěžorowi žłužobni, kotsiž jeho wschědnje wobdawaju, a wuprajachu žwoje pschecźa. Khěžor wotmolwi jim s hnutej wutrobu: Boża wola je była, so žym tutón dźeń docžakał. Ja žo toho nadźak njeběch. Je-li Boża wola, žnano hischće jedyn tajki dźeń wohladam. Na to wokoło 10 hodźin pschińdźechu dwórszy wyschschi sastojnizy a khěžorowi žwójbni, kotrymž žo zusi wjerchojo abo jich sastupnizy, kiž běchu do Barlina pschijěli, pschisamknuchu. Poślednich běsche 98. Žadyn kraj njebě tu bjes sastupjerja. Wschitzy běchu pschischli, se žwojim rtom žwoje pocześćowanja a žwoje sbożopschecźa wot Boha tak požohnowanemu khěžorej wuprajicź. S Ruskeje běschtaj pschijěłoj wulkowjerchaj Wladimir a Michał, s Awstrije krónprynz Rudolf, se Sakskeje prynz Jurij a Bjedrich August, se Schwediskeje krónprynz atd. Też pschepodachu jubilarej wurjadnje rjane dary k dopomnjecźu na tutón dźeń. — Wójsko žo, wě žo, tón dźeń pschede wschěm na žwjatocznosćach wobdźěli. Najprjódzy podachu žo wojazy do zyrkwjow, pschipołdnju seżydachu žo w wulkich salach k žwjedźeńskemu wobjedej. Schulske dźěći žo toho runja do zyrkwjow dowjedźechu. Wě žo, so dawno wschitke w nich ruma njemějachu. Kotrež pak běchu tak sbożowne, tam města namakacź, spěwachu s jażnym, wjeżelym hłožom Bohu dźak sa hnadu, khěžorej wopokasanu. Też we wschěch druhich němskich městach žo ważny dźeń na to abo druhe waschnje wobeńdźe. W Pruskej běsche we wschěch wożadach dopołdnja Boża žłužba. Ale radosć

nad kněžorowym dnjom je mjesy němskeho kněžorstwa pschekrocžika. Wschě ważnische wukrajne nowiny, n. psch. w Romje, Parisu, Petersburgu a pschede wschěm w Winje, spominaju s wulkim poczeszczowanjom na Barlinski zwjedżeń, a pschi zwjedżenju, w tamnischich němskich poselnistwach tón dżeń wuhotowanych, wobdżělichu zo w Parisu Grévy a wschitzy ministrojo, w Gaczinje kněžor Alexander se zwojimi ministrami atd. Tež Saksa je tón dżeń luboscz zwojemu kněžorej tu na to a tam na druhe waschnje pokasała. A nasch drohi serbski lud, kiž ma tu khwalbu, so wón hischcze ženje, tež w najczežschim czasu zwojemu kralej njepoškuschny byk njeje, kiž móże dżenża zam tež na sandżene lěta s wjeselosczu hladacz a zo żaneje njeswěry dopomnicz njemóże, stupa psched trón Boha wjerschneho a prosby, so by wón dale zwoju wschehomózu ruku wupschestrjenu dżerżał nad naschim drohim kněžorom, so móhli Serbjo pod nim tež dale w měrje a bohabojoszczi żiwi byczi.

— Loni běsche kněžorstwowy zejm sakoń wuradżował a pschijał, kiž postaji, so ma zo bjes nim wot zudnistwa njewinowacze sazudżenym nekajke sarunanje dostacz, kaž tež so móże zo na wuzudżenja khostanskeje komory powołanje sapokožicz, kaž je to prjedy pschezo byko. Tuto wobsamknjenje zbudźi w zwojim czasu wulke wjesele w ludu. A to tež s polnym prawom. Schtóż je zo dotal bjes winy sazudźił a je mězazy dołho w jastwje byk a po tym hakle zo jeho njewinowatosczi wukopa, njedostanje w tu khwilu żaneho sarunanja. To dyrbjesche po wobsamknjenju zejma wot nětka hinak byczi. Tola w tych dnjach je swjatkowa rada zły sakoń saczizka. Wona drje tež wupraji zwoje dowěrjenje, so budża wschitke swjatkowe kraje zo staracz, so by zo bjes winy sazudżenym a jatym někak jich schkoda sarunała, ale tajke wuprajenje dowěrjenje nima teje ważnosczе, kaž sakoń. Wschelake nowiny to wobżaruja.

— W zejmje rěczesche zo 18. měrza wo wusamknjenju sjawnosczе na zudnistwje pschi tajkich zudniskich jednanjach, kotrychż wosjewjenje móhło lohko pak sa pózczіwosczi, pak sa krajne zboże schkodu pschinjesczi. Czi jeni zo wuprajichu sa dalsche wobmjesowanje dotalneje sjawnosczе, czi drusy pak wuwjedżechu, so móhła psches to dowěra ludźi k zudnikam czerpicz a so je pschede wschěm we wschelakich padach sazudżenemu abo wobskorżenemu jara popschecz, so drusy a pschede wschěm jeho domjazy zhonja, czoho dla je psched zud żadany a sazudżeny. Hdyż běsche hischcze tajny radżiczel Kaiser w dlěschej rěczi bjes druhim na to pokasał, so hdyż hinak njeńdże, je lěpje, hdyż tu a tam jedyn czerpi, hacz so zły kraj schkoduje a do stracha pschińdże, bu namjet sa dalsche wuradżowanje wo nim komizjiji pschepodaty.

— Pruski minister snutskownych nalezhnosczow je psched krótkim ważnu wólby nastupazu wez wuzudźił, mjenujzy praschenje: změđża zo do wólbnych listow czi sapizacz, kotsiż hacz do wupokoženja wólbnych listow zwoje 25. lěto dokonjeja abo tež czi, kotsiż wot sakonja żadanu starobu sa wólby hakle s wólbnym dnjom dostanu? Minister je zo sa poslednje wuprajił. Duż maju zo tež wschitzy czi, kiž hakle s wólbnym dnjom a po wupokoženju listow zwoje 25. lěto dokonja, do listow sapizacz.

— W pruskej semjanskej komorje zu sandżeny tydżeń nowy katholski zyrkwinski sakoń dowuradżili. Nowy sakoń je zo s nekotrymi namjetami biskopa Koppa pschijał. S nim je zo wjele wótroszczow, psches kotrez zo katholszy potlóczeni czujachu, wotstroniło.

— Elsaz a Lothringska, tutej dwě w wójnje 1870 Franzowsam wotdobytej provinzy, stej hacz dotal zamostatnej wostałej. Wonej pschizkuschatej němskemu kněžorstwu kaž druhe kraje n. psch. Saksa, Bajerska a t. d., mějeschtej zwoje zamzne sarjadowanje a stejeschtej pod wot němskeho kněžora pomjenowanym sastojnikom. To zo najskerscho w blizschim czasu pscheměni. Elsasy a Lothringsy mjenujzy franzowski kraj, zwój prjedawschi wótzny kraj, sabyczi njemóża a żadaju zebi wróczo do njeho. Duż zu tež stajnje do kněžorstwoweho zejma tajkich ludźi wuswolili, kiž mějachu to zame żadanje a kotsiż němskemu knježerstwu husto napschecziwo stupachu a toho dla protestlarjo zo mjenowachu. Tež s lětuschich wólbow zu sazo tuczi franzowskosmyzleni wuschli a to tež zobu toho dla, dokelž zo lud psches pschepytowanje a sajecze wschelakich franzowskosmyzlenych, kiž zo krótko do wólbow sta, rosnjemdri. Duż zu wschelake němske nowiny toho měnjenja, so zo żadanje do prjedawscheho wótzneho kraja hinak wotstronicz njehodźi, hacz psches to, so tutej provinzy zwoju dotalnu zamostatnosczi shubitej a zo pruskemu kralestwu pschipokasatej, kaž zo to 1866 s Hanoverskej a s Hezenskej sta. Pruska móhła tutej dwě krajinje, hdyż jej do zwojeho sarjadowanja wosmje, sa Němsku sazo dobycz. Schto s tutym praschenjom zo dale stanje, njeje snate. Tola w kněžorstwowym zejmje, kiž ma tu wez tola skónczinje wuzudźicz, sapózkanzy bjes zobu hižo wjele wo tym rěcza. Pruska by psches to wo 263 □mil, po tajkim wo tak wjele, kaž Saksa wuczini, zo powjetschika. Kněžorowy naměstnik w Elsazu, prěni sastojnik wjerch s Hohenlohe, je zo wutoru do Barlina podał, hdyż drje tež tele wězy k rěczam pschińdu. Pschispomnicz hischcze chzemy, so zu druhe nowiny sa to, so měkej zo tutej provinzy po runych dżělach k Badenskej, Bajerskej a Pruskej, s kotrymiż krajemi wonej mjesujetej, pschipokasacz. S toho pak drje wěscze niczo njebudże.

Awstrija. Win zwjeczi němskeho kněžorowy narodny dżeń se sahorjenoszu, kiž zwojeho runjecza pyta.

— Pschi wuradżowanju wo wojerskim kredicze wupraji minister Tisza, so je zo nadżija na sdżerżenje měra psches swolenje zrědkow sa wójsko powjetschika. Knježerstwo móże jenoż potom s wuspěchom zo wo sdżerżenje měra prózowacz, hdyż je wone zamezylne a móże na zwoje wójsko pokasowacz a zwój kraj s nim schkitowacz. Wopory sa wójsko zu wulke a derje nałożene. Wójsko je derje wobrónjene a dżerżi kóżdemu druhemu wahu. Wo poczahowanjach k druhim mozam wón niczo prajicz njecha, tola změ k smérowanju prajicz so je wotpohlad rakuskeje politiki sdżerżenje měra a dżiwanje na krajne interezy.

Italska. Italske knježerstwo je w njelubych czěžnosczach. So by zo dla snjesboženeje Maßawskeje expedizije wuwinowało, je wone generala Genéa, komandanta města Maßawy, wotzbadżiło a chze jeho psched wójnski zud stajicz. Tutón je abezinskemu wójwodze Rasej Aluli tyzaz tšélbow, sa abezinskeho krala kupjenych, kotrychż pak běchu zo Italszy mozowali, wudał, so by s tym wot Abezinskich sajateho italskeho hrabju Salimbeni a jeho pschewodżerjow wukupił. General Gené je tak njepschecżela Italskich s brónju sastarał, k czomuż wón, kaž knježerstwo wudawa, żaneje dowolnosczе dostał njeje. Duż dyrbi zo nětko Gené khostacz. Italske nowiny „Tribuna" pak nawopak pizaju, so je italske knježerstwo wo Genéowym wotmyzlenju wjedżało a so chze s nim jenoż hrěchi ministerstwa pokrycz. Wón je, knježerstwu żadanja Rasa Alule k wjedżenju dawschi, wotmolwjenje dostał: „Wukhowajcze jatych sa kóżdu płaczisnu." Najhórsche sa knježerstwo je, so italski lud nowinam „Tribuna" bóle wěri, hacz knježerstwowym nowinam. Duż znadż Maßawskeje nalezhnosczе dla nětczische ministerstwo bórzy do kruchow póndże.

Franzowska. Lesseps, kiž je psched krótkim w Barlinje pobył, je zo jako pschecżel Němzow do Franzowskeje wrócził a njetaji tež zo s tym, hdyż zo tež tuto pschecżelstwo jemu wot wschelakich sa sko bjerje. Tak je nětko sjawnje prajił: Ssym jenicżzy wot zwojeho zwědomnja wotwizny a změju zo tym, kotrymż to prawje njeje. Ja wostanu pschi zwojim pschezwědczenju, so stej Franzowska a Němska kaž zuzodaj tak tež pschecżelej. Tuto moje pschezwědczenje ma tež Bismark. Wschitzy njerosumni, kiž toho dla na mnje schczowkaju, mje njenawabja tuto pschezwědczenje puschczicz.

Schpaniska. W Marokko, w płódnej krajinje, kiž blisko Schpanikeje w Afriзy leži, zu Franzowsojo tež spytali, zo na nekajke waschnje se zwojej samoznosczu sazydlicz. W nowischim czasu je to Schpanisko shonika a wona nětko wscho czini, so by tam prěnja móz byka. To drje tež dozpěje. Franzowsojo zu, dokelž jim tam Schpaniszy napschecziwo stupaju, njemało njemdri. Hacz s tutoho diplomatiskeho pschecziwjenja a njepschecżelstwa napozledku hórsche njepschecżelstwo wudyri, zo hischcze prajicz njeda. Tola je wěste, so ma franzowski lud hischcze druhe staroscze, hacz wo powjetschenje zwojich narańschich mjesow a so ma druhdże runje tak hubjene wuhlady sa zwoje żadanja, kaž tu.

Rußowska. Wotmyzleny nadpad na zara, wot nihilistow na czertowe waschnje pschihotowany, je po zykej Ruskej wulke pohórschenje sbudźił. Wozebje zu w Petersburgu na nihilistow jara rosnjemdrjeni. Dokelž zu pschiwizowarjo bludneje nihilistiskeje ideje s wjetscha studentojo, lud zwój hnėw pschecziwo tutym, bjes nimi żaneho wuwsacza njeczinjo, wobrocza. W Petersburgu zu zo wospjet do studentow, kotsiż w Ruskej uniformu noscha a zu tak lohko sesnacz, na hazach dali a jich pschesczehali. Tak dyrbja njewinowaczi s winowatymi czerpicz. Jara srudnje by byko, hdy bychu wschitzy Petersburgszy studentojo wot nihilisma nakażeni byli. Tomu na zboże tak njeje. Wot nědże tsi tyzaz mkodżenzow, kotsiż Petersburgsku universitu wopytaju, jenoż maka horstka s nihilismom dżerży. Wulka wjetschina studentow nihilismus satama. Hnydom po nadpadże zo studencza w universicze shromadżichu a tam adrezu podpizachu, w kotrejż kněžorej zwernosczi a poddanosczi wobkrucżeja, zwoje pohórschenje nad njekniczomnym nadpadom wuprajizy a wobżarujo, so zu zo nadpadnizy psched krótkim jako studencza Petersburgskeje universitу sapizacz dali. Nastork k nadpadej je zo, kaž je nětko snate, s wukraja dak.

Hižo měßazy dołho ruſzy tajni poliziſtojo w Genfje (w Schwajzarſkej), dweju mużſkeju wobkedźbowachu. Wo woběmaj wyſchnoſcź, toho runja ſa nimaj ßlědźaza, ßaneje wěſtoſcźe dostacź njemóżeſche; jenoż tak wjele ßo naſhoni, ſo ßebi ſ nihiliſtami w Pariſu, Londonje a woßebje w Ruſkej pilnje pißaſchtaj. Nas ßo wobaj ſ Genfa na dobo bjes ßlěda ſhubiſchtaj. Wſchej europiſkej poliziji ßo hnydom jeju woßobje wopißaſchtej a ßo pilnje ſa nimaj pytaſche. Dwě njedźeli posdźiſcho jeju w Barlinje wuhladachu a też tam jeju njepſcheſtawajzy wobkedźbowachu. Tola też wot tam ßo każ ſ Genfa na tajne waſchnje wotßaliſchtaj. Poliziji pak ßo tola poradźi, nimale ſ wěſtoſcźu ſhódacź, ſo ſtaj podhladnaj njeſnataj do Petersburga wotjěkoj. To bě ßrjedu do nadpada. Myßla ßebi, ſo ſtaj tajle mużej hłownaj wodźerjej nihiliſtiſkich nadpadow w Ruſkej. Ruſka polizija ßebi wſchu prózu dawa, ſo by jeju pſchimnuła, tola hacź dotal ßo jej ſchlachcźiło njeje, ani jeju ſajecź, ani jeju ßlěd nadeńcź. Studentojo, kotſiž ßu dynamitowe bomby pod zarowy wós cźißnucź chzyli, ßu jenoż grat w ruzy nihiliſtow, w wukraju pſchebywazych, byli. Jim je ßo wot nihiliſtiſkeho komiteja pſchikaſało, nadpad wuwjeſcź, a je ßo jim hroſyło, ſo jich ſkónzuja, jeli ſo ßo tejle pſchikaſni ſarjeknu. Tak jim bojoſcź a ſtrach mordariſke bomby do rukow tłóczeſche. Kóżdeho ſ nich na dnju, na kotrymż mějeſche ßo nadpad ſtacź, dwaj nihiliſtaj pſchewodźeſchtaj, kotrajż dyrbjeſchtaj jim pokaſacź, hdźe maja ßo poſtajicź, a ſnamjo dacź, hdyż zar pſchijeńdże. S bombow, jim wotewſatych, je jena każ kniha, druha każ blachowa tyſa dźěłana. Bomby běchu ſ nutſka ſ hubjenym dynamitom a ſ kſchiżojtymi wokojanymi kuſkami, ſe ſtraſchnym jědom ſtrychnimom pomaſanymi, napjelnjene. Sajecźi ſtudencźa ßu poliziji hnydom ßwoje prawe mjena wuſnali. Woni rěkaju Schtipanow, Andrejewicź a Genoralow. Wſchitzy tſjo ßu njeſraki młodźenzy, jedyn ſ nich hiſchcźe dźewjatnacźe lět ſtary njeje. Zar nochże pjecźa ſajatych nadpadnikow k ßmjercźi ſaßudźicź dacź, dokelž ma jich ſa ßłużobnikow druhich, kotrychž hacź dotal wußłědźicź a pſchimnucź njeißu móhli. Tele dny je polizija dźěłarnju bombow, ſ kotrymiž dyrbjeſche ßo nadpad wuwjeſcź, w jenym domje w Pargoli wußłědźiła. Poliziſtojo tam dwě żónſzy a jeneho ſtudenta nadeńdźechu. Wſchitkich tſjoch wuwjaſachu, pſchi cźimž ſtudent na knihu, na ſemi leżazu, kotraż bě bomba, ſtupicź pytaſche. W druhej ſtwě dynamit, wſchelaki grat a blachowe knihowe wobwalki namakachu. Pſchipóſnawajo ßwědomitoſcź a ſahorjenoſcź polizije, je jej zar 100,000 rublow darił.

Pſchi hajnkowninym woknje.

(Pokracźowanje.)

Tola nichtó njebě, kotryż ßebi to lubicź njeby dał, dokelž ßo pſches to gmejnje wjele ſtaroſcźow a wudawkow ſalutowa. Tak dha bě Pětrk pſched ſchtyrjomi lětami do ßamotneje hajnkownje pſchiſchoł. Delenk wboheho hólza ſ woprawdźe nanowſkej luboſcźu wotcźahnu. Wopuſchcźene dźěcźo pak ßo dźeń wote dnja pſchezo luboſniſcho a nutrniſcho k mużej pſchiſamkowaſche, kotrehoż mějeſche ſa ßwojeho woprawdźiteho nana. W hajnkowni nětko też wjazy tak ſ cźicha njebě, każ prjedy. Dźěcźaze powjedanje bě w domje ßłyſchecź a dźěcźaze wyſkanje też toho dla tamny Boži wjecźor pod Bożo-dźěſcźowym ſchtomom ſaklincźa. Tak běchu cźi pjecźo wobydlerjo hajnkownje Boži wjecźor hromadźe ßwjecźili. Delenk bě bibliju wotewrił a rjanu lubu ſtawiſnu wo Khryſtußowym narodźe cźitał. Hiſchcźe Bożo-dźěſcźowy kběrluſch wuſpěwawſchi ßo duſchnje a pſchecźelniwje rosrěcźowachu. Na dobo ſwony wjeßneje zyrkwje pſches cźichi ſymſki wjecźor do ſtwiczki klincźachu. Wone ſe ßwojimi żeleſnymi jaſykami woßadnych wołachu, Bożu nóz w Bożim domje ßwjecźicź. Hajnik a hajniſkaj ſtanuwſchi ßo na pucź hotowachu. Delenk ßwojeho pſchijateho ßynka wokoſcha, kotryż pola ſtareje Marje ſawoſta, a ßo ſ hajniſkimaj k Bożemu domej poda.

W małej lubej hajnkowni bě wocźichko. Stara dźowka pſchi khachlach ßedźeſche a ßo wohrjewaſche. Pětrk ßebi pod ßwěcźazym Bożo-dźěſcźowym ſchtomom wobradźene dary wobhładowaſche. Jenoż dyß a dyß wobaj ſe ßobu porěcźeſchtaj; hólcźeż ßwěrnej Marji druhdy něſchto ſe ſchule abo ſe wßy napowjeda a wotmolwi, hdyż ßo wona jeho ſa něcźim praſcheſche.

Też wonka w lěßu bě womjelkko. Schmrěki a jědle w ßwojim běłym ßněhowym ſchacźe tak ßwjatocźnje ſtejachu, każ bychu też něſchto wo Bożim wjecźorje wjedźałe a wjeßeloſcź cźłowjekow ßobu ſacźuke. Na dobo ßo cźichota pſchetorże. Cźichi ważazy ſtup je ßłyſchecź. Tu a tam ßucha hałožka ſapiknje, kotraż na ſemi leżo ßo wot nózneho pucźowarja dótknje a rosſtupi. Nětko něchtó pomału a wobhladniwje ſ lěßoweje cźmowoty ſtupi a lěſe pomału a ßo tulejo k hajnkowni. Tutón muż je na kſchiwych pucźach a je ßebi něſchto ſke wotmyßlił. Sa to jeho cźmowe a woraławe wobliczo rěcźi. Na to pokaſuje jeho ſtrachocźiwe wócźko, ſ kotrymż do wſchěch bokow łakajo wuhladuje. To pſcheradźa też jeho ſkradźny ważazy ſtup, ſ kotrymż ßo wobhladniwje a pomału pſchibliżuje.

Je to Schipak, kotrehoż tule hodźinu na tutym pucźu widźimy. Pſched dwěmaj dnjomaj ßu jeho ſ khoſtarnje puſchcźili. Schtyri lěta dołho je ßebi na to myßlił, kak by ßo nad mużom wjecźił, kotrehoż ſ zyłej wutrobu hidźi, dokelž je ßo tehdy jeho próſtwje ſapowjedźił a jeho, każ měnjeſche, njeßmilnje do njeſboża ſtorcźił. Schtyri lěta dołho je ßo na hodźinu wjeßelił, w kotrejż budże ßo ſ nim wurunacź a jemu wotpłacźicź móz. Zyliczki dźeń je ßo w lěßu khował a ſa tym ßlědźił, ſchto w hajnkowni dźěłaju. Nětko je Delenk, wot njeho ßo hłuboko hidźazy, ſe ßwojimaj hajniſkomaj woteſchoł. Nichtó njeje doma, kotryż móhł Schipaka w jeho wotmyßlenju mylicź abo jeho wjecźerſki njeſkutk pſchekaſycź. Tam w bróżni, bliſko hajnkownje ſtejazej, chze woheń ſakożicź. Aj, to dyrbi a budże ßo kraßnje palicź! A hinak njebudże, ſo ßo płomjenja też hajnkownje popanu a ju do prócha a popjeła pſchewobrocźa. Prjedy hacź wo wßy něſchto pytnu a ſe ßykawu na pomoz pſchikhwataju, je hižo dawno wſcho do cźiſta ſpalene. Wot doma je jenoż próſdne puſte wopalniſchcźo woſtało, a hajnik je, runje każ wón, khudy proſcheŕ. Kak chze ßo w ßwojej cźornej wutrobje wjeßelicź, hdyż budże ſe ßwojeje khowanki w lěßu ßapazym płomjenjam pſchihładowacź a hidźeneho hajnika żałoſcźicź a ſkorżicź ßłyſchecź! Wón tyſku ſe ſchwabliczkami w ruzy dźerži. Hromadu ßmoły a ſchwabla ma w ſaku. Nětko pak bjes komdźenja do dźěła, prjedy hacź ßo hajnik wrócźi a jeho wotdźerži, ßwoje wotmyßlenje wuwjeſcź! Wón chze runje wokoło domu k bróżni ſaléſcź. Pſchi tym nimo wokna pſchińdże, pſches kotrehoż ſchkleńzy pruhi ßo ßwěcźazeho Boże-dźěſcźoweho ſchtoma do ſahrody, ſe ßněhom pokryteje, padaju. Schipak każ bjes wole ſtejo woſtanje a do jaßnje poßwěcźeneje ſtwy hlada. Tam ßedźi ſtara Marja, kotruż hiſchcźe derje ſnaje. A tam pſchi blidźe pod Boże-dźěſcźowym ſchtomom duſchny hólcźeż ſteji a nutrnje w wobraſowych knihach cźita. Schtó je tón hólz, a kak je do hajnkownje pſchiſchoł? tak ßo Schipak ßebje ßameho praſcha. Hólcźeżowe wobliczo ßo jemu ſnate bycź ſda. Wón ßo bliſko k woknu cźiſchcźi, ſo by lěpje widźał, a nětko kóżde ßkowo, wó jſtwje ßo rěcźaze, ßłyſchi.

Hólcźeż ßwoje knihi ſacźiniwſchi ſtarej ßłużobniży praji: „Dźenßa je mi Rypakez Jurij porokował, ſo wſchak hajnik mój nan njeje. Mój nan je pjecźa ſwěrinſki paduch, kotryż w khoſtarni ßedźi. Je woprawdźe tomu tak, Marja? Wuſnaj mi ſjawnje a ſprawnje wěrnoſcź!"

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Hižo lěta dołho je naſcha měſchcźańſka rada pola kral. ſakſk. wójnſkeho miniſterſtwa na to dźěłała, ſo by němſke khěžorſtwo měſchcźańſke kaſarmy kupiło. Dotal pak je ßo khěžorſtwowy ßejm na ßłabe finanzy khěžorſtwa dźiwajo ſtajnje wotwlakował. Też nětko ſhromadźenemu khěžorſtwowemu ßejmej je ßo ſ wojerſkim etatom wot ſwjaſkoweje rady namjet pſchedpołożił, Budyſchſke kaſarmy kupicź. Sańdźene dny je nětko naſch k. měſchcźanoſta wot ſaſtupjerja naſcheho 3. wólbneho wokrjeßa na khěžorſtwowym ßejmje, knjeſa ryczerkublerja Reicha nad Běłej, wjeßoku powjeſcź ſ Barlina doſtał, kotraż ma ßo poßłownje nimale takle: „Saßo do etata pſchijata kup Budyſchſkich kaſarmow je ßo wcźera w budźetnej kommißiji bjes ſadźěwka pſchijała. Duż je k mojemu wulkemu wjeßelu nadźija, ſo ßo tale należnoſcź tón krócź też w ſhromadźiſnje zyłeho khěžorſtwoweho ßejma k lěpſchemu města Budyſchina wußudźi." Tale nadźija je ßo też dopjelniła; pſchetoż ßejm je do toho ſwolił, ſo khěžorſtwo naſche kaſarmy kupi.

— Sſwjatocźne ſwonjenje a ſynki hudźby tudomneho regimenta wobydlerjam 22. měrza pſchipowjedźichu, ſo je dźeń ſaßwitał, na kotrymż bě ßo pſched 90 lětami němſki khěžor narodźił. Każ po wſchěch Němzach, je ßo tutón ważny dźeń też w naſchim měſcźe na doſtojne waſchnje ßwjecźił. Tudomne wojerſke towarſtwo bě hižo 18. měrza k cźeſcźi khěžorowych narodninow ßwjedźeń wuhotowało a wjecźor pſched 22. měrzom wojowniſke towarſtwo, mużſke ſpěwanſke towarſtwo, ſpěwanſke ſjenoczenſtwo a rjemjeßlniſke towarſtwo ſhromadnje w tudomnym dźiwadle wulki konzert wuwjedźechu, pſchi kotrejż ßo woßebje wótcźinſke ſpěwy ſpěwachu. Na druhi dźeń popołdnju ßo w ſozietecźe ßwjedźeńſka hoſcźina wotbywaſche, pſchi kotrejż ßo wſchě měſchcźańſke ſtawy wobdźělichu. W ſchulach ßo khěžorowe narodniny ſ aktami, pſchi kotrychž ßo wótcźinſke ſpěwy a pſchednoſchki pſchednoſchowachu, ßwjecźachu. — Wonka na wßach ßu, każ ßo nam piſche, narodny dźeń naſcheho lubeho khěžora ſ raniſchim piſkanjom, ſ wutykowanjom khorhojow a na druhe pſchihódne waſchnje ßwjedźeńſzy wobeſchli.

— Tudomne tachantſtwo je 150 hriwnow wuczinjazy ſtipendij, wot njebo probſta a kanonika Mara wuſtajeny, wupißako. Sa tónle ſtipendij ßmědźa ßo katholſzy ßerbſzy mkodźenzoju, wuczeŕſki ſeminar, realku abo nekajku akademiju wopytowazy, ſamokwicź. Stipendij móża jenoż tajzy Sserbjo doſtacź, kotſiż ßu ßwojeje ßerbſkeje maczerneje rěcze derje mózni.

— Sjenoczene Budyſke papjerniki ßu w ſańdźenym lěcze pod njepſchihódnymi wobſtejnoſczemi czerpicź měke. Duż je też dobytk, kotryż 61,327 hriwnow wuczini, mjeńſchi hacź druhe lěta. Akzije ßo létßa jenoż ſ 2 prozentami ſadanja.

— Hkowjaza khoroſcź (tyfus), kotraż je pſched dwěmaj měßazomaj tu wudyrika, je ßo też na wßach rosſchěrika. Duż je tudomne hamtſke hejtmanſtwo gmejnſkim a kubkowym pſchedſtejiczerjam poruczko, ſo maja, jeli ſo nechtó na hkowjazu khoroſcź ſkhori, to hnydom hamtſkemu hejtmanſtwu woſjewicź. W Budyſchinje je hacź dotal na 100 woßobow ſkhoriko. Na khoroſczi njeje, każ ßebi najprjedy myßlachu, hubjena woda wina, ſkerje ßo ſda, ſo je khoroſcź pſches njeſtrowy powětr naſtaka. Mózno pak też je, ſo je Budyſchin ſa naſtacze hkowjazeje khoroſcze woßebje pſchihódne měſtno, pſchetoż hižo wjazy krócź je ßo tale khoroſcź w naſchim měſcze epidemiſzy pokaſaka. Na ſboże wona tón krócź jara ßkabje wuſtupuje. Skhorjenja ßu ſ wjetſcha lóhke, a hacź dotal je wot 90 khorych jenoż ſchěſcź woßobow ſemrjeko. To je jara niſka liczba. Hewak na hkowjozu khoroſcź wot 100 khorych ſ najmjeńſcha 15 ſemrje.

— Njedźelu 20. měrza, hdyż běſche hiſchcze trochu ſyma, w ſtarych kaſermach jedyn wojak ßam w jenej iſtwje pſchebywaſche. So njetrjebał ſymu mrěcź, chzyſche ßebi ſatepicź. Dokelż pak ßo hnydom palicź njechaſche, ſpyta wóhnju ſ petrolejom trochu dopomhacź. Tola na měſcze ßo petrolej w bleſchi ſapali. Bleſcha a khachle roſleczichu a wſchelaku ſtwinu nadobu wobſchkodźichu. Wojak pak ßo tak ſtraſchnje wopali, ſo dyrbjeſche ßo do wojeŕſkeje hojeŕnje dowjeſcź.

— Wutoru 22. měrza by na tudomnej ßukelniſkej haßy pſchi ßamym wjetſchi woheń naſtał. Wjeczor wokoło 9 hodźin ludźo po haßy duzy pytnuchu, ſo ßo w khlamach czaßnikarſkeho wikowarja Jěrcha kadźi. Hdyż ſapoczachu do wjercha kakacź, jim płómjo napſchecźo praßnu. W tamnym domje je hiſchcze ſtary, ſ hlinu wulěpjeny woheń. Najſkerſcho je ßo pomaku hlina wotpuſchczowaka a tokſta hrjada je njekryta hacź do wuhnja pſchiſchka. Tuta hrjada, něhdże $^3/_4$ łóhcza tokſta, je ßo pſched nekotrymi dnjemi ſażehlika a dale palika a ſkónczńje je ßo też wjerch ſapalił. Kad je móhł ſ wuhnjom wuczahnucź, tak ſo nichtó w zykym domje niczo wo wóhnju pytnuł njeby, budźiſche-li w khlamach njewudyrił. Dokelż bě hnydom pomoz na měſcze, ßo ſapaleny dźel wjercha hnydom wukopa a woheń wuhaſcha. Budźiſche-li woheń hakle w nozy wupraßnuł, móhło lohzy wjetſche njeſboże naſtacź, dokelż ßu ßußodne twarjenja wſchě ſtare, a w nich wjele luda ſ mnohimi makymi dźěczimi bydla. Czaßnikarſki wikowar Jěrch ſměje jenoż małku ſchkodu, dokelż mózachu ßo czaßniki ſ wobhladniwoſczu wurumowacź.

S Ratarjez. W tudomnej ſtarej ſchóßejowej khěži, kotraż nětko ſarjadniſtwu kralowſkeje ſakikeje krajneje żeleſnizy ßkuſcha, a w kotrejż ſaſtojnizy ſe żeleſnizy bydla, je ßo ſańdźene dny wěſty Debik wobwěßnuł, kotryż běſche pſched nęſchto czaßom ſe ſtrażnikom na żeleſnizy. Jeho běchu ſe ßkużby puſchczili, dokelż bě pjecza ßwoje dźěło ſanjechał. To drje je też ſ pſchiczinu było, ſo je ßebi żiwjenje wſał.

S Wjeleczina. Też tudy ßmy khěžorowy 91. narodny dźeń ßwjedźeńſzy wobeſchli. Wutoru wjeczor w 8 hodźinach běchu ßo wojeŕſke a ſpěwanſke towaŕſtwa, toho runja tſělzy, wóhnjowa wobora a wjele woßadnych w Klimantez hoſczenzu ſeſchli, tak ſo běſche wulka ſala pſchepjelnjena. Naſch wubjerny hudźbny korps a ſpěwanſke towaŕſtwo ßo wotměnjejo patriotiſke ſpěwy a hudźbu pſchednoſchowachu. Sswjedźeńſku rěcź mějeſche knjes farař dr. Rjencź. Zyła ſhromadźiſna ſpěwaſche nękotre wótczinſke ſpěwy. Móże ßo prajicź, ſo je ßo ßwjedźeń k czeſczi naſcheho khěžora jara derje radźił. Bóh ſpożcź, ſo móhli hiſchcze dołho pod jeho ſchkitowanjom naſche měrne dźěła a wſchědne pſchißłuſchnoſcze dopjelnicź!

S Luha. Hižo wjazy njedźel knjeżeſche pola naß żiwe hibanje. Naſcha nowoſrjadowana wóhnjowa wobora ßo pſches jeje nawjedowarja a pſches inſtructera knjeſa Schmidta II. ſ Draždźan po waſchnju Draždźanſkeje powołanſkeje wobory wuwuczowaſche, a hdyż pſchipołdnju rózki ſaklinczachu, khwataſche nęchtóżkuliż, kotryż mějeſche luboſcź k naſchej wěży, na knježi dwór, hdżeż mużſtwa wuknuchu. Njedźelu 13. měrza běſche w naſchej hewak tak ſměrnej wjeſży każ na hermanku, dokelż mějeſche ßo naſcha wobora pruhowacź, a toho dla khwatachu ſ bliſka a ſ daloka pſchecźeljo, każ też wczipni w wulkich czŕjódach, ſo bychu pſchi pruhowanju pſchitomni bycź móhli. Knjes haſcherſki miſchtr Ritz ſ Draždźan w pſchitomnoſczi inſtruktorow knjeſow Schöny a Schmidta, knjeſa rěcznika Rechenberga ſ Budyſchina jako ſaſtupnika naſcheho knjejſtwa, knjeſa farara Jakuba ſ Njeßwaczidła, wjele towaŕſchow ſ Bóſchiz, ſ Hodźija a ſ klóſchtra jich pruhowanje wjedźeſche. Pruhowachu ßo wſchě pěſche a ſchulſke ſwuczowanja ſe ßykawu a na łażerni. Skónczńje mějeſche ßo wulki ſturmowanſki nadběh na wulke twarjenja knjeżeho dwora, hdżeż je łażerńja ſa łażerjow natwarjena. Wſchě ſwuczowanja ßo ſ najwjetſchej wuſtojnoſczu wuwjedźechu. Knjes haſcherſki direktor Ritz ßo jara khwalobnje nad wſchěmi ſwuczowanjemi wupraji, też ſe ſtrony pſchihladowarjow ßo mużſtwam pſchipósnacze doſta. Na to ßwjedźeńſki czah pſches naſchu wupyſchenu wieß do hoſczenza czehnjeſche, hdżeż naſchi hoſczo a towaŕſchojo w wjeßelej ſabawje nękotre hodźinki ſ nami pſchebuchu a ßo nękotre ßkawy wunjeßechu. Bóh daj naſchej woborje ßwoje żohnowanje, ſo by wona, każ ju knjes farař Jakub namokwjeſche, ſtajnje ßwojim ſaßadam ßwěrna woſtała, kotrež rěkaju: Bohu k czeſczi a bliżſchemu k wużitku. To daj Bóh!

S Njeßwaczidła. Pſchekupz knjes Hauſa je pſched nękotrymi njedźelemi pſchedſtejiczerſtwo tudomneje póſtneje agentury ſkożił a je krawſki miſchtr a pſchekupz k. Wróbel nětko na prěniſcheho měſto poſtajeny a agentura do jeho bydła pſchepokożena.

S Minakała. Też w naſchej wßy ßu na narodniny němſkeho khěżora ſpominali. Wjeczor wojeŕſke towaŕſtwo pſched kraßnje poßwětleny hród pſchicźeże, hdżeż ßo wótczinſke rěcze dżerżachu a ßo khěżorej ßkawa wunjeße. Naſchemu knjejſtwu, kotrež je ßwjedźeń wuhotowało, njech ßo tu ſa to dźak praji.

S Rakez. Njedźelu 20. nałętnika „Lipa“ ſkhadźowanku wotbywaſche. Poßedźenje jeje czeſtny ßobuſtaw a ßobuſakożeŕ knjes farař Golcz ſe ßwojim knjeſom ßynom, stud. theol. w Lipſku, poczeſczi. Skhadźowanku wotewriwſchi pſchedßyda jeju wutrobnje powita, na czoż ßobuſtawy jeju pſchitomnoſcź ſ poſtanjenjom czeſczachu. Każ bě w Serb. Now. wojſewjene, pſchednoſcheſche k. Miczka ſ Rakez ßwobodnje powjedańczko wo jenym rubjeżnym nadpadże; k czemuż k. kubleŕ Klimant ſ Rakez ßwobodny pſchednoſchk wo „rezeßu a ſpadnjenju robotow“ pſchida. Wón wubudźi żiwu rosmoku mjes ßobuſtawami a pohnu k. stud. theol. Golcza, ſaßady ßwobodnoſmyßlenych wobßwětlicź, pſchi czimż wupad poßlednich wólbow do němſkeho ßejma podótknuwſchi ſe ßkawu na naſcheho khěżora ſkónczi, kotrejż towaŕſtwo żiwje pſchihkoßowaſche. Hdyż běchu ßo 3 nowe ßobuſtawy pſchijake, pſchedßyda, k. wuczeŕ Rjelka, ſkhadźowanku rospuſchczi. — 22. nałętnika k czeſczi naſcheho khěżora kowaŕ Mkynk ſ merſarja woſpjet wutěli. Ras pak ſapraji. Hdyż Mkynk ſa pſchiczinu hladaſche, pólver na dobo rosbuchnu a jeho ſtraſchnje mjes wocźi a na prawizy wobſchkodźi.

S Trupina. Wóndano kubleŕ Schokta w nozy wokoło 11 hodźin hołk a haru a wo pomoz wołanje w ßwojim dworje ſaßkyſcha. Běchu to ſwadnizy ſ korczmy, kiż tu ſ pukami ßwoje nalężnoſcze bjes ßobu wuczinjachu. Duż wón won ſtupi, ſo by ſa pſchiczinu tajkeho nózneho ropota pohladał. Tu jeho, prjedy hacź móżeſche nękoho ſpósnacź, ſ nożom mjes wocźi a do hkowy tak ſkakachu, ſo dyrbjeſche lękaŕ jeho rany hromadu ſeſchicź. Każ ßkyſchimy, ßu nadpadnizy nękotſi ßkużobni wotroczży ſ Jitka. Lud je tola w naſchim czaßu żałoſtnje hruby!

Łużičan.

S Wojerowſkeho wokrjeßa. Lětuſche nałętnje kontrolne ſhromadźiſny ſmeja ßo: 19. haprleje rano w 9 hodźinach w Ruhlandże, 19. haprleje popołdnju w 3 hodźinach w Wětońzy, 20. haprleje rano $^1/_2$9 hodźin w Wojerezach, 20. haprleje popołdnju w 3 hodźinach w Kulowje, 21. haprleje rano w 9 hodźinach w Běłym Khołmzu, 21. haprleje popołdnju w 3 hodźinach w Delnim Wujeſdże.

S pola. Njeſabudźmy ſahe w nałęczu ßwoje łuki walecź, każ to w Belgiſkej czinja, woßebje w Flandernſkej krajinje, kotrejż ratarſtwo ma ßkawne mjeno. Tam je wſchudźom waſchnje, ſo w nałęczu, tak ſahe hacź wjedro to dowoli, ſ walzu na łuki jědu a je krucze pſchewaleja. A wużitk tajkeho walenja ßnadny njeje. Dorn, kotryż ßu mrózy wuſběhnuke, ßo pſches to dele ſtłóczi, a woda, kotraż je ßo pſches ſymu w ſemi nahromadźika, na dorn wuſtupi, ſ wotkelż ßo ſkerje a lózſcho ſhubi. Pſches to pak trawa prjedy narosce, a łuka wjele wjazy ßyna da.

S Delnich Łużiz. „Bramborſki Zaßnik“ podawa ſ hornjołużiſkeho pjera delnjołużiſkim Sserbam ßkawu a wjeßele pſchipósnacze ſa to, ſo ßu pſchi kałanſkej wólbje khěżorſtwoßwěrneho kandidatu podpjerali a pſchecźiſchczeli.

Kak je kněžorowy narodny dźeń wotběžał.

Pšched kněžorom žo sestupali
Ssu, kiž žu pschischli sboże pschecź;
Ssu kóždy žwoje powjedali,
Schtož njemóžu wscho wurěčecź.
A kněžor polny milosćże
Tak wschelke rjane žiyschak je.
A sady wschitkich wukhowana
Bě pěkna žerbska holičźka,
Też žerbska rjenje swoblekana,
Sso kněžor na nju dohlada,
A hnydom jej też pschikasa,
So khróble pšched nim rěčecź ma.
Sso sthróbli holczka strachocźiwa,
Hlóš posběhnucź pšched kněžorom,
Kiž milosćiwje jej też kiwa
S najpschecźelnischim wobliczom;
A holczka rěčecź sapocža,
Hacź rži też hischće wutroba:
O kněžoro, wschón polny hnady
Na wobliczu, we wutrobje,
Kiž skicźisch ruku žwoju rady
Wschěm w zyłym žwojim kněžorstwje,
Też nasche lube Sserbowstwo
Pod twojim schkitom žiwi žo.

A Sserbjo žu mje wotpósłali,
Se Sakkeje a Pruskeje,
A sa Tebje mi žobu dali
Ssu žwoje žerbske strowjenje;
Dźesch dźewjecźdźesat dokonjecź,
Cźi Sserbjo dadźa sboże pschecź.
Lud žerbski — tón žej cźesći Boha,
Wón cźesći pak też kněžora;
Wón wěri, so ma jeho s Boha,
So wón je Boža dobrota.
Trón stejaty na Sserbowstwje —
Tón we wichorach njepanje.
Lud sběžkarski, lud sawjercźeny —
Tón města nima bjes nami;
Lud žerbski twjerdźe sakoženy
Na Božej steji pschikasni.
Kaž pluwy lecźa s wětsikom,
Tak sběžkar rži pšched Sserbowstwom.
Duž parla w twojej cźežnej króuje
Lud wostań žerbski pokorny!
Cźe kryja móznischo hacź brónje
Wschak nasche žwěrne modlitwy.
Twój szeptar wostań nad nami
A nad naschimi dźecźimi!

A kněžor dźesche jara miły
K tej wotpósłanej Sserbowzy:
Dóńž se žwojimi budu žiwy
Pšches Božu hnadu sdźerżany,
Chzu ruku dźerżecź nad wami,
To wschitkim Sserbam prajicź dźi!

D.

Wušudźenja.

Sawniski žud. Khěžeŕ a schewz Młynk w Budyschinku bě hižo wjazy krócź pomoznemu listonoscherjej Rjeczźy s Plušnikez sakasał, po schcźeżźy, nimo Młynkez doma wjedźazej, khodźicź. Rjeczka pak, njedźiwajo tuteje sakasnje, so by žebi pucź pschikrótschik, po schcźeżźy khodźesche. Loni 14. dezembra, hdyž Młynk runje žwojim kurom pšched kněžu pizu dawasche, Rjeczka saže po mjenowanym pucźiku pschińdże. Młynk jemu pschikasa, žo wrócźicź, a dokelž Rjeczka na njeho njepožłuchasche, jemu tamny schklu, w kotrejž měješe pizu sa kury, sa hłowu cźižnu. Rjeczka žo pschi tym na lěwym wuchu a sadnjej hłowje srani. Cźělneho ranjenja dla Młynkej 30 mk. pjenježneho khostanja abo jastwo na 6 dnjow pschižudźichu. — Mandźelska murjerja Macźina w Budyschinje, wot dźěłacźerja Měta tam cźesćeranjenja dla wobskorżena, ma khósty prozeža a 5 mk. pjenježneho khostanja sapłacźicź. — Cźeladnikaj E. Schmidt a E. Hausmann, na Dźěchorjanskim knježim dworje žłužazaj, žo loni 8. septembra, hdyž na polu włócźeschtaj, swadźischtaj. Schmidtowy nan, na tym žamym polu dźěłazy, žwojemu žynej na pomoz pschińdże a jemu, Hausmanna pschimnuwschi, pschiwoła: „Pój jow, a pschebij jeho!" Tón žebi to dwójzy kasacź njedawschi Hausmanna s tolsstym kijom na hłowu pjerjesche, hacź tón s wjazy ranow krwawjesche. Na polóžaze wobstejnosćże dźiwajo Schmidtowemu nanej jastwo na měžaz a jeho schěžnacźelětnemu žynej jastwo na dwě njedźeli pschižudźichu. — 15létny kamjenjeczežarski wucźobnik Haufa s Kožarnje bě 12. dezembra w wucźbje pokracźowanskeje schule w Huszy tamnischeho wucźerja Gudu s njehornymi žkowami na cźesći sranik a schulerjej Königej, jeho s hłowu do schulskeje ławki storcźiwschi, lěwe wócźko wobschkodźik. Haufa ma žwoju hruboscź a njehornosćź s jastwom na jedyn měžaz wotcźerpicź. — Hospodarskeho pomoznika Zimmermanna w Hucźinje, kotrehož winowachu, so je tamnischemu piwarzej Micźžy kschud kranuł, njedožahazych dopokasmow dla wuwinowachu.

Khostanska komora. 25. januara t. l. žo młynskemu pohonczej Ssykorje w Jeńkezach na Lubijskej drósy w Budyschinje kožuch s wosa shubi. Cźeladnika J. A. Bartuscha, hižo pjecź krócź khostaneho, winowachu, so je spomnjeny kožuch kranuł. Wobskorżeny pak prějesche, so je pakosćźił, wudawajo, so je kožuch na Lubijskej drósy namakał. Dokelž žo tole wuprajenje pšches pschepytanje sa njewěrne dopokasacź njehodźesche, Bartuscha jenož pschekschiwjenja dla k jastwu na 9 měžazow saždźichu, pódla toho wón cźežne prawa na 3 léta shubi.

Přilopk.

* Wěschcźenje Rudolfa Falba je žo saže dopjelniło. Kaž bě wón do prědka prajił, je wokoło 23. měrza žłabe semjerżenje było. W Boženiji a w wokolnosćźi Wina žu 22. měrza rano dwaj žylnischaj podsemskaj storkaj sacźuli. Pola naž w Lužizy mějachmy w tutym cźažu žylny južny wětr, kotryž nam cźoplische wjedro pschinjeże.

* (Wopacźne pjenjesy.) Hladajcźe žo wopacźnych pjecźmarkarjow, kiž žo na tym pósnawaju, so žu s někajkeje schpatneje papjery shotowane, a hewak też mjeńsche. Też na wopacźne žłéborne jenomarkarje s léta 1882 žu žo dohladali.

* W fabrizy jendźelskich wołmjanych tworow w Grünbergu je wóndano prěni dźěłacźeŕ Ay srudny kónz namakał. Mějo w rukomaj bow, kotryž běsche hacź na pok se schwablowej kižalinu napjelnjeny, wón po rěblu horje lěsesche, žo wobžuže a dele panu. Na sboże wón dele panuwschi na nohomaj stejo wosta; ale wokoło klukaza schwablowa kižalina jemu tola wobě wocźi a wobliczo do zyła spali. Něschto dnjow posdźischo wón na to wumrje. Ay běsche pilny a strózby dźěłacźeŕ a je žonu a 6 dźěcźi w starobje wot ½ hacź do 12 lět sawostajił.

* S wokolnosćże Dinaburga žo pische: Tudy je wóndano konjazy paduch srudnu žmjercź namakał. Měschcźanej R. běchu w nozy něschto drasty a s konjemza konja s gratom kranuli. Rano sahe wón do žužodneje wžy k zyganej K. dźěsche a jemu wupowjedawschi, kak je žo jemu sešcho, jeho namokwjejo, so by jemu sa paduchami žłědźicź pomhał. Wudawajo, so khwile nima s nim žobu hicź, zygan měschcźanej žwacźinu poskicźi, so by žo požylnił, prjedy hacź žo na dalschi pucź poda. R. pak wo žwacźinu njerodźesche, ale do bliščeho městacźka khwatasche, hdźež bórsy shoni, so žu pšched krótkim někotsi mužizy s konjom k zyganej K. pschijěli. Měschcźan žebi někotrych žwědkow wsa, s kotrymiž žo do wžy wrócźi, s kotrejež bě runje pschischok. A hlej, kranjeneho konja w hródźi nadeńdźechu, kotryž chżysche s nim runje wotjěchacź; kranjeny konjazy grat běsche spody žkomy showany. Zygan žo rocźesche, so je konja runje kupił, njewjedžo, so je kranjeny. Hnéwni žwědzy zygana shrabnuchu, jeho do kólnje sawrjechu, wokoło kólnje žkomy naškachu a ju sapalichu, runjež měschcźan sa to rěcźesche, so by zygan žwoju winu s pjenjesami sapokucźicź žměł. Zygan žo žiwy spali, też kólnja žo do cźista spali, mjes tym so žo radźi domske sdźerżecź.

* Kak straschne je na italskich želesnizach jěsdźicź, podawk wucźi, kotryž je žo wóndano na želesnizy Salerno-Avellino stał. Juwelěra Giordono tsjo rubjeżnizy w wosu nadpadźechu a jemu dwě kulzy do wutrobna tšélichu, so wón na měscźe morwy leżo wosta. Na to jemu 800 mk. pjenjes a sa 8000 toleŕ drohotnych kamjeni rubichu. Nadpad je žo, kaž žo sda, w jenym tunnelu stał.

* W Baselu žu wóndano winoweho pschekupza s jeho pomoznikami sajeli. Hižo léta dołho žu pola njeho stajnje wino wotwožowacź widźeli, ale ženje žaneho pschiwožowacź. To ludźom nadpadowacź počza; skóncźnje też tajzy, kotsiž běchu pola njeho wino kupowali, wyschnoscźi skorżicź pschińdźechu, so žu jeho wina panzane. Duž jeho sajachu. Nětko je polizija wschěm winowym pschekupzam w zyłym měscźe krucźe na porsty hladacź počzała a pschi tym, schtož žo žłyschi, zyle dźiwne wězy nashoniła.

* W Sardiniskej žu rubjeżnizy dźeń a khróblischi. Wóndano cźrjóda rubjeżnikow póst nadpadźe, kotryž s Cagliari pschijědźe, pohoncźa a dweju wobrónjeneju pschewodźerjow mori a póst wurubi. Wot pucźowarjow, kotsiž w wosu žedźachu a žo krucźe wobarachu, rubjeżnizy dweju morichu a dweju, mjes nimaj jeneho Němza, cźežko sranichu.

* W jenej krajinje w poknóznej Franzowskej je stary rospadany hrodźik, kotrehož wobžedźeŕka ma zyle dźiwnuschke waschnja. So by žo ji někak cźaž minuł, wona wulke mysche plahuje a je tak skludźicź wě, so k njej na kolena łaža a s njej sa blidom žeru. Hdyž wona sawoła, jich 20 a wjazy na jene dobo pschiběhnje. Kóždа wulka myscha ma žwoje mjeno; jena Jakubk réka, druha Jda, tsecźa Pětrk atd. Ale běda, je-li so žanej žužodnej kócźzy abo žanemu pžej pschipanje, jenej s lubuschkow wobžedźerki krk pschekužnucź. Potom pokwrótna žónska žwojich žužodow wótsje a sjawnje sakliwa, jim wschě strachi hele popschewajo. Dokelž je w jeje wobydlenju žadkawe žmjerdźenje, wona, do starych trundlow sawalena, nimale stajnje pod hołkym njebjom spi, a to na žamych deskach, dokelž žu ji wulke mysche kožo hižo dawno zyle roskužake. Kaž žo powjeda, je žo też pola jeje žotry, kotraž w žužodstwje bydli, poždeni cźaž podobna wrótnosćź pokasowacź počzała.

* Woženy knjes, „senor" Adolf Bundes, pscheda w tutych dnjach akzijskemu towarstwu, kiž bě w „Fort Worcźe" w Tekžažu wulke pastwischcźa kupiło, so by na nim konje k wikowanju dźerżało, 200,000 meksikanskich koni. Wěscźe je něschto žadne, so tajka pschemerna wulka cźrjóda koni žo na jene dobo pscheda.

* W Schwizy bě rěsnik, kotryž bě po něczim k tajkej njeczuczíwosczi doschoł, so by wbohim czelatam, kotrež na wßach kupowasche, pola domojwjedźenja do města, jeli so ßo prawje swólniwje wjesć dacź njechachu, wocźi wukakał. Tak wón wbohe hižo hewak se ßmjertnej bojosczu napjelnjene skoczatka hischcże bóle se stysskom a se żałoßnej bolosczu cźwilowasche. Ale Bóh tón Knjes, kiž je w njebjeßach, poßłucha niz jenoż na żałosczenje tyschenych cźłowjekow, ale wón ßłyschi też bolostne synki tych stworjenjow, kiž ßu bjes wole do cźłowískich rukow date, a wón wjecźi kóżdu wbohemu swěrjeczu njetrjebawschi naczinjenu bolosczź. Tamny rěsnik to bórsy shoni. Saßo bě w dalschej wßy czelo kupił a wjedźische jo na schtryku po drósy, kiž k městu dźěsche. Czelo njechasche prawje swólnje sa nim stupacź; duż ßo tón njekhmanik roshněwa a wukkó, każ bě hižo husczíschco cźinił, wbohemu czeleczu wobej wocźi. Ale schto ßo sta! W tym ßamym wokomiknjenju doßahnu jeho Boži ßud: na njewußlědźene waschnje jemu wobej wocźi na dobo wuběješchtej. Nětko bě nimo ſ jeho bjesbóżnym ßurowjenjom. Hubjeny a wopuschczeny stejesche na ßwěcze a dyrbjesche ßo wot ßmilnosczе druhich żiwicź, dyrbjesche ßamo po proschenju khodźicź. Pschi tym je husto wschón roskaty wo tym powjedał, kak je jeho wulke hubjenstwo Boże prawe khostanje sa jeho bjesbóżnosczź.

* Po ßwědczenju wězywustojnych ßněh, kotryž je njedawno w Kanadze w Amerizy naschoł, ßwojeho runjecza nima. We wschěch kónzach kraja cźahi na żelesnizach w ßněsy tcża. Mużojo, kotsiž po tak mjenowanych ßněhowych cźrijach běhaju, ßu ſ zyrobu sa khłódnych paßażěrow stajnje duzy po pucźu. W lěßnych krajinach ßněh 6 hacź do 10 kóhczi wyßoko leži. Wschudze ßo boja, so smeja ſ naleczom wulku wodu. Po drohach nichtó jěsdźicź njemóże. W městomaj Newcastle a Chatam ßněh hacź do woknow druheho poskhoda domow doßaha. W lěßach polschtwórta kóhcza ßněha leži.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi jusje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach diakonus-vikar Handrik němski prěduje.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Marja Augusta, Jana Augusta Hohlfelda, skakarja w Delnjej Kinje, dź. — Martha Lisbjeta, njemandź. dź. na Židowje. — Bruno Kurt, njemandź. ß. w Sklonej Borschczi.

Zemrjeli:

Dźeń 16. měrza: Ernst Reinhold, Ernsta Gustava Schwarza, dźěłaczerja pod hrodom, ß., 3 m. 3 d. — Max Pawoł, Gustava Juliuße Maximiliana Polbraka, khěżerja a pjekarskeho mischtra na Židowje, ß., 4 m. 13 d. — 19. Morwonarodźeny ß. Willya Kurta Darschaua, fabrikskeho dźěłaczerja pod hrodom. — 20. Jan August Kranz, khěżeŕ a murjeŕ na Židowje, 41 l. 7 m. 11 d. — 21. Ernst August, Augusta Vogela, fabrikskeho dźěłaczerja na Židowje, ß., 1 l. 10 m. 24 d. — 22. Handrij Debik, żelesniski wothladowaŕ w Ratarjezach, 40 l. 9 m. 23 d. (je ßo wobwěßnuł). — Hańża Eignerez, njebo Jana Schmidta, khěżerja a dźěłaczerja pod hrodom, wudowa, 74 l. 10 m. 9 d.

Płaczísna żitow a produktow w Budyschinje

19. měrza 1887.

Żitowy dowos: 2199 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	51	8	87	8	63	8	78
"	żołta	8	4	8	21	8	3	8	27
Rożka	50 kilogr.	6	71	6	77	6	64	6	77
Jeczmjeń		6	52	6	88	6	59	6	81
Wowß		5	80	6	—	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	20	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	25	—	—	—	—
Sslóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Prożata 636 schtuk, schtuka		9	—	18	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaczísny. Howjada 1. drużiny 50—53 mk., 2. drużiny 41—44, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 49—52 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Czelata 1. drużiny 40—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 25. měrza: Rjane.

Pśches ßudnistwo ma ßo na pschesßadźowanje pschedawacź: 1. haprleje dopołdnja w 11 hodźinach żiwnosczź Handrija Běrki w Schekezach, na 2550 mk. taksěrowana.

Drjewowa awkzija: 28. měrza awkzija palneho a wużitkoweho drjewa w Laskowskich kerkach. Shromadźisna rano ½10 hodźin w Ssernjanskej korczmje.

Na pschedań: rjemjenjerńja sa 2700 mk. w Budyschinje na swonkownej lawskej haßy. — Kublo ſ 82 kórzami, 1¼ hodźin wot Budyschina sdalene. Dalsche je shonicź w Hajnizach cźißło 15.

Awkzija.

Wurěsne twory a pschedźeno k schtrykowanju, k konkursnej maßy wikowarki **Wickoweje** w **Rakezach** ßłuschaze, maja ßo tam

wutoru 29. měrza dopołdnja wot 9 hodźin

w hoscźenzu „k sakskemu domej",

möble, khlamowa pschiprawa, něschto drasty, domjaza a hospodarska nadoba, 1 rěblowany wós, 1 ruczny wós, 1 hermanska buda, dźělba hermanskich kaschczow, wschelaka pschiprawa k barbjenju, bjes njej wjetscha dźělba cźischczazych formow, 2 wulkaj koprowaj kótkaj, 2 rosrybowakaj, 1 koprowy pucheŕ atd.

ßrjedu 30. měrza dopołdnja wot 10 hodźin

w Wickej domje

sa hotowe pjenjesy na pschesßadźowanje pschedawacź.

W Budyschinje, 22. měrza 1887.

Konkursny sarjadnik.
Clemens Niecksch.

Drjewowa awkzija

na Nowowjesczanskim revěrje.

Póndźelu 28. měrza t. l. ma ßo
100 rmtr. mjehkich schczěpow,
61,30 stotnjow mjehkeje walczíny
sa hotowe pjenjesy na pschesßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna dopołdnja w 10 hodźinach w Nowowjesczanskim drjewnischczu.

W Nowej Wjeszy pola Barta, 15. měrza 1887.

A. Koban.

Khěża cźißło 7 w Dźiwocźizach ſ polom, ßołotwjowej a ßadowej sahrodu je na pschedań.

W Lahowje je dwajschoßna **khěża** na pschenajecze. Wscho dalsche je shonicź cźißło 6 tam.

Jara rjane proßata

pschedawa ryczerkubło w **Hlinje** pola Hucźiny.

Ssuproschna ranza

je hnydom na pschedań
w Holeschowje cźißło 13.

Żołte
woprawdźite Eckendorfske,
" Oberndorfske,
skotożołte walzojte,
toho runja
cźerwjene hobrske kolijojte
runklizowe ßymjo
derje skhadźazu tworu
porucza
Karl Preisser jun.
pschi żitnych wikach w Budyschinje.

Ssadowe schtomy.

Woßebje mózne **jabłuczíny, kruschwiny, hłowczíny** a **wischenje** każ też **rózowe** a **pyschaze kerki** pschedawa po tunjej płaczísnje

ßadownja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki,
kontor na sadnej bohatej haßy 3.

3 kosy blisko k kóslatam ßu na pschedań w Kschiwej Borschczi cźißło 6.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pschedawa
ryczerkubło w Ssmochczizach.

Ssymjeńtne běrny

sażne schěsczínjedźelske, dołhe, a sażne „Prynz Bjedrich Khorla", kulojte, porucza pschi potrjebje
R. Binner w Rakezach.

Zyblu k ßadźenju, Żitawsku, nježnu, twjerdu a derje ßłodźazu, liter po 20 np., jědźnu zyblu, hachtl po 30 np., dobre **ßamoplahowane zyblowe, ßołotwjowe, morchwjowe, kórkowe a kěrpßowe ßymjo** porucza

T. Pötschka.

Kóżdu ßobotu na mjaßowym torhoschczu a druhe dny w Halbez hoscźenzu na żitnych wikach.

Kedźbu!

K selenemu schtwórtkej porucźam saßo ßwoje snate dobre

pópjanzy

jenoż ſ cźisteho mjedu a najlěpscheje pschenczneje muki pschihotowane.

Zalty w kóżdej wulkosczi.

G. Alwin Klimand,
pjekaŕ a konditor w Rakezach.

NB. Wot kóżdeje hriwny (mk.) ßo 20 np. spuschczi.

Pscheßadźowanski termin.

Sa maku źiwnosćź, k sawostajenstwu 23. oktobra 1886 w Prěčźezach semrjeteho leźomnostneho wobßedźerja Jana **Müllera** ßłuschazu, kat. cźißko 12, fol. 12 leźomnostnych a hypothekarskich knihi sa Prěčźezy, kotraź s parzellow cźißko 20, 25, 63a, 90a a 91 leźomnostnych knihi sa tutu wjeß wobsteji, 1 hektar 45,7 arow = 2 akraj 190 □prutow płoniny wobjima a je s 62,31 dawkskimi jenosćźemi wobcźeźena, je ßo 5607 hriwnow — np. ßadźiło a ßo na to

dźeń 4. haprleje 1887

sa **pscheßadźowanski termin** postajił.

Cźi ßami, kotsiž maju myßle, tule summu pscheßadźićź, ßo s tutym proscha, so chźyli spomnjeny dźeń dopołdnja w 11 hodźinach na tudomne hamtske ßudnistwo pschińćź, ßwoju pscheßadu wosjewićź a wscho dalsche wotcźakacź.

W Budyschinje, 14. měrza 1887.

Kralowske hamtske ßudnistwo.
Meusel. 3.

Ryczeŕkubleŕska zyhelnicza w Hrodźischczu

pola Wósborka

porucza

wulke **murjeŕske zyhele,**	tyßaz	41,00	hr.,
małe = =	=	31,00	=
studnjeŕske zyhele,	=	45,00	=
wuhnjeŕske zyhele,	=	42,00	=
glaśerowane **tśeśchne zyhele,**	=	33,00	=
njeglaśerowane = =	=	27,00	=

a woßebje

6" **drenĕrowanske roły,**	stotnja	20,00	=
3" = =	tyßaz	42,00	=
2" = =	=	28,00	=
a 1½" = =	=	24,00	=

kotreź maju dla sestajenja macźisny woßebitosćź pschepuschczowanja psched druhimi drenaźemi.

W Hrodźischczu, 1887.

Wolff,
zyhelski mischtr.

Naletnje nowoscźe.

Paletoty pśche deschcź	hižo po	7	mk.
mantle sa promenadu	= =	18	=
wobwĕśchki	= =	10	=
visitki	= =	11	=
žakety pißane	= =	5	=
= **cźorne**	= =	7	=

Žakety sa konfirmandki.

Moja žonjaza drasta ßo wusnamjenja pśches: wubjerne tkaniny, hódne, rjane dźĕło, dobre ßedźenje, — tunje płaćźisny.

Richard Gautzsch
na bohatej haßy.

Pschi pschedawanju ßo ßerbśki rĕcźi.

K kschćźisnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoscźenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likĕry** po jara tunich płaćźisnach poručźamoj.

Ginzel & Ritscher,
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

Želesniske schĕny

sa twarsku potrjebu porucza po tunich płaćźisnach

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Na semju ßo kładźaze płaty,

poresne a plestrowanske kamjenje,

glaśerowane korta,

schamotowe kamjenje, woheń najlĕpje wudźeržaze,

Ia roły sa drenaže

porucza **Margareczina hĕta pola Budyschina.**

Herm. Schomburg.

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach

porucza ßwoje derje cźiśćene **palenzy** pschi wotewsaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucza wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likĕry,** kotreź ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernosćźe k kwaßam a kschćźisnam woßebje poruczeja. Picźele ßo na žadanje k tomu požcźa.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likĕry wjele kupuja, je najlĕpsche dopokasmo jich wubĕrnosćźe.

Paleny a njepaleny khosej

pschedawa po starych tunich płaćźisnach w jenak dobrej družinje

khosejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Spĕwarske knihi,

ßerbske a nĕmske, we woßebnych a jednorych swjaskach, porucza po najtunischich płaćźisnach w najwjetschim wubjerku

Gustav Rämsch, knihiwjasaŕ
na bohatej haßy cźo. 21.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk cźaßnikow a rjeczasow, kaž teź hudźbnych tyslow.
Tunje a najlĕpsche porjedźenje wschĕch cźaßnikow.

Wschĕ družiny **półnych, kucźnych, warjenjowych** a **kwĕtkowych ßymjenjow,** dale **Rigaske, Pernawske** a **schlesynske lane ßymjo** porucza saßo k dobroczźiwemu wobkedźbowanju

ßymjenjowa pschedawarnja
Roberta Binnera w Rakezach.

Wulke błido k pißanju a **błido k wucźahanju** je tunjo na pschedań na swonkownej lawskej haßy 2.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćźisnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Pschichodny tydźeń budu cźorne barbicź a to wołmu, bawmu a płat. Do jutrow budźe wscho hotowe, schtoż ßo mi nĕtkole k barbjenju pschepoda.

Bomsdorf w Łasu.

Generalna zhromadźizna
Maćicy Serbskeje

změje so **srjedu** po jutrach **13. hapryla** připołdnju wot **2 hodź.** w salu měšćanskeje **třeleŕnje.** Sobustawy a přećeljo towarstwa su lubje přeprošeni.

Dnjowny porjad: 1. Rozprawy. 2. Namjety.

Budyšin, 24. měrca 1887. **Předsydstwo.**

Při 40lětnym wopomnjeću założenja M. S. budźe na třeleŕni w 12 hodź. **zhromadny wobjed.** Z wječora poskići też tónkróć tudomna **Bjesada** spěwny koncert a druhu zabawu.

Hrodowska haptyka
w Budyschinje.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so ßym dźenßnischi dźeń tudomnu **hrodowsku haptyku** wot knjesa **E. Menzнera** kupił. Moje należne prózowanje budźe kóždy cźaß, jej tu khwalbu, kotruż wona dotal měješe, też dale sdźeržećź a ßebi dowěrjenje wyßozyczesczeneho wobydleŕstwa Budyschina a wokolnosczе dobycź.

W Budyschinje, 15. měrza 1887.

A. F. Lemme,
haptykaŕ.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńczane twory
porucza najtunischo
Khorla Barthel s napschecza theatra.

Lowrija cźerstweho **twarskeho kalka** je dojěła. Pschedawam jón po tunich płaczisnach, toho runja **tšeschne** a **murjeŕske zyhele.**

F. Fischer na dwórnischczu w Lasu.

Sa kurjerjow.

Njerešany **rjepikaty tobak** s cźistego **amerikanskeho** tobaka, **wołzebny** a ßuchi, porucza punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosczenza k jandźelej.

Pola **Oskara Rösgera** w Budyšinje su tute nowe hudźbne dźěła na předań:

Bjarnat Krawc, Při jězoru. Trójspěw z přewodom piana. Text Jakuba Ćišinskeho. Z němskim přełožkom. Płaćizna 1 hriwnu.

— — **Tři łužiskoserbske spěwy.** Za jedyn hłós z přewodom piana. Text dr. Muki, J. Waltarja a Wólšinskeho. Z němskim přełožkom kantora Pjekarja. Płaćizna 2 hr. 50 np.

K pschedstejazemu nalětnemu ßadźenju porucza schtomownja **w Wóschizach** pola Njeßwaczidła strowe a mózne **ßadowe schtomy.** Wulki wubjerk. Dobre druźiny. Pschipósnate tunje płaczisny.

Zaręčanske serbske towarstwo

změje njedźelu 27. měrca swoju hłownu zhromadźiznu, na kotruż so wšitke sobustawy najpřećelniše přeprošuja.

Dźeński porjad: 1. Rozprawy. 2. Wólby. 3. Namjety. 4. Zabawa.

Předsyda.

Jedyn abo dwaj schulerjej dostanjetaj pensiju na Jägerstraße czišło 1, delka.

Holza, kotraż chze schicź nawuknucź, móże hnydom do wuczby stupicź pola

Hany Wernarjez w Hermanezach.

Na knježi dwór w Delnjej Hórzy pola Budyschina ßo hnydom abo k 1. haprleji

khežna dźowka,

wyßoku msdu dostawaza, pyta.

Starscha holza, na warjenje ßo wustejaza, ßo wot jeneho knjejstwa na wßach pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

---

2 spěschnej žonje abo holzy k glaserowanju, 3 hólzow a někotrych ßylnych **dźěłaczerjow** pyta **Margareczina hěta**
pola Khwaczіz.

Wustojny a ródny

piwowy tóczka

ßo k 1. abo 15. haprleji pyta w **Kopriczanskej piwarni** pola Pomorz.

Kedźbu!

Pytam dźěłaczeŕske ßwójby, darmotne bydło a běrnischczo dostawaze, dale pohonczow a wolazych, wyßoku msdu dostawazych, sa tudomne a Draždźanske strony.

August Kern w Porschizach pola Budyschina.

Pohoncź ßo pyta

do jeneje fabriki, 12 mk. msdy na tydźeń (bjes jědźe) dostawazy. Jenož tajzy, kotsiž maju wubjerne wopißma, njech ßwoje adreßy s napißmom „Pohoncź" w wudawarni Serb. Nowin wotedadźa.

Rólny pohoncź s dobrymi wopißmami dostanje hnydom ßłužbu na **knjeżim dworje** w **Lahowje.**

Wolazy

dostanje ßłužbu na
Cźichonjanskim knjeżim dworje.

Woženjeneho **rólneho hejtmana** pyta **ryczeŕkubło** w **Porschizach.**

Wojnarski

namaka dźěło pola
wojnarja Busche w Rakezach.

---

2 krawskaj

mózetaj hnydom dźěło dostacź pola
H. Wenka, krawskeho mischtra
na Hoschiz haßy 32.

Schulerjo,

kotsiž chzedźa gymnasij, realnu abo měschczańsku schulu w Budyschinje wopytowacź, namakaju pschecźelniwe pschijecze, ßwědomniwe wothladanje, ßwětłe a strowe wobydlenje pschi tunjej pensiji w pensionacze w Budyschinje na swonkownej lawskej haßy cźišło 13, w 1. etaži, pódla hotela k běłemu konjej.

Sa **Pětr Mlónkowy wopomnik** dale składowachu:

Raeda, diakonuß w Mužakowje	. . . . .	3 hr.	— np.
Wendt, duchowny w Cźornym Khołmzu	. . . .	3 hr.	— np.
Waktaŕ, faraŕ-dikar w Lasu	. . . . .	3 hr.	— np.
Stiller w Wbohowje	. . . . .	— np.	50 np.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k jutram ßerbskeje rěcze mózneho **wuczobnika** s dobrej schulskej wuczbu pytam.

Herrmann Gruhl
s napschecza theatra.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej
pschi žitnych wikach.

Pytanje wuczobnika.

Sa ßwoje kolonialtworowe a destillazijske khlamy pytam ßerbskeje rěcze mózneho wuczobnika.

Hermann Lemke
na mjaßnym torhoschczu cźišło 8.

Sa kolonialtworowe khlamy na wßach ßo ßyn sprawneju starscheju sa **wuczobnika** pyta. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wuczobnik pytany.

Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.

Moritz Mjerwa
pschi mjaßowym torhoschczu.

Wuczobnik ßo pyta!

Sa ßwoje żelesowe a krótkotworowe khlamy k jutram wuczobnika pod pschihódnymi wumenjenjemi pytam.

Paul Walther.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbskeje rěcze mózny, ßyn sprawneju starscheju, ßo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wuczobnika, ßyna sprawneju starscheju, pyta

A. Mütterlein, krawski mischtr
na hrodowskej haßy 1, po 1 skhodźe.

Jeneho wuczobnika

pyta

J. Pannach, schewski mischtr
na Hoschiz haßy 5.

Jedyn **wuczobnik,** kotryż na jutry schulu wopuschczi, móże do wuczby stupicź pola

J. Nitsche w Lasu.

Měch na nohi (wobnóžnik) je ßo póndźelu na puczu s Lahowa do Janez namakał. Dostacź w Myschezach cźišło 10.

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeschizach ßu dale darili: B. s Bónjez 1 mk., kubleŕ J. B. w Dźenikezach 2 mk., njemjenowany 50 np., Wicźas w Cźornjowje 5 mk., kubleŕ M. H. w Dźěžnikezach 1 mk., dwaj knjesaj s Bukez po 6 mk., pschecźel ßyrotow s Boschez 10 mk., kubl. twdowa Kmochowa w Lusku 1 mk.

(K tomu cźišłu pschiłoha.)

Kłobuki a mězy
porucza w najwjetschim wubjerku wot 1 hriwny
C. E. Rinke
na žitnej haßy.

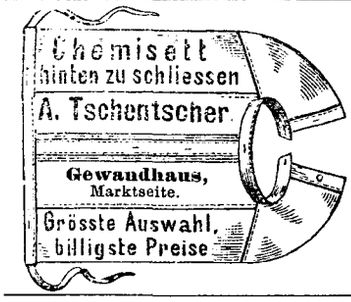

Czorny kaschemĕr
jenož czistowołmjany w snatej dobroscži po starych płaczišnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Derje pruhowane
ßyre khoseje
w wulkim wubjerku porucza
Hermann Baach
na ßerbskej haßy czišło 9.

Turkowske ßlowki
najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacž, porucza hischcze tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
destillazija najlĕpschich likĕrow.

Kharty k hraczu,
najlĕpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza
Herm. Baach
na ßerbskej haßy czišło 9.

Wschě druzjny czrjewow
k džĕłanju kołbaßy
porucza pschedawarnja czrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Ssuche drožđże!
K jutram pschijimam skasanja na dobru ßuchu tworu hacž k palmarum, a płaczi punt jeno 80 np.
S poczesczowanjom
Otto Säuberlich w Lasu.

Jutrowne rubischcza, kattuny atd. w najnowschich mustrach ßu dóschłe a poruczam te ßame po najtunischich płaczišnach. D. S.

Woprawdzite Würzburgske runklizowe ßymjo
w snatej wosebitej dobroscži porucza
Carl Noack w Budyschinje
na žitnej haßy.

Nalĕtnje nowosce.

Drastne tkaniny

kraßne derje wubĕrane druzjny, wjele powjetscheny skład.

Polwolmjane tkaniny, dwójzy schĕroke
meter po 90 np. — łohcž po 50 np.,

czistowolmjane tkaniny, dwójzy schĕroke
meter po 160 np. — łohcž po 90 np.,
wulki wubjerk derje ßo noschazych barbow.

Czistowolmjane dwójzy schĕroke

czorne kaschemĕry

meter po 130, 150, 175, 200, 250 np.
łohcž = 75, 85, 100, 115, 150 =

S nowa ßu dóschłe

barbunjepuschczate drastne tkaniny k płokanju
jako: **epinglé, natté, pikotine, krĕpe, madapolam, kattun, kretonne, módroczischcž, žoltoczischcž,**
w wjazy dyžli 200 mustrach; sa wschě ßo rukuje, so barbu njepuschczeja.

Richard Gautzsch
na bohatej haßy.

Pschi pschedawanju ßo ßerbski rĕczi.

Wuhotowanja sa dźĕczi,
koschulki, pjeschki, lazki, khapki, kschczeńske wodzewy, kupjelnske rubischcza, tykane poßleschcza, poßleschczowe zychi, wupjerki, pjelchi, podložki, schnóru k wobwiczu w wulkim wubjerku a po tunich płaczišnach porucza
A. Tschentscher,
schatowa fabrika w Budyschinje w kupnizy.

Wulke
ßuschene tuczne jerje
wubjernje ßłodžaze, po 10 a 12 np. porucza jako jara tunje
Gustav Küttner
na ßerbskich hrjebjach pódla póstskeje kowarnje pschi žitnych wikach.

Spĕwarske knihi
wot najwosebnischich hacž k najjednorischim porucza w wulkim wubjerku najtunischo
A. Schöncke
na hauensteinskej haßy 1.

Möblowy magazin
Herm. Schmidta
pola hroda czišło 2
porucza ßwój bohaty skład **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdzitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po mózhnoscži tunje płaczišny.

Khosej

wot najtuńischich hacź do najlěpschich družinow, jara derje złodźazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

rjane tucźne ryby
porucza po tunich płaczísnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara złódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khosej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
" " 1. 20 "
" " 1. 40 "
" " 1. 60 "
" " 1. 80 "
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczísny hódne
Gustav Poser.

Butra!

Měschanu butru,
lutowanku butru
w bowach a wuwaženu, najlěpsche družiny, porucza wot czerstweje poßylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Syrop

punt po 16 a 20 np., złódki a czísćze złodźazy, poruczataj
Giuzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Kaschcże

sa doroscźenych a dźěczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hrodá czíßko 2.

A. Mager
na ßerbskej haßy
pschedawa a porjedźa
czaßniki derje a tunjo.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczísnach
mechanisка pschadownja
w Hajnizach.

Wopytarjow Budyskeho hermanka

czinju w jich ßamßnym interesu na wulki
tworowy sklad a woprawdźe najtuńsche płaczísny
w zyłym Budyschinje
pola

Herrmanna Beermanna

na snutskownej lawskej haßy 6,
prjedy na mjaßowym torhoschczu,
kedźbliwych.

Snate jenož najlěpsche twory, a ßamo nanajmjeńschi pospyt je wužitny.

Krawzy, schwalcze, khlamarjo, tapezěrarjo móža pola mje najtuńscho kupowacź, dokelž tworowy sklad Siegfrieda Schlesingera w Draždźanach na tkalskej haßy wjedu a tu w Budyschinje po tych ßamßnych tunich a wěstych płaczísnach pschedawam.

Czorne kascheměry, najrjeńsche czorne dwójzy schěroke, 9 łóhczi po 7 mk. hacź k najcźeźschim družinam, łóhcź po 1 mk. 50 np., 1 mk. 75 np. atd., **pißane drastne tkaniny,** jenobarbne, kaschczíkate atd., we wschěch barbach a nowych tkaninach, łóhcź po 25 np., 50 np., 70 np., **lama** k drascze, łóhcź po 65 np., 1 mk. a 1 mk. 20 np., **czorna žida k njewjesczínskej drascze,** wubjernje ßo noschaza, łóhcź po 1 mk. 60 np., 2 mk., 2 mk. 50 np. a 3 mk. (Rukuju sa to, so ßo pschi kóždym drascźenju 12 hacź 15 mk. salutuje.) **Židźany plüsch** po 1 mk. 30 np., woprawdźity ßomot łóhcź po 2 mk., patentowany ßomot po 50 np., praßowany po 80 np., **židźany atlas** po 1 mk., **symske mantle, mantle psche deschcź, żakety** pschedawam po ßměschnje tunich płaczísnach a wotedawam je po 6, 8, 10, 12 mk. **Czistowołmjany soleil k żaketam,** $2^1/_4$ łóhcza schěroki, po 150 np. a 2 mk. Czorne $^{10}/_4$ schěroke **kraßne ßukno** łóhcź po 3 mk. 50 np., hódne 5 mk., **buxkin k wobleczenjam,** czísta wołma, łóhcź po 1 mk. 85 np. a 2 mk. 40 np., kholowowe tkaniny po 30 np., hotowe wulke **złómniki** po 1 mk. 50 np., **wulke wołmjane konjaze deki** po $3^1/_2$ mk., 5 mk., 6 mk. atd. $^6/_4$ schěroka **barbunjepuschczata czerwjena poßleschczowa tkanina** po 22, 25, 30 np., kaž **pjerjenjepschepuschczate zychi** po 31, 33 np., płat k koschlam po 25, 30 np., 2 łóhczej schěroki łóhcź po 55 np., **módry** a **seleny płat** po 40 np., $^7/_4$ schěroke **tołste ßuknjowe tkaniny** po 33 a 55 np., **möblowy damast,** dwójzy schěroki, po 70 np., **möblowy katun** po 18 a 25 np., **běłe** a **pißane gardiny** po 16, 25, 30 np. atd. **Sofowe krywy** po wschěch płaczísnach, **tkaniny sa rukowy** po 25 np., **kožowe płachty** a **blidowe ruby** po 1 mk. 50 np., $2^1/_2$ łóhcza schěroki **wołmjany atlas k podschiczu** łóhcź po 80, 100, 120 np., **twjerdy płat, rukawowy podschiwk, kazowy podschiwk** hižo po 20 np., **dwójzyschěroke ßukno** łóhcź po 16 np., **taikowy köper** po 20 np., **gasa k podschiczu** po 12 np., **łustr sa schwejch** po 23 np., wulke **pißane dybsaczne rubischka** po 20 np., duzent po 2 mk. 20 np., **czistoplakatowe módre schórzuchi s kazom** po 70 np., 85 np., 1 mk., **wołmjane rubischcza** a **židźane rubischcza** a wjele druhe.

Herrm. Beermann na snutskownej lawskej haßy 6
s napschecza radneje pinzy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	" "	36	"
žołte wóskowe mydło I	" "	40	"
žołte wóskowe mydło II	" "	30	"
soda	" "	5	"
schterku	" "	22	"

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtuńischej płaczísnje.

Ssuscheny połcź wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßyry połcź po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny łój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucźnu běłu kołbaßu po 70 np., druhu družinu po 60 np. porucza
Otto Pötschke na ßerbskej haßy.

Lanolin,

kopytny a kožowy mas,
jenicźki mas, kotryž do kopyta a kože lohko sacźehnje, kopyto elastiske, kožu mjehku czini, wožebje ßo też sa maschinske rjemjenje porucza. Pschezo na składze pola
Straucha a Koldy,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
w drogowych khlamach k słotemu worłej.

Po najlěpschim waschnju
paleny khosej
derje měschany Winski a Karlowarski — měschenje jenož s najlěpschich družinow — porucza tunjo
Hermann Baach
na ßerbskej haßy czíßko 9.

Sserbske
spěwarske knihi
porucza jara tunjo
Handrij Lorenz
na rózku Hoschiz a seminarskeje haßy.

K shotowjenju schatow (klejdow) a **żakełow** wot najjednorischich hacź k najmodernschim porucza ßo
Rinkowa,
schwalcza na żitnej haßy.

Hamburgsko-amerikanske
paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacźnje 3 króć,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowanstu składnosć sa kajutowych a bjeskubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 14. **Sobotu 2. haprleje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Khěžor je pišmo psches wjerćha Bismarka wosjewił, w kotrymž sa wschu luboscź, pschi swjedźenju jeho 91. narodneho dnja jemu wopokasanu, swój dźak wupraja. Wón praji něhdźe tak: „Dźiwne Boże wodźenje je, so je so mi hischće spožčiło, 22. měrza swoje 90. lěto dokonicź. S pokornej poniżnoscźu pósnawam hnadu Božu, kiž je mi tutón dźeń wohladacź dała, kiž je mi w wyšokej starobje móz sa dopjelnjenje mojeje wjerchowskeje pschišłuschnoscźe sdźerżała, kiž je mi strowych potomnikow wobradźiła. Na swoje 90 lět wróczo hladajo, mózu lědy srosumicź, kak swym tak wjele nashonicź a dozpicź móhł. Boże bohate žohnowanje je na mojim dźěle wotpoczowało. W dźěcźatstwje a młodoscźi swym kraj swojeho nana w najcźežschich domapytanjach widźał, swym pak też swojeho luda swěrnoscź a woporniwoscź pschi wušwobodźenju wótzneho kraja s mozu franzowskeho luda sesnał. Nětko je nasch lud sjednoczeny. Njech so naschemu ludej to dołho sdźerži, schtož je sebi w cźežkich bitwach wudobył. Na to wscho pohladawschi, schtož je so naschemu ludej dostało, je dźenswischi dźeń sa mnje wulzy ważny. Tuta ważnoscź pak so hischće powjetscha psches to, so so wschón mój lud s nim wobdźěła. Wjele luboscźe je so mi se wschěch stron nascheho kraja a s wukraja dostało. Njemózu so wschěm wošebje dźakowacź a mózu jenož powschitkownje prajicź, kak hłuboko je mje luboscź mojeho luda hnuła. Sa mnje njeje žaneho wjetscheho sboża, hacź wjedźecź, so su mi wutroby mojeho luda tak pschikhilene. So by so mi swěrnoscź mojeho luda, drohe kubło, kiž móże mi moje pošlednje lěta rjenje pschekrašnicź, sdźerżała! Moja myšl pak, kaž dotal, też tón cźaš, kiž so mi hischće spožči, na to póndźe, sboże a měr swojeho luda pschisporjecź a wudokonjecź.“

— Khěžor běsche, pošlednje dny so sasymniwschi, skhorił. Tola khoroscź straschna njebě a je jeho sašo wopuschcźiła.

— W swjemje jednasche so wutoru bjes druhim też wo sakońskich pokładnizach sa khorych. Pschi tym sakski wotpósłanz Götz na skórżbu pruhowanych lěkarjow spomni, so mjenujzy skhorjeni dźěłacźerjo husto sebi pomoz njestudowanych lěkarjow žadaju, a so so jim potom s pokładnizy płacźi. Wón pschi tym powjedasche, so je sjednoczene towarstwo Chemnitzskich lěkarjow sakske ministerstwo proschyło, so by wone wschěm njestudowanym lěkarjam sakasało, khorych sa pjenjesy hojicź, so pak je ministerstwo tutu próstwu wotpokasało. Skónczńje proschesche Götz ministera, so by so pschecźiwo dotalnemu waschnju wuprajił. Tola statny sekretar s Böttticher njeběsche jemu k woli a měnjesche, so ma so kóždemu khoremu pschewostajicź, koho sebi sa lěkarja wuswoli a komu ma dowěrjenje. Na to rěcźesche so wo póstnych lutowarnjach, pschi cźimž sebi wotpósłanz Linges žadasche, so by so dźěłacźerjam a sastojnikam na póscźe wjazy njedźelskeho wotpoczinka dało. Pschecźiwo póstskim nalutowarnjam, psches kotrež bychu gmejnske nalutowarnje schkodowake, so wulka sejmowa wjetschina wupraji.

— Nowiny wosjewja, so so nowy palenzowy sakoń bórsy sejmej pschedpokoži.

— So je pruska semjanska komora sańdźeny tydźeń nowy sakoń, katholsku zyrkej nastupazy, wuradźowała a pschijała, swym hižo tydźenja wosjewili. Dźenża pak hischće junkrócź k tej wězy pschińdźemy, dokelž je do debatty wjerch Bismark pschimał a ju wulzy ważnu scźinił psches swoju na $1\frac{1}{2}$ hodźiny trajazu rěcź. Hdyž běsche biskop Kopp so sa nowy sakoń a profesor Beseler pschecźiwo njemu wuprajił, wsa wjerch Bismark swkowo a prajesche něhdźe tole: „Ssym hižo wjazy hacź junkrócź měr scźinił s njepschecźelom. Wschitkim ludźom wuměnjenja měra ženje prawe byke njejsu. Ssym so pak s wjetscha swebje samego wo radu praschał a njejsym potom na druhich porokowanje kedźbował. Husto su pak mi ludźo posdźischo prawo dali. W lěcźe 1866 sym wótre swkowa swyschecź dyrbjał, so sebi wot Awstrije wjazy žadał njejsym. Ja sym so tehdy na swój rossud spuschcźał, a nětko drje mi wschelazy swoje pschipósnacźe sapowjedźicź njemóża. Hdyž nětko ludźo swarja, so chzu s katholskej zyrkwju měr cźinicź a jej wschelake dam, dha sebi myšlu, so budu też posdźischo wjazy pschipósnacźa namakacź, hacź nětko. Hacź pak nětko scźinjeny měr dołho wobsteji, sa to rukowacź njemóżu. Tola lěpje je krótki měr, dyžli žadyn. Schtož mejske sakonje nastupa, sym je stajnje a wot spoczatka sa wójnske sakonje, sa brónje, měł. Kaž so brónje wotpokoża, hdyž je měr dobyty, tak maju też nětko tute sakonje so wotstronicź, hdyž mamy sašo měr. Prjedawschi bamž Pius IX. běsche bóle wójnu lubowazy. Jeho dla smy mejske sakonje scźinili. Hdyž po nim měr lubowazy Leo XIII., nětcźischi bamž, pschińdźe, njebě tych sakonjow wjazy trjeba. W lěcźe 1878 bu Leo XIII. bamž. Wón chzysche njeměr, bjes pruskim knježerstwom a katholskej zyrkwju wobstejazy, wotstronicź. To spósnawschi sym hižo w lěcźe 1878 s katholskej zyrkwju wujednanje žadał a chzych jej to dacź, schtož jej nětko tutón sakon, kiž dźenża wuradźujemy, dawa. Dokelž sym psches ministrow wjasany, sym pak 10 lět trjebał, hacź sym, schtož sym sebi pschedewsał, pschewjesecź móhł. Kak dołho nowy sakoń wobsteji, a kak dołhi cźaš s katholskej zyrkwju měr wobkhowamy, njewěm. Wulku nadźiju nimam, dokelž zentrum zyle statej napschecźiwo steji a je na swoju stronu wschě elementy scźahnuł, kiž s knježerstwom spokojom njejsu, doprědkarjow, Polakow, Welfow a Elsaskich. Tola sebi myšlu, so cźi katholscy, kotsiž su jenož wěry dla s knježerstwom njespokojni byli, nětko, hdyž su, schtož wěru nastupa, spokojeni, wot zentra wotstupja a na stronu knježerstwa stupja. Też mam poknu nadźiju, so, hdyž też s zentrom měra njenamakamy, tola s nětcźischim bamžom měr wobkhowamy. A hdyž mamy s nim měr, potom so też zentra bojecź njetrjebamy.“ — Po nim rěcźachu hischće drusy, s wjetscha sa sakoń, kiž so też skónczńje pschija. Bórsy po jutrach sakoń do wuradźowanja w druhej pruskej komorje pschińdźe.

— Hdyž běsche khěžorstwowy sejm psched tydźenjom wo zokorowym dawku jednał, pschi cźimž minister finanzow spomni, so je wjele pschekupskich pjenježnikow kraj wo dawki sjebało, jednasche so wo namjetomaj, kiž běschtaj Biel s zentra a dr. Ackermann s konservativnych stajikoj, a kiž sebi wobaj nimale to same žadaschtaj, so bychu mjenujzy sjednoczenja rjemjeślnikow wjazy prawow dostałe, a so by wot nětka kóždy, kiž chze s mischtrom bycź a wucźobnikow měcź, psched pruhowanskej kommišiju pruhowanje wotpokožicź dyrbjał. So by to

rjemjeßlnistwo sběhnuło a jemu pomhało, schtož je też nusne, dokelž ßo s rjemjeßlnistwom 3 milijony ludźi žiwja, ßo wot zentra a konservativnych dokładnje wuwjedowasche a jaßnje dopokasa. Pschećźiwo namjetomaj běchu narodnoliberalni a doprědkarjo, kiž ßu sa niski lud hacž dotal s wjetscha jenož rjane ßkowa měli, a sozialdemokratojo, kiž njechadźa dźěłazemu ludej pomhacź, ale jón pschezo do wjetscheho hubjenstwa swjesćź, so by potom nusowany byk, ßo brónje pschimacź. Skónczńje buschtaj namjetaj kommißiji pschepodataj. — 26. měrza jednasche ßo wo tak mjenowanej khumschtnej butsje. W lěcźe 1860 běsche mjenujzy chemikaŕ Mége-Mouries w Franzowskej nashonjenje sčźinik, so krumy, hdyž też dlěschi cźaß zyle žaneje pizy njedostanu, tola hischcźe dale deja. To bě jemu dopokasmo sa to, so ßo mloko w krumje se skoczazeho tuka abo łója tworí. Kaž pak ßo w krumje, myßlesche wón dale, tuk do mloka pschewobrocźi, kiž potom saßo butru dawa, tak móże ßo hnydom w fabrizy s tuka butra tworicź. To wón sapocza cźinicź. Dołho njetrajesche, a bórsy drusy po nim tutu tak mjenowanu khumschtnu butru dźěkachu. W tu khwilu dźěła wjele franzowskich, awstriskich a němskich fabrikow lěto wob lěto tutu khumschtnu butru. To wschak nětko ßamo na ßebi niczo njeprawe było njeby. Ale tutu khumschtnu butru husto fabrikantojo sa woprawdźitu wudawaju. Ludźo měnja, so woprawdźitu butru sa drohi pjenjes kupuja a dostanu potom husto dosćź strowosćźi schkódnu měschenźu s łója, wolija a wscheho druheho cźapora, a fabrikantojo cźahnu wužitk. Pódla toho cźischcźi pak tuta khumschtna butra, kiž ßo sa mały pjenjes tworicź hodźi, na płacźiznu woprawdźiteje butry a schkodźi naschemu ratarstwu. Je tola hižo tak daloko, so ratarjej pschedata butra drózscho pschińdźe, hacž sa nju na wikach dostanje. Tomu chze nětko knjezerstwo wotpomhacź. Fabrikaziju khumschtneje butry wone sakasacź njemóże a też njecha; ale wone chze, so by ßo tuta khumschtna butra barbicź dyrbjała, so ju nichtó sa woprawdźitu wudawacź njemóhł a kupowacź njetrjebał. To běsche pschedmjet němskeho knjezerstwa, kiž Köhler w mjenje wyschnoscźe psched ßejm pschinjeße, pschi cźimž prjódkstejaze wo khumschtnej butsje rosestaja. Hrabja s Holstein powita pschedpokoženy pschedmjet sa zyle nusny a ratarstwu spomožazy. Wón pak by ßebi hischcźe wjazy žadał, mjenujzy też to, so ßo njeby nihdźe woprawdźita butra s khumschtnej měschecź ßměła a so ßměł ßo do khumschtneje butry jenož łój strowego skotu bracź. Dokelž ßo lětnje 30 milijonow zentnarjow khumschtneje butry dźěła, k cźomuž by ßo 839,330 wołow sarěsacź dyrbjało, schtož ßo njestanje, dha je sjawne, so potom wschelaki druhi, też skaženy tuk nakožuja a pschede wschěm amerikanski. Wschako w jenym liscźe se Chikago rěka: Nam seßlakaju wschitke ßwinje na kholeru, my pak je wuschkrějemy, tuk po kódźi k wam scźelemy a wy jón potom w khumschtnej butsje sjescźe. Pschi debacźe wo khumschtnej butsje běsche saßo widźecź, schtó je pschecźel ratarstwa a schtó nic Konservativni a zentrum běchu sa pschedmjet, kiž by ratarstwu hojił, narodnoliberalni a doprědkarjo pak běchu pschecźiwo njemu. Napoßledku ßo pschedmjet kommißiji sa dalsche rospominanje pschepoda. — Naschi ratarjo ßměđja ßo nadźecź, so ßo sakoń k lěpschemu woprawdźiteje butry wuda a so budże potom butra tola s najmjeńscha nješchto wjazy płacźicź.

Awstrija. W Peschcźe, w wuherskim khownym měscźe, je asiska kholera, kotraž je tam loni nasymu ßurowje sakhadźała, s nowa wudyriła. Tamnischa wyschnoscź drje s wopréđka dopuschcźicź nochzesche, so je to asijska kholera, na kotruž ßu tele dny někotre woßoby skhoriłe, lěkarjo pak ßu, khorych pschepytawschi, tola srudnu wěrnoscź wotkryli, so ßo tu woprawdźe wo asisku kholeru jedna.

Italska. Italszy w Maßawje ßo hotuja, so bychu ßo sa ßwoje poraženje pola Dogoli nad Abeßynskimi wjecźili. Tola ßebi wjele cźaßa k komu bjeru. Njechadźa ßo pschekhwatacź kaž Jendźelcźenjo w Sudanje a se ßłabymi mozami na wójnu cźahnucź. Nětcźischi cźaß ßo s zyła sa wójnu w Abeßynskej njehodźi, dokelž je tam w tu khwilu pschehorzo. Duž dyrbja Italszy hižo tuteje pschicźiny dla hacž do nasymy cźakacź. Wójna s Abeßynskimi budże jara wobcźeżna. Kapitan Komperio, jedyn s najlěpschich snajerjow afriskich wobstejnoscźow, rospomina wuměnjenja, pod kotrymiž móhła wójna sa Italskich dobycźerska bycź. Kamperio praji, so je abeßyniski wojak jedyn s najlěpschich a najwobrótnischich ßwěta. Duž dyrbi italske wójsko pschede wschěm ßylne a derje na wójnu pschihotowane bycź. Drasta a bróń ma tamnischemu klimje pschiprawjena bycź. Cźeźke Vetterlowe tšélby maja ßo s lohkimi karabinarjemi wuměnicź, kotreż dale tyßaz metrow njenjeßu, nimo toho dostanje kóżdy wojak revolvr a nóż sa pschipad, so dyrbjał muż pschecźiwo mużej wojowacź. Běła barba drasty ma ßo do żołteje barby kraja pscheměnicź. Najprjedy dyrbi italske wójsko hladacź, so by ßo shubjenych posizijow a pschekhoda na Keren mozowako.

— Nětcźischе konservativne italske ministerstwo hižo najskerje w bliżschim cźaßu wotstupi. Nowe ministerstwo budże ßo se ßobustawow konservativneje a liberalneje strony tworicź. Pschecźelne poměry bjes Italskej a Němskej ßo psches to, so Franzowsam pschecźelniwi liberalni do ministerstwa sastupja, niz najmjenje njepschemenja.

Franzowska. 12. meje t. l. budźa ßo w Parisu dejmanty, skote wězy atd., kiž franzowskej krónje ßłuschachu a běchu stajnje wobßedźeństwo toho, kiž běsche tam runje s kralom abo khěžorom, na pscheßadźowanje pschedawacź. Tajke pscheßadźowanje drje też hischcźe ßwět wohladał njeje. Skoto a ßléboro, kiž ßo lětstotetki dołho w krónje a na hłowje najmóznischich kralow błyschcźesche, nětko pod pscheßadźowanskim hamorom! Tak sańdźe ßwětna kraßnoscź!

— S Tunisa, franzowskeje kolonije, pschińdu powjescźe wo njeměrje, kiž ßu tam židźa cźinili. Woni ßo njechachu do toho podacź, kóżdeho, kiž semrje, wyschnoscźi wosjewicź, kaž ma ßo to wschudźe stacź, ale chzychu ßwojich morwych bjes tajkeho wosjewjenja khowacź. Duž pschińdźechu pschi khowanju dweju semrjeteju na pohrjebnischcźu s poliziju do bitwy, pschi cźimž ßo jedyn polizista srani. Židowske khlamy wostachu samknjene a židźa cźehnjechu psched dom franzowskeho gouvernéra a wołachu: Sskawa Italskej! Wjele bu sajatych.

Jendźelska. Iriske wobstejnoscźe ßu dźeń a srudnische. W Galway bu psched krótkim dźěl wojakow s kamjenjemi powitany a nusowany zofacź. Wojazy dyrbjachu ßo khowacź. Dublinske nowiny pišaju, so bliżschе dny někotrsi s Ameriki s bombami pschińdu a Jendźelcźanam pokaża, so ßu hischcźe khróbli Irojo na semi. Wscho pak pschestanje, hdyž ßměđja nowiny tajku rěcź měcź, kajkuž iriska nowina „United Trishmon" pische: „Ssmy husto dosćź wospjetowali, so ßu Jendźelcźenjo njehódne pßy, a dyrbimy to dźenßa s nowa wobkrucźicź; jendźelski narod je najhubjeńschi, helski a najßebicźiwischi. Njeje žana ßmjercź dosćź hórka, njeje žana ßmjertna cźwila dosćź wulka sa tutón helski narod. Mamy pschißłuschnoscź, to s kóżdym dnjom s nowa wuprajicź; pschetoż Iriska je jara njesbožowna. Jendźelszy dźěłacźerjo ßu rěsny skót, měschcźenjo paduschi, semjenjo sawjedniży. Jenož jene móże tute satanowe dźěcźi satraschicź: bojosćź psched bolostnej ßmjercźu." Hdyž ßměđja nowiny tak pißacź, drje ßo dźiwacź njemóżemy, so ßo tam skutki wuwjeduja, kiž bychmy sa njemózne dźerżeli. Sa jendźelsku wyschnoscź je s kóżdym lětom cźeżsche, Irisku směrowacź.

Schpaniska. W Schpaniskej ßu pschihoty k njeměram wußlědźili. Psches 40 wożobow bu sajatych, dokelž běchu ßo swjasali pschecźiwo wyschnoscźi postanucź. Wójsko ßo nad tym wobdźěliło njeje. Ministerstwo tukasche hižo dlěschi cźaß na sajatych, njemóżesche pak jim prjedy niczo dopokasacź. Po sdaczu ta wěz tak straschna njeje. Minister snutskownych należnoscźow, Castillo, praji w komorje, so wschak ßu sběžki w Schpaniskej khronisła khoroscź, tola ßmě dźenßa komorje wobkrucźecź, so knjezerstwo pschihoty a wotmyßlenja spschißahanzow snaje a so ma mozy dosćź, porjad sdźerżecź. Na to postanu Canovas del Castillo a drusy wodźerjo knjezerstwu hewak napschecźiwo stejazeje strony, so ßmě knjezerstwo pschi sakitanju porjada ßo na połnu a njewuměnitu pomoz wschěch stronow spuschcźecź. — Jeno so pak tu nowiny sběžk mjeńschi njecźinja, hacž woprawdźe je.

Rußowska. Hdyž ßu ludźo w Němskej pschestali, ßo wójny s Franzowskej bojecź, sapocźinaju ßo nětko tam a ßem wójny s Rußowskej strachowacź. Tola zyle njetrjebawschi. Rußowska w wójnje s Němskej ženje niczo dobycź njemóże a duž ßo wěscźe njetrjebawscheho krejpschelecźa wostaji. W tej myßli pißaju nahladne rußowske nowiny „Wěstnik Jewropy" ßlědowaze: „Hdyž je rußowska politika w poßlednim lětdźeßatku druhdy njesboża poměła, dha na tym Barlinska diplomatija wina njeje. Bismark je ßamo husto ßwoje spodźiwanje nad tym wuprajił, kak je Rußowska tak lóhko ßwoje w cźeżkej turkowskej wójnje saßkuzene płody a prawa puschcźiła. Wón też w bołharskich mucźenjach Rußowskej niczo do pucźa kładł njeje. Toho dla ma Rußowska sa to, schtož ßo jej radźiło njeje, winu we ßebi pytacź. Swjaska bjes Němskej a nami drje trjeba njeje; haj tajki móhł ßamo nam schkódny bycź, dokelž móhła ßo Franzowska na tajke waschnje psches měru ßłaba a njemózna sčźinicź, schtož by pschecźiwo naschemu wužitkej było. Ale toho dla hischcźe Němskej dołho s njepschecźelom njeßmy. Se wschěmi a pschede wschěm s němskim ludom měr dźerżecź, to ma w tu khwilu sakóżkny kamjeń ruskeje politiki bycź." Tutón nastawk wěscźe mjes mjesami němskeho khěžorstwa wschelakich, kiž wschudźom lutu wójnu widźa, směruje. Sa snamjo měra ßu jón też němske konservativne nowiny „Reichsbote" wotcźischcźake a ßwoje wjeßele nad tutej sjawnje pokasanej luboscźu rußowskeho luda sa měr wuprajike. — Mjenje pschecźelniwje

hacz „Wěstnik Jewropy“ ßu „Moskowske Wědomoscze“ napschecžo Němskej smyßlene. Njedawno bě ruski „Knjeżerstwowy nawěschtnik“ ruske nowiny powuczik, so ßo myla, hdyż mënja, so němske knjeżerstwo Ruskej w Bołharskej prekusche dżeła, a so tamnischi němszy konsulojo, kotsiż ruskich poddanow w Bołharskej sastupuja, tutych psched pschescżehanjom bołharskeho knjeżerstwa doßahajuy njeschkituja. Tymle wukożowanjam ßu ßebi „Moskowske Wědomoscze“ swaźike, s wótrym nastawkom napschecżiwo stupicz. Jich redaktor Katkow pschi tym wobstawa, so Němska Ruskej, hdżeż ßo hodźi, tajnje schkodźicz a ju ßkabicz pyta. Wón na to pokasuje, so ßu němske nowiny, hdyż ßu njedawno w Ruschczuku bołharskich ruszy smyßlenych offizěrow satšělili, s wjeßelym doscżczinjenjom wo tutym podawku pißake, haj Katkow ßamo nad tym dwěluje, so němszy konsulojo, ruskich poddanow w Bołharskej sastupowazy, ßwoju winowatosez dopjelnjeja. Tónle Katkowowy nastawk je powschitkowne dźiwanje a w Němzach wulke pohórschenje sbudźił. Rusti minister swonkownych nalężnoscżow Giers je ßo psches Katkowowu khróbłosez, kotryż je ßebi swěrił, sjawnje knjeżerstwowu politiku wußměschecz a hanicz, hłuboko roshorił a je pjecża wot zara żadał, so by ßo dalsche wudawanje „Moskowskich Wědomoscżow“ sakasało. Tola zar je ßo, każ „Berl. Tagbl.“ pische, Giersowemu żadanju sarjekł. Tele dny je Katkow do Petersburga pschijeł a ßo wot zara w Gaczinje pschijał. Wo rosrěczenju, kotrež je ßo bjes woběmaj měko, hacz dotal niczo snate njeje, tež niz wo tym, so je zar Katkowa dla jeho Němzam njepschecżelneho nastawka naßwarił.

— W Gaczinje je ßo pjecża na ruskeho khěżora wot nihilistow s nowa nadpad sczinił, tola zara sranili njeißu. Hacz je tale powjescz wěrna, ßo prascha, dokelż hacz dotal němske knjeżerstwo żaneje powjescze wo nadpadże dostako njeje.

Pschi hajnkowninym wokuje.

(Skónczenje.)

Stara ßwěrna ßkużobniza se stoła, pschi khachlach stejazeho, stanuwschi, k blidu pschińdże, hładkuje se ßwojej ruku jeho włoßy a praji: „Ma ßo s tym tak, luby Pětrko, każ je tebi Rypakez Jurij prajił. Ssym hacz dotal wo tym mjelczała, dokelż je mi hajnik to pschikasał. Ssy pak tola wo tym shonił, duż chzu tebi nětko połnu wěrnosez rjez, wbohi hólcże. Twój nan je Schipak, wo kotrymż drje ßy hižo powjedacz ßłyschał. Wón je psched schtyrjomi lětami w lěßu ßornu tšělił. Hajnik je jeho pschi tym pschekwapnuł a wěz, każ je to jeho winowatosez a pschißłuschnosez, ßudnistwu pschipowjedźił. Twojeho nana toho dla do khostarnje ßadźichu, a ty bě nětko wopuschczeny a woßyrocżeny. Tehdy je hajnik, dokelż bě schulski towarsch twojeho nana był, a dokelż běschtej jeho żona a twoja njebocżiczka macz pschecżelniży bykoj, tebje do ßwojeho domu wsał a każ prawy nan se wschej luboscżu a ßwěrnoscżu wotczahnuł. Hacz do dżeńßnischeho dnja tebi wón hischcże żaneho ßłowczka wo tym prajił njeje, so tebje njeby srudźił, a so by ty ßwojeho nana w ßwojej wutrobje njesazpiwał. Nětko wscho wěsch, schtoż dyrbjesche ßo tebi tola ras prajicz. Njesabudź żenje, so je ßo dobry hajnik nad tobu ßmilił, a dobroty, tebi wot njeho wopokasane, jemu se ßwěrnej poßłuschnoscżu a dżěczazej luboscżu wurunaj. Praju tebi, so je wón toho hódny. Sa ßwojeho wboheho nana pak wschědnje Boha prosch, so by jeho polěpschił a k dobremu wobrocżił.“

Tele ßłowa ßłyschawschi wbohi hólz staru Marju wobjima a pschi jeje wutrobje horze ßylsy płakasche. Schipaka pak rosestajenje stareje ßkużobniży, kotrež bě wscho ßłyschał a srosumił, hłuboko w jeho wutrobje sapschimnu a jeho móznje porasy. W jastwje ßo sa schtyri lěta ani ras sa ßwojim dżěczom wopraschał, ani postarał njebě. Wón wjedżesche a ßo na to spuschczesche, so dyrbi gmejna hólza sežiwicz a wotczahnucz. A nětko jeho w domje toho muża nadeńdże, kotremuż bě s hidu pschißahał, so budże ßo nad nim ßurowje wjecżicz. „Wón je moje dżeczo k ßebi wsał a je s nim każ ßwěrny nan wobkhadźał“, Schipak do ßo bórbotasche. „A ja njekniczomny człowjek chzu jeho dobrocżelstwo tak hanibnje sapkacżicz a jemu ßamo jako dźak sa to jeho dom sapalicz!“ Tyska se schwablicżkami każ żahke żeleso w jeho ruzy a w jeho ßwědomnju palesche. Wón ju daloko, daloko wot ßebje do ßněha czißnu. Potom pak do husteho lěßa nasad czerjesche a ßo bórsy w kerkach a nóznej czmowocże shubi.

Hdyż ßo Delenk tamny wjeczor s Bożeje ßkużby domoj wrócźi, jemu do myßlow njepschińdże, kajki strach je jeho domej a kubku hrosył. Sa nëschto czaßa ßo powjescz rosschëri, so je Schipak s khostarnje puschczeny, nichtó pak jeho ani widźał, ani wo nim nëschto bliżsche ßłyschał njebě. Hakle lěto posdźischo hajnik w nalëczu wot Schipaka s Hamburga list dosta. W nim wón zyle sjawnje a wobschërnje wopißowasche, schtoż ßmy tu powjedali, a ßwoje wusnacże se ßkowami skónczi: „Hischcże dżenßa njewëm, kak ßym wot twojeho domu a s lëßa won pschischoł. Ja běch każ pohkuscheny wot ßkowow, kotrež stara Marja mojemu dżëscżu rëczesche. Moje ske ßwědomje mi sakasa, tebi psched woczi stupicz. Duż czëkach, tak daloko hacz mózeschtej mje mojej nosy njesez. Prjecz, jenoż prawje daloko prjecz, so bych wo tebje a wo ßwojim dżëscżu niczo njewidźał a njeßkyschał. W jenej wßy mi jedyn wojnar dżëko poskicżi, pola kotrehoż bëchu runje wjele skasali, a kotryż mózesche toho dla moju pomoz jara derje trjebacz. Pola njeho zyku symu wostach a ßebi tam rjany pjenjes saßkużich. Potom pak mi żaneho měra w bliskoscżi mojeje domisny njewostaji. Kak lohko mózesche mje tu jedyn s mojich snatych a pschecżelow namakacz a sesnacz! Bych ßo tehdy najradscho psched wschitkimi ludźimi skhował, so bych tak ßwoju hańbu pokrył. Duż ßym dale pucżował, hdyż ßo nalëczo pschibliżi a skónczńje do Hamburga pschischoł. A nětko chzu do Ameriki czahnucz, hdżeż mje nichtó njesnaje a nichtó niczo wo mojich tryskach njewë. S tamneje strony morja chzu nowe żiwjenje sapoczecz.

Nětko wscho wësch, luby Khorla. Ssylsy ronjo tebje wutrobnje proschu, mi wodacz. Ty wschak ßy wjele, wjele lëpschi hacz ja. Ssy mojemu dżëscżu dobrotu a luboscz wopokasał, a ja ßym tebi sa to chzył dom sapalicz a tebje proscherja sczinicz. Ssym hubjeny człowjek, kotryż hódny njeje, so jeho semja njeße. Ale wër mi, Khorla, so żenje njesabudu, schtoż ßy mojemu wbohemu hólzej wopokasał. Budu s Bożej pomozu druhi a lëpschi człowjek, so by ßo moje dżëczo ßwojeho nana dla hańbowacz njetrjebało. A ja ßebi myßlu, so ßym to wot tamneho wjeczora s tym dopokasał, so ßym ßo pilnje a sprawnje hacz dotal sežiwił. Jutsje po kódźi do Ameriki wotjëdu. Njejßym hódny, so hischcże ras ßwoje dżëczo wohladam a wokoscham. Hdyż pak budu lëpschi człowjek, potom ßo saßo domoj wrócżu a nadźiju ßo, so budu tebi potom twoju dobrotu a luboscz sapkacżicz móz. Wokosch mojeho Pětra w mojim mjenje! Wodaj mi wscho ske, schtoż ßym tebi czinił a wotczehń mojeho ßyna w bohabojasnoscżi, so by żenje na kschiwe pucże ßwojeho nana njepschischoł. Bóh budź mi hrëschnikej hnadny! Sdżerż mje w dobrym wopomnjeczu a modl ßo wschëdnje sa

Twojeho njesbożowneho pschecżela
Jana Schipaka.“

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu po jutrach popołdnju w dwëmaj budże lëtuscha hłowna shromadźisna Maczizy Sserbskeje na tudomnej tšëlerni. Lëtßa je 40 lët dokonjane wot sakoženja tutoho literariskeho towarstwa, kotremuż bychu dyrbjeli po prawym wschitzy sdżëłani a samożiczi Sserbja pschißłuschecz, so bychu ßerbske pißmowstwo, pschistojne snamjo ßerbskeho żiwjenja, podpjerali! Toho dla je tón krócz psched shromadźisnu tež na tšëlerni shromadna hosczina, a ßu na nju psches Serb. Now. wschitke jeje ßobustawy a pschecżelio pscheproscheni. Sa kuvert (jëdż) płacźi ßo dwë hriwnje. Schtóż chze ßobu dżëlbracz, njech ßo do listy, kotraż je hacz do jutrowneje wutory pschipołdnju pola k. Ssmolerja w nowinskej expediziji wupołożena, ßam sapische a sapißacz da. Mamy nadźiju, so wschitzy ßobusakożerjo, jako tež nětczische ßobustawy a mnosy pschecżelojo na hosczinu a shromadźisnu pschińdu. Tež pschihotuje tudomna Bjeßada s wjecżora rjanu sabawu. Pschińdźcże! *M. H.*

— Jutry ßo bliża a s nimi sa nětkotrehożkuli nana ważne praschenje: schto ma mój ßyn bycz? Sa tajke praschenje dyrbimy saßo a saßo k rospomnjenju prajicz: hischcże dołho budże tracz, so smëje ßerbski lud we wschëch powołanjach doscz pschihódnych sastupjerjow. Hischcże ßu duchownske a wucżerske mëstna, kotrež żaneho ßerbskeho sastojnika nimaju. Njech toho dla ßynoju, kotsiż ßu k tomu khmani, ßo s dowëru do studijow dadża. „Towarstwo Pomozy sa studowazych Sserbow“ w dalschich lëtach rad pomoz poskicżuje, so by ßerbskemu ludej k dobrym ßerbskim duchownym, wucżerjam a druhim sastojnikam dopomhało. Njech pak je tute towarstwo naschim czitarjam tež saßo s nowa nalężnje poruczene, so bychu do njeho sastupili, njejßu-li hischcże jeho ßobustawy, a tež druhich k sastupej namołwili. — Kóżdolëtny pschinosch je jeno 1 mk.

— Poßledni tydżeń nichtó wjazy w naschim mëscże na hłowjazu khoroscz (tyfus) skhorił njeje. Lëkarjo praja, so je nëtczische włożne wjedro k poduschenju khoroscże jara spomożne. Sa to pak saßo wjele ludźi na schiju khori. Woßebje ßo tale khoroscz na krajnostawskim seminarje pokasuje, hdżeż ßu toho dla schulerjow schtyrjoch niżschich klaßow domoj póßłacz dyrbjeli. Duż mózachu ßo tež sjawne pruhowanja jenoż s I. a II. rjadownju wotdżerżecz.

— Pschi lětuschim prěnim ßerbskim kemschenju w Draždźanach njedźelu Lätare dźerżeschtaj k. farař lic. Jmisch ſ Hodźija spowjednu wuczbu a k. farař Ssykora se Ssmilneje prědowanje. Pschi wschej wobczeżnosczi ßněhojtych puczow bě ßo to tola jara bohata ßyła kemscherjow a 212 spowjednych naschło. Popołdnju mějesche prěnischi też hischcże w Delnjej Lößnizy w wustawje Bethesda dwěmaj Sserbowskomaj Boże wotkasanje wudźělicz.

— Knjes Jurij Kuscżanski, präses ßerbskeho seminara w Prasy, a knjes farař Michał Hórnik w Budyschinje staj „Nowy Sakoń“ (nowy testament) ſ nowa ßerbski pschekożikoj a jón nětko ſ pomozu katholskeho knihownehо towarstwa ßwjateju Cyrilla a Methodija wudawataj. Tele dny je prěni seschiwk, evangelium Ss. Mateja a 13 stawow Ss. Marka wopschijazy, wuschoł. Każ staj mjenowanaj knjesaj ſ modlerskich a spěwarskich knihow, wot njeju psched někotrymi lětami ſ nowa wudatych, wschě wopaczнosczе ßerbskeje rěczе wuczіskakoj, tak staj to hischcże w wjele wjetschej měrje pschi nowym wudawku Noweho Sakonja czinikoj. W nim czistu woprawdźe klaßisku ßerbsku rěcz namakamy. Jara mało ßadow je, kotrež ßo tym stareho wudawka runaju. Nimale kóżde hrónczko je pscheměnjene a wuporjedżene. Wot kajkich saßadow staj ßo kk. Kuscżanski a Hórnik pschi nowym pschekożku wodźicz dakoj, ßo w pschedrěczi, wot knjesa Hórnika spißanej, praji, hdżež bjes druhim rěka: „Wudawarjo starschich knihow ßu ßerbsku rěcz jara skasyli, w pschekożowanju wschěch zyrkwinych a nabożnych knihow němczinu jako prawidło bjerjizy, mjes tym so by kacżanschczina pschihodnischa k tomu była. Tak mjerwi ßo w starych knihach ſ poněmskimi artiklemi, njetrěbnymi pronominami, njeßerbskimi futurami, němskimi konstrukzijemi, wopaczнje tworjenymi ßkowami atd. Hdyż pak ßo nětko ſ zyła lěpje ßerbszy pische, njeßmě njedostojne kepßanje w naschej zyrkwinej abo nabożnej rěczi sawostacz. S tym ßamym prawom, ſ kotrymż ßu naschi prjedowniży ßerbschczinu kasyli, ßměmy ju w naschim czaßu porjedżecz.“ Katholszy Sserbja budża nowy wudawk „Noweho Sakonja“ ſ wjeßelosczu a dźakownosczu witacz, a woßebje jón katholszy duchowni ſ radosczu pschiwosmu; pschetoż hižo dawno ßu na njón se żadosczu czakali.

— Rekrutěrowanje w Budyskim rekrutěrowanskim wokrjeßu smėje ßo wot ßrjedy 20. haprleje hacz do ßrjedy 4. meje, a to 20., 21. a 22. haprleje dopołdnja wot 10 hodźin na tšelerni w Biskopizach; 25., 26. a 27. haprleje dopołdnja wot ½9 hodźin w hosczenzu k winowej kiczi w Schěrachowje; 28., 29., 30. haprleje, 2., 3. a 4. meje rano wot 7 hodźin na tšelerni w Budyschinje, hdżež ßo 5. meje dopołdnja w 9 hodźinach też wuloßowanje wotdźerżi.

— S Budyskeje ßadownje ßo bliżschi czaß na 6000 ßadowych schtomikow wotpósczele; woßebje wone do Awstriskeje du, wjetschu dźelbu je ratarski radźicżel Steiger skasał, so by ßadowu plantażu na ßwojim ryczerkuble w Budyschinku sakożił. Sa ßadarjow budże sajimawe shonicz, so ßu ßo na poßlednjej Mischnjanskej ßadowej a sahrodniskej wustajeńzy wupkody nascheje ßadownje wusnamjenike.

S Delnjeje Hórki. Sandźenu wutoru rano ½5 hodźin je ßo tu żiwnosczi, kublerjej Wiczasej (Schpankej) ßkuschaza, wotpalika. Kak je woheń nastał, njeje snate.

S Brěsyny. Schtwórtk 24. měrza wjeczor wokoło dźewjeczi ßo tudy brózeń korczmarja Etknera wotpali. Tu ßamu nóz, rano w dwěmaj, hižo saßo k wóhnju wołachu: domske żiwnosczerja Hermanna Meltki ßo palesche, a bórsy na to ßo też domske żiwnosczerja Handrija Pětki sapali. Wobě twarjeni ßo do zyła wotpalischtej. Wobej wóhnjej stej, każ ma ßo sa to, sakożenej.

S Panczіz. 28. meje dopołdnja wot 9 hodźin budża ßo tu sa Sswinarnjanski wokrjeß kobły wuběracz a srěbzy wobhladowacz.

S Kamjeńza. Priwatny parschonski póst, kotryż ſ Kamjeńza do Budyschina a wróczo jěsdźi, wot 1. haprleje sa létnje poklěta rano w 5 hodź. ſ Kamjeńza wotjědże, ſ Panczіz 6 hodź. 15 min. a ſ Prěczez 7 hodź. 21 min., a do Budyschina 8 hodź. 30 min. pschijědże.

— Rekrutěrowanje w Kamjeńskim rekrutěrowanskim wokrjeßu budże 12. a 13. haprleje rano wot 7 hodźin w Połczniży, 14. haprleje rano wot 8 hodźin w Kinsbórku, 15., 16. a 18. haprleje rano wot 7 hodźin na tšelerni w Kamjeńzu. 19. haprleje rano wot 9 hodźin smėje ßo w Kamjeńzu wuloßowanje.

S pola. Lětuscha pósdna kruta syma se ßwojim ßněhom je pschede wschěm naschim najrjeńschim nalětnim spěwarjam, schkowronczkam a schkórzam njeluba była. Wbohe schkórzy mózesche te dny kóżdy widzecz na wot ßněha ßwobodnych městnach ßo wo najßnadnischu jědź torhacz. Jich lubosne hwisdanje běsche zyle wocżichko. Czi ßu jim derje saßkużenu dobrotu wopokasali, kiż ßu na sahrodach sa nje make městaczko wot ßněha czіste dźerżeli. Jeno so njebychu żane kónz wsake byle. Schkórz ſ zyła ßebi saßkuży, so ßo haji. Wón pschinjeße nimo wokschewjazeho hwisdanja też ſ tym wulki wużitk, so ßo skoro jenicżży wot waczkow żiwi. W lěcże wschak też druhdy do wischnjow pohlada, ale wón ßo tola lohko prjecz honicz dawa. Kukawu chże wón měcz na wyßokim schtomje. Na niske schtomy a do kukawow na ßwißlach wißazych wón njeńdże. Jemu je tam pische czopko. Schtóż pak ma tam tola kukawy wißajo, tón hospoduje w nich léto wob léto mjenje witanych hosczi, mjenujzy wróble. Wróbl je njebojasne a trochu njehańbite ptaczatko. Něschto wużitka wón też pschinjeße. Ale tutón zyły wużitk drje też ßykorka na wopuschzy njeße. Czeżschi wón njeje. Sa to pak je schkoda, kiż wróbl naczinja, czim wjetscha. Pschenczne a jeczne sahony se ßwojimi wuwóchczenymi kłoßami, winowe pjeńki se ßwojimi próschnymi kikami, hlinjane tšechi se ßwojimi wot wróbla do nich wudźełanymi dźerami atd. powjedaju sjawnje wo wróblowej schkodźe. A jeho spěwanje, to je jeho kschiczenje, tajku schkodu też njesaruna. Wróbl ßo nětko najradscho w kukawach na niskich schtomach a pschi twarjenjach plahuje. Hdżež wón ras se ßwojej njewjestu ßo saßydli, tam jeho husto też schkórz won czißnucz njemóże. Duż měli czi, kiż schkodźaze wróble plahowacz njechadża, nalěto wschě kukawy, w kotrychż ßo wróble pokasuja, dele wsacz a je na to léto w kólni wostajicz abo na wyßoke schtomy powißnucz. Knjes wróbl poczehnje dale a smėje to léto mjenje potomnikow, sa czoż budża jemu wschitzy ratarjo dźakomni; a sa to smėjesch kóżde ranje lubosne hwisdanje rjaneho schkórza w ßwojej sahrodźe.

S hole. Czasto hižo ßmy ßo praschecz ßkyscheli: Je sa schtomy, kotrež ßu sajazy wobrymsake, hischcże żaneje pomozy? Woßebje ważne je tole praschenje po lětuschej symje, kotraż je nam wjele ßněha pschinjeßka. Duż chzemy na praschenje wotmolwicz spytacz; ßnadź ßo, hdyż wobßedźerjo ßadowych schtomow na naschu radu poßłuchaju, psches to někotry ßadowy schtomik sdźerżi, kotryż by hewak sahinuł. Je-li schtom na měscże ßadżeny, hdżež ma wostacz, smėjemy na to hladacz, hacż je mjenje abo bóle wobschkodżeny, so by ßo wjedźało, hacż ma ßo rana sahojicz, abo hacż ma ßo na měsło wobschkodżeneho strowy schtomik ßadżicz. Je-li skora koło wokoło wotrymsana, by schkoda prózy było, schtom sdźerżecz. Je-li pak tu hischcże ßmużka stroweje skory, runjeż też ßłaba, dha ßo se ßnadnej prózu doznějcz hodźi, so ßo skora pomału saßo sroscże, czim bóle, hdyż ßy schkodu bórsy pytnuł. Ranjene měsło ßo ſ wótrym nożom hładke srěsa; je-li rana tak wulka, so ßo skora sa léto sroscz njemóże, ma ßo se żidkim schtomowym wóskom samasacz. Sa tajke rany na ßadowych schtomikach ßo też ßlědowaza żałba ſ dobrym wuspěchom wużiwa: roseschkrěj punt běleje żiwizy, pschiliń punt horzeho drjewoweho theera a stajnje měschejo hischcże pok punta laneho wolija pschidaj. Pschi tym pak ßo hladaj, so ßo czi měscheńza njesapali; ju wot wóhnja wsawschi żałbje, so by skerje wustudnuła, 60 gramow spirituża pschidaj. Doniż ju njetrjebasch, měj żałbu w derje sawrjenym ßudobju. Dalschi snaty ßrědk psche tajke schtomowe rany ſ dweju dźělow hliny a jeneho dźěła krumjazeho njerjada wobsteji. Tejle měscheńzy ßo telko wody pschida, so husty, masny wóßmuż nastanje. S tejle měscheńzu ßo rana, po tym hacż je mjeńscha abo wjetscha, 1 hacż 3 zentimetry tołsto namasa; so by mas njewotpadał, ßo ſ płatom wobwjasa, lěpje hischcże ſ powrjestwom. Rana, kotraż je takle sawjasana, sa někotre léta sażije, a schtom saßo dospołnje womłódni. Ale też sa to ma ßo staracz, so ßo jemu nowa schkoda njestanje; to ßo najlěpje na to waschnje stanje, so ßo ſ cżernjemi wobwjasa, ſ połczowej schwatku namasa, a schtoż ßo podobnych ßrědkow ma.

S Wukranczіz. (B. Z.) Nascha wulka rjana wjeß dostanje w tychle dnjach sa noweho wuczerja knjesa Marczina Lehmana ſ Wjerbna w Delnich Łużizach. Ssamßny smėje zyku wuczbu w evangelsko-lutherskej schuli a někotre dźélby w schuli wulkeje woßady Staroluthersich wobstaracz.

S Hródka. Wóndano wumrje w Chojanach prjedawschi wjeßny schołta Senkel, ßobustaw zyrkwinskeje rady Hródkowskeje ßerbskeje woßady, kotraż je hischcże woprawdźe ßerbska, hdyż też ma wot najnowscheho czaßa tajkeho duchowneho, kiż ßerbski njerosumi a toho dla jenoż němszy prěduje. My ßo bojimy, so budże ßo sa mało lět pokasowacz, kak woßada zyrkwinszy schkoduje, hdyż duchowny pastyr snutskowne żiwjenje ludźi njesnaje a ſ nimi po jich waschnju rěczecz njemóże. To chzyli też czi rospomnicz, kiż maju w Hochosy pola Piznja a w Janschojzach něschto prajicz: pschetoż też tam staj tajkej nowaj duchownaj nusnaj, kiż rěcz a waschnja ßerbskeje woßady snajetaj.

S Khoczebuża. Tudy bu jedyn mandźelski na 4 mėßazy jastwa saßudżeny, dokelż bě ßwoju żonu khětro jara nabił. Potom

wobaj wobžarowaschtaj a pósłaschtaj na krala próstwu wo wobhnadźenje. Kral próstwu wuślyscha a spuschćí khostanje, pschistajiwschi: Jeli so ju saßo pschebije, dyrbi spuschćene khostanje ßobu wotpokuczicz. (Br. Z.)

— W nětkotrych delnjokuzišikich wßach je ßo śrěčźniwa žónska pokasała, kotraž cźini, kaž chzyła ßo pschistajicź abo nozowacź abo ßebi wós najecź, a kiž rosumi pěknje powjedacź wo wulkim pjenjesu, kotryž je ßo jej pjecźa psches herbstwo dostał. To wschitko je lute khanje a jebanje, ſ kotrymž wona ludźi wuklukacź a wobkradnucź pyta. Kaž ßo ſda, je ßo ta žónska do Hornjeje Łužizy nastajiła. Duž bjerćze ßo na kedźbu, by-li tajka k wam pschischła, wo kotrejž njewěſćze, hacź to tamna jebarka bycź njemóhła, a pschepodajcźe tu wěz na měſcźe wjeßnemu schołcźe abo polizajej. (Br. Z.)

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Schewczik w Debrzach . . . . . 3 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Ławniſki ßud. Ziwnoſcźerjow A. Winklera, Sahrodnika, Möhlu a G. Winklera w Rakezach, kotſiž běchu wobſkorženi, ſo ßu 7. februara t. l. w holi kublerja Němza w Nowej Wßy 12 abo 13 khójnow spuſchcźeli a wotnjeßli, wuwinowachu, dokelž ßo wupokaſa, ſo ßo wo žane lěßne paduchſtwo njejedna, a ſo móže Němz jenož psches zivilny prozeß płacźiwoſcź ßwojich žadanjow napſcheczo wobſkorženym dozpěcź. — 16lětneho tyſcherſkeho wuczobnika Němza w Budyſchinje k jaſtwu na tydźeń saßudźichu, dokelž bě w Delnjej Kinje tamniſchemu hoſcźenzarjej Cźornakej dwě bleſchi piwa a dwě bleſchi ſodoweje wody ſpakoſcźił a ßo dale w pokraczowanſkej ſchuli njehornje ſadzerżał.

Powołanſka komora. Prjedy w Roswodezach a nětko w Kóſłach bydlazy ſchewz E. M. Förſter bě loni w nozy 4. oktobra w hoſcźenzu w Jiłozach gmejnſkeho pſchedſtejicźerja Gruhla tam do woblicža praßnuł, ſo by ßo ſ tym ſa to wjecźił, ſo bě Gruhl pſcheczíwo njemu ßwědcził, hdyž bě lěßneho paduchſtwa dla wobſkorženy. Tu ßamu nóz bě Förſter murjerjej Böhmje ſ Callenberga, kotrehož bě narěczał, ſo by pola njeho pſchenozował, cźaßnik a 5 mk. kranuł. Schěrachowſki ławniſki ßud bě Förſtera toho dla k jaſtwu na pjecź njedźel ſaßudźił. Tutón pak ßo wußudej njepodcźißnuwſchi k powołanſkej komorje wobroczi. Tola tam mějeſche mało ſboža; pſchetoż jeho powołanje ſacźißnuchu.

Přilopk.

* W Kumwałdźe ſtaj ßo w ßwojim cźaßu ſ Höhnez ßwójby dwójnikaj narodźikoj, kiž tam ſtrowaj a cźerſtwaj khodźitaj. Jara młodaj wjazy njejſtaj. Jedyn teju bratrow je dezembra 1827 jako jěſdnik połwoßmalětnu wojerſku ßłużbu wußłużił. Wonaj ſtaj dezembra 1800 rodźenaj. Wot ſtarobneje ßłaboſcźe na tymaj krutymaj mužomaj hiſchcźe dźenßa niczo widźecź njeje. To ßu ſbožowne wyßoke lěta! — W delnjokuzišikej wßy Deſchnju wumrje wóndano nimale 90 lět ſtary wumjeńkał.

* We wßy Eibau pola Žitawy bu wóndano młoda židowka w zyrkwi kſchcźena, kiž běſche 14 lět ſtara ßo ßama wot ßo, tola ſ wjedźenjom ßwojeje macźerje ßo kſcheſcźijanſtwu pſchiwobrocźiła. Holza bě pſchi kſchcźenju běłu draſtu wobleczena.

* W Geithainje je ßo tamón tydźeń prawe njeſboże ſtało. Pjecź dźěcźi jeneje dźěłacźerſkeje ßwójby běſche ßamo doma woſtało; je dó jſtwy ſamknuwſchi běſche nan na dźěło ſchoł, a macź mějeſche też to a druhe wobſtaracź. Najſtarſche dźěcźo, 10lětna holźka, chzyſche ſatepicź; dokelž pak ßo ji prawje njetepjeſche, wona ſ khanu petrolej kluſkaſche; na jene dobo płomjo ſ něſcźe praßnu, a na měſcźe njeſbožowne dźěcźo w płomjenjach ſtejeſche. Wuhnjemjecźeŕ, kotryž runje nimo dźěſche, žałoſcźenje wußłyſchawſchi wokno wuraſy a ſ nim dó jſtwy nuts ſaléſe. Ale wboha holcźka běſche tak ſtraſchnje wopalena, ſo ji wjazy pomhacź njeběſche; naſajtra rano ju ßmjercź wot jeje boloſcźe wumóh.

* Na ßwój narodny dźeń mějeſche naſch khěžor dźewjecź ſtow hoſcźi k wobjedu; bjes nimi běchu ſakſki kral a kralowa, rumunſki kral a kralowa a wjazy njeźli poł ſta druhich wjeſchowſkich knjeſow a knjenjow. Khěžorowy kuchaŕ běſche ßebi ſchěſcźdźeßat pomoznych kucharjow najał, a nimo toho ßo jendźelſke jědła (roſtbeaf) w krónprynzyſkej kuchini hotowachu. Hoſcźo bydlachu ſ dźěła w khěžorowym hrodźe, ſ dźěła w hoſcźenzach. S Potsdamſkich hrodow běchu wſchě kucźe hoſcźi dla do Barlina pſchewjeſene, a wſchelazy Barlinſzy woßebni knjeża běchu ßwoje konje a wosy khěžorowym hoſcźam wotſtupili. Sſwjedźeń je, wě ßo, jara drohi. Barlinſzy wobkhódnizy (hoſcźenzarjo, rjemjeßlnizy atd.) pak mějachu wot njeho jara wulki dobytk, dokelž je też jara wjele zuſnych do Barlina na ßwjedźeń pſchijěło, kotſiž ßu tam wſchitzy wjazy abo mjenje pjenjes ſwudawali. — Kaž Barlinſke nowiny powjedaju, je ßo khěžorej pſches póſt telko darow doſtało, ſo dyrbjachu ßamßne ſ nětkotrymi wosami do hrodu wjeſcź. — S amerikanſkeho měſta New-York ßu tamniſchi Němzy naſchemu khěžorej na narodny dźeń telegram póſłali, kiž 3000 ßłowow wobjima.

* W Barlinje je 670 krawſkich miſchtrow a 180 ßamoſtatnych draſcźinych ſchwalcźow. Jim na 16,000 druhich krawſkich a mjeńſchich ſchwalcźow dźěłacź pomha. Pſches 6 millijonow płachcźow ßo kóžde lěto w Barlinje ſeſchije. Wot tych ßo dwaj millijonaj w tudomnych krajach pſchetrjebataj, bjes tym ſo jich pſches 4 millijony do dalſcheho wukraja dźe. W dobrych lětach ßo w Barlinje něhdźe ſa 60 millijonow hriwnow płachcźow ſpſchedawa.

* W nowſchim cźaßu ßo ludźo ſjawnje pokaſuja, kotſiž pak ſa wjele dnjow niczo njejědźa, pak tajzy, kotſiž na dobo pſche wſchu měru wjele ſjědźa. K tutym nětko hiſchcźe cźłowjek pſchińdźe, kotryž chze ßo dołhi cźaß picźa ſdźerżecź. W Barlinje je ßo w Kaſtanjej panoptiku muž ſamołwik, kotryž wudawa, ſo móže 30 dnjow dołho bjes picźa wutracź, byrnjež był w tutym cźaßu laczноſcź cźinjaze jědźe jědł, kaž ßelene mjaßo, jerje atd.

* Njedawno pſched dwórniſchcźom w Duisburgu rjecźas wokoło kolije, po kotrejž woßobowy cźah jěſdźi, wobwity namakachu. Njeknicźomnika, kotryž bě ſ tym cźah ſwrócźicź chzył, njewußlědźichu. Tele dny je nětko dwórniſchcźowy pſchedſtejicźeŕ pißmo psches póſt doſtał, w kotrymž ßo ſe ßlědowazym hroſy: Wotcźehnje-li ßo nam hiſchcźe ras 10 np., damy woßobowemu cźahej ßo ſwrócźicź, jeli 20 np., kurěrſkemu cźahej. Njepſchelutujemy žaneho cźłowſkeho žiwjenja. Jedyn ſozialdemokrat ſa nětkotrych.

* Sa cźaß wokoło 3. a pſchede wſchěm wokoło 19. auguſta 1887 Rudolf Falb ſaßo ſtraſchne wichory, deſchcźe a ſemjerżenje wěſchcźi a ſ tym wſchelake druhe njeſboże, kajkež ſemjerżenje ſe ßobu pſchinjeße.

* Na póſt w Winje tydźenja liſt dóńdźe pod adreßu ſarjadniſtwa kubłow awſtriſkeho arzywójwody Franza Ferdinanda Eſte. W liſcźe, kotryž ſ měſta Piſa w Italſkej pſchińdźe, mějeſche něſchto wjazy hacź 20,000 toler pjenjes bycź. Hdyž pak jón wotewrichu, jeno próſnu papjeru w nim namakachu; pjenjeſy běchu ßo ſhubiłe. Schtoż je ßo dotal wußlědźiło, ßu pjenjeſy hižo w Italſkej kranuli.

* Němſka wójnſka łódź „Prynz Adalbert" je w kanalu bjes Franzowſkej a Jendźelſkej do němſkeje płachtoweje łódźe „Ellenholt" ſtorcźiła. Poßledniſcha ßo wobſchkodźi a je ßo do Dovera dowjeſcź dyrbjała. „Prynz Adalbert" je ſchkodu njecźerpiwſchi do Wilhelmshafena pſchijěł.

* W nawjecźornych ſtronach južneje Ruſkeje prawje na wjelki ſkorża. Tele ſwěriſka budźichu wóndano pſchi ßamym hajnika ſežrałe, kotryž ſ hajnikownje wuńdźe, ſo by ſa jakojcźku pohladał, kotraž ßo w kerkach paßeſche. Lědma ſ domu ſtupiwſchi pak ßo hajnik dohlada, ſo ßo ßydom wjelkow ſa jakojzu cźěri. Rucźe ßo wón ſawrócźi, tſělbu ſhrabnu, pßa ſawoła a jakojzu wumóz khwataſche. Wjelki pak jeho pytnuchu, a někotre ßo woſtajiwſchi jakojzy do njeho dachu. Widźo, ſo tu niczo njewucźini, hajnik tſělbu prjecź cźißnu a na prěni lěpſchi ſchtom ſoléſe, pſchi cźimž jeho wjelki pſchi ßamym ſa noſy dele ſcźežechu. Mjes tym, ſo wón poł morwy na ßwojim ſchtomje ßedźeſche, ſ huſcźiny hiſchcźe 6 wjelkow ſtupi, kotrež ßo ſ prěniſchimi ſjenocźiwſchi jeho jakojzu pſched jeho wocźomaj roſtorhachu a ſežrachu. Hdyž běſche howjaſa pjecźeń ſjědźena, cźrjóda wjelkow ſchtom wobſtupi, na kotrymž hajnik ßedźeſche; ßo na ſadnje nohi ſtupajo ßebi něktore wulku prózu dawachu, hajnika dele ſcźahnucź. Dołho dyrbjeſche wón w tajkejle hroſy na ſchtomje ßedźecź, doniž ßo ſkónczнje wokoło wjecźora wjelki njewotßalichu, dokelž wós bliſko nimo pſchijědźe. Ludźo, kotſiž na wosu ßedźachu, hajnika poł morweho ſe ſchtoma dele wſachu.

* Naſchi cźitarjo ßu cźaſto wo tym ßłyſcheli, kajki płódny a ſe wſchěmi pſchirodnymi kraßnoſcźemi wudebjeny kraj Indiſka je; a tola ſawěſcźe nichtó ſ naß ßwoju ßerbſku wótcźinu na płódnu a rjanu Indiſku pſchemeńnik njeby, hižo ßyły dźiwich ſwěrjatow dla, kotrež w tamniſchich lěßach a ſaroſcźenych rěcźnych pobrjohach pſchebywaju. Kaž najnowſcha rosprawa wo Jendźelſkej Indiſkej powjeda, ßu wobydlerjo tohole kraja w běhu poßlednich 8 lět 30 dźiwich ßłonow abo helfantow, 12,983 tigrow, 27,335 leopardow, 9828 mjedwjedźow abo barow, 41,609 wjelkow, 10,161 hyänow, 56,650 druhich dźiwich ſwěrjatow a 1,650,935 hadow ſeſabiwali. Na druhej ſtronje ßu dźiwje ſwěrjata ſa tele 8 lět 166,474 cźłowjekow morike a 385,730 ſchtuk domjazeho ſkotu ſkónzowałe. Cźłowjekam ßu hady najſtraſchniſche, kotrež ßu 141,332 cźłowjekow ſkußałe (ſrubałe); domjazeho ſkotu ßu leopardy 130,713, tigry 115,414, a wjelki

87,154 schtuk rostorhake. Dźiwje žkony na žane waschuje tak dobroczźiwe njejžu, kaž jich skludźene pschecźelstwo; pschetož psches helfantow je 394 cźlowjekow a 203 schtuk domjazeho skotu wo žiwjenje pschischko. Bóh swarnuj psched tajkim dobrym žužodstwom!

Cyrkwinske powjesće.

Seleny schtwórtk dopoldnja w 10 hodźinach budźa žo w Michalskej zyrkwi němske paczerske dźěczi po prjedownej powschitkownej spowjedźi wot fararja dra. Kalicha konfirměrowacź.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Jan Ernst, Jana Ernsta Kaplerja, korczmarja a žiwnoscźerja w Kelnje, ž. — Emma Lejna, Jana Ernsta Wróbla, dźěłacźerja w Wulkim Wjelkowje, dź. — Handrij August, Handrija Wudowjenza, dźěłacźerja na Židowje, ž. — Max Božidar, Handrija Radona, kowarja w Sskonej Borschczi, ž. — Martha Alma, Jana Augusta Jsolta, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Selma Martha, Khorle Augusta Maia, skałarja w Delnjej Kinje, dź. — Pawoł Hermann, njemandź. ž. na Židowje.

Zemrjeół:

Dźeń 27. měrza: Hana Khrystiana Krawzez, njebo Khorle Moritza Stoža, murjerja na Židowje, wudowa, 64 l. 2 m. 9 d. — 28. Khorla August, Pětra Augusta Hejdusche, dźěłacźerja w Hněwžezach, ž., 11 m. 15 d. — Julius Edmund Konrad, restawratěr pod hrodom, 59 l. 5 m. 20 d.

Psches žudnistwo ma žo na pschežadźowanje pschedawacź: 6. haprleje dopoldnja w 10 hodźinach Lichanjanski knježi dwór s Nowolichanjanskej wowczeŕnju atd., na 263,190 mk. taksěrowany.

Drjewowa awkzija: 12. haprleje na Splósczańskim revěrje dopoldnja w 9 hodźinach.

Płaczisna žitow a produktow w Budyschinje

26. měrza 1887.

Žitowy dowos: 3027 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenża	běła	8	75	8	93	8	63	8	78
"	žołta	8	4	8	33	8	3	8	27
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	64	6	74
Jeczmjeń		6	52	6	59	6	59	6	81
Wowš		5	50	6	25	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	1 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra		1	90	2	20	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	90	3	20	—	—	—	—
Sstóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Proßata 1154 schtuk, schtuka		10	—	24	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražděanske mjažowe płaczisny. Howjada 1. druzźiny 50—53 mk., 2. druzźiny 41—44, 3. druzźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne žwinje 48—51 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druzźiny 40—55 np., 2. druzźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 1. haprleje: Rjane.

Kněža s polom je na pschedań. Dalsche shonicź pschi Mikławschu cźiżko 1 po 2 skhodomaj.

W Brěsowje pola Budyschina je s zyhelom kryta **žiwnosć** se 4 abo 7 kórzami pola a sahrody na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola **Wohuwěra Glätty** tam.

Swoju **ležomnosć**, k kotrejž pódla domskeho mažiwna hródź a brózeń, rjana wulka žadowa a žolotowa sahroda a něhdże 36 kórzow dobrych ležomnoscźow, bjes nimi 8 kórzow łuki, žłuscheja, chzu se žwobodneje ruki pschedacź. Wscho je w dobrym rjedže a pola žu drenérowane. Cźescźeni kupzy chzyli žami ke mni pschińcź, dokelž tež po dźělbach pschedawam.

Handrij Pilk w Łupoj.

Ležomnosć na pschedań.

Ležomnosć cźiżko 44 w Nowej Schcźeńzy, w hypothekskich knihach jako korczmańska žiwnosć sapižana, k kotrejž 3 hektary 81 arow 50 □metrow pola, keŕkow, łuki, pastwischcźa a dwora žłuscheja, ma žo s pschihódnymi płaczynymi wumĕnjenjemi pschedacź. Pschedewsacź może žo hnydom. Dalsche je pola podpižaneho shonicź.

W Rakezach, 29. měrza 1887.

Kaiser, rendant.

Jara rjane proßata

pschedawa ryczeŕkubło w Hlinje pola Hucźiny.

Dobre prósdne **jerjowe žudy** pschedawa tunjo

Gustav Küttner.

K hermankej

poruczam w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płaczisnach

žonjaze pjesle,
dźěczaze pjeslki,
mantle psche deschcź,
tkaniny sa žonjaze mantle a pjesle,
drastne tkaniny,
schórzuchi,
płat sa cźeledź atd. atd.

H. Kayser, 10 na žitnej haßy 10.

Pschi pschedawanju žo žerbski rěcźi.

Durfthoffske žuche drožźe

poruczа **A. Biesold,** pjekarski mischtr na bohatej haßy.

Na žitnej haßy 14. **E. Flegel** **Na žitnej haßy 14.**

žwój wulki skład

klobukow a mězow

po najtunischich płaczisnach dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczа.

Sswoju pschedawarńju porzelana, kamjeniny a schkleńczanych tworow najnaležnischo poruczam a ezinju woženbje na wulki wubjerk a tunje płaczisny kedźbne. — Saßopschedawarjam žo tunische płaczisny woblicza.

Ernst Ullrich
na schulerskej haßy 12.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na žerbskej haßy

poruczа

jadriwe mydło, dobre žuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre . . . . " " 36 "
žołte wóskowe mydło I . . . . . " " 40 "
žołte wóskowe mydło II . . . . . " " 30 "
soda . . . . . " " 5 "
schterku . . . . . " " 22 "
masne mydło, sekene mydło, petrolej, wschĕ artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

Filzowe klobuki

sa mužskich a hólzow,

najwjetschi wubjerk we wschĕch nowoscźach, **po spodźiwnje tunich płaczisnach** poruczа

Hugo Lehmann na bohatej haßy 22

pódla hoscźenza k winowej kicźi.

Dźěczaze klobuki po 1 mk., **konfirmandske klobuki** po 1¾ mk., **mužaze klobuki** po 2 mk., **zylindrowe klobuki** po 4 mk.

Jurij Balten w Wojerezach

na torhoschczu a na Hródkowskej haßy cźiżło 13

poruczа žerbskim hospodam

zokor zyły a mlĕty } pschi mózno tunich płaczisnach,
rósynki wulke a małe }
wschitke **wyrzy** w snatej cźerstwej tworje,
Winske žuche drožźe, sa najlĕpsche snate,
dobry žłódki **syrop** punt po 15, 18, 20 a 25 np.,
jejkowu barbiczku, saßo nadpadnje rjanu.

Ssymjeńtne běrny
běłe a cźerwjene
ma na pschedań
Weńka w Wbohowje.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pschedawa
ryczerkubło w Ssmochcźizach.

Rjane wulke jerje
po 3, 4 a 5 np. porucza
J. G. Klingst Nachf.

Sserbske
spěwarske knihi
porucza jara tunjo
Handrij Lorenz
na rózku Hoschiz a seminarskeje haßy.

Jerje
jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucza jara płacźisny hódne
A. E. Soba na Zidowje.

Hollandski mlokowy pólver, pólver sa proßata a ßwinje
porucza **Haptyka w Rakezach.**

Najßylnischu
schwablowu kißalinu
k hnojenju
porucza **Haptyka w Rakezach.**

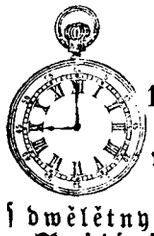

A. Mager
cźaßnikař
11 na ßerbskej haßy 11.
Wulki skład
wschěch družinow
cźaßnikow
s dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Jurij Valten
w Wojerezach
porucza k nalětnjemu ßywej
prawdźiwe Rigaske lane ßymjo,
schlesynski hórski dźeczel,
seradelu,
dołhi kolij,
Oberndorfske runklizowe ßymjo,
wojku,
majß.
Cźerstwa twora a najtuńsche płacźisny.

Albert Poppe
na garbarskej haßy cźißło 9
kupuje po najwyschschich płacźisnach lapy, koscze, stare żeleso, papjeru atd. w małych a wjetschich dźělbach.
S poczescźowanjom
horni.

Cźeske pjerje!

na **hermank** saßo pschińdu a budźa po najtunischich płacźisnach na pschedań. Pjerje po 1 mk., 1½, 2, 2½, 3 mk. Połmóschk po 3½, 4 mk. Cźisty móschk po 5 mk. Schite wupjerki ßu hnydom k pjelnjenju hotowe. — ☞ **Pschedawarnja kaž hižo pschezo w hoscźenzu k „Münchner Hof“ na hornczerskej haßy.**
J. Kirschberg w Frankfurcze a Shorjelzu.

H. M. Schmidt
pschi
hłownym torhoschczu

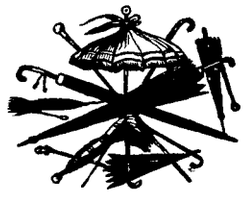

porucza **pschedeschcźniki** a **pscheßłónczniki** kóżdeje družiny, wot njeho **ßameho dźělanu trajazu tworu, zanellowe pschedeschcźniki** hižo po 1 mk. 50 np., **gloria-pschedeschcźniki** hižo po 3 mk., **s tkaniny, sa kotrejež dobrosež ßo rukuje, po 6 mk., dobre cźeżkoźidźane pschedeschcźniki s woßobnym twarom po solidnych płacźisnach!!**

Najwjetschi wubjerk!!

Kaž je snate, ßo wote mnje pschedeschcźniki a pscheßłónczniki derje a tunjo porjedźeja a poczahnu.

Najnowische wunamakanje.

Ssmy **Hodurekowy mydłowy pólver k płokanju** po rospokasanju pschi płokanju schatow nałożili a buchmy pschekwapnjeni psches jeho hódnosez; pschetoż wjele prózy a dźěła je ßo nam psches njón salutowało. S wjeßełoscźu chzemy ßo staracź, so by ßo tutón wubjerny pólver k płokanju rosschěrił. **Někotre hosposy.**

Pakety po 10 a 20 np. dostacź w Łasu pola O. Säuberlicha, w Wojerezach pola A. Gawendy. Wschudźe ßo składy sałożuja.

Wosjewjenje.

Sswojim tudomnym a swonkownym wotebjerarjam k wjedźenju dawam, so moja pschedawarnja w nětcźischich khlamach njesastawajcy dale wostanje.
Albert Poppe na garbarskej haßy 9.

Sswojim cześcźenym wotebjerarjam k nawjedźenju dawam, so ßym ßwoju
mukowu pschedawarnju
se sadneje bohateje haßy se ßwojej pschedawarnju na **hornczerskej haßy** cźißło 18 sjenoczik.
Adolf Krüger.

Hrodowska haptyka
w Budyschinje.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo k nawjedźenju dacź, so ßym dźenßnischi dźeń tudomnu **hrodowsku haptyku** wot knjesa **E. Menznera** kupił. Moje należne prózowanje budźe kóżdy cźaß, jej tu khwalbu, kotruż wona dotal měješe, też dale sdźerżecź a ßebi dowěrjenje wyßozycześcźeneho wobydlerstwa Budyschina a wokolnosce dobycź.
W Budyschinje, 15. měrza 1887.
A. F. Lemme,
haptykař.

K pschedstejazemu nalětnemu ßadźenju porucza schtomownja w **Wóschizach** pola Njeßwacźidła strowe a mózne **ßadowe schtomy.** Wulki wubjerk. Dobre družiny. Pschipósnate tunje płacźisny.

Khojej
ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory** po najtunischich płacźisnach porucza
Richard Neumann.

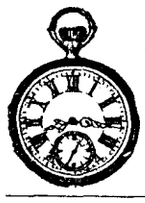

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
cźaßnikow a rjerzaßow,
każ też
hudźbnych tyßow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cźaßnikow.

Młode piwo
ßo pjelni póndźelu 4. haprleje popołdnju wot 6 hodźin
w **Hucźinjanskej piwarni.**

Rólnych pohonczow, ßrěnkow, wolazych, hródźne a khěżne dźowki pyta pschistajaza żona Heynoldowa.

Na knježi dwór w Delnjej Hórzy pola Budyschina ßo hnydom abo k 1. haprleji
khěżna dźowka,
wyßoku mßu dostawaza, pyta.

☞ **2 spěschnej żonje abo holzy k glaserowanju, 3 hólzow** a někotrych ßylnych **dźěłacźerjow** pyta **Margareczina héta**
pola Khwacźiz.

Pytanje wuczobnika.
Sa ßwoje kolonialtworowe a destillazijske khlamy pytam ßerbskeje rěcze mózneho wuczobnika.
Hermann Lemke
na mjaßnym torhoschczu cźißko 8.

Wuczobnik pytany.
Sa ßwoje kolonialtworowe a zigarowe khlamy k jutram wuczobnika pytam.
Moritz Mjerwa
pschi mjaßowym torhoschczu.

Wuczobnik ßo pyta!
Sa ßwoje żelesowe a krótkotworowe khlamy k jutram wuczobnika pod pschihódnymi wumenjenjemi pytam.
Paul Walther.

Wuczobnik.
Hólz, ßerbskeje rěcze mózny, ßyn sprawneju starscheju, ßo jako wuczobnik pyta wot
Ginzela a Ritschera
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wuczobnika
pyta **Rychtař**, kowarski mischtr
na kamjeńtnej haßy.

Condiscipulis quondam Budissinis Salutem!

Tuto lěto so změjacy decennalny swjedźeń **Discipulorum quondam Budissinorum** je so na

póndźelu 2. meje 1887

postajił a so knježa kommilitonojo wot podpisaneho swjedźenjoweho komiteja přeproša, so w prawje wulkej ličbje při swjedźenju wobdźělić.

Swjedźenjowy porjad:

Njedźelu 1. meje l. zhromadźizna z kommilitonami, hižo přišedšimi, w kolonnadach **Thiermannec** restawracije wječor wot 7 hodźin.

Póndźelu 2. meje l. wot 9 hodźin dopołdnja zhromadźizna w delnich societećinych stwach. Z dypkom $^{3}/_{4}$10 hodźin zhromadny swjedźeński ćah do gymnasijoweje aule. W 10 hodźinach swjedźenjowy aktus. Po nim rańša skhadźowanka w radnej pincy, hdźež budźe lisćina k zapisanju přitomnych wupołožena, so swjedźenjowe kharty wudźěla a so dobrowólne přinoški za **Stipendium discipulorum quondam Budissinorum** wot knjeza rěčnika **Jakuba** přiwozmu. $^{1}/_{2}$2 hodźin so swjedźenjowa hosćina w hornich societećinych salach započnje. Wot $^{1}/_{2}$8 hodźin změje so tam koncert, k kotremuž so reje přizamknu.

Hosćo, wot sobustawow přiwjedźeni, su witani.

Płaćizna swjedźenjoweje kharty, k wobdźělenju při wobjedźe, koncerće a rejach prawo dawaceje, je so na 7 hriwnow postajiła, ći knježa pak, kotřiž chcedźa so jenož při koncerće a rejach wobdźělić, maja 2 hriwnje zapłaćić.

Zamołwjenja njech so po móžnosći hač do 15. haprleje l. pola sobupodpisaneho knježerstwoweho radźićela **Kupfera** stanu.

W Budyšinje, 15. měrca 1887.

Rěčnik **Jakub.** Prawizniski radźićel **Martini.** Wyšši statny rěčnik **Petri.** Překupc Reinhold **Klemm.** Měšćanski radźićel **Heerklotz.** Knježerstwowy radźićel **Kupfer.** Hamtski sudnik **Wetzlich.** Syndikus **Seehaussen.** Rěčnik **Seyfert.** Professor **Kanig.** Pastor sec. **Wjacka.** Referendar dr. **Schaarschmidt.**

Generalna zhromadźizna
Maćicy Serbskeje

změje so **srjedu** po jutrach **13. hapryla** připołdnju wot **2 hodź.** w salu měšćanskeje **třeleŕnje.** Sobustawy a přećeljo towarstwa su lubje přeprošeni.

Dnjowny porjad: 1. Rozprawy. 2. Namjety.

Budyšin, 24. měrca 1887. **Předsydstwo.**

Při 40lětnym wopomnjeću założenja M. S. budźe na třeleŕni w 12 hodź. **zhromadny wobjed.** Za kuvert (jědź) płaći so **dwě** hriwnje. Štóž chce sobu dźělbrać, njech so do listy, kotraž je hač do jutrowneje wutory připołdnju pola k. Smolerja w nowinskej expediciji wupołožena, sam zapiše abo zapisać da. Z wječora poskići też tónkróć tudomna **Bjesada** spěwny koncert a druhu zabawu.

Serbska studowaca młodosć

změje swoju lětušu

„nalětnu skhadźowanku“

srjedu po jutrach, 13. haprleje, rano w 10 hodźinach na **třeleŕni w Budyšinje.**

Lubych studowacych Serbow a wšitkich přećelow serbskeje studowaceje młodosće najwutrobniše přeprošuje

Jan Gólč, stud. theol., hłowny starši.

Młode piwo

ꝥo pjelni wutoru 5. haprleje popołdnju w 4 hodźinach a ꝥrjedu 6. haprleje

w Łuhowskej piwaŕni.

Młode piwo ꝥo póndźelu 4. a ꝥrjedu 6. haprleje popołdnju wot schtyrjoch hodźin w Njeꝥwaczilskej piwaŕni pjelni.

Młode piwo

pjelni ꝥo póndźelu 4. haprleje popołdnju wot 5 hodźin

w Rakeczanskej piwaŕni.

K hermanskej **khofejownju** wotewrju a proschu cześćenych Sserbow wo dobroćiwy pschistup.

Swudowjena **Wiesołdowa** s napschecza starych kasermow.

Jedyn abo dwaj schulerjej dostanjetaj pensiju na Jägerstraße cźišło 1, delka.

Holzy, kotrež chzedźa schicź nawuknucź, ꝥo pschiwosmu na bohatej haꝥy 16 w sadnim twarjenju.

2 krawskaj

mózetaj hnydom dźěło dostacź pola **H. Wenka,** krawskeho mischtra na Hoschiz haꝥy 32.

Sa ꝥwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej
pschi žitnych wikach.

Spěwarske,

dar poslednjeho seleneho schtwórtka
(wot lubeje kmótry).

Mój mótko! dha chzesch Ty nětk hicź
Sslub khschześeński s Bohom wobnowicź,
Kiž w ranju Twojoh' žiwjenja
Ja sa Tebje ꝥym sčziniła.
Dha pschistup k Božom' woltarju
Se sprawnej myslu, s modlitwu,
A wjedź, so tam Cźe pschewodźa
Też moja prósstwa, modlitwa.
Měj tute knihi, kiž Cźi dam,
Tak lubo, kaž ja Tebje mam;
Schtož wone praja, wěrno je,
Duch ꝥwjaty pysches nje wucźi Cźe.
Ja tute knihi darju Cźi
Sa seleny schtwórtk posledni,
So by na pucźu žiwjenja
W nich praweho měł wodźerja.
We tutych knihach wopisa
Sso schaz, kiž nima runjecza,
Jón mole, sersawz njeżeru,
Też paduschi jón njekradnu.
We tutych knihach namakasch
Tu prawu bróń, kiž potrjebasch,
Hdyž na pucźu do Ziona
Sły njepschecźeł Cźe nadběha.
Lět wóssom ꝥy Ty wopytał
Nětk schulu, hdźež Cźe roswucźał
Je ꝥwerny wucźeŕ horliwy,
A naposledk knjes duchowny.
Ja wěm, so Ty se sprawnosczu
Nětk stupisch k Božom' woltarju,
So wucźba schulska, paczeŕska
Cźi podarmo njej' skicźena.
Ja wěm, so Twoja wutroba
Nětk k dobremu je sbudźena,
So „haj!“ kiž ert dźenꝥ wupraji,
Też we wutrobje saklincźi.
Ach, ale hlaj! tón ꝥwět je sły
A Tebi nětk h'schcźe njesnaty;
Wón wschak też k Tebi pschistupi,
Cźi bórzy ꝥwój jěd posticzi.
Dha njeczišn prjecź, schtož dostał ꝥy,
Dżerž ꝥwerńje ꝥlub, kiž cźinisch Ty;
Prosch wschědnje Boha ponižnje,
So hnadnje wukhował by Cźe.
Sso sdaluj stajnje towarstwa,
Hdźež wuꝥměwzy ꝥo shromadźa,
Spomń, so Bóh wschehowědomny
Też widźi žadosć wutroby.
Hdyž njewěrni Cźe rosrudźa,
Sswět hani Cźe a pschesczéha,
Tehd' pytaj troscht we bibliji,
Ta wěrjazeho wokschewi.
Na bibliju ꝥu složene
Też tute lube spěwarske;
Te ꝥame lubuj s wutrobu,
Dha budźa Tebi k wužitku.
Hdyž swonow synki saklincza
A k Božej ꝥlužbje wołaja,
Ssej spěwarske wsmi do rukow
A dźi do Božich pschitwarkow.
Tak budźesch ꝥo Ty spodobacź
Tom' Knjesej, a wón budźe dacź
Cźi czichosczź, měrne žiwjenje
A potom sbožne skónczenje.

Na žadanje **H. Pawoł.**

Jeneho wuczobnika

pyta

J. Pannach, schewski mischtr na Hoschiz haꝥy 5.

Wuczobnika

pyta **H. Droschütz,** wuměłski a wikowarski schrodnik.

Wuczobnika

pyta knihiwjasar **Oskar Klahre** na hłownym torhoschczu 9.

K dopomnjenju

na jenu lubu semrjetu mótku, kotraž by jutsse ꝥwój khschześeński ꝥlub wobnowiła,

Marthu Theresiju Mikanez
s Porschiz,
narodźi ꝥo 29. meje 1873,
wumrje 22. oktobra 1879.

Dha spi nětk, luba Martha, spi
Wschak cźische w twojim khłódnym rowje,
Hdźež ꝥmy cźe s czesczu hrjebali,
We Porschizach tam na kerchowje,
Hacź junu tón dźeń saꝥwita,
So Bóh cźe s njeho sawoła
A sjednoczi naꝥ saꝥo.
Ta ꝥmjercź, ta khodźi tajke pucźe,
Kaž ꝥej je cźłowjek njemyꝥli,
So młody husto wumrje rucźe
A stary pak tu žalosczi:
Ach Božo, pschińdź dha skoro nět,
So wopuschczicź bych móhł tón ꝥwět!
Ach, kajku wulku srudobu
Ta ꝥmjercź je naczinila,
Hdyž starschim džowku jenicźku
Je wona wurubila;
Haj hacź bě runje jenicźka,
Ta ꝥmjercź ꝥo njeje praschała.
Hlaj, wschitka pomoz lěkarja
Wschak nakožena s cźaꝥom běsche,
Ach, ale luba džowczicźka
Ta tebi pomhacź njemóżesche.
Haj wothladanje najlěpsche
Też tebje sdźerżecź njem'żesche,
Bóh khwatasche prjecź s tobu.
Schtož cźini Bóh, wscho dobre je,
Tak kóżdy wěrny schesesć'jan praji,
Hdyž Bóh psches cźežke podacze
Joh' tudy do srudoby staji.
S tym ꝥo wy starschi troschtujcze
A wo nju wjazy njepłaczcźe,
Wschak je we Božim raju.
Haj, dźěczatka ꝥu jandźeljo,
Kiž nětko tam we Božim raju,
Tam pola thróna Božeho
Cźesez, khwalbu Bohu saspěwaju;
Duž popschejcze wschak s wutrobu
To tola waschom' dźěczatku
A njerudźcze ꝥo wo uju.
Bóh wě, schto tudy na ꝥwěcze
By ju ꝥnadź cźežke potrjechiło,
Hacź khorosicź, kschiž a njesboże
Ju njeby tudy wobcźežiło.
Nětk wona wschemu wuschła je,
Schtož by ju tudy na ꝥwěcze
Sznadź sleho trjechicź móhło.
Tón sbóżnik je ju dom wołał,
A dokelž je ju lubował,
To herbstwo, kiž bě ji skhował,
To je wón jej też pschepodał.
Ach, kak je wona sbožowna
Tam pola ꝥwojoh' Jesuža!
O nano, macze, najlubschej,
Schto chzetaj dha pschez' pschemnje płakacź?
Nětk wumozena wot wschehо
We njebjeꝥach b'du na waꝥ cźakacź,
Hacź tamne ranje saꝥwita,
Hdźež s ruku powitam waj' ja.
Tak, luba mótka, derje spi
We Porschizach we khłódnej semi,
Ta dusscha pak ꝥo wjeꝥeli
We njebju sbóżna s jandźelemi;
Tón seleny schtwórtk poꝥleni,
Kiž dawam cźi tu na ꝥwěcźi,
To ꝥu nětk tute schtucźki.

M. A.

(K tomu cźišku pschiloha.)

Cźorny kaschemėr
jenoż cźistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płacźisnach porucźa **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Turkowske ßlowki
najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucźa hischcźe tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschcźu, destillazija najlėpschich likėrow.

Kharty k hracźu,
najlėpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucźa
Herm. Baach
na ßerbskej haßy cźišło 9.

Wschė druźiny cźrjewow
k dźėłanju kołbaßy
porucźa pschedawarnja cźrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Lanolin,
kopytny a kožowy mas,
jenicźki mas, kotryž do kopyta a kože lohko sacźehnje, kopyto elastiske, kožu mjehku cźini, woßebje ßo tež sa maschinske rjemjenje porucźa. Pschezo na składze pola
Straucha a Koldy,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
w drogowych khlamach k skotemu worłej.

Wulke
ßuschene tucźne jerje
wubjernje ßkodźaze, po 10 a 12 np.
porucźa jako jara tunje
Gustav Küttner
na ßerbskich hrjebjach pódla póstskeje kowarnje pschi žitnych wikach.

Woprawdźite Würzburgske runklizowe ßymjo
w snatej woßebitej dobroscźi porucźa
Carl Noack w Budyschinje
na žitnej haßy.

Khosej
wot najtuńischich hacź do najlėpschich druźinow, jara derje ßkodźazy, porucźa **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje
rjane tucźne ryby
porucźa po tunich płacźisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Nalėtnje nowoscźe.
Drastne tkaniny
kraßne derje wubėrane druźiny, wjele powjetscheny skład.
Połwołmjane tkaniny, dwójzy schėroke
meter po 90 np. — łohcź po 50 np.,
cźistowołmjane tkaniny, dwójzy schėroke
meter po 160 np. — łohcź po 90 np.,
wulki wubjerk derje ßo noschazych barbow.
Cźistowołmjane dwójzy schėroke
cźorne kaschemėry
meter po 130, 150, 175, 200, 250 np.
łohcź = 75, 85, 100, 115, 150 =
S nowa ßu dóschłe
barbunjepuschcźate drastne tkaniny k płokanju
jako: **epinglé, natté, pikotine, krėpe, madapolam, kattun, kretonne, módrocźischcź, žołtocźischcź,**
w wjazy dyžli 200 mustrach; sa wschė ßo rukuje, so barbu njepuschcźeja.
Richard Gautzsch
na bohatej haßy.
Pschi pschedawanju ßo ßerbski rėcźi.

Sa kurjerjow.
Njerėsany **rjepikaty tobak** s cźisteho **amerikanskeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucźa punt sa **jeno 34 np. Wschė druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola
Gotthard Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hoscźenza k jandźelej.

Wuhotowanja sa dźėcźi,
koschulki, pjeslki, lazki, khapki, kschcźeńske wodźewy, kupjelnske rubischcźa, tykane poßleschcźa, poßleschcźowe zychi, wupjerki, pjelchi, podłožki, schnóru k wobwicźu w wulkim wubjerku a po tunich płacźisnach porucźa
A. Tschentscher,
schatowa fabrika w Budyschinje w kupnizy.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucźa **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje
jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucźa sa jara płacźisny hódne
Gustav Poser.

Butra!
Mėschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuważenu, najlėpsche druźiny, porucźa wot cźerstweje poßłki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Ssuscheny połcz wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßyry połcz po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny kój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tucznu běku kołbaßu po 70 np., druhu druzinu po 60 np. porucza

Otto Pötschke na ßerbskej haßy.

Žołte
woprawdzite Eckendorfske,
„ **Oberndorfske,**
słotožołte walzojte,
toho runja
czerwjene hobrske kolijojte

runklizowe ßymjo

derje skhadzazu tworu
porucza

Karl Preisser jun.
pschi zitnych wikach w Budyschinje.

Ssadowe schtomy.

Woßebje mózne **jabłuczinY, kruschwiny, ßłowczinY** a **wischenje** kaz tez **rózowe** a **pyschaze kerki** pschedawa po tunjej płaczisnje

ßadownja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki,
kontor na sadnej bohatej haßy 3.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodziwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowego torhoschcza.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a czisce ßłodzazy, poruczataj

Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne

Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Wschě druziny **połnych, kuczných, warjenjowych** a **kwětkowych ßymjenjow,** dale **Rigaske, Pernawske** a **schlesynske lane ßymjo** porucza saßo k dobroczinwemu wobkedzbowanju

ßymjenjowa pschedawarnja
Roberta Binnera w Rakezach.

Kolonialtworowe a spiritusowe khlamy
Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach
poruczeja ßwojim czesczenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßłodzazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khofej 2. druziny, punt po 86 np., hischcze derjeßłodzazy,
khofej paleny, ßylny a derjeßłodzazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druziny punt po 100—110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlepschu druzinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

Naletnje nowoscze.

Paletoty psche deschcz	hizo	po	7 mk.
mantle sa promenadu	=	=	18 =
wobwěschki	=	=	10 =
visitki	=	=	11 =
zakety pißane	=	=	5 =
= **czorne**	=	=	7 =

V Zakety sa konfirmandki.

Moja zonjaza drasta ßo wusnamjenja psches: wubjerne tkaniny, hódne, rjane dźełko, dobre ßedzenje, — tunje płaczisny.

Richard Gautzsch
na bohatej haßy.

Pschi pschedawanju ßo ßerbski rěczi.

K kschczisnam, kwaßam a druhim ßwjedzenjam, woßebje hosczenzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płaczisnach poruczamoj. **Ginzel & Ritscher,**
destilazija na wulkej bratrowskej haßy 6.

V Zelesniske schěny

sa twarsku potrjebu porucza po tunich płaczisnach
A. W. Altmann
na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje
khofejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńczane twory

porucza najtunischo
Khorla Barthel s napschecza theatra.

Ssymjentne běrny

sazne schěsczinjedzelske, dołhe, a sazne „Prynz Bjedrich Khorla", kulojte, porucza pschi potrjebje
R. Binner w Rakezach.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta
pola hroda czißko 2
porucza ßwój bohaty sklad **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdzitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po mózhnoszczi tunje płaczisny.

Kaschcze

sa doroscenych a dźeczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda czißko 2.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaz tez **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach
mechanisku pschadownju
w Hajnizach.

Zyblu k ßadzenju, Zitawsku, nězhnu, twjerdu a derje ßłodzazu, liter po 20 np., jedźnu zyblu, hachtl po 30 np., dobre ßamoplahowane **zyblowe, ßolotwjowe, morchwjowe, kórkowe** a **kerpßowe ßymjo** porucza
T. Pötschka.

Kózdu ßobotu na mjaßowym torhoschczu a druhe dny w Halbez hoscenzu na zitnych wikach.

Hamburgsko-amerikanske
paketojejsone akzijowe towarstwo.

Direktna parokódzna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kózdu ßrjedu a njedzelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kózdu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kózdej dwě njedzeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßaczinje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne kódze podawaju wubjernu jedź a pschihódnu puczowanjsku skladnosć sa kajutowych a **bjestubjowych puczowarjow.**

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 15. **Sobotu 9. haprleje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Rataŕska rada němskeho khěžorstwa měješe sańdźene dny swoje poswědźenja w Barlinje. Rěčeše so najprjedy wo herbskim prawje burskich hospodaŕstwow. Loni bě so wobsamkło, so by so złěbowaze do noweho sakonja, kotryž sa někotre lěta wunźe a budźe w zyłym khěžorstwje płaćiś, pschijako: a) Kóžde hospodaŕstwo, njech je mjeńsche abo wjetsche, smě jenož po wotemrjeću hospodarja na jeneho hospodarja pscheńcź a njeswě so roskuskowacź. b) Schtó hospodaŕstwo dostanje, to so po dotal płaćazych prawidłach kóžděho kraja rosswudźi. c) Kak wjele ma so ſ kubła, se žiwnosćze atd. bratram, sotram atd. wudacź, to so po wužitku, poslednje lěta ſ kubła cźehnjenym, postaji. Tuto wobsamknjenje rataŕskeje rady je so hižo loni komišiji, kiž w tu khwilu na nowym wulkim sakonju dźěła, pschepodało. Hacź dotal ta tak daloko dóschła njeje, so móhła so wo tamnym wobsamknjenju wuprajiś. Też móhło hischcze lóhko 20 lět sańcź, prjedy hacź tuta komišija tak daloko pschińdźe. Duž so w poswědźenju rataŕskeje rady skónčnje postaji, so ma so horka spomnjene lonsche wobsamknjenje jednotliwym knjeżerstwam němskich krajow ſ próstwu pschepodacź, so bychu so po móžnosći bórsy sa to starale, so by tamny sakoń w jich kraju płaćiwosć dostał. Dobra ta wěz je. Potom bychu kutlerjo pschestacź dyrbjeli rjane kubła a žiwnosćze kutlicź, a bohatym rycźerkublerjam njeby dale móžno było, pschezo wjazy burskich kublow pokupowacź a se swojim tak dosć wulkim rycźerkublom sjednocźecź. Hdyž pak pschi dotalnym wostanje, budźemy bórsy tak daloko, kaž su Jendźelcźenjo w Irišej! Někotsi wulzy kublerjo, kotrychž wobswědźenstwo žane wóčko pschewidźicź njemóże, a potom luty khudy a njespokojny lud, ale žani swrěni burjo a žiwnosćerjo, kiž su pschezo stoły wscheho krajneho sboża byli. — Na to wo tym jednachu, kak by so hodźiło, so bychu swebi ratarjo na lohke a tunje waschnje pjenjesy pożcźicź móhli. Wulke banki, tak so něhdźe prajesche, njepomhaju rataŕstwu wjele. Wone wupożcźuja jenož sa wyšoku doń a njemóża hinak, dokelž maju wot dobytka, kiž ſ rataŕskeho powołanja cźahnu, swojich sastojnikow žiwicź. Wjazy bankow a druhich kreditnych wulkich wustawow njeje trjeba. Hinak ma so sapoczecź. Mjeńsche wokrjeży maju so sjednocźicź a same kreditne towaŕstwa bycź. Kóždy ratař tajkeho wokrjeża do towaŕstwa skuscha. Towaŕstwowi sarjadowarjo a dohladowarjo wobhladuja swoje města jako cźežne města, njebjeru žaneho wužitka a dostawaju snano zyle małeho sarunanja. Kóždy, kiž pjenjesy trjeba, so na towaŕstwowe pschedswědstwo wobrocźi. Wone pożcźi sa nisku doń; nichtó to dale njeshoni; też so nikomu wjazy njeda, hacź snano móhł sadanicź a wotwjesć. Tute towaŕstwa měł najprjódzy stat sakožicź a jejne sakoženske khósty pschedewsacź. Potom bychu same dale wobstałe a kcźéłe a bychu so lichownikow a druheho burske móschnje prósnjazeho praka sminuli. — Myślimy swebi, so drje stat tak rucże tak wjele pjenjes sa rataŕstwo njesměje, kaž sa schule, muzeje atd. Rataŕske towaŕstwa dyrbjake pak so skoro same jako kreditne towaŕstwa wotewricź. Hdyž by bur swoje pola polepschowacź chcył, něschto twaricź atd., njetrjebał swebi pjenjesy w měsćze sa wyšoku doń pożcźicź a se swojim dźełom měschcźanow žiwicź, ale by sa tunischu doń w swojej wsy pożcźene dostał. — Potom wuradźowasche so wo suchocźinje (Perlsucht) howjadow. Wuprajenemu žadanju, kóžde na suchocźinu khore skocźo měko so hnydom skónzowacź a ratarjej měko so sa to sarunanje dacź, njemóżesche wjetschina pschihłosowacź, a to toho dla niz, dokelž so tuta khorosć w spočatku jako suchocźina husto spósnacź njehodźi a dokelž hischcze polnje dopokasane njeje, hacź je wužiwanje mjasa a mloka tajkeho skotu wo prawdźe sa cźłowjeka schkódne; pschetož mjaso a mloko tajkeho skotu psches wotwarjenje ſ wěstosću wschu schkódnosć shubi.

— Namjet wotpósłanza ſ Kleista-Retzowa, sa evangelsku zyrkej w Pruskej wjetschu swobodu a wjazy prawa a podpjeranja žadazy, je knjeżerstwu po sdacźu jara njeluby. K wuradźowanjam wo tymle namjecźe žaneho sastupnika póslało njebě. Loni běchu knjeżerstwowi sastupnizy kommissiju, hdyž wo tym samym namjecźe wuradźowacź poča, wopuschcźili. W semjanskej komorje je pak so namjet, hdyž też trochu pscheměnjeny, ſ wulkej wjetschinu pschijał.

— 1. haprleje je wjerch Bismark swój 72. narodny dźeń w strowosći swjecźił. Wón na 600 sbožopschejazych telegramow se wschelakich dźelow němskeho kraja a wukraja dosta. Wschelake bjes nimi běchu wot wjerchow. W jeho sahrodźe piskasche hudźba wschěch w Barlinje stejazych regimentow. Kaž kóžde lěto běchu „swěrni ſ Jevra“ kibitowe jeja póslali. — Psched krótkim je wjerch Bismark městu Osnabrückej, kiž je jemu cźežne měschcźanske prawo spożcźiło, 100,000 hr. sa natwarjenje někajkeho muzeja darił.

— W Elsaßu a Lothringskej je knjeżerstwo krucźischo wustupowacź počało. Snateho pschiwiźowarja Franzowskeje, sapósłanza khěžorstwoweho sejma, skótneho lěkarja Antoina, su ſ Elsaßa wupokasali. Psched 3 měsazami wón do sudniskeho pschepytowanja pschińdźe. Jeho winowachu, so je wótzny kraj pscheradźił. Tamne pschepytowanje pak so njeje k kónzej dowjedło, a Antoina puschcźichu, niz, kaž so powjedasche, dokelž je jeho njewinowatosć sjawna była, ale dokelž bě franzowske knjeżerstwo do teje wězy saplecźene, a dokelž chzychu so tehdy w Barlinje wscheho wostajicź, schtož móhło franzowski lud k wójnje wabicź. Nětko so na franzowski lud wjazy tak dźiwacź njetrjeba, a duž su Antoina ſ Elsaßa wupokasali. Wón je do Parisa wotjěł a chze so wot tam pjecza do Barlina podacź. Ssejmski sapósłanz wón, wě so, toho dla dale wostanje. — Też wschelazy drusy buchu, dokelž swoju franzowskemu ludej wobkhowanu lubosć sjawnje a na pohórschowaze waschnje sjewichu, pokhostani. Korczmař Bauzin w Ars, kiž běsche w pjanosći prajił, so drje njeby wobžarował, hdy by wot Rußowskeje a Sibiriskeje annektirowany był, ale wo Němsku njerodźi a so ſ wjeselom na dźeń wjecźenja cźaka, dosta jastwo na schěsćź dnjow. Dźěłacźerja Dalboura, kiž w Metzu psched wojerskim majorom prynzom ſ Waldek wołasche: „sława Franzowskej“, k jastwu na 6 njedźel sasudźichu, a 17 lět stary schkleńcźeŕ Pierres, kiž póstnizy ſ franzowskimi barbami wobarbjenu masku wobleczeny po haßach běhasche, dosta 10 dnjow pschisudźenych.

— Komišija sa němsku kolonisaziju w Pósnanskej je rycźerkubło Zalesie ſ Lischkowom pschi pscheßadźowanju kupiła.

— Straßburg je te dny 3000 wojakow wjazy dostał, hacž je jich dotal měł. So ßo wojazy njetrjebali měschćanam do kwartěry dacź, staj ßo do kóždeho wokoło města leżazeho forta 2 kompagniji położikej, a też kasermy ßu wojakow pschidostałe.

— Wurycźe wulkeho kanala, kiž psches połodnischi dźěl Schleswiga pódźe a baltiske morjo s połnóznym sjednoczi, ßo w bliżschim czaßu sapoczńje. Kanal budźe toho dla tak wużitny, dokelž kódźe s baltiskeho morja wjazy pucź wokoło zykeje Danskeje njebudźa czinicź trjebacź a ßebi s najmjeńscha dźeń salutuja, a dokelž móże kódźstwo němskeho khěžorstwa potom k sakitowanju němskich brjohow bjes sadźěwka s jeneho morja do druheho jěsdźicź, schtož ßo dotal njehodźi.

— Dotalny němski póßłanz na italskim dworje, s Keudell, wopuschćzi ßwoje město. Schtó budźe jeho naßlědnik, njeje hischćze snate. Někotsi měnjachu, so budźe to dotalny póßłanz w Konstantinoplu, Radowicź. Toho pak chże sultan rad wobkhowacź. Duż drje tam też wostanje.

— Czi 12 turkowszy wyschkojo, kotrychž psched 3 lětami jako wyschschich do němskeho wójska pschijachu, wopuschćza ßwoju ßkużbu, a druhy turkowszy wyschschi stupja na jich město, so bychu toho runja ßkużbu němskeho wójska sesnali.

Belgiska. Belgiska je jara hubjenje wobrónjena. Pschede wschěm artillerija niczo hódna njeje. Pólne kanony wschěch druhich wójskow 7000 metrow (półdra hodźiny) daloko njeßu a na 3000 metrow wěsćze trjechja, tola belgiske pólne kanony njeßu jenoż 3500 metrow daloko a trjechja na 2000 metrow. Kanony na twjerdźisnach ßu hischćze hubjeńsche. W twjerdźisnje Antwerpenje njeje s wuwsaczom 18 nowych kanonow ani jeneje, kotraž by kmana była. Lafetty ßu s wjetscha 40 lět stare, wot czerwjow pschetoczene a drje wěsćze pschi prěnim wutsělenju rospadnu. Belgiskej budźe lědma mózno, hdyž zuse wójsko do kraja pschińdźe, ßwoju neutralnosćz s brónjemi w ruzy schkitowacź.

Franzowska. Nětczijsche ministerstwo, kotrehoż pschedßyda je Goblet, ßo poßledni czaß khětro khabłasche. Nětko pak je ßo saßo wobtwjerdźiło. Schtoż ßu ßebi ministrojo żadali, je ßo jim wot komory swoliło. Wuradźowanje w komorje běsche pak tola khětro njemërne. Na pschedsali ßo sapółkanzaj Douvall a Sans do pukow daschtaj. Hdyž ßo Sans hrabju Douvilla sa nęczim woprascha, poßleńschi hrubje wotmolwi: „S wami njerěczu.“ Tamny snapschećziwi: „Ale ja s wami.“ Na to sawrjeßnu prěni: „Wy scże lumpak“, po czimž jemu Sans plistu wotkoži, schtoż tón, wě ßo, hnydom saruna. Duż chzetaj ßo tšělecź. To dyrbi nětko s dobrym pschikładom sa zyły kraj bycź, a lud dyrbi k sakonjam, kiž tajki parlament wuradźuje a dawa, dowěru měcź!

— Wójnski minister Boulanger je njedawno jeneho sastojnika w wójnskim ministerstwje njejabzy wuhnał, dokelž je wojerske potajnosćze druhim knjeżerstwam pscheradźił. Někotre franzowske nowiny ßo wulzy pohórschejo němskeho wojerskeho attascheja w Parisu winuja, so je toho runja wot wuhnateho sastojnika tajne powjesćze pschijał. Franzowsojo ßu tola dźiwni ludźiczkojo. Kóźde lěto wjele krócź czitamy, so ßu w Němzach pschedrasćenych franzowskich offizěrow sajeli, kotsiž ßu plany němskich twjerdźisnow wotryßowali, abo ßu ßo sa potajnosćzemi němskeho wójska wobhonjeli. A nětko ßu rospyrjeni, hdyž ßnadź němske knjeżerstwo, kotremuż je ßo njeßwěrny franzowski sastojnik podtykował, tutoho wotpokasało njeje. S zyła hischćze też dopokasane njeje, hacž je němski attaschej w Parisu wot tamneho sastojnika powjesćze dostawał.

— W Parisu ma ßo w lěcze 1889 wulka wustajenza wotbywacź, kiž ßo w Franzowskej jako 100lětny wopomnjenski ßwjedźeń wulkeje franzowskeje revoluzije wobhladuje. Franzowsojo ßu ßo nadźeli, so ßo na njej nimale zyły ßwět wobdźěli; ßu ßo pak jara mylili. Němska ßo njewobdźěli a nětko je też Rußowska offizialne pschesproschenje k njej wotpokasała. Psches to je franzowska hordosćz wulzy sranjena. Pódla toho pak je też psches to jich nadźija na swjask s Ruskej pschecźiwo Němskej wo wjele kóhczi spadnuła. Rußowska, hdyž absolutny khěžor knježi, njemóże wopomnjecze revoluzije, kiž je kralow morika, pschekraßnicź pomhacź a toho runja wona żenje, kaž to wschelake krótkowidźaze němske nowiny wudawaju, s Franzowskej do swjaska pscheczíwo Němskej njestupi.

— Dokelž Franzowsojo sa tonkingsku wójnu wjele wojakow trjebachu, ßu druhdy na dźiwne waschnje wusběhowali. S Wina pißaju ßlědowazy wërny a psches wopißma wobßwědczeny podawk. Pinczník Hußina s Karolinez pola Wina, kiž chzyschе septembra 1884 do Parisa pucźowacź, pschińdźe po pucźu do franzowskeje twjerdźisny Belfort. Tam jeho stajichu a ßo sa jeho wopißmami praschachu. Wón mějesche skónczńje franzowszy napißany protokoll podpißacź, tola jemu njeprajichu, schto w nim steji. Nasajtra jeho s druhimi mkodźenzami pod pschewodom a wobkedźbowanjom do Marseilla dowjesechu a wot tam do Afriki. Wot tam jeho, s 200 Němzami jeho do franzowskeho wójska tyknuwschi, do Tonkina pschewjesechu, hdźež hacž do 18. augusta 1886 w wójsku ßkużesche. Tón dźeń skhori Hußina, czehnjesche s jeneho lazareta do druheho, hacž jeho napoßledku po kódźi do Franzowskeje wróczo wsachu. Tu wón desertěrowawschi do San Remo czeknu a wot tam pschińdźe do Wina, hdźež to wscho na poliziji wosjewi. Wopißma, wot Hußiny poliziji pschedpokożene, wěrnosćz jeho ßkowow dopokasuja.

Schpaniska. Też w Schpaniskej saßo anarchistojo snamjenja wot ßo dawaju. Psched durjemi teje sale, w kotrejż krajni sapółkanzy wuradźuja, ßu żehlazu patronu, s dynamitom pjelnjenu, namakali. Runje tajka patrona rosbuchnu na skhodźe finanzneho ministerstwa, psches czoż ßo wjele woknow rospuknu. Sranik ßo nichtó njeje.

Rußowska. Powjesćz wo nadpadźe na zara w Gaczinje je ßo, kaž hižo tydźenja do prědka prajichmy, jako wumyßlena wupokasała. Reuterowy bürow je wschón ßwět se sekżanej powjesczu sjebał, so by s njej někotrym żidowskim pjenjeżnikam ßkużił, kotsiż na to dźěkaju, so by ßo płaczisna ruskeho papjerjaneho rubla pschezo dale dele sczischczała. Tuczi pjenjeżniży maja ßo woßebje w Winje, Barlinje a Londonje pytacź. So by ßo jich spoczinanjam, psches kotrej ruske finanzy czeżko schkoduja, napscheczíwo stupiło, chże ruske knjeżerstwo w Barlinje ruski bank sakoziczź.

— Na kajke waschnje je ßo swada bjes ruskim ministrom swonkownych naležnosczow a redaktorom „Moskowskich Wědomosczow“, Katkowom, wot khěžora rosßudźiła, nichtó s wěsta shonicź njemóże. Jeni praja, so ßu Katkowa naßwarili, druhy wudawaju, so ßo to stało njeje. So ßo dla někajkeho nastawka „Moskowskich Wědomosczow“ telko ropota czini, je woprawdźe ßměschne. Katkow s zyła tak ważna woßoba w Ruskej njeje, kaž ßebi w wukraju myßla. Knjeżerstwo na njeho hižo toho dla njepoßkucha, dokelž wón czasto ßwoje nahlady pscheměnja. Psched lětami bě Katkow sa konstituziju sahorjeny, posdźischo sa zarowe ßamoknjeżerstwo wustupi, runje tak hischćze loni pschecźelstwo bjes Ruskej a Němskej sa nusne a wużitne spósnawasche, kotrejż dźenßa doscź tamacź njemóże. Nětkole ßo wón Franzowsam lischczi. A kak je wón tutych psched lětom hanił a wußměschał! Katkow też żadyn panslawist njeje, sa kotrehoż jeho němske nowiny czasto wudawaju, ale rysy Rußa.

— Snate je, so ßo żidża pólvra kaž helskeho wóhnja boja. Toho dla też hladaju, so bychu ßo wojerskeje ßkużby po mózhnosczi sminuli. W żanym kraju pak drje tak jara wojerstwu njeczekaju, kaž w Ruskej. Duż je knjeżerstwo sa nusne spósnało, sakoń wudacź, po kotrymż ma ßwójba, s kotrejż jedyn wojerstwu pschißkuschny mkodźenz pod měru njepschińdźe, sa tutoho 300 rublow płaczicź. Tola sakoń wjele njepomha; pschetoż żidża radscho płacza, hacž so w wójsku ßkuża. Kelko pjenjes psches to do knjeżerstwowych pokładnizow pschińdźe, je s toho widźecź, so je ßo wob lěto w tsjoch gubernijach hižo psches 200,000 rublow sa żidowskich desertěrow sapłaczicź dyrbjało.

To je rosdźěl.

Marja a Herta běschtej dwě ßotsje — mkodej, rjanej a pěknej, jena na druhu podobnej.

Hanß a Handrij běschtaj dwaj bratraj, rosdźěleschtaj pak ßo w tym, so bě Hanß pjascź dlějschi hacž Handrij, nawopak Handrij hłowu wjetschi dyżli Hanß; s toho spósnajecze, kotry bě wjetschi a kotry mudrischi.

Tu sta ßo wóndano, so ßo Hanß s Marju woženi; prěni czaß bě prawje wjeßoły a spokojny, posdźischo pak — i nó, róża ma druhdy hinaschu barbu hacž pupk.

Posdźischo sta ßo też, so ßo Handrij s Hertu, druhej ßotru, ßlubi. Tu pschińdźe Hanß ras k ßwojemu bratrej a rjeknu: „Prawje tak, bratsje, so chzesch njeżenjenstwo wopuschćzicź a do mandżelstwa stupicź, prawje tak! ale — wěsch — njemëj mi sa sło, ßym twój bratr a schtó dha by tebi prajił — praju tebi: jenu druhu by ßebi tola wubracź móhł!“

„Schto, bratsje, njejßy trasch ty se ßwojej spokojom?“

„O ju, czoho dla niz? So bych s prawdu prajił, rjanu pěknu żonu ßym hrabnuł“, wotmolwi Hanß, tola drapnu ßo trochu sa wucho, „ale wěsch bratsje — ta wěz je czi mjenujzy tajka — wona je mi kholowy wsaka.“

„A do żonjazeje ßuknje ßy trjechił?“ wußmja ßo Handrij. „Kóz ßaprlot, to je, wě ßo, slě sa tebje, ale poßkuchaj, bratsje, chzu tebi prajicź: se żonami dyrbisch mudry bycź; chzesch-li s pschi-

leżnoſću ſo mnu k mojej njewjeſće hicź, budźeſch ßo dźiwacź, kak ßebi to ſapſchaſcź wěm, ſo ja kholowy ſdźerżu a wona ßuknju."

A woprawdźe, hdyž runje niczo ſa dźěło njebě, dźěſche Hanß ſ Handrijom k jeho njewjeſće.

Herta pſchińdźe nawożeni hněwna a borkata napſchecźo. „Ty lóſy cźlowjecże, hdźe ßy tak dołho byk? To móhła ßo naczakacź!"

„To ſ zyła żaneho cźlowjeka niczo njeſtara, hdźe ßym a kak dołho ßym", wotmolwi Handrij.

„Ja jeno měnjach —"

„Schto dha, ſchto dha měniſch?"

„Ja měnju, ſo mam prawo, ſa tym ßo praſchecź, a ja ßo tebje praſcham, hdźe ßy tak dołho byk, chżu to wjedźecź!"

„Hněwacź ßo njecham, Herta", wotmolwi Handrij, „ale tebi budźe żel, hdyž mje roshněwaſch."

„To chżyła tola widźecź", rjeknu njewjeſta krucże a pocża ßwarjecź a porokowacź.

Handrij khodźeſche w měrje pó iſtwje; tola hdyž Herta njepſcheſta borkacź, wſa rjanu ranku nuchawkow, kiž na woknje w ßudobju ſtejeſche, a rostorha a rosmjeta ju pó iſtwje. To bě każ woheń na tſěchu, njewjedro ſ krupami wußypa ßo na Handrija ſ rta luboſneje njewjeſtu. Handrij khodźeſche dale mjelcźizy pó iſtwje, na to ſtupi k woknu, wſa to ßudobjo, hdźež bě ranka nuchawkow ſtała a cźißnu jo ſ woknom won. To bě wolij do wóhnja; njewjeſta ßo ſ hněwom pyrjeſche. Handrij pokhodźi ſaßo khwilu pó iſtwje, a hdyž ßwarjenja njechaſche kónza měcź, ſtupi k blidu, wſa te rjane żidżane rubiſchko, kotrež bě ßebi njewjeſta k kwaßej pſchihotowała, a wótrě ßebi ſ nim maſane ſchkórnje. Herta chżyſche ſe ſtróżelemi do womory padnucź, ſ najmjeńſcha pocża płakacź a ruzy łamacź, kajkeho je ßebi tola na-wożenju wubraka.

Ale płakata, żakoſcźaza njewjeſta njebě Handrijej prawa, toho dla hrabnu hiſchcże tež te żidżane ſchnórki ſ blida, — tu poſkoczi Herta k njemu, wobjima jeho wokoło ſchije, koſcheſche a proſcheſche jeho, ſo by tola ſaßo dobry byk.

Tu wotmolwi Handrij: „Ja dźě ßym dobry, ty luba ſkota wutrobiczka, ale to je tak moje waſchnje, hdyž mje něchtó hněwa."

„O, ja tebje ſawěſcże żenje, żenje wjazy hněwacź njecham, mój luby Handrijo!" lubjeſche Herta, a nětko bě ſaßo měr.

Hanßej, hdyž bě to widźał, pocża ßo w hembjerkach ßwětlicź. „Aha", rjeknu pſchi ßebi, „nětko wěm, kak mam ßo ſadźerżecź."

Po někotrych dnjach pſchińdźe Hanß ſaßo k ßwojemu bratrej Handrijej, ale mějeſche tak ſaczekkej liży, ſo mózeſche lědom ſ wóczkow widźecź.

„Oho! bratſje, ſchto dha tebi? maſch traſch wicź? abo bola tebje ſuby?"

„A, ſchto ſuby a wicź!" wuraſy Hanß. „Żona, moja żona! Wěſch, bratſje, to bě cźi takle: Pſchińdu wóndano něſchto poſdźiſcho domoj a moja żona póczinje bórczecź. To ßo mi njecha lubicź a toho dla tež bórczu. Wona bórczi hiſchcże bóle; ja du a cźißnu kałowy hornz a měſchawku ßobu ſ woknom won. Tu pocża moja żona wrjeſkacź a hrimotacź, ja pak du k polzam a cźißnu ſchklu a taleŕ wo ſemju. Na, ty ßłódka dobrota! żona ßo wſcha rosnjemdri, da ßo do mnje a — to dalſche ſteji na mojich lizach."

Handrij ßo pocża ßmjecź, ſo ßo jemu brjuch tſchaßeſche.

Tu wuraſy Hanß: „Haj, to hiſchcże ßo mi ßměj! ßy dźě ßam ſe ßwojej njewjeſtu tak cźinik, a twoja njewjeſta je tebje na kolenach proßyła. Knjeſa chżych pokaſacź po twojim waſchnju."

„Haj, luby pſchecźelo", wotmolwi Handrij; „te waſchnje drje móże dobre bycź, ale to je rosdźěl, hacź je do kwaßa abo po kwaßu trjebaſch!" **

Ze Serbow.

S Budyſchina. Po dołhim żadoſcźiwym cźakanju je ßo wutoru wjedro ſcźopliko. Tola nalětnja kraßnoſcź dołho wutrała njeje; hižo ſchtwórtk rano ßo njebjo ſaßo pomróczi, a wětſik ſ ranja ducź ſapocża. Chżemy ßo nadźecź, ſo nam ſaßo ſymu njepſchinjeße. Naſchi ratarjo nuſnje cźopke, ßuche wjedro trjebaju, hewak na roli niczo dźěłacź njemóża.

— Ssnano je naſchim cźitarjam lubo, ſhonicź, hdźe nětko w Sakſkej wojazy ſteja. Duż chżemy jim to ſdźělicź: Budyſchin ma: 4. regiment pěſchkow cźo. 103; Borna: 1., 2. a 3. ſchwadronu karabinierow; Kamjenicy: 5. regiment pěſchkow cźo. 104; Döbeln: 1. a 2. bataillon 11. regimenta pěſchkow cźo. 139; Draždżany: 1. regiment grenaděrow cźo. 100; 2. regiment grenaděrow cźo. 101; regiment tſělżow cźo. 108; 2. bataillon hajnkow (jegerjow) cźo. 13; 1.—5. ſchwadronu gardejěſdnych; 1. a 2. wotdźělenje 1. pólneho artillerie-regimenta cźo. 12; pioněrbataillon cźo. 12, trainbataillon cźo. 12; Freiberg: 1. bataillon hajnkow cźo. 12 a 2. wotdźělenje 2. pólneho artillerie-regimenta cźo. 28; Geithain: 3. a 4. ſchwadronu 2. regimenta ulanow cźo. 18; Grimma: 1., 3. a 5. ſchwadronu 2. regimenta huſarow cźo. 19; Wulki Hojn: 1.—5. ſchwadronu 1. regimenta huſarow cźo. 18; Königſtein: wobßadźenje twjerdźiſny; Laußigk: 2. a 4. ſchwadronu 2. regimenta huſarow cźo. 19; Leisnig: 3. bataillon 11. regimenta pěſchkow cźo. 139; Lipſk: 10. regiment pěſchkow cźo. 134; 7. regiment pěſchkow cźo. 106; 8. regiment pěſchkow cźo. 107; Marienberg: podwyſchkowa ſchula; Oſchatz: 1.—5. ſchwadronu 1. regimenta ulanow cźo. 17; Pegau: 3. a 5. ſchwadronu karabinierow; Pirna: 1. a 3. wotdźělenje 2. pólneho artillerie-regimenta cźo. 28; Rieſa: jěſdne wotdźělenje 1. pólneho artillerie-regimenta cźo. 12; Rochlitz: 1., 2. a 5. ſchwadronu 2. regimenta ulanow cźo. 18; Wurzen: 3. bataillon hajnkow cźo. 15; Zitawa: 3. regiment pěſchkow cźo. 102; Zwikawa: 9. regiment pěſchkow cźo. 133. W Barlinje leži pódla toho ſakſka żeleſniſka kompagnija; w Metzu 1. a 2. bataillon twjerdźiſniſkeho artillerie-regimenta cźo. 12 a w Straßburgu 6. regiment pěſchkow cźo. 105. To je ſakſke wójſko w měrje. Bataillony a regimenty krajneje wobory tu ßobu mjenowane njeißu. S pſchedſtejazeho móże kóżdy naſchich cźitarjow widźicź, hdźe ma ßwojich pſchecźelow pſchi wójſku ſtejazych pytacź a do kajkeho regimenta woni ßłuſcheju.

— Wot 1. meje budźe ßo wicźne dny w Budyſchinje wot tworow, na wiki pſchiwjeſene, po ßłědowazym rjedźe dawk bracź: wot měcha żita, hejduſchki, hrócha, bunow, běrnow, kała, kórkow a druhich ſahrodniſkich a pólnych wupkodow 2 np., wot dwajpſcheżneho woſa ſe ßłomu abo ßynom 20 np., wot jenopſcheżneho woſa ſe ßłomu abo ßynom 10 np., wot kóżdeho dwajpſcheżneho woſa ſ drjewom 10 np., wot tajkeho jenopſcheżneho 5 np., wot dwajpſcheżneho woſa ſ kałom, běrnami, kórkami, ßadom a druhimi ſahrodnymi a pólnymi wupkodami 50 np., wot tajkeho jenopſcheżneho woſa 30 np., wot dwajpſcheżneho woſa ſ kałkom 50 np., wot tajkeho jenopſcheżneho 30 np., wot ſchtyrikoleßateho ruczneho woſa ſ wicźnymi tworami 10 np., wot dwajkoleßateho ruczneho woſa, kary abo dźěczażeho woſa 5 np., wot ruczneho abo druheho korba a ſchwindy 2 np., wot pſchedawanſkeho ſtejniſchcża ſa butru abo twarożk po metrje 5 np., wot ßudobja ſ kałom 5 np., wot korba ſ proßatami 20 np., wot kóſlatka 2 np.

— Sa ſkót, kotryż ßo na ratarſku wuſtajenzu, kotraż ßo lětßa w Budyſchinje ſměje, po żeleſniży pſchimjeſe, ßo poniżeny tarif wobliczi. Nawrótny transport je żyle darmotny. So by ßo po móżnoſczi wjele ſkotu wuſtajiło, ßo ſkót na wuſtajenzy ſ futrom darmo ſaſtara. Pódla ßłěbornych a bronſowych medaillow a cźeßnych diplomow ßo pſchi premijirowanju 20,000 hriwnow wudźěli.

— Nětkole k dźěłanju butry żaneho mloka wjazy trjeba njebudźe. Niż jenoż ſ tuka a wolija, tež ſ roſtlinow w nowiſchim cźaßu butru dźěłaju. A butra ſ roſtlinow je pjecża wjele lěpſcha hacź mlokowa butra. Wona ßo pſchi roſeſchkrjenju żenje njeſbruni a njeſpali. Tež je wona wo pokojzu tuńſcha dyżli mlokowa, hacź runje je wjele tucźniſcha, hacź poßledniſcha. Wona tež żenje njewohěrknje a ßo měßazy dołho dobra a derje ßłodżaza dźerżi. W tu khwilu ßo punt roſtlinſkeje butry ſa 70 np. pſchedawa. Na warjenſkej wuſtajenży, kotraż ßo lětßa w Lipſku mějeſche, ßu roſtlinſku butru ſe ßłěbornej medaillu wuſnamjenili. Hdyž chżemy po tajkim butru jěſcź, njetrjebamy ßebi wjazy krumy dźerżecź. Mudroſcź cźlowjekow je wußłědźiła, kak móże ßo hnydom ſ roſtlinow tuk wucźahnucź.

— Na Budyſkim dwórniſchcźu (bliſko pſchekhoda) je wot nětkotrych dnjow automatiſka (ßamodźěłaza) ludźaza waha poſtajena, na kotrejż móże kóżdy, kiž dźeßacźnowaŕ do njeje tyknje, ßo ßam pſchewažicź, tak ſo nikoho druheho k tomu njetrjeba. Tajke wahi ſteja nětko tež w Draždżanach a w druhich měſtach. A dokelž ta wěz wjazy njepłacźi hacź 10 nowych pjenjezkow, tam nětkotryżkuli dóńdźe, ſo by ßo pſcheßwědcził, kak „ważny" cźlowjek je. Tola dyrbi to nawoprawſki zyły dźeßacźnowaŕ bycź, kiž ßo do waſyneje dźerki tyknje; druhe pjenjeſy (każ dwaj pjecźnowarjej) niczo njepomhaju.

S Běłych Noßliz. 3. haprleje je ſchtyrilétne dźěczo tudomneho murjerja Haſchki do wodoweje dźěry panuło a ßo w njej tepiło.

S Njeßwaczidła. Ssrjedu 6. haprleje běſche na tudomnych wikach tónle ſkót na pſchedań: 420 howjadow, 110 ßwini a 230 proßatow.

S Jaßońzy. 3. haprleje ßu 59létneho dźěłacźerja Michała Rachela ſ Nowych Bóſchiz na tudomnych leżomnoſcźach morweho nadeſchli. Jeho je, hdyž bě dźeń prjedy na dompucźu, Boża ruczka ſajała. Wón żonu ſ tſjómi dźěcźimi ſawoſtaji.

S Brěsy pola Kamjeńza. W tudomnej Handrikez skale pódźelu tydźenja w kamjenju natykany pólvr do cžaßa rosbuchnu, psches cžož buschtaj skałarski mischtr Handrik a skałar Johna w wobliczu khětro cžežko sranjenaj. — Tón ßamy dźeń konfirmand E. Hencž psches ßamßnu winu s lěwej ruku do ßykanjoweje maschiny pschińdże a ßo cžežko wobschkodźi.

S Wukranczizh. K dopißej, tydźenja wotcžischcžanemu, pschispomnimy, so je ßo wot 1. oktobra 1875 prjedawscha evangelska (krajnozyrkwinska) schula s tudomnej evangelsko-lutherskej (staroluthersej) sjednoczika, a je ßo k. wucžer Marczin Wiczas (Lehmann) s Wjerbna wot kralowskeho knjeżerstwa njedawno jeno sa sastupjerja na nětotre měßazy k nam póßłał, doniż tudomna ev.-luthersa (staroluthersa) woßada sa ßwoju schulu k prěnjemu statnemu luthersemu 2. wucžerja njenamaka.

S Wojerez. Knjes krajny radźiczel wosjewja, so móża ßo Budarske podpjeranske pjenjesy w pruskej Hornjej Łužizy jeno tajkim evangelskim abo katholskim ludźom dostacz, kiž ßu ßerbjzy, kiž ßu pomozy potrěbni a jeje hódni a kotsiž hewak druheho sastaranja nimaju. Dale ßo k nawjedźenju dawa, so je sakasane w starych pohanskich rowach a w podobnych městnach bjes wyschnoscźineje dowolnoscże hrjebacz abo rycz a tam sastarske wězy prjecz bracz.

S Lejna pola Wojerez. Kak a hdy budże nasche farske město saßo wobßadźene, njeje hischcże snajome. Jenož to wěmy, so nascha woßada tajkeho duchowneho trjeba, kiž je niz jeno němskeje, ale tež ßerbskeje rěcże mózny, a toho runja wěmy, so je w naschej bliskoscźi młody Němz, kiž je na duchownstwo wuknuł, kiž je ßerbsku rěcz sesnał a kiž by ßo toho dla sa naschu woßadu hodźił. Sserbske biblije a nasche stare ßerbske spěwarske knihi hischcże mamy, hdyż tež nasch poßledni duchowny ßerbski njemóżesche.

S Khocżebusa. Zentralnischczo skutkowanja sa snutskowne mißionstwo pola naß je tudyscha, psched někotrymi lětami sałożena (wot Němzow Vereinshaus mjenowana), njedźelu Okuli ßwjatocžnje poßwjecżena towarstwina s jenej wjetschej a jenej mjeńschej salu, hdźež ßo pod wodźenjom knjesa wyschscheho fararja Bronischa nabożne ßwójbne wjeczory, skhadźowanja młodźenskeho sjenoczeństwa a podobne khutne shromadźowanja w wěstych cžaßach dźerja. Sa Sserbow nascheje jara wulkeje woßady, kiž ßwěru ke mschi a k Bożemu blidu khodźa, je towarstwina woßebje njedźelu dopołdnja wulzy ważna; spowjedni ludźo mjenujzy, kiž ßu se wßow, trjebaju pschihodne městno, hdźež móża cžakacz, dokelž je ßerbska spowjedź do němskeho kemschenja, ßerbska Boża ßłużba pak hakle po němskej.

S Delnich Łużiz. Bramborski Zaßnik pische: „Jedyn Khocżebuski pschekupz skorżesche Zaßnikarjej, so kózdy schtwórtk (wikowy dźeń) wo 30 mark mjenje nuts bjerje, hacz prjedy, runjez czi ßamßni kupzy k njemu pschińdu, każ hewak. Pschekupz měni, so to na tym leži, so bur pjenjes nima a toho dla kupowacz njemóże. Kórz żita sa 10 mk., wowß 6 mk., mandl jeji 50 np. — na czim dyrbi bur pjenjesy wikowacz? a hdyż bur pjenjes nima, měschczan tež niz. Nětko po rostaczu loda pschikhadźeju s Ruskeje saßo wulke czołmy połne tunjeho żita, a nasche móschnje dyrbja hłód żiwicz. — Zaßnikar ßo dopomni, so je wjerch Bismark pschi wuradźowanju żitneho zła te ßłowa prajił: „„Pschi tej płaczisnje, kotruż żito nětko ma, żadyn bur wobstacz njemóże, toho dla dyrbi żito drózsche bycz: a njebudża-li 3 hriwny na dwójny zentnar doßahacz, dha budźemy 6 hriwnow bracz.““ S dźiwanjom na tajke ßłowa, móhli naschi burjo petiziju na khěžorstwowy ßejm napißacz, so dyrbjako ßo zło na 6 mk. na dwaj zentnarjej powyschicz."

Něschto s Jerusalema.

1. W Jerusalemje je ßo njedawno jedyn Franzowsa w někajkim domje na samurjowany kamjeń dohladał, na kotryż je s grichiskim pißmom napißane: „Schtóż tu mjesu pschekrocži, dyrbi ßmjercże wumrjecz." Wucżeni ßebi myßla, so je tón kamjeń s něhduscheho Jerusalemskeho templa a so je tam do wudwjernow samurjowany był, hdźež bě se Salomonoweho pschitwara (2 Khron. 3, 4) pschekhód do ßameho templa, do kotrehoż, każ wěmy, nichtó khiba Zidźi sastupicz njeßmědźesche. Pawoła ßu, każ drje ßo dopomnicze, ras nimale kamjenjowali, dokelž jeho winowachu, so je grichiskeho młodźenza do templa wjedł (Japoscht. sk. 21, 27—30).

2. W sakßonskim měsczе Lugau sapadźechu lěta 1885 někotsi njewucżeni, jara khudźi ludźo na tu myßl, so dyrbja do Jerusalema czahnucz a tam Turkam kschesczijansku wěru prědowacz. Wustojni ludźo jim ßylnje wotradźowachu; ale tamni profetojo, něhdże pjatnaczo dorosczeni wobeju rodow, njedachu ßebi rěczecz, nawjasowachu ßebi brěmjeschka, wsachu je do rukow a na khribjet a nastajichu ßo na pucz, ßydom dźěczatkow w rucznym wosyczku sa ßobu czehnjo, . . . pěschi hacz k morju, dokelž pjenjes sa wjesenje njemějachu. Loni ras powjescz psches někotre nowiny běżesche, so stej dwě starej żonje s tamneho towarstwa ßo s khwalobneho kraja wróczikej. Nětko ßmy něschto nadrobnische nawjedźeli, schtoż ßu Kaiserswerthske diakonißy, kiž maju w Jerusalemje staziju, njedawno domoj pißałe. Te ßotry běchu shoniłe, so wonka psched městom w někajkej semskej dźerje dwě starej khorej żonje bjes wscheho sastaranja leżitej, kiž stej tak hubjenej, so ani hicz ani ßebi s niczim ßamej pomhacz njemózetej. Wone tam dźěchu a donjeßechu tej żonje do hojernje Jerusalemskeje evangelskeje woßady. Ta ßo sa tej wopuschczenej starasche a da jimaj napoßledku pjenjesy, so mózeschtej saßo dom do Sakßonskeje pucżowacz. Wo sbytnych wucżahowarjach, kiž drje ßu s dźěła kónz sebrali, ßo niczo wjazy ßłyschało njeje. Pschi tej składnoscźi chzemy tole ßobu naspomnicz. Sswjata semja a ßwjate město stej w turkowskich rukach. Tola Turkojo kschesczijanam w Jerusalemje żaneje kschiwdy njeczinja: a ßwjaty row steji pod schkitowanjom kschesczijanskich wulkomozow, Němskeje, Franzowskeje a Ruskeje.

Jutrowny khěrlusch 1887.

Hłóß: Tón sbóżny dźeń k nam pschischoł je.

Sso wulzy dźiwna nowina
Po ßwěcże dźenßa powjeda,
So Jesuß ßwjeczi dobycże
A s rowa njeße żiwjenje.
Haleluja.

Duż pójcże wschitzy s hromadu
A ßłyschcże powjesz wjeßelu!
My nětko s Boha widźimy,
So kraßnje wumóżeni ßmy.
Haleluja.

Hdże, ßmjercz, je twoje żahadło
Se ßwojim jědom wostało?
Nasch wumóżnik je czi jo wsał
A s nohu ßylnej rosteptał.
Haleluja.

Wón dowjedł naß je na jutry,
Duż nad nim nětk ßo wjeßelmy
A posběhujmy jeho czesch,
Ju po wschěm ßwěcże chzemy njesez!
Haleluja.

Ty wulka dźiwna Boża móz,
Ty sahnała ßy ßmjertnu nóz,
Ssy pschinjeßła nam kraßny czaß
A s nowa porodźiła naß.
Haleluja.

O pójcże, Boži jandźelo,
A njeßcże kraßne powjesstwo
Po semi k wschitkim czlowjekam,
Tež k nanajdalschim póhanam!
Haleluja.

Nětk, hrosna ßmjercz, nam, każ chzesch, hroż
A po rjadu naß k rowej swoż!
Sso wjazy njebojimy cże;
Hdyż ty dźesch, Boži jandźel dże.
Haleluja.

A row je Jesuß Khrystuß ßam
Psches ßwój row w semi ßwjeczik nam,
Rad do njeho ßo lehnjemy,
Hdyż sawołał naß, Bożo, ßy.
Haleluja.

Tak s rowa witamy nětk cże,
O Jesu, nasche wjeßele,
A wěrimy: na ßudnym dnju
Tež poczehnjemy sa tobu.
Haleluja.

Duż jutry, s nowa póßłane,
Nětk wschitzy ßwjeczmy wjeßele!
Naß swjeßelej ty żiwjenje,
Kiž Jesuß Khrystuß pschinjeßł je.
Haleluja.

Sso dźenßa Bohu dźakujmy
Psches města, pola, domy, wßy!
Nasch dźak ßo sběhaj wot semje,
A spěwajmy ßej pokornje:
Haleluja! P.

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Sskużobna dźowka Schołcźiz s Wulkeje Dubrawy, pschekschiwjenja dla hižo wjazy krócz khostana, bě na dwaj rasaj khlamarzy Langowej w Khwaczizach tworu sa 2 mk. 83 np. wurěczała. Tajkeho jebanstwa dla ma Schołcźiz tydźeń w jastwje ßedźecz. — Korbar Staruß w Sdźerje bě ßwoju Lichanjansku leżomnoscz młynkej Schołcże w Kobjelnju pschedał. 1. oktobra mějesche ßo wona Schołcże pschepodacz. Staruß, měnjo, so pokojza ßadu jemu ßłuscha, pocża mjenowany dźeń na sahrodże pschedateje leżomnoscże ßad schczipacz. Schołta wo tym shoniwschi Starußej to sakasacz da a, dokelž tón njepoßłuchasche, k njemu gmejnskeho pschedstejiczerja póßła. Tola Staruß njedźiwajo toho ßad dale schczipasche, a se ßekeru machajo hrożesche, kózdeho sarasycz, kotryż by jemu wobarał. S dobom wón k płotej stupiwschi tutón rosrubacz pocża, prajizy, so płót jemu ßłuscha. Duż gmejnski pschedstejiczer Starußej, kotryż bě pjany, pschipowjedźi, so je arretérowany, a jeho wot sady pschimnu. Staruß pak każ błudny wokoło ßo bijesche a pytasche gmejnskeho pschedstejiczerja se ßekeru franicz. Na to ßo drusy pschitomni do Starußa dachu a jeho wuwjasachu. Starußej dla pohroženja a spjeczenja pschecźiwo sastojnikej jastwo na 3 njedźele pschißudźichu. — Swudowjena speditérka Schpitankowa w Budyschinje, wot hoscźenzarja Czecha w Radworju cześcźeranjenja dla wobskorżena, ma 10 mk. khostanja płacźicz.

Khostanska komora. Hižo ras khostany cželadnik Jan August Hejduſch ſ Małśez 13. oktobra, hdyž w Bolborzach ßłużeſche, w nozy do hródże tamniſcheho knjeżeho dwora saléše a cželadnikej Mochej pjenjeżnu móſcheń ſ 5 mk. 25 np. kranu. Měßaz poſdźiſcho, 13. novembra, wón tón ßamy manevr wospjetowaſche a ßo tón krócź ſ 3 mk. ſ hródże wróćźi. Cżeżkeho paduchſtwa dla Hejduſchi jaſtwo na ſchéſcź měßazow pſchißudźichu.

Wopomnik na row

ßławneho ßerbſkeho ſpěwarja njeho **Pětra Młónka** ſ Dźiwocźiz.

O ßerbſki ludo, ſchto ßy ſhubił,
Ach, njecżujeſch ßo ſranjeny?
Ssmjercź, khłódny row je tebi rubił
Muża, kiž běſche dźeławy
Sa lépſche twoje. Wodnjo, w nozy
Wón napinał je myßle, mozy,
A malo mſdy je ſa to brał;
Nětk jeho běh je dokonjany,
Synk jeho harfy doklinczany,
Bóh dom je jeho ſawołał.
Joh' ſemſki běh je wopißała
Nam luba ßerbſka nowina,
Je Młónka jara derje ſnała
A wſchitku móżnoſcź cżiniła,
So jeho ſpěwy wudźełane
Ssu ſhromadżene, wotcźiſchczane,
Do rjanych knihow ſwjaſane.
Tak ßu nětk jeho ſpěwy rjane
Pſched ſapomnjeczom wukhowane
A ßerbſkom' ludej podate.
Młónk njeje żenje ßłuſchał k ludźom,
Kotrymż je luboſcź wobcżeżnoſcź;
Je pomoz trěbna, — rjeknu wſchudźom:
„Ja ſe ßobu mam cżinicź doſcź."
Wón wſchał, wſchě mozy napinawſchi,
Je dźełał, ßwój dom ſaſtarawſchi
Tak derje, hacź je ſamóht to,
A tola jeho ſprawna duſcha
Bě ſtajnje, każ ßo wſchitkim ßłuſcha,
We ßłużbje Boha bliżſcheho.
O kajka hnada! Bóh Knjes běſche
Jom' wobradźił dar porědki;
S tym darom wobrónjeny, dźěſche
Wón k lubej ßwjatej bibliji.
Na Bože ßłowo ſałożeſche
Wón ſpěwy, k tom' ßo poßylnjeſche
Pſches ſdychowanja k njebjeßam;
We bibliji wón pſchebywaſche
Tak huſto, ſ njeje dobywaſche
Wón ßrědki k rjanym khěrluſcham.

Każ ßwoje dary woprowaſche
Sa należnoſcźe Sserbowſtwa,
Tak woßebje wón ſkutkowaſche
Sa wězy Bożoh' kraleſtwa.
Hdyž Zion Knjeſej ſanoſcheſche
Spěw ßerbſki, hnydom ſaklinczeſche
Też harfa burſkoh' ſpěwarja;
Hdyž Sserbja dary ſkładowachu
Sa ßmilne ſkutki, wuhładachu
Dar Młónka hnydom ſ woprědka.
Joh' ſkutkowanje jenotliwje
Tu móżno njeje wopißacź;
Schtóž ſnał je jeho, powſchitkownje
Drje budźe tomu płaczicź dacź:
So pytaſche tych ſabłudźenych
A troſchtowaſche wurudźenych,
Je ſbitych rany wobalał.
Wón běſche pſheczeł pobożnoſcźe
A pſheczíwnik wſchej' bjesbóżnoſcźe,
Je njepſheczełow lubował.
Hacź runje dar wón wobßedźeſche,
Kiž je tak jara porědki,
Dha tola ſtajnje wobkrucźeſche,
So jeho móz tu njepłaczí:
Też ja ßym hrěſchnik ßłaby, khudy,
Schtoż dobreho ja cżinju tudy,
Wón dźeſche, to mój Bóh mi da.
Niż ja, ně, tón Knjes dyrbi doſtacź
Tu cżeſcź, a mój dźěł dyrbi woſtacź
Ta hnada luboh' ſbóżnika.
We ßłużbje Bożej namakany
Sswój ſemſki běh je dokonjał,
Po ßwojej próſtwje wotwołany
Njej' ßmjertne łożo wohładał.
O derje jemu! wukupjeny
Pſches Khryſta krej, nětk wobhnadżeny
Je w njebju pola ſbóżnika.
Tam ſ jandźelemi ſanoſchuje
Nětk rjeńſche ſpěwy, wohładuje,
Schtoż tu je wěrił, bjes kónza.

H. Pawoł.

Přilopk.

* Pſchi ßylnym wětſje wóndano ſcheſcźo mkodźi ludźo na cżołmje na Łobju ſ Draždźan do Blaſewitz jědźechu. Tudy poßwacźiwſchi ßo ſaßo na cżołm ßynuchu, ſo bychu ßo do Draždźan wrócźili. Wětr nětko hiſchcże ßurowiſcho ſakhadźeſche, a Łobjo mózne żołmy waleſche, kotreż cżołm pózrjecź hrożachu. Strach pytnuwſchi dwaj bratraj do Łobja ſkocźiſchtaj, ale ßo wobaj tepiſchtaj. Mjes tym żołmy cżołm woprawdże ſwrócźichu, a też cźi druſy ſchtyrjo cżołmarjo do rěki padźechu. Jedyn ſ nich ßo tepi, runjeż ßo jedyn towarſch dokho prózowaſche jeho nad wodu ſdżerżecź. Dweju ſ nich ludźo ſ parneje łódże „Germania", kotraż ſ Draždźan pſchijéđże, wot ßmjercźe wumóchu. Poßlenjemu ſ cżołmarjow ßo radźi hacź k brjohej pola Blaſewitz dopłowacź. Wſchón woßłabnjeny wón do jeneje tamniſcheje korczmy dóndże, hdżeż jemu pſcheczełniwje pomoz poſticźichu.

* Żałoſtny wichor je 21. a 22. ſandźeneho měßaza po zyłej Schleſynſkej ſakhadźał a wulkeje ſchkody naczinił. W Hermsdorfje a druhich wßach je wětr mnohe tſěchi wuſběhnuł, mjes Schreiberhauom a Warmbrunom póſtſki wós powalił a do drózneje hrjebje cźißnuł, ſo je ßo wós na kuſki roſbił. W Schmiedebergu wětr żónſku ſ tajkim wotmachom wo ſemju cźißnu, ſo ßebi wona nohu ſłama. Podobne powjeſcźe ſe wſchěch ſtron Krkonoſchow pſchikhadźeja. W Katzbachſkich horach běchu wſchě drohi a pucźe ſe ſchtomami ſahrodźene; ßame najßylniſche ſchtomy běchu pak ßrjedża roſłamane, pak ſ korjenjemi wuwalene. W Heinersdorfje pola Friedlanda je wětr wuheń jeneje fabriki, w Haindorfje pola Liebwerdy hornju położu zyrkwineje wěże powalił. 24. měrza ßu tu a tam, też w Barlinje, njewjedro měli. — Tak je ßo wěſchcźenje Rudolfa Falba, każ njedawno pißachmy, dopjelniło. Ale też tón, kiž nam (ſ wjetſchej abo mjeńſchej wěſtoſcźu) wjedro wěſchcźi, naſch ßerbſki „Pſchedźenak", ßo molił njeje. Pſchetoż w tejle ßerbſkej protyzy na léto 1887 na 5. ſtronje ſteji: „Na młody měßacźk 24. měrza ßurowe wichory ſ deſchcźom pſchińdu." A woprawdże mějachmy wokoło młodeho měßacźka ßurowe wichory a na to doſcź deſchcźa. Duż — ßerbſka protyka njeje motyka.

* W Pruſkej ßamej je wjazy hacź 5600 ludźi, kotſiž ßu ſtarſchi, hacź 90 lět. Mjes nimi je 200, kotſiž ßu ſ najmjeńſcha 10 lět ſtarſchi, hacź khěżor. To ßu ludźo wſchelakeho powołanja, ſ wjetſcha pak ratarjo, ratařſzy dźěłacźerjo, paſtyrjo a cżeladni.

* Wóſka B. w Barlinje bě 29. ſandź. měßaza dweju pohonczow, kotrajż hakle běſchtaj ßo pſched krótkim k njemu pſchiſtajiłoj, kójdeho ſ dwajpſcheżnym woſom na jedyn twar pěſk woſycź póßłał. Pohonczaj, kotrejuż jedyn běſche ßo pola wóſki pod wopacżnym mjenom pſchiſtajił, pak mějeſchtaj ßo ſe ßwojimaj woſomaj ſ procha a ßo, ſchtoż je B. dotal ſhonił, prózujetaj te 4 konje pſchedacź, pſchi cżimż ßo jedyn ſa knjeſa konjow wudawa, a druhi ſa jeho pohoncża. B. tomu 100 mk. lubi, ſchtóż jemu k tomu dopomha, ſo ßwoje konje a ßwojej woſaj ſaßo doſtanje.

* Na ßwojim pucźowanju jedyn młynſki njedawno też do Barlina pſchińdże. Na dwórniſchczu mużſki k njemu ſtupi, ßo praſchejo, hacź je wón ßnadź młynk. Hdyž młynſki na to haj praji, jemu zuſy dźěło poſkicźeſche, wobkrucźejo, ſo móże młynſki w lěßnym młynje, hdżeż je wón ßam połdra léta dźěłał, na měſcże do dźěła ſtupicź. Młynſki do toho ſwoli a ſ njeſnatym, kotryż chżyſche jeho do młyna dowjeſcź, pſches ſwěrinſku ſahrodu do Charlottenburga dźěſche. Tudy ßo jimaj dwaj mużſkaj pſchidaſchtaj, kotrajż chżyſchtaj, każ prajeſchtaj, do Spandowa; jedyn ßo ſa pjekarja wudawaſche, druhi ſa wikowarja ſ kożemi. W holi pſchewodżerjo młynſkeho na jene dobo pſchi pucźiku ſaſtachu, wot młynſkeho jeho pjenjeſy żadajo. Hdyž ßo tutón wobaraſche, jeho na ſemju cżißnuchu a ſepſchimachu, jemu móſcheń ſ 50 mk. pjenjes a ßléborny cżaßnik rubichu, na cżoż ßo ſpěſchnje wotßalichu.

* Dobrowólni poſcźerjo nětkole każ hriby ſe ſemje roſtu. Tak n. pſch. w Kólnje ſtraſchny cżłowjek ßedźi, kotryż je k khoſtarni na 14 lět ſaßudźeny a kotryż chże hłodu wumrjecź. Wot 6. měrza wón niczo wużił njeje, hacź jenoż wodu; 16. ſandź. měß. běſche wón tak ßłaby, ſo jeho ßudnik, kotryż běſche jemu k ßebi pſchińcź dał, pſcheßkyſchecź njemóżeſche. — W jenym měſcże w Połnóznej Braſilſkej pak je poſcźer, kotryż je bjes dwěła pſchefe wſchěch ßwojich towarſchow. To je wéſity Silveira, 80 lět ſtary muż. Dléje hacź běrtl léta hižo wón niczo njewużiwa, hacź něſchto zokoroweje wody. Wón bu w ßwojim cżaßu mordarſtwa dla k jaſtwu na cżaß żiwjenja wotßudźeny a hižo 18 lět w jaſtwje ßedźi. Jaty je pſche wſchu měru ßuchi a ßo jara łohży hiba a wokoło khodźi. Kóżde ranje ßo w ſymnej wodże kupa. Jaſtwowi ſaſtojniży ßebi wſchu prózu dawaju jeho pohnucź, ſo by něſchto jědł; ale wón wo jědź njerodźi, ſ njewurjeknitym ſazpiwanjom na jédże pohładujo, kotreż ßo jemu podawaju.

* Zadkawy njeſkutk je ßo w Dortmundże ſtał. Krawz M., ſapity cżłowjek, rano wokoło dweju każ ſchcźeńk pjany domoj pſchińdże. W jſtwizy na hubjenym borle jeho pſchirodnaj ßynaj, 9 lět ſtary Albert a 7lětny Fritz, ßkódzy ſpaſchtaj. Pſchirodny nan dźěcźi hidźeſche, dokelž běſchtej jemu na pucźu. Schkórń ſhrabnuwſchi wopikż do jſtwizy ſtupi, njeßmilnje ſe ſchkórnjom do njebożatkow pjerjeſche a jej potom do ſymneje kuchnje cżißnu. Fritz, kotremuż běſche ßurowz ſadnu hłowu roſbił, hižo ſa dwě hodźinje wumrje; Alberta, kotryż běſche na hłowje cżeżko ſranjeny, poſdźiſcho do hojeńnje donjeßechu. Mordař ſměrom w kożu leżeſche, hdyž jeho ſajecź pſchińdżechu.

* S Brilona ßo piſche: Hdyž ßo 17. měrza wobßedźeŕ jeneho ſwěrjeńża ſe ſchtyrjomi woſami naſchemu měſtu bliżeſche, ßo konjej jeneho woſa ſpłóſchiſchtej; wós ſ tajkim wotmachom wo ſchtom wrjeßnu, ſo do kruchow roſleczi. Běły mjedwědź a wjelk pſchi tym ſ woſa ſkocźiſchtej; bar do bliſkeho łéßa cźérjeſche, wjelk pak do měſta. Tudomny měſchcźan, do kotrehoż domu běſche ßebi wjelk ſabéżał, jeho doßaże a na rjeczas ſwjaſa, mějo ſa to, ſo je liſchku popanuł. Bórſy na to pak hižo nichtó wjazy ſwěriſku bliſko pſchińcź njeßmědźiſche. Mjedwědź ßo ſ łéßa ſaßo na dróhu wrócźi, konjow jeneho woſa nadpadże, jeneho ſ njeju potorhnu a trochu ſrani. Tón ßamy wokomik jedyn hajnik ſ měſta pſchibéża a dwójzy do ſwěriſka tſěli; jena kulka jemu do ſchije ſlecźi, druha jemu nohu pſcherasy. Na to ranjeneho běłeho mjedwědża ſaßo do jeneho ſwěrjeńzoweho woſa tyknuchu; wón hiſchcże je dźenża żiwy.

* Pſchi danemarkſkim brjohu ſtej 6. haprleje łódźi „Arkturus" a „Sawona" na ßo ſraſyłej. „Arkturus" ßo ponuri. Jeho mużſtwo ßo wot „Sawony" wukhowa, kotraż bě ßo toho runja jara wobſchkodźika.

* Njedaloko połnóżneho pobrjoha Neufoundlanda na parnej łódźi „Eagle" kotoł rosbuchnu. Dokelž ſatraſchny wichor ſakhadźeſche,

hdyž ßo tole njeſboże ſta, wbohim ludźom, kotſiž běchu na ľódźi, nichtó na pomoz pſchińćź njemóżeſche, a ľódź ßo podnuri. Pſchi tym ßo 200 muži tepi, kotſiž běchu ſ wjetſcha woženjeni.

* Nabożne hrónczko ſ naſcheho luda. „Někoho po haprlejku póßłacź, to jedyn njeßmě, to je hrěch, dokelž je ßo prěnjeje haprleje naſch ſbóžnik wot Pilata k Herodaſchej a wot Herodaſcha ſaßo k Pilatej póßłak."

Schto cźiniſch ſe ßwojej mſdu?

Njedaloko lětneho kralowſkeho hrodu burſki cźłowjek jara pilnje na poli woraſche. Kral, kiž nimo njeho na konju jěchaſche, poſaſta a pſcheczelniwje na njeho ſawoła: „Wſchako tak pilnje woracźe! Je tuto polo waſche?" Tón muž krala njeſnajeſche. „Ně, knjeże," bě jeho wotmolwjenje; „polo mi njeßłuſcha; ßym jenož ſ dźěłaczerjom, kiž na dny dźěła." „Kak wjele doſtawacźe ſa ßwoje dźěło?" ßo kral dale praſcha. „Wóßom ßlěbornych, knjeże", praji tamny. „Wóßom ßlěbornych?" wospjetowaſche kral a ßo dale wopraſcha: „K cźemu tute wóßom ßlěborn nałożujecźe?" „Dwaj ßlěbornaj, knjeże", dźěłaczeŕ wotmolwi, „ſtaj ſa mnje a moju żonu; ſ dwěmaj ßlěbornomaj wotpłacźuju ßwój dołh; dwaj ßlěbornaj ſapołożuju na nadźiju, a dwaj pſchetrjebuju na rosdarjenje." Kralej ßo tuto wotmolwjenje trochu ſpodźiwne ſeſda; toho dla proſcheſche, ſo by dźěłaczeŕ jemu trochu jaßniſcho pſchetrjebanje ßwojeje mſdy roskładł. „Knjeże", tamny praji, „domach mam hiſchcźe ßwojeju ſtarſcheju, kiž ſtaj ſtaraj a ßłabaj. Taj ſtaj mje w mojim dźěcźatſtwje ſeźiwiłoj a wotcźahnułoj, dokž ßym jimaj winojty, jeju nětko tež ſeźiwicź, a tutón mój dołh pytam ſ tym wotpłacźowacź, ſo wſchědnje wot mojeje mſdy dwaj ßlěbornaj ſa mojeju ſtarſcheju wulutuju. Taj tſecźej dwaj ßlěbornaj, wo kotrymajž prajach, ſo jej na nadźiju ſapołożuju, nałożuju ſa ſchulſke roswucźenje a dobre wotcźehnjenje ßwojich dźěcźi a nadźeju ßo wot nich, ſo mje, hdyž ßym ßo junu ſeſtarik a wjazy dźěłacź njeſamožu, potom toho ßo dopomnjo tež mje ſeźiwja. S tymaj poßlenimaj dwěmaj ßlěbornomaj pak, wo kotrymajž prajach, ſo je rosdaruju, žiwju ſ bratrowſkeje luboſcźe mojej khorowatej ßotſje."

Kral, pſches tuto roskładźenje wulzy ſwjeßeleny a hłuboko hnuty, wobdari dźěłaczerja tak bohacźe, ſo bu tón na jene dobo ſamožity muž.

Schtóž druhich njeſabywa, hdyž ßo ßam ſa ßebje ſtara, toho požohnuje Bóh luby Knjes.

Cyrkwinske powjesće.

Prěni ßwjaty dźeń jutrow ſměje w Michalſkej żyrkwi rano w 7 hodź. diakonus-vikar Handrik němſku ſpowjednu rěcź, a ½9 hodźin budźe faraŕ dr. Kalich němſki předowacź.

Křćeni:

Michalſka żyrkej: Pawlina Emilija, Jana Auguſta Poldraka, żiwnoſcźerja w Brěſowje, dź. — Richard Alfred, Khorle Wirtha, pjekarſkeho miſchtra w Sſlonej Borſchcźi, ß. — Hermann, Jana Wylema Schmidta, kamjenjecźeßarja na Židowje, ß. — Marja Lejna, Auguſta Brühla, khěžerja a ſchewza w Dobruſchi, dź. — Marja Karolina, njemandź. dź. w Nadźanezach. — Khorla Auguſt, njemandź. ß. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 29. měrza: Morwonarodź. ß. Jaroměra Guſtawa Steglicha, pohoncźa pod hrodom. — 30. Amalija Thereſija, Jana Rjeka, fabrikſkeho dźěłacźerja na Židowje, dź., 2 l. 1 m. 8 d. — 4. haprleje: Hana Hejduſchez, Jana Hantuſcha, khěžerja w Ratarjezach, mandźelſka, 76 l. 11 m. 24 d. — 5. Marja Martha, Jana Bohuměra Kmocha, fabrikſkeho dźěłacźerja na Židowje, dź., 6 l. 10 m. — Marja Lejna, Auguſta Brühla, khěžerja a ſchewza w Dobruſchi, dź., 3 d.

Na pſchedań: W Koprizach khěža cźišło 7. — W Małßezach khěžarſka żiwnoſcź cźišło 13 ſe 6 kórzami. — W Janezach kubło cźišło 6 ſe 27 akrami a 193 □prutami. Dalſche je ſhonicź pola A. Wölfla w Panjezach pola Maleho Wjelkowa.

Awkzija: Wutoru 12. haprleje pola Mlynkez w Prěcźezach 1 ßucźelna kruwa, 2 koſy, 1 rucźny wós atd.

Jěſdny plan żeleſnizow wot 1. oktobra 1886.

4. woſowa klaßa njedźelu a na ſakſkich ßwjatych dnjach wupada.

Se Shorjelza do Draždźan.

Woſowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	1,55	—	4,43	7,56	10,50	1,56	2,30	4,21	6,50	—
Rychbacha	—	—	5,7	8,21	11,14	—	2,55	4,44	7,15	—
Lubija	2,24	—	5,29	8,45	11,39	2,24	3,18	5,5	7,38	—
Budyſchina	2,50	4,0	6,6	9,23	12,18	2,51	3,55	5,40	8,16	—
Biſkopiz	—	4,30	6,44	9,59	12,57	—	4,31	6,14	8,52	9,56
			1-4.		1-4.				1-4.	
Arnsdorfa	—	4,51	7,9	10,25	1,23	—	4,56	6,35	9,19	—
Radeberga	—	5,2	7,19	10,35	1,33	—	5,6	6,44	9,30	10,24
Do Draždźan	3,55	5,29	7,49	11,6	2,1	3,55	5,36	7,12	10,3	10,48

S Draždźan do Shorjelza.

Woſowa klaßa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždźan	—	6,0	8,50	10,25	12,15	3,0	5,0	8,50	11,40	12,52
Radeberga	—	6,38	9,25	—	12,52	3,38	5,37	9,25	12,18	—
Arnsdorfa	—	6,51	9,37	—	1,3	3,49	5,49	9,37	12,29	—
					1-3.					
Biſkopiz	—	7,21	10,6	—	1,29	4,14	6,19	10,5	12,56	—
Budyſchina	—	7,59	10,44	11,35	2,3	4,52	6,55	10,40	1,27	2,1
Lubija	6,32	8,43	11,27	12,2	2,43	5,32	7,34	11,22	—	2,27
Rychbacha	7,7	9,3	11,43	—	3,3	5,52	7,54	11,40	—	—
Do Shorjelza	7,48	9,26	12,6	12,31	3,23	6,15	8,16	12,1	—	2,54

S Budyſchina do Wjeleczina.

Woſowa klaßa	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyſchina	5,10	7,36	10,45	2,4	4,50	8,17
Budeſtez	5,28	8,4	11,3	2,22	5,8	8,35
Do Wjeleczina	5,43	8,22	11,18	2,37	5,23	8,50

S Wjeleczina do Budyſchina.

Woſowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjeleczina	6,5	8,45	11,46	3,5	5,45	9,12
Budeſtez	6,26	8,59	12,7	3,24	6,6	9,27
Do Budyſchina	6,48	9,15	12,30	3,46	6,28	9,43

S Kamjeńza do Arnsdorfa.

Woſowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6,0	8,45	11,55	3,50	8,20
Połcźnizy	6,23	9,8	12,26	4,22	8,45
Großröhrsdorfa	6,33	9,18	12,39	4,36	8,56
Do Arnsdorfa	6,45	9,30	12,54	4,51	9,7

S Arnsdorfa do Kamjeńza.

Woſowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	7,10	10,25	1,25	5,50	9,40
Großröhrsdorfa	7,29	10,40	1,45	6,5	9,55
Połcźnizy	7,42	10,49	1,58	6,14	10,4
Do Kamjeńza	8,8	11,9	2,24	6,34	10,24

Telegrafiſki bureau w předkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy) po jenym ſthodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacź wjecźor 9 hodźin.

Płacźiſna żitow a produktow w Budyſchinje

2. haprleje 1887.

Żitowy dowos: 2761 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacź mk.	Na burſy hacź np.
Pſchenża	běła	8	63	8	93	8	63	8	78
"	żołta	8	21	8	33	8	3	8	27
Rožka	50 kilogr.	6	49	6	77	6	58	6	70
Jeczmjeń		6	52	6	59	6	59	6	74
Wowß		5	50	5	90	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	30	—	—	—	—
Pſchenicźna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Sſyno	50 "	2	90	3	20	—	—	—	—
Sſłóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Proßata 1278 ſchtuk, ſchtuka		9	—	24	—	—	—	—	—
Pſchenicźne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanſke mjaßowe płacźiſny. Howjada 1. druźiny 50—53 mk., 2. druźiny 41—44, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 8. haprleje: Rjane.

Leżomnoſcź na pſchedań.

Leżomnoſcź cźišło **44** w Nowej Schcźeńzy, w hypotheſkiſkich knihach jako korcźmarſka żiwnoſcź ſapißana, k kotrejž 3 hektary 81 arow 50 □metrow pola, kerkow, łuki, paſtwiſchcźa a dwora ßłuſcheja, ma ßo ſ pſchihódnymi płacźnymi wuměnjenjemi pſchedacź. Pſchedewſacź móże ßo hnydom. Dalſche je pola podpißaneho ſhonicź.

W Rakezach, 29. měrza 1887.

Kaiſer, rendant.

W Błóżanach pola Pomorz je **ſahrodniſka żiwnoſcź** cźišło 2 ſe 27 kórzami leżomnoſcźe ſe wſchěm inventarom hnydom na pſchedań.

W Kſchiwej Borſchcźi je **khěža** cźišło 12 ſ kórzom pola hnydom na pſchedań. — Położja kupnych pjenjes móże ſtejo woſtacź.

W Sdźeri je **żiwnoſcź** cźišło 11 ſ 10 kórzami pola a łuki na pſchedań. Położja kupnych pjenjes móże ſtejo woſtacź. Dalſche je ſhonicź w Kupoji cźišło 6.

Khěža

ſtrěnjeje wulkoſćże, w bliſkoſći dwórniſchćza w Budyſchinje, ſ wulkim dworom, małej ſahrodku a konjemzom je płaćiſny hódno pod pſchihódnymi wuměnjenjemi na pſchedań. Dalſche je pola murjerja **Rockiſcha** na rěſniſkej haſy ſhonićź.

W Brěſowje pola Budyſchina je ſ zyhelom kryta **ziwnoſćź** ſe 4 abo 7 kórzami pola a ſahrody na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonićź pola **Bohuwěra Glätty** tam.

W Rachlowje pod Cjornym Bohom je dwajſchoßna **khěža** cźišło 27 ſe ſahrodu na pſchedań. Dalſche je ſhonićź cźišło 23 tam.

W Bóſchizach pola Njeßwacźidła je **ziwnoſćź** cźišło 6 ſ 5 kórzami 16 □prutami pola a łuki bjes wumjeńka płaćiſny hódno ſe ſtwobodneje ruki hnydom na pſchedań. Dalſche je ſhonićź pola **Jakuba Janſena** w Bóſchizach.

12. haprleje dopołdnja w 10 hodźinach budźe ſtwo w **Luſy** nowa **khěža** cźišło 18 ſ dwěmaj ſtwomaj w domje tamniſcheho gmejnſkeho rychtarja **Henki** na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Pſchiwcźizach cźišło 2 je **cźelź,** 5/4 lěta ſtary, cźorna ſchaka, na pſchedań.

Na nowej haſy cźišło 9 w Budyſchinje je **wóſkowa tłócźerńja** ſe ſchrubom na pſchedań.

Ssymjeńtne běrny

běłe jendźelſke a cźerwjene zyblowe ma na pſchedań

Weńka w Wbohowje.

Rjane wulke jerje

po 3, 4 a 5 np. porucza

J. G. Klingſt Nachf.

Kóſlaze kóžki

kaž też wſchě druhe druźiny kožow kupuje po najwyſchſchich płaćiſnach

Heinrich Lange

pſchi ſtrjbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach cźišło 9.

Wóſk a wóſkowy twar

kupuje mydłarnja **Roberta Adama** w Budyſchinje na ſwonkownej lawſkej haſy 5.

Ssylny kmany dźěćźazy wós je na pſchedań pola D. Straßburgera na garbarſkej haſy.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pſchedawa

ryczerſkubło w **Ssmochcźizach.**

Chicagoſke ßymjeńtne běrny

ſaźne, ſ ruku derje wuběrane, pſchedawa 2 puntaj po 1 mk. 60 np.

knjeźi dwór w Brěſynje

pola Hucźiny.

Khěža na pſchedań.

Wutoru 19. haprleje 1887 popołdnju w 3 hodźinach

ma ßo w **Njeßwacźidle** ſtare ſchulſke twarjenje, ſ wobydleńſkeho a pódlanſkeho twarjenja wobſtejaze, ſ 31 □prutami pſcheſtrjenſtwa, dwór a ſahrodu wopſchijazeho, a ſ 21,76 dawkiſkimi jenoſcźemi napołożene, na měſtnje ßamym pod wuměnjenjemi, prjedy woſjewjomnymi, na **pſcheßadźowanje** pſchedawacź.

Twarjenje móże ßo kóždy cźaß wobhladacź.

W Njeßwacźidle, 5. haprleje 1887.

Schulſke pſchedßydſtwo.

W. Müller,

konditařńja a khofejownja

na mjaßowym torhoſchcźu cźišło 17,

porucza k ßwjatym dnjam wulki wubjerk **khofejoweho pjecźiwa,** wſchelake nowe pjecźiwo, woßebne a jednore **zokrowe tity,** woßebne **kmótſjaze bukety,** toho runja wſchě druźiny bonbonow, ſchokoladow, jutrownych jejkow atd. atd.

Cźeſcźenym Sserbam ßo pſchecźelniwje ſterbſki poßłužuje.

Lippmannowy

Karlowarski

ſchumjazy pólver.

Naſche najlěpſche ſchumidło.

Pſchetkacźe ſpěchowaty! **Krej cźiſcźazy!**

Pſchijomne, pſchihódne a tunje ſarunanje

ſa hórke wody a ſa ſ wjetſcha ſchkódne pile atd.

Je dóſtacź w **haptykach** a to w **Budyſchinje** w měſchcźańſkej, w **Eibawje,** w **Shorjelzu,** w **Žitawje** atd.

Woſjewjenje.

Cźeſcźenym Sserbam najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo tu na **ßukelnſkej haſy (Tuchmachergaſſe) cźišło 30** jako **ſtedłař a rjemjenjeŕ** ſaßydlił.

Sſo najpodwolniſcho poruczejo, lubju, ſo budu wſchitkim, kotſiž ke mni pſchiſtupja, derje, rucźe a tunjo poßłužecź.

A. Pětſch,

rjemjenjeŕ a ſtedłař na ßukelnſkej haſy 30.

Cźeſcźenym ratarjam k wjedźenju dawam, ſo ßym **kowařnju** w **Khwacźizach** pſchedewſał. Lubjo, ſo wſchě dźěła, kotrež ßo mi pſchepodadźa, derje wuwjedu, proſchu moje pſchedewſacźe dobroćiwje podpjeracź. S poczeſcźowanjom

Jan Schmidt,

pruhowany kowař na jendźelſke konje-kowanje.

Serbska ſtudowaca młodoſć

změje ſwoju lětuſu

„nalětnu ſkhadźowanku“

ſrjedu po jutrach, 13. haprleje, rano w 10 hodźinach na **třeleſni w Budyšinje.**

Lubych ſtudowacych Serbow a wſitkich přećelow ſerbſkeje ſtudowaceje młodoſće najwutrobniſo přeproſuje

Jan Gólč, ſtud. theol., hłowny ſtarſi.

W mojich pſcheßadźowanſkich khłamach ßu ſtara a nowa draſta, toho runja möble pſchezo na pſchedań.

K. Weigelt, awkzijonator,
Riczelowy naßłědnik,
pod bórklinom cźišło 1.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćiſnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haſy.

Khofej

ßyry a paleny,

najwjetſchi wubjerk,

toho runja wſchě **kolonialne twory** po najtuniſchich płaćiſnach porucza

Richard Neumann.

Naſchu wukhwalenu ſnatu

4 np. zigaru cźišło 3

wſchitkim kurjerjam k pruſy naleźnje poruczamoj.

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haſy 3,

drogowe khłamy k ſkotemu worłej.

Kamfor,
patchouli,
moſchus,
papjeru pſche mole

po jenotliwych liſtnach a kartonach po 10 liſtnach,

ſpirituß pſche mole

bleſchu po 25 np. a 40 np.,

pólver pſche mole,
ßwězy pſche mole,
wolij pſche kuntwory

w bleſchach a drjewjanych etwijach,

woprawdźity perſiſki pólver pſche mole

po dźělbach a w tyſkach po 20, 30 a 40 np.,

woprawdźity dalmaziſki pólver pſche inſekty

w blachowych tyſkach po 25 a 40 np. poruczeja

drogowe khłamy k ſkotemu worłej,

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haſy 3.

Jurij Valten

w Wojerezach

porucza k nalětnjemu ßywej

prawdźiwe Rigaſke lane ßymjo,
ſchleſyńſki hórſki dźeczeł,
ſeradelu,
dokhi kolij,
Oberndorfſke runkliżowe ßymjo,
wojſku,
majß.

Cźerſtwa twora a najtuńſche płaćiſny.

Pjelzowe twory khowa a ſa to rukuje, ſo ßo ani pſches mole, ani pſches woheń njewobſchkodźa

Heinrich Lange

9 pſchi žitnych wikach 9.

Wolijowe a wodowe barby
wscheje druźiny,
firniß,
wschelaki lak,
terpentinowy wolij,
klij,
barbicže,
pěskowu papjeru
porucża tunjo
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu cżißło 8.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
cżaßnikow a rjeczaßow,
kaž też
hudźonych tyßow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cżaßnikow.

Budyska Bjesada
změje **jutrownu srjedu** po Maćičnym posedźenju na třeleŕni **dźiwadło** a **bal.** Započatk z dypkom 7 hodź.
Dobrowólny dar je postajeny za Maćičny dom.
Sobustawy Maćicy Serbskeje su wutrobnje přeprošeni.
Předsydstwo.

Bukečanske serbske towarstwo
změje wutoru 3. dźeń jutrow popołdnju z dypkom 5 hodźin posedźenje. Přednošk k. wučerja Suška z Wujezda wo „njebjeskich šćežkach".
Předsydstwo.

Młody, spróznjeny cżłowjek móże ßebi Michała materialtworowe khlamy, na žiwej haßy leżaze, wotnajecź. Dalsche je w wudawarni Serb. Nowin shonicź.

Holzy, kotreż chzedźa schicź nawuknucź, ßo pschiwosmu na bohatej haßy 16 w sadnim twarjenju.

Dźěczo sprawneju starscheju namaka město, hdźeż ßo derje wotcżehnje. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Ródnu hródźnu dźowku pyta hnydom
Grimm
w Delnim Hunjowje.

Na knježi dwór w Delnjej Hórzy pola Budyschina ßo hnydom abo k 1. haprleji
khežna dźowka,
wyßoku msdu dostawaza, pyta.

Pohoncź ßo pyta
do jeneje fabriki, 12 mk. msdy na tydźeń (bjes jědźe) dostawazy. Jenoż tajzy, kotsiž maju wubjerne wopißma, njech ßo na redakziju Serb. Nowin wobrocża, hdźeż je dalsche shonicź.

Condiscipulis quondam Budissinis Salutem!

Tuto lěto so změjacy decennalny swjedźeń **Discipulorum quondam Budissinorum** je so na

póndźelu 2. meje 1887

postajił a so knježa kommilitonojo wot podpisaneho swjedźenjoweho komiteja přeproša, so w prawje wulkej ličbje při swjedźenju wobdźělić.

Swjedźenjowy porjad:

Njedźelu 1. meje l. zhromadźizna z kommilitonami, hižo přišedšimi, w kolonnadach **Thiermannec** restawracije wječor wot 7 hodźin.

Póndźelu 2. meje l. wot 9 hodźin dopołdnja zhromadźizna w delnich societećinych stwach. Z dypkom $^3/_4$10 hodźin zhromadny swjedźeński ćah do gymnasijoweje aule. W 10 hodźinach swjedźenjowy aktus. Po nim rańša skhadźowanka w radnej pincy, hdźež budże lisćina k zapisanju přitomnych wupołožena, so swjedźenjowe kharty wudźěla a so dobrowólne přinoški za **Stipendium discipulorum quondam Budissinorum** wot knjeza rěčnika **Jakuba** přiwozmu. $^1/_2$2 hodźin so swjedźenjowa hosćina w hornich societećinych salach započnje. Wot $^1/_2$8 hodźin změje so tam koncert, k kotremuž so reje přizamknu.

Hosćo, wot sobustawow přiwjedźeni, su witani.

Płaćizna swjedźenjoweje kharty, k wobdźělenju při wobjedźe, koncerće a rejach prawo dawaceje, je so na 7 hriwnow postajiła, ći knježa pak, kotřiž chcedźa so jenož při koncerće a rejach wobdźělić, maja 2 hriwnje zapłaćić.

Zamołwjenja njech so po móżnosći hač do 15. haprleje l. pola sobupodpisaneho knježeŕstwoweho radźićela **Kupfera** stanu.

W Budyšinje, 15. měrca 1887.

Rěčnik **Jakub.** Prawizniski radźićel **Martini.** Wyšši statny rěčnik **Petri.** Překupc Reinhold **Klemm.** Měšćanski radźićel **Heerklotz.** Knježeŕstwowy radźićel **Kupfer.** Hamtski sudnik **Wetzlich.** Syndikus **Seehaussen.** Rěčnik **Seyfert.** Professor **Kanig.** Pastor sec. **Wjacka.** Referendar dr. **Schaarschmidt.**

najwubjerniſche
pſche wſchě inſekty
(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßkěda** wot njeho njewoſtanje.
Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:
„Schtož ßo w papjeri wuwaži,
njeje ženje
Zacherlowa ſpeziałita."
Jenož w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin" **woprawdźity tuni** dostacź
w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pſchi žitnych wikach,
= **Biſkopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjeńzu** = k. **Hermanna Naechſtera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pſchi torhoſchczu.

Samkarſkeho wuczobnika
pyta O. **Straßburger** na garbarſkej haßy w Budyſchinje.

Wuczobnika
pyta J. E. **Holan,** tyſcherſki miſchtr w Małym Wjelkowje.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wuczobniſka** pytamy.
Bratraj Měrſchej
pſchi žitnych wikach.

Wuczobnik ßo pyta!
Sa ßwoje želeſowe a krótkotworowe khlamy k jutram wuczobnika pod pſchihódnymi wuměnjenjemi pytam.
Paul Walther.

Wuczobnik.
Hólz, ßerbſkeje rěcże mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wuczobnik pyta wot
Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Wutrobny dźak
knjeſej kapłanej **Handrikej**
pſchi Michalſkej zyrkwi
ſa jeho wutrobu-hnjuzu rěcź,
kiž je njedźelu na woltarju paczeŕſkim dźěczom a nam ſtarſchim rěczał.

Haj, wulki dźak ſcże ſaßłužili
Sſej w tutej ßwjatej hodźini,
Wy prózu njeſcże lutowali,
Kiž bě tu ſ tymi dźěczimi
Wot Michała hacź do toh' dnja,
Hdźež běſche konfirmazija.
Kak ważny bě tón wokomik,
Hdźež pſchińdże Bozi ßłużobnik
Won jako paſtyŕ jehnjazy
A pſchi nim też knjes duchowny.
Haj wonaj dźěſchtaj do prědka
A ſa nimi te jehnjatka
Wot farſkoh' doma k woltarju,
Hdźež potom wobnowili ßu,
Schtož kmótſja ſa nich ßlubichu,
Hdyž prjedy wěru wuſnachu.
Knjes kapłan jim nětk naſpomni,
Kak budże tam we pſchichodźi,
A ſo bychu to dźerželi,
Schtož ßu tu dźenża ßlubili,
A wěrili do Khryſtuża,
So pſchińdu junu do njebja.
Duž junkrócź hiſchcże ſpominam:
Bóh ſapłacź wſchitku prózu Wam,
Spožcź też Wam ſtrowe žiwjenje,
So byſchcże junu w pſchichodże
Wy měli prawe wjeßele,
Hdyž Wy na ßwjatym měſcże ſcże
A potom młodych widźicże,
Kiž Wy ſcże prjedy wuczili,
So kſchesćźjenjo ßu pobožni.

C. K. E. F.

Dźak.
Wſchitkim tym, kotsiž ßu naſchemu lubowanemu ßynej a bratrej
Janej Jurjej Halzy
poßlednju cżeſcź wopokaſujzy jeho k rowu pſchewodźili, knjeſej ſararjej Mróſakej ſa troſchtowaze ßłowa, knjeſej kantorej Sſmole ſa pohrjebne ſpěwanje, a pſchede wſchěm cżeſcżenej Heroldez ßwójbje ſa wſchu podpjeru a pomoz, a dale Kóſkowſkej młodoſcźi ſa pohrjebnu hudźbu, kiž je k cżeſcźi droheho ſemrjeteho wobſtaraka, ßwój najwutrobniſchi dźak prajimy.

W Kóſkach, 6. haprleje 1887.
Srudźeni ſawoſtajeni.

(K tomu cżißku pſchikloha.)

Pschiloha k czišłu 15 Serbskich Nowin.

Ssobotu 9. haprleje 1887.

Filzowe klobuki

ſa muʒſkich a hólzow

☛ we wſchěch nowoſczach nětczišcheho cžaſa; ☚

najwjetſchi wubjerk, ſpodźiwnje tunje płaczišny.

Hugo Lehmann

na bohatej haſy 22 pódla hoſczenza „k winowej kiczi".

Dźěczaze klobuki hižo po **1 mk., mužaze klobuki** po **2 mk., zylindrowe klobuki** hižo po **4 mk.** hacž k najwoſobnischim.

Durſthoffſke ſzuche droždże

porucža **A. Biesold,** pjekarſki miſchtr na bohatej haſy.

Na žitnej haſy 14. **E. Flegel** **Na žitnej haſy 14.**

ſwój wulki ſklad

klobukow a mězow

po najtuniſchich płaczišnach dobroczišwemu wobkedźbowanju porucža.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſzerbſkej haſy

porucža

jadriwe mydło, dobre ſzuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
ʒołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
ʒołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſekene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczišnje.

K kſchczišnam, kwaſam a druhim ſwjedźenjam, woſebje hoſczenzarjam ſwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likery** po jara tunich płaczišnach poručamoj.

Ginzel & Ritscher,
deſtilazija na wulkej bratrowſkej haſy 6.

Želeſniſke ſchěny

ſa twarſku potrjebu porucža po tunich płaczišnach

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórniſchczu (privatgüterbahnhof).

Na ſemju ſo kładžaze platy,

poreſne a pleſtrowanſke kamjenje,

= glaſěrowane korta, =

ſchamotowe kamjenje, woheń najlěpje wudžerżaze,

Ia roły ſa drenaże

porucža **Margareczina hěta pola Budyſchina.**

Herm. Schomburg.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńczane twory

porucža najtuniſcho

Khorla Barthel ſ napſchecża theatra.

Mydlarńja H. Lehmanna

w Budyſchinje

na hornczerſkej haſy čišło 3 a na žitnej haſy čišło 3

porucža ſlědowaze wudžělki po poniženych płaczišnach w ſnatych dobrych družinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**45**	**np.,**
jadriwe mydło II	„ „	40	„
žiwizojte jadromydło	„ „	40	„
Eſchwegſke mydło	„ „	36	„
čiſczaze mydło	„ „	30	„
jendželſke běłaze (blejchowaze) mydło	„ „	20	„
maſne mydło	**punt po**	22 a 25	„
kryſt. ſoda	**punt po**	5	„

pſchi wotewſaczu 5 puntow po płaczišny poniža,

rajſzowu a pſcheničznu ſchterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtuniſchich płaczišnach.

H. R. Teutſcher, hornczerſki miſchtr

w Budyſchinje na kamjentnej haſy 33,

porucža ſwój **wulki ſklad khachlow** we wſchěch **barbach** a **wulkoſczach,** jednore a najwoſobniſche, a rukuje ſa to, ſo je glaſura dobra a trajna.

Khachle a **warne maſchiny** ſo derje a tunjo ſtajeja.

10 wubrakowanych khachlow w wſchelakich barbach ſteji po 12 mk. na pſchedań.

Deſtillazija Adolfa Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucža ſwoje derje čiſczene **palenzy** pſchi wotewſaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucža wona ſwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likery,** kotrež ſo dla jich dobreho ſkoda a wubjernoſcze k kwaſam a kſchczišnam woſebje poručeja. Piczele ſo na žadanje k tomu požcža.

So ſo moje ſkódke jednore a dwójne palenzy a likery wjele kupuja, je najlěpſche dopokaſmo jich wuběrnoſcze.

Dr. Netſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 **mk.,** jenož prawdźiwe, hdyž je pižmo k nakoženju **„Hanineje haptyki"** w **Draždźanach** pſchipokožene.

Dr. **Netſchowa pſchetkajaza a žiwjeńſka eſzenza** hoji wſchě žołdkowe khoroſcze, migrenu a nerwowe czerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pižmom k nakoženju dóſtacz we wſchěch haptykach.**

Hěblowane ſchpundowanja

zyle ſzuche, 24 a 30 mm. ſylne, pſchedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyſchinje pſchi dwórniſchczu.

Sa kurjerjow.

Njerěſany **rjepikaty tobak** ſ čiſtego **amerikanſkego** tobaka, woſebny a ſzuchi, porucža punt ſa **jeno 34 np. Wſchě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthard Behrendsa

w Budyſchinje na Hoſchiz haſy 42, pódla hoſczenza k jandželej.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczišnach w jenak dobrej družinje

khoſejowy ſklad

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haſy.

Czorny kaschemér

jenož czistowołmjany w snatej dobroszći po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na żitnej haßy 10.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacz, porucza hischcże tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschczu,
destillazija najlepschich likerow.

Kharty k hraczu,

najlepsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza
Herm. Baach
na ßerbskej haßy czißko 9.

Wschě druzinу czrjewow

k dżełanju kołbaßy
porucza pschedawarnja czrjewow
A. Eisslera
na żitnych wikach 16.

Lanolin,

kopytny a kożowy mas,
jeniczki mas, kotryż do kopyta a kože lohko saczehnje, kopyto elastiske, kożu mjehku czini, woßebje ßo tež sa maschinske rjemjenje porucza. Pschezo na składże pola
Straucha a Koldy,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
w drogowych khlamach k skotemu worlej.

Woprawdżite Würzburgske runklizowe ßymjo

w snatej woßebitej dobroszći porucza
Carl Noack w Budyschinje
na żitnej haßy.

Khosej

wot najtuńischich hacz do najlepschich druzinow, jara derje ßkodżazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaczisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Ssuscheny połcz wot krajnych ßwinjow punt po 70 np., pschi 10 puntach po 65 np., ßyry połcz po 60 np., ßadleschczo po 60 np., schkrjeny łój po 50 np., kołbaßowy tuk po 50 np., tuczny běłu kołbaßu po 70 np., druhu druzinu po 60 np. porucza
Otto Pötschke na ßerbskej haßy.

Żołte
woprawdżite Eckendorfske,
„ **Oberndorfske,**
skotożołte walzojte,
toho runja
czerwjene hobrske kolijojte
runklizowe ßymjo
derje skhadżazu tworu
porucza
Karl Preisser jun.
pschi żitnych wikach w Budyschinje.

Ssadowe schtomy.

Woßebje mózne **jabłuczіny, kruschwiny, ßłowczіny** a **wischenje** każ tež **różowe** a **pyschaze kerki** pschedawa po tunjej płaczisnje
ßadownja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki,
kontor na sadnej bohatej haßy 3.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a czisćże ßłodżazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Khosej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako něschto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, każ tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach
mechanisko pschadownja w Hajnizach.

Pola **Oskara Rösgera** w Budyšinje su tute nowe hudźbne dźěła na předań:

Bjarnat Krawc, Při jězoru. Trójspěw z přewodom piana. Text Jakuba Ćišinskeho. Z němskim přełožkom. Płaćizna 1 hriwnu.

— — **Tři łužiskoserbske spěwy.** Za jedyn hłós z přewodom piana. Text dr. Muki, J. Wałtarja a Wólšinskeho. Z němskim přełožkom kantora Pjekarja. Płaćizna 2 hr. 50 np.

A. Tschentscher, schatowa fabrika

w Budyschinje w kupnizy na torhoschczowej stronje,
porucza po tunich, twjerdych płaczisnach a w bohatym wubjerku

schaty na blido a sa dom:

blidowe ruby **salvety** **ruby sa tej**
trjenje **kupjelnske płachty** **trjenje sa noże**
trjenje sa schkleńzy **trjenje k wutrěczu prócha** **trjenje sa hornzy**
ruby k rólowanju **ruby k płotowanju.**

Łožowe schaty:

hotowe seschite pißane wupjerki
hotowe seschite běłe wupjerki
hotowe seschite zychi a spódne poßleschcza
hotowe seschite łożowe płachty.

Łożowe krywy. **Stepowane krywy.** **Kuwerty.**

Jan Khěžnik, rěsbař

w Budyschinje
na Lubijskej drósy 6
porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty skład **rowowych pomnikow** se syenita, marmora a pěskowza po jara tunich płaczisnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.
Tež ßo tam hólczej, kotryż chze rěsbarstwo nawuknucz, do wuczby wosmje.

Butra!

Měschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuważenu, najlepsche druziny, porucza wot czerstweje poßylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

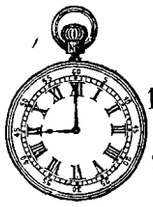

A. Mager

czaßnikař
11 na ßerbskej haßy 11.
Wulki skład
wschěch druzinow
czaßnikow
s dwělětnym rukowanjom.
Porjedżenja ßo, każ je snate, najlepje a najtuńscho wobstaraju.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta
pola hroda czißko 2
porucza ßwój bohaty skład **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdżitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po możnoszći tunje płaczisny.

Kaschcże

sa doroscenych a dżeczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda czißko 2.

Hollandski mlokowy pólver, pólver sa proßata a ßwinje
porucza **haptyka w Rakezach.**

Najßylnischu
schwablowu kißalinu
k hnojenju
porucza **haptyka w Rakezach.**

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokódżna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóżdu srjedu a njedżelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóżdu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóżdej dwě njedżeli,
s **Hamburga** do **Wschezornje Indiskeje**
měßaczнje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßaczнje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódże podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscz sa kajutowych a bjeskubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 16. **Sobotu 16. haprleje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Sswjedźeńske dny ſnutskowneho mišionſtwa w Draždźanach ßo 25. haprleje popołdnju w 3 hodź. w domowiſnje ſapoczńu, w kotrejž ßo wotpóßłani ſakſkich młodźenſkich towarſtwow ſhromadźa. Wjeczor w 7 hodźinach budźe w evangelſkej dwórſkej zyrkwi k. farař Jakub ſ Njeßwaczidła prědowacź, k czemuž ßo w Helbigowej ſali dwaj pſchednoſchkaj pſchiſamknjetaj. Naſajtra 26. haprleje dopołdnja w 8 hodźinach ſmėje krajne towarſtwo ſa ſnutskowne mišionſtwo w Braunowym hoſczenzu ßwoju 21. generalnu ſhromadźiſnu, na kotrejž budźetaj tajny mediziniſki radźicźel dr. Fiedler ſ Draždźan a farař ſ Bodelſchwingh ſ Bielefelda wo epileptiſkich khorych pſchednoſchecź, po czimž ßo kollekta ſańdźeneho lěta rosdźěli a nowe ßobuſtawy ßo pſchiwoſmu. Popołdnju w 4 hodźinach budźe k. farař Pjekař ſ Kiela w knjeninej zyrkwi prědowacź. Na wjeczor w 8 hodźinach je w Braunowym hoſczenzu ſjawna ſhromadźiſna ſe wſchelakimi rosprawami a pſchednoſchkami poſtajena. 27. haprleje dopołdnja w 9 hodź. ßo w domowiſnje ſhromadźiſna wotpóßłanych ſe ſakſkich domowiſnow wotdźerži. Wſchitzy pſchecźeljo ſnutskowneho mišionſtwa ßu na ßwjedźeń wutrobnje pſcheproſcheni.

— Khěžor je Blandinowemu wuſtawej w Metzu ſa dalſche wutwarjenje 10,000 hriwnow darił.

— Tak bórſy hacź ßo khěžorſtwowy ßejm ſaßo ſeńdźe a ſ wuradźenjemi ſapoczńje, ßo jemu namjety wo nowym palenzowym a zokrowym dawku pſchepodadźa. Nowy dawk na palenz dyrbi pſchichodnje ſ wjele millijonami ſtatne kaßy pjelnicź. W druhich krajach ßu hižo dawno na palenz wyßoki dawk pokožili; jenož w Němzach bě k wjeßlu palenzpiczkow palenz ſ niſkim dawkom wobczeženy. To je ſa naß ſ wulkej ſchkodu było; pſchetož ſ tym je ßo wobžłokanſtwu polěkowało a ßo njetrjebawſchi na druhu k žiwjenju nuſnu zyrobu dawk kładł. Nowy dawk, kotryž palenz tójſchto podróži, ſměje też to dobre, ſo ßo palenzpicźe ſamjeſuje. Kaž ſ palenza, je też ſtat ſ zokora, w němſkich zokrowych fabrikach ßo dźěłazeho, hacź dotal pſche mało dokhodow doſtawał. Duž ma ßo też zokorowy dawk powyſchicź.

— Pſchi wuſwolenju do khěžorſtwoweho ßejma w 12. wólbnym wokrjeßu ßu 4. haprleje doprědkarja Trägera wuſwolili. Jeho běchu wot doprědkarſkeje ſtrony pſchi prěnich wólbach w 11 wokrjeßach ſa kandidatu poſtajili, tola wſchudźe bě pſchepadnuł, ſ czimž běſche dopokałał, kak lóhko móże człowjek pſchepadnucź. Nětko pak je ßo hiſchcźe wuſwolił a doprědkarjo ſměja ſ nim 33 woßobow w Barlinje. Dźiwnje doſcź běſche, ſo běchu też burjo ſa njeho. Ale něktoſi ludźo wſchak po ſdaczu hinak njemóża, hacź ßwojemu ſbožu wſchudźom pucź ſakkadowacź.

— Wyſchſcheho Barlinſkeho měſchczanoſtu ſ Forkenbeka lětßa na hoſczinu, kotraž ßo ſ pſchiczinu khěžoroweho narodneho dnja wotbywaſche, kaž hacź dotal, pſcheproßyli njejßu. Też wſchelazy druſy woßebni měſchczenjo njedoſtachu pſcheproſchenja a to toho dla niz, dokelž běchu pſchecźiwo ſeptennatej ſkutkowali.

— W Pruſkej ßo w bliźſchim czaßu ſa kóždu provinzu lěkarſka komora ſałoži. Wona ſměje ßobu wuradźowacź wo wukaſnjach a ſakonjach, kiž lěkarſke praſchenje naſtupaju. Lěkarjo, kotſiž ßo pſches ßwoje ſadźerżenje njehódni wopokaſaju a ßwoje pſchißłuſchnoſcże něłak ſakomdźa, njeſměja prawo, ani do tutych komorow wolicź, ani ßo wolicź dacź. Tak pytaju ſtawy kóždeho powołanja ßo do towarſtwow ſjednoczecź, ſo móhli potom pſches rt ßwojeho pſchedßydſtwa pſched wyſchnoſcź, ßejm atd. ßwoje żadanje pſchinjeſcź a ßebi je wuſkutkowacź. Jeno burjo, kotrychž je najwjazy, ßo hiſchcźe njeſjednocźuja a njepſchinjeßu żanych żadanjow ſa ßebje pſched ßejm, kaž ſo by tón czaß bur żaneje nuſy njemėł.

— Wójwoda ſ Edinburgh, kotremuž po ſakonju Koburg-Gothaſki trón pſchipanje, je ßo pſchi ßwojim poßledním pſchebywanju w Němſkej tutoho prawa k lěpſchemu ßwojeho ſtarſcheho ßyna wſdał. Bjes tym ſo je nan ſtajnje w Jendźelſkej žiwy był, wotczehnje ßo ßyn w Němſkej.

— W pſchichodnej wójnje ſměje powětrowy ballon ważny nadawk. W němſkim wójſku je ßo woßebite wotdźělenje ſtworiło, kotreż ßo na trjebanje powětroweho ballona wuwuczuje. Tole wotdźělenje budźe pſchede wſchěm njepſcheczelowe ſtejniſchczo wußlědźicź dyrbjecź. W nowſchim czaßu ßo w Metzu pospyty ſ powětrowymi ballonami czinja. Ballony ßo pjecza w powětrje kaž kódź wodźicź dadźa a ßo ſ elektriſkej mozu pſches powětr hibaju.

— W Barlinje je towarſtwo wuczenych Němzow, kiž na to dźěła, ſo by dotalne njerjane kwaklojte pißmo pſchekſtako, a ſo bychu ßo knihi, kaž ßo to hižo huſto czini, pſchichodnje wſchitke ſ rjanymi kulojtymi łaczańſkimi pißmikami czíſchczake. Hdy by ßo ta wěz jeno prawje bórſy pſchewjedła. To by wulka połožnoſcź ſa naſche ſchulſke dźěczi była, kiž dyrbjachu hacź dotal dwoji abejcej wuknucź. Schula pak dyrbi to żadacź, dokelž ſa naſch czaß nichtó bjes ſnajomoſcże łaczańſkeho pißma bycź njemóże.

— Tydźenja pißachmy, ſo je knjeżerſtwo w Elſaßu a w Lothringſkej wſchelake woßoby khoſtako, kotreż ßu ßwoju pſchecźelnoſcź napſchecźo Franzowſam ſjawnje pokaſowali. Kak ſpjecźiwy je lud hiſchcźe w Elſaßu a Lothringſkej pſchecźiwo němſkemu knjeżerſtwu, hacź runje je hižo nětko na 16 lět wot Franzowſkeje dźěleny, je też ſ podawka widźecź, kotryž je ßo tele dny w měſcże Savernje měł, hdyž tam młodźi ludźo do měry dźěchu. Po ſwuczenym waſchnju ßebi rekrutojo na wokrjeßnym ßudźe němſku khorhoj pożczichu a na to ſ njej po měſcże czahachu. Pſched wjeczorom ßo rekrutojo ſ pſchewodom hudźby a ſ němſkej khorhoju pſched radnu khěžu podachu a tam khorhojinu żerdź rosbichu a khorhoj ßamu roſtorhachu. Pſchi ſaniczenju khorhoje bě 25—30 rekrutow pſchitomnych. Poliziſtojo, kotſiž hnydom ſakroczichu, mózachu jenož pjecźoch rekrutow ſajecź. Na hanjerjow němſkeje khorhoje, wě ßo, ßurowe khoſtanje czaka. Knjeżerſtwo je nuſowane, ſe wſchej krutoſczu tajke njedoczinſtwo khoſtacź, hewak ßo podobne wobżaromne podawki woſpjetuja. Wěſte je, ſo wſchitzy rekrutojo, kotſiž ßu ßo pſchi wohanjenju němſkeje khorhoje wobdźělili, do pſchepytanja pſchińdu; pſchetož ſda ßo, ſo je ßo zyła wěz prjedy wot młodźenzow ſrěczała. S zyła budźe knjeżerſtwo pſchichodnje wſchemu napſchecźiwo ſtupacź, ſ czimž móhła ßo franzowſzy ſmyßlena ſtrona poßylnicź. Tak je miniſterſtwo w Straßburgu wobſamkło, ſo ma kóždy Franzowſa, kiž chze ßo w Elſaßu a Lothringſkej khwilu

sadźerżecź, k tomu wo dowolnoscź proßycź. Jenoż cźi Franzowsojo, kotsiż hižo tam bydla, njetrjebaju to cźinicź.

— Elsaski sapóßkanz do khěžorstwoweho ßejma, Kablé, je wumrjek. Wón běsche pschiwißowar Franzowsow. Schtó jeho wuprósdnjeny mandat dostanje, hischcźe snate njeje.

— Nad Rheinom w Badenskej ßo wschelake nowe żelesniży twarja, s pomożu kotrychž ma ßo sa pschipad wójny mobilisazija pospěschicź. Khěžorstwo dawa k tomu 95 a Badenska 5 prozentow.

— Sozialdemokratojo pytaju dale wschudźe ßwoje sawjedne knihi rosschěrjecź. So bychu to móhli, maju husto dosć khětro mudrje sapoczecź. Ale polizija hlada jim khětro na porsty. W Hamburgu je polizija wulki wał sakasanych pißmow wußlědźika. K jenemu zyle sprawnemu cźlowjekej běsche njedawno woßebnje swoblekany knjes pschischoł a ßebi pola njeho hornju kubju wotnajał. Hnydom buchu na nju nimale wschědnje wulke kschinje noschene a posdźischo saßo wotnoschowane. Hdyž ßo wobßeđźeŕ praschesche, schto w kschinjach je, wotmolwi ßo jemu: semja sa infusorije. Też ßo po wieczeri na kubi husto mużojo shromadźichu a tam pijachu. Sa tym pak polizija pschińdźe, kotraż dom skradźu s polizistami wobstupicź da. Tola njemóżesche nikoho do mozy dostacź a dyrbjesche ßo s knihemi, na kubi leżazymi, spokojicź. Tola je s nich mjena wschelakich sozialdemokratow shoniła, kiż też sakasane knihi rosschěrjeja, a je jich sajała.

— Każ nowiny pißaju, je bamž nowe pißmo do Mnichowa tamnischemu nunziji póßkał, w kotrymž je wurasnje wuprajene, so ßmě zentrum sa nowy zyrkwinski sakoń khłoßowacź; pschetoż hischcźe njewucźinjene wěży chze bamž ßam s pruskim knjeżerstwom wujednacź. Kurija hižo s pruskim knjeżerstwom wo tym jedna, kajkeho waschnja ma knjeżerstwowe prawo pschi wobßadźenju duchownskich městow bycź.

Italska. W Italskej maja ßo skónczńje s wuhotowanjom wójska, kotreż ma w Afriży s Abeßynskimi wojowacź, bóle do spěcha. Tole wójsko budźe snajmjeńscha 12- abo 15,000 muži ßylne.

Franzowska. Franzowsojo ßu ßo saßo na Jendźelcźanow roshněwali. Pschicźina sa to je trochu ßnadna. Jendźelika kralowa pod pschewodom nětkotrych kódźow do Franzowskeje pschijědźe. Hdyž ju 4 k powitanju wupóßkane franzowske kódźe s wutsělenjom s kanonow powitachu, jendźelske kódźe na żane waschnje njewotmolwichu, każ ßo to hewak stawa. To je Franzowsow jara roshněwało, so ßo skoro wjazy njesnaja. Tola pak ta wěż tak straschna njebudźe. Franzowske nowiny wukkaduja tu wěż tak, so je kommandant jendźelskich kódźow tehdy runje spał, a dokelž jeho njeißu budźicź chzyli, ßu ßo tšělenja wostajili. Najskerje pak pólver, pak kanony w rjedźe byłe njeißu, tak so njeißu hinak móhli. Krótke samolwjaze ßkowo Franzowsow wěsćze bórsy směruje.

Rußowska. Na ruskeho khěžora ßu ßrjedu tydźenja nihilistojo pjecźa s nowa mordarski nadpad cźinicź spytali. Jich wotmyßlenje pak je ßo pjecźa wot kedźbliwoscźe polizistow pschekasyło, kotsiż nihilistow, sa wuwjedźenje nadpada postajenych, sajachu. Hacź je na tejle powjescźi něschto wěrno, ßo jara prascha. Sda ßo skerje, so je ßo wona wot židowskich pjenjeżnikow wumyßlika, so by ßo psches to płacźisna papjerjaneho rubla, w tu khwilu jara nisko stejazeho, hischcźe dale dele scźischcźaka.

— Hacź dotal kóżde lěto ruszy bohacźzy s cźrjódami do wukraja pucźowachu a tam ßwoje pjenjesy pscheczinjachu. Psches to ßo Ruskej lětnje millijony ludoweho samożenja shubichu. Duż knjeżerstwo hižo dawno na to myßli, kak by pucźowanje do wukraja pocźeżiko. Nětcźischi minister finanzow Wyschnědradski nadźije ßo tutomu njedostatkej s tym wotpomhacź, so wulki dawk na pucźowanske paßy do wukraja położi.

— Bołharszy ruskopschecźelni offizěrojo Grujew, Benderew, Stojanow, Gudźew a Wasow, kotsiż ßu po snjesboženym sběžku pscheczíwo nětcźischemu bołharskemu knjeżerstwu s Bołharskeje cźeknucź dyrbjeli, ßu tele dny do Petersburga pschijěli. Jim je ßo tam jara cźesćźaze powitanje dostako. Woni buchu ßamo wot khěžora w Gacźinje pschijecźi, hdźež ßo sa nich w khěžorowym hrodźe ßnědanska hosćźina wuhotowa. Tón ßamy dźeń Petersburgske ßłowjanske towarstwo k cźesćźi bołharskich offizěrow woßebnu wieczeŕ srjadowa, pschi kotrejž ßo też general Ignatěw a na dwazecźi ruskich generalow wobdźěli. Sawostajenym ßwójbam bołharskich sběžkarskich offizěrow, kotsiż buchu po poßlednim sběžku w Ruschcźuku satsěleni, ßo pjecźa wot khěžora na cźaß żiwjenja pensija wustaji.

— Pschi afghanskich mjesach je, każ so by ßo tam wójnski woheń mischkrił. Roskasowar nad ruskim wójskom w Transkaspiskej, general Komarow, je do Petersburga powjescź póßkał, so ßo afghanski emir a Jendźelcźenjo w Indiskej s khwatkom na wójnu hotuja. Herat ßo wot wjele tyßaz Afghanow a Indiskich pod wjedniśtwom jendźelskich inżenérow wobtwjerdźuje. Afghanszy wojazy, s wulkimi cźrjódami pschi mjesach stejazy, ßo na pohorschaze waschnje sadźerżuja. Kak lohko móże ßo stacź, so bjes nimi a Ruskimi k bitwje pschińdźe. Psched dwěmaj lětomaj bě tajke pohorschaze sadźerżenje Afghanow s pschicźinu bitwy nad rěku Kuschkom. Każ je snate, tehdy general Komarow Afghanow do zyła pobi.

Hdyž je nuza najwjetscha, je Boża pomoz najbliżscha.

Krawski mischtr Holank se ßwojim dwanacźelětnym ßynom Augustom s Draždźanskeho hermanka domoj dźěsche. Bydleschtaj w małym městacźku, tsi hodźiny wot sakskeho hkowneho města sdalenym. Tam mějesche Holank mału khěžku, kotruż bě po ßwojim pschichodnym nanje namrěł. Hdyž běschtaj kruch pucźa wot města, ßo żerdź s taflu pokasa, na kotruż bě s wulkim pißmom napißane: „Hdyž je żelesniska bariera sawrjena: Sastacź!" Bariera bě woprawdźe sawrjena, a khětro cźrjóda ludźi, s hermanka ßo wrócźazeho, psched njej stejesche.

„Żelesniski cźah pschijědźe!" Holank k ßwojemu ßynej praji, „a to je mi lubo. Wjeßelu ßo kóżdy krócź, hdyž cźah s wjele ludźimi, skotom a tworami nimo wrjeskotacź widźu; Ty też niż, Augusto?"

„Haj nano!" tutón wotmolwi, „a moje najwjetsche żadanje je, so bych ras lokomotivu wjedł."

„K cźemu dha ßu tamle te żerdźe po żelesniży stejaze, a na nich te schtyri groty, a cźeho dla ßu groty wokoło małych běłych nopaschkow wobwite?" ßo August praschesche.

„To je telegraf", wotmolwi Holank. „To je też wunamakanje abo wjele bóle dźiw nascheho cźaßa, na kotryż ßebi naschi predomniży ani wo ßnje pomyßlili njeißu. Telegraf je móhł rjez rěcźadko, kotreż do wschěch stron wjedźe. Hdyž něchtó na jenym kónzu tutoho rěcźadka sapischpota, to druhi na tamnym kónzu ßłyschi a to w tym ßamym wokomiku, byrnjež bykoj wobaj wjele sakraßnjenych tyßaz mil wot ßo sdalenaj. Njeißy na to kedźbował, schtoż dźenßa w hosćźenzu, hdźež wobjedowachmoj, wo telegrafje rěcźachu? Njedawno ßo jedyn pschekupz s Kamjeniż psches telegraf w měsćze Liverpolu woprascha, kelko tam wał bawmy płacźi? Pomyßl jenoż ßebi: w Liverpolu, kotreż město s tamneje strony morja leži! Hižo nękotre hodźiny posdźischo ßo wotmolwi, so je ßo wał wo wjele podróżschik. Rucźe nasch pschekupz wulku hromadu bawmy w Kamjeniży hischcźe po starej płacźisnje kupi a s tym sa jedyn jeniczti dźeń tsi tyßazy toleŕ dobu."

„Tsi tyßazy toleŕ!" August każ spkóscheny praji. „Ach nano! telko drje ßebi sa ßwoje żiwe dny s jehku wuschili njejesćze!"

„Prawje masch, hólcźe!" Holank sdychnu. „Tola tam cźah jědźe! Ach kajka hromada wosow a pucźowarjow! To hermank cźini. Ach, so móhli tola też po żelesniży domoj jěcź!"

„To tak dołho wjazy tracź njebudźe", muż bliśko Holanka pschi barierje stejazy praji. „Njewěsćze ßußodźe", wón dale rěcźesche, so ßu hižo pschestali akzije k żelesniży sapißacź, kotraż ma ßo psches nasch doł twaricź? Sa nękotre lěta wjeßele s Draždźan domoj pojědźemy, a schtoż to płacźi, hižo na póduschach a na jědźi salutujemy."

„To bych ßo kralowszy wjeßelił", wotmolwi Holank; „njemóżu ßo nahladacź na żelesniske wosy, a hdyž hakle budźa nimo mojich woknow schwórcźecź, ßnadź na ßwoje krawzowanje sabudu."

„Ma ßo s tym tak, każ Wam praju, ßußodźe!" druhi pschistaji. „Ssym ßo ßam na poł sta akzijow sapißał, boju pak ßo, so lědma tsecźi abo pjaty dźěl s nich dostanu, dokelž ßo jich pschewjele k tomu cźischcźesche. Jeli so żana żelesniza wjele wużitka pschinjeße, budźe to sawěscźe nascha. Hižo mnohe wuhlowe podkopki w naschej wokolinje, kotrychž wudźěłki budźa ßo po telej żelesniży wotwożowacź, budźa jej telko płacźicź dyrbjecź, so budźe ßo wona psches to wyßoko danicź, na mnohich wopytarjow nascheho kraßneho doka s zyła njeliczu."

„Ssußodźe Klukarjo", krawz dale duzy praji, „scźe w pjenjeżnych należnoscźach nawjedźity muż, duż mózecźe mi też dobru radu dacź. Ssym ßebi s wulkej prózu sto toleŕ nalutował, s kotrymiż ma ßebi mój August ras samkańnju sakożicź. Kak nětko tele pjenjesy najlépje sadanju. Dyrbju je na hypotheku wupożcźicź abo ßebi nękaju statnu papjeru kupicź, a to kajku?"

„Tu mózu Wam jenoż k żelesniskim akzijam radźicź", wotmolwi Klukař. „Dokelž pak ßu Lipscźansko-Draždźanske w tu khwilu na tsi sta a wóßom toleŕ stupike, a wschě druhe tukrajne żelesniży stat wobßedźi, Wam niczo dale njewostanje, hacź akzije nascheje Albertskeje żelesniży. Ta drje, tak dołho hacź ßo twari, jenoż schtyri prozenty danje dawa, tola hdyž budźe dotwarjena, pschinjeße s najmjeńscha

lětnje 15 prozentow. Pschemyßlcże ßebi tu wěż, a ſpodoba=li ßo Wam moja rada, chżu Wam rad pomozny bycź."

Tydźeń poſdźiſcho Klukař k ßwojemu ßußodej Holankej ſ walczkom poczíſchczanych papjerow pſchińdże.

„Każ ßym do prědka prajik, ßym měſto pokſta akzijow jenoż pjatnacże doſtak", wón praji na akzije pokaſujzy. „Wczera ßu ßo wudake a dźenßa hižo dwanacże toleř wyſche ſta ſteja a w bližſchich njedźelach ßnadź dwazeczi a wjazy. Dokelž ßym Waſch ßwěrny ßußod a pſcheczel, chżu Wam jich pjecź woſtajicź a ßo ſ dźeßacź tolerjemi pódla napłaczenja ſpokojicź. Jako pſchekupz ſe wſchěm wikuju a ßo ſ małym wužitkom ſpokojam."

„Pjecź akzijow?" Holank wotmolwi. „Te dźě pjecź ſtow toleř wuczinja a ja mam, każ ßym Wam prajik, jenoż ſto toleř. Jenu akziju wſchak bych wſak, tola pjecź pſches moje mozy du."

„Njewidźicże dale noßa!" Klukař ſnapſcheczíwi. „S prěnja waſche ſto toleř doßahnje, hdyž chżecże pjecź akzijow kupicź, ſ druha ßo lěta minu, prjedy hacž ma ßo dalſche napłaczicź a ſ tſecża mózecże kózdu hodźinu ßwoje akzije ſ dobytkom dale pſchedacź. Schtóž njeſpekuléruje a niczo njewaži, dźenßniſchi dźeń khudy rawß woſtanje. Waſcha khěžka je bjes dołha, a hdy by ßo wſcho torhało, a Wy njebyſchcże móhli akzije dopłaczicź, Wam kózdy telko pożczi, kelko trjebacże."

Pſcheklepany khlamař tak leßnje a ſawjednje powjedaſche, ſo ßo krawz narěczecź da a ßwoje ſprózniwje nalutowane ſto toleř wſawſchi akzije kupi.

Tſi dny poſdźiſcho Klukař, wjeßle ruzy rybujo, k ßwojej żonje praji: „Sswoje pjatnacże akzijow ßym ſbożownje wotbył a ßym runje pokdra ſta toleř ſ nimi ſaßłużik. Widźu do prědka, ſo ßußod Holank njebudże akzije dopłaczicź móz a ſo potom do mojich rukow panje. Potom je jeho dom runje każ by naſch był, a Ty wěſch, ſo ßym hižo dawno ſa tym żadak, ſo bych jón ſ naſchim ſjenoczik."

Klukař bě prawje liczik. Holank dyrbjeſche hižo pſchi druhim napłaczenju pożczowacź, a tak to dale dźěſche hacž k dźeßatemu a poßlednjemu, hdźež bě potom Holankowy dołh pola jeho ßußoda na ſchtyriſtapjecźdźeßacź toleř narosik, kotrež dyrbjeſche ſ 5 prozentami ſadanicź a nimo toho na ßwój dom ßudniſzy ſapißacź dacź. Jemu drje, tak dołho hacž ßo napłaczewaſche, ſchtyri prozenty danje wotliczachu, tola to bě runje tak, każ ſo by něchtó ſ lěweho ſaka pjenjeſy wſak a je do praweho tyknuk. Żeleſnizu hiſchcże dołho dotwarili njeběchu, hdyž běchu napłaczenu milijonu wudali. Direkzija dyrbjeſche prěnju, druhu, tſeczu pożczonku ſczinicź a tutu ſ pjecź prozentami ſadanicź a akzionaram ani pjenjeżka wjazy dacź njemóżeſche. Duż płaczíſna akzijow wo pokojzu ſpanu, a też ſa to je nichtó njerodźeſche. Wbohi krawſki miſchtr! Něhdy bě tak pilnje a wjeßle ſ jehłu ſejhrawał a kohczom, nożizami a ſe żelezkom dźěkał. Cżaſto bě ßebi pſchi tym wjeßle hrónczko ſahwiſdał abo ſaſpěwał. Nětko mjelczo a ſamyßleny pſchi ßwojim krawſkim blidże ßedźeſche, ſ błukim wóczkom, ſmorſchczenym czołom, a ſ wobliczom, ach tak ſtyſknjwym! S czichim hněwom ſ jehłu do ßukna kałaſche, ßebi wobliczejo, kelko milijonow ras dyrbi ſ jehłu kaknucź, ſo by lětnje jedynadwazeczi a běrtlk tolerja danje ſaßłużik, kotrež, każ ludowe pſchißkowo praji, wſchědnje ßobu ſe ſchklě jědża. So by lutował, bě ßebi Holank wſcho wotwuczik, nad czimż mějeſche hewak wjeßele a ſa czoż někotre ßléborny wuda. Wón rano, pſchipołdnju a wjeczor ßwoju trubku tobaka wjazy njekurjeſche, ſe ßwojeje rohoweje tyſy ßebi żaneje priſy wjazy njewſa, poſdże dźěło ſkónczíwſchi ßo ſ karanczkom jednoreho piwa wjazy njewokſchewi, njedźelu kehele njekuleſche a ßebi też póndźelu dźěło njepſchikrótſchi. Ssamo żołteho kanarika, kotryż jemu hewak ſe ßwojim wjeßełym fifolenjom dźěło ßłódczeſche, bě pſchedał, ſo by někotre kroſchki ſa jeho żyrobu wudacź njetrjebał. W ßolotwjowej ſahrodże pſchi domje mějeſche Holankowa małe kwětniſchczo, nad kotrehož kwětami ßo wona a jejny muż wutrobnje wjeßeleſchtaj. Kózde naléczo bě Holankowa na tulpowe zyble, lak, lewkoj, naliki, roßmarju, balſaminy a druhe roſtliny někotre ßléborny ważika. Też tole tunje wjeßele ßo pſches żeleſniſke akzije ſaniczi.

Nowa żeleſniza ßo njedaloko Holankoweho ſtatoka czehnjeſche; tola měſto wjeßela, każ bě ßo ras nadżał, jemu wona jenoż hněw a mjerſanje czinjeſche. Wón ani na nju njepohlada a hdyž lokomotivu hwiſdacź a czah pſchiſchwórczecź ſaßłyſcha, chżyſche ßebi wuſchi ſatykacź.

„Ssměja ßo mi hiſchcże w mojim njeſbożu", wón praji, hdyž pucźowarjo ſ wjeßełym wobliczom ſ woknom won na njeho hladachu. „Ach moje rjane tolerje, kotrež ßym tak ſprózniwje wulutował a ſa ßwojeho Auguſta khował! A k tomu hiſchcże ſchtyriſta a pjecźadwazeczi toleř dołha! A ſchto ßym ſa to wuměnik? Niczo hacž někotre poczíſchczane, njewużitne papjery, a ſrudne, tyſchne żiwjenje! O ßußodże Klukarjo! Ty ßy na mojim njeſbożu wina! Ach, hdy budźich tola na Twoje wabjenje njepoßłuchał!"

Hdyž Holank takle ſkorżeſche, ſchtož ßo cżaſto ſtawaſche, ßo jeho mandżelſka na ßwoje ſchwadliſke dźěło ſkhili, ſo by ßwojemu mużej njepokaſała, kak ßo jej ßylſy ſ wocżow ronja. Ach, wboha żona runje tak, haj ßnadź hiſchcże bóle cźerpjeſche, hacž jejny muż, kotrehož dźeń a bóle woßłabnucź widźeſche. Kak bě horjo prjedy tak wjeßeleho muża borkotazeho, ſamyßleneho a ſtruchłeho ſcziniło, kak bě ßo wón ſeßuſchik, kak bě ßo jeho wobliczo ſmorſchczíło a wożołtło! A wbohi Auguſt, kotryż bě po konfirmaziji pola jeneho ſamkarja do wuczby ſtupił a hižo pſches lěto domoj pſchiſchoł njebě. Kajka ſrudoba na njeho cżakaſche, hdyž ſtarſcheju wopyta? Pokhmurjenej wobliczi, płaczitej wocźi a tyſchne ſdychowanja wjeßełemu pachołej napſcheczo pſchińdżechu, a jeho rt, hižo k wjeßełemu poſtrowej wocźinjeny, ßo naſtróżany ſaßo ſamknu. Ssamo na ludźi, kotſiż pola Holanka dźěłacź dachu, jeho pſcheměnjene waſchnje hubjeny, ſchkódny ſaczíſchczź cźinjeſche. Jeho cźmowe, bórczate a wotſtorkowaze ſadżerżenje jich wjele wottraſchi, a cźi ßebi potom ßwoju draſtu pola druhich krawzow ſchicź dachu. Haj, jemu ſ njeprawom porokowachu, ſo jeho dźěło wjazy po modże, tak tunje njeje, a też tak derje njedżerżi, każ prjedy.

Schtož Holankowy hněw a mjerſanje hiſchcże powjetſchi, bě bliſke ßußodſtwo khlamarja Klukarja, kotryż bě na jeho njeſbożu wina. Tutón bě krawzowe ſkórżby a lohke poroki ſ wulkej hruboſczu wotpokaſał. Holank dyrbjeſche pſchihladowacź, kak Klukař próſdny, dołhu trubu w hubje, w ßwojich khlamowych durjach ſtejeſche, ſ woknom won hladaſche, ßo w ßwojej ſahrodże wukhadżowaſche, w ßwojej khłódniży rano a popołdnju khołej pijeſche, żaktu abo tykanz k tomu pſchikußujo, kak pſched nim njedźelu popołdnju połna winowa bleſcha ſtejeſche, a ſkoro kózdy tydźeń po żeleſnizy do měſta jědźeſche. Każ Holankowy dom wotběraſche, tak Klukarjowy pſchiběraſche.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Każ kózde lěto, tak ßo też lětßa hłowna ſhromadźiſna „Macźizy Sserbſkeje" ßrjedu po jutrach tudy wotdźerża, a to w ſalu měſchczańſkeje tſělernje. Lětuſcha hłowna ſhromadźiſna Macźizy, na kotruż běchu ßobuſtawy a pſcheczeljo towarſtwa w ßerbſkich a němſkich nowinach lubje pſcheproſcheni, mějeſche woßebitu ważnoſcź, dokelž tutón naſch prěni narodny wuſtaw tónle dźeń ßwój 40lětny ſakożeńſki ßwjedżeń wobeńdże. Duż też běſche ſal měſchczańſkeje tſělernje ßwjedżeńſzy wupyſcheny: po ſczěnach khorhowjaze płachty wißachu, a to jena w łużiſkich, dwě w ſakſkich a jena w němſkich barbach; najrjeńſcha pycha na ſczěnomaj pak běſchtaj w poſłocżanymaj wobłukomaj wulkaj wobraſaj naſcheju njeſapomniteju wótczinzow, njebo Handrija Sejlerja a njebo Jana Ernſta Ssmolerja. Wonaj ſtaj naſchu lubu Macźizu ßobu ſakożiłoj; duż dyrbjeſchtaj też ßwědkaj bycź naſcheje radoſcże nad jeje 40lětnym wobſtacźom. Dokelž 13. haprleje wjedro hojeſche, běſche ßo 57 ßobuſtawow a hoſczi ſe Sserbow ſeſchło, mjes nimi jedyn Delnjołużiczan. Popołdnju w 3 hodźinach pſchedßyda, k. farař Hórnik, hłownu ſhromadźiſnu wotewri a pſchitomnych na 40lětny wopomnjeńſki dźeń Macźizy Sserbſkeje powitawſchi krótku roſprawu poda wo ſkutkowanju towarſtwa w běhu ſańdżenych 40 lět. Macźiza je wot ſpoczatka do nětka ßwoju dźěławoſcź wopokaſała w dwojim ſamérje — ſa lud a ſa wědomoſcź. W minjenych 40 lětach je towarſtwo wudało 44 knizkow ſa lud, wot kotrychż ßu někotre druhi a tſeczi wudawk żadałe, 33 protykow, 7 ſchulſkich ſpißow a 4 hudźbne czißła. To je, każ k. roſprawnik praji, rjany rjad! Na polu wědomoſcże je prózowanje pilnych ßobuſtawow towarſtwa najrjeńſche płody pſchinjeßło ſa rěczeſpyt, ſa ßerbſke ſtawiſny, woßebje ſa ßerbſku literarnu a provinzialnu hiſtoriju, ſa ſtarożitnoſcże a druhe. Pſchede wſchěm maju ßo tudy mjenowacź „Sserbſki ßkownik", „Synkoßkow" a wſchelake naſtawki w Cżaßopißu Macźizy Sserbſkeje. Cżaßopiß je też poëtiſke wudźełki poſkicżał a ważne dodawki naſchich ludowych pěßni. Też ma towarſtwo bohatu a ſajimawu knihownju a druhe ważne ſběrki. Jich dla je prěnja myßliczka na ſakożenje macźicznego domu naſtała, kotraż ßo da=li Bóh bórſy w ßwojej zyłej rjanoſczi do ſkutka ſtaji. Dom natwaricź je ſa naß Sserbow jara cżeżko; pſchetoż my ßmy mały lud, mamy mało ſdźełanych ludźi, wěruwuſnacże, krajne mjeſy a wſchelake druhe naß dźěli. Njedźiwajzy na to ßmy hižo wjele dozpěli, ſchtož je pſchede wſchěm ſaßłużba naſcheho njebocźiczkeho Ssmolerja. Macźiczny dom pak dyrbimy měcź a ſmějemy, hdyž zyły lud ßwoju pſchißłuſchnoſcź dopjelni: ßmy dźe jeniczży Hornjołużiſkich Sserbow 100,000, a mamy 500 ßerbſkich wßow. S horliwym napominanjom, ſo by ßo kózdy

sdźěłany Sserb wo to staraŕ, so ßo sa macźičny dom pilnje dary składuja a wotkasanja sakładuja, k. pschedßyda ßwoju rosprawu skónczi, na cźož rosprawu poda wo skutkowanju Macźizy w sańdźenym 40. lěcźe jeje wobstacźa. Pschedßydstwo a wubjerk towarstwa mějeschtaj loni 4 poßedźenja. Jako nowe ßobustawy buchu w běhu sańdźeneho lěta pschijeczi: kk. wucźeŕ Böhmaŕ s Hornjeho Wujesda, faraŕ Wendt s Cźornjeho Kholmza, Ssokowjew s Koburga, dr. jur. Strakatý a duchowny Eckert s Prahi. Semrjeli ßu: rjadnaj ßobustawaj, Hanusch Knjes, wucźeŕ w Myschezach, a Jurij Nowak, farski administrator w Radworju; czestny ßobustaw, ludowy spěwaŕ Pětr Mlónk s Dźiwocźiz; wurjadne ßobustawy: Czechaj dr. Vašátko s W. Mezířicz a Jos. Lernet s Pardubiz. Wopomnjecźe semrjetych ßobustawow shromadźisna s postanjenjom poczeschczi. S towarstwa wustupili ßu: faraŕ Garbaŕ a wucźerjej Garbaŕ a Borsch. Wudała je Macźiza loni Cźaßopiß, protyku „Pschedźenak" a nowy wudawk powjedancźka „Robinson". Tež druhi dźěl Bartkoweje cźitanki je se Ssmolerjez knihicźischczerńje wuschoł. Prěni dźěl tejele wot knjesow wucźerjow ßerbskoněmskich schulow se žadosczu wocźakowaneje cźitanki, wo kotruž je ßebi k. faraŕ lic. theol. Imisch, s wokrjeßnym k. schulskim inspektorom jeje dla wjele jednajo, wulke saßkužby dobył, budźe nětko sa 6 njedźel hotowy. Rjany dar je towarstwo wot ßwojeho ßobustawa, k. Ludwika Kuby s Poděbrad, dostało: 50 eksemplarow łužiskeho dźěła (50 harmonisowanych hornjo- a delnjołużiskich narodnych pěßni) jeho wulkeje sběrki ßłowjanskich pěßni; tele pěßnje rospschedawschi smeje Macźiza 100 mk. sa ßwój dom. Spomniwschi hischcze, so je spißacźeŕ jeneje knižki wot k. fararja Wjelana wustajene myto dostaŕ, a pschejo, so chzył Bóh wuradźenje hłowneje shromadźisny a dalsche shromadne prózowanje towarstwa žohnowacź, k. pschedßyda ßwoju rosprawu skónczi. (Skónczenje pschichodnje.)

Wjeczor bě ßo wot Budyschskeje Bjeßady k czeschczi Macźicznych ßobustawow towarschna sabawa s dźiwadłowym pschedstajenjom a rejami srjadowała. Prjedy dźiwadła Bjeßadni spěwarjo někotre spěwy pschednjeßechu. Tři s tutych spěwow bě Bjeßadźiny hudźbny wodźiczeŕ, knjes kantor Kapleŕ, do hudźby sestajaŕ. Wone ßo wot poßłucharjow se spokojnoschczu pschijachu, woßebje ßo druhi spodobasche, kotremuž ßo mózne plazanje dosta. Sa dźiwadłowe pschedstajenje, na to scźěhowaze, bě ßo žorta połna wjeßelohra „Kak Pětr lěkari" wubrała. Wschitzy hrajerjo a hrajerki powschitkownje ßwoje róle derje wuwjedźechu, hacź runje k nawuknjenju a wuwucźenju wjazy hacź tydźeń czaßa měli njeběchu. Po dźiwadłowym pschedstajenju ßo snamjo k rejam da, pschi kotrychž Bjeßadźine wuskocźne rejwarki a rejwarjo hacź do ranja wutrachu.

— Sańdźenu ßobotu ßo konjej, do wosa kublerja Urbana w Hnaschezach sapschehnjenaj, na moscźe pschi tudomnej piwarni psches hwisdanje jeneje lokomotiwy spłóschischtaj. Urban, kotryž bě, dokelž staj konjej młodej a bojasnej, hižo prjedy s wosa stupiŕ, so móhł konjow skerje sdźerżecź, hdy byschtaj ßo spłoschikoj, ßo pschi tym do wusdow saschmjata a ßo k semi podtorże. Wón tak njeßbožownje padźe, so ßebi ruku skama, a so jemu wós psches wutrobno a wobliczo dźěsche.

S pola. Sańdźeny tydźeń prěnje dny ßmy tu a tam mjetła a žabu wohladali. Potom pak pschińdźe połnózny wětr a jěry czaß, kajkiž běsche wot wjedrowustojneho profeßora Falba na 7. a 8. t. m. wěschczeny; duž potom wot korczenja žabow niczo ßłyschecź njebě. — Schtóž s koscźowej muku hnoji, tón njebjeŕ ßamßneje, dokelž móże falschowana pódła bycź, wot prěnjeho lěpscheho wikowarja. Kupujcźe jeno pola tajkich ludźi, kotrychž jako sprawnych pschedawarjow znajecźe. Falschowane hnojadło niczo njepomha, a sapłacźene pjenjesy ßu prjecź cźißnjene.

S Łupoje. Pjatk 11. haprleje je ßo tu żiwnoscźeŕ Pilko wobweßnuł. Powjedaja, so je Pilko ßwojemu żiwjenju se ßamomordaŕstwom kónz sczinił, dokelž bě do ßudniskeho pschepytanja pschischoł.

S Wóßlinka. Sańdźeny schtwórtk dopołdnja s Leskeje cźełko małeho dźěscźa na nasche pohrjebnischczo njeßechu. Bjes pschewodźerjemi bě tež dźěd semrjeteho dźěscźa, wumjeńkaŕ Domaschka s Lěskeje. Hdyž bě cźah něhdźe do poł pucźa pschischoł, Domaschka k semi dele padźe a hnydom ßwoju duschu wudychnu. Boża ruczka bě jeho sajała.

S Łubija. Rekrutěrowanje w Łubijskim wokrjeßu smeje ßo wot 28. haprleje hacź do 10. meje a to wot 28. haprleje hacź do 3. meje w Nowym Salzu a wot 4. meje hacź do 10. meje wschědnje rano wot ½8 hodźin w Łubiju. 11. meje budźe ßo w Łubiju wułoßowacź.

S Rakez. Kaž ßłyschimy, nam „Lipa" njedźelu 17. haprleje dźiwadło poskicźi. Njeßmy tu hižo dlěžschi cźaß žaneho widźeli a ßłyscheli. Duž budźa nam „Nankowe schkórnje" hižo s tuteje pschicźiny jara witane. So by kóždy pschińcź móhł, ßo jenož 30 np. sastupneho pjenjesa bjerje. Cźisty wunoschk je sa towarstwo k „Pomozy Studowazych Sserbow" postajeny. Komuž je nusa na ßerbskich duchownych a wucźerjach snata (a komu by to njebyła?), tón wěscźe tutu wot „Lipy" pschecźelniwje a s wjele woporami pschihotowanu składnoscź wužije a scherpatku sa ßerbskich studowazych dari. Duž setkajmy ßo pschichodnu njedźelu k dobremu skutkej w hoscźenzu „k sakskemu domej" w Rakezach!

W Wojerezach budźe 20. junija rólniska wustajeńza (se skotom). — Tudyscha nowina cźo. 28 spomina ßobu na nowe knihi „Sswětke pruhi s Božeho kralestwa" a praji, so s wopschijecźa knihow je widźecź, w kajkej myßli knihowne towarstwo hižo 25 lět sa ßerbski lud skutkuje.

S Delnich Łužiz. W Khocźebuzu je ßrjedź měrza żona wumrjeła, kiž budźesche na khěžorowym narodnym dnju 114 lět stara była. — W Skjarboscźu hrjebasche ßo na bokomnicźku wyßokolětna baronowa s Werdeck, daloko znajomna jako dobroczelka khudych, jako spomożowarka mißionstwa atd. atd.

S Jemjelnizy. Hrósbnu namakanku ßu 2. haprleje w holi pola tudomneje schkleńczerńje sczinili. W huscźinje cźełkowe sbytki khěžkarja a tšechikryjerja Bohumiła Liski nadeńdźechu, kotryž je ßo loni 9. haprleje shubił. Njesbożowny je w holi ßwojemu żiwjenju s wobweßnjenjom kónz sczinił. Po cźaßu ßu jeho hnijaze stawy swotpadałe, a hakle nětko, hdyž je ßo połne lěto minuło, je ßo psches nje wußlědźiło, schto je ßo se shubjenym stało.

S Lauchhammera. Jězdnińska podoba ryczeŕskeho krala Alberta, kotraž budźe Lipscźanski pomnik wojowarjow pyschicź, je ßo wóndano w tudomnej żelesarni łała.

Dary sa natwarjenje ßerbskeho domu.

Rěcźnik Moßak Kłoßopólski w Łubiju	100	hr.	— np.
Faraŕ Mrósak w Hrodźischcźu (na 1887)	20	„	— „
Faraŕ Jencź w Palowje (na 1886)	20	„	— „
Kantor Scholta w Radworju (na 1887)	1	„	— „
Faraŕ Matek w Hucźinje (na 1887)	5	„	— „
Kublerka-wuměnkarka M. K. w Sslonej Borschczi	1	„	— „
Kublerka-wuměnkarka H. R. w Sslonej Borschczi	1	„	— „
Gymnasialny wyschschi wucźeŕ dr. Muka w Freibergu (na 1887)	10	„	— „
Kantor Bartko w Noßacźizach	1	„	— „
Hromadźe:	159	hr.	— np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Dźěłacźerja Pilaka w Budyschinje, pschekschiwjenja dla hižo khostaneho, s jastwom na tři njedźele khostachu, dokelž bě fahrodnikej Kóczźy falu, 7 mk. hódnu, kranuł. — Dźěłacźeŕ Petrik w Budyschinje bě loni 15. dezembra pjany do restawrazije Budyschskeho dwórnischcźa pschischedschi tam na stole ßedźo wußnuł. Hdyž jeho skónczinje dwaj polizistaj wotwjesecź spytaschtaj, ßo wón se wschej mozu pschecźiwo tomu sepjeraschе a do polizistow pjerjesche. Dla spjecźowanja pschecźiwo statnej mozy Petrikej jastwo na dwě njedźeli pschißudźichu.

Přilopk.

* (Zygani.) Pschi ßnešy a mjersnjenju sańdźeneho měrza je w jenym lěßu blisko Mischna zyganska ßwójba pschebywała, kotraž s nana, macźerje a dweju holczkow wobstejesche. Zygani běchu w huscźinkach wjerschki někotrych schtomikow hromadu swjasali a s krycźemi swodźewali, tak so mějachu tam někajke lěhwo, w kotrymž běchu też jich poßleschcźa. Lěhwo bě njedaloko jeneje wßy. Jena teju holczkow někotre rasy do ßamßneje pschińdźe, so by tam něschto kupiła. Napoßledku ju praschachu, s wotkal dźe; a wona rjekny: S lěßa. Duž prajachu: Hdźe dha bydlisch? Holczka wotmolwi: Tam w lěßu, a pokasa na lěß. Na to ßo żandarm s někotrymi ludźimi tam poda a wotwjedźe zyganow do Mischna, hdźež buchu, dokelž běchu bjesdomni, sadźerżeni, hacź ßo wjedro kuß lěpsche sczini. Potom buchu psches krajne mjesy pokasani. Czohodla to? Zygani s wjetscha jebaju a kradnu, a druhdy je ßo też stało, so ßu, hdyž běchu mużšzy wonka na polach, burskim żonam doma s dwora kury a hußy s mozu sebrali a wotnjeßli; haj psched sto a wjazy létami ßu zyganske czrjódy pola naß na rubjenje khodźili, dźeczi ßobu brali a pschi tym też ludźi kónzowali. Toho dla je pola naß pschikasane, so dyrbi polizajstwo tajkich, jeli so niczeho sawinowali njeßu, jednorje psches sakske mjesy dowjesecź. W němskim khěžorstwje nětko po prawom żani zygani wjazy njeßu. Tola w Elsaß-Lothringskej ßu, a wot tam ßo też hacź k nam sabłudźa. Druzy pschińdu k nam

ſ Awſtrije, woßebje ſ njeßmërnych lëßow Wuherſkeje. Sa Marju Thereſiju je ßo ſpytało tam zyganow krucże ſaßydlicź, tak ſo knjeżerſtwo kóżdemu domik a nëſchto pola pſchepoda. Nëkotre rody ßu ßedżo woſtałe a ratarſku ſdżëłanoſcź pſchijałe; najwjetſcha wjetſchina zyganow pak je domik a rolu ſaßo wopuſchczíka, ſo bychu ſaßo bjes mëra a ſtatoka po lëßach wokoło cźahali. Sswójbny non mo ſ wjetſcha woſyk ſ konjom; pſchi pucźowanju ßu żona a dżëczi ſe ſmachami na woſyku; khudy tajki zygan njeje: wón ßebi ſ wjetſcha pjenjes doſcź na woſyku ßobu wjeſy. Kóżdy zygan je herz; hdyż macź pſchi woſu w kótliku jëdź wari, nan ßedżo na hußlach hraje, a dżëczi, hdyż je cźaß ſa tym, nahe wokoło ſkakaju. Tež zygani w wuherſkich mëſtach ßu najbóle herzy, kotſiż ßo ſ tym żiwja, ſo konzerty dawaju abo hewak pſchi wſchelakich ſkładnoſcźach ſa pjenjeſy piſkaja. Zyganſka hudźba je jara żiwa.

* W jenej wßy pola Grimmy (Lipſcźanſkeho kraja) ßu njedawno ßwinjo rëſali, kiż bë ßo woprawdże wukormiło. Sswinjo ważeſche pſches 7 zentnarjow a połcź bë dwë ruzy tołſty.

* Njedżelu tydżenja dopołdnja w jenej wßy pola Ratibora w Schleſyniſkej jenu żiwnoſcźerku ſkónzowanu w pinzy namakachu. Wona zyle ßama ſ kónz wßy bydleſche a ßebi jenoż ßkużobnu holzu dżerżeſche, kotraż bëſche runje ke mſchi. Zónſka bu, każ ßo ſda, ſ łopacźu ſarażena; na hłowje mëjeſche nëkotre rany, a mjeswocże bë tak rosbite, ſo ju nichtó wjazy njeſpósna. Po zyłej jſtwë łuże krwë ſtejachu. Najſkerje je mordaŕ żónſku wó jſtwje ſkónzował a ju potom do pinzy cźißnuł. S wobydlenja je nëſchto drasty a 5 markow pjenjes rubjene. Sa mordarja maju jeneho dundaka, kotrehoż ßu wo wßy widźeli, a kotryż je ſ brëmjeſchkom ſ draſtu ſ bliſkeho Kreuzenorta na żeleſnizy wotjëł.

* W Elterleinje je wczera tydżenja popołdnju jedyn pſchekupz ßwojej 16½ lëta ſtarej dżowzy ſ motyku hłowu rosbił a ßebi potom krk pſcherëſnucź ſpytał. Ssebi żiwjenje wſacź pak ßo jemu njeporadźi; pſchetoż wón ßo jeno lohko ſrani. Sa wbohu holzu pak żaneje pomozy njeje.

* Jenemu juwelërej w Barlinje ßu wóndano paduſchi pſches pinzu do khlamow ſalëſli a ſa nëhdże 10,000 mk. drohotnych tworow pokranuli. — Jenemu Jendźelcźanej, kotryż bëſche na pucźowanju, ßu na jenym dwórniſchcźu w Barlinje waczok kranuli, kotryż mëjeſche wón na ßebi wißajo, a w kotrymż mëjeſche mjes druhim 10,000 mk. pjenjes.

* W narańſchim dżële Barlina je ßo jutrowniczku w nozy żadławe mordarſtwo wobeſchło. Njedżelu rano pſchekupza Kreißa w jeho wobydlenju w krwi leżazeho nadeńdżechu. Wokoło jeho ſchije bë powjas ſwjaſany a jeho cźoło hłuboku ranu, po ſdacźu ſ hamorom wubitu, pokaſowaſche. Pódła Kreißa rosrażena lampa leżeſche, ſchtoż na to pokaſuje, ſo je ßo mordaŕ ſe ßwojim woporom bëdźicź dyrbjał. S pjenjeżneho kaſchcźa je ßo 900 hriwnow kranuło. Tež ſłoty rjecźas a cźaßnik je mordaŕ nadpadnjenemu wotewſał. Wſchë ſnamjenja ſa to rëcźa, ſo je mordaŕ do ſłada, ſ wobydlenjom ſwißowazeho, ſkradźu ſalëſł a mordarſtwo wjecźor wokoło 10 hodźin wuwjedł. Skónzowany je 35 lët ſtary a je ſamożity.

* Mjes tym ſo w Barlinje a Pariſu lud huby rosdaja pſched khumſchtarjemi, kotſiż wjele njedżel dołho hłodu tradaja, ßo w mëſcze Paſſau jenemu dodźiwacź njemóża, kotryż ßmjercź wjele jë. Tónle mużik, ſkótny pſchekupz, tam kóżdy tydżeń w jenej korczmje pſched woczomaj mnohich ludźi hobrſke hromady jëdźow ſpóżera. Njedawno je dwazecźi dobrych kołbaßow a hiſchcże wóßom pjecżenych kołbaßow ſjëdł, druhi krócź 7 puntow ßwinjazeje pjecżenje, a poßleni krócź zyłu kosu ſ 23 puntami mjaßa. Hdyż ſaßo pſchińdże, chze ßo do cźelecźa dacź. — Dobry żołdk k tomu ßkuſcha.

* Bamż Leo XIII. je wot woßebneje jendźelſkeje knjenje jara drohotne jutrowne jejo doſtał. Jejo je ſe ßkonowiny a na nim je bamżowy monogramm ſ drohimi pacźerjemi wußadżany. Nutſkach je ſ bëłym brokatom pocźehnjeny. Jejo je pak jenoż etwij, w kotrymż je kraßny kſchiż ſ rubinow a demantow, kiż na 50,000 hriwnow ſteja.

* S Oſtende ßo piſche: Martrowny tydżeń ßrjedu w nozy ßo ſ dołheho ranja wichor ſbëże, kotryż ſeleny ſchtwórtk a cźichi pjatk na morju ßurowje ſakhadżeſche. Mjes Oſtende a Nieuportom dyrbjeſche 15 łódżow na brjóh ſjëcź, ſo bychu njeſbożu wucźekke. Jenu łódź żołmy zyłu do morja cźißnuchu, ſ druheje ſpławichu, ſchtoż mózachu ſwottorhacź. Schtoż mózeſche wócźko pſchewidźecź, ßo morjo hobrſkej hromadże jeſchcże runaſche, kotruż wëtr po wyßokich ſmohach wokoło honjeſche. W naſchim pſchiſtawje ßo jendźelſka łódź „Saphire", kotraż pſcheńzu wjeſeſche, wo mózne koliki pallißadow rosbi. Łódź ſ tajkim wotmachom wo pallißady wrjeßnu, ſo ßo wſcha roskama. Ludźo naſchich ſpomożniſkich cźołmow mózachu jenoż ſ wulkim ſtrachom ſa ßwoje żiwjenje mużſtwo ſ rosbiteje łódże na brjóh pſchiwjeſcź, runjeż bëſche brjóh zyle bliſko. Rosbita łódź ßo na mëſcze podnuri. Zyłe wobydlerſtwo mëſta Oſtende na mórſkim brjoſy ſtejo pſchihładowaſche. Morjo je połne roſpadankow rosbitych łódźow. Srudny podawk ßo też zyle bliſko mórſkeho brjoha pſched kupjelami Heyſt ſta. Rano wokoło ßedmi tam norwegſka łódź, kotruż ſatraſchny wëtr tam a ßem mjetaſche, ſe ſignalemi wo pomoz proſcheſche. S pſchiſtawa pak ji żaneje pomozy poſkicźicź njemóżachmy, dokelż morjo straſchne żołmy mjetaſche. Skónczńje wëtr łódź k brjohej pſchicźëri; łódź do brjoha ſajëdże a ßo do tyßaz kruchow rosbi. Dżewjecźoch ſ jëdnacże mużi łódźineho mużſtwa naſche ſpomożniſke cźołmy wot ßmjercże wumóchu; kapitanowy pomoznik pak a jedyn matroſa ßo tepiſchtaj. Ssam kapitan, hakle 28 lët ſtary cźłowjek, bëſche poßledni na łódźi woſtał; wſchitzy jeho ſmużitoſcź a pſchitomnoſcź ducha khwała.

* W Pariſu wóndano telefon pßej pſched wucho dżerżachu, mjes tym ſo nëhdże druhdże nëchtó do telefona mjeno pßa wołaſche. Pſchi kóżdym wołanju ſkocźo ſadźiwane wokoło ßo hładaſche, dokelż ßebi tu wëz nihdy wukożicź njemóżeſche. Podobny poſpyt je ßo w New-Yorku ſ pßom ſtał, kotryż bë ßo ſabëżał. Dżerżachu jemu telefon pſched wucho; a hdyż ſkónczńje jeho knjes ſawoła, poß knjeſowy hłóß hnydom ſpósna, wjeßele ſaſchczowka a telefon liſacź pocźa; najſkerje mëjeſche ſa to, ſo jeho knjes ſ telefona won pſchilëże.

* S Niżneho Nowgoroda w Ruſkej pißaju: 29. mërza ßo w wßy Borje ſkażeny wjelk do jeneje burowki da a ju, ſ nohomaj ju powaliwſchi, kußacź pocźa. Wón jej nóß a wucho wotkußnu a ju też w wobliczu ſtraſchnje ſkußa. Na to wjelk burowku woſtajiwſchi dale bëżeſche a hiſchcże wóßom woßobow, kotreż bëchu duzy po pucźu, ſkußa. Wſchë dżewjecź ſkußanych woßobow ßu do Niżegorodſkeje hojeŕnje dowjeſli, hdżeż hiſchcże dżenßa pſchebywaju. Dokelż ſkażeneho wjelka ſaraſycź njeißu móhli, ßu ludźo w Niżegorodſkim wokrjeßu w wulkim ſtrachu.

* Każ ßo ſ Tangera piſche, je ßo 13. mërza, po tym ſo bë ßo wjazy krócź ſ kanonow wutſëliło, w tamniſchich moſchejach wukas marokkanſkeho ſultana cźitał, po kotrymż je krucże ſakaſane, tobak kupowacź a pſchedawacź. Hižo nëkotre hodźiny poſdźiſcho dweju wojakow, kotrajż bëſchtaj kurikoj, w putach do jaſtwa cźißnuchu. Mnohich druhich ßu ſajeli a ßurowje pſchebili. Krajny tobakowy monopol ßu ſbëhnuli a mauriſke khlamy, w kotrychż ßo wſchelaki tobak pſchedawaſche, ſawrjeli; na torhoſchcźu ßo wulke hromady tobaka ſpalichu. Po poruczńoſcźi wyſchnoſcże cźrjódy hólczatow, kotreż mëjachu na żerdźach ſ tobakom ſamaſane dybſacźne rubjeſchka, po mëſcze wokoło cźahachu, tobak jako „njeſchwarnoſcź" hanjo a ſultanowy wukaſej kurili, nahich na wóßky ſeßadżachu a ſ prutami do nich bijo po mëſchcźanſkich dróhach wodźachu. Lud morkoze, ſkorżo, ſo jeno khudych kurjenja dla khoſtaju.

* „Zyła łódź ſ dynamitom je na pucźu ſ Ameriki do Jendźelſkeje." Tutu njelubu powjeſcź doſta jendźelſke knjeżerſtwo ſ Ameriki. Hnydom je knjeżerſtwo poruczíło, na tutu łódź łakacź a łódźnikow ſajecź.

* Njedaloko Boſtona w Połnóznej Amerizy je ßo wóndano na żeleſnizy wulke njeſboże ſtako. Cźah, na kotrymż bëchu ſ wjetſcha dżëłacźerjo, ſ Dedhama do Boſtona jëdżeſche. Hdyż cźah małe poł hodźiny pſched Boſtonſkim pſchedmëſtom pſches móſt jëdżeſche, móſt do hromady padże. Wëſte njeje, hacź je móſt woprawdże padawy był, abo hacź bëſche nëſchto druhe ſ pſchicźinu njeſboża. Nëkotſi wobkrucźeja, ſo je ßo jenemu woſej koło ſłamało, a ſo je wós moſtowe wobłożenje do njeho praßnuwſchi pſcheraſył. S dżëru, kotraż na tole waſchnje naſta, ſchtyri woſy 25 łóhczi hłuboko do bjesdna padżechu. Prëni wós ßo pſchewali; druhe tſi na njón padżechu a jón na drjebjeſki rosbichu. Wſchitzy ludźo, kotſiż w prënim woſu ßedżachu, ßu morjeni abo ſtraſchnje wobſchkodżeni. Tež w tych druhich woſach je mało paßażërow njeſranjenych woſtako. Spominajo na poßlenje njeſboże, kotreż je ßo na żeleſnizy na moſcże pſches White River ſtako, hdżeż ßo ſpadane a rosbite woſy ſapalichu, nëkotſi, kotſiż na pomoz pſchibëżachu, po ßykawu bëżachu, mjes tym ſo druſy njeſbożownych ſ roſpadankow won cźahachu. Ssykawa ſ bliſkeho Roſlindale bórſy pſchijëdże a ßo ſpadanym woſam ſapalicź njeda. 32 woßobow, mużſkich a żónſkich, bëſche morwych; ranjenych bë nëhdże 100. Nëkotſi ranjeni bjes dwëła hiſchcże wumru. Spósnatych je dotal 27 morwych. Woni bëchu ſ wjetſcha żakoſtnje roszychnowani, nëkotſi bjes hłowy. W Boſtonje a wokolnoſcźi ßu wobydlerjo ſnjeſbożenym wulke dżëlbracże wopokaſali. Spadany móſt bëſche dwoji żeleſny wißaty móſt a nowy a pſches tonidło wjedżeſche.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan August Brühl, maschinski mischtr tu, s Marju Hilžbjetu Gewohnez na Židowje. — Ernst Hugo Rechenberger, pjekař tu, s Hanu Marju Frenzlez. — Julius Božidar Kadner, serjant pschi komandże krajneje wobory tu, s Emiliju Ernestinu Ziegenbalgez w Wulkim Wjelkowje. — Hendrich Julius Ehrlich, fabrikski dźełaćeŕ w Ober-Pesterwizach, s Hanu Khrystianu Sodanez na Židowje. — Ernst August Grafe, schewz na Židowje, s Marju Lejnu Scholćźiz na Židowje. — Jan August Hapacž, hospodarski pomoznik w Běćžizach, s Hanu Wyleminu Schwurakez, swudowjenej Wjazkowej pod hrodom. — Ernst Broda, kowař w Hornjej Kinje, s Hanu Brindtez w Dźěžnikezach. — Jan Ernst Kreczel, fabrikski dźełaćeŕ w Dobruschi, s Hanu Henriettu Sendźiz tam.

Katholska zyrkej: Franz Ssobota, krawz tudy, s Hilžbjetu Johnez na Židowje.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Augusta Minna, Jana Ssworý, fabrikskeho dźełaćerja pod hrodom, dź. — Martha Ernestina, Jana Bohuwěra Pjecha, žiwnosćerja w Zyžezach, dź. — Erna Margaretha, Ernsta Richarda Müllera, fabrikskeho dźełaćerja na Židowje, dź. — Hana Hilžbjeta, Khorle Ernsta Schustera, dźełaćerja w Delnjej Kinje, dź. — Lejna Augusta, Khorle Michala Nowaka, wojnarja w Sajdowje, dź. — Alma, Khrystiana Jaroměra Leichsnera, dźełaćerja w Tšelanach, dź. — Oskar Hermann, Jana Bohuwěra Ssymanka, murjerja na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Hilžbjeta, Josefa Cimbureka, wosytwarza tudy, dź.

Zemrjeć:

Dźeń 5. haprleje: Amalija Hedwiga, Hendricha Adolfa Jakuba, khěžerja a fabrikskeho dźełaćerja na Židowje, dź., 7 m. 9 d. — 6. Hermann Kurt, Ernsta Hermanna Scholtý, kublerja w Bórku, ß., 2 l. 6 m. 4 d. — 7. Alfred Kurt, Khorle Ernsta Ducžmana, krawza na Židowje, ß., 1 l. 19 d. — 10. Marja Martha, Michala Pjekarja, dźełaćerja tudy, dź., 1 l. 11 m. — 11. Hana Khrystiana, njebo Pětra Mužika, khěžerja a krawza na Židowje, wudowa, 66 l. 5 m. 14 d. — Hana Hedwiga, Jaroměra Rudolfa Lohšy, samkarja na Židowje, dź., 9 m. 24 d.

Na pschedań: Khěža cźišło 261 na Židowje. — W Janezach kubło cźo. 6 se 27 akrami a 193 □prutami. Dalsche je shonicź pola A. Wölfla w Banjezach pola Maleho Wjelkowa.

Płaćźisna žitow a produktow w Budyschinje

9. haprleje 1887.

Žitowy dowos: 1982 měchow.		Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pschenża	běła	8	63	8	87	8	63	8	81
"	žołta	8	4	8	33	8	21	8	33
Rožka	50 kilogr.	6	52	6	64	6	58	6	70
Jeczmjeń		6	66	6	81	6	59	6	66
Wowß		5	80	6	—	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	20	—	—	—	—
Pschenična muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 "	26	—	28	—	—	—	—	—
Proßata 491 schtuk, schtuka		9	—	24	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płaćźisny. Howjada 1. druźiny 49—52 mk., 2. druźiny 40—43, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 15. haprleje: Symne.

W Lusy je dwajschoßna **khěža** cźišło 63 b. se ßwobodneje ruki hnydom na pschedań.

Wscho dalsche je pola rychtarja **Henki** tam shonicź.

W Bóschizach pola Njeßwaczidła je **žiwnosćz** cźišło 6 s 5 kórzami 16 □prutami pola a łuki bjes wumjeńka płaćźisny hódno se ßwobodneje ruki hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź pola **Jakuba Jansena** w Bóschizach.

W Kschiwej Borschcźi je **khěža** cźišło 12 s kórzom pola hnydom na pschedań. — Pokojza kupnych pjenjes móže stejo wostacź.

---

50 zentnarjow wuběranych **zyblowych ßymjeńtnych běrnow** a 50 zentnarjow **běrnow k jědźi** je na pschedań w Sderjanskim wětrniku.

Wulke kamjeńtne **korto** je na pschedań w Maleschezach cźišło 82.

Na pscheßadźowanje pschedawanje

ratarskeho inventara, k konkurßowej maßy ßluschazeho, na knježim dworje w Lichanju pola Huczíny.

W konkursu wo samoženju ryczerkublerja **F. A. W. Demutha** ma ßo

wutoru 19. haprleje a ßrjedu 20. haprleje

kóždy krócź rano wot 8 hodźin

na **Lichanjanskim** knježim dworje wschón ratarski żiwy a morwy inventar, kotryż je po wußudźe wězywustojnych w najlěpschim rjedźe, toho runja něktore möble sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Budyschinje, 13. haprleje 1887.

Konkurßowy sarjadowař.
Rěčnik **s Rechenberg.**

Wolijowe a wodowe barby
wscheje druźiny,
firniß,
wschelaki łak,
terpentinowy wolij,
klij,
barbicźe,
pěskowu papjeru
porucza tunjo
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschcźu cźišło 8.

Tinkturu psche schczóny
w bleschach po 50 np.,
pólver pschе schczóny
w tyskach po 40 a 60 np.,
pólver pschе schwoby
w tyskach po 40 a 60 np.
porucza
Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail
10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Zigary
w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćźisnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Kharty k hraczu,
najlěpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza
Herm. Baach
na ßerbskej haßy cźišło 9.

Syrop
punt po 16 a 20 np., ßłódki a cźiscźe ßłodźazy, poruczataj
Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Khojej
žyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory**
po najtunischich płaćźisnach porucza
Richard Neumann.

Woprawdźite Würzburgske runklizowe ßymjo
w snatej woßebitej dobrosćźi porucza
Carl Noack w Budyschinje
na žitnej haßy.

Butra!
Měschanu butru,
lutowansku butru
w bowach a wuwaženu, najlěpsche druźiny, porucza wot cźerstweje voßyłki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Kamfor,
patchouli,
moschus,
papjeru pschе mole
po jenotliwych listnach a kartonach po 10 listnach,
spirituß pschе mole
bleschu po 25 np. a 40 np.,
pólver pschе mole,
ßwěży pschе mole,
wolij pschе kuntwory
w bleschach a drjewjanych etwijach,
woprawdźity persiski pólver pschе mole
po dźělbach a w tyskach po 20, 30 a 40 np.,
woprawdźity dalmaziski pólver pschе insekty
w blachowych tyskach po 25 a 40 np.
poruczeja
drogowe khlamy k skotemu workej,
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3.

Hollandski mlokowy pólver, pólver sa proßata a ßwinje
porucza **haptyka w Rakezach.**

Naschu wukhwalenu snatu
4 np. zigaru cźišło 3
wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k skotemu workej.

Kóslaze kóžki
kaž też wschě druhe druźiny kožow kupuje po najwyschschich płaćźisnach
Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi a pschi žitnych wikach cźišło 9.

Wósk a wóskowy twar
kupuje mydłarnja **Roberta Adama** w Budyschinje na swonkownej lawskej haßy 5.

Lěkarski
dorschowy jatrowy wolij,
ſnaty najwubjerniſchi ſrědk pſche **bróſtowe** a **pluzowe cžerpjenja, ſkrofle, liſchawy, dźěcžazu ſłabosćz, wumpjeru** atd., porucža w bleſchach po 50 np. a po waſy
Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail 10 na ſnutskownej lawſkej haſby 10.

Jerje

rjane tucžne ryby
porucža po tunich płacžiſnach
Hermann Klemm
na bohatej haſby.

Syrop

punt po 12 np., jara ſłódki, porucža **Hermann Klemm**
na bohatej haſby.

K ſaniczenju
molow
porucžam
kamfer, patchouli, popjeŕ, naftalin, woprawdźity dalmaziſki pólver pſche inſekty, pólver a tinkturu pſche mole, naftalinowe łopjena, ſelo a papjeru pſche mole.
Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail 10 na ſnutskownej lawſkej haſby 10.

Jara dobre
draſtne tkaniny
woſebje cžiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płacžiſny ſpodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaſowehо torhoſchcža.

Khofej paleny!
Karlowarſke měſchenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucža jako něſchto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haſby.

Jerje
jara wulke po 4 a 5 np.,
15 ſchtuk po 50 a 60 np.,
porucža ſa jara płacžiſny hódne
Gustav Poser.

Kolonialtworowe a ſpiritnoſowe khlamy
Adolfa Rämſcha
pſchi butrowych wikach
poruczeja ſwojim cžeſcženym wotebjerarjam:
khofej njepaleny, ſyłnje a derje ſkodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khofej 2. druźiny, punt po 86 np., hiſchcže derjeſkodźazy,
khofej paleny, ſyłny a derjeſkodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druźiny punt po 100—110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w kłobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ſłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajſ punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpſchu druźinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydło punt po 25 np.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyſchinje na ſerbſkej haſby
porucža

jadriwe mydło, dobre ſuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cžerwjene a módre	„ „	36	„
zołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
zołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacžiſnje.

Na ſemju ſo kładźaze platy,
poreſne a pleſtrowanſke kamjenje,
glaſěrowane korta,
ſchamotowe kamjenje, woheń najlěpje wudźerźaze,
Ia rolty ſa drenaże
porucža **Margareczina hěta pola Budyſchina.**
Herm. Schomburg.

K khcžiſnam, kwaſam a druhim ſwjedźenjam, woſebje hoſcženzarjam ſwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płacžiſnach poruczamoj.
Ginzel & Ritscher,
deſtilazija na wulkej bratrowſkej haſby 6.

Sa kurjerjow.
Njerěſany **rjepikaty tobak** ſ cžiſteho **amerikanſkeho** tobaka, woſebny a ſuchi, porucža punt ſa **jeno 34 np. Wſchě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola
Gotthardа Behrendsa
w Budyſchinje na Hoſchiz haſby 42, pódla hoſcženza k jandźelej.

Paleny a njepaleny khofej
pſchedawa po ſtarych tunich płacžiſnach w jenak dobrej druźinje
khofejowy ſklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haſby.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńcžane twory
porucža najtuniſcho
Khorla Barthel ſ napſchecža theatra.

Wſchu pſchedpiſanu
ſchulſku potrjebu,
knihi k piſanju,
knihi k ryſowanju,
pjerowe dźerźaki,
worzlowe pjera,
wołojniki,
ſchifrowe tafle,
ſchiferniki,
pjerowe kaſchcžiki,
grat k ryſowanju,
deſki k ryſowanju,
ſchěny k ryſowanju,
nuhelzy (winkelmaſs),
lineale,
piſann krydu,
piſane barby,
knihowe mapy,
mapy ſa ryſowanki,
ſchulſke toſche,
ſchulſke ranzki,
ſpěwarſke knihi,
biblije,
wſcho dobre a tunje, porucža
Gustav Rämsch,
knihiwjazarſki miſchtr
21 na bohatej haſby 21.

Wſchě druźiny cžrjewow
k dźěkanju kołbaſby
porucža pſchedawarńja cžrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ſyłne, kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach
mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Hamburgſko-amerikanſke
paketowjeſdne akzijowe towarſtwo.
Direktna parołódźna jěſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ſrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měſacžnje 3 krócz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měſacžnje 1 raz.
Towarſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu pucžowanſku ſkładnoſcz ſa kajutowych a bjeſtubjowych pucžowarjow.
Dalſche wukaſanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyſchinje.

Khojej

wot najtuńischich hacź do najlěpschich druźinow, jara derje ßkodźazy, porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np., 15 scht. po 50 a 60 np. porucza jara płaćišny hódne **A. E. Soba** na Židowje.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischće tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschću, destillazija najlěpschich likérow.

Wolijowe barby

we wschěch nuanßach, hnydom k barbjenju, derje a twjerdźe skhnyjaze, k barbjenju khěžow, schpundowanjow atd.,

molerske a murjerske barby

w cźerstwej tworje a w najwjetschim wubjerku,

schpundowanski ßwěcźaty lak

s barbu a bjes njeje, njewonjaty a spěschnje skhnyjazy,

terpentinowy wolij

(němski a franzowski),

dwójzy warjeny hódny lanowolijowy firniß,

jara derje a twjerdźe skhnyjazy,

bernsteinske laki, kopallaki, damarlaki, żelesowe laki, Ia Kölnski klij kaž tež **murjerski klij**

a hischće wschelake druhe druźiny,

myjerśku krydu, gyps, Ia portlandski zement, klepatokamjenjowu a schmirglowu papjeru, luh, schpundowanski wósk, wósk sa parketowe schpundowanje, barbicźe wscheje druźiny

atd.

poruczeja a maja pschezo na składźe po najtuńischich płaćišnach

drogowe a barbowe

en gros **khlamy** en détail

Otto Engert

10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Hlowna schromadźišna

pozcźełnje a lutowańje sa Bart a wokolnoscź

(sapißane towarstwo)

njedźelu 24. haprleje t. l. popołdnju w 5 hodźinach

w sali hoscźenza **„k złotemu ßlónzu"** tudy.

Dnjowy porjad: 1) Pschedpołoženje sličbowanja na lěto 1886 a jeho sa dobre spósnacźe; 2) wobsanknjenje wo nałoženju cźisteho dobytka a wo wulkoscźi rosdźělomneho wunoschka; 3) namjet direktorija a wubjerka, nastupazy roswjasanje towarstwa; 4) jeli so ßo tutón namjet pschiwosmje, wuswolenje likwidatorow, jeli so ßo wón sacźißnje, wuswolenje tsjoch ßobustawow direktorija a dweju wubjerkownikow, kotsiž maju po statutach po tsilětnej ßłužbje wustupicź.

Wschitke ßobustawy ßo s tym na tutu schromadźišnu pschesproschuja.

W Barcźe, 12. haprleje 1887. Direktorij:

Räda. Dietrich.

Swojim cźesćenym wotebjerarjam a wobydlerjam Budyschina a wokolnoscźe najpodwolnischo k wjedźenju dawam, so ßym ßwoje **rěsnistwo a kołbaßarnju** do ßwojeho ßamßneho doma na **sadnej bohatej haßy cźißło 11** njedaloko realneje schule pschepołožił, a poruczam ßo w ßwojim nowym statoku dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

S poczesćowanjom

M. Fuchs, rěsniski mischtr.

W Budyschinje, 15. haprleje 1887.

Poruczam howjase mjaßo punt po 50 np., ßwinjaze punt po 50 np., kój punt po 45 np.

Jurij Balten

w Wojerezach

porucza k nałětnjemu ßywej

prawdźiwe Rigaske lane ßymjo, schlesynski hórski dźeczel, seradelu, dołhi kolij, Oberndorfske runklizowe ßymjo, wojsku, majß.

Cźerstwa twora a najtuńsche płaćišny.

Khumschtny młyn w Scheschowje

porucza

dobry wuměnjenski a kupny khlěb, załty, pschenicźnu a rźanu muku.

Khlěbowe płaćišny:

I. druźina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.

II. druźina 6 puntow 40 np.

Cźorny kaschemér

jenož cźistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płaćišnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórmje.

Najwjetschi wubjerk cźaßnikow a rjeźasow, kaž tež hudźbnych tysow.

Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cźaßnikow.

Pjelzowe twory khowa a sa to rukuje, so ßo ani psches mole, ani psches woheń njewobschkodźa

Heinrich Lange

9 pschi žitnych wikach 9.

Dźiwocźanske ßerbske ev.-luth. mißionske towarstwo

smeje, da-li Bóh, jutsje, njedźelu Quasimodogeniti, popołdnju w tsjoch, w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu, na kotruž podwólnje pschesproschuje

pschedßydstwo.

Sa **Pětra Młónkowy wopomnik** dale składowachu:

Jencź, farar w Palowje	1	hr. 50	np.
Pětr Hantusch w Palowje	—	= 50	=
Höhna w Błózanach	1	= —	=
J. B. s D.	2	= —	=
Dr. Muzyna w Freibergu	3	= —	=
S. w Bónjezach	1	= —	=
Berghold w Wujeźku	1	= —	=
S Hornjeho Hunjowa	1	= 50	=
Rěcźnik Moßak Kłoßopólski w Lubiju	5	= —	=
H. K.	—	= 50	=
L. W.	—	= 50	=
M. K.	1	= —	=
M. R.	—	= 50	=
H. H.	—	= 50	=

W Tsjoch Hwězdach

(Dreistern)

jutsje njedźelu **reje,** na cźoż pschecźelnje pschesproschuje

L. Bosdorf.

Reje

młode jutry w **Lahowje,** na cźoż pschecźelnje pschesproschuje

Nowak.

Holza, na plotowanje ßo wustejaza, ßo hnydom pyta wot **W. Kellinga** na ßukelnskej haßy 2.

Wustojnych murjerjow,

kotsiž wyßoku msdu dostanu, pyta twarski mischtr **Polak** w Hodźiju.

Strósby, derje poruczeny **wajchtar** ßo hnydom do ßłužby pyta na **knježim dworje** w **Jěłzy.**

Kowarskeho

hnydom pyta

H. Lejnert,

kowarski mischtr w Łasu.

Tyscherskeho pomoznika

pyta J. E. Holan, tyscherski mischtr w Małym Wjelkowje.

Sa ßwoje drogowe a kolonialtworowe khlamy k jutram **wucźobnika** pytamy.

Bratraj Měrschej

pschi žitnych wikach.

Wucźobnik ßo pyta!

Sa ßwoje żelesowe a krótkotworowe khlamy k jutram wucźobnika pod pschihódnymi wuměnjenjemi pytam.

Paul Walther.

Wucźobnik.

Hólz, ßerbskeje rěcźe mózny, ßyn sprawneju starscheju, ßo jako wucźobnik pyta wot

Ginzela a Ritschera

na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wutrobny dźak wuprajam Wschitkim naschim spěwarjam, Kotsiž jutrowniczku tu W Delnjej Hórzy spěwachu, Kiž ßu tamne naranje Swoje spěwy, khěrlusche Bohu k cźesći poßwjecźili A naß wulzy swjeßelili.

J. Sch.

Wyßokodostojnemu knjesej fararjej dr. **Kalichej** ßo sa rjane natwarjaze prědowanje, tsecźi dźeń jutrow wot njeho dźerżane, najwutrobnischi dźak praji wot

wjele dźakownych kemscherjow.

Sa Petermannez żyrotki w Mjeschizach ßu dale darili: J. K. s Lahowa 1 mk., J. S. s Lahowa 1 mk., njemjenowany 1 mk., Pětr Kulka w Hodźiju 1 mk., L. s Z. 1 mk., dr. Muzyna w Freibergu 2 mk.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 17. **Sobotu 23. haprleje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Wot kněžorstwoweho zejma, kotryž je se zwojimi wuradźenjemi tón tydźeń sazo sapoczał, budże zo tón krócź hobrska suma pjenjes sa wojerstwo žadacź. Zyke 134 milijonow hriwnow zo sa wudospołnjenje brónitosće němskeho kněžorstwa trjeba. Sa powyschenu liczbu němskeho wójska, wot kněžorstwoweho zejma pschiswolenu, zo wob lěto jenoż 19 milijonow a jako jenokrócźny wudawk sa wuhotowanje nowych bataillonow 22 milijonow žada. Wudawki sa twarjenje nowych kasarmow, sa pschetwarjenje twjerdźisnow a sa nowe brěmjo zo s 50 milijonami wobliczeja. K tomu hischcże 30 milijonow sa twarjenje a wutwarjenje żelesnizow pschi franzowskich mjesach pschińdże, s pomozu kotrychž ma zo sa pschipad wójny mobilisazija pospěschicź. Ssejmowa wjetschina drje budże wschě tele milijony pschiswolicź; pschetoż drohi měr je pschezo lěpschi, hacź njezbožowna wójna. Knjeżerstwo wschak njeby s tajkimi żadanjemi psched zejm stupiło, hdy by k tomu psches najwjetschu nusu hnate njebyło. Pschecźiwo melinitowym bombam, wot Franzowsow zo dźěłazych, zo nasche twjerdźisny, kajkeż nětkole zu, dżerżecź njemóża. Wo tutych bombach zo praji, so někotre s nich, hdyż trjechja, najzbylnische hrodźischczo pscheraża a najtwjerdsche murje do kruchow rostorhaju. Hdyż pak nasche twjerdźisny njepschecźela pschi mjesach sadżerżecź a naschim wójskam żadyn wukhow dacź njemóża, zu wone njewuschne a potom je lěpje, so s zyła żanych twjerdźisnow nimamy. Duż żaneho druheho wupucza njewostanje, hacź so zo twjerdźisny s dźěła pschetwarja a zo s krywom, melinitowe bomby wudżerżazym, pokryja. Dalsche milijony zu sa wobrěmjenjenje wojakow nusne. Dokelž je zo repetěrowanska tšělba sawjedła, dyrbi wojak też wjazy munizije pschi zebi nosyćź. Duż zu zebi na to myslili, kak bychu druhe wojakowe brěmjo połožili; a to zu też wumudrowali. Hacź runje wojak nětkole tójschto wjazy munizije hacź prjedy pschi zebi nosy, zo psches nowe brěmjo dozpiwa, so je tola nětko do zyła mjenje wobcźeżeny. Też milijony sa twarjenje żelesnizow pschi franzowskich mjesach njebudże zejm wotpokasacź móz; pschetoż bjes nich je dźěl němskich mjesow w bliskosći Schwizy bjese wscheho schkitowanja Franzowsam wotewrjeny. Kóždy widźi a póznaje, so wojerske sarjadnistwo jenoż wot wobstejnosćzow nusowane krajej wulke cźeżkosće napołoži. Tola s wotkel dyrbja zo wschě tele milijony bracź? Wscha pomoz zo wot palenza a zokora wotcźakuje. Nowy dawk na palenz a zokor dyrbi tak wjele wotcźisnucź, so zo s tym niz jenoż wschě wudawki sa wojerstwo spokoja, ale zo też trěbne pjenjesy sa pschewjedźenje sozialneje reformy wobstaraja. — W tu khwilu je zejmej jenoż mało namjetow k shromadnemu wuradźenju pschedpokoženych. Sa to maja zejmowe komizije cźim wjazy dźěłacź. Sańdźeny tydźeń je zejm namjet wo sakoženju seminara sa orientalske rěcze pschi Barlinskej universicze powuradźiwschi jón po radze sapósłanza Klemma toho runja jenej komiziji k dalschemu rospominanju pschipokasał.

— Jeje Majestosćź sakska kralowa zo, posledniej tydźenjej w Brüsselu pschebywawschi, tele dny do Draždźan wrócźi.

— W pruskim krajnym zejmje zu schtwórtk wo nowym katholskim zyrkwinskim sakonju, wot semjanskeho zejma hižo pschijatym, jednacź sapoczeli. Zentrumska strona budże najskerje sa sakoń hłosowacź. Bamž je zentrumskej stronje radu dał, so by sakoń pschijała, dokelž je po sakonjach praktiskeje mudrosćze lěpje, zo radscho s wróblom w ruzy spokojicź, hacź sa hołbjom na tšesche kojicź.

— Kaž njedawno w Elsazu, tak zu zo też w Pruskej, w městaczku Züllchowje pola Schczećzina, pschi rekrutěrowanju njelube njeměry měke. Hdyż młodźi ludźo w tamnischej tšelerni do měry dźěchu, zo k nim jedyn dźěłacźeŕ pschitowarschi, kotryž wojerskej złużbje wjazy powinnowaty njeje. Dokelž zo tón njepschistojnje sadżerżesche, dyrbjachu jeho se sale wupokasacź. Wón pak zo pschecźiwo tomu spjecźowasche, wrócźi zo wjazy krócź a rosrasy wokno. Duż jeho sajachu. Hdyż jeho na to tšjo żandarmojo do jastwa wotwjedźechu, tutym cźrjóda 30—40 rekrutow pucź sastupi, kotsiž pytachu, jateho wuzwobodźicź. Młodźi ludźo pschi tym kamjenje sběrawschi, żandarmow s tutymi bombarděrowachu. Nadpadnjeni drje zo s mjecźom wobarachu, tola njemóżachu pschecźiwo wulkej cźrjódźe wjele wucźinicź. Hdyż skónczńje polizajski serżant Senft a jedyn druhi polizist na pomoz pschińdżeschtaj, zo njeměrnizy do tuteju dachu. Senft měješe revolwer pschi zebi, a hdyż chzysche jemu dźěłacźeŕ Pump kamjeń do woblicza cźisnucź, wón s revolwrom do nadpadnika tšeli a jeho na zmjercź srani; druha kulka, s kotrejž zo Senft do dźěłacźerja Lupka měrjesche, misnu. Wschitzy żandarmojo a polizistojo buchu mjenje a bóle sranjeni. Żandarmej Pintierej s kamjenjom sadnu hłowu tak cźeżko sranichu, so dyrbjachu jeho do hojerńje donjesćź, a jedyn druhi żandarm s pjecź ranow na hłowje krwawjesche. S njeduschnikow ani jeneho sajecź njemóżachu, tola zu zo na to pschihotowali, so winowatych wusłědźa a zudnistwu pschepodadźa.

— Bajerski minister justizy, dr. s Fäustle, je póndźelu, 59 lět stary, wumrjeł. Jeho je Boża ruczka sajała.

— Prjedy hacź budża zo wobydlerjo w Elsazu a Lothringskej jako Němzy cźucź, zo drje hischcże wjele lět minje. Nětko zu woni hižo 16 lět dołho němszy poddanjo, a němske knjeżerstwo je zo zwěru prózowako, se skym a s dobrym spytowajo, Elsaskich a Lothringskich němzowstwu sazo dobycź. Tola wscha próza je podarmo była; wutroba wobydlerjow nowych němskich provinzow nad Rheinom je franzowska wostała. Haj, sda zo, so zo tamnischi lud w poslednim cźazu bóle hacź prjedy pschecźiwo němskemu knjeżerstwu pschecźiwja. Rekrutěrowanje je zo s najmjenscha w prjedawschich cźazach pschezo w dobrym měrje stało. Hakle lětza zmy prěni krócź zkyscheli, so zu młodźenzojo, hdyż do měry dźěchu, wschelake njewuschnosćze wobeschli a sjawnje zwoju spjecźiwosćź pschecźiwo knjeżerstwu pokasali. Knjeżerstwo je zo nětko roszudźiło, se wschej krutosćzu pschiwizowarjam franzowszy smyzleneje strony napschecźo stupicź a kóždy njepschecźelski skutk, kotryž zo pschecźiwo knjeżerstwu stanje, zurowje khostacź. Tak zu jeneho hosćenzarja w Arsu, dokelž bě Němzow hanjaze rěcze rěczał, k jastwu na někotre mězazy sazudźili a jemu pódla toho hischcże prawo k hosćenzarjenju wsali. Dale je zo wot wyschnosćze w Saaralbenje wulki kabinet wósłowych figurow polizajszy sawrjeł, dokelž bě kabinetowy wobzedźeŕ wosjewjenja, s franzowskimi barbami wobrubjene, wupowschał.

Awstrija. Nowych repetěrowanskich tšělbow je žo nětko telko w Steyerskej brónjeŕni nadžěłako, so budža žo tši korpsy hacź do kónza tutoho lěta ſ nimi wobrónicź móz. Najprjódzy žo nowa tšělba honjerſkim regimentam wudžěli. Hakle kónz lěta 1889 budže zyke awstriske wójsko ſ nowej tšělbu wuhotowane. W Awstriji wſchak žebi k wſchemu doſcź cžaža bjeru. Pola naž w Němzach tale wěz bóle spěchowasche. Sa tši ſchtwórcź lěta bě zyke němske wójsko ſ repetěrowanskej tšělbu wobrónjene.

— Cžěko pólskeho ſpižaczela Kraſchewskeho, kotryž je pſched dwěmaj njedželomaj w Italskej wumrjeł, je žo do Krakowa pſchewjeſło a žo tam pohrjebało. 18. haprleje mějesche žo w Krakowje k wopomnjenju Kraſchewskeho wulka pohrjebna žwjatocźnoſcź, pſchi kotrejž žo wſchě rjadownje luda, towarſtwowe deputazije, wyſchnoſcź a wokrjeżne wubjerki ſkoro ſe wſchěch galiziſkich městow wobdželichu. Na row wjazy dyžli 200 wěnzow pokožichu, bjes nimi tajke wot Polakow ſ Wina, Prahi, Budapeſchta, Pósnanja, Wrótžkawja, Warſchawy, Odeży a ſe Schwedſkeje.

Italska. Italſkim žo ſ jich afriſkej wójnu ſchlachcźicź nochze. Dokelž žo general Gené ſa khmany njebě wupokaſał, wotmyžlenja italſkeho knježerſtwa w Afriży pſchewjeſcź, běchu na jeho měſto generala Salettu pomjenowali. Tutón je pſched krótkim ſ parnej łódžu „Veneziju“ na žwoje nowe měſto wotjeł. Tola „Venezija“ do Maßawy njepſchijědže; duž dyrbjachu ju wot kanonſkeje łódže „Scylle“ a wot dweju druheju parneju łódžow pytacź dacź. Te žu ju na morju ſkónczńje namakałe a ju, dokelž bě žo jej łódź cźerjaty ſchrub ſłamał, ſo wjazy dale jěcź njemóżeſche, do Maßawy žobu wſałe. Italſki lud poczina ſ knježerſtwowej kolonialnej politiku njeſpokojom bycź, kotraž je hacź dotal jenož wopory žadała, wužitka pak žaneho pſchinježka njeje.

Franzowska. Wuhlady na wulku Parižſku žwětowu wuſtajenzu w lěcže 1889 poczinaju pſchezo njepſchihódniſche bycź. Ruſka a Awſtrija ſtej hižo franzowſkemu knježerſtwu pſchipowjedžiłej, ſo žo njemóżetej pſchi wuſtajenzy wobdželicź, kotraž ma ſtołětne wopomnjecże wulkeje franzowſkeje revoluzije pſchekražnicź, a nětko je tež Danemarkſka pſcheproſchenje na wuſtajenzu wotpokaſała. Jeli ſo by žo powjeſcź wobkrucźiła, ſo budże žo Italska po Awſtriji, Ruſkej a Danemarkſkej ſkožowacź, by Franzowska wotcžakacź dyrbjała, ſo žo nimale žadyn europiſki monarchiſki ſtat pſchi wuſtajenzy njewobdželi. S tym pak žo wuſpěch ſ wulka pſchihotowaneje wuſtajenzy do praſchenja ſtaji a móże žo ſtacź, ſo žo wuſtajenza ſ zyła žwětowa mjenowacź njemóże.

Schpaniſka. Něhduſcheho franzowſkeho marſchala Bazaina (wupraj Baſena) běchu pſched ſchtyrnacże lětami k jaſtwu na cžaž žiwjenja wotžudžili, dokelž bě pjecża w němſko-franzowſkej wójnje twjerdžiſnu Metz ſ wulkim wójſkom Němzam pſcheradžił. Bazaine pak je jenož krótki cžaž w jaſtwje žedžał. S pomozu dobrych pſchecźelow wón ſ forta St. Marguerita, do kotrehož běchu jeho ſawrjeli, cźeknu a bě wot toho cžaža w Schpaniſkej žiwy. Tele dny je žo w ſchpaniſkim hłownym měſcże Madridže na njeho w jeho wobydlenju wot młodeho Franzowſy mordarſki nadpad ſczinił. Młodženz chžyſche ſ nožom Bazaina k wutrobje kłócź, tola tón žo na bok ſwinu, tak ſo nóž jenož jeho cžoło trjechi. Na wołanje Bazainoweho žłužobnika žo poliziſtojo ſa nadpadnikom puſchcźichu, kotryž, hdyž jeho ſajachu, wołaſche: „Wjecźił žym wótzny kraj!“ W jaſtwje je nadpadnik wuſnał, ſo je nóž ſ jědom pomaſany byk. Dokelž je Bazaine khorowaty a cźělnje žłaby, maja lěkarjo jeho ranu ſa jara ſtraſchnu. Nadpadnik, kotryž bě pola Bazaina pſchiſtup doſtał, wudawajo žo ſa dopiżowarja jenych franzowſkich nowin, rěka Louis Hillairand a w lěcže 1870 w Bazainowym wójſku jako dobrowólnik žłużeſche. Hdyž bě Metz kapitulěrował, ſchtož na njeho njewuhaßniwy ſacźiſchcź ſczini, wón do Pariſa cźeknu, hdźež žo pſchi woblehnjenju wuſnamjeni a ſaßłużbny kſchiž doſta. Tola je žebi pſchezo pſchał, „hańbu wot Metza“ nad pſcheradnikom wjecźicź. Wón pſchecźiwo Bazainej knihu napiża, wo kotrejž žo w žwojim cžaži wjele powjedaſche. Tši lěta dołho wón jenož toho dla po Schpaniſkej pucźowaſche, ſo by Bazaina nadeſchoł a jeho ſkónzował.

Cžorna Hora. Runje kaž Turkowſka tež Cžorna Hora ſe ſpěchom a khwatkom žwoje wójſko wudokonja. S Konſtantinopla piżaju, ſo je žo turkowſke knježerſtwo cžornohórſkeho ſaſtupjerja, knjeſa Rakicža, woſpjet praſchało, ſchto ma tajke brónjenje rěkacź. Knjes Rakicź je wotmolwił, ſo Cžorna Hora niczo druhe njeczini, hacź druhe wulke a małe ſtaty, ſo pak móże turkowſkemu knježerſtwu wobkrucźicź, ſo žo tele pſchiprawy na žane waſchnje pſchecźiwo Turkowſkej njeſtawaju. Cžorna Hora žo zyle po Ruſkej ſložuje, a dokelž Ruſka nětkole ſ Turkowſkej najlěpſche pſchecźelſtwo dżerži, chze tež Cžorna Hora ſ Turkowſkej pſchecźelſki poměr ſakhowacź. Někotre nowiny k tomu pſchiſpominaju, ſo cžornohórſke wójnſke pſchihotowanja Turkowſku njeſměruja, dokelž ſultan jara derje wě, ſo žo Cžorna Hora pſchecźiwo Awſtriji bróni; turkowſki miniſter ſwonkownych naležnoſczow je žo jenož toho dla pola knjeſa Rakicža wobhonjał, dokelž je jeho k tomu najprjedy awſtriſki pósłanz namołwjał.

Turkowska. Njedžiwajo wſchěch měrlubowazych žłowow, kotrež turkowſke knježerſtwo europiſkim móznarſtwam a to woßebje Ruſkej dawa, Turkowſka w žwojich wójnſkich pſchiprawach njepſcheſtawajży pokracźuje. Pola Kruppa w Eſſenje je žo ſ nowa ſa połpjata miliona frankow kulow a pola Gruſona w Jendželſkej wjele dodawkow želeſneho wobrónjenja ſa turkowſke kódžſtwo ſkaſako.

Hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boża pomoz najbliżſcha.

(Pokracźowanje.)

Połne ſchěſcź lět bě Holank kapital, wot žußoda pożczeny, danik a po tajkim ſto a žydomadwazeczi a pok tolerja wotwjedł. Něſchto wot dołha wotpłacźicź, jemu mózno było njebě, hacź runje bě dżeń wote dnja nanajpilniſcho dżěłał a móhł rjez ſkupje žiwy był. Tak žo lěto 1858 pſchibliži, w kotrymž wulke jebawe bankroty w Amerizy europejiſkemu wikowarſtwu jara ſchkodżachu, pſches cžož powſchitkowna pjenjeżna nuſa naſta. Na tajku abo podobnu ſkładnoſcź bě khlamał Klukał hižo dawno cžakał, ſo by žwoje wotmyžlenje pſchecźiwo žwojemu žußodej do ſkutka ſtajił.

W tutym cžaži Holankowy žyn August ſ durcźkami ſahrody won ſtupi, kotraž cźecże jeho pſchecźela žłuſchesche. Tutón pachoła pſchewodżeſche, kotryž korbik ſe wſchelakimi kwětkami w ruzy dżerżeſche a žo ſ nim ſe žłowami roſžohnowa: „Ach, Měrcźino, njemóżeſch žebi pſchedſtajicź, kajke wjeżele žy mi a mojimaj ſtarſchimaj ſ kwětkami pſchihotował; ſkónczńje móże žo moja dobra macź ſaßo nad nječim ſwjeżelicź. Tak rad hacź běch hewak pola žwojeju ſtarſcheju, žo tola nětkole boju, jeju wopytacź, dokelž na mnje doma niczo hacź ſrudoba njeczaka. Kak ſbożowni běchmy hewak, a kak njeſbożowni nětko! A na tym je jenož žußod Klukał wina. Bóh jemu jeho hrěchi wodaj! A nětko, na ſtrowe ſaßowidżenje, luby Měrcźino!“

Pſchecźelej žo roſžohnowaſchtaj, a August žo do ſtarſchiſkeho wobydlenja poda. Pſched nim hiſchcże ras žwoje bohatſtwo wobhladowaſche a jo w korbiku do rjada ſkładże. S radoſcźu jemu wutroba kłapaſche, hdyž ſa durinu klinku pſchimnuwſchi wyſkajży ſawoła: „S pucźa, ſ pucźa! Kralowſki ſahrodnik dże a zyku hromadu kwětkow njeże!“

Żadyn cźłowjek na to njewotmolwi; nichtó hólzej napſcheczo njepſchińdże, kotryž wo jſtwje niczo dale njeżłyſchesche, hacź ſcźěnſki cžażnik tikotacź.

August kaž žkony ſtołp Lotoweje żony ſtejeſche, a korbik ſ kwětkami chžyſche ſ jeho rukow padnucź, hdyž wuhlada, ſo jeho nan ſtuleny na ſtólzu žedżeſche a ſo ſ cźicha płakaza macź jeho hłowu dżerżeſche.

„Mój Bożo!“ August ſ tſchepotajzym hłoßom ſakſchiknu, „macże! ſchto dha je ſ nanom? Jeho tola Boża ruczka ſajała njeje?“

„Dźiw wſchak to żadyn był njeby“, macź wotmolwi, wótſje ſapkaknuwſchi. „Haj, haj, cźeżki kſchiż je jeho, mje a też Tebje potrjechił, wot kotrehož žo ſ cźeżka ſaßo ſhrabamy. To dyrbjeſche žo k naſchemu hižo tak doſcź wulkemu hubjenſtwu hiſchcże pſchidacź!“

„Tak mi jenož Boże dla prajcże, ſchto je žo ſtało!“ August nuſnotnje proſcheſche, žwój korbik na ſchpundowanje ſtajiwſchi.

„Pſched pjecźimi minutami bě tu Klukał a nam hypotheſki dołh wupowjedźi.“

„Dale niczo?“ žo August ſ położenej wutrobu praſcheſche. „Nó, dha žebi nan druhdże pożczi.“

„Ty to njerozumiſch, Auguſto!“ macź praji. „Nětko je nam na dobo jaßne, na cžo žo Klukał měri. Wón chże žo naſcheje leżomnoſcże mozowacź, kotruž je hižo wjazy krócź wot nana podarme kupicź ſpytał. Duž je nam nětko kapital wupowjedźił, wjedżo, ſo nam w nětcźiſchej pjenjeżnej nuſy nichtó niczo njepożczi. Schtó też wě, hacź njeje wſchudże rosſchěrjał, ſo dań w prawym cžaži wotwjedli njejžmy, ſo je naſch dom ſtary a khabłaty a ſo wjele hódny njeje. Haj Auguſto“ — macź ſ hłoßom płakaſche — „dołho wjazy tracź njebudże, ſo dom, w kotrymž žym žo narodźiła, a w kotrymž ſtaj mojej njebocźicźkaj ſtarſchej wumrjekoj, wopuſchcźu. O ſo dyrbju hiſchcże tajke něſchto ſpytacź!“

„Macże“, troſchtowaſche August, „Wy wſcho pſcheczorne widżicże, a cżeżke myßle žu wot nana na Waž pſcheſchke. Klukał móże hakle ſa pok lěta žwoje pjenjeży żadacź a hacź do toho cžaža je hiſchcże dołha noha. Wěſcże je hiſchcże doſcź dobrych cźłowjekow, kotſiž nam ſ nuſy wupomhaju.“

„Haj wschak, ßu drje hischćże dobri ludźo", wotmolwi macź, „tola cźi žanych pjenjes nimaju, ale jenoż cźi śli, skupi a jebawi. To widźiśch na Klukarju!"

„Tak njeßmĕćże rĕčžećź, macźe!" Auguśt snapschecźiwi, „doniž njejśćże spytali, druhdźe pjenjesy požčźicź. So ßu hischćże dobri ludźo, kotśiž khudźi njeßu, mózećże tam na kwĕtkach spósnacź, kotrež je mi cźeta mojeho pschecźela Marcźina sa Waju darika. Je jich doscź, so ſ nimi zyły woßrĕdk poßadźam. Ach bĕch ßo nadźak, so Waß wulzy swjeßelu, a nětko je wscha moja wjeßekoscź rospłunuka!"

Hólcźez na to ruku mjelcźazeho nana pschimnuwschi, ju wutrobnje tłóčźesche a ſ nutrnej luboscźu praji: „Nano, njeśpuschćże nadźiju! Bóh w njebjeßach je hischćże žiwy a wĕśćże hischćże někoho namakamy, kotryž nam požčźi. Pońdu nětkole kwĕtki na woßrĕdk ßadźecź, kotrež budźa Wamaj wjele wjeßela cźinicź."

Tu Holank ßwoju pokkonjenu hłowu posbĕhnuwschi ſ błyskotatymaj wočźomaj a ſ jĕrym hłoßom ßwojemu ßynej pschiwoła: „Kwĕtki ßadźecź, so móhł je njekraßnik Klukař schcźipacź, dostawschi nasche wobßedźenstwo do ßwojeje mozy? Njeswĕř ßebi to! Hnydom kwĕtki saßo tam donjeßesch, ſ wotkel ßy je pschinjeßł. Ssamo na mój row, kotryž budźa mi bórsy rycź, žanych kwĕtkow njerodźu", wón mjehscho dale rĕčźesche — „niczo dale, hacź hrubje wotcźeßany kschiž dyrbi na nim stejecź ſ napißmom: „„Tu leži Bohuwĕř Bohumił Holank, wopor hórskeje želesniznyʻʻ", dale niczo!"

„Rĕkacźe Bohuwĕř", Auguśt ſrudnje wotmolwi, „a ßo Bohu tak mało dowĕrjećże!"

„Ssym to cźinił", Holank ſnapschecźiwi, „a cźinju to hischćże, ßo nadźuzy, so mje bórsy ſ tuteje bĕdnizy wumóże. Dźi prjecź se ßwojimi kwĕtkami, njemóźu je wuwidźecź!"

Poßkuschny nanowym ßłowam Auguśt korbik pschimnuwschi stwu wopuschcźi. Jemu ßo hórke ßylsy ſ wočźow ronjachu. Jemu bĕ, kaž so by w korbiku město kwĕtkow nanowski dom a lubowanu sahrodku wotnjeßł.

Tola macź bĕ wĕrnoscź rĕčźaka. Hdźežkuli ßo wbohi krawz wobrocźi, wo kajkežkuli durje a wutroby ßo kłapasche: nihdźe wón žaneje dusche njenadeńdźe, kotraž by jemu pjenjesy požčźika. Klukarjowe pschißłodźenja a pódla toho krawzowe cźmowe, struchliwe a bojasne waschnje ludźi wottraschachu; nichtó Holankej njewĕrjesche a mĕjesche jeho sa cźłowjeka, kotremuž ßo wjazy pomhacź njemóże. Wschudźe ßo krawzej na jeho prósstwu to ßame wotmolwjenje da: „Nimam telko hotowych pjenjes leżo." — „Moje samoženje w statnych papjerach tcźi, kotrež bych nětkole ſ wulkej schkodu pschedał." — „Dyrbju wĕsty hypothekski kapital zyle bjes nusy wupowjedźicź?" Podarmo Holank ßwoje želesniske akzije jako sawdawk podtykowasche, nichtó je jako tajki ani pschijecź, ani kupicź nochzesche.

Hdyž Michała pschińdźe, Holank płacźicź njemóżesche. Duž jeho wĕricźel žadasche so by ßo jeho dom psches ßudnistwo na pscheßadźowanje pschedawał. Kaž bĕ ßebi Klukař pschał a wotcźakował, ßo dźeń pscheßadźowanja ßrjedź symy postaji, hdźež ßu ludźo ſ wjetscha mjenje na kupjenje leżomnoscźow smyßleni, hacź w lĕcźe, hdźež ßo wscho seleni a kćźeje.

Dwĕ njedźeli do pscheßadźowanskeje termije ßo Holank na khorokožo lehnu. Powschitkowna ßłaboscź, psches staroscźe a horjo nastata, bĕ strowoscź wboheho krawza podryła, a psches to ßo domjaza nusa hischćże powjetschi. Holankowa ſ zyła wjazy njewjedźesche, schto je wjeßekoscź. Wutroba ßo jej łamasche, hdyž wot ßwojeho schwalcźiskeho dźĕła na kožo, w stwinym kucźe stejaze, pohlada, w kotrymž jeje lubowany muž hižo kaž morwy leżesche a jenoż hischćże druhdy sastonajzy pscheradźi, so je hischćże žiwjenjowa schkricźka w jeho woßkabnjenym cźĕle. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. (Skónczenje rosprawy wo hłownej shromadźisnje Macźizy Sserbskeje.) K rosprawje k. farař ryczeŕ lic. theol. Imisch pschispomni, so nowa ßerbsko-němska cźitanka toho dla hischćże hotowa njeje, dokelž ßo jeje 1. dźĕl w Lipsku cźischcźi. Schtož pak bĕsche ßo tam dotal cźischcźało, je k. Ssmoleŕ wotpokasał, dokelž cźischcź njebĕ, kajkiž bycź dyrbjesche. Sa tajku wobhladniwoscź pschitomni k. Ssmolerjej ßwój dźak wuprajichu. Wobkrucźiwschi, so pak ßo dźĕlba, kotraž ßo w Lipsku cźischcźi, a ſ njej zyła cźitanka bórsy docźischcźi, k. rĕčźnik tych knjesow lokalnych schulskich inspektorow a wučerjow, kotśiž w ßwojich schulach hischćże ßerbsko-němskeje cźitanki nimaju, naležnje proschesche, so chzyli w ßwojich schulskich pschedstejicźerstwach krucźe na to dźeržecź, so też jich schule nowu Bartkowu cźitanku dostanu. S rosprawy k. pokkadnika wusbĕhujemy, so mĕjesche towarstwo w lĕcźe 1886 2775 mk. 23 np. dokhodow a 2751 mk. 26 np. wudawkow, po tajkim ſ kónz lĕta 23 mk. 97 np. sbytka w pokkadnizy. Samoženja ma towarstwo 2509 mk. 97 np. Pokkadniza na twarjenje Macźicźneho domu mĕjesche 5376 mk. 21 np. dokhodow a 5316 mk. 59 np. wudawkow, po tajkim 59 mk. 62 np. sbytka. Na tónle twar ßu sańdźene lĕto Sserbjo 1010 mk. 44 np., a wukrajni pschecźeljo 101 mk. 58 np. nawdali. Samoženja na twarjenje Macźicźneho domu je tu 5608 mk. 52 np. K tejle rosprawje k. referendar Mütterlein pschispomni, so je na ßamym dnju hłowneje shromadźisny pschitomny rĕčźnik k. Mózak Kłoßopólski ſ Lubija sa Macźicźny dom 100 mk. darik, sa cźoż ßo schcźedremu dawacźelej radostna ßława wunjeße. Knjes seminarski wyschschi wučeŕ Fiedleŕ jako knihownik wosjewi, so je knihownja loni 43 cźißkow wot 18 jenotliwych daricźelow dostała, 42 cźißkow pak wot tajkich towarstwow a wustawow, ſ kotrymiž Macźiza ßwoje spißy wumĕnja. — Po rosprawje knihisskładnika, k. wučerja Kaplerja, je towarstwo sańdźene lĕto 8210 eksemplarow ßwojich spißow do luda pschinjeßło, to je 446 eksemplarow wjazy, hacź lĕto prjedy. Nĕschto je jich towarstwowy kolporter rosnoßył. — S rosprawy sarjadnistwa Macźicźneho domu, kotruž k. referendar Mütterlein podawasche, wusbĕhujemy, so je na dom loni 2123 mk. 55 np. dokhodow a 1649 mk. wudawkow było, po tajkim 474 mk. 55 np. cźisteho wunoschka wostało. Tajkeho wunoschka bĕsche 272 mk. w lĕcźe 1884, a 403 mk. 55 np. w lĕcźe 1885. S radoscźu wot k. rosprawnika ßłyschachmy, so ßo wobstejnoscźe Macźicźneho domu tak polĕpschuja, so móże dom w bliźschim lĕcźe na 700 mk. cźisteho wunoschka pschinjescź. — Sa tole sliczbowanje k. prof. ryczeŕ dr. Pful „ßwĕrnej ßerbskej prózy" k. Mütterleina ßławu wunjeße. Poßlenju rosprawu k. kantor Jordan ſ Popoja wo Delnjołużiskim wotrjedźe Macźizy podawasche. Tutón wotrjad je w bĕhu sańdźeneho lĕta wudał: sbĕrku 4 hłóßnych spĕwow wot Kozora, protyku na lĕto 1887 a powĕdańczko „Genovefa" sa lud. Wysche toho ßu ßobustawy dostałe spiß „Pastyrska luboscź Jesußa Khrystußa" a 4 „prjatkowanja" wot Teschnarja. Wotrjad ma 1000 mk. dołha na knihi, ale 5000 mk. samoženja w knihach tcźazy. Ssobustawow mĕjesche wotrjad loni mjenje, dyžli prjedy; a wo wschelakichje njewĕste, hacź hischćże ßobustawy ßu, abo niz. Duž rĕčźnik woßebje Hornich Łużiczanow, kotśiž ßu ßobustawy Delnjołużiskeho wotrjada Macźizy, naležnje proßy, so bychu ßwoje pschinoschki porjadnje płacźili. „Bramborski Zaßnik" je, kaž ſ radoscźu zkyschachmy, loni na poltsecźa sta nowych wotebjerarjow dobył. Prjedy hacź ßo k ßwobodnym namjetam jako 2. dźĕlej poßedźenja krocźesche, k. farař Jencź wusbĕhnu, kak swjeßelaza je rosprawa, kotruž bĕsche k. Mütterlein w mjenje sarjadnistwa Macźicźneho domu podał: sa 4 lĕta je dom wjazy hacź 1200 mk. cźisteho dobytka pschinjeßł, a wot dobrowólnych darow, na dom nawdatych, je ßo 4450 mk. dołha wotpłacźiło. Chzyli tola wschitzy, tak k. rĕčźnik napominasche, kotśiž ßu na twarjenje Macźicźneho domu schto lubili, ßłowo dźeržecź a lubjene pschinoschki pilnje płacźicź. — Knjes pschedsyda nadźiju wupraji, so macźicźny dom ßwojeho wustojneho sarjadnika na to waschnje wobkhowa, so k. referendar Mütterlein jako rĕčźnik w Budyschinje wostanje. — Na to ßo hischćże schwarna cźrjódka nowych ßobustawow en bloc pschija. Ssu to kk.: Strehla, wučeŕ w Myschezach; Hanka, wučeŕ w Worzynje; Wicźas, duchowny w Hbjelsku; Jan Broda, kubleŕ w Dźenikezach; Jurij Kral ſ Radworja, stud. theol. w Prasy; Cźerný, gymn. prof. w Kral. Hródzu; Theodorovicź, kupz w Semlinje; Jovanovicź, kupz ſ Podźegi; dr. Gintl w Hořovizach; Nowak, korrektor w Pardubizach; P. Lubojazký, dominikan w Prasy, a Saremski, student w Moskwje. — Rjad ßwobodnych namjetow, kotrychž jeno najważnische wusbĕhujemy, k. archidiakon Dobruzký ſ Wojerez wotewri, ßebi pschejo, so by ßo k natwarjenju ßerbskeho luda žiwjenje lubeho khĕžora napißało. Naspomniwschi, kak ßu ßerbske cźaßopißy khĕžora k 90 lĕtnemu wopomnjenju jeho narodneho dnja se sahorjenjom ßławike, a so je n. pschi. „Miß. Poßoł" njedawno kraßny khĕrlusch na khĕžora podawał, k. farař lic. theol. Imisch namjet k. Dobruzkeho ſ wutrobu rady podpjeruje, dale namjetujo, so by k. Dobruzký ßam tajku knižku spißał, na cźoż je tutón swólniwy. — Na rjany wobras njebo Ssmolerja pokasujo, kotryž je njebocźicźki wučeŕ Knjes tak wustojnje wudźĕłał, a kotryž je ßo w ßwĕtkocźischcźu cźischcźał, k. farař Hórnik napomina, so bychu Sserbja tutón wobras nascheho njesapomniteho wótcźinza też kupowali; woßebje měko ßebi kóžde ßerbske towarstwo na to myßlicź, kotrychž dźe mamy wjele. — Dale k. pschedsyda postrowjenja podawasche, kotrež bĕchu nĕkotśi ßerbszy bratja a wukrajni pschecźeljo towarstwa hłownej shromadźisnje pósłali. — Na to městopschedsyda k. farař dr. Kalich wustupi, namjetujo, so by ßo 40 lĕtnemu sakoženskemu ßwjedźenjej Macźizy Sserbskeje ſ tym

króna stajiła, so ßo najßkawniſchi, najmózniſchi płodźeŕ Sserbowſtwa, k. farař lic. theol. Jmiſch, ſa cźeſtneho pſchedßydu towařſtwa wuſwoli. K tomule namjetej, kotremuž zyła ſhromadźiſna radoſcźiwje ßkawu wołajo pſchihłoßowaſche, pſchedßyda k. farař Hórnik pſchiſpomni, ſo ma kóždе towařſtwo, po tajkim też Macźiza, prawo ſaßkuženeho ßobuſtawa ſa cźeſtneho pſchedßydu wuſwolicź. Ale Macźiza ma też pſchißkuſchnoſcź po namjecźe k. měſtopſchedßydy cźinicź; pſchetoż ſchtóž je dleje hacź 40 lět tak móznje, woporniwje a ſ tajkim wuſpěchom k lěpſchemu towařſtwa a zyłeho ßerbſkeho luda ſkutkował, kaž k. farař lic. theol. Jmiſch, też je tajkeho poczeſcźowanja hódny a ma prawo na tajku cźeſcź. Hłuboko hnuty a pſchekhwatany wot tajkeho dźakowneho pſchipósnacźa jeho ſaßkužbow ßo nowy cźeſtny pſchedßyda ſhromadźiſnje dźakowaſche, Boha proſcho, ſo by jemu też dale ſpoczźene było ßkužicź Sserbowſtwu a lubej Macźizy Sserbſkej. — S rosprawy, kotruž na to towařſtwowy poßelnik k. Nowak poda, ſhonichmy, po kotrych woßadach a w kotrych wßach je knihi rosnoſchował a ſo je mjes druhimi dobre poltſecźa ſta tajkich Macźicźnych ſpißow roſpſchedał, kotrež ßo hewak kupowałe njejßu. — Na ßwoje napraſchowanje wot k. fararja lic. theol. Jmiſcha ſhoniwſchi, ſo je pädagogiſki wotrjad towařſtwa hiſchcźe w połnej żiwoſcźi, k. kantor Bartko woſjewi, ſo by waſchnje wucźenja po ßwojej cźitanzy rady pſched towařſtwom wucźerjow roſkłożił. Hłowna ſaßada jeho ßerbſko-němſkeje cźitanki je, ſo ßerbſke dźećzi ßerbſki njeſabudu a němſki nawuknu. — Na to k. farař lic. theol. Jmiſch ßlubi, ſo ßo pädagogiſki wotrjad k tomule ſaměrej bórſy powoła, a pſchiſtaji, ſo je wo tejle należnoſcźi ſ k. ſchulſkim radźicźelom dr. Wildom hižo rěcźał, kotryż chze w tajkim poßedźenju wotrjada ßam pſchitomny bycź. — Na żadanje k. dr. Muki, ſo by ßo też ſa wyſchſche rjadownje ßerbſkich ſchulow ßerbſko-němſka cźitanka ſeſtajała, kajkuž n. pſch. w Pruſkej maju, k. Bartko roſeſtaja, ſo nam tajkeje cźitanki trjeba njeje. — Po dalſchim namjecźe k. dr. Muki ßo pſchedßydſtwu poruczi porjad wupożcźowanja Macźicźnych knihi a rukopißow ſeſtajecź. — Na ſtórżbu k. fararja Mrósaka ſ Budeſtez, ſo ßo w rjanych knižkach „Spěwna radoſcź“ żadyn jeniczki ßerbſki original njenamaka, a na jeho namjet, ſo by ßo „Spěwnej radoſcźi“ tola liſtno ßerbſkich narodnych ſpěwow pſchidało, k. farař lic. theol. Jmiſch woſjewi, ſo je ſ k. dr. Wildom wo tejle wěży hižo jednał, ſo ßmě ßo „Spěwnej radoſcźi“ liſtno naſchich narodnych ſpěwow pſchipokożicź, a ſo ßo na ſeſtajenje tajkeho pſchidawka bórſy nětkoſi ßerbſzy kantorojo pſcheproſcha. Naſche rjane narodne pěßniczki we rcźe małych tak luboſnje klincźa, a k. rěcźnik wobkrucźa, kak radoſtnje je pſchebłapnjeny był, hdyż njedawno pſchi pruhowanju w jenej wucźeŕni jeho woßady (w Cź. N.) maka holcźka nežnje ſanjeße: „Pſchadła je Marja kudźałku.“ — Po tym ſo běſche ßo protokoll, kotryż pißmawjedźeŕ k. kapłan Skala cźitaſche, pſchijał a podpißał, ßo hłowna ſhromadźiſna ſe ſpěwom „Hiſchcźe Sserbſtwo njeſhubjene“, wot kotrehoż ſhromadźiſna dwě ſchtuczźy ſtejo wuſpěwa, ſkónczi. J. B. Š.

— S pſchiczinu narodninow Jeho Majeſtoſcźe krała Alberta budźe ßo dźenża dopołdnja w 11 hodźinach ßwjedźeńſka parada 4. infanterie-regimenta cźißko 103 w dworje nowych kaſarmow wotbywacź. Zivilnym woßobam je dowolene, paradźe pſchihladowacź.

— Prěni dźěl ßerbſko-němſkeje cźitanki, wot knjeſa kantora Bartka w Noßacźizach wudźěłaneje, budźe tele dny doczíſchcźany a budźe ſa połdra tydźenja wjaſany na pſchedań. Druhi dźěl tejele cźitanki je ßo hižo jutry wudał.

— Kaž ſaßłyſchachmy, ßu nětkoſi teho měnjenja, ſo ſa Pětra Młónkowy pomnik jeno wucźeni ludźo hromadźa. To je ſmylene měnjenje. Wſchitke pjenjeſy ßu witane a wuproſchene, a cźim wjazy jich budźe, cźim lěpje. Duż njekomdźcźe ßo, ſchtóż chze a móże něſchto dacź.

— Wutoru rano wokoło 6 hodźin ſe ſtareje Tſělanſkeje korcźmy woheń wudyri. Dokelż je twarjenje hižo wot 1. haprleje njewobydlene a ßo hižo wottorha, ßebi Budyſke ßykawy, kotrež běchu haſchenja dla pſchijeke, żaneje prózy njedachu, woheń poddußycź. Płomjo je w kólni, hdźež ßebi dźěłacźerjo ßwój grat khowachu, naſtało. Na měſto ſtareje korcźmy ßo nowa ſ pjekarnju a rěſniſtwom wot Budyſkeho pjekarja Oßwalda natwari. Se ſtarej Tſělanſkej korcźmu, kotraż hiſchcźe na Budyſkich leżomnoſcźach ſtejeſche, je ßo poßlednje ſe ßłomu kryte twarjenje ſ naſcheho měſta minuło.

S Kubſchiz. Ssrjedu tydźenja dopołdnja w 11 hodźinach je ßo tu 8 kórzow młodźiny ſpaliło. Woheń je ßo wot dweju ſchulſkeju hólzow ſaparał.

S Rakez. Njedźelu 17. haprleje Rakecźanſke ßerbſke towařſtwo „Lipa“ w hoſcźenzu „k ſakſkemu domej“ prěni krócź dźiwadło hrajeſche. Wjeßelohra „Nankowe ſchkórnje“ ßo jara derje poradźi a pſchipoßłucharjow doſpołnje ſpokoji. Wſchitzy ßobuſtutkowarjo běchu ſ zyłej wutrobu pſchi wěży a dawachu ßebi wulku prózu, tak cźiſcźe hacź móżno wuprajecź a pſchedſtajecź. Woßebje derje ſpodobaſche ßo „Rypakowa“ knjeżny Domaſchez. Też knjeżna Ducźmanez jako „Hanka“, knjeżna Hawſchnikez jako „Madlena“ a knjeżna Rjecźkez jako „Hańźka“ ßwoje róle zyle derje ſaſtupowachu, hdyż też pſchi ſpoczątku něſchto bojaſnje, cźemuż pak ßo pſchi tutym prěnim wuſtupjenju dźiwacź njemóżemy, tola poſdźiſcho ſ wjetſchej wěſtoſcźu. Kraßnje radźi ßo knjeſej Hajnje jeho „Matyi“, najbóle tam, hdźež Hańźka jeho nuſuje, ßobu na „Schibjeńzu“ hicź. Schkórnje běchu wulke doſcź. Też te druhe mużſke róle, kotrež k. Wobad, k. Kruſcha, k. Lukaſch a k. Bul hrajachu, ſpokojachu. Lapß by ßo hiſchcźe lěpje lubił, hdy by ſmużniwiſcho wuſtupił. Khwalby hódna je wulka pilnoſcź, ſ kotrejż běchu wſchitzy bjes wuměnjenja ßwoje róle nawukli. Sskława jim ſa to! Sala w hoſcźenzu bě hacź na poßlednje měſto wobßadźena, dopokaſmo, kak wulku intereßu ma naſch ßerbſki lud ſa tajku ſabawu. Toho dla proßymy ßobuſtawy „Lipy“, ſo bychu na wulku prózu njehladali, ale ßo pſches tutón prěni tak derje radźeny ſapoczątk nawabicź dali, w bliżſchim cźaßu ſaßo ſ dźiwadłom wuſtupicź. Po dźiwadle běſche bal.

S hole. W małej wjeſzy je bur, kotryż je trochu jara ſkupy. K njemu wóndano wjecźor jedyn ßußod ſ zyłej ßwójbu na wopyt pſchińdźe. Duż ßo ßkuſchesche, ſo bur ßwojich hoſcźi też k wjecźeri pſcheproßy. Dobre kuſki wſchak na blido njepſchińdźechu. A naſch pſchecźel ßo mjelcźo ſradowaſche, pytnuwſchi, ſo żadyn ſ jeho hoſcźi jara hłódny njeje. Tu móżeſche ßo wón bjes ſchkody ſa ßo jako darniwy hoſpodaŕ pokaſacź a ſkónczńje zyku ſchklu ßuſchenych kołbaßow a cźaſcź ßwinjazeho pleza na blido pſchinjeße. Mjaßo a kołbaßy wuhladawſchi pak běchu jeho hoſcźo każ pſcheměnjeni a nětko jěſcź poczachu, ſo burej wjazy derje njebě. Cźi dźě tykaja, wón pſchi ßebi pomyßli, jako bychu dwě njedźeli niczo w żołdku njepoměli. Tu ſ wotewrjenymi durjemi wětr nuts ſahwiſda a lampu wó jſtwje haßnu. Pó cźmje pak naſcheho burika ſtrach pſchewſa, ſo móhła ßo jeho tucźnym kołbaſkam, kotrež dźě ßebi tak ſtaroſcźiwje hladaſche, něſtajka wulka ſchkoda ſtacź: tajkim hłódnym wjelkam wſchak wjele wěricź njebě. Staroſcźiwje ßo burik na blidźe hacź dó ſchklě ſe ßuſchenej tworu domaßa, ju wuſběhnu a ßebi ſpody blida na kolenje ſtaji. Hdyż ßo lampa ſaßo ſaßwěcźi, dźě chze wón ſchklu ſ drohotnymi pokładami ſaßo na blido ſtajicź. Tak też ßo ſta. Ale kak ßo hoſcźo ſpodźiwachu, hdyż wote wſchěch tych dobrych kußow żadyn jeniczki wjazy w ſchkli njewidźachu! A pſche cźo hoſpodaŕ tajke wocźi wudźěraſche a potom ſaßakrowawſchi ſ nohu ſpody blida kopnu? My wěmy, ſchto bě ßo ſtako. Spody blida ßo runje hoſcźina w dobrym měrje k hódnemu kónzej bliżi. Bobak, burowy mudry rjecźaſnik, dobre kuſki hoſcźiny dojěduje, kotraż bě ßo horjekach tak kraßnje ſapoczała, a kotruż hódnje ſkónczicź ſkupy bur ßwojim hoſcźom popſchał njebě. — Wjeß, hdźež je ßo tole ſtako, pak njepſcheradźimy, doniż ßo jedyn abo druhi ſ hoſcźi, kotſiż ßu tam ßobu wjecźerjeli, ßam pſcheplapnje.

Mjes Wikowom (Elſterwerda) a Rukowom (Liebenwerda) je ßo prěni dźeń jutrow młody cźłowjek na żeleſnizu lehnuł, ſo by ßebi wot cźaha hłowu wotjěcź dał. To bě murjeŕ Schemmel ſ Kraupy.

W Khocźebuſu je rólnik Nowak, kotremuž bě ßo woßmy ßynk narodźił, wóndano khěżora kmótra wuproßył. Khěżor je 30 hriwnow wjaſał a też dowolił, ſo ßo jeho mjeno do zyrkwinych knihow ſapißa.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Kowařſkeho Zimmera ſ Nadźanez ſ jaſtwom na jedyn tydźeń pokhoſtachu, dokelż je 1. měrza w nozy na ſchuleŕſkej haßy w Budyſchinje njepſchiſtojny ſpěw ſpěwajzy měr kaſył.

Khoſtanſka komora. 23lětny cźeladnik Wylem Bartuſch ſe Sskomjenja, na poßledk fabrikſki dźěłacźeŕ w Hródku, bě loni 3. novembra wjecźor do delenzy na knjeżim dworje w Wyßokej pola Kamjeńza ſ wotmyßlenjom ſaléſt, ſo by kranuł. Wón bě też hižo nadwoblecź a kholowy cźeladnika Hartmanna ſhrabnuwſchi je do brěmjenja ſwjaſał a chżyſche ßo wotßalicź, tola pſchi tym jeho lapnuchu. Paduchſtwa dla jemu jaſtwo na dwaj měßazaj pſchißudźichu.

Přilopk.

* Khěżorſtwowy póſt je woſjewił, ſo móża ßo niz jeno liſty, ale nětko też pakety hacź do Adena a do Sanſibara ßłacź, hdźež

mórojo bydla, kaž też něschto naschich krajanow. Ma=li tam toho dla něchtó běleho wuja abo cžornu cžetu, tón móže jimaj, hdyž budža saßo ßwjate dny, ſ póstom tykanz pößkacź.

* So bychu cźi mrowje na schtomy abo do kolczow njelěśke, naměschej ßasow do konopjoweho wolija a namaž wot teho tam, hdźež jich měcź njechasch. (Br. Z.)

* W Draždźanach hrjebasche ßo wóndano prjedawschi sakski wojak Pinker ſ Freibergskeje strony, kotremuž běchu hižo psched 16 létami w jeho narodnej wßy ßwjertny kherluſch spěwali, dokelž bě ßo jeho starschimaj powjesćź dostała, so je pschi dobywanju franzowskeho města St. Privat (1870) žiwjenje shubił. Wěz pak bě hinascha. Hdyž po bitwje dźělba pruskich wojakow bitwischcźo pschekhadźesche, namakachu tam sakskeho towarscha Pinkera kaž morweho a wsachu jeho ßobu do pruskeho lazareta. Jemu bě franzowska kulka wutrobno pscherasyła a pschi tym ßobu płuza (běle jatra) trochu trjechiła. Rana bě po tajkim jara cźežka. Tola ßwěrnej prózy lékarjow ßo radźi Pinkera žiweho sdźerżecź. Tak rucže hacź bě mózno jeho pschewjesćź, wsa jeho dobrocźiwa jendźelska ßwójba w Manheimje do wothladowanja. Tam wosta wjazy měßazow. Hdyž móżesche ßo potom do Sakskeje wrócźicź, wsa jeho sakska kralowa Karola do toho lazareta, kotryž běsche w Strehlenje pola Draždźan sa tajkich wojakow pschihotowała, kotsiž běchu dalscheho hojenja a lékowanja potrjebni. Tam je potom Pinker wostał, hacź bě strowy doscź, so móżesche někajku ßłužbu nastupicź.

* W jenej sali města Ronneburg (w Lipscźanskej stronje) bě njedawno do wólbow jedyn sozialdemokrat wjele ludźi wokoło ßebje shromadźił. Wón jim na powyschenym městnje ßedźo khajesche, so po jeho naprawach pschichodnje žane dawki wjazy njebudźa. Pschi tym wón burow hanjesche, dokelž ßu pschecźiwnizy sozialdemokratow; a jemu ßo też to ßłowo wußuże: „Burjo ßu tak hkupi, so njewjedźa, schto direktne a schto indirektne dawki ßu.“ To lědy saßłyschawschi jedyn pschitomny bur poskoczi a na powyschene městno slecźa a sozialdemokratej tajku sawzu wotkoži, so ßo tomu bjeswoczi sabłyskny. Pschi tym bur jemu rjekny: „To bě direktny dawk!“ Zaneho indirektneho dawka ßebi sozialdemokrat žadał njeje.

* S Barlina. Wutoru do jutrow stej krónprynzowej młódschej dźowzy, prynzeßnje Sofija a Margaretha, 17 a 15 lět starej, ßwój kschcźeńſki ßlub wobnowiłej. Jena stwa w hrodźe bě do zyrkwiczki pschewobrocźena, a tam shromadźichu ßo khěžorka, krónprynz a jeho mandźelska, kaž też druhe stawy wyßokeje ßwójby, dale dotalni wucźerjo teju knjeznow, a dwórszy duchowni. Najprjedy buschtej prynzeßnje w kschescźijanskej wucźbje runje tak pschepraschowanej, kaž pola naß dźěcźi, potom wuspěwaschtej wěruwusnacźe. Na to požohnowa jeju khěžorowy duchowny dr. Kögel. Prynzeßna Sofija bě ßebi tón schpruch wuswolika: „Dźěl ßobu hkódnemu twój khléb“, a Margaretha: „Sskužcźe jedyn temu druhemu.“ Seleny schtwórtk běschtej potom ſ khěžorom prěni ras k Božemu blidu.

* Knjes dr. Kögel, dwórski prědar Frommel a druhy Barlinszy duchowni ßu pschecźeljo Sserbow, dokelž wjedźa, so Sserbja ßebi Boże ßłowo waża, jeno so maju ßerbſkeho prědarja, kajkehoż Sserb sa ßwoju wutrobu potrjeba.

* Dobry popad je wóndano pólzajſki sastojnik na Lehrtskim dwórnischcźu w Barlinje scźinił. Jemu młody cźłowjek nadpadże, kotryž jara bojasnje wokoło ßo hladasche a chzysche, kaž ßo sdasche, ſ cźahom do Hamburga wotjécź. Pólzăj do dwórnischcźoweho twarjenja stupi, hdźež shoni, so je ßebi młody cźłowjek billet do Hamburga kupił. Sastojnik, kotryž billety pschedawa, wobkrucźesche, so je też jemu spkóschiwe cźinjenje zuseho nadpanuko. Nětko pólzaj zusemu saßo ſ wosa won wuléscź- da a jeho w dwórnischcźowej pólzajskej jstwiczźy pscheßkyscha. Tudy ßo młody cźłowjek wschelako sarjekowasche a ßo skóncźnje wusna, so je ſ Westfalskeje a so je ßwojemu knjesej, pschekupzej, ſ někotrymi tyßazami markow cźeknuł. Pschi ßebi mějesche hischcże 1600 mk. pjenjes a wschelake drohe skote wězy. Wón wobkrucźesche, so je w swěrinskej sahrodże tak a tak wjele pjenježnych papjerow do semje sarył; ale na spomnjenym městcże niczo njenamakachu. Cźékanza ßu sajeli.

* Psched pschißażnymi w Zweibrückenje 14. měrza 1884 tehdy 24 lět stary winizar Jakub Mayer ſ Grethena stejesche, kotremuž ßo wina dawasche, so je ßußoda, dźěkacźerja Helbiga, ſ někajkej wótrej pschiprawu praßnuł, na cžoż je Helbig wumrjeł. Runjež wobskorżeny prějesche, jeho winowateho spósnachu a na 8 lět do khostarnje pößłachu. W khostarni w Kaiserslauternje, do kotrejež běsche 17. měrza 1884 sastupił, chzysche Mayer sadwělowacź, bjes pschestacźa wobkrucźejo, so je njewinowaty. Junu jateho jeho bratr Wylem wopyta, kotrehoż bratrowy stysk a jeho žałoscź tak hnujesche, so wón na ßudnistwo dźěsche a ßo wusna, so je wón ßußoda morił. Nětko ßo ſ nowa pschißażny ßud powoła, kotryž też Jakuba Mayera njewinowateho spósna a jeho bratra k khostarni na 8½ léta saßudźi. Direktor ſ hnujazymi ßłowami powjedasche, kak je jemu njewinowacźe saßudżeny pschezo ſ nowa wobkrucźał, so je njewinowaty, tak so je jemu stary sastojnik skóncźnje wěricź poczał. Jakub Mayer ma nětko to jeniczke doscźcźinjenje, so khěžorstwowe nowiny wosjewja, so je jeho pschißażny ßud njewinowateho spósnał. Wobžarowacź ßo ma, so wbohi cźłowjek žaneho druheho sarunanja njedostanje. Hakle njedawno Serb. Now. na stronje 106 wo tym pißachu.

* We wßy Altlomnitz pola Habelschwerdta je wóndano dźěkacźer Englich, hdyž jeho žona doma njebě, ßwojej dwě dźěscźi, dweju hólzow, 10 a 14 lět stareju, sadajił a cźěle do koża położiwschi ßo sa tón ßamßny postromk, ſ kotrymž bésche dźěscźi morił, wobwěßnuł. Prjedy pak, hacź je ßebi žiwjenje wsał, je ßo žadławeho njeskutka wusnał a tomule wusnacźu pschipißał, so ßo ßam powßnje. Schto je jeho k njeskutkej pohnuło, wěste njeje. Hróßbny podawk zyle na to pokasuje, so je Englich nahle wowrótnił był.

* Spodźiwna wěz je ßo jenemu wulkemu pschekupzej ſ Barlina stała, kotryž w jenym městcże w Narańschéj Pruskej pschenozowasche. Wón w ßwojej jstwiczźy w hoscźenzu wjeczor hižo w kożu leżesche a nowiny cźitajo hischcże zigaretku kurjesche. Njejabzy jemu schkriczka na wołmjanu płachtu dele padże, kotraž psched kožom delkach leżesche. A hdyž wón runje dele pohlada, so by, je=li trjeba, schkriczku sadußył, ßo mało njestróži, ßo dohladawschi, kak ßo něcźeja ruka spody koża won ßunu a schkriczku satkóczi. Pschekupz ſ wopredka ßwojimaj wocžomaj njewerjesche. Po khwilzy pak se samyßłom saßo schkriczźy dele panucź da; a saßo ta potajna ruka spody koża won pschijéždże a schkriczku wutkóczi. Nětko pschekupz doscź wjedźesche. Wón rucže ſ koża won a k durjam skoczi, durje wotewri a sa ßobu na klucź samknu. Na jeho wokanje ßo bórsy cźrjóda ludźi sběża, ſ kotrymiž ßo wón dó jstwy wróczi. Wó jstwje hobrskeho cźłowjeka doßażechu, kotryž běsche ßebi hižo wokno wotewrił, so by poskhód wyßoko ſ woknom won skocził. To běsche paduch, kotryž bě do hoscźenza saléśł, so by pschekupza w nozy wurubił.

* 3. julija sandźeneho léta ßo sta, so ßo krajni wobornizy, 12 dnjow powuknuwschi, na kóđźi duzy po pucźu do Hamburga pschecźiwo ßerżantej Braunej spjecźichu. Tsjo wobornizy, kotsiž běchu w ßwojim cźaßu jako aktiwni wojazy ſ Braunom hromadźe w Sonderburgu ßłużili, ßo pschesjene ſ někotrymi druhimi towarschemi prózowachu zyłe mużstwo narécźecź, so bychu Brauna do wody cźißnuli, dokelž je wón, kaž cźi tsjo wudawachu, wina na tym był, so je tehdy jedyn ſ nich dléschi cźaß na twjerdźisnje poßedźał. Offiźera, kotryž pschecźiwo spjecźiwym wobornikam wustupi, woni ſ tajkej mozu do žiwota storcźichu, so ßo wón na parny kotoł wali. Kóđźiny kapitan skóncźnje Brauna do ßwojeje kajuty samknu a snamjo da, so kóđź pomoz žada. Hdyž kóđź do Hamburga pschijéđże, hkownych halekowarjow sajachu a druhich hnydom pscheßkyschachu. Wóndano ßu někotrych k sajecźu na twjerdźisnje saßudźili, a to jeneho na 6 lět a 7 měßazow, jeneho na połßedma léta, jeneho na 6 lět, jeneho na 5 lět a měßaz.

* Pschißażny ßud w Cźéschinje w Awstriskej Schlesynskej wóndano pschecźiwo žonje bohateho młynka jednasche, kotraž je ßwojeho połdra léta stareho ßynka cźasto bjese wscheje winy ſ pßyczim kschudom praka, jemu w ßamej koschli nasymu w symje wonka stacź daka, jeho w kupjeli do horzeje wody tykała a jeho skóncźnje, hdyž wón ſ hłodom płakasche, dwójzy tak blisko k płomjenju pjezy dźerżała, so je woßłabnjene dźécźo na ßwoje spalene rany dźewjecź dnjow posdźisscho wumrjeło. Njekniczomnej žónskej cźeżke jastwo na 10 měßazow pschißudźichu. Pschitomny lud běsche pschi ßudniskim jednanju a hischcże bóle pschi wosjewjenju wußuda wschón roshorjeny pschecźiwo ßurowej macźeri, kotraž je w jastwje dźécźo porodźiła, a kotrejž je wot tsinacźe dźécźi dotal ßydom semrjeło; pschecźiwo jeje dźécźom, kotrež ßu hischcże žiwe, je wona ſ wjetscha jara hrosna była.

* Skoro we wschěch europiskich krajach na symne, mokre wjedro skorża. S połodnischeje Franzowskeje pißaju, so je pjatk tydźenja po wulkim wětru symne wjedro sastupiło, kotrež je skoro wschě ßywy saniczżiło. W Wuherskej je w wjele stronach raps a ſ dźéla też ßad psches mjerſnjenje jara cźérpił.

* Swony města Budyschina maju, kaž ßo rosumi, rosdźělny synk. Lawski cźaßnik bije wyßozy a móhk=rjez spěwajo, zyrkwinski abo Pětrowski pak hłubozy a bunczo. Tónle swón je najskerje „konkordija“ mjenowany był. Jako dźécźo ja ßłyschach, so „tón tórm Frida réka“. Hdyž tónle cźaßnik bijesche, by mój dźěd rady prajił: „Frida bumpa.“

* (Najkraßniſchi hród.) Sigismund I., pólſki kral, da wulki kraßny hród w měſcze Krakowje natwaricź a napißmo na njón ſtajicź:

Njemyßl, ſo, ſchtóž je tutón hród tak kraßnje twarił,
So je na rjeńſchi njebjeſki dom pſchi tym ſabył. —
Tón derje poby tu, ſchtóž pſchińdże do njebja.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalſkej zyrkwi budże jutſje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach farař dr. Kalich němſki prědowacź.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Mathilda Katharina, Pawoła Moritza Seilera, kublerja-najeńka w Bórku, dź. — Marja Martha, Jana Höhny, ſkalarja na Židowje, dź. — Amalija Auguſta, Khorle Hendricha Kloßa, młynka w Brěſowje, dź. — Jan Auguſt, njemandź. ß. w Brěſowje. — Jan Kurt a Hana Marja, njemandź. dwójnikaj na Židowje. — Klara Antonija, njemandź. dź. w Scźijezach.

Zemrjeći:

Dźeń 12. haprleje: Emma Lejna, Jana Feiſtera, khěžkarja a fabrikſkeho dźěłaćerja w Dobruſchi, dź., 1 l. 3 m. 2 d. — 13. Bohuměr Domſchka, dźěłaćeŕ w Małym Wjelkowje, 63 l. 8 m. 23 d. — 14. Marja rodź. Niczez, Joſefa Köglera, khěžerja a pjekarja tudy, mandźelſka, 54 l. 9 m. — 15. Marja, njebo Pětra Bohumiła Kubizy, žiwnoſćerja w Hrubocźizach, wudowa, 76 l. 2 m. 8 d. — 20. Jan Max, Khryſtiana Kołodźija, dźěłaćerja w Hrubjelcźizach, ß., 3 m.

Pſches ßudniſtwo ma ßo na pſcheßadźowanje pſchedawacź: 6. junija dopołdnja w 9 hodź. korczmarſka žiwnoſcź cźo. 16 w Tradowje pola Kamjenza.

Na pſchedań: Twarne měſto w Njeßwaczidle, pſchi torhoſchcźu leżaze, pſches H. Sima tam.

Pſchenajecź ma ßo 24. haprleje popołdnju w 3 hodźinach w Roſtokez hoſcźenzu w Jeńkezach tamniſcha khěžkarſka žiwnoſcź cźiſło 31 ſ 5 akrami 128 □prutami leżomnoſcze.

Płaczišna žitow a produktow w Budyſchinje

16. haprleje 1887.

Žitowy dowos: 2887 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſcheńza . . . . . běła	8	63	8	87	8	63	8	81
" . . . . . žołta	8	4	8	33	8	21	8	33
Rožka	6	52	6	64	6	58	6	64
Jeczmjeń	6	52	6	88	6	59	6	66
Wowß . . . . . 50 kilogr.	5	60	6	—	—	—	—	—
Hroch	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	7	50	7	78	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr.	2	—	2	30	—	—	—	—
Pſcheńcźna muka 50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka . 50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 "	2	80	3	10	—	—	—	—
Sslóma . . . 600 "	24	—	26	—	—	—	—	—
Proßata 1018 ſchtuk, ſchtuka .	11	—	24	—	—	—	—	—
Pſcheńcźne wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby	4	75	5	—	—	—	—	—

Dražđźanſke mjaßowe płaczišny. Howjada 1. druźiny 50—53 mk., 2. druźiny 40—43, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěſneje wahi.

Wjedro w Londonje 22. haprleje: Rjane.

W Łuſy je dwajſchoßna **khěža** cźiſło 63 b ſe ßwobodneje ruki hnydom na pſchedań.

Wſcho dalſche je pola rychtarja **Henki** tam ſhonicź.

Młoda dejna **koſa** je na pſchedań w Nowych Makßezach cźo. 18.

Wſchelake twarſke drjewo a **žerdźe** ßo w Małej Khójnzy cźo. 3 pſchedawaju.

Młynkam

cźerjate rjemjenje

najlěpſcheje druźiny po najtuniſchich płaczišnach porucza

A. Pietſch na ßukelnſkej haßy 30 (Tuchmachergaſſe).

Hollandſki mlokowy pólver, pólver ſa proßata a ßwinje porucza **haptyka w Rakezach.**

Kharty k hraczu,

najlěpſche němſke kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza

Herm. Baach
na ßerbſkej haßy cźiſło 9.

Syrop

punt po 16 a 20 np., ßłódki a cźiſcźe ßłodźazy, poruczataj

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Drjewowa awkzija.

Na **Njeßwaczilſkim majoratnym revěrje** ma ßo **póndźelu 25. haprleje t. l.** ßlědowaze wužitkowe a palne drjewo na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

25 khójnowych ſchtomow, 13/18 cm do ßrjedźneje tołſtoſcze, 9/11 m do dołhoſcze,
100 rm. khójnowych palnych ſchcźěpow,
114 " " kuleczkow,
258 " " pjeńkow,
30 ſtotnjow khójnowych walczkow,
200 rm. khójnoweje walcziny,
15 ßuchich khójnowych dołhich hromadow.

Shromadźišna w drjewniſchcźu 20. wotdźělenja na Nowowjeßnjanſko-Jenſcheczańſkim puczu dopołdnja w 9 hodźinach.

Hrabinſke ſ Rieſchſke hajniſke ſarjadniſtwo.
H. Niepraſchk.

Němſki liker

„Benedictine“

ſ deſtillerije fabrikanta

Friedrich Sohn

ſałoženeje 1842
w Waldenburgu w Schleſynſkej.

Strowoſcź ſpěchowazy likěr ſ najlěpſchich ſelow.

Njech ßo na to kedźbuje, hacž je na kóždej bleſchi **ſakitanſke ſnamjo** a ſchtyrirózkaty etiket ſe **ßamoruczným fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němſki likěr „Benedictine“**, ſ najlěpſchich, ſtrowoſcź ſpěchowazych, zyłe cźěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a połózowazych ſelow ßo dźěłazy, je ßo — kaž wobßwědczenja, kóždej bleſchi pſchidate, dopokaſuja — wot wězywuſtojnych awtoritow a to wot pſchißahanych ßudniſkich chemikow knjeſow **dr. C. Biſchoffa** a **dr. Hanßa Brakebuſcha** w Barlinje analyſował a ßo jemu wobßwědcziło, ſo ßo wón **powſchitkownje w pſcherěſku ſeſtajenju woprawdźiteho Benedictinſkeho likěra runa** a **ſo może ßo jeho derje radźene ſarunanje mjenowacź.**

Tutón wubjerny **„Němſki likěr Benedictine“** je jenož woprawdźity w delka mjenowanym ſkładze dostacź a to $^1/_1$ literſka bleſcha po 4 mk. 50 np., $^1/_2$ literſka bleſcha po 2 mk. 25 np., $^1/_4$ literſka bleſcha po 1 mk. 25 np.: w **Budyſchinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Towarſtwo ſa wſajemne ſarunanje krupobicźoweje ſchkody w Lipſku,

ſałożene w lěcźe 1824,

kotrež je ſa cźaß ßwojeho wobſtacźa ſkoro $18^1/_3$ milijony mk. ſa ſchkodowanja ſapłacźiło, ſawěſcźuje pólne płody wſcheje druźiny **ſe ßłómu** abo **bjes njeje** a dawa pſchi krupobicźu ſarunanje hacž do $^1/_{15}$ abo $^1/_8$ ſchkodowanja. W poßlednim padźe ßo premija wo 20 prozentow poniži.

Wſchitke ßobuſtawy, tež nowe, kotrež ßo w běhu 6 lět wot krupobicźa potrjechiłe njejßu, dostanu w prěnjej klaßy **24 prozentow,** w druhej klaßy **36 prozentow** a w tſeczej klaßy **48 prozentow rabata na premiju.**

Schkodowanja ßo **4 njedźele po taxy** ſapłacźa. Schkodowanja ßo ſ pomozu dowěrnikow reguluje.

Dalſche wukaſaju a ſawěſcźenja wobſtaraju

Jan Wehla w Maleſchezach.
Jan Polak w Radworju.

Hłowna agentura:

Franz Berthold w Dražđźanach w nowym měſcze, Kaiſer Wilhelmplatz 5.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pschedawa
ryczerkubko w Ssmochczizach.

Tinkturu pschе schczónу
w bleschach po 50 np.,
pólver pschе schczónу
w tyskach po 40 a 60 np.,
pólver pschе schwoby
w tyskach po 40 a 60 np.
porucza
Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail
10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na swonkownej lawskej haßy.

Wolijowe a wodowe barby
wscheje druzinу,
firniß,
wschelaki lak,
terpentinowy wolij,
klij,
barbicze,
pěskowu papjeru
porucza tunjo
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu czißko 8.

Czorny kascheměr

jenoż czistowokmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na zitnej haßy 10.

Jurij Valten

w **Wojerezach**
porucza k nalětnjemu ßywej
prawdźiwe Rigaske lane ßymjo,
schlesynski hórski dźeczel,
seradelu,
dołhi kolij,
Oberndorffske runklizowe ßymjo,
wojku,
majß.
Czerstwa twora a najtuńsche płaczisny.

Khumschtny młyn w Scheschowje

porucza
dobry wuměnjenski a kupny khlěb,
zalty,
pschenęcznu a rzanu muku.
Khlěbowe płaczisny:

I. druzina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.
II. druzina	6 puntow	40 np.	

Pjelzowe twory khowa a sa is runknje, so ßo ani psches mole, ani psches woheń njewobschkodźa
Heinrich Lange
9 pschi zitnych wikach 9.

Parny rěsak

w Sohlandźe nad Sprewju

porucza wschě druzinу **rěsaneho drjewa,** a to rjenje ßuche **schmrěkowe hrjady, khójnowe** a **schkowroncze drjewo,** woßebje **ßuche** a, kaz je snate, derje dźěkane **schindźelowe deski** a proßy, ßo pschi potrjebje na njon wobroczicź.

Połnózno-němske
krupobicze sawěsczaze towarstwo.

Wobkhodne stejnischczo w lěcze 1886:
60,692 ßobustawow s 403,779,150 hriwnami sawěsczenskeje sumy.

Tole **najwjetsche wschitkich** wobstejazych krupobicze sawěsczazych towarstwow porucza ßo pokasujo na ßlědowaze **woßebite prědnoscze** k wotsamknjenju sawěsczenjow.

1. Schkoda ßo wot 6 % ßem saruna.
2. Sprawne premijirowanje na podkoßku statistiki; ßobustawam, kotrez psches krupobicze schkodowake njejßu, ßo rabat, s 5 % ßo sapoczazy a hacz do 50 % roscżazy, dawa.
3. Sa 5lětne sawěsczenje ßo 5 % rabata dawa.
4. Teho runja 20 % rabata, hdyz ßo sarunanje schkodowanja pod 12 % (1/8) njeżada.
5. Schkoda ßo se ßobuskutkowanjom taxatorow, wot ßobustawow w wokrjeßnych shromadźisnach wuswolenych, taxěruje.
6. Interesy ßobustawow ßo wot delegěrowanych, wot wokrjeßnych towarstwow k hkownej shromadźisnje wuswolenych, sastupuja a schkituja. Tale naprawa, w zanym druhim towarstwje njewobstejaza, je ßo w poßledninm poßedźenju němskeje ratarskeje rady s woßebitym **pschipósnaczom** pokhwaliła.
7. Psches nowe sawjedźene **gmejnske sawěsczenja** je **małym ratarjam** lohko mózno, ßo tunjo sawěsczicź.
8. **Tunje** sarjadnistwo a psches to **niske** pschinoschki.

Podpißani towarstwowi sastupjerjo sawěsczenja pschijimaju a rad lubje dalsche wukasuja.

Wollmann & Co. w Budyschinje. **Theodor Sattler** w Budyschinje.
Rob. Barthe w Biskopizach. **Adolf Steglich** w Biskopizach.
Emil Richter w Kamjenej. **C. A. Trautzsch,** skótny lěkar w Hodźiju.
Handrij Hilka, gmejnski pschedstejiczeŕ w Połpizy.
E. W. Kluge w Ramnjowje. **C. A. Lehmann** w Rynarju.
E. A. Matthes w Sohlandźe nad Sprewju.
August Klingst w Běłych Noßlizach.
Jurij Valtin, pschekupz w Wojerezach.
Roßmy, gmejnski pschedstejiczeŕ w Lasu.
Khorla Schołka, wucżeŕ w Peickwitzu.
A. Graf, ratař w Ruhlandźe. **Anger,** wucżeŕ w Sabrodźe.
Ota Rotnik, walkař w Schprejzach.
Jan Ssykora, khěżeŕ w Delnim Wujesdźe.
J. Kobalz, agent w Kulowje. **Wylem Manak,** czaßnikař w Dubzu.
Julius Nocke, póstski agent w Dźěżowje.
Emil Rehder, hamtman w Mużakowje.
Osw. Alex. Lange, pschekupz w Rósborku w H. L.
Julius Horn, czěßliski mischtr w Sslepom.
Eduard Mühle, fabrikant w Seifersdorfje w H. L.
W. T. Vollprecht, pschekupz w Wokranczizach.

Hłowna shromadźisna
pożczeŕnje a lutowarnje sa Bart a wokolnoscź

(sapißane towarstwo)
njedźelu 24. haprleje t. l. popołdnju w 5 hodźinach
w sali hoscżenza **„k słotemu ßłónzu"** tudy.

Dnjowy porjad: 1) Pschedpołożenje sliczbowanja na lěto 1886 a jeho sa dobre spósnacże; 2) wobsanknjenje wo nałożenju czisteho dobytka a wo wulkoscźi rosdźělomneho wunoschka; 3) namjet direktorija a wubjerka, nastupazy roswjasanje towarstwa; 4) jeli so ßo tutón namjet pschiwosmje, wuswolenje likwidatorow, jeli so ßo wón saczißnje, wuswolenje tsjoch ßobustawow direktorija a dweju wubjerkownikow, kotsiż maju po statutach po tsilětnej ßłużbje wustupicź.

Wschitke ßobustawy ßo s tym na tutu shromadźisnu pschesproschuja.

W Barcże, 12. haprleje 1887. Direktorij:
Räda. Dietrich.

Wschě druzinу laka:

bernsteinski lak,
kopalowy lak,
damarski lak,
lak na żeleso,
ßwěczaty lak sa schpundowanje,
lak na kożu,
spiritußowy lak,
lak na ßkomjane klobuki,
bronsy, bronsowy wolij,
molerske a murjerske barby,
zement a gyps,
ßerschcze a włoßowe barbicze
tunjo pola
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worku.

Khofej

ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory** po najtunischich płaczisnach porucza
Richard Neumann.

Czorne tkaniny k pjeslam, żaketam

w dobrych druzinach porucza tunjo
H. Kayser
10 na zitnej haßy 10.
Pschedawarnja modowych tworow, płata a żonjazeje a dźěczazeje drasty.

Drazdźanske konjaze loßy
po 3 mk.,
czehnjenje 23. meje t. l.,
ßu dostacź pola
Fr. Th. Jägera w Budyschinje.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk czaßnikow a rjeczasow, kaz tez hudźbnych tysow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Wósk a wóskowy twar

kupuje
mydlarnja **Roberta Adama**
w Budyschinje
na swonkownej lawskej haßy 5.

Dźiwoczanske ßerbske ev.-luth. mißionske towarstwo
smeje, da-li Bóh, jutsje, njedźelu Quasimodogeniti, popołdnju w tsjoch, w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu, na kotruż podwólnje pschesproschuje
pschedßydstwo.

Wotewrjenje cžaßnikarſtwa.

Cžeſcženym wobydlerjam w Budyſchinje a wokolnoſcži najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ßym ßo tu na **ſeminarſkej drósy cžißko 4** w domje k. rěſniſkeho miſchtra **O. Roſſiga** jako **cžaßnikař** ſaßydlił.

Wſchě do cžaßnikarſtwa ßkuſchaze dźěła nanajlěpje a najruczišcho wuwjedu a proſchu najpodwolniſcho, moje pſchedewſacże pſches to podpjeracź, ſo ßo mi wjele dźěła pſchiwobroczi.

S poczeſczowanjom ßo poruczam

J. Auguſt Henke, cžaßnikař.

W Budyſchinje, w haprleji 1887.

Dokelž ßwoju barbjerńnju a cžiſchcžerńnju wotedam, proſchu ßwojich cžeſcženych ſkaſowarjow, ſo bychu draſtu, k barbjenju mi pſchepodatu, bórſy wotewſali.

A. ſwudowjena **Mendelowa** w Budyſchinje.

najwubjerniſche

pſche wſchě inſekty

(tkhi, ſchcžóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßlěda** wot njeho njewoſtanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:

„Schtož ßo w papjerje wuważi, njeje ženje

Zacherlowa ſpeziałita.“

Jenož w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin“ **woprawdźity tuni** dóſtacź

w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pſchi žitnych wikach,

= **Biſkopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**

= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Naechſtera,**

= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta** pſchi torhoſchczu.

---

111. kralowſka ſakſka krajna loterija,

cžeßnjenje 5. klaßy wot 3. hač 24. meje t. l. Loßy k tomu po $^1/_1$, $^1/_2$, $^1/_5$, $^1/_{10}$ porucža

Fr. Th. Jäger,
konceß. loter. kollektěr
w Budyſchinje.

„Lipa“

změje, da-li Bóh, jutře njedźelu 24. jutrownika, popołdnju $^1/_2$4 hodźin w Eberweinec hoſcencu ſwoje měſačne poſedźenje, na čož ſobuſtawow najpřećelniſo přeproſuje

předſydſtwo.

Zarěčanske ſerbske towarſtwo

změje njedźelu 24. haprleje ſwoju měſačnu zhromadźiznu, na kotruž přećelnje přeproſuje

předſyda.

Bukečanske ſerbske towarſtwo

změje njedźelu 1. meje popołdnju z dypkom w 5 hodźinach ſwoje poſedźenje. Přednoſk k. wučerja Suška z Wujezda wo „bibliſkich ſćežkach“.

Sobuſtawy ſo naležnje přeproſuja.

Hoſco ſu přećelnje witani.

Předſydſtwo.

Dobre **ſchaty** ßo **płokaju** a **ßwětle płotuja** na **ſadnej bohatej haßy cžißko 6** delka.

Krawſkeho

pyta **Auguſt Pilak,** krawſki miſchtr w Bukezach.

Ssylny wołazy móže hnydom do ßłužby ſtupicź w hoſcženzu bratrowſkeje gmejny w **Małym Wjelkowje.**

Pohončžow, ßłužobnikow, rólnych pohončžow, ßrěnkow, wołazych, dźěłacžerſke ßwójby, dwórſkich ſtražnikow, kotrymž ßo wyßoka mſda dawa, pyta pſchiſtajaza žona **Heynoldowa.**

Młody cžłowjek ſ dobrymi ſchulſkimi wopißmami móže jako wuczobnik ſaſtupicź w Ssmolerjez knihicžiſchcžerni w Budyſchinje.

Wuczobnik.

Hólz, ßerbſkeje rěcže mózny, ßyn ſprawneju ſtarſcheju, ßo jako wuczobnik pyta wot

Ginzela a Ritſchera
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Hólcžez, kotryž chže pjekarſtwo nawuknucź, móže hnydom do wuczby ſtupicź pola **Eduarda Woitza,** pjekarſkeho miſchtra na Židowje.

Sſłowo dopomnjeczа

na **Jana Jurja Kałku,**
cžeßneho młodźenza,
w Kóſłach ſemrjeteho.

Tón Knjes wſchoh' ßwěta je ßej žadał
Sa wopor ſtarſchej' nadźiju,
A jandźel ßmjercže nahle ſłamał
Na ſtare dny jich ſepjeru,
To ſhonił ßym ſched krótkim tu
Na ßwojim lubym pſchecželu,
Kiž w meji žiwjenja tu kčěſche
We domje ßwojej' ſtarſcheju,
Na wjeczoru Palmarum dźěſche
Pſches dół tam ßmjercže k Zionu
A wopuſchčži tu na ßwěcže
Tej' ſtarſchej', bratra, ßotſje dwě.
Nětk ſtarſchej wulzy wurudźenaj
Wot ßmjercže nahłoh' rubjenſtwa,
We ßwojim ßynu wobſboženaj
Cžaß jeho ſemſkoh' žiwjenja,
Kiž je nětk domoj wołany,
Na Khryſta prawdoſcź ſłożeny.
Te ßłowa, kotrež tudy ſtajich,
Ssu ßyłſy ßobuželenja,
Ta ſbóžnoſcź, kiž ßo nětko taji,
Na wěcžne ſaßo ſjednocža
Naj', kiž tu běchmoj w pſchecželſtwi,
To je mój troſcht we nadźiji.
Dha ſpi nětk derje w khłódnym rowje,
Njech twoje ſtawy woprochnu
We Budeſtezach na kerchowje,
Hdyž tebje cžeßnje khowachu,
Hač namaj junu ſaßwita
To ranje ſaßowidźenja.

W ßobuželenju jeho wuj **B. W.**

Wutrobny dźak

naſchemu lubowanemu duchownemu knjeſej **Waktarjej** ſa jeho rjane natwarjaze předowanje, prěnju njedźelu po jutrach wot njeho dźerżane. Nam wſchě jeho rjane předowanja w dobrym wopomnjeczu ſawoſtanu.

Wjele kemſcherjow Łaſowſkeje woßady.

K dopomnjenju

na row

Marje Auguſty Herbrichez
w Hlinje,
na žadanje jeneje pſchecželniczy ſemrjeteje,
M. W. tam, ſeſtajane.

Hłóß: Sdźerž, Knježe, twoje ßłowo nam.

Kak dźiwne Boże pucže ßu,
To huſto wſchak ßo widźi tu,
Haj to drje móžetej też rjez
Tej ſtarſchej ßwójby Herbrichez,
Hdyž jim jich dźowka najſtarſcha
Je nětko nahle wumrjela,
A kotruž, kaž je ſnate tu,
Wſchak jara njerad dali ßu.
Ta ßama běſche rodźena
Toh' ſcheſteho novembera
Wſchak pſched ſchtyrnacže lětami
Tehd' w naſchej wßy tu we Hlini.
Hdyž ſchěſcž lět potom ſtara bě,
Dha wſchak też dźěſche do ſchule;
Je wóßom lět tam khodźika
A hewak derje wuknuła.
Haj hiſchcže dźeń do ßmjercže ju
We ſchuli ßeźo widźachu,
A ſ druhimi też tehdom wſa
Te w božemje wot wuczerja.
Te pruhowanje běſche tu
Wſchak tehdom runje wutoru,
A ßrjedu wjeczor w jědnaczi
Žno jejny kónž ßo pſchibliži.
Haj, wſchitka luboſcž ſtarſchich ju
Wſchak njeje móhła ſdźerżeczź tu,
A też wſcha mudroſcž lěkarja
Tu niczo njeje pomhała.
Hdyž wobnowile druhe ßu
Tón khcheżeńſki ßłub, dha na tym dnju
Wſchak khowana tam wona je
Na pohrjebniſchczo Hucżanſke.
Schtož pak te jejne towarſchki
Pſches tutón ßłub ßu wurjekli,
A kajkež tón ßłub myto da,
To wona hižo wužiwa.
Hacž runje ßotra, bratraj dwaj
Też hiſchcže pſche nju płakataj,
Dha tola wſchak też ſtarſchej tu
Drje měješchtaj tu nadźiju,
So tola nětko budże ßnadź
Wſchak ſaſtupicź tu lubu macź,
Kiž khorowata huſto je
A cžežke dźěłacź njemóže.
Kaž pak ja hižo prajach tu,
So Boże pucže dźiwne ßu,
Tak wěrno też to woſtanje,
So, ſchtož Bóh cžini, dobre je.
Wón ſtarſcheju chžył troſchtowacź
A wopomnicź jim prawje dacź,
So njeje niczo ſhubiła,
Hdyž je tak ſahe wot nich ſchła.
Nětk rjeńſche jutry ßwjeczi tam,
Hdyž wſchak naſch ſbóžnik bydli ßam,
Kiž je ju wulzy lubował,
So je ju k ßebi horje wſał.
Nětk wulke ſboże wužiwa
Tam pola ßwojoh' Jeſußa,
Hdyž žadyn kſchiž a njeſboże
Sſo dótknucź jeje njebudże.
Dźeńż wona wam h'ſchcže pſchiwoła:
Ach, njeplakajcže moje dla,
Ja wulku kraßnoſcž tudy mam,
Kiž je mi dał mój ſbóžnik ßam.
Wſchak prjedy abo poſdźiſcho,
Haj ſchtó wě, ßnadź kak bórſy to
Też tola ſa mnu pſchińdźecże,
Duž ßo tak jara njerudźcże.
Dha ſpi nětk derje, luba, tam,
Też twoja ßmjercž wſchak praji nam,
Kak ſachodni ßu wſchitzy tu,
Haj, hdyž też ſtrowi, młodźi ßu.
Tón Knjes pak chžył nam wſchitkim dacź
Tu wſchěhnje na ßmjercž ſpominacź,
So byli tak k njej hotowi,
Ach, wona pſchińdże ſawěſcži.

H. F., g. p.

Bóh luby Knjez je mi ſtrowu dźowčičku wobradźił.

W Małešecach, 14. hapr. 1887.

Handrik, farař.

(K tomu cžißku pſchiłoha.)

Wolijowe barby

we wschěch nuanßach, hnydom k barbjenju, derje a twjerdże skhnyjaze, k barbjenju khěžow, schpundowanjow atd.,

molerske a murjerske barby

w czerstwej tworje a w najwjetschim wubjerku,

schpundowanski ßwěczaty lak

s barbu a bjes njeje, njewonjaty a spěschnje skhnyjazy,

terpentinowy wolij

(němski a franzowski),

dwójzy warjeny

hódny lanowolijowy firniß,

jara derje a twjerdże skhnyjazy,

bernsteinske laki,
kopallaki,
damarlaki,
żelesowe laki,
Ia **Kölnski klij** każ tež **murjerski klij**

a hischcże wschelake druhe druziny,

myjerśku krydu,
gyps,
Ia **portlandski zement,**
klepatokamjenjowu
a **schmirglowu papjern,**
luh,
schpundowanski wósk,
wósk sa parketowe schpundowanje,
barbicże wscheje druziny

atd.

poruczeja a maja pschezo na składże po najtunischich płaczisnach

drogowe a barbowe

en gros **khlamy** en détail

Otto Engert

10 na smutskownej lawskej haßy 10.

Butra!

Mèschanu butru,
lutowanśku butru

w bowach a wuważenu, najlěpsche druziny, poruczа wot czerstweje poßylki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Woprawdźite Würzburgske runklizowe ßymjo

w snatej woßebitej dobroscżi poruczа

Carl Noack w Budyschinje na żitnej haßy.

Kwětki a pyschaze rostliny

s Lichanjanskeje knjeżeje rostlinarnje budu **njedżelu 24. haprleje** popołdnju po tunich płaczisnach pschedawacż.

W Lichanju, 19. haprleje 1887. **Wobßedżer.**

Destillazija Adolfa Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach

poruczа ßwoje derje czischczene **palenzy** pschi wotewsaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale poruczа wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likěry,** kotrež ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernoscże k kwaßam a kschczisnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na żadanje k tomu pożcża.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likěry wjele kupuja, je najlěpsche dopokasmo jich wuběrnoscże.

H. R. Teutscher, hornczerski mischtr

w Budyschinje na kamjentnej haßy 33,

poruczа ßwój **wulki skład khachlow** we wschěch **barbach** a **wulkoscżach,** jednore a najwoßobnische, a rukuje sa to, so je glasura dobra a trajna.

Khachle a **warne maschiny** ßo derje a tunjo stajeja.

10 wubrakowanych khachlow w wschelakich barbach steji po 12 mk. na pschedań.

Stare żeleso, metally wscheje druziny, **rosrażenu schkleńzu, staru papjeru, lapy** kupuje po kóżdej dżělbje a płaczi najwyschschu płaczisnu

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Barbunjepuschczaty czischczany **barchent** bjes smylkow stary łóhcż po 18 np., **katun** po 16 np., **zychi** 6/4 schěroke po 20 np., **drastne tkaniny** dwójzy schěroke po 50 np., **czorny kaschemèr** po starych płaczisnach, **lustr** w wulkim wubjerku jara tunjo, **czischczane schórzuchi, kholowowe tkaniny, drell, turnarske ßukno, rubischcża na khowu** po wschěch płaczisnach poruczа

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Jan Mießner w Budyschinje

poruczа k twarjenju

T-noscherje we wschěch wuměrach, hacż 14 metrow dołhe, **żelesniske schěny, jamowe schěny, Hartwigske schěny, pa. Portlandski zement, hosdże k twaram, hródżne wokna, tśeschne wokna atd.** a wschě druhe k twarjenju nusne wězy po najtunischich płaczisnach.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np., 15 scht. po 50 a 60 np. poruczа jara płaczisny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Naschu wukhwalenu snatu

4 np. zigaru czißło 3

wschitkim kurjerjam k prusy należnje poruczamoj.

Strauch & Kolde,

3 na kamjentnej haßy 3, drogowe khlamy k skotemu workej.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacż, poruczа hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Khosej

wot najtunischich hacż do najlěpschich druzinow, jara derje ßkodżazy, poruczа **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

W mojich pscheßadżowanskich khłamach ßu stara a nowa drasta, koho runja möble pschezo na pschedań.

K. Weigelt, awkzijonator,
Riczelowy naßlědnik,
pod bórklinom czißło 1.

Ssadowe schtomy.

Woßebje mózne **jabłuczziny, kruschwiny, ßłowczziny** a **wischenje** każ tež **rózowe** a **pyschaze kerki** pschedawa po tunjej płaczisnje

ßadownja
dr. Herrmanna a dr. Wetzki,
kontor na sadnej bohatej haßy 3.

Najßylnischu

schwablowu kißalinu

k hnojenju

poruczа **haptyka w Rakezach.**

Möblowy magazin

Herm. Schmidta

pola hroda czißko 2

poruczа ßwój bohaty skład **möblow, schpihelow** a **stólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po móżnoscżi tunje płaczisny.

Kaschcże

sa doroscżenych a dżěczi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt

w Budyschinje pola hroda czißko 2.

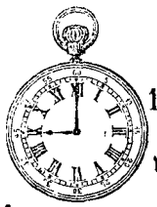

A. Mager

czaßnikar

11 na ßerbskej haßy 11.

Wulki skład wschěch druzinow

czaßnikow

s dwělětnym rukowanjom.

Porjedżenja ßo, każ je snate, najlěpje a najtunscho wobstaraju.

Kóslaze kóżki

każ tež wschě druhe druziny kożow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Heinrich Lange

pschi ßerbskej katholskej zyrkwi a pschi żitnych wikach czißko 9.

Lěkarſki dorſchowy jatrowy wolij,

ſnaty najwubjerniſchi ſrědk pſche **bróſtowe** a **pluzowe cžerpjenja, ſkrofle, liſchawy, dźěćaznu ſlaboſcž, wumpjeru** atd., porucža w bleſchach po 50 np. a po waſy

Otto Engert,

en gros **drogowe khlamy** en détail 10 na ſnutſkownej lawſkej haßy 10.

= Jerje =

rjane tucžne ryby porucža po tunich płacžiſnach

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ſlódki, porucža **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

K ſaničženju

m o l o w

poručam

kamfer, patchouli, popjeŕ, naftalin, woprawdźity dalmaziſki pólver pſche inſekty, pólver a tinkturu pſche mole, naftalinowe łopjena, ſelo a papjeru pſche mole.

Otto Engert,

en gros **drogowe khlamy** en détail 10 na ſnutſkownej lawſkej haßy 10.

Jara dobre draſtne tkaniny

woßebje cžiſtowotmjane w bohatym wubjerku. Płacžiſny ſpodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcža.

Khofej paleny!

Karlowarſke měſchenje

punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „

porucža jako něſchto jara wubjerne

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

J e r j e

jara wulke po 4 a 5 np., 15 ſchtuk po 50 a 60 np., porucža ſa jara płacžiſny hódne

Gustav Poser.

Mydlaŕnja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſerbſkej haßy

porucža

jadriwe mydło, dobre ſuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cžeŕwjene a módre	„	„	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacžiſnje.

Na ſemju ſo kładźaze platy,

poreſne a pleſtrowanſke kamjenje,

= glaſěrowane korta, =

ſchamotowe kamjenje, woheń najlěpje wudźeržaze,

I[a] roły ſa drenaže

porucža **Margareczina hěta pola Budyſchina.**

Herm. Schomburg.

K kſchcžiſnam, kwaßam a druhim ßwjedźenjam, woßebje hoſcženzarjam ßwoje **jednore a dwójne palenzy,** toho runja wubjernje dobre **likěry** po jara tunich płacžiſnach poručamoj. **Ginzel & Ritscher,**

deſtilazija na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Sa kurjerjow.

Njeréſany **rjepikaty tobak** ſ cžiſteho **amerikanſkeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucža punt ſa **jeno 34 np. Wſchě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa

w Budyſchinje na Hoſchiz haßy 42, pódla hoſcženza k jandźelej.

Paleny a njepaleny khofej

pſchedawa po ſtarych tunich płacžiſnach w jenak dobrej družinje

khofejowy ſklad

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńcžane twory

porucža najtuniſcho

Khorla Barthel ſ napſchecža theatra.

Jan Khěžnik, rěſbaŕ

w Budyſchinje

na Lubijſkej dróſy 6

porucža ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty ſklad **rowowych pomnikow** ſe ſyenita, marmora a pěſkowza po jara tunich płacžiſnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.

Tež ßo tam hólcžez, kotryž chze rěſbaŕſtwo nawuknuc, do wucžby wosmje.

Filzowe klobuki

ſa muzſkich a hólzow

w **wulkim wubjerku** a we wſchěch nowoſczach nětcžiſcheho cžaßa po **hiſchcže ženje ßłyſchanych tunich płacžiſnach** porucža

Hugo Lehmann

na bohatej haßy 22 pódla hoſcženza „k winowej kicži".

Wſchu pſchedpiſanu

ſchulſku potrjebu,

knihi k piſanju,
knihi k ryßowanju,
pjerowe dźeržaki,
worzłowe pjera,
wołojniki,
ſchifrowe tafle,
ſchiferniki,
pjerowe kaſcheżiki,
grat k ryßowanju,
deſki k ryßowanju,
ſchěny k ryßowanju,
nuhelzy (winkelmaß),
lineale,
piſanu krydu,
piſane barby,
knihowe mapy,
mapy ſa ryßowanki,
ſchulſke toſche,
ſchulſke ranzki,
ſpěwarſke knihi,
biblije,

wſcho dobre a tunje, porucža

Gustav Rämsch,

knihiwjazaŕſki miſchtr

21 na bohatej haßy 21.

Wſchě družiny cžrjewow

k dźěłanju kołbaßy porucža pſchedawarnja cžrjewow

A. Eisslera

na žitnych wikach 16.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zołow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zołow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Hamburgſko-amerikanſke pakетojězdne akzijowe towaŕſtwo.

Direktna parokłódźna jězba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka** kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka** kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka** kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjecžorneje Indiſkeje** měßacžnje 3 krócž,
ſ **Hamburga** do **Mexika** měßacžnje 1 raz.

Towaŕſtwowe póſtſke parne kłódže podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu pucžowanſku ſkładnoſcž ſa kajutowych a bjeſtubjowych pucžowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyſchinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 18. **Sobotu 30. haprleje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. W němskim kněžorstwowym ßejmje pón-dźelu wo pjenježnym dodawku ša wójskowe potrjeby jednachu. Wójnski minister Bronsart se Schellenberg debattu wotewriwschi hnydom ßam praji, so je žadany dodawk ßwojeje wyßokosće dla spodźiwanje sbudźił. Hdyž pak ßo praji, so lud nětko žněje, schtož je pschi wólbach wußył, je to wopak a njewěrno, dokelž ßu ßo trěbne wudawki ša wójsko hižo do wólbow wobliczike. Wscho hromadźe je 320 milijonow ša wójsko trjeba. Tutu hobrsku sumu ſ dawkami nawdacź, móžno njeby byko. Duž budźe ßo najwjetschi dźěl ſ požczonkami wobstaracź dyrbjecź. Tola, hdyž też ßo to stanje, budźe ßo pschezo kóždolětnje 31 milijonow ša wójsko wjazy, hacž dotal, wot dawkidawarjow swjesćź dyrbjecź, mjenujzy $19^1/_2$ milijony ša stajne wudawki a $11^1/_2$ milijony k sadanjenju nowych požczonkow. Nětczischi wobrónjeny měr je wschak satraschnje drohi; europiske ludy ša njón létnje milijardy płacźa. Bjes wulkimi mozami je Němska pak tola hacź dotal, hacź runje ma najlěpje wuwuczene a woprawdźe drje też najßylnische wójsko, najmjenje ša wojerstwo wudawaka; hakle psches nowe wójskowe požadanki ßo wona w nastupanju wudawkow ša wójsko Franzowskej a Ruskej runacź poczina. Pschi debacźe w ßejmje jeniczzy doprědkarźzy sapóßłanzy, kaž pschezo, pschecźiwo pschiswolenju dodawka ša wójskowe potrjeby rěczachu. Konservativni a narodnoliberalni rěcznizy drje hischcźe do žadanjow knježerstwa njeswolichu, tola je njewotpokasachu, ßebi žadajo, so ma ßo najprjedy pschepytacź, hacź ßu woprawdźe k sakhowanju měra nusne. Zentrumska strona ßo zyle wumjelcza, ani jedyn rěcznik ſ njeje ßo pschi debacźe njewobdźěli. Skónczńje ßo po namjecźe konservativnych sapóßłanzow należnoscź komißiji k drobnischemu rospominanju pschipokasa.

— Komißija kněžorskeho ßejma, kotrejž je ßo drobnische wuradźenje wo khumschtnej butsje pschipokasako, je wobsamkła, so ma ßo barbjenje sacźißnucź. Pschichodnje ma ßo khumschtna butra margarin mjenowacź. Ssudobje a wobalki dyrbja woßebitu barbu měcź. Khumschtna butra ma ßo w schtyrirózkatych kuskach pschedawacź. Na nowy tydźeń budźe ßejm saßo wo tejle należnoscźi jednacź.

— W pruskim krajnym ßejmje ßu nowy katholski zyrkwinski sakoń, tydźeń dołho wo nim wuradźiwschi, ſ 243 pschecźiwo 100 hłoßam pschijeli. Sa njón hłoßowachu zentrum a ſ wjetscheho dźěla konservativni. Mnoßy konservativni, a to cźi wot zyrkwinskeje strony, kaž dwórski prědar Stöcker, Kleist-Retzow a druhi pschecźiwo sakonjej rěczachu, dokelž psches njón w Pruskej katholska zyrkej wjazy prawa dostanje hacź evangelska. Sapóßłanz Hammerstein ßo ſ hórkimi ßłowami wobcźežowasche, so je wyschscha evangelska zyrkwinska rada na ßejm po proschenju pschińcź dyrbjała, dokelž ßo na wyschschich evangelskeje zyrkwje ani w nastupanju potrjebnoscźow zyrkwje njepoßłucha. Wjerch Bismark je prajił, so katholskim sarjeknucź nochze, schtož woni ßami sa ßwoje konfesionalne spokojenje žadaju; cźeho dla pak dyrbi ßo evangelskim, wjetschu ßamostatnoscź ßwojeje zyrkwje žadazym, to ßame sapowjedźicź? Wjerch Bismark snutskowne potrjebnoscźe evangelskeje zyrkwje doscź njesnaje, hewak njeby katholsku zyrkej ſ nowymi ßylnymi brónjemi wuhotował, bjes tym so evangelska zyrkej prósdna wuńdźe.

— W Franzowskej je ßo wulki hołk dla podawka sbudźił, kotryž je ßo w Lothringskej pschi franzowskich mjesach stał. Po poruczńoscźi němskeho knježerstwa ßu tam franzowskeho polizajskeho komißara Schnäbla sajeli. Tutón je léta dołho w Elsaßu a Lothringskej rekrutow sa franzowske wójsko najimował a ßo ſ pomozu cźrjódy agentow wo naprawach němskeho wójska wobhonjał. Dokelž wón jako rodźeny Lothringski tamnische wobstejnoscźe na najdróbnischo snajesche, je ßo jemu schlachcźiło, ważne potajnoscźe němskeho wójska wußlědźicź. Duž žadyn dźiw njeje, so němske knježerstwo hladasche, tutoho cźłowjeka njeschkódneho scźinicź. Psches jeneho něhduscheho Schnäbloweho agenta bě němske knježerstwo wo Schnäblowym wobhonjerstwje shoniło. Schnäblej bě to snate a wón toho dla poßledni cźaß psches mjesu na němsku stronu wjazy njekhodźesche. Duž němske knježerstwo jeho ſ lescźu popadnucź pytasche. Jedyn prjedawschi Schnäblowy pschecźel, němski polizajski komißar Gautsch, dyrbjesche Schnäbla k mjesy skasacź, wudawajo, so chze ßo ſ nim wo něcźim srěcźecź. Hdyž bě ßo Schnäble prěni krócź k mjesy pscheproßył, ßo wón wobhladniwje na franzowskej stronje dźerżesche, tola druhi krócź tajku wobhladniwoscź ša nusnu njemějo mjesu pschekrocźi, so by Gautschej napscheczo schoł. Tak bórsy pak hacź bě nohu na němski kraj stajił, ßo do njeho dwaj tajnaj poliziſtaj daschtaj a jeho sajeschtaj. Franzowske nowiny wudawaju, so je Schnäble, ßwojimaj nadpadnikomaj ßo wutorhnuwschi, na franzowsku stronu cźeknuł. Tajnaj poliziſtaj staj ßo ša nim puschcźiłoj, jeho doßahnułoj a na němsku stronu wrócźo wlekłoj. Tam staj jeho wuwjasałoj a njedźiwajo jeho protestow wotwjedłoj. Pschecźiwo tajkemu pschedstajenju němske knježerstwowe nowiny wobkrucźeja, so ßu schescźo ßwědzy, kotsiž ßu pschihladowali, kak ßu Schnäbla sajeli, wuprajili, so ßu Schnäbla na němskej stronje pschimnuli a pschemóhli. Bjes němskim a franzowskim knježerstwom je ßo dla Schnäbloweho sajecźa hnydom jednako. Wójna tutoho podawka dla na žane waschnje njenastanje. Jeli so staj němskaj poliziſtaj Schnäbla woprawdźe na franzowskej stronje sajałoj, jeho ſ wěstoscźu saßo puschcźa. Tola poßlednje ßo ſ cźežka stanje; pschetož Schnäble je, kaž je němske knježerstwo franzowskemu k wjedźenju dało, w jastwje ßam pschidał, so ßu jeho na němskim kraju pschimnuli. Roshorjenoscź a rospalitoscź, do kotrejež bě tale wěz Franzowsow stajiła, je ßo bórsy saßo minuła, woßebje hdyž bě němski sastupjeŕ w Parisu pola franzowskeho ministra swonkownych należnoscźow, Flourensa, měnjenju franzowskich nowin napscheczo stupił, so chze němske knježerstwo se Schnäblowym sajecźom Franzowsku k wójnje nusowacź, abo so je ßo zyła wěz ſ tym wotpohladom do skutka stajiła, so by wójnski ropot nastał a tutón němski ßejm pohnuł, so by pjenježny dodawk ša wójskowe potrjeby skerje pschiswolił. Franzowske knježerstwo je ßo psches tole rosjaßnjenje połnje směrowało a spokojiło.

Franzowska. Cźeho dla je ßławny Franzowsa Lesseps w Barlinje pobył, pschezo bóle a bóle na sjawne stupa. Franzowska je khětro w nusy. Kaž hižo psched krótkim spomnichmy, je Lesseps tak

mjenowany Panama-kanal, po kotrymž budźeja ľódźe ſ atlantiſkeho do cźicheho morja jěſdźicź móz, rycź ſapoczał a Franzowſojo ßu k tomu hižo 2 millijardźe frankow wudali (2000 millijonow frankow). Tola to by ßo hiſchcźe cźiniko, jeno ſo bychu wuhlady na dokonjecźe tutoho dźěła a na jeho wužitk wjetſche byle. Te pak ßu ľhětro hubjene. Pſchi rycźu ßu dźěłacźerjo na žałoßnje twjerdy kamjeń ſtorcźili, wo kotryž ßo graty lóhko wottupja. Duž ſ dźěłom jara pomaku do prědka dźe a je zyle njewěſte, hdy budźe hotowe. Nimo toho pak ßu w republizy Nikaragua, ßußodnym kraju wot Panama, Amerikanſzy toho runja wot atlantiſkeho do cźicheho morja kanal rycź poc eli. Woni móža pſchi tym najprjódzy rěku, potom Nikaraguaſki jěſor, kiž je ſkoro tak wulki, kaž Sakſka, trjebacź a ſ zyła ßo jim lóhko ryje. Woni ßu hižo ſ dźěłami ſapoczeli, budźa też ſa někotre lěta hotowi, njeſměja wjele wudawkow a budźa ßo potom do wužitka ſ towarſtwom Panamaſkeho kanala dźělicź. Duž je wulki ſtrach, ſo Panamaſke towarſtwo, kiž pjenjeſy ſa ßwój kanal ſkładuje, bankerot ſcźini, pſchi cźimž móhko ßo, dokelž je franzowſki lud najbóle pſchi tym wobdźělany, w Franzowſkej na 1000 millijonow frankow ſhubicź. W tej nuſy ßu franzowſzy pjenjeżnizy na tu myßl pſchiſchli, ſo bychu wulkomozy tu wěz do rukow wſake, wſchitkim wobdźělenym ſa dań rukowake a ßo ſa wuwjedźenje ſapoczaneho dźěła ſtarake. Nichtó druhi pak tu wěz lěpje ſapleſcź njemóhł, hacź ľhěžor Wylem. Tón móhł tu ſ najwjetſcheje nuſy pomhacź. A ſo by wón to cźinił, wo to jeho proßycź, je najſkerje Leſſeps do Barlina dojěł. S toho pak też je widźecź, ſo je franzowſke nowinarſtwo napſchecźo Němſkej derje ſmyßlene. Hacź pak budźa wulkomozy franzowſkim pjenjeżnym baronam k woli, abo hacź jich ßedźo woſtaja, je hiſchcźe njeſnate.

Jendźelſka. W jendźelſkim parlamencźe tón cźaß wo nowym wurjadnym ſakonju ſa Irſku jednaju. Pſches njón knjeżerſtwo połnomóz doſtanje, wſchě pſcheſtupjenja w Irſkej ſ wulkej ßurowoſcźu khoſtacź. W parlamencźe ßo najſkerje tónle ſakoń pſchiwoſmje, dokelž je parlamentowa wjetſchina ſa dalſche podtkócźenje Irſkeje. Liberalna Gladſtonowa ſtrona, kotraž chze Irſkim wěſtu měru politiſkich prawow pſchiſwolicź a na tajke waſchnje njeſnjeßnym irſkim wobſtejnoſcźam kónz ſcźinicź, bjes tym po zyłej Jendźelſkej pſchecźiwo tutomu wurjadnemu ſakonjej ſkutkuje. W jenej ſhromadźiſnje, kotraž ßo tele dny w Londonje měješe, bywſchi miniſter ßir William Harcourt, kotryž bě w Gladſtonowym miniſterſtwje pokładnikowy kanzleŕ, jako hkowny rěcźnik wuſtupi. Wón w ßwojej rěcźi też na to ſpomni, ſo budźe ßo bórſy pokſtałětny knjeżerſki jubilej kraloweje Viktorije ßwjecźicź, ſo pak Irſka žaneje pſchicźiny nima, ßo pſchi tutym jubileju wobdźělicź; pſchetož ſa 50lětne knjeżenje kraloweje Viktorije ßu wſchě jendźelſke kraje kcźěłe, jenož Irſka niz. Sa tutón cźaß je 1,225,000 Irſkich hłodu wumrjeło, pſches 3,500,000 je ßo wot jendźelſkich knjeſow ſ kubkow wuhnako a daloko pſches 4,000,000 ßu do Ameriki wucźahnuli. To je jara ſrudny ſcźěhwk jendźelſkeje politiki w Irſkej, a tele zyſry pſcheßwědcźiwiſcho rěcźa wo hubjenſtwje w Irſkej, hacź najduchapołniſcha rěcź.

Rußowſka. Nadpadne je, ſo Ruſka w nowſchim cźaßu ßwoje wójſkowe ſkłady khwatnje pjelni a na żeleſnizach wſcho na pſchipad wójny naprawicź dawa. Tele dny je wójnſki miniſter 40,000 cźetwjertow muki a 100,000 cźetwjertow wowßa ſa ſkłady ſkałał. Ruſka chze pe ſdacźu nětkole rucźe nakhwatacź, ſchtož je hacź dotal w naſtupanju wójnſkeje hotowoſcźe ſkomdźika.

Ameriſa. W Amerizy chźedźa katholſku univerſitu ſakožicź. Bamž k tutemu wotmyßlenju ſe ſahorjenjom pſchihłoßuje a je katholſkich biſkopow namołwjak, ſo bychu w ßwojim wotmyßlenju wutrali.

Hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boża pomoz najbliżſcha.

(Pokracźowanje.)

Njedźela pſchińdźe, kotraž bě prjedy póndźele, na kotruž bě ßo pſcheßadźowanſka termija poſtajiła, — ſrudny ßwjaty dźeń! Hdyž zyrkwine ſwony ſaſwonichu, kózdy ſynk wutrobu krawzoweje mandźelſkeje kaž cźežki hamor trjechi. Jej bě, kaž ſo by pohrjebne ſwonjenje ſa ßwojeho běbneho muža ßłyſchała, a wona ßo hižo w cźornej wudowjazej draſcźe ſe ßwojim Auguſtom ſa kaſchcźom hicź a pſched wotewrjenym rowom ſtejecź widźeſche, kotryž dyrbjeſche toho pózrjecź, kotryž bě ju ßwěru pſches žiwjenje wjedł. Ach, kak cźaſto a nutrnje bě ßo k Bohu modlika a ßo k njemu wołała, ſo by ßo nad jejnym mužom ßmilił. Pſchezo ßylniſcho ßo jeje ßyłſy ronjachu, hdyž wopomni, ſo ßmě ßnadź dźenża poßledni krócź ſtarſchiſki dom ßwoje wobßedźenſtwo mjenowacź a ſo dyrbi jón na pſchezo ſ khorym mužom wopuſchcźicź. Holank tele ßyłſy widźeſche, wón cźerwjenej ſapłakanej wocźi ßwojeje žony widźeſche a ju ſdychowacź ßłyſcheſche. Wón ßam pak žanych ßylſow wjazy njemějeſche, też ſ jeho rta žana ſkórźba, žane morkotanje njepſchińdźe.

„Směruj ßo, macźe!“ wón ſe ßłabym hłoßom praji. „Bórſy ßym pſchětrał. Jenož jako cźěło mje ſ tutoho domu ponjeßu. Pod wóßom abo dźewjecź ſtow tolerjemi ßo wón njepſcheda, a wot toho, ſchtož Tebi a naſchemu Auguſtej woſtanje, móżetaj ßo wój wobaj žiwicź, hacź Auguſt wuwuknje a ßebi ßam ßwoju žiwnoſcź ſaßkuži. Naſch Bóh wudowy a ßyroty njewopuſchcźi —“

Tu Holank pſcheſta a ßwoju hubu ſ hłowakom pokry.

So njeby wótſje ſakſchiknuła, dyrbjeſche ßebi Holankowa hubu ſe ſchórzuchom ſatykacź. W tutym wokomiku Auguſt, nětkole pjatnacźe lět ſtary, ſaſtupi. Mjelcźo wón ßwojej płakajej macźeri ruku da, potom ßo nanej bliżeſche a pſchi nim ſ hłoßom płakacź ſapocźa. Ach, bě tónle ſtuleny, blědy, bjesmjaßny cźłowjek jeho něhdy tak cźerſtwy nan, kotryž wjeßele pſchi ßwojim dźěle ſpěwaſche a hwiſdaſche? Tón ßamy cźłowjek, kotrehož ludźo jeho wjeßekeho waſchnja dla wjeßekeho krawza mjenowachu?

Auguſt hiſchcźe ſrudnje a ſtyſkniwje na ßwojeho tak žałoßnje pſcheměnjeneho nana ſhladowaſche, hdyž żeleſniſki cźah njedaloko nimo jědźeſche.

„Sſkyſchiſch, Auguſto?“ Holank praji, „żeleſne koleßa pſches mje du a mi wſchě ſtawy roſmjatu. O, moja wutroba, mój dych!“

Srudnje ßo hodźiny minuchu, a ſymſki dźeń ßo k ßwojemu kónzej bliżeſche. Auguſt, kotryž bě na khwilku k ßwojemu pſchecźelej Marcźinej ſchoł, ßo domoj wrócźiwſchi macźeri praji: „Marcźinowa cźeta by nam rad pomhała, tola žanych pjenjes nima. Wona měnjeſche, hacź nochźemy jutſje na ßwój dom ßobu ßadźecź a jón ſaßo wrócźo kupicź? Pſchi pſcheßadźowanju trjeba ßo jenož dźeßaty dźěl kupneho pjenjeſa a ſchtyri njedźele poſdźiſcho tſecźina ſapłacźicź. Sbytk móże ßo hakle ſa dźeßacź lět wotwjeſcź. Hdy bychmy někoho namakali, kotryž by nam na żeleſniſke akźije někotre ſta toleŕ pożcźił, by nam pomhane było, a Klukarjowe njekniczomne wotmyßlenje by ßo pſchekaſyło.“

„Haj, hdy“, Holankowa ſdychnu. „Hdy by tole małe ßłowcźko njebyło! Njeje twój nan, njejßym ja hižo pola Ponzija a Pilata pobyła, a njejßu naju wſchudźe wotpokaſali?“

Khwilu ſamyßleny ſměrom poßedźawſchi Auguſt na dobo ſtaże a ſawoła: „Macźe, ſcźe też hižo pola kmótry Plinzoweje w Wóndracźizach byli?“

„Ta dobra duſcha!“ macź ſnapſchecźiwi, „wona dźě ßo ßama ſ nuſu bědźi. Haj, hdy by bohata była a pjenjeſy měła!“

„Wona ma jich doſcź“, Auguſt ſahorjeny rěcźeſche, „pſchetož wona je ſańdźeny tydźeń w loteriji dobyła a to wjele. Mój miſchtr, kotryž też loteriju ßobu hraje, je mi to powjedał. Na měſcźe k njej póndu, tola dyrbicźe mi akźije jako ſawdawk ßobu dacź. Scźe pſchezo prajili, ſo mam ſboże, dokelž ßym ßo njedźelu narodźił. A dźenża je njedźela a Bóh luby Knjes je mi kmótru do myßlow dał; o! dajcźe mi rucźe akźije!“

Hdyž ßo cźłowjek tepi, koji ſa ßłomicźku, ſo by ßo nad wodu ſdźeržał. Holankowa drje telko nadźije njemějeſche kaž jejny ßyn, tola ßo wona jemu njepſchecźiwjeſche, ale akźije pſchinjeße, kotrež Auguſt do ßwojeho ſtareho ſchulſkeho wacźoka tyknu.

„Budźecźe widźecź, macźe!“ wón wjeßele praji, ßebi wacźok pſches ramjo powßnuwſchi, „hdyž ßo domoj wrócźu, budźe mój wacźok polny ßłébornych pjenjes. Tola ßwojeho Marcźina naproſchu, ſo ßobu póndźe. Wón móże rěcźecź kaž prědaŕ, a hdyž kmótra Plinzowa na moje próſtwy poßkuchacź nochże, budźe ßo tola wot ßłódkich ßłowow mojeho Marcźina narěcźecź dacź. Bożmje, luba macźe, ſa poltſecźa abo tſi hodźiny ßym ſaßo doma.“

„Bóh daj k tomu ßwoje žohnowanje!“ macź praji.

Auguſt ßo na to k nanej wobroczźiwſchi jemu ruku da a wutrobnje praji: „Njeſpuſchcźe nadźiju, nano! Bóh je hiſchcźe żiwy, a hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boża pomoz najbliżſcha.“

Bórſy po tym pachołaj, po lětach jenak ſtaraj, na wjecźornych ßměrkach do Wóndracźiz, tſi ſchtwórcź hodźin wot měſtacźka ſdalenych, khwataſchtaj. Ssnadny ßnéżk pola a pucźe pokrywaſche a něhdźe 8 gradow ßylna ſyma jeju njewobcźežowaſche, ſkerje jeju cźerſtweju dźerżeſche. S doka na horu pſchiſchedſchi, młodźenzaj pytnuſchtaj, ſo jeju khětro ßylny wjecźorny wětr w jeju khribjecźe rucźe do prědka cźerjeſche. Runje tak ſpěſchnje ßněhowe mrócźele po njebjeßach cźerjachu, na kotrychž ßo druhdy hwězdźicźka ſaſyboli.

Hdyž hiſchcźe njeběſchtaj k prěnim wjeßnym khěżam pſchiſchłoj, jeju ßylny ßněhowy mjecźel pſchekhwata. Duž běſchtaj wjeßołaj, hdyž kónz wßy maku khěżku ſbożownje doßahnuſchtaj, kotruž wudowa Plinzowa ßama wobydleſche.

Kmótra Plinzowa ßo njemako dźiwasche, hdyž pachołaj ßněhběłaj do jstwy stupischtaj, a hischcże bóle, hdyž August jej ßwoju należnosć pschipowjedźi. S hłowu tschaßo wona na Augusta poßłuchasche, kak tutón wopißowasche, so starschej wulku nusu cźerpitaj a so nan najskerje bórsy wumrje, hdyž žaneje pomozy njepschińdże, so ßo macź cźeźko tyschi, so wón poßlednju nadźiju na dobru wutrobu ßwojeje kmótry staja, dokelž je w loteriji dobyła, so by po Božej woli ludźom prawje wjele dobroty cźiniła. „Móže wschak bycź", Plinzowa snapscheczíwi, „so je wascha nusa wulka, tola pomhacź wam njemóžu. Mój loterijowy dobytk zyke pjecź stoł toleŕ njewuczinjesche, a wot toho ßym hižo telko wudała a wupożczíła, so mi runje hischcże tsi sta toleŕ sbytne wostanu, kotreż chzu, kaž je mi mój ßwak radźił, do kreditneho banka donjesćź. To praj ßwojej macźeri, a so mi žel cźini, so jej k woli bycź njemóžu."

Nětk Marcźin rěcźecź sapocża. Na hischcże bóle hnujaze waschnje hacź jeho pschecźel wón nusu a hubjenstwo Holankez ßwójby wopißowasche, pschedstajesche, kajke wjeßele śmeje tón w ßwojej wutrobje, kotryž krawzej pomoz poskicźi, roskładowasche, so na toho wulke myto s njebjeß cźaka, kotryž by ßo tu ßmilił, a wobsamknu ßwoju rěcź pokasawschi na pschedpokożene akzije, na kotrychž kóždej bě s wulkimi pißmikami „Sto toleŕ kourant" nacźischcźane, kotreż tola sa wěstosć žadaneje pożcźonki rukuja. „Pomyßlcże, luba Plinzowa", Marcźin pschistaji, „so tón, kotryž khudym pożcźi, Bohu pożcźi, kotryž tyßazorje saruna."

Tola Plinzowa ßo njeda śmjehcźicź a naproßycź. „Kóždy dźeń", wona praji, „ßwojeho ßwaka wotcźakuju, so by moje pjenjesy do kreditneho banka donjeßł. Ssym to ras tak postajiła a pschi tym wostanje."

„Nó dha chzu Wam", Marcźin s nowa sapocża, „prajicź, schto ßo s Wami stanje. S namaj staj k Wam dobraj jandźelej sastupikoj, kotrejuž scże pak bjes sacźucża njeßmilnje wotpokasali. Tola město naß śli jandźeljo pschińdu, kotsiž budźa Waß dajicź, bicź, Waß wurubja, haj ßnadź skónzuja. Njejscże ßłyscheli, so ßo w zyłej wokolnosćźi po nozach do domow łamaju? Teź Wy na rjad pschińdźecże; pschetoż wschón ßwět wě, so scże w loteriji dobyli, a so ßu Wam pjenjesy wupłacźili. Bydlicże tu ßami a scże daloko doscź wote wßy sdaleni, so Waß nichtó po pomoz wokacź njeßłyschi. Haj, haj, spuschcże ßo na moje ßkowa: hischcże tule nóz budźa ßo pola Waß paduschi do domu nuts łamacź, sebjeru Wam, schtoż pola Waß nadeńdu, a Waß wumjasanu a pok morwu leżo wostaju. Potom budźecże krwawe ßylsy płakacź, so ßwojemu mótkej, hdyž bě w nusy, pomhali njejscże, so jeho akzije pschijeli njejscże, kotreż žanemu paduchej niczo njepomhaju a ßu po tajkim wěscźische, hacź ßlěbro a skoto. Ssym Wam wscho rosestajał a s tym njech je nětko doscź."

Pachoł s pschemóžazej sahorjenosćźu a kaž wot profetiskeho ducha napjelnjeny rěcźesche. Jeho ßkowa widomny sacźischcź na Plinzowu cźinjachu, kotraž ßo tschepotajo a bojasnje wohladowasche, hacź ßnadź rubjeźniży hižo w bliskosćźi njejßu. Trochu wohańbjena wona akzije, na blidże leżaze, wobhladowasche a skóncźnje wurasy: „Měnicże wo prawdźe, so — so paduschi tule nóz ke mni pschińdu? Wěrno wschak je: Wot toho cźaßa, so mam wjele pjenjes doma, ßym wschón měr shubiła! Ale to dźě wonka sakhadźa a ßněh pada, so ani krocźele daloko widźecź njeje. Hm! nětkole Wamaj njemóžu domoj hicź dacź. Cźakajcże, hacź je ßněhowy mjecźel nimo a pokny měßacźk na njebju steji. Hdy bych wjedźała, so mi tamle te papjery wěstosćź dadźa, a so mje mischtr Holank wo moje nětkotre kroschki njesjeba — dha — dha"

„Dha nam dajcże Wasche tsi sta toleŕ ßobu", Marcźin jeje rěcź pschetorże, „a móżecże ßwoju wutrobu położicź a ßo wjeßelicź, so scże dobrym ludźom s hubjenstwa pomhali. Pśches akzije ßu Wam Wasche pjenjesy pola Holanka wěscźische hacź w kreditnym banku. A hischcże Wam wěschcźu, so budże Wam sboże pschinjesćź, so scże namaj te pjenjesy dali."

„Móżesch dźě prědowacź kaž farař na klětzy", měnjesche Plinzowa, kotraž bě, wot cźeźkeje staroscże wumóżena, k wschemu swólniwa, pjenjesy do waczoka kładżesche, wohrjewazu poliwku warjesche a nascheju pschecźelow se ßwojim powjedanjom hacź do dźeßacźich hodźin sadżerża, doniž mjecźel njepschesta a pokny měßacźk na cźistym cźěrnomódrym njebju njeskhadżesche.

„Njedajcże ßebi pjenjesy Boże dla wotewsacź!" Plinzowa sa wotkhadźazymaj rěcźesche.

„Prjedy žiwjenje!" Auguśt śměrujo wotmolwi, a tamna durje twjerdże samknu.

(Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. K cźesćźi narodninow Jeho Majestosćze krala Alberta bě ßo 23. haprleje nasche město ßwjedżeńszy wupyschiko. S kralowskich a měschcźanskich twarjenjow ßo khorhoje smahowachu, a teź privatne domy ßo tón krócź w wurjadnje wulkej liczbje s khorhojowej pychu hordźachu. Wulka wojerska parada, kotraž ßo hewak na žitnych wikach wotbywa, ßo lětßa wicźneho dnja dla w dworje nowych kasermow dźerżesche. W schulach ßo kralowy narodny dźeń s ßwjedżeńskimi aktami ßwjecźesche.

S Korsymja. Hdyž tu sańdźenu ßrjedu cźěßliski mischtr Gruhl s Bójßwez ßwojeho mkodeho konja kowacź dasche, tutón njejabzy wukopnu a Gruhla tak njesbožownje do nohi trjechi, so ßo jeje hwisdźel rosrasy. Gruhlej budźa najskerje nohu wotrěsacź dyrbjecź.

S Noweje Wßy pola Njeßwaczidła. Sańdźenu ßobotu wjecźor wokoło ½8 hodźin je ßo tu khěża, swudowjenej Kralowej ßłuschaza, do cźista wotpaliła. Kak je woheń, kotryž je nimale wschu domjazu nadobu sanicził, kotraž sawěscźena njebě, nastał, snate njeje.

S Njeßwaczidła. Wczera tydźeń (pjatk) měješche nasch gmejnski próbkstejeŕ, knjes Jan Schołta, wjeßelu pschekhwatanku. Pschipołdnju mjenujzy pschijědże s Budyschina knježeŕstwowy radźicźel dr. Kupfer, žadasche ßebi, so by ßo gmejnska rada skasała a wuczita potom wulke, wot krala podpißane pißmo, hdyž bě prajene, so ßo Schołcże sa 25 lětne ßwěrne skutkowanje jako gmejnski prjódkstejeŕ powschitkowne cźestne snamjo pschepodawa. To je rjenje dźěłany skoty kschižik, kotryž ßo na běłoselenym bancźe noßy. My ßo wjeßelimy, so je tajke pocześcźenje ßo tudy ßerbskemu domej dostało.

S Minakała. Narodny dźeń Jeho Majestosćze krala Alberta je ßo, kaž po zyłej Němskej, teź pola naß ßwjecźik. Tudomne wojerske towaŕstwo wjecźor s pißanymi lampionami pśched hrabinski hród pschicźeże, kotryž bě k cźesćźi kralowych narodninow kraßnje poßwěcźeny. Towaŕstwowy pschedßyda tam ważnosćź tuteho dnja rosestaji a se tsikrócźnej ßławu na lubowaneho krala posběhowazu ßwjatocźnosćź skónczi.

S Delnjeho Wujesda. Pschi jutrownym tśělenju ßo jutrowniczku tudy cźeźke njesboże sta. Murjeŕ Müller s Łasa, kotryž ßobu tśěleśche, běśche do stareje tśělby, so by prawje wrjeßnuko, schtó wě kak wjele półvra natykał. Hdyž Müller tśěli, rokka roslecźa a jemu ruku do zyła rostorha. Njesbožowny cźłowjek do Wojerez k lěkarjej dźěśche, kotryž dyrbjesche jemu ruku wotrěsacź.

S pola. W poßlednich lětach je ßo w Sserbach jara wjele najrjeńschich kubłow se starymi a se ßkomu krytymi twarjenjemi pschedało pak kutlerjam, kiž ßu potom kubło roskuskowali, abo ryczeŕkublerjam, kiž ßu je se ßwojimi hižo doscź wulkimi kubłami sjednocźili. So je to sa wjeß, sa zyrkwinsku woßadu, sa zyły kraj s wulkej schkodu, to drje kóždy lóyko pósnaje. W Sserbach ßu nękotre prjedy rjane burske wßy nětko wot ryczeŕkubłow nimale zyle pokupjene. A schtóž je je prjedy snał a by nětko psches nje schoł, temu by ßo wutroba łamała. Ale cźeho dla dha ßu prjedawschi wobßedźerjo tute kubła pschedali? Teho dla najprjódzy, dokelž budźichu twaricź dyrbjeli a dokelž k temu ßrědkow njemějachu. Dokelž žaneje krajneje sawěscźeńskeje kaßy nimamy, ale jenož privatne, kiž mózeja cźinicź, schtoż chzedźa, ßu tute towaŕstwa wschelakich burow, kotsiž běchu lěta dołho sa sawěscźenje prämije płacźili, se sawěscźenja wusamknuli, a burjo mějachu ßo saniczowazeho wóhnja cźim bóle bojecź, dokelž sawěscźeni njeběchu. Pódła teho pak teź twarjenja hromadźe jědźechu. Duž budźichu dyrbjeli twaricź. Twaricź pak njemóžachu, dokelž na ßrědkach pobrachowasche. Haj budźische-li ßo kubło wotpaliło a woni pjenjesy s wopalneje kaßy (Brandkasse) dostali, budźische to schło. Bjese wscheho podpjeranja pak bě jim to njemózne. Duž pschedachu kubło. Kupny pjenjes njebě skoro rěcźow hódny. Ryczeŕkubleŕ, druhi wjetschi kubleŕ abo wukutleŕ wjedźesche, so dyrbi bur pschedacź. Kubleŕ njemóżesche kubło sdżerżecź, dokelž ßebi s twarjenjom nowy dołhy pschicźinicź njeßmědźische. A tak bu wo wßy saßo jene kubło abo žiwnosćź mjenje, hdyž je ßerbski burski hospodaŕ psches lětstotetki se ßwojimi sbożownje žiwy był. — Wulzy derje a sa sdżerżenje kubłow w burskich rukach spomożaze by było, hdy by tajkim buram, žiwnosćźerjam a khěžkarjam, kotsiž dyrbja twaricź, wopalna pokkadniza podpjeru, ßnano trochu mjenschu hacź wotpalenym, daka. Tuto žadanje je ßo wot wschelakich burow hižo wuprajiło. A tuto žadanje sa niczim njemóżnym njesteji. Wěsta njeprawda wschak by to tym napschecźiwo była, kotsiž ßu najprjedy lěta dołho do krajneje wopalneje pokkadnizy dawali, na to bje wscheje podpjery ßami ßwoje kubła ßebi natwarili a kiž dyrbjeli nětko teź hischcże druhim se ßwojimi pschinoschkami jich domy twaricź

pomhacź. Ale to ßo tola napoßledku jenoż njeprawda bycź ſda. Pſchetoż njeje dha, każ to nětko je, hiſchcże wjetſcha njeprawda, hdyż ßu burjo ſe ſtarymi twarjenjemi każ nuſowani ßwoje kubła tak tunjo pſchedacź, hdyż ßo burſke kubła pſchezo bóle ſhubjuja, hdyż my ſrudnym iriſkim wobſtejnoſcźam napſchecźiwo khwatamy. Każ to nětko je, dha je ſa wſchelakich wotpalenje ſboże a nĕchtóżkuliż, kiż ßnano ſe wſchĕm ßwĕdomnjom do wßy ſacźehnje, pſchińdże do ſpytowanja, tuto ſboże ßebi popſchecź. Temu wſchemu pſchihladowacź, to je tola woprawdże wjetſcha njeprawda, pod kotrejż zyły kraj ſchkoduje. Duż by lĕpje było, ſo ßo mjeńſcha njeprawda cźerpi, a ſo bychu tajźy nĕſchto ſ wopalneje pokładnizy doſtali. Każ hižo ſpomnichmy, njetrjebało ßo wjele dacź; też niż kóżdemu. Ale jenoż temu, kiż dyrbi twaricź, kotrehoż domſke ßo wjazy wuporjedźecź njehodźa atd. A wo tym mĕła komißija ßwoje roßßudźenje wuprajicź, komißija, kotraż by ßnano pod pſchedßydſtwom jeneho ſ wyſchnoſcże, ſ wjeßnych wĕzywuſtojnych wobſtała a kotraż by darmo dźĕłała. Hewak by wudawkow pſchi tym njetrjebawſchi pſchewjele było. Też móhł kraj, jeli ſo ßo wopalna pokładniza ſa tajke wukłożki nałożecź njemóhła, wĕſtu ſummu k temu woßebje poſtajicź. Ta by lĕpje nałożena była, hacź hdyż ßo tyßazy ſa muſeje atd. trjebaja. W nich njeroſcże żaneho khlĕba, każ na burſkich kubłach. A khlĕb chże cźlowjek mĕcź. Snano móhłe ßo ratarſke towarſtwo ſa tu wĕz ſtaracź a na pſchiſprawnych mĕſtach ßwoje namjety ſtajecź.

S Draždźan. Rjanej pożohnowanej dnjej bĕſchtaj nam ßwjedźeńſkej dnjej ſnutſkowneho mißionſtwa, póndźelu a wutoru, hdźeż bu nam wjele duchowneho ſbudźenja, wokſchewjenja a poßylnjenja ſkiczene. Woßebje lubo nam bĕſche, ſo bĕ prĕni ßwjedźeńſki prĕdaŕ, kiż mĕjeſche póndźelu wjeczor w dwórſkej zyrkwi na jara bohacze wopytanym kemſchenju prĕdowacź, jedyn naſchich ßerbſkich knjeſow duchownych, k. farař Jakub ſ Njeßwaczidła. To bĕ lubośne, wokſchewjaze prĕdowanje. S połnym prawom naſch „Draždźanſki żurnal" wo nim praji, ſo bĕ to prĕdowanje, kotreż ſ wutroby do wutrobow dźĕſche. — W ſhromadźiſnje, kiż ßo po kemſchach pola Helbiga mĕjeſche, bu wo roſſchĕrjenju dobrych kſcheſcźijanſkich knihow rĕcźane. S teho mózachmy wjele nawuknycź, ale pak też dźakownje póſnacź, ſo je tuta ważna naležnoſcź Bożeho kraleſtwa pola naß Sſerbow pſches naſche ßerbſke lutherſke knihowne towarſtwo hiſchcże rjeniſcho a lĕpje ſrjadowana. Naſajtra, wutoru rano wot woßmich ßem bĕ generalna abo powſchitkowna ſhromadźiſna w najwjetſchej ſali, kotraż tu je, pola Brawnez pod pſchedßydſtwom k. hrabje ſ Vitzthum a bu ſ khĕrluſchom a modlitwu k. wyſchſcheho konſiſtorialneho radźicźela dr. Rülinga wotewrjena. Lĕkaŕ naſcheho lubeho krala, k. tajny radźicźel dr. Fiedleŕ, ſ woßebnym, pſches połdra hodźiny trajazym pſchednoſchkom wulke hubjenſtwo na padawu khoroſcź cźerpjazych wukkadowaſche a k jich ßmilnemu ſaſtaranju napominaſche. Na to k. duchowny ſ Bodelſchwingh ſ Bielefelda w Weſtfaliſkej, kiż je hižo ßmilny wuſtaw ſałożił, w kotrymż na dźewjecź ſtow tajkich wbohich khorych ßwoje ſaſtaranje a wothladanje wuźiwaju, ſe żiwej ſrĕcźnjiwoſcźu jaßnje pokaſa, kak ma ßo ſ tej naležnoſcźu w Bożim mjenje ſapocźecź. Wſchitzy bĕchmy teho pſcheßwĕdcźenja: tu dyrbi ßo bórſy dobry ſapocźatk a dobre dalewjedźenje ſtacź. W tutej myßli ßo też nĕtko wuprajachu k. preſidenta ſ Berlepſch, k. wyſchſchi mĕſchcźanoſta dr. Stübel, k. miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz a druſy. — Rad bych wam też nĕſchto ſpomnił wo ßwjedźeńſkim prĕdowanju k. duchowneho Pjekarja ſ Kiela, ale ſ mojeho mĕſta, na kotrymż ja ßedźach, njemóżach jemu połnje ſroſymicź. Wot druhich pak ßym ßkyſchał, ſo je jara woßebne było. š.

S Lipſka. Tudy ßu pjecźdźeßacźo ſtudencźi, kiż bĕchu na duchownſtwo wukli, ßwoje pruhowanje wobſtali (bjes kotrymiż pak żadyn Sſerb njebĕ). Nĕmſzy kandidacźi budźa po tajkim pſchichodnje jara derje doßahacź; ale ßerbſkich ſtudendow je pſchezo hiſchcże jara mało. — Lĕtßa je runje 150 lĕt, ſo je ßo w Sakſkej prĕni tobak ßadźał a to w naſchej ßußodnej wßy Stötteritz. Studencźi temu tobakej „Stöteriko" rĕkaju.

S Wojerez. Lĕtßa w juniju budźe ßo tu ſkotowa wuſtajenza wotbywacź. K ſarunanju wudawkow ßo loterija ſ 10,000 loßami po 1 mk. ſrjaduje. Wot loterijinych dokhodow, po tajkim wot 10,000 hriwnow, ma ßo 7000 hr. k kupjenju dobytkow, woßebje tajkich wĕzow, kotreż ßo na wuſtajenzy wuſtaja, nałożicź.

S Hródka. Saſtojnſzy ßo woſjewja, ſo je wĕſty Matej Kerſtan ſ Bĕleje (Biehlen) 25. ſeptembra 1830 na ßudniſtwje w Hródku ßwoje wotkaſanje (teſtament) tam ſapokożił, a ſo dyrbi tón, kiż ma ßmjertne wopißmo po Kerſtanje, ßo w bliżſchich 6 mĕßazach tam herbſtwa dla napraſchowacź. My to tudy piſchemy, dokelż ßu wokoło Wojerez a Rulanda ludźo, kiż Kerſtanezy rĕkaju a kiż móhli ßnadź prawo na to herbſtwo mĕcź.

S Khocźebuſa. Do tudomneje pólzajſkeje jſtwy wóndano wjeczor wokoło ſcheſcźi zuſy pſchińdże, hoſpodu na nóz żadajo. Praſchany ßo wón wuſna, ſo je wojak pola wotdźĕlenja delnjoſchleſynſkeje artillerije w Sprottawje, ſ wotkelż je cźeknuł, a ſo je jara hłódny. Kruch khlĕba, kotryż jemu poſkicźichu, wón żedźiwje ſpożera, na cźoż jeho ſajachu. Prjedy hacź je cźeknuł, bĕſche ßwojemu feldweblej zivilne wobleczenje kranuł. Dwójzy hižo je dla deſertĕrowanja wot wojakow pokhoſtany.

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Farař Garbař w Kotezach (na 1887)	6 hr. — np.
Farař N. N.	6 „ — „
Hromadźe:	12 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Dźĕłacźerja Langu ſ Wujeżka, paduchſtwa dla hižo khoſtaneho, k jaſtwu na dwĕ njedźeli ſaßudźichu, dokelż je w nozy 21. februara ſ pola Hrodźiſchcźanſkemu knjejſtwu ßkuſchazeho, nĕhdże dwaj zentnarjej bĕrnow kranuł. — Cźeladnikow Heinu a Pĕtſcha ſ Wichowow winowachu, ſo ſtaj ſ bróżnje tamniſcheho knjeżeho dwora, k kotrejż mĕjeſchtaj pſchiſtup, 7. februara 40 puntow a 12. februara 80 puntow pſcheńży kranukoj. Jeju ſ jaſtwom po jenym tydźenju khoſtachu. — Sſkużobnu dźowku Mróſez w Klukſchu, kotraż bĕ wobſkorżena, ſo je 4. februara ſpytała, w dworje tamniſcheho korczmarja Schuſtera ſ jeneho woſa kruch płatu wotewſacź, njedoßahażych dopokaſmow dla wuwinowachu. — Kubleŕ Thiemann w Bórku ma 5 mk. khoſtanja płacźicź, dokelż je na dróży ſ Budyſchina do Bórka pſcherucże jĕł a ſ tym druhe woſy do ſtracha ſtajił.

Khoſtanſka komora. Dźĕłacźerjej K. A. Żidej, prjedy w Hrubjelcźizach, nĕtko w Małßezach, kotrehoż ßu hižo 9 krócź paduchſtwa dla khoſtali, je po ſdacźu kranjenje pſchinarodźene. Wot paduchneje żadliwoſcże bĕ ßo, hdyż hiſchcże w Hrubjelcźizach bydleſche, ſawjeſcź dał, ſchtomowy kolik, tamniſchej gmejnje ßkuſchazy, kranucź. Dźiwajo na woſpjetne pakoſcźenje jemu jaſtwo na ſchtyri mĕßazy a ſhubjenje cźeßnych prawow na dwĕ lĕcże pſchißudźichu.

Přilopk.

* S kraßnoſcźu małych 20pjenjeżkow budże bórſy nimo. Wot knjeżerſtwa je ßo wſchĕm ſtatnym a ſjawnym pokładnizam poruczilo, ſo maja ßo ſbĕracź a knjeżerſtwu wotedacź.

* Njedźelu popołdnju a w nozy ßu w nĕkotrych ſtronach Sakſkeje cźeżke njewjedra byłe. S mĕſtnami każ w Lóbjowym dole a wokoło Roßweina a Roßena krupy padachu.

* Wodowód je wodź-enje wody, abo naprawa, ſo ßo woda wodźi (ſ jeneho mĕſtna na druhe). Najjednoriſchi wodowód je pſchĕrow abo hrjebja (hrjebiczka), kiż wodu wotwjeduje. Wuſtojniſchi wodowód je murjowany pſchĕrow abo drjewjana roła abo też mjedźana truba, kiż wodu do mĕſta wjedże. Tajki wodowód je abo bĕ w Budyſchinje njedaloko Ryboweje haßy to kulojte twarjenje tón wodokhód, kiż Sprewjazu wodu horje do Budyſchina ſbĕhaſche, hdźeż ßamßna ſe ſtejaka do wodowych kortow dele pluſkotaſche, ſ kotrychż bychu potom holcźki ſ khanami cźĕrake. We wjetſchich a wulkich mĕſtach (każ w Budyſchinje, Draždźanach, Barlinje), ßu ßo w naſchim cźaßu wobſchĕrne wodowody ſałożiłe, kiż ßu tak naprawjene, ſo ßo we wĕſtych, abo też we wſchitkich domach woda horje hacź do tſecźeho abo ſchtwórteho poſkhoda cźĕri, tak ſo trjebaja jeno honacź wotwjertnucź, hdyż chzedźa wody do ßudobja mĕcź. Hewak dyrbjachu holzy wſchu wodu ſ khanami horje noßycź. Duż ßo nĕtko na nowej wuprawje mało njewjeßela, khiba ſo tu a tam hiſchcże jena ſe żelnoſcźu na tón cźaß ſpomni, hdźeż by rada dele k ſtudni ſchła, dokelż mózeſche ßo tam ſ nĕkim wohladacź, na kotrehoż ſka njebĕſche.

* Mĕſto Żitawa ma wjele lĕża a ſ teho wjele dokhodow. Nĕhdy bĕ Żitawa tak bohata, ſo mĕſchcźanſkich dawkow dawacź njetrjebachu, a ſo by kóżdy tamiſchi mĕſchcźan wob lĕto hiſchcże nĕkotre wjeſka palneho drjewa darmo doſtał. W nowſchim cźaßu je mĕſto nĕkotre wobſchĕrne twarby wuwjedło, a nĕtko tam też wjedźa, kak to je, hdyż ßo mĕſtowe dawki płacźa. — Mĕſto Shorjelz ma 5 quadratnych mil wulku holn. Prjedy bĕ honitwa tam ſa 6000 hriwnow pſchenajata, potom je mĕſto ju ßame dźerżało, a nĕtko je ßo mĕſtu wot dweju Barlinſkeju 12,000 hriwnow ſa honitwu ßadźiło. (To drje budźa kuß drohe ſajazy!)

* W Dittersbachu ßu wóndano morweho, kotrehoż runje khowachu, saßo wuhrjebali, dokelž tótka nastróżany prajesche, so ßo jemu ßda, kaž by ßo w kaschczu klepako. Morwy, hižo prjedy wot lěkarja po sakonju wobhladany, bu ſ nowa wot lěkarja pschepytany. Duž ßo pokaſa, so bě tótka ßo mylił; pschetoż morwy runje tak leżesche, kaž běsche leżał, a żane hibnjenje ßo scziniko njebě.

* W Zwickawje ßu w jenej knihowni 6 prědowanjow wot Bugenhagena namakali. Dotal běchu jeno tſi prědowanja wot ßamßneho snajomne.

* Turkowski połměßaczk w Sakſkej. Na wěži niże Lipſkeje wßy Warin (Wahren) njebłyſchczi ßo khorhoj, ale skoty połměßaczk. To je ßo takle zofako. Hdyž lěta 1683 sakſzy wojazy pſched město Winczehnjechu, běſche wobßedźeŕ Warina jako wodźeŕ ßobu bjes nimi. Turkojo buchu pobiczi a ſniczeni. Sakſojo, bjes kotrymiž bě wjele ßerbſkich wojakow, a druhe němſke ludy, kaž też Polazy, dobychu ßebi pſcheczźiwo Turkam wulku ßławu a pſchinjeßechu ßebi wſchelake drohe dopomnjeńki turkowſkeho lěhwa ßobu dom, — kaž je woßebna maczicżna kniha wot knjeſa Wjele, „Turkojo pſched Winom", nam lěta 1883 žiwje a dokładnje powjedała. Dopomnjecże na wójnſki pokład Sakſow a na ßwoje wobdźělenje pſchi nim je tamny něhduſchi ryczerkubleŕ pſches to ſdźeržecź ſpytał, so je połměßaczk doma na wěžu ſtajił.

* Lěta 1885 ßo pola Noweho Měſta w Bajerſkej młyn wotpali; młynkez mandźelſkeju na wuhlo ſpaleneju ſ popjelniſchcża wuczežechu. Wokolni wobydlerjo mějachu tónle ſrudny podawk tehdom ſa njeſbožowny pſchipad. Nětko pak je ßo wukopało, ſo je ßo tehdy žadławy njeſkutk ſtał: jedyn wotroczk je ßo toho na ßmjertnym ložu wuſnał. Tónle wotroczk tehdom pola jeneho pjekarja w Kirchfarnbachu ßłużeſche. S pjekarjom je ßo wón w nozy do młyna podał, wodu wotpuſchczźiwſchi młynka ſ młyna wabił a jeho na měſcże poraſył a saraſył. Na to ſtaj do młyna nuts ſchkoj, młynkowu saraſykoj a ſkónczńje, ſo by jeju njeſkutk potajny wostał, młyn ſapaliłoj. Pohnuło k mordarſtwu je jeju to, ſo běſche pjekaŕ młynkej wjele pjenjes winojty, kotrež chżyſche młynk tehdy ſapłaczene měcź. Pjekarja ſ jeho žonu ßu ſajeli.

* Stary knjes w měſcże N. N., kiž ßo ßwěru na ſkutkowanju ſa miſionſtwo wobdźělesche, powjedaſche: Ssedźach ras wjeczor pſchi ßwojim pißaku; na dobo ßo ſaklinkota. Ja ſtanuch a wotewrich; Mi něchtó, kotrehoż pſchi cźemnoſczi ſpósnacź njemózach, papjerku ſe ſawalenym pjenjeſom napſchecźiwo tyknu a ßo zyle khwatniwje saßo wotßali. Hdyž papjerku wotwalich, namakach 5 nowoßlěbornſki pjenjes, na papjerzy pak ſtejeſchtej kraßnej ßłowje, kotrejuž dla ßebi tutu papjerku cżaß żiwjenja ſkhowam, mjenujzy: „Mojemu Jeſußej." — Njeſnaty dawaŕ bě najſkerje jara khudy, ale widźecź je, ſo ßwoju zyku wutrobu tomu Knjeſej ßobu ſa wopor poda, a toho dla bě jeho dar wulzy kraßny.

* W Winje wóndano jedyn knjes w nozy wokoło jeneje po ßamotnej dróſy pſchedměſta domoj khwataſche. S puſteho měſta, hdźež ßo twari, na jene dobo nękajki dundak wuſkoczi a ßo jemu na pucź ſtupi, ßo praſchejo, kak je na cżaßu. Krótko rosßudźeny knjes dundakej móznu pliſtu wotkoži a ſawoła: „Jenu je biło!" Do boka ſkoczźiwſchi dundak ſkiwło wotmolwi: „Mějcże dźak, knjeże! Derje, ſo ßo w dwanaczich praſchak njejßym!"

* Mjes ſtarymi ludźimi, kotſiž w dobroczelſkim wuſtawje w měſcże Kaſani w Ruſkej wjeczor ßwojeho żiwjenja w měrje wotczakuja, je też wěſty Pawlow, kotryž je lětßa 107 lět ſtary. 66 lět je wón jenemu knjeſej ßłużił. Po ßwojim ſwonkownym ßo ſtarz ſtarſchi njeſda, hacż něhdże 70 lět. Sa ßwoje lěta je wón cźęko ſpodźiwnje cźiłe a pomjatk cżerſtwy wobkhował. Hakle dwě lęcże ßo pola njeho wyßoka ſtaroba cżucź dawa; hacż do 105. lěta je ßo Pawlow ſ dźękom ßwojeju rukow żiwił. Jeho ßyn je 72 lět ſtary, jeho dźowka pak 80 lět. Kaž ſtarz powjeda, je jeho njebo dźěd 147 lět ſtary wumrjeł.

* W ruſkim cżaßopißu „Pſchiroda a Hońtwa" wo ſpodźiwnym podawku cźitachmy, kotryž je ßo ſ kónz ſańdźeneho lěta na hońtwje w Ruſkej ſtał. Jedyn hońtwjeŕ hołbja tſěli. Tſělený hołb w runej měrje na hońtwjerja pſchileczi, něhdże 10 metrow pſched nim pak ßo k lěwizy ſawróczi. Sso dohladawſchi, ſo dźě je hołb bjes hłowy, hońtwjeŕ na ßwojich ßußodow ſawoła, ſo tu ptacźk bjes hłowy leczi. 170 kroczel dale hołb do ßněha padże. Bórſy na to jedyn ßłużobnik wottſělenu hołbjowu hłowu pſchinjeße, druhi pak cźęko, kotrež hiſchcże tſchepjetaſche. Sswědkojo tohole rědkeho podawka běchu mnoſy woßobni Rußojo.

* Na dworje bohateho bura we wßy Wiktorowka njedaloko Nikałajewa w Južnej Ruſkej ßo wóndano rano niczo njehibaſche. Duž ßußodźina do domu ſtupi pohladacź, ſchto ßo to njeczini. Jej pak ßo żałoſtny napohlad poſkiczi: na ložu burowka leżeſche ſ rosrubnjenej hłowu a wſcha w krwi; pſchi ložu na ſemi w wulkej łuži krwě jeje muż leżeſche, kotryż mějeſche nękotre hłuboke rany do hłowy; ßekera ßo ßrjedź jſtwy waleſche. Wó jſtwje a pó khěži běſche wſcho rosmjetane. Burowy dźěłacźeŕ pak běſche ßo ſhubił. Tohole dźěłacźerja běſche bur loni patorżizu ſe ßmilnoſcże do domu wſak; dotal bě ſ nim zyle ſpokojom był. Rubił je mordaŕ něhdże 100 mk. pjenjes, wſchelaku draſtu a druhe wězy.

* Parna łódź „Viktoria", kotraż wot Newhavena do Dieppe a wróczo jěſdźi, běſche póndźelu tydźenja wjeczor wokoło jědnacźich pſchi najrjeńſchim wjedrje ſ Newhavena wotjěła. Něhdże 90 ludźi běſche na łódźi. Rano wokoło tſjoch paßażěrow wołachu, dokelž běſche pſchiſtaw Dieppe bliſko. Lědma běchu paßażěrojo ſeſtawali, něſchto móznje wrjeßnu. Nichtó toho kedźbu njemějeſche; kóždy mějeſche ſa to, ſo je ßo łódź, dokelž je morjo na tymle měſcże nikke, dna podótkła. Bórſy na to ſ nowa wrjeßnu. Někotſi mużſzy do żónſkeho wotdźělenja dźěchu, żónſke proſcho, ſo chżyle ßo na łódźiny moſcźik podacź, dokelž je ßo někajke njeſboże ſtało. Nětko wſcho horje khwataſche. Tón ßamßny wokomik paßażěrojo ßłyſchachu, kak kapitan ſpomożniſke cżołmy do wody ſpuſchczecź pſchikaſuje. Duž ſtrach a hróſba pucźowarjow wobja. Żony ßo żałoſcźizy a płakajzy na ßwojich mužow powſchachu; druhe żónſke na kolena padachu, evangelſkeho a katholſkeho duchowneho, kotrajž běſchtaj ßobu na łódźi, wo jeju modlitwu a požohnowanje proſcho. Cźi, kotſiž mózachu płowacź, do wody ſeſkakachu; jich pak żołmy pózrjechu. Pſchecźeljo ßebi na wěcżne wbożemje prajachu, jako budźeſche pomoz zyle njemózna była. Najhórſche bě, ſo někotſi w ſadwělowanju łódźnikam w jich ſpomożerſkim dźěle ſadźěwachu; woni do cżołmow ſkakachu, prjedy hacż běchu tute do wody ſpuſchczane. Prěni cżołm ſe 16 cźłowjekami ßo ſwróczi; někotrych ſ wulkej nuſu ſ wody ſwucźahachu; cźi druſy ßo tepichu abo ßo żerdźow dźerżo po morju płowachu. Dwaj druhaj cżołmaj ßo cżaßa doſcź do wody puſchczíſchtaj, ſo móżeſchtaj mnohich paßażěrow wot ßmjercże wumóz. Mjes tym běſche morjo mózne ſmohi walecź poczało, kotrež cżołmam ſ wulkim ſtrachom hrożachu. Łódźiny prědk ßo podnuri, mjes tym ſo ſadk ſ wody tczeſche; tudy pucźowarjo, kotſiž běchu na łódźi woſtali, wucźek namakachu. Na ſboże ſ franzowſkeho pobrjoha bórſy ſpomożniſke cżołmy pſchijědźechu. Wěſte njeje, kak wjele ludźi je ßo tepiło: najſkerje 14 abo 16. Schtož běſche na łódźi tworow było, a schtož běſche hewak schtó ßobu měł, běſche ſhubjene. Mnoſy pucźowarjo bjes pjenjes, někotſi w hubjenej draſcże do Dieppe a druhich pſchiſtawow pſchijědźechu. Schtož je ßłyſchecź, je ßo łódź rosbika, dokelž bě na ſkały ſajeła, kotrež huſteje mhły dla widźecź njeběchu. Pſchibrjożnym ſtražnikam ßo wina dawa, dokelž ßwoje rózki trubili njeißu, kaž ßo pſchi huſtej mhlě ßłuſcha.

* Schto ßebi Amerikancżenjo wo Jendźelczanach myßla, ßo ſ rěcże ſpósnawa, kotruž je Ingals, ſenator ſ kraja Kanſas, njedawno w Waſhingtonſkim ſenacże dźerżał. Ingals mjes druhim prajeſche: „Jendźelczenjo ßu bojaſliwy a njekniczomny lud, wohidny wußad narodow; pſchecźiwo ßłabym ßu khróbli a tiranſzy, mjes tym ſo ßo pſched ßylnymi tuleja a jim po hubje rěcża. Stawiſny tejele ſaklateje Jendźelſkeje hižo někotre lětſtotki poſpochi jeniczży dołhi rynk pſchestupjenjow pſchecźiwo cźłowjeſtwu pſchedſtajeja. Sso ſ khorhoju ßwobody a ziwiliſazije wodźewajo ßu Jendźelczenjo mnohe ludy do ßmjercże cźwilowali."

* Schto cźłowjek w nabożnym fanatiſmje ſamóże, wo tym rosprawa wo „wóhnjowym ßwjedźenju" ßwědczi, kotryž je ßo pſched krótkim na kupje Mauritius k cżeſczi pſchiboha Siwa ßwjeczik. Podoba mózneho pſchiboha w templu ſteji, kotryž je jemu poßwjecźeny. W kraßnej draſcże tam ſ błyſchcżateho drjewa wudźěłany pſchibóh ßedźi, cżapku w tſjóch barbach na hłowje; cżerwjenej hubje ßo ßmějo wotewrjatej; jeho woczi, kaž ßo ſda, ſazpiwajo na tokſteho hada hladatej, kotryž je ßo jemu wokoło lěweje ruki ſwił. Pſched pſchibójſkim templom ßo hobrſki ſchcżěpowz hižo 24 hodźin dołho pali. Hdyž ßu mnohe ſawodne wobrjady dokonjane, ßo drjewo, ſchtož ßo hiſchcże pſcheżehliło njeje, ſe ſchcżěpowza ſwucźaha; ſbytkne żehliwe wuhlo pak ßo tak rosſchěri a roscżaha, ſo je kruch ſemje na 10 kóhczi dołhoſcże a 7 kóhczi w ſchěrje ſe żehliwym wuhlom zyle pokryte. Wopory ßwjedźenja ßu wucźomzy pſchibójſkich měſchnikow, kotſiž ßu ßebi cżeſcź wuproßyli, ſo ßmědźa podobje pſchiboha napſchecźo hicź. So móhli jemu korby ſ kwětkami woprowacź, kotrež na hłowje njeßu, dyrbja ſ boßy nohomaj pſches tutón ſtraſchny żehliwy rózeń hicź. Schtóż ßo ſakopnje a panje, je ſhubjeny. Nichtó jemu na pomoz njekhwata; lud, kotryž je ßo na ßwjedźeń ſeſchoł, ſměrom pſchihladuje, kak ßo njeſbożowny żiwy ſpali. Pſchetoż hdyž ßo jedyn ſakopnje a

panje, dha je to dopokas, so jemu Brahma jeho hrěchi wodak njeje. Pschi poßlenim wóhnjowym ßwjedźenju pak žadyn jeniczki tych wrótnych fanatikow panuk njeje. Někotsi spěschnje psches žehliwy rózeń pscheběžachu a na druhej stronje do hata skoczichu; drusy pomalku dźěchu, jako bychu psches trawnik kroczili. S rukomaj korb s kwětkami zyle směrom na hłowje dźerżo woni ani synka wot ßo njedachu, runjež ßo schkrě se žehliweho wuhla pschi kóždej króczeli do wschěch stron ßypachu. Hakle hdyž běchu žehliwy rózeń pschekroczili a do wody stupili, žałostnje wokacz poczachu a ßo na wschěch stawach s bolosczu wijachu. Pschi tym Hindojo, kotsiž s wulkimi czrjódami na ßwjedźeń pschihladowachu, zyle měrni a symni wostachu. Wschitzy běchu, kaž ßo sdasche, pobożnje hnuczi; ale wo to ßo nichtó njestarasche, schto ßo s njesbożownymi mkodźenzami stanje. Derje tym, kotsiž bórsy na to wumru. Pschetoż nosy tych, kotsiž ßu rózeń pscheschli, stej tak spalenej, so ßo rědko hdy saßo sahojitej; a tajki człowjek je potom hubjeny czaß żiwjenja.

Stupniczki a hkóß ßwědomnja.

Jedyn muż s luda mi powjedźi: Běch żiwy, kaž hłasn, w lutych tórnosczach, bjes pschemyßlenja, bjes saczuczíwosce. Palenzpicze bě mi wschu jaßnosczu myßlenja a pschemyßlenja rubiko. Pschińdźech też psches to do khudoby a hubjenstwa a to běch sawinowak. W dobo pak też żona a dźěczo do khudoby a hubjenstwa pschińdźeschtej, a tej to njebeschtej sawinowakej. Haj, ja běch wina, so wonej wjazy czerpjeschtej, hacz ja. Tak ßedźach saßo ras ßobotu w korczmje a pschepijach ßwoju msdu sańdźeneho tydźenja. Maka holczka, dźowczicżka korczmarjowa, ke mni pschistupi, posběże nóżku, pokasa mi wulzy swjeßelena a sbożowna ßwoje nowe stupniczki, so bych na nje pohladnuł a je pokhwalił, a praji na to po dźěczazym waschnju: „Kupisch ty twojej holczży też nowe stupniczki?" Pschi tutym wopraschenju bu mi, kaž by mje něchtó porasył. Na jene dobo padże mi na wutrobu, so wonkach psched khěżu moja mandźelska a moja dźowczicżka stysknje na mnje czakatej, hacz bych won pschischoł k nimaj a jimaj te hischcze sbytkne pjenjesy dał. Na jene dobo bu mi zyle sjawne a wotkryte, kak njeknicżomne je moje czinjenje, stupi mi psched wocżi, kak ja s mojim pschecżinjerstwom k tomu pomham, so móże korczmař ßwojemu dźěsczu rjane woßebne stupnje kupowacź, bjes tym so ßam ßwojemu dźěsczu dach symu mrěcź a hłoda tradacź. Khwatnje stażech a korczmu wopuschczich, a wonka wsach ßwoje dźěczo na ruzy a tłóczich jo k ßwojej wutrobje. Duż czujach, kak symnej a prostej jeho nóżży běschtej. Ach běchu mje te nowe stupniczki korczmarjej holczki prjedy hižo kaž porasyke, kak poraženy hakle nětko buch psches prostej nóżży ßwojeho wboheho dźěsczа! Wutroba mi tschepjetasche s roskaczom a hanibowanjom. Hischcze mějach, Bohu dżak, něschto pjenjes sbytknych; sa nje kupich na měscze dwě pokrucze khlěba a stupniczki sa dźěczo. Nasajtra ßym jara mało jědł, ale wjele ßym ßo modlił. Póndźelu dźěch na ßwoje dźěło s tajkim wjeßelom k dźěku, kaž prjedy hischcze żenje. Nětko ma moje dźěczo drasty dosczź, a liza mojeje mandźelskeje ßu saßo czerstwe a czerwjene. Wot toho czaßa njejßym żenje wjazy do korczmy stupił; do mojeho doma pak stej sboże a měr saczahnułoj.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Handrij Falten, khěżeŕ a lijeŕ w Wulkim Wjelkowje, s Hanu swudowjenej Fridrichowej w Małym Wjelkowje. — Jan Ernst Lischka, żiwnosczeŕ a młynk w Czichońzach, s Marju Sturmez w Jitku.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Elsa Hana, Ernsta Emila Klausa, ekspedienta na Židowje, dź. — Khorla August, Friedricha Ernsta Langi, dźełaczerja na Židowje, ß. — Ernst Jurij, Khorle Augusta Klimanta, wulkeho sahrodniskeho żiwnosczerja w Sajdowje, ß. — Ernst Max, Handrija Augusta Lücki, khěżerja a polerja na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Josef Kurt, Josefa Dubawa, wosytwarza na Židowje, ß. — Katka Margaretha, Miklawscha Lubka tudy, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 20. haprleje: Jan Nowak, dźełaczeŕ w wokrjeżnej dźełaczeŕni na Židowje, 82 l. 5 m. 19 d. — Martha Margaretha, Jaroměra Augusta Grosche, młynka pod hrodom, dź., 8 m. 28 d. — 21. Jan Jaroměr, Pětra Augusta Hejdusche, dźełaczerja w Hněwßezach, ß., 1 l. 8 d. — Pawoł Hermann, njemandźelski ß. na Židowje, 1 m. 1 d. — 22. Jan Jurij, Jana Ernsta Bjedricha, dźełaczerja na Židowje, ß., 11 m. — 26. Marja Elsa, Khorle Augusta Balaka, murjerja na Židowje, dź., 8 m. 13 d. — 27. Hańża rodź. Ebnerez, Michała Winklera w Sklonej Borschczi mandźelska, 27 l. 8 m.

Psches ßudnistwo ma ßo na pschesßadźowanje pschedawacź: 10. junija dopoldnja w 11 hodźinach mała sahrodniska żiwnosczź cżo. 8 w Nowych Demjanach, na 10,576 mk. takserowana. — 13. junija dopoldnja w 9 hodźinach sahrodniska żiwnosczź cżo. 24 w Skaskowje, na 6784 mk. takierowana.

Drjewowa awkzija: 6. meje dopoldnja w 8 hodźinach na knjeżim revěrje w Pěskezach.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy) po jenym skhodże, je kóżdy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacz wjeczor 9 hodźin.

Jěsdny plan żelesnizow wot 1. oktobra 1886.

4. wosowa klaßa njedźelu a na sakskich ßwjatych dnjach wupada.

Se Shorjelza do Draždżan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	1,55	—	4,43	7,56	10,50	1,56	2,30	4,21	6,50	—
Rychbacha	—	—	5,7	8,21	11,14	—	2,55	4,44	7,15	—
Lubija	2,24	—	5,29	8,45	11,39	2,24	3,18	5,5	7,38	—
Budyschina	2,50	4,0	6,6	9,23	12,18	2,51	3,55	5,40	8,16	—
Biskopiz	—	4,30	6,44	9,59	12,57	—	4,31	6,14	8,52	9,56
			1-4.		1-4.				1-4.	
Arnsdorfa	—	4,51	7,9	10,25	1,23	—	4,56	6,35	9,19	—
Radeberga	—	5,2	7,19	10,35	1,33	—	5,6	6,44	9,30	10,24
Do Draždżan	3,55	5,29	7,49	11,6	2,1	3,55	5,36	7,12	10,3	10,48

S Draždżan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždżan	—	6,0	8,50	10,25	12,15	3,0	5,0	8,50	11,40	12,52
Radeberga	—	6,38	9,25	—	12,52	3,38	5,37	9,25	12,18	—
Arnsdorfa	—	6,51	9,37	—	1,3	3,49	5,49	9,37	12,29	—
					1-3.					
Biskopiz	—	7,21	10,6	—	1,29	4,14	6,19	10,5	12,56	—
Budyschina	—	7,59	10,44	11,35	2,3	4,52	6,55	10,40	1,27	2,1
Lubija	6,32	8,43	11,27	12,2	2,43	5,32	7,34	11,22	—	2,27
Rychbacha	7,7	9,3	11,43	—	3,3	5,52	7,54	11,40	—	—
Do Shorjelza	7,48	9,26	12,6	12,31	3,23	6,15	8,16	12,1	—	2,54

S Budyschina do Wjelecżina.

Wosowa klaßa	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyschina	5,10	7,36	10,45	2,4	4,50	8,17
Budestez	5,28	8,4	11,3	2,22	5,8	8,35
Do Wjelecżina	5,43	8,22	11,18	2,37	5,23	8,50

S Wjelecżina do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjelecżina	6,5	8,45	11,46	3,5	5,45	9,12
Budestez	6,26	8,59	12,7	3,24	6,6	9,27
Do Budyschina	6,48	9,15	12,30	3,46	6,28	9,43

S Kamjeńza do Arnsdorfa.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6,0	8,45	11,55	3,50	8,20
Polczniży	6,23	9,8	12,26	4,22	8,45
Großröhrsdorfa	6,33	9,18	12,39	4,36	8,56
Do Arnsdorfa	6,45	9,30	12,54	4,51	9,7

S Arnsdorfa do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	7,10	10,25	1,25	5,50	9,40
Großröhrsdorfa	7,29	10,40	1,45	6,5	9,55
Polczniży	7,42	10,49	1,58	6,14	10,4
Do Kamjeńza	8,8	11,9	2,24	6,34	10,24

Placżisna żitow a produktow w Budyschinje

23. haprleje 1887.

Żitowy dowos: 2582 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacż mk.	Na wikach hacż np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacż mk.	Na bursy hacż np.
Pschenża	běła	8	63	8	87	8	63	8	81
"	żołta	8	4	8	33	8	21	8	33
Rożka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	58	6	70
Jeczmjeń		6	74	7	3	6	59	6	88
Wowß		5	30	5	80	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	3	—	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 921	schtuk, schtuka	10	—	23	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždżanske mjaßowe placżisny. Howjada 1. drużiny 50—52 mk., 2. drużiny 40—42, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cżelata 1. drużiny 40—52 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncże rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 29. haprleje: Rjane.

Khěža je na pschedań na Židowje cžišło 261.

Žiwnoscž na pschedań.

Ssym žebi wotmyßlił, žwoju žiwnoscž w **Koblizach** pola Wulkich Sdžarow, kotraž je w dobrym rjedže, se wschěm žiwym a morwym inventarom wyßokeje staroby dla se žwobodneje ruki pschedacž. Wona ma maßivne twarjenja a wobjima 115 jutrow leżomnoscžow.

Jan Wiezas.

W Lahowje je dobra **žiwnoscž** cžišło 14 ſ 21 kórzami leżomnoscže na pschedań. Dalsche je tam shonicž.

Njedżelu 1. meje t. l. popołdnju w 3 hodž. maja žo w **Radworju** cžišło 30 mužaza drasta, něschto möblow, wschelaki dźěłacžerſki grat a dwě nowodejne kosy na pschežadźowanje pschedawacž.

Möblowy magazin

Pawoła Scholty

na garbarſkej haßy 8

porucža žwój ſkład trajnje a derje dźěłanych **möblow,** kaž tež **scžinowe stoły** w wschelakich družinach po mózno tunich płacžišnach.

Kaschczowy magazin

Pawoła Scholty

na garbarſkej haßy 8

žo pschi potrjebje porucža.

Wschě družiny cžrjewow

k dźěłanju kołbaßy

porucža pschedawarnja cžrjewow

A. Eisslera

na žitnych wikach 16.

Młynkam

cžěrjate rjemjenje

najlěpscheje družiny po najtunischich płacžišnach porucža

A. Pietsch na žukelnſkej haßy 30 (Tuchmachergasse).

Turkowske žłowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotreż žu dostacž, porucža hischcže tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Khofej paleny!

Karlowarſke měſchenje

punt po 1. — mk.,
" " 1. 20 "
" " 1. 40 "
" " 1. 60 "
" " 1. 80 "

porucža jako něschto jara wubjerne

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Butra!

Měschanu butru, lutowanſku butru

w bowach a wuwaženu, najlěpſche družiny, porucža wot cžerſtweje poßyłki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Naschu wukhwalenu ſnatu

4 np. zigaru cžišło 3

wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poručzamoj.

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haßy 3, drogowe khlamy k słotemu worłej.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta

pola hroda cžišło 2

porucža žwój bohaty ſkład **möblow, schpihelow** a **stołzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom žamoſhotowjeneje twory a lubi po móžnoſcži tunje płacžišny.

Kaschcże

ſa doroſcženych a dźěcži ma ſtajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt

w Budyschinje pola hroda cžišło 2.

Sswój wulki ſkład **porzelana, kamjeniny, duteje, woknowеje** a **schpiheloweje schkleńzy, schpihelow, ſłoczanych lejſtow, gardinowych žerdžow, ovalnych woblukow** a **roſetow, pópow** a **pópowych hłowow** w wulkim wubjerku po tunich płacžišnach poručzam.

Ernst Ullrich

na ſchuleŕſkej haßy 12 a na ſeminarſkej dróſy.

Pschipóſnata kruta ſprawnoſcž. Kóžde ſjebanje wuſamknjene, dokelž žo pschi pschedawanju wyſche płacžišny nježada a žo hnydom najnižſche płacžišny praja, ſo by je nichtó dele cžiſchczecž njetrjebał, a dokelž žu na tworach płacžišny ſ zyframi wośnamjenjene.

Najtuńſche płacžišny w zyłym Budyſchinje jenoż pola

Hermanna Beermanna

na ſnutskownej ławſkej haßy 6,

ſ napschecža radneje pinzy.

Khłamarjo, krawzy, schwalcže, tapežerarjo atd. njemóža nihdże tuńſcho kupowacž, a žo jim tež pschi najmjeńſchej kupi **woženite płacžišny** wobliczа.

Draſtne tkaniny we wschěch barbach a muſtrach łóhcž po 25 np., **dwójzy ſchěroke** po 50, 70, 90 np. (tež k rubiſchczam na hłowu), **katun** k draſcže a ſchórzuchaм, barbunjepuſchczaty, łóhcž po 23 np., **cžorny kaſchemĕr,** cžiſtowołmjany a dwójzy ſchěroki po 70, 90, 120, 150 np., **cžorne židžane tkaniny k njewjeſcžinſkej draſcže** po 160 np., 2, $2^1/_2$, 3 mk., **ſbytki wſcheje družiny** a to **wołmy, žomota, židy, ſbytki draſtnych tkaninow k mužazej** a **hólcžazej draſcže,** $^{10}/_4$ ſchěroke, łóhcž po 150 np., 2 mk., **cžorne žukno** łóhcž po 3 mk., kholowowe tkaniny po 30 np., **cžorny wołmjany atłas** ſa **krawzow,** $2^1/_2$ łóhcža ſchěroki, po 80—120 np., **twjerdy płat** po 25 np., **płüſch** k **wobžadźenju** po 2 mk., **žomot** po 60 np., **kwětkowany** po 75 np., **běłe** a **pißane gardiny** po 16, 18, 20 hacž 50 np., **möbłowe damaſty,** $^{10}/_4$ ſchěroke, po 70 np., **möbłowy rips na ſofy** po 150 np., **kožowe płachty** a **błidowe krywy** po 125 np., **krywy na ſofy.** **Mantle pſche deſchcž, wobwěſchki, žakety** hižo po 6 mk., **běłe** a **pißane dybſacžne rubiſchka** po 20 np., **taillowy köper** po 18 np., **łuſtr k ſchwejcham** po 23 np., **łama** po 60—120 np., $^7/_4$ ſchěroke **tkaniny k žuknjam** po 33 np., **běły płat,** $^6/_4$ a 2 łóhcži ſchěroki, **barbunjepuſchczate cžerwjene tkaniny k poßleſchczam** po 22 np., **módry** a **ſekeny płat k ſchórznicham** a **koſchłam** po 25 a 45 np., wulke **hotowe žłomniki** po 1 mk. 60 np., wulke wołmjane **konjaze krywy** po 4 mk., $2^1/_2$ łóhcža ſchěroki **dreſſ k matrazam** po 60 np., **pjerjenjepſchepuſchczate wupjerki** po 31 np. a **wjele druhich wězow žměſchnje tunjo jenoż w najlěpſchich družinach** pola

Hermanna Beermanna

na ſnutskownej ławſkej haßy 6.

Hermann Rachlitz, klampnař

w Budyschinje

10 na žitnej haßy 10 a **24 na Hoschiz haßy 24.**

So bych žwój wulki ſkład něschto pomjeńſchił, wschě twory po poniženych najtuniſchich płacžišnach pschedawam a poručzam toho dła: mlakowe khany hacž k 50 litram, mlocženki, hornzy, karany, wódne khany, krjepjaki, bowy, žudobje, myjawki, khěžne a hródžne latarnje a lampy, khlěbowe tyſy k pokrutam hacž 8 puntowſkim, khoſejowe młyny, khoſejowe a zokrowe tyſy, tykanzowe blachi, wſchelake kuchinſke žudobje, cžeßadła, łžizy k jěžži a k sběranju žmjetany a druhe, a žo k dobrocžiwemu wobkedźbowanju poručzam.

Dokelž žwoju barbjerńju a cžiſchczerńju wotedam, proſchu žwojich cžeſcženych ſkaſowarjow, ſo bychu draſtu, k barbjenju mi pschepodatu, bórſy wotewſali.

A. ſwudowjena **Mendelowa** w Budyſchinje.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcže 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reſerwach w hotowych pjenjeſach:

33 millijonow 279 tyßaz 016 ſchěßnakow 21 krajz.

Woheń-, krupobicže-, transport- a žiwjenje-ſawěſcženje.

Polizy žo w **khěžorſtwowych markach** wuſtajeja.

K wukaſowanju a k wobſtaranju ſawěſcženjow poručzataj žo jako agentaj:

hamtſki ſkotołekař **Ernſt Walther** w Budyſchinje,
ſchewſki miſchtr **Heinr. Jul. Räther** w Kukowje p. Pancžiz.

Nawěschtk.

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßwojej pschedawarni w Budyschinje sańcź dał a so maja ßo pschichodnje pjenjesy, listy, skasanki a dr., sa mnje postajene, do mojeho hłowneho wobkhoda w **Draždźanach** na **kschižnej drósy czißło 17** ßłacź, hdźež ßo rucze wobstaraju.

W Draždźanach w haprleji 1887. S pocześcźowanjom

G. Neidlinger,
dwórski podawar.

111. kralowska saksa krajna loterija,

czehnjenje 5. klaßy wot 3. hacź 24. meje t. l. Loßy k tomu po $^1/_1$, $^1/_2$, $^1/_5$, $^1/_{10}$ porucza

Fr. Th. Jäger,
konceß. loter. kollektěr
w Budyschinje.

Howjase mjaßo punt po 50 np., ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., połcź punt po 70 np., kój punt po 45 np. porucza

W. Fuchs
na sadnej bohatej haßy.

Najlěpsche **howjase mjaßo** pschedawa wot dźenßa punt po 50 np., **ßwinjaze plezo** punt po 80 np.

M. Neuschäfer
na wulkej bratrowskej haßy.

Filzowe klobuki, ßłomjane klobuki, mězy

w pschekwapnje wulkim wubjerku po **woprawdźe** jara **tunich** płaczisnach porucza

Hugo Lehmann
22 na bohatej haßy 22.

Jerje

3 schtuk po 10 np. porucza

Hermann Baach
na ßerbskej haßy 9.

Khosej

wot najtunischich hacź do najlěpschich druźinow, jara derje ßkodźazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 scht. po 50 a 60 np.
porucza jara płaczisny hódne

A. E. Soba na Židowje.

W mojich pscheßadźowanskich khłamach ßu stara a nowa drasta, toho runja möble pschezo na pschedań.

K. Weigelt, awkzijonator,
Riczelowy naßlědnik,
pod bórklinom czißło 1.

Wotewrjenje czaßnikarstwa.

Cześcźenym wobydlerjam w Budyschinje a wokolnoscźi najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßo tu na **seminarskej drósy czißło 4** w domje k. rěsnischeho mischtra **O. Rossiga** jako **czaßnikar** saßydlił.

Wschě do czaßnikarstwa ßłuschaze dźěła nanajlěpje a najrucźischo wuwjedu a proschu najpodwolnischo, moje pschedewsacźe psches to podpjeracź, so ßo mi wjele dźěła pschiwobrocźi.

S pocześcźowanjom ßo poruczam

J. August Henke, czaßnikar.

W Budyschinje, w haprleji 1887.

Cześcźenym Sserbam w Budyschinje a wokolnoscźi k nawjedźenju dawam, so je mój

schpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haßy czißło 9.** Na ßwój bohaty skład kedźbne czinjo ßo s pocześcźowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyscherski mischtr.

W hosczenzu w Maleschezach

jutsje, **njedźelu 1. meje, popołdnju w 3 hodźinach** pschednoschk knjesa sapóßkanza **Kerka** s Rodez wo

„sakskich finanzach a statnym hospodarstwje".

Wo bohaty wopyt proßy **Wjela,** hoscźenzar.

Budyska Bjesada

změje swoju **hłownu zhromadźiznu wutoru 10. meje** wječor w 8 hodźinach w **Budyskej třeleřni.** Dnjowy porjad: Nowowólby předsydstwa.

Předsydstwo.

Sjawna próstwa.

Po dołholětnym pschihotowanju ßu Sserbja w lěcze 1884 **natwarjenje ßerbskeho macźicznego domu** w Budyschinje jako potrěbnoscź **ßerbskeho luda** a ßobupschißłuschnoscź **kóždeho Sserba** spósnali. Toho dla poczachu, wothladamy-li wot prjedawschich porědkich darow, tehdom we wjazorych stronach s dźěła jedynkrócźne dary a s dźěła pschinoschki na **pjecź** lět sa tutón twar składowacźe tak so ßmy po něcźim něktore tyßazy nahromadźili. Ale to je hischcźe jara ßnadna summa s pohladom na mnohe tyßazy, kotrez ßu trěbne!

Podpißani dowoleja ßebi toho dla, cześcźenych Sserbow w kraju a wukraju s nowa najnaležnischo a najpodwólnischo proßycź, so bychu twar **ßerbskeho domu** na macźicznej leżomnoscźi w rózku lawskeje dróhi dale s pjenjeżnymi darami spěchowali a ßwoje jedynkrócźne dobrowólne abo pschilubjene pjecźlětne pschinoschki wotedawali pola nascheho pokkadnika, k. pschekupza **M. Mjerwy** (Kaufmann M. Mörbe in Bautzen), kotryż budźe też pschichodnje w Serbskich Nowinach ßwěru kwitowacź.

Dokelž ßu Sserbja **maly** lud, móże ßo shromadnoßerbski narodny skutk jenoż potom dokonjecź, hdyž **wschitzy** Sserbja wschěch stron, a to **po wulkoscźi ßwojeho samóżenja** tón ßamy se shromadnymi mozami spěchuja a podpjeraja.

W Budyschinje, w haprleji 1887.

M. Hórnik, farar, pschedßyda Macźizy Sserbskeje.
E. Mütterlein, referendar, sarjadowar domu.
M. Mjerwa, pschekupz, pokładnik Macźizy Sserbskeje.

Poßleschczowy kaschcź

je tunjo na pschedań pola

Mitascha w Bukezach.

Dobre **schaty** ßo **płókaju** a **ßwětke plotuja** na **sadnej haßy** (pschi swonkownej lawskej haßy) **czißło 6** delka.

Hamburgsko-amerikanske
paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokłódźna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjecźorneje Judiskeje**
měßacźnje 3 krócź,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne kłódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucźowanisku skladnoscź sa kajutowych a bjeskajutowych pucźowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Krawskeho

pyta **August Pilak,** krawski mischtr w Bukezach.

Rólny pohoncź ßo pyta.

Pytam wustojneho, róneho rólneho pohoncza, kotryż dobru msdu dostanje. Wotpißmo poßledneho wopißma dyh rad widźał.

A. Tomeck, kubleř
na Wilsdruffskej drósy
w Draždźanach czo. 8.

Ssyslny wolazy móże hnydom do ßłużby stupicź w hosczenzu bratrowskeje gmejny w Małym Wjelkowje.

Hólczeż, kotryż chze **schewstwo** nawuknucź, móże do wucźby stupicź pola schewskeho mischtra **Neumana** na ßukelnskej haßy czißło 6.

Młody człowjek s dobrymi schulskimi wopißmami móże jako wucźobnik sastupicź w
Ssmolerjez knihiczischczerni
w Budyschinje.

Hólczeż, kiž chze młynstwo nawuknucź, móże do wucźby stupicź w młynje w Lipiczu pola Minakała.

Dźensa popołdnju w 3 hodź. wobradźi namaj Bóh luby Knjez strowu dźowčičku. Lubym znatym a přećelam to k wjedźenju.

W Klukšu, 26. haprleje 1887.

Th. Birnich, farar
z mandźelskej.

(K tomu czißtu pschiloha.)

Pschiloha k czißku 18 Serbskich Nowin.

Ssobotu 30. haprleje 1887.

Wschě druzinu laka:

bernsteinski lak,
kopalowy lak,
damarski lak,
lak na zeleso,
ßwěczaty lak sa schpundowanje,
lak na kožu,
spiritußowy lak,
lak na ßlomjane klobuki,
bronsy, bronsowy wolij,
molerske a murjerske barby,
zement a gyps,
ßerschcze a wloßowe barbicze
tunjo pola
Strauch & Kolde,
3 na kamjentnej haßy 3,
drogowe khlamy k slotemu worku.

Khofej

ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě kolonialne twory po najtunischich płaczisnach porucza
Richard Neumann.

Czorne tkaniny k pjeslam, zaketam

w dobrych druzinach porucza tunjo
H. Kayser
10 na zitnej haßy 10.
Pschedawarnja modowych tworow, płata a zonjazeje a dźěczazeje drasty.

Draždzanske konjaze loßy

po 3 mk.,
cjehnjenje 23. meje t. l.,
ßu dostacz pola
Fr. Th. Jägera w Budyschinje.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
czaßnikow a rjeczaßow,
kaž tež
hudźbnych tyßow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Wósk a wóskowy twar

kupuje
mydlarnja **Roberta Adama**
w Budyschinje
na swonkownej lawskej haßy 5.

Hollandski mlokowy pólver, pólver ßa proßata a ßwinje
porucza **haptyka w Rakezach.**

Kolonialtworowe a spiritußowe khlamy
Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach
poruczeja ßwojim czeßczenym wotebjerarjam:
khofej njepaleny, ßylnje a derje ßkodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khofej 2. druziny, punt po 90 np., hischcze derjeßkodźazy,
khofej paleny, ßylny a derjeßkodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druziny punt po 110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje ßkódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpschu druzinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

Parny rěsak

w Sohlandźe nad Sprewju
porucza wschě drnziny **rěsaneho drjewa,** a to rjenje ßuche **schmrěkowe hrjady, khójnowe** a **schkowroncze drjewo,** woßebje **ßuche** a, kaž je snate, derje dźěkane **schindźelowe deski** a proßy, ßo pschi potrjebje na njón wobroczicz.

Na semju ßo kładźaze platy,

poresne a plestrowanske kamjenje,
glaserowane korta,
schamotowe kamjenje, woheń najlěpje wudźerżaze,
Ia roły ßa drenaže
porucza **Margareczina hěta pola Budyschina.**
Herm. Schomburg.

Sa kurjerjow.

Njerěsany **rjepikaty tobak** ſ czisteho **amerikanskeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt ßa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola
Gotthardа Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hoscenza k jandźelej.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje
khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

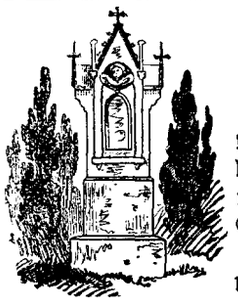

Jan Khěžnik, rěsbar

w Budyschinje
na Lubijskej drózy 6
porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty skład **rowowych pomnikow** se syenita, marmora a rěskowza po jara tunich płaczisnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.
Tež ßo tam hólczez, kotryž chze rěsbarstwo nawuknucz, do wuczby wosmje.

Lěkarski dorschowy jatrowy wolij,

snaty najwubjernischi ßrědk pschě **bróstowe** a **pluzowe czerpjenja, skrofle, lischawy, dźěczazu ßłaboscz, wumpjeru** atd., porucza w bleschach po 50 np. a po wasy
Otto Engert,
en gros **drogowe khlamy** en détail 10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Jerje

rjane tuczne ryby
porucza po tunich płaczisnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

K sanicjenju

molow

poruczam
kamfer, patchouli, popjeŕ, naftalin,
woprawdźity dalmaziski pólver pschě insekty,
pólver a tinkturu pschě mole,
naftalinowe łopjena,
selo a papjeru pschě mole.
Otto Engert,
en gros **drogowe khlamy** en détail 10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Jara dobre drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmana Sohn
na rožku mjaßoweho torhoschcza.

Kharty k hraczu,

najlěpsche němske kharty, duzent hižo po 6 mk., porucza
Herm. Baach
na ßerbskej haßy czißko 9.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza ßa jara płaczisny hódne
Gustav Poser.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cžerwjene) pschedawa
ryczerńkubło w **Ssmochczizach.**

Tinkturu psche schczóny
w bleschach po 50 np.,
pólver psche schczóny
w tyschach po 40 a 60 np.,
pólver psche schwoby
w tyschach po 40 a 60 np.
porucza
Otto Engert,
en gros **drogowe khlamy** en détail
10 na ſnutskownej lawſkej haßy 10.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczíſnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Wolijowe a wodowe barby
wſcheje druźiny,
firniß,
wſchelaki lak,
terpentinowy wolij,
klij,
barbicže,
pěſkowu papjeru
porucza tunjo
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoſchczu cžißko 8.

Cžorny kaſcheměr
jenož cžiſtowokmjany w ſnatej dobroſcži po ſtarych płaczíſnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Jurij Balten
w Wojerezach
porucza k nalětnjemu ßywej
prawdźiwe Rigaſke lane ßymjo,
ſchleſyńſki hórſki dźecžeł,
ſeradelu,
dołhi kolij,
Oberndorfſke runkliżowe ßymjo,
wojſku,
majß.
Cžerſtwa twora a najtuńſche płaczíſny.

Khumſchtny młyn w Scheſchowje
porucza
dobry wuměnjenſki a kupny khlěb,
zalty,
pſcheńeżnu a rżanu muku.
Khlěbowe płaczíſny:

I. druźina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.
II. druźina	6 puntow	40 np.	

Pjelzowe twory khowa a ſa ty rukuje, ſo ßo ani pſches mole, ani pſches woheń njewobſchkodźa
Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńcžane twory
porucza najtuńſcho
Khorla Barthel ſ napſchecža theatra.

Jan Mießner w Budyſchinje
porucza k twarjenju
T=noſcherje we wſchěch wuměrach, hacž 14 metrow dołhe, **żeleſniſke ſchěny, jamowe ſchěny, Hartwigſke ſchěny, pa. Portlandſki zement, hoſdże k twaram, hródźne wokna, tſěſchne wokna atd.** a wſchě druhe k twarjenju nuſne wězy po najtuńſchich płaczíſnach.

Barbunjepuſchczaty cžiſchczany **barchent** bjes ſmylkow ſtary łóhcž po 18 np., **katun** po 16 np., **zychi** 6/4 ſchěroke po 20 np., **draſtne tkaniny** dwójzy ſchěroke po 50 np., **cžorny kaſchemér** po ſtarych płaczíſnach, **luſtr** w wulkim wubjerku jara tunjo, **cžiſchczane ſchórzuchi, kholowowe tkaniny, drell, turnarſke ßukno, rubiſchcža na khowu** po wſchěch płaczíſnach porucza
Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

H. R. Teutſcher, hornczeŕſki miſchtr
w Budyſchinje na kamjeńtnej haßy 33,
porucza ßwój **wulki ſkład khachłow** we wſchěch **barbach** a **wulkoſcžach,** jednore a najwoßobniſche, a rukuje ſa to, ſo je glaſura dobra a trajna.
Khachle a **warne maſchiny** ßo derje a tunjo ſtajeja.
10 wubrakowanych khachłow w wſchelakich barbach ſteji po 12 mk. na pſchedań.

Mydlaŕnja Herm. Puya
w Budyſchinje na ſerbſkej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.
jadriwe mydło, cžerwjene a módre	„	„	36 „
żołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
żołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuńſchej płaczíſnje.

Stare żeleſo, metally wſcheje druźiny, **roſraženu ſchkleńzu, ſtaru papjeru, łapy** kupuje po kóždej dźělbje a płaczi najwyſchſchu płaczíſnu
A. W. Altmann
na privatnym tworowym dwórniſchczu (privatgüterbahnhof).

Towaŕſtwo ſa wſajemne ſarunanje krupobicžowеje ſchkody w Lipſku,
ſałożene w lěcže 1824,
kotrež je ſa cžaß ßwojeho wobſtacža ſkoro 18 1/3 milijony mk. ſa ſchkodowanja ſapłacžiło, ſawěſcžuje pólne płody wſcheje druźiny **ſe ßkómu** abo **bjes njeje** a dawa pſchi krupobicžu ſarunanje hacž do 1/15 abo 1/8 ſchkodowanja. W poßlednim padże ßo premija wo 20 prozentow poniži.
Wſchitke ßobuſtawy, tež nowe, kotrež ßo w běhu 6 lět wot krupobicža potrjechiłe njeju, doſtanu w prěnjej klaßy **24 prozentow,** w druhej klaßy **36 prozentow** a w tſeczej klaßy **48 prozentow rabata na premiju.**
Schkodowanja ßo **4 njedźele po taxy** ſapłacža. Schkodowanja ßo ſ pomozu dowěrnikow regulěruja.
Dalſche wukaſaju a ſawěſcženja wobſtaraju
Jan Wehla w **Maleſchezach.**
Jan Wołak w **Radworju.**
Hłowna agentura:
Franz Berthold w Draždźanach w nowym měſcže, Kaiſer Wilhelmplatz 5.

Najßylniſchu
ſchwablowu kißalinu
k hnojenju
porucza **haptyka** w **Rakezach.**

Wolijowe barby
we wſchěch nuanßach, hnydom k barbjenju, derje a twjerdże ſkhnyjaze, k barbjenju khěžow, ſchpundowanjow atd.,
molerſke a murjerſke barby
w cžerſtwej tworje a w najwjetſchim wubjerku,
ſchpundowanſki ßwěcžaty lak
ſ barbu a bjes njeje, njewonjaty a ſpěſchnje ſkhnyjazy,
terpentinowy wolij
(němſki a franzowſki),
dwójzy warjeny
hódny lanowolijowy firniß,
jara derje a twjerdże ſkhnyjazy,
bernſteinſke laki,
kopallaki,
damarlaki,
żeleſowe laki,
Ia Kölnſki klij kaž tež
murjerſki klij
a hiſchcże wſchelake druhe druźiny,
myjerſku krydu,
gyps,
Ia portlandſki zement,
klepatokamjenjowu
a **ſchmirglowu papjeru,**
luh,
ſchpundowanſki wóſk,
wóſk ſa parketowe ſchpundowanje,
barbicže wſcheje druźiny
atd.
porucžeja a maja pſchezo na ſkładże po najtuńſchich płaczíſnach
drogowe a barbowe
en gros **khlamy** en détail
Otto Engert
10 na ſnutskownej lawſkej haßy 10.

Kóſlaze kóžki
kaž tež wſchě druhe druźiny kožow kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach
Heinrich Lange
pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach cžißko 9.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niż mjenje 6 zołow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niż mjenje 12 zołow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach
mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot naležeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 19. **Sobotu 7. meje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Franzowskeho polizajskeho komišara Schnäbla, kotrehož běchu němšzy policistojo w Lothringskej blisko pschi mjesach sajeli, žu sažo puschćili. Tak žo Schnäbla dla žana krej pscheliwacź njebudże, kaž žo Franzowsojo s wopŕědka bojachu, jenož tinta je s khanami sa njeho a pschećiwo njemu s pjerow běžała. Dopokasane je, so žu Schnäbla na němskim kraju sajeli. Teho runja je dopokasane, so je Schnäble lěta dołho němskich poddanow w Lothringskej sa franzowske wójsko najimował a žo s pomozu cźrjódy agentow wo pschiprawjenjach w němskich twjerdźišnach, pschi franzowskich mjesach leżazych, wobhonjał. Duž je jažne, so je němske knježerstwo Schnäbla se wschěm prawom sajecź dało. Hdyž je njedźiwajo teho franzowskeho spiona sažo puschćiło, je žo to teho dla stało, dokelž je Schnäble tehdy mjesu pschekrocźił, so by s jenym němskim komišarom wo sastojnskich należnoscźach jednał. Hdy bychu Schnäbla njepuschćili, bychu sastojniźy pschi mjesach bjes žobu jednajo w stajnym strasche byli, so jich sajmu, a by žo psches to wobkhad bjes nimi pocźeźił. Jenož tejle pschicźinje ma žo Schnäble dźakowacź, so njetrjeba w němskim jastwje žedźecź. Schtož je němske knježerstwo žebi wotmyšliło, je wone dozpiło. Schnäble je žo njeschkódny sćinił; pschetož franzowske knježerstwo budże jeho pak pensionĕrowacź, pak jeho na druhe město pscheżadźi, hdźež njesměje tak lohko składnoscź, žo wo pschiprawach w němskich twjerdźišnach wobhonjecź.

— Khěžorstwowemu žejmej je žo nacźisk k dawkej na palenz pschedpokožił. Dawkowy wunoschk žo po 143,400,000 hriwnach wobliczi. Dotalny dawk na palenz je lětnje jenož 47 milijonow statnej kašy pschinjeśi, nowy po tajkim 96,400,000 wjazy wunjeże.

— Dźeń a bóle žitne płacźišny spaduja. S wukraja žo k nam žito s hromadami pschiwożuje, psches cźož žo płacźišny s mozu dele tłócźa. Jeniczka pomoz pschecźiwo konkurenzy, wot wukraja naschemu ratarstwu žo cźinjazej, žu wyšoke zła. Duž je žo w pruskim krajnym žejmje wot konservatiwneje strony namjet stajił, knježerstwo namołwjecź, so by žo sa to starało, so by swjaskowa rada khěžorstwowemu žejmej nacźisk sa powyschenje zła na wukrajne ratarske wupkody pschedpokožika. Kaž žo sda, chze knježerstwo na skórźby ratarstwa poślkuchacź a jeho žadanje dopjelnicź. Minister Lucius w žejmje wosjewi, so chze pruske knježerstwo zła na zuse ratarske wupkody powyschicź, jeli so swjaskowa rada a khěžorstwowy žejm k tomu pschihłoślujetej. Dotalne zła žu drje khěžorstwowe dokhody pschisporike, niz pak płacźišny powyschike. Njedźiwajo złow žu žitne płacźišny pschezo bóle spadowake. Ratarske płacźišny žu žo s zyła w poślednich lětach wo 25 prozentow ponižike. Tym ratarjam, kotsiž maja žwoje wobžedźeństwo hacź do tsjóch bĕrtlikow sadołżene, žo wschak wjazy pomhacź njehodźi, tola sa druhich ratarjow dyrbi žo kraj staracź. Wschě žrědki, k tomu spomožne, budźa žo wot knježerstwa nakožecź.

— Privatne wohenšawěsćaze towarstwa niz powschitkowny, ale jeniczzy žwój žamžny wužitk hladaju! Na to loni w sakskim žejmje skorźachu, a lětža žu te žame skórźby w pruskim žejmje žłyschecź. Uckermarkske burske towarstwo je žo k pruskemu žejmej s petiziju wobrocźiło, so by žo sakoń wudał, po kotrymž ma žo wscho pola sjawnych wohenšawěsćazych towarstwow, tak mjenowanych sozietetow, sawěsćicź, kotrež bóle sa powschitkowny wužitk dźěkaju. Minister s Puttkamer k tomu pschihłoślowasche, so žu privatne towarstwa jenož na to smyślene, so bychu žwoju móscheń pjelnike, a so by žo jara derje hodźiło, sawěsćenje wóhnjowych schkodow wohenšawěsćazym sozietetam pschipokasacź, tola knježerstwo žo k tomu hischće rozžudźicź nochze, dokelž žo sa tajkim sawěsćenjom wot luda pschemako žada. — Hdyž žo žrjedu tydźenja w pruskim žejmje wschelake namjety cźinjachu, kak móhła žo nusa ratarstwa polóźicź, sapóślanz Schorlemer-Alst bjes druhim žlĕdowaze wĕrne žkowa praji: „Skóncźnje ratarjam radźu, so bychu bóle lutowali; tole napominanje woženbje wjetschim kublerjam płacźi, kotsiž pschede wschĕm rad widźa, so jich žynojo sa offizĕrow w wójsku žkuža. Też wjele burskim žynam niczo wadźiło njeby, hdy bychu tsi lěta dołho žkužili, město so žebi s někajkim khumschtnym žrědkom wopišmo k jenolětnej žkužbje wobstaraju a potom sa lěto 1000—1200 toleŕ pschecźinja.“

Italska. Jedyn europiski kraj po druhim zła na twory, s wukraja žo pschiwożaze, powysha. S złom dyrbja žo s dźěla krajne dokhody pschisporicź, s dźěla ma žo rjemješko a ratarstwo psched wukrajnej konkurenzu schkitowacź. Tele dny je też Italska na wukrajne twory, bjes nimi też na žito, wysche zło położiła. Italski minister finanzow Magliani w komorje rozestaji, so je powyschenje zła na žito nusne, dokelž žu druhe kraje, woženbje Němska a Franzowska, zła na žito powyschike, psches cźož žo nětko žito s zusych krajow s hromadami do Italskeje scźele, hdźež žo wot njeho hischće žaneho wyšokeho zła njebjerje. Minister finanzow je drje s tym wĕrnoscź rĕcźał. Tola žo nještmě teho dla mĕnicź, so italske knježerstwo zło na žito powysha, so by žo s tym sadźewało, so žo žitne płacźišny hischće bóle dele scźischcźa. Powyschenje je žo jenož s tym wotmyšlenjom stako, so bychu statne kašy wjazy dokhodow dostake. Sa wudospołnjenje italskeho wójska je mjenujzy wjele milijonow trjeba, a te dyrbja zła pschinjescź. So knježerstwo s luboscźu k ratarstwu złownu politiku njepscheměni, je hižo s teho widźecź, so s dobom žada, so ma žo dawk na leżomnoscże wo pjaty dźěl powyschicź. A tola w žanym kraju ratarstwu tak cźežke dawki napołożene njejžu, kaž w Italskej. Tam dyrbja ratarjo nimale połojzu žwojich dokhodow sa krajne a gmejnske dawki wotedacź. Duž žo tamnischim ratarjam njedźiwamy, hdyž žo pschecźiwo nowemu dawkej se wschej mozu sepjeraju. Pomhacź wschak wscho pschecźiwjenje njebudże; pschetož komora njewě, na kajke waschnje bychu žo hewak statne kašy, psches afriske ekspedizije žo prósdnjaze, pjelnicź dyrbjake.

Jendźelska. Liberalna Gladstonowa strona s njewustawazej sahorjenoscźu pschecźiwo sakonjej skutkuje, s kotrymž ma žo knježerstwu połnomóz dacź, w Irskej pschestupjenja žurowischo khostacź, hacź w druhich jendźelskich krajach. Najlĕpschi rĕcźnizy liberalneje strony po kraju pucźuja, lud powucźujo, so žo hubjenstwo w Irskej se žurowymi sakonjemi wotstronicź njehodźi. Lord Roseberg, nĕhduschi minister swonkownych należnoscźow w Gladstonowym ministerstwje, w Glasgowje wo nowym sakonju rĕcźo bjes druhim praji:

Sakoń k podtłóczenju Irskeje je njetrěbny; pschetoż wschě podobne sakonje, w prjedawschich cžaßach sa Irsku wudate, w Irskej pschestupjenja podtłóczike njejßu. Hubjenstwo w Irskej je psches spadowanje płaczišnow a psches wyßoke pachty nastako, schtoż je też na khudobje w Schotiskej a Jendželskej wina. Hdžeż pak je hubjenstwo a nusa, tam też pschestupjenja daloko njejßu. Jeniczki ßrědk, ſ kotrymž móhke ßo iriske wobstejnoscże polěpschicz, je politika wujednanja. Nětczišcha wjetschina w jendželskim parlamencże pak wo žane wujednanje njerodźi. Duž je wěste, so podtłóczerski sakoń sa Irsku wunźe. Irszy ßami ßu hižo nadźiju spuschczili, so ßo jim wot Jendželczanow prawda stanje. Schtóż ma ſ nich hischcże něschto pjenjes, do Ameriki cžehnje. Poßledni cžaß wucžahanje ſ Irskeje nadpadnje pschiběra; praji ßo, so je na tym podtłóczerski sakoń wina, kotryż bórsy sa Irsku wudadža. Wot sapoczatka měrza je kóždy tydžeń něhdže 200 abo 300 młodych ludźi do Ameriki wucžahnuko. Poßlednje tydzenje je ßo tale liczba na 600 posběhnuka a je tón cžaß hischcże wyschscha. Tak hižo je nětkole widžecz, so budże Irska pches ßurowy sakoń schkodowacz. Bohaczi jeho dla kraj wopuschcża a jenoż khudźi w nim wostanu, kotsiž ani telko pjenjes nimaju, so bychu ßebi nowu, lěpschu domowinu pytacz móhli.

Rußowska. Nadpadnikow, kotsiž ßu 13. měrza zara ſ dynamitowymi bombami moricz spytali, ßu wotßudźili. Ssedmjoch wobskorženych wobwěßnu, woßmjoch druhich do Ssibirskeje na dwě hacz na 20 lět póscželu. K najßnadnischemu khostanju wjeßnu wucžerku Sserdikowu saßudźichu, wona ma jenoż dwě lecże w ßibirskich khostarnjach dźěłacz. Zarej je ßo nadróbna rosprawa wo prozeßu daka, pches kotryż je ßo bjes druhim wußlědźiło, so tón cžaß schtyri nihilistiske komiteje w Ruskej wobsteja, mjenujzy w Petersburgu, Wilnje, Charkowje a Kijewje. Najwjazy pjenjes k pschihotowanju mordarskeho nadpada je jedyn Polak, ßyn bohateho kublerja, nihilistam dak. — Na nowy tydžeń budże zar se ßwojim ßynom do Połodnischeje Ruskeje do krajiny Donskich kosakow pucżowacz. Zarewiczej (zarowemu ßynej) tam wyschsche roskasarstwo nade wschitkimi kosakami pschepodadża, a wón budże jako hłowny kosakski hejtman pschißahu pschißahacz.

— Ruskeho póßłanza w Barlinje, hrabju Schuwalowa, ßu ſ jeho nětczischeho města wotwokali a jeho sa zaroweho naměstnika w Kawkasu pomjenowali. Schuwalow je pjecża rěsny wojak, a knjezerstwo je jemu pjecża teho dla ważne sastojnstwo w Kawkasu dowěriko, so bychu ßo tam wójnske pschihoty bóle do spěcha měke.

Turkowska. Na Kretiskej połkupje, k połodnju wot Grichiskeje leżazej, nimale kóżde lěto make sbězki pschecżiwo turkowskemu knjezerstwu wudyrja. Turkowska je tamnischemu grichiskemu wobydlerstwu skónczńje někotre prawa daka, tola niz telko, so by ſ nimi Grichow spokojika. Duž Kretiszy Grichojo žadanje njespuschcża, so bychu ßo se ßußodnej Grichiskej sjenocżili. Woni na cžaß wußwobodżenja ſ wulkej sczerpnoscżu cżakaju, tola pschi prěnim wjetschim politiskim pschewrócże w Turkowskej ßo posběhnu, so bychu turkowske knjejstwo wottschaßli. Pschi tajkich wobstejnoscżach žadyn dźiw njeje, so ßu Grichojo a Turkojo na Krecże w stajnym njepschecżelstwje żiwi. Sańdżeny tydżeń bě ßo kschescżijanske a muhamedanske wobydlerstwo saßo ras do swady dako, pschi kotrejż je ßo hižo cżasto krej pschelaka. Tón krócz pak ßo njepschecżelnoscże lohko podtłóczicz dachu, a nětko saßo na khwilu měr knježi.

Hdyž je nusa najwjetscha, je Boża pomoz najbliżscha.

(Pokracżowanje.)

S khěże won stupiwschi ßo August a Marczin njemako njedźiwaschtaj, kak bě ßo tak dołho, hacz běschtaj w khěži pschebywałoj, wscho pscheměniko. Wichor bě sa niz zyle pjecz hodźin tajku hromadu ßněha ſ njebjeß dele swět, so jón wschě ruki, wosy a cżehnity skót zyleje Sakskeje wotnjescz njemóhke. Hacz do bjedrow ßo młodżenzaj w mjehkej bělinje pschepadowaschtaj, kotraż bě tšěchi, płoty, murje, schtomy a wscho koło wokoło tokstо sawalika a w jaßnym měßaczkowym ßwětle każ ßlěbro błyskotasche. Na cżerwjeń pak poßwěczene wokna burskich wobydlenjow ßwěczachu, skoro każ ſ běleje semje won, dokelż wyßoki ßněh hacz k woknam doßahasche. Na kóżdy ſwuk ßo ſ krótka tupje poßłuchasche, a swón zyrkwineho cżaßnika, kotryż dżeßatu hodźinu cżepjesche, klincżesche każ rosraženy hornz. A spodźiwnje, zyła wokolnoscz bě druhi a zusy napohlad dostała, w kotrymž móżeschtaj lědma prawy pucz namakacz.

Njedźiwajo toho ßo młodżenzaj wjeßołaj na dompucz nastajischtaj, po kotrymž wschak, dokelż bě jenoż wjeßny pucz, žanych schtomow njestejesche. Ssněhowe ßepje, pches kotrež dyrbjeschtaj każ baczony ſ wyßokimaj nohomaj kasycz, jimaj ßamo ſ woprědka wjeßele cżinjachu, a ßmějo a žortujo dale krocżeschtaj.

„Ty ßy tola ßaprlischka!“ August k ßwojemu pschecżelej praji. „Njebudźische-li Ty byk, budźich ſ prósdnym waczokom wotczahnucz dyrbjał. Ha! kak ßy mojej kmótrje ſ rubjeżnikami satepił! Jenoż psches to ßy ju narěczał, so je pjenjesy wudała.“

„Ssym ßnani łhał?“ Marczin snapschecżiwi. Mi běsche woprawdże, każ so bych widżał, kak ßo twoja kmótra pod pjascżemi paduchow wijesche, a kak ju nusowachu, pjenjesy wudacz.“

„Cżim měrnischo móże nětko spacz“, wotmolwi August. „Aj, hdy bychmoj jenoż też hižo tak daloko bykoj. Nó, naschi drje budża ßebi myßlicz móz, cżeho dla tak dołho wostanjemoj a ßo njebudża pschе naju strachowacz. Wschako daloko nimamoj. A tola mi hižo poczina horzo bycz wot stupanja. Ty, njesteji tamle někajki cżłowjek ſ běłym brěmjenjom na hkowje?“ ßo wón Marczina praschesche.

„Stara wjerba to budże ſ tokstej běłej ßněhowej cżapku na ſdomku“, Marczin snapschecżiwi.

Tak powjedajo młodżenzaj dale stupaschtaj.

Něhdże schtwórcz hodźiny bě ßo minuko, so běschtaj Plinzoweje khěżku wopuschczikoj. Na dobo ßo tam sa płotom tjio mużojo sběhnuchu. Do wschěch stron kedżbnje shladowawschi a poßłuchawschi jedyn ſ njeju sapocża: „Skónczńje staj hólzaj prjecz. Wódniko, Ty pschi khěżnych durjach wostanjesch a strażujesch, bjes tym so ja ſ Porstakom do domu stupju a staru wjeru wot ßlěborneho smija wumóżu. Jeli so ßo něschto straschne bliži, samjawczisch każ kóczka.“

S tuteho powjedanja cżitar shoni, so bě Marczin, każ ßo praji, cżerta na scżěnu molował, a so tón woprawdże ſ tsjomi rubjeżnikami pschińdże. Jedyn ſ nich nětkole ſ waha wo samknjene khěżne durje klapasche, taj druhaj ßo bjes tym khowaschtaj, schtoż bě jimaj w wyßokim ßněży lohko mózno. Paduch dyrbjesche wjazy krócz ßylnischo saklepacz, prjedy hacz ßo bojasniwa wobydlerka, kotraż bě hižo lehnucz schła, saßo swobleka a ßo wopraschа: „Schtó dha tu je?“

„Ja ßym tu, Plinzowa!“ paduch ſ pschetworjenym žónskim hłoßom wotmolwi, „knjeni farařka je mje k Wam póßłała, so bych Waß wo někotre kapki Waschеho Lipscżanskeho balsama proßyła. Jej je tak slě a niczo nochze pschе bolosczˇ pomhacz.“

I nó, so by wyßoko cżesczenej knjeni farařzy pomhała, dyrbjesche Plinzowa hižo wocżinicz. Lědma pak bě saßuhak wotßunuła, ju ßylna pjascz dajesche a mużazy hłóß ſ cżicha, tola hrožo praji: „Hdyž sakschiknjesch, hnydom wumrjesch. Niz Twój balsam — Twoje pjenjesy żadamy. Twoje pjenjesy, kotrež ßy Ty sbožowna w loteriji dobyła a ani wużiwacz njewěsch. Pschede wschěm nam měch ſ twjerdymi tolerjemi pschinjeß abo Twoje żiwjenje ßo skónczi.“

„Mój Jesußo!“ Plinzowa na ßmjercz wustrózana stonasche. „Nimam żanych pjenjes, ani jeneho tolerja wjazy.“

„Ty łżisch, żónska!“ rubjeżnik na nju saje. „Zyle wěscże wěm, so masch ſ najmjeńscha hischcże tsi sta toler pschi ßebi. Dyrbju Tebje tak dołho ſ jehłami kałacz abo Tebi krej wottocżicz, hacz nam pokład pschepodasch?“

„Pjenjesy ßu prjecz, tak wěrno hacz je Bóh nade mnu żiwy!“ żónska w ßmjertnym strasche pschißahasche. Lědma schtwórcz hodźiny je saschło, so staj pachołaj ſ poßlednjej sumu wote mnje schłoj. Běschtaj to ßyn krawza Holanka a hischcże jedyn ſ jeho snatych. Jutsje ma ßo Holankowy dom psches ßudnistwo na pscheßadżowanje pschedawacz; duž mje hólzaj wo pjenjesy cżwilowaschtaj, so by ßo to njestako. Jako sawdawk mi tamle te akzije na blidże wostajischtaj. O mój Bożo, ja njeżu. Ssmil ßo nade mnu wbohej wudowu!“

Rubjeżnik żonu puschcżi, so by akzije hrabnuł a ßebi je pschi měßaczkowym ßwětle wobhladał.

„S tym njerjadom niczo sapocżecz njemóżemy“, wón njemdrje praji a je k semi cżißnu. „Żónska! běda Tebi, jeli so naß sjebasch. Potom je Twój dom najdlěje stał, a Twoje żiwjenje najdlěje trało. Nam njecżeknjesch, kóżdy dżeń móżemy Cżi pod Twojej ßkomjanej tšěchu sakuricz. Po tajkim Twoje pjenjesy mějeschtaj hólzaj, kotrajż prjedy ſ Twojeho doma dźěschtaj? W wyßokim ßněży ßo najskerje hischcże daloko wot naß wotßalikoj njejstaj. Porstako, pomhaj mi żónsku wuwjasacz a potom rucże sa hólzomaj!“ — Tak ßo też sta.

Hdyž běchu rubjeżniży woteschli a Plinzowa sputana wo jstwje leżesche, wona spósna, kajke njesboże ßnadź móże psches jejne wusnacże nastacz. Jeli so, nad cżimž skoro dwělowacz njemóżesche, rubjeżniży hólzow doßahnuchu a jeju skónzowachu! Potom bě ßwoje pjenjesy a też měr ßwojeho ßwědomja shubika.

„Ach Bożo, mój Bożo!“ ßo wona nutrnje modlesche, „schkituj se ßwojej ßylnej ruku wboheju pachołkom!“

Taj bjes tym ßwój pucz dale dźěschtaj, njewjedżo, kajki strach jeju wobdawa. Jeju krocżele poczinachu w wyßokim ßněży pschezo mjeńsche a pomakschе bycz.

„Počžu ßo, kaž so bychu mje pjekli!“ August praji, kotryž cžežki pjenjeżny měch njeßesche a jón wotedacž nochżesche, hacž runje jeho Marcżin wjazy krócž namołwjesche, so byschtaj ſ njeßenjom wotmėnjakoj.

„Ja też“, tón wotmolwi, „wotdychńmoj khwilku. To je hischcże pschińcž dyrbjako! Augusto, ßmój prawy pucž mißnukoj. Mi ßo wokolnoscž wscha zuſa bycž ſda. Wėsch, hdże ßmój?“

August pytajo ßo wobhladowasche. „Myßlu ßebi“, wón praji, „ſo ßmój pschedaloko na lėwizu woteschkoj.“

„A ja mėnju“, Marcżin ſnapschecżiwi, „ſo pschedaloko na prawizu.“

„Schto nėtko ſapocżnjemoj“, ßo August praſchesche, „dyrbi kóżdy po ßwojim mėnjenju dale hicž?“

„Tomu wotradżam“, rjeknu Marcżin, „potom móhkoj wobaj w ßnėſy wuſtacž a ſmjerſnucž. Kak, hdy bychmoj ßo do wßy wrócżikoj, tam pschenozowakoj abo wjedníka ßobu wſakoj?“

„So byschtaj ßo ſtarſchej naju dla ßmjercž ſtrachowakoj!“ August mėnjesche. „A ſ zyła, mózesch dha pucž wrócżo do wßy namakacž? Ja niz; pschetoż njeßmoj żaneje cžerje ſa ßobu wostajikoj. Dyrbimoj tola bórſy nėkajki dom abo bóle ſnatu krajinu nadeńcž. Duż dżimoj w Bożim mjenje dale.“

„Nó dha w Bożim mjenje!“ Marcżin wospjetowasche, a wonaj dale w ßnėſy brodżeſchtaj.

„Njemózu dale!“ August na dobo ſaſkorži, kotryż bė khwilu pſched Marcżinom do prėdka ſtupak. Sso k kamjentnemu wobhrodżenju małeho moſcżika pſchibliżiwſchi, w wuſkim dólcżku, pſches ſamjerſnjenu rėcżku wjedżazeho, wón ßnėh na bok ßunu, wotpokłoži waczok ſ pjenjeſami na niſku muricżku, ßynu ßo na njón a ßo ſ khribjetom k wjerbje, ſady njeho ſtejazej, pſchipre. — „O, kak ßo tu ßłódko ſpi!“ wón ſaſpany bórbotasche, „tu chżył hnydom wußnucž.“

Lėdma tele ßłowa prajiwſchi, bė też hižo woprawdże wußnuł.

„Njeſpij, Augusto!“ Marcżin nutrnje proſchesche. „Njeßy w ſchuli ßłyſchak, ſo potom lohko ſmjerſnjeſch? Augusto, Augusto, pomyßl ßebi na ßwojeju wboheju ſtarſcheju! Wón njeßłyſchi! Schto dyrbju ſapocżecž? Radź mi, luby Bożo! Augusto, wozucž! Ssamo hdyż jeho tſchaßu, jeho njewubudżu! Augusto! Augusto!“

August ani njewotmolwi, ani ßo njehibnu! Wón ſpasche, ach tak ßłódko, tak twjerdże! Jemu ßo dżijesche, kak ßwojimaj ſtarſchimaj ſ pjenjeſami pomoz pſchinjeßy, kak jeho nan ſ wjeßełoſcżu wotkhori, a kak jeho macž ßylſy radoſcże płakasche. Marcżin pódla njeho też płakasche, tola ßylſy ſtracha a ßmjertneho ſadwėlowanja. Sso krótko rosmyßliwſchi ßo duſchny pachoł ßwój nadwoblecž wußlecże a ſ nim ßwojeho pſchecżela-ſpanza ſawodżi. Potom ſ mozu ſadwėlowanoſcże dale ſtupasche pſchezo runu ßmuhu do prėdka. A Boże wótzowſke wócżko, kotreż żenje njeſpi, nad hólzom ſtražowasche, a jeho wótzowſka ruka jeho krocżele wjedżeſche, ſo hólz po dléſchej khwili na kromje huſteho lėßa khėżu nadeńdże. Jaßnje poßwėcżene wokno w njej jemu jako wodżaza hwėſda pucž pokaſowasche. Tón ßamy wokomik pak, hdyż k płotej, mały dwórcżk pſched twarjenjom ſahrodżazemu, pſchińdże, na dobo pſchecżelnje błyſkotaza ßwėza haßnu. Nózny młodoſtny pucżowar ßo pſches to njemało ſtróji — tola jenoż na wokomik. Bórſy wón klepasche a wótſje wołasche, a pßycże ſchcżowkanje jemu wotmolwi, kotreż jemu nėtkole kaž najrjeńſcha muſika klinczeſche. Po khwilży ßo w najſtwje wokno wotewri a bórcżaty hłóß ßo dele praſchesche: „Schtó tu je?“

„Pomoz! Ach mój Bożo, pomoz!“ Marcżin ruzy łamajo proſchesche.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdżenu njedżelu bėſche 25 lėt, ſo je naſch wokrjeßny hetman k. ſe Salza a Lichtenau ſaſtojnſtwo hamtſkeho hetmana w Budyſchinje naſtupił, kotreż je hacž do lėta 1883 ſaſtarał; 1. oktobra 1883 bu ſa wokrjeßneho hetmana pomjenowany. Po pſchicżinje dokonjanych 25 lėt, w běhu kotrychż je ßebi mjenowany knjes w ßwojimaj ſaſtojnſtwomaj wulke ſaßkużby wo naſch wokrjeß a naſchu zyku krajinu dobył, ßo jemu ſańdżenu njedżelu mnohe wopokaſma dżakowneho pſchipósnawanja a poczeſcżowanja dostachu. Prėni k. biſkop Bernert ſ deputaziju ſtaroßławneho Budyſchſkeho tachantſtwa knjeſej ſe Salza ſboże pſchecż pſchińdże; poſdżiſcho ßobuſtawy wokrjeßneho hetmanſtwa pſchińdżechu, kotſiż ſ hamtſkimi hetmanami ſ Budyſchina, Kamjenża, Lubija a Zitawy ſboże pſchejazu adreßu pſchepodachu; na to pſchińdżechu pokkownik Weber jako ſaſtupjeŕ tudomneho wójſka, krajny ſtarſchi ſ Zezſchwitz ſ deputaziju Hornjokużiſkich provinzialnych ſtawow, dale deputaziję ſe ßudniſtwa w Budyſchinje, tudomneje mėſchcżańſkeje rady, mėſta Zitawy, evangelſkeho duchownſtwa a dr. Wſchitzy běchu pſchiſchli, ſo bychu wote wſchėch lubowanemu a wyßoko cżeſcżenemu knjeſej ßwoje wutrobne ſbożepſchecża k jeho cżeſtnemu dnjej wuprajili. Też jeho pſchecżeljo a ßwójbni ſnacżi běchu ßo ſe wſchėch ſtron we wulkej liczbje w jeho domje ſeſchli. A w běhu dnja wulka ßyła adreßow, ſboże pſchejazych liſtow a telegramow ſe wſchelakich ſtron pſchińdże. — Najwjetſche doſcżcżinjenje ſa wyßokeho ſaſtojnika je ſawėſcże to, ſo ßebi ſe ßwojim ſkutkowanjom dżakowne pſchipósnawanje a luboſcž luda dobudże, ſa kotrehoż derjemėcże a ſboże ma ßo ßobu ſtaracž. Budyſchſki hamtſki wokrjeß je po wjetſchinje ßwojich wobydleri ſerbſki. A naſch ſerbſki lud je dżakowny lud. To ßu hižo mnoſy ſaſtojniży, pſchede wſchėm ßudniży, ſhonili, kotſiż ßu, wolu ßwojeho krala a derjemėcże luda pſched wocżomaj mėjo, w ſerbſkej Łużiży ſkutkowali. Sſerbſki lud je jim, hdyż běchu dawno hižo Łużizu wopuſchcżili, ſtajne dżakowne wopomnjecże wobkhował a jim pſchi ſkładnoſcżi wutrobne ſtrowjenja do zuſby ſa nimi ſłał. Tajke dżakowne pſchipósnacże a powſchitkownu luboſcž je ßebi też k. ſe Salża a Lichtenau mjes Sſerbami ſakſkeje Hornjeje Łużiży dobył. Wón je ßebi je ſaßłużił ſe ßwojim 25lėtnym ßwėrnym ſkutkowanjom mjes nami, a pſchede wſchėm ſe ßwojim wobhladniwym a ſmużitym wuſtupowanjom też w najcżeżſchich wójnſkich cżaßach. We wutrobje naſcheho luda je ßebi k. ſe Salza a Lichtenau trajazy wopomnik ſtajik. Bóh ſchkituj a żohnuj też dale ſaßłużbneho knjeſa jubilara!

— Cżinimy na nawėſchtk dżenßniſcheho cżißka naſtupazy Towarſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sſerbow kedżbliwe. Khudźi Sſerbja na univerſicże abo we wyſchſchich rjadownjach gymnaſija ſtudowazy, kotſiż chżedża wo pomoz żadacž, maja ßwoje próſtwy hacž do 31. meje abo 1. junija k. referendarej Mütterleinej w Budyſchinje ſapóßłacž. So pak by ßo pſchihódna pomoz poſkicżicž móhła, proßymy też tudy wſchitkich, kotſiż ßu ſe ßwojimi pſchinoſchkami ßo ſaposdżili, ſo chżyli to hacž do ßwjatkow dobrocżiwje k. pſchekupzej E. Mėrſchej tudy, towarſtwowemu pokkadnikej, wotwjeſcž.

— Sańdżenu póndżelu nėhduſchi wucżomzy Budyſkeho gymnaſija ſaßo dżeßacżlėtny ßwjedżeń ßwjecżachu. Popokdnju pſchi hoſcżinje, w ſozietecże ßo wotbywazej, k. rėcżnik Jakub prėnju ßławu Jeho Majeſtoſcżi kralej Albertej poßwjecżi. Druhu ßławu k. farař dr. Kalich na gymnaſiji wunjeße. Posdżiſcho k. farař lic. theol. Imiſch k. rektora Schuberta ſe ſerbſkej ßławu wuſnamjeni.

— Wot 7. hacž do 13. ſeptembra t. l. ſmėje ßo w Budyſchinje „wulka ratarſka wuſtajenza“. Na njej budża ßo też wuſtajecž: cżėrjate maſchiny, ßyjaze, ßykaze, młócżaze, cżiſcżaze a wubėraze maſchiny, pizu pſchihotowaze maſchiny, maſchiny a nadoba ſa mlokarſtwo, hoſpodarſke woſy, kucże, maſchiny a nadoba ſa paleŕnje, piwaŕnje, młyny, zyhelnicże, hoſpodarſka nadoba, ſahrodniſki a hajniſki grat, wahi, plumpy, woheńhaſcheŕſka nadoba, mėchi, woſowe płachty atd. Jenoż wot tajkich wėzow ma ßo rum płacżicž, kotreż dyrbja pod tſėchu abo na ſchpundowanju ſtejecž a to ſa kwadratmeter 1 abo 2 mk.

— Nowe dwazecżinowarje, kotreż ßo nėtko pomaku wudawaju, ßu pornjo jich małkim prjedownikam woprawdżite hobry. Na nje nichtó njebudże ſkorżicž móz, ſo ßo bjes porſtami wußuhaja. Schtóż poknu pjenjeżnu móſcheń lubuje, trjeba jenoż nėkotre ſ nich do njeje tyknucž, a wona budże połna a cżežka. Dokelż ßo tu runje wo pjenjeſach rėcżi, njech ßo też na to ſpomni, ſo ßu ßo poßledni cżaß wopaczne ſkote po dżeßacżich a pjecżich hriwnach roſſchėriłe. Wone ßu ſe ſłėbra ſ khėżorowym wobraſom a to prėniſche na lėto 1875, poßledniſche na lėto 1877 bite a poſkocżane a tak derje dżėłane, ſo móża ßo jenoż pſches jich mjeńſchu wahu ſpósnacž.

— Kaž ſa wėſte ßłyſchimy, budże wuſwolowanje ſa ſakſki krajny ßejm hižo w bliżſchim mėßazu. Pola naß trjechi to na woßmy wólbny wokrjeß, hdżeż ßo ſ wėſtoſcżu ſaßo Kokła wuſwoli.

— Naſch krajan k. Ryczeŕ je ßo, kaž nowiny pißaja, wot Jeho Majeſtoſcże naſcheho lubowaneho krala ſa złonſkeho radżicżela pomjenował. Ryczeŕ, ßyn njebo derjeſaßłużbneho k. kantora Ryczerja w Wóßlinku, ſtudowaſche w Budyſchinje a w Lipſku na prawiſny a ſkutkowaſche wjele lėt jako aktuar a aßeßor na radnej khėżi w Lipſku. Poſdżiſcho wón k bėrkowſtwu pſcheſtupi. Wón jako niżſchi a wyſchſchi dawſki dohladowaŕ na Zitawſkich mjeſach, w rudnych horach, w Draždżańſkej wokolnoſcżi, w Lipſku a w Hamburgu ßłużeſche. Pſchezo pak ßo wón ſa ßwoju lubu ſerbſku wótcżinu ſajimowaſche. Lube Serbske Nowiny wón ſtajnje ſ najwjetſchej horliwoſcżu cżitaſche. Hdyż ßo w njej próſtwa ſa wotpalenych abo khudych nadeńdże, póßła wón dar njeſbożownym, tola ßwoje mjeno njepſchiſtaji. Bóh daj, ſo bychu wſchitzy ſerbſzy bratſja, kiż w zuſbje pſchebywaju, ſerbſku wutrobu wobkhowali a ßwój narod w cżeſcżi mėli.

— 7. meje ßo w wulkej ſahrodże w Draždżanach „mjesnarodna ſahrodna wuſtajenza“ wotewri, kotraż budże hacž do 15. meje tracž.

— Měßačźnika „Łužica“ je 4. cźišło (haprleja 1887) wuschko. Wobßah: Mi so spěwać njecha. ...t. — Prostonarodna instrumentalna hudźba Łužiskich Serbow. Po swojich pućowanskich zapiskach podawa Ludwik Kuba. (Pokračowanje.) — Zběhaj so Serbowstwo, kaž so zběhaja twoje hory! Syman. — Płóna. Wobraz z historije połobskich Słowjanow. (Skónčenje.) — Serbske źowča na pěžy. (Delnjoserbscy.) Fr. Rocha. — Jaden nan skerjej šesć źiši zastarajo, ako šesć źiši jadnogo nana. (Delnjoserbska bajka.) Mato Kósyk. — Dwě liliji. (Bajka.) Jan Greško z Waršawy. — Switanje. Po němskim wot dra. Pfula. — Khudy muž. (Ludowa bajka.) Z ludoweho rta napisał M. Wj. — Spiwanja wjasele. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Njeswěrna přelča. (Z luda.) z D. — Božemje Lipskej. — Należnosće towarstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Serbske pismowstwo. — Nekrolog. — Porjedźeńka. — Wozjewjenje.

S Hodźija. Naschemu młynkej ßu poßlednje dny tamneho tydźenja, najskerje pjatk 29. haprleje, s jeneje stwy w prěnim poskhodźe tudomneho młyna se samknjeneho pißneho blidka nimale pjecź stow toleŕ kranuli. Žadyn samk wobschkodźeny njeběsche. S zyła wscho na to pokasuje, so je paduch w młynje a se wschěmi tamnischimi wobstejnoscźemi derje snaty byk. Tuka ßo na cźlowjeka, kotryž je psched krótkim tudy sa młynskeho byk, a kotrehož ßu spomnjeny dźeń wokoło młyna khodźo a skónčnje do młyna hicź widźeli.

S Njeßwačźidła. Ssrjedu 4. meje běsche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań: 520 howjadow, 120 ßwini a 290 proßatow.

S Hucźiny. Tu by tele dny pschi ßamym woheń wudyrik. Hdyž pola tudomneho stawnika Mjerwy pěž pyrjachu, so bychu tykanzy pjekli, ßo kurjaze hněsda wysche pjezy sapalichu. Na sboże ßo cźaßa doscź płomjenjow dohladachu a je poddußychu.

S Barta. Požcźerńja a lutowarńja sa Bart a wokolnoscź mějesche sańdźene lěto wjazy hacź 2700 mk. cźisteho dobytka a móżesche ßwojim ßobustawam 8 prozentow wudźelicź. Reserwny fond wjazy hacź 5700 mk., woßebity reserwny fond nimale 3000 mk. wobßedźi. Njedźiwajźy na to je ßo wóndano wobsamkko towarstwo roswjasacź. Hłowna pschicźina tomu ma ßo w tym pytacź, so ßo po ßmjercźi wyschscheho hajnika Wiedemanna, kotryž běsche duscha nascheho towarstwa, žadyn pschihódny cźlowjek njenamaka, kotryž by ßo wo należnoscźe towarstwa doscź staracź móhł. Dotalne ßobustawy pschedßydstwa dźiwajo na ßwoje wyßoke lěta tajke sastojnstwo wotpokasowachu. To ma ßo wscho jara wobžarowacź; pschetož psches roswjasanje towarstwa, kotrež wschak ßo po nětcźischich wobstejnoscźach wobeńcź njehodźesche, po 16létnym wobstacźu wustaw shubimy, kotryž je sa naschu wjeß a zyku wokolnoscź s wulkim wužitkom byk.

S Něcźina. Sańdźenu wutoru popołdnju je ßo tu dom listynoscherja Pjecha wotpalił. Kak je woheń nastał, snate njeje.

S klóschtra Marineje Hwěsdy. 3. měrza je probst nascheho klóschtra dr. theol. Khrysostomus Eiselt, kapitular klóschtra Oßeka, visitator zisterzijskeju klóschtrow w Łužizy, 73 lět 4 měßazy stary wumrjeł. Semrjety je wot lěta 1851, po tajkim 36 lět dołho s probstom nascheho klóschtra byk.

S Wotrowa. Nasch wucźeŕ k. M. Jencź wyßokeje staroby dla w bliżschim cźaßu ßwoje sastojnstwo słoži, so by ßo na wotpoczink podał. Sa noweho wucźerja ßu k. Jana Rěsaka, kotryž w tu khwilu wucźerstwo w Sdźeri sastawa, wuswolili, a ministerstwo je tutu wólbu hižo wobkrucźiło. Sdźerjanske město ßo s vikarom, k. seminaristom Bjedrichom, wobßadźi.

S Worklez. Sańdźenu wutoru nasch knjes wucźeŕ Hermann Jurk ßwój pjecźadwazecźilětny wucźerski jubilej ßwjeczjesche. S pschicźinu teho ßo jemu mnohe dopokasma luboscźe a pschipósnacźa dostachu.

S pola. Tydźenja nam něchtó tudy w Nowinach jara wustojnje wukładowasche, kajka je to sa zyły kraj schkoda, hdyž pschezo jedyn po druhim kubło abo mjeńschu leżomnoscź abo khěžu, dokelž dyrbjak twaricź a tola pjenjes nima, samožitym ludźom pscheda, tak so potom psches wschu měru wjele kraja do jenych rukow hromadu pschińdźe, abo też so ßo nasche nahladne a žiwjaze wobßedźeństwa na małe kuski rosdrjebja, kiž nikomu niczeho njepomhaju. Dopisowaŕ tydźenja radźesche, so bychu ratarske towarstwa tu wěz ßebi rospomnike a na to skutkowake, so by wopalna abo druha krajna pokładniza (kaßa) njesamožitym ludźom, kiž dyrbja nusnje twaricź, pjenježnu pomoz poskicźała, tak so nichtó, kiž hewak pschecźinjak njeje, njetrjeba pschedacź. To je jara derje rěcźane. Tola tajka ważna wěz chze se wschěch stronow wobhladana bycź. Teho dla my tudy tu myßl wurjekujemy, so by dobre byko, hdy bychu ratarske towarstwa jara bórsy s nascheimaj politiskimaj sastupjerjomaj Keŕkom a Koklu do jednanja stupike; pschetož w Draždźanach dyrbimy potom tola tajkich wěžywustojnych ratarskich pomocznikow měcź, kajkajž mjenowanaj knjesaj staj. My ßo nadźijamy, so žadyn wot njeju ßo pschi tajkej ważnej wěžy njesarjeknje; pschetož hdyž też kubleŕ Michał Kokla w tychle dnjach wjazy wuswoleny njeje, je tola zyle wěste, so tajkeho wustojneho ratarja my w woßmym wólbnym wokrjeßu ßebi sa Draždźanske wuradźowanje saßo wuswolimy. A my pschi wuswolowanju cźim wěscźischo dobudźemy, dokelž budźa konserwatiwni Němzy naß podpjeracź.

S hole. S wotkel shonimy, kajke wjedro smějemy? Nó, s protyki. Ale też druhe snamjenja mamy, kotrež na wjedro pokasuja. „Thüringski ratarski cźaßopiß“ pische: Hdyž hołbje na tšesche ßedźo hłowu k ranju wobrocźeja, na ranje deschcź pschińdźe; hdyž ßo sahe do hołbjenza wrócźeja a pschi domje abo na dworje ßedźa, je nasajtra deschcź; hdyž pak daloko do pola won lecźa a hakle posdźe ßo do hołbjenza wrócźeja, to na rjane wjedro pokasuje. Hdyž ßo kury bóle hacź hewak se scheschcheratym pjerjom w prosche waleju, ßo wulki wětr bliži. Też kaczki wětr pschipowjeduja, hdyž s kschidkomaj do wody pjeru a ßo wokajo na hacźe honja. Hdyž kastojczki woßebje wokoło wjeczora wyßoko w powětsje lětaju, to na ßuche wjedro pokasuje; hdyž pak ßo leczo semje abo wody dótkaju, wětr abo deschcź daloko njeje. Hdyž ßo pczoły s hromadami, prjedy hacź ßu ßo polne nasběrake, do kołczow wrócźeja, abo hdyž daloko wot kołczow njelětaju, ma ßo nowy deschcź wocźakowacź; wostanu-li pak pczoły směrom, runjeż njewjedro na njebju steji, ßměsch ßo na to spuschcźecź, so njewjedro k nam njepschicźehnje. Też morwe wězy ratarjej na wjedro pokasuja. Hdyž koßa w ranschej roßy ßucha wostanje, też wjedro ßuche wostanje; cźehnje-li pak koßa wkohu na ßo a barbi-li ßo na módreń abo na cźerwjeń, ma ßo bórsy deschcź wocźakowacź.

S Wojerez. Krajny radźicźel a komornik hrabja Gersdorff nad Lipßu je ßo na město semrjeteho komornika a bywscheho krajneho radźicźela barona s Löbenstein nad Łasom sa provinzialno-ßejmskeho sapóßłanza Wojerowskeho wokrjeßa na cźaß nětuscheje wólbneje periody wuswolił.

— Hamtskeho ßudnika dr. Andrää ßu jako krajneho ßudnika do Barlina pscheßadźili.

S Łutow. Dokelž nasche farske město Bohu žel pschezo hischcźe wobßadźene njeje, mamy tu jeno kóždej dwě njedźeli Boże ßłużby. Hdyž njedźelu tydźenja w naschej zyrkwi ßrjedźanske durje wotewrichmy, ßo pokasa, so běchu durje jeno pschisacźinjene, ale niz samknjene. Do Božeho domu sastupiwschi Boži kaschcź, kotryž je s dwěmaj samkomaj samknjeny, roskamany nadeńdźechmy; 750 mk., kotrež běchu w statnych papjerach w kaschcźu leżake, běchu ßo s kuponami shubiłe. Khróbły paduch je pschi ßwojim bohasabycźiwym skutku, schtož je widźecź, cźaßa doscź měł; pschetož nětotre tajke papjery, kotrež žaneho kursa wjazy nimaju, je wón leżo wostajił. Kaž ßo sda, je paduch s tudomnymi wobstejnoscźemi snaty byk. Ssudniske pschepytowanje tule wěz nadźijomnje bórsy rossßwětli.

S Borschcźe. 28. haprleje je ßo tu jedyn tsinacźelětny hólcźez psched jědźazym żelesniskim cźahom na schěny cźißnuk a ßebi hłowu wotjěcź dak. Na hólza, ßyna sprawneho ßukelnika, tukachu, so je sańdźenu symu dybsacźny cźaßnik kranuk. Sswojimaj starschimaj bě hólz prajił, so je cźaßnik namakał, a hacź runje bě nan cźaßnik prawemu wobßedźerjej hnydom wrócźił, hólz tola do ßudniskeho pschepytanja pschińdźe. 5. meje dyrbjesche ßo wón prěni krócź pscheßkyschecź.

W Khocźebuzu budźa ßo wutoru ßedmy dźeń junija remontowe wiki dźerżecź.

Wußudźenja.

Sawniski ßud. Skórżba bjes połleńkom Knjeżkom w Kóskach a tamnischej wobydleŕku gmejnskeje khěže Rausendorfowej, kotraž bě prěnscheho na cźescźi pschimała, ßo na to waschnje skónczi, so Rausendorfowu k płacźenju khóstow a k jastwu na tsi dny saßudźichu.

Wußudźenja pschißażneho ßuda: 13. meje dopołdnja wot 1/2 10 hodźin pschecźiwo dźełacźerjej Herzogej s Něcźina a jeho mandźelskej dla rubježnistwa. — 18. meje dopołdnja wot 1/2 10 hodźin pschecźiwo žiwnoscźerjej Hanuschej se Schcźeńzy, žiwnoscźerjej Schwarzej se Schlegela a khěžkarjej Thiemje s Borschcźe dla jebaweho bankrota a dla showjenja wěricźelam na schkodu druhich.

Přilopk.

* Dokelž ßu lětża hižo cźeżke hrimanja byke, je radźicź, so bychu ludźo, kiž maju starsche błyskowody, ßamßne wobhladacź dali, hacź je tam hischcźe wscho dobre. Skażeny błyskowód je straschnischi, hacź hdźež žadyn njeje. — Pschi tej składnoscźi spominamy a pokasujemy też na sawěscźenja pschecźiwo krupobicźu.

* Hdyž wóndano ſapocza ſaßo cžoplischo bycź, cžehnjeſche nimo ſakſkeho měſta Freiberga ſpodźiwne, pok hodźiny dołhe wójſko, jara wulka ßep muſchkow abo kuntworkow; pſched ßepju hrajachu někotre mjeńſche cžrjódy, a ſady ßepje ſlětowachu też ſaßo někotre mjeńſche cžrjódy tych ſwěrjakkow. Hdyž hewak kuntwory hraja, ßo rjeknje, ſo budźe rjano. Schto pak ma ta ßep kuntworkow na ßebi? Schtó to ſhuda?

* W jenej wßy pola Wurzena (Lipſczańſkeje ſtrony) je wóndano bohaty młody bur kwaß hotował, kotryž tſi dny trajeſche, a na kotrymž bě na ſto hoſczi. To bě tajki kwaß, kaž naſche ſtare ßerbſke wulke kwaßy, kiž „tſi dny ſaſpochi“ trajachu, wo kotrychž hiſchcźe dźenßa pěßniczki ſpěwaju.

* We wßy Kleinſchapa pola Wurzena mějeſche njedawno nózny ſtražnik (wajchtař) pokſtałětny mandźelſki jubilej. Wjeßni ßußodźa wupyſchichu jemu jeho bydlenje ſ wěnzami, napjeczechu jemu tykanzow a ſarěſachu jemu k cžeſczi ßwinjo. Tam dyrbja prawje pěkni burſzy ludźo bycź, a nózny ſtražnik dyrbi pola nich jara dobre mjeno měcź. Dopołdnja bě knjes farař jubilejſkeju mandźelſkeju pożohnował. Farſka wjeß rěka Lipicz. Něhdy ßu, kaž to mjeno pokaſuje, tam Sſerbjo bydlili.

* Sańdźenu wutoru ßu njewjedra, kotrež też nad Łužizu cžehnjechu, w połodniſchich ſtronach němſkeho khěžorſtwa wjele ſchkody naczinikle. W Stuttgarcze njewjedro jejo wulke krupy pſchinjeße, kotrež pola a ſahrody ſapuſcźichu. Ssad je po ſdaczu wſchón ſaniczeny. W bliſkoſczi Würzburga ſliwk ſ krupami padźe, pſches kotrež ßu winizy cžežko ſchkodowake. W Dürrbachu wulka woda hacz k tſěcham khěžow, a w zyrkwi hacz k wołtarjej doßahaſche. Wjele ſkotu je ßo tepiło.

* Jako piczk ſnaty dźěkacźeŕ Roth w Erfurcze pola ßwojeje ſtareje maczerje bydleſche. Kaž bě ßo to cžaſto hižo ſtało, tak też wón wóndano wot maczerje pjenjes żadaſche. Zanych pjenjes njedoſtawſchi ßo Roth rosnjemdri a hrožo, ſo khěžu ſapali, cžeknu. Hakle poſdźe wjecžor ßo wón pjany domoj wrócźi a na łubi pod tſěchu ſaléſe. Bórſy na to płomjo ſ tſěchi praßnu, a tſi khěže ßo wotpalichu. Wopikża, kotryž běſche woheń ſakožik, wóhnjowa wobora jako ſpalene cžěło w rospadankach namaka. Ruzy a noſy běſchtej na wuhło ſpalenej.

* W Hattingenje pola Elberfelda ſańdźeny měßaz dwaj ſchulſkaj hólzaj ſ hawronjazych hnězdow jejka wuběraſchtaj. Na jene dobo ßo hawrony do 12létneho hólczeza dachu a jemu ſ pyſkom tak hłowu rosrubachu, ſo hólczeż w womorje ſe ſchtoma padźe a ßebi ruku a nohu ſłama. Naſajtra rano ranjeny wumrje. S pſchicźinu ßmjercźe běchu mnohe rany, kotrež wón na hłowje mějeſche.

* Hróſbny podawk je ßo njedźelu tydźenja w měſchczańſkej zyrkwi w Ettenheimje ſtał, hdyž ßo woßadni runje k Bożemu blidu hotowachu. Jedyn ſchkleńczeŕ ßo w Bożim domje ſatſěli. Kemſcherjo wuſtróżani Bożi dom hnydom wopuſchczichu, na czož ßo zyrkej ſamknu. Poſdźiſcho ßo ßwjatocznoſcź w ſchpitalſkej zyrkwi wotbu, w kotrejž pak wſchitzy pobożni měſta njenamakachu.

* 28 lět ſtary awſtriſki offizěr Jan Halma we Winje ßebi pſched wczerawſchim tydźenja wjecžor w pſchitomnoſczi ßwojeho pſchecźela ſ britwju ſchiju hacz do krka pſcheréſnu, na czož hiſchcźe revolvr ſhrabnu a ßebi kulku do wutroby tſěli. Nětko hakle bě morwy. Najſkerje je khorowatoſcź ſ pſchicźinu ßamomordarſtwa była.

* W Szegedinje w Wuherſkej njedawno nahle ſemrjety major Hochenadel mějeſche jendźelſkeho jěſdneho konja, kotryž jara na ßwojim knjeſu wißaſche. Hižo na majorowym ßmjertnym dnju běſche widźecź, ſo bu kóń, dokelž knjes ſa zyły dźeń k njemu njepſchińdźe, dale a ſrudniſchi. Runjež jemu najlépſche kuſki poſkicźachu, wón niczo wjazy njeżerjeſche. A runje 48 hodźin po majorowej ßmjercźi ßwérne ſkoczo kónz wſa.

* S Neapla wo hróſbnym njeſkutku ſhonichmy, kotryž ßu italſzy rubjeżnizy wobeſchli, ſo bychu pſcheradźeni njebyli. Woni běchu ßo w nozy do ßamotneje khěżki dobyli, w kotrejž 18létny młodźenz ßamlutki bydleſche. Sswěżu haßnuwſchi woni młodźenzej ſe ßmjercźu hrożachu; tutón pak ßo wobarajo rubjeżnika Gravinu do wutrobna tſěli, na czož ßo rubjeżnizy wotßalichu. Sswojeho ranjeneho towarſcha pak ßobu wſachu a do khěżki donjeßechu, w kotrejž wón ſe żonu a ßwojimi tſjomi dźowkami bydleſche. Hdyž pak wyſchnoſcź ſa nimi ßlědźicź pocza, ßo rubjeżnizy nabojachu, ſo móhkoj jich Gravina abo jeho żona pſcheradźicź; duż ßo rosßudźichu tejule ßwědkow wotſtronicź. Na to wóndano w nozy ßwojeho towarſcha ſe żonu a dźěcźimi ſaraſychu a jich khěżku ſapalichu. W rospadankach pak ßußodźa cžěła namakachu; Gravina mějeſche hiſchcźe kulku we wutrobnje tczazy. Mordarjow pak ßu tola wußlědźili a ſajeli.

* Żałoſtne njeſboże je ßo ſańdźene dny na ſkótnych wikach w Ayen w Franzowſkej ſtało. Hdyž běſche torhoſchczo runje połne ludu, wulke ſtadło cžělzow, wokow a kruw, kotrež běchu ßo pſched nězcźim ſpłóſchike, na torhoſchczo pſchicźěri. Spłóſcheny ſkót wſcho ſpowała a roſtepta, ſchtož jemu na pucź pſchińdźe. Někotre wokomiki běſche tam měſcheńza, kajkaż ßo wopißacź njehodźi. Wſchón lud pſched ſpłóſchenym ſkotom cžěkaſche, kotryž ßo pſches to hiſchcźe bóle rosnjemdri. Hdyž běchu ſkónczńje ſkót pſchemóhli, a hdyž ſaßo porjad naſta, mnohe wopory na torhoſchczu ležo namakachu: dweju morweju a połſta ranjenych. Njeſboże je po zykym kraju wulku ſrudobu wubudźiło.

* Parižſke nowiny pſchikład wo tym podawaju, kak móże někajke wotkaſanje někomu hłowułamanje naczinicź. W Montouge wóndano wotkaſanje pſched krótkim ſemrjeteho tamniſcho wobydlerja wotewrichu, w kotrymž mjes druhim tole ſtejeſche: „Pódla ßwojeho hibiteho a njehibiteho ſamoženja bratrowemu ßynej 100,000 frankow (= 80,000 mk.) ſkota wotkaſuju, kotrež ßym na měſcze ſaryk, kotrež jenoż ja ſnaju a mój poß. Bratrowy ßyn pßej jeno poruczicź trjeba »pytaj!«, a poß jeho na tamne měſto powjedźe.“ Hnydom po wotewrjenju wotkaſanja ſbożowny herba pßej poruczi „pytaj!“; poß pak jeho ſa to do nohi kußnu. Prěni tydźeń drje herba dwazeczi króczź to ßamo ſpyta, ale kóżdy króczź poß ßwojeho noweho knjeſa na to do nohi kußnu. Nětko ma herba ſa to, ſo je ßebi njebocźiczki wuj na ßmjertnym łożu żort ſ nim ſejhrał.

* W Loweſtofcze w Jendźelſkej běchu tamón tydźeń rybazy telko jerjow nałojili, ſo někotſi ſ nich ßwoje zyłe ryby ſaßo do morja ſmjetachu, dokelž pſchemało płacźachu. Wicźny pjenjes a płatu ſa liczenje jerjow płacźo budźechu rybazy hewak hiſchcźe ſchkodu měli.

* S kellerjemi po ßwěcze wokoło cžahajo ßo tu a tam też jedyn pokaſuje, kotryž je wurjadnje ßylny a ßo jako njepſchewinjomny wobhladuje. Tomu, ſchtóż ßebi myßli jeho pſchewinucź, ßo ſ wjetſcha někajke myto lubi. Nimale wſchudźom ßo ludźo namakaju, kotfiż ßo ſ tajkim wupſchimowacź du; ale rědko ßo někomu, ßnadź někajkemu hobrej piwarzej abo rěſnikej, radźi njepſchewinjomneho pſchemóz. Niż ſpokojom ſe ßławu, kotruż běſche ßebi po wótznym němſkim kraju wokoło cžahajo dobył, ßo tajki njepſchewinjomny njedawno do Ruſkeje poda, ſo by tam ßwoju ßławu pſchiſporił. Ale ja ßo boju, ſo je ßo w prawym cžaßu ſaßo wrócźił: pſchetoż ſa jedyn wjecžor jeho tſjo po rjadu pſchemóchu. Rußojo ßu jara ßylni ludźo. Wo tym też podawk ßwědczi, kotryž je ßo we wjetſchej ruſkej wßy ſtał. Tam ßo ßußodaj ſwadźiſchtaj, dokelž ſtaj wobaj hobraj, jedyn k druhemu dźeſche: „So ßo do pukow damoj, namaj woběmaj niczo njepomha; pſchetoż mój jedyn druhemu ſtawy ſkamamoj. Ale dopokaſacź cźi chżu, ſo ſa żort mozow nimam. Ja tudy jamu wuryju, ſo mi hacz do paßa dźe, a ßo do njeje ſtupiwſchi ßylny poſtromk do ruki wosmu, ſa kotryż ty ßwojej dwaj pſchahaj wokow ſapſchehnjeſch. A je-li ſo mje woły ſ jamy wucźahnu, moje zyłe ſamoženje doſtanjeſch; je-li ſo pak mje njewucźahnu, ßu woły moje.“ A tak też ßo ſta. A te ſchtyri woły noweho knjeſa doſtachu.

* Pſched něſchto cžaßom w jenym domje w měſcze Philadelphija w Ameriży dweju ſtareju mużow ſmjerſnjeneju namakachu. Jenemu khěża ßkuſcheſche; druhi bě jeho dołholětny towarſch. Wobaj běſchtaj nimale nahaj; a każ jeju draſta, tak mějeſche zyła khěża woprawdźity ſedrěny napohlad. Nutskach wſchudźom luta maſanoſcź. Cźěle rosrěſawſchi lěkarjo ſpósnachu, ſo w żołdku a w cžrjewach ani najßnadniſchi ſbytk zyroby njeběſche; taj mużaj běſchtaj po tajkim hłodu wumrjekoj a ſmjerſnukoj. Wobßedźeŕ běſche hižo 40 lět w tymle domje bydlił. Lěta dołho pak běſche khěża hižo ſtajnje ſamknjena; a ßußodźa ßo potajneho doma hladachu. Dokelž pak něſchto dnjow pospochi ßo ani durje ani wokna wotewrike njeběchu, a wo wobydlerjach doma do zyła niczo pytnucź njeběſche, ßußodźa po poliziju póßłachu, kotraż też cźěle namaka. Nětko zyły dom pſchepytowacź poczachu. W łożu najprjedy 4 mk. 25 np. ßlěbra namakachu; pod poßleſchczom na 1275 mk. pjenjeżnych papjerow tczeſche, a w nohach měch leżeſche, w kotrymž běſche wjazy hacz 4000 mk. ſkotych; w maſanej papjerje dalſche 600 mk. ſkotych, a ſpody łoża w rostorhanych knižkach wjazy hacz 1100 mk. papjerjanych pjenjes leżeſche. W rosbitych ſchklach, ſchkleńzach a karanach zyłe hromady ſkotych, ßlěbornych a koprowych pjenjes nadeńdźechu, dale hypothekarſke wobßwědczenja, dołżne liſty na khěże a kubka, żiwjenjeſawěſczenſke wopißma a mnohe nalutowarńſke knižki. Hnydom na prěni króczź wjazy hacz 400,000 mk. w hotowych pjenjeſach a pjenjeżnych papjerach nadeńdźechu; hacz na dalſche pak dyrbjachu pſcheſtacź pjenjeſy pytacź, dokelž tam cźělny wobhladowaŕ hiſchcźe pobył njebě. Dokelž mějachu ſa to, ſo je w domje hiſchcźe jara wjele pjenjes, ßo ſtraża pſched njón ſtaji.

* Na kupje Neu-Seeland, hdźež jara wjele wowzow plahuja, skopjazemu mjaßu samjerśnucź dawaju a je potom do Europy woża. Tak je ßo loni do Londona 3,000,000 zentnarjow śmjerśnjeneho skopjazeho mjaßa pschiwjesko.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi śmeje jutśje njedźelu farař dr. Kalich rano w 7 hodźinach němsku spowjednu rěcź a ½9 hodźin budźe diakonus-vikar Handrik němski předowacź. Popołdnju ½2 hodźin ßo ś němskej młodźinu wo katechismje rosrěcźuje.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Ernst Moritz, Jana Bohaboja Bjenady, žiwnoscźerja w Jeńkezach, ß. — Marja Lejna, Handrija Kschižanka, khěžkarskeho žiwnoscźerja w Delnjej Kinje, dź. — Emma Sidonija, Jaroměra Augusta Päpoera, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — August Richard, njemandź. ß. na Židowje. — Lejna Martha, njemandź. dź. na Židowje. — Hana Marja, njemandź. dź. w Sslonej Borschcźi.

Katholska zyrkej: Ferdinand, Josefa Janoucha, dźěłacźerja w Lejnje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 26. haprleje: Marja Elsa, Khorle Augusta Balaka, murjerja na Židowje, dź., 8 m. 13 d. — 28. Hana Sofija, Jana Khrystofa Eberta, dźěłacźerja w Sajdowje, mandźelska, 85 l. 1 m. 18 d. — 29. Hana, Handrija Kummera, žiwnoscźerja w Sslonej Borschcźi, dź., 4 m. 3 d. — Theresija Martha, njemandź. dź. w Jeńkezach, 1 l. 3 d. — 30. Aurelija Meta, Khorle Jaroměra Emila Schütza, klampnarskeho mischtra na Židowje, dź., 8 m. — Ota Rudolf, Louisa Fleischera, kožuschnika tudy, ß., 1 l. 1 m. — 3. meje: Felix Fryza, Michała Fuhrmanna, schewza w Hněwßezach, ß., 8 m. — 5. Jan Alfred, njemandź. ß. na Židowje, 4 m. 8 d.

Psches ßudnistwo ma ßo na pscheßadźowanje pschedawacź: 18. meje popołdnja w 11 hodźinach khěžkarska žiwnosć cźišło 29 w Nowej Wßy nad Sprewju, na 450 mk. taksérowana. — 20. junija popołdnja w 11 hodź. khěža cźišło 29 B w Hucźinje, na 1470 mk. taksérowana. — 24. junija popołdnja w 10 hodź. sahrodniska žiwnosć cźišło 17 w Zicźeńku, na 7250 mk. taksérowana.

Na pschedań: Sahrodniska žiwnosć ś 13 kórzami leżomnosće. Dalsche je shonicź w Njeßwacźidle cźišło 45. — Sahrodniska žiwnosć ś 25 kórzami leżomnosće psches agentu Mersiovskeho w Budestezach. — Khěža cźišło 25 w Dobroschezach. — Kubło cźišło 25 w Komorowje pola Rakez ś 45 akrami 271 □prutami. — Žiwnosć cźišło 8 w Wownjowje ś 8 kórzami leżomnosće. — Žiwnosć se 27 kórzami, ⅔ hodź. wot Budyschina. Dalsche je shonicź pschi Mikławschowych skhodach cźišło 1.

Póst sa woßoby:

bjes Budyschinom a Rakezami.

Wotjěsd ś Budyschina (pósta)	wjeczor	w	7	hodź.	35 min.
„ Makeho Wjelkowa	„	„	8	„	20 „
„ Njeßwacźidła	„	„	9	„	30 „
Pschikhad do Rakez	„	„	10	„	10 „
Wotjěsd ś Rakez	rano	w	6	hodź.	5 min.
„ Njeßwacźidła	„	„	6	„	55 „
„ Makeho Wjelkowa	„	„	8	„	5 „
Pschikhad do Budyschina	„	„	8	„	45 „

Płacźišna žitow a produktow w Budyschinje

30. haprleje 1887.

Žitowy dowos: 2646 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenza . . . . . běła	8	81	8	93	8	63	8	87
„ . . . . . žołta	8	4	8	48	8	21	8	33
Rožka	6	58	6	71	6	58	6	70
Jećmjeń	6	88	7	3	6	59	6	88
Wowß	5	30	5	60	—	—	—	—
Hroch . . . . . 50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny	1	50	1	80	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	1	90	2	10	—	—	—	—
Pschenična muka 50 „ . . .	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka . 50 „ . . .	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 „ . . .	2	80	3	—	—	—	—	—
Sklóma . . 600 „ . . .	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 921 schtuk, schtuka . .	10	—	23	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby	4	75	5	—	—	—	—	—

Dražbjanske mjaßowe płacźišny. Howjada 1. družiny 49—52 mk., 2. družiny 40—42, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ś 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 40—52 np., 2. družiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 6. meje: Pomrócźene.

2100 mk. je na dobru hypotheku po 3½ prozenta hnydom wupožcźicź. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Khěža ś korcźmarskim prawom, derje leżana, kotraž ßo sa ßerbskich ludźi hodźi, je dla dźělenja herbstwa na pschedań. Kupzy dalsche shonja na garbarskej drósy cźišło 3.

W Ratarjezach je **khěža** cźišło 8 ś hródźu, brózńju a 3 kórzami pola hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Kelnje je **khěža** cźišło 52 ś pół kórzom pola a sahrody na pschedań. Dalsche je tam shonicź.

W Rakezach pschi torhoschcźu cźišło 46 je **ßuproschna ranza** na pschedań.

Khěža na pschedań.

W **Zymplu** pola Klětneho, pschi Kohlfurtsko-Falkenbergskej żelesnizy, je khěža cźišło 12 ś polom a sahrodu dla dźělenja herbstwa na pschedań. Na kupjenje smyßleni móża dalsche tam abo na Lubijskej drósy cźišło 6 po III skhodach shonicź.

W Koblizach pola Wulkich Sdźarow je khěžkarska **žiwnosć** cźišło 25 ś maßiwnym domskim a hródźu, rjanej ßolotowej, trawowej a ßadowej sahrodu a se 7 jutrami pola a łuki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

Žiwnosć

1 hodźinu wot Budyschina sdalena, je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

W Lahowje je dobra **žiwnosć** cźišło 14 ś 21 kórzami leżomnosće na pschedań. Dalsche je tam shonicź.

Žiwnosć na pschedań.

Ssym ßebi wotmyßlik, ßwoju žiwnosć w **Koblizach** pola Wulkich Sdźarow, kotraž je w dobrym rjedźe, se wschěm žiwym a morwym inventarom wyßokeje staroby dla se ßwobodneje ruki pschedacź. Wona ma maßiwne twarjenja a wobjima 115 jutrow leżomnosćow.

Jan Wicźas.

Njedźelu 8. meje t. l. popołdnju w 3 hodźinach ma ßo w **Katarjezach** cźišło 10 něschto möblow, wschelaki dźěłacźerski grat, tež něschto schewskeho gratu a dr. na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewowa awkzija.

Njedźelu 15. meje popołdnju w 3 hodźinach ma ßo na Mako-Khójniczańskich leżomnosćach 12 kop khójnowych, schmrěkowych a brěsowych walcźkow a 10 metr. schcźěpow sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

H. Dietrich.

Ssymjeńtne běrny (zyblu) a **běrny k futrowanju** (cźerwjene) pschedawa

ryczerśkubło w Ssmochcźizach.

Symjeńtne běrny

cźerwjene zyblowe pschedawa

Wutołkcźanski knježi dwór.

Najlěpsche **howjase mjaßo** pschedawa wot dźenßa punt po 50 np., **ßwinjaze plezo** punt po 80 np.

M. Neuschäfer
na wulkej bratrowskej haßy.

Dźećelowa awkzija.

Dźećel, pschi Albertskim naměscźe stejazy, ma ßo

schtwórtk 12. meje t. l. popołdnju w 3 hodźinach

po wjetschich a mjeńschich dźělbach pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Dźećel ßmě ßo wot **13. meje** hacź do **15. junija** wužiwacź, a ßo na kupjenje smyßleni proscha, so bychu ßo w mjenowanym cźaßu na Albertskim naměscźe seschli.

W Budyschinje, 1. meje 1887.

Měschcźanska rada.
Löhr, měschcźanosta.

Drjewowa awkzija
na Drobjanskim revěrje.

Schtwórtk 12. meje t. l. ma ßo

50 hromadow selenych wuležowanych žerdkow

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk popołdnja ½10 hodźin na nowym lěßowym pucźu.

W Minakale, 4. meje 1887.

Hrabinska ś Einsiedelska inspekzija.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńcźane twory

porucźa najtunischo

Khorla Barthel ś napschecźa theatra.

Jara rjanu **Sumatra**
wubrakowanu zigaru,
derje ßo palozu a rjenje wonjazu, porucza po 3 np., 100 ſchtuk po 2 mk. 75 np.
W. H. Conrad
13 na bohatej haßy 13.

Jerje
po 3, 4 a 5 np., w wjetſchich dżělbach tuńſcho, porucza
Th. Grumbt
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Lemite nudle
punt po 24 np.
porucza **Th. Grumbt**
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Młynkam
cżěrjate rjemjenje
najlěpſcheje drużiny po najtuniſchich płaczíſnach porucza
A. Pietſch na ßukelnſkej haßy 30 (Tuchmachergaſſe).

Kaſchcże
ſa doroſcżenych a dżěcżi ma ſtajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyſchinje pola hroda cżißko 2.

Khofej
ßyry a paleny,
najwjetſchi wubjerk,
toho runja wſchě kolonialne twory po najtuniſchich płaczíſnach porucza
Richard Neumann.

Jerje
jara wulke po 4 a 5 np.,
15 ſchtuk po 50 a 60 np.,
porucza ſa jara płaczíſny hódne
Gustav Poser.

Jerje
rjane tucżne ryby
porucza po tunich płaczíſnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khumſchtny młyn w Scheſchowje
porucza
dobry wumĕnjenſki a kupny khlěb,
zalty,
pſcheńcżnu a rżanu muku.
Khlěbowe płaczíſny:

I. drużina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.

II. drużina 6 puntow 40 np.

Mydlarńja Moritza Lehmanna
na bohatej haßy pódla póſta
je płaczíſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** każ też wſchĕch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wĕzow ſaßo ponižika.
Wſcho je jara tunje.

Wulke wupſchedawanje.
Lowrija naſad ſtajeneho porzelana, kamjeniny a ſchkleńcżanych tworow ßo po jara tunich płaczíſnach wupſchedawa.
Ernſt Ullrich na ſchuleŕſkej haßy 12.

Woßebitoſcż:
ſwjerſchne koſchle po mĕrje
nanajlĕpje dżĕłane,
khornarje, manſchety, ſchemiſety, dnjowe koſchle, uniformſke koſchle, nózne koſchle, krawaty, ßlé a dybſacżne rubiſchka
porucza w bohatym wubjerku a po tunich płaczíſnach
A. Tschentscher,
ſchatowa fabrika w kupnizy (radnej pinzy).

Mydlarńja H. Lehmanna
w Budyſchinje
na hornczerſkej haßy cżißło 3 a na żitnej haßy cżißło 3
porucza ßlĕdowaze wudżĕłki po poniżenych płaczíſnach w ſnatych dobrych drużinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**40 np.,**	pſchi wotewſacżu 5 puntow ßo płaczíſny poniża.
żiwizojte jadromydło	„	„ 40 „	
jadriwe mydło II. drużina	„	„ 36 „	
cżiſcżaze mydło	„	„ 30 „	
jendżelſke bĕlaze (blejchowaze) mydło	„	„ 20 „	
maſne mydło	**punt po**	**20 a 25 „**	
kryſt. ſoda	**punt po**	**5 „**	

rajßowu a pſcheńcżnu ſchterku,
petrolej a ripikojty wokij po najtuniſchich płaczíſnach,
najlĕpſchi kolmas wot Schindlera a Myßkia w Schcżecżinje punt po 25 np.

Wuhotowanje ſa dżĕcżi,
koſchulki, pjeſlki, lazki, khapicżki, kſchecżeńſke krywy, ruby k kupanju, zychi, wupjeŕki, pjelchi, podłożki, wobwijaki porucza w bohatym wubjerku a po tunich twjerdych płaczíſnach
A. Tschentscher w kupnizy (radnej pinzy),
magazin wuhotowanjow ſa dżĕcżi.

Dobry kożowy a kopytny mas a kolmas
pſchedawa po tunich płaczíſnach
T. Albert, ßedłaŕſki miſchtr na hornczerſkej haßy 13.

Cżiſty pczołazy wóſk
kupuje a płaczi najwyſchſche płaczíſny
Moritz Lehmann, mydłaŕ na bohatej haßy.

Turkowſke ßłowki
najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu doſtacż, porucza hiſchcże tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoſchcżu, deſtillazija najlĕpſchich likĕrow.

Butra!
Mĕſchanu butru, lutowanſku butru
w bowach a wuwaženu, najlĕpſche drużiny, porucza wot cżerſtweje poßylki
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Khofej
wot najtuniſchich hacż do najlĕpſchich drużinow, jara derje ßłodżazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje
3 ſchtuk po 10 np. porucza
Hermann Baach
na ßerbſkej haßy 9.

Najlĕpſche lemite nudle
punt po 24 np.
porucza **Arno Möckel**
na ßerbſkej haßy 13.

Rjane jerje
ſchtuku po 4 a 5 np.
porucza **Arno Möckel**
na ßerbſkej haßy 13.

ff. ſchwabliczki,
kulojte a rózkate, ſa to rukujo, ſo ßu bjes poroka, porucza pakcżik po 10 np.
Arno Möckel
na ßerbſkej haßy 13.

Zigary
w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczíſnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Cżorny kaſchemĕr
jenož cżiſtowołmjany w ſnatej dobroſcżi po ſtarych płaczíſnach porucza **H. Kayser**
10 na żitnej haßy 10.

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk cżaßnikow a rjecżaſow, każ też hudżbnych tyſow.
Tunje a najlĕpſche porjedżenje wſchĕch cżaßnikow.

Pjelzowe twory khowa a ſa to rukuje, ſo ßo ani pſches mole, ani pſches woheń njewobſchkodża
Heinrich Lange
9 pſchi żitnych wikach 9.

Howjaſe mjaßo punt po 50 np., ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., połcz punt po 70 np., kój ſchkrjeny a ßyry punt po 40 np. porucza

W. Fuchs
na ſadnej bohatej haßy 11.

Czerſtwy
dobry jěd́zny wolij
jara tuni w bleſchach
a po kóžbej płaczíſnje, hdyž ßo po waſy pſchedawa,
najlěpſche jěd́zne kißało
liter po 10 a 20 np.,
winowe kißało
liter po 35 np.,
kißałowa eßenza
pola
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſkotemu worku.

Khoſej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakczík po 50 np.,
amerikanſki
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza
Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleríſkimi wrotami 1.

Wóſk, wóſkowy twar a panki
kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach
Mydłarńja H. Lehmanna
na hornczeríſkej haßy czißko 3 a na žitnej haßy 3.

Mydłarńja a wóſk-tłóczerńja
Roberta Adama
w Budyſchinje
kupuje **wóſkowy twar** a **wóſk** ſtajnje po najwyſchſchich płaczíſnach.

Woheń a žiwjenje ſawěſcza a namjety k tomu pod najpſchihodniſchimi wuměnjenjemi pſchijima hłowna agentura
Arna Möckela
na ßerbſkej haßy 13.
Sprawni a dźěławi agentojo ßo pytaju.

Bukečanske serbske towarſtwo
změje posedźenje, tydźenja dla zadźěwkow njewotdźeržane, jutře njedźelu 8. meje popołdnju z dypkom w 5 hodźinach.
Předsydstwo.

Towarſtwo Pomocy
za studowacych Serbow

budże też lětsa po swjatkach za khudych studowacych Serbow pomoc wudźěleć. Prószwy wo pomoc maja so **hač do 31. meje abo 1. junija** na předsydu towarſtwa **k. referendara Mütterleina** w Budyšinje póſłać.

Předsydstwo Towarſtwa Pomocy.

najwubjerniſche
pſche wſchě inſekty
(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßkěda** wot njeho njewoſtanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:
„Schtož ßo w papjerje wuważi,
njeje ženje
Zacherlowa ſpeziałita."

Jenož w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin" **woprawdźity tuni** dóſtacz
w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Mĕrſchow** pſchi žitnych wikach,
= **Biſkopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjeńzu** = k. **Hermanna Raechſtera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pſchi torhoſchczu.

Wyßokoczeſczenej njewjeſcze
Lejnje Skopez ſ Njeßwaczidła
a
wyßokowaženemu nawoženi
Janej Nowakej ſ Komorowa
na jeju wěrowanſki dźeń
12. meje 1887
ſ pſchecželſtwa poßwjeczíłoj **W. P.**

Lubośnje budź wěnzowana
Waju rjana hodźina,
Bohacze budź žohnowana
Sswěza Waju pſchichoda.

Strowje, derjehicze měrne
Stajnje Waju wobdawaj;
Wutrobnoſcz a ſboże wěrne
Hotuj Wamaj ſbóžny raj.

A tak pſchewjedź ruka mózna
Rjenje Waju pſches tón ßwět.
Wobradź Wamaj miłoſcz wótzna
Wjele žohnowanych lět!

Kedźbu!

Jutſje njedźelu **kołbaßy-wukulenje** w Kubſchizach.

W Bobolzach na kuble czißko 1 je **bydło** pſchenajecź.

Młoda holza, kotraž chze ſchwadliſtwo doſpołnje nawuknuncz, móże hnydom ſpodobne město doſtacz na bohatej haßy czißło 16 w ſadnym twarjenju.

Mjeńſchu ßerbſku holzu ſa ßkužobnu holzu pytaju na mjaßowym torhoſchczu czo. 4 po 2 ſkhodomaj.

Pytaju ßo dźowki a khěžne holzy, kotrež wyßoku mſdu doſtanu, pſches pſchiſtajazu žonu
Klauſowu na Hoſchiz haßy.

Holza, kotraž je jutry ſchulu wopuſchczíła, ßo 1. junija k dźěczom pyta. Dalſche je ſhonicz w Budyſchinje na Karolinej dróſy (Caroláſtraße) czißko 4 delka.

Ródnu holzu ſa kuchinju a domjaze dźěło k 1. julijej pyta twarſki miſchtr **Seeliger** na dwórniſchczowej dróſy 4.

Pilna, ródna **dźěłaczeríſka ßwójba** dóſtanje trajne dźěło a pódla teho darmotne bydło a něſchto běrniſchcza na
Wutołczanſkim knježim dworje.

Wuſtojnych murjerjow
pyta
Jan Wollmann w Njeßwaczidle.

Krawſki

móże hnydom do dźěła ſtupicz pola **Jana Auguſta Gödana** w Budeſtezach.

Tyſcheríſkeho pyta hnydom **Jan Urban,** tyſcher w Porſchizach.

Tez móże tam wuczobnik naſtupicz.

Kowaríſki wuczobnik ßo pyta wot kowarja **Richtera** na kamjeńtnej haßy.

Młody człowjek ſ dobrymi ſchulſkimi wopißmami móże jako wuczobnik ſaſtupicz w Ssmolerjez knihiczíſchczerni w Budyſchinje.

Wutrobny dźak

pſchiwoła ßo knjeſej ſapóßłanzej **Kerkej** ſ Rodez ſa ſajimawy pſchednoſchk, kotryž je ßo wot njeho ſańdźenu njedźelu w Wjeliz hoſczenzu w Maleſchezach dźerżak.

Wjele poßkucharjow.

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach dale darichu: wudowa Wujanzowa w Kumſchizach 20 mk., J. W. w Janezach 1 mk., J. G. w Porſchizach 1 mk. 50 np., N. W. w Hnaſchezach 2 mk., Langowa w Leſchawje 1 mk. 50 np., N. ſ Hnaſchez 1 mk., P. L. Z. 3 mk., J. N. w Hornjej Borſchczi 1 mk. 50 np.

(K tomu czißku pſchiłoha.)

Pschiłoha k czišłu 19 Serbskich Nowin.
Ssobotu 7. meje 1887.

Parny rěsak

w Sohlandźe nad Sprewju

porucza wschě druźiny **rěsaneho drjewa,** a to rjenje ßuche **schmrěkowe hrjady, khójnowe** a **schkowroncze drjewo,** woßebje **ßuche** a, kaž je znate, derje dźěłane **schindźelowe deski** a proßy, ßo pschi potrjebje na njón wobroczicz.

Němski litěr

„Benedictine“

ſ destillerije fabrikanta

Fridrich Schu

załoženeje 1842

w Waldenburgu w Schlesynskej.

Strowoſcz ſpěchowazy likěr ſ najlěpſchich ſelow.

Njech ßo na to kedźbuje, hacz je na kóždej bleſchi **ſakitanſke ſnamjo** a ſchtyrirózkaty etiket ſe **ßamoruczným fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němski likěr „Benedictine“,** ſ najlěpſchich, ſtrowoſcz ſpěchowazych, zyle cźěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a połóżowazych ſelow ßo dźěłazy, je ßo — kaž wobßwědczenja, kóždej bleſchi pſchidate, dopokaſuja — wot wězywuſtojnych awtoritow a to wot pſchißahanych ßudniſkich chemikow knjeſow **dr. C. Biſchoffa** a **dr. Hanßa Brackebuſcha** w Barlinje analyſowak a ßo jemu wobßwědczilo, ſo ßo wón **powſchitkownje w pſcherěſku ſeſtajenju woprawdźiteho Benedictinſkeho likěra runa** a **ſo móże ßo jeho derje radźene ſarunanje mjenowacz.**

Tutón wubjerny **„Němski likěr Benedictine“** je jenoż woprawdźity w delka mjenowanym ſkładźe dóſtacz a to 1/1 literſka bleſcha po 4 mk. 50 np., 1/2 literſka bleſcha po 2 mk. 25 np., 1/4 literſka bleſcha po 1 mk. 25 np.: w **Budyſchinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Na ſemju ßo kładźaze platy,

poreſne a pleſtrowanſke kamjenje,

= glaſěrowane korta, =

ſchamotowe kamjenje, woheń najlěpje wudźerżaze,

Ia roły ſa drenaże

porucza **Margareczina hěta pola Budyſchina.**

Herm. Schomburg.

Sa kurjerjow.

Njerěſany **rjepikaty tobak** ſ cźiſteho **amerikanſkeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt ſa **jeno 34 np. Wſchě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa

w Budyſchinje na Hoſchiz haßy 42, pódla hoſcźenza k jandźelej.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczišnach w jenak dobrej druźinje

khoſejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Deſtillazija Adolfa Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucza ßwoje derje cźiſcźene **palenzy** pſchi wotewſaczu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucza wona ßwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likěry,** kotrež ßo dla jich dobreho ßłoda a wubjernoſcze k kwaßam a kſchcźiſnam woßebje poruczeja. Piczele ßo na żadanje k tomu pożcza.

So ßo moje ßłódke jednore a dwójne palenzy a likěry wjele kupuja, je najlěpſche dopokaſmo jich wuběrnoſcze.

Pſchipósnata kruta ſprawnoſcz. Kóżde ſjebanje wuſamknjene, dokelž ßo pſchi pſchedawanju wyſche płaczišny njeżada a ßo hnydom najniżſche płaczišny praja, ſo by je nichtó dele cźiſchcźecź njetrjebał, a dokelž ßu na tworach płaczišny ſ zyframi wośnamjenjene.

Najtuńſche płaczišny w zyłym Budyſchinje jenoż pola

Hermanna Beermanna

na ſnutskownej lawſkej haßy 6,

ſ napſchecźa radneje pinzy.

Khłamarjo, krawzy, ſchwalcze, tapezěrarjo atd. njemóża nihdże tuńſcho kupowacź, a ßo jim też pſchi najmjeńſchej kupi **woßebite płaczišny** wobliczа.

Draſtne tkaniny we wſchěch barbach a muſtrach łóhcź po 25 np., **dwójzy ſchěroke** po 50, 70, 90 np. (też k rubiſchczam na hłowu), **katun** k draſcze a ſchórzuchам, barbunjepuſchczaty, łóhcź po 23 np., **cźorny kaſcheměr,** cźiſtowołmjany a dwójzy ſchěroki po 70, 90, 120, 150 np., **cźorne żidźane tkaniny** k **njewjeſczinſkej draſcze** po 160 np., 2, 2 1/2, 3 mk., **ſbytki wſcheje druźiny** a to **wołmy, ßomota, żidy, ſbytki draſtnych tkaninow k mujazej hołczazej draſcze,** 10/4 ſchěroke, łóhcź po 150 np., 2 mk., **cźorne ßukno** łóhcź po 3 mk., kholowowe tkaniny po 30 np., **cźorny wołmjany atlas** ſa **krawzow,** 2 1/2 łóhcźa ſchěroki, po 80—120 np., **twjerdy płat** po 25 np., **płüſch k wobßadzenju** po 2 mk., **ßomot** po 60 np., **kwětkowany** po 75 np., **běłe** a **pißane gardiny** po 16, 18, 20 hacz 50 np., **möblowe damaſty,** 10/4 ſchěroke, po 70 np., **möblowy rips na ſofy** po 150 np., **kożowe płachty** a **blidowe krywy** po 125 np., **krywy na ſofy.** **Mantle pſche deſchcź, wobwěſchki, żakety** hižo po 6 mk., **běłe** a **pißane dybſacźne rubiſchka** po 20 np., **taillowy köper** po 18 np., **ſuſtr** k **ſchwejcham** po 23 np., **lama** po 60—120 np., 7/4 ſchěroke **tkaniny** k **ßuknjam** po 33 np., **běły płat,** 6/4 a 2 łóhcźi ſchěroki, **barbunjepuſchczate cźerwjene tkaniny** k **poßleſchczam** po 22 np., **módry** a **ſeleny płat** k **ſchórzuchам** a **koſchlam** po 25 a 45 np., wulke **hotowe ßkomniki** po 1 mk. 60 np., wulke wołmjane **konjaze krywy** po 4 mk., 2 1/2 łóhcźa ſchěroki **dreſl** k **matrazam** po 60 np., **pjerjenjepſchepuſchczate wupjerki** po 31 np. a **wjele druhich wězow ßměſchuje tunjo jenoż** w **najlěpſchich druźinach** pola

Hermanna Beermanna

na ſnutskownej lawſkej haßy 6.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta

pola hroda cźißko 2

porucza ßwój bohaty ſkład **möblow, ſchpihelow** a **ſtólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoſhotowjeneje twory a lubi po móżnoſcźi tunje płaczišny.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niż mjenje 6 zolow, kaž też **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niż mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaczišnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Hollandski mlokowy pólver, pólver ſa proßata a ßwinje
porucza **haptyka w Rakezach.**

Filzowe klobuki, ßlomjane klobuki, mežy

w pſchekwapnje wulkim wubjerku po **woprawdże** jara **tunich** płaczíſnach porucza

Hugo Lehmann
22 na bohatej haßy 22.

Wolijowe barby

we wſchěch nuanßach, hnydom k barbjenju, derje a twjerdże ſkhnyjaze, k barbjenju khěžow, ſchpundowanjow atd.,

moleríſke a murjeríſke barby

w czerſtwej tworje a w najwjetſchim wubjerku,

ſchpundowanſki ßwěczaty lak

ſ barbu a bjes njeje, njewonjaty a ſpěſchnje ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij

(němſki a franzowſki),

dwójzy warjeny

hódny lanowolijowy firniß,

jara derje a twjerdże ſkhnyjazy,

bernſteinſke laki,
kopallaki,
damarlaki,
želeſowe laki,
Ia Kölnſki klij kaž też
murjerſki klij

a hiſchcże wſchelake druhe druziny,

myjerſku krydu,
gyps,
Ia portlandſki zement,
klepatokamjenjowu
a **ſchmirglowu papjeru,**
luh,
ſchpundowanſki wóſk,
wóſk ſa parketowe ſchpundowanje,
barbicže wſcheje druziny
atd.

porucżeja a maja pſchezo na ſkładże po najtuniſchich płaczíſnach

drogowe a barbowe
en gros **khlamy** en détail

Otto Engert

10 na ſnutskownej lawſkej haßy 10.

Kóſlaze kóžki

kaž też wſchě druhe druziny kožow kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach

Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach cžißko 9.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, cžerwjene a módre	„ „	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„ „	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„ „	30 „
ſoda	„ „	5 „
ſchterku	„ „	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczíſnje.

Stare želeſo, metally wſcheje druziny, **rosraženu ſchkleinzu, ſtaru papjeru, lapy** kupuje po kóždej dźělbje a płaczi najwyſchſchu płaczíſnu

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórniſchczu (privatgüterbahnhof).

H. R. Teutſcher, hornczeŕſki miſchtr

w Budyſchinje na kamjentnej haßy 33,

porucża ßwój **wulki ſklad khachlow** we wſchěch **barbach** a **wulkoſcjach,** jednore a najwoßobniſche, a rukuje ſa to, ſo je glaſura dobra a trajna.

Khachle a **warne maſchiny** ßo derje a tunjo ſtajeja.

10 wubrakowanych khachlow w wſchelakich barbach ſteji po 12 mk. na pſchedań.

Jan Mießner w Budyſchinje

porucża k twarjenju

T-noſcherje we wſchěch wuměrach, hacž 14 metrow dołhe, **želeſniſke ſchěny, jamowe ſchěny, Hartwigſke ſchěny, pa. Portlandſki zement, hoſdże k twaram, hródżne wokna, tſéſchne wokna atd.** a wſchě druhe k twarjenju nuſne wězy po najtuniſchich płaczíſnach.

Barbunjepuſchczaty cžiſchczjany **barchent** bjes ſmylkow ſtary łóhcž po 18 np., **katun** po 16 np., **zychi** 6/4 ſchěroke po 20 np., **draſtne tkaniny** dwójzy ſchěroke po 50 np., **czorny kaſchemér** po ſtarych płaczíſnach, **luſtr** w wulkim wubjerku jara tunjo, **cžiſchczane ſchórzuchi, khołowowe tkaniny, drell, turnarſke ßukno, rubiſchcża na khowu** po wſchěch płaczíſnach porucża

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Wotewrjenje czaßnikarſtwa.

Czeſczenym wobydlerjam w Budyſchinje a wokolnoſczi najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym ßo tu na **ſeminarſkej** dróſy **cžißko 4** w domje k. rěſniſkeho miſchtra **O. Roſſiga** jako **czaßnikař** ſaßydlił.

Wſchě do czaßnikarſtwa ßłuſchaze dźěła nanajlěpje a najruczjiſcho wuwjedu a proſchu najpodwolniſcho, moje pſchedewſacże pſches to podpjerać, ſo ßo mi wjele dźěła pſchiwobroczi.

S poczeſczowanjom ßo poruczam

J. Auguſt Henke, czaßnikař.

W Budyſchinje, w haprleji 1887.

Czeſczenym Sserbam w Budyſchinje a wokolnoſczi k nawjedżenju dawam, ſo je mój

ſchpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hoſpitalſkej haßy cžißko 9.** Na ßwój bohaty ſklad kedźbne cžinjo ßo ſ poczeſczowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyſcheŕſki miſchtr.

Dokelž ßwoju barbjeŕnju a cžiſchczeŕnju wotedam, proſchu ßwojich czeſczenych ſkaſowarjow, ſo bychu draſtu, k barbjenju mi pſchepodatu, bórſy wotewſali.

A. ſwudowjena **Mendelowa** w Budyſchinje.

Khoſej paleny!

Karlowarſke měſchenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucża jako něſchto jara wubjerne

Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 ſcht. po 50 a 60 np.
porucża jara płaczíſny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Najßylniſchu

ſchwablowu kißalinu

k hnojenju
porucża **haptyka w Rakezach.**

Jara dobre draſtne tkaniny
woßebje cžiſtowolmjane w bohatym wubjerku. Płaczíſny ſpodżiwuje tunje.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mießowego torhoſchcża.

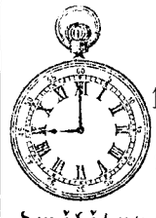

A. Mager

czaßnikař
11 na ßerbſkej haßy 11.
Wulki ſklad
wſchěch druzinow
czaßnikow
dwělětnym rukowanjom.
Porjedżenja ßo, kaž je ſnate, najlěpje a najtuńſcho wobſtaraju.

Hamburgſko-amerikanſke

paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parołódżna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wſchecżorneje Indiſkeje**
měßacżnje 3 krócz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacżnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódże podawaju **wubjernu** jědź a pſchihódnu **puczowanſku** ſkładnoſcz ja kajutowych a **bjeſkubjowych puczowarjow.**

Dalſche wukaſanje dawa **No. 797.**

Carl Meisel w Budyſchinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćeŕnje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 20. **Sobotu 14. meje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Politiske wobstejnosće w Europje dyrbja tola jara njewěste a straschne być. Kněžorstwowy žejm budźische hewak s cźežka nimale bjes debatty s wuwsacźom někotrych žnadnych sumow wschě milijony, wot knježerstwa sa wudospołnjenje brónitosće němskeho wójska žo žadaze, pschiswolik. Ssamo doprědkarśzy rěcźnizy žebi njeswažichu, žo tón krócź pschecźiwo knjeżerstwu spjecźowacź. To je jara nadpadne, hdyž pomyślimy, so je žo hacź dotal doprědkarska strona pschezo wobaraka, pjenjesy sa wójsko pschiswolicź. Rosestajenje, wot knjeżerstwa komižiji date, kotraž je wo pjenjeżnym dodawku sa wójsko jednaka, drje tajne wostanje. Tola móže žo s wěstosću sdóbacź, so wone směrowaze bylo njeje. Ssobustawam komižije je žo pschedstajako, so dyrbi Němska žwoju brónitosć poźylnicź, dokelž móže, prjedy hacź žo dohladamy, wulka wójna wudyricź, kotraž žo psches zyłu Europu wupschestrje. Mnohe milijony, kotrež je žejm sa wojerstwo pschiswolik, žo wot noweho dawka na palenz a zokor wosmu. Sańdźeny tydźeń je žo žejmej hižo namjet k nowemu dawkej na palenz pschedpołožik a žo po prěnim cźitanju k komižiji k dróbnischemu rospominanju pschipokasak. Po knjeżerstwowym namjecźe nowy dawk na palenz 96 milijonow létnje wjazy pschinježe hacź dotalny. Ratarske palerńje psches njón schkodowacź njebudźa, skerje budźe wón sa nich wužitny, dokelž žo spirituźowa płacźisna powyschi. Jenož rjemjeźlnikse palerńje, kotrež budźa město dotalneho dawka na saparu sa kóždy liter cźisteho alkohola 20 np. płacźicź dyrbjecź, budźa bóle pocźežene. K tutemu dawkej, kotryž maja palerjo płacźicź, druhi pschińdźe, kotryž budźe žo wot palenzowych picźkow žadacź. Tón na liter spirituža 50—70 np. wucźini. Palenz žo po tajkim, jeli so žo nowy sakoń pschiwosmje, jara podróži. Někotryzkuli, kotryž je žo nětkole palenza psches měru a na schkodu žwojeje strowosće napiwak, budźe žo w picźu samjesowacź dyrbjecź. Sa zyły lud by s wulkim sbožom było, hdy by žo wožlokanstwo trochu podtłóczikło. A to drje žo dozpije, hdyž žo palenzowa płacźisna dosćź powyschi. Na spirituž, kotryž žo k rjemjeźlnikim dźełam trjeba, žo žadyn dawk njepołoži. So pak žo tajki spirituž k picźu njemóhł trjebacź, žo do njeho někajka mokschisna směscha.

— Kněžor w tu khwilu wschědnje wuwucźenjam gardekorpsa pschihladuje. Też w poźlednich khłódnischich dnjach žo wón teho wostajił njeje.

— Němska artilleriska pruhowanska komižija je melinit, franzowske rosbuchadło, psched kotrymž žo psched krótkim wjele strachowachu, pschepytawschi spósnała, so žo melinit k wójnskej potrjebje njehodźi. S cźažom žo rosbuchadło wot žameho wuměscha a potom njerosbuchnje. Sa nadźěłane melinitowe bomby je Franzowska 50 milijonow frankow wudała. Tele pjenjesy žu po tajkim prjecź cźižnjene. Jenicźki wužitk wot melinitowych bombow maja němszy fabrikantojo, kotsiž žu Franzowsam pikrinowu a schwablowu kižalinu k dźěłanju melinita pschedawali.

— W Sakskej žłuscheju wot léta 1882 žem wróble do tych ptacźkow, kiž žmědźa žo kónzowacź. Po wukasni kralowskeho ministerstwa žmědźa wobžedźerjo domow a sahrodow wróble, kiž žo w jich domach, dworach a sahrodach nadeńdu, kóždy cźaž kójicź a kónzowacź, jich hnězda rostorhacź a jeja a mlode wuběracź. Hdyž pak chze je schtó w sahrodach abo na polach tšélecź a wón nima žam hońtwy, dha wón to móže, dyrbi pak žebi wot hamtskeho hetmanstwa k temu khartu napisacź dacź, kotruž kóždy cźaž darmo dostanje. Dokelž žu žo wróble w poślednich létach tak pschisporjake, so žo jich ludźo wjazy wobrócź njemóžeja, by radźicź było, so bychu wobžedźerjo sahrodow sa tym hladali, hacź žo w kukawach, kiž žu po prawom sa wužitne schkórzy cźinjene, wróble sahněźdźike njejžu, a je won smjetali. Hewak nam žaneje kitki wina wjazy njedosrawi.

— Psched tydźenjom bě minister Lucius w pruskim žejmje prajił, so ma knjeżerstwo wotmyślenje, dokhodne zło na zuse žito powyschicź. Tole pschipowjedźenje je na to waschnje na lěpsche ratarstwa skutkowało, so je žo psches nje žitowa płacźisna hnydom něschto powyschika. Ratarjo pak drje žo nad lěpschimi płacźisnami dołho wježelicź njebudźa; pschetož žitowi wikowarjo žu žo hnydom sa to starali, so žo nětko saźo wjazy žita s wukraja k nam pschiwjese, kotrež bórzy płacźisny saźo dele scźischcźi. Po powjescźach s Ruskeje žo wot tam poźlednje dny tajke hromady žita do Němzow scźelu, so kódźe k woženju wjazy njedoźahaju. Duž žo na dołhi cźaž psches powyschene zło žitne płacźisny njepolěpscha, jeli so žo bórzy sawjeranske naprawy pschecźiwo pschiwoženju zuseho žita wot knjeżerstwa njeporucźa.

— Wulki kanal, kotryž połnózne a narańsche morjo sjenocźi a Jütlandsku połkupu pscherěsnje, hižo 6. junija, a niz, kaž bě žo prjedy postajiło, hakle 18. junija, rycź sapocźnu. Tutón sapocźatk žo se žwjatocźnym žwjedźenjom wobeńdźe, pschi kotrymž budźa khěžor, krónprynz a mnosy wjerchojo pschitomni.

Awstrija. W awstriskim semjanskim žejmje mějachu žo psched tydźenjom wótre debatty dla pschipuschcźenja cźeskeje rěcźe k wyschschemu žudnistwu w Prasy a Brnje. Justižny minister je mjenujzy loni wukas wudak, po kotrymž maja žo wot Pražskeho a Brnskeho wyschscheho žudnistwa też w cźeskej rěcźi jednacź, hdyž staj skórźbnik a wobskorženy Cźechaj. Tutón wukas nětko němskich prawisnikow, kotsiž chzedźa sastojnstwo w wyschschim žudnistwje mjenowanych městow sastawacź, nusuje cźeski wuknucź. To pak žo Němzam nochze a tak žu s ministrowym wukasom jara njespokojom. Duž bě wjednik němskeje strony w semjanskim žejmje, rycźeŕ se Schmerling, namjet stajił, so by žo mjenowanemu wukasej płacźiwosću wsała. Tola žejm je Schmerlingowy namjet po dołhej debacźe wotpokasak, pschi kotrejž žo też dwórski radźicźel universitny profesžor Maažen wobdźěli. Dokelž bě Maažen pschecźiwo Schmerlingej rěcźak, běchu žo němszy studencźa, kotsiž na Winskej universicźe na prawisny studuja, na njeho rosnjembrili. Woni Maažena wospjet sjawnje w universicźe hanjachu, pschi cźimž wulki ropot nasta a bjes studentami a na porjad hladazymi universitnymi žkužobnikami też puki padachu. Mnosy studencźa buchu sajecźi a budźa žo pjecźa cźežko khostacź. So bychu žo njeměry njewospjetowake, je universitny rektorat wosjewił, so žo juristiska fakulta samknje, jeli so žebi studencźa hischcźe ras sważa, profesžora Maažena hanicź a jemu kschiwdu cźinicź.

— Cžěſke turnarſke towarſtwa běchu ßebi wotmyßlike, lětßa wulki turnarſki ßwjedźeń w cžěſkim hkownym měſcźe wotbywacź. K tutemu ßwjedźenjej je nětko knjeźerſtwo jenoż pod tym wumělenjom dowolnoſcź dało, ſo ßo ßwjedźeńſki cźah pſches Prażſke dróhi njehiba. Dokelž pak ßwjedźeń wſchu nahladnoſcź ſhubi, hdyž turnarjo w pyſchnym cźahu pſches měſto cźahnucź njeßmědźa, je Prażſke turnarſke towarſtwo „Ssokoł“ wobſamkło, ßo ßwjedźenja do zyła woſtajicź. Bjes Cžechami je knjeźerſtwowe ſadźerźenje wulku roshorjenoſcź ſbudźiło.

Italſka. Franzowſojo pſchi italſkich mjeſach na to ßame waſchnje ſpionĕruja, kaž pſchi nĕmſkich mjeſach. Nĕmſke knjeźerſtwo je italſke najprjedy na to kedźbliwe cźiniło a pſchi poſdźiſchim pſchepytanju je ßo wupokaſało, ſo ßo ſ tym wo prawdźe tak ma. „Gazzeta d'Italia“ k tomu pſchiſpomni: „Widźimy, ſo je powĕtr niz jenoż pſchi Rheinje, ale też druhdźe tuźny; duź by njeroſum był, hdy bychmy ßo pod tajkimi wobſtejnoſcźemi trajneho měra nadźecź chźyli.“

Franzowſka. Wójnſki miniſter Boulanger chze ras ſpytacź, hacž je franzowſki mobiliſaziſki plan nĕſchto hódny. Duź ma ßo jedyn armeekorps na pruhu mobiliſĕrowacź. Tale pruha pak je khĕtro droha; wona 5 milijonow frankow pkacźi, kotrež dyrbja ßo najprjedy wot deputĕrtſkeje komory pſchiſwolicź. Waźnoſcź mobiliſazije, kotraž ßo hakle w oktobrje ſmĕje, ma ßo w tym pytacź, ſo ßo hakle w poßlednim wokomiku woſjewi, kotremu armeekorpſej ßo mobiliſazija poruczi. Duź dyrbi ßo nimale zyłe franzowſke wójſko na mobiliſaziju a to je tak wjele kaž na wójnu pſchihotowacź.

Sſerbija. Se Sſerbije pſchikhadźeja powjeſcźe, ſo ßo Sſerbija ſaßo pomału k Ruſkej bliži. Jako ſnamjo tuteho ſbliženja ßo pucźowanje ßerbſkeje kraloweje Natalije do ruſkich mórſkich kupjelow Jalty na Krymje wobhladuje. Kaž je ſnate, leži njedaloko Jalty lětnje ßydło ruſkeje zarownje Liwadia, a kralowa Natalija budźe tu njedwĕlnje ſ hoſcźom. W Ruſkej je powjeſcź wo wopycźe ßerbſkeje kraloweje jara ſwjeßelazy ſacźiſchcź cźiniła. W Odeßy, hdźež kralowa na ruſku ſemju ſtupi, ßo k jeje powitanju wulke pſchihoty cźinja. Nĕhduſchi ßerbſki metropolit Michail je ßo ſ Moſkwy do Odeßy podał, ſo by kralowu poſtrowił, a miniſter ruſkeho łódźſtwa, general Scheſtakow, je porucził, ſo ma woßebita wójnſka łódź kralowu ſ Odeßy do Jalty dowjeſcź.

Cžorna Hora. Po zyłym ßwĕcźe ßo w katholſkich zyrkwjach Boża miſcha w łacźanſkej rĕcźi cźita. Jenoż Cžorna Hora w tym wumſacźe cźini. Na próſtwu cžornohórſkeho wjerćha Nikity je bamž Leo XIII. do teho ſwolił, ſo ßo ſtary privilegium, w ſaſtarſku wot bamžow, woßebje wot bamža Benedikta XIV. wudźĕlene a wobkrucźene, ſaßo poſtaji, po kotrymž ma ßo w romſkich katholſkich zyrkwjach Antivariſkeho arzybiſkopſtwa Boża miſcha w ßłowjanſkej rĕcźi cźitacź. W Antivariſkej krajinje, kotraž je ßo po poßlednjej ruſko-turkowſkej wójnje Cžornej Horje pſchipokaſała, je mjenujzy katholſka wĕra knjeźaza, bjes tym ſo ßo Cžornohórzy do zyła k prawoßławnej (grichiſkej) wĕrje wuſnawaju.

Hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boża pomoz najbliżſcha.

(Pokracžowanje.)

Wokno ßo ßaßo ſacźini a po nĕkotrych ſtyſknych wokomikach khĕźne durje ſakurcźachu, wyßoki cźłowjek pſches wyßoki ßnĕh ſtupaſche a ßo, prjedy hacž ſawrjene lĕßezy wotewri, praſchaſche: „Schtó tu je a ſchto ßo żada?“

„Ssym ja to, Marcźin Hołbik!“ tutón rucźe wotmolwi. „Tola wonka w ſymje a w wyßokim ßnĕſy mój pſchecźel, Auguſt Holank, ßedźi a ſymu wumrje, jeli ſo jemu bórſy na pomoz njepſchińdu. Bĕchmoj w Wóndracźizach a ßmój ßo ſabkudźikoj. Ach, ßmilcźe ßo nad Auguſtom!“

„Je to ßyn krawza Holanka“, ßo muž, durje wocźinjejo praſchaſche, „kotryž je mi pſched tſjomi mĕßazami mój nowy khabat ſ najrjeńſcheho a najdróżſcheho ſeleneho ßukna ſkepſał?“

„Ach“, Marcźin ſnapſchecźiwi, „mi je wón ßamo rukaw měſto nohi k mojim nowym kholowam pſchiſchił! Tola to je jenoż w ſtyſknoſcźi cźinił, a na tej nichtó druhi wina njeje hacž khlamar Klukař, kotryž je jeho ſ hórſkej żeleſnizu do njeſboża ſtorcźił. Nĕtkole Holank hiżo dołho khory leži, a hdyž jemu jutſje jeho dom na pſcheßadźowanju pſchedadźa, drje wón ſ horjom wumrje. Ach, pomhajcźe tola jenoż mojemu pſchecźelej Auguſtej, prjedy hacž też wón wumrje!“

„Haj, haj, pomhajcźe! Hdźe dha Twój pſchecźel w ßnĕſy ßedźi abo leži? To dyrbju pſchede wſchĕm wjedźecź“, muž, kotryž bĕ hajnik Jelenik, jeho rĕcź pſchetorże.

„W wuſkim dólcźku“, wotmolwi Marcźin, „hdźež moſcźik pſches rĕcźku wjedźe. Tam na moſcźikowej muri wón ßedźi, ſ khribjetom k ſchtomej pſchiprjeny a ßo wubudźicź njeda.“

„Hm! dólcźk, móſt, ſchtom pódla“, hajnik bórcźeſche, „nó, to měſto wſchak ſnaju; tola cźłowjeka w nozy a pſches wyßoke ßnĕhowe ßepiſka cźĕricź, to je khĕtro wjele żadane, woßebje hdyž na ßwój ſkepſany khabat pomyßlu.“

„Pomhajcźe jemu“, Marcźin ſ nowa proſcheſche, „a naſch ſbóżnik Wam to ſto krócź ſapkacźi.“

„Nó, dha ſaſtup jenoż najprjedy do jſtwy, hólcźe!“ hajnik ſ mjehka praji. „Dyrbju ßo najprjedy po tym woblez, prjedy hacž ßo na nózny khód naſtaju, też ßwoju mandźelſku wokacź, ſo by wjedźała, hdźe ßym.“

Hajnik do prĕdka do khĕźe a do cźopkeje ſtwy ſtupaſche, hdźež ßwĕzu ſaßwĕcźi a ſ njej na ßwojeho hoſcźa ßwĕcźeſche.

„Aj“, wón ßo ſpodźiwajo, rjeknu, „Ty dźe ßy tak ſ lohka ſwoblekany, kaž ſo bychmy pßowje dny měſto ſymy měli! A hacž k żiwotej horje ßy wſchón pſchemacźeny. Njeje dha Tebi ſyma?“

„Ach nĕ“, Marcźin wotmolwi, kotryž hakle nĕtko ſadyrkota, „wo ßwojeho Auguſta ßo ſtrachujo, ßym na wſcho druhe ſabył.“

„Tu!“ hajnik, ſ nohu ſuwak pod kamorom won ſtorkajo, kaſaſche, „wuſuj ßo ßwoje mokre ſchkórnje a wobuj ßo moje cźopke filzowe ſtupnje. A potom ßo do mojeho cźopkeho kożucha ſawal a ßyń ßo k cźopkym khachlam. Moja żona njech Tebi nĕkotre ſchalki boſankoweho teja nawari a njech Tebje też hewak wothlada, ſo njeſkhoriſch. Woſtaju Tebje nĕtko ßameho a du ßwoju żonu wokacź a rucźne ßanje pytacź.“

„Ach, luby knjeże!“ Marcźin ſnapſchecźiwi, „dyrbju tola ſ Wami hicź, hdyž ſa mojim Auguſtom pytacźe.“

„Cžeho dla?“ ßo hajnik praſcheſche. „Nimam to ſa nuſne. Ty woſtanjeſch wó jſtwje a wotdychnjeſch.“

„Kak pak chzecźe mojeho Auguſta namakacź, hdyž pódla njeßym?“ Marcźin rĕcźeſche, „a ſmĕrom też njemóhł bycź, bjes tym ſo Wy ſa nim ßlĕdźicźe.“

„Ty chzył mje wjeſcź?“ ßo hajnik ßmĕjeſche, „by mi rjenje w ßnĕhach błudźicź dał. Spuſchcźej ßo na to, ſo Twojeho pſchecźela wĕſcźe namakam a jow pſchiwjedu, jeli ſo bjes tym wozucźił a ßwoje ßydło na moſcźiku pſchemĕnił njeje.“

Hajnik ſe jſtwy ſtupi. Dołho njetrajeſche a hajnikowa, dobrocźiwa żona, ßo pokaſa, a pſchecźelnje ßwojeho póſdneho hoſcźa powitawſchi, khwataſche do kuchnje, ſo by tej wariła. Hajnik pak, mjecźik ßebi wobpaßawſchi, tołſtu koßmatu ßuknju ßo ſwoblekawſchi, ſ bramatej mężu na hłowje a liſchcźimaj rukajzomaj na rukomaj dom wopuſchcźi ſ pſchewodom dweju pßow a rucźne ßanje ſa ßobu cźahnujzy.

Kajki ſtrach nĕtko ſa tón cźaß duſchny Marcźin wutra!

„Hdy by jenoż jeho ſbożownje wußlĕdźił!“ pachoł ſdychowaſche, „a hiſchcźe niz ſmjerſnjeneho! Ach, mój luby Bożo! jeli ſo mojemu pſchecźelej żiwjenje ſdźerżiſch, kak chzu ßo Tebi potom dźakowacź a Twoje mjeno khwalicź! Ach, hdy by Auguſt ſmjerſnuł, by pſches to jeho nan wumrjeł a jeho macź by ßo do ßmjercźe rudźiła!“

Podarmo hajnikowa, kotraž ſ horzym tejom pſchińdźe, hólza ſmĕrowacź pytaſche.

Skónczńje ſa poł hodźiny pßy ſaſchcźowkachu, a buchajo muźſkej noſy w pſchedkhĕži ßnĕh wot ſchkórnjow teptaſchtej. Hajnikowa ſe jſtwy khwataſche, Marcźina, na wſchĕch ſtawach tſchepotazeho, ßameho woſtajiwſchi. Bórſy na to ßo jſtwine durje wocźinichu, a hajnik ſaſtupi, kotryž Auguſta na ramjenju njeßeſche.

„Boże dla!“ jemu Marcźin napſchecźo wokaſche, „je wón morwy?“

„Nĕ!“ ßo jemu wotmolwi, „hiſchcźe jeho wutroba kłapa, hacž runje jenoż ßkłabje. Też wón nĕſchto ſabórbota, hdyž jemu wobliczo ſe ßnĕhom wotrybowach. Ale nĕtko, żona, wupſcheſtrĕj wołmjany kryw na kanapej a pſchinjeß dóńzu ßnĕha. Wokaj też dźowku a hajniſkeho, ſo byſchtaj namaj pomoznaj bykoj.“

Marcźin hajnikej pſchemacźanu draſtu wot ſproſtnjeneho Auguſtoweho cźĕła ßlez pomhaſche a wotwodźe jeho wutrobnjo. Potom hajnik ſ pſchinjeßenym ßnĕhom najprjedy wobliczo a na to wutrobnjo rybowacź pocźa a poſdźiſcho też ſproſtnjenej noſy a ruzy ſe ßnĕhom krucźe pſcherybowa.

„Njeßmĕmy“, naſhonity hajnik Marcźinej praji, „prjedy pſchеſtacź, doniż ßo nĕtko bĕka koża Twojeho pſchecźela njeſacźerwjeni, ſchtoż je najwĕſcźiſche ſnamjo, ſo ßo żiwjenje wrócźi. Tola nĕtko wĕm, cźeho dla ßy tak ſ lohka ſwoblekany. Ssy ſe ßwojim nadwobleczom ßwojeho pſchecźela ſawodźił; hdyž wón żiwy woſtanje, ma wón to pſchede wſchĕm Twojej woporniwej luboſcźi dźakowacź, pĕkny hólcźe!“

„Auguſt by to ßame cźinił“, Marcźin poniżnje wotmolwi, „hdy bych ja na jeho měſcźe byk.“

Pschezo a pschezo njewustawajzy rybowaschtaj a cžeßaschtaj, a hajnikowa a džowka pschezo nowy ßněh noscheschtej.

„Viktoria!“ skóncžnje hajnik sawoła. „Ssmy dobyli! Hólcžez ßo cžerwjeni kaž rak!“

„Wón wocži wocžinja!“ Marcžin juskasche. „Kak wón džiwnje na mnje hlada! Wón mje snaje! O mój Božo!“

Marcžin ßo klaknuwschi ßwojej ruzy k njebjeßam posběhnu, bjes tym so ßo jeho wutroba s cžicha modlesche.

„Hdže dha ßym?“ August ßo s cžežkim jasykom praschesche, ßo spodžiwajzy wokoło ßo shladujo a hłowu posběhajo.

„W dobrych rukach!“ hajnik wotmolwi, sbožowny, so bě ßo jeho ßmilny skutk poradźił. „A nětko, žona, swohrjewaj rucže kožo sa hoscži, do kotrehož ßwojeju nózneju hawronow tyknjemoj, so ßo saßo dosshrabataj. A ty Khrysta“, wón dale rěcžesche, „pschinjeß mi blescha s rumom, so bych někotre kžizy wot njeho do teja směschał a jón pachołomaj picž dał.“

Bjes tym bě Marcžin s hajnikowym kožuchom, se ßwojim cžěkom wuwohrjewanym, ßwojeho wußlěkaneho pscheczela sawodźił. Hajnik pak hrožo s porstom na Augusta pokasujo na sdacže s khutnoscžu praji: „Haj, Holankez Augusto! Kak jenož ßy mostowu muriczku a staru wjerbu ja stoł wobhladacž a tam twjerdže wußnucž móhł? Hdy by hischcže tam mału khwilku poßedźał, by to se ßwojim žiwjenjom dyrbjał sapkacžicž.“

„Běch tak žałoßnje sprózny a saspany“, wotmolwi August, „so ani krocžele dale hicž njemózach.“

„To ßebi Twojeho pscheczela khwalu“, hajnik snapschecžiwi, „kotryž mózesche wjazy wutracž hacž Ty a ßo hiba kaž kohliza.“

„Haj“, August ßo samolwjejo praji, „Marcžin tež tak cžežko njescž njemějesche — mój Božo!“ ßo wón ßam pschetorže, „hdže je mój waczok s pjenjesami?“

Woblědnuwschi ßo praschejo Marcžin na hajnika hladasche.

„Waczok s pjenjesami?“ ßo tutón praschesche. „Hdže dyrbi tutón bycž? Ja žaneho widźał njeßym.“

„Tak dha je wscho podarmo było!“ August praji a ßwoje woblědnjene wobliczo se ßwojimaj tschepotazymaj rukomaj pokry.

Město njeho nětko Marcžin wscho wupowjeda. „August“, wón ßwoje rosestajenje skóncži, „bě ßo na waczok s pjenjesami ßynuł, a ja ßo podarmo prózowach jón wot spody wucžahnucž, hdyž Augusta, na moscže ßedźazeho, wopuschcžich.“

„Nó to ßu leßne wězy!“ hajnik sawoła, „schtó dha móže ßebi myßlicž, so Holankez August, ßyn khudeho krawza, na tsi sta tolerjach ßedźi. Ssym pachoła sběhnuł a ßo wo jeho podkožk njestarał. Hdyž wschak chzemy hacž do ranja cžakacž, prjedy hacž po drohi podkožk džemy, móže tam něchtó prjedy naß pschińcž. Tola ja mam dosch wot prěnjeho wukhoda k mostej cžicheje rěcžki, so by ßo mi hischcže ras sa tym sachzyło. Wěrno wschak je, so njeßměmy do poł pucža pschischedschi stejo wostacž a ßo sawrócžicž, tež mam hischcže ßwoje wulke schkórnje na nohomaj a cžopku ßuknju na cžěle, spać je mi teho runja saschoł — tsi sta toler sa połhodźinski pucž žana maliczkoscž njejßu a pódla teho ßo nad krawzom dla mojeho skepsaneho kabata wjecžu. — Hej Morizo! póndžemoj hromadže k moscžikej cžicheje rěcžki a budźemoj ßo tam połkada mozowacž. Prawy honjeř ßo žaneho ßněha bojecž njeßmě, byrnjež hischcže wysche ležał hacž dženßa.“ (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu 11. meje dopołdnja komanděrowazy general XII. armeekorpsa Jeho kralowska wyßokoscž prynz Jurij na pastwischcžu tudomny regiment wobhladowasche.

— Sandženu ßrjedu popołdnju ryczerkubleř Schöna se žonu a džowku w jenopschežnym wosu po Tšelanskej drósy jědžesche. Pšches pßa, kotryž na konja saschczowka, ßo tutón spłoschi a džiwje hanjo wós wo schtom wrjeßnu. Na wulke sboże ßo pschi tym nichtó s tych, kotsiž w wosu ßedźachu, njewobschkodźi, hacž runje wós na sto kruchow rosleczi. Kóń na to w Tšelanach do Pětschez restawrazije cžerjesche, hdžež do khěže saběžawschi s hłowu pšches schkleńczane durje storczi. Spłoschene skoczo, kotrež bě ßo trochu wot schkleńzy rosrěsało, tu pschimnuchu a wotwjedžechu.

— W 97. cžißle Lipscžanskich nowin podawa lětna rosprawa „Wjerchowskeho Jabłonowskeho towarstwa“, kotrež ßo kóždolětnje w měrzu abo haprleji w spomnjenych knjeżerstwowych nowinach wosjewja, resultat wo lécže 1886, kiž ma ßo tak: Na mytowny thema lěta 1886 stej ßo dwě džěle sapósłałoj. Jene s heßłom (motto): „Lingua non habet osorem nisi ignorantem“, poskicža wurjadnje bohatu macžisnu (stoff), kotruž spißacžel dospołnje wobknježuje; ßwoju wschudže wustupjazu žiwu wědomoscž hornjoßerbskeje rěcže je wón k wujaßnjenju delnjoßerbskich twórbow s prawom a prawje nałożował a jeho wobdźěłanje dawa wěrny wobras nětcžischeje žiweje (delnjoßerbskeje) rěcže; pschi tym ßu stawisny tuteje rěcže derje wobkedźbowane a zyły wudźěłk wotpocžuje do zyła na sałożku dobreje snajomoscže rěcžnizy ßłowjanskich rěcžow. Towarstwo je teho dla wobsamkło, tutemu dźěku 1000 hriwnow cžestneho myta pschißudźicž. — Se sapjecžatowaneho liscžika, kiž bu na to wotewrjeny, wupokasa ßo jako spißacžel: Dr. Ernst Muka, wyschschi wucžeř na gymnasiju w Freibergu.

— Měßacžnika „Łužica“ je 5. cžißło (meja 1887) wuschło. Wobßah: Swjedźeńske spěwy k štyrcecźělětnemu założeńskemu swjedźenju Maćicy Serbskeje w Budyšinje 13. hapryla 1887. I. Fiedleř. II. Fiedleř. III. Domaška. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. — Prostonarodna instrumentalna hudźba Łužiskich Serbow. Po swojich pućowanskich zapiskach podawa Ludwik Kuba. (Pokračowanje.) — Horje z hłowu a woko k njebjesam horje! (Triolett.) . . . t. — Wobrazy z přirody. Po Brehmje wobdźěłał J. Nowak-Horjanski. — Hwězdny swět. Syman. — Štyrcecźělětny jubilej a hłowna zhromadźizna towarstwa Maćicy Serbskeje w Budyšinje 13. hapryla 1887. — Należnosće towarstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Serbske pismowstwo. — Zapis přinoškow a darow. — Zejlerjowe spisy. — Wozjewjenje.

S Małych Debßez. Ssrjedu dopołdnja ßu pschi tudomnym hacženju wojaka Neumanna wot 2. kompagnije Budyskeho regimenta se Schprewje morweho wucžahnuli. Hacž je Neumann se ßamomordarskim wotpohladom do wody skočił abo ßo pschehladawschi do njeje panuł, njeje snate.

S Hodźija. Cžłowjeka, na kotrehož, kaž Serbske Nowiny tydženja pißachu, tukachu, so je tudomneho młynka wobkranuł, ßu hižo tsecži dźeń na to, so běsche ßo paduchstwo stało, sajeli. Dokelž nasch žandarm cžežku khorosc pschětrawschi hischcže žaneje ßłužby njesastawa, ßo Huscžanski žandarm, ziwilnu drastu swoblekany, do Draždžan poda, hdžež tež spomnjeneho cžłowjeka pola jeho starscheju nadeńdže a s pomozu tamnischeje polizije saja. 700 mk. w hornzu skhowanych namakachu. Druhu połozu kranjeneje summy, papjerjane pjenjesy, je młynski, kaž wudawa, shubił.

S Radworja. Sastojnszy je wosjewjene, so dyrbi Mikławsch Lorenz, kiž wot lěta 1866 wjazy s zusby dom pißał njeje, ßudnistwu w Budyschinje w běhu teho lěta powjescž wo ßebi dacž, hewak budže sa morweho wuprajeny.

S Hucžiny. Tu ßu wóndano dźěłacžerja Kalicha, na kotrehož tukaju, so je Pjechez khěžu w Něcžinje sapalił, sajeli a do jastwa wotwjedli.

S pola. So ratarstwo nětko wulku nusu cžerpi, to kóždy wě. Pschenża ma tak nisku płacžisnu, kaž ju w poßlenich 100 létach měła njeje, a druhe sorno a skót tež pschezo w płacžisnje spaduje, so bur ßo prózuje a dźěła a ma sa to hischcže wot wótzow namrěte samóženje pschißadźowacž. Pschi tym ma wón wscho drohe sapłacžicž, schtoż kupuje. Wo prawdže, hdyž dyrbi bur kórz pschenży pschedacž, so móhł ßebi por schkórni wudźěłacž dacž, abo dwaj kórzaj rožki, so móhł wobdźěłanje pola, na kotrymž jemu lědma dwaj kórzaj narosczetaj, sapłacžicž, kak dha chže wobstacž? A hdy by jenož hischcže dźěławych mozow dostacž móhł. Dokelž je ßo w poßlenich létach wjele nowych sastojnikow w městach postajiło, kiž maju wschitzy rjanu msdu a pschi nětcžischich tunich płacžisnach lutowacž njetrjebaju, dha namakaju tam ßłużobni lěpschu saßłużbu, a duž ßo wscho do městow cžischczi. Měischcženjo ßo pak sa wjeßnymi njewoprascheja, khiba potom, hdyž rěka dawki dawacž. Kak wulka nusa ratarjow cžischczi, je tež s teho pósnacž, so psched krótkim bur to žadanje wupraji, so bychu tola nětko tež duchowni ßwój hłóß posběhnuli a ßo staracž chzyli, so by ßo ratarstwu pomhało, so móhli woßadni na ßwojich wot wótzow namrětych žiwnoscžach, khěžkach a kubkach wostacž. Ratar steji wo prawdže na kromje ßwojeho wobstacža. To je tež pruski minister Luzius pósnał pschi składnoscži debaty, kiž ßo nětko w należnoscži žadaneho powyschenja zła na žito, skót a druhe ratarske wupłody mějesche a' hdžež běchu konserwatiwni a zentrum sa powyschenje, doprědkarjo a nimale wschitzy narodnoliberalni pak pschecžiwo njemu, schtoż chyli ßebi burjo sa nowe wólby w pomjatku wobkhowacž. Minister Luzius praji, „so knjeżerstwo nusu ratarstwa snaje a so chže wone zło na zuse žito a t. d. wo wjele rad powyschicž, so pak k temu swólniwoscž khěžorstwoweho ßejma trjeba.“ — Duž dyrbjeli nětko ßo burjo hibacž a petizije na ßejm ßłacž, so by tón nusowany był, po woli knjeżerstwa cžinicž. Takle wězy pak mózeja jenož burske towarstwa do rukow wsacž. Hdyž jednotliwy bur ßam sa ßo skorži, to niczo njepomha, na to žadyn cžłowjek niczo dacž njemóže. A hdy by poßleni kroschik wudał a poßleni kusk khlěba dojedł, wón pak by jenož ßam sa ßo wo ßwojej nusy bórbotał, kak dha chže

schtó wjedźecź, so ßo jemu hubjenje dźe, kak dha dyrbi jemu schtó pomhacź? Towarstwo dyrbi psches petizije skutkowacź. To pomha. Tajkich towarstwow je pak pola naß jara mało. My mamy w Sserbach wjele wßow, kiž żaneho burskeho ßerbskeho towarstwa nimaju a hdźeż móhli tajke s wulkim sbożom bycź. Na pschikład móhłe tajke w Hornim abo Delnim Hunjowje, w Hnaschezach a t. d. bycź. A my snajemy w Hunjowje, Myschezach a Hnaschezach dosćź ßerbskich mużow, kiž bychu wodźenje towarstwa derje na ßo wsacź móhli. Njech jeno spytaju, ßobustawy ßo namakaju, knjeża wucżerjo a duchowni budźa tam a ßem wěsćże s pschednoschkami pomhacź a nusa ratarjow móże ßo tam k rěczam pschinjesćź. Duż jenoż do towarstwow, ßerbske dyrbjałe pak bycź. Sserbskemu burej ßo ßerbski lěpje rěczi. Je rosrěczowanje němske, potom wschelazy, kiž zyły dźeń w nowinach leża a żaneho kórza pola nimaju a teho dla wo ratarstwje niczo njerosumja, wulke ßłowo wjedu a bur a żiwnosćer dyrbitaj hubu dźerżećź a jimaj ßo wostudźi do towarstwa khodźicź. Rakeczanske, Bukeczanske a Sarěczanske towarstwo njech je tu s pschikładom. Bóh dał, so ßo tola naschi burjo hischće dohladaju, so je nětko czaß, hdźeż ma kóżdy bur ßwoje sboże wot ßebje wotczakowacź, so je wulki czaß, se sjednoczenymi mozami jedyn druheho w nusy dźerżećź.

S Wóßlinka, 11. meje. Knjes duchowny vikar Waktař w Łasu je ßwoje pruhowanje khwalobnje wobstał, a bu w dźenßnischim poßedźenju zyrkwineho prjódkstejerstwa jenohłóßnje sa nascheho fararja wuswoleny. Bóh żohnuj jeho a naschu woßadu! Knjes Waktař ßo, da-li Bóh, w najbliżschim czaßu k nam pscheßydli.

Se Ssmjeczkez. Wobßedźeŕ tudomnych kupjelow, Hermann Bjensch, je czeknuł, dokelż je bankrot. Njedźiwajo teho pak ßo kupjele dale wjedu.

S Lubija. Neugersdorfskeho wulkofabrikantu Hoffmanna, kotrehoż ßu Sserbjo Lubijskeje strony pschi wuswolowanju lětßa małeho rózka móznje podpjerali, chzychu sozialdemokratojo s khěżorstwoweho ßejma w Barlinje wutkóczicź, wudawajo, so je wopaczńje wuswoleny. Ale wólbowy wubjerk je wěz pschepytawschi wußudźił, so je knjes Hoffmann prawje wuswoleny a so ma teho dla ßejmowy ßobustaw sawostacź.

S Khoczebusa ßo pische, so budźe k. wyschschi farař Bronisch njedźelu Rogate, 15. meje, saßo w Barlinje ßerbske kemschenje dźerżećź sa Sserbow, kotsiž na dlěżschi abo krótschi czaß w tamnej stronje pschebywaju. — Dale ßo pische, so je mandźelska knjesa fararja Teschnarja w Niedźe pola Shorjelza 28. haprleje po dołhim czeżkim czerpjenju wumrjeła. „Bramborski Zaßnik" praji: „My Sserbjo żarujemy s Teschnarjom." Haj, tež my Hornjołużiczenjo mamy hłuboke ßobusaczuwanje s tym mużom, kotryż do najßwěrnischich Sserbow ßłuscha; wón je ßo prěni sa to starał, so ßu delnjołużiszy Sserbjo psches dobre ßerbske pißma, każ psches bibliju a jeho woßebne ßerbske prědarske knihi, do ßwojich domow Boże ßłowo w maczernej rěczi dostawali, kotrež jim ßwěrny kolporteur Garink kóżdu symu jara witany noschesche. Każ pola naß, tak je tež w pruskich Łużizach ßerbska rěcź nusna, so by ßo pobożna myßl ßerbskeho luda tež sa pschichod sdźerżała, schtoż je sboże kóżdemu jenotliwemu cżłowjekej a zyłemu wótznemu krajej.

Sakske nowowólby.

Każ je ßo tydźenja ßobu spomniko, budźe ßo skoro saßo sa sakski krajny ßejm wuswolowacź. Po sakonju dyrbi 28 sapółkanzow wustupicź, bjes nimi kubleŕ Michał Kokla, kotryż do 8. wólbneho wokrjeża ßłuscha. Kóżdy dotalny sapółkanz móże ßo s nowa wuswolicź: a nasch Kokla budźe s wěstotu saßo wuswoleny, dokelż kóżdy jeho wuswolerjow wě, s kajkej wustojnosczu a ßwěrnosczu je sa krajne a sa łużiske należnosćże pschi Drażdżanskich wuradżowanjach skutkował. W druhich stronach nascheho kraja budźe tež jedyn abo druhi dotalny sapółkanz saßo wuswoleny; ale na někotrych městnach budźe czeżke wojowanje. Czitarjo wjedźa, so ßu pschi wuswolowanju sa Barlinski khěżorstwowy ßejm lětßa należto sozialdemokratojo jara wjele schkodowali. To chzedźa ßamßni nětkole trochu s tym wurunacź a sarunacź, so na wěstych městnach ßylne pschihotowanja czinja, so by ßo prawje wjele sozialdemokratow do sakskeho ßejma wuswoliło, tak so bychu w naschim kraju, kiž khudy njeje, pjenjesy a wschě wobßedźeństwa zyłeho kraja a jenotliwych ludźi wjazy abo mjenje w mozy tajkich wuradżowarjow a polěpschowarjow stake, kiž chzedźa ßwětej s tym na nohi spomhacź, so dyrbjał kóżdy wobßydny abo hewak samóżity s dobrym abo se słym wschitko ßwoje wobßedźeństwo puschczicź a pod wodźenje a pschikasowanje sozialdemokratow stajicź. Tež pola naß w Łużizy je něschto ludźi, kiž tajkej nowej mudrosczi pschipaduja; to ßmy należto pschi wuswolowanju sa Barlin naschonili: pschetoż hdyż tež ßmy my Sserbjo, njech ßmy evangelizy abo katholszy, se wschěmi naschimi mozami sa nascheho konserwatiwneho Reicha wojowali a w sjenoczeństwje s konserwatiwnymi němskimi ßobukrajanami knjesej Reichej nad Běłej 15,000 hłoßow wudobyli, je pschi tej ßamej wólbje tola 500 hłoßowarjow wustupiło, kotsiž ßu ßo w naschej blischosczi sa zuseho sozialdemokratu wuprajili, kotrehoż nichtó wot naß njesnaje, a kotryż jako zusy tež wjedźecź njemóże, schto je sa naschu krajinu nusne a wużitne. Tajkich zusych wujow mamy ßo ßwěru hladacź. Teho dla je konserwatiwne towarstwo w Budyschinje, kotrež pod wodźenjom knjesa krajneho starscheho a druhich woßebnych Němzow tam steji, jara derje cźiniło a naschej krajinje wulku ßłużbu wopokasało s tym, so je hnydom na prěnjej lětuschej generalnej shromadźisnje, hdźeż tež ani jedyn pschecźiwniski hłóß ßłyschecź njebě, jako sastupnika na Drażdżanskim ßejmje sa 8. wokrjeż tajkeho muża postajiło, kotrehoż my wschitzy, njech ßmy Sserbjo abo Němzy, jara derje snajemy, a na kotrehoż my wschitzy s cźim wjetschej dowěru hladamy, dokelż se shonjenja wěmy, so smějemy sprawneho, kschescźijanszy smyßleneho, naschemu lubemu kralej ßwěrneho, Drażdżanskich wuradżowanjow hižo ßwědomeho sastupnika, burskeho muża, jeli so a hdyż ßebi w pschichodnym měßazu sa 8. wokrjeż nascheho dotalneho sapółkanza saßo wuswolimy, mjenujzy kublerja Michała Koklu w Khrósczizach. Njesabudźcże na to, cżeschcżeni wuswolowarjo, njech scże ßerbskeje abo němskeje narodnosćże. My mamy s Budyschina na Koklu radźene; my tež Koklu ßami snajemy; teho dla budźemy, hdyż wólbny dźeń pschińdże, wschitzy jenohłóßnje sa Michała Koklu.

Rogate.

O stworicżelo, twoja móz
Sso s nowa pschekraßnjuje
We pschirodże. Hdyż cżemna nóz
A spał naß wopuschczuje;
Hdyż rano ßłónczko seskhadźa,
Dha stary, młody radosćz ma,
Kak roscże wscho a kcżeje.

Kak móhł dźeń hinak spoczinacź
Hacź, Bożo, s dźakowanjom?
Hdyż w nozy mózach s měrom spacź
Pod twojim pschikrywanjom.
Hdyż nowy dźeń ßo widźicź da,
Że twoja lubosćz, dobrota
Schtoż woczi wuhladatej.

Mój Bożo, kak ßo selenja
Nětk lěßy, łuki, pola;
Wscho stworjenje mi pschiwoła:
O cżłowcże, wopomń tola,
Kiž tebje a mje stworił je,
Wscho sastara a sdźerżecź wě,
Że Bóh tón Knjes ßam lutki.

Sa tajku lubosćz pschiroda
Cźi dźakny woktař twari;
Cźi k cżesczi ptaczki spěwaja,
Na żitach a na trawi
Że wschědnje, Bożo, widźecź tu,
Kak dźaknje tebi pschinjeßu
Wschě stwjelczka kapku roßy.

Na woktarju, kiž pschiroda
Nětk s nowa twari tebi,
Sso sraduje mi wutroba
A spěwa khěrlusch ßebi:
Bóh wschitko mudrje sapocżnje,
Wscho sdźerżi, kraßnje wuwjedźe:
Cżesćz Bohu Knjesej dajcże!

Wy, kotrymż Khrystuß sbóżnik je,
Cżesćz Bohu Knjesej dajcże!
Kiž Bożu ßmilnosćz widźicże,
Cżesćz Bohu Knjesej dajcże!
Cźi pschibohojo hrosnosćz ßu,
Tón Knjes je ßam Bóh tam a tu,
Cżesćz Bohu Knjesej dajcże!

H. Pawoł.

Wußudźenja.

Sawniski ßud. Dźěkacżer J. T. Pětschka s Lemischowa bě 7. měrza, hdyż na Brěsynskim knjeżim dworje dźěkasche, schoßarja Mehnerta, ßo s nim swadźiwschi, plistował a jeho s kschudom psches hłowu bił. Pětschku k jastwu na schěsćz njedźel saßudźichu, pódla teho ma wón Mehnertej 25 mk. pokuty płacźicź. — Dźěkacżerja Wolku w Porschizach s jastwom na jedyn dźeń pokhostachu, dokelż je w měrzu wojnarjej Klixej tam kruch drjewa kranuł.

Khostanska komora. Khěżkař Wróblik s Nydeje pola Łasa bě ßebi 6. haprleje na Njeßwacżilskich skótnych wikach kruwu kupił. Wot Scheschowa hacź do Rakez jemu korbař J. K. Domaschk s Dobroschez kruwu cżěricź pomhasche. Do Rakez pschischedschi, Wróblik ßwojemu pomoznikej wucżinjeny pjenjes wupłacźi. Tola prjedy hacź Domaschka puschczi, proschesche jeho, so by kruwu hischcże khwilu dźerżał, dokelż chzyschе ßebi hischcże někotre zakty pola pjekarja kupicź. Sso na dróhu saßo wrócźiwschi, Wróblik nihdże ani kruwu ani jejneho wjednika wuhladacź njemóżesche. Jemu bu hnydom jaßne, so bě Domaschk s drohim skoczecżom czeknuł. Wot ludźi shoniwschi, do kotrejež strony je ßo Domaschk s kruwu wobrocźił, ßo sa nim puschczi a jeho pola Holeschowskeje korczmy sbożownje doscźahnu. Domaschka, hižo 8 krócź paduchstwa dla khostaneho cżłowjeka, k khostarni na 3 lěta a k shubjenju cżeßnych prawow na 10 lět saßudźichu.

Pschißażny ßud. Něhuschi kubleŕ w Hrubjelczizach E. F. L. Welda, nětko hoscżenzar w Czawizach pola Wulkeho Hojna,

10. meje saßo pśched pśchißaźnym ßudom stejesche, kotryź bě jeho loni dla jebaweho bankrota k jastwu na schěśćz měßazow saßudźik. Dokelź běchu ßo tehdy wot pśchißaźneho ßuda nětkotre dopokasanske namjety Weldoweho sakitarja sacźißke a ßo ſ tym po prawje njeßudźiło, bě khěźorstwowe ßudnistwo w Lipsku postajiło, so ma ßo Weldowa wěz hischcźe ras wot 1. instanzy wußudźicź. Weldowy sakitař pśchi nowym wußudźenju pśchißaźnych wo Weldowej njewinowatosćzi pścheßwědcźicź wjedźesche, tak so jeho tucźi wuwinowachu.

Přilopk.

* W Małym Karsdorfje wcźera tydźenja lěto stary hólcźk mały blachowy talerk pózrje, ſ kotrymž běsche na macźernym klinje ßedźo hrajkał. Wustrózana macź dźěsćzu ſ wulkej prózu njesbožownu hrajku saßo se schije wucźeże. Wótre kromki talerka pak ßu dźěcźo ſ nutska franike, a runjeź ßo na měsćze wo lěkarja póßła, dyrbjesche dźěcźo wumrjecź. Jeho prěni narodny dźeń ßu hólcźka hrjebali. — Njech je srudny podawk tola wschěm starschim k wucźbje! Dźěcźi wschak hinasche njejßu a rady do huby tykaju, schtoź do rukow dostanu. Duź jim ſ tajkimi małymi, a po tajkim straschnymi wěźkami hrajkacź njedajcźe!

* Jedyn 43 lět stary murjeŕ, kotrehoź běchu njedawno w Lipsku ſ rěki wucźahnuli, do kotrejeź bě sche skocźił, so by ßo tepił, je źiwjenje woprawdźe prawje ßyte měŕ. Pśchetoź sańdźenu póndźelu, hdyź běchu jeho ſ pólzajskeho jastwa saßo puschcźili, ßo wón w runej měrje wobwěßnucź dźěsche.

* We wßy Wiesau w Schlesynskej je pśched wcźerawschim tydźenja Boźe njewjedro tśi dźěcźi jeneho bura w deleńzy sarasyko. Teź loni je Boźe njewjedro do teho ßamßneho kubła dyriko a teho runja jene dźěcźo sarasyko.

* Na jenym burskim kuble w Leuthmannsdorfje pola Schömberga je tamón tydźeń krowa cźelo porodźiła, kotrehoź prěni dźěl bě sche cźelecźu podobny; sadni dźěl pak mějesche zyle podobu hußyzy. Skocźo źiwe na ßwět pśchińdźe; posdźischo pak ßu jo morili.

* W Gleiwitzach je měschcźanski dawkowy eksekutor něhdźe 20,000 mk. njedopłacźenych dawkow sesběrał a zyku summu pśchekschiwił. Wokrjeßny wubjerk je porucził, so maju ßo tele dawki hischcźe ras płacźicź, dokelź eksekutor žaneho prawa měŕ njeje pjenjesy sběracź. Hacź wobschkodźeni se ßudniskej skórźbu schto wucźinja, ßo jara prascha.

* Město Barlin je wot ßmilneje žónskeje 2,400,000 markow wotkasanych dostało. Schtó pola naß něschto wotkaźe sa studowazu młodoscź abo sa macźicźny dom?

* Do jenych wulkich kłobukowych khlamow w Warnsdorfje ßu ßo w nozy wot ßrjedy na schtwórtk tydźenja paduschi nutskłamali a schtyri abo pjecź stow mjehkich filzowych kłobukow we wschelakich barbach kranuli, wscheho sa něhdźe 1000 mk. S zyka ßu ßo sa poł lěta 5 krócź w Warnsdorfje nutskłamali, a trójzy na hłownej drósy, po kotrejź ßo najwjazy khodźi.

* S kónz sańdźeneho tydźenja běsche w Gablonzu w jenym dworje kokosch do studnje panuka. Hdyź chzychu kokosch ſ wody wucźahnucź a deski, ſ kotrymiž bě studnja sawodźeta, sběhnuchu, w studni cźěło małeho dźěsćza namakachu. Cźěło hižo tłajesche. Ssudniska kommißija cźěłko wobhladawschi spósna, so je dźěcźo źiwe było. Schtó móhła dźěsćzowa macź bycź, ßo dotal wußlědźicź njehodźesche.

* W Južnej Morawskej mějachu, kaź nowiny „Našinec“ pišaju, póndźelu tydźenja prěnje lětusche njewjedro. Pschi żelesniźy, kotraź ßo tam twari, běchu ßebi dźěłacźerjo drjewjanu khěźku pscheccźiwo hrosnemu wjedru natwarili. Do tejele khěźki, w kotrejź běchu 15 dźěłacźerjo pśched njewjedrom wucźeł pytali, Boźe njewjedro dyri: 4 dźěłacźerjo na měsćze morwi leźo wostachu; cźi drusy ßu ſ dźěła cźeźko, ſ dźěła lohko wobschkodźeni.

* Kralowske ßudnistwo we wuherskim hłownym měsćze Peschcźe je wußudźiło: hdyź je ßebi něchtó kharty hrajo pjenjesy pożcźił, so by ſ nimi dale hracź móhł, ßo tutón dołh wot ßudnistwa njepschipósnawa.

* W Pólskej, kaź ßo Warschawskim nowinam pische, wóndano žona jeneho schoßarja nahle wumrje. Na tśeźi dźeń po ßmjercźi ju do kapałki donjeßechu, hdźeź mějesche cźěło, kotreź chzychu nasajtra rano pohrjebacź, pśches nóz stejo wostacź. Duź ßo pschewodźerjo pohrjebny dźeń rano mało njestrózichu, hdyź do kapałki stupiwschi cźěło młodeje žónskeje na semi leźo a cźělnu drastu rosmjetanu namakachu. Mějo ſ wopŕedka sa to, so je ßo tu něka schibałosćz stała, stónczńje pytnuchu, so je w schoßarzynym cźěle hischcźe źiwjenje. Na měsćze ßo po lěkarjow póßła, kotśiž spósnachu, so je žónska jeno po sdacźu morwa była a w lethargiskim ßnje leźała. Hdyź wona saßo k ßebi pschińdźe, ßo pokasa, so je wrótna; schtoź běsche ßo ſ njej stako, bě tajki hrósbny sacźischcź na nju sczinilo, so je rosum shubiła.

* Dźěłacźeŕ ſ kubła Dobislawice pola Inowrazlawa wóndano se ßwojim ßynom běły pěsk kopacź dźěsche. Pschi dźěle ßo wón ſ hólzom pscherěcźa a ßo tak roshněwa, so kaź njembry do njeho pjerjesche, doniź dźěcźo morwe leźo njewosta. So by ßwój njeskutk potajił, mordar rucźe jamu wury, do kotrejeź cźěło sary. Sso domoj wrócźiwschi wón žonje, kotraź ßo sa dźěsćzom prascheschе, khroble wotmolwi, so je hólcźeza w Inowrazlawje pschistajił. Bórsy pak ßo pokasa, so je njehańbicźiwje łhał. Pschetoź nětkotre dny posdźischo drusy dźěłacźerjo na tym ßamym měsćze pěsk kopajo cźěło njesbožowneho dźěsćza namakachu.

* Ruski burik wóndano do Kijewa na wiki jědźesche. Duzy po pucźu dwě pschistojnje sdrascźenej młodej žónskej k njemu stupischtej jeho prosche, so chzył jimaj kaschcźik ßobu na wós wsacź, kotryź jena ſ njeju njeßesche, a kotryź bě sche jimaj, kaź prajeschtej, cźeźki. Bur do teho swoli. Jemu sa jeho dobru wolu nórt sapłacźiwschi žónskej ßlubischtej, so ßebi w měsćze na torhoschcźo po kaschcźik pschińdźetej. Bur dale jědźesche. Bórsy pak nękajke kwicźate synki ſ kaschcźika saßłysycha a kaschcźik wotewriwschi k ßwojemu wulkemu spodźiwanju noworodźene dźěcźatko ſ wusołom w rucźzy w kaschcźiku nadeńdźe. Pódła 10 mk. pjenjes leźesche. Na wiki dojěwschi pak bur podarmo na žónskej cźakasche. Schto nětko ſ dźěsćzom? Wicźne žónki, kotreź na torhoschcźu ßedźo pschedawaju, a kotrymž wón ßwoju nusu wuskorźi, pak mudreje rady wjedźachu. Po jich radźe wón wós ſ kaschcźikom na puste město sawjese, hdźeź mało ludźi nimo khodźi, a ßo ßam něhdźe blisko skhowa. Dołho njetrajesche, a wußłuženy wojak nimo pschińdźe, kotryź nikoho wokoło wosa njewidźo kaschcźik hrabnu a ßo khwatajzy ſ nim wotßali. Nichtó, wě ßo, wjeßelschi njebě, hacź burik, kotryź khětsje wós saßo na wiki dowjese. Hischcźe ßo běrtlk hodźiny minuło njebě sche, a wußłuženy wojak ſ kaschcźikom ßo na to město wrócźi, hdźeź bě sche wós stak. Wón ßo mało njestróźi, ßo dohladawschi, so tu wós wjazy njeje, a skónczńje se ßwojim kaschcźikom na wiki dźěsche, hdźeź wicźnym žónkam ßwoju nusu wuskorźi. Tute pak, kotrymž dźě bě sche zyła wěz snata, do kaschcźika pohladawschi stareho wojaka na to kedźbneho sczinichu, so dźě je w kaschcźiku pschi dźěsćzu teź 10 mk. pjenjes leźało, kotreź běchu ßo mjes tym shubiłe. Wojak prějesche, so je pjenjesy kranuł; so pak by dźěcźo skónczńje wotbył, 10 mk. ſ móschnje wucźeże, prajiźy, so chze je se ßwojich pjenjes woprowacź. S nowa radu składowawschi ßo žónki rosßudźichu, so ma ßo dźěcźo na pschihódne město położicź pśched wustawom, hdźeź ßo namakane dźěcźi kubłuja. Tak teź ßo sta. Dźěcźatko je nětko w spomnjenym wustawje.

* Na jenym kuble w Južnej Ruskej wóndano wobßedźerja, jeho macź, jeho žonu a pjecź dźěcźi, wot kotrychź bě sche najstarsche 14 lět stare, skónzowanych namakachu; teź ßłużobna holza, 15 lět stara, a ßłużobny hólcźeź, 14 lět, běschtaj skónzowanaj. W nozy, hdyź wscho krucźe spasche, běchu ßo rubjeźniźy do domu dobyli a jenemu po druhim hłowu wotcźeli. Najmjeńsche, jenoź lěto stare dźěcźo pod poßleschcźom saduschene namakachu; na poßleschcźu ßekera leźesche. W zyłym domje źiweje dusche wostało njebě.

* Dwě łódźi ſ jendźelskeho města Liverpoola, wot kotrejuź je prěnja loni w oktobrje do Singapore, druha w dezembrje do Rio Janeiro wotjěła, ßo jako shubjenej wobhladujetej. 53 łódźnikow je ſ nimaj źiwjenje shubiło. — Ssurowy wětr je 22. haprleje pobrjohi Nawjecźorneje Awstraliskeje domapytał a mnohich rybakow, kotśiž tam na ßwojich cźołmach w morju parle łójachu, sahubił. 10 cźołmow ßo wrócźiło njeje; źołmy ßu je pózrjeke. Druhe cźołmy bě sche satraschny wětr daloko do morja won sacźěrił. Kaź ma ßo sa to, je tam połschesta sta ludźi wo źiwjenje pschischło. — Parna łódź „Benton“ se Singapore wóndano duzy po pucźu do Penanga blisko Formosy ſ druhej łódźu w hromadu praßnu. „Benton“ ßo podnuri, a 150 cźłowjekow ßo tepi. Mjes nimi pak žadyn jenicźki Europjan njeje.

* (Khostanje.) W lěcźe 1823 bě 23. dźeń augusta wulka bitwa pola wulkeho Berina w Schlesynskej. Jěsdni mějachu njepscheczela pschimacź. Kule lětachu kaź hroschatka; tola žadyn wojak ſ wopŕedka njebu sranjeny, dokelź kule jara wyßoko lětachu a tak nikoho njetrjechichu. Na jene dobo posběže jedyn wojak ßwoju prawu ruku do wyßokosćze; nichtó njewjedźesche, cźeho dla to cźini. W tym ßamym wokomiknjenju pschilecźi kula a wotorże wojakej ruku. Wón hnydom do njemozy a ſ konja padźe. Jako saßo k ßebi pschińdźe, wón se ßylsami sawoła: O Bożo, to bě ta ruka, ſ kotrejź ßym ßwojeho nana bił! Haj, Bóh tón Knjes, kiž je schtwórtu kasnju dał, tudy jenemu tu ruku wsa, ſ kotrejź bě sche ßo tak žałoßnje pscheczíwo schtwórtej kasni pschehrěschił.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jakub Scholta, dźěłaćeŕ na Židowje, ſ Hanu Lejnu Schneiderez tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Max Jurij, Khorle Augusta Bergera, murjerja pod hrodom, ß. — Gustav Adolf, Jana Bohuwěra Hajny, fabrikſkeho dźěłaćerja w Bobolzach, ß. — Khorla Erich, Khorle Ernſta Hänſla, fabrikſkeho dźěłaćerja w Dobruſchi, ß. — Hermann Max, Jana Auguſta Kokuſchki, dźěłaćerja na Židowje, ß. — Khorla Pawoł a Guſtav Max, Khorle Pawoła Wilibalda Wieſenberga, najeńka-ſahrodnika w Dźěžnikezach, dwójnikaj.

Katholska zyrkej: Jan Franz, Jana Jaenichena, dźěłaćerja a khěžnika tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 6. meje: Marja, njebo Jana Pjekarja, žiwnoſćerja w Libuchowje, wudowa, 60 l. 5 m. 22 d. — Hana, njebo Pětra Frenzla, khěžerja a dźěłaćerja na Židowje, wudowa, 61 l. 7 m. 25 d. — 9. Hana, Handrija Bergana, gratmiſchtra w Berggieshüblu, mandźelſka w Wulkim Wjelkowje, 55 l. 8 m. 28 d. — Marja ſwudowjena Jeſchzyna rodź. Mudrochez w Hrubjelčźizach, 84 l. 1 m. — 10. Khorla Auguſt Schramm, wobydleŕ wokrjeßneje dźěłaćerne na Židowje, 70 l. 3 m.

Na pſchedań: Žiwnoſćz cźißło 19 w Sſtonej Borſchćźi ſ 15 kórzami. — Na Židowje khěža cźißło 217. — W Hodźiju maßiwna khěža. Dalſche je cźißło 26 tam ſhonicź. — Na Židowje fórbark cźißło 264. — W Ssolſchezach mkyn ſ 11 kórzami. — W Nowych Demjanach žiwnoſćz cźißło 3 ſ 12 kórzami. — W Klukſchu khěža cźißło 51 ſ 2 kórzomaj.

Drjewowa awkzija: 17. meje na Wujeźkowſkim revěrje.

Sawoſtajenſka awkzija w Njeßwaćźilſkim hrodźe wot 16—25. meje.

Płaćźiſna žitow a produktow w Budyſchinje

7. meje 1887.

Žitowy dowos: 3061 měchow.		Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pſcheńza	běła	8	93	9	23	8	81	9	8
"	žołta	8	33	8	63	8	21	8	48
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	71	6	84
Jeczmjeń		6	74	6	96	6	88	6	96
Wowß		5	30	5	70	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	—	—	—	—	—
Pſcheńčna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	3	—	—	—	—	—
Sſłóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 1070 ſchtuk, ſchtuka		10	—	24	—	—	—	—	—
Pſcheńčne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanſke mjaßowe płaćźiſny. Howjada 1. druźiny 50—52 mk., 2. druźiny 40—42, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—52 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 13. meje: Deſchćźikojte.

2100 mk. je na dobru hypotheku po 3½ prozenta hnydom wupožćźicź. Hdźe? je ſhonicź w wudawaŕni Serb. Nowin.

Khěža cźißło 160 na Židowje je na pſchedań.

Khěža na pſchedań.

W Zymplu pola Klětneho, pſchi Kohlfurtſko-Falkenbergſkej żeleſnizy, je khěža cźißło 12 ſ polom a ſahrodu dla dźělenja herbſtwa na pſchedań. Na kupjenje ſmyßleni móža dalſche tam abo na Lubijſkej drózy cźißło 6 po III ſkhodach ſhonicź.

Wulki poß do cźahanja, kotryż je tež dobry ſtražnik, je na pſchedań pola **Meßnerta** w Kelnje.

Žiwnoſćz na pſchedań.

Ssym ßebi wotmyßlił, ßwoju žiwnoſćz w **Koblizach** pola Wulkich Sdźarow, kotraż je w dobrym rjedźe, ſe wſchěm žiwym a morwym inventarom wyßokeje ſtaroby dla ſe ßwobodneje ruki pſchedacź. Wona ma maßiwne twarjenja a wobjima 115 jutrow leżomnoſćzow.

Jan Wicźas.

Žiwnoſćz

1 hodźinu wot Budyſchina ſdalena, je hnydom na pſchedań. Dalſche je ſhonicź w wudawaŕni Serb. Nowin.

Ssymjentne běrny

cźerwjene zyblowe pſchedawa

Wutołczanſki knježi dwór.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcheŕſkeho miſchtra

na ßerbſkej haßy cźißło 16,

ßwój ſkład wſchěch druźinow **möblow, ſofow** a **ſtołow** po tunich płaćźiſnach k dobroćźiwemu wobkedźbowanju porucźa.

Kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi butrowych wikach

porucźeja ßwojim cźeſcźenym wotebjerarjam:

khoſej njepaleny, ßylnje a derje ßłodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khoſej 2. druźiny, punt po 90 np., hiſchcźe derjeßłodźazy,
khoſej paleny, ßyluy a derjeßłodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khoſej paleny 2. druźiny punt po 110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w **kłobukach** punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpſchu druźinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydło punt po 25 np.

Wuhotowanje ſa dźěćźi,

koſchulki, pjeſlki, lazki, khapicźki, kſchcźeńſke krywy, ruby k kupanju, zychi, wupjeŕki, pjelchi, podłožki, wobwijaki porucźa w bohatym wubjerku a po tunich twjerdych płaćźiſnach

A. Tschentscher w kupnizy (radnej pinzy), magazin wuhotowanjow ſa dźěćźi.

Khěža ſ korczmaŕſkim prawom, derje leżana, kotraż ßo ſa ßerbſkich ludźi hodźi, je dla dźělenja herbſtwa na pſchedań. Kupzy dalſche ſhonja na garbaŕſkej drózy cźißło 3.

Drjewowa awkzija.

Njedźelu 15. meje popołdnju w 3 hodźinach ma ßo na Mało-Khójniczańſkich leżomnoſćzach 12 kop khójnowych, ſchmrěkowych a brěſowych walcźkow a 10 metr. ſchcźěpow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

H. Dietrich.

Wós na pſchedań.

Rjany, nowy wós (amerikanſki), jeno- a dwajpſcheżny, je tunjo na pſchedań pola **Ernſta Kozora,** ßedłarja w Bukezach.

Jara rjanu **Sumatra**

wubrakowanu zigaru,

derje ßo palazu a rjenje wonjazu, porucźa po 3 np., 100 ſchtuk po 2 mk. 75 np.

W. H. Conrad
13 na bohatej haßy 13.

Jerje

po 3, 4 a 5 np., w wjetſchich dźělbach tuńſcho, porucźa

Th. Grumbt
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Lemite nudle

punt po 24 np.
porucźa **Th. Grumbt**
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Młynkam

cźěrjate rjemjenje

najlěpſcheje druźiny po najtuniſchich płaćźiſnach porucźa

A. Pietſch na ßukelnſkej haßy 30 (Tuchmachergaſſe).

Jerje

rjane tucźne ryby
porucźa po tunich płaćźiſnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucźa **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Wulke wupschedawanje.

Lowrija nasad stajeneho porzelana, kamjeniny a schkleńczanych tworow ßo po jara tunich płaczisnach wupschedawa.

Ernst Ullrich na schulerskej haßy 12.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho snateho dobreho derje **wuńuscheneho mydła**, kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponižika.

Wscho je jara tunje.

Czisty pczolazy wósk

kupuje a płaczi najwyschschе płaczisny

Moritz Lehmann, mydlar na bohatej haßy.

Woßebitosćz:

swjerschne koschle po měrje

nanajlěpje dźełane,

khornarje, manschety, schemisety, dnjowe koschle, uniformske koschle, nózne koschle, krawaty, ßlé a dybsaczne rubischka

porucza w bohatym wubjerku a po tunich płaczisnach

A. Tschentscher,

schatowa fabrika w kupnizy (radnej pinzy).

Dobry kožowy, kopytny a wosowy mas

pschedawa po tunich płaczisnach

T. Albert, ßedlarski mischtr na horńczerskej haßy 13.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
žołte wóskowe mydło I	„ „	40	„
žołte wóskowe mydło II	„ „	30	„
soda	„ „	5	„
schterku	„ „	22	„

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje

khofejowy sklad

Th. Grumbta

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Sa kurjerjow.

Njerešany **rjepikaty tobak** s czistego **amerikanskego** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa

w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosczenza k jandźelej.

Ssuche drožđże!

Sswojich czesczenych wotebjerarjow, kotsiž k ßwjatkam **ßuche drožđże** trjebaju, proschu, so chzyli ßebi je hacz do **njedźele 22. meje** pola mje skasacz.

S poczesczowanjom

Otto Säuberlich w Lasu.

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje

punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „

porucza jako nješchto jara wubjerne

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Butra!

Měschanu butru, lutowansku butru

w bowach a wuwazenu, najlěpsche druzinу, porucza wot czerstweje posylki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Filzowe klobuki, ßlomjane klobuki, mězy

w pschekwapnje wulkim wubjerku po **woprawdze** jara **tunich** płaczisnach porucza

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Jara dobre drastne tkaniny

wołebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 schт. po 50 a 60 np.
porucza jara płaczisny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Czorny kaschemer

jenoż czistowołmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

Czerstwy

dobry jedźny wolij

jara tuni w blescha ch

a po kóždej płaczisnje, hdyž ßo po wasy pschedawa,

najlěpsche jedźne kißało

liter po 10 a 20 np.,

winowe kißało

liter po 35 np.,

kißałowa eßenza

pola

Strauch & Kolde,

3 na kamjentnej haßy 3,

drogowe khlamy k słotemu worku.

Khofej

wot najtunischich hacz do najlěpschich druzinow, jara derje ßłodzazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np.,
15 schtuk po 50 a 60 np.,
porucza sa jara płaczisny hódne

Gustav Poser.

Khofej

ßyry a paleny,

najwjetschi wubjerk,

toho runja wschě kolonialne twory po najtunischich płaczisnach porucza

Richard Neumann.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy

a na swonkownej lawskej haßy.

Wósk, wóskowy twar a panki

kupuje po najwyschschich płaczisnach

Mydlarnja H. Lehmanna

na horńczerskej haßy czisko 3 a na žitnej haßy 3.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach

mechanifka pschadownja w Hajnizach.

Mydlarnja a wósktlóczernja

Roberta Adama

w Budyschinje

kupuje **wóskowy twar** a **wósk** stajnje po najwyschschich płaczisnach.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórmje.

Najwjetschi wubjerk **cżaßnikow a rjeczaßow,** kaž tež **hudźbnych tyßow.**

Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cżaßnikow.

Khorle Grunertowy

polěpšcheny homöopathiski

strowotny khojej,

poručeny wot knjesow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villersa**, žo w nowšchim czažu wot lěkarjow pschede wschěmi starschimi wudźěłkami wukasuje.

Na składze w Budyschinje **w měschczańskej a hrodowskej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha**, hłowny skład w Draždźanach na **Pfarrgaſſe 6.**

Najlěpsche lemite nudle

punt po 24 np.

porucza **Arno Möckel**

na žerbskej haždy 13.

Murjerske a tyscherske barby, firnis, laki, terpentinowy wolij (němski a franzowski), **dobry Kölnski klij** w najlěpschej druzinje ma na pschedań a czesczenym Sserbam porucza

H. Kruschwiza

w Rodezach pola Pomorz.

Howjase mjažo punt po 50 np., žwinjaze mjažo punt po 50 np., połcz punt po 70 np., kój schkrjeny a žyry punt po 45 np. czerstwy porucza **W. Fuchs**

na sadnej bohatej haždy 11.

Woheń a žiwjenje sawěsczenja

a namjety k tomu pod najpschihodnischimi wuměnjenjemi pschijima hłowna agentura

Arna Möckela

na žerbskej haždy 13.

Sprawni a dźěławi agentojo žo pytaju.

Hamburgsko-amerikanske

paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jězba

ſ Hamburga do **New-Yorka**
kóždu žrjedu a njedźelu,

ſ Havra do **New-Yorka**
kóždu wutoru,

ſe Stettina do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,

ſ Hamburga do **Wjeczjorneje Indiskeje**
měžaczinje 3 króczj,

ſ Hamburga do **Mexika**
měžaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowanſku skladnosczj sa kajutowych a bjeskubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **wukulenje kolbaży** w Boschezach.

Scholka.

Mišionska hodźina w Hnaschezach.

Dźiwoczanske žerbske ev.-luth. mišionske towarstwo smeje, da-li Bóh, **19. meje**, jako na žwjedźenju Khrystužoweho k njebju stpicza, **popołdnju w 3 hodźinach** mišionsku hodźinu w domje k. kublerja Rädy w Hnaschezach, na kotruž žo wschitzy pschecželjo mišionstwa a woležbje žobustawy towarstwa pscheproschuja.

Pschedsydstwo.

Hłowna zhromadźizna

Towarstwa Pomocy za studowacych Serbow

budże **srjedu** po Swjatkach, **1. junija t. l.**, popołdnju w **dwěmaj** w **Thiermannec kolonnadach.**

Porjad: 1. Rozprawy. 2. Namjety.

Předsydstwo.

Pjenjesy, kotrež žmědža žo wotpłaczicz, tola žo ženje njewupowjedža, a kotrychž dań žo ženje njepowyschi, ratarskim wobžedžerjam a gmejnam wupožczuje

ratarske kreditne towarstwo

w sakskim kralestwje w Draždźanach.

Borussia,

krupowu schkodu sawěsczaze towarstwo A. G. w Barlinje.

Sawěsczenska suma w 14. wobkhodnym lěcze 101½ milijona mk. ſ 18,209 polizami. — Pschiběranje pornjo lětu 1885: 35 milijonow mk. ſ 5909 polizami. Pschedpremija žnadna. — Rabat 7½ %, hdyž žo na 5 lět sawěsczenje žlubi. — Zyła premija ſ dopłaczenjom w lěcze 1886 sa stwjelzowe a kuschczinowe płody 75 np. pschi ⅛ sarunanja, pschi 1/12 sarunanja 100 np., pschi wjazykróczným schkodowanju sa 5 lět poměrnje drózscho. — Dalsche wukasaja a sawěsczenje pschijimaju:

poddirekzija w Draždźanach-A., na Marinej drózy 28.

A. Melcher.

W Budyschinje: C. A. Siems. Hermann Lemke. — **W Rakezach:** Jan Miczka. — **W Hrodźischczu:** kulturny technik Petzold. — **W Hornich Kundraczizach:** Gustav Wändrich. — Sprawnym dźěławym wožobam na wžach žo agentury pschepodawaju a chzyli tajzy žo na hornju subdirekziju wobroczicz.

Czesczenym Sserbam w Budyschinje a wokolnosczi k nawjedźenju dawam, so je mój

schpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haždy czisło 9.** Na žwój bohaty skład kedźbne czinjo žo ſ poczesczowanjom porucżam.

Moritz Brühl, tyscherski mischtr.

Na bohatej haždy 14. **Max Wolff.** Na bohatej haždy 14.

Pschedawarnja mužazeje a hólczazeje drasty, žuknjowe khlamy a drastowa skasowarnja.

Sa pschedstejazy lětni czaž porucżam w wulkim wubjerku

wobleczenja se žuknju abo se žaketom hižo po **15 mk.**	—	**np.**
jenotliwe žuknje a žakety	=	**6** =	— =
= **kholowy**	=	**4** =	— =
hólczaze wobleczenja	=	**3** =	**50** =

Drasta, po měrje skasana, žo sa najkrótschi czaž derje seschije.

Na bohatej haždy 14. **Max Wolff.** Na bohatej haždy 14.

Pschedawarnja mužazeje a hólczazeje drasty, žuknjowe khlamy a drastowa skasowarnja.

Sšrědk

k spěschnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kak ma žo nałožecz, wukaże

Otto Engert na snutskownej lawskej haždy.

Zarěčanske serbske towarstwo

zmeje, da-li Bóh, tón króc třeću njedźelu měsaca, dźeń 15. meje, swoju měsačnu zhromadźiznu. Dokelž ma so na njej wo prjódkstejacym wulěce rěčeć, so sobustawy proša, zo bychu so w prawje wulkej ličbje zešle.

Předsydstwo.

„Lipa“

zmeje, da-li Bóh, jutře njedźelu 15. rózownika popołdnju w 4 hodź. w Eberweinec hoscencu swoje měsačne posedźenje, na čož sobustawy najpřećelnišo přeprošuje **předsydstwo.**

Ssylna, ródna holza, we wschěm domjazym dźěle nasshonita, žo pyta na hłownej drózy (Hauptſtraße) czisło 7, I w Budyschinje.

Holza, kotraž je jutry schulu wopuschczika, žo 1. junija k dźěczom pyta. Dalsche je shonicz w Budyschinje na Karolinej drózy (Carolaſtraße) czisło 4 delka.

Czeledź

muzſku a žónsku, sa města a wješ pyta žerbska pschistajaza žona

Grubertowa w Draždźanach,

Freibergerſtraße 1 po 1 skhodže.

Pohonczow, skužobnikow, wotroczkow, žrěnkow, rólnych pohonczow, dźowki sa dom a hródź pyta pschistajaza žona **Heynoldowa.**

Rólny pohoncz a skužobnik sa dom žo pytataj sa

Sarěczanski knjezi dwór.

Młody człowjek ſ dobrymi schulskimi wopitžmami móže jako wuczobnik sastupicz w Ssmolerjez knihiczischczerni w Budyschinje.

Hólczez, kotryž chze kowarstwo nawuknucz, móže do wuczby sastupicz pola **Augusta Khěžnika** w Bukojnje.

3 mk.

dostanje tón, kotryž je loni w oktobrje **klotu bryku** na puczu ſ Budestez do Budyschina namakał a ju pola drohoweho wothladowarja **Grunda** na Nowosalzskej drózy woteda.

Wutrobny džak.

Podpisana gmejna swojemu czesczenemu žobustawej k. kublerjej **Schneiderej** a jeho lubowanej swójbje sa czesc a luboscz, kotruž je jej wón ſ pschiczinu 50letneho dnja, na kotrymž je swoje hospodarstwo nastupił, wopokasał, sjawnje wutrobny džak praji ſ prósstwu k Bohu, so chzyła jemu Boża hnada hischcze dołhe lěta dacz jeho hospodarstwo wužiwacz.

Delnjo-Kinjanska gmejna.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 21. **Sobotu 21. meje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jeju Majestoscźi sakski kral a kralowa stej žo sańdźenu žrjedu do Sibyllenorta w Schlesynskej podałoj.

— Kněžor Wylem njebudźe pjecża lětża Gasteinske strowotne kupjele wopytacź, hacź runje wón tele kupjele pschede wschěmi druhimi lubuje. Lěkarjo praja, so je drje kněžorowa strowoscź s napohladom na jeho wyšoku starobu spokojaza, so pak žebi wón tola wjazy swěricź nježmě, žo na daloke puczowanja do wukraja swažicź.

— Kněžorstwo-žejmska komišija, kotrejž je žo nadróbne wuradźenje wo nowym dawku na palenz pschepodało, je sańdźenu póndźelu sakładny paragraf pschijała, po kotrymž žo dawk po 50 abo 70 np. sa liter czisteho spirituža, k piczu žo wuživazeho, postaji. Teho runja žo pschistawk pschija, po kotrymž žmě palerńik po žwojim spodobanju wot dawkskeje wyschnoscźe spirituž, k rjemjeślniskemu džěłu žo trjebazy, denaturěrowacź dacź.

— Hižo dawno je wschěm człowšzy myślazym ludźom s pohorschenjom, so žo skót czasto wot tajkich ludźi rěsa, kotsiž žo na rěsanje njewusteja. Wbohi skót dyrbi druhdy wjele czwile wutracź, prjedy hacź kónz wosmje, dokelž njewjedźa, kak móže žo skoczo na spěschne waschnje skónzowacź. Tajkemu draczowanju žo skónczńje sadźěwk staji. Kněžorstwowy žejm je tele dny wobsamknuł, knježerstwo namołwjecź, so by žo sa to starało, so by žo draczowanju pschi rěsanju skota napschecźiwo stupiło. Swjask němskich towarstwow k schkitowanju swěrjatow je kněžorstwowemu žejmej petiziju pschipóslał, so by žo rěsanje jenož w kutlerńjach wot pschistajenych rěsnikow na to waschnje stało, so žo skót pohłuschi a žo jemu potom wukrwawicź da.

— Sańdźenu žobotu je statny minister s Puttkamer pruski krajny žejm wobsamknuł. Prjedy teho semjanski žejm namjet k džělenju někotrych pólskich wokrježow a njesboże sawěscźazy sakoń sa statnych sastojnikow pschija.

— Franzowszy wobhonjerjo žu dźeń a njehańbicźiwischi. Schto žebi woni wscho swěrja, žmy pschi Schnäblowym podawku nasonili. So by žo nětkole spionaže trochu wobarało, knježerstwo kněžorstwowemu žejmej sakoń k wuradźenju pschedpołoži, po kotrymž žo wobhonjerstwo žurowje khosta.

Awstrija. Ministerstwo je wobsamkło, morawski krajny žejm rospuschczicź. Nětczischi morawski žejm je po wjetschinje němski, hacź runje je wulka ludowa wjetschina czěska. Knježerstwo, kotrež je žo s němskej liberalnej stronu pschezo bóle a bóle snjepschecźeliło, žo nadźija, so žo pschi nowowólbach czěska wjetschina wuswoli. To je lohko mózno; pschetož sastojnizy a semjenjo, kotsiž žo hacź dotal k němskej stronje džerżachu, žo, dokelž žo knježerstwo na Czechow sepjera, wot liberalnych Němzow najskerje wotrjeknu a k Czechom pschenđu.

Schwajzarska. Sańdźeny tydźeń žu po zykej Schwajzarskej wo tym wothłožowali, hacź ma žo palenzowy monopol sawjescź. Dwě tsecźinje luda stej žo sa to wuprajiłej, so ma žo palenz monopoliserowacź. To žo na tajke waschnje stanje, so žo wot palerjow wschón palenz knježerstwu pscheda, kotrež jón potom czisczi a do wikowanja da. Psches monopol budźe palenz w Schwajzarskej jara drohi, dokelž jón knježerstwo jenož sa wyšoku płaczisnu korczmarjam a wikowarjam woteda. Palenzowy monopol žo w Schwajzarskej mjenje teho dla sawjedźe, so bychu žo s tym knježerstwowe dokhody polěpschiłe, ně, psches njón ma žo pschede wschěm palenzowanju mjesa stajicź. W Schwajzarskej runje kaž pola naš lud na palenzpicźe khori. Wotkhorjenje wot tuteje hrosneje khoroscźe pak móže žo jenož s tym dozpicź, so žo palenzowa płaczisna podróži. To žo psches monopol stanje. Schwajzarskim mózemy sboże pschecź, so žu žo palenzoweho czerta skónczńje wobróli. Hdy bychmy my w Němzach tola tež hižo tak daloko byli!

Belgiska. Džěłacźerske njeměry w Belgiskej žo lětża sašo wospjetuja. Skoro we wschěch stronach Belgiskeje žu džěłacźerjo džěłacź pschestali. Knježerstwo, psches lonsche njeměry powuczene, pschi kotrychž je žo wot džěłacźerjow wjele fabrikow spaliło a sapuscźiło, wójsko hotowe džerži, so móhło žo do městow, w kotrychž njeměry wudyrja, hnydom na 5000 muži póstacź. Tež gmejnske gardy žu žo wot knježerstwa wobróniłe, so bychu porjad sdźerżecź pomhałe. W Braine le Compte dyrbjachu jěsdni žandarmojo halekowazych džěłacźerjow s nahimi mjeczami rosehnacź, pschi czimž bu jedyn džěłacźeŕ na žmjercź sranjeny. Tež w La Croyére žandarmojo s džěłacźerjemi srasychu. Dokelž džěłacźerjo do žandarmow s kamjenjemi mjetachu, tucźi mjecże wucźežechu. Dwaj džěłacźerjej buschtaj morjenaj, dwaj druhaj na žmjercź sranjenaj a mnosy straschne sranjenja poczerpichu. Zyłe džěłacźerske njeměry žu žo wot anarchistow naschkarałe. Sa to žu s dopokasmom žrědki, kotrež žo wot njeměrnikow k satraschenju knježerstwa nakožuja. Na wjazy městnach žu dynamitowe bomby, bjes druhim tež jenu na želesniznu pola sastawnischcza Marchienne, położili, psches kotruž dyrbjesche žo bliżschi želesniski cźah swrócźicź. Na sboże žo helskeje maschiny s cźažom dohladachu.

Franzowska. W Franzowskej je žo sašo ras ministerstwo powrócźiło. Wone je hižo dwajadwazete było, kotrež žu w Franzowskej wot postajenja republiki měli. Franzowsojo žebi nětko hkowu łamaju, s kajkich mužow bychu nowe ministerstwo stworili. To je cźežscha wěz, hacź žo na prěni wokomik bycź sda. Žana jeniczka politiska strona mjenujzy w deputěrtskej komorje wjetschinu nima; duž tež žane ministerstwo žaneje twjerdeje sepjery w komorje njenamaka a dyrbi panucź, hdyž žo to napschecźnym stronam sespodoba. Poślednje ministerstwo žo dleje dżerżecź njemóżesche, dokelž k sdźerżenju finanzneje runowahi nowe dawki a pożczonki żadasche. Tomu pak žo wjetschina sapóstłanzow sarjeknu, kotsiž derje wjedźa, so bychu wot žwojich wuswolerjow hubjenu khwalbu dostali, hdy bychu nowym dawkam pschihłožowali. Tola na kajke waschnje, jeli so niz psches nowe dawki, móhłe žo finanzy do rjada stajicź, njemóżachu bywschemu ministerstwu radźicź. Duž žo pjenjeżnej nusy w Franzowskej psches to njewotpomha, so žo nowe ministerstwo kajkejeżkuli strony postaji.

Jendźelska. Jendźelske knježerstwo je powjescź dostało, so s Ameriki k irskej rěży Schannonej amerikanska łódź s wulkim nakładom dynamita a druhich straschnych rosbuchadkow jědże. Duž hižo něktore dny jendźelska wójnska łódź „Orwell“ sa podhladnej amerikanskej łódźu pschi irskich brjohach paże.

Rußowska. Tón cžaß žane potajnſtwo wjazy njeje, ſo ßo wójnſke magaziny w nawjecžornych ruſkich provinzach rucže pjelnja. Prjedawſche bóle hibite magaziny ßu ßo do ſtejatych wjetſchich a mjeńſchich magazinow pſcheměnike, kotrež ßo nětko rucže ſ zyrobu napjelnjuja. Woßebje ßo do magazinow w Warſchawſkich a Kijewſkich stronach wjele zyroby wosy.

— Zar je ßo ſ pſchewodom ßwojeje mandželſkeje a dweju ßynow na pucžowanje do połodniſcheje Ruſkeje naſtajił. 18. meje, zarjewicžowy (krónprynzowy) narodny dźeń, je wón ſ zarjewicžom k donſkim koſakam pſchiſchoł. Zarjewicž, wulkowjerch Mikławſch, kotryž je tutón dźeń ßwoje 19. lěto wukóncził, je w Nowoczerkaſku pſchißahu jako hłowny hejtmann donſkich koſakow ſkožił.

— Pódla zła na želeſo a worzel, po kraju ßo do Ruſkeje wožaze, ſ kotrymž ßo pſchedawanje želeſa a želeſnych tworow ſ Němſkeje do Ruſkeje tak rjez ſabije, chže miniſter finanzow, Wyſchnëgradſki, zło na łódže połožicž. Tole zło ma ßo wot 6 do 38 rublow w ſtocze płacžicž.

Sserbija. Wobſtejnoſcže w Sserbiji ßu w tu khwilu žałoßne. Kral Milan je wſchu ważnoſcž ſhubił, woßebje pſches ßwoje brojeŕſtwo a pſches pokupnoſcž ſaſtojnikow, kotraž je ſ toho naſtała. Zyły ſtat roſpaduje. General Horwatowicž, kotryž móže ßo hiſchcže jako cžeßny muž ważicž, je wójnſke miniſterſtwo ſkožił, dokelž je ßyły tajkich wobſtejnoſcžow a nad pſchichodże Sserbije ſadwěluje. Jeli ſo ſchtó, móže jenož miniſterſtwo Jowana Riſticža kraj ſtraſchnemu pſchewrótej wukhowacž. A woprawdże je awſtriſke knjeżerſtwo hotowe, ßo ſ Riſticžowym miniſterſtwom ſpokojicž. Riſticž by pſchi wſchej ßwojej pſchecželniwoſczi k Ruſkej dwě hłownej požadanzy awſtriſkeho knjeżerſtwa dopjelnił: wón by wucžinjenja w naſtupanju Boßnije dźeržał a ßo pſchecžiwo doſpołnemu pſcheruſchcženju Sserbije pſchecžiwił. Riſticž wſchak nochže Sserbiju Ruſkej wudacž, ale chže jenož ruſko-ßerbſke pſchecželſtwo wobnowicž. Wobcžežniſchi hacž praſchenje ſwonkowneje politiki je nadawk ſnutſkownych naležnoſcžow, woßebje ſ pohladom na ſrudne wobſtejnoſcže finanzow. Kaßy ßu próſdne, dawki njemóża ßo ani dale powyſchicž ani roſmnožicž. Wudawki pak njeſaſtawajzy roſtu; ßu wulke a pſchi tym ßo jich ſminucž njemóża, dokelž dyrbi ßo dołh danicž, kotryž je ßo pſches poßledniu ßerbſko-bołharſku wójnu, na ſchcžuwanje Awſtrije ſapocžanu, napraſkał. Na nowe požcžonki ßebi myßlicž njemóża. Wjele bóle ßo cžaß bliži, hdyž budże ßerbſke knjeżerſtwo nuſowane, ſtatny dołh ſjenocžicž a dań ponižicž, ſchtož je měrnje rěcžane: naßylne pſcheměnjenje ſtatneho dołha, abo hrubje rěcžane: połojcžny ſtatny bankrot.

Wulki ſliwk w połodniſchej Łužizy.

Sańdźenu ßrjedu rano a dopołdnja do Budyſchina jena powjeſcž po druhej pſchikhadżeſche, ſo je něhdże w horach ſliwk panuł, ſo ßu duž rěki a rěcžki ſ rěcžniſchcžow ſtupiwſchi daloku krajinu ſapuſcžiłe. Jako wot njeſboża woßebje domapytane wßy ßo mjenowachu Eibau, Oberoderwitz, Habrachcžizy a Wjeleczin. Dokelž ßo po tajkim ſdaſche, ſo je tež dźěl ßerbſkeho kraja wyſche Budyſchina ßobu ſchkodował, ßo ja na pucž naſtajich, ſo bych cžitarjam Serb. Nowin krótku roſprawu wo naczinjenej ſchkodże podacž móhł. Duž hiſchcže tón ßamón dźeń popołdnju w dwěmaj pſches Lubij do Habrachcžiz wotjědżech. Dale Habrachcžiz ßo billety njepſchedawachu. Cžahi tehdy dale jěſdzicž njemóżachu. Pſchetož hižo ſ kónz Habrachcžanſkeho dwórniſchcža běſche woda naßyp a tołſte hrjady pod kolijemi wotpławiła; duž wjele łóhczi daloko kolije jenož w powětſje wißachu. Pucž ſ dwórniſchcža nimo Wünſchez fabriki do Habrachcžiz dele běſche tehdy zyle ſtraſchny; pſchetož pornjo ſpomnjenej fabrizy běſche woda kamjeńtny móſt ſ jeho ßylnymi hrjadami do zyła roſtorhała. Wobras, kotryž ßo dale wóczku po zyłej delnjej wßy poſkicžeſche, ßo wopißacž njehodži. Wutoru popołdnju wot 4 hodżin běſche ßo poſpochi deſchcž lał, kotryž běſche ßo wjecžor w wokolnoſcži hory Kottmar do ſliwka pſcheměnił. Wſchitke rěcžki a hrjebje běchu połne wody. Wjecžor w dźewjatej hodżinje woda ſtraſchnje nahle pſchibjeraſche a daloko ſ rěcžniſchcžow wuſtupi. Dźiwje mutne žołmy ßo ſchěroko po pucžach, ſahrodach, łukach a polach walachu. Wboſy ludźo, kotſiž w dolinje pſchi rězy bydła, ani khwile njemějachu ſkót ſ hródżow ſpuſchcžecž: krowy hacž wyſche kolen w wodże ſtejachu. Haj cži, kotſiž najbliže k rězy bydła, mějachu nuſu, ſo ſe žiwjenjom wucžeknuchu. W delnim poſkhodże woda pola nich dwaj łóhczej wyßoko ſtejeſche. Wboſy ludźo ßami dyrbjachu ſ drobniſchim ſkotom, kaž ſ koſami a ßwinjemi, w hornim poſkhodże wucžek pytacž. Hakle w nozy w 2. hodżinje ßo woda trochu ßadźi a potom ſtajnje wotebjeraſche. Ale kajke ſapuſcženje běſche naczinika. Wokna w domach běchu ſ dźěła wutłóczene, durje a wrota w domach, hródżach a kólnjach roſkamane; jſtwy, hródże, kólnje a dwory, wſcho běſche połne błóta, pěſka, kamjenjow, drjewa. Hižo najhórſche wurjedźiwſchi wboſy ludźo ßrjedu popołdnju ßwoju khudobnu domjazu nadobu, ſchtož jim roſbite a roſtorhane njebě, pſched durjemi a pod woknami rjedżachu, myjachu a płokachu. To běſche wulzy ſrudny napohlad. W dolinje pſchi rězy ßu wſchitke, tež krute želeſne płoty roſtorhane, ſpowalane a ſ dźěła wotpławjene. Rěcžne brjohi, ſ wjetſcha krute kamjeńtne, ßu ſ wjetſcheho dźěła roſtorhane; tu a tam je woda dźěry do brjohow wudrěła, wjele łóhczi dołhe a łóhcže hłuboke. Teho runja ßu moſty a ławy, drjewjane kaž kamjeńtne, ſ mało wuwſacžemi wottorhane. Do pucžow a drohow, kotrež běchu w Habrachcžizach kaž tež w dalſchich powodżenych wßach w dobrym rjedże, ßu kóždu krocžel hłuboke dźěry a dołhe bróſdy wudrjene. Młódne łuczki ßrjedź Habrachcžiz ßu ſ błótom, pěſkom a kamjenjemi ſanjeßene. Njeſbožowni ludźo na nich pilnje hrabachu a kopachu, ſo bychu najhórſche wurjedźili. Kaž ſ łukami je tež ſ niſko leżazymi ſahrodkami; wutoru hiſchcže młódne ſelene a pißane ſ kwětkami, běchu ßrjedu wſchě ſamaſane a ſ błótom ſanjeßene; ſemja je ſ wulkeho dźěła wotpławjena, a wo kwětkach a druhich roſtlinach niczo wjazy widżecž njeje. Prjedy hacž budże to wſcho ſaßo wurjedżene, ſrjadowane a ſ nowa wobßyte! Tu a tam je ßebi woda pſches łuki a ſahrodki nowy pucž wudrěła: na tajke měſtna ßebi wobßedżerjo ſemju a dorny ſ karami wožachu a nawożene ſ łopacžemi pſchiplazowachu, ßo na to waſchnje próżnjo wodże ßwoje wobßedżenſtwo ſaßo wotdobycž. Hdżež ſ někim rěcžach, wſchudże ſrudne woblicža a ßylſy. Pſchi wſchěm tym horjo tak wulke njeje, kaž w někotrych druhich wßach, dokelž w Habrachcžizach ſ najmjeńſcha wjetſchi ſkót ſhubili njeßu. W ßußodnym Friedersdorfje ßu krowu ſakkócž dyrbjeli, dokelž ju w prawym cžaßu ſ hródże ſcžahnucž njemóżachu. Jedyn hólcžez w Habrachcžizach, pokracžowanſki ſchuler, je, kaž ßo powjeda, w najwjetſchim ſtraſche był: woda jeho duzy po pucžu doſcžeže, a žołmy jeho ßobu njeßechu; na ſboże ßo wón ſa jedyn kruty płót ſdżerża, ſ wotkelž jeho ludźo wumóchu.

Na pucžu ſ Habrachcžiz do wßy Eibau, pornjo Kottmarej, hižo na wyſche leżazych honach hiſchcže woda ſtejeſche. W Eibawje ßo ſrudne wobraſy ſ Habrachcžiz woſpjetowachu. Skót ßu tudy hiſchcže w prawym cžaßu ſ hródżow wſali. W domach je woda łóhcž wyßoko ſtała; ſ wjetſcha běſche ſ delnjeho poſkhoda domow wſchitko wunoſchene. W hlinjanych ſcžěnach wſchelakich domow běſche woda mnohe dźěry wudrěła. Duž tudy pilnje khěžki a pſchitwarki porjedżachu; kaž w Habrachcžizach ßo domjaza nadoba myjeſche, dwory, ſahrody a łuki ßo rjedżachu. Dale po zyłej wßy pilnje moſty ſběhachu a drohu porjedżachu, kotraž běſche hiſchcže bóle wudrjena, hacž w Habrachcžizach. Cžim dale pſchińdżech, cžim hórje běſche woda ſakhadżała.

We wßy Oberoderwitz, kotrejež rěcžka ßo do Mandawy wuliwa, woda ſ wjetſcha mjes hłubokimi kamjeńtnymi brjohami běži. Tudy běchu brjohi wſchě roſtorhane; jenož hromady kamjeni na brjohi dopominachu. Njemdre žołmy běchu najßylniſche „wjaſarje“ ſ brjohowych murjow wutorhałe a mózne ſchtomy ſwuwałałe. Moſty a želeſne wobhrodżenja nad brjohami, ſchtož ſwottorhane njebě, w powětſje wißaju. Najhórje je w hornjej wßy. Tudy je woda 4 łóhcže wyſche ſchła, hacž hewak; na droſy je doroſcženym hacž do ßrjedź žiwota była. Moſty ßu wſchitke roſtorhane. Połoja želeſneho moſtoweho wobłożenja tu leži, druha połoja 20—30 łóhczi dale. W měſto delnjeho pucža we wßy jenož hromady kamjeni, pjerſchcže a želeſa nadeńdżeſch. Kamjeńtny taflowany pleſtr je hacž pod wokna domow wudrjeny. Tudy kólnja roſpadana leži, tſi, ſchtyri druhe jenož hiſchcže nětkak wißaju. Kruty kamjeńtny móſt je tak roſtorhany a do wſchěch kónzow roſmjetany, ſo ßo cžłowjekej lědma věri. A „war“ ßu žołmy do zyła wotnjeßte. Kruch dale khěža w tyßaz kruchach leži. Kak je ßo jeje wobydlerjam radżiło ßmjercži wucžeknucž, Bóh Knjes ßam wě. Dale ſaßo roſpadany dom; hlinjane murje jena na druhej leža, podobnje khartowym łopjenam. Sady roſpadaneje khěže mózny ſdomk wot nětkajkeho moſta prěki pſches rěku leži. Saßo kruch dale je jedyn rózk maßiwneje bróżnje ſtejo woſtał; to druhe ßu žołmy pózrjeke. Pſchi wulkej wodże lěta 1880 ßo bróżni niczo ſtako njebě; ſa to je tehdy ßußodny dom rózk ſhubił. Jenemu ßußodej je woda wyßoko podmurjowanu ſahrodu ſ murju wſała; tſeczi krócz běſche wobßedżer ſahrodu pſchecžiwo wulkej wodże podmurjowacž dał a tſeczi krócz je ſahrodu ſ murju pſches wulku wodu ſhubił. Po zyłych Hornich Oderwitzach ßu ſahrody do zyła ſapuſcžene. Wſcha pjerſchcž je ſ nich wotpławjena, ſo hołe kamjenje ſe ſemje tczecž widżiſch. Duž dźiw njeje, ſo mi jedyn ſkorżeſche, ſo je do ßwojeje ſahrodki 600 zyblow naßadżał, a ani jena wyſche woſtała njeje. W Hornich Oderwitzach je wulka woda, kotraž wjecžor w 9 hodżinach pſchińdże a w nozy wokoło 1 hodż. najwyſchſchi ſkhodżenk dozpě, telko ſchkody naczinika, ſo ßo dotal wobliczicž njehodži. Ale pſchikład chžu podacž. Wězywuſtojni ßu wobliczili, ſo budże jenicžzy na wuporjedżenje gmejnſkich pucžow, rěcžnych brjohow a moſtow 80,000 mk. trjeba.

Mjenje schkody je ßo w Leutersdorfje stako, hdźež běchu ßo na njesboże doscź pschihotowali. Rósdrjene pucze, spadany móst, wurumowane delnje poskhody też tudy wuhladach. Jena žónska budźesche ßo pschi ßamym tepika, teho runja stary muž w khudej khěži; wobeju mózachu jenož płowajo s jeju wobydlenja ßmjerczi wutorhnucź.

Najhórje je ßo wobydlerjam Sohlandskeho a Nißyneho doka seschło. Tu wulka woda žadławischo hacź w lěcze 1880 sakhadźesche. W Małych Radměrźach błysk do wowczernje na knježim dworje dyri, kotraž ßo wot wóhnja do prócha a popjeła pschewobrocźi. 6 czelatow w płómjenjach kónz wsa. W Sohlandze pschi Czerwjenym Kamjenju žołmy dwaj domaj wottorhnuchu, teho runja móst na Lubijsko-Shorjelskim schoßeju; wjele krumow a kosow je ßo tepiło. W Oehlichu ßu w hornim młynje wschě krumy a czelata w wodze kónz wsake, w delnim młynje žołmy zyku hródź s dwěmaj konjomaj wotnjeßechu. Mosty ßu skoro wschudze rostorhane. W Kamjenizy pola Bjarnaczig buschtaj dwaj domaj wotpławjenaj. S korczmy „k lipje" dyrbjachu se strachom sa ßamßne žiwjenje khoru žonu a skót wukhowacź. W Bjarnaczizach bě woda teho runja wyschscha hacź w lěcze 1880. Załoßne njesboże je ßo psches wulku wodu w Dittersbachu nad E. podało. Farski dom je tam na brjosy rěczki Gohle natwarjeny. Dokelź woda pschezo bóle a bóle roscźesche, ßo farar rosßudźi, ßwój dom se ßwojej ßwójbu wopuschczicź a w wysche leżanym dźěle wßy wuczek pytacź. Wón ßwojeho ßynka na ruku wsa, fararka sa nim dźěsche a ßłużobna holza s latarnju ßwěczesche. Tak k moscźikej hewak małuschkeje rěczki pschińdźechu. W tym ßamym wokomiku, hdyž farar se ßwojim ßynkom a ßłużobnej holzu na móst stupi, bu tón wottorhnjeny a psched fararźynymaj woczomaj ßo te tři woßoby w wodze podnurichu a ßo wot žołmow, s kotrychž jich nichtó wukhowacź njemózesche, wotnjeßechu. Njedaloko mosta nasajtra czeła namakachu. Pschichodnemu nanej fararja Brösela, kublerjej Rychtarjej, ßo 5 krumow tepi. Hischcze wjazy człowschich żiwjenjow hacź w Dittersbachu je ßo w Wittgensdorfje sahubiło. Tam ßu ßo woßmjo człowjekojo tepili. Hacź dotal ßu schtyri czeła namakali, bjes nimi wěstu Pawlowu a tři dźeczi wěsteje Girbigoweje, kotrejež muž jako murjeř w Draždźanach dźěła. Girbigoweje czeło mutne žołmy hischcze wudałe njeßu.

Czeźko domapytana je wjeß Seifhennersdorf, pschede wschěm dźěl wßy, kotryž ßo Seiffen mjenuje. Tudy je horjo njemałe. Runjež tam na Boże stpicze 100 muži wojakow Zitawskeho regimenta hižo druhi dźeń dźěłasche, běsche tudy měschańza hischcze njewurjecknita. Njedźiwajcy na sapuscźenje na polach, na łukach a w sahrodach, na rósdrjene pucze a rostorhane mosty, je wulka woda tudy jara wjele domjazeje nadoby, wschelakeho gratu atd. ßobu sebrała. Też wjele skotu je tu kónz wsało. Schtóž w nižschim dźěle wßy skót na hornjej łubi wukhował njeje, je jón zhubił. Se Seifhennersdorfa rěczka Mandawa do Warnsdorfa běži. Jedyn Warnsdorfski mi powjedasche, so je wjele kur, kosy, ßwinje w khlěwach a bjes khlěwow, też czelatko w rězy płowacź widźał. W Seiffenje běsche ßobu najhórje wokoło Blassez fabriki. Tudy běsche woda wschitke mosty, też najkruczische kamjeńtne, do zyła rósdrjeła. Pschi pucźu hobrska stara kruscheń w połnym kczenju leżesche; woda běsche tołsty sdomk wysche korjenja kaž ßkaby kijeschk wotwjertnuła. Wot ßußodneho doma jenož hischcze jedyn rózk delnjeho poskhoda stejesche; horni poskhód w powětsje wißasche. Spody jeneho spowalaneho mosta brózńjaze wrota s rěcznischcza czahachu; dale wrotow běchu ßo dołhe sdomki, deski, ßudy, wokna, stólzy, drasta, żelesne wobkłoženja a dr. w rězy sapreke. S mnohich domow se ßykawami wodu sběhachu. Schtomow, kólnjow, khlěwow a wschelakich drjewjanych pschitwarkow je tudy jara wjele spowalanych. Schtož je stejo wostało, je dźěrawe, rostorhane, podtoczene; khachle a pjezaki ßu spowalane, wokna wukamane; woda je w domach 1½—4 łóhcze stała. W jenej brózni hischcze 1½ łóhcza błóta leżesche, směschaneho se ßkonu, s drjewom a wschelakej domjazej nadobu. Brózeń ßama tak rjez w powětsje wißasche; semja pod brózńju běsche něschto łóhczi hłuboko wudrjena; kamjeńtny pucź pschi brózni 2 łóhczej hłuboke dźěry pokasowasche. S jeneho wulkeho rěsaka je réka, kotraž je tudy 40—50 łóhczi schěroko schła, wjele kop deskow, dołhe a tołste sdomki, kósliki a wschelaki twarski material wotpławiła. Sa to brjohi połne drjewa, połnych a prósnych ßudow, rosbitych durjow, wrotow a wóknow wißaju; wschudze je njeliczomna domjaza nadoba rosmjetana. Mjes tym so je woda jenemu zyłe wobßedźenstwo rubiła, je druhemu hromady zuseho wobßedźenstwa pschipławiła. Schtó s tejele měschańzy to ßwoje namaka? Dale wulki drjewjany móst po dołhosczi na pucźu steji, woda jón wotnjesc njemózesche, dokelź běchu jón s lajnami a rjeczasami k móznym schtomam pschiwjasali. Tudy je ßo wot połodnja hacź do nozy ßylny deschcź lał. Wulka woda ßo w 9 hodź. wjeczor nawali a hakle w nozy w jenej spadowacź pocza. Sa khěžami w sahrodach a na polach wulke jězory steja, w kotrychž ryby płowaju. Hdy ßo tudy wbohim ludźom radźi ßwoje statoki dowurjedźicź, woßebje brózńje a hródze, w kotrychž ßu krumy hacź wysche brjucha w wodze stake?

Dale w Warnsdorfje ßu teho runja mosty a ławy wschě swottorhane; 5 khěžow ßu żołmy pózrjeke, 20 je bóle a mjenje wobschkodzenych. Też tudy je ßo wjele skotu tepiło.

Dale pschischok njeißym, dokelź běsche wulki cżaß, so ßo domoj wrócźich. Pschi żelesnizy wokoło Sohlanda běsche hischcze wjele polow a łukow powodźenych. Teho runja blisko Schěrachowa. Ssylny deschcź je woßebje też w Korsymju łak. Wulka woda ßo w nozy w dwěmaj nawali, a w khěžach pschi rězy woda bórsy 4—4½ łóhcza wyßoko stejesche. Wustróżani wobydlerjo s durjemi won njemózachu; so bychu se żiwjenjom wucźekli, dyrbjachu jstwine wokna wukamacź a po rěblach na łubju horje lězcź. Hischcze ßrjedu wjeczor w 6 hodź. tam woda s dźěła 4 łóhcze wyßoko stejesche. Wjeleczin je psched wjetschim njesbožom pschelutowany wostał; jenož pola a łuki pod horu ßu ßylnje sedrjene. Mjes tym so ßo w Wjeleczinje powjedasche, so je ßo w Wulkich Debßezach krumva tepika, w Budestezach niczo wo tym njewjedźachu. Ale nisko leżazemu dźělej Budestez je wulki strach hrosył. Wulka woda tam rano wokoło 4 hodź. dóńdże. W 6. hodźinje rěka haczenja pschedrě, a woda łuki a sahrody powodźi. W najdelnischich khěžkach woda dwaj łóhczej wyßoko stejesche. Wobydlerjo dyrbjachu na hornjej łubi khowanku pytacź, ale skót s hródze sebracź ßo jim njeradźi. Wjetscheje schkody pak ßo też tudy stako njeje. We wßy hischcze dźenßa k lěwizy wot dróhi do Korsymja wulki jězor steji.

Naschu ßerbsku stronu je Bóh luby Knjes pschelutował. Sa to je hubjenstwo w horjeka mjenowanych němskich wßach czim wjetsche. Njech ßo ßmilne wutroby namakaju, kotrež wbohim khudym ludźom jich czężke horjo polóża!

Hdyž je nusa najwjetscha, je Boża pomoz najbliżscha.

(Pokracźowanje.)

Młodźenzaj dyrbjeschtaj najprjedy do wuwohrjewaneho łoża saléscź, prjedy hacź ßo duschny hajnik pod pschewodom jeho pomoznika a dweju pßow, tola tón krócź bjes ßanjow, na pucź nastaji.

Dokelź bě jim krajina derje snata, bórsy dólczk s moscźikom nadeńdźechu, na kotrehoż muricźzy waczok s pjenjesami hischcze njepodótknjeny leżesche. Hajnik, jón sběhnuwschi, ßebi jón psches ramjo powěßnu. Hižo chzychu ßo sawróczicź. Na dobo pßaj sabórczischtaj, posběhnuschtaj hłowu a nastajischtaj wuschi. Bórsy buchu w jaßnym měßaczkowym ßwětle tsjo mužojo widźecź, kotsiž po ßobu psches ßněh stupachu a běchu s wulkimi brěmjenjemi wobczeżeni.

„Schtó tu je?" hajnik wótsje sawoła. Mužojo poßłuchajo wokomik stejo wostachu a ßo potom s boka pucźa do czékanja dachu.

„Stejcże!" jim hajnik kasasche, „hdyž scże sprawni ludźo a żani rubježnizy!"

Czékanzy sdachu ßo poßleńsche bycź, hewak bychu tola stejo wostali.

„Schěrako! Diana!" hajnik ßwojimaj njescźerpnje czakazymaj pßomaj kasasche, „kußń! kußń!"

Wótsje schczowkajo pßaj sa czékanzami czerjeschtaj a běschtaj jich bórsy doscźahnuloj. Hnydom na to ßłyscheschtaj hajnik a jeho pomoznik wótsje selicź a żakoscźicź, do czohoż ßo pßycże skiwlenje a njembre schczowkanje měschesche, tak so hajniski ßwojemu knjesej warnujo praji: „Byschcże wulke samolwjenje na ßo wsali, knjes hajniko, hdy byschtaj pßaj mužow slě skußakoj, wo kotrychž hischcze s wěstoscźu njewěmoj, hacź ßu woprawdże na kschiwych pucźach. Też móża nam pßy sarasycź, jeli so ßu woprawdźiczi rubježnizy."

Wěrnoscź tutych ßkowow bě hajnikej tak jaßna, so wón pßow wróczo sawoła, a taj też hnydom poßłuchaschtaj. Tola ßo prósdnaj njewrócźischtaj; pschetoż Schěrak bramatu czapku a Diana khětro czeżke, hdyž też niz wulke brěmjo bjes subami dźerżesche. Hdyž poß brěmjo psched hajnikom k semi puschczi, w nim seschczerczi. Hajnik ruku do brěmjenja tyknuwschi, s njeho někotre ßléborne łżizy wucźeże, kotrež ßo w měßaczkowym ßwětle hischcze bóle błyskotachu hacź ßněh koło wokoło.

„Hlaj!" hajnik pschekwapnjeny sawoła, „mi ßo sda, so ßmój tu dwě myschi na dobo popadnuloj a so ßo njetrjebamoj kacź, so ßmój ßo dźenßa w nozy wospjet do ßněhow podałoj. Hacź paduschi dale niczo prjecź cźißli njeißu? Sslědź, Schěrako! Diana!"

Hajnik a jeho pomoznik sa pßomaj dźěschtaj, kotrajž bórsy se sjenocźenymi mozami a subami wulke brěmjo pschiwlecźeschtaj. Tsecże, podobne mużej w ßněsy a dale też wottorhnjenu lapu žołteho ßuknja namakaschtaj. S tejle namakanku ßo hajnik a jeho pschewodźer do hajnkownje wróczischtaj. Waczok s tři sta tolerjemi wuhladawschi

ßo pachołaj w łožu leżazaj směrowaschtaj a nětko ſ twjerdym dołhim ſpanjom naſpaſchtaj, ſchtož běſchtaj hacž dotal ſakomdźikoj.

Do brěmjenjow, paduchaṁ wotehnatych, běchu drohotne wězy ſwjaſane, kotrež běchu po ſdaczu ſamożitemu mužej ßłuſchake.

Běſche rano po dwěmaj, hdyž ßo ſkónczńje hajnik, jeho žona, hajniſki a dźowka teho runja k měrej podachu, kotryž bě tón ras njewſchědnje ßłódki.

Runje na wopak běchu myßle a nózny měr Holankez mandźelſkeju. Hdyž bě wichor ſe ßněhowym mjeczelom pſchiſchoł, byſchtaj ßo Holankowa a jejny muž ſ tym troſchtowałoj, ſo młodźenzaj wjazy duzy po puczu njejſtaj, ale ſo ſtaj hižo pola kmótry Plinzoweje w Wóndraczizach, a ſo, dokelž wichor hacž do dźeßaczich wjeczor howrjeſche, pola njeje pſches nóz woſtanjetaj. Poſdźiſcho pak, dokelž bě ßo njebjo wujaßniko a wichor ßo lehnuł, bě w Holankowej bojoſcz naſtała, ſo ſtaj ßo Auguſt a Marczin na krótki dompucz naſtajiłoj a w hłubokim ßněży tczazy woſtałoj. Tale ſtaroſcz pola žony ſ kóždej hodźinu roſczeſche a ju wjazy krócz ſ łoža czerjeſche, hdyž wſchak też bjes teho žaneho wóczka ſaczinicz njemóżeſche. Wjazy krócz wona w nozy wokno wotewri a won poßłuchaſche, hacž njeby hłóß ßwojeho ßyna ßłyſchała.

Ras ßo jej ſdaſche, kaž ſo by na ſtronje khěže, wot měßaczkoweho ßwětła njewobßwětlenej a teho dla cźmowej, někajke hibanje ſaßłyſchała, czehož dla wona woſpjet ſawoła: „Auguſto! Auguſto!", tola ßo jej njewotmolwi. Skónczńje w ſchtyrjoch hodźinach rano wona dleje wutracz njemóżeſche. Wona ßo ſwoblekawſchi ſ khěže ſtupi, ſo by k Marczinowej czecze ſchła a pola njeje troſcht pytała. Kajke ßepiſka pak dyrbjeſche wona pſchełaſycz! Tola maczerna ſtaroſcz ßo njeda wottraſchicz, a tak dha ſkónczńje pſched czeczinym domom ſtejeſche, kotraž bě ßyna ßwojeje w zuſym kraju bydlazeje ßotry měſto ßamßneho dźeſcza pſchijała a poſtajiła, ſo ma po njej jejne ſamożenje herbowacz. Dokelž bě tam cźma a wſcho cźicho, ßebi Holankowa njeſwěri, měr kaſycz a wobydlerjow doma ſe ſpanja budźicz. Sſo ſtykniwa domoj wróczo bliſko ßwojeho doma nózneho ſtrażnika ſetka, kotryž ßo jara dźiwaſche, hdyž Holankowu tak ſahe pſches hłuboki ßněh ßahacz wuhlada. Wona jemu na jeho praſchenje ßwoju ſtaroſcz wuſkorži a ßo, hdyž bě ju ſtrażnik potroſchtował, něſchto ſměrowana domoj poda. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kapłan pſchi tudomnej Michalſkej zyrkwi, knjes Handrik, je tele dny ßwoje duchowne pruhowanje khwalobnje wobſtał.

— Pſches ſlimki, kotrež běchu ſańdźenu wutoru wjeczor w połodniſchej Łużizy panuke, bě Sprewja telko wody nabyła, ſo rěczniſchczo wodu wjazy wopſchimnucz njemóżeſche. Żołmy pſches brjohi ſtupiwſchi pſchibrjózne leżomnoſcze pócźrjechu a tu a tam wiele ſchkody naczinichu. W łużiſkej lijerni, hdźež woda ſamkarnju a kótkokowarnju powodźi, maja pſches to na 1000 hriwnow ſchkody. Slě je woda tym měſchczańſkim hoſpoſam ſejhrała, kotrež mějachu ſchaty na běleŕnjach leżaze. Dokelž ßo njenadźujzy pſchiwali, je ßo wot njeje jara wiele ſchatow, jenej hoſpoſy ßamej ſa něhdźe 300 hriwnow, ßobu ſtorhnuło. Pola leżomnoſcze ratarja Pětra Rjencza żołmy móſt, pſches Sprewju wjedźazy, a kupjelniſke khěżki ßobu wſachu. Poßledniſche wſchě hromadźe po ſchěrokoſczi po rězy dele płuwachu, hacž ſa moſtowy ſtołp pſchi Siebenhühnerez barbjerni praßnuchu a ßo roſßypnuchu. Niże měſta je wulka woda roſchty wot moſtoweho twara pola Wownjowa a teho runja roſchty w Małßezach, hdźež nowy młyn twarja, wotwjedła. Łuki w nizinach buchu wſchě powodźene. Hdyž ßredu pſchipołdnju ſ kopizy pſchi pólvrowym magazinje do delan dele hladachu, bě tamna krajina jena ßwětlina.

— Kaž kóżde lěto, tak bě ßo też lětßa, runjeż wjedro njehowjeſche, nahladny rój pczołarjow pod wjedźenjom ßwojeje ſtareje, derje ſnateje matki w Thiermanez reſtawraziji w Budyſchinje ſaßydlił. Hdyž běſche k. farař Räda ſ Barta wſchitkich pſchitomnych poſtrowił, poda k. kantor Beyer ſ Hucźiny ſliczbowanje wo lońſchim lěcze. „Pczołarſke towarſtwo w delnim dole Schprewje" mějeſche 87 hr. 70 np. dokhodow a 25 hr. 2 np. wudawkow; potajkim w połkadnizy 62 hr. 68 np. ſkhowa. Na to pſchijeſchtaj ßo do towarſtwa dwaj nowaj ßobuſtawaj: kk. Ernſt Wróbl ſ Hodźija a nahladowar Budyſkeje gmejnſkeje khěże Weißflog. Nětko roſprawjeſche k. farař Räda ſ Barta nowy ſakoń ſa „Hkowne pczołarſke towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje" a petiziju Barlinſkeho rataŕſkeho ſjeſda wo powyſchenju zła na żito. Knjes farař Räda doſta prawo w mjenje towarſtwa, dokelž běſche ßo k temu namołwjało, ſpomnjenu petiziju na khěżorſtwowy ßejm podpißacz. Na to poda k. wucżeŕ Sommer ſ Budyſchina roſprawu wo dźeławoſczi a wo namjetach komißije pczołarſkeho towarſtwa ſa Budyſku wuſtajenzu. S njeje chzemy tole ſdźělicz. Hacž dotal je ßo 9 ßobuſtawow, ſ nich 8 Sſerbjo, ſamolwiło, kotſiż chzedźa ßo na towarſtwowej wuſtajenzy wobdźělicz. Dokelž ßo wſchelake pczołaze druzíny (raßy) wot towarſtwowych ßobuſtawow a ſ zyła w Łużizy njeplahuja, namjetowaſche komißija, ſo maja ßo tajke raßy ſa wuſtajenzu ſ towarſtwoweje pokładnizy ſkaſacz. Prjedy hacž ßo wothłoßowaſche, pſchednoſchesche k. wucżeŕ Sommer wo Cypriſkich, Syriſkich, Paläſtinſkich abo Kananejſkich a wo Egyptowſkich pczołkach. Dokelž w pokkadnizy pſche wjele pjenjes njebě, wobſamknu ßo, ſo towarſtwo jedyn Cypriſki rój ſ matku na kupje Cyprje w ßrjedźnym morju narodźeny a wopkłódźeny a jenu matku egyptowſkeje raßy kupi a potom tajki kołcz wuſtaji. Syriſku a Kananejſku matku chzychu nětkoſi ßobuſtawy ſa ßwoje pjenjeſy wobſtaracz. Kawkaſiſke pczoły hižo dwaj ßobuſtawaj plahujetaj a njetrjebaju ßo teho dla te woßebje ſkaſacz. Skónczńje ſběraſche ßo hiſchcze mjes pſchitomnymi dobrowólbny pjenjes ſa czeſtne myto ſa teho, kytryż najlepſche płody pczołarſkeho dźeła na wuſtajenzy pokaże.

— Runjeż loni ßadowe lěto njebě, ßu w Sakſkej ßadowe ſchtomy na drohach tola 87,684 mk. pſchinjeßke. Ssadowe ſchtomy w naſchej krajinje ßu k temu derje pſchinoſchowake. Wokrjeß dróżneje inſpekzije w Budyſchinje je 7339 mk. pſchinjeßk, wokrjeß Lubij a Zitawa 11,657 mk. Najwyſchſchi dokhod je Döbelnſki wokrjeß pſchinjeßk: 18,266 mk., najßnadniſchi Annabergſki wokrjeß: 22 mk.

S Kſchiweje Borſchcze. Sańdźenu wutoru je tudomneho kublerja Wiczaſa ſrudźaze njeſboże podeſchło. Jeho ſchtyrilětny ßynk ßo pſchi hnójnizowej jamje wobßunuwſchi do njeje padże a ßo w njej tepi.

S Kubſchiz. Wutoru 17. meje je tudomny żeleſniſki dźełacźeŕ Pětka nahłu ßmjercz wumrjek. Wón mějeſche waſchnje, pódła żeleſniſkich ſchěnow lěhacz, hdyž bě ſprózny. To je ſ pſchiczinu jeho ßmjercze byko. Prjedy hacž ßo Pětka pódła ſchěnow leżo dohlada, cźah pſchijéże a jeho tak czeżko na khribjecze a hłowje wobſchkodźi, ſo hnydom ducha ſpuſchczi. Jeho żona, kotraž bě ßo wo njeho ſtrachowała, hdyž ßo w poſtajenym czaßu domoj njewróczi, a jeho dom hladacz ſchła, jeho jako cźeło nadeńdże.

S Njeßwaczidła. Nowy mějiczel tudyſcheho majoratneho knjejſtwa je knjes baron ſ Vietinghoff-Rieſch ſ Livlandſkeje w Ruſkej. W tu khwilu ſtaj dwaj jeho knjeſow ßynow tudy pſchitomnaj. Knjes baron ßam bórſy ſa nimaj pſchińdże.

S Hucźiny. Sańdźenu póndźelu ßu njedaloko naſcheje wßy 41lětneho dźełacźerja Muku ſ Dubrawki na dróży morweho namakali. Jeho je po ſdaczu Boża ruczka ſajała.

S Barta. Wutoru 17. meje dwě wulkej njewjedrje naſchu krajinu traſchiſchtej. Deſchcz ßo kaž ſ khanami lijeſche, a ßeklate błyſki najkhróbliſcheho do ſtracha ſtajichu. Na dobo bě ſchumot, kaž ſo by żeleſniſki cźah pſchijéł, ßłyſchecz, a hnydom na to wulke krupy padachu, kotrež naſche kraßne ſelene hona ſ běłym wodźěwom pokrychu. Na ſboże ßu krupy, kotrež běchu hacž do 10 gramow cźeżke, ßywam mało ſchkodźiłe, ſa to pak ßu ſchtomy, ſ kotrychż je ßo wjele kćenja wotbiło, cźim bóle czerpiłe. Też wjele woknow ßu krupy rosbiłe. — W ßußodnych Skanjezach tón ßamy cźaß błyſk do khěże dźełacźerja Pawlika dyri a ſapali. Khěża ßo do cźiſta wotpali.

S Lubija. Wutoru 17. meje popołdnju na tudomnym dwórniſchczu dwaj woſaj, w kotrymajż běchu ßwinje a howjada ſawrjene, do boka jeneho cźaha praßnuſchtaj. Pſches to ßo ſchtyri woſy wobſchkodźichu a jena wothladowarſka khěżka ßo nimale podtorhnu, w kotrejż runje ßedmjo dźełacźerjo pſchebywachu. Na ſboże buſchtaj ſ tutych jenoż dwaj lohko wobſchkodźenaj, też ſkót, kotryż pſchi ſrażenju ſ woſow wuſkaka, żaneje dalſcheje ſchkody poczerpił njeje, khiba ſo je ßebi jena kruwa róh wotlemika a ßo jena druha pjecza ſnutskownje wobſchkodźika.

S pola. Pankrazius a Servazius, 12. a 13. meje, ſtaj njelubaj hoſczej, kiż mataj (kaž też lětßa bě) ſ wjetſcha jere wjedro wokoło ßebje; a huſto doſcz w tym cźaßu dźeń abo nóz ſapadnje, hdźež młódne ſahrodne roſtliny ſmjerſnu. Ssamßne ßu potom najbóle ſhubjene. Schtóż pak rano pſchi najwjetſchej ſymnoſczi — t. r. běrtlk hodźiny po ſkhadźenju ßłónza — pomoz pyta, móże ßebi ſmjerſnjene roſtliny ſdźerżecz. Wobkrjeß ßamßne rano ſahe, kaž runje prajachmy, ſe ſymnej wodu, to ſaßo woživja a potom ſtrowe dale roſtu.

S Lipſka. Tudomne Łużiſke Prědarſke Towarſtwo je knjeſa diakona Rjencza w Ketlizach ſa ßwój cźeßny ßobuſtaw pomjenowało.

Se Sslepeho. Naſch wyßoko cźeſczeny a lubowany knjes farař Wjelan je 20. haprleje cźeżko ſkhorił. Dokelž je hižo pſches 70 lět ſtary, je pſches khoroſcz jara woßłabnuł, ſo ßnadź tak bórſy ſaßo Bożu ßłużbu njebudże wotdźerżecz móz. To by ſa naſchu Sslepjanſku woßadu wulke hubjenſtwo byko; pſchetož w naſchej

bliskosczi žanych duchownych njeje, kotsiž bychu knjesa Wjelana sastupowacz móhli. Duž je nascha horza próstwa, so by nasch lubowany knjes farar s Božej pomozu bórsy wotkhorik a žo wustrowik.

S Mužakowa. W prěnich dnjach teho měžaza staj knjes wyschschi präsident dr. se Seidewitz s Wrótžkawja a knjes knježerstwowy präsident prynz Handjery s Liegnitz pola nascheho stawskeho knjesa, hrabje Arnima, na wopytanju pobykoj. My žebi myžlimy, so sendženje tajkich ważnych tsjoch mužow njeje bjes pschiczinu byko.

W Hródku je žo nowa katholska zyrkej požwjeczika.

Nalětni czaž.

(Saposdžene.)

Hlóž: Nětk wježelcže žo, kschescz'jenjo.

Kak jara rjany czaž to je,
Kiž my jón nětko mamy;
Haj, wjele rjeńschi njeběsche
Wón wěscze lěto žane.
Kak spěschnje roscze nětko wscho,
So dyrbi jedyn dźiwacz žo,
Hdže wschitko jow žo bjerje.

Kak mako dołho hischcze je,
So žněh tu pschezo dźěsche,
A k temu, kaž je snajomne,
Tež khětro syma běsche;
Haj prěni dźeń wschak nalětni
Ch'schcze jěsdźachu se žanjemi
A syma běsche jara.

Nětk pschischoł je czaž nalětni,
Kaž kóždy widźi tudy,
Wón tola je tón najrjeńschi
A wěscze kóždom' luby;
Nětk wodnjo ptaczki spěwaja
A wjeczor žaby wokaja,
Tež mejski bruk je pschischoł.

Ja dźiwacz doscz žo njemóžu,
Kak w krótkim czaži wschitko
Je hižo woživiko tu
A rjane steji nětko,
Haj, kóždy kerczk a hakosa
Hacz najrjeńsche te kczenje ma
A wjele płodow lubi.

Haj tola pak schtož widźimy,
To njeje niczo nasche,
To shonili wschak hižo žmy,
Hdyž runje žo tak sdasche;
Pschińcz móže wschelke njesboże
Tež na te płody najrjeńsche,
A nimo je jich rjanoscz.

Tón Knjes pak chzył je swarnowacz
Nam tola wschitke tudy,
Chzył njewjedram tu wobaracz
A wotwobroczicz krupy;
Haj, wo to jeho proženymy
A wschitko jemu podamy:
Wón hacz najlepje czini.

Wschak hižo naschi wótzojo
Tež teje myžle běchu,
Hdyž sandženej tej njedźeli
Rogate narjeknychu;
Duž w Božich žłužbach wot toh' dnja
Sso wschak ta próstwa czinicz ma
Tež sa te semske płody.

H. Falka, g. p.

Wužendźenja.

Sawniski žud. Dźěkaczerja Barta s Małych Bobolz a maschinskeho wjednika Teicherta s Mnischonza pschepokasachu, so staj s Hornjohórczanskeho papiernika wjazy krócz stare wězy spakosczikoj. Barta s jastwom na schtyri, Teicherta na jedyn dźeń pokhostachu. — Khěžer Schier w Pschimowczizach bě wobskorženy, so je tamnischeho ryczerkublerja-najenka Mittaga wo 80 np. sjebak. Jemu teho dla 5 mk. pjenježneho khostanja pschižudźichu. — Skórżba dla kschiwdy bjes schewzom Bernhardtom w Njeżwaczidle a tamnischim czěžlu Pawluschom žo na to waschnje skónczi, so Pawlusch k 10 mk. a k sapłaczenju khóstow saždźichu. — Tudomne hamtske hetmanstwo bě khěžkarzy swudowjenej Rostokowej na Horje arrest na 6 dnjow napokožiło, dokelž bě wona žwój skót hubjenje wothladała a jón draczowała. Hacz runje tež psched žudom dopokasachu, so je Rostokowa žwojemu skotej khodu tradacz dała a so njeje jenu khoru kruwu a dale jenu kokosch morika, kotrejž poždlednjej běschtej wobej nosy wotpanukej, dokelž bě žebi jej po sdaczu swosabika, žo tola tamne khostanje wot pschižažneho žuda sběhnu, dokelž žo jenož draczowanje, niz pak sanjechanje a hubjene wothladanje skota khosta.

Khostanska komora. Sskužobnej dźowzy Hanu Klimantez s Rachlowa pola Kulowa a Marju Ernestinu Zawnikez s Měrkowa k jastwu po 4 měžazach saždźichu, dokelž běschtej jenu druhu dźowku, hdyž pola kublerja Bartha w Tšelanach žłužeschtej, na njehorne waschnje na czěle sranikej a jej kschiwdu czinikej. Zawnikez, kotraž je mjenowanu dźowku tež na czesczi se žłowami sranika, ma pódla teho 10 mk. khostanja płaczicz.

Pschižažny žud. Ssobotu 12. měrza 12lětna holza Hana Augusta Wagnerez s Konjez, w Budyschinje jeja pschedawschi, žama domoj dźěsche. Na puczu s Boschez do Konjez njesnaty muž, kotrehož žónska pschewodźesche, holzu nadpanu a jej pjenjesły, s jejow wuwikowane, rubi. Czeladnizy, na polu dźěłazy, rubježnistwo wuhladawschi, žo sa rubježniskim porom puschczichu a jón pschimnuchu. Bórsy žo wužłědźi, kak wobaj człowjekaj rěkaschtaj. Běschtaj to dźěłaczer A. T. Herzog s Něczina, ras njekasanstwa dla s khostarnju na pjecz lět khostany, a jeho žona, Hana rodž. Kaschprez s Rakez. Wonaj běschtaj, kaž prajeschtaj, do Boschez schkoj, so byschtaj žłomu proščkoj, a duzy po puczu holzu setkawschi, jej palenz picz dakoj. Dokelž je žo holza pjana motała, staj sa žwoju winowatosczmělkoj, ju domoj pschewodźicz. Tajkim tokstym kžam, žo wě, pschižažni njewěrjachu, ale leženeju mandźelskeju saždźichu a to Herzoga k khostarni na 10 lět a jeho žonu k khostarni na 8 lět.

Přilopk.

* 17. meje, w tym žamym czaži, w kotrymž žu wulke sliwki w pokodnischej Luzizy panuke, žu jara žylny deschcz w Rudnych Horach (Erzgebirge) měli. W dołach běchu wschě luki a pola powodzene, tak so žo wone wulkim jěsoram runachu. Wot žołmow je žo wjele drjewa a nadoby wotnješko. Rěka Mulda je psches brjohi stupiwschi na mnohich městnach pschibrjožne ležomnosczе sapuscžika.

* Jeje Majestosczka kralowa Karola je w žwojim schlesynskim wobžedźenstwje Sibyllenort khěžu kupika a w njej schulskim dźěczom, kotrychž starschi k czeledźi tamnischeho knjeżeho dwora žkuscheja, statok wuhotowała. So bychu dźěczi, hdyž žu starschi na polu, žame žebi pschewostajene njebyke, w tutym statoku roswuczowanje, hospodu, jědź a picze dostanu. Dźěczazy statok žo wotewri, hdyž kralowa saže do Sibyllenorta pschińdźe.

* W Geithainje je žebi ulan, kotryž měješe s wopredka mało luboscze k wojerstwu, se žekeru, kotruž běsche žebi wožebje na to wobstarał, palz lěweje ruki zyky wotrubnuł. Runjež na najpschecželnischo s nim wobkhadźachu, jeho tola wot myžli, žo wojerstwa sminucz, wotwobroczicz njemóžachu.

* W Schlesynskej je njedawno jedyn hajnik na jene dobo dweju žornikow tšelik. Prěni na měscze morwy ležo wosta; druhi hischcze někotre krocžele skoczi a žo potom tež morwy wali.

* Wobžarujomne njesboże je žo póndźelu tydźenja popołdnju w Wriezenje blisko wustawa sa khucho-němych stako. Dwaj do czežkeho wosa sapschehnjenaj konjej žo spłóschischtaj; dokelž do schtoma sakožischtaj, žo postromki rostorhnuchu, a nětko konjej s wosom njemdrje dale czerjeschtaj. Duzy po puczu czrjódu khucho-němych dźěczi pschejědźeschtaj, kotrež běchu s dróhi na stronu skoczike. Wbohe dźěczi w jenej kuli na semi ležachu. Tši dźěczi žu na nohomaj a na wutrobnje czežko sranjene; druhe žu jeno wobodrjene; pola někotrych je se strózelemi woteschko.

* Starschi tola dźěczi doscz hladacz njemóža. W Bohuminje w awstriskej Schlesynskej njedawno lěto stara holczka pschi wobjedže s blida czwaczk mjaža wsa, w kotrymž kóstka tczesche. S mjažom dźěczo kóstku pózrje, kotraž jemu w krku tczazy wosta. Pschiwołany lěkar kóstku se schije wucžahnucz njemóžesche, duž běsche wulki strach, so žo dźěczo saduży. Staroscziwaj starschej žo na měscze sebraschtaj a s holczku do Opawy dojědźeschtaj, hdyž lěkarjo w powschitkownej hojerni s pomozu jara swaženeje operaz'je dźěsczu kóstku wucženechu.

* Zyky nawjeczorny dźěl Londona bu wutoru tydźenja popołdnja wokoło dźewjeczi psches satraschne rosbuchnjenje satschaženy. Husta mhła, kotraž njedźiwajzy měžaza meje jendźelske khowne město pokrywasche, bubot jara daloko rosnježe. Mnosy mějachu s wopredka sa to, so je semjerženje. Skónczne powjescz pschińdže, so je pólvrnik rosbuchnuł. Dźěl pólvrnika je zyle sapuscženy; druhe twarjenja žu žylnje wobschkodzene. Runjež běsche rosbuchnjenje tak mózne, so czežke kruchi želesa sto kóhczi a dale wokoło lětachu, je jenož jedyn dźěłaczer wo živjenje pschischoł; jedyn hólczez je czežzy ranjeny. Hdyž žo njesboże sta, běsche wjazy stow dźěłaczerjow w pólvrniku; woni pak wschitzy, kaž maju pschikasane, wostajiwschi dźěła czeknuchu a do rěki seskakachu, kotraž nimo pólvrnika běži. W dalokej wokolnosczi žu woknowe schklenzy rosbite. Tole rosbuchnjenje w spomnjenym pólvrniku prěnje njeje; 4 je jich hižo byko: 1850, 1856, 1869 a 1874.

* Hdyž bě ras rjane czopke nalěto, kasasche stary Fryza, kiž bě psched sto lětami kral, žwojemu sahrodnikej w Potsdamje, so by oranžeriju (woženbne italske schtomiki, kiž symu njesnježu) s potepjowaneje rumnosczе won do sahrody sestajak. Sahrodnik žo swaži rjez: „Majestosczka, krutaj knjesaj hischcze nimo njejstaj.“ Kral žo spodźiwany woprascha: „„Kajkaj krutaj knjesaj?““ Sahrodnik džesche: „Pankrazius a Servazius.“ Stary Fryza doda: „„Schto taj mje starataj?““ a mjehke schtomiki dyrbjachu do sahrody. Tak sandźechu někotre dny; ale potom jene ranje — oranžerija hłowu powěschesche. — Oranžerija je pycha woženbnych sahrodow, kajkež maju kralojo a druzy wulzy knježa.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi dopołdnja w 10 hodźinach kapłan Handrik němski prědźuje. Njedźelu Exaudi popołdnju ½2 hodźin je tam mišionska hodźina.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jan Ernst Teich, dźěłaćeŕ na Židowje, s Hanu Michalkez tam.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Hana Martha, Ernsta Gustava Klauža, kublerja w Hornjej Kinje, dź.

Katholska zyrkej: Pawoł Franz, Pawoła Marschnera, korčmarja tudy, ß. — Jan Jurij, Jana Scholty, dźěłaćerja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 12. meje: Jan Gustav Fryz, Jana Kloža, khěžkarja w Hrubjelčzizach, ß., 2 m. 17 d. — 13. Madlena rodź. Nowakez, Michała Kaplerja na Židowje wudowa, 66 l. — 15. Ernst Max, Jana Michała Pětschki, khěžerja a fabrikskeho dźěłaćerja pod hrodom, ß., 1 m. 8 d. — 16. Jan Pilop, pohonč pod hrodom, 44 l. 9 m. 24 d. — Ernst Ota, Juliuža Bernharda Maxa Stagury, listynoscherja w Sajdowje, ß., 7 m. 28 d.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

14. meje 1887.

Žitowy dowos: 2707 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hač mk.	Na wikach hač np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hač mk.	Na bursy hač np.
Pšeńca	běła	8	93	9	29	8	81	9	23
"	žołta	7	92	8	75	8	48	8	63
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	77	6	71	6	84
Jeczmjeń		6	74	6	96	6	88	6	96
Wowš		5	40	5	65	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	30	—	—	—	—
Pšeńčna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	3	—	—	—	—	—
Sslóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Prošata 985 schtuk, schtuka		12	—	23	—	—	—	—	—
Pšeńčne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjažowe płaćišny. Howjada 1. družiny 50—53 mk., 2. družiny 40—42, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne žwinje 48—50 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Čelata 1. družiny 42—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 20. meje: Pomročene.

Khěža cžišło 42 w Scheschowje s rjanej žadowej sahrodu budźe žo **31. meje** popołdnju w 3 hodźinach na pscheżadźowanje pschedawacź. **J. Nicža.**

W Koblizach pola Wulkich Sdźarow je **khěžkarska žiwnosćz** cžišło 25 s maživnym domskim a hródźu, rjanej žołotowej, trawowej a žadowej sahrodu a se 7 jutrami pola a łuki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobžedźerja tam shonicź.

Na Horje pola Njeżwacźidła je **korčma** s 12 kórzami ležomnosćze bjes wumjenka a hospody na pschedań. Dalsche je shonicź pola **Justa** w Jažońzy.

W Budyschinku je **žiwnosćz** cžišło 34 s 15 kórzami ležomnosćze na pschedań.

Wschě druziny cžrjewow
k dźěłanju kołbažy
porucža pschedawarnja cžrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

W Kišlizach budźe žo **khěža** cžišło 5 s 2 kórzomaj 20 prutami pola 31. meje pschedawacź.

Kóslaze kózki
kaž tež wschě druhe druziny kožow kupuje po najwyschschich płaćišnach
Heinrich Lange
pschi žerbskej katholskej zyrkwi a pschi žitnych wikach cžišło 9.

Najlěpsche lemite nudle
punt po 24 np.
porucža **Arno Möckel**
na žerbskej haży 13.

W mojich pscheżadźowanskich khłamach žu stara a nowa drasta, toho runja möble pschezo na pschedań.
K. Weigelt, awkzijonator, Ričzelowy naślědnik, pod bórklinom cžišło 1.

Syrop
punt po 12 np., jara žłódki, porucža **Hermann Klemm**
na bohatej haży.

Drjewowe awkzije.

Palne drjewo, w lěžach **Rakeczanskeho** knjejstwa lětża spuschczane, ma žo na scžěhowazych dnjach a lěžowych městnach na pscheżadźowanje pschedawacź.

Ssrjedu 1. junija t. l. rano wot 8 hodźin
na Koślowskim revěrje pschi kamjentnym haczenju
9 rmtr. brěsowych schczěpow,
106,31 stotnjow brěsowych a wólschowych walczkow.

Schtwórtk 2. junija t. l. rano wot 8 hodźin
na Koślowskim revěrje w koży hrjebi
30 rmtr. khójnowych schczěpow,
2 " dubowych kuleczkow,
360 " khójnowych pjeńkow,
22,50 stotn. " walczkow;

dopołdnja wot 10 hodźin
na Jitkowskim revěrje pschi schěrokim dolczku
160 rmtr. khójnowych schczěpow,
255 " " pjeńkow,
38,50 stotn. " walczkow;

popołdnju wot 3 hodźin
na Trupinjanskim revěrje w Cžornych Wólschach
67 rmtr. khójnowych schczěpow,
55 " " pjeńkow,
11 stotnjow " walczkow.

Pjatk 3. junija t. l. rano wot 8 hodźin
na Jenscheczanskim revěrje pschi Ruczizy
78 rmtr. khójnowych schczěpow,
270 " " pjeńkow,
32,25 stotn. " walczkow;

popołdnju wot 1 hodźiny
na Schczeńczanskim revěrje pschi palnym hacze
84 rmtr. khójnowych schczěpow,
300 " " pjeńkow,
236 khójnowych hałosowych hromadow.

Wuměnjenja žo do sapoczatka awkzije wosjewja.

W Rakezach, 16. meje 1887.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Na bohatej haży 14. **Max Wolff.** Na bohatej haży 14.
Pschedawarnja mužazeje a hólczazeje drasty, žuknjowe khlamy a drastowa skasowarnja.
Sa pschedstejazy lětni cžaž poruczam w wulkim wubjerku
wobleczenja se žuknju abo se žaketom hižo po **15 mk. — np.**
jenotliwe žuknje a žakety . . . . . = = **6** = — =
= **kholowy** . . . . . = = **4** = — =
hólezaze wobleczenja . . . . . = = **3** = **50** =
Drasta, po měrje skasana, žo sa najkrótschi cžaž derje seschije.
Na bohatej haży 14. **Max Wolff.** Na bohatej haży 14.
Pschedawarnja mužazeje a hólczazeje drasty, žuknjowe khlamy a drastowa skasowarnja.

Mydlarnja Moritza Lehmanna
na bohatej haży pódla pósta
je płaćišny žwojeho snateho dobreho derje **wužuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje žo pschedawazych wězow saža ponižiła.
Wscho je jara tunje.

Cžisty pczołazy wósk
kupuje a płaći najwyschschе płaćišny
Moritz Lehmann, mydłar na bohatej haży.

Mydlarńja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej haßy czißło 3 a na żitnej haßy czißło 3

porucza ßlědowaze wudźełki po poniżenych płaczisnach w snatych dobrych družinach:

jadriwe mydło I (kakijowe mydło)	**punt po**	**40 np.,**
żiwizojte jadromydło	„ „	40 „
jadriwe mydło II. družina	„ „	36 „
czisczaze mydło	„ „	30 „
jendźelske bělaze (blejchowaze) mydło	„ „	20 „
masne mydło	**punt po**	20 a 25 „
krysł. soda	**punt po**	5 „

pschi wotewsaczu 5 puntow po płaczisnu poniża,

rajßowu a pschenczunu schterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtunischich płaczisnach,
najlěpschi kolmas wot Schindlera a Myßlia w Schczeczinje punt po 25 np.

Wuhotowanje sa dźěczi,

koschulki, pjeslki, lazki, khapiczki, kschczeńske krywy, ruby k kupanju, zychi, wupjerki, pjelchi, podłożki, wobwijaki porucza w bohatym wubjerku a po tunich twjerdych płaczisnach

A. Tschentscher w kupnizy (radnej pinzy), magazin wuhotowanjow sa dźěczi.

Želesuiske schěny

k twarjenju ßo trjebaze, porucza we wschěch dołhoschczach a płaczisnach

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Němski likěr

„Benedictine“

s destillerije fabrikanta

Friedrich Sohn

załoženeje 1842

w Waldenburgu w Schlesynskej.

Strowoscz spěchowazy likěr s najlěpschich selow.

Njech ßo na to kedźbuje, hacz je na kóždej bleschi **sakitanske znamjo** a schtyrirózkaty etiket se **ßamoruczným fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němski likěr „Benedictine“**, s najlěpschich, strowoscz spěchowazych, zyłe czěko a jeho hibanje mile pohnuwazych a polózowazych selow ßo dźěłazy, je ßo — kaž wobßwědczenja, kóždej bleschi pschidate, dopokasuja — wot wězywustojnych awtoritow a to wot pschißahanych ßudniskich chemikow knjesow **dr. C. Bischoffa** a **dr. Hanßa Brackebuscha** w Barlinje analysowak a ßo jemu wobßwědczilo, so ßo wón **powschitkownje w pscheréßku sestajenju woprawdźiteho Benedictinskeho likěra runa** a so **móże ßo jeho derje radżene sarunanje mjenowacz.**

Tutón wubjerny **„Němski likěr Benedictine“** je jenoż woprawdźity w delka mjenowanym składze dostacz a to 1/1 literska blescha po 4 mk. 50 np., 1/2 literska blescha po 2 mk. 25 np., 1/4 literska blescha po 1 mk. 25 np.: w **Budyschinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Palený a njepalený khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej družinje

khofejowy skład

Th. Grumbta

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Sa kurjerjow.

Njerešany **rjepikaty tobak** s czisteho **amerikanskeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt sa **jeno 34 np. Wschě druße kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa

w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosczenza k jandźelej.

Woßebitosczé:

swjerschne koschle po měrje

nanajlěpje dźěłane,

khornarje, manschety, schemisety, dnjowe koschle, uniformske koschle, nózne koschle, krawaty, ßlě a dybsaczne rubischka

porucza w bohatym wubjerku a po tunich płaczisnach

A. Tschentscher,

schatowa fabrika w kupnizy (radnej pinzy).

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrez ßu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np., 15 scht. po 50 a 60 np.

porucza jara płaczisny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Czorny kaschemér

jenoż czistowołmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**

10 na żitnej haßy 10.

Butra!

Měschanu butru, lutowansku butru

w bowach a wuważenu, najlěpsche družiny, porucza wot czerstweje poßyłki

Gustav Poser

na jerjowej haßy.

Jerje

rjane tuczne ryby

porucza po tunich płaczisnach

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Khofej

wot najtunischich hacz do najlěpschich družinow, jara derje ßłodźazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 4 a 5 np., 15 schtuk po 50 a 60 np., porucza sa jara płaczisny hódne

Gustav Poser.

Khofej

żyry a paleny,

najwjetschi wubjerk,

toho runja wschě **kolonialne twory** po najtunischich płaczisnach porucza

Richard Nenmann.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza

Th. Grumbt w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Wósk, wóskowy twar a panki

kupuje po najwyschschich płaczisnach

Mydlarńja H. Lehmanna

na hornczerskej haßy czißko 3 a na żitnej haßy 3.

Najßylnischu

schwablowu kißalinu

k hnojenju

porucza **haptyka w Rakezach.**

Khofej paleny!

Karlowarske měschenje
punt po 1. — mk.,
„ „ 1. 20 „
„ „ 1. 40 „
„ „ 1. 60 „
„ „ 1. 80 „
porucza jako nješchto jara wubjerne
Gustav Poser
na jerjowej haßy.

Czerstwy
dobry jědźny wolij
jara tuni w bleschach
a po kóždej płaczišnje, hdyž ßo po wasy pschedawa,
najlěpsche jědźne kißało
liter po 10 a 20 np.,
winowe kißało
liter po 35 np.,
kißałowa eßenza
pola
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k skotemu worku.

Jerje

3 schtuk po 10 np. porucza
Hermann Baach
na ßerbskej haßy 9.

Rjane jerje

schtuku po 4 a 5 np.
porucza **Arno Möckel**
na ßerbskej haßy 13.

---

ff. schwabliczki,

kulojte a rózkate, sa to rukujo, so ßu bjes poroka, porucza pakczik po 10 np.
Arno Möckel
na ßerbskej haßy 13.

Khofej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakczik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schuleńskimi wrotami 1.

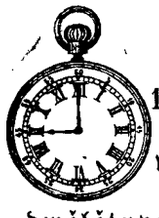

A. Mager

czaßnikaŕ
11 na ßerbskej haßy 11
Wulki skład
wschěch družinow
czaßnikow
dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Hłowna zhromadźizna

Towaŕstwa Pomocy za studowacych Serbow

budże **srjedu** po Swjatkach, **1. junija t. l.**, popołdnju w dwěmaj w **Thiermannec kolonnadach.**

Porjad: 1. Rozprawy. 2. Namjety.

Předsydstwo.

najwubjerniſche
pſche wſchě inſekty
(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßlěda** wot njeho njewoſtanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:
„Schtož ßo w papjerje wuważi,
njeje ženje
Zacherlowa ſpezialita."

Jenož w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin" **woprawdźity tuni** dostacz
w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pſchi žitnych wikach,
= Biſkopizach = k. **Alfreda Böhmera,**
= Kamjeńzu = k. **Hermanna Naechſtera,**
= Lubiju = k. **Heinricha Burkhardta**
pſchi torhoſchczu.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńczane twory
porucza najtuńscho
Khorla Barthel ſ napſchecza theatra.

Filzowe klobuki, ßlómjane klobuki, mězy

w **wulkim wubjerku** a we wſchěch nowoſczach nětczišcheho cžaßa po **hiſcheże ženje ßłyſchanych tunich płaczišnach** porucza

Hugo Lehmann

na bohatej haßy 22 pódla hoſczenza „k winowej kiczi".

Sswój jako dobry ſnaty hoſczenz

„Schneeberger Hof"

Fiſchhofplatz 14 w Draždźanach w ſtarym měſeze
najnaležniſcho poruczam. Pſchenozowanje w dobrych kožach płaczi 50 np. — 1 mk.
Sserbam ßo ßerbſki poßłužuje.
S poczeſczowanjom
Handrij Schuſter, prjedy w Njeſdaſchezach.

Hollandſki mlokowy pólver, pólver ſa proßata a ßwinje
porucza **Haptyka w Rakezach.**

Khumſchtny młyn w Scheſchowje

porucza
dobry wuměnjenſki a kupny khlěb,
załty,
pſcheńeżnu a rżanu muku.
Khlěbowe płaczišny:

	8 pt.	6 pt.	4 pt.
I. družina	66 np.	50 np.	33 np.
II. družina	6 puntow	40 np.	

Howjaſe mjaßo punt po 50 np., ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., połcz punt po 65 np., łój ſchkrjeny a ßyry punt po 45 np. porucza
W. Fuchs
na ſadnej bohatej haßy 11.

Pjelzowe twory khowa a ſa to rukuje, ſo ßo ani pſches mole, ani pſches woheń njewobſchkodźa
Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Hamburgſko-amerikanſke

paketojězdne akzijowe towaŕſtwo.

Direktna parokódźna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacznje 3 krócz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 raz.

Towaŕſtwowe póſtſke parne kódże podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcz ſa **kajutowych a bjeſtubjowych puczowarjow.**

Dalſche wukaſanje dawa **No. 797.**
Carl Meisel w Budyſchinje.

Młode piwo

ßo **23. meje** popołdnju wot 5 hodźin w **Rakeczanſkej piwarni** pjelni.

Sprawna a ſwólniwa młoda holza ßo bórſy do domjazeje ßłužby pyta na ſchuli w Hornim Wujeſdże.

Wotroczkow, ßrěnkow, rólnych pohonczow, ſtwinſke, khěžne a kuchinſke holzy pyta pſchiſtajaza žona **Heynoldowa.**

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach je daril: Paul w Budyſchinje 1 hr.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot naleho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 22. **Sobotu 28. meje 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jebanstwo ſ khumschtnej butru je so wot kněžorstwoweho sejma, hdyž tež niz njemóžne sčiniło, dha tola trochu počežiło. Dokelž khumschtna butra ſ zyła žana butra njeje, jej tež mjeno butra njepschisteji. Duž ma so wona pschichodnje jenož „margarina“ mjenowacź a pod tutym mjenom pschedawacź. Najbóle so hacž dotal ſ margarinu na to waschnje jebasche, so ju wikowarjo ſ butru směschachu a tule měschenzu sa dobru kruwjazu butru pschedawachu. Pschichodnje budże wscho měschenje ſ butru sakasane a so na pschestupjenje tehole sakonja cźežke khostanje postaji. Tež sa to je so starało, so so margarina hnydom swonkownje wot kruwjazeje butry rozesnawa. Ssudobja a wobalki, ſ kotrychž so margarina pschedawa, dyrbja na městnje, do wocžow padazym, ſ njewuhaschnym napismom „margarina“ wusnamjenjene bycź. Teho runja dyrbi na sudobja a wobalki, ſ kotrymiž hromadže so margarina pschedawa, to same napismo a pódla teho fabrikantowe mjeno a firma napisane bycź. Jeli so so margarina po kuskach pschedawa, maja tele kuski kóstkojte (schtyrirózkate kaž kóstka) bycź a jeli so wobalka hižo postajene napismo nima, dyrbi wone do margariny satłóčene bycź.

— W bliższim czasu jedyn czorny prynz ſ němskeje kolonije Kameruna do Němzow pschińdże. Anjo Diabonne, 16 létny wuj krala Aquy, je tele dny ſ wójnskej łódźu „Bismarkom“ swój wótzny kraj wopuschczik, so by so do Pomorskeje dowjesł, hdźež chze němski nawuknucź a posdźischo, do Kameruna so sasso wróczíwschi, do němskeje statneje służby stupicź. Anjo je hischcźe póhan a budże pola duchowneho Meinhofa w Ziezowje bydlicź, wot kotrehož so tež w kschesczijanskej wuczbje roswucži.

Awstrija. Hdyž psched swydom létami konserwatiwna strona w Awstriskej knjejstwo liberalnym wutorže, wobsamknuchu Czesca, so sasso pschi jednanjach na kněžorstwowej radże wobdźělicź, kotrychž běchu so léta dołho sdalowali, dokelž so nadźecź njemóžachu, so liberalna strona jich žadanje sa runoprawnoscźu czěskeje rěcze ſ němskej dopjelni. Konserwatiwni su swólniwische wucho czěskim žadanjam spožczili, dokelž Czesca pschezo jenomyślnje sa konserwatiwnych sastupichu. Tale jenomyślnosć na kněžorstwowej radże, kotraž je Czecham mnohe dobycźa wuskutkowała, so psches to dozpi, so běchu czěšzy sapósłanzy towarstwo, czěski klub so mjenowazy, sakożili. W tymle klubje so należnoscźe, prjedy hacž na kněžorstwowu radu pschińdźechu, wuradźowachu a wujednachu. Schtož wjetschina w klubje sa dobre spósna, sa to potom na kněžorstwowej radże wschitzy czěšzy sapósłanzy khłosowachu. W posledním czasu so jednota w czěskim klubje wjazy sdźerżecź njehodźesche. Wina na tym bě wjednik małeje swobodnosmyśleneje strony, dr. Eduard Gregr. Tutón tajne klubowe wujednanja czěskim nowinam wosjewjesche, a je, hdyž so jemu wone njespodobachu, sjawnje hanjesche a wusměchowasche. Duž klubowy pschedsyda, dr. Riger, klub roswjasa, so by schkerjednika wotbył. Dźeń posdźischo wón nowy klub sakoži, do kotrehož dr. Eduarda Gregra sa sobustaw sasso njepschiwosmu. Psches tole wusamknjenje je posledníschi wschón wosamotnjeny; pschetož jeho dotalni pschiwisowarjo su so wot njeho dźělili a do nowosałoženeho czěskeho kluba sastupili.

Italska. Allokuzija abo narěcź, kotruž bamž Leo XIII. w pón-dźelnym konsistoriju k shromadźisnje rěkczesche, na prěnim měsczе na to spomina, so je so psches sprawnosć a směrniwosć němskeho kněžora a jeho radźiczelow zyrkwinski měr w Pruskej dozpił. Hacž runje drje ma so hischcźe wjele požadacź, dyrbja so nad dozpitym wjeselicź, wosebje nad tym, so je bamž sasso poknu swobodu snutska katholskeje zyrkwje w Pruskej dostał. Wulku wažnosć bamžowa narěcź psches to nabywa, so bamž w njej pschipowjedźi, so by tež Italska, kotraž je jemu wosebje droha, teho runja powużiła směrniweho ducha, ſ kotrymž je wjednik katholskeje zyrkwje napscheczo wschěm ludam napjelnjeny a so by njesbožownej swadże ſ bamžom kónz sčinika. Jako srědk k dozpiczu měra mjenuje bamž wujednanje tajkeho stawa wězy, so by bamž žanej mozy podczińnjeny njebył a poknu woprawdźitu swobodu wužiwał. — Prascha so nětko, schto bamž ſ tajkim stawom wězy měni. Sda so, so ma so ſ tym namjet, wo kotrymž psched krótkim w italskich nowinach pisachu, srosumicź, so by bamž jako njewotwisny knjeżeŕ tak mjenowany leoninski wotdźěl města Roma dostał, pschi czimž by italske knjeżerstwo wojerstu móz nad tutym nowym bamžowym krajom wobkhowało. Po prěnjej krocźeli k wujednanju ſ italskim knjeżerstwom chze bamž bórsy druhu sčinicź. Po powjesczach ſ Roma je so bamž psches wschón pschecźiwk někotrych njesměrnych kardinalow rossudźił a sebi wotmyślił, na dnju swojeho jubileja Vatikan wopuschczicź a w swjatopětrowskej zyrkwi prěni krócź pschede wschěm ludom sławnu mschu czitacź. S pschiczinu teho je so wón hižo italske knjeżerstwo praschał, hacž chze bamżej a jeho pschewodej pschi tym poknu njestraschnosć a sakhowanje porjada sarucźicź. Italske knjeżerstwo je wotmolwiło, so sa porjad a njestraschnosć rukuje, a tak snadź budże po schěsnacźelětnej pschestawzy Rom sasso bamża se swjatopětrowskeje zyrkwje lud žohnowacź widźecź.

Belgiska. Dźěłacźerski strajk w Belgiskej je so skoro psches zyły kraj rosschěrił. Powjesczе, ſ Belgiskeje pschikhadźaze, su dźeń a hubjenische. Pschezo bóle so pokasuje, so chzedźa tamnischi dźěłacźerjo wobstejazy statny porjad powrócźicź. Hdyž směrniwischi dźěłacźerjo dźěłacź sapocźnu, jich prósniży ſ gwaltom wot teho wotdźerżuja. Anarchistojo, so na czoło dźěłacźerskeho strajka stajiwschi, su tutych ſ brónju a ſ dynamitowymi patronami sastarali. Sańdźeny tydźeń su njeměrnizy na mnohich městnach dynamitowe patrony sapalili. 22. meje jena tajka patrona w Lalouvierje na woknje jeneho hoscźenza rosbuchnu, w kotrymž wosebje wjele offizěrow wobkhadźa. Wokna so wschě w restawraziji puknuchu a schkleńzy ſ blidow padźechu. Někotsi offizěrojo, blisko wokna sedźazy, buchu na sboże jenož ſ lohka wobschkodźeni. Psches rosbuchnjenje so powětr tak mózne satschasy, so so wot njeho tež wokna w sdaleníschich domach wutkóczichu. Prósniży su sebi pjecza wotmyślili, Lalouvierski gasometer, wjele fabrikow ſ gasom sastarazy, ſ dynamitom rostsělicź. Knjeżerstwo je teho dla gasometer ſ wojakami wobsadźicź dało. Do tych stronow, hdźež je strach najwjetschi, su so wojazy pósłali. Jeli so pak budże strajk

hischcże bóle pschiběracź, budże wójsko lědma njeměry podkóczicź móz. Duž žo jara boja, so dźěłaczerske hibanje knježerstwu psches hłowu froscże, a so skónczńje revoluzija wudyri.

Franzowska. Franzowsojo hischcże pschezo žaneho noweho ministerstwa nimaju. Presidենt Grévy je hižo s mnohimi wožobami jednak, tola nikomu žo njesechze, žo na njewěsty kakłaty stoł franzowskeho ministerstwa žynucź. Franzowska republika ma njesboże, so žo do psche wjele politiskich stronow dźěli, s kotrychž žana žylna dosć njeje, so by knježerstwo se žamžnej mozu wjesć móhła.

Jendźelska. Pódla belgiskeho wójska drje je w Europje jendźelske s najhubjeńschej brónju wuhotowane. Dokelž žo psched lětom w parlamencze na hubjenu bróń wójska a łódźstwa kedźbliwosć wobroczi, je žo komišija k pschepytanju wójskoweje brónje postajiła. Tale komišija je nětko rosprawu wo žwojim nashonjenju podała, s kotrejež shonimy, so we wschěch wotdźělenjach wójskoweho sarjadnistwa wulki njeporjad knježi a so sastojnizy khmani njejžu, žwoje sastojnstwo sastawacź. Komišija praji, so mjecze, bajonety a patrony, sa wójsko kupjene, k niczomu njejžu, dokelž mjecze pschi prěnim rubnjenju roslecza, bajonety žo shibuja a patrony njerosbuchnu. A pschi tajkich srudnych wobstejnoscźach w wójsku žebi Jendźelczenjo swěrja, w europiskej politizy wulke žłowo wjesć. Pschirunanje, kotrež žo na Jendźelsku nakožuje, je woprawdże wěrne: Jendźelska žo lawej runa, kotryž jenož ruje, kužacź pak njemóże, dokelž žanych subow nima.

Ružowska. Zar je žo se žwojej žwójbu s Noweho Czerkaska, hdźež je zarewicz 18. meje pschižahu jako hejtman donskich kosakow skožił, do Petersburga wrócził.

— Loni ruske nowiny powjesć pschinjeżechu, so ruske knježerstwo sažydlenje zusych w nawjeczornych provinzach sa straschne wobhladuje, a so je žo komišija postajiła, kotraž ma žrědki wumyślicź, s kotrymiž móhło žo temu wotpomhacź. Tele dny je nětko wukas wuschoł, po kotrymž je wukrajanam, kotsiž w Pólskej, Beßarabiji, Wilnaskej, Witebskej, Wolhynskej, Grodnjanskej, Kijewskej, Kownjanskej, Minsczanskej a Podolskej guberniji, w Kurlandskej a Livlandskej pschebywaju, sakasane, swonka městow a pschistawow ležomnoscże kupicź.

Hdyž je nuza najwjetscha, je Boża pomoz najbližscha.

(Pokračowanje.)

Wokoło schesćich hodźin bě na dobo se žužodneho doma khlamarja Klukarja kschiczazy žónski hłóž žłyschecź, kotryž wołasche: „na pomoz! na pomoz! na pomoz!“ Njedźiwajo wyžokeho žněha žo bórsy cźrjóda ludźi sběža, bjes kotrymiž bě tež Holankowa, kotraž žo w strachu žwojeje wutroby bojesche, so žu sprostnjene cźěło jejneho žyna namakali, a so teho dla na pomoz wołaju. Tola s tym žo tak njemějesche, ale khlamarjowa dźowka bě, hdyž bě s koża stanuwschi wó jstwje satepicź chzyła, w komorje žwojeho hospodarja stonacź žłyschała a do njeje sastupiwschi khlamarja a jeho žonu wuwjasaneju a se satykanej hubu nadeschła, tak so byschtaj žo pschi žamym sadužyłoj. Khlamarjej a jeho žonje rubischczo s huby wsawschi a wjasy roswjasawschi, dźowka wot njeju shoni, so žu žo paduschi do domu łamali. Woni běchu na boku, wot měžaza njewobžwětlenym, s wopaczńym kluczom durje wotczińiwschi do khěže pschischli, běchu mandźelskeju, kotrajž twjerdże spaschtaj, nadpanuli a do njeju tak dołho bili a jimaj se žmjercźu hrosyli, doniž njeprajeschtaj, hdże žwoje pjenjesy a drohotnoscże khowataj. Rubježnizy, kotsiž mějachu sczornjene wobliczo, běchu, wulku hromadu nakranuwschi, wotczahnuli a prjedy teho wurubjeneju mandźelskeju na wopižane waschnje njeschłódneju sczinili.

Rubježny nadpad žo wot hamtmana hnydom na městnje žamym pschepyta, pschi czimž tež na najžnadnische maliczkoscże dźiwachu a je rospominachu. Holankez žužodstwo bě pytnuło, so bě Holankowa w sandźenej nozy wjazy krócź stawała, s woknom won wołała, teho runja strażnik njesabu prajicź, so je žo s njej setkał. Tež žo naspomni, so staj August a Marczin w prjeczkach. Hdyž Klukaŕ tajke powjescże saždyscha, bu jemu hnydom jažno, hdże maja žo paduschi pytacź.

„Nichtó druhi“, wón s wěstoscźu rjeknu, „hacź mój žužod, jeho žyn a teho pschecźel, kotrajž poždlednjej staj žylnaj pachołaj, žu paduschi. August wě jako samkarski wuczobnik s wopaczńymi kluczemi samki woczinjecź a je moje durje wotewrił, jeho nan je jenož ludźom na sdacże khory był, so bychu na njeho njetukali, a jeho žona je strażowała. Taj pachołaj staj žo s rubježnym dobyczom shubiłoj, so byschtaj jo do wěsteje khowanki donježłoj. Haj, haj, to je krawz wscho czinił, so by žo sa to wjecźił, so žym jemu pschirěczował, so by žebi akzije hórskeje želesnizy kupił. Zadam žebi, so rubježneju mandźelskeju hnydom sajmu, a sa pachołomaj, jeju pomoznikomaj, žlědża.“

Hacź runje bě Holankez žwójba w městaczku jako sprawna znata, a žo wo Augustowym pschecźelu niczo khiba dobre njepowjedasche, njemóżesche tola žudniska wyschnoscź Klukarjowu wobskórżbu zyle njewobkedźbowanu wostajicź. Duž hamtman po móżnoscźi s kahodnymi žłowami Holankez mandźelskimaj pschipowjedźi, so dyrbitaj tak dołho doma sawostacź, doniž žo hólzaj njewróczitaj, a so teho dla do bydlenskeje stwy strażnik pschińdże, kotryž budże jimaj wobaracź, hdy byschtaj chzyłoj cźeknucź.

Pschi tejle powjescźi žo khory hórzy wužmja.

„Nětko“, wón praji, „kheluch cźerpjenja hacź do poždlednjeje kapki wupijemy. Najprjedy je naš nasch luby žužod wo cźežko nalutowane pjenjesy sjebał, naž do staroscźow storcził, nam ludźi, kotsiž pola naž dźěłacź dachu, wotzusył, mi strowoscź rubił, dźenža pak nam wón dom a skónczńje poždlednje, schtož žmy my wobžedźeli, cźescź a dobre mjeno bjerje. Pschetož so je nasch August w žněży tczazy wostał a smjersnuł, nad tym wjazy njedwěluju. Nó, s czim loschschej wutrobu mózu s tuteho bědnischcźa wuczahnucź, a jenož tebje je mi žel, wboha, wboha macże! Ha! njepraji August wczera, hdyž žo wotžali, so je, hdyž je nuza najwjetscha, Boża pomoz najbližscha? Ha! kak je žo tole pschižłowo pola naž dopjelniło!“

Hdyž bě Holank lědma poždlednje wužměchowaze žłowa doręczał, hajniski sastupi.

„Nježu“, wón sapocza, „wot žwojeho knjesa, revěrskeho hajnika Jelenika, liscźik k krawskemu mischtrej Holankej.“

„To dyrbju najprjedy ja cźitacź“, strażnik hajniskeho ręcź pschetorże, „tak je mi knjes hamtman kasał.“

„Moje dła“, młodźenz snapschecźiwi, „pschetož w nim dale niczo njesteji, hacź so staj pachołaj sbožownje psches žněži pschelěsłoj a w tu khwilu hischcże twjerdże w hajnkowni spitaj.“

„Mój sbóżniko! mój Jesužo!“ Holankowa sawoła, a wschě stawy jej hrajachu. „Měnicże žnadź mojeho Augusta a jeho pschecźela Marcźina?“

„Haj, tak drje taj khłopzaj rękataj“, hajniski wotmolwi. „Jeneho s njeju bě symna žmjercź hižo sa khornaŕ wsała. Namakachmy jeho kaž schcźěpu smjersnjeneho pschi moscźiku cźicheje ręczki žedźazeho a dyrbjachmoj jeho dołho se žněhom ryhowacź a se schcźěcźemi łoskotacź, prjedy hacź sažo k žiwjenju wozucźi.“

„Mužo! žu žłyschał?“ žo Holankowa, k žwojemu mandźelskemu khwatajo, praschesche a jeho wobjima. „Nasch August je žmjercźi wukhowany! Wón je žiwy! Schto chzemy wjazy?! Widźiśch nětko, so měješe August prawo? so je Boża pomoz bliska, hdyž je nascha nuza najwjetscha? Bóh budże tež dale pomhacź. Haj, haj! to wón wěscże budże!“

„Mam“, hajniski praji, „tež hischcże liscźik sa knjesa hamtmana wotedacź a dyrbju Waž teho dla wopuschcźicź. Nó, hdyž staj žo žněžžaharjej doscź naspałoj, žo žamaj pola Waju pokasataj a — cźežki měch s pjenjesami tež žobu pschinjeżetaj.“

„Mužo! mužo! žłyschiśch sažo?“ Holankowa juskasche. „Pjenjesy nasch August žobu pschinjeże! Kmótra je žwoje tolerje puschcźiła! Nasch dom wobkhowamy. Bóh nětkole druhi ras sa žobu pomha!“

Hdyž bě žo poł hodźiny minuło, so bě žo hajniski wotžalił, žo hamtman s jara pschecźelniwym wobliczom k Holankezom wróczi. „Wascheje žłužby tu wjazy trjeba njeje“, wón k strażnikej praji, „dźicze!“ Potom žo k mandźelskimaj wobroczi: „Jažnje je žo wupokasało, so staj njewinowataj na rubježnistwje. Hajnik Jelenik je rubježnikow setkał a jim wjetschi dźěł kranjenych wězow wotewsał. Nadźiju žo, so tamni prawdże njecźeknu; pschetož hajnikowej pžaj staj jich stě skužałoj. Budu žo sa to staracź, so žo Wasche dobre mjeno jažnje psched žwětom wusprawni. Budźcze w Božim mjenje a dowěrcze žo Bohu!“ (Stónczenje pschichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Knježa gmejnszy prjódkstejerjo tudyscheho wokrjeża maju, kaž kralowske Budyske hamtske hetmanstwo wossjewja, po nastupazym sakonju wólbne liscźiny sa krajny žejm junija s nowa pschehladacź, prjedy pak pschi počzatku měžaza tu należnoscź sjawnje k nawjedźenju dacź.

— Sandźenu wutoru tudy, runjež syma njeběsche, s deschczom žněh pschelětowasche. W pokodnischej Łužizy pak běchu njedźelu rano wjerschki horow běle; hischcże njedźelu popołdnju mějachu hory Jeschken, Lausche, Buchberg a Tannenberg běle czapki. Tež w hornim dźele Rudnych hór je njedźelu rano khětry žněh schoł. Prěnje dny tydźenja hischcże běchu hona se žněhom pokryte.

— **Kmótšjaze listy.** Dys a dys žo štanje, so žu tež žerbške kšchćeńske liščiki. Čžeho dla bychu njebyke. Sserbške kšchćeńske liščiki tež niczo nowe njejžu; š najmjeńšcha žu žo hižo pšched sto lětami a najšterje hižo wjele prjedy trjebake, hdyž tež žu po čžažu žo seshubjake. Ja, kiž to pischu a kiž žadyn mkodźenz wjazy njejžym, žym pšched lětami tajki liščik w rukomaj měł. Ssamžny žlušeschе Madlenje Hawschtinkez, sprawnej a čžestnej holzy, kotraž je wot mkodosćze hacz na wyžoke léta w domje mojeju starscheju žlužiła. Madlena, rodźena wokolo 1785, běsche š Brětnje pola Wojerez. Tehdy dha žu žo w tej stronje žerbške kšchćeńske liščiki dawake. Hacz nětko w Wojerezach abo hewak něhdże w tej delnjej stronje žane žu, to njemózu prajicź. Pola naž w hornim kraju pak žu, a pschedawaju žo ša tuni pjenjes. Na tych liščikach šteja schpruchi w žerbškej rěczi a rjane wobrasy (bělby) se žwjateje historije. Liščiki dostawaju žo w Budyschinje pola Ssmolerja, pola knihiwjasarja Rämscha na bohatej haby a wěsće tež pola wschitkich druhich Budyskich knihiwjasarjow. Wonka na kraju ma te liščiki jedyn a druhi khlamar; a tón a tamny by žebi je wěsće š Budyschina wobstarał, hdy by wjedźał, so budźa ludźo žo ša nimi praschecź. Tak dha nětko kóždy wě, so móże, hdyž kmótši, žerbškemu dźěšću na jeho pucź pšches žiwjenje pobožne a nutrne žerbške žlowo žobu dacź.

S Nadžanez. Sańdźenu póndźelu popołdnju je žo tu w Starkez škale wobžaromne njesboże stało. Hdyž kowař Schmidt š Budyschina prěni krócź w tamnischej nowonatwarjenej kowarni dźěłasche, žo kamjeńtny kryw sažypnu. Schmidtej pschi tym cźežke kamjenje prawu ruku a nohu štamachu a jemu lizo wobodrěchu. Kaž žo sdasche, bě žo Schmidt tež snutskownje wobschkodźił.

S Ratarjez. My wschitzy wěmy, cźeho dla žebi ša Draždźanami a daloko a schěroko po zyłym kraju naschu žerbšku cźeledź hladaju: žerbški cźeladnik je pilny do dźěła a žwojemu knjesej žwěrnje žłuži. Sańdźene dny wjeżoku powjesćź dostachmy, so je pohoncź Handrij August Beyer š Ratarjez, kotryž žwojemu knjesej, komornikej se Schönberg nad Mockritzami, hižo 30 lět žwěru žłuži, wot kralowskeho ministerstwa snutskownych należnosćzow wulku žlěbornu medaillu ša dołholětnu žwěrnu žłužbu š pschihódnym, rjenje wudźěłanym pižmom spožczenu dostał. Knjes komornik se Schönberg je žwojemu žwěrnemu žłužobnikej medaillu š pižmom na Boże stpicze žam na žwjatocźne waschnje pschepodał.

Se Ssmochcźiz. W tychle dnjach je powjesćź k nam pschischła, so chzedźa žo Bukeczanske, Sarěczanske a Rakeczanske žerbške towarstwo pschi jich lětuschim wulěcze, njedźelu 5. junija, mkode žwjatki, pola naž shromadźicź. Duž dowolamy žebi wschitkich horliwych Sserbow pscheproščź, so bychu naž š jich pschitomnosću pocześcźicź a na radostnej sabawje tutych lubych žerbškich towarstwow žo wobdźělicź chzyli.

S Wjeleczina. Njedźelu Rogate mějachmy tu pšches sakoń žadanu zyrkwinu visitazyju; pschi žerbškej Bożej žłužbje rěczeschе k. farař lic. Imisch š Hodźija wutroby hnujaze žłowa k woždże, w němškim běsche visitator k. sup. lic. Schweinitz š Radeberga. K rosrěczowanju š hospodarjemi, wucžerjemi a prjódkstejerjemi běsche žo na 150 muži do noweje schule seschło; pschi katechisaziji popołdnju pjelnjesche pšches 200 mkodych ludźi Boži dom.

S Korsymja. Wulka woda je tu tež khětro schkody naczinika. Sprewja pschiwjedże hrjady, schtomy, deski, haj stót a t. d. Wjetschi dźěl wžy stejesche w wodże, tola je bjes njesboża woteschło.

S Łupoje. Druhi dźeń žwjatkow budże tu rano ½8 hodźin žerbška spowjedź a na to žerbške kemschenje. Prědowacź budże k. diakonuž Kschižan š Hodźija.

S Njeżwaczidła. Nam je žo daloškow dostał. Daloškow, schto to je? To je tamna š zusym wurasom telefon mjenowana póstowa naprawa abo maschina, š kotrejž mózesch do dal-a žkow-icź, do dal-oka rěczecź: kaž š Njeżwaczidła do Rakez, do Wjelkowa, do Budyschina a potom, jelizo chzesch, pšches dal-o-piž abo telegraf mojedla do Draždźan, do Barlina, haj, tež do Ameriki. Schtoż žo takle ertnje do dal-a rjek-nje, móże žo žerbšzy dalorjek mjenowacź; ša cźoż žo š grichiskim wurasom telegramm praji. Pschibywaza wsdźěłanosćź a powjetschene kulturne potrjeby žadaju žebi (schtoż prjedy njebě) nětko tež na wžach listowe kaschcźiki a je-li mózno póšty; a ša pokšta lět žo ludźo njebudźa dodźiwacź móz, so je pšched nimi tajki cźaž byk, hdyž ani dalopiž ani daloškow byk njeje. Wschitkim tym pak, kotsiž žo ša wudokonjenje a posběhowanje Njeżwaczilskeho póstowstwa tak pschecźelniwje a spomóžnje staraju, praji žo tudy sjawnje najlubosnischi džak.

S Wóžlinka, 25. meje. Kaž žkyschimy, ma žo sapokasanje naschego nowego knjesa fararja Waltarja na žwjedźenju žwjateje Trojizy w němskim kemschenju pšches k. wyschscheho radźicźela dr. Schmidta š Budyschina, na žerbškim pšches k. fararja Jakuba š Njeżwaczidła stacź. Bóh luby Knjes chzył wscho žohnowacź.

S Komorowa pola Klukscha. 2. januara 1880 žo khěžkař Donat š naschеje wžy na pucź do Schönawa w Sakškej Schwizy nastaji, so by žwoju dźowku, tam žkužazu, wopytał. Wón sbožownje k wottyknjenemu kónzej žwojeho pucźowanja pschińdże. Prjedy hacz žo Donat se žwojej dźowku roszohnowa, jemu ta brěmjo pschepoda, kotrež dyrbjesche maczeri wotedacź. Wona jemu praji, so žu w brěmjenju žuknje, kołacź a worjechi sawalene, a so žmě kołacź duzy po pucźu jěšcź. Pódla toho pak bě w žuknjach 57 hriwnow skhowanych, š kotrychž 36 Donatowej dźowzy a 21 teje pscheczelnizy žkuschachu, kotraž bě š Donatez hromadże na žkužbu do Schönawa cźahnuła. Donata na jeho njesboże na tele pjenjesy kedźbneho njeseźinichu. Duž wón brěmjenja, w kotrymž po jeho wjedźenju žanych drohotnosćzow njebě, wjele kedźbu njemějesche. Prjedy hacz Donat domoj do Komorowa pschińdże, sastupi w Lehmannsdorfje do korczmy. Dokelž bě hłódny, roswjasa wón brěmjo a kołacź š njeho wsawschi něschto wot njeho sjě. Tež korczmarjej a pschitomnym hosczom wón někotre kuski kołacza woptacź da. Na to žo wón domoj poda a žwojej mandźelskej brěmjo pschepoda. Někotre dny posdźischo macź pschecźelnizy Donatoweje dźowki Donata napominasche, so by jej te 21 hriwnow dał, kotrež je jemu jejna dźowka žobu dała. Donat, žo rosumi, žo nad tajkim žadanjom jara dźiwasche a praji, so žanych pjenjes dostał njeje. Tež w brěmjenju, kotrež žo hnydom pschepyta, žanych pjenjes njenamakachu. Donat bě je duzy po pucźu shubił a po wschěm sdacźu bě žo to w Lehmannsdorfskej korczmje stało, hdyž bě tam brěmjo roswalił. Macź tamneje holzy žo pak š Donatowym wusnaczom njespokoji a žo pola žwojeje dźowki wobhoni a shoniwschi, so žu žo Donatej pjenjesy pschepodake, wobskorži Donata. Dokelž pschi wužudźenju tamna holza a jejna macź pschižahaschtej, so wěritej, so je žo Donat tamnych pjenjes mozował, tuteho pschekschiwjenja dla k jastwu na schěšcź njedźel sažudźichu. Donata, kotrehož hacz dotal žaneje njesprawnosćze winowacź njemózachu, hańba, na njeho pschinjeżena, cźežko cźischcźesche a rudźesche. Horjo a styskhnosćź jeho myžle sacźmischtej. Sadwělowawschi nad Bożej prawdże wón wo žiwjenje wjazy njerodźesche. Hdyž bě wón pschižudźene khostanje wotžedźał, ras w nozy njedaloko žwojeho doma mkodeho cźłowjeka se wžy nadeńdże. Na druhi dźeń Donat pschipadnje na to žame městno pschischedschi 20 hriwnowski skoty se schkórnjom se semje wukopnu. Wón pjenjes sběhnu a jón hnydom k žwojej mandźelskej donježy. Tele dny, žydom lět po tutym podawku, Donat a jeho mandźelska na tym žamym městnje, hdyž běchu žo te 20 hr. namakake, semju wotkopowaschtaj. Pschi tym žo se semje 36 hriwnow wukuli, kotrež š prjedy namakanymi 20 hriwnami hromadże 56 hriwnow wucžinja. Donat je nětko pscheżwědczeny, so žu namakane pjenjesy te žame, kotrež žu žo jemu w Lehmannsdorfskej korczmje shubike, a so je mkody cźłowjek, kotrehož je ras w nozy pschi žwojim domje widźał, je pak namakał, pak je wot někoho druheho dostał a je posdźischo na mjenowanym městnje sahrjebał. Jenož 1 hriwna ma žo k pjenjesam, hacz dotal namakanym, hischcźe pschinamakacź, potom je 57 hriwnow połnych, kotrež je Donat na žwoje wulke njesboże pšched 7 lětami shubił. — Tak je žo na dźiwne waschnje Donatowa njewinowatosćź skónczńje wupokasała a redakzija to na prósstwu jeho mandźelskeje rad wotcźischcźi, so by žo Donat pšches to w sjawnosći wusprawnił.

S hole. Pczołarjam, kotsiž maju hischcźe žkomjane kołcze w žwojich pczólnizach, žo doscź wotradźowacź njemóże, mjedowym wikowarjam nasymu kołcze pschedawacź, kotrež žu žo w lěcźu rojike. Pczoły, kotrež žu w kołcźu wostake, maju mkode płódne matki a duž pilnje noscha; roje pak, kotrež žu žo wot kołcźa dźělike, maju stare, mjenje kmane matki. Hdyž po tajkim pczołar po starym waschnju wurojene kołcze stajnje pschedawa a š njeprawdu tak mjenowane „mkode pczoły“ dale plahuje, smèje wón dale a žkabsche pczoły, lózsche kołcze, kotrež skónczńje žaneje symy wjazy njepschětraja.

S Wojerez. Sańdźeny pjatk popołdnja dźěczo tudomneho samkarja Bertholda do Halschtrowa padże. Polizajski žłužobnik Israel žo teho dohladawschi ša dźěsćzom do wyžokeje wody skoczi a jo žołmam žiwe wutorže.

— Tudy je 16. t. m. kosa 3 kóslata porodźika, kotrychž hłowy mějachu podobu cźłowjeczich hłowow. Jene skocźatko žo morwe narodźi, druhe bórsy na to kónz wsa, a tsecze žu morili.

S Krjebje. Tu je wulka woda ßrjedu tydźenja w nozy nowe rěčźniſchczo wuryła. Wona je pſched młynom pſches łuku běžo jenu kólnju podemléła, bjes młynom a kowarńju kruch ſahrody wotpławiła a potom ſaßo pucź do ſtareho rěčźniſchcza namakała. Jenoź ſ wulkej prózu je ßo radźiło, nowe rěčźniſchczo ſaraczicź.

S Hórki. Tudomny gmejnſki pſchedſtejicźer je ßo 14. meje ſatſélił. Schto je jeho k ßamomordarſtwu wabiło, ſnate njeje.

S Rósborka. Knježi dwór Lipoj w naſchim wokrjeßu je do wobßedźenſtwa knjeſa ſ Lüttichau, dotal nad Běłym Khołmzom, pſcheſchoł. Dotalny wobßedźer Lipoje běſche knjes hrabja Gersdorff nad Lipßu.

S Lipinkow. W nozy wot 14. na 15. meje mějachmy dwójzy Boži woheń we wßy. Wjeczor ¼10 hodźin ßo Kubez khěžkarſka źiwnoſcź wotpali. Dwě hodźinje poſdźiſcho pola pólneho khěžkarja Schäfera woheń wunźe; Schäferej ßo dwě kruwje ßobu ſpaliſchtej, teho runja wſchitka hoſpodarſka a domjaza nadoba. Dokelž ſchkre daloko wokoło lětachu, ßo tež Nowakez, Hülfsbergez, Schkodez a Bonowſkez ſtatok ßobu wotpali. Dokelž ßo woheń tak jara ſpěſchnje roſſcheri, mózeſche ßo płomjenjam jenoź mało wutorhnucź. Duž je ſchkoda jara wulka. Sswoje hibite wobßedźeńſtwo mějeſchtaj jenoź dwaj ſ wotpalenych ſawěſczenaj. Woheń je ſakoženy.

S Běłeho Khołmza. Tudyſche knježe kubło, kotrež něhdy Luhowſkemu baronej ſ Schönberg a napoßledku knjeſej ſ Lüttichau ßłuſcheſche, je ßebi knjes krajny radźicźel hrabja Gersdorff nad Lipßu kupił.

S Khocźebuſa. Duchowna ſynoda naſcheho wokrjeża je ſchtwórtk do njedźele Rogaty ßwoju lětuſchu ſhromadźiſnu dźerźała. Provinzialna ſynoda ſeńdźe ßo naſynu w Barlinje. — Katholſke ßmilne ßotry tu ßu. Ale tež liczba evangelſkich diakonißow tu pſchibjera. S Niſkeje ßo ßłyſchi, ſo tam někotre delnjołużiſke Sserbowki jako diakonißy ſ dobrej khwalbu w ßłužbje khorych dźełaju. (Br. Z.)

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

S Niżnjeho Nowgoroda „ſ Różeńżyneho kaſchczika“	14 hr. 50 np.
Jan Nowotnik w Hornjej Borſchczi (na 1885—1887)	1 = 50 =
Hromadźe:	16 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1) Knjes farař Hórnik w Budyſchinje: Nowy zakoń, 1. zešiwk, a jedyn paſtyrſki liſt. 2) K. farař lic. theol. Imiſch w Hodźiju: a) 49. lětnu rosprawu bibl. tow. w Mückenebrku; b) Bericht über das Verhältniß der wendiſchen und der deutſchen Communionen und Gottesdienſte der Parochie Göda; c) rukopiß: Khěrluše a spěwy wot Pětra Mlónka; d) jenu liſczinu. 3) K. farař Jencź w Palowje: Pſchidawk 100 nowych rjanych Duchownych Kyrliſchow, k 6. Mohlej wohndate wot Schiracha 1768. 4) K. wucźeř Kral w Radworju: Die katholiſchen Kirchen und Schulen im Königreiche Sachſen. 5) K. wucźeř Krawz w Dreždźanach: a) 4 jenotliwe autografowane ſpěwne hłoßy; b) Trójspěw: Při jězoru; c) Tři łužisko-ſerbske spěwy. 6) K. pißmikiſtajeř Lapßyk we Wojerezach: Cźaßopiß wojerowſkeho ßerbſkeho burſkeho towarſtwa, 3 cźißła. 7) K. ſchulſki radźicźel ſeminarſki direktor Leuner w Budyſchinje: 4., 5. und 6. Bericht über das Landſtändiſche Lehrerſeminar zu Bautzen. 8) K. gymnaſialny wyſchſchi wucźeř Dr. Muka w Freibergu: a) Programm gymnaſija w Kamjenizy ſa l. 1887; b) Statiſtika łužiskich Serbow (3 wudawki); c) Statiſtiske prašenja; d) Lubinowe rukopißy; e) Dr. Mukowe rukopißy; f) Koßykowe rukopißy; g) Łužicu za lěto 1886. 9) K. Dr. Müller, kuſtoß kral. bibliotheki w Barlinje: Die wiſſenſchaftlichen Vereine und Geſellſchaften Deutſchlands im 19. Jahrhundert, 8. u. 9. Lieferung. 10) K. knihikupz Pech w Lipſku: Geſchichte der ſlaviſchen Nationalliteratur, 2 ſwjaſkaj. 11) K. Alex. Petrów w Kraßno-Uſimſku: Spißy Akßakowa w 5 ſwjaſkach a jenu biografiju. 12) K. knihikupz Popowicź w Nowym Ssadu: a) Kraljević Marko; b) Miloš Obilić. 13) K. redaktor M. Ssmoleř w Budyſchinje: Serbske Nowiny a Serbskeho Hospodarja ſa lěto 1886. 14) K. literat Schokta w Budyſchinje: Unterſuchungen über den Versbau des ſüdſlawiſchen Volksliedes. 15) K. redaktor Vlček w Praſy: Osvěta, 16. róčnik. 16) K. farſki adminiſtrator Žur w Radworju: Druhi lětnik Łužiskeho Serba. 17) Podpißany knihownik M. S.: 3 programmy budyſkich ſchulow a někotre jenotliwe ſpěwy a cźaßopißy. — 18) Sserbſke luth. knihowne towarſtwo: Bibliſki puźenik ſa l. 1887 a Sswětłe pruhi ſ Božeho kraleſtwa. 19) Towarſtwo SS. Cyrilla a Methodija: Krajana ſa 1887 a Kath. Póſła ſa 1886. 20) Delnjołużiſki wotrjad M. S.: Pratyju ſa lěto 1887. 21) Łužiſke prědarſke towarſtwo w Lipſku: Jahresbericht der Lauſitzer Predigergeſellſchaft zu Leipzig, 12. Mitteilung. 22) Towarſtwo wědomoſczow w Shorjelzu: Neues Lauſitziſches Magazin, 62. Band. 23) Towarſtwo ſa pomorſke ſtawiſny a ſtarožitnoſcże w Schczeczinje: Baltiſche Studien, 36. Jahrgang. 24) Nakład biblioteki Kórnizkiej w Póſnanju: 3 cźißła półſkich knihi. 25) Sakład hrabjow Oſſolińſkich w Lwowje: a) Sprawozdanie na rok 1885 a 1886; b) Katalog rukopiſow, zeš. 4. 26) Južnoßłowjanſka akademia w Sahrjebje: Rad, knjiga 78—81. 27) Archäologiſke towarſtwo w Sahrjebje: Viestnik, god. 8., broj 2—4 a god. 9, br. 1. 28) Matica srbska w Nowym Ssadu: Letopis, kniga 147—149. 29) Matica slovenska w Lublanje: a) Letopis za 1886; b) Lubljanski měšcanje; c) Zabavna knjižnica, 1. ſwjaſk. 30) Galicko-ruska Matica: Liter. zbornik 1886 godu, zeš. 1. 31) Redakzija „Rusa“ w Moſkwje: Rus, god 4., čo. 14, 15, 20—23. 32) Khěž. ruſke geografiſke towarſtwo w Petersburgu: a) Izwěſtija, tom 22., zeš. 1—5; b) Otčet za 1885 god. 33) Dobrocźerſki komitet w Petersburgu: Izwěſtija 1883, 1—3; 1884, 1—8, 10—12; 1885, 1—12; 1886, 1—11. 34) Khěž. ruſka akademia w Petersburgu: a) Memoires, tom 33, 6—8; tom 34, 1—4; b) Zbornik, zwjazk 36—39; c) Bulletin, tom 30, 4; tom 31, 1—3.

K. A. Fiedler, knihownik M. S.

Sswjatkowny khěrluſch 1887.

Hłóß: Jehova, tebi chzu ja ſpěwacź.

Naſch khěrluſch dźenßa płacźi tebi,
O Ducho ßwjaty Boži njebjeſki,
Kiž hnadnje ſhromadźił ßy ßebi
Wot ßwěta ſtadleſchko, kiž ßłuſcha cźi.
Daj ſpodobacź ßej khěrluſch wutrobny,
Kiž ſpěwamy cźi tute ßwjate dny!

Hdźe troſcht je naſch, kiž potrjebamy
Pſchi padach naſchich w tutym podrožſtwje?
Hdźe pokoj we nich namakamy,
Hdyž ſranjene naß tyſchi ßwědomnje?
Naſch troſcht tón ſ wyßokoſcże pſchikhadźa,
Tón troſchtař njebjeſki jón ſa naß ma.

Hdźe woheń je, kiž ſbóžnje hrěje
Nam naſche morwe ſymne wutroby?
Hdźe płómjo mile, kotrež ſměje
Naß ſahorjecź pſches naſche žiwe dny?
Tón woheń ſ njebjeß dele panuł je,
Pſches zion nětk dźe jeho ßapanje.

Hdźe bohatſtwo je kraßne ſa naß,
Bjes kotrehož ßmy w cźěßnej khudobje?
Wy, njebjeßa, ßo ſkhilcźe na naß,
Schtož macźe, na naß dele wußypcźe!
O Ducho ßwjaty, naſche bohatſtwo,
Pój, žohnuj naß a na naß wulij ßo!

Hdźe móz je naſcha, my ßmy ßłabi
A mało ſamózemy dokonjecź;
Schtó poßylni naß, schtó naß wabi,
Skutk dobry ſ dowěrjenjom ſapočzecź?
Móz naſcha wěczna njeſachodna ßy,
O ßwjaty Ducho Boži ſ njebjeß ty.

Schtó ſchkit je naſch, kiž ßylnje kryje
A ſchipam njepſchecźelſkim wobara,
So pod nim duſchi naſchej tyje
A pſched ſłym duchom njerži bojaſna?
Schkit ßylny, Ducho ßwjaty, ßy ty naſch,
Ty, ty jón w ruzy ßwojej bójſkej maſch.

A ſchtóha hrěſchnikow naß ßwjecźi?
Schtó cźiſcźi naſche hroſne wutroby?
Hdyž ßmy we putach hrěcha jecźi,
Schtó pomha ſ nich, ſo wumóženi ßmy?
To cźiniſch, Ducho, kiž ßam ßwjaty ßy,
Pſches ducze twoje my też ßwjecźi ßmy.

Schtó evangelij Boži dawa
Wſchěm narodam a ludam prědowacź?
Schtó w žanym cźaßu njepſchestawa
Do wſcheho ßwěta pósłow ßwěrnych ßłacź?
Ty, ßwjaty Ducho, duch ßy wěrnoſcże
A twoja zyrkej dźakna khwali cźe.

Wy, njebjeßa, nam ſawyſkajcźe!
O ſemja Boża, dźenßa poſkakuj!
Wy, jandźelio, cźeſcź Bohu hrajcźe!
Dźenß, zionje, ßo ſ wjeßeloſcźu hnuj!
Bóh wobydlenje měcź chze pola naß
A hotowacź chze naſchim duſcham kwaß.

D.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Rěſnika G. E. Lehmanna w Budeſtezach winowachu, ſo je w nozy 23. februara tam na drózy tkalza Höhnu ſ kijom pſches nóß praßnuł, ſo je temu nóß krwawił, a dźěłacźerjej Helmej, pſchewodnikej Wuſtmannej a tyſcherjej Martinej w Budeſtezach nóż poſběhnuwſchi hroſył: „Pſchińdźcże jenoź, ſkałam Waß wſchitkich do hromady.“ Wobſkorżeny ma 40 mk. khoſtanja płacźicź abo 10 dnjow w jaſtwje a 4 dny w arreſcże wotbędźicź. — Hoſpodarſki pomoznik Kudźela w Brěſynje bě korczmarja Nowaka w Maleſchezach wo 6 mk. a pjekarja Reichu w Žitawje wo 3 a poſdźiſcho wo 1 mk. ſjebał. Jeho khoſtanje wobſteji ſ jaſtwa na tſi njedźele.

Khoſtanſka komora. 19lětny cźeladnik Khorla Ernſt Suckert ſe Schprejow, kotrehož ßu njedźiwajo jeho mkodoſcże hižo ſchěſcź krócź khoſtali, kranu 9. haprleje w Běłej Wodźe dźěłacźerjej Ulbrichej rukajży a rubiſchcźo, někotre dny poſdźiſcho žónſke wobucże, kotrež w jenej wßy na ławży pſched khěžu ſtejachu a 19. haprleje w Wulkej Khójnizy kowarjej Schmidtej kruch ßuſcheneho mjaßa, dwě wulkej kołbaßy a jedyn měch. Suckertej tychle paduchſtwow dla jaſtwo na lěto pſchißudźichu.

Pschißažny ßud. Žiwnoscźeŕ K. A. Hanuſch w Drobach bě ſapoczatk teho lěta tak hłuboko do dołha ſajěk, ſo cžaß wjazy daloko njebě, w kotrymž by ßo jeho wobßedźenſtwo pſches ßudniſtwo pſchedało. Wo tym ſhoniwſchi ßo žiwnoscźeŕ C. F. Schwarz w Łupjanſkej Dubrawje, khěžkaŕ K. R. H. Thieme ſ Pßowjow a žiwnoscźeŕ Pilk ſ Łupoje ſrěcžachu, Hanuſchowu nuſun a ßwój dobytk wuwužiwacź. Woni Hanuſchej roſeſtajichu, ſo jemu jeho wěricźelju žiwnoscź bórſy wosmu, a ſo by teho dla ſa njeho najlěpje było, hdy by ſkerje a lěpje, ſchtož ßo hodźi, roſpſchedał. Pſches to by pjenjeſy do rukow doſtał, kotrež móhł potom, hdyž niczo wjazy njewobßedźi, jara derje trjebacź. Hanuſch ßo też na ſchkodu ßwojich wěricźelow wobrěcžecź da a Thiemje a Schwarzej dwě krowje ſa 210 mk. a něhdźe 25 zentnarjow ßyna, a něſchto woklepow łkomy ſa 60 mk. pſcheda, dale mjenowanaj wot njeho ſa žiwnoscźerja Pilka, kotryž ßebi poſdźiſcho dla ßudniſkeho pſchepytanja, teho dla jemu hrožazeho, žiwjenje wſa, parzelu khójnow ſa 300 mk. kupichu a jemu ſa krowje a ßyno 270 mk. napłacźichu. Tak ßo ſta, ſo, hdyž ſkóncźnje wěricźeljo Hanuſcha wucźaſacź dachu, pola njeho jara mało namakachu, a ſo cžaſanje wjazy dyžli 140 mk. njewunjeße. Duž 28. januara Hanuſcha na žadanje jeho wěricźelow ſajachu. Wot 270 mk., wot Thiemy a Schwarza doſtatych, bě wón, kaž jemu dopokaſachu, jenož 60 mk. wudał. Hdyž jeho namokwjachu, ſo by prajił, hdźe ſbytne 210 mk. khowa, wón po ßobu wſchelake khowanki mjenowaſche, kotrež pak ßo wſchě podarmo pſchepytachu. Skóncźnje ßo wón wuſna, ſo pjenjeźnu khowanku njepſcheradźi, ſo by něſchto měł, hdyž ſ jaſtwa pſchińdźe. Hanuſcha k jaſtwu na jene lěto a k ſhubjenju cžeßnych prawow na pjecź lět, Thiemu a Schwarza pak k jaſtwu po tſjoch měßazach ſaßudźichu.

Přilopk.

* K rosprawje, tydźenja wo wulkim ſlimku, kotryž je 16. meje w pokodniſchej Łužizy panuł, wotcźiſchcźanej, hiſchcźe dodawk podamy:

S Königshajna. Tu ßylny ſlimk ſ njewjedrom a krupami ſměſchany padźe, a ſa krótki cžaß rěcźka, pſches wjeß běžaza, k wulkej rězy ſroſcźe. Pſchi tym błyſk ſa błyſkom ſ njebjeß padaſche. Jedyn do zyrkwineje wěže praßnuwſchi ßo do tyßaz ſchkrow rosdźěli, tola ßo žana ſchkoda pſches njón njeſta. Jedyn druhi, hnydom ſa nim ſcźěhowazy, khěžkarja Brendlera, ſ pola domoj khwatazeho, k ſemi porasy, bjes tym ſo Brendlerowu mandźelſku pohłuſchi. Poßledniſcha, ßo ſaßo ſhrabawſchi, ßwojemu mužej na pomoz pſchińdźe, tola bě wſcha pomoz podarmo. Błyſk bě pſches wjerſchk do hłowy ſjěk a pod brodu ſaßo wuſchoł, horka maku dźěrku, pod brodu wulku ranu ſawoſtajiwſchi. Draſtu ſnjeſboženeho bě błyſk do małych kuſkow roſtorhał.

Se Žitawy pißaju: Nóz 17. meje bě žałoßna ſtraſchna nóz ſa Žitawſku krajinu. Dźeń prjedy popołdnju ßo poſpochi ßylny deſchcź ſ njebjeß lijeſche a wjecźor ßo hiſchcźe hróſbne njewjedro k temu pſchida. W nozy w 2 hodźinomaj ßo hižo warnowaze fabrikſke piſchcźele ßłyſchecź dachu a nózni ſtražnizy wobydlerjow nižeho měſta ſe ſpanja ſwonjachu, dokelž ßo wulka woda pokaſowaſche. W 4 hodźinach bě niže měſto hižo wot wulkeje wody pócźrjete, kotraž wyſche hacž powodź lěta 1880 ſtupaſche.

* Kak dźiwnje druhdy Boże njewjedro dyri, je ßo ſaßo wóndano w Hilbersdorfje pokaſało. Tam błyſk do noweho domu dyri, po wuhnju dele ſjědźe a ßo na koßy dźěli, kotraž na łubi wißaſche. Jena pruha dó jſtwizy ſjědźe, druha pak dó jſtwy dźěſche a jeneho dźěłacźerja, kotryž wó jſtwje ßedźeſche, tak trjechi, ſo wón zyły kruch dale ſlecźa; ſa někotre hodźiny hakle ßo radźi jeho ſaßo wožiwicź. Jeho małemu ßynkej, kotrehož dźěłacźeŕ ſa ruku dźerźeſche, ßo niczo ſtało njeje. Wó jſtwje je błyſk po cžaßniku na ſcźěnje dele ſjěk a wſchelaku ſchkodu naczinjwſchi pſches ſcźěnu won ſjěk. W ſcźěnje je 3 dźěrki ſawoſtajił.

* W prjedawſchim Boßyz domje w Strobizach pola Khocźebuſa je ßo pſched 30—40 lětami tajkale wěz zofała. Młódſchej Boßyz holzy, kotrejž jejneho herbſtwa wupłacźicź njemóžachu, ßo jenu nóz dźijeſche, ſo ßu na jich polu na wuwrocźe pjenjeſy ſahrjebane. Hdyž holza to rano powjedaſche, ßo jej ßmějachu. Hdyž pak bě w druhu nóz tón ßamßny ßón měła, ſtara cźeta k njej rjeknu: „Budźe-li ßo cźi hiſchcźe ras dźecź, dźi tam pytacź.“ A woprawdźe, w tſecźu nóz ßo jej ſaßo tak dźijeſche. Njebojaſna holza ſtaže, wſa łopacź a dźěſche won na wuwrot, na to měſtacźko, kiž bě ßo jej jaßnje wudźało. Tam ryjeſche a mějeſche bórſy ßudobje ſe ſtarymi pjenjeſami. Hdyž też jich wjele njebě, ale jejne herbſtwo běſche jej ſarunane. (Br. Z.)

* W Barlinje je w katholſkej Matthiaßowej zyrkwi ßo wóndano łhapałka wupaliła. Wóhnjowa wobora bě na pomoz. — Hdyž ßo w Barlinje něhdźe ſapali, njeje tam žane bicźe na wěžach, žane wołanje ani žadyn druhi hołk; jeno dalopiß abo telegraf tam powjeſcź dawa. Kóždy wobydleŕ mjenujzy dyrbi, jeli ſo ßo pola njeho ſapali, hnydom na polizajſku ſtražu (kotrychž je tam jara wjele) doběžecź a woheń wopowjedźicź. Straža woſjewi to dalopißnje do bliſcheje woheńhaſcheŕnje; tam wodnjo a nozy někotre konje ſe ßłami wobgratowane ſteja, dźěłba wóhnjowych muži tam pſchezo je, a ßykawy ßu też pſchihotowane; duž je ſa někotre mjeńſchiny tam, hdźež ßo pali, doßahaza a wězywuſtojna pomoz, tak ſo ßo žana wulka ſchkoda ſtacź njemóže. A wóhnjowa wobora je móhł-rjez wſchudźe pódła: pſchetož jeli ſo něchtó naſtawazy woheń potajicź pyta, tón ſapadnje do khoſtanja; ſchtóž pak tu wěz hnydom na bliſkej polizajſkej ſtraži wopowje, tón nima žaneho poroka a njetrjeba ſa pomoz niczeho płacźicź. Podobne wóhnjowe naprawy ßu w Draždźanach, w Lipſku a w druhich wjetſchich abo wulkich měſtach.

* W Neuhauſu pola Halbawa je ßo 7. t. m. jako picźk ſnaty khěžkaŕ Wietaſch w ßwojej hródźi wobwěßnuł, najprjódzy w hródźi woheń ſakoziwſchi. S hródźu ßo domſke a bróžeń ßobu ſpaliſchtej. Dokelž běſche wobwěſchenz hródźne durje krucźe ſatykał a ſ hoſdźemi ſabił, nichtó do hródźe njemóžeſche, ſo by ßo ſkót pkomjenjam wutorhnuł; duž ßu ßo 3 krowy a jakojza ßobu ſpaliłe. Hdyž běſche ßo zyły ſtatok wotpalił, pod roſpadankami khěžkarjowe cźełko namakachu, kotrež běſche tak ſpalene, ſo je nichtó njeſpósna. Wopiłzowa ßwójba je wſcho ſhubiła, ſchtož wobßedźeſche.

* W Coesfeldźe w Weſtfalſkej je ſańdźene dny ſwóńk Sswj. Jakuboweje zyrkwje na zyle ſpodźiwne waſchnje wo žiwjenje pſchiſchoł. Hdyž ſwóńk ſwonjeſche, ßo jemu ſwonowy poſtromk wokoło žiwota ſwi a jeho ßobu horje ſtorže; ſaßo dele panuwſchi ßebi wbohi muž ſchiju ſwinu.

* Hrube mordaŕſtwo je ßo w Diedorfenje w Hannoverſkej ſtało. Dundak, kotryž pſchecźiwo ſakaſni po żeleſniczy dźěſche, a kotremuž żeleſniczny ſtražnik to porokowaſche, ſtražnika ſ dołhim nožom 6 krócź kłó. Njeſbožowny někotre hodźiny poſdźiſcho wumrě, žonu a 4 njeſaſtarane dźěcźi ſawoſtajiwſchi, wot kotrychž najmłódſche hiſchcźe wukſchcźene njebě. Mordarja ßu ſajeli.

* W Augsburgu w Bajerſkej wumrje njedawno žónſka, kiž wulke ſamoženje ſawoſtaji. Hdyž chzychu ßo herbojo do pjenjes dźělicź, žadaſche ßudniſtwo ſa krajnu pokładnizu 75,000 mark jako wurunanje ſa to, ſo bě njebocźiczka pſches wjele lět mjenje dawkow płacźiła, hacž kotrež na jejne wulke ſamóženje padachu. Něſchto podobne, ale wjetſche ßmy my w naſchej bliſkoſcźi widźeli. W Pirnje wyſche Draždźan wumrje pſched 30 lětami jara lutowazy bohacź, kotrehož herbojo dyrbjachu do krajneje pokładnizy na 80,000 toleŕ dopłacźicź.

* Feldwebel Lobſien wot 4. batterije 31. regimenta pólneje artillerije, kotraž w krala Janowych kaſarmach w Metzu leži, je ßebi wczera tydźenja na zyle wurjadne waſchnje žiwjenje wſak. Sso ſ poſtromkami k kanonje, kotraž w jenej tamniſchej kólni ſtejeſche, pſchijaſawſchi wón ſ poſtromkom kanonu ßam puſchcźi. Kartecźa ſe 76 kulkami, kotruž běſche do kanony tyknuł, jeho do kruchow roſtorha. Dotal njepokhoſtanemu Lobſienej někajke khoſtanje hrożeſche, dokelž běſche ßo ſ towaŕſchom ſwadźił a do pukow dał. Duž wón wobſamknu ßebi žiwjenje wſacź. Ssamomordaŕ běſche njeżenjeny a hakle zyle pſched krótkim ſa feldwebla pomjenowany.

* W Pariſu je ßo ſchtwórtk wulke dźiwadło, Opera Comique rěkaze, wotpaliło. W wóhnju je ßo na 30 cźłowjekow ſpaliło abo ſadußyło. Pſchihładowarjo budźichu ßo wſchitzy wukhowacź móhli, hdy budźiſche gas njewuhaßnuł. Po cźmje wſchelazy wukhód namakacź njemóžachu a ßo ſadußychu. Mnoſy ſ dźiwadłoweje tſěchi dele na pleſtr ſkocźichu. Woheń, wyſche jewiſchcźa naſtawſchi, ßo bórſy pſches zyłe twarjenje roſſchěri, dokelž ßo żeleſny ſawěſchk pſched jewiſchcźom dele puſchcźicź njeda.

* 21. ſańdźeneho měßaza ßrjedź nozy paßażěrojo a łódźniży na parnej łódźi „Wětka“, kotraž ſ Kijewa do Cźernigowa jědźeſche, ſ hłubiny łódźe żałoſtne wołanje wußłyſchachu. Kapitan na měſcźe łódź ſaſtaji. Nětko ßo ludźom, kotſiž ßo do wotdźělenja maſchinow dele podachu, ſtraſchny napohlad poſkicźi: w wuſkim kucźiku ſady parneje maſchiny běſche cźłowjek k ſcźěnje pſchipręty, ſ kotrehož ßo krej tak lijeſche; maſchina běſche jemu jenu ruku wot ramjenja wottorhnuła a nohu roſmjatła. Wottorhnjena ruka w maſchinje tcźeſche. To běſche njeſbožowny łódźiny tepjeŕ, kotryž bě ſady maſchiny ſaleſk, ſo by ßo koſchlu pſchewoblekł; dokelž pak běſche tam jara wuſko, bě ßo ſ rukawom do maſchiny ſaſchmatał, kotraž jeho k ßebi a do koleßow ſcźeże. Dwě hodźinje poſdźiſcho, hdyž do Cźernigowa pſchijědźechu, běſche wbohi cźłowjek hiſchcźe pſchi roſumje a móžeſche poliziji ßam wupowjedacź, ſchto je ßo ſtało.

* W Warschawje, hkownym měsćze ruskeje Pólskeje, ßu njedawno satraschne krupy měli. Na wulku horzotu ßrjedź popołdnja njewjedro ſ krupami pschicźeże. Krupy jeno 5 minutow padachu, na cźoź ßo 20 minutow dołho ßylny deschcź lijesche. Ale kelko schkody ßu krupy sa te 5 minutow naczinike! To běchu woprawdźite kruchi lodu, ſ wulkeho dźěła kaž kurjaze jeja wulke, a hischcże wjetsche. Na tej stronje, ſ kotrejež njewjedro pschicźeże, žana jenicźka woknowa schkleńza zyła njewosta; haj mnohe tšěchi ßu do zyła rosbite; a wschelake twarjenja, woßebje te na měschcźanskich torhoschcźach, maju napohlad kaž po wóhnju. W jenej wulkej hojerni je 3000 woknowych schkleńzow rosbitych, we wojeńskich twarjenjach 12,000; w zyłym měsćze liczba rosbitych woknowych schkleńzow ſ najmjeńscha pok millijona wuczini. Dwě hodźinje po njesbożu běsche woknowa schkleńza we wschěch składach zyłeho města rospschedata. Schkleńczerjo mějachu poknej ruzy dźěła, sa kotrež ßo jim tsoje a schtwore pjenjesy płaczachu. Do wschitkich ßußodnych městow, do wschelakich ruskich městow a tež do wukraja dyrbjachu wo schkleńzu telegrafirowacź. W sahrodach a na polach je wscho rosbite; haj zyle ßylne hałosy ßu se schtomow sbite; pucźe a dróhi běchu ſ liscźom a ſ drjewom kaž poßyte. Něschto zyle spodźiwne ßo ſ dźiwimi swěrjatami w swěrińskej sahrodźe sta; swěrjata jene pschemo druhe rejachu a rujachu a kaž njemdre w ßwojich klětkach wokoło hanjachu; njewjedro bě dawno hižo wocźichko, prjedy hacź ßo směrowachu. Krupy ßu jara wjele ptaczkow sabiłe; tu a tam tele wbohe swěrjatka ſ hromadami morwe leżachu. Mnohim konjom buchu wocźi wubite; po wschitkich wjetschich dróhach konje wokoło hanjachu, kotrež běchu ßo se strachom spłóschiłe. Tež ludźo, kotrychž njewjedro na dróhach a na polach pschekhwata, ßu cźeżko sranjeni, někotsi morwi. Ale tež w domje a wó jstwje nichtó žiwjenja wěsty njebě; pschede wschěm je wjele dźěcźi, kotrež běchu ßame doma wostałe, psches wokoło lětaze cźrjopki rosbitych woknowych schkleńzow cźeżko sranjenych. Haj někotsi doroscźeni ßu se strachom na měscże rosum shubili. Wobßezdźeŕ jeneho domu, hewak zyle strowy muż, ßo tak wustróża, so ßo tež směrowacź njemóżesche, hdyż běsche njewjedro nimo a někotre hodźiny posdźischo wumrje; Boża ruczka jeho saja. Njewjedro jenicźzy w Warschawje tak njesakhadźesche. W krajinje wot Skernjewiz hacź do dwórnischcża Wokomina pschi Peterburgo-Warschawskej żelesnizy ßu krupy ratarjam njeßměrneje schkody naczinike: Boże žita ßu do zyła saniczene, a pola kaž rosteptane; w nětotrych wßach ßu tšěchi wotkryte a twarjenja wschelako wobschkodźene. Tajkich krupow najstarschi ludźo njepomja. Podobne njewjedro w Warschawje pched 30 lětami sakhadźesche; runjeż ßo krupy tehdy pok hodźiny dołho ſ njebjeß ßypachu, naczinjena schkoda tak wulka njebě, dokelž běchu krupy mjeńsche.

Dyrbja ßo dźěcźi ßobu ke mschi bracź?

Wo tym ßu nahlady a rosßudy jara rosdźělne. Je-li dźěcźo hischcże jara małe, njebych radźił, so by ßo kóždu njedźelu ßobu do Bożeho domu brało, dokelž wschak tola niczo wjele wo prědowanju njerosumi a móhło ßo lohko stacź, so tajke stajne ßobuwabjenje by dźěścźu ßo wobcźeżne nusowanje sdało. Dys a dys pak dźěcźo ßobu wsacź je wěscże prawe a wużitne, so by hižo sahe ßo poczało domjaze saczuwacź w Bożim domje. Woßebje pak je potom na cźaßu, dźěcźo druhdy na kemschenje ßobu wsacź, hdyż je dźeßacź lět stare; pschetoż potom maju dźěcźi tež hižo wjeßele na spěwanju a tam a ßem tež hižo ſ prědowanja něschto srosumja a ßobu domoj pschinjeßu.

Tak poßłuchasche njedawno mała holczka na prědowanje, w kotrymž duchowny woßebje tež wo hrosnoscźi kżow a khanja rěcźesche. Dźowczicźka w zyrkwi pódla macźerje ßedźesche, a dokelž bě prědowanje khětro dołhe, ßo macź bojesche, so budże holczźy tola dołho tracź a so najskerje na duchowneho njekedźbuje. Kak jara pak ßo dźiwasche, jako popołdnju psches niz połnje dosaczinjene durje ßłyschesche, kak mała kemscherka ßwojimaj hischcże młódschimaj ßotsiczkomaj ſ wulkej hrosu wo tym powjedasche, schtož bě rano na kemschenju ßłyschała, a macź tež widźesche, kak ßotsiczźy kedźbowaschtej ſ nutrnje styknjenymaj ruczkomaj. Wjeczor pak, jako macźeŕ ßwoje dźěcźi lehnucź wjedźesche a ßo holczka, kiż bě ſ njej ke mschi była, do ßwojeho kóżka lěhasche, wobjima wona macź a rjeknu: „Luba macźerka, ja wěscże żenje wjazy khacź njecham, żenje, żenje wjazy!“ —

Wěscże sawostanje w dźěscźowej wutrobje husto wjele wjazy, hacź bychu starschi sa móżne dźerżeli.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże 2. dźeń ßwjatkow dopołdnja w 10 hodźinach kaplan Handrik němski prědowacź.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Hana Augusta, Khorle Angusta Kschižanka, žiwnoscźerja w Jeńkezach, dź. — Hana Marja, Jana Augusta Hejtmana, dźełacźerja na żelesnizy w Hrubocźizach, dź.

Katholska zyrkej: Marja Herta, Jana Khorle Weinholda, jstwinskeho molerja tudy, dź. — Marja Martha, Adolfa Riedela, piekarja w Lejnje, dź. — Marja Madlena, Michała Glawscha, dźełacźerja na Židowje, dź.

Zemrjeli:

Dźeń 21. meje: Marja Karolina, njemandź. dź. w Nadźanezach, 1 m. 20 d. — 22. Jurij Kruża, dźełacźeŕ w Cźichońzach, 68 l. 3 m. 7 d.

Jěsdny plan żelesnizow wot 1. oktobra 1886.

4. wosowa klaßa njedźelu a na sakskich ßwjatych dnjach wupada.

Se Shorjelza do Draždźan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	1,55	—	4,43	7,56	10,50	1,56	2,30	4,21	6,50	—
Rychbacha	—	—	5,7	8,21	11,14	—	2,55	4,44	7,15	—
Lubija	2,24	—	5,29	8,45	11,39	2,24	3,18	5,5	7,38	—
Budyschina	2,50	4,0	6,6	9,23	12,18	2,51	3,55	5,40	8,16	—
Biskopiz	—	4,30	6,44	9,59	12,57	—	4,31	6,14	8,52	9,56
			1-4.		1-4.				1-4.	
Arnsdorfa	—	4,51	7,9	10,25	1,23	—	4,56	6,35	9,19	—
Radeberga	—	5,2	7,19	10,35	1,33	—	5,6	6,44	9,30	10,24
Do Draždźan	3,55	5,29	7,49	11,6	2,1	3,55	5,36	7,12	10,3	10,48

S Draždźan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždźan	—	6,0	8,50	10,25	12,15	3,0	5,0	8,50	11,40	12,52
Radeberga	—	6,38	9,25	—	12,52	3,38	5,37	9,25	12,18	—
Arnsdorfa	—	6,51	9,37	—	1,3	3,49	5,49	9,37	12,29	—
					1-3.					
Biskopiz	—	7,21	10,6	—	1,29	4,14	6,19	10,5	12,56	—
Budyschina	—	7,59	10,44	11,35	2,3	4,52	6,55	10,40	1,27	2,1
Lubija	6,32	8,43	11,27	12,2	2,43	5,32	7,34	11,22	—	2,27
Rychbacha	7,7	9,3	11,43	—	3,3	5,52	7,54	11,40	—	—
Do Shorjelza	7,48	9,26	12,6	12,31	3,23	6,15	8,16	12,1	—	2,54

S Budyschina do Wjelecźina.

Wosowa klaßa	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyschina	5,10	7,36	10,45	2,4	4,50	8,17
Budestez	5,28	8,4	11,3	2,22	5,8	8,35
Do Wjelecźina	5,43	8,22	11,18	2,37	5,23	8,50

S Wjelecźina do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjelecźina	6,5	8,45	11,46	3,5	5,45	9,12
Budestez	6,26	8,59	12,7	3,24	6,6	9,27
Do Budyschina	6,48	9,15	12,30	3,46	6,28	9,43

S Kamjeńza do Arnsdorfa.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6,0	8,45	11,55	3,50	8,20
Połcźnizy	6,23	9,8	12,26	4,22	8,45
Großröhrsdorfa	6,33	9,18	12,39	4,36	8,56
Do Arnsdorfa	6,45	9,30	12,54	4,51	9,7

S Arnsdorfa do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	7,10	10,25	1,25	5,50	9,40
Großröhrsdorfa	7,29	10,40	1,45	6,5	9,55
Połcźnizy	7,42	10,49	1,58	6,14	10,4
Do Kamjeńza	8,8	11,9	2,24	6,34	10,24

Płaczisna żitow a produktow w Budyschinje

21. meje 1887.

Žitowy dowos: 2441 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	9	29	9	40	8	93	9	38
"	żołta	8	33	8	93	8	48	8	81
Rožka		6	64	6	71	6	71	6	77
Jeczmjeń		6	52	6	74	6	70	6	81
Wowß	50 kilogr.	5	30	5	60	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		16	—	16	50	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	3	20	—	—	—	—
Sslóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 971 schtuk, schtuka		11	—	23	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	75	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaczisny. Howjada 1. druźiny 50—54 mk., 2. druźiny 42—46, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 49—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 27. meje: Rjane.

Na pschepadźowanje ma ßo pschedawacź: 31. meje dopołdnja w 10 hodź. [illegible] kubło cźißło 1 w Brěsowje, ſ 244 dawſkimi jenoſcźemi wobcźeżene.

Na pschedań: Żeleſotworowe kłamy J. Horniga w Kulowje. — Kubło, pół hodźiny wot Budyſchina ſdalene, ſ 122 kórzami, pſches O. Beyricha w Budyſchinje, gickelsberg cźißło 2. — Kubło njedaloko Budyſchina ſ 62 kórzami a 840 dawſkimi jenoſcźemi pſches agenta Franza.

Na pschenajecźe: Wot 1. oktobra 1887 na 6 lět knježi hoſcźenz w Njeßwacźidle, w kotrymž ßo rěſnicźi a k kotremuž 6¾ kórzow pola a łuki ßłuſcha. Na wotnajenje ſmyßleni maja ßo na tamniſchi rentſki hamt wobroczicź.

Drjewowa awkzija: Schtwórtk 2. junija w 9 hodźinach w Mjedźojſkej korcźmje.

Trawowa awkzija.

Lětuſcha trawa na powodźliwych łukach pſchi tak mjenowanym hoſpitalſkim hacźe a pola Wuriz ma ßo

ſchtwórtk 2. junija t. l. popołdnju wot 2 hodźin

na měſtnje ßamym ſ wuměnjenjom wuběranja bjes ßadźerjemi a pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, pſchenajecź.

Na wotnajecźe ſmyßleni chźyli ßo w mjenowanym cźaßu pſchi hoſpitalſkim hacźe ſeńcź.

W Budyſchinje, 24. meje 1887.

Měſchcźanſka rada.
Löhr, měſchcźanoſta.

3000 hriwnow ßo na prěnju hypotheku po 3½ % pożcźicź pyta. Dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Khěža, pſched něktorymi lětami w pſchedměſcźe natwarjena, je pſcheměnjenja dla pod pſchihódnymi wuměnjenjemi na pſchedań. Dalſche je ſhonicź w reſtawraziji H. Pětſchki na drjewowym torhoſchcźu cźo. 11.

Khěža cźißło 160 na Židowje je na pſchedań.

W Ratarjezach je **khěža** cźißło 8 ſ hródźu, brózńju a 3 kórzami pola hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Khěžkarſka ziwnoſcź ſ 12 kórzami leżomnoſcźe je ſe wſchěm inventarom a ſtejazymi žnjemi pſcheměnjenja dla bjes wumjenka a hoſpody ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Dalſche je pola wobßedźerja w Minakale cźißło 26 ſhonicź.

Ziwnoſcź

1 hodźinu wot Budyſchina ſdalena, je hnydom na pſchedań. Dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Trawowa awkzija.

Wutoru 31. meje popołdnju w 2 hodźinomaj budźe ßo w Klukſchu trawa na ſchtyri kórzach łuki na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Jan Wiczas.

Wſchě druźiny cźrjewow

k dźěkanju kołbaßy
porucźa pſchedawarnja cźrjewow
A. Eisslera
na žitnych wikach 16.

Wóſk, wóſkowy twar a panki

kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach
Mydlarnja H. Lehmanna
na hornczeŕſkej haßy cźißło 3 a na žitnej haßy 3.

Spěſchne běladło (blejchu)

porucźa tunjo
Rakecźanſka haptyka.

Holandſki mlokowy a wużitny pólver, wobžerny pólver ſa ßwinje
porucźa
Rakecźanſka haptyka.

Cźorny kaſchemĕr

jenož cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płacźiſnach porucźa **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Khojej

ßyry a paleny,
najwjetſchi wubjerk,
toho runja wſchě **kolonialne twory** po najtuniſchich płacźiſnach porucźa
Richard Neumann.

Cźerſtwy
dobry jědźny wolij
jara tuni w bleſchach
a po kóždej płacźiſnje, hdyž ßo po waſy pſchedawa,
najlěpſche jědźne kißało
liter po 10 a 20 np.,
winowe kißało
liter po 35 np.,
kißałowa eßenza
pola
Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe kłamy k ſkotemu worku.

Kóſlaze kóźki

kaž też wſchě druhe druźiny kožow kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach
Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach cźißło 9.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucźa
Paul Walther
na žitnych wikach.

Błyſkowodowe kónczki

wſchěch ſyſtemow ßylnje w wóhnju poſkocźane ſ platinowym kłobukom abo ſ jehłu porucźa dobre po tunich płacźiſnach

E. Röpke prjedy G. Zeitzmann
w Budyſchinje na ſwonkownej lawſkej haßy 20.

Hěblowane ſchpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pſchedawa tunjo
Dr. Holbjan w Budyſchinje pſchi dwórniſchcźu.

Dr. Uetſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenož prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałożenju **„Hanineje haptyki“ w Draždźanach** pſchipołożene.

Dr. **Uetſchowa pſchetłajaza a ziwjeńſka eßenza** hoji wſchě żołdkowe khoroſcźe, migrenu a nerwowe cźerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałożenju dóſtacź** we **wſchěch haptykach.**

H. M. Schmidt

pſchi
hłownym torhoſchcźu

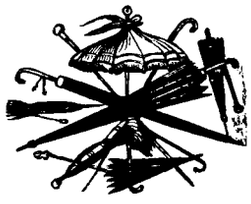

porucźa **pſchedeſchcźniki** a **pſcheßłóncźniki** kóždeje druźiny, wot njeho **ßameho dźěłanu trajazu tworu, zanellowe pſchedeſchcźniki** hižo po 1 mk. 25 np., **gloria-pſchedeſchcźniki** hižo po 3 mk., **ſ tkaniny, ſa kotrejež dobroſcź ßo ruknje, po 6 mk., dobre cźežkoźidźane pſchedeſchcźniki ſ woßobnym twarom po ſolidnych płacźiſnach!!**

Najwjetſchi wubjerk!!

Kaž je ſnate, ßo wote mnje pſchedeſchcźniki a pſcheßłóncźniki derje a tunjo porjedźeja a pocźahnu.

A. Tschentscher w Budyſchinje

w kupnizy (w radnej pinzy)
porucźa **ſtepowane wodźewy, wodźewy k ſpanju, poßleſchcźowe wodźewy** a **poßleſchcźowe zychi.**

Koßy k ßnjeńenju trawy a žita w najlěpſchich wudźěłkach, kaž też w tuńſchich druźinach, kotrychž rěſnoſcź je ßo dawno dobra wopokaſała, tak ſo mi trjeba njeje, je ſe ßłowami kaž: „rěſa kaž jěd“, „ſarucźene“ atd. wukhwalicź, ßwojim cźeſcźenym wotebjerarjam pſchi potrjebje k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucźam.

Robert Jacob, gratokowarſki miſchtr
ſ napſchecźa realki w Budyſchinje.

Kedźbu!

Rjane tucźne howjaſe mjaßo punt po 44 np., rjane tucźne ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., jara rjane cźelaze mjaßo punt po 40 np. je wot 26. meje na pſchedań pola rěſnika **Beyera** w Rakezach

---

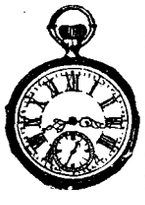

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk
cźaßnikow a rjeczaſow,
kaž też
hudźbnych tyſow.
Tunje a najlěpſche porjedźenje wſchěch cźaßnikow.

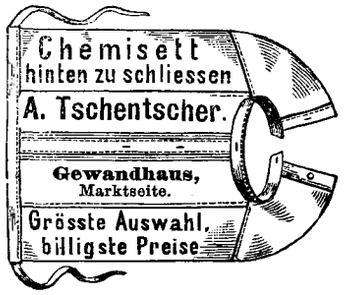

Pilna a ródna **ßłużobna holza,** kotraž wyßoku mſdu dostanje, ßo 1. julija w konditarni **G. Grohmanna naßk.** w Budyſchinje pyta.

Wot **1. junija t. l.** budu **město** njedawno ſemrjeteho **prawiſnika** (advokata) **Waldy** w **Kamjeńzu** tam **prawiſniſtwo** ſaſtacź a budźe mje, budu-li njepſchitomny, dotalny ſaſtupjeŕ prawiſnika Waldy, knjes **referendar Dietrich** tam, ſaſtupowacź, woßebje budźe wón **hižo nětko** kaž też poſdźiſcho **poručenja** w prawiſniſkich naležnoſczach wſcheho waſchnja ſa mnje pſchijimacź.

Moja **pißarńja** je w **Waldźiz domje** pſchi torhoſchczu.

W Kamjeńzu, w meji 1887.

Prawiſnik Hermann Schurig.

Woſſjewjenje.

Dźiwoczańſke ßerbſke ev.-luth. mißionſke towarſtwo ſměje, da-li Bóh, njedźelu 5. junija, na ßwjedźenju ßwjateje Trojizy, popołdnju w tſjoch hodźinach ßwoju hłownu lětnu ſhromadźiſnu w Lehnertez domje w Zokowje, na kotruž ßo wſchitzy pſcheczeljo mißionſtwa a woßebje ßobuſtawy towarſtwa pſcheproſchuja.

A dokelž budźa, kaž hewak, nowowólby, dha chzył kóždy hnydom pſchi ſaſtupjenju ßwoje wuſwolenſke liſczíki wotedacź.

Pſchedßydſtwo.

Sſłužobnu holzu
pyta k 1. julijej Lejna Boitzowa na Zidowje czíßko 257.

Czeledź

mužſku a žónſku, ſa měſta a wjeß pyta ßerbſka pſchiſtajaza žona **Grubertowa** w **Draždźanach,** Freibergerſtraße 1 po 1 ſchodźe.

Jedyn **kowarſki** może hnydom do dźěła ſtupicź pola kowarſkeho miſchtra **Khěžnika** w Komorowje pola Rakez.

Hólczez, kotryž chze kowarſtwo nawuknucź, może do wuczby ſaſtupicź pola **Auguſta Khěžnika** w Bukojnje.

Sſwjatkowny khěrluſch.*

Sſo ßmil, o Ducho ßwjaty,
Nam wobradź kraßny czaß!
Pſches Khryſtußa nam daty
Pój žohnowacź ßej naß!
Haj, pój ty kubło žadne
Lud wobohacźicź ßwój!
Měj dźěło ßwoje radne,
Se ßwojim troſchtom pój!

Kaž ty na japoſchtołow
Sſo ſ njebjeß wulak ßy,
Tak ſ prědarſkich też ſtołow
Klincź hłóß twój ſchumjazy!
Nam napjelń ſ wyßokoſcze
Naſch zyły Boži dom,
A daj, ſo zyrkej roſcze,
Kaž wulki kraßny ſchtom!

Nam ßwjatki ſbóžne ponjeß,
Ty ßwětło njebjeſke,
A k Jeſußej naß donjeß,
Kiž ßam naſch ſbóžnik je!
Twař zyrkej Božu ſ nowa,
Jej wěru žiwu płodź!
Kładź ſ njebjeß móz do ßłowa, —
Tak ſtadło paß a wodź!

Domaſchka.

* Tutón khěrluſch budźe ßo 1. dźeń ßwjatkow w Budeſchczańſkej zyrkwi ſpěwacź.

Woſſjewjenje.

Dokelž je hłowna ſhromadźiſna podpißaneho towarſtwa 24. hapr. t. l. jeho roswjaſanje wobſamknuła, dha tych ßamych, kotſiž ßu ßebi pola naß pjenjeſy požczowali, ſ tym proßymy, ſo bychu te ßame naſad płaczili. Czi ßami, kotſiž ßu do naſcheje nalutowarńje pjenjeſy ſapokožili a nam woſjewili, ſo chzedźa je wupłaczene měcź, móža te ßame w poſtajenym czaßu ſběhnucź. Wſchitke tajke płaczenja maju ßo kóždu ßrjedu popołdnju wot 3 hacź do 6 hodźin w naſchej dotalnej expediziji ſtacź.

Czaß pak, w kotrymž ßo kapitalije, na lutowanje nam pſchepodate, kotrež hiſchcze dyrbja ſtejo woſtacź, wupłacza, budźemy po naſchim regulatiwje pſchichodnje woſjewicź a te ßame dale ſ 3½ % ſadanjecź.

W Barcze, 25. meje 1887.

Požczeŕnja a lutowarńja ſa Bart a wokolnoſcź,
ſapißane towarſtwo, w likwidaziji:
Räda. Dietrich I. Dietrich II. Wiedemann.

Mißionſki ßwjedźeń.

Sſrjedu 8. junija ma ßo, da-li Bóh, w **Hornim Wujeſdźe** mißionſki ßwjedźeń ßwjeczicź. W ßerbſkej Božej ßłužbje, kotraž ßo popołdnju w 2 hodźinomaj ſapočnje, předuje knjes dr. **Kalich**, farař pſchi Michałſkej zyrkwi w Budyſchinje, w němſkej Božej ßłužbje, kotraž ßo w 4 hodźinach ſapočnje, knjes **Schuch**, diakonuß pſchi Mikławſchowej zyrkwi w Lipſku.

Wſchitkich pſcheczelow ßwjateho mißionſtwa, kaž też woßebje lubych ſaſtojnſkich bratrow na tutón ßwjedźeń wutrobnje pſcheproſcha

W Hornim Wujeſdźe, 20. meje 1887. **H. Wjazka,** farař.

W hoſczenzu w Delnjej Hórzy
druhi dźeń ßwjatkow
ſpěwanſki konzert

mužſkeho ſpěwanſkeho towarſtwa ſ Maleſchez.

Sapočatk wjeczor w 8 hodźinach.

Wo bohaty wopyt proßy

ſpěwanſke towarſtwo. **Scholta,** hoſczenzař.

Po ſpěwanju ſa konzertnych wopytowarjow **rejwanſka ſabawa.**

2. junija ſapuczuju. Knjes dr. Kirſchner w Njeßwaczidle budźe mje w mojej njepſchitomnoſezi ſaſtupowacź.

Dr. Wolff w Minakale.

Dźensa připołdnju na poł dwanaćich hodźin wusny ćicho a zbóžnje w tym Knjezu mój lubowany mandźelski, duchowny emeritus **Jurij Ernst Wanak,** bywši farař we Wóslinku, štož z dobom w mjenje jeho jeničkeje sotry hłuboko zrudźena wozjewjam. Khowanje budźe třeći dźeń swjatkow dopołdnja w jědnaćich hodźinach wot naju bydła na Albertskej hasy čisło 12.

W Budyšinje, 27. meje 1887.

Lydia Wanakowa rodźena **Jakubec.**

Rakečanske towarſtwo „Lipa“

ſo njedźelu po ſwjatkach 5. ſmažnika z Bukečanskim a Zaréčanskim towarſtwom na wuléće do Smochćic wobdźěli, k čemuž ſo ſobuſtawy lubje přeproſuja.

Wotkhód z dypkom 11 hodźin wot Eberweinec hoſćenca.

Předsydſtwo.

Tajka wulka kołbaßa Wſchelke ſmylki ſaruna.

Młody cłowjek, kotryž chze **ſchewſtwo** nawuknucź, miſchtra namaka pola **Schołty** na žitnych wikach 22.

Hólczez, kotryž chze **korbarſtwo** nawuknucź, może měſto doſtacź pola **P. Winklera** na ſchuleŕſkej haßy 7.

K dopomnjenju
na row
Marje Lukaſchez
w Zokowje,
wot jejneje cźety w Maleſchezach
poßwjeczene.

Dha ſpi nětk derje w khłódnym rowje
Tam, luba cźeta Zokowſka,
Hacź junu nam po Božim ßłowje
To ſbóžne ranje ſaßwita.

Drje mało lět ßy tudy była,
Haj bjes pjecź njedźel pjatnacze,
Hdyž końſche lěto wobnowiła
Sſwój ſchcźeńſki ßlub tam w Huſzy bě.

Je bórſy po tym ſaſtupiła
Do ßłužby wſchak tam do měſta,
Tam jene lěto poßłužiła,
Wot ßwojich knježich khwalena.

Tón ſchěßnaty dźeń haprleje
Sſo khoroſcź tyſuß na nju da;
Na tajku khoroſcź w Budyſchinje
Jich wjazy lětßa ſpomina.

Haj ſ dobom na to wona dźěſche
Do měſchczańſkeje hojeŕnje,
Ssej wěſcze tehdom njemyßleſche,
So žiwa ſ njeje njepóńdźe.

Hdyž jědnacze dnjow běſche khora,
Dha jejny kónz ßo bliżeſche,
A ſa tſi dny dha hižo wona
Na Tuchoŕ tam ßo khowaſche.

Wot ſchtyrjoch ßotrow běſche wona
Wſchak bjes nimi ta najſtarſcha,
A bratraj dwaj też hiſchcze tola
Wo ßwoju ßotru žaruja.

Tej' ſtarſchej' wſchak to jara rudźi,
So wona wot nich ſdalena
Je wumrjela po' zuſnych ludźi
A njej' wot ßwojich hladana.

Wſchak njebě jim to dowolene,
We khoroſczi ju wopytacź,
Jim běſche jenoż wotpuſchczene
Po tym pſchi jejnym kaſchczu ſtacź.

Haj Boże pucze njejßu naſche
A jeho myßle hinajſche,
Ssu lěpſche drje, hacź wam ßo ſdaſche,
A ſchtož Bóh cźini, dobre je.

Haj, wona wſchak też wobhładuje
Sa ſboże ßwoju ßmjercź nětk tam,
Hdźež wſchak naſch ſbóžnik wudźěluje
Tu ſbóžnoſcź też ji ſ hnady ßam.

Pſchi tutej ßmjercźi wſchak tu ſ nowa
Sſo hodźa tola naložicź
Te tamne jara wěrne ßłowa,
O ſchtó je nochzył wopomnicź:

So cźłowjekow tu rjanoſcź wſchitka
Je jako trawa na polu,
Haj, wona je kaž rjana kwětka,
Kiž wotpanje we wětſiku.

A jejne měſto wjazy tudy
Wſchak njeje nihdźe k nam'kanju,
Ach wopomń kóždy: junu budźe
Też naſche měſto próſne tu.

H. Falka, g. p.

(K tomu cźißku pſchiłoha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 22 Serbskich Nowin.
Ssobotu 28. meje 1887.

Drjewowe awkzije.

Palne drjewo, w lěſzach **Rakecžanſkeho** knjejſtwa lětſza ſpuſchcžane, ma ſzo na ſcžěhowazych dnjach a lěſzowych měſtnach na pſcheſzadžowanje pſchedawacž.

Ssrjedu 1. junija t. l. rano wot 8 hodžin
na Koſzlowſkim revěrje pſchi kamjeńtnym hacženju
9 rmtr. brěſowych ſchcžěpow,
106,31 ſtotnjow brěſowych a wólſchowych walcžkow.

Schtwórtk 2. junija t. l. rano wot 8 hodžin
na Koſzlowſkim revěrje w koſzyhrjebi
30 rmtr. khójnowych ſchcžěpow,
2 „ dubowych kuleczkow,
360 „ khójnowych pjeńkow,
22,50 ſtotn. „ walcžkow;

dopołdnja wot 10 hodžin
na Jitkowſkim revěrje pſchi ſchěrokim dolcžku
160 rmtr. khójnowych ſchcžěpow,
255 „ „ pjeńkow,
38,50 ſtotn. „ walcžkow;

popołdnju wot 3 hodžin
na Trupinjanſkim revěrje w Cžornych Wólſchach
67 rmtr. khójnowych ſchcžěpow,
55 „ „ pjeńkow,
11 ſtotnjow „ walcžkow.

Pjatk 3. junija t. l. rano wot 8 hodžin
na Jenſchecžanſkim revěrje pſchi Ruczizy
78 rmtr. khójnowych ſchcžěpow,
270 „ „ pjeńkow,
32,25 ſtotn. „ walcžkow;

popołdnju wot 1 hodžiny
na Schcžeńcžanſkim revěrje pſchi palnym hacže
84 rmtr. khójnowych ſchcžěpow,
300 „ „ pjeńkow,
236 khójnowych hałoſowych hromadow.

Wuměnjenja ſzo do ſapocžatka awkzije woſjewja.

W Rakezach, 16. meje 1887.

R. Pelz, wyſchſchi hajnik.

Deſtillazija Adolfa Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucža ſzwoje derje cžiſcžene **palenzy** pſchi wotewſacžu 10 litrow a wjazy No. I liter po 16 np., No. II liter po 13 np.

Dale porucža wona ſzwoje wubjerne **jednore** a **dwójne palenzy** a **likěry,** kotrež ſzo dla jich dobreho ſzłoda a wubjernoſcže k kwaſzam a kſchcžiſnam woſzebje poruczeja. Picžele ſzo na žadanje k tomu požcža.

So ſzo moje ſzłódke jednore a dwójne palenzy a likěry wjele kupuja, je najlěpſche dopokaſmo jich wuběrnoſcže.

Mydłaŕnja Moritza Lehmanna

na bohatej haſzy pódla póſta

je płacžiſny ſzwojeho ſnateho dobreho derje **wuſzuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ſzo pſchedawazych wězow ſaſzo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

Cžiſty pcžołazy wóſk

kupuje a płacži najwyſchſche płacžiſny

Moritz Lehmann, mydłaŕ na bohatej haſzy.

Filzowe kłobuki, ſzłómjane kłobuki, mězy

w **wulkim wubjerku** a we wſchěch nowoſcžach nětcžiſcheho cžaſza po **hiſcheže ženje ſzłyſchanych tunich płacžiſnach** porucža

Hugo Lehmann

na bohatej haſzy 22 pódla hoſcženza „k winowej kicži".

Ssrědk

k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ma na pſchedań a kak ma ſzo nałožecž, wukaže

Otto Engert na ſnutskownej lawſkej haſzy.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcheŕſkeho miſchtra

na ſzerbſkej haſzy cžiſzło 16,

ſzwój ſkład wſchěch družinow **möblow, ſofow** a **ſtołow** po tunich płacžiſnach k dobrocžiwemu wobkedžbowanju porucža.

Mydłaŕnja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſzerbſkej haſzy

porucža

jadriwe mydło, dobre ſzuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cžeŕwjene a módre	„	„	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacžiſnje.

Hermann Rachlitz, klampnaŕ

w Budyſchinje

10 na žitnej haſzy 10 a 24 na Hoſchiz haſzy 24.

So bych ſzwój wulki ſkład něſchto pomjeńſchił, wſchě twory po poniženych najtuniſchich płacžiſnach pſchedawam a poruczam toho dla: mlokowe khany hacž k 50 litram, mlocženki, hornzy, karany, wódne khany, krjepjaki, bowy, ſzudobje, myjawki, khěžne a hródžne latarnje a lampy, khlěbowe tyſy k pokrutam hacž 8 puntowſkim, khofejowe młyny, khofejowe a zokrowe tyſy, tykanzowe blachi, wſchelake kuchinſke ſzudobje, cžeſzadła, łžizy k jědži a k ſběranju ſzmjetany a druhe, a ſzo k dobrocžiwemu wobkedžbowanju poruczam.

Dobry kožowy, kopytny a woſowy mas

pſchedawa po tunich płacžiſnach

T. Albert, ſzedłaŕſki miſchtr na hornczeŕſkej haſzy 13.

Paleny a njepaleny khofej

pſchedawa po ſtarych tunich płacžiſnach w jenak dobrej družinje

khofejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haſzy.

Porzelanowe, kamjeninowe a ſchkleńcžane twory

porucža najtuniſcho

Khorla Barthel ſ napſchecža theatra.

Jara rjanu **Sumatra**

wubrakowanu zigaru,

derje ßo palazu a rjenje wonjazu, porucza po 3 np., 100 ſchtuk po 2 mk. 75 np.

W. H. Conrad
13 na bohatej haßy 13.

Jerje

po 3, 4 a 5 np., w wjetſchich dźělbach tuńſcho, porucza

Th. Grumbt
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Lemite nudle

punt po 24 np.
porucza **Th. Grumbt**
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Khorle Grunertowy
polěpſcheny homöopathiſki

ſtrowotny khoſej,

poruczeny wot knjeſow dr. **A. Lorbachera** a dr. ſ **Villerſa,** ßo w nowſchim czaßu wot lěkarjow pſchede wſchěmi ſtarſchimi wudźěłkami wukaſuje.

Na ſkładźe w Budyſchinje **w měſchczańſkej a hrodowſkej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny ſkład w Draždźanach na **Pfarrgaſſe 6.**

Möblowy magazin
Herm. Schmidta

pola hroda czißko 2

porucza ßwój bohaty ſkład **möblow, ſchpihelow** a **ſtólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoſhotowjeneje twory a lubi po możnoſczi tunje płaczißny.

Kaſchcże

ſa doroſczenych a dźěczi ma ſtajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt
w Budyſchinje pola hroda czißko 2.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaczißnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Khumſchtny mlyn w Scheſchowje

porucza

dobry wuměnjenſki a kupny khlěb,
zakty,
pſcheńeżnu a rjanu muku.

Khlěbowe płaczißny:

I. družina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.
II. družina	6 puntow	40 np.	

Koßy.

Sa nětczißchi czaß poruczam ßwój derje ſrjadowany ſkład **koßow.** Pſchede wſchěm na zyle nowu koßu **„Lusatia“** kedźbne czinju, kotraž ßo w naſtupanju formy a naprawjenja potrjebnoſczam hornjołużiſkich ratarjow pſchihodźi. Wona je wot najlěpſcheho, wot žaneho druheho wudźěłka po dobroſczi njepſchetrjecheneho ſchwedſkeho worzla dźěłana. Sa kóždu koßu połnje rukuju! Tunje płaczißny! Dale poruczam **brußy** najlěpſcheje družiny. Wo dobrocźiwy pſchiſtup proſcho ſ poczeſczowanjom

Hermann Kſchižank w Bukezach.

Sa kurjerjow.

Njeręßany **rjepikaty tobak** ſ czißteho **amerikanſkeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt ſa **jeno 34 np. Wſchě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa
w Budyſchinje na Hoſchiz haßy 42, pódla hoſczenza k jandźelej.

Želeſniſke ſchěny

k twarjenju ßo trjebaze, porucza we wſchěch dołhoſczach a płaczißnach

A. W. Altmann
na privatnym tworowym dwórniſchczu (privatgüterbaßnhof).

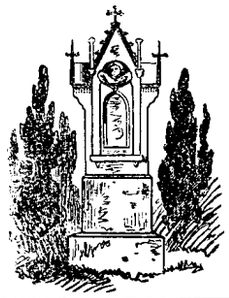

Jan Khěžnik, rěſbař

w Budyſchinje
na Lubijſkej dróſy 6

porucza ßwojim lubym Ssobu-Sserbam ßwój bohaty ſkład **rowowych pomnikow** ſe ſyenita, marmora a pěſkowza po jara tunich płaczißnach. Sa rjane a trajne dźěło ßo rukuje.

Tež ßo tam hólczez, kotryž chże rěſbarſtwo nawuknucź, do wuczby woſmje.

Czeſczenym Sserbam w Budyſchinje a wokolnoſczi k nawjedźenju dawam, ſo je mój

ſchpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hoſpitalſkej haßy czißło 9.** Na ßwój bohaty ſkład kedźbne czinjo ßo ſ poczeſczowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyſcherſki miſchtr.

Sswój jako dobry ſnaty hoſczenz

„Schneeberger Hof“

Fiſchhofplatz 14 w Draždźanach w ſtarym měſczu

najnaležniſcho poruczam. Pſchenozowanje w dobrych ložach płaczi 50 np. — 1 mk.

Sserbam ßo ßerbſki poßłużuje.

S poczeſczowanjom

Handrij Schuſter, prjedy w Njeſdaſchezach.

Khoſej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakczik po 50 np.,

amerikanſki

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza
Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Jerje

3 ſchtuk po 10 np. porucza
Hermann Baach
na ßerbſkej haßy 9.

Zigary

w wulkim wubjerku a po jara tunich płaczißnach porucza
Th. Grumbt w kupnizy
a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Turkowſke ßłowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu doſtacź, porucza hiſchcże tunjo

Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoſchczu,
deſtillazija najlěpſchich likérow.

Jara dobre
draſtne tkaniny
woßebje cziſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczißny ſpodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Jerje

rjane tucźne ryby
porucza po tunich płaczißnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Khoſej

wot najtuniſchich hacź do najlěpſchich družinow, jara derje ßłodźazy, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 ſcht. po 50 a 60 np.
porucza jara płaczißny hódne
A. E. Soba na Židowje.

Bjelzowe twory khowa a ſa to rukuje, ſo ßo ani pſches mole, ani pſches woheń njewobſchkodźa

Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Hamburgſko-amerikanſke
paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódźna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßaczńje 3 krócz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßaczńje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne kłódże podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſtkubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyſchinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot naležeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 23. **Sobotu 4. junija 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jeju majestoscźi sakski kral a kralowa so 7. junija se Sibyllenorta do swojeje ville w Strehlenje wrócźitaj. Po swjedźenju dokhowanja Božeho cźěła budźetaj wonaj w Pillnitzu pschebywacź a budźetaj potom pschi Albertskim swjedźenju w Lipsku pschitomnaj. Ssrjedź junija so kral Albert k pokstalětnemu knjeźerskemu jubilejej jendźelskeje kraloweje do Londona poda.

— Wjerch Bismark je saso na swoje stare cźerpjenje, na drjenje w muskulach, skhorił, psches cźoź jeho wscho cźělne hibanje jara boli. Tak bórsy hacź budźe kněžorstwowemu kanzlerjej mózno, so wón do Kissingskich kupjelow poda. Bajerski prynzknjeźer Luitpold tu samu staroscźiwoscź kaž semrjety kral Ludwig Bismarkej wopokasuje. Prynzknjeźer je hižo postajił, so maja wjerchej Bismarkej, hdyž w tutym lěcźe do Kissingena pschińdźe, konje a wós s kralowskeho konjemza w Mnichowje a trěbni słužobniźy k słužbje bycź.

— Kóždy němski wojak, hdyž pschichodnje na wójnu pocźehnje, dostanje pakcźik wobalkow sobu, so by sebi, bychu-li jeho sranili, ranu sam wobalicź móhł. Psches to so dozpije, so telko wojakow na lohke rany njewumrje, kotrež so hakle sahorja a so pohórscha, dokelž su hodźiny dołho njewobalene wostałe.

— Wot kanony-kowarja Kruppa w Essenje stej so dwě nowej kanonje wudźěłałej, kotrejž wschě prjedawsche, wot njeho dźěłane, psches swoju hódnoscź pschetrjechja. Kule s jeneje tuteju kanonow w bliskoscźi 104 cm. tołstu kowanu żelesnu platu a na 1000 m. dalokoscźe 97 cm. tołstu pscheraża. S druhej kanonu so tak rucźe tsěla, so móże so s njeje sa jenu minutu 1000—1800 kulkow hacź na 1500 m. dalokoscźe tsělicź.

— Po swědomitym wuliczenju je so sa żelesniźy nascheje semje 104 milijardow hriwnow wudało. Na Europu wot tejele sumy 58, na druhe semine dźěle 46 milijardow pschińdźe. So je Europa drózscho twarika, je s teho widźecź, so wona sa swoje 58 milijardow jenoź 195,057 kilometrow wobswędźi, bjes tym so maja sjenocźene połnócźno-amerikanske staty same 207,508 kilometrow.

Awstrija. Cźěski turnarski swjedźeń, kotryž dyrbjesche so lětsa w Prasy wotbywacź, a so psched někotrymi njedźelemi wotpraji, dokelž knjeźerstwo „Ssokołam“, kaž so cźěske turnarske towarstwa mjenuja, sakasa, w swjedźeńskim cźahu psches Prahu cźahnucź, so někto tola hischcźe smeje. 12. junija wulka liczba cźěskich turnarjow s Ameriki do Prahi pschijědźe, kotsiž su so s wotmysslenjom na pucź podali, so bychu so pschi wulkim turnarskim swjedźenju w Prasy wobdźělili. K powitanju tychle dalokich hosczow so w Prasy wulkotne pschihoty cźinja. Hacź runje je swjedźeński program nimale tón samy, kotryž bě so sa wulki cźěski turnarski swjedźeń postajił, je knjeźerstwo tola do njeho swoliło. Amerikanszy hosczo s cźěskimi sokołowymi towarstwami, kotrež jim s dźěła do Bremena, s dźěła do Podmoklow napscheczo pschijědu, w swjedźeńskim cźahu psches hlowne dróhi słoteje słowjanskeje Prahi do turnarnje Prazskeho „Ssokoła“ poczahnu. W cźěskim narodnym dźiwadle budźa so tsi swjedźeńske pschedstajenja wotbywacź, a 19. junija směje so wulke turnowanje na pschemo, kaž bě wone sa wulki sokołowy swjedźeń postajene.

— Tele dny su so w Prasy njelube sa cźěski lud wobżaromne njemery měke. Wusamknjenje wjednika młodocźěskeje strony, doktra Grégra, s cźěskeho kluba na kněžorstwowej radze, je jeho pschiwiżowarjow hłuboko roshoriło. Wulka cźrjóda cźěskich studentow druhi swjaty dźeń psched dom, w kotrymž so prazske staroczěske nowiny cźischcźa, a psched wobydlenje wjednika staroczěskeje strony, doktra Rigra, pschicźeże a tam wokna wubi.

— Psched někotrymi dnjemi s Petersburga powjescź pschińdźe, so tam prynza Pětra Karadźordźewicza, pschichodneho swyna cźornohórskeho wjercha Mikławscha, wotcźakuja. Tale powjescź wjetschu ważnoscź psches to dostawa, so je cźornohórski wjerch se swojim ministrom Bożim Petrowiczom a se swojej swójbu sandźeny tydźeń pola awstriskeho kněžora w Winje s hosczom był. Schto ma tutón wopyt rěkacź? Jene awstriske knjeźerstwowe nowiny hudaju, so ma Pětr Karadźordźewicz wotmysslenja na bołharski trón, a so je cźornohórski wjerch teho dla do Wina pschijeł, so by awstriske knjeźerstwo sa tule kandidaturu dobył. Hdy by Awstriska prynza Pětra sa kandidata pschijała, by Ruska Awstriskej dowolika Bosniju a Herzegowinu annektěrowacź a tež dale k Mitrowizy postupicź.

Belgiska. Hłód a nusa stej po sdacźu hižo belgiskich njedźěłazych dźěłacźerjow skludźiłej. Mnosy s nich so do dźěła sasu wrócźa nadźiju spuschcźiwschi, so sebi se strajkom wyschschu msdu wunusuja. Wjetschi dźěl dźěłacźerjow pak chze hischcźe dale strajkowacź a wobsedźerjow fabrikow s dynamitowymi nadpadami a s hroženjom tak dołho traschicź, doniž swólniwi njebudźa, lěpschu msdu płacźicź. W Brüsselu so cźrjóda dźěłacźerjow druhi swjaty dźeń s polizistami srasy, kotsiž dźěłacźerjam po měscźe cźahnucź sakasachu. Bjes woběmaj stronomaj puki nastachu, pschi kotrejž składnoscźi dźěłacźerjo s revolwrami tsělachu a někotrych polizistow sranichu. W Hennegawje su strajkowazy dźěłacźerjo na wjazy městnach fabriki s dynamitom rostsělicź spytali.

Franzowska. Dołho doscź je trało, hacź je so nowe ministerstwo w Franzowskej postajiło. Jeho pschedsyda rěka Rouvier. Dotalneho wójnskeho ministra generala Boulangera, njedźiwajo hroženja jeho radikalnych pschecźelow, do noweho ministerstwa pschijeli njesu; jeho město je so s generalom Ferronom wobsadźiło. Tutón chze, kaž je s jeho prěnjeho wukasa widźecź, po Boulangerowym waschnju wudospołnjenje franzowskeho wójska spěchowacź. Tež Boulangerowe wotmysslenje, jedyn armeekorps na pruhu mobiliserowacź, wón wuwjedźe. Duž Němskej s tym wjele pomhane njeje, so su Boulangera wotstronili. Město njeho su muża wójnskeho ministra sczinili, kotryž snadź budźe Boulangera w pschihotowanju na wójnu hischcźe pschetrjechicź pytacź. A scźěhwk s teho budźe, so budźe tež Němska sasu nowe woporv sa swoje wójsko pschinjesecź dyrbjecź. Nowy wójnski minister Ferron je 57 lět stary. W wójnje lěta 1870 so wón njeje wobdźělicź móhł, dokelž dyrbjesche tehdy w Nowej Kaledoniskej wojerske twary wodźicź. Radikalni, kotsiž su njemdri, so su Boulangera s ministerstwa wusamkli, so hnydom w prěnim posedźenju w deputertskej komorje do noweho ministerstwa dachu. Tola ministerstwo so jich nadpada dowobara. Wone sebi wot komory żadasche, so by

ßo jemu dowěrjenje wuprajiło, ſchtoż ßo też ſ wulkej wjetſchinu ßłoßow ſta. Też ſ wulkimi ludowymi ſhromadźiſnami, kotrež běchu radikalni na torhoſchćo pſched operu w Pariſu powołali, ßo jim ſchlachćiło njeje, nowe miniſterſtwo powróćić. Ludowe cźrjódy, ſ wjetſcha ſ dźěłacźerjow wobſtejaze, kotſiż wołachu: ßława Boulangerej! a miniſterſtwo hanjachu, buchu wot poliziſtow roſehnacźi.

Hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boža pomoz najbliſcha.

(Skónczenje.)

Hłuboki ßněh poliziju njewotdźerża, ſa rubjeźnikami ßlědźicź, wón bě jej wjele bóle pſchi pytanju ſpomožny. K temu hiſchcze pomhachu namakana bramata cźapka, wottorhnjeny kruch żołteho ßuknja a ſkónczńje rany, wot pßow rubjeźnikam ſkußane, kotrež běchu dołhi krwawy ßlěd ſa ßobu woſtajiłe. Dokelž pódla teho tajke njehańbicźiwe rubjeźniſtwo prěni kuß rubjeźnych ſapocźinarjow njeje, hudachu najprjódzy na tſjoch ſnatych w bliſkoſcźi bydlazych pſchеſtupnikow, kotrychž běchu hižo woſpjet ſ jaſtwom a khoſtarnju khoſtali. Pakoſtnikow drje w jich hněźdźe njenamakachu, dokelž běchu ßo ſ cźaßom ſ próchа měli, tola telegraf jich na Lipſcźanſkim dwórniſchcźu w Draždźanach doſcźeże, hdyž chżychu ſe ßwojim nakranjenym dobyczom ſ rańſchim cźahom do Hamburga wotjěcź a wot tam do Ameriki cźeknucź. Kaž ßo cźi tſjo rubjeźnizy wuſnachu, běchu, wot khěžki Auguſtoweje kmótry po pucźu pachołow ſ pjenjeſami njeſetkawſchi, k Holankez domej pſchiſchli. Tam běchu ſa khěžu ßo ſkhowawſchi khwilu na hólzow cźakali a ßo ſkónczńje, hdyž Holankowa woſpjet Auguſtowe mjeno wołaſche, pſcheßwědczili, ſo ßo jejny ßyn ani wróćił njeje, ani ſo tu nóz domoj njepſchińdźe. Sſo mjerſajo, ſo je ßo jim jich wotmyßlenje pſchekaſyło a ſo ßu podarmo w ßněhu brodźili a kakali, běchu ßo do domu bohateho khlamarja łamali a ßo na dompucźu ſ hajnikom ſetkali.

Schtó nochżył w tym wodźenje a dopuſchcźenje ſpóſnacź wſchehomózneho Boha, kotryž móże niz jenoż wětry a pkomjenja, ale też ßněhi ßwojich jandźelow ſcźinicź.

Wokoło jědnacźich hodźin dopołdnja hajnik Jelenik ſe ßwojimaj ſaßo do zyła cźerſtwymaj pſcheczelomaj a ſ wězami, rubjeźnikam wotehnatymi, pſched Holankez dom pſchijědźe, w kotrymż Marcźin ßwoju ſwjeßelenu cźetu nadeńdźe. Duſchny hajnik ßo khwilku nad wjeßelym juſkanjom ſaßoſjenocźenych radowaſche, a ßo potom na ßudniſtwo wotßali, ſo by termiju njeſakomdźił, na kotrejž mějeſche ßo Holankowy dom na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Khlamaŕ Klukaŕ pak ßo w termiji widźicź njeda. Wón mějeſche hłowu ſ druhimi wězami połnu, też běchu jeho rubjeźnizy tak pſchebili, ſo ani ſ khěže wuńcź njemóżeſche. Duż hajnikej, kotryž bě po poruczńoſcźi krawſkeho miſchtra Holanka pſchiſchoł, teho dom ſa ßydom ſtow a tſizecźi toleŕ woſtajichu a jemu liſcźinu wuhotowachu, hdyž bě, kaž ßebi ſakoń żada, tſecźi dźěł ßadźeneho pjenjeſa ſapłacźił.

Hdyž ßo hajnik ſ kupnym liſtom w ſaku k Holankezom wróćźi, ſo by jich ſboże powyſchił ſ powjeſcźu, ſo je ßo jim jich dom ſakhował, krawza ſwonka łoża a ßwjedźeńſzy ſwoblekaneho nadeńdźe. Wjeßele bě pola njeho ſ lěkarjom a najlěpſchim lěkaŕſtwom było.

„Jara derje wěm", wón ſ wjeßeloſcźu płakajo hajnikej praji, jemu ßo ſ nutrnoſcźu podźakowawſchi, „ſo ßym Waſchu pikeſchu ſkepßał. Ale w pſchichodźe ßo to wjazy njeſtanje. Cźuju ßo na dobo kaž ſo bych nowy narodźeny był a ſ dołheho ſleho ßna wozucźił. Nětko chzu ſaßo dźěłacź a krawzowacź, ſo Waß do ſpodźiwanja ſtaju. Bóh wſchak je, hdyž bě nuſa najwjetſcha, pomhaŕ, wón budźe też dale pomhacź. Auguſto! Auguſto! njeſabudź ženje, ſchtoż je tutón nadobny muż, ſchto je Twój pſcheczel Marcźin ſa Tebje a ſa naß cźiniŕ!"

„Kmótru Plinzowu pak też njeßměmy ſabycź!" Auguſt ſnapſchecźiwi.

„Haj, też niz kmótru Plinzowu!" Holankez macź praji.

Hłej, w tutym wokomiku wona do iſtwy ſtupi, kaž ſo budźichu ju ſawołali.

„Dźakowano Bohu!" wona wobeju hólzow wohładnuwſchi ſawoła, „ſtaj dha tu a ſtrowaj! Ale", wona ſtrachocźiwje dale rěcźeſche, „pjenjeſy ßu drje Wamaj wſali, cźi ſli paduſchi?"

„Njeßmoj żanych widźałoj, kmótra!" Auguſt wjeßele wotmolwi, „a pſches Waſche pjenjeſy je ßo nam naſch dom ſdźeržaŕ. Teho dla Waß runje nětkole khwalachmy."

Nětko kmótra Plinzowa powjedaſche, kak je ßo jej ſeſchło.

„Dźak budź Bohu", wona ßwoje powjedanje wobſamknu, „ſo je wſcho tak ſbożownje woteſchło. Mi doma żaneho měra njewoſtaji. Hdyž bě jena ßußodźina dźenża rano moje puta roswjaſała a ja ßo trochu ſhrabała, ßym ßo k Wam na pucź naſtajiła. A hdy budźiſche mi ßněh hacź do ſchije doßahał, bych tu pſchiſchła. Ale Schołcźina, ßwojemu Marcźinej dyrbicźe na duchownſtwo wuknucź dacź. Ně, móże tón rjenje prědowacź a wutrobu hnucź! A wěſchcźicź k temu, ſo ßo kóźde ßłowo dopjelni!"

„Jemu jenicźzy mam ßo dźakowacź, ſo je ßo mi żiwjenje ſdźeržało", Auguſt prajiwſchi ßwojeho pſcheczela wobjima.

„Bohu lubemu Knjeſej hiſchcze bóle!" ſnapſchecźiwi poniżnje Marcźin, „a hiſchcze też knjeſej hajnikej, kotryż bě Twój żiwy rybowacź."

„Wſchitkim, wſchitkim, ßamo pßomaj ßym dźakowny", Auguſt praji, „kotrajž ſtaj mje najprjedy wußlědźiłoj."

Tola khlamarjej Klukarjej niz? praſcha ßo cźitaŕ, abo ßnadź tym tſjom rubjeźnikam?

Ně, tym niz; pſchetoż cźi běchu ßebi wotmyßlili, ſte cźinicź. Sa to pak też buchu khoſtani.

Dléje hacź Holank dyrbjeſche Klukaŕ, kotryż bě pſches wuſtaty ſtrach a puki ſkhoriŕ, w khorołożu leżecź. Bjes tym jeho khlamaŕſtwo, kotrež njeſprawni ßłużobniży ſaſtawachu, ſchkodowaſche. K temu hiſchcze pſchińdźe, ſo jeho ludźo ſazpiwachu, kotſiż w nim cźłowjeka widźachu, kotryż bě na njeſbożu krawza Holanka wina. Trochu ſwotkhoriwſchi, ßwój dom a khlamaŕſtwo pſcheda, ſo by do Draždźan cźahnuł, hdźež ßo poſdźiſcho ſe ßwojej żonu doſcź ſchpatnje żiwjeſche. Tſjoch rubjeźnikow k khoſtarni na dwanacźe lět ſaßudźichu, hdźež dyrbjachu zigary dźěłacź, kotrež pak, nad cźimż ßo jara mjerſachu, kuricź njeßmědźachu. Miſchtr Holank pilnje dale krawzowaſche a dźěło pola njeho tak derje dźěſche, ſo dyrbjeſche ßebi tſjoch krawſkich najecź. Hdźež pak je dźěło, tam też je ſaßłużba, a tak je wón ßwój dołh pola kmótry Plinzoweje a pola khlamarja Klukarja ſapłacźicź móhł. Wón żanych pikeſchow wjazy njeſkepßa, njepſchiſchiwaſche też żanych rukawow k khołowam, ale po najnowſchej modźe dźěłaſche. Auguſt bě wuwuknuwſchi khmany pomoznik a chże poſdźiſcho wuſtojny miſchtr bycź. Marcźin, pſchezo hiſchcze jeho najlubſchi pſcheczeł, na duchownſtwo wuknje, kaž je kmótra Plinzowa do prědka prajiła, a luby hajnik Jelenik hiſchcze ßo dźenża ſe ßwojej mandźelſkej nad tamnej nozy wjeßeli, w kotrejž njewotcźakany wopyt doſtaſchtaj a duſchnymaj hólzomaj żiwjenje ſdźeržeſchtaj.

Wot tamneho njeſapomniteho cźaßa ßo wyſche khěžnych durjow Holankez doma ſe ſkotymi pißmikami ßłowa błyſchcźa: „Hdyž je nuſa najwjetſcha, je Boża pomoz najbliſcha."

Ze Serbow.

S Budyſchina, 31. meje. Dołhi, wulki cźah najwoßebniſchich knjeſow naſcheho měſta, bjes kotrymiż kk. krajneho ſtarſcheho ſ Zezſchwitz, wyſchſcheho zyrkwinſkeho radźicźela D. Schmidta, měſchcźanoſtu Löhra, pſchedßydu měſchcźanſkeho ſaſtupjerſtwa profeßora Schotyna, direktarja krajnoſtawſkeho ſeminara ſchulſkeho radźicźela Leunera, wſchitkich Budyſkich a wjele druhich duchownych ſ bliżſcheje a dalſcheje wokoliny, gymnaſialnych, ſeminarſkich a wjele druhich wucźerjow, ryczerkublerjow ſ Konik nad Jitrom a Schomburka nad Lěſkej pola Wóßlinka, kaž też woßebje wulke ßyły dźakomnych lubych Sserbow ſ Michałſkeje, Njeßwaczilſkeje, Wóßlincźanſkeje a Kotowſkeje woßady wuhładachmy, tu dźenża ſa kaſchcźom wjeleſaßłużbneho wyßozydoſtojneho njebo ſararja **Jurja Ernſta Wanaka** na Tuchor k jeho cźeßnemu khowanju cźehnjeſche. Tón lubowany njebocźiczki bě pak też tajkeho wuſnamjenjeneho pſchewodźenja hódny a doſtojny. W Njeßwaczidle jako ßyn wjeleſaßłużbneho kantora Wanaka narodźeny, běſche to ſboże měł, wot ßwojeho nana ſahe luboſcź k Jeſußej do ßwojeje wutroby ßebi ſaſchcźěpicź dacź, kaž też wot njeho, kiż bě wſchelake duchownje natwarjaze pißma w ßerbſkej rěcźi ſpißał, tu rjanu radoſcź nawuknuł, ſ duchom a pjerom naſchemu lubemu Sserbowſtwu ßłużicź. Wot Budyſkeho gymnaſija, na kotrymż bě ßo niz jenoż w łacźanſkej, hrjekſkej, hebrejſkej rěcźi a w druhich poruczenych wědach bjes ßwojimi rowjeńkami wuſnamjenił, ale też na wſchitkich ßwobodnych wuknjenjach a prózowanjach ßerbſkich gymnaſiaſtow ſ khwalobnej dźěławoſcźu wobdźělił, wón ſ prěnjej zenſuru a ſ radźinej ßlěbornej medalju pyſcheny na Lipſcźanſku univerſitu woteńdźe, tam na duchownſke ſaſtojnſtwo w lubych Sserbach ßo pſchihotowacź. To je wón też tam jara ßwěru cźiniŕ. Po ßwojich rjanych darach wón ſ njewuſtawazej pilnoſcźu ßo do bohatſtwa a hłubokoſcźe theologiſkich wědow pſchedobywaſche a pſchi tym w tamniſchim ßerbſkim prědaŕſkim towaŕſtwje ßebje a ßwojich ßerbſkich towaŕſchow ſ poknišchim ſeſnacźom rjanoſcźe ßerbſkeje rěcźe a ſ jeje wuſtojniſchim nałożowanjom wuhotowaſche. S tamniſcheho cźaßa nadobneje młodźeńſkeje horliwoſcźe mamy hiſchcze wſchelake jeho duchapołne dźěła w ſwjaſanej a njeſwjaſanej rěcźi. S kajkej radoſcźu ßmy tehdy ſa nim ſpěwali jeho luboſny, njeżny, pózcźiwy ſpěw: „Młodźeńz ßedźiſche pſchi rěży."

Po ßwojim universitnym cżaßu bě nasch lubowany njebo Wanak wot 1843 ßem pjecź lět ſ wucżerjom w Budyschinje, hdżež bu bórsy ßwojeje woßebneje wucżerſkeje wuſtojnoſcże a ßwěry dla wot njebo direktarja Bornemana wyſche wſchitkich druhich 18 wucżerjow ſtajeny a wot ßwojich kolegow, kiž běchu tehdy wſchitzy kandidacżi prědarſtwa, wutrobnje cżeſcżeny, kaž tež, ſchtož hiſchcże dżenßa wjele ſ tehdomniſcheho cżaßa tudy żiwych měſchcżanow wobßwědcżuje, wot wſchitkich jemu podatych dżěcżi wulzy lubowany. Pſchi wſchitkich napinanjach ßwojeho wucżerſkeho ſaſtojnſtwa by wón pak tež po ßwojej njewuſtawajej pilnoſcżi ßebi cżiche chwilki nadobył, hdżež by ſa nasche lube Sserbowſtwo ſkutkował a dżěkał. W tutym cżaßu wón nasſcheho njeſapomniteho Laſowſkeho duchowneho Sejlerja, kiž bě huſto ſ njewotſtorcżomnymi ſaſtojnſkimi dżěkami kaž pſchepjelnjeny, pſchi wudawanju „Tydżeńſkeje Nowiny" (kaž tehdy nasche nětcżiſche lube Serbske Nowiny rěkachu) ſtajnje luboſcżiwje ſ rjanymi naſtawkami podpjeraſche, haj nětkotrežkuliž cżißko wot ſpoczatka hacź do kónza ßam pißaſche. W tutym jeho wucżerſkim cżaßu wón tež ßobu na to dżěkaſche, ſo nam zyrkwina wyſchnoſcź pod wuſtojnym wodżenjom nasſcheho lubodroheho njebo fararja Jakuba pſchi Michalſkej zyrkwi, kotryż nam w pożohnowanym dżakapołnym żiwym wopomnjecżu ſtajnje woſtanje, ßerbſke kandidatſke towarſtwo, kotreż hiſchcże nětko pod luboſcżiwym wuſtojnym wodżenjom k. fararja Dr. Kalicha tu ſteji, ſ hotowoſcżu ſakoži a wuſtaji. W tutym ßwojim wucżerſkim cżaßu bě wón pak tež bjes prěnimi, kotſiž nuſnoſcź a wużitnoſcź ßerbſkeho nawjedżiteho towarſtwa ſa nasch zły ßerbſki narod ſ najhłubſchim pſcheßwědcżenjom niz jenoż pſchi ßebi ſacżuwachu, ale tež ſ jaßnymi ßłowami dopokaſowachu. Tak bu tež pſchi ſakoženju nasſcheje lubeje Maćicy Serbskeje nasch lubowany njebo Wanak jejny prěni pißmawjedżeŕ a bu woßebje wulzy witana podpjera nasſcheho prěnjeho macżicżneho pſchedßydy njebo radżineho knjeſa dra. Klina. W tamnym ßwojim wucżerſkim cżaßu nasch Wanak tež „Domaſcha Kempenſkeho ſchtwore knihi wot khodżenja ſa Khryſtußom" ſ łacżanſkeho na ßerbſki pſchekoži a cżiſchcżane wuda. To ßu jara rjane knihi, kotreż ßu hižo wjele duſcham k woßebnemu natwarjenju ßłużiłe a ſ Knjeſowej pomozu tež dale poßłuża. W lěcże 1848 bu nasch njebo Wanak pſches knjeſa ſ Heynitz do Kotez ſa fararja powołany, hdżež ßo we wjeßnej cżiſchinje a bohacże pożohnowanej duchownſkej dżěławoſcżi jara ſbożowny ſacżuwaſche. Ale hižo w lěcże 1850 bu ſa měſtodirektarja na Budyſki krajnoſtawſki ſeminar — pſchecżiwo ßwojej woli — powołany. S tym ßo jara wulke cżeżkoty ſa njeho ſapoczachu. Jeho nawdawk tu běſche, zyle druheмu duchej, hacź tón bě, kiž běſche ßo po něcżim tam ſaßydlił, duchej wěry nutskhod wudobycź do wutrobow tych młodżenzow, kiž ßo tam ſa wucżerſke ſaſtojnſtwo zykeje ſakſkeje Łużizy pſchihotowacź mějachu. A to je ßo tež jeho njewuſtawajej prózy ſ Knjeſowej miłoſcżiwej pomozu tak płódniwje poradżiło, ſo poczа druhi duch, duch wěry do ſchulow ſacżahnycź, ſchtož mózachmy pſchi ßwojej ſchulſkej nadkedżbje bórsy jaßnje póſnacź, a ſo hiſchcże dżenßniſchi dżeń nětkotry ſchulſki wucżeŕ ſ hnutym dżakom wuſnawa, ſo je ßo jemu pſches Wanaka póſnacże Jeſußoweho ſboża ſnutskownje wotewriło. W tutym ßwojim ſeminarſkim cżaßu je wón tež w narodnym naſtupanju ßerbſkich ſeminariſtow jara ßwěru ſ potrjebnym ſeſnacżom ßerbſkeje rěcże wuhotował, ſchtož je nětko po jeho należnym poruczowanju naſchemu ßwěrnemu, derjeſaßłużbnemu wyſchſchemu wucżerjej Fiedlerjej pſchipokaſane. Woßebny wopomnik ſ tuteho Wanakoweho ſeminarſkeho cżaßa namakamy tež prědku w naſchej ßwjatej ßerbſkej bibliji, kotreż je, jejnu knihicżiſchcżerſku korekturu wobſtarujo, na żadanje hłownеho bibliſkeho towarſtwa Auguſta Hermana Frankowe krótke roswucżenje wo prawym, k wěrnemu natwarjenju ßłużazym cżitanju ßwjateho pißma 10. novembra 1857 na ßerbſki pſchekożene pſchidał. W lěcże 1858 nasch Wanak po njebo Hilbrigowym pſcheßydlenju do Rakez ſaßo do Kotez ßo wrócżiwſchi, bu w lěcże 1859 pſches kralowſke miniſterſtwo ſa fararja do Wóßlinka powołany. Schtož je tam na wſchě 28 lět dołho ſ pſchipowjedanjom Bożeho ßłowa na kemſchenjach, pſchi khoro- a ßmjertnych łożach a wotewrjenych rowach, w pacżerſkim roswucżowanju a ſchulſkim nadkedżbowanju wěcżneho wußywa w duſchowpaſtyrſkej ßwěrnoſcżi roſßywał a tam hewak ßwojim woßadnym dobreho wopokaſował, to tam w wjele tyßaz dżakownych duſchach ſ njewuhaßliwymi pißmikami ſapißane woſtanje. Tam je tež hiſchcże junkrócź zły nowy nakład ßerbſkeje biblije pſchehladował a wot cżiſchcżerſkich ſmykłow wußwobodżił, kaž tež nasche lube ßerbſke lutherſke knihowne towarſtwo ſ tſjomi lětnikami ßerbſkeho bibliſkeho pucźnika luboſcżiwje wobdarił. Poßledni dżeń oktobra ſańdżeneho lěta wón we Wóßlinku ßwoje wotßalne prědowanje dżerżawſchi ßwój ßwěrny paſtyrſki kij ſ ruki połoži. Tu w Budyſchinje po krótkim ßwjatoku 27. meje zyle cżiſche wußny 70 lět 10 dnjow ſtary. Pſchi jeho rowje dżerżeſche jeho poßledni ſpowjedny wótz farař dr. Kalich wubjernje rjanu duchapołnu pohrjebnu rěcź, w kotrejż nam ſnutskowny a ſwonkowny żiwjenjoběh nasſcheho lubodroheho Wanaka ſ jaßnymi wobraſami pſched wocżi ſtaji. *H. I.*

— Sſrjedu 25. meje popołdnju je ßo w wulkej ſali Budyſkeho krajnoſtawſkeho ſeminara wulzy ważna a ſajimawa konferenza wſchěch ßerbſkich wucżerjow a duchownych jako lokalnych ſchulſkich inſpektorow Budyſkeho, Lubijſkeho a Kamjeńſkeho hamtſkeho hetmanſtwa měła. Powołał bě ju pſchedßyda pädagogiſkeho wotrjada Macżizy Sſerbſkeje, k. farař Mrósak ſ Budeſtez, a k. farař lic. theol. Jmiſch ſ Hodżija, kotryż poßledni ju wodżeſche. Wot wokrjeßnych ſchulſkich inſpektorow běſchtaj kk. Rabitz ſ Lubija a ſchulſki radżiczeł dr. Wild ſ Budyſchina pſchitomnaj; k. Schütza ſ Kamjeńza budżiſche teho runja pſchiſchoł, njebudżeſche ſadżěwany był. W tutej konferenzy dżerżeſche ſaßłużbny ßerbſki ſpißowaŕ a wubjernje wuſtojny wucżeŕ knjes kantor Bartko ſ Noßacżiz pſchednoſchk wo ßwojej nowej ßerbſko-němſkej cżitanzy ſa ßerbſko-němſke ſchule. Hižo dołho je ßo tak berje wot wſchěch ßwěrnych wucżerjow a duchownych kaž tež woßebje wot wokrjeßnych ſchulſkich inſpektorow to należne żadanje wuprajiło, ſo by ßo khmana po nowych pädagogiſkich ſaßadach ſhotowjena ßerbſko-němſka cżitanka wudżěłała a do ßerbſkich ſchulow ſawjedła, po kotrejż móhłe wſchě ßerbſke dżěcżi to wot ſakonja ßebi krucże żadaze cżitanje ßwojeje macżerneje rěcże nawuknucź a tež němſku rěcź lózſcho ſapſchimnucź. Je to woprawdże dotal wulki njedoſtatk był a ſ wulkej ſchkodu ſa dżěcżi a zyłe jich duchowne roswiwanje, ſo tajkeje knižki njemějachmy. Duż je ßo nětko knjes kantor Bartko, kotryż ma w bohatej měrje duchownych darow, kiž ßebi tajke dżěło żada, na ſeſtajenje tutych knihi podał. Hdyż běſche je potom ſ knjeſom ſchulſkim radżicżelom dr. Wildom wjazy krócź pſcheſchoł, a tón je ſa dobre ſpóſnał, je je nětko Macżiza Sſerbſka, kiž ßo tak jara ſa duchowne ſboże Sſerbow ſtara a kiž wſcho dobre bjes Sſerbami podpjera, wudała. Wo njej rěcżeſche nětko k. kantor Bartko k ſhromadżiſnje. Bjes druhim najprjódzy na to pokaſawſchi, ſo wulki ßwjatkowny ſkutk wucżi, ſo ma ßo evangelij kóżdemu w jeho macżernej rěcżi, kiž roſumi, a niz w zuſej, kiž njeroſumi a kiž jemu do wutroby njeńdże, prědowacź, a ſo ma ßo to tež pola naß po Bożej woli tak cżinicź, wukożowaſche wón, kak ſchkódne je ſa ßerbſke dżěcżi, hdyż ßo wone bje wſcheho wot ſpoczatka a prjedy hacź doſcź němſki roſumja, jenoż w němſkej rěcżi roswucżuja a ßerbſka ßo njenakożuje. Sſerbſke dżěcżi dyrbja němſki nawuknucź a cżim lěpje to żane móże, cżim lěpje ſa nje. Ale żadyn wopacżniſchi pucź k temu njeje, hacź hdyż dżěcżi wot ſpoczatka w ſchuli jenoż němſke roswucżowanje doſtawaju, kaž je ßo to prjedy we wſchelakich ſchulach cżiniło, a hdżež dżěcżi pſches to ani němſki ani niczo druhe hódne nawukłe njeßu. Hdyż pak ßo macżerna rěcź ßwěru nakożuje, dha ßo němſka rěcź wot dżěcżi bórsy nawuknje. A tak pſchihotowane ßerbſke dżěcżi ßo poſdżiſcho na wyßokich ſchulach wuſnamjenja, kaž je wón ßam na wſchelakich ßwojich ſchulerjach to ſ wjeßelom widżał, bjes tym ſo hinak wucżene dżěcżi tam do prědka njepſchińdu. Jich roſum je ßo pſches wucżby, jim w němſkej rěcżi, tehdy jim hiſchcże njeſnatej, podate, wotupił. Pódla teho pak wuknjenje dweju rěcżow ſchulſke dżěcżi na duchu dale pſchinjeße, hacź wuknjenje jeneje, kaž tola zyła wucżba wyßokich ſchulow jenoż w tym wobſteji, ſo ßo tam rěcże wuknu. Na to wukożowaſche rěcżnik, kak ma ßo nowa kniha wot wucżerjow nakożowacź. Sa jeho wubjernje rjenje ſeſtajane a żiwje pſchednjeßene ßłowa ßo jemu wot pſchedßydy wutrobny dżak wupraji, na cżoż ßo debatta wo pſchednoſchku ſapocża. S teje cżemy jenoż wuſběhnucź, ſo pſchedßyda wuprajenje dweju mużow, kiž ſchulſke wobſtejnoſcże derje ſnajetaj, woſjewi. Tajny ſchulſki radżicżeł Kokel w Draždżanach, kiž huſto wjeßne ſchule reviděruje, je mjenujzy prajił, ſo ßu dżěcżi w ßerbſko-němſkich ſchulach, hdżež ßo dwoja rěcź nakożuje, hibicżiwiſcheho ducha hacź dżěcżi němſkich ſchulow. To ßame je prjedawſchi Lubijſki ſchulſki radżicżeł dr. Grüllich prajił a ßwoje wulke ſpodżiwanje nad tym ſjewił, ſo mózeja mólczke ßerbſke dżěcżi hižo w dwěmaj rěcżomaj ßo rosrěcżowacź, ſchtož ßo hewak na wyßokich ſchulach hakle wot nimale doroſcżenych dozpije. Wobaj ſchulſkaj wokrjeßnaj inſpektoraj kaž tež wucżerjo a duchowni khwalachu Bartkowe knihi a nadżija ßo, ſo budże ſa ßerbſko-němſke ſchule ſ wulkim wużitkom, hdyż ßo do nich ſawjedu. Na poßledku pſchinjeße hiſchcże k. farař Kubiza ſ Bukez ważnu wěz pſched ſhromadżiſnu a ſkorżeſche na to, ſo ßerbſzy wucżerjo tak jara pobrachuja a proßy, ſo by ßo tutemu njedoſtatkej wotpomhacź pytało. Pod tym cżerpi wſchak zyrkej a ſchula, woßada a dżěcżi, ſachodne a njeſachodne ſboże Sſerbow. Duż dyrbjeli knjeża wucżerjo wobdarjenych ßerbſkich hólzow na to kedżbliwych cżinicź, ſo bychu na wucżerſtwo wukli. Kaž je ßo to hižo ſtako, budżeja knjeża

schulsky wokrjeßni inspektorojo też dale rad po ßwojim samóżenju ßo wo to staracź, so ßo tajzy też na seminaru pschijimaju. Schulsky prjódkstejerjo, kaž je to ſ wjetscheho dźěła ßerbskeje semje widżecź, ßebi wobcźeżne a ważne dźěło ßwěrnych wucźerjow też ważicź wjedźa a ßwoje pschißkuschnoscźe pschecźiwo nim też ſ wjetscha dopjelnja. A hdy bychu schulske prjódkstejerſtwa ßwoje wucźerſke města, pschede wschěm minimalne, w dokhodach hischcźe huscźisicho powjetschicź chzyke hacź dotal, dha bychu wulki wużitk měke. Schula njeby tak husto noweho wucźerja měła a wucźerjo bychu ſ wjetschej radoscźu ßwojeho cźeźkeho dźěła hladali. S wuspěwanej khěrluschownej schtuczku ßo shromadźisna skónczi. — Bartkowa knižka ßama ſ dweju dźělow wobsteji, ſ jeneho sa nižsche, ſ druheho sa wyschsche klaßy. Wschudźe steji němski a ßerbski tekst hromadźe, tak so dźěcźo woboju rěcź ſ jenym nawuknje, też hnydom pißnu a knihownu rěcź sesnaje. Na prěnich stronach je pschi kóždym nowym pißmiku rjany wobras, psches kotryż móże ßebi dźěcźo nowy pißmik w pomjatku wobkhowacź. Cźisichcź je, kaž we wschěch pola Ssmolerja shotowanych knihach jara rjany, płacźisna wulzy tunja. Dokelž ma ßo tuta kniha w bliżschim cźaßu do wschěch ßerbsko-němskich schulow sawjesćź, dha njech je tu pschispomnjene, so je wona pola Ssmolerja w Budyschinje dostacź.

— Wjetscha liczba wsdźěkanych Serbow je ßo ſ wědnych a praktiſkich pschiczinow sa to wuprajika, so by ßo saßo „teho, temu“ trjebało. (Delnjołużiſki pschekożowaŕ Jakubiza je hižo 1548 „tego“ pißał.)

— Budyschske wokmjaze wiki smeja ßo wutoru 14. junija.

— Psched někotrymi dnjemi nowy dom, sahrodnikej Glauschej tu ßkuschazy, sběhachu. K powyschenju wjeßela ßo w ßußodnej restawraziji reje skasachu. Pschi nich ßo też něhdźe pokśta lět stary dźěkacźer Jescha wobdźěli, kotryż ßo wuskocźnje kaž dwazecźilětny po synkach hudźby wjercźesche. Polěrej, kotryż ßo nad jeho cźělnej hibicźiwoscźu dźiwasche, Jescha praji, so ſ kóždym mkodym na schemo rejwa, a ßo na to saßo wjercźecź pocźa. Tola lědma saskaknuwschi wón k semi padże a ßo saßo sběhnucź njemóżesche. Pschiwołany hojeŕ nohu pschepytawschi praji, so je wona skamana.

S Radworja, 22. meje. Dźenża bě sa naschu wokolnoscź radostny dźeń saßwitak. Dyrbjesche ßo nowa khorhoj sa nasche wojerske towarſtwo poßwjecźicź. Hižo poßlednje dny tydźenja cźinjachu ßo wulke pschihoty, so by ßo wjeß rjenje wudebika. Hacź runje bě deschcźikowe wjedro ſ wulkim sadźěwkom pschi tym, je Radwoŕ tola pokasał, so móże wjeß a torhoschcźo kraßnje wudebicź. We wschitkich schtyrjoch rózkach wßy, hdźež pucźe do wßy wjedu, běchu ßo cźestne wrota natwarike. Też w ßrjedźisnje wßy a na torhoschcźu stejesche wjele cźestnych wrotow. Zyła wjeß bě ſ pletwami, wěnzami, mejkami a khorhojemi w němskich, ßerbskich, łużiskich a sakskich barbach jara kraßnje wudebjena, wożebje hoscźenzy: „k tsjom lilijam“, Polakez a Polenkez hoscźenzaj mějachu jara rjany napohlad. Na torhoschcźu, hdźež dyrbjesche ßo ßwjatocźnoscź wotdźerżecź, stejesche kraßna tribuna, kotraż bě ſ khorhojemi a woponami wożobnje debjena. Njedźela saßwita, ale njebjo pokasowasche schěry napohlad kaž ßobotu, a dopołdnja ßo saßo ßylnje deschcźowasche; tola pschipołdnju posasta. Popołdnju nam Bóh skónczńje ßkónczne wjedro wobradźi. Pucźe wschak běchu a wostachu błócźane a běchu wożebje pschi cźahu sa drużki jara wobcźeżne. — Rano w 5 hodźinach „Sokowa kapella“ ſ Budyschina „revelliju“ piskasche. Wot pschipołdnja ßem cźehnjechu towarſtwa se ßwojimi khorhojemi jene po druhim do wßy a buchu ſ wonka wßy a na torhoschcźu wot ßobustawow nascheho wojerskeho towarſtwa powitane. S zyła bě 23 wojerskich towarſtwow a sjenocźenſtwow pschischko, wot někotrych dalokich njelubosneho wjedra dla jenoż deputazije. Sastupjene běchu scźěhowaze towarſtwa: Budyschin (2), Wulka Dubrawa, Rakezy, Pózkowy, Wujesd, Klukſch, Huska, Minakał, Ssmilna, Zidow, Biskopizy, Njeßwacźidło, Hrodźischcźo, Porschizy, Cźerwjene Noßlizy, Hodźij, Konjezy, Palow a Radwoŕska bjeßada. Popołdnju wokoło 3 hodźin ßo pod wjedźenjom hudźby drużki, 16 wotroscźenych a 8 małych, kotrež mějachu w ßwojich narodnych drastach rjany napohlad, psched faru shromadźichu, so bychu tam khorhoj wotewsake. Hdyż bě ßo na to cźah srjadował, cźehnjesche pśches wjeß k tribunje. Tu bě wołtarſ ſ Bożej martru a saßwěcźenymaj ßwězomaj postajeny. Hudźba, drużki, spěwanski khor, duchowny ſ ministrantom a pschedbyhy towarſtwow podachu ßo na tole městno, mjes tym so ßo towarſtwa, hoscźo a pschihladowarjo delka wokoło sestupachu. Hacź runje běchu ßo tyßazy wot wjedra wottraschicź dake, bésche tola torhoschcźo a wjeß ſ ludźimi napjelnjena. Po wuspěwanju spěwa pschedbyhda Radwoŕskeho towarſtwa, hoscźenzaŕ Cźech, powitanſku rěcź dźerżesche. Khorhoj po katholſkim ritußu poßwjecźiwschi k. administrator Żur duchapołne ßwjedźeńske prědowanje, najprjedy němski a na to ßerbski, dźerżesche. Potom mějesche knježna Kralez ſ Radworja němsku rěcź a pschepoda khorhoj sakożeŕkomaj: knjeni Běrkowej ſ Khelna a Marji Duczmanez ſ Radworja. Na to pschepodachu ßo kralowske dary, kaž też dary towarſtwow. Běchu to 3 kraßne banty, mjes nimi jedyn w ßerbſkich barbach wot Panczanſkeho towarſtwa, a 23 ſkotych a ßlěbornych hosdźi, mjes nimi też jedyn wot nascheje bjeßady se ßerbſkim napißmom. Nětk wustupi knježna Mionkez ſ Daliz a postrowi w ßerbſkej rěcźi towarſtwa a hoscźow ſ tſikrócźnej „ßkawu“ krala a khěżora ßkawiwschi. Se spěwom ßo ßwjatocźnoscź wobsamknu. Po tym ßo cźah po wßy wokoło hibasche: najprjedy hudźba, po njej drużki, a spěwarjo a ßobustawy towarſtwow wobsamknuchu cźah, kotryż pśches wjeß cźahnuwschi pschi tribunje sasta, hdźež mějachu ßo konzert a reje. Wjeczor bésche wschelaka sabawa, wożebje lubjesche ßo cźah se saßwěcźenymi pißanymi lampionami. Bjeßadny dom bésche illuminirowany a transparent se ßerbſkim napißmom wustajeny. S wożebitej khwalbu pak ma ßo wusběhnucź, so je, tak wjele hacź je nam snate, pschi poßwjecźenju khorhoje wojerskeho towarſtwa też Sserbſtwo ßwoje prawo ſ tym dostako, so je ßo pódla němskeje rěcźe też w ßerbſkej rěcźi pschi poßwjecźenju rěcźało. A pschitomni Němzy to też sa prawo pschipósnachu, dokelž ßu ßobustawy tudomneho wojerskeho towarſtwa ßami Serbjo. Tutón dźeń dołho w Radworju a wokolnoscźi w wopomnjecźu wostanje. *Kr.*

S Njeßwacźidła. Ssrjedu 1. junija bésche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań: 480 howjadow, 98 ßwini a 270 proßatow.

S Hliny. Ratarſtwo tudyscheho ryczerſkubła ma knjes prawisnik Seyfert w Budyschinje wot Janſkeje termije 1888 na 12 lět pschenajecź.

S Khocźebusa. Wóndanischa duchowna synoda je wobsamkła, so dyrbi wojerſki prědaŕ dr. Frommel w Barlinje podźakowanje dostacź sa tu pschecźelnu dowolnoscź, so ßmědźa ßo tamnische ßerbske kemschenja w jeho zyrkwi dźerżecź. — Pschi wóndanischej ßerbskej Bożej ßłużbje tam bésche na 200 kemscherjow, bjes nimi na 60 spowjednych ludźi, mkode holzy w rjanej ßerbſkej drascźe. Liturgiju na chorje spěwachu knjes rektor Myschnaŕ, rodźeny ſ Deschanka, a někotsi druſy wucźerjo ßerbskeje narodnoscźe. Sserbske khěrluſche sa kemscherjow běchu wożebje wocźischcźane (kaž ßo to pola naß też sa Draždźanſkich Sserbow cźini. Red.). Po kemschenju ßo wschitzy wokoło knjesa fararja Bronischa shromadźichu, so bychu ßo jemu podźakowali. Na jich próstwu ßamßny jim ßlubi, so chze nasymu sa cźaß provinzialneje synody tam saßo ßerbſku Bożu ßłużbu dźerżecź. — Dźakowna Janschojſka woßada je knjesej fararjej Krügarjej, kiž bě tam 40 lět lubowany duchowny pastyŕ byk a pschi tym też wschelakich mkodźenzow sa ßerbske faraŕstwo pschihotował, wóndano jara rjenje wjasanu bibliju dariła. — Towarſtwo delnjołużiſkeje Macźizy Sserbſkeje směje schtwórtk 9. junija (na Bożeho cźeła) pola Boydy w Khocźebusu wot 1 hodź. ßwoju lětnu shromadźisnu. (Br. Z.)

Přilopk.

* Hdyż njedźelu pschipołdnju dźowzy schewza Müllera ſ Kottmarsdorfa, ſ kotrejuż je jena 7lětna a druha 9lětna, ſ Ebersbacha domoj dźěschtej, njekraßnik ſ kerkow wuskocźi a starschu holzu shrabnuwschi ju do kerkow cźehnjesche. Holza pak schkrěcźesche, a ßo jemu wutorhnuwschi cźeknu. Duż njeduschnik mkódschu holzu shrabnu a ju do kerkow wlecźesche. Dokelž njesbożowne dźěcźo kschicźesche a żałojcźesche, wón nóż wucźahnuwschi jemu hrożesche, so jo sakole, dajesche so sa schiju, staji jo na hłowu, bijesche jo a jo slě trjebasche. Dwaj mużej, po pucźu duzy, dźěscźowe kschiki saßkyschawschi, żadkawzej jeho wopor wutorhnuschtaj a njekraßnika sajeschtaj. Wón je, kaž ßo na Lubijſkim ßudniſtwje wupokasa, 33lětny jěrchaŕ Müller ſ Arnſtadta.

* Njedaloko wßy Heydebrecka w Pomorſkej psched dwěmaj lětomaj skótneho wikowarja Borchardta skónzowaneho a wurubjeneho namakachu. Podarmo je ßo polizija dotal prózowała mordarja wußlědźicź. Wóndano pak je shonika, so je mordaŕ wěsty Lewandowski, kotryż je njeskutk dokonjawschi hnydom do Ameriki sacźahnuł. W Amerizy je ßo L. se żonu roskorił, kotraż je na to němskemu konsulej rubjeżne mordaŕstwo pscheradźika. Konsul je njedawno powjesćź wo tym do Stargarda póßłał.

* Dracź a kat Lersch, jena ſ najbóle snatych woßobow města Kölna, je wóndano w Ehrenfeldźe wumrjeł. Wjazy krócź hižo běchu jeho morweho prajili; pschecźiwo tajkim rěcźam pak je ßo Lersch w nowinach stajnje krucźe wobarał. Tutón kat bésche wjelestronſki muż: wón k ßmjercźi wotßudźenych wotprawjesche, konje drějesche, pßy kójesche, ludźi a skót hojesche a t. d. W prjedawschich lětach też do wschelakich nowin pißasche; jako tajny polizist bésche wón strach wschitkich paduchow a druhich njedocźinkow.

* W Hamburgu je ßo ſańdźenu póndźelu w tamniſchim pſchiſtawje wjele twarjenjow, w kotrychž ßo twory, wot kódźow pſchiwjeſene, khowaja, wotpaliko. Wot wulkeho wóhnja lěta 1842 tak wulki woheń w Hamburgu měli njejßu. Wulka jendźelſka parna kódź „Gladiator", kotraž pſchi brjoſy ſtejeſche, je ßo zyle wupaliła, teho runja ßu płomjenja żeleſniſki cžah, kotryž bjes palazymi twarjenjemi ſtejeſche, ſaniczíle. Schkoda ßo na 7 milijonow hriwnow wobliczi.

* Wóndano khěžkař Cžip ſ Pſchibyßkawa pola ßwojeho pola hrjebju rjedźeſche, do kotrejež woda ſ role khěžkarja Lanſkeho běži. Hdyž běſche hrjebja ſatykana, woda na Cžipowe polo běżeſche a tam ſchkody naczini. So by ßo to njeſtako, Cžip hrjebju rjedźeſche. Ssynaj Lanſkeho, Franz a Joſef Lanſki, pſchipadnje na druhim polu bliſko dźěłaſchtaj; dokelž ßo jimaj ſeſda, ſo ßo ßußod jich prawa mozuje, Cžipej dale dźěłacź ſakaſaſchtaj. Tutón pak, 62 lět ſtary muž, jimaj trochu ſ krótka wotmolwi, ſo je hrjebju rjedźił, prjedy hacž ſtaj wonaj na ßwěcże byłoj, a ſo też ßo nětko w dźele mylicź njeda. Duž jemu Joſef Lanſki motyku ſ ruki wutorże a tak njeßmilnje ſ njej do njeho pjerjeſche, ſo jemu horni dźěł praweje ruki na dwěmaj měſtnomaj roſraſy. Na to ſtareho muża hiſchcże trójzy ſ motyku do hłowy praßnu, pſchi cžimž jemu nop pſcheraſy. Cžežko ranjeny bjes myßli na měſcże leżo woſta. S daloka wuhladawſchi, ſchto ßo na polu ſtanje, Cžipowy ßyn nanej na pomoz běżeſche. Franz Lanſki pak jeho pſchimnu a tak dołho dźerżeſche, doniż Joſef Lanſki do wßy doběžał njebě. Tón ßamy dźeń wjeczor cžežko ranjeneho ſtareho muża do bliżſcheje hojerńje dowjeſechu. Joſeſa Lanſkeho ßu ſajeli.

* Pólzaj ſ Woleſchnizy na Morawje wóndano ſchtyrjoch zyganow, kotrychž běchu pſchi kranjenju lepili, na wokrjeßne ßudniſtwo do Kunſchtata wjedźeſche: dweju ſróſtneju mkodźenzow, kotrejuż běſche, ſo byſchtaj ßo trjebaj njeſpjeczowakoj, do putow ſeſpinał, a dwě poł nahej mkodej zyganzy. Jeczi ſ woprědka ſměrnje pſched pólzajom dźěchu. Hdyž pak hacž do bliżſcheho lěßa dóndźechu, jich cžrjóda zyganow ſetka, kotrychž běſche nědźe 30. Sswojich ludźi w towarſtwje tajkeho njewitaneho pſchewodźerja wuhladawſchi zyganjo pólzaja ſ zykej ſchiju wokajo wobſtupichu a jemu dale njedachu. Cžorni ßynojo lěßa krucże żadachu, ſo by pólzaj jich towarſchow a jich towarſchzy puſchczik. Nětko ßo też jeczi ſapjeracź poczachu a nihdy dale njechachu. Pólzaj jich ſ dobrym a ſe ſłym napominaſche, ale jatym ßo do Kunſchtata njechaſche. Hižo ßo jena zyganka ſe żerdźu na pólzaja měrjeſche; tu ßo ſchtyrjo burjo lěßej bliżachu. Jich na pomoz ſawoławſchi pólzaj ßwoju tſělbu natyka a ßo do zyganow, kotſiž jemu hrożachu, měrjeſche. Toho ßo zygani nabojachu a do wſchěch kónzow roſpjerchnuchu. Duž pólzaj ßwojich jatych hacž do Kunſchtata pſchiwjedźe. Njebudźichu-li burjo pſchiſchli, budźiſche drje ßo jemu hroſnje ſeſchko.

* Wulke njeſboże je wóndano měſtaczko Paſkow na Morawje domapytało. Pſchi ßylnym wětſje w drjewjanej khěżzy Boži woheń wunźe, a ſa krótki cżaß běchu płómjenja 53 domow ſaniczíle, to je zyle poł měſtaczka. Wotpaleni ßu jara mało ßwojeho wobſtedźeństwa płómjenjam wutorhnucź móhli; też wjele ſkotu je ßo ßobu ſpaliło.

* S Wuherſkeje powjeſcże wo powodźenjach pſchikhadźeja. Dźěł měſta Temeswara je wot wody réki Begy póczrjety. Pola Teleka ßu njedoczinkojo réczne haczenja pſchekakali, pſches cżoż je ßo wjele tyßaz kórzow polow powodźiło.

* Dotalny měſchczanoſta měſta Stagno w Italſkej, kotrehož běchu pſched krótkim ſ nowa ſa měſchczanoſtu wuſwolili, běſche ſa to wóndano ßwjedźeńſku hoſczinu wuhotował, pſchi kotrejž też hriby na blido pſchiníźechu. Bórſy po hoſczinje wſchitzy, kotſiž běchu ßobu wobjedowali, ſkhorichu; khoroſcź na to pokaſowaſche, ſo ßu ßebi ſ hribami ſ jědom ſawdali. Ssedmjo ßu hižo wumrjeli; druſy tſjo maju nadźiju, ſo ßo jim żiwjenje ſdźerżi. Wot zyłeje měſchczanoſtoweje ßwójby je jeniczży cżeſchne dźěczo żiwe woſtako.

* W Italſkej je jedyn ſarař byrgle ſ praßowaneje papjery wudźełał. Tajke piſchczele luboſniſcho klincża njeżli mjedźane. — Pola naß ßu njedawno ſapoczeli ſ papjery koleßa ſa żeleſnizowe woſy dźěłacź. Tajka papjera je ſtwjerdźena, kaž by żeleſo była.

* Dźiwadło, komiſku operu w Pariſu, kotraž je ßo ſchtwórtk pſched tydźenjom wotpaliła, ßu nětko wurumowali. Pod roſpadankami ßu 70 cżłowſkich cżełow namakali; pódla dwaj woſaj połnaj cżłowſkich ſtawow ſ wupaleneho dźiwadła wotwjeſechu.

* Wo hróſbnym podawku ßo Warſchawſkim nowinam piſche. Wjeßni hólzy běchu ßebi na polu woheń ſadźełali a wjeßele wokoło njeho ſkakachu. Na jene dobo jedyn ſ nich 5lětneho hólczka ſtorczi, ſo tutón do wóhnja padże. Na měſcże ßo draſta na nim ſapali. To widźo jeho towarſchojo ſe ſtrachom roſczękachu. Wſchón w płomjenju njeſbożowny hólczej k wßy běżeſche, ale duzy po pucźu bjes pomjatka leżo woſta. Płomjo wuhladawſchi nětkoſi burjo pſchiběżachu a njeſbożowne dźěczo domoj donjeßechu. Runjež běſche łěkař bórſy k ruzy, hólczk tola ſa dwě hodźinje, ßurowe boloſcże wutrawſchi, wumrje.

* W Peterburgu budże bórſy rědki kwaß ßyna jara bohateho pſchekupza. Nawożenja, jara ſdźěkany mkody cżłowjek, je pſched lětom w Odeßy mkodu cżornu trjechił, do kotrejež je ßo ſalubował. Njedźiwajzy na to, ſo nan na wſche móżne waſchnje wotradźowaſche, ßyn pſchi tym woſta, ſo ßebi mórowku ſa żonu woſmje; a dokelž mkody cżłowjek wot teho cżaßa khorowaty bycź pocża, nanej niczo wyſche njewoſta, hacž ſo do żeńtwy ſwoli.

* Liczba cżłowjekow, kotrychž kóżde lěto w Indiſkej dźiwje ſwěrjata rostorhaju a ſeżeru, je hiſchcże pſchezo jara wulka. Sańdźene lěto je tam 11,823 ludźi pſches dźiwje ſwěrjata a jědojte hady wo żiwjenje pſchiſchko. Wot jeneho ſta tychle njeſbożownych buchu dźewjeczdźeßacżo wot hadow morjeni.

* W Awſtraliji ßu wulke cżrjódy dźiwich karniklow, kiž wſchitko podrywachu, napoßledku ſbożownje wutupili. Nětko pokaſuja ßo tam zyke hromady dźiwich pßow, kiž wowcżim ſtadłam wulku ſchkodu cżinja.

* W korczmje, do kotrejež ſtajnje khodźi, běſche ßebi wóndano hóſcź ſe ſardellemi pokładźenu zaltku ſkaſał. Dokelž ßo jemu zaltka ſa 20 nowych, kotrež dyrbjeſche ſa nju ſapłacźicź, pſchemaka ſdaſche, ßo wón korczmarja ßmějo woprascha; „Schto dha kwadratny meter tajkich zaltkow płacźi?" — „Pjecź markow", korczmař ſ krótka wotmolwi. „Nó derje; pſchinjeßcże mi jich kwadratny meter!" A dokelž hóſcź na ßwojej ſkaſanzy wobſta, korczmarjej niczo wyſche njewoſta, hacž zaltki pſchihotowacź. Hdyž pak k wězy pſchińdźe, běſche na kwadratny meter 120 zaltkow trjeba, kotrež po 20 pjenjezkach 5 markow njepłacźachu, ale 24 mk. Duž ßo korczmař ſa wuſchomaj drapaſche; pſchitomnym hoſczom pak zaltki cżim lěpje ßłodźachu.

* Stary Fryza a běrny. (Br. Z.) Stary Fryza, pruſki kral pſched ſto lětami, bě pſchikaſał, ſo dyrbja burja běrny (kulki) ßadźecź; cżi pak to njechachu. W Schleſynſkej ßo prajeſche, ſo wot běrnow cżłowjek ſymnizu krydnje. Kral da burow powuczowacź, da jich khoſtacź: wſcho podarmo. Duž pſchińdźeſchtaj drohej lécże 1771 a 1772; żita ſmjerſnuchu, a ludźo njewjedźachu ſchto, hacž żito wotßyz a běrny ßadźecź. Tak pósnachu wużitk běrnow. Hdyž kral poſdźiſcho ſaßo do Schleſynſkeje pſchińdźe, ſwjeßeli ßo jara, hdyž zyke ſahony běrnow wuhlada, a rjeknu k ſhromadźenym buram: „Nó wy błaſni, je waß hłób k roſumej dowjedł? Sskodźa wam nětko běrny?" „„Nó haj"", ſcheptachu woni. „Je dha nječhtó ſymnizu krydnuł?" „„Njeje"", běſche wotmołwa. „Dha ſkhowajcże ßebi w pomjatku", dźeſche kral, „ſo ja wam niczo ſchkódneho kaſacź njebudu. Druhi ras budźcże poßkuſchni!" Na to wotewri ßwoje knihi, w kotrychž běſche prjedy cżitał, a jědźeſche dale. Burjo pak ſcheptachu: „„Tón też ma wſchitko w ßwojich knihach ſtejo a wſchitko wě."" Knjezkam (ryczerkublerjam) pak doſta ßo pſchikaſnja, ſo dyrbja pſched wocżemi ludźi běrny jěſcź. A hdyž wón do Briega pſchijědźe, dyrbjeſche pſchezo běrtel warjenych běrnow na blidźe ſtacź ſa hoſczi a ßłużobnych. Wón ßam jich też njeſazpiwaſche, a druhdy da ßebi też wot nich pſched khěżu pſchinjeſcź, hdyž je pſched wſchitkim ludom jědźeſche. — — Nětko njech ßo hiſchcże ſapiſche, ſchtoż je nědhdy wowka powjedała. S woprědka ludźo měnjachu, ſo dyrbja te ſelene boble jěſcź, kiž horjeka na běrnjazym ſelu roſtu. Wone je warjachu, te pak njeßkodźachu; nětkoſi je ſ zokorom a ſ zymtom poßypowachu, wone pak pſchezo ßłodźecź njechachu. Duž ßo ras ſta, ſo kruwa běrnowy pjeńk wutorże. Hdyž kruwarjo te rjane kulki widźachu, poczachu je pſchi wóhnju pjeż. Te jim ßłodźachu. Tak ludźo ſhonichu, ſchto po prawym běrny ßu. Potom ßebi je warjachu, a te jim runje tak derje ßłodźachu, kaž nětko nam, woßebje hdyž ßo njetrjeba butra lutowacź.

* (J. a L.) Smużiwy ßerbſki wojak. Jene nowiny ſ lěta 1799 powjedaju ſ wojerſkeho pjera ſcźěhowazy podawk. Sakſki ßerbſki wojak, jěſdnik ſ regimenta wójwody Karla, Pětr Běmar ſ Wujeſda pola Lubija, 18 lět ſtary, wſa w bitwje pola Wetzlara 15. junija 1796 franzowſku kanonu a doſta pſchi tym 19 ranow, ſchtyri do hłowy, pjecź bjeswocźi, dwě do lěweje ruki (hdźež dwaj porſtaj ſhubi) a dwě do praweje ruki, kaž bu też do wutrobna kłóty. Wojak bu ſahojeny a ßłużeſche potom dale, hdyž běchu jeho ſe ſnamjenjom ſmużiwoſcże wupyſchili a jemu też dobre myto dali. Teho runja ßu jeho zyky wobras w uniformje na nopaſchk woßebneje porzelanoweje ſchalki ſtajili, kotraž ßo potom na jenej wuſtajenzy w Draždźanach ßobu pokaſowaſche. Po naſchim wjedźenju ßu w Wujeſdźe hiſchcże ludźo ſ pſchecźelſtwa teho wojaka żiwi. Sskława jich wujej! Sskława tym, kiž ßu jednoreho wojaka tak cżeſcźili!

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budźe sa tydźeń — prěnju njedźelu po Ssw. Trojizy — němska spowjedź a prědowanje.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Ernst Michalk, fabrikski dźěłaćeŕ tu, s Hanu Augustu Amaliju Micźkez pod hrodom.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Marja Amalija, Jana Augusta Dejki, wulkeho sahrodnika w Sajdowje, dź. — Alma Liddy, Jaroměra Augusta Teicha, zigarnika na Židowje, dź. — Ida Emilija, Jana Ernsta Kopacźa, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, dź. — Jan, njemandź. ß. w Sklonej Borschczi. — Jan Ernst, njemandź. ß. w Hrubjelcźizach.

Zemrjeći:

Dźeń 26. meje: Hana, Handrija Glätty, wumjenkarja w Brěsowje, mandźelska, 74 l. 2 m. — Hana, njeboh Jurja Wulenka tudy mandźelska, 42 l. 5 m. — Jan Khorla Tänger, schewz pod hrodom, 62 l. 11 d. — 29. Jan August Schneider, kněžeŕ a skakaŕ na Židowje, 37 l. 6 m. 14 d. — 30. Hana Martha, Ernsta Gustava Klaußa, kublerja w Hornjej Kinje, dź., 1 m. 7 d. — Jan Bohuwěr, Jana Augusta Alberta, kublerja w Zyježach, ß., 3 l. 6 m. — 31. Ernestina swudowjena Jakobizowa rodź. Schützez tudy, 78 l. 1 m.

Póst sa woßoby:

bjes Budyschinom a Rakezami.

Wotjěsd s Budyschina (pósta)	wjecźor	w	7 hodź.	35 min.
„ Makeho Wjelkowa	„		8 „	20 „
„ Njeßwacźidła	„		9 „	30 „
Pschikhad do Rakez	„		10 „	10 „
Wotjěsd s Rakez	rano	w	6 hodź.	5 min.
„ Njeßwacźidła	„		6 „	55 „
„ Makeho Wjelkowa	„		8 „	5 „
Pschikhad do Budyschina	„		8 „	45 „

Jěsdny plan želesnizow wot 1. junija 1887.

4. wosowa klaßa njedźelu a na sakskich ßwjatych dnjach wupada.

Se Shorjelza do Draždźan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	1,55	—	4,43	7,56	10,50	1,56	2,30	4,21	6,50	—
Rychbacha	—	—	5,7	8,21	11,14	—	2,55	4,44	7,15	—
Lubija	2,24	—	5,29	8,45	11,39	2,24	3,18	5,5	7,38	—
Budyschina	2,50	4,0	6,6	9,23	12,18	2,48	3,55	5,40	8,17	—
Biskopiz	—	4,30	6,44	10,1	12,57	—	4,31	6,14	8,53	9,58
			1-4.		1-4.				1-4.	
Arnsdorfa	—	4,51	7,9	10,27	1,23	—	4,56	6,35	9,20	—
Radeberga	—	5,2	7,19	10,37	1,33	—	5,6	6,44	9,31	10,25
Do Draždźan	3,55	5,29	7,49	11,8	2,1	3,52	5,36	7,12	10,4	10,48

S Draždźan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždźan	—	6,0	8,50	10,25	12,15	3,0	5,0	8,50	11,40	12,52
Radeberga	—	6,39	9,25	—	12,52	3,38	5,37	9,25	12,18	—
Arnsdorfa	—	6,51	9,37	—	1,3	3,48	5,49	9,37	12,29	—
					1-3.					
Biskopiz	—	7,21	10,6	—	1,29	4,15	6,19	10,5	12,56	—
Budyschina	—	7,59	10,44	11,35	2,3	4,52	6,55	10,40	1,27	2,1
Lubija	6,32	8,43	11,27	12,2	2,43	5,32	7,34	11,22	—	2,27
Rychbacha	7,7	9,3	11,43	—	3,3	5,52	7,54	11,40	—	—
Do Shorjelza	7,48	9,26	12,6	12,31	3,23	6,15	8,16	12,1	—	2,54

S Budyschina do Wjeleczina.

Wosowa klaßa	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyschina	5,10	7,36	10,45	2,4	4,50	8,17
Budestez	5,28	8,4	11,3	2,22	5,8	8,35
Do Wjeleczina	5,43	8,22	11,18	2,37	5,23	8,50

S Wjeleczina do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjeleczina	6,5	8,45	11,42	3,5	5,45	9,12
Budestez	6,26	8,59	11,56	3,24	6,6	9,27
Do Budyschina	6,48	9,15	12,12	3,46	6,28	9,43

S Kamjeńza do Arnsdorfa.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6,0	8,45	11,55	3,50	8,20
Połcźnizy	6,23	9,8	12,26	4,22	8,45
Großröhrsdorfa	6,33	9,18	12,39	4,36	8,56
Do Arnsdorfa	6,45	9,30	12,54	4,51	9,7

S Arnsdorfa do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	7,10	10,27	1,25	5,50	9,40
Großröhrsdorfa	7,29	10,41	1,45	6,5	9,55
Połcźnizy	7,42	10,50	1,58	6,14	10,4
Do Kamjeńza	8,8	11,9	2,24	6,34	10,24

Płacźišna žitow a produktow w Budyschinje

28. meje 1887.

Žitowy dowos: 1877 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenza	běła	9	29	9	40	8	93	9	38
„	žołta	8	75	8	93	8	48	8	93
Rožka		6	71	6	77	6	71	6	77
Jeczmjeń		6	52	6	74	6	70	6	81
Wowß	50 kilogr.	5	40	5	60	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	80	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	10	—	—	—	—
Pschenična muka	50 „	7	50	16	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 „	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 „	2	50	3	—	—	—	—	—
Sslóma	600 „	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 695 schtuk, schtuka		11	—	24	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płacźišny. Howjada 1. druźiny 50—54 mk., 2. druźiny 42—46, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 49—51 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 3. junija: Syma.

Na pschedań: Kubło se 74 kórzami, žiwnosćz se 14 kórzami psches Mersiowskeho w Budestezach. — Kubło blisko Budyschina, s 55 kórzami psches Th. Voigta na Lubijskej drósy 26. — Korczma s 9 kórzami, žiwnosćz se 16 kórzami. Shonicź pschi Mikawschu cźišło 1. — Khěža cźišło 8 s 3 kórzami pola w Ratarjezach. — Korczma a khlamarnja s 11 kórzami psches E. Jatzku w Budyschinje.

Na pschedań pschepodaća ma ßo pschedawacź: 9. junija popołdnju w 2 hodź. kubło 33 w Pěskezach s 95 akrami 193 □prutami. — 9. junija popołdnju w 2 hodź. w Hucźinje a Brěsynje 2 cźeleczi, 1 hospodarski wós, 1 ßykanjowa maschina.

W Porschizach je **khěža** cźišło 37 na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

W Wujezku je **khěžna žiwnosćz** cźišło 11 s 5 kórzami pola a łuki hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

W Bukojnje pola Barta je **khěža** na dwěmaj schoßomaj cźišło 38 s 1½ kórzom pola s rjanymi žnjemi bjes wumjenka na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Wětrowje je **khěža** cźišło 16 s kórzom pola a sahrodu na pschedań. Tež móže ßo k temu 8 kórzow pola pachtowacź.

W Nowych Porschizach je **khěžkarska žiwnosćz** cźišło 71 s 5 kórzami pola, łuki a rjaneje ßadoweje a ßolotoweje sahrody na pschedań. Twarjenje je maßiwne a se schifrom kryte.

W Cźornych Noßlizach je **khěžkarska žiwnosćz** cźišło 7 s 2 akromaj 152 □prutami leżomnosćze se 56,72 dawskimi jenosćzemi bjes hospody a wumjenka na pschedań. Dalsche je pola **A. Kuska** tam abo pola **P. Kuska** w Budyschinje na zyhelnczej drósy 10 shonicź.

Herbjo.

Mało trjebany jenopschežny **pjeraty wós** se schěšcź ßydłami je dla njedoßahazeho ruma płacźišnyhódno na pschedań, teho runja tež derje strażowazy wulki **poß**, kotryż derje cźehnje. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Žiwnosćz

1 hodźinu wot Budyschina sdalena, je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

W Hucźinje je **sahrodniska žiwnosćz** cźišło 33 s 8 kórzami pola a łuki na pschedań. **J. Herz.**

W Wyßokej pola Rakez cźišło 14 je ßuproschna **ranza** na pschedań.

Trawowa awkzija.

Njedźelu 12. junija popołdnju w 4 hodźinach ma ßo 60 loßow trawy na łukach pola Makeje Suberniczki sa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacź. Shromadźišna w Biehlez hosćenzu w Makej Subernicźzy.

J. Schütz, inspektor na Bartskim knježim dworje.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likérow.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np., 15 scht. po 50 a 60 np. porucza jara płacźišny hódne

A. E. Soba na Židowje.

Spěschne běladło (blejchu)

porucza tunjo

Rakezjanska haptyka.

Drjewowa awkzija

na Maleschanskim revěrje.

Schtwórtk 9. junija t. l. dopołdnja wot 10 hodźin

ma ßo w Hucźinjanskej holi blisko żelesnizy

42 rmtr. khójnow. schcźěpow,
36 = = knyplow,
208 = = sbytneje walcźiny;

pjatk 10. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodźin

w Stróżanskej holi w wotdźělenjach 18, 19, 20

7 rmtr. twjerdych a 82 rmtr. mjehkich schcźěpow,
96 = mjehkeje pjenczźiny,
2,10 stotn. twjerdeje a 24,80 stotn. mjehkeje sbytneje walcźiny,
25 rmtr. khójnowych hakosow,
12 = twjerdych kuleczkow,
4 = mjehkich =

po swuczenych wumënjenjach na pschesadźowanje pschedawacź.

Hrabinske Schall-Riancourske revěrske sarjadnistwo w Maleschezach, 30. meje 1887. Wyschschi hajnik **Sachße.**

Drjewowa awkzija.

W Hucźinjanskim hoscźenzu

ma ßo ßlědowaze drjewo s **Połpiczanskeho statneho revěra**

pjatk 10. junija 1887 dopołdnja wot 10 hodźin

105	twjerdych klozow 8—31 ctm. horn. tołstoscźe,	w wotdźělenjach
88	mjehkich = 16—37 = = =	3, 6, 11, 12, 25,
167	= wotwjerschkowanych krutych żerdźow 8—13 ctm. hornjeje tołstoscźe,	26, 28, 30, 31,
1	rmtr. twjerdych palnych schcźěpow,	32, 38, 44, 45,
31	= mjehkich = =	53, 54, 55, 56,
82	= = = knyplow,	57, 58, 67, 70,
59	= mjehkeje palneje walcźiny,	71, 77, 80, 81,
4120	mjehkich walcźkow,	100, 101, 105,
1	dołha hromada twjerdeje walcźiny,	107, 109,
273	dołhich hromadow mjehkeje walcźiny,	

sa **hotowe pjenjesy** a pod wumënjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pschesadźowanje pschedawacź.

Podpißane revěrske sarjadnistwo budźe drjewa, w lěßu k wobhladowanju leżaze, pschipokasowacź.

W Draźdźanach a Połpizy, 26. meje 1887.

Kralowski rentski hamt: Kral. hajnisке revěrske sarjadnistwo:

Garten. **Großmann.**

Koßy.

Sa nětczischi czaß poruczam ßwój derje srjadowany skład **koßow.** Pschede wschém na zyle nowu koßu **„Lusatia“** kedźbne czinju, kotraż ßo w nastupanju formy a naprawjenja potrjebnoscźam hornjołużiskich ratarjow pschihodźi. Wona je wot najlěpscheho, wot żaneho druheho wudźěłka po dobroscźi njepschetrjecheneho schwedskeho worzla dźěłana. Sa kóżdu koßu poknje rukuju! Tunje płaczźisny! Dale poruczam **bruße** najlěpscheje druźiny. Wo dobroczźiwy pschistup prosscho s pocześcźowanjom

Hermann Kschiżank w Bukezach.

Sa kurjerjow.

Njerěsany **rjepikaty tobak** s **czisteho amerikanskeho** tobaka, woßebny a ßuchi, poruczja punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa

w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hoscźenza k jandźelej.

Koßy k ßnjczenju trawy a żita w najlěpschich wudźěłkach, każ tež w tuńschich druźinach, kotrychż rěsnoscź je ßo dawno dobra wopokasała, tak so mi trjeba njeje, je se ßłowami każ: „rěsa każ jěd“, „saruczene“ atd. wukhwalicź, ßwojim czescźenym wotebjerarjam pschi potrjebje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

Robert Jacob, gratokowarski mischtr
s napschecźa realki w Budyschinje.

Mydlarńja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej haßy czißło 3 a na żitnej haßy czißło 3

poruczа ßlědowaze wudźěłki po poniżenych płaczźisnach w snatych dobrych druźinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po 40 np.,**	pschi wotewsaczu 5 puntow ßo płaczźisny poniża,
żiwizojte jadromydło	„ „ 40 „	
jadriwe mydło II. druźina . . .	„ „ 36 „	
czisczaze mydło	„ „ 30 „	
jendźelske běłaze (blejchowaze) mydło	„ „ 20 „	
masne mydło	**punt po 20 a 25** „	
kryst. soda	**punt po 5** „	

rajßowu a pschenicznu schterku,

petrolej a ripikojty wolij po najtuńischich płaczźisnach,

najlěpschi kolmas wot Schindlera a Myßlia w Schczeczinje punt po 25 np.

Dobry kożowy, kopytny a wosowy mas

pschedawa po tunich płaczźisnach

T. Albert, ßedlarski mischtr na hornczerskej haßy 13.

Czisty pczołazy wósk

kupuje a płaczi najwyschsche płaczźisny

Moritz Lehmann, mydlar na bohatej haßy.

Wino.

Pschedawarńja winow a delikateßow

Bernharda Geißlera

prjedy **Jana Wannacka**

w Budyschinje

na schulerskej haßy czißło 5

ßwój bohaty skład derje wothladanych winow po mózno tunich płaczźisnach poruczа.

Pschi wotewsaczu 12 bleschow ßo pomërnje tuńsche płaczźisny wobliczа.

Sapiß płaczźisnow a mustrow ßo rad podawa.

Lěkarske wuherske wino.

Sa khorych a ßłabych ßwoje jako najlěpsche poßylnjadło snate lěkarske wina poruczam a to

lěkarske wuherske wino I
bleschu po 2 mk., 1/2 blesche po 1.20,

lěkarske wuherske wino II
bleschu po 2.50, 1/2 blesche po 1.50,

Szamoradske wuherske wino
bleschu po 2.50, 1/2 blesche po 1.50.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy czißko 5.

Zigary.

Kurjerjam ßwój derje srjadowany

zigarowy skład

poruczam a to jako woßebitoscź **czißko 32, 100 scht. po 3 mk.** w kaschczikach jara woßebne a mile ßkodźaze.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy czißko 5.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczźisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Khojeń

ßyry a paleny,

najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory**
po najtuńischich płaczźisnach poruczа
Richard Neumann.

Hamburgsko-amerikanske

paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parołódźna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóżdu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóżdu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóżdej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßaczńje 3 krócź,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßaczńje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jězdź a pschihódnu puczowansku skladnoscź sa kajutowych a bjesstubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Wot **1. junija t. l.** budu **město** njedawno ſemrjeteho **prawiſnika** (advokata) **Waldy** w **Kamjeńzu** tam **prawiſniſtwo** ſaſtacź a budźe mje, budu=li njepſchitomny, dotalny ſaſtupjeŕ prawiſnika Waldy, knjes **referendar Dietrich** tam, ſaſtupowacź, woſzebje budźe wón **hižo nětko** kaž tež poſdźiſcho **poruczenja** w prawiſniſkich naležnoſczach wſcheho waſchnja ſa nunje pſchijimacź.

Moja **pišarńja** je w **Waldźiz domje** pſchi torhoſchczu.

W Kamjeńzu, w meji 1887.

Prawiſnik Hermann Schurig.

najwubjerniſche

pſche wſchě inſekty

(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßlěda** wot njeho njewoſtanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:

„Schtož ßo w papjerje wuwaži,
njeje ženje
Zacherkowa ſpezialita."

Jenož w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin" **woprawdźity tuni** dostacź

w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pſchi žitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera**,
= **Kamjeńzu** = k. **Hermanna Naechſtera**,
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta** pſchi torhoſchczu.

Czorny kaſcheměr

jenož cziſtowołmjany w ſnatej dobroſczi po ſtarych płaczišnach poruczа **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Pjelzowe twory khowa a ſa to rukuje, ſo ßo ani **pſches** mole, ani **pſches** woheń njewobſchkodźa
Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Hoſczenz w Drožźiju.

Njedźelu 5. junija **wukulenje kołbaßy.** Potom **reje.**
Pſcheczelnje pſcheproſchuje
hoſczenzař.

Hejtman ßo pyta.

Ródneho hejtmana pyta k 15. junijej abo 1. julijej knježi **dwór w Hornjej Wjaſońzy** (Oberneukirch).

Rólny pohoncź a ßłužobnik ſa dom ßo pytataj ſa
Sarěčzanſki knježi dwór.

Czeledź,

dale jenu dójku do Draždźan pyta pſchiſtajaza žona **Spannowa** na mniſchej haßy 1.

Sjawny džak.

Wyßokodoſtojnemu knjeſej kapłanej **Handrikej** w Budyſchinje ßo ſa jeho kraßne prědowanje, druhi a tſeczi dźeń ßwjatkow wot njeho dźeržane, wutrobny džak praji wot
wjele kemſcherjow.

Sjawny džak.

S tutym žiwnoſczerjej knjeſej **Bergerej,** kotryž je ſa naſchn gmejnſku ßykawu 200 hriwnow płaczazy wódny podawaŕ kupił, najwutrobniſchi džak prajimy.

Mnoſy
wobydlerjo w Njeſdaſchczach.

Miſzionſki ßwjedźeń.

Sſrjedu 8. junija ma ßo, da=li Bóh, w **Hornim Wujeſdźe** miſzionſki ßwjedźeń ßwjeczicź. W ßerbſkej Božej ßłužbje, kotraž ßo popołdnju w 2 hodźinomaj ſapočnje, prěduje knjes dr. **Kalich**, farař pſchi Michałſkej zyrkwi w Budyſchinje, w němſkej Božej ßłužbje, kotraž ßo w 4 hodźinach ſapočnje, knjes **Schuch**, diakonuß pſchi Mikławſchowej zyrkwi w Lipſku.

Wſchitkich pſcheczelow ßwjateho miſzionſtwa, kaž tež woſzebje lubych ſaſtojnſkich bratrow na tutón ßwjedźeń wutrobnje pſcheproſcha

W Hornim Wujeſdźe, 20. meje 1887. **H. Wjazka**, farař.

= Jerje =

rjane tučzne ryby
porucza po tunich płaczišnach
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucza
Paul Walther
na žitnych wikach.

Woheń a žiwjenje

ſawěſcza a namjety k temu pod najpſchihodniſchimi wuměnjenjemi pſchijima hłowna agentura
Arna Möckela
na ßerbſkej haßy 13.

Sprawni a dźěławi agentojo ßo pytaju.

Swěrnemu duſchowpaſtyrjej

knjeſej Jurjej Ernſtej Wanakej

k cżeßnemu wopomnjeczu.

Twój běh bu dokonjany,
Ty nahle wuſtał ßy;
Nětk dom ßy ſawołany
Na ßwjatki ſ zuſoby.
Nětk bědźenja ßu ſady
A wſchitke boloſcze;
Knjes Jeſuß połny hnady
Cże dom ßej dowjedł je.

Ty ßłužbu měł ßy kraßnu
We tutej hoſpodze;
Mſdu njejßy pytał cżaßnu,
Czi horkach lěpſcha kcże;
Ssy dźěłał dołhe lěta
We Božej winizy;
Czi wutroba bě ſhrěta
Sa ßerbſke woßady.

Paſcź wowzy Jeſußowe
Na paſtwje najlěpſchej,
Je napaſcź zyle ſtrowe
Po woli Knjeſowej;
Je k temu žórku wodźicź,
Kiž Jeſuß Khryſtuß je,
A ßam pſched nimi khodźicź —
Bě twoje wjeßele.

Ty ßwědcził w ßwjatym Duchu
Wo Ssynu Božim ßy,
So wutroby ßo hnuchu
We Božej ßwjatnizy;
Te wulke ſkutki Boże
Rad pſchipowjedał ßy;
To běſche twoje ſboże
Czi twoje žiwe dny.

Ssy khodźił ſchczežku czichu
Pſches tuto podrožſtwo,
Dny wſchelke pſchewodźichu
Łódź twoju pſches morjo.
Ach na kónzu pak noßył
Kſchiž prawje hórki ßy
A Knjeſa ßebi proßył,
So bórſy pſchiſchoł by.

Nětk pak je pſchewinjene,
Twój wumóžnik je tu,
A wrota wotewrjene
Do paradiſa ßu.
Do njeho duſcha czehnje
We ſbóžnym wjeßelu,
A czěło njech ßo lehnje
Do ſemje k pokoju!

„Mi ſhromadźcże wſchěch mojich,
Wy lubi jandźeljo!
Wſchak ſnaju wſchitkich ßwojich
A wěm jich hubjenſtwo.
Tam ßłužobnik mój ßłuſcha,
Hdźež wěcznje ßym ja ßam;
Duž počzehń luba duſcha
Ssem ke mni k njebjeßam!"

ß.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 24. **Sobotu 11. junija 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kanal, kotryž Jütlandsku połkupu pscherěsnje a narańsche a połnózne morjo sjenocźi, žu w pschitomnoscźi němskeho khěžora 6. junija s wulkej žwjatocžnoscźu twaricź sapoczeli. Khěžor s nahej hłowu na sakładny kamjeń tsi krócź s hamorom dyri prajizy: „K czescźi němskeho khěžorstwa, postupowazemu dobru k jeho najwjetschej mozy a žylnoscźi.“ Požwjeczaza rěcź dwórskeho prědarja Kögela bě krótka ale jadriwa. Khěžor žo na to na łódź „Pommeraniu“ poda a w Kielu paradze łódźstwa pschihladowasche. Wobczeżnoscze pucźowanja jeho po sdaczu niz najmjenje njepschimachu. Powschitkownje žo nad khěžorowej czilosczu a czerstwoscźu dźiwachu. Skoro k wěrjenju njeje, so je wón pschi paradze njedźiwajo žwojich 90 lět pschi howrjazym wětrje wyžoko na łódźi psches pok hodźiny dołho stał. Pschedołhe pschebywanje w symnym wětrje pak je tola khěžorej seschkodźiło. Wón je žo lohko nasymnił, schtož je jeho wotdźerżało, do Liegnitzy k jubilejej tamnischeho kralowskeho grenaděrskeho regimenta pschijěcź. — Kanal, Jütlandsku połkupu dźělazy, ma jara wulku ważnoscź sa němske khěžorstwo. Tak dołho hacź wón njeje, žo němski pschimórski kraj w wójnje njepschecźelskich nadpadow dowobaracź njemóże. Němske łódźstwo je dźělene a rospjerschene, a njepschecźelska Danska móże lohko jeho sjenocźenje sadźěwacź. Hižo w lěcze 1571 běchu žebi na twar tuteho kanala myžlili, tola dokelž doscź pjenjes njemějachu, žu tole wotmyžlenje saž spuschcźili. Spodźiwnje pak pschezo je, so němske khěžorstwo hakle 17 lět po žwojim sałoženju ruku k jeho twarej stozi. Nětko je žo sbožownje sapoczatk stał a sa dźewjecź lět dyrbi wulke dźěło dokonjane bycź. Dokelž žo němska móz psches kanal wulzy požylni, wukraj na njón se sawistnymaj wocźomaj hlada. Pschede wschěm kanalowy twar Dansku mjersa a traschi; pschetož psches njón žo danska wójnska móz na morju slemi a wicźny wobkhad w danskich mórskich pschistawach budze s najmjenscha wo połozu wotebjeracź. W Niederlandskej a Belgiskej politiskich pschicźinow dla jeho dotwarjenju se strachom napschecźo hladaju, Franzowska pak ma kanal sa nowe požylnjenje němskeje brónitoscze, kotrež žo pschede wschěm pschecźiwo Franzowskej měri. Tak widźimy, so kanal město wjeżela pola žužodnych ludow jenož strach a bojoscź sbudźuje. A tola budze wón na prěnim měsce saměram měra žkužicź; pschetož psches njón žo wikowanje w stronach połnózneho a narańscheho morja, do kotrychž žo tak jara wjele ludow dźěli, jara pospěschi a połóži.

— Němski krónprynz na straschnu schijinu khoroscź cźerpi. Khoroscź pjecza w tym wobsteji, so jemu w schiji mjažo, polyp žo mjenowaze, roscze, kotrež jemu dychanje sastaja. Jendźelski žkawny lěkar Mackenzie je póndźelu dźěl tuteho polypa wurěsał. Operazija je žo dospołnje poradźiła. Duž krónprynz pschichodnu póndźelu, kaž bě hižo postajene, se žwojej mandźelskej k połstałětnemu knježerstwowemu jubilejej jendźelskeje kraloweje do Londona pojědze. Posdźischo žebi wón polyp wot dr. Mackenzie dowurěsacź da a chze potom dleschi czaž na kupje Wight pschebywacź.

— Poždźenja khěžorstwoweho žejma žu žo po žwjatkownej sastawzy sandźenu wutoru sažo sapoczałe. Bjes debatty žo pschidawk k žiwnostnemu sakonjej pschi tsecźim a wupscheschtrjenje sakonja, schkodu pschi snjesboženju sawěscźazeho, na twarskich dźěłacźerjow pschi druhim cźitanju pschija. Teho runja žo namjet pschija, po kotrymž je dźěcźom, kotrež žu 13. lěto dozpiłe, dowolene, w fabrikach dźěłacź.

— Khěžorstwožejmska komižija, kotraž wo nowym dawku na palenz wuradźuje, je wobsamkła, so ma sakoń 1. oktobra t. l. płacźiwoscź dostacź. Zyły sakoń je žo skóncźnje wot komižije se wschěmi pschecźiwo 5 hłožam pschijał.

Awstrija. Płódne hona pschi rězy Tižy a jeje pschitokach w Wuherskej žu lětža sažo wot wulkeho powodźenja domapytane. Tsi krócź sa lěto žu tele strony w strachu psched powodźenjom. Prěnja wulka woda pschiźidże, hdyž je žo na rěkach lód rospukał, druha w czažu nalětnjeho deschcża, a tsecża sapoczatk junija, hdyž na wjerschkach žedmihródskich horow žněh rostawa. To je „selena powodź“. Lětža wona wjele wjetscha njeje hacź hewak. Hdyž žo njedźiwajo teho pschirěcźne krajiny póczrjeja, je na tym jenicźzy njerodnoscź a sanjechanje wuherskeho knježerstwa wina. Psched někotrymi lětami, hdyž žo město Szegedin powodźi, je knježerstwo wjele milijonow schěžnakow k twarjenju hacźenjow pschiswoliło. Tola kak žu žo tele pjenjesy nakožike! Hacźenja buchu tak njerodnje, hubjenje a lohko natwarjene, so pschi prěnjej wulkej wodje rosmokaja a žo rosmjelu. Nětcźische powodźenje budźische žo hischcże wotwobrocźicź hodźiło, hdy budźichu hacźenjaze spuschcźeńzy w rjedze byke. Tola te žo njeběchu wuporjedźike a wobkedźbowake, hacź runje bě někotre dny prjedy snate, so žu w Banacze rěki, kotrež žwoju wodu do Tižy wuliwaju, psches brjohi stupike. Hakle hdyž žo někotre spuschcźeńzy pschetorhnuchu a žo wjele tyžaz kórzow polow powodźi, žu žebi na to pomyžlili, so bychu žo wulkeje wody wobróli. Szegedinej lětža sažo to žame njesboże hrosy, kotrež je tole město psched někotrymi lětami potrjechiło. Nozy a wodnjo tam hacźenja wobtwjerdźuja. Hižo wjazy pjerschcź njedožaha, po kotruž dyrbja wjele mil daloko jěsdźicź. Nětkole žo wožebje wo to jedna, so by žo Csanadski komitat powodźenju wobrók. Jeli so by žo to njeporadźiło, bychu žo dalsche 35,000 kórzow płódnych polow a město Mako, wot 30,000 wobydlerjow wobydlene, powodźike. Hižo žu powjesce žkyschecź, so žo njesboże wotwobrocźicź njehodźi. Pola Mako je woda hacźenja rostorhnuła a žo na hłubscho leżaze pola wulała. Město kcźejazych žywow wócźko schěscź kwadratnych mil wulke morjo widźi. Pola wžy Lele žu žo teho runja hacźenja spowalake, wudrěte dźěry žo wjazy saracźicź njemóża, a wobydlerjo tamneje krajiny žu nadźiju na pomoz hižo spuschcźili. Runje tak ma žo s krajinu pola Foeldiaka; twarjenja, s wjetscha s hliny natwarjene, žu wschě wot wody rosmokake a žo sažypke. 7. junija je žo też Torganyska spuschcźeńza s hacźenjemi wottorhnuła.

— W Prasy je 6. junija hrabja Hendrich Klam-Martiniz wumrjeł. Semrjety bě jedyn s najwažnischich sastupjerjow wótcźinšzy smyžleneho cźěskeho semjanstwa. S nim cźěske semjanstwo žwojeho wurjadnje wobdarjeneho a wjele samožneho wjednika, cźěski lud mózneho swjaskarja shubi. Hrabja Klam-Martiniz bě wot lěta 1848 wjednik teje strony, kotraž sa jenotliwe awstriske kraje žamostatne

ſarjadniſtwo žadaſche. Měſto, pſches jeho ßmjercź wuprósdnjene, budźe cźeſke ſemjanſtwo ſ cźežka wupjelnicź móz.

Belgiſka. Hłód je dźěłacźerſke wójſko w Belgiſkej nuſował, pſchimĕr, kotryž najſkerje pſchedołho tracź njebudźe, ſcźinicź. Dźěłacźerjo ßo ſe ßwojim wotmyßlenjom njetaja. Woni ſjawnje praja, ſo ßo tſecźe wjetſche poſbĕhnjenje pſhecźiwo dźenßniſchim politiſkim a ſozialnym belgiſkim wobſtejnoſcźam pſchihotuje a ßo w bliźſchim cźaßu do ſkutka ſtaji. Duž knježerſtwo wě, ſchto na njo cźaka a je warnowane.

Jendźelſka. W Irſkej ßo maka wójna pſhecźiwo najenkam, kotſiž jendźelſkim ſemjanam pacht ſapłacźicź njemóža abo nochzedźa, dale wjedźe. Tola ßo ſaſtojnikam, kotſiž maja tole ſrudne dźĕło wobſtaracź, dźeń a ßylniſche ſpjecźowanje napſhecźiwo ſtaja. 2. junija dyrbjeſche ßo na O'Callaghanſkich kubłach w Bodyke cźrjóda najenkow ſe ßwojich ſtatokow wupokaſacź. Pola najenka Liddya nadeńdźechu poliziſtojo durje ſe ſchtomami ſaracźene a dyrbjachu ßebi ſe żeleſnymi żerdźemi nutskhód wukłamacź, prjedy hacž mózachu wobydlerjow won cźißnucź a domjazu nadobu wurumowacź. Hdyž bĕchu ßo wupokaſarjo wotßalili, Liddy ſaßo do ßwojeho bydła a dwora ſacźeże; pſchetož ſe ſaſtojnikow tam žadyn woſtał njebĕ. Cźežſche dźĕło mějachu poliziſtojo dźeń poſdźiſcho pola najenka Huſſeya. Tutón bĕſche ßwój dom ſ kamjenjemi, ſchtomami a ſ hnojom ſaracźik, a wjeßni ludźo bĕchu ßo po tyßazach wokoło jeho dwora ſeſtupali, ſo bychu poliziſtow hanili a wußměchowali. Hdyž poliziſtojo ſe żeleſnymi żerdźemi do domu dźĕru wuſtorcźicź pytachu, na nich woſpjet horzu a maſanu wodu kidachu a ſ tſĕchi na nich bleſche padachu. Hakle, hdyž bĕ wjednik poliziſtow hroſył, ſo ſ kulkami tſĕlecź da, jeho do domu puſchcźichu. Tola ßamo ſnutskach doma jemu a jeho ludźom maſanu wodu do woblicźa lijachu, a dokelž to niczo njepomhaſche, na njeho rój pczokow puſchcźichu. Pczoły pak k tſĕſche horje lecźiwſchi tych roſkałachu, kotſiž na njej ßedźachu. Tón ßamy dźeń wjeczor ßo wulka ludowa ſhromadźiſna wotbywaſche, w kotrejž irſzy ſapóßłanzy najenkow namołwjachu, ſo bychu ßwój ſtatok pſhecźiwo wyſchnoſcźi ſe wſchĕmi dowolenymi a njedowolenymi ßrĕdkami ſakitowali.

Dołhe a krótke kholowy.

Najdlĕſchi khadła w ſchwadronje bĕ bjes praſchenja dragunaŕ Pawk a najkuſchiſchi runje tak njedwĕlnje podwyſchk Jan Schwjercź. Wo poßledniſchim prajachu, ſo je mały ſchibakź, bjes tym ſo prĕniſcheho — mjenuju jeho: „dragunarja Pawka", ſo by żane njedoroſumjenje njenaſtało — niż jenož dołheho ßwarjachu, ale tež bjesbóžnje hłupeho. Dokelž pak naß jeho hłupoſcź mjenje ſtara hacž jeho dołhoſcź, njech ßo ſa dopokaſmo jeho duchowneje khudoby jenož ſpomni: ſo Pawk, hdyž jeho wachtmiſchtr ty mjenowaſche, tuteho teho runja ſ bratrowſkim ty poſtrowi; wachtmiſchtr pak ſ nim na żane waſchnje bratrowſzy njeměnjeſche.

Mĕžacźk, kotryž, kaž je ſnate, do wſcheho kuka, wo cźož ma ßo ſtaracź a njeſtaracź, do jeneje kaſarmſkeje ſtwy ßwĕcźi. Hdy by mĕžacźk cźuchadko mĕł, by do kaſarmſkeje ſtwy njeſhladował. W njej jedynadwazecźi kożow ſteji, ſ kotrychž je dźeßacź po prĕnim poſkhodźe, to rĕka wone ßu nad druhimi nimale kaž koża w kóždach. W kóždym tych jedynadwazecźi kożow dragunaŕ na ßłomniku pod dwĕmaj wołmjanymaj wodźewomaj leži, kotrejž w módrobĕłym kaſchcźikatym wupjerku tcźitaj; w jedynadwazetym podwyſchk Jan Schwjercź ſ Bĕrnez ſpi. Tola, wobhladajcźe ßebi jeho! Hlajcźe, wón ßo ßmĕje a pſches jeho nóß runje jena mucha bĕži — — hacž wón ßłódko ſpi abo hacž jeho mucha łoſkota? Schtó ßebi ſwĕri, to roſßudźicź! Jeho prawa ruka ſ koża won wiße; palz jeho lĕweje nohi wcźipnje pſches wodźew kuka; — wodźew je ßo jemu mjenujzy pomaku dele ßunuł, a wón jón njeje po dołhoſcźi na ßo wupſchestrĕł, ale po ſchĕrokoſcźi, hewak tež by jeho palzej ſ zyła móžno njebyło, ſ njeho won kukacź. Mĕžacźk Schwjercźowemu wobliczu duchojty, młodoſtny napohlad da, haj hdy by ßo pſchirunanje ſa dragunarſkeho podwyſchka tak do zyła njehodźiło, bych pſchiſtajił: nĕſchto holcźaze.

Ale pódla njeho na lĕhwje delnjeho kożoweho rjada, ſchto ßo tam wala? Nam njeje trjeba, cźitarjej ſamjelcźecź, ſchto ßo tam wala, je to Pawk, tón lachman.

Pawkowy nóß je woprawdźita hora, jeho rt woprawdźita helſka dźĕra, jeho noſy ßo njewotcźeßanymaj ſchiwymaj ſchtomomaj runatej. Do kule ſawaleny tón hobor leži; wón wſchak to dyrbi, hdyž chze w kożu rum mĕcź. Hacž dotal kraj ſa kóždeho wojaka kożo po jeho mĕrje dźĕłacź njeda. Wodźew je Pawk k nohomaj dele ſteptał. Wón wotſiſcho ßmorcźi, hacž wſchitzy druſy dźewjatnacźo hromadźe. Na ſcźĕnje w runej ßmuſy, nĕhdźe połdra kóhcźa wyſche ſemje, khamory wißaju, w kotrychž dragunarjo ßwoje ßamßne wobßedźenje a to, jim wot ſtata dowĕrjene, khowaju. Horka na tychle khamorach helmy w dołhich, kónczojtych papjerjanych ſawałkach ſteja; pod khamorami na hoſdźach, k temu poſtajenych, mjecźe a draſta dragunarjow wißaju: khabaty, kożane kholowy, draſta ſ rubjaneho płata, ßuknjane kholowy.

Khamor na lĕwizy wot durjow podwyſchkej ßłuſcha, kaž nam to bĕła papjerka praji; pódla w khamorje dragunaŕ Pawk ßwoje bohatſtwo khowa, kaž je to, ſo by ßo żane pſchemĕnjenje njeſtało, teho runja na papjerzy, na khamorowe durcźka pſchilĕpjenej, widźecź. Tele bĕłe papjerki zyku ſtwu debja. Widźiſch je na kożach, helmowych ſawałkach, widźiſch je tež ſ nutſka khabatow a kholowow — hdźež ßu ßo do pſchiſchitych płatowych ſchlebjerdkow pſchetworiłe —, dokelž je podſchiwk kholowow a khabatow won ſwobrocźeny.

Pódla Schwjercźowych kholowow Pawkowe wißaja, kotrež poßledniſche ßu tak dołhe, ſo ſ najmjeńſcha połdra kóhcźa wot nich na ſemi leži. Tele kholowy bĕchu ßo ſa Pawka woßebje ſchiłe, dokelž ßo jeho noſy k żanym druhim kholowam pſchihodźicź nochzyſchtej, ßamo niz, hdyž wachtmiſchtr na njej ßantorjeſche a hawtowaſche, kotrež ßantorjenje, pódla pſchiſpomnjene, Pawk bóle ſ wuſchomaj cźujeſche hacž ßłyſcheſche.

Dajmy wobĕmaj kożanymaj kholowomaj khwilu ſměrom pódla ßebje wißacź, haj myßlmy ßebi, ſo ßebi powjedaja, ſchto ßu byłe, prjedy hacž ßu jich kholowy ſcźinili. Móžno, ſo bĕchu ſ jeneje a teje ßameje kože wuſchłe, a ſo ßo nĕtko nad tym wjeßelachu, ſo ßmĕdźachu njedźiwajo kußatych rosrĕſazych nożizow pódla ßebje wißacź.

Mucha — cźitaŕ drje hiſchcźe na nju ſabyk njeje, wbohe ſwĕrjo — je ßo ſ noßa naſcheho Jana wotßaliła a ßo na kromu wódneho karana ßadźiła, do kotrehož bórſy panje, jeli ſo ßo hiſchcźe dlĕje tak njekedźbnje do prĕdka khila.

Jan ßo ßłódcźiſcho ßmějkoze, hacž je ßo w bĕhu zykeje nozy ßmějkotał; wón ßebi wo ßnje ßwoje ryſe wkoßy drapa, wón ſ hubomaj mlaſka, kaž ſo by nĕkoho koſchił, a wón ruzy wupſcheſcźera, kaž ſo by nĕkoho wobjimacź chzył. Ruzy wupſcheſcźĕrajo wón Pawka do brjucha ſtorcźi, ſo tón wótſje ſareji. Dołhi hobor ma w brjuſche najwjazy ſacźucźa a wón ſe ſpanja wozucźi.

„So by tebje khort — praju tebi jenož!" wón roſſkobjeny bórcźi a ßebi myßli, kak by ßo nad ßußodom wjecźił. Pytnuwſchi, ſo je mĕrkażeŕ jeho podwyſchk, wón měſto na ßußoda na prawizy, na ßußoda na lĕwizy ßwój hnĕw wutſchaße, kotrehož nĕhdźe ſchcźipnje — hdźe, to njepſcheradźimy —, ſo wbohi wótſje ſakſchiknu. Pawk je mudry doſcź, ſo po tuttym ſkutku cźini, kaž ſo by ſpał.

„Schtó tam w rjedźe rĕcźi!" ßo Jan Schwjercź praſcha a ßo ſcźahuje. Nichtó niczo njewotmolwi. Wokomik poſdźiſcho ßaßo hłuboka cźiſchina w kaſarmſkej ſtwĕ knježi.

Ach, kak je w nozy tak rjenje w kaſarmach ſa wojaka. Nichtó jeho nießwari, nichtó jeho njecźwiluje, nihdźe wón bojaneho pſchedſtajeneho ſchcźerczo ſtupacź njeßłyſchi; wón w nozy ani puzowacź njetrjeba. W ſymje wjeczor wot dźewjecźich hodźin a w lĕcźe wjeczor wot dźeßacźich hodźin je wojak cźłowjek, jenož cźłowjek. Wón móże myßlicź, ſchtož ßo jemu ſpodoba, wón móże na podwyſchka, wachtmiſchtra, lieutenanta, haj ßamo na wyſchka ßwaricź a tutych pſchebicź — — ßo roſumi jenož wo ßnje. Jeli ſo by to wozucźiwſchi wo dnjo cźinił, bychu jeho w najlĕpſchim padźe ſatſĕlili.

Ludźazy pſchiwĕrk praji, ſo ßony nĕſchto woſnamja, a to ſa pſchichod. So wone nĕſchto woſnamja, je njedwĕlne mjenujzy na to waſchnje, ſo ſ podeńdźenjemi żiwjenja ſwißuja, kotrež ßu ßo hižo ſtałe. Schtóž je ßo hižo na pſchikład wodnjo pſches wodu wjeſł, temu ßo w nozy dźije, ſo ßo tepi (ſnaty ßón, hdyž ßo pſches morjo wjeſu); ſchtóž je wodnjo ſa rjanym konjom żadał, temu ßo w nozy dźije, ſo jeho ma, ſo ßo wot konja wotcźißnje a ſo ßebi ruku ſłama; ſchtóž ßebi wodnjo na rjanu holzu myßli, temu ßo w nozy dźije, ſo je hižo dźeßacź lĕt dołho woženjeny a ſo jeho żona pjerje.

Jan Schwjercź bĕ wo dnjo wot ßwojeje Hanki liſt doſtał — wo jeho Hanzy ßo jemu nĕtko dźijeſche. Liſt, kotryž bĕ wón ſ nutrnoſczu cźitał, w prawym ſaku jeho kożanych kholowow tcźeſche a bĕ trochu ſamjecźeny; pſchetož ſak bĕ ßo do ſady ßunuł a Jan bĕ na nim ßedźał, hdyž po ßwjatoku w korcźmje ſchkleńzu piwa pijeſche.

Wĕz bjes Janom a Hanku mějeſche ßo tak. Jan mějeſche khudeju ſtarſcheju, kotrajž pak bĕſchtaj nĕkotre tolerje na to waźikoj, ſo by nĕſchto wjazy nawuknuł hacž wonaj, a ſo ßo njetrjebał w ßwojim żiwjenju ſ cźežkim dźĕłom drĕcź. Wonaj jeho do dobreje ſchule póßłaſchtaj, hdźež niz jenož cźitacź, piſacź a licźicź nawuknu, ale tež najnuſniſche wo geografiji naſhoni, woßebje wo tym dźĕle naſcheje ſemje, hdźež China a ſadna Indiſka leżitej, hdźež jemu tež ſtawiſny kraja, w kotrymž bĕ ſboże mĕł ßo narodźicź, ſjewichu a

w najwyschschej rjadowni ßo jemu ßamo potajnoscże franzowskeje rěcże pscheradźichu. Po konfirmaziji Jan jako pißař k jenemu wjele dźěła mějazemu prawisnikej pschiińdże, a hdyž bě starobu dozpił, w kotrejž mějesche do měry hicź, jeho kral do dragunarjow wsa. Dokelž bě Jan něschto hódne nawuknuł a ßo tež duschnje sadźerżowasche, jeho sa wóßomnacże měßazow podwyschka scźinichu, tak so mózesche w cźeźkej ßłużbje derje wutracź.

Lěto hischcże dyrbjesche Jan kralowu ßuknju noßycź; potom bě ßwobodny — to rěka k reserwje stajeny s powinoscźu, so ma, hdyž jeho kral sawoła, se sahorjenoscźu k khorhoji khwatacź a kóżde ßwoje wobydlenje feldweblej pschipowjedźicź.

Hanka bě teho runja khuda, tola niz tak khuda kaž Jan. Wona bě pola njewoženjeneho, jara samożiteho najenka w Běrnezach sa hosposu a hižo cźasto bě jej pschecźelniwy knjes duschnu njewjescźinsku nadobu lubił, hdy by Jan wo prawdże pschischoł, so by ju sa mandźelsku żadał; pschetoż, so wón tole wotmyßlenje mějesche, to wschitzy wjedźachu, kotsiž jeho a Hanku snajachu a to khwalachu.

(Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. S wukasnje kralowskeho ministerstwa snutskownych należnoscźow, kotraž je s kónz sańdźeneho měßaza wuschła, a s kotrejež ßo pschedawanje mjaßa khoreho skotu wobmjesuje, chzemy w ßledowazym najważnische postajenja wusběhnucź. Na pschedań poskicźowacź a pschedawacź ßo njeßmě mjaßo tajkeho skocźecźa, kotrež běsche skażene, wósriwe, kotrež mějesche waki, scźerbjaze jětra, trichiny, wjele wuhrow, sahorjenje ßłosyny, rosschěrjenu a powschitkownu ßuchocźinu, sawdatu krej, ßylne cźerwjene běženje, ßylnu żołcźinu, dale tajkeho skotu, kotryž běsche na sawdacże s jědom skhorjeł, je-li so skocźazy lěkař wuprajił njeje, so je mjaßo k jědźi kmane, też wot ßlaknjeneho abo njerodźeneho skocźecźa. Dale ßo pschedawacź njeßmě mjaßo khoreho skotu, kotryž mějesche trajazu ßylnu symizu abo někajke rosschěrjene sahorjenje a jětsjenje, abo tajkeho skocźecźa, kotrež dyrbjesche ßo straschneje rany abo ßylneho wobschkodźenja dla sarěsacź, je-li so je ßo posdźischo sarěsało, hacź 12 hodźin po tym, so je ßo jemu schkoda staka, khiba so skocźazy lěkař wupraji, so ßmě ßo mjaßo k jědźi wużiwacź. Wuhrojte mjaßo ßmě ßo, schtoż pschedawanje tajkeho mjaßa do zyła sakasane njeje, jenoż zyle mjehke swarjene pschedawacź; też ma ßo kupzej woßebje prajicź, so je mjaßo wuhrojte. W njewěstych padach ma ßo gmejnska pólzajska wyschnoscź skocźazeho lěkarja wo radu praschecź a ßo po jeho wußudźe skożowacź.

— Nowowólby sa sakski krajny ßejm budźa ßo nasymu dżerżecź. Wusiwolowanske prawo wotpocźuje na tsihriwnowskim abo wyschschim krajnym dawku. Wusiwolomny dyrbi s najmjeńscha 30 hriwnow dawacź.

— Psched wjazy létami je k. farař lic. theol. Jmisch s Hodźija jako staw zyrkwineje synody w Draždźanach pjenjeżne skkadowanje wotewrił, so by ßo zyrkwina pokkadniza sakożiła, s kotrejež bychu ßo pschichodnje po potrjebje nowe zyrkwje twariłe atd. W dobo s nim ßu tehdy jeho synodalni towarschojo a druży skkadowali, a pschi zyrkwjach ßu ßo potom też kollekty hromadźiłe, kaž n. pśch. saßo wóndano na 1. a 2. dźeń ßwjatkow. Samoženje je w běhu lět jara rjenje pschibywało: nětko je w pokkadnizy 119,000 hriwnow.

— Naschim hosposam lubo njebudże, so khofej drózschi bycź pocźina. Ale pschekupzy ßebi pomhacź njemóża; pschetoż w Asiskej a w Južnej Amerizy ßo khofej radźił njeje. Powjescże s Hamburga a Amsterdama wopowjeduja, so ßu poßlenje żně wjele milijonow zentnarjow khofeja mjenje pschinjeßke, hacź hewak ßrěnje żně. Lohzy je mózno, so budźa ßo w bliżschim cźaßu s khofejom hischcże bóle drożicź; pschetoż s Hamburga je hižo ßłyschecź, so w Brasilskej s nowa hubjene khofejowe żně wocźakuja, a so ßo pschekupzy w Europje doscź se starym khofejom sastarali njejßu.

— Měßacźnika „Łužica“ je 6. cźißko (junij 1887) wuschło. Wobßah: Rańši kěrluš. (Madrigal.) ...t. — Wutroba wutraj! (Rondeau.) ...t. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. IV. Hłupy hólc. (Bajki z luda.) — Trošt syroty. (Delnjoserbski.) Mato Kósyk. — Prostonarodna instrumentalna hudźba Łużiskich Serbow. Po swojich pućowanskich zapiskach podawa Ludwik Kuba. (Skónčenje.) Po spisowarjowym čěskim rukopisu přełożił Jurij Libš. — Nowa srědnosć. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Nowa historija nawječornych Słowjanow. M. Hórnik. — Spominanje. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Nječisty. (Ruska bajka.) Podał A. Zemr-Budyšinski. — Drobnostki. Dr. Pful. — Kolesko žiwjenja. Syman. — Zwonjenje k měrej. Syman. — Należnosće towarstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Serbske pismowstwo. — Jedyn adwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Wozjewjenje.

Se Ssmochcźiż. Njedźelu popołdnju 5. junija mějachu tsi ßerbske towarstwa: Bukecźanske, Rakecźanske a Sarěcźanske ßwój lětuschi shromadny wulět pola naß, kaž běchu Serbske Nowiny tydźenja hižo do prědka na to spomnike. Hacź runje ßobotnischi deschcźik, kiž ßo zyły dźeń s njebjeß ßypasche, nam hrożesche, so ßo wschitke pschedewsacźa k wodże scźinja, dha tola Bóh luby Knjes njedźelu rjane wjedro wobradźi. Tak běsche ßo rjana liczba ßobustawow Bukecźanskeho ßerbskeho towarstwa se ßwojimi knjenjemi a knjeżnami, jich běsche na 60, s pschipołdnischim cźahom po żelesnizy do Budyschina pschiwjeła a ßo hnydom na tśelerńju podała, hdżež jim Sarěcźanske towarstwo se ßwojimi knjeżnami spěwarkami napscheczo pschińdże. Tu bu wótcźinski spěw: „Nasche Sserbstwo s prócha stawa“ s pschewodom hudźby, pod direkziju k. Wanaka s Banez, wot shromadnych wuspěwany a wschitzy podachu ßo na to psches Židow po drósy do Makeho Wjelkowa. Tudy ßebi wscho wobhladawschi dźěsche cźah psches Wulko-Wjelkowski park a psches Wulki Wjelkow k Ssmochcźizam. Kajki wutrobu hnujazy napohlad! tajku liczbu ßwěrnych Sserbow, wschitzy sahorjeni sa ßwoju lubu ßerbsku wótcźinu a mjes nimi nasch luby k. Kerk, kotrehoż mamy wschak wschitzy tak rad a tak lubo. Pschispomnicź ßo ma, so běchu ßo też někotre ßobustawy Budyskeje Bjeßady na wulěcże ßobu wobdźěliłe. Pschischedschi do Ssmochcźiż bu cźah wot ßobustawow Rakecźanskeho ßerbskeho towarstwa „Lipy“, jich knjenjow a knjeżnow luboscźiwje postrowjeny, jich běsche něschto psches 20, kiž běchu ßo s wosami do Ssmochcźiż pschiwjesli. Tu ßo nětko radoscźiwa sabawa sapocźinasche. Najprjódzy pschedßyda Sarěcźanskeho towarstwa ßobu w mjenje Rakecźanskeho towarstwa lubych bratrow Bukecźanskeho towarstwa witasche, je pschirunajo s macźerju, kiž je pschischła ßwojej dźowzy, to je Rakecźanske a Sarěcźanske towarstwo, wopytacź. Na to pschedßyda „Lipy“, k. wucźeŕ Rjelka, w dlěschej rěcźi ßławjesche na wobstacże Sserbowstwa hacź do najdalschich cźaßow. Wschelake spěwy, tak derje wot jenotliwych towarstwow, kaž też wot wschitkich shromadnje buchu wuspěwane, a jako běsche nasch luby k. Kerk luboscźi, kiž mjes ßobu mamy a měcź dyrbimy, ßławu wunjeßł, dźěchu wschitzy do knjeżeho parka, hdżež ßo też saßo spěwasche a ßo wot knjesa Króny s Bukez Sarěcźanskim spěwarjam ßława wunjeße. Sso do hoscźenza wrócźiwschi, młode wuskocźne nóżki hischcże po hudźbje kusk poskakachu a w njewinoscźi ßwojeje młodoscże ßo wjeßelachu. Tak běsche ßo hodźina dźělenja psche rucże pschibliżika. Kóżde towarstwo hotowasche ßo k ßwojej domisnje. Prajachmy ßebi wutrobne bożemje, w nadźiji, so ßo, da-li Bóh, k lětu saßo k tajkemu radostnemu wulětej sjednocźimy.

S Njeßwacźidła. Sańdźenu ßrjedu popołdnju po 3 hodź. je nowy majoratny knjes a kollator, baron Vietinghoff-Riesch, w towarstwje tsjoch knjesow ßynow psches Draždźany a Budyschin pschi rjanym wjedrje tu dojěł. Sa pschijimanje knjesa barona a jeho ßwójby běchu ßo wot „Hodlerja“ a wot Wbohowskeje strony na Njeßwacźidło wjazore cźestne wrota stajiłe; nutska w Njeßwacźidle na torhoschcźu a psched hrodom. Njeßwacźidło bě rjenje pyschene s pletwami, woßebje s khorhojemi; też w ßußodnych wßach widźachmy wschelake wudebjenja. Ssrjedu popołdnju do 2 hodź. pschiwjesechu ßo na Luhowske mjesy knjeża najenzy majoratnych kubkow a někotsi knjeżi sastojnizy; hewak teho runja Lahowski knjes ryczerkubleŕ Höckner jako městopschedßyda zyrkwinskeho prjódkstejeŕstwa, Njeßwacźilski knjes farař Jakub a druży knjeża. S Wbohowa a se ßußodnych wßow běsche ßo wjele ludźi seschło. Hdyž knjes baron wukónz Holeschowskich leżomnoscźow dojěźe, sta ßo w Njeßwacźidle postrowjenske wutśělenje. Potom knjeżna Vogelez s Holeschowa někotre schtucźki prajizy knjesej baronej pyschny bouquet pschepoda, dwaj knjesaj pak dżerżeschtaj postrowjensku rěcź, mjenujzy knjes najeńk Ladaj s Mikkez w mjenje knjeżich najenkow a knjes rentmischtr Bretschneider s Njeßwacźidła w mjenje knjeżich sastojnikow. Hdyż ßo potom knjes baron s pschewodom Njeßwacźidłu bliżesche, jemu nahladny cźah napschecźiwo dźěsche: schulske dźěcźi zykeje woßady, holcźki s wjetscheho dźěła w běłych liczkatych khapicźkach, hólzy s pyschnymi khorhojemi; knjeża wucźerjo a druży pschecźeljo młodoscże, Njeßwacźilske spěwarske sjednocźeństwo, kaž też wojerske towarstwo se ßwojej rjanej nowej khorhoju. Tudy dżerżesche Njeßwacźilski knjes kantor Frenzel powitanje. Na to ßo wobaj cźahaj sjednocźischtaj. Hdyż běchu potom pschi piskanju wojerskeje hudźby torhoschcźo dokrocźili a ßo druhi ras wutśěliło, mějesche knjes wucźeŕ Hilbrig s Njeßwacźidła w mjenje wucźerńjow postrowjensku rěcź, a gmejnski prjódkstejeŕ knjes Schokta powita knjesa barona w mjenje tudyschich gmejnow; schulske dźěcźi pak wuspěwachu khěrlusch: „Budź khwalba Bohu wjerschnemu.“ Wot torhoschcźa cźehnjechu shromadźeni, kotrychž liczba bě pschezo pschibywała, dale nimo fary hacź k módrym wrotam knjeżeje sahrody, hdżež knjeża s wosow stupichu. Tam na khodże psched hrodom němskej schulskej holcźzy knjesej baronej kwětki na pucź scźeleschtej,

to běschtej Margaretka Krauſez a Margaretka Günterez. A ſerbſkej ſchulſkej holczży Hanka Patokez a Leńka Petſchkez jemu ſ někotrymi pſchewodnymi ſkowami khlěb a ſól podaſchtej. Na poſledku Njeſwaczilſki knjes farař Jakub witazu ſwjedźeńſku rěcź dźerżeſche, wurjekujo to wutrobne pſchecźe, ſo by ſtrowje a Boże żohnowanje ſobu do teho doma ſaczahnuło. Spěwanſke ſjednoczeńſtwo ſanjeże pod wodźenjom knjeſa Frenzela někotre arije, a na wobſanknjenje ſwjedźenja ſta ſo tſecźe wjeſele wutſělenje. Knjes baron je na ſprawne witanja pſchecźelnje wotmolwjak. Khorhoje, kiž pſchikhadźaze majoratne knjejſtwo poſtrowjachu, běchu w khěżorſtwowych, ſakſonſkich, łużiſkich a ſerbſkich barbach. A w myſli tychle barbow my też tudy knjeſa barona a jeho cźeſcźenu ſwójbu witamy, pſchi cźimż w dobo te ſkawy woſpjetujemy, kiž ſu ſo jemu a jeho domej na jeho puczu k nam do Njeſwaczidła a hiſchcże pſched ſamym hrodom wunjeże.

S Hornjeho Wujeſda. Dołho ſ radoſczu požadany dźeń, dźeń miżionſkeho ſwjedźenja, ſaſwita nam ſańdźenu ſrjedu 8. junija. Dźeń prjedy buchu wſchelake pſchihoty ſa ſwjedźeń, ſtajenje rjanych cźeſtnych wrotow njedaloko zyrkwje, wupyſchenje zyrkwje atd. dokonjane. Prjedy hacź popołdnju w 2 hodźinomaj ſwony ſ zyrkwineje wěże do Božeho domu wołachu, ſe wſchěch ſtronow naſcheje woſady a ſ druhich ſuſodnych woſadow nutrni kemſcherjo do Wujeſda khwatachu. Popołdnju w 2 hodźinomaj pſchicźeże cźah ſchulſkich, ſwjedźeńſzy wuhotowanych dźěcźi, woſadźineje młodźiny a wojeńſkeho towarſtwa ſ rjanymi khorhojemi pſched faru, hdźež běchu ſo 16 duchowni ſhromadźili. Tuczi ſo ſeſtupachu do cźaha a nětko cźehnjechu ſ farſkeho dwora wokoło farſkeje ſahrody do Božeho domu k ſerbſkej Božej ſłużbje, kiž běſche prěnja. Boži dom běſche rjenje ſe ſchmrěkami wobſtajany, na woltarju bě wjele żiwych rózow atd. Najwjetſcha pak běſche ta wot Boha żadana pycha: zyrkej běſche połna nutrnych poſłuchardjow. Po woltarnej liturgiji, kiž knjes farař Mrósak ſ Hrodźiſchcźa wobſtara, ſtupi naſch cźeſcźeny prjedawſchi duchowny k. farař dr. Kalich ſ Budyſchina na kſětku. Hdyż běſche nam lubo, ſaſo junkrócź ſwojeho prjedawſcheho duſchowpaſtyrja ſłyſchecź, buchmy wſchitzy wulzy wokſchewjeni pſches jeho mózne předowanje. Wón předowaſche wo tekſcźe Rom. 8, 9: „Schtóż Khryſtuſoweho ducha nima, tón ſamy njeje jeho“, a wukhadźawſchi wot ſwojeho thema: Miżionſtwo bjes póhanami w ſwětle teho ſkowa: Schtóż Khryſtuſoweho ducha nima, tón ſamy njeje jeho, wukożowaſche wón: I. Khryſtuſoweho ducha póhanjo nimaju, to je jich nuſa; II. Khryſtuſowy duch też jim ſkuſcha, to je Boża wola; III. Khryſtuſoweho ducha jim pſchinjeſemy, to je naſcha próza. S mózznymi ſkowami pokaſowaſche cźeſcźeny prědar nutrnych poſłuchardjow na jich pſchiſkłuſchnoſcź, wbohim póhanam kóżdy po ſwojim dźělu pomoz pſchinjeſcź. A ſ tym ſo wjazy komdźicź njeſmě. Każ bu, tak nimale ſkónczi wón, pſched cźaſom w Jendźelſkej nan ſ dwěmaj ſynomaj k ſmjercźi wotſudźeny a hiżo běſche nanej a jenemu ſynej hłowa wotcźata, ſ khwatkom kralowſki poſoł pſchiječha, w ruzy liſt wobhnadźenja dźerżo a ſtaji krwawne dźěło, tak dźeja też miżionarojo won ſ běłym liſtom evangelija, kiž niz wot cźaſneje, ale wot wěcźneje ſmjercźe wumóże. Ale woni dyrbja khwatacź. Duż mamy jich podpjeracź. Woſada poſłuchaſche ſ njewuſtawajezej nutrnoſcźu wot ſpoczatka hacź do kónza na rjane předowanje a bě hłuboko hnuta. Żohnowanje po předowanju wudźěli k. kapłan Handrik ſ Budyſchina. W 4 hodźinach ſapocźa ſo němſka Boża ſłużba zyle na to ſame waſchnje, każ ſerbſka. Też wona běſche derje wopytana. Mějachu wſchak Sſerbjo witanu ſkładnoſcź ſ wulkeho dźěła też hiſchcże ju wopytacź. Woltarnu liturgiju wobſtara do předowanja naſch luby k. farař Wjazka a po předowanju k. farař lic. theol. Jmiſch ſ Hodźija. Předowanje běſche k. kapłan Schuch ſ Lipſka na ſo wſał, kiž nam teho runja jara rjane duchowne wokſchewjenje poſkiczi. Wokoło 6 hodźin ſo rjany ſwjedźeń ſkónczi. Kolłekta, na woběmaj Božimaj ſłużbomaj ſkładowana, wunjeże runje 200 hriwnow. Hiſchcże chzemy pſchiſpomnicź, ſo běſche bjes ſwjedźeńſkimi hoſcźemi k. wyſchſchi zyrkwiny radźicźel dr. Schmidt ſ Budyſchina a potom młody miżionar Näther ſ Budyſchina, kiž běſche ſrjedu tydźenja w Lipſku miżionarſku ſwjecźiſnu doſtał a ſo hiſchcże tón tydźeń do Indiſkeje poda. Wſcho je ſo derje radźiło. Naſch luby a cźeſcźeny k. farař Wjazka je ſ wulkej wuſtojnoſcźu a ſ wulkej prózu wſcho na najrjeńſcho ſarjadował, ſa cźož jemu tu ſwój najwutrobniſchi dźak wuprajimy. Bóh pak chzył pſchecźa ſerbſkeho ſwjedźeńſkeho prědarja, ſo by woheń luboſcźe k miżionſtwu w woſadźe ſo ſ njewuhaſnjwymi płomjenjemi horił, po ſwojej hnadźe dopjelnicź.

S Wóſlinka. Hdyż běſche druhi ſwjedźeń ſwjatkow ſa Laſowſku woſadu, a woſebje ſa naſchich Laſowſkich ſerbſkich bratrow, dźeń wjele ſylſow a wutrobneje ſrudoby, dokelż jejny lubowany duchowny jej poſledni krócź ſwjaty evangelij prědowaſche a pſchi tym wſchitke wutroby hnujaze božemje prajeſche, dha běſche pjatk 3. junija ſa naſ wſchěch tón rjany dawno wotcźakowany dźeń, na kotrymż naſch nowy, wot naſ horzo wuproſcheny a wutrobnje požadany luby knjes duchowny Waktař ſo k nam pſcheſydli. Wjele dnjow dołho hiżo prjedy wſcho pſchihotowachmy, ſo bychmy jeho doſtojnje a luboſcźiwje k nam powitali: mnżojo a żony, młodźina a ſchulſke dźěcźi — kóżdy pomhaſche. Pjatk ſo nam pſchibliżi a ſ nim rjana hodźina powitanja. Popołdnju w 3 hodźinach nowy knjes duchowny pſchińdźe, na pruſkim hiżo wot wjele jěſdnych pſches k. ryczerſkublerja Otto nad Debrzami powitany. Pſchi krajnej mjeſy ſtejeſche pod cźeſtnymi wrotami ſ napißmom „witajcźe“ wulkotny, rjany ſwjedźeńſki cźah, ſchulſke dźěcźi ſ kk. wucźerjemi, wojeńſke towarſtwa ſ khorhojemi, dwaj hudźbnaj khoraj a wjele ludźi. Tu naſcheho noweho k. duchowneho ſpěwanje dźěcźi a hudźba powita; po tym pſchiſtupi k. gmejnſki prjódkſtejeř Schokta a pſchepoda po wutrobnych ſerbſkich ſkowach kraßnu ſerbſku bibliju. Knjes duchowny wotmolwi na to nutrnje: „wjerſch pomhaſy“ a woſadu ſerbſki poſtrowjejo ſo ſ hnutymi ſkowami dźakowaſche. Po wuſpěwanju khěrluſchoweje ſchtucźki mějeſche k. kantor Frycźa rjanu powitanſku němſku rěcź, k. fararjej wſcho dobre a żohnowane ſkutkowanje pſchejo. Na to wotmolwi k. duchowny Waktař w němſkej rěcźi a wuproßy Boże pożohnowanje na naſchu woſadu a ſa ſwój nutſkhód. Khatka Frycźez pſchepoda na to na żidźanym puzaku kſchiż, wutrobu a kótwizu ſe ſelenych kopjeſchkow kraßnje ſwite. Nětk cźehnjechmy ſe ſpěwanjom a ſ hudźbu pſches ſeſtajene ſelene hakoſy a cźeſtne wrota; tych běchmy 9 natwarili a tu a tam ſerbſke a němſke napißma napißali, n. pſch. Budź lubje powitany nam, duſchow paſtyrjo! Pſched faru ſtejeſche dotalny vikarius a pſchedßyda zyrkwineho prjódkſtejeřſtwa knjes farař Jakub ſ Njeſwaczidła, k. patronatſki ſaſtupjeř J. Schönburg ſ Lěſkeje, k. ſ Konik nad Jitrom a zyrkwine prjódkſtejeřſtwo. Wot nich k. Schönburg a k. ſ Konik naſcheho k. fararja ſ ruku a ſ nutrnymi ſkowami powitaſchtaj a poßledni rjanu němſku bibliju pſchepoda, kotruż nowy k. duchowny jako ſtajne kraßne dopomnjecźe na 3. junija, ale też na ſwoje ſwjate pſchißkuſchnoſcźe ſ wutrobnym dźakom pſchija. Na to k. farař Jakub w zyrkwinym ornacźe wutroby hnujazu a natwarjazu ſerbſku rěcź dźerżeſche a k. fararja Waktarja do jeho farſkeho doma požohnowa. Tón ſamy wotmolwi ſ hnutymi ſkowami w ſerbſkej a potom też w němſkej rěcźi, po kotrejż wjedźeny wot k. fararja Jakuba a k. Schönburga do ſwojeho kraßnje wupyſcheneho doma ſaſtupi. Hdyż běſche pjatk kuſk deſchcźikojty, dha pak mějachmy najrjeńſchu ſkónczną njedźelu, na kotrejż bu naſch nowy k. duchowny pſches k. wyſchſcheho zyrkwineho radźicźela dra. Schmidta ſ Budyſchina pod ſobuſkutkowanjom k. fararja lic. theol. Jmiſcha ſ Hodźija a k. fararja Jakuba ſ Njeſwaczidła ſwjecźeny a do ſwojeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Tónle wot Boha nam ſpożcźeny ſwjedźeń nam ſtajnje w ſwjatym dopomnjeczu woſtanje. Naſch rjany Boži dom běſche kraßnje wupyſcheny. W prěnjej Božej ſłużbje mějeſche k. farař Jakub woltarnu Božu ſłużbu. Po tym rěcźeſche k. wyſchſchi zyrkwiny radźicźel pſchi woltarju ſtejo wo 1 Mójſ. 12, 2: „Ja chzu tebje požohnowacź a ty budźeſch požohnowany.“ Po wucźitanju ziwjenjoběha pſches k. fararja lic. theol. Jmiſcha, kiž bě pſched 36 lětami na tym ſamym ſwjatym měſtnje duchownſku ſwjecźiſnu doſtał, bu k. farař Waktař duchownſzy ſwjecźeny, wot wſchitkich tſjoch knjeſow požohnowany a na to wot dweju zyrkwineju prjódkſtejerjow „albu“ wobleczeny, na cźož nětk Boże wotkaſanje ſ ruki k. fararja Jakuba doſta. Po tym nowy k. duchowny ſaſpěwa: „Cźeſcź budź Bohu we wyßokoſcźi“ a ſwjate ſcźenje wucźita. Měſchany ſpěwanſki khor ſwjeżeli nětk nutrnu woſadu ſ kraßnym ſpěwom a po hłownym khěrluſchu naſch nowy k. farař wubjernje rjenje wo Hebr. 13, 8 předujo wukładowaſche, ſo naſch knjes Jeſuß Khryſtuß je 1) ſakoſk naſcheho wuſnacźa, 2) móz naſcheho ſkutkowanja, 3) ſaſyglowanje naſcheho ſłuba a 4) ſłónczko naſcheje nadźije. S požohnowanjom a ſ modlitwu ſo tale nam njeſapomnita Boża ſłużba ſkónczi. W ſerbſkej Božej ſłużbje, w kotrejż běſche ſo hiſchcże wjazy nutrnych kemſcherjow nahromadźiło, mějeſche k. farař lic. theol. Jmiſch woltarnu Božu ſłużbu. Po tym k. farař Jakub wſchitke wutroby hłuboko hnujazu kraßnu ſapokaſanſku woltarnu rěcź dźerżeſche a k. farař lic. theol. Jmiſch po někotrych jara ważnych ſkowach ſerbſki ziwjenjoběh wucźita. Wobaj knjeſaj nětko k. duchowneho Waktarja wutrobnje a jara ſwjedźeńſzy požohnowaſchtaj. Kóżdy kemſcher dyrbjeſche ſo niz jenoż po kraßnym wopſchijeczu na k. fararja Waktarjowym naſtupnym předowanju wulzy ſwjeżelicź, ale też ſo na tym móznje ſpodźiwacź, ſo je knjes Waktař naſchu lubu ſerbſku rěcź tak doſpołnje nawuknuł, ſo ſamo rodźeny Sſerb ju njemóże rjeniſcho a cźiſtcźiſcho rěcźecź. Kak kraßnje je Bóh

luby Knjes jeho luboscź k naschemu ßerbskemu ludej a jeho ßwěrnu pilnoscź požohnowak! Spěwanje ßwjedźeńskeho rjaneho ßerbskeho spěwa psches měschany khor ſ pomozu knjeżny Fryczej ßo kraßnje poradźi, a kóżdy je wěscze hnuty a natwarjeny ſ naſcheho Bożeho doma domoj schoł. Popołdnju běſche pola Schubertez ßwjedźeńſki wobjed, pschi kotrymż ßo wjele němſkich a ßerbſkich ßławow wunjeße a powſchitkowna dźakowna wjeßekoſcź knjeżeſche. — Tón Knjes żohnuj ßwoju lubu Wóßliczańſku woßadu a ßwojeho noweho ſaſtojnika w njej bohacze!

S Wojerez. Naſch provinzialny wubjerk je w ßwojim poßedźenju 24. ſańdź. měß. ſchleſynſkemu provinzialnemu towarſtwu ſa wjeßne dźěłaczerſke kolonije 4000 mk. ſwolił jako podpjeru ſa woblěßenje puſteje krajiny pola Wunſchowſkeje kolonije. Gmejnam Arnsdorf, Hilbersdorf a Niederreichenbach w Shorjelſkim wokrjeßu je ßo k natwarjenju puczow a moſtow, kotrež je jim ſlimk 17. meje roſtorhał, hromadże 3200 mk. ſwoliko. Naſch Wojerowſki wokrjeß doſta na twarjenje 5004 metrow dołheje dróhi ſ Wojerez do Kulowa jako pucza I. rjadownje a na twarjenje moſtow w powodźenej krajinje pſchi Cźornym Halſchtrowje jako woßebitu pomoz 11,000 mk., na twarjenje 9188 metrow dołheje dróhi ſ Ruhlanda pſches Lipßu do krajnych mjeſow jako pucza II. rjadownje a moſtow pſches Cźornu Wodu pak 1500 mk.

— Prěni dźeń ßwjatkow knjes krajny radźicźel hrabja Gersdorff ſe ßwojej dźowku a ſ pohonczom ſe ſchtyrjomi konjemi ſ Lipßy do Mückenberga jědźeſche. Hdyż ¾4 hodź. cźah ſ Kohlfurta pſchijědże, ßo konje ſpłóſchichu, ſo ßo wjazy ſdźerżecź njedachu. W dźiwim ſkoku konje ſ woſom pſchi żeleſnizy do 2 metraj hłubokeje jamy ſajědżechu. Pſchi tym wſchitzy tſjo ſ woſa ſlecźachu; knjes krajny radźicźel a jeho dźowka ßo ßylnje ſraniſchtaj, mjes tym ſo pohoncź ſe ſtróżelemi woteńdże. Konje běchu ßo ßylnje wobodrěłe; też wós běſche wſchelako wobſchkodźeny. Druhi ßwjaty dźeń rano w woßmej hodźinje ſaßo jedyn jenopſcheżny wós krajneho radźicźela po tym ßamßnym puczu pſchijědże; bliſko teho měſta, hdźež běſche ßo dźeń prjedy njeſboże ſtako, ßo kóń ſpłóſchi, ale wjetſcheho njeſboża ßo pſchi tym njeſta.

— Pſchi ſkótnej wuſtajeńzy, kotruż 19., 20. a 21. junija tudy ſmějemy, ßo też 1000 mk. roſdźěła, kotrež je knjes hrabja Arnim nad Mużakowom jako myta wuſtajił. Dalſchich pjenjeżnych mytow budże: 1500 mk. krajnych prämijow ſa howjaſy ſkót, 600 mk. krajnych prämijow ſa konje, 500 mk. pomozy wot rataŕſkeho zentralneho pſchedßydſtwa pruſkeje Hornjeje Łużizy, a pſchi doßahazym wobdźělenju 600 mk. prämijow wot pſchedßydſtwa Wojerowſkeho rataŕſkeho wokrjeßneho towarſtwa ſa ßwinjazu wuſtajenzu.

S pola. Twarożk pſched cźeŕwjemi wobrócź, niczo lěpſche njeje, hacź ßwj. Janowe ſelo (Hypericum perforatum), kotrež w lěcze wſchudźom na mjeſach, na hromadach a pod kerkami roſcze. Trjebaſch kijeſchk a kopjeſchka tejele roſtliny mjes twarożki nakkaſcź, a żaneho cźeŕwja w twarożku njeſmějeſch.

— W nozy wot 1. na 2. dźeń junija běſche tak ſyma, ſo ßu młode dźeczele ſmjerſke.

S Hródka. Naſche měſto leži, każ je ßo wóndano wußlědźiło, runje ßrjedź Němzowſtwa. — Loni běchu pola naß ßylne hibanja ſozialdemokratow, tak ſo bu woblehnjeńſtwo na měſto ſapowěſchene, a ſo wjele harowarjow do cźeżkeho khoſtanja ſapadże. Nětko je ßo woblehnjeńſtwo na lěto podlejſchiło.

S Błótow ßo piſche, ſo ßu tam wulke wody wjele ſchkody naczinike, a ſo Boże żita khětro leża.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Dźěczaza żona dźělena Wackerowa ſe Semiz, paduchſtwa dla hižo ras khoſtana, 29. měrza ßwojeho wuja, kamjenjeczeßarja Pětku w Kubſchizach, wopyta, kotryż jej na jejne żadanje dowoli, w jeho wobydlenju pſchenozowacź. W tejle nozy Wackerowa ßwojemu wujej, kotryż pódla w komorje ſpaſche, 50 np. ſ kholowoweho ſaka kranu. Sa tole woſpjetne paduchſtwo ma wona nětko tſi dny w jaſtwje ßedźecź. — 27. měrza běchu w Baczonju reje, pſchi kotrychż cźeladnik Seiler halekowaſche, ßo do rejwanſkeho miſchtra Kroſchwalda da a ßo ſ nim pjerjeſche. Dokelż je ßo pſches to powſchitkowny porjad a měr kaſył, lawniſki ßud Seilerej 10 mk. khoſtanja pſchißudźi. — Sſkużobna dźowka Gudźiż ſ Kóſkow bě wobſkorżena, ſo je w nozy 21. meje ſe ſahrody khěżerja Wicźaſa dwě żonjazej koſchli a 22. meje dźěłaczerjej Bartkej w Nowych Porſchizach 1 mk. 90 np. kranuła. Wobſkorżenej jaſtwo na tſi njedźele pſchißudźichu. — Konjeŕ Libſcher w Budyſchinje ma 50 mk. khoſtanja płaczicź abo 10 dnjow w arreſcze ßedźecź, dokelż je 17. haprleje ſe ßwojim konjom do cźrjódy ludźi, pſched karußelom ſtejazeje, njedźiwajo na ſtrach, pſches to ſa ludźi naſtawazy, jěchał. — Sſkużobnu dźowku Sahrodnikez w Hatku, wot hoſpodarſkeho pomoznika Měta cźeſcźeranjenja dla wobſkorżenu, wuwinowachu. Skórżbnik ma prozeßowe khóſty ſapłaczicź.

Khoſtanſka komora. 4. junija pſched ßudom 17 lětny młynſki E. H. Löſche ſ Pſchiwcźiz rodźeny ſtejeſche, kotrehoż winowachu, ſo je, każ ßmy hižo woſpjet w Serb. Now. pißali, lětża 29. haprleje wjeczor w 10 hodźinach do bydła ßwojeho něhduſcheho miſchtra, młynka Hanki w Hodźiju, ſaléſt, tam hornju komoru wocźinił, ſ wopaczńymi kluczemi jenu kſchinju wotewrił a ſ tuteje 1100 hriwnow kranuł. Na to je ßo do bydła ßwojeho pſchirodneho nana do Draždźan wrócził a tam pjenjeſy ſkhował. Huſczanſki żandarm 1. meje w khachlach tamneho bydła 756 hriwnow namaka, ſbytne 300 hriwnow po 100 hriwnowſkich papjerach je Löſche, kotryż njepřeje, ſo je paduchſtwo wuwjedł, pjecża do Lóbja cźißnuł, hdyż ßu jeho pſches Draždźanſki móſt wjedli. Wobſkorżeneho k jaſtwu na tſi lěta ſaßudźichu.

Powołanſka komora. Kowarſkeho J. P. Zimmera ſ Nadźanez bě kawniſki ßud k arreſtej na jedyn tydźeń ſaßudźił, dokelż bě 1. měrza w nozy na ſchuleŕſkej haßy w Budyſchinje měr kaſył. Zimmer, kotryż ßo nadźeſche, ſo jemu w druhej inſtanzy khoſtanje ſpuſchcża, ßo pſchecźiwo wußudej powoła. Tola w termiji wón ßwoje powołanje wróczo wſa a ßo wußudej kawniſkeho ßuda podcźißnu. — Khoſtanje korbarja F. A. Staruża, prjedy w Lichanju, nětko w Sdźerju, kotrehoż bě, każ ßmy hižo ras pißali, kawniſki ßud k jaſtwu na tſi njedźele ſaßudźił, na powołanje ſtatneho rěcźniſtwa na dźewjecź-njedźelſke jaſtwo powyſchichu.

Přilopk.

* Żałoſtny podawk je ßo pſched wczerawſchim tydźenja rano w 7. hodźinje w Lipſku ſtał. Tam 30 lět ſtary ſaſtojnik ſ Auerbacha bydleſche. W druhim domje, runje napſcheczo, jeho 22 lět ſtara żona, kotraż ſ nim żiwa njebě, ſe ßwojim ⅝ lěta ſtarym dźěſczom pola ßwojeje maczerje bydleſche. Każ ßo ſda, je żehrawoſcź muża k krwawnemu njeſkutkej pohnuła. Mjenowany dźeń rano wón ſ dwěmaj 6rokkatymaj revolvromaj wobrónjeny do domu dźěſche, hdźež jeho żona bydleſche, a na ſkhodże ſtejo na żonu łakaſche. Njeſbożowna też bórſy pſchińdże. Lědma wona ſ njewinowatym dźěczatkom na ruży durje wotewri, muż do njeju tſělecź pocża. Wot tſjoch kulkow trjechena, ßo wona morwa wali; też dźěczo, ßmjertnje do hłowy ranjene, bórſy na to ducha ſpuſchcźi. Skónczńje mordaŕ ßam ßebi 3 kulki do lěweje ſtrony wutrobna tſěli; jena kulka jemu do płuzow slecźa, wutrobu pak żana njeſrani. Do hojerńje jeho hiſchcże żiweho pſchinjeßechu. Po zykym domje běſche wulke roſhorjenje, hdyż woporaj njeduſchnika, macź a dźěczo, morwej pornjo ßebi leżo namakachu.

* Dla njeßkyſchaneho cźwilowanja ßwojeho dźěſcźa mějeſche ßo wóndano njeczłowſka macź pſched khoſtanſkej komoru w Chemnitzy ſamolwjecź. Njeżenjena fabrikſka dźěłaczerka mějeſche 3 lěta ſtaru dźowczicźku, kotraż běſche ji na pucu, ſchtoż je ſ macźeŕnych rěczow woſpjet ßłyſchecź byko. Se ßudniſkeho jednanja ßo ſpósnawa, ſo je ßurowe żoniſchczo njeſbożowne dźěczo takle cźwilowała: Wona dźěſcźu do jeneje rucźki żehliwe wuhlo naßypa a druhu na żahke żeleſne khachle tłóczeſche. Niż doſcź na tym: wona żałoſcźaze dźěczo wſa a je najprjedy ſe żiwotom, potom ſ hornim dźělom cźěła do roły żehliwych khachlow ßunu. Wbohe dźěczo ßo ſtraſchnje wopali, ale na to njewumrje. A tale mazocha na żane waſchnje wrótna była njeje, ale je njeſkutk pſchi poknym roſumje a ſe ſymnej krwju dokonjała. Dokelż ßo w ßudniſkim jednanju wukopa, ſo ßu wobſkorżenej hižo prjedy tſi dźěczi pod zyle ſpodźiwnymi wobſtejnoſcźemi wumrjeke, ßo khoſtanſka komora pſcheßwědczi, ſo je njeduſchne żoniſchczo dźěczo ſ tajkimi cźwilemi moricź chzyła; duż ßo wěż pſchißażnemu ßudej pſchipokaſa.

* W Gelſenkirchenſkich podkopkach je 8. junija ſły powětr roſbuchnuł, pſchi cźimż je 53 hewjerjow ßmjercź namakało. Hacź dotal ßu 41 morwych na ßwětko pſchinjeßli, 12 ßu hiſchcże w jamach.

* W Barlinje, hdźež je porno wulkemu a pſchezo pſchibywazemu wobydleŕſtwu mało zyrkwjow a mało duchownych, po naprawje dwórſkeho prědarja Stöckera kſcheſcźijanſzy miżionarojo wokoło khodża, ſo bychu tajkich ludźi, kiż niczo prawe wot Bożeho ßkowa njewjedża, w kſcheſcźijanſtwje roswucżowali. Pſchi tym ßu tu a tam wuſkutkowali, ſo ßu ludżo dźiwich mandźelſtwow ßo dali zyrkwinſzy ſwěrowacź, dźěczi kſchczicź atd.

* W Ludwigsburgu pola Stuttgarta ßu wóndano nětkotre dny poſpochi ſ wojeŕſkej parnej warjazej maſchinu na poſpyt warili. Tale

pschiprawa je jenoż na to, so ßo w wójnje wužiwa. Na dwórnischczach, hdźež budża wojerske cżahi sastawacż, ßo lokomotiwa wot cżaha dźeli a ßo ſ parnym kótkom warjazeje maschiny sjenocżi, psches cżoż kotoł telko pary dostanje, kelkoż trjeba. Na tole waschnje ßo sa krótki cżaß cżopleje jědże sa wulku cżrjódu wojakow nawari. Pschi posſpytach w Ludwigsburgu běsche wjele wyßokich wojerskich sastojnikow pschitomnych.

* W Marklissy je wóndano 12lětny hólczez 14 lět staru dźowku murjerja Herzoga ſ Hornjeho Gerlachsheima, kotraż ſ nim na knjeżim polu dźěłasche, ſ hnójnymi widłami na ßmjercż ranił. Sso ſ njej pscherěczawschi hólczez widły do holzy cżißnu; widły jej schiju pscheklóchu, a njesbožowna ßo wukrwawi. Mordarja ßu do jastwa ßadźili.

* W Wuherskej je rěka Tißa, każ hižo tydźenja spomnichmy, wobschěrnu krajinu powodźika. S Peschta pißaju: Psched Tape je rukaw rěki Tißy haczenja pschedrěł, psches cżoż bu dźeßacż mil najpłódnischeje role powodżene. Dżěra w haczenjach je psches 30 metrow schěroka; njeradźi-li ßo ju satykacż, městam Mako, Szentes a Basarhely wulki strach hrosy. W Szegedinje 5 hodźin posdźischo powjescź wo njesbožu dostachu, a 3 hodźiny na to hižo wokrjeßny hetman ſ parnej łódźu, cżołkami a se wschelakimi pschiprawami wobhroženej krajinje na pomoz khwatasche. Schkoda ßo dotal hischcże wobliczicź njehodźi; bjes dwěla pak je jara wulka. — Se Szegedina ßo dale pische: Haczenja na wschelakich městach pschedrěwschi je rěka Tißa sta tyßaz kórzow Szegedinskich honow powodźika. Naczinjena schkoda je hobrska. Se wschěmi mozami ßo dźěła, so żołmy dale schłe njebychu. Tam, hdźež ßu haczenja najwyschsche, je wjele tyßaz howjadow a wowzow, ſ kotrymiż tam wbosy wobydlerjo wucżek pytaju. S wobhroženych wßow a městow wobydlerstwo cżěka.

* Krwawny podawk je ßo 30. meje w swěrjenzu w Milanje stał. Hdyż ludźo, kotsiż k swěrjenzej ßłuscheja, w ßwojim wosu ßedźo wobjedowachu, w swěrjenzu nutska něchtó hrósbnje wo pomoz wołacź pocża; dźiwje swěrjata ſ zyłej schiju do teho rewjachu. Hdyż ludźo do swěrjenza pschiběżachu, ßo jim w klětzy, w kotrejż tigry pschebywaju, straschny napohlad poskicżi. 20 lět stary pachoł, kotryż hakle běsche ßo psched krótkim jako wothladowar pschijał, ßo khroble ſ wulkim kralowskim tigrom bědźesche, kotryż běsche ruku njesbožowneho shrabnuł a ßo dale a hłubscho do njeje sakußowasche; ſ druhej ruku ßo wothladowar podarmo prózowasche dźiwje swěrisko wot ßo sdalowacź. Rucże żelesnu żerdź shrabnuwschi ßo wobßedźeŕ swěrjenza prózowasche ju tigrej do póżeradła ßunucź; ale wscha jeho próza běsche podarmo. Hižo njesbožownemu wothladowarjej najwjetschi strach hrożesche, so jeho tigr do kruchow rostorha, tu jenemu ſ pschitomnych sbožowma myßliczka pschińdże: wóhnjowu ßykawu shrabnuwschi wón swěrisku wodu mjeswoczi ßykacź pocża. Nětko tigr ßwój wopor puschczi. Hdyż běchu wothladowarja sbožownje ſ klětki wsali, ßo pokasa, so ma ruku zyle pschekußanu a roskußanu. Ruku dyrbjachu jemu wotrěsacź; jara ßo prascha, hacż wbohi cżłowjek żiwy wostanje. W klětkach dźiwich swěrjatow pak wón ſ zyła niczo cżinicź měł njeje; każ ßo sda, je wón pjany do tigroweje klětki sastupił.

* W Londonje je ßo wóndano hojerńja sa wrótnych wotpaliła. Sso ſ direktorom hojerńje pscherěczawschi ßo jena khora dó jstwy samknu a ßwoje kożo sapali. Někotre minuty posdźischo płomjo ſ woknami won praßnu a zyły dom wobja. W domje běsche połtsecża sta khorych, kotsiż běchu ſ wjetscha wschitzy sawrjeni. Duż wschitkich żałostna hrósba wobja. Se wschěch stron ßo wo pomoz wołasche; jeni kschiczachu, drusy ſ zyłej schiju rewjachu. Dżak smużitemu prózowanju wothladowarjow a sastojnikow wschitzy khori strachej wucżeknuchu; jenoż żónska, kotraż běsche woheń sakożiła, w płomjenjach kónz wsa, dokelż ßo do jejneje jstwy, kotruż běsche krucże satykała, dobycź njemóżachu. Ju posdźischo na wuhło spalenu namakachu.

* Wo hrósbnym podawku ßo ſ Pietraperzia pische. Tam běsche 6 lět stary hólczk po dołhej khoroscźi wumrjeł. Hłuboko srudżena macź ßwojeho morweho lubuschka drohotnu cżělnu drastu swobleka; potom jeho na pohrjebnischczo donjeßechu a pohrjebachu. Lědma běchu ßo pschewodźerjo ſ pohrjebnischcża roseschli, tótka, kotryż mějesche żadoscź sa drastu małeho cżěka, kaschcź saßo wuhrjeba a wotewri. Tón ßamßny wokomik pak morwy, kotryż běsche jenoż wschón sprostnjeny w womorje leżał, k ßebi pschińdże a płaczo sa macżerju wołacź pocża. So by ßwědka ßwojeho rubjeżnistwa wotbył, ßo tótka rosßudźi dźěczo skónzowacź. Lědma běsche wón hólczka sadajił, ludźo na pohrjebnischczo pschińdżechu, kotsiż njeduschnika pschimnuchu a sajachu. Lud, kotryż ßo bórsy na to sbeża, budźische tótku sarasył, njebudźische-li polizija w prawym cżaßu dóschła, kotraż mordarja ſ wulkej prózu psched roshněwanym ludom wobró a do jastwa wotwjedże.

* W ruskim měscże Pjetrowsku pola Ssaratowa njedźelu tydźenja pschi ßylnym wětsje Boži woheń wuńdże. Město ßo bórsy na 8 kónzach palesche. Wjazy stow domow je ßo wotpaliko.

* Jeja, kotrež nam nasche kury nalahnu, w Němskej daloko njedoßahaju. Duż ßo ſ Ruskeje na żelesniży zyłe wosy połne jeji k nam woża. Wóndano je jedyn pschekupz 4 millijony ruskich kurjazych jeji na jene dobo do Němskeje pschiwjesł.

* W New-Yorku ßu ßo 26. sańdź. měß. někotre konjemzy wotpaliłe, kotrež bohatemu towarstwu měschczańskich konjazych żelesniżow ßłuschachu. 1600 koni je ßo ßobu spaliko, też nimale wschitke wosy, kotrež w kólnjach pschi konjemzach stejachu.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi smeje rano w 7 hodźinach sarař dr. Kalich němsku spowjednu rěcź a dopołdnja ½9 hodźin budże kaplan Handrik němski prědowacź.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Jan Rěsak, wucżeŕ w Wotrowje, ſ Marju Gudźiż ſ Hornjeje Kiny.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Jan Hermann, Jana Jurja Pelza, khěżkarja a dźełaczerja w Czemjerzach, ß. — Minna Sofija, Ernsta Augusta Fricżlera, khěżerja a fabrikskeho dźełaczerja pod hrodom, dź. — Pawoł Max, njemandź. ß. na Židowje. — Max Hermann, njemandź. ß. w Nadźanezach.

Katholska zyrkej: Franz Pawoł, Ernsta Michała Bartha tudy ß.

Zemrjeli:

Dżeń 5. junija: Hana Khrystiana Halkez, Jana Hermana Kschižanka, fórbarkarja a rěsniskeho mischtra na Židowje, mandżelska, 50 l. 6 m. 8 d. — Jan August, njemandź. ß. w Brěsowje.

Płaczisna żitow a produktow w Budyschinje

4. junija 1887.

Żitowy dowos: 2065 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacż mk.	Na wikach hacż np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacż mk.	Na bursy hacż np.
Pschenża	běła	9	40	9	52	9	23	9	46
"	żołta	8	75	8	93	8	48	8	93
Rożka		6	71	6	77	6	71	6	77
Jeczmjeń		6	52	6	74	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	30	5	70	—	—	—	—
Hroch		8	6	10	28	—	—	—	—
Woka		7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Bérny		1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	2	—	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	50	17	—	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	3	—	—	—	—	—
Sklóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 661 schtuk, schtuka		11	—	22	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražďżanske mjaßowe płaczisny. Howjada 1. drużiny 50—54 mk., 2. drużiny 42—46, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 49—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Czelata 1. drużiny 42—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncże rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 10. junija: Kraßne.

Na pschedawanje ma ßo pschedawacź: 25. julija dopołdnja w 10 hodź. sahrodniska żiwnosćz J. E. Rjenecża w Klukschu, na 5110 mk. taksérowana.

Na pschedan: Hoscżenz w Barcże je żiwym a morwym inventarom ſ 229 dawkskimi jenoscżemi psches swobodnjenu Langowu tam. — Khěżkarska żiwnosćz cżißko 11 w Wujeżku pola Pomorez. — Tyschernja ſ gratom psches G. Ssuschku na Židowje. — Kubło ſ 50 kórzami a 500 dawkskimi jenoscżemi psches G. L. Daube & Co. w Zitawje.

W Hornjej Borschczi je **sahrodniska żiwnosćz** cżißko 20 ſ 18 kórzami pola a łuki, se 142 dawkskimi jenoscżemi napołożena, hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź pola wobßedźerja cżißko 24 tam.

W Rakezach je **żiwnosćz** cżißko 76 se 17½ kórzami leżomnoscże, maßiwnymi twarjenjemi a ſ połnym inventarom pschemenjenja dla na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** każ też wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo poniżika.

Wscho je jara tunje.

Wosjewjenje.

„**Prěnja cžitanka** sa sjenocženu rěcžnu, pišansku a cžitansku wucžbu w šerbsko-němskich schulach, wot zyrkwinskeho wucžerja **Bartka** w Noßacžizach spišana a s nakładom Macicy Serbskeje wudata. Schtwórty nakład" šo s tutym k powschitkownemu sawjedženju do šerbskich a šerbsko-němskich schulow wot podpišaneju wokrjeßneju schulskeju inspektorow najnaležnischo porucža.

W Budyschinje a Lubiju, 6. junija 1887.

Kralowskaj wokrjeßnaj schulskaj inspektoraj.

Dr. **Wild.** **Rabitz.**

Dobrowólne pscheßadžowanje.

Khěžkarska žiwnosćz, Marji swudowjenej **Lehmannowej** rodź. Thomaßez w Khaßowje a jeje 4 dźěcžom šluschaza, cžišło 11 wopalneho katastra a fol. 19 Khaßowskich ležomnostnych knihow ma šo

15. junija 1887 dopołdnja w 10 hodžinach

na tudomnym šudnistwje dobrowólnje na pscheßadžowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni šo prošcha, mjenowany dźeń w postajenej hodžinje na tudomne šudnistwo pschińcź, šo k šadženju samołwicź a swoju płacženja-kmanosćz dopokasacź.

Pscheßadžowanske wuměnjenja šu k wuwěschenzy, na šudnistwje a w Khaßowskej korcžmje wupowßnjenej, pschidate.

W Budyschinje, 3. junija 1887.

Kralowske hamtske šudnistwo.

Meusel. Pz.

Ležomnosćze a žně na pschedań.

Bližschu **wutoru 14. junija t. l.** budža šo

w **Horstej kuble** w **Njeßwacžidle pola, łuki** a **lěßowe parzelle,**

kaž tež **stejaze žně**

pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacź.

Shromadžisna rano ½9 hodžin w Hübnerez hosćenzu w Njeßwacžidle.

Wobkhodny agent **O. John.**

Khěža pschi Mikławschowych wrótkach cžišło 33 ma šo

18. junija t. l.

dopołdnja w 11 hodžinach

pšches podpišaneho na městnje šamym pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacź.

W Budyschinje, 10. junija 1887.

Wobkhodny agent **Dittrich.**

Mało trjebany jenopscheżny **pjeraty wós** se schěsćz šydłami je dla njedoßahazeho ruma płacžišnyhódno na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Dokelž dyrbju jěsdžicź pschestacź, hnydom šwój 54" wyšoki

bicycle

(jendźelski fabrikat „Howe")

prjedne a sadne koło w kulawym składže, sa 100 mk. hromadže s latarnju a swónczkom pschedam. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Trawowa awkzija.

Njedźelu 12. junija popołdnju w 4 hodžinach ma šo 60 loßow trawy na łukach pola Makeje Suberniczki sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacź. Shromadžisna w Biehlez hosćenzu w Makej Suberniczy.

J. **Schütz,** inspektor na Bartskim knježim dworje.

Drjewowe awkzije.

W lěßnych rewěrach **Minakalskeho** knjejstwa ma šo na šlědowazymaj dnjomaj sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadžowanje pschedawacź:

Wutoru 14. junija t. l. na **Drobjanskim rewěrje**

127 rm. khójnowych schcźěpow,
101 " " pjeńkow,
2,76 stotn. " walcźkow,
10 rm. dubowych repuchow,
1,5 " " kuleczkow.

Sapocžatk dopołdnja ½10 hodžin w drjewnischcźu pschi schibjeńcžnej horje pola Khrósta.

Schtwórtk 16. junija t. l. na **Łupjanskim rewěrje**

64 rm. khójnowych schcźěpow,
13,00 stotn. " walcźkow,
15 dubowych wužitkowych kruchow,
28,5 rm. dubowych repuchow,
23 " " kuleczkow.

Sapocžatk dopołdnja ½10 hodžin pschi Bukowskej hajnkowni.

W Minakale, 8. junija 1887.

Hrabinska s Einsiedelska inspekzija.

Kolonialtworowe a spiritnosowe khlamy Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach

porucžeja swojim cžesćenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, šylnje a derje šłodźazy, punt po 90, 100, 110—140 np.,
khofej 2. druźiny, punt po 90 np., hischcże derjeßkodźazy,
khofej paleny, šylny a derjeßkodźazy, pt. po 120, 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druźiny punt po 110 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje šłódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpschu druźinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

K wušywej porucža woprawdźity **pólski hroch, woku, łupiny, hejduschku** atd.

Gustav Hajnka pschi žitnych wikach cžišło 7.

3000 hriwnow šo na prěnju hypotheku po 3½ % požcžicź pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Na schěroke kolijowazy **hospodarski wós** (lohki dwajpschežny) je wobstejnosćzow dla na pschedań pola O. **Weinholda** na swonkownej lawskej haßy 34.

Kedźbu!

Swojim cžesćenym wotebjerarjam w Rakezach a wokolnosćzi s tutym k wjedženju dawam, so wot schtwórtka 9. junija rjane tucžne howjaze mjaßo punt po 44 np. a zyle tucžne šwinjaze mjaßo po 50 np., polcž po 60 np., kołbaßu po 60 np. a mjaßo pschi wotewsacžu 20 puntow hischcże tuńscho pschedawam.

Rěsnik **Beyer** w Rakezach.

Turkowske šłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež šu dostacź, porucža hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschcžu, destillazija najlěpschich likěrow.

Schtrykowansku wołmu

w wulkim wubjerku porucža

P. Mikel w Ketlizach.

Strowe krupschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zołow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zołow šylne, kupuje po najwyschschich płacžišnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

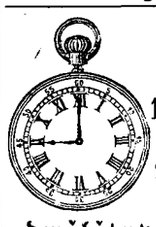

A. Mager

cžaßnikaŕ

11 na šerbskej haßy 11

Wulki skład wschěch druźinow **cžaßnikow**

dwělětnym rukowanjom.

Porjedženja šo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Sshm šo domoj wrócził.

Dr. Wolff w Minakale.

Zslomjane klobuki

ſa mużſkich a hólzow
hobrſki wubjerk — jara tunje
płaczíſny.

Hugo Lehmann
22 na bohatej haßy 22.

Subybolenje

wſcheho waſchnja, hkowubolenje a
drjenje w wuchu ßo hnydom wot-
ſtroni pſches

Böttgerowe ſubjaze kapki.

Bleſcha po 50 np. w mĕſchczan-
ſkej haptyzy w Budyſchinje doſtacź.

K ßlĕbornemu kwaßej

Handrija Scholty,
kublerja w Jeſchizach,
a jeho mandźelſkeje
Lejny rodź. **Schmißez**
ſ Hornjeho Wbohowa,
na dnju 12. ßmažnika 1887
poßwjećene wot H. Sch. pſches G. Hataßa.

Hlóß: Bożo, Knjeże teho ßwĕta.
S wulkej ważnoſczu nĕtk ßwita
Sa waju dźeń dźenßniſchi,
Naſtupazy waju lĕta,
Skonjane we mandźelſtwi,
Kiž dźenß ſtrowaj wobaj dwaj
Sslĕborny kwaß ßwjeczítaj.
Spomńtaj tam, hdźež Boża hnada
Pſchewodźeſche waj' pſches ßwĕt,
Tam njech waj' duch naſad hlada
Dźenßa pſches tu liczbu lĕt,
Schto ſtaj dotal wobaj dwaj
S Bożej' ruki doſtałaj.
Wjele kraßnoh' żohnowanja
Je Bóh wamaj wudźĕlał,
Wyſche tajkoh' ſaſtaranja
Też waj' pſched ſtym ſwarnował,
Sa czoż dźenß waj' wutroba
Bohu dźak a khwalbu da.
Njech też ſrudne podeńdźenja
Wobeſchle wſchĕ njejßu waj',
Wjedźtaj, ſo je tuta ſemja
Njewobſtajnoh' ſboża kraj,
We kotrymż ßo pſcheměnja
Wjeßele a ſrudoba.
Měſto wobſtajneho ſboża
Je wſchak jenoż we njebju,
Bože dźĕczi jeho móża
Dźĕlomne bycź pſches wĕru,
Kiž tu ßamu do ßmjercże
Sakhowaju wobſtajnje.
Na waj' dźaka-woltař ßłuſcha
Dźenßa próſtwa ſ modlitwu,
Kotruż ſczele waju duſcha
K Bohu Knjeſej ßwojemu,
Dokelž mataj hicź pſches czaß
Nowoh' wotdźĕlenja ſaß'.
Kiž pod tajnym płaczęzom leži
Wot Boha tak pſchikryte
Na waj' tudyhycza rejźi
A ſchto wamaj pſchinjeße,
To waj' wóczko njewidźi,
Schtož je w Božim potajnſtwi.
Bóh chzył nad wamaj ßo ßmilicź,
S dobrym waj' dny krónowacź,
Sboże wamaj ßobudźĕlicź,
Kaž też dale ſtrowoſcź dacź.
To ßu róże potrĕbne
Tu ſa khód pſches żiwjenje.
Luby Bóh też ſechzył dale
Mandźelſtwo waj' żohnowacź,
Sswojej ſczedriwoſcże dary
Wamaj ſ nowa pſchipóßłacź,
Hacž byſchtaj ſa wĕſty czaß
Sswjeczíloj ßwój ſloty kwaß.
Dźitaj ſ troſchtom Božoh' ßłowa
Wo waj' dróſy dotalnej,
Wuſwoltaj ßej dale ſ nowa
Luboh' Boha k wodźerjej,
Hacž wón junu powoła
Waju na kwaß jehnjecza.

Koßy rĕſaja kaž jĕd, bóle jĕdojcże pak ſawiſcź. Veritas.

najwubjerniſche
pſche wſchĕ inſekty
(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak
ſ wĕſta wutupi, ſo **żaneho ßlĕda** wot njeho nje-
woſtanje.

Njech ßo ßwĕru na to kedźbuje:
„Schtož ßo w papjerje wuwaži,
njeje żenje
Zacherlowa ſpezialita."
Jenoż w **originalnych bleſchach** je „Zacherlin"
woprawdźity tuni doſtacź
w **Budyſchinje** pola kk. bratrow **Mĕrſchow** pſchi
żitnych wikach,
= **Biſkopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjeńzu** = k. **Hermanna Naechſtera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pſchi torhoſchczu.

Budyska Bjesada.

Lĕtuſi wulĕt změje so jutře **njedźelu 12. junija** z přewodom hudźby přez **Wownjow** do **Małeho Wjelkowa.** Wotkhód popołdnju w 2 hodźinomaj wot Budyskeje třĕlerńje. Přećelnje přeprošuje **předsydstwo.**

Dźak.

Dokelž mi móżno njeje, ßo wſchitkim, kotſiž ßu mje wczerawſchi dźeń na tak pſchecźelniwe a ßwjedźeńſke waſchnje witali, hdyż do Njeßwaczídła pſchicźeżech, parſchonſzy dźakowacź, ſ tutym ßwój najwutrobniſchi dźak praju.

W Njeßwaczílſkim hrodźe, 9. junija 1887.

Arnold Baron ſ Vietinghoff-Rieſch,
majoratny knjes nad Njeßwaczídłom atd.

Dźak.

Pſchi khoroſczi, ßmjercźi a pohrjebje mojeho lubowaneho mandźelſkeho, njebo knjeſa **Jurja Ernſta Wanaka,** w ßwojim czaßu ſararja w Wóßlinku, je ßo mi tak wjele wopokaſmow czeſcże, luboſcże a dźĕlbracźa doſtało, ſo ßo w wutrobje hnuta czuju tudy ſjawnje wſchĕm najluboſniſchi dźak ſa wſchu luboſcź wuprajicź, woßebje tym lubym Sserbam ſ Wóßlinczańſkeje, Njeßwaczílſkeje, Kotowſkeje a Michałſkeje woßady, kotſiž ßu njeboczíczkemu ſ pſchewodźenjom k rowu poßlenju czeſcź wopokaſali.

Tón Knjes chzył kóždemu jeho luboſcź bohacże ſapłacźicź.

W Budyſchinje, 1. junija 1887.

Lydia Wanakowa rodź. **Jakubez.**

Kedźbu!

Jutſje njedźelu **wukulenje kołbaßy** w **Trjebjeńzy.**

Murjerjow, cźĕßłow
a **ſkakarjow** do trajazeho dźĕła pyta
Handrij Starke,
twarſki miſchtr w Skanezach
pola Barta.

Wuſtojneho pohoncza, kmane holzy ſa dom a kuchinju pyta
pſchiſtajaza żona **Heynoldowa.**

Czeledź

mużſku a żónſku, ſa měſta a wjeß pyta ßerbſka pſchiſtajaza żona
Grubertowa w **Draždżanach,**
Freibergerſtraße 1 po 1 ſchodźe.

Ródny, ſtróſby
pohoncź,
kotryż na roli dźĕłacź roſumi, doſtanje derje ßo płaczazu trajnu ßłużbu. Dobre wopißma ßu nuſne.
W Małych Debßezach pola Budeſtez.
Ernſt Schmidt,
deſtillatĕr a dźĕłar ßadowych winow.

Hejtman ßo pyta.

Ródneho hejtmana pyta k 15. junijej abo 1. julijej **knježi dwór** w **Hornjej Wjaſońzy** (Oberneukirch).

Sswojim lubym pſchecźelam w Wardźe a Sſerbinje w Texaſu k wjedźenju dawam, ſo ßym ſbożownje do Budyſchina dojĕł a jim wutrobne poſtrowjenje pſchiwołam.

J. C. Neumann ſ Giddingſa.

Sjawny dźak.

Wyßokodoſtojnemu knjeſej ſararjej **Mĕtej** w Huſzy ſa jeho jadriwe, duchapołne, njedoſtatki nĕtczíſcheho czaßa ßwarjaze prědowanje, druhi dźeń ßwjatkow wot njeho dźerżane, najwutrobniſchi dźak prajimy.

Mnoſy ſerbſzy kemſcherjo.

Dźak.

Wutrobny, wĕrny dźak wſchitkim tym prajimoj, kotſiž ßu namaj pſchi thowanju naju njeſapomniteho ßyna a bratra **Traugotta** telko wopokaſmow luboſcże a ßobuželniwoſcże ſ tym dali, ſo ßu ſ dźĕła njeboczíczkemu kwĕtkowu pychu darili, ſ dźĕła jeho k rowu pſchewodźili. Dźak ßo ſa to młodźinje a Wulko-Sdźarowſkemu wojeńſkemu towarſtwu praji. Woßebity dźak pak knjeſej ſararjej **Gólczej** w Rakezach ſa poſbĕhowaze a troſchtowaze ßłowa pſched domom, kaž pſchi rowje a w zyrkwi pſchiſteji.

Srudźenaj ſawoſtajenaj
Marja Hajnzowa jako macź.
Jan Hajnza jako bratr.

W Wulkich Sdźarach, 5. junija 1887.

(K temu czíßku pſchiłoha.)

Kamfor,
patchouli,
moschus,
papjeru psche mole
po jenotliwych listnach a kartonach po 10 listnach,
špirituš psche mole
bleschu po 25 np. a 40 np.,
pólver psche mole,
šwězy psche mole,
wolij pschе kuntwory
w bleschach a drjewjanych etwijach,
woprawdźity persiski pólver psche mole
po džělbach a w tyskach po 20, 30 a 40 np.,
woprawdźity dalmaziski pólver pschе insekty
w blachowych tyskach po 25 a 40 np.
poručeja
drogowe khlamy k skotemu worjej,
Strauch & Kolde,
3 na kamjentnej haßy 3.

Khofej

wot najtunischich hacž do najlěpschich druźinow, jara derje šłodźazy, poručza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara šłódki, poručza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

3 schtuk po 10 np. poručza
Hermann Baach
na šerbskej haßy 9.

Khofej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakčik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 schт. po 10 np., 15 schт. po 50 np.
poručza
Ernst Mittasch
psched schulerskimi wrotami 1.

Kóslaze kóžki

kaž tež wschě druhe druźiny kožow kupuje po najwyschschich płaćišnach
Heinrich Lange
pschi šerbskej katholskej zyrkwi a pschi žitnych wikach čišło 9.

Sšrědk
k špěschnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kat ma šo nałožecź, wukaže
Otto Engert na šnutskownej lawskej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyschinje na šerbskej haßy

poručza

jadriwe mydło, dobre šuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„	„	36 „
žołte wóskowe mydło I	„	„	40 „
žołte wóskowe mydło II	„	„	30 „
soda	„	„	5 „
schterku	„	„	22 „

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaćišnje.

Němski likěr
„Benedictine“
ſ destillerije fabrikanta
Friedrich Schu
załoženeje 1842
w Waldenburgu w Schlesynskej.

Strowoscź špěchowazy likěr ſ najlěpschich selow.

Njech šo na to kedźbuje, hacž je na kóždej bleschi **šakitanske šnamjo** a schtyrirózkaty etiket se **šamorucznym fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němski likěr „Benedictine“**, ſ najlěpschich, strowoscź špěchowazych, zyłe cźěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a połóžowazych selow šo dźěłazy, je šo — kaž wobšwědčenja, kóždej bleschi pschidate, dopokasuja — wot wězywustojnych awtoritow a to wot pschißahanych šudniskich chemikow knjesow **dr. C. Bischoffa** a **dr. Hanša Brackebuscha** w Barlinje analysował a šo jemu wobšwědčiło, so šo wón **powschitkownje w pscherěsku šestajenju woprawdźiteho Benedictinskeho likěra runa** a so **móże šo jeho derje radźene šarunanje mjenowacź.**

Tutón wubjerny **„Němski likěr Benedictine“** je jenož woprawdźity w delka mjenowanym składźe dostacź a to $^1/_1$ literska bleschа po 4 mk. 50 np., $^1/_2$ literska bleschа po 2 mk. 25 np., $^1/_4$ literska bleschа po 1 mk. 25 np.: w **Budyschinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Želesniske schěny

k twarjenju šo trjebaze, poručza we wschěch dołhoscźach a płaćišnach
A. W. Altmann
na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Dobry kožowy, kopytny a wosowy mas

pschedawa po tunich płaćišnach
T. Albert, šedlaŕiski mischtr na hornczerskej haßy 13.

Czisty pczołazy wósk

kupuje a płaći najwyschsche płaćišny
Moritz Lehmann, mydlaŕ na bohatej haßy.

Khorle Grunertowy
polěpscheny homöopathiski
strowotny khofej,

poručeny wot knjesow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villersa,** šo w nowschim czašu wot lěkarjow pschede wschěmi starschimi wudźěłkami wukasuje.

Na składze w Budyschinje **w měschczańskej a hrodowskej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny skład w Draždźanach na **Pfarrgasse 6.**

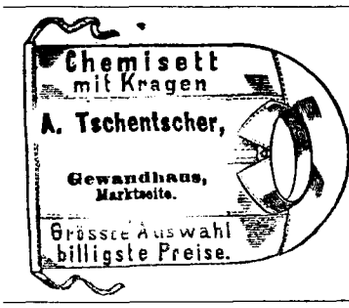

Khumschtny mlyn w Scheschowje

poručа
dobry wuměnjenski a kupny khlěb,
załty,
pschenicznu a rzanu muku.
Khlěbowe płaćišny:

I. druźina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	66 np.	50 np.	33 np.
II. druźina	6 puntow	40 np.	

Möblowy magazin
Herm. Schmidta

pola hroda czišło 2
poručа šwój bohaty skład **möblow, schpihelow a stólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom šamoshotowjeneje twory a lubi po możnoscźi tunje płaćišny.

Kaschcźe

ša doroscźenych a džěcźi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe
Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda czišło 2.

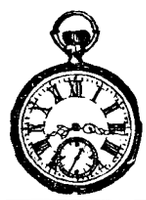

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk **czašnikow a rjeczašow,** kaž tež **hudźbnych tyšow.**
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czašnikow.

Jerje

jara wulke po 3, 4 a 5 np.,
15 schт. po 50 a 60 np.
poručа jara płaćišny hódne
A. E. Soba na Židowje.

Wot **1. junija t. l.** budu **město** njedawno semrjeteho **prawisnika** (advokata) **Waldy** w **Kamjenzu** tam **prawisnistwo** sastacz a budze mje, budu-li njepschitomny, dotalny sastupjer prawisnika Waldy, knjes **referendar Dietrich** tam, sastupowacz, wosebje budze wón **hizo nětko** kaz tez posdzischo **poruczenja** w prawisnischich naleznosczach wscheho waschnja sa mnje pschijimacz.

Moja **pisarnja** je w **Waldziz domje** pschi torhoschczu.

W Kamjenzu, w meji 1887.

Prawisnik Hermann Schurig.

Khojej

zyry a paleny,

najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě kolonialne twory po najtunischich płaczisnach poruczа

Richard Neumann.

Wino.

Pschedawarnja winow a delikatessow

Bernharda Geißlera

prjedy **Jana Wannacka**
w Budyschinje
na schulerskej haßy czißło 5

swój bohaty skład derje wothladanych winow po mózno tunich płaczisnach poruczа.

Pschi wotewsaczu 12 bleschow so pomérnje tunsche płaczisny wobliczа.

Sapiß płaczisnow a mustrow so rad podawa.

Lěkarske wuherske wino.

Sa khorych a słabych swoje jako najlěpsche posylnjadło snate lěkarske wina poruczam a to

lěkarske wuherske wino I
bleschu po 2 mk., 1/2 bleschе po 1.20,
lěkarske wuherske wino II
bleschu po 2.50, 1/2 bleschе po 1.50,
Szamoradske wuherske wino
bleschu po 2.50, 1/2 bleschе po 1.50.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy czißło 5.

Zigary.

Kurjerjam swój derje srjadowany

zigarowy skład

poruczam a to jako wosebitosez
czißło 32, 100 scht. po 3 mk.
w kaschczikach
jara wosebne a mile słodzaze.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy czißło 5.

Kosy,

kaz jěd rěsaze, poruczа

Paul Walther
na zitnych wikach.

Porzelanowe, kamjeninowe a schkleńczane twory

poruczа najtunischo

Khorla Barthel s napschecza theatra.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra
na serbskej haßy czißło 16,

swój skład wschěch druzinow **möblow, sofow** a **stołow** po tunich płaczisnach k dobroczinwemu wobkedzbowanju poruczа.

Kosy.

Sa nětczischi czaß poruczam swój derje srjadowany skład **kosow.** Pschede wschěm na zyle nowu kosu **„Lusatia“** kedzbne czinju, kotraz so w nastupanju formy a naprawjenja potrjebnosczam hornjoluzischich ratarjow pschihodzi. Wona je wot najlěpscheho, wot zaneho druheho wudzěłka po dobrosczi njepschetrjechеneho schwedskeho worzla dzěłana. Sa kózdu kosu połnje rukuju! Tunje płaczisny! Dale poruczam **brusby** najlěpscheje druziny. Wo dobroczinwy pschistup prosscho s poczesczowanjom

Hermann Kschizank w Bukezach.

Hermann Rachlitz, klampnar

w Budyschinje

10 na zitnej haßy 10 a **24 na Hoschiz haßy 24.**

So bych swój wulki skład něschto pomjenschił, wschě twory po ponizenych najtunischich płaczisnach pschedawam a poruczam toho dla: mlokowe khany hacz k 50 litram, mloczenki, hornzy, karany, wódne khany, krjepjaki, bowy, sudobje, myjawki, khězne a hródzne latarnje a lampy, khlěbowe tysy k pokrutam hacz 8 puntowskim, khojejowe mlyny, khojejowe a zokrowe tysy, tykanzowe blachi, wschelake kuchinske sudobje, czeßadła, zizy k jězdzi a k sběranju smjetany a druhe, a so k dobroczinwemu wobkedzbowanju poruczam.

Paleny a njepaleny khojej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje

khojejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Sa kurjerjow.

Njerěsany **rjepikaty tobak** s czisteho **amerikanskeho** tobaka, wosebny a suchi, poruczа punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gottharda Behrendsa

w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosczenza k jandzelej.

Czesczenym Sserbam w Budyschinje a wokolnosczi k nawjedzenju dawam, so je moj

schpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haßy czißło 9.** Na swój bohaty skład kedzbne czinjo so s poczesczowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyscherski mischtr.

Czorny kascheměr

jenoz czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach poruczа

H. Kayser
10 na zitnej haßy 10.

Jerje

rjane tuczne ryby
poruczа po tunich płaczisnach

Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Spěschne běladło (blejchu)

poruczа tunjo

Rakeczanska haptyka.

Jara dobre drastne tkaniny

wosebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodziwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjasoweho torhoschcza.

Pjelzowe twory khowa a sa to rukuje, so so ani psches mole, ani psches wohen njewobschkodza

Heinrich Lange
9 pschi zitnych wikach 9.

Wohen a zywjenje

sawěsczа a namjety k temu pod najpschihodnischimi wuměnjenjemi pschijima hłowna agentura

Arna Möckela
na serbskej haßy 13.

Sprawni a dzěławi agentojo so pytaju.

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parołodzina jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kózdu srjedu a njedjelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kózdu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kózdej dwě njedjeli,
s **Hamburga** do **Wjeczornеje Indiskeje**
mězaczinje 3 króc,
s **Hamburga** do **Mexika**
mězaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łodzje podawaju wubjernu jězdu a pichihódnu pucowanisku składnosez za kajutowych a dyestubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 25. **Sobotu 18. junija 1887.** **Lětnik 46.**

☞ Čjesćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin,** kotśiž chzedża sa nje na **3. schtwórtlěto 1887** do prědka płaćićź, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotedadża. — Čji, kotśiž žebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesć dawaja, njech tola njesapomnja, žebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćźi žo sa Serbske Nowiny na sakśkich a pruskich póstach, kaž teź w druhich krajach němskeho khěžorstwa **1 mk.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny s pschikłohu **Serbski Hospodar** płaćża na póstach **1 mk. 25 np.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Nó, dha jón nětko mamy — dawk na palenz. Khěžorstwowy žejm je jón sańdźeny tydźeń dowuradźił a pschijał. Najwažnischе postajenje noweho sakonja je, so ma žo sa spirituž, kotryž žo wot 1. oktobra t. l. pali, 50 np. dawka po litrje płaćićź. Dawk žo sa tón spirituž na 70 np. powyschi, kotryž žo wysche spirituža, wob lěto s 4½ litrom na hkowu wobliczeneho, pali. Wusamknjeny wot dawka je wschón spirituž, kotryž žo do wukraja pscheda, a tajki, kotryž žo k rjemjeślnischim dźěłam, k dźěłanju kišaka, k lěkarjenju, k wědomostnym dźěłam, k czischczenju, tepjenju, warjenju a k žwěczenju trjeba. Wot spirituža, do 1. oktobra t. l. paleneho, budże žo 30 np. dawka po litrje bracź. Korczmarjam budże lubo, so je žo poślednische postajenje na to waschnje połóžiło, so korczmarjo sa palenz, do 1. oktobra t. l. kupjeny, kotryž psches měru 40 litrow njeńdże, žadyn dawk płaćićź njetrjebaju; pola privatnych ludźi pak tole połóženje jenoż hacź do 10 litrow płaćji.

— Khěžor Wylem wot nasymnjenja, kotreż je jeho w Kielu, hdyž kódźstwowym manövram pschihladowasche, pschimnuło, hischcze pschezo wotkhorił njeje. K temu bě žo khěžorowe stare czerpjenje, jatrowa a pucherjowa khorosćź, pschidała, kotraž je jemu, doniž žo njebě se saśyknjom morfija wotstroniła, wjele bolosczow czinika. Pódla teho běchu žo khěžorej teź hischcze wocźi sahorikej. Poślednje dny žo s khěžorowym strowjom saśo lěpje wjedże, a lěkarjo s wěstosczu praja, so wón bórsy do zyła wotkhori. Duž hižo rospominaju, hdże móhł khěžor w lěczе pschebywacź. Nadźija žo, so budże hižo sa tydźeń do Emsa wotjěcź móz. Posdźischo by khěžor rad do Gasteinskich kupjelow jěł a žo tam s awstriskim khěžorom setkał. Lěkarjo pak wo tutym puczowanju niczo wjedźecź nochzedża a měnja, so Gastein sa 90lětneho starza pschewyšoko w horach leži, a so móhł žo khěžor tam lóhko s nowa, kaž hižo loni, nasymnicź.

— Němski krónprynz a jeho mandźelska staj hižo do Londona pschijěłoj. So staj s zyła wotjěkoj, je s najlěpschim dopokasmom, so krónprynzowa schijina khorosćź tak straschna njeje, kaž bě žo to wot wschelakich nowin rosschěriło. Sskawny jendźelski lěkar doktor Mackenzie je sańdźeny tydźeń s nowa kruch narosczа s krónprynzoweje schije wutorhnuł, a doktor Virchow je tutón kusk mjaža pschepytawschi prajił, so wone sle njeje, schtoż tak wjele rěka, so krónprynz na raka njeczerpi, kaž běchu žo lěkarjo prjedy bojeli.

— Po powjesczach Barlinskich nowin je s khorosczu khěžorstwoweho kanzlerja saśo hórje. Nervosne bolosczе jemu do zyła spacź njedadża. Jeho lěkarjo žadaju, so by wjerch Bismark Barlin wopuschcził a žo wscheho dźěła wostajił. Dotal žo kanzleŕ na kraj pschežydlicź njemóżesche, dokelž je jemu hischcze zyle njemózne puczowacź.

— W Lipsku je žo psched khěžorstwowym žudom 13. junija pschecźiwo Elsaskim, kotśiž žu žobustawy franzowskeje wótczinskeje ligi byli, wušudźenje sapoczało. Wótczinska liga je žo 18. meje 1882 w Parisu sałożiła. Po jeje wustawkach je jejny hkowny wotpohlad, Frankfurtski měr sběhnucź a Elsaš-Lothringsku, jeli nusne, s brónju Franzowskej saśo dobycź. Se sałoženjom turnowanskich, tšelanskich a spěwanskich towarstwow atd. dyrbi žo franzowska młodosczź wojerśzy wotczahnucź a duchownje kaž teź czělnje sa wjeczerśku wójnu pschihotowacź. Runje tak ma žo s rosschěrjenjom nowin, knihow atd. lud sa wjeczerśku wójnu pschecźiwo Němzam naschczuwacź. Wot wótczinskeje ligi žo dwoje nowiny „Le Drapeau“ a „L'Alsacien-Lorrain“ wudawaju, kotreż w kóždym czišle wójnu pschecźiwo Němzam prěduja, a darmotnu radu a pomoz tym poskicźuja, kotśiž maju požadanje, žo wojerśkeje žłużby w Němzach sminucź. Hacź runje žu woboje nowiny w Němzach sakasane, mějachu wone tola w Elsašu a Lothringskej wjele czitarjow. Němske knjeżerśtwo je, shoniwschi, so teź němszy poddanjo franzowskej wótczinskej lisy pschišłuscheja, tutych wušlědźicź pytało a jich potom dla pscherady wótzneho kraja psched khěžorstwowy žud žadało. Wscho hromadże je wóžom wožobow wobskorženych. Woni žo wschitzy wusnawaju, so žu žobustawy wótczinskeje ligi, tola prěja, so ma tole towarstwo wotpohladanje, Elsaš-Lothringsku wot Němskeje wottorhnucź. Wótczinska liga je žebi jenoż wotmyślika, wótczinske smyślenje franzowskeje młodosczе spěchowacź a ju se sałożowanjom turnowanskich a spěwanskich towarstwow k ródnym duchownje a czělnje hódnym człowjekam wotczahnucź. Mózno je, so mnohe žobustawy ligi sa tym steja, so by žo Elsaš-Lothringska saśo s Franzowskej sjenocźiła, tola liga žama žo na to njeměri. Wobskorženi wschitzy wulku wěstosczź a njebojasnosczź pschi pscheśkyschenju pokasowachu a žu po sdaczu pscheśwědczeni, so jich wuwinuja. Tale nadźija pak drje žo s czežka dopjelni; pschetoż hdy budźische knjeżerśtwo dopokasma jich winy w rukomaj njeměko, njebudźische jim proześ czinіko.

Rušowska. W žrjedźnej Asiskej žo po sdaczu wažne politiske pscheměnjenja pschihotuja. Měni žo, so chzedża Rušojo s mozu do jendźelskeho knjejstwa w Indiskej storczicź. Hižo žu psched krótkim ruszy wojazy afghanske město Kerki wobžadźili a nětko powjesczе pschikhadźeja, so Ruszy k Heratej a Badakschanej postupuja. Afghanski emir by, jeli so by wójna wudyrika, Jendźelczanam hubjeny a škaby swjaskaŕ był. Jeho trón žo straschnje khabka, dokelž je žebi žwój lud psches to snjepschecźelił, so je jemu czežke dawki nakkadował. Ssamo na žwoje wójsko žo wón wjazy spuschczecź njemóże. Dotalnu garnisonu w Heratskej twjerdźisnje je emir s nowymi wojakami s Kabula wuměnicź dyrbjał, dokelž na nju tukachu, so je wot Ruskich pokupjena. Někotre regimenty žu k Ghilzaiskim splahaм, kotreż žu pschecźiwo emirej postanuke, pscheschkle. Emirowe stejnischezo je po tajkim jara njewěste, kóždy dźeń móże žo wotczakacź, so jeho wucźerja a so žo na jeho město Jendźelczanam njepschecźelny wjerch staji.

Sserbija. Na cžoż ßu Sserbjo hižo dawno cžakali, je ßo skónczńje stało. Minister Garaschanin a jeho ßobuministrojo ßu sastojnstwo skożili. Sa cžaß, so je ßo Sserbija wot turkowskeho knjejstwa wußwobodźiła, w njej żane ministerstwo tak hidżene bykо njeje, każ Garaschaninowe. Hdyż Garaschanin w lěcże 1884 ministerstwo pschedewsa, bě jeho prenje dżěło, so ſ pomozu polizije ludowe prawa pschikrótschi a wscho ßwobodne ludowe hibanje se ßurowoscżu podtłóczi. A hdyż běchu jastwa se ßerbskimi wótcżinzami pschepjelnjene a ſ nowa srjadowana a rosmnożena żandarmerija njedżiwajo teho pschezo sjawnischo ßo pokasowaze pschecżiwjenje luda pschecżiwo knjeżerstwu poddußycź njemóżesche, Garaschanin ßwoje dżěło ſ hanibnej bratromordarskej wójnu pschecżiwo Bołharam krónowasche. Porażenje ßerbskeho wójska pola Ssliwnizy je też sa Garaschanina porażenje bykо. So je ßo hischcże psches lěto w ministerstwje sdżerżał, ma ßo wón jenicżzy Awstriji dżakowacź, kotraż jeho k dozpiczu ßwojich wotmyßlenjow na Balkanje trjebasche. Każ so by ßo lud wot skeje khodojty wußwobodźił, je po zykej Sserbiji powjescź wo Garaschaninowym wotkhadże wulku radoscź a wjeßelosćź sbudźika. Hdyż w Belgradże shonichu, so je ſ Garaschaninowym knjeżerstwom nimo, a so je Rističź ministerstwo pschedewsał, ßo woprawdżity wichor ludoweje sahorjenoscże posběhnu. Extrakopjeno sarjadniskich nowin pschedawarjam na Belgradskich dróhach ſ rukow wutorhachu a rucże ßo wulkotne pschihoty k powschitkownej illuminaziji města scżinichu, bjes tym so deputazija zykeho měschcżanstwa nowemu ministerstwowemu pschedßyhże sboże pschecź dżěsche. Bywschemu ministrej Garaschaninej pak lud też ßwoju kedżbnoscź, hdyż też niz na pocześcżowaze waschnje, wopokasa. W nozy cżrjóda mkodych ludźi psched jeho dom pschicżeże a jemu ſ kamjenjemi wokna wubi, wokajo: hańba Garaschaninej! Dele ſ Awstriju! Ssliwniza! Hacż runje ßo dom wot poliziſtow strażowasche, tucźi tola njemérnikam wobaracź njemóżachu, dokelż běchu psche ßkabi. Garaschanin, ßo najskerje wo ßwoje żiwjenje bojo, ſ revolvrom do luda tżélesche a je pjecża jeneho studenta sranik. Dżeń posdżísicho ßo njemëry psched jeho domom wospjetowachu, tola tón krócź wojazy bórsy ludowe cżrjódy roshonichu. Bjes tym so Garaschanina hanjachu a wußmëchowachu, lud Risticzа se sahorjenjom jako ministra strowjesche. Torhoschcżo psched hoscżenzom, w kotrymż nowi ministrojo pschebywachu, bě, każ ßußodne dróhi, ſ ludom pschepjelnjene. Sskawy, Risticzej a Ruskej wunjeßene, ßo wyskachu. We wschëch hoscżenzach ßo ßerbska a ruska hymna spéwasche a hrajesche. Ludowa sahorjenoscź sa Risticzа ma w tym ßwoju pschicżinu, so je Rističź sa cżaß ßwojeho dołholetneho ministerstwa ludowe prawa powjetschał a schkitował a se ßwojej politiku móz Sserbije powjetschił a rosschërił. Rističź je ßo hižo w mkodych lětach, dokelż ßo w diplomatiskej ßłużbje wusnamjenjesche, do ministerstwa powołał. W lěcże 1867 jeho wjerch Michail Obrenowicź sa ministra ſwonkownych należnoscżow pomjenowa. Hdyż w lěcże 1868 pschiwißowarjo wuhnateje wjerchowskeje Karadżordżewiczez ßwójby Michaila skónzowachu, Rističź ſ wójnskim ministrom Blasnawazom wotmyßlenja Karadżordżewiczow ſ tym pschekasy, so skupschtinu pohnu, Michailoweho wuja, schtyrnacżelětneho Milana, sa wjercha wuwołacź. Risticzej hromadże ſ Blasnawazom a senatorom Gavrilowiczom na to knjeżerstwo hacż k Milanowej polnolětnoscźi pschepodachu. W schtyrjoch lětach ßwojeho knjeżerstwa, sa Sserbiju jara spomożneho, wón wustawu w ßwobodnym smyßle porjedźi a wobtwjerdźi. Hdyż bu wjerch Milan w lěcże 1872 polnolětny, wón Blasnawazej poruczi, nowe ministerstwo tworicź, k kotremuż, ßo wě, też Rističź ßłuschesche, dokelż běschtaj ßebi wobaj mużej w jenakej měrje ludowe dowěrjenje dobykoj. Dokelż Blasnawaz nëkotre mëßazy posdżísicho wumrje, Rističź na cżoło knjeżerstwa stupi a ſ krótkim pschetorhnjenjom hacż do lěta 1880 ßerbske należnoscże wodżesche. Rističź je ßwobodnosmyßleny a pschecżel Ruskeje, kotraż po jeho měnjenju ßamostatnoscźi Sserbije straschna njeje, każ Awstrija. Hdyż Awstrisży Boßniju wobßadźichu, wo kotrejż bě ßo Sserbija nadżała, so ju jako myto sa to dostanje, so bě ßo pschi ruskoturkowskej wójnje wobdżélika, ßo Rističź hłuboko pschecżiwo Awstriji roshori a wón ßo 1880 pschecżiwjesche, wicżne wucżinjenje pod wuměnjenjemi, wot Awstrije cżinjenymi, pschijecź. Hdyż Awstrija na to ſ nucżadkami hrożesche, kral Risticzа se ßłużby puschcżi a Piroczanaza a pschecżelow Awstriskeje k knjeżerstwu powoła. Kral bě Risticzа, kotryż jeho pschecżinjerstwu a brojerstwu wobarasche, hižo dawno wotbycź chżyk, tola bě ßo teho wostajicź dyrbjał, dokelż mějesche Rističź psche wulki pschiwiß bjes ludom. Nëtko, hdyż ßu awstrisżysmyßleni ministrojo Sserbiju psches hanibnu wójnu pschecżiwo Bołharskej pschi ßamym k statnemu bankrotej dowjedli, je kral ſ nowa knjeżerstwo do rukow nashoniteho Risticzа położił. Kak dołho tón na cżole knjeżerstwa wostanje, budże pschede wschëm wot teho wotwißowacź, kak nowowólby sa skupschtinu, wot njeho rospuschcżenu, wupanu.

Dołhe a krótke kholowy.

(Pokracżowanje.)

Hanka pschichodnu njedżelu ßwój narodny dżeń ßwjecżesche. Wona ßebi żadoscźiwje pschejesche, so by Jan tutón dżeń ju wopytał a do Bërnez pschischoł, hdyż ßo po żelesnizy hacż k bliżschej staziji dwě hodżinje dołho jědżesche. Wot tam pak dyrbjesche ßo hischcże schëscź hodżin pëschi hicź. Jeli so Hanka mjenowany dżeń runje tak naprawicź njewjedżesche, so dyrbjesche jedyn wós k staziji po wëzy jěcź, dyrbjesche Jan tſi mile marschërowacź, jara njelubosna, haj skoro ponižaza wëz sa jésdneho. Jan mózesche tak wëscże każ na ßwjaty evangelijum pschißahacź, so budże na staziji jedyn wós ſ Bërnez namakacź. S tutym by ßo wón, ßo rosumi, wjesł a ſ pohonczom nëkotre rosumne ßkowczko wo spodżiwnoscźach pschipada wuměnił. W nastupanju pucżowanja ßo makemu podwyschkej pschichod tak hładki a runy bycź sdasche, każ polërowane blido, nihdże żaneje njerunoscże a wobcżeżnoscże njebë. Pschecżiwna hwëzda na druhej stronje jeho żiwjenskeho njebja ßwëcżesche, a to jara njeßmilna, ßurowa a njepschecżelska.

Wotpusk (urlaub) sa pschichodnu njedżelu a mënjenje knjesa rytmischtra w nastupanju wotpuska bëschtej dwě wëzy, kotrejż ßo hubjenje se ßobu snjeßeschtej. Hdyż chżysche Jan njedżelu tak prawje wuwużiwacź, dyrbjesche ßebi k temu ſ najmjenscha tſi dny ßwobody wudobycź. Dżenßa bě hižo ßrjeda. Duż cżaß cżischcżesche, pschetoż pola wojakow wscho pomaku dże a pschendże wjele instanzow do prëdka a do sady, prjedy hacż rossßudżenje tón, kotryż na njo cżaka, rtnje k wuschomaj abo pißomnje k wocżomaj dostanje. Jan bě ßebi pschedewsał, pschi rapporcże ßwoju prostwu wuprajicź. Wón ßebi wulku nadżiju njecżinjesche — njespizy; tola w tymle wokomiku ßo jemu wo jeho lubej Hanzy dżijesche.

Powëtr w kasermskej jstwi bu pschezo tużnischi a tużnischi. Wojazy ßo na lëhwach wupschescźeraju, drapaju ßo, wocżinja drje też na nëkotre mjenschiny wocżi a do cżmy hladaju. Mëßacźk je ßo dawno skhował. Schtóż wozucźi, teho syma tschaße.

W hornim skhodże ßo w piskarskej stwë hiba. Piskař du jour ßo ſ koża wije, wosmje trompetu se scżëny a koschlaty na salu won stupi. Wón dyrbi po prawym w polnej uniformje piskacź — tola schtó rano na pol pjecżich hodżin w tolstej cżmi sa tajkimi wëzami hlada? Najprjedy piskař sywa; potom wón instrument k hubje staji — a reveilla tak wjeßle saklincźi, każ by k rejam a k sabawje wołała, niz pak ſ koża k cżeßanju konjow.

Mër w kasarmach je na dżeń, schtyrnacże hodżin trajazy, nimo. Spanzy ßo nahle storhnu; podwyschzy ßwojich ludźi ſ kożow won ßantorja. Woni ßami pak hischcże khwilu leżo wostanu a ßo nëkotre rasy roscżahuja; sa to ßu woni podwyschzy.

Też Jan Schwjercź tak cżini. Rosdżël bjes wopytom pola Hanki a konjemskej ßłużbu, w bliżschej bliskoscźi kiwazej, je tola pschewulki, so móhł ßo cżłowjek tak njepoßrëdnje ſ jeneho do druheho myßlicź. Pola ßwojeho jésdnistwa pak wón porjad żada a ludźi ſ kożow honi.

W wolijowej lampje je ßo wolij wupalik. Duż dyrbja ßo po cżmje woblekacź; to też dże. Kóżdy wě, hdże ma ßwoje wëzy pytacź. So by ßo ſ tym tak mëko, sa to ßo kasarmski porjad stara a w Schwjercżowym jésdnistwje to Schwjercź ßam cżini. Wón ma kasarmski porjad tak nimale sa najlëpsche wscheho wojerstwa.

Proszy dragunarjo ßu prjecź; nëtko ma ßo też wón posběhnucź. Wodżew na bok cżißnuwschi stanje a sa kholowami pschimnje — wone tu wjazy njejßu. Wón ßebi myßli, so je ßo pschehladawschi je na druhe mëstno powßnuł hacż hewak, a schwabliczku sapaliwschi ßwój khamor pschepyta. Tola to je podarmo. Kholowy tu njejßu.

„Te ßu k khortej!" ßo wón skobi a chże ßo runje ßwoje ßuknjane kholowy woblez, pschi cżimż jemu pschipanje, so dyrbi hnydom k konjemskej ßłużbje jěchacź; wón dyrbi po tajkim w kożanych kholowach pschińcź.

Wón na sto schwabliczkow sapali a spalene k mjersanju ßłużbu cżinjazeho wojaka na semju mjeta. Tola tak jara hacż też wón pyta, ßwoje kholowy njemóże namakacź. Je ßnadź je nëkajki kubokt wotnjeßł? To mózno njeje. Kuboktow psches kasarmsku strażu njepuschcża. Ssame pak tola njejßu móhke cżeknucź. Sswëtowe stawisny wo tajkim niczo njepowjedaju a w naschim cżaßu ßo ßwjecźi ſ tajkimi wëzami też njenaßadżuja.

Dokelż ßo Schwjercź shubjene kholowy woblez njemóże, dyrbi do druhich sjécź, a ſ nowa wón po jstwje khodżo pyta — kożanych

kholowow tam žanych njeje. Pót jemu na czoko stupi. Jeli so pschepoſdże pschińdże, a wachtmiſchtr to pytnje, je najlepſche, ſo hakle wo wotpuſk njeproßy; pschetoż wachtmiſchtr by ßo jeho ſ krótka praſchał, hacz ßnadź je wowrótnił. Skónczńje, bliſko pſched ßwojim khamorom, wón na kožu pschimnje. Wón kholowy ſ hoſdźa woſmje, ale dundra tola — — to dźe ßu Pawkowe kholowy. Nětko ßo Schwjercźej w hembjerkach jaßni.

„Tón pjerach!“ wón rosnjemdrjeny ſawoła a ſemju tepze. Cźeho dla? Hdyż Pawkowe kholowy hiſchcźe w kaſarmach wißaju, bjes tym ſo Pawk w konjemzu ßkanje ſcźele, jenoż mózhnota wubywa, ſo je ßo Pawk zuſe woblekł, a tele zuſe w tutym padźe žane druhe njejßu hacz Schwjercźowe, njemóża wſchak žane druhe bycź.

Schwjercźej je to jara njelubo — Pawk je tajke maſane ſtworjenje — phi!

„Nó cźakaj — tebi pokażu!“ ßebi wón myßli a chże nahotu ßwojich nohow najprjedy ſe ßuknjanymi kholowami wobdacź, ſo by je w konjemzu ſe ßwojimi kožanymi wumėnił, tola jemu ſ dobom pschipanje, ſo ßnadź pschipadnje k temu žaneje khwile a ſkładnoſcźe njeſmėje. Pſchezo je wėſcźiſche, ßebi ſ Pawkowymi kholowami wupomhacź; hdyż ßo ſpody druhe kholowy woblecźe, njetrjeba ßo grawowacź. Wėmy hižo, ſo Pawk na cźiſtoſcź wulku ważnoſcź njekładźe. Każ ßebi Schwjercź myßli, tak cźini.

Tola ſa małeho podwyſchka žane lohke dźėło njeje, ſo ßo w kholowach wulkeho dragunarja njeſabkudźi. Horka jemu hacz k wutrobnu du, delka jemu do zyła noſy pokrywaju a ßo wokoło njeju bimbaju, każ mėchi wokoło tyczow, hdy bychu ßo teje woblekke. Schwjercź ßebi, tak jara hacz moſhy napina, pſchedſtajicź njemóże, kak je Pawk do jeho kholowow ſajėcź móhł, a kak tón khadła pytnuł njeje, kajke pſchemėnjenje je ßo ſtako. Pawk drje bė njeßmėrnje hkupy, tola tajke ßo najhkupiſchemu pſchepuſchcźicź njemóżeſche.

Schwjercź ßo wobhladawſchi ßo ßam pſched ßobu naboja. Cźapku na hkowu ſtajiwſchi wón do konjemza khwata. Cźeſcźenemu cźitarjej je ßnadź nadpadnuło, ſo ßo Schwjercź prjedy teho mył njeje. Teho runja ßo wot proſtych dragunarjow tole dźėło njecźinjeſche, kotrež je pola druhich cźłowjekow prėnje, hdyż ſ koža ſtanu. W kaſarmach wſchak ßo njemyja, hdyż k konjemſkej ßłużbje du.

Schwjercź hiſchcźe runje prjedy wachtmiſchtra na ßwoje mėſtno pſchińdże a hižo pſchi durjach tak rejicź a komandėrowacź ſapocza, każ ſo by hižo wot ſchtyrjoch na ßwojich ludźi cźakał.

W konjemzu drje ßo latarnje ßwėcźa, tola ßu to hródźne latarnje, a ſ tym je doſcź prajene. Jich ßwėża ßo pod wſchėdnymi wobſtejnoſcźemi ßylnje doſcź ßwėcźi, ſo ludźo do ßo njeſraża, a ſo ßo cźłowjek wot konja roſeſnawa. Wachtmiſchtr Schwjercźowe jėſdniſtwo, niczo wo pſchedołhich kholowach njepytnuwſchi, pſcheńdże. Schkoda, jara ſchkoda — pſchetoż wo tajkich wėzach wachtmiſchtr wubjernje derje rėcźecź wė, a kóżdy, kotryż móże jemu jako pſchihladowaŕ pſchipoßłuchacź, ma nad tym ßwoje ſpodobanje.

Tak bórſy hacz je ſchwadronina macź — tola macź tamneje druźiny, kotraż je ſa hkupy ßwėt pſchißłowo wunamakała: „Schtóż ma ßwoje dźėcźi lubo, je khoſta“ — nimo, Schwjercź bo Pawkoweho ſtejniſchcźa ſtupi. Pawk je ſkónczńje ſaczucź dyrbjał, kak cźeżke pſchestupjenje je ſawinował, a ſtrachocźiwje na podwyſchka hlada. Tón ßo tak wyßoko hacz móżno wupſchestrje a Pawka ſa wucho pſchimnuwſchi jeho do konjemzoweho khoda pod latarnju cźehnje.

Pawk tam ſtejeſche każ hromadka njeſboża. Wopißacź ßo po prawym njehodźi, kajki mėjeſche napohlad; bychmy jeho molowacź dyrbjeli. Jeho hornje cźėło bė ſ konjemſkim pjeſlom wodźete, kotryż pak bė pſchekrótki. Potom tſi dłonje ſchėroko koſchla pſchińdże; potom pſchińdu kožane kholowy, kotrychż hornje knefle pſches kneflowe dźėrki pſchetyknjene njejßu — na cźimż tón ras njerodnoſcź wina njebė, ale njemóżnoſcź, tele knefle a kneflowe dźėrki ſjenocźicź, hdyż ßo wone a Pawkowy brjuch wobſchkodźicź njeßmėdźachu. Poł kóhcźa wyſche kulkow ßo kholowy ſkónczа. Na nohomaj kholowy tak wuſko ßedźa, każ ſo chże je nohowe mjaßo puknucź. Tola to ßo njeporadźi; pſchetoż regimentowy krawz ſatraſchnje twjerdźe ſchije abo wjele bóle ſatraſchnje twjerdźe ſchicź dawa. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. So bychu ludźo, kotſiż liſty pißaju, žaneje ſchkody njemėli, chzemy na ßlėdowaze póſtowſke nowotaŕſtwo pokaſacź. Dotal mózachu ßo liſtowe marki, kotrež bėchu ßo ſmylnje na kuwert nalėpiłe, hdyż ßo womacźachu, ſaßo ſ kuwerta dele ſcźahnucź a ßo dale wużicź. S nowymi markami, kajkeż budźa ßo wot nětka wużiwacź, je to hinak: nowe marki barbu ſhubja, hdyż je womacźeſch; duż ßo dale wużiwacź njehodźa.

— Hamtſke hejtmanſtwo na to kedźbne cźini, ſo maja ßo cźėła ſ cźicha hrjebacź, hdyż je diftheritis ſ pſchicźinu ßmjercźe była. Saſtup do žarowanſkeho domu je pſchi tym jenoż najbliżſchemu pſchecźelſtwu ſemrjeteho dowoleny; ſakaſane je, cźėło w žarowanſkim domje wuſtajicź a tam ſpėwacź dacź.

— Budyſki a Lubijſki ſchulſki inſpektor, knjeſaj dr. Wild a Rabitz, we woſjewjenju pod 6. junija knjeſa kantora Bartkowu Prėnju cźitanku k powſchitkownemu ſawjedźenju do ßerbſko-nėmſkich ſchulow hacz na najnależniſcho poruczataj. Njech ßu knjeża ſchulſzy prjódkſtejerjo tudy na to woßebje kedźbliwi ſcźinjeni.

— 9. junija je w Lipſku po dlėſchej khoroſcźi knjes duchowny em. Khorla Auguſt Jäckla wumrjeł. Njebocźiczki je ßo 1804 w Budyſchinje wot ßerbſkeju ſtarſcheju narodźił, je Budyſki gymnaſij wopytał a na Lipſcźanſkej univerſicźe na duchownſtwo ſtudował. Duchowne pruhowanje wobſtawſchi bė wot 1844—1851 ſ wucźerjom pſchi Budyſkej mėſchcźanſkej ſchuli a wot 1851—1871 ſ fararjom w Hornim Wujeſdźe. W lėcźe 1871 jeho ſa fararja Huſcźanſkeje woßady wuſwolichu, w kotrejż je wón duchownſke ſaſtojnſtwo hacz do lėta 1884 ſaſtał a ßo potom na wotpocźink podał.

S Maleſchez. Naſch krajan a ßejmſki ſapóßłanz, k. Michał Kokla ſ Khróſcźiz, budźe jutſje njedźelu w 4 hodźinach w tudomnym Hänſlez hoſcźenzu pſchednoſchk wo poßlednim porjadnym ſakſkim ßejmje dźerżecź.

— Póndźelu 13. junija tudomneho 29 lėt ſtareho dźėłacźerja Ernſta Müllera pola Boſankez morweho namakachu. Boża ruczka bėſche jeho, kiż bėſche ßo khory wot doma wotßalił, ſajała. Wón ſawoſtaji wudowu a dwėlėtne dźėcźo.

S Njeßwacźidła. Dodawki ſa tydźeńſchu roſprawu. Każ je ßo pſchi Holeſchowſkich cźeſtnych wrotach (bliſko kſchemjenjeje) poſtrowjenje najprjedy ſ kwėtkami ſtako, tak je potom pſchi Wbohowſkich cźeſtnych wrotach (w moſtach) Wbohowſkich Schönez Jurk knjeſej baronej buket pſchepodał. Cźeſtne wrota pſched Njeßwacźidłom (porno Petſchkezom) bėchu wot Komſchcźanow a wot Scheſchowſkich ſtajene. Tudy prjódkſtejeŕ wojeŕſkeho towaŕſtwa, knjes murjerſki miſchtr Winkler, knjeſej baronej wopowjedźenje da.

S Kamjeńza. 9. t. m. tudy mkody lud do mėry dźėſche. Pſchi tejle ſkładnoſcźi żandarmerija dawno pytaneho jebaka ſaja, kotryż bėſche ßebi wopacźne mjeno dał. W mėſto teho, ſo by do cźeſtneho wojeŕſtwa ſchok, jeho na khėtro dołhi cźaß do dźėry tyknu.

S pola. Każ ßo ßłyſchi, ßo ſozialdemokratojo na to hotuja, ſo by w kóżdym ſakſkim wokrjeßu, hdyż dyrbi nowowólba bycź, ßo jedyn ſ jich ludźi poſtajił. Njebudźa-li ßobuſtawy ſtronow porjada hromadu dźerżecź, budźa-li wjazy hacz jeneho kandidatu poſtajowacź, móże ßo ſtacź, ſo ſozialdemokratojo dobudu. My njewėmy, hacz w naſchim wólbnym wokrjeßu wėſta ſtrona na druheho kandidatu myßli, hacz kotryż je w ßwojim cźaßu w Budyſchinje jenohłóßnje pſchiwſaty. By-li tak było, bychu ßebi bjes wużitka prózu cźinili: pſchetoż wſchitzy cźeſcźerjo naſcheho ſapóßłanza kublerja Kokle budźa ſaßo ſa teho khoßowacź. My wſchitzy, njech ßmy Sserbjo abo Nėmzy, jara derje wėmy, kajki wuſtojny muż naſch Draždźanſki ſaſtupnik je.

— Pſchecźiwo hußańzam Henſel, wucźeŕ nakoženeje organiſkeje chemije, dobry ßrėdk poruczа, pißajo: Chzeſch-li hußańzam na dobo kónz ſcźinicź, bjes teho, ſo bychu ſchtomy ſchkodu cźerpjeke, do 1000 dźėlow wody 1 dźėl wuhlo-kißakeho kalija ſmėſchej a ſ tutej mėſcheńzu na ſchtomy ßykaj. Sa wuſpėch tehole ßrėdka ja rukuju, dokelż ßym wėz ßam na ßadowych ſchtomikach ſpytał. S tejle mėſcheńzu też ßo wſchi ſ winowych pjeńkow (Reblaus) ſacźerja.

S hole. Konja kranucź je lóżſcho, hacz konja kupicź. Wo tejle ſtarej wėrnoſcźi wóndano „Brunſwikſke rataŕſke nowiny“ ſjawne ßwėdcźenje dawachu, wopißujo, kajke njeduſchne a njeſprawne ßrėdki nėkotſi konjazy wikowarjo wużiwaju, hdyż chzedźa konja pſchedacź, kotryż kuża abo bije. Prjedy hacz konja pſched kupza pſchiwjedu, ſkocźecźu palenza do ſchije linu; kóń je pohłuſcheny, a jeho njepocźinki ßo njepokaſuja. Doma hakle kupz ſpóſnaje, kajkeho rapßa je kupił. Wón ßnadź wikowarja, wot kotrehoż konja ma, wobſkorżi. Sswėdzy pak ßwėdcźa, ſo pſchi kupje na konju niczo wopacźne pytli njejßu atd. Hdyż kupz na to waſchnje ſkónczńje prozeß pſchėhraje, jemu lohzy ſaßo druheho konja na ſchiju powßnu; tak je nėkotry hižo wo ßwój ſtatok a wo wſcho ſamoženje pſchiſchoł. Też wėzywuſtojni ßu ßo hižo pſches ßrėdk ſ palenzom molicź dali. Druhi ßrėdk je, ſo ßo krótki cźaß do pruhi konjej do kóżdeho wucha hroſchatko ßunje. Hdyż konja pſchiwjedu, a wón ſkakacź abo bėżecź pócźnje, jemu hrochowej ſornjatzy w wuſchomaj wokoło ſkakacź pócźnjetej. Dokelż to ſwucźeny

njeje, kóń jenoż na wuschi kedźbuje, pschi cźimż bicź a kußacź sabudźe. Posdźischo kóń tak dołho s hkowu tschaße, doniż hroschatzy s wuschow njewuskoczitej; nětko pak ßwoje njepocźinki saßo wukonja, a kupz widźi, so je sjebany. Tajle ßrědkaj ßo pschi pschedawanju koni tak cźasto wuźiwataj, so ßo na tajke jebanstwo cźasto doscź pokasowacź njemóże. Duź, hdyż chzesch konja kupicź, njesabudź ßo pscheßwědczicź, hacź w wuschomaj hroch nima, a hacź jemu s klamy po palenzu njeßmjerdźi.

— Po stolětnej protyzy měko ßo lětßa mokre lěcze wotcźakowacź. Lěta 1587 ßo prěnje dny junija deschcźowacź pocźa a ßo tak dołho deschcźik dźěsche, so běchu zyke žně skažene. Kórz pscheńzy tehdy 4 tolerje płacźesche, schtoż běsche sa tamnischi cźaß ßmjercź wjele. W lěcze 1687 běsche w meji stajny deschcź, kotryż ßo po krótkich pschestawkach pschezo saßo wospjetowasche a na polach wulkeje schkody naczini. Lěto 1787 je ßo s cźeźkimi njewjedrami a wulkej wodu wusnamjeniło. — K temu pak dyrbimy pschispomnicź, so stolětna protyka s wjetscha njepschitrjechi.

We Wojerezach budźa 24. junija skoczaze wiki. — Wustajenza skotu směje ßo wot 19. hacź do 21. junija.

W Rulandźe ßu pola kokodźeja Radochle paduschi pobyli, kotsiž ßu tam wschelake hěble kradnuli.

W Sabrodźe je ßo wobßedźenstwo Hanßa Rychtarja wotpaliło.

S Mužakowa. Schtoż ßkyschimy, chze knjes hrabja Arnim w naschej kraßnej knježej sahrodźe k wopomnjeczu na ßwoju njebocźiczku knjeni mandźelsku, kotraż je loni na tajke srudne waschnje žiwjenje shubiła, mausoleum natwaricź. Mausoleum dyrbi na jendźelsku zyrkej, kotraż w sahrodźe hroda Monbijou w Barlinje steji, podobny bycź. Twaricź budźe jón, schtoż je ßkyschecź, murjerski mischtr Pětr Gansel s Boleßkawa.

Spěw maleje holczki jako swarnowazy jandźel.

Pruhi ßlónczka wohrjewachu
Semju, bě dźeń nalětny;
Boże dźěczi posběhachu
K njebju dźakne wutroby.
Ptaczki spěwy sanoschachu;
Pola, lěß ßo selenjachu,
Wschudźe nowe žiwjenje.

Wandrowski po pucźu dźěsche,
W jeho wutrobje bě cźma;
Tak wón kedźbu njemějesche
Lubosneho nalěcźa.
Hrěschny lóscht, we kimž bě ßkužił,
Bě jom' pokoj s dusche rubił,
Nětk bě w nusy najwjetschej.

Želesnizu wuhladawschi,
Lehnu ßo na koliju;
Woczi s ruku pschikrywawschi
Na ßmjercź cźaka s wěstoscźu.
Tola wón ßej njesamóże
Samknucź wuschi — to bě Boże
Ssmilenje na stóstniku.

Holczičźka ßo sradowajo
Po tym ßamßnym pucźu dźe,
Wschelke kwětki wuhladajo
Wandrowskeho njepytnje;
Schkowroncźka spěw saßłyschawschi
Wona, k njebju pohladawschi,
Nanajrjeńscho saspěwa:

„Wěsch, kak wjele hwězdow steja
Na njebjeskej módrinje?
Schto tych mróczelow tam dźeja
Wschudźe, wschudźe po ßwěcze?
Wschitke ma Bóh sliczbowane,
Smylene tu njeßu žane,
Wón jich wulku ßylu wě."

„Wěsch, kak wjele muschkow hraja
W cźopłych pruhach na ßlónczku?
Wjele rybow pluskotaja
W jaßnej wodźe tam a tu?
Bóh wschě stwori, wě jich mjena,
Skublana a swjeßelena
Kóžda je psches jeho móz."

Holczźyny spěw rěsa, kaka
Wandrowskom' do ßwědomja;
Nasdala ßo ßłyschecź dawa
Howrjenje, cźah pschikhadźa;
Wandrowski tam s měrom leži,
Ssmjertny njeměr we nim knježi,
Holczka s nowa saspěwa:

„Wěsch, kak wjele rano dźěczi
Wschudźom s ložkow stawaja,
A dźenß wjeßele na ßwěczi
Kschiž a staroscź njenoscha?
Bóh wschě widźi kóžde ranje,
Ma nad nami spodobanje,
Snaje, lubuje też mje."

Cźah bě nimo. Holczka dźěsche
Cźische k domu ßwojemu;
Doscźahnuł ju zusbnik běsche,
Wsa ju lubje sa ruczku.
Sa spěw ßo ji dźakowasche,
Jandźela ju mjenowasche,
Wumožerku se ßmjercźe.

Zusbnik s holczku ßobu dźěsche
K jeje nanej lubemu,
Kotryż dohladowaŕ běsche
Želesniski pschi pucźu.
Se ßylsami jemu wschitko
Wupowjeda; ßlubi, nětko
Spoczecź s lěpschim žiwjenjom.

Dohladowaŕ běsche hnuty,
Zusnikej ßo najěscź da;
Bě pak prědaŕ jemu kruty,
Jeho wulkej' s'óscze dla.
Ty ßy ßmjercźi wutorhnjeny,
Dźi nětk Bohu poruczeny. —
Směrom zusnik woteńdźe.

Bóh Knjes wschitko widźi — woła
K pokucze wschak hrěschnika
Husto h'schcze na kromje rowa,
Też psches dźiwne podacźa.
Wulke, hlaj! ßu Boże skutki,
A wón kraluje ßamlutki;
Wěrny nad tym radoscź ma.

H. P.

Dary sa natwarjenje ßerbskeho domu.

Kantor Kozor w Ketliżach (na 1887)	3 hr.	—	np.
Cźisty wunoschk maczičźneho domu I. na 1886 psches k. referendara Mütterleina	100	—	=
Towarstwo „Tyl" na Kutnej Horje	24	—	=
Hromadźe: 127 hr. — np.			

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Cźeladnik Ludwig s Wjelecźina bě lětßa w meji ßwojeho hospodarja Schwezku w Hnaschezach wo 1 mk. 50 np. a hoscźenzarja Hänchena w Neundorfje wo 3 mk. sjebawschi tsi njedźele dołho bjes samyßka a bjes pjenjes po kraju cźahak. Wón ma wobschudźenstwa dla 2 njedźeli w jastwje a dundanja dla tydźeń w arrescźe ßedźecź. — Jastwo na dwaj dnjej ma cźeladnik Nowotnik w Sarěcźu wotpokucźicź, dokelž je na tamnischim knježim dworje dźěkacźerjej Hankej pjenjeżnu mósceń s 1 mk. 20 np. spakoscźik. — Kamjenjecźeßaŕ Janez w Hlinje bě lětßa w haprleji na dwaj rasaj runje ßadźeny wischnjowy schtomik na dróhy bjes Maleschezami a Hucźinu kranuł. Jemu sa to jastwo na tsi njedźele pschißudźichu.

Khostanska komora. Dźěkacźeŕ Jan Kubsch s Brěsez, wudowz a nan tsjoch małych dźěczi, nětko w Budyschinje bydlazy, bě ßebi lětßa w februarje wot tudomneho dźěkacźerja Elle pjenjesy pożczik. Bórsy po tym bě Kubsch s nowa w pjenjeżnej nusy. 3. haprleje ßo wón do Elloweho bydła poda, so by ßebi wot njeho hischcze ras s pożczonku wupomhacź dał. Dokelž bě Ella se ßwojej mandźelskej w kemschach a też hewak nichtó w wobydlenju njebě, nasta w Kubschu myßl, Ellu wobkranucź. Wón na pschedsali wokno spanskeje komory wutkóczíwschi psches nje ruku k durjowemu samkej wupschestrje, w kotrymž klucz tczesche. S tutym wón samk wottamknu a potom w komorje a wó jstwje wscho hromadźe 39 mk. nakranu. Hdyż skónczńje paducha wußlědźichu, namakachu pola njeho jenoż hischcze 8 mk. Wobskorženemu jastwo na schtyri měßazy pschißudźichu.

Přilopk.

* Jeli so ßu Falbowe wěschczenja prawe, mamy 21. a 28. junija, 20., 24. a 25. julija, 3., 19. a 29. augusta, 17. a 18. septembra, 16. oktobra, 6., 14. a 15. novembra wjetsche deschcze wotczakacź.

* Sacźmicze ßlónza budźe 19. augusta rano bórsy po 5 hodź. na něktore mjeńschiny w naschej stronje widźecź.

* Zandarma Melichara s Němskeho Gießhübla ßu wóndano w lěßu skónzowaneho namakali. Pschi wobhladowanju cźeła ßo pokasa, so je hkowa zyle rosbita, najskerje s motyku; schija běsche s piku pscherěsnjena. Duź ma ßo sa to, so ßu lěßni paduschi zandarma sarasyli. Jeneho kamjenjekleparja, na kotrehoż ßobu tukaju, ßu sajeli, wysche teho hischcze dweju jako lěßneju paduchow snateju cźłowjekow.

* W Niederscheldenje psched krótkim wobstarnu wudowu, kotraż žanych dźěczi njemějesche a běsche jara skupa, w jeje wobydlenju morwu wó jstwje ležo namakachu. Zónska, kotraż ßebi wo prawdźe kuska khléba popschaka njeje, je, każ je lěkaŕ wuprajił, hłodu wumrjeła. S wuwsacźom wuskhnjeneje stórki khléba m zyłym domje niczo k jědźi kmane njenamakachu; sa to ßo w kschinjach, kaschczikach, w kožu a mjes wschelakim cźaporom skhowane 80,000 mk. skota, ßlébra a pjenjeżnych papjerow namaka. Herbjo hižo ßmějo na to rjane samoženje cźakaju.

* W Liegnizach je komandant sa ßwój tamnischi regiment dwukoleßa (velozipedy) kupił, so bychu wojazy sa wojerśku ßkužbu ßo s nimi swucźowali. — Je-li wěrno, je ßo w Bingenu nad Rheinom dwukoło na deskach wunamakało, s kotrymž dyrbi a móże ßo po wodźe jěsdźicź, a kotreż ma teho dla kopacźowe koło a prawidło.

* W Wrótßkawju ßu psched wczerawschim tydźenja pschipołdnju „dźěkacźerja" Thiema, jeneho s najstraschnischich paduchow, sajeli. Młody cźłowjek, kotryż Thiema hischcze se schule snajesche, jeho dopołdnja pschipadnje w měscze setka a rucze dweju dźěkacźerjow sawoła, s kotrejuż pomozu chzyłsche paducha pschimnucź. To pytnuwschi Thiem psches płót pschi realnej wucźerni skoczi a do domu nuts saběża. Tam hacź pod tšěchu horje salěse, s wotkelž do ludu, kotryż běsche ßo psched wucźernju shromadźił, s revolvrom dele tšělesche. Pólzajszy sastojniży, kotrychż běsche bórsy zyła cźrjóda pschiběżała, zyły dom a też sahrodu pschepytachu. Thiemej pak běsche ßo radźiło s poßlednizu won cźeknucź. Prjedy hacź na dróhu won stupi, wón ßwój revolvr s nowa natyka. Podarmo pak ßo wón prózowasche ßo psches hustu cźrjódu ludu pschedobycź. Wón hischcze wjazy krócź tšěli, pschi cźimž pólzajskeho sastojnika cźežko do ruki srani. Jenemu

jaſtwowemu dohladowarjej jena kulka cžoko, druha ſhibadko praweje ruki wobodrě. Na drósy mordarja hnydom wobſtupichu. Runjež ßo wón krucže wobaraſche, jeho khrobli mužojo a pólzajſzy ſaſtojnizy poraſychu a jemu bróń wuwinuchu. Thiema wuſpinachu a ſ woſom do jaſtwa dowjeſechu. Pſchi nim 6rokkaty revolvr, dołhi wótry nóž, wſchelaki paduſchſki grat, ſkoty žonjazy cžaßnik a ßydom nowych pjenježkow namakachu.

* Na nutnizy Schüßlitz, kotraž k knježemu dworej Großnädlitz pola Wrótßkawja ßkuſcha, ſańdženu njedželu na dotal njewußlědžene waſchnje Boži woheń wuńdže. Nutniza ſ drjewjaneho domu wobſteji, kotryž ßamlutki ſteji; tſěcha běſche ſ dželа ßkomjana, ſ dželа ſe ſcžiny. W tymle domje rybak ſe žonu a ſcheſcžimi dželcžimi bydleſche. Mjes tym ſo rybakowa ßwójba ſpaſche, ßo pkomjo ſe ſatraſchnej ſpěſchnoſcžu pſches zyły dom rossčhěri a jón do popjeła pſchewobrocži. Rybakowej žonje ßo ſ najſtarſchej džowku poradži ſ woknom won ſkocžiwſchi ßmjercži wucžeknucž; ſ woknowymi ſchkleńzami ßo rybakowa ſtraſchnje ſrani. Tež jeje muž budžeſche na tele waſchnje ßmjercži wucžeknucž móhł; ale ßo wo druhe dželcži bojo ßo wón do domu wrócži. Tſi dželcži běſche hižo ſhrabnuł a chzyſche ſ nimi won; tu ßo jſtwiny wjerch ſaßypnu a nana a dželcži pod rospadankami a pkomjenjemi pohrjeba. Tež ſa poßlednjej dwě dželcži žaneho wumoženja njeběſche. Hdyž ßwětke pkomjo jſtwizu, w kotrejž dželcži ſpaſchtej, rosßwětli, chzyſche macž w ßwojim ſadwělowanju do pkomjenjow ſkocžicž, ſo by dželcži wumóhła, kotrejž pak běſchtej ßo mjes tym hižo ſadußyłej; jenož ſ wulkej prózu ßo poradži žónſku ſdžerželcž. Cžeła rybaka a pjecži jeho dželcži w ſtarobje wot 3 hacž do 13 lět na wuhlo ſpalene pod rospadankami nutnizy namakachu. Tež dwě kruwje a cželo, kotrež rybakej ßkuſchachu, ßo ßobu ſpalichu. Jeho wotroczk pak pkomjenjam wucžeknu. Ssykawy ſe ßußodnych wßow woheń ſaſtajicž njemóžachu.

* S miniſterialnej wukaſnju je ßo loni pólzajſkim wyſchnoſcžam poručiło, ßo ſa to ſtaracž, ſo ßo zyganjo wojeŕſkeje ßkužby njeſminu, a ſo jich dželcži ſchuln wopytuja; k temu ſaměrej maju ßo zyganſke ßwójby, kaž daloko by to trjeba było, dželicž, a dželcži, kotrež ßu w ſchulſkich lětach, maju ßo něhdže dacž, hdžež móhłe porjadnje do ſchule khodžicž. Na tule wukaſnju ßo wóndano w Pauſy dopomnichu, hdyž tam na dwěmaj woſomaj dwě zyganſkej ßwójbje pſchijědžeſchtej. Tamniſchi żandarm chzyſche 5 dželcži tejule ßwójbow, kotrež běchu w ſtarobje, ſo měłe ſchulu wopytowacž, w Pauſy ſdžerželcž. To pak ſtarſchich njeßměrnje roshori. Woni džachu, ſo ßebi radſcho žiwjenje woſmu, hacž ſo ßo wot ßwojich dželcži dželа. Jena žónſka ßwoju maku holczku ſa wkoßy ſhrabnu a chzyſche ju ſ nožom ſakkócž. Pſchitomni ſaſtojnizy temu na ſboże ſadžewachu. Druha žónſka teho runja nóž wucžeže a ßo hłuboko do ſchije kló. Duž niczo wyſche njewoſta, hacž ßwójbu hromadže woſtajicž a pſches mjeſy pſchewodžicž.

* Saßo jedyn njewinowacže ſaßudženy. W lěcže 1883 brodutruharja Ziethena w Elberfeldže k khoſtarni na cžaß žiwjenja ſaßudžichu, dokelž bě wón pjecža ßwoju žonu ſkónzował. Ziethenoweho pomoznika, nětko 22lětneho brodutruharja Auguſta Wilhelma, kotryž bě ßobu wobſkorženy, wuwinowachu. Nětko, hdyž je Ziethen 4 lěta w khoſtarni ßedžał, je ßo jaßnje wupokaſało, ſo je wón njewinowaty, a ſo je Wilhelm žonu morił. Mordarja ßu ſajeli, wón je ßo też hižo mordarſtwa wuſnał.

* W Nürnbergu bu w nozy wot ſchtwórtka na pjatk tydženja jěſdny prěnjeho cžežkeho regimenta wot patrouille pěſchkow ſakkóty. Regiment jěſdnych mějeſche wjecžor w jenej ſahrodže ſwjeßelenje, pſchi cžimž pak ſkónczńje k pukam pſchińdže. Patrouilli pěſchkow, wo kotruž běchu bórſy póßkali, ßo radži jěſdnych ſaßo ſměrowacž; hdyž pak mějachu ßo najhórſchi ſchkerjedžakojo ſajecž, ßo jedyn ſ nich do cžékanja da. Jedyn pěſchk ſa nim běžeſche, ſa nim wołajo, ſo dyrbi ſaſtanucžcž; hdyž pak jěſdny ſtejo njewoſta, jeho pěſchk ſ bajonetom do khribjeta kló. Jěſdny na měſcže morwy ležo woſta.

* Pſched pſchißažnymi w Bayreucže njedawno žónſka ſtejeſche, kotraž je ßwoje dželcžo ßurowje morika. Nježenjena Baumannez ſ Oberwallenſtadta běſche lětża 21. měrza porodžika. So je ßamodruha była, nichtó pytnuł njebě. So by ßwoju hańbu też dale potajika, ßo wona rosßudži dželcžo ſkónzowacž. Duž tſikónczojte hnójne widły wſa a ſ nimi tak dołho do noworodženeho dželcża kakaſche, doniž morwe njebě. Cžełko, kotrež wona w hródži ſahrjeba, mějeſche zyłe moſhy roskakane. Wobſkorženа njeprějeſche, ale wobkrucžeſche, ſo, hdyž je dželcžo morika, ßama wjedžała njeje, ſchto cžini. Dokelž mějeſche holza hewak dobre ßwědcženja, ji pſchißažni wěrjachu a wołóžaze wobſtejnoſcže pſchipósnachu, na cžož ju ßudnizy k jaſtwu na 2½ lěta ſaßudžichu.

* Žně w Awſtriji w tu khwilu jara rjane ſteja. Srósť je pornjo druhim lětam wo tydžeń abo dwě njedželi naſad. Tež we wſchěch druhich europiſkich krajach maja rjane wuhlady na žně.

* W Marienbadže w Cžechach je ßo ßrjedu tydženja krwawny njeſkutk ſtał. Sskužobna džowka Khata Helgerjez běſche dlěſchi cžaß ſe ſamkarjom Bauriedlom dželžała; runjež jeju wobkhad bjes ſcžěhwkow woſtał njebě, wona tola wo ſamkarju niczo wjazy wjedžecž nochzyſche. Na to ßo pachoł roshněwa a ßebi na wjecženje myßleſche. Wóndano wón holzu ſetka; nóž wucžahnuwſchi ju wón hłuboko do wutrobna kló a hiſchcže dwójzy do khribjeta; wón ju tak derje trjechi, ſo njeſbožowna ſa někotre minuty ducha ſpuſchcži. Mordař ßo na žane waſchnje njeſapjeraſche, hdyž jeho żandarmojo, po kotrychž běſche ßo rucže póßłako, ſajachu. Njeſkutk ßo ßrjedž běkeho dnja, dopołdnja mjes ¼ a ½10 hodž. a tak rucže ſta, ſo ludžo, kotſiž blisko nimo džěchu, mordarjej ſadžěwacž njemóžachu.

* W Winje běſche wóndano ßudniſke jednanje pſchecžiwo pſchekupzej, kotremuž ßo wina dawaſche, ſo je woheń ſakožił. Skónczńje pak jeho njewinowateho ſpósnachu, dokelž ßo wukopa, ſo běchu myſche foſforowe hłójczki ſapałkow rymſake, pſches cžož běchu ßo ſapałki ſapaliłe; duž běchu na to waſchnje myſche woheń ſakožiłe.

* W jenym ſwěrjeńzu w Winje běchu wóndano pſchihladowarjo ßwědzy hróſbneho podawka. Skludžeŕ ſwěrjatow, Bettini, běſche ßo runje ſ tſjomi rjanymi wulkimi lawami pokaſował; nětko mějeſche rjany, ſkludženy kralowſki tigr wuſtupicž. Sso pſchehladawſchi pak ßkužobnik w měſto ſkludženeho hiſchcže zyłe džiwjeho, njeſkludženeho tigra do klětki puſchcži, w kotrejž ſkludžeŕ ſtejeſche. Skludžerja lědy wuhladawſchi ßo džiwje ſwěriſko ſatraſchnje rujo na njeho puſchcži. Bettini pak ſměrnu krej wobkhowa; ſwěriſko ſ zykym wotmachom na klamu praßnuwſchi wón na wothladowarjow ſawoła: „To je wopaczny tigr! Nuts ſ nim!“ Sskužobnizy też na měſcže ſe želeſnymi žerdžemi pſchiběžachu a ſwěriſko do jeho klětki ſacžerichu. Pſchihladowarjo, kotrymž běſche hróſbny podawk dych ſaſtajił, pſchitomnoſcž ducha ſmužiteho ſkludžerja wótſje khwalachu.

* Njedawno awſtriſki ſemjan Franz ſ Hörner do Milana (Mailand) pſchińdže. Po měſcže khodžo wón pjenježnu móſcheń ſhubi. Tole njeſboże jemu lóſcht k žiwjenju rubi. Wón do Como džěſche, hdyž do jězora ſkocži. W pſchiſtawje cžełko ſ jězora wucžežechu. Pſchi nim wſchelake pißma namakachu, mjes nimi ſchlebjerdku papjery, na kotruž běſche ſ wokojnikom napißane: „Ja ßym Franz Hörner, ſemjan ſ Roſtberg; narodžich ßo w Alt-Auſſee w Schtyrſkej; po ßwojim powołanju ßym mechanikus. Ssym ſ Wina pſchiſchoł; lědma do Milana pſchibywſchi pytnuch, ſo je ßo moja móſcheń ſhubiła, w kotrejž mějach 500 ſchěßnakow. Dokelž žanych pjenjes wjazy nimam a też tudy žanych ſnatych, mi jeniczki pucž woſtanje: wumrjecž!“ Wón też dwaj liſtaj ſawoſtaji, jedyn lubzy, druhi ßwojej ßotſje. W liſtomaj wupowjedawſchi, ſchto je ſ pſchiczinu, ſo je ßebi žiwjenje wſał, wón lubku proßy, ſo jeho ſapomnika njeby, a ßotru, ſo chzyła ßo ſa njeho modlicž. Hörner běſche 27 lět ſtary.

* W Modžokerto je njedawno maſchiniſt wumrjeł, dokelž běſche jeho wopiza ſkußała. Maſchiniſt mějeſche wopizu, kotruž běſche nawucžił, ſo kóždy džeń ſchkleńczku dobreho palenza wupi. Skónczńje wón wo wopizu wjazy njerodžeſche a ju ßwojemu pſchecžeželej dari. Wopiza pak nowemu knjeſej cžeknu a ßo k ſtaremu wrócži; tutón ju ſ nowa k pſchecžeželej donjeße, ſ wotkelž wopiza ſaßo cžeknu. A tak ßo trójzy poſpochi ſta. Duž ßo maſchiniſt roſßudži wopizy ſ jědom ſawdacž. Wón do ſchkleńczki palenz linu a jěda do palenza naßypa. Schkleńczku ſhrabnuwſchi chzyſche wopiza palenz wupicž; prjedy pak, hacž běſche žaneje kapki ßrěbnuła, do ſchkleńczki nuchacž poczа, a jako by czuła, ſo chże ji knjes ſ jědom ſawdacž, ſchkleńczku ſ zykej mozu wo ſemju cžißnu. Na to na ßwojeho knjeſa ſkocži a jemu ruku krwawu roskußa. Bertl lěta poſdžiſcho maſchiniſt na tule ranu wumrje, ßurowe boloſcže pſchětrawſchi.

* Do Warſchawy je w wikowaŕſkich naležnoſcžach wóndano bohaty Konſtantinopolſki pſchekupz Okmim pſchijěł, kotryž je dželа ßwojeho harema ßobu pſchiwjeſł. Kaž Warſchawſke nowiny powjedaju, tutón Turka ſtajnje dželaßacž ßwojich žonow ſe ßobu po ßwěcže wokoło woſy. W ßwojim haremje w Konſtantinoplu ma wón něhdže 30 žonow a niz mjenje njewólnizow. Do Warſchawy je na želeſnizy w woßebitym woſu pſchijěł.

* Pjekaŕ w Frankfurcže nad Majnom běſche w lěcže 1580 do ßwojeje muki pěſka nameſchał. Duž jeho do džěry tyknuchu, hdyž mějeſche wón wſchón khlěb ſjeſcž, kotryž běchu ſ jeho měſchaneje muki napjekli. Pjekaŕ pilnje khlěb kmutaſche, ſo by bórſy ſaßo jaſtwo wopuſchcžicž móhł. Wón pak tu cžežku zyrobu, kajkuž běſche ßebi ßam pſchihotował, dołho njeſnjeße a hižo tſecži měßaz w jaſtwje wumrje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Khorla Gustav Reinhold Ludwig, schewz w Malym Wjelkowje, ſ Marju Augustu Horbaschkez tam.

Křćenj:

Michalska zyrkej: Max Emil, Gustava Adolfa Pjecha, khěžerja a pjekarſkeho mischtra na Židowje, ß. — Hana Emma, Jana Nowaka, dźěłaćerja w Sćijezach, dź.

Katholska zyrkej: August Benno, Khorle Augusta Rönischa, klampnarja tuchy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 9. junija: Morwonarodź. ß. w Libuchowje. — 10. Lejna Martha, Jana Ernsta Kühny, maschinſkeho ſamkarja pod hrodom, dź., 4 m. 12 d. — 11. Max Emil, Gustava Adolfa Pjecha, khěžerja a pjekarſkeho mischtra na Židowje, ß., 4 d. — 12. Marja, Jana Augusta Neumanna, dźěłaćerja pod hrodom, dź. — 13. Jan Ernst Mlynk, dźěłaćeŕ, 30 l., wot Bożeje ruczki ſajaty na Bosanczanſkich honach morwy namakany.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

11. junija 1887.

Žitowy dowos: 2321 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńza	50 kilogr. běła	10	—	10	12	9	46	9	88
"	50 kilogr. žołta	8	93	9	64	9	23	9	52
Rožka	50 kilogr.	6	71	6	80	6	71	6	84
Jećmjeń	50 kilogr.	6	52	6	74	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	50	5	70	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	60	2	—	—	—	—	—
Pšeńczna muka	50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Szyno	50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Broßata 815 ſchtuk, ſchtuka		11	—	21	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražďźanske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. druźiny 49—52 mk., 2. druźiny 42—45, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—49 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 17. junija: Kraßne.

Na pschedań: Forbark blisko Budyschina ſe 4 akrami 228 □prutami pſches agenta Franza w Budyschinje. — Khěža w Drěnjowje pola Wósborka ſ 4 arami 30 □prutami ſa 700 mk. Dalſche w hoſćenzu tam. — W Janezach ſahrodniſka žiwnoſć cźišło 3 ſ 12½ kórzami. — W Dobruſchi ſahrodniſka žiwnoſć cźišło 5 ſ 9 kórzami.

Pſches ßudniſtwo ma ßo na pschebaźowanje pschedawacź: 24. junija dopołdnja w 10 hodźinach ſahrodniſka žiwnoſć K. E. Schneidera w Zicźeńku, na 7250 mk. takſěrowana. — 28. junija dopołdnja w 10 hodźinach wopalniſchćo, k ſawoſtajenſtwu tyſcherja Kopty w Mniſchonzu ßkuſchaze. — Sſrjedu 22. junija dopołdnja w 10 hodźinach pola ſchewza Keila w Wudworju ſchewſka ſchijaza maſchina, na 200 mk. takſěrowana.

W Nowych Porſchizach je **khěžkarſka žiwnoſć** cźišło 71, maßiwnje twarjena, ſ 5 kórzami pola, łuki a ſahrody na pschedań.

W Žicźeńku je **khěža** cźišło 12 ſe ſahrodu na pschedań. Dalſche je pola gmejnſkeho pſchedſtejićerja tam ſhonicź.

W Rakezach je **žiwnoſć** cźišło 76 ſe 17½ kórzami leżomnoſće, maßiwnymi twarjenjemi a ſ połnym inventarom pſcheměnjenja dla na pschedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Holandſki mlokowy a wužitny pólver, wobžerny pólver ſa ßwinje porucza

Rakezańska haptyka.

Runklizowe roſtliny ßu na pschedań pola **Heſchki** w Pſchiwcźizach.

Wolijowe a wodowe barby

wſcheje druźiny,
lanowolijowy firniß,
bernsteinowy łak,
kožowy łak,
żeleſowy łak,
terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
ſikkatif,
běžity a w pólvrach,
barbicźe,
pěſkojtu papjeru,
zement,
gyps

porucza tunjo

Hermann Lemke.

Trawa na wotnajecźe.

Lětuſchi trawowy wužitk na paſtwiſchćowych łukach (viehweide), na łukach pſchi něhduſchej radźinej zyhelniczi a draczeŕni ma ßo po parzelach

ßrjedu 22. junija t. l. popołdnju wot 3 hodźin

na měſtnje ßamym ſ wuměnjenjom wuběranja ßadźerjow pſchenajecź.

Na wotnajecźe ſmyßleni ßo proſcha, ßo w ſpomnjenym cźaßu pſchi paſtwiſchćowych łukach ſeńcź.

Měſchćańska rada w Budyſchinje, 9. junija 1887.

Heerklotz, w tu khwilu pſchedßyda. Schſtr.

Trawowe awkzije.

Lětuſchi ßynowy wužitk na Sprejinych łukach k Rakecźańſkemu knjejſtwu ßkuſchazeho Kołbicźańſkeho, Wyßokowſkeho a Schćeńćźańſkeho knjeżeho dwora ma ßo ßlědowaze dny po parzelach na pſcheßadźowanje pſchenajecź:

Ssrjedu 22. junija rano wot 8 hodźin w Kołbizu,
ſapoćzatk na hrodowſkej łuzy;

popołdnju wot 2 hodźin w Wyßokej,
ſapoćzatk pſchi Sprejinym moſćze.

Schtwórtk 23. junija rano wot 8 hodźin w Schćeńźy,
ſapoćzatk na młynowej łuzy pola Kołbiza.

W Rakezach, 14. junija 1887.

R. Pelz,
wyſchſchi hajnik.

Trawowa awkzija.

Schtwórtk 23. junija t. l. ma ßo lětuſchi trawowy wužitk na nowych łukach atd. ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoćzatk dopołdnja ½10 hodźin na nowych łukach pola Minakaka.

W Minakale, 15. junija 1887.

Hrabinſka ſ Einſiedelſka inſpekzija.

Póndźelu, wutoru a ßrjedu, 20., 21. a 22. junija t. l.,

wulke wupſchedawanje.

So bych ßwój wulki ſkład něſchto pomjeńſchił, budu ſpomnjene dny dźělbu naſadſtajenych tworow wſchěch wote mnje ßo wjedźazych wězow po tunich płaćizńach wupſchedawacź.

Woßebje na wulku dźělbu **pjeſłow** a **mantlow** kedźbne cźinju, kotreż wjele pod płaćizńu wotedam. Proſchu, tule ſkładnoſcź wužicź.

S poczeſćowanjom

H. Kayser, 10 na žitnej haßy 10.

Rjany wulkoſornaty **Rangoonſki rajß**

punt po 13 np., pſchi 10 puntach po 12½ np.,
" " 15 " " " " " 14 "
" " 18 " " " " " 17 "

zokrowy ſyrop, jara dobra twora, punt po 15 a 18 np.,
zokor w pokrutach punt po 30, 32, 36—40 np.,
zokor dróbny punt po 30 np., pſchi 10 puntach po 28 np.,
ßłowki najlěpſche wulke turkowſke punt po 28 np.,
jerje tunjo po 4, 5, 6—8 np.,
matjes-jerje a nowe **Maltaſke běrny,**
warjenſke a **ſopowe nudle,**
ßwězy pakcźik po 40, 45, 50, 60—80 np.,
ſoda punt po 5 np., pſchi 10 puntach po 4 np.,
Halfku pſchenicznu ſchterku punt po 24 np., pſchi 5 puntach po 23 np.

porucza

Carl Noack
na žitnej haßy w Budyſchinje.

K wußywej porucza woprawdźity **pólſki hroch, woku, lupiny, hejduſchku** atd.

Guſtav Hajnka pſchi žitnych wikach cźišło 7.

Trawowa awkzija.

Njedźelu 19. junija popołdnju ½3 hodźin ma so na Hněwšeczanskej gmejnskej kuzy trawa po parzelach sa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacź.

Trawowa awkzija.

Pónjdźelu 27. junija ma so na Kißelanskich kukach pola Turja 90 losow trawy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach na kukach.

W Turjom 1887.

Hendrich ſ Polenz.

Palenz

jednory, ßkłódki a dwójny po měrje a w picźelach,

pa. kißałowy ſprit

najlěpschu a najßylniſchu tworu po litrach a w picźelach porucza

Carl Noack

na żitnej haßy w Budyſchinje.

Spěſchne běladło (bleſchu)

porucza tunjo

Rakeczanska haptyka.

Czorny kaſchemĕr

jenoż cziſtowołmjany w ſnatej dobroſczi po ſtarych płaczíſnach porucza **H. Kayser**

10 na żitnej haßy 10.

Kamfor, patchouli, moſchus, papjeru pſche mole

po jenotliwych liſtnach a kartonach po 10 liſtnach,

ſpirituß pſche mole

bleſchu po 25 np. a 40 np.,

pólver pſche mole, ßwĕzy pſche mole, wolij pſche kuntwory

w bleſchach a drjewjanych etwijach,

woprawdźity perſiſki pólver pſche mole

po dźĕlbach a w tyſkach po 20, 30 a 40 np.,

woprawdźity dalmaziſki pólver pſche inſekty

w blachowych tyſkach po 25 a 40 np.

poruczeja

drogowe khlamy k ſkotemu worjej,

Strauch & Kolde,

3 na kamjeńtnej haßy 3.

Syrop

punt po 12 np., jara ßkłódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jerje

3 ſchtuk po 10 np. porucza

Hermann Baach

na ßerbſkej haßy 9.

Wot **1. junija t. l.** budu **město** njedawno ſemrjeteho **prawiſnika** (advokata) **Waldy** w **Kamjeńzu** tam **prawiſniſtwo** ſaſtacź a budże mje, budu-li njepſchitomny, dotalny ſaſtupjeŕ prawiſnika Waldy, knjes **referendar Dietrich** tam, ſaſtupowacź, woßebje budże wón **hižo nětko** każ tež poſdźiſcho **poruczenja** w prawiſniſkich naležnoſczach wſcheho waſchnja ſa mnje pſchijimacź.

Moja **piſarńja** je w **Waldźiz domje** pſchi torhoſchczu.

W Kamjeńzu, w meji 1887.

Prawiſnik Hermann Schurig.

Dobre khójnowe deſki

we wſchĕch tokſtoſczach, każ tež wjetſchu dźĕlbu w mlynje rĕſanych **tſeſchnych katow** porucza płaczíſny hódno

Rychwaldſki mlyn (Krjebjanſka póſta).

Blyſkowodowe kónczki

wſchĕch ſyſtemow ßylnje w wóhnju poſkoczane ſ platinowym kłobukom abo ſ jehłu porucza dobre po tunich płaczíſnach

E. Röpke prjedy **G. Zeitzmann**

w Budyſchinje na ſwonkownej lawſkej haßy 20.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36	„
żołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
żołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchĕ artikle dobre a po najtuniſchej płaczíſnje.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaczíſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** każ tež wſchĕch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wĕzow ſaßo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

Srĕdk k ſpĕſchnemu blejchowanju płatu

ma na pſchedań a kak ma ßo nałożecź, wukaże

Otto Engert na ſnutskownej lawſkej haßy.

Cziſty pczołazy wóſk

kupuje a płaczi najwyſchſche płaczíſny

Moritz Lehmann, mydłař na bohatej haßy.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczíſnach w jenak dobrej družinje

khofejowy ſklad

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Dobry kożowy, kopytny a woſowy mas

pſchedawa po tunich płaczíſnach

T. Albert, ßedłaŕſki miſchtr na hornczeŕſkej haßy 13.

Czeſczenym Sserbam k wjedźenju dawam, ſo ßym jenoż dopołdnja k rĕczam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ

na ſchuleŕſkej haßy 3, nutskhód na rĕſniſkej haßy.

Khoſej

ßyry a paleny,

najwjetſchi wubjerk,

toho runja wſchĕ **kolonialne tworу** po najtuniſchich płaczíſnach porucza

Richard Neumann.

Khoſej

wot najtuniſchich hacź do najlĕpſchich družinow, jara derje ßkodźazy, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Khoſej

njepaleny punt po 100—160 np.,

paleny punt po 120—200 np.,

raiß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakczik po 50 np.,

amerikanſki rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucza

Ernſt Mittaſch

pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Wohe ń a żiwjenje

ſawĕſcza a namjety k temu pod najpſchihodniſchimi wuměnjenjemi pſchijima hłowna agentura

Arna Möckela

na ßerbſkej haßy 13.

Sprawni a dźĕławi agentojo ßo pytaju.

Ratarska krajna wustajenza sa sakske kralestwo w Budyschinje

wot 7. hacz k 13. poczeznje k 21. septembrej 1887.

Wustajecz budza zo: a) **skót** (howjada, konje, zwinje, wowzy, kosy, pjerina, kanikle, ryby a pczoły), b) **wuplody** (plahowanja skotu, ratarstwa, łukow, hajnistwa a sahrodnistwa, krajomskeho a wumelskeho sahrodnistwa), c) **ratarske maschiny, grat a pomozne maczisny,** d) **wuczobne poszrědki** sa ratarske hospodarstwo a hajnistwo, zadarstwo a sahrodnistwo, kaz tez **wědomostne wudzělki** w wuzschim smysle.

Pschipowjedzenja, sa kotrez zu formulary psches wustajenzynych sarjadnikow dostacz, maja zo **na najposdzischo hacz do 15. julija t. l.** stacz.

W Budyschinje, w juniju 1887.

Sa pjecz kralowsko sakskich ratarskich wokrjesnych towarstwow.

Sarjadowaze direktorstwo:

G. Pfannenstiel. **Brugger.**

Koszy,

kaz jěd rěsaze, porucza

Paul Walther

na zitnych wikach.

Jerje

rjane tuczne ryby

porucza po tunich płaczisnach

Hermann Klemm

na bohatej haszy.

Khofej

seleny a kózdy tydzeń dwójzy zo palazy jenoz w wubjernych druzinach po najtunischich płaczisnach a rukowajo sa sprawne poszłuzenje porucza

Carl Noack

na zitnej haszy w Budyschinje.

Hamburgsko-amerikanske

paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódzna jězba

z Hamburga do New-Yorka
kózdu srjedu a njedzelu,

z Havra do New-Yorka
kózdu wutoru,

ze Stettina do New-Yorka
kózdej dwě njedzeli,

z Hamburga do Wjeczorneje Indiskeje
mězaczinje 3 krócz,

z Hamburga do Mexika
mězaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódze pobawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnosć sa kajutowych a bjestubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Krajnostawski bank.

Danske kupony naschich **sastawnych listow** zo

wot 15. tuteho měsaza

na zlědowazych płaczernjach **bjes wscheho wotczehnjenja** sa hotowe pjenjesy kupuja:

w **Budyschinje** w **krajnostawskim banku,**
w **Drazdzanach** w **jeho filiali,** Güntzplatz 2,
w **Lubiju** pola knjesa **G. E. Heydemann,**
w **Herrnhucze** pola knjesa **C. F. Görlitz,**
w **Zitawje** pola knjesow **Bormann & Co.,**
w **Lipsku** pola knjesow **Becker & Co.,**
w " " " **Schirmer & Schlick,**
w **Chemnitzu** pschi **Chemnitzskim męschczanskim banku,**
w **Freibergu** pola knjesow **Ludwig & Co.,**
w **Plawnje w V.** pola knjesa **G. Steinhäuser.**

W Budyschinje, 10. junija 1887.

Krajnostawski bank Kralowskeho Sakskeho Hornjoluziskeho markhrabinstwa.

Budyska Bjesada.

Lětuši wulět změje so jutře **njedzelu 19. junija** z přewodom hudźby přez **Wownjow** do **Małeho Wjelkowa.** Wotkhód popołdnju w 2 hodźinomaj wot Budyskeje třelerńje. Přećelnje přeprošuje **předsydstwo.**

Turkowske zlowki

najrjenesche a najwjetsche, kotrez zu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjazowym torhoschczu, destillazija najlepschich likerow.

„Lipa"

změje — da-li Bóh — njedzelu 19. smažnika popołdnju w 5 hodźinach w Eberweinec hosćencu swoje měsačne posedźenje, na čož sobustawy najpřećelnišo přeprošuje **předsydstwo.**

W Trjebjenzy

jutsje njedzelu

wukulenje kolbaszy.

Stwinske, khězne a kuchinske holzy dostanu wyzoko zo płaczazu zluzbu psches pschistaj. zonu **Heynoldown.**

Krawskeho

pyta **Jan Dejka** w Budyschinje na hrodowskej haszy 7.

Dwaj krawskaj dostanjetaj trajne dźěło pola **Moritza Wegerdta,** krawskeho mischtra na Mužakowskej drósy czisko 5 w sadnym domje.

Czeledź

pyta pschistajaza zona **Bräuerowa** na zerbskej haszy czisko 9.

Rólny pohonc

hnydom zluzbu namaka na **Kahowskim knjezim dworje.**

Murjerjow, czězlow

a **skakarjow** do trajazeho dźěła pyta

Handrij Starke,
twarski mischtr w Skanezach pola Barta.

Młodzi ludzo,

zony a holzy, dostanu trajne a derje zo płaczaze dźěło w porzelanarni a fabriky hlinjaneje nadoby

Margareczinej hěcze
pola Khwaczicz.

Na knjezim dworje w **Drozdziju** pola Pomorz dostanu 12 dźěłaczerjo derje zo płaczaze a trajne dźěło na akkord.

Bartusch, inspektor.

K 70létnemu narodnemu dnjej Augusta Kschizana,

kublerja w Prěczezach,
na dnju zwjateho Jana 1887.

Heslo: Rasche ziwjenje traje zydomdzeßacz lět, hdyz wyßoko pschindze, je wóßomdzeßacz lět. Psalm 90, 11.

Hłós: Schtóz Bohu wjerschnemu zo poda.

Kaz Mójsaz, tón muz Boži, spěwa
We psalmje swojej' modlitwy,
Dha sa wasch khód by tudy była
Drje mjesa człowskej' staroby,
Hdyz runje zydomdzeßacz lět
Wy dozpili jsce dzenza nět'.
Duz luboh' Boha prozycz chzemy,
Kiz wasche dny a lěta ma
Tez hacz na dłóń tu wotměrjene,
Kiz pschekrocziz zo njemóża,
So by tez wam dał wysche hicz
A wjele lět wam pschistajicz.
Kiz dotal je kaz Wóczez miły
Psches tutu czaßnosć s wami schoł
A s darami tak dobrocziwy
Waß zohnujo psches semski dół,
Hdyz s dzakom wascha wutroba
Dzenz shladuje do sachoda.
Tam, hdyz na kózdziczkej wschak stroni
Joh' pschitomnosć bě widomna,
Hdyz wschelke strachi wot waß zhoni
Psches zwojoh' dobroh' jandzela,
A wumjedze waß s njesboza,
Kaz Lotha tam se Sodoma.
Tón luby Bóh zo sechzył zmilicz,
Kaz dotal, tak tez pschichodnje,
Wam wschitko dobre zobudzelicz
A pschewodzecz psches zíwjenje,
Hdyz shladujemy zadostnje
Po tamnej wótznej domisnje.
Kaz kódznizy na wery-morju
We nadziji zo prózuja
Pschi njewjedrje a wschelkim horju
Wo sboze czaßnoh' zíwjenja,
Tak chzemy my sa wěczným stacz,
Sso wo to jene prózowacz.
Hacz nascha łódź b'dze pschibliżowacz
Sso k pschistajej tej' wěcznosce,
Nasch wótzny kraj zo pokasowacz,
Kiz skónczi nasche zadosce —
Ach Bożo, daj, so móhli my
Tam sjenoczicz zo na wěczne.

Na zadanje psches **Gustu Hataza.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 26. **Sobotu 25. junija 1887.** **Lětnik 46.**

Čjesćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin,** kotśiž chzedźa sa nje na **3. schtwórtlěto 1887** do prědka płaćicź, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotedadźa. — Čźi, kotśiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesćź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłacźi ßo sa Serbske Nowiny na sakśkich a pruśkich póstach, kaž teź w druhich krajach němskeho khěžorstwa **1 mk.**, ś pschinjeßenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny ś pschikohu **Serbski Hospodar** płacźa na póstach **1 mk. 25 np.**, ś pschinjeßenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Němski khěžorstwowy ßejm je ßobotu popołdnju po wuspěšnej dźěławosći ßwoje poßedźenja skónčźił. Po pschečźitanju khěžorstwoweho poßołstwa, ś kotrymž ßo skónčenje poßedźenjow pschipowjedźi, statny sekretar Böttticher praji: „Dyrbju hischće lubu pschißłuschnosć dopjelnicź a khěžorstwowemu ßejmej džak a pschipósnacźe Jeho Majestosće khěžora sa to wuprajicź, so je ßejm brónitosći a finanzam khěžorstwa móz a twjerdosć dał a tak hłowne podměnjenje měra a roswicźa ludoweho derjeměcźa stworił. Khěžorstwowy ßejm je se spróznjowym, ßwěrnym džěłom dowěrjenje luda wosprawnił, kotryž je sapóßłanzow tu póßłał, so bychu jeho derjeměcźe a měr shromadnje se sjenocźenymi knjeźerśtwami spěchowali a sakhowali. Pódla ßamßneje spokojnosćze ś dokonjanym džěłom, wśmicźe, cźesćźeni knježa, ßobu na pucź teź džak Jeho Majestosćze, kaž teź džak sjenocźenych němskich knjeźerśtwow. Po pschikasni Jeho Majestosćze khěžora pschipowjem w mjenje sjenocźenych knjeźerśtwow, so ßu poßedźenja khěžorstwoweho ßejma skónčene.“ — Tele ßłowa w ßejmje njemałe džiwanje sbudźichu. Hacź dotal ßo hischće ženje stało njeje, so staj ßo khěžor a swjasskowa rada ßejmej sa pschijecźe knjeźerśtwowych pschedkohow džakowakoj. W spočatku ßydomdźeßacźich lět je drje Bismark khěžorstwowemu ßejmej džak prajił, tola ženje niz w khěžorowym mjenje. Tón krócź je pjecźa khěžor se ßamßneho pohnucźa porucził, so by ßo ludowemu sastupjerśtwu w jeho mjenje džakowało. Kaž je snate, je khěžor na ßwojim poßlednim narodnym dnju prajił, so je nowowuswoleny khěžorstwowy ßejm najwjetschi dar k jeho narodnemu dnjej. Nadźiju, kotruž je tehdy khěžor na ßejm twarił, je tutón połnje ś tym dopjelnił, so je do rosmnoženja wójska, wot khěžora žadaneho, swolił. Tutón wopor, sa wobtwjerdźenje němskeho khěžorstwa pschinjeßeny, ßebi khěžor jara wyßoko waži, a je teho dla sa pschihódne měł, so by ßo khěžorstwowemu ßejmej jeho džakowne pschipósnacźe wuprajiło.

— Lipsčanski khěžorstwowy ßud je ś 8 Elsaskich, kotrychž winowachu, so ßu krajnu pscheradu ś tym wobeschli, so ßu k franzowskej wótczinskej lisy pschistupili, jenož schtyrjoch saßudźił. Khostanje sa saßudźenych njeje tak cźeźke, kaž bě ßo powschitkownje wotczakało. Wone jenož ś twjerdźisniskeho arresta wobsteji a niz ś khostarnje, kotruž bě wyschschi khěžorstwowy rěcźnik namjetował. Fabrikant Köchlin, kotryž je w tu khwilu hischće franzowski offizěr, ś twjerdźisniskim arrestom na jene lěto woteńdźe, twjerdźisniski arrest na połdra lěta fabrikantej Trappej, kotryž je móhł rjez liginy agent być, pschißudźichu, a twjerdźisniski arrest na dwě lěcźe mataj jenož fabrikant Blech a sastojnik Schiffmacher wotczerpicź, dokelž staj wobaj hižo němskemu khěžorej pschißahu ßwěrnosćze pschißahałoj, tutón jako sastojnik, tamón jako ßobustaw wokrjeßneho wubjerka. Blech je ßo teź psches to jako woßebity pschecźiwnik němskeho khěžorstwa wusnamjenił, so je sa Gambettowy pomnik 10,000 frankow, sa sakoženje nowin „République française“ 30,000 a sa nowiny „Petite République française“ 10,000 frankow darił. Wobskorženi ßami a hischće wjele bóle jich pschecźeljo w Franzowskej ßu pscheßwědčeni byli, so budźe khěžorstwowy ßud wschitkich wobskorženych wuwinowacź. Duž je wußud w Franzowskej njeßměrnu roshorjenosćź sbudźił, a w franzowskich nowinach je ßo jeho dla wjetschi hołk sběhnuł, hacź po sajecźu mjesoweho komißara Schnäbla. Radikalna strona tutu wěź k shromadnemu nadběhej na knjeźerśtwo a presidenta republiki wuźiwa, žadajźy, so by Franzowska podobnje ś Němzami wobkhadźała, kotśiž ßu w Franzowskej źiwi a ßu ßobustawy němskich wojerśkich towarśtwow.

— Pschi wuradźenju dawka na palenz je khěžorstwowy ßejm postajenje pschijał, so ßo dawk na palenz njepokoži, wot kotrehož palenzowi pschedawarjo a korcźmarjo wjazy dyźli 40 litrow, a wot kotrehož hospodarjo wjazy dyźli 10 litrow cźisteho alkohola nimaju. Nětko ßo prascha, kelko alkohola jenotliwe palenzowe druźiny we ßebi maju, kelko litrow ßmědźa hospodarjo po tajkim na składźe měcź, so bychu mjesu 10 litrow alkohola njepschekrocźili. Bjes palenzami, pola naß ßo pijazymi, ma Jamaikski rum najwjazy alkohola we ßebi, mjenujźy 68—70 prozentow. Duž je jenož 15 litrow Jamaikskeho ruma trěbnych, so by ßo na 10 litrow alkohola doschło. S druhich druźinow ßo k 10 litram alkohola runa: 20 litrow kognaka, 20 litrow ruma, 20 litrow woprawdźiteho araka, 28 litrow woprawdźiteho žitneho khimjelcźkoweho, 25 litrow chartreuskeho, benediktinskeho, ingweroweho palenza, 30 litrow rózoweho abo vanilloweho likěra, 22 litrow Nordhausenskeho žitneho, 35 litrow jednoreho cźisteho palenza.

Awstrija. Roskora bjes starymi a młodymi Cźechami dźeń a bóle pschiběra. Dokelž běchu staroczěšzy sapóßłanzy w sjawnych shromadźisnach ßwojim wuswolerjam roskładli, so móže jenož psches politiku wutrajnosćze a mudreje poměrnosćze cźěski lud ßwoje požadanja a pschecźa pomaku ßo dopjelnicź widźecź a so je młodocźěska politika, kotraž chze na dobo a skoku knjejstwo cźěskemu ludej w Cźechach dobycź, njerosumna a schkódna a ßo psches nju dotalne dobycźa cźěskeho luda do praschenja staja, je dr. Edward Grégr, wjednik młodocźěskeje strony, sańdźenu njedźelu pod horu Rźipom wulku ludowu shromadźisnu powołał, na kotruž bě ßo na 20,000 ludźi sešło. Grégr w tejle shromadźisnje wjeleßaßłužbneho wjednika cźěskeho luda, doktra Rigera, a staroczěšich sapóßłanzow na najwótrischo pschimasche a jich politiku jako njepłódnu a cźěskeho luda njehódnu tamasche. Skónčnje ßo wot shromadźeneho luda resoluzija w tutym smyßle pschija. Jenemu staroczěškemu sapóßłanzej, kotryž chzyšche wukładowanjam doktra Grégra napschecźiwo stupicź, roshorjeny lud wurěcźecź njeda. W bliźschim cźaßu chzedźa młodźi Cźesća

druhu ludowu shromadźisnu wotdźerżecź. Hacź mkodoczěska strona psches tajke halekowaze waschnje lud sa žo dobudźe, je jara dwělne. Hižo nětko žo sda, so mnohy, kotsiž žo hacź dotal k mkodoczěskej stronje dźerżachu, do staroczěskeho lěhwa pscheńdu. We wschěch Sslowjanach czěska swada hubjeny sacźischcź czini a žo wobžaruje. Wjeßele nad njej maja jeniczźy pschecźiwnizy Sslowjanow.

Jendźelska. Jendźelska kralowa Viktoria je 21. junija 50lětny jubilej žwojeho knježerstwa s wulkej pychu žwjecźika. Skoro wschě europiske knježerstwa běchu pschi tutym žwjedźenju sastupjene a zyły jendźelski lud je s wulkej radoscźu jubjelski dźeń žwojeje kraloweje wobeschoł, pod kotrejež knježerstwom je žo Jendźelska snutskownje mózne poßylnika a swonkownje žwoje krajne wobßedźenstwo wjele powjetschika. W běhu poßlednich lět je žo Indiska do zyła Jendźelskej podczißka, Birma žo dobyła, Hong-Kong žo do žylneje twjerdźisny pschetworik, Bomso s dźěla, Nowa Guinea žo skoro zyle pod jendźelske knjejstwo stajika. Awstralisika žo do zyła pscheßlědźi a do jendźelskeho wobßedźenstwa pscheńdźe. W nowischim czaßu Jendźelska w pokodnischej Afrizy Kapowu koloniju a po ruskoturkowskej wójnje kupu Cypru do žwojeje mozy dosta. Hdyž maja žo po pokstalětnym knježenju tajke wuspěchi sapißacź, hdyž je žo liczba jendźelskeho luda sa tutón czaß sdwojika, ludowe samoženje pak žo na dwazecźi krócź rosmnożiko, dyrbi žo tutón pokrok s wulkeho dźěla jendźelskej kralowej pschizpicź. Tola bjes tym so jendźelski lud s hordoscźu na žławy polne pokstalětne knježenje žwojeje kraloweje shladujo s njeludanej žwěrnoscźu a sprawnoscźu žwoje sbožopschecża psched jeje trón pschinjeße, žo mnohe ludy, jendźelskemu knježerstwu poddane, tuteho žwjedźenja sdalowachu. Jendźelczenjo žu drje wjedźeli, žo s lescźu a mozu mnohich krajow mozowacź a žebi jich ludy podczißnncź, tola sympathije tutych ludow žebi woni dobycź njejßu samóhli. We wschěch dobytych krajach je Jendźelska saßydlenych wobydlerjow se žurowoscźu podtkóczowaka a jich hacź na krej wuzyzaka. Duž žadyn dźiw njeje, so žo tele ludy pod jendźelskim knjejstwom sbožowne njeczuja a so žo sa pokstalětny knježerstwowy jubilej jendźelskeje kraloweje sahoricź njemózachu.

Sserbija. Nowy ministerstwowy pschedßyda Risticz je žwoje sastojnstwo nastupiwschi, awstriskemu knježerstwu pschipowjedźił, so budźe žo prózowacź, niz jenož s Ruskej pschecźelstwo hajicź, ale też s Awstriju pschecźelniwy wobkhad sakhowacź. Jeho sdobrjaze žlubjenja pak po sdaczu w Awstriji mało wěriwoscźe namakaju. Risticz wschak je, dokelž žo jenje niczeho dobreho sa Sserbiju wot Awstriskeje nadźak njeje, sa czaß žwojeho prjedawscheho ministerstwa, stajnje sjawny pschecźiwnik Awstriskeje był. So by njedowěru awstriskeho knježerstwa napschecźo nowemu ministerstwu trochu stużił, kral Milan pjecża do Wina pojědźe. Kaž Winske nowiny pißaju, žo to w tym czaßu stanje, hdyž serbska kralowa Natalia se žwojim žynom, s kotrymž w tu khwilu na Krymskej pokkupje pschebywa, žwój nětczischi pschebytk wopuschczi. Kralowa je žo mjenujzy wot zara, kotryž je teho dla woßebje generala Olschewskeho do Liwadije póßkał, pscheproßyła, so by zarsku žwójbu w jeje starym létnim pschebytku, w Peterhofje pola Peterburga, wopytała. Po druhich powjescźach je žo pjecża Milan rosßudźił, žo tróna k lěpschemu žwojeho žyna wsdacź a pjecża w Winje žwoje wotrjeknjenje podpiża. Hacź do pokнolětnoscźe trónoweho naßlědnika budźe pjecża kralowa Natalia s knježerku a Jowana Rističza sa žobuknježerja pschiwosmje. Kaž je snate, je Risticz hižo ras w Sserbiji s knježerjom był.

Wolharska. Wschelake snamjenja na to pokasuja, so žnadź žo sa njedołhi czaß pscheměnjenje w bołharskim knježerstwje stanje. Swada bjes knježerstwom a wójnskim ministrom Nikolajewom s jeneje a s ministrom-presidentom Radoßlawowom s druheje strony žo dale prěcź njehodźi. Knježer Mutkurow, prěni wopor tutych swadow, hižo psches tydźeń w Filippoplu w domjazym arrescźe žedźi. Hdyž w Sofiji prěnje swady nastachu, wón roskas dosta, so by Rumelisku, woßebje Filippopel sa sběžk pschecźiwo žamopaschnemu wójnskemu ministrej dobył, a jemu bě žo też hižo poradźiło, městoweho komandanta, majora Safowa, na žwoju stronu dostacź. Na žwoje njesboże pak bě sapomnił, so je jenož major, Nikolajew pak wyschk, jemu pschedstajeny, czehož dla bu knježer-major do arresta žadźeny wot wójnskeho ministra-wyschka. — Nikolajew a Radoßlawow žo pjecża hižo dlěje hacź tsi njedźele prózujetaj, s pomozu Ruskeje porjad w Bołharskej saßo postajicź.

Dołhe a krótke kholowy.

(Pokraczowanje.)

Podwyschk Schwjercź žo pódla dragunarja staji, so by poßlednischemu rosdźěł bjes woběmaj wulkoscźomaj prawje jaßny sczinił a jemu na najsrosumliwische waschnje pokasał, kajku kowrótnoscź je wobeschoł.

Podwyschk Krawz, kotryž mějesche žwoju jěsdnistwo snapschecźa, podwyschk Mjehkusch, kotrehož konjom bě schwórty bertlik konjemza pschipokasany, wschelazy dźeßatnizy, kotrychž rjad doscź wyßoki njeje, so bychmy žebi prózu wsacź dyrbjeli, jich schpatne mjena tu naspomnicź — skoro wscho mužstwo žo sběža a žo tak wótsje žmějesche, so žo skoro konje splóschichu.

Snamjo: „Wachtmischtr dźe!“ ludźi k dźěku, k puzowanju konjow, cźerjesche. Schwjercź najcźemnischi kut žwojeho revěra pytasche, so by žo psched woczomaj žurowza skhował, kotremuž žo po sdaczu dźenža runje w tym konjemzu lubjesche, w kotrymž mějesche Schwjercź žwoje jěsdnistwo. Wachtmischtr na pizowy kaschcź žo sepjerajo s njedowěriwymaj woczomaj cźiscźazym dragunarjam pschihladowasche, hacź tola po lubowanym waschnju krala wo dźěl wot nich žo žadazeho dźěka njesjebaja. Pschi tym žwoje wußy wjercźesche, kóždy wokomik podwyschkej Krawzej pschiwokajo, so na žedkowym gratu, pod jeho dohladowanjom stejazym, wěste rjemjeschki prawje njewißaju, kaž je pschikasane, so je to njekniczomne sanjechanje, kotrež njeczerpi — a so žo tón žylnje myli, kotryž žnadź žebi myßli, so žmě žo tajke něschto stacź.

Dragunarjo žwoje konje s tajkim sadwělowanjom rjedźachu, so wbohe konje teho runja sadwělowachu. Sa pok hodźiny žo wachtmischtr sawróczi a na podwyschka Mjehkuscha žwarjesche, kotrehož jěsdnistwo s tamneho kónza konjemza stejesche, — dla žłanja, s kotrymž wobkhadźecź njewě. Podwyschk Mjehkusch kóždy ras s hrimazym kłoßom sawoła: „K poruczнoscźi!“

Schwjercź sadwělujo k Pawkej stupi a jemu s cźicha praji: „Hkupy kopole! Wusuj žo hnydom moje kholowy, tu w stejnischcźu sa konjom. Nó, budźesch skoro! Kasam Tebi to, ty dołhe drjechmo!“ Maky podwyschk móżesche druhdy jědojty bycź a žylnych wurasow mějesche wón doscź na wubjerk, hdyž dyrbjesche je nakožowacź. Hobrszy dołhi Pawk tschepotasche a woprawdże rżesche psched žwojim makym pschedstajenym. Wón wopschijecź njemóżesche, schto wot njeho żada. Pawk bě hacź dotal swuczeny był, so ma w hródźi konja derje cźiscźicź, hnój na hnojowu hromadu noßycź — pschi kotrejž hromadże žo wachtmischtr pschezo s kupowarjom hnoja wadżesche —, žedkacź, gratowacź, pótne konje se žkomu wotrybowacź, lieutenantam a khorhojnikam tschmjeń dźerżecź, na straži sa lacźneho dźeßatnika na khósty někajkeho bohateho jenolětneho dobrowólnika po piwo khodźicź atd., so pak jemu kasachu, žo kholowy sucź, hacź dotal swuczeny njebě. Njedźiwajo lěnjoscźe a pomakkeho hibanja žwojich moshow, žebi wón tola pschedstaji, so by helski ropot nastał, hdy by jeho wachtmischtr koschlateho nadeschoł. Tola schto chże wojak pschecźiwo žurowoscźi žwojeho pschedstajeneho cźinicź. Niczo, dokelž dyrbi žlepje poßkuchacź. „Haj, knjes podwyschko“, wón s tschepotazym kłoßom praji a cźeßak a schcźěcźe do žkoba pokoži, hdyž kóń na nje nuchasche a je žracź spyta.

Tschepotajo a žo bojo khostanja, kotrež by na njeho cźakało, hdy bychu jeho s nahimaj nohomaj w konjemzu nadeschli, žo Pawk, niz bjes prózy, podwyschkowe kholowy wusu a bě runje s tym hotowy, hdyž wachtmischtr wótsje sawoła: „Rapport!“

Schwjercź bě mudry był a kholowy na nohomaj sdźerżał, doniž žwoje žamžne w ruzy njemějesche. Wón žo Bohu sa tule wobhladniwoscź dźakowasche; pschetož wachtmischtr mějesche rad, so žo po poßlednim wudychu s jeho huby to, schtož bě pschikasał, wuwjedźe, a jenje bóle mjersazy njebě, hacź hdyž jedyn s jeho korporalow pomaku, kaž woßebni knježa drypotajo, stupasche, so by rapporterował a pschikasy dostał. Schwjercźej žo dźenža nochżesche, žebi s wachtmischtrom skasycź. Wón na Pawka jenož hischcźe se sadwělowazym wóczkom pohladnuwschi k rapportej cźampasche.

Psched rapportowym městnom žo hródźna latarnja žwěcźesche. Na schtożkuliž sle a njeduschne wachtmischtr stajnje tukasche — so bychu žo podwyschzy zuse kholowy wobuwali, na to wón njetukasche. Duž jeho też žane snutskowne saczucźe k temu njewabjesche, nohi podwyschkow woßebje wobhladowacź; bjes bliżscheho wobkedźbowanja pak jemu niczo njenadpanu, dokelž bě hischcźe cźemno. Podwyschk Krawz pschi rapporcźe žwojemu towaršchej na to waschnje klubu cźinjesche, so jeho zybasche a skobasche, so by jeho strach powyschił. Na sboże rytmischtr, hdyž rěcźeschе, niczo ani njewidźesche, ani njeßłyschesche. Skónczіwschi žwoju rěcź wo tym, so žu podwyschzy pschezo jenož s hubjenym pschikkadom žwojim mužstwam, so je jim bjes druhim wscho jene, hacź je žedkowy grat prawje žukany a spowschany; so žo wón nadźija, so konje w wěstych jěsdnistwach w běhu schtyriadwazecźi hodźin lěpsche žkanje dostanu, so by hewak wěstych podwyschkow

ßamych k saßkanju trjebał, dokelž hewak k niczomu druhemu wuschni njeßu — khiba, so bychu ßo w wjedrowej dźerje, w rózknej korczmje wopili: ßo wón też hischcże po swuczenym waschnju wopraścha, hacz ma nĕchtó ßnadź hischcże nĕschto na wutrobje.

„Proschu wo wotpusk na tři dny, wot pjatka wjeczor hacz do wutory rano", Jan Schwjercz praji.

Wachtmischtr sapißnu knihu, hižo sa ßuknju tyknjenu, saßo wuczeże a Schwjerczowu próstwu sapißa, tutemu prajizy: „Pschipowjedźicz chzu to knjesej rytmischtrej, njewĕrju pak, so wón to dowoli w tak czeżkim czaßu, hdyż móże ßo regimentske swuczowanje kóżdy dźeń pschikasacz. Směrom stejecz! Sawrócźicz — wotstupicz!"

Podwyschzy stejachu směrom, sawrócźichu ßo a wotstupichu. Schwjercz do konjemza khwatasche, so by pohladał, schto Pawk czini.

Hdyż kóczka doma njeje, mysche na blidże rejwaja, praji rjane stare pschißkowo. Dragunarjo bĕchu lĕdma nĕkotre wokomiki ßebi ßamym pschewostajeni, a woni ßo tak lĕni każ jenoż móżno na ßwoje konje a żłoby lĕhachu, so bychu ßebi powjedali abo drĕmali.

Pawkowy ßußod Pusolak rĕkasche, a wo nim prajachu, so je najnjehańbicźiwischi a nad schkodu ßwojich ßobuczłowjekow ßo wjeßelazy njekmanik, kiž je ßo hdy s komißowym khlĕbom a hróchowej sopu żiwił. Wuhladawschi, so je ßo Pawk po pschikasni kholowy wusuk, bĕ jemu hnydom jaßne, so tu najrjeńscha składnosć k hłupemu tryskej kcźeje. Tak bórsy hacz podwyschka Schwjercza pschikasnja: „K rapportej!" s konjemza nuczesche, wón Pawkej, psches sawjeru ßo slehnuwschi, wot sady kholowy s ruki wutorże a, je do stejnischcza snapschecza cźißnuwschi, s najnjewinowaczischim wobliczom Pawkej do wuschow hwisdasche.

„Pusolako! daj mi moje kholowy!" Pawk w njeßmĕrnym strasche a wulkej njemdrosczi ßyczesche.

„Schto dha chzesch, ja Twoje kholowy nimam. Schto mje to stara, hdyż ßebi je wutorhnucz dasch."

„Pusolako! praju Tebi jenoż, daj mi moje kholowy!"

„Wostaj mje na pokoj a njeczwiluj mje dlĕje", Pusolak snapschecźiwi, „abo cźißnu Tebi schczĕcże do woblicza — — — hlej, tam delka wone lĕtaja."

Woprawdże delka w konjemzu kholowy s jeneho stejnischcza do druheho funkachu, pschezo psches konjemzowy khód, pak na lĕwizu, pak na prawizu. Na ßwojej nahej nosy sabywschi, Pawk tam skoczi, hdźeż podwyschkowe kholowy psches powĕtr lecźicz widźesche.

„Scholka, Mużiko, Bartuscho, Natuscho, Petschiko!" njesbożowny dragunaŕ jachlesche. „Dajcze mi kholowy, kholowy! abo njesboże ßo stanje. Rosbiju Wam wschĕ kosce, so dyrbicze je w brĕmjeschku domoj njesćz!"

Ale tajke hroženje niczo njepomhasche. Czi njebolazy ßo wo to njestarachu, so kholowy jenemu podwyschkej ßłuschachu a kak bĕchu do jich rukow pschischkle. Jim wjeßele czinjesche, ßebi je wo hłowu mjetacz, a duż ßo s tym sabawjachu. (Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Bjes tym so mĕjesche ßo wulĕt Budyskeje Bjeßady loni k połodnju na kużiske hory, Bjeßada lĕtża k połnocy do ßerbskich niżinow wulecźi. Módre kraßne njebjo ßo lubje ßmĕwasche, hdyż ßyła Bjeßadnych, wjeßele piskazych herzow na czole mĕjo, sandźenu njedźelu w Sprejinym dole k mĕstnu czehnjesche, hdźeż ßu nĕhdy naschi póhanszy prjedownizy pschibohej Flinzej woprowali. Boże ßłónczko horze pruhi na Bjeßadnych sczelesche a nĕkotry Bjeßadny drje ßebi se żadosczu na schkleńzu piwa pomyßli. Tole horze pożadanje ßo njenadźużży dopjelni, hdyż czah wot Pschiboha dele k młynej pschicźeże. Tu dwaj Wownjowskaj Bjeßadnaj ßobustawaj, k. młynski mischtr Stenzel a k. ratař Pĕtschka, Bjeßadu postrowischtaj a ju lubje proscheschtaj, so by ßo s piwom a schczipakom poßylniła. Na trawnik ßo seßydawschi ßebi Bjeßadni w khłódku schtoma, na kotrymż wĕnz w ßerbskich barbach a se sapißmom „Witaj k nam Bjeßada" wißasche, posłiczene piczwa derje ßłodźicz dachu. Na to ßo Bjeßadni k wotthknjenemu kónzej ßwojeho pucźowanja, do Makeho Wjelkowa, nastajichu, hdźeż ßo wuskocżna młodźina hacz do nozy pschi rejach wjeßelesche.

— Kak pschipad druhdy hraje. Blisko Budyschina staj dwaj bratraj, s kotrejuż ma starschi s nĕmskim khĕżorom, młódschi se sakskim kralom hromadże narodny dźeń; wobaj też w jenym pschecźelstwje ßłużitaj, mjenujzy prĕńschi pola pschichodneho nana, druhi pak pola pschichodneho ßyna.

Se Ssmochczíz. Sserbske spĕwy a hudźba, kiž ßmy w tudomnym knjeżim parku njedźelu po ßwjatkach ßłyscheli, ßu ßo nam wubjernje lubiłe. Duż czesczenym spĕwarkam a spĕwarjam Sarĕczanskeho towarstwa, każ też jich knjesej pschedßydże sa rjanu sabawu wutrobny dźak prajimy s próstwu, so chzyło Sarĕczanske towarstwo, hdyż saßo tajki abo podobny ßwjedźeń wuhotuje, to dobroczinje w Serb. Now. wosjewicz. My se Ssmochczíz ßo wĕscże pschi tym wobdźĕlimy.

S Baczonja. Sandźena njedźela, dźeń 19. junija, bĕsche sa Sserbow, woßebje sa katholskich Sserbow jara ważny dźeń. Bĕsche to dźeń poßwjeczenja Baczońskeje zyrkwje. Ważny pak bĕ tutón dźeń, dokelž bu na nim shromadny skutk katholskeho Sserbstwa dokonjany. Pschetoż zyrkej w Baczonju dyrbjesche byczź pomnik Sserbstwa. Każ ßebi druhe ludy narodne pomniki stajeja s dźiwadłami, musejemi a hrodami, tak ßłuscha ßo ßerbskej ßławjenej pobożnosczi, Boha hódny Bożi dom sa pomnik mĕcz. Tale sbożowna myßliczka je nĕtko hacz na najkraßnischo wuwjedźena. Sawĕrno, hódnischi pomnik ßwojeje wĕry a narodnosczе njemóżachu ßebi Sserbja stajicz, hacz Bożi dom w Baczonju, kotryż je bjes dwĕla najrjeńscha zyrkej po wschĕm ßerbskim kraju. Hacz runje twar a wuhotowanje gothiskeje zyrkwje psches mĕru wjele pjenjes płaczi, wuczini psches 150,000 hriwnow, bu tola tuta zyła suma hacz do 30,000 hriwnow sa lĕdma 8 lĕt se ßamych mjeńschich darow w ßerbskim kraju nasbĕrana. Kóżdy móże ßebi myßlicz, so bĕ teho dla też 19. junij, na kotryż dźeń bu pschedpißane ßwjatoczne poßwjeczenje noweje zyrkwje postajene, daloko a schĕroko wulke wjeßele pschihotował, pschede wschĕm pak w Baczonju ßamym. Zyrkej a wjeß bĕsche s wĕnzami a pletwami a khorhojemi wudebjena. Wot ranja hižo khwatachu czrjódy ludźi po wschĕch puczach a schczeżkach na żadny ßwjedźeń. Czrjódka jĕsdnych a farske duchownstwo powitachu pschikhadżazeho wyßokodostojneho k. biskopa, kiž mĕjesche zyrkej ßwjeczicz. Kak kraßny a hnujazy bĕsche woßebje napohlad, hdyż bohacze pschitomne duchownstwo a schulske holczki jako ßerbske drużki w pyschnej drascze a zyły pschitomny lud w ßwjatoczнym czahu wokoło zyrkwje dźĕsche! Zyła ßwjeczisna trajesche wot rano ½8 hodźin hacz do 1 hodźiny a skónczi ßo se ßwjatoczнej rĕczu. Popołdnju bĕchu saßo ßwjatoczne Boże ßłużby. A wjeczor bu zyła zyrkej, wĕża a też wjeß illuminirowana abo se ßwĕczkami rossßwĕtlena. Lĕtdźeßatki wostanje sawĕscze tónle dźeń prĕnjeje Baczońskeje kermusche wschitkim w wopomnjeczu.

S Łuska pola Pomorez. Ssobotu 18. junija bĕ sa naschu wjeß ßwjedźeński dźeń. Na nim nasch wyßokowaženy a jara lubowany majoratski knjes, hrabja s Breßler, s dołheho kwaßneho pucźowanja se ßwojej młodej mandźelskej, Hedwigu Hubertinu Marju hrabinku Matuschku s Lißy, domoj pschicźeże. K jeju powitanju bĕchu ßo wot wobydlerjow wulkotne pschihoty czinike. Psched hrodom, kotryż bĕ rjenje wupyscheny, bĕ ßo pjecź czeßnych wrotow natwariko. Hdyż ßo knjes hrabja se ßwojej młodej mandźelskej k Łuscżanskim mjesam pschibliżi, jeho czah młodźiny, ßerbski kwaß pschedstajazy, powita. W czahu ßo pschede wschĕmi njewjesta, nanajrjeńscho wupyschena, psches drohi czeżki, s 32 słotych dźĕkany rjeczas wusnamjenjesche, kotryż je ßo w lĕcże 1795 wot tehdomnischeho knjejstwa naschej gmejnje sa czeßne njewjesty darił. Hdyż bĕ k. najenk Schmuhl hrabinskeju mandźelskeju wutrobnje powitał a ßo wot jeneje holczki hrabinzy kraßny buket pschepodał, sa czoż ßo hrabinka lubje podźakowa, czah k hrodej czehnjesche. Tudy knjes farař Domaschka s Noßaczíz hrabinskeju mandźelskeju s wutrobnymi ßłowami, wot njeho rjenje do hrónczkow sestajenymi, postrowi a jimaj hrimotazu ßławu wunjeße, kotrejż wschitzy se sahorjenjom pschihłoßowachu. Na to knjeżna Fischerez s Łuska psched hrabinskeju mandźelskeju stupi a sbożopschejaze hrónczka pschednjeße. Knjes hrabja ßo hłuboko hnuty sa pyschne pschecźelniwe powitanje podźakowa a ßo na to se ßwojej mandźelskej do hroda poda, bjes tym so ßo wobdźĕlerjo pschi kwaßnym czahu hischcże khwilu pschi piwje sabawjachu a ßo potom wjeßeli domoj podachu.

S Wostaschez. Njedźelu 19. junija popołdnju w 2 hodźinomaj ßo tu żiwnosć Handrija Weisy a twarjenja żiwnosczerja a gmejnskeho pschedstejiczerja Rychtarja wotpalichu. Woheń je s walczkow, pod ßwißlemi Weisez doma składżenymi, wuschoł.

S Minakała. Sandźenu njedźelu sapóßłanz nascheho wokrießa, k. kubleŕ Kokla, w tudomnym Hänslez hosczenzu rosprawu wo ßwojim skutkowanju na ßejmje poda. Sajimawy pschednoschk pschipoßłucharjow, kotrychż bĕsche ßo jich na 80 seschło, jara spokoji, a ßo knjesej Kokli sa jeho wuspĕschnu dźĕławosć na ßejmje a sa podatu rosprawu dźakowne pschipósnacże wupraji.

S pola. W Kamjeńskich nowinach namaka ßo ßlĕdowazy nawĕschtk: Wschĕm spekulantam czinimy tu k wjedźenju, so po wobsamknjenju gmejnskeje rady a wobßedźerjow Pĕskeczanskeje gmejny żadyn wjeßny pola wot kutlerja njewosmje. Jakub Bjarsch, gmejnski

prjódkstejeŕ. — Tak ßu, kaž ßo sda, wjeßni hromadźe stupili, so bychu kutlerjam saſtupjenje do wßy njemóžne sčinili. W spomnjenej wßy ßo mjenujzy wjetſche kubło pſchedawa. Podobnje ßu wóndano wjeßni mjeńſcheje wßy njedaloko Budyſchina čjinili. Tam mějeſche ßo burſke kubło pſchedacź. Hižo maklerjo na nje khodźachu. Duž ßo wjeßni ſjenočichu, kupichu kubło a rosdźělichu je bjes ßobu. So naſchi burjo nětko tak čjinja, je prawje. Čjeho dla dha zuſemu tunjo pſchedacź a wot njeho droho kupowacź? Tutón wužitk mójeja ßebi wjeßni ßami popſchecź. Schtož je ßebi bur ſ dokholětnej próżu warbował, to tola druhemu do huby čjißnucź njetrjeba. Jeno ſo bychu tež wſchudźe druhdźe wjeßni tak pſchesjene byli a radſcho ßwojim ßußodam a ßebi wužitk popſcheli, kiž ßu hacž dotal druſy cźahnuli! Bohužel pak huſto ßußod ßußodej ani ſtroweje kłóſki njepopſcheje.

— W Sserbach rosnoſchuja ßo w tu khwilu němſke prědarſke knihi w ſeſchiwkach. Hacž ßu te knihi ſchto hódne, njewěmy, dokelž je w rukomaj měli njejßmy. Ale jara droho pſchińdu a ſwjaſk potom nimale tak wjele płaćzi kaž zyłe knihi. Wyſche teho ma wotebjerać ſeſchiwkow też dwaj tuńſchej abo dróžſchej wokoło 10 hr. płaćzajej wobraſaj wſacź, a ſ jeneho doma, hdźež to ludźo njejßu chzyli, dokelž ßo teho ſ wopŕědka dohladali njeběchu, wěmy, ſo je ßo jim ſe ſkórźbu hroſyło. To ßu drohe wězy. Naſche ßerbſke knihowne towarſtwo, kotrehož luby kolportěr je Hataß, ma dobre knihi wjele tuńſcho. Duž njech Sserbjo ſa pſches měru drohe knihi njetrjebawſchi pjenjeſy njewudawaju, ale njech do ßerbſkeho knihowneho towarſtwa ſaſtupja a ſa lětnje 1 hr. nahromadźa ßebi po nječim doſcź knihow, ſo žanych druhich wjazy njetrjebaju.

S Draždźan. Pſchi lětuſchim druhim ßerbſkim kemſchenju, ſańdźenu druhu njedźelu po ßwj. Trojizy, w tudomnej kſchižnej zyrkwi je nam k. farař lic. theol. Imiſch ſ Hodźija ſpowjednu wučbu a k. farař Mróſak ſ Hrodźiſchcźa prědowanje dźerżak. Spowjednych ludźi běchmy runje połdra ſta a kemſcherjow wjele, wjele ſtow.

S Wojerez. Wuſtajeńſke towarſtwo je ßo ſa to ſtarako, ſo naſchi hoſcźo, kiž běchu ſ dźěła ſ dalokich ſtronow pſchijěli, ſańdźenu njedźelu popołdnju też pyſchny ßerbſki kwaß wohladachu, kotryž pſchi piſkanju hudźby pſches wuſtajeniſchcźo cźehnjeſche, a to na reblikatymaj, ſ hakoſami wobtykanymaj woſomaj, do kotrejuž běchu běłe, ſ pletwami pyſchene konje ſapſchehnjene. Prjedy cźaha dźěchu herzy w bohatej liczbje a dwaj braſchkaj, pódla woſow ßwatojo w wyßokich kłobukach. Na prěnim woſu wjeſeſchtaj ßo nawoženja a njewjeſta w ßwjedźeńſkej ßerbſkej draſcźe, njewjeſta w borcźe ſ rjanym wěnzom, w cźornym ſchórzu a w běłym ſchěrokim ſchórzuſche. Dale běchu na tym woſu druźki w cźornych ſchórzach a ſchěrokich běłych ſchórzuchach, na hłowje běłych wodźecźach. Na druhim woſu ſcźěhowachu druźki w cźerwjenych wokmjanych ßuknjach a ſchěrokich běłych ſchórzuchach, na hłowje běłych khapach. Młody hólź, kiž nawoženju čjinjeſche, doſta wot wuſtajerjow jako kwaßny dar łožo a poßleſchcźo, njewjeſta pak woßebnu komodu. Poſdźiſcho bě kwaßna hoſcźina a napoßledku reje. — Hdy běchu mje, kiž tole powjedam, ßobu na kwaß pſcheproßyli, budźech wam rjanu ßławu wunjeßł. Tola ja njecham hroſny bycź; ja chzu też tak wam ßławu pſchiwołacź. Sſkława nawoženi a njewjeſcźe! Sſkława braſchkomaj, ßwatam a druźkam! Sſkława wam druhim wſchitkim, kiž ſcźe ßobu pomhali, ſo je kwaß ßo wuhotował, a ßwjedźeń ßo tak derje radźił! Sſkława!

S Hródka. W Jaßenu ßu ßo Woſchechez a tſi druhe hoſpodarſtwa wotpaliłe. — W Dubrawſkej holi je nękajki dundak žónſku nadpadnuł, ſo by jej pjenjeſy wſał. Hdyž pak žónſka žanych pſchi ßebi njemějeſche, bě dundak ſ jejnymi pomaſkami ſpokojom.

— W Gołkojzach pola Khocźebuſa je kantor Urban wumrjeł. To běſche we wſchěm wubjerny wučeŕ a kantor. Duž jemu duchowny też rjanu khwalbu do rowa da a w ßwojej rjanej rěčži bjes druhim prajeſche: „Tež je njebocźiczki jako wučeŕ krucźe na to dźerżał, ſo bychu ßerbſke dźěćzi ßwoje ſchpruchi a ßwój katechismuß też w ßerbſkej macźernej rěčži nawukłe, a tak je wón kſcheſcźijanſku wěru a luboſcź jim też do wutroby płodźił a niz jeno do hłowy, kaž ßo to nětko Bohužel w wſchelakich ſchulach ſtanje.“ To je ſrudne doſcź, hdźež ßo tak ma. To pak je też wſchemu kſcheſcźijanſtwu zyłe napſchecźiwo. Na prěnim ßwjatkownym dnju rěčzachu wučzomnizy w druhich rěčzach a židźa, kiž běchu ſe wſchěch ſtronow ſemje na ßwjatki do Jeruſalema pſchiſchli, ßłyſchachu kóždy w ßwojej rěčži, w tej rěčži, kiž ßo w jich dalokim kraju rěčzeſche, wułke dźiwy Boże pſchipowjedacź. Nětko roſumjachu wſchitzy židźa, kiž běchu ſ zuſby do Jeruſalema pſchiſchli, wěſcźe Jeruſalemſku rěčź runje tak derje, kaž naſchi Sserbjo němſki roſumja. A tola rěčzachu japoſchtoljo kóždemu po jeho domjazej rěčži, dokelž njechachu ſe ßwojim prědowanjom jim jenož do hłowy, ale pſchede wſchěm do wutroby. Teho dla ma ßo pola naß nabožina w macźernej rěčži wučicź a to čjim bóle pola dźěćzi.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Tudomne hamtſke hejtmanſtwo bě kublerjej Pětſchej w Minakale 10 mk. khoſtanja napołožiło, dokelž bě wón na ſjawnu a wuſku ſchcźežku, pſches ßwoju ležomnoſcź wjedźazu, tſi duby ßadźił a ſ tym wobkhad na mjenowanej ſchcźežy wobcźežił. Pětſch, kotryž ßo ſapjeraſche, khoſtanje płacźicź, ßebi ßudniſki wußud žadaſche. Tola wón ſ tym žaneho wuſpěcha njemějeſche; pſchetož lawniſki ßud khoſtanje, wot hamtſkeho hejtmanſtwa poſtajene, wobkrucźi. — Dźěłacźerka Kubižowa w Rakezach ma dźeń w jaſtwje ßedźecź, dokelž je 27. meje ſ jeneho knježeho Rakecźanſkeho hata maliczkoſcź trawy wſaka. — 19lětny kowarſki Bernhardt w Worzynje, 17lětny wojnarſki Strehla w Rakezach a 16lětny ſahrodniſki wučzobnik Dürlich w Worzynje w nozy 7. měrza ſ korczmy duzy po radźe poßledniſcheho, w tamniſchim knježim dworje bydlazeho, wobſamknuchu, ßłużobne holzy na knježim dworje wopytacź. Do wotewrjeneje trawneje kólnje ſaſtupiwſchi, ſ kotrejež durje do holczazeje komory wjedu, woni ſ mjerſanjom pytnuchu, ſo ßu tele durje ſamknjene. So bychu ßo w cźmowej kólni, w kotrejž ßo ßłóma a ßyłanje khowa, roshladali, Bernhardt powrjeſtko, jemu wot Dürlicha podate, ſe ſchwabliczku ſaßwěczi. Dla kaženja domjazeho měra ſaßudźichu Strehlu k jaſtwu na ſchtyri dny, teho ßameho pſcheſtupjenja dla a dale dla dźěłanja wóhnja na ſtraſchnym měſcźe Bernhardta k jaſtwu na tydźeń a k arreſtej na jedyn dźeń, a Dürlicha k jaſtwu na 3 dny a k arreſtej na 1 dźeń.

Khoſtanſka komora. 33lětny krawz F. A. Rudolf ſ Chemnitzy po kraju dundajo ſkładnoſcźe k kranjenju hladaſche. Tak wjele hacž je ßo wußłědźiło, je wón lětßa 1. meje hoſcźenzarjej Jährigej w Scźijezach ſ konjemza dweju hołbjow a dźeń poſdźiſcho hoſcźenzarjej-najenkej Voigtej w Budyſchinje tſi kury, 6 mk. hódne, kranuł. Duzy do Wjeleczina ßo wón ſ druhim pakoſtnikom, kotrehož mjeno ßo hiſchcźe wußłědźiło njeje, ſpſcheczeli a ſ tutym hromadźe w Wjeleczańſkej farje 5 koſchlow a 3 rubjeſchka, ßłużobnymaj holzomaj Połdrakez a Mikanjez ßłuſchaze, wotnjeße. Dokelž dyrbjeſche njeſnaty towarſch, ſo bychu jeho njepſchimnuli, zoſacź, w Rudolfowymaj rukomaj zyły paduchſtwowy nadobytk woſta, kotryž wón hacž na dwě rubjeſchzy w Woſtaſchezach roſpſcheda. Sbytknej dwě rubjeſchzy wón tkalczomaj Khr. L. Mucźerjez a ſwudowjenej K. W. Kochowej, kotrejž pola ßwojeje macźerje, 72lětneje Hany Mucźerjowje w Wjeleczinje, bydleſchtej, dari. Mjenowane tſi žónſke běchu ßo wot Rudolfa też narěczecź dake, jemu hoſpodu w ßwojim wobydlenju dacź a ßo ſ nim do jeho paduchſtwoweho nadobytka dźělicź. 5. meje Rudolf 4 kury do Mucźerjez bydła pſchinjeße, kotrež běſche ſ kurjenza kublerja Pjecha w Wjeleczinje kranuł a je na měſtnje ßamym hnydom ſaréſał. Pola Mucźerjez buchu wone ſkobane, ſwarjene a pomału ſhromadnje ſjědźene. 7. a 8. meje Rudolf ſ nowa do Wjeleczańſkeje fary ſałéſe a wot tam prěni krócź brěmjo draſty a druhi krócź tſi kury ßobu wſa. Wot kranjeneje draſty wón dwě koſchli pſcheda a druhe wězy ßwojim tſjom hoſpoſam pſchewoſtaji. Rudolfa, kotryž je hižo prjedy ſchtyri krócź paduchſtwa dla khoſtany, k khoſtarni na pjecź lět, k ſhubjenju cźeßnych prawow na 10 lět a k dowolomnemu podſtajenju pod polizajſku nadkedźbu ſaßudźichu. Swudowjena Kochowa a Mucźerjez pſchekhowanja dla jaſtwo po jenym měßazu pſchißudźene doſtaſchtej, bjes tym ſo jeju macź wuwinowachu.

Přilopk.

* Jendźelſke knježeŕſtwo je někotrych wucźenych mužow do Sakſkeje a Pruſkeje póßłało, ſo bychu ßebi wuſtawy (wucźerńe) ſa hłuchoněmych a ßlepych wobhladali. Ssamßni ßu wóndano w Draždźanach też pola dwórſkeho radźicźela direktora Jeńka byli, kotrehož wuſtaw ſa hłuchoněmych je daloko ſnajomy a jara ßławny. Knjes Jeńko (Jenke) je rodźeny Sserb, nětko 75 lět ſtary, pſchezo pak hiſchcźe cźiły a cźerſtwy.

* Sańdźenu njedźelu rano w Wurzenje 32lětnu dźěłacźerku Hertelez w jeje ložu ſ pſcheręſnjenym krkom morwu namakachu. Jeje luby, garbaŕ Saidl, je ju ſkónzował. Mordaŕ je cźeknuł.

* Dźěcźi dźěłacźerſkich ludźi ſ knježeho dwora w Małym Tinzu w Schleſynſkej wóndano na jenym knježim pſcheńcźniſchcźu rżane ſtwjelza, kotrež běchu ſ wupadaneje lońſcheje rožki narоſtke, ſe ßerpami woteżnjewachu. Pſchi tym ßebi dwaj hólczezaj, wot kotrejuž běſche jedyn 11 a druhi 12 lět ſtary, k lubu cźinicź poczeſchtaj, doniž jedyn ßwojemu towarſchej ſe ßerpom nóß njewotrěſnu. Nóß jenož hiſchcźe ſa někotre ſchlebjerdki kože wißajo woſta. Wuſtróżenaj ſtarſchej ſ dźěſcźom k lěkarjej běżeſchtaj, kotryž nóß ſaßo pſchiſchi.

* Na dwórnischczu Wannsee blisko Barlina je ßo sańdźenu njedźelu wjeczor wulke njesboże stako: tam dwaj cźahaj w hromadu praßnuschtaj, pschi cźimž tsjo paßażerojo wo żiwjenje pschińdźechu; ßedmjo ßu bóle abo mjenje cźeźko sranjeni. Wo tymle njesbożu sarjadnistwo tamnischeje żelesnizy ßlědowaze wosjewja: 19. t. m. wjeczor 9 hodź. 19 min. lokalny parschonski cźah s Barlina na dwórnischczo Wannsee pschijědźe. Dokelž běsche ßo pscheschahe snamjo dako, so ßmě cźah hacź na dwórnischczo nuts sajěcź, wón do extracźaha praßnu, kotryž ßo runje hotowasche do Barlina wotjěcź, a do kotrehoż běchu ßo hižo paßażerojo seßydali. Psches w hromadu praßnjenje cźahow ßo gasowy kotoł, kotryž běsche k prěnjej lokomotiwje s Barlina pschikhadźazeho cźaha pschicźinjeny, rosbi, a gas ßo psches lokomotiviny woheń sapali. Psches to ßo saßo jedyn wós druheje klaßy extracźaha sapali, pschi cźimž ßo 3 paßażerojo w tymle wosu żiwi spalichu; 7 drusy ßo bóle abo mjenje wobschkodźichu. — Lěkarjo, kotsiž běchu pschipadnje ßobu na dwórnischczu, njesbożownym prěnju pomoz poskicźichu. — Dwaj ßwědkaj srudneho podawka Barlinskim nowinam pißataj: Na dwórnischczu Wannsee extracźah, do kotrehoż běschtej dwě lokomotiwje sapschehnjenej, hotowy stejesche do Barlina wotjěcź. Mój chżychmoj kóżdy se ßwojej żonu runje do jeneho s prěnjeju wosow extracźaha salěsćź, tu nam s Barlina druhi cźah napscheczo pschijědźe. Dwórnischczowy assistent běsche jón pschesahe na dwórnischczo nuts puschczik, ßo njepscheßwědcźiwschi, hacź ßu kolije ßwobodne. Bórsy pytnuwschi, so prěnje wosy extracźaha tak daloko do prědka steja, so dyrbi s Barlina pschikhadźazy cźah do nich praßnucź, dwórnischczowy pschedstejicźer cźahej napscheczo běżesche, kiwajo, so by cźah sastał. Sso na to dohladawschi ßo wjednik lokomotiwy prózowasche cźah sastajicź, na měsćze napscheczno paru da a potom s tepjerjom s lokomotiwy dele skoczi, so by ßmjercźi wucźeknuł. Wobaj staj ßo jeno lohko wobodrěkoj; hewak je sa njeju se stróżelemi woteschko. Runjež Barlinski cźah nětko pomału pschijědźe, wón tola se satraschnej mozu do extracźaha praßnu. Sa wokomik a spěschnischo, hacź móżemoj to dopowjedacź, běschtej lokomotiwje extracźaha straschnje wobschkodźenej, sadnja nimale zyle rosbita, w stronu schwyrnjena a powalena. Prěnjej parschonskaj wosaj 1. a 2. klaßy staj teho runja ßylnje wobschkodźenaj, woßebje druhi, kotryž je do kruchow roskłamany, a s kotrehoż je zyłe dno wukłamane. Lědma běschtaj cźahaj w hromadu sjěkoj, mózne płomjo k njebju praßnu, a żehliwe wuhlo s lokomotiwy ßo na prěnjej parschonskaj wosaj każ deschcź ßypasche. Tón ßamßny wokomik też gas w wosomaj rosbuchnu, a horza para lokomotiwow krótki cźaß městno njesboża s hustej mróczelu wodźewasche. Někotre sekundy posdźischo hižo żónsku wot płomjenjow wobjatu s rospadankow wucźeżechu; jeje cźěło běsche na wuhlo spalene. Mjes tym běsche ßo radźiło druhe wosy wotstorczicź, so ßo ßobu njesapalichu. Najsrudnischi napohlad mkoda żónska poskicźesche, kotraż s nohomaj s rospadankow wosa won njemóżesche a s woběmaj rukomaj dźěłasche, schtoż móżesche, so by ßo wußwobodźiła. Na jene dobo ßo ji kłobuk a wkoßy sapalichu a bórsy běsche hkowa a horni dźěl cźěła w płomjenju. Tsjom dźěłacźerjam, kotsiž ji smużicźe na pomoz pschiběżachu, ßo radźi něhdźe 20 lět staru schikowanu holczku s rospadankow wußwobodźicź. Wboha, kotrejež żałoscźenje bě lědy ßłyschecź, mějesche hischcże telko mozy, so ßo sa jeneho dźěłacźerja pschimnu, kotryž ju wotnjeße. Jena noha běsche ji rosmjecźena. Po zyłym dwórnischczu běsche jene żałoscźenje a skorżenje, kotrež hakle posdźe w nozy womjelknu. Tsi na wuhlo spalene cźěła, dwě żónskej a jeneho hólza, běchu do jeneje kólnje pokożili. Tsjoch abo schtyrjoch cźeźko ranjenych hižo s pschichodnym cźahom do Barlina dowjesechu. Spomnjena na poł spalena, ale hischcźe żiwa s rospadankow wucźehnjena mkoda holczka hischcźe w nozy w jenej we Wannseeskim dwórnischczu leżesche, hdźež běchu někotsi lěkarjo pschi njej. Njesboże budźische bjes dwěla wjele wjetsche było, budźesche-li ßo do extracźaha hižo wjazy ludźi seßydako było. Też je to wjele pomhało, so mějeschtej dwě lokomotiwje prěni nastork wudżerżecź.

* W Rummelsburgu pola Barlina ßu někotsi bohacźi ludźo hußy-kormjernju sakożili, hdźež budźe ßo 5000 huß kormicź. Koho chzedźa na kermuschu proßycź, to njewěmy.

* Murjerski mischtr W. w Hannoverskej ma někotre hobrske pßy, kotrymž dotal bjes pranza po měsćze wokoło běhacź dasche. Njedawno ßo pßyczińska na dróży do jeneho wojaka dachu a jeho pschi ßamym rostorhachu. Teho dla mějesche ßo W. wóndano pscheds ßudnistwom samolwjecź. Dla lohkomyßlneho cźělneho wobschkodźenja ßudnistwo knjesa pßow k jastwu na běrtl lěta saßudźi; wysche teho ma wón nastate khósty płacźicź a sranjenemu wojakej 5000 mk. sarunanja wupłacźicź.

* Wojerske ßudnistwo w Würzburgu je sańdźenu wutoru Krausa, podwyschka w 2. bataillonje traina, njeżenjeneho kowarja s Eisingena, ßudźiło, dokelž běsche ßo hrubje pscheschoł pscheczźiwo wojakam, nad kotrymiž roskasowasche. S najßnadnischeje pschicźiny Kraus ludźi cźwilowasche a jich na zyle njesamolwjomne waschnje pscheseźěhasche. Hdyż drastu a bróń k jeho spokojnoscźi wurjedźili a wucźiscźili njeběchu, jich wón cźasto w nozy w dwanacźi s koża wucźěri, so dyrbjachu ßwoje wězy dorjedźicź; wón jich plistowasche, bijesche a s pjascźemi pjerjesche. Wojaka, kotryž jemu ßuknju prawje wurjedźił njebě, wón s teßakom do żiwota kłó; na sboże jeho ßmjertnje njerani. Ssudnistwo jeho k jastwu na 7 měßazow saßudźi a jeho s podwyschkow wuschmórnu, so je jeno prosty wojak.

* Na rěży Dunaju (Donau) mjes Pakßom a Kalocsu je ßo dźenßa tydźenja żałostne njesboże stako. 400 kschiżerjow chżysche ßo pscheś rěku pschewjescź dacź. Pjeni cźołkmarjo wschěch na jene dobo do cźołkma wsachu, runjež wjedźachu, so je cźołkm wobschkodźeny, a so s żyła telko ludu na dobo bracź njeßmědźa. Lědma běchu wot brjoha wotjěli, ßo cźołkm podnurjecź pocźa. Měscheńza a cźischcźeńza, kotraż pscheś to mjes kschiżerjemi na cźołkmje nasta, hischcźe strach powjetschi a pomoz njemóżnu sćini. Mózne, wot ßylneho wětra honjene smohi ßłaby cźołkm pscheś poł hodźiny daloko po rěży dele cźěrjachu. Schtoż ßo mjes tym na cźołkmje sta, běsche żałostne: w sadwělowanju ßo kschiżerjo mjes ßobu bědźicź pocźachu. Schtóż móżesche płowacź, do rěki seskaka; drusy ßo sa płowarjemi pschimachu; płowarjo druhich wot ßo storkachu; a schtóż bě ßłabschi, ßo w żołkmach podnuri. Wschelazy ßo cźołkma pschimachu; też mjes nimi horze bědźenje nasta. S teho ßo wujaßni, so maju dotal namakane cźěła rany a rostorhanu drastu. Też někotre cźołkmy, kotrež běchu na pomoz pschijeźe, ßo swrócźichu; ludźo, kotsiž běchu na nich, ßo tepichu. Wot 400 kschiżerjow, kotsiž běchu na cźołkmje, je jich jeno 127 ßmjercźi wucźekko; 273 ßu ßo tepili. Hacź do njedźele wjeczora běchu 160 cźołkow namakali; druhe s wulkimi ßycźemi pytaju. Wot tych, kotrychž běchu żołkmam wutorhli, ßu mnosy hižo wumrjeli: jeni na ßwoje rany, drusy pscheś wustaty strach. Też abt Spieß, kotryž kschiżerjow wjedźesche, je wumrjeł. Cźołkm je skónczńje na pěsku ßedźo wostał.

* Jusk a zy ßłón (elefant). W swěrjeńzu (menażeriji) města Wina chżychu hladarjo swěrjatow něktaki ßwjedźeń ßwjecźicź a dachu ßebi cźwiczku woßebneho piwa pschiwjesćź, kotraż bu pódla płonoweho stana stajena. Na ßłóna nichtó dale njekedźbowasche. Tón pak pocźa na dobo piskajo trubicź, każ to ßłony domach w ßwojich krajach cźinja, a bě wjeßeły a worakawy. Duż ßo dohladachu, so bě cźwiczźyne dno wutkócźene: ßłón bě piwo wupił a běsche pjany. Posdźischo ßo lehny, a na druhi dźeń bě saßo strósby. — Sßłón ma, każ kóżdy wě, rukojty pysk, kiž je jara shibicźiwy. S tymle pyskom dyrbi ßebi ßłón wschitko do huby tykacź, schtoż chze jěsćź; a s tymle pyskom dyrbi najprjedy wußrěbacź, schtoż chze ßebi potom jako picźwo do schije lecź; hinak wón niczeho wużiwacź njemóże. W Afriży ßu ßłony cźorne, w Asiji schěre, někotre też běłe. — Sßłón ßo jara lóhko skludźi. Na indiskej kupje Ceylon ßłón burskim ludźom płuh cźehnje.

* W Irskej mějachu wóndano cźorny deschcź. Popołdnju wokoło schtyrjoch tołste cźorne mróczele pschicźeżechu; pocźa ßo błyskacź a hrimacź; a na jene dobo ßo cźorny deschcź lecź pocźa, tak cźorny, so ßo drasta na ludźoch cźorna wobarbi. Kruwy na polu do wschěch kónzow rósno běżachu a srudnje rujachu; pßy wujo wokoło hanjachu. Tónle cźorny deschcź, kotryž bě s někajkim jědojtym prochom směschany, wodu w rěkach a studnjach cźornu wobarbi, so ßo do żyła k picźu wużiwacź njehodźesche.

* Każ se ßibirskeho města Wěrneho do Omska telegrafiruja, je tam pscheds wjeżerawschim tydźenja satraschne semjerżenje było. Jara wjele twarjeni je wobschkodźenych, mnohe ßu spadałe; mjes nimi dom bohota, gymnasij, hojernja a zyrkej. Schtoż je dotal znate, je 120 cźłowjekow wo żiwjenje pschischko, s wjetscha dźěcźi. Ssam bohot, jeho żona a dźěcźi ßu ranjeni; mjes jatymi na hłownej straży je 15 morwych a 125 ranjenych. Twarjenja, kotrež spadałe njejßu, ßu tak wobschkodźene, so je město, jako by tu s żyła wjazy njebyło. Wobydlerjo w wokolnoscźi wucźek pytaju. Semja dale rži. — S Taschkenta ßo wo semjerżenju telegrafiruje: Město Wěrnyj je jenoż hischcźe hromada rospadankow. 9. junija wjeczor hacź do 6 hodź. běchu 112 morwych namakali; wjele jich hischcźe pod rospadankami leży. Też stazija Keskelen, 7 hodźin wot Wěrneho, je zyle sapuscźena. Semja ßo pschepaduje a dróhi ßu ßo daloko a schěroko rospukałe. Schtoż je błyschecź, je też město Pischpjek cźerpjeło. Semja dale rži.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże jutsje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach farař dr. Kalich němski předowacź.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Richard Max a Hermann Pawoł, Khorle Augusta Kóczki, fabrikskeho dźełaczerja w Dobruschi, dwójnikaj. — Hana Hilźbjeta, Jaroměra Augusta Hajny, zigarnika na Židowje, dź. — Amalija Martha, Jana Augusta Nowaka, khěžerja a fabrikskeho kowarja na Židowje, dź. — Martha, njemandź. dź. w Delnjej Kinje.

Katholska zyrkej: Hilźbjeta Klara Hedwiga, Josefa Antona Alberta Schcźěpana, schtrymparja, dź. — Jan Pawoł, Jana Ernsta Wicźasa, papjerniskeho dźełaczerja w Bobolzach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 18. junija: Wylemina, Jana Augusta Juraka, dźełaczerja na Židowje, dź., 11 m. 28 d. — Alma Liddy, Jaroměra Augusta Teicha, zigarnika na Židowje, dź. — 20. Marja Hilźbjeta, Antona Eliasa, krawza a wobydlerja, dź., 9 m. — 21. August Richard, njemandź. ß. na Židowje, 2 m. 17 d. — 22. Hermann Max, njemandź. ß. pod hrodom, 5 m. 22 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

18. junija 1887.

Žitowy dowos: 2327 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	10	12	10	71	10	12	10	27
"	žołta	9	52	10	12	9	52	9	82
Rožka	50 kilogr.	6	77	6	80	6	71	6	80
Jećmjeń	50 kilogr.	6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	50	5	70	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	50	1	70	—	—	—	—
Pschenična muka	50 =	7	50	17	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 =	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssłóma	600 =	22	—	24	—	—	—	—	—
Prožata 925 schtuk, schtuka		11	—	24	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražđańske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. družiny 48—52 mk., 2. družiny 42—45, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—49 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 42—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 24. junija: Rjane.

Mój **dom** w Budyschinje na bratrowskej haßy cźišło 4 je prjecźcźehnjenja dla hnydom na pschedań. Dalsche je pola wobßedźerja tam ſhonicź.

W **Wujeźku** pola Pomorz je **žiwnosć** cźišło 11 ſ 5 kórzami pola a łuki na pschedań. Dalsche je tam ſhonicź.

W Trupinje pola Rakez je **kowarnja** cźišło 19 ſe 7 kórzami pola a łuki hnydom na pschedań. Wſcho dalsche je tam ſhonicź.

Na pschenajecźe.

Knjeże kubło w **Kołłowje**, poł hodźiny wot Njeßwacźidła, ſ něhdźe 8 hektarami pola a 2 hektaromaj rjanych łukow (ſahroda pschi dworje) ſ jara rjanymi žnjemi a žiwym a morwym inventarom, wſcho w najlěpſchim rjedźe a derje ſrjadowane, chzu na ſchěſćź lět **hnydom** dale pschenajecź. Jenoż tajzy, kotſiž chzedźa ßami wotnajecź, njech ßo na mnje wobrocźa.

Marja Zſchappmannowa.

Na pschedań ßu: dwaj hiſchcźe kmanaj dwajpſcheżnaj hoſpodarſkaj wołaj a 1 ſkoro zyle nowa ruczna młócźaza maſchina.

Dalsche je ſhonicź pola kowarja **Graua** w Skanjezach pola Barta.

Ssuproſchna ranza je na pschedań pola **Klemensa Säuberlicha** w Rakezach.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo**, niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaćizſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Möblowy magazin
Herm. Schmidta

pola hroda cźišło 2

porucza ßwój bohaty ſkład **möblow, ſchpihelow** a **ſtólzow**, woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoſhotowjeneje twory a lubi po możnoſcźi tunje płaćizny.

Trawowa awkzija.

Pónjelu 27. junija t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo trawa, na Kupjanſkich a Kobjelnjanſkich knježich łukach ſtejaza, ſ dźěła po łoßach, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Pſcheßadźowanſke wuměnjenja ßo prjedy awkzije woſſjewja.

Shromadźiſna w Jatſjobjanſkej korcźmje.

Hajniſke ſarjadniſtwo Kupjanſkeho knježeho dwora.

Trawowa awkzija.

Pónjelu 27. junija dopołdnja wot 7 hodźin ma ßo trawa na něhdźe 6 kórzach łukow, k **Wieſołdez** konkurſtwu ßłuſchazych, ſa hotowe pjenjeſy pod wuměnjenjemi, prjedy woſſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna pola **Sſkonoborſchćanſkeje ſkały** pſchi Židowſkim pucźu.

W Budyschinje, 18. junija 1887.

Clemens Nieckſch,
konkurßowy ſarjadnik.

Awkzija.

Pónjelu 27. junija dopołdnja wot 10 hodźin ma ßo w młynje **w Ssołkſchezach** ſkót, k ſawoſtajenej konkurßowej maßy ſemrjeteje młynkoweje, ſwudowjeneje **Domaſchzyneje**, ßłuſchazy, a to: 1 kóń, 3 kruwy, 4 ßwinje, 3 koſy, hußy a kury, 1 poß, dale wjetſcha dźělba palneho drjewa, wſchelaka hoſpodarſka nadoba, kaž tež rjana trawa na ſahrodźe a łukach ſa hotowe pjenjeſy pod wuměnjenjemi, prjedy woſſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Budyschinje, 18. junija 1887.

Clemens Nieckſch,
konkurßowy ſarjadnik.

Młoda ßylna
kruwa k cźehnjenju
ßo kupi na kamjeńtnej haßy 16.

Kóſlaze kózki

kaž tež wſchě druhe družiny kožow kupuje po najwyſchſchich płaćizſnach

Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach cźišło 9.

Kaſchcźe

ſa doroſcźenych a dźěcźi ma ſtajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt
w Budyschinje pola hroda cźišło 2.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje

3 ſchtuk po 10 np. porucza
Hermann Baach
na ßerbſkej haßy 9.

Kamfor, patchouli, moſchus, papjeru pſche mole

po jenotliwych liſtnach a kartonach po 10 liſtnach,

ſpirituß pſche mole
bleſchu po 25 np. a 40 np.,

pólver pſche mole,
ßwěży pſche mole,
wolij pſche kuntwory
w bleſchach a drjewjanych etwijach,

woprawdźity perſiſki pólver pſche mole
po dźělbach a w tyſkach po 20, 30 a 40 np.,

woprawdźity dalmaziſki pólver pſche inſekty
w blachowych tyſkach po 25 a 40 np.
porucźeja
drogowe khlamy k ſkotemu worjej,

Strauch & Kolde,
3 na kamjeńtnej haßy 3.

Palenz

jednory, ßłódki a dwójny po měrje a w picźelach,

pa. kißałowy ſprit

najlěpſchu a najßylniſchu tworu po litrach a w picźelach porucza

Carl Noack
na žitnej haßy w Budyschinje.

Khojej

njepaleny punt po 100—160 np., paleny punt po 120—200 np.,

rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver
pakźik po 50 np.,

amerikanſki rjepikaty tobak
punt po 35 np.,

jerje
3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza
Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucza
Paul Walther
na žitnych wikach.

Czorny kaſcheměr

jenoż cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płaćizſnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Ssyru tolczenu kosczinu (muku)

— ßamßny wudżĕłk — poruczamy w najlĕpschej hódnosczi a rukujemy ßa jeje czistosc̀.

J. G. Hennig & Co.
w Lubiju a Pomorzach.

Hĕblowane schpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pschedawa tunjo

Dr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Dr. Netschowe sarybowanje psche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaschel atd.**, schkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdżiwe, hdyż je pißmo k nakoženju **„Hanineje haptyki“** w **Draždżanach** pschipokożene.

Dr. **Netschowa pschetlajaza a żiwjeńska eßenza** hoji wschĕ żołdkowe khorosc̀e, migrenu a nerwowe cz̀eŕpjenje, schkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nakoženju dostacz̀ we wschĕch haptykach.**

Mydlarńja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej haßy czißło 3 a na żitnej haßy czißło 3

porucża ßlĕdowaze wudżĕłki po poniżenych płaczisnach w ſnatych dobrych drużinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło) punt po	**40 np.,**	pschi wotewßaczu 5 puntow po płaczisny poniża,
żiwizojte jadromydło	„ „ 36 „	
jadriwe mydło II. drużina . . .	„ „ 30 „	
cżisczaze mydło	„ „ 30 „	
jendżelske bĕłaze (błejchowaze) mydło	„ „ 20 „	
masne mydło . . . . . **punt po**	20 a 25 „	
kryſt. ſoda . . . . . **punt po**	5 „	

rajßowu a pschenczˊnu schterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtunischich płaczisnach,
najlĕpschi kokmas wot Schindlera a Myßlia w Schczeczinje punt po 25 np.

Sa kurjerjow.

Njerĕßany **rjepikaty tobak** ſ czisteho **amerikanskeho** tobaka, wożebny a ßuchi, porucża punt ßa **jeno 34 np. Wschĕ druße kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthарda Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hoscżenza k jandżelej.

Rjany wulkosornaty Rangoonski rajß

punt po 13 np., pschi 10 puntach po 12½ np.,
= = 15 = = = = = 14 =
= = 18 = = = = = 17 =

zokrowy ſyrop, jara dobra twora, punt po 15 a 18 np.,
zokor w pokrutach punt po 30, 32, 36—40 np.,
zokor dróbny punt po 30 np., pschi 10 puntach po 28 np.,
ßłowki najlĕpsche wulke turkowske punt po 28 np.,
jerje tunjo po 4, 5, 6—8 np.,
matjes-jerje a nowe **Maltaske bĕrny,**
warjenske a **ſopowe nudle,**
ßwĕzy pakczik po 40, 45, 50, 60—80 np.,
ſoda punt po 5 np., pschi 10 puntach po 4 np.,
Halsku pschenczˊnu schterku punt po 24 np., pschi 5 puntach po 23 np.

porucża **Carl Noack**
na żitnej haßy w Budyschinje.

Paleny a njepaleny khosej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej drużinje

khosejowy ſklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawskej haßy.

K wußywej porucża woprawdżity **pólski hroch, woku, lupiny, hejduschku** atd.

Gustav Hajnka pschi żitnych wikach czißło 7.

Möblowy magazin

Auguſta Janascha, tyscherskeho mischtra

na ßerbskej haßy czißło 16,

ßwój ſklad wschĕch drużinow **möblow, ſofow** a **ſtołow** po tunich płaczisnach k dobroczˊiwemu wobkedżbowanju porucża.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** każ tez wschĕch druhich wot njeje ßo pschedawazych wĕzow ſaßo ponizˊika.

Wscho je jara tunje.

Sr̆ĕdk
k spĕſchnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kak ma ßo nakożecz̀, wukaże

Otto Engert na ſnutskownej lawskej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po 40 np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „ 36 „
żołte wóſkowe mydło I	„ „ 40 „
żołte wóſkowe mydło II	„ „ 30 „
ſoda	„ „ 5 „
ſchterku	„ „ 22 „

masne mydło, ſelene mydło, petrolej, wschĕ artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Sałożena w lĕcze 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reſervach w hotowych pjenjesach:

33 millijonow 279 tyßaz 016 ſchĕßnakow 21 krajz.

Wohen̆=, krupobicze=, transport= a żiwjenje = sawĕscz̀enje.

Polizy ßo w **khĕżorſtwowych markach** wuſtajeja.

K wukaſowanju a k wobſtaranju sawĕscz̀enjow poruczˊataj ßo jako agentaj:

hamtſki ſkotolĕkaŕ **Ernſt Walther** w Budyschinje,
schewſki mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Panczˊiz.

Khosej

seleny a kóżdy tydżeń dwójzy ßo palazy jenoż w wubjernych drużinach po najtunischich płaczisnach a rukowajo ſa ſprawne poßkużenje porucża

Carl Noack
na żitnej haßy w Budyschinje.

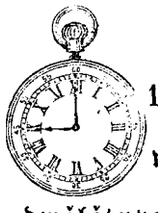

A. Mager

czaßnikaŕ
11 na ßerbskej haßy 11
Wulki ſkład
wschĕch drużinow
czaßnikow
dwĕlĕtnym rukowanjom.
Porjedżenja ßo, każ je ſnate, najlĕpje a najtunscho wobſtaraju.

Subybolenje

wscheho waschnja, khowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotſtroni pſches

Böttgerowe ſubjaze kapki.

Blescha po 50 np. w mĕſchczanſkej haptyzy w Budyschinje dostacz̀.

Runklizowe roſtliny ßu na pschedań pola **Heſchki** w Pschiwczˊizach.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcże tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

Wolijowe a wodowe barby

wscheje druźiny,
lanowolijowy firniß,
bernsteinowy lak,
kožowy lak,
želesowy lak,
terpentinowy wolij,
němski a franzowski,
sikkatif,
běźity a w pólvrach,
barbicže,
pěskojtu papjeru,
zement,
gyps
porucza tunjo

Hermann Lemke.

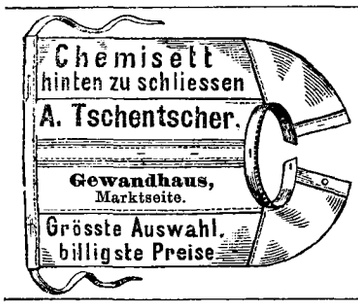

Pauliowy

butrowy pólver

w pakcźikach po 1 mk. 50 np. porucza

J. G. Klingst Nachf.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórmje.

Najwjetschi wubjerk cźaßnikow a rjeczasow, kaž też **hudźbnych tyjsow.**

Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch cźaßnikow.

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokódźna jězba

ß Hamburga do New-Yorka
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ß Havra do New-Yorka
kóždu wutoru,
ße Stettina do New-Yorka
kóždej dwě njedźeli,
ß Hamburga do Wjeczornje Indiskeje
měßacźnje 3 krócź,
ß Hamburga do Mexika
měßacźnje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne kódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucźowansku skladnosćź ja kajutowych a **bjestkubjowych** pucźowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Cźesćźenym Sserbam k wjedźenju dawam, so ßym jenož dopołdnja k rěcźam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ
na schuleŕskej haßy 3, nutskhód na rěsniskej haßy.

najwubjernische

psche wschě insekty

(tkhi, schcźóny, muchi atd.), a wschón njerjad tak ß wěsta wutupi, so **żaneho ßkěda** wot njeho njewostanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:

„Schtoż ßo w papjerje wuważi, njeje żenje **Zacherlowa spezialita."**

Jenož w **originalnych bleschach** je „Zacherlin" **wopraudźity tuni** dostacź

w **Budyschinje** pola kk. **bratrow Měrschow** pschi żitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Naechstera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta** pschi torhoschczu.

Spěschne běladło (blejchu)

porucza tunjo

Rakeczanska haptyka.

Zaręčanske serbske towarstwo

změje — da-li Bóh — njedźelu 26. junija swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruż najpřećelnišo přeprošuje

předsyda.

Kedźbu

ßa khorych podpjeraze towarstwo

w Wulkej Dubrawje.

Dokelž chzedźa pschedßyda, městopschedßyda a kaßěrar ßo ß towarstwa dźělicź, ßo wschě ßobustawy na pschichodnu měßacźnu shromadźisnu **njedźelu 3. julija** popołdnju wot 4 hodźin do **Nowakez** korczmy w Wulkej Dubrawje najnaležnischo pscheproschuja. **Pschedßyda.**

Pilna ródna dźěkacźerska ßwójba, ßa stajnym statokom żadaza, ßo na knježi dwór w Jaßońzy pola Budyschina pyta a móże tam hnydom nastupicź.

SSa mlodeho pschekupza,

materialista, ßo k Michałej khlamy wuprósdnja, w kotrychž ßu ßo hižo psches 8 lět dokho materialne twory ß dobrym dobytkom pschedawake. Khlamy ßu rjane, teho runja pinza, a ßo też ßa kóždy druhi wobkhód hodźa. Najenski pjenjes je niski. Dalsche je shonicź na żitnych wikach cźišło 10.

Cźeledź

pyta pschistajaza żona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy cźišło 9.

Na knježim dworje w **Drożdźiju** pola Pomorz dostanu 12 dźěkacźerjo derje ßo płacźaze a trajne dźěło na akkord.

Bartusch, inspektor.

Lubym snatym a pschecźelam ß tutym hłuboko srudźeni k wjedźenju dawamy, so je 19. junija nascha horzolubowana **mandźelska,** macź, dźowka a ßotra, kublerka **Hana Schołcźina** rodź. Schneiderez w Kortnizy, po krótkej khorosćźi ß cźicha wušła.

Hłuboko srudźeni sawostajeni
w Kortnizy, Krakezach, Cźemjerzach a Konjezach.

Cźeledź, dźěkacźerske ßwójby, dójki pyta a wobstara **Spannowa** na mnischej haßy cźišło 1.

Njesapomniczka

na row cźeßneho mlodźenza

Ernsta Bohuwěra Hajnka

ß Wujeżka,

wyschscheho dźeßatnika pola 8. kompagnije sakskeje twjerdźisniskeje artillerije, regimenta cźo. 12 w Metzu.

Narodźi ßo 24. augusta 1864,
wumrje 4. junija 1887,
22 lět 9 měßazow 10 dnjow stary.

Spi derje tam, hdźež ßylsy nasche
Na Twój row kapacź njemóża,
Sa wótzny kraj Ty pschebywasche
We zuśbje, tam Cźe namaka
Tón Knjes a Tebi pschiwoła:
Pój dom, dom ß tutoh' zusniśtwa.

We Brěsowje Ty narodźeny
Bě ßtarschich dźěcźo najmkódsche;
We Budyschinje w zyrkwi kschcźeny,
Kiž Michałka ßo mjenuje;
Hacź Twojej starschej ß Brěsowa
Sso podaschtaj do Wujeżka.

Ty wóßom lět ßy wopytował
Tu lubu schulu Buk'cźańsku;
Hdyž kschcźeński ßlub bě wobnowjował
Pschi Bukicźanskim woltarju,
Ssy w starschich domje sawostał
A starschich hódnje podpjeral.

Ty k wojakam bu wušběhnjeny
A do Elsaßa dyrbjesche;
Bu k kanonéram pschidźéleny,
Kiž ßteja w Metzkej twjerdźisnje,
Hdźež ßwěrnosćze dla ßwojeje
Ty w dobrej khwalbje ßtejesche.

Ty kcźéjesche kaž kwětka rjana,
Hdyž na hodownym ßwjedźenju
Bě pschijěł dom, hlaj, khorosćź żana
Na Tebi njebě k pytnjenju.
Ach, schtó by tehdy prajił Cźi,
So doma ßy krócź poßleni.

Kak do prědka ßo wjeßelachu
Twój luby nan, macź, ßotra, bratr
Na tón cźaß, kaž ßo nadźijachu,
So pschindźesch dom na kóždy pad,
Wschak nasyma ßo bliżesche,
Kiž Twoju ßłużbu skónczesche.

Dha dostachu list nastrózazy,
So njejabzy Ty skhorił ßy;
Wot ßuchocźiny sapschijaty
Bě na wschěch stawach slemjeny.
Ach, bórsy saßo dostachu
Tu powjesćź, so Ty wumrjeł ßy.

O starschej, kak bu pschemėnjeny
Tón wotpohlad Waj' pschichoda;
Tón, wot Waj' k herbje postajeny,
Bu położeny do rowa.
Tón sbóżnik je joh' lubował,
Jom' w njebju rjeńsche herbstwo dał.

Sso njerudźtaj, hdyž njemóżeschtaj
Pschi jeho ßmjertnym ložu stacź,
A jemu, kaž to požadaschtaj,
„Měj dobru nóz" tam pschiwołacź,
Dokelž ßo powjesćź ßrudźaza
Wam pschepośdże bě dostała.

O wěrtaj, też tam wotpocźuje
Wón w semi, kiž je Knjesowa,
Też tam duch měra sakituje
Te hórki, hdźež cźi morwi spja,
Też tam wón ß rowa wustupi,
Hdyž Boži jandźel satrubi.

Spi derje, też my żarujemy
Wo Tebje, luby towarscho;
Hdyž Twój row pyschicź njemóżemy,
Cźi sanjesćź ßmjertne spěwanczko,
Njech tutón nasch spěw wostawa
Kcźéjata njesapomniczka.

Tak dobru nóz Cźi pschiwołamy;
Hdyž też Cźe wjazy nimamy,
Cźe tola w myßlach wobkhowamy,
Wschak bě nam towarsch wutrobny.
Ty towarsch bě bjes ludanja,
To k Twojej cźesćźi wusnaja

Twoji
mlodźi towarschojo w Wujeżku.
(H. Pawoł.)

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot nałeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 27. **Sobotu 2. julija 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Lěkarjo žo nadžija, so žo schijna khorosćz němskeho krónprynza bórsy pschewinje. Jendželski lěkar Mackenzie je tele dny w Londonje, hdyž w tu khwilu hischće krónprynz pschebywa, krónprynzej sažo dźěl wurostka se schije wutorhnuł, tak so je jenož hischće mały kusk w njej sawostał. Hacz runje bě žo krónprynz ſ cźopkeje stwy stupiwschi trochu sasymnił, žo operazija tola rucźe a bjes bolosćze sta.

— Krajneje pscherady dla sažudźeni Elsaszy žu žwoje khostanje hnydom nastupicź dyrbjeli. S nich žu Köchlina a Blecha do Magdeburgskeje, a Trappa a Schiffmachera do Glatzskeje twjerdźišny wotwjedli. Prósstwa Köchlinoweje a Blechoweje žwójby, so by žo tutymaj sa 50,000 a 100,000 hriwnow kawzije na khwilu žwoboda dała, je žo wot knjeżerstwa wotpokasała. Runje tak knjeżerstwo tež do teho swoliko njeje, so bychu sažudźeni khostanje w domowinskej Straßburgskej twjerdźišnje wotcźerpili. Teho runja podarmo bě prózowanje jich žonow, kotrež chzychu w awdijenzy pola khěžora wo wobhnadźenje proßycź.

Awstrija. Awstriski krónprynz Rudolf se žwojej mandźelskej w tu khwilu po Haliczu (Galizišej) pucźuje. We wschěch wjetschich městnach, do kotrychž wón pschińdże, žo jemu se strony Polakow sahorjene powitanje dostawa, wschudże jemu radostne juskaze „Njech žije“ pschiwyskaju a jemu k cźesći wulkotne žwjedźenje wuhotuja. Polazy dźenża Habsburgsku dynastiju sa schkitowarku pólskeho luda wobhladuja a žo potajnje nadźija, so Awstrija, hdy by pschi móžnej ruſko-awstriskej wójnje dobyła, stare pólske kraleſtwo sažo postaji, kotrež by kaž Wuherska ſ Awstriju sjenocźene było. Ruskemu knjeżerstwu žu tele potajne pschecźa a požadanja Polakow snate. Duž je tež ruske knjeżerstwo mnohim ruſko-pólskim semjanam, kotsiž chzychu žo tele dny k powitanju krónprynza Rudolfa do Halicza podacź a tam pschecźiwo Ruskej demonſtrěrowacź, sakasało, do Halicza pucźowacź.

— W Wuherskej žo w tych stronach, hdyž je liczba židow w běhu mało lět njeßměrnje pschiběrała, ludowa njepschecźelnosćz pschecźiwo židam dźeń a sjawnischo pokasuje. Sańdźeny tydźeń je žo městaczko Kajar, kotrež je skoro do zyła wot židow wobydlene, wotpaliło. Woheń je pjecza wot njepschecźelow židow sakoženy. Tak ſ najmjeńscha židża a jich pschecźelju wudawaju.

Franzowska. Nowy wójnski minister Ferron, runje kaž jeho prjedownik Boulanger, brónitosćz franzowskeho wójska se spěchom a khwatkom poßylnicź pyta; wón žo wot Boulangera jenož pscheš to rosesnawa, so pschi tym mjenje hary cźini. Bjes tym so franzowska deputěrtska komora nowy wójskowy sakoń, wot Boulangera wudźěłany a wot Ferrona porjedźeny, wuradźuje, je poßlednischi nowy plan k mobilisaziji na pruhu jeneho armeekorpsa wudźěłał a komorje sjewił, so budże sa tajku mobilisaziju niz 4 ale 8 milijonow frankow trjeba. — Bywscheho wójnskeho ministra Boulangera žu sa komanděra 13. armeekorpsa pomjenowali.

— W połodnischej Franzowskej žu njewjedra na polach a w winizach wulku schkodu nacźiniłe. W Lotsskim a Ariegeskim departemencze žu krupy majß, tobak a žita do zyła sbite. Pucźe žu tak rostorhane, so žo po nich jěsdźicź njemóże; woda je tež někotre żelesniske hacźenja pschetorhnuła. W Serinsu błysk do jeneho twarjenja praßnu, pscheš cźož buchu tsjo cźłowjekojo saraženi a dwanacźo cźeżko sranjeni.

Rußowska. Ruska chze rad žwojich židow wotbycź. Duž jim ruske knjeżerstwo w starych ruskich krajinach, hdyž židźi žaneho prawa nimaju, bydlicź, pschebytk po móżnosćzi pocźeżuje. W bliżschim cźaßu židam w Petersburgu sakasaja, do tamnischich rjemjeßlniskich swjatkow sastupicź. Dale žmě žo pucźowazym židowskim pschekupzam dowolicź, jenož tydźeń dołho w Petersburgu pschebywacź, wo cźimž žo w paßu polizajske pschispomnjenje sczini.

— Wójnski žud w Petersburgu je psched tydźenjom 21 nihilistow ſ dźěła k žmjercźi, ſ dźěła k dołholětnemu khostanskemu dźěłu w Ssibirskich podkopkach saßudźił. Bjes saßudźenymi je tež wěsty Lopatin, kotrehož žu psched 2½ létom w Petersburgu sajeli. S Lopatinom žu ruszy poliziſtojo jara ważny popad sczinili. Ruszy agentojo běchu jeho, hdyž bě do wukraja cźeknuł, w Parisu wußlědźili a jeho, hdyž žo do Ruskeje wróćźi, ani so by wo tym něschto pytnuł, pschewodźili. Hdyž jeho w Petersburgu na haßy sajachu, žebi wón ſ jědom sawdacź spyta. Tola wón jěd spóźrjecź njemóżesche, dokelž poliziſtojo jeho nucźachu, jón wuplunucź. Widźo, so žwojemu woßudej cźeknucź njemóże, chzyſche wón žwojich towarſchow warnowacź a pschihladowazemu ludej pschiwoła, so by rosschěrił, so je — wón jene mjeno mjenowasche — w rukomaj polizije. Lud w hołku tole mjeno, pod kotrymž bě wón bjes nihilistami snaty, njesrosumi, sa to pak je poliziſtojo cźim lěpje srosumichu. Tucźi bórsy po tym ſ pomozu tuteho mjena nihilistisku khowanku wußlědźichu, w kotrejž bomby, fotografije mnohich nihilistow a sapiß 18 nihilistiskich cźischcźernjow namakachu.

— Po wěry hódnych powjesczach je žo sakasnja w nastupanju wuwoženja konjow ſ Ruskeje sběhnuła.

Sserbija. Kral Milan je w Winje pobywschi tele dny do Adelsberga wotjěł. Dlěschi pschebytk w Winje sa njeho nusny njebě, dokelž je žo awstriski khěžor do Ischlskich strowotnych kupjelow podał. Wo politiskej ważnosćzi pucźowanja žerbskeho krala do Wina nichtó njedwěluje, tola nichtó njewě, kajkeho samyßka dla je žo tole pucźowanje stało. Awstriske knjeżerstwowe nowiny wudawaju, so je kral jenož teho dla pschijeł, so by khěžora směrował, so pscheměnjenje ministerstwa w Belgradże dotal wobstejaze pschecźelstwo Sserbije k Awstriji njepscheměni a so saměr wukrajneje žerbskeje politiki sawostanje tež dale, so by Sserbija njepscheměnjenu dobrotnosćz awstriskeho knjeżerstwa sakhowała. Njewotwißne Winske nowiny pak wobkrucźeja, so kral njeje jenož teho dla do Wina pschijeł, so by bojosćz awstriskeho knjeżerstwa w nastupanju Risticzoweho ministerstwa stużił, ale so by radu a pomoz w žwojim žamßnym wobcźeżnym postajenju pytał. Roskora bjes kralom a kralowej žo samjelczicź njehodźi, a na wujednanje bjes nimaj žo myßlicź njemóże. Njewubywa niczo druhe, hacz dźělenje krala wot kraloweje. Risticz je pjecza žlubił, so tole dźělenje pschewjedże, tola kral žo pjecza

politiſkich agitazijow ßwojeje mandźelſkeje boji a pjecźa podawki wotczakuje, pſchi kotrychž by jemu jenož Awſtriſka ſ pomozu bycź móhła. Kral mjenujzy wotczakuje, ſo ßerbſki lud na kraloweje stronu ſtupi, kotraž ma krónprynza pſchi ßebi. Tejele pſchicźiny dla też kral dołho w wukraju pſchebywacź njebudźe, ale ßo ßnadź hižo pſchichodny tydźeń domoj wróczi. S teho wſcheho je widźecź, ſo nětczišče wobſtejnoſcźe w Sserbiji žaneho dołheho tracźa njeſměja a ſo ßo tam podawki pſchihotuja, kotrež móža ſ počzatkom nowych wjetſchich měſcheńzow na Balkanje bycź.

— Ruſke nowiny wo pſchemēnjenju w ßerbſkim knjeżerſtwje na nadpadnje ſymne waſchnje pißaju. W Ruſkej wſchak wjedźa, ſo ma Riſticź jara wulke ſadźewki pſchewinucź, a ſo jemu lohko njebudźe, ßo na czole knjeżerſtwa ſdźerżecź. Pſchede wſchēm ſměje Riſticź wulki ſtatny dołh pomjeńſchicź, ſchtož móże ßo jenož pſches to ſtacź, ſo ßo wudawki ſa wójſko pſchikrótcźa. Poßledniſche móhło ßo pak jenož ſ tym wumēnjenjom pſchewjeſcź, ſo by Sserbija ſe wſchēmi ßwojimi ßußodami dobre pſcheczelſtwo dźerżała. Duż ßmē ßo ſaßo ſbudźene ßkowjanſke ſmyßlenje ßerbſkeho luda jenož tak pokaſowacź, ſo ßo Awſtriſka pſches to pſchejara njeſrani; pſchetož ta móhła Riſticźej prēkuſche dźēkacź a jemu a jeho ſtronje bórſy ſaßo panucź dacź. S jenym ßkowom: Ruſzy mało ważnoſcźe na pſcheměnjene politiſke wobſtejnoſcźe w Sserbiji kładźa a jim njepſchipanje, Sserbow k njepſchecźelſtwu pſchecźiwo Awſtriji ſchcźuwacź. Tole nadpadnje měrniwe ſadźerżenje móże ßo jenož na to waſchnje wukožicź, ſo Ruſka runje tak kaž dla Bołharſkeje, też Sserbije dla ſ Awſtriju žaneje wójny, kotraž by móz Ruſkeje w Europje ßłabiła, wjeſcź nochze.

— Riſticź je jednanja ſ bamžom dla konkordata, wot jeho prjedownika Garaſchanina ſapocźane, pſchetorhnuł.

Dołhe a krótke kholowy.

(Pokracźowanje.)

W ſtraſche Pawkej najnjepſchihódniſcha myßlicźka pſchipanu, kak móhł horzo požadanu wēz ſaßo dostacź. Wón ßo mjenujzy do njewinowateho małeho rekruta, žortej ſ lohkim poßmēwanjom pſchihladowazeho, da a jeho bicź pocźa. Hacź nětkotſi druſy wbohe woporne jehnjo ſaſkobjenemu ſ paſorow wutorhnuchu, ßo nětkotre mjeńſchiny minuchu, a bjes tym kholowy pſched konjemzowe durje na hnój ſlecźichu. Tam wone leżo wostachu, Pawk pak ſa nimi žałoſcźo a ßantorjo pytaſche. Jeho próſtwy ſ hanjazymi abo hrubymi ßkowami wotpokaſowachu, abo jemu nałžachu, ſo njejßu žanych kholowow lětacź widźeli, a ſo je ßo jemu tajke nēſchto jenož w jeho hłupych moſhach ſedźało.

Podwyſchzy ßo wot rapporta do konjemzow wróczichu; Pawk do ſtejniſchcźa ßwojeho konja cźeknu. W najwjetſchej roshorjenoſcźi ßo Schwjercź na njeho puſchczi. „Jow ſ nimi — hdźe ßu? Dyrbju hnydom jēchacź!“ wón ſawoła a hižo mēchaj, wokoło jeho nohow ßo bimbazaj, wotpinacź ſapocźa. Pawk nětkotre njeſroſumliwe ſwuki wuſtona.

„Ja cźe wobwēßnu, maſucho!“ Schwjercź rejeſche. „Hdźe wone ßu?“

„Ssu mi je wutorhnuli — — njewēm — —“

„Schto?“

„Ssu mi je wutorhnuli — — ja — —“

„Ow, ty njeplecho!“ Schwjercź hawtowaſche, jeho ſa wuſchi cźahajo. „Na měſcźe mi kholowy pſchinjeßeſch. Schtó je — —“

„Puſolak je mi je prjecź wſak; njemóžu niczo ſa to.“

„To niczo wērno njeje, knjes podwyſchko“, Puſolak praji, „wón łži.“

Pawk nad tajkej njehańbicźiwoſcźu a njekniczomnoſcźu rēcź ſhubi. Schwjercź pak Puſolaka, na jeho rēcź njedźiwajo, ſa khornać ſhrabnu a ßo jeho khutnje praſchefche: „Maſch je?“

„Nē, ſawēſcźe niz — tam delka w Mjehkuſchowym jēſdniſtwje ßym je leczicź widźak.“

„Prēnje wotdźēlenje, remontu won wjeſcź!“ bě komando ßłyſchecź.

„Schwjercźo, rucźe!“ podwyſchk Krawz honjeſche. „Rytmiſchtr tu hižo je. Kholowow dla Tebje hkowa bolicź njetrjeba; na te dźe nichtó njehlada.“

Krawz, tón ſchibak, ßo na wjele žorta pſchi jēchanju remonty wjeßeleſche.

Wonka rytmiſchtra ßantoricź ßłyſchachu.

Schto dyrbjeſche Schwjercź ſapocźecź. Wón ßebi kholowy horje ſcźahnu a do remontſkeho konjemza khelpaſche. Dokelž bě wonka maſane, dyrbjeſche ßo wotdźēlenje nutſka na konja ßynucź. Schwjercź tutu ordru žohnowaſche. W ßedle ßedźo a ßwojej noſy wobhladujo wón namaka, ſo jeho delnja połojza pſchejara do wocźow njepadaſche. Wón ßo nadźeſche, bliżſche poł hodźiny pſchētracź, a ſo też Pawk nēkak pſchelēſe.

Rytmiſchtr bě — kaž wſchitzy rytmiſchtrojo — pak pſchecźelniwy, pak ſły, pak miły, pak ßurowy. Dźenßa ßebi wón pſcheměnjenja dla ras myßleſche, ſo jeho ludźo na ſku wolu cźerpja, a ſo móže ßo poßkuſchnoſcź jenož ſe ßurowym khoſtanjom ſdźerżecź. Rytmiſchtr rēkaſche Skobak.

Dokelž bēſche ßo bjes tym khētro wußwētliło, ßo w jēchaniſchcźu žana ßwēża wjazy njeßwēcźeſche; ſa to wócźku derje cźinjaza cźmiczkojtoſcź knjeżeſche, kotraž, ſchtož ßo dragunarjam woßebje ſpodobaſche, wſchelake małe ſmylki a pſcheńdźenja w naſtupanju ßedkanja pokrywaſche.

Rytmiſchtr hižo w jēchaniſchcźu ſtejeſche, hdyž prēnje wotdźēlenje remonty pſchijēcha, pſchi kotrejž bě Schwjercź ſ lēwym kſchidłarnikom. Rytmiſchtr ßwojej remoncźe ßam jēchacź dawaſche, kaž ßo to też ßłuſcha. Prajiwſchi wotdźēlenju, ſo hiſchcźe ani myßliczki wo tym nima, kak ma ßo ßedkowacź, a jenemu dragunarjej ſpomniwſchi, ſo w wopuſchi jeho konja zyły walcźk ßłomy tczi (mjenujzy ſtwjelcźko, tak wulke, kaž kuſcźicźk ßykanja), druhemu, ſo ma jeho kanthara toleŕ wulki ſerſawy blak (mjenujzy muſchku wulki bleczk), ſkónczńje hiſchcźe ßo dźiwawſchi nad kholowami jeneho ſ jeho dobrych podwyſchkow: wón khelpacź da, ſo bě to wjeßele ſa cźłowjeka a ſkót.

„Derje“, wón khwaleſche, „jara derje — — ale Wy, podwyſchko Schwjercźo, dyrbicźe noſy twjerdſcho dźerżecź a briſtwje krucźiſcho pſchitkócźicź. Wy mi pſchewjele ſ nohomaj klunkacźe.“

Schwjercźej běchu ßo mjenujzy pſchi khelpanju kholowy dele puſchcźiłe, ſo w nich ſaßo kaž w mēchomaj tczeſche, a tu žane ſkradźne cźahanje njepomhaſche, je ſaßo k brjuchej horje dostacź.

Podwyſchk Krawz ßebi myßleſche, ſo ßo žort nětko ſapocźnje.

„Eſkadron! Stup — — hibajcźe ßo!“ Skobak komandērowaſche. „Podwyſchko Schwjercźo, też pſchi hibanju ßo w ßedku kaž w łožu wupſcheſcźeracź njeßmēcźe.“ Wón na to rosdźēl roskładowaſche bjes łużbu a ßwobodnym cźaßom, na cźož k rosßudej pſchińdźe, ſo ßo woboje pſcheměnicź njeßmē, woßebje niz w łużbje, dokelž wón tajke pſcheměnjenje ſ arreſtom khoſta.

„Eſkadron! Smērom ßedźecź! Konje nimo jēchacź, ludźo — khelpacź!“

Pſchi khelpanju bě Schwjercź wjedrowe kožane kholowy ſaßo trochu do rjada ſtajił.

„Tak — hižo nēſchto lēpje, podwyſchko Schwjercźo, nēſchto lēpje — ale niz wjele, dyrbi hiſchcźe wjele, wjele lēpje bycź — wjele lēpje! briſtwje pſchitkócźicź, niz klunkacź! — Dźeßatniko Pētſchka, khadła — dyrbju Cźi ßwēżu pſched noßom ſaßwēcźicź, ſo by widźał, kelko daliny maſch dźerżecź! Chżeſch naſad wostacź! Nó haj — ßym pſchezo prajił, ſo njemóžecźe jēchacź! Stary dobijak ßo jemu ſpłóſchi, ſ kotrymž budu w bliżſchim cźaßu rekrutow wuwucźowacź dacź.“

Se „ſtarym dobijakom“ mēnjeſche Skobak ſchtyrilētneho konja, ſ „bliżſchim cźaßom“ pjecź lēt, „ſpłóſchicź“ wón nēkotre ſaſkaki mkodoſtneho wallacha „Auguſta“ mjenowaſche, na kotrymž dźeßatnik Kopacź ßedźeſche.

„Rejwacź“, rytmiſchtr dale ßwarjeſche, „móżecźe na rejwanſkej łubi, hdźež Wam żónſke pſchezo njedźelſku uniformu ſe ßwojimi tucźnymi wkoßami womaſaja, hdyž hłowu k njej pſchitkócźa — tu ßo njerejwa, tu ßo jēcha; noſy krucźe pſchitkócźicź, hłowu wyßoko, ruzy ſmērom. A hdyž wón to njeczini, dyrbi jemu — — ſcźe mi ſroſumili, Kopacźo?“ Njebych chżył Kopacźej radźicź, prajicź, ſo je ſroſumił.

Skobak ßo hiſchcźe khwilu ſe wſchelakimi dragunarjemi nakładowaſche, jich khwalo a hanjo a ßo potom ſkónczńje ſaßo k podwyſchkej Schwjercźej wobrocźi.

Wón mēnjeſche, ſo ßo jemu ſda, kaž ſo by podwyſchk Schwjercź ßwojej noſy ſhubił, dźiwaſche ßo nad tym, kak móże bjes njeju wobſtacź, dokelž ſtej pſchi ßedźenju, woßebje pſchi ßedźenju na ßedle nuſnej. Dokelž pak Schwjercź pſchi najlēpſchej woli po rytmiſchtrowym žadanju ßwojej noſy horje ſwjercźecź njemóžeſche, Skobak komandērowaſche: „Eſkadron ſmērom! Tak — podwyſchko Schwjercźo, jēchajcźe ras do jēchaniſchcźa!“

Schwjercź ßo podarmo prózowaſche, ßwojeho ſchtyrilētneho konja, kotryž w tym najſkerje poniżenje widźeſche, hdyž dyrbjeſche ſ rjada won, na jēchaniſchcźo dowjeſcź. Sſkużbu cźinjazy dragunar dyrbjeſche jeho teho dla ſa wuſdu wſacź a k rytmiſchtrej cźahnucź, kotryž runje ßrjedź jēchaniſchcźa ſtejeſche.

Skobak ßo na Schwjercźa ßmējeſche a jemu, wokoło njeho khodźo, wſchelake ſajimawe w naſtupanju jeho kholowow powjedaſche. Schwjercź mjelcźeſche a ßebi na ßwoju Hanku myßleſche, kotraž dyrbjeſche nětko najſkerje ßwój narodny dźeń ßama ßwjecźicź; pſchetož

hdyž bě ßo rytmiſchtrowa kedźbnoſcź na tajke waſchnje na njeho wobroczika, by wrótnoſcź była, ßo hiſchcże nadźecź, ſo jemu wotpuſk pſchiſwoła.

Skobak mějeſche jara wótre wócźko a ßebi na to wjele wjedźeſche. „Wy ßo ßwoje ßamßne kholowy wobuli njejſcże“, wón praji.

Schwjercź mjelczeſche.

„Niz wěrno, to waſche kholowy njejßu?“

„Ně, knjes rytmiſchtrje.“

Schwjercźej bu tak tużno wokoło wutroby, podwyſchkej Krawzej pak ſ zyła niz, teho runja niz druhim podwyſchkam a dźeßatnikam prěnjeho wotdźělenja — woni ßo kralowſzy wjeßelachu.

(Pokračźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Towarſtwo Pomozy je pſched krótkim waźne poßedźenjo měło. Ssobuſtawy pſchedßydſtwa a wubjerka, kotſiž běchu ßo wſchitzy ſhromadźili, wudźělichu tulětnu pomoz ſa ſtudowazych Sserbow. Dla wulkeje liczby a njewſchědneje nuſy podpjerajomnych wobſamknu ßo, ſo ma wurjadnych wobſtejenjow dla wudźělomny pjenjes ßo powyſchicź. Duž je ßo lětßa 550 mk. ſwoliło a do jenotliwych ſtudowazych rosdźěliło, ſchtož ßo jim w tutych dnjach woſjewi. — S nowa ſaßo dyrbimy wſchitkich Sserbow na tute towarſtwo, kotrež tak ſpomožnje ſkutkuje, kedźbliwych cźinicź. Njeby dha móżno było, ſo bychu někotſi ſamożicźi Sserbja w tutym lěcźe ſe ſapłacźenjom ſakładnych 100 mk. ſa ßobuſtawy na cźaß żiwjenja ßo pſchijecź dali? Towarſtwowe ſamoženje je nětko na 15,000 hriwnow doroſtło, ſchtož je dołho żadany nadawk był. Loni je ßo jenoż 300 hr. pomozy wudźělicź móhło a to po 50 hr. tſjom ſtudentam na univerſicźe a po 30 hr. ſchtyrjom gymnaſiaſtam a jenemu ſeminariſtej. Porjadnych ßobuſtawow, kóżde lěto 1 hr. płacźazych, je w ſańdźenym lěcźe jara mało pſchiſtupiło. Dźiwajo na ßnadny wopor, kotryż móże kóżdy pſchinjeſcź, dyrbi ßo pſchi tak ſpomožnje ſkutkowazym a ſa cźeſtne wobſtacźe ßerbſkeho luda doſcź ważnym a trěbnym towarſtwje wobżarowacź, ſo woßebje ſe ſamożicźiſchich wobßedźerjow a kublerjow jich tak mało pſchiſtupuje. —

— Sańdźenu ßrjedu popołdnju w 3 hodź. mějeſche ßo w ſali Budyſkeje měſchcźanſkeje ſchule pod pſchedßydſtwom knjeſa fararja dr. Kalicha lětuſcha hłowna ſhromadźiſna ſa podpjeranje ſ jaſtwow puſchcźenych. Na nju běſche ßo wjazy duchownych ſeſchło. Też běchu pſchitomni kk. měſchcźanoſta Löhr, wyſchſchi ſtatny rěcźnik Petri, wyſchſchi zyrkwiny radźicźel dr. Schmidt a druſy. Hdyž běſche pſchedßyda ſ modlitwu ſhromadźiſnu wotewrił, poſtrowi wſchitkich pſchitomnych, pokaſa na podkožku ßkowa ſe ßwjateho pißma na żałoſcź a hubjenſtwo wbohich jatych a wſchitkich k luboſcźi napſchecźo nim napominaſche. Potom wſa jaſtwiny duchowny ſ Zwickawy k. farař Mahn ßkowo a wukładowaſche w dlěſchim jara ſajimawym pſchednoſchku, kajzy ßu jecźi prjedy hacź do jaſtwa pſchińdu, kajzy ßu w jaſtwje a kajzy, hdyž ßu ſ jaſtwa puſchcźeni. So liczba pokhoſtanych tak wulzy pſchiběra, to pſchińdźe ſ dźěła ſ wobſtejnoſcźow cźaßa, pſchede wſchěm pak ſ teho, ſo ludźo doſcź wěry nimaju a ſo ſa próſdnymi wjeßelemi honja. Wutroba rjeſche, hdyž wón wopißowaſche, kak maju jecźi dźeń wote dnja ßami a wot nahladowarjow wobkedźbowani ſady wyßokich murjow ßwoje dźěło dokonjecź. Hdyž też wjele ſ jaſtwow puſchcźenych ſaßo do ßamßnych a wjetſchich hrěchow padnje, dha je tola, dźak budź Bohu, też wjele ßo poſdźiſcho wobroczilo a dobre żiwjenje ſapocźało. Něhdy wſa, tak ſkónczi wón, po cźeźkej bitwje wyßoka knjeni ſranjeneho wojaka na ßwój hród, ſo by jeho hladała. Jeho ranje běſche ßo ſymny woheń pſchidał. Ta knjeni chzyſche jeho ranu widźecź a ſ nowa wobalecź. Wón pak temu wobaraſche a rjekny: Moja rana je tak hroſna, ſo budźecźe ßo jeje grawowacź. Wona pak wotmolwi: Ja tola chzu a chzu ſa to měcź, ſo ſcźe wy mój luby ßyn. A jako ßyna je jeho hladała. Tak mamy też my wſchitzy jako bratſja ßo horjebracź po wſchěch ſhubjenych a na hrěſchnych pucźach khodźazych. Po pſchednoſchku ßo wobſamknu, ſo ma ßo też khudym, ſ Budyſkeho jaſtwa puſchcźenym, něſchto mało ſ pokładnizy dacź. Na to ßo dotalne pſchedßydſtwo na pſchichodne 3 lěta ſ nowa wuſwoli.

— Wokrjeßne hauptſke hejtmanſtwo w Budyſchinje je pod 17. junija woſjewiło, ſo je ſakſonſkim babam pſchi bramborſkej mjeſy dowolene, ſo ßmědźa też w namjeſnych bramborſkich wßach ßwoje dźěło cźinicź. Tu ßamu dowolnoſcź pſches ſakſonſku mjeſu maja te bramborſke baby, kiž bliſko teje mjeſy bydła. To płacźi pak jeno wo tajkich babach, kiž maju pruhowanſke wopißmo wot ßwojeje wyſchnoſcźe. Baba dyrbi ßo po ſakonju teho kraja ſkožowacź, hdyž runje ſkutkuje.

S Hodźija. Ważny ßwjedźeń mějeſche ſańdźenu njedźelu tudomne wojerſke towarſtwo. Wone ßwjecźeſche 25lětny jubilej ßwojeho a ßwojeje khorhoje wobſtacźa. Ssobotu ßo hižo wſchěch ruzy hibachu, ſo bychu wjeß wupyſchike. Wěnzy a pletwa ßo wijachu a na domy powěſchachu, brěſy a ſchmrěki ßo pſched domy a pſchi pucźach ſtajachu a cźeßne wrota ßo twarjachu. Tychle, kiž běchu ſ dźěła wumělſzy ſhotowane a rjane napißmo noſchachu, běſche pſches 20. Njedźelu ſmahowachu ſ wjele domow khorhoje ſe ſakſkimi, němſkimi a ßerbſkimi barbami. — Njedźelu rano wot 4 hodź. cźahaſche hudźba pſches wjeß a piſkaſche khorale a druhe kruchi. Rano w 5 hodź. bu na pohrjebniſchcźu ſtejazy pomnik woßadnych w wójnje padnjenych wojakow pod piſkanjom ßmjertneje arije ſ wěnzom wobwity. Pſchipołdnju poczachu pſcheproſchene zuſe wojerſke towarſtwa pod pſchewodom wjeßelych ſynkow ßwojeje hudźby do wßy cźahacź. Běſche jich wjele towarſtwow pſchiſchło. Wſchitke, ſ wumwſacźom Porchowſkeho a Budyſchſkeho, běchu ßerbſke, haj też w poßledniſchim je wulki dźěl ßobuſtawow ßerbſki. Wuhladachmy tu Budeſchcźanſke, Minakakſke, Njeßwaczidłſke, Cźerwjeno-Noßliczanſke, Wujeſdźanſke, Huſcźanſke, Židowſke, Porſchiſke, Radworſke, Budyſchſke a Porchowſke wojerſke towarſtwo. Dokelž běſche wot 2 hacź do 3 hodź. mißionſka hodźina, móżeſche ßo ßwjedźeń hakle po 3 hodź. ſapocźecź. Tehdy ſeſtupa ßo na ſahrodze pſchi delnich hoſcźenzach wulkotny cźah a dźěſche do hornjeje wßy k Mróſej hoſcźenzej po ßwjedźeńſke knjeżny, rjanu běłu ſe ſelenymi ſcherpami wobdatu draſtu ſwoblekane, cźeßne ßobuſtawy tudomneho wojerſkeho towarſtwa a druhich hoſcźi a poda ßo nětko na ſahrodu, na kotrejž bě rjana tribuna, wjele ſtanow atd. wſcho rjenje wupyſchene, a hdźež mějeſche ßo ßwjedźeń wotdźerżecź. Tam wuſpěwa Hodźijſke ſpěwarſke towarſtwo pod wuſtojnym wodźenjom k. kantora Kozora rjany ſpěw, na cźož pſchedßyda Hodźijſkeho wojerſkeho towarſtwa k. Radza ſ Prěcźez pſchitomnych hoſcźi powitawſchi ßkawu wyßokemu towarſtwowemu protektorej kralej Albertej wunjeße, po kotrejž ßo ſpěw „Krala Bóh pożohnuj“ ſanjeße. Nětko wuſtupi k. ſarař lic. theol. Imiſch a dźerżeſche rjanu ßerbſku a němſku ßwjedźeńſku rěcź. W njej pokaſa na to, ſo ßu ſtarſche ſtawy towarſtwow w 3 wójnach ßobu wojowali, ſo wſchitzy luboſcź k ſemſkemu kralej a krajej wobarnowacź pytaju, ſo pak njeßmědźa ſapomnicź luboſcźe k njebjeſkemu kralej a ſtaroſcźe wo prawy njebjeſki wótzny kraj. S jeho ßkowom ſhonichmy, ſo je towarſtwo w tu khwilu 100 muži ßylne, ſo je w 25 lětach ßwojeho wobſtacźa 100 ſtawow k rowu pſchewodźicź měło, ſo je pſches 9000 hr. khorym ßobuſtawam a wudowam a ßyrotam wudźělilo a ſo nětko jeho ſamoženje wucźinja 1112 hr. a 73 np. Na to ßo dary ſa khorhoj pſchepodachu, rjany bant wot ßwjedźeńſkich knjeżnow pſches knjeżnu Hankez ſ Hodźija a Sommerez ſ Prěcźez, rjany hoſdźik wot Jeho majeſtoſcźe krala Alberta a rjany cźeczikaty bant wot Jeje majeſtoſcźe kraloweje Karoly, hoſdźik Budyſchſkich wojerſkich wyſchſchich a wſchěch pſchitomnych towarſtwow. Pſchi pſchepodaczu kóżdeho dara ßo nětkotre pſchewodźaze ßkowa prajachu. Skónczńje pſchednoſcheſche tudomne ſpěwarſke towarſtwo rjany ſpěw, kiž je ßo wſchěm lubił. Rjeńſcho budźiſche wſchak było, hdy budźichmy, dokelž běchu pſchitomne wojerſke towarſtwa ſ nětkotrymi wuwſacźemi ßame ßerbſke, też ßerbſki ſpěw ßkyſchecź móhli, kaž ßu to wſchelazy wotcźakowali a ßebi żadali, a jara wobżarowali, ſo ßu ßo w tej nadźiji mylili. Na to cźehniſche cźah pod pſchewodom hudźby a ſmahowazych khorhojow pſches wjeß, tak ſo nimale pſched wſchě twarjenja pſchińdźe, hacź ßo ſaßo na ßwjedźeńſku ſahrodu wrócźi. Khwilku woſtachu hiſchcźe hoſczo wo wßy, wokoło 8 hodźin pak podachu ßo na dompucź. Mějachmy na poßledk hiſchcźe wulke wjeßele, ſo ßobuſtawy tudomneho ſpěwarſkeho towarſtwa wjeczor pola Mróſej něktore ßerbſke ſpěwy ſanjeßechu, na kotrychż ßo zuſi, woßebje Bartſzy hoſczo, ſ radoſcźu wobdźělichu. Sswjedźeń je ßo jara derje poradźił. S niczim njebu na njelube waſchnje pſchetorhnjeny abo ſkażeny. Wjedro też howjeſche. Duž wěſcźe wſchitzy ſ wjeßelom hiſchcźe dlěje na tudy pſchebyte hodźinki ßebi wróczo pomyßla.

S pola. Naſchim hoſpoſam chzemy dobry ßrědk pſcheradźicź, kak ßo mjaßo w lěcźe dobre ſdżerżi. Mjaßo do wulkeje porzelanoweje ſchklě położiwſchi telko prawje horzeje wody na nje liń, ſo woda mjaßo doſpołnje pokrywa; potom wolij na wodu liń. Na tole waſchnje mjaßo dobre woſtanje, dokelž powětr k njemu njemóże; najważniſche pſchi tym pak je horza woda, kotraž je ſ pſchicźinu, ſo ßo bělik na mjaßu ßydnje. — Też butra w lěcźe něktorej hoſpoſy wjele ſtaroſcźe naczini. Butſje, ßelenej abo njeßelenej, pak ßo hroſny ßkód a hroſna wóń woſmje, hdyž jej něſchto mało ſody pſchidaſch.

*† S Khróſcźiz. Roſnoſchuje ßo runje po naſchej woßadźe pißmo, w kotrymż hoſpodarjo ßwojeho wyſcheho fararja proſcha, ſo

by małe abo japoschtolske ßwjate dny wotkasał. Tute małe ßwjate dny, kotrež je hižo bamž Klimant XIV. w l. 1770 sběhnuł, a kotrež ßu w tym lěcże psches tachanta Wóskeho sa Lužizu wotkasane, ßo hewak po zykym ßwěcże hižo dawno wjazy njeßwjecża, jenož w někotrych ßerbsko-katholskich woßadach. Sa burow to mała schkoda njeje, hdyž woßebje wo žnjach do kóždeho tydženja 1—3 ßwjate dny padnu; a cželedź, woßebje khadlojo, njenałožuja tute dny k kemschenju, ale s wjetscha k „bomlwanju". Nima ßo teho dla dale wobžarowacź, je najwyschschi cżaß, so ßo cželedźi składnosćź wotrěsnje k pschecżinjenju, k cżemuž je tola na pschikasanych ßwjatych dnjach sa nich pschileżnosćże doscź, cżim wjazy, hdyž też wulki dźěl cželadnikow na „dołh" dźěła. Hdże težto chzyła msda, njech je też 180—240 hr., doßahacź, hdyž ßo kóždy tydźeń dwójzy a trójzy hraje, pije, do bliskich městow khodźi, a ßo zigara pacha bjes pschestacża?! W Njebjelcżanskej woßadże ßu burjo hižo pschesjene a dopiß na tachantstwo póßkali (schtoż hewak do zyła trjeba njeje), po kotrymž ma cželedź hižo lětusche žně na małych ßwjatych dnjach dźěłacź, kaž ßo to wschudże stawa. Mnosy khadlojo, nad tym roshněwani, jako by ßo jim kschiwda staka, hdyž maja sa jěscź a doscź wulku msdu dźěłacź, kaž ßo kschescźijanam ßłuscha, chzychu ßobotu 24. junija (na ßw. Jana) ßwoju njespokojnosćź s małym „krakelom" pokasacź. Wjecżor 23. junija bě wjele rejenja ßłyschecź, 24. rano, hdźež běchu kemsche, kaž hewak, njebě skoro nichtó s nich w Božim domje, sa to sjenocźichu ßo po kemschach k nowemu hokkej a popołdnju cżehnjechu do Kamjenża, kaž s wjetscha wschě ßwjate dny. Sso wjecżor domoj wrócźiwschi, sestajachu ßrjedź pucża we wßy walcżkow a saracźichu jón. Zyła wěz je někto na hejtmanstwje a směje pólzaj s tutymi „pobožnymi ludźicźkami" cżinicź. Njebudże jim to schkodźecź: prawa kruta pjenjeżna pokuta abo někotre dny w kłódże poßedźecź je spomožne lékarstwo sa lósosćź, psches kotruž móhł někchtó se skotom prawje do njesboża pschińcź, by-li do walcżkow na pucżu sajěł. Pschichodny krócź chzedża burjo kóždeho cżeladneho wobskoržicź, kiž ßo k dźěłu na mały ßwjaty dźeń staja, też jim na tutón dźeń niczo k jědźi dawacź njebudża. Cżeledź tola měnicź njeßmě, so, hdyž ßu burjo jej dotal s luteje dobrocźiwosćże dźěło na małe ßwjate dny spuschcźeli, so ßu tute dny teho dla pornjo pschikasanym: tu, hdyž k krutemu pschińdże, ani pola duchownneje ani ßwětneje wyschnosćże pomozy njenamaka, skerje nawopak. Njech je to, schtoż je ßo druhdże stako, naschej cželedźi w Khrósćżanskej woßadże k warnowanju: wucżinicź se spjecżenjom niczo njemóże, ale płacźicź směje doscź a do ßłużobneje knižki ßo jim něschto napische, so ßo cżaß żiwjenja nad tym kaja. — Schtoż małych ludźi nastupa, kotsiž też mórkotaju, so pjecża małe ßwjate dny ßo sahanjeja, praju jenož: pola evangelskich ßo małym ludźom też rola wobdźěła, cżinja ßo wotpalenym fóry atd. Njech jenož na katholskej stronje małi ludźo buram w nusnym cżaßu dźěłacź pomhaja, potom tucźi też role khěžkarjow rad wobdźěłaja. Je-li pak khěžkarjo měnja, so měłe małe ßwjate dny ßo jenož teho dla dale ßwjecźicź, so burjo jim sadarmo robotu cżinja, to ßo tola khětro mola. — Kaž ßłyschimy, ßu hižo do Pólskeje listy won schłe, so by wottam něschto cželedźe do katholskich woßadow pschicźahnuło. Prawje tak: naschim cżeladnym budże to jenož strowe, so wot zusych něschto poniżnosćże, poßłuschnosćże, dźěławosćże, słutniwosćże, sćerpnosćże, cżestneho wobkhadu a druhich dobrych poczinkow nawuknu. — S ropotowanjom, kajkež ßu tamni cżeladnizy cżinili, ßebi wjele cżesćże njesapołoża: pokasuja s tym jenož, so je sozial-demokratiski duch do nich sajěł, kotryž wschudże po ßwěcże „schtrejki" cżini. Wo pobožnosćź wschak cżeladnym cżinicź njeje, kaž wudawaju; heßło mnohich je: Sso doscź pola bura najěscź a napicź, na to do korczmy, tam hracź a picź a hdyž rěka k dźěłu, schkrěcża: Ně, ke mschi! To je jara dźiwna pobožnosćź, a tuta pokasuje ßo sjawnje doscź niz jenož na małych ßwjatych dnjach, ale hižo też na njedźelach a pschikasanych ßwjatych dnjach. Hdyž je popołdnju k nyschporu woswoniko, ßu s wjetscha wschitzy ludźo w Božim domje, jenož cżeledź — niz! K cżemu dha małe ßwjate dny, hdyž ani njedźele ßwěru ßwjecźicź nochzedża?! Ssu dźě też pěkni a pobožni cżeladni, jich pak je kóżde lěto mjenje a dyrbja tucźi, kaž wschudże, s winowatymi ßobu cżerpjecź. Něhdy bě ßerbska cżeledź po zykym ßwěcże wuwołana a pytana; dżenża jej kschiwdy njecżinimy, hdyž jej ßwědcżenje dawamy: Je połna ßebicżnosćże, pyta wschudże ßwoje, hdże hospodař wostanje, hacź a kak wobsteji, wo to ßebi staroscże njecżini. W ßwěcże cżini ßo wschelako: skoro trasch pschińdu cżaßy, kajkež ßu cżasto doscź byłe, so cżeledź buram na kolenach dobre ßkowa dawa, so jim jěscź a dźěło dawaju. Njecżini derje, so ßo něchtó posběhuje, hdyž ßo jemu khwilku derje dże: njesboże hižo skradźu na tajkich łaka, so jich sahubi. — Pschejemy ßebi jenož, so by mjes burami w Khrósćżanskej woßadże prawa pschesjenoscź była a so ßo też bórsy Wotrowszy pschisamknu; rebelszy cżeladnizy budża hižo skludnischi, hdyž ßu swoje kroschki na hejtmanstwo wotnoßyli. Tam njerosumja žorty a móże ßo stacź, so termije runje na „małe ßwjate dny" ßo postajeja a ßedźenja na njedźele. Potom póńdże bjes kemschi, kaž dźě někto też dże. Ale, kusk hary dyrbi w Sserbach pschi wschěm bycź a něschto sadźeranja: bjes teho je mnohim żiwjenje wostudke, kaž jědź bjes saczińka. To pschińdże s teho, so maja mnosy tak wulku — hubu, tak krótki — rosum a tak saßakku — wutrobu!

S Kschidoka. Sańdźenu njedźelu w nozy wokoło 12 hodźin tu s domskeho żiwnosćerja a rěsnika Khorle Wicźasa woheń wuńdże, kotryž ßo na żiwnosćź J. T. Mockera a prósdnu stejazu gmejnsku khěżu rosschěri. Płomjenja twarjenja wobeju żiwnosćerjow kaž też gmejnsku khěżu do prócha a popjeła pscheměnichu.

S Hóska. Pschi twarjenju w tudomnym młynje 23. junija gratodźěkař Jakub Zyž s Worklez s ruku do koła pschińdże, psches cżoż ßebi dwaj porstaj tak wobschkodźi, so dyrbjesche ßebi jej do zyła wotrěsacź dacź; wot małuschka, kotryž bě mjenje smjecżeny, ßu jemu jenož stawcżk wotewsacź trjebali.

S Wojerez. Tydženja sabychmy napißacź, so mamy sa wuwjedźenje ßerbskeho kwaßa ßo woßebje knjesej młynkej Zschiedrichej dźakowacź. Jeho wobschěrne prózowanja ßu mózne sczinike, so naschi dalozy hoscźo, kiž hacź dotal nicżeho wo Sserbach wjedźili njeběchu, něschto tajke ßerbske wohladachu, wo cżimž budża doma dołho powjedacź. Knjesej Zschiedrichej lubosny dźak. Ale też hewak mózemy ßo nad naschim wóndanischim ßwjedźenjom wjeßelicź: pschetoż hdyž też druhdy pokapa, nam wjedro tola howjesche, tak so wulki lud hladacź pschińdże; a wustajerjow bě wjele s daloka a s bliska, bjes nimi też ßerbzy. Wustajenza wotewri ßo njedźelu popołdnju w 1 hodź. Prěni dźeń pokasowachu a wobhladowachu ßo woßebje wschelake rólniske naprawy, każ płuhi, brony, młócżaze maschiny, butrowe maschiny a jara wschelake rjemjeßłniske (hantwjerske) a też wědobne (kumschtne) twory s drjewa, żelesa, kože, konopje, lenu atd. Druhi dźeń, póndźelu bě skót wustajeny: konje wot 58 pokasowarjow, howjada wot 98, ßwinje wot 35, někotre wowzy a kosy, każ też něschto pjeriny. Ssydomnacźo běchu kołcże s pczokami wustajili (někotre Dżerżońske kołcże ma po naschim wjedźenju knjes Hildebrand w Pißanym Dole na pschedań). Wobydlerjo wokrjeßa ßu ßebi s pschiwjedźenym skotom cżesćź pschihotowali: pschetoż wschudże bě widźecź, so, hdyž też w naschich pěskach żane wulke skocżata bycź njemóża, ludźo ßebi ßwój skót „błahuju" (kedźbliwje pěscża); kóżdy pokasowař bě něschto „schwarne" (rjane) wustajił. — Tsecźi dźeń, wutoru, ßo wo wustajeńske dobytki łoßowasche (s wjetscha pschi deschcźiku). Hdyž by ßo żadyn wjetschi dobytk cżahnuł, bychu herzy hrónczko sahrali. Knjeża młynski mischtr Zschiedrich, sastojnski prjódkstejeř Niedner, katastrowy kontroleur Werner a druzy, kiž běchu wustajenżu s wulkej roshladnosćżu a wustojnosćżu srjadowali a naprawjeli, dostachu k trajazemu dopomnjecżu na ßwjedźeń pyschne „schantka" (rubjeschka) pschepodate, pschi cżimž herzy hrimotazu ßławu sapiskachu. Napoßledku pak mamy hischcże woßebje wusběhnucź, so je knjes krajny radźicźel hrabja Gersdorff wustajeńżu mózńje podpjerał a spěchował, ßam też rjany skót wustajeny měł a pschezo na wustajeńzy pschitomny był. Sa pschikhilne wyßoke derjemėnjenje najpodwolnischo najnaležnischi dźak prajimy.

S Modleje. (Br. Z.) Póndźelu do ßwjatkow wumrje tudy wumjeńkař Bubnař, 81 lět stary. Wón běsche wjele ludźom znajomy, dokelž je prjedy s Harnaschojskim Baltinkom do Budyschina jahły wosył.

S Gubina. Rěsniski mischtr Müller s Barschcża, kiž bě naléto swoju żonu se żehrawosćżu sakłół, bu wot pschißażneho ßuda s dźiwanjom na połózaze wobstejnosćże na 8 lět khostarnje saßudżeny.

Se Sslepeho. Knjesa wucżerja Handreja, kotryž je wot augusta lěta 1884 tudomne druhe wucżerske město sastawał, ßu jako wucżerja do Wjeski pola Mużakowa powołali, hdźež je ßo wón 1. julija pschełyblił. Jeho naßlědnik je saßo Sserb, knjes Cżocź, kotryž běsche dotal s druhim wucżerjom w Krjebi. Sa tajku dobrotu ßmy wyßokemu kralowskemu knjeżerstwu wulzy dźakowni. S mało wuwsacźemi ßu dźěcźi nascheje schule wschitke ßerbske; duž też schulska wucżba hinak żaneho wuspěcha měcź njemóże, khiba so je wucżeř ßam Sserb.

S Hródka ßo loni pißasche a polizajszy wosjewjesche, so je po ßmjercźi knjesa Grundmanna tam ßo wulka móz papjerjanych pjenjes kradnuła. Wóndano pak ßu naměrniży (herbja) na potajny kaschcźik trjechili, na kotryž ßo prjedy nichtó dohladał njebě; w tymle kaschcźiku

wschitke po prjedawschim sdaczu kradnjene pjenjesy w dobrym porjadku leżachu. So je nadpadowaza wěz ßo takle wujaßnika, je sboże a wutrobne wießele sa tych, na kotrychž ßo tukasche, so maju njeßwěrne ruki.

S Khoczebusa. Jedyn pschekupz na Barlinskej haßy dasche ßebi w pschedawarni wyßoke wukkadne wokno twaricz, kotrez hacz na semju dele doßahasche. Doniž mulerjo dźěłachu, by pschekupz druhdy s wulkim woknom won na haßu stupił. Potom pschińdźeschtaj schkleńczerjej, kiž tam hobrszy wulkej schkleńzy saßadźischtaj. Na to sabywschi chzysche pschekupz saßo s woknom won fuknucz, praßnu pak s wotmachom do droheje schkleńzy, kotraž klinczizy brinczizy na semju padasche.

Wußudźenja.

Sawniski ßud. Wollmannowu w Rakezach k jastwu na jedyn dźeń saßudźichu, dokelž bě 23. meje t. l. s jeneho tamnischeho knjeżeho pola něschto dźeczela wsała. — Budyska měschczańska rada bě tudomnemu ratarjej Rjenczej 3 mk. khostanja napokožiła, dokelž bě wón pjecza 10. meje hnój wožo někotre haßy sanjeschwarnik. Rjencz, kotryž njebě swólniwy, khostanje sapłaczicz, wěz wot sawniskeho ßuda rossßudźicz da, pschi czimž dozpi, so jeho wuwinowachu. Pschi pschepytanju ßo mjenujizy wupokasa, so ßu jeho ßyn a jeho czeladnizy hnój wosyli, so po tajkim wón ßam niczo skucził njeje.

Přilopk.

* Powodźene a samasane ßyno móże ßo, kaž něchtó pische, s tym wurjedźicz, so ßo psches mkóczazu maschinu puschczi; pschi tym njerjad wotpada, a ßyno je cziste.

* Harwarskeho wotroczka Saidela, kotryž je, kaž hižo tydźenja pißachmy, ßwoju lubu, 32 lět staru dźěłaczerku Hertelez w Wurzenje, skónzował, hischcze pschezo nimaju. Wěste je, so ma wón jeno mało pjenjes pschi ßebi a najskerje w někajkej khowanzy njedaloko Wurzena pschebywa. Britej, s kotrejž je ßwojej lubej krk pscherěsnuł, ßu spody jeje koża namakali; britwine czrona běchu do běleje khapiczki sawalene. Mordař je ramjenjojty, ßylny mužski a hruby, jara njelubosny człowjek, kotryž je ßo se ßwojimi towarschemi pschi dźěle hižo czasto wadźił a pschi tym jara nahły był. Se ßwojej lubej je hižo prjedy hrosnje wobkhadźał a ju bił; njedźiwajo na to wona wot njeho puschczíła njeje. Wschitko, schtož běsche ßebi nalutowała, je jemu sdawała; haj hischcze wóndano je jemu wjetschu summu pjenjes dała, so móhł ßwoje wězy wukupicz, kotrež běsche jeho prjedawscha hospoza w Wurzenje sdźerżała, dokelž mějesche hischcze něschto pjenjes wot njeho dostacz. Někotre hodźiny posdźischo wón ßwoju lubu skónzowa. Kaž ßo sda, je Hertelez spała, hdyž je jej wón krk pscherěsnuł; pschetož niczo na to njepokasuje, so by ßo wona wobarała była.

* Na wßach w kóždym domje s wjetscha jeno hospodař se ßwojimi bydli, a ßnadź wumjeńkař; jeno w mało domach ßu też ludźo na podružstwje. Hinak je to w městach. Tam ma wobßedźeŕ s wjetscha jeno khěžu, a niz pola; tajki dyrbi po tajkim ßwój wužitk a ßwoju žiwnosc se ßwojeje khěże czahnucz: a czim wjazy ludźi pola njeho na podružstwje bydli, czim wjazy ma dokhodow a dobytka. Najwjetschi tajki pschenajimanski dom je drje w Barlinje na Ackerstraßy: tam bydli nimale 300 ßwójbow, wscho hromadże psches 1000 ludźi. Jeli-so ßo tam hdy hosposy abo dźěczi swadźa, to dyrbi dunderska měscheńza bycz.

* Zakostne njesboże je ßo njedawno na dwórnischczu w Ilmenawje stało. Hdyž czaß hižo jěcz pocza, jena žona hischcze do jeneho wosa skoczicz spyta. Sso pschi tym sakopnuwschi wona pod koleßa padże, kotrez częko njesbožowneje pschejědźechu a jo tak rosjědźechu, so běsche hrosnje na roszychnowane częko hladacz. Muž snjesboženeje, kotryž běsche runje s njej na dwórnischczo pschischoł, hróßny podawk ßobu widźesche. Žona běsche, wě ßo, na měscze morwa. — Njedadża dha ßo ludźo skónczinje psches tajkele srudne podawki powuczicz? Jara czasto hižo ßu nowiny ludźom rěczeli, so do wosow njebychu kasyli, hdyž ßo koleßa hižo wjerczecz poczinaju, — a pschezo saßo ßo pschecziwo tejle sakasni hrěschi.

* W Hamburgu chzysche jedyn pschekupz ßebi zko sa 200 zentnarjow muki ponižicz a wudawasche, so ma wotruby w měchach. Ta jebanka pak na ßwětko pschińdże, a pschekupz dyrbjesche 2964 mk. khostanja sapłaczicz, kaž bu też muka jemu wsata.

* Pschekupz Speckmann wóndano do Londona pucżowasche. Na żelesniży wón ßedźo zigaru kurjesche, a so ßo pschi tym ras s hłowu do boka skhili, to jemu žiwjenje sdźerża. Mjes Rosentalom a Vlissingenom někajki njekmanik s wonka czaha s tšélby tšéli; kulka hwisdajo psches kupej pschelecza, wobě woknowej schkleńzy rosbiwschi. Njebudźische-li ßo pschekupz tón ßamßny wokomik s hłowu do boka skhilił był, budźesche jemu kulka do hłowy sleczała. Zigara, kotruž je tehdy runje kurił, drje jemu stajnje droha wostanje. Na wójnje lětow 1866 a 1870/71 je Speckmann w někotrej bitwje pobył, ale njepschecżelske kulki jemu dalscheje schkody sczinike njejßu: jena je jemu rokku tšélby rosbika, druha pěninowu trubku rosrasyła.

* Wo krwawnym njeskutku ßo s Borkovana na Morawje pische: Dwaj ßyzkaj, Mercineri a Kachlirž, ßo na kuzy swadźischtaj. Tež duzy domoj wurěczowanja žaneho kónza njebě. Duž ßo Mercineri tak roshněwa, so koßu wsa a ßwojemu pschecżiwnikej wjerschk hłowy wotrubnu. Sso s krwju wobliwajo ßo Kachlirž na semju wali. Hdyž pak ßo wón prózowasche saßo stanucz, ßo Mercineri s nowa do njeho da a wołajo: „Nimasch dha hischcze dosez?" jemu s koßu hłowu nimale zyle wotrubnu. Hłowa ßo jenož hischcze se schlebjerdku koże cżeła dżerżesche. Mordarja na měscze sajachu a do jastwa wotwjedźechu.

* S Wuherskeje ßo pische: Wobydlerjow města Noweho Ssada w nozy wot 12. na 13. junija ßylne tšélenje wubudźi, kotrež zyku hodźinu trajesche. Żandarmerija bě shonika, so w jenym domje w měscze straschnaj rubjeżnikaj pschebywataj, na kotrejuž hłowu běsche myto wustajene. Schtyrjo żandarmojo tam dźěchu; rubjeżnikaj pak jich s kulkami powitaschtaj. Hdyž běsche ßo hodźinu dołho do domu a s domu won tšélało, żandarmojo wojakow na pomoz sawołachu, kotsiž dom woblehnuchu. Jedyn teju rubjeżnikow, kotryž běsche na tšěchu saléšł, skónczinje czeżko ranjeny na kubju dele padże. Duž ßo feldwebel Becker na kubju horje dobu, so by druheho rubjeżnika, wěsteho Czosicża, psched kotrymž běsche zyła wokolnosc w najwjetschim strasche, sajał. Feldwebel bu s kulkami witany a do ramjenja ranjeny. Njedźiwajzy na to ßo jemu radźi rubjeżnikow sajecz. Hdyž jeju na polizajsku strażu pschiwjedże, Czosiczowy towarsch na ßwoje rany wumrje. Feldwebel nětko w hojerni leži; je nadźija, so jeho rana bórsy sażije.

* Psched jenym pschißażnym ßudnistwom w Franzowskej běsche wóndano ßudniske jednanje pschecżiwo někajkemu dundakej a żónskej, kotraž hewak s nim po kraju wokoło cżahasche. Jimaj běsche ßo dopokasało, so staj kranukoj. Ssudnik chzysche jimaj runje wußud wosjewicz, tu ßo żónska podklaknu a w pschitomnosczi ßudnikow, pschißażnych a pschipoßkucharjow dźowczicżku porodźi. Schto też to s teje něhdy budże?

* W Warschawje, hłownym měscze ruskeje Pólskeje, je psched wczerawschim tydźenja dopołdnja wokoło jědnaczi mloda holza se schtwórteho poskhoda jeneho domu do sahrody dele skoczika. Dele padajo ßo njesbožowna wo dwaj wutwarkaj delnich poskhodow praßnu, ßebi bjedra a rzebła żałostnje rosbi, ßebi ruku a nohu słama. Tajka wona něschto cżaßa w sahrodze leżo wosta, doniž ßo ludźo, kotsiž nimo pschińdźechu, na nju njedohladachu. Njesbožowna běsche hischcze żiwa a hakle popołdnju w dwěmaj żałostne bolosczе wustawschi wumrje.

* W Kijewje sady hłowneje wojerskeje straże, hdyž je artillerijski skład, wóndano wojazy granaty wuprósnjachu. Pschi tym 9puntowska granata rosbuchnu. Wokoło lětaze kruchi żelesa jeneho kanonéra morichu, druhemu ruku a tsecżemu nohu wottorżechu. Cżęko morweho kanonéra běsche na kruchi rostorhane, kotrež daloko wokoło leżachu. Wottorhnjena noha jeneho teju wojakow, kotrajž běschtaj żiwaj wostakoj, 18 kóhczi wot teho městna leżesche, hdyž bě ßo rosbuchnjenje stało. Na tymle městnje běsche do semje likojta dźera wudrjena, pok kóhcza hłuboka a kóhcz scheroka. Na sboże běchu spomnjeni tšjo kanonérojo ßami w składze dźěkali. Hewak budźische wjele ludźi wo žiwjenje pschińcz móhło.

* S městaczka Schkudy w guberniji Kowno w Ruskej ßo katyschskim nowinam „Latweeschu Awises" pische: S wokolnosczе města Grobinki w Kurlandskej guberniji njedawno do Schkudow dwaj katyschskaj buraj pschijědźeschtaj, sa paduchom ßlědźo, kotryž běsche jimaj dweju khětro droheju konjow kranuł. Runjez wschelake na to pokasowasche, so je paduch w Schkudach, ßo buromaj tola radźicz njechasche jeho wußlědźicz. Wschu nadźiju shubiwschi ßo Katyschej na dompucz nastajischtaj. S kónz městaczka do korczmy sastupischtaj, so byschtaj ßo s karanczkom piwa poßylnikoj. Konjej s wosomaj psched korczmu stejo wostaschtaj. Na jene dobo w korczmarjowym konjemzu kóń sarjehota. Psched korczmu stejazaj konjej rjehotajo wotmolwischtaj. Konje dale rjehotachu, schtož ßo buromaj po prawom njesda. Jedyn s njeju po pólzaja dźěsche, s kotrehož pomozu konjemz wotewrischtaj, w kotrymž ßwojeju kranjeneju konjow, kaž też ßameho paducha nadeńdźeschtaj. Paduch chzysche czeknucz, ale jeho w prawym cżaßu pschimnuchu. Na to w korczmje hischcze druheho paducha sajachu, kotryž běsche konjow kranucz pomhał.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Jan Handrik, kubleŕ w Kamjenej, s Marju Kilanez s Cžemjerz.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Jenny Hedwiga, Jaroměra Wylema Rychtarja, fabrikskeho dźěłaćerja pod hrodom, dź. — Lejna, Handrija Henčela, skalarja w Dobruschi, dź.

Katholska zyrkej: Richard, Wylema Stenzla, dźěłaćerja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 23. junija: Marja, njebo Handrija Ramscha, khěžerja a murjerja na Židowje, wudowa, 77 l. 7 m. 20 d. — Gustav Hermann, Khorle Hermanna Juliuža Kary, khěžerja a murjerja na Židowje, ß., 5 m. 16 d. — Marhata, Miklawscha Lubka tudy dź., 2 m. 19 d. — 24. Marja swudowjena Brodźina, dźěłaćerka na Židowje, 74 l. 1 m. — 25. Jurij Koplanski, dźěłaćeŕ tudy, 70 l. 6 m. — 28. Max Hermann, njemandź. ß. w Nadźanezach, 1 m.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

25. junija 1887.

Žitowy dowos: 2394 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca	běla	10	42	10	71	10	27	10	57
"	žołta	9	82	10	12	9	82	10	27
Rožka	50 kilogr.	6	77	6	90	6	71	6	84
Ječmjeń	50 kilogr.	6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	70	6	—	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	8	6	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	7	22	7	50	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	1	90	—	—	—	—
Pšeńčna muka	50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sklóma	600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 836 schtuk, schtuka		11	—	21	—	—	—	—	—
Pšeńčne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražđanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. družiny 48—52 mk., 2. družiny 42—45, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 45—48 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cželata 1. družiny 41—54 np., 2. družiny 28—38 np. po puncže rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 1. julija: Pomróčzenc.

Žiwnosćz

1 hodźinu wot Budyschina sdalena, s zykym hospodarskim gratom a rjanymi žnjemi je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicz w wudawarni Serb. Nowin.

Mój **dom** w Budyschinje na bratrowskej haßy cžißło 4 je prjeczčehnjenja dla hnydom na pschedań. Dalsche je pola wobßedźerja tam shonicz.

W Khrósćze cžißło 8 pola Minakała je dobra dejna **kruwa** s cželeczom na pschedań.

W Nowych Bóschizach pola Njeßwaczidła je **khěža** cžißło 10 s 5 kórzami pola se wschěm, kaž steji a leži, na pschedań.

W Małej Subrniczźy je dwajschoßna **khěža** cžißło 20 s 2½ kórzom pola a łuki a nowej maßiwnej kruwarnju se ßwobodneje ruki na pschedań.

W Trupinje pola Rakez je **kowarnja** cžißło 19 se 7 kórzami pola a łuki hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicz.

W Brěsezach pola Barta je **žiwnosćz** cžißło 2 s 48 kórzami leżomnosćze, se wschěm inventarom a žnjemi se ßwobodneje ruki na pschedań.

Na pschenajecźe.

Knjeże knbło w **Koßlowje**, pol hodźiny wot Njeßwaczidła, s něhdźe 8 hektarami pola a 2 hektaromaj rjanych łukow (sahroda pschi dworje) s jara rjanymi žnjemi a żiwym a morwym inventarom, wscho w najlěpschim rjedźe a derje srjadowane, chzu na schěsćz lět **hnydom** dale pschenajecz. Jenoż tajzy, kotsiż chzedźa ßami wotnajecz, njech ßo na mnje wobrocza.

Marja Zschappmannowa.

Na pschedań ßu: dwaj hischcze kmanaj dwajpscheżnaj hospodarskaj wosaj a 1 skoro zyle nowa rnczna mlócźaza maschina.

Dalsche je shonicz pola kowarja Graua w Skanjezach pola Barta.

Mało trjebany jenopscheżny **wós** je hnydom na pschedań pola A. **Lehmanna** w Kortnizy pola Barta.

Skótna awkzija.

Wot skota, k konkurstwu kublerja **Deutschmanna** w Bosankezach pola Budyschina ßluschazeho, ma ßo

wutoru 5. julija t. l. dopoldnja wot 10 hodźin

1 tsilětna noschna bruna kobka, 1 jenolětny rjany srěbz, cžěmnobruny bjes wotsnamjenjow, 1 cželz, 9 kruwow, 10 cželatow, 1 berkshiresti kundroß a 1 tajka ranza, 1 pokjendželski kundroß, 8 wschelakich ranzow a 1 dźělba proßatow sa hotowe pjenjesy pod wuměnjenjemi, prjedy awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz.

W Budyschinje, 27. junija 1887.

Konkurßny sarjadnik.
Clemens Niecksch.

Ssyru tołczenu kosczinu (muku)

— ßamßny wudźěłk — poruczamy w najlěpschej hódnosczi a rukujemy sa jeje czistosćz.

J. G. Hennig & Co.
w Lubiju a Pomorzach.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaćišny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydka**, kaž tez wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponižika.

Wscho je jara tunje.

Rjany wulkosornaty Rangoonski rajß

punt po 13 np., pschi 10 puntach po 12½ np.,
" " 15 " " " " " 14 "
" " 18 " " " " " 17 "

zokrowy syrop, jara dobra twora, punt po 15 a 18 np.,
zokor w pokrutach punt po 30, 32, 36—40 np.,
zokor dróbny punt po 30 np., pschi 10 puntach po 28 np.,
ßlowki najlěpsche wulke turkowske punt po 28 np.,
jerje tunjo po 4, 5, 6—8 np.,
matjes-jerje a nowe **Maltaske běrny,**
warjenske a **sopowe nudle,**
ßwězy pakcžik po 40, 45, 50, 60—80 np.,
soda punt po 5 np., pschi 10 puntach po 4 np.,
Halsku pscheńcžnu schterku punt po 24 np., pschi 5 puntach po 23 np.

porucza **Carl Noack**
na žitnej haßy w Budyschinje.

Sredk
k spěschnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kak ma ßo nałożecz, wukaże

Otto Engert na snutskownej lawskej haßy.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaćišnach w jenak dobrej družinje

khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Trjebana **khucža** je tunjo na pschedań w hoscženzu k **sakskemu rajtarjej** pola Biskopiz.

Pauliowy
butrowy pólver

w pakcžikach po 1 mk. 50 np.
porucza **J. G. Klingst Nachf.**

Syrop

punt po 12 np., jara błódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Spěschne běladło (blejchu)

porucza tunjo
Rakeczanska haptyka.

Palenz

jednory, błódki a dwójny
po měrje a w picželach,
pa. kißałowy sprit
najlěpschu a najßylnischu tworu
po litrach a w picželach porucza
Carl Noack
na žitnej haßy w Budyschinje.

Khofej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakčik po 50 np.,

amerikanski

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucža

Ernſt Mittaſch

pſched ſchulerſkimi wrotami 1.

Wolijowe a wodowe barby

wſcheje druzinu,
lanowolijowy ſtrniß,
bernſteinowy lak,
kožowy lak,
želeſowy lak,
terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
ſikkatif,
běžity a w pólvrach,
barbicže,
pěſkojtu papjeru,
zement,
gyps

porucža tunjo

Hermann Lemke.

Jara dobre
draſtne tkaniny

wožebje czjiſtowolmjane w bohatym wubjerku. Płaczišny ſpodziwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Kamfor,
patchouli,
moſchus,
papjeru pſche mole

po jenotliwych liſtnach a kartonach po 10 liſtnach,

ſpirituß pſche mole

bleſchu po 25 np. a 40 np.,

pólver pſche mole,
ßwězy pſche mole,
wolij pſche kuntwory

w bleſchach a drjewjanych etwijach,

woprawdžity perſiſki pólver pſche mole

po džělbach a w tyſkach po 20, 30 a 40 np.,

woprawdžity dalmaziſki pólver pſche inſekty

w blachowych tyſkach po 25 a 40 np.

porucžeja

drogowe khlamy k ſkotemu worku,

Strauch & Kolde,

3 na kamjentnej haßy 3.

Kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi butrowych wikach

porucžeja ßwojim czeſcženym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßkodžazy, punt po 110, 140—160 np.,
khofej paleny, ßylny a derjeßkodžazy, punt po 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druzinu punt po 120 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobuſkach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ßkódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydko, najlepſchu druzinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydko punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydko punt po 25 np.

Němſki likěr

„Benedictine“

ſ deſtillerije fabrikanta

Friedrich Sohn

ſakoženeje 1842

w Waldenburgu w Schleſynſkej.

Strowoſcj ſpěchowazy likěr ſ najlepſchich ſelow.

Njech ßo na to kedžbuje, hacž je na kóždej bleſchi **ſakitanſke ſnamjo** a ſchtyrirózkaty etiket ſe **ßamorucznym fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němſki likěr „Benedictine“,** ſ najlepſchich, ſtrowoſcj ſpěchowazych, zyke cžěko a jeho hibanje mile pohnuwazych a polózowazych ſelow ßo džělazy, je ßo — kaž wobßwědčenja, kóždej bleſchi pſchidate, dopokaſuja — wot wězywuſtojnych awtoritow a to wot pſchißahanych ßudniſkich chemikow knjeſow **dr. C. Biſchoffa** a **dr. Hanßa Brackebuſcha** w Barlinje analyſowak a ßo jemu wobßwědčiło, ſo ßo wón **powſchitkownje w pſcherěſku ſeſtajenju woprawdžiteho Benedictinſkeho likěra runa** a ſo **móže ßo jeho derje radzene ſarunanje mjenowacj.**

Tutón wubjerny **„Němſki likěr Benedictine“** je jenož woprawdžity w delka mjenowanym ſkładze dostacj a to $^1/_1$ literſka bleſcha po 4 mk. 50 np., $^1/_2$ literſka bleſcha po 2 mk. 25 np., $^1/_4$ literſka bleſcha po 1 mk. 25 np.: **w Budyſchinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucža

jadriwe mydko, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydko, czerwjene a módre	„ „	36	„
zolte wóſkowe mydko I	„ „	40	„
zolte wóſkowe mydko II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydko, ſelene mydko, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczišnje.

Sſlonjane klobuki

ſa muzſkich a džěczi, ſaßo derje ſrjadowane po **wurjadnje tunich płaczišnach** porucža

Hugo Lehmann na bohatej haßy 22.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucža

Paul Walther

na žitnych wikach.

Turkowſke ßlowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu doſtacj, porucža hiſchcze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoſchczu, deſtillazija najlepſchich likérow.

Khorle Grunertowy

polěpſcheny homöopathiſki

ſtrowotny khofej,

poručeny wot knjeſow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villerſa,** ßo w nowſchim czaßu wot lékarjow pſchede wſchěmi ſtarſchimi wudžělkami wukaſuje.

Na ſkładze w Budyſchinje **w měſchczanſkej a hrodowſkej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny ſkład w Draždžanach **na Pfarrgaſſe 6.**

J. A. Henke
porucža
ßwój ſkład wſchěch druzinow czaßnikow.
Porjedženje khwatnje a tunjo
na ſeminarſkej haßy 4
w Budyſchinje.

Subybolenje

wſcheho waſchnja, hłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotſtroni pſches

Böttgerowe ſubjaze kapki.

Bleſcha po 50 np. w **měſchczanſkej haptyzy** w Budyſchinje dostacj.

Hamburgſko-amerikanſke
paketojédne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódzna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedželu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedželi,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacznje 3 krócj,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódje podawaju wubjernu jědz a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcj ſa kajutowych a bjeſtubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanja dawa No. 797.
Carl Meiſel w Budyſchinje.

Khofej

seleny a kóždy tydźeń dwójzy žo palazy jenož w wubjernych družinach po najtuńischich płaćišnach a rukowajo za sprawne poškuženje porucza

Carl Noack
na žitnej haßy w Budyschinje.

Zokrowy syrop

jara žłódki, skoro tak žłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämsch.

Wino.

Pschedawarńja winow a delikateßow

Bernharda Geißlera
prjedy **Jana Wannacka**
w Budyschinje
na schulerskej haßy čišło 5

žwój bohaty skład derje wothladanych winow po mózno tunich płaćišnach porucza.

Pschi wotewsaću 12 bleschow žo poměrnje tuńsche płaćišny woblicža.

Sapiß płaćišnow a mustrow žo rad podawa.

Lěkarske wuherske wino.

Sa khorych a žłabych žwoje jako najlěpsche poßylnjadło znate lěkarske wina poručam a to

lěkarske wuherske wino I
bleschu po 2 mk., ½ blesche po 1.20,
lěkarske wuherske wino II
bleschu po 2.50, ½ blesche po 1.50,
Szamoradske wuherske wino
bleschu po 2.50, ½ blesche po 1.50.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy čišło 5.

Zigary.

Kurjerjam žwój derje srjadowany

zigarowy skład

poručam a to jako woßebitosću
čišło 32, 100 scht. po 3 mk.
w kaschćikach
jara woßebne a mile žłodźaze.

Bernhard Geissler
prjedy **Jan Wannack**
na schulerskej haßy čišło 5.

Schkrjeny lój pt. po 40 np.

porucza

Haase pschi Židowskim želesnym mosće.

Howjasy lój

čerstwy wuschkrjeny pschedawam wot dźenža punt po 40 np., pschi wotewsaću 5 puntow po 35 np.

Max Karsch
na kotołskej haßy 28.

P. P.

Dowolam žebi s tutym najpodwolnischo k wjedźenju dać, so je knjes piwarski mischtr **Schwarz w Delnim Wujesdźe** hłowny skład mojich bleschowych piwow pschedewsał. Moja saßada je, žwojim wotebjerarjam jenož najlěpsche podawać, a teho dla jenož s najlěpschimi piwarnjemi dźěłam. Dokelž jara wjele piwa kupuju, žo mi poniżene płaćišny woblicža, psches čož je też knjesej Schwarzej móžno, žo s kóždej konkurrenzu měrić.

W Budyschinje, 1. julija 1887.

S počesćowanjom

W. Schreyer.

Sso na hornje wosjewjenje počahujo, žo pschi potrjebje najnaležnischo poručam. Budu žo prózować žo dowěrjenja, do mnje žo stajazeho, se spěšnym a sprawnym poßłużenjom na wschě waschnje hódny pokasać.

W Delnim Wujesdźe, 1. julija 1887.

S počesćowanjom

Schwarz,
piwarski mischtr a wobsedźer piwarnje.

Sslědowaze piwa w bleschach a, žada-li žo, też w picželach pschedawam:

ležak s akzijoweje piwarnje Plawenskeje ležakoweje pinzy,
ježske piwo = = = = =
ježske piwo (Pylsenska družina) s akzijoweje piwarnje w Radebergu (wjazy krócź premiirowane),
kanzlerske piwo (Mnichowske piwo) s akzijoweje piwarnje w Radebergu w S. (wot Jeho Jaßnosće wjerćha Bismarka s pschisnamjenjom „wubjerne" wusnamjenjene),
woprawdźite Culmbachske piwo s akzijoweje piwarnje prjedy C. Rizzi w Culmbachu w Bajerskej (jenicźke na Danzigskej piwowej wustajenzy premiirowane Culmbachske piwo),
woprawdźite Grätzke piwo wot Th. Grünberga w Grätzu,
Mnichowske „spatenbräu" wot Gabriela Sedlmayra w Mnichowje,
němski strowotny porter,
ježske II porjedźne piwo,
woprawdźite Barlinske běłe piwo wot S. D. Moewesa w Barlinje.

Česćenym Sserbam k wjedźenju dawam, so žym jenož dopołdnja k rěčam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ
na schulerskej haßy 3, nutskhód na rěsniskej haßy.

Fotografiski ateliej
Oskara Meistera
w Budyschinje na seminarskej drósy 6.
Portraity

wot wulkosće medaillona hacź do woprawdźiteje wulkosće žo na najlěpje dźěłaju, teho runja **krajiny, pomjenschenja** a **powjetschenja,**

fotografowanje

ratarskich a industrialnych maschinow kaž też gruppow, też swonka doma.

Sa kurjerjow.

Njerěšany **rjepikaty tobak** s **čisteho amerikanskeho** tobaka, woßebny a žuchi, porucza punt za **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosćenza k jandźelej.

Čorny kaschemĕr

jenož čistowołmjany w znatej dobrosći po starych płaćišnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Jako domjazy žłužobnik

njewoženjeny młody, žylny čłowjek hnydom žłužbu dostanje pola

Gotthardа Behrendsa
na Hoschiz haßy 42.

Sa młodeho pschekupza,

materialista, žo k Michalej **khlamy** wuprósdnja, w kotrychž žu žo hižo psches 8 lět dokho materialne twory s dobrym dobytkom pschedawake. Khlamy žu rjane, teho runja pinza, a žo też za kóždy druhi wobkhód hodźa. Najenski pjenjes je niski. Dalsche je shonicź na žitnych wikach čiško 10.

Pilna ródna dźěłaćerska žwójba, za stajnym statokom žadaza, žo na knježi dwór w Jaßońzy pola Budyschina pyta a móže tam hnydom nastupicź.

Holza, na skótne hospodarstwo žo wustejaza, žo hnydom pyta. Dalsche je shonicź na Hoschiz haßy čiško 22 w sadnej khěži.

Dójki a čeledź

pyta a wobstara **Spannowa** na mnischej haßy čiško 1.

Čeledź

pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na žerbskej haßy čiško 9.

Hejtmanow, rólnych pohonczow, wolazych, dźowki, domjaze a hródźne dźowki pyta

pschistajaza žona **Heynoldowa.**

Čeledź

mužsku a žónsku, za města a wjeß pyta žerbska pschistajaza žona

Grubertowa w Dražđjanach,
Freibergerstraße 1 po 1 skhodźe.

Hejtmana, dźěłaćerske žwójby, wotrocźkow, žrěnkow, dźowki za dom, hródź, wothladanje žwini, teho runja dobre dójki do derje žo płaćazeje žkužby pyta **Binderowa** na žukelnskej haßy 30.

Wutrobny dźak.

Wulka bolosć, srudoba
Naju dom je trjechiła:
Wo pok lěcze jemrjeschtaj
Ssyn a dźowka, mandźelskaj,
Starschej wot pjecź dźěćatkow.
Se styskom dla pschichoda
Hladachmoj na dźěćatka,
Kiž nětk mamoj sastaracź;
Schtó je sechzy horjewsacź,
Hdyž žo žłabaj minjemoj?
A hlaj! Bóh Knjes wužłyscha
Nasche próstwy, sdychnjenja.
Jena žwójba w naschej wßy
Wsa do žwojej' žrjedźisny
Darmo jenu žyrotku.
Dale Bóh Wótz lubosny
Sbudźi žmilne wutroby,
Kiž we sprawnej lubosći
Sa te wbohe žyrotki
Składowachu pjenjesy.
Saplacź Bóh Wam bohaći
Lubosć, kiž scze činili
Naschim wbohim žyrotkam;
Sbóžnik pschiwoła Wam žam:
„To scze Wy mi činili."
Wón Waß žohnuj bohacze
Na cźele a na duschi;
Swarnuj Waß psched njesbožom.
Hdyž Waß budże wolacź dom,
Daj Wam sbóžne skónczenje.

W Mjeschizach, 24. junija 1887.

Khorla Petermann a mandźelska
jako dźěd a wowka.
(H. P.)

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 28. **Sobotu 9. julija 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jeho Majestosć němski kněžor je ſ Boha saßo tak daloko wotkhorił, so je sańdźenu póndźelu do Emſkich ſtrowotnych kupjelow wotjěcź móhł. Wón najſkerje w Emſu jenoż 8—10 dnjow ſawoſtanje, na cźoż po Rheinje horje pojědźe a budźe na kupje Mainau ſ hoſcźom pola badenſkeje wulkowójwodſkeje ßwójby. 19. julija kněžora w Gaſteinſkich kupjelach wotcźakuja.

— Hižo saßo ma Lipſcźanſki kněžorſtwowy ßud wo krajnej pſcheradźe někotrych němſkich poddanow ſ Elſaß-Lothringſkeje wußudźicź. Cźi tſjo wobſkorźeni rěkaju Klein, Grebert a Erhart. S nich je ßo prěńſchi wuſnał, ſo je lěta dołho ſa 200 hriwnow měßacźneje mſdy franzowſkemu knježeŕſtwu plany twjerdźiſnow Straßburga a Mainza pſcheradźował a też ſ polizajſkim komißarom Schnäbelom wobkhadźał, kotrehoż bě, kaž je ſnate, němſka polizija njedawno ſajała a potom saßo puſchcźika. Kleinowe ſjawne wuſnacźe je woprawdźe pſchekwapjaze. S njeho ſhonimy, ſo je franzowſke knježeŕſtwo wobſcherne wobhonjeŕſtwo w nawjecźornych němſkich krajinach ſrjadowało a ſ jeho pomozu jara wjele němſkich wojeŕſkich potajnoſcźow wußlědźicź wjedźało. Tak daloko hacź němſke knježeŕſtwo wě, wo cźim ßu ßo Franzowſojo wobhonili, móže wone najhórſche ſcźěhwki pſcheradniſtwa wotwobrocźicź. Po wſchěm ſdacźu pak Němzy wſcho njeſnaja, ſchtoż ßu franzowſzy wobhonjerjo wucźuchali. Runje tole němſkemu knježeŕſtwu ſtaroſcźe cźini a jo pſchecźiwo Franzowſam hłuboko roshorja. Nětcźiſchi wobſkorźeni pſcheradnizy ſ tak lohkim khoſtanjom njewoteńdu, kaž Elſaß-Lothringſzy, kotrychž ßu pſched krótkim k twjerdźiſniſkemu arreſtej ſaßudźili, dokelž běchu ßobuſtawy franzowſkeje wótcźinſkeje ligi.

— Hacź runje je ſakoń wo khumſchtnej butſje, wot kněžorſtwoweho ßejma wobſamknjeny, wjele hinaſchi, hacź tón, kotryž bě knježeŕſtwo namjetowało, je nětko tola wěſte, ſo jón ſwjaſkowa rada pſchiwoſmje. Po knježeŕſtwowej pſchedłoſy dyrbjeſche dowolene bycź, po ſpodobanju butru a tuk měſchecź a tule měſcheńzu ludźom pſchedawacź, jenoż ßo wona njedyrbjeſche, kaž hacź dotal jara cźaſto, jako butra, ale jako khumſchtna butra pſchedawacź. Kněžorſtwowy ßejm tole poſtajenje na to waſchnje pſcheměni, ſo ßo tajke měſchenje ſ zyka ſakaſa a ßo dźěłarjam jědźneho tuka jenoż dowoli, telko mloka ſ tukom ſměſchecź, kaž je to nuſne; mjenujźy ſo na 100 dźělow tuka 100 dźělow mloka pſchińdźe. Wyſche tejele měry ßo žadyn butrowy tuk w howjaſym koju namakacź njeßmě. Ludźo po tajkim wjedźa, ſo žaneje khumſchtneje butry wjazy doſtacź njeje, ale jenoż jědźny tuk, kotryž ßo pod mjenom margarina pſchedawa, kotraž je wjele tuńſcha hacź butra. Hacź dotal wikowarjo margarinu ſ woprawdźitej butru měſchachu a tule měſcheńzu jako woprawdźitu butru droho pſchedawachu a ludźi ſ tym jebachu. Ludźo na tajke waſchnje ſchkodowachu; pſchetoż woni dyrbjachu ſa howjaſy kój, ſ kotrehoż ßo margarina dźěła, tu ßamu płacźiſnu kaž ſa butru dawacź. Tajkemu jebanſtwu ßo nětko pſches nowy ſakoń kónz ſcźini. Schtoż budźe ßo w pſchichodźe jako butra pſchedawacź, dyrbi woprawdźita butra bycź. To budźe niz jenoż ludźom, kotſiž dyrbja butru kupowacź, ale też burſtwu ſ wužitkom. Nětcźiſche tunje butrowe płacźiſny je mjenje lud wuwužiwacź móhł, hacź wikowarjo a dźěłarjo khumſchtneje butry, kotſiž butru na wßach tunjo kupuja a ju ſ kojom ſměſchanu w měſtach roſpſchedawaju. Wulki dobytk, kotryž ßu tucźi panzarjo pſches to cźahnuli, je ßamo mnohich burow w Rheinſkej krajinje nawabił, runje tajku měſcheńzu na wiki noßycź. Tutym ludźom je ßo nětko prozeß cźinił a ßu jich jebanſtwa dla khoſtali. Pſches nowy ſakoń budźe ßo tajke wobſchudźenſtwo hiſchcźe krucźiſcho khoſtacź, kaž hacź dotal, wſcho jene, hacź ßo wone ſe ſtrony wikowarjow abo ſe ſtrony burow ſtanje. Chzedźa-li ßebi khudźi ludźo margarinu ſ butru měſchecź, ſo bychu ßebi ſ tym někotre kroſchki wulutowali, móža to ßami cźinicź; wužitk potom jim woſtanje a nichtó jim to wobaracź njebudźe.

— Hrabja Hohenthal a Bergen, ſakſki ſaſtupnik pſchi ſwjaſkowej radźe w Barlinje, je kralowſki pruſki krónſki rjad prěnjeje rjadownje doſtał, dokelž chzyſche naſch kněžor ſpokojenoſcź a ſwjeßelenje wuprajicź na tym, ſo ßu lětßa naléto pſchi wólbach ſa Barlin ſakſzy wobydlerjo kněžorſtwowu politiku ßobu tak ßwěru podpjerali, ſo je naſche wójſko nětko wulke doſcź, ſo ßebi Franzowſojo njewěrja do kraja pſchińcź.

Italſka. Kholera ßo lětßa saßo jako hróſbny hóſcź wo durje Europy klapa. S Italſkeje powjeſcźe pſchikhadźeja, ſo je w Roccella Janiza kholera wudyrika. Khoroſcź jara ßylnje wuſtupuje. W poßlednich dnjach je ſa jedyn dźeń 17 woßobow ſkhoriło a 9 wumrjeło. Lud je ßo do wulkeje hroſy a ſtracha dał. Kholera je ßo pjecźa wot zuſnych kóždow ſanjeßka.

Schwajzarſka. W měſcźe Zugu nad Zugſkim jěſorom je ßo 5. julija na dobo pſchi jěſorowym brjoſy 37 twarjenjow do wody pſchepanuło. Mnoſy cźłowjekojo ßu ßo ſaraſyli abo tepili a mnoſy ßo cźeźko wobſchkodźili. Ssußodne domy, hdźež je ßo pſchepanjenje ſtało, ßu ßo wot wobydlerjow wopuſchcźicź dyrbjałe, dokelž też pod nimi ſemja ſapadowacź pocźina.

Belgiſka. W Belgiſkej ßynojo ſamožitych ſtarſchich w wójſku ßłužicź njetrjebaju, jeli ſo, kaž bě to hacź do 1866 też w Sakſkej waſchnje, ſa ßebje ſaſtupnika ſtaja. Hižo dawno ßo knježeŕſtwo prózuje, tuto naprawjenje powrócźicź a powſchitkownu wojeŕſku powinnoſcź ſawjeſcź, kaž wona nětko ſkoro we wſchěch europiſkich krajach wobſteji. Dokelž ßo woßebje ßylna zyrkwinſka ſtrona w Belgiſkej pſchecźiwo tajkemu nowotnaŕſtwu w wójſku ſepjera, je knježeŕſtwo bamža proßyło, ſo by wón zyrkwinſkej ſtronje roſkładł, ſo nětcźiſche naprawjenje ſaſtupjeŕſtwa Belgiſkeje doſtojne njeje. Bamž je knježeŕſtwu k woli był, a tak ßo nadźija, ſo ßo nowy wojeŕſki ſakoń w komorje pſchecźiſchcźi, po kotrymž ma kóždy ßam ßwoju wojeŕſku powinnoſcź dopjelnicź. Jenu konzeßiju pak budźe knježeŕſtwo tola zyrkwinſkej ſtronje cźinicź dyrbjecź. Tuta chze mjenujźy jenoż pod tym wuměnjenjom ſakonjej pſchihłoßowacź, ſo ßo katholſkim duchownym wojeŕſka ßłužba ſpuſchcźi. Pſchecźiwo temule žadanju ßo po wſchěm ſdacźu knježeŕſtwo pſchecźiwicź njebudźe.

Franzowſka. Po nowym němſkim palenzowym dawku hižo nětko pſchedawarjo ſpiritußa, kotryž do wukraja dźe, wyßoku premiju doſtawaju. Němſke knježeŕſtwo ſa kóždy hektoliter ſpiritußa, kotryž ßo pſches mjeſy pſcheda, pſchedawarjej 48 hriwnow wupłacźi. Fran-

zowsojo ßo nětko boja, so budźa Němzy ßwój zyły spirituß skerje a lěpje do Franzowskeje pschedacź pytacź, so bychu sa njón 1. oktobra žadyn dawk njetrjebali płaćicź. Psches to by ßo franzowskemu ratarſtwu wot Němzow wulka konkurenza cźiniła. So bychu ßo Franzowsojo němskeho spiritußa wobróli, je nětko franzowske knjeżerſtwo pschiwożne zło na zusy spirituß wot 30 na 70 frankow sa hektoliter powyschiło.

— Nowe franzowske ministerſtwo je pucź wunamakało, po kotrymž móhł ßo stat pschichodne lěto sminucź, nowy dołh cźinicź. Nowy budźet ani nowych dawkow njenamjetuje; runowaha bjes wudawkami a dołhodami ßo psches to dozpije, so ßo 129 milijonow dotalnych wudawkow salutuje. So budźe tole sliczbowanje kónz lěta trjechicź, Franzowsojo hischcźe ßami tak prawje wěricź nochzeđźa.

— Mobilisazija jeneho armeekorpsa je ßo, kaž franzowske nowiny pißaju, na bliżsche lěto wotstorczíła. Wojerſka komißija je pschedłohu dla mobilisazije na pruhu pschijała, hacž runje je ßo wupokasało, so budźe tajka mobilisazija wjele wjazy hacž 8 milijonow frankow płaćicź, kaž bě wójnski minister Ferron woblicził. Franzowska deputěrtſka komora bjes tym wo nowym wojerſkim sakonju dale wuradźuje. Najważnische postajenje tuteho sakonja je, so ma wojerſka ßłużba niz kaž hacž dotal 5 lět, ale jenož 3 lěta tracź. Komora je tutón paragraf hižo pschijała a jemu hischcźe pschistawk dała, so ßmě ßo ßłużbny cźaß w wěstych padach hischcźe dale pschikrótschicź.

Bołharska. Bołharske ßobranje (ßejm) je 4. julija w Tirnowje sestupiło, so by nowego wjerćha wuswoliło. Wólba je ßo 7. julija stała, a je ßo prynz Ferdinand Koburgſki jako bołharſki wjerch wuwołał. Tutón je hotowy poskicźenu krónu pschijecź. Móže ßo sa wěste wsacź, so jeho europiske wulkomozy — hacž na Rusku a ßnadź Franzowsku — sa wjerćha pschipósnaja. Na Rusku ßamu Koburgſki prynz pjecźa dźiwacź njebudźe; wón je pjecźa cźeſcźelakomny khrobołak, kotryž je ßo rosßudźił, ßo też pscheczźiwo zarowej woli do Bołharskeje podacź. Druhe praschenje pak je, hacž budźe Ruska Koburgſkeho prynza, kotryž je ſ awstriſkej khěžorskej ßwójbu wusko spscheczźeleny a offizěr w awstriſkim wójsku, na bołharskim trónje cźerpicź. Wón by samóžnoſcź Ruskeje na pschezo ſ Bołharskeje wucźiſchcźał a tutón kraj, sa kotryž je Ruska krwawne wójny wjedła a wjele sakraßnjenych tyßaz wojakow woprowała, móznu twjerdźisnu pscheczźiwo Ruskej sczinił. Duž dwělne njeje, so Ruska wſchě ßrědki nałoži, so by Koburgſkemu prynzej pucź do Bołharskeje saracźiła a jemu knjeżenje po móžnoſczi poczeźiła. Mała cźrjódka ruskopschecźelnych sapóßłanzow w bołharskim ßejmje njeje wólbu Koburgſkeho prynza sadźěwacź móhła. Dwaj sapóßłanzaj tuteje strony, kotrajž ßejmej radźeschtaj, ßo ſ Ruſkej wujednacź, buschtaj wot napschecźiwneje strony ſ rěcźniſkeje tribuny wuhnataj. Sajimawe je, so je Grekow, kotryž bě ßobuſtaw pucźowanſkeje deputazije, kotraž loni po Europje pucźowasche, so by pola europiſkich knjeżerſtwow pomoz pschecźiwo Ruſkej pytała, k ruskopschecźelnej stronje pschestupił. To je snamjo, so ßamo pschiwißowarjo strony, kotraž chze Bołharſku njewotwißnu wot Ruſkeje měcź, pósnawacź poczinaju, so Bołharska bjes ruſkeho schkita wobſtacź njemóże.

Dołhe a krótke kholowy.

(Pokračźowanje.)

Skobak ßebi na ßurowe khostanje myßlesche. W schwadronje, hdźež wſcho tak dźe, kaž dyrbi hicź, ma kóždy muž ßwoje ßamßne wězy: ßwojeho konja, ßwoje kožo, ßwoju ßuknju, ßwoje kholowy, ßwój helm, ßwój mjecź. Schto by ſ teho nastacź dyrbjało, hdy bychu wojazy kralowſku ßłużbnu potrjebu po spodobanju trjebali, a kaž by jim wona do rukow pschiſchła? Bjes wojakami ßu tajzy, kotrymž ßo to sechze; to dyrbi ßo wutupicź a poddußycź — pscheczźiwo temu móhł ßnadź jenož nękajki sozialdemokrat rěcźecź. Rytmiſchtr Skobak mějesche jako offizěr sa ßwoju winowatoſcź, na to kedźbowacź, so by ßo njeporjad, wo kotrymž rěcźimy, njeschěrił, a hdy by ßo to tola stało, pschestupnika khětro khostacź. Wón bě ras pytnuł, so bě ßo jedyn dragunar mjecź ßwojeho towarſcha, w lazarecźe khoroleżazeho, wopaßał a tak k ßłużbje pschiſchoł. Tuteho wón k krutemu arreſtej saßudźi.

Wſcho to njeſbožownemu Janej Schwjercźej pschipadźe, kotryž chzyſche tak rad ßwoju Hanku pschi ſkładnoſczi jejneho narodneho dnja wopytacź, a kotremuž, jeli so ſ měſta won njeßmědźeſche, wjeßele rubichu, kotrychž mějesche tu na semi tak mało doſcź. Wón ßebi hižo w duchu najhórſche pschedstajesche, kak w dźerje na twjerdej ławje leži, ßylſy w wocźomaj, bjes tym so Hanka jeho podarmo domoj hlada a jemu teho runja podarmo hodźinu daloko po drósy napscheczo dźe.

„Stupcźe ras dele", praji Skobak.

Schwjercź pomału ſe ßedła lěſeſche; pschetož pschedołhe a pscheſchěroke kholowy běchu jemu na pucźu, a wón by ſ nimi nimale sady w tſchmjenju tcźazy wostał. Tak tam nětko stejeſche kaž hromadka njeſboża. Rytmiſchtrowe wobliczo ßo cźerwjenjeſche. Druſy na konju ßo rjepotachu.

„Sso sawróczicź!" Skobak Schwjercźej kasasche.

Schwjercź dyrbjeſche ßo sawróczicź. Skobak pschepytowasche, wo kelko běchu kholowy pscheſchěroke. Schwjercź ßo njemało hańbowasche.

„Po tajkim Wam te kholowy njeßkuſcheja? Nó, to je k wěrje podobne. Cźeje dha ßu?"

„Wone dragunarjej Pawkej ßkuſcheja."

„Tak, dragunarjej Pawkej — hm. A hdźe ßu Wasche?"

„Knjes rytmiſchtrje —!"

„Derje — wěm wſcho. Mam dźě kraßnych podwyſchkow, kotſiž ßwoju drastu rosmjetaja, ſhubja — haj ßnadź rospschedadźa — a potom w drascźe druhich ludźi k ßłużbje pschińdu, so bychu ßwojeho pschedstajeneho sjebali, jemu samjelcźeli, so něſchto pobrachuje. W tymajle měchomaj, ßo rosumi, jěchacź njemózecźe. Ale cźakajcźe, pschimńcźe ßwojeho konja sa wusdu a stupcźe saßo do wotdźělenja. Macźe ßwojeho konja wjeſcź, marſch!"

Schto hanjenemu Schwjercźej wubu, hacž poßłuchacź. „O Pawko!" wón ßebi jenož myßlesche a do rjada stupi.

„Eſkadron, marſch", Skobak komanděrowasche. Wón ßebi nětko runje myßlił njebě, podwyſchka Schwjercźa kaž konja honicź, ale wón chzyſche jemu tola trochu cźucź dacź, kajki njewuſchny cźłowjek je, hdyž ßo monturu, jemu njeßkuſchazu, wobleka a w tajkej wohidnej drascźe do jěchaniſchcźa pschińdźe.

Kóń, kotryž bě Schwjercźej w prěnim remontſkim wotdźělenju pschidźěleny, po ſdaczu měnjesche, so jeho jěſdny na khribjet ßłuſcha, niż pak pěſchi pódła njeho, a sapocźa wuraſnje ßwoju njeſpokojnoſcź nad tym pokasowacź, so by k ßwojemu prawu pschiſchoł. Wón ani jeneje krocźele směrom njecźinjesche, ale poſkakowasche, ſtawasche ſ prědkom a sady wukopowasche, so bě Schwjercźej lědma mózno skocźo ſdźerżecź, a so bě ſtajnje w ſtrasche, so jeho hłupe ſwěrjo kußnje, ſtorczi abo kopnje. Rytmiſchtr rejeſche; Schwjercźej tokſte krjepjele pota ſ cźoła dele cźecźechu. Spłóſchene skocźo pſchi kóždym wuraſnje wótrym ßłowje tak wyßoko ſ prědkom ſtawasche, so Schwjercźa ßobu horje cźehnjeſche. Na dobo, kraks ßo jemu ßlě rostorżechu a Pawkowe kholowy ßo jemu po nohomaj dele puſchcźichu, tak so mějesche napohlad, kaž so by w dwěmaj ſmjecźenymaj zylindrowymaj kłobukomaj tcźał. — Skobak da ſaſtanucź a k podwyſchkej stupi.

„Dundra tola!" wón ſawoła. „Scźe dźě w dwojich kholowach — to je pschezo rjeńſcho. Nó, wuléſcźe jenož ſ kholowiſkow."

Schwjercź po móžnoſczi rucźe po tejle pſchikaſni cźinjesche. Skobak kholowiſka ſběhnu, wobhładowasche ßebi je ſ wonka a ſ nutſka a praji: „Pawkej wone ßkuſcheja — — Pawk je jara maſane ſtworjenje," a póßła jeneho dragunarja po Pawka. „Chzu tu wěz jaßnje ſnacź", wón pſchiſtaji.

„Nó, nětko mje njewopuſchcź, luby Bożo!" ßo Schwjercź modleſche. Wón ßo dopomni, kajkeho bě wón dołheho dragunarja wopuſchcził.

Dragunar ſkoku do konjemza cźißko 3 cźěrjeſche a rejeſche: „Pawko! je tu Pawk? — wón dyrbi hnydom k knjeſej rytmiſchtrej pſchińcź!"

„Schtó dha tak njepſchiſtojnje reji, ßamo hdyž jemu knjes rytmiſchtr něſchto poruczi?" ßo wachtmiſchtr ſ bórkatym hłoßom praſcheſche. — Dragunar ßo, kaž je pſchedpißane, pſched ważneho muża ſtupiwſchi, Skobakowe požadanje ſa Pawkom wospjetowasche.

„Pawko!" wachtmiſchtr rejeſche.

„Tu!" bojaſny hłóß wotmolwi.

„Tu — ſchto reka tu? Pſchińdź ke mni!"

Schtóž pak njepſchińdźe, bě ſawołany.

„Bowß kowß, chzu Tebi na noſy pomhacź!" ßantorjeſche wachtmiſchtr a rucźe k Pawkowemu ſtejniſchcźu ſtupaſche, hdźež njeſbožowny poł ſa konjom ſkhowany ſe ſtrachocźiwym wócźkom wyſche konjoweho khribjeta won kukaſche.

„Nó, ſchto ßo hiſchcźe dliſch. Njejßy dha ßłyſchał?"

„K poruczноſcźi!"

„Po tajkim — — roßuchanezy! Tón khadla dźě żanych kholowow nima. Njejßy woprawdźe w żanych kholowach?" Wachtmiſchtr ßwojimaj wocźomaj wěricź nochzeſche. — „Njewěſch, so ßo w konjemzu pſchewoblekacź njeßměcźe? Nó, rucźe ßo kholowy wobuj!"

„Kujes wachtmiſchtrje, wone ßu prjecź!" ßo ſ Pawkoweje ſtrachowaneje duſche wuraſy.

Wachtmiſchtr dragunarja ſ mozu ſe ſtejniſchcźa wucźeże a ßo jeho khutnje praſcheſche, kak k temu pſchińdźe, poł nahi w konjemzu

łasyćź. Pawk chžyšche powjedaćź abo wjele bóle wumjakotaćź šapočjećź, hdyž šłužbućžinjazy dragunaŕ šebi dowoli spomnićź: „Knjes wachtmišchtrje, je to dla kholowow, podwyšchk Schwjercź je w nich.“

„Nó, potom k knjesej rytmišchtrej, kajkiž šy, wšcho jene!“ A wón Pawka ša khornaŕ šhrabnu, pšchi čžimž wšchak dyrbješche šo khětro wyšoko naćžahnućź, a Pawka, še symu dyrkotazeho a suby kšchipjazeho, šuwajo a storkajo pšched Skobaka pšchiwjedźe.

„Ssu to Twoje kholowy?“ rytmišchtr na njeho šahowri, ſ porštom na kholowiška, na semi leżaze, pokašujzy.

„K poručnoščźi!“

Rytmišchtr bě hižo wot Schwjercža šhonił, kajke pšcheměnjenje bě šo stało; wón pak tajke pšcheměnjenje njewopšchija a do njeho njewěrješche.

„Wobuj šo je — — Pawk Ty rěkaš?“

„K poručnoščźi!“

„Wachtmišchtrje!“

„Knjes rytmišchtrje!“

„Pawk je njeschwarny mašuch!“

„K poručnoščźi, knjes rytmišchtrje!“

„Dyrbi šwoje wězy čžišćišche džeržećź!“

„K poručnoščźi!“

„Schtó ma jeho w jěšdništwje?“

„Podwyšchk Schwjercź.“

„Podwyšchk Schwjercź ma wšchitkich mašanych ludźi w šwojim jěšdništwje! Pawko — hdźe šu podwyšchkowe kholowy?“

„Njewěm, knjes rytmišchtrje.“

„Tak, to njewěćźe? Měnju, šo šćże w nich byli?“

„Haj, ale hdyž šo je wušuch, mi je prjećź wšachu.“

„Schtó to?“

„To njewěm, knjes rytmišchtrje!“

„Kak to wjedźećź njemóžećźe?“

„Běšche w konjemzu.“

„W konjemzu — kak móža šo ſ konjemza kholowy šhubićź?“

„Podwyšchzy běchu pšchi rapporćźe. Dyrbjach šo kholowy podwyšchka Schwjercža šašo wušućź. Pšchi tym mi je něchtó ſ ruki wutorže — ja je tola ſ nahimaj nohomaj pytaćź njemóžach.“ Pawk šo šam nad šwojej bžitej rěčži džiwaše.

„Tak — niz pytaćź ſ nahimaj nóžkomaj? Samjelčjećź chžyšchćźe tu wěz, teho dla je njejšćźe pytali. Šnaju waš, wy —! Nětko pak rošjašńćźe, kak šćże še šwojimaj dołhimaj nohomaj do podwyšchkowych kholowow šaléšćź móhli?“

„Myšlach šebi, šo šu to moje šuknjane kholowy.“

„Ssu te tak wuške?“

„K poručnoščźi, knjes rytmišchtrje!“

„Ma Pawk tajke wuške šuknjane kholowy?“ šo Skobak k wachtmišchtrej wobročźi.

„Najšterje šu wone prjedy jenemu jenolětnemu dobrowólnikej šłušchaše, knjes rytmišchtrje.“

Skobak praji, šo jenolětni dobrowólnizy ša wšchěmi pryslami tcža; šo njech k khortej du.

„Měješche je Ty wot jeneho jenolětneho dobrowólnika?“

„K poručnoščźi!“

„Kak wón rěka?“

„Słótnik, knjes —“

„Słótnik — prawje, to je tón ſ tym wjele wotpuškom. Chžyk jeho też widźećź, hewak móhł mi něšchto nakžećź. Nó wachtmišchtrje!“

„Knjes rytmišchtrje, Słótnik je —“

„Ně, proschu — žane rěčže, hdyž něschto žadam. Pšchiwjedźćźe mi Słótnika.“

„Knjes rytm—!“

„Wachtmišchtrje, ij ij — nochžu šo nadźećź, šo šćże jemu šamopaschnje wotpušk dali! Jenolětny dobrowólnik Słótnik —“

„Je dawno še šłužby.“

„To budźišchćźe mi hnydom prajićź móhli“, měnješche Skobak.

Bjes tym šo šo tele šłowa rěčža, pšchihladowazy wojazy skoro ſ wješeločźu šaŕdu. Poł schwadrony šo k jěchanišchćźowym durjam tłóčži, kóždy chže žortnemu podawkej pšchihladowaćź.

(Pokračźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyšchina. Na Budyšchšim tšělenju šu pakoštnizy šaŕdźenu póndźelu šahe rano, hdyž bě tam šwjedźeńški hołk wočźichnuł a šo měješeljo budow a štanow domoj do města podali, šklaḍnoščźe k kranjenju hladali. Woni šo najprjódzy do budy rěšnika Wuttgi łamachu a tam ša 30 hriwnow kołbašow kranuchu. Pola rěšnika Rossiga a reštawratěra Pětschki teho runja šwoje šboże špytachu, tola dyrbjachu ſ próšdnymaj rukomaj wotcźahnućź, dokelž běchu budy pšchetwjerdźe šawrjene. — Pšchi tšělenju do kralowšheje tarcže je šebi pjekaŕški mišchtr Teupel dostojnoscź krala a fabrikški wobšedźeŕ Max Reinhard dostojnoscź marschala dobył.

— W Budyšchinje budźe lětša nasymu wulka wuštajeńža šhota (też rybow a pčzołkow), rataŕšhich nadobow a maschinow, wupłody role a šahrodow atd., wschelake naprawy ša plahowanje šadu atd. Wuštajeńža směje šo wot 7. hacž 13. (šnadź ſ 21.) septembra. Schtóž chže něschto wuštajićź, njech to pola Budyšheho rataŕšheho towaŕstwa bórsy a hacž do 15. julija 1887 wošjewi.

— Saŕdźenu njedźelu dopołdnja je šo pišmikišlajeŕški wučźobnik Linke w Mulanšhez kupjelnischčźu w Spreji tepił. Młody čźlowjek, kotryž płuwacź njemóžeše, bě dale nikkeho městna, še žerdźami wobdateho, schoł a je tule lohkomyšlnoscź še šwojim žiwjenjom šapłačźićź dyrbjał.

— So je nasch čžaš ša rataŕstwo hubjeny čžaš, to je šawěšćźe kóždy rataŕ špósnał. Teho dla je trěbne, šo by kóždy wschě mozy napinał a wschě šrědki nałožił, šo by šwoje dokhody po móžnoščźi pšchisporił. To njebudźe jenož kóždemu šamemu wužitne, ale budźe też naschemu narodej a dozpićźu jeho šaměrow poßłužićź. Woßebje teho dla chžu tu w naschich Serb. Now. tak husto hacž mi čžaš dowoli a hacž je trěbne, wo wězy pišacź, ſ kotrejž šo hischćźe w naschej šerbšhej Łužizy něschto wuwikowacź hodźi, wo pčzołaŕstwje. A hdyž šo pčzołaŕstwo hižo nětkle ša móscheń hubjene mjenowacź njemóže, dha budźe šawěšćźe hischćźe lěpje. Njedawno je khěžorski šejm dawk ša zokor pšchiswolił. S powjetschenej zokorowej płacźišnu dyrbi šo też płacźišna ša měd powyschicź. Chžeschli pak pšches pčzołaŕstwo něschto wuwikowacź, dyrbisch wschě dźěła w pčzólnizy rošumnje čźinicź; temu, kotryž to hischćźe njewě, chžu tudy poßłužićź. Schto masch po tajkim nětkle čźinicź? Lětša bě hubjene lěto ša pčzoły. Dla stajneho symneho a deschćźojteho wjedra w zykym naléčźu šu pčzoły ſ wjetscha šłabe wostałe a teho dla šo lětša posdźe roja. Wschelakich wěm, kiž hischćźe žadyn rój nimaju, a kotrymž je bjesměrna syma minjeneho tydźenja poßlednju nadźiju rubiła. W nozy wot šrjedy k schwórtkej bě tak syma, šo dyrbješche kóžda jenotliwje šedźaza pčzołka šmjeršnućź. W tajkim čžaßu kwětki też žaneho mjedu nimaju. — Masch-li, luby šerbški pčzołarjo, pak hižo roje, njebudź ſ wopředka skupy, ale dawaj kóždemu ſ wječźora schkliczku abo bleschu — hdyž móżeš pšches wěko dawacź — židkeho mjedu abo zokora, abo woboje šměschane, šo by rój bórsy wjele twara měł, šo móhła matka šylnje lahnućź a šo by šo rój pšches to poßylnił a šo móhł poßlednje lipowe kćźeńczka hischćźe wužiwacź. Schtož rojam w spočźatku dasch, to čźi posdźišcho ſ danju šarunaja. — Dostanjesch-li hischćźe w juliju rój, dyrbisch jón na wutwarjene abo poł wutwarjene abo na wuměłše płasty čźišnućź; nječźinisch-li to, wón jenož w najlěpschich lětach doscź nanošy. — Twarja twoje pčzoły do ramikow, abo na schpenki, tak šo móżeš zyły twar rošebracź, dyrbisch kedźbowacź, šo čźi roje nješapočźnu trutjazy twar twaricź, doniž nimaja hnědo wulke doscź a jenož ſ pčzołazym twarom wutwarjene. Trutjazy twar twari rój ſ wjetscha hakle w schtwórtym tydźenju, hdyž šu šo prěnje młode pčzoły wukušake. Tón dyrbisch na měsćźe wotrěšacź, potom ſ wjetscha šašo pčzołazy twar dale twarja. Lětša puschćźich 22. junija šylny rój ſ wopkodźenej matku do kołcźa a dach hnydom wulki płašt połny šaschpundowaneho cźerja šobu; tydźeń posdźišcho pohladach, ale hižo běchu rózk trutjazeho twara natwarili. Hnydom wurěšnuch rózk; minjenu šrjedu pohladach šašo; wurěšany rózk bě ſ najrjeńšchim pčzołazym twarom wutwarjeny, ale nowe płasty na kónzu ſ trutjazymi pankami twarjachu. Te šym šašo wotrěšak. Hdyž dyrbisch to też něschto woprowacź, dha tola k lětu wjazy škowasch: w tajkich płastach by šo jenož njetrjebawschi hromada trutow wulahnuła. Pčzołar.

— Měšacźnika „Łužica“ je 7. čźišło (julij 1887) wuschło. **Wobšah:** Při rowje zbóžnje dokonjaneho fararja knjeza Jurja Ernsta Wanaka jedyn Jeho dźakownych wučźomcow. F. — Modlitwa. (Gazel.) ... t. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. V. Rubjena knježna. (Bajka z luda.) VI. Bože sedleško. — Wobrazy z přirody. Po Brehmje wobdźěłał J. Nowak-Horjanski. III. Wjelk. — Serbski wójak we smjerši. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Zornješko. (Kruch wjesneho žiwjenja, po wućahu ze swojeho dźennika.) Spisał M. Z., Pražan. — Khwalby běh. Syman. — Drobnostki. — Lubosć tudy njecyła. Š. — Należnosće towaŕstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Słowjanske nowinki. — Nekrolog. — Dwajadwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Zejlerjowe spisy. — Wozjewjenje.

S Nowych Kopriz. Saŕdźenu wutoru pšchi njewjedrje tu błyšk do jenoschoßneho twarjenja, ſ doma a pšchitwarjeneje brózničźki wobštejazeho a khěžkarjej Janej Stanšy šłuschazeho, dyri a šapali.

Dokelž bě krycze ßkomjane, ßo pkomjenja rucze rosschěrjachu. Stansy, kaž tež tam bydlazemu Stangowemu pschichodnemu ßynej je ßo skoro wscha domjazą nadoba spaliła. Sawěschćene niczo njebě. — Tón ßamy czaß w Zornoßykach błysk do hromady żerdżow, na Młynkez worjeschinu seprjenych, sjědże. Żerdże buchu wobodrjene, bjes tym so worjeschina njewobschkodżena wosta. — Dalorěczńik wot Pomorz do Barta je hotowy a je ßo 6. julija k powschitkownemu trjebanju pschepodał. *Kr.*

S Njeßwaczidła. Ssrjedu 6. julija běsche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań: 490 howjadow, 140 ßwini a 290 proßatow.

S Posdez. Sańdżenu wutoru 5. julija je wjeleſaßkužbny farař Schěrachowskeje woßady, knjes Jakub Zur, kotryż tu pola ßwojeje ßotry na lětnich prósdninach pschebywasche, ßwoje żiwjenje skonik. Njebocźiczki je ßo 9. septembra 1821 narodźił a je 41 lět duchownske sastojnstwo sastawał. Prjedy hacž jeho do Schěrachowa powołachu, hdżež je 26 lět dołho jako farař skutkował, bě wón s dopołdnischim prědarjom w Budyschinje. Semrjety bě dla ßwojeje pschecźelniwosćze a darniwosćze wot ßwojich woßadnych jara lubowany a czeſczeny. Schěrachowszy khudźi wo njeho hłuboko żaruja; pschetož wón je stajnje hotowy był, jim s nusy pomhacź.

Ď S Khrósczíz. Kóżdy może ßebi myßlicź, so nowotarstwo, kajkež ßo nětko w katholskich woßadach se sběhnjenjom małych ßwjatych dnjow poczina, bjes wulkeho mucźenja njewoteńdże. Měnjenja du rósno: to pak je wěste, je-li niz lětßa, dha tola k lětu ßo to powschitkownje dozpěje, schtož hospodarjo żadaju, so ßo, woßebje w czaßu żnjów dźěła, kaž druhdże. Někotsi dżerża sa to, so bur w tutym lěcze hischcze czeladnika k dźěłej pohonjecź njemóże, dokelž dźěło na małe ßwjate dny wuczinjene njeje. Na to ma ßo wotmolwicź: Waschnje ßwjecźenja powschitkowne njeje; czeledź dźěła na pschikład w Wotrowje, hdżež tola pod druhimi wuměnjenjemi pschistajena njeje, bjes morkotanja, a to hižo wjele lět, runjež tak w tej stronje Khrósczańskeje woßady, kotraż k Budyschinej leži, w mnohich wßach. Tež je wěste, so ma czeledź na ßamych njedźelach po Bożich ßkužbach dźěłacź, je-li farař wjedra dła to s klětki wosjewi. Kak wjele bóle dha na małych ßwjatych dnjach! Hdyż, kaž lětża, njedźela ßrjedź ßwjateje Marje Madleny a Jakuba padnje, hdżež ßu po tajkim w najnusnischim czaßu tsi ßwjate dny sa ßobu — k lětu budże podobnje —, dyrbi ßo wulki dźěł jeczmjenja a rożki pschestacź. Wo pschesrawjene sorno na wikach nichtó njerodźi, to wě kóżdy, a teho dła ma bur prawo, so wulku schkodu wot ßo wotwobrocźo, hižo lětża na tym wobsteji, so czeledź wo żnjach na wotkasane ßwjate dny dźěła. Pschińdże-li hdże k skórżbje, njewěrju, so czeladnik dobudże, dokelž wyschnosćź budże tak rosßudźecź: Tajke dny, hdżež winowatosćź njeje, do Bożich ßkužbow hicź, ani dźěłacź, żaneho prawa nimaja. Njemóże ßo żadacź, so bur sa niczo na tajke dny czeladnikej jědź a msdu darmo dawa a njeßmě ßo czerpjecź, so czeledź se spjecźenjom wulku schkodu hospodarja sawini. Schtó dha móże sa to, so rożki pschikupnych hnojow dła nětko khětsischo a kaž na dobo srawja? Bur tola niz! Njechał w niczim pschecźiwo czeledźi njesprawny bycź a bych radźił, so, hdżež ßo hodźi, ßo na lětusche hospodař s ludźimi s dobrym wujedna, tak so czeledź wo żnjach, hdyż wjedro hoji, dźěła, sa to ßo jej na tute lěto druhe dny, na kotrychž je deschcźikojte, wotstupja. Wujednane je lěpje dyżli wuskorżene! Czeledź hrosy s tym, so hdyż smeje ßo 1888 powschitkownje na małe ßwjate dny w katholskich Sserbach dźěłacź, so wjazy msdy żada. Haj, dawaju druhdże teho dła też wjazy? Nihdże niz, skerje hischcze mjenje, a hižo sa Draždżanami wjazy njeßadżeja, hacž w Khrósczańskej a Njebjelczańskej woßadże. Teho dła też jich wjele wjazy sa Draždżany njeczehnje. Czeledź njemóże se ßwěta czeknucź, skónczńje budże jeje doscź a też sa tu msdu, kotruż je dotal měła a s kotrejuż móhła spokojna bycź. Wscha nahramnosćź wjeczi ßo na ßwěcze a bur ßebi nětko też pjenjesy se ßamßneje koże rěsacź njemóże, hdyż jemu sa jeho twory na wikach niczo dawacź njechadża. Żito 10 mk. 50 np., pschenża 13 mk., butra 1 mk. 50 np., nó, to njech hospodari, schtóż chze! Czeledź by ßo rjenje dźiwała, by-li s dokhodow kubła w naschich dnjach msdu a dawki wotwjescź měła. Někotry s nich, kiž by lěto pohospodarił, by prajił: Dźicze mi, radscho saßo ßkužu! Mózemy hospodarjam jenoż radźicź: Njepschekhwatajcze ßo a njeléscze se msdu horje — khadlow je doscź, hdyż k wězy pschińdże, budże jich hischcze wysche. Njech jenoż ßo najprjedy makko wukuri; w prěnim wóhnju sda ßo wěz pschezo straschnischa, hacž hdyż ßo se symnej krwju pschihladuje. A kohoż na 1888 pschistajecze, teho tak, so ma na wschě wot zyrkwje wotkasane dny dźěłacź, hewak ßmy k lětu na starym blaku. Wużiwa-li czeledź rosuma, ßo jej na katholskej stronje hischcze tójschto ßwjatych dnjow k ßwjecźenju wostaji, kotrež druhdże nihdże ßo njeßwjecźa. Je-li pak je spjecźiwa, je mózno, so hospodarjo praja: Druhdże dyrbi czeledź tracź a ma jenoż njedźele a pschikasane ßwjate dny, czeho dła niz w Sserbach?! A poßlednje wězy móhke sa czeledź hórsche bycź, hacž prěnje.

S Kumwałda. Sańdżenu wutoru pschipołdnju po 1 hodźinje njewjedro nad naschim dokom czehnjesche. Kublerja Schustera, kotrehoż wone na polu pschekhwata, błysk sarasy. Spodźiwne je, so je ßo njesboże na tym ßamym městnje stało, hdżež staj ßo loni Schusterowy pschichodny nan Höhna a teho ßyn psches błysk k ßmjercźi porasykoj.

S hole. Hižo muchi skót w hródżach njemało cźwiluja, a dale a hórje budże. Schtóż chze skót w hródżach najlěpje psched muchami wobrócź, njech jón dyß a dyß s wodu myje, w kotrejż je na drobne rosrěsany pokon namoczeny był. Też wóń kawrjenzoweho wolija a kobołkoweje wody muchi snjesćź njemóża.

W Wojerezach bu na distriktowej konferenzy postajene, so budża lětusche schulske prósdniny wot 18. julija hacž do 6. augusta. — W Wulkich Sdżarach ßu domske a hródże bura Nowaka a wschitke twarjenja sahrodnika Hajnka ßo 27. junija rano sahe wotpalike. Wobaj mějeschtaj sawěscźene.

— Remontowe wiki (sa tsilětne a wurjadnje 4lětne konje) budża ßo 13. dżeń augusta wot rano 8 hodź. w Liegnizach dżerżecź. Pschedawar dyrbi sa konja rukowacź.

S Khoczebusa. Njedawno pschińdże psches nasche město młody pruski poddan s Konstantinopla, kotryż běsche na kódźi pschewjesany wot Triesta psches awstriske kraje schtyri njedźele pěschi schoł. Wón chżysche do Barlina, so by tam do gardy sastupił.

— Krawz Lehmann s Wußwjercha wjesysche wjeßko ßkomy s Górschowym wosom do Libina na pschedań. Tam krawz po wotrěczenju do ßkomy salěse, so by pschi ważenju cźeżka byka. Dźěłacźerjo pak to kupzej pscheradźichu. Hdyż potom wobaj po pjenjesy pschińdżeschtaj, żadasche ßebi kupz polizajske pschewaženje krawza, kotryż ßo mało njenastróża. Wón ważesche 140 puntow, a wotmyßlene wobschudźenje wunjeße jeno 3 hriwny. Ale kóżdy wot njeju je nětko wot pschißażneho ßudnistwa tsi měßazy jastwa dostał.

Se Żagana ßo pische, so bu wóndono městowym sastupnikam sliczbowanje pschedpokożene, po kotrymż běsche ßo sańdżenu symu na rostawanje samjerſnjenych gasowych latarnjow města Żagana niz mjenje hacž 162 (162!) litrow spirituża pschetrjebało. Městowi sastupnizy ßo ßmějachu, a jedyn rjekny: Nó, dha wěmy, czeho dła je spirituß drohi. Ale schtó wě, do kajkich pódlanskich dżěrkow je spirituß ßobu běżał.

Přilopk.

* Se Żitawy. Do Groß-Schönauskeje ludoweje wuczerńje je wóndano 11lětna holza sastupika, kotraż hischcze nihdże żaneho roswuczowanja měła njebě, hdyż też je czika a czerstwa. Żandarm je ju w Seifhennersdorfje někajkim keklerjam wsak, kotsiż żaneho prawa na nju njemějachu. Holza, kiž lěpje czěski hacž němski rěczi, je najskerje psched někotrymi lětami w Czechach rubjena. Wona pak njewě, s wotkal a czeja je.

* Wulki żelesny móst, kotryż pola Riesy psches Łobjo wjedże, ßo s nowa barbi. Dźělki stareje barby a wschitkón sersawz dyrbjachu prjedy staroscźiwje wotstronicź, schtož je ßo na to waschnje stako, so żeleso se ßelowej kißalinu myjachu. Na to ßo żeleso wjazy krócź wobarbi. Tajke wobnowjenje 6 abo 7 lět dżerżi; potom ma ßo żeleso s nowa barbicź. Prěnje wobarbjenje mosta je wjazy hacž 50,000 mk. płacźiło; tón krócź budże pjecża tuńsche.

* (Br. Z.) W Tschawnizy ßu někomu měd s dweju korbow kradnuli a pczołki ßobu. Paduch bě kulojty kónz korba do wody tykał a ßwój prósny korb na njón stajił. Tak pczołki, kiž psched wodu zofachu, horje do paduchoweho korba wuléschu. S daloka paduch bycź njemóże, dokelž kradnjene pczołki saßo domoj lětaju.

* W niżinje pschi rěży Bobrje pola Naumburga w Schlesynskej běsche prěnje dny tamneho tydżenja tak syma, so w nozy wot njedźele na póndźelu tydżenja thermometr dwaj gradaj symy pokasowasche; duż ßu na mnohich honach kulki (neple) a hejduſch smjerſke. Podobne powjesćze mamy s Leutnitz pola Krossena. Nimale runje tak syma běsche wokoło Sprottawa a Zahanja. W krajinje wokoło Freistadta mějachu 28. junija rano mrós. Na kużach pola Freistadta a Zahanja běsche czeńki lód. Też tudy je wjele kulkow a hejduſchki smjerſko. W Landeshucze w nozy wot póndźele na wutoru tydżenja na mnohich tsěchach mrós leżesche; kónczki hakużkow nežnischich schtomow a wschelake

druhe rostliny ßu tam cźerpjeke. — W Krkonoschach běsche wóndano tajki ßněhowy mjecźel, so pucźowarjo ſ hór do doła dele njemóžachu. — Też ſ druhich krajinow Němskeje podobne powjesćźe pschikhadźachu. S Wandsbecka ßo tydźenja pißasche: Wokoło Ahrensburga je w nozy wot póndźele na wutoru pomjerſko. Na bahnach běsche lód. Hejduſchi w niźinje je ßo ſ tym wulka schkoda nacźiniła; daloke ßmuhi hejduſche ßu cźorne a zyle ſaniczene.

* W Lupnitzu pola Eiſenacha je ßo lěto ſtare dźěcźo, kotreż běsche macź k woknu ſtajiła a ſe ſtólzami wobſtajała, hrajkajo ſe ſchnórku ſadajiło, kotraż wot woknoweho ſawěſchka dele wißasche.

* W Barlinje ßebi wóndano 65 lět ſtary mužik, kotryž wot rady jakmožnu doſtawa, ſ wótrym nožom krk pſcherěſnu. Pytnuwſchi, ſo ßo prawje trjechił njeje, ßebi hiſchcźe žiwot wot deleka horje zyle rosrěſnu. Do hojerńje jeho hiſchcźe žiweho pſchinjeßechu; ale nadźije žaneje njeje, ſo ßo jemu žiwjenje ſdźerži.

* W Burgu, hdźež ma ßo wotpaleny mkyn ſ nowa natwaricź, wóndano dźěkacźerjo, ſemju kopajo, 3 łóhcźe hłuboko w ſemi koſcźowz jěſdneho wurychu, kotryž hiſchcźe na konju ßedźeſche. Koſcźe běchu ßo derje ſdźerżałe. Żeleſne kruchi pak ßo nimale njeroſeſnawachu, dokelž tołſty ſerſawz na nich ßedźeſche. Najſkerje je jěſdny pſched wjele lětſtotkami w tonidle, kotreż je tam něhdy było, ßo pſchepanuł a w nim kónz wſał.

* We wßy Mackau a w wokolnoſcźi Rathenowa je burſki wotrocźk Zach ſa mało lět ſ najmjeńſcha 16 krócź woheń ſakožił a ſ tym ſa wjazy hacź milijon markow ſchkody nacźinił. Dołhi cźaß ßebi nichtó na njeho njemyßleſche; pſchetož wón běſche ſwólniwy a pilny wotrocźk a jara pſcheklepany cźłowjek. Wjele krócź je ßo ſtako, ſo dyrbjachu jeho do domu, kotryž ßo paleſche, wokacź běžecź, dokelž wón po ſdacźu krucźe leža ſpaſche. Skónczńje ßo ßam pſcheradźi. Barlińſki pſchißažny ßud, kotryž jemu w 11 padach dopokaſa, ſo je woheń ſakožił, jeho k khoſtarni na 10 lět ſaßudźi. Zach je ſa mkode zyle ſanjerodźeny był.

* 40 lět ſtara, woženjena ßkužobna dźowka Dworžakowa ſ Cetoraſa w Cźěſkej wóndano ßwoju 7 lět ſtaru pſchirodnu dźowku tak njecźłowſzy pjerjeſche a dajeſche, ſo ßo dźěcźo w jeje rukomaj podklaknu a ſa nětotre minuty ducha ſpuſchcźi. Sſurowu mazochu, kotraż je ſe ßwojimi tſjomi pſchirodnymi dźěcźimi woſpjet takle njecźłowſzy ſakhadźała, ßu do jaſtwa ßadźili.

* Na Morawach ßu tele dny ſtraſchneho mordarja a rubježnika Schimaka ſajeli. Schimak je ſchěſcź cźłowjekow ſatſělił, mnohich wurubił a ßo na wjele měſtnach do twarjenjow łamał. Pola njeho ſapiß 80 mjenow bohatych ludźi namakachu, pola kotrychž je wón kranucź chzył.

* We wßy Jazovje w Wuherſkej ßo po poßlenich wólbach wolerjo, ſchtož běchu pſchiwißowarjo knježerſtwa, w gmejnſkim domje na wjeßeku ſkhadźowanku ſeńdźechu. Druſy wjeßni, kotſiž prawa njemějachu ßobu hłoßowacź, ßo w korcźmje ſeńdźechu. Tam ßo ßynaj wjeßneho ſchołty, kotrajž běſchtaj jako ſchkerjedźakaj ſnataj, ſ druhimi burſkimi hólzami ſwadźiſchtaj, pſchi cźimž jeju nabichu a ſ korcźmy wucźěrichu. To něchtó jeju nanej, wjeßnemu ſchołcźe, dopowjeda, kotryž běſche ßobu w gmejnſkim domje. Sſo ſ revolwrom wobróniwſchi ſchołta do korcźmy cźerjeſche. Runjež běſche ßo tam dawno wſcho ſměrowało, a jemu nichtó hroſneho ßłowcźka njepraji, ſchołta na rejwanſkej łubi 6 krócź do ludu tſěli a ſchtyrjoch mužſkich na ßmjercź rani. Duž ßo roshněwany lud do njeho da a jeho ſabi. Wot tych ſchtyrjoch cźežko ranjenych ſtaj dwaj hižo wumrjełoj; lěkarjo žaneje nadźije nimaju, ſo ßo tymaj druhimaj žiwjenje ſdźerži.

* Spodźiwne ßamomordarſtwo je ßo w jenej Petersburgſkej hojerni ſtako. Wojaka, kotryž běſche w hłubokich myßlach był, morweho w łožu ležo nadeńdźechu. Niczo woßebite na pſchiczinu ßmjercźe njepokaſowaſche: jenož toporo kžizy morwemu ſe rta tcźeſche. Se kžizu pak ßo njeběſche ſadußycź móhł. Hdyž jemu ſchiju wotewrichu, zyku wojerſku ſchtrympu ſ hrubeho ßukna hłuboko do krka dele ſtołcźenu namakachu. Woßebje kruta wola je k temu ßkuſchała, ßo na tajke njeßłyſchane waſchnje ſadußycź.

* Naſchi cźitarjo, je-li ſo jón ßnadź ßami hiſchcźe naſhonili abo widźeli njejßu, ßu ſawěſcźe hižo cźitali wo ſatraſchnym wichorje, kotryž w podobje trubjelojteho, likojteho ſtołpa pomału po honach cźehnje, ßo ſ njewurjeknitej ſpěſchnoſcźu wjercźo a wſchitko ſapuſcźejo, ſchtož na ßwojim pucźu nadeńdźe. Wo tajkimle wichorje, kotryž ßo w ruſkej rěcźi „ßmjercź" mjenuje, ßo ſ města Połtawy w južnej Ruſkej piſche: 20. junija popołdnju w 5. hodźinje po honach naſcheje wokolnoſcźe ſtraſchny „ßmjercź" cźehnjeſche, kotryž je wulkeje ſchkody nacźinił. Najhórje je ßo wßomaj Stary Jar a Zuki ſeſchło. Wichor, ſ kotrymž krupy kaž kurjaze a hußaze jeja padachu, je pſches 50 burſkich domow a něhdźe 40 druhich twarjeni ſpowałał. Wjeß Zuki wjerchej Kocźubejej ßłuſcha. S jeho wulkeho hrodu je wichor żeleſnu tſěchu wuſběhnuł a ju nimale 600 łóhcźi daloko wotnjeßł, hrodowſku wěžu powalił, kólnje a konjemzy roskłamał a roſtorhał. Też w bliſkich lěßach je ſapuſcźenje wulke; 23 ſtarych dubow, kotreż mózachu tſjo, ſchtyrjo mužojo lědma wobpſchimnucź, je mózny wichor ſ korjenjemi wuwalił. Boże žita na polach a trawa na łukach ßu kaž wot wójſka poteptane. 400 hobrſkich ßynowych kopjenow (fajmow) ßu do zyła roſmjetane; ßyno je ſ wjetſcheho dźěła do rěki ſmjetane, ſ dźěła po žitnych honach wokoło leži. Krupy ßu nimale 400 kórzow žita ſbiłe, ſ wjetſcha jerzu. Też wjele ſkotu je „ßmjercź" ſahubił. Jara wjele wowzow je ßo tepiło; nětotre ßu krupy ſabiłe. Dźěławi ludźo, kotrychž wichor pod hołym njebjom pſchekhwata, ßo na ſemju lěhachu a ßo jedyn ſa druheho pſchimachu, ſo bychu ßo ſdźerżeli. Też ſtót na ſemju padaſche. Do płuha ſapſchehnjeneju wołow wichor ſ płuhom wuſběhnu a pſches druhi pſchah wołow cźißnu. Wołaj na płuh padźeſchtaj, pſchi cźimž ßo jedyn wo płuh ßyłnje frani. S knježeho dwora w Zukach wichor kowany żeleſny wós ſe żeleſnymaj wólkomaj wuſběže a jón 30 łóhcźi daloko pſches płót donjeße. Kruchi żeleſa ſ tſěchi, deſki a kuſki drjewa dale hacź ¼ hodźiny wokoło ležachu. S lěßa ſaßo na pola won ſtupiwſchi ßo „ßmjercź", make pokdra hodźin wot Żukow, ſhubi. Nacźinjena ſchkoda ßo dotal hiſchcźe wobliczicź njehodźi.

* W Indiſkim Morju je pſched krótkim ßurowy wichor ſakhadźał. Jara wjele łódźow je ßo rosbiło; kak wjele, dotal hiſchcźe ſnate njeje. Mjes druhimi je ßo wulka jendźelſka łódź „John Lorens" rosbiła, na kotrejž běſche 800 pucźowarjow a ßyłne łódźine mužſtwo. Wot nich wſchěch žadyn jeniczki žiwy woſtał njeje. S druheje wulkeje łódźe je jedyn jeniczki łódźnik ßmjerczi wucźeknuł; ßo jeneje deſki wot rosbiteje łódźe pſchimnuwſchi je dleje hacź 24 hodźin po morju wokoło płuwał, prjedy hacź ßo ſ nětajkeje łódźe, kotraż nimo pſchijědźe, jeho dohladachu. Se wſchelakich indiſkich pſchiſtawow ßu łódźe wujěke, ſo bychu ſa njeſbožowonymi ßlědźili. Żaneho žiweho cźłowjeka ſ rosbitych łódźow njenadeńdźechu. Cźłowjecźich cźěłow pak jara wjele po morju płuwaſche.

* Do jeneje chineſiſkeje wjeſki běchu ßo pſched krótkim tſi ſta cźłowjekow ſeſchłe, kotſiž żanych ßrědkow k ſeźiwjenju njemějachu: rosnoſchowarjo nowin, dundazy a proſcherjo. Sſo telko zuſeho ludu nabojawſchi ßo wjeßni wobydlerjo rosßudźichu jich ſ krótka wotbycź. Duž jim wſchěm w hromadźe w zyrkwi nózu hoſpodu poſkicźichu; na to zyrkej ſamknuchu a ju w nozy ſe wſchěch ſchtyrjoch kónzow ſapalichu. 40 ßmjercźi wucźeknuchu; cźi druſy 260 ßo żiwi ſpalichu.

* Jendźelſke hłowne měſto London ma 3 millijony wobydlerjow a je tak wobſchěrne, ſo by Hornja a Delnja Łużiza wjazy krócź rum w nim měła. Khěže ßu ſ dźěła bliſko ßebje twarjene, kaž to też w druhich měſtach je; ſ dźěła pak ßu tam wulke ßwobodne měſtnoty, kiž ßu wot domow próſdne woſtajene, ſo móhł powětr lěpje tu njeſkónczu ßyku khěžow pſchedúwacź, ſchtož je w tajkich wulkich měſtach jara nuſne, ſo njebychu khoroſcźe naſtałe. Schtóž chze w Budyſchinje abo Wojerezach někoho wopytacź, tón pěſchi k njemu dźe, kaž to ludźo na wßach też cźinja; ſchtóž chze w Draždźanach abo Barlinje někoho wopytacź, dyrbi huſto doſcź do ßwojeho abo do najateho woſa ſtupicź, dokelž huſto jedyn jara daloko wot druheho bydli; ale ſchtóž chze w Londonje někoho wopytacź, tón dyrbi ßo ſ wjetſcha najprjedy na dwórniſchcźo dowjeſcź a potom hakle ſe żeleſnizu dale jěcź ſchtó wě kak daloko; a ßrjedźa nutſka w Londonje je wulzy jara wjele ludźi, kiž ßwoje żiwe dny wonka na kraju pobyli a żenje żanych polow a łukow wohladali njejßu. Měſto London je wot wſchelakich żeleſnizow pſcheczehnjene; żeleſnizy ßu ſ dźěła na ſemi twarjene (kaž pola naß), ſ dźěła ſpody ſemje (podobnje kaž naſche tunnele), ſ dźěła pak też wyſche khěžow, tak ſo móhł-rjeż w powětrje jědźeſch, nimale kaž by Krabat był. W Londonje je wjele jara bohatych a wjele jara khudych ludźi; teho dla je tam też wjele proſcherjow a hiſchcźe wjele wjazy paduchow a druhich njekraßnikow, a do nětotrych tajkich kutow ßebi ani poliźajojo w nozy hicź njeweŕja. Najwjetſchi pſchecźiwnik paduchow a podobnych ludźi je ßwětko; wodnjo je cźežko kradnucź, dokelž tehdy kóždy widźi a kóždy hlada; w nozy pak ßu Londonſke pjenjeſarnje a woßebne pſchedawarnje, do kotrychž móže kóždy pſches wulke ſchkleńczane wokna pohladacź, hacź na najjaßniſcho poßwětlene (wot wjecźora hacź do ranja), a wokoło kóždeje tajkeje wikowarnje zyku nóz poliźajojo khodźa a ſtajnje ſ woknami nuts hladaju. Jenož takle ſ nóznym ßwětkom móža bohacźi ludźo ßo wuwucźenych paduchow dowobaracź. To je pola naß tola mały kuß a wulki kuß lěpje!

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże jutsje njedźelu rano w 7 hodźinach kapłan Handrik němsku spowjednu rěcź dźerżeć a 1/2 9 hodźin farař dr. Kalich němski prědowacź.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Pawoł Ota, Jaroměra Wylema Röthlinga, maschinskeho wjednika na Zidowje, ß. — Max Waklař, Jana Ernsta Fuhrmanna, khěžerja a wjasařskeho mischtra na Zidowje, ß. — Marja Klara, Khorle Augusta Neumanna, khěžerja a rěsnika na Zidowje, dź. — Hana Frieda, Ernsta Augusta Koksicha, dźěłacźerja na Zidowje, dź. — Hermann Jaroměr, Khorle Augusta Hermanna Cźěßle, fabrikskeho dźěłacźerja na Zidowje, ß. — Pawoł Max, Jana Ernsta Schnibßa, fabrikskeho dźěłacźerja na Zidowje, ß. — Hermann Kurt, njemandź. ß. na Zidowje.

Zemrjeći:

Dźeń 1. julija: Madlena, Michała Ducźmana, żiwnosćerja w Dźěżnikezach, dź., 47 l. 11 m. — Michał Pawoł, Michała Bjarscha, restawratěra tudy, ß., 9 m. — 4. Khorla Bernhard Nostitz, fórbarkař na Zidowje, 57 l. 4 m. 21 d. — Marja, Jana Tacźinka, żiwnosćerja w Tšelanach, maudźelska, 90 l. 5 m. 28 d. — 5. Hana rodź. Ulbrichez, Ernsta Wylema Jähny, tyscherja tudy, maudźelska, 29 l. — Pawoł Ota, Jaroměra Wylema Röthlinga, fabrikskeho dźěłacźerja na Zidowje, ß., 24 d.

Płacźisna žitow a produktow w Budyschinje

2. julija 1887.

Žitowy dowos: 2324 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pšeńca . . . . . běła	10	54	10	77	10	27	10	57
" . . . . . žołta	9	64	9	82	9	82	10	12
Rožka	6	77	6	96	6	71	6	84
Jeczmjeń	6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß . . . . . 50 kilogr.	5	40	6	—	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	1	50	1	70	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr.	1	70	1	90	—	—	—	—
Pšeńcźna muka 50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Rżana muka . 50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 "	2	50	2	70	—	—	—	—
Ssłóma . . 600 "	22	—	24	—	—	—	—	—
Proßata 692 schtuk, schtuka	8	—	19	—	—	—	—	—
Pšeńcźne wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	50	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płacźisny. Howjada 1. druźiny 48—52 mk., 2. druźiny 42—45, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 45—48 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 41—54 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 8. julija: Rjane.

W Wyßokej pola Łasa budźe wobßedźeństwo khěžkarja Jurja Ssuschka 2. septembra 1887 dopołdnja w 11 hodźinach wot Wojerowskeho kralowskeho ßudnistwa na pscheßadźowanje pschedate. Napraschowanja móża ßo cźinicź w prěnjej dźělbje ßudnistwoweje pißarnje.

Sahrodniska żiwnosćź

w zyrkwinskej wßy, 1 1/2 hodźiny wot Budyschina sdalena, s 33 kórzami wubjernych polow a łukow, s dobrymi twarjenjemi je wyßokeje staroby dla se skotom, inventarom a rjanymi žnjemi sa jenoż 5200 tolerjow, s kotrychž ma ßo 1500 tol. napłacźicź, na pschedań pscheß wobkhodneho agenta **Mersiowskeho** w Budestezach.

W Brěsezach pola Barta je **kubło** cźißło 2 s 50 kórzami pola a łuki a se wschěm inventarom huydom na pschedań.

Howjasy lój

cźerstwy wuschkrjeny pschedawam wot dźenßa punt po 40 np., pschi wotewsaczu 5 puntow po 35 np.

Max Karsch
na kotołskej haßy 28.

Koßy,

kaž jěd rěsaze, porucza
Paul Walther
na žitnych wikach.

Khofej

ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory** po najtuńischich płacźisnach porucza
Richard Neumann.

Zokrowy syrop

jara ßłódki, skoro tak ßłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.
Ad. Rämsch.

Spěschne běladło (blejchu)

porucza tunjo
Rakeczańska haptyka.

Maleny

kupuje po kóždej dźělbje
měschczańska haptyka w Budyschinje.

Sredk

k spěschnemu blejchowanju płatu

ma na pschedań a kak ma ßo nakožecź, wukaże
Otto Engert na snutskownej lawskej haßy.

Ssyru tolczenu kosczinu (muku)

— ßamßny wudźělk — poruczamy w najlěpschej hódnosći a rukujemy sa jeje cźistosć.

J. G. Hennig & Co.
w Lubiju a Pomorzach.

Sa kurjerjow.

Njerěsany **rjepikaty tobak** s cźisteho **amerikanskeho** tobaka, woßebny a ßuchi, porucza punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola
Gotthardа Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódła hosczenza k jandźelej.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódła pósta

je płacźisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponižika.

Wscho je jara tunje.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płacźisnach w jenak dobrej druźinje
khofejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	" "	36	"
žołte wóskowe mydło I	" "	40	"
žołte wóskowe mydło II	" "	30	"
soda	" "	5	"
schterku	" "	22	"

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtuńischej płacźisnje.

Fotografiski ateliej

Oskara Meistera

w Budyschinje na seminarskej drósy 6.

Portraity

wot wulkosće medaillona hacź do woprawdźiteje wulkosće ßo na najlěpje dźěłaju, teho runja **krajiny, pomjeńschenja** a **powjetschenja,**

fotografowanje

ratarskich a industrialnych maschinow kaž tež gruppow, tež swonka doma.

Cźesćenym Sserbam w Budyschinje a wokolnosći k nawjedźenju dawam, so je mój

schpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haßy cźißło 9.** Na ßwój bohaty sklad kedźbne cźinjo ßo s pocześcźowanjom porucźam.

Moritz Brühl, tyscherski mischtr.

Czorny kaschemĕr
jenož czistowołmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Naschu wukhwalenu snatu
4 np. zigaru czißło 3
wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.
Strauch & Kolde
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k skotemu worlej.

Pauliowy
butrowy pólver
w pakczikach po 1 mk. 50 np.
porucza
J. G. Klingst Nachf.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khosej
njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakczik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schulerskimi wrotami 1.

Khumschtny młyn w Scheschowje
porucza
dobry wuměnjenski a kupny khlěb,
zalty,
pscheńežnu a ržanu muku.
Khlěbowe płaczisny:
I. druzina 8 pt. 6 pt. 4 pt.
66 np. 50 np. 33 np.
II. druzina 6 puntow 40 np.

Ratarska krajna wustajenza za sakske kralestwo
w Budyschinje
wot 7. hacz k 13. poczežnje k 21. septembrej 1887.

Wustajecz budža ßo: **a) skót** (howjada, konje, ßwinje, wowzy, kosy, pjerina, kanikle, ryby a pczoły), **b) wuplody** (plahowanja skotu, ratarstwa, łukow, hajnistwa a sahrodnistwa, krajomskeho a wumělskeho sahrodnistwa), **c) ratarske maschiny, grat a pomozne maczisny, d) wuczobne poßrědki** za ratarske hospodarstwo a hajnistwo, ßadarstwo a sahrodnistwo, kaž tež **wědomostne wudźělki** w wuzschim smyßle.

Pschipowjedźenja, za kotrež ßu formulary pscheswustajenzynych sarjadnikow dostacz, maja ßo **na najposdźischo hacz do 15. julija t. l.** stacz.

W Budyschinje, w juniju 1887.

Za pjecz kralowsko sakskich ratarskich wokrjeßnych towarstwow.
Sarjadowaze direktorstwo:
G. Pfannenstiel. Brugger.

P. P.

Dowolam ßebi s tutym najpodwolnischo k wjedźenju dacz, so je knjes piwarski mischtr **Schwarz** w **Delnim Wujesdźe** hkowny skład mojich bleschowych piwow pschedewsak. Moja sadada je, ßwojim wotebjerarjam jenož najlěpsche podawacz, a teho dla jenož s najlěpschimi piwarnjemi dźěłam. Dokelž jara wjele piwa kupuju, ßo mi poniżene płaczisny woblicza, psches czož je tež knjesej Schwarzej mózno, ßo s kóždej konkurrenzu měricz.

W Budyschinje, 1. julija 1887.

S poczesczowanjom
W. Schreyer.

Sso na hornje wosjewjenje poczahujo, ßo pschi potrjebje najnaležnischo poruczam. Budu ßo prózowacz ßo dowěrjenja, do mnje ßo stajazeho, se spěschnym a sprawnym poßłużenjom na wschě waschnje hódny pokasacz.

W Delnim Wujesdźe, 1. julija 1887.

S poczesczowanjom
Schwarz,
piwarski mischtr a wobßedźer piwarnje.

Ssledowaze piwa w bleschach a, žada-li ßo, też w picželach pschedawam:

ležak s akzijoweje piwarnje Plawenskeje ležakoweje pinzy,
ežeske piwo = = = = =
ežeske piwo (Pylsenska druzina) s akzijoweje piwarnje w Radebergu (wjazy krócz premiirowane),
kanzlerske piwo (Mnichowske piwo) s akzijoweje piwarnje w Radebergu w S. (wot Jeho Jaßnosczе wjercha Bismarka s pschisnamjenjom „wubjerne" wusnamjenjene),
woprawdźite Culmbachske piwo s akzijoweje piwarnje prjedy C. Rizzi w Culmbachu w Bajerskej (jenicžke na Danzigskej piwowej wustajenzy premiirowane Culmbachske piwo),
woprawdźite Grätzske piwo wot Th. Grünberga w Grätzu,
Mnichowske „spatenbräu" wot Gabriela Sedlmayra w Mnichowje,
němski strowotny porter,
ežeske II porjedźne piwo,
woprawdźite Barlinske běle piwo wot S. D. Moewesa w Barlinje.

Cžesczenym Sserbam k wjedźenju dawam, so ßym jenož dopołdnja k rěczam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ
na schulerskej haßy 3, nutskhód na rěsniskej haßy.

K poßylnjenju a porjenschenju włoßoweho rosczenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje lischawy
woprawdźity franzski palenz
w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaczisnje poruczataj
Strauch & Kolde
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k skotemu worlej
en gros. en détail.

Wolijowe a wodowe barby
wscheje druziny,
lanowolijowy firniß,
bernsteinowy lak,
kožowy lak,
želesowy lak,
terpentinowy wolij,
němski a franzowski,
sikkatif,
běžity a w pólvrach,
barbicže,
pěskojtu papjeru,
zement,
gyps
porucza tunjo
Hermann Lemke.

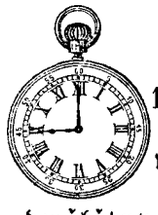

A. Mager
czaßnikaŕ
11 na ßerbskej haßy 11
Wulki skład wschěch druzinow
czaßnikow
dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtunscho wobstaraju.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach
mechanika pschadownja w Hajnizach.

Czisty palenz

kaž tež jednore a dwójne **dobre palenzy** porucza po hischcże starych tunich płaczišnach w czwizach a po kóždej měrje

destillazija J. T. Gliena
na drjewowych wikach.

Tunje zigary.

Dla pschetwarjenja žwojich wobkhodnych rumnoscżow žym zigary na wupschedawanje postajik:

Carmen
100 schtuk město po 2 mk. 50 np.
nětko jenož po 1 mk. 90 np.

Sumatra
100 schtuk město po 3 mk. nětko jenož po 2 mk. 25 np.

J. T. Glien na drjewowych wikach.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk
czažnikow a rjeczasow,
kaž tež
hudźbnych tysow.
Tunje a najlepsche porjedźenje wschěch czažnikow.

Hamburgsko-amerikanske paketojedne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jěsba
z **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu žrjedu a njedźelu,
z **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ze **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
z **Hamburga** do **Wjeczjorneje Indiskeje**
mježaczinje 3 krócz,
z **Hamburga** do **Mexika**
mježaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne lódże podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucowanisku składnoscż za kajutowych a bjestubjowych pucowarjow.

Dalsche wukazanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

Dźiwoczanske žerbske ev.-luth. mišionske towarstwo smeje, da-li Bóh, jutsje, 5. njedźelu po žwjatej Trojizy, w **Lehnertez domje** w **Zokowje** mišionsku hodźinu, na kotruž žo wschitzy pschecżeljo mišionstwa pscheproschuja.

Pschedžydstwo.

Požczerńja a lutowarńja sa Bart a wokolnoscż,

sapižane towarstwo, w likwidaziji.

S tym wosjewjamy, so žo pjenjesy, kotrež žu nam na lutowanje pschepodate, wot 5. oktobra tuteho lěta žem nasad wupłaczа.

W Barcże, 5. julija 1887.

Rada. **Dietrich I. Dietrich II. Wiedemann.**

Wosjewjenje.

Cześcżenym Sserbam k nawjedźenju dawam, so žym **Kernez restawraziju** na žerbskich hrjebjach wotnajak. Pschecżelniwe, spěschne pošłuženje a dobre jědże a picże po tunich płaczišnach lubjo, proschu tež mje s dowěrjenjom poczescżicz, kotrež je žo mojemu prjedomnikej w tak bohatej měrje dostawało.

W Budyschinje, 1. julija 1887.

Jan Kolscha, restawratěr.

najwubjernische
psche wschě insekty
(tkhi, schczóny, muchi atd.), a wschón njerjad tak s wěsta wutupi, so **žaneho žlěda** wot njeho njewostanje.

Njech žo žwěru na to kedźbuje:
„Schtož žo w papjerje wuwaži,
njeje ženje
Zacherlowa spezialita."

Jenož w **originalnych bleschach** je „Zacherlin" **woprawdźity tuni** dostacz
w **Budyschinje** pola kk. **bratrow Měrschow** pschi žitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Naechstera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pschi torhoschczu.

Sa mlodeho pschekupza,

materialista, so k Michałej **khlamy** wuprósdnja, w kotrychž žu žo hižo psches 8 lět dołho materialne twory s dobrym dobytkom pschedawake. Khlamy žu rjane, teho runja pinza, a žo tež sa kóždy druhi wobkhód hodźa. Najenski pjenjes je niski. Dalsche je shonicz na žitnych wikach cżišło 10.

Sa žwoje **kolonialtworowe khlamy**

wucżobnika,

po mózhnoscżi Sserba, kotryž móže hnydom nastupicz, pod pschihódnymi wumènjenjemi pytam.

Richard Neumann.

Próstwa.

Běrgle-teptař **Heina** w Wósborku, Sserb, kotremuž je žo khěża wotpalika a kiž je s Božej a cżłowskej pomozu žebi nowu natwarik, je psches to pschi žwojich wjele dźěczżoch do hischcże wjetscheje khudoby pschischoł, ma hischcże wschelake płaczicz a njewě, hdże schto jow bracz. Ja podpisany mózu jemu to wobžwědczicz, a chzyke žmilne wutroby jemu k pomozy bycz; žym rad hotowy, dary sa njeho bracz, kaž je tež Ssmolerjez knihaŕnja k temu swólniwa.

W Wósborku, 6. julija 1887.

Marczka, farař.

Czeledź

pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na žerbskej haži cżišło 9.

Kucharki, khěžne a dźěczaze holzy, wotroczkow a žrěnkow, pohonczow, dźěkaczerjow na žně a dźowki pyta **Krausch** na sadnej bohatej haži 6.

Marja Mrózez
a
Gustav Kozor,
zyrkwinski wucżeŕ,
žlubjenaj.

W Hodźiju, 6. julija 1887.

Palma měra

na row
Jana Mucżinka, bura w Wujesdźe,
wot podpisaneho położena.

Hłoš: Tón dźeń žo bliži k wjeczoru.

Ach, jara wulka srudoba
Je Mucżinkez dom trjechiła,
Hdyž žyn a bratr, haj mandźelski
Swój semski běh tu dopjelni.
Po naschich myślach dyrbjał žnadź
Tu tola dlěhe sawostacz,
Wschak hischcże wón njedopjelni
Tych lětow dwajatsizeczi.
A schtóž je jeho bliže znał,
Tón by mi wěscże prawo dał,
Hdyž praju, so wón kschesczjan bě,
Po Božim žkowje složeny.
Tež khorowaty dlěhe wón
Bě tola pschezo spokojom
S tym, schtož ta rada wótzowska
Tu na njeho bě wobsamkła.
Haj loni hischcże natwari
Ssej rjany dom we Wujesdźi;
Pschi tym pak sabył njeje to,
Kak sachodne tu wschitko jo.
Jom' wožebje bě należne,
So tu njej' město wobstajne,
A so wschak kóždy teho dla
To pschichodne tu pytacz ma.
We meji wschak dwě lěcże bě,
So mandźelski swjasť wobsamkny,
Kiž nětko, ach, o srudoba,
Ta sažna žmjercz žno roswjasa.
Wón wumrje tamnu póndźelu,
A prěni dźeń we juliju
Bu s zyłej cżeścżu khowany
Na pohrjebnischczo Ketliske.
Tam, luby wujo, derje spi,
Njech row je cżiche lóžko cżi,
Hacz junu nam wschěm sažwita
To ranje sažowidźenja.
Wschak hižo w knihach mudroscże
4, 7. 10. 13. 14.
Te žkowa steja pižane,
So wotpocżink tón prawy ma,
Hdyž tež dże sahe se žwěta.
Wón Bohu žo tak spodoba,
So tón joh' k žebi horje wsa,
Joh' wužwobodźi wot wscheho,
Schtož w žwěcże joh' by trjechiło.
Haj sbóžni wschak cżi morwi žu,
Kiž we tym Knjesu wumru tu,
Hdyž prjedy tež te žiwjenje
Je we tym Knjesu wjedźene.
Ta hnada naschoh' sbóžnika
Je žo tež jemu dostała,
Psches Khrysta krej a sažkužbu
Je wón tež pschischoł k žiwjenju.
Ty pak, o Wótcże njebjeski,
Chzył troschtowacz žam we hnadźi
Tych, kiž nětk wo njoh' žaruja
A stysknje sa nim hladaja.
Njech wopomnja: schtož cżiniš ty,
To tola jenož dobre je,
Hacz runje druhdy njelubi
Sso wschitko naschej wutrobi.
Nam wschěm pak chzył dacz wopomnicz,
So tón pucz dyrbi kóždy hicz,
Duž Bóh chzył dacz psches Khrysta krej,
So w žmjercźi s nami derje stej'.

W Bukojnje, 9. julija 1887.

H. Falka, g. p.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 29. **Sobotu 16. julija 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho Majestosć sakski kral je wčera do Draždžan wrócił.

— Khěžor Wylem, kotryž wo najlěpscheje czikosće a czerstwosće swjeżela, je wo, w Koblenzu pobywschi, psches Darmstadt a Konstanz na kupu Mainau podał. Tam budże wón hacz do póndźele s hosczom pola badenskeje wulkowójwodskeje swójby. 19. augusta wo najskerje khěžor na pucz do Gasteina nastaji.

— Wużud Lipsczanskeho khěžorstwoweho żuda pschecźiwo němskimaj elsaż-lothringskimaj poddanomaj, kotrajž staj franzowskemu knjeżerstwu potajnosće němskeho wójska pscheradźakoj, je, kaž bě to wotczakacz, kruty wupanuł. Hłownemu wobskorżenemu Kleinej khostarnju na 6, jeho żobuwinikej Gerbertej na 4 lěta pschiżudźichu. Erharta po namjece khěžorstwoweho rěczinika wuwinowachu, dokelž jemu żanu winu dopokasacz njemóżachu.

— Po tym so je ruske knjeżerstwo wukas sběhnuło, po kotrymž bě sakasane, konje do wukraja pschedawacz, je tez němske knjeżerstwo sażo dowoliło, konje psches mjesy wuwosycz. Sběhnjenje tejele sakasnje je wěste snamjo, so europiskemu měrej sa bliżschi czaż żadyn strach njehrosy.

— Komiżija k pscheněmczenju Pósnańskeje jara spěschnje dźěła. Skoro kóżdy dźeń wona pólske semjanske kubła kupuje a je němskim ratarjam rospschedawa. W poślednim czażu je wona 475 hektarow wulke kubło Żurawienez a 30,000 jutrow wulke kubło Boguniewo kupiła. Pólszy semjenjo wschak tez komiżiji dźěło po móżnosczi lohke czinja. Wulka liczba s nich komiżiji swoje kubła podtykuje, tak so komiżija wo prawdże druhdy njewě, kotre kubła by najprjedy kupiła. So żo pod tajkimi wobstejnosczemi na kubła pschewyżoke płaczisny njeżadźeja, żo żamo rosumi. Wjele wuwokane wótczinske smyślenje pólskich semjanow żo tu w najrjeńschim świetle pokasuje.

— Na mnohich żudnistwach w Elsaż-Lothringskej mějesche hacz dotal franzowska rěcz runoprawosczs s němskej rěczu. Tale konzeżija, kotraż je żo franzowszy rěczazemu wobydlerstwu czinika, nětko pschestanje. Naměstnik wjerch Hohenlohe je mjenujzy poruczik, so ma żo pschichodnje na wschěch elsaż-lothringskich żudnistwach jenoż w němskej rěczi jednacz.

Franzowska. General Boulanger, bywschi wójnski minister, je psched tydźenjom s wulkim hołkom Paris wopuschczik. Hołdowanje, kotrez je żo jemu pschi tejle składnosczi wot Parižskeho luda dostało, je wschitkim tym woczi wotewriło, kotsiž nochzychu wěricz, so je Boulanger woprawdźity strach sa franzowsku republiku. Hdyż Boulanger po hażach k Lyonskemu dwórnischczu jědźesche, ludowe czrjódy wołachu a kschiczachu: „Vive Boulanger!“ a żo wokoło jeho wosa czischczachu; mnosy jemu ruku abo kromu jeho żuknje koschachu. Wón żam na prawizu a lěwizu hnadnje s hłowu kiwasche, tak so żo sdasche, każ so by żo hižo jako franzowski khěžor Boulanger I. czuł. Na dwórnischczu bě ropot a hołk hischcże wjetschi. Na 10,000 ludźi bě żo tam sescho, kotsiž, hdyż bě Boulanger s wosa stupił, jeho wobstupichu a jeho tak czischczachu, so wón skoro do njemozy padże, a so dyrbjachu jeho wożmjo policistojo do jeneho wosa tsecżeje klaży pschewodźicz. Nětko lud wschě sawjery a schkleńczane durje pschekamawschi dwórnischczo wobżadźi, hdżež sa żiwjenje straschna czischczeńza nasta; dźewjecz czahow, kotrez mějachu do dwórnischcża sajěcz, dyrbjachu psched nim sastanucz. Halekarjo czah, w kotrymż chzysche Boulanger wotjěcz, wobstupichu. Pschezo nowe czrjódy żo pschiwalachu a żo do wosow pódla Boulangeroweho wosa seżydachu, haj żamo na tsěchu Boulangeroweho wosa mnosy salěsechu. Hdyż general proschesche, so bychu jemu wotjěcz dali, czrjóda wołasche: „Njeżměcże wotjěcz! Wrócżo do Parisa! Sskawa Boulangerej! Dele s ministerstwom!“ Skónczinje żo poradźi, Boulangerej pucz na lokomotivu wudobycz. Bórsy pak bě tez na nju, każ tez na tender hromada ludźi salěska. Tola hdyż żo lokomotiwa pomału hibacz pocża, ludźo s njeje dele seskakachu. Skónczinje bě móżno, s lokomotiwu dale na stronu k Charentonej wotjěcz. Tez po puczu Boulangera na mnohich sastawnischczach żkawjachu. Hdyż skónczinje Boulanger do Clermonta, hdżež budże jako komanděr 13. armeekorpsa bydlicz, pschijědże, jemu wobydlerjo města w żwjedżeńskim czahu napscheczo czehnjechu. Měschczanosta jeho jako wótczinskeho generala powita, kotryż je sa czaż żwojeho ministerstwa k reorganisaziji wójska nastork dał. Franzowska chże měr, tola so by wón trajny był, je żylne, derje wuwuczene ludowe wójsko nusne. General Boulanger wotmolwi: „Ja wótczinu a republiku lubuju. Hdyż běch s ministrom, żym żo s politiku, republikanskej politiku nakładował. Njewobżaruju to a bych, hdy bychu mje na to żame město sażo stajili, runje tak czinił. Tu pak żym jenoż wojak.“ Derje spodobacz żo najskerje Boulangerej w Clermoncże njebudże; pschetoż najwyschschi offizerojo 13. armeekorpsa żu s wjetscha njepschecźelszy pschecźiwo njemu smyślenі.

— Każ Parižske nowiny „Soleil“ pišaju, dyrbjesche żo w Periqueuxu jedyn dobrowólnik 50. franzowskeho regimenta pěschkow psched wójnski żud żadacz, dokelž bě kruchi żwojeje uniformy rospschedał. Njesbożowny w straschе pólnemu marschalej Móltzy list napiża, w kotrymż wo 1000 frankow proschesche, sa czoż chzysche jemu potajnosće noweje franzowskeje tsělby pscheradźicz. Wojak je żo, hdyż list franzowskemu knjeżerstwu do rukow padże, w jastwje wobwěżnuł.

Jendźelska. Czim żurowische sakonje jendźelski parlament k podtłoczenju njespokojnych Irlandskich dźěła, s czim wjetschej sażakosczu żebi irlandszy spschiżahanzy na sahubjenje Jendźelskeje myżla. Tele dny je polizija w Liverpoolu tajne towarstwo, se 100 żobustawow wobstejaze, wużlědźika, kotrez je po wojerskim waschnju srjadowane a żo wot offizerow nawjeduje. Tole spschiżahanske towarstwo je żebi wotmyżliło, Irlandsku wot jendźelskeho knjejstwa wużwobodźicz a ju żamostatnu republiku sczinicz. So by żo tutón wotpohlad dozpił, dyrbjachu żo wschě możne żrědki nałożecz, pschede wschěm chzychu město London s dynamitom rostsělecz.

Rużowska. Ruske knjeżerstwo je żebi, każ żo sda, wotmyżliło, se swojich nawjeczornych krajinow, wożebje s Pólskeje, wschitkich tam bydlazych Němzow tak rucże hacz móżno wucżischczecz. So je Němzam sakasane, w mjenowanych krajinach na wżach leżomnosće wobżedźecz abo je wotnajecz, żmy hižo ras pišali. W nowschim

cżaßu pak ruske knjeżerſtwo Němzow ſ zyła wjazy w Pólſkej cźerpicź nochze, wſcho jene, hacź w měſtach abo na wßach bydla. Kaž „Oſtdeutſche Ztg.“ piſche, je ßo wſchitkim němſkim hoſpodarſkim ſaſtojnikam, ſahrodnikam, pſchekupſkim a rjemjeßlniſkim pomoznikam, dźěłacźerjam atd., kotſiž ßu w Ryſinſkim wokrjeßu na pruſki paß žiwi, pſchikaſako, ſo dyrbja w běhu dweju měßazow ruſku Pólſku wopuſchcźicź. Kublerjo, pſchekupzy, rjemjeßlnizy atd. ßu ßo dyrbjeli na to podpißacź, ſo ſa tutón cżaß pruſkich poddanow, pola nich dźěłazych, ſ dźěła puſchcźa.

Bołharſka. Wot ßejma wuſwoleny nowy wjerch, Koburgſki prynz Ferdinand, je bołharſkemu knjeżerſtwu woſjewił, ſo wólbu pſchiwoſmje, ſo pak prjedy na bołharſki trón njeſtupi, doniż europiſke wulkomozy jeho ſa tajkeho pſchipóſnali njeßu. Knjeżerſtwo je teho dla k njemu do Ebenthala pola Wina deputaziju, ſ 11 woßobow wobſtejazu, póßłako, ſo by jeho ta nucźiła, ſo by, njewotcżakawſchi pſchipóſnacźe wulkomozow, jako wjerch do Bołharſkeje pſchiſchoł. Prynz budźe ſ cźeźka próſtwam deputazije k woli. Wón wě, ſo budźe Ruſka ſtajnje tajnje a ſjawnje na to dźěłacź, ſo by jeho ſ bołharſkeho tróna wotſtroniła, jeli ſo by pſchecźiwo jeje woli bołharſku krónu pſchijał. Haj, po nowſchich powjeſcźach je ßo pjecża Koburgſki prynz hižo roſßudźił, wot kandidatury na bołharſki trón do zyła wrócźo ſtupicź.

Dołhe a krótke kholowy.

(Pokracźowanje.)

Pawk ßo ßwoje kholowy hiſchcźe pſchezo wobuk njeje; wón je pod paźu dźerži. Pſcheßłyſchenje ßo ſaßo k ſhubjenym kholowam wobroćzi. Rytmiſchtr Puſolaka k ßebi ſkaſa (po njeho dyrbja najprjedy do kaſernow hicź). Tutón wobkrucźa, ſo je njewinowaty; ſa to pak jěſdniſtwo podwyſchka Mjehkuſcha winuje. Wěz ßo pſchezo dale plecźe. Podwyſchk Mjehkuſch ßwojich ludźi ſakituje: woni ßu wſchitzy dołho ßłužili a roſumni mužojo; wón ßam pak je pſchi rapporcźe był, hdyž je ßo podawk pjecża ſtał. W ßwojej wutrobje wón Puſolakej ßelene puki lubjeſche, dokelž bě ßo na jeho jěſdniſtwo pſchißłodźał. Jenotliwi mužojo ſ poßledniſcheho dyrbja k rytmiſchtrej, tola wſchitzy prěja a wobkrucźeja, ſo je ßo Puſolak mylił, a ſo woni nihdźe žane kholowy lecźicź widźeli njeßu a ſo też njewjedźa, kak by to móžno było.

Skobak ßo njembricź poczina: wón wſchitkim ludźom konjemza k ßebi pſchińcź da — woni wſchitzy pak pſchißahaju, ſo ani niczo widźeli, ani ßkyſcheli, ani ſacźuli njeßu. Skobak ßo horjeſche a kaſajo praji: Schtóž chze jemu narěcźecź, ſo móża ßo kavalleriſke kholowy ſ konjemza ſhubicź, pſchińdźe do dźěry; ſe ßwěta ßo ſ zyła niczo ſhubicź njemóże.

Wěz jeho mjerſa a wón ßo pſchezo bóle ſłobi. Wón chze ju roſjaßnicź, a wona ßo, cźim bóle ßo wón prózuje, cźim bóle ſacźěmnja. Žadyn rytmiſchtr ßebi tajke něſchto lubicź njeda. Wón ßwoju pomoz w rejenju pyta; wón na Schwjercźa reji, kotryž worakawje mjelcźi, wón na Pawka reji, kotryž teho runja mjelcźi, dokelž ßo boji, ſo hewak do arreſta pſchińdźe; wón na zyłe remontſke wotdźělenje reji a jo ſ jěchaniſchcźa cźěri.

Wachtmiſchtr namjetuje, ſo by ßo něchtó do konjemza póßłał a ſa kholowami pytał, ßo wě, pod nadkedźbu. Skobak wachtmiſchtrej praji, ſo dyrbi ßam hicź. Wachtmiſchtr dźe, a rytmiſchtr ſ nowa podwyſchka Schwjercźa a dragunarja Pawka ſ praſchenjemi cźwilowacź poczina.

Lieutenant Dobrinſki bě tſecźemu wotdźělenju jěchacź dał. Lieutenant Dobrinſki je duſchny, dobroćziwy dwaceźilětny cźłowjek. Wón ßo boji, ßo ſakomdźicź, a ßebi teho dla pucź wuſwoli, kotryž pſches wſchelake hnojowe hromady wot ſady do konjemzow wjedźe. Pſchi hnojowych hromadach, kotreż wón pſchelěſcź pyta, pſchi cźimž ßebi ßwoje wußwětlene ſchkórnje womaſacź nochze, deſkowany wós ſteji, a dwaj cźeladnikaj na njón hnój mjetataj, abo wjele bóle, wonaj byſchtaj dyrbjałoj hnój mjetacź; pſchetož dźerżitaj měſto widłow kholowy w ruzy, kotreż ßebi wote wſchěch bokow wobhladujetaj a ßo dźiwataj, kak ßu na hnojowu hromadu pſchiſchłe. Kholowy ßu ſkoro hiſchcźe nowe. Hacź ßo bojachu, ſo pſches nje nakaźliwa khoroſcź naſtanje, a ſo běchu je teho dla prjecź cźiſßli? Cźeladnikaj po ſdaczu měnjeſchtaj, ſo by najlěpje było, ſo by ßo jedyn ſ njeju kholowy wobuk a tak ſhonił, ſchto po prawom ſ nimi je.

Lieutenant Dobrinſki žaneje pſchicźiny nima, ſo by ßo do jeju naležnoſcźe měſchał. Lieutenant tu njeje na ßwěcźe, ſo by wſcho, ſchtož jemu žiwe abo morwe do pucźa pſchińdźe, pſchepytał a pſchi wſchěm na něſchto ſke tukał. Sa to ßu wachtmiſchtrojo. Wón nimo cźeladnikow dźe a k jěchaniſchcźu krocźi, hdźež pſchiſchedſchi ßo pola rytmiſchtra pſchipowjedźi a ßo potom wobhonja, cźeho dla tam dołhi Pawk ſ nahimaj nohomaj ſteji a ßwoje kholowy pod paźu dźerži.

Skobak to ſaßłyſchawſchi jemu wěz rospowjeda, pſchi cźimž ßebi myßleſche, ſo ßo Dobrinſki teho runja nad tajkej njewuſchnoſcźu hłuboko rosnjemdri. Dobrinſki pak ſ hłowu tſchaßeſche a ßo ßmějeſche.

„Dowolicźe, knjes rytmiſchtrje, ſo ßo na khwilu wotßalu?“

„Něſko hiſchcźe tón też k komplottej ßłuſcha!“ Skobak žortujo ſawoła. „Proſchu, knjes lieutenanto, dźicźe jenož.“

Dobrinſki ſpěſchnje ſaßo k hnojowym hromadam ſtupaſche, a runje tam pſchińdźe, hdyž ßo hnójkidarjej wo to wadźeſchtaj, komu droha namakanka po prawom ßłuſcha.

„Hej — wy! Powěßńcźe mi te kholowy tam ras na kónz mojich nóžnjow!“ jimaj wón kaſa.

Cźeladnikaj na njeho woczi wudźěrataj. Traje khwilu, prjedy hacź ſapſchimnjetaj, ſchto offizěr chze, a na jeho woſpjetne pſchikaſanje hakle kholowy na nóžnje powßnjetaj, tola njewjedźo, cźeho dla ma ßo to ſtacź; ſa to ſtaj wſchak wonaj hnójkidarjej. Hdyž bě ßo młody lieutenant jimaj ſ wocźow ſhubił, ßo jimaj pomaku w hembjerkach jaßnicź pocźa, ſo jimaj wjazy trjeba njeje, ßo wo kholowy kußacź — ſa wěſte to khwilu poſdźiſcho ſhoniſchtaj.

Wachtmiſchtr bě rytmiſchtrej runje ſjewił, ſo ßu wudawanja podwyſchka Schwjercźa, kaž też dragunarja Pawka najſkerje łžě, dokelž ßo wot kožanych kholowow ani ßlěda pokaſako njeje, hdyž ſ druheje ſtrony lieutenant Dobrinſki pſchicźeże a ſ horda ßo wuſtupiwſchi ſhubjenemu pokładej, jón na kónczku nóžnjow dźerżo, tam a ßem ſmahowacź da. Powſchitkowne pſchekwapnjenje a napjate wotcżakanje.

„Ssu to wone?“ ßo Dobrinſki praſcheſche.

„Haj, to wone ßu!“ Schwjercź ſawoła, ruku ſa nimi wupſcheſtrewſchi.

„Niż tak rucźe — wone ßu na hnoju leżake.“

„Na hnoju?“ Skobak woſpjetowaſche.

Lieutenant hiſchcźe ras wobkrucźi, ſo je ßo to tak zofako, a pſchiſtaji: „ſady konjemza cźißko 3.“

Skobak ßylnje ſ hłowu ſatſchaßnu, ſchtož dyrbjeſche rěkacź, ſo ßo wón nad tym jara dźiwa. Potom ßo wón na Pawka wottorże: „Hnydom ßo wuſnaj, kak kholowy Twojeho podwyſchka na hnój pſchińdu.“

„Sa konjemzom cźißko 3“, pſchiſpomni lieutenant, kotryž mějeſche to najſkerje ſa ważne.

„Sa konjemzom cźißko 3“, woſpjetowaſche rytmiſchtr, kaž ſo by ßo pſches to pſchеſtupjenje reſpekta powjetſchiło.

„Puſolak je to cźinił“, Pawk ſ nowa wobkrucźi.

Wachtmiſchtr ßo do wězy měſcha a wo dowolnoſcź proßy, hacź ßměł ßo Puſolaka ras po ßwojim waſchnju praſchecź.

„Moje dla.“

Wachtmiſchtr Puſolaka do cźmoweho kuta wſa a ßo jeho bjes ßwědkow po ßwojim waſchnju praſcheſche. Pſcheßłyſchenje dołho njetrajeſche; Puſolak ßo ſ jara cźerwjenymaj lizomaj k ßwojim towarſcham wrócźi. Wón ßo roſſkobi, hdyž ßo někotſi ßobuželniwje ſa tym wobhonjachu, ſchto ma w wobliczu, a wſchelakich druhich ſ Mjehkuſchoweho jěſdniſtwa do teho ßameho cźmoweho kuta póßła, ſ wotkel ßo runje ſ tak cźerwjenym wobliczom wrócźichu. Bjes tym ſo wachtmiſchtr winowatym dragunarjam wobliczа barbjeſche, podwyſchk Mjehkuſch tule khwilku k temu wužiwaſche, ſo Puſolaka k roſrěcźenju pſcheproßy. Wone ßo ſa konjemzowymi durjemi wjedźeſche, a to wótſje doſcź, ſo dragunarjo, ſwonka jěchaniſchcźa ſtejazy, kleſkotacź ßkyſchachu. Móżemy pódla teho hiſchcźe pſcheradźicź, ſo Mjehkuſch jenož ßam rěcźeſche, Puſolak pak ßebi jenož rěcźecź dawaſche.

„Wěz je ßo wo prawdźe tak měka, knjes rytmiſchtrje. Ludźo w konjemzu cźißko 3 ßu, ſawjedźeni wot Puſolaka, Pawkej kholowy wſali, ßebi je pſchimjetali a je ſkónczńje na hnój cźißnuli“, tak wachtmiſchtr wunoſchk ßwojeho tajneho pſcheßłyſchenja woſjewi.

„Tak — ſchtó ßu cźi khadlojo?“

Wachtmiſchtr jich mjenowaſche.

„Derje. Puſolak arreſt na wóßomaſchtyrzecźi hodźin doſtanje, dokelž je ſapocźał, cźi druſy doſtanu po tſjoch khoſtanſkich ſtražach a tſi njedźele ſa ßobu w kaſarmach woſtanu.“

„K poruczноſcźi!“

„Haj — a ſchto dyrbju ſ Wamaj cźinicź, woßebje ſ Wami, podwyſchko Schwjercźo? Měſto, ſo byſchcźe ßo ſamolwili a ſjewili, ſchto je ßo Wam ſtało, w njeporjadnej draſcźe k ßłużbje pſchińdźecźe. Chzu ßebi wěz pſchemyßlicź. Wotſtuptaj, Wy a Pawk, tón njeſchwarny cźłowjek.“

Schwjercz ſ lieutenantowych nóžnjow ßwoje kholowy wſa, ſ kotrymajž Dobrinſki njewuſpróżniwje tam a ßem machaſche, ſtupaſche ſa Pawkom ſ jěchaniſchcźa a jemu wonka kožane kholowy ſ poknym wotmachom wokoło wuſchow wrjeßnu. Pawk cžujeſche, ſchtož bě ſaßłužił, a mjelczeſche.

Wachtmiſchtr ßłužbu cžinjazeho dragunarja ſ jěchaniſchcźa wuhna a offiżěraj běſchtaj ſ nim ßamaj hromadźe w jěchaniſchcźu.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wokrjeßny wubjerk, kotryž bě ßo 13. julija na tudomnym hamtſkim hejtmanſtwje ſeſchoł, bjes druhim wo nacźiſku jednaſche, po kotrymž ma ßo Wjaſonſka dróha na to waſchnje w bliſkoſcźi Budyſchina ſa woſowy wobkhód polěpſchicź, ſo ßo dróha bjes Starcźez konjereſarnju a mechaniſkej pſchadownju pſches Schprewju na Nowoſalzſku dróhu dowjedźe. Po dalſchim nacźiſku, kotryž ßo wokrjeßnemu wubjerkej pſchedpokłoži, měła ßo kſchidkojta żeleſniza wot gaſoweje fabriki wokoło kamjeńtneje hory pſches Cźichonjanſki haj a Wjelkowſku dróhu k Cźemjerzam horje twaricź, hdźež by ßo wona ſ Budyſko-Kamjeńczanſkej żeleſnizu ſjenocźiła. Wokrjeßny wubjerk wobſamknu, wobaj nacźiſkaj wokrjeßnemu dnjej pſchedpokłożicź.

— (Se ßerbſkeje pczólniży.) Tež dźenßa chzu tebi, luby ßerbſki pczołarjo, hiſchcźe nětkotre naſhonjenja wo rojach napißacź. Wutoru 5. julija doſta mój pſcheczel tſecźi rój ſ kaſchcźika ſ krajnſkimi pczołami. Dokelž njebě ßam doma, póßłachu po mnje, ſo bych rój ſkójił. Rój běſche ßo na cźeńku kruſchenjowu hałožku powěßnuł, ſo mózach żyku kicź hnydom ſ hałožku wotrěſnucź a pczoły potom do kaſchcźika cźißnucź. Pſchi wotrěſanju ßo pak ſchwarna horſtka wotwali, ale ßo bórſy ſaßo na póblanſku hałožku pſchipowěßnu. Tež tu kitku hiſchcźe wotrěſnuch a ju do kołcźa donjeßewſchi wuhladach wubjernje rjanu matku. Dokelž bě młoda a hiſchcźe njewopłodźena matka, dach rojej hnydom płaſt cźerja ßobu, ſo njeby rój, hdyž matka na wopłodźenje wulětuje, tak lohzy wucźahnuł. Wutoru 12. julija, tydźeń poſdźiſcho, pohladach, hacž je matka wopłodźena; a hlej, na ßobudatym płaſcźe ſ cźerjom wuhladam 12 ſaſchpundowanych matzynych pankow. Matka bě ßo bjes dwěla ſhubiła, traſch pſches deſchcźowe ſlimki, kotrež pſchichodne dny mějachmy, traſch bě ju něſkajki ptaczk popanuł, traſch bě ßo ſaleczíła, traſch bě ju hewak něſkajki njedoſtatk potrjechił. S teho wukń: 1. Maſch-li ſ kołcźa druhi rój abo wotrojeny kołcź, dha kedźbuj ßwěru, hacž je nowa matka wopłodźena; njeje-li, dha wotpomhaj njedoſtatkej na měſcźe: daj płaſt cźerja ſ jejkami abo nowu matku kołcźej, kotryž je matku ſhubił. 2. Doſtanjeſch ſ kołcźa druhi rój, daj płaſt cźerja ßobu, ſo njeby cźi rój, dokelž ma njewopłodźenu matku, ſ kołcźa cźeknuł. — Poßledni tydźeń bě ſa pczołarja dobry a hubjeny: Dobry, dokelž běchu woßebje nozy też jara cźopłe a teho dla wſchě kwětki wjele mjedu dawachu. S radoſcźu wuhlada pczołař, kak jeho ſchěſcźnohaki wot raníſchich ſerjow hacž do wjecźornych ßmerkow koſcźanzy, ßněhowu jahodźinu a woßebje lipu woblětowachu. Hubjeny bě poßledni tydźeń, dokelž pſchinjeße w prěnich dnjach nahłe ſlimki, kotrež ßu mnohe pczoły a tu a tam też něktoru matku, kotraž bě runje wulecźiła, ſkónzowałe.

(Sſerbſki pczołař.)

S Kubſchiz. Pjatk tydźenja rano ßu na Jeńkecźanſkich łukach w kerkach pſchi rěcźzy 56 lět ſtareho kamjenjecźeßarja Jana Rychtarja ſ Kubſchiz wobwěßnjeneho nadeſchli. Ssamomordarjowe cźěło poł w wodźe leżeſche a je ſchtyri dny ſa kerkom wißał, prjedy hacž ßu ßo jeho dohladali. Cźeho dla je ßebi Rychtař żiwjenje wſał, njeje ſ wěſta ſnate. Ludźo praja, ſo je jeho ſke ßwědomnje k temu nawabiło. So by ßo Jeńkecźanſka gmejna pohrjebnych kłóſtow ſminuła, je ßamomordarjowe cźěło Lipſcźanſkej kliniży pſchewoſtajiła, do kotrejež je ßo ßobotu po żeleſnizy dowjeſło.

S Kupoje. Naſcha prjedawſcha ſchula je ßo ſa pſchichodnu ſaru kupiła a to ſ dowolnoſcźu konſiſtorialneje wyſchnoſcźe. Tón dom budźe po potrěbnym pſchetwarjenju zyle rjana ſara, kajkejež wſchudźe nimaju. Tak nětko wſcho mamy, zyrkej, ſchuln, ſaru, ale duchownemu móżemy hakle tehdy dóſtacź, hdyž budźa potrěbne pjenjeſy nahromadźene, kotrychž dań by k jeho ſeźiwjenju ßłużiła. Bóh daj, ſo bychmy też to bórſy doczakali!

S Njeßwaczidła. Sańdźenu njedźelu popołdnju kłowaſche ßo tudy pſchi nahladnym pſchewodźenju najſtarſchi wobydleŕ naſcheje woßady, Jurij Ssmóczk ſ Holeſchowa, rodźeny ſe ßußodneje Noweje Wßy, pſcheczelny muž, bjes 7 měßazow 90 lět ſtary, nimale poł ſta lět żenjeny, hacž na poßlednje poł lěta pſchezo ſtrowy, pſchezo dźěławy. Wot 1815 je 8 lět wojak był. Wojerſke towarſtwo jemu też poßlednju cźeſcź wopokaſa. Khowanje bě ſ zykym prědowanjom.

Se Stróże. Tudomny knježi hród je ponowjeny. Swudowjena Łaſowſka knjeni ſ Löbenſtein, kiž je ßo 30. junija ßem pſcheßydlika, bu wot ſchulſkich dźěcźi a doroſcźeneje młodźiny ßwjedźeńſzy powitana.

S Jitra. 12. julija ßu w kłóſchtrſkim lěßu 74lětneho Handrija Horna ſ naſcheje wßy morweho namakali. Jeho je, hdyž tam drjewo ſběraſche, Boża ruczka ſajaka.

S woßmeho wólbneho wokrjeßa. Draždźanſzy poczinaju ßo po nami ſkożowacź. „Baj, wſchak baj.“ A zyły kraj ßo po nami ſkożuje. „Nó wſchak nó!“ Dha poßłuchajcźe. Wy ßo dopomnicźe, ſo ßu nałěto, hdyž ſa kěžorſtwowy ßejm w Barlinje wuſwolachmy, ſozialdemokratojo pſcheħrali. Ssamßni nětko ſa tym ſteja, ſo by łětßa naſymu pſchi ſakſkich nowych wólbach wjele kłoßow jim pſchipadnuło, tak ſo bychu ſakonje a pjenjeſy ſakſkeho kraja, kiž khudy njeje, do jich roskaſowanja pſchiſchłe. Tak ßebi ſozialdemokratojo myßła; my druſy ludźo pak ßebi hinak myßlimy, my ßami wěmy, ſchto mamy ſ naſchimi pjenjeſami cźinicź a njetrjebamy k temu żanych ſozialdemokratiſkich naprawow. Budyſke konſerwatiwne towarſtwo, do kotrehož pódła wjele nahladnych Němzow też wjele nahladnych Sſerbow ßłuſcha, je hižo wulkeho rózka jenohłóßnje wobſamkło, ſo dyrbi ßo ſeptembra ſaßo konſerwatiwny ſapóßłanz ſa Draždźanſki ßejm wuſwolicź, burſki muž jara dobreho mjena, kubleŕ Michał Kokla ſ Khróſcźiz. Runje tak je wóndano Draždźanſke konſerwatiwne towarſtwo ßo ſa to wuprajiło, ſo chzedźa ßwojeho konſerwatiwneho ſapóßłanza ſa ſtronu Antonoweho měſta ſaßo poſtajicź. Hewak ßu nětko też ſaſtejerjo konſerwatiwnych a narodno-liberalnych towarſtwow zyłeho ſakſkeho kraja hromadźe pobyli a ßo na to ſwjaſali, ſo budźa naſymu pſchi wuſwolowanju ſa ſakſki ßejm pſcheczíwo ſozialdemokratam hromadu dźerżecź, tak ſo wobojim jich dotalny politiſki wobßyd ſawoſtanje. Tak budźe naſymu jednota bjes wuſwolowazymi pſchiwißowarjemi porjadnych ſtron, kaž to też łětßa nałěto běſche. Sozialdemokratojo běchu ßo nadźeli, ſo budźe w nětkotrych wólbnych wokrjeßach (a też pola naß) ſ jeneje abo druheje pſchicźiny dwojenje a pſchekora, a pſchi tej měſcheńzy chzychu woni ßo do krajneho ßejma ßynucź. S tym pak ßu ßo ſjebali: pſchetož po zyłym kraju budźe pſchi wuſwolowanju jenota a pſchesjenoſcź; a ſchtož hižo prjedy wjedźachmy, to je nětko cźim wěſcźiſche, ſo naſch woßmy wólbny wokrjeß ßwojeho nahladneho ſaſtupnika ſaßo doſtanje, knjeſa Koklu.

S hole. Kaž wuj ſ Ameriki piſche, jedyn wikowarſki dom w Boſtonje khumſchtny měd, a to hnydom ſ płaſtami, dźěła a jón jako „najlěpſchi měd wot amerikanſkich pczołow“ pſchedawa. Płaſty ßu ſ paraffinoweho wóſka dźěłane; měd pak je měſcheńza ſ jara huſteho ſyropa a něſchto dobreho mjedu. S tejle huſtej żidkoſcźu ßo płaſty napjelnja; potom ßo ſ wohrětym żelejkom pſches nje pſcheježdźe, ſo pjelnjenje won njewuběži. Kaž wuj piſche, je ßo hižo jara wjele tajkehole „dobreho“ mjedu do Europy póßłako. Hacž to tajkim jebakam dołho póńdźe?

S Lěſkeje pola Sslepeho. Ssrjedu 13. julija w nozy ½12 hodźin w ſtarym domſkim pola bura Nowaka woheń wuńdźe. Woheń ßo na pſchitwarjenu hródź a pódła ſtejazu bróżeń wupſcheſtrje a tele twarjenja do prócha a popjeła pſchewobrocźi. Woheń bě ſakoženy.

W Nowej Łuży wotpalichu ßo bróżnje połbura Kulki, połbura Karaßa a gmejnſkeho ſaſtejerja Drole.

S Khocźebuſa. Wjeßni korczmarjo ßu wóndano tudy ſhromadźiſnu dźerżeli, ſo bychu ßebi wuradźili, kak móhli pſchedroženju palenza wot ruki palerjow dowobaracź. Do rady ßo da, ſo bychu ſ palerjemi kontrakt cźinili abo, hdźež cźi to njechadźa, ßami ßebi paleŕnju wotnajeli abo kupili. (Br. Z.)

W Strobizach ßu w nozy wot 24. na 25. junija pola korczmarja paduſchi a móhł-rjez mordarjo pobyli, kotſiž wjedźachu, ſo ma korczmaŕ móż pjenjes domach leżo, dokelž dyrbjeſche na 1. julija wupłacźowacź. Wjeczor běchu tam hoſcźo, kaž hewak; jedyn pſchekhodźi wſchitke ſtwy a ßebi też wonka wſchitko ſwobhladowa; na to dale nichtó njekedźbowaſche; jeno ßłużobna dźowka wſa jeho wot wjerſchka hacž do ſpódka na wocźi. Hdyž běchu poſdźe wſchitzy lehnucź, korczmarjowej dźowzy na najſtwje ſaßłyſcheſchtej, ſo něchtó jimaj najſtwine durje wot wonka ſamknu, njemyßleſchtej pak dale ſa tym a ſpaſchtej. Naſajtra ſhoniſchtej, ſo bě paduch jimaj ſamknuł. Durje k korczmarjez komorje, hdźež wón a wona ſpaſchtej, běchu wotpacźene, a jena ßekera a dwaj ßekerzaj tam ſtejachu. Paduſchi běchu ßebi w komorje ßwězu ſaßwěcźili, jedyn bě ſe ßekeru pſchi korczmarjowym kożu ſtał, ſo by jeho ſaraſył, hdy by wocźi wocźinił; druhi a ßnadź tſecźi paduch bě brał, pſchi cźimž ßekerz w ruzy dźerżeſche. Tón wſa ſ korczmarjowych kholowow, kiž na blidźe pſchi

kožu leżachu, kluczik a wotankny komodu, kiž bjes wobĕmaj kožomaj stejesche, a bjerjesche potom po spodobanju, mjenujzy 660 mk. pjenjes, cžaßnik, a nĕschto skoteho pokłada, kaž tež kaschczik s kurjawkami; potom dżĕchu dale a wsachu s pinzy 6 bleschow wina, hdżež tež dwĕ bleschzy piwa wupichu. Korczmar rano prajesche: „Dżakowano Bohu, so wozuczik njejßym; hewak njebych wjazy żiwy był.“ Żandarm pschińdże hladacz, a ßłużobna holza wopiża jemu tukajo na teho muża, kiž bĕ wjeczor prjedy tam wschitko pschekhodźił. Żandarm dżĕsche w Khoczebusu na dwórnischczo a saja tam wopißaneho muża, kiž chżysche s cżahom wotjĕcz. Muż mĕjesche pokojzu kradnjenych pjenjes pschi ßebi, kaž tež nĕschto wot korczmarjez skotych drohotkow; w jeho koferje bĕchu tež hischcże druhe kradnjene wĕzy. Tak s najmjeńscha jeneho tych wuwuczenych paduchow maja. Wón je s Gubinskeje strony. (Br. Ż.)

Dary za natwarjenje ßerbskeho domu.

Cżisty wunoschk s Maczicżneho domu na 1886 (II.)	100 hr.	— np.
Marko Teodorowicz w Semunju	12 „	5 „
Hromadże:	112 hr.	5 np.

S dżakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudzenja.

Ławniski ßud. Skakarja Bittermanna s Jeńkez k 15 mk. pjenjeżneho khostanja abo k jastwu na 4 dny saßudźichu, dokelż bĕ 31. januara w Roselez korczmje w Nadżanezach domjazy mĕr kasył. — Skórżba młynka Herrmanna w Mjeschizach pschecżiwo młynkej-najeńkej Miklej, kotryż poßlednischi bĕ pjecża prĕńscheho na cżele sranił, ßo na to waschnje skónczi, so wobskorżeneho dla njedoßahazych dopokasmow wuwinowachu a skórżbnika k sapkaczenju khóstow saßudżichu. — Dżĕkacżeŕ Bohot bĕ ßo 8. meje s wojeŕskej strażu na dworje tudomneho hroda wadźił a jej kschiwdu cżinił, cżehoż dla ma dwĕ njedżeli w jastwje ßedżecz. — 16 krócz khostany dżĕkacżeŕ Hajna s Kulowa bĕ saßo ras dlĕschi cżaß po kraju dundał a po proschenju khodźił, cżehoż dla jeho na jedyn tydżeń do arresta sawreja. — Kubleŕ Hilbjenz w Hucżinje ma ßwoju pjenjeżnu móscheń wo 50 mk. k lĕpschemu statneje kaßy połóżicz, dokelż je 6. meje tamnischeho gmejnskeho pschedstejiczerja Hatnika, hdyż bĕ tón jedyn Hilbjenzowy wós cżasał, s cżeschczranjazymi wudmami hanił.

Khostanska komora. Cżeladnikej Jurjej Lebsy s Hranży, hižo dwójzy paduchstwa dla khostanemu, kotryż bĕ na najnjehańbicziwische waschnje ludźi jebał, jastwo na dwĕ lĕcze pschißudźichu.

Pschißażny ßud. 50lĕtneho dżĕkacżerja Jana Kalicha w Hucżinje, hižo 16 krócz khostaneho, k khostańi na pjecz lĕt, k 600 mk. pjenjeżneho khostanja abo k khostańi na dalschej dwaj mĕßazaj a k shubjenju cżeßnych prawow na dżeßacz lĕt saßudźichu, dokelż bĕ wón, wot hospodarskeho pomoznika Emila Maxa Wolsa w Hucżinje namołwjeny, teho dom w Nĕcżinje sapalił. Wolsej jastwo na 5 lĕt, 600 mk. pjenjeżneho khostanja a shubjenje cżeßnych prawow na 5 lĕt pschißudźichu. — Nĕsnischeho pomozника K. A. P. Libscha w Budyschinje schiweje pschißahi winowateho spósnachu. Jeho khostanje wobsteji s khostańe na jene lĕto woßom mĕßazow; pódla teho wón cżeßne prawa na pjecz lĕt shubi. — Njekasanstwa dla wobskorżeny 20lĕtny cżeladnik J. A. Kerk s Barta dosta khostańu na jene lĕto schĕscz mĕßazow a shubjenje cżeßnych prawow na 5 lĕt pschißudżene.

Přilopk.

* Żadławe mordarstwo je wobydlerjow Langburkersdorfa pola Noweho Mĕsta a wokolnoscże do njemĕra a roshorjenja stajiko. W nozy k 9. julijej ßu w Burkersdorfje schtyrjo njekraßnizy, Hermann Knecht s Burkersdorfa, jeho bratr Ernst Knecht, dżĕkacżeŕ Adolf Schöne a cżeladnik Protze s Noweho Mĕsta korczmarja Pietschmanna s wotpohladom sarasyli, so bychu pola njeho pjenjesy rubili. Pietschmannowy dom bĕ jenoż wot 65lĕtneho njewożenjeneho Pietschmanna, jeho ßłużobneje holzy, 18lĕtneje Selmy Marje Bräuerez, a 7lĕtneho hólcżeza, kotrehoż je Pietschmann sa ßamßne dżĕcżo pschijał, wobydleny. Mjenowani schtyrjo rubjeżnizy wjeczor posdże k Pietschmannej pschińdżechu. Jich sadżerżenje bĕ psches to nadpadne, so ßebi s wocżomaj snamjenja dawachu a druhdy s cżicha bjes ßobu scheptachu. Bräuerez holza podhladne waschnje hoscżi pytnuwschi, korczmarja na to kedżbneho sczini, tola tón ju smĕrowa, prajizy, so ludźi snaje. Dokelż bĕ hižo wokoło dweju hodżin a hoscżo ßebi hischcże njemyßlachu domoj hicz, Pietschmann ßłużobnej holzy lehnucz hicz da, k cżemuż bĕchu ju hoscżo hižo prjedy namołwjeli. Sso do ßwojeje komory w druhim poskhodże podawschi a ßo do koża lehnuwschi holza po khwilzy podduscheny buchot a tupe stonanje saßkyscha. Duż wona stażе, so by dele pohladała. Durje wotcżiniwschi wona dweju mużow po skhodże horje stupacz widżesche, s kotrejuż jedyn lampu, druhi dokhi nóż w ruzy dżerżesche. „Teho bychmy na bok mĕli, nĕtko dyrbi tež holza hischcże prjecz, hewak naß pscheradźi“, jedyn s teju żadławzow praji. Psches tele skowa do ßmjercże wustróżena holza durje samknu a potom pschi woknje ßedżo se strachom tschepotajo wotcżakowasche, hacz budża ßo rubjeżnizy do jeje komory łamacz. Najprjedy pódlanske jstwy wotewriwschi a tam holzu pytawschi ßo mordarjo na poßled do jeje komory dobywacz pytachu. Ssmjercz psched ßobu widżo ßo khróbka holza rosßudźi, s woknom dele skoczicz. Tola to bĕ niz jenoż dla wulkeje wyßokosczże, ale tež teho dla jara straschne, dokelż blisko pódla doma tykaty płót Pietschmannez leżomnoscz wot sahrody ßußodneho hoscżenza „herbskeje grychty“ dżĕli. So by na płót njepanuła a ßo do njeho njesakkóła, holza s wokna salĕse a ßo, twjerdże ßo k muri pschitkócziwschi, dele puschczi. Na sboże wona s njewobschkodżenymi stawami k semi pschińdże a potom psches płót salĕse. Dokelż bĕ w „herbskej grychczże“ wscho cżmowe, wona psches sahrody do Balzerez korczmy bĕżesche. Tam ßebi wona najprjódzy, dokelż bĕ jenoż koschlu swoblekana, wot ßłużobneje holzy ßuknju pożczi, na cżoż do korczmarskeje jstwy dżĕsche, hdżež korczmarja Balzera, kublerja Hillmu a dżĕkacżerja Küntzela nadeńdże. Hdyż bĕ wupowjedała, kajki hrosny podawk je ßo pola Pietschmannez stał, ßo Balzer se starym teßakom wobróni, Hillma pak domoj po tśĕlbu bĕżesche. Cżi tśjo mużojo na to Pietschmannez dom wobstupichu a to na to waschnje, so ßo Balzer a Küntzel prĕdku pschi drósy psched durje stupi, bjes tym so Hillma sadnu stronu strażowasche. Mordarjo, kotśiż bĕchu ßo dohladali, so ßu pscheradżeni, najprjódzy prĕdku s doma cżeknucz spytachu. Tola dokelż tam Balzer s teßakom psches durje kałasche, ßo k poßledniży wobroczichu. Hillma jim tu, s tśĕlbu ßo do nich mĕrjo, pschiwoła, so dyrbja stejo wostacz. Jedyn rubjeżnik pak jemu tśĕlbu wurasy a jemu potom s jejnym toporom skoro hłowu rosbi. Bjes tym bĕchu tež wobydlerjo „herbskeje grychty“ psches ropot wozucżili a hoscżenzarka hnydom koschlata na sahrodu wubĕża. Tola wona ßo hnydom saßo do domu wrócżi, dokelż jedyn s rubjeżnikow do njeje s revolvrom tśĕlasche. Tśĕlenje sady khĕże wußkyschawschi Balzer a Küntzel Hillmje na pomoz khwataschtaj a pschińdżeschtaj hischcże cżaßa doscz, so móżeschtaj s najmjeńscha jeneho mordarja, selinarja Gustava Hermanna Knechta s Langburkersdorfa, pschimnucz. Tutón chżysche jimaj narĕcżecz, so s żyła w Pietschmannez domje był njeje, ale so wot Stokpna pschińdże. Hdyż pak jeho, na jeho wudawanje njekedżbujo, Küntzel wot sady wopschimnu, Knecht sa ßekeru, pod ßuknju skhowanej, shrabnu, tola wón s njej żaneje schkody cżinicz njemóżesche, dokelż jeho Balzer sa ruzy pschimnu. Pschi bĕdżenju ßo tež tśi żony se ßußodstwa do rubjeżnika dachu a jemu wobliczo rosdrapachu a żyłe cżwaki włoßow wutorhachu. Pschi posdźischim pschepytanju hischcże jenu s krwju womasanu ßekeru pod jeho ßuknju namakachu, s kotrejż je wón najskerje Pietschmanna sarasył. Hrósbny napohlad ßo tym poskiczi, kotśiż do Pietschmannoweho doma sastupichu. W khĕżi Pietschmann w kwori płuwazy s rosschczĕpjenym nopom leżesche; tež jeho schija hłuboku ranu pokasowasche. Na druhi dżeń rano Ernsta Knechta w Nowym Mĕscże a dżĕkacżerja Adolfa Schönu, kotrehoż w Knechtowym wobydlenju nadeńdżechu, sajachu. So staj ßo wobaj pschi mordarskim nadpadże wobdżĕlikoj, ßo s teho wupokasa, so pola Knechta Pietschmannowu pjenjeżnu móscheń a pola Schöny s patronami natykany a s krwju womasany revolver namakachu. Posdźischo tež schtwórteho mordarja, cżeladnika Augusta Protzu, na poßled w Nowym Mĕscże bydlazeho, pschimnuchu. Po wschĕm sdacżu ßu ßo rubjeżnizy nadżeli pola Pietschmanna wjetschu móz pjenjes namakacz. Tutón je tež psched nĕkotrymi njedżelemi hypotheku, 1500 hriwnow wucżinjazu, wupkacżenu dostał, tola tele pjenjesy hnydom dale wupożczik. Mózno je, so je jedyn s bratrow Knechtow wot ßwojeje żony, kotraż je hischcże psched dwĕmaj mĕßazomaj pola Pietschmanna ßłużiła, wo tychle pjenjesach shonił. Tuteje pschicżiny dla ßu tež tule żonu sajeli a ju, każ schtyrjoch mordarjow, do Budyskeho jastwa wotwjedli.

* W Sakskej każ tež w Schlesynskej żita w tu khwilu powschitkownje rjane steja. Nasymske każ nalĕtnje maja dołhe stwjelza, n kłóski nasymskich wjele sorna lubja; rożka je ßo na mnohich mĕstaach salehnuła. S róstom bĕrnow a rĕpow ßu teho runja wschudże spokojom. Dżecżela a ßyna je s wjetscha wjele było a ßu ßyna powschitkownje, schtoż kajkoscz nastupa, jara dobre.

* W Rychbachu psched wczerawschim tydżenja 11 lĕt stary hólcżez wumrje, dokelż bĕsche psches mĕru wjele palenza wupił. Dżeń prjedy popołdnju bĕsche pola jeneho korczmarja kehele stajał; w nozy wokoło jĕdnaczi jeho na dworje jeho starscheju bjes myßlow pjaneho leżo namakachu. Hólcżez dyrbjesche wospjet ßylnje wrócżecz, a widlischcża

jeho krucże pschimachu, doniż nasajtra rano njewumrje. Srudny podawk pschepytujo chże ßudnistwo wußlëdźicź, ſ wotkel je hólczeż telko palenza dostał, abo schtó je jemu palenz dawał.

* Na Jüterbogskim tšélnischczu, hdźeż Landsbergske artilleriske wotdźélenje tšéla, wutoru tydźenja Boże ßlónzo satraschnje ßmalesche, a popołdnju wokoło schtyrjoch cźeźke njewjedro pschicźeże, kotreż srudne scźéhwki sawostaji. Boże njewjedro do konjemza 7. batterije (Frankfurtskeho wotdźélenja) dyri a jeneho wyschscheho kanonëra a dweju konjow na mëscże sarasy. Satschaßnjenje powëtra bëșche tak mózne, so ßo wschitke konje, kotrychż bëșche 50 w konjemzu, na semju walichu. Na sboże błysk njesapali; hewak budźeșche njesboże wjetsche było.

* W Teiszku ßo wóndano pschi ßwjedźeńskej sabawje nan a ßyn swadźischtaj. Skónczńje ßo nan tak roshnëwa, so se słobami do shromadźeneho ludu tšélecź począ, pschi cźimż jenu żónsku satšëli a dweju mużskeju cźeżży srani. Roshorjeny lud budźeșche mordarja pschi ßamym sarasyk, njebudźische=li polizija jeho se ßynom bórsy sajaka.

* We wßy Budujki tšo hólzy hrajkajo blisko brózńje drjewjanu klëtku natwarichu, ßkomy do njeje nakładźechu a ju sapalichu. Brózńja ßo sapali, a bórsy zyła wjeß w płomjenjach stejesche. S wuwsaczom starych a khorych bëșche zyły wjeßny lud na ßynach. K wóhnju pschibëżawschi wbosy ludźo na mëscże ßwojich statokow jenoż hromadu wuhla a popjeła nadeńdźechu. Spaliło je ßo 31 domow se wschëm, schtoż w nich bëșche.

* W Tschebarowje na Morawje bëschtej ßo wóndano dwë ßußodźinej swadźiłej. Na jene dobo 16 lët stary ßyn teje jeneje ſ revolvrom pschibëża a do ßußoda trójzy tšéli. Stary muż na mëscże morwy leżo wosta.

* Na mjesach Galizińskeje wóndano namjesny straźnik pytnu, so pjeczo mużojo w wulkich ßudobjach palenz psches mjesy njeßu. Wschitzy pjeczo bëchu żidźa. Pytnuwschi, so straźnik sa nimi cźëri, żidźa sakasanu tworu prjecź smjetachu a psches mjesy cźeknuchu. Mjes tym hischcże schesty towarsch ſ palenzom pschińdźe. To bëșche wobydleŕ ßußodneje wßy, 32 lët stary mużiki. Khróbły cźlowjek ßo do straźnika da, ſ kijom do njeho pjerjesche a jeho skónczńje sa krk hrabnu, ßo prózujo jeho sadajicź a sa ßwojimi towarschemi wokajo, so bychu jemu na pomoz pschischli. Duż straźnik revolvr wucźeże a do ßwojeho pschecźiwnika tšéli, kotryż też na mëscże morwy leżo wosta. — Bitwy mjes namjesnymi straźnikami a wobydlerjemi pschimjesnych wßow a mëstaczkow, kotsiż na njesakońske waschnje palenz psches mjesy noscha, ßo poßleni cźaß cźasto stawaju.

* Tón a druhi naschich cźitarjow je hižo ſ knihow cźitał, so ßebi nëkotre indiske ludy a też wschelake dźiwje splahi nóhcże a suby cźeŕwjene, módre abo też hinasche barbja. Podobna spodźiwna „móda" je w Parisu nastała. Tam ßebi żónske nóhcże poskoczecź dawaju. Hacź dotal je tale „nowa móda" doscź droha; k poskoczenju nóhczi ßo woprawdźite skoto bjerje, so by błyschcź njeshubiło a ßo njewotschudrowało. Też w Winje je hižo poskoczeŕ nóhczi wustupił; wón ma telko dźëła, so je ßebi pomozníka ſ Parisa pschińcź dał.

* Na zyle spodźiwne waschnje je ßebi wóndano franzowski winizaŕ żiwjenje wsał. Simonet, wobßedźeŕ njeliczenych winizow, njedawno shoni, so ßu krupy jeho winizy tak sbike, so lëtßa żaneje nadźije na żnë njeje. Też bëchu jemu wschi na winowych pjeńkach wulkeje schkody naczińike. Duż Simonet wóndano ßwojich pschecźelow na hoscźinu pscheproßy, pschi kotrejż ßo wino móhł rjez ſ rëkami lijesche. Na jene dobo wón wot blida staże prajizy: „Pschińdźcże sa poł hodźiny sa mnu do pinzy; tam budźecże ßo woßebje spodźiwacź nad tym, schtoż w jenym ßudże nadeńdźecże." Sa poł hodźiny ßo zyłe towarstwo do pinzy dele poda, hdźeż Simoneta w jeho najwjetschim, ſ cźeŕwjenym winom napjelnjenym ßudźe tepjeneho nadeńdźe. So by ßwój skutk dokonjecź móhł, bëșche ßebi Simonet dźeń prjedy woßebity ßud wudźëłacź dał, kotrehoż wëko ßo sbëhnucź hodźesche. Wëko sbëhnuwschi bëșche do wina nuts salëśt a ßo w ßudże cźapnuwschi ßmjercź wocźakał.

* Jendźelcźanaj, kiż chzyschtaj wóndanischi 50lëtny knjeżeŕski jubilej ßwojeje kralowki prawje wyßoko ßwjecźicź, podaschtaj ßo na wyßoku horu Montblank, wunjeßeschtaj jej tam ßkawu a saspëwaschtaj po jendźelsku jich narodny spëw „Kralowu Bóh pożohnuj". Potom dźëschtaj saßo dele, a jeju wótcźińske smyßlenje bë spokojene.

* Nëkajki schibak je powjescź rosschërik, so kóżde dźëcźo, kotreż je ßo dźeń 50lëtneho knjeżeŕskeho jubileja jendźelskeje kraloweje w Jendźelskej abo w jenym wot Jendźelcźanow wobknjeżenym kraju narodźiło, wot kraloweje Viktorije 6 guinejow a ßlëbornu kolebku dostanje. Hižo je 400 na to ßo poczahowazych próstnych pißmow do Windsora pschischło, a wjazy jich bjes dwëla hischcże pschińdźe; pschetoż w ßamej Jendźelskej se Schottiskej a Irskej ßo wschëdnje 3200 dźëcźi narodźi. Kak wjele ßo jich we wschëch jendźelskich wobßedźenstwach w hromadźe wschëdnje narodźi, dotal snate njeje. Ale to je wëste, so lëtne dokhody kraloweje Viktorije doßahake njebychu, mëko=li kóżde 21. junija narodźene dźëcźo 6 guinejow dostacź. A potom hakle te ßlëborne kolebki!

* W Irskej, hdźeż satraschna ßuchota knjeżi, ßo zyła hora pali. Wscha próza, płomjenjam mjesy stajicź, bë dotal podarmo. Woheń zyły wulki a drohi lëß na horje sapuscźicź hrosy. Huste mrócżele kada zyku połodnischu stronu hory pokrywaju.

* Wóndano tudy wo „cźornym" deschcźu cźitawschi, kajkiż je ßo psched nëschto cźaßom w Irskej póschoł, nëkotry naschich cźitarjow ßnadź ſ hłowu wije, hdyż dźenßa wo krwawym deschcźu pißamy. A tola je ßo tajki deschcź njedawno w Južnej Ruskej schoł. S Dobrowjeliczkowki w Kherßonskej guberniji ßo nowinam „Jelißawjetgradski Wëstnik" pische: Wóndano popołdnju wokoło tšioch schumjenje wußłyschachmy, jako bychu krupy biłe. Na njebju żaneje mróczałki njebë, a w powëtšje wscho cźicho. To bëșche „krwawy" deschcź, kotryż jeno 8 abo 10 sekundow dołho ſ njebjeß padasche. Krjepjele bëchu doscź wulke a krejczeŕwjeneje barby. — Wo tajkim krwawym deschcźu je ßo też w starym cźaßu hižo ßłyschało.

* Bołharska krajina ſ połodnischeje strony wyßokeho hórnischcża Balkana je każ wulka różowa sahroda. Tam najrjeńsche róże ktu, ſ kotrychż ßo drohi różowy wolij dźëła. Se a sa ßwojim krajanom Alexandrom Battenbergom je wjele Nëmzow do Bołharskeje pschicźahnuło, kotsiż bórsy spósnachu, kak derje ßo próza płacźi, ſ różow wolij dźëłacź. So bychu wużitk ßami mëli, wobsamknuchu doma w Nëmzach różowy wolij dźëłacź. Ale bórsy spósnawschi, so ßo nëmske róże k temu njehodźa, w wokolnosczi Kasanlyka różowe pjeńki ſ hromadami nakupowachu a je do Nëmskeje wożachu. Po rosprawje jeneje Lipscźanskeje firmy ßo wocźakowasche, so budże sa 6 lët telko nowosałożenych różowych sahrodow, so móże ßo potom ſ dobrym wuspëchom też w Nëmskej różowy wolij dźëłacź poczecź. Zyle njejabzy pak je bołharske knjeżeŕstwo wuwożowanje różowych pjeńkow ſ Bołharskeje sakasało.

* Zakostne njesboże je sańdźeny tydźeń schwajzaŕske mësto Zug domapytało, kotreż na brjosy Zugskeho jëzora leży. W pschibrjożnym dźële pschedmësta ßo wutoru popołdnju w schtyrjoch na jene dobo dwaj domaj do jëzora pschepadźeschtaj; wokoło schesczi ßo 35 ßußodnych twarjenjow, mjes nimi 25 wobydlenych, pschepadże; w nozy a ßlëdowaze dny ßo dalsche kruchi brjoha pschepadowachu. Kak wjele cźlowjekow ßu rospadanki domow w jëzorje pohrjebake, hischcże snate njeje. Sswëdk wulkotneho njesboża w nowinach „Neue Zuger Zeitung" pische: „Murje khabłachu, każ pschi semjerżenju; semja ßo ludźom pod nohomaj pukasche, a wot hrósby wobjaty kóżdy cźëkasche, schtoż mózesche. Hischcże je widźecź, kak ßu ludźo w sadwëlowanju wucźek pytali: cźëkajo ßu najßylnische płoty a żelesne wobhrodźenja sahrodow potorhali, kotreż jim, hdyż psches sahrody cźëkachu, pucź saracźichu. Wschitzy, kotsiż ßu ßwëdkojo njesboża byli, ßu wot prënjeho pohłuschazeho stracha hischcże każ poraženi, a nichtó te hrósbne podawki wopißacź njemóże, kotreż ßu ßo stake. Ludźo każ njemdri ſ khëżow won bëhachu, mnosy do womory padachu; mało jich bëșche, kotsiż njepłakachu. To bëșche satraschny hrimot a praskot, wrjeskot a schumjenje, kotreż nichtó njesabudże, schtóż je je ßłyschał. Cźëmna cźorna mrócźel procha ßo nad mëstom njesboża posbëże, jo nëkotre wokomiki ſ hustym schlewjerom pokrywajo. Sso wrócźiwschi, so bychmy ßo pscheßwëdczili, kak wulke njesboże je, jenoż rosbite ßwißle, hrjady, deski, wjeŕschki schtomow wuhladachmy, kotreż ſ mutneje wody won tczachu. Dźenßa ßo to mësto pustemu bahnu runa, do kotrehoż ßu ßo rospadanki swottorhanych khëżow smjetake. Mjes tymile srudnymi rospadankami walczki ßyna płuwaju, a wschelaka domjaza nadoba .... Kajki srudny napohlad! Po semjerżenju w Casamicciola bëșche podobnje. Tudy poł khëże steji; rostorhana tšecha ßo kóżdy wokomik saßypnucź hrosy; dó jstwow we wschëch poskhodach mózesch widźecź, dokelż na jenej stronje żanych murjow a scźënow njeje; ßu ßo do jëzora pschepanuke. Sapuscźenje je njewurjeknite. Widźach wopuschczeny dom, kotryż ßo saßypnucź hrożesche; na ßkomje pod skhodom poß leżesche, poł spadane twarjenje ßwërnje straźujo; wscho bëșche roscźëkako, ale cźorny straźnik, kotryż wo njesbożu njewjedźesche, na ßwojim mëscże ßwërnje wutra. Hdyż cźaßnik ſ nowa cźepje, ſ nowa hrósba ludźi pschebëhuje, kotsiż ßo boja, so swón nowe njesboże wëschcźi. Wschudźom żakoscźizy a płakajzy cźrjódki żónskich a dźëcźi steja ...." — Każ ßo posdźischo nowinam „N. F. P." pische, je ßo njesboże stako bjes teho so by w jëzorje prjedy schto na to pokasowako. S zyła je ßo 38 twarjenjow, mjes nimi 25 wobydlenych,

do jěsora pschepanuło; zyły rynk hischcźe stejazych, poł rospadanych, rospukanych domow ßo hacź na dalsche wobydlicź njehodźi. Kelko cźłowiskich woporow je njesboże żadało, ßo hischcźe ſ wěstoscźu prajicź njehodźi, dokelž nichtó njewě, kelko ludźi je w tych domach było, hdyž ßo njesboże sta. Mjena 15 snjesbożenych ßu wyschnoscźi snate; pjecźa pak je liczba morwych wjetscha. Rěczi ßo wo tym, so je 50 cźłowjekow wo żiwjenje pschischko. Prěnje powjescźe, po kotrychž je 100 morwych, najskerje pschedaloko du. Prěni krócź ßo semja wutoru popołdnju 5 minutow po knapoł schtyrjom ßuwacź pocźa. Psched lětom město Zug po jěsorowym brjosy murju twaricź pocźa, so bychu ßo zusi pschi jěsorje wukhadźowacź móhli. K temule samerej ßo do dna jěsora koliki bijachu, kotrež běchu najskerje ſ pschicźinu, so je ßo jěsorowe dno hibacź a ßuwacź pocźało. Jedyn ßwědk, wobßedźer khěże, kotraž je ßo prěnja pschepadnuła, powjeda, so je na jene dobo jeho wotroczk na njeho wołacź pocźał, so ßo wónzuch pschepaduje, kotryž pódla khěże do jěsora wjedźe; pschichodny wokomik wobßedźer hižo widźeschе, kak ßo jeho dom runje dele do hłubiny pschepadźe, jako by kamjeń do jěsora cźißnuł. 7 cźłowjekow ßo ßobu pschepadźe. Wóhnjowa wobora běsche hnydom k ruzy a domy wurumowa, kotrymž najwjetschi strach hrożesche. S dobom na jěsorje mózne smohi nastachu, kotrež 300 metrow w jěsorje parnu łódź na pěsk cźißnuchu, najßylnische koliki skamachu a 3—4 metry wyßoko slětowachu. W hoscźenzu „Züricher Hof" ßebi wóhnjowa wobora spomożerśku staziju ſ wobalernju sa ranjenych naprawi a do dwora hoscźenza spomożerśke wosy a wschelake druhe pschiprawy swosy. Na jene dobo 5 minutow dó 7 hodź. wrjeskot a praskot w zyłym twarjenju nasta, murje khabłachu, a w najwjetschim strasche wobydlerjo cźekachu, kotsiž runje ßwoju domjazu nadobu ſ domow noschachu. Zyły rynk khěżow ßo na jene dobo pschepadźe, a żołmy nad tšěchami hromadu praßnuchu. To wscho ßo tak rucźe sta, so ßo wóhnjowym wobornikam, kotsiž w mjenowanym hoscźenzu strażowachu, lědma radźi hacź do wěsteho wucźeka doběžecź; někotsi jenoż na to waschnje sahubjenju wucźeknuchu, so ßo sa kromu bjesdna sepschimachu, kotrež běsche ßo na jene dobo jim pod nohomaj wotewriło. Spomożerśke wosy semja pózrje. Sa wokomik husta mróczel procha město njesboża sawodźe. Zyły rynk domow je ßo shubił; wot nich niczo wjazy widźecź njeje; jěsorowe żołmy je pokrywaju. Wjetschi dźěl tehole dotal wobydleneho města ßo bahnu runa, po kotrymž hrjady, schtomy, ßkoma, ßyno, domjaza nadoba a wschelake rospadanki pławaju. Srudnje rosbite ponożki někotrych twarjenjow ſ wody won kukaju. Kruch semje, kotryž je ßo pschepanuł, je 150 metrow dołhi a 70 metrow schěroki; tole město ma napohlad pschistawa, kotryž je ßebi jěsor do kraja wudrěł. Wokolne domy ßu ßylnje rospukane; wot někotrych ßu murje swottorhane, so do jstwow nuts widźisch. To je sapuscźenje, kajkež podobne w Casamicciola widźachmy, hdyž běsche semjerźenje kupu Ischija domapytało. Njesbożownym wobydlerjam na pomoz pschińcź, żanych myßlow njeběsche. Spomożerśke cźołmy, kotrež hnydom na město njesboża pschijědźechu, niczo sapocźecź njemózachu, dokelž jim strach hrożesche, so je wodowrót do hłubiny dele scźehnje. Na spomnjenym měscźe je likojty wodowrót nastał, kotryž wschitko pożera, schtož jemu blisko pschińdźe. Po wuprajenju wucźeneho geologa profeßora Heima, kotrehož ßu telegrafiśzy ſ Züricha do Zuga powołali, ßo pschicźina njesboża we tym pytacź nima, so ßu jěsorowe żołmy brjóh podmyke, ale we tym, so wot pschirody a cźłowiskich rukow w běhu lětstotkow tudy nakopjena semja na starym jěsorowym błócźe wotpocźuje, kotrež je ßo ßuwacź pocźało. Ludźo pomnja, so ßu w Zugu khěże twarjo sbytki starych kolikazych twarow nadeschli, schtož dopokasuje, so město na něhduschim dnje jěsora steji. Wobydlerśtwo města je spodźiwnje směrne; wutrobu hnujazych podawkow wschak je ßo doscź stako. Wojazy, wo kotrychž běsche ßo hnydom pózłako, dźěle města, kotrymž strach hrożesche, wobstupichu, wobarajo mnohim tyßazam wcźipnych, kotsiž běchu ßo ſ zykeje Schwajzarskeje sběżeli. 800 wobydlerjow je hospodu shubiło; jim je ßo w kasarmach a druhich sjawnych twarjenjach hospoda poskicźiła. — Tymle rosprawam hischcźe mamy pschistajicź, so je posdźischo hischcźe wjazy twarjenjow spadako; njemózne njeje, so ßo hischcźe druhe dźěle města pschepanu. — W Schächenskim dole w Schwajzarskej ßu ßo hory saßypowacź pocźake.

* Koscźowa muka, ſ kotrejež klij wotstronjeny njeje, wjele lěpje hnoji, hacź tajka bjes klija; pschetož sa rospuschcźenje fosforoweje kißaliny w koscźach je rosdźěl, hacź je dußycźnik ſ fosforokißakym kalkom sjenocźeny, abo hacź je jenoż mechaniszy pschiměschany. Koscźowa muka, w kotrejž je ßo klij wostajił, je teho dla najlěpschi hnójny ßrědk. Każ ßłyschimy, pschedawa w Budyschinje k. P. Mattheis tajku koscźowu muku.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Khorla Ernst Pallmann, sastupowazy listynoscheŕ pod hrodom, ſ Augustu Lauru Böhmez tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Pawoł, Jana Bohuwěra Gerbera, maleho sahrodnika w Nadźanezach, ß. — Pawoł Arthur, Gustava Hendricha Kiehna, fabrikskeho dohladowarja w Dźěžnikezach, ß. — Hana, Khorle Wylema Halki, khěżerja a běrza na Židowje, dź. — Marja Martha, Jana Augusta Wróbla, dźełacźerja w Libuchowje, dź. — Hana Emma, Augusta Małcharja, schewza na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Johanna Marhata, Jana Krecźmarja, dźełacźerja na Židowje, dź. — Jan Jurij, Pětra Budy, żiwnoscźerja w Dźěžnikezach, ß. — Jan Jurij, Mikławscha Recźki, żiwnoscźerja w Dźěžnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 7. julija: Hana, njebo Jana Pilopa, pohoncźa pod hrodom, wudowa, 46 l. 4 m. 26 d. (ßo wobwěßka). — Jan Khorla August Scholta, schewz w Jaßońzy, 36 l. 6 m. 6 d. — 8. Jan August Rychtaŕ, skałaŕ ſ Kubschiz, 58 l. 4 m. 21 d. (ßo na Jeńkecźanskich leżomnoscźach wobwěßnuł a ßo do Lipska do kliniki póßłał). — 10. Marja Theresija, Emila Hermanna Lehmanna, fabrikskeho tyscherja na Židowje, mandźelska, 24 l. 2 m. — 11. Khrystiana Burkhardtez, Juliußa Bieringa, póstskeho sarjadnika w Małym Wjelkowje, mandźelska, 58 l. 9 m. 11 d. — Handrij Hocker, jałmożnik na Židowje, 62 l. 5 m. 28 d. — 12. Hana Rosina swudowjena Khěżnikowa ſ Hliny, wobydlerka wokrjeßneje dźełacźerńje na Židowje, 64 l. 3 m. 9 d.

Płacźisna żitow a produktow w Budyschinje

9. julija 1887.

Żitowy dowos: 2263 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	10	12	10	27	10	12	10	24
"	żołta	9	23	9	82	9	70	9	76
Rożka	50 kilogr.	6	77	6	90	6	71	6	84
Jeczmjeń		6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß		5	40	5	60	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	2	70	—	—	—	—
Sskóma	600 "	20	—	22	—	—	—	—	—
Prożata 985 schtuk, schtuka		8	—	19	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płacźisny. Howjada 1. druźiny 50—54 mk., 2. druźiny 44—48, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 45—48 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 45—58 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 15. julija: Pomróczene.

Psches ßudnistwo ma ßo na pschesadźowanje pschedawacź: 18. julija dopołdnja w 9 hodź. rożka na leżomnoscźach Augusta Hanuscha w Drobach. — 19. julija dopołdnja w 9 hodź. rożka na Erćknerez leżomnoscźach w Brěsynje pola Huczźiny. — 19. julija dopołdnja w 9 hodź. w Wurizach 5 krumow, 1 kucźowy a 1 rjeblowany wós a druhe wězy. — 30. julija dopołdnja w 10 hodź. sahrodniska żiwnoscź cźißło 30 w Komorowje pola Kluksicha.

Na pschedań: Wułka sahrodniska żiwnoscź w Meschizach cźißło 15.

Na pschenajecźe: Khěża ſ polom w Dobraschezach pola Njeßwaczidła psches tamniśche ryczerkubło.

Žně na pschedań.

Pónjelu 18. julija rano w 7 hodźinach maja ßo žně na polach, k konkurstwu kublerja Biesolda w Sskonej Borschcźi ßkuschazych:

nědźe 15 kórzow rożki,
= 2½ kórza pschenży,
= 4½ = wowßa

pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pschesadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna na **Biesoldez** kuble.

W Budyschinje, 11. julija 1887.

Clemens Niecksch.

700 mk. sprawny muž na prěnju hypotheku swojeje khěže hnydom pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Derje so danjazy dom

w serbskej zyrkwinskej wsy njedaloko dwórnischcźa, wosobnje twarjeny, s pěknej kwětkowej, sołotowej a sadowej sahrodu, wot Budyschina po želesnizy 20 mjeńschinow daloki, kotryž by so wosebje sa samožite swójby jako wotpoczink hodźił, ma pschedacź wobkhodny agent **Merstowsky** w Budestezach.

Wulkosahrodniska zimnosćź

se 40 kórzami najlěpschich polow a nowymi twarjenjemi njedaloko Budyschina je s morwym a žiwym inventarom a se žnjemi sa jenoz 7500 tolerow s kotrychž ma so 2500 tolerow napłaczicź, na pschedań psches agenta **Mersiowskeho** w Budestezach.

Rjana **zimnosćź** blisko Budyschina se 26 kórzami leżomnosćze je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Konje na pschedań.

Na knježim dworje w **Łusku** p. Pancźiz stejitej 4lětna skudna kobła a 1lětny srěbz, wobej brunaj bjes wotsnamjenjow, sakske wupłahowanje, na pschedań.

W Budyschinje, 12. julija 1887.

Konkurßowy sarjadnik.
Clemens Niecksch.

Rjana ranza je na pschedań w Rakezach cźiško 118.

8 **wolijowych ßudow,** k wodowym a juchowym ßudam so hodźazych, je na pschedań w mydłarni **Roberta Adama** w Budyschinje na swonkownej lawskej haßy 5.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

K poßylnjenju a porjeńschenju wkoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje lischawy

woprawdźity franzski palenz

w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaczisnje poruczataj

Strauch & Kolde
3 na kamjentnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worłej
en gros. en détail.

Czorny kascheměr

jenoz czistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Awkzija wowzow.

Wutoru 19. julija 1887 dopołdnja wot 10 hodźin maja so na knježim dworje w **Łusku** pola Pancźiz:

2 bovanaj,
113 jenołětnych jehnjatow

jendźelskeje rasy pod wuměnjenjemi, prjedy awkzije wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pschesadźowanje pschedawacź.

W Budyschinje, 12. julija 1887.

Konkurßowy sarjadnik.
Clemens Niecksch.

K nasymskemu wußywej

porucza **ff. ruski hróch, woku, hejduschku, kolij,** teho runja woprawdźity **ruski hobrski kolij** a **rěpowe ßymjo,** wscho strowu a derje skhadźazu tworu, płaczisny hódno

E. Schmeiß w Budestezach.

Kolonialtworowe a spiritnosowe khlamy Adolfa Rämscha

pschi butrowych wikach

poruczeja swojim czesczenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßkodźazy, punt po 110, 140—160 np.,
khofej paleny, ßylny a derjeßkodźazy, punt po 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druźiny punt po 120 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w kłobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuskaty punt po 30—32 np.,
zokorowy syrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pschi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpschu druźinu, punt po 40 np., pschi 5 puntach po 36 np.
wóskowe mydło punt po 35 np., pschi 5 puntach po 30 np.,
masne mydło punt po 25 np.

K dźělanju role w nasymje

poruczam czesczenym serbskim ratarjam swój skład khumschtnych hnójnych srědkow po najtunischich płaczisnach, kaž:

ff. parjenu koscźinu (muku),
ff. ßyru koscźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czoz so kóždemu kupzej hnójne srědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Ssyru tołczenu koscźinu (muku)

— ßamßny wudźělk — poruczamy w najlěpschej hódnosczi a rukujemy sa jeje cźistosćź.

J. G. Hennig & Co.
w Lubiju a Pomorzach.

Sa kurjerjow.

Njerěsany **rjepikaty tobak** s cźisteho **amerikanskeho** tobaka, wosebny a ßuchi, porucza punt sa **jeno 34 np. Wschě druhe kolonialne twory zyle tunjo** pola

Gotthardа Behrendsa
w Budyschinje na Hoschiz haßy 42, pódla hosczenza k jandźelej.

Koßy,

kaž jěd rěsaze, porucza

Paul Walther
na žitnych wikach.

Khofej

ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě **kolonialne twory** po najtunischich płaczisnach porucza

Richard Neumann.

Zokrowy syrop

jara ßłódki, skoro tak ßłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämsch.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcźa.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež so dostacź, porucza hischcźe tunjo

Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoschcźu,
destillazija najlěpschich likerow.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Tunje zigary.

Dla pschetwarjenja swojich wobkhodnych rumnoscźow sym zigary na wupschedawanje postajił:

Carmen
100 schtuk město po 2 mk. 50 np. nětko jenoz po 1 mk. 90 np.

Sumatra
100 schtuk město po 3 mk. nětko jenoz po 2 mk. 25 np.

J. T. Glien na drjewowych wikach.

Cźisty palenz

kaž tež jednore a dwójne **dobre palenzy** porucza po hischcźe starych tunich płaczisnach w cźwizach a po kóždej měrje

destillazija J. T. Gliena
na drjewowych wikach.

Spěschne běladło (blejchu)

porucza tunjo

Rakeczanska haptyka.

Naschu wukhwalenu snatu
4 np. zigaru czišło 3
wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.
Strauch & Kolde
3 na kamjentnej haßy 3,
drogowe khlamy k slotemu workej.

Gumijowe khornarje, gumijowe manschety, gumijowe pschedkoschliki, mydło, kujesle s mechaniku
porucza
A. Tschentscher.

J. A. Henke
porucza
swój skład wschěch
družinow czaßnikow.
Porjedženje khwatnje
a tunjo
na seminarskej haßy 4
w Budyschinje.

Pauliowy
butrowy pólwer
w pakczikach po 1 mk. 50 np.
porucza
J. G. Klingst Nachf.

Hamburgsko-amerikanske
pakotjejske akzijowe towarstwo.

Direktna parolódžna jěsba
s Hamburga do **New-Yorka**
kóždu srjedu a njedželu,
s Havra do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se Stettina do **New-Yorka**
kóždej dwě njedželi,
s Hamburga do **Wjeczorneje Indiskeje**
mježaczinje 3 krócz,
s Hamburga do **Mexika**
mježaczinje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne ródže pobawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku skladnosć sa kajutowych a bjestubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

Czeledź
mužsku a žónsku, sa města a wjeß pyta serbska pschistajaza žona
Grubertowa w **Draždžanach,**
Freibergerstraße 1 po 1 skhodže.

Mydlarnja Moritza Lehmanna
na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny swojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydka,** kaž tež wschěch druhich wot njeje so pschedawazych wězow saßo poniziła.

Wscho je jara tunje.

Paleny a njepaleny khosej
pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej družinje
khosejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Mydlarnja Herm. Puya
w Budyschinje na serbskej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre suche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
zolte wóskowe mydło I	„ „	40	„
zolte wóskowe mydło II	„ „	30	„
soda	„ „	5	„
schterku	„ „	22	„

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

Němski likěr
„Benedictine“
s destillerije fabrikanta
Friedrich Soha
załoženeje 1842
w **Waldenburgu** w Schlesynskej.

Strowosć spěchowazy likěr s najlěpschich selow.

Njech so na to kedźbuje, hacz je na kóždej bleschi **sakitanske znamjo** a schtyrirózkaty etiket se **samoruczným fabrikantowym podpismom.**

Tutón wubjerny **němski likěr „Benedictine“,** s najlěpschich, strowosć spěchowazych, zyłe cźěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a polózowazych selow so dźěłazy, je so — kaž wobswědčenja, kóždej bleschi pschidate, dopokasuja — wot wězywustojnych awtoritow a to wot pschisaßanych sudniskich chemikow knjesow **dr. C. Bischoffa** a **dr. Hanßa Brackebuscha** w Barlinje analysowak a so jemu wobswědčiło, so so wón **powschitkownje w pscherěsku sestajenju woprawdźiteho Benedictinskeho likěra runa** a so **móże so jeho derje radźene sarunanje mjenowacź.**

Tutón wubjerny **„Němski likěr Benedictine“** je jenož woprawdźity w delka mjenowanym składźe dostacź a to $^1/_1$ literska blescha po 4 mk. 50 np., $^1/_2$ literska blescha po 2 mk. 25 np., $^1/_4$ literska blescha po 1 mk. 25 np.: w **Budyschinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Möblowy magazin
Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra
na serbskej haßy czišło 16,

swój skład wschěch družinow **möblow, sofow** a **stolow** po tunich płaczisnach k dobrocźiwemu wobkedźbowanju porucza.

Czesczenym Serbam k wjedženju dawam, so swym jenož dopołdnja k rěczam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ
na schulerskej haßy 3, nutskhód na rěsniskej haßy.

Wukulenje kolbaßy
jutsje njedźelu 17. julija popołdnju w **Drožďijskim hosczenzu.**
Posdźischo **reje.** Pschecźelnje pscheproschuje **Tschieter.**

Wischnjowy swjedźeń a reje
njedźelu 17. julija w **Jaßońzy.**
Pschecźelnje pscheproschuje
Jank.

Holza, kotraž chze schicź a jeli so žada, tež plotowacź nawuknucź, móże město dostacź pola
Wyleminy Röschkoweje
w Stachowje pola Semiz.

Dójki a **czeledź** pyta **Spannowa** na mnischej haßy 1.

Czeledź
pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na serbskej haßy czišło 9.

Pytaju so sa wyßoku msdu wotroczźy, khěžne holzy a tajke k wothladanju swini psches pschistajazu žonu **Heynoldowu.**

Sa swoje kolonialtworowe khlamy
wuczobnika,
po możnosczi Serba, kotryž móże hnydom nastupicź, pod pschihódnymi wuměnjenjemi pytam.
Richard Neumann.

Wutrobny džak.
Pschi semrjeczu mojeje horzolubowaneje mandželskeje, kotruž je wschehomózny Bóh 4. julija po swojej woli s tuteje czaßnosczje do wěcznosczje wotwołał, su mi wobstarnemu braschniwemu starzej moji lubi sußodźa a pscheczeljo s radu a skutkom pomozni byli a mi w mojej srudobje swěru k boku stali. Wschitkim jim sa wschu wopokasanu kschescźijansku luboscź a woporniwosć swój wutrobnje saczuty džak wuprajam.
Jan Taczink,
žiwnosczeŕ w Tšelanach.

Wutrobny džak
wschitkim lubym sußodam, pscheczelam a snatym s daloka a s blizka sa luboscźiwe džělbracze w czaßu khorosczje a pschi pohrjebje nascheje wutrobnje lubowaneje džowki a sotry, **Madleny Duczmanez,** dale tež wschitkim tym, kotsiž su kaschcź s kwětkami wupyschili, noscherjam, a dale tež tym, kotsiž se swojim pschewodom k poslednjemu wotpoczinkej se spěwom a rjanymi pohrjebnymi rěczemi drohu njebocźiczku czesczachu a naschu srudobu pomjenschecź pytachu, wschitkim wutrobny džak.

W Džěžnikezach, 4. julija 1887.
Miklawsch Duczman
a druzy hluboko srudzeni sawostajeni.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 30. **Sobotu 23. julija 1887.** **Lětnik 46.**

Bołharska.

Bołharske słowo sobranje rěka tak wjele kaž sebranje (hromadusebranje, shromadźenje, shromadźizna, krajny sejm); pola južnych Sserbow praji so skupschtina (t. j. skupa, hromada, shromadźizna).

Ssobranje je sa Bołharsku noweho wjerćha wuswoliło, prynza Ferdinanda s awstriskeje swójby Sachsen-Coburg-Cohary. Tola Ferdinand Coburgski s cźežka bołharske knjejstwo dostanje, kaž je so hižo tydźenja w tychle nowinach prajiło. Prjedy njeho bě wjerch Alexander Battenbergski, kotryž bu psched 11 měsazami s mozu s Bołharskeje wotwjesony, po čimž Bismark, hdyž tež bě to heßenski prynz, žaneje ruki sa njeho hibnuł njeje, s čehož so widźi, so je Alexandrowe činjenje pschecźiwo Bismarkowej myßli było.

Čeho dla su Alexandra Battenbergskeho s Bołharskeje wotstronili, čeho dla a kak dołho nowy wjerch Ferdinand nastupicź njemóže, a schto dyrbjeli Bołharjo najprjedy činicź, to chzu nětko tudy rozestajecź. Čescźeny čitar pak njech prjedy hischcźe na krajnu khartu pohladnje, tam hdźež Balkan steji, a hdźež su Grichiska, Rumunska, Sserbija, Bołharska, dale kotrejež sa horami Rumelija leži. W Grichiskej knježi konstituzionalny kral Jurij I., danski prynz; w Rumunskej konstituzionalny kral Karol I., s wjerchowskeho doma Hohenzollern; w Sserbiji konstituzionalny kral Milan Obrenowicź. Bołharsku su Rußojo psched nješchto létami s turkowskeje mozy wuswobodźili, a samßna ma nětko konstituzionalneho kschescźijanskeho wjerćha, kotryž pak dyrbi sultanej wěsty dawk dawacź; Rumelija je sultanowa, dyrbi pak kschescźijanskeho bohota měcź, tak so sultan tón kraj nikomu daricź a tež tam hewak niczeho po swojej hłowje wuwjescź njemóhł. Schtóž by knjes Rumelije był, kotraž móhł rjez psched wrotami Konstantinopla leži, tón by sultanej tak rjez na schiji sedźał.

Hdyž bě Rußowska w poßlednjej rusko-turkowskej wójnje Turkowsku pschemohła a bołharski kraj wot njeje wottorhnuła, powoła Bismark po ruskim žadanju europiski kongreß abo sjězd do Barlina, na kotrymž by so wuradźiło, kajke postajenja měle so postajicź, so te wulkomozy, kiž po pschichodnym dorospadanju Turkowskeje na wobßyd Konstantinopla myßla, so njebychu na Balkanje do wójny sapletle, kotraž móhła swětny sapal sa sobu cźahnucź, dokelž by potom lóhko kóžde trochu mózne a samostatne knježerstwo po wobliczenju swojeho wužitka so na tu abo tamu stronu pschidawało. S wulkomóznarstwow steji Ruska sa Konstantinoplom, so by pschistup do wotewrjeneho morja dostała; Awstrija pyta swoju móz na Balkanje sakožicź, so by tam swoje wikowanje pschisporiła; Jendźelska a Franzowska byschtej tež wosebje pschekupstwa dla rady Konstantinopel měkoj. Němska w Bołharskej, kaž je Bismark loni psches swoje nowiny wuprajił, žanych sajimanjow sastupowacź nima; a budźa-li so pschichodnje w tych stronach žane pokasowacź, budźe so sa samßne wěscze Rumunska staracź, kotraž drje nětko žaneho rěcźenja wo sebi njeczini, kotraž pak so na swój pschichod hotuje.

W Barlinje je so tehdy postajiło, so dyrbi pódla pomjenowanych tśjoch mjeńschich statow Bołharska jako schtwórty samostatny kraj wobstacź, a so dyrbja wschitke te schtyri staty pod europiskej kontrolu po móžnosći jenajke bycź, jenak sylne, tak so žadyn druhemu njeby pohroženje był a tež hewak žanych cźežkotow hotował.

Psched 9 létami su Bołharjo sebi po Barlinskich wucźinjenjach wjerćha wuswolili, a to prynza Alexandra Battenbergskeho. Tón je s blískeho pschecźelstwa s jendźelskej kralowku. Jendźelcźenjo maju w Asiji hdyß a hdyß wójnu s Rußami, kotsiž psches Afghanistan a Indisku pucź do wulkeho morja pytaju. Psched dwěmaj létomaj saßo tajka wójna hrožesche. Jendźelcźenjo pak chzychu swoje pjenjezki lutowacź a myßlachu na to, kak móhł so Ruß do nětajkeje druheje wójny saplesći, pschi kotrejž bychu sami bjes wudawkow byli a hischcźe swoje rjane wikowanje měli. Duž rěcźachu Alexandrej, so dyrbi sebi Rumeliju wot sultana wsacź, a lubjachu jemu pomoz, kotrejež jemu pak saradźili njejsu, hdyž bě wón posdźischo s kucźu se swojeho kraja wotstronjeny. Tak bě Alexander Battenbergski Rumeliju wobsadźił a sultanoweho bohota sajateho s wosom psches krajnu mjesu na stronu Konstantinopla dowjescź dał, hdźež móžesche bohot so synnucź abo lehnucź abo tež dale do Konstantinopla pucźowacź, zyle kaž chzysche. Nětko bě wójnska měscheńza poknje pschihotowana, a Jendźelcźenjo běchu s tym jara spokojom. Tehdy mějesche so doczakowacź, so budźe sultan sebi Rumeliju saßo žadacź, a so budźe Ruß so sa Bołharskej praschecź, na kotruž ma wón jako wußwobodźeŕ po Barlinskim wucźinjenju prěnje prawo. Awstrija pak budźesche so wulzy jara dźiwała, hdy bě Bołharsku w ruskich rukach widźała. To budźechu prěnje sapoczatki powschitkowneje wójny byłe. Awstrija budźesche Němsku jako swoju swjaskarku posdźischo sa sobu cźahnuła a do Němskeje budźechu so potom Franzowsojo walili. Tole wschitko se wschitkimi druhimi scźěhami budźesche na Alexandrowy njewobhladniwy skutk scźěhowało, pschi cźimž budźesche jenoż Jendźelcźanam wužitk kscźěł.

Bismark wschitku swoju samóžnosć sastajowasche, so by shromadny měr sdźerżał, pschijimajo, so budźe Alexander so prózowacź, so by należnosć saßo do měrnych kolijow pschischła. Wulkomóznarjo na jeho słowo posłuchachu, cźim radscho, dokelž widźachu, so Alexander Battenbergski tón muž njeje, kotrehoż bychu so bojeli.

Hinak dyrbjesche serbski kral Milan sudźicź, kotrehoż wójnske mozy běchu nětko wjele słabsche, hdyž bě Bołharska psches pschiswojenje Rumelije hischcźe ras wjetscha nježli prjedy. A hdyž so Alexander strachował njebě wjele sylnischemu sultanej kruch kraja wsacź, njemóžesche Milan dołho dwělowacź, schto bórsy tež se serbiskim krajom budźe. Teho dla Alexandrej wójnu pschipowě, a dobywajo jeho wójsko na Alexandrowe hłowne město cźehnjesche. Tola sboże so pschecźišny, a Milanowe wójsko bu sbite. Někotsi su Milanej porokowali, so je bratromordarsku wójnu sapoczał. Tola cźi so myła: pschetoż Milan njeje Bołharjow nadpadnuł, ale je jako samostatny sakońśki kral teho wotbicź spytał, kiž bě do wobstejnosćzow měra pschimnuł, a kotrehoż mějesche so Sserbiska hladacź. Abo by něchtó chzył, so by Alexander sebi tež Sserbiju pschisswojił?

Alexander bě dobył a njemyßlesche na to, kak by Bismarka a druhich podpisarjow sranjeneho Barlinskeho wucźinjenja spokojił. Wón powoła ludowych sastupnikow niz jeno s Bołharskeje, ale tež

ſ Rumelije; a tónle bjes ſakońſkeho prawa ſwjedźeny ßejm wurjekny, ſo ſtej Bołharſka a Rumelija na pſchezo ſjenoczenej. Alexander po tajkim cźinjeſche, kaž by rjekł, ſo žadyn druhi cźłowjek niczeho do Balkanſkich należnoſcźow prajicź nima. Duž pſchińdźechu jenu nóz ludźo, kiž jeho ſajachu a pſchewalerja wobſtejnoſcźow pſches krajne mjeſy won ßadźichu, kaž běchu lěto prjedy widźeli, ſo wón ſ měrnym ſultanowym bohotom cźinjeſche.

Tak tajkele njeſrjadowane wězy hiſchcźe dźenßa po 11 měßazach w Bołharſkej ßu, a njeſakońſzy ſeſtajene ßobranje tam hiſchcźe dźenßa wuradźuje. Tola tajkele ßobranje žaneho prawa ſa wuradźowanje a wobſankowanje w Bołharſkich należnoſcźach nima, wono po tajkim też žaneho noweho wjerćha wuſwolicź njemóże. Bołharſka dyrbi ßo pſchede wſchitkim do ſtareho, pſches Barlinſki ſjeźd poſtajeneho porjada wrócźicź abo pak ſ pſchipadowanjom wulkomóznarſtwow nowy porjad ſakoźicź. Doniž to ſcźinjene njeje, njeby žadyn nowy wjerch wjedźał, ſchto a kajki jeho pſchimyßleny kraj je. Duž móże tak mjenowane bołharſke ßobranje Ferdinanda abo kohoźkuli druheho wuſwolicź, to niczo njepłaćźi a niczeho njepomha. Bołharſki kraj dyrbi to revoluzionarne ſtejniſchczo wopuſchcźicź, na kotrež je Alexander Battenbergſki jón dowjedł. Cźim ſkerje budźe bołharſke knježerſtwo (bjes pſchiměſchkow ſ Rumelije) to cźinicź, cźim lěpje ſa Bołharſku, cźim ſkerje ßo tam ſaßo krutu a płacźazy porjad poſtaji, na kajkiž tam burſzy ludźo, pſchekupzy, ſaſtojnizy a wójſko hižo dawno ſ jenakim žadanjom cźakaju!

Świetne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Jeho Majeſtoſcź khěžor Wylem je 19. julija do Gaſteinſkich ſtrowotnych kupjelow pſchijeł. K powitanju wyßokeho hoſcźa běchu domy ſ khorhojemi a pletwami nanajrjeńſcho wudebjene. W kupjelnſkim hrodźe naměſtnik hrabja Thun khěžora w mjenje awſtriſkeho khěžora nanajwutrobniſcho poſtrowi.

— Němſke knježerſtwowe nowiny njepſcheſtawaju wobßedźerjam ruſkich ſtatnych papjerow radźicź, ſo bychu tele papjery ſkerje a lěpje pſchedali. Wudawa ßo, ſo njemóźne njeje, ſo Ruſka ſe ſamyßłom na ſchkodu wukrajnych wobßedźerjow ſtatnych papjerow bankrot ſcźini, hdyž ßo jej to hodźi. Němſzy wobßedźerjo ruſkich papjerow ßu, pſches tajke powjeſcźe ſatraſcheni, rucźe ruſke papjery pſchedali. W běhu poßlednjeju njedźelow je ßo ſa wjazy hacź 80 milijonow ruſkich papjerow pſches burſu do Ruſkeje wrócźiło. Pſches tajke ßylne podtykowanje ruſkich papjerow je papjerjany rubl w płacźiſnje hłuboko ſpanuł, tak hłuboko, kaž hiſchcźe ženje niz, tak dołho hacź ßu ßo papjerjane ruble wudałe. S tym je němſke knježerſtwo dozpěło, ſchtož je ßebi wotmyßliło, hdyž němſkich pjenježnikow pſched ruſkimi papjerami warnowaſche. Ruſka w poßlednim cźaßu Němzam njepſcheczelnu politiku wjedźe, ſchtož ßo woßebje w tym pokaſuje, ſo na němſke twory dźeń a wyſchſche zło kładźe a němſkich poddanow ſe ßwojich nawjecźornych krajinow wnpokaſuje. Skónczńje je němſkemu knježerſtwu ſcźerpnoſcź wuſchka, a wone ſa ßrědkom hladaſche, ſ kotrymž by ruſkim njepſchecźelnoſcźam napſcheczo ſtupicź móhło. Pruhujo, na kajkim blaku ßo Ruſka najlózſcho ſranicź da, Němzy dołho pytacź njeßu trjebali; pſchetož kaž je ſnate, ßu finanzy najßłabſchi bok Ruſkeje, a dokelž Němzy wjazy hacź ſa millijardu rublow ruſkich papjerow wobßedźa, jim cźežko njebudźe, Ruſku do pjenježneje wuſkoſcźe cźeričź. Němſke knježerſtwo ßo nadźija, ſo na tajke waſchnje Ruſku nuſuje, ßo njepſcheczelnoſcźow pſcheczіwo Němzam woſtajicź. Pſchede wſchěm jemu na tym wjele leži, ſo by Ruſka wukas wróczo wſała, po kotrymž je Němzam ſakaſane, w nawjecźornych ruſkich provinzach ležomnoſcźe wobßedźicź abo ßebi je wotnajecź. W tamnych krajinach ßu ßebi mjenujzy mnoſy ſamożiczi wyßoko ſtejazy němſzy ſemjenjo, bjes nimi też elſaß-lothringſki naměſtnik wjerch Hohenlohe, wjele wulkich kubkow nakupili. Te dyrbja woni nětko po nowſchim wukaſu ruſkeho knježerſtwa w běhu tſjoch lět pſchedacź. Pſchi tym budźa woni, kaž je to do prědka widźecź, cźežko ſchkodowacź; pſchetož ſa tamne kubła tak lohko kupzow njenadeńdu, a hdyž budźa ßo žani namakacź, budźa cźi jara niſku płacźiſnu ßadźecź, dokelž wjedźa, ſo němſzy wobßedźerjo dyrbja ſa wěſty cźaß ßwoje ležomnoſcźe wotbycź. Duž žadyn dźiw njeje, ſo němſzy ſemjenjo, kotſiž ßwoje ſamoženje w ſtrachu widźa, němſke knježerſtwo ſ próſtwami nadběhuja, ſo by Ruſku nucźiło, tamny wukas ſběhnucź. Němſke knježerſtwo je też hižo w Peterburgu w tutym ſmyßle pſchedſtajenja cźiniło, tola žaneho wuſpěcha ſ tym mělo njeje. Duž nětko finanznu wójnu pſcheczіwo Ruſkej wjedźe. So dyrbjała ſ teho woprawdźita wójna naſtacź, kotrejež bliſkoſcź wſchelake nowiny hižo wěſchcźa, ßo bojecź njetrjebamy. Nětcźiſchi ſtaw europiſkeje politiki je tajki, ſo ßebi žadyn kraj tak lóhko njeſwěri, ßwojemu ßußodej wójnu pſchipowjedźicź.

— W Barlinje je polizija tajny ſozialdemokratiſki komitej wuſlědźiła a jeho 7 ßobuſtawow ſajała. Tutón komitej ſozialdemokratiſke hibanje w Barlinje wodźeſche, rosſchěrjeſche leczaze kopjena a dohładowaſche ſkutkowanje ſozialdemokratiſkich ßejmſkich ſapółłanzow. So by ßo komitej cźim lěpje pſched knježerſtwom potajił, jemu jenož tajzy ſozialdemokratoju pſchiſłuſchachu, kotſiž w ſjawnoſcźi jako pſchiwißowarjo ſozialdemokratije ſnacźi njeběchu.

— Noweho palenzoweho dawka dla budźe wjele małych paleŕnjow palicź pſcheſtacź. „Liegnitzſke nowiny“ pißaju, ſo w tamniſchich ſtronach něhdźe 50 paleŕnjam žitneho palenza ſańcź dadźa, dokelž ßebi drohe pſchiprawy, kotrež ßebi nowy ſakoń žada, wobſtaracź nochzedźa, ßo bojo, ſo małe paleŕnje pſchichodnje ſ wulkimi njebudźa konkurrerowacź móz.

Italſka. Poßlednje dny je kholera ſaßo ſ wjetſchej ßylnoſcźu ſakhadźała. Lud je wot ßmjertneho ſtracha ſajaty, wſchón porjad je ſběhnjeny a wyſchnoſcź žaneje mozy wjazy nima. W něktorych měſtach, w kotrychž chzychu ſaſtojnizy wobydlerjow nuſowacź, ſo bychu ßo po wukaſach, wot knježerſtwa kholery dla wudatych, ſkožowali, je ßo lud do ſaſtojnikow dał, haj ßamo ſ tſělbami do nich tſělał.

Belgiſka. Belgiſki ßejm je ſakoń, po kotrymž mějeſche ßo w Belgiſkej powſchitkowna wojerſka powinnoſcź ſawjeſcź, ſacźißnuł, hacź runje je ßo kral ßam jara ſa to prózował, ſo by ßo ſakoń pſchijał. Duž je nětko bjes miniſterſtwom, kotrež je ſakonjej pſchepanucź dało, a bjes kralom ſwada a roskora wudyriła. Najſkerje budźe miniſterſtwo wotſtupicź dyrbjecź.

Franzowſka. Franzowſka deputertſka komora je plan mobiliſazije jeneho armeekorpſa ſ wulkej wjetſchinu pſchijała. Hacź runje ßu mnoſy ſapółłanzy pſcheßwědczeni, ſo tajka mobiliſazija trěbna a wužitna njeje, a ſo je pódla droha doſcź, dokelž ma kraj ſa nju na 12 milijonow wudacź, ßu woni tola ſa nju hłoßowali. Schto je jich k temu nucźiło? Jenož bojoſcź pſched ſchcźuwarjemi, kotſiž bychu potom prajili, ſo ßu Němzam k woli mobiliſaziju wotpokaſali.

— W franzowſkim namjeſnym měſtaczku Pagny je němſki pjekaŕ Zangerle do tamniſcheho polizajſkeho komißara Rittera tſi kulki ſ revolvra tſělił. Zangerlu běchu, dokelž běchu jeho někajkeho pſcheſtupjenja dla ſaßudźili, ſ Franzowſkeje wupokaſali. Teho dla wón franzowſku wyſchnoſcź hłuboko hidźeſche. Wón ßo do Franzowſkeje wrócźi ſ wotpohładom, ſo by miniſtra ſnutskownych należnoſcźow ſkónzował. Dokelž jeho pſched teho njepuſchczichu, dyrbjeſche ßo, ßwój wotpohlad njedozpěwſchi, ſaßo do Němſkeje wrócźicź. W Pagny ßo wón na dwórniſchczu ſa polizajſkim komißarom praſcheſche. Hdyž běchu jemu teho pokaſali, wón do njeho tſi krócź ſ revolvra tſěli, ſawoławſchi: „Wy dyrbicźe prěni wopor bycź!“ Zangerle je po ſdacźu wowrótnik. Rany polizajſkeho komißara cźežke njeißu. Hdyž ßo powjeſcź wo nadpadźe roſſchěri, chzyſche ßo roshorjeny lud do nadpadnika dacź a jeho ſabicź.

Jendźelſka. Jendźelſka ßo hižo dołho ſ myßliczku noßy, Egiptowſku, kotruž je pſched wjazorymi lětami wobßadźiła, ſo by tam porjad poſtajiła, na wſchě cźaßy pod ßwoje knjejſtwo ſtajicź. Dokelž ßo to ſ gwałtom ſtacź njemóżeſche, chzyſche jendźelſke knježerſtwo to ſ leſcźu dozpěcź. Wone turkowſkeho ſultana narěcźecź pytaſche, wucźinjenje podpißacź, po kotrymž měło jendźelſke wójſko Egiptowſku ſa tſi lěta wopuſchcźicź, tola tam na dalſche tſi lěta ſawoſtacź abo Egiptowſku ſ nowa wobßadźicź, jeli ſo bychu tam njeměry wudyriłe. So po tymle wucźinjenju Jendźelcźenjo ženje ſ Egiptowſkeje ſchli njebychu, bě jaßne; pſchetož woni bychu ßo hižo, hdy by ßo termija pſchibliżiła, kotruž bychu knjejſtwo nad Egiptowſku ſaßo ſultanej wrócźicź dyrbjeli, ſa to ſtarali, ſo by tam něhdźe někajki ropot naſtał, k kotrehož podduſchenju by jendźelſke wójſko trěbne było. Njedźiwajo teho budźiſche ſultan, kotremuž Jendźelcźenjo ſ pjenježneje nuſy wupomhacź lubjachu, do wucźinjenja ſwolił, njebudźiſchtej Ruſka a Franzowſka hroſyłej, ſo prěniſcha Armeniſku a poßledniſcha Syriſku wobßadźi, jeli ſo ſultan Egiptowſku Jendźelſkej pſchewoſtaji. Pſches to je ßo ſultan do ſtracha dał a wucźinjenje njepodpißał.

Sſerbija. Sſerbſka kralowa Natalija, kotraž je ßo 12. julija ſ Ruſkeje do Belgrada wrócźiła, bórſy ſaßo ßerbſke hłowne měſto wopuſchcźi. W bliżſchim cźaßu wona ſe ßwojim 11lětnym ßynom do Stuttgarta pſchijędźe, hdźež chze pſchichodnje trajnje pſchebywacź. Kralowa ßo najſkerje ſ zyła wjazy do Belgrada njewrócźi, dokelž jej móżno njeje, ßo ſe ßwojim mandźelſkim wujednacź.

Dołhe a krótke kholowy.

(Skónčenje.)

Skobak ßo ſapočeſche woſchčerječć, wachtmiſchtr ßo teho runja woſchčerjeſche — — Dobrinſki bě ßo hižo dawno ßmjak. Sso wuwoſchčerjawſchi, Skobak praji: „Haj — bjes khoſtanja jeju tola woſtajičć njemóžemoj, to tola njeby ſchko."

Wachtmiſchtr mějeſche ras čłowſke ſačžučža w ßwojej wutrobje, měnjeſche, ſo je po prawom podwyſchk nimale njewinowaty na tej zyłej wěży a jemu kaž tež Pawkej móhł ßo wuſtaty ſtrach ſa khoſtanje pſchizpičć.

„Džěčži — ßmy wojazy, a pola wojakow mjehkoſčć k niczemu dobremu njewjedže. Tak ſhotowany k ßłužbje pſchińčć! Ně — wachtmiſchtrje, pißačć —"

„Hej — čjiń, ſo prječć pſchińdješch!" něchtó pſched jěchaniſchčžowymi durjemi ſawoła.

„Ně, dyrbju k lieutenantej tam", hruby hłóß wotmolwi.

Rytmiſchtr a lieutenant ſady ßo k durjam pohladnuſchtaj. Prěniſchi bě w ßwojej rěčži pſchetorhnjeny, poßledniſchi k durjam kročeſche; pſchetož wón bě jeneho ſ hnójkidarjow ſeſnał, kotryž papjeru w ruzy džerżo jemu kiwaſche.

„Schto ßebi žadače?"

„Tónle liſt ßym namakał; wón drje je ſ kholowow padnuł, po kotrež ſče prjedy pſchiſchli."

„Wotedajče liſt ryt— ně, dajče mi liſt. — Nó, ſchto hiſchče chzeče?"

Čeladnik ßo ßmějkotajo praji, hač niczo ſa ßwój khód njedoſtanje. Dobrinſki jemu někotre pjenježki da, ſo by ßo do nich ſe ßwojim towaršchom dźělił, a potom komanděrowaſche: „Sawróčžičć — marſch!"

Skobak bě wčžipny. „Schto tam mače, knjes Dobrinſki?"

„Liſt, kotryž podwyſchkej Schwjerczej ßłuſcha a je ſ njeſbožownych kholowow wupanuł."

„Dajče to pißmo wachtmiſchtrej, njech jo wón Schwjerczej woteda."

Dobrinſki njemějeſche ſa ſakaſane, do wotewrjeneho liſta kuknučć.

„Ach", wón ſawoła, „tón wbohi čłowjek."

„Schto, wbohi čłowjek?"

„Sa dwě lěče wón doma wjazy był njeje — ſa dwě lěče! a jeho njewjeſta jeho nětko proßy, ſo by wotpuſk wſał, ſo móhł jejny narodny džeń ſ nej hromadže ßwječžičć. A nětko jemu ta wěz prěki pſchińdže."

„Wón je džeńßa pſchi rapporče wo wopuſk proßył — tſi dny, wot pjatka wječor hač do wutory rano", wachtmiſchtr pſchipowjedži.

„Knjes rytmiſchtrje!" młody lieutenant praji. „Proſchu wo wotpuſk na tſi dny ſa podwyſchka Jana Schwjercža." Pſchi tym bě ßo wón runje wojerſzy wuſtupił, prawu ruku pſchi čapzy, a jeho młódne wóčžko ßo tak pſchečelniwje ßmějeſche.

Skobak ßo dodžiwač njemóže a njewě, ſchto dyrbi k temu rjez. Skónčnje wón ſapočnje: „Ale knjes lieutenanto Dobrinſki — — ij ij ij — — kak ßměm — —." Wón offižěrowu ruku ſ łaha wot čapki wotſtroni, někotre ſwuki bórčžo, kotrež maja wosnamicž: „To džě ſ zyła trjeba njeje — mjenujzy, ſo tu tak po ßłužbnym waſchnju ſteji."

„Proſchu", Dobrinſki wospjetowaſche, „mi k woli."

„Wy ſče džiwny lieutenant", měni Skobak a w tym ma wón zyle prawo. Wſchitzy lieutenantojo njejßu tajzy kaž naſch Dobrinſki, nawopak, ſ wjetſcha ßu woni hinaſchi; tola ßu hiſchče pſchezo tež tajzy, Bohu džakowano. Rytmiſchtr je w wuſkoſčžach. „Ale roſſkobanezy, tež wotpuſk dyrbju jemu hiſchče dačć ſa to, ſo ſ kholowami k jěchanju pſchińdže, kotrež jemu njeßłuſcheja!"

„Wón džě to tak ſlě měnił njeje."

„Hačž je ſlě měnił abo niz — to by hiſchče lěpje było, hdy by ſke wotmyßlenja měł — kotrež ja kruče ſ arreſtom khoſtam. Ach — — ſchto dha ßebi Wy myßlicže, wachtmiſchtrje?"

„Wón ſa dwě lěče žaneho wotpuſka měł njeje a je pſchezo ródny był. Bychmy jeho zyle derje móhli parowač na —"

„Haj, wy wſchitzy pod jenym krywom tčžiče a mózeče tak rěčžečć. Ja pak dyrbju ßebi na wjele wězow myßlicž. Hdy bychu na pſchikład na ßobotu regimentſke ſwučžowanja poſtajili?"

„K temu mamy doſčć podwyſchkow."

„Njeßměm, džěčži, njeßměm — wón dyrbi ßwoje khoſtanje měčž, kaž by jo kóždy druhi doſtał." — —

„Druhe remontſke wotdžělenje — nuts wjeſčć!" wachtmiſchtr ſ borkom woła, ſ jěchaniſchča ſtupajo. „Podwyſchko Schwjercžo!"

„Tu!" — Schwjercž, kotryž bě ßo ßwoje jěchanſke kholowy wobuł, pſched ßwojeho pſchedſtajeneho ſtupi.

„Mače te tſi dny", wachtmiſchtr čžoko morſchčžo praji; pſchetož to je tak jeho waſchnje. „Sso ſawróčžičć!"

Ach, ty wbohi Schwjercžo! Wutroba je ßo tebi w tamnym wokomiku ſłamač chzyła; ßy to poſdžiſcho čžaſto ßam prajił. Arreſt na tſi dny! Niczo druhe te tſi dny rěkač njemóža. Sſkowo arreſt ßebi wachtmiſchtr ſ zyła pſchezo ſalutuje. Se ßyłſami w wočžomaj, ſ čžeżka ſdychujo, ßo wón k hródži čžišło 3 wobročži, hdyž, kaž ßo nadžija, něſchto trjechi, na čož móže ßwój prawy hněw wutſchaſčć. Pſchi nim nimo pak lieutenant Dobrinſki ſchčerčži, wón na jeneho towaršcha woła — pſchetož kholowoweho podawka dla ma hiſchče poł hodžiny čžaßa, prjedy hač jeho ßłužba woła. Bjes tym chže w bliſkej konditarni ſchalku ſchokłady wupičć. Jeho wóčžko na Schwjercža padže; wón ßo na njeho ßmějkotaſche.

Haj, wón k knjeſam ßłuſcha na tutym ßwěče, wón roskaſuje, a wjele, wjele ſtarſchi na njeho poßłuchaja; tola wón tež je bohateju ſtarſcheju ßyn, Schwjercž pak ma khudeju ſtarſcheju. Haj — hdy by ßo lieutenantej tajke pſcheměnjenje ſtako, potom bychu ßo wſchitzy ßmjeli, čži knježa offižěrojo, a wjele ſchampanſkeho wina na tutón žort pili; wboheho podwyſchka pak do džěry tyknu.

Tak a drje niz wjele hinak, je ßnadž ßebi naſch Schwjercž myßlił.

„Nó, troſchtuj ßo jenož. Wjele jich do arreſta pſchiſchko njeje, kotrychž je rytmiſchtr k temu ſatamał. Woſtanje-li pak pſchi tym, ßebi bleſchu palenza pod ßuknju tyknjeſch — pokažu hižo Tebi, kak ßo to čžini — wopijeſch ßo a pſchepiſch jedyn džeń ſa druhim." Tak podwyſchk Krawz rěčžeſche, kotryž mějeſche čžučžiwu wutrobu. Sso w palenzu wopičć, ßnadž runje, hdyž Hanka na njeho čžaka — —!

„Woſtajče mje na pokoj a džiče k khortej", Schwjercž ſ njemdroſčžu ßo pyrjo Krawza wotpokaſa. Wón k ßwojemu konjej dže.

Mamy pjatk. Runje je popołdniſcha ßłužba nimo a ſchwadrona je puſchčena. Mužſtwo ßo wótſje powjedajo roſeńdže. Ssrjedž kaſarmoweho dwora ſteji lieutenant Dobrinſki ſ wachtmiſchtrom.

„Podwyſchko Schwjercžo!" poßledniſchi ſawoła.

„Knjes wachtmiſchtrje!"

„Wy tola wěſče, ſo mače tſi dny?"

Wbohi Schwjercž wſchak to wě.

„Knjes lieutenant ma Wam něſchto prajičć", ſ tym ßo wachtmiſchtr wotßali.

Dobrinſki počžina pſchečelnje ſe Schwjercžom rěčžečć. Schwjercž ßo pſches lieutenantowe ßłowa wyßoko ſwjeßeli a ßo ſe wſchitkimi lieutenantami ſ zyła wujedna.

S Běrnez do Ruczič dróha wjedže. Wjedro je hubjene a pucž błóčžana. Młoda žónka pomałku do Ruczič dže. Wona ma wokoło hłowy rubiſchko ſwjaſane. Wčžera wona hižo tón ßamy pucž džěſche.

„Hačž wón pſchińdže", ßebi holza myßli. „Pißał wón njeje — po tajkim. Najenk je mi tež prajił, ſo pola jěſdnych tak lohko wotpuſk njedoſtanu, woßebje niz dła narodneho dnja někajkeje žónſkeje. Ale móžno je to tola." Wona dale dže.

„Je-li ſo je džeńßa rano w ſchtyrjoch hodžinach k ſaſtawniſchčžu pſchijěł, dyrbi tu bycž — ſ najmjeńſcha bórſy — — ně, kajke budže to wjeßele! Hdy budžiſche rytmiſchtr wjedžał, kak bych ßo ja wjeßelika, budžiſche jeho wěſče puſchčžił."

Jedyn wós jej napſcheczo pſchijěždže. Wona pohonča ſnaje.

„Ernſto! ſče dragunarſkeho podwyſchka po puczu widżeli?"

„Ně, moja luba."

„Tež na ſaſtawniſchčžu niz?"

„Njejßym na to kedžbował."

„Džakuju ßo Wam!

„Wſcho dobre, Hanka."

Pſched Ruczižami ßo pucž wije; pſched tejle kſchiwiſnu tołſty ſchtom ſteji. Holza ſaßo jedyn wós widži, tola jenož na poł; wón pſchi kſchiwiſnje ſaſtanje a ßo potom dale kula. Wona ßo tež tuteho pohonča praſcha. Wón nochze wjedžečć, ſo ßu dragunarſzy podwyſchzy ſ zyła na ßwěče. Wona dale dže; wona je kſchiwiſnu pſcheſchła, kročži dale do Ruczič nuts a dołho po dróſy dele ſhładuje. Potom ßebi rubiſchčžo twjerdſcho ſwjaſa, dokelž wětr ſymniſcho duje, a ßo ſawróčži.

A duzy domoj wona pſchi kſchiwiſnje na kamjenju ßedžazeho a ſ khribjetom k tołſtemu ſchtomej ſeprjeneho małeho dragunarſkeho podwyſchka wuhlada, kotryž ßo pſchečelnje na nju ßmeje a jej praji: „Pomhaj Bóh, Hanka", runje kaž ſo budžiſche jej klubu njeczinił a ßo pſched njeſkhował.

„Jano!"

Ssebi ruku sawdawschi Jan a Hanka do Běrnez dźetaj. Hanzyne rubischko ßo wotwjasa; wona jo twjerdscho njeswjasa, hacź runje je wětr pschezo jěrischi, a ßamo hižo tolste krjepjele padacź počzinaju; — jej je njedźiwajo teho cźopko.

Hdyž domoj pschińdźeschtaj, ßo deschcź lijesche; Hanka ßo Jana, na njeho ßwarjo, prascha, cźeho dla je ju, hdyž też jenož na pjecź mjeńschinow, w stysku wostajił a ßo psched njej skhował, hdyž je prěni krócź nimo tolsteho schtoma schka. So by ju sdobrił, Jan něschto s brěmjenja wucźehnje a praji, so jej něschto k narodnemu dnjej njeße, a to wot jeneho offizěra pschińdźe. Wón chze jej narěcźecź, so wschón ßwět wě, so ma wona dźenßa narodny dźeń, so jej rytmischtr ßamo sbožo pschecź da, runje kaž darniwy lieutenant, a so ßo jej k cźesczi też dźenßa w kasarmach rjedźi. Ale Hanka praji, so njeßmě tajke hkupe wězy bamboricź, a nětko jej wón nĕrny podawk wo kholowach powjeda, pschi někotrych městnach wschak něschto wobhladniwje — tak jej wón na pschikład njewopißa, kajki napohlad je dołhi Pawk bjes kholowow měł. Hanka na njeho s wjeßekosczu poßkucha, hdyž pak wona saßkyscha, so je mkody lieutenant do jejneho lista kukał, ßo wona nanajhkubscho roshori.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pczołarske towarstwo w delnim dole Sprewje směje njedźelu 24. julija poßedźenje, na kotrymž móże hischcźe kóždy, kotryž chze na Budyskej wustajeńzy pczoły, měd atd. wustajecź, ßo pola pschedßydstwa samołwjecź. My pschejemy, so bychu ßo ßerbsky pczołarjo w prawje nahladnej liczbje wobdźělili. —r.

— Twarjenja, kotrež budźa k Budyskej wustajeńzy, kotraž ßo wot 7.—14. (21.) septembra wotbywa, trěbne, ßu s dźěla hižo sapocźane. Też pucźe zykeje leżomnoscźe ßo hižo wotykuja, s dźěla ßo też hižo twarja.

— Se ßerbskeho seminara w Prasy ßu sańdźeny tydźeń 5 wucźomzy abiturientne pruhowanje wobstali, a to 3 Němzy a 2 Sserbaj. Poßledníschaj staj Miklawsch Sarink s Dźěžnikez a Jakub Nowak s Hory.

— (Se ßerbskeje pczólnizy.) Shubi-li kołcź w lěcźe ßwoju matku, wěz tak ska njeje. Ma-li kołcź hischcźe cźerja, ßebi bórsy nowu wotcźehnje, a nima-li žaneho cźerja, móże pczołaŕ njedostatkej bórsy wotpomhacź. Hinascha pak je wěz, hdyž kołcź w symje matku shubi a w nalěcźu žanu wjazy nima; potom je shubjeny, nimasch-li žanu žiwu wopkodźenu matku. W nalěcźu pola wikowarja ßebi matku skasacź, je droha wěz. To budźe někotryżkuliž wjedźicź, kotryž je w nalěcźu matku ßebi kupicź dyrbjał. Teho dla plahuj ßebi nětkle ßam 1 abo też 2 matzy w malkim kaschcźiku, hdźež mataj jenož 2 płastaj ruma. Matku plahujesch ßebi tak. S kołcźa, kotryž ma prawje pilne pczoły, wosmjesch 1 abo też 2 płastaj se saschpundowanym cźerjom a s jejkami, kotrejž stej wot pczołow derje woblehnjenej. Te powěßnjesch do tamneho kaschcźika a potom stajisch jón s woprědka dźeń abo dwaj na cźmowe město, hdźež njeje psche cźopko; na druhi abo tsecźi dźeń pak na město, hdźež dyrbi stejo wostacź. Tola kedźbuj nětk na tele wězy: 1. Dźĕrku, psches kotruž pczoły wulětuja, njecźiń wjetschu, so njemóża wjazy hacź 3 pczoły na dobo won abo nuts, so njebychu rubjeżne pczoły na nje pschischke. 2. Hladaj, so rubjeżne pczoły na nje njepschińdu. — Schtoż masch dale cźinicź, shonisch sa tydźeń. Sserbski pczołaŕ.

S Bórka. Tudomne schulske městno ßo 1. novembra wuprózdni. Jeho dokhody wucźinja lětnje 900 mk. a dale 100 mk. sa wucźenje w pokracźowanskej schuli.

S Dźěžnikez. Dźěkacźeŕ Jursch, hižo wobstarny muž, ßo sańdźenu wutoru tu s wosa dele ßuže a tak njesbožownje k semi padźe, so jemu koleßo cźežkeho wosa psches hkowu dźěsche a jemu ju slě wobodrje.

S Hornjeje Hórki. Ssrjedu 20. julija je 17lětny ßyn gratomischtra Grimsla w tudomnym papjerniku s ruku do walzow jeneho kalandra sajěł a ßebi pschi tym dwaj porstaj rosmjatk.

S Konjez. 14. julija je ßo w hliniży tudomneje zyhelnicze 40lětny zyhelnik Pětr Herzog s Dubow tepił. Wón sawostaji žonu a tśi dźěcźi.

S Kóskow. Sańdźeny schtwórtk rano 3/4 3 hodźin s bróžnje sahrodnika Měta woheń wuńdźe. Płomjenja hnydom na ßußodne twarjenja sahrodnika Knježki pschesskocźichu, kotrež, dokelž běchu, runje kaž Mětez, se ßkomu kryte, sa krótki cźaß w płomjenjach stejachu. Dla rucźe ßo rosschěrjazeho wóhnja móżno njebě, hospodarski grat a domjazu nadobu s palazych twarjenjow wurumowacź. Jenož skót móżachu saniczazemu wóhnjej wutorhnucź. Mětowy ßyn je ßo straschnje wopalił, hdyž chzyschе wosy wucźahacź, s kotrychž je ßo schěsczź spaliło. Wot wotpaleneju ma jenož Knježka sawěsczene. Woheń je sakoženy. *Kr.*

S Porschiz. Pschi njewjedrje 16. julija błysk dwójzy na dworje tudomneho tyscheŕskeho mischtra do schtomow praßnu a to prěni krócź do schkowroncźeho drjewa a druhi krócź do wjerby. Wobaj schtomaj buschtaj pschi tym wobschkodźenaj.

Se Ssemichowa. Pschi Božim njewjedrje, kotrež sańdźeny tydźeń tudy mějachmy, je błysk do wjerby blisko Panachez domu dyrił a ju hacź do korjenjow dele zyle rostorhał. Panachez tśěcha a zyła wokolnoscź běsche s hałožkami a kuskami drjewa poßypana kaž s pjerjom, hdy by něchtó poßleschczo rósdrěł.

Se Stachowa. Hdyž 16. julija njewjedro nad naschej wßu cźehnjesche, błysk do pódlanskeho twarjenja, wulkemu sahrodnikej Gustavej Hólczej ßluschazeho, dyri. Ras drje bě symny, tola je schkoda, wot njeho naczinjena, pschezo wulka doscź. Schifrowy kryw bu wot njeho rosraženy a pódła teho jena hrjada rosschcźĕpjena.

S Jitra. Na pucźu s Běkeje do Jitra na mjesach Jitrowskich a Kschidowskich honow ßo móst twari; duž ßo, kaž Kamjeńczanske hamtske hetmanstwo wosjewja, na spomnjenym pucźu hižo wot sańdźeneje póndźele hacź na dalsche jĕsdźicź njeßmě. Schtóž chze wot naß do Běkeje, ma na Kschidoł jěcź.

Se Sleho Komorowa. Tudomny rĕsniski mischtr K. chzyschе wóndano na wßu won jěcź. Mjes tym so wón ßo na wós ßynuwschi hotežki do ruki bjerjesche, jeho 3lětna dźowczicźka k wosej pschibĕża, so by nanej wbožemje prajiła a jemu ruczku dała. Sso na dźěczo njedohladawschi rĕsnik do konja schlipnu, kóń sacźeże, wós jěcź pocza, holczka podże a koleßa ji psches ruzy a nosy pschejědźechu.

S Klětneho. W Shorjelskich nowinach nadeńdźechmy ßlědowazy nastawk: „Klětno, 11. julija. Wczera tudomne mužske spěwarske towarstwo w sali knjesa Domschki konzert k lěpschemu tudomneho fondsa sa wěrowanske biblije wuwjedźe. Bohaty a derje wuswolony program ßo powschitkownje prawje dorosumliwje a s widomnej cźopkotu pschednoschesche, jenož 1. baß sdasche ßo nam pschi saßadźenju druhdy něschto straschiwy bycź. Wulzy jara wobžarowacź běsche, so bě, hacź runje konzert na dobru wěz dźiwasche a běsche wjedro pschihódne, wobdźělenje jara ßnadne, a teho dla też dokhody jara wulke njeběchu. Ssu wschak też tudy, kaž wschudźe, ludźo, kotsiž, hdyž ßo wo dobru wěz jedna, ženje pjenjes nimaju, hacź runje je hewak s hromadami s woknom won mjetaju, abo kotsiž, město so bychu składnoscź k cźistej a nadobnej wjeßekosczi powitali a wužili, prjódkcźahnu, w dymjatej korcźmje lubemu pschibohej schkatej ßwój kadźazy wopor pschinjesczź a ßnadno składnoscźiwje na dwělnych tingeltangelkoupletach a w bjesduchownej radawmusizy ßwoje kožane dusche wokschewicź. Njech ßo jenož něsko pod krutym wodźenjom stejaze towarstwo psches to w ßwojim prózowanju samylicź njeda, ale njech wone jako pionĕr němskeje kultury a humanskich prózowanjow na templu ßwobodneho, wjeßekeho — ale też pobožneho wumjekstwa prawje do prědka twari! Schtóž wutraje, ßo krónuje!“ — K temu pschispomnimy: też my wobžarujemy dobreje wězy dla, k kotrejež wužitkej ßo konzert mějesche, so lěpscheho wuspěcha njemějesche. Dyrbimy pak tola naschu wjeß, kotraž je runje tak dobra abo tak hubjena, kaž druhe, w něczim schkitowacź. W nastawku rěczi ßo wo ludźoch, kotsiž pjenjesy hewak s hromadami s woknom won mjetaja. Schtó to je, njemójemy wunamakacź, dokelž tu s zyła nichtó njeje, kotryž wulku kopatu měru pjenjes wobßedźi. So też tajkich mamy, kotsiž do móschnje w ßwojej skuposczi nochzedźa, je drje wĕrno. Najbóle pak je nadpadnuło, so ßo spěwarske towarstwo „pionĕr němskeje kultury“ mjenuje; po tajkim je jeho nawdawk a krute prózowanje, němsku kulturu psches němske spěwanje pola naß rosschěricź. Ale pola koho dha? Nó, tola jenož pola naß njesdźĕkanych Sserbow; maka cźrjódźiczka naschich Němzow tola tajkeho pionĕra njetrjeba!! Dha pak my Sserbja tu sjawnje prajimy: schtó ma prawo, Klětnjanam wobßwědczenje duchowneje khudoby wustajicź, kotraž je tajka, so pionĕra kultury trjeba! Je-li je to nawdawk spěwarskich towarstwow, „němsku kulturu“ (kajke žałostne ßkowo; dopomina na „kulturkampf!“) nam napowschecź, dha ßo my sa tajke cźłowjekam pschecźelniwe prózowanje lubosnje podźakujemy. My Sserbja ßmy runje tak sdźĕkani, kaž cźi, kotsiž ßo w pscherěsku Němzy mjenuja, a so je Sserbowstwo „salonfähig“, to ßu wulkotne ßerbske konzerty w Budyschinje dawno dopokasałe. Duž dha njech je Boże dla spěwarske towarstwo pionĕr němskeje kultury, ale ßwoju kulturnu dźĕławoscź njech na ßwoje ßobustawy a na Němzy wobmjesuje, ßnadź tam ßo hižo doscź dźĕła namaka, najbóle w nastupanju pobožneho wumjekstwa. My Sserbja pak hajimy a ważimy ßebi nasch luby ßerbski spěw a ßerbske waschnje a pschi tym chzemy wostacź.

Se Sslepeho. Pjatk 15. julija dopołdnja je njedaloko nascheje wsy 355 gramow cżeżki meteorski kamjeń s njebjeß k semi dele panuł. Nasch gmejnsli pschedstejicżeŕ k. Hanczo runje njedaloko mĕsta pschebywasche, hdżeż kamjeń dele praßnu. Dokelż na twjerdu pucź padże, ßo wón na poł rosrasy. Wón bĕ kulojty a mĕjesche woßrjedż dżĕrku. Jenu połojzu je k. Hanczo knjesej Schulenburgej do Barlina póßkał, druhu połojzu hischcże wón doma khowa, hdżeż móże ßebi ju kóżdy wobhladacź. —š.

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Schewza Kudźelu w Brĕsynje pschepokasachu, so je Kschiżankowu w Boschezach wo 3 mk. a kublerja Wjelu tam wo 50 np. wobschudźił. Jemu teho dla jastwo na jedyn tydżeń pschißudźichu. — 14lĕtna M. A. Mateczkez w Hucźinje bĕ wobskorżena, so je w cżaßu wot 9. haprleje hacź do 13. meje ßwojemu tehdomnischemu hospodarjej, korcźmarjej najenkej Scholcże w Delnjej Hórzy, s jeneje kschinje pomaku 21 mk. kranuła. Dla tajkeho pakosczenja ma wobskorżena tydżeń w jastwje ßedżecź.

Přilopk.

* Rany kublerja Hilmy w Langburkersdorfje, kotrehoż ßu 9. julija mordarjo żałoßnje s tsĕlbu bili, każ je ßłyschecź, derje żija, bjes tym so hosposa skónzowaneho Pietschmanna, Selma Bräuerez, hischcże pschezo na wulke bolosczе w stawach skorżi. Wona je ßebi, hdyż s woknom dele skoczi, snutskownje schkodu sczinika.

* Nowinam „Sächs. Post." ßo s krótka ale wurasnje pische: Jedyn rĕsnik w Nossenje je zyłe ßlaknjene ßwinjo do kołbaßow rosrubał. Wo tajkej njeschwarnosczi shoniwschi polizija pschińdże, kołbaßy prjecź sebra a dracża-rĕsnika psched wyschnosczź dowjedże, na cżoż jeho saßo puschczichu. Posdźischo ßebi nadźijomnje na nĕkotre mĕßazy saßo po njeho pschińdu.

* W Reichenbachu je ßo wczera tydżenja popołdnju hrósbny podawk stał. Podrużnik jeneho doma, nĕkotre 40 lĕt stary wudowz Rockstroh, po ßwojim powołanju sahrodnisti dżĕkacźeŕ, bĕsche s wobßedżerjom doma, tkalzom Hartensteinom, w roskorje. Hartenstein bĕsche tez wudowz s nĕkotrymi dżĕczimi. S nĕkajkeje pschicżiny wczera tydżenja mjenowaneho podrużnikowa hosposa jenemu dżĕczu Hartensteina kolik do nohow cźißnu; dżĕsczowy starschi bratr kolik sbĕże a jón nanej pschinjeße, jemu powjedajo, schto je ßo stało. Na to Rockstroh k Hartensteinej dó jstwy pschińdże, kolik s mozu wrócźo żadajo. Kolik dostawschi wón s nim ßwojeho pschecźiwnika s zykym wotmachom do praweje strony hkowy praßnu, so ßo Hartenstein bjes myßlow dó jstwy wali. Rockstroh hnydom cżeknu a do Schneidenbachskich lĕßow bĕżesche. Najskerje jeho hischcże nimaju. Hartenstein pak saßo k ßebi njepschińdże. Wón ruku stajnje k hkowje dżerżesche, hdżeż bĕsche jeho mordaŕ ßunuł, doniż w nozy ducha njespuschczi.

* Podawk, runje tak spodźiwny po ßwojej pschicżinje, każ żałostny po ßwojich scżĕhwkach, je ßwójbu jeneho schewza w Herrnstadcże hłuboko srudźił. Schewzowy ßynk s dujawku (Blaserohr) tsĕlesche, a bratsik na njeho pschihladowasche. Ras hólczej ßo do jstwineho wjercha mĕrjo wutsĕli. Wutsĕleny mały kok wot wjercha wotlecża a małeho tsĕlzowemu bratrej, kotryż tez runje na wjerch horje hladasche, s wótrym kónczkom do wóczka slecża. Wboheho hólczka do Wrótßkawja do hojernje sa na woczi khorych dowjesechu. Po wußudże lĕkarjow je ranjene wóczko shubjene, a ßo jara prascha, hacź ßo wbohemu dżĕsczu tez druhe wóczko sdżerżi. Starscheju a njesbożowne dżĕczo w Herrnstadcże kóżdy cżlowjek wutrobnje wobżaruje.

* Na wjeßnych honach pola Malitzscha w Torgawskim wokrjeßu ßu bĕrnjazeho bruka namakali. Schtoż je ßo hacź dotal wußlĕdźiło, ßu 3 hektary wot brukow wobßadżene. Wyschnosczź je hnydom poruczika straschne swĕrjatka saniczicź. Tole dżĕło je ßo tym ßamym ludżom poruczilo, kotsiż ßu to dżĕło hižo w lĕcże 1877 wobstarali, hdyż bĕchu bĕrnjazeho bruka pola Schildawa namakali. Tehdy je ßo jim radźiło straschnu njerodź dospoknje saniczicź. Bóh daj, so by ßo jim tón krócź tez tak poradźiło!

* Wo srudnym podawku ßo s Fuldy pische. Żona se wßy Kleinlüder na polu krumu paßesche. So by k dżĕku, kotrez bĕsche ßebi ßobu na polo wsała, wobĕ ruzy prósnej mĕła, bĕsche ßebi hotezku, sa kotruż krumu dżerżesche, wokoło lĕweje ruki swika. Na jene dobo ßo krumwa splóschi, żonu powali a ju sa ßobu wleczo s njej po kamjenjojtej hórzy dele cżĕrjesche. Żona bórsy ducha spuschczi. Cżĕło bĕsche s ranami pokryte a zyle s krwju sapanzane. — Hdy bychu ßo ludźo tola bóle hladali! Cżasto hižo je ßo na to pokasowało, kak straschne je, ßebi hotezki, sa kotrez ßo skót wodźi, wokoło rukow wicź.

* Ludźo, kotsiż bĕchu ßo psched wczerawschim tydżenja popołdnju w 4 hodź. na zentralnym dwórnischczu w Kasselu seschli, ßo njemało wustróżachn, hdyż postajenu minutu Barlinski spĕschny cżah pschijĕdże, ale njeczinjesche, jako by sastacź chzył. S połnej mozu pschijĕwschi cżah s kolijow skoczi a w runej mĕrje na dwórnischczowe twarjenje cżĕrjesche, pod schkleńczanej tsĕchu kryteho perrona żelesny stołp seschiwi a kruch schkleńczaneje tsĕchi powali. Prĕdk prĕnjeje lokomotiwy tołstu zyhelowu murju dwórnischczoweho twarjenja pscherasy a hischcże kruch dó jstwy nuts sajĕdże. Mjes tym lokomotiwa, dokelż bĕsche ßo do semje saryła, sasta. Wjednik lokomotiwy a tepjeŕ krótko prjedy, hacź maschina do murje praßnu, dele skoczischtaj a na to waschnje wĕstej ßmjerczi wucźeknuschtaj. Schtoż je ßłyschecź, lokomotiwiny wjednik na żane waschnje na njesbożu wina njeje; pschiczina njesboża ma ßo we tym pytacź, so pschiprawa, s kotrejż ßo maschina sastaja, na jene dobo wjazy njeskutkowasche. Sadny dżĕl prĕnjeje lokomotiwy, kotraż bu, wĕ ßo, najbóle wobschkodżena, bĕ wyßoko wusbĕhnjeny. Nĕkotre wosy ßu wschelako wobschkodżene; ale wjetscha schkoda ßo żanemu stała njeje. Tez żadyn cżlowjek cżeżzy ranjeny njeje; teho runja nichtó wo żiwjenje pschischok njeje; jenoż wobodrĕli ßo nĕkotsi ßu. Ale potrjecheny dżĕl dwórnischcża wobras straschneho sapuscżenja poskicżesche.

* Sa jenu plistu 4 mĕßazy w khostarni ßedżecź, ßnadź ßo trochu wjele sda. A tola bĕsche to saßkużene khostanje. W Nürnbergu mjenujzy wóndano sahrodnik ßrjedź ßudniskeho jednanja ßwĕdkej, kotryż pschecźiwo njemu ßwĕdczesche, plistu wotkoży. Sahrodnika na mĕscże sespinachu. Dokelż bĕsche ßo nutskamak, jeho k khostarni na dlĕjschi cżaß saßudźichu. Sa spomnjenu hruboscź pschecźiwo ßwĕdkej pak hischcże 6 mĕßazow jastwa dosta, kotrez ßo jemu do 4 mĕßazow khostarnje pscheměnichu.

* W khostarni w Plassenburgu pola Kulmbacha w Bajerskej bĕsche ßebi mordaŕ Will, kotryż je k khostarni na cżaß żiwjenja wobhnadżeny, s krucha żelesa, kotryż bĕ wot wodowoda wotwjertnuł, a se stólzoweje nohi na hamor podobnu pschiprawu wudźĕkał. S tejle pschiprawu wón, mjes tym so bĕchu drusy khostanzy ke mschi, khostarńskeho dohladowarja sarasy. Njesbożowny na mĕscże morwy leżo wosta. Sso drastu sarażeneho dohladowarja swoblekawschi mordaŕ klucże shrabnu a chzysche cżeknucź. Jedyn wothladowaŕ s hojernje jeho spósna a runjeż żaneje brónje pschi ßebi njemĕjesche, jeho pschimnucź spyta. Duż horze bĕdżenje mjes nimaj nasta. Ropot wußkyschawschi wojak pschibĕża, kotryż na straži stejesche. Wojak mordarja s bajonetom k muri pschikkó a s dobom tsĕli. Njedźiwajo na to Will na ßmjercź ranjeny njeje. Sarażeny dohladowaŕ tsi ßyrotki sawostaji.

* W nozy wot 20. na 21. junija budźische ßo na Rostowo-Władikawkasskej żelesnizy s parschonskim cżahom pschi ßamym wulke njesboże stało. Njedaloko jeneho małeho dwórnischcża bĕchu njekmanizy s bokow kolijow dwaj wulkaj kamjenjej walili a mjes njeju tołstu rjadu sapreli. Pjecża mĕjachu w myßlach paßażerow wurubicź, hdyż ßo cżah swrócźi. Boża ruka pak je njesboże wotwobrocźiła. Dokelż mĕjesche cżah bórsy pschijĕcź, straznik s druheje khĕżki sa dwórnischczom kolije wobhladowacź dżĕsche. Lĕdma bĕsche ßo wotßalił, njesnacźi njekniczomnizy jeho khĕżku s wonka krucże satykachu a potom njeskutk wuwjedżechu. Niczeho njepytnuwschi straznikowa żona w khĕżzy sawrjena wosta. Dokelż mĕjesche straznik daloku ßmuhu kolijow wobeńcź, żona, hdyż cżah pschijĕdże, cżasto s khorhojczku abo latarnju w rukomaj muża sastupowasche. Wjedżo, so cżah bórsy pschijĕdże, chzysche wona tez tón krócź s latarnju psched khĕżku won stupicź. Hdyż pak khĕżne durje satykane namaka, ßo ji to hnydom po prawom njesesda; duż s woknom won salese. Sso pó cźmje roshladujo ßo żona dohlada, so na kolijach nĕschto cżorne leży; mjes tym bĕsche cżah hižo na dwórnischczu sahwisdak, a lokomotiwinaj wóhnjej ßo spĕschnje bliżeschtaj. Mĕjo sa to, so cżlowjek prĕki psches kolije leży, nastróżana żónska s wopredka njewjedżesche, schto sapoczecź; bórsy pak ßo shraba. Wona ßo rucże swjerschnu ßuknju ßlecże a ju na żerdź tyknuwschi ßuknju sapali, na tole waschnje ßo bliżazy cżah na njesboże kedżbny cżinjo. Wjednik lokomotiwy tez snamjo srosumi a na sboże cżah nĕschto kóhcźi psched kamjenjomaj sastaji. Spósnawschi, kajki strach je jim hrosyk, paßażĕrojo sa dżak mjes ßobu skkadowachu a straznikowej żonje na wsche poktsecża sta markow pschepodachu. Smużita żónska bĕsche dwójzy sbożowna: so bĕsche telko cżłowĕskich żiwjenjow sdżerżała a so mĕjesche na dobo telko pjenjes w rukomaj.

* W ruskim mĕscże Witebsku je ßo 6. julija 300 domow wotpaliło.

Listniza.

Knjesej B. Wasche wotmołwjenje na dopißaj s Khróscżiż pschichodny tydżeń wotcźischczimy. Redakzija.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budźe jutrje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach kapłan Handrik němski prědowacź.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Moritz Arthur, Jana Ernsta Moritza Haasy, rěsniskeho mischtra pod hrodom, ß. — Antonija Emilija Hedwiga, Moritza Antona Geißlera, hosćenzarja w Hornjej Kinje, dź. — Hana Amalija, Ernsta Henczela, fabrikskeho dźěłaczerja w Dobruschi, dź. — Frieda Hedwiga, Khorle Augusta Ungera, dźěłaczerja na Židowje, dź. — Marja Emma, Jana Khorle Janaka, fabrikskeho dźěłaczerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Jan Jurij, Pětra Budy, žiwnosćerja w Dźěžnikezach, ß. — Pawoł Jakub, Mikławscha Reczki, žiwnosćerja w Dźěžnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 15. julija: Michał Bohuwěr Kranz, khěžeŕ a murjeŕ na Židowje, 49 l. 11 m. 6 d. — 17. Pawoł Khorla, Handrija Ernsta Gudy, dźěłaczerja na Židowje, ß., 4 l. 10 m. 7 d.

Płaczišna žitow a produktow w Budyschinje

16. julija 1887.

Žitowy dowos: 2511 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pšeńca	běła	10	12	10	27	10	12	10	24
"	žołta	8	93	9	23	8	93	9	17
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	64	6	77
Jećmjeń	50 kilogr.	6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	30	5	80	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	50	1	80	—	—	—	—
Pšeńczna muka	50 =	7	50	17	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 =	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Sslóma	600 =	20	—	22	—	—	—	—	—
Proßata	861 schtuk, schtuka	9	—	18	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražďanske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. druźiny 50—54 mk., 2. druźiny 44—48, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 43—46 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 22. julija: Kraßne.

Pšches ßudnistwo ma ßo na pšcheßadźowanje pšchedawacź: 1. septembra dopołdnja w 10 hodźinach Bieſoldez kubło w Sskonej Borschczi.

Na pšchedań: Sahrodniska žiwnosć cźišło 5 w Dobruschi.

Sahrodniska žiwnosć

cźišło 17 w **Ssokschezach** ſ 12 kórzami pola a łuki, ſe wschěm žiwym a morwym inventarom je hnydom na pšchedań. Dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

W Jitku je nowa maßiwna **khěža** cźišło 16 ſ něschto hole bjes wumjeńka na pšchedań. — Dalsche je pola gmejnskeho pšchedstejicźerja tam shonicź.

Khofej

ßyry a paleny,

najwjetschi wubjerk,

toho runja wschě **kolonialne twory** po najtunischich płaczišnach porucza

Richard Neumann.

Turkowske ßłowki

najrjenschе a najwjetschе, kotrež ßu dostacź, porucza hischcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likérow.

Składnostna kup.

Trjebany ſaczinjeny **wós,** k jenemu a dwěmaj konjomaj, ma tunjo na pschedań **P. Grabs** na kamjentnej haßy.

K poßylnjenju a porjenschenju włoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje liſchawy

woprawdźity franzski palenz

w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjenschich dźělbach po kóždej płaczišnje poruczataj

Strauch & Kolde

3 na kamjentnej haßy 3,

drogowe khlamy k skotemu worłej

en gros. en détail.

Naschu wukhwalenu ſnatu

4 np. zigaru cźišło 3

wschitkim kurjerjam k prusy naležnje poruczamoj.

Strauch & Kolde

3 na kamjentnej haßy 3,

drogowe khlamy k skotemu worłej.

Konkurßowe wupschedawanje.

Wot **ßoboty 23. julija** budźa ßo w dotalnych **Mendelsohnez khlamach** na ßerbskej haßy cźišło 1 pódla tworow, po płaczišnje jara poniżenych, kotrež k konkurstwu ßłuscheja, też hischcźe sbytki Göbelez składa drastnych tkaninow a bawmjane a wołmjane schtrympowe twory, k Büttnerez konkurstwu ßłuschaze, wupschedawacź.

Saßopschedawarjow, kotrymž ßo po możnosći niske płaczišny lubja, woßebje na to kedźbnych cźinju.

W Budyschinje, 22. julija 1887.

Clemens Niecksch, konkurßowy ſarjadnik.

Sswój skład **porzelana, kamjeniny, majolikow, duteje, woknoweje a schpihelowеje schkleńzy, słotych lejstow, gardinowych žerdźow, rosetow, wobłukow ſa fotografije, pupy a pupowe hłowy** poruczam w wulkim wubjerku po tunich płaczišnach. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

Ernst Ullrich

na schuleŕskej haßy 12 a na ßeminarskej drósy.

Ssyru tołczenu koscźinu (muku)

— ßamßny wudźěłk — poruczamy w najlěpschej hódnosći a rukujemy ſa jeje cźistosć.

J. G. Hennig & Co.

w Lubiju a Pomorzach.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Wobſanknjenje ſliczbowanja na lěto 1886 dopokasuje, ſo towarſtwo ßlědujze rukowaze fondsy wobßedźi:

Pschitomne wobstatki:

Towarſtwowy kapital:	schěßnakow	5,250,000. —.
Reserwy ſa běžaze riſki a schkodowanja:	„	23,879,917. 89.
Dobytkne reserwy:	„	5,529,692. 08.
Reserwy ſa dobytkne dźěle, žiwjenjeſawěscźenym wudźělomne:	„	428,539. 07.
	schěßnakow	35,088,149. 04.

W lěcze 1886 bu 41,018 schkodowanjow ſe ſnamjenitej ſummu **9 milijonow 814 tyßaz 465 schěßnakow a 42 krajzarjow** ſapłaczenych. Wot kóždeho agenta towarſtwa móże ßo cźischcźany ſapiß wschěch schkodowanjow dostacź.

Wot wobstacźa towarſtwa bu ſ zyła wulzyschna ſumma **197 milijonow 280 tyßaz 155 schěßnakow a 20 krajzarjow** ſa ſapłaczenje schkodowanjow wudata.

Powschitkowna aſſekuranza ſawěscźuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske ſarady** atd., kaž też, je-li to krajne ſakonje dowoleja, kajkežkuli **twarjenja** pschе **wohenjowu** a **błyskowu schkodu, parokótkowe** a **gaſowe rosbuchnjenje;**
b) pschе **krupobicze;**
c) **schkodowanja pschi dowoženju** po wodźe a po kraju;
d) **rosraženje schpihelowych schkleńzow** a
e) **žiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje

ſa **najtunische twjerde prämije** a poliży w **němskich pjenjeſach** wustaja.

K kóždemu wukaſanju a k wobstaranju ſawěscźenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotołěkaŕ **Ernst Walther** w Budyschinje,
schewski mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Pancźiz.

C. Thiermann w Budyschinje

ma pschezo na składźe a porucza k wobstaranju symskeho potrěba po **najtunischich lětnich płaczisnach**, hacž do **1. oktobra** płaczazych,

Ia Mariascheinsku brunizu

s Doblhoffskich podkopkow, snatych najlěpschich czěskich brunizowych podkopkow.

Tale wote mnje ßo pschedawaza **Mariascheinska bruniza** je najwubjernischa sa **stwinske a kuchinske tepjenje** a ßo woßebje tež sa **pjekarstwo** doscz poruczecz njemóže. Wona dawa **ßylnu tepjazu móz**, njewudyma **žane schkódne gasy, njeßasuje** a sawostaja jenož 1½ % **popjeła bjes truskow.** To ßu ßamownoscze, kotrež Duchzowske wuhlo, kiž ßo czežko sapala a kotrehož ßo k dozpiczu žadaneho saměra wjele wjazy pschetrjeba, kaž je snate, nima.

Dale poruczam k tepjenju kotłow, zyhelniczow a horncžeřnjow **brunizu** s **Herbert-podkopkow** pola **Czopliz** po najtunischich płaczisnach.

Hornjoschlesynske kamjeńtne wuhlo,
delnjoschlesynske kowařske wuhlo,
prawdźiwe Burgske (Draždźanske) } czište myte,
kowařske wuhlo,
Schimischowski a Shorjelski twarski kalk,
schlesynski hydrawliski czorny kalk

je stajnje w najlěpschej dobrosczi a czerstwej tworje na składźe.

Pschi wotewsaczu zyłych lowrijow ßo **podkopkowe płaczisny**, pschi mjeńschich dźělbach najtuńsche dźeńske płaczisny wobliczeja.

Sa prawu wahu a měru ja połne rukowanje dawam.

Wotwoženje psches moje ßamßne wosy po tunich płaczisnach.

Komptoir: na žitnych wikach czißło 5.
Skład: na privatnym tworowym dwórnischczu.

Koßy,

kaž jěd rěsaze, porucza
Paul Walther
na žitnych wikach.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcza.

Zokrowy syrop

jara ßłódki, skoro tak ßłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.
Ad. Rämsch.

A. Mager

czaßnikař
11 na ßerbskej haßy 11
Wulki skład wschěch družinow **czaßnikow** dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Hroch k wußywej

wubjernje dobry porucza tunjo
C. E. Scholze
15 na swonkownej lawskej haßy 15.

K dźěłanju role w nasymje

poruczam czesczenym ßerbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych ßrědkow po najtunischich płaczisnach, kaž:

ff. parjenu kosczinu (muku),
ff. ßyru kosezinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Nowe połnojerje

rjane, wulke a tunje, porucza
Th. Grumbt.

Czorny kascheměr

jenož czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Khofej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakczik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schuleřskimi wrotami 1.

Gumijowe khornarje,
gumijowe manschety,
gumijowe pschedkoschliki,
mydło,
knjefle s mechaniku
porucza
A. Tschentscher.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk czaßnikow a rjeczasow, kaž tež hudźbnych tysow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Hamburgsko-amerikanske
paketojěsdne akzijowe towařstwo.

Direktna parołódźna jěsba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacznje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 ras.

Towařstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscz sa kajutowych a bjesłubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

Dr. Retschowe sarybowanje psche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaschel atd.**, schkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdźiwe, hdyž je pišmo k nakoženju **„Kanineje haptyki“** w **Draždźanach** pschipokožene.

Dr. **Retschowa pschetlajaza a žiwjeńska eženza** hoji wschě žołdkowe khorosće, migrenu a nerwowe cerpjenje, schkleńza po 75 np. a 1 mk. **s pišmom k nakoženju dostacz** we **wschěch haptykach.**

Mydlarńja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornjoserskej haßy cžißło 3 a na žitnej haßy cžißło 3

porucža ßlědowaze wudźelki po poniženych płacžisnach w snatych dobrych družinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po 40 np.,**	pschi wotewzaczu 5 puntow ßo płacžiśny poniža,
žiwizojte jadromydło	„ „ 36 „	
jadriwe mydło II. družina . . .	„ „ 30 „	
cžischaze mydło	„ „ 30 „	
jendželske bělaze (blejchowaze) mydło	„ „ 20 „	
masne mydło	**punt po 20 a 25** „	
kryst. soda	**punt po 5** „	

rajßowu a pschenčnu schterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtuńischich płacžisnach,
najlepschi kokmas wot Schindlera a Myßlia w Schčeczinje
punt po 25 np.

najwubjerniſche

pſche wſchě inſekty

(tkhi, ſchczóny, muchi atd.), a wſchón njerjad tak ſ wěſta wutupi, ſo **žaneho ßlěda** wot njeho njewoſtanje.

Njech ßo ßwěru na to kedźbuje:

„Schtož ßo w papjerje wuwaži,
njeje ženje
Zacherlowa ſpezialita.“

Jenoż w **originalnych bleschach** je „Zacherlin“ **woprawdźity tuni** dostacz

w **Budyſchinje** pola kk. **bratrow Měrſchow** pschi žitnych wikach,
= **Biſkopizach** = k. **Alfreda Böhmera,**
= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Naechſtera,**
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta**
pschi torhoschczu.

Čeſčenym Sserbam k wjedźenju dawam, ſo ßym jenoż dopołdnja k rěčam.

J. Löffler, pruhowany hojeŕ
na ſchuleŕskej haßy 3, nutskhód na rěsniſkej haßy.

Třinaćelětna hłowna skhadźowanka

změje so dźeń **7. augusta** w **Budeſtecach.** **Sobotu 6. augusta** budże wuradźenje wubjerka, na kotrež ma kóžde towarſtwo swojich zastupjerjow pósłać.

Jan Gólč, stud. theol., hłowny starši.

Zarěčanske serbske towarſtwo

změje — da-li Bóh — njedźelu 24. julija swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruž najpřećelniſo přeprošuje

předsyda.

Jutſje njedźelu 24. julija

wiſchnjowy ßwjedźeń

pola korčmarja **Khorle Schedlerja** w **Njeßwaczidle.**

Ńěmſki ßejm a khumſchtna butra.

Drje němſki ßejm pſched cžaßom tu
Je wobſankњeny nětko,
Schtož wuradźili pak tam ßu,
To tola ſ wjetſcha wſchitko
Nam hižo tu je prajika
Ta luba Serbska Nowina
A wſchelke druhe pißma.
Haj, wjele tón krócź woßebje
Ssu lětßa wuradźili,
A też tón ſakoń wojeŕſki
Wſchak pſchijaty je zyle,
Kaž khěžor chze, ſo dyrbi bycź,
A němſki kraj jón dyrbi měcź,
So pſched druhim by wobſtał.
Hdyž do ßejma tu wolachmy,
Ach kajka bě to hara,
So kóždy tola wolik by,
Sso prózowachmy jara.
Drje ta a tamna hoſpoſa
Je pódla ßwoje cžiniła,
Hdyž k ßwojom' Khorli rjeknu:
Nětk tola drje je na cžaßu,
So dźeſch do ßejma wolicź,
Wſchak hižo ſ tutej hodźinu
Tam wólby budźa ſkónczicź,
Ja bjes tym tola domach tu
Cźi dobry khoſej nawarju,
Haj njebudź jenoż dołho.
Kuſk dołho ſ nim ßnadź cžakaſche
Wſchak ta a tamna Marja,
Haj Nejſa też ßo dźiwaſche,
So wólby dołho traja,
A pſchi tym wěz bě mjerſaza,
Ta wjecžeŕ běſche wuſtudła,
Hacž Khorla domoj pſchińdże.
Tón ßejm pak tola dźakowny
Sa wſchitko to też běſche,
Hdyž na tón ſakoń ſpomnimy,
Kiž butry dla won dźěſche,
So kój a butra hromadźi
Sso dale wjazy njedyrbi
Tu jako butra měſchecź.
Kak khumſchtnu butru dźěkaja,
Je kóždom' ſnate tudy;
Niž porědko bu pſchedata
Na město prawej' butry,
Haj wulki dobytk mějeſche,
Schtož hromadźe to měſchecſche,
So khumſchtna butra naſta.
Pſches ſakoń, nětko pſchijaty,
Je ßo to ſakaſako,
So tola tajzy jebazy
K tom' njeměli to prawo.
Schtož pak je hewak ſlutniwy,
Tom' dowolene wſchak to je,
Ssej khumſchtnu butru měſchecź.
Ssnadź prawa butra doſtawa
Nětk płacžisnu kuſk wyſchſchu.
Rad tola kóžda hoſpoſa
Ju pſcheda něſchto drózſchu,
To k dźiwanju njej' ſawěſczi,
Hdyž ßo to prawje wopomni,
Kak ſ njej je próžy wjele.
Sso něchtóžkuli dźiwak by,
Hdy by wón wjedźił wěſcze,
Schto khana butry khoſchtuje,
Prjed' hacž je w korbje w měſcze.
Ja pak to njecham wobliczicź,
Chzu kóždemu to wostajicź —
Schtož prajach, drje je wěrno.

H. Falka, g. p.

Knižku

Nadpad pola Bukez

kupuje redakcija Serb. Nowin.

Na Michała ßo ſprawna, pilna holza, kotraž je khmana, hoſcźom poßłužowacź, pyta. Dalſche je w wudawarńi Serb. Now. ſhonicź.

Pilny dźěłacźeŕ, kotryž jědź a hoſpodu doſtanje, ßo hnydom na **Sarěčzanſki knježi dwór** pyta.

Wolazy

doſtanu ßłužbu a wyßoku mſdu na knježim dworje w **Brěſynje** pola Hucźiny.

6—8 **wuſtojnych žnjeńzarjow,** kotſiž wyßoku mſdu doſtanu, pyta hnydom ryczeŕkubko w **Rottwerndorfje** pola Pirny nad Łobjom.

Dweju hólzow, kotrajž ſtaj ſchulu wopuſchczikoj, pyta pſchiſtajaza žona **Glauſowa** na Hoſchiz haßy cžißło 5.

Hólczez, kotryž chze ſahrodniſtwo nawuknucź, móže hnydom pola mje do wuczby ſtupicź.

M. May, knježi ſahrodnik
w Cźichońzach.

Na měſchczańſkim tſělenju je w jenej konditarni **brěmjo** ſ nowej tkaninu, 1 lětnim pjeſlom a 1 pſchedeſchczńikom ležo woſtało. Doſtacź pola **G. Giebnera,** póprjanzarja w Budyſchinje.

Sa Petermannez ßyrotki w Mjeſchizach darichu:
Kruſchwiza w Budyſchinje 1 hr. 50 np.,
Auguſt Ssykora w Schčeńzy 1 hr.

Kſchiwducźinjaze ßkowa, pſchecźiwo **A. Schusterej** w Luſy wote mnje rěczane, naſad bjeru.

K. Schmiedel w Luſy.

Znatym a přećelam k wjedźenju dawamoj, zo je namaj Bóh luby Knjez dźowčičku wobradźił.

Michał Čoch,
Ludmila Čochowa
rodź. Smolerjec
w Nižnim Nowgorodze.

Dalšim lubym serbskim přećelam a znatym wozjewjam z tutym hłuboko zrudźeny, zo je naša luba mać, wowka a prawowka

Hańža Koklina
rodź. **Lissakec**

dźensa rano 1/2 6 hodźin, ze swj. sakramentami domach derje wobstarana, w swojim 85. žiwjeńskim lěće z ćicha wumrjeła.

W mjenje zrudźenych zawostajenych
Michał Kokla,
kubleŕ a s. z.

W Khrósćicach, 21. jul. 1887.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 31. **Sobotu 30. julija 1887.** **Lětnik 46.**

Rumelija.

Rumelija je swadne městno, swadne jabłuko, kotrehoż dla móża hischcże kanony rěczecź sapoczecź. Rumelije dla je Alexander Battenbergski padnuł. Hdy by ßamßny ßo Rumelije njedótknuł, by hischcże dźenßa ßwoje bołharske wjerchowstwo měł. Hacź móże Alexander ßo khróbły a smužiły wojak mjenowacź, to ja njewěm; někotsi praja, so je pschi rosßudźazej bitwje pola Ssliwnizy w prěnich był; drusy powjedaju, so tam ani pschitomny był njeje. Kotsiž nowinarjo jeho wojerske skutki, kajkežkuli ßu byłe, hacź do njebja posběhuja, cźi měnjachu, so dyrbja Bismarka orientalsku politiku wucźicź. Nětko drje widźa, so Bismark ßam wě, schto chze.

Annexiju (pschißwojenje) Rumelije Alexander ßam wuwjedł njeje; to wobstarachu jeho pschecźeljo wo hłownym měsćze Filippoplu, kotsiž turkowskeho bohota sajachu a wobßadki (garnisony) městow na bołharsku stronu scźahnuchu. Alexander tehdy, kaž někotre jemu spschecźelene nowiny podawachu, zyku nóz w jenym pschimórskim měsćze na telegrafowni ßedźesche a na morju tepjena parokódź stejesche. Ta budźesche, hdy bě poczinanje ßo njeporadźiło, Alexandra ßameho do wěstoty dowjesła; jeho pschecźeljo pak budźechu do jastwa hicź dyrbjeli, ſ kotrymż tež móża hischcże dźenßa snajomstwo scźinicź, jelisło a doniż sultan powschitkowneho wodacza njeposkicźi. Tola tajkele wustupjenje abo njewustupjenje Alexandra cźini na mnje tón sacźischcź, so jeho njebych do khrobłych wojakow licźił. Někotsi měnja, so wón wo Filippopolskej revoluziji niczeho wjedźał njeje; ale podpißał ju na wschě pady je, hdyż buschtej, kaž je ßo wot wyschnoscze wosjewiło, Bołharska a Rumelija na pschezo sjednocźenej.

Někotsi wusběhuja, so je Alexander njewsdźěłany bołharski lud sa krótke ßydom lět na skhodźenk wyßokeje kultury dowjedł a sanjerodźeny kraj do srjadowaneho stata pschewobrocźił. Ja ßym poßledni, kiž chzył někomu derje saßłużenu ßławu wsacź: pschetoż dźěłacźer je ßwojeje mdy hódny. Ale wo dźiwich abo połdźiwich Bołharjow, abo kaž ßu jich hewak mjenowali, ßo sa Alexandra na žane waschnje njejednasche. Sady nětczischich Bołharjow, kaž tež sady južnych Sserbow, leži wulka kulturna epocha, literarisła kaž politisła. Hdyż Turkojo psched schtyri sta lětami Konstantinopel dobuchu a ßußodne krajiny ßobu podteptachu, ßu drje tón rjany literarisłi a politisłi kcźěw pomjenowaneju krajow rosteptali, njemóżachu pak ani tehdy ani posdźischo duchownu móz a wutrobnu kulturu teju ludow sateptacź, kotraż wot naroda na narod skutkowasche. Sserbija bě pschi ßwojej prjedawschej połwotwißnoscźi tak daloko dokrocźiła, so ludowe wucźerńje wobstejachu, a so ßo sa wucźbu tam niczo njepłacźesche; a bołharske mjeno měješe tež w Konstantinoplu dobry klink. Tele a tajke podłohi běchu Alexandrej poskicźene, so by ßo na nich dale twariło. Ja swólnje pschipósnawam, so je po powschitkownym waschnju a měrudawanju naschcho cźaßa derje dale twarił, hdyż tež je najskerje wěrno, so njeje doscź na bołharsku individualnoscź dźiwał, schtoż je jemu pschi wschej dobrej woli a pschi wjele pschiwißliwoscźi tež wjele pschecźiwnikow sbudźiło, tajkich, kotrymż ßo jara njeprawje cźini, hdyż ßo wudawa, so ßu kupni, zusym pjenjesam pschistupni byli. W Sserbiji je w tu khwilu wulki hněw na puschcźene ministerstwo, kotreż je pola někotrych awstriskich krejzyzarjow tajki dołh napraskało, so je slě na daň myßlicź, pschi cźimż statny bankerot hrosy; ale tež Alexandrowe knjeżenje je jara wjele pjenjes trjebało a w tu khwilu roshladuje ßo bołharski wubjerk w Awstriji sa wulkej pożcźonku. Njech wschitko dobry kónz dóńdże. Njech ßo woběmaj jadriwymaj ludomaj sbożowne roswiwanje dostanje!

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. S Gasteinskich strowotnych kupjelow jara spokojaze powjesće wo derjemęcźu khěżora Wylema pschikhadźeja. Khěżor dźeń a wjazy mozow nabywa a ma jara cźerstwy napohlad. Wjedro je sa khěżorowu strowosć pśches to jara spomożne, so ßo horzota wschědnje pśches deschcźiki wokhłódźa. Niz mjenje khěżorowemu strowju jeho dobry appetit a Gasteinski hórski powětr howi. Duż ßo nadźija wobtwjerdźa, so ßo khěżor hnydom po wulkej nasymskej paradźe nad gardu k kralowskim manövram do narańscheje Pruskeje poda. Hacź budźe ruski khěżor tule składnosć k temu wužiwacź, so ßwojeho wulkowuja pschi mjesach němskeho khěżorstwa parschonszy powita, wo tym hischcże w tu khwilu knjeżerstwowe nowiny mjelcźa.

— Jeje Majestosć sakska kralowa je pola Sibyllenorta sa dźěłacźerske dźěcźi hrajnu schulu sałożiła, kotraż je ßo nětko wotewrita. Schula ßo w tu khwilu wot 25 dźěcźi, 20 lutherskich a 5 katholskich, wopyta, kotreż běchu prjedy ßebi ßamym pschewostajene, bjes tym so starschi ßwoje dźěło hladachu.

— Na njepoczink wopikstwa, bjes němskimi studentami knjeżazeho, je ßo hižo cźasto na němskim khěżorstwowym ßejmje skorżiło. Pruske kultußowe ministerstwo je nětko prěnju krocźel pschecźiwo temule njepoczinkej cźiniło. Wone je mjenujzy studentskim towarstwam na Kielskej universicźe sakasało, ßo hižo dopołdnja w korcźmach pschi piwje shromadnje skhadźecź.

— Bamż je němskemu khěżorej a schpaniskej kralowej stotu medaillu pschipóßłał, kotraż je ßo njedawno biła a bamżowe poßrědnistwo w Karolinskim praschenju pschedstaja. Każ je snate, bě bamż, hdyż běchu Němzy psched něhdźe dwěmaj lětomaj Karolinske kupy wobßadźili, a teho dla swada bjes Schpaniskimi a Němzami nasta, wobej stronje saßo sjednał, postajiwschi, so maja Karolinske kupy Schpaniskim sawostacź, so pak ßmědźa Němzy na tychle kupach ßwobodnje wikowacź.

Awstrija. W wokrjeßu Rutki w Haliczu (Galizińskej), hdźeż bě hižo loni ropot bjes ratarskim wobydlerstwom, ßu lětßa ſ nowa njeměry wudyrike. Tamnischim ratarjam bě wyschnoscź porucźiła, so dyrbja dróhi twaricź pomhacź. Měnjo, so chze knjeżerstwo ſ tym spytacź, robotu saßo sawjescź, ßo ratarjo pschecźiwo pschikasanemu dźěku spjecźowachu. Do żandarmow, kotsiž mějachu jich k dźěku nusowacź, ßo woni ſ kosami, zypami a kamjenjemi dachu. Bjes ratarjemi a żandarmami woprawdźita bitwa nasta, pschi kotrejż pak żandarmojo dobuchu. Jedyn ratař bu satsělený, tsjo ßu sranjeni a 51 bu jich sajatych. W zykym wokrjeßu nětko ratarjo ßwoje wßy wopuschcźeja a maja lěhwa w lěßach. Wulke roshorjenje bjes tam-

niſchim wobydleŕſtwom knježi. Tele woſpjetne njemĕry ſhniłe wobſtejnoſćże bjes ratarſtwom w Halicžu jaßnje doſcź wobßwĕtluja.

Franzowſka. K mobiliſaziji na pruhu, kotraž ßo w bliſchim cžaßu ſmĕje, ßu 10., 11. a 12. armeekorps poſtajili. Hdyž je knježeŕſtwo runje tele korpſy wubrało, je na to dźiwało, ſo by Nĕmſkej ſ mobiliſaziju bliſko njeſtupiło; pſchetož krajiny, w kotrychž mjenowane korpſy ſteja, w wjecžornym dźele Franzowſkeje, po tajkim wot Nĕmſkeje jara ſdalene, leža. Hacž ſmĕje mobiliſazija žaneho wužitka, nad tym ſe ſtrony wĕzywuſtojnych ßylnje dwĕluja. Jeli ſo kóždy franzowſki armeekorps tak pſchihotowany njeje, ſo móže ßo na telegrafiſke poručenje hnydom po rjedźe mobiliſĕrowacź, potom zyły nĕtcžiſchi franzowſki mobiliſaziſki plan niczo hódny njeje. Hdyž pak knježeŕſtwo, dźiwajo na wukraj a na intereßy franzowſkeho wikowanja a wobkhada, kóždemužkuli armeekorpſej mobiliſaziju pſchikaſacź njemóže, a hdyž mobiliſĕrujomne armeekorpſy hižo mĕßaz prjedy dźeń mobiliſazije ſnaja, dyrbjała mobiliſazija zyle wuwoſtacź; pſchetož najważniſcha wĕź, pſchekwapjenje, potom pobrachuje. Hacž runje knježeŕſtwo ßame wĕ, ſo mobiliſazija pod tajkimi wobſtejnoſćemi žaneje ważnoſće a žaneho wužitka ſa wójſko nima, chże ju tola pſchewjeſcź, dokelž ßo pſched halekowanjom pſchiwißowarjow generala Boulangera boji. Pódla teho drje Franzowſojo žaneho praweho dowĕrjenja k ßwojemu mobiliſazijſkemu ſrjadowanju nimaju; woni ßo njewĕſćźi cžuja a teho dla drohi experiment ſpytaja, ſo bychu ßo ſmĕrowali.

Rußowſka. Wójna nĕmſkich nowin pſchecźiwo ruſkim ſtatnym papjeram w Ruſkej dźeń a bóle ſku krej cžini, hacž runje hacž dotal jenož burſa pſches ſpadowanje papjerjanych rublow ſchkoduje. Wulkej wjetſchinje luda je wſchak zyle wſcho jene, hacž rubel 177 abo 200 nowych pjenježkow płacźi, wón tola w ſnutskownej Ruſkej pſchezo tu ßamu płacźiſnu wobkhowa. Haj wjele rjemješlnikow ßo nad niſkim kurßom wjeßeli, dokelž ßo pſches to mjenje ſ wukraja kupuje a ßo bóle ſa ruſkimi tworami žada. Wudawanja nĕmſkich nowin, ſo ma ruſke knježeŕſtwo wotmyßlenje, nowu pożcžonku ſcžinicź, ruſke nowinaŕſtwo njewĕrne mjenuja. Ruſke finanzy ßu ßo pjecža w poßlednim cžaßu pſches nowu finanzſku politiku a pſches to, ſo dawki a zła wjazy njeßu, hacž je ßo wotcžakało, wjele polĕpſchike. Knježeŕſtwu tak trjeba njeje, ßo ſumy, kotraž je pſches poßlednju 4prozentowſku pożcžonku doſchła, pſchimacź a ma pódla teho hiſchcże 75 milijonow rublow w ſtatnym banku leżo.

Bołharſka. S kandidaturu Koburgſkeho prynza na bołharſki trón je pjecža hižo nimo. Prynz ma wotmyßlenje, ßo w bliſchim cžaßu poſkicźeneho bołharſkeho tróna wſdacź. Wón je ßebi, hdyž bołharſka deputazija k njemu do Ebenthalſkeho hroda pſchińdźe, ſe ßwojimi rĕcžemi ſympatije Bołharow ſkaſył, kotrychž woßebje mjerſaſche, ſo chzyſche wón ſ ruſkim knježeŕſtwom jednacź. Duž mužojo, kotſiž tón cžaß na cžole bołharſkeho knježeŕſtwa ſteja, pjecža ſe žedźenjom na to cžakaja, ſo ßo prynz tróna wotrjeknje. Bołharjo ßu ßo mjenujzy bjes tym ſaßo ſa Alexandra Battenbergſkeho ſahorili. 21. auguſta, na kotrymž ßu jeho loni ſ Bołharſkeje wuhnali, chże wojeŕſko-battenbergſka ſtrona w Filippoplu Bołharſku njewotwißnu a ſ dobom jeje powyſchenje na kraleſtwo wuwołacź a Alexandra Battenbergſkeho namołwjecź, ſo by ßo do Bołharſkeje wrócźił a ßo na kralowſkim ſtole ſaßydlił.

— W Ruſchcźuku ßu na twarjenje, w kotrymž ßo ſtatne pjenjeſy khowaju, w nozy nadpad ſcžinili. Straża pak nadpadnikow wotſcheri. Hacž ßo tu wo nĕkajke politiſke wotmyßlenje abo ßame rubježniſtwo jedna, ßo hacž dotal wußlĕdźiło njeje. Knježeŕſtwo pſchepytanje jara pomału wjedźe, a ßo ſda, kaž ſo chże tu wĕz njewotwodźecź.

W lĕßu ßo ſabłudźił.

W połodniſchim dźele połnózneje Ameriki ßo k ranju połkupa Florida do atlantſkeho morja wupſcheſcźera. W naraŕſchim dźele tuteho płódneho kraja je njeßmĕrnje daloka dubowina. W lĕcźe je jara kraßnje, ßo w khłódku huſtoliſcźatych ſchtomow wukhadźecź. Tam cžerſtwy wokſchewjazy powĕtr wĕje, tam je wjeßeły ſpĕw wjele ſakraßnjenych tyßaz ptacžkow ßłyſchecź. Kwĕtki najrjeńſcheje barboweje kraßnoſće ßwoju ßłódku woń wudymaju. Tu a tam kužoł pucźowarjej ßwoju ßlĕbrojaßnu wodu napſchecźo žorli, jemu cžerſtwy napoj poſkicźejo. Haj rjenje je w tamnych lĕßach pſchebywacź a pod huſtym krywom ſtolĕtnych dubow leżo na mnohohłóßny ſpĕw ptacžkow poßłuchacź a do pißaneje wijenzy wijitych roſtlinow ſhladowacź, kotreż ßo ſe ßwojej cžerſtwej ſeleninu a ßwĕcźatymi kwĕtkami wokoło ſchtomow pletu.

W lĕcźe ßu tamne lĕßy ſ wjetſcha wot cžłowjekow wopuſchcźene. Tola w mĕßazach wot dezembra hacž do mĕrza je w nich ſpĕſchne hibanje a žiwjenje. Duby ßo potom puſchcźeja a ßo po rĕkach k morju pławja, hdźež je k twarjenju łódźow trjebaju. Schtomy puſchcźerjo w tymle cžaßu tu ſ mjeńſchimi a wjetſchimi cźrjódami pſchińdu a ßwoje cźežke dźĕło ſ piłu a ßekeru ſhromadnje cžinja. Hdyž chzedźa nĕhdźe w lĕßu dźĕłacź ſapocźecź, ßebi najprjedy ſ hakoſow a hakožkow proſtu ale wobſchĕrnu khĕžku natwarja, w kotrejž w nozy ſpja a pſchi deſchcźowym wjedrje wodnjo pſchebywaju.

Mnoſy ſ nich bĕchu ßebi pſchi St. Johnſkej rĕzy, kotrejež brjohaj ſtaj ſ dalokimi dubowymi lĕßami wobrubjenaj, khĕžku natwarili. Tu woni ſe ßwojej žonu a dźĕcźimi w ßamotnoſcźi a cźiſchinje bydla. Tu woni njedźelu w ßrjedźiſnje ßwojeje ßwójby derjeſaßłużeny wotpocžink wužiwaju. Wot tam woni póndźelu rano ſ žyrobu na zyły tydźeń ſaſtarani k mĕſtnu do lĕßa du, hdźež ſ towarſchemi dźĕłaju a ßo na to njedźelu ſaßo ſprózni a mucźni k ßwojemu proſtemu, ale tola lubowanemu ſtatokej wrócźa.

Haj jara kraßnje je w rjanej Floridaſkej dubinje žiwy bycź. Tola wona ma też wulke a hróſbne ſtrachi. Jedyn ſchtom ßo cžaſto druhemu tak runa, ſo móżeſch jeju lohko bjes ßobu pſchepóſnacź. Trawa w lĕßach ſ mĕſtnami tak wyßoka a huſta naroſcźe, ſo móże ßo cžłowjek jenož ſ wulkej prózu pſches nju dobycź, a ſo móże muž ßrĕnjeje wulkoſcźe lĕdma pſches nju hladacź. Duž dyrbja tam jara wobhladniwje a kedźbnje ßwój pucź hicź, ſo bychu jón njeſmylili. Straſchnoſcź a wobcźeżnoſcź ßo cžaſto hiſchcże pſches to powjetſchi, ſo jebawe mhły wócźko pucźowarja ſamyła, a ſo wſchelake pucźiki a ſchcźežki jeho pucź kſchiżuja. A kak straſchne je, ßo w tamnych lĕßach ſabłudźicź, wo tym ßlĕdowazy podawk ßwĕdcži.

Sprawny drjewaŕ, Bohumił Kolzhorn, bĕ ras ßobotu ßwoje tydźeńſke dźĕło ſbożownje dokonjał. Ssekeru pſches ramjo powßnuwſchi ßo wjeßeły na dompucź poda, ſo by ßo, kaž to kónz kóždeho tydźenja cžinjeſche, k ßwojej khĕžży a ßwójbje wrócźił. Mały domik, kotryž bĕſche ßebi na brjoſy St. Johnſkeje rĕki natwaril, bĕ nĕhdźe dwĕ mili wot jeho dźĕłarnje ſdaleny. Spróznemu mužej njebĕ lohko tutu dołhu cžaru pſcheńcź. Tola wón ſ wutrobnej radoſcźu dźĕſche. Wſchako bĕ jutſje luba njedźela, na kotrejž jemu doma pſchi lubej mandźelſkej a dźĕcźoch cźichi mĕr a wotpocžink kiwaſche. K temu pſchińdźe, ſo bĕ tale njedźela runje jeho narodny dźeń, kotryž mózeſche pſchipadnje ſe ßwojej ßwójbu hromadźe ßwjecźicź. Wón wjedźeſche, ſo budźe jeho luba mandźelſka jeho ſ pſchecźelniwymi ßłowami witacź a wſcho, ſchtož jeje mozy ſamoża, cžinicź, ſo by lubowanemu mužej, kotryž tydźeń wot tydźenja w pocźe ßwojeho wobliča ſa ßwojich ſprózniwje dźĕłaſche, tutón dźeń radoſcź a wjeßele pſchihotowała. A jeho luboſne dźĕcźatka, kak budźa nanej juſkajo napſchecźo khwatacź, kak budźa jeho koſcho a majkajo ßo jemu wokoło ſchije powſchecź a na jeho klinje ßedźecź, kak budźa jeho ſe ßwojim wjeßełym a dźĕcźazym powjedanjom roswjeßelecź.

Tak muž do ßłódkich ßonow a myßlow ponurjeny ſpĕſchnje ßwój pucź dźĕſche. Na dobo wón ſaſtanuwſchi na ßwój cžaßnik pohlada. Bĕchu ßo wjazy hacž ſchtyri hodźiny minuke, ſo bĕ ßwoje dźĕłarniſchcźo wopuſchcźił. Tola ßwój domik wón nihdźe njewidźeſche, tak wótrje hacž też do wſchĕch ſtron ſhladowaſche. Huſta mhła bĕ ſchtomy ſawaliła, tak ſo do dalokoſcźe widźecź njebĕ. Krajina, w kotrejž naſch drjewaŕ bĕ, ßo jemu njeſnata a zuſa bycź ſdaſche. Po jeho mĕnjenju pak bĕ zyle njemóżne, ſo bĕ prawy pucź, po kotrymž bĕ hižo ſto a wjazy krócź ſchoł, ſmylił. Wĕſcźe bĕ hižo pſches mĕſtno, na kotrymž jeho khĕžka ſtejeſche, ſchoł a ßo teho dla roſßudźi, ßo hnydom ſawrócźicź. Boże ßłóncźko bĕ ßo runje ſkhowało. W khłódkojtym lĕßu ßo pomału cžmicźkaſche, a jebawa mhła pſchezo hłubſcho a hłubſcho padaſche. Wyßoka trawa, pſches kotruž wón ſtupaſche, jeho krocźele ſadźerżowaſche. Wjecźorny wĕtr hróſbnje pſches huſto wobliſcźene hakoſy ſchumjeſche. Wjele ſakraßnjenych tyßaz muſchkow a mjetłow wokoło ßamotneho pucźowarja bórcźeſche a ſchwórcźeſche. Żaby ſ tonidłow lĕſechu, w kotrychž bĕchu ßo wo dnjo khowałe, a ßwoje njerjane rjechtanje ſanoſchachu. Wjewjerćźki do ßwojich mjehkich hnĕſdow khwatachu. Rapaki ßebi ſa nóz cźiche mĕſtacźko pod ſchkitowazymi hakoſami pytachu. A ſchkropawy, dybawy hłóß cžaplow ßo daloko pſches lĕß roſlĕhaſche. Pak ſ bliſka, pak naſdala bĕ hrożaze, hróſbne rucźe dźiwich ſwĕrjatow ßłyſchecź, kotreż w nóznej cźiſchinje ſa rubjenſtwom pytachu. Żana mĕßacźkowa pruha pſcheceźelnje k ſemi dele njeßwĕcźeſche. Jenož nózna roża w ſymnych krjepjelach dele padaſche a ſprózneho a ſtruchłeho pucźowarja traſcheſche. W ßamotnym, njeßmĕrnym lĕßu bu pſchezo cźĕmniſcho a hróſbniſcho.

Wbohi muž nĕtko ſe ſtrachom a hroſu ſpósna, ſo je ßo ſabłudźił. Wón ßo mucźny a ſrudny na mokry moch cźißnu. Tu chzyſche, tu dyrbjeſche wón w nozy woſtacź, dokelž tſchepotazej noſy jeho wjazy dale njeſcź nochzyſchtej.

Symna cźmowa nóz ßo njesnjeßnje pomaku bliżesche. Kóżda minuta ßo wbohemu sabkudźenemu wěcźnje tracź sdasche. Skóncźnje jaßne, ßwětke, pschecźelne ranje ßwitasche a s nim jeho narodny dźeń. Psched pruhami Bożeho ßkóncźka ßo schěra mhła shubjowasche, kotraż bě hacź dotal lěß do ßwojeho husteho a włóżneho schlewjera sawalika. Kolzhorn, kotryż se strachom a rosbudźenosću spak njebě, se ßwojeho twjerdeho a symneho lěhwa, hdyż też hischcźe pschezo sprózny, tola s nowej nadźiju staże. Nětko mějesche zły dźeń psched ßobu a jemu ßo po jeho měnjenju poradźicź dyrbjesche, prawy pucź nadeńcź, s lěßa won pschińcź a ßwój dom doscźahnucź. To bě najlěpschi a najrjeńschi dar k narodnemu dnjej, kotryż bě ßebi wot Boha wuproßył, a bě wón s wjeßelej nadźiju napjelnjeny, so bě Bóh jeho prósstwu wußłyschał. Tola wscho pytanje a ßlědźenje bě podarmo. Nihdźe, hdźež też jeho żedźaze wóczko pohlada, żana cźěř cźłowßkeho stupa widźecź njebě, nihdźe ßo ani najßnadnische snamjo nětkajkeho pucźika, wot cźłowjekow wuteptaneho, njepokasa. Podarmo ßo ßlědźazemu jena hodźina sa druhej minu, a skóncźnje saßo wjecźor a druha nóz pschińdźe. Strach a njemér, hłód a spróznosćź skoro wbohemu mużej sadwělowacź dachu. Wón bě sa dwaj dnjej, sady njeho nětko leżazaj, wjazy hacź 10 mil schoł. Tola nihdźe po ßwojim pucźu makeje rěcźki nadeschoł njebě, s kotrejež wodu móhł ßo wokschewicź a palazu lacźnosćź směrowacź. Wón wjedźesche, so dyrbi sawutlicź, jeli so nětkotre kapki wody njenamaka. Ssekera w jeho ruzy bě jeho jenicźka bróń. Tola hdyż też jelenje, ßorny a bary tam a ßem wuhlada, wón tola s tejle brónju cźěkazu swěrinu sabicź njemóżesche. Tak bě wokoło njeho wscheho doscź, tola wón ßwojemu prósdnemu a hłódnemu żołdkej żaneho kuska zyroby podacź njemóżesche. Wot hłodu cźwilowany ßo wón na semju cźißnu, jědźesche żadliwje korjenje a sela, tam koło wokoło roscźaze, a palazu hubu s roßowymi kapkami, sa selemi wißazymi, wocźerstwicź a khłódźicź pytasche.

Też druha nóz ßo skóncźnje se ßwojimi strachami minu. Tsecźi dźeń ßmilny Bóh wbohemu, sabkudźenemu pucźowarjej skóncźnje jenu nopawu (ichildkröte) namakacź da. Wón ju s wjeßelosćźu a radosćźu wobhladowasche. Wón drje wjedźesche, so jeho wona, hdy by sa njej pomakku schoł, s wěstosćźu k wodźe dowjedźe. Tola lacźnosćź a hłód jemu też na krótki cźaß cźakacź njedaschtej. Duż nopawu se ßekeru sarasy, spózera żadliwje ßyre mjaßo a krej seßrěba, so by palazu lacźnosćź poddußył. Sa nětkotre minuty wot wulzy witaneje nopawy niczo wysche njebě, khiba nop. Wbohi muż ßo psches wużiwanu zyrobu poßylnjeny a wokschewjeny cźujesche. Sso klaknuwschi ßo wón Bohu s wutrobnej nutrnosćźu dźakowasche, kotryż bě jemu tole wokschewjenje póßłał. Pomoz, kotraż bě ßo jemu runje dostała, bě jemu każ wěste snamjo, so tola hischcźe s lěßa pschińdźe a ßwój domik nadeńdźe, sa kotrymż tak horzo żedźesche. Tola jena hodźina sa druhej ßo minu. Nihdźe ßo jeho pytazymaj wocźomaj żana schcźeżcźicźka, żadyn cźłowßki stup pokasacź nochżesche. Nihdźe ßo lěß njeßwětlesche. Wschudźe, hdźež też ßo wotcźakanja a nadźije polny wobrocźi, jeho pschezo saßo husty bjeskóncźny lěß wobdawasche.

(Skóncźenje pschichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu wutoru wjecźor straschne njewjedro wot pokodnja psches łużiske hory k Budyschinej cźehnjesche. Błysk sa błyskom s cźornego mrócźna se ßylnym satraschazym hrimotom k semi sjěsdźowasche a pschi tym ßo deschcź tak ßylnje lijesche, so po haßach woprawdźite rěki wody běżachu. Móżemy drje rjez, so je wutorsche njewjedro najßylnische byko, kotrež ßmy lětża měli. Bjes tym so błysk w Budyschinje, hdźež do błyskowoda Pětrowskeje wěże a do jeneho schtoma blisko Pórschez bělerńje dyri, żaneje schkody nacźinił njeje, je na mnohich druhich městnach pak sapalił, pak twarjenja wobschkodźił, pak skót morił. Pola Delnjeje Kiny błysk do pópy na poli żiwnosćerja Měrscha, pola Brěsy teho runja do jeneje pópy na poli Handrija Bjara dyri a sapali. W Cźornych Noßlizach błysk do Böhmez hosćenza sjědźe a ßwißle rostorha. W Budyschinku na knjeźim dworje wón bjes 18 krumami jenu sarasy, w Sdźarkach na knjeźim dworje wón jenu ranzu sabi. W Wósborku Boże njewjedro do domskeho kublerja Jana Běbracha trjechi a sapali, tola ßo na ßboże woheń hnydom poddußy, tak so żana wjetscha schkoda njenasta. W Wjeleczinje ßo psches błysk brózeń kublerki Franzoweje sapali a ßo do prócha a popjeła pschewobrocźi.

— Je mjaßo wot skotu, kotrež je Boże njewjedro sarasyło, k jědźi kmane? Tole praschenje nastupajcy ßu ßebi nowiny „Allg. Fleischerzeitung" wußud starscheho mischtra Heilera w Mnichowje wuproßyłe; tutón wußud je direktor měschcźanskeje mjaßowobhladowarnje w Barlinje, dr. Hertwig, wobkrucźił. Po tymle wußudźe je tajke mjaßo pod wěstymi wobstejnosćźemi k jědźi kmane a móże ßo k jědźi wużicź, hdyż je wot błyska saraźene skocźo, rucźe sakkóte, hischcźe krwawiko. Dokelż pak tajke mjaßo rucźe tłaje, dokelż elektrizita tłacźe wulzy spěchuje, je trjeba, so ßo mjaßo bórsy sjě. S pschicźinu spomnjeneho napraschowanja běsche powjescź, so je w Mnichowje Boże njewjedro 24 kormych wołow sarasyło. Tale powjescź pak ßo wobkrucźika nje je, każ direktor rěsneho a skótneho dwora w Mnichowje wobßwědcźuje.

S Kóskow. Powjescź wo wóhnju, psches kotryż je ßo 21. julija Knjeżkez a Mětez żiwnosćź do prócha a popjeła pschewobrocźika, ma ßo na to waschnje porjedźicź, so Knjeżka teho runja sawěscźene nima.

S Hodźija. Pschi ßylnym njewjedrje, kiż sańdźenu wutoru też wysche Hodźija stejesche, dyri błysk něhdźe 200 krocźel wote wßy do pópy. Ta ßama ßo spali.

Se Žicźenja. Dwaj radostnaj dnjej ßmy tu poměli, wutoru tydźenja, 19. julija, a sańdźenu njedźelu 24. julija. Na prěńschim dnju nasche nowe knjejstwo, k. komerzyński radźicźel Hergersberg s Barlina se ßwojej lubej ßwójbu k nam pschicźeże. S cźeßnymaj wrotomaj, kotrejž běschtej dowěra a luboscź natwarikej, do wßy a do ßwojeho ryczerkublerskeho dwora a hrodu sańdźechu. Psched dworom bě ßo zyła wjeß k jeju powitanju seschła. Żadyn njebě tak niski a nichtó tak khuduschki, so jemu njeby nasch nowy knjes pschecźelniwje ruku skicźił. Woßebje pak nasche sakke wutroby swjeßeli, so k. komerzyński radźicźel, nětko w Sakikej wobßydny, k wobsankinju ßwojich dźaknych ßłowow prěnju ßkawu na nascheho sakskeho krala a potom druhu na nascheho khěżora wunjeße. Na tutym dnju powschitkowneje radosćże dyrbjesche pak też po jeho ßmilnej wutrobje do najkhudschich domcźkow a bydleńcźkow radosćź sacźahnucź: duż wón naß wschitkich s tym pschekhwata, so nascheмu kowarjej 100 hr. (sto hriwnow) k rosdźělenju bjes wjeßnej khudźinu pschepoda. — A sańdźenu njedźelu běchmy zyła wjeß wot njeho k wjecźeri pscheprosćeni; tu dostachmy dobru ßkódnu pjecźeń a piwa do ßyteje wole; nichtó pak, schtoż je zyle prawje, żaneho palenza njedosta. Bóh daj, so by ßo dale bóle wschón palenz wusanknuł s ludoweho żiwjenja a wjeßela; pschetoż s niczim njeje drje telko hubjenstwa a telko skażenja do cźłowßkich cźełow a domow sacźahnuło, dyżli s palenzom! Kajka ßmilna kscheseźijanska luboscź wutrobu nascheho noweho k. ryczeźkublerja wodźi, je też s teho pósnacź, so dyrbja jeho dźěławi ludźo niż jenoż w tych cźaßach, hdźež wón w ratarstwje jich prózu potrjeba, ale też we wschěch druhich cźaßach stajne dźěło dostawacź, dokelż woni wschědnje khlěba trjebaju, kotryż ma ßo se wschědneho dźěła nadobycź. Bóh luby knjes chzył nam nasche lube kscheseźijanske knjejstwo wjele, wjele lět pschi dobrym strowju a sbożu sdźerżecź! S tutym nutrnym pschecźom je też na tutym městnje psched wobliczom zykeho ßerbskeho luda k nam do Sserbow witany.

S Mjedźojsa. Njedźelu 24. julija popołdnju ßu ßo tu twarjenja żiwnosćerja Jana Augusta Biesolda a jeho ßußodow Ernsta Biesolda a Jana Wünsche do cźista wotpalike. Woheń je pjecźa w bróżni J. A. Biesolda wuschoł a je po sdacźu sakożeny. Dokelż ßo płomjenja rucźe rosschěrjachu, ßu wone skoro wschu domjazu nadobu a hospodarski grat sanicźike. Żadyn s wotpalenych sawěscźene nima.

S Kopriz. Ssrjedu pschipołdnju na poł dwanacźich hodźin je ßo tu w knjeźim, tak mjenowanym młynskim hacźe, 13lětny schulski hólcźez Jaroměr Hobrak, ßyn żiwnosćerja Handrija Hobraka w Lejnje, tepił. Se schule s Bukez s towarschemi domoj duzy, jemu pschipanu, ßo w mjenowanym hacźe kupacź. Pschi tym je jeho pak Boża rucźka sajała, pak je ßo do nětkajkeje hłubiny ßunuł. Dokelż hakle 3/4 hodźiny posdźisicho jeho cźěło s wody wucźeżechu, bě wscha próza, jeho saßo wożiwicź, podarmo.

S Maleschez. Pschi cźeżkim njewjedrje, kiż wutoru s wjecźora też psches naschu wokolnosćź cźehnjesche, błysk trójzy do rżanych pópow na polach mjes Pschiwcźizami a Salhowom leżazych sjědźe. — Psched wjetschim njesbożom je naß — Bohu dźakowano — Boża mikosćź swarnowała.

S Panczig. Kajki njemérny duch je tola do nascheje lubeje wołady sajěł, a kajki ropot a kajka hara tam knježi. Wscho ßo mucźi dla dźěła, kiż je hižo hotowe, a dla wězy, kiż je hižo dawno wucźinjena. Dla sběhnjenja małych ßwjatych dnjow, kotrež ßu tola hižo nimale psched sto lětami sběhnjene, ßo hospodarjo a cźeladnizy wadźa a żadyn s nich wot ßwojeho měnjeneho prawa puschcźicź nochże. Kajkeje pschicźiny dla dha dyrbi ßo lětża na wschě cźaßy postajicź a wucźinicź, so ma cźeledź na małych ßwjatych dnjach dźěłacź, a so njeßmě nikomu dowolene bycź, tele dny po spodobanju ßwjecźicź abo njeßwjecźicź? Skorzi ßo na cźeledź, so ta na tychle dnjach dźěłacź

nochże. Je šlě doscź, hdyž hospodař se žwojej cželedźu pšches zyle lěto tak pšchesjene nje je, so ta, widźizy schkodu žwojeho knjesa, jemu tajke dny dźěło sapowjedźi. Tajka cželedź drje druhe dny też hospodarjowy wužitk jara hladacź njebudźe, a by lěpje było, hdy bychu ju radscho dźenža hacź jutsje domoj pósłali. Haj, to běchu hinasche skote cžaźy, hdyž hischcźe ja žkužach. Tehdy cželadnik s luboscźu k žwojemu dźěłu dźěsche, njeżesche wscho spokojom a bjes morkotanja. Nětko je to zyle wscho hinak. Cželadnik s niczim wjazy spokojom nje je, je njewólny a nima žaneho lóschta do dźěła. Kak njesbožowni budźa tuczi ludźo, hdyž budźa do žwojeho hornczka kukacź a žami hospodaricź dyrbjecź, dokelž sa mkode lutowacź a posłuchacź nawukli njejžu. Tola njeżměmy tak mi a tebi niczo jenož na cželedź žwaricź, ně, dyrbimy wužlědźicź pytacź, schto a schtó je na tym wina, so je žo dobry něhduschi poměr bjes hospodarjom a cželedźu shubił. Hdyž žmy to namakali, nochzemy pschestacź žo prózowacź, wscho do stareje kolije pschewjescź, kaž je w cžaźach naschich wótzow było, kotsiž drje běchu khudschi, tola spokojnischi a sbožownischi bjes žobu žiwi hacź my. A kajkeho waschnja a porjada dha žu žo naschi prjedawschi hospodarjo dźerżeli? Woni rano se žwojej cželedźu w Bożim mjenje na žwoje dźěło dźěchu, žyżechu žo pschipołdnju po wuspěwanych pacźerjach sa jene a te žame blido k wobjedu, a po modlitwje žo saže se žwojimi cželadnikami k dźěłu podachu. Tak dźěło dźeń wote dnja dźěsche, hdyž hospodarja runje niczo druhe njewotdźerża. To mějesche też žwój duchowny wužitk. Cželadni žebi njeswěrjachu žanych hrosnych njeduchnych rěczow ani pschi dźěle ani pschi jědźi sanjescź. Po cžaźu žo sa bura lěpsche cžaźy sapocžachu. Jemu njebě wjazy dźěłacź trjeba, jemu schpatna cželadna jědź wjazy njeżłodźesche a jemu chżyshe žo lohscheho a lěpscheho žiwjenja. Duž bur w stwizy wosta; wożebite blido žo wjedźesche. Hordy duch žo dale a bóle w wutrobje mnohich burow sahněsdźi, hordoscź pak je korjeń wscheho skeho. Hordy cžłowjek njelubuje tak žwojeho žobucžłowjeka, kaž žebje žameho, ale chże kmanschi a bóle cžesczeny bycź, hacź druhi, a se sazpěczom na nižscheho hlada. Kaž pak luboscź saže luboscź płodźi, tak sazpěcže sażakkoscź a hórkoscź w wutrobje wubudźi. Njeżměmy sabycź, so ma niško stejazy cžłowjek runje tak wjele cžeżneho sacžucźa kaž wyżoko stejazy. Směje sazpity cželadnik luboscź k žwojemu hospodarjej a budźe na jeho wužitk smyżleny? Ně, wón žo do zyła po hospodarjowym smyżlenju a sadźerżenju složuje. Dźicże do domow dobrych, luboscźiwych a pschecźelniwych hospodarjow! Tam budźecże pola žłužobnych tu žamu pschecźelniwoscź, to žame luboscźiwe sadźerżenje namakacź. S tajkeho domu žo też s cžeźka jedyn cželadnik hiba. Nětko chżemy ras do domu pohladacź, hdyž hospodař jenož na ludźi borka a klije. Njebudźa tam khadlojo a holzy teho runja na žo a na skót rejicź a klecź? Duž nochzemy wschu winu cželadnym do schkórnjow seżuwacź, dyrbimy też njepocźinki hospodarjow wotwodźecź. Njech je hospodař žwojej cželedźi žam s dobrym pschikkadom, njech wotpokoži hordy sażakky duch, s kotrymž je žo nětko też cželedź napjelnika. Schtóž to wěricź njecha, temu radźu, so by žo wo tym pschepokasał a do tych stron schoł, hdyž burjo hischcźe njejžu tak hordeho ducha kaž pola naž. Njetrjebamy hakle do Pólskeje hicź, hdyž sa dobrej cželedźu žadamy, tu też w Sserbach namakamy. Je mje wulzy swjeżeliło, so dopiżowar s Khrósczicz spomni, so pola evangelskich też małym ludźom fóry cžinja. Cźi móża woprawdźe naschim lubym buram s pschikkadom bycź se žwojim jednorym, cźichim, derjesmyżlenym, luboscźiwym, dobrocźiwym a pschecźelniwym waschnjom a sadźerżenjom. Cźi žu s dźěła žwoje stare žerbske pobożne waschnje w wjele wjetschej měrje wobkhowali, hacź naschi burjo, kiž chzedźa pschezo bóle a bóle němszy bycź a mróczele s nožom woracź, jedyn pschemo druhemu. W nowschim cžaźu pocźinaju žamo s dreżatym pohonczom jěsdźicź, byrnjež kapsa žo pšches to prósdnika, a daloko wjazy wot konkursa njebydlili. Tola woni hordźenje njewostaja, tak dołho hacź někak dźe. Evangelski bur praji žwoje „Pomhaj Bóh", kaž staj jeho nan a macź wucźikoj, ale katholski w naschej wokolnoscźi žo žwojeho sbóżnika hańbuje, radscho praji: „morgen, nobend". To je wożebnischo. Tola też w naschich katholskich stronach wschudźe horda myżl jenak njeknježi. W Radwořskej, Budyskej, Wotrowskej a Ralbicžanskej wożadźe tak „nobel" njejžu, cžehož dla tam też s cželedźu lěpje pschesjene pschińdu. Khěžkarjam žo porokuje, so žu make žwjate dny dźěłacź sapocželi. Haj, to wschak je wěrno, tola burjo žu jich k temu nusowali, dokelž jim cźi druhe dny njedźěłaju. Hdyž je nusne dźěłacź, burja běhaju a jedyn druheho wuběhuje, rjenje rěcża a skote hory lubja, tola hdyž je dźěło dokonjane, a mały chże fóru měcź, žo bur na žwoje žlubjenja dopomnicź nochże. Na khěžkarja pak žwaricź, hdyž ma žo jemu něschto k woli cžinicź, njeje žana cžescź sa bura. Dźakowano Bohu, też w Khrósczanskej wożadźe wschitzy burjo tak schpatnje napscheczo khěžkarjam smyżleni njejžu. Cźi žaneho hołka njesapocžnu, ale budźa žo zykej wězy žmjecź a budźa cželadnikej prajicź: „Njech na hłowje stawaju, mój budźemoj tola cžinicź, kaž žo namaj spodoba." Chzedźa-li burjo žo shromadnje prózowacź, cželedźi njepocźinki wotwucźicź, bych jim radźił, so bychu w tym pschesjene byli, so bychu cželedźi tak wjele palenza njedawali, ale radscho wužitnische napoje. Palenz ludźi roshorja a je na wjele krakelach wina. Njech burja cželedź k pobožnoscźi a k slutniwoscźi dźerża, ale wscho w luboscźi, kotraž skerje sażakke wutroby smjehcźi, hacź žwarjenje a žantorjenje.

Se Stróże. Po wotemrjecźu wużkuženeho kralowskeho krajneho radźicźela a rycźerkublerja knjesa barona s Löbenstein, rycźerja nad Lasom, Skyczinom, Stróżu atd. žo powjescź rosnjeże, so budźe jeho sawostajena knjeni mandźelska rodź. s Tümplingez w Stróżanskim hrodźe bydlicź. Teho dla bu hród s nutska do zyła pschetwarjeny. Pschikhad wyżokeje knjenje 30. junija popołdnju wokoło 4 hodź. nascha wjeż žwjedźeńszy wobeńdźe. Rjane 4stokpne wrota s pletwami, khorhojemi a napiżmami rjenje wudebjene žo natwarichu. Běknje wupyschena schulska a dorosczena młodźina, schulska rada, kaž też druży jenotliwi wjeżnjenjo jej w rjanym cžahu pod wjedźenjom wjeżneho wucżerja k. Běrnika napscheczo cžehnichu. Pod cžeżnymi wrotami k. wucżeŕ Běrnik a schulska rada knjeni baronku powitaschtaj, na cžoż wona s wosa wulzy pscheczelniwje kóždemu ruku skicźi. K hrodej docźahnuwschi schulske dźěcźi s dowolnoscźu knjenje baronki pod wutwarkom, wot Cženczez a Böhmez žwójby krażnje wudebjenym, pod wjedźenjom k. wucżerja Běrnika něktre spěwy wuspěwachu, kotrež žebi spokojnoscź knjenje baronki dobuchu. Sso posběhnuwschi wona kóždemu pschitomnemu jenotliwje žwój dźak wupraji, nad cžimž žo wschitzy wulzy jara żwjeżelichu. — My žo nadźijamy a žebi s wutroby pschejemy, so by nascha wjele cžesczena knjeni baronka prawje sbožowne a dołhe cžaźy pola naž žiwa była.

S Komorowa pola Rakez. Dźeń 17. julija bě sa Komorowsku a Trupinjansku schulsku młodoscź dźeń wjeżekoscże; pschetož na tutym dnju žo wot njeje schulski žwjedźeń žwjecżesche. Wokoło ½2 hodźin žo schulske dźěcźi w schuli shromadźichu. Rjenje wupyschene khorhoje a wěnzy noscho, wone w rjadnym cžahu s pschewodom knjesa wucżerja, schulskich pschedstejicźerjow a mnohich pschecźelow, na cžole s hudźbu, s wożmjoch thüringskich herzow wobstejazej, pšches Komorow cžehnjechu. Pšched cžahom žo khorhoj w sakskich, wożrjedź njeho khorhoj w żerbskich barbach njeżesche. W cžahu žo někotre sroscźene holzy w rjanej żerbskej drascże namakachu, s kotrychž kóżda wěnz w ruzy dźerżesche. W dworje knjesa kublerja a gmejnskeho pschedstejicźerja Młynka cžah sasta. Někotre spěwy s pschewodom hudźby wuspěwawschi, žo dźěcźi do żyteje wole s khofejom a tykanzom wokschewichu, kiž bě knjeni Młynkowa dobrocźiwje pschihotowała. Na to žo cžah pšches Trupin k krażnje wudebjenemu trawnikej blisko Komorowskeho wětrnika nastaji, hdyž mějesche žo żwjedźeń wotbywacź. Tu žo dźěcźom piwo podawasche, kotrež bě knjes Młynk pschiwjescź dał. Bórzy žo tu pšched wocžomaj shromadźenych starschich a schulskich pscheczelow najwjeżelsche hibanje roswi. Jědź a picże, tak wjele hacź żebi kóżdy żadasche, hraje a reje, kotrež žo wot wuskocźneje cźrjódy dźěcźi wuwjedźechu, wożebje pak rjane dobycźa, wjeżekoscź powyschichu. Radostne sacžucźa žo w rjanych spěwach wosjewichu, kotrež žo s pschewodom hudźby wjeczor spěwachu. Hdyž bě żłónczko w Boži domczk schło, žo dźěcźi do rjada sestupachu, sażwěcźichu żwoje papjerjane latarnje a hischcże ras spěwajzy pšches Komorow k knjesej Młynkej cžehnjechu. Tu žo najprjedy ludowy spěw a potom khěrlusch: „Njech Bohu dźakuje" wuspěwa. Knjes wucżeŕ Młynkez mandźelskimaj žwój dźak sa wschu luboscź a pscheczelniwoscź, schuli wot njeju wopokasanu, wupraji a jimaj tsikróczu żławu wunjeże, kotrejž stari a młodźi sahorjeni pschihłożowachu. Pšched schulu žo cžah rospuschcźi, a kóżdy žo s wědomoscźu domoj wrócźi, so je žo schulski żwjedźeń jara rjenje poradźił.

S Klětneho je tamnischi k. farař Lejnik redakziji na tydźenischi nastawk wotmolwjenje s prósstwu pschipóżłak, so bychmy jo wotcźischcźeli. Pižmo, kotrež mózemy jenož s dźěła podacź, dokelž žo w nim zyle njewobdźělena wożoba pschima, ma žo tak: „W pożlednich Serb. Now. žo někotre kritiske pschispomnjenja k nastawkej, je Shorjelskich nowin pschełożenemu, namakaju, kotrež wuras »pionér němskeje kultury« tak dźiwnje rosumja, so žo mi, jako nastajerjej tamneho nastawka, saleži, žo pšched tajkim wukkadowanjom wobaracź. Po mojim sdacźu je kóżde spěwarske towarstwo, jeli-so na prěnim měscże pobożne wuměłstwo haji a waži, w wěstym nastupanju »pionér«, to reka noscheŕ kultury, dokelž je jeho nawdawk, hromadźe s nabożinu cžłowjske smyżlenje a cžucże nadobrjowacź. Po tajkim wulka ważnoscź tajkeje kulturneje

dźěławosćże niż na intellektualnym, ale na moraliſkim polu leži, a kóždy, ſchtóžkuliž a ſchtožkuliž wón je, móže tajkeho pioněra derje trjebacź. Duž je ſ najmjeńſcha wulke njerosmyßlenje, tu wo duchownej khudobje ßantoricź. Schtož nětko to naſtupa, ſo ßym tudomne ſpěwarſke towarſtwo pioněra němſkeje kultury mjenowak, ßym to teho dla cźinik, dokelž wone ſ lutych Němcow wobſteji a ſo chze też w wukoženej myßli na Němcow ſkutkowacź."

S hole. Schtóž chze ſkót w pſchahu, a byrnjež w najcźopliſchim cźaßu było, pſched muchami wobrócź, njech ßok wódneho popjera nakožuje; też móže ßo tale roſtlina (Polygonum hydropiper) wuwaricź. Hdyž ſ tymle ßokom (ſ juſchku) ſkocźo naſchudrujeſch, abo jo ſ nawarjenej wodu wumyjeſch, jemu muchi wjazy bliſko njepſchińdu.

S Wojerez. Kommunalny ßejm w Shorjelzu je, kaž ßo ſaſtojnſzy woſjewja, pjenjeżne myta wuſtajił ſa ſprawnych, cźeſtnych cźeladnikow, kiž ßu w pruſkej Hornjej Łužizy rodźeni a kiž też tudy ßłuża. Schtóž je ſe ſchtyrnacźe lětami ſaſtupiwſchi jako hólz ſ najmjeńſcha pjatnacźe lět abo jako holza ſ najmjeńſcha dźeßacź lět pola jenych ludźi abo w tym ßamym hoſpodarſtwje w ßłužbje, móže pjenjeżne myto doſtacź pſches Landſteueramt I. w Shorjelzu. Tajke próſtwy, wot hoſpodarja abo wot druheho ważneho muża podpißane, dyrbja ßo hacź do 15. ſeptembra ſapóßłacź. Je-li hdźe žadyn cźeladnik, hdyž też hiſchcźe tak dołho ßłużił njeje, pſchi nětajkim njeſbožu abo pſchi khoroſcźi abo hewak ßwojemu knjeſtwu woßebnu luboſcź abo wuſtojnoſcź wopokaſał, tón móže ßo teho runja w Shorjelzu ſa pjenjeżnym mytom napraſchowacź.

S Khocźebuſa ßo cźita, ſo je tam nječhtó to wunamakanje ſcźinił, ſo móže kóždy jednory cźaßnik (ſegeŕ) ßo ſ lóhkej prózu do budźażeho cźaßnika pſchewobrocźicź. Je-li temu tak, wurjekujemy tu próſtwu, ſo by Bramborſki Zaßnik tak dobry był a nam bliżſchu powjeſcź wo tym dał. *Pf.*

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Knjes pſchekupz Jurij Wicźas w Budyſchinje . . . . . 3 hr. — np.

S džakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. 16lětna ßłužobna džowka Nowotnez ſ Liſcheje Hory ßo wuſna, ſo je w Budyſchinje wſchelakim rjemjeßlnikam a pſchekupzam tworу ſa hromadźe 26 mk. 50 np. wujebała a w hoſcźenzu „k ſkotej hwězdźe" pinczniczźy Schubertez drohi ſkoty pjerſchcźeń a ßłužobnej holzy Hawſerez ſchtórniczki kranuka. Młodoſtnej pakoſtniczy jaſtwo na 4 njedźele pſchißudźichu. — Tudomne hamtſke hejtmanſtwo bě žiwnoſcźerjej Kſchiżenkej w Jitku 6 mk. pjenjeżneho khoſtanja napokožiło, dokelž bě wón 9. julija 30—40 krocźelow wot brózńje ſdaleny, ſe ßkomu kryteje, ſ tſélbu do wróblow tſélał, k temu wot polizije nuſnu dowolnoſcź njedoſtawſchi. Kſchiżenk, tole khoſtanje ſa prawe njemějo, ßebi ßudniſke wußudźenje žadaſche. Lawniſki ßud pak, jeho winowateho ſpóſnawſchi, horejſche khoſtanje wobkrucźi. Kſchiżenk ma nětko te 6 mk. ſapłacźicź.

Přilopk.

* Straſchnu bitwu je jedyn namjeſny ſaſtojnik wóndano pſchi ſakſko-cźeſkich mjeſach bliſko Königshaina pola Sſkanknowa wobſtał. Dohladowar finanzneje ſtraże Fiſcher na ßwojich ſaſtojńſkich pucźach w lěßu, zyle bliſko ſakſkich krajnych mjeſow, wěſteho Hoffmanna ſ Harrachsthala ſetka, kotryž runje wulke brěmjo tworow, ſa kotrez ßo zko ſapłacźiko njebě, pſches mjeſy njeßeſche. Po krótkim wurěcźowanju ßo Hoffmann do ſaſtojnika da, jemu, prjedy hacź mózeſche tutón tſélicź, tſélbu ſ rukow wutorže a ju do kerkow ſchwyrnu. Nětko mjes nimaj žałoſtne bědźenje wo žiwjenje a na ßmjercź naſta, kotrez ßo nadrobnje wopißacź njehodźi. Skóncźnje hiſchcźe Hoffmannej jeho bratr, kotryž teho runja ſe ſakaſanej tworu ſe Sakſkeje pſchińdźe, na pomoz pſchińdźe. Wobaj tak ßurowje do ſaſtojnika pjerjeſchtaj, ſo budźiſche tutón bjes dwěla na měſcźe morwy ležo woſtał, njebudźiſche-li ßo w ßmjertnym ſtraſche na poßlenju pomoz dopomnik. Sswój teßak wucźahnuwſchi jón wón jenemu ßwojeju pſchecźiwnikow ſ tajkim wotmachom do ſtrony ſtorcźi, ſo kónczk teßaka na druhej ſtronje cźěła ſaßo won pſchijědźe; druheho ſ teßakom do ruki rubnu, ſo jeho też tutón wjazy pſchimacź njemóžeſche. Prěniſchi na měſcźe ležo woſta a ſa nětotre minuty ducha ſpuſchcźi; druhi w jaſtwje ßedźi.

* Gmejnſki pſchedſtejicźer w Münchhauſenje w Schleſynſkej je na ſkaženoſcź wumrjeł. Nědźe pſched létom běſche jeho jeho ſkaženy poß do ruki kußnuł. Skußany pak podawk ſamjelcźa; ßnadź jemu też žaneje ważnoſcźe njepſchipißowaſche. Pſched krótkim wbohi muž na ſkaženoſcź ſkhori a też bórſy wumrje.

* Na jenym burſkim kuble we wßy Niederlangenau pola Glatza dyrbjeſche wóndano džowka w nozy pſchi ßuproſchnej ranzy woſtacź, kotraž ma khlěw ßobu w kruwarni. Najſkerje dokelž ßo ßama bojeſche, džowka hólcźeza ſawoła, ſo by ſ njej pſches nóz w hródźi woſtał. Hdyž pak bur rano do hródźe pſchińdźe, wón džowku a hólza morweju nadeńdźe. Hródź běſche połna kadu, a njeſbožownaj běſchtaj ßo ſadußłykoj. Hubjenje pſchiprawjena lampa běſche ßo dymicź poczała, wonaj pak to ſpizy pytnułoj njeběſchtaj. Skót běſche hiſchcźe żiwy; duž jón hnydom ſ kruwarnje won ſwodźichu.

* W měſtacźku Apolda ßu wóndano mużſkeho ſajeli, kotryž w jenej barbjerni dźěłaſche. Wón mějeſche hižo 6 lět dołho dwě žonje, a nichtó ßłowcźka wo tym wjedźał njeje. Hakle nětko je jeho prěnja žona, kotraž daloko wot Apoldy bydli, ßwojeho muża wußlědźiła a zyku wěz poliziji woſjewiła.

* Na ßwjedźenju tſélzow w Nowym Měſcźe n. O. wóndano žona tſélza a tſéchikryjerja Krahmera pſchi rejach na jene dobo padźe a też na měſcźe ducha ſpuſchcźi. Lěkaŕ, wo kotrehož ßo hnydom póßła, praji, ſo je žónſka na to wumrjeła, ſo je ßo pſche wſchu měru krucźe ſchnórowała była.

* Bacźon je, kaž ßo ſda, lětßa woßebje darniwy. W Hellingenje pola Heldburga je mandźelſkimaj trójnikow pſchinjeßł.

* W Derendorfje, dźěle měſta Düſſeldorf, njedawno jene towarſtwo wo wuſtajene myta kehele kuleſche. Hólcźez, kotryž kehele ſtajeſche, mějeſche poruczноſcź, kehele ſe ſchtryczkom wobwicź a powalicź, hdyž „najwoßebniſchi ßobuſtaw" towarſtwa kuli. Hólcźez też to ßwěru cźinjeſche. Spomnjeny „najwoßebniſchi ßobuſtaw" towarſtwa a jeho pomoznik pak buſchtaj na to jebanſtwa dla wobſkorženaj. Düſſeldorfſka khoſtanſka komora je nětko prěniſcheho k jaſtwu na měßaz, druheho k jaſtwu na dwě njedźeli ſaßudźiła.

* Wóndano je najbohatſchi muž w zyłych Němcach wumrjeł, Alfred Krupp w Eſſenje, tak mjenowany kanonowy kral, kotryž je jara wjele kanonow lał, kiž ßu do wſcheho ßwěta roſſchěrjene. Jeho lijerńja pola Eſſena wobjima nědźe tak wjele khěžow a wobydlerjow, kaž mjeńſche město, a hewak mějeſche Krupp też w druhich ſtronach (ßamo w Hiſpaniſkej) jara wjele dźěłacźerjow ſa żeleſo, ſa dobywanje wuhla atd. Wón bě muž jednoreho waſchnja a ſtaraſche ßo ßwěru ſa ßwojich dźěłacźerjow. Wot doma Krupp njebě bohaty; jeho nan mějeſche jeno maku żeleſolijerńju a ważeſche wſchitke dokhody na to, ſo by nětajku měſchanu mjedź (metall) wunamakał, kiž by ßo derje ſa kanony hodźiła, ſchtož je ßo jemu też radźiło a jeho ßynej wulki wužitk njeßko. Jeho bratr je jako bohaty muž pola Wina żiwy, hdźež ma wulku fabriku ſa ßlěbrowu nadobu.

* Na poßlenich tydźeńſkich wikach w Bialla w Naraůſchej Pruſkej je khana najlěpſcheje butry 50 pjenjeżkow płacźiła. Też w ßußodnym Johannisbergu wóndano na wikach khana butry 60—80 np. płacźeſche.

* W Böhmez ſwěrjeńzu, kotryž w tu khwilu w Bajerſkej pſchebywa, je ßo pſched wczerawſchim tydźenja žałoſtne njeſboże ſtało. Lědma běſche ſkłudźeŕ lawow, wěſty Schlepfer, kotryž je ßo w Schwajzarſkej narodźił, do klětki ſaſtupił, w kotrejž běchu 4 lawy, jedyn law na njeho ſleczi a jeho powali. Hnydom też ßo druhe tſt ſwěrjata do njeſbožowneho dachu. Jenož ſ najwjetſchej prózu ßo radźi lawam jich wopor ſ paſorow wutorhnucź. Schlepfer pak bě hižo cźeżży ſranjeny; ſwěriſka běchu jemu koſcźe a żily wſchelako pſchekußaſe; njeſbožowny mějeſche na ßwojim cźěle na 100 ranow. S dobom běſche ßo jemu krej ſawdała, a wbohi cźłowjek naſajtra w njewurjeknitych boloſcźach wumrje.

* Kaž ßo ſ Italſkeje piſche, je ßo w tunnelu na żeleſnizy Orto-Chiuſi żadławy njeſkutk ſtał. Pſchekupz Marcobruno ſ Piave ßwoju 26 lět ſtaru mandźelſku, kotraž runje ſ woknom won hladaſche, ſa noſy ſhrabnu a ju ſ woſa won ſtorcźi. Njeſbožownu, kotraž žałoſtnje rosbita a ſe ſłamanymaj nohomaj ležo woſta, mrějazu do hojeŕnje pſchinjeßechu. Pſchekupz wobrucźeſche, ſo je ßebi jeho żona żiwjenje wſacź chzyła. Dokelž pak je wěſte, ſo je wón jara hroſny pſchecźiwo żonje był a myßle měł ßo ſe ßwojej lubku woženicź, ßu jeho ſajeli.

* Ruſke město Sswjenzjany je wulke njeſboże domapytało. Tam je ßo nědźe 350 dworow wotpaliło; wokoło 4000 wobydlerjow je hoſpodu ſhubiło.

* W měſcźe Wěrnym w Ssibiŕſkej a w wokolnoſcźi, ſ wotkelž pſched nětrymi njedźelemi wo ſatraſchnym ſemjerżenju pißachmy, ſemja hiſchcźe pſchezo rzi. Trójzy wo dźeń ßo lohke ſtorki ſacźuwaju. Schtož běſche ſ kónz ſańdźeneho měßaza ſnate, je tam pſches ſemjerżenje 328 cźłowjekow wo żiwjenje pſchiſchło: 129 doroſcźenych a 199 dźěcźi; cźeżko ranjenych běſche wyſche teho 152, lohzy ranjenych 111.

* W Boßniſkim měſće Serajewo bě wóndano wulka prawota (prozeß) pſchećiwo něktorym (ſ Hiſpaniſkeje rodźenym) Židam, něktorym Turkam a něktorym kſchesćijanam, kotſiž běchu do bratrowſkeho ſwjaſka ſtupili, ſo bychu ſe ſjednoćenymi mozami jebali, t. r. ſo bychu ſa dobre pjenjeſy do kaſarnow awſtriſkich wojakow hubjenu muku, falſchowane wino atd. pſchedawali, ſ čehož ßu ßebi w běhu lět rjane ſamoženje ſhotowali. Zyka rjana wěz je pſches bratrowſku luboſćź na ßwětko pſchiſchła, pſches Žida, pſches młódſcheho bratra Barucha, kiž ſe ßwojim wujebanym dobytkom ſpokojom njebě a ßebi wot ßwojeho wjele bohatſcheho ſtarſcheho bratra Barucha pjenjeżne ſarunanje żadaſche. Hdyž pak tón wot ßwojich rjanych millijonow niczeho wotſtupicź nochzyſche, dźěſche młódſchi bratr na ßudniſtwo a wupowjeda tam zyku wěz, ßo nadźejo, ſo ßo jemu jako pſcheradnikej wodacźe doſtanje. Tola ſ tym je ßo jebak ſjebak, nětko ßu tam wſchitzy ſaßo bratrowſzy hromadźe: wobaj Baruchaj a jeju nadobni towaršchojo ßu na dlěſchi abo krótſchi cźaß jaſtwu pſchipokaſani. Prawota je ßo, wě ßo, ſ krajnej rěczu wjedła; tola trjebachu pſchi tym też hiſpaniſkeho, turkowſkeho a němſkeho pſchekoženja.

* Kaž jedyn lěkař piſche, w Saßkawju w južnej Ruſkej 16 lět ſtara burſka holczka hižo 84 dnjow abo 12 njedźeli dołho krucźe ſpi; ſa tónle zyky dołhi cźaß khora żaneje zyroby wužiła njeje.

* Wo rjanym pſchikładźe ſmužiteho ſkutkowanja ßo ſ měſtaczka Brußikowa w južnej Ruſkej piſche: W jenym židowſkim domje wóndano pſchipołdnju pſchi wulkim wětſje Boži woheń wuńdźe. Płomjo ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche a bórſy ßo někotre ßußodne twarjenja ſapalichu. Wulka cźrjóda ludu ßo k wóhnju pſchicźěri. Zyrkwi najwjetſchi ſtrach hrożeſche. Tu burſki cźłowjek, wěſty Hramanża, ſ cźrjódy wuſtupi, ßebi wulki kſchiž ſcźini a po ſkhodźe na zyrkwinu wěżu horje ſaléše. Horjekach tołſty poſtromk k kſchižej pſchicźini a ßebi jón wokoło paßa ſadźernu. Na to ßebi ſtajnje wodu podawacź daſche, ſ kotrejž zyrkwine ſcźěny a tſěchu wobliwaſche. Płomjo bliže a bliže ſtupaſche, a na wutrobitym cźłowjeku ßo draſta ſapali. Hróſba pſchitomny lud wobja, hdyž Hramanża ſawoła: „Wbożemje, woßadni! ja ſ naſchim domom Božim ſahinu.“ Wón pak dale płomjo ſaliwaſche. Mjes tym wětr wocźichnu a zyrkej běſche ſdźerżana. 40 domow ſ bróżnjemi, hródźemi a kólnjemi běſche ßo wotpaliło. 100 ßwójbow bjes hoſpody a bjes kuſka khléba woſta; wſchitzy běchu jenoż draſtu ſdźerżeli, w kotrejž běchu ſ domow wuſkakali. Smužity Hramanża je ßo ſtraſchnje wopalił.

* W měſće Hurley w kraju Wiſconſin w Amerizy dźenża pſched dwěmaj njedźelomaj w dźiwadle woheń wuńdźe. Dźiwadło běſche drjewjane twarjenje; duž płomjo ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche. Pſchihladowarjam, kotrychž wjele w dźiwadle njebě, ßo wſchitkim radźi w prawym cźaßu cźeknucź. Keklerjo pak hladachu ßwoje wobßedźeńſtwo, ſchtož w dźiwadle mějachu, płomjenjam wutorhnucź. Woni pak ßo ſapoſdźichu. Jědnacźo ßo ſpalichu, mjes nimi dwě holzy w woknach a pſched wocźomaj ludu, kotryž běſche ßo na dróſy pſched dźiwadłom ſběžał. Jena druha holza ſ woknom dele ſkocźi a ßo na ßmjercź ſrani. Woheń bórſy na ßußodne twarjenja pſcheńdźe, a zyły běrtlk měſta ßo ſpali. Ssydomnacźe cźłowjekow je w płomjenjach wo żiwjenje pſchiſchło, a nacźinjena ſchkoda je ßo na wjazy hacź 2,000,000 hriwnow wobliczika.

* (Wróbl w Amerizy.) W Amerizy hacź do lěta 1864 żanych wróblow njemějachu. Tehdy pak ßebi je ſ Europy pſchińcź dachu, dokelž běchu ßo narěczecź dali, ſo wróbl waczki, hußanzy a druhi ſchkódny ſtót koji a żerje. Duž powitachu wróbla rjenje a twarjachu jemu wſchudźe kukawy, ſo by ßo po móżnoſćźi rucźe pſchiſporjak. To je wón też cźinił a ſahrody a dwory ßo ſ wróblemi mjerwja. Ale, Bohu żel, waczki, hußanzy atd. wón też w Amerizy kojicź njecha, ale żiwi ßo wot ſorna, wina, ßadowych pupkow a druhich rjanych wěżow. Niczo ßo pſched nim wukhowacź njehodźi. Wón je woprawdźita krajna cźwila. Duž je nětko ſakoń w Amerizy wuſchoł, po kotrymž ßo kóżdy khoſta, kiž wróblej ſ wotmyßlenjom zyrobu dawa a jeho w kukawach cźerpi. — Pola naß je nimale runje tak. Wot 1875 ßem wróbla ſa wužitneho ptaczka dźerżachu, tola je pola naß wot lěta 1882 ßem kóżdemu dowolene, wróble kónzowacź, młode wuběracź a hnězda roſtorhacź. Tola wróble ßo pſchezo bóle pſchiſporja, dokelž wjazy tak wjele ſchkraholzow njeje, a dokelž ludźo jemu na ßwojich płomjanych tſěchach a w ſchkórcźich kukawach bydlicź a lahnucź dadźa. Duž pak budźe też pola naß nuſne, hdyž budźeja burjo tuteho ſkażerja ßwojich pſcheńcźnych a jecźnych ſahonow a ßwojeho wina ſahnacź chzycź, ſo ßo trochu ſa kukawami hlada a ſo ßo jeho młode ſwuběraja a kukawa ſatyka. Je-li ſo je wón raz wulecźał, potom tuteho małeho paducha tak lóhko nichtó wjazy njedoßahnje.

* S mnohich krajow powjeſcźe wo njeßměrnej horzocźe pſchikhadźeja. Najwjetſchu horzotu maju w pokodniſchej Amerizy, hdźež je na ſto gradow doßahaka. Mnohich ludźi je ßlónzo ſežahało, a mnoſy ßu pſches ßamu horzotu wumrjeli. Też w pokodniſchich europiſkich krajach, woßebje w Italſkej, lětßa wurjadnje wulka horzota knježi.

* K jenemu jara roſpjerſchenemu profeßorej běſche ßo w nozy paduch dó iſtwy dobył. Ropot ſpiży wußłyſ hawſchi ßo profeßor wopraſcha: „Je tu ſchtó?“ — Paduch: „Ně; nichtó!“ — Profeßor: „Dha ßym ßo mylił.“ To prajiwſchi ßo wón wobrocźi a ſměrom dale ſpi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalſka zyrkej: Guſtav Pawol Tſchirner, kowarſki miſchtr na Židowje, ſ Marju Lejnu Jankez pod hrodom. — Joſef Teubner, ſchewſki pomoznik tu, ſ Hanu Thereſiju Bartuſchez, dźělenej Pawlikowej, tam.

Katholſka zyrkej: Jurij Jakubaſch, privatěr tudy, ſ Marju Rěſakez ſ Bělczez.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Hana Lejna, njemandź. dź. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 20. julija: Lejna Veronika, Handrija Wicźaſa, dźěłacźerja pod hrodom, mandźelſka, 44 l. 11 m. 11 d. — 24. Max Walther, Jana Ernſta Fuhrmanna, khěžerja a wjaſarſkeho miſchtra na Židowje, ß., 1 m. 15 d.

Płacźiſna żitow a produktow w Budyſchinje

23. julija 1887.

Żitowy dowos: 2191 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacź mk.	Na burſy hacź np.
Pſcheńza	běła	10	12	10	27	10	12	10	24
"	żołta	8	93	9	23	8	93	9	17
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	64	6	71
Jecźmjeń		6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß		5	40	5	70	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		1	50	1	70	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	70	2	10	—	—	—	—
Pſcheńcźna muka	50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	40	2	60	—	—	—	—
Sskóma	600 "	20	—	22	—	—	—	—	—
Proßata 571 ſchtuk, ſchtuka		8	—	17	—	—	—	—	—
Pſcheńcźne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražđźanſke mjaßowe płacźiſny. Howjada 1. drużiny 50—54 mk., 2. drużiny 44—48, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 43—46 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. drużiny 42—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 29. julija: Khłódne.

Na pſchedań: Khěża ſe ſahrodku pſches Kaſtnera w Hrodźiſchcźu. — Żiwnoſcź ſe 27 kórzami pſches hoſcźenzarja Libuſchu w Budyſchinje.

Na pſcheßadźowanje ma ßo pſchedawacź: 1. auguſta pſchipołdnju w 12 hodźinach w Barcźe hoſcźenz cźißło 65 ſ 22½ kórzom pola.

Maßiwnje twarjena **khěża**, ſ hródźu a kólnju, ſa kóżdeho rjemjeßlnika ßo hodźaza, je pſcheměnjenja dla bjes wumjeńka a hoſpody na pſchedań. Dalſche je w Scheſchowje cźißło 12 ſhonicź.

W Wotrowje je **khěża** cźo. 12 ſe ſahrodu a 12 kórzami wotnajateho pola na pſchedań.

Dalſche je ſhonicź pola korcźmarja **Rjeczki** na Horje.

Rjana ßuproſchna ranża je na pſchedań w Rakezach cźo. 118.

Ruczna wóhnjowa ßykawa ſ měchom je na pſchedań na rěſniſkej haßy 15.

Kaſchcźe

ſa doroſcźenych a dźěcźi ma ſtajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt

w Budyſchinje pola hroda cźißło 2.

W wudawarni Serbskich Nowin je doſtacź:

Maly katechismuß

Dr. Marcźina Luthera

ſe ſchpruchami ſ biblije, zyrkwinſkimi khěrluſchemi a khoralnymi hłoßami.

Wuknjenja atd.

podał **Jurij Jakub**, farař.

K poßylnjenju a porjeńschenju włoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupiſnow a hłowoweje liſchawy

woprawdźity franzſki palenz

w bleſchach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńſchich dźělbach po kóždej płaćiſnje poruczataj

Strauch & Kolde

3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſkotemu workej
en gros. en détail.

Naſchu wukhwalenu ſnatu

4 np. zigaru cźißło 3

wſchitkim kurjerjam k pruſy należnje poruczamoj.

Strauch & Kolde

3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſkotemu workej.

Khofej

ßyry a paleny,

najwjetſchi wubjerk,
toho runja wſchě kolonialne twory po najtuniſchich płaćiſnach porucza

Richard Neumann.

Cźorny kaſcheměr

jenož cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płaćiſnach porucza **H. Kayser**
10 na żitnej haßy 10.

Khofej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcźik po 50 np.,

amerikanſki

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucza
Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleriſkimi wrotami 1.

Jara dobre
draſtne tkaniny
woßebje cźiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płaćiſny ſpodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucza

Paul Walther
na żitnych wikach.

Awkzija ſkota k plahowanju.

Wutoru 2. auguſta t. l. dopołdnja wot 10 hodźin ma ßo na Łuſchcźanſkim knjeźim dworje pola Panczíz

1 cźělz, 26 kruwow a jałojzow

a pſchi móżnym pſchipadźe też **1 ſchtyrilětna ſkłudna kobła** a **1 lětuſchi ſrěbz,** wobej brunej bjes ſnamjenjow, ſakſke plahowanje, poßlednjej ſ wuměnjenjom wuběranja bjes ßadźerjemi, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Budyſchinje, 25. julija 1887.

Konkurßowy ſarjadnik.
Clemens Niecksch.

K naſymſkemu wußywej

porucza **ſſ. ruſki hróch, woku, hejduſchku, kolij,** teho runja woprawdźity **ruſki hobrſki kolij** a **rěpowe ßymjo,** wſcho ſtrowu a derje ſkhadźazu tworu, płaćiſny hódno

E. Schmeiß w Budeſtezach.

Mydłarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaćiſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž też wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo ponižika.

Wſcho je jara tunje.

Nowe polnojerje

rjane, wulke a tunje, porucza

Th. Grumbt.

Ssyru tołczenu koſcźinu (muku)

— ßamßny wudźěłk — poruczamy w najlěpſchej hódnoſcźi a rukujemy ſa jeje cźiſtoſcź.

J. G. Hennig & Co.
w Łubiju a Pomorzach.

K dźěłanju role w naſymje

poruczam cźeſcźenym ßerbſkim ratarjam ßwój ſkład khumſchtnych hnójnych ſrědkow po najtuniſchich płaćiſnach, kaž:

ſſ. parjenu koſcźinu (muku),
ſſ. ßyru koſcźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-ſuperfoſfat,
ſpodium-ſuperfoſfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopſchijecźa pod kontrollu ſpytowanſkeje ſtazije w Pomorezach, pſches cźož ßo kóždemu kupzej hnójne ſrědki, wote mnje wotewſate, darmo pſchepytaja.

P. Mattheis w Budyſchinje.

Hroch k wußywej

wubjernje dobry porucza tunjo

C. E. Scholze
15 na ſwonkownej lawſkej haßy 15.

Stare rybjaze ßaki

k ſawěſchenju winowych pjeńkow pſchedawa tunjo

A. W. Altmann
na privatnym tworowym dwórniſchczu (privatgüterbahnhof).

Khorle Grunertowy

polěpſcheny homöopathiſki

ſtrowotny khofej,

poruczeny wot knjeſow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villerſa,** ßo w nowſchim cźaßu wot lěkarjow pſchede wſchěmi ſtarſchimi wudźěłkami wukaſuje.

Na ſkładze w Budyſchinje w **měſchczańſkej a hrodowſkej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny ſkład w Draźdźanach na **Pfarrgaſſe 6.**

Subybolenje

wſcheho waſchnja, hłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotſtroni pſches

Böttgerowe ſubjaze kapki.

Bleſcha po 50 np. w měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje doſtacź.

Gumijowe khornarje,
gumijowe manſchety,
gumijowe pſchedkoſchliki,
mydło,
knjefle ſ mechaniku
porucza
A. Tschentscher.

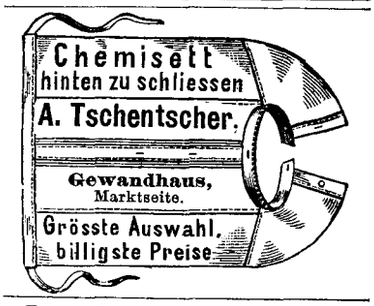

Zokrowy ſyrop

jara ßłódki, ſkoro tak ßłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämsch.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaćiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Möblowy magazin

Herm. Schmidta

pola hroda cźißło 2 porucza ßwój bohaty ſkład **möblow, ſchpihelow** a **ſtólzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoſhotowjeneje twory a lubi po móżnoſcźi tunje płaćiſny.

Butrowy pólver

k położenju dźěłanja butry

porucza **haptyka w Rakezach.**

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu doſtacź, porucza hiſchćze tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoſchczu, deſtillazija najlěpſchich likěrow.

Budyſke wuſtajeńſke loßy
po 1 mk.,
Sondershauſenſke pjenjeżne zyrkwjo-twarny loßy
po 3 mk.
(hłowny dobytk 30,000 mk.)
pola
M. Weisera,
knihiwjaſarnja, pſchedawarnja papjery a gumijowych tworow.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

ßß. jěd̀znu ßól a ßól ſa ſkót

płaćźiſny hódno pſchedawam.
E. Schmeiß w Budeſtezach.

Kedźbu!

Naſchim pſchećźelam k wjedźenju dawamoj, ſo na hermanku ßwoju **konkurenznu zigaru,** 7 ſchtuk po 20 np., ſaßo pſchedawamoj; teho runja lěpſche druźiny w ſnatej dobroſćźi. Naju ſtejniſchćźo je na **žitnych wikach** ſ napſchećźa karrußela.

A. Volk & Co.
prjedy Jan **Bartlink,** hewak na mniſchej haßy 7.

W wudawarni Serbskich Nowin ßu doſtacź:

Sserbſke kmótſjaze liſty.

Hamburgſko-amerikanſke paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódźna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßačnje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßačnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jěd̀ź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſkubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyſchinje.

Třinaćelětna hłowna skhadźowanka

změje ſo **14. augusta** (nic 7. aug.) w **Budeſtecach.**

Sobotu 13. augusta budźe wuradźenje wubjerka, na kotrež ma kóžde towarſtwo ſwojich zaſtupjerjow póſłać.

Njedźelu, kaž tež ſobotu započina ſo zhromadźizna w 3 hodź. Wječor budźe ſpěwna zabawa ze ſćěhowacym balom.

Póndźelu zhromadny wulět.

Wo bohaty wopyt přećelow ſerbſkeje ſtudowaceje młodoſće proſy

Jan Gólč, ſtud. theol., hłowny ſtarſi.

Fotografiſki ateliej
Oskara Meiſtera
w Budyſchinje na ſeminarſkej dróſy 6.
Portraity

wot wulkoſćźe medaillona hač do woprawdźiteje wulkoſćźe ßo na najlěpje dźěłaju, teho runja **krajiny, pomjeńſchenja** a **powjetſchenja,**

fotografowanje

ratarſkich a induſtrialnych maſchinow kaž tež gruppow, tež ſwonka doma.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaćźiſnach w jenak dobrej druźinje

khoſejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Hěblowane ſchpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pſchedawa tunjo

Dr. Holbjan w Budyſchinje pſchi dwórniſchćźu.

Kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy
Adolfa Rämſcha
pſchi butrowych wikach

poruczeja ßwojim cześćźenym wotebjerarjam:

khoſej njepaleny, ßylnje a derje ßłodźazy, punt po 110, 140—160 np.,
khoſej paleny, ßylny a derjeßłodźazy, punt po 130, 140—160 np.,
khoſej paleny 2. druźiny punt po 120 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpſchu druźinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydło punt po 25 np.

Mydlaŕnja Herm. Puya
w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, cźeŕwjene a módre	„ „	36	„
zołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
zołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaćźiſnje.

Möblowy magazin
Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra

na ßerbſkej haßy cźißło 16,

ßwój ſkład wſchěch druźinow **möblow, ſofow** a **ſtołow** po tunich płaćźiſnach k dobroćźiwemu wobkedźbowanju porucza.

Knižku
Nadpad pola Bukez
kupuje redakzija Serb. Nowin.

J. A. Henke
porucza
ßwój ſkład wſchěch
druźinow cźaßnikow.
Porjedźenje khwatnje
a tunjo
na ſeminarſkej haßy 4
w Budyſchinje.

Jutſje njedźelu 31. julija
wiſchnjowy ßwjedźeń
w **Klinje,** na kotryž pſchećźelnje pſcheproſchuje **Pětſchka.**

Jutſje njedźelu budźe ßo
w Błóżanſkim hoſćźenzu
kołbaßa wukulećź.

Holza, kotraž chże ſchicź a jeli ſo žada, też plotowacź nawuknucź, móże měſto doſtacź pola
Wyleminy Röſchkoweje
w Stachowje pola Semiz.

Ssylnu holzu, kotraž ma dobre wopißma a luboſcź k dźěćźom, pyta
Helena Boëtiusowa
na bohatej haßy 28.

Ródna dźěłacźerſka ßwójba

trajne dźěło, ßwobodne bydło a něſchto běrnjazeho pola doſtanje na Wutołczanſkim knjeź m dworje.

Dr. Herrmann.

Cźeledź

pyta pſchiſtajaza žona **Bräuerowa** na ßerbſkej haßy cźißło 9.

Hejtmanow, wotroczkow, pohonczow, ßrěnkow, wolazych, džowki ſa hródź a dom pyta pſchiſtajaza žona **Heynoldowa.**

Dźěłacźer,

kotryž też ſ konjemi dźěłacź wě, móże hnydom dźěło doſtacź, kotrež hač do hód wutraje.

H. Dietrich
w Małej Khójnizy pola Budeſtez.

Wolazy

doſtanu ßłużbu a wyßoku tydźeńſku mſdu na knjeźim dworje w **Brěſynje** pola Hucźiny.

Wotroczkow, džowki, dźěłacźerjow něſko a k nowemu lětu pyta **Krauſch** na ſadnej bohatej haßy 6.

Tyſcherſki pomoznik

trajne dźěło pola **Jurja Patoki** w Njeßwacźidle doſtanje.

Kſchiwduczinjaze ßłowa, wote mnje pſchećźiwo **Handrijej Kłóžy** w Hatku rěcźane, naſad bjeru.

Auguſt Khěžnik w Hatku.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 32. **Sobotu 6. augusta 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Khěžor Wylem Gasteinske strowotne kupjele ſ najlěpschim wuspěchom dale wuživa. Awstriski khěžor, ſ kotrymž ßo wón hižo lěta dołho w Gasteinje setkuja, budże jeho hižo tele dny wopytacź. 21. augusta chże khěžor Gasteinske kupjele wopuschćicź a ßo na Babelsbergski hród podacź.

— Město dotalneho sakskeho wopona bórsy nowy dostanjemy. W nim budże pjecza też Voigtlandska, kotraž hižo na 300 lět pod sakskim knjejstwom steji, sastupjena. Najskerje ßo to na to waschnje stanje, so Plawenskeho lawa do sakskeho wopona pschiwosmu.

— W Draždźanach smėje ßo wot 13. hacź do 21. augusta pjekarstwowa wustajeńza. Sa najlěpschi cžorny khlěb je kralowa Karola cžeßne myto wustajiła. Najlěpsche ßnědanske pjeczwo ßo ſ porzelanowej blidnej nadobu mytuje. Druhe myta ßu ſa najlěpsche zakty a ſa druhe wubjerne pjekarstwowe wudźělki postajene. Pódla Draždźanskich pjekarjow a konditarjow budźa ßo pschi wustajeńzy też pjekarjo ſ Barlina, Wina, Amsterdama a ſ wjele druhich městow wobdźělicź. Ssobotu 13. augusta ßo wustajeńza wot kraloweje Karoły, jejneje schkitowarki, ßwjedźeńszy wotewri.

— Sa lohku kavalleriju ßu njedawno pschemėnjeny korbaty mjecź, lohschi hacź dotalny, runy a na wobėmaj stronomaj wótry a woßebje k kakanju pschihotowany, nėkotrym husarskim regimentam na pruhu wudźělili.

— Pruski póßłanz Schlötzer pschi bamžowym stole je, prjedy hacź je ſ Roma wotpucźowak, pola bamža awdijenzu mėł. Wón je pschi tejle składnosći bamžej k jeho pschedstejazemu jubilejej ßamorucźny list khěžora a jara drohu mitru (cžapku) pschepodak. Poßlednja je najkraßnischo se skotym wuschita a ſ brillantami, rubinami, ſ maragdami a safirami wobßadźena.

Hollandska. Wobstarny hollandski kral, kotryž žanych dźěći njesawostaji, je pjecza jara cźežko skhorił. Schtó po nim na hollandski trón stupi, je ßo hižo psched dlěschim cžaßom wucźiniło: by to ßydomlětny ßyn prynzeßyny Wyleminy był, a kralowa-wudowa Emma by ſa cžaß jeho makolětnosće knjeżerstwo wjedła. Bóle saschmatane je praschenje w nastupanju Luxemburga, nětkole ſ Hollandskej sjenocźenym, hdyž je po sakonju žónska linija wot naßlědnistwa trona wusamknjena. Herbske prawo na Luxemburg ma pjecza njedwělnje Naßawski wójwoda, pschecźiwo kotremuž pak ßo tamnische wobydlerstwo pschecźiwja. Franzowsojo ßu pjecza Luxenburgskich pschecźiwo Naßawskemu wójwodźe naschcźuwali, dokelž ßo boja, so ßo Luxemburgska ſ němskim khěžorstwom sjenocźi, jeli so ßo Naßawski wójwoda Luxemburgski wulkowójwoda scźini.

Franzowska. Franzowsojo ßu k ßwojej nowej repetěrowanskej tšělbje nowu patronu wunamakali, pšches kotruž ßo pscheraźna móz kulkow pjecź krócź poßylni. Kaž franzowske nowiny ſ wulkej wjeßewoscźu wutrubuja, ßu němske pólvrowe kary, ſ kranatami pjelnjene, kotrež poßlednische běchu ſ tšělnej bawmu natykane, hižo po tsecźej kulzy rosbuchle. Patrona na 100 metrow dalokosće 30 milimetrow ßylnu worzlowu platu pscheraſy.

— General Boulanger ßo skoro wschědnje ſa to stara, so Franzowsojo jeho ſ pomjatka njeſhubja. Nowy ßrědk, ſ kotrymž wón kedźbnosćź franzowskeho luda na ßo cźehnje, je wón ſ tym namakał, so je něhduscheho ministra Ferrya na duel žadał. Tutón je mjenujzy na tšělanskim ßwjedźenju w Epinalu w sjawnej rěcźi Boulangera a jeho pschiwißowarjow wußměchował a hanił, a cźehoż dla je jeho tón nětko namołwjał, so by ßo ſ nim tšělał. Hacź dotal ßo hischcźe duel měł njeje, dokelž ßo Ferry wobara, jón pschijecź.

— Franzowsojo ßebi njedźiwajo wschěch protestow jendźelskeho knjeżerstwa na to njemyßla, Nowe Hebridske kupy, k ranju wot Awstraliskeje leżaze, wopuschcźicź, ale ßo tam wjele bóle domjazy cźinja. Poßlednje lěto je ßo tam wjele franzowskich ratarjow saßydliło a kraj wobdźěłało. Woßebje derje na Nowych Hebridach žito a tobak roscźe.

Rußowska. Najwjetschi ruski nowinarski spißacźel, Michał Nikiforowicź Katkow, je 1. augusta na ßwojim kuble Snamensky po dlěschej khoroscźi wumrjeł. Ruske nowiny jeho bjes wuwsacźa jako wulkeho ruskeho wótcźinza ßławja, kotrehoż wotkhad ßo sarunacź njeda. Hakle pšches Katkowa je ßo ruske nowinarstwo na ßwoju nětcźiscu wyßokosćź posběhnuło, schtoż je też knjeżerstwo pschipósnało, kotrež je jemu wyßoke wusnamjenjenje tajneho radźicźela spożcźiło. Katkow, kotryž bě prjedy sahorjeny pschecźel Němzow, bě ßo w běhu poßlednich lět do ßuroweho njepschecźela Němzowstwa pschemėnił, měnjo, so Němska rusku samożnosćź na Balkanje tajnje ßłabicź pyta. Hacź runje Katkow žaneje statneje ßłužby sastawał njeje, bě wón jako redator „Moskowskich Wědomoscźow“ pšches ßwoje wótre pjero tajku samożnosćź dostał, kajkejež žadyn statny sastojnik w nowischim cžaßu w Ruskej mėł njeje. Katkowej ßu ßo wjele krócź wyßoke statne sastojnstwa poskicźake, tola wón je je wotpokasał, dokelž by potom ßwoje ßwobodne stejnischcźo woprowacź dyrbjał. Po ßmjercźi Alexandra II. Katkowowy hłóß kaž w snutskownej tak też w swonkownej politizy wjele ważnoscźe nabu. Nětcźischi zar ßebi cžasto jeho radu žadasche, a so je zar ſ tsikhěžorskeho swjaska wustupił, je pjecza Katkowowy skutk. Pschi wulkim dowěrjenju, kotrež Katkow pola zara wužiwasche, ßmědźischе ßebi wón swažicź, w snutskownych kaž w swonkownych naležnoscźach knjeżerstwowu politiku bjese wscheho dźiwanja nanajwótrischo pschimacź, hdyž mějesche ju ſa Ruskej schkódnu. Zar drje je ßo cžasto na njeho teho dla rosßněwał, tola jemu kóždy krócź saßo wodał. Katkow bě tak pódla zara najmóznischi a najważnischi muž w Ruskej, jeho ßłowo bě rosßudźaze a wodźaze ſa ruske nowinarstwo a sjawne měnjenje. Pschi jeho rowje zły ruski lud želi a jeho saßłużby wo wótzny kraj pschipósnawa, bjes tym so w Němzach a w Awstriji jeho ßmjercź ſ wěstej spokojnoscźu a doscźcźinjenjom sapißaju; pschetoż jemu winu dawaju, so ruske knjeżerstwo w poßlednim cžaßu Němzam njepschecźelnu politiku wjedźe. So pak by ßo pšches jeho ßmjercź tale politika pschemėnika, ßo nadźecź njemóża, dokelž je ßo Katkow ſa to starał, so ßu ßo najwyschsche statne sastojnstwa jeho pschiwißowarjam pschepodake, a cźi smėja ſa ßwoju winowatoscź, myßle a wotmyßlenja ßwojeho něhduscheho wjednika sakhowacź a do skutka stajicź.

— Kaž nowiny „Lwowski Kurěr“ pišaju, zar Alexander III. žrjedź augusta do Warschawy pschińdźe so by pschehladku nad wójskom džeržak. Po pschehladzy zar Polakam pschipowjedźi, so je jeho dospołnje sprawne a wótczinske sadžerženje pólskeho luda pohnuło, Polakam mnohe dobroty wopokasacź. Tele dobroty budźa w tym wobstejecź, so žo w Pólskej tajke sarjadnistwo sawjedźe, kajkež je wot knježerstwa Mikławscha I. hacź k lětu 1863 wobstało. Město generalneho guvernëra Gurka generalny adjutant hrabja Loris-Melikow jako namëstnik do Warschawy pschińdźe. W Peterburgu žo woßebite wotdźelenje sa ministerstwo swonkownych naležnoscźow sałoži, kotrež budźe žo jeniczźy s naležnoscźemi pólskeho kralestwa nakładowacź a žo wot pólskeho markhrabje Wjelepolskeho sarjadowacź. Na město runje se žłužby puschcźeneho, Polakam njepschecźelneho tajneho radźicźela Apuchtina, žo Polakam pschecźelny wjerch Wjasimski powoła. Wschitzy Polakam njepschecźelni guvernërojo žo s pschecźelemi Polakow wumënja. Sapoczatk je žo hižo s Plozczanskim guvernërom Czerkaßowom a Petrikowskim guvernërom Ssinowjewom stał. Hacź je powjescź „Lwowskeho Kurëra“ wëry hódna, žo hischcźe w tu khwilu dwëluje. Ruske nowiny hacź dotal niczo pišali njejžu, so by knježerstwo swólniwe byko, Polakam konzeßije cźinicź.

— S mnohich Nëmzow a Awstriskich, kotsiž žu poßledni cźaß do ruskeho poddanstwa stupicź pytali, žu jenož Awstriskich pschipuschcźili. Nëmzam je knježerstwo jenož s rëdka do ruskeho poddanstwa sastupicź daka a je pschede wschëm wschitkich tych wotpokasało, kotsiž žu w nëmskim wójsku žłużili, abo kotrychž pschiwusni w nëmskim wójsku jako offizërojo žłuża.

Afghanistan. Mjesa bjes Afghanistanom a Ruskej je žo skónczńje bjes ruskim a jendźelskim knježerstwom wujednała a postajika. Po tutym wujednanju Afghanistan saßo khëtry kruch kraja s 20,000 hacź 30,000 wobydlerjemi shubi. Ssu to s wjetscha Turkmenojo, kotsiž hacź dotal najwjetschi dźël afghaniskeje kawallerije podawachu. Afghanojo žami, jako hórski lud, žu jara hubjeni jëzdni, a afghaniska kawallerija psches shubjenje spomnjeneho kraja wjele schkoduje. Jara ważne žo tež bycź sda, so Rußojo s nowym pschirostkom kraja tež dobry pschistup k městu Maimene dostanu, wot kotrehož bëchu hacź dotal psches dźiwju puscźinu dźëleni.

Amerika. Hłownik mormonskeje sekty, Taylor, je w Ucźe, w hłownym mëscźe žłonojëssorskeho stata, wumrjeł. Knježerstwo sjenocźenych poknóznych amerikanskich statow chze tule składnoscź temu wužiwacź, so by mormonsku sektu podtłóczźiło abo s najmjeńscha njeje wjelezónstwu kónz cźiniło.

W lëßu žo sabłudźił.

(Skónczenje.)

Tsecźa nóz pocźa se žwojimi strachami bywacź. Sabłudźeny žo pod žylny schtom žyže a k njemu s khribjetom žo sepręwschi s rucźom dźiwich swërjatow, kotrež žo pak s bliska, pak s dala žłyschecź dawasche, žmjercź sprózny wußnu.

Rano wozucźiwschi žo psches nózne spanje poßylnjeny a wokschewjeny cźujesche. S nowymi mozami žo wón saßo na pucź nastaji. Tola tak jara hacź tež pytasche, wón žaneho pucźa njenadeńdźe, kotryž by jeho k jeho domej a k jeho lubym dowjedł. Hłód a lacźnoscź jeho saßo cźwilowaschtej. Jeho mozy bëchu wustałe a wón bë wschu nadźiju spuschcźił. Tu chżysche runje spëschna kohliza nimo njeho schußnucź. Wón žwoju žekeru posbëhnuwschi tak derje swërjo trjechi, so wone hnydom morwe na semi leżo wosta. To bë jemu witany popad. Wón do khłódka wulkeho duba žo žynuwschi se žadliwoscźu krwawy wobjed džeržesche, kotryž by pod druhimi wobstejnoscźemi wëscźe sazpiwał a žo grawujo jón wotpokasał.

Runje poßledni kusk spóżerawschi, žo wón nëczeho dohlada, schtož jeho s wjeßełoscźu a radoscźu napjelni. Wón žwojimaj wocźomaj hischcźe wëricź nochze. Duž skoku stanuwschi žo dźiwajo bliže khwata. A k městnu pschischedschi wón to zyle jaßnje widźi a njemóże wjazy dwëlowacź. Ssu to cźłowjeske stopy, kotrež žu tu twjerdźe a hłuboko do pëska satłóczene! Tu bëchu cźłowjekojo byli a schli! Jeli so by po jich stopach schoł, njemóżesche hinak pschińcź, hacź skónczńje s njeßmërneho lëßa won k nëkajkemu wobydlenemu domej. O, to bë ważna namakanka, jara sbożowne wußlëdźenje! Wón žo njemóżesche sdźerżecź, wón žo na semju cźißnu a koschesche cźëř, kotruž bë cźłowska noha sawostajika. Ssylsy radoscźe jemu s wocźow stupichu a žo jemu po lizomaj dele ronjachu. A potom žo klaknuwschi žwojej ruzy k njebju posbëhnu a žo s wjeßełej wutrobu Bohu džakowasche, kotryž bë jeho tu wjedł a psches to s hrósbneje a dźiweje puscźiny wumohł. Nowa móz a nowe žiwjenje, nowa khróbłoscź a nowa nadźija psches jeho stawy dżësche. Wón žaneje sprózdnoscźe wjazy njecźujesche a žo cźerstwy a wjeßeły sa stopami, sboże a wumóżenje lubjazymi, nastaji. Nëtko, hdyž kónz žwojeho stracha a cźwile widźesche, žo jeho wocźi wotewrischtej, so mózesche rjanoscź lëßoweje kraßnoscźe, jeho wobdawazeje, a džiwy žwojeho stworicźela spósnacź a sacźucź. Nëtko jeho wocźi do wschëch bokow shladowaschtej a wobdźiwaschtej pak wyßokoscź majostatnych schtomow, pak cźëmnoselene liscźe, psches kotrež žo tu a tam slote žłónczne pruhi kaž kosicho a hrajizy pschedobywachu, pak kwëcźinu, we wschëch mózných barbach kcźëjazu a žo kraßnjazu, kotraž žo wokoło jeho nohow rosschërjesche. Nëtko wón s radoscźu na spëwy a fisolenje wjeßołych ptacźkow poßłuchasche, kotrež se žwojim lubosnym spëwanjom mjelczaty lëß woživjachu. Nëtko saßo jeho myßle prjedy jeho krocźelow lecźachu a jeho lubych pytachu, kotsiž žnadź jeho strachocźiwje wotcźakowachu, žnadź tež hižo wo njeho hórke žylsy płakachu, a kotsiž dyrbjachu jeho bórsy, jara bórsy do žwojich rukow samknucź a jeho k wutrobje tłóczicź. Pschi tym wschëm pak wón njesabu pschezo a pschezo saßo k semi pohladacź, so by cźëř njeshubił. Wona bë pak žylnischo, pak žłabscho widźecź, po tym hacź bë semja s pësком pokryta abo s trawu poroscźena. Ale wón bë žo twjerdźe rosßudźił, wot njeje ani krocźele njewoteńcź, ale po njej dale žlëdźicź, doniž jeho s lëßa won k cźłowjskim wobydlenjam njedowjedźe.

Tak nasch drjewaŕ njesprózny a nadźije polny dale khwata. Jena hodźina žo sa druhej minje. Pschipołdnje pschińdźe a po nim popołdnje, a wjeczorne žmërki na lëß padaju. Stopy žu hischcźe pschezo na semi widźecź, hdyž žwoje wóczko napina, so by je spósnał. Wjeczor je žo pschibliżił a poczina žo cźmicź. Dale wón njemóże, dale wón njeßmë hicź, so by s radoscźu powitanu cźëř njeshubił. Wón žo pod schtom žynje a žwoju žwërnu žekeru pódla žebje połoži, a chze spacź. Wschak dźë je to poßlednja nóz, kotruž wón, da-li Bóh, w lëßu pschebywa. Jutsje rano wón s nowymi mozami dale póńdźe. A potom wón dyrbi s tuteje puscźiny won pschińcź a cźłowjekow namakacź, kotsiž jeho pschecźelnje pschiwosmu a jemu pucź k jeho statokej pokażu.

Nóz je saschła, pjaty dźeń jeho pucźowanja je saßwitał. Kolźhorn wozucźiwschi sa stopami hlada, kotrež žu jeho tu tak žwëru pschewodźike. Jeho wutroba je wjeßeła, pschetož wone hischcźe jaßnje psched jeho wocźomaj leża. Wón je hłódny, jeho mozy žu wotewsake, jemu žo tak psched wocźomaj cźmi, jemu je tak syma a cźëzko w stawach. Tola wón žo smužicźe a s rosßudźenoscźu shraba. Wumóżenje wschak dźë je tak bliske, wón žebi hinak myßlicź njemóże, wone dyrbi bliske bycź. Tak wón sa stopami s nowej nadźiju dźe. K cźłowjekam! k cźłowjekam! tak wón pschezo s nowa juska, hdyž chze khróbłoscź spanucź, hdyž nosy jeho dale njeścź nochzetej. Tak žo saßo jena hodźina po druhej pomaku minje. Zadkawy, njeßmërny lëß žo hischcźe pschezo žwëtlicź nochze, hischcźe pschezo žaneho kónza mëcź nochze. Bywa dźeń, bywa popołdnje, poczina žo saßo žmërkacź. Na dobo žo drjewaŕ žmjercź strójі. Krajina, w kotrejž wón bë, žo jemu tak snata bycź sdasche. Wón pscheßłapnjeny stejo wostanje. Symna hrosa a njewuprajny strach psches jeho stawy dźe. Wón žo kedźbnje do wschëch bokow roshladuje. Bóh žo nad nim žmil! wón njemóże dlëje dwëlowacź. To je schtom, pod kotrymž je wón wotpocźował a sabitu kohlizu sjëdł! Tu je wón cźłowjske stopy najprjedy wuhladał! O, wulki Bożo w njebjeßach, to žu jeho žamßne stopy, kotrež je widźał, jeho žamßne stopy, sa kotrymiž je wón wot wcźera njewustawajzy schoł, a kotrychž cźëř je jeho saßo tu dowjedła! Tak je wón koło wokoło schoł a ani krocźele dale njepschischoł. Tak dha je wschón wuhlad, wscha nadźija, so tejle puscźinje skónczńje wucźeknje, saniczena a shubjena.

Njesbożowny cźłowjek žo kaž poraženy na semju cźißnu a sadwëlowawschi žo na njej walesche. Wón džiwje a s hłoßom k Bohu w njebjeßach kschicźesche, hacź dha žo nad nim nochze žmilicź, jeho prósstwy njewußłyschecź a jemu skónczńje tola w tejle lëßowej puscźinje hłodu wumrjecź a sawutlicź dacź. Wón žebi dale niczo njeżadasche, hacź so by žmjercź skerje a lëpje pschischła a jeho cźerpjenju a cźwile kónz cźiniła. Potom pak žo wón saßo sbëhnu a kaž džiwi w lëßu wokoło hanjesche, doniž skónczńje wujachleny se słamanej duschu wustawschi a sadwëlowawschi k semi njepadźe. Tola, cźeho dla je nusne, so jeho żałoscź a jeho hubjenstwo nadróbnischo wopißamy! Dźeń žo sa dnjom, tydźeń sa tydźenjom minu, a wón hischcźe pschezo w njeßmërnym lëßu błudźesche. Wón žo s korjenjemi a selami, żabami, hadami a wschelakimi makymi swërjatami žiwjesche, kotrež mózesche se žwojej žekeru doßahnucź a sarasycź. Tak po jeho mënjenju schtyrzecźi dnjow sańdźe, hacź skónczńje brjóh St. Johnskeje rëki doscźahnu. Nëtko mëjesche woprawdźity wuhlad, so pschi rëzynym brjosy duzy k žwojemu domej abo nëkajkemu cźłowjskemu wobydlenju pschińdźe. Tola jeho móz bë hacź na žmjercź wustała a słamana.

Jeho drasta rostorhana, jeho broda a włoßy běchu masane a dźiwje saschmatane, jeho cźěło hacź na kóscź sdrjene. Wón pschi rězynym brjosy wupscheſtrjeny a bjesdźakniwje ßmjercź wotcźakowasche. Tola Bóh luby Knjes ßo tola nad njesbożownym cźlowjekom ßmili. Hdyż tam tak leżesche, poßlednju hodźinku wotcźakujo, bě jemu, kaź so by wjeßła kleskacź saßkyschał. Wón psches tutón kleskot se ßwojeho pohłuschenja a womory wozucźi, kotraż bě jeho hižo wobjała. Jeho wutroba hischcźe ras s nadźiju a wjeßełoscźu kłapasche. Wón měješche hischcźe telko mozow, so ßo sběhnu. Boże wócźko wboheho pschi brjosy schěrokeje rěki kleczecź widźesche, kotrejež woda ßo w ßłóncźnych pruhach tak pschecźelniwje ßwěcźesche, a bórsy jeho też wocźi cźlowjekow widźeschtej. Cźołm runje wokoło wustupa, s lěßom porosćeneho, jědźesche a ßo wot ßylnych rukow wjeßkujo rucze bliżesche. Sabłudźeny ßłabje sakschiknu, se strachom a s dobom s wjeßełoscźu. Wón hischcźe ras tola ßłabscho sakschiknu. Nětko běchu jeho wołacź saßkyscheli a cźołm k brjohej pschiwobrocźichu. Wón ruzy jim napscheczo wupscheſtrje a ßo potom bjes myßlow do pěska swjesy. Mužojo jeho sběhnu a jeho do cźołma njeßu. Wbohi sabłudźeny běsche wumóženy.

Mužojo w cźołmje ßu jeho pschecźelniwje wokschewili a wothladali. Potom ßu jeho do jeho domika dowjesli, hdźež ßu wo njeho hižo dawno jako wo morwym płakali a żarowali. Schtó wopiba stróżele a wjeßełoscź, hdyż mandźelska a dźěcźi lubowaneho muża a nana w jeho żałoßnym hubjenstwje wuhladachu. Wbohi drjewaŕ je potom hischcźe wjele njedźel dołho na khorokožu leżał, a jeho żona je wjele prózy a nusy měła, prjedy hacź je, jeho njewustawajcy ßwěru wothladujo, jeho wustatu móz poßylnika a woźiwika. Ale wón bě tola psches Bożu miłoscź wumóżeny a ßwojim sdźerżany. A dźeń wjeßełoscźe a radoscźe bě, hdyż móżesche Kolzhorn skóncźnje saßo se ßwojeho lěhwa stanucź a, hdyż też ßłaby a tschepotazy, tola s wjeßełym sacźucźom wotkhorjazeho w ßwojej khěżzy khodźicź a psched njej ßedźecź.

Nasch drjewaŕ do rjanych lěßow nad St. Johnskej rěku żenje wjazy stupił njeje. Jenoż s hrosu a bojoscźu móżesche wón na nje spominacź a na wjerschki jich schtomow nasdala hladacź. Skóncźnje zyle wotkhoriwschi, wón tamnu krajinu wopuschcźi, w kotrejž bě tak wjele cźwile a hubjenstwa pschětrał, a kotraż bě teho dla sa njeho pokna hrosy a strachow. Jeho nětko do městow a k cźłowjekam wrócźo cźehnjesche. W New-Yorku wón doscź dźěła sa ßwojej pilnej ruzy a nowu domowinu sa ßebje a ßwojich lubych nadeńdźe. Tola wón żenje hrósbne błudźenje w lěßach njesabu a potom wón pschezo s nowa s zykej wutrobu Boha khwalesche, kotryž bě jeho też w strachach puscźiny ßwěru schkitował a skóncźnje miłoscźiwje wumohł.

Ze Serbow.

S Budyschina. Lětusche divisionske manövry śmeja ßo w krajinje bjes Biskopizami, Hodźijom a Njeßwacźidłom. W Kamjeńskim wokrjeßu wojazy w ßłedowazych ßerbskich wßach w cźaßu wot 18. auguśta hacź do 11. septembra kwartěry dostanu: w Khróscźizach, Lejnje, Kosarźach, Jaworje, Wotrowje, Khanezach, Pancźizach, Jělzy, Kukowje, Sswinarni, Syjizach, Małym Woßyku, Wucźkezach, Nuknizy, Cźaßezach, Hłupońzy, Bukowzu, Zurizach, Kaschezach, Nowym Měscźe, Worklezach, Krjepjezach, Hórkach, Wudworje a Mikocźizach.

— K cźeścźi narodninow Jeje Majestoscźe kraloweje Karoły pjatk 5. auguśta hudźbny khor tudomneho regimenta reweillu po měschcźanskich haßach piskasche.

— (Se ßerbskeje pcźólniznу.) Psched dwěmaj njedźelomaj pißach, so dyrbi tón, kotryž ma wjazy kołcźow, ßebi matki plahowacź, dokelž druhdy kołcź ßwoju matku w symje shubi. Ja ßym ßebi tu ßamßnu ßobotu jedyn matzyny wotkožk naprawił. S wjetscha ßebi tajke wotkožki wjazore matkowe panki wuhotuja, hacź runjež móża jenoż jenu trjebacź. Mój wotkožk měješche jich tři. Wobhladniwy pcźołaŕ je wschě s wuwsacźom najrjeńscheje panki wukaka. Cźeho dla to? Dokelž móhł hewak schkodu měcź. Wotkožk wot tajkich pcźołow, kotrež ßo rad roja, móhł ßo, jeli so je ßylnischi, rojicź; njeroji pak ßo, dha nadpanje jena młoda matka druhu, kałanje a kußanje ßo sapocźnje a traje tak dołho, doniż najßylnischa dobyła njeje. Potom je derje. Druhdy pak ßo też stawa, so pschi tajkim mordowanju wschitke matki żiwjenje shubja; tak je ßo mi lětßa seschko; w tym padźe bě pcźołarjowe dźěło niz jenoż podarmo, ale też hischcźe se schkodu. Teho dla ßo tajke wotkožki s wjetscha jenoż temu najlěpje radźa, kotryž tak cźini, kaź horka pißach. Hdy pak maja ßo panki wukakacź? Najlěpje 8. dźeń, dokelž móża ßo hižo 9. dźeń matki wukußacź; s wjetscha pak ßo to hakle posdźischo stanje, najposdźischo 18. dźeń, po tym hacź ßebi pcźoły k pschichodnej matzy młode abo stare jejko, młody abo stary cźerik wuswola. — Sslepjanskemu pcźołarjej, kotryž je ßo pola k. Ssmolerja wopraschał, na cźim ßo pósnaje, so je matka wopkodźena, chzu dźenßa tole prajicź: Matka je wopkodźena, hdyż porjadnje jejka lehnje, s kotrychž pcźoły nastanu; njewopkodźena drje też lehnje, ale niz porjadu na płastach, a s jeje jejkow nastanu jenoż truty. S druha je wopkodźena matka w sadnym dźěle cźěła něschto tolscha hacź njewopkodźena. W symje, hdyż w pcźólniznу żane dźěło nimasch, cźi to hischcźe lěpje rosjaßnju. — Nětk je też cźaß, so ßo s tych krajinow, hdźež sa pcźoły żana zyroba wjazy njeje, s kołcźemi na wrjóß pucźuje. Jenoż schkoda, so wrjóß kóżde lěto njemjedźi.

(Sserbski pcźołaŕ).

— Mnohim napraschowarjam redakźija k wjedźenju dawa, so tamnaj dwaj nastawkaj s Khróscźiz wot knjesa kublerja Kokle spißanaj njejstaj.

— Měßacźnika „Łužica“ je 8. cźišło (auguśt 1887) wuschło. Wobßah: Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. VII. Wódny muż we wobkhadźe z młynkom. (Tři bajki z luda.) VIII. Błudnički. — Bět! (Madrigal.) ...t. — Ritornelaj. ...t. — Wobrazy z přirody. Pò Brehmje wobdźěłał J. Nowak-Horjanski. III. Wjelk. (Pokračowanje.) — Zbożowniša dyžli żana kralowa. Syman. — Zornješko. (Kruch wjesneho žiwjenja, po wućahu ze swojeho dźennika.) Spisał M. Z., Pražan. (Skóncźenje.) — Starosć już při małych. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Kak bu Hans Świerč dochtyr. Po česku złożił Jurij Kral. — Należnosće towaŕstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Słowjanske nowinki. — Tři-adwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Wozjewjenje.

S Budestez. Sserbska studowaza młodoscź chze lětßa ßwoju hłownu skhadźowanku w Budestezach njedźelu 14. auguśta w Freudźiz hoscźenzu wotbywacź. Wjecźor budźe ßerbske spěwanje a potom bal. Naschich studentow ßu dotal wschudźe, hdźež ßu pschischli, lubosćiwje pschijeli, dokelž ßerbski lud jich sahorjenje sa ßwoju macźerscźinu snaje a cźescźi. Wěscźe to też w Budestezach hinak njebudźe, hdźež dźě je hischcźe wjele dobrych Sserbow. Duż ßerbskim studentam pschejemy, so by ßo jich skhadźowanka prawje bohacźe wopytała.

S Njeßkacźidła. Ssrjedu 3. auguśta běsche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań: 350 howjadow, 95 ßwini a 290 proßatow.

S woßmeho wólbneho wokrjeßa. Naléto ßmy my ßerbscy wuswolowarjo s naschimi němskimi ßußodami k temu pomhali, so ßu sozialdemokratojo a němscy ßwobodnje smyßleni politiscy pschěhrali; a khěżor je w ßwojim cźaßu ßwoje wjeßele nad tym wuprajił, so ßu saksonscy wuswolowarjo tehdy tak ßwěru sa khěżorstwowu politiku hłoßowali. Sozialdemokratojo ßo hižo dawno na to hotuja, so bychu někotre města w saksonskim ßejmje ßebi wudobyli; a nětko ßo też němscy ßwobodnje smyßleni, kotrychž knjes Eugen Richter wodźi, pola naß hibacź sapocźinaju, tak so, budźe-li wěrno, też my jeneho s jich ßwěrnych septembra pola naß wohladamy. Nó, njech cźinja schtoż ßo jim spodoba; my, kohoż my sa Barlin trjebacź njemóżachmy, teho my też na Draždźanskich wuradźowanjach njerodźimy. Derje so ßu, kaź hižo wóndano spomnichmy, wodźerjo konserwatiwnych a narodoliberalnych w Saksej ßo na wobstacźe ßwojeho snapschecźneho politiskeho wobßyda sjednocźili. Tak budźa poßlednischi naß Sserbow a naschich němskich swjaskarjow septembra pschi nowowólbach podpjeracź; a by-li potom jedyn abo druhi naschich ßußodow s knjesom Eugenom abo s někim druhim schoł, to nam nascheho dobycźa skasycź njemóże. Nasch wólbny wokrjeß je tak konserwatiwny, so budźe kóżde druhe cźinjenje podarmo; my dźerżimy ßebi ßwojeho Koklu!

S Nawjecźornych Sserbow. Rědko ßo nam stawa, so ßmy jeneje myßle s nowinami „Dresdn. Nachr.“, kotrež pschi składnoscźi tak rady Sserbow hanja. Wóndano pak spomnjene nowiny w krótkim nastawku wo wězy pißachu, kotraż woprawdźe dalscheho rospominanja saßłuži. Horliwym wopytowarjam Bożeho domu, ßo tam pißasche, je poßlenje lěta nadpanuło, kak je ßo wot teho cźaßa, so mamy nowe spěwaŕske a choralne knihi, spěschnoscź pschi spěwanju kběrluschow pschecźiwo prjedawschemu jara pscheměniła, a kak je tale spěschnoscź w wschelakich zyrkwjach zyle wschelaka. Derje wschak njeje, hdyż ßo kběrlusch psches měru cźehnje, kaź je ßo to w wschelakich wjeßnych zyrkwjach prjedy stako. Ale nětko ßu tu a tam do napschecźneje wopacźnoscźe sapanuli; w někotrej zyrkwi tak jara spěschnje spěwaju, so rjany kběrlusch ani wjazy njespósnajesch. Też w schulach ßo tu pomaku spěwa, tam saßo wjele spěschnischo. Hdyż mamy, spißacźel spomnjeneho nastawka skóncźi, nětko sa zyły kraj shromadne spěwaŕske a też krajne choralne knihi, by też derje było, hdy by ßo wot zyrkwinskeje wyschnoscźe spěschnoscź postajiła, kak maju ßo kběrlusche spěwacź. — Też pola naß ßo wjele na to skorźi, so ßo kběrlusche psche wschu měru spěschnje spěwaju, tak spěschnje, so wschelazy ludźo text ani docźitacź, haj někotsi ani dowuprajicź njemóża. Na tole waschnje je mnohim kemscherjam njemóżne scźinjene po swuczenym starym lubym waschnju

w Bożim domje ßobu spěwacź. Hórje hischcźe, hacź w zyrkwi, hdźeź ßo ſ pschewodom pischcźelow spěwa, je pschi pohrjebach, hdźeź ßo bjes pschewoda pischcźelow abo druhich hudźbnych nastrojow abo instrumentow spěwa. Pohrjebne khěrlusche, kotreź měke ßo hižo po ßwojim waschnju bóle pomaku spěwacź, hacź wschelake druhe, ßmy hižo tak psches měru spěschnje spěwacź ßkyscheli, so niz jeno pschewodźerjo ßobu spěwacź njemóżachu, ale so běsche to woprawdźe ſ pohórschkom sa mnohich woßadnych. Hdy by ßo temule njedostatkej tola k spokojnoscźi wschěch wobdźělenych stron wotpomhacź hodźało!

S pola. Někotry ratař ma schtó wě kelko kur; kury pak jemu mało jeji nanjeßu, jeli so ßo wón na to njewusteji, dobre kury wot hubjeńschich roseſnawacź a jenoź prěnische plahowacź. A tola tak cźeźko njeje, kokosch, kotraź derje njeße, wot druheje roseſnacź, kotraź hubjeńscho njeße. Prěnje ſnamjo ſtaj rjemjeń a broda. Cźim cźěmnischo cźerwjenaj wobaj w tym cźaßu, hdyź kokosch njeße, ſtaj, cźim lěpje kokosch njeße. Ssrěnje a hubjene noscherki maju bóle blěde cźerwjene rjemjenje a brody, ſ dźěla teź maſane běke a na żołcź różocźerwjene. Hdyź jim do żratwy doſcź jejowych schkorpawow abo kalka ſměſcheſch, kury lěpje żeru a teź lěpje njeßu. Kokosch, kotraź hewak derje żerje, móże wjele jeji nanjeſcź; to pak jej móżno njeje, hdyź na schkorpawu nuſny material nima, byrnjeź żratwa hewak zyle ßytna była; kokosch pak zyle njeſcź pscheſtanje, hdyź jenoź tajku zyrobu a wodu doſtawa, w kotrejź żaneho kalka njeje.

S hole. Njeißy-li ßebi wěſty, hacź je někajki hrib dobry abo jědojty, jón roskłamaj a jeho mjaßo ſ něcźim ſkotym, n. pſch. ſe ſkotym pjerſchcźenjom poſchudruj. Tajki pjerſchcźeń dyrbi ßo prjedy cźiſcźe wurjedźicź, ſo żaneho potu, procha a druheje maſanoſcźe na nim njeje. Pócźnje-li ßo pſchi abo po ſchudrowanju ſe ſkotym mjaßo cźěmne barbicź, je hrib jědojty.

S Wojerez. Nětſiſchi wobßedźeŕ Łaſowſkeho ryczěrkubła, knjes baron Fridrich ſ Löbenſtein, je wokrjeßny deputowany Wojerowſkeho wokrjeßa pomjenowany.

Se Ssłepeho. Naſch wyßokocźeſcźeny a lubowany knjes faraŕ Wjelan, kotryź bě, kaź w 21. cźißle pißachmy, cźeźko ſkhoriŕ, je ſ Bożej pomozu ſaßo tak daloko wotkhoriŕ, ſo je nam ſańdźenu njedźelu ſaßo prěni krócź Bożu ßłużbu dźerżecź móhł. Ssmy w cźaßu jeho khoroſcźe tak prawje ſpóſnali, kak hubjenje to je, hdyź woßada żaneho duchowneho nima. Duź bě wjeßele nad wotkhorjenju naſcheho wyßokodoſtojneho fararja jara wulke, a naſcha młodźina bě jemu k cźeſcźi Bożi dom ſ pletwami a wěnzami rjenje wudebiła a na ſchcźeźku ſ fary do zyrkwje wjedźazu, liſcźe ßłała. Bóh luby Knjes chżył naſcheho ßwěrneho duſchowpaſtyrja nětko miłoſcźiwje ſtroweho ſdźerżecź, ſo by hiſchcźe wjele lět ßwoje ſaſtojnſtwo ſaſtawacź móhł.

S Proźima pola Hródka. Hacź runje je ßo doſcź a na doſcź wo tym pißało, ſo je ſa żiwjenje jara ſtraſchne, pócźki wiſchnjow, ßlowkow atd. późrjecź, tola kóźde lěto ludźo teho dla wumru, dokelź ßu pócźki późrjeli. Njedawno je tu 20lětna dźowka khěźkarja Bogota ſ wiſchnjemi pócźki ßobu ſjědła. Tón ßamy dźeń wona cźeźko ſkhori a dyrbjeſche wrócźecź. Pſches to wiſchnjowe pócźki do dychnizy pſchińdźechu a ju ſatykachu. Holza je ßo hiſchcźe tu ßamu nóz ſadußyła. Njech tutón ſrudny podawk kóźdeho warnuje, pócźki późrjecź.

S Khocźebuſa. W Ssmogorjowje bě Hilża Schenkarjez 59 lět ſtara, 40 lět ſa ßobu pola bura Rybaka ßłużiła. Saſtejeŕſtwo tudyſcheho burkeho towaŕſtwa wuwědomi tu wěź do Barlina. Khěźorka póßła Hilźi khwalaze pißmo a ſloty kſchiźik, kotryź dyrbi ßo wot cźeſcźeneje holzy na bancźiku noßycź, kaź mużojo rjad (orden) noſcha. Ta dołha, w luboſcźi a ſprawnoſcźi wjedźena ßłużba je wulka khwalba ſa tu ßwěrnu holzu, ale teź ſa pěknych Rybakez ludźi, pola kotrychź je dźěłapołna burſka ßłużba tola teź pſchezo tajka była, ſo je tam Hilża kóźde lěto rady ſ nowa woſtała. Rybak je teź ßlubił, ſo budźe ßo ſa holzu hacź do jeje ßmjercźe ſtaracź. (To je luby pſchikład rjaneje pſchesjenoſcźe bjes knjejſtwom a cźeledźu. Podobnych pſchikładow je tam hewak teź wjele. Ale teź pola naß w Hornich Łużizach je wjele domow, jara wjele domow, hdźeź ßu knjes a cźeladni ſe ſprawnym derjeměnjenjom hromadźe. Teho dla my wěrimy, ſo budźe teź tam bórſy ſaßy jednota, hdźeź je ßo dwojenje a njeluboſcź ſhotowała. Red.)

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora. Prjedawſcheho młynka a nětko dźěłacźerja J. E. Wagnera w Něcźinje k khoſtarni na lěto a ſchěſcź měßazow a k ſhubjenju cźeßnych prawow na 5 lět ſaßudźichu, dokelź bě ſ pomozu falſchowaneje liſcźiny żiwnoſcźerja J. Panacha w Wulkim Wjelkowje wo pjenjeſy wobſchudźicź ſpytał.

Na próſtwu ſchewza Kudźele w Brěſynje k rosprawje wo wußudźenju ławniſkeho ßuda, w 30. cźißle wotcźiſchcźanej, pſchiſpomnimy, ſo je niz ſchewz Kudźela nan, ale ſchewz Kudźela ßyn k jaſtwu na jedyn tydźeń ſaßudźeny.

Přilopk.

* Na Cźornym Bosy je 2. auguſta 70lětny Weiſe ſe Schönbacha, hdyź ſchtomy na wosu po horje dele wjeſeſche, pod koleßa pſchiſchok, kotreź jemu wobej noſy ſtraſchnje ſmjecźechu. Njeſbożе je ßo najſſkerje pſches to ſtało, ſo ſtaj konjej njeſpinany wós pſchedcźaßnje ſacźahnułoj. Teź konjej budźiſchtej ßnadź k ſchkodźe pſchiſchkoj, njebudźiſche-li wós ſa wulkim kamjenjom wißajo woſtał.

* Schtóź wiſchnjow do bleſche natyka a bleſchu prawje derje ſatykanu derje do ſemje ſaryje, tón móże hiſchcźe poſdźe naſymu abo teź w ſymje wot cźerſtwych wiſchni woptacź. Ale ſtrowe a krute a zyłe dyrbja te wiſchnje do bleſche bycź; hewak ßo njebychu w bleſchi dźerżałe.

* (Tył ſakitowacź!) Pſchi tajkej horzocźe, kajkuź nětko pſchezo mějachmy, ßo dyß a dyß ßkyſchi, ſo je někoho ßkónzo ſeżahało abo kłóko, tak ſo je padnuł a najbóle teź wumrjeł. Pólnych dźěłacźerjow to njeje lóhko trjechiło, hdyź teź ßkónzo jara a dołho na nich pali. Kak teź to? Pólni dźěłacźerjo ßu ſwjetſcha derje ſakitani. Sskónzowe kłócźe trjechi teho, kotremuź horzota dołho na tył (na ſadny dźěł ſchije) pali. Pólni dźěłacźerjo maju kłobuk na hłowje, a wotebjerarka je ſ rubjeźkom teź na ſchiji ſakryta. Nó, tak dźě by pola naß wſcho derje ſaſtarane było. Moje dła; ale ja hiſchcźe nęſchto lěpſche ſ prjedawſchich cźaßow wěm. Hólzy mějachu wó żni lohke ßkómjane kłobiki ſ jara ſchěrokej kromu, tak ſo bě tył (ſadny dźěł ſchije) wjele lěpje w khłóbku, hacź je to pſchi nětcźiſchich wuſkich kromach móżno; tajki kłobuk ſe ſchěrokej kromu ſ wěſtoſcźu pſcheccźiwo ßkónzowemu kłócźu pomha. Naſcha ſtara Madlena, kiź je dawno na Bożej prawdźe, by zyłe lěto w ßwojej cźěmnej ßerbſkej khapje khodźiła; ale hdyź na woteběranje dźěſche, by ßebi ßwój wjelelětny ßkómjany kłobuk ſtajiła; wona njerodźeſche wo rubjeźko, dokelź kłobukowa kroma wjele wjazy kłódka dawa a wětſikej lěpſchi pſchiſtup woſtaja. Tajke kłobuki budźa po tajkim teź holzam na poli jara ßkużobne; a dokelź budźe ta wěź nęſchto nowe, budźe ßo jako nowa moda wěſcźe kóźdemu a kóźdej ſpodobacź. By-li ſa lětuſche lěto poſdźe było, njeſabudźcźe klětu na moju radu. Bjes tym chżu wam pſcheradźicź, ſo ratarjo, honitwarjo a pucźowarjo w Amerizy kłobuki ſ jara ſchěrokimi kromami noſcha. Americźan pak je tak na ßwój wużitk, ſo njeby njetrjebawſchi żaneho kroſchka wudał; ale wón wě, ſo ſchěroka kroma dyrbi bycź, ſo by horze ßkónzo jeho njekłoko. Zónſke tam na poli a na pucźowanjach ſ teje ßamßneje pſchicźiny w jara ſchěrokich kłobukach khodźa.

* Jenej holzy ßo draſta paleſche, dokelź bě palazy petrolej na ßo linuła. Kluſkanje wody niczo njepomhaſche. Napoßledku holza ſ najwjetſchim ſtyſkom hornyk mloka, kiź tam runje ſtejeſche, ſhrabnu a na ßebje wuklußny. Mloko drje bě ſhubjene, ale holzy bě pomhane, dokelź bě pkomjo draſty poduſchene. Najlěpje wſchak je, hdyź ßo ßwěru hładacźe, ſo ßebi niczeho njeſapalicźe; hdy by pak ßo tola ras nęſchto pſchitrjechiło, dha njeſabudźcźe, ſo dyrbi petrolej ßo ſ mlokom ſalecź.

* S Halle ßo piſche: Dwaj wotroczkaj ſ jeneho knjeżeho dwora ſ cźeźkim wosom pſches polo jědźeſchtaj. Tu ßebi do tonidła ſajědźeſchtaj, ſo ſ wosom wjazy won njemóżeſchtaj. Duź ſe ßwojimaj kſchudomaj njeßmilnje do konja pjerjeſchtaj; ale wbohe ſtoczo ßo podarmo prózowaſche wós ſ tonidła wucźahnucź. Skóncźnje jedyn teju wotroczkow dźeſche, ſo je jemu ſchwarna myßliczka pſchiſchła. „A ſchto by to było?“ ßo druhi wopraſcha. „Zyle proſta wěź: konjej ßkómy pod brjuch natykamoj a ju ſapalimoj.“ — „Derje; to chżemoj. Swěriſko dyrbi cźahnucź!“ Tak teź ßo ſta. Skoczo w ßmjertnym ſtraſche ſtawaſche a poßlenje mozy napinajo ſacźeże. Kſchudaj teź ßwoju pſchißłuſchnoſcź cźinjeſchtaj. Wěź ßo poradźi. Wjeßołaj wotroczkaj domoj jědźeſchtaj. Kóń pak wot teje hodźiny wjazy njeżerjeſche, a ſa někotre dny jeho morweho w konjemzu nadeńdźechu. Knjes wotroczkow dła wěźywobſchkodźenja wobſkorżi, na cźoż jeju k jaſtwu na 4 měßazy ſaßudźichu.

* S benzinom njewobhładniwje wobkhadźejo je wczera tydźenja w Barlinje młoda żona wo żiwjenje pſchiſchła. Hdyź wona dopołdnja wokoło jědnaczich w kuchni pſched wóhniſchczom ſtejeſche, ßo ji na jene dobo draſta ſapali. Wona bě mjenujzy krótko prjedy ßwoju draſtu ſ benzinom rjedźiła a potom w kuchni wóhniſchczu pſcheblisko pſchiſchła; duź ßo ſ benzinom naßyczena draſta ſapopadźe. Ssußodni podruźnizy, kotſiź rucźe na pomoz pſchiběżachu, hižo na-

ſdala na nju wokachu, ſo by ßo na ſemju cźißka; prjedy pak, hacź mózeſche wona to dokonjecź, a hacź ßußodźa k njej dobéžachu, njeſbožowna ducha ſpuſchcźi.

* Symiza cźe pſchebéhuje, hdyž pſchi ßebi rospominaſch, w kajkej měrje ßamomordarſtwa w Němzach pſchiběraju. We wſchěch nowinach ſ połnóznych a ſ južnych, ſ narańſchich a ſ nawjecźornych němſkich krajinow wſchědnje wo ßamomordarſtwach cźitamy. W Kölnje běchu ßebi njedawno ſa jedyn dźeń tſjo žiwjenje wſali. W Barlinje wóndano polizija ſa jedyn dźeń wo 11, dwaj dnjej poſdźiſcho wo 7 ßamomordarſtwach powjeſcź doſta. S wjetſcha ßo ßamomordarjo wobwěſcheja; dalſche ßrědki, kotrež ßamomordarjo rady wužiwaju, ßu revolwr, jěd a dr.

* Pſches lohkomyßlne wobkhadźenje ſ pjelnjenej granatu je ßo ßwójba w Gollnowje pola Schcźecźina do wulkeje ſrudoby ſtajika. Jeneho pjekarſkeho miſchtrowy ßyn, kotryž pola artilleriſkeho wotdźělenja w Gollnowje ſteji, běſche ſ tſělniſchcźa pola Hammerſteina pjelnjenu granatu domoj póßłał. Sso domoj wrócźiwſchi wón pola ſtarſcheju wó jſtwje granatu wuprósdnicź ſpyta; nan pak jemu tajke ſtraſchne dźěło ſakaſa. Duž wojak ſ młódſchim bratrom, kotryž nanej w pjekarni pomha, do dwora dźěſche, hdźež granatu ſ pomozu želeſneje žerdki roſebracź ſpytowaſche. Wón pak, kaž ßo ſda, w tajkim dźěle doſcź wuſtojny a pſchi dźěle wobhladniwy doſcź był njeje; pſchetož na jene dobo granata hrimotajo roſlecźa. Wokoło lětaze kruchi želeſa wojakej lěwu ruku wottorżechu a jemu mnohe rany do hłowy a do lěweje nohi wuraſychu; też bratr bu do žiwota cźeżky ranjeny. Wojaka hnydom do wojeŕſkeje hojeŕnje donjeßechu, mjes tym ſo bratr w ſtarſchiſkim domje leżo woſta. Wobaj ſtaj tak ſtraſchnje ſranjenaj, ſo lěkarjo žaneje nadźije nimaju, jimaj žiwjenje ſdźerżecź.

* Njeßłyſchana wěź je ßo w Fryſchtacźe w Schleſynſkej ſtała: tam je kóń kruwje jaſyk wotkußnuł. Jedyn tamniſchi ratař ma konje a kruwy w ſhromadnej hródźi ſtejo. Hdyž ſańdźeny tydźeń konjom ßyno dawachu, chzyſche ßußodna kruwa też ßyno woptacź; lědma pak ßo wona ſ jaſykom do ßyna nacźeże, jej kóń jaſyk zyle wotkußnu. Kruwu dyrbjachu na měſcźe ſakłócź.

* W Labuſe w Pomorſkej chzyſche jedyn wobydleŕ ßwojeho ſtareho pßa, dokelž žaneho wužitka wjazy wot njeho njeměješe, w bliſchich dnjach ſatſělicź dacź. Wóndano ßynk tehole wobydlerja pſchi rězy khodźeſche. Poßz běſche pſchipadnje ſa nim běžał. Na jene dobo ßo hólcźež ſakopnu a do wody padźe a budźiſche ßo tepił, njebudźiſche=li jeho ßwěrne ſtare ſkocźo ſ wulkej prózu njeſranjeneho ſ wody wucźahnuło. Nětko ßnano ſ teho ſatſělenja niczo njebudźe.

* Khoſtanſka komora w Münſteru je ſańdźeny tydźeń cźłowjeka, kotrehož běchu prjedy njewinowateho ſaßudźili, njewinowateho ſpósnała. A ßwědk, kotryž jemu k temu dopomha, běſche — kruwa. Skocźazy wikowaŕ Gumprich ſ Borghorſta kruwu, kotraž běſche měßaza ſeptembra ſańdźeneho lěta wot ſwudowjeneje Böhmeroweje w Emsdettenje kupił, w novembrje wróczo pſchiwjedźe, dokelž kruwa cźelo měła njebě, kaž běſche jemu Böhmerowa to wobkrucźała. Wudowa pak ſkocźo wróczo njebjerjeſche, ßo rocźejo, ſo to kruwa njeje, kotruž je wona wobßedźała. Też druſy ßwědzy ßo namakachu, kotſiž ßłědcźachu, ſo to nihdy Bömeroweje kruwa njeje. Duž ławniſki ßud w Burgſteinfurcźe Gumpricha ſpytaneho jebanſtwa dla k jaſtwu na tydźeń ſaßudźi. Saßudźeny pſchecźiwo tajkemu wußudej powołanje ſapołoži, a jeho bratrej ſbožowna myßliczka pſchińdźe, ſo móhli ßo kruwu ßamu jako ßwědka praſchecź. W pſchitomnoſcźi wokrjeßneho ſkocźazeho lěkarja ſkocźo pſched měſtaczko Emsdetten dowjedźechu, hdźež je puſchcźichu; a hlej, — ßo njewohladujo kruwa ßama do měſtaczka nuts cźampaſche a pſched Böhmerez hródźu ſtejo woſta, hdźež rujo ſaſtup žadaſche. S druheho kónza měſtaczka wěź hiſchcźe jónkrócź ſpytachu — ſ tymßamßnym wuſpěchom. Statny rěcźnik a ßudniży tajki dopokas ſa doßahazy ſpósnachu. Humprichowy rěcźnik też dopokaſa, ſo ßwědzy kruwu jenož teho dla ſaßo ſpósnali njeßu, dokelž běſche wona nětko derje naßycźena a rjana, mjes tym ſo běſche w Böhmerez hródźi, hdźež mało žracź doſtawaſche, ßucha a hubjena była. Duž też Münſterſka khoſtanſka komora prěni wußud ſacźißnu, a Gumprich ßo khoſtanja a też khóſtow ſminu.

* Ssrjedu tydźenja wokoło połnozy w Metzu wojeŕſka patrouilla na jenej měſchcźanſkej dróſy dweju bajerſkeju podwyſchkow ſetka. Hdyž patrouilla na njeju ſawoła, ßo wobaj do cźékanja daſchtaj; jedyn na prawizu běžeſche, druhi na lěwizu. Sa tym, kotryž k rězy Moſel běžeſche, ßo patrouilla puſchcźi a ſkónczńje tſěli. „Mój Bożo!“ ſawoławſchi podwyſchk do rěki padźe a ßo ſhubi. Jeho cźěło kónz tydźenja hiſchcźe namakali njeběchu.

* Wo pſcheklepanym kuſku jeneho wjeßnjana ßo ſ Nawjecźorneje Pruſkeje piſche. Jedyn měſchcźan w Strasburgu běſche khudemu wjeßnjanej 50 mk. pożcźił. Podarmo pak ßo wón prózowaſche ßwoje pjenjeſy wróczo doſtacź; pſchetož dołžnik drje měješe cźrjódku hłódnych dźěcźi doma a dójnu kruwu w hródźi, ale woboje ßo jemu po ſakonju cźaſacź njeßmě. Na hermanku w Gorznowje ßo njedawno wěricźel a dołžnik ſetkaſchtaj. Wjeßnjan měſchcźanej ßwoju nuſu ſkorżeſche, ſchtož tuteho tak pohnu, ſo wón ßwojemu dołžnikej koſu kupi. Wjeßeły khudy muž koſu domoj cźěrjeſche. Dwaj dnjej poſdźiſcho ßudniſki poßoł do wßy pſchińdźe, kotryž chzyſche měſchcźanowemu dołžnikej kruwu wotcźaſacź, dokelž dźě nětko też koſa w hródźi ſtejeſche. Ale ſ cźaſanja niczo njebu. Khudy muźik ßmějo na wóhniſchcźo pokaſa, hdźež ßo poßlenja pokoja koſy w hornzu tcźazy warjeſche.

* W Brnje ßo wóndano wucźeŕ tamniſcheje realneje wucźerńje ſe ßwojej dźowcźiczku po měſcźe pſchekhadźowaſche. Pſchi młynje holcźka do wody padźe, w kotrejž ßo hnydom podnurjecź poczа. So by ßwoje dźěcźo wot ßmjercźe wumóhł, nan ſa holcźku do wody ſkocźi. Wón pak ßo ßam tepi, mjes tym ſo ßo druhim ludźom poradźi dźěcźo żiwe ſ wody wucźahnucź.

* W Kalſchingu w Cźěſkej wóndano jedyn wobydleŕ na wjecźornych ßměrkach ſ nękotrymi ßußodami pſched khěžu ßedźeſche. Na jene dobo wón ſaßłyſcha, ſo w jeho wobydlenju jeho ßydom dźiczi wokaju a żałoſcźa. Wón ßo hnydom dó jſtwy poda, hdźež ßo jemu żałoſtny napohlad poſkicźi. Jeho żona, kotraž běſche hižo nęſchto cźaßa duchakhora, mjenujży dźěcźi, w ſtarobje wot 3 hacź do 11 lět, ſ motyku do hłowy pjerjeſche a běſche je wſchitke ßydom hižo ſraniła a to ſ dźěła cźeżży.

* S Budapeſta ßo wo podawku piſche, wo kotrymž tam żyke měſto rěcźi, a kotryž jaßne ßwědcźenje wo tym dawa, kajke wobſtejnoſcźe w tamniſchej najwjetſchej měſchcźanſkej hojeŕni knjeża. W tejle hojerni wóndano w wotdźělenju, hdźež ßo khori wobkedźbuja, dwaj pſchekupzaj, jedyn 28, druhi 36 lět ſtary, w jenej jſtwě w hromadźe pſchebywaſchtaj. Młódſchi ſ njeju w nozy njembricź poczа, ßwojeho towaŕſcha ſhrabnu, jeho k ſcźěnje pſchipreě a ſadaji. Naſajtra rano njeſbožowneho morweho namakachu. Wrótny mordaŕ żyły podawk nadrobnje wupowjeda. Saſtojniży a ßłużobni wo ſrudnym podawku niczo pytli njeběchu, ſ cźehož ßo ſpósnawa, ſo w tejle hojeŕni khorych jara njerodnje wothladuja.

* W Paternje w Italſkej běſche ßo ſańdźeny tydźeń lud wulży roshorił pſchecźiwo tótkam, kotſiž cźěła na kholeru ſemrjetych, w měſto teho ſo bychu je w nozy ſahrjebali, po 20 a 30 do jeneje kólnje mjetachu a potom ſhromadnje hrjebachu. Lud budźiſche tótkow ſabił, njebudźiſche=li jich polizija ſajaka. Měſchcźanoſta a měſchcźanſka rada buchu telegrafiſzy wotßadźeni, dokelž běchu ßwoju ſaſtojnſku pſchißłuſchnoſcź pſchecźiwo ſtrachej khołery ſanjechali.

* Hdyž wóndano w Cataniji w Italſkej darmotnu ludowu kuchań wotewrichu, ßo tam wulka hara ſběže: 4000 woßobow ßo do małeje jſtwy dobywaſche. Pſchi tym ſatraſchna cźiſchcźeńża naſta; jene dźěcźo ßu ſatokkli; ranjenych je jara wjele. Porjad hakle ſaßo naſta, hdyž ßo wojazy ſ teßakami do ludu dachu.

* S Inowrazława ßo piſche: Tele dny ßu hajniſkeho ſekretara Neumanna w Miraußkim lěßu pola Strelna ſaraženeho namakali. Njeſbožowny młodźenz běſche ßo w nozy, ßwoju ßłużbu ſaſtawajo, do lěßa podał. Hdyž ßo wón naſajtra rano hiſchcźe domoj wrócźił njebě, ßo hnydom bojecź poczachu, ſo je ßo jemu nękajke njeſboże ſtako; duž hajniży a lěßni dźěkacźerjo jeho pytacź dźěchu. Pſchi hrjebi njedaloko wyſchſcheho hajniſtwa jeho cźěło nadeńdźechu, kotreż mějeſche na hłowje wjazore rany. Saraženy je najſkerje lěßnych paduchow lepił był, kotrychž chzyſche na wyſchſche hajniſtwo dowjeſcź. Pſchi tym je wón, kaž ßo ſda, pſched jatymi ſchoł, kotſiž ßu jeho na jene dobo wot ſady wjazy krócź ſ zyłym wotmachom do hłowy praßli, na cźož je wón wumrjeł. Sa mordarjow maju dweju ſ Neudorfa, nana a ßyna, kotrejuž ßu ſajeli. Wobaj prějetaj; dopokaſane pak je, ſo ſtaj w tym cźaßu, hdyž je ßo mordarſtwo ſtako, w lěßu byłoj. Też mějeſche ſtarſchi jateju na cźěle nękotre módreńży a rany, kotreż je najſkerje doſtał, ßo ſ hajniſkim běđźo. Běđźenje mjes tuttym a jeho mordarjemi je cźeźke było; pſchetož ſaraženy mějeſche w prawej ruzy wjele włoßow ſ hłowy ßwojich pſchecźiwnikow. Tſělbu, kotraž njedaloko cźěła leżeſche, běchu jemu mordarjo ſ ruki wuwinuli. Wón pak je ßo, kaž ßo ſda, hiſchcźe ſe ßwojim krótkim teßakom ſmużicźe wobarał; pſchetož ſtarſchi jateju mějeſche na hłowje ranu, ſ nękajkej wótrej brónju wuraženu. Jataj, kotrajž nętko w Inowrazławje ßedźitaj, ſtaj jako ſtraſchnaj lěßnaj paduchaj dawno ſnataj a hižo nękotru bitwu ſ hajnikami pomęłoj.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi je sa tydźeń němska spowjedź a prědowanje.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan August Böhme, fabrikski dźěłaćeŕ na Židowje, ſ Marju Lejnu Harnapez tam.

Katholska zyrkej: Ota Bockum, samkaŕ tudy, ſ Hańžu Pětschkez ſ Budyschina.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Emma Hedwiga, Jana Hermanna Stelziga, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, dź. — Lina Linda, Wylema Augusta Wagnera, fabrikskeho dźěłaćerja w Dobruschi, dź. — Jan Bohuwěr, Jaroměra Bohuwěra Stiebitza, khěžerja a murjerja w Dobruschi, ß.

Katholska zyrkej: Khorla Ludwik, Bernharda Gustava Domschki, rěsnika tudy, ß. — Marja Helena, Josefa Strnada, schewza tudy, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 28. julija: Jenny Hedwiga, Jaroměra Wylema Rychtarja, fabrikskeho dźěłaćerja pod hrodom, dź., 1 m. 7 d. — Ferdinand, Jurja Wizwata, cźěšle na Židowje, ß., 8 m. 22 d. — Jakub Janak, khěžkaŕ a dźěłaćeŕ w Kelnje, 52 l. 2 m. 17 d. — 29. August, Handrija Augusta Halmy, žiwnoscźerja w Sajdowje, ß., 4 m. 27 d. — 31. Jan Jaroměr, njebo Kschescźijana Dühra, maschinskeho samkarja pod hrodom, ß., 9 l. 8 m. 10 d. — Marja Kahliz, rodźena ſ Radworja, wobydlerka tudy, 58 l. — 1. augusta: Marja Amalija, Jana Augusta Dejki, wulkeho sahrodnika w Sajdowje, dź., 2 m. 11 d. — Jan Khorla Sentner, khěžnik a kryjeŕ tudy, 78 l.

Płaczisna žitow a produktow w Budyschinje

30. julija 1887.

Žitowy dowos: 2152 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca	běła	10	12	10	27	10	12	10	24
"	žołta	8	93	9	23	8	93	9	17
Rožka	50 kilogr.	6	64	6	77	6	64	6	71
Jeczmjeń		6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß		5	30	5	60	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		1	70	1	90	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Pšeńcžna muka	50 "	7	50	17	50	—	—	—	—
Rožana muka	50 "	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	3	—	—	—	—	—
Ssłóma	600 "	18	—	20	—	—	—	—	—
Proßata 642 schtuk, schtuka		8	—	17	—	—	—	—	—
Pšeńcžne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rožane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płaczisny. Howjada 1. druźiny 50—54 mk., 2. druźiny 44—48, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 43—46 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 5. augusta: Kraßne.

Na pschedań: Žiwnoscź 97 w Hornim Wjelecźinje. — Sbytne kubło cźo. 19 w Tucźizach ſ 9 kórźami. Dalsche je shonicź w Wjelecźinje 97. — Khěža cźo. 21 w Plußnikezach ſ kórzom pola.

Na pscheładźowanje ma ßo pschedawaćz: 9. augusta dopołdnja w 11 hodź. kubło cźo. 10 w Wurizach se žnjemi a se žiwym a morwym inventarom. Wone ma 43 kórzow pola, 20 kórzow łuki a 815 dawskich jenoscźow.

W Wětrowje je **khěža** cźo. 12 se sahrodu a 2 kórzami wotnajateho pola na pschedań.

Dalsche je shonicź pola korcźmarja **Rjeźki** na Horje.

W Warnocźizach pola Wjelecźina je **žiwnoscź** cźišło 12 ſ 12 kórzami pola a łuki a 3 kórzami lěža, se žnjemi a se wschěm inventarom se ßwobodneje ruki na pschedań.

W Rakojdach pola Barta je **žiwnoscź** cźišło 59 ſ 31½ kórzom pola a łuki, se žnjemi a se žiwym a morwym inventarom na pschedań.

Subybolenje

wscheho waschnja, hłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotstroni psches

Böttgerowe subjaze kapki.

Bleścha po 50 np. w měschćanskej haptyzy w Budyschinje dostacź.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zołow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zołow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Konkurßowe wupschedawanje.

Posamentowe wězy, rüsche, zanki, franzy, knesle, kłobukowe pjera, židźany kachenezy a wschelake druhe, w **Mendelsohnez** tworowym składźe hischcźe leżaze, ßo, so bychu ßo wotbyke, po hischcźe bóle poniżenych płaczisnach wupschedawaju. Sa saßopschedawarjow woßebite płaczisny.

W Budyschinje, 3. augusta 1887.

Clemens Niecksch.

Rjana **ßuproschna ranza** je na pschedań w Bukojnje cźišło 43 pola Hucźiny.

Gumijowe khornarje, gumijowe manschety, gumijowe pschedkoschliki, mydło, knjesle ſ mechaniku

porucźa

A. Tschentscher.

Khoſej

njepaleny punt po 100—160 np.,
paleny punt po 120—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcźik po 50 np.,

amerikanski rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 schț. po 10 np., 15 schț. po 50 np.

porucźa

Ernst Mittasch

psched schulerskimi wrotami 1.

Turkowske ßłowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucźa hischcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschcźu, destillazija najlěpschich likěrow.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcźa.

Kaschcźe

ſa doroscźenych a dźěcźi ma stajnje w wulkim wubjerku hotowe

Herm. Schmidt

w Budyschinje pola hroda cźišło 2.

Khorle Grunertowy

polěpscheny homöopathiski

strowotny khoſej,

poručeny wot knjesow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villersa,** ßo w nowschim cźaßu wot lěkarjow pschede wschěmi starschimi wudźěłkami wukasuje.

Na składźe w Budyschinje w **měschćanskej a hrodowskej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny skład w Draždźanach na **Pfarrgasse 6.**

Möblowy magazin

Herm. Schmidta

pola hroda cźišło 2

porucźa ßwój bohaty skład **möblow, schpihelow** a **stołzow,** woprawdźitych a imitirowanych, pod rukowanjom ßamoshotowjeneje twory a lubi po możnoscźi tunje płaczisny.

W wudawarni Serbskich Nowin ßu dostacź:

Sserbske kmótſjaze listy.

W wudawarni Serbskich Nowin je dostacź:

Maly katechismuß

Dr. Marcźina Luthera

se schpruchami ſ biblije, zyrkwinskimi khěrluschemi a khoralnymi hłoßami.

Wuknjenja atd.

podał **Jurij Jakub,** farar.

K poßylnjenju a porjeńschenju wkoßoweho roscźenja, k wotstronjenju schupisnow a hłowoweje lischawy

woprawdźity franzski palenz

w bleschach po 40, 50, 95 np. a 1 mk. 60 np., w mjeńschich dźělbach po kóždej płaczisnje poručataj

Strauch & Kolde

3 na kamjeńtnej haßy 3,

drogowe khlamy k skotemu workej

en gros. en détail.

Czorny kascheměr

jenoż czistowokmjany w snatej dobroszczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na zitnej haßy 10.

Khofej

ßyry a paleny,
najwjetschi wubjerk,
toho runja wschě kolonialne twory po najtunischich płaczisnach porucza
Richard Neumann.

Holandski mlokowy a wuzitny pólver, wobżerny pólver sa ßwinje porucza **Rakeczanska haptyka.**

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Zokrowy syrop

jara ßłódki, skoro tak ßłódki każ měd, porucza punt po 12 np.
Ad. Rämsch.

Gumijowe schemisety, gumijowe khornarje, gumijowe manschety porucza
Georg Bertram
rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

Pschedawarnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje
sklad w hoszczenzu k slotemu jehnjeczu
na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě druzinu **hnójnych ßrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich płaczisnach, wosebje

ßyru a parjenu koszczinu (saruczenu czistu njepodrażowanu tworu),

woprawdżity ßyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendżelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,
norwegski a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne ßele,
Czopliczansku fosfatowu muku,
gyps k hnojenju a saßlanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Luzizy bydlazym, kotsiż wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pschepytacz dacz, jeli so je ßo pruha, każ je pschedpißane, wotewsaka.

Nowe polnojerje

rjane, wulke a tunje, porucza
Th. Grumbt.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje
khofejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	" "	36	"
zołte wóskowe mydło I	" "	40	"
zołte wóskowe mydło II	" "	30	"
soda	" "	5	"
schterku	" "	22	"

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaczisnje.

Ssyru tołczenu koszczinu (muku)

— ßamßny wudżěłk — poruczamy w najlěpschej hódnoszczi a rukujemy sa jeje czistoszcz.

J. G. Hennig & Co.
w Lubiju a Pomorzach.

Němski litěr

„Benedictine“

s destillerije fabrikanta

Friedrich Sohr

załoženeje 1842
w Waldenburgu w Schlesynskej.

Strowoszcz spěchowazy likěr s najlěpschich selow.

Njech ßo na to kedżbuje, hacz je na kózdej bleschi **sakitanske znamjo** a schtyrirózkaty etiket se **ßamorucznym fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němski likěr „Benedictine“**, s najlěpschich, strowoszcz spěchowazych, zyke czěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a polózowazych selow ßo dżěłazy, je ßo — każ wobßwědczenja, kózdej bleschi pschidate, dopokasuja — wot wězywustojnych awtoritow a to wot pschißahanych ßudniskich chemikow knjesow **dr. C. Bischoffa** a **dr. Hanßa Brackebuscha** w Barlinje analysowal a ßo jemu wobßwědczilo, so ßo wón **powschitkownje w pscherěsku sestajenju woprawdżiteho Benedictinskeho likěra runa a so może ßo jeho derje radżene sarunanje mjenowacz.**

Tutón wubjerny **„Němski likěr Benedictine“** je jenoż woprawdżity w delka mjenowanym składże dostacz a to 1/1 literska blescha po 4 mk. 50 np., 1/2 literska blescha po 2 mk. 25 np., 1/4 literska blescha po 1 mk. 25 np.: **w Budyschinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

K dżělanju role w nasymje

poruczam czesczenym ßerbskim ratarjam ßwój sklad khumschtnych hnójnych ßrědkow po najtunischich płaczisnach, każ:

ss. parjenu koszczinu (muku),
ss. ßyru koszczinu (muku),
prawdżiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czoż ßo kózdemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Koßy,

każ jěd rěsaze, porucza
Paul Walther
na zitnych wikach.

ss. jědżnu ßól a ßól sa skót

płaczisny hódno pschedawam.
E. Schmeiß w Budestezach.

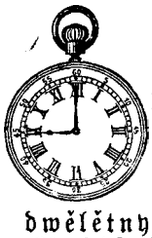

A. Mager

czaßnikar
11 na ßerbskej haßy 11
Wulki sklad
wschěch druzinow
czaßnikow
dwělětnym rukowanjom.
Porjedżenja ßo, każ je snate, najlěpje a najtunscho wobstaraju.

Kedźbu!

Tučne howjase mjaso punt po 45 np., teho runja ßwinjaze tučne mjaßo punt po 50 np. porucza **Herrmann Kühn**
na hornczerskej haßy 26.

Rukajzy,
ßlě,
krawaty
w wulkim wubjerku porucza
Georg Bertram
rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk czaßnikow a rjeczasow, kaž tež hudźbnych tysow.
Tunje a najlepsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Maleny

tak wjele hacž ßo jich pschinjeße, kupujetaj po najwyschschich płaczisnach
Strauch & Kolde
3 na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k slotemu worlej.

Knižku
Nadpad pola Bukez
kupuje redakzija Serb. Nowin.

Hamburgsko-amerikanske
paketojedne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jěba
ſ Hamburga do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ Havra do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe Stettina do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ Hamburga do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacznje 3 krócź,
ſ Hamburga do **Mexika**
měßacznje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne lódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku skladnosćz sa kajutowych a **djestubjowych puczowarjow.**

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

Khlamar, w zyrkwinej wßy njedaloko Budyschina, pyta niz zyle **mkodu hosposu,** kiž móže tež ßerbski rěczeć. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Něhdźe **schtyrzeczilětna źónska** ßo k jenemu czlowjekej a k wobstaranju dweju kruwow pyta. Wot koho? je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Třinaćelětna hłowna skhadźowanka

změje so **14. augusta** (nic 7. aug.) w **Budestecach.**

Sobotu 13. augusta budźe wuradźenje wubjerka, na kotrež ma kóžde towarstwo swojich zastupjerjow póslać.

Njedźelu, kaž tež sobotu započina so zhromadźizna w 3 hodź. Wječor budźe spěwna zabawa ze scěhowacym balom.

Póndźelu zhromadny wulět.

Wo bohaty wopyt přećelow serbskeje studowaceje młodosće prosy
Jan Gólč, stud. theol., hłowny starši.

Dokelž je ßo w mojej dźěłaczerni w **Hilbersdorfje** pola Freiberga w S. psche wjele nadźěłało, budu na hermanku w Budyschinje ßwoje
filzowe ſtupnje a tosle po hischeze njebywschich tunich płaczisnach do czista wupschedawacz.
Żonjaze kordowe tosle hižo po 50 np.,
żonjaze kordowe a plüschowe tosle ſ kožu wobschite po 75—100 np.,
dźěczjaze filzowe ſtupnje po 50, 60, 75—120 np.,
żonjaze filzowe ſtupnje po 75, 100, 120, 150 np.,
dźělba **woßebnych filzowych ſtupnjow** ſ filzowymi a tolſtymi kožanymi póduschemi po ßměschnje tunich płaczisnach.

Sa saßopschedawarjow po możnosczi najtunſche płaczisny. Wupschedawanje traje wot ßoboty rano hacž do póndźele wjeczor a je **na mjaßowym torhoschczu** w rjedźe filzowych ſtupnjow.

Njech kóždy na ßlědowazu firmu kedźbuje:
Skład Hilbersdorfskeje dźěłaczerńe.

Najwjetschi wubjerk pschedeschczźnikow

jenoż dobrych po możnych najtunischich płaczisnach porucza
pschedeschczźnikarnja **H. M. Schmidta**
pschi hłownym torhoschczu.

Hermann Beermann

na ſnutskownej lawskej haßy 6

pschedawa po najtunischich płaczisnach w Budyschinje

draſtne tkaniny czorne a **pißane** ſ **wołmy** ☛ **wobleczenje** wot 4 hacž 12 mk., ſe **židy** wot 24 mk.; **płat, poßleschczowe tkaniny** po 20, 25 a 30 np., **lama, ßuknjowe tkaniny** kóhcź po 33 np., **kattun** po 20 np., ☛ sa **krawzow** a **schwalcze wschě tkaniny k podschiczu,** 2½ kóhcza schěroki **wołmjany atłaß** po 70 np., **dobry taillowy köper** po 19 np., **ßomot** po 50 a 90 np., **dobru gasu k podschiczu** po 12 np., **mantle do deschcza, ſymſke mantle** ſ dobrych tkaninow po 8 mk., **żakety** po 4 mk.

H. Beermann
na ſnutskownej lawskej haßy 6.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo poniżika.

☛ **Wscho je jara tunje.** ☚

Czesczenym Serbam w Budyschinje a wokolnosczi k nawjedźenju dawam, so je mój

ſchpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haßy czißko 9.** Na ßwój bohaty skład kedźbne czinjo ßo ſ poczesczowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyscherſki mischtr.

Holza, kotraž ma hosczom poßłużecź, ßo 1. septembrej pyta. Dalsche je shonicź w **Lebeltez restawraziji** pschi žitnych wikach.

Czeledź

pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy czißko 9.

Holzy sa dom, wotroczkow, ßrěnkow a dźowki, kotrež 120—270 mk. mſdy dostanu, pyta hnydom a posdźischo
Krauſch na ſadnej bohatej haßy.

Tyscherſki pomoznik

trajne dźěło pola **Jurja Patoki** w Njeßwaczidle dostanje.

Wuczobnika abo druheho **kowarſkeho pomóznika** pyta kowarski mischtr **Zimmermann** w Lusy.

K dopomnjenju

na row

Jurja Kubizy,

burskeho wumjeńkarja w Wawizach,

na žadanje jeneho pschecźela ſeſtajane.

Ach wschědnje wschak tu na tej ſemi
Ta ßmjercź jow khodźi wokolo,
A nadźije tež wschelke ſlemi,
Prjed' hacž człow'k dohlada ßo toh'.
Tu wumrje jedyn w młodych lětach,
Tam pschiňdźe druhi k njesbožu,
Haj sawěsczje w tych semſkich hětach
Wschak wobſtajne njej' město tu.
A ßmjercź tež běsche sastupiła
Do Kubiz doma w Wawizach,
Tam ßebi jenoh' wuſwolila,
Kiž najſtarschi tam wot nich bě.
To wutoru do ßwjatkow běsche,
Dha wopuschczi wón tutón ßwět,
Hdyž na tym dnju se ßmjercźu dźěsche
Tón mandźelski, nan a tež dźěd.
Pjatk na to bu tam pohrjebany
Na pohrjebnischczo Buk'czanske,
Nětk žadyn kschiž a horjo žane
Sso jeho wjazy njedótknje.
Tam budźe nětko wotpoczowacź
We měrje wschak hacž do toh' dnja,
Hdźež Bóh naß wschitkich budźe wolacź
Psches trubu ßwojoh' jandźela.
To žiwjenje wón pschinjeßł běsche
Na pjeczaßydomdźeßacz lět
A radylubje wotßal dźěsche,
Hdyž bě tón Knjes joh' wołał nět.
Wón wschak tu hnadu wuživasche,
So w jenym sbožnym mandźelſtwi
Tu dołhi czaß žno pschebywasche
Tych lětow dwajaschtyrzyczi.
A pódla teho hnada Boża
Jom' ſ wjetscha dobru ſtrowosczź da,
Drje wot tajkeho czaßnoh' sboża
Tu wschitzy rěczeć njemóža.
To město tu wón lubowasche,
Hdźež bydlenje czesczź Boża ma,
A rady ßo wón ſhadźowasche
Do Knjesoweho pschitwarka.
Tam husto je tež ßobu proßył:
Budź, Božo, hnadny hřeschnikej
Dla Khryſta, kiž je sa naß noßył
Tón kschiž a pschelał sa naß krej.
Haj wěsczje tola tajka hnada,
Kiž pyta kóždoh' hřeschnika,
Hdyž wón ju ßebi jenoż žada,
Je ßo też jemu dostała.
Też jeho duscha, wona nětko
Tam tola hižo wužiwa
A ſwjeßeli ßo teho wschitkoh',
Schtož wěrił je hacž do kónza.
Dosczź dopósnacź ßo njem'že ženje
Tu naschoh' czaßa sachodnosczź,
Haj kóždy człowjek na tej ſemi
Je k ßmjercźi wschědnje ſrały dosczź.

H. Falka, g. p.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 33. **Sobotu 13. augusta 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Khěžor Wylem je ꝥrjedu Gasteinske kupjele wopuschćił a ꝥo najprjódzy do Babelsberga podał. Skhadźowanka bjes němskim a awstriskim khěžorom, kotraž je ꝥo ꝥobotu w Gasteinje měła, bě wurjadnje pschećelniwa a wutrobna. Hdyž běschtaj ꝥo wobjimałoj, khěžor Franz Josef němskemu khěžorej ruku poskićił. Khěžor Wylem na to ꝥo ꝥmějkotajo praji: „Njejꝥy drje ꝥebi myꝥlił, mje tu hischće ras widźećź.“ Awstriski khěžor prawizu schěđźiwza-khěžora pschimnuwschi wotmolwi: „Mózesch mi wěricź, so ꝥo nad tutym saꝥowidźenjom wutrobnje wjeꝥelu.“ Sa cźaꝥ ꝥwojeho schtyriadwazećihodźinskeho shromadneho pschebywanja w Gasteinje staj ꝥo khěžoraj schtyri króćź seschkoj. Tsi króćź běschtaj wonaj ꝥamaj, a nichtó jeju rosrěčźowanju pschipoꝥłuchał njeje. Pschi tejle składnosćźi je drje ꝥo wot njeju njedwělnje wjele wo politizy jednako, a staj wobaj swjask wobnowiłoj a wobtwjerdźiłoj, kotremuž mamy ꝥo dźakowacź, so je ꝥo nam dołhe lěta měr sakhował.

— Němske knjeźerstwo je 30 sastojnikam franzowskeje narańscheje żelesnizy, kotsiž w namjesnym němskim městaczku Avricourt bydla, dalschi pschebytk w němskim kraju sakasako.

— Psched krótkim bě franzowske knjeźerstwo pschikasako, so ma ꝥo w Embermenilu, w městaczku pschi němskich mjesach, jena fabrika, w kotrejź ꝥo pópy dźěłaja, sawrjecź, dokelž staj fabrizynaj wobꝥedźerjej, bratraj Weißbachej, němskaj poddanaj. Wobꝥedźerjej dyrbjeschtaj ꝥo gwaltej podcźiꝥnucź a dźěłacź pschestacź, tola pola němskeho knjeźerstwa pomoz pytaschtaj a też namakaschtaj. Němske knjeźerstwo w Parisu hrożesche, so wschitkich Franzowsow s Elsaꝥa a Lothringskeje, hdźeż jich wjele tyꝥaz bydli, wupokasa, jeli so ꝥo sakasnja njeꝥběhnje. To je pomhało, pschetož franzowske knjeźerstwo je hnydom dowoliło, so ꝥmě ꝥo w Weißbachez fabrizy saꝥo dźěłacź.

Awstrija. Wukas awstriskeho kultuꝥoweho ministra Gautscha, po kotrymž ꝥo mnohim realkam a gymnasijam statna podpjera wosmje, je w Awstriji wjele skeje krwě naczinił. Pschede wschěm mjenowany wukas cźeske wyschsche schule potrjechi. Niz mjenje hač 13 tajkich cźeskich schulow, něhdźe połoja wschěch wobstejazych, dyrbi statnu podpjeru shubicź. Dokelž ꝥo tele schule bjes statneje podpjery sdźerźećź njemóża, wjetschi dźěł s nich sańdźe. So ꝥo liczba cźeskich schulow pomjeńschi, na to ꝥebi ꝥamo młodźi Cźesча, kotsiž maja tola k nětcźischemu knjeźerstwu dosćź mało dowěrjenja, pomyꝥlili njeběchu; wjele bóle ꝥo na to hotowachu, so bychu wot knjeźerstwa żadali, so bychu ꝥo wot njeho wjazore nowe schule sałoźiłe a podpjerałe. Duž je nětko pschekłapnjenje a pohorschenje bjes cźeskim ludom cźim wjetsche. Do prawje kschiweho stejnischcźa je staroczěska strona psches Gautschowy wukas pschischła. Stari Cźesча ꝥu stajnje cźeskemu ludej prědowali, so se sćźerpnosćźu, wopornіwosćźu a ponižnosćźu, hdyž też pomaku a po kuskach, dha tola wěsćze runoprawosćź s Němzami dostanje. A nětko knjeźerstwo Cźecham połoju jich wyschschich schulow wosmje! Hubjeńscho ꝥo woprawdźe nadźija, kotraž je ꝥo wot starych Cźechow na knjeźerstwo stajała, dopjelnicź njemóżesche.

Danemarkska. Němske, awstriske a franzowske wójsko je hižo s dźěła s połěpschenej repetěrowanskej tsělbu wobrónjene, s dźěła ꝥo to w bližschim cźaꝥu stanje. Też Danemarkska brónitosćź ꝥwojeho wójska nětko s nowej tsělbu powyschi, tola niz s repetěrowanskej, ale s tsělbu, wot danskeho wyschka Madsena wunamakanej, kotraž ꝥo ꝥama s patronami natykuje. Po wutsělenju ꝥo psches jene pjero samk ꝥam wot ꝥo wocźini, dutka wottsěleneje patrony ꝥo wucźiꝥnje, a nowa patrona ꝥo pscheđ samk ꝥunje, na kotrymž magazin se schěsćź patronami ꝥedźi. Samk ꝥo saꝥo saczini, a tsělba je saꝥo k tsělenju hotowa bjes teho, so by ꝥo tsělz samka dótknuł. Tsělba je po tajkim ꝥamonatykał. Tak bórsy hacź je ꝥo schěsćź patronow wutsělało, ꝥo nowy magazin na samk staji. Spěschnosćź tsělenja ꝥo na tajke waschnje jara rosmnoži. Pódla teho danski ꝥamonatykał repetěrowansku tsělbu w tym pscheꝥaha, so kulku wjele dale njeꝥe. K dźěłanju noweje tsělby ꝥo nowa tsělbna fabrika sałoži.

Italska. Semrjeteho italskeho ministerstwoweho pschedꝥydu Depretisa ꝥu s wulkej pychu w Stradelli pohrjebali. Wschitzy ministrojo, Romska wyschnosćź, mnosy senatorojo, sapóꝥłanzy a kralowy sastupjeŕ, prynz Amadeo, w cźahu sa kaschcźom dźěchu. Duchownych pak ani w pschewodźe, ani pschi rowje njewuhladachu. Depretis je mjenujzy cźaꝥ żiwjenja pschecźiwnik kschesćźijanskeje wěry a jejnych ꝥkużobnikow był, cźehoż dla jeho też njezyrkwinszy pohrjebachu. Nětcźiske ministerstwo Depretisoweho semrjecźa dla njewotstupi. Na Depretisowe město je ꝥo nakhwilnje wot krala minister snutskownych należnosćźow Crispi stajił.

— Kholera ꝥo w połodnischej Italskej dźeń a bóle rosschěrja. W nowschim cźaꝥu je ꝥo wona też na Maltasku kupu pschenjeꝥła. Hdźeż kholera sakhadźa, je wschón porjad pschestał, a wyschnosćź wschu móz shubiła. Knjeźerstwo żałostnym wobstejnosćźam směrom pschihladuje a porjad postajicź njemóże, dokelž ꝥo nichtó do tych stron, hdźeż kholera jemu se ꝥmjercźu hrosy, podacź nocze.

Jendźelska. Wo hubjenosćźi a njekmanosćźi jendźelskeje wojerskeje brónje je ꝥo hižo wjele w jendźelskich nowinach pisało a w parlamencźe rěcźało. So by ꝥo temule njedostatkej kónz cźiniło, běchu někotsi sapóꝥłanzy w parlamencźe namjetowali, so bychu ꝥo generalojo khostali, pod kotrychž dohladowanjom ꝥu ꝥo mjecźe, kotreż njerubaju, bajonety, kotreż njekakaju, a pólver, kotryž njerosbuchnje, sa wójsko pschijake. Parlamentowa wjetschina pak ꝥo njeje rosꝥudźicź móhła, winowatych generalow khostacź, dokelž ꝥu tucźi s njewědomosćźu hrěschili; pschetož żadyn s nich tak wězywustojny był njeje, so móhł wjedźecź, hacź ꝥu wotedate mjecźe a bajonety něschto hódne byłe abo niz. Pschichodnje maja ꝥo nětko jenož tajzy ludźo k pruhowanju brónje wubracź, kotsiž ꝥo na to wusteja, kak ma ꝥo wona dźěłacź. Tola niz jenož jendźelske mjecźe a bajonety, też jendźelske kanony po sdaczu wjele hódne njejꝥu. Pschi wulkich kóndźowych manövrach, kotreż ꝥu ꝥo tele dny pschi jendźelskich brjohach měłe, ꝥu ꝥo mnohe kanony rospukke, a wjele wojakow je pschi tym pak żiwjenje shubiło, pak ꝥo cźeżko franiło. Město so bychu kanony ꝥmjercź a sahubjenje do njepschecźela noꝥyłe, wone jendźelskim wojakam ꝥamym se ꝥmjercźu hroża! Pschi tutych manövrach je ꝥo też wupokasało, so by w pschipadźe wójny njepschecźelskemu kóndźstwu lóhko było, ꝥo k jendźelskemu brjohej pschibliżicź a jón wobꝥadźicź. Jendźel-

cźenjo ßu ßo pśches tele naśhonjenja jara naśtrózili a ßebi hłowu łamaju, na kajke waśchnje móhł ßo njepścheczel wot jendźelskich brjohow wotdźerżecź. Pśchede wśchém chzedźa woni liczbu torpedowych cźołmow rosmnożicź, kotreż ßu pjecźa k sakitanju brjohow wjele kmańśche, hacź wulke wobrónjene łódźe.

Bołharśka. Koburgski prynz je ßo skónczńje tola wot bołharskich wotpóßłanzow narečzecź dał, poskicźenu bołharsku krónu pśchijecź. Njedźiwajo ßwojeho dateho ßłowa, so bołharsku semju prjedy njepostupi, doniż jeho wulkomozy sa wjerćha pśchipósnałe njejßu, je ßo wón na pucź k Dunajej nastajił a je ßnadź dźenßa hiżo do Bołharskeje pśchiśchoł a do Tirnowy jědże, so by tam pśched ßobranjom jako wjerćh pśchißahu na wustawu słożił. Hacź je Koburgski prynz ſ dowolnoscźu awstriskeho kheżora, w kotrehoż wójsku jako offizjer ßłużeśche, do Bołharskeje wotjěł, ßo hiśchće nětkole pśchewidźicź njeda. Tón cźaß ßo śda, so je wón to ßamopaśchnje cźinił; ſ najmjeńścha ßo awstriske knjeżerśtwowe nowiny prózuja, měnjenje śbudźicź, so je jemu awstriske knjeżerśtwo wotradźiło, bjes pśchiśwolenja wulkomozow bołharsku wjerćhowsku dostojnoscź pśchijecź. Njech je temu tak abo hinak; Koburgski prynz je ßebi tola sważił, pśchecźiwo woli zyłeje Europy a pśchecźiwo postajenjam Barlinskeho měra na bołharske njesakońske knjeżerśtwo poßłuchacź. Móże bycź, so je wón to na ßłepe ßoże cźinił, ßo nadźujzy, so ßo jemu runje tak nacźehnje, kaž nětdy Hohenzollernskemu prynzej Khorli w Rumunskej. Hdyž běchu w Rumunskej wjerćha Kusu wotehnali, nětośi energiśzy agitatarjo Hohenzollernskeho prynza Khorlu sa wjerćha wuwołachu. Tola tehdy hiśchće wucźinjenja Parižskeho měra płacźachu, a wuśwolenje prynza Khorle hiżo tutych wucźinjenjow dla płacźicź njemóżeśche, dokelž běchu wśchě europiske knjeżerśke ßwójby wot rumunskeho tróna wusamknjene, a móżeśche ßo wjerćh jenoż ſ domjazych rumunskich semjanskich ßwójbow wubracź. Turkowśke knjeżerśtwo, pod kotrehoż śchkitom tehdy Rumunska hiśchće śtejeśche, wólbu prynza Khorle njepśchipósna a wěz wulkomozam pśchepoda, ſ kotrychž teho runja żana tutemu wuśwolenju pśchihłoßowacź nochzyśche. Ale prynz Khorla njedźiwajo teho wólbu pśchija, wotjědże 20. meje 1866 do Rumunskeje a bě nětotre dny posdźiścho w Bukareśchcźe. Wón knjeżerśtwo pśchecźiwo woli wulkomozow pśchija a ßedźi hacź do dźenßniścheho dnja na rumunskim trónje, tola niz jako wjerćh, ale hiżo jako kral. Bołharjo drje ßu Koburgskemu prynzej pśchedstajeli, so ßo jemu te ßame śboże kaž Khorli Hohenzollernskemu ßmětwa, a w tejle nadźiji je ßo drje cźeśćelakomny Koburgski prynz też rossßudźił, do Bołharskeje hicź. Woßebje wón na njejednotu bjes wulkomozami twari, pśches kotruž budźe jemu mózno, ßo něśchto cźaßa na trónje śdżerżecź. Wón je wěśty, so budźa Awstriska, Jendźelska a Italska jeho potajnje podpjeracź a ßo njeboji, so ßebi Ruska śwěri, Bołharsku wobßadźicź, dokelž Ruszy ßwoju móz dla móżneje franzowsko-němskeje wójny rospjerschicź nochzedźa. A tak drje też budźe, a Ruska budźe ßo jenoż ſ protestom pśchecźiwo płacźiwoscźi jeho wólby spokojicź. W Bołharskej ßamej wón wjele pśchecźiwjenja namakacź njebudźe. Tamniścha ruskoſmyßlena strona je jara woßłabnuła, tak so Koburgskemu prynzej cźeżko njebudźe ju stużicź. Najprjedy chze wón ſ dobrym spytacź, a to na to waśchnje, so dweju ſ jejnych wjednikow ministrow scźini, a druhich ſ wyßokimi sastojnstwami sa ßebje dobudźe. Tak drje budźe wón, wot nikoho wobcźeżowany, w Bołharskej knjeżicź móz, tola bórzy budźe ßo pokasacź, so ßo pśches to tamniśche srudne wobstejnoscźe w niczim njepśchemėnja. Porjad w Bołharskej ßo njebudźe postajicź dacź, wikowanje a dźeło dźeń a hubjeńścho pónźdże a krajne finanzy budźa dale a bóle hubjeńśche. Dokelž ßo Koburgski prynz na żanu wukrajnu móz njebudźe sepjeracź móz, budźe wón do zyła wot wjednikow wśchelakich politiśkich stronow w Bołharskej a wot móznych w wójsku wotwißny a wot jich hnady żiwy. A skónczńje wón spósnaje, so wón runje tak mało samoże, ßo na cźole bołharskeho knjeżerśtwa śdżerżecź, kaž jeho prjedownik Alexander Battenbergski a nětcźiśchi revoluzionarni knjeżerjo. Jeli so Ruska scźerpnoscź njeshubi a jeho ſ kraja njewucźěri, wón dobrowólnje bohatśchi na srudnych nasħonjenjach Bołharsku wopuśchcźi, do kotrejež ßu jeho nětcźiśchi ruskonjepśchecźelni knjeżerjo jenoż ſ tym wotpohladom wabili, so bychu pśches to ßwoje tucźne sastojnstwa sakhowali.

Turkowśka. Pod sanjerodźenymi wobstejnoscźemi, w Turkowskej knjeżazymi, kotrymż wotpomhacź, turkowśke knjeżerśtwo ani dobreje wole njepokasuje, hinak bycź njemóże, so pak tu, pak tam w kraju njeměry a sběžki wudyrja. Skoro pśchezo ßu na tajkich njeměrach ßamopaśchni, ßurowi turkowszy sastojnizy wina. Tucźi wobydlerśtwo niz jenoż hacź na krej wuzyzaju, ale jo też na njeßłyśchane waśchnje podtłóczeja a ßebi woßebje pśchecźiwo kśchesćijanam wśchě naßylnoscźe dowoleja. Tak je w měśće Amaßiji w Małej Asiśkej sběžk wudyrił, dokelž je tamniśchi guvernėr Haßan Bey jenu rjanu armensku (kśchesćijansku) holzu wuwjedł. Ta rjanka bě ßo jenemu jeho pśchecźelow salubiła, kotremuż chzyśche ju wón, ju k turkowskej wěrje wobrocźiwśchi, k żonje dacź. Hdyž ßo powjesćź wo holzynym wuwjedźenju rosśchėri, ßo armenśke wobydlerśtwo w měśće śběża, so by holzu wußwobodźiło. Kśchesćijenjo a Turkojo ßo hromadźe śrasychu a na wobėmaj stronomaj buchu mnosy morjeni a sranjeni. Guvernėr, pśched Armenami ßo nabojiwśchi, na to poruczi, holzu saßo jejnymaj starschimaj pśchepodacź. Njedźiwajo teho pak ßo lud hiśchće śmėrował njeje. Roshorjenje bjes Turkami je, dokelž ßo holza k jich wěrje wobrocźiła njeje, jara wulke, tak so je żiwjenje kśchesćijanow w strasche, a so ßo dalścheho krejpśchelecźa boja.

Stare hußle.

Wonka pśchede wßu blisko pśchi lěßu śteji mała korczma „Seleny schmrjók". Sady korczmy rospścheśćera ßo cźmowy schmrjókowy lěß; hłubje w lěßu śteji kaž na śkału pśchilėpjena khěżka, pod śchkitom krutych śchtomow, tola nutśka bě luta khudoba. Tu w khěżzy bjes mjena bydleśche stary hußleŕ Jan se ßwojim małym ßynom Jurjom, kotryž w wokolnoscźi jeno „Hußlerjez Jurij" rėkasche.

W korczmje bě dźenßa kwaß, ale jeno cźichi, dokelž běśchtaj nawożenja a njewjesta khudaj, hacź so byśchtaj herzow sapkacźicź móhłoj. Pśchi wśchém pak běchu hoscźo wjeßeli a wupichu nėkotry karan, tak so bu hort sběžliwy a wocźi ßwětkej.

„Kóz saprlowt! knježi bur!" sawoła na dobo nawożenja ſ wjeßekoscźu na kożane kholowy plazajo. „To je wulka cźeścź, witajcźe! K waschej strowoscźi!" A poskicźeśche jemu pokny karan.

„Knježi bur" bě ßylny wulki muż se śchėrymi włoßami; jeho drasta bě wjele woßebnischa a na lazu śchcźerkasche ßlėborny rjecźas se ßlėbornymi tolerjemi.

„Dajcźe ßebi bycź, ludźo", wobarasche ßo „knježi" pśchecźiwo karanam, kotreż jemu se wśchėch bokow poskicźachu.

„Ale tale cźeścź", rjeknu śbożowna njewjesta, „my khudźi ludźo njejßmy to swucźeni."

„J, njecźińcźe hary", wotmolwi bur, ßo pśchi njewjesćźinskim blidźe ßydajo. „Pój, Hanka, pój, a njecźiń ßo zusa, też tu ßmėśch ßo mi na klin ßynucź." Tak rėcźeśche k małej holcźy, kotraż bě bojasnje pśchi durjach śtejo wostała, njewjedźo schto a hdźe śrjedź telko ludźi.

„Aj, to pak je tola rjane dźėcźo!" dźiwachu ßo żony. „Pój, daj ruczku!" A jena pśchemoh druhu khwalachu holcźku, kotraż dyrbjeśche nėhdy herbowacź po „knjeżim buru".

„Mój lubuśchk!" rjeknu bur jej ſ ruku żidźane włoßy kładkujo.

„Ta jeniczka!" pśchida jena żona a hnydom kójeśche sa rózkom schórzucha, so by ſ nim trasch ßylsu ſ wócźka popadnuła.

„Haj, wśchė ßu mi wumrjeće a też macź", wotmolwi bur, „a ßu naju ßameju wostajike."

„Pśchińdźe cźaß, pśchińdźe rada", měnjeśche jedyn ſ młodych hoscźi, podótkujo nowu żeńtwu.

„To niczo njebudźe, mój pśchecźelo", wußmja ßo bur, „moja Hanka dyrbi wśchitko dostacź, je dźė też mój jeniczki pokkad na semi."

Mjes tutymi rėcźemi bě nowy hóscź sastupił, blėdy ßuchi trasch schtyrnacźelėtny hólcźeż, kotryž bojaślìwje do teho towarśtwa hladasche. Jeho drasta bě pokna sapkatow a rukawy běchu krótke, tak so ſ nich rubjana koschla daloko do ßwėta kukasche. Nohi njemėjachu wobucźa; hólcźk wschak bě khudy a schewz je drohi.

„Aj hlejcźe! Hußlerjez Jurij!" wołachu na dobo hoscźo, „witaj! To je pėknje!"

Jurij strowjesche ſ bojasnym wobliczom, ale wosta pśchi durjach śtejo.

„Piskaj nam schtuczku!" rjeknu pśchecźelnje knježi bur jemu bliże kiwajo. „A tu ßo najprjedy napij, wėśće chze ßo tebi picź."

„A potom piskaj nam jenu ßerbsku, abo druhu wjeßeku schtuczku", sawoła nawożenja teptajo, so ßo blido a karany tschaßechu.

„Reju njepiskam", wotmolwi Jurij.

Hoscźo ßo poczachu dźiwacź. Kajki to herz, kiž reju njepiska, schto dha chzył druhe piskacź!

„Nó, tak piskaj, schtoż chzesch", rjeknu bur, „rjany spėw a spėwaj nėkotre schtuczki, srudne abo wjeßele."

Jurij wucźeże ßwėtke hußle ſ rubjaneho mėschka a sastaji ßebi je pod brodu. Hanka hladasche w runej měrje na njeho a dźiwasche ßo nad tymi bėłymi ßuchimi porstami, kotreż hudźenz wodźachu a hußle dźerżachu.

Jurij sapiska a spėwasche potom ſ jaßnym lubosnym hłoßom: „Njeścźe lėcźo mróczele . . ."

Jurij spěwasche ſ hłubokim ſacžucžom a hußle ſpěwachu ßobu, pſchetož hußleŕ a hußle běchu kaž jeneho ducha. Zony trějachu ßebi mjelczo ßylſu a mužojo běchu wocžichnuli, pſchetož wěrna hudźba pſchewinje kóždu wutrobu.

„To je mi najlubſchi ſpěw", rjeknu „knježi bur" a zybasche ſa ßwoju wulku móſcheń a roßcžahnu ju: „Tu", rjeknu wjeßele, „tu maſch toleŕ, drobny pjenjes je pola mje žadny."

S tſchepotazej ruku bjerjesche Jurij tón pjenjes, lědma wěrjesche ßwojimaj wocžomaj; pſchetož ßamon „drobny pjenjes bě pola njeho jara žadny", a nan bě ſtary a w kaſchcžiku njebě ßródki khlěba. Do wóczka ſtupi jemu ßylſa. Ach, wón njebě hiſchcže ženje tolerja pomĕł, a teho dla wjerćžeſche jón tſi, ſchtyri raſy w ruzy.

„Sapłacž Bóh", rjeknu potom a ßylſa ſ wóczka padže na te ßlĕbro. Hdyž Hanka Jurja płakacž widžeſche, pocža ßobu płakacž, pſchetož myßleſche, ſo ßu jemu nĕſchto ſcžinili.

Jurij wucžeže ſtare wupuſchcžane rubiſchko a ſwjaſa toleŕ krucže do jeneho rózka a tyknu jo ſaßo do kapßy. A tež druſy hoſcžo dachu ßo nětko nawabicž a Jurij doſta hiſchcže wjele kroſchkow do ruki.

„Pſchińdź jutſje ke mni do dwora", rjeknu ſkónczńje „knježi bur", „chžu tebi nĕſchto pokaſacž, ßnadź ßo tebi lubi."

Jurij kiwnu ſ hłowu; na to ſe ßwojimi hußlemi woteńdže.

* * *

„Knježelio bura" wobßedženſtwo bě prjedy wo prawdže był knježi dwór, teho dla jeho ludžo ſtajnje „knježelio bura" mjenowachu. Stare kamjeńtne murje běchu ſ praſchiwzom do koła wobroſcžene a nimo nich honjeſche ſpĕſchna rĕczka ßwoje žórko. W ſadnym rózku twarjenjow ſtejeſche niſka wĕża; a do teje wĕže wjedžeſche naſajtra „knježi" Hußlerjez Jurja, a Hanka tupotaſche ßobu pſchimajo Jurja dowĕriwje ſa ruku. W hornim twarjenju bě komora połna ſtareho cžapora a pawcžinow. Tu bě pſched wjele lětami burowy nan bydlik, kotryž bě, kaž ludžo prajachu, trochu dźiwny cžłowjek był. Wón bě wojeŕſki wyſchk w franzowſkich wójnach był a wjele pjenjes ßobu domoj pſchinjeßewſchi ſtary hród ſe wſchĕmi polami a łukami kupił.

Se ſtareho cžapora wucžeže bur dołhi wuſki kaſchcžik a położiwſchi jón na blido wotcžini jón, a tu leżachu ſtare ſakurjene hußle ſe ſpodźiwnje ſawitej ſchiju.

„To ßu mojeho nanowe ſtare hußle", rjeknu bur Jurjej. „Wón je huſto na nich hrał, woßebje hdyž jeho ſke myßle abo khoroſcž pſcheſcžĕhachu. Huſto pak by ke mni prajił: »Jaromĕro, njedaj te hußle ženje wot ßo, pſchetož ſchtóž ma hußle, ma ſboże.« A hiſchcže w mrĕczu je ſa tymi hußlemi kiwał, ale jeho jaſyk bě ſlemjeny a bórſy na to wumrje. Ja drje te hußle wot ßo dacž njedyrbjał, ale ja dźĕ mam hižo ſboże, ßym bohaty ale žadyn herz, kotrehož bychu ſke myßle abo khoroſcž pſcheſcžĕhake; pſchetož myßlu, wón je tón troſcht a te wokſchewjenje mĕnił, kotrež wo hudźbje leži. Tu wſmi."

S wobĕmaj rukomaj pſchimaſche Jurij a tłóczeſche hußle krucže k wutrobje, kaž drohi pokład. Na to ſapiſka na tych hußlach, a hłóß ſpodźiwnje miły a kraßny wuſtupowaſche ſ nich.

„O, to je rjenje!" wjeßeleſche ßo Hanka a kolebaſche hłowu po ſynkach, Jurij pak hladaſche ſ woknom do dalokoſcže, kaž by pytał to ſboże, kotrež dyrbja jemu hußle pſchinjeſcž.

Dźĕlenje bě krótke, pſchetož Jurij mĕjeſche jeno myßle ſa ßwoje hußle, a tłóczeſche je cžim bóle k wutrobje. Wótſje wołaſche duzy do lěża: „Schtóž ma hußle, ma ſboże!"

* * *

Dźeßacž lĕt bě do kraja wuſchło, wo mĕrje a pokoju bohatemu „knjeżemu burej", wo lutym dźĕle a ſtaroſcži ſtaremu hußlerjej a jeho ßynej, kotryž bě nětko rjany ſchwižny młodźenz ſ tyßazorymi pſchecžami a ſ mnohej ßylſojtej nadźiju w wutrobje.

W khudej ſtwicžzy ßrjedź lěża, w kotrejž njebě niczo widźecž, khiba-li blido, ławka a nĕkotre ſtólczki, ßedźeſchtaj nan a ßyn kładžo ßwĕtke hußle do drjewjanych kaſchcžikow. Wonka ſtejeſche kara, na kotruž chžyſchtaj hußle naklaſcž. Kóžde lĕto jĕdźeſche Jurij ſ hußlemi na karje po kraju a pſchedawaſche kuß po kußu, hrajeſche tež na hermankach wjeßelym ludžom, ſo by tak nana a ßebje nĕkak ſeživił.

Dźenża pak chžyſche wulki pucž naſtupicž; w hłownym mĕſcže chžyſche ßwoje hußle pſchedawacž a na ßwojich ſtarych hußlach hracž, wot kotrychž hiſchcže pſchezo ſboże wotcžakowaſche.

Wonaj wobaj mjelczeſchtaj, ſtary a młody, pſchetož dźĕlenje ſamka hort.

Stary, ſ rohowej brylu na wocžach, majkaſche luboſcžiwje ſ ruku ßwĕtke hußle, běchu dźĕ to jeho dźĕczi, ſ kotrymiž ßo dźĕleſche. Kak wjele njebě na nich dźĕkał! Jeho włoßy běchu bĕłe a jeho khribjet pokhileny, nuſa bě jeho ſeſtariła, ale w tutej khĕžzy njebě žane ſkorženje.

Runje bě ſe ßwjateho piſma cžitał to ßkowo: „Ja ßym młody był a ßym ſeſtarił, ale ženje njeiſßym ſprawneho wopuſchcženeho widźał!" — a wón do teho wĕrjeſche.

Jurij wuńdže ſe iſtwy do cžmoweho lĕża.

Pucž wjedźeſche jeho do knjeżeho dwora; chžyſche „knjeżemu burej" w bożemje prajicž, woßebje pak Hanzy, kotraž bě tak rjana a wulka naroſtka a bě jemu tak dobra — ſ wutrobu dobra.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. 23. jĕſdna brigada budže ßo wot 22. hacž do 27. auguſta na Klukſchanſkich, Sderjanſkich a Sdźarowſkich leżomnoſcžach k pokodnju Niſcžanſkeje a k wjecžoru Mużakowſkeje dróhi leżazych, wuwucžowacž. So by ßo pſchi tym žaneho njeſboża njeſtało, je ſakaſane, na leżomnoſcžach a pucžach, wot wojakow wobßadżenych abo ſawrjenych, khodźicž, a budźa ßo cži, kotſiž tutu ſakaſnju pſchestupja, ſ 10 hriwnami pjenjeżneho khoſtanja abo ſ arreſtom na tſi dny khoſtacž. Wobßedźerjo a najeńzy mjenowanych leżomnoſcžow ßo namołwjeja, ſrake pólne płody, tak daloko hacž je to mózno, hacž do 22. auguſta domkhowacž, dokelž ßo po ſakonju tajka ſahonſka ſchkoda njeſaruna, kotraž je pſches to naſtała, ſo je ßo domkhowanje ſakomdźiło. Teho runja tež cži ratarjo žaneho ſarunanja wotcžakacž nimaju, kotſiž ßu rolu dźĕkali a ju wobßyli, hacž runje ßu wjedźeli, ſo ßo wußyw w bliżſchich dnjach wot wojakow ſaniczi.

— Pſchi theologiſkich pruhowanjach, kotrež ßu ßo tele dny w Lipſku mĕle, ßu tſjo ßerbſzy ſtudencža pruhowanje khwalobnje wobſtali. Ssu to kk. Jan Gólcž ſ Rakez, Ssykora ſ Delnjeho Wujeſda a Henczka.

— Dźĕcžom dyrbi ßo krucže ſakaſacž, ſ jehłami hrajkacž; pſchetož cžaſto je hižo ßo ſtało, ſo ßu ßebje abo druhich ſ nimi ſtraſchnje kłóke abo je tež pózrjeke. Tak je ſańdźenu wutoru w jenej tudomnej ſchuli jedyn hólczez hejkojtu jehłu pózrjeł. Dokelž bě roſumny doſcž, ſo to wucžerjej pſchipowjedźi, jeho tón na mĕſcže domoj pózła. Naſtróżenaj ſtarſchej hnydom lĕkarjej pſchińcž daſchtaj, kotryž hólzej ßrĕdk k wrócżenju da. Na wulke ſboże hólczez jehłu ßobu wuwrócži, ſ cžimž bě ſtrach pſchĕtrał.

S Hornjeje Hórki. Pjatk rano 1/4 hodźin je tu w Zyżez korczmje woheń wudyrił, pſches kotryž je ßo wona do zyła ſpaliła. Zyż ſawĕſcžene nima. Na kajke waſchnje je woheń wuſchoł, hiſchcže ſnate njeje.

S Budeſtez. Kaž ßmy w tydźeńſkim cžißle Serbskich Nowin cžitali, ſmĕje ßo po ſkhadźowanzy ßerbſkeje ſtudowazeje młodoſcže w Budeſtezach wjecžor ßerbſke ſpěwanje. Njebudże pak to doſpołny wulki konzert. Pſchedßydſtwo ſtudowazeje młodoſcže je ßo prózowało, ſo by pſchecželam naſchich ſtudentow na ſkhadźowanzy nĕſchto rjane poſkicžicž móhło, a dokelž je ſ wjazorych ſtronow pſchecželnu podpjeru namakało, ßo wĕż ſawĕſcže tež poradźi. Spěwacž budźa ßo jeno- a wjazyhłóßne ſpěwy, narodne a nowſche. Naſch ßerbſki komponiſt Kozor je pſchecželnje ſwolił, ſo ßmĕdźa ßo nĕkotre jeho hiſchcže dotal njeſpěwane kompoſizije ſ „Naſymy" tu ſpěwacž, ſchtoż budże ſa jeho mnohich cžeſcžowarjow wĕſcže wulke wjeßele. Cžiſty wunoſchk budże ſa dalſche wudacže Sejlerjowych ſpißow; tola ßo žadyn ſaſtupny pjenjes žadacž njebudże. Budże ßo dobrowólna ſbĕrka wotbywacž, tak ſo žadyn wopytowaŕ njebudże nuſowany, nĕſchto dacž, jenož luboſcž k Sserbowſtwu dyrbi kóždeho k darej pohnucž. So budże Budeſcžanam a tež Sserbam dalokeje wokolnoſcže tajki ßwjedźeń witany, teho drje mózemy ßo nadźecž.

S Rachlowa. Jenemu tudomnemu žiwnoſcžerjej je ßo ſ jeho krumu derje ſchlachcžiło. Wona je ſa 5 lĕt 9 cželatow mĕła. Hacž dotal ßu pſchezo wſchĕ ſtrowe a runje tak ßylne kaž druhe byke, kotrež na ßwĕt po dwu njepſchińdu.

S pola. Tydźenja ßo w „Pſchilopku" radźeſche, ſo dyrbjeli pſchi nĕtcžiſchim jara horzym wjedrje mużſzy a žónſke na polu ßłómjane kłobuki ſ jara ſchĕrokej kromu mĕcž, dokelž ſežahanje abo kłócže ßłónza jenož teho trjechi, kiž tył (abo ſadny dźĕl ſchije) w ſtajnym kłóbku nima, t. r. komuž móże ßłónzo dołho ſady na ſchiju palicž. To je derje rĕczane, to je tež ſa burſkich ludźi dobra rada. Wóndano bu burſki ßyn, kiž bě ſ małym kłobucžkom na polo pſchiſchoł, tam wot ßłónza kłóty, a je dom dowjeſeny bórſy wumrjeł. Tajke ßmjercže ßu, kaž ßłyſchachmy, nĕtko pſchi tej horzocže tu a tam byke. Schtóž lĕtża tajkeho kłobuka ſe ſchĕrokej kromu doſtacž njemóże, tón chžył na tu wĕż njeſabycž a ßo k lĕtu pſchihódnje ſaſtaracž. Hdyž tež kłobuk ſe ſchĕrokej kromu nĕkotre kroſchki wjazy płacži, njech tola nichtó tam njelutuje, hdźež ßo wo jeho ſtrowoſcž a žiwjenje jedna.

S Herrnhuta. W tsećim wólbnym wokrjeßu (kiž Herrnhut, Wotrow a Reichenaw wobjima) je ßo swožownje politiska měschenza sapoczała!! Wulka wjetschina wuswolowarjow je saßo sa ßwojeho dotalneho sastupowarja, knjesa dr. Pfeiffera, ryczerkublerja nad Burkersdorfom, kotryž je muž jara dobreho mjena. Ale Reichenawszy chzedźa hinak; czi chzedźa jeneho Reichenawskeho fabrikantu sa ßwojeho sastupnika na Draždźanskim ßejmje měcź. Tak budże tam dwojenje pschi hłoßowanju. Na to licza doprědkarjo abo němszy ßwobodnosmyßleni, kiž chzedźa jenemu ßwojich město w sakskim ßejmje saradźicź; to je Buddeberg, kiž bu naléto sa Barlin wuswoleny. Schto s teje měschenzy budże, njehodźi ßo prajicź. Knjes dr. Pfeiffer pyta roszciskanju hłoßow psches to sadźěwacź, so je nowowólbu sa ßwoju woßobu wotkoźik. — Podobne mucźenja ßu sa druhe wólbne wokrjeßy teź wotmyßlene. (Je-li wěrno, chze w ßwobodnym 8. wokrjeßu jedyn sozialdemokrat s Draždźan ßo wo wuswolenje prózowacź. To budże podarmo!)

S hole. Pschi kóždej khěžzy w lubych Sserbach je wjetscha abo mjenscha sahrodka. Sahrodka wkohu trjeba. Duž ju krjepimy. Ake krjepicź a krjepicź je dwoje. Někotry ßwojim rostlinam, je krjepjo, schkodźi; haj někotremu psches to zyle sahinu. Potom rěka: woda s nascheje studnje ßo do sahrodki njehodźi. Ale to njeje wěrno. Najważnischa wěz je, so ßo w prawym czaßu krjepi. A s kóždeje studnje ßo woda k krjepjenju hodźi, jeno so je — wotestata. Pschetoż studnjaza woda je w czopłym czaßu wjele symnischa, dyžli powětr a swjerschna worschta semje. Czim czoplischo je, czim wjetschi je tónle rosdźěl. Je-li někak mózno, ma woda, s kotrejž ßo krjepi, něschto czoplischa bycź, hacž powětr je. To pak ßo jenož na to waschnje dozpěje, so masch wodu zyły dźeń wonkach w wotewrjenych ßudobjach stejo, na kotrež mózetaj powětr a ßłónzo skutkowacź. Hdyž potom wieczor khłódnischo bycź poczina, budże woda k krjepjenju kmana. Najlěpje wschak ßo s deschczowej wodu krjepi; tajka pak pschi ßuchocże njedoßaha. Po deschczowej wodże je woda s hata najlěpscha, potom rěczna woda. Hdyž pak tajkeje nimasch, bjes staroscże studnjazu wodu bjeŕ; ale: nanosch ßebi jeje do prědka doscź a napjelń ßudobja hnydom wieczor saßo, hdyž ßy wotestatu wodu zyle abo s dźěla wukrjepik. Hischcże ras pak napominamy: krjep w prawym czaßu! niz wodnjo, abo rano, ale — wieczor!

S Khoczebusa „Bramborski Zaßnik" pische, so je tam jedyn pohoncź na ßłónzownizu skhorjeł, t. r. wot ßłónzoweho sezahanja. (Sskowo „ßłónzowniza" je sa tu wěz dobre. *Pf.*)

W Grabinje (Finsterwalde) ßo wóndano, hdyž běchu runje wiki, na torhoschczu konjej spłóschischtaj, kotrajž staj tam pschedawarjam wjele schkody naczinikoj. Jena wjeßna wikowarka bu pschejedźena a morjena.

Žnjeńske saczucza.

Hłóß: Wojuj prawje, hdyž ta hnada ꝛc.

Bożo, kak ßu Twoje skutki
Wulke, a jich wjele je,
Kiž Ty wustajił ßamlutki
Mudrje ßy wot wěczność cże.
Semja je k najdalschom' kónzej
Pokna Twojoh' bohatstwa,
Hdźež Ty ßwěczicź dawasch ßłónzej,
Kiž nóz wot duja wotdźěła.
Semju ßy Ty nětko sdźerżał
Na wschě ßydom tyßaz lět,
Wot wěczność cże spostajował
S darami tón zyły ßwět.
Kelko człowjekow na semi
Sa tón czaß je pobyło,
Kiž ßu wschědnje naßyczeni
Schli wot blida Twojeho!
Kelko stworjenjow na ßwěcże
Też nětk k Twojom' blidu du,
Kotrež Ty też w tutym lěcże
Sastarał ßy s zyrobu!
Wschitko to Ty k sežiwjenju
Sa wscho czěło płodźił ßy,
Wěrjazemu k wobtwjerdźenju,
Ssy ßam studźeń dobroty.
Ale twoji pschecziwnizy
Nimo teho wscheho du,
Jako czi we duchu spizy,
Kiž Cże kedźbu nimaju.
Tebi tajke człowjske dźěczi
Rubicź chzedźa bójsku czesć,
Pschizpja ju naturje radźi
Nětk psches satanowu lesć.

A też woni wudawaju,
So to stacź ßo njebudże,
So by duscha w Twojim raju
Měła wěczne žiwjenje.
Tak my teho hódni njeßmy,
Schtoż Ty cżinisch nad nami,
Sa czoż my Czi njedźak damy,
Kaž czi dźewjecź wußadni.
Kschesczźjenjo, o njesapomńcże,
Hdyž wy knjesa Jesußa
K ßwojom' blidu pscheproschecże
Jako hoscza do doma,
Kiž we schtalcże njewidomnym
Žohnuje wschě dary wam,
Dźělcże wot nich ßobu tkudym,
Potrjebliwym ßyrotam!
Dha tón Knjes wam budże prajicź:
Schtoż scże wy tym cżinili,
Hdyž waß k prawizy b'dże stajicź,
To wy cżinili scże mi.
Hdyž b'dże rěkacź: luba duscha,
Pschesběhń ßo wot czaßnoscże,
Rjeńscha radoscź tebi ßłuscha,
Tam na honach wěczność cże.
Tamnu stronu sady rowa
Skutkow bójskej' mudroscże
W potajnstwje ßo wjele khowa,
Kiž ßu sa naß sczinjene.
Knjeże, tak ßu twoje skutki
Wulke, a jich wjele je,
Kiž ßy wustajił ßamlutki,
Budź cżi czesć do wěczność cże.

Gusta Hataß.

Dary sa natwarjenje ßerbskeho domu.

Do rukow k. dr. E. Muki ßu sa ßerbski macźicźny dom dary skladowali: kk. prof. dr. Psul w Njeßwaczidle 15 hr., dr. med. M. Rachel w Pancźizach 5 hr., pschekupz Jakub Deleńcźka w Kukowje 3 hr., Pětr Fulk-Rynca w Ssmjeczkezach 2 hr., Marja Fulkez tam 2 hr. S Koßlowa: Michał Rjelka 1 hr., Jakub Měschkan (Mischgang) 1 hr., Hana Krawzez 1 hr.; Michał Kummer s Laska 1 hr., Jakub Kummer s Kaschez 1 hr., canon. farař Bart w Ralbizach 2 hr., kapłan Bjedrich tam 3 hr., farař Jan Waltař w Wóßlinku 3 hr., pschekupz J. Hórnik w Kulowje 2 hr., J. Dubraw jun. tam 50 np., bur Mikela (Nicolaiedes) w Nowej Wßy 20 np., gymnasiast Marcźin Imisch s Hodźija 1 hr., Alma Mukez s Woßyka 1 hr., Marja swudowjena Muzyna s Woßyka 3 hr. — Hromadże 48 hr. 70 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Wóska Lehmann w Plußnikezach 25. meje se ßwojim wosom, do kotrehoż běschtaj dwaj konjej sapschehnjenaj, tak rucże po Mużakowskej drósy jědźesche, so koło a wosowa kapßa wot wosa wotleczi. Też na nahku kopizu pola pólwroweho magazina wón ßwojeju ßucheju sdrjeneju dobijakow njeßmilnje pohonjesche, schtoż bě ludźom niz jenoż teho dla s wulkim pohorschkom, so skót czwilowasche, ale so psches to też ludźo, po drósy duzy, do stracha pschińdźechu. Pschi pólwrowym magazinje kamjenjeklepar Rola sa Lehmannom shubjenu kapßu pschinjeßy a jemu ju pschepodawschi jeho njewuschneho jěsdźenja dla naßwari. Město so by ßo podźakowak, pak Lehmann na Rolu hawtowasche, jeho k semi porasy a do njeho s pjascźu bijesche. So by ßo ßwojeho pschesczěharja wobrok, Rola wojaka, pschi magazinje strażowazeho na pomoz wołasche. Tutón też hnydom pschiběża a Lehmannej wobarasche, sa czoż jemu tón w pschitomnoscźi druhich ludźi czeszranjaze wudma nawda. Lehmanna czělneho ranjenja, kschiwduczinjenja a pschestupjenja dla k jastwu na tsi njedźele a k arrestej na 7 dnjow saßudźichu.

Přilopk.

* W mnohich stronach Němskeje w běhu poßlednich schtyrjoch njedźel ani kapki deschcża panuko njeje. Studnje ßu na wjele městnach saprahnuke a w rěczkach žaneje wody wjazy njeběži. Mnohe mkyny a fabriki ßu dla pobrachowazeje wody dźěłacź pschestacź dyrbjake. Hdyž też ßuche wjedro domkhowanje pospěschi, tola na druhej stronje běrny, kak, rěpa a dźecźel psches ßuchotu czerpicź poczina. Też s druhich krajow, s Jendźelskeje a Franzowskeje powjescże wo wulkej ßuchocże pschikhadźeja. W Sakskej je pokodnischa Łużiza najwjazy deschczika měła. Deschczik, kotryž je poßlednje dny panuk, je drje nusy trochu wotpomhał.

* Spodźiwny kusk je ßo wóndano w jenej wßy pola Žitawy stał. W wjeßnej zyrkwi, kotruž ßu psched krótkim hakle ponowjeli, běsche ßo hrib saßo pokasak. Woßadni sastupjerjo, kotrychž hłóß w woßadże najwjazy płaczi, ßo rosßudźichu po ßwojim waschnju hrib sahnacź. Jedyn wjeßny wobydleŕ mjenujzy, kotryž ßo na tajku kekliju wusteji, poruczność dosta hrib „saprajicź". Wot pjatka na ßobotu w ßrjedź nozy ßo wón do zyrkwje poda, a žona jemu s latarnju ßwěczesche. W zyrkwi wón duchi, kotrež w hribje tcża, saprajі a pschi tym se ßekeru tsi czěski s drjewa wurubnu. Tak daloko běsche wscho derje schko. Hdyž mandźelskaj zyrkej wopuschczischtaj, ßo někotsi wikowarjo se selenej tworu, kotsiž do Žitawy na wiki dźěchu, dohladachu, kak dwaj człowjekaj s zyrkwje wuskoczischtaj. A dokelž ßo muž prózowasche ßwoju ßekeru skhowacź, ßo wikowarjam wěste sdasche, so maju zyrkwineju paduchow psched ßobu. A hdyž ßo jeju praschecź poczachu, schto dha w ßrjedź nozy w zyrkwi pytataj, jim mandźelskaj žaneho wotmolwjenja njedaschtaj. To też hinak bycź njemózesche: pschi tajkich wězach ßo rěczecź njeßmě, hewak zyke saprajowanje niczo njepomha. To pak wikowarjo slě srosumichu a „saprajerja" schwarnje pschemkóczichu; skónczńje jeho ßußodźa wumóchu, kotrychž běsche žona na pomoz sawołała.

* Hdyž chzysche sańdźeny tydźeń w Hartawje jedyn pczołar sa ßwojimi pczołami pohladacź a teho dla kolcź woczini, pczoły wuleczichu a ßo do jeho wulkeho pßa dachn, kotrehoż tak skakachu, so bórsy po tym kónz wsa.

* W Nerchawje ßobotu dopołdnja na jenym polu ßylny wichor nasta, kotryž 7létneho klóski sběrazeho hólza na pjecź kóhczi wyßoko sběhnu, jeho kruch ßobu njeßesche a jemu potom do hromady ßnopow panucź da. Hólczez hakle, semju doßahnuwschi, wołacź sapocża.

* W Grimmje ßu njedawno jenej burowzy wupłacźili, kotraž je wjazy krócź na tamnischich wikach butru pschedawała, kotraž mějesche s wonka rjany napohlad, tola kotraž s nutska hrosnje ßmjerdźesche. Měschczańske žony, kotrež běchu ßo wot njeje sjebake,

ßo ſ druhimi ſrěczachu a ßo poßledni wiczny dżeń do jebaweje burowki ſ pukami dachu. Wobſchudżerzy budżiſche ßo ſlě ſeſchko, njebudżiſche polizija ſakroczika. Pukam drje je panzarka tak wuſchka, tola ſakońſkemu khoſtanju niz.

* W Heinrichsorcże pola Lichtenſteina wóndano jedyn hórnik, prjedy hacz lehnucz dżěſche, ßwoju polnu palenzowu bleſchu na khachlowu kawu ſtaji, ſo by ju rano, hdyż na dżěko póńdże, hnydom k ruzy měk. Jeho najſtarſche dżěczo, 5 lět ſtary hólczez, w nozy, najſkerje dokelż jeho pſchi wulkej horzocze laczноſcz cżwilowaſche, wotzuczi, bjes teho, ſo byſchtaj ſtarſchej něſchto wo tym pytnukoj, ſtaże, pó iſtwje wokoło maßajo pſchipadnje na kawje bleſchu namaßa a ju wupi, ßebi na niczo ſke njemyßlo. Hdyż ſtarſchej rano pytnuſchtaj, ſchto bě ßo ſtako, běſche poſdże. Sa dżěczo żaneje pomozy wjazy njeběſche. Prjedy hacz ßo dżeń k wjeczoru nakhili, wbohi hólczez wumrje. Starſchej ſtaj njeſtroſchtnaj.

* Sſławnemu ſubjazemu lěkarjej w Barlinje je ßo wóndano ßlědowaza wężka ſtaka. K njemu młody cżlowjek ſe ſawjaſanym mjeswoczom pſchińdże, kotryż ſkorżeſche, ſo jeho ſatraſchnje ſuby bola, lěkarja proſcho, ſo by jemu Boże dla pomhał. Sso ſ chloroformom abo druhim lěkarſtwom pohłuſchicz dacz, każ je to nětko waſchnje, młody cżlowjek nochzyſche, wobkrucżejo, ſo ſmużicże boloſcz pſchewinje. Stonajo młodżeńz na ſtólzu ßedżeſche, mjes tym ſo běſche ßo lěkař wotwobrocżił, ſo by ßwoje pſchiprawy pſchihotował. Pſchipadnje do ſchphiela pohladawſchi pak ßo wón dohlada, kak ßo młody cżlowjek ſe ßwojeho ſtólza ſ ruku na pódla ſtejaze piße blido nacżeże, zyle mjelczo na blidku leżazy ſkoty cżaßnik ſhrabnu a jón do lazoweho ſaka tyknu. Lěkař ſ woprědka njewjedżeſche, ſchto prajicz k tajkej njehańbiczіwoſczі; potom pak ßo roßßudżi khróbkeho paducha pokhoſtacz, każ běſche ſaßkużik. Zyle ſměrom, jako by niczo pytnuł njebył, wón k młodżenzej ſtupi a w jeho ſhubach dżěkacz pocża, ale niz tak ſ kaha, każ bě to hewak jeho waſchnje. „Smużity" młody cżlowjek korczeſche a żałoſtnje ſtonaſche a ßo ſ woběmaj rukomaj ſa ſtólzowe wóbkożenje dżerżeſche. Skónczńje, ſkónczńje ſub wulecża. Wokomik młodżeńz, każ ſ boloſczu pohłuſcheny, wocżi ſandżeli, potom pak każ njemdry ſe ſtólza ſkoczi wokajo: „Ale, knjes lěkarjo, ſchto dha ſcże tola cżinik? Wy dżě mi prawy ſub wutorhnuk njeſcże." — „Jenoż ſměrom ßedżo woſtańcże", lěkař ſměrnje wotmolwi; „chzu ſ wami tak mjenowanu ſympathiſku kuru ſpytacz. Ja wam jedyn ſub po druhim wutorhnu, doniż pſchi prawym mój cżaßnik ſ waſcheho lazoweho ſaka njewuſkoczі!" Sso po zykym mjeswoczu ſaczerwjeniwſchi młodżenz pſched lěkarjom ſtejeſche; potom do ſaka pomaßa a cżaßnik ſ njeho wucżahnuwſchi dżeſche: „Njedżiwajcże, knjes lěkarjo: ja běch wſchón ſawjercżany, tajke boloſcże mějach!" To prajiwſchi ßo wotßali.

* W Napaczu ſańdżenu njedżelu rano dżěkacżer Miczka kaniklam żracz dawaſche. Pſchi tym jeho ſmijiza, kotraż je ßo najſkerje w trawje ſkhowaka była, do porſta rubnu. Miczkowa ruka bórſy tak ſacżeknu, ſo dyrjeſche wón k lěkarjej hicz.

* Kak ważne je, ſo ßo ſtare ßwójbne papjery khowaju, ßlědowazy pſchikkad wucżi. Khudy burik w Južnych Němzach ßwěru ßwoje ßwójbne papjery a wopißma khowaſche, ale ßebi pſchi tym dale niczo njemyßleſche. Tak ßo wón ſeſtari a běku hłowu doſta. Tu wón powjeſcz doſta, ſo je nękajki jeho wuj w Pariſu wumrjeł, a ſo wyſchnoſcz hižo lěta dołho herbu ſa ſawoſtajene millijony pyta. Se ßwójbnych papjerow też ßo wupokaſa, ſo je burik woprawdże ſakońſki herba. Duż ßo wón na měſcże do Pariſa poda a rěcznika ßebi hnydom ßobu wſa.

* Blisko kupjel Friedrichsroda w Thüringſkej je ſańdżene dny 5 lět ſtare jeniczke dżěczo jeneje knjenje, kotraż w kupjelach ſtrowotu pyta, na żałoſtne waſchnje wo żiwjenje pſchiſchło. Dżěczo na małym koniku jěchaſche, kajkeż ßo w kupjelach ſ hromadami poſkicżuja. Na jene dobo ßo konik ſpłóſchi, dżěczo dele cżißnu a jo ſa ßobu wleczeſche. Dżěczo pſched woczomj maczerje ducha ſpuſchczі.

* Każ ßo ſ Awſtriſkeje piſche, chzyſche tam wóndano na łuzy ßyzk na włoßach druheho ßyzka ſpytacz, kak wótra jeho koßa je. Pſchi tym pak jemu ſchwarny cżwak kože ßobu wot hłowy wotrubnu. Ranjeny, kotryż běſche do tajkeho hłupeho żorta ſwolik, je lěkarſkeje pomozy pytacz dyrbjał.

* We wßy Rohoſdzy na Morawje wóndano w nozy wokoło dweju nękajki ropot a praſkot mnohich wobydlerjow wubudżi. Nichtó njewjedżeſche, ſchto ma tajka hara na ßebi. Hdyż pak nękotſi ſtanuwſchi do wßy won dżěchu, na tſeſche zyle naheho cżlowjeka wuhladachu, kotryż wuheń torhajo zyhele ſ tſěchi dele mjetaſche. To běſche naměßaczník (ein Mondſüchtiger), wo kotrymż pak nichtó njewjedżeſche, ſo na tajku khoroſcz cżerpi. Hdyż ludżo na njeho ſawołachu, wón ſe ſpanja wotzucżi; tón ßamßny wokomik pak też ſ tſěchi dele padże a ßo tak cżeżzy ſrani, ſo naſajtra na to wumrje.

* Bliſko dwórniſchcża Normantona w Jendżelſkej wóndano dwaj cżahaj w hromadu praßnuſchtaj. Wobě lokomotiwje buſchtej cżeżzy wobſchkodżenej, a dwaj woſaj na cżěſki rosbitaj. Woßmjo pucżowarjo mějachu ſ dżěła ſtawy ſkamane, ſ dżěła běchu jich ſchkleńzy wot rosbitych woknow rosrěſake.

* Wo ßamomordarſtwje, kajkeż ßo rědko ſtawa, ßo ſ Low Moora w Jendżelſkej piſche. Tam pſched wczerawſchim tydżenja dżěkacżer, kotryż ma hobrſku pěz wobſtaracz, w kotrejż ßo żeleſo roſſchkrewa, na wós ſaléſe a pſched woczomaj ßwojeho towarſcha do żehliweje pjezy ſkoczi. Woheń hnydom ſalachu. Ale hodżina ßo minu, prjedy hacz na wuhło ſpalene cżěko ſ pjezy wucżeżechu.

* Hróſbny podawk je ßo ßobotu tydżenja w Rathfrilandże w Schottiſkej ſtał. Sso ſe ßerpom wobróniwſchi někajki wrótny cżlowjek rano w 5 hodż. ſ domu dżěſche a duzy po pucżu dwě koſy, kotrejż ſetka, ſe ßerpom mori. Na to na łuku dżěſche, hdżeż żónſke ßyno wobrocżachu. Se ßerpom njemdrje wokoło ßo machajo wón dwěmaj żónſkimaj hłowu nimale zyle wotrubnu a tſi druhe tak cżeżzy ſrani, ſo je jena ſ nich mjes tym wumrjeła; druhej dwě ſtej na ßmjercz. Podawk ßo hnydom poliziji w Rathfrilandże a Ballyudże wosjewi; duż cżrjódka żandarmow dżěſche, ſo bychu mordarja ſajeli. Skónczńje jeho hacz do ſchije w wodże ſtejo w hacże nadeńdżechu; ſ wulkej prózu jeho pſchimnuchu a wumjaſachu. Mordař běſche po ßwojim powołanju ßedkař; hakle pſched krótkim běchu jeho ſ hojerńje ſa wrótnych puſchczili.

* W Warſchawje wóndano jena żona do dwora do ſtudnje po wodu dżěſche. Dokelż pak běſche ßo plumpa někak ſatykała, żona ßwojeho muża ſawoła, ſo by ſa plumpu pohladał. Muż hnydom pſchińdże a ßo ſa ſchtryk do ſtudnje, kotraż je nęhdże 18 łóhczi hłuboka, dele puſchczecz pocża. S hłubiny ſtudnje pak tajke duſchaze płuny (gaſy) horje ſtupachu, ſo muż do ſtudnje dele padże. Njeſbożownemu nichtó ſpěſchnje pomoz poſkiczicz njemożeſche. Dwaj ßußodaj wſchak wospjet ſpytaſchtaj do ſtudnje ſaléſcz, ale też jeju płuny ſtraſchnje duſchachu. Hakle ſa tſi hodżiny njeſbożowneho morweho ſe ſtudnje wucżeżechu. Każ jeho rósdrjena draſta ßwědczeſche, běſche ßo wón dołho ſe ßmjercżu bědżił.

* Wo horzych lěczach ſaſtarſke knihi powjedaju: W lěcże 627 běſche w naſchich krajach tak horzo, ſo żórka ſaprahnuchu, a wjele ludżi ſ laczноſczu wumrje. W lěcże 870 dyrbjachu ludżo dléſchi cżaß ſe wſchitkimi pólnymi dżěkami pſcheſtacz, dokelż běſche pſche wſchu měru horzo. W lěcże 903 běchu w lěczi łuki każ wußmalene. Lěta 1000 małe rěki wußaknuchu; ryby hnijachu, ſo mór naſta. W lětomaj 1022 a 1132 běſche tajka horzota, ſo rěka Rhein w hornim a ßrěnim dżěle nimale wuſkhnu. 1139 mějachu w Italſkej ſatraſchnu ßuchotu. Lěta 1260 w bitwje pod Belu wjazy ludżi ſ horzotu ſpada hacz pſches brónje. Lěta 1277, 1303, 1304, 1615 a 1705 mějachu wurjadnje horze lěcże. W lěcże 1718 běſche jara mało wody; ſa zyle lěcże ßo ani kapki Božeho deſchcża njepſchińdże. Lěta 1779 w wokolnoſczі měſta Bologna w Italſkej wjele ludżi ſ horzotu wumrje. 1793 běſche w juliju tak horzo, ſo roſtliny a płody na ſchtomach wuſkhnuchu; mjaßo hižo ſa hodżinu tkajeſche. W lěcże 1822, w kotrymż běſche wjele ſemjerżeni, woßebje w Elſaßu, ßurowa horzota knjeżeſche. 1832 horzotu kholera pſchewodżeſche, kotraż pſchede wſchěm w Nawjeczornych Němzach a w Franzowſkej wjele woporow żadaſche; w ßamym Pariſu 20,000 cżlowjekow wumrje. Najwjetſcheje horzoty lěcża 1816, 1859, 1860, 1870 a 1874 pſchinjeßechu.

* W měſcże Coluſa w Kaliforniſkej w Ameriży je njedawno jedyn Chineſa mużſkeho a żónſku na ßurowe waſchnje ſkónzował. Dżenża pſched dwěmaj njedżelomaj běſche pſcheczіwo njemu ßudniſke jednanje. Pſchißażni jeho winowateho ſpósnachu a k jaſtwu na cżaß żiwjenja ſaßudżichu. Tajki wußud w ßudniſkej iſtwě pſchitomny lud wulży roſhněwa; wſchitzy żadachu, ſo bychu mordarja wobwěſcheli. Też ßudnik dżeſche, ſo wußud pſchißażnych pſchipósnacz njemóże. Dokelż běchu wſchitzy wobronjeni, w ßudniſkej iſtwě njewurjeknity ropot naſta. Sto piſtolow ßo na mordarja měrjeſche; lud wołaſche: „Powßńcże jeho!" Duż ßudnik ſtaże a ßo prózuju roſhorjeny lud ſměrowacz dżeſche, ſo dżě wußud njepſchipósnawa, ſo pak ßo nadżěja, ſo ßo w ßudniſkej iſtwě krwě pſcheliwacz njebudże. Na to jateho do jaſtwa dowjedżechu. Ssrjedż nozy pak cżrjóda ludu jaſtwo wobſtupi, durje wubi, mordarja ſhrabnu a jeho na móſt wleczeſche, hdżeż jeho na to waſchnje wobwěßnuchu, ſo jemu poſtromk wokoło ſchije ſadżernuchu, jón k wobkożenju moſta pſchiwjaſachu a mordarja pſches moſtowe wobkożenje dele ſtorcżichu. Cżěko ſaßo do jaſtwa donjeßechu.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi směje jutsje njedźelu rano w 7 hodźinach farař dr. Kalich němsku spowjednu rěcź a kaplan Handrik budźe 1/2 9 hodźin němski prědowacź. Pschi zyrkwinych durjach budźe ßo kollekta sa mißionstwo bjes židami hromadźecź.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Pawoł Waltař, Handrija Bohuwěra Pětscha, kublerja w Hrubocźizach, ß. — Hermann, Jaroměra Augusta Pětschki, dźěłacźerja w Bórku, ß. — Marja Bertha, Gustava Ernsta Hencźa, ratarja na Židowje, dź. — Marja Emma Augusta, Jana Khorle Langi, fahrodnika w Hrubocźizach, dź. — Marja Elsa, Jurja Roberta Maxa Menzela, samkarja na Židowje, dź. — Ida Lejna, Jana Bohuwěra Kubizy, murjerja na Židowje, dź. — Hana Wylemina, Jana Jaroměra Israela, skalarja w Jeńkezach, dź. — Hana Augusta, Mateja Barta, dźěłacźerja w Cźichońzach, dź.

Katholska zyrkej: Madlena, Jana Augusta Róbla, dźěłacźerja w Cźichońzach, dź. — Robert, Adalberta Riedela, schewza w Debßezach, ß.

Zemrjeźl:

Dźeń 4. augusta: Jan August, Handrija Augusta Sommera, dźěłacźerja w Delnjej Kinje, ß., 6 m. 17 d. — Marja Martha, Jana Augusta Wróbla, dźěłacźerja w Libuchowje, dź., 1 m. 2 d. — Marja, njebo Jana Krawza, dźěłacźerja w Hrodźišcźu, wudowa pod hrodom, 74 l. 10 m. 6 d. — 5. Kurt Jan, njemandź. ß. na Židowje, 6 d. — Jan, Jakuba Kleinstücka tudy, ß., 3 l. — 7. Matěj Frenzel, schewz na Židowje, 34 l. 1 m. 1 d. — Marja Emma, Jana Khorle Janaka, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź., 1 m. 4 d. — 8. Otilija Jenny, Khorle Gustava Lehmanna, zigarnika na Židowje, dź., 2 m. 23 d.

Płacźišna žitow a produktow w Budyschinje

6. augusta 1887.

Žitowy dowos: 3248 měchow.		Na wikach wot mk.	wot np.	hacź mk.	hacź np.	Na bursy wot mk.	wot np.	hacź mk.	hacź np.
Pschenża	běła	10	12	10	27	10	12	10	24
=	žołta	8	93	9	23	8	93	9	17
Rožka	50 kilogr.	6	10	6	64	6	33	6	64
Jeczmjeń		6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß		5	30	5	60	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		1	80	2	—	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	30	—	—	—	—
Pschenczna muka	50 =	7	50	17	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 =	7	—	10	25	—	—	—	—
Sšyno	50 =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sškóma	600 =	16	—	18	—	—	—	—	—
Prožata 695 schtuk, schtuka		8	—	17	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Dražděanske mjaßowe płacźišny. Howjada 1. družiny 50—54 mk., 2. družiny 44—48, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 43—46 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 42—55 np., 2. družiny 28—38 np. po punće rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 12. augusta: Kraßne.

Pśches ßudnistwo ma ßo na pschešadźowanje pschedawacź: 29. septembra dopołdnja w 9 hodźinach Wickoweje khěžna leżomnosćz s polom w Rakezach, na 6300 mk. taksěr. — 30. septembra dopołdnja w 10 hodźinach khěžkarska žiwnosćz Miklawscha Měrcźinka w Radworju, na 1625 mk. taksěr.

Na pschenajecźe: Khlamarnja, dalsche je shonicź w Radworju 88 b.

Pschenajecźe leżomnosćzow.

Pola a łuki, k Halmiz kublu w Tšělanach ßkuschaze, maja ßo

ßrjedu 17. augusta t. l.

dopołdnja w 9 hodźinach

na pschichodne 6 lět po parzellach pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pschešadźowanje pschenajecź. Na wotnajecźe smyßleni chzyli ßo w **Liebschez** restawraziji pola Tšělan seńcź.

Rjana **žiwnosćz** blisko Budyschina se 26 **kórzami** leżomnosćze je hnydom na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

W Plußnikezach je **khěža** cźo. 21 se ßadowej a ßołotowej sahrodu, 1 **kórzom pola a kruchom łuki** hnydom na pschedań.

W Koblizach je **khěžkarska žiwnosćz** cźišło 25 s maßiwnym domskim a 8 jutrami pola a łuki na pschedań. Dalsche je pola wobßedźerja shonicź.

W Nowej Jaßońzy je **khěža** cźišło 44 s 3 kórzami pola na pschedań.

Rjana **ßuproschna ranza** je na pschedań w Holeschowskej Dubrawzy cźišło 16.

Roły k drainěrowanju a k wodowodam

porucza we wschěch rosměrach po najtuńschich płacźišnach

fabrika hlinjanych tworow
Friedricha Müllera w Kamjenzu w S.

Stare rybjaze ßaki

k sawěschenju winowych pjeńkow pschedawa tunjo

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórnischcźu (privatgüterbahnhof).

Jednory ßkłódki palenz liter po 45 np.,
= = = w picźelach liter po 40 np.,
ff. dwójny palenz liter po 65 np.,
= = w picźelach liter po 60 np.,
ff. najßylnischi **cźisty palenz** liter po 20 np.,
= = = w picźelach liter po 19 np.,
ff. nanajßylnischi **kitßakowy sprit** liter po 18 np.,
= = = w picźelach liter po 15 np.,
ff. rajß punt po 13, 15, 18, 20, 24 np., pschi 10 puntach tuńscho,
ff. drobny khofej punt po 30 np., pschi 10 puntach po 29 np.,
ff. najßkłódschi schlef. kruchaty zokor k sakładźenju płodow pt. po 32 np.,
ff. raffinadowy zokor w pokrutach punt po 35 np.,
ff. melisowy zokor w pokrutach punt po 34 np.,
cźišcźe a ßylnje ßkłodźazy **kampinaski khofej** punt po 110—120 np.,
cźišcźe a ßylnje ßkłodźazy **guatemalski khofej** punt po 125 np.,
jara derje a ßylnje ßkłodźazy **neilgherriski khofej** punt po 130 a 140 np.,
jara dobry **paleny khofej** punt po 130 a 140 np.,
petrolej punt po 13 np., po ßudach wjele tuńscho,
nowe poknojerje, jenoż dobru tworu, schtuku po 6—10 np., ßud po 40 mk.,

Tele khofejowe płacźišny ßu s najmjeńscha 10 np. pod nětčišnu płacźišnu ßtajene.

porucza **Carl Noack** na žitnej haßy.

Prima gumijowe schaty.

Stejaze khornarje	po 40 np.,
ßhibnjene khornarje	po 60 np.,
make pschedkoschliczki	po 90 np.,
wulke pschedkoschliczki	po 120 np.,
manschety sa dźěcźi por	po 70 np.,
mužaze manschety por	po 90 np.,

mydło, knjeske s mechaniku

porucza

A. Tschentscher w kupnizy pschi torhoschcźu.

K dźěłanju role w nasymje

poruczam cźeścźenym serbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych srědkow po najtuńischich płacźišnach, kaž:

ff. parjenu koscźinu (muku),
ff. ßyru koscźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
ßpodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecźa pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, pśches cźož ßo kóždemu kupzej hnójne srědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Koßy,

kaž jěd rěsaze, porucza
Paul Walther
na žitnych wikach.

ff. jědźnu ßól a ßól sa skót

płacźišny hódno pschedawam.
E. Schmeiß w Budestezach.

C. Thiermann w Budyschinje

porucza k wobstaranju symskeho potřeba po **najtunischich lětnich placźisnach**, hacź do **1. oktobra** placźazych,

Ia Mariascheinsku brunizu

s Doblhoffskich podkopkow, snatych najlěpschich cžěskich brunizowych podkopkow.

Tale wote mnje žo pschedawaza **Mariascheinska bruniza** je najwubjernischa sa **stwinske a kuchinske tepjenje** a žo wožebje tež sa **pjekarstwo** doscź poruczecź njemóže. Wona dawa **žylnu tepjazu móz**, njewudyma **žane schkódne gasy, njeżasuje** a sawostaja jenož 1½ % **popjeka bjes truskow.** To žu žamowmosćze, kotrež Duchzowske wuhlo, kiž žo cźežko sapala a kotrehož žo k dozpiczu žadaneho saměra wjele wjazy pschetrjeba, kaž je snate, nima.

Dale poruczam k tepjenju kotkow, zyhelniczow a horncźernjow **brunizu** s **Herbert-podkopkow** pola **Czopliz** po najtunischich placźisnach.

Hornjoschlesynske kamjeńtne wuhlo,
delnjoschlesynske kowarske wuhlo,
prawdźiwe Burgske (Draždźanske) } cźiste myte,
kowarske wuhlo,
Schimischowski a Shorjelski twarski kalk,
schlesynski hydrawliski cźorny kalk

je stajnje w najlěpschej dobroscźi a cźerstwej tworje na skladźe.

Pschi wotewsaczu zykych lowrijow žo **podkopkowe placźisny**, pschi mjenischich dźělbach najtunische dźenske placźisny wobliczeja.

Sa prawu wahu a měru ja polne rukowanje dawam.

Wotwoženje psches moje žamžne wosy po tunich placźisnach.

Komptoir: na žitnych wikach cźisło 5.
Sklad: na privatnym tworowym dwórnischczu.

Maleny

tak wjele hacź žo jich pschinjeże, kupujetaj po najwyschschich placźisnach

Strauch & Kolde
3 na kamjeńtnej haży 3,
drogowe khlamy k skotemu workej.

Syrop

punt po 12 np., jara žłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haży.

Zokrowy syrop

jara žłódki, skoro tak žłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämsch.

Jara dobre
drastne tkaniny
wožebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Placźisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjažoweho torhoschcźa.

Knižku
Nadpad pola Bukez
kupuje redakzija Serb. Nowin.

Pschedawarnja hnójnych žrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje
sklad w hoscźenzu k slotemu jehnjeczu
na jerjowej haży

porucza knjesam ratarjam wschě druziny **hnójnych žrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich placźisnach, wožebje

žyru a parjenu koscźinu (saruczenu cźistu njepodražowanu tworu),

woprawdźity žyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,
norwegski a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne žele,
Czopliczanski fosfatowu muku,
gyps k hnojenju a sažlanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Lužizy bydlazym, kotsiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne žrědki darmo pschepytacź dacź, jeli so je žo pruha, kaž je pschedpisane, wotewsaka.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na žerbskej haży
porucza

jadriwe mydlo, dobre žuche	punt	po 40	np.,
jadriwe mydlo, czerwjene a módre	„	„ 36	„
zolte wóskowe mydlo I	„	„ 40	„
zolte wóskowe mydlo II	„	„ 30	„
soda	„	„ 5	„
schterku	„	„ 22	„

masne mydlo, selene mydlo, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej placźisnje.

Paleny a njepaleny khosej

pschedawa po starych tunich placźisnach w jenak dobrej druzinje

khosejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haży.

Wotewrjenje krawstwa.

S tutym žebi dowolam, czesczenym wobydlerjam w **Klukschu** a **wokolnosczi** k nawjedźenju dacź, so žym w **Klukschu** cźisło 51

pschedawarnju muzazeje a hólczazeje drasty

sjenoczenu

s khlamami wurěsnych worow

wotewrik.

Dobru tworu a po mózności tunje placźisny lubjo, proschu pschi potrjebje moje pschedewsacźe dobroczźiwje podpjeracź.

S poczesczowanjom
Carl Langermann.

S dobom poruczam žo tym, kotsiž žu žebi žami tkaniny kupili, k seschiczu drasty po wschěm waschnju po měrje.

Hěblowane schpundowanja

zyle žuche, 24 a 30 mm. žylne, pschedawa tunjo
Tr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Ratarska krajna wustajenza sa sakske kralestwo w Budyschinje

wot 7. hacz k 13. poczeznje k 21. septembrej 1887.

Wustajecz budza zo: a) **skót** (howjada, konje, zwinje, wowzy, kosy, pjerina, kanikle, ryby a pczoły), b) **wuplody** (plahowanja skotu, ratarstwa, łukow, hajnistwa a sahrodnistwa, krajomskeho a wumělskeho sahrodnistwa), c) **ratarske maschiny, grat a pomozne maczisny, d) wuczobne poźrědki** sa ratarske hospodarstwo a hajnistwo, zadarstwo a sahrodnistwo, kaz tez **wědomostne wudźělki** w wuzschim smyśle.

Sastupne placzisny zu sczěhowaze: Trajne kharty sa zyły czaz wustajenzy po 3 mk., sastupne kharty 7., 8. a 10. septembra po 1 mk., 11., 12. a 13. hacz po możnosczi 20. septembra po 50 np.

W Budyschinje, w juniju 1887.

Sa pjecz kralowskich sakskich ratarskich wokrjeznych towarstwow.

Sarjadowaze direktorstwo:

G. Pfannenstiel. **Brugger.**

Turkowske zlowki

najrjenesche a najwjetsche, kotrez zu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa
na mjazowym torhoschczu,
destillazija najlepschich likerow.

Czorny kascheměr

jenoz czistowolmjany w snatej dobroszczi po starych placzisnach porucza **H. Kayser**
10 na zitnej hazy 10.

Kule

sczorneho (pokoweho) drjewa we wschěch wulkosczach porucza tunjo
Robert Pfeiffer
w zelowym skladze pod radnej khežu.

Hamburgsko-amerikanske paketojezdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódzna jezba
z **Hamburga** do **New-Yorka**
kózdu zrjedu a njedzelu,
z **Havra** do **New-Yorka**
kózdu wutoru,
ze **Stettina** do **New-Yorka**
kózdej dwě njedzeli,
z **Hamburga** do **Wschodnje Indiskeje**
mězaczinje 3 krócz,
z **Hamburga** do **Mexika**
mězaczinje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne lódze podawaju wubjernu jedz a pschihódnu puczowansku skladnosez za kajutowych a zjesstubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa **No. 797.**

Carl Meisel w Budyschinje.

najwubjernische
psche wschě insekty
(tkhi, schczóny, muchi atd.), a wschón njerjad tak z wěsta wutupi, so **zaneho zlěda** wot njeho njewostanje.

Njech zo zwěru na to kedzbuje:

„Schtoz zo w papjerje wuważi, njeje zenje **Zacherlowa spezialita.**"

Jenoz w **originalnych bleschach** je „Zacherlin" **woprawdzity tuni** dostacz

w **Budyschinje** pola kk. bratrow **Měrschow** pschi zitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera**,
= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Naechstera**,
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta** pschi torhoschczu.

Třinata hłowna skhadźowanka

změje so **14. augusta** (nic 7. aug.) w **Budestecach.**

Sobotu 13. augusta budże wuradźenje wubjerka, na kotrež ma kóżde towarstwo swojich zastupjerjow póslać.

Njedźelu, kaz tez sobotu započina so zhromadźizna w 3 hodź. Wječor budże spěwna zabawa ze scěhowacym balom.

Póndźelu zhromadny wulět.

Wo bohaty wopyt prećelow serbskeje studowaceje młodosće prosy

Jan Gólč, stud. theol., hłowny starši.

Někotre
zerbske Schazkaschczíki
wot Bogazkeho, pschekozene wot njebo duchowneho Kiliana, ma na pschedań

Rössger,
knihikupz w Budyschinje.

J. A. Henke
porucza
swój skład wschěch druzinow czażnikow.
Porjedzenje khwatnje
a tunjo
na seminarskej hazy 4
w Budyschinje.

Babinske sastojnstwo

sa tudomny wokrjez ma zo s nowa wobzadźicz a chzyke zo tajke, kotrez wo to rodźa a zu zerbskeje rěcze mózne, se zwojimi wopiśmami pola podpiśaneho hacz k **28. augustej t. l.** samolwicz.

W Mjeschizach, 5. augusta 1887.

T. Albert, g. p.

Młoda holza, kotraz chze schwadlistwo dospolnje nawuknucz, móże hnydom spodobne město dostacz na bohatej hazy czisło 16 w sadnym twarjenju.

Czeledź

pyta pschistajaza zona **Bräuerowa** na zerbskej hazy czisło 9.

Pytaja zo

k 1. januarej 1888
3 rólni pohonczojo,
2 kuchinske holzy,
1 wolazy
na **Wutołczanskim** knjezim dworje.

Ródna dźełaczerska zwójba

trajne dźełko, zwobodne bydło a nješchto bernjazeho pola dostanje na **Wutołczanskim** knjezim dworje.

K nowemu lětu 1888 zo wjele hródźnych dźowkow, kotrez wyšoku msdu dostanu, pytaju w Budyschinje na swonkownej lawskej hazy czisło 12 po 1 schodźe.

Młody czlowjek, kotryž chze **piwarstwo** nawuknucz, móże hnydom do wuczby stupicz.

H. Keller, piwarz w Rakezach.

Pytam hnydom **wuczobnika.**

Ernst Rieger,
rjemjenjerski a zedlarski mischtr
na swonkownej lawskej hazy 8
w Budyschinje.

Livia Binnerec,
Jan Kerk,
cyrkwinski wucer,
slubjenaj.

W Rakecach a Malešecach,
w pożnjeńcu 1887.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 34. **Sobotu 20. augusta 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Němšzy wobšedźerjo palenzowych paleŕnjow chzedźa wulke akzijowe towarstwo ſ 30 milijonami hriwnow kapitala sałožicź, kotreż měło rospschedanje spirituša pschedewsacź a płacźisny postajicź. Tale myšlicźka je wot towarstwa němskich dźěłarjow spirituša wuschła a šo wot wjazorych wulkich pjenježnych bankow podpjera. Jeli so by šo akzijowe towarstwo sałožiło, schtoż šo najskerje stanje, by šo spiritušowa płacźisna trochu powyschiła. Hižo powjesćź, so maja wotpohladanje spiritušowy bank sałožicź, je spirituš podróžiła.

— W Draždźanach dźerješche šo wóndano wulka pjekarska wustajeńza, na kotrejž šo pjekarjo ſ zyłych Němzow, kaž tež ſ Wina a ſ Hollanda wobdźělachu. Wustajeńza bu dźenš tydźeń w pschitomnosczi krala a kraloweje a wschelakich wošebnych knježich wotewrjena. Na šamšnej pokasowachu šo wschelake pjekarske pschiprawy a jara wschelake pjekarske twory starscheho a nowscheho cźaša. Tam bě bjes druhim jara stary młyn widźecź, ſ najmjeńscha 2000 lět stary ruczny młyn, kotryž, na jenym polu blisko Wojerez wuryty, ſ dweju hładkeju kamjenjow wobsteji, bjes kotrymajž šu naschi prjedownizy žitne sorna rostkóczowali. — Wulke hladanje cźinjeschе tołsty tykanz, meter schěroki a 2 metraj dołhi, kotrehož cźěsto bě połdra zentnarja ważiło. Teho runja 2 zentnarjej cźežki klumpacź schokolady, na kotrymž Kölnjanski dom ſ zokora laty stejeschе. — Kralej spodobasche šo wošebje khlěbowa maschina, kotraž cźěsto sa 250 pokrutow kommišneho (wojerskeho) khlěba na dobo naměšy, kajkaž šo hižo w wschelakich wojerskich pjekarnjach nałožuje. — Hewak šu šebi kral a kralowa a jeju wošebny pschewod tež te pjezy wobhladali, kiž běchu na wustajeńzy natwarjene a pyrjene, a hdźež bě tak lubje cźopło, kaž to pola pjekarjow je.

— Nowym pruskim regimentam, kotreż šu šo lětša 1. haprleje srjadowake, šu šo 18. augusta, na wopomnjenskim dnju bitwy pola Gravelotta a St. Privata, khorhoje wudźěliše.

— Tele dny je 800 šobustawow sakskich wojerskich towarstwow do Elsaša a Lothringskeje pschijěło, so bychu šebi bitwischcźa, na kotrychž šu šo w lěcźe 1870 horze bitwy bjes Franzowsami a Němzami měke, wobhladali a na rowy panjenych wojakow wěnzy położili. Naschich krajanow šu w Weißenburgu, Kehlu a w druhich městnach na jara pschecźelniwe a pocześcźowaze waschnje witali.

Awstrija. We wschěch tych cźěskich městach, kotrychž wyschsche schule maja po wukasu kultušoweho ministra Gautscha statnu podpjeru shubicź, šu šo ludowe shromadźisny wotbywake. W nich šu Gautschowy wukas na najwótrischo pschimali a wobsamkli, pschecźiwo njemu pola knježerstwa protestowacź. Niz jenož wot Cźechow, tež wot Polakow a němskich konservativnych šo Gautschowe spoczinanje w nastupanju wyschschich schulow krucźe sašudźuje. Cźecham, kotsiž hroža, so ſ konservativneho swjaska wustupja, jeli so knježerstwo Gautschowy wukas wobtwjerdźi, konservativni Němzy radźa, so bychu šo w šwojim hněwje njepschekhwatali a do powleczenych paślow njeschli. Ministerstwo budźe skónczinje tola Cźecham k woli bycź dyrbjecź; pschetož jeli so nětczischa konservativna wjetschina, se wschelakich elementow wobstejaza, kotraž móže šo jenož psches wsajomne konzešije dźerżecź, rospanje, sa njej tež ſ wěstosczu ministerstwo panje.

— Dowěrnizy němsko-cźěskeje strony šu psched krótkim shromadźisnu w Prahy měli, w kotrejž šu wobsamkli, němski lud w Cźechach namołwjecź, so by pschi pschichodnych nowowólbach wschitkich tych sapóšłanzow sašo wuswolił, kotsiž šu w cźěskim šejmje šwoje šydła ſ tym shubili, so šu šejm wopuschczili. Němsko-cźěska strona chze šo dale tak dołho šejmowych wuradźenjow sdalowacź, doniž cźěska wjetschina do teho njeswoli, so bychu šo Cźechi do němskich a cźěskich dźěliše a šo sa wobaj dźělaj wošebite sarjadnistwo postajiło.

Franzowska. Franzowske nowiny wo sajimawym podawku pišaju, kak budźische franzowska repetěrowanska tšělba pschi šamym do němskich rukow panuła, njebudźische-li šo wona psches wótcźinske smyšlenje schtyrjoch Franzowsow wukhowała. Tucźi schtyrjo běchu shonili, so je jedyn wojak 5. honjerskeho bataillona ſ manevrow blisko St. Dié cźeknuł. Woni wobsamknuchu, šo sa nim puschcźicź, so bychu jemu Lebelowu tšělbu wotewsali, kotrejež bychu šo hewak Němzy mozowali. Mjesu pschekrocźiwschi woni cźeknjeńza wuhladachu, kotryž pak šo tež jich dohlada a tak rucźe hacź móješche do domu jeneho bura, pomoz! pomoz! wołajo, běješche. Bur, šebi myšlo, so chzedźa wojakej kschiwdu cźinicź, šo hotowasche, jemu pomhacź, tola šo ſ cźašom hischcźe poradźi, cźeknjeńza pschimnucź a jemu tšělbu wutorhnucź. Na burowe wołanje němšzy złonikojo pschiběžachu, a cźi schtyrjo Franzowsojo teho dla skoku na tamnu stronu mjesow khwatachu. Jedyn ſ nich, kotryž tšělbu njeješche, šo bojesche, so móhli šo złonikojo do njeho dacź a jemu ju wsacź. Duž ju wón w kerkach skhowa a w nozy po nju dźěsche, so by ju potom wojerskej wyschnosczi pschepodał.

Jendźelska. Manevry jendźelskeho łódźstwa šu Jendźelcźanam wocźi wotewriše a jim spósnacź dałe, kak srudnje ſ jich wjele šławjenym łódźstwom steji. Hacź runje bě najrjeńsche a najměrnische wjedro, šo hnydom pschi sapoczatku manevrow dwě wulkej wobrónjenej łódźi srasyschtej a dwě druhej šo tak wobschkodźischtej, so šo sa bitwu njehodźischtej. Łódź „Colossus“ pak, jena ſ najnowschich łódźow, pokasowasche pschi wutšelenju jejnych wulkich kanonow tak šłaby twar, so jara dwěluja, hacź by šo wona sa bitwu trjebacź móhła. Dwaj torpedowaj cźołmaj dyrbjeschtaj šo wuporjedźicź. Na šboże běchu twarne městna blisce; schto pak by šo stało, hdy bychu łódźe w zusych morjach byłe? Hdyž nasche łódźe, nowiny „Pall Mall Gazette“ pišaju, na hładkej wodźe w blischosczi naschich pschistawow, ani ſ jeneje kanony a ani torpedo njewutšeliwschi, tak mało wudźerża, kelko łódźow by potom prěnjej dwě njedźeli woprawdźiteje mórskeje wójny pschětrało?

— Lord Salisbury, jendźelski ministerstwowy pschedšyda, je w šwjedźeńskej rěcźi, kotruž je pschi lětnej hosczinje Londonskeho měschczanosty měł, prajił, so je pschešwědczeny, so šu šo strachi, měrej hrožaze, pomjeńschiše a so budźe měschczanosta šwoje sastojnstwo w hłubokim europiskim měrje skónczicź móz.

Rušowska. Niz jenož w starej Ruskej, hdźež židźa ženje žaneho prawa njemějachu bydlicź, tež w pólskich provinzach ruske knježerstwo židam pschebytk poczežuje. Najprjódy je knježerstwo wschitkim židam, kotsiž ruszy poddanjo njejšu, pschikasało, hnydom

kraj wopuschczicz. W pólskej Ruskej mjenujzy jara wjele zidow bydli, kotsiz zu turkowske abo rumunske poddanstwo pschijeli, so bychu zo tak wojerskeje zluzby sminuli. Tuczi dyrbja nětko wschitzy kraj wopuschczicz. Sa nich je to czim horje, dokelz jich ani Turkowska ani Rumunska pschijecz nochze. Tola tez ruskim zidam zo zwobodny wobkhad, kotryz hacz dotal mějachu, khětro pschirěsa. Dokelz zidza wozebje lohkosmyzlenych burow w Pólskej jara wobschudzeja a wopikstwu bjes nimi polěkuja, w blizschim czazu knjezerstwo zidam sakasa, na wzach lezomnosczе wobzedzecz, tam wikowacz abo zo se zanym rjemjeszkom nakkadowacz. Zidza, kotsiz lezomnosczе na wzach wobzedza, dyrbja je kscheszczijanam-buram pschedacz.

— Zar zo 21. auguста se zwojej zykej zwójbu do Kopenhagena poda, hdzez budze 7. septembra jeho pschichodna macz, danska kralowa Luisa, zwój 70. narodny dzeń zwjeczicz. Tez sastupjerjo grichiskeje a jendzelskeje kralowskeje zwójby k tutemu zwjedzenjej do danskeho khlowneho města pschińdu.

— Ruske knjezerstwowe nowiny „Nord", kotrez w franzowskej rěczi w Brüßelu wukhadzeja, zu powschitkownu kedzbnosez a to wozebje w Franzowskej s nastawkom sbudzike, w kotrymz zo poměry Rußowskeje k Franzowskej rospominaju. W mjenowanym nastawku zo praji, so chze Ruska s nětczischim franzowskim knjezerstwom rad pschecelstwo dzerzecz, so pak tele pschecelne saczucza na radikalnu franzowsku stronu, kotraz nětczische franzowske knjezerstwo khluboko hidzi a jo powalicz pyta, wupschestrjecz njemóze. S zyka móze zo Ruska jako kraj porjada a pozkuschnosczе jenoz s tym sjenoczicz, kotryz zanym revoluzionarnym wotmyzlenjam njehokduje.

— Redakziju „Moskowskich Wědomosczow", psches semrjecze tajneho radzicela Katkowa wuprósdnjenu, pjecza general Czernajew, nehduschi wjednik zerbskeho wójska w zerbsko-turkowskej wójnje, pschewosmje.

Bokharska. Koburgski prynz Ferdinand je zo w tu khwilu hizo bokharski wjerch sczinił. Dokhe telegramy s Bokharskeje wo prynzowym triumfalnym pschijezdze do Ruschczuka, Sswischtowa a Tirnowa, wo zwjatoczných Bozich zkuzbach a wo wulkim pozedzenju ludoweho zobranja (zejma) powjedaju, w kotrymz je prynz pschizahu na wustawu podpizał. Proklamazija, kotruz je prynz wudał, je jara podobna na wuwokanje njewotwizznosczе Bokharskeje. Koburgski prynz zo w njej „Ferdinand prěni, psches Bozu mikosez a ludowu wolu bokharski wjerch" mjenuje, na sultana a na wulke mozy pak ani njespomni, czim wjazy pak „wo trónje zkawnych bokharskich zarow, wo wulkej njewotwizznej Bokharskej a wo zkawnym pschichodze" rěczi. Hacz budze tutón pschichod sa njeho tak zkawny, kaz zebi wón myzli, je hischcze w tu khwilu wulke praschenje. S wulkich mozow zebi zana jenicka swaziła njeje, jeho sa wjercha pschipósnacz, sa to pak stej Rußowska a Turkowska pschecziwo njemu protestowakej, a Franzowska a Němska stej zo tutemu protestej pschisamkej. Ruske knjezerstwo tón czaz nowopjeczeneho bokharskeho wjercha Ferdinanda sa straschneho nima a je pschezwědczene, so budze s jeho kraznosczu bórsy nimo. Jenoz potom ruske knjezerstwo se zwojeho wotczakowazeho stejnischcza stupi, jeli so wulke mozy prynza sa sakońskeho bokharskeho wjercha pschipósnaja. Tola Ruska zo teho njeboji, dokelz wě, so wschěm wulkim mozam jara wjele na tym leži, so by Ruska w mjesach Barlinskeho měra sawostała, kotrez bychu zo pschekamake, hdy by Koburgski prynz sjawnu podpjeru pola wulkich mozow namakał.

Afghanistan. Trón afghaniskeho emira Abdurrahmana zo straschnje kabła a drje zo sa njedokhi czaz powróczi. Emirowe wójsko njeje, kaz bě zo rosschěriko, sbězkarjow sbiko, wjele bóle zu sbězkarjo w wjazorych bitwach dobyli a emirowemu wójsku nětkotre kanony wotewsali. Jendzelske knjezerstwo ma Abdurrahmana hizo sa shubjeneho a rospomina, schto měko zo po emirowej zmjerczi s Afghanistanom stacz. So by tuteho kraja dla bjes Jendzelskej a Rußowskej wójna njewudyrika, namjetuja Jendzelczenjo Ruskim, so byschtaj zo wobaj do kraja dzěliloj. Jenoz s tutym wotpohladom Jendzelska pschi afghaniskich mjesach zykne wójsko hotowe dzerzi, a hacz dotal zu zo mylili, hdyz zu měnili, so ma tole wójsko w pschipadze nusy Abdurrahmanej pschecziwo snutskownym a swonkownym njepschecželam pomhacz.

Stare hußle.

(Skónczenje.)

Jurij bě pucz do khlowneho města derje trjechił a tam se zwojimi hußlemi sa zbozom pytał. A kaz serjo bě, drje jemu tez seskhadzało. Jedyn hudzbny direktor bě jeho piskacz zkyschał a k zebi wsał, so by jeho dale wuwucził. W Jurju namaka wuschikneho hudzbnika, a w hußlach drohe stare hußle, kotrez sa wjele stow njeběchu pschedrohe. W hußlach nutska namaka zo papjerka, a ta dopokasa, so zu hußle jene s najlepschich a najdrózschich. Knjes drje chzyschе jemu hußle rady wotkupicz, ale Jurij njechasche zo wot nich dzelicz; pschetoz potom dze by zam lutki byl w tajkim mescze, hdzez bě telko symnych wutrobow. Jurij dzekasche s luboscze k hudzbje, s luboscze k zwojemu staremu nanej a s luboscze k pjenjesam, kotrez domoj sczelesche do teje khezki bjes mjena.

Ale to dzesche pomaku. Husto drje wustupi w konzertach, ale tych hußlerjow je wjele a ziwjenje w městach drohe. Bě pak tola hizo wjele tolerjow domoj pózkał.

Pschinjezechu pak jemu list, a hdyz jón Jurij czitasche, pjelnjesche zo wóczko se zylsami. Hischcze junu pohlada srudnje na list, czim srudnischo na stare hußle, na to rjeknu s krótka: „Knjeze, te hußle zu na pschedań!"

Hudzbnik s wjezelom poskoczi a sa krótki czaz bě je kupił sa tsi sta toler. Jurij trjebasche pjenjesy a teho dla hußle da, hacz runjez běchu hischcze wjazy winojte. Pjenjesy nětko mějesche, wjele pjenjes, ale bě to te zboze?

Ně, ale Jurij mózesche nětko doma nusu wolózicz, kotraz zo pschezo kruczischo do khezki dobywasche; pschetoz nan bě na jene wóczko zyle wozlepił a tez druhe bě schkodu czerpjeko. Wón mózesche domoj — a to bě tola tez zboze, a sa to mějesche zo hußlam dzakowacz. —

Bórsy bě dom dóschoł a bě zwoju Hanku postrowił — ale wocži běchu saczemnjene, jeho a tez jeje a tez knjezeho burowe, najbóle wocži pozlepeho nana.

Na dworje bě zo wjele pschemeniko a ludzo powjedachu, so je knjezi psches nóz wokhudnuł, so jeho rjane kubko pod hamor pschińdze.

Sa Jurja mózesche tute njezboze zboze bycz, pschetoz czim dale knjezi dele stupi, czim dale stupi wón horje se zwojej czichej luboszu, kotraz dyrbjesche tola junu na sjawne pschińcz.

Ale te hußle, te hußle njemózesche wjazy sabycz, a husto bórbotasche pschi zebi: Schtóz ma hußle, ma zboze. Ale ja dze je wjazy nimam! A wón pocza blědnicz a zo rudzicz.

Jeneho dnja wusna nanej, kotryz tez s jenym wóczkom jeho srudobu widzesche, so stajnje zadoszciwje sa tymi hußlemi myzli, so pschezo kruczischo to wěri, so je zboze s hußlemi zo zhubiko.

Nan wotmolwi s krótka: „Na, dha dzi zebi sazo po te zboze, měschczanski knjes budze rosumny, zadz jemu wjazy, hacz je wón dał."

„Ale pjenjesy?"

„Stary czlowjek wě skerje radu", rjeknu nan změjo. „Hlej tele dzezacz hußli, zym je wudzekał, tak dołho hacz bě ty w mescze; tak derje zo mi hischcze zane radzike njejzu, ale zym je tez se zwojim wóczkom sapłaczik. Jeli mje moje jenicke stare wóczko njemyli, zu wjele winojte. Wsmi je a tez te pjenjesy, kotrez zu tebi hischcze zbytkne wostałe, a czehń s Bohom." Potom hischcze pschistaji: „Ale pschińdz sa dwě njedzeli sazo, pschetoz na tym dnju steji sa „knjezeho bura" zty dzeń w protyzy. Hanka je mi prajika — ale to mózesch zebi zam myzlicz. Dzi w Bozim mjenje!"

Jurij czehnjesche sazo do khlowneho města, hdzez njebě wjazy zo wróczicz chzył, nanowa luboscz a zohnowanje jeho sczěhowasche.

„Starschich zohnowanje twari dzeczom khěze." Jurij do teho krucze wěrjesche. Sta zo, schtoz njebě ani wotczakował. Jeho hußle zo spodobachu a pscheda sa wjazy stow toler. A tak dzesche Jurij skónczenje tez do domu hudzbneho direktora se zwojimi pjenjesami a se zadoszczu sa starymi hußlemi. Stary knjes bě hizo wumrjeł, ale jeho dzowka tu bě. A ta pscheda hußle rady sa stary pjenjes. Nětko khwatasche Jurij sazo se zwětkym wóczkom a s wjezekej wutrobu, pschetoz mějesche dze zwoje zboze sazo.

Hdyz domoj pschińdze, mějesche w wutrobje dobre wotmyzlenje, kotrez chzysche jutsje wuwjescz, pschetoz jutsje pschińdze knjezi dwór pod hamor. A rano dzesche horje se zwojimi hußlemi.

Na dworje wołachu wschelazy ludzo do hromady a s czrjódami pschikhadzachu wczipni, so bychu dwór pschedawacz pomhali.

W starej wězi pak zedzesche „knjezi" srudny a samyzleny. Hanka stejesche jemu po boku, ale jeje troscht njenamaka wutrobu. Do tuteje stwiczki sastupi Jurij se zwojimi hußlemi, a powjedasche mnoho na pschemoh, wo zwojej luboszi, kotruz změ nětko wusnacz, wo hußlach, kotrez zu telko winojte a s kotrymiz móze telko sazkuzicz; so chze zo sa wschěch staracz a srudoba dyrbi zo do zboza pschewobroczicz, pschetoz hußle maja zboze.

Dołho zedzesche „knjezi" mjelczizy, na to rjeknu s krótka: „Ty njejzy dowěry ke mni měł w dobrych dnjach. By-li pschischoł, zwojeho lubuschka bych tebi dał, pschetoz chzu jeho zboze a widzach derje, kak zo wez ma. Nětko pschińdzesch posdze. Hanka je khuda, ty

masch dźeßacź krócź wjazy, dyźli wona. Ja njecham žaneje hnady a wumoženja wot tebje; dak běch rady, ale bracź njemóžu!"

„A je to wasche poßlednje ßkowo?" praschesche ßo Jurij tschepotajo.

„Haj, poßlednje!"

„O, wsmicźe hußle saßo wote mnje", proschesche Jurij; „nětkle jeno hußle, to druhe dokonja Bóh. Hußle ßu wjele winojte, wjazy trasch hacź tyßaz toleŕ. Wy scźe mi je dali, dokelź jich płaćiwosćź njesnajecźe, wone ßkuscheja po tajkim pschezo hischcźe wam."

„Ja njebudu bracź", wotmolwi knježi krucźe.

S hněwom a ſ bolosćźu, widźo Hanzynej płaćitej wóćźźy, cźißnu Jurij hußle na blido: „Nětko njejßu mi tola ſboža pschinjeßke, to je kźa, schtoź je stary prajił w ßwojim mylenju."

Kaž žałosćźejo bě khumschtnje sawita schija hußlow ßo wotrasyła a truny stonajo synczachu.

Hanka hrabnu sa papjerku, kotraž bě ſ prósdneje schije na semju panuła, a pohladnuwschi na nju sawoła: „O dźiw, to je kaž dźiw!"

„Schto je?" praschescht aj ßo mužej. Hanka pak cźitasche: „Lěta 1806 ßym sa prěnim kamjenjom na prawym boku khachlow do murje ßudobje ſ 15,000 tolerjemi położił, dokelź je lěpje w wójnskim cźaßu wukhowacź njewjedźach; njech je mój ßyn, abo schtóź hußle smeje, měrnischo wužiwa, dyźli ja. Dyrbjał-li nahle wumrjecź, njech je potajnstwo do hußlow sapołożene, Bóh drje wschitko k prawemu kónzej dowjedźe. Benedikt Rodasch."

„To bě mój nan", sawoła „knježi" ſ radosćźu. „Dajcźe mi hamor, khětsje hamor!" Murja puknu ßo pod prěnim klepnjenjom a tu leżachu pjenjesy — lute ßwětke ſkoto.

„Tola ně!" saſtróži ßo na dobo „knježi", „pjenjesy dźě ßu twoje, Jurjo, pschetoź twoje ßu hußle. O, kak je stary nan wěrnosćź rěcźał: Schtóź ma hußle, ma ſboże!"

„Ně", wotmolwi Jurij ſ wjeßelosćźu, „ja ßym wam hußle saßo dał, a njecham wo nich niczo wjazy wjedźecź. Wone běchu saßo wasche a nětko — nětko móžecźe dacź, ach, kak rady chzu ja bracź!"

Schto powjedamy hischcźe dale? Woni njewurěczowachu ßo wjazy, ale wobjimowachu ßo mjes ßobu a też na hußle pschińdźe rjad.

Hamtski se ßwojim hamorom a cźrjóda ludu woteńdźechu saßo ſ dwora.

„W selenym schmrjóku" bě bórsy saßo kwaß, ale niz cźichi; pschetož „knježi" se ßwojim wulkim ſbožom móžesche płaćicź.

Stary hußleŕ bě stare hußle saßo wuporjedźał a wjecźor piſkasche Jurij na nje saßo tón rjany spěw: „Njeßcźe lecźo mróćźele", a wutroby ßmějachu ßo pódla, hacź runjeż wóćźko ßylsowasche. A hdyż ſ talerjom sa khudych hromadźachu, położi Jurij tón ßamy toleŕ do njeho, kotryż bě wot „knjeżeho" dostał, hdyż bě hischcźe khudy herz. **

Ze Serbow.

S Budyschina. Natarśku krajnu wustajenzu, kotraž ßo tu 7. septembra wotewri, Jeho Majestosćź kral se ßwojim wopytom poczeschći. Kotry dźeń ßo to stanje, hischcźe postajene njeje.

— Sańdźenu ßobotu je ßo w Budyſkim hrodowym dworje wojak Jäckel wot 1. kompagnije tudomneho regimenta satšělił. Ssamomordaŕ měješe pschipołdnju strażowacź a je nětkotre minuty do jeneje hodźiny, prjedy hacź jeho wotměnichu, ßwojemu žiwjenju kónz sczinił. Ludźo na hrodowskej haßy ßu widźeli, kak je ßo w tutym cźaßu w hrodowych wrotach roshladował, hacź nichtó w bliskosczi njeje. Na to je do bliskeje retirady saléšł a ßo tam do huby tšělił. Hdyż ludźo, wutšělenje wußłyschawschi, pschiběžachu, bě hižo wón morwy. Jeho cźěło měješe žadławy napohlad. Wón bě ßebi tšělbu, prjedy hacź je ßo na strażu podał, ſ pólvrom a wodu natykał. Tajke natykanje ma jara wulku móz a wone bě jemu ſuby wurasyło a wjeŕſchk nopa wusběhnuło. Pschicźinu, kotraž je jeho k njeskutkej nawabiła, njesnaja.

— Rubjeżne mordaŕstwo nastupajzy, kotreż je ßo sańdźeny měßaz w Dołhim Burkersdorfje stało, hdyż korczmarja Pietschmanna sarasychu, ßu nowiny „Pirn. Anz." ſ dobreho žórka ſhoniłe, so ßu pscheđ krótkim hischcźe pjateho cźłowjeka sajeli, dźěłacźerja Gustava Adolfa Schurza w Sebnizach, kotryż w Königsteinje twaricź pomhasche, hdyż ßo twjerdźizna porjedża. — Bratraj Knechtaj hischcźe pschezo saßakle prějetaj. Ale jeju towaŕschaj, Protze a Schöne, staj ßo, schtoż je ßłyschecź, pschepytowanskemu ßudnikej tudomneho krajneho ßudnistwa nětkotrych wězow w nastupanju rubjeżneho mordaŕstwa wusnałoj. Tak je ßo wczera tydźenja hat kublerja Bergera w Dołhim Burkersdorfje puschcził, dokelź Schöne praji, so je do Noweho Města cźěkajo nješchto do hata cźißnuł. Dale je ßo ßudnistwu radźiło, dweju cźłowjekow ſ Wehrsdorfa sajecź, kotrajž staj ßo ſ bratromaj Knechtomaj prjedy wjazy krócź ſobu nutskamałoj.

— Sskužbne konje, lětża ſ kavallerije a artillerije wumuſtrowane, budźa ßo na scźěhowazych dnjach a městach dopołdnja wot 10 hodźin na pscheßadźowanje pschedawacź: 14. septembra w Draždźanach a Pirnje, 16. sept. w Pirnje, 22. sept. w Draždźanach, Wulkim Hajnje, Grimmje a Freibergu, 23. sept. w Rochlitzu, Riesy a Pirnje, 24. sept. w Pegawje, 27. a 28. oktobra w Draždźanach.

S Małßez. Sańdźenu póndźelu je tu 51lětny schewz Měto ſ Khwacźiz, kotryż se ßadom wikuje, pschi schcźipanju ßada ſ rěbla dele panuk a hnydom morwy na semi leżo wostak.

S Budestez. Sańdźenu njedźelu popołdnju ½4 hodź. wotewri hłowny starschi k. cand. theol. Gólcź w Wjeßeliz hoscźenzu tsinatu hłownu ſkhadźowanku ßerbskeje studowazeje mkodosćze se spěwom: „Hischcźe Sserbstwo njeſhubjene." Na wuradźowanjach wobdźěli ßo něhdźe 35 studentow a nahladna cźrjódka ßerbſkich wucźerjow; bohużel pak běsche ßo jara mako burſkeho luda seschko. Wuradźowanje měješe ßo po rjedźe, kaž bě wubjerk, wobstejazy se sastupjerjow wschitkich towaŕſtwow, dźeń prjedy postajił. Sa hłowneho starscheho na pschichodne lěto wuswoli ßo knjes stud. theol. Jakub Nowak Kaschcźanſki, sa podstarscheho k. Matej Handrik, stud. theol. w Lipsku. Jako městno pschichodneje hłowneje ſkhadźowanki bu Horni Wujesd postajeny. Potom pscheczita ßo wot hłowneho starscheho rosprawa wo Sejlerjowych spěwach, kotruž bě nam k. dr. Muka dokładnje sestajał. Dokelź bě mjenowany knjes sa móżne wuprajił, so by ßo jedyn swjaſk salutował, postaji ſkhadźowanka, so maja ßo mjenje ważne wězy wuwostajicź a jenoż pjecź swjaſkow cźiſchcźecź. Też postaji ſkhadźowanka, so ma ßo starschiſtwo na wěſteho ßerbſkeho maecena wobrocźicź ſ próſtwu, so by nam na jedyn swjaſk pjenjesy pożcził. — Wjecźor ½8 hodźin wotměwasche ßo spěwna sabawa. Spomnicź chzemy tu woßebje na kraßny Kozorowy duett „Bóh ßmilny burej dari", wubjernje pschednoſchowany wot knježny Ssuschkez a k. Keŕka, kotryż dyrbjesche ßo na powschitkowne žadanje wospjetowacź. Wschitkim ßobuſkutkowazym wutrobny dźak. Po konzercźe běchu reje. — Cźiſty wunoschk sa Sejlerja wucźini 50 hriwnow.

S Budesczanskeje wossady. Kaž je ßo wosjewiło, dostanjemy, da-li Bóh, na tute lěto schtwórty seschiwk katechismußowych prědowanjow. Naschemu ßerbſkemu lutherſkemu knihownemu towaŕſtwu ßmy jara dźakowni sa tu duchownu dobrotu, so psches njo, schtoż hischcźe w Sserbach njeje było, katechismußowe prědowanja dostawamy, ſ kotrymiż ßo hłuboke bohatſtwo nascheho katechisma naschim duscham k natwarjenju a poßłhnjenju na tak jadriwe waschnje poskicźuje. Saßo a saßo ßebi rospominamy „Boži ſakoń" a „Knjesowu modlitwu" wot k. fararja Jakuba w Njeßwaczidle a „naschu najßwjecźiſchu wěru po prěnim artiklu" wot k. fararja Mrósaka w Hrodźischcźu w jeju lubych prědowanjach. S wulkej radosćźu nětko schtwórtemu seschiwkej, prědowanjam wo druhim artiklu wot k. fararja dr. Kalicha pschi Michałskej zyrkwi w Budyschinje napscheczíwo hladamy. Pschi tym pak ßebi też w mjenje wschitkich, ſ kotrymiż ßmy wo tym poręczeli, tu dowěrnu a wutrobnu próſtwu dowolamy, so chzyło ßo wyßokodostojnemu k. fararjej doktrej Kalichej, kaž też cześcźenemu pschedßydſtwu nascheho knihowneho towaŕſtwa spodobacź, do tuteho schtwórteho seschiwka wjele wjazy prědowanjow pschijecź, dokelź je druhi artikl wjele, wjele bohatschi na wopschijecźu, hacź wschě dotal wukkadowane katechismußowe dźěle. Druhi artikl je wschak, kaž bu nam ras na Božim měscźe prajene, „wocźow serniczka" nascheje kschescźijanskeje wěry. W nim skoro na kóždym ßkowcźku woßebita hłuboka wěry wucźba wotpocźuje, kotruž bychmy rad na dróbnische wukoženu měli a wobßedźili. Lubje rad bychmy sa tajki wjetschi seschiwk dwělětny, haj, hdy by trjeba było, też tsilětny pschinoschk sapkacźili. —š.

S Noßacźiz. Schtwórtk 11. augusta ßu tudy Hanu Marju Khěžorjez, ßłużobnu dźowku w Krapowje, khowali. Wona bě cźeżku ßmjercź měła. Njedźelu 7. augusta dopołdnja ßwojeho ſbóżnika w Božim domje a popołdnju też ßwoju macź w Luwocźizach wopytawschi, běsche wjecźor po dźeßacźich duzy do koża ßebi pschi ßwězy hischcźe nješchto make wobstaracź chzyła, pschi cźimž bě ſdrěmnuła, na cźoż ſ bolosćźu wozucźiwschi ſ zykej schiju wołasche, pschetoż psches lampu bě ßo drasta na cźěle palicź počzała, a to wot spody, tak so njemóżachu woheń hnydom haßnucź, dokelź ju dele k plumpje njedonjeßechu. Jejne cźěło bě ſ dźěła cźorne wopalene, a je wona njewuprajomne bolosćze wustacź měła; ludźo we wßy ßu w kožu leżo ju wołacź ßłyscheli. Tola móżesche rano (póndźelu) ſ Boha Boże wotkasanje wužiwacź. Dopołdnja w jědnaczich pschińdźe jejne wumóženje. „Mój Božo, daj psches Khrysta krej, so w ßmjercźi so mnu derje stej'!"

S Wósborka. 14. auguſta wjeczor w 9 hodźinach je ßo pódlanſke twarjenje leżomnoſcze, pſchekupzej O. Rämſchej ßłuſchazeje, wotpaliło. Dokelž ludźo hnydom na pomoz khwatachu, je ßo domjaza nadoba ßwójbow, w mjenowanym twarjenju bydlazych, pomjenjam wukhowaka.

S Němſkich Paſliz. Pſchikłady wabja; to widźi jedyn na naſchej młodoſczi, kotraž Njebjelczańſkej czeledźi czeſcź ſawidźeſche, kotruž bě tuta ſe ßwojim ropotowanjom na ßwj. Jana ßebi dobyła. Duž ſpytachu tež Němſko-Paſliczenjo něktore wjeczory ſa ßobu „putcze“ pſches Pſtruchi na Njebjelczańſke hona, ſo bychu w Njebjelczizach potupjene ſběžki ſ nowa ſamiſchkorili. Wěz pak wſa bórſy ßwojeho kónza: hoſpodař, kiž mějeſche rejenje a hołk wokoło ßwojeho ſtatoka ßyty, łakaſche na „inſurgentow“ a hrabnu ſbożownje jeneho ſ nich ſa khornarjom. Tón ſchkrěczeſche, kaž natſěleny, ale niczo njepomhaſche — pólzaj ma jeho hižo w mozy a tón naſhoni bórſy, ſchtó ßu jeho towarſchojo pſchi „putczu“ byli. — Schtož Njebjelczańſkich a Němſko-Paſliczańſkich harowakow naſtupa, je hejtmanſtwo kóždemu 10 mk. 50 np. pokuty napraſkało. Mnoſy pak ßo ſ tym ſpokojicź nochzedźa a ßu ßo hórſchili; hejtmanſtwo je tutych na ſjawny ßud pokaſało. Kónz zyłeho ſběžka móże nětko tón bycź, ſo tójſchto wjazy ſapłacźa a ſtónczńje hiſchcze wěz hórje wotběhnje.

S woßmeho wólbneho wokrjeża. S nawjeczorneje němſkeje dźělby wokrjeża ßo ßłyſchi, ſo ßu burſzy mužojo tam politiſke ſeńdźenje měli a pſchi wuradźowanju jenohłóßnje wobſankli, ſo budźa ſeptembra pſchi lětuſchich nowowólbach ſa ſakſki ßejm ſa knjeſa Michała Koklu ſ Khróſcźiz hłoßowacź; tež ßu Kinſpórſke nowiny pſchecźelnu roſprawu w tejle myßli podałe. Tak je prawje! Cźim ßwěrniſcho budźa naſchi němſzy krajenjo k nam dźerżecź, cźim wěſcźiſcho ßo my wſchitzy hromadźe pſchecźiwo tamnym dowobaramy, kotſiž chzedźa, ſo by ßo ſozialdemokrat abo někajki burſkim ludźom mało pſchecźelny doprědkaŕ ſa nowy ſakſki ßejm wuſwolił. Wěrno je, ſo budźa pſchecźiwnizy porjada ßo do nowowólbow měſchecź; ale runje tak wěſte je, ſo jim to niczo pomhacź njebudźe. Tola dyrbi na wuſwoleńſkim dnju, kotryž ßo hiſchcze woſjewi, kóždy Sserb ſ wuſwolowanſkim prawom ßwoju pſchißłuſchnoſcź cźinicź a ßwój hłóß wotedacź hicź; żadyn njeßmě doma woſtacź ſ tej lěnjej myßlu: „Hacź tam ja ßym abo njejßym, to je wſcho jene.“ Jeli ſo wſchitzy wólboprawni Sserbjo tehdy na wolenje póńdźa, potom naſcha konſervatiwna ſtrona ſ wěſtoſczu dobudźe, a to cźim bóle, dokelž ßu wodźerjo narodnoliberalneje ſtrony ßlubili, ſo budźa pſchecźiwo ſozialdemokratam a jich pſchiwißowarjam naß pſchi wolenju podpjeracź. Naléto pſchi wuſwolowanju ſa Barlinſki ßejm ßmy my konſervatiwni ſ narodnoliberalnymi hromadźe na naſchich pſchecźiwnikach dobyli; a nětko naſymu my ſe ſjednoczenymi mozami, wě ßo, tež ſaßo dobudźemy; ale jene dyrbimy woſpjetowacź: Żadyn Sserb njeßmě ßo wotwlakowacź, njeßmě ßo teje małeje prózy bojecź, ſo dźe ßwoju papjerku ſ Koklowym mjenom wotedacź.

S Pirny. Sa Sonnenſtein, hdźež je wuſtaw ſa błudźazych, pyta ßo ſa bliżſchi czaß hladarka khorych, kotraž ſměje, kaž Bautzener Nachrichten cź. 184 podawaju, na měßaz 18 markow hotowych pjenjes mſdy, a kotrejž ßo po dokonjenju prěnjeje lětneje ßłużby 36 markow myta doſtanje. Po naſchim wjedźenju ßo direkzija Sonnenſteina pſchezo ſa to ſtara, ſo je bjes ßłużobnymi ludźimi tam jedyn abo druhi ßerbſki. A to je Boża dobrota: pſchetož druhdy tam tola tež ßerbſki cźłowjek do błudźazych pſchińdźe, kotremuż je pſchi duchownym woczerſtwjenju jara ßłużobne, hdyż tam dyß a dyß ßerbſku rěcź ſaßłyſchi, na kajkuż je wot doma ſwucżeny. Schtóż wo tu ßłużbu rodźi, njech ßo ſ liſtom a wopißmami wobrocźi na „königliche direction der Irrenheilanſtalt Sonnenſtein, Pirna“.

S Krjebje. Naſcha w lońſchim lěcze hižo ſwonkach ponowjena a ſ rjanymi molowanymi woknami wudebjena luba zyrkwiczka je ßo létßa tež ſnutſkach ſaßo zyle wuporjedźika a porjeńſchika, tak ſo je wona bjes dwěła nětko jena tych najrjeńſchich a najluboſniſchich wjeßnych zyrkwjow a jara kraßna pycha naſcheje wßy. Wokoło ßwj. woltarja je zyrkej wot Shorjelſkeho molerja k. Wernarja po wumjelſkim waſchnju wumolowana; ßwj. woltaŕ a klětka ßo w nowej barbowej pyſche błyſchcźitej, chory ßu ſ běłej barbu wobarbjene a ſe ſłotymi żerdkami wudebjene. Lawki maju napohlad duboweho drjewa. Zyrkej je nětko wopyta jara hódna, a njedyrbjał żadyn ſ tych wjele wopytarjow naſcheje rjenje leżaneje wßy a naſcheho parka ſakomdźicź, ßebi ju wobhladacź. Pſchichodnu njedźelu, XI. po ßwj. Trojizy, ßo wona ſ nowa poßwjeczi. Bóh luby knjes chzył naſchu zyrkej dale hnadnje ſakitacź a ſdźerżecź jako pożohnowane měſto wěrneje wěry a cźiſteje pobożnoſcze!

Wokoło Hródka je pſchi wóndaniſchim horzym wjedrje w wjazy wßach woheń był. — W Delnich Łużizach je tehdy wjele ßwini ſkhorjeło a ſpadało, woßebje w Njabożkojzach a Bórkowach. Khoroſcź bě bruna a liſchajza. (Br. Z.)

Żnjowy khěrluſch 1887.

Ty wulke Boże bohatſtwo,
Kiž pſchinjeßła je rola,
Ty wjeßele bě ſa wócżko,
Ssy kryło naſche pola.
Hlaj Boże ſtopy ſ tucznoſczu
Nam kapałe ßu na ſemju,
Sso dźakowacź nětk pójmy!
Kak, Božo, ty ßy ſchczedriwy,
Kak rad ty ſ njebjeß dawaſch
A ſ wótzowſkeje wutroby
Sso ßmilicź njepſchestawaſch!
O to budź naſche wjeßele,
So twoja ßmilnoſcź ſ nami dże,
Dóńż bydlimy na ſemi!
Na twoju mózu pſchikaſnju
Deſchcź ſ mróczel dele kapa;
Pruh ßłónczny ſ wulkej horzotu
Na Boże żita ßapa; —
Tak wuſtajenje Boże bě,
Nětk ſ teho mamy kraßne żně,
O pójcze Boha khwalicź!
Bóh ſwotwobrocźał hnadnje je
Ssněcź, pomjedź, wulku wodu
A ſtraſchne krupy, mjerſnjenje
A wſchitku druhu ſchkodu;
Duż żohnowanje wulke je,
Jo widźili a brali ſcze
S najſchczedriſcheje ruki.

Schtó wſchitke Boże wobrady
Do bróżnje móże ſkhowacź?
A ſchtó ſa Boże dobroty
Sso móże dodźakowacź?
Njech zyły ßerbſki lud a kraj
Też dźakny ma pſched wocżomaj
Wſchu Božu wulku ßmilnoſcź!
A zyłe lube Boże żně
Ssmy nětko wukhowali,
Bóh rjany cżaß nam póßłał bě
A duż ßmy pokhwatali.
Bóh ßwěrny lěto wot lěta
Naß, dźěczi ßwoje, ſwjeßela
A cżini ßwoje dźiwy.
Każ ſtwjelza ſ kłóſkom na poli
Sso k ſemi ſhibowachu
A cżeżu ßwoju na ßebi
Wjaz' ſdźerżecź njemóżachu,
Tak njech ßo naſche kolena
Wot dźaka Bohu ſhibuja
We wulkej wjeßelosczi!
Duż pójcze wſchitzy dźakowni
A Bohu ſaſpěwajmy!
Hacż k njebjeßam naſch dźak njech rźi!
Sso wſchitzy ſeſtupajmy
Pſched Boži woltaŕ pyſcheny,
So horzy wopor modlitwy
Wy wot naß k Bohu ſkhadźał!

Haj to budź naſche wjeßele,
So tebje, Bożo, mamy
A ſo mózemy khwalicź cźe,
Dóńż tudy pſchebywamy!
Daj pornjo twojim jandźelam,
O Božo bohaty, też nam
Cźi ſpěwacź a cźe khwalicź!

P.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Dźěłacźeŕ Schimank ſ Minakała pola kublerja Fahnauera w Dźěżnikezach, hdźež bě podarmo wo dźěło proßył, 20. julija koßu a kłónk kranu a Fahnauerez dźewjecźlětnej holcźzy ßwacźinu wurěcźa. Kranjenu koßu wón poſdźiſcho pola kublerja Mißganga w Ssmolizach, wudawajo, ſo jemu ßłuſcha, ſa 1 mk. ſaſtaji. Jebanſtwa a paduchſtwa dla Schimankej jaſtwo na jedyn tydźeń pſchißudźichu. — Cźeladnika Hanuſcha ſ Klětneho pſchepokaſachu, ſo je 27. julija w Schekezach Pawokej a Auguſtej Käſtnerej wſchelaku draſtu a 1 mk. 15 np., dźeń poſdźiſcho cźeladnikej Nowakej tam por ſchkórnjow a płatowy ſchórzuch a konjazy ßak, pſched hoſcźenzom w Nowych Kubſchizach na ſchtomje wißazy, kranuk. Dale bě Hanuſch po proſchenju wokoło cżahał a ſe ßwojich ßłużbnych knihow jene hubjene wopißmo wudrapał. Hanuſcha ſ jaſtwom na dwaj měßazaj a ſ arreſtom na 15 dnjow ſaßudźichu. — 16lětny cźeladnik Měrſch ſ Berwałda bě tudomnemu mlokarjej Zeißej na ßydomnacze krócź 18 karanow mloka kranuk a mloko w měſcze roſpſchedał. Dźiwajo na jeho młodoſcź jemu ławniſki ßud jenoż jaſtwo na dwě njedźeli pſchißudźi. — Khěżkaŕ Iſrael w Splóſku ma dwaj dnjej w jaſtwje ßedźecź, dokelž je 9. junija ſ pěſkoweje jamy, tamniſchemu knjeżemu dworej ßłuſchazeje, brěſyczku, 20 np. hódnu, wotnjeßł. — Skórżba dla kſchiwdy bjes knjeżim rendantom Londershauſenom tu a żiwnoſcźerjom Kerkom w Jatſjobju ßo na to waſchnje ſkónczi, ſo poßledniſcheho k 30 mk. pjenjeżneho khoſtanja a k ſapłacźenju khóſtow ſaßudźichu.

Přilopk.

* W dolinach rěkow Mulde a Wiltzſch, bliſko Eibenſtocka, ßu ſańdźenu ßobotu běrny a buny ſmjerſke.

* Pſches ſchkriczki, kotrež ſ lokomotivy na pola padachu, je ßo na Niembergſkich honach pſcheńcźniſchczo ſapaliło, kotrež k ryczerkubku knjeſa ſ Wuthenau ßłuſcha. Něhdże 5 hektarow najrjeńſcheje pſcheńzy je ßo ſpaliło.

* Hruboſcź, kajkaż ßo lědma wěri, je ßo ſańdźenu póndźelu dopołdnja na knjeżim dworje w See ſtała. Hólczińſko, kotrež tam ſa pohoncza ßłuži, ßwojeju konjow gratowaſche, pſchi cźimž jemu jedyn

kóń ſ hródże cźeknu. Runjeż jemu jedyn ſtarſchi muż to ſakaſowaſche, njekniczomny cźlowjek ſe ſkobami ßwarjo a ſelo ſ hnójnymi widłami do konja pjerjeſche a kakaſche, ſo wbohe ſkocźo padże a kónz wſa. Po ßwědczenju ſkocźazeho lěkarja, kotryż je konja wobhladował, mějeſche kóń brjuch tak roskakany, ſo je na měſcźe na to kónz wſacź dyrbjał.

* Njewſchědne njeſboże je ßo wczera tydzenja mjes Leubingenom a Dermsdorfom w Thüringſkej ſtako. Ratař Beberſtadt ſ Leubingena ſe ßwojim wotroczkom rožku domoj bjerjeſche. Na jene dobo žnjeńzarjo, kotſiż na ßußodnym polu dźěłachu, wo pomoz wołacź ßłyſchachu; tón ßamßny wokomik pak tež hižo widźachu, kak ßo wós, na kotrymż Beberſtadt ßnopy kładżeſche, do ſemje pſchepadże. Bliže ſtupiwſchi ßo ßyzzy ſ hróſbu dohladachu, ſo běchu ßo wós ſ konjomaj a tež ratař ſe ßwojim wotroczkom ſhubili. Na tym měſcźe běſche ßo ſemja 23 metrow daloko a ſchěroko pſchepanuła a ßo pſchezo hiſchcźe pſchepadowaſche. Na poruczноſcź hamtſkeho pſchedſtejicźerja ßo město njeſboža hnydom wobhrodźi; pſchetož ſnjeſbożenym ßo na žane waſchnje wjazy pomhacź njehodźeſche: běchu ſhubjeni. To, ſo je ßo dźěra, do kotrejež je ßo ſemja pſchepanuła, ſ mutnej a ſa ſchwablom ßmjerdźazej wodu napjelniła, na to pokaſuje, ſo je tam ſchwablowe žórko naſtało, kaž ßo to pſched nětkotrymi lětami pola Sachſenburga ſta.

* Wulki woheń, kotryż je póndźelu tydzenja w Mainzu njemałeje ſchkody naczinił, běſche tež ſ pſchicźinu dalſcheho njeſbožowneho podawka. Mjes tym, ſo woheń wudyri, njedaloko města njeſboža wojazy runje powětrowy ballon pjelnjachu. So by ßo ſ nim njeſboże njeſtało, dyrbjachu ßo ſ nim dale podacź. Pſchi tym pak ballon ſa telegrafowe grotły ſakoži, pſches cźož ßo ßycź ſ njeho ßwlecźe. Wojazy, kotſiż ballon dźerżachu, ßo do ßycźe ſaſchmatachu, ale hiſchcźe cźaßa doſcź ſ njeje ſeſkakachu. Jenož jenemu offizěrej a jenemu podwyſchkej ßo njeradźi ßo wußwobodźicź; poßledniſchi ſe ßycźe padże a ßebi brodu rosraſy. Offizěra pak, kotryż ſ nohomaj w ßycźi wißaſche, ballon zyku ßmuhu ſa ßobu wleczeſche. Sa pſchihladowarjow, kotrychż běſche ßo zyła cźrjóda ſeſchła, běſche to hróſbny napohlad. Offizěr wjazy krócź ſ hłowu wo kamjentny pleſtr praßnu, doniż ßo ſkónczнje nětkotrym ludźom, kotſiż jemu na pomoz pſchiběžachu, njeradźi jeho ſe ſtracha wumóz. Wós, kotryż runje nimo jědźeſche, jeho ßobu wſa a do hojeŕnje dowjeſe. Ballon ßo, hdyż běchu offizěra ſ njeho wußwobodźili, ſ nowa ſběhacź pocza a ſaßo do telegrafowych grotow praßnuwſchi ßo puknu. Roſtorhane kruchi wětr roſehna a rosmjeta. Leutnant, kotryż běſche k njeſbožu pſchiſchoł, je ſ Bajerſkeje a běſche powětroweho ballonowemu wotdźělenju pſchikomanděrowany. W hojeŕni ranjeneho ſawjaſachu, na cźož jeho, na jeho žadanje, do jeho wobydlenja donjeßechu. Dokelž ſnutſkowne dźěle dale wobſchkodźene njejßu, je nadźija, ſo bórſy wotkhori.

* Wßy Homps a La Redorte w Franzowſkej je ſańdźenu ßobotu ſatraſchny wjercźaty wichor ſ krupami ſapuſcźił. Njewjedro dwě hodźinje dołho ſakhadźeſche a je zyłe žně ſaniczіło. W Hompſu běſche ſchkoda ßnadniſcha: tam buchu domy ſpowalane, tſěchi ſwottorhane, winizy ſapuſcźene a ſchtomy ſ korjenjemi ſwuwalane. Zakoſtnje pak běſche w La Redorcźe: tam buchu mnoſy wobydlerjo pod roſpadankami ßwojich domow pohrjebani. Wichor mějeſche tajku ſatraſchnu móz, ſo w La Redorcźe wodu ſ rěki Ande wuſběže a cźołmy na brjóh ſmjeta. Na dwórniſchcźu wichor wós, w kotrymż běſche 200 zentnarjow wuhla, ſ kolijow ſběže a 50 metrow daloko cźißnu. Wichor ſ kuſcheho ranja pſchińdże. Sapuſcźeny kruch krajiny je 4000 metrow dołhi a 150 metrow ſchěroki.

* S New-Yorka w Amerizy ßo piſche: Schtož je ßłyſchecź, je ßo pſchi ſemjerżenju, kotrež wóndano w nawjecźornych krajinach mějachu, wjele kórzow ſemje pſchepanuło; na tym měſcźe je jězor naſtał. — Po zyłym kraju Ecuador ßu 2. auguſta wjecźor minutu do knapoł ßedmi ßylny ſtork ſemjerżenja ſacźuli, kotryż je pſchede wſchěm w městach wulkeje ſchkody naczinił, hdźež je wjele twarjenjow ſpadało, mjes tym ſo ßu druhe ſ dźěła ſapuſcźene. Najbóle je město Cuenca cźerpjeło, kotremuż doſpołne ſahubjenje hroſy. Měſchcźenjo ßebi žiweje rady njewjedźa; woni ßo na dróhach kleczo modła. — Po najnowſchich telegramach ſemja dale rži.

* W kraju Illinois w Połnóżnej Amerizy je ßo wóndano na żeleſnizy wulkotne njeſboże ſtako, haj najwjetſche, kajkež je ßo dotal hdy na žanej żeleſnizy w Amerizy było. Njedaloko městaczka Chatsworth cźah, kotryż ſe 6 parſchonſkich, 6 ſpanſkich a 3 twornych woſow wobſtejeſche, pſches daloke łuczniſchcźa jědźeſche, w kotrychż běchu poßledni cźaß wulke wóhnje ſakhadźałe. Hdyż ßo cźah drjewjanemu moſtej bliżeſche, kotryż pſches ſchěroku rěczku wjedże, ßo wjednik lokomotivy dohlada, ſo ßo móſt pali; ale cźah ſaſtajicź běſche poſdże. Prěnja lokomotiva ſbożownje pſches móſt pſchińdże; hdyż pak druha pſches njón jědźeſche, ßo móſt ſłama. Druha lokomotiva a zyły rynk woſow ßo ſ moſtom ßobu pſchepadźechu, pſchi cźimż ßo na kuſki rosbichu. Do ſatraſchneho bubota a praſkota ßo wołanje a kſchicźenje njeſbożownych paßażěrow měſcheſche. S 15 woſow cźaha prěnje 10 nad druhej lokomotivu na jenu kopizu na ßo a do ßo ſjědźechu. Wo tejle hróſbnej kopizy roſpadankow woſchijecźe doſtanjemy, ſhoniwſchi, ſo běſche zyła hromada jeno tak dołha, kaž hewak dwaj parſchonſkaj woſaj ſtej. A w tejle hromadże tola 10 woſow a lokomotiva tcźeſche! Sa dźiw ßu nětkotſi paßażěrojo ßmjercźi wucźekli. W jenym woſu, kotryż běſche hacź na poßlednje město wobßadźeny, buchu wſchitzy paßażěrojo rosmjecźeni; w jenym druhim jena jeniczka žónſka żiwa woſta. Woſy ßo ſapalichu. Tež tym woſam, kotrež běchu na kolijach ſtejo woſtałe, wulki ſtrach hrożeſche, ſo ßo ßobu ſpala. 50 paßażěrow ßo prózowaſche płomjo ſahaſchecź. Dokelž k wodże njemóżachu, pjerſchcź bjerjechu, kotruż ſ wjetſcha ſ rukomaj na płomjo mjetachu. Skónczнje ßo jim radźi płomjenjam mjeſy ſtajicź. Njeſboże, kotrež ßo w nozy ſta, ßo hiſchcźe pſches to powjetſchi, ſo ßo bórſy ßylny deſchcź lecź pocza, kotryż dwě hodźinje poſpochi trajeſche. Hdyż ranje ſaßwita, ßo powjeſcź wo njeſbožu we wokolnoſcźi rosnjeße. Se ßußodneju měſtaczkow Chatsworth a Piper ßo cźrjódy luda na měſcźe njeſboża ſeńdźechu; kóżdy pomhaſche, ſchtož a kaž móżeſche. S wulkej prózu ranjenych a morwych ſ roſpadankow cźahachu. Mnoſy lěkarjo ranjenych ſawjaſowachu. Bórſy běchu wjazy hacź 100 morwych ſ roſpadankow cźaha wucźahnuli. Mnoſy cźeżzy ranjeni bórſy ſemrjechu; mnoſy hiſchcźe wumru. Mjena ſnjeſbożenych dotal ſnate njejßu. Měſtaczzy Chatsworth a Piper ſtej połnej morwych a ranjenych. Na dwórniſchcźach, w kólnjach ſa lokomotivy a we wſchelakich ſjawnych twarjenjach cźěła po rjadu ſkładżene leża; ranjenych ßu měſchcźenjo k ßebi do hoſpody wſali. Najprjódzy ſnjeſbożenych ſ cźaha do bliſkich żitniſchcźow noſchachu. Mnohe cźěła běchu tak roszychnowane, ſo je nichtó ſpóſnacź njemóżeſche. Cźłowjecze ſtawy daloko wokoło leżachu. Dróhi ßu połne ludźi, kotſiż ßo ſa dóńtom ßwojich ſnatych a pſchecźelow praſcheju. Mnohi hróſbny podawk ßo tam ſta. Nětkotſi paßażěrojo na měſcźe wowrótnichu. Muż, kotryż mějeſche wobě noſy ſłamanej, na tym wobſta, ſo bychu jeho żonu a jeho dźěcźo ſ roſpadankow wucźahnuli, prjedy hacź ßo jemu pomoz poſkicźi. Bórſy ßo pokaſa, ſo je jeho dźěcźo morwe, a ſo je tež jeho żona w żitniſchcźu leżo ducha ſpuſchcźiła; njeſbożowny muż ßo pódła cźěła ßwojeje żony położicź da, na cźož ßo ſ revolvrom ſatſěli. Wěſte je, ſo buchu mnoſy morwi a tež ranjeni wurubjeni. Nětkotrym ßu rubjeżnizy porſty wotrěſali, ſo bychu pjerſchcźenje doſtali. Na żitniſchcźu wjele próſnych pjenjeżnych móſchnjow leżeſche. Tajke żadławoſcźe běchu móżne, dokelž ßo njeſboże w nozy ſta. — Pucźowař, kotryż běſche ßwědk ſrudneho podawka, wo njeſbożu powjeda: „W prěnim ſpanſkim woſu pſchebywajo na jene dobo tſi ſtorki ſacźuch, na cźož hnydom hwiſdanje ſaßkyſchach. S woknom won hladajo widźach, ſo naſch wós runje nad wóhnjom ſteji, kotryż moſtowe ſtołpy pomału pożeraſche. Ja, Bohu dźakowano, njeſranjeny ſ woſa wuléſech. Schtož pak ſe ßwojimaj wocźomaj widźach a ſ wuſchomaj ßłyſchach, bych rady na ſtajne ſe ßwojeho pomjatka wutrěł. Ale wěm, ſo to móżno njeje. Wutrobu hnujaze żałoſcźenje mrějazych a ſproſtnjene woblicza morwych ſměju ſtajnje pſched ßobu. Hróſba ßo hiſchcźe pſches to powjetſchi, ſo běſche zyle cźmowa nóz. Jenož ßo palazy móſt ſe ßwojimi płomjenjemi żałoſtny wobraz wobßwěcźi. S wjetſcha morwym pěna ſe rta ſtupaſche, ſchtož dopokaſuje, ſo ßu ſtraſchne ßmjertne bědźenje pſchětracź měli. Skónczнje běſche něchtó małe ßwěcźki wobſtarał; ale wětr nam je haſcheſche. Wokoło dweju ßo deſchcź lecź pocza na morwych a mrějazych, kotrychż běchmy do żitniſchcźow pſchi żeleſnizy ſnoßyli. Naſcha próza běſche dwoja: ſ dźěła ßo prózowachmy woheń podußycź, ſ dźěła mrějazych ſ roſpadankow cźahachmy; pſchi jich ſtyſknym żałoſcźenju naß hróſba pſcheběhaſche. Macźerje kaž wrótne wokoło běhachu, ßwoje dźěcźi wokajo; żony żałoſcźizy ßwojich mużow pytachu. Ssylni mużojo pſchi cźěłach ßwojich żonow płakachu. Modlitwy a ſtonanje powětr pjelnjachu, doniż ranje njeſaßwita a pomoz njepſchińdże; potom buchu ranjeni a morwi ſwotnoſcheni. Małe dźěcźo we wjerchu jeneho woſa pſchipŕěte wißaſche, ſ hłowu dele; hdyż je wucźeżechu, běſche morwe. Druhich w kucźikach woſow na hromadże leżo namakachu, ſ hłubokich ranow krwawjo. Wjednik druheje lokomotivy je żałoſtnu ßmjercź měł. Hdyż ßo lokomotiva roſbi, ſadni wós na nju ſajědże a njeſbożownemu lokomotivinemu wjednikej hłowu wotrěſnu. Jeho cźěło pſchi brjoſy namakachu, ale bjes hłowy; hłowa běſche najſkerje do zyła roſmlěta."

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jurij Robert Hotaß, młynk na Židowje, ſ Marju Theresiju Jurkez tam. — Gustav Mäder, zigarnik w Draždźanach, ſ Hanu Marju Theklu Lorzez na Židowje.

Katholska zyrkej: Hermann Fabian, ſchewſki miſchtr tudy, ſe Sidoniju Porſtendorferez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Alfrid Rudolf, Michała Khěžnika, khěžerja a krawza w Dobruſchi, ß. — Michał Pawoł, Michała Wićaſa, fabrikſkeho dźěłaćerja w Hrubjelćizach, ß. — Jan Auguſt, njemandź. ß. w Sřeſchinje.

Katholska zyrkej: Jurij, Alberta Mikuby, pjekarſkeho miſchtra tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 12. auguſta: Alfrid Rudolf, Michała Khěžnika, khěžerja a krawza w Dobruſchi, ß. — 15. Jan Khorla Jeńka, dźěłaćeŕ na Židowje, 40 l. 4 m. 9 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyſchinje

13. auguſta 1887.

Žitowy dowos: 2052 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hač mk.	Na wikach hač np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hač mk.	Na burſy hač np.
Pšeńza	běła	9	52	9	82	9	23	9	67
=	žołta	7	74	8	33	8	16	8	45
Rožka	50 kilogr.	6	10	6	46	6	20	6	39
Jeczmjeń	50 kilogr.	6	52	6	88	6	59	6	70
Wowß	50 kilogr.	5	30	5	60	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	2	—	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	30	—	—	—	—
Pšeńczna muka	50 =	7	50	17	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 =	7	—	10	25	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sslóma	600 =	17	—	19	—	—	—	—	—
Proßata 786 ſchtuk, ſchtuka		6	—	18	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	50	5	—	—	—	—	—

Draždźanſke mjaßowe płaćizny. Howjada 1. druźiny 52—56 mk., 2. druźiny 46—50, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 43—46 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 19. auguſta: Rjane po ßylnym deſchcźu.

W nětcźiſchim cźaßu domkhowankow ßo na **korjenjowy wolij**, k pjecźenju tykanzow a kołacźow, wot knjeſa **Hendricha Müllera** w Lipſku wunamakany, kedźbne cźini. Hiſchcźe ženje drje žanu tajku wěz tak dołhe lěta (wot 1852) tak rad měli njeßu, kaž tónle korjenjowy wolij, kotrehož dobroſcź je doſcź ſnata, tak ſo ßo hakle wukhwaliś njetrjeba. St.

Sswoju **herbſku grychtu** w wjeleludnej wßy ſe 36 kórzami leżomnoſcże chzu ſe wſchěm žiwym a morwym inventarom pſchedacź. Dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

W Hermanezach nad Sprewju je **khěžkarſka žiwnoſcź** cźißko 10 ſ 18 jutrami pola, łuki a hole, ſ morwym a žiwym inventarom abo bjes njeho na pſchedań. — Dalſche je tam ſhonicź.

Fahrodniſka žiwnoſcź cźo. 20 w Hornjej Borſchcźi ſe 16 kórzami leżomnoſcże je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja tam ſhonicź.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaćizńach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

W Koblizach je **khěžkarſka žiwnoſcź** cźißko 25 ſ maßiwnym domſkim a 8 jutrami pola a łuki na pſchedań. Dalſche je pola wobßedźerja ſhonicź.

Maleny

tak wjele hač ßo jich pſchinjeße, kupujetaj po najwyſchſchich płaćizńach

Strauch & Kolde

3 na kamjeńtnej haßy 3,

drogowe khlamy k ſłotemu workej.

Ssrědk pſche rózu

(rothlauf)

pola ßwini porucza

J. G. Klingſt Nachfolger.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Kolonialtworowe a ſpiritnoſowe khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi butrowych wikach

poruczeja ßwojim cźeſcźenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßkodźazy, punt po 110, 140—160 np.,
khofej paleny, ßylny a derjeßkodźazy, punt po 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. druźiny punt po 120 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlěpſchu druźinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydło punt po 25 np.

Pſchedawarnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyſchinje

ſkład w hoſcźenzu k ſłotemu jehnjecźu

na jerjowej haßy

poruczа knjeſam ratarjam wſchě druźiny **hnójnych ßrědkow** ſe ſnatych dobrych fabrikow po najtuniſchich płaćizńach, woßebje

ßyru a parjenu koſcźinu (ſaruczenu cźiſtu njepodražowanu tworu),

woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe ſnamjo) ſ jendźelſkich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a ſpodiumowy ſuperfoſfat,
norwegſki a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurſke kalijowe hnójne ßele,
Cźopliczańſku foſfatowu muku,
gyps k hnojenju a ſaßlanju.

Mój kontrakt ſ ratarſkej pſchepytowanſkej ſtaziju w Pomorzach wſchitkim ratarjam, w ſakſkej Łužizy bydlazym, kotſiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pſchepytacź dacź, jeli ſo je ßo pruha, kaž je pſchedpißane, wotewſała.

Mydlarnja H. Lehmanna

w Budyſchinje

na hornczerſkej haßy cźißło 3 a na žitnej haßy cźißło 3

porucza ßlědowaze wudźełki po poniżenych płaćizńach w ſnatych dobrych druźinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**40**	**np.,**
žiwizojte jadromydło	" "	**36**	"
jadriwe mydło II. druźina	" "	**30**	"
cźiſcźaze mydło	" "	**30**	"
jendźelſke běłaze (błejchowaze) mydło	" "	**20**	"
maſne mydło	**punt po**	**20 a 25**	"
kryſt. ſoda	**punt po**	**5**	"

pſchi wotewſaczu 5 puntow ßo płaćizny poniża,

rajßowu a pſchenczńu ſchterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtuniſchich płaćizńach,
najlěpſchi kołmas wot Schindlera a Myßlia w Schcźecźinje punt po 25 np.

Roły k drainěrowanju a k wodowodam

poruczа we wſchěch rosměrach po najtuniſchich płaćizńach

fabrika hlinjanych tworow

Friedricha Müllera w Kamjenzu w S.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczíśny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła**, kaž też wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo ponižika.

Wſcho je jara tunje.

Němſki likěr

„Benedictine“

ſ deſtillerije fabrikanta

Friedrich Sohn

ſałoženeje 1842

w **Waldenburgu w Schleſynſkej.**

Strowoſcź ſpěchowazy likěr ſ najlěpſchich ſelow.

Njech ßo na to kedźbuje, hacź je na kóždej bleſchi **ſakitanſke ſnamjo** a ſchtyrirózkaty etiket ſe **ßamoruczným fabrikantowym podpißmom.**

Tutón wubjerny **němſki likěr „Benedictine“**, ſ najlěpſchich, ſtrowoſcź ſpěchowazych, zyke cźěło a jeho hibanje mile pohnuwazych a połóżowazych ſelow ßo dźěłazy, je ßo — kaž wobßwědczenja, kóždej bleſchi pſchidate, dopokaſuja — wot wězywuſtojnych awtoritow a to wot pſchißahanych ßudniſkich chemikow knjeſow **dr. C. Biſchoffa** a **dr. Hanßa Brackebuſcha** w Barlinje analyſowak a ßo jemu wobßwědcziło, ſo ßo wón **powſchitkownje w pſcherěſku ſeſtajenju woprawdźiteho Benedictinſkeho likěra runa** a ſo **móże ßo jeho derje radźene ſarunanje mjenowacź.**

Tutón wubjerny **„Němſki likěr Benedictine“** je jenož woprawdźity w delka mjenowanym ſkładźe dóſtacź a to $^1/_1$ literſka bleſcha po 4 mk. 50 np., $^1/_2$ literſka bleſcha po 2 mk. 25 np., $^1/_4$ literſka bleſcha po 1 mk. 25 np.: w **Budyſchinje** pola **J. G. Klingst Nachf.** na bohatej haßy 16.

Jednory ßłódki palenz liter po 45 np.,
= = = w picźelach liter po 40 np.,
ſſ. dwójny palenz liter po 65 np.,
= = w picźelach liter po 60 np.,
ſſ. najßylniſchi **cźiſty palenz** liter po 20 np.,
= = = w picźelach liter po 19 np.,
ſſ. nanajßylniſchi **kißakowy ſprit** liter po 18 np.,
= = = w picźelach liter po 15 np.,
ſſ. rajß punt po 13, 15, 18, 20, 24 np., pſchi 10 puntach tuńſcho,
ſſ. drobny kłofej punt po 30 np., pſchi 10 puntach po 29 np.,
ſſ. najßłódſchi ſchleſ. kruchaty zokor k ſakładźenju płodow pt. po 32 np.,
ſſ. raffinadowy zokor w pokrutach punt po 35 np.,
ſſ. meliſowy zokor w pokrutach punt po 34 np.,
cźiſćze a ßylnje ßłodźazy **kampinaſki kłofej** punt po 110—120 np.,
cźiſćze a ßylnje ßłodźazy **guatemalſki kłofej** punt po 125 np.,
jara derje a ßylnje ßłodźazy **neilgherriſki kłofej** punt po 130 a 140 np.,
jara dobry **paleny kłofej** punt po 130 a 140 np.,

Tele kłofejowe płacźiſny ßu ſ najnowiſcha 10 np. p. puntcźe pod nětcźiſchu płacźiſnu ſtajene.

petrolej punt po 13 np., po ßudach wjele tuńſcho,
nowe połnojerje, jenož dobru tworu, ſchtuku po 6—10 np., ßud po 40 mk.,
porucza **Carl Noack** na žitnej haßy.

Dr. Uetſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenož prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałożenju **„Hanineje haptyki“** w **Draždźanach** pſchipołożene.

Dr. **Uetſchowa pſchetlajaza a žiwjeńſka eßenza**

hoji wſchě žołdkowe kłoroſcźe, migrenu a nerwowe cźerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałożenju dóſtacź we wſchěch haptykach.**

Haugkowe wobaradło pſche rózu (rothlauf)

najwěſcźiſchi ßrědk pſche **rózu, brunu** a **ßłoſyninu kłoroſcź** (milzbrand) pola ßwini. Dóſtacź po 1 mk. pola haptykarja **Katzſcha** w **Rakezach** a w wjacy druhich haptykach.

Paleny a njepaleny kłofej

pſchedawa po ſtarych tunich płacźiſnach w jenak dobrej družinje

kłofejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„	„	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuńſchej płacźiſnje.

K dźěłanju role w naſymje

poruczam cźeſcźenym ßerbſkim ratarjam ßwój ſkład khumſchtnych hnójnych ßrědkow po najtuńſchich płacźiſnach, kaž:

ſſ. parjenu koſeźinu (muku),
ſſ. ßyru koſcźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-ſuperfoſſat,
ſpodium-ſuperfoſſat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopſchijecza pod kontrollu ſpytowanſkeje ſtazije w Pomorezach, pſches cźož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewſate, darmo pſchepytaja.

P. Mattheis w Budyſchinje.

Jara dobre
draſtne tkaniny
woßebje cźiſtowołmjane w bohatym wubjerku. Płacźiſny ſpodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcźa.

ſſ. jędźnu ßół a ßół ſa ſkót

płacźiſny hódno pſchedawam.

C. Schmeiß w Budeſtezach.

Kłofej

ßyry a paleny,

najwjetſchi wubjerk,

toho runja wſchě **kolonialne twory** po najtuńſchich płacźiſnach porucza

Richard Neumann.

Turkowſke ßłowki

najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu dóſtacź, porucza hiſchcźe tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoſchcźu, deſtillazija najlěpſchich likěrow.

Cźorny kaſchemėr

jenož cźiſtowołmjany w ſnatej dobroſcźi po ſtarych płacźiſnach porucza **H. Kayser** 10 na žitnej haßy 10.

Zokrowy ſyrop

jara ßłódki, ſkoro tak ßłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämſch.

Subybolenje

wſcheho waſchnja, kłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotſtroni pſches

Böttgerowe ſubjaze kapki.

Bleſcha po 50 np. w měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje dóſtacź.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakćik po 50 np.,
amerikanski

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza

Ernſt Mittaſch
pſched ſchulerſkimi wrotami 1.

Jslowki a jublukowe truzki

porucza

J. G. Klingſt Nachfolger.

Khofej

w wulkim wubjerku porucza tunjo

J. G. Klingſt Nachfolger.

Rukajzy,
ßlé,
krawaty

w wulkim wubjerku porucza

Georg Bertram
rukajzarnja na lawſkich hrjebjach 8.

Gumijowe ſchemiſety,
gumijowe khornarje,
gumijowe manſchety

porucza

Georg Bertram
rukajzarnja na lawſkich hrjebjach 8.

Koßy,

kaž jěd rěſaze, porucza

Paul Walther
na žitnych wikach.

Lubowarjam

woßebje ßylnych a wulkich zigarow poruczam wot tunjeje ſkładnoſtneje kupje druzinu

„Fregatta“

100 ſchtuk po 4 mk. — 1000 ſchtuk po 38 mk.

Saßopſchedawarjow na tónle fabrikat kedźbnych cźinju.

W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Tobak w rólach punt po 50, 60, 70, 90, 100 np. a dróźſcho, w do zyła ßuchej tworje,
krany tobak w pakćikach a po waſy po hornich płaćiſnach,
rjepikaty tobak (zyły a krany) w ſnatej dobroſći a po tunich płaćiſnach,
tobak k ſchnupowanju punt po 65 np. a dróźſcho porucza

W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Sswjedźeń ſa ſnutskowne mißionſtwo.

Naſch létny ßwjedźeń ma ßo, da-li Bóh, **ßrjedu 24. auguſta 1887** w **Sohlandze** nad Sprewju wotdźerżeć. Pſchi Bożej ßłużbje **popołdnju w tſi hodź** předuje knjes duchowny **Seidel** ſ Draždźan.

Po Bożej ßłużbje budże **rosrěčowanje** na Auguſtinez ſali, pſchi cźimž ßo wot někotrych kk. duchownych powjeſće ſ dźełow ſnutskowneho mißionſtwa dawaju.

Wſchěch pſcheczelow Bożeho kraleſtwa pſcheproſchuje naležnje

Pſchedßydſtwo provinzialneho towarſtwa ſa ſnutskowne mißionſtwo.

Prima gumijowe ſchaty.

Stejaze khornarje	po 40 np.,
ſchibnjene khornarje	po 60 np.,
make pſchedkoſchliczki	po 90 np.,
wulke pſchedkoſchliczki	po 120 np.,
manſchety ſa dźeczi por	po 70 np.,
mużaze manſchety por	po 90 np.,

mydło, knjeſle ſ mechaniku

porucza

A. Tſchentſcher w kupnizy pſchi torhoſchczu.

„Waterburyſki remontoirſki dybſaczny cźaßnik.“

Wón zyle prawje dźe, ſo móże ßo na njón ſpuſchczeć, a derje dźerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlébra. Druhe prjednoſcze tuteho amerikanſkeho dybſaczneho cźaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedźeć trjeba.
2. Wón je jeniczki cźaßnik, kotrehoż porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaći. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizarſkich cźaßnikow ſ naj-

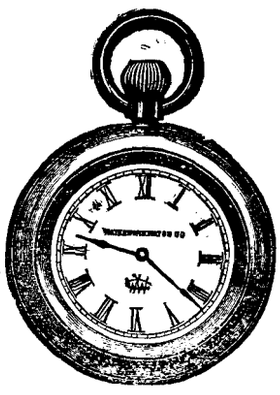

2 létne rukowanje.

mjeńſcha 3, 4 abo 5 hr. płaći, pſches cźož je potom tajki tuni cźaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow jenož 30, 40 np. hacž do 1 hriwny wucźini. Jenož pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodźenju ma ßo ſa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudaćź.

Tale hódnoſć Waterburyſkeho dybſaczneho cźaßnika je woßebje pola cźaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot mało ſamożitych ludźi noſcha, jara wulka.

3. Niz jenož kóždy jenotliwa pſchedawarja, ale też fabrika ſa wěrnoſć horka prajeneho rukuje. Kóždy cźaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſerwu 3 milijony hriwnow wucźini atd. atd.

Dóſtaćź pſches

Auguſta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**
generalny ſkład a wuporjedźerńja Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań
w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho cźaßnikarja.

Saniczenje njerjada.

Pſchipóſnacze. Waſch mortéin je wulkotnje ſkutkowak. **Friedr. Meier** w Braunſchweigu. — Sswětoßławny **Hodurekowy mortéin,** kotryż, hdyż ßo ſ roſpróſchadłom roſpróſchi, wſchě pſchekaßanzy (ſchczóny, mole, tkhi, ſchwoby, rußy, muchi, ſtonodliczki, ptacze mſchi) do cźiſta saniczi, je woprawdźity dóſtaćź w pakćikach po 10, 20, 50 np., teho runja **Hodurekowy mydłowy pólver k myczu, ßwěcźata ſchterka, pólver k cźiſcźenju kuchinſkeje nadoby** a **ſubjazy pólver** je w **Wojerezach** pola **A. Gawendy,** w **Łaſu** pola **Oty Säuberlicha** a wſchudże we wſchěch lěpſchich kolonialtworowych a mydłowych khlamach dóſtaćź.

A. Hodurek w **Ratiborje,**
fabrika njejědojtych chemiſkich tworow.

Cźeſcźenym Sserbam w Budyſchinje a wokolnoſći k nawjedźenju dawam, ſo je mój

ſchpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hoſpitalſkej haßy cźiſło 9.** Na ßwój bohaty ſkład kedźbne cźinjo ßo ſ poczeſcźowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyſcherſki miſchtr.

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk cźaßnikow a rjeczaſow, kaž też hudźbnych tyſow.
Tunje a najlépſche porjedźenje wſchěch cźaßnikow.

Hamburgſko-amerikanſke
pakętojěſdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokódźna jěſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacźnje 3 króć,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne kódźe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſtubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa **No. 797.**
Carl Meisel w Budyſchinje.

„Lipa“

změje — da-li Bóh — njedźelu 21. žnjeńca ſwoju hłownu zhromadźiznu, na čož wſitke sobuſtawy najpřećelniſo přeproſuje

předsydſtwo.

Dźeński porjad:

1. Rozprawy zańdźeneho léta.
2. Nowowólby předsydſtwa.
3. Rozrěčenje wo założeńſkim ſwjedźenju.
4. Namjety.

Ródna dźěłaczerſka ßwójba
trajne dźěło, ßwobodne bydło a něſchto bernjazeho pola dóſtanje na **Wutołczańſkim** knjeżim dworje.

Czeledź
pyta pſchiſtajaza żona **Bräuerowa** na ßerbſkej haßy cźiſło 9.

K nowemu létu ßo na knježi dwór w **Debiſchkowje** pytaja: 1 wotroczk, 1 rólny pohoncź a 2 dźowzy.

Wróczenje czeſcze.

Pola ſmérza ßo wujednawſchi ſchiwduczinjaze ßkowa, pſchecźiwo **H. Hanſzy** w Ssowrjezach wote mnje rěczane, naſad bjeru a warnuju kóždeho, je dale roſſchěrjeć.

Lejna Měrczinowa.

Dowolamoj sebi k wjedźenju dać, zo je namaj Bóh luby Knjez čerstweho hólčka wobradźił.

W Budyšinje, 12. auguſta 1887.

Kapłan **Handrik**
a mandźelska.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 35. **Sobotu 27. augusta 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Němski khěžor budże, jeli so wot nasymnjenja wotkhori, kotrež je jeho psched tydženjom pschimnuko, 3. septembra nasymskej paradże gardewojakow pschihladowacź a so dźeń posdźischo k tak mjenowanym kralowskim manevram do narańscheje Pruskeje poda. Pschi tychle manevrach budźetaj 1. a 2. armeekorps psched khěžorom pokasacź dyrbjecź, hacź su jeju wjedniźy a muźstwa sa mózny wójnu s Ruskej dosćź derje pschihotowani. Nadawk tuteju armeekorpsow by pschi wójnje s Ruskej tón byk, so byschtaj hnydom njepschećelske mjesy pschekrocźiłoj a do Ruskeje marschěrowałoj. Duź budźetaj so wonaj pschi pschedstejazych manevrach nanajwótrischo pruhowacź, hacź mózetaj žadanja, kotrež so na njej stajeja, dopjelnicź. Mjenowanych pschicźinow dla tele manevry tež kedźbnosćź ruskich wojeŕskich wyschschich na so cźahnu. Ruske wójnske ministerstwo budże so njedwělnje prózowacź, so by po mózhnosćźi dospołnu rosprawu wo manevrje 1. a 2. němskeho armeekorpsa dostało.

— Druha dźowka sakskeho prynza Jurja, arzywójwodka Marja Josefa, mandźelska awstriskeho arzywójwody Oty, kotraž je psched tydženjom synka porodźiła, je na smjercź skhoriła. Wona je so 31. meje 1867 narodźiła a so loni 2. oktobra woženiła.

— Pjekarstwowa wustajeńza w Draždźanach je so jara bohaće wopytała. Wscho hromadże je so psches 30,000 wopytarjow seschło. Wukrajni pjekarjo, Winszy a Amsterdamszy, su skasanki, wot Jeje Majestosće sakskeje kraloweje dostate, wutoru wuwjedli. Mytow je so khětro wjele, niz mjenje hacź 225, wudźěliło. Bjes mytowanymi je tež jedyn wustajeŕ s Budyschina, nožeŕ Butter. Tutemu su cźesny diplom na jeho wustajenu kuchinsku nadobu pschipósnali.

— Na dwórnischcźu w Krimmicźawje w juniju jedyn reserwist, kotrehož běchu k swucźowanju powołali, prjedy hacź cźah wotjědże, sozialdemokratow sławjesche, cźehož dla jeho, hdyž reserwist do Zwickawy pschijědże, sajachu. Nětko je jeho Draždźanski wójnski sud „dla sjawneho kschiwduczinjenja a njewuschneho sadźerźenja“ k jastwu na schtyri njedźele a k arrestej na 6 njedźel sasudźił. Reserwistowa sahorjenosćź sa sozialdemokratow drje so psches to trochu stuži.

— Sswjatocźne poswjećenje khorhojow nowosałoženych pruskich bataillonow a regimentow je so schtwórtk tydženja w Potsdamje měło. Khorowatosće dla khěžor pschi tutym swjedźenju pschitomny bycź njemózesche a dyrbjesche so psches prynza Wylema sastupicź dacź.

— Pschi nětcźischich niskich žitnych płacźisnach sasso sa wyschschimi złami wołaju. Wjerchej Bismarkej su tele dny petiziju pósłali, w kotrejž proscha, so by zło na wukrajne žito powyschił, a so by so teho dla khěžorstwowy sejm, kotryž ma tajke powyschenje najprjedy pschiswolicź, tak bórsy hacź mózno hromadże swołał. Tale petizija je se strony młynkow a žitnych wikowarjow wuschła a je s wjele stami mjenami podpisana. Najbóle so w Pósnańskej sa powyschenja žitneho zła hibaja. Tamnischi pschekupzy kaž tež rjemjeślnizy su pscheswědcźeni, so so cźaš pschezo bóle bliži, w kotrymž ratarstwo a dale rjemjeślnistwo a pschekupstwo, s nim swisowaze, njebudże wjazy s wužitkom dźěłacź móz, jeli so so němski kraj dale s zusym žitom póczera. Tunje pschiwožne płacźisny a tunje ležomnosće a dźěło w wukraju naschim ratarjam konkurenzu na dleschi cźaš njemózhnu cźinja. K temu hischcźe pschidźe, so su so žitne płacźisny psches lětusche bohatsche žně a psches wulke hromady stareho žita, kotrež s nowym pschiwoženjom wschědnje bóle rostu, tak hłuboko dele stłócźiłe, kaž je sa dołhe lěta měli njejsmy. Hdyž płacźisny dale tak niske wostanu abo hischcźe bóle spadnu, dyrbi ratarstwo w Němzach bankrot cźinicź. Tole hrožaze njesboże móže so jenož s tym wotdźerźecź, so so na žito wyschsche zło położi. Pódla teho sebi młynkojo a žitni wikowarjo tež wyschsche zło na wukrajnu zyrobu sa skót žadaju. Wosebje młynkojo psches to jara cźerpja, so so s Ruskeje wotruby s hromadami pschiwožuja. Ratarjej drje je tuni womĕschk jara witany, tola hdyž sebi wěz bliže wobhlada, je tež wón psches jeho tunju płacźisnu bity.

Awstrija. Cźescha so hischcźe pschezo dla wukasa kultusoweho ministra Gautscha, po kotrymž so 13 cźěskim wyschschim schulam statna podpjera wosmje, směrowacź nochzedźa. W mnohich shromadźisnach pschecźiwo ministrowemu wukasej protestuja a na njón s najwótrischimi wurasami swarja. Jena tajka shromadźisna běsche so tež sańdźenu njedźelu na wjerch hory Mukarschowa powołała. Na nju bě so na 5000 ludźi sešło, psched kotrymiž wěsty Stoklaš rěcź dźerźesche. Tola prjedy hacź tutón swoju rěcź skónczi, wokrjesny hejtman shromadźisnu rospuschcźi. Shromadźeny lud pak so s městna njehibasche a so pschikasni wokrjesneho hejtmana spjecźowasche, tež potom hischcźe, hdyž 30 žandarmow jón rósno honjesche. Hakle hdyž sapósłanz Engel roshorjeny lud napominasche, so by hłosej sakonja posłuchał, so lud spěw „Hej Sskowjenjo“ spěwajo roseńdże.

Italska. Na kupje Siziliji kholera hischcźe pschezo jenak sylnje sakhadźa. Pschi tym njeporjad a bjessakońtwo w tutym njesbožownym kraju pschezo bóle pschibĕra. Tu a tam su samo njemĕry wudyriłe. Mnohe wsy, kotrež je kholera hacź dotal pschepuschcźiła, žanemu cźlowjekej blisko pschińcź njedadźa. Druhe su lazarety sałoźiłe, do kotrychž pucźowarjow na dleschi cźaš sawru, doniž so pscheswědcźiłe njejsu, so na kholeru khori njejsu. W Karpente tsjoch pucźowarjow, kotrychž mějachu sa kholerunoscherjow, s kulkami powitachu a jeneho s nich satšělichu. W poslednim cźasu je knjeźerstwo mnohich měschcźanostow a měschcźanskich radźicźelow wotsadźiło, dokelž njeporjadej, so luda bojo, wobarali njejsu. Bohu žel tež lěkarjo swoju winowatosćź njedopjelnjeja. W Kataniji su sedmjoch lěkarjow wotsadźili a w Adernje su gmejnskeho lěkarja sajeli, dokelž je tutón cźěła wurubił.

Belgiska. Rybazy w Ostendże su tele dny wospjet spytali pschiwoženje rybow s Jendźelskeje sadźěwacź a su pschi tym dźěl pschiwjesenych rybow do morja cźisli. Skónczinje dyrbjachu na njemĕrnikow wojakow pósłacź, kotsiž dweju s nich satšělichu a schtyrjoch sranichu.

Franzowska. Mobilisazija jeneho armeekorpsa na pruhu směje so pak 28. augusta, pak 1. septembra. Armeekorps, kotryž wójnski minister k mobilisaziji postaji, hakle powjesćź wo tym wjecźor do postajeneho dnja dostanje. Njedźiwajo teho mózno njeje, potajnstwo, kotry armeekorps so s mobilisaziju potrjechi, hacź do poslednjeje hodźiny sakhowacź. Sa reserwistow, kotsiž w wokrjesach, w kotrychž

budźe ßo mobiliſazija wotbywacź, njebydla, dyrbja ßo mjenujzy ordry k powołanju hižo 5 hacź 6 dnjow prjedy wudacź, a wo tak wjele prjedy budźe teź armeekorps ſnaty, kotryž ßo k mobiliſaziji wuſwoli.

— Wójnſki miniſter Ferron je w poßlednim cźaßu mnohich ſtarſchich offizěrow ſ wojerſkeje ßłużby puſchcźił. Tucźi offizěrojo ßu k temu ßami naſtork ſ tym dali, ſo běchu wójnſkeho miniſtra proßyli, ſo by jim jich cźělneje braſchnoſcźe dla wotpuſchcźene było, ßo pſchi pſchedſtejazych wulkich manevrach wobdźělicź. Na to je miniſter poručźił, tutych offizěrow pſches lěkarjow pſchepytacź a tajkim, kotſiž ßo khoroſcźe dla k wojerſkej ßłużbje njehodźa, na wotpoczink hicź dacź. Bjes poßledniſchimi ſtaj teź dwaj generalaj, kotrajž wobaj jenu brigadu komanděrowaſchtaj. Hdyž cźile offizěrojo wobcźeżnoſcźe wjetſchich manevrow ſnjeſcź njemóža, kak wjele mjenje bychu hakle wobcźeżnoſcźe wójny pſchětracź móhli.

— Wjele wukhwalene nowe Lebelowe repetěrowanſke tſělby, ſ kotrymiž mějeſche ßo franzowſke wójſko w běhu 18 měßazow wobrónicź, ßu po wukaſu wójnſkeho miniſtra na dobo dźěkacź pſcheſtali. Jedyn franzowſki artilleriſki offizěr je mjenujzy bjes tym nowu repetěrowanſku tſělbu wunamakał, kotraž Lebelowu w wſchelakim naſtupanju pſcheßaha. Pjenjeſy, kotrež ßu ßo na dźěkanje Lebeloweje tſělby nałożiłe, ßu po tajkim prjecź cźißnjene.

Jendźelſka. Jendźelſke knjeźerſtwo je ßo ſkónczńje rosßudźiło, pſchipowjedźicź, ſo je iriſka ludowa liga ſa Jendźelſku ſtraſchna, a je wyſchnoſcźam w Irſkej poručźiła, tutón ſwjaſk teho dla podtłóczicź. Jendźelſke knjeźerſtwo je ſ tym Irſkim wójnu na ßmjercź pſchipowjedźiło. Schtó ſ tuteje wójny jako dobyczeŕ wunídźe, je hiſchcźe dwělne. Hacź dotal Jendźelczenjo ſe wſchěmi podtłóczeŕſkimi ſakonjemi Irſkich njejßu ſamóhli pſchewinucź. A tón krócź ſa jendźelſke knjeźerſtwo wojowanje lóhſche njebudźe, ſkerje cźeźſche, hacź hdy prjedy, dokelž je ßo liberalna ſtrona ſ Irſkimi ſjenocźiła a ßwěru k nim dźerži. Teź jendźelſki lud, kotryž ßebi ßwobodu woßoby ſa ßwoje najwyſchſche kubło waži, budźe, tak jara hacź teź hewak Irſkich hidźi, podtłóczenje irſkeje ludoweje ligi jako nadpad na towaŕſtwowu ßwobodu ſaßudźecź a ßo na ſtronu irſkeho luda ſtaji. Tak móże podtłóczenje irſkeje ligi ſ pſchicźinu bycź, ſo ßo pſchi pſchichodnych wólbach ludowa wjetſchina ſaßo k liberalnej ſtronje pſchiwobrocźi.

Bołharſka. Hdy bychu wſchě powjeſcźe, kotreż bołharſke knjeźerſtwo do ßwěta ſcźele, wěrne byłe, by bołharſki lud Koburgſkeho prynza wſchudźe ſe ſahorjenoſcźu witał a jemu hiſchcźe wjele wjetſchu cźeſcź wopokaſował, hacź je ßo ßamo Alexandrej Battenbergſkemu doſtała, hdyž běſche tón hiſchcźe ſ bołharſkim wjerchom. Bołharam wſchak ßo dźiwacź njemóżemy, ſo Koburgſkemu prynzej pſchiwyſkaju; pſchetož tón jim w rjanych rěcźach wſcho móżne lubi, ßwobodu, njewotwißnoſcź, porjad w kraju a wſchelake druhe pěkne wězy, kotreż ßebi bołharſki lud pſcheje. Teź w tym je wón Bołharam k woli, ſo Bołharſku wjazy wopuſchcźicź nochze, hdy bychu teź wſchě wulkomóznarſtwa to ždałe. Tola bjes tym ſo ßo nad Bołharſku jaßne njebjo ßměwa, ßo w Pětrohrodźe a Barlinje njewjedro ſcźahuje, kotreż ßo bórſy ſ hrimotom a błyſkom na Bołharſku puſchcźi. Rußowſka budźe wſchě ßrědki nałożecź, ſo by Koburgſkeho prynza ſ Bołharſkeje wuhnała, a Němſka a Franzowſka budźetej Ruſkim pſchi tym pomoznej. So by ßo njeſdało, ſo Němſka Koburgſkemu prynzej něſkak polékuje, je wona ßwojemu póßłanzej w Sofiji ſakaſała, dale ſ bołharſkim knjeźerſtwom wobkhadźecź, a runje to ßame je teź Franzowſka cźiniła. Nětko ßo wo to jedna, na kajke waſchnje ma ßo Koburgſki wotſtronicź a ßo wucźinjenjam Barlinſkeho měra w Bołharſkej płacźiwoſcź doſtacź. Po prawom dyrbjała Turkowſka najprjedy ſakrocźicź a Bołharſku ſ wójſkom wobßadźicź. Tola pſchecźiwo tutemu njedźakownemu dźěku ßo ſultan ſ nohomaj a rukomaj ſapjera. Duž ßo wěz ſ wuhnacźom Koburgſkeho pſchelohko cźinicź njebudźe. A zyle bjes podpjery wón teź njeje. Awſtriſka, Jendźelſka a Italſka ßu hižo zyle ſjawnje na jeho ſtronu pſcheſchłe, haj pſchezo bóle ßo wußwětluje, ſo ßu tele mozy Koburgſkemu pſchiradźałe, poſlicźenu bołharſku krónu pſchijecź a ßo njedźiwajo proteſtow Ruſkeje do Bołharſkeje podacź.

Sprawnoſcź dobudźe.

Njedaloko wßy w kerkach ſtejeſche młyn, Salez młyn mjenowany, dokelž wot dawnych cźaßow ßem běchu Salezy wobßedźerjo młyna. Nětcźiſchi wobßedźeŕ Sala bě wſchudźom cźeſcźeny pilny a ßwěrny muž, kotryž ßwoje dźěło derje roſumjeſche; a jeho dobre mjeno, ſo je cźeßny a ſprawny cźłowjek, kotryž nikoho njewobkhaje a njeſjeba, bě po zyłej wokolnoſcźi pſchipóſnate. Stajna ßwěra a ſprawnoſcź, to bě jeho woßebita ßamotnoſcź, a teho dla njehidźeſche teź niczo bóle hacź njeßwěru, a ženje ßo bóle njeroshněwa, hacź hdyž jeneho ßwojich ludźi na njeßwěrnych pucźach trjechi. Bě-li teź hewak dobrocźiwy, pſchecźiwo tajkim cźłowjekam bě nimo měry kruty.

„Mi je lubſcho, ſo mje cźłowjek ſ pjaſcźu do wocźi dyri, hacź ſo by mje wobełhał", prajeſche Sala; „pſchetož ſchtóž łži, tón teź jeba a kranje a je k wſchemu ſwólniwy." Radſcho da ßebi lóſe napſchecźorěcźenje teź wot ßwojich cźeladnikow lubicź, hacź tu najßnadniſchu ſekźanu wurěcź. Hdyž teho dla we wßy rěkaſche: „Salez Michał je to prajił", dha mějeſche to ſ najmjeńſcha tu ßamu płacźiwoſcź, kaž bychu druſy pſchißahali.

Bě naſymne ranje; wonka howrjeſche wětr w ſchtomach, do woknow mjetaſche ſ pěſkom. Nutſka wó jſtwje bě jeno Herta, ßłużobna dźowka, a Salowy dwělětny pachoł, kotryž ßo wjeßele na kanapeju kuleſche. Herta bě ßyrota a wóßomnacźe lět ſtara. Jeje ſtarſchej běſchtaj ſahe wumrjełoj, a dokelž bě jeje macź prjedy w młynje dołhe lěta ßwěrnje dźěłała, wſa młynk Hertu k ßebi a da jej bydło a zyrobu. Herta bě pěkna a ßwěrna dźowka, a hdźeźkuli bě ſchto dźěłacź, tam wona pſchimaſche. Wſchitzy mějachu ju rady, knjejſtwo a cźeledź, najlubſchi bě jej mały pachoł, kotrehoż ßobu wothładaſche.

Herta runje wó jſtwje mjecźeſche a ſetrěwaſche, tu ſaſtupi młynk.

„Schto pak Jurk cźini?" wołaſche na hólcźka a tón wjeßele ßmějo ruczźy nanej napſchecźo tykaſche. Nan pak njemějeſche khwile ſ dźěſcźom hrajkacź; wotewriwſchi khamor, kotryž w kucźe ſtejeſche, wucźeże ſ njeho pjenjeſy, ſkote a papjeru. Na blidźe liczeſche pjenjeſy, bě jich tyßaz toleŕ. Połojzu pjenjes tyknu młynk k ßebi a khwataſche na to ſe jſtwy, ſbytkne pjenjeſy na blidźe leżo woſtajiwſchi. „Pſchińdu hnydom ſaßo", rjeknu k Hercźe. Herta dokónczi na niczo druhe njekedźbujo ßwoje dźěło a wunídźe potom teho runja ſe jſtwy, ſo by khoſchcźo won donjeßła; ſ młynkom na dobo ſtupi ſaßo dó jſtwy.

Młynk chżyſche pjenjeſy na blidźe hromadu ßunucź, tola na dobo ßo ſtróži, na to liczeſche, khileſche ßo pod blido a hdyž niczo njenamaka, liczeſche hiſchcźe junu — ſ dobom wobrocźi ßo k Hercźe a pohlada na nju tak wótrje, ſo jej po ſtawach ſarża; tak njebě hiſchcźe ženje na nju pohladał.

„Herta!" wuraſy ſkóncźnje młynk; a jeho hłóß bě wótry a tſchepotaty.

„Schto je, knjeże?" wopraſcha ßo Herta.

„Schto je? Njewěſch ty ßama, ſchto ja měnju?"

„Ně, knjeże, ja to najmjeńſche njewěm."

Sala pſchimnu ju krucźe ſa ruku a hładaſche jej krucźe do wócźka. „Ty chżeſch hiſchcźe łżecź?"

„Schto dha dyrbju wuſnacź?"

„Tu na blidźe leżeſche pjecź ſtow toleŕ; tſi papjerjane a dwě ſcźě ſkota; jena papjera je prjecź. Hdźe je?"

„Bożo Knjeże!" ſaſtróži ßo Herta ruzy ſtykujo, „myßlicźe ßebi wy, ſo ßym ju ja wſała?"

„Schtó dha hewak? Abo měniſch, ſo by ßo papjera ßama ſhubiła?"

„Ně — ale ja niczo wo tym njewěm; ja njeßym ßo wo pjenjeſy ani ſtarała."

Hiſchcźe junu pſchepytaſchtaj wobaj zyku ſtwu, kóždy kucźik — papjera bě a woſta ſhubjena.

Sala bě ſ hněwom wſchón cźeŕwjeny do wocźi; ßynuwſchi ßo na ſtólcźk rjeknu ſ tſchepotazym hłoßom: „Herta, hacź dotal ßy ſtajnje ſchwarna a porjadna była a ja tebi zyle dowěrjach — ty tola njechaſch na dobo paduſchna a ſekźana bycź? Twojej ſtarſchej běſchtaj ſprawnaj cźłowjekaj, chżeſch dha jeju mjeno wonjecźeſcźicź a jeju w rowje hiſchcźe ſrudźicź? Wuſnaj, hdźe ßu pjenjeſy? Ja chżu ßebi myßlicź, ſo ßy jeno lohkomyßlna była a cźeźkemu ſpytowanju podležała; njeißy traſch płacźiwoſcź papjery ßama ſnała — ja chżu tebi wodacź, ale njekźi mi! Shubjeny pjenjes njeby mje tak bolał, hacź ta myßl, ſo ßy ty ſekhańna paduſchniza!"

Herta móżeſche ßylſow a płacźkow dla lědma rěcźecź, wobkrucźeſche pak ſ nowa ßwoju njewinowatoſcź.

„Tak, ty woſtanjeſch po tajkim ſaßakka? Schtó dha by je wſacź móhł? Je dha hewak ſchtó wó jſtwje był?" — Herta wijeſche ſ hłowu.

„Wokna ßu ſeſacźinjane, wětſik po tajkim papjeru wotnjeßł njeje. Ty ßy ſe jſtwy ſchła, hdźe ßy to była?"

„Pódła w kuchni, ßym khoſchcźo won njeßła."

Sala ſtanu, wón njeßwarjeſche a njehołkotaſche, ſrudoba, ſo je holcźka, kotraž je jeno dobrotu naſhoniła, ſekźana paduſchniza, ta jeho hněw pſchedoby. W tym wokomiku ſaſtupi teź Salowa žona a Sala jej ſ krótka wupowjeda.

„Ale Herta", ſawoła žona, „ſchto dha to rěka?" Holcźka poklaknu ßo pſched Salowej a wobkrucźeſche płacźo, ſo je njewinowata.

„Michale“, rjeknu žona k mužej; „wěsch dha zyle wěsće, so bě pjenjes pjecź stow? njeje smylka móžna?“

„Nihdy, ja žo njejžym mylił! Ja budu nětkle hischće kuchnju pschehladacź a ty žona pschepytaj mjes tym jeje drastu.“

Prajiwschi woteńdźe, ale wróćźi žo sa khwilu ſ prósdnymaj rukomaj; też jeho žona njebě niczo namakała.

„Poźledni króćź žo tebje praschamˮ, wurasy Sala na Hertu, „hdźe masch te pjenjesy? Tu žu leżałe, nichtó njeje wó jstwje był; ty dyrbisch je měćź!“

„Ja je nimam — a byrnjež mje morili!“

„Po tajkim ty njechasch wusnacź? Tak dźi mi ſ wocźow, ty sažałke žonisko! Ssudnistwu njecham wosjewicź, ale hnydom wopuschćźisch mój dom! Dźi!“

„Ssmilće žo, knježe, ja žym njewinowata!“

„Dźi, abo ja žo sabudu!“

Herta dźěsche se jstwy a ſ młyna, blěda kaž kamjeń. Njemějesche ani brěmjeschka wjasacź, pschetož niczo njebě jeje wobžedźeństwo, khiba-li drasta, kotruž bě wobleczena. Hdźe dyrbjesche žo wobrocźićź? We wžy njemóżesche wostacź, pschetož schtó by tu paduschnizu do žwojeho domu wsał? Wobćeżena ſ hrósbnym pohladom kabłasche holcźka po wžy a ludźo, kotsiž hewak wjeżeku Hertu snajachu, wijachu ſ hłowu: „Schto dha je tej žo stako?“

Ssrjedź wžy stejesche Boži dom; tu sastupi Herta. Psched woltarjom kleczo modlesche žo: „Kschižowany sbóżniko, ty žam jeno wěsch, so žym njewinowata, hdyž też ludźo mje tamaja! Też ty žy njewinowaty cźerpił, daj mi móz a žylnosću, so bych tu cźežu nješka!“

W paczerju bě trosćht a wolóżenjo namakała; žwědomnje njewinowatosće ju krucźesche. Pomału krocżesche se wžy k městu, so by žebi tam žłužbu a zyrobu pytała.

* * *

Pjecź lět je žo mjes tym minuło. We wžy běchu paduchstwo w młynje dawno sabyli; jenož ſ rědka, hdyž trasch pschipadnje rěcże na Hertu a te pjenjesy pschińdźechu, rěkasche: „Haj, haj, też najžwěrnischemu wobliczu njeżmě cźlowjek wěricź. S woprědka drje, hdyž bu tón podawk snaty, bě wulka hara; žadyn cźlowjek we wžy njebě žebi tole wo Hercźe myślił, mnosy drje też měnjachu, so je tu někajki smylk; hdyž pak žam młynk prajesche, so jeno Herta je paduch, potom nichtó wjazy njedwělowasche. Bórsy powjedasche žo, so je Herta w měsće žłužbu namakała, a někotsi měnjachu, so trasch by lěpje było, jeje knjejstwo na to kedźbliwe sćinicź, kajka ta jich dźowka je. Junu bě Herta se stysćanjom sa domisnu žo do wžy wróćźiła, so by starscheju row wopytała, ale tu njenamaka žaneho pschecźelneho wobliczа; kóždy sdalowasche žo teje „paduschnizy“, nichtó jeje žłowam njewěrjesche. Schto też płacźesche jeje „něˮ pschecźiwo młynkowemu žłowu?

Tak minu žo pjecź lět a młynkowa bě žebi dźěłacźerjow ſ města skasała, so bychu ji to a tamo wuporjedźili; też kanapej wo jstwje dyrbjesche ponowjeny a ſ nowa wobcźehnjeny bycź.

„Aj!“ sawoła tu jedyn ſ dźěłacźerjow, „to je schwarny dobytk“, a mjes porstami dźerżesche stotolersku papjeru.

„Schkoda, so je papjera žwoju płacźiwosću shubiła“, rjekny mischtr; „hacź też Sala wo tym wě? Ale dźiwne waschnje to je, mjes sahłowkami kanapeja pjenjesy khowacź, doniž płacźiwosć shubja.“

Wupowjedachu młynkej, schto běchu namakali. Młynk wsa nastróżany tu papjeru do ruki — bě ta žama papjera, kotruž bě kradnjenu měnił. Sala dyri ſ ruku do cźoła — kak je jeno ta papjera do kanapeja pschischła? Je trasch ju Herta tam skhowała, so by ju posdźischo k žebi wsała?.. Tola ně! njeje w tym žamym cźażu mały pachoł Jurij na kanapeju žedźo hrajkał? Haj, sawěsće, Jurij je tón rjany „wobrasł“ wsał, a jón, kaž dźě dźěcźi wschelako cźinja, tam nuts žunuł. Hinak skoro bycź njemóże!

Młynk poskoczi a wupowjeda podawk žwojej žonje — a hinak też bycź njemóżesche. Jurij, kotryż bě nětko žydom lět stary, njemóżesche drje wo tym žane žwědczenje dacź, dokelž žo dopomnicź njemóżesche, ale Herta bě wěsće njewinowata, wona bě bjes winy cźerpika.

Sa khwilu wjedźesche zyła wjeż tu nowinku; a nětko wusnachu wschitzy, so njejžu Hertu ženje winowatu dźerżeli!

„My žmy Hercże sarunanje winojcźi“, rjekny młynk k žwojej žonje; „dźenža hischće pojědu do města.“ A jeho žona khwalesche ſ wjeżeloscźu jeho wotmyślenje.

Ssrjedź popołdnja jědźesche kolescha do wžy; w njej žedźeschtaj młynk a Herta; młynk bě do města po nju jěł, so bě ju žam sažo domoj pschiwjeſł. Pschi zyrkwi proschesche Herta, so žměła wustupicź a někotre wokomiki do zyrkwje hicź. Tam psched woltarjom poklaknu žo dźakujo žo ſ wutrobu, so je nětko jeje njewinowatosć dopokasana. Sala pschińdźe sa njej, pschimnu ju sa ruku prajizy:

„Wodaj mi, Herta!“

Hdyž młynk doma Hertu do khěże wjedźesche, rjeknu: „To je nětko twoja domisna, ty žy moja dźowka! Chzesch bycź?“

S wjeżekosczu Herta pschiſwoli. **

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschihoty k wulkej ratarskej wustajenzy spěschnje do prědka du. Wustajenzyne městno, kotreż žo na ležomnosczach bjes nowymi kasarmami a dwórnischczom wupschesczera, je hižo do zyła wobhrodźene a twary a pschiprawy, k wustajenju trěbne, žu teho runja nimale hotowe. Pornjo druhim podobnym ratarskim wustajenzam budźe na njej wjele wjazy widźecź, hacź hdy prjedy na žanej druhej. Wot howjaseho skotu žo na wustajenzu tak wjele póscźele, so budźe tam hischće ras telko, kaž na poźlednjej wulkej Zwickawskej wustajeuzy. Też konjow, a to ſ wjetscha w Saskej plahowanych, budźe wulka liczba sastupjena. Sa wobžedźerjow žadowych sahrodow budźe sajimawe, pjezy k žuschenju žada widźecź, kotreż žo wopytarjam w połnym dźěle pokasuja. So bychu žo wubjernosće wustajenych pschedmjetow cźim lěpje spósnake, budźa žo pjecźa w ratarskej schuli kaž też na wustajenzynym městnje žamym wot wězywustojnych muži pschednoschki dźerżecź.

— Wot 29. augusta hacź do 12. septembra budźa žo w nawjeczornych stronach Budyskeho hamtskeho hejtmanstwa wjetsche wójskowe swnczowanja wotbywacź a to wot 29. augusta hacź do 3. septembra na ležomnosczach scźěhowažnych wžow: Budyschina, Bolborz, Boranez, Bronja, Kelna, Daliz, Darina, Debischkowa, Druźkez, Haßlowa, Hnaschez, Hodźija, Zicźenja, Wulkeho Wjelkowa, Hrubjelczіz, Hory, Holeschowa, Jaßońzy pola Panczіz, Makeje Borschcże, Sajdowa, Zicźeńka, Makeho Wjelkowa, Kschiweje Borschcże, Luscźa, Lahowa, Lomska, Libuchowa, Luha, Lupoje, Lutobcźa, Makżez, Měrkowa, Mikkez, Myschez, Njeżwaczidła, Noweje Wžy, Hunjowa, Hněwżez, Hornjeje Borschcże, Wownjowa, Panjez, Posdez, Běczіz, Pschischez, Prěczez, Bóschiz, Khwaczіz, Khażowa, Radworja, Ratarjez, Sskoneje Borschcże, Sarěcźa, Ssmochczіz, Zidowa, Ssemichowa, Ssokschez, Sczijez, Baczonja, Stróżischcźa, Dźěchorez, Czichońz, Czemjerz, Wbohowa, Wutokczіz, Wětrowa; wot 5. hacź do 8. kaž też 12. septembra na ležomnosczach wžow Brěsy, Bolborz, Khanez, Kobliz, Darina, Dobranez, Debischkowa, Hodźija, Wulkeho Wožyka, Zicźenja, Lutyjez, Libonja, Myschez, Njesdaschez, Panez, Poczapliz, Posdez, Běczіz, Prěczez, Czerwjenych Noßliz, Ssemichowa, Spytez, Stachowa, Ledźborez, Hornjeho Wujesda a Czěschkez; wot 9., 10. a 12. septembra na ležomnosczach Biskopiz, Belmsdorfa, Brěsy, Bolborz, Khanez, Darina, Semiz, Geißmannsdorfa, Hodźija, Zicźenja, Makeje Borschcże, Kinicźa, Mjedźojssa, Njesdaschez, Hornjeje Borschcże, Poczapliz, Ratarjez, Czerwjenych Noßliz, Schönbrunna, Ssemichowa, Spytez, Tumiz a Wjelkowow. So by žo pschi tym žaneho njesboża njestało, je sakasane, na ležomnosczach a pucźach, wot wojakow wobžadźenych abo sawrjenych, khodźicź, a budźa žo czi, kotsiž tutu sakasnju pschestupja, ſ 10 hriwnami pjenježneho khostanja abo ſ arrestom na tsi dny khostacź. Wobžedźerjo a najeuży mjenowanych ležomnosczow žo namołwjeja, srake pólne płódy, tak daloko hacź je to mózno, domkhowacź, dokelž žo po sakonju tajka sahonska schkoda njesaruna, kotraž je psches to nastała, so je žo domkhowanje sakomdźiko. Teho runja też czi ratarjo žaneho sarunanja wotczakacź nimaju, kotsiž žu rolu dźěłali a ju wobžyli, hacź runje žu wjedźeli, so žo wužym w blizschich dnjach wot wojakow saniczi.

S Barta. Tudomne wojerske towarstwo 4. septembra žwoju nowu khorhoj žwjatocźnje poświjecźi. Kraßnje wuschiwanu khorhoj je mjenowanemu towarstwu mandźelska krajneho postajenza k. hrabje Lippe-Biesterfeld dariła. Sswjedźeńsku hudźbu kapała Zitawskeho infanterie-regimenta wuwjedźe.

S Rakez. Njedźelu 21. augusta žwjecźesche žo w naschej wožadźe žnjenski žwjedźeń. Młode holzy se wschěch wžow běchu zyrkej sa tutón žwjedźeń kraßnje ſ wěnzami a pletwami wudebiłe, tak so žo w Božim domje tak prawje spósna, so žo Bohu dźak dawa sa bohate žně, w tutym lěcźe wobradźene. —č.

W Lipscźanskim krajnym wólbnym wokrjeżu pschiwižowarjo stronow porjada pschihoty cźinja, so by žo pschi sakskich nowowólbach Bebel se žejma wusamknuł. Jeho pschecźeljo pak budźa, wě žo, se wschej mozu sa njeho skutkowacź. Tam budźe septembra žylne wojowanje.

S Wojerez. Wot Budarjowych, ſa khudych bjes Sserbami poſtajenych pjenjes je ßo na lěto 1886 tele dny pſches knjeſow duchownych Wojerowſkeho wokrjeßa 425 hriwnow 38 np. wudžĕliko. (H. Krbl.)

S Hródka ßo piſche, ſo ßu tam w Sprjewi ſaßo raki widžecź. Też ſ druhich ſtron ßo ßłyſchi, ſo w tajkich wodach, hdyž bě raczi mór byk, ßo nětko ſaßo cźerſtwe raki pokaſuja. Tak pſchiroda wſchitko ſaßo wuruna.

S Delnich Łužiz. „Bramborſki Zaßnik" je pódla ſwucźeneje politiki a powjeſcźow ſe ßerbſkeho kraja wóndano też ſtare hornołužiſke ludowe powjedanje wo ſtudni „Hanka" w Khelnje woſjewik, a nětko podawa delnołužiſke narodne hrono (powjedancźko) ſ tych cźaßow, hdyž ßo w Błótach kſchescźijanſtwo rospſchĕſcźerasche. Sa to ßmy knjeſej zaßnikarjej a jeho knjeſam ßobudžĕkarjam jara džakowni. Pſchetož ſtare ludowe powjedanja, hdyž też ßo jim dženßa najbóle bajki a baßniczki rĕka, ßu po ßwojim naſtaczu płód duchowneho džĕła naſchich wótzow, nadobny kcźĕw jich wyſchſcheho žiwjenja, kotryž dyrbi ßo hajicź a pĕſcźicź a ßo jeli mózno pſchichodam ſakhowacź. *Pf.*

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. 15 lětna ßłužobna džowka Schuſterez w Brĕſynje bě na 12 krócź korczmarjej Schokcźe w Delnjej Hórzy wſcho hromadże 30 mk. a jenu kołbaßn kranuka. Wobſkorženej jaſtwo na 5 njedźel pſchißudźichu. — Wobßedźerka pjekarnje ſwudowjena Lenderowa w Jeńkezach bě 28. januara dezimalnu wahu, koprowy kotoł a dwaj wobraſaj, kotrež wĕzy bě ekſekutor cźaſak, pſchedaka a ſaſtajika. Wobſkorženej jaſtwo na jedyn tydźeń pſchißudźichu. — 64 lětny džĕkacźer Strehla w Mĕrkowje, kotrehož winowachu, ſo je 25. junija korczmarjej Behniſchej w Radworju nožizy wſak, ßo khoſtanja ſminu, dokelž mózeſche ſ lĕkarſkim wobßwĕdcźenjom dopokaſacź, ſo je tehdy duchaßłaby byk, hdyž je mjenowane nožizy k ßebi tyknuk.

Khoſtanſka komora. Cźeladnika Handrija Lorenza ſe Žornoßyk, kotryž bě napoßled na knjeźim dworje w Pomorzach ſ džĕkacźerjom, pſchepokaſachu, ſo je wot meje hacź do ßrjedź junija zyły rjad lohkich a cźeźkich paduchſtwow wobeſchoł. 21. meje wón w Pomorzach džowzy Halgaſchez 70 nowych pjenjeźkow a 3 punty khlĕba, w nozy 30. meje džowzy Schorſchez zyrobu 2 mk. 50 np. hódnu a 15 np. a w nozy 31. meje poßlednjej hiſchcźe 50 np. kranu, pſchi cźimž bě kóždy krócź ſkradžu do domu ſalĕſk a ßo dwójzy do Schorſchez khamora łamak. Dale bě Lorenz 1. junija ſ bydła hejtmana Wittiga w Pomorzach wſchelaku zyrobu, bleſchu palenza a 3 mk. 30 np. ſpakoſcźik. Dźeń poſdźiſcho wón pola khĕžkarja Gudy w Łuſku wokno wutkóczíwſchi do wobydlenja ſaléſe a wot tam pjenjeźnu móſcheń ſ 35 np. a ½ punta khlĕba wotnjeße. Na to ßo wón do Rodez poda, hdyž w Ssymankez wobydlenju ßłužobnej džowzy Steglichez 8 mk. kranu. 8. junija Lorenz w Nĕcźinje ſkradžu do wobydlenja džĕkacźerja Krjenza, klucź pſched khĕžu w trawje namakawſchi, ſaléſe a wot tam 7 mk. ßobu wſa. Tſi dny poſdźiſcho ßo ſaßo do Nĕcźina wrócźiwſchi wón hiſchcźe jónkrócź Krjenza domapytaſche. Wón džĕru do ßwißlow wuraſywſchi do domu ſaléſe a ßebi tam na 6 puntow polcźa a mjaßa, dale butru, khlĕb a jeja nakranu. Tón ßamy dźeń hiſchcźe Lorenz džĕkacźerjej Janaſchej w Bukezach 40 np. a 15. junija žiwnoſcźerjej Bjedrichej w Wujeźku 40 np., zyrobu a draſtu, 9 mk. hódnu, kranu. Wobſkorženemu khoſtarnju na tſi lĕta a ſhubjenje cźeßnych prawow na 5 lĕt pſchißudźichu. Pódla teho ßmĕdźa Lorenza pod polizajiſku nadkedźbu ſtajicź. — Hacź dotal njekhoſtany cźeladnik J. K. A. Berger ßo 15. julija w delenźy na knjeźim dworje w Cźerwjenych Noßlizach bjeſe wſcheje pſchicźiny do cźeladnika Mütterleina da, dajeſche jeho a jeho wjazy krócź ſ hłowu tak ßylnje wo ſcźĕnu rĕſnu, ſo Mütterlein myßle ſhubiwſchi leżo woſta. Pſchiwołany lĕkař praji, ſo ßu ßo pſcheſcźĕhanemu moſhy ſ lohka roſtſchaßke; hakle ſa 10 dnjow Mütterlein ſaßo wotkhori. Bergera dla jeho njecźłowſkeje hruboſcźe hódnje pokhoſtachu; wón ma 9 mĕßazow w jaſtwje ßedźecź.

Přilopk.

* Sańdźenu njedźelu jedyn wotrocźk ſ Delnich Oderwitz na honach ßwojeho knjeſa w Ssrĕnich Oderwitzach ſ nĕkajkej ſtarej tſĕlbu wróble tſĕleſche. Pſchi tym pak ßo tſĕlbina rołka puknu a jemu lĕwu ruku tak roſtorha, ſo dyrbjeſche jemu lĕkař popołdnju prĕnje tſi porſty wotrĕſacź.

* W winizach w Lößnizy pola Draždźan ßu na mnohich winowych pjeńkach winowu woſch wußlĕdźili. Tamniſche winizy ßu ſkoro wſchĕ ſe wſchemi ſanjerodźene. Też w Wahnsdorfje ßu ßo winowe wſchi ſahnĕſdźiże. Do mjenowanych winizow ßu ßo winowe wſchi ſ najmjeńſcha hižo pſched 10 lĕtami dake.

* Wjetſche njeſboże ßo na żeleſnizach w naſchim kraju jara rĕdko ſtanje. Tamón tydźeń pak je ßo tola dwoje njeſboże ſtako. Tworny cźah, kotryž ſ Chemnitz do Annaberga jĕdźeſche, pola Niederwieſa njeſnateho muźſkeho pſchejĕdże, kotryž na mĕſcźe morwy leżo woſta. Druhe njeſboże ßo na żeleſnizy Mildau-Bienenmühle ſta. Wot tworneho cźaha ßo na jene dobo dwaj woſaj wottorżeſchtaj a, dokelž runje jara nahle ſ hory dele dźĕſche, wjazy krócź ſ tajkim wotmachom do prĕnjeho dźĕła cźaha praßnuſchtaj, ſo ßo 8 woſow ßylnje wobſchkodźi; też pjecźo muźojo ßu ſranjeni.

* Bur mĕjeſche w ßwojej ſahrodże wjele ſchkody wot ßußodowych kur, kotrež pſches roſtorhany płót k njemu łażachu, kiž ßußodej ßłuſcheſche. Wón teho dla teho proſcheſche, ſo by dak płót wuporjedźecź; ßußod pak żaneju wuſchow njemĕjeſche. Duž wumyßli ßebi bur dobru radu. Wón póßła ßußodej 10 jeji a da jemu prajicź, ſo ßu te jeja pola nich namakane a ſo dyrbja wot jeho kur bycź. Sa nĕkotre dny póßła jemu 6 jeji a da jemu to ßamßne prajicź. Saßo ſa nĕkotre dny doſta ßußod 4 jeja, a potom żane wjazy, runjeż kury pſchezo jenak pſches roſtorhany płót łażachu. Ssußod ßebi myßleſche: „To po prawom njeje; knjes bur ßebi naſche jeja ßam pjecźe; to ßo njehodźi!" A bórſy pocźa ßo na ſahrodnej mjeſy klepacź a dźĕłacź, a ſa nĕkotre dny bě huſty płót hotowy. Na to běſche bur, wĕ ßo, jeno cźakał, a ßmějeſche ßo ßußodej, ſo bě tón ſa nĕkotre jejka tajki rjany płót natwarik. (Br. Z.)

* W Hirſchbergu na pohrjebniſchcźu je ßo pſched wcźerawſchim tydźenja pſchipokduju 25 lĕt ſtary knihiwjednik Arlt ſe Shorjelza pſchi rowje ßwojeje njewjeſty ſatſĕlik. Njewjeſta běſche k ßwojemu wjeßelu ſapucźowała a duzy domoj ſ pucźowanja w Hirſchbergu ſkhorjeła a wumrjeła. Schtwórtk tydźenja popołdnju chzychu ju tam khowacź. Arlt ßo runje do wutroby tſĕli a pſched wocźomaj ßwojeho ßwaka a ßotry ſemrjeteje, kotrajž bĕſchtaj runje na pohrjebniſchcźo ſaſtupikoj, ducha ſpuſchcźi. W ſawoſtajenych liſtach wón praji, ſo je ßo ſatſĕlik, ſo by ſ horzo lubowanej njewjeſtu bórſy ſjenocźeny byk. Do ßwojeje ßmjercźe je mĕſto pódla njewjeſcźineho rowa ſa ßebje kupik.

* Kak ßo konje pſchi kowanju lohzy ſmĕruja, wo tym ßo ſ Wrótßławja pſchikład powjeda. Sskużobnik jeneho tamniſcheho offizĕra jĕſdnych widźeſche, kak ßo pſched jenej kowarnju konje kowaju. Jedyn kóń jara dźiwje cźinjeſche, ßo hiſchcźe żenje kowacź dak njebě, a też tón krócź ßo ſ nim njeradźi. Tu offizĕrowy ßłużobnik pſchiſtupi a ßlubi, ſo, je-li ſo 3 mk. myta doſtanje, konja bjeſe wſcheho ſwonkowneho nuſowanja tak dołko pſchinjeße, ſo ßo ſmĕrom kowacź da. Toleŕ jemu ßlubichu. Duž wón pſched konja ſtupi, ßwoje rubjeſchko do rukow wſa a je ſ wobĕmaj rukomaj konjej pſched nóß dźerżeſche, a hlej, kóń ſtejeſche, kaž wowza, a ßo ſmĕrom kowacź daſche. Pſchi tym pak bĕchu pytnuli, ſo bě ßebi ßłużobnik najprjódzy ſ nĕkajkeje bleſchki ruzy a rubjeſchko womaczał; ſchkleńczku namakachu: w njej běſche ätheriſki pĕtrſchĕlkowy wolij. Dalſche poſpyty ſ tymle wolijom mějachu pſchi najnjembriſchich konjoch najlĕpſchi wuſpĕch. Tale powjeſcź budże nĕkotremużkuli, ſchtóž ma konje, witana. To wſchak běſche dotal hižo ſnate, ſo wſchelake ätheriſke wolije dźiwje ſwĕrjata ſmĕruja.

* Żadkawe mordarſtwo je ßo w Gelſenkirchenje ſtako. Dźĕkacźer Drolshagen běſche ßebi ſe ßwojim pſcheczelom Morelom wjeßele popołdnje ſcźinik. Hdyž běſchtaj ßo hižo pſches mĕru palenza napikoj, Morel ßwojemu towarſchej jeho rjanu tobakowu trubku ſ ruki wſacź ſpyta, ſo by ßebi ju bliże wobhladak. Na to ßo Drolshagen tak rosnjemdri, ſo pſchecźela ſ domu ſe ſkhoda na dróhu won cźißnu, potom ſ nožom ſa nim cźĕrjeſche a jemu nóż do wutroby ſtorcźi. Mordarja ßu ſajeli.

* W Weimarje ßu wowcźerja dla „falſchowanja liſcźinow (Urkundenfälſchung)" ſaßudźili, dokelž běſche wón nĕkotrym wowzam ßwojeho knjeſa jim nabarbjene ſnamjeſchko wotſtronik a druhe ſnamjeſchko na nje ſcźinik, kajkež jeho ßamßne wowzy mějachu.

* W Gießenje je wóndano błyſk do wuhnja jeneho domu dyriwſchi jenej żónſkej prawu ßłużbu wopokaſak. Żona wobßedźerja mějeſche ſchaty pſchihotowane a běſche pod kotoł, w kotrymż ßo ſchaty warja, hižo drjewo a ſpody tſchĕſki nakkadka, ſo by rano ſpĕſchnje ſatepicź móhła. Tole dźĕko pak błyſk wobſtara, hdyž chzyſche żónſka runje do kuchnje ſaſtupicź: błyſk tſchĕſki pod kótkom ſapali, ſchkody pak żaneje njenaczini.

* Zakoſtne ßamomordarſtwo je jedyn wikowar w Konradswaldawje wobeſchoł. Wón ßebi bleſchu petroleja kupi, do kotrehož tak mjenowany „reſtitutionsfluid" ſmĕſcha, ſ kajkimž ßo konje maſaju. Na to ßo ſ domu wotßali. Sa nĕkotre dny jeho ſpaleneho na łuzy namakachu. Cźĕło, cźorne a nadute, na khribjecźe leżeſche; draſta běſche ſpalena. Zyke mróczele muchow cźĕło woblĕtowachu. Ssamomordar běſche petrolej na ßo linuk a jón na to ſapalik.

* Wczera tydźenja běsche rěsnik S. ſ Dittmerawa pola rěsnika B. w Bauerwitzu na wopytanju. Wjeczor wokoło woßmi jeho žona do Bauerwitza po njeho pschińdźe. S. pak ßobu domoj nochzysche, ßo se žonu swadźi a ji wulki rěsniſki nóž do žiwota storczi. Wboha žona, kotraž na měsczе leżo wosta, je jara straſchnje ſranjena. Jeje muž je czeknuł.

* Khróble zyrkwine rubjeżnistwo je ßo w nozy wot ßrjedy na ſchtwórtk tydźenja w katholſkej zyrkwi w Bremerhavenje ſtako. Hdyż duchowny pſched wczerawſchim tydźenja rano do zyrkwje pſchińdźe, ſo by Bożu mſchu dźerżał, ßo wón a hólczez, kotryż jeho zyrkwinſku draſtu wobleka, dohladaſchtaj, ſo je khamor, w kotrymż ßo draſta khowa, roskamany a wſchitka zyrkwinſka draſta, kotraž běsche ſ dźela jara drohotna, kranjena. Dale hladajo ßo pſcheßwědczijſchtaj, ſo je wokno w khapali wukamane; ſ woknom běsche paduch do zyrkwje ſalěſt. Paduch je woßebitu luboſcz ſa měſchniſku draſtu měcz dyrbjał; pſchetoż ſkote a ßléborne zyrkwine ßudobja je ſtejo wostajił; ale w draſtnym khamorje ani jedyn kruch wostajił njebě, ſo měſchnik, dokelż żaneje draſty njemějeſche, ani Bożu mſchu dżerżecz njemóżeſche. Pſchi tym tež je paduch jara mało wobhladniwy był: duzy po měſczе běsche drohotny kruch zyrkwinſkeje draſty ſhubił, a pſched evangelſkej zyrkwju jeho ſ zyłym rubjenym kubkom lepichu; tam ßebi wón na ławzy ßedźo kranjene poklady wobhladowaſche. Duż jeho hnydom do jaſtwa dowjedźechu. Paduch po ſdaczu ſtroweho roſuma nima.

* Pſched krótkim ſemrjety wobßedźeŕ mnohich łódżow Bolten w Hamburgu je w ßwojim wotkaſanju, kotrež je ßo wóndano na tamniſchej radnej khěži wotewriło, ßwojim ſaſtojnikam 90,000 mk. wotkaſał. Někotſi ſ jeho pſchekupſkich pomoznikow wyſche teho hiſchczе 24,000, 12,000 a 6000 mk. doſtanu. Po ßwojim ſpodobanju ma ſawoſtajena wudowa 36,000 mk. mjes dobroczelſke wuſtawy roſdźělicz. Kóżdy ſ jeho ßłużobnikow, kotryż je 5 lět abo dłeje pola njebocziczkeho ßłużił a tam hiſchczе ßłuži, 600 mk. doſtanje. Ludźom, kotſiż ßu njebocziczkemu 600 mk. abo mjenje dołżni, ßo dołh ſpuſchczi. Stemplowy dawk je ßo hacz dotal na ſawoſtajenſtwo wo 7,500,000 mk. wotedał.

* Sahe tobak kuricz je wulzy ſchkódne. Naſcha mużſka młodoſcz měła ßo czaſto a ßwěru na to kedźbna czinicz. Wukas, kotryż ßo pſcheczіwo njewuſchnemu waſchnju ſażneho kurjenja wobrocza, je ßo wóndano wot wyſchnoſcze ſa Reichenbergſki wokrjeß wudał. Tole njewuſchne waſchnje, ßo w wukaſu praji, ßo dżeń a bóle mjes naſchej młodoſczu roſſchěrja, w kotrejż tola pſchichod naſcheho luda widźimy. Kóżdeho czuczіweho człowjeka dyrbi hłuboko ſrudźicz, hdyż blědych, małych, w wobliczu ſpanjenych hólzow ſetka, kotſiż pſchede wſchěm njedźelu a ßwjaty dżeń ſ trubku abo zigaru w hubje wokoło khodża a kotſiż maju něhdy ßwójbni nanojo, ſchwarni dźěłaczerjo, ſmużiczi ſchkitowarjo wótzneho kraja bycz. Nuſa to njeje, ſchtoż je jim czerwjenoſcz a czerſtwu ſtrowu barbu ſ lizow ſaczěriło a jim ſrudne ſnamjo ſażneje ſtaroby na czoło ſcziſchczało, ně: ſczěhwki ſażneho kurjenja na jich nježne młode czěło tak żałoſtnje ſkutkuja, róſtej ſadźěwaju, jim mozy a ſtrowoſcz rubja. Hakle doſpołnje roswite czěło kurjenje tobaka bjes ſchkody ſnjeße. To derje ſpósnawſchi ßu w Schwajzarſkej młodżenzam, kotſiż hiſchczе 18 lět ſtari njejßu, ſakaſali tobak kuricz. Mnohich khoroſczow a ſażneje ſtarobneje kiproſcze ßo ſminje, ſchtóż ſahe kuricz njeſapoczнje. Mnohich młodżenzow ſnajemy, kotſiż ßu ßebi wocži ſkaſyli, dokelż běchu ſahe kuricz poczeli. Wokrjeßne hojerńje ßu ważna wěz; ale wjele ważniſche je, ſo ßo naſtaczu khoroſczow ſadźěwa. Njech duż ſchulſzy pſchedſtejiczerjo, duchowni a ßwětni wuczerjo młodoſcze, ſtarſchi a jich ſaſtupjerjo, knjeża w naſtupanju ßwojich wuczobnych a ßłużobnych, fabrikſzy ſaſtojniży w naſtupanju ßwojich dźěłaczerjow ßwěru na to hladaju, ſo ßo jim poruczena młodoſcz kurjenja tobaka woſtaji a na to waſchnje ßwoje czěło ſtrowe a krute ſdżerżi.

* W czěſkim měſtaczku Miſteku je ßo ßrjedu tydźenja zyłe běrtlk měſta wotpaliło. Woheń, kotryż je, ſchtoż je ßłyſchecz, ſ njewobhladniwoſczu wobydlerjow naſtał, pſchipołdnju wokoło knapoł dwanaczich w jenym domje ßrjedż měſta wudyri a hacz do tſjóch popołdnju ſakhadźeſche. Runjeż běſche ſ wokolnoſcze jara wjele wóhnjowych woborow pſchiſchło, běſche tola jara czeżko płomjenjam mjeſy ſtajicz, dokelż ßylny wětr płomjo roſduwaſche. Sanicził je woheń zyrkej ßwj. Jakuba, wulku fabriku, piwarńju a wjazy hacz 60 druhich domow ſ pódlanſkimi twarjenjemi; tež wſchelaki ſkót je w hródżach kónz wſak. Sſlepy ſtary muż a dźeczo w kolebzy ſtaj ßo ßobu ſpalikoj. Naczinjena ſchkoda wjazy hacz 1,000,000 mk. wuczini, a 150 ßwójbow je hoſpodu ſhubiło.

* W nozy wot ßoboty na njedźelu tydźenja w druhej hodźinje w czěſkej wßy Bartowizach 42 lět ſtary khěżkaŕ M. do korczmy po palenz pſchińdźe. Korczmarjezy běchu hižo do koża. Sſłużobna holza wußłyſcha, ſo ßo něchtó ſ durjemi nuts dobywa, a mějo ſa to, ſo ßu tu paduſchi, korczmarja ſawoła. So by paducha wotehnał, korczmaŕ ſ revolvrom ſ woknom won tſeli. Hnydom wſcho wocżichnu. Rano ßo dohladachu, ſo běſche korczmaŕ khěżkarja ſatſelił.

* W Morawſkej wóndano burſka żona ſ jenopſcheżnym woſom po dróſy jědżeſche. Duzy po puczu ßo rój pczołow do njeje a do konja da. S njeliczomnymi żahadłami pokryty ßo kóń na ſemju wali a ſa nękotre minuty ßłaknu. Żónſka běſche hiſchczе nęſchto hodźin żiwa, ale mjeswocze a krk běſchtaj ji tak ſaczekkej, ſo ju nichtó wjazy njeſpósna. Wona w żałoſtnych boloſczach wumrje.

* W měſczе Novi w Italſkej ßrjedu tydźenja w ſalu pſchißażneho ßudniſtwa krwawna bitwa naſta. Pſchißażni mjenujzy pokkadnika měſchczańſkeje nalutowarńje, wěſteho Martelli, kotryż běſche pokkadnizu wo 80,000 mk. wobſchudźił, njewinowateho prajachu, runjeż wón jebanſtwo njeprějeſche. Roshněwany lud wobhrodźenja pſchekama a wokajo „Ssmjercz paducham!“ chzysche ßo do pſchißażnych dacz a jich ſabicz. Żandarmojo ßwoje revolvry do powětra wutſělichu a, hdyż to niczo njepomhaſche, ſ teßakami na herjekarjow dźěchu. Wuſtróżany lud ßo do czěkanja da. Na dróſy ßo nowa czrjóda ſebra, kotraž chzysche njewinowateho prajeneho jebaka ſaraſycz. Duż tuteho hacz na dalſche w ßudniſtwje ſkhowachu a hakle w nozy won puſchczichu; żandarmojo jeho pſchewodżachu.

* Bliſko měſta Nizza wóndano wowczerjo, kotſiż tam ßwoje ſtadła paßechu, rjanu pychu ſe 16 drohotnymi parlemi namakachu; pódla hiſchczе walczk pjenjeżnych papjerow leżeſche. Pycha je 80,000 mk. hódna; pjenjeżnych papjerow pak běſche ſa 400,000 mk. Zyły poklad żónſkej ßłuſcha, w kotrejż domje běchu pſched krótkim paduſchi pobyli. Każ ßo ſda, ßebi wjazy wěſczi njeběchu; duż ßu kranjeny poklad na tym měſczе ſkhowali, hdżeż jón wowczerjo na ſboże namakachu.

* Wóndano parſchonſkemu czahej duzy ſ Wilny do Peterburga wulki ſtrach hrożeſche. W czahu, kotryż mějeſche woſy wſchěch tſjoch klaßow, běchu mnoſy pucżowarjo, czrjóda jatych a wjele wſchelakich tworow. Popołdnju bórſy pó pjeczi ßrjedż polow ßo na jene dobo na tenderje, kotryż je lokomotiwje pſchipowßnjeny, drjewo ſapali, kotrehoż tam wjazy hacz 6 łóhczi leżeſche. Płomjo ſe ßrjedż hromady drjewa wupraßnu, do kotrehoż běſche najſkerje ſchkriczka ſ lokomotiwineho wuhnja panuła. Dokelż ßnadny wětſik dujeſche, a czah ſpěſchnje jědżeſche, płomjo bórſy zyły tender wobja. Sa lokomotiwu tſi tworne woſy jědżechu, ſa nimi tſi woſy ſ jatymi, a ſkónczjnje paßażěrſke woſy. Wjednikej lokomotiwy a jeho pomoznikej najwjetſchi ſtrach hrożeſche: wobaj móżeſchtaj ßo żiwaj ſpalicz. Hacz do bliżſcheho dwórniſchcza běſche ſ najmjeńſcha $^5/_4$ hodźin; a ßrjedż pola czah żaneje pomozy wocżakowacz njemějeſche. Maſchiniſt a jeho pomoznik pak pſchitomnoſcz ducha njeſhubiſchtaj: njedźiwajzy na ßylne płomjo czah pſched wóhnjom wobróſchtaj, dokelż ßo prěnjemu twornemu woſej ſapalicz njedaſchtaj. Pomoznik płatowaj bowaj wſa, ßo na deſku ſ boka tendera ſtupi, do bowow po rjadu wodu czěraſche a jej ßwojemu towarſchej podawaſche, kotryż ſczěnu prěnjeho woſa ſa tenderom ſ wodu wobliwaſche, ßo ſtarajo, ſo ßo jenoż tutón wós ſapalił njeby. S dobom ßwojej lokomotiwje czěricz daſche, ſchtoż móżeſche. Mjes tym pak płomjo dale a bóle roſczeſche. Hdyż ßo na woheń dohladachu, paßażěrow ſtrach wobja. Jedyn ſ nich, hdyż ßo czah hižo dwórniſchczu bliżeſche a bóle pomaku jěcz pocza, ſ woſa ſkoczi a ßo ßylnje wobſchkodźi; njedźiwajzy na to pak ßo na noſy ſebra a ßam hacz na dwórniſchczo dóńdże. Po nim budżechu pſchi ßamom tež druſy pucżowarjo ſ woſow ſeſkakali; ale bliſkoſcz dwórniſchcza a roſumne rěcze wyſchſcheho konduktora, kotryż wobkrucżeſche, ſo dżě nikomu ani najmjeńſchi ſtrach njehroſy, ludźi trochu ſměrowachu. Na dwórniſchczu lokomotiwu ſ tenderom wot czaha dźělichu a ſa 20 minutow woheń ſalachu. Paßażěrojo ßo paßo ſměrowani do ßwojich woſow ſeßydachu, a czah móżeſche dale jěcz.

* W Rockawayu pola Newyorka běſche ßo pſched wczerawſchim tydźenja wulka czrjóda ludu ſeſchła; běchu hladacz pſchiſchli, kak wěſty Baldwin ſe ßwojeho powětroweho ballona jendźelſku milu wyßoko ſ powětra dele ſkoczi. Baldwin pſchi tym padazy „ſchirm“ wużiwaſche. S wopředka B. ſatraſchnje ſpěſchnje padaſche, dokelż ßo ſchirm rucze doſcz njewotewri; ſkónczjnje pak khróbły muż w pſchiſtawje Jamaica njeſranjeny na wodu dele pſchińdże. S wyßokoſcze dele běſche jeno něhdże 84 ſekundow trjebał.

* S Newyorka w Amerizy ßo wo wobżarujomnym njeſbożu piſche, kotrež je ßo ſ łódżu „Sara“ ſtako. Njedaloko San Petro w Kaliforniſkej hobrſka mórſka ſmoha mjenowanu łódż wuſběże a ſwróczi. S łódżnikami běchu na łódzi kapitanowa żona, jeho dźěczi a jeho czetka, a ſuperintendent Halle ſe Santa Roſa. Wſchitzy ßo

tepichu; jenož kapitan a schtyrjo s jeho łódźnikow žo sa swróćenu łódź sdźerżachu. Dwaj łódźnikaj wowrótnischtaj a prajizy, so na kraj dźetaj, do morja skoczischtaj. Akuły (Haifische) jeju hnydom sežrachu. Kapitan, jedyn łódźnik a jedyn hólčež běchu nětko jenički żiwi. Sso łódźe dźerżo 8 dnjow po morju plowachu, pschi čimž žakostnje wustachu. Zyłe črjódy akułow žo stajnje wokoło łódźe honjachu, na žratwu łakajo. Njesbožowni žo s tym sdźerżachu, so nopawy (Schildkröten), kotrež nimo czehnjechu, kojachu a krej s nich žrěbachu. Skónczńje jich na sboże někajka łódź nadeńdźe. — Po dalschich powjesczach žu akuły kapitanowu żonu, jeho 4 dźěczi, jeho czetku a superintendenta Halle sežrałe.

* Najspodźiwnische se wschěch wotkasanjow drje je žo lětża 17. junija w Pittsburgu w Połnóznej Amerizy sestajało. 52 lět stary Amerikanczan pišaczy dasche: „Chzu, so by žo moje czěło do zyrkwje žwj. Michała donjeło, žo požohnowało, kaž žo žkuscha, a žo potom mojej žwójbje pschepodało. Moja žwójba czěło do Samsonoweje czěłowoweje pjezy wobstara a tam na popjeł spalicz da, popjeł do małeje schkleńczki žypnje a schkleńczku satykanu němskemu konsulej w Pittsburgu pschepoda. Tutón popjeł konsulej w New-Yorku póscżele, kotryż jón kapitanej němskeje parneje łódźe „Elbe" pschepoda. Kapitan njech popjeł wobkhowa, doniž jeho łódź na morjo njewotjědże. Ssrjedź morja njech kapitan jeneho pucźowarja proßy, so by žo łódźnisku drastu swoblekał, s mojim popjełom w ruzy hacź na najwyschschi wjerschk łódźe saléł a poßlenje požohnowanje prajiwschi bleschku wotewrił a popjeł do wschěch schtyrjoch stron wětra rosßypał."

* Hdyž žo wóndano w někajkim towarstwje Jendźelczana praschachu, psche czo też žo w naschim czażu tak mało mużskich żeni, wón wotmolwi: „Teho dla, dokelž žu w naschim czażu żónske kaž lilije na polu: njeschija, njepschadu, a tola žu rjeńsche sdrascżene, hacž Salomon we wschej žwojej kraßnoscżi."

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi smeje jutsje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach farař dr. Kalich němske žnjeńske dźakne prědowanje.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Jan Eduard Guda, blidař tu, s Hanu Augustu Haliz s Hrubocźiz.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Hugo Alfred, Ernsta Huga Rechenbergera, fabrikskeho dźełaczerja pod hrodom, ž. — Emma Augusta, Khorle Gustava Reinholda Ludwiga, khěžkarja a schewza w Małym Wjelkowje, dź. — Hermina Martha, Jana Mróska, maschinskeho wjednika na Židowje, dź. — Arthur Hermann, Jana Augusta Juraka, pohonczja na Židowje, ž. — Hana Emma, njemandź. dź. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 22. augusta: Handrij Haasa, fabriski dźełaczeŕ na Židowje, 84 l. 1 m. 20 d. — 23. Hana Marja, njemandź. dź. na Židowje, 4 m. 9 d. — 23. Khorla Moritz Mužik, murjerski w Czichońzach, 22 l. 8 m. 4 d.

Psches žudnistwo ma žo na pscheżadźowanje pschedawacź: 1. septembra dopołdnja w 10 hodźinach kubło czišło 3 w Sslonej Borschczi, na 22,460 mk. takšérowane. — 2. septembra dopołdnja w 9 hodźinach sbytne kubło Jakuba Manjoka w Pěškezach, na 19,056 mk. takšérowane.

Na pschedań: Pjekarnja s khlamarnju w Wóßlinku psches J. Fähnricha tam. — Sahrodniska žiwnosć czišło 12 w Krakezach.

Płaczišna žitow a produktow w Budyschinje

20. augusta 1887.

Žitowy dowos: 3141 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	21	8	48	8	33	8	48
=	žołta	7	50	7	74	7	74	8	4
Rožka	50 kilogr.	5	70	6	20	6	20	6	33
Jeczmjeń		5	94	6	52	6	16	6	52
Wowß		4	50	5	70	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka		15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny		2	—	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	30	—	—	—	—
Pschenična muka	50 =	7	—	16	50	—	—	—	—
Ržana muka	50 =	6	50	10	—	—	—	—	—
Szyno	50 =	2	30	2	80	—	—	—	—
Sšóma	600 =	17	—	19	—	—	—	—	—
Prošata	706 schtuk, schtuka	8	—	18	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Ržane wotruby		4	25	4	75	—	—	—	—

Dražďźanske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. druźiny 52—56 mk., 2. druźiny 46—50, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne žwinje 43—46 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Czelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncże rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 26. augusta: Rjane.

Czechez khěža w Nowych Boranezach s dwěmaj stwomaj, komoru, sahrodu a kosazej hródźu je na pschenajecże. Wotnajenski pjenjes 50 mk. na lěto.

W Hermanezach nad Sprewju je **khěžkarska žiwnosć** czišło 10 s 18 jutrami pola, łuki a hole, s morwym a žiwym inventarom abo bjes njeho na pschedań. — Dalsche je tam shonicz.

Jerjowe tuny

po 30—40 np. porucza

Gotthard Behrends

na Hoschiz haßy czišło 42.

Lohki **kruwjazy wós** je na pschedań pola **Pawoka Rychtarja** w Delnjej Hórzy.

Zokrowy syrop

jara žłódki, skoro tak žłódki kaž měd, porucza punt po 12 np.

Ad. Rämsch.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow žylne, kupuje po najwyschschich płaczišnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

K nasymskemu wußżywej

porucza ff. **ruski hróch, woku, hejduschku, kolij,** teho runja woprawdźity **ruski hobrski kolij** a **rěpowe žymjo,** wscho strowu a derje skhadźazu tworu, płaczišny hódno

E. Schmeiß w Budestezach.

Stare rybjaze žaki

k sawěschenju winowych pjeńkow pschedawa tunjo

A. W. Altmann

na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof).

Roły k drainěrowanju a k wodowodam

porucza we wschěch rosměrach po najtunischich płaczišnach

fabrika hlinjanych tworow

Friedricha Müllera w Kamjenzu w S.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczišny žwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydka,** kaž też wschěch druhich wot njeje žo pschedawazych wězow saßo poniżika.

Wscho je jara tunje.

Hangkowe wobaradło psche rózu (rothlauf)

najwěsczischi žrědk psche **rózu, brunu** a **žkosyninu khoroscź** (milzbrand) pola žwini. Dostacź po 1 mk. pola haptykarja **Katzscha w Rakezach** a w najwjazy druhich haptykach.

Prima gumijowe schaty.

Stejaze khornarje	po 40 np.,
shibnjene khornarje	po 60 np.,
małe pschedkoschliczki	po 90 np.,
wulke pschedkoschliczki	po 120 np.,
manschety sa dźěczi por	po 70 np.,
mużaze manschety por	po 90 np.,

mydko, knjeske s mechaniku

porucza

A. Tschentscher w kupnizy pschi torhoschczu.

W. Kellingez parna barbjerńja

w Budyschinje pschi žitnych wikach

barbi w najrjeńschich a w najlěpschich barbach wschě druźiny **žonjazych žuknjow, pjeslow, schórzuchow, rubischkow na hłowu, njerospróte, płat** atd.

Ssrědk pśche rózu
(rothlauf)
pola ßwini porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Czorny kaschemĕr
jenoż cźistowołmjany w ſnatej dobrosczi po starych płaczźisnach porucza **H. Kayser**
10 na żitnej haßy 10.

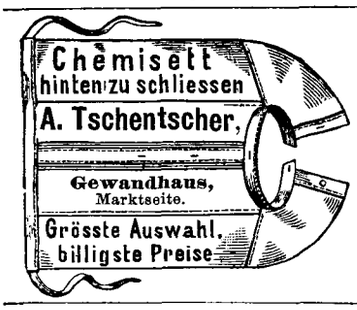

Jara dobre drastne tkaniny
woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczźisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowego torhoschcza.

Khofej
njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakczźik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza
Ernſt Mittaſch
pſched ſchulerſkimi wrotami 1.

Turkowske ßlowki
najrjeńſche a najwjetſche, kotrež ßu doſtacź, porucza hiſchcźe tunjo
Moritz Mjerwa
na mjaßowym torhoſchczu, deſtillazija najlĕpſchich likĕrow.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Koßy,
każ jĕd rĕſaze, porucza
Paul Walther
na żitnych wikach.

Paleny a njepaleny khofej
pſchedawa po ſtarych tunich płaczźiſnach w jenak dobrej družinje
khofejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyſchinje na ßerbſkej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„	„	36 „
żołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
żołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchĕ artikle dobre a po najtuniſchej płaczźiſnje.

Pſchedawarńja hnójnych ßrĕdkow
Albina Schirmera w Budyſchinje
ſkład w hoſczenzu k ſkotemu jehnjeczu
na jerjowej haßy
porucza knjeſam ratarjam wſchĕ družiny **hnójnych ßrĕdkow** ſe ſnatych dobrych fabrikow po najtuniſchich płaczźiſnach, woßebje
ßyru a parjenu koſczźinu (ſaruczenu cźiſtu njepodrażowanu tworu),
woprawdźity ßyry mlĕty peru-guano (rohowe ſnamjo) ſ jendźelſkich kontinentalnych guanowych fabrikow (nĕhdy Ohlendorff) w Hamburgu,
ammoniakowy a ſpodiumowy ſuperfoſfat,
norwegſki a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtſke kalijowe hnójne ßele,
Czopliczańſku foſfatowu muku,
gyps k hnojenju a faßlanju.
Mój kontrakt ſ ratarſkej pſchepytowanſkej ſtaziju w Pomorzach wſchitkim ratarjam, w ſakſkej Łużizy bydlazym, kotſiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrĕdki darmo pſchepytacź dacź, jeli ſo je ßo pruha, każ je pſchedpiſane, wotewſaka.

Jednory ßłódki palenz liter po 45 np.,
= = = w picźelach liter po 40 np.,
ff. dwójny palenz liter po 65 np.,
= = w picźelach liter po 60 np.,
ff. najßylniſchi **cźiſty palenz** liter po 20 np.,
= = = w picźelach liter po 19 np.,
ff. nanajßylniſchi **kißałowy ſprit** liter po 18 np.,
= = = w picźelach liter po 15 np.,
ff. rajß punt po 13, 15, 18, 20, 24 np., pſchi 10 puntach tuńſcho,
ff. drobny zokor punt po 30 np., pſchi 10 puntach po 29 np.,
ff. najßłódſchi ſchleſ. kruchaty zokor k ſakładżenju płodow pt. po 32 np.,
ff. raffinadowy zokor w pokrutach punt po 35 np.,
ff. meliſowy zokor w pokrutach punt po 34 np.,
cźiſcźe a ßylnje ßłodźazy **kampinaſki khofej** punt po 110—120 np.,
cźiſcźe a ßylnje ßłodźazy **guatemalſki khofej** punt po 125 np.,
jara derje a ßylnje ßłodźazy **neilgherriſki khofej** punt po 130 a 140 np.,
jara dobry **paleny khofej** punt po 130 a 140 np.,
Tele khofejowe płaczźiny ßu ſnaimjenſcha 10 np. pt. puncźe pod nĕcźiſchu płaczźinu ſtajene.
petrolej punt po 13 np., po ßudach wjele tuńſcho,
nowe polnojerje, jenoż dobru tworu, ſchtuku po 6—10 np., ßud po 40 mk.,
porucza **Carl Noack** na żitnej haßy.

Sslowki a jublukowe truzki
porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Khofej
w wulkim wubjerku porucza tunjo
J. G. Klingst Nachfolger.

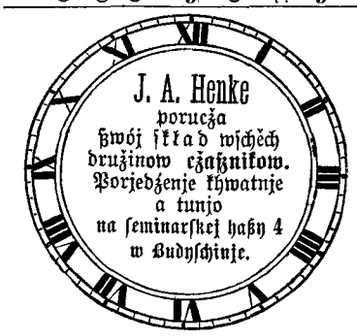

Lubowarjam
woßebje ßylnych a wulkich zigarow poruczam wot tunjeje ſkładnoſtneje kupje družinu
„Fregatta“
100 ſchtuk po 4 mk. — 1000 ſchtuk po 38 mk.
Saßopſchedawarjow na tónle fabrikat kedźbnych cźinju.
W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Tobak w rólach punt po 50, 60, 70, 90, 100 np. a drózſcho, w dożyła ßuchej tworje,
krany tobak w pakczźikach a po waſy po hornich płaczźiſnach,
rjepikaty tobak (żyły a krany) w ſnatej dobrosczi a po tunich płaczźiſnach,
tobak k ſchnupowanju punt po 65 np. a drózſcho porucza
W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Hamburgſko-amerikanſke
paketojĕſdne akzijowe towarſtwo.
H. A. P. A. G.
Direktna parokłódźna jĕſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóżdu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóżdu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóżdej dwĕ njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjecźorneje Indiſkeje**
mĕßacźnje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
mĕßacźnje 1 raz.
Towarſtwowe pośtſke parne łódje podawaju wubjernu jĕdź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſtubjowych puczowarjow.
Dalſche wukaſanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyſchinje.

Wot dźenźniſcheho dnja **ſchmalź, polcź, běłu kołbaźu** pt. po 60 np., tučne **ſwinjaze mjaźo** punt po 50 np., **ſuſchene ſwinjaze mjaźo** pt. po 60 np., **kołbaźowy ſchmalź** punt po 45 np. pſchedawam.

O. Pětſchka na ſerbſkej haźy.

Dr. **Kochowy reſtituzionſki fluid, ſalſowy pólver, mlokowy** a **wužitkowy pólver,** kaž tež wſcho **lěkarſtwo ſa ſkót** porucza

Rakečanſka haptyka.

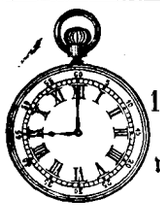

A. Mager

cźaźnikaŕ

11 na ſerbſkej haźy 11

Wulki ſkład wſchěch druźinow **cźaźnikow** dwělětnym rukowanjom.

Porjedźenja ſo, kaž je ſnate, najlěpje a najtuńſcho wobſtaraju.

Zaręčanske serbske towaŕſtwo

změje — da-li Bóh — njedźelu 28. augusta t. l. swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruž so sobustawy kaž tež hosćo lubje přeprošuja.

Přednošk je dobroćiwje přilubjeny. **Předsyda.**

Na Ssokolzy

jutſje njedźelu 28. augusta k **domkhowanzy ſyſna muſika,** tykanz, khojej a dobre piwa. Pſchećźelnje pſcheproſchuje **Helm.**

W Kubſchizach

w hoſćenzu budźe ſo njedźelu **kołbaźa** wukulecź.

Młoda holza, kotraž chze ſchwadlińſtwo doſpołnje nawuknuncź, może hnydom ſpodobne město doſtacź na bohatej haźy cźiſło 16 w ſadnym twarjenju.

Ródnu niz pſchemłodu holzu ſa ſłužobnu holzu pytam. Jenož tajke ſ dobrymi wopiſmami chzyłe ſo w běhu dweju njedźel pola k. pſchekupza Alfreda Henniga w Lubiju, güterſtraße, ſamołwicź.

Mandźelſka aźeźora **Lahody.**

Dreněrowazhych

dźěłacźerjow

pyta na ryczeŕkubło **Renſtorf** pola Halſchtrowa

Auguſt Próſka

ſ Pſchiwcźiz pola Hucźiny.

Pytam

k pſchichodnemu lětu wotroczkow, ſrěnkow, pohonczow, tſeczakow, wolazych a holzy wſchěch druźinow.

C. Berger

na kotołſkej haźy 1.

Budyska Bjesada.

Lětuſche tſělenje ſměje ſo jutſje **njedźelu 28. auguſta** na Budyſkim tſělniku. Knjenje ſu proſchene, dar, niz mjenje 50 np. hódny, ſobu pſchinjeſcź; knjeſojo wo pjenjeſy tſěleja. Tak dołho hacź ſo tſěła, budźe **nowa měſchczańſka kapała konzertěrowacź.** Sapocźatk 1/2 3 hodźin. Wjecźor po tſělenju ſměje ſo mały bal.

Pſchedaźydſtwo.

Laſowſke ſerbſke burſke towaŕſtwo

ſměje **njedźelu 28. ſnjeńca** ſwoju **hłownu ſhromadźiſnu,** na cźoź wſchitke ſobuſtawy, kiž maju lóſcht a luboſcź k towaŕſtwu, najpſchecźelniſcho pſcheproſchuje **pſchedaźydſtwo.**

Dnjowy porjad:

1. Pſchinoſchk połlětneho dawka.
2. Rosrěcźenje wo ſakoźeńſkim a ſnjeńſkim ſwjedźenju.
3. Sabawa a dalſche rosrěcźenje.

Pſchi ratańſkej ſchuli w Budyſchinje

a w **ſadaŕſkej a ſahrodniſkej ſchuli,** ſ njej ſjenocźenej, ſo **17. oktobra 1887** nowy wucźbny kurź ſapocźnje.

Wſcho dalſche je pola direktora **Bruggera** naſhonicź.

Sswojim cźeſcźenym wotebjerarjam k nawjedźenju dawam, ſo ſwym ſwoje **materialtworowe, ſpirituſowe, zigarowe a wureſnotworowe khlamy** w pódlanſkim twarjenju ſaźo wotewrik. Sa wopokaſane dowěrjenje ſo dźakujo, proſchu mi jo tež dale ſakhowacź.

S poczeſcźowanjom

J. Rämſch's Erben w Wósborku.

Cźeſcźenym Sserbam w Budyſchinje a wokolnoſcźi k nawjedźenju dawam, ſo je mój

ſchpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hoſpitalſkej haźy cźiſło 9.** Na ſwój bohaty ſkład kedźbne cźinjo ſo ſ poczeſcźowanjom poruczam.

Moritz Brühl, tyſcheŕſki miſchtr.

Sſym ſo w Wojerezach jako praktiſki lěkaŕ, hojeŕ a laſeńk laſaźydlił a bydlu w hoſcźenzu „k ſłotemu ankrej" pſchi torhoſchcźu.

C. Bredull, praktiſki lěkaŕ.

Rěcźne hodźiny: wot 8—10 hodźin dopołdnja.

K wobſamknjenju ſnjow.

Hłóſ: Wot tebje, Bożo, wſchitko mamy.

Drje wěſcźe tola wſchudźe nětko
Te ſnjě tu dokonjane ſu.
Dom ſwoźene je ſ wjetſcha wſchitko,
Schtoż narołtło bě lětźa tu,
A wěſcźe ſnjo domkhowanka
Je tu a tam ſo ſwjecźiła.
Haj, bohata nam měra běſche
Tych darow data wot Boha,
A kóždy wſchak ſo wjeźeleſche,
Hdyž do pola won pohlada.
Nětk brózńje ſ wjetſcha połne ſu,
Teź wjele fajmow ſtajeju.
Pſchecź' ſ noweho ſo dopjelnjuje,
Schtoż junu Bóh ſam prajił je:
Tak dołho hacź ſtacź ſemja budźe,
Tu njepſcheſtaanu ſnyw a ſně,
Haj lěcźo, ſyma, dźeń a nóz —
Tu mamy wſcho pſches jeho móz.
Te ſnita je Bóh wobarnował
Nam lětźa wſchak teź pſched ſchkodu,
Je rjane wjedro pſchihotował,
Hdyž dom ſo khowacź dyrbjachu;
Drje wowź a pſcheńza poźlednja
Je tudy trochu wuroſtka.

Sa wſchitke tajke Boże dary,
Kiž ſaźłużili njejźmy tu,
Dźak ſ wutrobu wſchak Bohu damy;
Njech kóždy ſteji ſa tym tu,
So tajke dary na ſemi
Po Božej woli nałoži.
O njerunaj ſo nichtó tola
Wſchak tamnom' mużej w bibliji,
Kiž ſwoje brózńje a teź pola
Wſchě napjelnił bě ſ płodami,
A kotryž praji pſchi ſebi:
Nětk, luba duſcha, jěs a pij!
Wſchak maſch ty hižo ſhromadźene
Tych kubłow tu na wjele lět,
Hdyž brózńje wſchě ſo ſu napjelnjene,
Chzu wjeźeleź' bycź myźle nět —
Drje kóždom' tola ſnate je,
Schto Bóh Knjes k temu prajeſche.
Wot tutych ſnjow pak tola chzemy
Wſchak myślicź ſej do pſchichoda,
Na tamny cźaź, hdyž ſnjecź tam b'dźemy,
Schtoż kóždy wſchědnje wuźywa,
Haj — kajkiž wuźyw, tajke ſně,
To ſkowo tola wěrne je.

Ach, ſhonjenje naſ wſchědnje wucźi,
Kak bórſy ſnyw ſo wobſamknje
Pſches ſmjercź, kiž druhdy pſchińdźe ruczi
A kóždemu tu bliſko je,
Duž Bóh chzył dacź, ſo junu tam
My teź ſmy ſnopy k wěcźnym ſnjam.

H. Falka, g. p.

Pytam hejtmanow, pohonczow, wotroczkow, ſrěnkow, rólnych pohonczow, wolazych, dźowki do hródźe a do domu.

Pſchiſtajaza żona **Heynoldowa.**

K nowemu lětu ſo na knježi dwór w **Debiſchkowje** pytaja: 1 wotroczk, 1 rólny pohoncź a 2 dźowzu.

Wrócźenje cześcźe.

Cźeſcźcźranjaze ſłowa, wote mnje na ſwudowjenu **Schneiderowu** w Wyſokej ſrěcźane, naſad bjeru a warnuju, je dale rosſchěrjecź.

Jan Panach.

Njeſapomniczka

na row

Khorle Bjedricha,

młódſcheho ſyna **Handrija Hobraka**

w Lejnje,

narodźi ſo 2. oktobra 1873,
wumrje 26. julija 1887.

Kaž kwětka huſto rano kcźěje
A na wjecźor ſnu wotpada,
Tak row tu nětkotreho kryje,
Kiž nahle dźěſche ſe ſwěta;
Kaž wjele pupkow ſwotpada,
Prjed' hacź tu rjenje ſakcźěja:
Tak runje, lube dźěcźo! ruczi
Bu wot naſ prjecź Ty torhnjene;
Ssmjercź ſrudna Twoja wona ſrudźi
Nam wutroby hacź najbóle;
Twój nahły kónz nam wobkrucźa,
So ſmjercź naſ wſchudźom pſchewodźa.
Teź Ty kaž kwětka ſakcźěwaſche,
Bě radoſcź naju wutroby;
Po ſwojich mozach ſpocźinaſche
Bycź namaj hižo pomozny;
Ach, na Tebje bě ſłożena
Naj' nadźija dla pſchichoda.
Kaž pěkne dźěcźi, lubowaſche
Ty ſchulu a teź wucźerja;
Knjes wucźeŕ ſam nam wuſnawaſche,
So ſ Tobu ſhubi ſchulerja,
Kiž ſwoje dla pilnoſcźe
Teź jemu jara luby bě.
Ty ſ towaŕſchemi ſobu dźěſche
Sso kupacź duzy ſe ſchule,
We wodźe wbohi trzechił běſche
Na město ſtraſchne, hłuboke —
Tam, dokelž pomoz njebě tu,
Ssmjercź doſta ſrudnu, žałoſtnu.
O dźěcźo! Twoje ſmjertne kožo
Bě w ſymnej wodźe hłuboko;
Ach, nam by było wjele lóžo,
Hdyž pſchi naſ tu by wumrjeło;
Hlaj, Twoju žałoſcź, ſdychnjenjo
Njej' cźłowſke wucho ſłyſchało.
Kak ſo my hižo wjeſelachmy
Na tamnu lubu njedźelu,
Hdźež chzyſche, kaž ſo nadźijachmy,
Sſlub wobnowicź pſchi wołtarju;
Ach, Boża rada dźiwna je —
Schtoż cźini Bóh, wſcho dobre je.
Ach, Ty bě nam tu k ſbożu daty;
Twój młodoſtny kcźěw nalemi
Tón ſmjertny jandźel, Ty bu wſaty
Po krótkej ſmjertnej hórkoſcźi
Do njebjeſkeje kraźnoſcźe —
O kak Cźi nětko derje je!
Spi derje, dźěcźo lubowane,
Spi derje, luby bratſiko!
Na domojpucźu wotwołane,
Nětk rjeńſchi dom ſy doſtało —
Hlaj, tam ſy Ty nětk doſtało,
Schtoż wěricź tu ſy wuknuło.

Srudźenaj ſtarſchej a jeju dźěcźi.

H. P.

Sa běrgleteptarja Hajnu w Wósborku, kotremuž je ſo khěża wotpalika, je darił k. wucźeŕ Krawz w Roswodezach 3 mk.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domn 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 36. **Sobotu 3. septembra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Strowosć němskeho khěžora je so w poslednim czasu tak wobtwjerdźiła, so je khěžor swuczowanjam gardekavallerije pola Potsdama wschěnje hodźiny dołho w wotewrjenym wosu stejo pschihladowacź móhł. Pschi tym je nadpadnuło, so je khěžor stajnje samlutki w wosu, bjes tym so jeho w prjedawschich czasach pschezo khěžorka, jeho džowka abo jedyn adjutant pschewodźachu. Pschiczina tuteho njeswuczeneho waschnja ma drje so w twarje wosa pytacź, kotryž je sebi khěžor wosebje sa manevry dźěłacź dał. Tutón wós je mjenujzy tak dźěłany, so so sedło sběhnje, hdyž wosoba, na nim sedźaza, stanje, tak so móže so wona na njo seprjecź. Dokelž psched wosom žaneho kóslika njeje, so podsobnikaj wot jěsdneju wodźitaj. Sa to pak je na wosowym sadnim dźěle sedło sa khěžoroweho honjerja a słužobnika. Wós je so sa jara khmany wupokasał a budźe so teho dla tež pschi wulkich manevrach w narańschej Pruskej trjebacź. Pschi tychle manevrach budźetaj ruski wulkowjerch Mikławsch a jeho syn pschitomnaj.

— Sakske statne želesnizy su pjenježne žórło, kotrež so s kóždym lětom móznischo žórli. Lětsa su dokhody, kotrež sakske želesnizy njesu, sasso na swjeselaze waschnje rostke. Tak su na pschikład w juliju dokhody wo 630,000 hriwnow wjetsche byle, hacž loni w tym samym měsazu.

— Strowje arzywójwodki Marje Josefy je so s Boha sasso polěpschiło a tež nowonarodźeny arzywójwoda je czily a czerstwy. Kaž je powjesćź wo skhorjenju něhduscheje sakskeje prynzesyny, kotraž bě swojeho lubosneho waschnja dla bjes sakskim ludom jara lubowana a czesczena, wulzy srudźiła, tak je tež powjesćź, so je najwjetschi strach nimo, powschitkowne wjesele w sakskim ludu sbudźiła.

— Němsku krónprynzesynu, kotraž tón czas se swojim mandźelskim na jendźelskej kupje Wight pschebywa, je tele dny njehoda podeschła, kotraž na wulke sboże sa wyšoku knjenju schkódneho scźěhwka měła njeje. Hdyž krónprynzesyna s torpedowym czołmom s Portsmoutha na Wight wróczo jědźesche, so czołm se strażnej łódźu „Invencible“ srasy. Na sboże bě njedaloko jena łódź, na kotruž so krónprynzesyna a jejne džowki wukhowachu. Tutón podawk s nowa njehódnosćź jendźelskeho wójnskeho łódźstwa dosćź wotkrywa.

— Mnohe znamjenja na to pokasuja, so so němske a ruske knjeżerstwo, kotrejuž pschecźelstwo bě trochu wustudło, sasso k sebi blizitej. W Barlinje sebi pjecza wschu prózu dawaju, zara pohnucź, so by so k Němskej sasso twjerdźe pschisamknuł. Duž tež so powjesćź wěry hódna bycź sda, so budźe so khěžor Wylem w blizschim czasu s zarom setkacź. Tola, kaž so sda, hischcze niczo wěste wo tutym sendźenju postajene njeje. Hdźe a kak zar pucźuje, wo tym so s wjetscha hakle w poslednim wokomiku rossudźi. Tola so słyschi, so so khěžoraj njebudźetaj w Danzigu, ale w Schczecźinje setkacź. 12. septembra mjenujzy němski khěžor do Schczecźina pschijědźe. S teho hódaju, so budźe tu setkanje, a so zar, kotryž w tu khwilu pola swojeju pschichodneju starscheju w danskim khownym měsce Kopenhagenje pschebywa, mjenowany dźeń do Schczecźina pschijědźe a so je sebi wotmysłił, w nozy s hoscźom pola němskeho khěžora bycź. Jeli so by so setkanje bjes woběmaj knjeżerjomaj měło, by so s tym nadźija Franzowsow na rusko-franzowski swjask njejabzy skasyła, a strach wulkeje swětoweje wójny, kotryž hižo dołhi czas Europje hrosy, by potom sasso nakhwilnje wotstronjeny był.

— W Pósnanju, hdźež mnosy pruszy Sserbjo jako wojazy służu, je 77 muži 2. bataillona 6. infanterie-regimenta skhoriło. 50 s nich su do lazaretha dowjesćź dyrbjeli. Na skhorjenju je pjecza swinjaze mjaso wina, kotrež su wojazy k jědźi dostali.

Franzowska. Plan mobilisazije na pruhu je so psches njeswěru dweju pisarjow w wójnskim ministerstwje nowinam „Figaro“ pscheradźił. Te su jón hnydom wotczischczake a tak mobilisazija 17. armeekorps, kotryž je so k temu postajił, pschekwapiła njeje. Bjes tajkeho pschekwapjenja pak mobilisazija wscheje ważnosćze shubi a same franzowske nowiny ju teho dla wušměchuja. So by so schkoda, kotraž je so psches pscheradu stała, trochu porjedźiła, je wójnski minister mobilisaziju schtyri dny do postajeneho czasa pschikasał. W tu khwilu so hižo 17. armeekorps shromadźuje a na želesnizach Toulouskeho wokrjesa wulka dźěławosćź a hibanje knjezi. Komando mjenowaneho korpsa je hižo psched tsjomi njedźelemi shonił, so budźe so jeho korps mobilisirowacź, tež sarjadnistwu želesnizow bě so k wjedźenju dało, so ma so na woženje wójska pschihotowacź. Duž wschak žadyn džiw njeje, so so wojazy w najlěpschim rjedźe na postajene města woza a so so nihdźe niczo njehacźi. Ssamo wobkhad wosobow na želesnizach so psches mobilisaziju njemyli. Njedźiwajo teho, so mobilisazija nikoho pschekhwataka njeje a so so wot njeje nichtó njepschihotowany njepotrjechi, tak so so psches nju najważnischi nadawk njedopjelni, Franzowsojo pschi tejle prusy tola tu a tam smylki nadeńdu a s njeje pschezo něschto sa wójnsku mobilisaziju nawuknu.

— Powjesćź, so je wójnski minister Lebelowe nowe repetěrowanske tsélby w brónjeŕnjach dale dźěłacź sakasał, dokelž ma so wójsko s lěpschej repetěrowanskej tsélbu wobrónicź, je so sa njewěrnu wupokasała. Lebelowe tsélby so bjes pschestacza wojakam wudźěla, a w blizschim czasu budźe zyke wójsko s nimi wobrónjene.

Bołharska. Koburgskemu prynzej Ferdinandej so w Bołharskej na žane waschnje schlachczicź nochze. Wón sebi žiweje rady njewě, s wotkel dyrbi ministrow wsacź. Dotalni bołharsky knjezerjo, kotsiž su jeho do Bołharskeje wabili, so spjeczuja, ministerske sastojnstwo pschijecź. Woni so wot wjercha wotwlakuja, dokelž so boja, so jeho knjejstwo w Bołharskej dołho tracź njebudźe. Koburgski prynz wschak sebi njeje wjedźał wutroby Bołharow dobycź. Se swojim hordym nasdatym waschnjom wón Bołharow wot sebje wotstorkuje. Powjesćze, kotrež powjedachu, so su jeho wschudźe se sahorjenjom witali a jemu radostnje pschiwyskali, su tolste łžě. Wscho powitanje je so na komando stało. Tola tež to běsche liwke doscź. Mnosy offizěrojo so sjawnje Koburgskemu prynzej pschecźiwja a su so sarjekli, jemu swěrnosćź pschisahacź. A k temu pschinidźe, so je wón zyle wot dotalnych knjeżerjow wotwisny, kotsiž jemu swoju mózpoknje czucź dadźa. Woni jemu same pschedpisaju, koho ma sebi sa sekretarow a adjutantow wubracź, a jeho nusuja, swojich psche-

cźelow puschćicź, kotrychž je ſ Awſtriſkeje ßobu pschiwjedł. Bjes tym Ruſka europiſke knjeżerſtwa nadbĕhuje, ſo bychu, kaž to wuczinjenja Barlinſkeho mĕra żadaju, Koburgſkeho prynza ſ bołharſkeho tróna, kotrehož je ßo wón bjes prawa mozował, wuhnałe. Ruſka wulkomozam namjetuje, ſo bychu jej dowoliłe, jeneho ruſkeho generala do Bołharſkeje póßłacź, kotryž mĕł tam nakhwilnje knjeżerſtwo wjeſcź, doniž ßo nowy wjerch po ſakońſkim waſchnju wuſwolił njeje. Sa tutón namjet pak matej jenož Nĕmſka a Franzowſka ſwólniwej wuſchi. Druhe wulkomozy, Awſtrija, Jendźelſka a Italſka ßu jón wotpokaſałe, dokelž wo tajkim namjecźe w wucźinjenjach Barlinſkeho mĕra pjecźa niczo njeſteji. To ßu, wĕ ßo, jenož wurĕcźe; pſchetož mjenowane wulkomozy ſe wſchĕmi ßrĕdkami a na kóżde waſchnje Ruſkim na Balkanje prĕkuſche dźĕłaju a budźa teho dla Koburgſkeho prynza tak dołho hacž móżno w Bołharſkej ſdżerżecź pytacź. Awſtriſki a italſki ſapóßłanz ſtaj ßamo zyle ſjawnje ſultanej radu dałoj, Koburgſkeho prynza ſa bołharſkeho wjercha pſchipósnacź. Sultan pak ani na Ruſkich ani na napſchecźnu ſtronu njepoßłucha, ale mudrje wulkomozam pſchewoſtaji, porjad w Bołharſkej poſtajicź. To ßo ſ cźeżka hdy ſtanje; pſchetož wulkomozy żenje pſchesjene njebudźa. Duż ßebi Koburgſki prynz ruſkich proteſtow dla żanych ſtaroſcźow cźinicź njetrjeba, jeli ſo ßo pſchecźiwnikow w ßamej Bołharſkej dowobara.

Afghaniſtan. Lĕdma ſo je wójſko emira Abdurrahmana ſbĕżk porasyło, ßo w druhej ſtronje jeho kraja hižo ſaßo mnohe ſplahi pſchecźiwo njemu ſbĕhaju. Na cźoło ſbĕżkarjow ßo najſkerje Ejub khan ſtaji. Tutón je pſched krótkim ſ Perſiſkeje, hdźež bĕ jako jaty żiwy cźeknuł. Jeho pſchikhad do Afghaniſtana ßo woßebje Jendźelcźanam ſpodobacź njebudźe. Ejub khan je mjenujzy njepſchecźel Jendźelcźanow a Abdurrahmana, kotrehož ßu Jendźelcźenjo emira ſcźinili. W lĕcźe 1880 Ejub khan jendźelſke wójſko pod generalom Burrowſom do zyła pobi. Ale na dleſchi cźaß ßo wón pſched Jendźelcźanami tola dżerżecź njemóżeſche, kotſiž pod generalom Robertſonom nowe wójſko do Afghaniſtana póßłachu. Ejub khan bu wot Robertſona porażeny a ſe ßwojimi wyſchſchimi do Perſiſkeje twóchnu. Tam je wón hacž dotal jako jaty perſiſkeho ſchaha pſchebywał, kotryž ſa to, ſo jeho ſtrażowaſche, wot Jendźelcźanow lĕtnje wulku ſumu pjenjes doſtawaſche. Pſches to, ſo je Ejub khan nĕhdy Jendźelcźanow porasył, je wón pola Afghanow wjele widźanoſcźe nabył, a tak bórſy hacž ßo wón k tamniſchim ſbĕżkarjam pſchiſamknje, jemu najſkerje zyła Heratſka krajina pſchipanje.

Prĕnja haprleja.

(Ssměſchk.)

Wokna w zyłym prĕnim poſkhodźe, hdźež rĕcźnik Prawda bydleſche, ßwĕtlachu ßo; wosy ſaſtawachu deleka pſched durjemi, a Prawda a jeho mandźelſka witaſchtaj hoſcźi a wjedźeſchtaj jich do ßwjedźeńſkeje ſtwy. Pſchi jĕdźi a picźu bĕchu wjeßeli, żortowachu a ßmějachu ßo ſ lohkej wutrobu a nĕkotra ſtrowoſcź bu do dna wupita. Skónczńje poſtanu rĕcźnik Prawda a wunjeße ßławu na wſchitkich ſbożownych mandźelſkich, a wſchitzy jemu wjeßele pſchihłoßowachu.

„Dowolcźe mi, moji knjeża“, rĕcźeſche Prawda dale, hdyż bĕ hara ſaßo wocźichła, „dowolcźe, ſo bych wam maku ſtawiſnu ſe ßwojeho żiwjenja powjedał; je dźenßa runje pjecź lĕt, a chzu wam powjedacź, kak ßym tehdom do Lipſka k wĕrowanju jĕł.“

Wjeßele towarſtwo bĕ ſwólniwe poßłuchacź a tak rĕcźeſche Prawda dale:

„Pſched pjecźimi lĕtami bĕch aktuar w mĕſtaczku H. pola Draždźan a myßlach krucźe na to, ßwoju njewjeſtu ßebi jako młodu żonu domoj dowjeſcź. Kwaß bĕ na 2. haprleju poſtajeny, a ja mějach połnej ruzy dźĕłacź, ſo bych wobydlenje ſa młodu knjeni nanajrjeńſcho wupyſchił. Skónczńje bĕch ſ tym hotowy a myßlach ßebi, ſo njebĕ ßo rjeńſcho radźicź móhło.

S lohkej nohu wopuſchcźich 1. haprleje rano mĕſtaczko H., ſo bych wot R. po Łobju ſ parnej łódźu do Draždźan a ſ Draždźan po żeleſnizy do Lipſka jĕł.

Njebjo bĕ jaßne a módre a wjeßeleſche ßo ßobu nad mojim ſbożom, pucź njebĕ mi żenje tak lohki a wjeßeły był, kaž dźenßa; prjedy hacž ßo dohladach, bĕch hižo w R. Parna łódź tu hiſchcźe njebĕ, a teho dla ſańdźech do hoſcźenza, ſo bych ßo wokſchewił.

Skónczńje ſwonjeſche ſwón. Ja khwatach won a ſtupich na łódź. Tu ßo ſe ſtróżelemi dohladach, ſo bĕch ßwoju maku toſchku w hoſcźenzu leżo woſtajił. Cźaß wotjĕſda bĕ bliſko, ale bjes tuteje toſchki njemóżach dale jĕcź, mějach w njej wſchĕ ßwoje bohatſtwa: pjenjeſy a pyſchny dar ſa ßwoju njewjeſtu.

Bjes dołheho rosmyßlenja wrócźich ßo ſaßo do hoſcźenza woſtajiwſchi wulku toſchu na łódźi. Skocźich dó ſtwy, hdźež bĕch toſchku na blidźe leżo woſtajił, ale toſchka bĕ prjecź, a nihdźe żadyn cźłowjek, kotrehož bych ßo wopraſchecź móhł. Hdyż poczach wołacź, pſchińdźe hoſcźenzaŕ, tón bĕ toſchku ſkhował a tak ju ſaßo doſtach; nĕtko bĕżach ſaßo won a pſchińdźech hiſchcźe runje w prawym cźaßu, ſo parnu łódź wotjĕcź widźach.

Ja wołach a hwiſdach a kiwach ſe ßwojim rubiſchkom, a też hoſpoſa mi pomhaſche ſe ßwojim ſchĕrokim bĕłym ſchórzuchom, ale podarmo, łódź płuwaſche wo mĕrje dale. Ja bĕch najradſcho do Łobja ſkocźił a ſa njej płuwał, ale ſchkoda, ſo płuwacź njemóżach.

»Jedyn cźołm, dajcźe mi cźołm!« ſawołach połny ſtróżelow; »moje ſmachi ßu na łódźi, ja dyrbju łódź ſaßo doſcźahnucź.« Ale jene njeſbożе pſchińdźe ſ rĕdka ßamo; ſkónczńje namakach cźołm, ale tón bĕ ſ rjecźaſom ſamknjeny.

Hoſcźenzarja a wſchĕch ludźi proſchach, ſo bychu mi pomhali cźołm wottorhnucź, ale wſcha móz bĕ podarmo. Hoſcźenzaŕ bĕżeſche po muża, kotremuż cźołm ßkuſcheſche, a ſkónczńje pſchińdźe muż, ale mi pomału, każ by lĕdma nohu nacźahnucź móhł; ja ſkocźich jemu napſchecźo, ſo by tola khwatał a mje na cźĕkazu parnu łódź dowjeſł; cźeżech jeho ſa ruku, dokelž mi pſchezo hiſchcźe pomału dźĕſche, pomhach jemu rjecźas wotamkacź, a połny njeſcźerpliwoſcźe ſkocźich do cźołma, cźołm ßo pocźa kolebacź a ja — na hłowu do wody!

Cźołmaŕ wucźeże mje ſaßo ſ pomozu wjeßła a ßwarjeſche moju njedocźakliwoſcź; ja pak lĕdma na njeho poſthach. Bĕch wjeßeły, ſo mi hiſchcźe mała toſchka ſ mojimi bohatſtwami ſa ramjenjom wißaſche. Hacž do koże bĕch pſchemokany, mokre włoßy wißachu mi hacž do wocźi, a kłobuk — płuwaſche wjeßele po Łobju dele. »Płuwaj wbożemje!« ſawołach. »Mużo, dowjeſcźe mje jeno k łódźi, kłobuka drje ſabudu.« Cźołmaŕ ſaſtaji wjeßła a ſpĕſchnje jĕdźeſche cźołm do Łobja. Ja njehladach wokoło ßo, mějach ſ tym cźinicź doſcź, ſo bych mokru draſtu trochu wużimał, a wodu ſe ſchkórni wulał, teho dla njekedźbowach, do kotreho kónza mje cźołmaŕ wjeſe.

Skónczńje bĕchmoj łódźi bliſko, ja wołach a kiwach, łódź skónczńje ſaſta. Mi bĕ każ kamjeń ſ wutroby, hdyż na łódź ſtupich, a wjeßeły dach cźołmarjej bohate myto.

So bych wcźipnym ludźom a jich ßmĕchам wucźeknuł, ſkobnuch ßebi wjednika do boka a proſchach jeho, ſo by mi komorku ßamu ſa ßo dał. Wjednik wjedźeſche mje pſhecźelnje do ßwojeje ßamßneje komorki a radźeſche mi, ſo bych ßo ßuknju ßlekł a ju na maſchinje wußuſchicź dał. S tym bĕch rady pſchesjene. Nĕtko proſchach wo ßwoju wulku toſchu, ale ta njehodźeſche ßo nihdźe namakacź; ja ßam pomhach pytacź, ale podarmo. Skónczńje pohladach do koła — kóż ſchwabł! dźiješche ßo mi abo je to kuſkarſtwo? — łódź jĕdźeſche po Łobju horje k Schandawje, a niż do Draždźan. Ja myßlach, łódź traſch je ßo ßama ſamyliła, a napomnich to wjednikej, a tón ßo mi wußmja. Łódź jĕdźeſche woprawdźe do Schandawy.

Nĕtko hakle zyłe mylenje doroſumich. Cźołmaŕ bĕ mje na tu łódź dowjeſł, kotraż w tu khwilu runje nimo jĕdźeſche, a ja ſe wſchej nuſnotu to njepytnuch. Ja bĕch ßebi najradſcho włoßy wutorhał, ale tych bĕ hiſchcźe ſchkoda a pomhało tola njeby; łódź njemóżach ſawrócźicź a teho dla podach ßo do njeſboża.

Wjednik, kotremuż ßwoje njeſbożе wupowjedach, troſchtowaſche mje a ßlubi mi, ſo w Königſteinje ſaſtanje; tam móżu wuſtupicź a ſe żeleſnizu do Draždźan jĕcź; telko cźaßa ſmĕju, ſo ſ wjecźornym cźahom do Lipſka pſchińdu.

To bĕ ſ najmjeńſcha jedyn troſcht, kotryž mje tola trochu ſmĕrowa. Haj hdyż mi wjednik hiſchcźe cźapku pożcźi, ſo tola njebych ſ nahej hłowu do Draždźan pſchijĕł, bĕch wjeßeły, ſo hiſchcźe do wjetſcheho njeſboża pſchiſchoł njebĕch.

Bliżachmy ßo Königſteinej. Wjednik dźĕſche po moju ßuknju, kotruż bĕ na maſchinu powßnuł, ſo by wuſthka.

»Wy pak macźe woprawdźite njeſbożе!« rjeknu wjednik, ſaßo do komorki pſchiſchedſchi a pódla ßuchu ßuknju pokaſujo. Wulka dźĕra bĕ na boku wupalena.

»Też to hiſchcźe!« wuraſych; »mi je dźiwno, ſo njeje ßo zyła ßuknja ſpaliła, to hiſchcźe by lĕpje było!«

»Ssuknja je ſ najmjeńſcha cźopła«, wußmja ßo wjednik, »a na tu dźĕru powſcźe ßwoju toſchku, tak njebudźe nikomu nadpadne.« A hdyż ßo wobleczech a toſchku wokoło powßnuch, bĕ dźĕra nimale ſawodźeta.

Mi bĕ ſkónczńje wſcho jene, a by-li też dźĕra dźeßacź krócź wjetſcha była. Łódź ſaſta w Königſteinje, a ja wuſtupich ſaßo na twjerdu ſemju. Na dwórniſchcźu dyrbjach na cźah hiſchcźe nĕkotre hodźiny cźakacź, a te ßo ſkónczńje też minuchu. Tu na żeleſnizy

mějach tola wjazy sboža dyžli na parnej kódźi. Do kucźika žo tkóčžo pohladach dyž a dyž ſ woknom na Lóbjo, nadźijejo žo, so trasch tola hiſchcże junu w tutym žiwjenju žwój kłobuk wohladam, ale tón bě lohko hižo dawno do Draždźan. (Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Žito je žałoſtnje tunje, a burſzy ludźo pſchezo hłubſcho do dołha lěſu; kajki ſměje to kónz? Tak wjeſni wobydlerjo ſkorža, a konſervativni měſchczenjo jim pſchipaduja, prajizy, ſo dyrbjako žo tola ſpytacź, hacź by žnadź móžno było tym burſkim ludźom, kiž teho potrjebaju, pſches kreditne naprawy a pſches powyſchenje žitoweho zła ſaž̌o na nohi pomhacź. Doprědkarjo Richterowego pſchiwiſka dawaja hinaſchu radu; cźi chzedźa, ſo dyrbja cźrjódа małych wikowarjow po kraju cźahacź a ludźom wězy tunjo pſchedawacź. Hlajcże, duž tajki „hauſirar“ k wam do domu pſchińdźe a wam žwoje wězy (druhdy tež knihi ſ wobraſami) tak dołho a tak rjenje wukhwaluje, hacź jemu napoſledku wěricże; druhdy wón tež duſchneho konja abo dobru krowu wě a chze wam, jeno ſo jemu někotre kroſchki ſa jeho prózu dacże, konja abo krowu tunjo ſaradźicź, a tež w wſchelakich druhich należnoſcźach móže wam pomozny bycź; wón praji a powjeda a roskładuje, ſo njetrjebacże na jene dobo zyku płacźiſnu ſapłacźicź, ale ſo najprjedy jeno něſchto nawdacże a ſa pół lěta abo hiſchcże poſdźiſcho dopłacźicże, jeno ſo ſcże prjedy hiſchcże někajki njenahladny kuž papjery podpiſali, ſo by wón njeſapomnił, kak wam do domu rěkaju a hdże wy bydlicże; wón je ſjawnje waſch jara dobry pſchecźel, kotryž ſ wami nanajlépje měni. Ale ſa pół lěta abo ſa lěto pſchińdźe wón žebi po pjenjeſy, a njemóžecże=li dopłacźicź, woſmje wam tu pożcženu wěz prjecź, a ſchtož ſcże jemu nawdali, je cźiſtnjene a ſhubjene; abo wón ſ podpiſanej papjerku na žudniſtwo dźe a waž tam wobſkorži, a wy dyrbicże jemu wſchitko hacź na poſleni pjenjezk ſapłacźicź, kaž tež kóſty, hdy by tež teho dla krowa abo jałojza ſ waſcheje hródże dyrbjała. Hladajcże, tajkule pomoz ſa burſkich ludźi žu žebi Richterowi towarſchojo wumyſlili! Chzecże wy žaneho tajkeho jako waſcheho ſaſtupnika na Draždźanſki krajny žejm póſłacź? — Ale pſchecźiwniży burſkeho luda tež hewak jaſnje pokaſuja, ſo žo woni wo burow njeſtaraju, ale ſa žwoju móſcheń. Woni jako bohacźi kapitaliſtojo (pjenjezniży) abo ſpekulantojo (wikowarjo) na to ſkutkuja, ſo žo pſchezo nowe a wjetſche hromady zuſeho žita do kraja nawoža, njech bur pſchi tym ſchkoduje abo niz; woni praja, ſo chzedźa dźełacźerſkich a druhich njeſamožitych ludźi ſ tunim žitom ſaſtaracź. Ale kak to potom budże, jeli ſo ryczerkubleŕ (kiž je wulki rólnik), jeli ſo bur a ſahrodnik a žiwnoſcźeŕ abo žadyn druhi płahowaŕ pólnych płodow žanych wuwikowanych pjenjes wjazy njeſměje? Schtó budże potom kowarja abo krawza a ſchewza płacźicź? wot koho budźa cźeladni a dźełacźerjo mſdu doſtawacź? Hdyž budźa tami Richterſzy pſchecźeljo luda ſa někotre lěta widźecź, ſo žu niz jeno pola bura wſchě ſaki próſne, ale ſo tež hewak žadyn cźłowjek žanych pjenjes nima a pſchiwożowaneho zuſeho žita płacźicź njemóže, potom žo woni wo ſeźiwjenje njeſamožitych ludźi wjazy ſtaracź njebudźa a pſchiwożowanje zuſeho žita ſměje bórſy kónz, njech potom ſahłódnu a wumru wſchitzy, kotſiž žebi žami hinak pomhacź njewjedźa. Chzecże wy žaneho tajkeho ſpekulantu abo jeneho ſ jeho pſchiwiſżowarjow jako naſcheho ſaſtupnika ſa Draždźanſki žejm wuſwolicź? Najſkerje žo tajki dobry pſchecźel nam bórſy ras pokaže. Ale ſchtóž žebi wſchitko žwěru pſchemyſłi, tón dyrbi wuſnacź: „Hdyž bur žanych pjenjes wjazy nima a tak ani pſchekupza ani kowarja ani dźełacźerja płacźicź njemóže, potom tež žadyn druhi cźłowjek wjazy kupowacź njebudże, dokelž pjenjes njeſměje, a wſcheho wikowanja a wſchitkich kulturnych naprawow budże kónz; a pſchi Richterowym tunim žicże bychmy my napoſledku ſahłódnyli, pak hižo my žami abo tola naſchi bliſchi potomniży. Pſched tajkim hubjenſtwom, pſched tajkim njeſbožom dyrbimy my žo ſhromadnje wobaracź, my Sſerbjo hromadże ſ naſchimi němſkimi žužodami a hromadże ſe wſchitkimi druhimi wobydlerjemi naſcheho wótzneho kraja. A ſo dha by tamo hrožaze njeſboże žo po móžnoſcźi wotſtroniło, žu pſchi politiſkich ſhromadźiſnach wodźerjo ſtronow porjada žo na to ſjednocźili a ſwjaſali, ſo budźa žebi žwój politiſki wobžyd ſnapſchecźnje woſtajecź a pſchi bliſchich wólbach pſchecźiwo Richterſkim němſzy žwobodnje ſmyſlenym doprědkarjam a pſchecźiwo ſozialdemokratam ſe ſhromadnymi mozami wojowacź. Tak mamy tež my wobydlerjo woſmeho wokrježa, njech žmy Sſerbjo abo Němzy, žwjatu pſchiſłuſchnoſcź, ſo ſe wſchemi mozami pſchecźiwo njepſchecźelam rólniſkeje a wſchitkeje druheje kultury wuſtupimy, a ſo pſchi bliſchej wólbje ſa Draždźanſki krajny žejm tajkeho muża wuſwolimy, kiž budże ſa burſtwo a ſa derjehicże zyłeho kraja tam rěcźecź a ſkutkowacź. Kóždy wě, koho ja měnju; tónle naſchemu wokrjeżej jako ſaſtupnik trěbny muž je naſch dotalny ſapóſłanz, kubleŕ Michał Kokla ſ Khróſcźiz. Na kotrym dnju budże wolenje, to žo hiſchcże w nowinach woſjewi. Hacź do teho dnja njech žebi wjeżni wobydlerjo tu należnoſcź ſhromadnje roſpomnja, a potom chžył kóždy bjes wotwlakowanja na to měſto dóńcź, hdźeż pſches wotedacże žwojeho hłoža kóždy ſa ſboże a derjehicże wótzneho kraja žobu ſkutkuje.

— K žwjedżenjej ſedanſkeho dnja běchu žo w Budyſchinje měſchczańſke wěże a mnohe domy ſ khorhojemi debiłe. W ſchulach žo tutón dźeń ſe žwjedżeńſkimi aktami žwjecźeſche.

— Se ſakſkich ſkótplahowazych ſjenoczenſtwow, kotreż žu žo poſlednje lěta ſ pomozu ratarſkich wokrjeżnych towarſtwow ſakožiłe, je žebi jich najwjazy pſchedewſako, howjaſy ſkót ſ tym, ſo jón ſ hódnymi Simmenthalſkimi bykami kſchižuja, polěpſchicź. Wot tuteho Simmenthalſkeho ſkotu na Budyſkej wuſtajenzy badenſke Baar=Donaueſchingſke ſkótplahowaze towarſtwo 40 Simmenthalſkich krowow a jałojzow na pſchedań wuſtaji. Dokelž badenſke knježerſtwo khóſty ſa pſchiwjeſenje ſkotu do Budyſkeje wuſtajenzy ſaruna, žo tajkim ratarjam, kotſiž chzedźa žebi tajku raž̌u wobſtaracź, dobra ſkładnoſcź k tunjej kupi poſkicźi. So by žo wuſtajenza po móžnoſcźi wjele wopytała, ſakſke knježerſtwo tym, kotſiž žo na wuſtajenzu po żeleſnizy pſchiwjeſu, płacźiſnu ſa billet poniži. To žo na to waſchnje ſtanje, ſo wuſtajenzyni wopytarjo prawo doſtanu na turbillet I. hacź III. klaž̌y, na kotryž žu do Budyſchina pſchijěli, žo darmo domoj wrócźicź, jeli ſo žu žebi jón na wuſtajenzy wotſtemplowacź dali.

— Pſchi ſkładnoſcźi Budyſkeje wulkeje wuſtajenzy chze „Pczołarſke hłowne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje“ pjatk 9. ſeptembra w hornjej ſali Lauez hotela w Budyſchinje dopołdnja w 9 hodźinach wubjerkowu a potom w 10 hodźinach hłownu ſhromadźiſnu dla wuradźowanja nowych wuſtawkow wotdźerżecź. Dźeń prjedy, 8. ſeptembra, budże wjeczor w ſadnej ſtwě na prawym boku w „běłym konju“ žwobodna ſkhadźowanka pczołarjow a lubowarjow pczołow.

— (Se žerbſkeje pczólniży.) Hdyž maſch tu a tam hubjenu a ſtaru matku, ju wukoj a pſchidaj kołczej młodu, žy=li žebi lětſa žanu plahowaŕ. Sſy=li ſe žwojimi kołczemi do hole jěŕ, njebudźeſch žo hněwacź; wjedro pczołam derje hoji. Poſłednju njedźelu wopytach žwoje pczoły w holi; wone běchu zyłe ſchwarnje dźěłałe a tutón tydźeń njebudże hinak, wſchak bě wjedro rjane a nozy cźopłe. Hdźeż je wjele ſeradelle, kaž na pſchikład wokoło Sderje, tam pczoły jaſnu měd nanoſcha. — Hdźeż zyroba ſa ſymu njedoſtaha, tam dyrbiſch hnydom dodacź, ſchtož je trěbne. A to cźiń tak: dawaj jenož huſty niz pſchežidki zokor abo měd a to woſtebje žylnym kołczam; a žu=li panki ſaſchpundowałe, potom wſmi je won a pſchipowžń płaſty khudym. (Sſerbſki pczołaŕ.)

S pola. Někotrajkuli hoſpoſa budże nam dźakowna, žrědk ſhoniwſchi, kak žo butra, kotraž hroſnje žłodźi, ſaž̌o porjedźi. Tajka butra njech žo najprjódzy w cźerſtwym mloku, potom hiſchcże ras w cźerſtwej wodźe prawje pſchedźełа; na to njech žo ſplaza, kaž žo žłuſcha. Potom butra ſaž̌o žłodźi, jako by runje hakle ſ butrobaža pſchiſchła była. Pſchicźina tehole pſcheměnjenja ma žo w tym pytacź, ſo žo butrowa kiž̌alina, kotraž je w hroſnej butſje naſtała a kotraž jej hroſny žłód a hroſnu wóń dawa, w cźerſtwym mloku lohzy roſwjaſa. W cźerſtwej wodźe pak ma žo tajka butra hiſchcże pſchedźełacź, ſo by ſbytkne mloko puſchcźika.

— Wot mnohich ludźi je žo wobkedźbowako, ſo žo ſtare dobre wino w ſtarych, tak mjenowanych „rouenſkich“ bleſchach lépje dźerži, hacź w nowych, w kotrychž bórſy na kiž̌al žłodźi, kaž mkode wino. Pſchicźina ma žo w wſchelakoſcźi ſchkleńzy pytacź. Do ſchkleńzy, ſ kotrejež žo bleſche dźełaju, žo w naſchim cźaž̌u měſto ſody a potaſche cźaſto druhe, tuńſche žrědki bjeru, jako kalk, magneſia, żeleſowy oxyd a dr., na kotreż winowa kiž̌alina bóle ſkutkuje. Duž, hdyž chzeſch dobre wino na bleſche cźahacź, tunje bleſche njekupuj, ale najlépſche: te pjenjezki, kotreż na to waſchnje wjazy wudaſch, žu derje nałożene.

S Kamjeńza je žo do Wožleńka dalož̌kow (telefon) wotewrił.

S hole. Schtó žo cźaž̌ żiwjenja hižo bóle abo mjenje wopalił njeje. To drje je žo kóždemu ras ſtało. A žrědki na wopalene žu žo wſchelake nałożowałe. Żyle proſty žrědk, kotryž boloſcź pſchi wopalenju ſtaji, je ſelterowa woda. Jedyn franzowſki lékaŕ wobkrucźa, ſo je tónle žrědk pſchi ſwonkownym wopalenju, kaž pſchi hłubokich wupalenych ranach ſ jenakim wuſpěchom nałożował. Na wopalene žo wulka bleſcha ſelteroweje wody pomału ale pospochi lije, doniž bleſcha próſna njeje. Spomnjeny lékaŕ ras w měſto ſelteroweje wody proſtu ſtudnjazu wodu wſa; ale boloſcź, kotruž běſche bleſcha ſelteroweje wody hižo ſtajiła, ſ nowa wotzucźi a žo ſaž̌o ſlehnu, hdyž žo ſ nowa ſelterowa woda nałoži. Bół ſměrowaza móz ſelteroweje wody ma žo w tym pytacź, ſo je wona jara ſymna a ſo ma

wjele wuhloweje kißaliny w ßebi. Duž njech ßo, hdyž je ßo něchtó wopalik, ße ſelterowej wodu ſpyta!

S Wojerez. Někotſi burſzy hoſpodarjo tudyſcheje wokolnoſcże, ſ wjetſcha Sſerbjo, ßu ſa lěpſchenje a pſchiſporjenje lěßa wot wyſchnoſcże pjenjeżne myta doſtali. Jich mjena ßu tele: Matej Ssuſchko, połbur w Brětnej; Säuberlich, kubleŕ w Blunju; Handrij Wroblik a Handrij Budaŕ, ſahrodnikaj w Nydeji pola Laſa; Jan Ssyman a Jan Pětrik, khěžkarjej w Nydeji p. L.; Pětr Sachoń, ſahrodnik w Brěžkach; Marcźin Cźórlich, kubleŕ w Ssulſchezach; G. Zſchippang, gmejnſki ſaſtejeŕ, Jurij Zech, ſtarſki muž, a G. Höntſch, połleńk, wſchitzy w Grunwałdże; R. Wetzko, młynſki wobßedźeŕ, a Kruża, połleńk w Nowej wßy p. Woj.; Kubſch, połleńk w Bukojnje p. Woj.; Herzog, korczmaŕ w Lipßy; Auguſt Krautſchik a Jan Pötſchka w Bjedrichezach; Matej Lor, korczmaŕ w Nowym měſcże; Krawczik, gmejnſki ſaſtejeŕ, Jan Bär, khěžkaŕ, a Jan Pjech, wulki ſahrodnik, wſchitzy w Koblizach p. W.

— Knjes pißmikiſtajeŕ Lapſtich je ßo do Parchima pſchecźahnył. Pod jeho wuſtojnej ruku je knjeſa Schwjelowy konſerwatiwny „Bramborſki Zaßnik" bjes cźiſchcźeŕſkich ſmylkow zyle korrektny wukhadźał, kaž je ßo tam tež jedyn a druhi ſajimawy pſchinoſchk woſjewik. Wulke ſaßkužby mějeſche knjes Lapſtich teho runja jako pißmowjedźeŕ Wojerowſkeho ßerbſkeho burſkeho towaŕſtwa, kaž tež pſchi wſchelakich naprawach ſa poſběhowanje ludoweje nawědźitoſcże. Sa to ßo jemu luboſny dźak a pſchipóſnawanje wurjekuje. — Sa Schleſynſku je ßo pſchikaſako, ſo dyrbi kóždy cźeladnik wot nětka cźeladnu knižku měcź, do kotrejež dyrbi po dokónczenju ßkužby hoſpodaŕ ſapißacź, kajki je ßkužobny był. (Tajke knižki w Sakſkej hižo wjele lět wobſteja.)

S Laſa. K pſchedßwjedźenjej narodninow knjeſa barona ſ Löbenſteina nad Laſom ßo póndźelu wjeczor w knjeżim parku wjetſchi wóhnjoſtroj wotpali. Dokelž běchu wjeßnjenjo prjedy wo tym ſhonili, běſche ßo jich wulka cźrjóda k pſchihladowanju ſeſchła. Hdyž bě ßo ſapoczatk wóhnjoſtroja ſ kanonowymi raſami pſchipowjedźił, knjejſtwo na hrodowy ſkhód ſtupi, kotryž bě ſ wulkimi pißanymi płomjenjemi wobßwětleny a kraßny napohlad poſkicźeſche. Na to ßo ßkónza, rakety a wſchelaki druhi wóhnjoſtroj wotpalichu, ſchtož ßo wſcho jara derje poradźi. Jara pak ßo wſchitzy ſpodźiwachu, hdyž ßo woßrjedź wóhnjoſtroja ſapoczatkne pißmiki knjeſa barona (F. v. L.) něhdźe dwaj metraj wyßoke w njeliczomnych pißanych płomjeſchkach ſapłomjenichu. Tu něchtó knjeſej baronej ßławu wunjeße, kotruž wſchitzy pſchitomni ſ połnej wutrobu ſahorjeni woſpjetowachu. Wſchitzy chżychu ſ tym knjeſej baronej poczeſcźenje wopokaſacź a jemu k wjedźenju dacź, ſo je ßebi, hacź runje hakle krótki cźaß pola naß pſchebywa, jich luboſcź a pſchikhilnoſcź dobył. Wſchitkim pſchihladowarjam a woßebje tudomnym Sſerbam, kotrymž ßo ſ rědka ſkładnoſcź poſkicźi, tajke něſchto wohladacź, je ßo wóhnjoſtroj wubjernje ſpodobał a teho dla ßo tež młodemu cźłowjekej, kotryž bě jón dźěłał, derje ſaßkużene pſchipóſnacźe doſta.

W Zaganje bě wóndano na wikach žito tak tunje, ſo pſchedawarjo ßwoje kórzy ſ wulkeho dźěła ſaßo ßobu dom bjerjechu, dokelž 162 puntow po 9 hriwnach woſtajicź nochżychu. Kajki ſměje to kónz? Schto potom budźe, hdyž burjo žanych pjenjes wjazy njeſměja, ſo móhli dźěławych a druhich ludźi płacźicź a ßwoje dawki dawacź? Tudy je něſchto ſa wuradźowanje burſkim towaŕſtwam. Njemóhli burjo ßami žanych namjetow ſtajecź?

K wobſamknjenju žnjow.

Khwalcże toh' Knjeſa, o žnjeńzaŕſke ßyły,
Spěwajcże khěrluſch, 'mu woprujcże dźak;
W modlitwach roſpomńcże Knjeſowe dźiwy,
S nowa wón krónował lěto je tak:
So też tón khudy, kiž hewak tu trada,
S radoſtnym cźuczom do pſchichoda hlada.
Žně ßu nam date tak bohate, rjane
Jenož pſches Knjeſowu luboſcź a móz;
Semja dacź njemóhła płody nam žane,
Hdy by Bóh njedał tu roſcźazu móz;
Pſchiroda pokaże Knjeſowe ſkutki,
Bóh pak je ſ kralom a knježi ßamlutki.
Hlajcże, ſchto lětża ßmy ſhonili wſchitko:
Hdyž my ßyw ßyjachmy, ſrudny bě cźaß.
Sběžki naß traſchachu, wójna bě bliſko,
Njewjedra bijachu wokoło naß;
Pſchichod bě cźěmny, ßo ſtykkaſche ludźom —
Njeje Bóh hnadnje naß ſwarnował wſchudźom?
Jeho wſchak wſchehomóz widźecź bě ſ nowa
We tym, kak wſchitko pucź ſpodźiwny dźe;
Syma a mokrota trajeſchtej dołho,
Hižo ßo wěſchcźachu njeſpore dny;
Wón pak, tón hoſpodaŕ ſtary a miły,
Běſche ßam ſ kralom a cźinjeſche dźiwy.
Wón je nam darił žně, kiž ßu tak rjane,
We bróżnjach ſa žito ruma doſcź njej';
Spěſchnje a ßuche wſcho domoj je brane,
Žita też wjele we khopjenach ſtej'.
Spróżniwje ſtary a młody je dźěłał;
Hacź też wón pſchi tym je dźakownje ſpěwał?
Žně ßu nětk nimo, o chżemy dha noßycź
K njebjeßam khěrluſche, khwalbu a dźak;
Woßebje chżemy toh' Knjeſa pak proßycź,
So by naß duchownje wodźicź chżył tak,
So pſchi wſchej prózy a wuſtatym dźěli
Jeho tu bychmy pſched wocżomaj měli.
Žně ßu nětk nimo; w kak bohatej měri
Ssyncźi Bóh cźłowjekow, dobrych a ſłych;
Wſcho doſtachmy ſ hnady. Njech luboſcź naß cźěri,
S doſtatym darom też ſwjeßelicź tych,
Kotſiž ßu hubjeni, khori a khudźi,
Sabycźi huſto doſcź wot wſchitkich ludźi.
Ssy ty też bohaty, njedźerž jo ſa to,
So maſch nětk wſcheho doſcź na wjele lět;
Prjedy hacź ßebi ßnadź pomyßliſch na to,
Dyrbiſch ty wotßal, maſch wopuſchczicź ßwět:
Pjenjeſy njemóża pomhacź tu tebi.
Njeſkomdźmy hnadny cźaß wukupicź ßebi!
Na ßwěcże huſto doſcź cźłowjek tu žněje,
Hdźež wón ßnadź dźěłał a wußywał njej';
Boži khléb wužiwa też tón, kiž njeje
Sprawnje a cźeßnje jón ſaßłużił ßej.
Na ßwěcże huſto, kiž cźežko ßo bědźi,
Sswoju mſdu pſches druhich ſkrótſchenu widźi.
Žně ßu nětk nimo, ſaß' dźěła ßo wſchudże
Pilnje ſa pſchichodny wußyw a žně;
Daj nam, o Božo! hdyž kónz ſ nami budże,
Pſches hnadu doſtacź te njeſkóncżne žně,
Hdźež ty, o kralo! k tym ßwojim b'dźeſch prajicź:
Pójcże ßem, nětk chżu waß na wjele ſtajicź!

H. P.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora. 28lětny, 10 krócź paduchſtwa a jebanſtwa dla khoſtany dźěłacźeŕ J. T. Reck ſ Rakojdow bě ſ nowa na mnohich měſtnach kranuł a jebał, tak ſo wyſchnoſcź ſa nim ßlědźeſche. 5. julija żandarm jeho w Sſernjanach nadeńdźe a jeho pſchimnu. Reck ßo pſchecźiwo arreturje ſpjecźowaſche a do žitneho pola cźeknu, ſ kotrehož pak jeho żandarm wuhna a ſkóncżnje jeho ſaßo popanu. Pſchi tym Reck żandarma k ſemi cźißnu, tak ſo bě tón nuſowany, ßo do njeho ſ brónju dacź. Reckej khoſtaŕnju na dwě lěcże ſchěſcź měßazow, 150 mk. pjenjeżneho khoſtanja, ſhubjenje cźeßnych prawow na ſchěſcź lět a arreſt na dwě njedźeli pſchißudźichu a jeho nadkedźbje krajneje polizije pſchipokaſachu.

Přilopk.

* Žałoſtny napohlad 24. auguſta jaſtwowa komora w Leisnigſkim hamtſkim ßudniſtwje poſkicźeſche, w kotrejž běſche jaty, kotryž ma druhdy palenzowe delirium. Jenu woknowu ſchkleńzu wubiwſchi běſche ßo jaty wſchelako prózował ßebi žiwjenje wſacź. Najprjódzy ßo do ſchije rěſnu, bjes teho ſo by ßo ſtraſchnje ſranił; potom ßo do rukow ſrěſa, ale žiłu ßebi tola pſcherěſnucź njemóżeſche; ſkóncżnje ßebi žiwot roſrěſnucź ſpyta, ale też tale rana ßmjertna njebě. Cźeżży ſranjeneho do hojeŕnje donjeßechu.

* S Borny ßo piſche: Mjes tym ſo je naſche rataŕſtwo wot myſchi lětża tak něłak pſchelutowane, ßo ſe wſchelakich ſtron na to ſkorżi, ſo ßu ßo żurki pſche wſchu měru roſmnożiłe. Tak w jenej dźěrje wóndano 10, haj w druhej 13 młodych żurkow namakachu. Do tamniſcheje krajiny je pſched krótkim ſ wokolnoſcże Altenburga muž pſchiſchoł, kotryž żurki koji. Wón ma 90 moßaſnych wóczkow, do kotrychż je, kaž wobkrucża, ſa jedyn dźeń, 12. auguſta, 86 żurkow doßahnuł. Hdyž ßo wopomni, ſo tónle muž na dźeń 1 mk. 25 np. a jědź, dale ſa kóždeho doßahnjeneho żurka 1 pjenjeżk, a ſa kóždu

kožu 5—6 np. dostanje a wyšche teho też mjaßo wužicź wě, dha drje je bjes dwěla, so ßo płaczi żurki kojicź.

* Cżeźke khostanje ša jeho njerosumne khrobolenje je pšched krótkim młynskeho we wßy Wieskau pola Merseburga dóschło. Wón ßo rocżešche, so bjes stracha a bjes schkody pod kschidłami wětrnika pscheběži, hdyž ßo wětrnik wjercżi. Wón drje tam pscheběža, ale niz bjes schkody. Jene kschidło jeho ſ tajkim wotmachom do hłowy praßnu, so młynski na měsćze bjes myßlow leżo wosta. Kaž ßo ſda, smėje ßwoje khrobolenje se żiwjenjom sapłacźicź.

* W Frankenthalu w tu khwilu swěrjenz Montenegro pschebywa. Woßebje wjele pschihladowarjow skłudźeŕ Muß se ßwojimi schtyrjomi kralowskimi tigrami do njeho wabi. Pschedstajenje se ßwojimi tigrami skóncżiwschi chzyšche Muß wóndano swěriska do klětkow seczěricź, w kotrychž hewak pschebywaju, so by potom ßam wulku klětku wopuschczicź móhł. Dwaj tigraj pak njepoßłuchaschtaj, a skóncżnje ßo wjetschi ſ njeju, kotrehož měješche Muß hakle nješchto dnjow pod rukomaj, pschecźiwo skłudźerjej wobrocźi, po nim horje slecźi, jeho wobja a jeho se ßwojimi satraschnymi paſorami do rukow, mjeswocźi a do schije rubasche. Skłudźeŕ pak pschitomnoscź ducha njeshubi a zyle smėrny wosta; duž bjes wjetscheje schkody woteńdźe. Wón jemu mjenujzy pjascź hłuboko do klamy ßuże, so tigr kußacź njemóżesche. Mjes tym jedyn dohladawaŕ do klětki tšėli, schtož tigrow tak naſtróża, so do druheje klětki cżeknuschtaj. Nětko mjes tigrami a skłudźerjom scżėnu do klětki ßużechu, na cżoż ßo skłudźeŕ ſ klětki wotßali. Tigr běsche jemu mnohe a hłuboke rany wudrapał. Pschihladowarjow podawk nanajbóle roshori; mnoſy wostajiwschi wscheho cżeknuchu; cżi, kotsiž běchu wostali, skłudźerjej sboże pschejachu, so je ßmjercźi wucżeknuł. Lėkarſku pomoz je ranjeny hnydom w bliſkej hojeŕni nadeschoł.

* Mandźelskaj w Kojetinje staj cżėžko ša to khostanaj, so staj wóndano ſ domu schłoj, ßwoje 19 měßazow stare dźėcżatko se 7lětnej holczku ßame doma wostajiwschi. Mjes tym so holczka na dźėczo njekedźbowasche, ßwinjo pschibėża a dźėscżu wobliczo, ruku a nohu straschnje roskußa. Wbohe dźėcżatko, kotrež ßu do hojeŕnje dowjesli, je żałostnje ſranjene; wobė liczży a porsty ßu jemu wotkußane.

* Rubjeżnika mordarja Schimaka, wo kotrymż ßmy hižo pißali, ßu k ßmjercźi wotßudźili: jeho budża wobwėschecź. Paduchstwa dla 6 lėt cżėżkeho jaſtwa wotßedźiwschi Schimak lėtßa 8. meje do Ostrawa pschińdźe. Hižo 13. meje fararja Bittu w Pólſkim Ostrawje w komorje, hdżeż tutón ſpasche, nadpadże a jeho cżėżzy ſrani, trójzy do njeho tšėliwschi; dokelż pak ſararjowa hoſposa wo pomoz wokacź pocża, wón cżeknu. 14. meje wón wotroczka Karnovskeho w lėßu mjes Hohenſtadtom a Neudorfom ſatšėli a wurubi. Hischcże tón ßamón dźeń wėſteho Mageru, jeho żonu a dźėkacżerja Burona, kotryż ma 8 njedoroſcżenych dźėcźi doma, na Neudorfſkich honach ſatšėli a jim jich tydźeńſku mſdu rubi. 15. meje khėżkarja Walzla w jeho wobydlenju pſched wocżomaj pschitomneje żónſkeje ſatšėli a protyku rubi, w kotrejż 10 schėßnakow leżeſche. Ssebi ſa 3 krajzarje mloka kupiwschi běsche te 10 schėßnakow krótko prjedy Walzlej dał a wot njeho wróczo doſtał, schtož ßo łłuſchesche. Tši dny posdźiſcho póſtſkeho miſchtra Sibarja w Rudelsdorfje wobkranu a ßo w Moravicanje nutskłamacź ſpyta. 1. junija ſarjadowarja Murauſkeje khoſtaŕnje, Aχmanna, kotryż mėješche 5624 schėßnakow pſchi ßebi, duzy po pucżu ſ Müglitz do Murawa nadpadże a do njeho, do jeho żony a do pohoncza 8—12 krócź tšėli, pſchi cżimż Aχmannez mandźelskeju lohzy ſrani. Skóncżnje jeneho pjekarſkeho ſtónzowa, so by jeho papjery a wopißma dostał.

* W jenej wjeſzy njedaloko Boſkowiz na Morawje. ßo pſched schtyrjomi lėtami 54 lėt ſtary khėżkaŕ Bohumil druhi krócź woženi a ßebi 22 lėt ſtaru schikowanu holczku ſa żonu wſa. Bórſy Bohumil młodu żonu ſe żehrawoſczu pſcheſcżėhacź pocża a ju cżaſto bjeſe wſcheje winy ßurowje pjerjesche. Pſched krótkim wón cżeżzy ſkhori; wóndano ſakramenty mrėjazych doſtawſchi ßebi hiſchcże pſchejeſche, so móhł żonje poßlenje wbożemje prajicź. Sso nad nim ſthiliwschi jeho żona wokoſchi. Mrėjazy pak ßo ji pſchi tym do delnjeje huby ſakußnu, a to tak twjerdże, so ßo pſchitomnym jeno ſ najwjetſchej próżu radźi wbohu żónſku ſe ſubow połmorweho cżłowjeka wußwobodźicź. Mrėjo ßo Bohumil, runjeż ßo jemu jara cżeżzy rėcżeſche, hiſchcże wuſna, so je żonu mjeswocźi wohidźicź chzył, so by ßo po jeho ßmjercźi ſ nowa wudacź njemóhła.

* W Nagy-Marošu w Wuheŕſkej je ßo 13 lėt ſtary hólczeż pſched wocżomaj ßwojich towaŕſchow wobwėßnuł. Dokelż běſche ßłyſchał, ſo je ßebi keklerka Lukacs na to waſchnje żiwjenje wſaka, ſo ßo wobwėßnu, chzyſche też wjedźecź, kak to cżini. Duž ſa hakoſu poſtromk ſwjaſa a ßebi druhi tónz poſtromka wokoło ſchije ſadżernu. Pſchi jeho prózowanju ßo ſe ßekle wußwobodźicź pak jeho poſtromk dale bóle dajeſche; a hdyž druhe dźėcźi wo pomoz wokacź pocżachu, hižo cżėżko na ſchtomje wißaſche.

* W Pariſu je w jenym domje „nan" Denizot wumrjeł, kotrehož wſchitzy ludźo w ßußodſtwje a w dalſchej wokolnoſcźi jeho wulkeje khudoby dla ſnajachu. Hdyž polizija cżėżko wobhladowacź pſchińdźe, w hubjenym ßkomniku pod ſemrjetym na wjazy hacź millijon ſkotych a papjerjanych pjenjes namakachu. Lėkarjo ßu dopokaſali, ſo je Denizot — hłodu wumrjeł.

* Pſched 7 lėtami w Pariſu 12 lėt ſtara holczka zyły walczk ſchitych jehłow pożrje. Dokelż żanych wobcżeżnoſcżow na to njeſacżu, wona ſtarſchimaj podawk ſamjelcża. Wóndano ßo holczka, kotraż je nětko 19 lėt, ſ macżerju dobra cżinjeſche, ju wokoło ſchije bjerjeſche a koſcheſche. Na jene dobo macź ſakſchiknu a k dźowży dźeſche: „Schto dha tola cżiniſch, holczisko! Pſche cżo dha mje do ſchije kałaſch? Ja ßo boju, ſo maſch jehłu w horſchcżi?" Wobkrucźejo, ſo żaneje jehły w ruzy nima, holza porſty roſſchėri, ale ßo mało njedźiwaſche, ßo dohladawſchi, ſo jej pod palzom kónczk ſchiteje jehły won kuka. Wona jehłu wucźeże. Bórſy ßo druha pokaſa, tſecźa atd., a ſ zyła jich wona tón dźeń 6 ſ ruki wucźeże. Naſajtra ßo jich na tym ßamßnym měſcże 15 pokaſa, a też ßlėdowaze dny jich hiſchcże nješchto won pſchińdźe. Na to waſchnje zyły walczk jehłow ſaßo won pſchińdźe, kotrež běſche holczo pſched 7 lėtami pożrjeła. Jehły, kotrež ßo na żane waſchnje pſcheměniłe njebėchu, ßu ßo do lėkarſkeje akademije dałe.

* Madridſki ſpėſchny cżah mėješche, hdyž ſ Beziersa wotjėdźe, 47 paßażėrow; na bliżſchej ſtaziji běſche jich na jene dobo 48, a tola konduktorojo niczo pytli njebėchu. Mjes Beziersom a Rodezom běſche ßo mjenujzy hólczk narodźik. Hacź ßu ſa tehole paßażėra poſdźiſcho billet pſchikupicź dyrbjeli, njewėmy.

* Na ſchwedſkej twjerdźiſnje Varholm wóndano patrony, ſ kotrymiż mėješche ßo w bliżſchim cżaßu tſėlecź, do kaſchcżikow kładźechu. Na jene dobo patrony rosbuchnuchu, pſches cżoż bu 19 muži morjenych; nėkotſi ßu ranjeni. Leutnant, kotryż mėješche to dźėło ſ 21 mużemi wobſtaracź, běſche runje ßwjatok ſcżinik a ßo wotßalik, prjedy hiſchcże jenemu artilleriſtej nješchto poruczіwschi. Lėdma běſche artilleriſt, ſo by wobſtarał, ſchtož mėješche poruczene, woteſchoł, ßo rosbuchnjenje ſta. Snjesboženi běchu wſchitzy dobri wojazy, kotsiž běchu ßo k temu dźėku woßebje wubrali, w ſtarobje wot 20 hacź do 25 lėt. Wobydlenje jeneho wyſchka w tym ßamßnym twarjenju bu zyle ſapuſcżene; tſjo wyſchzy, kotsiž w wobydlenju pſchebywachu, ßu lohzy ſranjeni. Podobnje ßo wobydlenju druheho wyſchka ſeńdźe; jeho dźėſcźi ſtej cżėżzy ſranjenej. Dotal hiſchcże wußlėdźicź njemóżachu, ſchto je ſ pſchicżinu njeſboża było.

* W puſcżinje Kalahari dźiwje ſplahi bydła, kotrymż Němzy „Buſchmänner" rėkaju. Sswoje pucżowanje po puſcżinje Kalahari wopißujo Farini wjele ſajimaweho wo tamniſchich dźiwich powjeda. Mjes druhim też na to ſpomina, kak radźi cżile dźiwi měd likaju. Pczoły tam w próſnych ſchtomach, w ſkalnych ſchkałobach a na ſchtomowych hakoſach bydła, ſa kotrež ßwoje płasty pówſcheja, wokoło kotrychž ßo ßedżo ſhromadźuja. Dźiwi khowanku pczołow jara mudrje wußlėdźicź wjedża. Do roskłamaneje ſchkorpawy wot jeja ptaka ſtrawża woni nješchto wody ſtaja, kotraż pczoły k ßebi wabi. Łaczne pczoły mjenujzy ſtajnje ſa wodu ßlėdża. Nėhdże wodu wußlėdźiwſchi ßo pczołka napije a potom domoj leczi ßwojemu pſchecżelſtwu a ßußodſtwu wjeßoku powjesć pſchipowjedźicź. Nětko dołho njetraje, a zyłe roje pczołkow pſchilecża a ßo na kromu jejoweje ſchkorpawy seßydawſchi picź pocżinaju. Nětko dźiwi ſchkorpawu ſbėhnje a ju wyßoko nad ßobu dżerżo do teho kónza dże, do kotrehož pczoły lecża. Na to waſchnje lohzy mjedowe płasty nadeńdźe, kotrež ßu, runje kaž měd, ßnėhbėłe. Sa dźiwjeho je to wokſchewjenje. Kakanje pczołow jeho njemyli. Mjedowe płasty jemu cżim lėpje ßkodża, hdyž ßu prawje tucżne młode pczoły w nich. Kaž ßo praji, tónle ſ cżerwjemi ſaczinjeny měd kaž ßłódka ßmjetana ßkodźi. Dźiwi też ßebi piwo ſ njeho pſchihotowacź wjedża, kotremuż na ßkónzu wukißacź dawaju. Lėdma pak je ßo kißanje ſapocżało, też dźiwi hižo picź pocżinaju a pija, doniż poßlenja kapka wupita njeje, kaž je to pola wſchitkich dźiwich a połdźiwich ludow waſchnje. Farini powjeda, ſo ßu ßo w jeho pſchitomnoſcźi dźiwi tak napili, ſo mėjachu brjuchi „tajke kulojte a twjerde kaž bubony". Skóncżnje ßu wſchitzy pjeni a njembrje rejwacź a herjekacź pocżinaju, doniż na poßledku wſchitzy na ſemi njeleża.

Jandźel měra.

Monika, ßwėrna macźeŕ wulkeho zyrkwineho wótza Auguſtina, kotryż je wėſcże lubym cżitarjam naſchich nowinow derje ſnaty, je

wjele dobreho, wjele ſa polëpſchenje druhich ſkutkowała. Tak bëſche jej bjes druhim jara należaze, ſo byſchtej wſchudże mër a luboſcź knjeżiłej. Hdyż by ßnano wo żonomaj w woßadże ſhoniła, kotrejż bëſchtej ßo ſwadźiłej, by ßo bórſy na pucź k jenej wot njeju podała. Jow pſchinjeße nëtko rëcź na tu druhu, njenaſpomni najprjódzy tu ſwadu a powjedaſche nëtko tak wutrobnje a tak dołho wo tamneje wſchelakich dobrych poczinkach, doniż ta, ſ kotrejż powjedaſche, tež hinak njemóżeſche, hacż tajku khwalbu pſchidacź a ßnano hiſchcże nëſchto pſchipóſnawaze abo khwalobne pſchiſtajicź. Tak rucże pak, hacż by nëtk Monika tajke dobre ßłowczko ſ wutroby teje njepſcheczelniży wuwabiła, khwataſche hnydom ſ nim k tamnej njepſcheczelniży. Tam dha nëtko powjedaſche: „Takle je ta wo tebi rëczała, ſ tajkim derjemënjenjom je ßo wo tebi wuprajiła.“ Wotmolwjenje bë potom ſ wjetſcha: „Haj, wërno wſchak je, wona ma tež wſchelake khwalobne na ßebi.“ A nëtko buchu te khwalobne poczinki hiſchcże bóle na dróbne naſpominane; a tak ßo ſta, ſo bu njepſcheczelſtwu żahadko wotlemjene a ſo bu ſ njepſcheczelſtwa dobry mër a jednota.

Wëtrnik.

Zyrkej w mojej domiſnje ma wyßoke wokna, pſches kotrež na jenej ſtronje wuhlad na bliſki wëtrnik dże. Huſto dyrbjach, tež ßrjedź kemſchenja, na wëtrnik pohladnycź; mje hroſa na to wabjeſche, hacż pak tola wëtrnikaŕ ſaßo Bożu tſeczu kaſnju njewotßwjeczuje a na wëtrniku njemjele. Druhdy wſchak bëchu wokſchidła ſaſtajene; ale huſto, jara huſto ßo pod zyłym kemſchenjom pſched mojimaj woczomaj wjercźachu a mi nutrnoſcź każachu, dokelż dyrbjach pſchezo a pſchezo ſaßo pomyßlicź a tam pohladacź, hacż dha młyn ſkónczńje njeſaſtanje.

Wëtrnikaŕ bë ſchtyri dźëczi mëł. Jene padże na njedźelſkim dnju, bjes tym ſo ßo wëtrnikowe wokſchidła wjeßele wjercźachu, do hatoweje dźëry, kiż bë rybow dła do lodu wurubana, a ßo ſatepi.

Młynk pak mjeleſche tola na njedźelſkich dnjach tež pſchichodnje dale, bëſche-li jenoż nëkak pſchihódny wëtr. Duż doſtaſchtej jeho dźowczicźży woßepizy. Lëkaŕ a lëkaŕſtwa bëchu drohe, a młynk mënjeſche, ſo njedźelſkeje ſaßłużby njemóże parowacź, naßypa teho dła ſ nowa rożku na młyn, hacż runjeż tutu njedźelu dźowczicżży w mrëcźu leżeſchtej. Wjeczor leżeſchtej wobej holczży ſymnej a morwej w komorje.

Pſchichodnu njedźelu pohladowach woprawdże każ ſtyſknje pſches zyrkwine wokna k wëtrnikej na bliſkej hórzy. Hacż wëtrnikaŕ tež dźenßa ſaßo mjele? Haj — woprawdże. Wokſchidła ßo ſaho hibachu a wjercźachu. Zyły tydźeń bë cźicho a bjes wëtſika było; njedźelu rano ßo wëtſik poſbëże, dobry pſchihódny wëtr — tón, tak wëtrnikaŕ mëni, dyrbi nałożicź.

Na to bëch wjazy mëßazow w preczkach. Hdyż ßo domoj wrócźiwſchi ſaßo zyrkej wopytach, ſtejeſche wëtrnik ſmërom, hacż runjeż bëch duzy kemſchi ſaczuwał, ſo bë tójſchto wëtra. Tež pſchichodnu njedźelu ßo żane wokſchidło njehibnu. Duż ßo potom poſdźiſcho ſa wëtrnikarjom praſchach a ſhonich ſrudny podawk. Poßlëdnje jeho dźëczi, rjany ſaßadźity dwanacźelëtny ßynk, kiż jemu hiżo pola dźëła pomhaſche, bë jemu njedźelu horkach na wëtrniku nëſchto ſczinicź dyrbjał, bë ßo pſchi tym wobßunuł a panuł. Wulke wokſchidliſka jeho ſhrabnuchu a rosrosmjecźichu. Wot teho cźaßa wëtrnikaŕ wjazy njemjele, ani njedźelſki ani wſchëdny dźeń; je każ zyle ſłamany a njedźelu pola ſaſwonjenja dże ſ pomałymi krocźelemi do Bożeho domu, hdźeż ſady ſtołpa, ſ wobliczom na ruzy ſlehnjeny, zyłe kemſchenje ßedźi. Wón chze rad wëtrnik pſchedacź. Bóh daj, ſo by jeho potomnik lëpje nawuknuł był, Bożu tſeczu kaſń dźerżecź.

Cyrkwinske powjesće.

Wërowanaj:

Michalſka zyrkej: Khorla August Kſchiżank, ſkałaŕ w Wurizach, ſ Hanu ſwudowjenej Mitrachowej na Żidowje.

Křćenł:

Michalſka zyrkej: Ernſt Hermann, njemandź. ß. na Żidowje.

Katholſka zyrkej: Alwina Marja, Hendricha Tietzy, nożerja tudy, dź.

Zemrjećł:

Dźeń 24. auguſta: Khorla Ernſt, Khorle Auguſta Rjeczki, khëżerja a fabrikſkeho dźëłaczerja na Żidowje, ß., 14 l. 7 d. — Marja Thereſija, Khorle Ernſta Klugi, kublerja w Zyżezach, dź., 8 m. 24 d. — 26. Khorla Koch, zigarnik na Żidowje, 36 l. 4 m. 8 d. — 28. Handrij Reichel, pißmikiſtajeŕ tudy, 52 l. 10 m. — 29. Hana Amalija, Ernſta Henczela, fabrikſkeho dźëłaczerja w Dobruſchi, dź., 1 m. 20 d. — 30. Moritz Arthur, Jana Ernſta Moritza Haaſy, rëſnika pod hrodom, ß., 1 m. 18 d.

Płaczíſna żitow a produktow w Budyſchinje

27. auguſta 1887.

Żitowy dowos: 2287 mëchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacż mk.	Na wikach hacż np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacż mk.	Na burſy hacż np.
Pſchenża . . . . . bëła	8	33	8	48	8	33	8	48
= . . . . . żołta	7	74	8	4	7	74	8	4
Rożka	5	70	6	20	6	20	6	33
Jeczmjeń	5	43	5	80	6	1	6	16
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	50	5	30	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	15	50	16	—	—	—	—	—
Bërny	2	—	2	20	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr.	2	—	2	40	—	—	—	—
Pſchenicżna muka 50 =	7	—	16	50	—	—	—	—
Rżana muka . 50 =	6	50	10	—	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 =	2	30	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . 600 =	17	—	19	—	—	—	—	—
Proßata 985 ſchtuk, ſchtuka	8	—	17	—	—	—	—	—
Pſchenicżne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	25	4	75	—	—	—	—

Draždżanſke mjaßowe płaczíſny. Howjada 1. drużiny 50—58 mk., 2. drużiny 50—54, 3. drużiny 25 po 100 puntach rëſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cżelata 1. drużiny 42—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncże rëſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 2. ſeptembra: Njewobſtajne.

Trawowe awkzije.

Wotawa na pſchiſprejnych łukach **Rakeczańſkemu** knjejſtwu ßłuſchazeho **Kolbiczańſkeho, Wyßoczańſkeho** a **Schczeńczańſkeho** ryczérkubła ma ßo ßlëdowazej dnjej na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

Schtwórtk 8. ſeptembra rano wot 8 hodźin w Kolbizu.
Sapoczatk na hrodowſkej łuzy.

Popołdnju wot 2 hodźin w Wyßokej.
Sapoczatk pſchi ſprejnym moſcże.

Pjatk 9. ſeptembra rano wot 8 hodźin w Schczeńzy.
Sapoczatk pſchi młynſkej łuzy pola Kolbiza.

W Rakezach, 2. ſeptembra 1887.

R. Pelz, wyſchſchi hajnik.

Kolonialtworowe a ſpiritnoſowe khlamy
Adolfa Rämſcha
pſchi butrowych wikach

poruczeja ßwojim czeſczenym wotebjerarjam:

khofej njepaleny, ßylnje a derje ßłodźazy, punt po 110, 140—160 np.,
khofej paleny, ßylny a derjeßłodźazy, punt po 130, 140—160 np.,
khofej paleny 2. drużiny punt po 120 np.,
zokor drobny punt po 28, 30—32 np.,
zokor w klobukach punt po 32, 33, 34—35 np.,
zokor kuſkaty punt po 30—32 np.,
zokorowy ſyrop, wubjernje ßłódki, punt po 18 np., pſchi 10 puntach po 16 np.,
nowe jerje, mandl po 60, 65—100 np.,
rajß punt po 13, 14, 15, 16—30 np.,
jadriwe mydło, najlëpſchu drużinu, punt po 40 np., pſchi 5 puntach po 36 np.
wóſkowe mydło punt po 35 np., pſchi 5 puntach po 30 np.,
maſne mydło punt po 25 np.

Eduard Scholta ßyn,
draſchlerſki miſchtr w Budyſchinje

na bohatej haßy 26. na bohatej haßy 26.

Najwjetſchi ſkład **pſchedeſchczńikow** hiżo po 1 mk. 50 np., ſkład wſchëch drużinow **kijow k wukhadżenju, tobakowych trubkow, zigarowych kónzow, tyſow ſa ſchnupowarjow** w bohatym wubjerku po najtuniſchich płaczíſnach.

Porjedżenje a poczëhnjenje tunjo.

Eduard Scholta ßyn,
draſchlerſki miſchtr na bohatej haßy pſched winowej kiczu pſchi wrotach.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Na žadanje ßudniſzy poſtajeneho pſchedporučnika małolětneje herbowki njebo khěžerki Hańže **Sommeroweje** w **Měrkowje** ma ßo k teje ſawoſtajenſtwu ßłuſchaza khěžna leżomnoſcź ſe ſahrodu cźišćo 10 wopalneho kataſtra a fol. 23 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa Měrkow, wobſtejaza ſe ſahonow 114a a 114b Měrkowſkich ſahonſkich knihow, po ſahonſkich knihach — aker 30 □prutow = — hkt. 5,53 arow leżomnoſcźe wobßahaza a ſ 10,27 dawſkimi jenoſcźemi napołożena, pſches wjeßne grychty na 1523 mk. — np. takſěrowana,

19. ſeptembra 1887 dopołdnja w 11 hodźinach

w **Měrkowje na měſtnje ßamym** dobrowólnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

S pokaſanjom na wuwěſchtki, na tudomnym ßudniſtwje a w Pjetaſchez korcźmje w Měrkowje wupowěßnjene, pſcheßadźowanſke wuměnjenja a wucźah leżomnoſtnych a ſahonſkich knihow wopſchijaze, ßo na kupjenje ſmyßleni proſcha, ßo mjenowany dźeń w poſtajenej hodźinje w Sommerez khěžnej leżomnoſcźi ſeńcź, ßo k ßadźenju pſchipowjedźicź, ßwoju płaćenja-khmanoſcź dopokaſacź a dalſche wotcźakacź.

W Budyſchinje, 18. auguſta 1887.

Kralowſke hamtſke ßudniſtwo.

Meuſel. Zbl.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucźa

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po 40	np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„	„ 36	„
żołte wóſkowe mydło I	„	„ 40	„
żołte wóſkowe mydło II	„	„ 30	„
ſoda	„	„ 5	„
ſchterku	„	„ 22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaćiſnje.

Prima gumijowe ſchaty.

Stejaze khornarje	po 40 np.,
ſhibnjene khornarje	po 60 np.,
małe pſchedkoſchliczki	po 90 np.,
wulke pſchedkoſchliczki	po 120 np.,
manſchety ſa dźěćzi por	po 70 np.,
mužaze manſchety por	po 90 np.,

mydło, knjeſke ſ mechaniku

porucźa

A. Tſchentſcher w kupnizy pſchi torhoſchcźu.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaćiſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wěžow ſaßo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

„Waterburyſki remontoirſki dybſaczny cźaßnik.“

Wón zyle prawje dźe, ſo móže ßo na njón ſpuſchcźecź, a derje dźerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlěbra. Druhe prjednoſcźe tuteho amerikanſkeho dybſaczneho cźaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedźecź trjeba.
2. Wón je jenicźki cźaßnik, kotrehož porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaćі. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizarſkich cźaßnikow ſnajmjeńſcha 3, 4 abo 5 hr. płaćі, pſches cźož je potom tajki tuni cźaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow jenož 30, 40 np. hacź do 1 hriwny wucźini. Jenož pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodźenju ma ßo ſa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacź.

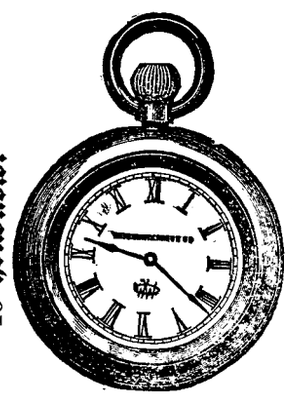

10 hriwnow. 10 hriwnow.

2 lětne rukowanje.

Tale hódnoſcź Waterburyſkeho dybſaczneho cźaßnika je wołebje pola cźaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot mało ſamožitych ludźi noſcha, jara wulka.

3. Niz jenož kóžda jenotliwa pſchedawarńja, ale tež fabrika ſa wěrnoſcź horka prajeneho rukuje. Kóždy cźaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſerwu 3 milijony hriwnow wucźini atd. atd.

Dóſtacź pſches

Auguſta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**

generalny ſkład a wuporjedźerńja Waterburyſkich dybſaczných cźaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań

w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho cźaßnikarja.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaćiſnach w jenak dobrej druźinje

khoſejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Pſchedawarńja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w **Budyſchinje**

ſkład w hoſcźenzu k ſłotemu jehnjecźu

na jerjowej haßy

porucźa knjeſam ratarjam wſchě druźiny **hnójnych ßrědkow** ſe ſnatych dobrych fabrikow po najtuniſchich płaćiſnach, woßebje

ßyru a parjenu koſcźinu (ſarucźenu cźiſtu njepodražowanu tworu),

woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe ſnamjo) ſ jendźelſkich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a ſpodiumowy ſuperfoſfat,
norwegſki a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtſke kalijowe hnójne ßele,
Cźopliczańſku foſfatowu muku,
gyps k hnojenju a ſaßłanju.

Mój kontrakt ſ ratarſkej pſchepytowanſkej ſtaziju w Pomorzach wſchitkim ratarjam, w ſakſkej Łužizy bydlazym, kotſiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pſchepytacź dacź, jeli ſo je ßo pruha, kaž je pſchedpiſane, wotewſaka.

Pſchecźehnjenje.

Cźeſcźenym Serbam najpodwolniſcho k wjedźenju dawam, ſo ßym na **rózowu haßu cźiſło 4** pſchecźahnuł. Sa dowěrjenje, mi w bohatej měrje ſpožcźene, ßo dźakujo, proſchu mje ſ nim tež w mojim nowym pſchebytku poczeſcźicź.

H. Kleiber,

brodutruhaŕ, friſěr a pruhowany hojeŕ.

S dobom porucźam ßwój woßebje naprawjeny nowy **ſalon k truhanju brody, friſěrowanju a tſihanju włoßow.**

Kóždu chirurgiſku pomoz jako pruhowany hojeŕ poſkicźam kaž tež maßażu a elektriſke hojenje po lěkaŕſkim pſchedpiſu wobſtaram. K temu mam woßebitu ſtwu naprawjenu.

H. Kleiber, pruhowany hojeŕ
na rózowej haßy cźiſło 4.

Pſchi ratarſkej ſchuli w Budyſchinje

a w **ßadarſkej a ſahrodniſkej ſchuli,** ſ njej ſjenocźenej, ßo **17. oktobra 1887** nowy wucźbny kurß ſapocźnje.

Wſcho dalſche je pola direktora **Bruggera** naſhonicź.

Ratarska krajna wustajenza sa sakske kralestwo

w Budyschinje

wot 7. hacz k 13. poczeznje k 21. septembrej 1887.

Wustajecz budza so: **a) skót** (howjada, konje, swinje, wowzy, kosy, pjerina, kanikle, ryby a pczoły), **b) wuplody** (plahowanja skotu, ratarstwa, łukow, hajnistwa a sahrodnistwa, krajomskeho a wumělskeho sahrodnistwa), **c) ratarske maschiny, grat a pomozne maczisny, d) wuczobne poswědki** sa ratarske hospodarstwo a hajnistwo, sadarstwo a sahrodnistwo, kaz tez **wědomostne wudzělki** w wuzschim smysle.

Sastupne płaczisny su sczěhowaze: Trajne kharty sa zyły czas wustajenzy po 3 mk., sastupne kharty 7., 8., 9. a 10. septembra po 1 mk., 11., 12. a 13. hacz po móznosczi 20. septembra po 50 np.

W Budyschinje, w juniju 1887.

Sa pjecz kralowskich sakskich ratarskich wokrjesnych towarstwow.

Sarjadowaze direktorstwo:

G. Pfannenstiel. **Brugger.**

najwubjernische

psche wschě insekty

(tkhi, schczóny, muchi atd.), a wschón njerjad tak s wěsta wutupi, so **zaneho zlěda** wot njeho njewostanje.

Njech so zwěru na to kedzbuje:

„Schtoż so w papjerje wuważi, njeje zenje **Zacherlowa spezialita.**"

Jenoż w **originalnych bleschach** je „Zacherlin" **woprawdzity tuni** dostacz

w **Budyschinje** pola kk. **bratrow Měrschow** pschi zitnych wikach,
= **Biskopizach** = k. **Alfreda Böhmera**,
= **Kamjenzu** = k. **Hermanna Nachstera**,
= **Lubiju** = k. **Heinricha Burkhardta** pschi torhoschczu.

W Scheschowje pola Njeswaczidła je maziwna **khěża** czisko 12 s hródżu a kólnju, sa schewza so wozebje derje hodżaza, dokelż wo wzy żadyn njeje, se zwobodneje ruki na pschedań.

Pytaju

so k nowemu létu na knjezi dwór w **Wutołczizach** 2 rólnaj pohonczej, 1 hródżna dżowka a 1 wolazy.

Wustojny, ródny **pjekař,** kotryż może kawziju płaczicz, po móznosczi wożenjeny, so k 1. oktobrej t. l. k wjedżenju tudomneje knježeje pjekarnje a pschedawanju khlěba pyta. Czi, kotsiż wo to rodża, njech so pisomnje abo ertnje samolwja w kontorje

F. s Rabenawez walzoweho mlyna
w Delnim Wujesdże.

Czeledź

mužsku a żónsku, sa města a wjesz pyta zerbska pschistajaza żona **Grubertowa** w **Dražďanach,** Freibergerstraße 1 po 1 schodże.

Dwě dźěłaczerskej zwójbje, dżowki a wotroczkow, kotsiż wyżoku msdu dostanu, pyta pschistajaza żona **Dobrizowa** w Rakezach.

Ratarsku czeledź

k nowemu létu pyta a pschistaja **Krausch** na sadnej bohatej haży 6.

Wuczobnika

pyta

E. Rieger, rjemjenjerski mischtr w Budyschinje
na swonkownej lawskej haży 8.

Młody człowjek s dobrymi schulskimi wopismami, kotryż chce

pismikistajerstwo

nawuknucz, może do wuczby stupicz w **Ssmolerjez knihiczischczerni.**

Żnjowy khěrlusch.*

Khwaleny budź Bóh luby Knjes,
Klinczcze hłosy do njebjes!
Jasne widżu Boże wóczko,
Bjeru żnjowe bohatstwo.

Khwaleny budź Bóh nad nami,
Schczedrze ruku wotewri!
Wschědny khlěb wón nam rad kraje,
Sdżerži zwoje stworjenje.

Khwaleny budź Bóh w njebjesach
W wschitkich dżakuych wożadach!
Wjele lět zmy hižo żnjeli,
Lud so dżensa swjeseli.

Khwaleny budź Bóh Jehovah,
Sswěrnosczż jeho wótzowska
Duschi khlěb a manna dawa,
Czełu żiwnosczż wobradża.

Bohu dżak, Bohu dżak, Bohu knjesej dżak!

* Tutón spěw budże so jutsje w Budesczańskej zyrkwi spěwacz.

Kschiwduczinjaze złowa, s kotrymiż zym Khrystianu Bohotowu w Skyczinje paduchstwa winowała, s tutym nasad bjeru a wusnawam, so je Bohotowa czesna żónska.

Marja Warkowa w Skyczinje.

Dżakna palma měra

na row
wudowy njebo **Pětra Zjenady**
s Wulkich Debsez.
† 10. żnjenża 1887 w Hornim Wbohowje, psches 80 lět stara.

Hłóš: Wjesel so, o moja dusicha.

Dobrych skutkow wuzywarka
Sa khudych a hubjenych,
Lubosczziwa dobroczelka
Ssyrotow tez potrjebnych,
Wam so wot nich pschiwola
Wutrobny dżak do rowa
Sa wscho to, schtoż wy na zwěczi
Wazeschcze na człowjske dźěczi.
S waschim mandżelskim scze brali
Ssyroty zej do domu,
Wjele lět je sastarali
Se wschej czělnej potrjebu;
Sczeleschcze je do schule
Město prawej' maczerje,
We nich grunt sa wěczne sboże
Twarjeschcze psches złowo Boże.
Saplacz Bóh wam we wěcznosczi
Wschitke tajke dobroty,
Kiż wy tu w tej sachodnosczi
Wobsbożeschcze zyroty;
Bóh wam wudżěl hnadnu msdu
Tam we wěcznym żiwjenju,
Hdżez scze wuschła s teho kraja
Nětk do Božeho tam raja.
Hdyż psches czasnu zmjercz Bóh wotzal
Mandżelskoh' wam wotwola,
Dha scze wy tez każ hacz dotal
Wjele dobroh' czinika,
Hdyż psches dżewjatnacze lět
S wudowu scze była nět,
Hdżez scze w měrje żiwa była,
Hubjenych scze njesabyła.
Bóh so w knihach swojoh' złowa
Ssyrotow nan mjenuje
A tam s njebjeskeho stoła
Stajnje na nje kedzbuje.
Schtoż nětk tyschi zyroty
Abo rudźi wudowy,
Tón so s tutym Božoh' wóczka
Sernicżki tu psches to dótka.
Wascha ruka darniczziwa
Kschescziijanskej' lubosczze,
Hdżez bě pomoz potrjebliwa,
Wudżělesche bohacze;
Budesczańska zwjatniza
Podawa tez zwědczenja,
Kak scze Wy ju lubowali
A tez sa nju woprowali.
Kiż nětk wo nju żarujecze,
Tez jej' dżowka jeniczka,
Sswojim srudźbam měru stajcze,
Popschejcze jej njebjesa.
Njeje człowjske żiwjenje
Se slym tudy směschane?
Wschelke srudne podeńdżenja
Nasche dny tu pschemenjeja.
Hdyż je wona nětko wuschła
S tutych żiwych zrjedźisny,
Dha je nadźijomnje dóschła
Do toh' Knjesa domisny,
Hdżez jej' duch nětk pschebywa
W měscze bójskoh' błyschczenja,
We kotrymż su slote haży
A so njepschemenja czasy.
Njech tez nětk jej' czěło w rowje
Cziche zmjertne spanje spi
W Budestezach na kerchowje,
Hacz tón jandżel satrubi,
Hdyż b'dże Bóh jo pschekrasnicz
A s tym duchom sjenoczicz,
So po Božej poruczności
Sandże k wěcznej wjeselosczi.

M. S. psches G. Hataša.

(K temu czišku pschiloha.)

Pschiloha k czišłu 36 Serbskich Nowin.

Ssobotu 3. septembra 1887.

Sslowki a jublukowe truzki

porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Khofej

w wulkim wubjerku porucza tunjo

J. G. Klingst Nachfolger.

Ssredk psche rózu (rothlauf)

pola zwini porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Lubowarjam

wozebje zylnych a wulkich zigarow poruczam wot tunjeje skladnostneje kupje druzinu

„Fregatta“

100 schtuk po 4 mk. — 1000 schtuk po 38 mk.

Sazopschedawarjow na tónle fabrikat kedzbnych czinju.

W. H. Conrad
na bohatej hazy 13.

Tobak w rólach punt po 50, 60, 70, 90, 100 np. a drózscho, w do zyka zuchej tworje,
krany tobak w pakczikach a po wasy po hornich placzisnach,
rjepikaty tobak (zyły a krany) w snatej dobroscži a po tunich placzisnach,
tobak k schnupowanju punt po 65 np. a drózscho porucza

W. H. Conrad
na bohatej hazy 13.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajz
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver
pakczik po 50 np.,

amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,

jerje
3 schk. po 10 np., 15 schk. po 50 np.
porucza

Ernst Mittasch
psched schulerskimi wrotami 1.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaz tez **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow zylne, kupuje po najwyschschich placzisnach

mechanika pschadownja w Hajnizach.

K kermuscham

poruczam zwój psched 1852 wunamakany a s kózdym létom zo bóle zadazy, **wote mnje zameho jenoz prawdziwy zo dzélazy**

korjeński wolij (Gewürzöl)

k tykanzy- a schtryzlepjeczenju.

Daj tutomu wolijej na pjeczny zokor, kotryz chzesch pjeczwu pschiwdacz, nakapacz. Tónle korjeński wolij njedawa jenoz tykanzam a schtryzlam najkrazniische dobroßlodzenje, ale pschisporja tez hibanje a hicze czésta. Jena schkleńza sa 20 np. je na 1½ merzy abo hachtla = 4½ kilo, schkleńza sa 30 np. k 9 kilo (prjedy 3 merzam), schkleńza po 50 np. k 18 kilo (prjedy 6 merzam) muki dozahajza a maja tutón wolij na pschedań w **Budyschinje** knjeza:

August Bartko,
Gotthard Behrends,
Wilh. Berger,
Otto Engert,
E. Glien,
J. T. Glien,
Hermann Gruhl,
Th. Grumbt,
Bernh. Geißler,
Wilhelm Jacob,
J. G. Klingst Nachf.,
W. Kögler,
Hermann Kunack,
Hermann Lemka,
H. Lindner,
C. A. Mickan,
Moritz Mörba,
Arno Möckel,
G. A. Mager,
Ernst Mittasch,
Richard Neumann,
A. Niemschka,
Carl Noack,
Carl Pötschka,
Richard Pötschka,
Gust. Poser,
Ad. Rämsch,
Wilh. Schamlott,
C. H. Schmidt,
Schieschke & Rötschke,
Strauch & Kolde,
Johannes Wenk,
J. G. Poetzschka w Wósborku,
J. Rämschez herbja w Wósborku,
Gustav Birus
Fritz Goldberg
G. L. Loescha
Oskar Methka
Arthur Großmann Nachf.
w Kamjenzu.

a poruczam ja jich sklad czescenym Serbam a Serbowkam k dobroczinemu wobkedzbowanju.

Heinrich Müller, fabrikant w Lipsku.

NB. Dokelz zo w nowschim czazu wjele korjeńskeho wolija pschedawa, kotryz pjeczwo zyle skasy, dokelz zo husto schkódne wutki nalozuja, dha proschu, so bychu zo czescheni wotebjerarjo psched schkodu wobarnowali a zwéru na etiquettu hladali, hacz bleschka a etiquetta mjeno a firmu nozy. **H. M.**

K dzélanju role w nasymje

poruczam czescenym zerbskim ratarjam zwój sklad khumschtnych hnójnych zrédkow po najtunischich placzisnach, kaz:

ff. parjenu koscžinu (muku),
ff. zyru koscžinu (muku),
prawdziwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorczach, psches czoz zo kózdemu kupzej hnójne zrédki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Jara dobre drastne tkaniny
wozebje czistowolmjane w bohatym wubjerku. Placzisny spodziwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjazowego torhoschcza.

Turkowske zlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrez zu dostacz, porucza hischcze tunjo

Moritz Mjerwa
na mjazowym torhoschczu,
destillazija najlepschich likerow.

Haugkowe wobaradło psche rózu (rothlauf)

najwescžischi zrédk psche **rózu, brunu** a **zkosynina khoroscž** (milzbrand) pola zwini. Dostacz po 1 mk. pola haptykarja **Katzscha** w **Rakezach** a w najwjazy druhich haptykach.

Hèblowane schpundowanja

zyle zuche, 24 a 30 mm. zylne, pschedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Syrop

punt po 12 np., jara zlódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej hazy.

ff. jedzinu zól a zól sa skót

placzisny hódno pschedawam.

E. Schmeiß w Budestezach.

K nasymje a k symje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Poručam po hischcże ženje bywschich tunich płaczisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecże sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowšche nětczischeho czaßa wot najjednorischeho hacž k najdróżschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdże 800 na składże po kóždej někak ßo hodżazej płaczisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedżbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Wot dżeńßnischeho dnja **schmalz, polcz, běku kolbaßu** pt. po 60 np., tucżne **ßwinjaze mjaßo** punt po 50 np., **ßuschene ßwinjaze mjaßo** pt. po 60 np., **kolbaßowy schmalz** punt po 45 np. pschedawam.

O. Pětschka na ßerbskej haßy.

Rukajzy, ßlé, krawaty

w wulkim wubjerku porucża

Georg Bertram

rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

Gumijowe schemisety, gumijowe khornarje, gumijowe manschety

porucża

Georg Bertram

rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

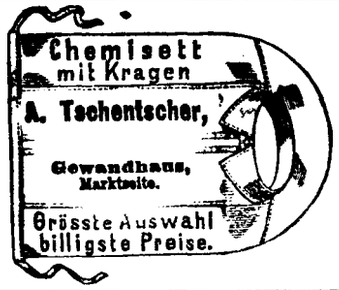

Subybolenje

wscheho waschnja, hłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotstroni psches

Böttgerowe subjaze kapki.

Blescha po 50 np. w **měschczańskej haptyzy** w Budyschinje dostacz.

Jednory ßkódki palenz liter po 45 np.,
" " " w picżelach liter po 40 np.,
ff. dwójny palenz liter po 65 np.,
" " w picżelach liter po 60 np.,
ff. najßylnischi **czisty palenz** liter po 20 np.,
" " " w picżelach liter po 19 np.,
ff. nanajßylnischi **kihakowy sprit** liter po 18 np.,
" " " w picżelach liter po 15 np.,
ff. rajß punt po 13, 15, 18, 20, 24 np., pschi 10 puntach tuńscho,
ff. drobny zokor punt po 30 np., pschi 10 puntach po 29 np.,
ff. najßkódschi schlef. kruchaty zokor k sakładżenju płodow pt. po 32 np.,
ff. raffinadowy zokor w pokrutach punt po 35 np.,
ff. melisowy zokor w pokrutach punt po 34 np.,
czischcże a ßylnje ßkodżazy **kampinaski khofej** punt po 110—120 np.,
czischcże a ßylnje ßkodżazy **guatemalski khofej** punt po 125 np.,
jara derje a ßylnje ßkodżazy **neilgherriski khofej** punt po 130 a 140 np.,
jara dobry **paleny khofej** punt po 130 a 140 np.,

Tele khofejowe pkzischtuki su mjensche pod nětczischu pkzischtuku tkajene.

petrolej punt po 13 np., po ßudach wjele tuńscho,
nowe poknojerje, jenož dobru tworu, schtuku po 6—10 np., ßud po 40 mk.,
porucża **Carl Noack** na žitnej haßy.

Symske nadwoblecże, mužaze ßuknje, paletoty, mantle ßo njerospróte rjenje a s njepuschczatej barbu s nowa barbja a wubjernje shładkuja.

W. Kellingez parna barbjerńja w Budyschinje pschi žitnych wikach.

Najnowschi naporjad. Najwubjernische pschiprawy.

Czeschczenym Sserbam w Budyschinje a wokolnoschzi k nawjedżenju dawam, so je mój

schpihelowy a möblowy magazin

wot nětka w mojim domje na **hospitalskej haßy czißło 9.** Na ßwój bohaty skład kedżbne czinjo ßo s poczeschczowanjom porucżam.

Moritz Brühl, tyscherski mischtr.

Khorle Grunertowy

polěpschcny homöopathiski

strowotny khofej,

poručeny wot knjesow dr. **A. Lorbachera** a dr. **s Villersa,** ßo w nowschim czaßu wot lěkarjow pschede wschěmi starschimi wudżělkami wukasuje.

Na składże w Budyschinje w **měschczańskej a hrodowskej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny skład w Draždżanach na **Pfarrgasse 6.**

Czorny kascheměr

jenož czistowołmjany w snatej dobroschzi po starych płaczisnach porucża **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Möblowy magazin

Pawola Scholty

na garbarskej haßy 8

porucża ßwój skład trajnje a derje dżěłanych **möblow,** kaž tež **fezinowe stoły** w wschelakich druzinach po mózno tunich płaczisnach.

Butrowy pólver

k położenju dżěłanja butry

porucża **haptyska w Rakezach.**

Dr. **Kochowy restituzionski fluid, salsowy pólver, mlokowy a wužitkowy pólver,** kaž tež wscho **lěkarstwo sa skót** porucża

Rakeczanska haptyka.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórnje.

Najwjetschi wubjerk **czaßnikow a rjeczaßow,** kaž tež hudżbnych tyßow.

Tunje a najlěpsche porjedżenje wschěch czaßnikow.

Hamburgsko-amerikanske

paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódżna jězba

s **Hamburga** do **New-Yorka** kóždu ßrjedu a njedjelu,

s **Havra** do **New-Yorka** kóždu wutoru,

se **Stettina** do **New-Yorka** kóždej dwě njedjeli,

s **Hamburga** do **Wjeczornje Indiskeje** mězaczńje 3 krócz,

s **Hamburga** do **Mexika** mězaczńje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne łódje wodawaju wubjernu jěd z a pschihódnu puczowanstu skladnoscz za kajutowych a bjestubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 787.

Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 37. **Sobotu 10. septembra 1887.** **Lětnik 46.**

Žitne zło powyšćicź?

Nimale wšchitke kraje žu hacź do nowšcheho cžaža dwoji płacźeńšći žrědk měle, wobej wubjernej mjedźi, žlěboro a słoto; a tak rosdźělešche žo tam žlěbrowa a słotowa měna. Jendźelšći kraj ma hižo dawno jeno słotowu měnu, a žlěboro tam teho dla płacźadło njeje, še žlěborom žo njepłacźi. Kraje še słotowej měnu maja wyšchše płacźišny, t. r. kóžda wěź je kuž dróžšcha, hacź hdy by žo še žlěborom płacźiło. Hdźeź maja wjele dokhodow a dožahazu słotu mšdu, tam móža teź słoto wudawacź a kóždu wěź kuž dróžšcho hódnošcźe sapłacźicź. Hdźeź pak je mało słotych dokhodow, tam žo teź njetrjebawšchi wjele a droho płacźicź njemóže, tam dyrbi pódla słoteje žlěbrowa měna, kotraź je tuńšcha, saže měšto dostacź, a to tak, so žlěboro njeje wjazy wikowanšći pšchedmjet, ale jeno płacźeńšći žrědk wobstajneje, žo njepšcheměnjowazeje, kruteje hódnoty. Jendźelška, kiž bě pšchi tamnišchich wulkich dokhodach pšchezo sa słotowu měnu, je žo nětkole domažała, so tola kóždy Jendźelcźan njeje runjewon bohaty wulki knjes ſ wulkej móšchnju, a wožebje so žu prjedawšche wulke połne móšchnje še wšchelakich pšchicźinow kuž prósdnišche bycź sapocźałe; teho dla je Jendźelška žo na žlěbrowu měnu dopomnika a je druhe europiše móznarstwa do Londona pšcheprožyła, so by žo tam wuradźiło, hacź njeby žo sa pšchichod wšchudźe dwojaka měna postajiła, pódla słotoweje teź žlěbrowa. Němške kněžorstwo budźe ſ wěstotu haj prajicź: pšchetoź pola naž je jeno mało tych domow, hdźeź žo błyšchcźate słotaki jeno tak po schpundowanju kuleja, so žo nimale njehodźi pódla nich stupacź; a wožebje ratarjo a burschy ludźo wjedźa, kak dołho to traje, prjedy hacź žo ſ nětcźišćich niskich žitowych płacźišnow něšchto słotych putkow nalehnje.

Wulzy špekulantojo žu, kaž žo hižo wóndano praješe, ša to, so by žo prawje wjele zuseho žita do Němzow pšchiwožowało, schtož žo wožebje ſ Indije, Ameriki a Ruskeje cźini, hdźeź žu pšchezo bohate žně; wulzy špekulantojo ſ teho wobschěrneho, njewobmjeſowaneho dowožowanja njewurjeknity a njeskónczny wužitk cźahnu. Ale schto potom posdźišcho budźe, hdyž ša wjazy abo mjenje lět žo tak daloko dóńdźe, so tón, kiž hischcźe sahłódnyk njeje, žanych pjenjes njeſměje, tak so njebudźe nicźeho kupowacź a sapłacźicź móz. Mjeńšchim špekulantam a jednorym wikowarjam žu pšchi tajkim prašchenju strózele do stawow dyrke. Bohacźi młynzy a wšchelazy pšchekupzy, kiž w prjedawšchich cźažach žitowe namjesne zła hidźachu a tamachu, žu žebi tu wěź pšchemyšlili, a wjele pišmow je žo Bismarkej pšchepodało, w kotrychž žo naležnje ša to rěcźi, so dyrbja dotalne niske žitowe zła na pomjesach němskeho kněžorstwa žo wo wjele powyšchicź, a to wo tak wjele, so špekulantam wjazy prózy hódne njebudźe, hromady zušych žitow do naschich krajow walecź. Takle žmy na prawe stejišchcźo dóschli. Nětko njebudźa wjazy burjo žami na kněžorstwowym žejmje na niske płacźišny skorźicź, ale teź wulka žyła pšchekupzow a wšchelakich mjeńšchich wikowarjow; niz jeno ratarjo, ale teź pšchekupowarjo rólniſkich płodow budźa wo to proštycź, so by žo krajne a domjaze dźěło pšches naschu wyšchnoscź sakitowało. Na bližšchim kněžorstwowym žejmje budźa te małe sbytki němšzy žwobodnje smyšlenych doprědkarjow podarmo wucźicź a wołacź: „Dajcźe wšchemu hicź, kaž dźe; to žo wšcho žamo saže wuruna.“ Potom budźa sastupowarjo stronow porjada tam ſ wěstotu sa tych rěcźecź a skutkowacź a dobywacź, kotsiž žu wulka wjetschina a kotsiž schkitowanje trjebaju pšcheczźiwo žamowólnej a žebicźiwej pšchemozy wulkopjenježniſtwa.

Tudy jedyn a druhi rjeknje: „Žitne zła powyšchicź, to žo njehodźi; ſ tym bychmy te kraje sekschiwdźili, kotreź industriju (wupłody ruczneje wustojnoscźe) wot naš kupuja, woženbje wot Sakskeje. Hdy by němske kněžorstwo wyšoke žitne zła žadało, bychu tajke kraje žwoju industrijnu potrjebu ſ druhich stronow spokojake, a naschi domjazy industrijerjo móhli hłód žiwicź a kónz žebracź. Na to měło žo takle wotmolwicź:

1. To nihdźe pišane njeje, so dyrbjeli burjo kónz žebracź, teho dla so móhli industrijerjo wobstacź. Koschla je cźłowjekej bliščha njeźli žuknja; teho dla bur najprjedy na to myšli, so a kak by žo rataŕstwu pomhało.

2. My njejžmy ſ němšzy žwobodnje smyšlenymi, kiž chzedźa wšchitko žwojemu woženbudej pšchewostajicź, jeno so špekulazija jim něschto hódneho nježe. My prajimy: „Budźe-li slě, dyrbi stat industriju (fabriki) w wulkej měrje podpjeracź, doniž žo žama sdźerźecź njemóže. A to žamžne dyrbi stat se wšchitkimi druhimi kulturnymi naležnoscźemi cźinicź, doniž žo lěpsche cźaža njewrócźa.“

3. So pak stat to móhł, dyrbi krutu, strowu, dawki dawazu podłohu měcź, tajkich ratarjow, kiž njejžu žami pomozy potrjebni, ale kiž móža pšchi shromadnych wuskoscźach teź něschto woprowacź.

4. Hdy by rólnistwo kónz wšako, by ša něschto lět industrija žwój kónz měła, a ludźo bychu po rospadankach khodźili abo pak pod nimi leżeli.

5. Hdźeź móže rataŕstwo žo dźerźecź, tam móže teź nětkajki stat wobstacź, hdy by teź nětcźišchim kulturnym potrjebam mało wotpowědał. Industrija pak žo bjes stata wutworicź a žanemu statej podłohu dawacź njemóže.

6. Teho dla je najžamžnische sajimanje němskeho kněžorstwa žo ša to staracź, so móže žebi bur saže něschto wuwikowacź a tak te wopory njescź, kotreź žnadź móhł pšchichodny hibany cźaž wot njeho žadacź.

7. Nasche měnjenje je po tajkim to: Nježměrna, burstwo kónzowaza špekulazija ſ zusym žitom dyrbi pšchestacź; nasch bur pak dyrbi po wulkim zyku se sdobnym dobytkom pšchedawacź móz, schtož kóžde lěto napłodźi. Wothladowane wot wěstych kreditnych naprawow njeźada žo ša burstwo direktna pjenježna podpjera (ta njech žo eventualnje industriji atd. dostanje); my jeno to namjetujemy, so njeby dźiwanje na druhe powołanja burstwu schkodźiło, burej ruzy wjasało.

8. Bismark je něhdy prajił, so žo wón wot pawcźinow njebudźe sadźerźowacź dacź. My pósnawamy, so budźa žo powyšchenju žitnych złow wšchelake sadźěwki pšchecźiwicź; nam pak žo sda, so žu teź wšchelake pawcźiny bjes nimi. Ale sadźěwki abo pawcźiny — nasch wulki kanzleŕ budźe je wotstronicź wjedźecź; wón dźě je tola wschudźe knjes situazije.

9. Tónle knjes situazije, kotryž niz jenož waznoscź, ale teź nětcźišchu nusu burstwa še žamžneho widźenja snaje, budźe nětko, hdyž

ßmy jemu naléto dohladnych, khéžorſtwowu politiku podpjerazych ſapóßkanzow ſaradźili, ſ wéſtotu ßo ſa ſbéhanje burſkich wobſtejnoſczow ſtaracź, tak derje burſtwa ßameho dla, kaž też ſ dźiwanja na némſke khéžorſtwo.

Pſchiſtawk. Schkodźiło njeby, hdy by ßo ta wéz prjedy na naſchim Draždźanſkim ßejmje rospomnika a ßo ßnadź hižo do nékajkeje dźerżneje twórby dowjedła. Sa Barlin pak njech je wona knjeſej ryczérkublerjej Reichej a ſtawſkemu knjeſej hrabi Arnimej jako naſchimaj ſaſtupnikomaj naležnje poruczena.

Swětne podawki.

Němſke khéžorſtwo. W poßlednim wokomiku je ßo khéžor Wylem rosßudźicź dyrbjał, ſ dala wulkich manevrow woſtacź, kotreż ßo tón czaß w narańſchej Pruſkej wotbywaju. S pſchiczinu teho je lohka njehoda, kotraż je jeho podeſchła. Hdyż khéžor ſchtwórtk tydźenja khoſej pijo bjes ßwojimi generalami pſchebywaſche, ßo wón na hładkim tle wußuże a padże. Někotſi wyſchſchi offizérojo, kotſiż rucże pſchiſkoczichu, ſo bychu khéžora ſběhnuli, hižo pſchepoſdże pſchińdźechu; pſchetoż khéžor bě hnydom ßam saßo ſtanuł. Hacž runje bě ßebi wón jenoż léwe bjedro ſ lohka ſtkócził, lékarjo tola na tym wobſtejachu, ſo ßo na żane daloke pucźowanje njenaſtaji. Tak dyrbi nětko khéžor w Babelsbergſkim hrodże měra hladacź a ßo hižo teho dla njemóhł ſ ruſkim khéžorom w Schczeczinje ſetkacź. Tola też potom, hdy by khéžor pſches niczo ſadźéwany njebył, by ßo jara praſchało, hacž by ßo khéžorſka ſthadźowanka w Schczeczinje méła. Kaž mjenujźy nowiny wjerćha Bismarka „Nordd. Allg. Zeit.“ pißaju, je powjeſcź wo ſkhadźowanzy němſkeho a ruſkeho khéžora wot awſtriſkich a franzowſkich nowin wumyßlena, a w Barlinje pſchi khéžorſkim dworje niczo wo tym njewjedźa, ſo chżył zar khéžora w Schczeczinje wopytacź.

— Nowiny wjerćha Bismarka „Norddeutſche Allgem. Zeitung“ ßu saßo ras ſa nuſne méke, němſkemu nowinarſtwu, kotreż ſ wjetſcheho dźéla ſ wulkej ſahorjenoſczu ſa Koburgſkeho prynza piſche a jeho pſched Ruſkej ſakituje, k wjedźenju dacź, na kajkim ſtejniſchczu němſke knjeżerſtwo w naſtupanju bołharſkeje naležnoſcze ſteji. Mjenowane nowiny pißaju: Němſka w intereßy ßwojeho runje tak měrlubowazeho kaž bróniteho luda ſkutkuje, hdyż ßwoju poknu wahu w radże Europy na to kładże, ſo ßo czeſczelakomni bołharſzy wjerćhojo a miniſtrojo, kotſiż chzedźa w Europje woheń ſakoźicź, pſches Europu k měrej pokaſaja. Koburgſki prynz je runje kaž pſched nim Battenberg wuczinjenja pſcheſtupił, na kotrychż podłożku je ßo Bołharſka natwarika. Němſka ßo tychle wuczinjenjow dźerži, niz druhim móznarſtwam k woli, ale ſ dźiwanjom na ßwoje ßamßne podpißmo, a dokelż by kóżdy podłożk jeje prózowanja ſa ſakhowanje měra panuł, hdy chżyła wuczinjenja, kotreż ßu ßo pod pſchedßydſtwom Němſkeje wobſamkle, po kajkimżkuli ſpodobanju k lépſchemu czeſczeżadoſtnych młodych wjerćhow hódź njemeczź. W tutym ſmyßle knjeżerſtwo pſched létom nowinarſkemu nadběhej k lépſchemu Battenberga napſchecźiwo ſtejeſche a ſteji dżenßa runje tak napſchecźiwo żadanju, ſo by ßwoju měrlubowazu politiku orleanſko-koburgſkemu wotmyßlenju woprowało, kotremuż wot ſpoczatka pſchihłoßowało njeje. Ssmy teho nahlada, ſo ma ßo ſpoczinanje Koburgſkeho prynza hiſchcże wótriſcho ſaßudźicź, hacž w ßwojim czaßu ſadżerżenje Battenbergſkeho prynza. Sa ßamopaſchnoſcź, ſ kotreż je ßo pſchi tym europiſki měr wohroſył, ßo żaneho ſamolwjenja pſchedwjeſcź njehodźi.

— Saložene ſpiritußoweho banka, kotreż běchu ßebi někotſi ſ wjetſcha żidowſzy pjenjeżnizy wotmyßlili, ßo poradźiło njeje. Palerjo ſpirituża běchu ſ czaßom ſa tym pſchiſchli, ſo bychu niz woni, ale jenoż pjenjeżnizy ſ teho wużitk czahnuli; duż czi palerjo, kotſiż běchu hižo ßlubili, ßo wobdźélicź, saßo rucże wotpißachu. So ßo bank ſakoźił njeje, móże lud jara ſpokojom bycź; pſchetoż pſches ſpiritußowy bank by ßo ſpirituß wjele podrożił.

Awſtrija. W hkownym zkoniſtwje w Winje ßu wulke wobſchudźenſtwo, kotreż je ßo hižo léta dołho méko, wußlédźili. Schtyrjo zkonikojo a pjeczo pokkadniży Winſkich pſchekupzow, ſ wjetſcha żidźa, ßu do teje wéży ſaſchmatani. Jebanſtwo je ßo na to waſchnje pſchewjedło, ſo ßu ßo twory, woßebje zigary, pod wopaczným pomjenjenjom do zkoniſtwa ßkake, pſches czoż ßo na nje żaneho zła płaczicź njeje trjebało. — Wo druhim jebanſtwje ſ Broda nad Litawu pißaju: Hdyż chżyſche 3. ſeptembra 98. regiment péſchkow wotmarſchérowacź, ßo dohladachu, ſo ßu regimentſku kaßu kranuli. Paduſchi běchu kſchinju ſ wopaczným kluczom woczíniwſchi ſ njeje żeleſny kaſchcź ſ 8000 ſchéßnuakami rubili.

Franzowſka. Mobiliſazija na pruhu 17. armekorpſa lépje dźe, hacž ßu Franzowſojo ßami wotczakali. Sawołani reſerviſtojo ßu ßo nimale wſchitzy w prawym czaßu ſeſchli; czi, kotſiż ßu wuwoſtali, ßu ſ wjetſcha khori byli. Wot rekwirérowanych konjow ßo jenoż 3 prozenty ſtajiłe njeißu. Dokelż ßo wſcho w dobrym rjedże wotwiwa, ßo Franzowſojo njemało ſe ßwojej mobiliſaziju hordźa. A tola tejle mobiliſaziji, hdyż ßo pſchi ßwétle wobhładuje, tole mjeno ſ zyła njepſchiſteji. Wona niczo dale njeje, hacž manever 17. armeekorpſa, kotryż je ßo na wójnſku ßylnoſcź wudoſpołnił. So mobiliſazija wjele ważnoſcze nima, je hižo też ſ teho ſpósnacź, ſo ßu 12 dnjow czaßa k temu poſtajili, ſo by armeekorps wójnſku ßylnoſcź nabył a ßo na poſtajene méſtno dowjedł. Jeli ſo Franzowſojo woprawdże 12 dnjow k mobiliſaziji trjebaju, Němzy żaneje pſchiczíny nimaju, ßo pſched nimi ſtrachowacź. Pola Němzow mobiliſazija wjele ruczíſcho póńdże; pſchetoż w pſchipadże wójny ßo némſke wójſko w běhu 7 dnjow mobilne ſczíni a ßo k wjeczornym każ k rańſchim mjeſam ſwoſe. Schtoż budże pſchi manevrach 17. armeekorpſa nowe, ßu Franzowſojo ſ wjetſcha Němzam wotkukali. Tak budźa ßo na pſchikkad préni króczź pßy k pſchedſtražam po némſkim pſchikkadże trjebacź. Kóżdy regiment ſchtyri pßy doſtanje. Wone ßo na to wuwucża, ſo njeſchczowkaja, ale ſo jenoż mórcża, hdyż ßo néſchto podhladne ſahibnje.

— Pſchi pſchichodnej némſko-franzowſkej wójnje budże, ſchtoż móże ßo hižo nětko ſ wéſtoſczu rjez, Italſka na némſkej ſtronje. Italſke wójſko budże pſches alpy do Franzowſkeje marſchérowacź, pſches czoż budźa Franzowſojo ßwoju wojerſku móz dźélicź dyrbjecź. Franzowſojo ßebi nětko na to myßla, kak bychu Italſkim pucź najlépje ſaracźili. To ßo hinak ſtacź njemóże, hacź ſo pſchi italſkich mjeſach twjerdźiſny natwarja. Duż budże wójnſki miniſter Ferron hnydom po wotewrjenju deputértſkeje komory pjenjeſy ſa tele twjerdźiſny żadacź a pódla teho namjetowacź, ſo bychu ßo 72 honjerſkich kompagnijow a někotre regimenty hórſkeje artillerije ſakoźiże.

Sſerbija. Pſches poßlednju njeſbożownu ßerbſko-bołharſku wójnu je Sſerbija tak hłuboko do dołha ſaléſła, ſo je tobakowy monopol ſawjeſcź dyrbjała. Wunoſchk tuteho monopola awſtriſki krajny bank doſtawa, wot kotrehoż je ßebi Sſerbija někotre ſta milijonow pożczíła. Prjedawſche ßerbſke miniſterſtwo bě ßo w ßwojej pſchecźelnoſczi napſchecźo Awſtriſkej tak dałoko ponižiło, ſo bě Awſtriſkim dowoliło, ſo ßmědźa pſches ßwojich ßamßnych ſaſtojnikow tobak w Sſerbiji pſchedawacź. Sſerbſkemu ludej ßu wot ſapoczatka tucźi zuſbnizy ſ pohorſchenjom byli, kotſiż ßo wupjeraju, kaž ſo bychu hižo ſ knjeſom w kraju byli. Finanzny miniſter Wuicź je nětko direkziji tobakoweho monopola poruczíł, ſo dyrbi w běhu 5 dnjow wſchitkich njeßerbſkich ſaſtojnikow, kotſiż maja ſ ludom wobkhadźecź, ſe ßłużby puſchczicź, a hroſył, ſo jich hewak ſ poliziju ſ kraja wupokaſacź da. Lud ßo nad tutym wukaſom jara wjeßeli a pſchede wſchém żada, ſo bychu ßo wſchitzy żidowſzy ſaſtojnizy wotſtronili.

Afghaniſtan. Wo afghaniſkim wjerćhu Ejubje khanje, kotryż je pſched krótkim ſ Perſiſkeje twóchnuł, żanych dalſchich powjeſczow dóſchło njeje. Wſcho pak na to pokaſuje, ſo ßo wón do Heratſkeho kraja poda. Tam ma wón wjele pſchiwißowarjow a wuhłady, ſo ßo méſta Herata ßameho ſmozuje, dokelż je wulki dźél tamniſcheje garniſony kabłazy. Jeli ſo by Herat w jeho ruzy był, móhł wón lohko do Ghilſajſkeho kraja pſchińcź a tam nowy ſběżk wubudźicź.

Prénja haprleja.

(Skónczenje.)

Bjes ſadźéwka dojédżech hacź do Draždźan. Tu khwatach k Lóbju a doſtach też hnydom ßwoju wulku toſchu. Bych drje ßo nětko pſchewoblekacź móhł, ale moja draſta bě ſkoro zyle ßucha a ta dżera w ßukni mje wjazy njemyleſche, njech też wczipni ludźo ſa njej hladachu. S dołhim pſchewoblekanjom móhł napoßledku ſaßo czaß ſkomdźicź. Khwatach na dwórniſchczo, kupich ßebi bilet a nětko w jenej ruzy bilet, w druhej wulku toſchu, maku toſchu ſa ramjenjom, ſtejo czakach; nětko chżych ßo tola ſe wſchej próżu wſcheho njeſboża paſcź. Préni ſkoczich do woſa a ſtaroſczíwje ßunuch toſchu pod ßwoje ßydło. Hiſchcże wjazy ludźi ſtupi do mojeho woſa, ſkónczńje pak parnik ſahwiſda a nětko dźéſche do Lipſka.

To, wě ßo, wjedźach, ſo hakle poſdże do Lipſka pſchińdu, ale ja tam tola pſchińdu, jeli hewak njeſboże njeſměju. Do ßwojich myßlow ſanurjeny njeſtarach ßo wo druhich ludźi, haj njebych ani pytnuł, ſo mi napſchecźo wobſtarna żónſka ßedźi, hdy by wona ßama pſche wétſik a ſymu njeſkorżiła. Żónſka mje ſkónczńje proſcheſche, ſo bych ßo ſ jeje ßydłom ménił, a ja do teho ſwolich. Lédma pak běch ßo na druhi bok poßynuł, praßnu ſady mje, kaž by ßo ſchkleńczana bleſcha rosbiła.

»Ty ßłódka dobrota, moja bleſcha« ſaſkiwli žónſka, »moja bleſcha ſ wolijom na wkoßy je do kruchow!«

Ja naſtróžany poſkočžich a wucžežech ſady ßo cžrjopy; moje kholowy a ßuknja běchu pokne wolija.

»To hiſchcže pobrachowaſche!« bórcžach ßam pſchi ßebi; »wukupany ßym a nětko też ſ wolijom žałbowany!« a mjerſazy cžißnuch cžrjopy ſ woknom won.

»Mój rjany drohi wolij!« ſkoržeſche žónſka; ſo pak by moje wobſchkodžene kholowy a ßuknju wobžarowała, to jej do myßlow njepſchińdže, hacž runjež ju na to kedžbliwu ſcžinich. Wona mějeſche jeno myßle na ßwój wolij a bě, to jej do wocži widžach, na mnje hněwna. Mi pak bě to cžim lubſcho, dokelž mje nětko na pokoj woſtaji.

Wjeßeły běch, hdyž cžah w Lipſku ſaſta. Ja wotraſych durje, hrabnuwſchi pod ßwoje ßydło wucžežech toſchu a wuſkočžich ſ woſa. Khwatajžy pytach ßebi wós a mjenowawſchi pohončžej haßu a khežu jědžech do měſta. Po tajkich wobcžežnoſcžach bě mi nětko tak wjeßele a lohko. Bě drje hižo poſdže, ale ja běch tola na kónzu ßwojeho pucža a bórſy mózach ßo ſtrowicž ſe ßwojej njewjeſtu.

Wós ſaſta pſched wyßokej khežu. Wokna zykeho domu ßo jaßnje ßwětlachu, hudźba klinczeſche mi napſcheczo. Ja khwatach do khěže, tu pſchiběža mi moja njewjeſta napſcheczo: »Roberto, Roberto, ſchto je ßo tebi ſtako?« a hižo bě mi wokoło ſchije.

Ja pokaſach jej džěru w ßukni a wupowjedach ſ krótkimi ßłowami ßwoje dženßniſche hubjenſtwo. Mjes tym dowjedže mje Rožeńka do jejneje ſtwy. »Naſchi hoſcžo a my wſchitzy njemózachmy doroſumicž, cžeho dla ßo tak dlijeſch. Ja běch na dwórniſchcžu a cžakach, ale ty njepſchińdže, a wulki ſtrach ßym tebje dla wuſtaka, dokelž myßlach, ſo je ßo cži njeſboże ſtako; derje, ſo nicžo dale njeje.«

»Schto, nicžo dale?« wotmolwich; »ja měnju, ſo je na tym doſcž!«

»Ty dyrbiſch ßo hnydom pſchewoblekacž, Roberto«, nucžeſche mje Rožeńka; »khwataj; pſchetož wſchitzy na tebje cžakaju.« S tym ßunu mje do póblanſkeje ſtwicžki.

Spěſchnje cžißnuch džěrawu ßuknju wot ßo; potom wotcžinjach toſchu, ale klucžik njechaſche wotamkacž, hacž runjež wjercžach do wſchěch bokow. Tola cžaß bě krótki, teho dla roſpaczich ſ mozu ſamk — a hromada tyſkow a pakcžikow wupadže ſ toſche na ſemju. To ßo mi džiwno ſdaſche, dokelž njeběch ani jenu tyſku do toſche tykał. Abo je traſch je moja ſtara hoſpoſa nuts tykała? Wě ßo. So hiſchcže tej ſtarej ßowje też žorty w khowje khodža! A teho dla też klucžik njewotamkaſche. Sběhnuch jenu tyſku a wocžinich — ſchto to do džiwneho cžapora? A wucžežech dwě žonjazej wkoßazej wopuſchi. S hněwom nad tajkim khupym žortom mojeje hoſpoſy cžißnuch wſcho do hromady na ſemju. Na to wotcžinich druhu tyſku: cžeßaki, mydła, pomady a luty tajki drobjas. A też to wußypach na ſemju. Khwatajžy chžych nawožeńſku ßuknju a kholowy ſ toſche wucžahnucž; ale cžim khubſcho do njeje hrabach, cžim džiwniſcho mi bu. Nohajzy, khornarje, banty, žonjaze khapy a ſpódnje ßuknje tu běchu, ale niz moja draſta. Nětko pocža ßo mi džecž, kak jara běch ßo pſchehladał, běch, pſches měnjenje ßwojeho měſta ſamyleny, toſchu teje žónſkeje hrabnuł. Mi pocža ßo khowa wjercžecž, ſ ruku hrabnuch ſa cžoko a ſwjeſech ßo na ſtólczk. »Dundyr bij do teho!« ſaßwarich a ſ nowa poſkočžiwſchi wußypach ßwój hněw na tu toſchu. Wſchitke wězy kuß po kußu wucžahujo rosmjetach po ſemi. Bóle pißane njemóžeſche pola hadlumpa bycž. Cžrije, khornarje, wopuſche, cžeßaki, draſta, banty, ſchkleńczki, mydło a ſchcžětki, wſchitko leżeſche na ſemi a pódla wonjeſche ſa wſchelakimi wodami a wolijemi.

Něchtó klepaſche ßo do duri. Moja njewjeſta praſcheſche ßo, hacž ſ pſchehotowanjom hiſchcže hotowy njejßym?

»Ssym hotowy«, wotmolwich. »Pój jeno nuts.«

Rožeńka ſe ſtróželemi ſawoła, wuhladawſchi wſchitkón cžapor na ſemi.

S hórkimi ßmèchami wupowjedach ßwoje nowe njeſboże. »Ta žónſka wjeßeli traſch ßo nětkle runje tak na mojej toſchi a ſpytuje moju nawožeńſku draſtu.«

»A ſchto jeno nětko ſapocžnjemy?« žałoſcžeſche moja njewjeſta.

»Nó, budźecže tón wjecžor ßami ßwjecžicž dyrbjecž«, wotmolwich; »pſchetož w ßwojej džěrawej ßukni a w wolijowych kholowach ßo tola pokaſacž njemóžu.«

To ſdaſche ßo też jej prawe bycž. Na dobre ſboże pak ſaſtupi mój pſchichodny nan. Hdyž běch jemu zyku patalichu wupowjedał, rjeknu nan: »Tu nicžo druhe njepomha, ty dyrbiſch ßo moju draſtu wobleż. Ja drje ßym wjetſchi a ßylniſchi dyžli ty, ale to nicžo njewadži; jutſje ßo hižo twoja toſcha namaka; nětajka rada tola budže.«

Pſchecžiwo temu ßo moja njewjeſta najbóle wobaraſche, ale podarmo, bjes miłoſcže tyknuchu mje do nanoweje draſty. Nan bě hoſcži hižo dopředka na to pſchihotował a jim moje njeſboże wupowjedał. Hdyž teho dla w nanowej draſcže ſaſtupich, naſta wulka wjeßełoſcž a žorty a ja ßmějach ßo ßobu. Najradſcho běch ßo ßam w tutym wobleczenju widžał. Frak doßahaſche mi nimale hacž do kulkow a bě tak ſchěroki, ſo chžyſche mi kóždy wokomik ſ ramjenjow panucž; rukawy dyrbjach ßebi wuhornucž a runje tak też kholowy, do kotrychž mózach hiſchcže jeneho tajkeho khadlu, kaž ja běch, pſchityknucž. Moje wobleczenje bě wina ſtajnych wjeßełych žortow a tak minu ßo nam wjeczor w doſpołnej radoſcži.

Naſajtra, hdyž běch runje na tym, ſa ßwojej toſchu ßlědžicž, ſaſtupi dó jſtwy ta žónſka, ſ kotrejž běch na želeſniznu jěł, a moja njewjeſta pſchedſtaji ju jako cžetu Minu.

Cžeta ßo wulzy džiwaſche, hdyž mje Rožeńka ßwojeho nawoženju mjenowaſche, a hladaſche hněwnje na mnje.

»Mój ßo hižo ſnajemoj«, rjeknuch ja ßmějizy, »ſ naju toſchow ßmój ßo hiſchcže jedyn druheho lěpje ſpóſnakoj.«

»Po tajkim wy macže moju toſchu?« rěczeſche cžeta; »ja ßo nadžijam, ſo ju wocžinjeli njejſcže.«

»To ßym, a ßym ßo pódla derje ſabawjak.« Cžecžine wobliczo ßo na to žałoſtnje pokhmuri; wona džě bě hižo pjedy teje wolijoweje bleſche dla na mnje hněwna. Hdyž pak hakle tón njeporjad a te žorty ſhoni, kotrež běch ſ jeje wězami hnał, wot teho wokomika bě moja njepſchecželniza a je też woſtała.

Ja běch wjeßeły, ſo mózach popołdnju w ßwojej nawożeńſkej draſcže k wěrowanju ſtupicž. Poſdžiſcho ßym ßo hiſchcže huſto tuteho dnja pſched wěrowanjom dopomnił a ßo ßmjał."

S tym ſkónczi Prawda ßwoju ſtawiſnu. W towaŕſtwje naſta wjeßełoſcž a žorty a pijachu na ſboże njeſbožowneho nawoženje.

**

Ze Serbow.

S Budyſchina. Džeń wyßokeje radoſcže a wjeßełoſcže bě ſchtwórtk 8. ſeptembra ſa naſche měſto ſaßwitał. Sa dołhe lěta dyrbjeſche tutón džeń kužiſke hłowne měſto ßwojeho wyßokocžeſcženeho krala a jeho lubowanu wyßoku mandželſku ſaßo ras w ßwojich murjach widžecž. Powjeſcž, ſo kralowſkej Majeſtoſcži cžeſcž ßwojeho wopyta Budyſchinej wopokaſatej, bě powſchitkowne wjeßele ſbudžiło, kotrež najwyſchſchi ſtopień doſtupi, hdyž ßo džeń kralowſkeho pſchikhada pſchibliži. Hacž runje bě wěſte, ſo budźetej kralowſkej Majeſtoſcži jenož rataŕſku wuſtajenzu wopytacž a ſo do ſnutſkowneho měſta njepſchińdžetej, běchu tola po zykym měſcže naſchi wótcžinſzy ſmyßleni měſchcženjo k cžeſcži kralowſkeju hoſcži ßwoje domy ſ khorhojemi w wulkej liczbje wupyſchili; teho runja ßo też ſ měſchcžanſkich wěžow a twarjenjow khorhoje wjeßle w wětrje ſmahowachu. Wokoło 1 hodž. powſchitkowne ludowe hibanje, kotrež ſ měſta na dwórniſchcžo džěſche, na to pokaſowaſche, ſo je pſchikhad kralowſkeju Majeſtoſcžow bliſki. Popołdnju 1/2 2 hodž. żeleſniſki cžah kralowſkeju hoſcži do dwórniſchcža, na najkraßniſcho ſ pletwami a kwětkami wupyſcheneho, pſchiwjeſe. Hdyž běſchtaj jeju tu wokrjeßny hejtman a měſchcžanoſta powitałoj, Majeſtoſcži do woſa, pſched dwórniſchcžom cžakazeho, ſtupiſchtaj. Lud, kotryž bě ßo tu kaž też na pucžu, k wuſtajenzy wjedžazym, ſ wulkimi cžrjódami ſeſchoł, a w kotrymž woßebje wjele Serbow widžachmy, kralowſkeju Majeſtoſcžow ſ hrimotazym pſchijuſkanjom powita. Kralowſkej Majeſtoſcži, pſches tajke radoſtne wutrobne poſtrowjenje widomnje ſwjeßelenej, ßo ludej do wſchěch bokow ſ hłowu kiwajo džakowaſchtej a ßo na to pod ßwjatocžnym ſwonjenjom ſwonow do wuſtajenzy wjeſeſchtaj. Hdyž běſche jeju tu wuſtajenzyne pſchedßydſtwo powitało, kralowſkej Majeſtoſcži po rjedže wſchě wuſtajene pſchedmjety ſ wulkej kedžbnoſcžu a ſajimawoſcžu wobhladowaſchtej. Jeho Majeſtoſcž kral ßo pſchede wſchěm ſa premijirowane konje ſajimaſche, kotrež ßebi wón wſchě pſchedwjeſcž da. Jeho wyßoka mandželſka ßebi kaž wſchudže, hdyž ßo ßwojemu, ju wyßoko ważazemu a ſprawnje lubowazemu ludej pokaſa, też tu ſe ßwojim lubołnym, pſchecželnym waſchnjom luboſcž a pſchikhilnoſcž wſchitkich pſchitomnych doby. Hnujazy podawk mějeſche ßo bjes kralowej a jenym invalidom, kotremuž běchu w lěcže 1866 nohu wottſělili a kotrehož bě tehdy kralowa w lazarecže wothladowała. Wot wutrobneho žedženja hnaty, ßwoju něhduſchu wyßoku wothladarku hiſchcže ras wohladacž, bě invalid, ßo ßwoju ſtaru wojeŕſku draſtu ſwoblekawſchi, na wuſtajenzu ſchoł a ßo na měſto ſtajił, hdyž dyrbjeſche kralowa nimo pſchińcž. Stareho wojaka wuhladawſchi ßo kralowa jemu ſe ſnatej pſchecželniwoſcžu pſchibliži, praſcheſche ßo, kak ßo jemu wjedže a w nim hnydom tamneho wojaka ſpóſna, kotrehož bě pſched dołhimi lětami, hdyž wón cžežko ranjeny na khorokožu leżeſche, cžaſto wothladała. Wona invalidej wjetſchi pjenjes dari a ßebi, pjedy hacž ßo wotßali, jeho mjeno do knižkow

sapißacź da. Ssebi wustajenzu we wschěch jejnych wotdźělenjach wobhladawschi ßo kralowskej Majestoscźi wot sahorjeneho pschijuskanja shromadźeneho luda pschewodźenej po 4 hodźinach s extracźahom saßo do Draždźan wrócźischtej.

— S wustajerjow na krajnej ratarskej wustajenzy ßu ßo wusnamjenili sa wustajeny howjasy skót: najenk Günther w Hrodźischczu se ßlěbornej medaillu a pjenjeznym mytom, najenk Lescha w Rodezach se ßlěbornej medaillu a pjenjeznym mytom, rycźerkubleŕ Hähnel w Koprizach s cźeßnym mytom, rycźerkubleŕ Scheffel w Plußnikezach s bronsowej medaillu, najenk Kreczmaŕ w Budyschinku se ßlěbornej medaillu a pjenjeznym mytom, najenk Brühl w Druzkezach s bronsowej medaillu a pjenjeznym mytom, najenk Brühl w Lusy se ßlěbornej medaillu a pjenjeznym mytom, kubleŕ Cźemjera w Kolwasy s pjenjeznym mytom, rycźerkubleŕ Jeremias w Ratarjezach se ßlěbornej medaillu, rycźerkubleŕ Herrmann w Wutokczizach se ßlěbornej medaillu a pjenjeznym mytom, J. G. Rachlowz w Boschezach s pjenjeznym mytom, fórbarkaŕ Gräfa w Budyschinje s cźeßnym mytom, J. A. Wěbrach w Trjebjenzy s bronsowej medaillu, kubleŕ Kral w Cźemjerzach s pjenjeznym mytom, T. Pětschka w Budyschinje s pjenjeznym mytom, kubleŕ M. Schmeiß w Budestezach s pjenjeznym mytom, kubleŕ P. Kschizank w Budestezach s pjenjeznym mytom; sa wustajene konje buchu wusnamjenjeni: kubleŕ Bjar w Bobolzach se ßlěbornej medaillu, kubleŕ Nutniczanski w Njechornju s pjenjeznym mytom a kubleŕ Libsch w Hunjowje s pjenjeznym mytom; na wustajene ßwinje dosta najenk Kreczmaŕ w Budyschinku bronsowu medaillu a pjenjeźne myto, najenk Scheffel w Plußnikezach ßlěbornu medaillu a pjenjeźne myto, rycźerkubleŕ Herrmann w Wutokczizach bronsowu medaillu, najenk Blümich w Worklezach ßlěbornu medaillu a pjenjeźne myto, rycźerkubleŕ Hetzer w Delnjej Kinje ßlěbornu medaillu, rycźerkubleŕ Jeremias w Ratarjezach ßlěbornu medaillu, Moßak Kloßopólski w Małej Sswónzy pjenjeźne myto. Sa wustajene wowzy ßo wudźěli: najenkej Brühlej w Lusy pjenjeźne myto, najenkej Scheffelej w Krakezach pjenjeźne myto, najenkej Schmuhlej w Lusku pjenjeźne myto. Sa wustajenu pjerinu dosta Th. Schütz w Budyschinje cźeßny diplom, A. Heymann w Budyschinje pjenjeźne myto, E. Oßwald w Budyschinje pjenjeźne myto, T. Pětschka w Budyschinje cźeßny diplom, druhe cźeßne myto a pjenjeźne myto, E. König w Koßarni cźeßny diplom a druhe cźeßne myto. Sa wustajene pczoły dostachu: hospodarski inspektor Brüchner w Budyschinje bronsowu medaillu, młynk A. Wicźas w Hnaschezach ßlěbornu medaillu a pjenjeźne myto, kubleŕ T. Wicźas w Pschischezach pjenjeźne myto, kubleŕ Mitasch w Konjezach bronsowu medaillu, kubleŕ Miczerlink w Pschischezach bronsowu medaillu, kubleŕ Miczerlink w Hunjowje pjenjeźne myto, kubleŕ Nutniczanski w Zyżezach cźeßne myto, gmejnski starschi Räda na Zidowje dwójzy pjenjeźne myto, wucźeŕ A. Sommer w Budyschinje ßlěbornu medaillu a cźeßne myto, Wróbel I. w Hodźiju bronsowu medaillu a pjenjeźne myto, wucźeŕ Ssuschka w Budyschinku ßlěbornu medaillu. Statna medailla je ßo Budyskemu pobocźnemu ratarskemu towarstwu sa wustajene pólne płody pschipósnała. — Dalsche mjena premijirowanych wustajerjow njebě redakziji mózno nashonicź, dokelź ßo wone hakle pjatk popołdnju, hdźeź ßo Serb. Now. hijo cźischcźa, wosjewichu, a wustajenzyny wubjerk njedźiwajo wospjetnych próstwow tak pschecźelny a swólny njebě, so by do sapißa premijirowanych pohladacź dał.

— Nasche hosposy cźasto na ßwoje butrobaßy skorża, so dyrbja ßo s nimi pschejara napinacź a so ßo w nich butra cźeźko a pomału dźěła. Tutym skórźbam nowy cźumpaty butrobaß, kotryż staj na Budyskej ratarskej wustajenzy J. D. Oehma a ßyn s Chemnizy wustajikoj, wotpomha. Nowy cźumpaty butrobaß żanych walow, kschidkow a lejstow nima, cźehoż dla ßo jara lohko rjedźi. Butra ßo w nim s jara małej prózu spěschnje dźěła a ßo ßmjetana do zyła wuwuźiwa. Butra, kotraż ßo w tymle butrobaßu se kißałeje każ też se ßłódkeje ßmjetany dźěła, wubjernje ßłodźi a ßo dołho ßłódna dźerźi. Sa hódnoscź cźumpateho butrobaßa mnohe pschipósnawaze wopißma ßwědcza.

— Po zykym kraju wólbne hibanja du. Na někotrych městach, każ w Draždźanach a na Lipscźanskich wßach, budźe wótre bědźenje, dokelź rosdźělne strony wustupuja. Teho dla dyrbimy my Sserbjo, każ daloko budźe ßo pola naß wuswolecź, cźim krucźischo sa porjad skutkowacź a s wěstoscźu sa knjesa Koklu kłoßowacź, kotryż je nam też wot Budyskeho konservatiwneho towarstwa jenohłósnje poruczeny. Nowowólba směje ßo dźeń 18. oktobra. Gmejnszy sastejerjo maju wschitko na to pschihotowacź.

S Kelna. Pschi manevrach, kotreż ßo lětża w stronach s wjeczora Budyschina maju, je ßo pornjo prjedawschim manevram Bohu dźakowano mało njehody stało. Jenicźke njesboże, kotreż ma ßo sapißacź, je ßo pjatk tydźenja njedaloko nascheje wßy na drósy k Wulkemu Wjelkowej mělo. Hdyż ulanojo mjenowany dźeń psches dróhu jěchachu, jedyn kóń do keŕka stupiwschi ßwojeho jěsdneho wotcźißnu, kotryż tak njesbożownje k semi padźe, so ßebi ruku skama. Na tym ßamym měsce ßebi druhi kóń nohu slemi. Skocźo dyrbjachu hnydom saktócź.

S Bóschiz. Jeho Majestoscź kral je knjesej wucźerjej K. O. Bjarej kschiż Albrechtskeho rjada spożcźił.

S Klukscha. Njedźelu tydźenja wjeczor w 6 hodźinach je dwělětny ßyn połbura Handrija Rjeczki do wódneho pschěrowa, w naschej wßy nimo twarjenjow běżazeho, panuk a ßo w nikej wodźe tepił.

S Rakez, 4. pożnjeńza. Na tutym dnju ßo pschipołdnju nascha schulska młodoscź s dźěla na torhoschczu, s dźěla w schulskim dworje shromadźowasche: hólzy s khorhojemi, holzy s wěnzami. Nahladny cźah ßo sestupa a po synkach hudźby pod wjedźenjom kk. wucźerjow Rakezy pschekrocźiwschi „winizu" dóńdźe. Tudy buchu nasche dźěcźi wot zusnych każ też naschich kk. wucźerjow a druhich knjesow a knjeznow s hrami sabawjane, mjes tym so hudźba wjeßele piskasche. Wschudźom wjeßele mjeswocza. Spěwy ßo spěwachu. Laczne schije spokojicź a hłód směrowacź bě dźěcźom do wole date; pschetoż nasche schulske pschedstejicźerstwo běsche ßo sa jědź a picźe w bohatej měrje postarało. Pschi tym ßo loßowasche. Dary ßo wudźělachu, tak so ßo żane dźěcźo na wjeczor njewobdarjene domoj njepuschcźi. Pschi tak mnohich rospróschenjach ßo popołdnje bórsy nakhili. Cźah ßo k domojwrótej sestupa. Kak rjenje to běsche! Njepschewidźomny cźah schulskich dźěcźi se wschelakimi pißanymi poßwětlenymi latarnjemi ßo k wßy bliżesche. Hdźeź synki prědku krocźazeho hudźbneho khora ßyschcecź njeběchu, tam schulske dźěcźi mózne takt spěwachu. Hrimotaze hura ßo posběhnu, hdyż wóhnjostroj cźah a wokolnoscź do żołteho, cźerwjeneho a druheho ßwětka sawali. Każ běchu Rakecźenjo wjeß s khorhojemi bohacźe wupyschili, tak też woni, hdyż ßo cźah domoj wrócźi, mnohe wóhnjostroje sapalichu. Sskawa jim sa tajke wobdźělenje pschi naschim schulskim ßwjedźenju. Dźak pak wschitkim, kiż ßo njejßu prózy a wobcźeżnoscźow bojeli, tajki ßwjedźeń wuhotowacź, wschitkim, kiż ßu naß pschi jeho wuwjedźenju podpjerali, każ też wschitkim daricźelam. Łužičan.

S woßmeho wólbneho wokrjeßa. Wot Pschěsdrěnja po zyłej liniji hacź dele a na wschě boki won ßu wuradźowanja a brónjenja sa to wulke wojowanje, kotreż budźemy jako konserwatiwni a do zyła jako pschiwißowarjo stronow porjada po pschikasni nascheje wyschnoscźe 18. dźeń oktobra wojowacź, so bychmy ßebi sa sakski krajny ßejm tajkeho muża wuswolili, kiż budźe porjadnu stronu sastupowacź a pschecźiwnikow krajneho derjehicźa podtłóczowacź pomhacź, każ je to hacź dotal pschi Draždźanskich krajnych wuradźowanjach hijo cźinił. S woßebnym spodobanjom ßmy ßłyscheli, so je też Minakalska strona polna politiskeho żiwjenja, polna ßejmskeho hibanja, a so tam jenoż na tón dźeń cźakaju, na kotrymż chzedźa jedyn każ druhi hicź, so bychu ßwój hłóß sa Michała Koklu wotedali, Němzy runje tak derje każ Sserbjo. Wjele Němzow, woßebje w nawjecźornej stronje, je prjedy hijo k nam dźerżało, a pschi lětuschim wuswolowanju budźe jich hischcźe wjele wjazy s nami: pschetoż Němz móże tola runje tak derje każ Sserb rosßudźicź a srosumicź, so krajne a nasche derjehicźe na shromadnym porjadu wotpocźuje; a němski bur ßo runje tak derje każ ßerbski pschecźiwo ßwojim njepschecźelam sapjera a wobara, njech ßu to němszy ßwobodnje smyßleni doprědkarjo abo pschewrócźowarszy sozialdemokratojo. Te cźaßy ßu nimo, hdźeź někajki njewustojny mudracźk wołasche: „Bjercźe, kohoż chzecźe; jeno żaneho Sserba niz!" Hdyż ßo lětża naléto sa Barlinski ßejm kłoßowasche, běsche sa nasch wokrjeß Němz postajeny, Němz evangelskeje wěry, knjes rycźerkubleŕ Reich nad Běkej, kotryż naß Sserbow derje snaje, a kotrehoż my Sserbjo wyßoko cźesćimy; teho ßu — so bychu khěżorstwowu politiku podpjerali — hromadźe s Němzami Sserbjo nascheho wokrjeßa wolili, wschitzy Sserbjo, katholszy tak derje każ evangelszy: pschetoż pola Sserbow je waschnje, so pschihódnu wěz a pschihódneho cźłowjeka pschijimaju, njech je se ßerbskeje abo s němskeje strony. Teho dla pak móżemy nětko też sdobnje doczakowacź, so budźa pschi nětcźischej składnoscźi, hdyż ma ßo s pschipadowanjom a na radu Budyskeho konservatiwneho towarstwa ßerbski kubleŕ Michał Kokla s Khróscźiz sa Draždźanski krajny ßejm wuswolicź, s nami Sserbami wschitzy Němzy nascheho wokrjeßa, njech ßu evangelszy abo katholszy, sa saßowuswolenje nascheho dotalneho sapółłanza kłoßowacź, dokelź je kubleŕ Kokla nětko sa naß wschitkich tón prawy muż, każ je naléto rycźerkubleŕ Reich sa Barlinski ßejm tón prawy muż był. Sserbjo, kiż maju němskich ßußodow, chzyli tych ßamych na tu należnoscź a

na tudyſche roskładowanje kedźbliwych ſćinićź. My dyrbimy ſe ſhromadnymi mozami ſa tym ſtacź, ſo wótźnemu krajej a ſ tym też nam ſamym ſłužbu wopokažemy, t. r. ſo ſa Draždźanſke krajne wuradźowanja ſaſo ſprawneho a wuſtojneho muža wuſwolimy. Jedyn a druhi ſerbſki ſaſtupnik je na Draždźanſkim krajnym ſejmje pſchezo był; kublerja Kerka ſ Rodez tam hiſchće mamy; kublerja Michała Koklu ſ Khróſćiź dyrbimy tam ſaſo měćź, tehole dyrbimy ſebi nětko 18. oktobra ſaſo wolićź.

S Delnjeho Wujeſda. Schtwórtk 25. ſańdźeneho měſaza wjećźor pó dźewjećźi je ſo žona naſcheho knjeźeho rendanta ſe ſwojeho wobydlenja wotſaliła a ſo dotal hiſchće domoj wrócźiła njeje. A niczo na to njepokaſuje, hdźe je woſtała. Dóńt wboheje žónſkeje je tudy powſchitkownu ſobuźelnoſćź wubudźił.

S Kulowza. W tudomnych podkopkach w jamje „Flora Charlotte“ ſtaj ſ kónź auguſta ſaſtojnik Karl Sieger a dźełaćźeŕ Auguſt Balzk wo žiwjenje pſchiſchkoj. Wobaj ſtaj ſo ſaduſchkoj. Dokelź běſche ſo w jamje kruch ſadźił, kotryž běſche pſches tſi metry hłuboki, Balzk dele ſalěſe, ſo by tónle kruch wuměrił. Lědma běſche wón dele pſchiléſł, jemu ſlě bycź pocźa, dokelź běchu tam duſchate płuny (Gas). To pytnuwſchi jemu Sieger na pomoz khwataſche, ale ſwoju lampu njeſaſtwěćźi. Hdyž běſche wón Balzka nimale horje pſchinjeſł, też Siegera duſchate płuny ſaduſchychu; duź wobaj 3 metry hłuboko dele padźeſchtaj. Hakle ſa 4 hodźiny a ſ wulkej prózu wobeju ſaſo won wucźeźechu, ale morweju.

S Laſa. Sańdźenu njedźelu 4. ſeptembra ſwjećźeſche naſche Laſowſke wojerſke towaŕſtwo Sedanſki ſwjedźeń. S herzami pſchićźeże ſhromadźene towaŕſtwo rano w 9 hodźinach ſe ſwojej khorhoju ke mſchi. Knjes duchowny Rycźeŕ běſche po towaŕſtwowej próſtwje pſchećźelniwje ſwjedźeńſke prědowanje na ſo wſak. A wo prawdźe, kaž ſkoro wſchitzy poſłuchaŕjo wobſwědčźichu, njejſmy tu w Laſu dołho žane tajke rjane, ſławne prědowanje ſłyſcheli, kiž ſ móznymi ſłowami nutrnym poſłuchaŕjam ważnoſćź ſwjedźenja k wutrobje pſchiwjedźe, a kóždy kemſcheŕ ſaczu hłuboke hnućźe a wutrobny dźak ſa rjane ſłyſchane ſłowa. Też wojerſke towaŕſtwo ſ Khołmza wobdźěli ſo na tutej ſwjedźeńſkej Bożej ſłužbje. Popołdnju běſche tſělenje w Wenzelez hoſćźenzu a wjećźor pyſchny bal ſa ſobuſtawy towaŕſtwa.

S Lubnjowa. Hdyž chžyſche ſobotu 27. ſańdź měſ. wjećźor poſłedni Barlinſki parſchonſki cźah tudy wotjěćź, ſo na naſchim dwórniſchcźu žałoſtne njeſboże ſta. Ssyła pucźowarjow, kotſiž běchu ſ cźahom pſchijěli a chžychu ſebi naſche rjane Błóta wobhladacź, hiſchće na dwórniſchcźu pſchebywaſche. Hdyž cźah hižo ſaſo pomału jěćź pocźa, wjednik cźaha, Spielhagen, ſe ſchkleńcu piwa w ruku pſchiběža a chžyſche do ſwojeho woſa ſkocźićź. Na jene dobo pucźowarjow hróſba wobja. Woni muźſkeho panucź widźachu; ſ dobom jeho ſtyſkny kſchik a klinkot rosbiteje piwoweje ſchkleńcy wuſłyſchachu. Pſchitomni, muźojo a žónſke, ſ jenym hłoſom ſawołachu. To wſchitko běſche jedyn jeniczki wokomik, kotryž doſahaſche jene cźłowſke žiwjenje ſaniczićź. Cźěło cźahoweho wjednika běſche ſo pod koleſa kuliko, kotreź je na žiwoćźe do dweju pokojzow roſrěſnuchu, ſo cźrjewa wuſtupichu. Kak je ſo njeſboże ſtacź móhło, ſo prajićź njehodźi, tak ſpěſchnje to dźěſche. Někotſi wobkrućźeja, ſo je Spielhagen pſches kaſchćźiki panuk, kotreź běchu ſo ſ cźaha won ſeſtajake; druſy praja, ſo ſu widźeli, ſo je ſo wón do jeneho muža ſaběžał. Cźah hnydom ſaſtajichu a cźěło ſ kolijow wſachu; ale žiwjenje w nim wjazy njeběſche. Njeboćźiczki běſche jedyn ſ najſtarſchich mjes wjednikami cźahow na żeleſniźy ſ Barlina do Shorjelza. Jeho pſchećźelneho a pěkneho žortniweho waſchnja dla mějachu jeho jeho towaŕſchojo a paſažeŕojo jenak ſańcź. Hižo dlěje hacź 30 lět je Spielhagen ſwoju ſłužbu bjes poroka ſaſtawał.

W Khoćźebuſu bě wóndano wokrjeſna konferenza wucźerjow, na kotreź měješe k. kantor Jordan ſ Popoz hłowny pſchednoſchk. Knjes wyſchſchi faraŕ Broniſch tam pſchi wuradźowanju ſobu tele ſłowa prajeſche: „Kaž kóžde dźěćźo ſe ſwojimaj ſtarſchimaj w ſwojej rěćźi powjeda, tak dyrbja ſerbſke dźěćźi też ſe ſwojim njebjeſkim wótźom w ſerbſkej rěćźi powjedacź; teho dla je nuſne, ſo ſerbſke dźěćźi w ſwojich wucźerńjach też ſerbſke modlitwy, ſerbſke ſpěwanja a ſerbſke cźitanje nawuknu.“ — — W Bukowje ſmeje ſo 2. a 3. oktobra wuſtajeńża pcźołkow ſ wuloſowanjom. (Br. Z.)

Přilopk.

* Na dróſy pola Sebnitz je ſo póndźelu tydźenja wjećźor wokoło dźewjećźi rubježny nadpad ſtał. Hdyž tam Endlereź pohoncź ſe Sebnitz po dróſy jědźeſche, někajki dundak k njemu na wós ſkocźi, jeho ſ jenej ruku ſa krk pſchimnu a jeho ſ nječźim wótrym, ſchtož mějeſche w druhej ruzy, do wutrobna kłócź ſpyta. Pohoncź ſo pſchi tym žłnje ſatorže, pſches cźoż ſo jemu draſta pſcheréſnu, mjes tym ſo wón ſam njeſranjeny woſta. Dokelź ſo pohoncź krućźe wobaraſche, dundak ſaſo ſ woſa ſlěſe. Pſches tónle podawk ſo konjej ſpłóſchiſchtaj a w ſkoku dale cźérjeſchtaj. Njedźiwajcy na to rubježnik hiſchćźe raſ ſe ſady na wós ſkocźi; bórſy pak mějeſche ſo ſ procha, niczo dale njedokonjawſchi.

* W Bockawje pola Schneeberga w ſakſkich Rudnych Horach je ſo póndźelu tydźenja w nozy w prěnjej hodźinje mordaŕſtwo ſtało. 22 lět ſtary rěſniſki Ebert ſ Chemnitz, kotryž hižo dwě njedźeli w mjenowanej wſy na wopyćźe pſchebywaſche, 21 lět ſtareho piſarja Buſcha, kotryž pola tamniſcheho gmejnſkeho pſchedſtejićźerja dźěłaſche, duzy ſ korcźmy na dróſy ſakkó. W korcźmje běſchtaj ſo trochu pſcheréćźakoj, ſa cźož ſo rěſniſki tak žadkawje wjećźeſche. Mordaŕ běſche tak khróbły, ſo na ſmjercź ranjeneho ſobu do jeho wobydlenja donjeſe a to a druhe wokoło njeho pomhaſche. Dźeſacź minutow po tym, ſo běſche jeho rěſniſki kłóſ, Buſch ducha ſpuſchći, pſchitomnym prjedy hiſchćźe Eberta jako ſwojeho mordarja pomjenowawſchi. Rěſniſkeho hnydom ſajachu. Wón je ſo poſdźiſcho mordaŕſtwa wuſnał.

* S Torgawy. Leżomnoſćźe ſuſodneje wſy Melitzſch a pola wſy Lohe Meppenſkeho wokrjeſa buchu na pſchikaſnju wyſchnoſćźe podworane a ſ wótrej kißalinu ſeſaliwane, ſo bychu koloradoſke bruczki tam kónź ſebrake, kotreź běrnowe ſelo nakuſaju, po cźimž běrny ſame ſwjadnu a k niczemu njejſu. Dale teju ſtronow ſo tón ſchkódny bruczk dźakowano Bohu nihdźe pokaſał njeje. Ale žałoſtnu ſchkodu cźini winowa woſch pſchi Łobju w Sakſkej (ſ najmjeńſcha niże Draždźan) a pſchi Rheinje w Pruſkej a Heſſenſkej, hdźeż dyrbja zyłe winizy ſo pſcheryćź a ſ kißalinu ſeſaliwacź, ſo by tón njerjad ſo dale njeſzymjenił. Te winizy ſu ſhubjene; ſchtóž bě prjedy ſamožity wobſedźeŕ (podobnje kaž pola naſ bur), tón je nětko, hdyž žanych winowych žnjow wjazy njebudźe, njeſamožity abo też khudy. Tak ſkónzowane ſu też winizy w Franzowſkej a Schpaniſkej.

* Wulkemu ſtrachej ſu pucźowarjo ſbożownje wucźekli, kotſiž běchu póndźelu tydźenja wjećźor pó 10 hodźinach ſe ſpěſchnym cźahom ſ Lehrtſkeho dwórniſchcźa w Spandawje wotjěli. Sſo ſe ſwojeho wobhrodźenja wudobywſchi běchu mjes Buſchowom a Behnitzami 4 ſrěbzy jeneho kublerja na żeleſniczu naſypy ſaléſke, na kotrejž wjeſele wokoło hanjachu. Skocźata cźaſa doſcź pytnuwſchi wjednik lokomotivy tworneho cźaha, kotryž ſe Stendala pſchijěđźe, cźah ſaſtaji, doniž ſrěbzy wotehnali njeběchu. Hdyž pak cźah ſaſo jěćź pocźa, ſrěbzy ſ nowa pſchiběžachu a mjes kolijemi pſched lokomotivu cźérjachu. Cźah ſaſo ſaſta, a ſ dobom ſo ſignal poda, ſo by ſo ſpěſchny cźah, kotryž ſo ſe Spandawa bliżeſche, hladał. Srěbzy nětko ſ naſypje wjazy dele njeńdźěchu. Na jene dobo ſpěſchny cźah pſchicźěri. Spytachu jón nahle ſaſtajićź; pſchi tym pak ſo pſchiprawa ſkónzowa, najſkerje, dokelź běſche pſchejara napjata. Duź cźah dale cźérjeſche, a lokomotiva do dweju ſrěbzow ſjědźe, kotrajź buſchtaj zyłe rosmjecźenaj. Pſchi tym ſo lokomotiva wyſoko wuſběže, a jenoź ſbożowny pſchipad ſcźini, ſo wona ſaſo runje do kolijow dele padźe. Hdyž běchu ſo wſchitke ſadźěwki wotſtroniłe, cźah, kotryž běſche ſo wo nětotre hodźiny ſapoſdźił, dale jědźeſche.

* S Mecklenburgſko-Schwerinſkeje ſo tón tydźeń piſche: Woda pola naſ dale bóle wotebjera. Poſłednje 5 lět je woda w nimale wſchitkich jěſorach a hatach ſpanuła a to cźaſto wo nětotre ſtopy; nětotre rěcźki, žórła a ſtudnje chzedźa zyłe wuſaknucź. W nětotrych wſach ludźo hižo dźenża k picźu trěbneje wody wjazy nimaju, a ſkót dyrbi ſo hodźinu abo dwě daloko k picźu honicź. Dokelź je woda k picźu hubjena, cźaſto poł ſhniła, w nětotrych wſach tyfus žałoſtnje ſakhadźa a pſchede wſchěm mjes dźěćźimi telko woporow žada, ſo ſu ſo mnohe wucźerńje ſeſamkacź dyrbjałe. Na jenym kuble w wokolnoſćźi Grevesmühlena, hdźeż maju też jara hubjenu wodu k picźu, tyfus tak ſtraſchnje ſakhadźa, ſo je tam lědma telko ludźi, ſo móže ſo ſkót wothladacź; a dokelź tam zuſy dźěłacźerjo, ſo khoroſcźe bojo, njeńdźechu, móžachu dotal lědma ſe žnjemi ſapoczećź. Je-li ſo nam ſyma wjele ſněha njepſchinjeſe, budźe w nětotrych krajinach pola naſ ſ wodu jara ſlě.

* Hdyž pſched nětydźe 7 njedźelemi 36 lět ſtary dźěłacźeŕ Ullmann ſ Meierhöfena w Awſtriſkej, nan ſchtyrjoch njedoroſcźenych dźěćźi, w lěſu drjewo puſchcźeſche, jeho zuſy mały pſycźk, kotryž bjes knjeſa po lěſu wokoło hanjeſche, do ruki kuſnu. Dokelź běſche rana zyle ſnadna, jeje dźěłacźeŕ kedźbu njemějeſche; wſchako też ſo jemu pſycźk khory njeſdaſche. Sańdźeny tydźeń pak Ullmann na ſkaženoſćź ſkhori. Njeſbożowneho do hojerńje dowjeſechu, hdźeż jeho hiſchćźe tón ſamón dźeń wjećźor ſmjercź wot žałoſtnych cźwilow wumóźi.

* Smijiza je jenicźke jědojte ſwěrjo, kotreż w naſchej krajinje mamy. Snate je, ſo je jěż jeje najhórſchi njepſcheczel. Ja ženje ſkładnoſcże njemějach, bitwu mjes nimaj wobkedźbowacź. Ale to ßym woſpjet cźitał, ſo jěż ſmijizy, hdyż je ju pſchemóhł, pſchede wſchěm hłowu wotkußnje. Hłowa je, każ ßo ſda, najßłódniſchi kuſk ſa jeho pyſk, runjeż ma ſmijiza ſatraſchny jěd w dźaßnach. Jedyn franzowſki hajnik pſched krótkim jenym nowinam pißaſche, ſo je ßwědk był rědkeho podawka. Po lěßu khodźo ßo wón na wurjadnje wulku ſmijizu dohlada, kotraż běſche ßo na ßłónzu wohrěwajo leżo wußka. Hižo ßo do njeje měrjeſche, ſo by ju ſatſělił. Tu ßo na jene dobo na jěża dohlada, kotryż ßo wobhladniwje a pomału ſmijizy bliżeſche. Hajnik ßo ſa kerkom ſkhowa a hladaſche, ſchto dale budże. Sſo ſmijizy pſchibliżiwſchi ju jěż ſe ſubami ſa wopuſch hrabnu, na cźoż ßo, rucże każ błyſk, do kule ſwali. S boloſcźu wotzucźiwſchi ſmijiza jěża kußacź (do njeho rubacź) pocża. Jěż pak ßo njehibnu a każ k ſemi pſchikowany leżo woſta. Rosſkobjena ſmijiza jeho po ſemi wleczeſche, wokoło ßo pjerjeſche, ßo ſatorhowaſche, ßyczeſche a ßo wſchelako ſawiwaſche; ſa pjecź minutow běſche wſcha krwawa: jeje klama bě jena wulka rana. Hdyż běſche doſcź wuſtaka, na ſemju padże a ßwitnu. Sſo pſcheßwědcźiwſchi, ſo je ſmijiza morwa, jěż wopuſch puſchcźi, ßo pomału wupſcheſtrje a ſmijizu žracź pocża. Jěż ju ſkónzował njebě: wón běſche wocżakał, doniż ßo wona ßama wo jeho kałacże njeroſkała.

* W Konſtantinoplu njedźelu tydźenja wokoło wjecźora woheń wunđże; hakle naſajtra rano ßo radźi jón poddußycź. Wjazy hacź 1000 domow je ßo wotpaliło, mjes nimi něktore turkowſke modlerńje a wjele rjanych khlamow. Dokelż ßylny wětr dujeſche a woda njedoßahaſche, běſche jara cźeżko woheń haſchecź. W pkomjenjach ßu dwě żónſkej a jene dźěcźo ßmjercź namakałe. Jara wjele ludu je pſches woheń hoſpodu ſhubiło. Nuſa je cźim wjetſcha, dokelż w wotpalenym dźěle měſta bjes teho hižo najkhudſchi lud bydleſche, Armenojo a Turkojo.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalſkej zyrkwi ſměje jutſje njedźelu rano w 7 hodźinach kapłan Handrik němſku ſpowjednu rěcź a dopołdnja 1/2 9 hodźin farař dr. Kalich němſke prědowanje.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Khorla Jan, Jana Jurja Handrika, kapłana pſchi Ssw. Michalſkej zyrkwi tu, ß. — Hana Wanda, Khorle Ernſta Pallmanna, póſtſkeho pomozneho poßelnika pod hrodom, dź. — Auguſta Thereſija, njemandź. dź. w Hněwßezach.

Katholſka zyrkej: Jurij Benno, Jana Auguſta Scholty, dźěłacźerja pod hrodom, ß. — Jan Jakub, Jurja Scholty, kublerja w Sſonej Borſchczi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 1. ſeptembra: Ida Lejna, Jana Bohuwěra Kubizy, murjerja pod hrodom, dź., 1 m. 8 d. — 4. Ernſt Hermann, njemandź. ß. na Židowje, 20 d. — Jan Kożor, khěżeŕ a korczmaŕ na Židowje, 70 l. 4 m. 11 d. — 7. Marja Ssymankez, njebo Bohußława Polpiza, dźěłacźerja na Židowje, wudowa, 68 l. 3 m. 26 d.

Płaczišna žitow a produktow w Budyſchinje

3. ſeptembra 1887.

Žitowy dowos: 2919 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacź mk.	Na burſy hacź np.
Pſchenża	běła	8	33	8	48	8	33	8	48
"	žołta	7	56	7	92	7	74	8	10
Rožka	50 kilogr.	5	80	6	20	6	20	6	27
Jeczmjeń	50 kilogr.	5	43	5	80	6	1	6	8
Wowß	50 kilogr.	4	60	5	50	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	90	2	10	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40	—	—	—	—
Pſchenicźna muka	50 "	7	—	16	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	6	50	10	—	—	—	—	—
Sſyno	50 "	2	30	2	80	—	—	—	—
Sſłóma	600 "	17	—	19	—	—	—	—	—
Proßata 721 ſchtuk, ſchtuka		8	—	17	—	—	—	—	—
Pſchenicźne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	25	4	75	—	—	—	—

Draždźanſke mjaßowe płacźišny. Howjada 1. druźiny 50—58 mk., 2. druźiny 50—54, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 9. ſeptembra: Kraßne.

W Nowych Bóſchizach budże ßo **póndźelu** dopołdnja **khěża** cźo. 10 ſ 5 kórzami pola na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Krakezach je **ſahrodniſka žiwnoſcź** cźišło 12 ßwójbnych wobſtejnoſcźow dla hnydom na pſchedań.

Ssuproſchna ranza je na pſchedań pola **Ewalda Herrmanna** w Rakezach.

Trawowa awkzija.

Stejaza wotawa na Hněwßecźanſkej gmejnſkej kuzy ma ßo **njedźelu 11. ſeptembra** popołdnju w 3 hodźinach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Khoſej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver
pakcźik po 50 np.,
amerikanſki
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,

jerje
3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucża
Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Mydłarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre . . . . . " " 36 "
žołte wóſkowe mydło I . . . . . " " 40 "
žołte wóſkowe mydło II . . . . . " " 30 "
ſoda . . . . . " " 5 "
ſchterku . . . . . " " 22 "
maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacźišnje.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płacźišnach w jenak dobrej druźinje

khoſejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

K dźělanju role w naſymje

porucźam cźeſcźenym ßerbſkim ratarjam ßwój ſkład khumſchtnych hnójnych ßrědkow po najtuniſchich płacźišnach, każ:

ſſ. parjenu koſcźinu (muku),
ſſ. ßyru koſcźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-ſuperfoſſat,
ſpodium-ſuperfoſſat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopſchijecza pod kontrollu ſpytowanſkeje ſtazije w Pomorezach, pſches cźoż ßo kóždemu kupjej hnójne ßrědki, wote mnje wotewſate, darmo pſchepytaja.

P. Mattheis w Budyſchinje.

Sporuſchk,

dobru tworu, kupuje po kóždej dźělbje
měſchczańska haptyka w Budyſchinje.

Cźumpaty butrobaß

bjes walow, kſchidłow, lejſtow atd., cźehoż dla ßo **łoßko** rjedźi. S nim ßo lohko wubjerna butra **rucże** a **doſpołnje** ſe ßmjetany wudźěła.
Doſtacź na wuſtajenzy w Budyſchinje.

Joh. Dav. Oehme & Sohn
ſ Chemnizy.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcźe ženje bywschich tunich płaczisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětczischeho czaßa wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płaczisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcza.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischcźe tunjo

Moritz Mjeŕwa

na mjaßowym torhoschczu, destillazija najlěpschich likěrow.

J. A. Henke

porucza ßwój skład wschěch družinow czaßnikow. Porjedźenje khwatnje a tunjo na seminarskej haßy 4 w Budyschinje.

Dr. Kochowy restituzionski fluid, salsowy pólver, mlokowy a wužitkowy pólver, kaž tež wscho **lěkaŕstwo sa skót** porucza

Rakeczanska haptyka.

Hangkowe wobaradło psche róžu (rothlauf)

najwěsczischi ßrědk psche **róžu, brunu a ßłosyninu khoroscź** (milzbrand) pola ßwini. Dostacź po 1 mk. pola haptykarja **Katzscha** w **Rakezach** a w najwjazy druhich haptykach.

Pschedawaŕnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje

skład w hoscźenzu k słotemu jehnjeczu

na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě družiny **hnójnych ßrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich płaczisnach, woßebje

ßyru a parjenu kosczinu (saruczenu czistu njepodražowanu tworu),

woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,

norwegski a wjelrybjazy guano,

kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne ßele,

Czopliczansku fosfatowu muku,

gyps k hnojenju a saßlanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Lužizy bydlazym, kotsiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pschepytacź dacź, jeli so je ßo pruha, kaž je pschedpißane, wotewsała.

Pschi ratarskej schuli w Budyschinje

a w ßadarskej a sahrodniskej schuli, s njej sjenoczenej, ßo **17. oktobra 1887** nowy wuczbny kurß sapocznje.

Wscho dalsche je pola direktora **Bruggera** nashonicź.

Czorny kaschemer

jenož czistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

---

ff. jědźnu ßól a ßól sa skót

płaczisny hódno pschedawam.

E. Schmeiß w Budestezach.

Jabłuka

strowe, kotrež móža tež tschaßene bycź, kupuje sa 3 hacž 4 mk. po zentnarju

hornjołužiska ßadowa tłóczeŕnja

dr. **Hermanna** a dr. **Wetzki**

w Budyschinje

na sadnej bohatej haßy.

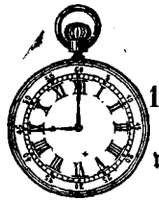

A. Mager

czaßnikaŕ

11 na ßerbskej haßy 11.

Wulki skład wschěch družinow **czaßnikow** s dwělětnym rukowanjom.

Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Hamburgsko-amerikanske paketojěsdne akzijowe towaŕstwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěsba

s **Hamburga** do **New-Yorka** kóždu ßrjedu a njedźelu,

s **Havra** do **New-Yorka** kóždu wutoru,

se **Stettina** do **New-Yorka** kóždej dwě njedźeli,

s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje** měßacznje 3 krócź,

s **Hamburga** do **Mexika** měßacznje 1 ras.

Towaŕstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscź sa kajutowych a bjeskubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

Pytam

k pschichodnemu lětu wotroczkow, ßrěnkow, pohonczow, tseczakow, wolazych a holzy wschěch družinow.

C. Berger

na kotołskej haßy 1.

Pjekaŕskeho wuczobnika

pyta

A. Stöbe w Budyschinje.

Wólbne napominanje.

Wuſwolerjo 8. wjeßneho krajnoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa,

wopſchijazeho **wokrjeß Kamjeńſkeho, Kinsbórſkeho** a **nĕhduſcheho Rakeczanſkeho hamtſkeho ßudniſtwa** (ſ wuwſaczom mĕſtow Kamjeńza, Kinsbórka a Halſchtrowa)!

Konſervatiwna ſtrona 8. wjeßneho wólbneho wokrjeßa ſa ſakſki krajny ßejm je dotalneho ſaſtupjerja

knjeſa kublerja **Michala Koklu**
w Khróſczizach pola Panczic

ſaßo ſa **kandidatu** poſtajiła, a knjes Kokla je pſchipowjedźił, ſo wólbu ſaßo pſchiwoſmje.

Knjes Kokla je ßo w ſańdźenym krajnoßejmſkim jednanju jako dowĕrjenja hódny konſerwatiwny wupokaſał a tež dopokaſał, ſo chze potrjebnoſcze ßwojeho wólbneho wokrjeßa ſaſtupicź a ſo je tež k temu kmany.

W ſjawnej ſhromadźiſnje je wón pſched krótkim ßwoje wotmyßlenje wojſewił, ſo chze ßo ſa to prózowacź, ſo by ßo Budyſko-Kamjeńſka żelezniza twarika.

Wuſwolerjo 8. wólbneho wokrjeßa móża knjeſej Kokli ſaſtojnſtwo krajneho ſapóßłanza ſe wſchĕm dowĕrjenjom pſchepodacź.

Duż podpißane pſchedßydſtwo ſkoro do zyła konſerwatiwne wuſwoleŕſtwo wólbneho wokrjeßa napomina, ßo

18. oktobra t. l.

k wólbje ſeńcź a ßwój hłóß ſa

knjeſa kublerja **Michala Koklu**
w Khróſczizach pola Panczic

wotedacź.

W Budyſchinje, 5. ſeptembra 1887.

Pſchedßydſtwo konſerwatiwneho towaŕſtwa w Budyſchinje
pſches krajneho ſtarſcheho **ſ Zezſchwitza.**

Wotewrjenje khlamow.

Czeſczenym Serbam w Budyſchinje a wokolnoſczi ßebi dowolam najpodwolniſcho k wjedźenju dacź, ſo ßym dźeńßniſchi dźeń w tudomnym mĕſcze na **ſwonkownej lawſkej haßy 38** (pódla hoſczenza połmĕßaza)

kolonialtworowe a zigarowe khlamy

wotewrił.

Dołholĕtna dźĕławoſcź w tejle wĕzy a najlĕpſche kupne żórła mi mózne czinja, w kóżdym czaßu najlĕpſche twory po najtuniſchich płaczinach podawacź.

Proſcho, moje pſchedewſacze dobrocziwje podpjeracź, poruczam ßo ſ najwyſchſchim poczeſczowanjom

W Budyſchinje, 10. ſeptembra 1887. **Jan Weńk.**

Ssrĕnkow, rólnych pohonczow, wolazych, ſtrażnikow, mlokowych hólzow, khĕżne a hródźne dźowki pyta pſchiſtajaza żona **Heynoldowa.**

Pjekarſki wuczobnik
móże hnydom do wuczby ſtupicź pola **Jana Heinzy** na mjaßowym torhoſchczu.

Młody człowjek ſ dobrymi ſchulſkimi wopißmami, kotryż chze
pißmikiſtajerſtwo
nawuknucź, móże do wuczby ſtupicź w **Ssmolerjej knihiczińſchczeŕni.**

Albertowa ſahroda

w najbliżſchej bliſkoſczi krajneje wuſtajenzy
(5 mjeńſchinow), najrjeńſcha a najwjetſcha ſahroda w Budyſchinje, w kotrejż je ſa **1000 woßobow ruma,** ßo czeſczenym wopytarjam a towaŕſtwam dobroczińwemu wobkedźbowanju poruczą.

Wubjerne jĕdże, dobre a czerſtwe piwa.

Wſchĕdnje ſymne a czopke ßnĕdanje a wjeczeŕ po 30 np.

S poczeſczowanjom
Bertha Pietsch.

Jan Probſt
w Dźĕżnikezach wſchu czeledź darmo wobſtara.

Czeledź
pyta pſchiſtajaza żona **Brüuerowa** na ßerbſkej haßy czißko 9.

Palma mĕra na row
njebo **Auguſta Mĕta,**
ſchewſkeho miſchtra a ßadunajenka w Khwaczizach,
narodźi ßo 13. żnjeńża 1836 w Roswodezach, ſemrje 15. żnjeńża 1887 w Nowych Małßezach.

Żnjeńż pjatnaty to bĕ dźeń ſrudźby
Sa Mĕtez ßwójbu w Khwaczizach,
Hdyż bĕſche wuſchoł jich nan luby
Ssad ſchczipacz w Nowych Małßezach,
Hdźež je wón panuk ſe ſchtoma —
Bóh ſe ßwĕta joh' wotwoła.

Tam nad khłódnizu pſchi wßy blisko
Sso ſchĕri ſróſtna kruſchwina,
To je to njeſbożowne mĕſto,
Kiż wſchitkim żiwym pſchiwoła,
Kak kóżde wokomiknjenje
Naſch hnadny czaß je njewĕſty.

Wón dyrbjeſche tu ſawoſtajicź
Pjecź dźĕczi a tež wudowu;
Jim njej' wón bożemje móhł prajicź
Pſchi ßwojim ßmjertnym ſkónczenju,
Kiż hewak bĕchu pſchiwißni
Tu jedyn k druhom' w luboſczi.

Wón ſaſtaraŕ tež ſtaroſcziwy
Bĕ ßwojich ßwójbnych na ßwĕczi
A tež wot wſchitkich lubowany
Każ ſ daloka, tež w bliſkoſczi,
Po Bożim ßłowje je ßo tu
Tež ſadżeŕżał we żiwjenju.

Na ßwojim ßmjertnym dnju je hiſchcze
Wón czitał tež we bibliji,
Prjedʼ hacž wot ßwojich lubych dźĕſche,
Njewjedźo, ſo krócź poßledni
Je ßo hʼſchcze k Bohu pomodlił
A tak ßwój wonkhód naſtupił.

Kak njewĕſcze my pſches ßwĕt dźemy,
To jeho ßmjercź nam wobßwĕdcża;
Tu żenje prajicź njemózemy,
Hdyż woteńdźemy wot doma,
So cżerſtwi abo żiwi my
Saßʼ wróczo domoj pſchińdźemy.

Dźak woßebity budź nĕtk daty
Wot tutejʼ ßwójby ſrudźenejʼ
Sa rjane cżĕlne prĕdowanje
Knjes duchownemu Handrikej,
Kiż jich we wulkej ſrudobje
Je troſchtował tak wutrobnje.

Dźak wutrobny tež pſchiwolamy
Wſchĕm lubowanym pſchecżelam
A teho runja wuprajamy
Tež dźak tu wſchitkim ßußodam
Sa wopokaſma luboſcze,
Nad njebocźiczkim cżinjene.

Tež ja, kiż teho njebocźiczkohʼ
Pſchi żiwjenju ßym bliże ſnał,
Ssym, każ to wuprajam tu nĕtko,
Johʼ wulży jara lubował,
So wón tak ſprawny kſchesczʼjan bĕ,
Kiż w wĕrje twjerdże ſtejeſche.

Wón k Bohu je ßo wokał wĕſcze
Tam we poßlednim ſdychnjenju,
Tak ßwoju duſchu na tym mĕſcze
Tež dał do rukow Bożeju;
Nĕtk w Bożim raju pſchebywa,
Hdźež płacz njejʼ ani ſrudoba.

Pſched Wótzom jeho ſaſtupuje
To ſdychnjenje a Khryſta krej,
Kiż jeho wot wſchohʼ hrĕcha ſmyje,
So ßluſcha k żyle duchownej —
Pſched Bohom khutne ſdychnjenja
Wſchak liwke ßłowa pſchetrjechja.

My pak, kiż po tym puczu dźemy,
Kiż pſches te cżĕßne wrota dźe,
Tu daloko wſchak njepſchińdźemy,
Dha ſmyleny wón wot naß je
Pſches luboſcź, kotruż k ßwĕtewi
My hajimy we wutrobi.

Tón nahły ßmjertny pad naß nuczi
Na wuſki puczʼ ßo wróczicź ſaß',
Bóh ßam naß pſches tón podawk wuczi
Tež wopomnicź naſch ßmjertny czaß,
Hdźež żenje njeßmy ſecherni,
Hdy bleda ßmjercź k nam pſchiſtupi. —

Nĕtk ſpicze derje w khłódnym rowje,
Naſch nano a tež mandżelſki,
We Khwaczizach tu na kerchowje,
Hacž Bóh waß ſ njeho wubudźi,
Hdźež ſa naß junu ſaßwita
Dżeń ſbóżnohʼ ſaßowidźenja.

Srudni ſawoſtajeni
pſches Guſtu Hataßa.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 38. **Sobotu 17. septembra 1887.** **Lětnik 46.**

☞ Čeješćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin,** kotśiž chzedźa sa nje na **4. schtwórtlěto 1887** do prědka płaćićź, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotedadźa. — Čźi, kotśiž žebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesćź dawaja, njech tola njesapomnja, žebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćźi žo sa Serbske Nowiny na sakskich a pruskich póstach, kaž teź w druhich krajach němskeho khěžorstwa **1 mk.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny s pschikłohu **Serbski Hospodar** płaćźa na póstach **1 mk. 25 np.**, s pschinježenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Khěžor Wylem je wot nasymnjenja, kotrež bě jeho psched krótkim pschimnuło, bórsy sažo wotkhorił, tak so je jemu mózno było, žo tola hischcźe na pucź k manevram do Schcźećźina podacź. 12. septembra khěžor do žwjedźeńšzy wupyscheneho města, witany wot ludoweho juskanja, cźehnjesche. Na druhi dźeń popołdnju žo wulka parada 2. armeekorpsa psched khěžorom wotdźerża, kotryž w wosu žedźo jej pschihladowasche. Pschi pólnych manevrach khěžor deschcźikojteho wjedra dla pschitomny bycź njemóžesche. Ruski khěžor, kotrehož hischcźe pschezo w Schcźećźinje wotcźakowachu, hacź dotal s Kopenhagena k khěžorej na wopyt pschijěł njeje. S teho, so khěžorka hižo 17. septembra do Baden-Badena wotpucźuje, hudaju, so zar nětko s wěstoscźu njepschińdźe. Tak žu mnosy dopižowarjo nowin, kotśiž žu khěžorskeje skhadźowanki dla do Schcźećźina pucźowali, tam podarmo pobyli.

— W Friedrichsruhe, w měrnym wjeżnym statoku wjerscha Bismarka, bě tele dny awstriski minister swonkownych naležnoscźow, hrabja Kalnoky, s hoscźom. Powschitkownje žo měni, so je hrabju Kalnokya bołharska naležnoscź, kotraž žo pschezo bóle saschmatuje a europiskemu měrej hrosy, k Bismarkej wjedła.

Awstrija. Staroczěska strona ma nětko sopu wujěscź, kotruž je jej kultužowy minister Gautsch s tym nadrjebił, so je skoro połojzu wobstejazych cźěskich wyschschich schulow sběhnuł. Cźěski lud žo wot staroczěskeje strony wotwobrocźa. Wón wo staroczěsku politiku wjazy njerodźi, psches kotruž žo nětcźiske knjeżerstwo podpjera, kotrež cźěsku rěcź, hdźež jenož žo hodźi, podtłocźa. Sa to jažnje wólba w Prasy žwědczi, psches kotruž měješche žo s nowa póžłanz do khěžorstwoweje rady wuswolicź. Hacź dotal běchu Staroczescha stajnje w Prasy pschi wólbach dobyli. So jim Młodoczescha jedyn Prazski wokrjeż a to hischcźe w starym měscźe wutorhnu, teho žo poždledníschi drje žami nadźeli njeju. Minister Gautsch pak je to se žwojim schulskim sakonjom mózne scźinił. Praha — stare město — hłowa Prahi je młodoczěšzy wolika. Tuta wólba budźe njeżměrny sacźišchcź we wschěch Cźechach cźinicź. Hdy by dźenża knjeżerstwo khěžorstwowu radu rospuschcźiło a nowowólby poruczilo, bychu drje Staroczescha wjetschi dźěł žwojich žydkow shubili.

— Cźěski lud žo se sažakkoscźu pschecźiwo wukasej kultužoweho ministra Gautscha sepjera, po kotrymž ma wjetscha liczba cźěskich wyschschich schulow statnu podpjeru shubicź a žo sběhnucź. W mnohich ludowych shromadźisnach je žo hižo pschecźiwo tutemu wukasej protestowało. Jena tajka shromadźisna, na kotruž bě žo 6000 wožobow seschło, měješche žo sańdźenu njedźelu w Sswatoborschizach. Sapóžłanz duchowny Weber měješche woheńžapazu rěcź pschecźiwo Gautschej, kotruž s hroženjom skónczi, so wschitzy cźěšzy sapóžłanzy k stronje, kotraž je knjeżerstwu pschecźiwna, pscheńdu, jeli so žo tamny wukas njewrócźi a žo cźěskemu ludej doscźcźinjenje njedostanje, so Gautsch s ministerstwa stupi.

— Němskich sapóžłanzow cźěskeho krajneho žejma, kotśiž běchu loni krajny žejm wopuschcźili a s tym žwój mandat shubili, žu pschi nowowólbach nimale wschitkich s nowa wuswolili.

— Awstriske sarjadnistwo je pschezo na njeżwěrnoscź a njesprawnoscź žwojich sastojnikow khoriło a hischcźe dźenża na to khori. Tydźenja pižachmy, so žu w Winje nětkotrych zkonikow, kotśiž žu w sjenocźenstwje se židowskimi wulkimi pschekupzami statnu kažu wo wjele pjenjes sjebali, pschimnuli. Nětkole powjescź wo nowym wobschudźenstwje s Pesta pschińdźe. W honwedskim ministerstwje tam žu wužlědźili, so staj honwedski major Tomižicź a hejtman Schindler lěta dołho sličźbowanja falschowałoj a na tajke waschnje wulke sumy pschekschiwjałoj. Wobeju njeżwěrneju offizěrow žu sajeli.

Italska. Italska kholeru wotbycź njemóže. W Meżinje, hdźež bě žałožna khorosćź skónczńje saschła, je wona s nowa wudyrika. Kholeru je pjecza jena jendźelska łódź s Indiskeje sanježka. Hižo druhi dźeń na 100 ludźi na nju skhori, s kotrychž je wjetschi dźěl wumrjeł.

Franzowska. Franzowsojo žu pokni hordosćże a wježekosćże, so je žo mobilisazija 17. armeekorpsa derje poradźika. Nowiny „République Française“ pižaja: Franzowska je wot dźenżnischeho dnja hotowa. 17. armeekorps se žwojimi 30,000 wojakami a 102 kanonami, kotryž je žo sa žydom dnjow mobiliśerował, je žiwe dopokasmo tuteje wulkeje skutknosćże. Republizy wulku cźesćź cźini, so je wona Franzowsku móznischu a straschnischu sćziniła, hacź je w cźažach derjemęcza była. — Jeli so žebi Franzowsojo myżła, so žo Němzy psches poradźenu mobilisaziju satrascha, žo woni žami žebje sjebaja. W němskich wojeŕskich kruhach jara symnje wo tejle mobilisaziji žudźa. S mobilisazije jeneho armeekorpsa žo hischcźe njehodźi spósnacź, so by zyke wójsko w pschipadże wójny runje tak derje a spěschnje na wójnu hotowe było. Hłowna wěz, kotraž žo pschi mobilisaziji 17. armeekorpsa pschedstajicź njeje daka, leži w sjenocźenju a rosestajenju jenotliwych armeekorpsow. Powschitkowna mobilisazija žo dale jara psches to poczeži, so franzowske żelesnizy, kotrež wschě do Parisa wjedu, prjedy Parisa bjes žobu doscź sjenocźene njeżu. Pschi mobilisaziji dyrbja teho dla wschitzy wojazy, kotśiž žo k narańschim mjesam wjesu, psches Paris. Mózemy žebi pschedstajicź, kajke hacźenje psches to w Parisu nastanje a so žo mobilisazija psches to sadźerżuje. Wěrno je, so je franzowske wójsko nětkole dwójzy tak žylne, kaž je w lěcże 1870 było, tola němske wójsko jo tola hischcźe wo nětkotre tyżazy muži pscheżaha, a potom pschi nětcźischej wójnje dobycźe mjenje wot wulkeje hromady wojakow, hacź wot dobreho wjedništwa wotwižuje.

Jendźelska. S Irlandskeje, hdźež jendźelske knjeżerstwo wschu ludowu žwobodu se sakonjemi, njedawno wot parlamenta wudźeła-

nymi, podtkóčuje, wo krwawnym ropoće pißaju, kotryž je ßo wóndano w Mitschelstownje měł. Dokelž bě tamnischi ßudnik irskeho sapóßłanza O'Briena sajecź dał, ßo lud do roshorjenja staji a wulka hromada ludźi ßo na haßach sběża. Polizija, kotraž ßo do luda měschesche, bu wot tuteho s kijemi a kamjenjemi wotehnata. Na to poliziśtojo do luda tśělachu, pschi cźimž buchu mnohe woßoby sranjene a dwě satśělenej.

Bołharska. Lědma je w Bołharskej woblehnjenstwo sběhnjene, a hižo ßo knjeżerśtwu napscheczna strona sběha. Nowiny ruskopscheczelneje strony, Karawelowa „Trnowska Konstituzija", pißaju, so je wólba Koburgskeho wjerćha njesakońska a so njepłacźi, dokelž ju ani sułtan, ani wulkomozy pschipósnałe njeißu, a so ßo wona też po sakonjach bołharskeje wustawy stała njeje. Mjenowane nowiny skónczńje Bołharow namołwjeja, so bychu pschi pschichodnych wólbach do ludoweho ßejma mużow wuswolili, kotśiž nětczśische tyranske knjeżerśtwo powrócźa. Tajka khróbła rěcź je bołharske knjeżerśtwo, kotreż je swuczene, kóżde pschecźiwjenje s mozu porasycź, rosnjemdrika. Wot knjeżerśtwa ßo rucże ludowa shromadźisna powoła a na radu jeneho rěcźnika knjeżerśtwoweje strony cźrjóda halekowarjow psched Karawelowy dom a psched cźischcźernju „Trnowskeje Konstituzije" pschicźeże a tam wschě wokna wubi. Na tajke waschnje chze knjeżerśtwo pschecźelow Ruskeje satraschicź. Móżno, so ßo jemu to też pschi pschichodnych nowowólbach do ludoweho ßejma schlachcźi, a so ßo pschiwißowarjo knjeżerśtwoweje strony wuswola. Tola ßo to tak lohko kaž hacź dotal cźinicź njebudźe, dokelž ßu ßo wschě napscheczne strony pod Karawelowom, Zankowom a biskopom Zankowom sjenocźike.

Amerika. Wulka połnózno-amerikanska republika je pschestała anarchistam s Europy s khowanku bycź. Amerikanszy ßu anarchistiskich njekraßnikow skónczńje spósnali a chzedźa teho dla s nimi nětko krótki prozeß cźinicź. Wußud Illinoiskeho wyschscheho ßuda sa to ßwědcźi. Loni k ßmjercźi wotßudźeni anarchistojo běchu ßo mjenujzy pscheczźiwo ßmjertnemu wußudej powołali, tola s tym niczo dobyli njeißu; pschetož Illinoiski wyschschi ßud je prěni wußud wobkrucźił. Sa wotprawjenje anarchistiskich słóstnikow je dźeń 11. nowembra postajeny.

Shubjena pjenjezna poßyłka.

Nózny spěschny cźah Paris-Hamburgskeje linije je runje, krótko po dwanacźich hodźin, do sastawnischcźa X. pschijěł, hdźež jenoż minutu cźaka. Je symna wětrojta nóz w dezembrje, a pódla dwórnischcźoweho dohladowarja a póstiskich sastojnikow żadyn cźłowjek na sastawnischcźu, wot błukeho měßazoweho ßwětka wobßwětlenym, widźecź njeje. Pschi tajkim wjedrje a w tajkej hodźinje wschak nichtó rad njepucźuje. W cźahu ßo durje póstiskeho wosa wocźinja, a spěschnej ruzy póstske wězy póstskemu sastojnikej, kotryž ma je pschijecź, podawatej. „Tśi póstske pjenjezne měchi, jedyn list se 6000 hriwnami, 30 jednorych paketow" sastojnik żelesniskeje pósty liczi, potom ßo wótrje sahwisda a stonajo a schcźerczo ßo cźah saßo dale hiba. Póstiski sastojnik, kotrehoż wkoßy a broda ßu ßo psches starobu hižo seschědźiwike, dostate poßyłki do ßwojeje kary liczi a pschi tym na sprostnjene porsty dycha. W tutym wokomiku saßadźity muż se scźěna tworoweho wosa stupiwschi sastojnika postrowi. „Dobry wjecźor, Rybako", sastojnik na postrow pschikhadnika wotmolwi, „pschińdźecźe, kaž byschcźe sawołany byli. Cźah je dźenßa saßo ras psches sastawnischcźo jěł, a mi je cźeżko, nakładźenu karu psches khuboki s nowa naßypany wěsk pschewjescź. Proschu, cźischcźe kusk!"

Młody cźłowjek, kotremuż ßo tele ßłowa prajachu, hnydom po nich cźinjesche. Hdyż běschtaj wobaj mużej karu krótki pucź psched dwórnischcźowe twarjenje dowjeskoj, Rybak, kotryž bě prjedy też ras póstiku uniformu noßył, k sastojnikej praji: „Dyrbicźe na wotpoczink hicź, Běrka, ßłużba je Wam pschecźeżka, woßebje nětkole w hodownym cźaßu, kotrehoż ßo wschitzy póstszy sastojnizy boja."

„Wam je lohko, mi radźicź, so bych ßo na wotpoczink ßynuł. Njeßměm ßebi hischcźe na to pomyßlicź; pensija njeby sa moju ßwójbu doßahała", starz wotmolwi. Pschi tychle ßłowach bě sastojnik karu, na kotruż młody cźłowjek se ßwojimaj schěrymaj kałazymaj wocźomaj samyßleny hladasche, saczinił a samknuł. Potom wón karu pschimnu a ju do kuta, psched wótrym rańschim wětrom trochu skhowaneho, dowjese. Sastojnik ma mjenujzy runje dostate wězy żelesniskemu póstej pobocźneje linije wotedacź, kotrejež cźah sa dobru pół hodźinu pschijědźe. Wokomik młody cźłowjek, do myßlow ponurjeny, na městnje stejo wostanje, potom wón sa sastojnikom stupa a jeho wobliczo a wóczko na dobo cźmowy, njelubosny wuras shubi.

„Njedźiwacźe ßo, Běrka, so mje tak posdźe tu na dwórnischcźu nadeńdźecźe?"

„Haj, Rybako, schto Waß tu wjedźe?"

„To je bórsy rosjaßnjene: ßym tu dźenßa ras jako domownik, so bych waczoki woßebneho pucźowarja wotedał. Prjedy hacź pschichodny cźah pschijědźe, mamoj hischcźe puł hodźiny cźaßa; schto mėnicźe, hdy bychmoj ßo tam nutska kusk poßylnikoj; schto myßlicźe wo schkleńzy cźopłeho groga?"

Starz, kotrehoż krute cźahi a s krótka pschitsihana broda pscheradźi, so je pschi wojakach ßłużił, wotpokasujzy s hłowu tschaßesche a se spodźiwanjom na młodeho cźłowjeka hladasche. „To njeńdźe, Rybako. Wěscźe tola, so póstiski sastojnik ßwoju karu wopuschcźicź njeßmě. — S zyła ßo njemózu nad Wami dodźiwacź, so scźe ßo, kiž scźe tola dobru schulu měli a jako pschekupz wuwukli, jako domownik w nękajkim hoscźenzu pschistajili. Wy mi, njewsmicźe mi sa słe, woprawdźe żel cźinicźe."

Młody cźłowjek s ramjenjomaj scźeże a jeho kałate wócźko, w kotrymż słóscź a worakawoscź kakasche, na wokomiknjenje na starza padźe. „Wohledź ßo do teho, schto pomhaja wschě wědomoscźe, hdyż je njemózesch nałożecź! Jako pschekupz dyrbisch ßo s zyła też s brěmjenjemi a podobnym noßycź. Dźenßnischi dźeń dyrbi hižo ßebi cźłowjek nęschto lubicź dacź, jeli so nochze hłodu wumrjecź abo jako proscheŕ po dróhach dundacź. — Wěm, Běrka, njeißym Wam niczo hódź, hischcźe pschezo na mnje dła teje hłupeje wězy s póstskim wopißmom tukacźe. Wusnajcźe ßo jenoż: jeje dla jenoż scźe mi ßwoju Hanku sapowjedli, hdyż ju sa żonu żadach?"

„To ßo dwójzy mylicźe", Běrka snapscheczźiwi. „Wěz s póstskim wopißmom je dźě k Waschemu lěpschemu wupanuka. Duż njebudźischcźe trjebali se ßłużby hicź, a wo njedowěrjenju hischcźe wjele mjenje żanych rěczow bycź njemóże. Schtoż moju Hanku nastupa, Wy runje tak derje wěscźe, każ ja, so ßo hižo dołho s hajnikom Bartuschom wodźi, kotrehoż se wschej wutrobu lubuje. Wón je ródny młody cźłowjek, ma ßwój wěsty khléb, a Hanka budźe ras pschi nim sbożowna."

Rybak ßo ßucho wußmja a jeho wobliczo ßo hrosnje smorschcźi: „Wotczakńmy, hacź smějecźe prawo", wón s dudkawym hłoßom praji, s kotrehoż bě mjersatoscź jaßnje ßłyschecź. Potom wón na dobo, dokelž ßo Běrka njewólnje wotwobrocźi, s pscheczelnischim hłoßom sapocźa: „Wadźimoj ßo wězy dla, kotraž ßo pschemėnicź njehodźi. Ssym Waß pschezo rad měł, Běrka, a Wasche pscheczelstwo je mi lubsche hacź Wasche njepscheczelstwo. Tu moja ruka, sjednajmoj ßo! Njeißym na Waß teho dla sły, so Waschu Hanku dostał njeißym."

Sso trochu dlějizy Běrka poskiczenu ruku pschimnu. „K temu żaneje pschiczińy nimacźe, Rybako. Hacź runje mějach Wam, hdyż běschcźe hischcźe w póstskej ßłużbje, druhdy nęschto porokowacź, ßym Waß napscheczo druhim tola pschezo sakitował. Móżecźe lohkomyßlny, haj druhdy jara lohkomyßlny bycź, tola njewěrju, so byschcźe nęschto ske wobeschli."

Rybak na tele ßłowa kaž bjesdźak poßkuchasche, wón ßebi po sdaczu w tutym wokomiku na nęschto myßlesche. Po krótkej khwilzy wón s nowa starza napominasche, so by s nim do cźakarnje schok. „Karza dźě Wam prjecź njeběži", wón żortujo praji.

Sswědomity sastojnik pak ßo pscheczźiwo tajkemu wabjenju hischcźe pschezo sapjerasche. Tola Rybak njepuschcźi, doniż ßo starz skónczńje njerosßudźi, s nim ßobu hicź. W cźakarni nękotsi pucźowarjo s nizschcheho luda ßedźachu, a młoduschki pinczńik pokspizy sady korczmarskim błidom stanu a ßo mużow, hdyż sastupischtaj, praschesche, schto ßebi żadataj. Rybak bě wjeßekeje myßle a sa ßwój pjenjes dwě schkleńzy groga ikasa. Wohrjewaze piczwo ßrěbajo Rybak wospjet Běrku dła póstskeje kary, wonka stejazeje, směrowasche. „Njeßměcźe tak bojasni bycź, mój luby pschecźelo. Kara dźě je samknjena, duż żaneho straca njeje", wón s dowěrliwym hłoßom rěczesche.

Tajke ßłowa, pschijomna cźopłota w cźakarni a ßylna grogowa wóń ßo póstskemu sastojnikej spodobachu a w nim wjeßeku myßliczku sbudźichu. Hewak mjelczaty, ßo wón pomaku do rěczow da, tola njesabu s cźaßami psched durje hicź a sa karu pohladacź. Też Rybak bě ras cźakarnju wopuschcźił, so by, kaž prajesche, sa ßwojeho pucźowarja billety kupił. Sso saßo wrócźiwschi chzyschce hischcźe jemu schkleńzu skasacź, pschecźiwo cźemuż pak ßo starz se wschej mozu wobarasche. „Je dosć, Rybako, wjazy njeßměm picź, cźuju hižo, so mi grog k hłowje stupa; też cźah hnydom pschijědźe a potom dyrbju tola prjecź."

Rybak starza dale njenusowasche. „Nó, dha druhi krócź, macźe hischcźe tu schkleńzu wupicź." — „Wylemo", ßo wón k pinczńikej, sa blidom ßedźazemu, wobrocźi, kotryž bě wocźi hižo saßo sańdźelił, „njepscheradźcźe niczo, měnju dła Běrki." Potom wón tutemu bożemje prajiwschi rucźe woteńdźe.

Bjes tym so ßo Běrka na perron poda, jeho towaŕsch na druhu stronu woteńdźe. Pucźowaŕ hižo tu na Rybaka cźakaŝe; tutón jemu billety pschepoda. Hnydom na to pschijeďźazy cźah sahwisdacź ßkyschachu. Hdyž bě cźah pschijeť, bě Běrka pucźowazemu, do wosa stupazemu, pomozny. Wón ßo pscheßwědcźi, rucźe ßo roshladawschi, so žadyn pucźowaŕ sa hoscźenz, w kotrymž wón ßkuženje, s wosa wustupiť njebě, a ßo na to skoku s dwórnischcźa wotßali. — Dwě minucźe cźakanskeho cźaßa běschtej ßo hižo dawno minuŧej, tola hischcźe pschezo ßo snamjo k wotjěsdej njeda. Na dołhim cźakanju bě dźenßa pósta wina, kotraž s pschepodawanjom k žanemu kónzej njepschińdźe. Wjazy hacź jónkrócź bě cźahowy wjednik pischcźel k hubje stajiť, tola kóždy ras ßo wot póstskeho wosa sawoła: „Cźakacź, niz wotjěcź, pósta hischcźe hotowa njeje!“ Skóncźnje, hdyž bě cźah hižo 10 mjeńschinow cźakaŧ, dwórnischcźowy inspektor k póstskemu wosej stupi a ßo s hněwnym hłoßom prascheschе, schto je na sakomdźe wina. Běrka ßo se ßmjercźbłědym sastróženym hłoßom k prascherjej wobrocźi: „Knjes inspektoro, jenož hischcźe jenu mjeńschinu — proschu, jenož hischcźe jeniczku mjeńschinu — wona ßo dyrbi namakacź! Mój Božo, hdźe jenož ßym drohotnu poßyłku tyknuŧ?“ Pschi póstskim wosu bě wscho w najwjetschej roshorjenoscźi.

Sastojniży wot Běrki poßyłku se 6000 hriwnami žadachu, kotruž mějachu po pschewodźazym sapißu wot njeho dostacź. Poßyłka pak ßo nihdźe namakacź njemóžeschе, hacź runje bě sastojnik hižo wós po wschěch kutach pschepytaŧ. Nětko też cźahowy wjednik pschihna a s rossbudźenjom praji, so ani mjeńschiny wjazy cźakacź njemóže. Na to listno papjery, na kotrymž bě napißane, so poßyłka pobrachuje, starzej pschepodachu, abo wjele bóle do jeho tschepotazeju rukow stłóczichu — s napominanjom, so by podpißaŧ. Hdyž bě ßo to stako, pischcźel cźahoweho wjednika sahwisda a cźah dale schwórcźeschе. Kaž poraženy ßo Běrka nasad motasche a žebi sa ßylnje kłapazy spar pschimnu. Dołho ßo wón mjelczizy k karje slěhowasche a najspodźiwnische myßliczki jemu pschеs hłowu dźěchu. Hdźe jenož bě pjenježna poßyłka pschischła? Tole praschenje žebi wón pschezo wospjetowasche. Pomałku, skoro mechanisizy, wón dostate póstske wězy do ßwojeje kary społoži. (Pokracźowanje.)

Ze Serhow.

S Budyschkeje woßady. Cźasto w Serbskich Nowinach abo w „Mißionskim Poßle“ skórźby cźitamy, so tu a tam w ßerbskej woßadźe žaneho ßerbskeho duchowneho, abo w ßerbskej schuli žaneho ßerbskeho wucźerja nimaju. Hdyž tole cźitam, kóždy krócź na to pomyßlu, so ßo nam lutherskim Sserbam w Budyskej Pětrowskej woßadźe runje tak dźe. My dyrbimy nasche zyle ßerbske dźěcźi do zyle němskeje schule ßłacź, hdźež ani ßerbskeho ßłowcźka njesaßłyscha. Psched něhdźe dźeßacź lětami drje ßu w tudomnej ßyrotowni ras sapocźeli ßerbske dźěcźi ßerbski cźitacź wucźicź, tola to jenož někotre dny dołho trajeschе. Hdyž běchu dźěcźi někak cźitanje sapschimnuke, je wucźeŕ domoj póßła, prajizy, so ßu doscź nawukke. Wot teho cźaßa ženje wjazy w měschcźanskich schulach ßerbski cźitacź wucźili njeßu. To je sa nasche ßerbske dźěcźi s jara wulkej schkodu; pschetož na tajke waschnje wone pomału ßwoju macźernu ßerbsku rěcź sabudu, kotraž móhła jim posdźischo w žiwjenju jara wužitna a pomozna bycź. Runje tak hubjenje kaž w schuli, ßo sa Sserbow w Božim domje staraju. Jim ßo jenož němski prěduje, ßerbske dźěcźi dyrbja ßo němski kschcźicź, němski konfirměrowanje, a wěrowanje ßo teho runja jenož w němskej rěcźi stawa. Tak je też pschi woprawjenju. Někotryžkuli stary cźłowjek tak derje němski njerosumi, kaž ßerbski, a jemu ßerbske ßłowo hłubscho do wutroby dźe, hacź němske. Duž dyrbi, hdyž na khorołožu sa Božim wotkasanjom žada, duchowneho s Michałskeje woßady k žebi proßycź dacź. Sserbskaj duchownaj mjenowaneje woßady pak mataj hižo tak doscź dźěła a wonaj wulki wopor pschinjeßetaj, hdyž ßo próstwam Budyskich Sserbow njesaprějetaj. W Draždźanach maju tamnischi Sserbjo schtyri krócź sa lěto ßerbsku Božu ßłužbu. Kak wjeßeli bychu Sserbjo w Budyschinje byli, hdy by ßo jim ta ßama dobrota dostawaka! Budyszy Sserbjo pak dyrbja Božeho ßłowa tradacź, hacź runje jich na 5000 w Budyschinje bydli a tucźi runje tak kaž Němzy zyrkwinske a schulske dawki dawaju. Njeje to wulka njeprawda, kotruž dyrbja Budyszy Sserbjo cźerpicź? Haj wschak, Sserbjo ßu jara scźerpni a spokojni. Bjes tym, so ßebi 5000 Sserbow w Budyschinje lubicź da, so drje jich dawki bjeru, žanych prawow w zyrkwi pak jim sa to njedadźa, ßo 800 Němzam Michałskeje woßady dwójizy sa měßaz w ßerbskej zyrkwi němski prěduje. A s tym hischcźe Němzy doscź nimaju, woni ßebi, kaž w druhich ßerbskich woßadach, pschezo wjazy němskich Božich ßłužbow žadaju. Najspodźiwnische pschi tym je, so cźi, kotsiž s tak wulkej sahorjenoscźu na to dźěkaju, so by ßo liczba němskich Božich ßłužbow pschisporiła, druhdy sa zyłe lěto do Božeho domu njepschińdu a ßo jako jara liwzy kschescźijenjo wupokasaja. Jich mjersa, so ßo Sserbjo ßwěru k Božemu domej dźerža, a jim kemschi khodźicź s tym sadźěwacź pytaju, so jim jich Boże ßłužby pschikrótschuja. Njech ßo tola Sserbjo w Budyskej Pětrowskej woßadźe po pschikładźe Němzow složuja. Njech ßo sjenocźa a pschedstejicźerstwu Pětrowskeje woßady ßwoje žadanja wupraja. Jeli so ßo zyrkwinske pschedstejicźerstwo sepjera, móža ßo na wokrjeßne hejtmanstwo a skóncźnje na ministerstwo wobrocźicź. Pucź, na kotrymž móhłe ßnadź ßo prawe požadanja Budyskich Sserbow dopjelnicź, by też tón byť, so by ßo Michałska zyrkej Sserbam Michałskeje a Budyskeje Pětrowskeje woßady do zyła pschewostajiła, a so by mała cźrjódka němskich kemschikhodźerjow s Michałskeje woßady Pětrowsku zyrkej a nowu němsku zyrkej, kotruž bórsy twaricź sapocźnu, wopytała. *Kr.*

— Na tudomnej rataŕskej wustajenzy bě Paul Mattheis w Budyschinje wschelake družiny khumschtnych hnójnych ßrědkow wustajiť a je na nje cźeßny diplom dostaŧ. — 16. septembra je ßo wustajenza wobsamkła, dokelž běchu mnohy wustajerjo wustajene wězy wotewsali a wopyt jara ßłaby sapocźeschе bycź.

— Pschi manevrach je sańdźenu ßobotu jedyn artillerist njedaloko Scźijez psches ßamßnu winu k njesbožu pschischoť. Wón bě, hacź runje bě ßo komando k tšělenju daŧ, psched kanonu stejo wostaŧ. Duž do njeho tšělichu, pschi cźimž ßo wón khětro straschnje wobschkodźi, tak so dyrbjachu jeho do Budyskeho lazaretha dowjescź.

— Hacź dotal je ßo wschelaki tuk (cźisty abo s butru měschany) sa butru pschedawaŧ a ßo s wjetscha też (droho doscź) kaž butra płacźi. To dyrbi nětko pschestacź. Wot 1. oktobra ßmě jeno nawoprawska butra wot krumjazeho mloka ßo jako butra pschedawacź. S tukom wikowacź njeje sakasane; tola njeßmě ßo butra prajicź, ale margarin; na kußach tuka, kotreż pak njeßmědźa hinasche hacź schtyrirózkojte bycź, abo na sawałku abo na ßudobju dyrbi mjeno margarina jaßnje wucźischcźane bycź. Schtóž s tukom wikuje, daj žebi to wschitko wot ßwojeje wyschnoscźe nadrobnje rospowjedacź a chžyť ßo potom po tym složowacź; hewak móže do wulkeho khostanja pschińcź.

— Měßacźnika „Łužica“ je 9. cźišťko (september 1887) wuschło. Wobßah: Lubosće móc. Čišinski. — Hłupikojty Jank. Bajka L. N. Tołstoho, přełožił J. M. Holan. — Cogodla śern? (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. VIII. Ludki a palčiki. IX. Připołdnica, delnjołuž. Přezpołnica. (Z luda.) X. Wuhleŕ a Wichor. (Z luda.) — Spijkaj źišetko. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Južno-słowjanske studije wo bědźenju za narodnosć. J. P. — Njeswačilski stary hród. (Bajka našeje stareje Hańže.) E. M. — Kral tkhóŕ. Narodna češka bajka wot Jurja Krala. — Tři dźěćace hrónćka. Z ludoweho erta napisał dr. Pful. — Drobnostki. — Należnosće towaŕstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Styriadwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Zejlerjowe spisy. — Wozjewjenje.

S Budestez. Njedźelu 25. septembra ßo tu konzert wuwjedźe, pschi kotrymž budźa pjecźa na klawěrje, hußłach a trompejcźe piskacź a mnohe rjane spěwy spěwacź. So ßo dobre wězy pschednjeßu, sa to nam mozy s Lipscźanskeho a Draždźanskeho konserwatorija rukuja, kotreż budźa pschi konzercźe ßobu skutkowacź. Dźiwajo na to, so je Budescźanska woßada s wjetscheho dźěła ßerbska, ßměmy drje ßo nadźecź, so budźemy też někotre ßerbske spěwy ßłyschecź. Cźisty wunoschk s konzerta ßo k božodźěscźowemu darej sa khude schulske dźěcźi nałoži.

Woßmy wjeßny wólbny wokrjeß sa sakski kraśny ßejm wobjima wjeßnych wobydlerjow Kamjeńskeho, Kinsbórskeho a prjedawscheho Rakecźanskeho ßudniskeho wokrjeßa. Knjes krajny starschi s Zezschwitz je jako sastejeŕ wosjewiť, so je Budyske konserwatiwne towaŕstwo kublerja Michała Koklu s Khróscźiz pola Panczіz jako kandidatu sa 8. wokrjeß postajiło. Wólby směja ßo 18. oktobra. Wuswolowanje je zyle ßwobodne. My pak jara derje wěmy, so sa burskeho sastupnika w Draždźanach ßo najlěpje burski muž hodźi, a ßmy teho dla Budyskemu towaŕstwu jara dźakowni, so je nam saßo ratarja pscheporucźiło, a to teho muža, kotrehož hižo jako dobreho sastupowarja znajemy, a sa kotrehož budźemy teho dla 18. oktobra wschitzy saßo hłoßowacź. Prawo hłoßowanja pak ma jeno tón, kiž s najmjeńscha tři hriwny krajneho dawka na lěto dawa. — — Kaž ßo ßłyschi, staj sozialdemokrataj Bebel a Liebknecht kóždy sa tři městna postajenaj; a do druhich wólbnych wokrjeßow chzedźa drusy mjenje znajomni sozialdemokratojo. Dobre a nusne je, so strony porjada wschudźe (a też pola naß) krucźe hromadu dźerža, so žane dwojenja njenastanu. Naschi pscheczіwnizy jara ßwěru kedźbuja, hdźe móhli ßo nuts ßunucź.

S Khoczebuſa. Na měſto ſemrjeteho cžěßle Garinga, kotryž bu kóždu ſymu jako knihowy poßoł w burſkich domach rady widžany a pſcheczelnje hoſpodowany, pyta ßo wot delnjołużiſkeho wotrjada Maczizy Sſerbſkeje nowy rosnoſchowar delnjołużiſkich knihow, kotryž dyrbi ſtrowy a czerſtwy muž kaž tež ßwěrny kſchesczijan bycz. Lěczi może wón ßwoje hewaſche dźěło dźěłacz; knihi rosnoſchuja ßo jeno ſymje, dokelž ßu tehdy burja doma. Schtóž wo tu ſaßkłužbu rodži, napraſchuj ßo ßam abo pſches liſt pola knjeſa wucžerja Jórdana w Popojzach pola Khoczebuſa (Papitz bei Kottbus). Br. Z.)

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Luſczański, präſes ßerbſkeho ſeminara w Praſy	10 hr. — np.
Buhu, ſnemi	1 „ — „
Hromadże:	11 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Cželadnik Krěniz ſ Debiſchkowa bě ſ jebawymi rěczemi hoſczenzarja Michela w Brěſynzy wo 87 np., reſtawratěra Henczela w Zicžeńku wo 58 np. a hoſczenzarja Rennera w Zicžeńku wo 95 np. wobſchudźił. Jemu ſa to jaſtwo na 5 dnjow napokožichu. — Cželadnik Mjelczak ſ Laſa bě ſapoczatk julija kublerjej Schibakej w Jitku ſe ßłużby czeknuł a ju, hdyž běchu jeho ſ mozu do njeje ſaßo dowjedli, ſ nowa wopuſchcził. Tudomne hamtſke hejtmanſtwo na to Mjelczakej arreſt na 7 dnjow napokoži. Dokelž ßo Mjelczak tutemu khoſtanju podczińnucz nochzyſche, wěz pſched lawniſki ßud pſchińdże, kotrehoż wußud bě ſa Mjelczaka w tym naſtupanju k lěpſchemu, ſo Mjelczaka jenoż k arreſtej na 4 dny ſaßudźi.

Khoſtanſka komora. Tſi króczi khoſtanej dźěłaczerzy Marji Hulczowej rodż. Penterez ſ Maleſchez dźewjecz měßazow jaſtwa pſchißudźichu, dokelž bě 28. meje ſwudowjenej Lukaſchowej w Budyſchinje, w kotrejež bydle běſche pſches nóz, wſchelaku draſtu kranuła. — Kowař J. Schmuck w Huſzy, 64létny a 8 króczi khoſtany ſchědźiwz, hoſczenzarjej w Brěſynzy bertl rožki kranu. Woſpjetneho paduchſtwa dla ma wobſkorženy tſi měßazy w jaſtwje ßedźecz. — 31létny, 6 króczi khoſtany a ſ wojerſtwa wuſtorczeny dźěłaczer E. Marx ſ Wjeleczina bě ßo 1. auguſta do bydła konjazeho rěſnika Starki tu dobył a tam ſe ſchkleńczaneho khamora, jeho durje ſ błózkom wupaczíwſchi, 36 mk. pjenjes a ſkoty pjerſchczeń kranuł. S jeneho kaſchczika, kotryž wón teho runja ſ błózkom woczini, wón hermanſke wobßwědczenje wſa, ſo by jo jako legitimaziju trjebał. Hdyž chzyſche ßo wotßalicz, jemu draſta wotroczka Seidela, pola Starki ßłużazeho, do woczow panu, kotrejž wón teho runja ßobu hicz daſche. Tajkeho czežkeho a lohkeho paduchſtwa dla wobſkorženemu khoſtarnju na tſi léta ſchěſcz měßazow pſchipóſnachu a jemu czeßne prawa na 10 lět wſachu. Pódla teho ßmě ßo wón tež pod poliżajſku nadkedźbu ſtajicz.

Přilopk.

* Hdyž je petrolejowa lampa dołho njeſaßwěczowana była a ty chzeſch ju ſaßo nakožowacz, dyrbiſch ſtary ßużoł, dokelž ßo ſkaženy wjazy njepali, prjecz czißnucz, a woßebje dyrbiſch ſtary roszidnjeny petrolej, kotryž je nutſka w lampje ſawoſtał, prjecz linucz, dokelž ßo tajki ſtary petrolej jara lóhko ſapali a ſ rosbuchnjenjom njeſbože naczini. Teho dla njeſabudźcze na „nowy petrolej“ a na „nowy ßużoł“, hdyž chzecze ſaßo ſaßwěczecz.

* Hróſbna namakanka je wobydlerjow Falkenberga a wokolnoſcze wulzy roshoriła. Pſched něhdże 7 létami ßo na njewußlědźite waſchnje mandźelſka khěžkarja W. Bucke ſhubi. Pſched krótkim ßu w pinzy doma, w kotrymž je Bucke prjedy bydlił, ſbytki czéła njeſbožownеje żónſkeje ſahrjebane namakali. Muża, kotryž je ßo mjes tym ſ nowa woženił a do Beiersdorfa ſaczahnuł, ßu ſajeli.

* K jenemu lěkarjej w Barlinje wóndano żónſka pſchińdże, kotraż mějeſche ert ſchěroko woczinjeny a ßo podarmo prózowaſche hubu ſaczinicz. Ju wobhladawſchi lěkař namaka, ſo ma żónſka czeleßno wuſtorczene, ſchtoż běſche ßo pſches to ſtako, ſo běſche pſchejara ſywała. Hakle ſ pomozu druheho lěkarja ßo radźi czeleßno ſaßo narunacz. Żónſka pak mějeſche pſchi tym wulkeje boloſcze.

* W Neuwerku w pſchirheinſkej krajinje je pjekarſki 21 lět ſtarej holczży, kotraż wo njeho njerodźeſche, krk pſcherěſnuł a hłowu nimale zyle wot cžéła wotrěſnuł. Na to je ßebi mordař ßam kulku do hłowy tſělił.

* Na njeczłowjeſke waſchnje je pſched krótkim w Kiebingenje żónſka ßwoju 9 lět ſtaru pſchirodnu dźowku ſkónzowała. Hižo wot prěnjeho dnja ßwojeho mandźelſtwa żónſka dźěczo widźecz njemóżeſche a ſtajnje ßurowje ſ nim ſakhadźeſche. Pſched krótkim běſche ßo dźěczo w něczim ßnadnym pſchehladako; to mazochu tak roſpyri, ſo wona dźěczo ſ kolikom poraſy a ßo potom na jeho boloſczach wjeßeleſche. Dokelž ji holczka rucze doſcz morwa njebě, a tež ſo by nichtó njeſhudał, ſo je ju mazocha ſaraſyła, żoniſchczo mrějaze njeſbożowne dźěczo ſ kolikom petrolejom wobla a petrolej ſapali.

* W Reinſchdorfje je, kaž ßo powjeda, na jeneho wojaka, kotryž tam w kwartěrje leżeſche, ſ cźmoweje, wotleżaneje komory něſajke człowiſke ſtworjenje wołało, ſo by jemu tola něſchto k jědźi poſkicził. Wojak to hnydom ßwojemu wyſchſchemu woſjewi, kotryž wěz na měſcze pſchepytacz da. Na to ßu tam w hubjenej komorzy nimale zyle nahu, do zyła ſanjerodźenu něhdże 17 lět ſtaru holczku nadeſchli, pſchirodnu dźowku wobßedźerja, kotrejež hubjenſtwo najwjetſchu ßobuželnoſcz wubudźi. Pſche czo ßu ſ wbohej holzu tak njeczłowjeſzy wobkhadźeli, ßo hiſchcze wußlědźiło njeje. Dotal ßo wſchelako wo tym powjeda.

* W hórſkej wßy Kienhaide pola Kallicha je wóndano dźěłaczer Vogtmann, kotryž ma ſchtyri hiſchcze njeſaſtarane dźěczi doma, ßwoju żonu ſaraſył. Soliſnu kałajo ßo mandźelſkaj ſwadźiſchtaj, a żona, kaž ßo powjeda, mużej hrożeſche, ſo budże pola ßudniſtwa pſchecźiwo njemu ßwoje prawo pytacz. Duż ßo Vogtmann wotßali, prajizy, ſo żonu ſaraſy, prjedy hacz ßo tajke něſchto ſtanje. Pola dźěłaczerja, kotryž tam bliſko bydli, ßebi motyku pożczi, wudawajo, ſo chze ſ njej korjeń wukopacz, kotryž jemu pſchi kałanju ſoliſny ſadźěwa. Żona mjes tym dale dźěłaſche. Sſo ſ motyku k njej wróczíwſchi ju muż na jene dobo ſ tajkej mozu ſ wótrym motyki do hłowy praßnu, ſo budżeſche hłowa pſchi ßamom wotleczała. Żona ßo na měſcze morwa wali. Na to mordař do lěßa czeknu; hacz dotal jeho hiſchcze nimaju. S woprědka mějachu ſa to, ſo je ßebi żiwjenje wſał, ſchtoż pak ßo njewobkrucźi. Wóndano w nozy ßu jeho na měſcze, hdyž je żonu ſaraſył, widźeli; hdyž chzychu jeho doßahnucz, ſaßo do lěßa czeknu. Někotrym żónſkim, kotrejž ßwojim mużom wobjed do lěßa njeßechu, je wobjed ſebrał a ßo ſ nim w lěßu ſkhował.

* Hdyž wóndano młynkowa w Paskowje w młynży mjeczeſche, ju na jene dobo jene koło ſa ßuknju ſhrabnu a ju ßobu wokoło wjercżeſche, doniż ßo młynſki na nju njedohlada a młyn njeſaſtaji. Njeſbożowna běſche ßebi lěwu ruku a nohu ſkamała, na hłowje mějeſche někotre hłuboke rany a běſche ſ zyła żałoſtnje rosbita. Pózłachu hnydom po lěkarja a po duchowneho. Sa někotre hodźiny njeſbożowna żónſka w żałoſtnych boloſczach ducha ſpuſchczi.

* W měſcze Vyzovicach njedźelu tydźenja popołdnju wokoło dweju w żidowſkej modleŕni Boži woheń wunúdże; prjedy hacz ßo poł hodźiny minu, zyke naměſto w płomjenjach ſtejeſche, kotrež tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabachu, ſo mějachu wboſy měſchczenjo czinicz, ſo ßami żiwi ſ domow wuběżachu; domjazeje nadoby je ßo teho dla płomjenjam jara mało wutorhnuło. Runjež běſche 6 ßykawow k wóhnju pſchijěło, ßo hakle na tſeczi dżeń radźi, woheń zyle poddußyczz. Wotpaliło je ßo 131 domow, mjes nimi radna khěża ſ zykym archiwom, 104 hróże, 84 brózjnow ſ zykymi lětuſchimi żnjemi a 24 żitnych ſkładow. Howjaſy ſkót ßo ßobu ſpalił njeje, ſa to pak wjele pjeriny a drobneho ſkotu. Schkoda millijon ſchěßnakow wucżini. Mjes tym ſo maju někotſi ſa to, ſo ßu dźěczi w dworje żidowſkeje modleŕnje woheń ſamiſchkriże, druſy měnja, ſo je wot ſłóſtneje ruki ſakożeny, dokelž ßo bórſy na tſjoch měſtnach na dobo paleſche.

* Pſched 60 létami ßo w cžéſkej wßy Maloſtowizach tehdy 18 lět ſtara Hana Nowakez ſa ratarja Kalouſka wuda. Bórſy po kwaßu wona ßwój wěrowanſki pjerſchczeń ſhubi, a wſcho pytanje ſa nim běſche podarmo. Wóndano Kalouſkowa, nětko 78 lět ſtara wudowa, po polu khodżo ſtwjelzo ſela wutorże. Sſo dohladawſchi, ſo ßo pod korjenjemi ſtwjelza něſchto błyſkoze, ßo wona ſkhili a — ßwój wěrowanſki pjerſchczeń namaka, wo kotryž běſche ßo pſched 60 létami tak rudźiła. Pjerſchczeń na tym ſpósna, ſo bě nutſka jeje mjeno wudypane. Duż jeje radoſcz maka njebě.

* Cžéſke krajne ßudniſtwo w Taborje nětkle hižo tſeczi krócz ſajimawy prozeß pſcheběra, wo kotrymż ßo w tamniſchej wokolnoſczi wjele rěczi. Korczmarja Jelinka ſ Brěſiny běchu k jaſtwu na czaß żiwjenja ſaßudźili, dokelž je ßwojej żonje ſ jědom ſawdacz ſpytał. Jeho żona je w ßwojim czaßu ßama ßudniſtwu woſjewiła, ſo je w jědźi jěd nadeſchła, ſ kotrymż je jej muż ſawdacz chzył. Hdyž pak běchu jeje muża ſaßudźili, żónſka do Ameriki wotjědże, ſ wotkelž ßudniſtwu ſdźěli, ſo Jelinek njewinowacze ßedźi, a ſo je na njeho jenoż narěczała była, ſo by ßo na nim wjeczíła, dokelž je ſe ßłużobnej dźowku dżerżał. Żónſka wobkrucza, ſo je ßama jěda do jědże naßypała, ßo na to ſpuſchczejo, ſo budże ßo wěſcze na muża tukacz. Na ſakładze tehole woſjewjenja Jelinkoweje ßo prozeß nětko ſ nowa, tſeczi krócz, pſcheběra. Kónz prozeßa ßo ſ czim wjetſchej wczipnoſczu

wocžakuje, dokelž ma žo ša to, šo je wudawanje Jelinkoweje tón krócž šekharne, a šo chže wona mužej jeno š jaštwa pomhacž. Jelinek wšchak je š wopšébka pšchi tym wostak, šo je njewinowaty.

* Franzowšku lětuše lěcže wšchelake krajne cžwile domapytaju. Alžirška ma žwoje škóczki (Heuschrecken), pokodnišcha Franzowška žo wšchow na winowych pjeńkach dowobaracž njemóže, a nawjecžorne krajiny žo š mejškimi brukami bědžachu, kotrež žu w jenym jenicžkim wokrježu na 80,000 toleŕ škkody nacžiniše. Ssmuhi kraja w šcherokošcži wjele kórzow maju napohlad pušcžiny. Wšchelake towarštwa žu šestupiše jenicžzy š tym šamérom, šo by žo šapušcženju, kajkež žu mejške bruki nacžiniše, kónz šcžiniko. Towarštwo w Gorronje w Mayennškim wokrježu ša punt mejških brukow 4 pjenježki płacžeše. Po rosprawje präfekta w Mayennje je špomnjene towarštwo wot 9. meje hacž do 12. junija wjazy hacž 5000 mk. ša 1480 zentnarjow mejških brukow wupłacžiko.

* Nowiny města Nancy powjedaju, šo mějachu w tymle měšcže a w wokolnošcži wóndano tak rjez „mrowjazy deschcž". Wětr hustu mróczel pšchicžěri, š kotrejež woprawdžite lěžne mrowje na dróhi a na tšěchi twarjenjow dele padachu. Swěrjatka, kotrež běchu š džela kšchidkate, š džela bjes kšchidleschkow, ludžom kaž cžwaki žněha na kłobuk a na drastu padachu. Měšchcžanške dróhi běchu š cžełami wurjadnje wulkich lěžnych mrowjow kaž wobžyte. Tamniše nowiny tole rědke jewjenje žylnemu wětrej pšchipižuja, pózłej cžežkeho hrimanja, kotrež tam žlědowazu nóz wokoło dweju mějachu.

* Wobžarujomne krejpšchelecže je žo njedawno w Estradže w Schpaniškej stako. Mały hólczk duzy do schule žužodowu kokosch sarašy. Hněwny jemu žužod hrožeše, šo jeho ša to sarašy. Wuštrójany hólczez domoj běžeše a to nanej wupowjeda. Duž nan k žužodej džéše. Tutón pak wobkrucžeše, šo je jeno žortował, a šo žu žo jemu hrube žkowa wužunuke, šo žam njewě, kak. Hdyž pak hólczez našajtra do schule pšchińdže, žo žužod, kotryž běše tudy na njeho łakał, do njeho da, jeho š pjašcžomaj pjerješe, š nohomaj na nim teptaše a skónczinje jemu postromk wokoło schije sadžernu a jeho sadaji. Ssmjercž wuštrójane druhe džéczi domoj roscžékachu. Jedyn hólczez nanej sadajeneho hólczka wupowjeda, schto je žo stako. S revolvrom w rukomaj nan do schule cžérješe, tam žužoda hischcže nadeńdže a jeho satšéli. Mjes tym hólczkowa macž shoni, schto je žo stako; duž też do schule bježeše. Jeje muž runje š khěže pšchińdže, ale ju w roshorjenošcži nješpósna; mějo ju ša žužodowu žonu do njeje tšéli. Hakle hdyž wona morwa leža wošta, žo wón dohlada, šo je žwoju žonu morił; duž žo še šadwělowanjom žam satšéli.

* Tamón tydžeń je žo w Exeterje w Jendželskej wulkotne nješboże stako, kotrež je jara wjele cžłowškich woporow žadako. Tam je žo mjenujzy džiwadło wotpaliko, kotrež hakle je žo loni natwariko. Prjedawše džiwadło žo 1885 wotpali; ale ludžo tehdy wo žiwjenje pšchišchli njejžu. Lědma žo wěri, šo žo nowe džiwadło twarjo ša to starali njejžu, šo bychu škhody schěroke byke, a šo by došcž durjow było, š kotrymiž bychu ludžo š džiwadła won móhli. Ale bohužel hinak njebě; a w cžišchcženžy je šažo wjazy ludźi wo žiwjenje pšchišchko, hacž pšches płomjenja. Džiwadło, w kotrymž žo runje drama „Romany Rye" hraješe, běše hacž na poślednje město wobžadžene. Wjecžor bórzy po džešacžich, hdyž běše jedyn, kotryž žobu hraješe, runje šawokał „Derje, šo polizija prjedy pšchišchła njeje, hewak budžeše nam zyku hru škašyła", płomjo wupražnu. Lědma běchu tele žkowa doprajene, šawěšch praškotajo dele wrješnu. S dobom schkrě a płomjo wuhladawschi pšchihladowarjo kaž wrótni k durjam khwatachu, pšches cžož njewurjeknita cžišchcženža nasta. Sa tši minuty běše džiwadło wulke morjo płomjenjow. Wóhnjowe jašyki žo š tšěchu won žuwachu, a huste mróczele kura žo š woknami won walachu. To běše wulkotny, ale hrósbny napohlad; a wutrobu łamaze běše stýskne wokanje a žakoscženje nješbožownych, kotrež š džiwadła won njemóžachu. Lědma běše žo w džiwadle płomjo pokašako, a hižo ša wokomik běchu durje a škhody š cžłowjecžimi cžełami satykane. Tym, kotrež běchu na galerijach horjeka byli, běše žmjercž tak rjez wěsta. Někotre žónske 20 łóhcži wyžoko na dróhu dele seškakachu. Na wše nješboże měješe galerija jedyn jenicžki wukhód. Duž na škhodže satraschna cžišchcženža nasta; tudy też je najwjazy ludźi wo žiwjenje pšchišchko. Někotrši š galerije na balkon (wutwark) cžeknuchu, š wotkelž też jich wumóchu. Wóhnjowa wobora běše 5 minutow po nastacžu wóhnja na měšcže. Polizija, kotruž wojazy podpjerachu, wšcho móžne cžinješe, šo by nješbožownych w hornich poskhodach wumóhła. Runjež žmjerdžaty kad žakoštnje duschešche, a runjež jim płomjenja mjeswocži bijachu, khrobli mužojo po rěblach a druhich špomožerškich pšchiprawach horje łažachu a wopytowarjow džiwadła š hornich poskhodow dele noschachu; š wjetscha běchu to morwi, kotrychž do dwora žužodneho hoscženza kładžechu. Tych, kotsiž běchu hischcže žiwi, do hojerńje wožachu; ale š wjetscha žu wschitzy tak cžežzy šranjeni, šo žaneje nadžije njeje, šo žiwi wostanu. S wjetscha běše kóždy cžwacžk drasty na cžełach špaleny; někotre nichtó wjazy ani nješpósna. Mnohim krej še rta a š noža cžecženše; někotši morwi tam ležachu, jako bychu špali. Kelko cžłowješkich woporow je nješboże žadako, žo wěscže hischcže prajicž njehodži, haj drje žo ženje wěscže njeshoni, dokelž žu mnohe cžeka, móhł rjez, na popjek špalene. 106 morwych, kotrychž běchu špósnali, našajtra rano w dokhich rjadach pola wopalnischcža ležeše. Schtož je žkyschecž, žu š zyła 130 cžełow namakali. So je š najmjeńscha 170 cžłowjekow wo žiwjenje pšchischko, je zyle wěste; boja pak žo, šo je na 200 morwych. Nimale wschitzy tychle nješbožownych žu žo šadužyli, a to w šatraschnej cžišchcženžy na wušim žo wijatym škhodže, kotryž jenicžki wukhód š galerije poškicžeše. Mjes ranjenymi je 50 abo 60 tajkich, kotsiž žu žebi stawy škamali abo žo wopalili. — Wschitzy wězywuštojni a też druzy maju ša to, šo žo to žakoštne nješboże stako njeby, hdy budžische na jewischcžu želesny šawěšch byk, kotryž budžeše płomjo dlěschi cžaž na jewischcžo wobmješowak.

* W Londonje, hdžež žo towarštwa wšchěch druzinow namakaju, je też klub „Schescži Porstow", to je towarštwo tajkich ludźi, kotsiž maju na kóždej ruzy w město pjecži 6 porstow. Se statistiških powješcžow, kotrež pšchedžyda mjenowaneho towarštwa w žwojej rosprawje tamón tydžeń podawaše, je widžecž, šo je, schtož je šnate, na zykej semi 2173 ludźi še 6 porstami na kóždej ruzy a 431 še 7 porstami; na kupje Madagaskar pak je cžłowjek, kotryž ma na kóždej ruzy 8 porstow.

* So š wjele wuwołanym jendželskim wójnškim kódźništwom žmjercž hubjenje steji, žu poželenje jendželske mórške manevry jaženje dopokašake. So pak też w jendželskim wikowarškim kódźništwje jara srudne wobstejnošcže knježa, je mjes druhim žudniše jednanje wujažniko, kotrež žo njedawno pšchecžiwo kapitanej, pšchecžiwo dwěmaj offižeromaj, jeho pomoznikomaj, a pšchecžiwo jenemu kódźnikej jendželskeje pšchekupškeje kódže „Lady Douglas" wotbu. Hdyž kódź š kónz šańdženeho lěta do Awstralškeje pšchijědže, tam kapitan pjecžoch še žwojich ludźi, kotsiž běchu žo duzy po pucžu pšchecžiwo njemu spjecžili, do jaštwa žadžicž da. Na jich město kapitan dweju Malajow naja, wot kotrejuž běše jedyn, š mjenom Hassim, runje š jaštwa wuschok. Lětža wulkeho rózka žo kódź wrócžo do Jendželskeje nastaji. Jedyn teju Malajow žo bórzy na to shubi; nichtó njewě, hdže je wostak. Jeho towarš, Hassim, prěnje dny měrza tak spodžiwnje cžinicž pocža, šo mějachu kódźniży ša to, šo je wowrótnik. Wón žo do wuhloweje komory škhowa; hakle na tšecži džeń jeho tam wužlědžichu. Wón žwoju khowanku wopuschcžicž a džélacž nochzyše, a š nožom wokoło žo machaše, hdyž jemu rěcžachu, šo by won pšchišchok. Dokelž žebi nichtó njeswěri žo jemu bliżicž, kódźniży, tak rjez, wójnšku radu škadowachu, na kotrejž žo wobšamknu wrótneho Malaju moricž. Kapitan a zyke mužštwo kódže wužud podpižachu. Duž žo cžrjóda muži, rosumnych cžłowjekow, do teho da, wboheho khoreho Malaju šarašycž, kaž džiwje šwěrjo; a zyke mužštwo kódže na tajku žadkawošcž štejo pšchihladowaše, kaž na kekliju. Kapitan a jeho prěni pomoznik Hassimej kašaschtaj, šo by won pšchilěšk; hdyž žo tutón won njehibaše, jedyn kódźnik po poručznošcži kapitana š kapitanowym revolvrom do Malaje tšéli. Do nohi ranjeneho Hassima š nowa namolwjachu, šo by won pšchišchok; dokelž pak žo wón někto hischcže bóle boješe won pšchijicž, jeho na nóz do komory šamknuchu, hdžež wbohi cžłowjek š rostšélenej nohu ležo wosta. Našajtra rano žo šažo zyke mužštwo pšchecžiwo nješbožownemu šebra, kotryž nikomu ani najmjeńscheje škhody sčinicž njemóžeše. Jedyn š tšélbu, druhi š revolvrom do njeho tšéli; potom cžežzy ranjeneho š komory won wlecžechu. Hdyž jeho na kódź horje dowlecžechu, žo pšcheżwědcžichu, šo je na žmjercž ranjeny. Duž jeho jedyn kódźnik doraši, jeho do hłowy tšélinschi. Cžéko do morja cžižnuchu. Do kódźnych knihi žo zyky podawk nadrobnje šapiža. Hdyž kódź do Jendželskeje pšchijědže, wyschnoscž wo nješkutku shoni a kapitana, jeho dweju pomoznikow a jeneho kódźnika žudnistwu pšchepoda, kotrež też wšchěch schtyrjoch mordarštwa winowatych špósna. — Tónle srudny podawk na druhi dopomina, kotryž je žo krótko prjedy stak. Hdyž jendželska kódź do pšchistawa pšchijědže, kódźniży še symnej krwju wupowjedachu, šo žu, dokelž je jim na morju zyroba wuschka była, žwojeho offižera šarašyli a — jeho šjědli.

* Na Orkneyškich kupach, kotrež Jendželskej žkuscheja a k poknozy wot Schottiskeje leža, žu wóndano telko jerjow nałójili, šo žu rybazy wjele žycžow shubili; mnohe žycže žo rostorhachu. Sa zyke léto hischcže telko jerjow było njeje.

* Do Warschawy wóndano woßobny Persa pschińdże, kotryż je daloki pucz ſ Teherana do Warschawy pěschi schok. Jedna ßo wo wulki pjenjes. Młody Persa je ßo poſkicził, ſo ſ perſiſkeho hłowneho města hacz do Parisa ſa 8 měßazow pěschi dóńdże. Hacz do Warschawy je połßedma měßaza schok, a to pſches Moſkwu. S Moſkwy do Warſchawy je pſchi żelesniznym schok. Pſchewodżerjow żanych nima. So by ßwoje lubjenje krucże dżerżał, je w Teheranje ßwjatoczńje pſchißahał, ſo konje abo żelesniznu abo druhe ßrědki wužiwacz njebudże, ale jenoż pěschi póńdże. Młody puczowar nimo ßwojeje maczerneje rěcże hiſchcże ruſzy a franzowſzy rěczi. W Warschawje dżeń pobywſchi je ßo wjeßeły dale do Parisa naſtajił.

* Schto proſcherſtwo njenjeße! W Peterburgu běſche, każ tamniſche nowiny powjedaju, mjes proſcherjemi, kotſiż pſched durjemi zyrkwjow wo jałmożnu proſcha, dołhe lěta cżělnje hiſchcże zyle czerſtwa żónſka. Naproſchene pjenjesy je khudym ludżom ſa wyßoku dań wupożczowała. Nětko pak je proſcherſtwo słożiła a żebi ſa 12,000 toler rjanu khěżu kupiła. S dobom ma rjenje wupyſchene wobydlenje, konja a ſchkleńczany wós a je każ knjeni żiwa. Wona ma myßle ßo żenicz a ſa nawożenju hlada, kajkiż by ßo ſa tajku woßobnu knjeni hodżał. Duzy ke mſchi pſched zyrkwinymi durjemi a w pſchitwarku Bożeho domu ßwoje něhduſche towarſchki, proſcherki, ſetkujo cżini, jako by je njeſnała, a jim ani pjenjezka njedari.

* Afghanſki knjezer Abdurrhaman mějeſche, każ ßo indiſkim nowinam ſ Kabula piſche, pſched krótkim ſady na ſchiji brjód, kotryż jeho jara boleſche. Jeho lěkar, — kotryż je runje tak wjele lěkarja, każ naſchi „mudri mużojo", — jemu żałbu da, ſ kotrejż mějeſche ßo brjód maſacz, ſo by ßo pſchedżek. Żałba pak emirej tajkich boloſczow naczini, ſo ſa zyku nóz njewußnu. Duż wón rano ßwojemu dwórſkemu lěkarjej hłowu wotczecz da.

Cyrkwinske powjesće.

Křćenl:

Michalſka zyrkej: Marja Frida, Jurja Ssuſchki, rěſnika, a reſtawratěra na Židowje, dż. — Jda Elſa, Ernſta Hermanna Scholty, kublerja w Bórku, dż. — Pawoł Hermann, Auguſta Jana Schpotki, ſkalarja na Židowje, ß. — Jurij Ewald, Jaroměra Hermanna Luiſa Weitzmanna, expedienta pſchi kralowſkim ſtatnym rěcznistwje na Židowje, ß. — Ernſt Alfred, Ernſta Jurja Klingſta, blidarja pod hrodom, ß. — Ernſt Auguſt, Jana Ernſta Schlachty, dżełaczerja w Nadżanezach, ß. — Ernſt Wylem, Jaroměra Ernſta Zetwiza, ſchewza w Jeńkezach, ß. — Hana Hilżbjeta, Michała Khorle Hilbjenza, fabrikſkeho dżełaczerja na Židowje, dż. — Marja Martha, Handrija Scholty, dżełaczerja na Židowje, dż. — Hana Martha, Jana Auguſta Pjecha, kublerja w Hrubocżizach, dż.

Katholſka zyrkej: Auguſta Marja, Auguſta Sentnera, kryjerja tudy, dż. — Khorla, Joſefa Zezule, krawſkeho miſchtra tudy, ß. — Hilżbjeta, Ignaza Franza, tkalza tudy, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 8. ſeptembra: Jan Kurt, njemandż. ß. na Židowje, 4 m. 24 d. — 10. Jan Ernſt Wenk, dżełaczeŕ w łużiſkej tworni w Hrubjelczizach, 32 l. 5 m. — 14. Emma Sidonija, Jaroměra Auguſta Päprera, fabrikſkeho dżełaczerja na Židowje, dż., 4 m. 22 d.

Płaczisna żitow a produktow w Budyſchinje

10. ſeptembra 1887.

Żitowy dowos: 2428 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacz mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacz mk.	np.
Pſchenża . . . . . běła	8	33	8	75	8	33	8	57
" . . . . . żołta	7	74	7	98	7	74	8	4
Rożka	5	89	6	1	6	1	6	14
Jeczmjeń	5	43	5	62	5	70	6	1
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	60	5	50	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	2	30	2	50	—	—	—	—
Pſchenicżna muka 50 " . . .	7	—	16	50	—	—	—	—
Rżana muka . 50 " . . .	6	50	10	—	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 " . . .	2	30	2	50	—	—	—	—
Ssłóma . . 600 " . . .	17	—	19	—	—	—	—	—
Proßata 866 ſchtuk, ſchtuka . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Pſchenicżne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	25	4	75	—	—	—	—

Dražďżanſke mjaßowe płaczisny. Howjada 1. drużiny 55—58 mk., 2. drużiny 50—54, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Czelata 1. drużiny 42—55 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 16. ſeptembra: Rjane.

Pſches ßudniſtwo ma ßo na pſcheßadżowanje pſchedawacz: 22. ſeptembra dop. w 11 hodż. pola Huckaſoweje w Małej Subrniczży 1 kóń. — 29. okt. dop. w 10 hodżinach kowarja czißło 4 w Wulkej Dubrawje. — 3. novembra dopołdnja w 11 hodżinach leżomnoſcz H. Běrki w Schekezach, na 3010 mk. takſěrowana.

Na pſchedań: Sahrodniſka żiwnoſcz czißło 6 w Wěteńzy ſ 9 kórzami pſches Wawrika w Khróſczizach.

Pſcheměnjenja dla je **kowarńſka żiwnoſcz** w Małej Subniczży na pſchedań a może ßo 1. novembra t. l. abo hiſchcże prjedy pſchedewſacz. Wſcho dalſche je pola wobßedżerja tam ſhonicz.

Proßata

dobreje raßy ßu ſaßo na pſchedań na **Hrubjelczańſkim fórbarku.**

Ssuproſchna ranza je na pſchedań pola **Ewalda Herrmanna** w Rakezach.

ff. jędżnu ßół a ßół ſa ſkót

płaczisny hódno pſchedawam.

E. Schmeiß w Budeſtezach.

Czorny kaſchemer

jenoż czistowołmjany w ſnatej dobroſczi po ſtarych płaczisnach porucza **H. Kayser** 10 na żitnej haßy 10.

Dr. **Kochowy reſtitnzionſki ſluid, ſakſowy pólver, mlokowy** a **wużitkowy pólver,** każ tez wſcho **lekarſtwo ſa ſkót** porucza

Rakeczańſka haptyka.

Jabluka

ſtrowe, kotrez móża tez tſchaßene bycz, kupuje ſa 3 hacz 4 mk. po zentnarju

hornjołużiſka ßadowa tłóczerńja

dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**

w Budyſchinje

na ſadnej bohatej haßy.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, każ tez **strowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaczisnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Drjewowa awkzija.

W Huczinjanſkim hoſczenzu

ma ßo ſczěhowaze drjewo ſ **Połpiczańſkeho krajneho reviera**

pjatk 23. ſeptembra 1887

dopołdnja wot 1/2 10 hodżin

3 mjehke ſchtomy 13—15 ztm. ßrjedżneje tołſtoſcze,
15 mjehkich klozow 16—22 " hornjeje tołſtoſcze,
18 " " 23—29 " " "
8 " " 30—36 " " "
2 mjehkaj klozaj 37 ztm. hornjeje tołſtoſcze,
30 rmtr. mjehkich ſchczěpow,
109 " " palnych knyplow,
6900 mjehkich palnych walczkow,
288 " dołhich hromadow palneje walcziny a
48 rmtr. mjehkich pjeńkow

w wotdżelenjach: 25, 26, 28, 29, 30, 32, 38, 55, 56, 62, 67, 80 a 81

ſa **hnydom hotowe pjenjesy** pod wumenjenjemi, do prědka woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Podpißane reverſke ſarjadniſtwo drjewa, w lěßu leżaze, pſchipokaſa.

W Draždżanach a Połpizy, 12. ſeptembra 1887.

Kral. hajniſki rentſki hamt: Garten. **Kral. hajniſke reverſke ſarjadniſtwo:** Grohmann.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre . . . . . " " 36 "
żołte wóſkowe mydło I . . . . . " " 40 "
żołte wóſkowe mydło II . . . . . " " 30 "
ſoda . . . . . " " 5 "
ſchterku . . . . . " " 22 "
maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczisnje.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczisnach w jenak dobrej drużinje

khofejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Turkowske ßlowki

najrjeńsche a najwjetsche, kotrež ßu dostacź, porucza hischće tunjo

Moritz Mjerwa

na mjaßowym torhoschću, destillazija najlepschich likerow.

Koprowy vitriol

(mjedźity kißliczik)

zyły a tołczeny k naczinjenju pschenźy porucza

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschća.

Rukajzy, ßlé, krawaty

w wulkim wubjerku porucza

Georg Bertram

rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

Gumijowe schemisety, gumijowe khornarje, gumijowe manschety

porucza

Georg Bertram

rukajzarnja na lawskich hrjebjach 8.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischće ženje bywschich tunich płaczisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětczischeho czaßa wot najjednorischeho hacź k najdróżschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płaczisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczźy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóżdy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Koruschki wschěch družinow

jako

běły a cźorny pópjer, nowu wyrzu a naliki, zymt a zymtowe kwěty, mazyßowe kwěty a worjechi, safran,

wscho cźerstwe a cźiste mlěte,

korjenjowy wolij, zytronowy wolij atd.

porucza tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponižika.

Wscho je jara tunje.

Haugkowe wobaradło pschе rózu (rothlauf)

najwěcźischi ßrědk pschе **rózu, brunu** a ßłosynninu khoroscź (milzbrand) pola ßwini. Dostacź po 1 mk. pola haptykarja **Katzscha** w **Rakezach** a w najwjazy druhich haptykach.

„Waterburyski remontoirski dybsaczny czaßnik.“

Wón zyle prawje dźe, so może ßo na njón spuschczecź, a derje dźerži.

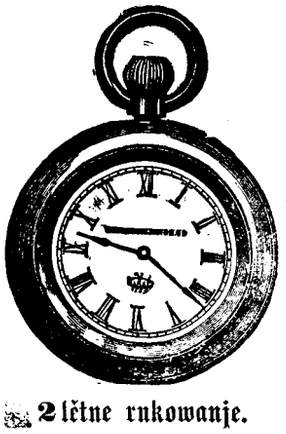

10 hriwnow. **10 hriwnow.**

Khěžka je se saniklowaneho noweho ßlébra. Druhe prjednoscze tuteho amerikanskeho dybsaczneho czaßnika ßu:

1. Wón ßo s rědka hdy porjedźecź trjeba.
2. Wón je jeniczki czaßnik, kotrehož porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wschěch druhich, płaczi. Bjes tym, so na pschikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich schwizarskich czaßnikow s najmjeńscha 3, 4 abo 5 hr. płaczi, psches czož je potom tajki tuni czaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyskich dybsaczných czaßnikow jenož 30, 40 np. hacź do 1 hriwny wucźini. Jenož pschi zyle njewurjadnym wobschkodźenju ma ßo ßa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacź.

2 létne rukowanje.

Tale khwalebna płaczisny ßu najmjeńscha 10 np. pod nětczischim płaczisnym ßtyknu.

Tale hódnoscź Waterburyskeho dybsaczneho czaßnika je woßebje pola czaßnikow, kotrež ßo wot mkodych a wot mało samożitych ludźi noscha, jara wulka.

3. Niz jenož kóżda jenotliwa pschedawarnja, ale tež fabrika ßa wěrnoscź horka prajeneho rukuje. Kóżdy czaßnik je s firmu fabriki Waterburyskich dybsaczných czaßnikow schtemplowany, kotrejež kapital s reserwu 3 milijony hriwnow wucźini atd. atd.

Dostacź pschеs

Augusta Ehrhardta w Kólnje nad Rheinom,

generalny skład a wuporjedźerńja Waterburyskich dybsaczných czaßnikow.

Jenotliwje na pschedań

w **Budyschinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho czaßnikarja.

Jednory ßłódki palenz liter po 45 np.,
= = = w picźelach liter po 40 np.,
ff. dwójny palenz liter po 65 np.,
= = w picźelach liter po 60 np.,
ff. najßylnischi **cźisty palenz** liter po 20 np.,
= = = w picźelach liter po 19 np.,
ff. nanajßylnischi **kißałowy sprit** liter po 18 np.,
= = = w picźelach liter po 15 np.,
ff. rajß punt po 13, 15, 18, 20, 24 np., pschi 10 puntach tuńscho,
ff. drobny zokor punt po 30 np., pschi 10 puntach po 29 np.,
ff. najßłódschi schles. kruchaty zokor k sakładźenju płodow pt. po 32 np.,
ff. raffinadowy zokor w pokrutach punt po 35 np.,
ff. melisowy zokor w pokrutach punt po 34 np.,
cźisćze a ßylnje ßłodźazy **kampinaski khofej** punt po 110—120 np.,
cźisćze a ßylnje ßłodźazy **guatemalski khofej** punt po 125 np.,
jara derje a ßylnje ßłodźazy **neilgherriski khofej** punt po 130 a 140 np.,
jara dobry **paleny khofej** punt po 130 a 140 np.,
petrolej punt po 13 np., po ßudach wjele tuńscho,
nowe poknojerje, jenož dobru tworu, schtuku po 6—10 np., ßud po 40 mk.,

Tele khofejowe płaczisny ßu najmjeńscha 10 np. pod nětczischim płaczisnym ßtyknu.

porucza **Carl Noack** na žitnej haßy.

Wotewrjenje khlamow.

Cześćenym Sserbam w Budyschinje a wokolnosći ßebi dowolam najpodwolnischo k wjedźenju dacź, so ßym dźenßnischi dźeń w tudomnym měśće na **swonkownej lawskej haßy 38** (pódla hosćenza połměßaza)

kolonialtworowe a zigarowe khlamy

wotewrił.

Dołholětna dźěławosćź w tejle wězy a najlěpsche kupne žórka mi móžne cźinja, w kóždym cźaßu najlěpsche twory po najtunischich płacźisnach podawacź.

Prosćho, moje pschedewsacźe dobroćiwje podpjeracź, poruczam ßo

ſ najwyschschim počześćowanjom

W Budyschinje, 10. septembra 1887. **Jan Weńk.**

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcźe 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reservach w hotowych pjenjesach:

35 millijonow 88 tyßaz 149 schěßnakow 04 krajz.

Woheń=, krupobicźe=, schkleńzu=, transport= a žiwjenje=sawěsćenje.

Polizy ßo w **khěžorstwowych markach** wustajeja.

K wukasowanju a k wobstaranju sawěsćenjow poruczataj ßo jako agentaj:

hłowny agent hamtski skotolěkaŕ **E. Walther** w Budyschinje,
schewski mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Pancźiz.

Mydlaŕnja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej haßy cźißło 3 a na žitnej haßy cźißło 3

porucza ßlědowaze wudźělki po poniženych płacźisnach w snatych dobrych družinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**40 np.,**
žiwizojte jadromydło	„ „	36 „
jadriwe mydło II. družina . . .	„ „	30 „
cźisćaze mydło	„ „	30 „
jendźelske běłaze (błejchowaze) mydło	„ „	20 „
masne mydło	**punt po**	20 a 25 „
kryst. soda	**punt po**	5 „

pschi wotewsaczu 5 puntow ßo płacźiny poniža,

rajßown a pscheńcznu schterku,
petrolej a ripikojty wolij po najtunischich płacźisnach,
najlěpschi kolmas wot Schindlera a Myßlia w Schćeźinje punt po 25 np.

Eduard Scholta ßyn,

draschlerski mischtr w Budyschinje

na bohatej haßy 26. **na bohatej haßy 26.**

Najwjetschi skład **pschedeschćeźnikow** hižo po 1 mk. 50 np., skład wschěch družinow **kijow k wukhadźenju, tobakowych trubkow, zigarowych kónzow, tyſow ſa schnupowarjow** w bohatym wubjerku po najtunischich płacźisnach.

Porjedźenje a počehnjenje tunjo.

Eduard Scholta ßyn,

draschlerski mischtr na bohatej haßy psched winowej kiczu pschi wrotach.

W. Kellingez parna barbjerńja

w Budyschinje pschi žitnych wikach

barbi w najrjeńschich a w najlěpschich barbach wschě družiny **žonjazych ßuknjow, pjeſlow, schórzuchow, rubischkow na hłowu,** njerospróte, **płat** atd.

Hamburgsko-amerikanske
paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jězba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
lózdu ßrjedu a njedźelu,

ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,

ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,

ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacźnje 3 krócź,

ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne lódze podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucźowanisku składnosćź sa kajutowych a bjestubjowych pucźowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

„Lipa“

změje — da-li Bóh — njedźelu 18. požnjeńca popołdnju w 4 hodźinach w Eberweinec hosćencu swoje měsačne posedźenje, na čož wšě sobustawy najpřećelnišo přeprošuje **předsydstwo.**

S!

Podpisane towarstwo přeprošuje swojich lubych starych knjezow a čestnych sobustawow na lětuši nazymski konvent, kiž změje so 26. a 27. septembra w Budyšinje. Zhromadźenje póndźelu rano w 11 hodźinach w Thiermannec hosćencu.

Łužiske přědarske towarstwo:
Gustav Muž, stud. theol.,
t. č. starši.

W Drožďżijskim hosćenzu

budźa ßo njedźelu 18. septembra **kołbaßy wukulecź,** po tym budźa **reje.** Pschecźelnje pscheproschuje

Tschieter.

Schulerjo.

2 schulerjej dostanjetaj hnydom abo 1. oktobra tunju pensiju na žitnej haßy cźißło 7 po 2 skhodomaj.

K 1. abo 15. oktobrej t. l. pyta ßo ßłužobna holza, kiž je k domjazemu dźěłu swólniwa, do Michalskeje schule w Budyschinje.

Młodu a ródnu holzu

k 1. oktobrej pyta

Richard Pfennigwerth.

Holza, kotraž je k kóždemu dźěłu swólniwa, ßo pyta do **sozietety.**

Sa małe hospodarstwo ßo k 1. oktobrej pschecźelniwa cźeßna holza pyta. Dalsche je pola cźaßnikarja **Köchlera** na žitnej haßy shonicź.

Ródnu a hódnu kuchinsku holzu k 1. oktobrej sa jene ryczerkubło pyta **Krausch** na sadnej bohatej haßy.

Cźeledź

pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy cźißko 9.

Ssrěnk a hródźna dźowka ßo hnydom pytataj na hosćenzowe kubło w **Prěcźezach.**

---

4 rólnych pohonczow

kotsiž 40—50 tolerh msdy dostanu, pyta knjezi dwór w **Jamnom** pola Klětneho.

Ródny **rólny pohoncź,** kotryž w wójsku ßłužicź njetrjeba, dostanje hnydom ßłužbu na knjezim dworje w **Wbohowje** pola Njeßwacźidła.

Hólcźez k běhanju, kotryž je schulu wopuschcźił, ßo sa **sozietetu** pyta.

Pjekarski wucźobnik

móže hnydom do wucźby stupicź pola **Jana Heinzy** na mjaßowym torhoschcźu.

Pjekarskeho wucźobnika

pyta

A. Stöbe w Budyschinje.

Młody cźłowjek ſ dobrymi schulskimi wopißmami, kotryž chce

pißmikistajerstwo

nawuknucź, móže do wucźby stupicź w **Ssmolerjez knihicźischcźerni.**

Bohu Knjezej nad žiwjenjom a wumrjećom je so spodobało wutoru wječor w šesćich z tuteje časnosće k sebi domoj zawołać knjeza **Pětra Smolu,** kubleŕskeho wumjeńkarja w Lešawje.

Jeho khowanje so wot žarowanskeho doma sem tule sobotu popołdnju w dwěmaj změje.

Zawostajeni.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 39. **Sobotu 24. septembra 1887.** **Lětnik 46.**

☛ Čjesćeni wotebjerarjo **Serbskich Nowin,** kotśiž chzedźa sa nje na **4. schtwórtlěto 1887** do prědka płaćicź, njech nětko **80 np.** w wudawarni Serbskich Nowin wotedadźa. — Čji, kotśiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesćź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćźi ßo sa Serbske Nowiny na sakskich a pruskich póstach, kaž też w druhich krajach němskeho khěžorstwa **1 mk.**, s pschinjeßenjom do domu **1 mk. 15 np.** — Serbske Nowiny s pschikłohu **Serbski Hospodar** płaćza na póstach **1 mk. 25 np.**, s pschinjeßenjom do domu **1 mk. 40 np.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Manevry pola Schćzećzina ßu nimo. Khěžor Wylem je wobćzeżnosćze manevrow, kaž też ßwjedźenjow, jemu k čjesćzi wnhotowanych, derje pschětrał. Powjesćź, wot jenych Barlinskich nowin rosschěrjena, so je khěžor manevram pschihladujo wospjet do njemozy panuł, je ßo jako wopaczna wupokasała. Hnydom po manevrach je ßo khěžor do Barlina wrócźił. Ruski zar, kotrehoż hacź do poßlednjeho dnja w Schćzećzinje wotćzakowachu, tola pschischoł njeje. Kaž ßo sda, s zyła ani němski, ani ruski khěžor ženje wotmyßlenje mětkoj njejstaj, ßo lětßa něhdźe setkacź. Tak ßu nowiny wjerćha Bismarka „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ tola prawo wobkhowałe, kotrež w ßwojim cżaßu pißachu, so pschi khěžorowym dworje nichtó niczo wo tym njewě, so chzył ßo khěžor s zarom w Schćzećzinje seńcź.

— Jeho Majestosćź kral Albert na pscheproschenje awstriskeho khěžora 1. oktobra do Wina wotjědźe, so by ßo wot tam, kaž kóžde lěto, k khěžorskim dwórskim hońtwam do Schtyrskeje podał. Pschi tychle hońtwach budźetaj ßo też bajerski prynz-knjeźer Luitpold a pruski prynz Wylem wobdźělicź.

— Jeho Kral. Wyßokosćź prynz Bjedrich August, hacź dotal premier-lieutenant w 1. husarskim regimencźe, je ßłużbu pola tuteho regimenta skóncził a 1. oktobra saßo do 1. grenadierskeho regimenta cźißło 100 sastupi. S dobom ßo prynz k hejtmanej powyschi.

— 23. septembra je ßo 25 lět minuło, so je ßo wjerch Bismark sa pschedßydu pruskeho ministerstwa pomjenował. Dokelž w Pruskej waschnje njeje, so ßo ministerstwowe jubileje sjawnje ßwjecźa, ßo wjerchej Bismarkej žanych woßebitych pocześcźowanjow na tutym dnju dostało njeje. Mnohe nowiny pak ßebi tola wsacź njedachu, na Bismarkowy ministerstwowy jubilej w dlěschich nastawkach spominacź a pschi tym na saßłużby, kotrež je ßebi Bismark wo Prusku a němske khěžorstwo dobył, pokasacź.

— Franzowski komißar Schnäbele, kotrehoż pscheđ dlěschim cżaßom w Lothringskej sajachu, dokelž ßebi psches wobhonjerjow němske wojerske potajnosćze pschinoschowacź dawasche, ma ßyna, kotryż ßwěru do nanowych stopow stupa. Tele dny tutón pachoł s tsjomi towarschemi psches mjesu pschińdźe a w Cheminocze pola Metza na schtomy wulke s franzowskimi barbami wobrubjene papjery lěpjesche, w kotrychž ßo lud namołwja, so by němske knjejstwo wottschaßł. Jedyn złonik pschilěpjerjow pschekwapi a jeneho s nich, młodeho Schnäbela, shrabnu, bjes tym so cźi drusy twóchnuchu. Młodeho Schnäbela, kotryż nětko w jastwje w Metzu ßedźi, němske knjeźerstwo s cźeźka bjes khostanja puschcźi, kaž něhdy jeho nana.

— Bołharske knjeźerstwo je dla ßamopaschnosćze ßwojich sastojnikow nětko też s Němskej do swady pschischło. S pschicźinu roskory je Ruschcźukski prefekt Mantow. Tutón je w nowinach „Bołhar“ tamnischeho němskeho konsula s Löpera na najnjepschistojnische waschnje na cźesćzi sranił. Němske knjeźerstwo je sa tajku kschiwdu hnydom doscźcźinjenje žadało, hrožo, so hewak s wójnskimi parnymi kódźemi do cźorneho morja pschijědźe a nětkotre bołharske pschimórske města potsěła. Psches tajku krutu rěcź je ßo bołharske knjeźerstwo satraschicź dało a je hnydom nowiny „Bołhar“ podtłócziło a prefekta Mantowa wotßadźiło. Hacź je Němska s tutym doscźcźinjenjom spokojom, snate njeje, dokelž s Barlina hischcze žaneje powjesćze k bołharskemu knjeźerstwu dóschło njeje. Wotßadźeny Mantow je niz jenoż němskeho, ale też konsulow druhich krajow na njeßkyschane waschnje hanił, a ma ßo teho dla nětko w Sofiji samolwicź. Wobydlerjo Ruschcźuka ßo Bohu dźakuja, so ßu tuteho ßurowza skónczńje s pomozu wukraja wotbyli. Najmjeńschi porok, kotryż ßo dotalnemu wschehomóznemu sastojnikej najwjetscheho bołharskeho podunajskeho města cźini, je, so je zyłe rynki domow k porjeńschenju města wotnjesćź dał a sa to wobßedźerjam ani pjenjeźka sarunanja płaćźił njeje. Hłowne skórźby pak ßo na njeczłowske sběranje dawkow a na sakhadźenje poczahuja, s kotrymž žandarmojo jako wukonjerjo prefektowych wukasow a swonka ßwojeje ßłużby wobydlerstwo traschachu. Žadyn turkowski pascha pschi sběranju dawkow bóle njeczłowski był njeje, hacź prefekt Mantow, kotryż bě wot nadpada, kiž běschtaj na njeho w Bukareschcze dwaj bołharskaj cźeknjenzaj cźinikoj, tajku nahladnosćź dobył, so ßo sdasche, kaž so bychu ßo wschitzy jeho ßamopaschnosćźi bjes pschecźiwjenja podcźißnuli. Mantow pak niz jenoż měschcźanskich wobydlerjow traschesche. Też samożni wjeßnjenjo běchu w stajnej hrosy, so budźe jich winowacź, so ßu njepschecźeljo knjeźerstwa, a so budźe jim jako spschißahanzam jich wobßedźeństwo wsacź. Tola jenoż njeßnadny dźěl sumow, na tajke waschnje wunusowanych, do statnych kaßow pschińdźe; pschetoż wjetschiny pjenjes ßo pschecźeljo wschehomózneho prefekta mozowachu. Hdyž ßebi w Wetowje nětkotsi turkowszy starzy swažichu, ßo na tutu njeprawdu wobcźeżowacź, jich žandarmojo sa schtomy pschiwjasachu a do nich tak dołho njeßmilnje bijachu, hacź myßle shubichu a ßo wotnjesćź dyrbjachu. Bołharska polizija, ßama na ßebi s elementow najhubjeńscheje družiny wobstejaza, je ßo psches nimale njewobmjesowanu móz, kotruż je psches woblehnjenstwo dostała, woprawdźe sdźiwika a je strach wschitkich měrlubowazych wobydlerjow. Podobnje kaž w Ruschcźuku knjeźerstwo a jeho sastojnizy po wschej Bołharskej sakhadźeja. Schtóž ßo k knjeźerstwowej stronje njewusnáwa, dyrbi w stajnym strasche bycź, so jeho do jastwa wotwjedu a jemu jeho wobßedźeństwo wosmu. Duž ßo dźiwacź njetrjebamy, so ßo ruskopschecźelna strona w Bołharskej wumjelcźi a so ßebi pschi wólbach do ludoweho ßejma s zyła wjazy njeswaži, ßwojich kandidatow postajecź.

Awstrija. Prażski měschcźanosta, Ferdinand Walisch, je 19. septembra, wot Bożeje ruczki sajaty, nahle wumrjeł. Cźesćha kaž Němzy jeho jako muża khwala, kotryż je ßo ßwěru sa sakcźěcźe cźěskeho

hłowneho města prózowak. Wón bě wot tsizeczilětneje wójny prěni měschczanosta, kotryž ßo k evangelskej wěrje wusnawasche. Jeho cźěło ßu s wulkej pychu na khósty měschczańskeje gmejny khowali. Sa jeho naßlědnika najskerje nětczischeho měschczanostu-sastupnika, rěczńika dr. Scholza, wuswola.

Italska. Najwjetscha cźwila sa Italsku je kholera, kotraž ßo do tuteho wot Boha tak bohacze żohnowaneho kraja kóżde lěto s Indiskeje sanjeße a kóżdy krócź tyßazy cźłowskich żiwjenjow sa wopor żada. Lětßa tale żadkawa khoroscź woßebje kupu Siziliju, k połodnju Italskeje leżazu, domapyta. S města Meßiny, hdźež je kholera sańdźeny tydźeń wudyrika, je 30,000 wobydlerjow cźěkko. Někotsi najwyschschi měschczańszy sastojnizy ßu na tule żakoßnu khoroscź wumrjeli, bjes nimi měschczanosta a polizajski komandant. Mnosy na haßach mrěja. Wschě khlamy ßu sawrjene, a zyroba njedoßaha. W Pozzuoli ßu kasarmy a jastwa s kholeru nakażene.

Franzowska. Po prěnim sahorjenju nad poradźenej mobilisaziju 17. armeekorpsa Franzowsojo na měrnische waschnje jenotliwosce mobilisazije rospominacź poczinaju. Pschi tym woni wjele namakaju, schtoż w rjedże bylo njeje. Nowiny „République française" stabej 17. armeekorpsa mnohe poroki cźinja. Tutón je pjecza pschi mobilisaziji na cźělne derjemězce mużstwa pschemako dźiwak. Pschi defilěrowanju jěsdnych pschi paradże njeběchu ßo jenotliwi wjedźicźerjo sa tym wobhonili, so je terrain s hłubokim pucźom pschecźehnjeny, psches cźoż ßo pschi spěschnym nawalu jěsdnych wjele njesboża sta. Pódla teho běchu pucże, po kotrychż ßo marschěrowasche, cźasto pschepjelnjene, cźehoż dla dyrbjesche ßo marsch cźasto sastajicź. Cźasto ßo też hłowne a sakkadne wójnske pschedpiśy wobkedźbowake njeßu. Wojazy ßo husto wot ßwojich regimentow sdalowachu, abo ßo njestroweje wody-s bahnischczow napichu. — Generalej Boulangerej je mobilisazija witanu składnoscź poskicźika, ßo saßo ras w sjawnoscźi ßłyschecź dacź, so bychu na njeho zyle njesabyli. Wón je pscheds ßwojimi offizěrami w nastupanju mobilisazije rěcź dźerżak, kotraž mějesche ßo tak: „Njepscheśtawam", Boulanger rěcźesche, „Wam pschezo saßo rjez: pschimajcże! . . . . . Jěsdnym praju: Budźcże wjazy hacź khróbli, budźcże khróbolacźi. Wot teho wusphch wotwißuje. Dobudźcże ßo do njepscheczela każ wjapsch. Zanych wojakow njeje, kotsiź móhli puschczenemu Franzowsy napscheczo stacź. S wědomoscźu ßamej ßo dźenßnischi dźeń wójna wjescź njeda, s prawej rosßudźenoscźu dyrbimy s wojaka wscho wuwsacź, schtoż móże dokonjecź, a s franzowskeje krwě ßo wjele wuwsacź hodźi. Błudnoscź je, wěricź, so je cźaß sa Europu pschischok, so by wotbróniła; hrěch by był, prajicź, żadamy měr sa kóżdy pad. Duż bóle hacź hewak dale dźěkajmy; je to sa Franzowsku."

Amerika. Anarchistojo w Amerizy ßo mózńje hibaju, so bychu wót ßwojich towarschow, w Chicago k ßmjercźi saßudźenych, ßmjertne khostanje wotwobrocźili. W New-Yorku ßo tele dny shromadźisna sozialistow a anarchistow wotbywasche, w kotrejż pscheczíwo wotprawjenju anarchistiskich skótnikow protestowachu. Most mějesche wulku rěcź, w kotrejż amerikanskich dźěkacźerjow namołwjesche, so bychu ßo wobrónili; kóżda kapka krwě ßedmjoch k ßmjercźi saßudźenych anarchistiskich mordarjow żada cźłowske żiwjenje. Druhy rěcźnizy wójnu pscheczíwo wschitkim pjenjeżnikam prědowachu. — Cźim sjawnischo anarchistojo wo ßwojich wotpohladach rěcźa, cźim prjedy jich lud w Amerizy spósnaje a jich pobije. Knjeżerstwo ßo psches hroženje njebudże satraschicź dacź, ale budże cźim krucźischo anarchistiske pschestupjenja khostacź.

Shubjena pjenjeżna poßyłka.

(Pokraczowanje.)

Dwórnischczowy inspektor, kotryż bě ßo khwilu wotßalił, ßo saßo wrócźi a ßo Běrku praschesche, hacź je ßo pjenjeżna poßyłka saßo namakała. Běrka srudnje s hłowu tschaßesche. Tamnemu bě stareho muża żel. „Njeßměcże ßebi hnydom na najhórsche myßlicź", wón praji, „poßyłka dyrbi ßo něhdże nadeńcź." Inspektor bě pscheczelniwy a swólniwy cźłowjek, a dokelż bě stary muż po sdaczu hłowu shubił, wón ßam wokoło kary sa shubjenym listom pytasche, da wschě póstske wězy sa ßobu s kary wsacź; tola sa cźimż wón ßlědżesche, ßo njenamaka. Bjes nadźije ßo skónczńje stary muż s karu domoj wrócźi; wón hischcże lědma inspektorowe troschtowaze a dowěrniwe ßłowa ßłyschesche, kotryż jeho kruch pucża pschewodżesche.

Na póstski hamt pschischedschi Běrka hnydom ßłużbucźinjazemu sastojnikej wosjewi, schto je ßo stako. Tutón wo tym protokol napißawschi praji, so ßo wěz bórsy rosjaßni, a so ßo tajke něschto cźasto stanje. Wón, Běrka, dźě je hewak wobhladniwje jěsdźił, a dokelż po jeho wopißanju mózno njeje, so je ßo poßyłka kranuła, ßebi njetrjeba żanych staroscźow cźinicź. Psches tajke dowěrniwe ßłowa a psches nadźiju, so je ßo poßyłka do jeneho pakcźika ßunuła a ßo s tutym do póstskeho wosa cźißła, hdźež ßu ßnadź ßo hižo jeje dohladali, ßo stary muż směrowa. Tola też tale nadźija ßo bórsy jako jebawa wupokasa; pschetoż wot póstskeho sekretara poßlednjeje stazije na pobocznej liniji, hdźež běchu póstski wós wuprósdnili, nasajtra rano powjescź pschińdże, so ßo shubjena poßyłka namakała njeje. Na to póstskeho direktora sawołachu a jemu należnoscź k wjedżenju dachu. Też tutón sastojnik bě drje njelubje pschekwapjeny, tola nochzesche hischcże wěricź, so je ßo poßyłka shubiła. Běrka dźě běsche wschitkim póstskim sastojnikam s dobrym pschikładom, wón bě strósby, pscheczelniwy, swólniwy a ßwědomity. To běchu ßamotnoscże, psches kotrež ßo, każ kóżdy wjedżesche, starz, kotryż bě ßo w ßłużbje seschědżiwił, wusnamjenjesche.

Bjes tym so Běrkowi pschedstajeni měnjachu, so ßo wěz wujaßni, ßebi Běrka ßam njesamjelczi, so je, hdyż bě ßwoju karu wopuschcził, ßwoju pschißłuschnoscź na jara hrube waschnje sanjechał. So wopuschczenje kary a shubjenje pjenjeżneje poßyłki někak świßuje, na to ßebi pak Běrka njemyßlesche. S tuteje pschicźiny wón s dźěła pschi protokolarskim pscheßłyschenju samjelcża, so je ßo s Rybakom setkał a s nim do cźakarnje schoł, s dźěła ßo wón też pschi tejle składnoscźi wot wopacźneje cźesćźelakomnoscże wjescź dasche, měnjo, so njemóhł snjescź, hdy bychu jemu, najstarschemu a hacź dotal njekhostanemu sastojnikej, poroki cźinili a jeho ßamo do khostanja wsali. Kajku radoscź bychu nizschi sastojnizy nad jeho njesbożom měli a jeho sazpiwali, jeho, kotryż bě lubuschk póstskeho direktora a kotremuż wschudże prědnoscź dawachu.

Jeho myßle drje ßo napoßled na Rybaka wobrocźichu, tola wón w jeho sadżerżenju w tamnej nozy niczo widżecź njemóżesche, schtoż by jeho do wopacźneho ßwětka stajiło. Wón dźě bě pschezo w jeho bliskoscźi był, jenoż na khwilku bě wón cźakarnju wopuschcził, so by billety kupił. Darniwy bě Rybak pschezo był a ßo pschicźischczał, jeli so ßo jemu, schtoż snjescź njemóżesche, pscheczíwjachu. A pschi wschěm tym bě dźě też póstska kara sawrjena była, tak so hižo teho dla Rybak paduch njemóżesche bycź. Tak něhdże starý muż wěz rospominasche. Dowěrjenje, kotreż mějesche starz do ßwěrnoscże młodeho, njewobstajneho cźłowjeka, ßo móhł rjez na cźaß skożowasche, w kotrymż bě w póstskej ßłużbje był.

Rybak bě muż, kotryż bě jara dobru schulsku wucźbu wużiwał, psches kotruż wón wschitkich druhich nizschich sastojnikow pscheßahasche. Pódla tuteje prědnoscże bě wón sróstny rjany a ßylny muż, a s waschnjom, s kotrymż wón pola nich ßwoju wolu pschecźischczecź wjedżesche, ßebi wón niz jenoż pola nizschich sastojnikow, ale też ßamo pola direktora ważnoscź da. Tejle pschewasy, kotraż w Rybakowym waschnju leżesche, mějesche ßo też jenicźzy pschipißacź, so bě ßo Běrka, kotryż bě hewak napscheczo ßwojim towarscham mjelczazy a njepschikhódny, narěczecź dał, do cźakarnje sastupicź; żanemu druhemu ßo tak lohko njebudźische poradźiło, stareho muża pohnucź, ßłużbnu pschißłuschnoscź wobeńcź.

Lěto w póstskej ßłużbje pobywschi, bě Rybak spósnał, so ßo na pschezo na tutym měscże njebudże dżerżecź móz; wón bě jenoż njewólnje w cźaßu, hdyż njewjedźische, kak móhł ßebi na druhe waschnje wschědny khlěb saßłużicź, do póstskeje ßłużby sastupił. Wjedźo, so chzedża jeho, dokelż bě dla falschowaneho wopißma do pschepytanja pschischok, se ßłużby puschczicź, bě wón wupowjedżenju na pok pucźu napscheczo pschischok a ßam proßył, so bychu jemu hicź dali. Nětko bě wón saßo bjes ßłużby. Wón hischcże ras s pschekupstwom spyta, tola jenoż někotre njedżele wudżerża, też pißarske městno pola jeneho rěcźnika ßo jemu njespodobasche; hižo sa měßaz piero na bok cźißnu. A někto rucże s nim dele dźěsche a wón pytasche a namaka troscht w palenzu. Skónczńje wón statok w hubjenym hoscźenzu nadeńdże, hdźež wón ßłużbu pinczńika a domownika s dobom sastupowasche a ßebi bórsy hoscźenzarjowu spokojnoscź psches skutki, kotreż ßo pscheds ßwětkom khowaju, dobycź wjedźesche.

* * *

Mjenowane ranje s nózneje ßłużby k ßwojej małej khěżży duży, Běrka hischcże ras wschěm podawkam sa ßobu pscheds ßwojim duchownym wócźkom nimo cźahnucź da, tola tak jara hacź też ßwoje moshy napinasche, wón niczo namakacź njemóżesche, schtoż by jemu wußwětliło, kak je ßo pjenjeżna poßyłka shubiła. Jenoż to, so bě póstsku karu samknuł, jemu hischcże kusk nadźije wostaji. Srudny a pokhmurjeny wón do ßwojeho doma stupi, kotryż bě ßebi s njewustawazej prózu a słutniwoscźu psches dołhe lěta kupił. S nutska małeje khěżki bě

hischcźe cźicho, jeho mandźelska a dwě młódschej dźěsćźi hischcźe spachu. Tež Hanka, starscha dźowka, kotraž po jenym skhodźe spasche, njebě hischcźe widźecź. Běsche wschak hischcźe rano sahe, a wonka runje rańsche sera s nóznej cźěmnosćźu wojowachu.

Hdyž so hewak wobstarny muž wot nózneje służby domoj wrócźi, bě jeho prěni khód do komory, hdźež jeho žona s dźěsćźomaj — jeho „posnikomaj", kaž jimaj wón rěkasche, spasche. Kak so potom jeho wocźi swěcźeschtej s wjeselosćźu a hordosćźu nad cźerstwymaj strowymaj dźěcźazymaj wobliczomaj a nad strowym hłubokim spanjom jeho mandźelskeje, s kotrejž bě so hakle jako schtyrzecźilětny woženik, dokelž hakle w tejle starobje msdu dosta, so móhł swójbu sežiwicź. Dźenża Běrku k kožu, w kotrymž jeho lubuschkaj spaschtaj, njecźehnjesche. Wón so w symnej njetepjenej stwje s cźežka na stoł puschcźi a horzu hłowu na ruku seprě. Schtož běschtaj wón a jeho mandźelska s dwazecźilětnym dźěłom a prózowanjom nalutowałoj, bě prjecź, na pschezo shubjene, jeli so dźenża pjenježna posłyka skhowana wosta. To bě wěste; pschetož jenož wón bě na shubjenju wina, jenož wot njeho móžesche sebi pósta schkodu sarunacź dacź. Pschi tajkim rospominanju so cźežke sdychnjenje s wutroby stareho muža wuwinu; roshorjeny stanuwschi wón k woknu stupi, na kotrehož schkleńzy bě syma lodowe kwětki stworiła.

A potom so dom woživi, a žona a dźěcźi pschińdźechu jemu „dobre ranje" pschejo a so praschejo, kak so jemu wjedźe a cźeho dla je tak mjelcźaty. Sso komdźo a nusujo Běrka swojim wo njesbožu w nozy powjedasche, a so su nětko wschitzy proscherjo. W bližšej hodźinje běchu w Běrkez domje jenož srudźene woblicza widźecź. Jenož Hanka — rjana kudźerjawa Hanka, kaž jej w X. rěkachu — nadźiju zyle njepuschcźi. Hacź runje bě psches tule pjenježnu schkodu dopjelnjenje jejneho najhorzbscheho žadanja, kwaš s jejnym lubym, hajnikom Bartuschom, do njedowidomeje dalokosćze wotstorcźene, tola žane skorźaze słowcźko s jejneho rta njepschińdźe. „Njestaraj so wo naš, nano, my mózemy cźakacź! Wot nětka chzu hischcźe pilnischa bycź a wo dnjo a w nozy schicź", pěkna holza wotmolwi, hdyž jej nan, jejnu hłowu k swojej wutrobje pokoziwschi, se srudnym hłosom praji, so jej nětko dale niczo sobu dacź njemóže, hacź swoje žohnowanje. Tež Běrkowa swojeho psches njesboże poraženeho muža troschtowasche.

„Shrabaj so, Ernsto", wona jeho symnu ruku pschimnuwschi praji, „wschak mózemy hischcźe bóle lutowacź. Schtož shubimy, je tola jenož sachodne kubło, a to móže so sašo sarunacź. Małej stej hižo tak daloko wotrostłej, so sa knježi, kotrež mje sa wuschiknu wuschiwarku snaju, bórsy doscź dźěła dostanu." Na tajke waschnje žónskej pytaschtej tyschaze myšle wot stareho muža wotehnacź. Tola Běrka so směrowacź njemóžesche. Wón sebi hižo w duchu pschedstajesche, kak budźe se žonu a dźěcźimi swój luby statok wopuschcźicź dyrbjecź, kak bórsy cźežko sašłužena khěžka pod hamor pscheżadźowarja pschińdźe; wschako bě wón póscźe sumu dołžny, kotraž mózesche so lědma s pschedacźom jeho małeho wobżedźenstwa dostacź. Hacź runje Běrka dźenża hacź do popołdnja žaneje służby njemějesche, wón tola doma njewutra a wo jědź, kotruž jemu jeho mandźelska s pschecźelniwym napominanjom pschedstaji, wón njerodźesche. Wokoło dźeżacźich hodźin hižo so wón na póstu poda, hdźež jeho blěde rosrudźene wobliczo wschudźe sobuželnosćź wubudźi. Póstski direktor, pschecźelniwy knjes, runje s wjazorymi telegramami se swojeje stwy stupi a s jeho dźenża tak khutneho wobliczа Běrka hnydom cźitasche, so so niczeho wjazy nadźecź njemóže. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudomna ratarska krajna wustajenza je so, kaž hižo tydźenja pišachmy, 16. septembra wobsamkła, hacź runje bě so postajiło a wschudźe po zykym kraju wosjewiło, so budźe wona wot 7. hacź do 21. septembra tracź. Wina na tutym pschecźaßnym kónzu wustajenzy su s dźěła wustajerjo, kotsiž někotre dny po wotewrjenju wustajenzy wschón wustajeny skót, ryby, pjerisnu atd. sašo domoj wotwjesechu, s dźěła też wulki wichor, kotryž běschtaj Rudolf Falb a astronom Wiggins sa dnjej 17. a 18. septembra wěschcźikoj. Tutón wichor dyrbjesche tak swlny bycź, kaž jón samo w lěcźe 1868 měli njeßmy. Duž bě so wustajenzyny komitej do wulkeho stracha dał a wustajerjow rucźe namołwił, so bychu tola swoje wězy hacź do 17. septembra s wustajenzy wotewsali, hdźež bychu so, hdy by, kaž bě wotcźakacź, wichor wschě twarjenja spowalał, wot njeho do kusow rosbiše a roszychnowale. Tak dha bě wustajenza hižo pjatk tydźenja do zyła wurumowana. Tola njedźiwajo teho dyrbjesche kóždy, schtóž ju tutón dźeń wopyta, pschezo hischcźe 50 np. sastupneho pjenjesa płacźicź. So je komitej hladał, po możnosćźi wjele pjenjes hischcźe poslednje dny wopytarjam wotewsacź, nad tym wschak so dźiwacź njemóžemy, hdyž pomyßlimy, so je wustajenza s wulkim dołhom, kotryž wjele tyßaz hriwnow wucźini, wobsamkła. S tuteje pschicźiny so też sastupny pjenjes schulskim dźěcźom spuschcźicź njemóžesche, kotrež běchu poslednje dny s wulkimi cźrjódami pod pschewodom swojich wucźerjow na wustajenzu pschicźahnuke. Sa swoje kroschki wschak su k wobzarowanju swojich wucźerjow jara mało wohladake, tola na tym njebě komitej wina, ale, kaž je hižo prajene, wustajerjo a wulki wichor, kotryž dyrbjesche sobotu a njedźelu po kraju howricź. Tuteho wichora dla běchu so też maschiny, kotrež běchu na wustajenzy sawostake, psche schkodu sawěscźike; wobhladniwe hosposy jeho dla sobotu njepokachu a schaty na trawnik njekładźechu a njedźelu někotry měschcźan, kotryž hewak, hdyž so hodźi, kóždźicźku njedźelu popołdnju na wšy abo do horow wulecźi, tón ras doma wosta, dokelž bě so se swojimi pschecźelemi srěcźał, so chze pschi wulkim wichorje dom strażowacź. A hlej! Ssobota pschińdźe a po njej njedźela, ale wichor wuwosta. Wjedro bě napschecźo Falbowemu a Wigginsowemu wěschcźenju tak kraßne, kaž smy jo lětša s rědka měli. Bě, kaž so by lecźo, prjedy hacź jeho cźaß wuběhnje, hischcźe ras cźłowjekow se swojej zykej rjanosćźu a lubosnosćźu swjeselicź chzyło, so bychu na njo s cźim wjetschej dźakownosćźu spominali, hdyž je knjejstwo nasymje s jejnymi njelubosnymi wětrami a deschcźemi wotstupicź dyrbjało. Rjane wjedro, kotrež njedźelu knježesche, bě drje też mnohich Dražđźanczanow nawabiło, s extracźahom do Budyschina pschijěcź, so bychu sebi ratarsku wustajenzu wobhladali. Kak dołhe woblicza tucźi cźehnjechu, shoniwschi, so je wustajenza hižo nimo a so su po tajkim podarmo pschipucźowali, móže sebi kóždy lohko pschedstajicź. Kak lubi Dražđźanczenjo na wustajenzu swarjachu a santorjachu, chzemy radscho samjelcźecź. A tola nam woni njeprawdu s tym cźinjachu. Schtó hewak je na tym wina, so je so wěz tak dźiwnje zosała, hacź Falb a Wiggins se swojim njesbožownym wěschcźenjom?

— Mjes kantorami a zyrkwinskimi wucźerjemi so nětkle wjele wo tym rěcźi, so měła so pschichodnemu sejmej próstwa póßłacź, so bychu so jich fixirowane zyrkwinske dokhody s nowa pschehladake (revidirowake). So měła so tajka revisija s cźaßami stacź, je też knježerstwo s wopředka w mysłach měło; ale krajne stawy ju, wo tamnym sakonju muradźujo, wotpokasachu. S wězywustojneje strony so wobkrucźa, so maju we wschěch tych wšach a městach, kotrychž wobydlerstwo stajnje pschiběra, zyrkwinszy wucźerjo kaž też duchowni schkodu; pschetož jich dźěło pschiběra, a to s dźěła tak, so móža jo jeno s wulkej prózu dokonjecź; też zyrkwinska pokładniza ma wjazy dokhodow; zyrkwinszy sastojniży pak niczo wjazy njedostanu. Někotre zyrkwinske pschedstejerstwa drje su dobrowólnje msdu zyrkwinskich sastojnikow powyschike; ale pscheszyło móhło tu jenož sakońske postajenje pomhacź.

S Lahowa. Husto a cźasto, haj skoro wschědnje mózemy widźecź, kak pohonczojo na wšach na deskowanych wosach stejo jědu, abo so na juchowy sud, hdyž je so na poli abo na łuzy wuprósdnik, na dompucźu synu, njewopomniwschi, kak straschne tajke cźinjenje je. Kak lóhzy je tola mózno, so so konjom něschto sesdanje; wone satorhnu abo na bok skocźa, pohonca panje s wosa, a njesboże je hotowe. Tak běsche też pola naš psched něschto cźaßom knježi pohonca M. s K. juchu wosył a so potom na dompucźu na prósdny sud synuł. Konjej so bórsy po tym wo wšy smahowazych schatow wustróżischtaj a na bok praßnuschtaj. Psches to so pohonca se suda suže a skama sebi nohu a je nětko psches schtwórcź lěta w kožu leżecź dyrbjał.

S Njeswacźidła. Nascha wosada so hotuje na Michała t. l. Gustav-Adolfski swjedźeń swjecźicź. Na tutym dnju dyrbi, hdyž Bóh hnadu k temu spožcźi, ½2 hodź. swjedźeński cźah do Božeho domu so nastajicź, hdźež ma so w 2 hodź. serbska Boża służba sapocźecź, pschi kotrejž k. farar Mrósak s Hrodźischcźa prěduje. — ¼4 hodź. na němskich kemschach prěduje k. konsistorialny radźicźel dr. Dibelius s Dražđźan.

S Minakała. Tele dny srudźaza powjescź s Reibersdorfa k nam pschińdźe. Hrabi Einsiedelej, kotryž w poslednim cźaßu w Reibersdorfje pschebywasche, staj so pschi wuježdźe konjej splóschikoj a hrabja je pschi tym s wosa panuł a nahku smjercź namakał.

S Jaßońzy pola Pancźiz. Pjatk tydźenja popołdnju wokoło 2 hodźin je so tu khěża dźěłacźerja Paschki do cźista wotpaliła. Woheń je so pjecźa wot jeneho dźeßacźlětneho hólcźeza sałožił.

S Jitka. Sańdźenu wutoru rano w 9 hodźinach s brózńje khěžerja Rachela tu płomjo wupraßnu. Dokelž bě brózeń se žnjemi kopata polna, bě žahłota jara swlna, tak so so psches nju hródźina tšecha sapali a so też tele twarjenje s dźěła do prócha a popjeła

pschewobroczi. Woheń je ßo saßo ras psches to sakožił, so ßu džečźi se sapalkami hrajkale.

S Čžornowa. Wulka srudoba je ßwójbu nascheho wuczerja potrjechiła. Wuczerjowy ßyn, 23 lět stary pschekupz Ernst Jurij Bar s Draždźan, schtwórtk 15. t. m. wieczor po 9 hodź. na Mischnjanskej drósy w Cotcze pola Draždźan njedaloko dwórskeje piwarnje na velozipedze s tsjómi koleßami jedźeschе. Piwny wós setkajo wón do njeho sajedze; wós jeho tak njesbožownje pschejedze, so mkodźenz bórsy na to ducha spuschczi. Pschepytowanje pokaże, hacz je piwny pohoncz na njesbožu wina abo niz. Njesbožowneho mkodźenza ßmy sańdźenu njedźelu popołdnju w Kamjeńzu khowali. — Njech je tole njesbože tajkim, kotsiž na velozipedze jesdźa, s wuczbu, so ßo pó czmje hladaja, schtoż mózno.

S woßmeho wólbneho wokrjeßa. Hdźež ßo to ßnadź hischcze cziniło njeje, tam chzyli gmejnszy sastejerjo a drusy nahladni mużojo nětko hromadze rospomnicź, kak to s naschej nowowólbu sa Draždźany budze: pschetoż tajka ważna wěz chze w prawy czaß dorěczana a wuczinjena bycź, hdyż tež jara derje wěmy, so ßo nam ßamym tež tón konservatiwny muż woßebnje spodoba, kotrehoż je w mjenje Budyskeho konservatiwneho towarstwa nam knjes krajny starschi s Zezschwitz wóndano s wólbnym wosjewjenjom porucził. Njech pak tež wschitzy, kotsiž chzedźa kublerja Koklu radźi saßo wuswoleneho widźecź, tež woprawdze 18. oktobra do wuswolowarnje dóńdu, so s najmjeńscha pola naß wólba sa porjad wupadnje, a so s najmjeńscha my sa tajku ßejmsku komoru skutkujemy, s kotrejž je kralowskemu ministerstwu mózno wuradźowanja wjesecź: pschetož s druhich stron ßłyschimy, so budźa sozialdemokratojo pschi khłoßowanju krucze ßobu wojowacź, hacz móhli ßo ßnadź do nascheje ludoweje komory dobycź. Schtóż ma dźełacźerjow s wuswoleńskim prawom, kiž trochu daloko bydla, je teho dla lubosnje proscheny, so chzył jim bjes pschikrótschenja msdy tak wjele czaßa spožczicź, so móża ßwój hłóß na prawym měscze wotedacź.

S Lipoje. 18. septembra pschipołdnju je ßo tu Pohlez hoscźenz s bróżnju a hródźu wot wóhnja do zyła sanicźił. Njedaloko wóhnja lapy, s petrolejom namacźane, a wulku petrolejowu bleschu namakachu. S teho scźěhuje, so je ßo woheń wot stóstniskeje ruki sakožił.

S Khoczebuza. Najlěpsche żito płacźeschе pola naß 9 hriwnow 50 np., a s dźěla tež něschto wjazy. — — Dokelž budze wot 1. oktobra spirituß a palenz drózschi, je knjeżerstwo tu pěknu naprawu naprawiło, so móże ßo na kóżdej żelesnizy w czakarni tscźeje a schtwórteje klaßy schalka khojeja sa pjecź np. dostacź, s mlokom a zokorom pak sa 10 np. (Br. Z.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Sskużobnu holzu Mayerez w Porschizach pschepokasachu, so je jebacź spytała, a jej teho dla jastwo na dwaj dnjej pschißudźichu. — Schewz Hausa w Njesdaschezach, kotryż bě tamnischeho schoßarja Oehmigena na czescźi sranił, ma 15 mk. pjenjeżneho khostanja płacźicź. — 17lětnemu czeladnikej Kóczży w Mjeschizach 3 mk. pjenjeżneho khostanja napokożichu, dokelž bě dżowku Lehmannez, pola kublerja Janascha tam ßkużazu, s kjom pschebił. — 14lětny kowarski wuczobnik Schóna s Hornjeje Wjasońzy bě wobskorżeny, so je 29. julija skakarjej Gneußej w Běczizach s laza, blisko skały leżazeho, dybsacżny czaßnik a 31. julija mkynskemu wuczobnikej Ritterej w Koblizach s njesamknjeneho kofra 1 mk. 15 np. kranuł. Mkodostny paduch ma ßwoje pokoscźenje s jastwom na jedyn tydźeń wotpokucźicź. — Dźełacźerja Schimanka s Minakała, kotryż bě 31. augusta s Mischnjanskeho jastwa cźeknuwschi po kraju dundajo 2. septembra do Budyschina pschischoł a ßo tam por schkórnjow, dźełacźerjej Schokcze ßkuschazych, s jebanstwom mozował a je potom pschedał, k jastwu na tsi njedźele a k arrestej na dwě njedźeli saßudźichu.

Khostanska komora. Korczmarja J. A. Erknera w Brěsynje, kotryż bě na schkodu ßwojich druhich wěricźelow żiwnoscźerjomaj Meltzy a Běrzy w Brěsynje a hospodarskemu pomoznikej J. E. Hilbjenzej w Hucźinje ßwój skót, běrny a schtoż hewak hischcze hibicźiwe wobßedżesche, wudał, k jastwu na tsi měßazy saßudźichu.

Powołanska komora. Najenk górbarka w Jeńschezach, F. W. Räcke, 3. haprleje doma tak dźiwje sakhadźesche, so jeho mkódscha dżowka k tamnischemu gmejnskemu pschedstejicźerjej Jätzoldej s próstwu pschiběża, so by tola jejnemu nanej wobarał. Jätzold ßo psches dźeścźowy płacź pohnucź da a gmejnskeho starscheho ßobu wsawschi ßo k Räckej poda. So jeho njeby rosnjemdrił, Jätzold jemu praji, so je k njemu dawkow dla pschischoł. Tola Räcke, s roshorjenjom ßo pyrjazy, njedźiwajo teho Jätzoldej hromadu wudmow nawda, kotrychż dla kawniski ßud Räcku k jastwu na schtyri njedźele saßudźi. Powołanska komora, kotraż mějesche wo tejle należnoscźi hischcze ras jednacź, dokelž bě ßo Räcke pschecźiwo wußudej powołał, wußud wobkrucźi.

Přilopk.

* Pschе drjenje a wicź je něchtó tónle ßrědk radźił. Wsmi strowu runklizu (runkelrěpu) a roskraj ju do kružałkow abo koleskow a składź ßamßne tam, hdźež boli; na to położ najprjedy płatowe a s wjerćha teho wołmjane rubjeschko, so by ßo wobwjasało. To wostaj wjazy hodźinow tajke leżo, potom wotwobaliwschi pschetrěj to městno s małym kuskom khłódneje wody, a napoßledku wsmi ßuchu twjelku, so by s njej tam hnydom prawje porybował. Runklizowe koleska móża nozy leżecź, a rybowanje móże ßo potom rano cźinicź. — — Hdyż je ßo něchtó woparił, naßypaj pschenczneje muki na to městno, ale hnydom po wobschkodzenju. Tak ßo ból staji, a żanych pucheri njenastanje.

* Prawa srudoba je do domu korczmarja Nebe w Dittersbachu sacźahnuła. Nebez ßyn, kotryż jako wojak pola 1. kompagnije 134. regimenta pěschkow stejesche, běsche se ßwojim regimentom w manevrach pola Döbelna; s tychle manevrow mějesche ßo wón jako reservist s wójska domoj wrócźicź. Sswoju bróń rjedźo ßo Nebe wóndano s husarom rosrěczowasche, kotryż s nim w tej ßamej kwartěrje w jenej wsy blisko Döbelna leżesche. So byschtaj bróń pschirunakoj, husar tsělbu pschinjeße, kotraż na scźěnje wißasche. W tsělbje pak hischcze praskata patrona tczesche. A mjes tym so ßo wojakaj rosrěczowaschtaj, ßo s tsělby wutsěli, a patrona pěschkej do tokstеho mjaßa praweje nohi slecźa a jemu 18 zentimetrow dołhu a 12 zentimetrow schěroku ranu wudrě. W Döbelnskej hojerni, do kotrejež ranjeneho bórsy dowjesechu, ßo s jeho ranu tak pohórschi, so dyrbjachu jemu nohu wotrěsacź. Pschi abo po amputaziji je ßmjercź mkodźenza wot jeho bolosczow wumóhła.

* Jenemu wószy w Deubenje wóndano 1200 mk. hódny kóń do něhdże 6 metrow hłubokeje studnje padże, kotraż běsche s nahnitymi deskami wodżeta. Hižo běchu wschu nadźiju spuschczili, so konja, kotryż běsche 15 zentnarjow cźeżki, żiweho se studnje wucźahnu. Po dwě hodźinje trajazym spróznym dźele pak ßo to tola radźi. K radoscźi wschěch pschitomnych wbohe skoczo, hdyż běchu je horje doczahnuli, wjeßele poskoczi. Konja hnydom do hródże dowjedźechu, hdźež jeho skótny lěkar wobhlada. Kóń je ßo jeno trochu wobodrěł, a skótny lěkar ma sa to, so jemu panjenje do studnje dale schkodżecź njebudże.

* W paleŕni w Burkhardshainje pola Wurzena ßo wóndano jena żónska zyle nahle s blesche napi, mějo sa to, so je palenz w njej. Na ujesboże pak běsche bleschu shrabnuła, w kotrejž běsche schwablowa kißalina, a na kotruż tež bě, każ ßo ßkuscha, cźerwjena papjerka s kschiżikami nalěpjena. So s khwatkom tole napißmo pytła njeje, sa to drje směje hischcze wjele bolosczе wustacź; ßnadź tež ßo ji s zyła żaneho palenza wjazy njesechze.

* W Pausy sańdźeny tydźeń dwě ßwójbje zyle nahle a cźeżzy skhorischtej; wschitko na to pokasowasche, so je ßo khorym s jědom sawdało. Bórsy ßo wußlědźi, so je ßo w woběmaj ßwójbomaj rano do khojeja kosaze mloko wużiwało. A dokelž ßu kosy běrnjaze selo żrałe, je mózno, so je na tole waschnje jěd do mloka pschischoł. Sbożownje je wschón strach sa khorych wotstronjeny.

* W Berlinchenje w Schlesynskej ßo wóndano sta, so bu wěsty Greim, kotryż s dźiwinu wikuje, sa běrtlk hodźiny wopor ßmjercze. K ßwojemu wikowanju wón karbolowu kißalinu trjebasche, kotruż mějesche, jeno mało rosździdnjenu (70%), w bleschi, w kajkichż je hewak selterska woda, w khamorku stejo. Pódla zyle tajka bleschа s palenzom stejesche. Palenz pytawschi, ale bleschu s karbolowej kißalinu hrabnuwschi wón krucze s njeje żrěbnu. Wot ßurowych bolosczow cźwilowany wón do haptyki cźerjesche a mějesche, hdyż jemu tam pomhacź njemózachu, hischcze mozow doscź, so saßo domoj doběża. Tudy na stólz padże a bórsy ducha spuschczi.

* S Barlina ßo pische, so budźa wuczerjo w ludowych wuczerńjach sa dotalne 6 njedźel pschichodnje 10 njedźel wojerszy skużicź dyrbjecź, prjedy hacz do reserwy sastupja. To ßame budże tež wo tajkich wuczerjach płacźicź, kiž bjes ßwojeje winy hischcze żaneho sjawneho městna dostali njejßu. Tym wuczerjam, kiž ßu s brónju skużili a kiž móża teho dla na tajke swuczowanje saßo swokani bycź, so pscheporucza, so bychu ßo jako inspektorojo pólnych lazaretow abo jako rendantojo tajkich lazaretow pschihotowali.

* Riechers w Barlinje, kotryż hußle a ßmyki dźěła, je jedyn s najlěpschich snajerjow starych hudźbnych nastrojow abo instrumentow. Wóndano mkody herz k njemu pschińdże a jemu saprószchene hußle pokasujo powjedasche, so je je w Schczeczinje sa 40 mk. kupił. Wón

chzyſche wjedźecź, ſchto ßnano je to ſtare drjechmo hódne. Ssebi hußle ſe wſchěch ſtron wobhladawſchi Riechers na nich ſapiſka a potom ſ roshorjenjom tſchepjetajo herzej dźeſche: „Wěſcźe, ſbožowny cźlowjecźe, ſchto ſcźe tu ſa 40 mk. kupił? Woprawdźite Amati. Je-li ſo chzecźe je pſchedacź, wam na měſcźe 4000 mk. ſa nje dam.“ Herzej běſche to tajka njenadźita powjeſcź, ſo na wokomik rěcź ſhubi. Bórſy pak ſ radoſcźu wyſkajo poſkocźi. Schcźecźinſki pak, kotryž je hußle pſchedał, budźe ßo mjenje ſradowacź, ſhoniwſchi, ſchto je ßebi ſa 40 mk. ſ rukow dał.

* Krwawny njeſkutk je ßo wcźera tydźenja we Weinheimje w Badenſkej ſtał. Tam ßo wěſty Schulz pſched dwěmaj lětomaj woženi. Wón je 28 lět ſtary, žona 24 lět. Jimaj ßo derje dźěſche; pſchetoż kóždy měješchtaj wjazy hacź 40,000 mk. ſamoženja. Žona, kotraž ma jeno hiſchcźe macź a ſ mužom w macźerńnym domje bydleſche, je, ſchtoż je ßłyſchecź, pilna a ſprawna žónſka, mjes tym ſo je muž trochu nahrabny byk. Po tym ſo běſche poßledni cźaß woſpjet ſwada mjes mandźelſkimaj była, ßo pſched něſchto njedźelemi do zyła roskoriſchtaj: Schulz ßwoju ßwójbu wopuſchcźi a k ßwojimaj ſtarſchimaj cźehnjeſche. Dokelž wón žně ſe žoninych polow do zuſych bróžnjow wožeſche, ßo žona pola měſchcźańſkeje rady wobcźežowaſche, wot kotrejež tež Schulz pſched krótkim poruczноſcź doſta, ſo ma žně do žonineje bróžnje ſwoſycź. Tale pſchikaſnja je, kaž ßo ſda, nahrabneho cźlowjeka tak rosmjerſała, ſo ßo wón roſßudźi žonu a dźěſcźi ſkónzowacź. Wcźera tydźenja dopołdnja wokoło dźeßacźi wón do žonineho wobydlenja pſchińdźe, a ſa 15 minutow běſche ßo hróſbny njeſkutk ſtał. S khlěbowym nožom Schulz žonu, bjes teho ſo byſchtaj ßo pſcherěcźałoj byłoj, do boka kło, na cźož ßwoju $^5/_4$ lěta ſtaru dźowcźicźku ſhrabnu a ji žiwot rosrěſnu, ſo cźrjewa wuſtupichu. Pſchi tym ßo mordaŕ na najmłódſche dźěcźo w kolebzy dohlada, jo ſhrabnu a wbohe kurjatko wo ſcźěnu rěſnu; kule, kotrež ma dźěcźo na hłowje, to dopokaſuja. Mjes tym pſchichodna macź k temu pſchińdźe; tež do njeje ßo ßurowz da a ju na ruzy ſrani. Na to ßebi ſ revolvrom kulku do hłowy tſěli, kotraž tež jeho na měſcźe mori. Hakle praſk revolvra kedźbnoſcź na dworje pſchitomnych wubudźi, a nětko ßußodźa ſe wſchěch ſtron pſchiběžachu. Wbohe ſtarſche dźěcźo, kotrež do hojeŕnje donješechu, je ßmjercź wot jeho cźeŕpjenjow wumóhła. Rany młodeje žony a jeje macźerje po wußudźe lěkarjow ßmjertne njejßu.

* W Tridencźe w južnej Tirolſkej ßu hižo 28. ſańdź. měßaza prěnje wkaſtojcźki widźeli, kotrež ſ połnozy k połdnju cźehnjechu. S teho ßo huda, ſo ſmějemy lětßa ſaźnu ſymu.

* Tſoji kwaß běſche wutoru tydźenja w Rybim pola Noweho Jicźina w Cźechach. Tam ßo nan a ßyn na dobo ženjeſchtaj; ſ dobom tež nan ßwoju dźowku wuda. Spodźiwne pſchi tym je, ſo ſtej nanowa a ßynowa njewjeſta ßotſje. Na to waſchnje je ßyn nětko ßwak ßwojeho nana; a ßotra je ßotſje ſ pſchichodnej macźerju.

* W Poßadowje w Cźechach ßu wóndano rubjeżnizy fararja Marela ſkónzowali. W nozy wokoło 11 hodźin tſjo zuſi mužojo na faru pſchińdźechu a chzychu nuts puſchcźeni bycź, wudawajo, ſo chzedźa k. fararja k khoremu proßycź, kotryž je ßmjercźi bliſko. Lědma pak běchu do farſkeho domu ſaſtupili, hoſpoſu pſchimnuchu, ſwjaſachu a na kožo cźißnuchu. Farař, kotrehož běſche ropot wubudźił, rubjeżnikow wuhladawſchi tſělbu ſhrabnu, kotruž měješche nad kožom wißajo, a chzyſche ßo wobaracź. Rubjeżnizy pak jemu bróń ſ rukow wutorżechu a njedźiwajo na jeho próſtwy, ſo chzyli jemu žiwjenje woſtajicź, jemu ſe ßekeru něktore rany do hłowy ſaßadźichu, ſo farař morwy leżo woſta. Na to wſcho ſebrachu, ſchtoż mózachu wotnjeſcź. Mjes tym běſche ßo hoſpoſy radźiło ßo ſe ßwojich putow wußwobodźicź a ſkradźu ſ fary cźeknucź. Wona rucźe ßußodow na pomoz ſawoła. Hdyž pak ßußodźa na faru pſchińdźechu, běchu ßo rubjeżnizy hižo wotßalili; tele dny je ßo poradźiło, mordarjow wußłędźicź a pſchimnucź.

* W madźarſkej wßy njedaloko Vesprima w Wuherſkej běſche wóndano wulki kwaß, na kotryž běſche dalſche a bliżſche pſcheczelſtwo ſe wſchěch ßußodnych wßow proſchene. Tež ßußodny młody wulkokubleŕ, hrabja Schandor S., kwaßarjow ſe ßwojej pſchitomnoſcźu poczeſcźi. Sso ßamo roſumi, ſo tam tež zyganjo herzy běchu, bjes kotrychž ßebi Madźar tajki ßławny dźeń ani myßlicź njemóże. Hdyž běchu herzy něktore kuſki ſehrali, zymbaliſta po hoſcźoch ſa herzow ſkład ſběracź dźěſche. Hdyž k młodemu hrabi pſchińdźe, tutón dźeſche: „Wobeńdź najprjódzy druhich! Potom pſchelicź, kelko ßy naſběrał, a ja cźi telko dam, ſchtoż druſy wſchitzy w hromadźe.“ Wulzy ſradowany zymbaliſta kwaßarjow wobeńdźe, jim ſchcźedre lubjenje młodeho Schandora wukhwalujo. To pak burow ſamjerſa, ſo jich hrabja tak niſko waži; a ſo bychu tež ßwoju ſchcźedroſcź pokaſali, herzej na taleŕ ſdawachu, ſchtoż mějachu pjenjes pſchi ßebi, ale pod tym wuměnjenjom, ſo jim zygan poſdźiſcho wrócźi, ſchtoż běchu jemu jeno na ſdacźe darili; pſchetoż madźarſki bur ßo rady njepſchewda. Sa něktore minuty měješche zygan wjazy hacź 200 ſchéßnakow na talerju. Ssmějo ßo herz k młodemu hrabi wrócźi, kotryž běſche njelubośnje pſchekwapnjeny, hdyž telko pjenjes naliczi. Mjerſazy, ſo je w pſchitomnoſcźi telko ßwědkow tajke něſchto lubił, Schandor pjenjeſy ſapkacźi a ſ kißatym wobliczom woteńdźe. Ale cźi lubi burjo hiſchcźe kißalſche wobliczа cźinjachu, hdyž ßo wukopa, ſo je ßo hnydom ſa młodym hrabju tež zymbaliſta ſ zykym ſkładom ſhubił, ſabywſchi buram wrócźicź, ſchtoż běchu jemu tucźi wulkomyßlnje jeno na ſdacźe darili a Schandorej klubu.

* S Milana w Italſkej ßo telegrafiruje: Dźěłacźerjo, kotſiž ßu ßobuſtawy potajneho anarchiſtiſkeho towarſtwa, wóndano dohladowarja pſchi twarje Rhoſkeho kanala, wěſteho Angelo Sergeni, nadpadżechu a wuwjaſachu a jemu noſy a ruzy wotrubawſchi jeho do kanala cźißnuchu, hdźež ßo njeſbožowny tepi. Dweju tych njekmanikow ßu ſajeli.

* Ssurowy njeſkutk je ßo we woſu na żeleſnizy mjes Tourſom a Lawalom ſtał. Wěſty Van Wamel ſ tſjomi dźěcźimi we woſu ßedźeſche. Najmjeńſche dźěcźo chzyſche něſchto jěſcź měcź ſ korba, kotryž, ſe wſchelakej zyrobu napjelnjeny, pod ßydłom leżeſche. Nan ßo wotwlakowaſche próſtwu dopjelnicź, runjeż dźěcźo wot prjedawſcheho wjecźora niczo jědko njebě. Starſcha ßotra pak korb wotewri a chzyſche zyrobu mjes mjeńſchej dźěſcźi rosdźělicź. Na to nana tajka njemdroſcź pſchewſa, ſo wón holzy nóż, ſ kotrymž chzyſche wona khlěb kracź, wutorże a ji jón do wutrobna ſtorcźi. Tež ßwoju druhu dźowku, kotraž ſtarſchej ßotſje na pomoz pſchiběża, njembdry cźłowjek cźeżży rani. Zakoſcźenje dźěcźi wußkyſchawſchi chzychu ßobupucźowarjo ſignal podacź, ſo by cźah ſaſtał; ale pſchiprawa njeſkutkowaſche. Hakle na pſchichodnym dwórniſchcźu cźah ſaſta. Tudy ßuroweho nana ſajachu a dźěcźi do hojeŕnje wobſtarachu.

* Na małym dwórniſchcźu Hextorpe njedaloko Donkaſtera w Jendźelſkej wcźera tydźenja na poboczных kolijach cźah ſtejeſche, w kotrymž běſche wjele ludźi, kotſiž chzychu na wjeßely ludowy ßwjedźeń do Donkaſtera. Na jene dobo ſpěſchny cźah ſ Lancheſtera pſchicźěri, kotryž do Mancheſtera jědźeſche. Lokomotiwa do poßlenich woſow prěńſcheho cźaha ſajědże, je rosbi a wulke horjo naczini. Schéßnacźo paßażerojo běchu na měſcźe morwi; ſchtyrjo cźeżży ranjeni na pucźu do hojeŕnje ſemrjechu, tſjo poſdźiſcho. Hewak je něhdże 70 bóle abo mjenje cźeżży ranjenych. Jenemu paßażerej bu hłowa wottorhnjena, druſy buchu ſ woſow nahłu naßyp dele ſmjetani. Paßażěrojo ſpěſchneho cźaha ßu ſ wjetſcha jeno ßnadnje ſranjeni. Schto je ſ pſchicźinu było, ſo je ſpěſchny cźah do paßażěrſkeho ſajěŕ, ßo hiſchcźe wußłędźiło njeje.

* Mordaŕſtwo, kotrehož pſchicźinu ßebi dotal nichtó wujaßnicź njemóże, je ßo ßobotu tydźenja w Pólſkej Bystrje ſtało. Tónle dźeń wjecźor jedyn tamniſchi khěžkaŕ ßwoju nježenjenu 18 lět ſtaru dźowku ſ wótrej ßekeru ſ tajkim wotmachom wot ſady do hłowy praßnu, ſo njeſbožowna na měſcźe leżo ducha ſpuſchcźi, dokelž měješche nop roſraženy. Hdyž nadpanjenej na jeje kſchik jeje 21 lět ſtara ßotra na pomoz pſchiběża, ßo nan tež do tuteje da a jej ſe ßekeru kruch ramjenja wotrubnu. Na to njemdre mužiſko na łubju cźeknu, hdźež ßebi žiwjenje wſacź ſpyta. Wón ßebi ſe ßekeru pjecź ranow wuruba, ale ßo njemori. Ranjeneho ßu do hojeŕnje dowjeſli. S dźowkomaj a ſe ßwojej žonu, jeje macźerju, kotraž tón dźeń doma njebě, je mordaŕ dotal w połnym měrje żiwy byk.

* 24. ſańdźeneho měßaza rano młynk w ruſkej wßy Makarowka ſ wotroczkom na polo hejduſch ßyz dźěſche. Sswojemu 12 lět ſtaremu ßynej, kotryž doma woſta, młynk poruczi młyn ſaſtajicź, hdyž budźe ſorno domlěte. Pytnuwſchi, ſo je ſorno ſemlěte, chzyſche hólczеż koło ſatykacź. Hdyž pak ßo ſa ſatykaczkom nacźeże, ſ koſchlu ſa koło ſakoži, kotrež jeho hnydom do gratu ſcźeże: njeſbožowny bu tak rjez woprawdźe roſmlěty. Hdyž ßo młynk ſ pola domoj wrócźi, ßo jemu żałoſtny napohlad poſkicźi: młynzyne ſcźěny běchu ſ krwju ſapluſkane, na koleßu kuſki mjaßa wißachu, a dźěſcźowe cźěło měješche napohlad krucha mjaßa, ſ krwju ſapanzaneho.

* Bohaty muž chzyſche ßebi w ßwojej ſahrodźe małу ſwěrjeńz ſakożicź. Duž k jenemu dźěſche, kiž ſe ſwěrjatami wikuje, ßebi wſchelake ſwěrjata pokaſacź da a ſkónczńje pſched dwěmaj klětkomaj ſtejo woſta, w kotrymajž běſchtaj lawaj, kotrejž ßo jemu woßebje lubjeſchtej. „Schto tónle law płacźi?“ ßo wón na krala puſcźiny pokaſujo wopraſcha. — „Pjecź tyßaz ſchéßnakow.“ — „To je wjedrowje wjele pjenjes.“ Na druheho pokaſujo ßo praſcheſche, hacź je tón ßnadź tuńſchi. „Ně, teho ja nihdy njepſchedam.“ — „Cźeho dla to?“ — „Tón je loni moju pſchichodnu macź ſeżrał.“

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże jutsje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach kaplan Handrik němski prědowacź.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Handrij Gruhl, żiwnoscźeŕ w Nadźanezach, s Hanu Marju swud. Kochowej rodź. Langez tam.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Ernst August, Jana Ernsta Hanczki, skalarja w Jenkezach, ß. — Martha Amalija, Jana Augusta Rjelki, kublerja w Sslonej Borschczi, dź. — Pawoł Ota, Jana Bartka, fabrikskeho dźełacźerja na Židowje, ß. — Hendrich Pawoł, Handrija Hokera, zyhelnika na Židowje, ß. — Gustav Hermann, Jana Ernsta Mjerwy, dźełacźerja na Židowje, ß. — Jan August, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Marja, Josefa Stantiewicza, dźełacźerja tudy, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 14. septembra: Jan Schreiber, żiwnoscźeŕ-wumjenkaŕ w Libuchowje, 64 l. 10 m. 7 d. — 17. Emma Hedwiga, Jana Hermanna Stelziga, fabrikskeho dźełacźerja na Židowje, dź., 2 m.

Płacźisna žitow a produktow w Budyschinje

17. septembra 1887.

Žitowy dowos: 2693 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca . . . . . běła	8	69	8	81	8	57	8	75
" . . . . . žołta	7	86	8	21	7	98	8	16
Rožka	5	89	6	8	5	95	6	8
Jeczmjeń	5	43	5	62	5	62	5	80
Wowß	4	50	5	30	—	—	—	—
Hroch . . . . . 50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduschka	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	2	10	2	30	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 " . . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Rżana muka . 50 " . . .	6	25	9	75	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 " . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . 600 " . . .	17	—	19	—	—	—	—	—
Proßata 907 schtuk, schtuka . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Dražđźanske mjaßowe płacźisny. Howjada 1. družiny 56—60 mk., 2. družiny 51—55, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne żwinje 46—50 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 42—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 23. septembra: Rjane.

Psches žudnistwo ma žo na pscheßadźowanje pschedawacź: 29. septembra dopołdnja w 10 hodźinach kněża s polom, Wikowej w Rakezach žluschaza a na 6300 mk. takšer. — 30. sept. dopołdnja w 10 hodź. kněžkarska żiwnoscź cźišło 84 w Radworju.

500 tolerjow je hnydom abo pozdźischo na hypotheku wupožcźicź. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Now.

W Wjeßelu je **kněža** cźišło 16 hnydom na pschedań. Dalsche je w Minakale pola **Augusta Nowaka** shonicź.

Ssuproschna ranza je na pschedań pola **Khorle Wukana** w Klukschu.

G. Brand.

Dla pschestacźa pschedawarnje ma žo **27. t. m.** dopołdnja w 9 hodź.

awkzija

wschitkich hischcźe sawostatych pscheßłóncźnikow, pschedeschcźnikow, kijow k wukhadźenju, tobakowych tysow, zigarowych kóncźkow a tobakowych trubkow atd. wotbywacź.

G. Brand na bohatej haßy 10.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow žylne, kupuje po najwyschschich płacźisnach

mechanisku pschadownja w Hajnizach.

Jabłuka

strowe, kotrež móža tež tschaßene bycź, kupuje sa 3 hacž 4 mk. po zentnarju

hornjołužiska žadowa tłóčerńja

dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**

w Budyschinje

na sadnej bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara žłódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na žerbskej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre žuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre . . . . . " " 36 "
žołte wóskowe mydło I . . . . . " " 40 "
žołte wóskowe mydło II . . . . . " " 30 "
soda . . . . . " " 5 "
schterku . . . . . " " 22 "
masne mydło, sekene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtuńschej płacźisnje.

Pschedawarńja hnójnych žrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje

skład w hosćenzu k słotemu jehnjeczu

na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě družiny **hnójnych žrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtuńschich płacźisnach, wosebje

žyru a parjenu koscźinu (saruczenu cźistu njepodražowanu tworu),

woprawdźity žyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,
norwegski a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne žele,
Cźopliczańsku fosfatowu muku,
gyps k hnojenju a saßlanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Łužizy bydlazym, kotrež wote mnje kupuja, prawo da, hnójne žrědki darmo pschepytacź dacź, jeli so je žo pruha, kaž je pschepisane, wotewsaka.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płacźisnach w jenak dobrej družinje

khofejowy skład

Th. Grumbta

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płacźisny žwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje žo pschedawazych wězow saßo ponižiła.

Wscho je jara tunje.

Sporuschk,

dobru tworu, kupuje po kóždej dźělbje

měschczańska haptyka w Budyschinje.

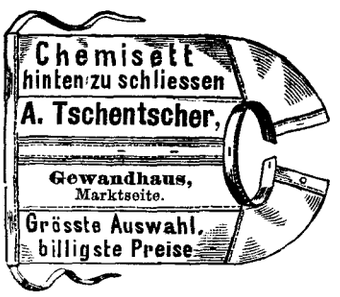

A. Mager

cźaßnikaŕ

11 na ßerbskej haßy 11.

Wulki skład wschěch družinow **cźaßnikow** s dwěłětnym rukowanjom.

Porjedźenja žo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Wosjewjenje awkzije.

Pjatk 30. septembra teho lěta a ßlědowaze dny, s wuwsaczom njedźele, maja ßo wězy, k **konkurstwu Hermanna Benscha** w **kupjelach Marinej studni** pola Ssmjeczkez ßłuschaze, jako: **möble, poßleschcza, matrazy, drasta, schaty, domjaza a kuchinska nadoba, hońtwjeŕske tsělby, jelenjaze a ßornjaze rohisna,** bjes nimi **wjele winojte** eksemplary; **hudźbne instrumenty;** dobre stare **rheinske, pfalzske a franzowske wina; spirituosy, zigary; 2 konjej sa kuczu, kucze a hospodaŕske wosy, žito cžisczaze maschiny, młóczaza maschina s göplom, dezimalna waha** a wschelake druhe wězy psches podpißaneho na městnje ßamym sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz, k czemuž na kupjenje smyßlenych pscheproschuje

W Marinej studni.

konkurßny sarjadnik
Eduard Janicaud.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcze ženje bywschich tunich płaczisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche-nětczischeho czaßa wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płaczisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Dobry **taflojty piano,** teho runja **dwě sofje** stej hnydom tunjo na pschedań pschi mjaßowych jědkach czo. 3 po dwěmaj skhodomaj.

Jara dobre drastne tkaniny
woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcza.

Koprowy vitriol

(mjedźity kißliczik)
zyły a tołczeny k naczinjenju pscheńzy porucza
Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

J. A. Henke
porucza
ßwój skład wschěch
družinow czaßnikow.
Porjedźenje khwatnje
a tunjo
na seminarskej haßy 4
w Budyschinje.

Khorle Grunertowy

polěpscheny homöopathiski

strowotny khofej,

poruczeny wot knjesow dr. **A. Lorbachera** a dr. s **Villersa,** ßo w nowschim czaßu wot lěkarjow pschede wschěmi starschimi wudźěłkami wukasuje.

Na składźe w Budyschinje w **měschczanskej a hrodowskej haptyzy** a pola **Hermanna Baacha,** hłowny skład w Draždźanach na **Pfarrgasse 6.**

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver
pakczik po 50 np.,

amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,

jerje
3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schuleŕskimi wrotami 1.

Czorny kascheměr

jenož czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

K dźěłanju role w nasymje

poruczam czesczenym ßerbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych ßrědkow po najtunischich płaczisnach, kaž:

ff. parjenu kosczinu (muku),
ff. ßyru kosczinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Dr. **Kochowy restituzionski fluid, salsowy pólver, mlokowy a wužitkowy pólver,** kaž tež wscho **lěkaŕstwo sa skót** porucza
Rakeczanska haptyka.

J. G. Schneider
pschi lawskim tórmje.
Najwjetschi wubjerk czaßnikow a rjeczasow, kaž tež hudźbnych tysow.
Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Sserbsko-němske zyrkwinsko-schulske městno w Minakale,

pod kollaturu najwyschscheje schulskeje wyschnoscże stejaze, ßo w blizschim czaßu wuprózdni. Po katastrje jeho dokhody pódla ßwobodneho bydlenja a sakońskich starobnych pschikohow 840 mk. wot schulskeje a 977 mk. 54 np. wot zyrkwinskeje ßłużby wuczinja, tola ma ßo hacz na dalsche 353 mk. 54 np. wot zyrkwinskich dokhodow do schulskich dokhodow saliczicz, tak so shromadne dokhody s pschiliczenjom 36 mk. sa dawanje jeneje hodźiny w pokraczowanskej schuli tón czaß 1500 mk. wuczinja. — Schtóż wo tole městno rodźi, njech ßo hacz **na najposdźischo do 8. oktobra t. l.** pola podpißaneho samolwi.

W Budyschinje, 20. septembra 1887.

Kral. wokrjeßny schulski inspektor.
Schulski radźicźel dr. **Wild.**

Na woprawdźe hódnu a dobru

zigaru

s dobreho amerikanskeho tobaka, 100 schт. po 2 mk. 80 np., kurjerjow kedźbnych cźinimoj. Pódla teho ßwój druhi wulki wubjerk, jenoż s dobrych druźinow wobstejazy, bjes nimi wubjernu 4-np.-zigaru, należnje poruczamoj.

Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Kolmas

najlepscheje druźiny w piczokkach po 1/4 a 1/2 zentnarja, każ w kaschczikach po 2 puntomaj porucza po tunich płaczisnach

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

Swoje jara płaczisny hódne jednore a dwójne **palenzy,** runje tak **rum, arak** a **likěr** hacz do 1. oktobra hischcże po starej płaczisnje pschedawamoj.

Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Dźiwje

kastanije

kupuje po kóždej dźělbje a po najwyschschich płaczisnach

Otto Engert.

Hamburgsko-amerikanske
paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parolódźna jězba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wschezorneje Indiskeje**
mězaczinje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
mězaczinje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju **wubjernu jědź** a **pschihódnu** puczowanstu skadnosez sa **kajutowych** a **bjestubjowych puczowarjow.**

Dalsche wukasanje dawa No. 797.
Carl Meisel w Budyschinje.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Njeßwaczidle.

Da-li Bóh, ma ßo na **Michala,** to je: **schtwórtk 29. septembra t. l.,** Gustav-Adolfski ßwjedźeń w naschim Njeßwaczilskim Bożim domje ßwjeczicz.

Na **serbskim** kemschenju, k kotremuż chze wośada popołdnju w 2 hodźinomaj w Bożim domje shromadźena bycz, předuje k. farar **Mrósak** s Hrodźischcza, na **němskim,** kiż ßo 1/24 hodźin sapocznje, k. konsistorialny radźicźel Dr. **Dibelius** s Draźdźan.

Wschitkich pschecźelow nascheje droheje evang.-lutherskeje zyrkwje pscheproschuje hacz nanajlubosnischo

Jurij Jakub, farar w Njeßwaczidle.

Pschi ratarskej schuli w Budyschinje

a w **ßadarskej a sahrodniskej schuli,** s njej sjenoczenej, ßo **17. oktobra 1887** nowy wuczbny kurß sapocznje.

Wscho dalsche je pola direktora **Bruggera** nasshonicz.

Jan Wenk

na swonkownej lawskej haßy 38

w nowych khlamach

porucza ßwój wulkotny sklad **dobrych wotležanych 3-, 4-** a **5-np.-zigarow.** 1000 schtuk tuńscho.

W kupnizy. **Louis Gadt** **W kupnizy.**

pschi torhoschczu.

K pschedstejazemu **nasymskemu a symskemu ezaßej** ßwój bohaty sklad hotowych **nadwoblecźow, hiplow, swoblecźenjow** atd. sa muzskich a hólzow s jenoż czistowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźełarni dźełanych, po wurjadnje poniżenych płaczisnach poruczam.

Drasta, po měrje skasana, ßo, każ je snate, derje pschistejaza a elegantna seschije.

Khosej

seleny a **paleny** w jenoż dobrych a ßylnje ßkodźazych dobroscżach po najtunischich płaczisnach porucza

Jan Wenk
w nowych khlamach na swonkownej lawskej haßy 38.

Dr. Retschowe sarybowanje pschc brunu

hoji **difteritis, brunu, kaschel atd.,** schkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdźiwe, hdyż je pißmo k nałoženju **„Hanineje haptyki“** w **Draźdźanach** pschipołożene.

Dr. **Retschowa pschetlajaza a ziwjeńska eßenza** hoji wschě żołdkowe khorosczе, migrenu a nerwowe czerpjenje, schkleńza po 75 np. a 1 mk. **s pißmom k nałoženju dostacz we wschěch haptykach.**

Subybolenje

wscheho waschnja, hłowubolenje a drjenje w wuchu ßo hnydom wotstroni psches

Böttgerowe subjaze kapki.

Blescha po 50 np. w **měschczanskej haptyzy** w Budyschinje dostacz.

---

ff. jedźnu ßól a ßól sa skót

płaczisny hódno pschedawam.

E. Schmeiß w Budestezach.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu ßo **kołbaßy wukuleja** w Trjebjeńzach.

Zarěčanske serbske towarstwo

změje — da-li Bóh — njedźelu 25. septembra t. l. swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruż lubje přeprošuje **předsyda.**

Schulerjo.

2 schulerjej dostanjetaj hnydom abo 1. oktobra tunju pensiju na żitnej haßy cźißko 7 po 2 skhodomaj.

Do Bukez

ßo k nowemu lětu ßłużobna dźowka pyta. **Mitasch.**

Sa hrodowu sahrodu w Łusku pola Bukez ßo wustojny **sahrodniski dźełaczeŕ** po możnoszi bórzy abo k nowemu lětu 1888 pyta.

---

4 rólnych pohonczow

kotsiż 40—50 toleŕ mschy dostanu, pyta knježi dwór w **Jamnom** pola Klětneho.

Pjekarskeho wuczobnika

pyta

A. Stöbe w Budyschinje.

Młody czlowjek s dobrymi schulskimi wopißmami, kotryż chze

pißmikistajerstwo

nawuknucź, móże do wuczby stupicź w **Ssmolerjej knihiczischczerni.**

Wot Hunjowa do Pschěsdrjenja je ßo **brěmjo** shubiło. Sprawny namakaŕ njech jo sa dobre myto w wudawarni Serbskich Nowin woteda.

Swojemu lubemu a swěrnemu sobustawej, česnemu młodźencej

Ernstej Ryćerjej w Sulšecach

a jeho slubjenej njewjesće,

česnej knjeżnje

Wilhelminje Wanakec z Banec

k dnjej 25. septembra 1887

najwutrobniše zbożopřeća přinjese

Zarěčanske serb. towarstwo.

Wutrobny dźak

ßo praji naschemu knjesej fararjej **Mětej** w Huszy sa jeho jadriwe a duchapokne předowanje na żnjowym ßwjedźenju.

S dźakapołnej wutrobu spósnawamy, kak bohacze wobdarjeneho a duchapokneho duschowpastyrja je Boża hnada nam wobradźiła a pschejemy ßebi, so by wón hischcze dołhe lěta pola naß skutkował.

W mjenje wjele kemscherjow.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 40. **Sobotu 1. oktobra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Jeho Majestoscz kral Albert je bamžej k jeho pokstalětnemu měschnischemu jubilejej staru pišanu bibliju khudych (biblia pauperum) darił, wot kotrychž šu ſ zyła jenož hischcże tſi eksemplary, a to dwaj w Lipsku a jedyn w Baselu. Kral je Mnichowskemu nunzijej psches sakskeho pósłanza k wjedźenju dał, so drohotnu knihu bamžej niz ſ póstu, ale ſ Mnichowskim nunzijom póscźele. So kral šwój dar psches Mnichowskeho nunzija w Romje pschepoda, ma w tym šwoju pschicźinu, so je na italskich żelesnizach wjele paduchow, kotſiž bychu bibliju kranucz móhli. Swjask drohotneje knihi je jara krašny a ſ wjele drohimi kamjenjemi wupyschcheny. Dar sakskeho krala šo šwojeje snutskowneje a swonkowneje hódnoscże dla bje wschěmi druhimi cžešnymi darami wusnamjeni.

— Pschi němsko-franzowskich mjesach je šo njeluby podawk stał. Jedyn němski wojak, ſ mjenom Kaufmann wot honjerskeho regimenta w Savernje, je jeneho franzowskeho lieutenanta cźežko sranił a jeneho honjerja satšélił. Po franzowskich powjescźach je šo wěz tak měła. Sańdźenu šobotu dopołdnja w 11 hodźinach šo towarstwo, ſ pjecź wošobow wobstejaze, na hońtwu poda. Njedaloko němskich mjesow dosta šwoje město pschipokasane dragonski lieutenant Wangen-Geroldseck, kotryž bě zivilnu drastu swoblekany, se šwojim honjerjom Brignonom, woženjenym mužom a nanom schtyrjoch dźěcźi. Lědma so bě šo towarstwo wotšaliło, so by druhim honjerjam městna wukasało, wušłyscha tſi krócź tšélicź. Wschitzy šo rucže k Wangenowemu městnu wrócźichu, a tuteho a jeho honjerja na semi leżazeju nadeńdźechu, a to Wangena tſi metry a Brignona pjatnacże metrow wot mjesy. Brignon měješche kulu w brjusche a šebi ani pomyšlicź njemóžachu, so šo jemu žiwjenje sakhowa. Lieutenant měješche rosraženu nohu; wón praji, so šu šo tamne tſi wutšéle sa šobu ſ repetěrowanskeje tšélby tšéliże, a so ani wón, ani honjer žanu němsku pschimjesnu abo lěšnu straźu wokacź šłyschak njeje. Tale wobstejnoscź, kaž też krwawe łuże na franzowskej semi šo wot franzowskeho generalneho prokuratora ſ Nancya šwěscźichu. Pschi pschepytanju němski komišar Schirmeck ſ někotrymi hajnikami k mjesy pschińdże a šo ſ franzowskim hłownym prokuratorom rosrěcžowasche. Khětro hinaschu rosprawu wo njesbožowným podawku je wyschschi statny rěcžnik w Kolmarje podał. Po njej je wojak Kaufmann franzowskich hońtwjerjow na němskej stronje nadeschoł a jim, dokelž měnjesche, so šu woni swěrinšzy paduschi, trójzy pschiwokał, so bychu sastali. Franzowszy hońtwjerjo pak na jeho wokanje njekedźbujo šo k kerkam bližachu, pod kotrymiž bychu dobru khowanku měli. Duž Kaufmann na nich tſi krócź tšéli, na cžož zofasche, dokelž šo Franzowsojo ſ tšélbami do njeho měrjachu. Wot stejnischcża, wot kotrehož je Kaufmann na Franzowsow tšélił, šo na městno, hdźež běchu na franzowskej stronje krwawe łuże widźecź, hustych kerkow a tołstych schtomow dla ſ zyła widźecź njeda. Po tym je šudźicź, so je šo na franzowskich hońtwjerjow na němskej stronje tšéliło a so staj šo lieutenant Wangen a honjer Brignon też na němskej semi sraniłoj. Hacž je šo wojak Kaufmann pschekhwatał abo hacž jeho hewak žana wina trjechi, šudniske pschepytanje, kotrež hischcże skónczene njeje, wupokasa. Jeli so by wón winowaty był, budże wón khostany a wudowa satšéleneho Brignona wot němskeho knježerstwa, kaž je to hnydom němski pósłanz Münster w Parisu wosjewił, došahaze sarunanje dostanje. Roshorjenoscź Franzowsow, kotraž bě, hdyž šo powjescź wo srudźazym podeńdźenju rosschěri, ſ wopředka jara wulka, je šo bórsy stužiła. Franzowsojo šu šami spósnali, so šo tu jenož wo hońtwinskim njesbožu jedna, a šu połnje spokojeni psches napschecźopschińdźenje němskeho knježerstwa, kotrež je swólniwe, doscźcźinjenje dacź, jeli so někajka wina na stronje němskich sastojnikow leži. Tak šo bojecź njetrjebamy, so ſ njelubeho podawka swada a njepschecźelnoscże bjes němskim a franzowskim knježerstwom nastanu; skerje šebi wobej knježerstwje ſ teho wucźbu wosmjetej a budźetej šo sa to staracź, so w pschichodże tajke pschipady wjazy móžne njebudźa.

— Khěžorski naměstnik w Elsaš-Lothringskej, wjerch Hohenlohe, ma pjecża wotmyšlenje, šwoje sastojnstwo skožicź. Wschelake pschicźiny šo mjenuja, kotrež jeho pohnuja, se statneje šłužby stupicź. Wjerch Hohenlohe je šo hižo k šydomdźešatemu lětu pschibližił; psches šmjercź jeho pschichodneho nana šu šo jemu w Ruskej krajiny, kotrež šu skoro hischcże ras tak wulke kaž sakske kralestwo, a pódla teho něhdże 30 milijonow rublow namrěke. Psches nowy wukas ruskeho knježerstwa, po kotrymž je wukrajanam sakasane, w Ruskej leżomnoscże wobšedźecź, je wjerch Hohenlohe nusowany, šwoje wulkotne ruske wobšedźenstwo sa šměschnje tuni pjenjes pschedacź. Kaž ruske nowiny pišaju, je šo wjerch Hohenlohe wo to prózował, so bychu jeho sa němskeho pósłanza w Peterburgu pomjenowali, a je ruskemu knježerstwu pokiw dał, so by potom šwojemu šynej do ruskeho poddanstwa stupicź dał. Ruske knježerstwo pak je šo pschecźiwo temu wobarało, so by šo wjerchej Hohenlohe němske pósłanstwo w Peterburgu pschepodało, dokelž šo wón sa tole město dla šwojeje njepschecźelniwoscże napscheczo Ruskej njehodźi. Wón je pjecża nastork k nadpadam dał, kotrež šu šo wot němskich nowin pschecźiwo ruskim pjenježnym papjeram wjedle, šo nadźějo, so šo ruske knježerstwo psches to pohnuje, tamny wukas sběhnucź abo k jeho lěpschemu pscheměnicź. Ruske knježerstwo ani jene, ani druhe cžiniło njeje. Duž je šo nětko wjerch Hohenlohe rosšudźił, šam ruske poddanstwo pschijecź, so by na tajke waschnje šwoje herbstwo šwojej šwójbje sakhował.

— Ssyna něhduscheho franzowskeho pschimjesneho komišara Schnäbela je šudnistwo w Metzu k jastwu na tſi njedźele sašudźiło. Wón bě, kaž tydźenja pišachmy, revoluzionarne pišma w jenej němskej wšy njedaloko mjesow pschilěpił.

Awstrija. Młodocžěska strona je hižo sašo jedyn wokrješ pschi dopjelnjowazej wólbje do khěžorstwoweje rady Staroczecham wotdobyła. Pišekski wokrješ je ſ wulkej wjetschinu kandidata, wot Młodocžechow postajeneho, hrabju Leopolda Lažanskeho, wuswolił. Tale wólba je nowy protest pschecźiwo kultušowemu ministrej Gautschej, kotryž je wulku liczbu wyschschich cžěskich schulow sběhnuł. Cžescha chzedźa Gautscha ſ ministerstwa wucźischczecź a teho dla do khěžorstwoweje rady mužow scźelu, wo kotrychž šmědźa šo nadźecź, so budźa prawa cžěskeho luda w nastupanju schulow khróble sakitacź.

Hrabja Lažanski, kotryž ßo ſda tajki raſny muž bycź, bě cźěſkemu ludej do zyka njeſnaty, hacź ßo pſched krótkim w Cźoplizach pſchi ſwadźe, kotruž mějeſche na tamniſchim dwórniſchcźu ſ jenym němſkim ſaſtojnikom cźěſkeje rěcźe dla, ſjawnje jako ſahorjeny Cźech wupokaſa. Pſches tutón podawk ßo kedźbnoſcź cźěſkeho luda na hrabju Lažanſkeho wobroczi. Nětko ßu jeho Cźeſcha do khěžorſtwoweje rady wuſwolili wotcźakujo, ſo budźe tam ſ tej ßamej wótroſcźu a njebojaſnoſcźu ſa cźěſki lud wuſtupowacź. Wuſwolenje hrabje Lažanſkeho je na ſtarocźěſku ſtronu woprawdźe poražazy ſacźiſchcź cźiniko. A kóžda nowa wólba Staroczechaм nowe poraženje pſchinjeße. Tak ßu w Sslanſkim wokrjeßu, kotryž bě hacź dotal pſchezo pſches ſtarocźěſkeho ſapóßkanza ſaſtupjeny, tele dny mkodocźěſkeho kandidata hrabju Kouniza nimale jenohłóßnje wuſwolili. Runje tak ßo Staroczechaм w Pſchibramſkim wokrjeßu póńdźe, hdyž budźe wulka wjetſchina wuſwolowarjow ſa ſnateho mkodocźěſkeho profeßora Tilſchra hłoßowacź. Hdy bychu ßo dźenßa nowowólby ſa khěžorſtwowu radu wupißake, by drje ßo jara mako ſtarocźěſkich kadidatow wuſwoliko. Cźěſki lud je wot konſervatiwneje ſtarocźěſkeje khorhoje k radikalnej mkodocźěſkej khorhoji pſcheſchoł a nětcźiſchi ſtarocźěſzy ſapóßkanzy njemóźa ßo wjazy jako ſaſtupjerjo ſmyßlenja wjetſchiny ßwojich wolerjow wobhladacź.

— Żadyn tydźeń ßo njeminje, ſo ßo něhdźe w Awſtriji nékajke jebanſtwo bjes ſtatnymi ſaſtojnikami wußlědźiło njeby. W Winſkej pjenjeſobjerni ßu nékotrych dźěłacźerjow ſajeli, dokelź ßu tucźi hižo léta dołho tam ßlébro kranuli a ſtat ſ tym ſ najmjeńſcha wo 100,000 ſchéßnakow ſjebali. — W Krakowje ßu jeneho póſtſkeho ſaſtojnika do jaſtwa ßadźili, kotryž je mnohe pjenjeżne liſty pſchekſchiwił.

Schpaniſka. Na karolinſkej kupje Panape je pſchecźiwo ſchpaniſkemu knjeżerſtwu ſbéžk wudyrił. Sbéžkarjo ßu ſchpaniſku garniſonu, kotraž ſ 50 wojakow wobſtejeſche, hacź na dwaj mużej ſkónzowali. Poßlednjaj pſches to ßmjercźi wucźeknuſchtaj, ſo do morja ſkocźiwſchi k ſchpaniſkej kóđźi płuwaſchtaj. Wobydlerjo Panapeſkeje kupy ßu ßo pjecźa teho dla pſchecźiwo ſchpaniſkemu knjeſtwu ſbéhnuli, dokelź bě poßlednińſche jeneho amerikanſkeho proteſtantſkeho mißionara wupokaſako.

Rußowſka. Ruſke knjeżerſtwo chze pjecźa ſ nowa zła na twory, ſ wukraja ßo pſchiwożaze, powyſchicź. Stejniſchcźo miniſtra ſwonkownych należnoſcźow Gierſa ßo pjecźa ſaßo kabła. Wo woßobje jeho naßlédnika pak hiſchcźe niczo ſnate njeje.

— Bjes ruſkimi ſtudentami ma nihiliſtiſka ſtrona wjetſchi dźél ßwojich pſchiwißowarjow a ſ nich ßo wona pſchezo ſ nowa rekrutéruje. W nowſchim cźaßu je nětko knjeżerſtwo woßebje w Peterburgu a Moſkwje mnohim ſtudentam, na kotrychź tukaja, ſo ßu ſ nihiliſtami ſtowarſcheni, ſakaſako, w mjenowanymaj méſtomaj dale ſtudowacź, abo jim pſchipowjedźiło, ſo żenje żaneho ſtatneho ſaſtojnſtwa njedoſtanu. Knjeżerſtwo ſ tutej naprawu ßekeru k korjenjam nihilisma ſkoži. Hižo wot ſpocźatka budźiſche wone dyrbjako ſtudentſke żiwjenje wótriſcho wobkedźbowacź.

Shubjena pjenjeżna poßylka.

(Pokracźowanje.)

„To ßu hubjene wuhlady", ßo direktor k Bérzy wobroczi, „ßym ßo hižo pola wſchéch méſtnow, hdyż bě trjeba, telegrafiſzy wobhonjak, tola poßylka ßo nihdźe namakała njeje. Tu pſched hudanczkom ſteju! — Mózecźe ßo pſchezo", direktor ſ wobżarowazym hłoßom dale rěcźeſche, „na to pſchihotowacź, ſo budźecźe ſhubjenje ſarunacź dyrbjecź. — Njemóżu Wam pomhacź." Pſchi pſchepytanju, wot wyſchnoſcźe poruczenym, ßo wupokaſa, ſo bě poßylka ſ Barlina, ſo bě 6000 hriwnow wopſchijała a ſo bě ſ cźißkom 350 wuſnamjenjena była. Wotpóßłana bě wona wot jeneho Barlinſkeho bankiera a doſtacź mějeſche ju jedyn pjenjeżnik w Weſtfalſkej.

Na dwórniſchcźu hiſchcźe ras wſcho najßwérniſcho pſchepytachu a roſpominachu, tola ßo njewujaßni, na kajke waſchnje je ßo poßylka ſhubicź móhła. Na ſaſpaneho pinczńika, kotryż móhł ßnadź wo woßobach, kotrež běchu tehdy w nozy w cźakańni pſchebywake, nęſchto wobkedźbowanja hódne prajicź, ßo direktor njedopomni; ſ cźeźka drje by tutón tež ſtareho muża pſcheradźił. Bérka bě popołdnju ßwoju ßłużbu jenoż ſ najwjetſchim napinanjom mozow dokonjecź móhł. Hdyż ßo wón, ßmjercź ſprózny, poſdźe wjeczor domoj cźumpaſche, jeho na dobo nęchtó ſawoła. Wokał bě Rybak. „Nó, Bérka, kajke dha je to powjedanje, ſchtoż je w méſcźe ßłyſchecź", wón praji, Bérku doßahnuwſchi; „je wérno, ſcźe njeſboże méli na dwórniſchcźu?"

„Ja ßym ſhubjeny cźłowjek", ſtary ſ njewéſtym hłoßom wotmolwi.

„Po tajkim je wo prawdźe wérno, ſo ſcźe poßykku ſe 6000 hriwnami ſhubili?"

Stary mjelczo ſ hłowu kiwnu, a Rybak ßo żiwje dale praſcheſche: „Mój Bożo, kak jenoż je to mózno? Scźe dźé karu ſamknuli, prjedy hacź ſcźe do cźakańnje ſtupili. Na to mózu pſchißahacź."

Stary muż ſ cźeźka ſdychnu: „Hdy budźich tola pſchi ßwojej karje woſtał, Rybako, njebych ßebi nętko żanych porokow cźinicź trjebał."

W Rybakowymaj wocźomaj ßo na wokomik hróſbnje ſaßwécźi a jeho huba ßo hroſnje ſcźeże. „Sskyſchcźe, Bérka, to je ſa mnje cźeźka kſchiwda, hdyż ßebi myßlicźe, ſo ßym ja nékak na tym wina, ſo je ßo pjenjeżny liſt ſhubił", wón ſ wocźomaj łakajo a na Bérku hladajo wuraſy.

„To njeißym prajił, Rybako. Mje jenoż ßwédomje teho dla hrjeba, ſo ßym porokow ßo bojo ſamjelczak, ſo ßym ſ Wami do cźakańnje ſtupił."

Łakazy wuras ßo pſchi tychle ßłowach ſ Rybakoweho wóczka ſhubi. S cźopłotu tutón ſtarzowu ruku pſchimnu. „Bérka, wéſcźe, ſo żenje lépſcheho pſchecźela njejſcźe méli, hacź mje. Wércźe mi, tež mi je nętko njelubo, ſo ßym Waß wobrécźak, ßobu do cźakańnje hicź, a jenoż dobre wotpohladanje, wot kotrehoż ßym ßo wjeſcź dak — ménjach, ſo budźe Wam pſchi ßurowej ſymje ſchkleńza groga derje cźinicź — móże mje ſamolwicź. Tola je, łaż je, mózecźe ßo ſ tym ſmérowacź, kara dźé bě ſawrjena, a ja móhł na to wjetowacź, ſo ßo poßyłka hiſchcźe dźenßa abo jutſje ſaßo namaka."

Mużej hiſchcźe dléſchi cźaß ßo żiwje roſrécźujo ſtejo woſtaſchtaj, a hdyż ßo Bérka ſkóncźnje hotowaſche, woteńcź, Rybak na ſdacźe ſ wutrobnoſcźu ſtarzowu ruku pſchimnuwſchi praji: „Mózecźe ßo hiſchcźe dźenßa ſ njelubeje wézy wupomhacź, jeli ſo ßo mi dowéricźe. Wéſcźe, ſo k tym ludźom njeßkuſcham, kotſiź po prénim njeporadźenju nadźiju puſchcźa. Duż hiſchcźe też na Waſchu Hanku zyle ſabyk njeißym; hdy byſchcźe mi ju dali, Bérka, bychu pjenjeſy, kotreż ßo mi wot mojeje cźety namréja, Wam ßkuſchake. S tym ſelenym khadlu tola niczo njeje, myßlu ßebi, ſo ßym Wam pryſłatoſcź tuteho cźłowjeka doſcź wopißak. Pſchemyßlcźe ßebi derje, prjedy hacź moje poſkicźenje wotpokaſacźe! Tak, nętko pak dyrbju domoj, hiſchcźe ras mój wutrobny dźak ſa Waſche mjelcźenje. Wſchak wéſcźe, kak ßo ludźo pſchi tajkich ſkładnoſcźach do cźłowjeka dadźa, kotryż je ras njeſboże w ßwojim żiwjenju mél. Jeli ſo Wam dopokaſacź njemóźa, ſo ſcźe pſchi khowanju pjenjeżneje poßykki ßwoju winowatoſcź na hrube waſchnje ſanjechali, ßmécźe ßo nadźecź, ſo budźa wo wézy mile ßudźicź. Ssnadź póſtſka wyſchnoſcź ſchkodu póſtſkej kaßy njeſcź da, abo ßnadź też pomoz wot kraloweje hnady doſtanjecźe." Rybak po tychle ßłowach ruku kedźbnje poßłuchazeho ſtarza tſchaßeſche a ßo na to do bliżſcheje haßy winu.

* * *

Sso domoj wrócźiwſchi Bérka ßwojimaj ſpróznymaj wocźomaj wó jſtwje błudźicź da, kotraż bě hiſchcźe dźenßa każ wczera maka, cźiſta a ſpodobna. Wón hłuboko ſdychnu, pomyßliwſchi ßebi, kak bórſy budźe ßwój luby ſtatok wopuſchcźicź dyrbjecź. Jeho żona a dźowka, kotrejż ßo pſchi blidźe ßedźo wótſje roſrécźowaſchtej, ſtanuſchtej, ſo byſchtej jemu méſtno dakej. Hanka k nanej wulki ſ kożu pocźehnjeny ſtok ßuże, bjes tym ſo Bérkowa po jeho cźopke ſtupnje do komory dźéſche. Sso na ſtok ßynuwſchi, ſtarz w woknu ſróſtneho muża wuhlada, kotrehoż wóczko bě hižo dawno ſ dźélbracźom na njeho hladało. To bě Bartuſch, mkody hajnik, pékny ßylny muż ſ cźornymaj wocźomaj a wyßokim cźołom; wón ſ poſtrowom ſ cźémneho wokna bliże ſtupi.

Bérka pak po ſdacźu wo Bartuſcha niczo wjedźecź nochzeſche a wón lédma na jeho pſcheczelniwy poſtrow wotmolwi. S wutrobnymi a ßobuźelniwymi ßłowami mkodźenz ſtarza dla jeho njeſboża wobżarowaſche.

Bérka, łaż ßo ſdaſche, na récź mkodeho hajnika lédma poßkuchaſche, wón nékotre krócź ſakaſchlowa a khwilu ſe ſpodźiwnym wócźkom na ſróſtneho hajnika hladaſche. „Wérju wſchak", wón po khwilźy praji, „ſo Wam wſcho jene njeje, ſo ßym pjenjeſy ſhubił. Schtóż tak na pjenjeſach wißa, łaż Wy, knjes hajniko, temu wone pſchi wéſtych ſkładnoſcźach, hdyż ma wutroba roſßudźicź, pſche wſcho du."

Pſchi tychle ranjazych ßłowach ßo Bérkowa, kotraż wjeczeŕ pſchihotowaſche, łaż też Hanka, kotraż nanowu trubku ſ tobakom natykowaſche, hacź runje wjedźeſche, ſo budźe ju ſ cźeźka kuricź, naſtróżenej k ſtarzej wobroczíſchtej. Wobeju wocźi wot njeho k Bartuſchej ſleczíſchtej, kotryż ſmérom, ale na dobo ſblédnuwſchi pſched Bérku ſtejeſche.

„Njeroſumju Wam, nano", wón ſ mérnym hłoßom praji, „proſchu, wuprajcźe ßo jaßniſcho."

Starz ſ nowa ßucho ſakaſchlowa, pſchi cźimż ßo jeho wobliczo trochu ſacźerwjeni, a ſtanuwſchi wón k Bartuſchej ſtupi: „Schto je

Waß pscheð krótkim pohnuło, wo moje dźěćźo proßyćź?" ßo wón ſ krótka praſcheſche.

Wobliczo młodeho hajnika krejczerwjene poběža, tola wón też nětko hiſchćże ſměrom woſta, hacź runje ßo w jeho nutrinach horjeſche. „Nano, njeßměćże ßo tak praſchećź. Tu Hanka ſteji, ta budźe Wam najlěpje wupowjedacź, ſchto je mje do Waſcheho hóſtliweho doma wjedło."

Stary muž chzyſche njemdrje wujěćź, tola Běrkowa rucze bjes nju ſtupi. „Boże dla, žanu ſwadu, Ernſto! Schto dha cźi je? Schto maſch napſchećźo Bartuſchej prajicź?" wona ſawoła a ruku ßwojeho muža pſchimnuwſchi jemu do jeho roshorjeneho wobliczа hladaſche. Też Hanka dale njemjelczeſche. „Nano, proſchu Cźe, praj tola ſjawnje, cźeho dla ßy ßo na Jana roshněwał. Ty jemu kſchiwdu cźiniſch, a wón njewě, cźeho dla." Běrka ruku ßwojeje žony nahle wot ßo ſtorcźi. „Woſtajcźe mje na pokoj, žónſkej", wón njemdry ſawoła, „pyrju ßo wſchón. Dźeńßniſchi dźeń je cźert ſa mnje ſtworił. Najlěpje by było, hdy bych žiwjenju božemje prajił, potom bych wſchemu mjerſanju a wſchej hańbje ſ pucźa był."

Pſchi tychle žałoſtnych ßłowach hewak tak měrneho ſtareho muža žónſkej wuſtróženej naſad ſjědźeſchtej; tajku ſku rěcź hiſchćże ženje wot ßwojeho muža a nana ßłyſchałej njeběſchtej. Jenoż młody hajnik ßo ſ měſtna njehibnu, jeho wóczko ßo měrnje ſ roshorjenym ſtarzom ſetka. „Tak jara hacź bych Waß na pokoj woſtajicź chzył", wón ſ měrnym ale ſ wěſitym hłoßom praji, „dyrbju Waß tola roßßndnje proßyćź, mi ſjewicź, cźeho dla ßo tak dźiwnje napſcheczo mi ſadźerżicźe."

„Myßlu ßebi, knjes hajniko, ſo ſcźe hižo dawno pytnucź dyrbjeli, ſchto měnju. Jeli ſo pak ßebi wujaßnjenje žadacźe, chzu Waſchemu ſabycźiwemu pomjatkej napſcheczo pſchińcź", Běrka na ſdacźe ſ měrnym hłoßom wotmolwi. „Lěßny młyn tola ſnajecźe, niz wěrno? Snajecźe drje też młynkowu Hańžku — doßaha to? . . . Niz?! Nó, potom mi na praſchenje wotmolwćźe: Kak rěkamy mužej, kotryž cźeßnej holzy tajnje mandźelſtwo lubi a ju potom ßedźo woſtaji, hdyž ßo ſamoženje holzyneho nana na dobo ſhubi?"

„Sslěpz a bojaſnik", Bartuſch měrnje praji. — „Zyle prawje, ßlěpz a bojaſnik. Wěſcźe nětko doſcź, knjes hajniko?" — „Haj a ně! Dokelž ſcźe dźenßa wo mojej woßobje tak wſchelake naſhonili, ßym wcźipny, hiſchćże wjazy wot Waß ßłyſchećź. Proſchu, cźińcźe mi to k woli." — „Myßlu ßebi, ſo to, na cźož ßym runje ſpomnił, doßahaze rosjaßnjenje dawa. Radźu Wam nětko, ßo hnydom do lěßneho młyna podacź a tam cźinicź, kaž ßo cźeßnemu mužej ſaleži. S tym ßebi njelube khody na ßudniſtwo ſalutujecźe. A nětko božemje, knjes hajniko!" Běrka ßwoju rěcź ſkónczi a młodemu, ſměrom pſchipoßłuchazemu mužej khribjet pſchiwobroczi.

„Nětko Wam roſumju, luby Běrka. Jenoż hiſchćże nětkotre ßłowa, potom pójdu." Hanku, kotraž k nanej ſlecźi a rt k rěcźenju wotewri, lohko na bok ſcźahnuwſchi, Bartuſch ſapocźa: „Wěm, Hanka, ſchtož chzeſch ßwojemu nanej rjez, tola nětko je moja pſchißłuſchnoſcź rěcźecź, ja móžu ßo też hiſchćże ſakitowacź. Scźe mi runje cźežku kſchiwdu cźinili, luby Běrka", ßo wón k tutemu wobroczi, „a wot žaneho druheho ßebi tajke ßłowa njebych lubicź dał, ale bych na nje wotmolwił, kaž ßo ßłuſcha. Waß Waſche ſchěre włoßy ſchkituja a też to, ſo ſcźe pſches njeſboże, kotreż je Waß dźenßa podeſchło, ßo roshněwali, mje wotdźerži, Wam jěrje wotmolwicź. Nochzu ßo dołho ſ dźowku lěßneho młynka nakładowacź. Hanka móže Wam poſdźiſcho wěż roſpowjedacź. Jenoż to wjedźcźe, ſo ani lěßnemu młynkej, ani jeho dźowzy ſ niczim winowaty njejßym, ſo mje tutón muž hłuboko hidźi a ßo na mnje pſchißłodźa, dokelž jemu na porſty hladam, hdyž chze ſwěrinu kranucź. Waß je njekniczomny cźłowjek na mnje naſchcźuwał, kotryž ſ młynkom pod jenym krywom ßyda, a kotremuž, hdyž jeho tam nadeńdu, hdźež niczo pytacź nima, kulku do rjebłow tſélu, jeli ſo ßo wobara. Myßlicźe ßebi, ſo macźe w nim pſchecźela, tola wo prawdźe je wón Waſch najhórſchi njepſchecźel . . . Proſchu, dajcźe mi wurěcźecź", Bartuſch ſ roskaſowazym hłoßom praji, hdyž chzyſche jeho rěcź Běrka ſ rospyrjenym wobliczom pſchetorhnucź. „Běch hižo dźenßa na dwórniſchcźu, hdźež ßu mi, dokelž Waß derje ſnaju, na dróbne wupowjedali, kak je ßo ſ pjenježnej poßyłku mělo. Wěm doſcź a budu w prawym cźaßu ſkutkowacź. — Dobru nóz, Běrka, njehladajcźe ſ tajkim njedowěrjenjom na mnje, ja ßym njewinowaty na tejle ſwadźe, Hanka Wam wſcho roſjaßni."

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wobžarujomne njeſboże je ßo ſańdźenu póndźelu pſchipokdnju tudy ſtało. Nižſchi półzajſki ſaſtojnik ßo pſcheczahowaſche. S napſchecźa piwarnje, hdźež běſche wón dotal bydlił, mějeſche ßo jeho domjaza nadoba blisko tak mjenowaneje ſchprewineje teraßy (něhdy „pólny hrodźik") dowjeſcź. Radźiny pohoncź Juranz, naſhonity a ßwěrny pohoncź, kotryž hižo dléje hacź 10 lět ſ konjomaj jěſdźi, nadobu wjeſeſche. Kruchi domjazeje nadoby na wosu wjeſo klepotachu, ſchtož konjej, kotrajž hewak pěſk a podobne woſytaj, kaž ßo ſda, ſwucźenaj njeběſchtaj. Hnydom ſ woprědka hłupje cźinjeſchtaj. Tam, hdźež pola piwarnje k „tſjom lipam" nahle ſ hory dele dźe, ßo ſpłóſchiſchtaj, a do zyła jeju ſeſcheri, hdyž mjeńſchi kruch ſ woſa dele padźe. Podarmo ßo pohoncź prózowaſche konjow ſdźerżecź: wón ßam padźe, a wós jemu briſtwu wotjědźe. Konjej dale cźěrjeſchtaj a hakle wokoło moſta, kotryž pſches rěku wjedźe, ſaſtaſchtaj. Saſtojnikowa domjaza nadoba běſche mjes tym ſ woſa ſpadała a ßo wſcha do kruchow rosbika. Schijaza maſchina na pſchikład, kotraž ßobu na woſu ſtejeſche, ßo w poknym ſmyßle ßłowa do ſta kruchow rosbi. Wbohi ſaſtojnik pſches to makeje ſchkody nima. Hórje hiſchćże je ſa pohoncźa, kotrehož hnydom do měſchcźańſkeje hojerńje dowjeſechu. Wón mějeſche žałoſtne boloſcźe, a móže ßo ſtacź, ſo dyrbja jemu nohu wotrěſacź. Juranz je, ſchtož ßłyſchimy, 30—40 lět ſtary.

— Pſchedßyda krajneho konſerwatiwneho towaŕſtwa je wojſewik, ſo budźa po ſhromadnym wucźinjenju ſtrony porjada dotalny politiſki wobßyd ßebi ſnapſchecźnje ſchkitowacź, ſo pak mamy pſchi nětcźiſchich nowowólbach wſchelake pſchekhwatanja wot pſchecźiwnikow docźakowacź. To rěka: Naſchi pſchecźiwniży budźa pſchi nowowólbach krucźe ßobu hłoßowacź; też pola naß w Łužiży jeno ſtejo łakaju, kak a hdźe bychu jene abo druhe měſtno wobßadźili. Knjes pſchedßyda pſchiwißowarjow porjada napomina, ſo dyrbja ßo wólbneje pſchekory ßwěru hladacź, a ſo dyrbja 18. oktobra wſchitzy na hłoßowanje hicź, woprawdźe wſchitzy, kiž maju prawo na to. Tak je derje rěcźane, to też nam płacźi. Naſch woßmy wokrjeß žaneho ſozialdemokratu a žaneho druheho nowotarja njerodźi; ale wurjez a wobßwědcźicź ßo to dyrbi ſ tym, ſo kóždźicźki wuſwolowaŕ ßwoje měnjenje woſjewi a 18. oktobra ßwój hłóß ſa kublerja Koklu w Khróſcźizach woteda.

S Hodźija. Snate je po wſchej naſchej Sakſkej, ſ kajkej luboſcźu a ßwěrnoſcźu, ſ kajkej ſtarobliwoſcźu a woporniwoſcźu naſche evangelſko-lutherſke krajne konſiſtorſtwo ßo ſa naſchu krajnu zyrkej a jejne naležnoſcźe a potrjebnoſcźe ſtara a płódniwje ſkutkuje. Tak ßmy pſches njo doſtali ßwoju rjanu nowu agendu we woběmaj rěcźomaj; tak je ſa němſke woßady rjane nowe ſpěwaŕſke wudało, bjes tym ſo ßmy my Sſerbjo woßebnoſcźe dobrych ßerbſkich ſpěwaŕſkich wot ſpocźatka dźělomni byli, cźehož dla ſa naß žaneho pſcheměnjenja trjeba njebě. Teho runja ßo naſche wyßoke krajne konſiſtorſtwo dobroczińwje ſa to ſtara, ſo ßo na wſchelakich měſtnach zyrkwje twarja, hdźež dyrbjachu ludźo po tyßazach bjes kemſchenjow bycź, dokelž Božich domow njemějachu; kaž je to ßame też wjele nowych prědaŕſkich měſtow ſakožiło, hdźež po pſchiſporjenju wobydleŕſtwa duchownſke mozy wjazy njedoßahachu. Wſchitko, ſchtož móže k poſběhowanju a k poßylnjowanju zyrkwinſkeho žiwjenja ßłužicź, je tutej naſchej najwyſchſchej zyrkwinej wyſchnoſcźi wutrobnje naležaza wěc. Tak je naſche krajne konſiſtorſtwo ſ woßebnej dobroczińwoſcźu pod pjatym měrza teho lěta też ſaſtaranje Lipſcźańſkeho ßerbſkeho prědaŕſkeho ſeminara w Hodźiju na ßo wſako, kotreż bu lěta 1877 pſches miniſterialnu wukaſnju tu w Hodźiju ſakoženy, wo kotrymž je ßo porjadnje też tudy w Serbskich Nowinach rosprawa dała. Lětża dźerżachu ßo ſwucźowanja ßerbſkeho prědaŕſkeho ſeminara wot 29. auguſta hacź do 26. ſeptembra. Na nich ßo wobdźělachu tſjo kandidaczi, kk. Golcź, Henczka a Ssykora, kaž też knjes ſtudent Handrik. Tak budźa dha lube ßerbſke woßady też pſchichodnje dale ßerbſkich prědarjow doſtawacź móz. Lětża móhli po tajkim hižo tſjo kandidaczi do ßerbſkeho prědaŕſkeho ſaſtojnſtwa ſaſtupicź; tola mataj dwaj ſ nich wot prěnjeho oktobra ßwoje dobrowólne wojeŕſke léto ßłužicź. Tſeczi ſ nich je powołanje ſa ßerbſkeho pomozneho prědarja doſtał. Bóh luby Knjes chzył ßo dale ſ mikoſcźu k naſchemu ßerbſkemu prědaŕſkemu ſeminarej póſnawacź a ſ njeho wukhadźecź dacź bohatemu žohnowanju ſa ßerbſke woßady!

S Minakała. Wo ßmjercźi njebo hrabje Einſiedela ßo ſ Reibersdorfa piſche: Wulku ſrudobu a ßobuželnoſcź je w naſchej woßadźe nahła ßmjercź tudomneho ſtawneho knjeſa hrabje Einſiedela wubudźiła. Pſchi wujěſdźe 21. ſeptembra rano njeboczičźki na ßwojim hońtwjeŕſkim woſu ßedźo konjow ßam wodźeſche. Dokelž ßo konjej ſpłóſchiſchtaj, wós ſ wyßokeho brjoha dele padźe; hrabja ßam ſ woſa padźe, pſchi cźimž je ßo najſkerje ſ nutſka cźežko ſranił; hižo popołdnju jeho Boža ruczka ſaja a jeho žiwjenje ſkónczi. Njebo hrabja je cźaß žiwjenja wjele dobreho ſkutkował. Jeho dobroczińwu wutrobu a ßmilnu ruku ßmy cźaſto ſpóſnali, pſchede wſchěm pſchi ſakoženju Hauboldoweho wuſtawa w Reibersdorfje, pſchi nowotwarbje Frieders-

dorfskeje zyrkwje a dr. Dobre mjeno je ßebi njebocźiczki woßebje też mjes ratarjemi dobył: plahowanje koni běsche jemu wulzy należane; pschede wschěm ßo wo to staraſche, ſo bychu ßo konje roſumnje kowałe, a je ſa wuwuczowanje wuſtojnych kowarjow wulke pjenjeżne woporу pſchinjeßł. S wuwſaczom wudowy njebocźiczki bliżſchich pſchiwuſnych ſawoſtajił njeje. — Hrabja Einſiedel běſche ßobuſtaw prěnjeje komory ſakſkich krajnych ſtawow. Pódla ſtawneho knjejſtwa Reibersdorfa jemu 11 kubkow ßkuſcheſche: Minakał, hdźež je wot njeho ſałożena wuczbna kowarnja, Hatk, Khrósť, Lomſk, Lupoj, Lipicz, Dornhennersdorf, Friedersdorf pola Zitawy, Horni Ullersdorf, Oppelsdorf a Sommerau.

Se Stróże pola Rakez. Pſched krótkim je wulzy czeſczena knjeni baronka ſ Löbenſtein ſ nowa naſchej wßy wopokaſmo ßwojeje darniwoſcze daka. Na jeje khósty ßo naſchim dźěczom kraßny ſchulſki ßwjedźeń wuhotowa. Dźěczi buchu wſchě bohacze wobdarjene a wjeßnjenjo, kotſiż běchu pſchi ßwjedźenju pſchitomni, buchu ſ jědźu a picźom wokſchewjeni.

S pola. Na wſchěch ſtronach rěczi ßo wo nowowólbach, kotrež ſměja ßo wutoru 18. oktobra. Ludźo ßebi powjedaju: „To póndźemy, wſchitzy póndźemy, ſo bychmy ſ hromadami khłoßow pokaſali, kak witany nam kubler Kokla ſaßo budże, kak je to tón prawy muż ſa Drażdźanſke krajne wuradźowanja.“ Tak je prawje rěczane. Haj, wſchitzy dyrbimy na wolenje hicź; wulka liczba khłoßow njech w dobo knjeſej krajnemu ſtarſchemu ſ Zezſchwitz w Budyſchinje ſ nowa pokaże, ſo je naſch wólbny wokrjeß woprawdże konſerwatiwny. Jeneho tajkeho wuſtojneho ſaſtupnika hiſchcze ſ prjedawſchich lět mamy; to je kubler Kerk ſ Rodez. Naſcheho druheho wuſtojneho ſaſtupnika dyrbimy ßebi nětko ſ nowa wuſwolicź; to je kubler Michał Kokla ſ Khróſcźiz. Kak dorunowaze ßejmſke wólby w druhich dźělach ſakſkeho kraja wupadnu, njeda ßo prajicź, dokelż na wjele měſtnach njemérni ludźo pſchiſtup pytaju; naſcha ſtrona pak ſozialdemokratow a podobnych mudrowarjow trjebacź njemóże; my ßmy a budźemy ſtajnje ſ tymi a ſa tych, kiż chzedźa ſhromadne derjehicze pſches mérne roswiwanje ſpěchowacź.

S Lubija. Njedaloko naſcheho dwórniſchcza ſe żeleſniſkeho cźaha, kotryż 28. ſeptembra popołdnju do Budyſchina pſchijědże, ſpinał Kern dele padże. Pſchi tym ßo mjenowany tak cźeżko wobſchkodźi, ſo hiſchcze tón ßamy dźeń wumrje.

S Drażdźan. Pſchi naſchim lětuſchim tſeczim ßerbſkim kemſchenju w Drażdźanach ſtaj k. farař lic. theol. Imiſch ſ Hodźija ſpowjednu wuczbu a k. farař Matek ſ Budyſchinka prědowanje dźerżałoj. Spowjednych ludźi bě 153 a druhich kemſcherjow na 1000.

S Hórki. Knjes ſuperintendent Hollſcher ßwjeczeſche wóndano pokſtalětny duchowniſki jubilej a doſta pſchi tej ſkładnoſczi rjad czerwjeneho worjoła tſeczeje rjadownje ſe ßeklu.

S Berwałda. 22. ſeptembra dźěłacźeŕ Hoczik, kotryż na tudomnym knjeżim dworje dźěła, ſ lěwej ruku do koleßow młócźazeje maſchiny pſchińdże, pſchi czimż ßo jemu tſi porſty ſmjeczechu.

Se Sleho Komorowa. 18. ſeptembra popołdnju wokoło 5 hodźin je ßo brózeń khěžkarja Jakolza w Naundorfje wotpaliła. Zně ßu ßo ßobu ſpaliłe. Brózeń běſche ſawěſczena ſe wſchěm, ſchtoż w njej běſche. 8 lět ſtary ßyn khěžkarja Reiche w Naundorfje je woheń ſałożił. Żandarmej Lange, kotrehoż běchu telegrafiſzy ſe Sleho Komorowa powołali, ßo hólczez ßwěru wuſna, ſo je ßwojej wowzy, kotraż napſchecźo wopalniſchcźa bydli, ſapałki kranuł, je wo kholowy ſchmórał a, hdyż ßo palachu, ßkomu ſ nimi ſapalił, kotraż ſ brózńje won tczeſche.

Se Sabroda. 22. ſeptembra je ßo tu Grörichez brózeń, w kotrejż parna młócźaza maſchina dźěłaſche, wotpaliła. Woheń je ßo wot małeho hólza ſałożił, kotryż bě něhdże 20 krocźel wot brózńje daloko ſe ſapałkami hrajkajo ßkomu ſapalił. Hdyż ßo woheń rucze roſſchěrjeſche, hólczez wuſtrózany k dźěłacźerjam do brózńje pſchiběża a jich proſcheſche, ſo bychu płomjo poddußyli. Tola to wjazy móżno njebě a bórſy ßo też brózeń paleſche. Młócźazu maſchinu je woheń teho runja ſanicził.

W Borkowach wumrje 9. ſeptembra prjedawſchi wucźeŕ Poſt, 75 lět ſtary. Knjes Poſt mějeſche jako ßwěrny a wuſtojny wucźeŕ dobre mjeno; je też něktre ßerbſke duchowne khěrluſche napiſał; hewak je w ßwojim cźaßu też naſchemu J. E. Ssmolerjej pſchi hromadźenju narodnych ſpěwow pomozny był. Wobſchěrniſcho wo nim powjeda knjes K. A. Jencź w piſmowſtwje delnjołużiſkich Sserbow 1881 ſtr. 70. (Br. Z.) Poſt bě też pola naß w Hornich Łużizach derje ſnajomy. Czeſcź jeho dopomnjeczu.

W Hródku budże 16. a 17. oktobra ßo wuſtajenza pjeriny dźerżecź (bjes wuloßowanja).

S Khocźebuſa. Żito płacźeſche 9 hriwnow a 25 abo 50 np.; jecźmjeń też tak. Na kharpowych wikach tudy bě na 10,000 zentnarjow kharpow na pſchedań; wikowanje pak bě hubjene; jenoż 1000 zentnarjow ßo pſcheda; zentnaŕ drózſchich płacźeſche 60 hriwnow. — Sa zentnaŕ ßyreho lenu dawaja ßo jeno 3 hriwny. (Br. Z.)

— Delnjołużiſke towarſtwo ſa ſtudowazych Sserbow, kotrehoż pokładnik je knjes duchowny ſ Lany w Khocźebuſu, proßy wo porjadne a wurjadne pſchinoſchki, ſo móhłe ßo żadanja někotrych młodźenzow dopjelnicź. (Br. Z.)

Sbudźowanje Sserbowſtwa.

Lětſtotetki je ſaklinczała
Rěcź ßerbſka w naſchej Łużizy,
Wot naſchich wótzow pſchepodała
Sso nam pſchi naſchej kolebzy.
Duż ma naſch ßwjaty nadawk bycź
Też dale hajicź ßerbſku rěcź.

Schtóż we duchu je ſahorjeny
Sa ßwojich wótzow pozcźinki,
Njech we tym ſteji wobtwjerdźeny,
So ſchkituje jich wuſtawki;
Schtóż chze jich żohnowanje měcź,
Ma nałożecź jich ßerbſku rěcź.

Sa ßwojich wótzow rěcź a wěru,
Każ dotal w bitwje njekrwawnej,
Też dale wuſtupujmy ßwěru,
Jich wotkaſanſtwo ważmy ßej;
Schtóż ßwěrny Sserb chze ſ nami bycź,
Ma ſakitowacź ßerbſku rěcź.

Hdyż wotrodźenzow ſawiſcź hani
Naß, njekhabłaze ſtadleſchko,
Ssmy njebojaſni, Bóh je ſ nami,
My ſpuſchczamy ßo na njeho.
Duż naſche heßko dyrbi bycź:
Sa Boha a ſa ßerbſku rěcź!

Guſta Hataß.

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Farař Herrmann w Wotrowje 100 hr.; létny pſchinoſchk na léto 1887 ſ Kumſchiz: M. J. 1 hr., H. W. 2 hr., J. G. 2 hr., J. M. 2 hr., E. P. 20 np., H. B. 50 np., J. S. 1 hr., M. W. 2 hr.; farař Wjazka w Hornim Wujeſdże 6 hr.; ſ Noweje Wßy pola Njeßwaczidła: Handrij Eichler 1 hr., Jurij Hawſch 2 hr., ſtražnik J. Brankat 40 np. — Hromadże: 120 hr. 10 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Na Zicźeńſkim knjeżim dworje ßłużazy cźeladniży Helaß, Horak, Jurſchik, Michałk, Hola a Graf běchu ßo njedźelu 14. auguſta ſpjeczowali po pſchikaſni tamniſcheho ſchoßarja Nonneberga na polo po dźeczel jěcź, ſ czimż běchu wukas hamtſkeho hejtmanſtwa wot 27. oktobra 1874 pſcheſtupili. Helaßa a Horaka k 5 mk. a Jurſchika a Michałka k 2 mk. pjenjeżneho khoſtanja ſaßudźichu. Hoba a Graf, kotrajż hiſchcze 18 lět ſtaraj njeběſchtaj, ſ poßwarjenjom woteńdźeſchtaj. — Dźěłacźerku Barthelku w Wósborku ſ jaſtwom na jedyn tydźeń khoſtachu, dokelż bě wona 14. junija, hdyż pola pſchekupza Kaſtnera w Hrodźiſchczu dźěłaſche, wſchelake wězy wotnjeßła. — Czeladnik Hejtman w Wyßokej bě 5. junija kublerjej Rachlowzej w Boſchezach 1 mk. wurěczał, wudawajo, ſo je bjes ßłużby a ſo chze ßo pola njeho pſchiſtajicź. Jebanſtwa dla ma Hejtman tſi dny w jaſtwje ßedźecź. — Dźěłacźerjej Marcźinkej w Delnjej Hórzy dźeń jaſtwa napokładzichu, dokelż je ſ jeneho tamniſcheho knjeżeho pola maliczkoſcź wowßa wotewſał.

Khoſtanſka komora. Hižo jara ſahe po pucźu paduchow ſtaj 9létny Max Herzog a 13létny J. E. Krebs w Drużkezach khodźikoj. Maxa Herzoga winowachu, ſo je létßa w juniju ßwojej macźeri ſ njeſamknjeneho khamora 25 np. kranuł. Pokojzu tychle pjenjes bě wón ßwojemu towarſchej Krebſej darił. Dźeń poſdźiſcho hólzaj ſ teho ßameho khamora 2 mk. kranuſchtaj. Tón krócź bě khamor ſamknjeny, a Krebs jón teho dla ſ kluczom, wot doma pſchinjeßenym, wotewri. Herzoga jeho wulkeje młodoſcze dla khoſtacź njemóżachu, tola Krebſa, kotryż bě wjedźał, ſo je ſakaſane kranucź, bjes khoſtanja njewoſtajichu; jeho cźeżkeho paduchſtwa a pſchekhowanja dla k jaſtwu na jedyn tydźeń ſaßudźichu. — Khěžeŕ a murjeŕ J. A. Spank w Budyſchinku bě wobſkorżeny, ſo je 7. meje w nozy ſ jeneje kólnje tamniſcheho knjeżeho dwora měch rybjazeho guana kranucź ſpytał. Dokelż dworowy ſtražnik Spanka pſchekhwata, bě tutón, woſtajiwſchi guano a ßwoje ſchkórnje, kotrež bě ßo, ſo by lěpje kranucź móhł, wuſuł, cźeknucź dyrbjał. Cźěŕ, kotruż bě wón po polach boßy běżo wuſtupał, jeho pſcheradźi. Spank je mjenujzy małuſchk praweje nohi ſhubił, a dokelż tón też na cźěri widźecź njebě, hnydom Spanka ſa paducha wußlědźichu. Wobſkorżenemu jaſtwo na jene léto pſchißudźichu a jemu cźeßne prawa na pjecź lět wotprajichu.

Přilopk.

* Na Aue-Adorfſkej żeleſniży ßo pſched krótkim ſta, ſo żónſka, kotraż ßama pucźowaſche, w Wilſchhauſu ſkorżicź pocźa, ſo ji do zyła derje njeje. Konduktor ji kupej pſchipokaſa, w kotrymż běſche ßamalutka; a w Jägersgrünje mózachu ſaſtojniży cźaha noworodźeneho

paßažéra postrowicź. Wós hnydom wot cźaha dźélichu a na pobocźne kolije storcźichu, hdźež wón hacź na dalsche njedźelniczi sa pschebytk ßłuži.

* Na zyle spodźiwne waschnje je ßo psched wczerawschim tydźenja w Ruhlsdorfje pola Barlina njesboże stako. Tam 5 lět stara dźowczićzka listynoscherja w kuchni ßedźo hrajkasche. Ssylny stork wětra na jene dobo hubjenje sawrjene wokno wotrasy, jene kschidko wokna do scźěny praßnu, na kotruž běsche s drobju natykana hontwjerska tsélba skožena, tsélba na semju padźe, s njeje ßo wutséli a zyła drob wbohemu dźěsczu do nohow slecźi. Starschej najprjódźy dźěczo w ßwojim domje wuhojicź spytaschtaj; ale s holczku ßo bórsy tak pohórschi, so dyrbjachu ju do Barlina do kralowskeje kliniki dowjescź, hdźež chzedźa ji sornjatka drobje wurěsacź.

* 47 lět stareho prjedawscheho moßasolijerja Schetela, kotryž je ßwoju prěnju žonu w Barlinje a druhu w Stargardźe morił, jimaj s jědom sawdawschi, ßu 19. septembra w Stargardźe wotprawili. Wotprawjenje ßo se ßekeru sta a psches Barlinskeho kata Krawza.

* S Ilsenburga ßo pische: Hdyž wóndano zyganjo psches naschu wjeß cźehnjechu, na jene dobo zygan s wosa skoczi, małeho hólczka hrabnu a s nim cźeknu. Wustrózane dźěczi płaczo dómoj běžachu a starschim wupowjedachu, schto běsche ßo stako. Na měsćze ßo wjeßnjenjo sa rubjeźnikom puschcźichu, zyganow też doscźeżechu a dźěczo płaczo na wosu nadeńdźechu. Zyku cźrjódu zyganow ßu sajeli.

* Mjes tym so my wo wulkim wichorje, kotryž běsche Wiggins sa 19. a 20. septembra wěschcźił, w Łužizy niczo shonili njeßmy, je tónle wichor 19. sept. popołdnju w wschelakich stronach Morawskeje a s dźěła Awstriskeje Schlesynskeje žałostnje sakhadźał. S wichorom njewjedro pschicźeże; krupy pok hodźiny dołho bijachu a ßu w sahrodach, s dźěła też na polach wulkeje schkody naczinike. Wjele drobneho skotu a ptaczkow bu sabitych; njeliczene woknowe schkleńzy ßu rosbite. Wulka woda je s polow wjele semje a kamjenjow wotnjeßła a je na łuki abo do wßow snoßyła. Daloke ßmuhi kraja běchu s krupami pokryte a mějachu napohlad, jako w symje, hdyž ßněh leži; hischcże na druhi dźeń tu a tam zyke ßepje krupow leżachu. Tu a tam też je woda w twarjenjach schkodu naczinika. Pucźe ßu s dźěła tak rostorhane, so móże ßo lědma po nich khodźicź; też je wjele mostow a kawow swottorhanych. — S Dobroßławiz ßo pische: Pschipowjedźeny wulki wětr 19. sept. też k nam pschicźeże, pschewodźany wot hrimanja. Wokoło pjeczi popołdnju Boże njewjedro do tudomneho hrodu hrabje Vlczka dyri, ale njesapali; jenož wschelaka domjaza nadoba je s dźěła wobschkodźena, s dźěła rosbita. Na spodźiwny pschipad pak njech ßo spomni. Hrodowska kluczniza s kuchańku na dworje na kawzy ßedźesche. Kuchańka pßej wodu dawasche, kotryž k nohomaj kluczniźy, lědma pok metra wot njeje sdaleny, směrom s kortka schlapasche. Na jene dobo ßo žónskimaj psched woczomaj saßwěcźi, a hnydom na to hižo wrjeßnu: njewjedro běsche do hrodu praßko. Hdyž žónskej saßo zyle k ßebi pschińdźeschtej, ßo dohladaschtej, so poß morwy k nohomaj kluczniźy leži; też pßycze kortko běsche błysk rosrasył. Žónskej pak běschtej njesranjenej wostałej.

* Wóndano w nozy je ßo w awstriskej Schlesynskej na polu wulke kopjeno (fajma) ßłomy spaliko. W ßłomje wschelazy dundakojo pschenozowachu, kotsiž ßu ßo wschitzy živi spalili. Spalene sbytki pjeczi cźlowjekow ßu w popjele nadeschli.

* W Pudlowje w Cźechach wóndano 4lětny hólczeż jeneho ratarja młócźazej maschinje pscheblisko pschińdźe, kotraž jeho do „bubona" scźeże a jemu hłowu a nohu wottorże.

* Pschekupz R. w Nowym Jicźinje w Cźechach, nastrózany psches mnohe rubjeźnistwa, kotreż běchu ßo poßleni cźaß w tamnischej wokolnoscźi stake, ßebi revolvr kupi. Wóndano rano wokoło tsjoch wón w kólni někajki ropot wußkyscha, rucże revolvr shrabnu a ßo, wot dweju dźěłacźerjow pschewodźany, do dwora poda. Tudy jemu s kólnje cźlowjek napscheczo pschińdźe, kotryž njesasta, runjeż jemu pschekupz poruczi, so by stejo wostał. Duž pschekupz do njeho tséli. Hakle, hdyž běsche satséleny ducha spuschcźił, spósnachu, so to rubjeźnik abo paduch njeje, ale jedyn s pschekupzowych dźěłacźerjow, kotryž běsche posdźe w nozy s korczmy domoj pschischoł a w kólni wußnuł. Pschekupz je podawk ßam ßudnistwu wossewił.

* Fabrikant N. w Winje, na kotrehož samoženje běsche ßudnistwo ßwoju ruku położiło, je wóndano ßwoju žonu a ßwojej dźěsczi satsélił; potom ßo ßam satséli.

* Jedyn khěžkař s Naschetiz na Morawje wóndano na polo po dźeczel jědźesche. Pódla koßy też ßwoju tsélbu na wós położi, kotraž je hižo někotremu „wuchacźej" živjenje haßka. Na polu sajaza wuhladawschi khěžkař sa tsélbu hrabnu, ale tak njewobhladniwje, so ßo s njeje wutséli, a zyła drob jemu do života slecźa. Njesbožowny hischcże tón ßamy dźeń wumrje.

* Dźěkawej žonje w Brnje běsche 29. augusta njesnata žónska pjecź njedźel stare dźěcźatko rubika. Runjeż starschej hnydom sa shubjenym dźěsczom ßlědźicź daschtaj, ßo hakle s kónz sańdźeneho měßaza wußlědźi, so je 29 lět stara ßłużobna Neubertez dźěcźo kranuka. Dźěcźo sa ßwoje wudawajo je wona ßwojeho lubeho pohnucź chzyła, so by ßebi ju swěrowacź dał. W Winje ju sajachu. Wbohe dźěcźatko pak běsche skhorjeło a je w hojerni, do kotrejež je dachu, semrjeło.

* S Wuherskeje ßo pische: W Szabadhely w Aradskim komitacźe wóndano tsjo ßynojo ratarja Tudorana na drósy 15 lět stareho Lazara Grubica bjese wscheje pschicźiny nadpadźechu, jemu lěwe wócźko wukłóchu a wobliczo s nożemi roskakachu. Hdyž wjeßni wobydlerjo cźwilowanemu, kotryž žałostnje wołasche, na pomoz pschiběžachu, njekmanizy do domu ßwojeho nana cźěkachu. Wuj nadpanjeneho, Petru Par, sa němi běješe; duž ßo też to njeho dachu: jedyn jeho do wutrobna kłó; druhi jeho žałostnje psches zyke mjeswocze rěsnu; tsecźi dźesche: „Tón ma doscź!" jich nan pak wołasche: „Saraž teho pßa! ja mózu wscho sapłacźicź." Wjeßnej wyschnoscźi ßo zyła ßwójba spjecźowasche; hakle žandarmeriji ßo radźi njekraßnikow sajecź. Par je wumrjeł; młody Grubic pak je na ßmjercź.

* Akuła (Haifisch) je rubjeźne rybisko, kotreż móżemy pola naß jenoż morwe w museju widźecź. Njedawno pak je ßo tajke swěrisko w morju blisko Triesta pokasako. Wěsty Weißmantel, wyschschi sastojnik awstrisko-wuherskeje krajneje żelesniźy, běsche psched krótkim do Triesta pschijěł, so by tam cźaß ßwojich prósninow pschebył. Sso w płowanskej wucźerni kupajo wón psched wczerawschim tydźenja psches wobhrodźene město won do wotewrjeneho morja płowasche. Na jene dobo ßo wón dohlada, so ßo jemu akuła bliźi; rybisku wucźeknucź ßo jemu njeradźi, ale akuła jeho doscźeże a jeho do tokśteho mjaßa praweje nohi kußnu. Na wołanje njesbožowneho kódźniźy pschijědźechu, kotsiž jeho wumóchu a do hojerńje wobstarachu, hdźež sastojnik na ßmjercź khory leži.

* W Parisu bu psched krótkim mordař Pranzini wotprawjeny. Dwaj wyschschej sastojnikaj Parižskeje polizije, kotrajž běschtaj s prozeßom Pranzini wjele dźěła měkoj, ßebi wumyßlischtaj, so dyrbitaj někajku dopomnjenku na wotprawjeneho mordarja měcź. Duž jeneho wustojneho agenta proscheschtaj, so by jimaj kruch koże wotprawjeneho wobstarał. Tawařsch tehole agenta, kotrehož běchu psched někotrymi měßazami wotßadźili, dokelž je w pukach młodeho cźlowjeka sarasył, běsche ßłużobnik w praktiskej lěkařskej wucźerni, hdźež mordarjowe cźěło leżesche. Wón s bristwy cźěła kruch koże wurěsa a jón sastojnikomaj da. Sastojnikaj kožu pschiprawicź daschtaj, a jedyn fabrikant jimaj s koże dwě s cźerwjenej židu podschitej móschniczży wudźěła, w kajkichž ßo visitne khartki khowaju. Zadkawy njeskutk pak na ßwětko pschińdźe. Sskužobnika lěkařskeje wucźernje ßu wotßadźili, a też pólzajskaj sastojnikaj pjecźa ßłużbu ßubitaj.

* W Kuntsfordźi w Jendźelskej bu njedawno k ßmjercźi wotßudźeny młody cźlowjek wobwěschany, kotryž bě ßwoju 80 lět staru cźetu słónzowak, so by jeje 17 hriwnow wucźinjaze samoženje dostał. Njesbožownu žónsku sadajiwschi wón na cźele rejwasche a słónczńje morwej wschitke rjebka słama. Hdyž běchu jeho sajeli, wón zyku wěz tak lohko wsa, so ßo w jastwje druheho jateho praschesche, hacź też je wěrno, so k ßmjercźi wotßudźeni wschitko jěscź a picź dostawaju, schtožkuli ßebi žadaju. Shoniwschi, so woprawdźe tak je, ßo wón wulzy nad tym swjeßeli. Hakle někotre dny do wotprawjenja ßo nakasa.

* So móże psches nawocze abo bryle woheń nastacź, ßo też cźeżzy wěri. S Jendźelskeje pak pißaju: W měsćze Torquay wóndano w khlamach, w kotrychž ßu nawocze a druhe optiske pschiprawy na pschedań, woheń nasta. W woknje wschelake nawocze leżachu, psches kotreż ßłóncźne pruhi na lohki sawěschk padachu, kotryž ßo skónczńje sapali. Knjes, kotryž nimo wokna pschińdźe, ßo dohlada, so ßu khlamy polne kura. Wón do khlamow sastupi; wobßedźeł pak tam runje njeběsche. Woheń podußycź cźežko njebě, a nastata schkoda jara wulka njeje.

* Wo skaženych pßach, kóczkach a wjelkach ßo cźasto ßłyschi; se wßy Jegorowki w Ruskej pak ßo wo njesbožownym pschipadźe se skaženej kokoschu pische. Njedawno 5 lět stary hólczeż tamnischeho bura kurom s ruki sorno dawasche. Kury ßo wokoło njeho cźischcźachu, jena druhu wotstorkujo. Na jene dobo jena kokosch hólczkej na ramjo slecźa a jemu s pyskom do wócźka dypacź pocźa. S rany hnydom krej cźeczeżesche. Runjeż hólczeż kschicżeżesche, kokosch dale do wócźka dypasche. Na jeho wołanje nadpadnjenemu nan na pomoz pschiběża, kotryž kokosch s ramjenja dźěscźa dele storże. Kokosch, kotraž běsche skaženа, też bura do ruki rubnu, na to na semju padźe a leżo kónz wsa.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże sa tydżeń němska spowjedź a prědowanje.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Emil Hermann Wicźas, fabrikski tyscheŕ pod hrodom, ſ Lejnu swudowjenej Beyerowej rodź. Langez tu.

Katholska zyrkej: Handrij Měrcźink, skalaŕski mischtr w Bělczezach, ſ Hanu Kokliz se Sajdowa.

Křćeni:

Michalska zyrkej: August Hermann, Khorle Augusta Mahnerta, żiwnoſćerja w Małßezach, ß. — Martha Lejna, Khorle Juliußa Wünscha, dźěłaćerja na Ssokolzy, dź. — Jaroměr Max, Jana Gudy, hospodaŕskeho pomoznika w Delnjej Kinje, ß. — Emma Marja, njebo Jana Khorle Augusta Scholty, ſchewza w Jaßońzy, dź. — Ernst August, njemandź. ß. w Hrubjelczizach.

Zemrjeći:

Dźeń 22. septembra: Sofija, Ernsta Augusta Fryczlera, murjerja a kněžnika na Židowje, dź., 4 m.

Płaczišna žitow a produktow w Budyſchinje

24. septembra 1887.

Žitowy dowos: 2021 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńcza	běła	8	21	8	63	8	57	8	69
"	žołta	7	86	8	4	7	98	8	4
Rožka	50 kilogr.	5	95	6	1	5	95	6	1
Jeczmjeń	50 kilogr.	5	58	5	80	5	62	5	80
Wowß	50 kilogr.	4	50	5	20	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	50	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	15	50	16	—	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	20	—	—	—	—
Pšeńczna muka	50 "	7	—	16	—	—	—	—	—
Rjana muka	50 "	6	25	9	75	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssłóma	600 "	17	—	18	—	—	—	—	—
Proßata 817 ſchtuk, ſchtuka		7	—	16	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Dražđańske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. druzyny 56—60 mk., 2. druzyny 51—55, 3. druzyny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druzyny 42—55 np., 2. druzyny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 30. septembra: Rjane.

Póſt ſa woßoby:

bjes Budyſchinom a Rakezami.

Wotjězd ſ Budyſchina (pósta)	wjeczor	w	7 hodź.	35 min.
" Małeho Wjelkowa	"		8 "	20 "
" Njeßwaczidła	"		9 "	30 "
Pšichod do Rakez	"		10 "	10 "
Wotjězd ſ Rakez	rano	w	6 hodź.	5 min.
" Njeßwaczidła	"		6 "	55 "
" Małeho Wjelkowa	"		8 "	5 "
Pšichod do Budyſchina	"		8 "	45 "

Jězdny plan żelesnizow wot 1. oktobra 1887.

4. wosowa klaßa njedźelu a na ſakſkich ßwjatych dnjach wupada.

Se Shorjelza do Dražđan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	1,55	—	4,43	7,56	10,50	1,56	2,30	4,21	6,50	—
Rychbacha	—	—	5,7	8,21	11,14	—	2,55	4,44	7,15	—
Lubija	2,24	—	5,29	8,45	11,39	2,24	3,18	5,5	7,38	—
Budyſchina	2,50	4,0	6,6	9,23	12,18	2,48	3,55	5,40	8,17	—
Biſkopiz	—	4,30	6,44	10,1	12,57	—	4,31	6,14	8,53	9,58
			1-4.		1-4.				1-4.	
Arnsdorfa	—	4,51	7,9	10,27	1,23	—	4,56	6,35	9,20	—
Radeberga	—	5,2	7,19	10,37	1,33	—	5,6	6,44	9,31	10,25
Do Dražđan	3,55	5,29	7,49	11,8	2,1	3,52	5,36	7,12	10,4	10,48

S Dražđan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	2. 3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Dražđan	—	6,0	8,50	10,20	12,15	3,0	5,0	8,50	11,40	12,52
Radeberga	—	6,39	9,25	—	12,52	3,38	5,37	9,25	12,18	—
Arnsdorfa	—	6,51	9,37	—	1,3	3,48	5,49	9,37	12,29	—
					1-3.					
Biſkopiz	—	7,21	10,6	—	1,29	4,15	6,19	10,5	12,56	—
Budyſchina	—	7,59	10,44	11,30	2,3	4,52	6,55	10,40	1,27	2,1
Lubija	6,32	8,43	11,27	11,57	2,43	5,32	7,34	11,22	—	2,27
Rychbacha	7,7	9,3	11,43	—	3,3	5,52	7,54	11,40	—	—
Do Shorjelza	7,48	9,26	12,6	12,23	3,23	6,15	8,16	12,1	—	2,54

S Budyſchina do Wjeleczina.

Wosowa klaßa	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.
S Budyſchina	5,10	7,36	10,45	2,4	4,50	8,20
Budeſtez	5,28	8,4	11,3	2,22	5,8	8,37
Do Wjeleczina	5,43	8,22	11,18	2,37	5,23	8,51

S Wjeleczina do Budyſchina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.
S Wjeleczina	6,5	8,45	11,42	3,5	5,45	9,15
Budeſtez	6,26	8,59	11,56	3,24	6,6	9,30
Do Budyſchina	6,48	9,15	12,12	3,46	6,28	9,46

S Kamjeńza do Arnsdorfa.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6,0	8,45	11,55	3,50	8,20
Połcźniży	6,23	9,8	12,26	4,22	8,45
Großröhrsdorfa	6,33	9,18	12,39	4,36	8,56
Do Arnsdorfa	6,45	9,30	12,54	4,51	9,7

S Arnsdorfa do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Arnsdorfa	7,10	10,27	1,25	5,50	9,45
Großröhrsdorfa	7,29	10,41	1,45	6,5	9,59
Połcźniży	7,42	10,50	1,58	6,14	10,8
Do Kamjeńza	8,8	11,9	2,24	6,34	10,27

Awkzija w Budeſtezach.

K konkurſtwu ſemrjeteho khlamarja **A. Kſchižanka** w **Budeſtezach** ßkuſchaze möble, 1 regulator a druhe cźaßniki a draſta maja ßo

póndźelu 3. oktobra popołdnju wot 2 hodźin a potom

wutoru 4. oktobra rano wot 9 hodźin

twory, hacž do teho cźaßa w dotalnych khlamach ſawoſtate, w hoſćenzu knjeſa Freudy ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Budyſchinje, 28. septembra 1887.

Konkurßny ſarjadnik.
Clemens Niecksch.

K dźěłanju role w naſymje

poruczam cźeſćenym ßerbſkim ratarjam ßwój ſkład khumſchtnych hnójnych ßrědkow po najtuniſchich płaczišnach, kaž:

ſſ. parjenu koſćinu (muku),
ſſ. ßyru koſćinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-ſuperfoſfat,
ſpodium-ſuperfoſfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopſchijecźa pod kontrollu ſpytowanſkeje ſtazije w Pomorezach, pſches cźož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewſate, darmo pſchepytaja.

P. Mattheis w Budyſchinje.

W kupnizy. **Louis Gadt** **W kupnizy.**

pſchi torhoſchcźu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu cźaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mužſkich a hólzow ſ jenož cźiſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěłaŕni dźěłanych, po wurjadnje poniżenych płaczišnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Symſke nadwobleczе, mužaze ßuknje, paletoty, mantle ßo **njeroſpróte** rjenje a ſ njepuſchcźatej barbu ſ nowa barbja a wubjernje ſhładkuja.

W. Kellingez parna barbjerńja w Budyſchinje pſchi žitnych wikach.

Najnowſchi naporjad. Najwubjerniſche pſchiprawy.

500 tolerjow je hnydom abo posdźischo na hypotheku wupožčicz. Hdże? je shonicz w wudawarni Serb. Now.

Pscheßadżowanje żiwnoscże.

Ssobotu 8. oktobra popołdnju wot 2 hodźin ma ßo żiwnoscz cżo. 6 w Schpikakach pola Lubija, 5 akrow 21 □prutow wopschijaza a ſ 107,21 dawkſkimi jenoscżemi wobcżeżena, ſ zyła abo po parzellach ſ hospodarſkim a ratarſkim gratom a 2 kruwomaj abo bjes nich na pscheßadżowanje pschedawacz.

Ssuproschna ranza je na pschedań pola **Khorle Bukana** w Klukschu.

Tſelba,

dwěrokata, je tunjo na pschedań pola **domownika** w hoscżenzu **k ſlotej krónje.**

Dwě **rynkatej walzy** ſtej na pschedań pola kowarſkeho mischtra **Pětſcha** w Boschezach.

ff. jědźnu ßól a ßól ſa ſkót płaczisny hódno pschedawam.
E. Schmeiß w Budeſtezach.

Fabrika żonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyschinje
pschi torhoschczu pódla hlowneje straże
porucza
pjelle, żakety, paletoty, haveloki, mantle do deschcża

ſ modernſkich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hischcże ženje widżanym wubjerku a w 8 wschelakich wulkoscżach.

Na ßwoje ſnate derje ßedżaze **foßony** woßebje kedżbne cżinju, każ też na to, so jenoż dobre **dekatěrowane tkaniny** pschetrjebam.

Moje płaczisny ßu tak niſke, so ßměm ßo ſ nimi ſ kóżdym měricz. Wschak je ſnate, so ßym ßo pschezo prózował, ßwojim wotebjerarjam niz jenoż **tunjo,** ale też **derje** poßłużecz.

„Waterburyſki remontoirſki dybſaczny cżaßnik.“

Wón zyle prawje dże, so móże ßo na njón ſpuſchczecz, a derje dżerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlébra. Druhe prjednoscże tuteho amerikanſkeho dybſaczneho cżaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedżecz trjeba.
2. Wón je jenicżki cżaßnik, kotrehoż porjedżenje lědma 5. dżela teho, każ pola wschěch druhich, placzi. Bjes tym, so na pschikład porjedżenje „tak mjenowanych“ tunich schwizarſkich cżaßnikow ſnajmjeńscha 3, 4 abo 5 hr. placzi, pſches cżoż je potom tajki tuni cżaßnik jara drohi, to ßame porjedżenje pola Waterburyſkich dybſaczných cżaßnikow jenoż 30, 40 np. hacż do 1 hriwny wucżini. Jenoż pschi zyle njewurjadnym wobſchkodżenju ma ßo ſa porjedżenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacz.

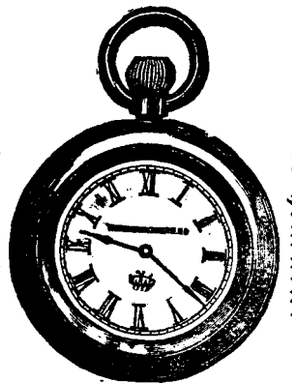

10 hriwnow. **10 hriwnow.**

2 létne rukowanje.

Tale hódnoscz Waterburyſkeho dybſaczneho cżaßnika je woßebje pola cżaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot mało ſamożitych ludźi noſcha, jara wulka.

3. Niz jenoż kóżda jenotkliwa pſcheda warnja, ale też fabrika ſa wěrnoscz horka prajeneho rukuje. Kóżdy cżaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaczných cżaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſerwu 3 milijony hriwnow wucżini atd. atd.

Dóſtacz pſches
Auguſta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**
generalny ſklad a wuporjedżerńja Waterburyſkich dybſaczných cżaßnikow.
Jenotliwje na pschedań
w **Budyschinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho cżaßnikarja.

Jan Wenk
na ſwonkownej lawſkej haßy 38
w nowych khlamach
porucza ßwój wulkotny ſklad **dobrych wotležanych 3=, 4=** a **5=ny.=zigarow.** 1000 ſchtuk tuńſcho.

Dr. **Kochowy reſtituzionſki ſluid, ſakſowy pólver, mlokowy** a **wużitkowy pólver,** każ też wſcho **lékarſtwo ſa ſkót** porucza
Rakeczanſka haptyka.

Mydlarńja Herm. Puya
w Budyschinje na ßerbſkej haßy
porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cżerwjene a módre	„	„	36 „
żołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
żołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczisnje.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar
na ſchuleriſkej haßy cżißło 1,
porucza ßwój wulki ſklad **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dżěła a ſnateje hódnoſcże, teho runja wubjerne **pſchedżeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczisnach.

Cżinju woßebje na to kedżbne, so ßobotu a hermanki w budże na torhoſchczu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich cżeſcżenych wotebjerarjow proſchu, so bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleriſkej haßy cżißło 1 podali.

Pschepołożenje ſchewſtwa.

Cżeſcżenym Sserbam k nawjedżenju dawam, so ßym ßwoju **wobuczu pſchedawarńju** ſe ſeminarſkeje dróhi **k mjaßowym jědkam cżißło 3** pſchepołożił. Sa dotal bohacże ſpożcżene dowěrjenje ßo rjenje dżakujo, proſchu, jo do mojich nowych khlamow dobrocżiwje pſchenjeſcz.

W Budyſchinje, 1. oktobra 1887.

Handrij Barcz, ſchewſki miſchtr.

Pſchi ratarſkej ſchuli w Budyschinje

a w **ſadarſkej a ſahrodniſkej ſchuli,** ſ njej ſjenocżenej, ßo **17. oktobra 1887** nowy wucżbny kurß ſapocżnje.

Wſcho dalſche je pola direktora **Bruggera** naſhonicz.

Wólbne napominanje.

Wuſwolerjo 8. wjeßneho krajnoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa,

wopſchijazeho **wokrjeß Kamjeńſkeho, Kinsbórſkeho** a **nĕhduſcheho Rakeczańſkeho hamtſkeho ßudniſtwa** (ſ wuwſaczom měſtow Kamjeńza, Kinsbórka a Halſchtrowa)!

Konſervatiwna ſtrona 8. wjeßneho wólbneho wokrjeßa ſa ſakſki krajny ßejm je dotalneho ſaſtupjerja

knjeſa kublerja Michala Koklu

w Khróſczizach pola Panczic

ſaßo ſa **kandidatu** poſtajiła, a knjes Kokla je pſchipowjedźił, ſo wólbu ſaßo pſchiwoſmje.

Knjes Kokla je ßo w ſańdźenym krajnoßejmſkim jednanju jako dowĕrjenja hódny konſerwatiwny wupokaſał a tež dopokaſał, ſo chze potrjebnoſcże ßwojeho wólbneho wokrjeßa ſaſtupicź a ſo je tež k temu kmany.

W ſjawnej ſhromadźiſnje je wón pſched krótkim ßwoje wotmyßlenje woſjewił, ſo chze ßo ſa to prózowacź, ſo by ßo Budyſko-Kamjeńſka żeleſniza twarika.

Wuſwolerjo 8. wólbneho wokrjeßa móża knjeſej Kokli ſaſtojnſtwo krajneho ſapóßłanza ſe wſchĕm dowĕrjenjom pſchepodacź.

Duż podpißane pſchedßydſtwo ſkoro do zyła konſerwatiwne wuſwoleŕſtwo wólbneho wokrjeßa napomina, ßo

18. oktobra t. l.

k wólbje ſeńcź a ßwój hłóß ſa

knjeſa kublerja Michala Koklu

w Khróſczizach pola Panczic

wotedacź.

W Budyſchinje, 5. ſeptembra 1887.

Pſchedßydſtwo konſerwatiwneho towarſtwa w Budyſchinje
pſches krajneho ſtarſcheho **ſ Zezſchwitza.**

Pſchemĕnjenje.

Czeſczenym Serbam w Budyſchinje a wokolnoſczi ſ tutym najpodwolniſcho k wjedźenju dawam, ſo ßym 1. oktobra t. l. ßwoje

kolonialtworowe, barbowe, zigarowe a ſpirituoſowe khlamy,

33 lĕt dołho na tudomnej **bohatej haßy czißło 22** wobſtejaze, knjeſej **Guſtawej Poſerej** tu wotſtupił, kotryż je pod ßamßnej firmu dale powjedźe.

Wonka ſtejaze żadanki woſtanu moje ßwójſtwo.

Sſo rjenje dźakujo ſa dowĕrjenje, mi w tutym cżaßu ſpożczene, proſchu, jo dobrocziwje na mojeho knjeſa naßlĕdnika pſchenjeſcź.

W Budyſchinje, 1. oktobra 1887. S poczeſczowanjom

R. Hauptmann.

Sſo na hornje woſjewjenje poczahujo dowolam ßebi, czeſczenym Serbam w Budyſchinje a wokolnoſczi k wjedźenju dacź, ſo ßym ßo dźenża ßwojich **kolonialtworowych, zigarowych a ſpirituoſowych khlamow,** 12 lĕt dołho na tudomnej jerjowej haßy czißło 3 wobſtejazych, wſdał a ſo ßym khlamy knjeſa **R. Hauptmanna** na **bohatej haßy czißło 22** pſchedewſał, kotrež pod ßwojej ßamßnej firmu dale powjedu.

Sa dowĕrjenje, mi hacź dotal w bohatej mĕrje ſpożczene, ßo rjenje dźakujo, proſchu, mi jo tež w pſchichodźe ſdźerżecź; ja budu ßo ſtajnje prózowacź, ſo bych ßebi ſ kedźbliwym, ſprawnym poßłużenjom a tunimi płaczińſnami derjemĕnjenje wſchitkich, kotſiż mje wopytaju, dobył a ſdźerżał.

W Budyſchinje, 1. oktobra 1887. S poczeſczowanjom najpodwolniſcho

Guſtav Poſer.

Kedźbu!

Wot dźenża pſchedawam tucżne howjaſe mjaßo punt po 45 np., tucżne ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., tucżne cżelaze mjaßo punt po 40 np.

Hermann Pöthig w Wósborku.

Ssadowe ſchtomy,

ßylne ſchtomy, dobre druźiny, teho runja **róże** ßo po poniżenych płaczińſnach pſchedawaju w ßadowni dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki** w Budyſchinje na ſadnej bohatej haßy 3.

Kolmas

najlĕpſcheje druźiny w piczołkach po 1/4 a 1/2 zentnarja, każ w kaſchcźikach po 2 puntomaj porucża po tunich płaczińſnach

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail.

Khorle Grunertowy

polĕpſcheny homöopathiſki

ſtrowotny khoſej,

poruczeny wot knjeſow dr. **A. Lorbachera** a dr. **ſ Villerſa,** ßo w nowſchim cżaßu wot lĕkarjow pſchede wſchĕmi ſtarſchimi wudźĕłkami wukaſuje.

Na ſkładże w Budyſchinje **w měſchczańſkej a hrodowſkej haptyzy** a pola, **Hermanna Baacha,** hłowny ſkład w Draźdźanach na **Pfarrgaſſe 6.**

Schulerjo.

2 ſchulerjej doſtanjetaj hnydom abo 1. oktobra tunju penſiju na żitnej haßy cżißko 7 po 2 ſkhodomaj.

Cżeledź

pyta pſchiſtajaza żona **Bräuerowa** na ßerbſkej haßy cżißko 9.

---

4 rólnych pohonczow

kotſiż 40—50 toleŕ mſdy doſtanu, pyta knjeźi dwór w **Jamnom** pola Klĕtneho.

Dźowka ſ dobrymi wopißmami ßo k nowemu lĕtu 1888 pyta wot J. Gräfe w Budyſkim měſchczańſkim fórbarku.

---

2 rólnaj pohonczej,
1 hródźna dźowka,
1 wolazy

doſtanu ßłużbu k nowemu lĕtu na **Wutokczańſkim knjeźim dworje.**

K nowemu lĕtu ßo hiſchcże 3 ródni rólni pohonczojo, kotſiż maju dobre wopißma, na **Jĕkczańſki** knjeźi dwór pytaju.

Pjekarſkeho wuczobnika

pyta **Jan Heinza**
na mjaßowym torhoſchczu.

(K temu cżißku pſchiloha.)

Pschiłoha k czißłu 40 Serbskich Nowin.
Ssobotu 1. oktobra 1887.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow Jana Jurja Pahna w Budyschinje

poruczeja

draſtne tkaniny ſ wolmy, polwolmy, polžidy, jenobarbne a muſtrowane, we wſchěch móžnych barbach ſ wobſzadkami, k temu ſzo hodžazymi.

Czorne kaſchemĕry, woprawdže 2 łóhczej ſchěroke, jenož cziſtowolmjane, w ſtarych ſnatych dobrych kajkoſczach.

Tkaniny k poczehnjenju kožuchow.

Czorne židžane tkaniny ſ rypßa, kaſchemĕra, köpra w jenož derje ſzo noſchazych kajkoſczach.

Lama k draſcze, pjeſlam a ſzuknjam, cziſtowolmjana twora we wſchěch nowych muſtrach.

Köprowu tolſtowolmu, ſzwojeje dżerżliwoſcze a trajnoſcze dla ſzo woſzebje k dżĕlaczerſkej draſcze hodžazu.

Židžany plüſch, wolmjany plüſch k paletotam a k pjeſlam wot najtuńſcheho hacž k najdróżſchemu.

Na woprawdže hódnu a dobru

zigaru

ſ dobreho amerikanſkeho tobaka, 100 ſcht. po 2 mk. 80 np., kurjerjow kedžbnych czinimoj. Pódla teho ſzwój druhi wulki wubjerk, jenož ſ dobrych družinow wobſtejazy, bjes nimi wubjernu 4=np.=zigaru, naležnje poruczamoj.

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Khoſej

ſeleny a **paleny** w jenož dobrych a ſzylnje ſzkodžazych dobroſczach po najtuniſchich placziſnach poruczja

Jan Wenk
w nowych khlamach na ſwonkownej lawſkej haßy 38.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je placziſny ſzwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchĕch druhich wot njeje ſzo pſchedawazych wĕzow ſaßo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

Koruſchki wſchĕch družinow
jako
bĕły a czorny pópjer, nowu wyrzu a naliki, zymt a zymtowe kwĕty, mazyßowe kwĕty a worjechi, ſafran,
wſcho czerſtwe a cziſte mlĕte,
korjenjowy wolij, zytronowy wolij atd.
poruczja tunjo

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcze ženje bywschich tunich płaczisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětczischeho czaßa wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płaczisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Rukajzy, ßlě, krawaty

w wulkim wubjerku porucza

Georg Bertram

rukajzaŕuja na lawskich hrjebjach 8.

Gumijowe schemisety, gumijowe khornarje, gumijowe manschety

porucza

Georg Bertram

rukajzaŕnja na lawskich hrjebjach 8.

Czorny kascheměr

jenož czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haßy 10.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jabłuka

strowe, kotrež móža tež tschaßene bycz, kupuje sa 3 hacž 4 mk. po zentnarju

hornjołužiska ßadowa tłóczeŕnja

dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**

w Budyschinje

na sadnej bohatej haßy.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej družinje

khofejowy skład

Th. Grumbta

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Pschedawaŕnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje

skład w hoscźenzu k słotemu jehnjeczu

na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě družiny **hnójnych ßrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich płaczisnach, woßebje

ßyru a parjenu kosczinu (saruczenu czistu njepodražowanu tworu),

woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,

ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,

norwegski a wjelrybjazy guano,

kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne ßele,

Czopliczansku fosfatowu muku,

gyps k hnojenju a saßłanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Łužizy bydlazym, kotsiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pschepytacź dacź, jeli so je ßo pruha, kaž je pschedpißane, wotewsała.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np., paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakczik po 50 np.,

amerikanski rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.

porucza

Ernst Mittasch

psched schuleŕskimi wrotami 1.

Jara dobre drastne tkaniny

woßebje czistowołmjane w bohatym wubjerku. Płaczisny spodźiwuje tunje.

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcza.

Dźiwje

kastanije

kupuje po kóždej dźělbje a po najwyschschich płaczisnach

Otto Engert.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaczisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Hamburgsko-amerikanske paketojěsdne akzijowe towaŕstwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěsba

s **Hamburga** do **New-Yorka**

kóždu ßrjedu a njedźelu,

s **Havra** do **New-Yorka**

kóždu wutoru,

se **Stettina** do **New-Yorka**

kóždej dwě njedźeli,

s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**

měßacznje 3 krócź,

s **Hamburga** do **Mexika**

měßacznje 1 raz.

Towaŕstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscz sa kajutowych a bjeslubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyschinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 41. **Sobotu 8. oktobra 1887.** **Lětnik 46.**

Wschitzy sa jeneho!

Hdyž nalěto sa Barlin wuswolachmy, žmy žebi tajkich sapóžłanzow wubrali, wo kotrychž wjedźachmy, so budźa khěžorstwowu politiku podpjeracź a s tym nam wschitkim žłužicź. Nětko, hdyž mamy w naschim wožmym wokrjeżu sa Draždźanski žejm wuswolecź, dyrbimy žwoju kedźbliwosćź na tajkich muži skožicź, kiž žu kralej žwěrni a kiž budźa žo sa derjehicże sakskeho wótzneho kraja staracź.

Teho dla njemóžemy sa Draždźanske krajne wuradźowanja žanych sozialdemokratow trjebacź, kiž chzedźa, so by žo burskemu mužej a kóždemu druhemu to, schtož wón ma a s poknym prawom wobžedźi abo žebi nadźěła, s rukow wsako a so by žo něktajka wulka shromadna pokładniza (kaža) postajiła, kotraž by kóždemu tak wjele wupłaczowała, kaž by wón po myžli sozialdemokratiskich wodźerjow runje dostacź měł.

Potom njemóžemy tajkich trjebacź, kiž praja, so žo knježerstwo a sakoń nima sa bura staracź, ale so dyrbi bur žam hladacź, kak by pschelěsł, hdyž žu hubjene czažy.

Ně, tajkich, kiž bychu nam (njech žmy wobžedźerjo abo jeno dźěłaczerjo a czeladni) najradscho wschitko s rukow wudrěli, a kotrymž je wscho jene, hacź žo burskim ludźom wot wyschnoscże pomoz dostanje abo niz, tajkich my sa Draždźanske wuradźowanja trjebacź njemóžemy, tajkich my sa sakski žejm njewosmjemy.

My trjebamy muża, kiž to chze, schtož kral a jeho radźiczeljo chzedźa, mjenujzy so móhł kóždy wobkhowacź a žebi pschisporjecź, schtož ma a schtož žebi sažkuži, a so bychu te wobstejnoscże, kiž jeneho abo druheho czischcza, žo po mudrej radże a se žobupomozu krajnych sapóžłanzow polóžiże a po móžnoscźi wotstroniże.

Schto burskeho czlowjeka wobczežuje a hdże móhła pomoz bycź, to najlěpje burski czlowjek snaje. Teho dla dyrbimy my wobydlerjo rólniskeho wokrjeża žebi burskeho muża sa nascheho sastupnika w Draždźanach wuswolicź. So dyrbi tón też sprawny czlowjek a dobry kschescźijan bycź, to žo žamo rosumi. Nimo teho budże pak też dobra wěz, móžemy-li tajkeho muża dostacź, kiž hižo wě, schto a kak ma žo na Draždźanskich wuradźowanjach czinicź a rěczecź, a kotryž je jako nahladny a wustojny muž tam wschitkim witany.

Na to sboże njetrjebamy dołho pytacź, hdyž chzemy tajkeho muża měcź. My trjebamy jeno nascheho dotalneho žwěrneho sapóžłanza sažo sa Draždźanski žejm wuswolicź, hdźež je, kaž wschitzy wěmy, s wulkim a woženbnym wuspěchom skutkował. Kóždy widźi, so je kubleŕ Michał Kokla s Khróscźiz měnjeny.

Do nascheho wólbneho wokrjeża žkuscha też wjetscha liczba Němzow, woženbje němskich burow w Kamjeńskej a Kinsbórskej stronje, tym je nasch Michał Kokla jara derje snajomy; czi budźa w dobo s nami sa Michała Koklu hłoženowacź: a nam budże woženbnje lubo, hdyž budźemy widźecź, so naschi němszy žužodźa nam dowěrnje pschecźelsku ruku sawdawaju, póznawajo a rosumjo, so je pola naž Sserbow tón muž, kotryž budże pschi sprawnej woli a woženbnej wustojnoscźi należnoscże a potrjeby rólnikow najlěpje sastupowacź.

Kubleŕ Michał Kokla pak je nam też s Budyschina poruczeny. Konserwatiwne towarstwo tam, kotreż pod wodźenjom wyžokich Němzow steji, je Michała Koklu hižo nalěto jako kandidata sa nasch wólbny wokrjeż postajiło.

Dźiwajo na to wscho czińcże wschitzy žwoju winojtosćź a dźicże 18. oktobra kóždy do wuswoleŕnje. Czim wjazy hłožow Kokla smèje, czim rjenische budże nasche dobycże!

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W nastupanju njesbožowneho podawka pschi němsko-franzowskich mjesach je žo bjes němskim a franzowskim knježerstwom wujednanje rucże dozpiło. Prjedy hacź je žo pschepytanje skónczilo, je němske knježerstwo franzowskemu wosjewiło, so žo wone měnjenju pschisamknje, so staj žo franzowskaj hontwjerjej na franzowskej semi franiłoj. Kaž hižo prajene, njeje žo hischcże psches žudniske pschepytanje wěz wujažnika, tola žměmy franzowskim powjescźam wěricź, so hontwjerjo se samyžłom mjesu pschekroczili njejžu. So by njelubeho podeńdźenja dla k žanej swadże njepschischko, je pschede wschěm němskemu khěžorej jara należaze było. Tutón je hnydom dobrowólnje sawostajenym satšeleneho Brignona bohate sarunanje poskiczik. Franzowske pschistojne nowinarstwo nadobne a ryczerske smyžlenje němskeho khěžora se wschej khwalbu pschipósnawa. Jenož anarchistiske nowiny žu žo wot teho wusamkle, kaž to hinak wotczakacź njeje, a knježerstwu radża, so by němske sarunanje wotpokasało a Brignonowej wudowje se statneje pokładnizy podpjeru dało.

— W europiskej politizy žo po sdaczu ważne pschemènjenja stawaju. Psched krótkim hakle bě awstriski minister swonkownych należnoscźow pola Bismarka w Friedrichsruhe s hoscźom, a tele dny je hižo sažo jedyn wukrajny diplomat, italski ministerstwowy president Crispi, Bismarka w jeho lauenburgskim lěžnym hrodże wopytał. Sjawne je, so je samer jeho pucźowanja był ponowjenje a wobtwjerdźenje schkitowanskeho swjaska, kotryž je žo psched wjazy lětami bjes Němskej, Awstriju a Italskej sczinił. Crispi, kotryž bě junu pschecźiwnik tuteho swjaska, je do ministerstwa sastupiwschi bórzy italskej franzowskopschecźelniwej stronje bożemje prajił. Wón je spósnał, so je Franzowska najstraschnischi njepschecźel Italskeje. Dźeń a bóle žo Rußowska a Franzowska k žebi sbližujetej, a jeli so byschtej wonej ras na bitwischczu dobycźerjej byłej, by też Italska poražena była. Psches žwoje pokoženje w žrjedźnoseńskim morju je Italska na to pokasana, so žo na poknóznym afriskim brjosy sažydli. Tola Franzowsojo žu tam Italsku pschescźahnuli a žo hižo najlěpschich krajinow smozowali. Hakle psched někotrymi lětami je Franzowska tuniski kraj, kotryž je jenož někotre mórske mile wot Italskeje sdaleny, schlapnuła a s tym, móhł rjez, Italskej pucź do Afriki saracźiła. Franzowsojo pak hischcże s tym spokojom njejžu, woni też se žadliwymaj woczomaj na Marokko, Tripolis a Egiptowsku hladaju. Na druhej stronje k ranju, pschi adriatiskim morju, Rußowska, s Franzowskej sjenoczena, italskim interežam schkodźicź hrosy. Sa Italsku by Albaniska shubjena była, hdy by Ruska s Balkana Awstriju wucźischczała. Hižo s tutej pschiczinu je Italska nusowana, awstrisku samożnosćź na Balkanje podpjeracź a žo na stronu pschecźiwnikow

Ruskeje, mjenujzy Awstriskeje, Italskeje a Jendzelskeje, stajicz. Dokelz je ßo swjask bjes Němskej, Awstriju a Italskej pschede wschěm k sakhowanju měra sakozik, ßo po prawom Italska do njeho se ßwojimi wotmyßlenjemi na powjetschenje ßwojeho wobßedzenstwa zyle njehodzi. Po wuczinjenjach tuteho swjaska pak ßo tez wona ani na Balkanje, ani w Afriziy wupjecz njeßmě, tak dołho hacz ßo měr njekasy. Hakle po dobyczerskej wójnje by wona sa to, so je na stronje Němskeje a Awstrije wojowała, te krajiny dostała, kotrez ßu ßo jej jako myto pschilubike. Wótry kónz němsko-awstrisko-italskeho swjaska ßo w prěnjej liniji pschecziwo Franzowskej měri, wot kotrejez europiskemu měrej najwjetschi strach hrosy. Duz ßo tez nětko Franzowsojo najbóle na Italsku njembrja, so je k swjaskej s nowa pschistupika.

Schpaniska. K pokodnju wot Schpaniskeje psches Gibraltarsku mórsku dróhu wot njeje dzěleny ßo na połnózno-nawjeczornym afriskim brjosy sultanat Marokko wupschesesczera. Schpaniska dawno na składnoscz łaka, so by ßo tuteho kraja smozowała. Dwě Marokkoskej pschimórskej měscze Ceuta a Melilla hizo dołhi czaß pod schpaniskim knjejstwom stejitej. Wonej stej ßo wot Schpaniskich ßylnje wobtwjerdzikej, a hdyz budze ßo ras hodzicz, budza Schpaniszy s tejule městow ßwojim wójskam do Marokko marschěrowacz dacz. W nowschim czaßu ßu do Madrida powjesce pschischke, so je marokkoski sultan pak na ßmjercz skhorik, pak hizo wumrjek. So by Schpaniska pschilezny czaß k sakroczenju w Marokko njepschepaßka, je knjezerstwo hnydom wjetsche wotdzělenja wójska do Ceuty a Melilly póßłako, a w blizschim czaßu budze ßo zyły armeekorps mobilisirowacz a ßo k afriskemu brjohej pschewjese. Schpaniska ßo mjenujzy jara boji, so by Franzowska ßwoju algerisku koloniju, kotraz s Marokkom mjesuje, na to waschnje powjetschika, so by dzěl marokkowskeho kraja wobßadzika, a Jendzelska a Italska matej pjecza te ßame wotpohlady, kaz Franzowska. Ssyn a naßlědnik khoreho sultana je hakle 19 lět stary. Duz je lohko mózno, so budza ßo mjenowane staty po sultanowej ßmjerczi se zadliwoscju na Marokko walicz chzycz, so bychu po mózności kruch wot njeho na ßo storhnuke. Schpaniska budze jim pschi tym napschecžo stupicz dyrbjecz; pschetoz hdy by nękajki europiski stat ßo w Marokku saßydlił, by ßo Schpaniska móz jara ßłabika.

Bołharska. Turkowska a Rußowska po wschěch mózných diplomatiskich puczach spytujetej bołharske praschenje wurunacz, niz teho dla, so byschtej ßnadz nękajkeho woprawdziteho wuspěcha wot teho wotczakałej, ale jenoz, so byschtej jaßny dopokas pschinjeßkej, so nękotre wulkomozy na zane waschnje dopuschczicz nochzedza, so by ßo Koburgski prynz s Bołharskeje wupokasał. Tele wulkomozy s tym barlinskemu měrej k płacziwoszci dopomhacz nochzedza a jeho wuczinjenja hizo dzenßa sa njewjasaze nimaju. Hacz budze tutón dopokas pschewjedzeny, sandze ßnadz syma, a potom móze ßo stacz, so Rußowska s poßlednim ßrědkom spyta — s kanonami a granatami. W tu khwilu stej Rußowska a Turkowska pschesjene, so byschtaj ßo k postajenju porjada w Bołharskej dwaj komißaraj postajiłoj, tola chze Ruska, so by turkowski komißar ruskemu podstajeny był, bjes tym so Turkowska nawopak namjetuje, so by ßo ruski komißar po turkowskim słozował. Tajle komißaraj mataj sa 3 abo 4 měßazy ßwój nadawk dokonicz. Waschnje, po kajkimz měła ßo wólba noweho wjerćca wukonjecz, teho runja praschenje, hacz maja ßo tez sastupjerjo Narańscheje Rumeliskeje k njej powołacz, Ruska wulkomozam pschewostaji. Sa ruskeho komißara je ßo pjecza general Erenrot pomjenował, a turkowske knjezerstwo ma sa ßwoju winowatoscz, sapoczatk k pschewjedzenju ruskich namjetow czinicz. Awstriske knjezerstwo je hizo pschipowjedziło, so Awstriska, Italska a Jendzelska na zane waschnje k tutym namjetam pschihłoßowacz njebudza. To wschak je turkowske, kaz tez ruske knjezerstwo do prědka wjedzało, tola prjedy hacz ßo k bróni pschimnje, dyrbja ßo wschě měrniwe ßrědki wuczerpacz.

Sserbija. Pschi wólbach do skupschtiny (ßejma) awstrisko-pschecželna strona ani jeneho kandidata pschecžischczała njeje. Wuswoleni s dzěła radikalnej, s dzěła narodnej stronje ßłuscheja. Dzeßaczo sapóßłanzy ßo k zanej stronje njedzerza. Dokelz je nětczische ministerstwo s radikalneje a narodneje strony sestajene, drje wone w skupschtinje swólniwu wjetschinu nadeńdze. Awstrija budze, dokelz je zyły lud pschi wólbach k wjedzenju dał, so wo awstriske pschecželstwo njerodzi, nadziju spuschczicz dyrbjecz, so bórsy Sserbiju saßo do ßwojeje mozy dostanje. Wobej stronje, kotrejz matej w skupschtinje rosßudzaze ßłowo, zadatej, so by ßo Sserbija pod ruski schkit stajika. Jeniczki ßwěrny pschecžel Awstriskeje, kral Milan, kotryz hizo dlěschi czaß s wonka ßwojeho kraja pak w Winje, pak w Gleichenbergje pschebywa, je staroscze knjezenja ßwojim ministram pschewostajił.

Shubjena pjenjezna poßylka.

(Pokracžowanje.)

Po tychle ßłowach hajnik, ßwoju w kucze stejazu tšélbu shrabnuwschi, stwu wopuschczi. Hanka jeho pschewodzesche. Běrka ßo poßlednischeho njedohlada, dokelz jemu w hłowje khodzesche, schtoz bě jemu runje Bartusch prajił. Bě ßnadz jemu pinczník na dwórnischczu něschto wubamborik? tak ßo starz praschesche.

Psched khěznymi durjemi Bartusch s Hanku khwilu stejo wosta. „Kajki je to njesbožowny dzeń, Jano", hajnikowa luba sapocža. „Ach, mi je tak stysko, tak njewuprajnje tyschno w wutrobje! Schto namaj pschichod — schto ßnadz hizo bliżsche dny pschinjeßu? Ach, kak ßo kaju, so hizo dawno nanej prajika njeißym, so jenoz teho dla lěßneho mkynka wopytujesch, so by jeho ras jako hońtwinskeho paducha pschekhwatał. Tajka pschekora njebudzischce potom zenje do nascheho lubeho doma saczahnuka."

Bartusch mkodu holzu wobjima. „Njespuschcz nadziju, moja dusscha! Po deschczíku saßo błónczko ßwěczi. Twój nan bórsy wěrnoscz spósnaje, dyrbimoj s nim sczerpnoscz měcz, dokelz ßu jeho, schtoz je zyle sjawne, na mnje naschczuwali. Rybak, tutón njeplech, jeho zyle wobknjezi. To chzu temu ßlěpzej hizo ras nasad płaczicz."

„Bjeŕ ßo na kedzbu, Jano", Hanka bojasna proschesche, „tón człowjek je wschemu hotowy. Wón Tebje hidzi a składnoscze hlada, so by Tebi schkodził, dokelz ßym jemu rjekła, so zenje jeho zona njebudu."

„Njeczziń ßebi zanych staroscžow, Hanka, wón je najdlěschi czaß mi klubu czinił. Hdy bych jenoz wo jenej wězy w nastupanju shubjeneje pjenjezneje poßykki wěstoscze měł, potom by ßnadz jutsje w klódze ßedzał. Tola nětko dyrbju wotßal. Hizo dzewjecz hodzin bije. Bjes tym so tu powjedam, mi ßnadz paduschi najrjeńsche jědle s lěßa kranu. Wokoło hód je lud wschón njembry na bożodžěscžowe schtomiki."

Po tychle ßłowach Bartusch, k lubej ßo nakhiliwschi, ju horzo wokoscha. „Bożemje Hanka, ßnadz mje patorżizu saßo wuhladasch, bjes tym ßnadz ßo nanowe smyßlenje pschemeni." Bartusch ßo se ßłódkeho wobjimanja wutorhnuwschi rucze prjecz khwatasche.

* * *

Nękotre dny běchu ßo minuke a poßledni dzeń psched hodownicžku bě ßo pschiblizik. Nadzija, so ßo pjenjezna poßykka saßo namaka, ßo k wulkemu wobżarowanju póstiskich sastojnikow a mnohich ludzi w městaczku, hdzez bésche Běrka rad widzany a lubowany muż, dopjelnika njebě, a zyła wez ßo w hodownej nusnocze pomaku sabu. Na póscze a w měscze bě tole lěto wurjadnje wjele wobkhada. Tyßazy poßykkow żelesniske czahi pschiwjesechu, a tyßazy wone saßo wotwjesechu. Sastojnizy mějachu wschě ruzy pokne dzeła, so bychu „pokodzenje paketow", kaz jedyn stary pusorny sekretar praji, wotbyli.

Póstiki direktor, kotryz bě teho runja s dzěłom pschekopjeny, njedziwajo teho kózdu prósdnu minutu na ßledzenje sa pjenjezněj poßykku nakozi, tola bjes wuspěcha; czémnoscz w tejle wězy ßo pschezo hischcze wujaßnicz nochzesche. S Běrku bě hizo wón wo tym jednał, kak móhł schkodu — kotrejez sarunanja dla ßo póstika wyschnoscz po nadrobnischim pschepytanju jeniczzy Běrki dzerżesche — narunacz. Sskowa, kotrez bě na to starz s tschepotazym hłoßom a płaczitym wóczkom prajił, mjenujzy so chze ßwój domik se sahrodu pschedacz, běchu mjehkowutrobitemu direktorej do wutroby rěsake, jenoz s prózu bě potajił, kak bě w ßwojich nutrinach hnuty; tsiezczi lět dołho bě starz dzěkał a lutował, so by tole make wobßedzenstwo ßwoje mjenowacz móhł.

Tak wez stejesche, hdyz jedyn sastojnik, mkody wótrowidny pomoznik, dzeń do hodowniczki k direktorej dó jstwy stupiwschi jeho proschesche, so by ras ßobu won schoł, dokelz je wón, pomoznik, na dwórnischczu w karje, s kotrejz je Běrka w mjenowanej nozy jěł, něschto wußlědźił, schtoz ßnadz móhło w nastupanju shubjeneje pjenjezneje poßykki ważne bycz.

Hdyz wobaj knjesaj pschi mjenowanej karje stejeschtaj, pomoznik pokasa, so jejny samk jenoz potom wěscze samkasche, hdyz karinej koleßy jenak wyßoko stejeschtej, so pak saßuwak, k karinemu wěku pschibity, jenoz do pok samka doßahasche, jeli so koleßo, pschi kotrehoz boku bě samk pschibity, niże hacz tamne stejesche. Tajke nizsche stejnischczo bě tehdy koleßo na sastawnischczu mękło. Samkowy smykk pschi samkanju, kaz pospyty wupokasachu, njenadpanu.

Direktor bě na rosjaßnjenje wobhladniweho pomozníka s wulkej sajimawoscžu kedzbował, a budzischce-li snate było, so je Běrka tehdy w nozy karu wopuschcził, bychu ßebi s wěstoscžu na paduchstwo myßlili. Sso bórsy po tym na póstu wróczíwschi, direktor na ßwo-

jim blidže list, w měsćze wotedaty, namaka. Hischćze ßebi na runje naßhonjene myßło, wón list wotewri a jón bjes ßajimanja cźitaßche. Jeho wobliczo pak bórßy napjaty wuraß pßchija, a lědma do kónza doczitawßchi, wón ſ durjemi won cźerjeſche a do pódlanſkeje ſtwy ßawoła: „Běrka, hdže je Běrka?“

„Tón runje rosnoßchuje“, jedyn ßaſtojnik wotmolwi. Direktor ßo mjerßazy ßawróczi. Po khwilzy wón ſ walczkom pißmow pod pažu póſtu wopuſchczi, a pola pßchepytowanſkeho ßudnika na ßudniſtwje jeho ßaßo wohladamy, ſ kotrymž je runje dleſche rosrěczenje měł.

„Wěz je jara jednora, knjes direktoro: Jeli ſo je hajnikowe wuprajenje wěrne — a to ja wěrju — ſtaj wobaj hromadże póſtſku karu wobkranukoj“, ßudnik, ſtarſchi knjes ſ krutym wobliczom a kałatym wóczkom, praji. „Waſche cźopke ßłowa dźě mi jaßnje ſpóſnacź dadźa, ſo mózecźe ßo jenož cźežko na myßliczku ſwuczicź, ſo je niźſchi ſaſtojnik paduch, tola najlěpſche měnjenje pornjo woprawdźitoſcźi niczo njewaži, kotraž ßama ſa ßebje rěcźi. Rad wěrju, ſo Běrka naſtork dał njeje, ale ſo je jeho tón druhi k temu wobrěczał. Njech je, kaž je, ſ najmjeńſcha je ſtarz ſ tym tukanje na ßo wobroczik, ſo je ſamjelczał, ſo je ßo ſ Rybakom ſetkał, a ſo je pinczńika, jenicźkeho ßwědka, proßył, ſo by niczo wo tamnym ſetkanju njepſcheradźił. W naſtupanju Běrkoweje ſamožitoſcźe Wy, kaž ßo ſda, derje wobhonjeni njejſcźe. Kaž wczera w naſchim towaŕſtwje, hdźež wo ſhubjenej poßyłzy rěczachu, ßłyſchach, je ßebi Běrka njedawno 600 hriwnow pola jeneho tudomneho wupožczowarja požczicź chzył. Tutón je ßo temule žadanju ſapřeł.“

Tale powjeſcź direktora pſchekwapi. „So je ßebi Běrka pjenjeſy požczicź chzył, mózu ßebi jenož ſ tym wukožicź, ſo je wón ßwojej dźowzy njewjeſcźinſku nadobu kupicź chzył. Kaž je mi wědome, wón žaneho dołha nima, jeho ßwójba je jara proſcźe a ſlutniwje žiwa. Dyrbju Wam nětko pſchewoſtajicź, w tej naležnoſcźi dale ßłědźicź, proſchu Waß pak, ſe ſtarym mužom po mózność ſ kahodna wobkhadźecź. Běrka je mój najlěpſchi niźſchi ſaſtojnik a pódla tuteho jeneho pada, pſchi kotrymž je wón ſ wopaczńej cźeſcźelakomnoſcźu, ſ bojoſcźu pſched khoſtanjom a hańbu wěrnoſcź ſamjelczał, ma wón ſchtyrzecźilětnu wojeŕſku a póſtſku ßłužbu ſa ßobu, w kotrejž ßo wón ženje pſcheſchoł njeje.“

Ssudnik ſ ramjenjomaj ſcźeže. „Staroba wſchak, kaž je ſnate, cźłowjeka pſched pſchestupjenjom njewobarnuje; ja dyrbju ßwoju winowatoſcź jako pſchepytowanſki ßudnik dopjelnicź. Hdyž je Wam ſpodobne, chzemoj nětko na dwórniſchcźo hicź, ſo bychmoj mjelczateho pinczńika rěczecź nuſowałoj.“

Pinczńik, kotryž bě ßłědźazemu hajnikej pſcheradźił, ſo je Běrka ſ Rybakom khwilu w cźakaŕni pſchebywał, dleſchi cźaß ßo komdźiwſchi a prěwſchi tež pſched ßudnikom ſkónczńje ßwoje wuprajenje woſpjetowa, hacź runje bě wo prawdźe Běrzy ßłubił, ſo žanemu cźłowjekej niczo wo tym njepſcheradźi. Hajnikej bě wón jenož teho dla tu wěz ſjewił, dokelž bě tón nawoženja Běrkoweje dźowki, kotremuž drje by ſtary muž ßam podawk do drobna wupowjedał. Wot dwórniſchcźa ßo wobaj knjeſaj na póſtſki hamt podaſchtaj, wobhladaſchtaj ßebi póſtſku karu a na to do direktoroweje ßłužbneje ſtwy ſaſtupiſchtaj. Po krótkim rosrěczenju ßudnik po ſtareho muža póßła, kotryž bě ßo hižo pſchi jeho pſchikhadźe něſchto ſke pſchedcźujo do ſtracha dał. S blědym wobliczom, wóczko k ſemi ſkoživſchi, Běrka do direktoroweje ſtwy ſaſtupi. O, wón ſ njeßmilneju wótreju ßudnikoweju woczow cźitaſche, ſo bě jemu ſnate, kak je wón tamnu nóz ßwoju ßłužbu ſanjechał. Nětko bě poßlednja nadźija ſaniczena, ſo ßo jemu pſches kralowu hnadu dźěl ſarunajomneje ſumy ſpuſchczi. Kaž pſcheßłapnjeny paduch wón pſched tymaj knjeſomaj ſtejeſche. Schto bě wotmolwił, hdyž bě dołhe pſcheßłyſchenje nimo, ſtarz ßam wjazy njewjedźeſche. Jenož to wón wjedźeſche, ſo bě tam jako łhaŕ ſtał, kotryž je ßobu wina na rubjeżniſtwje, a ſo nětko tež jeho dobroczíwy direktor ſ nim žaneje ßmilnoſcźe njeſměje. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Njedźelu tydźenja wjeczor bórßy po dźeßaczi něhdźe w nawjeczornym dźěle měſta tak mózne łußnu, ſo běſche daloko a ſcheroko po měſcze a pſched měſtom ßłyſchecź. Schto běſche ßo ſtało, ſańdźeny tydźeń ſhonicź njemózachmy. Wurjadny łuſk to běſche: w ſkałach wjeczor poſdźe, a woßebje njedźelu, njetſěleja; tež ſ tſělbu ßo tſěliko njebě: to tak mózne njewrjeßnje. Sańdźene dny ſkónczńje ſhonichmy, ſo je tehdy někajki ſchibak w wulkim mkynje dynamitowu patronu pſches murju do dwora cźißnuł; rosbuchnuwſchi patrona dalſcheje ſchkody naczińika njeje, jenož kamjeńtny pleſtr w dworje běſche rósdreła. Mkynſzy wobydlerjo ßo, wě ßo, mało wuſtróżeli njejßu. Kaž ßo wobkrucźa, je pſchi rosbuchnjenju dynamita zyłe mkynſke twarjenje wobßwětlene było. Polizija pilnje ſa tym ßłědźi, ſchtó je tajke worakawe ſchibałſtwo wobeſchoł. Winowaty krute khoſtanje ſaßłuži. Budźeſche-li patrona bliže twarjenja abo do mkyna nuts panuła, budźeſche ßo wulke njeſboże ſtacź móhło.

— Knjes referendar E. Mütterlein je aßeßorſki examen khwalobnje wobſtał. Kaž ßłyſchimy, chze ßo wón tudy jako rěcźnik ſaßydlicź. Wot ßmjercźe njeboh k. Rychtarja nimamy tudy rěcźnika, ßerbſkeje rěcze doſpołnje mózneho.

— Bjes planami, k twarej zyrkwje Marje-Marthy wot ſcheſcźoch ſnamjenitych zyrkwjo-twarzow zyrkwinſkemu pſchedſtejicźerſtwu Pětrowſkeje woßady pſchipóßłanymi, je ßo plan twarza Schramma w Draždźanach ſ prěnim mytom wuſnamjenił.

— W pſchichodźe ma ßo rožka, wowß, ßyno a ßłoma ſa ſakſke wójſko niz wjazy wot wikowarjow ale po mózność ſ prěnjeje ruki kupowacź. Schtóž ma wotmyßlenje, wójſku poſkicźenja cźinicź, njech je na to kedźbny cźinjeny, ſo wowß, ßyno a ßłomu wſchě magazinſke ſarjadniſtwa, rožku pak jenož proviantſke hamty w Draždźanach, Lipſku, Budyſchinje a Rieſy kupuja.

— Podawanje mjaßa, warjenja a běrnow ſa menaže infanterieregimenta Nr. 103 ma ßo wot 1. novembra 1887 hacź do kónza oktobra 1888 pſches ſubmißiju wudacź. Podawanſke wuměnjenja ßu w płacźerni 1. bataillona w nowych kaſarmach wupołożene a ßo tam ſamknjene poſkicźenja hacź do 15. oktobra pſchiwoſmu.

S Huſki. Sſerbſkaj cźeßnaj ßłubjenaj ſtaj na ßwojim wěrowanſkim dnju naſchemu Bożemu domej rjane drohe ßudobje ſa Boże cźěło na woltař darikoj, kotrež bu ſańdźenu njedźelu na ſerbſkich kemſchach k ßwjatemu ßudobju a k ßwjatej ßłužbje ſ Bożim ßłowom a ſ modlitwu poßwjecźene. To je woprawdźe kraßna pycha ſa naſch rjany Boži dom. Bóh žohnuj tymaj ſerbſkimaj mandźelſkimaj tutu jeju ßwojemu Bożemu domej wopokaſanu luboſcź bohacźe a pſchihotuj wjazy tajkich k woporej ſwólniwych wutrobow ſa naſch luby Boži dom!

S Wutołcziz. Ssrjedu popołdnju 28. ſeptembra pſchijědźe najeńk Dobroſchanſkeho ryczerkubła k. Laraß wot Haßlowa do naſcheje wßy. Pola knježeje ſahrody ßo kóń jeneje kary naſtróża. Wón ßo ſpłóſchi a worczik ſłamawſchi ßwojeho knjeſa, kiž ßam jědźeſche, ſ woſa ſtorhnu, tak ſo tón khwilu bjes mozy ležo woſta, tola pak potom ſaßo ßam ſ konjom domoj jědźeſche.

S Kobanſkeho mkyna pola Wutołczíz. Hdyž ßobotu rano dźeń 1. oktobra tudomny mkynk Schmeiß w ßwojim powołanju w mkynzy dźěłaſche, wón na někajke waſchnje do bliſkoſcźe jeneje wale pſchińdźe, kiž jeho ſa rukaw ſhrabnu. Schmeiß ßo hnydom ſa jenu hrjadu popadźe a wołaſche ßwoju mandźelſku wo pomoz, kiž potom mkyn ſaſtaji a ßwojeho muža ſe ßmjertneho ſtracha wumó. Schmeiß mějeſche zyku draſtu ſ cźěła ſdrjenu, cźěło ßamo pak tež wſchelako wobſchkodźene. Pſchi wſchěm tym pak tola jeho Boża ruka ſchkitowaſche a pſched hiſchcźe wjetſchim njeſbožom wobarnowa. Po lěkaŕſkim wuprajenju budźe Schmeiß ſa někotre njedźele ſaßo ßwoje dźěło ſaſtacź móz.

S Njeßwaczidła, 29. ſeptembra. Sswjedźeń poboczneho towaŕſtwa Guſtav-Adolfſkeho wuſtawa w měſcze ßo dźenża tudy pola naß w Njeßwaczidle wotdźerža. — Zyrkwinſzy prjódkſtejerjo běchu ſ naſchim k. fararjom Jakubom wſcho po mózność do prědka ſrjadowali a naprawili a tež wſchudźe najpſchecźelniwiſche podpjeranje k temu namakali. Wupyſchenje naſcheho Božeho doma ßo ßaßo pod wuſtojnym roskaſowanjom k. miſchtra Patoki ſ Njeßwaczidła dokonja, kotremuž bě pak tón ras k. Czech ſ Lomſka pomozny. Kóżde naſchich ſafarowanych knjejſtwow da ßame ßwoju modleŕſku jſtwicźku wupyſchecź; k temu naſche Njeßwaczilſke knjejſtwo ßwjaty woltař ſ wyßokimi ſelenymi roſtlinami. Pſchede wſchěm pak, ſe ßamßneho wabjenja, naſcha luba młodźina ßyły wěnzow a tak wjele pletwow pſchihotowa, ſo ßo naſcha luba zyrkej do luboſneje kcźejateje ſahrody pſcheměni, w kotrejž niz jenož ßwjate ſnamjenja kſchiża a króny a dr., ale tež ßwjecźene ſpěwy a bójſke napominanja, jako: „Pój ſa mnu!“ — „Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ßam“ a dr. móznje k wutrobam wſchěch ßwjedźeńſkich hoſcźow rěczachu. — Dźeń ßamón bě cźichi a miły a tak luboſny, ſo naſche pokorne wuſnacźe njemóżeſche hinak wobßwědczicź, hacź: to je dźeń, kotryž je tón Knjes cźinił! Rano a pſchipołdnju ßo wón ßwjedźeńſzy wot naſchich ſwonow poſtrowi. Popołdnju w 1 hodź. pak ſeſtupa ßo ßwjedźeńſki cźah, pſchi kotrehož ſeſtajenju je woßebje k. Jordan ſ Krónzy ßo prózował. Do prědka dźěchu poſawniſtojo; ſa nimi tſi małe holcźki w ſtaro-ſerbſkej draſcźe a dwě němſkej holcźży, ſa kotrymajž naſche ſchule ßłědowachu, wot naſchich kk. wucźerjow cźeßnje pſchewodźene. Wſchudźom móżeſche jenož prěnja klaßa ßobu hicź, dokelž by hewak dźěcźatkow pſche wjele było, najbóle wſchudźom

pak tež, kaž pola tamnych prěnich pjecź holczkow, widźachmy, so běchu němske schulerske holczki němszy drasczene, žerbske pak žerbszy. Sa tutym stadkom Knjesowym pschińdźechu naschi czežni hosczo: wojerske towarstwo s khorhoju, nawjedowane wot k. mischtra Winklerja; žerbske towarstwo, wodźene wot k. mischtra Mlónka; spěwanske towarstwo pod k. kantorom Frenzelom. Jim žo pschisamknu niz wulka liczba czežneje němskeje doroscźeneje młodźiny. Potom žo pschibliżowachu kk. duchowni a zusi knjesojo. Bě pak tak postajene, so bychu woni wodźeni byli wot czežneje žerbskeje młodźiny. Duž dha nětko wona sastupi se žwojimi khorhojemi, kotrež žo wot młodych hólzow njeżechu a pschewodźachu. Bjes tymi bě kražna nowa khorhoj žerbskich barbow a se žerbskim napisžmom, kotruž bě žebi Scheschowska młodźina na tutón žwjedźeń w Drażdżanach kupiła. Sa tutymi khorhojemi dźěsche 104 žerbskich czežnych młodych holzow w žwojej narodnej žerbskej drascźe, w běłych liczkatych khapiczkach, w běłych schórzuchach a hewak žwjedźeńszy wuhotowane. To bě rjany, to bě hnujazy napohlad! Zyła žwjedźeńska wožada měješe na tym žwoje spodobanje, a czi zusi knježa běchu wot tuteho napohlada, kiž móże žo jenož w jenej žerbskej wožadźe posćiczecź, zyle sahorjeni. Někotre žłowo pschecźa a žohnowanja žo tehdy na naschu žwěrnu žerbsku młodźinu — kotraž žo wótzow waschnja dźerži — wupraji! Knjesow, wot žerbskeje młodźiny žo pschewodźazych, bě wjele. Do prědka dźěsche 22 kk. duchownych w zyrkwinej žukni; nasch k. farar se žwojim k. bratrom, dwórskim radźiczelom Jakubom, wobsamknu tute wotdźělenje žwjedźeńskeho czaha, kotryž žo žam s zyła wobsamknu psches naschich zyrkwinych, schulskich a gmejnskich prjódkstejerjow, kiž nětk sakroczichu a žo wot k. Schołty s Njeżwaczidła wjedźechu. Czah czehnjesche wot schule nimo fary psches park k naschemu nowemu hrodej, hdźež nasch majoratski knjes baron Hary s Vietinghofa žo pschisamknu, a wot tam do zyrkwje, k kotrejž pschi starym pohrjebnischczu pucź se schmrěkami wobtykany wjedźesche. Boži dom běsche pschepjelnjeny, tak so tež wonka psched durjemi a woknami stejachu, so bychu něschto wot prědowanja žłyscheli. Porjad w Božim domje pak bě žo wot khěbětarjow derje wobkedźbował, a kóżda dźělba žwjedźeńskeho czaha dosta w blischosczi klětki abo žwj. woktarja městno. Sswjaty woktař žamón wobstupichu 12 khorhojnoscherjo se žwojimi khorhojemi. Jenož schulske dźěczi tu njemóżachu wostacź, s najmjeńscha niz na žerbskich kemschach, so njeby žo wožadże pschewjele ruma prjecź brało. Wone žo wot k. wucżerja Hilbriga a někotrych pschecźelow schule psches Boži dom do pjekarnje dowjedźechu a žo tam s khofejom a s zaktami wokschewichu. — W 2 hodź. žo Boża žłużba sapocza a to najprjedy žerbska a ½4 hodź. němska. Božej žłużbje běschtej jara žwjedźeńskej; kóżda bě „khěrlusch w wyschschim khorje". Mózne spěwanje, hłuboka nutrnosćź, kražne pschipowjedanje Božeho žłowa, a to wscho krónowane wot Božeje hnady psches ducha modlenja! Sserbske prědowanje dźerżesche nam s czopkeje wutroby móznje a rjenje k. farar Mrósak s Hrodźischcza wo Ps. 40, 18 a pschiwoła nam: Dajcze žebi prósstwu žwojich wěrybratrow w rospróschenju k wutrobje hicź, pschetož woni žu teho hódni! a to 1. nusy dla, w kotrejž sdychuja, 2. dowěrjenja dla, kotrež k nam maja. Němske prědowanje dźerżesche, a to prěnje w naschich Łużizach, k. konsistorialny radźiczel dr. Dibelius s Drażdżan, kiž naž po Mat. 17, 4 na horu pschekražnjenja pohladacź wucżesche a hěty twaricź žwojim wbohim wopuschczenym wěrybratram. Mózne, wyżokeho ducha polne žłowa wón nam pschiwoła. Tutej Božej žłużbje nam pschezo njesapomnitej wostanjetej! Psched žerbskim kaž psched němskim prědowanjom spěwasche prjedy naspomnjene Njeżwaczilske spěwanske towarstwo jara wustojnje rjanu motettu: „Tón Knjes je mój pastyr", komp. wot Kleina. Woktarnu žłużbu do prědowanja a po nim pak wobstaraschtaj na žerbskim: k. lic. theol. farar Imisch s Hodźija a k. farar Běrnik s Klukscha; na němskim pak: k. wyschschi zyrkwiny radźiczel dr. Schmidt a k. farar dr. Kalich s Budyschina. Po žerbskich kemschach wosta wulki dźěl Sserbow žedźo, so bychu žwoje dobre města wobkhowali; tola wunjeże žerbska kollekta 175 hr. 40 np. Po němskich kemschach, na kotrychž bě po tajkim wjele Sserbow pódla, k kotrymž pak bě tež wjele knjejstwow pschischko, bě kollekta 297 hr. 14 np. Po tajkim hromadże: 472 hr. 54 np.; dźak Bohu! — Tak hnadny je nasch Bóh! Wón wobradźi žam s polnej schczedriwej ruku a s mikej wutrobu, a wón wodźi tež hischcze człowiske wutroby jako wódne rěki. Khwaleny budź tón Knjes sa tutón dźeń a sa kóżde wopokasmo swarnowanja a lubosczе. My pak žlubmy nowu žwěrnosć naschej lubej, naschej drohej evangelsko-lutherskej zyrkwi!

— Ssrjedu 5. oktobra běsche na tudomnych wikach tónle skót na pschedań: 402 howjadow, 156 žwini a 180 prożatow.

S Hrodźischcża. Sańdźenu njedźelu je žo tu khorhoj tudomneho wojerskeho towarstwa, kotruž je jemu Jeho Exzellenza dwórski marschal s Gersdorff nad Hrodźischczom darił, žwjatoczńje pożwjeczika.

S pola. Pschi składnosczi poždlednich sakskich wólbow je njesapomnjeny Pětr Mlónk nam spěw saspěwał, so bychmy jako sastupnika pschi Drażdżanskich wuradźowanjach žebi burskeho muża wuswolili, kublerja Michała Koklu. Po tej radże žmy tehdy czinili. A runje tak budźemy lětża saže sa Michała Koklu hłożowacź. Do nascheho wólbneho wokrjeża žłuscheju wjeżni wobydlerjo Kinsbórskeho, Kamjeńskeho a prjedawscheho Rakeczanskeho žudnistwa. Wólby budża wutoru sa tydźeń, 18. oktobra. Lětuschi žejm wotewri žo najskerje novembra.

W Khoczebusu budże nětkole wulki „ludowy žwjedźeń", kotryž dyrbi dwě njedźeli tracź. Schtóż chze tam hicź, njech njesabudże poknu mósceń žobu wsacź; na dompuczu budże wěsce do czista prósna. — W Lutolu bě wóndano karoużel, kotryž tam tsi dny stejesche; sa te tsi dny je wobżedźeŕ 70 toleŕ wuwikował. Dźiwno, so maju někotsi ludźo na wżach pschezo hischcze někotre kroschki wysche, hdyż tež žito lědy něschto wjazy hacź tsi hriwny płacźi. (Br. Z.)

K žejmskim wólbam w wożmym wólbnym wokrjeżu.

Hacź ja runje njebydlu
W wożmym wólbnym wokrjeżu,
Hdźež do žejma sakskeho
Wolicź hotuja nětk žo —
Dha mi tola naleži,
So by Sserbam we žejmi
Město njeschło shubjene
Ssnadź psches wólby njezyłe.
Duž chzył tam wschak kóżdy hicź
S nowa muża wuswolicź,
Kiž dwě lěcze hižo drje
Sastupił waž žwěru je.
Jeho mjeno Nowina
Je wam hižo prajiła,
So wón bydli w Khrósczizach,
Ssrjedża tam we žerbskich wżach.
Hdyż ja runje jeho tu
Po parschonje njesnaju,
Dha, kaž wo nim czitał žym,
Poruczicź joh' mózu wschěm.
Wón tež snaje derje dosć
Naschoh' czaża potrěbnosć,
Wěsce wschak po mózności
Wokrjeż žwój pschez sastupi.
Duž žo Sserbjo sjednoczcze,
Jeho s nowa wuswolcze,
So tam tola Sserbaj dwaj
Pschezo w sakskim žejmje staj.
Sklawny Sserb tu hižo naž
Sastupił je dołhi czaž,
A hdyż hischcze żiwi žmy,
Sa njoh' s nowa wolimy.
So wón njeby, to bych chzył,
Tola żenje posabył
Na połnóznu Łużizu,
Wo to jeho proschu tu.
Żelesnizu hižo nět,
Ma wschak skoro zyły žwět,
Duž tež my tu w Łużizy
Wo nju psches njoh' prożymy.
Duž, hdyż s nowoh' budźetaj
W žejmje žedźicź Sserbaj dwaj:
Njesabudźtaj Sserbow tu,
Hłożujtaj k jich lěpschemu.
Spomnicź by drje hodźiło
Tudy hischcze wschelke žo,
Ja pak njecham Nowinu
Wobczežowacź psches měru.

W Bukojnje, 6. oktobra 1887. H. Falka, g. p.

Dary sa natwarjenje žerbskeho domu.

Katechet Jan Melda w Stollbergu 1 hr.; se Żuriz: kubleŕ Jurij Zyž 3 hr., kubleŕ Jakub Stranz 2 hr., kublerka Madlena Rabowa 2 hr.; s Kaschez: kubleŕ Jan Zyž 3 hr., żiwnosćeŕ Jan Nowak 50 np., khěžtaŕ Miklawsch Kral 10 np.; s Wotrowa: kubleŕ Michał Zyž 2 hr., kublerka Madlena Rjedźina 1 hr. 50 np., kubleŕ Michał Wróbl 2 hr., kubleŕ Jakub Ssymank 1 hr. 50 np., kubleŕ Pětr Wróbl 2 hr.; s Khanez: kubleŕ Miklawsch Zyž 3 hr., kubleŕ Pětr Kozor 2 hr., kubleŕ Miklawsch Czorlich 3 hr.; s Jawory: kubleŕ Michał Sarjenk 3 hr., kubleŕ Michał Wawrik 3 hr.; s Mikoczig: kublerka Madlena Bjarschowa 3 hr.; Sserbjo žerbskeho seminara w Prasy 25 hr. — Hromadże: 62 hr. 60 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wužudźenja.

Khostanska komora. 16lětneho běharja E. A. Deutschera s Dobrusche, kotryž bě njekasanstwa dla wobskorżeny, wuwinowachu, dokelž jemu winu na dożahaze waschnje dopokasacź njemóżachu.

Přilopk.

* Żona jeneho schewza w Frankensteinje, kotraž žo druhdy rady napi, běsche žo tež njedźelu wopiła. So by pjanosćź sahnała, chzysche žebi wuhlokiżałe natron do wody žypnucź. W město natrona pak titu se Schweinfurtskej selenej barbu shrabnu, s kotrejž hewak njerodź sahanjesche. Barbu do wody žypnuwschi żónska napoj wupi, s czimž žebi s jědom sawda. Nasajtra w žurowych bolosczach wumrje.

* 30 lět stary ratarski pomoznik se wży Großschirma je žebi sańdźenu njedźelu s dynamitom żiwjenje wsak, dokelž żónska, do kotrejež běsche žo salubował, wo njeho njerodźesche. Sso do lěża na Burkersdorfskich honach podawschi wón dynamitowu patronu do

rta wſa a ju ſaźehli. Patrona rosbuchnu, ßamomordarjej hłowu wot cźěła wottorže a ju do wjele kuſkow rostorha, kotreż na wokolnych kerkach wißajo woſtachu. W kerkach ſa měſtaczkom hladajo, hdyż móhłoj ßedźo poßnědacź, ßo dwaj wotroczkaj na kłobuk dohladaſchtaj, kotryż na kerku wißaſche; bliže ſtupiwſchi rostorhane cźěło ßamomordarja nadeńdźeſchtaj.

* W Thumje ßu wóndano 21 lět ſtaru holzu, kotraż tam na dźěło khodźi, ſajeli, dokelż na nju tukaju, ſo je ßwoje noworodźene dźěcźo ſe ſamyßłom morika. Njedźelu wjecźor běſche holza hiſchcźe na rejach, w nozy bjes cźejezkuli pomozy dźěcźo porodźi a póndźelu rano hižo ſaßo na dźěło pſchińdźe. Hdyż ßo ju ludźo, pola kotrychž wona hoſpodowaſche, praſchachu, ßo wona wěſteje wotmolwy ſminucź pytaſche; na ßudniſtwje pak ßo wuſna, ſo je ßwoje dźěcźo, kotreż je bórſy po narodźe wumrjeło, w próſdnjeńzy pola Greifenſteina ſahrjebała. Tam też cźěło namakachu; dalſche pſchepytanje pokaże, hacź je holza wina na dźěſcźowej ßmjercźi, abo niz.

* Nětkle je cźaß, ſo ßo kulki (běrny) ſběraju. Dźěcźi tule ſkładnoſcź rady wužiwaju, ſo ſelo na polu pala. So je to wulzy ſtraſchna wěz, je ßo hižo cźaſto naſhoniło. Też w Wellmitzach běchu ßebi wóndano dźěcźi jeneho bura, kotreż ſkót paßechu, na polu woheń ſadźěłake. 5 lět ſtara dźowcźiczka buroweje ßotry pak wóhnju pſcheblisko pſchińdźe, jeje draſta ßo ſapopadźe, a dźěcźo ßo tak ſtraſchnje wopali, ſo na ßwoje rany wumrje, runjeż běſche ßo rucźe wo lěkarja póßłało.

* Jena ßwójba w Wrótßławju wot wuja ſ Braunſchweiga cervelatkołbaßu póßłanu doſta. Lědma běchu wot kołbaßy pojědli, wſchitzy ſkhorichu, a to, każ wſcho na to pokaſowaſche, na trichinoſu. Sswójbiny lěkaŕ a też druſy wězywuſtojni, kotſiž kołbaßu wobhladachu, w njej żanach trichinow njenamakachu. Hdyż mjaßowobhladowaŕ F. wo khoroſcźi ſhoni, wón hladaſche, ſo kruch teje kołbaßy doſta; wón też w njej trichiny namaka, kotreż hiſchcźe w ßwojich kalkowych ſchkorpałkach tcźachu. S zyła je 10 woßobow ſkhorjeło; ſe wſchěmi pak ßo hižo polěpſchuje. Schtoż je ßłyſchecź, je też wuj ſkhorjeł, kotryż běſche kołbaßu póßłał. Wyſchnoſcź wěz pſchepytuje.

* We wßy Altſtedten pola Kölna běſche 19 lět ſtara dźowka jeneho ſchewza pſchecźiwo nanowej woli ſtarſchiſki dom wopuſchcźiła. Hdyż holza ſkónczńje po ßwoju draſtu domoj pſchińdźe, ju nan ſ wopředka wotpokaſa, potom pak k njej dźeſche, ſo by ßebi na łubju po draſtu dóſchła. Ssebi na niczo ſe njemyßło holza na łubju dźěſche. Nan pak ſ dwěmaj natykanymaj tſělbomaj ſa njej pſchińdźe a ju ſatěli. S druhej tſělbu ßam do ßo tſěli; dokelż pak kulka mißnu, ßo wón ſ nożom do ſchije kłó a ßo cźežko ſrani. Hdyż jeju ßußodźa nadeńdźechu, běſche dźowka morwa, nan pak bjes myßłow w krwi leżeſche; jeho do Kölna do hojerńje dowjeſechu.

* Sańdźenu ßobotu rano bu w hrodowſkim dworje w Neutitſcheinje Anton Schimak wobwěſchany, kotryż je, każ ßmy wospjet pißali, mnohe mordarſtwa wobeſchoł. K ßmjercźi wotßudźeny zyły cźaß hacź do ßwojeho wotprawjenja ſměrny woſta a wopyt duchowneho Pawlika dwójzy ſaßakle wotpokaſa. Krótko do wotprawjenja wón dźeſche: „Bohu dźakowano, ſo je ſkónczńje tak daloko.“ Rano bórſy pó ßedmi Schimaka ſwjaſachu a do hrodowſkeho dwora dowjedźechu, hdźež běſche kat Seyfried ſ Wina ſe ßwojimi tſjomi wotroczkami wſchitko pſchihotował. Wotroczży Schimaka na ſchibjeńzu ſběżechu, na cźož ßo kat ſady njeho ſtupi a jemu ßeklu wokoło ſchije ſadźernu. Sa 4 minuty běſche ßo wo njeho ſtało. Duchowny Pawlik w ßwojej rěcźi ſkorżeſche, ſo je wotprawjeny hrěſchnik njeroſkaty pſched wěcźneho ßudnika ſtupił, a na to pokaſa, ſo ßu pſchede wſchěm njewěriwe a nihiliſtiſke knihi a ſpißy, kajkeż je Schimak rady cźitał, wina byłe, ſo je ßo wón tak hłuboko ſabłudźił. Schimak je mjes druhim prajił: „Ja chzu każ ſkoczo wumrjecź; ja do niczeho njewěrju.“

* Na dróſy pola Papy w Wuheŕſkej wóndano pjeczo ſ kijemi a ßekerzami wobrónjeni rubjeżniży 6 ſchewzow, kotſiž ſ hermanka domoj cźehnjechu, nadpadźechu, dweju pohonczow a jeneho ſchewza ſaraſychu a dwě żónſkej a jeneho mużſkeho cźežko ranichu. Pjenjeſy a tworu rubjeżniży ßobu ſebrachu. Dźeń wote dnja nowe powjeſcźe wo rubjeżniſtwach ſ Wuheŕſkeje pſchikhadźeja. Tam ßu dźenßa hórſche porjadki, hacź pſched nětkotrymi lětſtotkami.

* Paßażerojo parſchonſkeho cźaha na Bazias-Temesvarſkej żeleſniży w Wuheŕſkej běchu njedźelu tydźenja wjecźor ßwědzy ßlědowazeho podawka: Hdyż ßo cźaj khěżki żeleſniczneho ſtražnika, kotraż mjes Moravicu a Dettu leži, bliżeſche, lokomotiwa na jene dobo ſahwiſda, a hnydom na to cźaj ßrjedź pola ſaſta. Nětko ßo ſ khěżki wołanje ſaßkyſcha: „Na pomoz! Rubjeżniży!“ Wjednik cźaha, tepjer a druſy ſaſtojniży ſ cźaha do khěżki běżachu a ßo bórſy ſ mużſkim wrócźichu, kotryż běſche każ rumunſki bur ſdraſcźeny, a kotrehoż běchu na rukomaj a na nohomaj ſeſpinali. Mużſkeho do woſa ßadźichu, a cźaj dale jědźeſche. Wěz běſche ßo takle měła: Bur ſ Moravicy běſche ſhonił, ſo je żeleſniczny ſtražnik dwě krutwje pſchedał. Duż ßo wón ſ towarſchom do ſtražnikoweje khěżki dobu a ſtražnikej ſe ßmjercźu hrożo pjenjeſy wot njeho żadaſche. Dokelż ßo ſtražnik wobaraſche, jeho rubjeżnikaj ſwjaſaſchtaj a nětko khamor rósno bicź poczeſchtaj. Tu ſtražnikowej żonje ſbożowna myßliczka pſchińdźe. S daloka bubot ßo bliżazeho cźaha ſaßkyſchawſchi wona mużowu ßłużbnu latarnju wſa a, prjedy hacź móżeſchtaj ji rubjeżnikaj ſadźěwacź, ſ latarnju ſ woknom won ſignal wo pomoz da. Cźaj w prawym cźaßu ſaſta; duż ßo radźi rubjeżnika ſajecź, kotrehoż w Detcźe żandarmej pſchepodachu. Jeho towarſch běſche ßo w prawym cźaßu ſ procha měł.

* W Jendźelſkej ßu hiſchcźe ludźo, kotſiž maju po ſaſtarſkim waſchnju ſa to, ſo ßmě muż, hdyż ßo jemu żona wjazy njelubi, żonu pſchedacź, każ ſtary kożuch. Hakle njedawno je wobydleŕ měſta Sheffielda ßwoju żonu druhemu ſa 5 markow pſchedał. Wo tejle kupi ßo woprawdźity kontrakt napißa, kotryż pſchedawaŕ, kupz a dwaj ßwědkaj podpißachu. A żona? Jej je ßo najſkerje pola dotalneho muża tak derje ſchło, ſo jeho rada na druheho pſchemění. Tajkele wikowanje ſe żónſkimi, runjeż jo ſakoń krucźe ſakaſuje, mjes wſchědnym ludom w Jendźelſkej do zyła niczo rědke njeje. Dokelż pak ßo rědko ſchtó wobcźežuje, wyſchnoſcź wo pſchеſtupjenju njeſhoni a jo też khoſtacź njemóże. Tón krócź pak wěz na ſjawne pſchińdźe. Mużſkeho, kotryż běſche żonu ſa 5 mk. kupił, nětkajkeho pſcheńdźenja dla ſajachu; a pſched ßudnikom ßo wón ßam pſcheradźi, ſo ma też horjekach ſpomnjene pſchеſtupjenje na ßwědomju.

* Wo żortnym podawku ſe „ßlepym“ paßażěrom ßo ſ Warſchawy piſche. Duzy domoj ſ wuléta jedyn Warſchawſki knjes ſe ßwojej żonu na dwórniſchcźu Mroſy do woſa żeleſniży ſaléſe. Dokelż ßo jemu towarſtwo njelubjeſche, chzyſche wón ſ woſa ſaßo won a ßebi druhe měſto pytacź. Ale konduktor, ſ kotrymż ßo wón ſnajeſche, jeho ſadźerża, jemu do wucha ſchepnuwſchi: „Woſtańcźe tu, je-li ſo chzecźe wjeßeły żort ßobu wohladacź.“ S wcźipnoſcźu knjes ſe żonu we woſu woſta. Bórſy na to konduktor ſaſtupi, billety żadajo. „Cźeje te brěmjo je?“ ßo wón woprascha, na wulki měch pokaſujo, kotryż pod ławku leżeſche. „Njewěm“, żidaj wotmolwiſchtaj, kotrajż ßobu we woſu ßedźeſchtaj. „Jo? Dha waju njeje?“ — „Bóh ſwarnuj!“ — „To też by było; tajke cźežke brěmjo do woſa njeßłuſcha.“ To prajiży konduktor do měcha kopnu. S měcha ßo nětkajke winczenje ſaßkyſcha. Duż konduktor měch wotwjaſa a k wulkemu wjeßelu pucźowarjow 14 lět ſtareho żidowſkeho hólza ſ njeho wucźeże. Żidaj, kotrajż ßo nětko k měchej póſnaſchtaj, dyrbjeſchtaj billet ſa „ßlepeho“ paßażéra ſapłacźicź; wyſche teho ſmějetaj ßo jebanſtwa dla ſamolwjecź.

* Dr. Hay je dołhe lěta żiwjenje a waſchnja jědojteho hada wobkedźbował, kotryż ßo klepotak (Klapperſchlange) mjenuje; pſchede wſchěm je ßo wo tu drużinu ſtaraḱ, kotruż wucźeni Crotolaphorus trigeminus mjenuja. Hay ma ſa to, ſo had ſ bojoſcźu klepoze, ſo by trjebaj woł, kóń, cźłowjek a dr. na njeho njeſtupił; klepotajo chze wón ßwoju pſchitomnoſcź pſcheradźicź a njepſchecźela wottraſchicź; hdyż klepotak na małe ſwěrjata dźe, kajkeż żerje, wón njeklepoze. Sajimawe je, kak ßo ßanczka wo ßwoje mkode ſtara. S wjetſcha mkode ſ boka macźerje lěſu; hroſy-li pak najmjeńſchi ſtrach, ſtara klamu ſchěroko wotewri, a mkode ßo do njeje nuts ßunu; ſ klamy ji do pożeradła ſalěſu, haj hacź do ßameho żołdka. To je wěſty wucźeł!

* Hdy ßu ßo prěnje raki jědke? Na tole praſchenje cźěſke nowiny „Opavský Týdenník“ takle wotmolwjeja: Lěta 1486, hdyż běſche na Morawje wulki hłód, jena żónſka ſe ßwojimi pjecźimi małymi dźěcźimi w lěßnej khěżży blisko Brodka bydleſche; a dokelż niczo druhe jěſcź njemějachu, jim macź raki warjeſche. Sa to ju ludźo jako kuſtarniczu wobhladowachu a ju k ßmjercźi wotßudźichu: jako kuſtarnicza mějeſche ßo ſpalicź. Wjecźor prjedy, hacź mějeſche ßo to ſtacź, ſemſki hejtman Ctibor Tovaczovský ſ Cimburka do Brodka pſchińdźe. Wot dźowki k ßmjercźi wotßudźeneje zyły wěz ſhoniwſchi wón żónſku wot ßmjercźe wumó a ſ jaſtwa puſchcźi; k měſchczańſkemu ßudnikej, kotryż běſche ju ſpalicź dacź chzył, pak wón dźeſche: „Dźakujcźe ßo tejle mudrej żonje, ſo je waß tajku dobru a ſtrowu jědź ſnacź nawucźiła; njech ßo hnydom wobjed pſchihotuje, k kotremuż njech nam żónſka telko rakow nawari, ſchtoż jich nałojicźe!“ Pſchi tejle hoſcźinje nowa jědź ryczerjam a wótzam měſta wulzy ſeßkodźi; a wot teho cźaßa ßu raki lubowana jědź w zyłej Awſtriſkej.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi směje jutsje njedźelu rano w 7 hodź. farař dr. Kalich němsku spowjednu rěcź a 1/2 9 hodź. kaplan Handrik němske předowanje.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Khorla Bohuβław Hajna, fabrikař w Delnich Gorbizach, ſ Marju Lejnu Wenzelez na Židowje. — Jan Jaroměr Nowak, wuhloměrjeŕ pod hrodom, ſ Khrystiann Hilžbjetu Wojnarjez tam. — Max Alwin Neumann, fabrikař na Židowje, ſ Hańžu Lejnu Barczej tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Kurt Oswald, Khorle Augusta Türka, cźěβle na Židowje, ß. — Bertha Frieda, Handrija Nowaka, dźěłacźerja w Małym Wjelkowje, dź. — Hana, Handrija Scholtyj, pohonca na Židowje, dź. — Hańža Augusta, Jana Handrija Schäfriga, khěžerja a żelesniskeho strażnika na Židowje, dź. — Lejna Ernestina, njemandź. dź. w Cźichońzach.

Katholska zyrkej: Pawoł Jan, Khorle Bohuwěra Klimanta, fabrikskeho dźěłacźerja tudy, ß. — Hana, Jurja Ssucheho, cźěβle tudy, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 29. septembra: Jan Bohumił Teich ſ Porchowa, wobydleŕ wokrjeßneje dźěłacźernje na Židowje, 71 l. 8 m. — Khorla Pomhajbóh König ſ Biskopiz, wobydleŕ wokrjeßneje dźěłacźernje na Židowje, 66 l. 9 m. 4 d. — 1. oktobra: Hana Michalkez, njebo Jurja Libsche, žiwnoscźerja w Dobruschi, wudowa, 70 l. 7 m. 23 d. — Augusta Martha, Hendricha Bohuwěra Wylema, fabrikarja w Dobruschi, dź., 5 l. 10 m. — 4. Hana Urbanez, njebo Jakuba Wicźasa, žiwnoscźerja w Libuchowje, wudowa, 61 l. 11 m. 10 d. — Hana Khrystiana Hennigez, njebo Handrija Mitracha, khěžerja a dźěłacźerja na Židowje, wudowa, 71 l. 6 m. 8 d.

Płacźisna žitow a produktow w Budyschinje

1. oktobra 1887.

Žitowy dowos: 2321 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża . . . . . běła	8	51	8	63	8	21	8	33
" . . . . . žołta	7	86	8	4	7	98	8	4
Rožka	5	89	6	1	5	95	6	1
Jeczmjeń	5	43	5	80	5	62	5	80
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	40	4	80	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	14	50	15	—	—	—	—	—
Běrny	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	1	90	2	10	—	—	—	—
Pschenična muka 50 " . . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Rżana muka . 50 " . . .	6	25	9	75	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 " . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Słóma . . 600 " . . .	17	—	18	—	—	—	—	—
Proßata 776 schtuk, schtuka . .	6	50	15	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby	3	25	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Dražděanske mjaßowe płacźisny. Howjada 1. družiny 56—60 mk., 2. družiny 51—55, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 42—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 7. oktobra: Pomróczene.

Herrmann Darschau, schtrympaŕ

na schuleŕskej haßy cźißło 1,

porucza ßwój wulki skład **schtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ßnateje hódnoscźe, teho runja wubjerne **pschedźeno k schtrykowanju** po wurjadnje tunich płacźisnach.

Cźinju woßebje na to kedźbne, so ßobotu a hermanki w budźe na torhoschcźu wjazy njepschedawam, a teho dla ßwojich cźeścźenych wotebjerarjow proschu, so bychu ßo pschi potrjebje do mojich khlamow na schuleŕskej haßy cźißło 1 podali.

W Scheschowje je **khěža**, ßa wojnarja ßo derje hodźaza, dokelž je ßo w njej pśches 30 lět wojnaŕstwo wjedło, hnydom pschenajecź abo na pschedań. Dalsche je pola **Khorle Wirtha** tam shonicź.

Schulski dom na pschedań.

Stary schulski dom ſ pódlanskim twarjenjom a sahrodu w **Łupoj** pola Njeßwacźidła ma ßo

pjatk 14. oktobra t. l. dopołdnja w 10 hodźinach

pśches tamniśche schulske pschedstejicźeŕstwo na pschedawanje pschedawacź. Pschedawanske wunměnjenja ßu w nowym schulskim twarjenju k wobhladanju wupokožene. Na kupjenje smyßleni ßo ſ tutym k termiji pscheproschuja, tola ßebi schulske pschedstejicźeŕstwo pschiraźenje ſ wuměnjenjom wotpokasanja wschitkich ßadźerjow wostaji.

W Łupoj, 30. septembra 1887.

Schulske pschedstejicźeŕstwo.
Jan Wěbrach, pschedßyda.

Wupschedawanje.

Pónjelu 10. oktobra maja ßo nasad stajene drastne tkaniny, **lama, bukskin,** wupschedawacź.

August Grützner.

Pscheńcznu muku (khěžorski wucźah)

wubjernu kajkoscź

ßym ſ najnowschich walzowych khumschtnych młynow dostał a k pschedstejazym kermuscham po poniżenych płacźisnach poruczam.

Sa to pak žito na wuměnjenje po najlěpschich płacźisnach wobliczam.

H. M. Trepte,
žitna wikowarnja w Kamjeńcu.

Filzowe klobuki

ßa mużow a hólzow we wschěch nowoscźach **po spodźiwnje tunich płacźisnach.**

Pschedeschćeźniki

jenož ſ barbunjepuschczatych tkaninow a ſ roscźenymi kijemi **po fabrikskich płacźisnach.**

Filzowe cźrije a tofle

najlěpschi wudźěłk, **wurjadnje tunjo** porucza

Hugo Lehmann
22 na bohatej haßy 22.

Khlěbowe płacźisny

Scheschowskeje pjekarnje a khumschtneho młyna:

I. družina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	63 np.	47 np.	32 np.
II. družina	8 pt.	6 pt.	
	51 np.	38 np.	

K nasymskemu a symskemu cźaßej 1887

poruczam ßwój se wschěmi nowoscźemi srjadowany **skład tkaninow** k seschiczu po měrje abo k wurěsej.

Najtunische płacźisny — najkmańsche dźěło.

G. H. Kubasch, krawski mischtr
pschi mjaßowych jědkach cźißło 1.

Jabłuka

strowe, kotrež móża też tschaßene bycź, kupuje ßa 3 hacź 4 mk. po zentnarju

hornjołużiska ßadowa tłóczeŕnja
dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**
w Budyschinje
na ßadnej bohatej haßy.

Nowe symske mantle

w wulkim wubjerku w wubjernych derje drasčazych faßonach, rjenje a trajnje dźĕlane.

Dublowe mantle jara dołhe hižo po 7 mk.

„ „ s pjelschczinu wobßadźene po 12 mk.

Plüschowe mantle po 13 mk.

Starsche **symske mantle** po 6, 10 a 12 mk.

Žakety, plüschowe pjesle jara tunjo.

Richard Gautzsch

na bohatej haßy.

Fabrika žonjazych mantlow

Jana Jurja Pahna

w Budyschinje

pschi torhoschczu pódla hlowneje straže

porucža

pjesle, žakety, paletoty, haveloki, mantle do deschcza

s modernskich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hischcze ženje widźanym wubjerku a w 8 wschelakich wulkosčach.

Na ßwoje snate derje ßedźaze **faßony** woßebje kedźbne čzinju, kaž tež na to, so jenož dobre **dekatěrowane tkaniny** pschetrjebam.

Moje płaczisny ßu tak niske, so ßměm ßo s nimi s kóždym měricz. Wschak je snate, so ßym ßo pschezo prózował, ßwojim wotebjerarjam niz jenož **tunjo,** ale tež **derje** poßłužecz.

Symske nadwoblečže!

teho runja wschu druhu

mužazu a hólczazu drastu,

jenož w ßamßnej dźĕlarni derje a kmanje dźĕlanu, porucža w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płaczisnach

G. H. Kubasch, krawski mischtr
pschi mjaßowych jĕdkach čzišło 1.

Kedźbu!

Wot dźenża pschedawam tučne howjase mjaßo punt po 45 np., tučne ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., tučne czelaze mjaßo punt po 40 np.

Hermann Pöthig w Wósborku.

Heinrich Drescher

w **Wojerezach**

na Sky-Komorowskej drósy 105

porucza hacz na dalsche jenož czisčze ßłodźazy **khofej** punt po 120, 130, 140—160 np.,
paleny khofej pt. 150—200 np.,
ff. **czisčzeny zokor** punt po 35 np.,
„ **drobny** „ punt po 32 np.,
„ **farinowy** „ punt po 30 np.,
rajß punt po 14, 16, 18—30 np.,
wschě druzhiny **korjenjow** zykych a wote mnje tołczenych, sa kotrychž czistosčz rukuju,
jadriwe **mydło** pt. po 35—40 np.,
czisty palenz liter po 30 np.,
dwójny palenz liter po 64 np.,
ff. **likěry** liter po 120 np.,
teho runja **rum, arak** a **wino** w bleschach tunjo.

Pschi wotewsaczu 5 a 10 puntow kóždeje twory ßo wjele ponižene płaczisny woblicza.

Czistowotmjany dwójzy schěroki

lama

k wobleczenjam, ßuknjam, pjeslam atd. w kraßnych nowych mustrach kóhcz po 60, 70, 80, 100, 120, 130, 150, 170, 200 np. porucza

Rich. Gautzsch

na bohatej haßy.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórmje.

Najwjetschi wubjerk **czaßnikow a rjeczazow,** kaž tež **hudźbnych tyzow.**

Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaßnikow.

Nasymske **kosaze, sajecze, karniklaze,** kaž tež wschě druhe **kože** kupuje a płaczi najwyschsche płaczisny

Heinrich Lange

pschi ßerbskej katholskej zyrkwi a pschi zitnych wikach.

Khimjelczka

kupuje ßo w **ludowej kuchařni w Budyschinje.**

Serbske blido pola **Müllera** (Thiermanna) kóždu **póndźelu** wot 5. hodź. **Někotři Serbja.**

Njedwělnje najtuńše płaćišny

kaž je to nětko wschudźe znate, ßu **jenoż** pola

Hermanna Beermanna

w Budyschinje na znutskownej lawskej haßy 6

a **kóždemu kupzej dobytk pschinjeße,** hdyž ßo wo **krucze sprawnym poßłużenju** pscheßwědczi. Płaćišny ßu **krucze twjerde,** tola **wurjadnje tunje,** kaž pola daloko a schěroko **ßławneje firmy**

Siegfrieda Schlesingera w Draždźanach,

Webergaſſe 1, I.

Ssamo najtuńše twory ßu wurjadnje hódne.

Krawzy, schwalcze, schewzy, kłamarjo, tapezěrarjo, pychańcze atd. dostanu **ßamo pschi najßnadniſchej kupje** en gros-płaćišny.

Czorny kaſchemér, dwójzy schěroki, czista wołma, stary łóhć po 70 np., **wobleczenje** 10 łóhći po 7 mk. hač k najczežſchim kajkoſczam, **pißane draſtne tkaniny,** tołſty neige, 10/4 łóhći po 50 np., **czistoźidźane wobleczenje** hižo po 24 mk., **źidźany atłas** po 1 mk., 7/4 schěroke **ßuknjowe tkaniny** po 30 np., **łama,** czista wołma, po 60 np., **trikotowe taille** po 2 1/2 mk., **płüſch k pjeſłam, barchend k koſchłam** po 18 np., **pißane ßkomniki** po 160 np., **krywy** po 3 1/2 mk., **ßomot k wobßadźenju** po 50 np., **poßłeſchczowe tkaniny** po 20 np., **gardiny** po 18 np., 10/4 **möbłowe damaſty** po 70 np., **kožane ßukno** po 50 np., **k ſofam** po 1 mk. 20 np., **podſchiwk k nadwobleczam,** 2 1/2 łóhća schěroki, hižo po 60 np. hač 250 np., **wſchě tkaniny k podſchiczu, köper k łazowym taillam** po 18 np., **gaſa k podſchiczu** po 12 np., **czistowołmjany buxkin k wobleczenjam** po 180 np., **wułke ſtwińſke teppichi** po 6 mk., **tkaniny,** po kotrychž ßo běha, po 25 np. Sa **ſchewzow czerwjeny wołmjany podſchiwk** po 60 np., **wołmjane** a **źidźane rubiſchcza** ſa **mužſkich** a **žónſke** po 25 np. a **wjele druhich wězow po jara tunich płaćišnach.**

Hermann Beermann

na ſnutskownej ławskej haßy 6.

W kupnizy. **Louis Gadt** **W kupnizy.**

pschi torhoschczu.

K pschedstejazemu **nasymſkemu a ſymſkemu cžaßej** swój bohaty skład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mužſkich a hólzow ſ jenož czistowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźełarni dźełanych, po wurjadnje poniżenych płaćišnach poručam.

Draſta, po měrje ſkašana, ßo, kaž je znate, derje pschistejaza a elegantna ſeſchije.

Konjaze krywy w wulkim wubjerku

po 2 mk. 80 np. poručza

T. Albert, ßedłarſki mischtr na hornczerſkej haßy.

Sswój wulki skład hotowych **pjelſchczowych tworow** k dobroczinwemu wobkedźbowanju poručza

Heinrich Lange

9 pschi žitnych wikach 9.

Wudźełane **czorne** a **běłe pjelſchczowe kože** po najtuniſchich płaćišnach.

Dr. **Kochowy reſtituzionſki ſluid, ſalſowy pólver, młokowy** a **wužitkowy pólver,** kaž tež wſcho **łěkarſtwo ſa ſkót** poručza

Rakeczanska haptyka.

Czeſczenym Sserbam w **Njeßwaczidle** a wokolnoſczi ſ tutym podwólnje k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo dalſcheho wotnajeca tudomniſcheho hoſczenza wſdak a ſo ßym w ßwojim nowonatwarjenym domje **rěſniſtwo** wotewrił.

Sso rjenje dźakuju ſa derjeměnjenje, mi 17 lět dołho ſpožczene, proſchu, jo tež na moje nowe pſchedewſacze pſchenjeſcz, a lubju, ſo budu kóždemu derje a tunjo poßłużecz.

W Njeßwaczidle, 1. oktobra 1887.

S poczeſczowanjom

Ernſt Hübner, rěſniſki mischtr.

Pſchepołożenje.

Czeſczenym Sserbam najpodwolniſcho k wjedźenju dawam, ſo ßym ßwoju **pſchedawarńnju mužazeje, hólczazeje a dźěczazeje draſty** ſ Hauenſteinſkeje haßy na **bohatu haßu 10** pſchepokožił, a ſo je mi nětko, dokelž mam wjazy ruma, móžno, wſchě žadanja ſpokojicz. Sprawne a tunje poßłużenje lubjo, proſchu wo dalſchi dobroczinwy pſchiſtup.

W. Udich na bohatej haßy 10.

Łaſowſke ßerbſke burſke towarſtwo

smeje pschichodnu **njedźelu 9. oktobra** ßwoje 4. poßedźenje w **Wenzelez** hoſczenzu. K temu należnje pſcheproſchuje

Jan Wicźas, pſchedßyda.

Pſcheproſchenje.

Njedźelu 16. oktobra t. l. popołdnju wot 6 hodźin chze, da-li Bóh, **khorych podpjeraze towarſtwo ſa Wułku Dubrawu a wokolnoſcz** w ßwojich ſkhadźowanſkich rumach ßwój lětuſchi ſakoženſki ßwjedźeń ßwjeczicz, na kotryž wſchitke ßobuſtawy ſ jich lubymi ßwójbnymi na najwutrobniſcho pſcheproſchuje **Hataß,** pſchedßyda.

Próſtwa.

Jana Nemutha, kotryž je ßebi w Hrubjelczizach žiwnoſcz wotnajał, je wulke njeſboże podeſchło. Sandźenu njedźelu je wón jenu ßwojeju kruwow, kotrejž je ßebi pſched krótkim na dołh kupił, kłócz a po poručnoſczi ſkótneho lěkarja ſahrjebacz dyrbjał. Nemuth je pſches to do czim wjetſcheje nuſy pſchiſchoł, dokelž hač dotal kruwje njeje ſapkaczicz móhł, a je nětko w naſymje nuſowany, ßebi bórſy ſaßo nowu kruwu kupicz, ſo móhł wußyw wobſtaracz. Dokelž pak wón k temu do zyła žanych pjenjes nima, ßo wſchěm dobroczelſkim ludźom podwólna próſtwa wupraja, ſo bychu dar, a hdy by tež mały był, woprowali a tak njeſboże ſprózniweho a ſlutniweho muża pomjeńſchicz pomhali.

Wudawarńja Serb. Nowin, kaž tež podpißany, ſtaj rad ſwólniwaj, dary pſchijecz.

W Hrubjelczizach, 5. oktobra 1887.

Jan Měrczink, gmejnſki pſchedſtejiczer.

Dźiwoczanſke ßerbſke ev.-luth. mißionſke towarſtwo ſmeje, da-li Bóh, pſchichodnu njedźelu, jako na 18. njedźelu po ßwjatej Trojizy, popołdnju w dwěmaj mißionſku hodźinu w Lehnertez domje w Zokowje. Wo bohaty wopyt proßy **pſchedßydſtwo.**

Holza ſe wßy, kotraž chze ſchicz nawuknucz, dostanje tunju penſiju pola ſwudowjeneje **Jonaßoweje** na kamjentnej haßy 35/2 po dwěmaj ſkhodomaj.

Dwaj ſkalarjej

dostanjetaj trajaze dźěło na kuble czišło 11 w Spytezach.

Czeledź

pyta pſchiſtajaza žona **Bräuerowa** na ßerbſkej haßy czišło 9.

Tyſcherſkeho

do trajazeho dźěła pyta

Ernſt Holan

w Małym Wjelkowje.

K nowemu lětu 1887 ßo dwaj kmanaj rólnaj pohonczej pytataj na **Sarczanſki knježi dwór.**

K nowemu lětu ßo hiſchcze 3 ródni rólni pohonczojo, kotſiž maju dobre wopißma, na **Jelczanſki** knježi dwór pytaju.

Starſcha kmana dźowka ßo k nowemu lětu pyta. Dalſche je ſhonicz w wudawarni Serb. Now.

Ssylna holza k dźěczom ßo pyta wot **Porſche** w Budyſchinje pod żeleſniſkim moſtom.

(K temu czišłu pſchiloha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 41 Serbskich Nowin.
Ssobotu 8. oktobra 1887.

Koruſchki wſchěch družinow
jako
běły a cžorny pópjeŕ,
nowu wyrzu a naliki,
zymt a zymtowe kwěty,
mazyſzowe kwěty a worjechi,
ſafran,
wſcho cžerſtwe a cžiſte mlěte,
korjenjowy wolij,
zytronowy wolij atd.
porucža tunjo
Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

Khofej
ſeleny a **paleny** w jenož dobrych a ſzylnje ſzłodźazych dobroſcźach po najtuniſchich płacźiſnach porucža
Jan Wenk
w nowych khlamach na ſwonkownej lawſkej haſzy 38.

Mydłaŕnja Moritza Lehmanna
na bohatej haſzy pódla póſta
je płacźiſny ſzwojeho ſnateho dobreho derje **wuſzuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ſzo pſchedawazych wězow ſaſzo poniżiła.
Wſcho je jara tunje.

Na woprawdźe hódnu a dobru
zigaru
ſ dobreho amerikanſkeho tobaka, 100 ſcht. po 2 mk. 80 np., kurjerjow kedźbnych cžinimoj. Pódla teho ſzwój druhi wulki wubjerk, jenož ſ dobrych družinow wobſtejazy, bjes nimi wubjernu 4-np.-zigaru, naležnje poruczamoj.
Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haſzy 6.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyſchinje

poruczeja

draſtne tkaniny ſ wołmy, połwołmy, połžidy, jenobarbne a muſtrowane, we wſchěch móžnych barbach ſ wobſzadkami, k temu ſzo hodźazymi.

Cžorne kaſcheměry, woprawdźe 2 łóhcźej ſchěroke, jenož cžiſtowołmjane, w ſtarych ſnatych dobrych kajkoſcźach.

Tkaniny k pocźehnjenju kožuchow.

Cžorne židźane tkaniny ſ rypſza, kaſcheměra, köpra w jenož derje ſzo noſchazych kajkoſcźach.

Lama k draſcźe, pjeſlam a ſzuknjam, cžiſtowołmjana twora we wſchěch nowych muſtrach.

Köprowu tołſtowołmu, ſzwojeje dźeržliwoſcźe a trajnoſcźe dla ſzo woſzebje k dźěłacźeŕſkej draſcźe hodźazu.

Židźany plüſch, wołmjany plüſch k paletotam a k pjeſlam wot najtuńſcheho hacž k najdróžſchemu.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakczik po 50 np.,
amerikanski

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schuleŕskimi wrotami 1.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje cžistowołmjane w bohatym wubjerku. Płacžisny spodžiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcža.

Dźiwje

kastanije

kupuje po kóždej dźělbje a po najwyschschich płacžisnach
Otto Engert.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płacžisnach
mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Hamburgsko-amerikanske paketojěsdne akzijowe towaŕstwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěsba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacznje 3 krócz,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 ras.

Towaŕstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscz sa kajutowych o bjesłubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797
Carl Meisel w Budyschinje.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcze ženje bywschich tunich płacžisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětcžischeho cžaßa wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płacžisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płacžisnach w jenak dobrej družinje
khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Pschedawaŕnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje

skład w hoscženzu k słotemu jehnjeczu
na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě družiny **hnójnych ßrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich płacžisnach, woßebje

ßyru a parjenu kofcžinu (saruczenu cžistu njepodražowanu tworu),
woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,
ammoniakowy a spodiumowy supersosfat,
norwegski a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne ßele,
Cžopliczansku fosfatowu muku,
gyps k hnojenju a saßłanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Lužizy bydlazym, kotsiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pschepytacz dacz, jeli so je ßo pruha, kaž je pschedpißane, wotewsała.

Cžorny kaschemer

jenož cžistowołmjany w snatej dobroscži po starych płacžisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

---

ff. jědźnu ßól a ßól sa skót
płacžisny hódno pschedawam.
E. Schmeiß w Budestezach.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Ssadowe schtomy,

ßylne schtomy, dobre družiny, teho runja **róže** ßo po poniženych płacžisnach pschedawaju w ßadowni
dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**
w Budyschinje
na sadnej bohatej haßy 3.

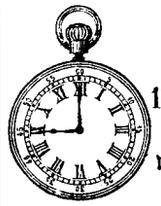

A. Mager

cžaßnikaŕ
11 na ßerbskej haßy 11.
Wulki skład wschěch družinow
cžaßnikow
s dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 42. **Sobotu 15. oktobra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho Majestosć kral Albert je so w Schtyrskeje, hdyž bě so na pscheproschenje awstriskeho khěžora k honćwje podał, 14. oktobra do Draždžan wrócził.

— Lipsčanski khěžorstwowy sud je sašo ras wo jenym anarchisće sudźił měł. Wobskorženy, kotrehož k khostarni na 15 lět sašudźichu, rěka Neve a je z Holsteina, hdyž je blidarstwo nawuknuł. Wón je po sdaću hłownik němskich anarchistow; Hödel a Reinsdorf, kotrajž staj mordarski nadpad na khěžora spytałoj, staj pjecża jeho wucžomzaj byłoj. Hač do kónza wusudźenja Neve prějesche, so Neve rěka; tež bjes swojimi towarschemi w Londonje, Parisu a Winje měješe wón waschnje, so z zusymi mjenami mjenowacź, z čimž chzyšche najskerje kedźbnosć polizije wot sebje wotwobroćić.

— W Mohołzu pola Niskeje je 7. oktobra něhduschi komanděrowazy general pěschkow, hrabja Kirchbach, wumrjeł. W lěće 1870 wón jako wjednik 5. armeekorpsa prěnju dobyćersku bitwu bijesche, pola Wörtha so wón hodźiny dołho psched Franzowsami dźerżesche, kotrychž běchu Němzy hakle dźeń posdźischo pschimacź chzyli. Tu so tež general srani. W Sedanskej bitwje wón Franzowsam wupucź do Mezieres sawrje, 19. septembra jeho armeekorps Versailles wobsadźi a w czasu symskeho woblehnjenja psched Parisom franzowske wupady, wosebje 19. januara 1871 pola Mont-Valerina, wotpokasa. Khěžor, jeho sasłužby pschipósnawschi, jeho sa mějećela 46. pěscheho regimenta pomjenowa. W lěće 1875 jemu rjad czornego worła spožczichu a lěto posdźischo wón na czole swojeho armeekorpsa, kotryž wón jara lubowasche, swój pokstałetny służbny jubilej swjećesche. Hdyž bórzy po tym z aktiwneje służby stupi, jemu khěžor hrabinski titul spožczi.

— W Zahansko-Sprotawskim wólbnym wokrjesu su pschi wudospołnjazej wólbje do khěžorstwoweho sejma kandidata němskeje swobodnosmysłeneje strony, wyschscheho měschczanostu Forkenbecka, wusmolili.

— S Mnichowa pišaju, so je so khorosć bajerskeho krala Oty poslednje njedźele tak pohórschiła, so bórzy kónz jeho srudneho žiwjenja wotczakuja.

— W Kamerunje je tamnischi němski guwerněr dweju maleju czorneju hłownikow surowje khostacź dyrbjał. Wonaj czornych pschekupzow, kotrež psches jeju wobsedźenstwa pucźowachu, nusowaschtaj, zło płaćicź a jim, hdyž so wobarachu, wschě jich twory po waschnju starych rubježnych rycerjow wotewsaschtaj. So by so swobodne wikowanje dale njekasyło, Kamerunski guwerněr wotdźelenje mórskich wojakow na czołmach po Kamerunskej rězy horje k wsam rubježneju czorneju wjerchow pósła a je sapuscźicź da. Tole khostanje je pomhało; pschetož czorni pschekupzy maju nětko měr psched mjenowanymaj czornymaj hłownikomaj.

— Němske knježerstwo je wudowje honjerja Brignona, kotrehož je psched krótkim němski wojak Kaufmann pschi mjesy njedaloko Vexaincourta satšelił, 62,500 frankow sarunanja dało. Baron z Wangen, kotryž bu pschi tej samej składnosći do nohi tšeleny, je na pucu polěpschenja. Jeho rana tak straschna njeje, kaž so z wopředka sdasche, a rucze žije.

Schwajzarska. Schwajzarske město St. Gallen je sandźeny tydźeń dwělnu czesć měko, wjednikow němskich sozialdemokratow hospodowacź, kotsiž tam tajnu shromadźisnu wotdźerżachu. Najczerwjenischa strona měješe w tejle skhadźowanzy pschewahu. Bebelej a Liebknechtej so porokowasche, so staj se wschelakimi stronami khěžorstwoweho sejma jednakoj a dopuschczikoj, so je so sozialna revoluzija nasad stajiła. Sozialdemokratoju maja dosć a na dosć pjenjes; pschi poslednich wólbach su 100,000 hriwnow, a sa wupokasanych sozialdemokratow 50,000 hriwnow wudacź móhli.

Franzowska. W franzowskim ministerstwje su wusłědźili, so je jedyn wyschschi offizěr, wěsty Caffarel, hižo lěta dołho rjady czežneje legije sa pjenjesy pschedawał Žónska, Limousinowa rěkaza, bě jemu pschi tym pomozna. Wona, czesćelakomnych ludźi namakawschi, jich k Caffarelej sćelesche, kotryž z nimi wo płaćisnje rjadow jednasche. Tak je Caffarel jenemu pschekupzej sa kschiž czežneje legije 50,000 frankow wuklukacź pytał. Psches tuteho pak so jebanstwo skónčnje pscheradźi. Do teje same masaneje wězy je tež jedyn němski baron Kreitmeyer, kotrehož su hižo wschelakeho wobschudźenstwa dla w Němzach khostali, saschmatany. Tež pschi mnohich lifrowanjach sa wójsko je Caffarel swój wužitk na wójskowu schkodu hladał. Najwjetschu wažnosć tón skandal psches to dobudźe, so su pschi pschepytanju Caffarelowych papjerow listy nadeschli, na to pokasowaze, so je wón tón cłowjek, kotryž je njedawno nowinam „Figaro“ mobilisaziski plan 17. franzowskeho armeekorpsa pscheradźił. Wójnski minister Ferron je porucźił, Caffarelowe jebanstwo a pscheradnistwo swěru pschepytacź. Caffarelej a jeho sobuwinikam czežke khostanje hrosy.

Rušowska. Wulkowjerch Mikkawsch Michajlowicz je na franzowskej kódźi „Urugay“, kaž franzowske nowiny „Figaro“ pišaju, sćělowazu rěcź měł: „Franzowska so na wjecźenje němsko-franzowskeje wójny pschihotuje; njech wona w tym dale pokracźuje a njech so psches schkaranje swojeho pschecźiwnika wotdźerżecź njeda. Tež Ruska so hiba. Nascha zyła swójba Franzowsku lubuje. Zar sebi wschu prózu dawa, so by němski element z wyschschich sastojnstwow wucźischczał. Sa krótki czas budźa wschě sadźěwki wotstronjene, a ja budu prěni, kotryž, jeli so wójna wudyri, do franzowskeho wójska sastupi, a po mojim pschikładze budźe so wjele Ruskich skožowacź.“ Tale rěcź je wschudźe wulke dźiwanje sbudźiła. Najmjenje su Němzy psches nju swjesćeleni, dokelž nětko wjedźa, kak njepschecźelski duch w ruskej khěžorskej swójbje pschecźiwo Němzam knježi. Ruski póstanz w Parisu je drje w mjenje wulkowjerha Mikkawscha Michajlowicza wosjewił, so je wulkowjerch jenož pschipitk Franzowskej wunjesł, niczo pak njeprajił, schtož by so na sobustawy zarskeho doma pocźahnuło. Tola tutemu saprěcźu Němzy mało wěrja. So ruske knježerstwo napschecźo Němzam pschecźelnje smysłene njeje, wschak mnohe ruske wukasy z poslednjeho czasa, kaž wupokasanje němskich poddanow z Ruskeje, nowe ruske herbske prawo sa wukrajanow a wobmjesowanje němskeje rěcze w baltiskich provinzach wucźa. Duž po prawom wulkowjerch Mikkawsch Michajlowicz niczo nowe w swojej rěcźi prajił njeje. Powjestwa, kotrež su Franzowsojo wulzy swje-

ßeleni wot njeho ßłyscheli, ßu hižo dawno němskemu knjeżerſtwu ſnate. Dwělne wjazy njeje, ſo je ſ němskim pſcheczelſtwom w Ruſkej nimo.

Bołharska. Wólby do bołharſkeho ßejma ßu ßo ſ doſpołnym dobyczom knjeżerſtwa ſkónczike. To pod nětcziſchimi wobſtejnoſczemi w Bołharſkej hinak bycz njemóżeſche. Żandarmojo a wojazy a woßebje k temu wotnajeni bérzy ßu wbohi njewobrónjeny lud k wólbam honili a komanděrowali, ſchtó ma ßo wuſwolicz. Knjeżerſtwowe kreatury ßu pſchi tym tak ſłě ſakhadżake, ſo je na mnohich měſtnach njeporjad naſtał. Schtóż dobrowólnje ſa knjeżerſtwowych kandidatow njeje hłoßowacz chżył, teho ßu ſ pukami k temu nuczili. Wſchudże pak ßebi lud tajke pſcheſczěhanje lubicz dał njeje a je ßo pſched wojakami a żandarmami wobarał. Na to ßu wojazy do luda tſěleli, 24 woßobow ſatſělili a na 50 ſranili. Na tajke waſchnje je knjeżerſtwo dobyło. Poßlednje wólby ßu jaßnje pokaſake, ſo pſchecziwjenje pſchecziwo njeſakońſkemu knjeżerſtwu pſchezo bóle w ludu roſcze a ſo móże ßo Koburgſki prynz jenoż ſ pomozu bajonetow na bołharſkim trónje hiſchcze khwilu ſdżerżecz.

Marokko. Pſched marokkoſkim pſchimórſkim měſcze Tangerom je ßo łódźſtwo, ſ dweju franzowſkeju, jeneje jendżelſkeje, dweju italſkeju a wjazorych ſchpaniſkich łódźow wobſtejaze, ſhromadźiło. Kóżdy ſ tych ſtatow, kotrež ßu wójnſke łódże k marokkoſkemu brjohej póßłake, wudawa, ſo chze ſ tym ßwojich poddanow w Marokko ſchkitowacz a porjad w tutym kraju ſdżerżecz pytacz. Woprawdże pak ßebi tele ſtaty jara mało na to myßla, měr w Marokko ſakhowacz, ale wjele bóle na ſkładny wokomik łakaju, w kotrymż móhłe kruchi tuteho kraja wobßadźicz a na ßo ſtorhnucz. Najwjetſchu intereßu ſa Marokko matej Schpaniſka a Franzowſka, dokelż ſtej wobej krajej najbliżſchej ßußodaj Marokkoſkeho ſtata. Duż móże bjes Schpaniſkej a Franzowſkej Marokka dla lohko ſwada wudyricz. Franzowſkej, kotraż je ßebi hižo Italſku a Jendżelſku ſnjepſchecżeliła, wjele na tym leži, ſo by ßo ſe Schpaniſkej też njeroſkoriła a teho dla ſchpaniſkemu knjeżerſtwu namjetuje, ſo bychu ßo Franzowſojo a Schpaniſzy njedżiwajo na Italſku a Jendżelſku w naſtupanju Marokka wujednali. Hiſchcze pſchezo ſnate njeje, hacz je marokkoſki ſultan Muley Haßan hiſchcze khory, hacz je wotkhorił abo wumrjeł. Teho runja njeje wujaßnjene, hacz je wón na tyfuß ſkhorił abo hacz je jemu jena jeho żonow ſe żarliwoſczu ſ jědom ſawdała. Sultanowu ßmjercz bychu lohko dlěſchi czaß ſamjelczecz mohli, każ dże ßu też ßmjercz poßlednjeho ſultana ſchěſcz njedżeł dołho potajnu dżerżeli a lud ſ tym mylili, ſo ßu kóżdy pjatk jeho balſaměrowane czěło do moſcheje noßyli. Nětcziſchi ſultan Muley Haßan je pſched 14 lětami na trón po ßwojim nanje ſtupił. Wo nim praja, ſo je wón, hacz runje wón jako tyran knježi a po ſtarym ſwuczenym waſchnju dawk „pſches wójnſke czahi w ßamßnym kraju“ ſběracz dawa, ſprawny a niz krwělaczny muż.

Shubjena pjenjeżna poßyłka.

(Pokraczowanje.)

Na póſczi bě wjeczor żiwe hibanje. S wulkimi a makymi hromadami bożodżěſczowe poßyłki w ſawaleŕni leżachu a na rjadowazu ruku czakachu. Póſtſzy ſaſtojnizy w pocze ßwojeho wobliczа dżěłachu, ſo bychu pakety, kotrež běchu ſ poßlednimi czahami dóſchłe, hiſchcze pſched wobradżenjom doſtawarjam pſchepodali. Skónczńje wokoło 6 hodżin běchu poßlednje pakety wotbyte, a póſtſzy ſaſtojnizy mózachu po dołhim ſłym tydżenju wotdychnucz. „Bitwa je bita, wójna pſchětrata!“ ſtary póſtſki ſekretar, w pſchirunanjach rad rěczazy, praji, a ßo ſe ßłużbneje ſtwy ßunu. Też Běrka mózeſche hnydom po ſcheſczich hodżin hicz, dokelż chżyſche jedyn młódſchi towarſch jeho ßłużbu pſchedewſacz. Poßledniſchemu bě żel ſtareho, hłuboko podtuleneho muża.

Wo njeměrnym żiwjenju na haßach, hdżež dżenßa, patorżizu, ſkoro kóżdy wjetſchi abo mjeńſchi walczk njeßeſche, wo wſchěm błyſkotu a ſybolenju w khlamach, w kotrychż běſche w tejle hodżinje ßylny wobkhad, ſtary muż niczo njepytnu. Sa njeho żaneho bożodżěſczoweho wjeßela, żanych hód njebě. Jeho myßle wonka pſched wrotami pſchebywachu, w dymnej dwórniſchczowej czakarni, hdżež bě ßo w njeſbożownej hodżinje ſa ſchkleńzu groga ßwojeho zyłeho ſamożenja wſdał. O, kak wón tule hodżinu ſakliwaſche, ſhoniwſchi nětko, kak bě paduch, kotremuż bě ſamkowa woßebitoſcz ſnata, ſ leſczu pjenjeżnu poßyłku kranuł. Kak wón tuteho ludaka hidżeſche, kotryż ßo jeho pſcheczel mjenowaſche, kotryż bě jeho zyle wobknjeżił. By ßo ßudnikej poradżiło, jemu rubjeńſtwo wotehnacz? S czężka! Schtóż móże ſ tajkej pſcheklepanoſczu a mudroſczu kranucz, tón też ßwoje rubjeńſtwo tak khowacz wě, ſo jo żadyn człowjek njenamaka. Hdy by wón k njemu ſchoł, jemu pſchedſtajał, kak njewuprajnje njeſbożowneho je wón jeho ſczinił? O, jeho ßmjertny njepſcheczel by ßo wěſcze nad nim ßmilił!

Wot njewidomneje ruki ßo wjedżo Běrka pſches haßy czumpaſche a na dobo pſched hoſczenzom „k czornemu konjej“ ſtejeſche. Sso komdżizy wón ſaſtupi. Młoduſchki człowjek pſches khěżu khwataſche a ßo nimo duzy ſtarza praſcheſche, ſa czim żada. Tutón wótſje mjeno muża mjenowaſche, kotrehoż wot dżenßniſcheho dnja hłuboko hidżeſche.

„Wón doma njeje a ßo do poł nozy njewrócźi!“ pachoł wotmolwi a wotßal khwataſche. Starz njemdry do ßo bórczeſche: „O, pſchińdu ſaßo, dżenßa, jutſje, wſchědnje, doniż kranjene pjenjeſy njewuda!“

S czężka ſdychujo ßo Běrka ſaßo ſ durjemi won czumpaſche. Wonka ßo hižo ſ mnohich woknow ßwěczki bożodżěſczowych ſchtomow ſybolachu. Starz rucze nimo khwataſche, lětßa běchu ſa njeho ſrudne hody — w jeho domje bě dżenßa wſcho czicho a próſdne. S czężkimi myßlemi Běrka do ßwojeho ſtatoka ſtupi.

* * *

Pſchepytanſki ßudnik w tejle hodżinje hiſchcze w ßwojej ßłużbnej ſtwě na ßudniſtwje w aktach ſ kedżbnoſczu ſtudujo ßedżeſche; wón bě w ßłużbje pilny ſaſtojnik, kotryż chżyſche ßamo dżenßa wjeczor, hdyż wſchón ßwět ßwjeczeſche, najprjedy ßwoju ßłużbnu winowatoſcz dokonicz. „Nó, Brodako, ſcze pinczńika do klětki wotwjedli?“ ßo wón, wot dżěła horje pohladnuwſchi, ßudniſkeho ßłużobnika, kotryż bě runje ſaſtupił, praſcheſche.

„Mam najpodwolniſcho pſchipowjedżicz, ſo mjenowany Rybak doma njeje a ſo ßo do poł nozy domoj njewrócźi“, ſtary ßudniſki ßłużobnik wotmolwi.

„Dundra tola, khadla tola hižo pjeczeń wuczuł njeje?“

„To njewěrju, knjes hamtſki ßudniko, ludżo w hoſczenzu prajachu, ſo ßo wón wěſcze wrócźi.“

Ssudnik bě po ſdaczu tele ßłowa pſcheßłyſchał. Někotre krócz njeměrnje jſtwu pſchekhodżiwſchi wón pſched ßudniſkim ßłużobnikom ſtejo woſta a tutemu pſchikaſa, ſo dyrbja poliziſtojo a ſtrażnizy dwórniſchczo, měſchczańſke wrota a hoſczenz „k czornemu konjej“ wobkedżbowacz. „Druheho drje hiſchcze doma nadeńdżecze“, ßudnik hněwny praji. Potom ßo wón domoj poda, hdżež jeho ßwójbni jeho wěſcze hižo dawno wotczakowachu.

Ssudnikowe wukaſy pak tola njeběchu trěbne byłe. Paduchej ßo hiſchcze wo niczim ſłym njedżijeſche; pſchetož bě na wjeczornych ßměrkach ſ měſta ſchoł, ſo by ſa ßwojeho knjeſa, kotryż wo tym wjedżeſche, tunjeho ßornika tſělił. Jeho revěr bě měſchczańſki lěß, a wjeczor każ ſtworjeny k hońtwje. Měßaz bě ſeſkhadżał a lohki ßněżk na polach leżeſche. Koło wokoło ſwony ſe ßwjedżeńſkimi ſwukami ſaklinczachu; wone pſchipowjedachu, ſo je ßo Boži wjeczor ſapoczał. W tym czaßu ßu, tak ßebi Rybak myßleſche, ſelene ßuknje doma pola ßwojich. Rybakej bě pucz derje ſnaty a wokoło 7 hodżin bě hižo wón na měſtnje, hdżež bě pſched krótkim ßornjazu czěř wußlědżił. Sa ſchtomom ſkhowany, tſělbu k tſělenju w ruzy dżerżo, hižo wón poł hodżiny dołho czakaſche. So bě jeho, hdyż bě do lěßa ſtupił, jedyn mużſki wuhladał a ſo bě tón naſdala ſa nim ſchoł, wo tym wón niczo pytnuł njebě.

Naſdala runje jedyn ſwón wóßom czepjeſche. Bórſy po tym ßo ſchtyri czorne dypki k Rybakowemu ſtejniſchczu bliżachu. Běchu to ſchtyri ßorny, kotrež, na niczo ſke tukajo, bliże a bliże ſtupachu. Na dobo ßo wutſěli, a najwjetſche ſwěrjo ßo k ſemi wali, bjes tym ſo ßo druhe do czěkanja dachu. Nětko ſwěrinſki paduch ſa ſchtomom wuſkoczíwſchi, k ßo ſtorhowazemu ßornikej khwataſche. Sswoju tſělbu pódla ßebje k ſchtomej pſchiłożiwſchi wón dołhi nóż ſe ßuknje wucżeże, ſo by ſwěrjo domorił a potom wukutlił. Tola lědma ſo bě ßo na kolena puſchcził, pſched nim wulki wyßoki muż ſtejeſche. „Hej, khadla, to bě poßledni ßornik, kotrehoż ßy tſělił! Skónczńje ßmy Tebje tola ras popadnuli!“ muż ſ hanjazym a hrożazym hłoßom rěczeſche. „Oho, chzeſch ßo wobaracz? Ruku wot tſělby. Tak bórſy hacz ßo ſ měſta hibnjeſch, Tebi kulka bjes rjebkami ßedżi!“ muż ſawoła a ſpěſchnje ßo jeho tſělba na paducha, ſa ßwojej buſchkwju pſchimazeho, měrjeſche.

Muż, kotryż bě ßo tak njejabzy ſa Rybakom pokaſał, nichtó druhi njebě, hacz hajnik Bartuſch. Wuhladawſchi, kak ßo tſělba hrożo na njeho měri, bě ſwěrinſki paduch ſuby kſchipjo ruku wot ßwojeje buſchkwje naſad ſczahnuł a wón bórbotajo ſakla. „Tutón krócz, knjes hajniko, ſcze Wy nade mnu, tola bjerźce ßo na kedżbu, njejßym człowjek, kotryż ſe ßobu żortowacz dawa!“ Rybak ßo pomaku poſběhujo ſe ßapazymaj wocżomaj ſawoła.

„Jeno směrom, khadla! Tebje hiſchćże ſkludźimy", hajnik ſymnje praji. „Pſchimaj ßo ßornika a donjeß jeho do hajnkownje!"

Rybak ßo njehibnu. Kaž tigr, kotryž je hotowy, na ßwój wopor ſkočźicź a jón ſ wočźow njepuſchćźi, tak wón ßwojej hidy poknej wočźi na hajnika wudźěraſche. „A hdyž nětko nochzu, ſchtó móže mje nuſowacź, Wam poßłuchacź", wón praji, ruzy směrom pſches wutrobno na ſchiž ſtykujo.

„Budu Tebje nuſowacź, njekmaniko", Bartuſch nad tajkim pſcheczíwjenjom ßo rosnjemdriwſchi ſawoła. „Mam hiſchćże teź jeneje druheje naležnoſćze dla ſ Tobu porěčźecź, a to ßo dźenßa runje hodźi."

„Tak mje nuſujćże! Tſěl jenož, bojaſny ßlěpzo! Bych=li ja tſělbu w ruzy měł, a Wy byſchćże tak pſchede mnu ſtejeli, byſchćże bliźſchi wokomik ſ kulku w cźěle jako cźěko pſchede mnu leżeli."

„Njekraßniko, to Tebi wěrju! Pſchißkodźeŕ a rubjeżnik hižo ßy, k mordarſtwu dóńcź, Tebi njeby cźežko byko. Wuſnaj ßo, ßlěpzo, Ty ßy tón byk, kotryž je Běrzy tamnu pjenjeżnu poßykku na dwórniſchczu ſ woſa kranuł. Njepřej, Twoje ſaklate wotmyßlenje je hižo wotkryte, tak bórſy hacź do měſta ſtupiſch, Tebje ſajmu."

Tychle ßłowow ßo ſwěrinſki paduch trochu naſtróža, tola hnydom ßo ſaßo ſhrabawſchi, ßo wón woſchcźerjeſche: „Hahaha! Schtó je Wam tajku błudnoſcź nałhał?"

„Ssměj ßo jenož, napoßled budu ßo ja tola ßmjecź", Bartuſch wotmolwi, derje wjedźo, ſo Rybakowe woſchcźerjenje jeho ſtrach hubjenje ſakrywa. „Nětko pak moje poßlednje ßłowcźko ßłyſch: Budu hacź do dźeßacź liczicź; jeli ſo bjes tym po mojej pſchikaſni njeczíniſch, abo jeli ſo ßo ſajecź njedaſch, Tebje, tak wěrno hacź Bartuſch rěkam, kaž ſkaženeho pßa ſatſělu."

Rybakowe wobliczo ßo po tychle ßłowach ſ cźěmnej cźeŕwjeninu pokry, a žiły na jeho cźole widźiły ſacźekachu. Hajnik bjes tym pomału liczeſche, tola hdyž bě do dźewjecź ſlicził, ßo Rybak na dobo ſtuli a ſ kocźej ſpěſchnoſcźu na ßwojeho pſchecźíwnika ſlecźi; tón ßamy wokomik ßo wutſěli a kulka do bliźſcheho ſchtoma praßnu — Rybak ßo po tajkim ſranił njebě, haj, jemu bě ßo ßamo poradźiło, hajnikowu tſělbu ſa roku doßahnucź. S lěwej ruku tſělbu na bok tłóczo, tak ſo Bartuſch ſ druheje roły kulku do njeho tſělicź njemóżeſche, prózowaſche ßo wón ſ prawej ruku, ßwojemu pſchecźíwnikej nóż do wutroby ſtorczicź. Hajnikowe ſtejniſchczo bě jara ſtraſchne, a jenož ßwojej ßylnoſczi a wobrótnoſczi měješe ßo wón dźakowacź, ſo jemu hižo dawno nóż ſwěrinſkeho paducha w cźěle njetcźeſche. Běďźeſchtaj ßo na žiwjenje a na ßmjercź. Kóždy ſ nieju ßwoje mozy hacź na najpoßledniſche napinaſche, ſo by druheho ſanicził.

Běďźenje hižo něktore minuty trajeſche, tu ßo na dobo Rybak do ſchtomoweho korjenja ſakopnu a tón ßamy wokomik ſ tſělby wrjeßnu.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Tudyſche „Bautzener Nachrichten" ßu wczera tydźeń naſtawk woſjewiłe, hdźež ßo ſ němſkej rěczu na to pokaſuje, ſo dyrbi ßo knjes Michał Kokla ſ Khróſczíž ſa Draždźanſki ßejm wuſwolicź. Teho runja ßu Kinsbórſke a Kamjeńſke nowiny wóndano też ſa wólbu kublerja Kokle pißałe.

— Ssrjedu popołdnju wokoło 5 hodźin je ßo tu kólnja pod żeleſniſkim moſtom, w kotrejž tudomna akzijowa piwaŕnja ßwój lód khowaſche, ſpaliła. Woheń je najſkerje ſakoženy, tola je też móżno, ſo je ſ lokomotivy, kotraž je pſches móſt jěła, ſchkriczka do ßłomy dele ſlecźiła, a woheń na tajke waſchnje naſtał.

— Cźaß ßo bliži, ſo maju lětuſchi rekrucźa do wójſka ſaſtupicź. Kóždy rekruta ma pola teho wokrjeßneho kommanda ſaſtupicź, w kotrehož wokrjeßu ßu jeho k wojakam wſali. Wuwſacźe móże ßo, a to ſ dowolnoſczu tehole wokrjeßneho kommanda jeno potom ſtacź, hdyž ßnano rekruta, kotryž je něhdźe daloko ſacźahnuł, pſchewulkeje dalokoſcze dla ßrědkow nima, ſo by ßo w prawym cźaßu do měſta wrócził, hdźež ma po prawym ſaſtupicź. W tajkim padźe ma rekruta ſ najmjeńſcha 10 dnjow prjedy, hacź ma do wojakow ſaſtupicź, na to ßo pocźahowazu próſtwu wotedacź pola wokrjeßneho feldwebla, w kotrehož wokrjeßu w tu khwilu runje pſchebywa. Dźeń prjedy, hacź rekruta do wójſka ſaſtupi, a w tej wßy abo w tym měſcze, ſ wotkelž wón runy pucź do poſtajeneho měſta woteńdźe, ma wón k wyſchnoſczi hicź, kotraž dawki sběra; tam na pucź pjenjeſy doſtanje, ſa cźož ma wobßwědczenje (kwitonku) napißacź. Dokelž pak ßo ſa prěnje 3 mile niczo njepłacźi, rekruta, kotryž hacź do měſta, hdźež jeho wójſko ſteji, dale hacź 3 mile nima, žanych pjenjes na pucź njedoſtanje. Sa dalſchi pucź ßo na kóždu milu 12 pjenjeżkow dawa. Dokelž ßo na żeleſnizy ſa wojeŕſki billet ſa milu jenož 10 pjenjeżkow płacźi, ma rekruta na milu 2 pjenjeżkaj wyſche. Billet na żeleſnizy kupujo ma rekrut wojeŕſki billet žadacź a ßwój paß abo ordre pokaſacź. Rekrucźa, kotſiž khoroſcze dla abo dokelž w jaſtwje ßedźa, poſtajeny dźeń do wójſka ſaſtupicź njemóża, maju ßo wo to ſtaracź, ſo to cźaßa doſcź wokrjeßny feldwebl ſhoni, pola kotrehož ßu ßo poßleni krócź ſapißacź dali; wobßwědczenje wyſchnoſcze ma ßo ßobu póßłacź. Rekruta, kotryž by ſakomdźił tole wokrjeßnemu feldweblej woſjewicź, měł poſdźiſcho khoſtanje wočźakowacź. Lohke khoroſcze kotrež natykowaze njejßu, jako ſamolwjenje njepłacźa. Do měſta, hdźež je powołany ma rekruta doßahazu draſtu, por kmanych ſchkórni a dwě dobrej koſchli ßobu pſchinjeſcź. Schtóž ßebi ßam wſchitke tele wěży wobſtaracź njemóże, njech ßo w prawym cźaßu, je=li na wßach, na ßwojeho gmejnſkeho pſchedſtejerja, je=li w měſcze na měſchczańſku radu, wobrocźi, ſ wotkelž te wěży doſtanje, prjedy hacź k wojakam woteńdźe. Dokelž ßo wuwuczowanje w ſymſkim cźaßu ſtanje, je derje, hdyž ma rekruta cźopły ſpódni pjeſl (ſpódnju jaku) a cźopłe nohajzy abo ſoki ßobu; też ßo porucźa, ſo ßebi rekruta por domjazych ſtupnjow a dwě módrej płatowej ſali ßobu pſchinjeße, kotrejž pſchi rjedźenju brónje a dr. nuſnje trjeba. Skónczńje kóždy 3 abo 4 marki pjenjes trjeba, ſo móhł ßebi ſchcźětkow a ſchtož ßo hewak k rjedźenju a cźiſcźenju trjeba, nakupowacź. Schtóž telko nima, temu ßo tele wěży po něcźim ſa jeho mſdu nakupuja.

— Měßacźnika „Łužica" je 10. cźißko (oktober 1887) wuſchło. Wobßah: Při kwasu. J. Ćišinski. — Rozpominanje. J. Ćišinski. — Arabeska. J. Ćišinski. — Hłupikojty Jank. Bajka L. N. Tołstoho; přełožił J. M. Holan. (Pokračowanje.) — Njezmilnosć smjerśi. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. X. Khodolty a kuzłaŕniče. — Dopomnjenki ze Serbow na Khorlu XII. a jeho wójnski ćah přez Łužicu. z D. — Serbscy krupčenjo ducy. Dr. Pful. — Nazymje. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Kak započa so robota? Po čěskim wot Jurja Krala. — Drobnostki. — Należnosće towaŕstwow. — Serbski rozhlad. — Druzy wo Serbach. — Słowjanske nowinki. — Pjećadwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Listaŕnja.

S Rakez. Naſche ßerbſke towaŕſtwo „Lipa" ſańdźenu njedźelu w Kamjeńcźańſkim Krecźlez hoſcźenzu ßwój lětuſchi ſakoženſki ßwjedźeń wotbywaſche. Wón bě ſe ßrjedźiſny towaŕſtwa jara derje wopytany, tak ſo bě łubja połna, hdyž ßo pſchitomni pod wabjazymi ſynkami k „ßerbſkej meji" ſeſtupachu. Wot pſcheproſchenych tu maku liczbu widźachmy. S cźim wjetſchej radoſcźu pak pſchedßyda pſchi hoſcźinje tych powita, kiž běchu naß ſe ßwojim wopytom poczeſcźili. Mjes nimi k naſchej wulkej radoſcźi ßwojej wjele cźeſcźenaj cźeſtnaj ßobuſtawaj: k. fararja Gólcźa ſ jeho knjenju mandźelſkej a k. kantora Rädu ſ knjeżnu dźowku widźachmy. Wjeßeła ſabawa hoſcźinu pſchikrótſcheſche. Sſławy ßo wunoſchowachu. Knjes faraŕ Gólcź „Lipu" ßławjeſche, wuſběhujo, kak njehinje po waſchnju lipy w naſymje, ale pſchibywa. Sſława naſchemu wulzy cźeſcźenemu a lubowanemu kralej Albertej jako ſchkitarjej ßerbſkeje ſemje wot pſchedßydy wunjeßena, tamnu ſcźěhowaſche. Na to ßo měſtopſchedßyda k. Wirth ſe Scheſchowa poſběže a ßławu na naſchich wjele cźeſcźenych hoſcźi wunjeße. Wón ßo njemóżeſche ſminucź dźak wuprajicź niz jenož ſa dźenßniſchu cźeſcź, ale też ſa wopyty w ſkhadźowankach, ſ kotrymiž knjes faraŕ Gólcź, hdyžkuli jemu jeho ſaſtojnſtwo njedźelu cźaßa ſpożcźi, „Lipu" poczeſcźuje. Knjes faraŕ Gólcź ſe ßławu na pſchedßydſtwo „Lipy" wotmolwi. Pſchi tym ßo narodne ſpěwy ſpěwachu, kaž też hudźbny dźěł „Lipy" něktore ſchtyrihłósne khory pſchedneße. Tak ßo hoſcźina minu a rejwanſka ſabawa ßo woſpjet ſapocźa. Wona ſpěſchnych rejwarjow a rejwarki hacź do ranja na rejwanſkej łubi dźerżeſche, a dokelž běchu tón ras wſchitzy wuſkocźni na nohi, tam nimale wſchitzy hacź do poßlednjeho ſynka woſtachu. Hdyž pak ſ dycha wurejwani ſaſtachu, měnjachu: „O, to bě rjenje!" Dokelž bě to poßlednje ßłowo, njech wone kóždemu lěto dołho w hłuſchomaj klinczi, doniž ßo ſaßo njewidźimy! — Skónczńje horliwy dźak tym, kiž ßu nam łubju tak rjenje ſ pletwami wudebili! Łužičan.

W Rakezach ßo wóndano na hermanku ßerbſka holza jeneje wikowarki woprasċha, hacź móże ßerbſki. Pſchedawarka ßuknjowych wutkow wotmolwi: „Hdy bych ja ßerbſki móhła, bych tebi tónle wak darmo dała, a bych tebi hiſchcze zyły druhi wak pſchidała." Ta żona wjedźeſche, kak wužitna ßerbſka rěcź je. Napſchecźiwo temu ßo ßłyſchi, ſo je w jenej ßußodnej wßy wikowarka, kotraž drje ſ kupowarkami ßerbſki powjeda, hewak pak niczo do ßerbſkeje rěcże njedźerżi. Hdy by ta żona ras zyły tydźeń ßerbſki njemóhła, by ßo dohladała, kak wužitna ßerbſka rěcź je. Druhdy je ßo ſtało, ſo dźěcźi pſchekupza abo něhoho druheho, kiž bě wot naroda Sserb, ßerbſcy nawukłe njejßu. Tajke dźěcźi ßu potom huſto wobżarowałe, ſo teje rěcże njemóża, kotruž budźechu móhłe bjes wſcheje prózy nawuknucź, hdy byſchtaj ſtarſchej wo tu wěż rodźiłoj. Na to wſcho my tudy ſpominamy, dokelž chzemy ludźi kedźbliwych na to ſcźinicź, ſo njeby

nichtó ßerbſkeje rěcže ſakombźik, kotraž móże jemu abo jeho dźěćźom ſa ſaſtojnſtwo a pſchi dobywanju wſchědneho khlěba wulzy jara wuźitna bycź.

Z pola. Přichodnu wutoru 18. oktobra budźemy w wosmym wokrjesu wšitcy zaso za našeho dotalneho swěrneho zastupnika hłosować, za kublerja Michała Koklu z Khróśćic.

Professor *Pful.*

W Khoćzebuſu kupi wóndano Žylowſki burik na wikach rjanu jałojzu ſa 60 hriwnow. Wjeßeły chźyſche tunju Pißanku, kotruž bě ſapłaćźik, domoj hnacź; ale tu pſchiſtupi muž, kiž prajeſche, ſo je jałojza kradnjena. Pſchi rosrěčźowanju a wurěčźowanju ßo paduch minu, burik pak wotby jałojzu, kaž bě tež ßwoje ßwětłe tolerje pſchißadźik. (Br. Ž.) Haj, něſchto kradnjene kupicź je ſka wěź! Schtóź ßo da wot niſkeje płaćźiſny ſjebacź, tón je ßam wina, ſo potom ani kupjenu wěź ani ßwojich pjenjes nima.

Pohlad ſ njebjeß.

Dź.: Widźi dha, luba o macźerka,
Moja ta ßotſiczka ſemrjeta
W naju tej iſtwiczźy mje na ſemi,
Rjenje ßej hrajkajo pſchi tebi?
Sſłyſchi też, ſa njej ßo praſchecź mje,
Po njej ßo žedźo tak wutrobnje?

Macź: Hacž tebje widźi a ßłyſchi to
Lube te njebjeſke dźěćźatko,
Na to cźi wotmolwicź njemóžu;
Na jene tebje pak dopomnju:
Wona ma pſchi ßebi Jeſußa,
Kotryž rad lubje jej wotmolwja,
Hdyž pola njeho ßo napraſchuje,
Kak jeje bratſkej delkach ſo dźe.
Cźim lěpſchich jej powjeſcźow wo tebi da,
Cźim lubſcho cźe njebjeſka ßotſiczka ma.

W Noßacźizach, 10. oktobra 1887. **J. Bartko.**

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Dołho cźe wohladał njejßym, Motßo.

Mots Tunka. Dźiwno, mi je ßo runje tak wjedło, Hanßo.

Hanß Depla. Hdźe dha ßy tcźał, Motßo?

Mots Tunka. W Amerizy, Hanßo.

Hanß Depla. Ty drje žortujeſch?

Mots Tunka. Ja ßym woprawdźe dlějſchi cźaß w Amerizy pola wuja był.

Hanß Depla. Schto dha tón měnjeſche?

Mots Tunka. Tón ſpěwaſche: „Woſtań w kraju; to cźi praju."

Hanß Depla. Schkoda, ſo to tehdy ſpěwał njeje, prjedy hacž ßo na pucź do Ameriki naſtajichu. Ale ſchto dha ßy tam hewak naſhonił?

Mots Tunka. Tam w naſchim ßußodſtwje bě muž, tón nowu wucźbu wucźeſche.

Hanß Depla. Kajka dha to wucźba bě?

Mots Tunka. Tón muž wobkrucźeſche: „Prawe a dobre krajne wobſtejnoſcźe ßu tam, hdźež móże kóždy cźinicź, ſchtož chze."

Hanß Depla. Nó, to tak wólbyr byko njeby.

Mots Tunka. Jeli ſo njeźortujeſch, dha ßebi myßl, ſo tamnemu Amerikanſkemu mužej ßo jena twojich kruwow ſalubi; wón do twojeje hródźe ſtupi, tam twoju Mětruſchu wotwježe a ßebi ßobu domoj woſmje. Widźiſch, to by po amerikanſku byko.

Hanß Depla. Dundyra tola!

Mots Tunka. Abo tamny zuſy muž je twój cźeladnik a dyrbi tebi twoje wumłócźene žito po kórzu na łubju ſnoßycź, wón pak ßo ſamyli a někotre měchi něhdźe do kuta ſtaji, ſ kotrehož ßo potom wjeczor ſhubja, hladaj, to je też po amerikanſku, ßmě-li kóždy cźinicź, ſchtož chze.

Hanß Depla. Derje, ſo ta wucźba pola naß njepłaćźi.

Mots Tunka. Ale podobnych njebolakow też pola naß mamy.

Hanß Depla. Kajkich dha to měniſch?

Mots Tunka. Ja tych měnju, kiž praja, ſo je prawje, hdyž ſe ßwojim hižo wulkim a hobrſkim ſamóženjom jako wulzy wikowarjo też wſchitko druhe do ßwojich rukow hromadu dřeja, njech burjo pſchi tym kónz woſmu abo niz.

Hanß Depla. To ßu ſtrowi pacholi!

Mots Tunka. Strowi a pěkni! Ale to ßu jeno jeni.

Hanß Depla. Dha powjedaj dale.

Mots Tunka. Druſy, na tamnych jara podobni, chzedźa naſche njewužitne ſtaroſcźe wot naß wſacź.

Hanß Depla. Ale to drje tola niczo njepraweho byko njeby.

Mots Tunka. Poßkuchaj, ſo jim doroſumiſch. Woni wucźa: „Schto dha te łute mjeſy a płoty dyrbja? Cźemu dyrbi ßo cźłowjek ſ khowanjom ßwojich pjenjes cźwilowacź? Njech kóždy burſki cźłowjek ßwoju ſemju nam wotſtupi, a kóždy dotalny cźeladnik njech ßwoje ſaßłużene kroſchki a te hłupe měſchcźanſke lutowarſke knižki nam pſchepoda. To budźe wulke powſchitkowne kubło wſchitkich ludźi, ſhromadne wobßedźenſtwo, wot kotrehož budźa po naſchej radźe a po naſchich naprawach wſchitzy ßo žiwicź."

Hanß Depla. Baj wſchak, baj; to tola nihdy móžno njeje!

Mots Tunka. Schto to wadźi? Jeno ſo je njeroſumnych doſcź, kiž jim wěrja. Tale cźrjóda njewuſtojnych ludźi dyrbi jim po jich wotmyßlenju do krajneho ßejma ſpomhacź.

Hanß Depla. Schto? Tajzy njebolazy dyrbjeli w Draždźanach abo w Barlinje ſa naſche derjehicźe wuradźowacź?!

Mots Tunka. Haj, měnjenje a wotmyßlene tak je; ale njebudźe pak niczo ſ teho, dokelž budźemy my ßo wobaracź.

Hanß Depla. Schtó dha cźi ßu, kiž budźa ßo wobaracź?

Mots Tunka. To ßmy my jowle pola naß, a wjele podobnych ludźi w druhich ſtronach. My wſchitzy ženje tajkeho muža do ßejma njewuſwolimy, kiž by tam ſchkódnu radu dawał, ſchkódnu krajej a ſchkódnu nam wſchitkim.

Hanß Depla. To maſch prawje.

Mots Tunka. Haj, my woſtanjemy pſchi ſtarym dobrym waſchnju a pſchi naſchich ſwucźenych naprawach, a teho dla budźemy 18. oktobra ſaßo ſa naſcheho dotalneho ſapółßłanza hłoßowacź, ſa kublerja Michała Koklu.

Hanß Depla. Ale hacž dha 18. oktobra wſchitzy wólboprawni woprawdźe na wólbu póńdźeja?

Mots Tunka. Schtóź ſe ßwojim wótznym krajom a ſe ſbožom ßwojeho doma derje měni, tón, njebudźe-li jemu połnje njemóžno, 18. oktobra ſ wěſtotu wolicź póńdźe.

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Farař dr. Kalich w Budyſchinje	10 hr.	— np.
Na kwaßu k. kantora Kozora w Hodźiju ſkładowane	22 „	60 „
Wjerch Anatol Gagarin w Odeſſy	20 „	— „
Dr. Karłowicz w Warſchawje	17 „	— „
Hromadźe:	69 hr.	60 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Towarſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Dale darichu: 20 hriwnow 75 np. pſches k. fararja ryczerja lic. Jmiſcha w Hodźiju, k cźemuž ßu ſkładowali zyrkwiny wucźeŕ Janaſch w Hornich Bjedrichezach 1 hr., W. a J. ſ Ł. 3 hr. 70 np., B. ſ Ł. 1 hr. 5 np., pſchekupz Bartko w Budyſchinje 5 hr., rěcźnik Jakub tam 10 hr.

S dźakom kwituje **E. Měrſch**,
pokładnik Towarſtwa Pomozy.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Dźěłacźerja Wolfermanna ſ Makeje Subniczki k jaſtwu na dwě njedźeli ſaßudźichu, dokelž bě 30. junija

w pjanoſczi 10lětneho Auguſta Kulku ſ kſchudom ſe ſamyßkom pſches hłowu, ramjo a ruku bił. — Hanu Pětſchowu a Auguſtu Rjenczowu w Brěſynzy pſchepokaſachu, ſo ſtej w czaßu wot 13. hacz do 18. aug. tamniſchemu ziwnoſczerjej ſa 2 mk. żita kranukej. Pětſchowej, hižo paduchſtwa dla ras khoſtanej, jaſtwo na ſchěſcz njedźel, hacz dotal njenaßwarjenej Rjenczowej pak jenoż jaſtwo na dwaj dnjej pſchißudźichu. — Skakař Hauſe w Koßarnju ma 5 dnjow w jaſtwje ßedźecz, dokelż je ſkakarja Ryczerja ſ Koßarnje, ſ kotrymż bě ßo ſwadźił, do woblicza bił, k ſemi czißnuł a jeho potom ſ drjewjanzami do woblicza ſtorkał.

Přilopk.

* Něhdże njeßmilny człowjek ßwojeho hubjeneho konja ſ retłom bijeſche. Kóń ſady wudyri a czwilowarja tak trjechi, ſo tón morwy na ſemju padże. (Br. Z.)

* W Freibergu w domje, w kotrymż rěſniży ſkót rěſaju, ſańdźenu póndźelu rano wokoło ßedmi rěſniſkeho miſchtra Jahna, kotryż běſche w ßwojim czaßu ſarjadowař tehole domu, a jeho mandźelſku morweju namakachu. Dokelż żona morwa na ſemi leżeſche, muż pak kleczo ſa poſtromk wißaſche, ma ßo ſa to, ſo je Jahn rano do rěſneho domu ſtupiwſchi ßwoju żonu wobwěßnjenu nadeſchoł, jeje czěło dele wſał a ßo ſ tym ßamßnym poſtromkom wobwěßnuł. Schto je ſ pſchiczinu jeju ſrudneho kónza, nichtó njewě.

* W Limmritzu pſched krótkim rěſnikej ſ Döbelna wocholz czeknu, khwilu wokoło hanjejo ßo do zyła ſpłóſchi a na Döbelnſkim dwórniſchczu pobywſchi ſkónczńje do ſahrody jeneho hoſczenza ſaběża. Sahrodne durje hnydom ſawrjechu. W ſahrodże ßo ßłużbak podarmo prózowaſche ſkoczo ſdźerżecz; wón ſ krwawym mjeswoczom woteńdże. S dwórniſchcza běchu mjes tym do ſkoczecza tſělecz poczeli; ale dokelż běſche ßo hižo ſaßmĕrkało, jo kulki na ßmjercz njeranichu. Ranjeny a pſches to hiſchcze bóle rosnjemdrjeny wocholz pſches ſahrodny płót pſcheſkoczi, prěki pſches město cżěrjeſche, duzy po puczu dweju człowjekow powali a hacz do wßy Maſten pſchiběża, hdźeż jeho ſdźerżachu a morichu.

* Kczějazy młodźenz, stud. jur. Reuter ſ Gießena, jeniczki ßyn direktora krajneho ßudniſtwa w Halle n. S., je na hońtwje pola Eilenburga na ſrudne waſchnje wo żiwjenje pſchiſchoł. Towaŕſtwo hońtwjerjow ßo ſ hońtwy domoj wjeſeſche, tu ſtudentej Reuterej, kotryż běſche jako hóſcz ßobu na hońtwje był, natykana tſělba ſ ruki padże. Wón rucze ſa njej hrabnu a ßo pſchi tym honaczka dótknu, tſělba wrjeßnu, a do hłowy tſěleny młodźenz k nohomaj ßwojeho wuja, knjeżeho najenka Reutera, pola kotrehoż běſche na wopycze, a kotryż hońtwu mějeſche, morwy leżo woſta.

* Prěnje khoſtanje dla jebanſtwa naſtupajzy nowy dawk na ſpirituß ma jedyn deſtillateur w Barlinje wocżakowacz. So by ßo dawkoweho dodawka ſminuł, běſche wón 2000 litrow ſpirituża w ſahrodże ſahrjebał. Wo tym ſhoniwſchi polizija potajny ſkład precz wſa.

* W Stehrje je njeczłowjeſke żoniſchczo, burſka dźowka, ßwoje nowonarodźene dźěczatko żiwe pod boſowym kerkom ſahrjebała. Njeſkutk dokonjawſchi ßebi wona měrnje a ſe ſymnej krwju ßnědanje ſwari. Wotroczk dźěczo płakacz ßłyſcheſche, ſa nim pytaſche a jo wuhrjeba; dźěczo ſaßo wożiwi a je nětko czike a ſtrowe. Zadławu żónſku ßu k czeżkemu jaſtwu na 8 lět ſaßudźili.

* Jedyn kubler ſ Kölna, kotryż ma nĕkotre millijony ſamożenja, jebanſtwa dla hižo pſches tydźeń w jaſtwje ßedźi. Jedna ßo wo wěż, kotraż je jeno 6000 mk. hódna, a kotruż je tutón ſe ſeńſkimi kubłami tak bohacże żohnowany człowjek pſches falſchowanje liſczinow a pſches wopaczny pſchißahu na ßo ſczahnuł. Jeho nan, pſched nĕſchto lětami ſemrjety millijonar H., je też krótko pſched ßmjerczu hiſchcze wopaczneje pſchißahi dla w khoſtarni poßedźał.

* Jedyn kommißionar w Altonje pola Hamburga běſche hižo pſched dlĕſchim czaßom pytnuł, ſo jemu nĕchtó krumy na paſtwje wudeji. Wóndano rano ſkónczńje jeho wotroczk ſchtyrjoch hólzow wuhlada, kotſiż hromadże krumu wudejichu, ßo na to ſady kerka lehnuchu a mloko wupichu. Wón młodych hrĕſchnikow na poliziju dowjedże.

* W Danſkej je ßo pſchikaſnja daka, ſo dyrbi kóżdeho pjaneho człowjeka polizaj w rjanym woſu dom dowjeſcz, a ſo dyrbi tu wěż tón korczmař ſapkaczicz, pola kotrehoż je pjany najpoßledy pił. (Br. Z.)

* Saßo je ßo pod wurjadnymi wobſtejnoſczemi pſchi hońtwje w Cambrai w Franzowſkej wobżarujomne njeſbożе ſtako. Bohaty kubleŕ, kotryż běſche ßwojeho ßynka ßobu na hońtwu na ſajazy wſaŕ, hólczkej poruczi, ſo by ßo nĕkotre kroczele pſched nim do trawy na brjuch lehnuł, ſo by jemu trjebaj pſchi tſělenju njeſadźĕwał. Lĕdma bě ßo to ſtako, nan tſěli. Hólczez, kotremuż ßo na brjuſche derje njeleżeſche, hnydom ſ radoſczu wyſkajo poſkoczi. Tón ßamßny wokomik nan druhi krócz tſěli a dźěſczu hłowu roſtſĕli. Se ſtróżelemi nan do womory padże; hdyż pak ſaßo k ßebi pſchińdże, do ßwojeje jſtwy dźěſche a ßo ſatſĕli.

* W Toule ßrjedu tſjo artilleriſtojo melinitowu bombu pjelnjachu. Na jene dobo ßo melinit, kotrehoż na wulke ſboże wjele napjelnjeneho njebě, ſapali, bomba roſbuchnu a wojakow czeżzy rani: jedyn mĕjeſche lĕwu ruku tak roſtorhanu, ſo dyrbjachu jemu ju na mĕſcze wotrĕſacz; druhemu je lĕwa ruka wopalena; tſeczi, kotryż ßebi teho runja lĕwu ruku wopali, bu do tokſteho mjaßa lĕweje nohi czeżzy ranjeny.

* W jenym zyrkußu w Rugby w Jendźelſkej ßo wóndano ßkon (helfant) wottorże a do ßußodneho domu cżĕrjeſche. W kuchni, do kotrejeż běſche ßebi ſabĕżał, khamor wotewri a 12 hornzow nakkadźeneho ßadu wuprósni; dale ßud nakkadźenych zyblow, nĕſchto ßlowkow, wulku czaſcz mjaßa, zyły kłobuk zokora a nĕkotre tykanzy ſeżra. Tole wſcho ſpóżerawſchi ßebi hiſchcze kwĕtki a druhe roſtliny ſeßkodźecz da, kotrez na woknje ſtejachu. Potom ßebi drobny czapor wobhladowaſche, kotryż na pjezaku ſtejeſche, a jón wſchón na ſofa ſkładże, ſchtoż ßo jemu, każ ßo ſdaſche, woßebje lubjeſche. Hakle ſa dwĕ hodźinje ßo radźi ßkona ſ domu wucżĕricz.

* Wobßedźeŕ hoſczenza „zur Hölle" w Joſefsthalu pola Gablonza w Cżĕſkej, kotryż je dźenßa pſches 70 lĕt, ßebi njedźiwajo na ßwoje wyßoke lĕta pſched nĕſchto lĕtami hiſchcze lĕdma 20 lĕt ſtaru młodu żónku wſa, kotraż wſchak też hakle potom do żeńtwy ſwoli, hdyż běſche ji korczmař ßwoju nĕhdże 20,000 ſchĕßnakow hódnu leżomnoſcz ſapißacz dał. Prĕni czaß wſcho dźěſche; młoda żónka wobſtarneho muża ſ dźěczażej ſtarobliwoſczu wothladowaſche, a jemu pſched nĕkotrymi lĕtami też dźěczo porodźi. Bórſy pak korczmař ſ młodej żonu njeſpokojom bycz pocza; jemu ßo ſdaſche, ſo jemu zyle ßwĕrna njeje; duż mjes mandźelſkimaj nĕkotra pſchekora naſta. Pſched krótkim pak běſche korczmař ßwĕdſk podawka, po kotrymż ßo wjazy dwĕlowacz njemóżeſche, ſo je jeho lĕdma 25 lĕt ſtara mandźelſka w ſakaſanym wobkhadże ſ runje tak ſtarym ſchkleńzutoczerjom H. w Joſefsthalu. Plenczate ßłowa młodeje żony pak ſjebaneho muża ſ nowa ſmĕrowachu, a domjazy mĕr ßo ſaßo do domu wróczi, doniż nowy podawk ſtaremu mużej woczi njewotewri. Bórſy po tym, ſo běſche ju muż pſchi ſpomnjenym mandźelſtwokamaŕſkim ſkutku pſchekhwatał, ßo njeßwĕrna żónſka ſe ßwojim lubym ſrĕcza ſtareho muża wotſtronicz, ſo by ßo potom ßwojemu ſchkleńzutoczerjej ſwĕrowacz dacz móhła. Jónu ji tutón nĕkajki bĕły próſchk pſchinjeße prajizy, ſo jón jenoż „ſtaremu" dacz trjeba, potom jimaj wjazy na puczu njebudże. Próſchk dyrbjeſche wona mużej do poliwki ßypnucz. Bohaſabyczziwa żónſka duż mużej we woßebitym hornzu poliwku nawari a próſchk nuts ßypnu, mjes tym ſo ßo we wjetſchim ßudobju ſa czeledź a ſa ſcheſczoch murjerjow, kotſiż w korczmje wobjedowachu, wußmuż warjeſche. Krótko do wobjeda ßo korczmaŕka ſ domu wotßali, ſo by nĕſchto wobſtaraka; ßłużobnej dźowzy pak poruczi, ſo by ßo dale ſa wobjed ſtaraka, a na horncżk na wóhniſchczu pokaſujo dźeſche: „To je ſa knjeſa, a wulki hornz ſa dźĕkacżerjow." Dźowka, kotrejż ßo knjeſowa poliwka trochu żidka ſeſda, pak mały horncżk wſa a poliwku do wjetſcheho ßudobja kinuwſchi, w kotrymż běſche wóßmuż ſa dźĕkacżerjow, wſcho w hromadże pſcheměſcha. Mjes tym běchu murjerjo pſchiſchli a ßo k blidu ſeßydali, ſa kotrymż też korczmař ßedźeſche. Dźowka wóßmuż na blido ſtaji, a hłódni murjerjo wulkeho kaſanja njehladachu. Lĕdma běſche korczmař dwĕ łżizy poliwki ßrĕbnuł, jemu ſlĕ bycz pocza; bórſy też ßo murjerjam tak ſeńdże, kotſiż ßobu wobjedowachu. Woni mĕjachu hnydom ſa to, ſo je ßo jim ſ jĕdom ſawdako. Dwaj cżĕßli, kotrajż běſchtaj nĕkotre łżizy poliwki ßobu pojĕdkoj, ßo w żakoſtnych boloſczach wijeſchtaj; a dokelż rucze nakożene lĕkarſke ßrĕdki niczo njepomhachu, jeju do Gablonza do hojeŕnje dowjeſechu. Jedyn ſ njeju je nan pjeczi dźĕczi. Runjeż ßo ſ nimaj polĕpſchuje, jimaj ſ cżaßami hiſchcze ſaßo ſlĕ bycz pocżina, a dyrbitaj wróczecz. Korczmařku a jeje lubeho ßu ſajeli. Każ ma ßo ſa to, je bĕły próſchk, kotryż je H. żónſkej dał, kußaty kali był, kajkiż ſchkleńzutoczerjo k ßwojemu dźĕku trjebaju.

* W Inowrazławje je pſched krótkim wjazy hacz 20 woßobow ſkhoriło; mnohe jewjenja pſchi khoroſczi bĕchu, każ lĕkarjo jenohłóßnje wobkrucżachu, zyle tajke, każ pſchi trichinoſy. Dokelż pak běſche pola mnohich khorych do zyła njemóżne, ſo ßu na to ſkhorili, ſo bychu trichinoſne ßwinjaze mjaßo jĕdli byli, lĕkarjo zyle ſprózniwje ſa pſchiczinu khoroſcze ßlĕdżachu. K wulkemu ſpodźiwanju khorych ßo ſkónczńje wukopa, ſo ßu ſkhorili, dokelż ßu trichinoſne kacże mjaßo jĕdli.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Franz Michał Hoheisel, fabrikski dźěłaćeŕ na Židowje, ſ Hanu Lejnu Donathez tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: August Ernſt, Jana Maxa Bieſolda, kublerja w Sſkonej Borſchćźi, ß. — Marja Emma, Jana Hantuſcha, dźěłaćerja na Židowje, dź. — Max Jurij, njemandź. ß. w Wulkim Wjelkowje. — Pawoł Max, njemandź. ß. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 7. oktobra: Morwonarodź. dź. Jana Wićźaſa, kněžerja a dźěłaćerja pod hrodom. — Pawoł Ota, Jana Bartka, fabrikarja na Židowje, ß., 1 m. 6 d. — 9. Karl Pěterka, kněžnik tudy, prjedy žiwnoſćeŕ w Hrubjelćźizach, 73 l. 7 m. 12 d.

Płaćźiſna žitow a produktow w Budyſchinje

8. oktobra 1887.

Žitowy dowos: 2046 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pſcheńza . . . . . běła	8	33	8	63	8	33	8	63
= . . . . . žołta	7	74	7	89	7	74	8	4
Rožka	5	89	6	1	5	85	6	1
Jećźmjeń	5	65	6	16	5	80	6	8
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	50	4	80	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka	14	50	15	—	—	—	—	—
Běrny	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	1	90	2	—	—	—	—	—
Pſcheńcžna muka 50 = . . .	7	—	15	50	—	—	—	—
Ržana muka . 50 = . . .	6	—	9	50	—	—	—	—
Sſyno . . . 50 = . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Sſłóma . . 600 = . . .	17	—	18	—	—	—	—	—
Proßata 737 ſchtuk, ſchtuka . .	6	—	15	—	—	—	—	—
Pſcheńcžne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Ržane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Draždźanſke mjaßowe płaćźiſny. Howjada 1. druźiny 56—60 mk., 2. druźiny 51—55, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 46—50 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 42—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěſneje wahi.

Wjedro w Londonje 14. oktobra: Symne.

Pſchedawanje.

Bliźſchu njedźelu ſa tydźeń, 23. oktobra, popołdnju wot 2 hodźin budźa ßo pſchi ſchuli w Bórku wſchelake khamory, kſchinje, blida, ſtółzy, ſchatowa róla, żeleſne khachle, wſchelaki grat atd. ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Schtyrißedkaty **ſchkleńcžany wós,** hiſchcźe w dobrym rjedźe, teho runja lohki **kryty wós** ſtaj na pſchedań na kotołſkej haßy 32.

Kſchidło, dobry ſynk mějaze, je tunjo na pſchedań na Hoſchiž haßy 3 w reſtawraziji.

Někotre jara rjane płaćźiſny hódne **kožuchi** ßu na pſchedań na bohatej haßy 26, I.

Harmonij,

hiſchcźe derje ſdźerżany, je na pſchedań na farje w **Budyſchinku.**

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,
po kopje a zyłkych tunach hiſchcźe tuńſcho, porucźa

Th. Grumbt.

Jabłuka

ſtrowe, kotreż móża też tſchaßene bycź, kupuje ſa 3 hač 4 mk. po zentnarju

hornjołużiſka ßadowa tłóčeŕnja
dr. **Herrmanna a** dr. **Wetzki**
w Budyſchinje
na ſadnej bohatej haßy.

Nichtó, kotryż chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacź, njech njeſabudźe, ßebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacź, dokelž budźe pſches wubjerk a tunje płaćźiſny kóždy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchćźa.

Filzowe kłobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſćźach
po ſpodźiwnje tunich płaćźiſnach.

Filzowe cžrije a tofle

najlěpſchi wudźěłk, **wurjadnje tunjo** porucźa

Pſchedeſchćźniki

jenož ſ barbunjepuſchćźatych tkaninow a ſ roſćźenymi kijemi
po fabrikſkich płaćźiſnach.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22.

Herrmann Darſchau, ſchtrympaŕ

na ſchuleŕſkej haßy cźišło 1,

porucźa ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ſnateje hódnoſćźe, teho runja wubjerne **pſchedźeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaćźiſnach.

Cźinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budźe na torhoſchću wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich cześćźenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleŕſkej haßy cźišło 1 podali.

Mydłarńja H. Lehmanna

w Budyſchinje

na hornjcžeŕſkej haßy cźišło 3 a na žitnej haßy cźišło 3

porucźa błědowaze wudźěłki po poniżenych płaćźiſnach w ſnatych dobrych druźinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po**	**40 np.,**
žiwizojte jadromydło	" "	36 "
jadriwe mydło II. druźina . . .	" "	30 "
cźiſcźaze mydło	" "	30 "
jendźelſke běłaze (błejchowaze) mydło	" "	20 "
maſne mydło	**punt po**	20 a 25 "
kryſt. ſoda	**punt po**	5 "

pſchi wotewſaću 5 puntow ßo płaćźiſny poniża,

rajßowu a pſcheńcžnu ſchterku,
petrolej a ripikojty wołij po najtuńſchich płaćźiſnach,
najlěpſchi kołmas wot Schindlera a Myßlia w Schćźećźinje punt po 25 np.

Jan Wenk

na ſwonkownej lawſkej haßy 38

w nowych khlamach

porucźa ßwój wulkotny ſkład **dobrych wotležanych 3-, 4-** a **5-np.-zigarow.** 1000 ſchtuk tuńſcho.

Khlěbowe płaćźiſny

Scheſchowſkeje pjekarńje a khumſchtneho młyna:

I. druźina	8 pt.	6 pt.	4 pt.
	63 np.	47 np.	32 np.
II. druźina	8 pt.	6 pt.	
	51 np.	38 np.	

W kupnizy. **Louis Gadt** **W kupnizy.**

pſchi torhdſchćźu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu cžaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mužſkich a hólzow ſ jenož cźiſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěłarni dźěłanych, po wurjadnje poniżenych płaćźiſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Konjaze deki w wulkim wubjerku
po 2 mk. 80 np. porucza
T. Albert, ßedlarſki miſchtr na hornczerſkej haßy.

Sswój wulki ſkład hotowych **pjelſchczowych tworow** k dobroczinwemu wobkedzbowanju porucza
Heinrich Lange
9 pſchi zitnych wikach 9.

Wudzelane **czorne** a **bele pjelſchczowe koze** po najtuniſchich placzinach.

Mydlarnja Herm. Puya
w Budyſchinje na ßerbſkej haßy
porucza

jadriwe mydlo, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydlo, czerwjene a módre	„ „	36	„
zolte wóſkowe mydlo I	„ „	40	„
zolte wóſkowe mydlo II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydlo, ſelene mydlo, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej placzinje.

Fabrika zonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyſchinje
pſchi torhoſchczu pódla hlowneje ſtraze
porucza
pjeſle, zakety, paletoty, haveloki, mantle do deſchcza

ſ modernſkich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hiſchcze zenje widzanym wubjerku a w 8 wſchelakich wulkoſczach.

Na ßwoje ſnate derje ßedzaze **faßony** woßebje kedzbne czinju, kaz tez na to, ſo jenoz dobre **dekatěrowane tkaniny** pſchetrjebam.

Moje placzinſny ßu tak niſke, ſo ßměm ßo ſ nimi ſ kózdym měricz. Wſchak je ſnate, ſo ßym ßo pſchezo prózowak, ßwojim wotebjerarjam niz jenoz **tunjo,** ale tez **derje** poßłuzecz.

Nowe ſymſke mantle
w wulkim wubjerku w wubjernych derje draſczazych faßonach, rjenje a trajnje dzelane.

Dublowe mantle jara dolhe hizo po 7 mk.
„ „ ſ pjelſchczinu wobßadzene po 12 mk.
Plüſchowe mantle po 13 mk.
Starſche **ſymſke mantle** po 6, 10 a 12 mk.
Zakety, plüſchowe pjeſle jara tunjo.

Richard Gautzſch
na bohatej haßy.

Cziſtowolmjany dwójzy ſchěroki
lama

k wobleczenjam, ßuknjam, pjeſlam atd. w kraßnych nowych muſtrach kóhcz po 60, 70, 80, 100, 120, 130, 150, 170, 200 np. porucza

Rich. Gautzsch
na bohatej haßy.

Heinrich Dreſcher
w **Wojerezach**
na Sły-Komorowſkej drózy 105
porucza hacz na dalſche jenoz cziſcze ßłodzazy **khofej** punt po 120, 130, 140—160 np.,
paleny khofej pt. 150—200 np.,
ff. **cziſczeny zokor** punt po 35 np.,
„ **drobny** „ punt po 32 np.,
„ **farinowy** „ punt po 30 np.,
rajß punt po 14, 16, 18—30 np.,
wſchě druzziny **korjenjow** zykych a wote mnje tolczenych, ſa kotrychz cziſtoſcz rukuju,
jadriwe **mydlo** pt. po 35—40 np.,
cziſty palenz liter po 30 np.,
dwójny palenz liter po 64 np.,
ff. **likěry** liter po 120 np.,
teho runja **rum, arak** a **wino** w bleſchach tunjo.

Pſchi wotewſaczu 5 a 10 puntow kózdeje twory ßo wjele ponizene placzinſny woblicza.

Kedzbu!

Wot dzenßa pſchedawam tuczne howjaſe mjaßo punt po 45 np., tuczne ßwinjaze mjaßo punt po 50 np., tuczne czelaze mjaßo punt po 40 np.

Hermann Pöthig w Wósborku.

Naſymſke koſaze, ſajecze, karniklaze, kaz tez wſchě druhe koze kupuje a placzi najwyſchſche placzinſny

Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi zitnych wikach.

Wólbne napominanje.

Wuſwolerjo 8. wjeßneho krajnoßejmſkeho wólbneho wokrjeßa,

wopſchijazeho **wokrjeß Kamjeńſkeho, Kinsbórſkeho** a **nĕhduſcheho Rakeczańſkeho hamtſkeho ßudniſtwa** (ſ wuwſaczom měſtow Kamjeńza, Kinsbórka a Halſchtrowa)!

Konſervatiwna ſtrona 8. wjeßneho wólbneho wokrjeßa ſa ſakſki krajny ßejm je dotalneho ſaſtupjerja

knjeſa kublerja Michała Koklu

w Khróſczizach pola Panczic

ſaßo ſa kandidatu poſtajiła, a knjes Kokla je pſchipowjedźił, ſo wólbu ſaßo pſchiwoſmje.

Knjes Kokla je ßo w ſańdźenym krajnoßejmſkim jednanju jako dowĕrjenja hódny konſerwatiwny wupokaſał a też dopokaſał, ſo chże potrjebnoſcże ßwojeho wólbneho wokrjeßa ſaſtupicź a ſo je też k temu kmany.

W ſjawnej ſhromadźiſnje je wón pſched krótkim ßwoje wotmyßlenje wojſewił, ſo chże ßo ſa to prózowacź, ſo by ßo Budyſko-Kamjeńſka żeleſniza twarika.

Wuſwolerjo 8. wólbneho wokrjeßa móża knjeſej Kokli ſaſtojnſtwo krajneho ſapóßłanza ſe wſchĕm dowĕrjenjom pſchepodacź.

Duż podpißane pſchedßydſtwo ſkoro do zyła konſerwatiwne wuſwoleŕſtwo wólbneho wokrjeßa napomina, ßo

18. oktobra t. l.

k wólbje ſeńcź a ßwój hłóß ſa

knjeſa kublerja Michała Koklu

w Khróſczizach pola Panczic

wotedacź.

W Budyſchinje, 5. ſeptembra 1887.

Pſchedßydſtwo konſerwatiwneho towarſtwa w Budyſchinje

pſches krajneho ſtarſcheho **ſ Zezſchwitza.**

W. Kellingez parna barbjeŕnja

w Budyſchinje pſchi żitnych wikach

barbi w najrjeńſchich a w najlĕpſchich barbach wſchĕ druźiny **żonjazych ßuknjow, pjeſlow, ſchórzuchow, rubiſchkow na hłowu, njerospróte, płat** atd.

Dr. **Kochowy reſtituzionſki ſluid, ſalſowy pólver, mlokowy** a **wużitkowy pólver,** każ też wſcho **lĕkarſtwo ſa ſkót** porucza

Rakeczańſka haptyka.

S tutym k wjedźenju dawam, ſo **łapy, koſcże, ſtare żeleſo** a **papjeru** na garbarſkej haßy 9 a na **Mużakowſkej** dróſy kupuju.

S poczeſczowanjom

Albert Poppe.

Pójcże ßobu!

Dźeńß ßobota ßo jaßni,
A jutſje njedźela,
A po njedźeli potom
Je wſchĕdna póndźela.

Hdyż **wutora** pak budźe,
Sſo rjany ſwoblekaj,
Sſo ßwĕtłe ſchkórnje wobuj
A k wólbam pokhwataj.

A hdźeż ßo żadyn komdźi,
S tym bórſy takle rycź:
„Pój! To by dundyr njebył,
Naſch dyrbi Kokla bycź!"

Pĕtra Mlónkowy wuj.

Zaręčanske serbske towarſtwo

změje, da-li Bóh, dla kermuše tón króć třeću njedźelu, 16. oktobra, swoje měsačne posedźenje.

Zajimawy přednošk je dobroćiwje přilubjeny. Duž so sobuſtawy, kaž też hosćo lubje přeprošuja, so bohaće zeńć.

Předsydstwo.

Młode piwo.

Wutoru 18. a ſchtwórtk 20. oktobra budźe ßo w **Łuhowſkej piwarni** młode piwo pjelnicź.

So by ßo nichtó njemylił, k wjedźenju dawam, ſo na **mjaßowym torhoſchczu** cźißło 4 po 1 ſhodźe bydlu.

Karl Gelbe, knihiwjaſaŕ.

K dobroczźiwemu

wobkedźbowanju!

Wſchitkim Sſerbam Budyſkim,
Każ też wjeßnym łużiſkim
K nawjedźenju dawamoj,
So mój wotewrikoj ßmój
Pſchedawarńju płatowu
Dźeńß na ßerbſkich hrjebjach tu.
Wobleczenja wołmjane
Nětko ſa cźaß naſymy
Pola naj' ßu k doſtaczu
Pſchez' ſa tunju płaczźiſnu.
Pódla cźopłych tkaninow
Płaty wſchelkich druźinow
Budźemoj mój pſchedawacź,
Prawu měru kóźdom' dacź.
Jenoż ſ dobroh' żórka mój
Naju twory ſmějemoj;
W ßerbſkej rĕczi maczeŕnej,
Naſchej hornjołużiſkej,
Budźemoj mój poßłużecź
Tym, kiż b'dźa naj' poczeſcźecź
S wopytom pſchi potrjebi
Tu we naju draſcźowni.

S poczeſczowanjom na horejſche woſjewjenje ßo poczahujo poruczataj ßo **Guſta Grofa** a mandźelſka rodź. **Nowakez** ſ Khwaczźiz, nětko cź. 22 na ßerbſkich hrjebjach w Budyſchinje pódla Säuberlichez ßerbſkeje khoſejownje.

Kokla.
Schto ſ Koklu je?
Wuſwolicź jeho dyrbimy.
Haj, to chżemy a to budźemy!
Nó, dha wutoru.
Derje, to póńdźemy.
Ale wſchitzy.
Haj, kóźdy, kiż ma prawo na to.
Dwaj ſa jich wjele.

Reje

jutſje njedźelu w **Kotezach,** k czemuż pſcheczźelnje pſcheproſchuje

Aug. Pĕtſchka.

Dwaj ſkałarjej

doſtanjetaj trajaze dźĕło na kuble cźißło 11 w Spytezach.

Murjerjow, kotſiż na hodźinu 20—23 np. doſtanu, pyta

Jan Wollmann w Njeßwaczidle.

Hejtman

ßo hnydom na **Porſchiczańſki** knjeżi dwór pyta.

Tyſcheŕſkeho

do trajazeho dźĕła pyta

Ernſt Holan
w Małym Wjelkowje.

Pohonc̀

ßo hnydom na **Porſchiczańſki** knjeżi dwór pyta.

Pytaja ßo ſtwinſka hołza hnydom, 2 ßylnej hródźnej dźowzy k nowemu lĕtu na **Sarĕczańſki knjeżi dwór.** Na lĕto ßo 90 hacź 120 mk. mſdy dawa.

Wotroczźkow, dźowki, ſtwinſke a kuchinſke hołzy pyta pſchiſtajaza żona **Schmidtowa** na kamjeńtnej haßy 31 po 1 ſkhodźe.

Pytaju ßo hejtmanoju, wotroczźy, ßrĕnkoju, rólni pohonczźoju a wolazy, ſtrażnikoju, dźĕłaczeŕſke ßwójby, domſke a hródźne dźowki wot pſchiſtajazeje żony **Heynoldoweje.**

Starſcha kmana dźowka ßo k nowemu lĕtu pyta. Dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Now.

Hižo wjazy krócź je ßo wulke njeſboże pſches to ſtako, ſo ßu pucź pſched kwaßnymi woſami ſacźahnuli. Duż wſchĕch ſtarſchich namołwjam, ſo bychu ßwojim dźĕczom pſchikaſali, ſo bychu ßo tuteje njewuſchnoſcże woſtajiłe. Schtóż budźe w pſchichodźe pucź ſacźahowacź, teho budu bjes wumĕnjenja wobſkorźicź.

Freiberg, braſchka.

Sa Nemutha w Hrubjelczźizach ſtaj dariłoj: Se Sajdowa 1 mk., J. B. na Horach 1 mk. 50 np.

(K temu cźißku pſchiłoha.)

Pschiłoha k czißku 42 Serbskich Nowin.
Ssobotu 15. oktobra 1887.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow

Jana Jurja Pahna

w Budyschinje

poručeja

drastne tkaniny ſ wolmy, polwolmy, polžidy, jenobarbne a muſtrowane, we wſchěch móžnych barbach ſ wobßadkami, k temu ßo hodžazymi.

Czorne kaſcheměry, woprawdże 2 łóhczej ſchěroke, jenož cziſtowolmjane, w ſtarych ſnatych dobrych kajkoſczach.

Tkaniny k poczehnjenju kožuchow.

Czorne židžane tkaniny ſ rypßa, kaſcheměra, köpra w jenož derje ßo noſchazych kajkoſczach.

Lama k draſcze, pjeſlam a ßuknjam, cziſtowolmjana twora we wſchěch nowych muſtrach.

Köprown tolſtowolmu, ßwojeje dżerżliwoſcże a trajnoſcże dla ßo woßebje k dżełaczeŕſkej draſcze hodżazu.

Židžany plüſch, wolmjany plüſch k paletotam a k pjeſlam wot najtuńſcheho hacž k najdróżſchemu.

Na woprawdże hódnu a dobru

zigaru

ſ dobreho amerikanſkeho tobaka, 100 ſcht. po 2 mk. 80 np., kurjerjow kedżbnych czinimoj. Pódla teho ßwój druhi wulki wubjerk, jenož ſ dobrych drużinow wobſtejazy, bjes nimi wubjernu 4=np.=zigaru, naležnje poručamoj.

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Khoſej

ſeleny a **paleny** w jenož dobrych a ßylnje ßłodżazych dobroſczach po najtuniſchich płaczišnach poručża

Jan Wenk
w nowych khlamach na ſwonkownej lawſkej haßy 38.

Mydlaŕnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczišny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo ponižika.

Wſcho je jara tunje.

Koruſchki wſchěch drużinow
jako
běły a czorny pópjeŕ,
nowu wyrzu a naliki,
zymt a zymtowe kwěty,
mazyßowe kwěty a worjechi,
ſafran,
wſcho czerſtwe a cziſte mlěte,
korjenjowy wolij,
zytronowy wolij atd.
poručża tunjo

Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcźik po 50 np.,
amerikanski

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schuleŕskimi wrotami 1.

Jara dobre
drastne tkaniny
woßebje cźistowołmjane w bohatym wubjerku. Płacźisny spodźiwnje tunje.
Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcźa.

Dźiwje

kastanije

kupuje po kóždej dźělbje a po najwyschschich płacźisnach
Otto Engert.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płacźisnach
mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Hamburgsko-amerikanske
paketojěsdne akzijowe towaŕstwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěsba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacznje 3 krócź,
s **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 ras.

Towaŕstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku składnoscź sa kajutowych o bjestubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797
Carl Meisel w Budyschinje.

Pschedawaŕnja hnójnych ßrědkow

Albina Schirmera w Budyschinje

skład w hoscźenzu k słotemu jehnjeczu
na jerjowej haßy

porucza knjesam ratarjam wschě družiny **hnójnych ßrědkow** se snatych dobrych fabrikow po najtunischich płacźisnach, woßebje

ßyru a parjenu koscźinu (sarucženu cźistu njepodražowanu tworu),
woprawdźity ßyry mlěty peru-guano (rohowe snamjo) s jendźelskich kontinentalnych guanowych fabrikow (něhdy Ohlendorff) w Hamburgu,
ammoniakowy a spodiumowy superfosfat,
norwegski a wjelrybjazy guano,
kainit a Staßfurtske kalijowe hnójne ßele,
Cźopliczansku fosfatowu muku,
gyps k hnojenju a saßłanju.

Mój kontrakt s ratarskej pschepytowanskej staziju w Pomorzach wschitkim ratarjam, w sakskej Lužizy bydlazym, kotsiž wote mnje kupuja, prawo da, hnójne ßrědki darmo pschepytacź dacź, jeli so je ßo pruha, kaž je pschedpißane, wotewsała.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płacźisnach w jenak dobrej družinje
khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Ssadowe schtomy,

ßylne schtomy, dobre družiny, teho runja **róže** ßo po poniženych płacźisnach pschedawaju w ßadowni
dr. **Herrmanna** a dr. **Wetzki**
w Budyschinje
na sadnej bohatej haßy 3.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

---

ff. jědźnu ßól
a ßól sa skót
płacźisny hódno pschedawam.
E. Schmeiß w Budestezach.

Cźorny kascheměr

jenož cźistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płacźisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcźe ženje bywschich tunich płacźisnach

wobleczenja se ßuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecze sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětcźischeho cźaßa wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ßo hodźazej płacźisnje.

Župany (spanske ßuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haßy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ßwój ßamßny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haßy 25.

H. Horn na bohatej haßy 25.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje basy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 43. **Sobotu 22. oktobra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Pschi wudospołnjazych wólbach do sakskeho sejma su so 19 konservativni, 4 narodno-swobodni, 5 swobodnosmyslени a jedyn sozialdemokratiski sapósłanz wuswolili. Jeniczki wokrješ, kotryž je sozialdemokratiszy hłosował, je Lipscjanski wjesny. Tu wjednik sakskich sozialdemokratow, Bebel, s 3894 hłosami nad fabrikantom Müllerom, kotremuž 2354 hłosow pschipadże, dobu. W tych wokrjesach, w kotrychž su so konservativni kandidatojo pschecźischcźeli, su tucźi wschudże wulku wjetschinu hłosow na so sjenocźili. W Kamjeńsko-Rakeczanskim wjesnym wokrjesu je so kandidat sjenocźenych serbskich a němskich konservativnych, kubleŕ Michał Kokla w Khrósćizach, kaž je hacž dotal znate, nimale jenohłósnje wuswolił. Němszy wolerjo sa Kamjeńzom a w Kinsbórskej wokolnosći, kotrymž psched dwěmaj lětomaj knjes Kokla jenož teho dla hódź njebě, dokelž bě Sserb, su bjes tym spósnali, so móże so tež Sserb s dobrym wuspěchom pschi wuradźowanjach na sejmje wobdźělicź. Knjes Kokla je nadźiju, kotruž su Sserbjo w swojim cźasu na njeho stajili, połnje dopjelnił, wón je swój wokrjes jara wustojnje sastupował. S tym je sebi wón tež dowěrjenje swojich něhduschich pschecźiwnikow dobył, kotsiž su sa njeho nětko skoro bjes wuwsacza swój hłós wotedali. Pschipósnacze, kotrež je so knjesej Kokli pschi wólbje s němskeje strony dostało, Sserbow s prawej hordosczu napjelnja. S dosczcźinjenjom Sserbjo na cźasy spominaju, hdyž knjesa Koklu prěni krócź sa kandidatu postajichu. Kelko njepschecźelow so tehdy niz jenož na němskim ale tež Bohu žel na serbskim boku pschecźiwo njemu posběhnu! Kak su so w běhu lětow tamne njelube wobstejnosće k lěpschemu wobrocźiłe! Hanjenje njepschecźelow je womjelkło, a woni su dźensa sjawnje knjesej Kokli swoje dowěrjenje wuprajili. Njech je knjes Kokla dale swěrny tołmacź žadanjow a pschecźow swojich wuswolerjow, njech wón pschichodnje s tej samej sahorjenosću jako kraloswěrny sapósłanz interesy swojeho wokrjesa sastupuje a sa spěchowanje derjemeczа naschego sakskeho wótzneho kraja swěru skutkuje.

— Generallieutenant swobodny knjes s Hausen, na posled kommanděr 1. divisije sakskich pěschkow, je sańdźenu wutoru wumrjeł.

— Ratarska sozieteta w Lipsku je wobsamkła, sakskej kulturnej radze namjetowacź, so by so wot knjeżerstwa pschepytało, schto je s pschicźinu nětcźischeje nusy bjes ratarstwom. Pschede wschěm měło so wuslědźicź, hacž su niske žitne płacźisny na pschiběrazym sadołženju ratarstwa wina. Jeli so by so wupokasało, so psches niske žitne płacźisny nasche ratarstwo nusu cźerpi, měło so wot khěžorstwoweho sejma žadacź, so bychu so zła na wukrajne žita s nowa powyschiłe.

— Nad samóženjom pjenježneho banka „Leipziger Diskontogesellschaft“ je so konkurs wotewrił. Direktoraj mjenowaneho banka, dr. Jerusalem a Winkelmann, staj na swojn ruku s bankowym samóženjom spekulěrowałoj a s tym wulke sumy pschěhrałoj. Wonaj staj so póndźelu s Lipska shubiłoj a so wot polizije pytataj. W Lipsku měnja, so staj so samomordarstwom prawdy sminułoj. Kelko je bank, kotrehož akzijowy kapital 9 milijonow hriwnow wucźini, shubił, so hischcże tón cźasz prajicź njeda. Lipscźanske diskonto-towarstwo k najwjetschim němskim bankowym wustawam słuschesche, a hacž do nowschcheho cźasa mějachu k njemu połne dowěrjenje.

— Němski krónprynz budże swojeje schijneje khorosće dla lětuschu symu w Italskej pschebywacź. W tu khwilu je wón w Bavenje, w połnóznej Italskej. Dokelž je tam lětsa symnischo hacž druhe léta, so najskerje krónprynz do połodnischeje, cźoplischeje krajiny pschesydli. Po nowschich powjesćach so krónprynzowa schijna khorosćz pomału minje.

— Wjerchbiskop dr. Kopp je srjedu swój swjedźeński pschikhad w Wrótslawju měł. Město bě k jeho cześći na najkrasnischo wudebjene.

Awstrija. Awstriska khěžorstwowa rada je so sańdźeny tydźeń sasso k parlamentariskemu dźěku shromadźika. Hnydom w prěnim posedźenju su so Czescha dla wukasa kultusowcho ministra Gautscha wobcźežowali, psches kotryž je so nimale połojza wyschschich cźeskich schulow sběhnuła, a žadali, so by so tutón wukas wrócźił. Hacž dotal hischcże Czescha žaneho wotmolwjenja se strony knjeżerstwa dostali njejsu. Jeli so so knjeżerstwo žadanjam cźeskich sapósłanzow sapreje, pak Czescha k stronje, knjeżerstwu napschecźnej, pschenđu, pak ministerstwo wotstupi. Dokelž dotalna konservativna wjetschina, k kotrejž tež Czescha słuscheja, twjerdże hromadże dźerži, so najskerje posledniche stanje. Hrabja Taaffe by potom pjecza ministerstwo s nowa sestajecź měł, do kotrehož so Gautsch pschijak njeby.

— Sa wudźěłanje nowych wojerskich tsělbow 25 milijonow schěsnakow wudawschi, su so Awstrisy na dobo dohladali, so nowe tsělby k niczomu njejsu. Nowa tsělba ma niz jenož wjele ale wulke njedostatki. Sa wójnske samery so wona do zyka njehodźi, wězywustojni praja. Wójnski minister je so s tejle tsělbu njesmjertnje blamerował. Wona dyrbjesche, kaž wón loni wudawasche, sa pschichodne 25 lět dosahacź, a nětko so wona hižo jako njekmana na bok położi, prjedy hacž je so wójsko s njej wobróniło.

— Pschi wudospołnjazej wólbje do khěžorstwoweje rady je so w Pschibramje kandidat staroczěskeje strony, Stejskal, wuswolił. Sa profesora Tilschera, kandidata młodoczěskeje strony, bu něschto mjenje hłosow hacž sa Stejskala wotedatych. Tež tale wólba je sa Staroczechow nowe napominanje, so dyrbja w należnosczi Gautschoweho schulskeho wukasa wótrje wustupowacź, jeli so nochzedźa, so cźeski lud do młodoczěskeho lěhwa psches dźe.

Franzowska. Wyschka Caffarela, kotryž je czeszelakomnym ludźom rjady czeżneje legije sa pjenjesy pschedawał, je wojerski sud s wójska wustorcźił. Nětko budże wo nim zywilny sud sudźicź. Pschi tejle masanej należnosczi je tež general Boulanger mały hołk sehnał. Pola Caffarela su mjenujzy někotre listy wot Boulangera namakali, schtož bě sa Boulangerowych njepschecźelow witana składnosćz, jeho winowacź, so je wón Caffarelowemu jebanstwu polékował. Boulanger, wo tym shoniwschi, je jenemu nowinarjej swoju njewinowatosćz wobkrucźił a pschi tym wójnskeho ministra Ferrona wótrje pschimał, prajizy, so je tutón jenož teho dla Caffarelowu wěz do sjawnosće pschinjesł, so by s tym jemu, Boulangerej, schko-

dźił. So je ßo Boulanger ſ tym pſchećźiwo diſziplinje a wojerſkej poßłuſchnoſćźi pſcheſchoł, dyrbja też jeho pſchećźeljo pſchidacź. Duź ßo też na to hórſchicź njemóża, ſo je jemu wójnſki miniſter arreſt na tſiźeczi dnjow napokožił. Boulanger ßam je ßo ſ měrom temule khoſtanju podćźißnuł. Jeli ſo by wón ſ wójſka ſtupił, chzedźa jeho jeho pſchiwißowarjo do deputěrtſkeje komory wuſwolicź.

— Wot franzowſkich mjeſow pißaju, ſo ßo ſnaty nětduſchi pſchimjeſny komißar Schnäbele ſ nowa ſ wobhonjerſtwom nakładuje. Na ſdaćźe ßu jeho do Nancya ſa wucźerja powołali. Tola wo ßwoje wucźerſtwo ßo Schnäbele mało ſtara. — Skoro pſchezo wón pſchi mjeſy dunda, hdźeź ßebi najſkerje wot ßwojich wobhonjerjow potajnoſćźe němſkeho wójſka pſchinoſchowacź dawa.

Jendźelſka. W Londonje tón cźaß mnohe tyßazy dźěłacźerjow a jich ßwójby hłodu mrěja. Wſchědnje cźrjódy dźěłacźerjow, kotſiž žaneho dźěła doſtacź njemóża, po Londonſkich haßach cźahaju. Pſched tajkimi cźahami khorhoje noſcha ſ napißmami: Khlěb abo dźěło. Sa khorhoju ßo hromady hubjenje draſćźenych ßucholizatych muźſkich, dźěćźi a žonow hibaju. W Hydeparku ßu ßo dźěłacźerjo do poliziſtow, kotſiž jich roshonicź pytachu, dali. Dźěłacźerjo żeleſne lěßyźy roslamachu a ßo ſ jich żeleſnymi kijemi wobrónichu. Mnoſy poliziſtojo buchu cźeźko ſranjeni. Hdyž polizija ſkónczńje poßylnjenje doſta, buchu njeměrniźy roshonjeni a někotſi ſ nich ſajecźi.

Rußowſka. Ruſki khěžor měßaz dlěje w Kopenhagenje woſtanje, hacź je ßo ſ woprědka poſtajiło. S pſchicźinu zaroweho podlěſcheneho pſchebywanja w danſkim hłownym měſcźe ßu woßepiźy (maſry), na kotreź ßu najprjedy dźěcźi danſkeho krónprynza a poſdźiſcho też zarowe ſkhoriłe. Dokelź ſtej ruſkej kóđźi „Derſchawa“ a „Zarewna“, na kotrymajź je zar ſe ßwojej ßwójbu do Danſkeje pſchijeł, tele dny do Ruſkeje wotpłuwakej, měnja, ſo ßo zar po kraju domoj wrócźi a ſo pſchi tym němſkeho khěžora w Barlinje wopyta.

Sſerbija. Na Cźornej Horje je pſches lětuſchu ßuchotu hłód naſtał. Pſched někotrymi dnjemi ßo wulka cźrjóda Cźornohórzow, mužow, žonow a dźěcźi na pucź do Sſerbije naſtaji, ſo buchu tam pola ßwojich najbliźſchich bratrow dźěło, pomoz a zyrobu namakali. Tola ßerbſke knježerſtwo jich do kraja puſchcźiło njeje a je jich ſa mjeſy wupokaſało. Sſerbſke nowiny „Slatibor“ wo tym pißaju: Zakoſtno bě hladacź na cźrjódu žonow a dźěcźi; woni płakachu, ſo dyrbjachu wopuſchcźicź kraj, wo kotrymž běchu ßebi myßlili, ſo w nim bratrowſku podpjeru nadeńdu. Sſerbſke ludowe pſchißłowo praji: „Ko proßi, krunu da noßi, podaj mu (ſchtóź proßy, njech krónu noßy, podaj jemu)“ — a my ßmy napſchecźo tradazym Cźornohórzam tole pſchißłowo ſapomnili, a też to, ſo ßmy Sſerbjo kaž woni. — Też hłowny organ radikalneje ſtrony, „Odjek“, knježerſtwu wótre poroki cźini. Wón piſche: „Cźornohórſzy bratſja njeßmědźachu ßo wot naß ſtorcźicź, njeßmědźachu ßo bjes pomozy wot naß ſdalicź. Je to ſkutk dalokich ſcźěhwkow: pomhacź abo njepomhacź bratrej, kotryž hłodu trada. Knježerſtwo by ſ najmjeńſcha najbóle nuſu cźerpjazym ßwójbam w Sſerbiji woſtacź dacź dyrbjało a je na wſchelake krajiny roſdźělicź móhło, ſo by ßo politiſkich ſchmatanzow bojecź njetrjebało. S dźěła by ſtat pomhał, ſ dźěła lud, njeſbožowni buchu ſkhow namakali, a knježerſtwo móhło ßo ſ tym hordźicź, ſo je ßwoju winowatoſcź dokonjało.“

— W poßlednim cźaßu ßu ßo woſpjet rubjeźni Arnawtojo (Albaneſojo) do ßerbſkeho kraja walili a tam morili a rubili. Pola Mitrowizy Arnawtojo ßerbſku pſchimjeſnu ſtražu nadpanuchu, buchu pak po dlěſchim wojowanju wotpokaſani.

Marokko. Marokkoſki ſultan njeje wumrjeł, ale ſaßo wotkhorił. Tak ßu ßo wotmyßlenja tych europiſkich knježerſtwow, kotreź ßo na to hotowachu, po ſultanowej ßmjercźi kruch marokkowſkeho kraja na ßo ſtorhnucź, njejabzy pſchekaſyłe. Łódźſtwo, kotreź je ßo pſchi marokkowſkim brjoſy ſhromadźiło, móże někto ſaßo wotjěcź.

Shubjena pjenjeźna poßylka.

(Skónczenje.)

Tón krócź kulka mißnuła njebě — do wutroby tſěleny ßo Rybak pſchewali, a jeho wohidne wobliczo ßmjertna blědoſcź pokry. Bartuſch hłuboko ſdychnu, a potom, hdyž tam wón ßwojeho ßmjertneho njepſcheczela bjesmózneho leżecź widźeſche, wujednaze ſaczućźe do jeho duſche ſacźahnu. Rucźe ßo wón k muźſkemu, kotryž běſche jeho ßmjertnje hidźił, ſkhili, ſo by jemu ſpomožny był, běſche-li ſa njeho hiſchcźe żaneje pomozy. Swěrinſkemu paduchej do wocźow pohladawſchi pak ßo wón pſcheßwědcźi, ſo běchu tudy wſchě ßrědki podarmo — Rybak běſche runje ducha ſpuſchcźił.

Sſo ſe ſwěrinſkim paduchom bědźo běſche jemu Bartuſch ßuknju pſched wutrobnom rósdrěł; ſ wudrěnej dźěru běſche potom někajka cźěmna wěz w wulkoſcźi małych, cźeńkich knižkow won panuła, kotraž někotre krocźele wot morweho w ßněży leżeſche. S dźěła ſ wcźipnoſcźu, ſ dźěła na ſnutſkowny nahon poßłuchajo Bartuſch tu wěz ſběże a měßaczkowemu ßwětku na nju padacź daſche. Tón ßamy wokomik wón pſcheßłapnjeny ſawoła, a jeho wocźi kaž pſchikowanej na maku, běku papjerku hladaſchtej, na kotruž běſche něſchto cźiſchcźane. „Barlin . . . 350“ — wokoło tejule ßkowow, kotrejž wón bjeswólnje pſchi ßebi bórbotaſche, ßo, kaž ßo ſdaſche, jeho myßle jeniczźy wjercźachu. Dale wokoło ßo njehladajo wón bliźſchu minutu ßwoju tſělbu ſhrabnu, ju pſches ramjo wſa a ßo khwatnje wotßali, jako budźeſche na ßmjercź khoremu ſpomožne lěkarſtwo pſchinjeſcź měł.

Wſchón pſchepocźeny a wujachleny hajnik do měſta pſchiběża a běſche bórſy w domje lubeje. Połny radoſcźe wón jſtwine durje wotewri; ale wó jſtwje ßo jemu ſpodźiwny napohlad poſkicźi, kotryž jeho na najwyſchiſche pſcheßłapnu. Hanka ſ blědym wobliczom a ruzy wyßoko poſběhnuwſchi pſched wulkim, brodatym mužom ſ krutym mjeſwocźom a w ſaſtojniſkej draſćźe kleczeſche, mjes tym ſo Běrzyna ßwojeho muża, kotryž kaž ſlemjeny na ſtólzu ßedźeſche, wokoło ſchije dźerżeſche. Dźěſćźi běſchtej ßo ſady wulkeho kožaneho ſtólza ſkhowałej a ſtrachocźiwje a ſe ßylſojtymaj wócźkomaj ſe ſady ſtólza na zuſeho won kukaſchtej. Hdyž běſche Bartuſch nahle ſaſtupił, ßo napohlad wó jſtwje runje tak nahle pſchemění. Rucźe ſtanuwſchi Hanka k lubemu běżeſche: „Jano, pomhaj . . . wumoź naß! Nana chzedźa do jaſtwa cźißnucź!“ holczo tyſchniwje wołaſche.

Bartuſch ſměrom krocźel do prědka ſtupi. „To ßo nihdy njeſtanje!“ wón khutny a hnuty dźeſche. „Jowle, knjes Brodako, je, ſchtoź w tymle domje najſkerje pytacźe“; to prajiźy namakanu wěz ſ płaſchcźa wucźeże a chzyſche ju ßudniſkemu ſaſtojnikej podacź. Ale prjedy hacź běſche ju tutón pſchimnuł, běſche ju hižo druha ruka hajnikej wutorhła. „To je . . . to je! Cźißko 350 — Barlin — 290 gramow . . . Wſcho prawje! Bożo, Ty ßy ſprawny, pſchetoź Ty ßy ßo w najcźeßſchej hodźinje mojeho żiwjenja nade mnu ßmilił! Nětko ßym ſaßo w wocźomaj druhich ludźi ſprawny muż!“ takle ſtarz ſawoła — pſchetoź wón to bě, kotryž běſche papjerku na małym pakecźe wuhladawſchi rucźe poſkocźił a żedźiwje wěz ſhrabnuł.

Mjes tym ſo Běrka tele ßkowa rěcźeſche, běchu ßo pſchitomni bliſko k njemu ſeſtupali, a wſchitkich wocźi běchu ßo ſ napjatoſcźu na pakcźik ſkoźiłe. Sſo na lubeho ſlehnuwſchi, kotryž běſche ßo tak ſ dycha wuběżał, ſo pſchezo hiſchcźe dych ſtejo ßrěbaſche, Hanka dźeſche: „Rjekń wſchak, Jano, je dha wo prawdźe wěrno, ſo je tole njeſbožowna poßylka?“ — „Twój nan drje ju najlěpje ſpóſnaje, Hanka; hlej wſchak, kak ßo jeho wobliczo ſ radoſcźu ßwěcźi.“ Też Běrzyna ßo bliſko k Bartuſchej cźiſchcźeſche. „Wy ſcźe mojemu mužej żiwjenje ſdźerżał, Bartuſcho, to żenje njeſabudu! Jenoż Wam mam ßo dźakowacź, ſo ruku na ßo njeſłoži. Do jaſtwa ſchoł njebudźeſche, to jeho ſnaju. Nětko jeno prajcźe, hdźe ſcźe njeſbožownu poßylku nadeſchoł, ſchtó běſche paduch?“ ßo mała, tokſta żona połna wocźakowanja praſcheſche. — „To dyrbjeli po prawom hižo ſhudacź, dokelź ßym prjedy hižo jeho mjeno mjenował. Ale wo tym poſdźiſcho! Pſchede wſchěm mam hiſchcźe to a druhe w měſcźe wobſtaracź. Pohladajmy, nano, kelko wot tych pjenjes tu hiſchcźe je. To dyrbimy hnydom měſcźe wjedźecź.“ Wobwalku, do kotrejež běchu pjenjeſy w poßyłży ſawalene, ſ tſchepjetazymaj rukomaj wotſtroniwſchi ſtary muż k lampje ſtupi a liczeſche. Pjenjeźne papjery tu hacź na jenu ſtomarkowſku hiſchcźe wſchitke běchu. „Te 100 markow bórſy dodam!“ Běrka ſawoła, a wjeßeły błyſk jeho wocźow dopokaſa, ſo ßo nadźak njeběſche, hiſchcźe telko pjenjes w poßyłży namakacź. „Moja żona ma prawje, Bartuſcho, Wy ſcźe mi wo prawdźe żiwjenje ſdźerżał; pſchetoź hańbu, ſo ßym w jaſtwje poßedźał, pſchětrał njebudźech. Sſym Waſch dołżnik; wodajcźe mi, ſo ßym Waß ranił. Po Nowym lěcźe móżetaj ßebi ßwoje hnėżdko twaricź“, wón k Hanży dźeſche, kotraž ßo pſchi tychle ßkowach hańbicźiwje ſaczerwjeni. „Dźenża pſchipokdnju je mi rentier Wicźas, kotryž chze mi něſchto pjenjes pożcźicź, prajił, ſo móżu ßebi kóżdy dźeń po nje pſchińcź. Runjež ſ woprědka wo pożcźenju niczo ßłyſchecź nochzyſche, ßebi dołho roſpominał njeje, ſhoniwſchi, ſo je ßo mi ſ pjenjeźnej poßyłku tak njeſbožownje ſeſchło. Duź widźicźe, knjes Brodako, Waſch ßudnik je ßnadź jeniczki, kotryž nad tym dwěluje, ſo ßym cźeſtny muż. Kak jeno je ßo Wam radźiło, Bartuſcho, ſo ſcźe njekniczomnemu cźłowjekej pjenjeſy ſaßo wotewſał?“

„Jeni to pſchipad mjenuja, druſy praja: to je ruka Boża. Ja mam ſa to, tudy je woboje było“, Bartuſch khutnje wotmolwi. „Rybak, naſch ſhromadny njepſcheczel, wjazy njeje. Hdyž běchmoj ßo tam horjeka w horach, hdźeź wón dźiwinu tſěleſche a mi ſa żiwjenjom dźěſche, pſchimnukoj a ßo mjes ßobu běżachmoj, ßo

ſ mojeje tſělby, kotruž chzyſche mi ſ rukow wuwinucź, ßamo wot ßo wutſěli. A hdyž ßo wón na ßmjercź ranjeny na ſemju wali, ſ jeho ßuknje, do kotrejež běch jemu ßo ſ nim bědźo dźěru wudrěł, tónle pakźik wupadźe, kotryž je wón do podſchimka ſaſchity, ſtajnje pſchi ßebi noßył. To je ſ krótkimi ßkowami zyły podawk. Mam ſa to, knjes Brodako, ſo nětko drje ſaneje pſchiczíny wjazy njeſmějecźe, porucźnoſcź ßudnika dopjelnicź."

„Sawěſcźe niz!" ſaſtojnik wotmolwi, kotryž běſche dotal ſe ſpodźiwanjom němy ſtejo pſchihladował. „Hobrſzy ßo wjeßelu, ſo je tak pſchiſchko. Ssym hnydom k ßwojim towarſcham prajił: To ßu hłupe wězy! Ssym 20 lět ßandarm, to też trochu ludźi ſeſnajeſch. Nó, niczo ſa ſko; dyrbju cźinicź, ſchtoż mam kaſane. Pſchezo lóhka wěz njeje, druhdy cźi k wutrobje dźe — ßy tola też cźlowjek, kotryž ma krej w žiłach, a niz kißało. Ssym Wam, knjes hajniko, hiſchcźe woßebje dźakowny, ſo ſcźe tu wěz ſ jenym ſmachom wotſtroniť. Mózu nětko też hiſchcźe hodźinu ſe ßwojimi dźěcźimi hromadźe ßwjaty wjeczor ßwjecźicź. Wy byſchcźe mi wulku luboſcź wopokaſał, hdy byſchcźe ßobu k ßudnikej dóńcź chzył, dha mam hnydom ßwědka", ramjenjoitу Brodak ſkónczi. Hajnik běſche hnydom ſwólniwy ßobu hicź, a wobaj ßo bórſy ſ domu wotßaliſchtaj.

Ssudnik dale a ſ wjetſchim ſpodźiwanjom poßłuchaſche, ſchto hajnik powjedaſche. „Wjeßelu ßo, ſo ſcźe hiſchcźe cźaßa doſcź do domu ßwojeho pſchichodneho nana pſchiſchoł a ſ tym wěz do druheje kolije ſkożił. Ja budźech bjeſtroſchtny był, budźeſche-li ſtary muž w jaſtwje ruku na ßo ſkożił. Nadźějomnje budźe jemu to ſ wucźbu, ſo ženje wjazy wěrnoſcź njeſamjelczi", prawiſnik dźeſche, hdyž jeho Bartuſch wopuſchcźi. Też na póſcźe, hdźež Bartuſch pjenjeſy woteda, ßo wſchitzy wulzy ſwjeßelichu, ſo ßo ſ wězu tak zoſaſche.

„Skónczńje", póſtſki direktor dźeſche, „móžu ras ſaßo měrnje w nozy ſpacź. Tych ſto markow dla ßebi Běrka ſaneje ſtaroſcźe cźinicź njetrjeba. Mjes namaj prajene, knjes hajniko, ja mam myßle te pjenjeſy ſe ßwojeje móſchnje pſchipokożicź. Njeprajcźe pak temu ſtaremu niczo wo tym. Chzył jemu prjedy hiſchcźe jónu prawje pſcheprajicź, jeho njewěrnych rěczow dla, je mi někotru ſku hodźinu pſchihotował. Zyle bjes poroka woteńcź njeßmě." Na hroženja póſtſkeho direktora poßłuchajo ßo Bartuſch poßměwknu; wón dźě wjedźeſche, ſo ßo tón luboſcźiwy knjes direktor na to „pſcheprajenje" do zyła prawje njewuſtejeſche.

Nětko bě najnuſniſche wobſtarane, a Bartuſch móżeſche ßo ſaßo do lubeho towarſtwa ſbożownych cźlowjekow wrócźicź. Prjedy pak, hacź ßo to ſta, běſche wón hiſchcźe we wſchelakich kónzach měſta pobył; wón chzyſche woſboženu ßwójbu dźenßa hiſchcźe ras pſcheßłapnucź; a to też běſche ßo jemu doſpołnje radźiło. So bych to dopokaſał, wſchak dyrbju pſchecźelneho cźitarja proßycź, ſo by ſo mnu někotre dróhi juſchneho měſta X. pſchekrocźił hacź pſched wrota, hdźež maka, pěkna khěźka ſteji, w kotrejž je runje ſchěſcź woßobow wulki bożodźěſcźowy ſchtom wobſtupiło, mjes tym ſo je koło wokoło wó ſtwje na ſtólzach a na kanapeju Boże dźěcźo ßwoje dary nawobradźało. „Ně, Bartuſcho", ßo ſtary muž, na kotrehož rukomaj ßo ſradowaze dźěcźo wißy, k młódſchemu wobrocźi, „to ßebi pſched hodźinu njebudźech dźecź dał, ſo budźemy dźenßa hiſchcźe wokoło bożodźěſcźoweho ſchtoma ſtacź a ßo nad jeho kraßnoſcźu wjeßelicź. A komu mamy ßo ſa wſcho to dźakowacź? Wam, jenož Wam! Hdyž ßebi pomyßlu . ." — „Ale nano, dha tola ſkónczńje pſcheſtancźe, Wy dźě mje wohańbicźe. Tole wſcho dźě ßym hižo wot Hanki a naſcheje dobreje macźerje tak cźaſto dźenßa wjeczor ßłyſchał, ſo je mi ſkoro żel, ſo ßym Wam to wjeßele ſcźinił. Cźinjach dźě jeno ßwoju pſchißłuſchnoſcź ſ prěnja jako ſaſtojnik a ſ druha jako ſbożowny nawożenja Waſcheje Hanki. Nadźějomnje ßebi k lětu ßwój bożodźěſcźowy ſchtom ßami pyſchimy; tónle ſ khlamow je tola pſchezo jenož na nuſu." Sso wutrobnje rosrěczujo cźi ſchtyrjo ſbożowni cźlowjekojo hacź do poknozy hiſchcźe hromadźe ßedźachu. Marka a Jurk hižo někotre hodźiny ſpaſchtaj; kóżdy mějeſchtaj jedyn ſ bożodźěſcźowych darow w rukomaj: Marka pópu a Jurk drjewjaneho konja, a jeju kcźějatej cźerwjenej licźzy a ſbożowny wuras w jeju wobliczu pokaſowachu, wo cźim ßo jimaj dźijeſche. Potom wulki cźaßnik w drjewjanym kaſchcźu dwanacźe dyri, a ſ dobom ſ měſchczańſkeje wěże hlóß ſaklincźa: „Cźicha nóz, ßwjata nóz!" . . . Cźiſche ſtarz w kożanym ſtólzu ruzy ſtyknu, a nutrna dźakna modlitwa ßo ſ jeho wutroby k Knjeſej wſchěch knjeſow poſběże. Wonkach na dróſy pak nózny ſtrażnik nimo cźehnjeſche, po ſtarym waſchnju hodowny khěrluſch ſpěwajo.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Knjes kubleŕ Michał Kokla ſ Khróſcźiz je pſchi wólbach 18. oktobra na rosdźělnych měſtnach wokoło Kamjeńza atd. wſcho hromadźe 1796 hłoßow doſtał, po tajkim 200 hłoßow wjazy dyžli pſched dwěmaj lětomaj. Tak budźe kubleŕ Michał Kokla ßaßo naſch ſaſtupnik na ßejmje w Draždźanach, a wón ſměje też dale poknu dowěru najwjetſcheje wjetſchiny woßmeho wólbneho wokrjeßa. My jeho ſ wutrobnym wjeßelom jako ßwojeho ßaßo dobyteho ſapóßłanza poſtrowjamy, a jeho do ponowjeneho wyßokowažneho ſaſtojnſtwa witamy ſ tym ßerbſkim ßkowom: „Daj Bóh ſboże!"

— 19. oktobra je ßo tudomna nowa ratarſka ſchula na ßwjeſdźeńſke waſchnje poßwjecźiła. Nětudſchi ſchulerjo ratarſkeje ſchule pſchi tejle ſkładnoſcźi ſchuli jako widomne ſnamjo dźakownoſcźe make piſchczele darichu.

S Nowych Bobolz. Lětßa ßmy krutu ſymu, ſymne naléczo a jara mokru meju měli. Też ſapoczątk lécza bě wjedro cźaſto doſcź khłódne. Tole wobſtajne ſymne wjedro, pſchewodźene ſ mokrotu, płodowym ſchtomam hojiło njeje. Schtomy drje ßu ſ wjetſcha rjenje kcźéke, tola płody, kotrež lubjachu, ßu wuwoſtake. Duž je cźim dźiwniſcho a cźim wjetſcha žadnoſcź, hdyž létßa jedyn ſchtom dwójzy kcźéje a jeho płody dwójzy doſrawja. W ſahrodźe tudomneho žiwnoſcźerja Bjenady tajki ſchtom, jena wiſcheń, ſteji; ſ njeje ßu tele dny hižo druhi krócź w tutym lécze ſrake wiſchnje ſchcźipacź móhli.

S Jikoż. Tudomnemu žiwnoſcźerjej Pětſchzy je ßo pſched krótkim na hońtwje prawje nacźahnuło. Po ßwojim revěrje wokoło khodźo, wón pjecź ſajazow hromadźe ßedźo wuhlada. Wón ßo do nich měri, wutſěli a hlej: na dobo běchu tſi ſajazy ſatſélene. Poſdźiſcho ſbożownemu hońtwjerjej hiſchcźe dwaj ſajazaj na wocźi pſchińdźeſchtaj. Też taj buſchtaj wot morjazeho droba ſ jeho tſělby doßahnjenaj. Tak ßo wón ſ pjecźimi ſajazami domoj wrócźi, na kotrež bě jenož tſi patrony wutſělił.

S Wulkeje Dubrawy. Sańdźenu njedźelu 16. winowza khorych podpjeraze towarſtwo ſa naſchu wjeß a wokolnoſcź w tudomnej Nowakej korczmje ßwój lětuſchi ſakoženſki ßwjedźeń wotbywaſche. Towarſtwowy pſchedßyda, k. Guſta Hataß ſ Makeje Dubrawy, towarſtwowu rosprawu, wot njeho do ſchtuczkow ſeſtajenu, poda, kotraž mějeſche ßo takle:

Minyło je nam ßo ſaßo
Jene lěto towarſchne,
Kiž ßo dźenß, o hnadny cźaßo,
Wot naß nětko wobſanknje.
Njepſcheſtawajo wſcho běži
Spěſchnje k ßwojom' ſachodej,
Tudy wſchak na ſemſkej rejži
Wěcźny pſchebytk ſa naß njej.
Jedyn ſtaw tón druhi cźehnje
We rjeczaſu cźłowjeſtwa
Pſches cźaß a joh' wotměnjenje
K narodej wot naroda.
Se ßmjercźu wſchak tudy kóżdom,
Wuběhnje tón hnadny cźaß,
Njenadźijzy ſ jenym dobom
Druhdy wotwoła Bóh naß.
Runjež naß njej' w tutym lécze
Jandźel ßmjercźe wopytał,
A tak žanoh' wot naß w ßwěcźe
Se žiwjenja wotwołał,
Dha wſchak ßmy my khorych měli
Ssobuſtawow tſizeczi,
Bjes kotrychž ßmy ſwudźěleli
Pjecź ſtow hriwnow nimale.

Tuta liczba wo tym ßwědczi,
Wjele wſchelkoh' cźerpjenja
Namaka ßo w jenym lécźi
Pola naſchoh' towarſtwa.
Wot toh' ſjenoczeńſtwo žane
Sswobodne njej' na ſemi,
K požadanju mamy wyſche
Też my wjele bjes nami.
Naſch pucź njeńdźe wſchak na ſemi
Jeniczzy pſches rózow dol,
Ně, wón dźe bjes žałoſcźemi
Też do wjele ſtyſknoſcźow.
Jeń'cźka hodźina ta ſcźini,
So my wſcheho wjeßela
Sabudźemy, na tym w wini
Je tu cźaßnoſcź, kiž je ſka.
Hdyž tak naſche lěta ſcźahnu
K pſchedwjeczorej žiwjenja,
Nadźiju ßej ważmy rjanu
Jenoh' rjeńſchoh' towarſtwa,
Po kotrymž my ſhladujemy
Horje k hwěſdow módrini —
Bóh daj, ſo ßo namakamy
Junu we nim po ßmjercźi.

Se Sserbſkich Paſliz. Pſchekora, kotraž ßo w Njebjelcźańſkej woßadźe dla teho, hacź maja ßo make ßwj. dny w zyrkwi ſ poknymi Božimi ßłużbami dale ßwjecźicź abo niz, po zyłym lécźu plecźeſche, je nětko ſkónczena, a to, kaž do prědka prajachmy, po pſchecźu a woli burow. Duchowna wyſchnoſcź je, wopominajo, ſo cźaßy ſa burſki lud ſa tym njeißu, ſo měko ßo wjazy ßwjecźecź a pſchecźinjecź, dyžli je wužitne, poruczika, ſo maja w Njebjelcźańſkej woßadźe w lětnym cźaßu, to je wot 1. meje hacź do 1. oktobra, ßo jenož na njedźelach a pſchikaſanych ßwj. dnjach ßwjatoczne ßłużby wotdźerżowacź, na makych ßwj. dnjach pak jenož dwoja mjelczaza boża miſcha, tak ſo tute dale ſe ſadźewkom pſchi wußywach a žnjach bycź nießmědźa, kaž je dotal było. Zyła hara móżeſche ßo derje ſalutowacź, budźichu-li khěźkarjo a někotſi cźeladni ßo roſumniſcho měli: trjebachu

buram jenoż w nĕczim popuſchczićź a tuczi bychu ßo ſpokojeli; ale nĕ, ſ twjerdej hkowu dyrbjeſche ßo do ſczĕny boſcź, ſo by ßo wſcho ſpowaliko. Nĕtko ſmĕje duſcha mĕra; to dźĕ mózachu mali a cźeladni tola do prĕdka wjedźecź, ſo duchowna wyſchnoſcź wobojim prawje cźinicź njemóże, hdyż chze tón hót a druhi ſchwójde, a ſo na ßwjeczenju dnjow wobſtacź njemóże, kotrež je ßama ſbĕhnuka. Pſchińdźe nĕtko na hoſpodarjow, ſo ßu w nowym lĕcźe pſchesjeni a ſo po dokonjanej bożej mſchi cźeledź k dźĕku hotuja, każ dźĕ n. pſch. na pjatkach w poſcźe tež wſcho do bożich ßkużbow khodźi, po nich pak do dźĕka dźe. W Khróſcźanſkej a Wotrowſkej woßadźe, hdźež ßu ßebi pſcheſpali, praja burja: Hdy budźichmy tola tež tak daloko byli!

S hole. Je ſa hoſpodarſtwo ſ wużitkom, ſo ßo żiwe hußy ſkobaju? Na tole praſchenje wĕzywuſtojny a naſhonjeny hoſpodar hinak hacź „nĕ" wotmolwicź njemóże. Naſche hoſposy wſchak to rade njeßkyſcha; jim je to mjehke pjerje do poßleſchcźow tak witane, pſchede wſchĕm, hdyż maju dwĕ abo tſi dźowczićźki, kotrež, hdyż ßo wudadźa, cźopke poßleſchka trjebaju. So ßo morwe hußo wuſkoba, a ſo ßo żiwemu pjerje ſwucźaha, kotrež chze wupadacź, ßo ßamo roſumi; ale hdyż ßo żiwej hußyzy — a byrnjež ganſor byk — pjerje, kotrež hiſchcźe krucźe ßedźi, ſ mozu ſ cźĕła ſkoba, t. r. ſchcźipa, njeje to draczowanje ſkotu? Kak dha by tebi byko, hdy by cźi nĕchtó ſtrowe hkoßy ſ hkowy torhak? Po wßy khodźo ßo njedawno na cźrjódku huß dohladach, kotrež tam, do naha woſkobane, ſtejo kſchidleſchka pówſchachu. Njebożatka ſ tajkim ſrudnym wócźkom na mnje ſhladowachu, jako budźechu prajicź chzyke: „Ssmil ßo ty nad nami. Hrĕch je, ſo ßo takle njeßmilnje ſ nami ſakhadźa. A ludźo ßu ßebi tola ßami do ſchkody ..." Prawje mĕjachu. Tajke njeroſumne ſkobanje huß njeje jenoż cźwila ſa ſkót, ale tež wjazy ſchkody naczini, hacź wużitka pſchinjeße. Se 100 hoſposow wſchak to lĕdy jena wĕri. Hdyż mkodu hußyzu dwójzy woſkobaſch, maſch 60, na najwyſche 80 gramow pjerja, ſchtoż je 32—57 pjenjezkow hódne; tónle pjenjes pak w żanej pomĕrje njeſteji ſ tym, ſchtoż woſkobana hußyza wjazy futra trjeba, ſo by ſaßo nabyła, ſchtoż je pſches ſkobanje ſhubiła. Je dopokaſane, ſo hußyza ſ kóždym lutom (= 16 gramow) pjerja, kotrež je ßo ji wuſkobało, 1½ hacź do 2 puntow mjaßa a tuka ſhubi, abo ſ druhimi ßkowami: ſo by lut pjerja nabyła, hußyza ſa 97 np. — 1 mk. 30 np. futra trjeba. To je drohe pjerje! Pomorſka je w plahowanju huß daloko a ſchĕroko ſnata: ſchtoż wulkoſcź pomorſkich huß a wużitk, kotryż pſchinjeßu, naſtupa, je pomorſka hußyza dwójzy a trójzy wjazy hódna hacź naſcha. A w cźim rosdźĕl leżi? Wuſtojny plahowaŕ huß ſ Pomorſkeje piſche: „Hdyż ßu ßo libjata ſ jejow wudyppake, prĕnje 2—3 dny na dróbne rosßykane warjene jeja doſtawaju; potom warjene a rosmjecźene kulki, woboje liwke, k temu khlĕbowe ßrjódki a torhane krupy; poſdźiſcho ßo jim na dróbne rosßykane kopſchiwy dawaju, ſ pſcheńcźnymi wotrubami mĕſchane; a hdyż ßu ßo doſpokńje wopjerike, druhdy wowß doſtawaju. Żenje bjes cźerſtweje wody bycź njeßmĕdźa. Hdyż je wjedro cźoplíſche, maju ßo 10—12 dnjow ſtare libjata pſchipołdnju khwilu na paſtwu puſchcźicź; cźim ſtarſche pak ßu, cźim dlĕje njech na paſtwje woſtanu. Dobru paſtwu a k temu cźerſtwu wodu dyrbi hußyza mĕcź. Pola naß ßo hußy żenje njeſkobaju, dokelź je dopokaſane, ſo je to jich ſróſtej pſche wſchu mĕru ſchkódne!" Se ßkowow tehole wĕryhódneho ßwĕdka ßo ßkyſchi, ſo ßo hußy w kraju, hdźež ßu wubjernje radne, żenje njeſkobaju. Hoſposy, ſkożujcźe ßo po tym!

S Bĕleje Wody. Tudomny piwarz=najeńk Robert Wicźas je 3. oktobra do Mużakowa wotjĕł a ßo wot teho cźaßa njewróćił. Mjenowany, wulki ßylny muż ſ kulojtym dźĕrkawym wobliczom, bĕ żołty pjeſl a cźorne kholowy ſwoblekany. Shorjelſke ſtatne rĕcźniſtwo dawa ſa Wicźaſom ßlĕdźicź.

S Wĕtoſchowa. Na Michała bĕſche tudy po ſtarym waſchnju kemſchenje. Do nĕmſkeje zyrkwje bĕ jeno jenicźki kemſcheŕ pſchiſchoł, a to tajki, kiż móżeſche ßerbſki. Duchowny jeho proſcheſche, ſo by ßobu na ßerbſke kemſchenje ſchoł. Tak dźĕſche tón ßobu na ßerbſke kemſchenje, na kotrymż bĕſche ludźi doſcź. Hižo huſto je tam, hdźež wjazy ßerbſkeho duchowneho nimaju, ßo ſkorżiko: „Nĕmzy maju fararja a njekhodźa kemſchi; Sſerbjo bychu kemſchi khodźili, ale nimaju fararja." (Br. Z.)

S Khocźebuſa. Delnjołużiſke towaŕſtwo pomozy ſa ſtudowazych Sſerbow je na ßwoju njedawnu próſtwu wot nĕkotrych jenotliwych woßobow a wot dweju woßadow wſcho hromadźe 81 hr. wurjadneho pſchinoſchka doſtako, a je potom mkodemu Sſerbej, kiż w Barlinje na duchownſtwo wuknje, 100 hriwnow pjenjezneho dara pſchiſwoliko. Towaŕſtwo je tež wobſamkko, ſo chze wyſchſchu żyrkwinu radu wo podpjery ſa ßwoje wotmyßlenja proßycź.

(Br. Z.)

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Direktor Pohoncź w Lipſku . . . . . 10 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Laſtojcźiżyne bożemje.

Sso laſtojcźka k woknjeſchku pſchibliżuje: Ade!
Ade, lube dźĕcźi, pucź prjecźku nĕtk dźe. Ade!
Bĕch twarika hnĕſdo ßej pſchi woknjeſchku,
A wy ſcźe mje pſchecźelnje witali tu. Ade, ade, ade!

Scźe ważili moje ßej cźikotanje. Ade!
A moje tež dźĕcźatka lubowake. Ade!
S najhorżyſchim dźakom nĕtk wotßal ßo dam.
Sdźerż nana a macźeŕ Bóh ſtroweju wam! Ade, ade, ade!

J. Bartko.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. W nozy 16. julija ßo cźrjóda cźeladnikow ſ holzami ſe Salhowſkeje korcźmy na dompucź naſtaji. Po pucźu ßo cźeladnikaj Hohlfeld a Peter jeneje holzy dla ſwadźiſchtaj, a prjedy hacź ßo Peter dohlada, jeho Hohlfeld ſ nożom do lĕweje ruki kló. Rana ßylnje krwawjeſche a Peter dyrbjeſche jeje dla nĕkotre dny ßwjecźicź. Na polóżaze wobſtejnoſcźe dźiwajo Hohlfeldej ſtraſchneho cźĕlneho ſranjenja dla jaſtwo na jedyn mĕßaz pſchißudźichu. — Tudomne hamtſke hejtmanſtwo bĕ cźeladnikej Rothej w Boſchezach 10 mk. pjenjeżneho khoſtanja napokożiko, dokelź bĕ wón, hdyż pola kublerja Dietricha w Małej Khójniży ßłużeſche, na łuzy ßwojeho hoſpodarja koliki ſ wĕchami wutorhał a wĕchi ſpalił a jeneho konja ßwojeho hoſpodarja krjudował. Roth ßebi ßudniſke wußudźenje żadaſche a ſ tym dozpi, ſo jemu njedoßahażych dopokaſmow dla khoſtanje ſpuſchcźichu.

Khoſtanſka komora. Skakarjej K. A. Kral ſ Hornjeho Wujeſda a F. O. Gnauck ſ Porchowa a dźĕkacźeŕ Gneuß ſ teje ßameje wßy bĕchu wobſkorżeni, ſo ßu w nozy 27. mĕrza hat kublerja Wicźaſa w Hornim Wujeſdźe, hacźenje pſchekkówſchi, puſchcźili a ſ njeho nĕhdźe 90 karpow a ſchcźukow kranuli. S wobſkorżenych mózachu jenoż Gnauckej winu dopokaſacź; duż jeho k jaſtwu na ſchĕſcź mĕßazow ſaßudźichu. Bjes tym ſo Kral pſchi tejle wĕzy bjes khoſtanja woſta, jemu druha wobſkórżba jaſtwo na jedyn mĕßaz pſchinjeße. Wón bĕ mjenujży 27. auguſta w jenym Hodźiſſkim hoſcźenzu na tamniſcheho żandarma Kalawcha kſchiwduczinjaze ßkowa rĕcźał. Kral pſched ßudom tole cźeſcźranjenje hiſchcźe ſ tym wobkrucźi, prajizy, ſo móże dopokaſarź, ſo Kalawch to je, ſchtoż je jeho mjenował. — 60 lĕtneho dźĕkacźerja M. Pjetaſcha 22. ſeptembra żandarm w Hajnizach pſchi proſchenju nadeńdźe. Pjetaſch pak twóchnucź ſpyta. Duż jeho wuwjaſachu, ſo by ſtrażnikej Muzej, kotryż mĕjeſche jeho na ßudniſtwo do Budyſchina dowjeſcź, njecźeknuł. Hacź k hoſcźenzej „k dwĕmaj lipomaj" Pjetaſch ſwólniwje ßobu dźĕſche; na dobo pak wón pomałſcho ſapocźa hicź, a hdyż Muza wótriſcho na njeho pohlada, wón ſe ſtrachom ſpóſna, ſo bĕ jaty ſe ßwojim nożom ßwoje wjaſy pſcherĕſnuł. Duż ßo Muza hnydom do njeho da, wutorże jemu nóż, kotryż daloko wot ßo na polo cźißnu, a prózowaſche ßo, jeho ſ nowa wuwjaſacź. Tola Pjetaſch ßo ſ zykej mozu pſchecźiwo temu wobaraſche, a hakle, hdyż jedyn pohoncź, kotryż po dróſy jĕdźeſche, Muzej na pomoz pſchińdźe, bĕ mózno, Pjetaſcha pſchemózc. Wobſkorżeneho ſ jaſtwom na 9 mĕßazow khoſtachu a jeho pod nadkedźbu polizije ſtajichu. — Dźĕkacźerja Jurja Holcźa w Małych Debßezach, hižo 7 ras khoſtaneho, k khoſtarni na lĕto ſchĕſcź mĕßazow a k płacźenju 150 mk. pjenjeżneho khoſtanja abo k dalſchej khoſtarni na jedyn mĕßaz a k ſhubjenju cźeßnych prawow na ſchĕſcź lĕt ſaßudźichu, dokelź bĕ ſchcźĕtkarja Mahnku w Budyſchinje wo twory, 11 mk. hódne, ſjebał.

Powołanſka komora. Wumjenkarja A. Iſraela w Splóſku bĕ ławniſki ßud k jaſtwu na dwaj dnjej ſaßudźił, dokelź bĕ pjecźa jenu brĕſyczku ſ lĕßa wotnjeßł. Powołanſka komora tutón wußud ſbĕhnu a Iſraela wuwinowa, dokelź ßo dopokaſacź njemóżeſche, ſo je ßo wón tamneje brĕſyczki bjes prawa mozowacź chzył.

Wot 27. hacź do 29. oktobra budźe pſchißażny ßud wo mordarju Knechtu a jeho towarſchach ßudźicź. Dokelź budźe ßo najſkerje wjele poßłucharjow k wußudźenju cźiſchcźecź, budźe ſaſtup jenoż tym dowoleny, kotſiż ßu ßebi ſaſtupnu khartu w ßudniſkej piſarni wuproßyli. Tajke kharty ßu wot 24. oktobra tam doſtacź.

Přilopk.

* Pšched dlěšchim cžaßom, wiecžor wokoło 10 hodź., khěžkař Salinger w Hlubotzy w awstriskej Schlesynskej w ßwojim kurjenzu dakotanje kur saßkyscha; a dokelž běchu jemu tydźeń prjedy 7 kokoschow kranuli, won hnydom shuda, so je ßebi paduch po sbytne kury pschischok. Želesny saßuwak shrabnuwschi, so by ßo trjebaj s nim wobaracź móhł, khěžkař skradžu hacž k durjam kurjenza dokroczi, kotrež běchu, runjež běsche je won na wiecžor samknuł, wotamknjene; wot nutska je paduch pschisacžinjene dźerżeschе. Duž mjes khěžkarjom a paduchom běndźenje wo durje nasta. Widźo, so je w ßwojim dźěle myleny, chzyschе paduch durje wotewricź a cžeknucź; wobßedźeł pak chzyschе paducha doßahnucź; duž ßwojich ludźi na pomoz wołasche a njeplechej s kurjenza won njedasche. Prjedy pak hacž pomoz dóńdźe, paduch, kotryž běsche ßylnischi, ßłabscheho Salingra pschemóc, so tutón durje popuschczi; tón ßamßny wokomik hižo paduch wobßedźerjej tajku ranu do hłowy saßadźi, so ßo krej s njeje tak linu. Khěžkař pak, pšches to pschitomnosć ducha njeshubiwschi, ßo sa cžěkazym paduchom puschczi a jeho porasy; s pomozu domjazych, kotsiž mjes tym pschiběžachu, ßo radźi paducha pschemóz a do jastwa wotwjesć. Hdyž běsche wón panuł, ßekeru namakachu, s kotrejž běsche wón khěžkarja do hłowy praßnuł; w kurjenzu hischcże ßylnu heju a dwě hižo sarěsanej kokoschi nadeńdźechu. Hdyž paducha pšched ßudnistwo pschiwjedźechu, w nim snateho stareho paducha s Pruskeje spósnachu, kotrehož hižo ßu 6 ras sa paduschstwo ßudźili, a kotryž je sa to hižo pšches 17 lět cžeźkeho jastwa wotßedźał. Runjež ßo wón wschelako sapjerasche a prějesche, jemu 8 lět cžeźkeho jastwa pschißudźichu.

* Wotawu na wosu teptajo 67 lět stara dźěkawa žona w Schcžěpanowje w Cžechach pšched krótkim tak njesbožownje na wosu do ßynowych widłow, kotrež běchu do wotawy saschtapjene, padźe, so ßo ji widły do života saklóchu. Ranjena bórsy na to wumrje.

* Wutoru tydźenja wiecžor ßu rubjeżnizy na pucžu s Oberhauna do Ossegga stareho mužika nadpanuli, kotryž ßwoje pischcżele wjercžo po kraju wokoło cžaha. Sprózny běsche ßo stary muž duzy po pucžu lehnuł, so by trochu wotpocznuł. Lědma běsche ßwoje pischcżele s khribjeta wsał, tsjo mužojo na njeho pschińdźechu a jemu hrožo pjenjesy wot njeho žadachu. Nadpadnjeny ßo wobarasche, schtož mózesche, a chzyschе cžeknucź; duž jeho jedyn rubjeżnik sa krk pschimnu a jeho dajicź pocža. Druhi jeho mjes tym pschepytowasche a jemu 58 krajzarjow wsa, kotrež běsche khudy mužik tón dźeń ßebi nasběrał. Tsecži rubjeżnik na drósy strażowasche. Njedźiwajo na próstwy starza njekmanizy jeho sprózniwje saßkužene pjenjesy skhowachu; też jeho pischcżele chzychu jemu wsacź, pschi cžimž jedyn namjetowasche pischcżele rosbicź. Sswoje jenicžke wobßedźeństwo w tajkim strasche widźo wbohi mužik s zykej schiju wo pomoz wokacź pocža. Duž ßo rubjeżnizy nabojachu a do lěża cžeknuchu. W Ossegu wurubjeny padawk wyschnosczi wosjewi, kotraž ßo hnydom wo to postara, so ßo njekmanizy wußlědźa.

* Cžitarjam je hižo snate, kak ßu ßo poßledni cžaß w někotrych krajinach Wuherskeje rubjeżnizy straschnje rosmnožili; jich hłowne ßydło je se sastarska w tymle nastupanju snaty Bakońśki lěß. W tymle lěßu bésche prěnje dny tehole měßaza krwawna bitwa mjes żandarmami a rubjeżnikami. Nawjedowar rubjeżnikow, Pawoł Oroszlan, bu w bitwje ranjeny a sajaty, dwaj rubjeżnaj mordarjej buschtaj satsělenaj. Wonaj mějeschtaj 259 schěßnakow pjenjes, mnohe słote cžaßniki a wschelake druhe drohotne wězy pschi ßebi; wobrónjeni běchu rubjeżnizy s najwubjernischimi nowymi tsělbami. Jich sajaty nawjedowar je 27 lět stary a jara sdźěkany cžłowjek; wón wustojnje na hußlach hraje a 4 rěcže rosumi. Wjazy hacž sto żandarmow nětko sa sbytknymi rubjeżnikami ßlědźi; jich próza je cžim cžeźscha, dokelž wokolne wobydlerstwo s rubjeżnikami dźerži.

* Sańdźeny tydźeń runje swěrowanaj młodaj mandźelskaj s Temesvara do Wiesenhaida jědźeschtaj, hdyž mějesche muž ßwoje ßydlischczo. Płaczo ßo młoda žónka se ßwojimaj starschimaj roszohnowa, kotrejuž drje dlěschi cžaß wjazy wohladacź njemějesche. Lokomotiva sahwisda, a cžah ßo pomału hibacź pocža; dźowka starschimaj, kotrejuž mějesche hakle bliżsche nalěcże saßo wohladacź, s wosa poßlenje wbožemje kiwasche. Lědma pak běchu ßo koleßa spěschnischo wjercžecź pocžałe, młody mandźelski hižo sywacź pocža, schtož ßo młodej žonje do zyła njelubjesche. Muž dale a huscżischo sywasche a stónczńje w kucżiku wosa ßedźo wußnu. Hižo bésche cžah na dwěmaj dwórnischczomaj pobył. Na jene dobo saspanz se ßwojeho ßłódkeho spanja wotzucźi a podarmo sa młodej žónku hladasche. Sadwělujo hižo myßlesche, so ßu jemu ju kranuli; duž ßo na schlebjerdku papjery dohlada, kotruž mějesche s hejkojtej jehłu k ßukni pschiklótu. Sso niczeho dobreho njenadźejo wón liscżik wotewri; a symiza jeho pscheběhasche, hdyž w liscżiku cžitasche: „Mój najlubschi mandźelski! Ty běsche tak ßłódzy wußnuł, so Cže budźicź nochzych. Schtóż móże tónle dźeń tak ßłódko spinkacź, saßkuži, so dołho spi, a so jeho nichtó se spanja njebudźi, też jeho mandźelska niz. Wbožemje! Spi derje!" Młoda žónka běsche na poßlenim dwórnischczu cžah wopuschczika, ßebi wós najała a ßo k starschimaj wrócżika. Wo ßwojim saspanzumužu niczo wjedźecź nochze.

* Burik w pólskej wßy Lelewje běsche ßebi pšched 3 lětami pola tamnischeho žida lichownika 100 mk. pożcżik. Dokelž lichownik njeßmérnje wyßoku dań žadasche, dołh skónczńje na 300 mk. narosce, runjež bésche bur dźěl danje s dźěla w pjenjesach, s dźěla s ratarskimi wupkodami płacżik. Duž njedawno lichownik bura na 300 mk. wobskorži a prawo dosta, dołžnika wucżasacź. Hdyž žid wóndano se ßudniskim sastojnikom pschińdźe, so by dołžnikej brójeń sasyglował, bur ßynowu kólnju nutska sapali a ßam do wóhnja skoczi, w kotrymž też ßo spali.

* Pšched ruskej namjesnej zkonizu w Mławje wóndano po sdacżu wołobna žónska s wosa wuléše, kotraž bésche s Pruskeje pschijéła. Dójka ju s małym dźěcżatkom pschewodźesche. Dźěcżo, do cżopkeje drasty sawalene a s rubjeschczami swodźewane, w mjehkich sahłwczkach leżesche. Hdyž knjenine wězy pschehladowacź pocżachu, ßo wona na sastojnikow s próstwu wobrocźi, so chzyli ju skerje a lěpje puschczicź, dokelž je dźěcżo skhorjeło; duž chze wona w bliżschim měscże s lěkarjom porěcżecź. W jeje wězach niczo njenamakachu, sa cżoż měko ßo zko płacżicź. Hdyž chzyschе knjeni hižo woteńcź, jenemu sastojnikej nadpadźe, so dójka dźěcżo spochi na rukomaj koleba, runjež dźěcżo njepłacże. Hdyž wón dźesche, so dźěcżo tola na to waschnje njetrjebawschi budźika njeby, ßo dójka kaž postróži. Duž sastojnik bliże stupi a ßo s woprědka sastróži ßmjercź blěde wobliczo dźěscża wuhladawschi. Nětko ßo wukopa, so dźěcżo niczo druhe njeje, hacž na kij tyknjena wóskowa pópka, wokoło kotrejež bésche sa 20,000 mk. zankow nawitych.

* Amerikanski najenk, kotryž w Brasilskej len plahuje, je ßebi ßrědk wumyßlił, kak móhł ßebi wjele msdy sa dźěkawych ludźi wulutowacź: w město cżornych dźěkacżerjow wón na ßwojich polach wopizam dźěkacź da. S woprědka je jenož maku cżrjódku wopizow pólne dźěło nawucżił. Posppt je ßo tak derje radźił, so móże ßo najenk na ßwoje stadleschko wopizow dospołnje spuschczecź, schtož plahowanje, a też schtož wobdźěkanje lena nastupa. Wopizy, kotrež pod dohladom nasłonjeneho dźěkacżerja steja, ßo jara wustojnje dźěła pschimaju; też ßu wjele spěschnische do dźěła, hacž tamnischi cżorni.

* Pola naß, s najmjeńscha mjes Němzami, towarstwa hižo doßahaju; hischcże bohatscha na towarstwach wschěch družinow pak je Amerika. Jene s najßławnischich mjes nimi je towarstwo „tołstych" w Sjenocżenych Statach Połnóżneje Ameriki. Tole wurjadne towarstwo ma kóżde léto shromadnu hoscżinu. Lětuscha hoscżina „tołscżakow" ßo pšched krótkim w Gregory's Point wotbu. Wo njej rosprawu podawajo amerikanske nowiny powjedaju: „Semjerżenje tón dźeń njeběsche; ale w wokolnosczi New-Yorskeho hłownego dwórnischcża woprawdże semja rżesche, hdyž ßo 16 wotpósłanzow New-Yorka na żelesnizy do wosow ßydasche, so bychu na hoscżinu tołscżakow wotjeli. To wschak žadyn dźiw njeje, pschetož cżile schěßnacżo hromadże wjazy a mjenje hacž 3051 puntow njewažachu." Pschedßyda New-Yorskeho pobocżneho towarstwa, jedyn s najmjenje tołstych, 220 puntow waži, najtołschi cżłowjek w zyłym New-Yorku pak 408 puntow. Se wschěch stron Sjenocżenych Statow běsche ßo na hoscżinu 100 ßobustawow seschło, kotrež wschitzy hromadże dobre 200 zentnarjow wažachu. Na hoscżinje je ßo sjědło: 3 zentnarje rybow, 4 zentnarje pjecżenych kur, $7\frac{1}{2}$ kórza wschelakeje seleniny, $2\frac{1}{2}$ kórza wustriż (Austern), zentnar kałdonow w poliwzy, 5 zentnarjow krabow (mólcżiczkich racżkow), 2000 kłoßow turkowskeje pschenzy, 6 ßudow kulkow a 75 arbusow, kotrež ßu naschim dynjam podobne; k temu je ßo 30 korbow schpanskeho wina a 100 cżwizow piwa wupiło. K wusprawnoscżenju tołscżakow pak dyrbimy pschispomnicź, so bésche kóżdy ßobustaw żonu a dźěcźi na hoscżinu ßobu pschiwjedł. So bychu lěpje pschětkali, tołscżakojo po hoscżinje na pschemo běhachu a ßwjedźeń s balom skónczichu. Na běhanje kaž na reje je ßo wulzy ßměschnje pschihladowało. Shoniwschi, kelko ßu ßobustawy towarstwa pschi hoscżinje sjědli, ßo sarjadnistwo żelesnizy sapowjedźi jich w paßażerskich wosach do New-Yorka domoj dowjescź; jim ßo poskicżowasche, so bychu ßo do tworneho cżaha seßydali. To tołscżakojo wjedrowje sa sło wsachu. Po dołhim jednanju a wurěcżowanju běsche jim żelesnicżne sarjadnistwo skónczńje k woli, a wschitzy schěßnacżo ßu sbożownje do New-Yorka pschijéli.

* So ma ßo nĕchtó ßwojim ſchkórnjam žiwjenje dźakowacź, ſpodźiwnje klinczi; a tola je ßo to Guſtavej hrabi ſe Schlabrendorf ſtako, kotryż bĕſche ßo lĕta 1760 w Schczeczinje narodźik. Hrabja, kotryż bĕſche jako dźiwnuſchki człowjek ſnaty, ßo, hdyż ſ kónz ſańdźeneho lĕtſtotka wulka franzowſka revoluzija wudyri, w Pariſu ſaßydli; dokelż pak jako pſchecźel kraloßwĕrnych ſemjanow wuſtupi, jeho do jaſtwa ßadźichu a k ßmjercźi wotßudźichu. Ale maka a hewak ßnadna wĕzka, mjenujzy jeho ſchkórnje, jeho tudy wot ßmjercze wumó; a to ßo takle ſta: W towarſtwje ſtow druhich, kotſiż ſ nim w jaſtwje ßedźachu, ßo wón hižo dlĕſchi czaß na ßmjercź hotowaſche. Hdyż jónu rano ta hróſbna kara pſchijĕdże, kotraż mĕjeſche k wotprawjenju wuſwolene wopory ſ jaſtwa na ſchibjeńzu dowlez, hdźeż mĕjeſche ßo jim hłowa rubacź, też hrabjowe mjeno wołachu. Wón ßmjercź woczakowaſche; duż njemorkotaſche a ßo njewobaraſche. Swoblekany hižo bĕ; jeno ſchkórnje mĕjeſche ßo hiſchcze wobucź. Mjes tym ſo jaſtwownik na njeho czaka, wón ſchkórnje wſchudźom pyta, ale je namakacź njemóże. Jaſtwownik pytacź pomha, ale wſcho podarmo. „Bjes ſchkórni ßwój poßledni pucź naſtupicź njemóżu", Schlabrendorf k jaſtwownikej dźeſche; „to ßam roſumicze. Wĕſcze ſchto? Woſmicze mje jutſje ßobu, w mĕſto dźenßa; wſchako wo te ſchtyriadwazeczi hodźin njeje!" Jaſtwownik, hewak dobra duſcha, do teho ſwoli. Jena hłowa wjazy abo mjenje na katowej karje mało wuczini. Naſajtra tu hrabja w ſchkórnjach ſteji. Kara pſchijĕdże. Ale tón krócź ßo hrabjowe mjeno njewoła. To dźiw njeje! Cźi, kiż roſkaſuja, maju ſa to, ſo je jemu hłowa hižo wotczata. Jaſtwownik wſchak ſmyłku pytnu; ale w ßwojej dobroczźiwoſczi wón nĕtko ſa ßwoju ſchißłuſchnoſcź njemĕjeſche, teho dźenßa ßobu wſacź, na kotrehoż bĕchu wczera ſabyli. Duż hrabju hacź na dalſche w jaſtwje ſdźerża, woczakujo, ſchto dale budże. Ssurowy Robespierre pak bórſy na to padże; hrabju Schlabrendorfa ſe ſto druhimi jeho njeſbożownych towarſchow ſ jaſtwa puſchczźichu, a wón bĕſche ßmjercźi wuczeknuł, — dokelż ſchkórnje njebĕſche namakacź móhł.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalſkej zyrkwi prĕduje jutſje njedźelu dopołdnja w 10 hodźinach faraŕ dr. Kalich nĕmſki.

Wĕrowanaj:

Katholſka zyrkej: Ernſt Görlitz, reſtawratĕr tudy, ſ Hańżu Riedelez ſe Sſloneje Borſchcze.

Kŕćenj:

Michalſka zyrkej: Ernſt Michał Jan, Jana Auguſta Steglicha, dźĕlaczerja na Židowje, ß. — Willi Oskar, Leonharda Ullricha, pſchedawarja produktow a korczmarja pod hrodom, ß. — Emma, Maxa Alwina Pampela, ſkałarja w Hrubjelczźizach, dź.

Katholſka zyrkej: Katharina Thereſija, Auguſta Schneidera, ziwnoſczerja w Czornych Noßlizach, dź. — Ludwik, Auguſta Miklawſcha Rehorka, molerja tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 12. oktobra: Händrij Ulbrich, wobydler ſ Hrubocźiz, 81 l. — Pawoł Hermann Auguſt, Jana Schpotki, dźĕlaczerja na Židowje, ß., 2 m. 6 d.

Płaczźiſna żitow a produktow w Budyſchinje

15. oktobra 1887.

Żitowy dowos: 2097 mĕchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacź mk.	Na burſy hacź np.
Pſchenża . . . . bĕła	8	51	8	63	8	33	8	63
" . . . . żołta	7	74	7	92	7	74	8	4
Rożka	5	95	6	8	5	85	6	8
Jeczmjeń	5	80	6	1	5	80	6	1
Wowß . . . 50 kilogr.	4	80	5	15	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka	14	50	15	—	—	—	—	—
Bĕrny	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pſchenicźna muka 50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka . 50 "	6	—	9	50	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 "	2	50	2	90	—	—	—	—
Sſłóma . . 600 "	17	—	18	—	—	—	—	—
Proßata 874 ſchtuk, ſchtuka	6	—	15	—	—	—	—	—
Pſchenicźne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Dražđźanſke mjaßowe płaczźiſny. Howjada 1. drużiny 56—60 mk., 2. drużiny 51—55, 3. drużiny 25 po 100 puntach rĕſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—52 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. drużiny 45—58 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rĕſneje wahi.

Wjedro w Londonje 21. oktobra: Rjane.

W Hrodźiſchczu pola Wósborka je **khĕża** ſ rjanej ſahrodu, ſa krawza ßo woßebje derje hodźaza, dokelż wo wßy żadyn njeje, we wyßokoſczi wopalneje kaßy na pſchedań. — Dalſche je tam czźißko 42 ſhonicź.

Nĕkotre jara rjane płaczźiſny hódne **kożuchi** ßu na pſchedań na bohatej haßy 26, I.

Dobre próſdne **jerjowe ßudy,** do kotrychż ßo kał kłaſcź hodźi, mataj na pſchedań

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy.

Najlĕpſche **jĕdźne ßadleſchczo** ßyre a ſchkrjene, punt po 40 np., najlĕpſchi **połcź** wot krajnych ßwini, ßuſcheny punt po 70 np., ßyry po 60 np. pſchedawa

Hermann Kſchiżank,
rĕźniſki miſchtr na Židowje.

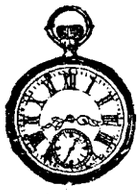

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk
cźaßnikow a **rjerźaſow,**
każ też
hudźbnych tyſow.
Tunje a najlĕpſche porjedźenje wſchĕch cźaßnikow.

Derje ſdźerżany kryty **wós** je tunjo na pſchedań pola **Ernſta Kozora,** ßedlarja w Bukezach.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,
po kopje a zykych tunach hiſchcze tuńſcho, porucza

Th. Grumbt.

Khoſej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcźik po 50 np.,
amerikanſki

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.
porucza

Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Drjewowa awkzija
na Łupjanſkim revĕrje.

Schtwórtk 27. oktobra t. l. ma ßo

95 rm. khójnoweho pjeńkoweho drjewa

ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja 1/2 10 hodźin w drjewniſchczu w horbez jĕſorje.

W Minakale, 19. oktobra 1887.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Klampnaŕnja
Brunoa Patſcha w Bukezach pola Pomorz

ßwój nanajbohatſcho wuhotowany ſkład **lampow** a **blachowych tworow,** teho runja **ſchkleńczanych, porzelanowych** a **galantrijowych tworow** a **pychi** dobroczźiwemu wobkedźbowanju porucza.

Symſke nadwoblecze, mużaze ßuknje, paletoty, mantle ßo **njerospróte** rjenje a ſ njepuſchczatej barbu ſ nowa barbja a wubjernje ſhładkuja.

W. Kellingez parna barbjerńja w Budyſchinje pſchi żitnych wikach.

Najnowſchi naporjad. Najwubjerniſche pſchiprawy.

Dr. Netſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdźiwe, hdyż je pißmo k nałożenju **„Hanineje haptyki" w Dražđźanach** pſchipołożene.

Dr. **Netſchowa pſchetłajaza a żiwjeńſka eßenza** hoji wſchĕ żołdkowe khoroſcze, migrenu a nervowe cźerpjenje, ſchkleńza po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałożenju dóſtacź we wſchĕch haptykach.**

Pyle pſche myſche

wĕſcze ſkutkowazy ßrĕdk k ſaniczenju pólnych myſchow, ſtajnje cźerſtwe

w mĕſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje.

Pschenčznu muku

a to

khežorski wuczah po 3 mk. 75 np.
pschenčznu muku No. 00 po 3 mk. 50 np. } **sa 25 puntow**
pschenežnu muku No. 0 po 3 mk.

porucza **F. J Rabenauez walzowy mlyn.**

W Delnim Wujesdże, 20. oktobra 1887.

Pschenčznu muku (khežorski wuczah)

wubjernu kajkosćz

sym s najnowschich walzowych khumschtnych mlynow dostak a k pschedstejazym kermuschom po poniżenych płaczisnach poruczam.

Sa to pak żito na wumènjenje po najlèpschich płaczisnach wobliczam.

H. M. Trepte,
żitna wikowarnja w Kamjenčzu.

Paleny a njepaleny khosej

pschedawa po starych tunich płaczisnach w jenak dobrej druzinje

khosejowy sklad
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej hasy.

Konjaze deki w wulkim wubjerku

po 2 mk. 80 np. porucza

T. Albert, sedlarski mischtr na hornczerskej hasy.

Nichtó, kotryż chze **lama** a druhe **drastne tkaniny** kupowacz, njech njesabudże, sebi najprjedy **mój** sklad wobhladacz, dokelż budże psches wubjerk a tunje płaczisny kózdy pschesłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjasoweho torhoschcza.

„Waterburyski remontoirski dybsaczny czasnik.“

Wón zyle prawje dże, so może so na njón spuschczecz, a derje dżerżi.

Khežka je se saniklowaneho noweho slèbra. Druhe prjednoscze tuteho amerikanskeho dybsaczneho czasnika su:

1. Wón so s rèdka hdy porjedżecz trjeba.
2. Wón je jeniczki czasnik, kotrehoż porjedżenje lèdma 5. dżèl teho, każ pola wschèch druhich, płaczi. Bjes tym, so na pschikład porjedżenje „tak mjenowanych“ tunich schwizasskich czasnikow s najmjenscha 3, 4 abo 5 hr. płaczi, psches czoż je potom tajki tuni czasnik jara drohi, to same porjedżenje pola Waterburyskich dybsaczných czasnik w jenoż 30, 40 np. hacz do 1 hriwny wuczini. Jenoż pschi zyle njewurjadnym wobschkodżenju ma so sa porjedżenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacz.

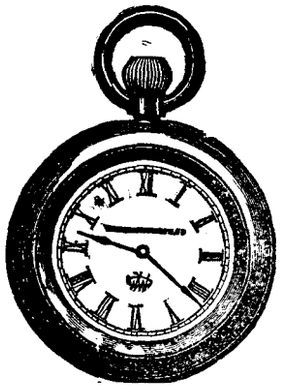

10 hriwnow. **10 hriwnow.**

2lètne rukowanje.

Tale hódnosć Waterburyskeho dybsaczneho czasnika je wosebje pola czasnikow, kotrez so wot młodych a wot mało samożitnych ludżi nosscha, jara wulka.

3. Niż jenoż kózda jenotliwa pschedawarnja, ale tez fabrika sa wèrnosć horka prajeneho rukuje. Kózdy czasnik je s firmu fabriki Waterburyskich dybsaczných czasnikow schtemplowany, kotrejez kapital s reserwu 3 milijony hriwnow wuczini atd. atd.

Dostacz psches
Augusta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**
generalny sklad a wuporjedżernja Waterburyskich dybsaczných czasnikow.
Jenotliwje na pschedań
w **Budyschinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho czasnikarja.

K dżèlanju role w nasymje

poruczam czesczenym serbskim ratarjam swój sklad khumschtnych hnójnych srèdkow po najtunischich płaczisnach, każ:

ff. parjenu kosezinu (muku),
ff. syru kosezinu (muku),
prawdziwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukowanjom wopschijecza pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czoż so kózdemu kupzej hnójne srèdki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

P. Mattheis w Budyschinje.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej hasy pódla pósta

je płaczisny swojeho snateho dobreho derje **wuzuscheneho mydła,** każ tez wschèch druhich wot njeje so pschedawazych wèzow sasso ponizika.

Wscho je jara tunje.

Dr. **Kochowy restituzionski fluid, saksowy pólver, mlokowy** a **wużitkowy pólver,** każ tez wscho **lèkarstwo sa skót** porucza

Rakeczanska haptyka.

Khosej

seleny a **paleny** w jenoż dobrych a sylnje skodżazych dobroscżach po najtunischich płaczisnach porucza

Jan Wenk
w nowych khlamach na swonkownej lawskej hasy 38.

K kermuschi

zytronowy wolij, pjeczny sól, wschè druziny korjenjow, zylych a **tolczenych, bèły** a **czorny pópjeŕ, maziżowe kwèty, muskatowe worjechi, turkowski pópjeŕ, nowu wyrzu, majoran, thymian, zymt, zeylonski zymt, naliki, safran** atd. po tunich płaczisnach poruczataj

Strauch & Kolde
na kamjentnej hasy 3, na kamjentnej hasy 3,
drogowe khlamy k słotemu worłej.

Tunje posticzenje.

Gumijowe schaty (snaty najlèpschi wudzèłk).

Stejate khornarje po 35 np.
shibnjene khornarje = 50 =
manschety sa dżèczi por = 55 =
mużaze manschety = = 80 =
małe pschedkoschliki = 70 =
wulke pschedkoschliki = 100 =
mydło, knefle s mechaniku

porucza

A. Tschentscher
w kupnizy pschi torhoschczu.

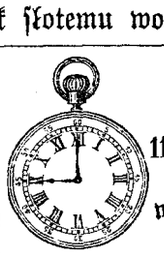

A. Mager

czasnikar
11 na serbskej hasy 11.
Wulki sklad
wschèch druzinow
czasnikow
s dwèlètnym rukowanjom.
Porjedżenja so, każ je snate, najlèpje a najtunscho wobstaraju.

Dobre sadleschczo pt. po 60 np., snscheny **polcz** punt po 60 np., snschene tuczne mjaso punt po 60 np., tuczny bèły kolbasu punt po 70 np., druhu druzinu po 60 np., ff. kolbasowy tuk punt po 45 np. pschedawa

O. Pètschka na serbskej hasy.

W wudawarni Serb. Nowin je ſa 20 np. dostacź:

Kak je

Bohuſław z Dubowina

Boha ſpóznał.

Wote mnje ſawjedźene tkaniny, ſa kotrychž hódnoſcź rukuju, ßo kóždemu kupzej ſpodobaju.

Wubjerne cžorne žiłzane tkaniny.

Najtuńſche płacźiſny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcźa.

Koruſchki wſchěch druźinow

jako

běły a cžorny pópjeř, nowu wyrzu a naliki, zymt a zymtowe kwěty, mazyßowe kwěty a worjechi, ſafran,

wſcho cžerſtwe a cžiſte mlěte,

korjenjowy wolij, zytronowy wolij atd.

porucža tunjo

Otto Engert

en gros drogowe khlamy en détail.

Koſaze koże

kaž tež wſchě druźiny druhich kožow kupuje a płacźi najwyſchſche płacźiſny **Guſtav Naucke**

na garbarſkej haßy 16.

S dobom poručam pſchi potrjebje ßwój wulki ſkład pjelſchcźowych kožow, do kotrychž mole njepſchińdu; teho runja wſchě koże derje a tunjo dźěłam.

Hamburgſko-amerikaniſke paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokódźna jězba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka** kóždu ßrjedu a njedźelu,

ſ **Havra** do **New-Yorka** kóždu **wutoru,**

ſe **Stettina** do **New-Yorka** kóždej dwě njedźeli,

ſ **Hamburga** do **Wjeczornje Indiſkeje** měßacźnje 3 krócź,

ſ **Hamburga** do **Mexika** měßacźnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtiſke parne kóńe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkladnoſcź ſa kajutowych a **bjeſtkubjowych puczowarjow.**

Dalſche wukaſanje dawa No. 797

Carl Meisel w Budyſchinje.

Přeprošenje.

K wobdźělenju na **hłownej zhromadźiznje provincialneho towarſtwa za znutřkowne misionſtwo,** kiž so

ſrjedu 2. novembra popołdnju w ſtyrjoch

w přećelniwje k temu přewostajenej

auli Budyſkeho gymnazyja

změje, za kotruž je po towarſtwowych rozprawach a po wobzanknjenju wo hotowych pjenjezach knjez měšćantowarſtwowy duchowny **Klemm** w Dreždźanach přednošk wo „ſtarobliwoſći za žónsku młodźinu z wosebitym dźiwanjom na žónsku **ſłužomnu** młodźinu“ najdobroćiwiſo přilubił, z tym najnaležniſo přeprošuje

W Budyšinje, 14. oktobra 1887.

Towarſtwowy wubjerk.

Hamtſki hetman z **Zezſchwitz,** předſyda.

Emma Vorwerkowa

porucža ßwój ſkład **paletotow, ſaketow** a **plüſchowych pjeſlow** w bohatym wubjerku po najtuniſchej płacźiſnje.

H. M. Schmidt

pſchedeſchcźnikowa fabrika

8 na hłownym torhoſchcźu 8

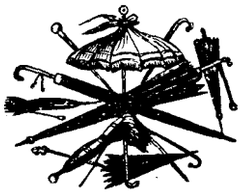

ßwój wulki wubjerk proſtych, kaž tež woßebnych **trajnych pſchedeſchcźnikow** po tunich płacźiſnach porucža. Pſchedeſchcźniki ßu wſchě w mojej dźěłarni ſ **barbunjepuſchcźatych tkaninow** dźěłane.

Pſchedeſchcźniki ßo, kaž je ſnate, derje a tunjo wuporjedźeja a počźahuja.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pſchi torhoſchcźu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu cžaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczjow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa muźſkich a hólzow ſ jenož cžiſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěłarni dźěłanych, po wurjadnje poniżenych płacźiſnach poručam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar

na ſchulerſkej haßy cžißło 1,

porucža ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ſnateje hódnoſcźe, teho runja wubjerne **pſchedźeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płacźiſnach.

Cžinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budźe na torhoſchcźu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich cžeſcźenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchulerſkej haßy cžißło 1 podali.

Pſchepoloženje.

Cžeſcźenym Serbam najpodwolniſcho k wjedźenju dawam, ſo ßym ßwoju **pſchedawarnju mužazeje, hólczazeje a dźěcźazeje draſty** ſ Hauenſteinſkeje haßy na **bohatu haßu 10** pſchepołožił, a ſo je mi nětko, dokelž mam wjazy ruma, mózno, wſchě žadanja ſpokojicź. Sprawne a tunje poßłuženje lubjo, proſchu wo dalſchi dobroćiwy pſchiſtup.

W. Udich na bohatej haßy 10.

Naſymſke koſaze, ſajecze, karniklaze, kaž tež wſchě druhe **koże** kupuje a płacźi najwyſchſche płacźiſny

Heinrich Lange

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi a pſchi žitnych wikach.

Gumijowe ſchemiſety, gumijowe khornarje, gumijowe manſchety

porucźa

Georg Bertram

rukajzarnja na lawſkich hrjebjach 8.

Naſymny cžaß.

Najrjeńſche dny we tutym lěcźi
Wſchak minyłe ßo tola ßu,
Nětk porědko to ßłónczko ßwěcźi
Se ßwojej miłej cźopłotu.
Wětr hižo nětko wótry duje
Pſches polo a tež pſches holu,
Haj, wſchitko na to pokaſuje,
So ſyma wěſcze pſchińdźe tu.
Wſcho ſwobuwane nětko khodźi,
Tež tón, kiž hewak boßy bě,
A kóždy khwata, ſchtož ßo hodźi,
Wſchak prjedy hacź h'ſchcźe pſchińdźe ßněh.
Wſchě ptacźki ßu naß wopuſchcźiłe,
Kiž w lěcźe rjenje ſpěwachu,
Do cźopłych krajow ſacźahnułe,
Hdźež ſkhowane ßu pſched ſymu.
Haj, ſańdźeny wſchak měßaz běſche,
Hdźež tu a tam h'ſchcźe łaſtojcźka
Nam ßwoje božmje prajicź chźyſche,
Hdyž poßledni krócź ſawoła:
Ja cźahnu prjecź tu wot waß nětko,
Wſchě twarjenja jow połne ßu;
Hdyž ſaßo pſchińdu, wěſcze wſchitko
Wſchak tehdom budźe prózne tu.
Haj, ſchtó dha wſchak je jim to prajił,
So bychu wot naß cźahnułe?
Haj, ſchtó dha je jim pucźnik ſtajił
Tam, hdźež je morjo ſchěroke?
Ta cźeſcź tež ßłuſcha naſchom' Bohu,
Kiž wſchitko mudrje ſhotuje,
A kiž tež cźłow'ka jeho dróhu
Wſchak huſto dźiwnje dowjedźe.
Kak wulke ßu wſchě Boże ſkutki
A kak jich jara wjele je,
Kiž cźini jeno wón ßamłutki,
A ſemju wſchelko žohnuje.
Haj, kóžda kwětka, kiž nětk kcźeje
H'ſchcźe tu a tam we ſahrodźi,
Sa krótki cźaß ßnadź wjaz' tu njeje,
Hdyž wótry mróz ju potrjechi.
Ach, wona wſchak nam wſchěm to praji,
Kak tež naſch cźaß je njewěſty,
So bychmy tola ſtražowali,
Haj, dokelž nichtó njewě, hdy
Wſchak Bóh tón Knjes tež naß tu woła
Na wotpocźink tón ßabatny,
Kiž tamnu ſtronu teho rowa
Je ludu Božom' ſkhowany.

H. Falka, g. p.

Jutſje njedźelu 23. oktobra budźe ßo w hoſcźenzu k běłemu kołpjej (ſchwanej) w **Nowych Koprizach 10 kaczkow** wukulecź. Sapocźatk w 2 hodźinomaj. **Malkſch.**

Ssylne hoſpoſy ſa ſkót, dźowki, domſke a hródźne dźowki, wotrocźzy, ßrěnkojo, rólni pohonczjo a wolazy ßo pytaju pſches pſchiſtajazu žonu **Heynoldowu.**

Schtož ßmój na młynkowu **Lejnu Domaſchkowu** ſrěcźakoj, ſ tutym jako njewěrne naſad bjerjemoj.

Marja Sopina a **Marja Haſchzyna**

w Ssokſchezach.

(K temu cźißłu pſchiloha.)

K dźenßniſchemu cźißłu je woßebita pſchiloha, limonadu ſ khěžorſkeho picźiwa naſtupaza, pſchipołożena.

Fabrika žonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyschinje
pschi torhoschežu pódla hlowneje straže

porucža

pjesle, žakety, paletoty, haveloki, mantle do deschža

ſ modernſkich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hiſchcže ženje widžanym wubjerku a w 8 wſchelakich wulkoſcžach.

Na ßwoje ſnate derje ßedžaze **faßony** woßebje kedžbne cžinju, kaž tež na to, ſo jenož dobre **dekatěrowane tkaniny** pſchetrjebam.

Moje płacžiſny ßu tak niſke, ſo ßměm ßo ſ nimi ſ kóždym měricž. Wſchak je ſnate, ſo ßym ßo pſchezo prózował, ßwojim wotebjerarjam niz jenož **tunjo**, ale tež **derje** poßłužecž.

Nowe ſymſke mantle

w wulkim wubjerku w wubjernych derje draſcžazych faßonach, rjenje a trajnje dželane.

Dublowe mantle jara dolhe hižo po 7 mk.

„ „ ſ pjelſchcžinu wobßadžene po 12 mk.

Plüſchowe mantle po 13 mk.

Starſche **ſymſke mantle** po 6, 10 a 12 mk.

Zakety, plüſchowe pjesle jara tunjo.

Richard Gautzſch
na bohatej haßy.

Swój wulki ſklad hotowych **pjelſchcžowych tworow** k dobrocžiwemu wobkedžbowanju porucža

Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudželane **cžorne** a **běle pjelſchcžowe koże** po najtuniſchich płacžiſnach.

Rukajzy, ßlě, krawaty
w wulkim wubjerku porucža
Georg Bertram
rukajzarnja na lawſkich hrjebjach 8.

Džiwje
kaſtanije
kupuje po kóždej dželbje a po najwyſchſchich płacžiſnach
Otto Engert.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo**, niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach
mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Czorny kaſchemĕr
jenož cžiſtowołmjany w ſnatej dobroſcži po ſtarych płacžiſnach porucža **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Cžiſtowołmjany dwójzy ſchĕroki
lama
k wobleczenjam, ßuknjam, pjeſlam atd. w kraßnych nowych muſtrach łóhcž po 60, 70, 80, 100, 120, 130, 150, 170, 200 np. porucža
Rich. Gautzsch
na bohatej haßy.

Na woprawdže hódnu a dobru
zigaru
ſ dobreho amerikanſkeho tobaka, 100 ſcht. po 2 mk. 80 np., kurjerjow. kedžbnych cžinimoj. Pódla teho ßwój druhi wulki wubjerk, jenož ſ dobrych druzinow wobſtejazy, bjes nimi wubjernu 4=np.=zigaru, należnje porucžamoj.
Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy 6.

Syrop
punt po 12 np., jara ßłódki, porucža **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

ſſ. jědžnu ßół a ßół ſa ſkót
płacžiſny hódno pſchedawam.
E. Schmeiß w Budeſtezach.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow

Jana Jurja Pahna

w Budyschinje

poruczeja

draſtne tkaniny ſ wolmy, polwolmy, polžidy, jenobarbne a muſtrowane, we wſchěch móžnych barbach ſ wobſzadkami, k temu ſzo hodžazymi.

Czorne kaſcheměry, woprawdže 2 lóhczej ſchěroke, jenož cziſtowolmjane, w ſtarych ſnatych dobrych kajkoſczach.

Tkaniny k poczehnjenju kožuchow.

Czorne židžane tkaniny ſ rypßa, kaſcheměra, köpra w jenož derje ſzo noſchazych kajkoſczach.

Lama k draſcze, pjeſlam a ſzuknjam, cziſtowolmjana twora we wſchěch nowych muſtrach.

Köprowu tolſtowolmu, ſzwojeje dżerżliwoſcze a trajnoſcze dla ſzo woſzebje k dżełaczerſkej draſcze hodžazu.

Židžany plüſch, wolmjany plüſch k paletotam a k pjeſlam wot najtuńſcheho hacž k najdróżſchemu.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſczach

po ſpodżiwnje tunich placżiſnach.

Filzowe czrije a toſle

najlěpſchi wudżělk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchczniki

jenož ſ barbunjepuſchczatych tkaninow a ſ roſczenymi kijemi

po fabrikſkich placżiſnach

porucża **Hugo Lehmann**

22 na bohatej haßy 22.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſzerbſkej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ſzuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
žołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
žołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterſku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej placżiſnje.

Jan Wenk

na ſwonkownej lawſkej haßy 38

w nowych khlamach

porucża ſwój wulkotny ſkład **dobrych wotležanych 3=, 4=** a **5=np.=zigarow.** 1000 ſchtuk tuńſcho.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 44. **Sobotu 29. oktobra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Poslednje wólby do sakskeho sejma su Bohu žel s nowa dopokasake, so sozialdemokratiska strona njedźiwajo sozialistiskeho sakonja pschezo bóle a bóle roscże a pschibjera. S wotedatych 59,000 hłosow je 12,276 sozialdemokratiskim kandidatam pschipanuło. W lěcże 1881 bě jenoż 2474 wolerjow sozialdemokratiszy hłosowało. Hdyž tež s tym njeje dopokasane, so je so sozialdemokratiska strona w běhu poslednich schěšcź lět wo schtyri krócź rosmnożiła, pschetoż tehdy je so wot wokrjesow, mjenje wot sozialdemokratow wobydlenych, woliło, dha so tola prěcź njehodźi, so sebi sozialdemokratiska mysl pschezo wjazy pschiwisowarjow dobywa.

— Jeho Majestosć němski khěžor je dospołnje wotkhoriwschi so wczera na hontwu do Hubertusstocka podał. Po skónczenju hontwy so wón do Barlina wrócźi.

— Knjezerstwo je so pola dźěłaczerjow a dawarjow dźěła na dróbnje wobhonjało, hacź ma so njedźelske dźěło do zyła sakasacź abo s najmjeńscha wobmjesowacź. Bjes wobsedźerjemi fabrikow běchu skoro wschitzy sa to, so by so swjatk a pjatk dźěłało. Cźi, kotsiž chzedźa njedźelske dźěło wobmjesowane měcź, su w wulkej mjenschinje.

— W bliższim czasu pjecza president rumunskeho ministerstwa, Bratiano, psches Win do Barlina pschijědże. Rumunska pjecza jako schtwórte mócnarstwo k ponowjenemu němsko-awstrisko-italskemu swjazkej pschistupi. Bratiano měł s wjerchom Bismarkom wo wuměnjenjach jednacź, pod kotrymiž bychu Rumunsku do mjenowaneho swjazka pschijeli.

— Komisija k sazbydlenju Němzow w narańscho-pruskich (pólskich) provinzach je hacź dotal 48 ryczerkubłow a 17 burskich kubłow sa něhdże 15 milijonow hriwnow kupiła. S tychle lezomnosczow je so hakle 5 wjetschich kubłow bjes 100 swójbow rosdźěliło. Polazy, kotsiž hacź dotal s měrom pschihladowachu, kak jene pólske kubło po druhim do němskich rukow pscheńdże, skónczje khutnu wolu pokasowacź poczinaju, pólske provinzy dalschemu pscheněmczenju wukhowacź. W Pósnanju su pólski bank sałożili, kotryž ma sadołżenym pólskim ratarjam s nusy pomhacź abo wulke kubła kupowacź, kotrež so do mjenschich kubłow roskuskuja. Bjes tym so so mjenujzy wulkich lezomnosczow pschi pscheżadźowanjach Němzy mozuja, pólske wobydlerstwo na wopak rad mjensche kubła kupuje. Pósnański pólski bank so s wjetscheho dźěla s pjenjesami haliczskich Polakow sałoži. W shromadźisnomaj, kotrejž stej so w Lwowje a Krakowje wotbywałej, su wobsamkli, so ma Halicz 1,200,000 hriwnow sa bank nawdacź.

Awstrija. Najsylnischa a najwažnischa awstriska twjerdźizna w Haliczu (Galizisker) je Pschemysl. Ruskej, kotraž w pschichodnej rusko-awstriskej wójnje najprjedy w Haliczu s Awstriskimi hromadu srasy, wjele na tym leži, nashonicź, po kajkim planje je Pschemysl wobtwjerdźeny. Skónczje je so Ruskim jich požadanje dopjelniło. Tele dny je mjenujzy jedyn wojerski pjekar, wésty Wjazsław Marek, s planami pjeczich Pschemysliskich fortow psches mjesy do Ruskeje twóchnuł. Wón bě korporalej, kotryž bě sam w wojerskej pisarni, nałzał, so ma někajke dźěło s wonka pisarnje wobstaracź. Bjes tym so bě korporal njepschitomny, Marek s jeneho khamora mjenowane plany wsa a potom czeknu. Po puczu wón něhdże zivilnu drastu kranu a so ju swoblekawschi njespósnaty mjesy dosahnu. Awstriske knjezerstwo so prózuje ważnosc kranjenych planow po mózносczi jako snadnu pschedstajicź. Njech so s tym tak ma abo nima, jene so sda wéste bycź, so je so paduchstwo na pohnucze ruskeho knjezerstwa stało. To je tež snamjo czasa.

— Awstriski wójnski minister hrabja Bylandt-Rheydt je so sa nowu repetěrowansku tsélbu s małym kalibrom rossudźił. S 143,000 hotowych wulkokalibratych tsélbow wójsko jenoż 90,000 pschedewosmje, bjes tym so sbytk Schtyrska brónjerńja, kotraž je tele tsélby dźěłała, sa wéste sarunanje wrócźo wosmje. K czemu ma so pschedewsatych 90,000 wulkokalibratych tsélbow trjebacź, njeje snate. Tak wjele je wéste, so so wone sa wójnu njehodźa, a kaž wězywustojni praja, s zyła k niczomu njejsu. Dokelž dyrbi Schtyrska fabrika grat a maschiny k wudźěłanju nowych tsélbow najprjedy pschihotowacź, jej do měrza mózno njebudże, małokalibrate tsélby dźěłacź sapoczecź.

Italska. Pschedsyda italskeho ministerstwa, Crispi, je w Turinje wulku politisku rěcź měł, w kotrejž je swonkowne poměry Italskeje a wosebje swój wopyt pola wjercha Bismarka a němsko-awstrisko-italski swjazk wobswětlił. Wo Bismarku wón praji: Tutón muż je tsizeczi lět dołho dźěłał, so by Němzow sjenocził, a potom, so by to, schtoż bě dokonjał, sakhował. Wón wjedźesche, schto chzysche. Kóždy jeho jako wulkeho wótczinza snaje, a ja k temu pschistaju, so je wón stary pschecźel Italskeje wot czasa nascheho najhłubscheho wotroczkowstwa. Pschetoż wot lěta 1857 wón tajne wotmysslenja Cavouroweje politiki snajesche. Tola wón mjelczesche a pschikasa tež druhim, mjelczecź. Wón derje wjedźesche, so dozpicze sjenoczenja Italskeje se sjenoczenjom Němzow swisowasche. Wo swojim njedawnym rosrěczenju s wjerchom Bismarkom w Friedrichsruhe nochzu so rosscherjecź; mjelczitosc mi dowola, jenoż jene jeniczke słowo pscheradźicź, kotrež Bismark pschi roszohnowanju praji: „Ssmój Europje wulku służbu wopokasakoj!“

Franzowska. Bjes Franzowskej a Jendźelskej je so skónczje dla Suezskeho kanala wujednanje dozpiło. Hłowne wuczinjenje je, so so Suezski kanal neutralny sczini. Kanal so wot žaneho mócnarstwa, tež niz wot Turkowskeje, sawrjecź njesmě. Bjes tym so je Jendźelska Franzowskej w nastupanju Suezskeho kanala konzessije cziniła, je Franzowska Jendźelczanam na to waschnje k woli, so swoju wojersku wobsadu s Nowo-Hebridskich kupow nasad sczehnje. Tele kupy po wuczinjenjach, kotrež běchu so w lěcze 1878 bjes franzowskim a jendźelskim knjezerstwom wujednake, ani Jendźelczenjo ani Franzowsojo wobsadźicź njesmědźachu. Tola Franzowsojo psched dwěmaj lětomaj njedźiwajo teho na Hebridske kupy, kotrež njedaloko franzowskeje Nowo-Kaledoniskeje kupy leza, wjetsche wotdźělenje wojakow pósłachu. Jendźelsko-awstraliske kolonije, bliskeho franzowskeho sussodstwa so bojo, teho dla mózne halekowachu a Jendźelsku namołwjachu, so by Franzowsow, kotsiž běchu pschecźiwo wobsamknjenym wuczinjenjam Hebridske kupy pod swoje knjejstwo

wsali, wot tam wuhnała. Franzowsojo pak ßo psches žane hroženje Jendźelskeje satraschicź njedachu, ale ſ měrom na Hebridskich kupach wostachu. Wschak dźě bě ßo Jendźelska runje tak pschecźiwo wschěm wucźinjenjam Suezskeho kanala mozowała. Po dołhim jednanju ßu nětko Franzowsojo a Jendźelcźenjo wo Suezskim kanale a Hebridskich kupach psches jene a tak bjes nimi saßo dobre pschecźelstwo wobsteji.

— Franzowske ministerstwo je hižo pschi prěnim poßedźenju deputěrtskeje komory khětre poraženje poczerpiło. Jednasche ßo wo namjet, so by ßo 22. stawny wubjerk wuswolił, kotryż by Caffarelowy skandal a wobskórźby, pschecźiwo Wilsonej, pschichodnemu ßynej presidenta Grévya, wunjeßene, pschepytał. Hacź runje ßo ministerstwo pschecźiwo tutemu namjetej pschecźiwjesche, tola komora ſ wulkej wjetschinu wobsamknu, wo nim skerje a lěpje jednacź. Jeli so ßo ministerstwu njeporadźi, njeknicźomnoscźe a słóscźe tharjam a pschißłodnikam pschepokasacź, kotsiž ſ tyßaz rukami pilnje na tym dźěłaju, so bychu ſ Caffareloweje wězy skandal pschecźiwo Grévyej a Wilsonej kowali, njebudźe ßo wone dołho psched nadběhami monarchistow a radikalnych dźerżecź móz. S padom nětcźischeho ministerstwa najskerje konservativna republikanska strona ßwoje dołholětne knjejstwo shubi, kotrehoż budźe ßo radikalna strona mozowacź chcyła.

Rußowska. Kaž „Kölnische Ztg." pische, ruske knjeżerstwo blisko pschi němskich mjesach wjele kasarmow twaricź da. Twarzy ßu jenoż Ruszy, kotsiž ßmědźa jenoż ruskich dźěłacźerjow do dźěła bracź. Garnisony pschi němskich a awstriskich mjesach ßo pomału rosmnožuja. W poßlednim cźaßu ßu ßo dwaj regimentaj dragunarjow a brigada artillerije se snutskowneje Ruskeje k mjesam pschepołożiłe.

Trompetař Bojasnik.

Běsche w nozy wot 13. hacź do 14. oktobra 1806. Na kromje małeho lěska pschede wßu Auerstedtom běchu ßebi Heysingski kyraßyrski regiment a Blücherowi cźerwjeni husarojo lěhwo scźinili. Poßledni strażny woheń bě hižo haßnuł. Wjebro bě mokrosymne a myßle wojakow tyschne a srudne. Hakle psched někotrymi dnjemi bě Pruska Franzowskej wójnu pschipowjedźiła, tola sapoczatk wójny bě hižo njesbožowny był. 10. oktobra běchu Franzowsojo pruskeho prynza Luisa Ferdinanda w bitwje pola Saalfelda porasyli, a khróbły prynz bě ßam tsinacźe krócź sranjeny po horzym wojowanju panuł. Tale bitwa bě Franzowsam pschekhody k rězy Saale wotewrika. Woni běchu se ßylnymi mozami ßo pschekamawschi lěwe kschidło pruskeho wójska wobejschli a jo ſ tym wot sjenocźenych Sakßow a wot jeho wscheho provianta wotrěsnuli. Na tajke waschnje bě w pruskim wójsku hižo wulka nusa nastała, kotraż bě ſ pschicźinu, so bjes wojakami njeporjad a njespokojnosć knjeżesche.

Jenoż w jenym stanje Heysingskeho kyraßyrskeho regimenta běchu tamny wjecźor wjeßele swuki ßłyschecź. Offizěrojo sa schkleńzu wina hromadźe ßedźachu a pytachu spěwy spěwajo srudne myßle sahnacź. Trompetař na jenym ßudźe ßedźo wustojnje na hußlach piskasche. Jeho włoßy a broda běchu ßo hižo seschědźiwike, a ſ jeho smorschcźeneho woblicza pod hustymaj browymaj wulkej palatej wocźi błyskotaschtej. Melodije, kotrež wón se ßwojich hußlow wabjesche, běchu pak wjeßke, pak saßo hłuboko khutne a srudne, a offizěrojo cźasto na ßwoje wjeßele rěcźe sabuchu, poßłuchajo na herzowe dźiwne kuski.

Na dobo stary trompetař se ßwojeho ßuda skocźi a ßo ſ runa wustupi; w lěwej ruzy hußle, w prawej ßmyk dźerżo, bě wocźi na stanowy nutskhód skożił. Pschetoż tam bě ßo njenadźizy zyle wurjadny hoscź sjewił. Do ßwojeho jěsneho płaschcźa sawaleny, żehlazu krótku trubku w hubje, ſ jatsobjazym noßom a błyskotatym wócźkom w sestarjenym a tola tak cźiłym wobliczu, wón tam steji, komanděr tychle jěsdnych, general-major ſ Blücher, kotrehoż ßo wschitzy bojachu, tola kotrehoż też wschitzy cześcźachu a lubowachu. Też offizěrojo běchu se spěschnoscźu błyska se ßwojeho ßudła skocźili a podwólnje ßwojeho pschedstajeneho postrowichu.

Starz njebě w ßwojim wuskim stanje žaneho měra a spanja namakacź móhł, dokelž ßebi pschezo ſ nowa na wójskowe straschne stejnischcźo myßlesche. Mjersazy wot ßwojeho lěhwa stanuwschi bě sa ßwoju trubku hrabnuł, ju sażehlił, ßebi ßwoju husarsku cźapku na hłowu stajił, ßo twjerdźe do ßwojeho płaschcźa sawalił a bě tajki do khłódneje włóżneje nasymskeje nozy stupił, so by po cźichich stanowych haßach khodźo ßwoje tyschne myßle wotbył a měra namakał. Tak bě wón tu pschischoł a sastupił. Jeho srudnuschke myßle běchu sabyte a jeho wocźi ßo błyskotaschtej.

„Dobry wjecźor, moji knjeża!" wón wjeßele sawoła, ßwoju ruku k postrowej k cźapzy skożiwschi. „Tak je prawje! To ßo mi spodoba! Tak ßo wuskocźnym, khrobłym jěsdnym saleźi! Njedajcźe ßo mylicź! To je najlěpscha sabawa w cźaßu, hdźež móhł cźłowjek woprawdźe wschu cźiłu a wjeßelu myßlicźku puschcźicź."

Wón ſ ruku kiwnu, so bychu ßo saßo ßynuli. To ßo sta, a starschi offizěr, psches jeho pschecźelniwoscź khrobłoscźe nabywschi, schkleńzu napjelni a proßy jeho, ju hnadnje pschijecź.

„Na Wasche stronje, moji knjeża!" Blücher praji a schkleńzu se spodobanjom wupije.

Pschi tym jeho wócźko na stareho trompetarja panje, kotryż bě wot teho cźaßa, so bě general sastupił, ſ runa stejo wostał a ßo se žanym stawom njerypnuł. „Ale schto dha macźe tu do hußlowanja, moji knjeża? Tajke kocźe kwicźenje! To ßo sa jěsdnych offizěrow njeßłuscha! Tam dyrbja trompety bycź!"

Tola stary hußleŕ, kaž stołp ſ měrom a ſ runa stejazy, ßo jemu po sdacźu spodobasche. K njemu blisko stupiwschi, jemu wón do wocźow pohlada. „Kak rěkasch? schtó ßy?" wón ßo jeho rucźe prascha.

Herz wocźi k semi njeskoži a ſ krutym hłoßom wotmolwi: „Jan Bohumił Bojasnik, knjes generalo, trompetař w kralowskim pruskim Heysingskim kyraßyrskim regimencźe!"

„Bojasnik? Bojasnik?" Blücher hłowu tschaßo wospjetuje. „To je też hubjene mjeno sa kyraßyra!"

„Njejßym ßebi jo wubrał, knjes generalo", trompetař wotmolwi.

Blücher ßo ßměje; tón muż ßo jemu spodoba. „Ale ta wěz tam!" Wón se ßwojej trubku se sazpěcźom na hußle pokasuje. „To je tola hubjena hrajka sa trompetarja!"

Bojasnik niz ßłowcźka njepiknje. Dyrbi wón ßwoje lube hußle psched generalom sakitacź? To by tola podarmo było, haj to by hłuposcź była. Tola jeho krucźe hladaze wócźko starzej praji: „To Ty njerosumisch."

„Sskużisch hižo dołho?" ßo Blücher dale praschesche.

„Běch ſ podwyschkom w Danzigskej garnisonje; skónczńje mje puschcźichu, a potom ßebi ßwój wschědny khlěb ſ tutej wězu, kotraż k niczomu njeje, dwaszeći lět dołho saßkużach, sa kotrež Němzy a Rußowsku hußlujo pschecźahach." Pschi tychle ßłowach wón hußle wyßoko sběhnu, kaž so chzył je wokoschicź, tola hnydom na to saßo ſ runa steji. Pschi ßłowach: „Běch ſ podwyschkom" Blücher nahle hłowu sběhnu; starz ßo jemu pschezo bóle lubjesche.

„Kak dha ßy nětko po tajkim dundanju do kyraßyrskeho khabata pschischoł?"

„Dokelž je nětko saßo wójna, dyrbju też pódla bycź. Stara wojerska wutroba mi žaneho měra njewostaji. Tak dha ßym saßo sastupił a k kyraßyram schoł. Dokelž pak ſ mjecźom tak derje wjazy sejhrawacź njemóžu, ßym trompetu wsał. Kóżdy po ßwojich mozach, knjes generalo! Tak ßylne płuza hischcźe stary podwyschk ma, so móże signale móżnje sapiskacź."

Blücher ſ hłowu kiwnu. W jeho wocźomaj starz cźitasche, so je ßebi generalowe spodobanje dobył. Tutón praji: „Nó, Bojasniko, jutsje ßo pscheßwědcźu, hacź mójesch kuski na trompecźe derje piskacź." Potom ßo k wukhodej wobrocźiwschi wón rucźe strowi: „Dobru nóz, moji knjeża!" — „Dobru nóz, knjes generalo!" ßo se wschěch stron wotwoła. Wón rucźe k ßwojemu stanej stupa, duzy bórbotajo: „Haj, haj, wutroba stareho wojaka je dźiwna. Tutón khadla ſ hłupym mjenom je dwaszeći lět dołho po wschěm ßwěcźe cźahał. Nětko pak, hdyż prěnja kulka safrunczi, ßo wón saßo pißany khabat woblecźe. Stary podwyschk ßo ßam k prostemu wojakej poniži. W tym khadlu něschto tczi. To je hódny cźłowjek! Njepuschcźu jeho ſ wocźow. Hdy by jenoż hłupe mjeno njemět! Bojasnik!"

Nasajtra ßo Auerstedtska bitwa bijesche. Marschal Davoust, kotryż Franzowsow nawjedowasche, Pruskich hacź do Eckartsberga nasad cźißnu. Pola Emsenskeho młyna ßo Blücher hischcźe ras njepschecźelej napschecźiwo staji. W měschenźy a cźischcźenźy drje dwaj regimentaj twjerdźe stejeschtej: Heysingscy kyraßyrojo a Blücherowi husarojo. Blücher drje jěsdnym dołhu cźaru twjerdźe samknucź da, so bychu cźěkanzow sběrali a njepschecźela wotdźerżeli. Hacź runje wscho hłowu shubi, żelesny Blücher ßo njekabła. A jeho wótre wócźko wuhlada, kak franzowscy pěschcy ſ natyknjenym bajonetom na njeho běża. Wón njeßmě njetrjebawschi a njemudrje žiwjenje ßwojich dobrych jěsdnych do stracha stajicź a poruczi piskacź: „Zosacź!"

Jeho hłóß njetschepoze. Wón tak wótsje a měrnje pschikasuje, kaž hewak ßwoje snate a ßławne: „Do prědka!" Hischcźe trochu w porjedźe ßo jeho schwadrony sawrócźa. Hdyż pak franzowske kule do nich praskachu, hdyż jěsdni a konje padachu, też jeho kyraßyrojo a husarojo poczinaju njeměrni bycź a w pschezo dźiwischim saskaku dale lecźa. To je starzej pschе wjele; ſ njeporjadom ßo

njeßmě zofacź. S mjeczom wyßoko sejhrawajo wón do jěsdnych saczěri, ßwari a ßantori s hrimotazym hłoßom. Tola njepschecźelske kulki pschezo ßylnischo a huscźischo lětaju, a cźěkanzy wjazy na jeho pschikasy njepoßkuchaju.

Kulka generalowego konja trjechi. Skocźo s bolosczu wyßoko s prědkom stawa a ßo w bliźschim wokomiku na semju wali. Franzowsojo ßo pschezo bóle a bóle bliża. Blücher ßebi hižo myßli, so je shubjeny. Tu je, skoku kaž błysk, trompetaŕ Bojasnik pschi jeho boku.

„Rucźe, knjes generalo, na mojeho konja!“ ßwěrny wojak praji, a prjedy hacź móże ßo Blücher hischcźe prawje domaßacź, je jeho Bojasnik hižo do ßedła sběhnuł. Potom wón sawoła: „Jěchajcźe sa regimentom, prjedy hacź je wscho shubjene!“

„Ale, hdźe Ty wostanjesch?“ ßo Blücher prascha, wotohi pschimnuwschi.

„Knjes generalo“, ßo Bojasnik ßměje, „schto dha je stary trompetaŕ hódny!“ Pschi tym wón ßwojeho konja na plezo praßnje, a tón prjecź cźěri.

„To Tebi ženje njesabudu, Bojasniko!“ Blücher nasad woła.

Kaž wětr trompetarjowy kóń sa cźěkazymi schwadronami honi, a general je wumóżeny. Bitwischcźo skónczńje sady ßo mějo, ßo Blücherej poradźi, ßwojich jěsdnych shromadźicź a jich do města Sömmerdy dowjescź. Jich wěz wschak je srudna a skoro bjesnadźijna. Pschetoż tón ßamy dźeń pruske wójsko pod wjerchom Hohenlohe też pola Jeny pobichu a rospjerschichu. Tola Blücherowe mjeno hischcźe pschezo sadwělowazym pschecźelam wótzneho kraja kaž błyschcźata hwězda nadźije ßwěcźi. (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Dźenża móżemy połny wuspěch naschich wólbow podacź. W wschitkich 80 dźělbach woßmeho krajneho wólbneho wokrjeża je ßo wscho hromadźe 1947 hłoßow wotedało. Bjes nimi běsche jeno 16 sa druhich hacź sa Koklu. Knjes kubleŕ Michał Kokla s Khróscźiz je po tajkim dźeń 18. oktobra pschi wolenju wscho hromadźe 1931 hłoßow dostał. S tym je ßławne dobycźe dobył. Tale powschitkowna dowěra zyłeho wólbneho wokrjeża njech je naschemu dotalnemu a nětko s nowa wuswolenemu sapóßłanzej wopokasuje dźakowneho pschipósnawanja jeho ßwěrnych ßejmskich prózowanjow, kotrež chzył Bóh luby Knjes też dale žohnowacź.

— Kral je pschikasał, so dyrbi ßo sakski krajny ßejm 9. nowembra wotewricź.

— Knjes zyrkwiny radźicźel dr. Schmidt je sa wyschscheho konsistorialneho radźicźela do Draždźan powołany.

— Na hłownej konferenzy wucźerjow Budyschskeho wokrjeża, kotraž ßo wutoru dopołdnja w sali měschcźanskeje schule wotbywasche, wuhladachmy mjes hosczemi woßebje mnohich ßerbskich duchownych. Rěcźało je ßo na konferenzy wo „stawisnach Božeho kraleſtwa w hornich klaßach ludowych schulow“. — Popołdnju běchu ßo wucźerjo pola Lawez sešli, hdźež ßo wschelake spěwy pschednoschowachu; mjes nimi też dwaj ßerbskaj: „Sslubjenje“ a „Luboscźiwy spěw“, spěwane wot kt. kantora Keŕka s Maleschez, wucźerja Knoblocha s Komorowa, kantora Schustera s Klukscha a wucźerja Wróbla s Delnjeje Hórki. Mózna „ßława“, kotraž ßo psches salu wołasche, bě snamjo, so staj ßo błyschanaj spěwaj mnohim ßerbskim pschipoßkucharjam derje spodobałej. Knjesam spěwarjam budź dźak a ßława, so ßu też tu na Sserbowstwo spominali! Derje by pak było, so bychu ßo k pschichodnym podobnym składnoscźam wjazy, haj wschitzy sjednocźili; sacźischcź by potom tola hischcźe hinaschi był.

— Hornjołużiske krajne stawy ßu sa naßlědnika seminarskeho direktora, schulskeho radźicźela Leunera, kotryž ßo hody na derje saßłużeny wotpocźink poda, doktora Müllera w Waldenburgu wuswolike. Też wuprósdnjene město tudomneho zyrkwinskeho radźicźela je hižo saßo wobßadźene. Nowy zyrkwinski radźicźel, wot knježerstwa powołany, je konsistorialny radźicźel Keller se Sondershausena. Wón je ßo w lěcźe 1833 w Mucźenje narodźił a w naschej Łužizy zyle njesnaty njeje; pschetoż wot 1863 hacź do 1875 bě wón s fararjom w Kamjenizy pola Bernstadta.

— W dworje tudomneho ßudniſtwa je ßo hižo saßo jedyn wojak satšélił. Njedźelu rano ½2 hodźin wojaka F. P. Hanicku s Łomacza, kotryž měješche tam strażowacź, morweho nadeńdźechu. Wón běsche ßebi se ßwojeje tšélby kulku do hłowy tšélił. Kaž ßo praji, je wón s bojoscźu psched khostanjom ßwojemu žiwjenju kónz scźinił.

— Sańdźenu njedźelu dopołdnja ½8 hodźin ßu w hródźi jeneho tudomneho hosczenza pschi žitnych wikach 37lětneho pohonca K. A. Rejlu s Hłuschiny pola Lubija morweho nadeschli. Mjenowaneho, kotryž bjes dźěła a statoka w Budyschinje dundasche, je pjecźa jedyn druhi pohoncź ßobotu bił a jeho tak sranił, so je nasajtra wumrjeł.

— Tak dha je lětuscha měschcźańska kermuscha, kotraž je po starym prawidle w nasymje kóždy krócź tři dny do prěnjeho ßněha, saßo ras nimo. Sańdźenu wutoru ßmy prěni ßněh w Budyschinje měli, k kotremuž ßo tón ßamy dźeń wjecźor ßylne mjerśnjenje pschida. Na wßach a w městach je syma wschudźe psche sahe pschischła. Wbosy murjerjo dyrbja lětża jara sahe ßwjecźicź, a rólnik njebudźe najnusnische dźěło na polach dokonjecź móz, jeli so wjedro saßo njewotmjaknje. Hischcźe prjed yhacź k nam, je kruta syma do druhich krajow, kotrež ßu cźoplische, hacź nasch, sacźahnuła. Hižo 17. oktobra je w Italskej ßylny ßněh panuł. W cźopłej hornjej Rheinskej krajinje je w tym ßamym cźaßu ßylnje mjersko a hory ßu tam wschě s wyßokim ßněhom pokryte. Saźna syma je w tychle stronach, hdźež ßo najlěpsche němske wino plahuje, jara wjele schkody w winizach naczinika.

— Njemóżu ßebi sapowjedźicź, so Wam w ßlědowazym kótre ryncźki s wjetscheho nastawka w pschełožku podam, kotryž je psched krótkim ßłowinske towarstwo „Narodni dom“ w lublanskich nowinach „Slovenski Narod“ wotcźischcźecź dało. Runja nam Łužiskim Serbam ßu też Sskowinzojo (Slovenojo) ßłowjanski splah. Kaž sa naß Sserbow Budyschin, tak je Sskowinzow duchowne ßrjedźischcźo město Lublana, němski Laibach. Kaž my na to dźěłamy, ßebi w Budyschinje ßerbski dom (narodny abo macźicźny dom) natwaricź, je ßebi też ßłowinske towarstwo „Narodni dom“ khwalobny nadawk stajiło, w Lublanje wulki ßłowinski narodny dom natwaricź, kotryž ma ßrjedźischcźo wscheho towarschneho žiwjenja ßłowinskeho hłowneho města a dale zyłeho ßłowinskeho luda bycź. Tole towarstwo nastupajzy ßo w spomnjenych nowinach pische: „Towarstwo sa tym dźe, 200,000 schěßnakow nahromadźicź, a to 100,000 schěßn. psches sběrki mjes ßłowjanskim ludom a 100,000 schěßn. w dźělbach po 100 schěßn., kotrež poßlenische maju ßo s 3½% sadanicź a sa 60 lět amortisowacź (po něcźim wotpłacźicź). Sběrki ßu dotal 60,000 schěßnakow pschinjeßke; duž je nadźija, so lud pschi wschej ßwojej khudobje ßwoju narodnu pschißłuschnoscź dopjelni. Mjenje wótcźinszy smyßleni ßo bóle samożicźi mjes naschim ludom pokasuja. Pschetoż wo te dźělby po 100 schěßn. ßu ßo dotal jenoż 120 pschimolwjeli, schtoż lědy 12,000 schěßnakow wucźini. Mnosy ßo teho dla komdźa, dokelž na tym dwěluja, so móhł ßo wótcźinski skutk poradźicź. Ale runje s tajkejle njedowěru ßo ważnemu skutkej najbóle sadźěwa.“ — Luby cźitarjo! Nałoż tele wěrne ßłowa na nasche wobstejnoscźe: w město „ßłowinski narodny dom w Lublanje“ staj ßerbski macźicźny dom w Budyschinje, a w město „ßłowinski lud“ staj ßerbski lud — a potom pschi ßebi rospomń, schto je twoja ßwjata pschißłuschnoscź, a potom — skutkuj!

— Na Lipscźanskej universicźe je ßo w běhu teho lěta 104 studentow pruhowało, kotsiž chzedźa posdźischo do duchownskich sastojnstwow sastupicź. Němszy kandidacźa budźa po tajkim doßahacź. Ale ßerbszy — ßerbszy? tych pschezo hischcźe dosez njeje.

S Klukscha. W „Pschedźenaku“ je wotcźischcźane, so ßo nascha kermuscha 14. novembra ßwjecźi. To je smylka; pschetoż nascha kermuscha pschezo 3 njedźele do 1. adventskeje njedźele panje a też lětża ßo stary porjad njepschemèni. Klukschanska kermuscha smèje ßo po tajkim 7. novembra.

S Njebjelcźiz. 14. oktobra ßu ßo tu do wobydlenja jeneho zyhelniskeho mischtra łamali, a tam wjele schatow, zyroby, hypothekske listy, nalutowarske knižki atd., 30,000 mk. hódne, kranuli.

S Kamjeńza. Tudomne hamtske hejtmanstwo na to kedźbne cźini, so je sakasane, wobydlerjam Jězowskeje dźěłacźerńje palenz dawacź. Teho runja ßo na to pomina, so ßo w Kamjeńskim hamtskim hejtmanstwje tykanzy proßycź njeßmědźa a so ßo starschi, kotsiž ßwoje dźěcźi wot teho njewotdźerżuja, khostaja.

S Draždźan. Powschitkowny zyrkwiny pokład w Draždźanach, kotryž je ßo w ßwojim cźaßu po namjetowanju knjesa fararja Jmischa sałożił, ma nětko 235,000 hriwnow samoženja, kotrež dyrbi ßo pschezo k lěpschemu zyrkwjow nałożowacź.

S Radschowa. 11. oktobra ßu ßo tu twarjenja Khorle Seiferta a domske ßußodneho Martinia wotpalike.

W Hródku chzedźa noweho, t. j. tsecźeho duchowneho postajicź. To je derje; ale nětko dyrbjał tam saßo Sserb pschińcź, so by Hródkowska ßerbska woßada, kiž ma hižo tři lěta němskeho fararja, saßo ßerbskeho prědarja dostała. Hoły Němz, kiž ßerbski njemóże a snutskowne žiwjenje ßerbskeho luda njesnaje, w tej stronje njedoßaha, hdyž też wjetschina Sserbow němsku rěcź rosumi. Tam a wokoło Khocźebuża je telko sozialdemokratiskich dźěłacźerjow, so je strach; hacź dotal hischcźe wjele Sserbow natykanych a nakaženych njeje: ale

to budźe ſ kóždym lětom hórje, njechadźa-li mózni a samóžni žo sa to staracź, so kóžda tajka wožada, kiž połnje němska njeje, saž̌o žerbskeho prědarja dostanje, kotremuž ludźo w zyrkwi a w domach połnje rosumja, kotryž móže jim niz jenož do rosoma, ale też do wutroby rěčeć ſ tymi synkami, kotreż su najprjedy wot macerje žłyscheli a na kotreż žu wot młodosće swuceni.

S Khocźebuſa. Brandenburgska generalna (zyrkwina) synoda w Barlinje je žo tónle tydźeń dźerźała. Nasch khěžor kemschnemu wotewrjenju synody pschibywacź njemóžesche, dokelž běchu lěkarjo jemu to symneho cźaža dla wotradźili. — Kaž ſ Bismarkowych nowin widźimy, chze pruske knježerstwo pola swjaskoweje rady namjetowacź, so bychu žo namjesne žitne zła psches khěžorstwowy žejm powyschike.

Swarnowana žwjatniza.

(Bukeczańska kermuscha.)

Dom wulki, rjenje natwarjeny,
Kiž pyschi wěża wyšoka,
Dom k Božej žłužbje poštwjeczeny
Dźenž žwjeczi žwjedźeń wobstacźa.
S tym žwjedźenjom we sjenocźenju
Tu steji nascha kermuscha,
Hdźež hosczo k nam po pscheproschenju
Pschez' ſ dala, ſ bliska pschińdźeja.

Dźenž ſ dźaknej myžlu spominamy
My na nasch luby Boži dom,
Hdźež prědowany dostawamy
Tón žwjaty evangelijon.
O kražny dom! Schtóž wopytuje
Jón sprawnje a bjes ludanja,
Tón woprawdźe tu wěrnosć cźuje,
So bydlenje Bóh Knjes tu ma.

Dom Boži nasch žo ſ wulkej prózu
A lěta dołho twarjesche;
Hłód, drohota tehd' ſ wulkej mozu
We naschim kraju knježesche.
O dźiwnje! hdyž twar spocźinachu,
Ssydom stow toleŕ mějachu,
A hlej, hdyž dźěło dokonjachu,
Sbytk, junkrócź wjetschi,* khowachu.

Dźenž spomnimy na srudne ranje
Dźeń schtyrnateho winowza,**
Hdźež krwawny nadpad, wojowanje
Sso tu pšched naschej zyrkwju sta:
Kak tehdom, połni žurowosće,
Też do zyrkwje žo dobuchu;
Dom Božej' cźesće bjes žmilnosće
K mordarskej jamje sćinichu.

Wot płomjenjow bu spožerana
Wjeż hacź na lutke twarjenja;
Kaž ryceŕ je tu stała žama
„Ta swarnowana žwjatniza."
Po woteńdźenju wulkoh' wójska
Tu sranjenych nuts noschachu;
Tak starasche žo luboscź bójska
Sa cźerpjazych wo hospodu.

Po dlěschim cźažu parowanja
Saž' lubu zyrkej dostachu
A se žylsami dźakowanja
Tu cźichi nutskhód dźerźachu.
Tehd' wěsće žu žo shibowale
Pšched Bohom wschitkich kolena,
Tehd' wěsće njeižu prósne stale
Te lawki sa cźaž kemschenja.

Dźak Bohu, so je wobarnował
Nam dotal lubu žwjatnizu;
Nam žwoje kubła wudźělował
Pschi dupje a pschi woltarju.
Dźak Bohu, so je sdźerźał hnadni
Nam cźiste žłowo, prědarjow;
So dotal byli njejžmy žadni
Tu žwěrnych duschowpastyrjow.

Haj, Božo! Tebi poruczamy
Też dale tutu žwjatnizu;
Daj hnadnje, so žo njetrjebamy
Wot njeje dźělicź psches srudźbu.
Njech bohacźe ju wopytuje
Lud, kotryž wótzow wěru ma,
A shibowacź žo njehańbuje
Pšched Tobu žwoje kolena.

Njech sesłhadźa a kcźeje rjenje
Wscho žymjo, kiž žo žyje tu
We twojim, Jesom Khrystschcźe, mjenje,
We sakožku na bibliju.
Njech ženje bydlicź njepschestanje
Tu twój Duch, žłowo wěrnosće,
So žymjo, tudy wužywane,
Stokrócźne płody pschinježe.

Na žadanje H. P.

* Po powjesczi mějachu sbytka 1600 toleŕ, kotreż buchu posdźischo k twarjenju wyšokeje wěže nałożene.
** 1758.

Towarstwo Pomozy sa studowazych Sserbow.

100 hriwnow psches k. fararja ryceŕja lic. theol. H. Imischa w Hodźiju ſ wotkasanja njebo k. pschekupza Handrija Lorenza psches teho sawostajenu knjeni wudowu 25. oktobra 1887 wupłaczene.

S dźakom kwituje

E. Měrsch,
pokładnik Towarstwa Pomozy.

Wušudźenja.

Pschišažny žud. Pšched tudomnym pschišažnym žudom žo 27. oktobra hłowne wušudźenje pschecźiwo mordarjam hosczenzarja Pietzschmanna w Langburkersdorfje sapocza. Na žudniskim blidźe běchu žekery, noże, revolvry, kotreż běchu mordarjo trjebali, a rosschcźěpjeny nop jich wopora wupokožene. Mordarstwa wobskorženi běchu selinaŕ Gustav Hermann Knecht ſ Noweho Města, dźěłacźeŕ Khorla August Protza ſ Hertigswalde a młynski Gustav Adolf Schöne ſ Weigsdorfa. Dalschich wobskorženych, selinarja Ernsta Knechta ſ Noweho Města winowachu, so je mordarjow ſ radu a skutkom podpjeraŕ, tkalza Gustava Adolfa Schurza se Sebnizy, so je, wo wotmyšlenym mordarstwje wjedźiwschi, sanjechaŕ, to wyschnosczi k wjedźenju dacź, a žonu Ernsta Knechta, so je mordarjam na to waschnje pomozna była, so je jim jich krwawu drastu płókała. Pschežłyschenje žo ſ młynskim Schönu sapocza, kotryž žo hłuboko roskaty žwojeho njeskutka do zyła wusna. Wobskorženy praji: „Pšched něktorymi lětami žo ſ Protzu a posdźischo ſ bratromaj Knechtomaj sesnach. Hižo tehdy běchmy pšches jene, so bychmy žebi rucze a na jene dobo něhdźe wjetscheje sumy pjenjes mozowali, so bychmy žo ſ dźěłom dale dreczź njetrjebali. Wěsty Köhler, ſ kotrymž běch žo w jastwje spschecźelił, žo k nam pschisamknu a my wschitzy revolvry a noże žobu wsawschi do Draždźan pucźowachmy, so bychmy žo do žamotneje leżaneje Müllerez ville w Neugrunje nutskłamali. Müllerowy poš pak se žwojim wótrym schcźowkanjom nasche wotmyšlenje pschekasy a dyrbjachmy, hdyž bě Protza pža satšélił, cźeknucź. Posdźischo chzychmy žo pola fabrikskeho wobžedźerja Großmanna w Großröhrsdorfje, w Neugrunje, Kumwałdźe, Langenwolmsdorfje, Nowym Měsce, Nixdorfje a w Sebnizy nutskłamacź, tola kóždy krócź naš wotscherichu. Skónczńje naš Protza na hosczenzarja Pietzschmanna w Langburkersdorfje kedźbnych sczini. Schtwórtk 7. julija wjeczor chzychmy nasch wotpohlad do skutka stajicź. Bjes tym so Ernst Knecht doma wosta, so bychmy pola njeho wukhow namakali, žo ja, Gustav Knecht a Protza na pucź do Langburkersdorfa podachmy. Ja po drósy pšched hosczenzom khodźach, Knecht a Protza njedaloko w pschěrowje žedźeschtaj. Hdyž bě poželdni hósez dom wopuschcźił, k žwojimaj towarschomaj dźěch a jim pschipowjedźich, so je nětko cźaž. Dyrbjachmy pak prósdni wotcźahnucź, dokelž bě Pietzschmann hižo khežne durje samknuł. Na to žo k Ernstej Knechtej podachmy, hdźež pschenozowachmy a hdźež chzysche na druhi dźeń Schurz, kotryž wo naschim wotmyšlenju wjedźesche, pschińcź. Tón žamy wjeczor hischcze žo srěczachmy, pschichodnu nóz žwoje wotmyšlenje wuwjesczź. Pschi tym też na Pietzschmannowu pincźnizu, Marju Bräuerez, spomnichmy a ſ wopředka wobsamknuchmy, też ju skónzowacź, tola ja a Ernst Knecht pschecźiwo temu rěczachmoj, dokelž holza tola ſ cźažom do koża póńdźe. Na druhi dźeń k Schurzej do Sebnizy dźěchmy, tola niz wschitzy hromadźe, ale dwaj a dwaj, so bychmy kedźbnosć na žo njewobrocźili. W lěžu bjes Nowym Městom a Sebnizu chzychmy žo wjeczor setkacź a to žo też pschi lipowej aleji, k Polenzikemu knježemu dworej wjedźazej, sta; jenož Schurz bě wuwostał. Protzy bě Ernst Knecht wožebje porucził, so by noże, revolvry a žekery žobu pschinježł. Ssekery do schkórnjowych nakoleńzow, noże a revolvry do saka k wutrobnu stykachmy. W 10 hodźinach žo Ernst Knecht wot naš dźěli, so by k Pietzschmannej schoł a jeho wotdźerźał, sahe durje samknucź. Nětko my tšjo, ja, Gustav Knecht a Protza najprjedy spytachmy, žo do Trinkez ville dobycź. Dokelž pak žebi myšlachmy, so žmy k temu psche žłabi, žwoje wotmyšlenje puschcźichmy. Do Pietzschmannez hosczenza pschischedschi tam pódla Ernsta Knechta hischcze něktorych hosczi nadeńdźechmy. Ssynuchmy žo ſ boka sa jene blido a žaneho žłowcźka ſ Ernstom Knechtom njerěczachmy. Hakle hdyž bě Ernst Knecht worcźišnu sapłacźił a mi kiwnuł, sa nim won dźěch. Na drósy wonka mi Knecht praji: »Pietzschmann ma wjele pjenjes w mószchni, njewostajcźe jemu jenož te!« Mój žo na to pschi hosczenzowej poželdnizy stupichmoj a cźakachmoj, hacź žo hosczo wotžała. Ja wožebje na to kedźbowach, hacź pincźniza do koża dźe, a na to žo do hosczenza saž̌o wrócźichmoj. Pietzschmann žo, nam pošłužiwschi, k naschemu blidu žynu a žo pschi naschim rosrěczowanju wobdźěli. Hdyž žo saž̌o ras wotžalich, jedyn ſ naš praji: »Na, nětko budźe cźaž!« — nichtó pak sapocźecź nochzysche. Na to žebi Protza hischcze schkleńcźku ruma skasa. Hdyž bě hosczenzaŕ stanuł, žo sa nim dachmy, a bjes tym, so ja wo khěži stejazu žo žwěcźazu lampu rosrasych, Gustav Knecht a Protza se žekeru Pietzschmanna do hłowy bijeschtaj. To pschi błukim žwětle kuchinskeje lampy wuhladawschi, też ja do hosczenzarja, k semi padazeho, se žekeru bijach. A hdyž na to Pietzschmann stonajo na semi leżesche, jemu Knecht pschiwoła: »Nó, cźakaj, ty hischcze žmorcźisch, chzu tebi pomhacź!« a wospjet do Pietzschmannoweje hłowy se žekeru bijesche." Po Schönje žo drusy mjenje a bóle prějazy wobskorženi pscheželskschachu; tola žo psches jich wuprajenja Schönowe wusnacze jenož wobkrucźi. Schönowa rěcź, kotryž ſ bjeswuraſnym hłošom wo hrósbnym njeskutku powjedasche, na pschipošłucharjow mózny sacźischcź sczini. Skoro wschě žony hłuboko sapschimnjene po njej wušudźeńsku salu wopuschcźichu.

(Dalsche pschichodnje.)

21. julija rano wokoło 3 hodźin žo w Kósłach twarjenja Měteż a Knježkez žiwnosće wotpalichu. Woheń bě w Měteż brózni, se

ßkomu krytej, wuschoł a ßo wot tam tak ruczе rossċěri, so bě lědma móżno, skót płomjenjam wukhowacź. Mětowy ßyn ßo, domjazu nadobu wurumowajo, straschnje wopali a je 4 njedźele dołho khoiy leżał, a budźiſche=li Mětowa mandźelska nětotre mjeńſchiny posdźiſcho wozuczika, by Mětez zyła ßwójba w płomjenjach ſrudny kónz namakała. Woheń bě sakoženy, a tydźeń posdźiſcho ßo hižo poradźi, skóſtnika wußlědźicź. W Förſterez korczmje w Kóſkach ßo czeladnik Jan Khorla Henſel ſ Kaßowa, kotryż hižo nětotre lěta w Kóſkach ßłuži, w pjanoſczi wuſna, ſo je woheń sakożił, a posdźiſcho tole wuſnacze pſched żandarmom wospjetowaſche. Wón je, dokelż je na Měta, kotryż je na njeho ſ porſtom pokaſował, trochu njemdry był, bróżninu tſěchu ſe ſapałku ſapalił. So by ßo też domſke a Knjeżkez żiwnoſcź wotpalika, ßebi wón, każ wudawaſche, wotmyßlił njeje. So by ßo nad Förſterom ſa to wjecził, ſo bě jeho k wuſnaczu pohnuł, Henſel winu na Förſtera ſtorczicź ſpyta, prajizy, ſo je Förſter jeho k ſapalenju wabił a jemu k temu ſapałki dał. Förſter tule wobſkórżbu, kotraż bě ßama na ßebi mało k wěrje podobna, ſ pſchiſßahu wotpokaſa. Henſela k khoſtarni na dźewjecź lět, k ſhubjenju cżeßnych prawow na dźeßacź lět a k dowolomnemu podſtajenju pod polizajiſku nadkedźbu ſaßudźichu.

Lawniſki ßud. 1. meje pſched Handrikez korczmu w Porſchizach puki padachu. Straźnik Wicźas bicźkam wobaraſche, pſchi cźimż cżeladnik Khěżnik ſe Ssepſchez ſ napjelnjenej bleſchu Wicźaſej na cżole hłuboku ranu wuraſy. Cżělneho ſranjenja dła Khěżnika dźiwajo na to, ſo je tehdy pjany był, ſ jaſtwom na dźeßacź dnjom khoſtachu. — Skórżba dła kſchiwdy bjes fabrikarjom Gottſteinom w Hajnizach a fabrikarku Hanu Frankez tam ßo na to waſchnje ſkónczi, ſo Frankez k 5 mk. pjenjeżneho khoſtanja a k ſapłacżenju ſkórżbnych khóſtow ſaßudźichu.

Khoſtanſka komora. 36létny cżeladnik Jakub Kozor ſ Wotrowa bě w mnohich korczmach do ßyteje wole pił a jědł, na cżoż bě, ßwoju worcźiſnu njeſapłacźiwſchi, cżeknuł. Dokelż je Kozor hižo 9 krócź wotßudźeny, jeho khoſtanje poměrnje wyßoko ſliczichu; jeho k khoſtarni na dwě lěcże, k 600 mk. pjenjeżneho khoſtanja abo k khoſtarni na dalſche 4 měßazy a k ſhubjenju cżeßnych prawow na 6 lět ſaßudźichu.

Přilopk.

* Kak ſtraſchne to njewuſchne waſchnje je, kotreż ßo cżaſto hiſchcże nadeńdźe, ſo ßo mjenujizy młode ptaczki dźerża, ſo bychu dźěcźi ſ nimi hrałe, podawk dopokaſuje, kotryż je ßo pſched krótkim w Ottmarsheimje ſtał. Dźěcźi jeneho bura běchu lěcźi młodu ßroku popanułe; a ſ cżaßom ßo ßroka też w ßußodſtwje domjaza ſcżini. S jeneho domu do druheho ſkakajo ptak hładaſche, hdźe něſchto na ßwój pyſk doſta. To też ßo wóndano popołdnju ſta, hdyż w ßußodnym domje małe dźěcźo w kolebzy leżo ſpaſche, mjes tym ſo běſchtaj ſtarſchej ſ domu ſchłoj. Na jene dobo ſtarſchi bratr żałoſtne wołanje wußłyſcha; hdyż wón dó jſtwy pſchiběża, ßo ſe ſtróżelemi dohlada, ſo ßroka dźeſcźu mjeswocźi ßedźi: dźeſcźowe wobliczo běſche zyle krwawe, a ßroka jemu njepſcheſtawajzy do wócźkow dypaſche. Dźeſcźu ſtej wobě wócźzy ſranjenej, teho runja ruczka.

* W Weißenſeju pola Barlina ßu ſańdźenu njedźelu nowu katholſku zyrkej poßwjeczili, kotraż je zyła ſ blacha natwarjena. Zyrkej ma pjecź woknow po dołhoſcźi; woltař ſ nawjeczorneho kónza ſteji; na narańſchej ſtronje je pſchitwark wutwarjeny, a na zyrkwi mała ſwóńża ßedźi. S nutſka je zyrkej ſ kałkom wobmjetana a tak wobarbjena, jako bychu murje ſ běłeho kamjenja byłe; na wjelbowanym wjerchu hwěſdne njebjo widźiſch.

* W Elberfeldźe wóndano wokoło połnozy murjeŕ do korczmy pſchiúdźe, ßebi ſchkleńzu piwa porjedźicź da, piwo ſ měrnej krwju wupiwſchi ſa blidom ſtaże a k pſchitomnym hoſczom dźeſche: „Moji knjeża, chżecźe wohładacź, kak ßo nęchtó ſatſěli?“ To prajiwſchi revolvr wucźeże a ßo do hłowy tſěli. Kułka jeho na měſcźe mori.

* Cżěſkim nowinam ßo piſche: Najenk żid w jenej wßy pola Radnic pſched krótkim w ßwojim domje paducha lepi a hnydom po żandarma póßła. Hdyż żandarm pſchinídźe, ßo paduch k żidej wobrocźi prajizy: „Hdźeż móże ßo kónzowacź, tam móże ßo też kranucź. Hdźe macźe to dźěcźo, kotreż wczera pola waß wó jſtwje płakaſche?“ Pſches tele ßkowa żandarm, a wot njeho wyſchnoſcź wo njeſkutku ſhoni, kotryż běſche dotal potajny woſtał. We wßy a w ßußodſtwje ludźo wjedźachu, ſo wucźeŕ M., kotryż běſche w domje żida ſ domjazym wucźerjom, ſe żidowej dźowku dźerżi, a ſo jeju wobkhad bjes ſcźěhwka woſtał njeje. W żidowym domje a na dworje ßudniſtwo podarmo ſa dźeſcźom pytaſche. Żidowa dźowka a wucźeŕ buſchtaj ſajataj. Skónczńje w wobydlenju wucźerja na wóhniſchcźu koſcźe dźěcźazeho cźěła namakachu. S pomozu lěkarſtwa běſche holza njedonoſchene dźěcźo wuhnała, a wucźeŕ běſche jo w ßwojim wobydlenju ſpalił. Do tejele wěży, kotraż je ludźom ſ wulkim pohórſchkom, ßu hiſchcźe nękotſi pomozniizy ſapleczeni: tón, kotryż je rezept pißał, haptykaŕ, kotryż je próſchki dawał a dr.

* Nadżeny ßynk je 41 lět ſtary dźěkacźeŕ Wagner ſ Markvartiz, kotryż je paduchſtwa dła hižo cżaſto pokhoſtany. Wón pſched krótkim ßwojeje macźerny dom ſapali. A hdyż twarjenje zyłe w płomjenjach ſtejeſche, ßo njedocźink ſjawnje nad tym ſradowaſche a k ßußodam dźeſche: „Hdyż ja niczo nimam, moja macź też niczo měcź njetrjeba; teho dła ßym dom ſapalił.“ Duż jeho hnydom pſchimnuchu a wyſchnoſcźi pſchepodachu.

* Bjes dwěła rědka wěż je kóń, ſe ſnamjenjom wucźenoſcźe na noßu. Jedyn běrtlkleńk w Worjechowje na Morawje ma konja, kotryż jemu hižo dołhe lěta ßwěrnje ßłuži. Poßleni cżaß běſche kóń trochu krótke widźenje měcź początł. Hoſpodaŕ ßebi rucźe pomhacź wjedźeſche: wón nawoczi (bryle) kupi a je konjej na nóß ßadźi. A hlej, kóń ma ſaßo ßwój wěſty poſtup, każ prjedy, a ßo ſaßo do wſcheho dźěła hodźi: krótkemu widźenju je wotpomhane.

* 13 lět ſtary ßyn jeneho murjerja w Reichenhainje wóndano hońtwjeŕſku patronu, kotruż běſche, każ wudawaſche, namakał, ſe ſapałku ſażehli. Patrona rosbuchnu, hólczęzej kruch leweho palza a pokaſowarja wottorże a jemu też prawu ruku ſrani.

* Nědhuſchi ſchoßaŕ, kotryż w Mnichowje na wumjenku ßedźi, je na bajerſkeho prynza regenta ſpodźiwnje podobny: wón ma to ßamßne mjeswocze, runje tajku brodu atd. Cżaſto ßo ſtanje, ſo, hdyż ſchoßaŕ=wumjenkaŕ nimo pſchinídźe, wojeŕſka ſtraża wuſtupi, wojazy, wojeŕſzy wyſchſchi, żandarmojo a dr. ſtejo woſtawſchi jemu cżeſcź wopokaſuja, ziviliſtojo ßebi pſched nim poniżnje kłobuki ſejmuja atd. Tón mużik ludźom to wobaracź njemóże a dyrbi ßebi lubicź dacź, ſo maju jeho ſa bajerſkeho knjeżerja. Ssamemu prynzej regentej je ſpodźiwny pſchipad ſnaty, a jemu je kóżdy krócź ſajimawe, hdyż ßwoju podobu w ſtarym ſchoßarju na dróſy ſetka.

* W Romje ßo na wopyt najwjetſcheje żónſkeje zyłeje ſemje pſchihotuja. To je hnadna knjeni klóſchtra St. Meinrad w Schwajzarſkej. Wona je něhdźe połpjata łóhcźa dołha a tak ßylna, ſo ßo w ßwojej ſchěrokej brunej klóſchtrſkej draſcże hiſchcże wjele wjetſcha ſda. Wona do Roma pſchinídźe, ſo by ßwjatemu wótzej k jeho jubilejej ſboże pſchała; a bamż je ßam prajił, ſo je wcźipny ju wohładacź.

* Franzowſki inżenjer je wós (ekipaż) natwarił, do kotrehoż ßo konje pſchahacź njetrjebaju, ale kotryż para cźěri. Tónle wós, ſ kotrymż móże ßo po wſchěch dróhach jěſdźicź, ſa hodźinu 18 kilometrow abo 4 hodźiny a 48 minutow pucźa dojědźe, hdyż jedyn cźłowjek na woſu ßedźi, a 16 kilometrow abo 4 hodź. a 16 minutow, hdyż dwaj na nim ßedźitaj. Wón je na veloziped ſ tſiomi koleßami podobny. Prědku, mjes prěnim kołom a paßażěrom, je mjedźany kótlik pſchicźinjeny, kotryż ßo ſ petrolejowej lampku tepi; pódła kótlika je parna maſchina. Pod ßydłom paßażěra je ßudobjo ſ wodu, ßudobjo ſ petrolejom a hiſchcże měſtacźko, hdźeż móże paßażěr ßwoje wěży położicź. 34 litrow wody, kotreż móża ßo na dobo ßobu wſacź, połtſecża hodźiny doßahaju; ſ nimi jedyn paßażěr 45 kilometrow abo 12 hodźin daloko pſchinídźe, dwaj paßażěraj jeno 40 kilometrow abo 10 hodźin 40 min. daloko. Petroleja móże ßo na dobo 10 litrow ßobu wſacź, ſchtoż 10 hodźin dołho doßaha, a ſ cźimż jedyn paßażěr 180 kilometrow abo 24 mil daloko pſchinídźe, dwaj paßażěraj. pak 160 kilometrow abo dale hacź 21 mil. So by ßo trjebaj ſpłóſchiwy kóń, ßo ſ parnym woſom ſetkajo, ßyczenja pruhi pſchetrjebaneje pary, kotraż ßo wotpuſchcża, njenabojał, je pod ßydłom woßebite ßudobje, do kotrehoż móże ßo pſchetrjebana para na khwilu puſchczecź a w kotrymż ßo ſtudźi. By=li ßo, ſchtoż dotal ſnate njeje, tajki parny wós kmany wopokaſał a by=li pſchedrohi njebył, by tole wunamakanje ſ wulkim wużitkom bycź móhło w tajkich krajinach, hdźeż żeleſnizy nimaju, a hdźeż dotal wſcho po dróhach jěſdźi. Pſchetoż żadyn kóń tak tuni njeje, każ woda a petrolej. Wodu mamy darmo; litr petroleja jenoż nětotre kroſchki płacźi; a ſ litrom ßamo dwaj paßażěraj ſa hodźinu dale hacź dwě mili dojědźetaj. Sa dwaj ßlěbornaj pak cźe nihdźe w Europje ani jenu milu daloko njedowjeſu.

* W Ruſkej, hdźeż dotal żidźa pilnje wyßoke ſchule wopytowachu, je ßo ſ najnowſchimi ſakonjemi żidam pſchiſtup k univerſitam jara wobmjeſował; duż woni ſ cźrjódami ke kſcheſcźańſtwu pſcheſtupuja. W Khařkowje je ßo njedawno 64 żidowſkich młodźenzow, kotſiż běchu runje gymnaſij wopuſchcźili, kſchcźicź dało; duż jich na univerſitu pſchijachu. Też w Odeßy je ßo hižo wjele żidow kſchcźicź dało.

* W Taganrogu bu wóndano židowka Wołoschinowa wot ßwojeho pohoncza a dójki ßwojeho dźěšcza skónzowana. Wołoschin ßwojeho wustrowjenja dla w Odeßy pschebywasche. Najnusnische pschekupske należnoscze w Taganrogu srjadowawschi chzysche žona sa mužom jěcź a běsche ßebi dźeń prjedy něhdże 5000 mk. w banku wupłaczicź daka. Wo tym wjedźo ßo pohoncź a dójka rosßudźischtaj ßwoju knjeni skónzowacź a to teź blišču nóz dokonjeschtaj. S pjenjesami a druhimi drohotnymi wězami mordarjej do Rostowa na Donje cźeknuschtaj, hdźež pak jeju bórsy wußlědźichu a sajachu. Nětko w Taganrogu w jastwje ßedźitaj.

* Kaž powjescźe s Toronta w Amerizy wopowjeduja, ßo tam wulke lěßy pala. Woheń, kotryž ßu pjecza Indianojo sakožili, mnohim wßam a nutnizam se sahubjenjom hrosy. Satraschneho wóhnja dla dyrbjachu na wulkej rězy Lorenzo mjes Montrealom a Quebeckom łódźe jěsdźicź pschestacź. Husty kad nad Quebeckom leži a teź dróhi Montreala, Uttowy a druhich wokolnych městow pjelni. Kak wjele wßow je wot płomjenjow wobdatych, kak wjele samoženja ßu płomjenja saniczile, kak wjele ludźi je w nich wo žiwjenje pschischko, dotal hischcze nichtó njewě. Woheń je ßo tak rosschěrił, so ßebi na to myßlicź njemóža, jón wobmjesowacź.

* S dynamitowej kanonu ßu w New-Yorkskim pschistawje tšělecź spytali; wuspěch běsche satraschny. Łódź, do kotrejež ßo tšělesche, a kotraž 2 kilometraj (= 2000 metrow abo dale hacź pok hodźiny) wot brjoha stejesche, bu wyßoko wusběhnjena a psched woczomaj pschihladowarjow do kruchow rostorhana. Dokelž móže ßo s dynamitom wjele dale tšělecź a ßo wjele wjazy dynamita k tšělenju bracź, pschecźiwo dynamitej, hdyž ßo s kanonow tšěla, teź najßylnische brónjene łódźe njewobsteja. Pschecźiwo torpedam, s kotrymiž ßo dotal łódźe pschimachu, mózachu ßo tute psches kanony s maschinami a psches worzlowe ßycze wokoło łódźow wobaracź. Nětko pak ßo cźežšy prajicź hodźi, s kajkimi pschiprawami móhłe ßo łódźe noweje njepschecźelskeje brónje dowobrócź.

* W Połodnischej Amerizy je wotnoha franzowskeje „wulkeje" republiki nastała. Jeje sakoženr Jules Gros rěka, je akademiski offizěr, nowiny „Nouvelles de France et de Colonies" wudawa a je ßwojim poddanam snaty psches ßwoje pschepytowanja Amazonskeho sliwa. Nowa republika mjes Brasilskej a Franzowskej Guianu leži, je psches 450,000 schtyrirózknych kilometrow wulka a dotal žaneho knjesa njemějesche, dokelž ßo Franzowska, Portugalska a Brasilska wo nju wadźachu. Wona ßo njewotwißna Guiana mjenuje, je s wjetscha wot Indianow wobydlena a ma hłowne město s mjenom Cunai, kotrež s 35 domow a někotrych khěžkow wobsteji a ma 350 wobydlerjow. Knježaza rěcź je franzowska. Teź ßwój rjad republika ma, podobny franzowskemu rjadej cźestneje legije. Tónle rjad nowy präsident nětkle w Parisu pschedawa.

* Na zyłej semi ßo wob lěto něhdże 150 millijonow hektolitrow (po 100 litrach) piwa nawari: w Amerizy 22½ mill., w Awstraliskej 1 mill. hektolitrow, zbytk pak w Europje. W Europje Jendźelska 45 mill. hektolitrow nawari, Němska 42 mill., Awstriska 13 mill., Belgiska 9 mill. a td., mjes tym so mnohe kraje ani millijon hektolitrow njenawarja. Najwjazy piwa ßo w pscherěsku w Belgiskej wupije, hdźež wob lěto na wobydlerja 165 litrow pschińdźe; w Jendźelskej ßo na wobydlerja 122, w Němskej 90, w Danskej 75, w Awstriskej s Wuherskej 33 litrow dóńdźe, w Ruskej lědma 5 litrow, mjes tym so w Italskej hakle na 10 wobydlerjow 1 litr piwa pschińdźe.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Robert Reinhold Friedemann, młynk pod hrodom, s Marju Handrikez tam.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Jurij Pawol, Oty Oskara Kellera, khěžerja a dźěłacźerja na Židowje, ß. — Oskar, Wylema Jakuba, tkalza na Židowje, ß. — Hańža Marja, Jana Augusta Petrika, blidarja w Cźemjerzach, dź. — Marja Martha, Khorle Hendricha Schöny, murjerja w Hněwßezach, dź. — Martha Karolina, Ernsta Khorle Hendricha, dźěłacźerja w Kelnje, dź. — Lejna Ernestina, njemandź. dź. w Jeńkezach.

Katholska zyrkej: Max Pawol, Jana Augusta Riedela, dźěłacźerja tudy, ß.

Zemrjeół:

Dźeń 21. oktobra: Alfons Renaud, dźěłacźer tu, 18 l. 4 m. — 23. Ernst Wylem Lücka, khěžeŕ a ratař na Židowje, 33 l. 11 m. 10 d. — 25. Richard Hermann, Jaroměra Wylema Steglicha, dźěłacźerja na Židowje, ß., 1 l. 6 m. 16 d. — Ernestina Wylemina, njemandź. dź. w Jeńkezach, 1 l. 9 m. 24 d. — 26. Hermann Pawol, Khorle Augusta Kóczki, fabrikarja w Dobruschi, ß., 4 m. 19 d.

Płaczišna žitow a produktow w Budyschinje

22. oktobra 1887.

Žitowy dowos: 2096 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	51	8	63	8	33	8	63
=	žołta	8	4	8	16	7	89	8	16
Rožka	50 kilogr.	5	95	6	8	5	95	6	14
Jećźmjeń	50 kilogr.	6	16	6	38	5	87	6	16
Wowß	50 kilogr.	4	80	5	—	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pschenična muka	50 =	7	—	15	50	—	—	—	—
Rjana muka	50 =	6	—	9	50	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sklóma	600 =	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata	1226 schtuk, schtuka	6	—	13	—	—	—	—	—
Pschenicźne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rjane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Dražbźanske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. družiny 56—60 mk., 2. družiny 51—55, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—52 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 45—58 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 28. oktobra: Deschcźikojte.

4500 mk., 3000 mk., 1500 mk., 600 mk. ßu po 3½—4½ % twjerdże wupožcźicź. — Teź kupuju pschezo hypotheki a na nje pożcźuju, jeli so chze něchtó ßwoje pjenjesy běžne měcź dołžnikej je njewupowjedźiwschi, abo jemu to k wjedźenju dacź nochze. Rada a wukasanje darmo.

E. Fröde w Budyschinje pschi rybjazych wrótkach 10.

W Wulkich Sdźarach je kowarnja s wobydlenjom a se wschěm gratom hnydom pschenajecź.

Najlěpschi **jědźny łój** ßyry a schkrjeny, punt po 40 np., najlěpschi **połcź** wot krajnych ßwini, ßuscheny punt po 70 np., ßyry po 60 np. pschedawa

Hermann Kschižank,
rěsniski mischtr na Židowje.

Nasymske kosaze, sajecze, karniklaze, kaž teź wschě druhe kože kupuje a płaczi najwyschsche płaczišny

Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi a pschi žitnych wikach.

Koruschki wschěch družinow
jako
běły a cźorny pópjeŕ, nowu wyrzu a naliki, zymt a zymtowe kwěty, mazyßowe kwěty a worjechi, safran,
wscho cźerstwe a cźiste mlěte,
korjenjowy wolij, zytronowy wolij atd.
porucza tunjo
Otto Engert
en gros drogowe khlamy en détail.

Na woprawdźe hódnu a dobru

zigaru

s dobreho amerikanskeho tobaka, 100 schț. po 2 mk. 80 np., kurjerjow kedźbnych cźinimoj. Pódla teho ßwój druhi wulki wubjerk, jenož s dobrych družinow wobstejazy, bjes nimi wubjernu 4-np.-zigaru, należnje porucźamoj.

Ginzel & Ritscher
na wulkej bratrowskej haßy 6.

Wupschedawanje.

Tykanzowe blachi duzent po 2 mk. 50 np., **blachowe łžizy** duzent po 40 np., **truhaczki, latarnje, liki, zydźaki, blachowe khachle, khachlowe roły,** kaž teź wschě blachowe twory po wurjadnje tunich płaczišnach wupschedawam.

Stejnischcźo pschi měschczańskej schuli, spósnacź na firmowej tafli:

Herrmann Klötzer.

Sswój wulki wubjerk **ßerbskich** a **němskich spěwarskich knihow** w najnowschich swjatkach, **zohnowanje sa dom** w kraßnych mustrach, **kmótsjaze listy, zbožopschejaze khartki** w wulkim wubjerku po tunich płaczišnach porucza

Gustav Räntsch
21 na bohatej haßy 21.

Fabrika žonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyschinje
pschi torhoschežu pódla hlowneje straže

porucža

pjesle, žakety, paletoty, haveloki, mantle do deschža

ſ modernſkich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hiſchcže ženje widžanym wubjerku a w 8 wſchelakich wulkoſcžach.

Na ßwoje ſnate derje ßedžaze **faßony** woßebje kedžbne cžinju, kaž tež na to, ſo jenož dobre **dekatěrowane tkaniny** pſchetrjebam.

Moje płacžiſny ßu tak niſke, ſo ßměm ßo ſ nimi ſ kóždym měricž. Wſchak je ſnate, ſo ßym ßo pſchezo prózował, ßwojim wotebjerarjam niz jenož **tunjo**, ale tež **derje** poßłužecž.

Dobre próſdne **jerjowe ßudy**, do kotrychž ßo kał kłascž hodži, mataj na pſchedań

Ginzel & Ritſcher
na wulkej bratrowſkej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucža **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Cžorny kaſcheměr

jenož cžiſtowołmjany w ſnatej dobroſcži po ſtarych płacžiſnach porucža **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Nowomodne tkaniny k ßuknjam, pjeſlam, kholowam a koſchlam, teho runja wſchelake rjane rubiſchcža w wulkim wubjerku ßu doſchłe a je po najtuniſchich płacžiſnach porucžam.

Na hermanku žaneje budy nimam, ale jenož w ßwojich khlamach pſchi žyrkwi pſchedawam.

S počžeſcžowanjom
Otto Säuberlich w Laſu.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo**, niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſcžach

po ſpodžiwnje tunich płacžiſnach.

Filzowe cžrije a tofle

najlěpſchi wudžełk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchcžniki

jenož ſ barbunjepuſchcžatych tkaninow a ſ roſcženymi kijemi **po fabrikſkich płacžiſnach**

porucža **Hugo Lehmann**
22 na bohatej haßy 22.

Denaturěrowany ſpirituß
k cžiſcženju, palenju a ßwěcženju porucžataj tunjo
Schieſchka a Rötſchka.

Pyle pſche myſche

wěſcže ſkutkowazy ßrědk k ſaniczenju pólnych myſchow, ſtajnje cžerſtwe w **měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje.**

Koże

cžorne a běłe k kožuchom, koże wſchěch družinow na khornarje, pjelſchcžowe pjeſle, wuporjedženje ſtarych kožuchow tunjo pola

C. E. Rincki na žitnej haßy 3.

Jan Wenk
na ſwonkownej lawſkej haßy 38
w nowych khlamach

porucža ßwój wulkotny ſkład **dobrych wotležanych 3-, 4- a 5-np.-zigarow.** 100 ſchtuk tuńſcho.

Deſtillazija Ad. Rämſcha
w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucža ßwoje wubjernje **cžiſcžene palenzy**

cžißko 1 w cžwizach po 8 litrach a wjazy, liter po 30 np.,
= 2 = = 8 = = = = = 28 np.,

pſchi jenotliwych litrach ßo płacžiſna wo 2 np. po litrje powyſchi,
dwójne likěry liter po 75 np. we wſchěch druzinach,
jednore ßłódke palenzy liter po 50 np.

Wſchě palenzy ßu po najlěpſchich rezeptach dźěłane a w ſnatej **cžiſtoſcži** a **ßłódkoſcži** woſtałe.

K kwaßam, kſchcžiſnam atd. ßu wone ßwojeje hódnoſcže woßebje porucžicz; tež ßo ßudobja ſa nje wupožcžuja.

Płacžiſny ſa palenzy cžißko 1 a cžißko 2 ßu tak wobliczene, ſo ßo hnydom ſapłacža.

Emma Vorwerkowa

porucža ßwój ſkład **paletotow, žaketow** a **plüſchowych pjeſlow** w bohatym wubjerku po najtuniſchej płacžiſnje.

W. Kellingez parna barbjerńja
w Budyſchinje pſchi žitnych wikach

barbi w najrjeńſchich a w najlěpſchich barbach wſchě druzinу **žonjazych ßuknjow, pjeſlow, ſchórzuchow, rubiſchkow na hłowu, njerospróte, płat** atd.

Dźiwje

kastanije

kupuje po kóždej dźělbje a po najwyšschich płaćišnach

Otto Engert.

Dobre ßadleschczo pt. po 60 np., ßuscheny połcz punt po 60 np., ßuschene tuczne mjaßo punt po 60 np., tuczny bělu kolbaßu punt po 70 np., druhu druzinu po 60 np., ff. kolbaßowy tuk punt po 45 np. pschedawa

O. Pětschka na ßerbskej haßy.

Tunje poskiczenje.

Gumijowe schaty

(snaty najlěpschi wudzěłk).

Stejate khornarje	po 35 np.
shibnjene khornarje	= 50 =
manschety sa dźěrźi por	= 55 =
mužaze manschety	= = 80 =
małe pschedkoschliki	= 70 =
wulke pschedkoschliki	= 100 =

mydło, knesle s mechaniku

porucza

A. Tschentscher

w kupnizy pschi torhoschczu.

Kosaze koże

kaž tež wschě druziny druhich kožow kupuje a płaczi najwyschsche płaczišny **Gustav Naucke**

na garbarskej haßy 16.

S dobom poruczam pschi potrjebje ßwój wulki sklad pjelschczowych kožow, do kotrychž mole njepschinidu; teho runja wschě koże derje a tunjo dźěłam.

Wote mnje sawjedźene tkaniny, sa kotrychž hódnoscź rukuju, ßo kóždemu kupzej spodobaju.

Wubjerne čorne žiżane tkaniny.

Najtuńsche płaczišny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Ssuche droždże!

porucza k kermuschi w snatej dobroscźi punt po 75 np. a proßy, je hacź nanajposdźišcho do hermanka, 8. novembra, skasacź.

S dobom wschu tworu, k pjeczenju trěbnu, czerstwu a po pomernje czaßej tunich płaczišnach porucza

s poczeszczowanjom

Otto Säuberlich w Lasu.

Přeprošenje.

Hłowna zhromadźizna serbskeho duchownstwa ma so **štwórtk 10. novembra** wot 10 hač do 12 hodźin w **złotej krónje** w **Budyšinje** a po njej tam wot 12 hač do 1 hodź. **hłowna zhromadźizna serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa** k předpołoženju zličbowanja dźeržeć; na čož woboje z tym należnje přeprošuje

předsydstwo.

Klampnarnja

Brunoa Patscha w Bukezach pola Pomorz

ßwój nanajbohatscho wuhotowany sklad

lampow a **blachowych tworow,** teho runja **schkleńczanych, porzelanowych** a **galantrijowych tworow** a **pychi**

dobroczźiwemu wobkedźbowanju porucza.

Podpißany ßebi dowola ßwojim czeszczenym ßerbskim wotebjerarjam s daloka a s bliska k wjedźenju dacź, so ßu nětko jeho

nowe wulke khlamy

hotowe a wotewrjene. Moji czeszczeni wotebjerarjo budźa nětko pódla snatych tunich płaczišnow na jara pschihódne a pschijomne waschnje ßwoju potrjebu pola mje kupowacź.

Jako woßebje tunjo poruczam:

khojej njepaleny po 110 np.,
khojej paleny po 120 np.,
najlěpsche Draždźanske ßuche droždże, zokor, rózynki, korjenje, } tuńscho hacź prjedy,
nowe polnojerje po 3 np.,
dobre wotležane zigary po 2 np., 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
dwójne dobre palenzy a **likěry** wubjerne ßłódne a jara tunje!

J. T. Glien,

wulke materialtworowe khlamy s destillaziju

na drjewowym torhoschczu czišło 4.

Czeszczenym Sserbam poruczam ßwój wulki sklad trajnych schkórnjow, schkórniczkow, mužaze, žonjaze a dźěczaze **wobuczе** sa **dom** a **wukhadźenje** s wodunjepschepuschczateje howjaseje koże, koßmateje czelazeje koże, filza a ßuknja. Wyßoke dźěczaze schkórniczki hižo po 1 mk. — Po měrje skasane wobucze sa khipru nohu ßo derje wudźěła. Wuporjedźenje spěschnje a tunjo.

NB. **Pola mje ßo ßerbski rěcźi.**

Handrij Barcź,

schewski mischtr pschi mjaßowych jědkach.

Ssuche droždże na pschedań.

Dokelž je mój dotalny sastupjeŕ knjes C. H. **Schmidt** na ßerbskej haßy s pschekupstwom pschestał, ßym jeniczke pschedawanje ßwojich

Draždźanskich žitnych ßuchich droždźow

knjesej **Ernstej Glienej** w **Budyschinje**

pschepodał. Duž dotalnych czeszczenych wotebjerarjow mojich droždźow proschu, so bychu ßo wot nětka pschi potrjebje na knjesa **Ernsta Gliena** wobroczźili. S poczeszczowanjom

A. H. Hufeland,

fabrikant žitneho spirituša a ßuchich droždźow w Draždźanach pschi tšelerni 11.

Pschepołożenje.

Czeszczenym Sserbam najpodwolnischo k wjedźenju dawam, so ßym ßwoju **pschedawarnju mužazeje, hóležazeje a dźěczazeje drasty** s Hauensteinskeje haßy na **bohatu haßu 10** pschepołożił, a so je mi nětko, dokelž mam wjazy ruma, mózno, wschě žadanja spokojicź. Sprawne a tunje poßłużenje lubjo, proschu wo dalschi dobroczźiwy pschistup.

W. Udich na bohatej haßy 10.

W wudawarni Serb. Nowin je sa 20 np. dostacź:

Kak je

Bohusław z Dubowina

Boha spóznał.

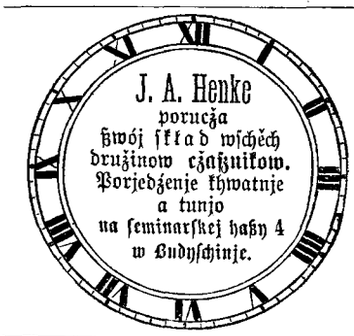

Pschenicźnu muku

wot nětko hacź do hód, měrzu po 90 np., porucza **Makhečzanski młyn.**

Rohowy rěs

k hnojenju kwětkow a płodow je saßo dostacź a ßo po mjeńschich a wjetschich dźělbach pschedawa pola

H. Bertrama, czeßakarja na mjaßowym torhoschczu 14.

W Droždźijskim hoscźenzu

njedźelu 30. a póndźelu 31. oktobra kermuschne reje, k czemuž pschecźelnimje pscheproschuje

August Tschiter.

---

1 rólneho pohoncza,
2 wolazeju,
1 hródźnu dźowku

pyta k 1. januarej 1888 **Max Schünemann** na knjezim dworje w Oberottendorfje pola Noweho Města pola Stołpnja.

Dweju krawskeju

pyta **August Pink** w Delnjej Hórzy.

Holza sa dom ßo pyta w **sozietecze** w Budyschinje.

Czista holza sa dom, kotraž je po możnoscźi hižo jako tajka ßłużiła, ßo pschi wyßokej mjdźe k 1. januarej 1888 pyta. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Czeladnikow, dźowki sa dom, kuchinske holzy pyta pschistajaza žona **Schmidtowa** na kamjentnej haßy 31 po 1 skhodźe.

Wotroczkow, ßrěnkow, rólnych pohonczow, wolazych, dźěłaczerske ßwójby, hosposu sa skót, dźowki sa dom a hródź pyta pschistajaza žona **Heynoldowa** w Budyschinje.

K jutram 1888

abo prjedy pytam sa ßwoje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

wuczobnika.

Carl Noack w Budyschinje.

(K tenu czišłu pschiloha.)

Pschiloha k czißku 44 Serbskich Nowin.
Sobotu 29. oktobra 1887.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow

Jana Jurja Pahna

w Budyschinje

poruczeja

draſtne tkaniny ſ wolmy, polwolmy, polžidy, jenobarbne a muſtrowane, we wſchěch móžnych barbach ſ wobßadkami, k temu ßo hodžazymi.

Cžorne kaſcheměry, woprawdže 2 łóhczej ſchěroke, jenož cžiſtowolmjane, w ſtarych ſnatych dobrych kajkoſczach.

Tkaniny k poczehnjenju kožuchow.

Cžorne židžane tkaniny ſ ryppa, kaſcheměra, köpra w jenož derje ßo noſchazych kajkoſczach.

Lama k draſcže, pjeſlam a ßuknjam, cžiſtowolmjana twora we wſchěch nowych muſtrach.

Köprowu tolſtowolmu, ßwojeje dżerżliwoſcže a trajnoſcže dla ßo woßebje k dżełaczerſkej draſcže hodżazu.

Židžany plüſch, wolmjany plüſch k paletotam a k pjeſlam wot najtuńſcheho hacž k najdróżſchemu.

Paleny a njepaleny khoſej

pſchedawa po ſtarych tunich płaczišnach w jenak dobrej družinje

khoſejowy ſkład
Th. Grumbta
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaczišny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo poniżika.

Wſcho je jara tunje.

K kermuſchi

zytronowy wolij, pjecžnu ßól, wſchě družiny korjenjow, zylych a tolczenych, běły a cžorny pópjeř, mazißowe kwěty, muſkatowe worjechi, turkowſki pópjeř, nowu wyrzu, majoran, thymian, zymt, zeylonſki zymt, naliki, ſafran atd. po tunich płaczišnach poruczataj

Strauch & Kolde

na kamjeńtnej haßy 3, na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſłotemu worłej.

Khofej

ſeleny a **paleny** w jenoż dobrych a ßylnje ßkodźazych dobroſćach po najtuniſchich płaćiſnach poruća

Jan Wenk

w nowych khlamach na ſwonkownej lawſkej haßy 38.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

poruća

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36 „
żołte wóſkowe mydło I	„ „	40 „
żołte wóſkowe mydło II	„ „	30 „
ſoda	„ „	5 „
ſchterku	„ „	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaćiſnje.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar

na ſchulerſkej haßy cźißło 1,

poruća ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ſnateje hódnoſće, teho runja wubjerne **pſchedźeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaćiſnach.

Cźinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budźe na torhoſchću wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich cźeſćenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchulerſkej haßy cźißło 1 podali.

Njedwělnje najtuńſche płaćiſny

każ je to nětko wſchudźe ſnate, ßu **jenoż** pola

Hermanna Beermanna

w Budyſchinje na ſnutskownej lawſkej haßy 6

a **kóždemu kupzej dobytk pſchinjeße,** hdyż ßo wo **krucze ſprawnym poßkuženju** pſcheßwědźi. Płaćiſny ßu **krucze twjerde,** tola **wurjadnje tunje,** każ pola daloko a ſchěroko ßkawneje firmy

Siegfrieda Schlesingera w Draždźanach,

Webergaſſe 1, I.

Ssamo najtuńſche twory ßu wurjadnje hódne.

Krawzy, ſchwalcźe, ſchewzy, khlamarjo, tapezěrarjo, pychańicźe atd. dóſtanu ßamo **pſchi najßnadniſchej kupje en gros-płaćiſny.**

Cźorny kaſchemer, dwójzy ſchěroki, cźiſta wołma, ſtary łóhcź po 70 np., **wobleczenje** 10 łóhcźi po 7 mk. hacź k najcźeſćiſchim kajkoſćam, **pißane draſtne tkaniny,** tołſty neige, 10/4 łóhcźi po 50 np., **cźiſtozidźane wobleczenje** hižo po 24 mk., **ziidźany atlas** po 1 mk., 7/4 ſchěroke **ßuknjowe tkaniny** po 30 np., **kama,** cźiſta wołma, po 60 np., **trikotowe taille** po 2 1/2 mk., **płüſch k pjeſſam, barchend k koſchlam** po 18 np., **pißane ßkomniki** po 160 np., **krywy** po 3 1/2 mk., **ßomot k wobßadźenju** po 50 np., **poßleſchcźowe tkaniny** po 20 np., **gardiny** po 18 np., 10/4 **möblowe damaſty** po 70 np., **kożane ßukno** po 50 np., **k ſofam** po 1 mk. 20 np., **podſchiwk k nadwobleczam,** 2 1/2 łóhcźa ſchěroki, hižo po 60 np. hacź 250 np., **wſchě tkaniny k podſchiczu, köper k kazowym taillam** po 18 np., **gaſa k podſchiczu** po 12 np., **cźiſtowołmjany buxkin k wobleczenjam** po 180 np., **wulke ſtwinſke teppichi** po 6 mk., **tkaniny,** po kotrychž ßo běha, po 25 np. Sa **ſchewzow cźerwjeny wołmjany podſchiwk** po 60 np., **wołmjane** a **zidźane rubiſchcźa** ſa **muzſkich** a **żónſke** po 25 np. a **wjele druhich wězow po jara tunich płaćiſnach.**

Hermann Beermann

na ſnutskownej lawſkej haßy 6.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pſchi torhoſchću.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu cźaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa muzſkich a hólzow ſ jenoż cźiſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěłarni dźěłanych, po wurjadnje poniżenych płaćiſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, każ je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Nichtó, kotryż chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacź, njech njeſabudźe, ßebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacź, dokelž budźe pſches wubjerk a tunje płaćiſny kóždy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchća.

H. M. Schmidt

pſchedeſchćźnikowa fabrika

8 na hłownym torhoſchću 8

ßwój wulki wubjerk proſtych, każ tež woßebnych **trajnych pſchedeſchćźnikow** po tunich płaćiſnach poruća. Pſchedeſchćźniki ßu wſchě w mojej dźěłarni ſ **barbunjepnſchćatych tkaninow** dźěłane.

Pſchedeſchćźniki ßo, każ je ſnate, derje a tunjo wuporjedźeja a pocźahuja.

Sswój wulki ſkład hotowych **pjelſchćźowych tworow** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju poruća

Heinrich Lange

9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudźěłane **cźorne** a **běłe pjelſchćźowe koże** po najtuniſchich płaćiſnach.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakćźik po 50 np.,

amerikanſki

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

poruća

Ernſt Mittaſch

pſched ſchulerſkimi wrotami 1.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zyłych tunach hiſchcźe tuńſcho, poruća

Th. Grumbt.

Hamburgſko-amerikanſke

paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódźna jězba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,

ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,

ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,

ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacźnje 3 krócź,

ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne kłódźe podawaju wubjernu jězdź a pſchihódnu pucźowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſtubjowych pucźowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797.

Carl Meisel w Budyſchinje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 45. **Sobotu 5. novembra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Khěžor Wylem ßo nasymnjenja dla na honćtwu do Hubertusstocka njeje podacź móhł. Wón je prěnje dny tehole tydźenja jenoź někotre hodźiny ſ wonka koża był a mało woßobow w awdijenzy pschijał. Bjes poßlednimi běchu teź tſjo němſzy offizěrojo, kotſiź tſilětny wotpuſk dostawſchi w bliźſchim cźaßu do Chiny wotjědu, ſo bychu chinejſkich wojakow po němſkim waſchnju wuwucźowali. Na khěžorowym ſkhorjenju je pjecźa ſymne wjedro wina, kotreź tehdy knjeźeſche, hdyź je ßo khěžor pſchi honćtwje w lěßach hrabje Stolberg-Wernigerode wobdźělił. Lěkarjo ßo nadźěja, ſo khěžor w běhu tydźenja ſaßo wotkhori. To ma ßo cźim bóle pſchecź, dokelź pjecźa ruſki zar na dompucźu ſ Kopenhagena do Ruſkeje w Barlinje na krótki cźaß ſaſtanje, ſo by ßwojeho wuja, khěžora Wylema, wopytał. Ruſki miniſter ſwonkownych naleźnoſcźow, Giers, pjecźa zarej do Barlina napſcheczo pojědźe.

— Poßeděenja němſkeho khěžorſtwoweho ßejma ßo 24. novembra ſapoczńu.

— W jenej němſkej afriſkej koloniji, w Lüderitzlandźe, ßu krajinu wußlědźili, kotreźej ſemja wjele ſkotu khowa. Pytarjo ſkota, kotſiź ßu tak ſbožowni byli, jo nadeńcź, ßu kónz julija do Wjelrybjazeho pſchiſtawa pſchijěli a ßo hnydom do dźěła dali. Woni ßu naſhoniczi ludźo, kotſiź ßu teź hižo w Awſtraliji ſkoto pytali. Skotowe ſkłady pjecźa k ranju Wjelrybjazeho pſchiſtawa leźa. Chzemy ßo nadźecź, ſo tale powjeſcź źana bajka njeje.

Awſtrija. Awſtriſka khěžorſtwowa rada je hižo ſaßo roſeſchła, dokelź ma dźěl jeje ßobuſtawow w delegazijach ſ wotpóßłanzami wuherſkeho ßejma wo ſwonkownych naleźnoſcźach, wójſku a ławſtwu jednacź. Na praſchenje cźeſkich ſapóßłanzow, kotſiź ßo dla ſběhnjenja wjazorych cźeſkich wyſchſchich ſchulow wobcźeźowachu, knjeźerſtwo w khěžorſtwowej radźe źaneho wotmolwjenja dało njeje. S tym njeje prajene, ſo wobcźeźowanje cźeſkich ſapóßłanzow źaneho wuſpěcha mělo njeje. Dokelź by móźne knjeźerſtwowe wotmolwjenje Cźechow połnje njeſpokojiło, ßu tucźi knjeźerſtwu pſchewoſtajili, naleźnoſcź ſběhnjenja cźeſkich wyſchſchich ſchulow dokładniſcho roſpominacź a ßwój roſßud hakle po nowym lěcźe ſjewicź. Cźeſcha ßo nadźija, ſo ßo jim bjes tym poradźi, knjeźerſtwo pohnucź, ſo ſchulſki wukas miniſtra Gautſcha wrócźi a, ſo Gautſch ßam ßwoje ſaſtojnſtwo ſłoži. Dotalne njeſchlachcźenje jednanja ſtarocźeſkich ſapóßłanzow ſ knjeźerſtwom je woda na młyn młodocźeſkeje ſtrony. Młodocźeſke nowiny komdźenje a łahodne waſchnje, po kotrymź Staroczeſcha Gautſcha pſchimaju, wußměchuja hanjo, ſo je ßo nadběh Staroczechow ſ retiradu ſkóncził. A wjetſchina cźeſkeho luda je w tu khwilu jeneho měnjenja ſ Młodocźechami. So je ßo pſches ſcźerpniwoſcź a měrniwoſcź Staroczechow roſpanjenje konſerwatiwneje wjetſchiny wotwobrocźiło, to cźeſki lud ſa ważne nima. Cźecham ßo poßlednje lěto ani jeniczkeho požadanja wot knjeźerſtwa dopjelniło njeje, a ſchtoź je prjedy knjeźerſtwo ßlubiło, ßo dźerźało njeje. Duź cźeſki lud ſa hódne nima, ſo jeho ſapóßłanzy dale knjeźerſtwo podpjeraja, kotreź teź najprawiſchim źadanjam cźeſkeho luda k woli bycź nochze. Na pſchemo ſ młodocźeſkimi nowinami nowiny němſkeje liberalneje ſtrony bojaſniwoſcź Staroczechow wußměchuja. Němſzy liberalni běchu ßo wěſcźe nadźeli, ſo ßo konſerwatiwna wjetſchina ſ knjeźerſtwom roſkori. Cźechojo dyrbjachu to ſe ßwojim nadběhom na miniſtra Gautſcha do ſkutka ſtajicź. Tola wobhladniwi ſcźerpniwi cźeſzy ſapóßłanzy radſcho roſßud wo Gautſchowym wukaſu na ſkładniſchi cźaß wotſtorcźichu, hacź ſo bychu němſkim liberalnym pucź k knjeźſtwu wurunali. Duź ßu nětko liberalni na Staroczechow, kotſiź ßu jim wuhłady na knjeźſtwo njenadźijizy ſkaſyli, njemdri a ßwój hněw ſe ßantorjenjom a hanjenjom ſtużicź pytaju.

— Awſtriſki wójnſki miniſter, hrabja Bylandt, ſměje cźeźke ſtejniſchcźo pſchi jednanju wo pjenjeſach, kotreź maja ßo ſ nowa ſa dźěłanje repetěrowanſkich tſělbow pſchiſwolicź. Wot wójnſkeho miniſtra roſjaßnjenje wo tym wotcźakuja, kak je móźno było, ſo je wón loni ſa hódnoſcź Mannlicheroweje repetěrowanſkeje tſělby rukował.

— Wojeŕſki cźeknjenz Marek, kotryź je w Pſchemyßlu plany 6 fortow kranuł, je po powjeſcźach pólſkich nowin k wyſchnoſcźi w Bilgoraji pſchiſchoł a pſchipowjedźił, ſo ma ruſkemu wójnſkemu miniſterſtwu tajne wěźy ſjewicź a ważne pißma pſchepodacź. Ruſka pſchimjeſna wyſchnoſcź je na to pjecźa cźeknjenzej pjenjeſy daka, ſo móhł hnydom dale do Peterburga pucźowacź.

Italſka. We wſchěch krajach nawjecźorneje Europy źła na źito powyſchuja. Italſke knjeźerſtwo ma wotpohlad, źitne źło wot 3 na 5 lirow powyſchicź. Tola ßebi njeßměmy myßlicź, ſo ma ßo ſ tym ratarſtwo podpjeracź, kaź w Němzach. W Italſkej jara mało źita naroſcźe, tak ſo ma ßo wone ſ wjetſcha ſ wukraja pſchiwjeſcź. Duź ratarſtwo źaneho wuźitka ſ wyſchſcheho źitneho źła nima, ale jenoź krajne kaßy, kotreź ßu w Italſkej pſchezo próſne.

— Italſke wójnſke łódźe w bliźſchim cźaßu ſ wjetſchim wójſkom do Cźerwjeneho morja wotjědu. Do Neapla dźeń wob dźeń regimenty pſchikhadźeja, a kónz tuteho měßaza dyrbi tam 30,000 muźi ſhromadźenych bycź, kotſiź dyrbja w Afriźy poraźenje italſkeho wójſka pola Dogali wjecźicź. Na prěni pohlad ßo ſda, ſo wotmyßlena italſka wuprawa do Cźerwjeneho morja ſa Europu źaneje ważnoſcźe nima. Tola njeje dwělne, ſo Jendźelſka, Franzowſka a Rußowſka ſ wulkej napjatoſcźu kedźbuja, na cźoź ßo Italſka w Afriźy měri.

Franzowſka. Franzowſke miniſterſtwo je ßo pada, kotryź jemu ſe ſcźěhwkow Caffareloweho jebanſtwa hroźeſche, hiſchcźe nękak ſminuło. Republikanſzy ſapóßłanzy wſchěch ſtron ßu ßo dohladali, ſo nadpady na Wilſona, pſchichodneho ßyna preſidenta Grevya, ßo cźinjaze, wot monarchiſtow wuńdu, kotſiź chzedźa ſ tym republikanſkich bjes ßobu roſkoricź a wſchě móźne ſkandale roſſchkarajo republiku wußměſchecź a wohanibicź. Wilſon ßam je woſpjet źadanje wuprajił, ſo by ßo pſchepytanje pſchecźiwo njemu wot parlamentſkeje komißije měło. Pſches to chze wón łžě a pſchißłodźenja ßwojich wobſkórźbnikow wotkrycź, kotſiź hacź dotal źanych dopokaſmow ſa ßwoje wobſkórźby podali njeßu. Jenoź w jenej wěźy je Wilſon pſchidał, ſo je winowaty, mjenujźy, ſo je ßwoje priwatne liſty ſ preſidentowym ſchtemplom ſchtemplował. K ſarunanju ſchkody, kotruź je pſches to póſtſka pokładniza poczeŕpiła, je wón nětko 40,000 frankow dobrowólnje finanznemu miniſtrej pſchepodał.

Sserbija. Powjesćże, so ßo pjecża Rističowe ministerstwo kabła, ßo jako sbóżne pschecża Rističowych pschecżelow w Awstriiji wupokasuja. Tež to ßu hoke błady, so je w ministerstwje bjes pschiwißowarjemi narodnoßwobodneje a radikalneje stronу roskora nastała.

Bołharska. Njedawno ßu w pschimórskim měsćże Warnje cżłowjeka sajeli, wo kotrymž wudawachu, so je ßebi wotmyßlił, mordarski nadpad na Koburgskeho prynza cżinicź. Skónczńje je ßo nětko wupokasało, so je cżłowjek, kotrehoż bě pjecża ruske knjeżerstwo najało, so by Koburgskeho prynza skónzował, wrótny. Bołharske knjeżerstwo je ßo tak podarmo wo prynzowe żiwjenje strachowało.

Egiptowska. Bjes Jendżelcżanami a Sudanskimi je ßo po dlěschim cżaßu saßo bitwiczka biła. Każ s Kahyry pißaju, je wotdżělenje jěsdnych k wobhladanju kraja, k pokodnju wot Wadyhalfy leżazeho, wujěchało a pschi tym wuhladało, so ßu żelesniske kolije wutorhane. Pschi dalschim postupje jěsdni někotrych derwischow, na wjelbłudach ßedżazych, wuhladachu a ßo sa nimi puschcżichu. K Germajskemu pschekhodej pschijěchawschi, widżachu, so je wot 150 sudanskich tšělzow wobßadżeny. Sapocża ßo bitwa, kotraż ßo s tym skónczi, so Sudanszy do twjerdscheho stejnischcża zofachu. Dokelż bě straschno, jich tam pschimacź, jich Jendżelcżenjo do njeho njeschěhowachu.

Afghanistan. Ejub khan, kotryż je pscheđ dlěschim cżaßom s Persiskeje twóchnuł, hdżež ßu jeho lěta dołho jateho dżerżeli, w połnóznym Afghanistanje wójsko sběra, s kotrymž chze ßo k Heratej nastajicź. Afghanskemu emirej Abdurrhamanej ßu pjecża jenoż hischcże tři města, Herat, Kandahar a Kabul, ßwěrne. To ßu njelube powjesćże sa Jendżelcżanow, kotříż bychu ßo, jeli so by Abdurrhaman podležał, s Afghanistana wucżischcżeli.

Trompetař Bojasnik.

(Skónczenje.)

Na Sömmerdaske torhoschczo pschijěchawschi, wón sastacź pschikasa a offiżeram poruczi, połsta muži s jeho cżerwjenych husarow, najkmanschich a najródnischich ludźi, wubracź. Jěsdni ßu dżenßa hischcże srudnischi hacź wczera. Maja shubjenu bitwu sa ßobu, a jich wutroba je połna hněwa a skobow. Hdyż general sastacź pschikasa, jeho mużstwa wotcżakachu, so dla poczerpjeneho porażenja wschón ßwój hněw na nich wußypa. Wón da fakle sapalicź a jěcha pomału nimo połsta husarow, wot offiżerow wubranych, kóżdemu s nich twjerdże do woczow hladajzy. Potom ßo wón w ßedle wyßoko sruna a jeho hłóß wótsje pśches cżiche torhoschczo klinczi:

„So móhł k wuspěschnemu sakitanju wótzneho kraja po dżenßnischej shubjenej bitwje pschihódne pschihotowanja cżinicź, je Jeho Majestosćź kral nusowany, wójsko wopuschczicź. Wón je mojemu regimentej, dokelż je tak khróble wojował, hnadu wopokasał, s njeho sakitansku strażu, s 50 husarow wobstejazu, pschijecź. To je jara wulka cżesćź sa naß, cżim bóle dżenßa! Pucże, po kotrychż budże kral pucżowacź, ßu njewěste a wschudże jemu na nich franzowske wójska hroża. Duż zyku wulkosćź ßwojeho nadawka cżujecże. Wotcżakuju, so budże kóżdy w nusy ßwoju winowatosćź cżinicź. Pschetoż to dyrbicże wjedżecź: schtóż mi po móżnym njesbożu psched woczi stupi, teho se ßamßnej ruku do cżasczow rosrubam. Nětko do prědka!"

Cżi połsta husarojo wotßal jěchachu a ßu ßwojeho krala derje do jeho hłownego města pschewodźili a pschinjeßli.

Blücher ßam se ßwojimi jěsdnymi retiradu wjerćha Hohenlohe kryjesche. Hdyż bě ßo tutón pola Prenzlawy s dżeßacź tyßaz mużemi Franzowsam podał, ßebi khróbły Blücher pucź do Meklemburga pschedoby, so by tu sa njepschecżelom wójnu po mału wjedł a tak jenotliwym pruskim wotdżělenjam wójska cżaß a składnosćź dał, rospjerschenych cżeknjenzow sběracź a ßo shromadżowacź. Dokelż pak franzowskej pschemozy napschecżo stacź njemóżesche, skónczńje do města Lücka wucżeknu. Tu wón s nutska a s wonka města pschecżiwo tšjóm franzowskim wójskam khróble wojowasche, hacź dyrbjesche ßo też wón tola se wschej wojerskej cżesczu pola Ratkowa podacź. Hdyż běchu jeho sa franzowskeho marschala Viktora, kotrehoż bě major Schill sajał, wuměnili, Blücher do Kralowza k ßwojemu hłuboko srudżenemu kralej khwatasche, kotryż jeho sa jeho khróbłosćź a ßwěrnosćź generalneho lieutenanta scżini.

Po njesbożownych dnjach pola Auerstedta bě ßebi Blücher cżasto w měrnych hodżinach na khróbłeho trompetarja myßlił a ßo praschał: „Hdże móhł Bojasnik bycź?" Tola nichtó jemu na tole praschenje njewotmolwi. „Ssu drje jeho pschejěchali; schkoda hódneho muża!" To bě kóżdy ras srudny kónz jeho wopominanja. Trompetař Bojasnik bě a wosta shubjeny.

* * *

Ssydom lět bě ßo po njesbożownymaj bitwomaj pola Jeny a Auerstedta minuło. Wulke, wubrane wójsko, kotreż bě khěżor Napoleon s dobycżerskej wěstosczu do Ruskeje wjedł, s wjetscheho dżěła w lodżischczach a ßněhach tuteho kraja pohrjebane leżesche. Jenoż hubjene sbytki běchu ßo bědne a khore do Němskeje a Franzowskeje wrócżiłe. Pruski lud snamjo Bożeho ßuda spósna, kotryż bě na hordeho dobycżerja pschischoł, a w wjeßełej nadżiji postanu, so je ßo nětko hodżina wußwobodżenja pschibližiła. Kral Bjedrich Wylem III. ßo 3. februara 1813 w Wrótßławju, hdżež bě ßo tehdy podał, s njesapomnitym namołwjenjom k ßwojemu ludej wobroczi, so by ßo k wußwobodżenju poczischczeneho a porażeneho wótzneho kraja wobrónił. Nětko płomjo sahorjenosćże we wschěch ludowych stawach wyßoko a horzo ßapasche. Wschitzy ßo do Wrótßławja cżischcżachu, so bychu pod woczomaj wjele a cżeżko pruhowaneho krala do wójska sastupili.

S dobom s kralom bě tež marschal Blücher do Wrótßławja pschischoł. Na haßach w Wrótßławju ßo wjele sakraßnjenych tyßaz muži połnych sahorjenja a nadżije hibasche. W takich cżaßach tež tajzy ludźo njewuwostanu, kotříż wot luda, hromadże ßo sběżazeho, ßwój wużitk cżahnu. Dżiwadło w Wrótßławju żenje tak derje wopytane a połne było njebě, każ tamne dny. Tam ßo hußleŕ ßłyschecź dawasche, psched kotrymž dobra khwalba dżěsche.

Pódla krala tamny wjeczor w dżiwadle stary marschal Blücher ßedźi. Sawěschk ßo posběhnje, a hußleŕ, hußle pod pażu dżerżo, na jewnischczo stupi. Najprjedy psched kralowskej ložu a potom psched poßkucharjemi ßo pokloniwschi wón hußle k brodże staji. Blücher se spodżiwanjom na njeho hlada. Stary schědżiwy herz ßo jemu tak snaty bycź sda, tola wón ßo tak prawje dopomnicź njemóże, hdy a hdże je ßo s tutym mużom w ßwojim żiwjenju setkał. Hußle ßo staremu wojakej żenje lubiłe njejßu, a herzy jemu teho dla żenje sajimawi byli njejßu. Wón je tu pschischoł poßłuchacź, dokelż je kral tak żadał, a ßo wo herzowe mjeno starał njeje. Nětko wón sa programom pschima a na nim „Bojasnik" cżita. Haj, to je jeho trompetař, kotryż je jemu żiwjenje sdżerżał, kotrehoż je w ßwojich myßlach hižo dawno k morwym licził! Wón s njemérnosczu hußlowanju schědżiweho wumělza pschipoßłucha. Wschitzy drusy na njeho s radosczu a wjeßelosczu poßłuchaja. Stary Blücher pak ßebi jenoż na njesbożowny Auerstedtski dżeń a na ßwojeho dobreho trompetarja myßli. Hra je nimo, a pschipoßłucharjo s zykej wutrobu khwalbu plazaju. Blücher s loże khwata, woła sa ßwojim ßłużobnikom a jemu poruczi: „Dżi hnydom na dżiwadło a praj tam knjesej Bojasnikej, so jeho nasajtra ke mni proschu!"

Druhe ranje pschińdże, s nim tež hußleŕ. Blücher jemu wjeßeły napschecżo khwata a wutrobnje ruku tschaße se ßłowami: „Scże to Wy woprawdże, luby Bojasniko?"

„Haj, exzellenza!" tutón wotmolwi.

Marschal dale rěcżi: „Ow, kak je mi to lubo, so Waß tehdy pschejěchali njejßu, ale so je ßo Wasche żiwjenje sbożownje wukhowało! Ale ßym na Waß jara sły, stary pscheczelo!"

„Cżeho dla, exzellenza?" ßo Bojasnik prascha.

Blücher wotmolwi: „Njemóżach tola wjedżecź, so Waß tehdy njepschecżelska bróń doßahła njeje, a ßym ßebi cżasto na Waß myßlił, sa Wami praschał a ßlědźił. Ale Wy scże wjedżeli, hdże macże mje namakacź, a budźischcże hižo to dawno cżinicź dyrbjeli, so bych Wam Waschu ßłużbu sapkacżicź móhł!"

„Exzellenza", schědżiwy hußleŕ praji, „schto to dale je, so ßym Wam tehdy ßwojeho konja wotstupił?"

„Tak, tak!" stary marschal wotmolwi. „Wy scże hordźi, Bojasniko. Nochzecże żaneho dżaka, nochzecże s zyła wo tym podawku niczo ßłyschecź. Też dobre! Ale ßnědacź so mnu dyrbicże a mi pschi tym powjedacź, kak je ßo Wam tehdy a posdźischo seschło."

Sskużobnik blido kryjesche a starzaj ßo sa nje k ßnědanju ßynuschtaj. Marschal schkleńzy nalinje; wonaj hromadże klinkataj a pijetaj.

„Nětko Waschu podawisnu, luby Bojasniko!" Blücher pomina.

Wumělz wotmolwi: „Ta je trochu ßnadna a krótka, exzellenza. Mje tehdy wo prawdże sajachu a s wjele mojich towarschow do Franzowskeje póßłachu. Wo tutym srudnym cżaßu mi radscho mjelczecź dajcże! Stary dundak, kotryż prjedy, każ ptak w powětrje, ßwobodny a bjes sadżewka po ßwěcże cżahasche, hubjenstwo jatby dwójzy cżeżko cżujesche. Hdyż skónczńje do Franzowskeje pschińdżechmy, mje hußle, kotreż exzellenza snjesecź njemóże, wumóchu. Bjes nich bych hischcże pschezo jaty był, pśches nje ßym dawno ßwobodny. Hußlowach, so bych ßwoje cżerpjenje sabył, a s tym ßwojich pschipoßłucharjow tak sahorich, so buchu woni moji pscheczeljo. Tak

bórsy ßrědki a pucźe namakach, so mójach Franzowsku a jatbu wopuschćicź. Wrócźich ßo saßo domoj, běch saßo ßwobodny. Ale, schto dyrbjach cźinicź? Napoleon, kotrehoż hidźu, tehdy hischćże wschudźe knjeżesche. W naschej lubej Pruskej bě tehdy srudno. Dyrbjach s hordym dobyćerjom do Ruskeje cźahnucź? To tola mózno njebě. Duż buch saßo stary dundak, exzellenza, a po Němzach, Awstriskej a Rußowskej cźahach. A nětko, hdyż stari a mkodźi do Wrótßkawja cźehnjechu, njeßmědźesche też stary Bojasnik wuwostacź. Najprjedy pschińdźech se ßwojimi hußlemi, exzellenza, kotreż ßu hischćże něschto hódne; pschetoż wone ßu moje rjecźasy w Franzowskej skamake a mi wschudźe wutroby a móschnje wotewrike. A nětko ßym tu saßo stary pruski podwyschk, a runje Waß, exzellenza, chzych tele dny wopytacź; pschetoż mam wulku próstwu."

„Po tajkim tola próstwu?" Blücher praji. „To je mi lubo, jara lubo. Nětko mózu ßwój doth wot tehdy, nadźiju ßo, trochu wotrunacź. Nó, dha w Bożim mjenje sapocźcźe!"

„Exzellenza, nětko, hdyż ßo saßo na wójnu cźehnje, ßo mi wjazy doma njelubi. Bych chzył rad ßobu. Wsmicźe mje sa trompetarja pola ßwojich husarow!"

Blücher stanuwschi jemu ruku tschaße: „Scźe pěkny cźlowjek, Bojasniko, dobry Prußak. Niczo s prostym trompetarjom njebudźe. Scźinju Waß s tutym staboweho trompetarja. Wot nětka dyrbicźe stajnje w mojim pschewodźe a pschi mojim boku bycź. Mój staraj schědźiwzaj hromadźe ßłuschamoj. Scźe s tym spokojom, Bojasniko?"

„S wutrobnym dźakom, exzellenza!"

Tschaßetaj ßebi ruzy. „Teho marschala chzu widźecź", starz woła, „kotryż ma tajkeho staboweho trompetarja, każ ja. A nětko hischćże ras saklinknucź: S Bohom sa krala a wótzny kraj!"

A nětko ßo wußwobodźeńska wójna sapocźa. Schtoż je tehdy stary Blücher dokonik, je wschemu ßwětej snate. Jeho ßwěrny stabowy trompetař je pschi tym pschezo w jeho pschewodźe a pschi jeho boku był.

Bitwa pola Lützena bě ßo 2. meje 1813 biła. So by khróbłeho marschala cźeścźił, kotryż bě ßo też w tejle bitwje psches ßwoju khróbłoscź wusnamjenił, jemu zar Alexander pschede wschitkimi wojakami na bitwischcźu Jurjowy kschiż ßamoruczńje wokoło schije powěßnu. Blücherowej woczi ßwoju wokolnoscź pschelecźitej. „Bojasniko!" wón wótsje sawoła.

Stary stabowy trompetař pschijěcha a psched ßwojim marschalom sastanje.

„Majestoscź", Blücher k ßo dźiwazemu zarej praji, „so mózu ßwoju ruku hischćże ras wótznemu krajej poßwjeccźicź, to mam ßo pódla Boha tutemu mużej dźakowacź. Mój stabowy trompetař Bojasnik je w Auerstedtskej bitwje ßwoje ßamßne żiwjenje do stracha dał, so by moje wukhował a sdźerżał. Mam sa ßwoju winowatoscź, psched Waschej Majestoscźu dobremu pschecźelej tole ßwoje pschipósnacźe sjawnje wuprajicź. To njech je dźak sa jeho wótcźinsku luboscź, sa jeho khróbłoscź a sa jeho dobry nadobny skutk."

„Ale, exzellenza!" Bojasnik hnuty sawoła, każ so chzył tutu khwalbu wot ßo wotpokasacź. Tola hižo bliżschi wokomik saßo s měrom a s runa na ßwojim konju ßedźi.

„Tajki khwalobny skutk dyrbimy mytowacź!" zar Alexander praji. Wón ßwój ßamßny Jurjowy kschiż se ßwojeho wutrobna wosmje a jón ruboßuknjanemu khabatej schědźiweho staboweho trompetarja pschitykńje, kotremuż ßo psches to horze ßylsy do schěreje brody ronja.

Tak staj wobaj tón ßamy dźeń tón ßamy rjad dostałoj a staj wobaj po tej ßamej měrje tule cźeścź saßłużikoj, stary marschal Blücher a jeho pěkny stabowy trompetař Bojasnik!

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu 2. novembra běsche tu wot dopołdnja 11. hacź do 1. hodźiny poßedźenje wubjerka provinzialneho towarstwa sa snutskowne mißionstwo a popołdnju wot 4 hodź. generalna shromadźisna tuteho sa naschu zyku Łużizu ważneho towarstwa w auli Budyskeho gymnasija. Shromadźisna bu psches pschedßydu k. hamtskeho hejtmana s Zezschwitz s Kamjenza s postrowjenjom pschitomnych a s wuspěwanjom 1. khěrluschoweje schtuczki: „Pschińdź Knjeże Jesom Khryschcźe k nam" a s modlitwu knjesa fararja lic. theol. Imischa wotewrjena, na cźoż k. farař Scheuffler s Lewalda towarstwowu rosprawu a k. ryćerkubler s Criegern towarstwowe sliczbowanje pschedpołoži. Shromadźisna po namjecźe ßwojeho wubjerka wschelake pjenjeżne podpjery tym towarstwam a wustawam pschidźěli, kiż běchu wo to proßyłe. Na to dźerżesche k. duchowny Klemm s Draždźan wobschěrny pschednoschk wo sastaranju pomozy potrjebliweje woßebje ßłużobneje żónskeje młodźiny. Na rosrěczowanju wo naležnoscźach tuteho pschednoschka nasta jara rjana sajimawa debatta, na kotrejż ßo woßebje wobdźělichu knjeża duchowny dr. Mollwitz s Draždźan, wodźer tamnischeho diakonißynskeho wustawa, farař Jakub s Njeßwaczidła, farař sekundariuß Wjazka s Budyschina a farař Klemm s Draždźan. K wobsamknjenju bu namjet knjesa fararja lic. theol. Imischa wot shromadźisny jenohłóßnje pschijaty, so ma wubjerk provinzialneho towarstwa sa snutskowne mißionstwo nusne krocźele na to cźinicź, so by ßo Marcźina schula a Marcźina hospoda sa potrjebliwu żónsku młodźinu sakoźiła. Zyła shromadźisna bě wo nusnoscźi a wużitnoscźi tajkeju wustawow poknje pscheßwědcźena. Hischćże budź na to spomnjene, so bě tuta shromadźisna jara bohacźe wopytana, każ wot najnahladnischich knjesow, tak też wot najwoßebnischich knjenjow, bjes prěnischimi tu jenoż mjenujemy kk. wokrjeßneho hejtmana se Salza a Lichtenau, presidenta s Koppenfels, tajneho radźicźela s Criegern, wyschscheho zyrkwineho radźicźela dr. Schmidta, generala s Biedermann, knjeżerskeho radźicźela s Döring atd.

— Katechismuß, kotryż je w ßwojim cźaßu njebo duchowny Bohuwěr Jakub, farař pschi Michalskej zyrkwi w Budyschinje, wudał, je ßo, każ w schulach, tak też w pacźerskej wucźbje w naschich Sserbach s wulkim duchownym wużitkom wot spocźatka hacź ßem trjebał a w wjazy nakładach wukhadźał. Tak je psched krótkim w ßedmym wudawku ßerbski a w pjatym wudawku němski wuschoł. K naschemu wjeßelu je nětko krajne konsistorstwo wschitkim saskim duchownym tutón Jakubowy katechismuß naležnje poruczilo. Duż ßu bjes dźiwa nětko też s Lipscźanskich stronow wschelazy duchowni ßebi jón skasali. Nam je wjeßele, so je kniha, se ßerbskeho pjera napißana, tajke powschitkowne wużiwanje dobyła. Haj s poknym prawom mózemy prajicź, so je tutón katechismuß tajkeho pschipósnacźa w wěrnoscźi hódny a dostojny, każ je ßo to też se strony wokrjeßnych schulskich wokrjeßow cźeścźomnje wuprajiło.

— Krajnostawski bank kral. sakst. Hornjołużiskeho markhrabinstwa wot nětka po wosjewjenju w dźenßnischim cźißle Serb. Now. na hypotheki ratarskich leżomnoscźow w mjesach, w wustawkach pschedpißanych, po $3^3/_4$ prozentach wupożcźuje. Pożcźonki ßo njedźiwajo kurßa bankowych sastawnych listow w hotowych pjenjesach wupłacźa; provisija ßo żana njebjerje. S wjetscha ßo pjenjesy jako wupowjedźomne bjes amortisazije dawaju, tola ßo tym, kotsiż ßebi amortisaziju ßwojich hypothekow żadaju, tajka wotpuschcźi.

— Měßacznika „Łužica" je 11. cźißło (november 1887) wuschło. Wobßah: Z češkeje poesije. I. Před nocu. Pěseń Jarosława Vrchlického. (Ze zběrki „Mjetele wšěch barbow". 1887.) Přełożił Adolf Černý. — Nazymske začuće. J. Čišinski. — Hłupikojty Jank. Bajka L. N. Tolstoho; přełożił J. M. Holan. (Pokračowanje.) — Młoda rybička. Syman. — Ze serbskeje stariny. Rozprawja dr. Pful. XI. Hrajace pjenjezy. Čertowa krušwa. — Mjeno Zebnica (Sebnitz). Přepytowanje J. A. Jenča-Drježdźanskeho. Za „Łužicu" přełożił E. M. — Sotśicka. (Delnjoserbscy.) Mato Kósyk. — Kak započa so robota? Po češkim wot Jurja Krala. (Skónčenje.) — Hrónčka za dźěći I. Spěsnił A. Bartko. — Należnosće towarstwow. — Serbski rozhlad. — Słowjanske nowinki. — Pismowske nowinki. — Šěsćadwacety zapis přinoškow ze strony Serbow za serbski maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Zejlerjowe spisy. — Listarnja. — Nawěštkaj.

S Wojerez. Tajzy ßerbszy wobydlerjo Wojerowskeho wokrjeßa, kiż chzedźa wo podpjeru s Budarjowych pjenjes proßycź, njech ßo teje wězy dla nětko skoro pola ßwojeje domjazeje (wjeßneje) wyschnoscźe napraschuja, dokelż maju ßo potom pißma pißacź, kotreż dyrbja ßo wokoło noweho lěta knjesej krajnemu radźicźelej s Gersdorff pschipółacź. (Krbl.) Runje tak móża w kóždej druhej łużiskej stronje khudźi, pomozy hódni Sserbjo ßo sa podpjeru s Budarjowych pjenjes praschecź. — Lětuschi hornjołużiski (pruski) kommunalny ßejm sapocźnje ßo 23. novembra w Shorjelzu.

S Khocźebuса. Tudy je wóndono wyßoki pruski sastojnik sakskemu ryćerkublerjej prajił, so pruske knjeżerstwo pschecźiwo natwarjenju Wojerowsko-Budyskeje żelesnizy było njeby, hdy by Sakska to namjetowała. Njech je ta wěz tudy sapißana. Każ so móże něchtó sa wuwjedźenje skutkowacź.

— W Khocźebusu płacźesche pschenża 14 hriwnow 50 pjenjezkow, rożka 9 hr. 50 np., wowß 5 hr. 30 np., jecźmjeń 9 hr. 50 np. (Br. Z.)

W Zaganje ßu 21. oktobra ßylnje krupy padałe, kiż běchu tak wulke każ włoske worjechi, a wot kotrychż běchu měschcźanske haßy a wokolne leżomnoscźe bórsy běłe.

R. Sserbowstwa wuliw na politiku. Wulzy ßławny hrabja Jaroměr Ferdinand Beust (narodźi ßo 1809 w Draždźanach, sakski minister 1849—66, wot tuteho lěta hacź 1871 awstriski krajny kanzleŕ, na to khěżorski sapółanz w Londonje a posdźischo w Parisu, semrje w oktobrje 1886), je w dwěmaj wobschěrnymaj swjaskomaj,

kotrajž staj pšched krótkim w Stuttgarcźe pola J. G. Cotty wuschkoj, žwoje jara wjele sajimawych shonjenjow a podeńdźenjow pokne politiske a domjaze žiwjenje wopisał. Kniha ma napisžmo: „S tšjóch schtwórcźinow létstotetka.“ W 1. swjasku na 5. stronje powjeda hrabja Beust žlědowaze: „Na dnju mojeho naroda je žo mi něschto zyle spodźiwne stako. To wobstejesche w tym, so běch na tutym dnju pjany. Mějach mjenujzy kóždy cźaž hubjene nawucźenje, so dach na žo cźakacź. To sta žo też na tamnym dnju, a hdyž bě žo skónczńje podawk dokonjał, wježelesche žo mój nan wulzy jara a darjesche dójzy dwanatk bleschow najstarscheho rheinskeho wina s léta 1683. Dójka běsche Sserbowka, kotraž němszy njerěcźesche a tutón dar wopak srosumi; wona wino do makeje wanje wuliwschi mje w nim kupasche. Awstriszy Sskowjenjo žu mi žkowo do rta kładli, kotrež ja pak ženje njejžym prajił: »so maja žo k scźénje stkócźicź«. To pak by jenož sapłacźenje byko sa schkodu, kotruž je mi žkowjanski element hižo na prěnim dnju mojeho žiwjenja nacźinił. Ssym pak też wuprajicź žkyschał, so mam tamnemu podnurjenju do stareho rheinskeho wina moje njewutupjaze wješeke waschnje dźakowacź. W wěrnoscźi pak žym na tamnu kupjel 24 hodźin pospochi spał a dléšche léta žkaby a njescźerpliwy hólcźez byk.“

Hólz a wožoł.

Hólz: Wožole, kak hrosny žy,
Wuschi masch kaž wokeńzy!

Wožoł: Měj scźerpliwoscź s mojimaj wuschomaj,
Ja njemóžu sa to, so wulkej staj.
Bóh, kiž mi jej da, wě najlěpje žam,
Kak wulkej to wuschi ja potrjebam.

J. Bartko.

Dary sa natwarjenje žerbskeho domu.

Na Pjetajschez kwažu w Delnim Hunjowje nahromadźene . . .	4 hr.	— np.
Wunoschk macźicźneho domu	50 „	— „
Kranz w Cźornjowje pola Bukez	— „	50 „
Hromadźe: 54 hr. 50 np.		

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wužudźenja.

Pschižažny žud. (Skónczenje.) Pschi pschepytowanju Pietzschmannoweje drasty Schöna morweho cźažnik wsa; Protza, kotryž bě žo pjenježneje móschnje mozował, ju posdźischo Schönje pschepoda; pschetoż Schöna dyrbjesche, kaž běchu njekražnizy prjedy bjes žobu wucźinili, wscho k žebi stykacź a posdźischo do 4 runych dźélow rosdźélicź. Na to delnje stwy pschepytajo jene pižanske blidko wotewrichu a s njeho něhdźe 15 mk. a něschto zigarow wuwsachu. Dokelž klucź khežnych duri namakacź njemóžachu, dyrbjesche Schöna delka strażowacź, bjes tym so horni schož sa pjenjesami pschepytachu. Tu žo woni do jeneho khamora dobuchu, s kotrehoż Gustav Knecht wschelake schaty swucźaha a do brěmjenja swjasa. Do žužodneje sparneje komory žwěcźo mordarjo 8 létneho hólza, kotrehoż je Pietschmann jako dźěcźo pschijał, w kožu spizeho nadeńdźechu, tola jeho w měrje wostajichu. Pincźniza bě hižo s woknom won cźekka. Wona njebě wužnucź móhła, dokelž bě jej sadźerženje Ernsta Knechta a Schöny nadpanuko. Wonaj běschtaj, hacž runje žo po sdacźu njesnajeschtaj a pschi wschelakimaj blidomaj žedźeschtaj, žebi s wocźomaj pschimikałoj. Pietzschmann, kotrehoż wona na to kedźbneho scźini, bě ju se žkowami wotpokasał: „Ty masch pschezo něschto“ a jej kasał, lehnucź hicź. W kožu leżo bě wona po dléschim cźažu dwójzy „Emil“, potom wospjet „aw“ wokacź žkyschaka. Potom delka wokoło khodźachu, s kluczemi schcźerczachu a něfotre wožoby po skhodźe horje stupachu. Psches samkowu dźerku pincźniza na žmjercź wustrójena dweju mužow se žwězu widźesche. Mužej w ruzy dołhi nóž a žekeru dźerżeschtaj. Wonaj najprjedy druhe stwy pscheńdźeschtaj, potom psched bydlenskej stwu sastaschtaj, prajizy: „Teho mamy prjecź, nětko dyrbimy sa tej hladacź.“ Połna stracha pincźniza do žužodneje sparneje komory khwatasche, wotewri wokno a s nim, sa woknowy kschiž žo pschimnuwschi, wuléty. Sažkyschiwschi, so žo rubježnizy s durjemi nuts łamaju, žo wona po muri dele puschcźi a najprjódzy w sahrodźe delka s dycha wuražena leżo wosta. S wulkej prózu wona potom psches płót, kotryž žo blisko Pietzschmannez twarjenja cźehnje, pschelése a do žužodneje Balzerez korczmy dobéża, hdźež praji, so žu žo pola Pietzschmanna paduschi nuts łamali a jejneho hospodarja najskerje skónzowali. Balzer a pschitomni hoscźo, kubler Hillme, fabrikaŕ Günzel a kwětkaŕ Eisold hnydom s korczmy stupiwschi, wó jstwje, wot pincźnizy runje wopuschcźeneje, muża, žwězu w ruzy dźerżazeho, wuhladachu, kotryž w jenym khamorje ryjesche. Dokelž bě wo khéži buchot žkyschecź, žo Balzer se starym mjeczom, Eisold se żelesnej żerdźu a Hillme s tšélbu wobrónichu. Hillme a Eisold žo na sahrodźe sady Pietzschmannez doma stupischtaj, bjes tym so Balzer, Günzel a druzy ludźo prědku khéżne durje wobžadźichu. Poł hodźiny cźakawschi, žkyschachu po skhodźe dele stupacź. Mordarjo chzychu s prědnymi durjemi won, a dokelž tu jim napschecźiwo stupichu, se sadnymi durjemi cźeknuchu. Hillme, jich wuhladawschi, jim pschiwoła: „Prěnjeho, kotryž tu horje pschińdźe, potšélu!“ Dokelž žo rubježnizy psches to satraschicź njedachu, Hillme do powětra dwójzy tšéli. Prěni mordaŕ jemu twóchnu, druheho Hillme s tšélbu do boka praźnu, tsecźeho wón, sa khornaŕ jeho shrabnuwschi, k semi cźižnu a jemu se schtórnjom na bristwju stupi. Na wołanje tsecźeho: „Satšél jeho, žmy shubjeni“, žo druhi sawrócźi a žo do Hillmy s revolvrom měrjesche. Hillme druheho ruku, kotraž revolver dźerżesche, na bok storže a žo psches to tsjom kulkam, kotrež mordaŕ wutšéli, sbožownje sminu. Na to druhi sawoła: „Sarażcźe jeho, žmy pscheradźeni!“ Duž prěni rubježnik sa schtomom wuskocźi a s toporom tšélby, kotraž bě Hillmje wupanuła, s tajkim wotmachom tuteho do hłowy praźnu, so žo toporo wotrasy a Hillme myžle shubiwschi, k semi padźe. Hillme hacž do ranja bjes myžlow leżesche a, kaž lékaŕ praji, budźische žo jemu s cźežka žiwjenje sdźerżało, njebudźische-li wón wurjadnje žylnu nopowu kóscź měk. Tšélenje a wołanje Günzela a Balzera nawabi, sa khéżu pohladacź. Hdyž žo taj k sahrodźe bliżeschtaj, tam mużej wuskocźischtaj a psches sahrodu k sadnemu płotej béżeschtaj. Tu wonaj, hdyž běschtaj psches płót pschelésłoj, žwojimaj scźéharjomaj napschecźo stajischtaj, jimaj s revolvrom a se žekeru hrożo. Njedźiwajzy na to Günzel a Balzer psches płót lésłeschtaj, pschi cźimž Balzer, s kholowami wižajo wostawschi, padźe. Günzel pak žo do Schöny da a temu revolver wuwinucź pytasche. Pschimnjeny žwojemu towaŕschej pschiwoła: „Gustavo, bij jeho tola se žekeru, tón dźé mi revolver hewak wosmje!“ na cźož sawołany s posběhnjenej žekeru na Günzela pschihna. Tola w tym žamym cźažu Günzel Schönje revolver wutorže a jón druhemu mordarjej napscheczo dźerżesche. Bjes tym bě žo Balzer sažo shrabaŕ a wobaj žo na to sa mordarjomaj puschcźischtaj. Skónczńje žo jimaj poradźi, Gustava Knechta dožahnucź a pschimnucź. Bjes tym so bě Protza do Polenza k žwojej lubzy, na tamnischim knježim dworje žkužazej, béżaŕ a tam psches nóz wostaŕ, bě Schöna do Noweho Města cźeknuł, hdźež bě Ernst Knecht, kaž bě žo to prjedy srěcźało, sadnje durje žwojeho wobydlenja sa mordarjow wotewrjene wostajił. Ernstej Knechtej wupowjedawschi, so je wscho pscheradźene a jeho bratr sajaty, tutón k žwojej žonje do komory dźésche a žo s njej wrócźi. W pschitomnoscźi wobeju mandźelskeju Schöna rubjene pjenjesy a cźažnik swucźaha a je w kuchni na kotoł położi. Knechtowa, jeho namołwiwschi, so by krej se žwojeje žuknje w dończźy w kuchni wumył, na to cźažnik a pjenjesy hischcźe w nozy w dworje sa popjelowu jamu sahrjeba. — Bjes tym so žo Schöna a Gustav Knecht wusnaschtaj, so staj Pietzschmanna sabikoj, Protza sažakle prějesche, so je Pietzschmanna sarasycź pomhał, haj wón je, kaž wudawasche, žwojim towaŕscham wot mordaŕstwa wotradźał. Też Ernst Knecht wschu winu wot žo wotwalicź pytasche; wón pjecźa wjedźał njeje, so chzedźa Pietzschmanna skónzowacź. Schurz njeprějesche, so je wotmyžlenja wobeju Knechtow, Schöny a Protzy snał, tola njeje wěrił, so žebi woni sważa, někoho sarasycź. Wyschnoscźi wón wěz pschipowjedźił njeje, dokelž njeby psched žudom tola niczo dopokasacź móhł. Pschižažny žud wschitkich schescźoch wobskorženych winowatych spósna a saždźi Schönu k žmjercźi a k shubjenju cźežnych prawow, Gustava Knechta k žmjercźi, k khostarni na 5 lét a k shubjenju cźežnych prawow, Protzu a Ernsta Knechta k khostarni na 15 lét a k shubjenju cźežnych prawow na 10 lét, Schurza k jastwu na dwě lécźe a mandźelsku Ernsta Knechta k jastwu na 6 měžazow. Poželednischej žo cźaž, kotryž je pschepytanja dla w arrescźe žedźała, wot khostanja wotliczi.

Khostanska komora. Dźewjatnacźelétny kamjenjecźežaŕ E. Köckritz s Holzy njedźelu 4. septembra w cźažu dopołdnischeje Božeje žkužby na polu žwojeju starscheju běrny sběrasche. Huscźanski žandarm Gehler, kotryž jeho pschi tym nadeńdźe, jemu dale sběracź sakasa. Köckritz žo pscheczźiwo temu spjecźowasche, krótko po tym pak k žandarmej pschibéża a jemu dar lubjo, jeho proschesche, so by jeho tola njepscheradźił. Dla pscheklócźa a pschestupjenja Köckritza k 16 mk. pjenježneho khostanja abo k jastwu na 2 dnjej a k arrestej na 2 dnjej sažudźichu.

Přilopk.

* Pschižažne žudnistwo w Schweidnitzach psched krótkim pscheczźiwo nóznemu strażnikej se wžy Kittlau jednasche, kotryž je woheń

ſakožik. Dźeßacź lět dołho běſche wón ßwoju ßłużbu ßwěrnje ſaſtawak, a zyła wjeß běſche ſpokojom ſ nim. S jenej kħěžkarku pak běſche wón kſchiwduczinjenja dla ſkoržik a prozeß pſchěhrak. So by ßo nad njej wjecźik, ji wón lětßa w juliju kħěžu ſapali, kotraž też ßo zyła ſpali. Runjeż hižo ßłomjana tſěcha w płomjenjach ſtejeſche, wón tola k wóhnju njetrubjeſche, ale runy pucź do Rychbacha dźěſche, hdźeż ßo poliziji ßwojeho njeſkutka wuſna. Pſchißażny ßud jeho k 5 lětnej khoſtarni a k ſhubjenju cżeßnych prawow na 5 lět ſaßudźi; też ßmě ßo wón pod pólzajſku nadkedźbu ſtajicź.

* W Spandawje lětßa w haprleji wojak tamniſcheje pěſcheje garde-artillerije ſkhori; duż jeho do wojeŕſkeje hojeŕnje wſachu. Khory bórſy pomjatk ſhubi a hiſchcźe dotal k ßebi pſchiſchoł njeje, po tajkim hižo pſches poł lěta bjes myßlow leži. Lěkarjo ßu wſcho móżne ſpytali, ale dotal zyle podarmo. Khory ſtajnje ſpi; jenoż druhdy wocźi wotewri a potom bjes myßlow wokoło ßo hlada a ani ßwojich ßwójbnych njeſpóſnaje. Prěni cżaß běſche tak wuſkhnuł, ſo běſche jenoż kóſcź a koża; poſdźiſcho ßo w tym naſtupanju ſaßo ſ nim porjedźecź pocża. Ssam niczo k ßebi bracź njemóże; duż ßo jemu zyroba żidka dawa. Lěkarjo tej khoroſcźi „Starrkrampf" rěkaju. Sańdźene dny ßu khoreho, kotryż hiſchcźe pſchezo ſpi, na Lehrtſkej żeleſniży do Lippſpringe domoj dowjeſli, hdźeż mataj jeho ſtarſchej burſke kubło; dwaj wothladowarjej ſ wojeŕſkeje hojeŕnje a jeho bratr ßu ſ nim jěli.

* Dźěłacźeŕ St. a jeho żona w Pakſu wóndano na dźěło dźěſchtaj, woſtajiwſchi ßwojej dźěſcźi ßamej dó iſtwy ſamknjenej. Każ ßo ſda, ſtej dźěſcźi ſe ſapałkami hrałej; pſchetoż iſtwa ßo ſapali, a bórſy też tſěcha w płomjenjach ſtejeſche. Hdyż běſche woheń poduſcheny, wó iſtwje na wuhło ſpalenaj koſcźowzaj dźěſcźi, kotrejż běſchtej ßo najſkerje bórſy ſadußyłej, namakachu.

* So by hłodu njewumrjeła, je ßo w Hornim Lagieroniku w Schleſynſkej 80 lět ſtara żónſka tepika. Runjeż mějeſche wona 104 potomnikow, telkole ludu tola ßwoju pramacź ſeżiwicź njemóżeſche.

* W Ilſenburgu w Thüringſkej ßu wóndano zyganjo pſchi běłym dnju jene dźěcźo rubili. W Saſkej njeßmědźa ßo zyganjo ſadźerżowacź, a w Pruſkej je jim to nětko też ſakaſane. Hdyż pak něhdźe nimo cżahnu, je radźene, ſo ludźo na ßwoje dźěcźi a na ßwoje ſmachi kedźbuja.

* W Thüringſkej je jara wjele żurkow. Něhdźe tam ſtaj dwaj bratraj ſa połtſeća dnja 900 żurkow nakojikoj a ſa to wot wyſchnoſcźe 300 hriwnow myta dostałoj. (Br. Z.)

* Ratař ſ cżěſkeje wßy Zenklawy běſche ßrjedź ſańdźeneho měßaza na hońtwje. So by pohladał, ſchto jeho ludźo cźinja, ßo wón na ßwoje polo poda, natykanu tſělbu na wós pokoži, kotryż na polu ſtejeſche, a k ßwojim dźěłacźerjam dźěſche. Mjes tym jeho 24 lět ſtara ßłużobna dźowka k woſej po widły pſchińdźe. Sso ſa widłami nacźahujo pak wona něłak ſa tſělbu ſakoži, tſělba wrjeßnu, a do wutroby tſělena holza na měſcźe morwa k ſemi padźe.

* Na wuheŕſkej krajnej żeleſniży njedaloko Bekes-Gaba ſańdźenu njedźelu rano wokoło ſchtyrjoch Ssedmihórſki parſchonſki cźah do tworneho cźaha ſajědźe, a to huſteje mhły dla, każ ßo praji. Lokomotiva parſchonſkeho cźaha a poßlednje wosy tworneho cźaha buchu rosbite, někotſi pucźowarjo ßu ranjeni, jenemu konduktorej tworneho cźaha ſtej wobě noſy rosmjecźenej, pjecźo druſy konduktorojo ßu cźeżcy ranjeni. Lokomotiviny wjednik je ßo na cźole ſranił. Pucźowarjo, kotſiż běchu ſpali, ßo ßmjercź wuſtrózachu; pſchetoż wſchitcy ſe ßydłow dele ſpadachu. Srudny podawk ßo pſchepytuje. Każ ßo ſda, ßu ſaſtojniży wina na njeſbożu; pſchetoż parſchonſki cźah běſche ßo ſ Mezöbereny prjedy puſchcźił, hacź ßo błuſcha.

* „Schimana Judy khowajcźe kſchudy, łamajcźe kije a pytajcźe cźrije!" Tole prawidło hižo ſaſtarſku w Sſerbach płacźeſche. My pak ßo ſ cźrijemi njeſpokojimy; my wokoło Schimana Judy też ßwój „ſymſki ſwjeŕſchnik" ſ khamora wucźehnjemy, kotryż běſche naſchim prjedownikam njeſnaty. Sa to pak też w ſtraſche bycź njetrjebachu, ſo ßo jim ſwjeŕſchnik kranje, hdyż ßu ßo jón w korczmje wußlekli a jón na hoſdźik pówßli. Pola naß w Sſerbach wſchak ßo wo tajkim paduſchſtwje rědko hdy ſchto ßłyſchi; ſa to ßo w wulkich měſtach ſymſke ſwjeŕſchniki ſ hromadami kranu. Na to ſkorżo, ſo ßo w nowiſchim cżaßu tajkele paduſchſtwa też w wuheŕſkim hłownym měſcźe Budapeſchcźe jara cżaſto ſtanu, jene tamniſche nowiny wóndano powjedachu, kak to paduſchi ſapoczinu, kotrychż rjemjeßko je, ſymſke ſwjeŕſchniki kranucź. K temule dźěłu pſchezo dwaj ßłuſchataj. Pſchede wſchěm ßebi jedyn ſ njeju pola krawza, a to je-li móżno na dołh, pěkny ſwjeŕſchnik kupi. Na to do korczmy dźe, do kotrejež wjele hoſcźi khodźi. Do korczmy ſaſtupiwſchi mjes ſwjeŕſchnikami, kotrež tam na ſcźenje wißaju, ſ naſhonitym wócźkom bórſy jedyn ſ lěpſchich wußlědźi, kotryż je na jeho ſwjeŕſchnik podobny; pódła njeho ßwój ſwjeŕſchnik pówßnje. Bórſy na to jeho towarſch do korczmy pſchińdźe, wě ßo, bjes ſwjeŕſchnika, a ßo ſ wobſtejnoſcźemi bórſy ſpóſnaje. Sswój karanczk wupiwſchi wón worcźiſnu ſapłacźi a pinczníkej hiſchcźe dwaj krajzarjej pſches płatu da, ſa cżoż jemu tutón hiſchcźe zuſy ſwjeŕſchnik woblez pomha. Hdyż ßo hóſcź, kotremuż kranjeny ſwjeŕſchnik błuſcha, hiſchcźe w prawym cżaßu dohlada, — ſchtoż pak ßo rědko ſtanje —, a ßnadź „oho!" ſawoła, ßo ſchibak wußměje a ßo ſdwórliwje ſamolwjejo, ſo je ßo mylił, khróble ßwojeho towarſchowy ſwjeŕſchnik bjerje, kotryż dźě je na kranjeny zyle podobny, ßo jón woblecźe, ßo bjeſe wſcheho ſadźěwka wotßali a do druheje korczmy dźe, hdźeż nětko towarſch bjes ſwjeŕſchnika ſa nim pſchińdźe, a hdźeż wěż ſ nowa ſpytataj. S wjetſcha pak ßo paduſchſtwo radźi: zuſy ſwjeŕſchnik ßo ſe ſchibakom cżo. 2 ſhubi, a ſchibak cżo. 1 ſměrom ßedźo woſtanje, doniż ßo njewukopa, ſo je ßo ſwjeŕſchnik ſhubił; potom na khróbkeho paducha ßobu poßwari a worcźiſnu ſapłacźiwſchi w ßwojim ſwjeŕſchniku woteńdźe. Kranjeny ſwjeŕſchnik pak ßo hnydom ſawali a naſajtra je hižo w Prahy abo w Krakowje „pola żidow", tak ſo jón prawy knjes nihdy wjazy njewohlada. Tajke nakranjene ſymſke ſwjeŕſchniki maju żidża ſ hromadami na pſchedań.

* W Wuheŕſkej ßu ßo rubjeżniży pſche wſchu měru rosmnożili. Jim doſcź njeje, ſo ßamotne nutniży a jednorych pucźowarjow nadpaduja, woni ßo do zyłych cźrjódow ludźi dadźa a — ſ knjeſom woſtanu. Wo tajkim podawku ßo ſ Papy piſche: 29. ſańdźeneho měßaza běſche w Cźornje hermank, na kotryż běchu też rjemjeßlniży ſ Papy ſ dołhim rynkom woſow pſchijěli. Hdyż běſche hermank nimo, ßebi w Cźornje tſjo ſ revolvrami wobrónjeni mużſży wós najachu a hacź do Marczaltö dojědźechu. Tam ſ woſa ſlěſechu. Bórſy na to, wokoło woßmi wjecźor, po dróſy dwaj woſaj pſchijědźeſchtaj, na kotrymajž běchu ſchewzy ſ Papy ſe ßwojej tworu. Do tejule woſow cźi tſjo mużſży — rubjeżniży — ſ revolvrami tſělecź počzachu. Rjemjeßlnika Holly na měſcźe ſatſělichu, jeneho druheho a dwě żonje ſtraſchnje ſranichu; też jedyn teju pohonczow morwy leżo woſta, mjes tym ſo je jeho towarſch na ßmjercź ranjeny. Nětko rubjeżniży kaſchcźe rosbichu a tworu ſ nich rubichu; hdyż chzychu ranjenymaj żónſkimaj runje pjerſchcźenje ſ porſtow ſcźahacź, naſdala někajki ropot wußłyſchachu; duż mějachu ßo ſe ßwojim dobytkom ſ procha. W běhu nozy hiſchcźe něhdźe 20 woſow ſ Cźorny do Papy pſchijědźe; jim pak ßo niczo njeſta. Tónle podawk je zyłu wokolnoſcź ſeſcherił; rjemjeßlniży ßebi wjazy njewěrja na hermanki jěſdźicź; też do winizow do hór ßo ludźo boja.

* W Wuheŕſkej je ßo poßleni cżaß cżaſto ſtako, ſo mkodźi mużojo, kotſiż běchu dotal zyle ſtrowi a cżerſtwi, nahle ſemrjechu. Wyſchnoſcźi to ſkónczinje nadpadźe. A hdyż ſa pſchicżinu ßmjercźe telko mkodych mużow błědźicź počzachu, wěży na ßwětko pſchińdźechu, ſo cźłowjekej wkoßy na hkowje ſtawaju. S wěſtoſcźu je dopokaſane, ſo ßu mkode żony ßwojim mużam ſ jědom ſawdawake, ſo bychu jich ſawoſtajene ſamoženje do rukow doſtawſchi jako wudowy wjeßele żiwjenje wjeſcź móhke. Tu a tam ßu ßo mkode żónſke jenicźży teho dla żeniłe, ſo bychu ßwojich mużow bórſy wotbyke a jich ſawoſtajeńſtwo naſtupiłe. We wßy Bingul ßu ßydom mkodych wudowow ſajeli a do jaſtwa ßadźili, dokelż ma ßo ſa to, ſo ßu ßwojim mużam ſ jědom ſawdake. Dale je żandarmerija ſtaru babu ſajaka, kotraż je mkodym żónſkim jěd, ſ kotrymż ßu ßwojim mużam ſawdawake, pſchihotowała a ſa pjenjeſy a ſa dobre ßłowa pſchedawała. Też w druhich wßach je ßo podobne ſtako.

* W Italſkej maju ßylne ßněhowe mjecźele. Po powjeſcźach tamniſchich nowin je w tychle mjecźelach, kotrež zyle nahle ſaſtupkchu, wjele ludźi wo żiwjenje pſchiſchło. Na horje Dego, hdźeż běchu ßo hermanſzy ludźo ſabłudźili, pjecź żónſkich a ſtareho muża morwych namakachu. Pola San Stefano, hdźeż mjecźel dwaj dnjej pospochi ſakhadźeſche, ßněh wyſche hacź metr leži. Na horje Mezzo ſtaj jedyn mużſki a jena żónſka wo żiwjenje pſchiſchkoj. Na horje Segarino je 8 cźłowjekow żiwjenje ſhubiło.

* Sańdźenu njedźelu je w Jendźelſkej a na połnóznym morju tak ßylny wětr ſakhadźał, każ jón wot lěta 1876 wjazy njepomnja. Żołmy ßo w wyßokoſcźi kħěžow ſběhachu. W Oſtendźe w Belgiſkej wětr 5 millimetrow ßylne woknowe ſchkleńzy wutłócźi a zyłe tſěchi ſwottorha. Wjele łódźow je ßo w morju ponuriło, druhe ßu ßo pſchi brjoſy rosraſyłe, a ludźo, kotſiż běchu na nich, ßu ßo tepikli. Pola Blankenbergha je morjo cźěła na brjóh wucźiſżko, bjes nimi dwě, kotrejż běſchtej k rěblam ſwjaſanej.

* W Indiſkej kholera ſatraſchnje ſakhadźa. Jenicźży w měßazu auguſcźe je w krajinach, kotrež w Indiſkej k dołhemu ranju leża, 30,780 ludźi na kholeru ſemrjeło.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Hendrich Gustav Libscher, murjeŕ na Židowje; ſ Hanu Marju Anderſez tam. — Handrij Bohuwěr Heyna, cželadnik w Sslonej Borſchczi, ſ Hanu Augustu Skopez tam.

Katholska zyrkej: Jan Bohuwěr Valten, ſchewz tudy, ſ Hanu ſwudowjenej Lukaſchowej rodź. Schneiderez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: August Pawoł, Jana Augusta Jeńka, cźěßle pod hrodom, ß. — Ernſt Bohuwěr, Jana Běmarja, khěžkarja a fabrikarja w Bobolzach, ß. — Hana Marja, Handrija Lipki, kublerja w Hrubocźizach, dź. — Guſtav Hermann, Jana Siebera, fabrikarja w Dobruſchi, ß. — Frida Hedwiga, Khorle Hendricha Sserba, tyſcherja pod hrodom, dź. — Jan August, Khorle Auguſta Woſchika, khěžkarja a dźěłacźerja w Kelnje, ß. — Guſtav Max, Khorle Auguſta Weinerta, dźěłacźerja w Ratarjezach, ß.

Katholska zyrkej: Jan, Jana Hellſleiſcha w Budeſtezach ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. oktobra: Marja Micźez, wobydlerka wokrjeßneje dźěłacźerńje na Židowje, 52 l. 1 m. — 31. Jan August, Khorle Auguſta Woſchika, khěžkarja a dźěłacźerja w Kelnje, ß., 7 d. — 2. novembra: Hana Friederika Hölzelez, wobydlerka wokrjeßneje dźěłacźerńje na Židowje, 72 l. 6 m. 15 d.

Płacźiſna žitow a produktow w Budyſchinje

29. oktobra 1887.

Žitowy dowos: 2061 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſchenża . . . . . běła	8	33	8	63	8	48	8	63
" . . . . . žołta	7	86	8	10	7	89	8	16
Rožka	5	95	6	8	5	85	6	14
Jeczmjeń	6	16	6	38	5	94	6	30
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	60	5	—	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	1	90	2	10	—	—	—	—
Wutra . . . 1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pſchenicźna muka 50 "	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka . 50 "	6	—	9	50	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sstóma . . 600 "	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 1014 ſchtuk, ſchtuka .	6	—	15	—	—	—	—	—
Pſchenicźne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płacźiſny. Howjada 1. druźiny 56—60 mk., 2. druźiny 51—55, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěßneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—52 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 45—58 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěßneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 4. novembra: Deſchcźikojte.

Drjewowa awkzija: 8. novembra dopołdnja ½10 hodźin w Hucźinje. — 8. novembra dopołdnja w 10 hodźinach w Mjedźoſſu. — 9. novembra dopołdnja w 10 hodźinach w Huſzy.

W Klukſchu je **wojnarſka hoſpoda** ſ trajazym dźěłom tunjo na pſchenajecźe. Bliżſche je ſhonicź cźiżko 9 tam.

Schtyrißedlaty ſchkleńczany wós, hiſchcze w dobrym rjedźe, **teho runja lohki kryty wós** ſtaj **na pſchedań na kotołſkej haßy 32.**

Wolij

budźe ßo ßrjedu 16. novembra a ßlědowaze dny w **Slyczinſkim** młynje bicź.

Wawrik, młynſki miſchtr.

R. Lommatſchowa

pſchedawarnja **ſchtrympowych tworow** je ßobotu a njedźelu na hłownym torhoſchczu 9 pódla kupniży a ßo proßby tam pſchecźelniwje pſchiſtupicź.

W Hermanezach pola **Reichelta** je ßuproſchna **ranza,** kotraž ſmjeje ſa tſi njedźele proßata, na pſchedań.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Ssuche drožđże!

porucza k kermuſchi w ſnatej dobroſcźi punt po 75 np. a proßby, je hacž nanajpoſdźiſcho do hermanka, 8. novembra, ſkaſacź.

S dobom wſchu tworu, k pjecźenju trěbnu, cźerſtwu a po poměrnje cźaßej tunich płacźiſnach porucza

ſ poczeſcźowanjom

Otto Säuberlich w Laſu.

Dobre próſdne **jerjowe ßudy,** do kotrychž ßo kał klaſcź hodźi, mataj na pſchedań

Ginzel & Ritſcher

na wulkej bratrowſkej haßy.

Nowomodne tkaniny k ßuknjam, pjeſlam, kholowam a koſchlam, teho runja wſchelake rjane rubiſchcza w wulkim wubjerku ßu doſchke a je po najtuniſchich płacźiſnach porucźam.

Na hermanku žaneje budy nimam, ale jenož w ßwojich khlamach pſchi zyrkwi pſchedawam.

S poczeſcźowanjom

Otto Säuberlich w Laſu.

Khoſej

njepaleny punt po 110—160 np., paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcźik po 50 np.,

amerikanſki

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucza

Ernſt Mittaſch

pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Awkzija.

Wutoru 8. novembra t. l. dopołdnja wot 9 hodźin budźe ßo w **Dorjanez** kuble w **Klukſchu** dla pſchenajecźa hoſpodarſtwa wſchón žiwy a .morwy inventar, woßebje 2 konjej, 6 krumow, 1 młócźaza maſchina ſ göplom, 1 ſchrótowaza maſchina, 1 maſchina k cźiſcźenju žita, 1 ßykanjowa maſchina, 5 hoſpodarſkich woſow, grat ſa brózeń a hródź atd. pſches podpißaneho ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Wobkhodny agent **O. John.**

Wupſchedawanje.

Tykanzowe blachi duzent po 2 mk. 50 np., **blachowe kžizy** duzent po 40 np., **truhaczki, lataŕnje, liki, zydźaki, blachowe khachle, khachlowe roły,** kaž tež wſchě blachowe twory po wurjadnje tunich płacźiſnach wupſchedawam.

Stejniſchcźo pſchi měſchcźanſkej ſchuli, ſpóſnacź na firmowej tafli:

Herrmann Klötzer.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſcźach

po ſpodźiwnje tunich płacźiſnach.

Filzowe cžrije a tofle

najlěpſchi wudźěłk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchcźniki

jenož ſ barbunjepuſchcźatych tkaninow a ſ roſcźenymi kijemi

po fabrikſkich płacźiſnach

porucza **Hugo Lehmann**

22 na bohatej haßy 22.

Pſchedawarnja mužazeje draſty

W. Udicha

10 na bohatej haßy 10

k pſchedſtejazemu Budyſkemu hermankej ßwój wulki ſkład

nadwobleczow, pjeſlow a **khěžorſkich mantlow**

ſe wſchelakich tkaninow ſa mužſkich, młodźenzow a hólzow w najnowſchich faßonach po tunich płacźiſnach porucza.

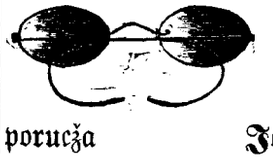

Bryle,

ſa kóžde wóczko pſchihódne,

porucza **Joh. Gäth** 1 na hoſpitalſkej dróſy 1.

Krajnoſtawſki bank w Budyſchinje.

Krajnoſtawſki bank Kral. ſakſkeho Hornjołużiſkeho markhrabinſtwa wot nětka na **hypotheki rataŕſkich leżomnoſćzow** w mjeſach, w wuſtawkach pſchedpiſanych, **po 3$^{3}/_{4}$ prozentach wupożćzuje.**

Wupożćzenje ſtawa ßo w **hotowych pjenjeſach a ßo żana proviſija njewobliczi.**

Porjadnje ßo na hypotheki **bjes amortiſazije** wupożćzuje, tola móże ßo tajka tež wujednać.

Kóżdemu požadanju ma ßo pſchipołożić: wotpiß folija, ſapiß wobßedżenſtwa a wopißmo wopalneho ſawěſćenja.

Pódla teho krajnoſtawſki bank **w Budyſchinje, każ tež jeho filiala w Draždżanach:**

a) **pjenjeſy** jako nalutowanſke ſakkady w běżazym wobliczenju **pſchijima,**
b) **pjenjezne papjery** w kóżdej wyßokoſći (po woßebitym regulatiwje) **khowa** a **ſarjaduje,**
c) **pjenjeſy** na **ſaſtajane effekty** jako **lombardy w běżazym wobliežeńju wupożćzuje,**
d) **ſtatne papjery,** ſaſtawne liſty, akzije atd. **kupuje a pſchedawa,**
e) **kupony wumenja.**

W Budyſchinje, 28. oktobra 1887.

Krajnoſtawſki bank K. ſ. Hornjołużiſkeho markhrabinſtwa.

Nowa pſchedawarńja. **Nowa pſchedawarńja.**

Simon Jacoby

w Budyſchinje na ſeminarſkej dróſy 2

woßebite khlamy ſa mužazu, żonjazu a dźěćźazu draſtu

porucża **k hermankej** ßwój wulki ſkład

żonjazych ſymſkich paletotow,
żonjazych ſymſkich dołmanſkich mantłow,
żonjaze mantle ſ khornarjom,
żonjaze pjeſle a wiſitki,
dźěćźaze paletoty w kóżdej wulkoſći,
żonjaze dołmanſke mantle do deſchcża a tajke **ſ khornarjom** po poniżenych płaćźiſnach,

mužaze ſymſke nadwobleče,
paletoty,
mužaze wobleczenja ſ pjeſłom a ſe ßuknju,
mužaze pjeſle, ßuknje, khołowy, łazy,
paletoty ſa hółzow,
wobleczenja ſa hółzow,
paletoty ſa hółczkow,
wobleczenja ſa hółczkow w kóżdej wulkoſći.

Najwjetſchi ſkład tkaninow, draſta ßo **po měrje** ſchije.

S poczeſćowanjom

Simon Jacoby

na ſeminarſkej dróſy 2.

Hróch k jědźi, derje ßo warjazy,
hachtel po 85 np., $^{1}/_{4}$ kórza po 4 mk.,
małoſornaty majß a **majßowy ſchrót,**
wſchě druźiny **ßuchich warjenjow**
w najlěpſchej kajkoſći porucża

C. E. Scholze
na ſwonkownej lawſkej haßy 15.

Czěſke pjerje!

ßu **herman**k ſaßo doſchće a ßo po najtuniſchich płaćźiſnach pſchedawaju. Poßleſchćźowe pjerje po 1 mk., 1½, 2, 2½ a 3 mk. Na poł móſchk po 3½ a 4 mk. Cziſty móſchk po 5 mk. Schite wupjerki k hnydomnemu pjelnjenju na ſkładźe. — ☞ **Pſchedawarńja każ hižo pſchezo w hoſćenzu k Mnichowſkemu dworej (Münchner Hof) na hornczerſkej haßy.**

Pſchedawanje hacż do póndźele wjeczor traje.

J. Kirſchberg w Frankfurcze a Shorjelzu.

Żonop k jědźi

pſchezo czerſtwy, po waſy a w wſchelakich tyſach, porucża po tunich płaćźiſnach

C. E. Scholze
15 na ſwonkownej lawſkej haßy 15.

Jerje

wulke a derje ßkodźaze
porucża po 4 np.

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoſchću 8.

Naſymſke koſaze, ſajeczе, karniklaze, każ tež wſchě druhe kože kupuje a płaćźi najwyſchſche płaćźiſny

Heinrich Lange
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi
a pſchi żitnych wikach.

Tunje poſkiczenje.

Gumijowe ſchaty

(ſnaty najlěpſchi wudźěłk).

Stejate khornarje po 35 np.
ſhibnjene khornarje = 50 =
manſchety ſa dźěćźi por = 55 =
mużaze manſchety = = 80 =
małe pſchedkoſchliki = 70 =
wulke pſchedkoſchliki = 100 =
mydło, knefle ſ mechaniku
porucża

A. Tschentscher
w kupnizy pſchi torhoſchću.

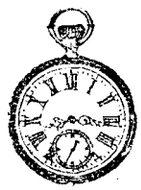

J. G. Schneider
pſchi lawſkim tórmje.
Najwjetſchi wubjerk
cżaßnikow a rjeczaſow,
każ tež
hudźbnych tyſow.
Tunje a najlěpſche porjedźenje wſchěch cżaßnikow.

Wołmu k ſchtrykowanju
w najwjetſchim wubjerku a ſnatych najlěpſchich kajkoſćach,
wołmjane ſchtrympy a narukawniki,
rukajzy,
kujefle, poſamenty,
wulki wubjerk
rüſchow
porucża
C. O. Henoch
na rózku bohateje haßy
a torhoſchća.

ſſ. hollandſke jerje
15 ſcht. po 50, 60 a 75 np.
porucża tunjo w najlěpſchej kajkoſći
A. E. Soba na Židowje.

Hamburgſko-amerikanſke
paketojěſdźne akzijowe towarſtwo.

Direktna parolódźna jěźba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóżdu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóżdu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóżdej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiſkeje**
měßacznje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne kóżde podawaju wubjernu jěźdź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſć ſa kajutowych a bjeſtkubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797
Carl Meisel w Budyſchinje.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pschi torhoschczu.

K pschedstejazemu **nasymskemu a symskemu cżażej** ßwój bohaty skład hotowych **nadwobleczow, hiplow, swobleczenjow** atd. ja mużskich a hólzow ſ jenoż czistowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dżekarni dżekanych, po wurjadnje poniżenych płaczisnach poruczam.

Drasta, po měrje skasana, ßo, każ je snate, derje pschistejaza a elegantna seschije.

Flanel k koschlam w wulkim wubjerku stary łóhcź po 16 np. hacź k 6/4 schěrokim najlěpschim elsaskim kajkoscżam; **kalmuk** stary łóhcź po 28 np.; 6/4 schěroka tolsta **wołmjana tkanina** k ßuknjam stary łóhcź po 30 np.; tolsty **köper** w nowych, rjanych druźinach; **lama** dwójzy schěroki stary łóhcź po 60 np.; **zychi,** 6/4 schěroke, łóhcź po 22 np.; **barchentowe koschle** hižo po 1 mk.; **czischczane schórzuchi** we wschěch wulkoscżach; **běły, módry, rubjany płat** we wschěch schěrokoscżach jara tunjo, **żidżane, połżidżane, wołmjane, połwołmjane, bawmjane rubischka** atd. porucża

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Herrmann Darschau, schtrympar

na schulerskej haßy czißło 1,

porucża ßwój wulki skład **schtrympowych tworow** ßamßneho dżěła a snateje hódnoscże, teho runja wubjerne **pschedżeno k schtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczisnach.

Czinju woßebje na to kedżbne, so ßobotu a hermanki w budże na torhoschczu ńjazy njepschedawam, a teho dla ßwojich cześcżenych wotebjerarjow proschu, so bychu ßo pschi potrjebje do mojich khlamow na schulerskej haßy czißło 1 podali.

Sswój wulki skład

optiskich a mechaniskich tworow

pschi potrjebje najnalężnischo poruczam.

G. Kloeppel něhdy **Ad. Wagner**

optikus a mechanikus

na hauensteinskej haßy.

Cżeścżenym Sserbam poruczam ßwój wulki skład trajnych **schkórnjow, schkórniczkow, mużaze, żonjaze a dżěczaze wobucże ja dom a wukhadżenje** ſ wodunjepschepuschczateje howjaseje koże, koßmateje czelazeje koże, filza a ßuknja. Wyßoke dżěczaze schkórniczki hižo po 1 mk. — Po měrje skasane wobucże ja khipru nohu ßo derje wudżěła. Wuporjedżenje spěschnje a tunjo.

NB. **Pola mje ßo ßerbski rěcźi.**

Handrij Barcź,

schewski mischtr pschi mjaßowych jědkach.

Konditornja a khofejownja Alwina Schradera

38 na swonkownej lawskej haßy 38

porucża ßwoje wschědnje czerstwe **pjeczwo k tejej a khofejej,** wulki wubjerk **schokoladow** hižo po 1 mk., **wuwolijowany kakao,** wschelaku **zokrowu tworu, bonboniery, jědżne tykanzy, póprjanzy a makrony.**

Skasane pjeczwo ßo rucże a tunjo wobstara.

Rjane wulke rumnosce, duschny pschebytk.

Sswój wulki wubjerk **ßerbskich a němskich spěwarskich knihow** w najnowschich swjaskach, **zohnowanje ja dom** w kraßnych mustrach, **kmótrjaze listy, sbożopschejaze khartki** w wulkim wubjerku po tunich płaczisnach porucża

Gustav Rämsch

21 na bohatej haßy 21.

Łoßy 5. klaßy 112. kral. sakskeje krajneje loterije

po 1/1, 1/2, 1/5, 1/10,

czehnjenje wot 3.—24. novembra,

ßu hischcże dostacź w loterijnej kolekziji

Fr. Theodora Jägera

w Budyschinje na swonkownej lawskej haßy 3 delka.

S tutym k nawjedżenju dawam, so wot nětka saßo kóżdu ßobotu lany wolij pod radnej khěżu w Budyschinje pschedawam a lane ßymjo k biczu pschijimam.

E. Müllerowa ſ Kopriz.

Bukečanske serbske towarstwo

změje njedźelu 13. novembra popołdnju w 4 hodź. swoje posedżenje.

Přednošk k. wučerja Šucy z Rachlowa. **Předsydstwo.**

Kermuschna radosćź Porschiskeje woßady.

Każ kóżde lěto, tak dha mamy
Dżenß lubowanu kermuschu.
Dżenß ſ dżaknej myßlu spominamy
Na naschu lubu ßwjatnizu,
Hdżeż hnada luboh' sbóżnika
Nam ßwoje kubka podawa.
Kak husto běchmy shromadżeni
We tutej naschej ßwjatnizy;
Psches Boże ßłowo roswucżeni
Troscht, poßłulenje dostachmy:
Tu husto duscha stysknina
Je smérowanje dostała.
Kak sbożowni ßo sacżuwachmy
My saňdżenu wschak kermuschu,
Hdyż prěni krócź ßo shromadżachmy
Pschi naschim duschowpastyrju,
Kiż jako ßyn nasch woßadny
Nam luby je a witany.
O hlajcże, ſ kajkej dostojnoscżu
Wón bjes nami tu skutkuje,
Kak żiwje, ſ kajkej horliwoscżu
Nam Boże ßłowo předuje:
Kak żyle ßwoju wucżbu tu
Wón słożuje na bibliju.
O chzemy dale shromadżowacź
Sso tu pschi naschim předarju,
Każ husto swony budża wołacź,
Rad wopytowacź ßwjatnizu.
Tam srudnje, hdżeż rad njeßłyschi
Jich wjele, so ßo saswoni.
Dżak ſ khwalbu, Bożo, Tebi damy,
Budź dale ſ naschej zyrkwju tu;
Sslyschi khěrlusche, kiż saspěwamy,
Sslyschi hnadnje naschu modlitwu:
Njech nascha myßl a wutroba
Je k twojej ßłużbje hotowa.
O pschewodź dale ſ twojej hnadu
To ßymjo a też ßyjerja,
Budź jemu blisko ſ Twojej radu,
Njech Twój Duch jeho rosßwětla,
So hischcże dołhe cżaßy tu
Naß wucżi pucź hicź k żiwjenju.

Dwě lubowarzy Bożeho doma ſ woßady
psches H. P.

---

1 rólneho pohoncża,
2 wolazeju,
1 hródźnu dżowku

pyta k 1. januarej 1888 **Max Schünemann** na knježim dworje w Oberottendorfje pola Noweho Města pola Stołpnja.

Rólny pohoncź dostanje ßkużbu na **Czichonjanskim** knježim dworje.

Dżěłacżerjow k dreněrowanju pyta ja Lubijske měschczańske kubło **Brühl.**

K jutram 1888

abo prjedy pytam ja ßwoje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

wucżobnika.

Carl Noack w Budyschinje.

Młody cżłowjek namaka wucżbu w wosowej fabriży **N. Galla** w Budyschinje.

S tutym kschiwduczinjaze ßłowa, wote mnje pschecźiwo murjerjej **Wylemej Kóczyży** rěcżane, nasad bjeru a praju, so je wón cżeßny muż.

W Bónjezach, 25. okt. 1887.

Bohuwěr Wicżas.

K dopomnjeczu

na

lětni ßmjertny dżeń

njebo **Marki,**

dżowczicżki **Michala Kóżki** a jeho mandżelskeje **Hany,**

narodźi ßo 25. nasymnika 1884, semrje 9. nasymnika 1886 w Margarecźinej hěcże.

Hłóß: Nasche dżěło je ßo stało.

Spodźiwnje ßmjercź druhdy żněje
Na luzy toh' cżłowjestwa:
Hdżeż tón cżłow'k każ róża kcźěje,
Tam tu koßu sastaja.
Też to dżěczo, kotreż w ßwěcże
Njepobu dwě lecże tu,
Je ta ßmjercź we lońschim lěcże
Poßłykła, każ różicżku.
Wone běsche starschej' radoscź,
Něżnje kcźějo k wjeßelu,
Nahle semrje na tu khoroscź
Difteritis mjen'wanu.
Nětk we měrnym klinje semje
Pschi ßwoj'm njebo bratsiku
W khłódnym skhowje wotpocżuje
W měscże tam na Mikławschu;
Każ też spi we cżichim rowje
Jeje njebo ßotsicżka
W Khrósczizach tam na kerchowje
Prjedy njej' żno semrjeta.
Boże wyschische pucże wukótaj
Nětk, wój starschej, wunam'kacź,
Bożu wolu też ßo swucżtaj
Psches tu ßmjercź doscź dopósnacź.
Hdyż je Bóh pschesahe wołał
K żebi waju dżowczicżku,
Dha je wón ju psched tym skhował,
Schtoż ji had był w żiwjenju.
Duż dha wěcżnje derje temu,
Schtóż każ dżěczo wumrjek je
A je wuschoł ßwětnom' slemu
S cżaßom do tej' wěcżnosce.
S nadżiju tu kschescź'jan hlada
Psches te rowy k njebjeßam,
Hdżeż ßej wěcżny pschebytk żada
Pola ßwojich lubych tam.
Měj ßo, lube dżěczo, derje
Tam pschi ßwojim sbóżniku,
Kiż nam date bě na semi
Jenoż ßnadnu khwilcżicżku.
Runjeż dżěleni my tudy
Wot tebje ßmy ja wschón cżaß,
Dha wschak wostanjesch nam lube;
Sjenocź Bóh naß wschitkich saß'.
Junu, hdyż ßo wonowjenje
Na wschěch cżełach budże stacź,
Kotsiż postanu se semje,
Chzemy ßo saß' wohladacź.

Srudżenaj starschej a jenicżka dżowka

psches Gustu Hataßa.

(K temu cżißku pschikoha.)

Pschiłoha k cžißłu 45 Serbskich Nowin.
Ssobotu 5. novembra 1887.

K kermuschi

zytronowy wolij, pjecžnu ßól, wschě družiny korjenjow, zyłych a tołcženych, běły a cžorny pópjeŕ, mazißowe kwěty, muskatowe worjechi, turkowski pópjeŕ, nowu wyrzu, majoran, thymian, zymt, zeylonski zymt, naliki, safran atd. po tunich płacžisnach poručžataj

Strauch & Kolde

na kamjeńtnej haßy 3, na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k słotemu worłej.

Paleny a njepaleny khofej

pschedawa po starych tunich płacžisnach w jenak dobrej družinje

khofejowy skład
Th. Grumbta
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Mydłaŕnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płacžisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła**, kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponižiła.

Wscho je jara tunje.

Manufakturowe khlamy a fabrika žonjazych mantlow

Jana Jurja Pahna

w Budyschinje

poručžeja

drastne tkaniny s wołmy, połwołmy, połžidy, jenobarbne a mustrowane, we wschěch móžnych barbach s wobßadkami, k temu ßo hodźazymi.

Cžorne kascheměry, woprawdźe 2 łóhcžej schěroke, jenož cžistowołmjane, w starych snatych dobrych kajkoscžach.

Tkaniny k pocžehnjenju kožuchow.

Cžorne židźane tkaniny s rypßa, kascheměra, köpra w jenož derje ßo noschazych kajkoscžach.

Lama k drascže, pjeslam a ßuknjam, cžistowołmjana twora we wschěch nowych mustrach.

Köprowu tołstowołmu, ßwojeje dźeržliwoscže a trajnoscže dla ßo woßebje k dźěłacžeŕskej drascže hodźazu.

Zidźany plüsch, wołmjany plüsch k paletotam a k pjeslam wot najtuńscheho hacž k najdróžschemu.

Fabrika žonjazych mantlow
Jana Jurja Pahna
w Budyschinje
pschi torhoschczu pódla hlowneje straže

porucza

pjesle, žakety, paletoty, haveloki, mantle do deschcza

ſ modernſkich nowych **tkaninow** po nowych **faßonach** w hiſchcze ženje widžanym wubjerku a w 8 wſchelakich wulkoſcžach.

Na ßwoje ſnate derje ßedžaze **faßony** woßebje kedžbne cžinju, kaž tež na to, ſo jenož dobre **dekatěrowane tkaniny** pſchetrjebam.

Moje płacžiſny ßu tak niſke, ſo ßměm ßo ſ nimi ſ kóždym měricž. Wſchak je ſnate, ſo ßym ßo pſchezo prózował, ßwojim wotebjerarjam niz jenož **tunjo,** ale tež **derje** poßłužecž.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacž, njech njeſabudže, ßebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacž, dokelž budže pſches wubjerk a tunje płacžiſny kóždy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcža.

Koże

cžorne a běłe k kožuchom, koże wſchěch družinow na khornarje, pjelſchcžowe pjeſle, wuporjedženje ſtarych kožuchow tunjo pola

C. E. Rincki na žitnej haßy 3.

Podpißany ßebi dowola ßwojim cžeſcženym ßerbſkim wotebjerarjam ſ daloka a ſ bliſka k wjedženju dacž, ſo ßu nětko jeho

nowe wulke khlamy

hotowe a wotewrjene. Moji cžeſcženi wotebjerarjo budža nětko pódla ſnatych tunich płacžiſnow na jara pſchihódne a pſchijomne waſchnje ßwoju potrjebu pola mje kupowacž.

Jako woßebje tunjo poručam:

khoſej njepaleny po 110—160 np.,
khoſej paleny po 120—200 np.,
najlěpſche Draždžanſke ßuche droždže,
zokor, róſynki, korjenje, } tuńſcho hacž prjedy,
nowe połnojerje po 3—5 np.,
dobre wotležane zigary po 2 np., 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
dwójne dobre palenzy a **likěry** wubjerne ßłódne a jara tunje!

J. T. Glien,
wulke materialtworowe khlamy ſ deſtillaziju
na drjewowym torhoſchczu cžißło 4.

Cžorny kaſchemĕr

jenož cžiſtowołmjany w ſnatej dobroſcži po ſtarych płacžiſnach poručа **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Symſke nadwoblecže, mužaze ßuknje, paletoty, mantle ßo **njerospróte** rjenje a ſ njepuſchczatej barbu ſ nowa barbja a wubjernje ſhładkuja.

W. Kellingez parna barbjerńja w Budyschinje pſchi žitnych wikach.

Najnowiſchi naporjad. Najwubjerniſche pſchiprawy.

H. M. Schmidt
pſchedeſchczńikowa fabrika
8 na hlownym torhoſchczu 8

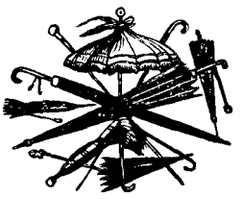

ßwój wulki wubjerk proſtych, kaž tež woßebnych **trajnych pſchedeſchczńikow** po tunich płacžiſnach poručа. Pſchedeſchczńiki ßu wſchě w mojej džełarni ſ **barbunjepuſchczatych tkaninow** džełane.

Pſchedeſchczńiki ßo, kaž je ſnate, derje a tunjo wuporjedžeja a počžahuja.

Wot mnje ſawjedžene tkaniny, ſa kotrychž hódnoſcž rukuju, ßo kóždemu kupzej ſpodobaju.

Wubjerne cžorne žiđžane tkaniny.

Najtuńſche płacžiſny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoſchcža.

W wudawarni Serb. Nowin je ſa 20 np. doſtacž:

Kak je
Bohuſław z Dubowina
Boha ſpóznał.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,
po kopje a zykych tunach hiſchcze tuńſcho, poručа

Th. Grumbt.

Koſaze koże

kaž tež wſchě družiny druhich kožow kupuje a płacži najwyſchſche płacžiſny **Guſtav Nauke**
na garbarſkej haßy 16.

S dobom poručam pſchi potrjebje ßwój wulki ſkład pjelſchcžowych kožow, do kotrychž mole njepſchińdu; teho runja wſchě koże derje a tunjo džełam.

Mydłarńja Herm. Puya
w Budyschinje na ßerbſkej haßy

porucza

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt	po	40 np.,
jadriwe mydło, cžerwjene a módre	„	„	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„	„	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„	„	30 „
ſoda	„	„	5 „
ſchterſku	„	„	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuńſchej płacžiſnje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 46. **Sobotu 12. novembra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sakski ßejm je ßo pjatk 11. novembra wot krala ſ trónskej rěcžu wotewrił.

— Mittweida je jeniczke ſakſke město, kotrehoż gmejnſke ſaſtupjerſtwo je po wjetſchim dźěle ſozialdemokratiſke. Wina na tychle wobžaromnych ſrudnych wobſtejnoſcžach je lěnjoſcž tamniſchich konſervativnych. Hdyž tež ſozialdemokratiſka ſtrona w Mittweidze wjele pſchiwißowarjow liczi, by tola lohko było, ſozialdemokratow ſ gmejnſkeho ſaſtupjerſtwa wucžiſchcžecž, hdy bychu ßo konſervativni a pſchecželjo porjada pilniſcho pſchi wólbach wobdźělili.

— Po zyłych Němzach je powjeſcž wo ſhórſchenju khoroſcže němſkeho krónprynza wulku ſrudźbu a hłuboku tyſchnoſcž ſbudźiła. Krónprynz je ſ nowa nimale rěcž ſhubił, a pſchi pſchepytanju je dr. Makenzie nowy wuroſtk w jeho ſchiji wußlědźił. Tutón mjaßowy nowotwar, kotryž hłubſcho pod hłoßywkami ßedźi, ſda ßo ſtraſchniſchi bycž hacž tón nad hłoßywkami, kotryž pſchi prěniſchej operaziji wotſtronichu. Na radu dr. Makenzia ſtaj ßo profeßor Schröter ſ Winſkeje a profeßor Krauſe ſ Barlinſkeje univerſity telegrafiſzy do San Rema powołałoj. Maja hiſchcže nadźiju, ſo budże tež hiſchcže tón ras mózno, mjaßowy wuroſtk pſches hubu operěrowacž, a dr. Makenzie je pſchezo hiſchcže pſchecźiwo temu, ſo by ßo operazija wot wonka ſ rěſnjenjom do krka ſtała. Pſchi khěžorſkim dworje ßu ßo pſches nawrót krónprynzoweho ſchijneho cžerpjenja do wulkeho ſtracha dali. Khěžor je na měſcže krónprynzoweho ßyna, prynza Wylema, k ßebi porucził a jemu do San Rema wotjěcž dał. Poſnu wěſtoſcž wo tym, hacž pſchi nowym krónprynzowym ſkhorjenju ſtrach pſchedleži abo niz, móże jenoż mikroſkopiſke pſchepytanje mjaßoweho wuroſtka roſſjaßnicž. W tu khwilu dr. Makenzie wo tym hiſchcže ßam roſſbudźicž njemóże.

— Zar pjecža do 15. novembra do Barlina njepſchijědże. Wón hižo teho dla něſotre dny poſdźiſcho ſ Kopenhagena wotpucžuje, ſo by khěžor pſchi jeho wopycže cžiły a cžerſtwy był a po ßwojej khoroſcži ſaßo mozow nabył. Maja ſa to, ſo budźetaj pſchi ſkhadźowanzy wobeju knjeżerjow też Bismark a Giers pſchitomnaj. Popołdnju na dnju ſkhadźowanki ma ßo wulka ßwjedźeńſka hoſcžina w khěžorowym hrodże wotbywacž.

— Bjes pſchedkłohami, wo kotrychž ſměje němſki khěžorſtwowy ßejm wuradźowacž, ßo też ta ſa powyſchenje žitneho zła nadeńdże. Němſka rataŕſka rada je ſa nuſne ſpósnała, ſo ma ßo zło na wſcho wukrajne žito powyſchicž a pódla teho też na woměſchk, ſ wukraja ßo pſchiwożazy, 50 np. zła położicž. Druha ważna wěz, ſ kotrejž budże ßo ßejm nakładowacž, abo wjele bóle ſa kotruż budże pjenjeſy pſchiſwolicž dyrbjecž, je wobrónjenje němſkeho wójſka ſ makokalibratej tſělbu. Tſělba naſchich pěſchkow ma 11 millimetriſki kaliber. Hdyž bě ßo němſke wójſko loni ſ nowej repetěrowanſkej tſělbu wobrónikło, wunamakachu tſělbu ſ 8 millimetriſkim kalibrom. Franzowſka a Schwajzarſka ſtej tule tſělbu hižo pola ßwojeho wójſka ſawjedkej; druhe ſtaty: Awſtrija, Belgiſka, Hollandſka, Danſka a napoßled też Ruſka ju teho runja pſchiwoſmu. W Awſtriſkej, hdźež ßu runje każ w Němſkej wójſko hižo ſ dźěła ſ nowej 11 millimetriſkej repetěrowanſkej tſělbu wobrónili, runje nětkole w delegazijach pjenjeſy ſa nowe makokalibrate tſělby pſchiſwoła. Makokalibrata tſělba wulkokalibratu w wſchelakim naſtupanju pſcheßaha. Kulka ſ makokalibrateje tſělby nimale w runej ßmuſy lecži a ma wurjadnje ßylnu pſcheražazu móz. W Awſtriſkej je ßo pſchi pospytach pokaſało, ſo kulka ſ makokalibrateje tſělby tſi pódła ßebje ſtejaze konje pſchetſěli a ßo potom hiſchcže hłuboko do drjewjaneje ſcžěny ſary. Wona je ſchěſcž krócž ßylniſcha hacž kulka, ſ němſkeje repetěrowanſkeje tſělby wutſělena. Wona ßo też, hdyž něſchto pſcheraſy, njeſcžiſchcži, pſches cžoż móża ßo wot jeneje kulki ſchtyrjo ſa ßobu ſtejazy wojazy ſatſělicž, a na druhim boku ſaßo ſranjenja tak bołoſtne njejßu. Němſki khěžorſtwowy ßejm njebudże pjenjeſy ſa makokalibratu tſělbu ſarjeknucž móz. Wona je ſa ſdźerženje brónitoſcže wótzneho kraja nuſna. Nichtó njemóhł ſamołwicž, hdy bychu naſchi wojazy ſ mjenje dobrej tſělbu na wójnu cžahnucž dyrbjeli. Duż dyrbja ßo ſ nowa milijony ſa lěpſche wobrónjenje wójſka woprowacž.

— Pólſki Pósnański bank, kotryż je ßo ſ wotmyßlenjom ſakożił, ſo by pſcheněmcženju pólſkeho kraja wobarał, ſadołżene wulke pólſke knjeże kubła kupuje, kotreż roskuſkuje a potom kuſki pólſkim ratarjam pſchedawa. Pſched krótkim ſtej ßo ſ nowa dwě knjeżej kuble, hacž dotal kk. Miczkowſkemu a dr. Kalkſteinej ßkuſchazej, roskuſkowałej. K kupowanju bě na 200 małych pólſkich ratarjow pſchiſchło, ſ kotrychž móżeſche kóżdy wokoło 2000 hacž 6000 hriwnow hotowych pjenjes napłacžicž. Po pſchedawanſkich wuměnjenjach mějeſche ßo ſa jutro 30 hriwnow hotowych pjenjes, a potom 30 lět dołho kóżde lěto po 6 hriwnach ſapłacžicž, tak ſo jutro dobreje role 138 hriwnow płacži; każ pſchi roſpſchedacžu druhich kubłow maja kupzy towarſtwo bjes ßobu ſakożicž.

Awſtrija. Nětcžiſche bołharſke knjeżerſtwo je wot ſpocžatka ſe ſtrony Awſtriſkeje podpjeranje a ſpěchowanje doſtawało. Hacž dotal awſtriſke knjeżerſtwo to prějeſche. Nětko pak awſtriſki miniſter ſwonkownych naležnoſcžow, hrabja Kalnoky, wjazy ſa nuſne nima, wěrnoſcž ſamjelcžecž. Pſchi ßwojej roſprawje w delegazijach wo ſwonkownej awſtriſkej politizy je ßo wón ſjawnje wuſnał, ſo Awſtrija nětcžiſche bołharſke knjeżerſtwo pſchipósnawa a ſo Bołharam pſcheje, ſo bychu ßo na pſchezo wot Ruſkeje njewotwißni ſcžinili. Ruſku je ſjawna rěcž hrabje Kalnokya wulzy pſchekłapika. Ruſke knjeżerſke nowiny „Journal de St. Peterburg“ awſtriſku politiku na Balkanje roſpominajo, piſaju: Wuſběhujemy jenoż, ſo je waſchnje, każ Kalnoky na poměry prynza Koburga hlada, do zyła pſchecžiwo nahladam ruſkeho knjeżerſtwa. Po nahladże awſtriſkeho miniſtra ßo prynz Koburg jenoż wot móznarſtwow pſchipósnacž trjeba, ſo by ſakońſki wjerch był, tola Ruſka jeho ženje njepſchipósnaje, dokelž je bołharſki ludowy ßejm ßam wupkód gwałta a njeſakonjoſcže. Wo prózowanjach Kalnokya, Ruſku ſa wěz měra dobycž, drje ßo njetrjeba na to pokaſacž, ſo by wužitniſche było, hdy bychu ßo na druhej ſtronje ſtałe. Ruſka ani měrej, ani njewotwißnoſcži bałkanſkich ludow njehroſy.

Rußowſka. Ruſke knjeżerſtwo pomału pſchezo wjazy wójſka k ßwojim wjecžornym mjeſam ſcžele. W nowſchim cžaßu je zyła diviſija jěſdnych, hacž dotal pola Moſkwy ſtejazych, ſ wjazorymi

kanonami wot tam wotjěchaka. Sjawne potajnstwo je, so wona k awstriskim mjesam marschěruje a so w Lublinskej wokolnoszi stajny kwartěr dostanje. Teho runja so pjecza někotre regimenty wokoło Wilny w bliszschim czasu k pruskim mjesam pscheszydla.

— Wyschschi polizajski mischtr w Moskwje, general Jurkowski, je wukas wudał, po kotrymž dyrbja sebi w Moskwje bydlazy židza, kotsiž maja rjemjeslniske wopisma, w běhu dweju njedźel wopraw-dźite dźěłarnje naprawicz, abo hnydom Moskwu wopuschczicz. Tutón wukas je bjes Moskowskimi židami wulki strach wubudźił. Mnosy židza su do postajeneho czasa dobrowólnje Moskwu wopuschczili; pschetoż woni chzedza jenoż schachrowacz, niz pak dźěłacz.

— Wo nowym ruskim pólvrje „silotworu" ruske nowiny pisaja: Ssilotwor je pjecz krócz tuńschi hacz druhi pólver a ma pschi tej samej hromadze pjecz krócz wjetschu móz. Swonkownje je wón na żoltu masu podobny. Na wopak dynamitej silotwor pschi wubuchu pschedmjety njerosrasy, kotrez su pod nim. Lohko je wusslědźicz, s czeho silotwor wobsteji, schtoż je so tez w Kruppowym laboratoriju poradźiło, tola dźěłacz jón nichtó njemóże, nichtó pódla wunamakarja. Krupp je wunamakarjej dwě milionje hriwnow poskicźił, tola je wot-molwjenje dostał, so je wunamakał hižo s ruskim knjezerstwom kontrakt sczinił. Wosebita prjednoszcz silotwora je tez ta, so wjetschu wlóżnoszcz snjese a so so njeskasy, byrnjez měsaz dołho w wodze lezał. Wón so zenje sam njeroskładze kaž pyroxylin a dynamit. Wunamakał wschědnje 40 zentnarjow silotwora nadźěła.

Abeszynska. Jendźelske posołstwo, kotrez bě so njedawno na pucz k abeszynskemu kralej nastajiło, je so po puczu wot jeho samsnych służobnych nadpanuło a wurubiło. To same posołstwo budze nětko po druhim puczu do Abeszynskeje puczowacz.

Amerika. K smjercźi sasudźeni anarchistojo w Chicago wschu kedźbliwoszcz wobydlerjow amerikanskich sjenoczenych statow na so czahnu. Nadźija anarchistow, so snadź guwerněr Illinojskeho stata słótnikow wobhnadźi, je so do zyła puschczika wot czasa, hdźez su w jastwje pola anarchistow dynamitowe bomby nadeschli. Hdyż scheriff njedźelu jastwo, do kotrychž su anarchistojo sawrjeni, pscheńdze, jemu jaty Lingg nadpadze, kotryż bě smjercz blědy a so na zyłym czele tschasesche. Duż sastojnizy jastwo kedźbliwischo pschepytachu a tam pod nowinami schěscz bombow skhowanych namakachu, kotrez běchu s gasowych rokow shotowjene. Lingg bě sebi wotmyslik, sebje, scheriffa a wschitkich druhich sastojnikow, hdy bychu jeho chzyli k schibjenzy wotwjescz, do powětra tselicz. Bomby bě wón w korbiku dostał, w kotrymž bě jemu przedy jedyn pschecźel jěscz pschinjesł, a kotryż tehdy pschehladali njeběchu. Smysslenje chicagoskeho wobydlerstwa, kotrez bě w poslednim czasu sa wobhnadźenje sasudźenych, je so na dobo pscheměniło. Anarchistow su na to do twjerdschich jastwow pschewjedli a jich s wulkej kedźbnoszcu strazuja. Dźeń, na kotrymž anarchistow wobwěssnu, s wulkej njemërnoszcu wotczakuja, dokelž so boja, so chicagoszy anarchistojo, kotsiž chzedza so sa smjercz swojich pscheczelow wjeczicz, někajki wulki attentat wumjedu. So su k wschěm słószam a njeskutkam hotowi, namakanka w Linggowym jastwje dopokasuje. Hacz dotal so hischcze stako njeje, so by so jatym poradźiło, bomby do jastwa dostacz, so bychu na dnju wotprawjenja jastwo rostsělili a sebje a swojich sudnikow a strazników pod rospadankami pohrjebali. K temu by pschischło, hdy by so skoro w poslednich hodźinach czertowske wotpohladanje njepscheradźiło a njepschekasyło.

Něme dźěczo.

Knjeni Selenowszyna bě na swojim rjanym kuble w srudnej samotnoszi żiwa. Sa krótki czasz bě ju wjele njesboża podeschło. Psched dwěmaj létomaj bě swojeho mandźelskeho shubiła, léto posdźischo běschtej wot jejnych tsjoch dźěczi dwě na jětra wumrjekej, a njedawno bě powjesc dostała, so je jejny bratr, kotryż jako offizěr w wójsku służesche, w bitwje panuł. Tale nowa ból ponowi a powjetschi jejnu hluboku tyschnoszcz. Wona żaneho wjeselа wjazy njemějesche, hacz swoje jenicźke hischcze żiwe dźěczo, Ludmilu, lubu, něhdze dźewjeczlětnu holczku.

Ras, hdyż macz swoju dźowczicźku roswuczowasche, zusy dó jstwy stupi. Wón pismo w ruzy dźerzesche a s krótka so pokoniwschi praji, so je sebi njebo knjes Selenowski wot njeho pjenjesy pożcził, a so pożczonka jenoż dwaj tydzaz toleř wuczini. Knjeni Selenowszynej so sdasche, kaž so by wěz jara mało k wěrje podobna była, wosebje, dokelž bě zusy trochu njerodnje drasczeny a so skerje proscherski dundak bycz sdasche, hacz muż, kotryż telko pjenjes wupożczuje. Tola wona bě trochu pschekwapjena, dokelž runje żadyn s jejnych służobnikow doma njebě. Komorniza bě so do města podała, so by swoju smjercźkhoru macz wopytała; pohoncz bě ju wjesł; drusy ludźo wonka na łukach syno dźěłachu. Knjeni Selenowszyna Ludmili porucźi, schosarja sawołacz. Stary sprawny sastojnik pschischedschi praji, so je dołżny list falschowany. „S wěstoszcu wěm", wón pschistaji, „so njebocźicźki knjes Selenowski żaneho dołha sawostajił njeje. Podpismo je podrażowane." Zusy so po sdaczu s hněwom wschón rospyri a najżadławischo na semrjeteho klijesche a selesche. Macz nochzesche, so by Ludmila tajke hrosne słowa słyschała a jej teho dla do sahrody hicz da. Zusy dołhe saschmatane powjedanje sapocza, kak je sebi semrjety knjes, hdyż je hischcze na wyssokej schuli wuknuł, tele pjenjesy wot njeho pożcził. Schosar skónczinje sczerpnoszcz shubiwschi praji: „Dźicze, dźicze! scze jebak. Hdy budźische Wam njebocźicźki knjes jenoż dźesacz toleř winojty byk, budźischcze pjenjesy, kotrez po sdaczu nusnje trjebacze, hižo psched wjele létami żadali, a niz hakle nětko, dléje hacz dwě lécze po jeho smjerczi." Tola zusy na swojim żadanju wobsta a so wotehnacz njeda. Bjes nim a schosarjom wótre dołho trajaze rosrěczenje nasta. Knjeni Selenowszyna pschi sebi wobżarowasche, so jejni ludźo doma njeběchu; hewak by zuseho hepjela jako jebaka pschimnucz a wotwjesc daka. Skónczinje so tón wschón rosskobjeny wotsali, hrożo, so knjenju psched sudom wobskorzi.

Knjeni Selenowszyna, psches njeluby podawk khětro roshorjena, do sahrody woteńdze, so by sa Ludmilu pohladała. Tola wona nihdze dźěczo njewidźesche. Pschi sahrodze réka s torhazej wodu nimo běżesche. Pschi brjosy, nahły spad mějazym, Ludmilina mała krjepna khana leżesche. Maczer se strachom skoro womora wobja. Kruwar pschihna a Ludmiliny słomjany klobuk woteda. Klobuk je, hólz praji, po rězy dele pschipkuwał a sa wjerbinu wissajo wostał. Na rjanym módrym bancze bě jón wón spósnał.

„Mój Bożo", macz ruzy łamajo smjercźbléda sawoła, „wbohe dźěczo tola do réki panuło njeje!"

„Ach", hólz sdychnu, „luba knjeznicźka je so wěsce tepiła! Wschak widźicze, so je wot tam, hdźez krjepna khana leži, hacz k wodze trawa sateptana. Ach, nascha dobra Ludmila!"

Nastróżana macz sawoła: „Běz, běz, sawołaj wschitkich ludźi hromadze, lube dźěczo snadź so hischcze smjercźi wukhowacz hodźi!" Wona same k schosarjej khwatasche, żakosczo: „Ludmila tu wjazy njeje; wona je do wody panuła!" Zyła wjeś so hromadu swoła, so bychu dźěczo pytali. Tola wscho pytanje bě podarmo.

Sa bjestroschtnu macz nětko jara srudne dny a mnohe nozy bjes spanja pschińdźechu. „Ach", wona czasto praji, „mój luby mandźelski a moje tsi dźěczi su przedy mje schli a su nětko w njebjeżach. Ssamalutka a wopuschczena sym tu wostała. Mój jenicźki troscht je w tamnym swěcze. Daj mi, luby Bożo, bórsy tam pschińcz!"

* * *

Knjeniny bratr, knjes Horowski, kotrehoż sa morweho mějachu, bě hischcze żiwy. Wón bě, jako rytmischtr pola husarow, w wótrej bitwje wot njepscheczelskich mjeczow srubany s konja panuł. Tola wón bě jenoż s lohka sranjeny a bu jaty do dalokeje njepscheczelskeje twjerdźisny dowjedżeny. Wón żaneje składnoszcze njemějesche, swojim swójbnym powjeszcze wot sebje dacz; tez wot nich wón żaneje powjeszcze njedosta.

Skónczinje bu měr. Knjesa Horowskeho wumënichu, a wón so jako major se swojim regimentom do lubowaneho wótzneho kraja wrócźi. Na dalokim puczu jeho regiment w jenym městaczku dźeń wotpoczowasche. Někotre mile wot tam, na wotleżanym hórskim hrodze, hluboko w lésnej krajinje, jedyn s jeho pschecźelow bydlesche. Major jeho wopyta. Tu bu wón s powjeszcu wulzy srudzeny, so je jeho lubowany swak wumrjeł; kak so wudowje a jejnym tsjom dźěczom wjedze, jemu pschecźel prajicz njemóżesche.

Hdyż so knjes Horowski wjeczor se swojim służobnikom psches pustu, lésnu krajinu domoj wrócźi, wón prawy pucz misnu. Bésche hižo posdze nasymu. Krajina, polna czornych schmrékow, bu pschezo dźiwischa a njehosподnischa. Czezke mrócźele njebjo wobczezechu, wětr psches lés schumjesche a sylny deschcz se sněhom naméschany puczowarjomaj do wobliczа biwasche. Czma bu tak tolsta, so nózne njebjo psches huste hałosy wjazy spósnacz njebě. Major k swojemu pschewodnikej praji: „Naju konjej staj wustałoj; budźemoj drje, byrnjez syma było, w dźiwim lésu pschenozowacz dyrbjecz."

„Nó", służobnik Hańka wotmolwi, „to by prěni krócz njebyło! Chzu tu duschny woheń sczinicz; hdyż niczo jésczo a picz nimamoj, możemoj so s najmjenischa wohrjewacz." S konja stupiwschi a konjow sa schtom swjasawschi, wón pod schtomami cźiche městaczko pytasche, hdźez běschtaj psched deschczom a wětrom krytaj. Tola wón so podarmo prózowasche, woheń sdźełacz. Na dobo nasdala pša schczowkacz

saßłyscheschtaj. „Bohu dźakowano“, ßłužobnik wjeßele sawoła, „njemóżemoj wjazy daloko wot jeneje wßy abo wot ßamotneho kubła bycź.“ „To ßebi ja też myßlu“, major ßłużobnikej pschihłoßowasche; „duż ßo na konja ßyńmoj a jěchajmoj na stronu, hdźeż poß schćowka.“

Khwilu pojěchawschi, ſ daloka ßwězu psches hakoſy ßwěcźicź wuhladaschtaj, kotraż ßo bórſy ſhubi, tola ßo ſ nowa pokaſa. Skónczńje k dworej, ßamotnje w lěßu leżazemu, pschińdźeschtaj, kotryż bě ſ khětro wyßokej murju wobdaty. Twarjenja ßo ſdachu twjerdźe twarjene bycź, a wokna běchu ſe żeleſom pscheléßowane. Jěſdnaj, ſ konjow ſkoczíwschi, wokoło dwora duzy k dworowym wrotam pschińdźeschtaj. Woſpjet wo wrota klapawschi, ſkónczńje tak jara hacź mózno do nich buchaschtaj. Na to hakle ßo maka ſaßuwa w wrotach wotßuje; ßwěza won ßwěcźeſche a ſ dwora ßo praſcheſche: „Schtó Wy ſcźe?“ „Bucźowarjej“, Haſka wotmolwi, „kotrajź ſtaj ßo w lěßu ſabłudźikoj.“ „Hm, hm“, hłóß nutſka bórcźeſche, „pschińdźetaj w njeſkkadnym cźaßu.“ Stare ſmorſchcźene wobliczo na to psches ßaßuwu pohlada, ſo by ßebi zuſeju wobbladako.

„Roßuchanezy“, major pschi ßebi myßleſche, „hdy bych żonjazu khapu njewidźał, bych na to pschißahał, ſo je to hłowa ſtareho huſara.“ Wón bliże ſtupiwſchi praji: „Proſchu, puſchcźe naju tola nuts.“

„Nó dha“, ſtara wotmolwi, „dokelź ſcźe tajki pěkny młody knjes, ſaſtupcźe do naſcheho hoſcźenza.“ Wona wrota wotewri; major ſaſtupi, a ßłużobnik ſ konjomaj ßlědowaſche. „Tam ßu hródźine durje“, ſtara praji, „hródźna latarnja pódla wißa. Pſchinjeſcźe mi ju tola, chzu ju Wam ſaßwěcźicź. Ssyna doſcź nadeńdźecźe; wowßa pak runje żaneho nimamy.“

Haſka konjow do hródźe dowjedźe. Major chzyſche też pohladacź, kak ſtaj konjej ſaſtaranaj, a běſche někak ſpokojom. Stara bjes tym wrota ßwěru ſamknu a klucźe k ßebi tyknu.

„Nó, mój luby, pěkny knjeże, pójcźe tola nětko dó jſtwy!“ ſtara hoſpoſa napominaſche. „Rad lubje“, major wotmolwi. „Starajcźe ßo jenoż bórſy wo to, luba macźerka, ſo cźopku ſopu doſtanjemoj. Mi je ſyma, każ mokremu pßej, a ßym hłódny każ wjelk.“ „Derje, derje“, hoſpoſa praji, „mi je jenoż jara żel, ſo Wamaj po żadanju poßłużecź njemóżu. Mój ßyn, hoſpodar, doma njeje; tola chzu ßo ſpěchowacź, tak jara hacź ſamóżu. Każ widźicźe, klazam kuſk; na dobo blido krycź, waricź a jědź pſchinoſchowacź, psches moje mozy dźe. Chzu pak ßwoju wnucźku, Maruſchku, ſawołacź, ſo by Wam pſchi blidźe poßłużowała. Wbohe dźěcźo je drje něme a żaneho ßłowcźka prajicź njemóże, tola wona derje ßłyſchi a je ſa ßwoje lěta doſcź roſumna. Prjedy hacź ßo poł hodźiny minje, mój ßyn pſchińdźe — potom hižo ſ rěcźenjom a poßłużenjom lěpje póńdźe.“

* * *

Major ßwój mokry płaſchcź wotpołożiwſchi ßo ſa wulke khačhle ßyże, ſo by ßo ſwohrěł. Hoſpoſa Maruſchku pſchiwjedźe a jej praji: „Pokłoń ßo pſched knjeſom!“ Holcźka tak cźinjeſche. „Tak, nětko kryj blido“, hoſpoſa kaſaſche, da jej rub a woteńdźe.

Maruſchka bě cźerwjeny pjeſlk a cźornu ßuknicźku ſwoblekana; khapicźka, koſchlowej rukawje a ſchórzuch běchu ßněhběłe. Wona bě blěduſchka a ſrudnje hladaſche. Tyſchnoſcź w jejnym lubośnym wobliczu majora hnujeſche. „Pomhaj Bóh, luba holcźka“, wón pſchecźelnjwje praji, „wobżaruju, ſo ßy němа a mi wotmolwicź njemóżeſch; bych hewak jara rad ſ Tobu rěcźał.“ Dźěcźo na njeho ſe ſrudnym pſchecźelnym wócźkom pohlada, dótknu ßo ſe ßwojim porſtom huby, kryjeſche blido a woteńdźe.

Po khwilzy Maruſchka ſopu pſchinjeße. Major ſtanuwſchi ßo k blidu ßyże. Rub bě, ſchtoż do zyła wotcźakał njebě, jara woßobny a ßněhběły; runje tak ſalvety. Łžizy, nóż, widliczki a ßelowy nopaſchk běchu ſe ßlěbra. Też ſopa jemu derje ßłodźeſche. Wón dobru jědź khwaleſche a praji: „Bohu dźakowano! Ssym do prawje dobreje hoſpody pſchiſchoł; nětko pak chzu wot wobcźeżnoſcźow pucźa derje wotpocźecź.“ Dźěcźo, kotremuż ßyłſy w wocźomaj ſtejachu, na njeho boloſtnje pohlada a ßo ſaßo wotßali.

„Spodźiwnje“, ßebi major myßleſche, „cźeho dla je dźěcźo tak ſrudne! Haj wſchak, ßłyſchecź a tola rěcźecź njemóż, dyrbi — woßebje żónſkej, tak maka hacź też je — jara cźeżko bycź. Tola na jejnej ſrudnoſcźi dyrbi hiſchcźe něſchto druhe wina bycź.“

Dołho njetrajeſche, a Maruſchka ßornjazu pjecźeń a ßołotej pſchinjeße a jemu ſkradźu ſchlebjerdku papjery pſchißuże. Wona jemu ſ wocźomaj kiwnu, pohlada na ſchlebjerdku papjery a potom na kuchinſke wokno — a potom rucźe woteńdźe. Major ßo dohlada, ſo hoſpoſa pſchi kuchinſkim woknjeſchku poßłuchaſche, ſchto ßo wó jſtwje rěcźi. Major bě holcźźyny pokiw ſroſumił; wón dyrbjeſche papjerku ſkradźu cźitacź. Wón ju, wot blida ju njeſběhnuwſchi, k ßebi bliże ßuże a ßłowa, ſ wokojnikom a tſchepotazej ruku napißane, cźitaſche: „Scźe bjes mordarjow pſchiſchli. Djenża w nozy chzedźa Waß ſkónzowacź. Bjerćźe ßo na kedźbu! Bóh chzył Waß — a mje wumóż!“

(Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Naſchi ßejmſzy ſapóßłanzy, bjes nimaj knjeſaj Kerk a Kokla, ßu ßo ſańdźenu ßrjedu w Draždźanach ſhromadźili. Ssrjedu a ſchtwórtk wuwjedźechu ßo wſchelake naprawjenja, kiž dyrbja hotowe bycź, ſo móża ßo potom porjadne ſjawne wuradźowanja dźerżecź. Wczera (pjatk) bu ßejm wot krala w trónſkej ſali pſchipokdnju w 12 hodź. ßwjatocźnje wotewrjeny. Popokdnju w 5 hodź. buchu ſapóßłanzy do paradneje ſale w hrodźe na ßwjedźeńſku hoſcźinu pscheproſcheni.

— Każ ßłyſchimy, chze ßo k. aßeßor E. Mütterlein hižo 1. dezembra jako rěcźnik tudy ſaßydlicź.

— Pokutny dźeń ßo ſaßo pſchibliżuje. Na tutym ßwjatym dnju je ßo, każ ßu hižo nutrni kemſcherjo pytnuli, psches nowy porjad Bożeje ßłużby wjele pſcheměniło. Tola, dokelź pokutny dźeń jenoż porědko ßwjecźimy, najwjetſchi dźěl kemſcherjow tute pſcheměnjenja ſaßo ſapomni. Mjenujźy hdyż duchowny na kónzu prědowanja Hamjeń praji, wón na to hnydom ſ japoſchtoliſkim pożohnowanjom klětku wopuſchcźi. Něchtóžkuli ßo na tym ſpodźiwa. Na to ßo pokutna pſchihotowaza ſchkuczka wuſpěwa, a duchowny na woltař ſtupiwſchi litaniju pokutneho dnja po ſwucźenym waſchnju ſapocźnje a woßada na to pſchihodnje wotmolwja. Po ſawjedźenju noweho zyrkwineho porjada pak ßo to wjazy njeſtawa po litaniji, każ ju w naſchich ſpěwarſkich cźo. 396, ale każ ju w knižźy „Porjad Bożeje ßłużby“ na 18. ſtronje namakamy. Najwjetſchi dźěl pokutnych kemſcherjow ßo teho dla na tutej pokutnej modlitwje ſ zyłej nutrnoſcźu wobdźělicź njemóże, dokelź tuteje knižki nima. Wotpohladanje tutych rynczkow na to dźe, lubym Sserbam tutu knižku ſ nowa poruczecź, kotraż je ſa mało pjenjezkow w Ssmolerjez knihaŕni doſtacź; a ſo by ßo wona nikomu ſe ſpěwarſkich njewußunuka, daj ßebi ju kóždy pola knihiwjaſarja pſchiwjaſacź, a trjeba jeno mało pjenjezkow na to waźicź. Tutu knižku też nuſnje kóždu njedźelu a ßwjaty dźeń w Bożim domje trjebamy, ſo bychmy ßo też na woltarnych wotſpěwanjach wobdźělicź móhli, ſchtoż ßo w naſchich lubych ßerbſkich woßadach jara ßłabje a jednotliwje ſtawa. Też pſchi wużiwanju Bożeho wotkaſanja ßo tuto wobdźělenje jara ßłabje abo ſ dźěła zyle njeſtanje, hacź runje ßu kóždy krócź cźißła tutych wotſpěwanjow wutyknjene. Tute wotſpěwanje dyrbi po prawym a po żadanju naſcheje zyrkwineje wyſchnoſcźe zyła woßada ßobu ſpěwacź, a by teho dla nuſne było, ſo bychu knjeża duchowni ßwoje woßady huſto na to dopomnili, a ſo by ßo wo to ſtarało, ſo by kóždy ſe ßwojeho měſtna tute wutyknjene cźißła widźecź móhł (na pſchikład ja w B—je na mojim měſtnje żaneho njewidźu). *M. K.*

S Bórka. Ssrjedu 2. novembra bě ſa naſchu ſchulſku gmejnu ważny dźeń. Na nim naſch dołholětny wucźeŕ, knjes Borſch, kotryż ßo wyßokeje ſtaroby dla na wotpocźink poda, ßwoje ſchulſke ſaſtojnſtwo do rukow knjeſa Hänſela, hacź dotal wucźerja w Bukezach, pſchepoda. Popokdnju w 1 hodźinje ßo knjes wucźeŕ Borſch, ſchulſke dźěcźi, hólzy ſ khorhojemi, holzy ſ wěnzami, a ſchulſke pſchedſtejicźerſtwo pſched ſchulu ſhromadźichu a, wuſpěwawſchi khěrluſch: „W wſchěch ſkutkach a wſchěm dźěle“ w pyſchnym cźahu prjedy ßebje hudźbu psches Delnju Kinu hacź k Delnjokinjanſkim mjeſam knjeſej wucźerſkej Hänſelej napſchecźo cźehnjechu. K cźahej dojěwſchi, k. wucźeŕ Hänſel ſ woſa ſtupi, ſ kotrymż bě ßo pſchiwjeſł. Schulſzy pſchedſtejicźerjo a k. wucźeŕ Borſch jeho wutrobnje powitachu, pſchi cźimż k. Borſch na to ſpomni, ſo je jemu ſpożcźene było, psches 35 lět ſ wjeßelom a wulkej ſpokojnoſcźu w Bórkecźanſkej ſchuli ſkutkowacź a k. Hänſelej to ßame pſchawſchi, jemu wón dźěcźi, kotreż bě hacź dotal roswucźował, pſchepoda. Knjes Hänſel ſa wutrobne powitanje ßo podźakowawſchi wotmolwi, ſo je jeho ſ wulkim wjeßelom napjelniło, ſo ßu jeho ſa naßlědnika knjeſa Borſcha poſtajili, a dźakowaſche ßo ſa wopokaſanu dowěru ſ próſtwu k Bohu, ſo chzył jemu w jeho nowym ſaſtojnſtwje ßwoje żohnowanje ſpożcźicź. Na to ßo cźah ſawróćźi ſ nowym knjeſom wucźerjom a ſchulſkim pſchedſtejicźerſtwom w ßrjedźiſnje a naſad k ſchuli cźehnjeſche, kotruż bě Bórkecźanſka młodźina k cźeſcźi noweho wucźerja pyſchnje ſ pletwami wudebiła a pſched nju cźeßne wrota natwariła. Hdyż bě ßo cźah pſched ſchulu ſeſtupał, po wu ſpěwanju khěrluſcha: „Ach woſtań pſchi naß ſ hnadu“ knjes ryćźeŕ kubleŕ Hetzer nad Delnjej Kinu w mjenje ſchulſkeho pſchedſtejicźerſtwa knjeſa Hänſela powita, kotryż ßo na to ſa wuprajene pſchecźa wutrobnje podźakowa. K wobſamknjenju ßwjedźeńſkeho dnja, ßo do

korczmy podachu, hdźež so ſ khoſejom a kołaczom wokſchewichu a hdźež k powyſchenju ſwjedźeńſkeho wjeſela hudźba piſkaſche. Naſajtra 3. novembra knjes wokrjeſny ſchulſki inſpektor ſchulſki radźicźel dr. Wild a knjes farař dr. Kalich w pſchitomnoſczi ſchulſkeho pſchedſtejicźerſtwa knjeſa Hänſela do jeho noweho ſaſtojnſtwa ſapokaſa.

S Hornjeje Hórki. Pjatk 4. novembra ſu tu ſe Sprewje cźełko fabrikarja Kalawcha wucźahnuli. Mjenowany je ſo hižo 10. oktobra ſhubił.

S Budeſtez. Tudomny zyrkwinſki chor a mužſke ſpěwanſke towarſtwo na ſwjedźenju ſemrjetych w naſchim Božim domje k wopomnjenju ſemrjetych zyrkwinſki konzert wuwjedźetej. Program wopſchija 16 kraſnych ſpěwow ſa mužſki a měſchany chor a ſa ſola. Bóh daj, ſo by ſo wſchitko derje poradźiło.

Se Sarěcźa. Sſrjedu 9. novembra rano w 8 hodźinach ſo tudy khěžka, Wylemej Steinbornej ſłuſchaza, do cźiſta wotpali. Dokelž běſchtaj Steinborn a jeho žona w Lahowje na dźěle, je ſo wſcha domjaza nadoba ſobu ſpaliła, jenož dwě poſleſchcźi buſchtej płómjenjam wutorhnjenej. Sſykawow běſche 5 na pomoz pſchijěło, mjes kotrymiž běſche Lahowſka najprěniſcha. Woheń je pſches 10 lět ſtareho hólza pod tſěchu pſches njekedźbliwoſcź ſałożeny. Dokelž běchu tſěchi mokre, bu dalſche njeſboże hnadnje wotwobroczene.

S Lubija. Sańdźenu ſtrjedu rano je ſo w naſchim měſcźe žałoſtny njeſkutk ſtał. Hižo dleſchi cźaſ tu w tak mjenowanych ſtarych kupjelach fabrikarka Hauptowa bydli, kotraž je ſo wot ſwojeho muža, jeneho fabrikarja w Shorjelzu, dźěliła. Wutoru popołdnju Haupt k ſwojej žonje do fabriki pſchińdźe a ju namołwjeſche, ſo by ſ nim ſchła. Wobaj bjes ſobu pſcheczelnje wobkhadźeſchtaj; pſchetoż Haupt też w nozy pola ſwojeje žony woſta. Sſrjedu rano w 7 hodź., hdyž pſchi ſnědanju ſedźeſchtaj, na dobo muž revolvr ſe ſaka wucźahnuwſchi ſ njeho kulku ſwojej žonje do hłowy tſěli. Ta pak njebě na ſmjercź ſranjena a wo pomoz wołajo a kſchiczo ſe jſtwy cźeknu. Haupt wo jſtwje woſta, a hdyž chzychu jeho pſchimnucź, jeho morweho nadeńdźechu. Wón bě ſebi pſches hubu kulku do moſhow tſělił. Njeſbožownu žonu najprjedy do hojeŕnje a potom do wocźneje hojeŕnje do Zitawy dowjeſechu, hdźež budźa ſpytacź, kulku, kotraž je ſa ſpar ſjěła, wucźahnucź. Haupt a jeho žona njejſtaj hiſchcźe 30 lět ſtaraj.

S Wojerez. Tydźenja je ſo tudy na to pokaſało, ſo móhła ſo Wojerowſko-Budyſka żeleſniza twaricź, hdy by Sakſka tu wěz namjetowała. Nam ſda ſo, ſo by tale żeleſniza jara wužitna była, dokelž ma wjele delanſkich ludźi ſwoje wikowanje ſ hornim krajom, a dokelž Budyſke ſchule delanſkej ſtronje khětro bliſko leża; wobydlerjam pokołniſcheje dźělby pak dyrbi ſe wſchelakich pſchicźinow na tym leżecź, ſo pſches Wojerezy po móżnoſczi krótki pucź na Khocźebus a do khěžorſtwoweho hłowneho měſta doſtanu. Na dołho Budyſchin, njecha-li ſchkodowacź, njemóże bjes runeho ſwjaſka ſ Barlinom woſtacź. Po naſchim wjedźenju linija Budyſko-Kamjeńſkeje żeleſnizy hiſchcźe njeje krucźe poſtajena. Duž drje by nětko ſprawny cźaſ był, ſo byſchtaj khodaj Budyſko-Kamjeńſkeje a Budyſko-Wojerowſkeje żeleſnizy ſo hromadźe roſpomnikoj. Móże-li nječhtó ſ wuſpěchom ſa Budyſko-Wojerowſku żeleſnizu ſkutkowacź, tón by niz jeno pruſkej, ale woſebje też ſakſkej Hornjej Łužizy woſtawazu ſłużbu wopokaſał.

— Wot léta 1815 wobſteji w Barlinje pjenježny ſakład, ſ kotrehož móża pomozy potrjebni prjedawſchi wojazy podpjeru doſtacź, kiž maju żeleſny kſchiž abo wojeŕſke cźeſne ſnamjo abo medaillu ſmużitoſcze ſ létow 1864, 66, 70 a 71. Schtóž wo to rodźi, wobrocź ſo ſ pišmom na wójnſke miniſterſtwo w Barlinje.

S Wojerowſkeho wokrjeſa. Létuſche naſymſke kontrolne ſhromadźiſny ſa reſervu a krajnu woboru ſměja ſo: 17. novembra popołdnja w 9 hodź. w Ruhlandźe, 17. novembra popołdnju w 3 hodź. w Wětenży, 18. novembra dopołdnja ½9 hodź. w Wojerezach, 18. novembra popołdnju w 3 hodź. w Kulowje, 19. novembra dopołdnja w 9 hodź. w Běłym Khołmzu, 19. novembra popołdnju w 3 hodź. w Delnim Wujeſdźe.

W Lipſy je ſo na póſtnej agenturje ſa wěſte hodźiny dałopiſ (telegraf) wotewrił.

W Mužakowje ſu wóndano w jenej nozy paduſchi ſo na ſudniſku pokładnizu ſwěrili a tam pſches 60 hriwnow wſali.

Dary ſa natwarjenje ſerbſkeho domu.

Ernſt Erknaŕ ſ Brěſyny, nětko w Połnóżnej Ameriży (pſches J. K.)	5 hr.	— np.
Profeſor Alex. Petrow w Kraſnoufimſku	3 =	60 =
Lißez a dr. Spaczek w Nowym Těſchinje	4 =	— =
Farař emer. Rychtař w Budyſchinje	2 =	— =
Hromadźe:	14 hr.	60 np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wuſudźenja.

Khoſtanſka komora. 18létnu ſłużobnu dźowku A. L. Dreßlerez ſ Habrachcźiz, hižo dwójzy paduchſtwa dla khoſtanu, k jaſtwu na jene léto wotſudźichu, dokelž bě wona 19. ſeptembra w Habrachcźizach ſ Margotshofa a 3. oktobra w Bobolzach ſ holczeje komory na Bjarez kuble wſchelaku draſtu kranuka.

Lawniſki ſud. 15létneho cźeladnika Syksha w Debrikezach winowachu, ſo je 4. ſeptembra w Sſkonej Borſchcźi na Handrikez kuble ſ jeneje komory ſłěborny dybſaczny cźaſnik, cźeladnikej Dürlichej ſłuſchazy, ſpakoſcźił. Wobſtorżeny ma teho dla tydźeń w jaſtwje ſedźecź.

Přilopk.

* Protzu a Ernſta Knechta, kotraj ſtaj ſo pſchi ſkónzowanju hoſcźenzarja Pietzſchmanna w Langburkersdorfje wobdźělikoj, a kotrejuž je teho dla pſchiſłužny ſud w Budyſchinje k khoſtarni na 15 lět ſaſudźił, ſu 11. novembra do Waldheimſkeje khoſtarnje wotwjedli. Wonaj budźetaj tam ſwoje khoſtanje wotpokucźicź.

* W Reichenbachu w Voigtlandźe ſu mnoſy ludźo, kotſiž ſu trichinate ſwinjaze mjaſo jědli, na trichinoſu ſkhorili. 7. novembra je jena žona, kotraž je jara wulke boloſcze pſchětracź dyrbjała, na trichinoſu wumrjeła. 4 dny pſchedy je na tu ſamu khoroſcź ſyn kublerja Zeidlera w Unterhainsdorfje wumrjeł. Tón ſamy dźeń je tkalz Meuſel w Oberreichenbachu, kotryž bě teho runja trichinatu kołbaſu jědł, ſadwělowawſchi ſwojemu žiwjenju ſe ſamomordarſtwom kónz ſcźinił.

* Tele dny 11létny ſyn kublerja Günthera w Kühnheidźe ſ natykanym revolverom hrajkaſche a ſ njekedźbliwoſczu ſwojeho ſchěſcźlétneho bratra do wócźka tſěli. Wbohe dźěcźo hiſchcźe tón ſamy dźeń wumrje.

* Pohoncź, kotryž w jenym hoſcźenzu w Dortmundźe ſłuži, ſańdźene dny w krajnej loteriji 40,000 mk. dobu. Dokelž běſche też wo pjenježnej loteriji ſhonił, kotraž ſo k lěpſchemu natwarjenja zyrkwje ſarjadowaſche, ſebi hiſchcźe wjecźor pjedy, hacź měješe ſo tale loterija cźahacź, lóſ kupi. A hižo naſajtra powjeſcź doſta, ſo je na jeho lóſ wulki dobytk pſchiſchoł, ſaſo — 40,000 mk. Hdyž ſo jeho praſchachu, ſchto nětko ſ telko pjenjeſami ſapocźnje, ſbožowny pohoncź poniżnje wotmołwi: „Se ſwojimaj brunakomaj budu dale jěsdźicź.“

* Pola Kryblowiz w Pruſkej Schleſynſkej wóndano paſtyŕ wowzy paßeſche. Na jene dobo móżny worjoł (hodleŕ) na ſtareho borana dele tſěli a chzyſche jeho wotnjeſcź. Hdyž ſo rubjeżny ptak ſe ſwojim dobytkom hižo do powětra poſběhowaſche, paſtyŕ do njeho tſěli, ale mißnu. Na měſcźe worjoł borana puſchcźi a ſo do wowcźerja da. Po dołhim bědźenju hakle ſo paſtyrjej radźi worjoła ſaraſycź. Hobrſki ptak ſ roſſchěrjenymaj kſchidłomaj nimale połtſecźa metra (4 łóhcźe a 8 zolow) měri. Paſtyŕ je hroſnje roſdrapany.

* W Tübingenje ſu 5. novembra Franziſzy Langheinzowej, kotraj bě ſwoju pſchirodnu dźowku ſe ſpiritußom a petrolejom nałała a ju potom ſpaliła, hłowu wotcźeli.

* W jenych kaſarmach w Peſchcźe wóndano woprawdźity ſběžk naſta. Mjes wojakami hižo dawno někajki njemĕr knjeżeſche. Pſchede wſchěm běſche 16. kompagnija, kotraž ſo woßebje krucźe dźerżeſche, wulzy njeſpokojom. Ludźo tejele kompagnije mějachu pſchede wſchěm wot podwyſchka Z., kotryž měješe jich wuwucźowacź, wjele cźerpjecź. Wón na nich ſantorjeſche a ſeleſche a też puki pola njeho krucźe njeßedźachu. Duž wojazy mjes ſobu wuradźowachu, kak móhli ſo na nim wjecźicź. Dźeßaczo ſ nich rano do kaſarmoweho dwora dele dźěchu, hdźež bórſy też Z. pſchindźe. Dołho njetrajeſche, a podwyſchk na nich rejicź a ſwaricź pocźa, ſchtož ſebi ludźo ſměrom lubicź dachu. Hdyž pak Z. wojakej, kotryž běſche ſo w nječim ſnadnym pſchehladał, plištu wotkoži, wſchitzy dźeßaczo ſ bajonetami na podwyſchka dźěchu, kotryž naſtróżany ſwój teßak wucźeże a ſo ſ nim wobarajo ſ wopjecźiżu k kaſarmam wróczo dźěſche. Skónczńje jeho jedyn jeho ludźi do praweho boka kłó. Prěni, kotryž ſo na podawk w dworje dohlada, běſche wyſchſchi lieutenant v. Hofberger. Wón ſběžkarjam napſchecźo ſtupi a jim ſ dobrym rěcźeſche. Ale wojazy běchu ſo tak roſnjembrili, ſo ſo też do njeho dachu. Jeho ſranichu; widźo, ſo ma wot njembrych ludźi najhórſche wocźakowacź, wón teßak wucźeże a ſo, ſchtož móżno, ſ nim wobaraſche; pſchi tym ſo jemu radźi, dweju ſběžkarjow ranicź, ſo dyrbjeſchtaj wotſtupicź. Mjes tym ſtraża ſ kaſarmow pſchiběża. Mjes ſtražu a ſběžkarjemi wótra bitwa naſta. Skónczńje ſběžkarjow pſchemóchu a ſputachu. Też podwyſchka Z. ſajachu.

* Jakub Rumler, ratař w Ssokolnizach na Morawje, bě dołhi cźaſ ſe ſwojej mandźelſkej w ſwadźe żiwy. Pſched nękotrymi dnjemi ju wón, nadpadźe a jej ſe ſekeru nękotre rany do hłowy ſaßadźi.

Lěkarjo prajichu, so ßu jeje rany cźežke. Njedźelu rano ßuroweho mandźelskeho w jeho domje morweho nadeńdźechu. Wón bě se ßamomordarstwom ßwojemu žiwjenju kónz scźinił.

* Kaž ßo w lěkarskich nowinach „Kliniczeskaja Gaseta" prof. Botkina pische, ßu w nowischim czaßu na ßrědk pschischli, kotryž w wokomiku ßame najhórsche hkowubolenje staji. To je nitroglizerin, kotrehož ßo jenož jena, dwě abo tsi kapki bjerje. Jenemu sahrodnikej, kotryž měješe hižo dołhe lěta drjenje w hkowje, tónle ßrědk na měscźe pomhasche. Žónsku, kotraž dyrbješe ßwoje dźěczo cźěschicź pschestacź, a kotrejž na to mloko do hkowy stupi, lěkar s tsjomi kapkami nitroglizerina zyle wustrowi.

* Psched něktorymi dnjemi na ßudnistwo w Jihlawje (w Czechach) wěsty J. Mynař s Merschina (na Morawje) pschińdźe a wuda, so je psched dźewjecź lětami w Wuherczizach jeneho mkodźenza, wěsteho Gerharta, skónzował a jeho do ręki Schwarzawy czißnuł. Na tole wudacźe pschepytanje sawjedźechu a wo prawdźe nashonichu, so ßu w lěcźe 1878 se Schwarzawy njedaloko tamneje wßy Gerhartowe cźěko wucźahnuli a so je ßo tehdy powjedało, so ßu jeho skónzowali.

* Psched něktorymi dnjemi wyschschi żandarm s jenym druhim żandarmom w St. Annje (w Wuherskej) jedyn dom sa kranjenym konjom pschepyta. Wón k temu też ßudnika w St. Annje, Juona Walaża, ßobu wsa. W domje paducha, wěsteho Buda, běchu też Budowi schtyrjo bratrja shromadźeni. Hdyž chżyshe wyschschi żandarm po dokonjanym pschepytanju dom wopuschcźicź, ßudnik jeho wot sady pschimmu a jeho tak dołho dajesche, doniž bjes myßlow na semi njeležesche. Druhy ßo do druheho żandarma dachu a jemu jeho bróń wutorżechu, tola ßo jemu poradźi, cźeknucź a s kasarmow pomoz pschiwjescź. Bjes tym běchu bratrja Budojo s wyschschim żandarmom żałoßnje sakhadźeli. S jeho mjeczom běchu jeho do hkowy a do rukow hłuboko rubali a jemu pódla teho dwójzy nohu pscheklóli. Potom jeho leżo wostajiwschi se ßudnikom cźeknuchu; żandarmowu bróń woni ßobu wsachu. Wyschschi żandarm je drje hischcźe żiwy, tola by wulki dźiw był, hdy by na ßwoje rany njewumrjeł. Mordarski nadpad bě prjedy pschihotowany; ßudnik bě bratram Budam k wjedźenju dał, so dom pschepytaju, a ßo s nimi wo dalschim srěczał. Dweju mordarjow ßu hižo sajeli.

* S Temesvara ßo wuherskim nowinam pische: Do ßamotneje nutnizy, kotraž mjes wßomaj Pade a Beodra leži, ßo wóndano cźrjóda derje wobrónjenych zyganow dobywasche. Wobydlerjo nutnizy rucźe wschitke wrota a durje krucźe satykachu, na cźoż s domu do rubjeżnych zyganow tšělachu. Pastyr, kotryž ßwoje stadko blisko nutnizy paßesche, tšělenje wußkyschawschi do wßy Beodra běżesche a żandarmeriji podawk wosjewi. Dokelž běchu we wßy jenoż někotsi żandarmojo, woni jěsdneho póßła k żandarmam do wßy Pade póßłachu. Bórsy ßo něhdźe 20 żandarmow a runje tak wjele wobrónjenych wobydlerjow mjenowaneju wßow nutnizy bliżesche. Żandarmow wuhladawschi rubjeżni zyganjo do bliskich majßowych polow cźeknuchu, hdźež ßo hońtwa na nich sapocza. Dale polow husta scźina roscźesche. Żandarmojo, wobrónjeni wjeßnjenjo a wumóżeni wobydlerjo nutnizy pola a scźinu wobstupiwschi dale bliże w hromadu dźěchu. Mjes tym ßo s wobeju stronow tšělesche; někotsi żandarmojo a někotsi rubjeżnizy buchu ranjeni. Hdyž běchu zyganjo w scźinje zyle wobstupjeli, jich pschecźiwnizy ßuchu scźinu na někotrych kónzach sapalichu, so bychu zyganow s njeje wuhnali. Dokelž woheń spěschnje wokoło ßo hrabasche, zyganjo bórsy won pschińdźechu. Duž jich sepschimachu, jim bróń sebrachu a jich sajachu; 18 s nich nětko we Wulkej Kikindźe w jastwje ßedźa.

* W hojerni Santa Maria w Neaplu, hdźež někotre sta żonow leża, wutoru wulki sběžk wudyri. Dźiwje żónske najprjedy ßłużbuczinjaze miłe ßotry wuhnachu; druhe mnischki na polizajstwo cźeknuchu. Potom w hojerni wscho do drobna rosbichu a cźrjopy na haßu smjetachu. Sběžk nabu skónczinje tajkich rosměrow, so dyrbjachu poliziju a wojakow na pomoz wołacź. Rosnjemdrjene żónske wojakow se stołami, talerjemi, ławami a żelesnymi tyczemi, kotrež běchu se żelesnych łożow swucźahałe, powitachu, tak so dyrbjachu wojazy bajonet trjebacź. Sběžk wóßom hodźin dołho trajesche. Dwajadwazecźi miłych ßotrow bu bóle a mjenje cźežko sranjenych, teho runja někotsi polizistojo a wojazy. Hacź dotal ßu jedynadwazecźi hłownych halekowarkow sajeli. Sběžk bě teho dla nastał, dokelž bě ßo żónskim sakasało, wopyty pschijecź.

* Na żelesnizy, kotraž s Roma do Neapla wjedźe, wóndano pjecźo wobrónjeni rubjeżnizy małe dwórnischcźo Valmontone, kotrež zyle ßamotne leži, nadpadźechu a to hodźinu prjedy, hacź parschonski cźah s Neapla pschijěżdże a mjes tym so sastojnizy w hornim poskhodźe pschebywachu. Pschitomneho strażnika rubjeżnizy rucźe sespinachu, telefonowy grot, kotryž dwórnischcźo se żandarmeriskej stoziju w Artenje sjenocźa, pscherěsnuchu a potom maku pokkadnizu rosbichu. Dokelž pak w njej mało namakachu, żelesny kaschcź rospaczicź spytachu, w kotrymž něschto wjazy hacź 1000 toler leżesche. Mjes tym jedyn sastojnik dele pschińdźe, kotryž rubjeżnikow wuhladawschi ßwojich towarschow sawoła. Nětko wschitzy s revolwrami na rubjeżnikow dźěchu, kotsiž wjazy krócź tšělinschi cźeknuchu. Żandarmojo ßu ßo sa rubjeżnikami puschcźili.

* Najeńkowa Jourezowa w Villers-Saint-Ghislain (w Belgiskej) bě tele dny 15 kulrabijowych hkowczkow se ßwojeje sahrody k jědźi wsała. Po wobjedźe zyła ßwójba, s wóßom woßobow wobstejaza, nahle skhori. Pschiwołany lěkar ßo hnydom pscheßwědczi, so ßo tu wo sajědojcźenje jedna, a khorym ßylny napschecźny jěd da. W schkli wón hischcźe arsenik nadeńdźe. Jedyn njesnaty bě skradźu kulrabijowe hkowczki wotewrił a je, do nich arsenik ßypnuwschi, saßo saczinił. S wóßom woßobow je schěscź wotkhoriło; dwě dźěsczi stej hischcźe w strasche. Njekniczomneho cźłowjeka, kotryž je na hacź dotal njeßkyschane waschnje ßwójbje Jourez s jědom sawdacź spytał, hischcźe wußlědźili njeßu.

* W belgiskim měscźe Corbes je wohidny njeskutk na ßwětko pschischoł. Tamnischeho měschcźanostowej ßłużbnej dźowzy běsche psched něktorymi měßazami jeje jeniczke dźěczo wumrjeło; ßwojemu semrjetemu lubuschkej macź skoty medaillon wokoło schije swjasa a ßobu do rowa da. A tónle medaillon, kotryž běsche wona jako stary ßwójbny namrěty kruch ßebi wyßoko waźika, wona jónu njedźelu na tótkowej dźowzy wuhlada, kotraž jón wokoło schije noschesche. Wona to hnydom ßwojemu knjesej wosjewi, kotryž wěz ßudnistwu pschepoda. Nětko na sjawne pschińdźe, so je tamnischi tótka dołhi cźaß rowy wurubił. Tótku sajachu. Jeho dom pschepytujo ßudnistwo hobrsku hromadu schatow, drasty, wschelakeje pychi a dr. namaka. Namakane wězy ßo wschě na radnu khěżu snoßychu, hdźež buchu wobydlerjo powołani, so bychu pohladali, hacź ßu mjes wězami tajke, kajkež ßu ßo jich semrjetym pschiwusnym rubiłe. Nimale kóżda ßwójba něktajku wěz namaka, kotraž ji ßłuschesche. Nasajtra jateho tótku ßobu na pohrjebnischcźo wsachu, hdźež wurubjene rowy wobhładowachu. W jenym rowje zyle nahe cźěko leżesche; też kaschcź běsche rubjeny. Lud je wulzyschnje hněwny na njekniczomneho, bohasabycźiweho cźłowjeka.

* Ssurowy wichor s njewjedrom, kotryž je sańdźenu njedźelu w wulkim dźěle Franzowskeje sakhadźał, je w mnohich městach njeßměrneje schkody naczinił. Wjele stow twarjenjow je sapuscźenych, a też wjele ludźi je wo żiwjenje pschischło.

* Khróbłe rubjeżnistwo je ßo wczera tydźenja pschipołdnju w Londonje stało. Młody pschekupz waczok w ruzy njeßesche, w kotrymž běsche sa 100,000 mk. pjenjeżnych papjerow. Pjenjesy měješe wón pola pjenjeżnika wotedacź, kotryž zyle blisko bydlesche. Njedaloko pjenjeżnikoweho domu pak jeho jara pschistojnje sdrascźeny mużki pschimnu, jeho do porstow a do schije skała a jemu waczok s rukow wutorże. Rubjeżnikej ßo radźi cźeknucź, dokelž běsche ßo pschekupski tak wustrójał, so wołacź njemóżesche.

* Njedźak. S Londona pißaju: Baronet Arthur Fenton, kotryž ma w Walesu wulke wobßedźenstwa, ßo w lěcźe 1863 s kraßnej, bohatej knjeżnu woženi. Hnydom w prěnim lěcźe mandźelstwa baroneta njesboże podeńdźe, so na hońtwje panu. Tšělba ßo wutšěli a kulka tak njesbożownje baroneta trjechi, so wón dospołnje widźenje shubi. Wot teho czaßa bě se ßwojej mandźelskej wot wscheho ßwěta wusamknjeny żiwy. Psched něktorymi njedźelemi ßo baronet na namołwjenje jeneho pschecźela nawabicź da, hischcźe ras pola jeneho wocźneho lěkarja pomoz pytacź. Tutón jemu praji, so je operazija móżna, a baronet Fenton też wo prawdźe saßo widźenja nabu. Tsi dny posdźischo baronet njedźiwajo wotradźenja ßwojich pschecźelow skórżbu na dźělenje wot ßwojeje mandźelskeje, kotraž bě jeho psches dwazecźi lět s najwjetschej woporniwosczu wothładowała, jenoż teho dla poda, dokelž bě ßo sestarika a doscź rjana sa jeho ßłód njebě.

* Pschi ßurowych wětrach sańdźeny tydźeń je ßo 104 kódźow rosbiło a 100 ludźi wo żiwjenje pschischło. Mjes rosbitymi kódźemi je 51 jendźelskich.

* Cźasto ßo stawa, so dźěczi, kotrež wo dnjo s zyła njekaschluja, w nozy ßylny kaschel cźwiluje, kotryž druhdy psches zyku nóz traje. Jedyn lěkar, kotryž je tule khorosczi ßwěru wobkedźbował, je wußlědźił, so je na tutym kaschelu noßowy katarrh wina; wo dnjo wóshr s noßa běži, w nozy pak ßo wón do schije dele cźehnje. Hdyž dźěczi wo dnjo a pschede wschěm wjeczor, prjedy hacź lehnucź du, psches nóß liwku wodu ßrěbaja, ßo wóshr a s nim też kaschelowa pschicźina wotstroni.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi smėje jutsje njedźelu rano w 7 hodźinach kaplan Handrik němsku spowjednu rěcź a 1/2 9 hodźin farař dr. Kalich němske předowanje.

Wěrowanaj:

Katholska zyrkej: Jakub Delenk, knježi pohoncź w Dźěchorezach, ſ Madlenu Augustu rodź. Panachez ſ Wulkeho Wjelkowa.

Křćeni:

Michalska zyrkej: August Richard, Jaroměra Wylema Kóczki, pohoncźa w Jaßońzy, ß. — Jurij Max, Khorle Zara, żiwnoscźerja w Małßezach, ß. — Bertha Emilija, Jaroměra Wylema Ernsta Kittnera, maschinskeho wjednika na Zidowje, dź. — Ernst Hermann, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Marja Martha, Jana Töppela, dźěłacźerja tudy, dź. — Franz Josef, Franza Rafelta, dźěłacźerja w Mnischonzu, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. novembra: Jan Jurij, Pětra Budy, żiwnoscźerja w Dźěżnikezach, ß., 4 m. — 4. Handrij Kudźela, kamjenjeczeßař na Židowje, 56 l. 6 m. 4 d. (je ßo wobwěßnuł). — 7. Franz Josef, Franza Rafelta, dźěłacźerja w Mnischonzu, ß. — 8. Hana Khrystiana Wagnerez, wobydlerka wokrjeßneje dźěłacźernje na Židowje, 33 l. 6 m. 27 d.

Płaczišna żitow a produktow w Budyschinje

5. novembra 1887.

Żitowy dowos: 2151 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pschenża	běła	8	33	8	69	8	48	8	63
=	żołta	7	86	8	10	7	92	8	10
Rožka	50 kilogr.	6	1	6	14	5	85	6	14
Jeczmjeń	50 kilogr.	5	80	6	23	5	98	6	16
Wowß	50 kilogr.	4	70	5	20	—	—	—	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pschenicźna muka	50 =	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 =	6	—	9	50	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma	600 =	17	—	17	50	—	—	—	—
Prožata 785 schtuk,	schtuka	6	—	15	—	—	—	—	—
Pschenicźne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. drużiny 55—59 mk., 2. drużiny 50—54, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—52 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. drużiny 53—60 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 11. novembra: Deschcźikojte.

Awkzija.

Pónd̀żelu 14. novembra dopołdnja wot 10 hodźin budźa ßo **w Ńeßwaczilskim knjezim hoscźenzu,** dokelž k. rěsniski mischtr E. Hübner hoscźenz dale njewotnaja: **1 abo 2 ßylnej konjej, 1 ßylny hospodarski wós, 1 ßanje, tafle, błida, stoły, schpihele** a druhe wjazy ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Wobkhadny agent **O. John.**

Awkzija.

Na knjezim dworje w **Łuscźu** pola Pancźiz maja ßo psches podpišaneho konkurßneho sarjadowarja

wutoru 15. novembra: 10 konjow do kucźe a hospodarskeho dźěła, 4 kruwy, pjerisna, 1 kupej, 1 połschesa, 1 schtyrißydlaty schkleńczany wós, 1 taflate ßanje, 11 wschelakich hospodarskich wosow, 3 cźežne ßanje a wschón kucźowy a hospodarski grat;

ßrjedu 16. novembra: wschón ratarski grat, kaž tež dalschi inwentar, k wjedźenju ratarstwa trěbny, 1 rjana skótna waha a

schtwórtk 17. novembra: wschelake möble, poßleschcźa, koża, 1 němski billard, 1 pjenjeżny khamor, wschelake tšelby, jelenjaze a ßornjaze rohisna, 1 żelesny rjany pjezak, 1 żelesne etażne khachle, 1 schatowa róla a wscha domjaza nadoba

wschědnje wot 10 hodźin dopołdnja pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Budyschinje, 6. novembra 1887.

Clemens Niecksch.

Na pschedań.

Na knjezim dworje w **Łuscźu** pola Pancźiz ßu hnydom něhdźe 1000 zentnarjow jědźnych běrnow, něhdźe 2000 zentnarjow rżaneje a pscheńcźneje maschinskeje ßłómy a wjetsche dźělby kucźneho a dźecźeloweho ßyna na pschedań.

Dalsche je ſhonicź na tamnischim knjezim dworje abo pola podpišaneho.

W Budyschinje, 6. novembra 1887.

Clemens Niecksch.

Khěża na pschedań.

Khěża cźišło 49 w **Maleschezach** je se ßwobodneje ruki na pschedań. Dalsche je pola **Jana Pokdraka** w Małym Zicźenju ſhonicź.

W Łusku pola Pomorz je dwajschoßna **khěża** cźišło 45 ſ 39 □prutami ſahrody se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola gmejnskeho pschedstejicźerja ſhonicź.

W Nowej Wßy pola Rakez je **khěża** cź. 4 na pschedań. Dalsche je tam ſhonicź.

Jena żiwnoscź ſ něhdźe 10—15 kórzami, ſ morwym a żiwym inwentarom, niż daloko wot města, ßo kupicź pyta. Dalsche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wolij

budźe ßo ßrjedu 16. novembra a ßlědowaze dny w **Slyczinskim** młynje bicź.

Wawrik, młynski mischtr.

Wolij

budźe ßo 16. novembra a ßlědowaze dny w **Łasowskim** młynje bicź. **Handrij Panasch,** wobßedźer młyna.

Dźělbu wubrakowanych zigarow

wschelakeje barby w jenajkej dobrej, mikej kajkoscźi pschedawam 100 scht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 scht. po 25 np.) — ſa kurjerjow 4 np.-zigarow ßo hodźaze.

Wschelake ſbytne drużiny 100 scht. po 2 mk. 25 np., dale ſbytk dźěrkatych zigarow 100 scht. po 2 mk. 70 np.

Wschě drużiny ßo derje pala!

Rołkaty tobak punt po 50 np. a drózscho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po wasy a w pakcźikach.

Krane rjepiki, najlěpscha twora, punt po 40 np., ßnadnische drużiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Wubjerny
mas na kožu,

so by ßo koża mjehka a wodunjepschepuschcźata scźiniła, w tysach po 50, 30 a 20 np.,

najlěpschi vaselinowy tuk

w blachowych tysach po 5 puntach, 2 punt., 1 punt. a 1/2 punt., kaž tež w wjetschich a mjeńschich dźělbach poruczeja tunjo

drogowe khlamy
en gros **Otty Engerta** en détail
na ſnutskownej lawskej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Wote mnje sawjedźene tkaniny, sa kotrychž hódnoscź rukuju, ßo kóždemu kupzej spodobaju.

Wubjerne cźarne žiđźane tkaniny.

Najtuńsche płaczišny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowego torhoschcźa.

J. A. Henke
porucza
ßwój skład wschěch drużinow cźaßnikow.
Porjedźenje khwatnje a tunjo
na seminarskej haßy 4
w Budyschinje.

Kołmas

w najlěpschich kajkoscźach, w cźwizach po 1/2 a 1/1 zentnarjach, kaž tež w kaschcźikach po 2 puntomaj porucźeja po tunich płaczišnach

drogowe khlamy
en gros **Otty Engerta** en détail
na ſnutskownej lawskej haßy.

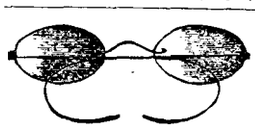

Bryle,

ſa kóžde wócźko pschihódne,

porucza **Joh. Gäth** 1 na hospitalskej dróży 1.

K kermuſchi

zytronowy wolij, pjeczny ßól, wſchě druzíny korjenjow, zylych a **tolezenych, bělý** a **czorny pópjeŕ, maziſſowe kwěty, muſkatowe worjechi, turkowſki pópjeŕ, nowu wyrzu, majoran, thymian, zymt, zeylonſki zymt, naliki, ſafran** atd. po tunich płaczíſnach poruczataj

Strauch & Kolde

na kamjeńtnej haßy 3, na kamjeńtnej haßy 3,
drogowe khlamy k ſłotemu worłej.

Podpißany ßebi dowola ßwojim czeſczenym ßerbſkim wotebjerarjam ſ daloka a ſ bliſka k wjedźenju dacź, ſo ßu nětko jeho

nowe wulke khlamy

hotowe a wotewrjene. Moji czeſczeni wotebjerarjo budźa nětko pódla ſnatych tunich płaczíſnow na jara pſchihódne a pſchijomne waſchnje ßwoju potrjebu pola mje kupowacź.

Jako woßebje tunjo poruczam:

khoſej njepaleny po 110—160 np.,
khoſej paleny po 120—200 np.,
najlěpſche Draždźanſke ßuche droždże, zokor, róſynki, korjenje, } tuńſcho hacź prjedy,
nowe polnojerje po 3—5 np.,
dobre wotležane zigary po 2 np., 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
dwójne dobre palenzy a **likěry** wubjerne ßłódne a jara tunje!

J. T. Glien,

wulke materialtworowe khlamy ſ deſtillaziju
na drjewowym torhoſchczu czißło 4.

Herrmann Darſchau, ſchtrympaŕ

na ſchuleŕſkej haßy czißło 1,

porucza ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ſnateje hódnoſcze, teho runja wubjerne **pſchedżeno k ſchtrykowanju** po wurjaduje tunich płaczíſnach.

Czinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budźe na torhoſchczu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich czeſczenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleŕſkej haßy czißło 1 podali.

„Waterburyſki remontoirſki dybſaczny czaßnik.“

Wón zyle prawje dże, ſo móże ßo na njón ſpuſchczecź, a derje dźerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßłébra. Druhe prjednoſcze tuteho amerikanſkeho dybſaczneho czaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedźecź trjeba.
2. Wón je jenicźki czaßnik, kotrehoż porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaczi. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizaŕſkich czaßnikow ſ najmjeńſcha 3, 4 abo 5 hr. płaczi, pſches czoż je potom tajki tuni czaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow jenoż 30, 40 np. hacź do 1 hriwny wuczini. Jenoż pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodźenju ma ßo ſa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacź.

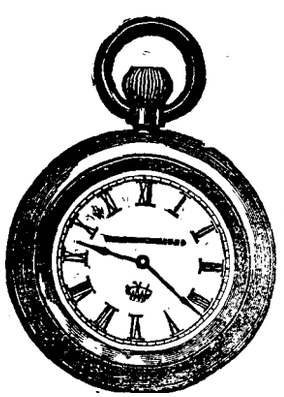

2 lětne rukowanje.

Tale hódnoſcź Waterburyſkeho dybſaczneho czaßnika je woßebje pola czaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot malo ſamożitych ludźi noſcha, jara wulka.

3. Niz jenoż kóżda jenotliwa pſchedawarnja, ale też fabrika ſa wěrnoſcź horka prajeneho rukuje. Kóżdy czaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow ſchtemplowany, kotrejeż kapital ſ reſervu 3 milijony hriwnow wuczini atd. atd.

Dóſtacź pſches

Auguſta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**
generalny ſkład a wuporjedźerńja Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań
w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho czaßnikarja.

Tunje poſkiczenje.

Gumijowe ſchaty

(ſnaty najlěpſchi wudźělk).

Stejate khornarje po 35 np.
ſhibnjene khornarje = 50 =
manſchety ſa dźěrži por = 55 =
mnjaze manſchety = = 80 =
małe pſchedkoſchliki = 70 =
wulke pſchedkoſchliki = 100 =
mydło, knefle ſ mechaniku
porucza

A. Tschentscher
w kupnizy pſchi torhoſchczu.

= Jerje =

po 3, 4 a 5 np.,
po kopje a zyłych tunach hiſchcze tuńſcho, porucza

Th. Grumbt.

Koſaze kože

kaž też wſchě druzíny druhich kožow kupuje a płaczi najwyſchſche płaczíſny **Guſtav Naucke**
na garbaŕſkej haßy 16.

S dobom poruczam pſchi potrjebje ßwój wulki ſkład pjelſchczowych kožow, do kotrychž mole njepſchiniidu; teho runja wſchě kože derje a tunjo dźěłam.

Sſwój wulki ſkład hotowych **pjelſchczowych tworow** k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza

Heinrich Lange

9 pſchi zitnych wikach 9.

Wudźěłane **czorne** a **běłe pjelſchczowe kože** po najtuniſchich płaczíſnach.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacź, njech njeſabudże, ßebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacź, dokelž budże pſches wubjerk a tunje płaczíſny kóżdy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.
pſchi torhoſchczu.

K pſchedſtejazemu **naſynſkemu a ſymſkemu czaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa muźſkich a hólzow ſ jenož czíſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěłarni dźěłanych, po wurjadnje poniżenych płaczíſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Kolonialtworowe a deſtillaziſke khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi zitnych wikach

poruczeja ßwojim czeſczenym wotebjerarjam

khoſej punt po 110, 120, 130 a 140 np.,
khoſej paleny punt po 140, 150, 160—180 np.,
jerje, jara dobre, mandl po 50, 65, 70—100 np., 3 ſchtuki po 10 np. a ſchtuka po 4—8 np.,
ſyrop pſchipóſnateje ßłódkoſcze punt po 12, 16—20 np.,
petrolej, najlěpſchi amerikanſki, punt po 13 np.,
zokor w klobukach, kompowy zokor a **dróbny zokor** po ſnatych tunich płaczíſnach,
rjepikojty tobak, krany, punt po 35 np.,
margarin punt po 65 a 80 np., **ßwinjazy ſchmalz** punt po 55 np.

Pyle pſche myſche

wěſcze ſkutkowazy ßrědk k ſaniczenju pólnych myſchow, ſtajnje czerſtwe w **měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje.**

Krajnostawski bank w Budyschinje.

Krajnostawski bank Kral. sakskeho Hornjołužiskeho markhrabinstwa wot nětka na **hypotheki ratarskich ležomnosćow** w mjesach, w wustawkach pschedpisanych, **po 3³/₄ prozentach wupožcžuje.**

Wupožčenje stawa so w **hotowych pjenjesach a so žana provisija njewobliežI.**

Porjadnje so na hypotheki **bjes amortisazije** wupožčuje, tola może so tajka tež wujednacź.

Kóždemu požadanju ma so pschipołožicź: wotpis folija, sapis wobsedženstwa a wopismo wopalneho sawěsčenja.

Pódla teho krajnostawski bank **w Budyschinje, kaž tež jeho filiala w Draždžanach:**

a) **pjenjesy** jako nalutowanske sakłady w běžazym wobliczenju **pschijima,**
b) **pjenježne papjery** w kóždej wyšokosczi (po wosebitym regulatiwje) **khowa** a **sarjaduje,**
c) **pjenjesy** na **sastajane effekty** jako **lombardy w běžazym wobliczenju wupožczuje,**
d) **statne papjery,** sastawne listy, akzije atd. **kupuje a pschedawa,**
e) **kupony wumenja.**

W Budyschinje, 28. oktobra 1887.

Krajnostawski bank K. s. Hornjołužiskeho markhrabinstwa.

Richard Neumann

na smutskownej sawskej haßy

porucza swoje kolonialtworowe khlamy w jenož dobrych kajkosczach po tunich placzisnach.

Pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow so nischscha placzisna wobliczA.

Najlěpschi **jědźny kój** swyry a schkrjeny, punt po 40 np.,
najlěpschi **polěž** wot krajnych swini, suscheny punt po 70 np., swyry po 60 np. pschedawa

Hermann Kschižank,
rěsnisky mischtr na Zidowje.

Lěkarski

dorschowy jatrowy wolij,

snaty najlěpschi srědk psche khorosćze pluzow, psche skrofle, lischawu, skłabosćź dźěczi, wumpjeru atd. porucza w bleschach po 50 a 75 np., kaž tež po wasy

Otto Engert,

en gros drogowe khlamy en détail 10 na smutskownej sawskej haßy 10.

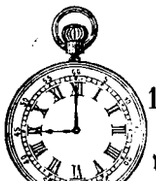

A. Mager

czaßnikaŕ

11 na serbskej haßy 11.

Wulki skład wschěch druzinow

czaßnikow

s dwělětnym rukowanjom.

Porjedźenja so, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

K rěsanju doma a k wupomhanju w Budyschinje a na wsach so porucza

rěsnik **Hoyer**
na Nowosalzskej drósy 18.

Schwalcza, na mnischej haßy (mönchsgasse) czišło 1 bydlaza, pyta stwinske dźěko na wsach.

Jan Wenk

na swonkownej sawskej haßy 38

w nowych khlamach

porucza swój wulkotny skład **dobrych wotležanych 3=, 4= a 5=np.=zigarow.** 100 schtuk tuńscho.

Hěblowane schpundowanja

zyle suche, 24 a 30 mm. sylne, pschedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Emma Vorwerkowa

porucza swój skład **paletotow, žaketow a plüschowych pjeslow** w bohatym wubjerku po najtunischej placzisnje.

Czesczenym Serbam w Rakezach a w wokolnosczi k nawjedźenju dawam, so sym dźensnischi dźeń pódla swojeje sedlarnje **wurěznotworowe khlamy** wotewrił a proschu moje pschedewsacze dobroczinwje podpjeracź.

W Rakezach, 5. novembra 1887.

S poczesczowanjom

Emil Grimm.

Njedźelu 13. novembra

wuwjedźe so wot „Jednoty“ s Khrósczis

serbsko-němski konzert

w **Benschez** hosczenzu w **Radworju.**

Sapoczatk w 7 **hodźinach.** Czisty dobytk je sa **nowotwar farskeje zyrkwje tudy** postajeny.

Budyska Bjesada.

Lětusche swinjorěsanje smeje so po swuczenym waschnju **wutoru 15. novembra** na Budyskej tselerni. Kouvert płaczi 75 np. Sapoczatk w 8 hodźinach.

Pschedsydstwo.

Dźiworczanske serbske ev.-luth. mißionske towarstwo smeje, da-li Bóh, pschichodnu njedźelu, a to 23. njedźelu po swjatej Trojizy, popołdnju w dwěmaj mißionsku hodźinu w Lehnertez domje w Zokowje. Wo bohaty wopyt prošy **pschedsydstwo.**

Młoda holza dostanje prostu a tunju pensiju pola **Berthy Zimmerez** na hospitalskej drósy 31 delka.

Pěkne holzy se wšow pyta do słužby do Budyschina pschistajaza žona **Heynoldowa.**

Młodeho rólneho pohonicza a hródźnu dźowku pyta k nowemu lětu **Wutołczanski knjezi dwór.**

Młody człowjek namaka wuczbu w wosowej fabrizy **N. Galla** w Budyschinje.

Wuczobnika pyta tyscherski mischtr **Hensel** w Luwoczizach pola Wósborka.

Kschiwdu czinjaze słowa, wote mnje w Nikolajez hosczenzu w Nowych Porschizach pschecziwo zyhelniskemu mischtrej **Wolffej** w Hrodźischczu rěczane, s tutym nasad bjeru a warnuju kóždeho, je dale rosschěrjecź; s dobom praju, so je Wolff czesny człowjek.

August Junker w Wujezku.

Na row lubowaneje wowki

Marje swud. **Nowakoweje**

s Mjeschiz.

† 15. oktobra 1887, 77 lět stara.

Kak czische, měrnje wotwołana
Wy buschcze s teje czaßnoscze;
O derje Wam; nětk shromadźena
Scze, kaž tu horzy žadaschcze:
K tym lubym, kotsiž prjedy Waß
Ssu wopuschczili tutón czaß.
Wasch seńsky pucź, ach hlaj, wón dźěsche
Psches czernje, wjele bědźenja.
Wot naroda hacź k smjerczi běsche
Wasch towarsch luba khudoba,
Kotraž so hischcze powjetschi
Psches wschelke srudne podawki.
A hacź bě runje Wasch pucź w swěczi
Wot mako rózow pyscheny,
Bě Wasch trosht, so Bóh swoje dźěczi
Psches czernje wjedźe k sbóžnosczi:
Duž sczerpliwje scze snožyła
Wscho, schtož Bóh Knjes Wam pschipósła.
Kak swěrnje scze Wy wothladała
Mje wopuschczenu swrotku;
Scze mje sa swna horjewsała,
Hdyž moja macź so minu tu:
Kak s nusu so Wy bědźeschcze,
Hdyž mje a sebje živjeschcze.
Bóh saplacź, wowka lubowana,
Wam, schtož scze na mni czinika;
Wot mojich sylsow womaczana
Waß khlódna semja pschikrywa.
Mi Wascha lubosć wostawa
Tež w rowje njesapomnita.
O derje Wam, nětk wuživacze,
Schtož tu tak wěsce wěrjeschcze;
Nětk město sylsow radosć macze
A wjeßele, kiž njesandźe:
O derje Wam, nětk wobleka
Waß s hnady prawdosć Khrystuša.

Wasch wnuk **Jan Nowak** s Mjeschiz psches H. P.

Sa **Nemutha** w Hrubjelczizach su dale darili: P. W. s Czichonz 50 np., P. Jakub 50 np., M. K. 50 np., Dreßler w Brěsynzy 50 np.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 47. **Sobotu 19. novembra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Trónska rěcz, ſ kotrejž je Jeho Majestoſcz kral Albert pjatk 11. novembra pſchipołdnju w 12 hodźinach w kralowſkim hrodźe w Draždźanach 22. porjadny krajny ſejm wotewrił, ſapoczńje ſo ſ wuraſom wjeſelokoſcze nad tym, ſo je ſo kraj pſches Bożu hnadu powſchitkownych ſtrachow ſminuł a ſo je ſo nad žohnowanjom měrneho czaſa wjeſelicz móhł. Wona potom na nalětnje powodźenje w połodnišchej Łužizy ſpomniwſchi nadźiju wupraji, ſo ſo potrjechenej krajinje wurjadna pomoz ſ krajneje pokładnizy pſchiſiwoli. So niz jenož ratarſtwo, ale tež rudarſtwo cżeżko cżerpi, trónska rěcz njeſamjelczi. Knježerſtwo budźe ſo prózowacz, ſo by ſo ſawěſcżenje ſa pſchipad khoroſcze abo ſnjeſboženja tež na ratarſkich a hajniſkich dźěłacżerjow wupſcheſtrěło. W běhu poſłednjeho lěta je ſo ſchěſcz nowych żeleſniſkich linijow wotewriło. Mſda něktorych rjadownjow żeleſniſkich ſaſtojnikow ma ſo powyſchicz a ſa ſtajnych żeleſniſkich dźěłacżerjow penſionſka pokładniza ſakožicz, ſo móhło wuſtojne dźěłacżerſtwo ſ měrom do pſchichoda hladacz. Nowonaſtawazym woſadam ſo wjetſchi pomozny pjenjes k zyrkwinſkim twaram pſchiſiwoli. Sakońſke nacżiſki, ſo pocżahowaze na něktore pſcheměnjenja w naſtupanju krajnorentſkeho banka a wobliczenje ſudniſkich khóſtow w njeſawadnych prawnych naležnoſcżach, ſo krajnemu ſejmej pſchedpołoża. Hacz runje něktore dawkſke žórka telko podałe njejſu, kelkož je ſo wotcżakało, ſu tola dawki do zyła po wotcżakanjach doprjednjeho wobliczenja doſahajzy ſtatne pokładnizy pjelniłe. Finanzy ſu w tak dobrym rjedźe, ſo móża ſo niz jenož wſchě potrjebnoſcze ſpokojicz, ale ſo móże ſo dźěł dokhodow ſ leżomnoſtneho dawka ſaſo ſchulſkim gmejnam pſchipokaſacz. Trónska rěcz ſo ſkónczi ſ dźakprajenjom ſa wopokaſma ſwěrneje pſchiwiſnoſcze, kotrež ſu ſo ſ pſchiczinu wěrowanja arzywójwodki Marje Joſefy ſe wſchěch ſtron kraja pſchinjeſłe.

— Finanzne połoženje ſakſkeho kraleſtwa je powſchitkownje ſpokojaze. Hacz runje ſu ſo dokhody ſe ſtatnych ſarjadniſtwow (rudne podkopki, fiſkaliſke winizy, lotterija atd.) pomjeńſchiłe, je ſo tola ſtatna bilanza wo 7,466,000 hriwnow połěpſchiła. Wupad, kotryž někotre ſtatne ſarjadniſtwa pokaſuja, je ſo doſpołnje ſ roſcżazych dokhodow, kotrež dawki podawaju, wurunał. Po doprjednym wobliczenju finanzneho miniſtra budźa dokhody ſe ſtatnych ſarjadniſtwow w pſchichodnym lěcże hiſchcże dale wotběracz, tak ſo ſměmy ſo pſchichodne lěto lědma 2 milijonow ſbytka nadżecz. Pſchede wſchěm budźa ſtatne rudne podkopki ſ najmjeńſcha 2 milijonaj podpjery żadacz. Tele podkopki jara mało wunjeſu, dokelž ſłěbrowa płaczíſna njepſcheſtawajzy pada. Tež w bliżſchim cżaſu żanych wuhladow njeje, ſo ſłěbro a druha ruda lěpſchu płaczíſnu doſtanje. Duž ſebi knježerſtwo na to myſłi, liczbu hewjerjow pomaku pomjeńſchicz, ſo by, hdy by ſo poſdźiſcho ras ſ dźěłom w podkopkach ſaſtacz dyrbjało, liczba dźěło ſhubjazych dźěłacżerjow pſchewulka njebyła. Matrikularny pſchinoſchk (dawk, kotryž ma Sakſka němſkemu khěžorſtwu płaczicz), budźe tón krócz pſches rosmnoženje němſkeho wójſka wo 3 milijony wjetſchi. Tola ſo tale ſuma ſaſo wuruna pſches wunoſchk palenzoweho dawka, wot kotrehož Sakſka něhdźe 3½ milijona wupłaczene doſtanje.

— Schtož hacz dotal wěricz nochzychu, ſo njeje dłeje ſamjelczecz dało. Němſki krónprynz, kotrehož po wſchěch Němzach wyſoko waża a lubuja, na raka khori. Wſchitzy lěkarjo, kotſiž ſu jeho w San Remo pſchepytali, běchu pſchesjene, ſo je mjaſowy wuroſtk w krónprynzowej ſchiji rak. Pod tutymi wobſtejnoſcżemi by ſo po pſcheſwědczenju lěkarjow, jeli ſo by ſo ſ zyła operazija pſchewjeſcz měła, nadkrk do zyła wurěſacz dyrbjał. Hłuboko ſrudźazy reſultat lěkarſkeho pſchepytanja krónprynzej hnydom wojſjewichu. Wón na powjeſcz ſ połnej ſymnokrejnoſczu a měrnoſczu ani ſ wócżkom njemiknuwſchi hacz do kónza poſłuchaſche. S dobom lěkarjo krónprynzej roſeſtajichu, ſo je wurěſanje nadkrka jara ſtraſchne, a ſo je pſchi tajkich padach waſchnje, woli khoreho pſchewoſtajicz, hacz ma ſo operazija ſtacz abo woſtajicz. Lěkarjo tež, hdyž khory pſchi operaziji njewumrje, ſa to rukowacz njemóża, ſo ſo pſches nju khoroſcz wotſtroni. Wjele bóle ſo wotczakacz da, ſo ſo rak, hdyž tež je ſo nadkrk doſpołnje wurěſał, ſa ſchěſcz měſazow wróczi. Pod tutymi wobſtejnoſcżemi měnjachu lěkarjo, ſo ſo operazija poruczicz njemóże, a krónprynz ſo tež po krótkim pſchemyſlenju ſa to roſſudźi, ſo ſo operazija pſchewjeſcz nima. Duž krónprynzej nětko měr woſtaja a tež żanych operazijow cżinicz njebudźa, dokelž wone żaneho ſamóžka nimaja. Schijna ſacżeklińa, na kotruž poſłedni cżaſ krónprynz cżerpjeſche, je pſches rak naſtała. Wona móże ſo po wěſtym cżaſu woſpjetowacz a jeli ſo by wona tak móznje pſchiběrała, ſo by khoremu dych ſaſtajiła, dyrbjał ſo do dychawiſny rěſnucz. Poſłedniſche móże pak ſo tež jenož jako ſrědk nuſy wobhładacz. S zyła ſu lěkarjo w tu khwilu jenož na to ſmyſleni, ſo bychu ſadźěwali, ſo by ſo mjaſowy wuroſtk bóle roſſchěrił a roſtł. Tuteje pſchicżiny dla dyrbi krónprynz po móżnoſczi měr wužiwacz a ſo wſcheho roſhorjenja hladacz. Nuſne ſa krónprynza je, ſo ſo wón w cżerſtwym powětrje wukhadźuje. Duž wón hacz do nalěcża w San Remje ſawoſtanje, hdyž je najrjeńſche lětnje wjedro, a hdyž móże ſtajnje pod hołym njebjom khodźicz. Kak dołho budźe khoroſcz tracz, kotraž ſo po měnjenju lěkarjow wulěkowacz njeda, ſo do prědka widźecz njehodźi. Lěkarſka wědomoſcz pak je nawjedźiła, ſo ſu ſo khori njedźiwajo raka ſtrowi a cżili cżuli. Haj druhdy ſo pjecża ſtanje, ſo rak ſam wot ſo ſańdźe a ſo khori doſpołnje wotkhorja. Srudna powjeſcz wo krónprynzowej khoroſczi je na khěžora poražazy ſacżiſchcz cżiniła; wón woſpjet, hdyž jemu lěkař khoroſcżine waſchnje roſeſtajeſche, roſſudźeny ſawoła: „Mój wbohi ſyn!“ Dokelž ſo nadżecz njemóża, ſo ſmeje operazija żaneho wuſpěcha, tež khěžor temu pſchihłoſowaſche, ſo ſo operazija wuwjeſcz njeſmě. Khěžorka je pjecża, ſhoniwſchi, ſo żaneje nadźije njeje, krónprynzowe żiwjenje ſdźerżecz, ſtraſchnje ſkhoriła.

— Sozialdemokratiſki ſapóſłanz Haſenclever je w Barlinje wowrótnił. Hacz runje je Haſenclever po ſozialiſtiſkim ſakonju ſ Barlina wupokaſany, bě wón tola ſe ſwojej żonu ſ Deſawa do tam pſchijěł a ſebi w jenym hoſcżenzu hoſpodu wſał. Wón wrótne rěcże rěcżeſche, wudawaſche, ſo je jeho żona duchakhora, a měnjeſche, ſo dyrbi ſ lěkarjom Virchowom rěcżecz, ſo by tón wopiſmo wo tym dał, ſo je wón ſtrowy, jeho żona pak khora. Haſencleverowi pſcheczeljo mějachu ſkónczńje ſa nuſne, jeho do hojerńje ſa wrótnych dowjeſcz.

— W Pósnanju je žo 15. novembra wulka ludowa shromadźizna, kotraž bě něhdźe wot tsi tyšaz Polakow wopytana, měła, na kotrejž pschecźiwo wucźišnjenju pólskeje rěcže s ludowych schulow protestowachu. Shromadźizna wobsamknu bamžej psches kardinala hrabju Ledochowskeho adreßu pschepodacź, w kotrejž lubja, so pólsku rěcź na nihdy njepuschcźa a so bamžej žwěrni wostanu.

Franzowska. W Parisu dokhi cźaž wjazy tak roshorjeni byli njejžu, kaž w tu khwilu. Njeßměrne wobskórźby, kotrež žo pschecźiwo Wilsonej, pschichodnemu žynej presidenta Grevya, cźinja, wschu kedźbliwosću na žo cźahnu, a wschě druhe politiske praschenja žu psches Wilsonowy prozeß nasad stupike. Wilsonej porokuja, so je sa pjenjesy cźesćelakomnym ludźom rjady wobstarał a so je žebi 2 milijonje frankow wot jeneho lifranta dał dacź, kotremuž bě žlubił, so psches njeho lifrowanja sa wójsko dostanje. Jeli so žo tele wobskórźby wot parlamentoweje pschepytanskeje komišije sa wěrne spósnaja a žo Wilson wot žudnistwa saßudźi, budźe Grevy presidentstwo skožicź dyrbjecź. Schtó budźe s jeho naßlědnikom, hischcźe Franzowsojo žami njewjedźa. Móžno je, so pschi nětcźischej měschenzy wólba na jeneho generala panje, kotryž pola luda w wulkej nahladnosći steji. Grevyowy wotkhad měł žo wot wschitkich lubowarjow měra wobžarowacź. Jemu maja žo dźakowacź, so létža w naléću, hdyž běchu Němzy polizajskeho komišara Schnäbla sajeli, bjes Němskej a Franzowskej wójna wudyrila njeje, k kotrejž tehdomischi franzowski wójnski minister Boulanger honjesche. Duž tež Němzy žaneje pschicźiny nimaja, žebi pschecź, so by Grevy presidentski stoł wopuschcźił.

Jendźelska. Sańdźenu njedźelu je žo w Londonje na Trafalgar Square krwawne sraženje bjes ludom a poliziju měko. Hacź runje bě knježerstwo wschě ludowe shromadźizny na Trafalgar Square sakasało, žo tam tola na 10,000 woßobow shromadźi. Knježerstwo k rosehnaću luda psches 4000 polizistow na Trafalgar Square póßła. Tućźi žo, dokelž s dobrymi žkowami niczo wuskutkowacź njemóžachu, s nahej brónju do njeměrnikow dachu. Mnosy buchu pschi tym sranjeni; do hojerjnow žamych žu 75 ranjenych pschinjeßli. Na 400 woßobow bu sajatych, bjes nimi też tsi parlamentowe žobustawy.

Rußowska. Ruske knježerstwowe nowiny žo hischcźe pschezo dla rěcže směrowacź njemóża, kotruž je awstriski minister swonkownych naležnosćow hrabja Kalnoky psched delegazijami měł. Franzowszy žo pißaze nowiny „Le Nord" s wótrosću Kalnokyowu rěcź pschimaju: Ruska njepschida, so někajki awstriski minister parlamentariskeho wuspěcha dla wěrnosć pschewróći a Rusku, kotraž je hacź dotal dosć dopokasmow žwojeje měrniwosće daka, kajerja měra mjenuje. Niz Ruska ale Awstriska je sa měr straschna, dokelž poßlednischa tryski prynza Koburga podpjera a respekt psched wucźinjenjemi Barlinskeho měra podrywa. Sa poměry bjes Ruskej a Awstriju budźische lépje byko, hdy budźische hrabja Kalnoky mjelcźał.

— W Peterburgu w bliščhim cźažu dweju indiskeju filologow wotcźakuja, kotrajž po poručnosći bohateho indiskeho moßlema pschińdźetaj, kotryž je žebi wotmyßlił, rusko-indiski žkownik wudacź. Cźischcźecź ma žo wón w Konstantinoplu.

Amerika. Wot žedmjoch k žmjercźi wotžudźenych anarchistiskich mordarjow je žo jedyn, s mjenom Lingg, w jastwje s dynamitowej patronu, kotruž bě žebi do huby tyknuł, satsélił. Dweju druheju, Schwaba a Fieldena, kotrajž běschtaj mjenje winowataj, je guvernér Oglesby k khostarni na pjatnacźe lét wobhnadźił. Sbytnych schtyrjoch stóstnikow žu pjatk tydźenja w Chikago wobwěßnuli. Měr žo pschi tym w Chikago niz najmjenje kasyk njeje. Knježerstwowa kruta, twjerda wola je khrobłosć anarchistow, kotsiž běchu hrosyli, na dnju wotprawjenja najžadławische njeskutki w Chikago wuwjesć, stužiła a jich satraschiła. Hischcźe w poßlednim wokomiku běchu sozialdemokratiszy žobustawy němskeho khěžorstwoweho žejma guvernérej Oglesbyej telegram póßłali, w kotrymž jeho w mjenje cźlowjecźnosće proschachu, saßudźenych anarchistow wobhnadźicź. W mjenje cźlowjecźnosće! A to w tym žamym wokomiku, hdźež běchu w jastwje anarchista Lingga psches pschipad schésć dynamitowych patronow namakali, s kotrymiž dyrbjesche žo jastwo na dnju wotprawjenja rosbuchnucź a žo pod rospadankami jecźi, žudnizy a strażnizy pohrjebacź! Guvernér Oglesby na telegram němskich sozialdemokratow, kaž na próstwy amerikanskich anarchistow dźiwał njeje. Anarchistiszy njedocźinkojo žu žmjertne khostanje wotcźerpicź dyrbjeli. Budźische-li knježerstwo pschecźiwo nim město prawdy mikosći płacźicź dało, bychu anarchistojo bórsy saßo w amerikanskich sjenocźenych statach sběžk pschecźiwo knježerstwu a wobstejazemu porjadej prědowali a s hrosnosćemi a žadławosćemi strach a bojosć rosscherjeli.

Něme dźěcźo.

(Pokracźowanje.)

Major bě na najwyschsche pscheßłapnjeny. Wón žebi pschemyßlesche, hacź by cźeknuł abo žo wobarał. Tola wón hischcźe nad tym dwělowasche, hacź žo s wězu wo prawdźe tak ma.

Bórsy na to Haska s wacźokom dó jstwy pschińdźe, w kotrymž žo wschelake khowasche, schtož jeho knjes sa nóz trjebasche. Major s nim, so hosposa jemu srosumicź njemóhła, cźésti rěcźesche. Wón jemu k wjedźenju da, schto je na papjerzy napißane, so by žo s nim srěcźał, na kajke waschnje byschtaj mordarjam wucźekkoj. Sprawny žłužobnik žo žmjercź nastróża. „Njeßměmoj khróbłosću puschcźicź", major napominasche. „Rěcźmoj žmějizy wo wězy, tak mało hacź też je žměschna. Hdyž tak nastróżane wobliczo pokasujemoj, móhła hosposa pytnucź, so wěmoj, schto na naju cźaka."

Haska žo hnydom sapocźa žmjecź, kaž so budźische jeho knjes něschto jara žměschne prajił. „Nó, tak wótsje žmjecź", žo major na njeho hórschesche, „žo runje nad tym njetrjebasch. Pschinjeß mi pschede wschěm mojej dwójnej pistoli. Tej dyrbitej mje psched prěnim nadpadom schkitowacź. Mój mjecź tu w kucźe mi też dobru žłužbu wopokaže. Pohladaj pak nětko ras, hacź něschto njeprawe w domje njenadeńdźesch — bróń abo rubjene wězy — hacź žnadź něhdźe něktsi rubjeźnizy skhowani njejžu a hacź spěschnje cźeknucź njemóżemoj. Ja budu bjes tym hosposu pascź, so sa Tobu njepóńdźe a Tebje njewobkedźbuje. Tak bórsy hacź wona s kuchnje stupi, ju dó jstwy sawokam a budu njewustawajzy s njej powjedacź."

Haska žo wotžaliwschi žo po khwilzy s pistolomaj wrócźi a jej na blido pokoži. Wón bě wschón blédy a wustróżany a praji: „Ssym žebi dosćź wobhladał! Pódla hródźe je maka komorka sa pohonczow. Pschepytach ju. Pod kožom wuhladach sapadowate durje; kožo, jenož s někotrych lohkich deskow wobstejaze, wotžužech, wotewrich durje a dele salésech. A schto tam wuhladach! Wschelaku s krwju womasanu drastu s najdróżscheho žukna, se žomota a židy. Atlaßowy laz, kotryž je po sdacźu bohatemu knjesej žłuschał, bě na tym měsćze, hdźež bě jeho wutrobu wodźél, wot noża pschekłóty, a widźecź je, so je krej s rany cźekka. Bély atlaß bě wot njeje cźerwjeny barbjeny. Twóchnucź njemóżemoj. Murja wokoło dwora je tak wyßoka, so bjes rébla psches nju njemóżemoj slésćź — a potom tola konjow njebych rad tu wostajił. S rubjeźnikow žo, kaž žo mi sda, w tu khwilu žadyn w domje njekhowa."

„A hdy by tu jich pok kopy byko", major wotmolwi, „njebych žo jich bojał. Tola mam sa dobre, so wot hosposy, kotraž je žama doma, klucźe žadamoj a potom s wotewrjenymi wrotami duschnje a pomaku wujěchamoj. Pschetož bych žo rad sminuł, krej pschelecź."

* * *

„Hej, knjeni hosposa", major sawoła, „pschińdźcźe tola ras dó jstwy!" Wona dó jstwy klazasche a žo praschesche: „Schto tak rucźe žadacźe?" — Tola tón žamy wokomik žo tsi krócź žylnje wo dworowe wrota dyri. „Hej", stara wjeßele sawoła, „hospodar dźe! Chzu jemu rucźe wocźinicź, prjedy hacź wot Waß žłyschu, s cźim mam Wam poßłužicź." Major se žwězu do durjow stupi, kaž so by s dwórliwosću žonje poßwěcźicź chzył. Tola wón chzysche jenož wjedźecź, hacź korcźmar žam pschińdźe, abo hacź někotrych rubjeźnikow žobu pschiwjedźe. Wón bě žam. Major s nim dó jstwy dźésche a žo saßo sa blido žyże, na kotrymž pistoli leżeschtej. Wón s korcźmarjom wo wójnje rěcźecź pocźa a bě pschi tym tak wjeßeły, kaž so by žo niczeho sleho njebojał.

Haska, kotryž bě bjes tym konjow napowił, teho runja dó jstwy pschińdźe a žo sa druhe blido žyże. Major jemu w cźéstej rěcźi pschikasa: „Khwataj s wjecźerju, daj žebi žwoju komoru pokasacź a donjeß do njeje mój wacźok. Potom hnydom lehnucź dźi! Bjer pak žo na kedźbu! Tak bórsy hacź pytnjesch, so wjazy wó jstwje njejžym, pschińdź skradźu do mojeje komory a wsmi žwojej dwě pistoli a mjecź žobu."

Haska wacźok do komory donjeße a žo saßo dele wrócźiwschi, žebi wocźi rybowasche a žałoßnje sywasche. „Wy dźé hubu rosdajicźe", korcźmar praji, „kaž so byschcźe mje pózrjecź chzyli." Haska žmějo wotmolwi: „Hdy bych móhł, haj. Tola žym saspany a bych rad lehnucź schoł. Ssym dźenža do skhadźenja žłónza stanuł a zyliczki dźeń jěchał. Budu spacź kaž schwinz w symje. Wokajcźe mje jutsje rano sahe, so njepschespju a njesakomdźu konjomaj pizu dacź. Dyrbicźe pak trochu buchacź, hewak njeßłyschu." Korcźmar bě jara wjeßeły, so móżesche najprjedy žłužobnika do koža pokasacź, a jemu psches dwór do komory pódla konjemza žwěcźesche.

Hdyž bě žo wón wróćił, žo major ſ nim ſ nowa do powjedanja da. Korčmař pak dyž a dyž spóſchiwje na piſtoli pohlada. „Lubitej žo Wam, knjes korčmarjo?“ žo major praſcheſche.

„O, pſche wſchu měru!“ žo korčmař žmějeſche; „wonej byſchtej jenož w žedle tčećej dyrbjałej. Tu jeju trjeba njeje! Scže do najweſćiſcheho doma pſchiſchli, to Wam ſjawnje praju.“

„Wěrju Waſchim žłowam“, major praji. „Waſch dom je tak wěſty, łaž ſcže Wy ſprawny. Tola moje waſchnje je, na piſtoli žwěru kedźbowacź. Wobej ſtej ſ kulku natykanej; móhło žo pſches njej lohko njeſbože ſtacź.“

„Chzu teho dla piſtoli radſcho do ſcžěnſkeho khamora połožicź a khamor ſamknucź“, korčmař majorowu rěcź pſchetorže, „klucź mójecže tak dołho k žebi wſacź.“

„Ně, ně, knjes korčmarjo“, major wobaraſche; „njeczińcže žebi žaneje prózy. To je tak moje waſchnje, ſo piſtoli žobu do ſpanſkeje komory wosmu a jej pódla koža na blidko połožu.“

Korčmař ſamyšleny pó jſtwje pokhodźi. „Ale“, wón na dobo ſawoła, „ſchto dha to je? Hakle nětko widźu, ſo wodu pijecže. Moja ſtara macź je tak ſabycźiwa. Wona Wam wěſcže žaneho wina poſkiczika njeje. Pſchinjeżu Wam najlěpſche, kotrež mam w pinzy; pijmoj hiſchcže ſchkleńzu hromadże!“

Won ſtupiwſchi wón wótſje do kuchnje ſawoła: „Macže, ſcže ſabyli, naſchemu cześcženemu hoſcźej wino pſchedſtajicź. Rucže pójcže ſo mnu a wſmicže žwěcźazu lampu žobu. Natoczu maku piczakku, kotruž žym pſchezo khowak, hacź prawje cześcźeny hóſcź pſchińdże.“

„Na czo žebi tón khabla myšli?“ žo major praſcheſche. „Chže mi wón ſpanſki napoj pſchedſtajicź abo mi ſ jědom ſawdacź?“

Na dobo korčmař durje wotewri a ſawoła: „O mój najlubſchi knjeże! Pſchińdźcže mi tola Boże dla na pomoz! Moja wboha macź, kotraž dyrbjeſche mi žwěcźicź, je ſe žwězu po ſkhodže do pinzy dele panuła. Njewěm, hacź je morwa abo hacź je hiſchcže žiwa. O pomhajcže mi tola, wbohu žonu horje donjeſcź!“

„Wutrobnje rad“, major praji; „wſmicže jenož žwězu tu na blidže a žwěcźcže mi!“

Pſchińdźeſchtaj k pinzy, do kotrejež žo ſe ſapadowatymi durjemi dźěſche. „Ach, hlejcže tam“, žałoſcźeſche korčmař, „tam delka wboha macź leži a žo ani njehibnje.“

Major njewjedźeſche, hacź je wona wo prawdže dele panuła, abo hacź korčmař jenož łjeſche, ſo by jeho do pinzy dele nawabił. Pſchi ſkhodže ſtejo woſtawſchi wón praji: „Dźicže ſe žwězu do prědka, knjes korčmarjo, ſo bych žebi po hubjenym ſkhodže teho runja ſchiju njeſwinuł.“

Hoſcźenzař do prědka dźěſche. Major wuhlada, ſo czrona wulkeho noża ſ jeho žuknje kukachu, kotrež prjedy widźał njebě. „Nětko je mi jažne“, žebi major praji, „tón njedoczink chže mje delka w pinzy, bjes tym ſo jeho macźeŕ ſběham, wot ſady ſakłócź.“ Major ſe žměchom ſawoła: „Schtóž druhemu jamu ryje, žam do njeje panje!“ a njekražnika rucže wot ſady ſtorczi, ſo žo tón po ſkhodže dele motaſche. Korčmař na žwoju macź padże. Stara žo rucže ſhraba, hrabnu korčmarja ſa włoſky a žantorjeſche: „Hłupako, žy drje mi, łaž žo mi ſda, něktore rjebła ſłamał.“ Major pak ſapadowate durje ſawrjeżnu a pſched nje žylny żeleſny ſažuwak žuže.

* * *

Na to major pſched khěžne durje ſtupiwſchi ſawoła: „Haſka! Haſka!“ — Haſka pſchińdże a mějeſche łaž prawy wuheŕſki huſar pſchi nadběhu na njepſcheczela w kójdej ruzy piſtolu a nahi mjecź w hubje. „Njetrjebaſch nětkole żaneje brónje“, major ſ wjeżełym hłoßom praji; „ptaczkaj ſtaj žo popanukoj. Korčmař a jeho macź ſtaj delka w pinzy ſawrjenaj.“

„Dobyte!“ Haſka juſkaſche; „twjerdźiſna je po tajkim naſcha. Nětko pak chzemoj žebi ju kuſk wobhladacź, ſo móhłoj ju, jeli je trjeba, też ſakitacź. Pſchede wſchěm dyrbimoj klucže pytacź.“

Haſka je, ſa nimi pytajo, bórſy w kuchni pod ſtarym powróczenym hornzom ſkhowane namaka. Wjeżeły huſar je na taleŕ połoži a je, łaž pſchi pſchepodaczu twjerdźiſny czinja, žo hłuboko kłonjo žwojemu knjeſej pſchepoda.

Najprjedy delni ſchoß ſaſtarſkeho twarjenja pſchepytaſchtaj, potom po wuſkim kamjeńtnym ſkhodże horje dźěſchtaj, khodźeſchtaj po wuſkich khodach wot komory k komorje. Sažo k jenym durjam pſchiſchedſchi, nutſka žo modlicź žkyſcheſchtaj. Major durje wotewri a ſe ſpodźiwanjom ſawoła: „Ssy Ty to, Maruſchka, kotraž tak nutrnje Boha proßy? Njejßy dha Ty něma?“

„Ach ně, luby knjeże“, wona wotmolwi, „mje jenož ſa tajku wudawachu. Sli ludźo w tutym domje běchu zuſeho knjeſa ſkónzowali a hrożachu, ſo mnu runje tak czinicź, jeli ſo bych ras pſched zuſymi, kotſiž do tejele korčmy pſchińdu, žłowczka prajiła.“

„Njeſtrachuj žo!“ major holczku ſměrowaſche. „Korčmař a jeho macź Tebi żaneje kſchiwdy wjazy czinicź njebudźetaj.“

„Ach, mój Bożo“, dźěczo ſ proſchazym hłoßom ſawoła, „Wy jeju tola ſkónzowali njejſcže?“

„Ně“, major wotmolwi, „žym jeju jenož do pinzy ſawrjeł. Pój nětko žobu dele dó jſtwy a powjedaj mi, łak žy do tuteho doma pſchiſchła.“

„O, luby knjeże“, mała praji, „Wy hiſchcže dołho wěſcźi njejſcže. W tutym lěžu žo na dwazecźi rubjeżnikow khowa. Hiſchcže tule nóż dźeżaczo abo dwanaczo k nam pſchińdu. Pſchetož ſa tak wjele ſtara hoſpoſa jědź warjeſche. Starajcže žo tola wo to, ſo żadławi mużojo do domu njepſchińdu.“

„Tak dha pój, Haſka“, major praji, „pſchihotujmoj žo na nich. Myßlu žebi, ſo tola nihdże druhdże hacź ſ wrotami do dwora njemóża?“

„Ně“, holczka wotmolwi, „wſchě wokna žu twjerdże pſchelěžowane. Pſchi khěži je wutwark, kotryž rubjeżniży žwoju žwětlizu mjenuja. Tam korčmař, hdyž rubjeżnikow na nóż wotczakuje, žwězu ſažwěcźi, ſo bychu pucź czim lózſcho namakali. Woni k wrotam pſchiſchedſchi kóždy ras tſi krócź wo wrota dyrja, a korčmař abo jeho macź potom wotewritaj.“

„Derje“, major, kedźbnje na holczżyne žłowa poßłuchawſchi, praji, „jeli ſo wſchitzy dwanaczo na dobo njepſchińdu, jich nuts puſchczimoj. Połojzu ſ nich pſchemóz, je namaj lohka wěz. Pſchihotujmoj jim czopke powitanje. Dźi pak najprjedy pohladacź, hacź žo žwěza w woknje hiſchcže žwěcźi.“

Haſka woteńdże, wróczi pak žo hnydom ſažo a žmějo praji: „Knjes korčmař a jeho macź ſtaj ródnaj w žłużbje. Staj, prjedy hacź ſtaj do pinzy ſaléſkoj, nowu žwězu ſaßwěcźikoj. Sswěza tajku jaßnoſcź dawa, ſo móżemoj lohko ſpóſnacź, kelko paduchow k wrotam na dobo pſchińdże.“

„Derje, Haſka“, major praji, „pój nětko ſo mnu do dwora, dyrbimoj nuſne pſchihoty czinicź.“ Khrobky offizěr žo žwoju žuknju woblecže prajizy: „Hižo huſarſkeje uniformy žo njekražniży naſtróża. Pytaj bjes tym ſa wjaſami, dyrbimoj khadłow wuwjaſacź.“

Na dobo žo tſi krócź wo durje dyri. (Pokračźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi žwjedźeńſkej hoſcźinje, na kotruž běchu žejmſzy ſapóßłanzy w Draždźanach wczera tydźeń pſcheproſcheni, wunjeże kral žławu na naſch kraj a na ſapóßłanzow; pſchedžyda prěnjeje komory poßławi naſcheho krała; pſchedžyda druheje komory, dr. Haberkorn ſe Zitawy, žławjeſche kralowu a zyły kralowſki dom.

— Pſchedźenak, protyka ſa Sserbow, na lěto 1888 je runje wuſchoł. Jeho wopſchijecže je lětža jara ſajimawe a budże žo wěſcže czitarjam lubicź. „Pomhaj Bóh“ je knjes farař Räda ſpißał, roshlad w žwěcže a powjedanczka žu ſ pjera knjeſa kapłana Kſchižana.

— W Budyſchinje žu na radnej khěži w něłajkim ſtarym, do kuta ſtajenym khamorje ſaſtarſke picżne žudobja namakali, łaž też ſtare liſcźiny (pißne pomniki), kiž žu w 13. ſtotku pißane.

— Direktor tudyſcheje ratarſkeje wucźerńje, knjes Brugger, je Albrechtſki rjad prěnjeje rjadownje doſtał.

— Scheſczo khudźi žlepi (mużſzy abo żónſke), kiž w Budyſchinje abo tola w Budyſkim wokrjeżnym hejtmanſtwje bydła, móża wot danje ſtareho Michaelſkeho wotkaſanja pjenjeżnu podpjeru doſtacź pſches měſchczańſku radu w Budyſchinje.

— Tele dny je pjecża jedyn zuſy njedaloko hoſcźenza „k tſjom lipam“ w nozy jeneho dźěłacźerja, wěſteho Froſcha, nadpadnuł a jemu czażnik kranuł. Paduch je na to do jeneje reſtawrazije pſchi žitnych wikach ſchoł a tam czażnik pſchedacź ſpytał. Dokelž pſchi tym jeho ſpłóſchiwe waſchnje nadpadże, jeho ſajachu.

— Khowajcže ſapałki (ſchwabliczki) a druhe ſapaładła pſched dźěczimi! W běhu tehole lěta je žo w Budyſkim wokrjeżu niz mjenje hacź na 9 měſtnach paliło, hdźež žu dźěczi woheń ſamiſchkorike; dźeżaty krócź žo wjetſcheje ſchkody wobróchu, dokelž žo hiſchcže ſ czażom wóhnja dohladachu. Duž Budyſke hamtſke hejtmanſtwo nětko ſ nowa ſtarſchich napomina, ſo bychu ſchwabliczki derje khowali a žwojim dźěczom krucže ſakaſali, ſe ſchwablicźkami hrajkacź.

S Łubija. S Hauptowej, kotruž je, łaž Wam tydźenja pißach, jeje muž tſělik, a kotruž běchu bórſy do wocźneje hojerńje w Zitawje dowjeſli, žo połěpſchuje; rana derje žije. Kulka běſche do ſpanja ſajěła, jabłuczko praweho wóczka wot ſady pſcheraſyła a rohowu kóżku wottorhnuła, kotraž žo jeno hiſchcže na jenym měſcže dźerži.

Kulka je bjes dalſcheje ſchkody ſ wóczkom won wuſtupiła. Lěwe wóczko je ſtrowe.

S Kamjeńza. W ßußodnym Gelenawje je 10. t. m. kruwa ſchtyri derje wutworjene cźelata porodźiła. Najßylniſche mjes nimi 38 puntow waźeſche, wot tych druhich tſjoch w pſcherěſku kóźde 32 puntow. Schkoda, ſo cźelata woſtałe njejßu; najſkerje je je kruwa ſatołkła. Pſched dwěmaj lětomaj mějeſche ta ßama kruwa 3 cźelata, loni jene, ſa dobrej dwě lěcźe po tajkim 8 cźelatow.

S pomjeſow. Wojerowſke (němſke) nowiny powjedaju, ſo ßu kolporteurojo tu a tam protyki drózſcho pſchedawali, hacź je prawje było, a ſo jich tuńſche protyki k niczemu njeběchu, dokelź běchu wopacźne, tak ſo kupowarjo jich trjebacź njemóźachu. My njewěmy, hacź je ßo hdźe teź źadyn Sserb pſches tajku protyku ſjebacź dał. Ale to ſ wěſtoſcźu wěmy a móźemy ſ dobrym ßwědomjom prajicź, ſo naſcha ßerbſka protyka je prawa, a ſo je teź tunja. Sserbſka protyka je dwojaka: jena hornjołużiſka, druha delnjołużiſka. Delanſki Hornjołużiczan ſ wjetſcha teź delnjołużiſku rěcź rěcźi, a wón cźita pódla hornjołużiſkich knihow teź delnjołużiſke; tak móże wón ßebi, jeli ſo chze, delnjołużiſku pratyju kupicź, a budźe tajku tak derje roſumjecź kaź hornjołużiſku protyku. Hornjołużiſka ßerbſka protyka cźiſchcźi ßo w Budyſchinje, delnjołużiſka ßerbſka pratyja w Wojerezach. Wjele ludźi na jenu abo druhu wot njeju cźaka; někotſi ßebi teź wobej kupja, hornjo- a delnjołużiſku; tunjej wſchak ſtej wobej, a ſpodobnej ſtej teź wobej.

Wokoło Hródka je w nowſchim cźaßu wjazy ras woheń byk. Najſkerje tam někajki ſtóſtnik ſałożuje.

S hole. Hdyż ſ pſchikhadom naſypmy delnje hałoſy topoła najprjedy liſcźe ſhubja, ma ßo wocźakowacź, ſo budźe naſypma miła, a ſo hakle poſdźe mjerſnucź pócźnje; hdyż pak ſ hornich hałożkow prjedy liſcźe pada, to na ßurowu, ſymnu naſypmu a na ſaźnu ſymu pokaſuje. — Tole prawidło naſchi „wjedrowi" profecźa w nowiſchim cźaßu wobkedźbuja. A dokelź lětßa liſcźe ſ delnich hałożkow topoła prjedy padaſche, ma ßo ſa to, ſo lětßa teź mile wjedro, kajkeź dotal mějachmy, dléje wutraje. Jeno ſo by ßo tole wěſchcźenje dopjelniło!

S Wochos. 30. ſańdźeneho měßaza popołdnju w 4 hodź. ßmy ßwoju nowu wucźerńnju ßwjatocźnje poßwjeczili, na cźoż běſche ßo jara wjele woßadnych ſeſchło. Knjes duchowny Stanga ſ Rychwałda w ßwojej rěcźi ſ krótka ſtawiſny Wochożanſkeje ſchule a jeje wucźerjow wot léta 1500 hacź do nětka poda, ſtarſchich napominajo, ſo bychu ßebi wucźerńnju jako wulke źohnowanje ſa woßadu wyßoko ważili a ſkutkowanje wucźerja ſchtoż móżno podpjerali.

W Dubrawzy niże Mużakowa je farař Gößgen 72 lět ſtary ſemrjeł. (Br. Z.)

Woßada w Liſchkowje pola Khocźebuſa ma tſi rjane nowe ſwony, late wot knjeſa Hadanka w Wojerezach. Dotalny mały ſwón Liſchkowſkeje zyrkwje pokaſowaſche lětoliczbu 1623, wulki pak 1797. (Br. Z.)

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Jurij Dreßler w Brěſynzy	1 hr.	— np.
Pſchekupz Domanja w Khróſcźizach	3 „	— „
Kubler Jakub Jurk w Khróſcźizach	1 „	— „
Hromadźe:	5 hr.	— np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud. Cźeladnik Natuſchk ſ Lupoje ma ßydom dnjow w arreſcźe ßedźecź, dokelź bě ſe ßłużby kublerja Rachlowza w Boſchezach woſpjet cźeknuł. — Teho ßameho pſcheſtupjenja dla ßłużbnu dźowku Spannez w Radworju, kotraż bě pola hoſcźenzarja Pohlanka tam ßłużiła, k arreſtej na tſi dny ſaßudźichu. — 12lětny Auguſt Bartuſchk ſ Bolborz bě 6. ſeptembra na dróſy pola Prěcźez ſa 1 mk. 80 np. ſpadaneho ßada wotewſał. Jeho macź, kotraż bě to widźała, pak jeho wot paduchſtwa wotdźerźała njebě. Bartuſchkowu teho dla ſ jaſtwom na jedyn dźeń khoſtachu, bjes tym ſo jejneho ßyna naßwarichu. — 12lětny Guſtav Ackermann w Demjanach bě ſ Drjecźinſkeho lěßa ſa 15 np. hałoſow wotewſał a jeho macź bě je ßebi wot njeho dacź dała, ſo by je na ßwój wużitk pſchetrjebała. Ackermanna dźiwajo na jeho młodoſcź jenoż poßwarichu. Cźeźſche khoſtanje ßo jeho macźeri pſchißudźi; wona ma pſchekhowanja dla dźeń w jaſtwje ßedźecź. — Dźełacźerka Granichowa w Dubrawzy bě cźeledź pſchiſtajała, wyſchnoſcźi wo tym niczo njepſchipowjedźiwſchi. Wona ma teho dla 10 mk. pjenjeżneho khoſtanja płacźicź. — Cźeladnikej Frycźi ſ Budyſchina bě hamtſke hejtmanſtwo arreſt na dwě njedźeli napokoźiło, dokelź bě woſpjet ſe ßłużby ryczerkublerja Voigta w Luſchczu ßamopaſchnje cźeknuł. Frycźa, kotryż ßebi ßudniſke wußudźenje żadaſche, ſ tym dozpi, ſo ßo jeho khoſtanje na 4 dny arreſta poniźi. — W februaru běchu ſchulſzy hólzy Guda, Schokta, Ducźman a Wróbel w Kſchiwej Borſchcźi w jenym twarjenju tam, żiwnoſcźerjej Pjetaſchej w Radworju ßłuſchazym, na 50 woknowych ſchkleńzow rosbili. Nawjednika wokno-rosbiwarjow k 10 mk. pjenjeżneho khoſtanja ſaßudźichu, druhich pſcheſtupnikow jenoż naßwarichu. — Kowarſki pomoznik Spreitz ſ Wojerez bě, hdyż w Nowej Wßy pola Njeßwacźidła a w Rakezach dźełaſche, ßwojimaj miſchtromaj wſchelaki grat wſak a 2. julija w Nowej Wßy tamniſchemu ſtrażnikej Brankatej pſchi pukach cźaßnik ſe ſaka kranuł. Spreitzowu lubku, dźełacźerku Wanakowu w Rakezach, winowachu, ſo je kranjene wězy khowała, ſo by ßo Spreitz khoſtanja ſminuł. Spreitzej paduchſtwa dla jaſtwo na jedyn měßaz, jeho lubzy polékowanja dla jaſtwo na jedyn tydźeń pſchißudźichu. — Jaſtwo na jedyn tydźeń ma młynſki Marwan w Hornjej Hórzy wotcźerpicź, dokelź je cźaßnik, 5 mk. hódny, ſ jenych khlamow w Budyſchinje kranuł.

Na ßwjedźeń ſemrjetych.

(Wotmolwjenje na doſtaty liſt.)

Sswětne wſcho ſańdźe, ßo po cźaßu minje,
Wutroba, pytaj ßej wobſtajny dom;
Runje kaź w pſchirodźe nětko wſcho hinje,
Rjanoſcź jej' pomjeńſcha ſ kóźdym ßo dnjom:
Tak teź tón cźłowjek; dźenß ſ hordoſcźu hlada,
Jutſje je morwy — żno do rowa pada.
Żiwjenje daka je Boża nam hnada,
So móhli ſbóżnoſcź w nim wuproßycź ßej;
K ſbóżnoſcźi pſches niczo hewak njej' rada,
Jeniczży dawa ju Jeſußa krej
Tym, kiż joh' w wěrje ſa ſbóżnika maju,
Na jeho ſaßkużbu dowěru ſtaju.
Chzemy my po ßmjercźi k Jeſußej cźahnucź,
Mamy żno w żiwjenju jeho teź ſnacź;
Swólnje tu noßycź, ſchtoż na naß da panucź,
Jeho dla cźerpicź, ßo pſcheſcźěhacź dacź;
Khróble a rady wot Jeſuſa rěcźecź,
Sswědcźicź pſchez' wo nim — hdźeż nochzedźa ßłyſchecź.
Wo tajkich cźłowjekow nochze ßwět rodźicź,
Klije a tama, a ſazpiwa jich;
Pſchi wſchitkich ſkładnoſcźach pyta jim ſchkodźicź,
Wotkrywa ſ radoſcźu kóżdy jich hrěch;
Kładźe jim ßycźe, do ßmjercźe jich honi:
„Jeſuß ſtej pſchi nich we cźernjowej króni."
Schto dha nětk ſrudnje tu ßyłſy ßo ronja
Wo tych, kiż w wěrje tu wumrjeli ßu?
Njejßu dha woni, hdyż k rowu jim ſwonja,
Żałoſcźi wuſchli, kiż mějachu tu?
So bychu ſ hnady po pſchětratym dźěli
Wotpoczink w rowje — měr w njebjeßach měli.
Tam nětko widźa, ſchtoż wěrjachu tudy,
Żněja, ſchtoż pſchi ßylſach ßyjachu tu;
Hrěſchnik, jow njecziſty, nahi a khudy,
Smyty je cźiſty tam ſ jehnjecźa krwju:
Jow běchu zuſniży, ſazpjeni woni,
Tam ßu nětk měſchcźenjo w njebjeſkej króni. J. P.

Přilopk.

* W wokolnoſcźi Reichenbacha, hdźeż, kaź hižo tydźenja piſßachmy, trichinoſa ſakhadźa, běſche hacź do ſańdźeneje njedźele hižo 23 ludźi na tule khoroſcź wumrjeło; 100 jich hiſchcźe khorych leži. Najhórje je we wßy Unterhainsdorf, ſ wotkal je ßo khoroſcź roſſchěriła.

* Wo ſrudnym podawku w ßwójbnym żiwjenju ſe Shorjelza piſßaju. Schewſki miſchtr Friedrich tam, hižo druhi krócź woženjeny, widźiwſchi, ſo ßmjercź dołhemu cźerpjenju a cźwili jeho mandźelſkeje bórſy kónz ſcźini, khróbłoſcź ſhubi, hiſchcźe dale ßo wo żiwjenje běduicź. Boha ſabycźiwy muż rjemjeń ſhrabnuwſchi ßo pſched wocźomaj ßwojeje mandźelſkeje, w poßlednich ſtorkach leżazeje, wobwěßnu, kotrejż móżno njebě, ßwojeho mandźelſkeho wot jeho żałoßneho njeſkutka wotdźerżecź. Wbohe dźěcźi tak na dobo nana a macźer ſhubichu.

* 5. novembra bu ßyn jeneho hajnika njedaloko Hirſchberga bliſko ſtarſchiſkeho domu tſěleny. Hólcźez běſche tak cźeżży ranjeny, ſo dwaj dnjej poſdźiſcho wumrje. Hnydom na to tukachu, ſo je ſwěrinſki paduch mordar byk. Tak teź běſche; pſchetoż jako mordarja ßu nětko léßneho dźełacźerja ſ Wulkeho Jſera, ſnateho ſwěrinſkeho paducha, wußlědźili a ſajeli. Sſo mordarſtwa wuſnawſchi wón takle

powjedaſche: Pó cźmje a w lěßnej huſcźinje ßo mi ſdaſche, ſo mam kruch ſwěriny pſched ßobu; duž na nju dźěch, ale ßo ſakopnuch a padźech, pſchi cźimž ßo ſ mojeje tſělby ßamo wot ßo wutſěli; hakle hdyž hólcźeż wokacź pocźa, pytnuch, kak ßym ßo mylił.

* 13 lět ſtara holcźka jeneho dźěłacźerja w Pſchiwoſu w Schleſynſkej ßwoju towarſchku, hewjerjowu dźowcźiczku, narěcźa, ſo by ßwojemu nanej pjenjeſy ſ kſchinje wſaka. Holcźka poßłychaſche a towarſchzy 500 ſchěßnakow pſchinjeße. Dźěłacźeŕ ßwojej dźowcźiczźy pjenjeſy wotewſa, je pſcheczini a ßo potom ł haŕbu a ſe ſtrachom wobwěßnu.

* W Miechowizach w Hornjej Schleſynſkej ßebi 11 lět ſtara ſchulſka holcźka ſ hrochom hrajeſche. Ssebi na niczo ſke njemyßło ßebi wona do kózdeho wucha hróſchatko tyknu. Dwaj měßazaj posdźiſcho pak ju hkowa bolicź pocźa, a holza dźeń a cźeźſcho ßkyſcheſche. Starſchej bórſy pytnuſchtaj, ſo je dźěczo khore, ale ßebi wumyßlicź njemóżeſchtaj, ſchto ßnano móhko ſ pſchiczinu khoroſcźe bycź. Hakle hdyž běſchtaj ßo ju doſcź ſwuwopraſchowałoj a ji wjele ſ dobrym rěczakoj, ßo holcźka wuſna, ſo je ßebi hrochowe ſornjatka do wucha tykała a ſo je wjazy won wucźahnucź njemóże. Starſchej na měſcźe wo lěkarja póßłaſchtaj, kotremuž też ßo na ſboże radźi dźěſczu hróſchatzy ſ wuſchow wucźahnucź.

* Tak wjele hacź je ſnate, pſchebywaju w tu khwilu 23 cźorni w Barlinje, ſ kotrychž ßu ßami nětotſi ſ Barlinjankami woženjeni a nanojo małych Barlinjanow a Barlinjankow. Woni ßu ßo ſ wjetſcha ſa ßkużobnikow, pincźnikow, wrótnikow atd. pſchiſtajili. Najwjazy ſ nich je ßo w Amerizy narodźiło. Tſjo, kotſiž ßu w runej měrje ſ Afriki pſchiſchli, ßu muhamedanſzy, jedyn je ßamo hiſchcźe póhan.

* Pſched zivilnej komoru krajneho ßudniſtwa w Inſterburgu ßo wóndano ſpodźiwny podawk ſta. Zona na dźělenje mandźelſtwa ſkorżeſche. Wóndano běſche ertne ſkónczne jednanje, kotreż po żadoſcźi ſkórżbnizy wupadźe. Ssudnizy ßo ſe ßudniſkeho ſala na wuradźowanje do ßwojeje ſtwiczki podachu, na cźoż mějeſche ßo wußud wojſjewicź. Prjedy pak, hacź pſchedßyda ſarěcźa, ßo wón dohlada, ſo ſkórżbniza hórke ßylſy roni. Na jeho praſchenje, ſchto dha ji je, a hacź hiſchcźe ma żaneho żadanja, żónſka ſ tſchepjetazym hkoßom wotmolwi: „Ja pak bych jeho tola rada ſkhowała.“ Pſchedßyda jeje żadanje rady dopjelni a ju puſchcźi, ju napominajo, ſo pod tajkimi wobſtejnoſcźemi hakle ßudniſtwo dołho wobcźeżowała njeby.

* W lěßu bliſko Schternberka pſched něſchto njedźelemi wucźomza tamniſcheje realki na ſchtomje wobwěßnjeneho namakachu. Sańdźene dny ßo jeho młódſchi bratr, 9 lět ſtary hólcźk, w nanowym domje wobwěßnu. Wo bratrowej ßmjercźi ßłyſchiwſchi běſche wón też wjedźecź chzył, kak to je, hdyž ßo wobwěßnjeſch.

* Sajimawa operazija je ßo wóndano tſjom lěkarjam w Gelſenkirchenje radźiła. Jenemu hewjerjej běſche 19. wulkeho rózka 1871 pola St. Quentina chaſſepotowa kulka do lěweho ramjenja ſlecźiła. Pſched krótkim hewjeŕ na ramjenju ſacźeklińu doſta, kotraż ßo jětſicź pocźa. Duž wón do hojeŕnje dźěſche, hdźeż ßo lěkarjam radźi jemu kulku wucźahnucź. Połtſecźa zentimetra dołha kulka je na wjazorych měſtnach rosrubana a ma ſplaznjeny kónczk. Wona w mjaßu 9 zentimetrow hłuboko tcźeſche, ale prjedawſchemu wojakej na żane waſchnje wobcźeżna była njeje.

* Twarz ſe Schönlanke, kotryž běſche na hońtwje, ſady kerkow lohke krocźele ſaßłyſcha. Mějo ſă to, ſo ſa kerkom ßorna tcźi, wón tſěli a też njemißnu, ale — mkodu holcźku ſ Grotkowa ſatſěli. Duž mějeſche ßo hnydom ſ procha. Bratr ſatſěleneje, kralowſki hajnik, ßotru morwu ſa kerkom nadeńdźe. Twarza ßu ſajeli.

* W Wołmucu je, każ ßo ſda, woda jara mokra. Jedyn pjekarſki běſche ßebi tam wóndano pſchěſpak; duž k rězy Morawje běżeſche a chzyſche ßo tepicź. Wón ßo kabat ßlecźe, do rěki ſkocźi, ßo hnydom ponuri, bórſy ſaßo horje ſpłunu, ſbożownje hacź do brjoha dopłowa, ßo ßwój kabat woblecźe a — khětſje rucźe domoj běżeſche.

* 25 lět ſtara ßkużobna holza w Praſy mějeſche wobě dźaßnje połnej wopaczných ſubow, kotreż wona pſched krótkim pózrje. Dokelž ji ſuby w pózeradle tcźazy woſtachu, wona do hojeŕnje běżeſche; ale ſuby ßo ji do żołdka dele ßużechu. Po ſdacźu ſtrowu ju ſ hojeŕnje ſaßo puſchcźichu. Něiotre dny posdźiſcho wona krej wrócźecź pocźa; duž ßo hnydom wo lěkarja póßła, kotryž pak njeſbożownej pomhacź njemóżeſche. Hižo naſajtra rano wona wumrje: wopaczne ſuby běchu ji żołdk pſchekakałe.

* We wßy Kamionku njedaloko Lwowa w Haliczu ßo pſched krótkim 5 ſtatokow wotpali. W měſto teho, ſo bychu woheń haſcheli, ßo wjeßni wurěcźowachu, ſchtó je woheń ſakożił. Skónczńje jeneho wobydlerja, na kotrehoż tukachu, ſhrabnuchu a mi a tebi niczo do płomjenjow cźißnuchu. Jeho cźěło ßu posdźiſcho na wuhło ſpalene pod rospadankami namakali. Ssudniſtwo je ßo dotal podarmo prózowało mordarja abo mordarjow njeſbożowneho wußlědźicź; pſchetoż wſchitzy ßwědzy mjelcźa, każ row.

* Hróſbny podawk je ßo na Khude Duſche w Klatowach w Cźechach ſtał. Ssyn tamniſcheho korczmarja a prjedawſchi pißaŕ tamniſcheho ßudniſtwa, kotryž w hkowje zyle prawy njeje, popołdnju wokoło pjecźi domoj pſchińdźe a wot jeneho ßkużobneho ßwojeho nana żadaſche, ſo by jemu revolvr natykał. Hdyž jeho tutón ßmějo wotpokaſa, mkodźenz dźeſche: „Dha ſ Cźorneje wěże dele ſkocźu.“ Wo tym ſhoniwſchi nan ſa ßynom hladacź dźěſche, ale jeho żałoſtnje rosbite cźěło nadeńdźe. Mkodźenz běſche dokonjał, ſchtož běſche ßebi ſamyßlił. „Cźorna wěża“ je jena ſ najwyſchſchich w Cźechach. Mkodźenz mějeſche pſchehnate nabożne myßle, a ma ßo ſa to, ſo je wopyt pohrjebniſchcźa na Khude Duſche ſ pſchicźinu jeho nahkeje ßmjercźe był.

* Na rejwanſkej łubi w Peſchcźe běſche 7. t. m. w nozy krwawna bitwa mjes wojakami: tſělzami a honwedami. Schtyrzecźo tſělzy (Cźeſcha) chzychu pólku piſkanu měcź; dwanacźo honwedojo (Wuherjo) pak żadachu, ſo bychu herzy cźardaſch ſadźěłali. Duž puki padacź pocźachu. Honwedojo, kotſiž běchu w mjeńſchinje, ßo bórſy wotßalichu a ßebi ſ kaſarmow towarſchow na pomoz pſchiwjedźechu. Nětko mjes 150 wojakami woprawdźita bitwa naſta; w korczmje bu wſcho rosbite, a pjatnacźo wojazy cźeżzy ranjeni leżo woſtachu. Porjad hakle ſaßo naſta, hdyž poł kompagnije wojakow ſakrocźi. Herjekarjow ßu ſajeli.

* W Falkenawje pola Grotkowa běſche tamón tydźeń wjeßoły kwaß. Jedyn ſ kwaßarjow hiſchcźe w kwaßnej draſcźe pſchi rańſchich ßměrkach domoj pſchińdźe. Dwaj ſkhodaj hacź k ßwojemu wobydlenju horje doczampawſchi wón, dokelž ßo jemu ſeſda, ſo ma ßwoje kożo pſched ßobu, ſ durczkami do wuhnja nuts ſaléſe a ſ hobrſkim bubotom w wuhnju dele ſjédźe. Tónle ropot běſche druhich wobydlerjow doma wubudźił, kotſiž mějachu ſa to, ſo je ßo paduch do domu dobył, a ßo ſe wſchelakim gratom wobróniwſchi paducha pytacź pſchińdźechu. K ßwojemu njemakemu ſpodźiwanju ßwojeho ßwěrneho ßußoda w wuhnju nadeńdźechu, ſ kotrehoż jemu ſ wulkej prózu won dopomhachu. Każ ßo ſkurjenemu rědko hdy ſchto ſtanje, tak też ßo naſchemu kwaßarjej żaneje dalſcheje ſchkody ſtało njebě: mjeswocźi běſche ßo trochu wobodrěł, też w kſchiżu jeho ſabolowaſche, a ßněhběły wſchak też njeběſche; ale ſtrózele běchu jeho nimale ſtróſbeho ſczinike.

* W Bari je dźěłacźeŕ Benedetti ßwoju zyku ßwójbu, 3 dźěcźi w ſtarobje wot 3 hacź do 15 lět, ßwoju żonu a na poßledk pſchichodnu macź, kotraż wo pomoz wołaſche, ſe ßekeru ſaraſył. Njeſkutk je ßo w roshorjenoſcźi ſtał: Benedetti ßo na to mjerſaſche, ſo pſchichodna macź dźeń wote dnja ßwarjeſche a ßantorjeſche.

* Hdyž běchu ßo ſchulſke dźěcźi jeneje Londonſkeje wucźeŕnje wóndano do popołdniſcheje wucźby pſched wucźeŕnju ſhromadźike, ſ wotewrjenymi wrotami na jene dobo cźělz nuts pſchicźěri, kotryž běſche ßo ſpłóſchił. Rohaj wuſtajiwſchi a wopuſch ſběhnuwſchi cźělz nětotre dźěcźi ſbodźe a nětotre potepta, mjes tym ſo druhe kſchiczo do wſchěch kónzow roſcźěkachu. Nětotre mjes nimi ßu cźeżzy ranjene. S wopŕědka ßebi nichtó njeſwaži, njemdremu ſkocźeczu bliſko pſchińcź. Skónczńje pak ßylny a wutrobity muż cźělza ſa rohaj pſchimnu a jeho njedźiwajo na jeho ſapjeranje krucźe dżerżeſche, doniż jeho njeſeſpinachu. Mjes tym honjerjo pſchińdźechu, kotrymž běſche cźělz cźeknuł, a jeho wotwjedźechu. Wjazy hacź 20 dźěcźi je cźělz bóle abo mjenje ſtraſchnje ſranił.

* W Bilſku je ßo njedźelu rano ßukelna fabrika wotpaliła. Njeſboże je dźěłacźeŕ ſ njewobhladniwoſcźu ſawinował. Wón chzyſche petrolejowu lampu haßnucź: w měſto teho, ſo by wot deleka nuts dunył, wón horjeka do zylindra nuts duny; lampa rosbuchnu a petrolej ßo ſapali. Wuſtrózany dźěłacźeŕ woſtajiwſchi wſcheho cźeknu a nikomu njepraji, ſchto je ßo ſtało. Sa khwilku zyła fabrika w płomjenjach ſtejeſche, a woheń ſahaſchecź wjazy mózno njebě.

* Bliſko Portlanda w Oregonje w Połnóznej Amerizy ßu pſched krótkim w ſkaliſnje, 1500 kóhcźi nad morjom, ſkamjenjenu rybu namakali, kotraż je, każ ßmě ßo ßudźicź, wjele tyßaz lět ſtara. Ryba, na kotrejż ßu wopuſch, hkowa, brjuſchne a khribjetowe pjera jaßnje widźecź, je 17½ zola dołha a 6 zolow ſchěroka a na rybu podobna, kotrejż ßo němſzy „dorſch“ rěka.

* W Awſtraliſkej, hdźeż ßo ſkota ruda kopa, ßu pſched krótkim dulu cźiſteho ſkota namakali, kotraż 51 puntow waži. Dula je 52,000 mk. hódna a ßo bjes dwěła do Londona póſcźele, hdźeż ßo wuſtaji.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Khorla Hermann Holcž, molerˊ pod hrodom, ſ Marju Lejnu Brühlez tam. — Ernſt Auguſt Jurſch, kheżeŕ a rěſnik na Židowje, ſ Emmu Amaliju Kozorez tam.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Marja Fanny Hedwiga, Jana Ernſta Krebſa, gratmiſchtra w Dobruſchi, dź. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Roſiaka, dźěłaćerja na Židowje, ß. — Hana Marja, Khorle Ernſta Scholty, żiwnoſćerja w Wownjowje, dź. — Hana Auguſta, njemandź. dź. na Židowje.

Zemrjeć:

Dźeń 10. novembra: Handrij Schreiber, dźěłaćeŕ tu, 68 l. 7 m. 21 d. (ßo wobwěßnuł na Hornjokinjanſkich leżomnoſćach). — 11. Hana bywſcha ſwudowjena Krupowa, njebo Khorle Auguſta Graua, kheżerja a murjerja na Židowje, wudowa, 75 l. — 12. Jaroměr Hermann, Khorle Auguſta Hermanna Cźěßle, fabrikarja na Židowje, ß., 4 m. 26 d. — 13. Hana Karolina, bywſcha ſwudowjena Meſchkowa, Pomhajboha Schramma, żiwnoſćerja w Sſonej Borſchćži, mandźelſka, 73 l. 10 m. 22 d. — Handrij Dorżan, kubleŕ w Sſonej Borſchćži, 76 l. 11 m. 3 d.

Płaćižna żitow a produktow w Budyſchinje

12. novembra 1887.

Żitowy dowos: 2153 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacž mk.	Na burſy hacž np.
Pſchenica	běła	8	39	8	69	8	48	8	75
=	żołta	7	98	8	33	7	92	8	18
Rožka		6	1	6	20	5	85	6	14
Jeczmjeń		5	94	6	23	5	98	6	16
Wowß	50 kilogr.	5	—	5	50	—	—	—	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka		15	—	15	50	—	—	—	—
Berny		1	90	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	1	80	2	—	—	—	—	—
Pſchenična muka	50 =	7	—	15	50	—	—	—	—
Rżana muka	50 =	6	—	9	50	—	—	—	—
Sſyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sſłóma	600 =	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 771 ſchtuk, ſchtuka		7	—	17	—	—	—	—	—
Pſchenične wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. drużiny 55—59 mk., 2. drużiny 50—54, 3. drużiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—52 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. drużiny 53—60 np., 2. drużiny 28—38 np. po puncźe rěſneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 18. novembra: Mjerſnjenje.

Ssuproſchna **ranza** je na pſchedań pola **Wuſchika** w Nowej Schćeńzy.

W Nowej Wßy cźišło 4 pola Rakez je ßuproſchna **ranza** na pſchedań.

7 żeleſnych ßypnych khachlow ſa reſtawrazije a rejwanſke kubje ßo hodźaze, 3 ßypne maſchiny, małe kuchinſke a tepjenſke khachle ma na pſchedań **A. Kerbach** na kamjeńtnej haßy 31 po 1 ſkhodźe.

Popjeł

wot 6 lowrijow cźěſkeho wuhla a 15—18 hromadow drjewa móże ßo wotwoſyć pola **Eduarda Siebenhünera** pſchi brjoſy (uferweg) 1.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płaćišnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np., paleny pnnt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakćik po 50 np.,

amerikanſki rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucża

Ernſt Mittaſch

pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Richard Neumann

na ſnutskownej lawſkej haßy

porucża ßwoje kolonialtworowe khlamy w jenoż dobrych kajkoſćach po tunich płaćišnach.

Pſchi wotewſaczu wjetſchich dźělbow ßo niżſcha płaćišna woblicża.

Drjewowa awkzija

na Drobjanſkim reviŕje.

Schtwórtk 24. novembra t. l. ma ßo

150 ßuchich dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja 1/2 10 hodźin w ßlinje pſchi Lupjanſkim puczu.

W Minakale, 16. novembra 1887.

Hrabinſka ſ Einſiedelſka inſpekzija.

Mydlaŕnja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

porucża

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36 „
żołte wóſkowe mydło I	„ „	40 „
żołte wóſkowe mydło II	„ „	30 „
ſoda	„ „	5 „
ſchterku	„ „	22 „

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaćišnje.

Deſtillazija Ad. Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

porucża ßwoje wubjernje **cźiſćene palenzy**

cźišło 1 w cźwizach po 8 litrach a wjazy, liter po 30 np.,
= 2 = = 8 = = = = = 28 np.,

pſchi jenotliwych litrach ßo płaćišna wo 2 np. po litrje powyſchi,
dwójne likěry liter po 75 np. we wſchěch drużinach,
jednore ßłódke palenzy liter po 50 np.

Wſchě palenzy ßu po najlěpſchich rezeptach dźěłane a w ſnatej **cźiſtoſći** a **ßłódkoſći** woſtałe.

K kwaßam, ſchćišnam atd. ßu wone ßwoje hódnoſće woßebje poruczicź; też ßo ßudobja ſa nje wupożcźuja.

Płaćišny ſa palenzy cźišło 1 a cźišło 2 ßu tak wobliczene, ſo ßo hnydom ſapłacża.

Hróch k jědźi, derje ßo warjazy,

hachtel po 85 np., 1/4 kórza po 4 mk.,

małoſornaty majß a **majßowy ſchrót,**

wſchě drużiny **ßuchich warjenjow**

w najlěpſchej kajkoſći porucża

C. E. Scholze

na ſwonkownej lawſkej haßy 15.

Hotowe ſchaty ſa dźěći:

koſchuliki, pjeſlki, tykane poßleſchcża, zychi, pjelchi, podłožki, ſawalne rubjeſchcża, khapicźki, kſchćeńſke deki, kſchćeńſku draſtu, deki na wós, kholowcźki, lazki a **łožowe poćehnjenja,** kaž też

tkaniny k ßamßnemu ſchiczu

porucża tunjo

A. Tschentscher w kupnizy.

Paleny a njepaleny khofej

pſchedawa po ſtarych tunich płaćišnach w jenak dobrej drużinje

khofejowy ſkład

Th. Grumbta

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

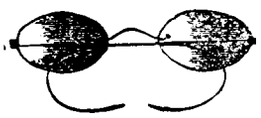

Bryle,

ſa kóžde wóczko pſchihódne,

porucza **Joh. Gäth** 1 na hospitalſkej drósy 1.

Emma Vorwerkowa

porucza ſwój ſkład **paletotow, žaketow** a **plüſchowych pjeſlow** w bohatym wubjerku po najtuniſchej płaczíſnje.

Swój wulki ſkład hotowych **pjelſchczowych tworow** k dobroczíwemu wobkedžbowanju porucza

Heinrich Lange

9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudžełane **czorne** a **běle pjelſchczowe kože** po najtuniſchich płaczíſnach.

Swój wulki ſkład

optiſkich a mechaniſkich tworow

pſchi potrjebje najnaležniſcho poruczam.

G. Kloeppel nëhdy **Ad. Wagner**

optikus a mechanikus

na hauensteinſkej haßy.

Symſke nadwoblecže, mužaze ſuknje, paletoty, mantle ſo **njerospróte** rjenje a ſ njepuſchczatej barbu ſ nowa barbja a wubjernje ſhładkuja.

W. Kellingez parna barbjerńja w Budyſchinje pſchi žitnych wikach.

Najnowſchi naporjad. Najwubjerniſche pſchiprawy.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacz, njech njeſabudže, ſebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacz, dokelž budže pſches wubjerk a tunje płaczíſny kóždy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Flanel k koſchlam w wulkim wubjerku ſtary łóhcz po 16 np. hacz k 6/4 ſchërokim najlëpſchim elſaſkim kajkoſczam; **kalmuk** ſtary łóhcz po 28 np.; 6/4 ſchëroka tolſta **wolmjana tkanina** k ſuknjam ſtary łóhcz po 30 np.; tolſty **köper** w nowych, rjanych druzinach; **lama** dwójzy ſchëroki ſtary łóhcz po 60 np.; **zychi,** 6/4 ſchëroke, łóhcz po 22 np.; **barchentowe koſchle** hižo po 1 mk.; **czíſchczane ſchórzuchi** we wſchëch wulkoſczach; **běły, módry, rubjany płat** we wſchëch ſchërokoſczach jara tunjo, **židžane, połžidžane, wolmjane, połwolmjane, bawmjane rubiſchka** atd. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Podpißany ßebi dowola ßwojim czeſczenym ßerbſkim wotebjerarjam ſ daloka a ſ bliſka k wjedženju dacz, ſo ßu nëtko jeho

nowe wulke khlamy

hotowe a wotewrjene. Moji czeſczeni wotebjerarjo budža nëtko pódla ſnatych tunich płaczíſnow na jara pſchihódne a pſchijomne waſchnje ßwoju potrjebu pola mje kupowacz.

Jako woßebje tunjo poruczam:

khoſej njepaleny po 110—160 np.,
khoſej paleny po 120—200 np.,
najlëpſche Draždžanſke ßuche drožđže, zokor, róſynki, korjenje, } tuńſcho hacz prjedy,
nowe połnojerje po 3—5 np.,
dobre wotležane zigary po 2 np., 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
dwójne dobre palenzy a **likëry** wubjerne ßłódne a jara tunje!

J. T. Glien,

wulke materialtworowe khlamy ſ deſtillaziju

na drjewowym torhoſchczu czißło 4.

Khorla Barthel

w Budyſchinje ſ napſchecza mëſchczanſkeho theatra

porucza po tunich płaczíſnach:

porzelan, kamjeninu, ſchkleńczane ßudobje, taflojtu ſchkleńzu, ſchpihele, pupy, pupjaze hłowy atd.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar

na ſchuleŕſkej haßy czißło 1,

porucza ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dżëła a ſnateje hódnoſcze, teho runja wubjerne **pſchedżeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczíſnach.

Czinju woßebje na to kedžbne, ſo ßobotu a hermanki w budże na torhoſchczu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich czeſczenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleŕſkej haßy czißło 1 podali.

W kupnizy. **Louis Gadt** **W kupnizy.**

pſchi torhoſchczu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu czaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwoblecžow, hiplow, ſwoblecženjow** atd. ſa muzſkich a hólzow ſ jenož czíſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dżëłarni dżëłanych, po wurjadnje poniženych płaczíſnach poruczam.

Draſta, po mërje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaczíſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchëch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wëzow ſaßo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

Czíſtowołmjane

konjaze deki

por hižo po 4 mk. 50 np.

porucza

Richard Gautzsch

na bohatej haßy.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zyłych tunach hiſchcze tuńſcho, porucza

Th. Grumbt.

J. G. Schneider

pſchi lawſkim tórmje.

Najwjetſchi wubjerk **czaßnikow a rjeczaſow,** kaž tež **hudžbnych tyſow.**

Tunje a najlëpſche porjedżenje wſchëch czaßnikow.

Czorny kaschemĕr

jenož czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Wote mnje sawjedžene tkaniny, sa kotrychž hódnosczj rukuju, ßo kóždemu kupzej spodobaju.

Wubjerne czorne židžane tkaniny.

Najtuńsche płaczisny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Džĕlbu wubrakowanych zigarow

wschelakeje barby w jenajkej dobrej, milej kajkosczi pschedawam 100 scht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 scht. po 25 np.) — sa kurjerjow 4 np.-zigarow ßo hodžaze.

Wschelake sbytne družiny 100 scht. po 2 mk. 25 np., dale sbytk džĕrkatych zigarow 100 scht. po 2 mk. 70 np.

Wschĕ družiny ßo derje pala!

Rołkaty tobak punt po 50 np. a drózscho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po wasy a w pakczikach.

Krane rjepiki, najlĕpscha twora, punt po 40 np., ßnadnische družiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad
na bohatej haßy 13.

Hamburgsko-amerikanske
paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokódžna jězba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedželu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwĕ njedželi,
ſ **Hamburga** do **Wschezjorneje Indiskeje**
mĕßacznje 3 krócz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
mĕßacznje 1 ras.

Towarstwowe póstske parne łódže podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowansku skladnosczj sa kajutowych a **bjeſtubjowych** puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 737
Carl Meisel w Budyschinje.

S tutym dowolam ßebi pschedbĕžnje wossjewicz, so ßym wot 1. dezembra t. l. jako **rĕčznik** tudy pschipuschczeny.

W Budyschinje, 15. novembra 1887.

Assessor E. Mütterlein,
pschedßyda Towarstwa Pomozy studowazych Serbow a sarjadnik maczicznehо doma.

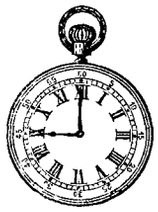

Franz Marschner

czaßnikar
w Budyschinje na bohatej haßy 9
ßwój derje srjadowany skład dobrych **czaßnikow a czaßnikowych rjeczasow** dobroczinwemu wobkedžbowanju porucza.

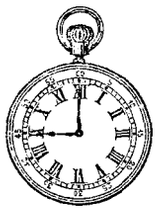

Sprawne poßłuženje — rukowanje na wjazore lĕta — tunje płaczisny.

Porjedženja ßo derje a tunjo wuwjedu.

S dobom na to kedžbne czinju, so ßerbski rĕczu.

Konditornja a khofejownja
Alwina Schradera

38 na swonkownej lawskej haßy 38

porucza ßwoje wschĕdnje czerstwe **pjeczwo k tejej a khofejej,** wulki wubjerk **schokoladow** hižo po 1 mk., **wuwolijowany kakao,** wschelaku **zokrowu tworu, bonboniery, jědžne tykanzy, póprjanzy a makrony.**

Skasane pjeczwo ßo rucze a tunjo wobstara.

Rjane wulke rumnosczе, duschny pschebytk.

Na ßwjedžeń semrjetych.

Hłóß: Wjeßel ßo, o moja dušcha.

Zyrkej ßwoje stawy wołą,
Dženß na ßmjertnym ßwjedženju
Shromadžicz ßo pola rowa
Sswojich lubych we duchu
Tam na roli pohrjebnej,
Bohu Knjesej ßwjeczenej,
Tam, hdžež sachodnosczj naß wodži,
Nadžija pak ßobu khodži.
Pójcze, kschesczj'jenjo, we duchu
Tam, hdžež naschi morwi spja,
Kiž ßo lĕtża wot naß hnuchu
A ßu saschli do rowa.
Dženßa nascha ßwjatniza
Njech je tam, hdžež woni spja,
Hdžež nam prĕduja jich rowy
Pschichod rjenischi a nowy.
Młodženzo, pój we czichosczi
K rowej ßwojej' njewjesty,
Pschistup w khutnej želniwosczi
K jejnej sparnej komorzy.
Wot tebje ßmjercz pschesahe
Ju w dnjach rózow dželesche
A czi nadžiju na semi
Sa twój pschichod wschitku slemi.
Njewjesta, pój wurudžena
K rowej luboh' semrjetoh',
S kotrymž chzysche sjenoczena
Hicz do czaßa pschichodnoh'.
Boži jandžel słĕdnjenja
Tebi jeho ſ rukow wsa
A pod trawnik khłódnoh' rowa
Sa wschón czaß joh' tebi skhowa.
Torhnjeny wot mandželskeje
Pój, ty srudny wudowzo,
Kiž ßy hižo mĕł wot njeje
Na hłóß Boži džĕlicz ßo.
S njej ßy stał psched woltarjom,
Pytał ſ njej ßy Boži dom,
Doniž czichi jandžel Boži
Ju do rowa njepoloži.

Pójcze, ßyrotki też khude,
Won, hdžež waschi starschi spja,
Kiž wy wopuschczene tudy
Macze hicz pucz žiwjenja,
Jenož twarjo na Boha,
Kiž wam psches ßwĕt pschepomha,
Kiž ma w ruzy też wscho ßboże
A ſ nim wobdaricz waß móże.
Pójtaj, starschej wurudženaj,
Wopytacz waj' džĕsczа row,
Kiž ßej bĕschtaj wocžahnyłaj
K podpjerje waj' starych dnjow,
Kiž pak w kčžewje młodosczе
Bóh ßej wsa do wĕčžuosczе,
So wój nĕtko lutkaj ßamaj
Stejitaj tu wopuschczenaj.
K nohomaj tu ležo mamy
W dołhich rynkach rowow dosczj;
Shromadnje my wuhladamy
Jenož czĕła sachodnosczj,
Wjele rowow prjedy naß
Sa wschón tyßaz lĕtow czaß
Je ßo hdy po zyłym ßwĕczi
Wurykło ſa człowiske džĕczi.
Njech też naschi lubi w rowje
Hlina, proch a popjeł ßu,
Wschak my mamy w Božim ßkowje
Rjany trosht w tym ßlubjenju,
Tón: so junu wotuczu
A tam ſ Bohom žiwi ßu,
Hdyž ßo minuło je spanje
A je pschischło kraßne ranje.
Wysche wschĕch tych rowow ßwĕczi
Jaßna hwĕsda „nadžija“,
Kiž psches wĕru Božich džĕczi
S dala budže spósnata.
Se semskeje zusoby
Duch nasch budže sbĕhnjeny;
Czĕło nasche wobnowjene
S duchom budže sjenoczene.

Duž dha spicze w ßwojich rowach,
Naschi lubi semrjeczi,
Hdžež też my we khłódnych skhowach
Dremacz chzemy pschi wami,
Hacž naß truba jandželska
S naschich rowow sawoła,
Psches kotruž tam wotuczimy
A ßo k Bohu shromadžimy.

G. Hataß.

Lĕkarski
dorschowy jatrowy wolij,

snaty najlĕpschi srĕdk psche khoroscze płuzow, psche skrofle, lischawu, ßłabosczj džĕczi, wumpjeru atd. porucza w bleschach po 50 a 75 np., kaž też po wasy

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail
10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Bukečanske serbske towarstwo

zmĕje njedželu 27. novembra popołdnju w 4 hodź. swoje posedženje.

Přednošk k. wučerja Šucy z Rachlowa wo mjedwjedźu.

Hosćo su witani.

Předsydstwo.

„Lipa“

zmĕje — da-li Bóh — njedželu 27. nazymnika popołdnju w 3 hodźinach w Eberweinec hosćencu swoje měsačne posedženje. Přednošeć budże so wo „Eskimach“.

Sobustawy najpřećelnišo přeprošuje **předsydstwo.**

Schwalcza, na mnischej haßy (mönchsgasse) czißko 1 bydlaza, pyta stwinske džĕło na wßach.

Młózk móże hnydom do džĕła stupicz pola **Hejtmana** w Kubschizach.

Młodeho rólneho pohoncza a hródžnu džowku pyta k nowemu lĕtu **Wutołczanski knježi dwór.**

Wotroczkow, džowki, domske a kuchinske holzy a strowe dójki pyta pschistajaza žona **Schmidtowa** na kamjeńtnej haßy 31 po 1 skhodže.

Hólczez, kotryž chze schewstwo nawuknucz, móże hnydom do wuczby stupicz. Dalsche je shonicz w kožowni **R. Schneckenberga** pschi mjaßowych jědkach.

Wschitkim tym, kiž pschi wóhnjowym njesboži, 9. t. m. tudy wudyrjenym, k pomozy khwatachu, woßebje mužstwam Lahowskeje a Luhowskeje ßykawy, praji w mjenje zykeje gmejny ßwój najwutrobnischi džak

W Sarĕczu, 11. nov. 1887.

B. Schołta,
gmejnski prjódkstejeř.

Džak.

Sa wschelake wopokasma lubosczе, kiž ßo namaj pschi wotßalhiczu ſ Bórka dostachu, prajimoj wschitkim, woßebje lubej Bórkeczanskej schulskej gmejnje, ßwój najwutrobnischi džak.

Wuczeř emer. **J. Bórsch**
a mandželska.

Sa **Nemutha** w Hrubjelczizach ßu dale darili: August Beckert w Hornjej Borschczi 1 mk., wudowa Kumschowa w Ratarjezach 1 mk.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 48. **Sobotu 26. novembra 1887.** **Lětnik 46.**

Dopiß ſe ſakſkeho ßejma.

Bjes wſchelakimi kralowſkimi dekretami (ſakonjemi), hacž dotal ßejmej pſchedpokoženymi, je drje tón najwažniſchi, kotryž wo někotrych pſcheměnjenjach w naſtupanju ſpanjenja renty jedna. W ſakonju wot 9. měrza 1837 je w 10. a 11. paragrafje poſtajene, ſo ma płacźenje renty, hdyž je ßo 220 krócź w ſchtwórtlětnych termijach na rentowy bank wotwjedła (to je ſa 55 lět), pſchestacź. Kralowſki dekret, wo kotrymž ma ßo w ßejmje wuradźecź, nětko namjetuje, ſo by ßo ſ płacźenjom renty hižo ſaſtało, hdyž je ßo wona 217 krócź w naſpomnjenych termijach ſapłacźiła. Po tajkim tak, ſo by renta ſa 54¼ lěta ſpanuła, a ſo bychu ßo renty, kotreż ßu ßo 31. dez. 1835 prěni krócź rentowemu bankej (niz knježom) płacźiłe, ßo 31. dezembra 1889 poßledni krócź wotwjedke. Runje tak ßo renta, kotruž ßu 30. junija 1837 wotpłacźicź ſapoczeli, 30. junija 1891 dopłacźi. Duž móża ßebi wſchitzy, kotſiž maja rentu płacźicź, ßami wuliczicź, hdy jich renta ſpanje. S krótka njech ßo hiſchcźe roſeſtaji, kak je mózno było, cźaß płacźenja renty trochu pſchikrótczicź. Hnydom po ſakoženju rentoweho banka bě ſpósnacź, ſo je cźaß na 55 lět trochu dołhi, a to teho dla, dokelž bě ßo wuloßowanje rentowych liſtow ſa podłožk k wobliczenju wſak. Woprawdźe ßo wuloßowanje a wupłacźenje połlětnje ſtanje, tak ſo ßo w juliju kóždeho lěta wupłacźene pjenjeſy hacž k kónzej lěta wjazy danicź njetrjebaju. S tutej danju je ßo pomału khětra ſuma nahromadźiła. K cźomu dyrbjachu ßo tele pjenjeſy nałožicź? Mějeſche je rentowy bank doſtacź, ſa kotryž je tola kraj wot jeho ſakoženja hacž do nětcźiſcheho cźaßa wjele wudał, abo płacźerjo renty? Knježeŕſtwo je ßo hižo ſ pſchihłoßowanjom ßejma lěta 1836 ſa to roſßudźiło, ſo ma ßo to k lěpſchemu płacźerjow renty ſtacź. Na to je hižo też w ſakonjomaj wot 17. měrza 1832 a 28. dezembra 1836 pokaſane, w cźimž też ſakoń wot 15. měrza 1851 niczo pſcheměnił njeje. Duž móże ßo cźaß płacźenja wo tſi termije prjedy ſkónczicź, hacž je ßo ſ wopředka poſtajiło. Cźaß, w kotrymž je ßo do rentoweho banka ſapoczało płacźicź, móże kóždy na hłownej běrkowni, hdźež ßo renta płacźi, łohzy ſhonicź a ßebi ſ teho lěto ſpanjenja wuliczicź. — Wo ſakonju, po kotrymž maja ßo rataŕſzy cźeladnizy a dźěłacźerjo, runje kaž rjemjeßlniſzy dźěłacźerjo, pſched khoroſcźu a ſnjeſboženjom ſawěſcźicź, pſchichodnje rosprawu podam. H. Kerk.

Němſke khěžorſtwo. W 2. komorje ſakſkeho krajneho ßejma póndźelu na dnjowym porjedźe ſakonjowy nacźiſk ſtejeſche, po kotrymž maja ßo dopłacźene renty darmo ſ leżomnoſtnych a hypotheſkiſch knihow wuhaſchecź a ßo ſ płacźenjom krajneje renty tſi termije prjedy pſchestacź, hacž je ßo pſchi ſakoženju rentoweho dawka poſtajiło. Po dléſchej debacźe ßo ſakonjowy nacźiſk deputaziji ſa ſakonjedawanje k dalſchemu roſpominanju pſchepoda. Druhi knježeŕſtwowy ſakonjowy nacźiſk namjetuje, ſo bychu ßo wot lěta 1889 krajnokulturne rentowe liſty wudawałe, kotreż maja ßo ſ 3½ % ſadanicź. Sa ſtare rentowe liſty ßo 5 % dań njeponiži, ſa to pak ßo wotpłacźenſki cźaß rentow, kotreż ßo wot 2. januara 1889 wot krajnokulturneho rentoweho banka pſchewoſmu, na 35 lět poſtaji. Tež tutón nacźiſk ma, kaž też tón, kotryž wo pſchicźehnjenju wojeŕſkich woßobow k gmejnſkim dawkam jedna, deputazija ſa ſakonjedawanje nadróbnje roſpominacź.

— Prěnjej komorje je ßo nacźiſk k ſakonjej pſchedpokožił, po kotrymž ßo ſawěſcźenje pſche khoroſcź a ſnjeſboženje na rataŕſkich a lěßnych dźěłacźerjow wupſchestrje. Hłowne poſtajenja tuteho ſakonja ßu ßlědowaze: Podewſacźeljo rataŕſkeho a hajniſkeho dźěła towaŕſtwo ſakoża ſ mjenom: Rataŕſtwowe a hajniſtwowe powołanſke towaŕſtwo ſa ſakſke kraleſtwo. Tole towaŕſtwo ma ßwoje ßydło w Draždźanach. Podewſacźeljo rataŕſkich a hajniſkich dźěłow a podewſacźelowi ßwójbni, w jeho dźěle ſtejazy, ßo ſ létnej mſdu, kotraž tſiſtoteru ſumu měſtnu pſchimĕrjeneje dnjoweje mſdy proſteho dźěłacźerja wucźini, pſche ſcźěhwki ſnjeſboženja, pſchi dźěle ßo ſtawazeho, ſawěſcźa. Wyßokoſcź měſtnu pſchimĕrjeneje dnjoweje mſdy ßo wot wokrjeßneho hejtmanſtwa po wobhonjenju pola gmejnſkeje wyſchnoſcźe poſtaji. Dźěcźi pod 14 lětami, w domjazym dźěle ſtejaze, ßu ſe ſawěſcźenja wuſamknjene.

— Nowe wobrěmjenjenje ſa pěſchkow němſkeho wójſka ßo pjecźa 1. haprleje 1888 ſawjedźe. Sa njedołhi cźaß ßo też nowe 8 milimetriſke repetĕrowanſke tſělby pěſchkam wudźěła. W ſtatnych brónjeŕnjach ßu poßlednje njedźele wjele ſtow dźěłacźerjow pſchiſtajili, ſo by ßo pſchedźěłanje 11 milimetriſkich tſělbow do 8 milimetriſkich pospěſchiło.

— W poßlednim cźaßu je ßo wjele Němcźow ſ ruſkich nawjecźornych krajinow wupokaſało. Mnoſy Němcźy, a to woßebje ratarjo, pak też dobrowólnje Ruſku wopuſchcźa, dokelž dyrbja po nowym ſakonju tam w wójſku ßłužicź. Tychle němſkich ratarjow je pruſke knježeŕſtwo ſa to dobycź ſpytało, ſo bychu ßo na kubłach, wot knježeŕſtwa w Pólſkej pokupjenych, ſaßydlili. Wucźaharjo ſ Ruſkeje pak ſ wjetſcheho dźěła nimaju myßle, knježeŕſtwowe poſkicźenje pſchijecź; pſchetož, jeli ſo ßo w Pólſkej ſaßydła, ßo runje tak wojeŕſkeje ßłużby ſminucź njemóża kaž w Ruſkej. Schtóž ma ſ wucźahowarjow trochu doſcź pjenjes, ßo do Ameriki pſchewjeſcź da, hdźež w wójſku ßłużicź njetrjeba.

— Najwažniſchi podawk w ßwětowej politizy ſańdźenych dnjow je wopyt ruſkeho zara pola němſkeho khěžora w Barlinje. Zar pjatk tydźenja ſe ßwojej ßwójbu do němſkeho hłowneho měſta pſchijědźe, hdźež bě ßo k jeho powitanju na Lehrtſkim dwórniſchcźu wulka ßyła pruſkich prynzow a prynzeßynow a wyßokich ſaſtojnikow ſeſchła. S dwórniſchcźa ßo zar do doma ruſkeho póßłanza poda, hdźež jeho khěžor poſtrowi. Popołdnju zar khěžora w jeho hrodźe wopyta. Wſchě dróhi, po kotrychž ßo zar a jeho pſchewod wjeſeſche, běchu ſ wojakami a poliziſtami wobſtupjene. W tym wokomiku, w kotrymž zar nimo pſchijědźe, ßo tucźi ſ wobliczom k pſchihładowazemu ludu wobroczichu, ſo bychu cźim lěpje lud wobkedźbowacź móhli. Njedźiwajo teho ßo tola dwěmaj židomaj poradźi, ßo pſches paßmo poliziſtow pſchedrěcź a do zaroweho woſa liſt cźißnucź. Běſchtaj to wojeŕſkaj cźeknjeńzaj, kotrajž proſcheſchtaj, ſo by jimaj zar khoſtanje ſpuſchcźił a jimaj dowolił, ßo do Ruſkeje ſaßo wrócźicź. Wobaj buſchtaj hnydom ſajataj. Popołdnju w 5 hodźinach bě w khěžorowym hrodźe wulka hoſcźina, pſchi kotrejž ßo też wjeŕch

Bismark wobdźěli. S poßledniſchim, kotryž bě prjedy teho w domje ruſkeho póßłanza ſ zarom hodźinu trajaze rosrěčenje měł, ßebi zar pſchipiwaſche, ſchtož jara nadpadowaſche. Wječor zar ſ Potsdamſkeho dwórniſchcźa pſches Wirballen do Ruſkeje wotjědźe. Pſches dołhe rosrěčenje bjes zarom a wjerchom Bismarkom je zarowy wopyt bjesdwělnje njewotcźakanu ważnoſcź nabył. Zar pjecźa wjerchej Bismarkej ſamjelcźał njeje, ſo ßo jemu ſda, ſo je němſka politika w bołharſkim praſchenju pſchecźiwo Ruſkej ſkoženа, kaž je to też ſ pißmow widźecź, kotreż ßu do ruſkeho miniſterſtwa ſwonkownych należnoſcźow doſchłe. Bismark je napſchecźiwo tutemu porokej zarej wobkrucźił, ſo ßu jeho w bołharſkim praſchenju ſ falſchowanymi liſtami ſjebali. Tele liſty ßu ſ kruhow orleaniſtiſkich prynzow wuſchłe, a do tejele wězy je też mały ale wjele ſamóżny dźěł dwórſtich kruhow w Barlinje ſapleceny. Pola zara dyrbjeſche ßo měnjenje ſbudźicź, ſo Bismarkowa ſwonkowna politika ſ nahladami kněžora Wylema pſchesjene njeje. Zar je pjecźa na Bismarkowe roſeſtajenje ſ wulkej kedźbnoſcźu poßłuchał a Bismarkej ßlubił, ſo budźe ßo w Pětrohrodźe ſa tej należnoſcźu dale wobhonicź a po tym ßwoju politiku ſkožicź.

— Němſki kněžorſtwowy ßejm je ßo 24. novembra wotewrił. Trónſka rěcź w ßwojim ſapoczatku na khoroſcź němſkeho krónprynza ſpomina, kotraž je niz jenoż Jeho Majeſtoſcź kněžora, ale też zyły němſki lud do hłubokeje tyſchnoſcźe ſtajiła. Na to ßo trónſka rěcź k nadawkam wobrocźi, kotreż na kněžorſtwowy ßejm cźakaju. Pſchede wſchěm ßebi ratarſtwo żada, ſo by ßo jemu w nětcźiſchej roſcźażej nuſy wot kněžorſtwa na pomoz pſchiſchło. Żitne płacźiſny ßu pſches pſchiwoženje zuſeho tunjeho żita tak hłuboko ſpanuke, ſo ßo dźěło němſkeho ratarja wjazy njepłacźi. Pod tutymi wobſtejnoſcźemi ßu ßebi ſjenocźene němſke knježerſtwa wotmyßlike, żitne zła powyſchicź a ßejmej ſakonjowy nacźiſk, na to ßo pocźahowazy, pſchedpokožicź. Staroſcźiwoſcź kněžora a ſjenocźenych knježerſtwow je pſchezo na powyſchenje kněžorſtwoweje brónitoſcźe ſmyßlena. Sakonjowy nacźiſk, krajnu woboru naſtupazy, je poſtajeny, ßylnoſcź němſkeho wójſka pſchiſporicź. S cźopkotu trónſka rěcź wuſběhuje, ſo budźe nětko ſkónczńje mózno, po ſakońſkim pucźu dźěłacźerjow, kotſiž ſtaroby abo ſnjeſbożenja dla ßo ſeźiwicź njemóża, ſaſtaracź. Pódla teho ßo też ſawěſcźenje pſche khoroſcź a ſnjeſbożenje na dalſche dźěle wobydleŕſtwa wupſcheſtrje. Na ſakońſke pſcheměnjenje, ſ kotrymż ma ßo ſawjaſanoſcź ßobuſtawow pſchekupſkich a hoſpodarſkich towarſtwow ſamjeſowacź, na nałożenje zyrobneho ſakonja w naſtupanju wina a na podlěſchenje wikowanſkeho wucźinjenja bjes Němſkej a Awſtriſkej ſpomniwſchi, trónſka rěcź ſe ſpokojnoſcźu na to pokaſuje, ſo je ßo němſka wukrajna politika prózowała, europiſki měr ſdźerżecź a wucźinjenja a ſwjaſki wobtwjerdźicź, kotreż ßo na to měrja, ſo by ßo wójnſki ſtrach ſ dala dźerżał a ßo njeprawym nadpadam ſhromadnje napſchecźo ſtupiło.

Franzowſka. Politiſka měſchenza, do kotrejež je ßo Franzowſka wot ſapoczatka oktobra pſches prozeß pſchecźiwo pſchichodnemu ßynej preſidenta Grevya, Wilſona, dała, je prjedy, hacź je ßo wotcźakało, ßwój najwyſchſchi ſkhodźenk doſtupiła. Najprjódźy je ßo miniſterſtwo, kotreż preſidenta pſched nadběhami radikalneje a monarchiſtiſkeje ſtrony ſchkitaſche, powrócźiło a bórſy po tym je ßo też Grevy roſßudźił, preſidentſtwo, kotreż je wón 9 lět dołho ſaſtał, ſłożicź. Prjedy hacź Grevy ſe ſaſtojnſtwa ſtupi, ßo wón k franzowſkemu ludej ſ póßłanſtwom wobrocźi, w kotrymż ßo wſcheje ſamolwitoſcźe wotrjeknje a roſeſtaji, ſo wón dobrowólnje njewotſtupi a ſo ßo wón teho ſminucź njemóże, dokelž jemu mózno njeje, dale knježerſtwo ſaſtacź. Pſchecźel a njepſchecźel dyrbi pſchidacź, ſo je ßebi Grevy wulke ſaßłużby wo franzowſku republiku dobył a ſo je wón ſtajnje na ſdźerżenje měra ſmyßleny był a tej ſtronje ſ roſßudźenoſcźu napſchecźo ſtał, kotraž k wójnje pſchecźiwo Němſkej ſchcźuwa. Wotſtupjenje ſ knježerſtwa je Grevyej cźim cźeżſche, dokelž na cźiſtoſcź jeho mjena pſches Wilſonowy prozeß wotſcźin pada.

— Cźim bóle ßo w pſchepytanju prozeßa pſchecźiwo Wilſonej ſchkara, cźim bóle ſ njeho ßmjerdźi. Pſched parlamentſkej komißiju je wěſty Boiſſy prajił, ſo je ßebi Limouſinowa pſches jeneho offizěra, kotryž bě w pjenježnej nuſy, roku a patronu noweje repetěrowanſkeje tſělby wobſtarała a jej poſdźiſcho němſkemu knježerſtwu pſchedała. Dale je Limouſinowa jenemu ryßowarjej kanonydźěłarja Kruppa město w krajnej brónjeŕni wuſkutkowała, tola ßu tuteho ſa dwě njedźeli ſpósnali a wupokaſali.

Něme dźěcźo.

(Skónczenje.)

Haſka na wutwark horje běżeſche, tola ßo runje tak ſkoku ſaßo wrócźi a ſ cźicha praji: „Staj tam dwaj.“ „Derje“, major wotmolwi: „tak dha wocźiń wrota a ſa nimi ſtejo woſtań. S prěnim, kotryž ſaſtupi, chzu ßo ja měricź, do druheho ßo Ty daſch. Staj latarńju tu na ſemju.“

Haſka wrota wotewri. Jeneho rubježnika major ſa khornać ſhrabnu, a ſtajiwſchi jemu piſtolu k wutrobje wón ſ hrimotazym kłoßom ſawoła: „Podaj ßo, abo na měſcźe wumrjeſch.“ Njedocźink ßo ßmjercź naſtróżiwſchi na kolena padźe a wo żiwjenje proſcheſche. Haſka bě teho runja druheho hnydom k ſemi ſtorhnuł. Woběmaj rubježnikomaj buſchtej noſy a ruzy ſputanej. „Jeli ſo ßo hibnjetaj abo ſamórcźitaj, Waju hnydom ſatſělu!“ major hrożeſche.

Bórſy po tym ßo ſ nowa tſi krócź wo wrota dyri. S nowa pſched nimi dwaj rubježnikaj ſ cźeżkimi wałami wobcźeżenaj ſtejeſchtaj. Jeju runje tak kaž jeju towarſchow pſchemóżeſchtaj a ſwjaſaſchtaj. Major a Haſka hacź do ranja, kóżdy na ßwojim měſcźe, ſtražowaſchtaj. Tola ſ rubježnikow ßo żadyn wjazy njepokaſa.

Hdyż Bože ßłónczko ſkhadźeſche, Haſka napominaſche, ſo byſchtaj dale cźahnułoj. Major pak k temu ſwólniwy njebě. „Namaj,“ wón praji, „hiſchcźe wulki ſtrach hroſy. Ssy ßłyſchał, ſo ßo wokoło dwacźi rubježnikow w tutym lěßu khowa. Prjedy hacź ßo dohladamoj, móże naju kulka ſ kerkow trjechicź. Dyrbju ßebi najprjedy pſchemyßlicź, ſchto mamoj cźinicź.“

Na dobo Haſka ſawoła: „Ssłyſchu konjazy ſtup. Boju ßo, ſo zyła rubježna banda pſchicźehnje.“ Wón na wutwark běżeſche, wrócźi pak ßo połny wjeßełoſcźe, wołajo: „Ssu to naſchi ludźo, zyła cźrjóda huſarow!“

Haſka hnydom wrota ſchěroko wotewri a huſarojo ſ nimi nuts jěchachu. Wſchitzy ßwojeho majora a ßwojeho towarſcha Haſku pſchecźelnje ſtrowjachu, a wachtmiſchtr praji: „Běchmy w ſtaroſcźach wo Waß, knjes majoro. Dokelž ſcźe hewak taŕ ródni w ßłużbje, wcźera wjecźor w poſtajenej hodźinje pak dom njepſchińdźeſchcźe, bojachmy ßo, ſo ſcźe ßo w lěßu ſabłudźili abo rubježnikam, kotſiž w tutym lěßu na pucźowarjow łakaju, do rukow panuli. Duż ßo na konje ſeßydachmy a ſe ſapalenymi faklami pſches lěß jěchachmy. Tam cźěŕ dweju konjow wuhladachmy, ſa kotrejž ßlědźo, do tuteho doma pſchińdźechmy.“

„Dźakowano Bohu, ſo ßmy ßo namakali“, major ſwjeßeleny wotmolwi, „dźakuju ßo Wam ſa Waſchu prózu.“ Na to wón powjedaſche, ſchto je nawjedźił, a pſchikaſa: „Strażujcźe tychle ſchtyrjoch jatych a pſchinjeſcźe korcźmarja a jeho macź, kotrajž ſtaj w pinzy ſawrjenaj, k nim horje. Pſchepytajcźe zyły dom, wotewrcźe wſchě komory a łaſchcźe, hdźež ßo najſkerje wjele rubjenſtwa khowa; dajcźe ßebi jědź a wina, kotrehoż je po ſdacźu w tutym domje doſcź a na doſcź, do ßyteje wole ßłodźicź.“ Huſarojo ßo ſ konjow puſchcźichu a po majorowych pſchikaſnjach cźinjachu, woßebje po poßlednjej a wulke pjecźenje, kotreż běchu ſa rubježnikow pſchihotowane, bórſy ſkmutachu.

Major na to do komory k dźěſcźu dźěſche a jo do hornjeje ſtwy dowjedźe: „Nó, luba holcźka, ßyń ßo tu pódla mje“, wón pſchecźelnje k njej dźeſche, „a powjedaj mi, kak ßy tu pſchiſchła. Pſchetoż njemóżu wěricź, ſo ßy dźowka tuteho ſłóſtniſkeho korcźmarja abo wnucźka jeho njeduſchneje macźerje. Duż powjedaj, luba Maruſchka.“

„Njerěkam Maruſchka“, dźěcźo wotmolwi; „rěkam Ludmila. Mje ßu mojej macźeri rubili a tu dowjedli. Mój nan bě dwě lěcźe prjedy teho wumrjeł; wón knjes Selenowſki rěkaſche.“

„Mój Bożo w njebjeßach!“ major ſawoła, „tak ßy Ty dźowka mojeje ßotry! Ja ßym twój wuj! O budź mi tyßaz krócź ſtrowjena, luba Ludmiłka. Ssym Tebje, hdyż na wójnu cźehnjech, w kolebzy prěni a poßledni raz widźał. Ty ßy mi jandźel, pſches kotrehoż je mje Bóh luby knjes wot hrózbneje ßmjercźe wumohł!“ Wyßoko ſwjeßeleny wuj ruzy ſtyknuwſchi dołho k njebjeßam hladaſche. Też Ludmila płakaſche a ßo modleſche. „Bohu dźakowano, ſo je mi wón dał Tebje namakacź!“ major woſpjet praji. O kak budźe ßo twoja macź, moja ßotra, wjeßelicź!“

Wuj ßo na to praſcheſche: „Kak dha ßu Tebje Twojej macźeri rubili, luba Ludmiłka?“

„Ach“, Ludmila wotmolwi, „hroſny muż do naſcheje ſtwy ſtupi, pokaſa mojej macźeri pißmo, a ßantorjeſche a ſeleſche żałoßnje. Macź mi pſchikaſa, do ſahrody hicź. Druhi hroſny muż do ſahrody pſchińdźe, ſhrabnu mje a mi hubu ſ rubiſchcźom ſatykawſchi mje do bliſkeho lěßa njeßeſche, hdźež kryty wós cźakaſche. W nim mje tu dowjeſechu.“

Major Ludmilu do dwora dowjedźe a jej jatych pokaſa. „Tónle tam ſ cźornymi kudźerjatymi włoßami“, Ludmila ſawoła, „je mojej macźeri papjeru pſchepodał; tamón ſ cźerwjenej brodu je mje wotnjeßł.“

Major na to husaram pschikasa, konje gratowacź. Rubježnikow, kotrymž ruzy psches khribjet swjasachu, husarojo do žrjedźisny wsachu. Schtyrjo husarojo dyrbjachu w korczmje wostacź, so bychu rubjenstwo strażowali, doniž wyschnoscź po nje njepóscźele.

W městaczku major jatych žudnistwu pschepoda. Sa krótki czaž wschitkich rubježnikow popadźechu. Pschi pschepytowanju bjes druhim też žlědowaze na jažne pschińdże. Knjes Pasorowski, jeniczki pschiwusnik knjenje Selenowszyneje, bohaty ale jara skupy muž, kotryž w dalokim měscźe bydlesche, bě žyschak, so žu knjes Selenowski a jeho žynaj wumrjeli, so je jeniczki bratr knjenje Selenowszyneje w bitwje panuk, a so je jenož jene dźěczo, Ludmila, jako herbowka wulkeho samoženja sawostała. Wón wjednikej rubježnikow poruczi, dźěczo rubicź. „S krwawej winu", bě wón prajił, „žo nochzu wobczežicź. Krań dźěczo, tola njeskónzuj jo, ale jo na městno dowjedź, hdźež jo nichtó wužlědźicź njemóže."

Wjednik rubježnikow žlubi, žo dźěsća mozowacź. Wón běsche tón muž, kotryž žo s macźerju dla falschowaneho dołžneho pižma wadźesche, bjes tym, so jeho towarsch psched khežu łakajo dźěczo shrabnu, a krjepnu khanu k rěčnemu brjohej położiwschi a kłobuk sa wjerbinu powžnuwschi, s Ludmilu czeknu.

Wjednika rubježnikow a wschitkich jeho towarschow, też korczmarja a jeho macźeŕ k žmjercźi, knjesa Pasorowskeho pak k wyžokemu pjenježnemu khostanju a k jastwu na dźežacź lět sažudźichu.

* * *

Major komando rytmischtrej pschepoda, kupi Ludmili woženu drastu a s holczku do Selenez wotjědże. Dokelž žebi jeho žotra myžlesche, so je wón morwy, chzysche ju wón na žwój pschikhad pschihotowacź. Duž wón najprjedy do schožarjoweho doma sastupi. Stary muž s radoscźu juskasche, majora a Ludmilu žiwej wuhladawschi. Wón žo žam womkodźi, wón njemóžesche doscź žłowow namakacź, so by žwoju wježełoscź pokasał. Wón hnydom do hroda khwatasche.

Knjeni Selenowszyna srudna s blědym wobliczom na kanapeju žedźo w knisy czitasche. Wot schožarja shoniwschi, so je jejny bratr hischcźe żiwy a so je tu, chzysche jemu wona hnydom napschecźo khwatacź. Tola wón hižo dó jstwy stupi. Wona jeho wuhladawschi s wupschestrjenymaj rukomaj k njemu khwatasche a jeho wobjima. „O luby bratśe", wona sawoła, „tak žy Ty wo prawdże hischcźe żiwy? Bohu budź sa to dźak! tak tola njeżym žama na žwěcźe!"

Major žo k njej na kanapej žyże. Wona jemu powjedasche, schto je ju wot teho czaża, so bě na wójnu czahnuł, wscho podeschło.

Major s wulkim dźělbracźom na nju pożłuchawschi praji: „Najskerje žo luba Ludmila njeje tepika, dokelž jejne cźěło nihdże namakali njeżu."

„O mój Bożo!" macź sawoła a jejne wobliczo žo s wježełoscźu sabłyschcźi: „Ach, hdy móhła ju jenož hischcźe jeniczki ras widźecź, kajke sboże by to sa mnje było!"

„Njedwěluj", jej major nadźiju cźinjesche, „so je wona hischcźe żiwa. Wuj Pasorowski ma w tej wěży žwoju ruku abo wjele bóle žwoje pasory. Sawěscźe, Ludmila žo njeje tepika; ju žu jenož rubježniży rubili a do žwojeje khowanki wotwjedli."

„Ach mój Bożo!" macź srudnje sawoła a s jejneju wocźow žo hischcźe žylnischo žylsy po blědymaj lizomaj ronjachu: „Lěpje by było, so by morwa była, hacź bjes słymi cźłowjekami. Lěpje je morwy bycź, hacź žo skasycź na cźěle a duschi!"

„Luba žotra", major praji, „žym psches Twoje nadobne smyžlenje hłuboko hnuty. Wěŕ pak mi, wona je pschezo hischcźe tamna njewinowata Ludmila, kotraž je wona prjedy była. Ssama žo wo tym pscheżwědczisch. Wona je hižo s rukow słóstnikow wumóżena."

Macź wyžoko swježelena stanu a sawoła: „O luby Bożo, kak mi je!"

Major k durjam stupiwschi je wotewri. Ludmila pokna radoscźe dó jstwy pschihna, wobjima žwoju macźeŕ a njemóžesche žaneho žłowczka prajicź hacź: „Macźe, najlubscha macźe!"

Macź praji: „O Ludmila! Najlubscha dźowka! Haj, Ty wona žy! Mam Tebje sažo! O luby Bożo, Tebi žo dźakuju, najhorzyschi dźak Tebi praju!" Swoje dźěczo wjele krócź wokoschiwschi a wobjimawschi wona jemu skónczńje praji: „Pój, moja luba Ludmiłka, žyń žo bjes mje a mojeho bratra, Twojeho lubeho wuja, a powjedaj namaj! Kak je žo Tebi bjes słymi ludźimi seschło, kotsiž žu Tebje rubili?"

Ludmila powjedasche: „Se strachom skoro wumrjech, hdyž mje rubježnik shrabnu a do kryteho wosa donjeże. Hdyž běch žo po dalokich pucźach wosyła, wós psched tamnym domom w lěžu sasta. Stara hosposa mje jara pschecźelnje witasche a praji, so je hižo dawno na mnje se žedźenjom cźakała. Wona mje wježnu drastu woblecże, pokasa mi stwiczku, hdźež moje łóžko stejesche a praji: »Tak nětko zyle nam žłuschesch. Korczmaŕ je Twój nan a ja žym Twoja luba wowka.« Wonaj žo prózowaschtaj, srudne myžle se mnje wuhnacź. Tola ja žo njemóžach na njeju swucźicź a Tebje, luba macźe, sabycź. Tamnaj mužej, kotrajž běschtaj mje rubikoj, cźasto do korczmy pschińdźeschtaj a žwojich towarschow žobu pschiwjedźeschtaj. Tucźi hoscźo žo wopichu, selachu žałožnje, hrajachu kharty, spěwachu njepěkne spěwy a žo wótsje woschcźerjachu. Druhdy žo też bjes žobu swadźichu, mjetachu žo s karanami a schkleńzami a hrožachu žebi, so jedyn druheho skónzuje. Ja potom se strachom tschepotajzy do žwojeje stwiczki cźeknuch. Běch žebi twjerdże wotmyžlika, s tuteho njeduschneho doma cźeknucź. Tola wokna běchu wschě se żelesnymi lěžyzami pschelěžowane a dworowe wrota pschezo twjerdże samknjene. Ras wjeczor jedyn pschekupz, duschny, pschecźelniwy muž, do korczmy pschińdże, so by w njej pschenozował. Wón jara rjane twory žobu wjesesche a mějesche wjele pjenjes pschi žebi. Tuteho mordarjo skónzowachu. Ja jehó žałoscźicź sažłyschawschi se žwojeje komory dele dó jstwy pschiběžach. Hdyž pschekupzowe cźěło wuhladach, mje hrosa a strach pscheběža. Mordarjam prajich, so je mordarstwo žałožny hrěch a so budże jich Bóh sa to khostacź. Woni na to njekedźbowachu a mi jenož sakasachu, wo tym někomu něschto pscheradźicź. Korczmaŕ pak na mnje sareji: »S zusymi ludźimi s zyła wjazy rěčzecź njeżměsch; budźemy Tebje nětko sa němu wudawacź.« Sa ruku mje shrabnuwschi mje wón k krwawemu cźěłu storže a rosnjemdrjeny praji: »Tu hlej! Jeli so psched někim, też pschede mnu a mojej macźerju hischcźe žłowczka schepnjesch, Tebje na hischcźe hrosnische waschnje hacź tuteho cźłowjeka skónzujemy!« Do žwojeje komorki pschischedschi žo klaknuwschi Boha nutrnje proschach, so by žo nade mnu žmilił a mje se słych ludźi wumóhł. A Bóh luby Knjes je moju próstwu wužkyschał. Haj, luba macźe, wón je mi jandźela na pomoz póžłał — tu Twojeho lubeho bratra!"

„Haj wo prawdże", macź Ludmili pschihłožowasche, „Bóh luby Knjes je žo nad Tobu, nad nami wschitkimi žmilił. Jemu žo sa to nutrnje a njepschestawajzy dźakujmy!"

Ze Serbow.

S Budyschina. Hdyž žo sańdźenu žobotu popołdnju schožaŕ a kuchaŕka Scheschowskeho knježeho dwora na wosu po schuleŕskej haży dele wjesechtaj, žo kóń spłóschi a s wulkej spěschnoscźu psches schuleŕske wrota k Hauffiz schtrympaŕskim khlamam cźěrjesche. Tu wós s tajkim wotmachom do murje storcźi, so žo kuchaŕka s wosa dele psches schkleńczane durje do Hauffiz khlamow wrježnu a žebi pschi tym ruzy a hkowu straschnje srěsa. S dobom žo ballon petroleja s wosa dele wali a žo rosraży. Schožaŕ na njesboże do schkleńczanych cźrjopow padże a žo cźežko srani. Kóń bě žebi nohu skamał, cźehož dla dyrbjachu jeho hnydom sakłócź. Na njesbožu je pjecźa pschekrótke wosowe wojo wina było. Kóń je krótkeho woja dla se sadnimaj nohomaj do worcźika bił a žo psches to spłóschił. — Podobne njesboże móžesche žo sańdźenu wutoru popołdnju sažo stacź. Na hłownym torhoschcźu bě psched kupnizu pohoncź Hrubjelcźanskeho fórbarka wós s dwěmaj konjomaj bjes nahladanja stejo wostajił. Konjej žo psches něcźo spłóschischtaj a skoku psches žitnu hažu cźěrjeschtaj. Tu jedyn kóń padże, a psches to bě mózno, wós a konjow sadźerżecź. Njebudźische-li žo wěz tak zofała, budźischtaj konjej najskerje do khlamow pschekupza Pětschki na žerbskej haży sajěkoj. Njech je tutón podawk s powucźenjom, so žo konje, hdyž žu sapschehnjene, ženje žebi žamym pschewostajicź njeżmědźa.

— Sańdźenu njedźelu wjeczor na žerbskej haży s Radżez khlamow kaschcźe na wós noschachu, kotryž dyrbjesche na Wósborczański hermank wotjěcź. Hdyž bě wós nimale s kaschcźemi nakładźeny, žłužbak Majchaŕ na nje horje salěse, so by je hromadu seżuwał. Pschi tym wón mižnu a s wosa snak dele padże a s hkowu wo kamjentny skhodźeńk dyri. Majchaŕ žo tak straschnje wobschkodźi, so hnydom myžle shubi a nasajtra rano ducha spuschcźi.

— Stary žadowy wikowaŕ Kreczmaŕ, kotryž je hižo dlěschi cźaž samyžleny, sańdźenu njedźelu nozy se žwojeho wobydlenja na rěsniskej haży cźeknu. Wscho pytanje sa nim bě podarmo. Hakle na druhi dźeń rano jeho w Poppez sahrodże nadeńdźechu. Wón bě po wyžokej muri do sahrody dele panuk a žebi hkowu straschnje wobraspł. Krecźmarja žu do měschcźanskeje hojernje dowjesli.

S Radźanez. Sańdźeny tydźeń wotwali žo w tudomnej pěskowej jamje wulka hromada pěska, hdyž runje jedyn dźěłacźeŕ pěsk na wós mjetasche. Dźěłacźeŕ bu wot wotwaleneho pěska sa-

ßypany. Měſchczan, ßo tam runje wukhodźowazy, doběža, to wuhladawſchi, hnydom do Nadźanowſkeje ſkały, a ſawoła ſkakarjow na pomoz. Tuczi njeſbožowneho ſbožownje ſe ßmjertneje nuſy wumóchu.

S Makßez. W tudomnej knježej paleŕni je ßo jedyn dźěłaczeŕ ſ draſtu do jeneje wale ſaſchmatak a ßo woſpjet ſ walu ßobu wobwjertnuł. Pſchi tym je ßo jemu draſta ſ cźěła ſtorhała a ßo wón ſtraſchnje ſmjatk.

S Lubjenza. Sańdźenu ßobotu rano je ßo tu mandźelſka kublerja Gnawka w ſtudni, kotraž je w pinzy, tepiła. Wona je po wodu duzy ſ hłowu do ſtudnje panuła a ßo w wodźe ſaßrěbła.

S Budeſtez. Bjes mjeńſchimi dźěcźimi, naſchu ſchulu wopytowazymi, ßu woßepizy (maſry) tak ßylnje wudyrike, ſo ßu ßo niźſche rjadowuje ſawrjecź dyrbjake. — Pſched krótkim ßu tu paduſchi ſ Pallmerez khlamow wſchelake twory a ſ khěže khlamarja Simona jedyn tóczńik kranuli. Naſchemu żandarmej je ßo bórſy po tym ſchlachcźiło, pakoſtnikow wußlědźicź a ſajecź.

S Hodźija. Hodźijſka zyrkej ſmeje jutſje, jako 1. adventa, dźeń ważneho jubilejſkeho wopomnjecźa. Pſched 300 lětami, 1. adventa 1587, bu mjenujzy w Hodźijſkim Bożim domje Wjazßkaw Warichius (Worjech) do ßwojeho duchowneho ſaſtojńſtwa jako kapłan ſapokaſany. Wón je ßo w Hrodźiſchcźu narodźił, bu tudy 1587 kapłan a 12. auguſta 1589 farał. Hdyž w lěcźe 1618 wumrje, běſche hakle 54 lět ſtary. Jeho mózemy ſakoženja ßerbſkeje literatury mjenowacź. Wot njeho je 1594 prěnja ßerbſka cźiſchcźana kniha wudata: ßerbſki Lutherowy katechismus. S tym je ßebi bjes Sſerbami mjeno ſcźinił a dźakne wopomnjecźe dobył. Hdyž pak my Hodźijſzy woßadni jutſje w zyrkwi pod naſchu klětku ſtupimy, dha chzemy ſ dźakomnej wutrobu ßo dopomnicź, ſo je pſched 300 lětami prěni krócź tón muž na nju ſtupił, kiž je ſe ßwojim katechismom pſchede wſchěm ßerbſkim dźěcźom kraßne žórło Bożich wucźbow wotamknuł. „Prawych wopomnjecźe woſtanje w žohnowanju."

S Huſki. W tudomnym hrodźe je komornik Zimmermann hižo 30 lět dołho ßwoju ßłużbu ſ najwjetſchej ßwědomitoſcźu a ßwěrnoſcźu ſaſtawał. Knjejſtwo je ßwěrneho ßłużobnika ſ tym cźeſcźiło, ſo je jemu khětru ſumu pjenjes ſ pſchipóſnawazymi ßłowami pſchepodało.

S Makeje Subrniczki. 23. novembra rano ½4 hodźin je 40 lětny woženjeny hewjeŕ Lanzki w podkopkach „hrabja Lippe" nahłu ßmjercź wumrjeł. Jeho woda, do podkopkow ßo dobywaza, ßobu ſhrabnu, pſchi cźimž ßebi Lanzki ſchiju ſwinu. Druſy w podkopkach dźěłazy dźěłacźerjo ßo ſ cźaßom ſtrachej wukhowachu, a też Lanzkemu by to mózno było, hdy budźiſche njedźiwajo wotradźenja ßwojich towarſchow po ßwój grat do hłubiny njeſchoł.

S Wulkich Sdźar. W Lipſku wumrje wóndano knjes Guſtav Theodor Fechner, doktor lěkarſtwa a filoſofije, ßławny profeßor pſchirodoſpyta na Lipſcźanſkej univerſicźe a filoſofiſki ſpißowacźeł; wón ßo narodźi 1801 w Wulkich Sdźarach.

S Wojerez. Sańdźenu ßobotu na ranje je wokoło 4 hodźin na tudomnym bórklinje w hródźach Jana Schewza woheń wuſchoł a je ſa krótki cźaß do prócha a popjeła pſchewobrocźił. Też pódlanſke Maluſchkez domjaze woheń popadźe, tola ßo wóhnjowej woborje poradźi, tu woheń na tſěchu ſamjeſowacź. Twarjenje je pak pſches wodu tak wjele ſchkodowało, ſo dyrbi ßo ſkoro do zyła pſchetwaricź. — Pſchichodnu njedźelu ſmeje tudomne ßerbſke towarſtwo w Nikolajez reſtawraziji ßwjedźeń ſe ßerbſkim konzertom a rejemi.

— W Cźornym Khołmzu budźe Stopperkez wobßedźenſtwo 13. januara 1888 wot ßudniſtwa pſchedawane.

Se Skeho Komorowa. Tudyſchi liſtynoſcheŕ Lüderitz bu w jenym hacźe morwy namakany. Lüderitz bě ſprawny a ſrjadny muž; wón je ßo dyrbjał ſ pſchehładanjom do wody ßunucź.

W Hródku je ßo wulka fabrika wotpaliła. Najſkerje bě woheń ſakoženy. — Hródk budźe ſa 6 lět pjecźa 1000 lět ſtary. K dopomnjecźu na prěnje počzatki hrodu a měſta chzedźa tam pyſchnu, pomnikojtu ſtudźeń twaricź, kotraž dyrbi ßo 8. julija 1893 poßwjecźicź. Mjeno „Hródk" rěka tak wjele kaž mały hród abo hrodźik; Němzy prajachu najprjedy Spreenburg, potom poſdźiſcho Spremberg.

S Brěſowki pola Sslepeho. Sapocźatk tuteho měßaza je tu burej Bartkej jedyn woł na ſkaženoſcź ſkhorił. Skocźo, kotreż woſpjet rjecźaſy, ſ kotrymiž bě ſputane, w dźiwjoſcźi roſtorha, je ßo tydźeń dołho bědźiło, prjedy hacź je kónz wſako. Woł je ſ Wuherſkeje, a je jeho tam najſkerje ſkaženy poß abo wjelk ſkußał.

S Khocźebuſa. Pruſke knježerſtwo namjetuje, ſo by žitne žko ßo wot khěžorſtwoweho ßejma podwojiło, wot 3 na 6 hriwnow. Jeli ſo ßejm to lětßa ſymje pſchiwoſmje, njebudźe ßo wjazy tak wjele zuſeho žita pſchiwożowacź a burjo móża ßo lěpſchich płacźiſnow nadźecź. — Wyſchſcha zyrkwina rada w Barlinje je, dokelž dyrbi ßo tam nuſnje wjazy zyrkwjow natwaricź, tamniſchim wokrjeßnym ſynodam dowoliła, ſo ßmědźa ſa wuwjedźenje tajkich twarbow ßo požcźonki požcźowacź. Pruſki krajny ßejm, kotryž ma teho dla też praſchany bycź, budźe tej naležnoſcźi wěſcźe pſchipadowacź. Naléto je, kaž tehdy hižo pißachmy, khěžor na jenu nowu zyrkej tam wulki pjenjes darił.

Adventſki cźaß.

Hłóß: Ja khwatam, Bożo, k twojej hnadźe.

Pſched tydźenjom my ſpominachmy
Na lubych, kiž ßu wumrjeli,
K jich rowam tam też pohladachmy,
Hdźež wſchitzy dźemy ſa nimi,
A hiſchcźe ßylſa něktra
Je na jich row tam kapała.

Nětk hižo ſaßo ßwjecźicź b'dźemy
Advent, tón pſchichod Knjeſowy.
Duž wjeßelicź ßo jara chzemy
Tych darow, kotreż pſchinjeßy
Nam Boži ßyn, knjes Jeſuß ßam,
Kiž jako cźłowjek pſchińdźe k nam.

Nětk ſ noweho k nam ſaßo praji
To tamne ßłowo bibliſke:
Nětk cźińcźe rune Knjeſej ſchcźežki,
A pſchihotujcźe pucźe wſchě,
So by tón kral, kiž nětk k wam dźe,
Móhł nutskhód dźeržecź ſpodobny.

Duž prózujmy ßo na to wſchitzy,
So horjewſali bychmy joh',
Bycź chzemy jeho wucźobnizy,
A ſchtož wón kaže, cźinicź wſcho,
Njech tola w kóždej wutrobi
Sſo žłobik ſa njoh' poſtaji.

W tym cźaßu wopomnicź też mamy
Wſchak tamnoh' jeho pſchichoda,
Kiž my też wſchitzy docźakamy,
Hdyž ßwěta kónz tu naſtawa
A Jeſuß na tym wulkim dnju
Sswět budźe ßudźicź ſ prawdoſcźu.

O derje tom', kiž we nim tehdy
Wſchak ſměje hnadnoh' ßudnika,
O derje temu, kiž tu prjedy
Ssej ſtajnje na to prózu da,
So podarmo we žiwjenju
Wón njej' brał hnadu ſa hnadu.

Tom' derje, kotrom'ž wón b'dźe prajicź:
Ty dobry, ßwěrny wotroczk ßy,
Ja tebje chzu na wjele ſtajicź,
Kiž ty na małym ßwěrny bě,
Dokelž cźaß hnady nakoži
Ssej k ßwojej duſche ſbóžnoſcźi.

H. Falka, g. p.

Přilopk.

* W kerkach pola Nieder-Seidewitz ſańdźene dny 12 lětneho hólcźeza wobwěßnjeneho namakachu. Hižo pſched 9 njedźelemi běſche ßo wón ſ domu ßwojeho dźěda w Friedrichswaldźe, kotryž jeho ſkublowaſche, ſhubił. Schto je hólcźeza pohnuło, ſo je ßebi žiwjenje wſał, dotal hiſchcźe nichtó njewě.

* Mjaßowy wobhładowaŕ w Reinsdorfje je pſched krótkim knota, kotrehož běſche jemu ßußod pſchinjeßł, pſchepytał a w nim mnohe trichiny nadeſchoł. Dawno hižo je ßo ſa to měło, ſo maju niz jeno ßwinje, ale też druhe ſwěrjata, kaž n. pſch. wróny, knoty a dr., druhdy trichiny. Duž njech ßo ratarjo hladaja, ſo morwe knoty wjazy na hnój njemjetaju, hdźež móża ßwinje khodźicź! Morwy knot njech ßo ſahrjeba.

* W Hofje w Bajerſkej je ßo rekruta ſatšělił, dokelž jeho k artilleriji wſali njeběchu, kaž jeho towarſchow, ale k pěſchkam do Amberga.

* Kak mało ßmě ßo lud dotal trichiny naſtupajzy na wobhładowarjow mjaßa ſpuſchcźecź, je ßo ſaßo w Grundźe a Zellerfeldźe w Hornim Harzu pokaſało, hdźež je wjele ludźi ſkhoriło, dokelž ßu trichinojte ßwinjaze mjaßo jědli; něktſi ßu na trichinoſu wumrjeli. Něktſi ſtarſchi běchu ßynam, kotſiž ßu w Mindenje a Vegeſacku pola wojakow, kołbaßy a ßwinjaze pleza póßkali. Bórſy powjeſcź pſchińdźe, ſo też ßu cźile wojazy a jich towarſchojo, kotſiž běchu wot kołbaßow jědli, cźežzy ſkhorili a ſo w hojeŕni leža.

* W koburgſkim kraju je ßo ſańdźenu njedźelu žadkawy njeſkutk ſtał. Pachoł ſ bajerſkeje wßy Mitwitz wjecźor ſ rejow ſe Steinacha dźěſche, ſo by ßwoju rejwarku domoj pſchewodźał. Pſchede wßu jeho jedyn tamniſchi wotroczk njejabzy nadpadźe a jeho ſ móznym ßochorom ſ tajkim wotmachom praßnu, ſo njeſbožowny na měſcźe morwy leżo woſta. Mordarja bórſy na to ſajachu.

* Hdyž běſche dźenßa tydźenja wjecźor poßleni cźah ſ měſta Gotha wotjeł, ßo konduktor (ſchaffner) ſa billetami praſchecź pſchińdźe; jedyn kupej wotewriwſchi wón pucźowarja wuhlada, kotryž hacź na koſchlu wußlěkany na kawzy leżo ſpaſche. Tón dobry muzik běſche ſchkleńczku pſchewjele wupił a do kupeja ſtupiwſchi ſa to měł, ſo je doma w komorje.

* Mordaŕ Wild, kotryž bu pſched krótkim w Bayreucźe wotprawjeny, běſche wohidny cźłowjek. Hdyž ßo jemu ßmjertny wußud

wosjewi, wón kaž džiwje swěrjo po jastwje wokoło hanjesche a bjesbóžnje selesche a klěješe. Psched duchownym wón wuplunu; a hdyž jeho duchowny na hnadu Božu pokasowasche, Wild, kotryž je s Würtembergskeje, sawoła: „Je-li so žadyn Bóh je, chzu jeho, hdyž horje pschińdu, dele cžišnucź na njekniczomnych Bajerow.“ Poßledniu nóz ßebi jědź a picźe derje ßkodźecź dasche. Do wotprawjenja chzyschce rěcź dźerżecź. Hdyž pak jemu prajachu, so budźe ßo bubnowacź, je-li so wón rěcźecź póczne, mordaŕ zyle směrom wosta, ßo s dobrym ßlěkacź dasche a běsche pschi tym hischcźe pomozny.

* W Würzburgu ßu lichownika, kotryž je pschede wschěm s lohkomyßlnoscźe a nusy studentow wužitk cźahnuł, k jastwu na 4 měßazy saßudźili; wysche teho ma 1000 mk. pjenjeżneho khostanja a wschitke nastate khósty saplacźicź a na 2 lěcźe cźestne prawa shubi.

* Pschedpoßleni tydźeń sańdźeneho měßaza na pobrjohach Narańscheho Morja ßylny wětr s dołheho ranja sakhadźesche, kotryž pak ßo skónczne wobrocźi. Wětr, kotryž nětko s kuscheho ranja dujesche, wodu po sadnjopomorskich pobrjohach daloko do morja wróczo sacźěri, so běchu daloke ßmuhi mórskeho dna widźecź, kotrež hewak woda pokrywa. Duž mnosy wopytowarjo mórskeho pobrjoha blisko Treptowa nad Regu na dnje morja sbytki města Regamünde wuhladachu, kotrež je w 14. lětstotku morjo pózrjeło. Ale napohlad ßo dołho njeposkicźesche; pschetoż hižo na druhi dźeń saßo mórske žołmy to městno pokrywachu, hdźež rospadane město leži.

* W połnóznych stronach Mecklenburgsko-Schwerinskeho a Mecklenburgsko-Strjelizskeho wulkeho wójwodstwa ßn hobrske ßmuhi kraja, pokryte se ßyrymi a nikkimi kuczniscźami, ßrjedź kotrychž je wjele drobnych jěsorow a wobschěrnych tonidłow. W tychle jěsorach a tonidłach ßu žaby s hromadami. Někotre wßy, kotrež maju dobre łuki a pastwischcźa, s tymile žabami wikuja. Burjo wbohe žaby łoja a je kupzam, kotsiž ßami do wßow khodźa, po tyßazach a stotyßazach pschedawaju. Woßebje wulke mecklenburgske žaby ßo pschede wschěm sa anatomiske a fisiologiske pschepytowanja hodźa a ßo do wschěch universitow, laboratorijow a dr. scźeku. Tele žaby ßo też do krajow woża, hdźež maju jich ßami mało, jako do južneje Awstriskeje, Italskeje, Schpanskeje a też do Franzowskeje, hdźež ßu domjaze žaby nimale wschitke wutupjene a sjědźene. W lěcźe 1885 ßu Mecklenburczenjo wjazy hacź 800,000 žabow pschedali. Žaba tam pjenjezk abo połdra pjenjezka płacźi; duž ßu spomnjene lěto se žabow 8000—12,000 mk. wuwikowali.

* W Panenskim Tynzu w Czechach je wóndano 41 lět stary piwarz na kurjaze woko wumrjeł. Ssebi njewobhladniwje na nosy kurjaze woko rěsajo běsche ßebi krej sajědojcźik. A dokelž ßebi, schtoż jemu lěkaŕ radźesche, nohu njechasche wotrěsacź dacź, dyrbjesche wumrjecź.

* W Warnsdorfje běsche ßebi psched krótkim wuczobny hólczez sub wutorhnucź dał. Bórsy na to jemu džaßno ßylnje krwawicź poczа; lěkaŕ krej sastajicź njemózesche. Hólczez hischcźe tón ßamy dźeń wumrje.

* Wónzuchi rjedźo wóndano dźěkacźerjo w Parisu se schkałby kamjenjow, s kotrymiž ßu wónzuchi wobßadźane, někajke ßyczenje saßłyschachu. Bliže stupiwschi wjele łóhczi dołheho hada wuhladachu, kotryž běsche ßo w schkałbje saßydlił. Hobrski had je najskerje s někajkeho swěrjenza, kajkichž je w Parisu jara wjele, wuléšł a we wónzuchu wucźeł namakał, hdźež je ßo s myschemi a wulkimi myschemi živił.

* Krwawny njeskutk je ßo psched krótkim w Nachiczewanje w Kawkasu stał. Wěsty Pyschtan, hižo wjazy krócź pokhostany njeduschny cźlowjek, na drósy cźlowjeka setka, kotrehoż wón wěsteje pschicźiny dla hidźesche, a jeho satséli, na cźoż jeho cźeło se ßwojim kinžałom (dołhim nožom) nimale na kuski rosruba. Wschón s krwju samarany wón do jeneho domu saběża, hdźež ßo s pschecźelom ßwojeho wopora setka; też tuteho wón na měsce sakło. Wobydlerjo doma w wulkim strasche roscźěkachu, doniž pólzajski dźeßatnik mordarja njesaja.

* Irsży „měßacznikojo“ dźeń a hórscho cźinja. Sańdźene dny pschi rańschich ßměrkach ßo jich zyła cźrjóda do wobydlenja jeneho najeńka dobu, muża s łoża wucźěri a jeho psched wocźomaj jeho ßwójby mori. Najenk běsche ßwój najenski pjenjes porjadnje płacźił.

* Doroscźenu dźowku jeneho podolskeho popa prěnje dny auguśta jich hewak zyle skludna jstwina kócźka kußnu, kotraž ßo něschto cźaßa posdźischo shubi a wjazy domoj njepschińdźe. Dokelž běsche ranka zyle ßnadna, ju dale njewobkedźbowachu. 24. oktobra holza skhori, a to na skaženoscź, kaž lěkaŕ, po kotrehoż póp hnydom póßła, prajesche. Žałostne cźwile wutrawschi njesbožowna dwaj dnjej na to wumrje.

* Skoro wěricź njeje, kajke łžě jendźelske nowiny ßwojim cźitarjam poskicźeja. Tak nowiny „Telegram“ ßebi s Barlina pißacź dadźa, so je khěžor Wylem hižo tsi lěta dołho morwy, a so je tón, kotryž nětkole khěžorowe město sastupuje, stary wucźeŕ Khorla Sommermann; Bismark ma pjecźa hischcźe dweju druheju mužow, na khěžora podobneju, sa tón pad k ruzy, so by Khorla Sommermann wumrjeł. Krónprynz ßebi to lubicź da, dokelž Bismark tak chze, kotryž wě, so by wójna wudyriła, hdy by khěžorowa ßmjercź snata była. Tajkele błudnoscźe wotcźischcźecź, ßebi jendźelske nowiny sważa, a schtoż je hischcźe hórje, mnosy cźitarjo ßu tak łupi, so kołwrótnym bladam wěrja, kotrež ßo w redakzijach jendźelskich nowin wulahnu.

* S Honkonga ßo telegrafuje, so je ßo na chinesiskej rěży Kantonje jendźelska parna łódź spaliła, pschi cźimž je ßo pjecźa 400 cźłowjekow tepiło.

* S Odeßy pißaju: 27. oktobra w Kijewje tajni polizistojo lokomotiwineho wjednika Jakuba Bělinskeho sajachu a jeho do Kijewskeje zitadelle sawrjechu. Tajna polizija bě mjenujzy psches pscheradnikow nashoniła, so je Jakub Bělinski nihilist a so je do želesniskeje ßłużby jenož s wotmyßlenjom sastupił, so by k lěpschemu nihilistow pschi składnoscźi se želesniskeho cźaha pjenjesy kranuł. Wjazore tyßazy rublow, kotrež běchu ßo njedawno na sastawnischczu w Kasatinje shubiłe, ßu Bělinski a tsjo drusy nihilistojo kranuli. Poßlednischi ßu twóchli a ßo dotal wußlědźili njeßu. Pschi Bělinskim psches tyßaz rublow a mnohe listy nadeńdźechu. Wóßomnacźe woßobow, kotrež ßebi s Bělinskim pißachu, je knježeŕstwo sajało a do pschepytanja wsało.

* Na pohnuwanje a pod schkitom wójwody Alexandra Oldenburgskeho, roskasowarja ruskeje gardy, ßo w Ruskej hižo něschto lět hońtwjerske ßokoły pilnje wuwucźuja. Psched krótkim běsche w Peterburgu wustajeńza tšélbow a wschelakich druhich wężow a pschiprawow, kajkeż ßo na hońtwje trjebaju. Na tejle wustajeńzy běchu też ßokoły, kotrež ßu wustojnje wuwucźene, a s kotrymiž ßu wóndano spytowali je pschecźiwo listynoschazym hołbjam wužiwacź. Ssokoły ßu tak wuwucźene, so ßo hacź na 2 kilometraj, t. j. dobre poł hodźiny daloko na hołbja puschcźa a jeho rostorhaju; haj někotre ßokoły hołbja s listom ßwojemu knjesej pschinjeßechu. Pod tajkimi wobstejnoscźemi móhłe straże se ßokołami wokoło woblehnjeneje twjerdźizny wulzy wužitne bycź. Lystynoschazy hołb ßo do powětra posběhnuwschi wjazy krócź, pschezo w schěrschich kruhach, koło wokoło lěta, prjedy hacź je ßebi wěsty, do kotreho kónza ma lecźecź. Hołb tak wyßoko lěta, so jeho cźłowjek njepytnje; ale ßokoł jeho se ßwojim wótrym wóczkom wuhlada a hnydom wosjewi, so chze s rjeczaŕa puschczeny bycź. Pschecźiwo njepschecźelskim listynoschazym hołbjam by tajki ptak jara wužitny bycź móhł, pschede wschěm, hdyž hołbja pschinjeße, kotryž ma ważne powjesce w liscźe.

* Na kliniku jeneho professora w ruskim měscźe Kharkowje psched něschto cźaßom 82 lět staru žónku pschinjeßechu, kotruž běsche krowa sbodła. Krowa běsche ji s rohom život tak rósdrěła, so ßo wschitke cźrjewa s njeho wuwalichu; cźrjewa ßame běchu njeskranjene wostałe. Professor a jeho pomoznik cźeßzy ranjenej s pomozu chloroforma wußnucź daschtaj, ji cźrjewa w živocźe srjadowaschtaj a život na to saschischtaj. Sa dwaj měßazaj stara Rußowka pěschi domoj dźěsche.

* Psched něhdźe 200 lětami je ßebi hižo zaŕ Pětr Wulki na to myßlił, Běłe Morjo s Narańschim abo Baltiskim Morjom s kanalom sjenocźicź. Hakle w naschim lětstotku je tale myßl s nowa saßo wustupiła a ßo też, schtoż je widźecź, w bližschim cźaßu dopjelni. Mnohe na to ßo pocźahowaze namjety ßu ßo w běhu cźaßa se strony privatnych ludźi podawałe; lětßa pak ßu ßo skónczne po poručznoscźi ruskeho knježeŕstwa drobnische pschihotowanske dźěła stałe, sa kotrež běsche 70,000 rublow wustajenych.

* Wětry na morju žaneho rosdźěła mjes ludami njecźinja. W jenicźkim měßazu septembrje je ßo płachtowych łódźow rosbiło: 18 amerikanskich, 3 awstriske, 35 jendźelskich, 10 chilenskich, 4 danske, 5 hollandskich, 4 němske, 7 italskich, 12 norwežskich, 3 schwedske a t. d., s zyła 110. Parnych łódźow je ßo rosbiło 5 jendźelskich a 1 schpaniska.

* Psched krótkim na jendźelskej łódźi, kotraž bě s Hamburga do Melbourne w Awstralskej pschijěła, woheń wudyri. Duž łódź pod wodu ponurichu; twory, kotrychž běsche sa 320,000 mk. na łódźi, pak ßu mało schkody cźerpike. A kak běsche woheń wuschoł? Wulke mysche běchu kaschcźiki rymsake, w kotrychž běchu sapałki; duž ßo kaschcźiki sapalichu.

* S wucźeŕnje. Wucźeŕ Schibakez Pětrej prajesche: „Hdy by ty 1000 toleŕ měł a chzył ßebi potom kubło sa 10,000 kupicź, schto by to hischcźe trjebał?“ Schibakez Pětr wotmolwi: „Bohatu žonu.“ (Br. Z.)

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże 1. adventsku njedźelu kaplan Handrik dopołdnja w 10 hodźinach němski předowacź.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Gustav Adolf, Khorle Adolfa Hilbjenza, tyscherskeho mischtra na Židowje, ß. — Pawoł, Handrija Scherbela, khěžkarja a cźěßle w Małßezach, ß. — Hana Theresija, Augusta Měrscha, ziwnoscźerja w Delnjej Kinje, dź. — Marja Martha, Jana Augusta Bjarscha, fabrikarja w Dźěžnikezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 15. novembra: Jaroměr Pawoł, njemandź. ß. pod hrodom, 3 m. 12 d. — 19. Marja Hedwiga, Khorle Augusta Frenzela, khěžerja a murjerja na Židowje, dź., 4 l. 3 m. 10 d.

Płaczišna žitow a produktow w Budyschinje

19. novembra 1887.

Žitowy dowos: 2348 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca . . . . . běła	8	57	8	69	8	48	8	69
" . . . . . žołta	7	98	8	18	7	92	8	18
Rožka	6	8	6	17	5	95	6	14
Jeczmjeń	6	8	6	30	5	98	6	23
Wowß . . . . . 50 kilogr.	4	90	5	30	—	—	—	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	1	90	2	20	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	1	80	2	20	—	—	—	—
Pšeńcźna muka 50 " . . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Rżana muka . 50 " . . .	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 " . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Sšóma . . 600 " . . .	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 685 schtuk, schtuka . .	5	—	15	—	—	—	—	—
Pšeńcźne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Dražděanske mjaßowe płaczišny. Howjada 1. druzyny 55—59 mk., 2. druzyny 50—54, 3. druzyny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne zwinje 48—52 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druzyny 53—60 np., 2. druzyny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 25. novembra: Symne.

500 toleŕ je po $3^2/_3$% na dobru hypotheku wupožcźicź. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Now.

W Nowej Wßy cźißko 4 pola Rakez je ßuproschna **ranza** na pschedań.

2 żelesne ßypne khachle maja ßo 27. novembra t. l. popołdnju w 3 hodź. w **Huczinjanskej schuli** na pscheßadźowanje pschedawacź.

Schulske pschedßydstwo tam.

Najlěpschi **jědźny łój** ßyry a schkrjeny, punt po 40 np., najlěpschi **połcź** wot krajnych ßwini, ßuscheny punt po 70 np., ßyry po 60 np. pschedawa

Hermann Kschižank,
rěsniski mischtr na Židowje.

Turkowske ßłowki
punt po 30 a 40 np.,
amerikanske
na koleska krane jabłuka
ßu doschle a porucza je
Th. Grumbt.

Dobry zokrowy syrop
punt po 20 np. porucza
Jan Wjenk
na swonkownej lawskej haßy 38.

Lěkarski dorschowy jatrowy wolij,
snaty najlěpschi ßrědk psche khorosce płuzow, psche skrosle, lischawu, ßłabosć dźěcźi, wumpjeru atd. porucza w bleschach po 50 a 75 np., kaž tež po wasy

Otto Engert,
en gros drogowe khlamy en détail
10 na snutskownej lawskej haßy 10.

Jerje
wulke a derje ßkodźaze porucza po 4 np.
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschcźu 8.

Khosej
jara derje a ßylnje ßkodźazy porucza po jara tunich płaczišnach, ßyry punt hižo po 110 np., paleny punt hižo po 130 hacž do 160 np.,
Jan Wjenk, rodźeny Sserb, na swonkownej lawskej haßy 38.

Jerje
wulke a tucźne po 3, 4 a 5 np. porucza
Jan Wjenk
na swonkownej lawskej haßy 38
pódla Schraderez konditarnje.

Syrop
punt po 12 np., jara ßkodki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Jerje
wulke tucźne ryby po 3, 4 a 5 np. porucza
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Khosej
jara derje ßkodźazy wot najtuńschich hacž do najdróžschich druzinow porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Kopytny mas,
mas na schkórnje,
tuk na kožu,
vaseline,
kolmas,
tuk sa wosy
w wulkich a małych tysach porucza pschi potrjebje po tunich płaczišnach
J. G. Müller,
wjasarski mischtr
w Budyschinje na kamjentnej haßy.

Wužitkowe brěsowe drjewo sa **wojnarjow** a lětusche korbowe **witki** porucza
Łasowske hajniske sarjadnistwo.

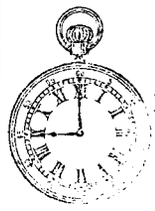

A. Mager
cźaßnikař
11 na ßerbskej haßy 11.
Wulki skład wschěch druzinow
cźaßnikow
s dwělětnym rukowanjom.
Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Nowolětne khartki,
domjaze žohnowanja,
kwětki
do wopomnjeńskich knihow,
sbožopschejerske listna,
pißanu papjeru,
wobrasate listna,
wobrasate knihi,
pychu na božodźěscźowy schtom,
protyku k wottorhanju,
protyki wschěch druzinow,
skoto a ßlěbro na worjechi
porucza po tunich płaczišnach w wulkim wubjerku
Gustav Rämsch
na bohatej haßy 21.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Sałożena w lěcźe 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reservach w hotowych pjenjesach:

35 millijonow 88 tyßaz 149 schěßnakow 04 krajz.

Woheń-, krupobicźe-, schkleńzu-, transport- a žiwjenje-sawěscźenje.

Polizy ßo w **khěžorstwowych markach** wustajeja.

K wukasowanju a k wobstaranju sawěscźenjow poruczataj ßo jako agentaj:

hłowny agent hamtski skotolěkař **E. Walther** w Budyschinje, schewski mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Pancźiz.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **drastne tkaniny** kupowacź, njech njesabudźe, ßebi najprjedy **mój** skład wobhladacź, dokelž budźe psches wubjerk a tunje płaczišny kóždy pscheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcźa.

Flanel k koschlam w wulkim wubjerku stary łóhcź po 16 np. hacž k $^6/_4$ schěrokim najlěpschim elsaskim kajkoscźam; **kalmuk** stary łóhcź po 28 np.; $^6/_4$ schěroka tokstа **wołmjana tkanina** k ßuknjam stary łóhcź po 30 np.; tokstý **köper** w nowych, rjanych druzinach; **lama** dwójzy schěroki stary łóhcź po 60 np.; **zychi,** $^6/_4$ schěroke, łóhcź po 22 np.; **barchentowe koschle** hižo po 1 mk.; **cźischcźane schórzuchi** we wschěch wulkoscźach; **běły, módry, rubjany płat** we wschěch schěrokoscźach jara tunjo, **židźane, połžidźane, wołmjane, połwołmjane, bawmjane rubischka** atd. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Se ßwojeho ſkłada
hiſchcźe **ſtareho dobreho**
khofeja
poruczam
sup. Campinas punt 115 np.,
ff. Guatemala „ 120 „
ff. Honduras „ 130 „
ff. Neilgherry „ 140—160 np.,
ff. żołty Java „ 130—160 „
paleny
punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np.,
jenož w **derje** a cźiſcźe ßłodźazych družinach.
Th. Grumbt
w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Wote mnje ſawjedźene tkaniny, ſa kotrychž hódnoſcź rukuju, ßo kóždemu kupzej ſpodobaju.

Wubjerne cźorne židźane tkaniny.

Najtuńſche płacźiſny.
Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoſchcźa.

K hodam
porucza ßwój wulki ſkład
albumow k fotografijam,
albumow k ſapißanju,
pißanſkich mapow,
pißadłow,
liſtnizow,
zigarowych etwijow,
portemonejow,
kurjeŕſke blidka,
ſtejaki ſa pſchedeſchcźniki,
mapy ſa nowiny,
kaſchcźiki ſ barbami,
kraßne nowoſcźe po 50 np.
a druhe po tunich płacźiſnach
Gustav Rämsch
na bohatej haßy.

J. A. Henke
porucza
ßwój ſkład wſchěch
družinow cźaßnikow.
Porjedźenje khwatnje
a tunjo
na ſeminarſkej haßy 4
w Budyſchinje.

Richard Neumann
na ſnutskownej lawſkej haßy
porucza ßwoje kolonialtworowe khlamy w jenož dobrych kajkoſcźach po tunich płacźiſnach.
Pſchi wotewſacźu wjetſchich dźělbow ßo nižſcha płacźiſna woblicza.

Sa ſamkarjow a kowarjow.
Wjetſchu dźělbu ſtareho ale dobreho wužitkoweho żeleſa, worzla, rołow atd. ma tunjo na pſchedań
A. W. Altmann na privatnym tworowym dwórniſchcźu.

Khorla Barthel
w Budyſchinje ſ napſchecźa měſchcźanſkeho theatra
porucza po tunich płacźiſnach:
porzelan, kamjeninu, ſchkleńcźane ßudobje, taflojtu ſchkleńzu, ſchpihele, pupy, pupjaze hłowy atd.

Bajerſke tóczniki
w jara wulkim wubjerku poruczam pſchi potrjebje po jara tunich płacźiſnach. Saßopſchedawarjam ßo nižſche płacźiſny woblicza.
J. G. Müller, wjaſaŕſki miſchtr
w Budyſchinje na kamjeńtnej haßy 12.

Mydłaŕnja Moritza Lehmanna
na bohatej haßy pódla póſta
je płacźiſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydła,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo ponižiła.
Wſcho je jara tunje.

Shorjelſki magazin
hotoweje
mužazeje, žonjazeje a dźěcźazeje draſty.
Dokelž naſymſki cźaß k kónzej dźe a dokelž je mój ſkład hiſchcźe jara wulki, wupſchedawam
nowe
žonjaze ſymſke mantle
po woprawdźe ßměſchnje tunich płacźiſnach,
woßebne
mužaze ſymſke ſwjeŕſchniki
ſ cźiſtowołmjaneho
eſkimo, rayé, diagonala atd.
wjele tuńſcho, hacž ßym ßam ſa nje płacźił.
Dale poruczam ßwój
wulkotny ſkład kraßnych
županow
(ſpanſkich ßuknjow)
po teho runja ßměſchnje tunich płacźiſnach.
Moritz Wassermann.

Kolmas
w najlěpſchich kajkoſcźach, w cźwizach po $1/2$ a $1/1$ zentnarjach, kaž tež w kaſchcźikach po 2 puntomaj poruczeja po tunich płacźiſnach
drogowe khlamy
en gros **Otty Engerta** en détail
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Cźiſtowołmjane
konjaze deki
por hižo po 4 mk. 50 np.
porucza
Richard Gautzsch
na bohatej haßy.

Drjewjenki,
drjewjanzy,
ßuknjane tofle
porucza pſchi potrjebje
J. G. Müller
na kamjeńtnej haßy 12
w Budyſchinje.

Tunje poſkicźenje.
Gumijowe ſchaty
(ſnaty najlěpſchi wudźěłk).
Stejate khornarje po 35 np.
ſhibnjene khornarje „ 50 „
manſchety ſa dźěcźi por „ 55 „
mužaze manſchety „ „ 80 „
małe pſchedkoſchliki „ 70 „
wulke pſchedkoſchliki „ 100 „
mydło, knefle ſ mechaniku
porucza
A. Tschentscher
w kupnizy pſchi torhoſchcźu.

Jurij Valten
w Wojerezach na torhoſchcźu cźo. 23
a na Hródkowſkej haßy cźo. 13
porucza:
ſyrop
dobry zokorowy punt po 15 np., 5 puntow po 70 np.,
běły punt po 18 np., 5 puntow po 85 np.,
najlěpſchi zokorowy punt po 20 np., 5 puntow po 90 np.,
kaž měd ßłódki punt po 25 np., 5 puntow po 1 hr. 10 np.

Jakubowy katechismuß
wot wyßokeho krajneho konſiſtorſtwa ſa pacźeŕſku a ſchulſku wucźbu poruczeny, je ßerbſki a němſki ſa **60 np.** doſtacź pola pſchekupza Rämſcha a w wudawaŕni Serb. Nowin.

Pjenjesy, kotrež ſmědźa ſo wotpłaćźicź a kotrychž

3½ proz. dań

ſo jenje powyſchicź njemóże, ratarſkim wobſtejerjam lejomnoſćow a gmejnam wupožćuje

ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje w Draždźanach.

K pſchedſtejazemu **hodownemu pjećenju** ſwoju wubjernu k pjećenju kmanu

pſcheńcźnu muku

poručamy. S počeſćowanjom

Budyſka ſukelna fabrika a khumſchtny mlyn
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Jeniežka pſchedawarnja woprawdźiteje
prof. dr. Jägeroweje normalneje trikotoweje draſty
kaž tež wulkotny ſkład wſchěch druźinow
bawmjanych, połwołmjanych a wołmjanych trikotažow
ſa **dźěći, žónſke** a ſa **mužſkich.**
Normalne trikotowe tkaniny. Normalne mužaze ſoki.
A. Tschentscher, w kupnizy pſchi torhoſchću.

S tutym ſo k wjedźenju dawa, ſo je ſo knjeſej **Khorli Noackej** w Budyſchinje na žitnej haſy 10 **jeniczke** pſchedawanje naſcheho ſwětoſławneho **piwa w bleſchach** pſchepodało.

Piwa ſo hnydom w piwarni pjelnja, bleſche (naſche ſwójſtwo) noſcha naſche ſchkitaze ſnamjo a ſo teho dla pſchedacź njedadźa.

Płaćijſny ſu ſlědowaze:

jednore	bleſcha po 6 np.	bajerſke	bleſcha po	12 np.
cźěſke (pylſenſke)	„ „ 11 „	kulmbachſke	„ „	14 „
ležak	„ „ 11 „	kanzlerowe piwo	„ „	14 „

pódla bleſche!

Proſby ſo, naſche piwa wobkedźbowacź.

S počeſćowanjom ſo porucza

Radebergſka piwarnja exportſkeho piwa.

Cźeſćenym Sserbam k wjedźenju dawam, ſo ſym tudy na **Hauenſteinſkej haſy** khlamy ſe ſahrodniſkimi roſtlinami wotewrił a proſchu pſchi potrjebje wo dobroćiwe wobkedźbowanje.

W Budyſchinje, 25. novembra 1887.

Handrij Pětſchka, ſahrodnik.

Wěnzy wſchěch druźinow ſu ſtajnje na ſkładze. **Bukety** a wſchě druhe pletwa na ſkaſanje rucze a tunjo.

S tutym dowolam ſebi pſchedběžnje woſjewicź, ſo ſym wot 1. dezembra t. l. jako **ręcznik** tudy pſchipuſchćeny.

W Budyſchinje, 15. novembra 1887.

Aſſeſſor E. Mütterlein,
pſchedſyda Towarſtwa Pomozy ſtudowazych Sserbow a ſarjadnik macźicźneho doma.

Bukečanske serbske towarſtwo

změje njedźelu 27. novembra popołdnju w 4 hodź. ſweje poſedźenje.

Přednošk k. wučerja Šucy z Rachlowa wo mjedwjedźu.

Hoſćo ſu witani.

Předsydstwo.

Zarěčanske serbske towarſtwo

změje, da-li Bóh, njedźelu 27. novembra ſwoju měſačnu zhromadźiznu. Přednošk je k. wučer Grülling dobroćiwje přilubił. Wo bohaty wopyt proſy

předsyda.

„Lipa“

změje — da-li Bóh — njedźelu 27. nazymnika popołdnju w 3 hodźinach w Eberweinec hoſćencu ſwoje měſačne poſedźenje. Přednošeć budźe ſo wo „Eskimach“.

Sobuſtawy najpřećelniſo přeproſuje **předsydstwo.**

Ratarſke towarſtwo w Bukezach.

Pónjelu 28. novembra t. l. popołdnju ½6 hodźin budźe poſedźenje, w kotrymž budźe knjes profeſor dr. Heiden wo ſymſkim kormjenju pſchednoſchecź. Hoſćo ſu witani.

W Klukſchu je **wojnarſka hoſpoda** ſ trajazym dźěłom tunjo na pſchenajecźe. Bliźſche je ſhonicź cźiſko 9 tam.

Młodeho rólneho pohoncźa a hródźnu dźowku pyta k nowemu lětu **Wutokcźanſki knježi dwór.**

K nowemu lětu pytaja ſo 1 hoſpoſa, 1 ſtrěnza, 1 wotroczk a 1 wolazy ſ dobrymi wopiſmami. Wſcho dalſche je ſhonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Wyſokodoſtojnemu knjeſej fararjej **Handrikej** w Maleſchezach ſo ſa duchapołne předowanja, wot njeho reformazionſki ſwjedźeń, pokutny pjatk a njedźelu ſemrjetych dźerżane, najwutrobniſchi dźak praji a ſo wón proſby, ſo by je wotcźiſchcźecź dał.

Wjele kemſcherjow.

Poſ.

Wulki cźorny neufundlandſki poſ ſ běłym wutrobnjom a žołtymaj přednymaj nohomaj je cźeknył. Sa ſaſopſchinjeſenje abo woſjewjenje ſo dobre myto da wot

Stentzela
w Hownjowſkim mlynje.

S tutym kóždeho warnuju, mje hinak hacź ſ mojim prawym mjenom **„Wjeńk“** mjenowacź. Schtóž mi druhe mjena narjekne, teho budu pſched ſud žadacź.

Jan Wjeńk w Łaſu.

Wopomnik

na row

njebo **Handrija Redy,**

w ſwojim cźaſu rychtarja w Pomorzach, wumrje 7. nov. 1887, 73 lět ſtary.

Hdyž k wjecźoru tu dźeń ſo bliži,
To dźěłacźerja ſwjeſeli;
Se ſpodobanjom wón wſchak widźi
Tón luby ſwjatok w bliſkoſcźi:
Kiž ſwojeje dla ſpróznoſcźe
Wón dawno hižo žadał je.
Kaž ſprózny dźěłacźer Ty dźěſche,
O luby nano! mandźelſki,
Hdyž krótki cźaſ tu khory běſche,
Do khłódnoh' rowa komorki:
Hdyž k temu bě ſo poſłyſnjał
Pſches Khryſta krej, ju wužiwał.
Ty w Bukezach bu narodźeny
A doſta ſwjatu kſchcźenizu;
Tam w kſcheſcźijanſtwje roſwucźeny,
Ssy ſnowił ſlub pſchi woltarju:
Hacź ruka Božej' mudroſcźe
Do Pomorez Cźe wjedźeſche.
Tu krótke lěta ſjenocźeny
Se ſprawnej běſche mandźelſkej;
S njej pſches tſi dźěći ſwjeſeleny
Sſo jara derje měłaj ſtej;
Ach ſahe — ſahe wotwoła
Bóh tutu macźer ſe ſwěta.
Krócź druhi nětk Ty podawaſche
Mi ruku k ſwjaſkej mandźelſtwa;
A dokelž Bóh naj' žohnowaſche,
Tak ſ Tobu była ſbožowna
Ssym ja lět jen a tſizecźi
We ſpokojnoſcźi w hromadźi.
Kaž w ſtrowych lětach wobſtaraſche
Sſwój dom pſches dźěło najlěpje,
Tak też na cźaſ tu ſpominaſche,
Hdyž cźłow'k wjaz' dźěłacź njemóže;
Tak hiſchcźe lěto ſandźene
Dom nowy namaj twarjeſche.
We tutym domje pſchebywachmoj
Nětk hižo lěto w hromadźe;
Jow cźichi wjecźor wužiwachmoj.
Ach — bórſy ſtacź ſo dyrbjeſche,
Schtož ke mni huſto prajeſche,
Hdyž nowy dom ſo twarjeſche:
„Hlaj, moje mozy wotbjeraju,
Ja dołho wjaz' tu njebudu;
Sa tebje jenož dom tu ſtaju,
So móhła we nim bydlicź tu:
Hdyž Bohu ſo b'dźe ſpodobacź,
So dom mje budźe wotwołacź.“
Tak bydlu ja nětk wurudźena
We ſamoſcźi a cźiſchini;
Wot Tebje Bohu poručena;
Bóh moje ſłyſy pſcheliceźi:
We Bosy mam ja ſchkit a kryw,
Hacź doſtanje mje khłódny row.
Spi derje! hlaj, Ty ſawoſtanjeſch
Nam w rowje njeſapomnity;
Hdyž junu ſ rowa horjeſtanjeſch,
Cźe ſaſo doſtacź budźemy.
Haj, junu ranje ſaſwita,
Hdyž Bóh naš ſaſo ſjenocźa.

Srudźena ſawoſtajena wudowa a dźěcźi.

(K temu cźišku pſchiloha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 48 Serbskich Nowin.

Ssobotu 26. novembra 1887.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ſzylne, kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Dźělbu wubrakowanych zigarow

wſchelakeje barby w jenajkej dobrej, miłej kajkoſcži pſchedawam 100 ſcht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 ſcht. po 25 np.) — ſa kurjerjow 4 np.-zigarow ſzo hodźaze.

Wſchelake ſbytne družiny 100 ſcht. po 2 mk. 25 np., dale ſbytk dźěrkatych zigarow 100 ſcht. po 2 mk. 70 np.

Wſchě družiny ſzo derje pala!

Rołkaty tobak punt po 50 np. a dróžſcho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po waſy a w pakcžikach.

Krane rjepiki, najlěpſcha twora, punt po 40 np., ſznadniſche družiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad
na bohatej haſzy 13.

Podpiſzany ſzebi dowola ſzwojim cžeſcženym ſzerbſkim wotebjerarjam ſ daloka a ſ bliſka k wjedźenju dacž, ſo ſzu nětko jeho

nowe wulke khlamy

hotowe a wotewrjene. Moji cžeſcženi wotebjerarjo budźa nětko pódla ſnatych tunich płacžiſnow na jara pſchihódne a pſchijomne waſchnje ſzwoju potrjebu pola mje kupowacž.

Jako woſzebje tunjo poruczam:

khofej njepaleny po 110—160 np.,
khofej paleny po 120—200 np.,
najlěpſche Draždźanſke ſzuche droždźe, zokor, róſynki, korjenje, } tuńſcho hacž prjedy,
nowe połnojerje po 3—5 np.,
dobre wotležane zigary po 2 np., 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
dwójne dobre palenzy a **likěry** wubjerne ſzłódne a jara tunje!

J. T. Glien,

wulke materialtworowe khlamy ſ deſtillaziju
na drjewowym torhoſchcžu cžiſzło 4.

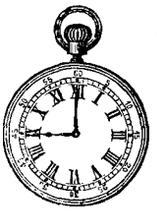

Franz Marſchner

cžaſznikaŕ

w Budyſchinje na bohatej haſzy 9

ſzwój derje ſrjadowany ſkład dobrych **cžaſznikow** a **cžaſznikowych rjecžaſow** dobrocžiwemu wobkedźbowanju porucža.

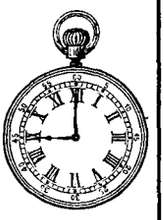

Sprawne poſzłuženje — rukowanje na wjazore lěta — tunje płacžiſny.

Porjedźenja ſzo derje a tunjo wuwjedu.

☛ S dobom na to kedźbne cžinju, ſo ſzerbſki rěcžu. ☚

K naſymje a k ſymje.

Poruczam po hiſchcže ženje bywſchich tunich płacžiſnach

wobleczenja ſe ſzuknju abo ſ hiplom,

ſymſke nadwoblecže ſa mužow a hólzow

w najwjetſchim wubjerku w Budyſchinje.

Mantle a pjeſle ſa žony

najnowſche nětcžiſcheho cžaſza wot najjednoriſcheho hacž k najdróžſchemu.

Wobleczenja ſa hólzow, paletoty ſa hólzow a mantle ſa holzy

něhdźe 800 na ſkładźe po kóždej někak ſzo hodźazej płacžiſnje.

Župany (ſpanſke ſzuknje)

w ſnatym wulkim bohatſtwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haſzy 25

w H. Hornez draſtowej fabrizy.

Njech kóždy na ſzwój ſzamſzny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

Wubjerny

mas na kožu,

ſo by ſzo koža mjehka a wodunjepſchepuſchcžata ſcžiniła, w tyſach po 50, 30 a 20 np.,

najlěpſchi vaſelinowy tuk

w blachowych tyſach po 5 puntach, 2 punt., 1 punt. a ½ punt., kaž tež w wjetſchich a mjeńſchich dźělbach poruczeja tunjo

drogowe khlamy

en gros **Otty Engerta** en détail na ſnutskownej lawſkej haſzy.

Jerje

po 3, 4 a 5 np., po kopje a zyłych tunach hiſchcže tuńſcho, porucža

Th. Grumbt.

Khofej

njepaleny punt po 110—160 np., paleny punt po 140—200 np.,

rajſz

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakcžik po 50 np.,

amerikanſki rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 ſcht. po 10 np., 15 ſcht. po 50 np.

porucža

Ernſt Mittaſch
pſched ſchuleŕſkimi wrotami 1.

Hamburgſko-amerikanſke paketojěſdne akzijowe towaŕſtwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka** kóždu ſzrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka** kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka** kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjecžornejc Indiſkeje** měſzacznje 3 krócž,
ſ **Hamburga** do **Mexika** měſzacznje 1 ras.

Towaŕſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcž ſa kajutowych a bjeſłubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797

Carl Meisel w Budyſchinje.

„Waterburyſki remontoirſki dybſaczny czaßnik.“

Wón zyle prawje dże, ſo może ßo na njón ſpuſchczecź, a derje dżerżi.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlébra. Druhe prjednoſcże tuteho amerikanſkeho dybſaczneho czaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedżecź trjeba.
2. Wón je jeniczki czaßnik, kotrehož porjedżenje lědma 5. dżěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaczi. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedżenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizarſkich czaßnikow ſ najmjeńſcha 3, 4 abo 5 hr. płaczi, pſches czož je potom tajki tuni czaßnik jara drohi, to ßame porjedżenje pola Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow jenož 30, 40 np. hacž do 1 hriwny wuczini. Jenož pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodżenju ma ßo ſa porjedżenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacź.

Tale hódnoſcź Waterburyſkeho dybſaczneho czaßnika je woßebje pola czaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot mało ſamożitych ludźi noſcha, jara wulka.

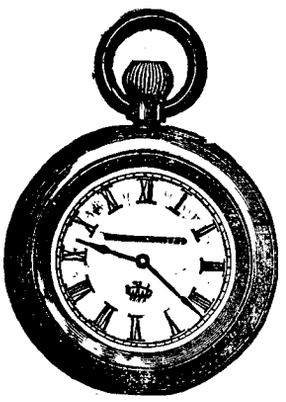

10 hriwnow. **10 hriwnow.**

2 lětne rukowanje.

3. Niż jenož kóżda jenotliwa pſchedawarnja, ale tež fabrika ſa wěrnoſcź horka prajeneho rukuje. Kóżdy czaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſervu 3 milijony hriwnow wuczini atd. atd.

Dóſtacź pſches

Auguſta Ehrhardta w **Kólnje nad Rheinom,**

generalny ſklad a wuporjedżerńja Waterburyſkich dybſaczných czaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań

w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho czaßnikarja.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pſchi torhoſchczu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu czaßej** ßwój bohaty ſklad hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mużſkich a hólzow ſ jenož cziſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dżěłarni dżěłanych, po wurjadnje poniżenych płaczińſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Hotowe ſchaty ſa dźěczi:

koſchliki, pjeſlki, tykane poßleſchcża, żychi, pjelchi, podłożki, ſawalne rubjeſchcża, khapiczki, kſchcżeńſke deki, kſchcżeńſku draſtu, deki na wós, kholowczki, lazki a **łożowe poczehnjenja,** kaž tež

tkaniny k ßamßnemu ſchiczu

poruczа tunjo

A. Tſchentſcher w kupnizy.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar

na ſchuleńſkej haßy czißło 1,

poruczа ßwój wulki ſklad **ſchtrumpowych tworow** ßamßneho dżěła a ſnateje hódnoſcże, teho runja wubjerne **pſchedżeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczińſnach.

Czinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budże na torhoſchczu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich czeſczenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleńſkej haßy czißło 1 podali.

Dr. Netſchowe ſarybowanje pſche brunu

hoji **difteritis, brunu, kaſchel atd.,** ſchkleńża po 75 np. a 1 mk., jenož prawdźiwe, hdyž je pißmo k nałożenju **„Kanineje haptyki“** w **Draždżanach** pſchipołożene.

Dr. **Netſchowa pſchetlajaza a żiwjeńſka eßenza** hoji wſchě żołdkowe khoroſcże, migrenu a nerwowe cźerpjenje, ſchkleńża po 75 np. a 1 mk. **ſ pißmom k nałożenju** dóſtacź we **wſchěch haptykach.**

Kolonialtworowe a deſtillazińſke khlamy

Adolfa Rämſcha

pſchi żitnych wikach

poruczeja ßwojim cześczenym wotebjerarjam

khofej punt po 110, 120, 130 a 140 np.,
khofej paleny punt po 140, 150, 160—180 np.,
jerje, jara dobre, mandl po 50, 65, 70—100 np., 3 ſchtuki po 10 np. a ſchtuka po 4—8 np.,
ſyrop pſchipóſnateje ßłódkoſcże punt po 12, 16—20 np.,
petrolej, najlepſchi amerikanſki, punt po 13 np.,
zokor w klobukach, lompowy zokor a **dróbny zokor** po ſnatych tunich płaczińſnach,
rjepikojty tobak, krany, punt po 35 np.,
margarin punt po 65 a 80 np., **ßwinjazy ſchmalz** punt po 55 np.

Sswój wulki ſklad

optiſkich a mechaniſkich tworow

pſchi potrjebje najnaležniſcho poruczam.

G. Kloeppel něhdy **Ad. Wagner**

optikus a mechanikus

na hauenſteinſkej haßy.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ſerbſkej haßy

poruczа

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40	np.,
jadriwe mydło, czerwjene a módre	„ „	36	„
żołte wóſkowe mydło I	„ „	40	„
żołte wóſkowe mydło II	„ „	30	„
ſoda	„ „	5	„
ſchterku	„ „	22	„

maſne mydło, ſelene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płaczińſnje.

Hěblowane ſchpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßylne, pſchedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyſchinje pſchi dwórniſchczu.

Sswój wulki ſklad hotowych **pjelſcheżowych tworow** k dobroczińwemu wobkedźbowanju poruczа

Heinrich Lange

9 pſchi żitnych wikach 9.

Wudżěłane **czorne** a **běle pjelſcheżowe koże** po najtuniſchich płaczińſnach.

Emma Vorwerkowa

poruczа ßwój ſklad **paletotow, żaketow** a **plüſchowych pjeſlow** w bohatym wubjerku po najtuniſchej płaczińſnje.

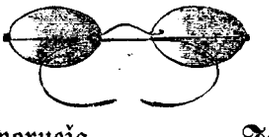

Bryle,

ſa kóżde wóczko pſchihódne,

poruczа **Joh. Gäth** 1 na hoſpitalſkej dróſy 1.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 49. **Sobotu 3. decembra 1887.** **Lětnik 46.**

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. W sakskim krajnym sejmje jednachu 25. novembra wo sakonjowym nacźisku, nastupazym sastaranje sastojnikow, kotsiž su w słužbje k njesbožu pschischli. Po žiwej debacźe, pschi kotrejž so sapósłanzaj Schreck a Stolle, statny minister s Nostitz-Wallwitz a knježerstwowy radźicźel Böttcher wobdźělichu, so nacźisk deputaziji sa sakonjedawanje k nadróbnemu rospominanju pschipokasa. Po namjecźe finanzneje deputazije na to sejm pschiswoli 86,744 hriwnow sarunanja sa Gaudernackowych herbow, kotsiž su psches sawinowanje jeneho sudnika na tejle sumje schkodowali (fiskus je k temu sańdźeny), a dale 200,000 hriwnow pomozy k twarjenju pucźow, mostow atd. sa te gmejny w Lubijskim a Žitawskim hamtskim wokrjesu, kotrež su so lětša w meji wot powodźenja potrjechile. Pschi doprědnym rospominanju sakonjoweho nacźiska, wo wupschestrjenju sawěsćenja psche khorosćź a snjesbožene na ratarskich a hajnischich dźěłacźerjow jednazeho, so wulka liczba sapósłanzow wobdźěli. Sapósłanz Horst sa to rěcźesche, so by so niz wot kóždeje makeje gmejny, ale wot swjaska wjazorych gmejnow dowěrnik wuswolił, a so bychu so ratarske pódlanske pschemysłka, kaž zyhelnicze, palerńje atd., kotrež su po khěžorstwowym sakonju wosebitym powołanskim sjenocźenstwam pschidźělene, do pschedpołoženeho sakonja pschijate. Georgi wobžarowasche, so su swójbni podewsacźelja, tak daloko hacź 14. lěto dosahnuli njejsu, se sawěsćenja wusamknjeni. Streit na to kedźbne cźini, so budże so, jeli sawěsćenski sakoń pschiwosmu, cźeladniski porjad pscheměnicź dyrbjecź. Uhlemann je s tym njespokojom, so maja so pschinoschki po leżomnostnych dawkskich jenosćach sběracź. Tole waschnje drje je najlózsche, tola njeprawe. Po nim dyrbja srěni wobsedźerjo cźežkoty wjetschich njesćź, dokelž so pschi maschinskim dźěle wjele wjazy njesboża stawa hacź na makych žiwnosćach. Dr. Heine bě pschecźiwo zykemu systemej powołanskich sjenocźenstwow; wón žada, so by so dźělenje po wschelakosći dźěła wostajiło a so po wysokosći msdy pschinoschk brał. Tajny knježerstwowy radźicźel Böttcher k wuprajenym namjetam a žadanjam spomni, so w knježerstwowej mozy njeleži, pódlanske pschemysłka do sawěsćenja pschijecź, dokelž k temu khěžorstwowy sakoń napscheczo steji. Hinak hacź na podkožku leżomnostneho dawka wschak knježerstwo wysokosćź pschinoschkow wobliczicź njemóże. Sakoński nacźisk so na to deputaziji sa dawanje sakonjow pschepoda. — W liczbje twarjomnych sekundarnych żelesnizow, knježerstwu loni k rospomnjenju porucźenych, nadeńdźa so slědowaze linije: Bertheldorfsko-Großhartmannsdorfska, żelesniza psches Müglitzski dołh, Budysko-Kamjeńska, s Kumwałda k Budysko-Schandawskej żelesnizy. Dokelž su khósty sa twar Budysko-Kamjeńskeje żelesnizy, kaž je nětko wottykana, jara wysoke, knježerstwo rospomina, hacź so njeby hodźiło, khósty s tym pomjeńschicź, hdy by so żelesniza na druhich mjenje drohich leżomnosćach twarika.

— Khěžor Wylem je 27. novembra tsjoch presidentow khěžorstwoweho sejma, sapósłanzow s Wedell-Piesdorf, dra. Buhla a s Unruhe-Bomst w swjedźeńskej awdijenzy pschijał. President w mjenje khěžorstwa najhłubsche dźělbracźe pschi cźežkej krónprynzowej khorosći wupraji. Khěžor wotmolwi, so je krónprynzowe cźerpjenje cźežke dopuschcźenje, wosebje hdyž so wopomni, na kak wysokim stejnischcźu tutón muž steji, a so je wón derje wobdarjeny, němsku a prusku politiku na tajke waschnje dale wjesć, so by wón (khěžor) s měrom swojej wocźi sańdźelicź móhł. Schtož Boże dopuschcźenje dale postaji, njemóże nichtó wjedźecź, Božej njedowusłědźomnej woli mamy so podcźisnucź. Powschitkowne dźělbracźe je so na najsnoschawische waschnje w Němzach, w Europje a hischcże dale pokasało, to je wulki trosćht. Na to khěžor wobžarowasche, so khěžorstwowy sejm parschonszy wotewricź a trónsku rěcź cźitacź njeje móhł, wosebje dla jeje skónczazeje sady, w kotrejž so praji, so chze wón měr, so pak je Němska dospołnje pschihotowana, so mózneho njepschecźelskeho nadpada dowobaracź. Swjeselaze je polěpschenje finanzow, kotrež so w jenotliwych statach pokasuje.

— Derjeměcźe němskeho krónprynza bě posledne dny spokojaze. Po powjesćach je San Remo krónprynz wschědne wujěždźuje a so tež s wonka města wjele wukhodźuje. W nowschim cźasu so krónprynz po nowym waschnju lěkuje, pschi cźimž ma so wón zokrowanych jědźow do zyła wostajicź. Psches to so pjecza wosebje roscźenje raka sadźerżuje. Psches krónprynzowe cźežke skhorjenje so dźěl němskich pschekupzow a rjemjeślnikow trochu potrjechi. Pschi pruskim kaž tež pschi sakskim dworje so pschedstejazy symski cźasa s cźicha minje a swjeselenja pschi dworje so do zyła wotbywacź njebudźa. Semjanske swójby, k dworam blisko stejaze, drje tež swoje swjeselenja khětro pschikrótscha. So so pschi druhich němskich dworach to same stanje, so s městoscźu wotcźakacź da, haj samo s Wina powjesćź pschińdźe, so budźa tam, dźiwajo na wutrobne pschecźelstwo s němskej khěžorskej swójbu, karnewalske swjeselenja po mózności samjesowacź.

— Bjes sakońskimi nacźiskami, kotrež so khěžorstwowemu sejmej pschedpołoża, pschedkoha k powyschenju žitneho zła najbóle sajima. Wona podwoji zło na pschenźu, rózku, wowsu, majs, hejdusch a kuschcźinowzy, wona powyschi wo połojzu zło na rapsu, nudle a makkaroni, wo 3 schtwórcźiny na sylnjazu muku, puder, schterku a namlěte žito a kuschcźinowzy. Powyschene zła su hižo 26. novembra płacźiwosćź dostałe. Prěcź so njeda, so cźi wikowarjo, kotsiž skasane wukrajne žito do 26. novembra psches němske mjesy njemějachu, psches to wjele schkoduja. Tola hdyž dyrbjesche so k khumschtnemu poniženju němskeho žita psche pschiwjesenje njesměrnych hromadow wukrajneho žita hódnje napscheczo stupicź, dyrbjesche pucź bjeskónczným żelesnischim cźaham, wukrajne žito k nam pschiwożazym, hnydom pucź sawrjecź. Wikowarjo njemóża so wobcźežowacź, so jich powyschenje zła pschekhwata. Hižo měsazy dołho je so wo tym rěcźało, a woni su so tež na to pschihotowali a njesměrne hromady wukrajneho žita w swojich składach nakopili. W Němzach tak wjele zuseho žita leži, so snadź powyschenje zła na dołhi cźasa němskemu ratarstwu wjele pomhacź njebudźe a žitnu płacźisnu bórsy njeposběhnje. So so za powyschenje žitneho zła wjetschina w khěžorstwowym sejmje nadeńdźe, je wěste. Kaž so hinak wotcźakacź njemóże, budźa sozialdemokratojo a němszy swobodnosmysleni pschecźiwo temu hłosowacź. To su woni hižo pschipowjedźili, hdyž so wutoru wo khěžorstwowych

dokhodach a wudawkach ſa nowe lěto jednaſche. Hacź němſke ratarſtwo pſchi niſkich žitnych płaćišnach bankrot ſćžini, je jim wſcho jene. Haj ſozialdemokratojo ßnadź to tak njerad widźeli njebychu. Cźim njeſpokojniſchi je lud, cźim ſkerje wón ſozialdemokratam pſchipanje.

Awſtrija. Do Duchzowſkich wuhlowych podkopkow w Cźechach je ßo, kaž hižo raz w lěcźe 1879, woda pſchedrěła a je ſ dźěla potepiła. Hacź dotal pſchiběh wody ſtajicź njeißu ſamóhli, kotraž ßo pſchezo ſ wjetſchej mozu do podkopkow wuliwa. W Cźoplizach, njedaloko Duchzowa leżazych, woda ſ dobom w kupjelach ſpaduje. Boja ßo, ſo wona do podkopkow běži a ſo ßnadź Cźopliczańſke kupjelniſke žórka pſches to zyle ſaprahnu.

Franzowſka. Bjes tym ſo hiſchcźe pſched tydźenjom wſchitzy republikanſzy ſapóßłanzy preſidenta Grevya nuſowachu, preſidentſtwo ſkožicź, jeho nětko radikalni republikanſzy namołwja, ſo by na ßwojim měſtnje woſtał. Bjes kandidatami ſa preſidentſtwo ma mjenujzy něhduſchi miniſter Ferry najwjazy wuhladow. Ferrya pak radikalni hłuboko hidźa, dokelž je pjecźa pſcheczel Němzow. Déroulède, něhduſchi pſchedßyda patriotiſkeje ligi, hroſy, ſo budźe ßo Ferryej, jeli ſo jeho ſa preſidenta wuſwola, na cźole wobrónjenych patriotow napſcheczźiwo ſtajicź.

Rußowſka. Ruſka dźeń a wjazy wójſko pſchi ßwojich nawjeczornych mjeſach ſhromadźuje. Po powjeſcźach, ſ Pólſkeje pſchikhadźazych, je nětkole w Warſchawſkej guberniji ruſkeho wójſka wo 150,000 muži wjazy, hacź tam hewak w cźaßu měra bywa.

S niſka do wyßoka.

Pruſkeho krala Bjedricha Wylema I., nana Bjedricha Wulkeho, bě ras jedyn ſemjan w Pomorſkej na hońtwu pſcheproßył, a kral bě ſ wulkim pſchewodom ßwojich offizěrow do wßy pſchijěł, wokoło kotrehož mějeſche ßo hońtwa wotbywacź. Bjes kralowymi pſchewodźerjemi bě też tajny radźicźel, baron Gundling, kotryž bě jara wucźeny muž, pſchecźiwo kotremuž pak ßebi wſchelake pryſle a tryſki dowolachu. S jenym ßłowom, baron bě, tak rjez, dwórſki błaſnik Bjedricha Wylema I. a ßebi to rad lubicź dawaſche, dokelž bě jemu kral ſa to wſchě móżne woßebne titule ſpożcźił a jemu pódla teho wyßoku mſdu pſchiſwolił.

Kral bě ſa barona jara nadpadnu a pyſchnu uniformu ſhotowacź dał, kotraž ſ cźorneje ßomocźaneje ßuknje ſ cźerwjenymi wuhorkami a ſłotym wuſchiwanjom a ſ cźerwjeneju nohajzow wobſtejeſche. Baronowu hłowu ſchěrokokromaty kłobuk kryjeſche, ſ kotrehož ßo wulke cźerwjene pjero bimbaſche. Hordoſny muž mějeſche ſa to, ſo je w tajkej draſcźe rjany a woßobny. Ras, hdyž druſy knjeża w lěßu honjachu, wón po polach dundaſche, ſo by ſ tym dokhu khwilu pſcheczinił. Pſchi tym njedaloko na roli muża woracź wuhladawſchi tutemu ſ horda pſchiwoła:

„Pſchińdź ras ke mni!“

Muž ßo wobhladnuwſchi ſ krótka a ſymnje wotmołwi: „To ßo mi njecha, też k temu żaneje khwile nimam. Pucź wote mnje k Tebi je runje tak daloki kaž wot Tebje ke mni.“

Hordoſny tajny radźicźel ßo nad tajkim wotmołwjenjom hłuboko rosnjemdri a ſ kijom w powětrje machajo na rólnika dźěſche, ſo by jeho ſmorſkał. Bliže pſchiſchedſchi, pak ßo dohlada, ſo ma fararja ſe wßy pſched ßobu, kotryž bě wjecźor prjedy teho runja na hrodźe był a ßo pſchi towarſtwje wobdźělił. Duž wón poſběhnjeny kij dele puſchcźi a jenož njemdrje ſawoła: „Ty ſtary hepjelo, njewěſch dha, ſchtó ja ßym?“

„O haj“, farař ſymnje wotmołwi, „ßy dźě dwórſki błaſnik (nora) naſcheho najhnadniſcheho krala.“

Nad tymle ßłowom ßo naduty baron hiſchcźe bóle roſſłobi a wón wſchón ſapyrjeny ſawoła: „Na to dyrbiſch ſpominacź! Jeho Majeſtoſcźi pſchipowjedźu, kak ßy mje na cźeſcźi pſchimał.“

Farař na to mjelcźeſche a ſměrom dale woraſche, ßo wo hordoſneho a naſdateho cźłowjeka niz najmjenje njeſtarajo. Tajny radźicźel ßo k kralej połny hněwa wrócźi a jemu wupowjeda, kajka kſchiwda je ßo jemu ſtała. Wón bě, ßo roſumi, po ßwojim roſeſtajenju zyle njewinowaty a ßebi wſchu prózu dawaſche, ſo by fararja jako hrubeho a njeſdwórliweho cźłowjeka wopißał. Tola wón njedozpi, ſchtož bě ßebi wotmyßlił. Bjedrich Wylem I. ßo ſ wulkim wjeßelom tajnemu radźicźelej ßměješche a jeho podawiſnu k njeßměrnej radoſcźi dwórjanow ßamo pſchi wobjedźe powjedaſche. Nad tym ßo hordy baron hiſchcźe bóle roſhněwa a ßebi nětko myßleſche, kak by hańbu, kotruž bě jemu farař po jeho měnjenju nacźinił, temu wotpłacźił a ßo nad nim hódnje wjecźił.

Kaž je ſnate, kral dokhich ſróſtnych ludźi lubowaſche a ani prózy, ani pjenjes njelutowaſche, ſo by jich ſe wſchěch ſtron ſa ßwój cźěſkitarſki regiment ſeſběrał. Duž wón daloko a ſchěroko ßwojich offizěrow ſcźeleſche, ſo bychu tajkich ludźi pytali a ſa jeho ßłużbu dobyli. Schtóž chzyſche jemu wulke wjeßele cźinicź a ßebi jeho pſchikhilnoſcź dobycź, tón ßo wo to ſtaraſche, ſo by jeneho tajkeho dołheho młodźenza doßahnuł. Haj, Bjedrich Wylem I. ßamo druhdy ſ leſcźu a ſ gwałtom ſa „dołhimi khadlemi“, kaž wón prajeſche, ſtejeſche. To baron Gundling wjedźeſche a po tym wón ßwój ßrědk ſłoži, ſ kotrymž chzyſche ßo nad fararjom ßurowje wjecźicź. Wón bě mjenujzy pſchipadnje ſhonił, ſo ma duchowny woßebje wulkeho ſróſtneho ßyna, kotryž ßo ſa někotre dny ſ Halſkeje univerſity, hdźež bě hacź dotal ſtudował, do domowinſkeje wßy wrócźi. Tu chzyſche ßo hiſchcźe w nanowym domje khwilu pſchihotowacź a potom pſchedpißane pruhowanje ſbožownje wobſtawſchi, něhdźe duchownſke ſaſtojnſtwo naſtupicź.

Wjecźiwy a ſchkerjedźaty baron ßo nětko na jeneho hejtmana cźěłokitazeho regimenta, kotryž bě teho runja na hońtwu ßobu pſchiſchoł, wobrocźi. Wón ßo jeho ſkładnoſtnje woprascha, hacź dha ma nuſnu liczbu rekrutow hromadźe. S tym ßo tak njemějeſche, a hejtman, kotryž kralowu ſahorjenoſcź w tejle wěży ſnajeſche a ßo jeho hněwa bojeſche, bě ßebi hižo teho dla wjele ſtaroſcźow cźinił. Duž ßo cźim bóle ſawjeßeli, hdyž jemu baron praji: „Mózu ßnadź Wam trochu ſ nuſy pomhacź, ſnaju dołheho, wulkeho pachoła, kotryž by ßo k temu derje hodźił a ßo kralej jara derje ſpodobał.“

Offizěr bě, ßo roſumi, hnydom hotowy, wſcho ſpytacź, ſo by tuteho cźłowjeka ſ leſcźu abo ſ gwałtom ſa cźěłokitazy regiment dobył. A wobaj mużej ßo na to ſkradźu ſrěcźeſchtaj, kak móhłoj ßo dołheho Halſkeho ſtudenta mozowacź. Hejtman dyrbjeſche, hdy by kral wotpucźował, na ſdacźe khory bycź a na hrodźe ſawoſtacź. Też baron chzyſche ßo ſa to ſtaracź, ſo by něſajkeje pſchicźiny dla hiſchcźe nękotre dny tam ſawoſtał. Po tym chzyſchtaj ſkradźu ſ bliżſcheho měſta nękotrym wojakam pſchińcź dacź, ſ kotrychž pomozu dyrbjeſche ßo fararjowy ßyn pſchimnucź, do Potsdama dowjeſcź a ßo ſ gwałtom do cźěłokitazeho regimenta tyknucź.

Worakawe a ſłoleßne wotmyßlenje ßo, kaž bě ſrěcźane, woprawdźe do ſkutka ſtaji. Bjedrich Wylem I. bě ßo do Barlina wrócźił. Tajny radźicźel a wyſchi běſchtaj pak na hrodźe woſtałoj. Wonaj w ßwojej wutrobje juſkaſchtaj, ſhoniwſchi, ſo je ßo fararjowy ßyn ſ Halle wrócźił a ſo pola ßwojeho nana bydli. Trěbnych wojakow ſ garniſonſkeho měſta ſkaſaſchtaj a jim w hrodźe tajnje hoſpodu daſchtaj. Na druhu nóz ßo na dobo ßylnje wo durje farſkeho doma kłapaſche. To dźě niczo njewſchědne njebě, dokelž fararja cźaſto k khoremu abo mrějazemu wołachu, ſo by jeho ſ evangelijom troſchtował abo jemu Boże wotkaſanje wudźělił. Student, kotryž bě prěni ſaßłyſchał klepacź, bě ßo rucźe ſwoblekał a ßo khěżne durje wotewriwſchi praſcheſche, ſa cźim ßo w tak póſdnym cźaßu żada. „Tebje ßameho chzemy měcź“, hejtman ſawoła, kotryž bě hnydom pſchiſtupiwſchi, młodźenza pſchimnuł. „Njewobaraj ßo hakle! Hnydom dyrbiſch ßobu a ßo wojeńſki kabat woblez.“

Wbohi Lawrjenz (tak ſtudent rěkaſche) ßo njemało naſtróża, tele ßłowa ſaßłyſchawſchi. Tola pohladnuwſchi na offizěra a wojakow, kotſiž běchu jeho wobſtupili, bě wón hnydom pſcheßwědczeny, ſo bě tu wſcho ſpjecźenje podarmo. Pſches ropot bě nětko też farař wotucźił. Wón ſ durjemi won ſtupi, ſo by pohladał, cźeho dla ßo měr kaſy. Wojakow a ßrjedź nich ßwojeho ßyna wuhladawſchi ßo wón jara naſtróżi, wón ſ tſchepotazym hłoßom ſawoła: „Boże dla, ſchto ßo tu cźini, ſchto je moj wbohi ßyn ſawinował, ſo ßu jeho pſchimnuli a ſo jeho prjecź wjedu?“

Hejtman jěrje wotmołwi: „Tu ßo dale niczo njecźini. Waſch ßyn dyrbi cźeſcź měcź, ßo kralowſku ßuknju woblez a noßycź.“

Na to ſchědźiwy duchowny na wſchě móżne waſchnje proſcheſche, ſo by ßwojeho ßyna wußwobodźił a wukhował. Młodźenzowa macź a ßotry běchu bjes tym też pſchiſchkle a wěż ſhoniwſchi płakacź a żałoſcźicź ſapoczachu. Tola hejtman ßo wo niczo njeſtaraſche, ale wojakam pſchikaſa, młodźenza wuwjaſacź a jeho, hdyž dobrowólnje ſ nimi hicź nochze, ſ mozu wotwjeſcź. Studentowe ßotry a macź nad tym cźim wótſiſcho płakachu a ſkorżachu. Tola dobry a pobożny młodźenz hłowu poſběhnuwſchi k ßwojim praji: „Wěricźe Wy ſ wěſtoſcźu, ſo Bóh luby knjes wſcho widźi a ßłyſchi, ſchtož ßo tu ſtanje?“

Schědźiwy nan po khwili wotmołwi: „Sawěſcźe to wěrimy! Jeho wſchehowědomemu wócźku a wuchu niczo potajne njewoſtanje.“

„Nó tak“, młody Lawrjenz praji, „budźcźe ſměrom a ſpokojom. Kaž mje Bóh powjedźe, tak chzu ja hicź. A ja ßo twjerdźe nadźiju, ſo wón, kaž we wſchěch wězach, też ſ tutym ſo mnu derje měni, a ſo budźe to k mojemu lěpſchemu.“

Hdyž bě lědma wurěčał, jeho na hejtmanowy pokiw wojazy pschimnuchu a wotwjedźechu. Starscheju a žotry, kotrež chzychu lubowaneho žyna a bratra pschi dźělenju ſ najmjeńscha hischće ras wobjimacź a wokoschicź, buchu se žurowoscźu wotstorczeni a mózachu sa nim jenož žałoscźicź a płakacź. Młodźenza psched wjeż dowjedźechu a jeho tam hnydom wojerski pjesł wobleczechu. Potom psches zyku nóz, a hischće druhi dźeń stajnje marschěrowachu, doniž do Potsdama njepschińdźechu, hdźež młodeho rekrutu tón žamy dźeń hischće do cźěłokitazeho regimenta tyknuchu.

Dokelž wójsko ſ ludźi wobstejesche, kotsiž běchu žo se wscheho žwěta sběżeli abo žo ſ mozu a ſ lescźu pschiwjedli, ſ wojakami jara krucźe a žurowje wobkhadźachu, so bychu jich w rjedźe a poßłuschnoscźi sdźerżeli. Najmjeńsche sanjechanje a najßnadnische pschehladanje žo ſ pukami khostasche. A hdyž žo wbohi wojak pschecźiwjesche abo cźeknu, a jeho potom popadnuchu, dyrbjesche wobžaromny cźłowjek po tehdomnischim žurowym waschnju haßu wojakow pschehnacź, kotsiž na jeho nahi khribjet ſ prutami schwikachu. Tajka cźwila mějesche ſ wjetscha cźeżku khoroscź sa žobu, na kotruž khostany cźasto wumrje. Duž bě dónt cźeżki, kotryž bě wboheho Lawrjenza podeschoł, a lědma mózemy žebi pschedstajicź, kak njeſbožowny žo wón pod žurowym wobkhadom a bjes hrubymi towarschemu cźujesche. Farař drje bě hnydom kralej pißak a žo na gwałt, ſ kotrymž běchu žyna ſ domu wutorhnuli a k wojakam nusowali, jara wobcźeżowak. Kubleŕ bě psches žwojich pschecźelow a snatych pschedstajenja a próstwy hłuboko srudźeneho nana po mózhnoscźi podpjerał. Tola wscho to niczo pomhako njebě. Pak běchu kralej wěz samjelcźili, pak jemu ju w hinaschim žwětle pschedstajili. S krótka, fararja na poßled hischće krucźe poßwarichu, so wyschnoscźi na tajke waschnje wobcźeżnoscźe cźini, a jeho ſ hrożazymi žłowami k měrej pokasachu.

Młody wojak žo bjes tym k spokojnoscźi žwojich pschedstajenych sadźerżesche. Wón bě ródny, pilny, žwěrny, poßłuschny, kaž žo to kóždemu w kóždym stawje a powołanju saleži.

(Skónczenje pschichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Hdyž žo nětko w tutych adventskich dnjach Boże dźěcźo hotuje, wulke wjeßele do domow pschinjesecź a pschedcźuesa hodowneje hnady do duschow žłacź, dyrbimy žo też my pschihotowacź, Boże dźěcźatko dostojnje k nam witacź. Pschi tym njemóże spěwanje hodownych khěrluschow ženje wonkach wastacź, ſ kotrymiž chzemy potom, jako ſ naschim hosiana, Božemu žynej napschecźo hicź. Hdźež ma žo po tajkim „Boża nóz" w rjenje wußwětlenym Božim domje žwjecźicź, tam njech hižo nětko w schulach, psches luboscźiwe podpjeranje kk. wucźerjow, dźěcźi trěbne khěrlusche spěwacź wuknu po knižkach: Boża nóz (wot k. fararja Jakuba sestajanych a wot nascheho serbskeho knihowneho towarstwa w schestym wudawku wudatych). Hdyž žo nasche domy dale hižo w adventskim cźaßu ſ tutymi knižkami wobstaraju, móża jich khěrlusche też lětża hižo w tutym cźaßu domjazej nutrnoscźi žłužicź. — Wěscźe je to něschto rjane, hdyž žo w naschich pobožnych serbskich woßadach pschi njedźelskich wjecźornych žměrkach wschudże snate khěrlusche žłyschecź dadźa, a cźichi jandźel Knjesowy njewidźany woßadu pschekhodźi a shoni, kak Boži lud žwojemu pschikhadźazemu kralej a sbóżnikej wyka!

— Nasch serbski krajan k. assessor Mütterlein je žo 1. dez., kaž je ſ naschich Nowinow widźecź, tudy jako rěcźnik saßydlił. Pschejemy jemu wutrobnje wjele sboża! Mamy drje w Lubiju serbskeho rěcźnika, kotryž je daloko psches kužiske mjesy žławnje snaty. Tola w Budyschinje, w srjedźischcźu serbskeho kraja, njeje wot léta 1873, po žmjerczi k. Rychtarja, žadyn serbski rěcźnik. A tola pschi wschitkich zivilnych, khostanskich a druhich prawisniskich należnoscźach najprjedy a najwjazy na tym saleži, so je cźłowjek, kotryž njeje žam prawisnik abo prawawucźeny, prawje a dospołnje wupraschowany. Potom móże rěcźnik skerje jaßny dohlad dostacź a prawe prawisniske stejnischcźo wupytacź. Teho dla je to woprawdźe wužitk sa stronu, hdyž žo na tajkeho rěcźnika wobroczi, kotryž je jejneje rěcźe dospołnje mózny. Runje w tajkim nastupanju žmy w Budyschinje w knjesu Mütterleinje, schtoż žo nam wot jeho dotalnych pschedstajenych wobžwědcźuje, nawědźiteho a też energiskeho sastojnika pschi statnym rěcźnistwje a wustojneho žudnika pschi formindstwach a sawostajenstwach derje spósnali. Hewak je naschim cźitarjam wědomne, so je k. Mütterlein wot léta 1880 pschedžyda ważneho Towarstwa Pomozy sa studowazych Serbow a so jara saßłużbnje skutkuje jako sarjadowar macźicźneje leżomnoscźe. Hdyž je nětko statnu žłużbu skóżił, samóże wón jako žamostatny rěcźnik cźim wjazy sa wobaj serbskaj wustawaj a sa wschitke Serbam wužitne należnoscźe skutkowacź. Hischće na něschto dyrbimy kedźbnoscź Serbow wobroczicź. W Budyschinje žo sda, jako bychu rěcźnizy wo praksis w sawostajenskich, hypothekskich a sarjadowanskich należnoscźach wjele njerodźeli. S toho wukhadźa, so žo tute należnoscźe ſ wjetscha w rukach agentow a njewucźenych pomocznikow namakaju, na kotrychž žu žo woßebje też naschi Serbja tak rjez pschiwucźili. Schtóž pak wjedźenje prawniskich wězow se strony někotrych tajkich ludźi snaje a wě, so woni cźasto bjes wědźenja wobeju stronow wot kóždeje ſ njeju žwój wužitk cźahnu, dyrbi też pschidacź, so žebi žwoju prózu husto lepje sapłacźicź dadźa dyžli rěcźnik, kotremuž je tajke cźinjenje psches dohladowaze wyschnoscźe a psches cźestny žud prawnikow sakasane. K temu stanje žo cźasto, so žo pißne dźěła tajkich ludźi wot žudnistwow ſ zyła wotpokasuja, dokelž jich sestajerjo trěbne wědomnoscźe krajneho prawa nimaju! A cźeho dla dyrbjeli my Serbja, smějmy-li należnoscź, w kotrejž je druhdy wjele snajomoscźe ſ prawom trěbne, ju runje agentam pschepodacź, pschi kotrychž ani njewěmy, so nam prawje rosemja? Wschak je nětko tudy bjes nami wustojny rěcźnik, kotryž tajke należnoscźe ſ najmjeńscha runje tak derje wobstara a najbóle hischće tunischo dyžli tamni! Teho dla radźimy naschim Serbam, so bychu žo pschichodnje na serbskeho rěcźnika wobroczeli, a myßlimy, so njebudźa žo teho kacź. Schtoż pak prozeßy nastupa, dowěrjamy mjenowanemu knjesej, so budźe wot tajkich, kotrež žaneho wuhlada sa dobycźe njeposkicźeja, žwěru wotradźecź, a so ſ tym nasch lud psched njetrěbnymi wulkimi wudawkami (khóstami) sakita! Pschińdźe-li pak prawowanje, pschi kotrymž je dobycźe mózne, powjedźe je nasch rěcźnik sawěscźe po najlěpschim wědźenju a žwědomju runje tak derje, jako kóždy druhi. A hdźež žu sa rěcźnikow wěste sakońske wobmjesowanja w skutkowanju, tam budźe wón ſ radu a pomozu psches pschiporucźenje najwustojnischeho kollegi a psches pschihotowanje trěbneho materiala, tak so budźe płacźomny dodawk sa tajkeho dale porucźeneho pschi datej wěstoscźi wězy jenož žnadny, a so žo pucźowanje do dalscheho žudnischeho abo wyschnostneho města salutuje. Porucźamy pak k. Mütterleina niz jenož sakskim, ale też pruskim Serbam; pschetož po khěžorstwowych sakonjach je rěcźniske skutkowanje też psches nasche krajne mjesy dowolene, tak so žmě wón w khostanskich wězach niz jeno psched sakskimi, ale też psched pruskimi a druhimi němskimi žudnistwami sakitazy rěcźnik abo sarěcźowar bycź, a też pschi wschěch hamtskich žudnistwach jako poknomócznik a pomocznik w zivilnych wězach wustupicź. Stóncźnje porucźamy mjenowaneho serbskeho rěcźnika też naschim krajanam w Ameriży, Australiji abo hdźežkuli w wukraju pschebywazym, kotsiž w herbskich a kupnych należnoscźach a hewak sastupnika abo poßrědnika trjebaju. Też jich interesy budźe wón po datej porucźnoscźi po najlěpschim wědźenju žwéru sastupowacź.

— Sańdźenu žobotu wjecźor po 9 hodźin w hródźach hoscźenza „k Mnichowskemu dworej" woheń wudyri. Hacź runje wětr ſ wjecźora stejesche, žo woheń tola na žußodne, na wjecźornej stronje leżaze sadne twarjenja a na brózeń ratarja Błażija wupschestrje. Ssykawam ſ města a ſ wokolnych wßow žo poradźi, płómjenja wot domskich twarjenjow wotdźerżecź. Wokoło jědnacźich hodźin bě woheń tak daloko podduscheny, so móżesche wjetschi dźěł wóhnjoweje wobory wotstupicź. Na tajke waschnje je woheń nastał, snate njeje. Do dźewjecźich hodźin je pjecza něchtó, kotryž je w hródźach konja stejo měł, w hródźi latańnju sapalił a ſ njekedźbliwoscźu palazu sapałku do žłomy cźißnuł. Najwjazy schkody je woheń ratarjej Błażijej nacźinił, a to niz jenož psches to, so je brózeń, kotraž je žo jemu wotpaliła, kopata pokna se žitom a žynom była, ale wjele bóle też ſ tym, so wón brózeń po měschczańskich twarskich wustawkach na žwojej leżomnoscźi ſ nutska města ſ nowa twaricź njeßmě.

— W tudomnych nowych kasarmach je bjes wojakami tyfus wudyrił. Hacź dotal žu dźewjecźo wojazy na njón skhorili. Dokelž je tyfus jara nakažliwy, budźa wojazy, jeli so žo khoroscź dale rosschěri, kasarmy wopuschcźicź a w barakach hospodu dostacź dyrbjecź.

— W tudomnej Weigangez kamjenjocźischcźerni je sańdźenu srjedu popołdnju dźěłacźeŕ Hajna se Zidowa do maschinineho koła pschischoł. Dźěłacźerjej je žo hłowa cźežko wobschkodźiła a ruka nalemika. Duž žu jeho hnydom dyrbjeli w korbje do měschczańskeje hojerńje donjescź.

— Mordarjej, młynski Gustav Adolf Schöne ſ Ohorna a selenař Gustav Hermann Knecht ſ Noweho Města, kotrajž staj létża w nozy 9. julija hoscźenzarja Franzíska Pietzschmanna w Langburkersdorfje skónzowałoj, staj 30. novembra žwój njeskutk se žmjerczu wotpokucźikoj. Skóstnikomaj žo hižo póndźelu 21. novembra wosjewi, so kral jeju wobhnadźił njeje, a kotry dźeń budźetaj žo wotprawicź. Wobaj tehdy na powjesecź měrnje a symnokrejnje poßłuchaschtaj, tola

cźim bóle ßo dźeń, na kotrymž dyrbjeschtaj wumrjecź, bliżesche, cźim bóle jeju hrosa a strach pschimasche. Runje kaž Schöna, bě ßo też Knecht, kotryž bě ſ woprědka se saßakkoscźu duchowny troscht wot ßo pokasał, nakasacź dał. Wonaj hłuboko roskataj a cźežko podtłóczenaj a cźwilowanaj wot hrjebanja ßwědomnja a ßmjertneho stracha ßwojemu poßlednjemu wokomikej napschecźo hladaschtaj. Sswojim ßwójbnym wonaj ſ listom bożemje prajischtaj a Boże wotkasanje, kotrež jimaj knjes farař Kalich wudźěli, ſ pokutniwej wutrobu pschijeschtaj. Dokelž dyrbjesche ßo w sjawnoscźi dźeń wotprawjenja po móżnoscźi potajny dźerżecź, guillotinu hakle póndźelu wjecźor w möblowym wosu, kotryž ßo wot schtyrjoch konjow cźehnjesche, do hroda pschiwjesechu, hdźež ju kat Brand a jeho ßłużobnizy w małym ßudniskim dworje sa dwě hodźinje natwarichu. Nasajtra rano krótko do ßedmich hodźin ßo pscheđ guillotinu ßudniska deputazija, wotdźělenje żandarmow, sakońsźy nusni 12 krwawni ßwědźy ſ Budyskich měschcźanow, někotsi lěkarjo a wyschzy sestupachu. Też rěcźnikaj Naumann a Sachse, kotrajž běschtaj mordarjow sakitakoj, běschtaj k wotprawjenju pschischłoj. S dypkom 7 hodźin ßo dwórcźkowe durje wotewrichu a ſ nimi nuts krocźachu po rjedźe jastwowy inspektor Schmiedel, duchowny, Schöna a tutemu k bokomaj dwaj ßudniskaj ßłużobnikaj. Dokelž bě hischcźe cźma, móżno njebě, Schönowe wobliczowe cźahi jaßnje spósnacź. Wón bě po sdacźu na ßmjercź derje pschihotowany a ßo jeje njestrachowasche. Duchownemu někotre ßłowa schepnuwschi a jemu ruku dawschi wón pscheđ wyschscheho statneho rěcźnika Fiedlera stupi. Tutón jemu pschipowjedźi: „Gustavo Adolfo Schöna, Waß ßu rubjeżneho mordarstwa dla k ßmjercźi saßudźili. Jeho Majestoscź kral je ßo prawa wsdał, Waß wobhnadźicź.“ Na to wyschschi statny rěcźnik katej pschikasa: „Kato, cźińcźe ßwoje dźěło!“ Hdyž bě ßo poßlednje ßłowo lědma prajiło, katowaj ßłużobnikaj Schönu podpażu wsaschtaj a jeho na guillotinu torhnuschtaj. S njewopißomnej spěschnoscźu mordarja na deśku pschipaßaschtaj a jeho pod ßekeru ßunuschtaj. W tym ßamym wokomiku ßekera dele praßnuwschi mordarjej hłowu wotcźa, kotraž do podstajeneho kaschcźa panu. Na to mordarja rucźe drastu wußlěkachu a jeho cźěło ſ wotcźatej hłowu do kaschcźa położichu. Hdyž bě ßo kat k wotprawjenju saßo pschihotował, wyschschi statny rěcźnik kiwnu, dwórcźkowe durje ßo ſ nowa wotewrichu a ſ nimi druheho mordarja, Gustava Knechta, nuts pschiwjedźechu. Tutón bě po cźěle wschón skamany a ßo bóle cźumpasche hacź dźěsche. Jeho runje tak spěschnje kaž prěnjeho mordarja wotprawichu. Hdyž Knechtej, kotryž bě wjetschi a ßylnischi hacź Schöne, hłowa wotlecźi, bě ßłyschecź, kak ſ jeho cźěła krej schuczesche. Też Knechtowe cźěło rucźe drastu wußlěkachu a jo do kaschcźa, k temu pschihotowaneho, położichu. Wotprawjenje wobeju mordarjow njebě dlěje hacź 7 minutow trało. Wokoło woßmich hodźin kaschcźej ſ cźěłomaj mordarjow na dwórnischcźo wjesechu, ſ wotkel ßo do Draždźanskeho wojerskeho lazaretha poßłaschtaj, hdźež stej ßo cźěle rosrěsałoj.

— Hdźež gmejny abo jenotliwi wobßedźerjo hamtskemu hejtmanstwu w Budyschinje hischcźe njejßu wobßwědcźili, kajke sarunanje maju wot nasymskich wojerskich manövrow dostacź, tam njech ßo ta wěz nětko hnydom wobstara, dokelž ßo posdźischo na tajke żadanja wjazy dźiwacź njemóże.

S Bukez. Njedźelu 27. novembra mějesche nasche ßerbske towarstwo ßwoje 72. poßedźenje. Pschedßyda, shromadźene ßobustawy wutrobnje powitawschi, poßedźenje wotewri. Na to knjes wucźer Schutza ſ Rachlowa wo mjedwjedźach (barach) pschednoschesche. Wón nam na jara sajimawe waschnje mjedwjedźowe lěnje a njekhmane żiwjenje wopißowasche, pokasujo na wulku schkodu, kotruž mjedwjedź cźłowjekam, w jeho bliskoscźi bydlazym, cźini. Dokelž bě knjes pschednoscher, kaž ßmy to wot njeho swucźeni, w pschednoschku wo mjewjedźach wscho wjedźenja hódne na dróbne rospowjedał, ßo sa scźěhowazu debattu jara mało praschenjow wubu. K pschednoschkej ßo na to towarschna sabawa pschisamknn.

S Hrodźischcźa. W nozy 25. novembra je ßo tu brójeń żiwnoscźerja Nowaka psches woheń do prócha a popjeła pschewobrocźika.

S Niżeje Wßy. 27. novembra dopołdnja 1/2 10 hodźin je ßo tu brójeń khěżnika Jurja Klimanta wotpalika..

S Kamjeńza. Na tudomnym dwórnischcźu je ßo 26. nov. dopołdnja njehoda stała, psches kotruž drje je ßo wjele schkody naczinilo, kotraž pak tola na wulke sboże żane cźłowske żiwjenje sa wopor żadała njeje. S pruskeje strony tak mjenowany revisijski cźah ſ wurjadnej spěschnoscźu pschihna. Tajke cźahi njesastawaju tu na perronje ale pscheđ maschinownju. To lokomotiwinemu wjednikej snate njebě. Duž tutón wotběranje cźahoweje spěschnoscźe na dalokoscź dwórnischcźa wobliczi, kotrež 1/2 kilometra dale maschinownje leži. Kolija pak bě k maschinowni skóżena a tak cźah do njeje sahna a w njej do jeneje stejazeje lokomotiwy srasy, ſ kotrejež hischcźe cźaßa doscź někotsi dźěłacźerjo dele seskakachu. Stork bě tak ßylny, so ßo ſ měrom stejaza lokomotiwa psches murju scźischcźa a ßo psches to jara ßylnje wobschkodźi.

S Wulkich Sdźar, kiž psches jěsdny póst ſ Wojerezami swißuja, nětko kóždy wschědny dźeń dopołdnja hacź do Rakez póstowy poßok dźe, kotryž ßo potom popołdnju wokoło 2 hodź. na dompucź nastaji, tak so jeho listy psches Sždary pscheđ wjecźorom do Wojerez dóńdu. Nadźijamy ßo, so ßo tale poßelska naprawa bórsy do jěsdneho pósta na Rakezy pschewobrocźi. — S Rakez jěsdźitaj psches Njeßwacźidło a Wjelkow dwaj póstowaj wosaj do Budyschina: 1. wożobowy póst rano bórsy po 6 hodź. ſ Rakez, a 2. jěsdny póst popołdnju bórsy po 4 hodź. ſ Rakez. S Budyschina nawopak wotkhadźa tónle jěsdny póst rano po 5 hodź., a wożobowy póst wjecźor po 7 hodź. (khwilku po dojěždźenju Draždźansko-Budyskeho cźaha).

W Khocźebusu płacźesche żito nětko wóndano 10 hr. 30 np., dotal pak pschezo jenož něhdże 9 hriwnow. Tak widźimy, so żitna płacźišna horje lěse, tak rucźe hacź je ßo knjeżerstwo sa powyschenje żitneho zła wurjekko. Duž móżemy ßo nadźecź, so smeje bur bórsy saßo kusk wużitka wot pschedawanja. Wuradźowanje wo tej wězy budże khěżorstwowy ßejm najskerje hischcźe do hód dźerżecź. Knjeżerstwo pak je ßebi ßejmoweho pschipadowanja tak wěste, so ßu wot sapocźatka tehole tydźenja namjesne zła sa pschiwożowane żuse żita woprawdźe hižo powyschene: sa rożku a pscheńżu 6 hriwnow (w město dotalnych 3), sa wowß a raps 3 hr., sa jecźmjeń 2 hr. 25 np., sa piwarski płód 4 hr. atd. Zła ßu po tajkim, kaž tydźenja wěschcźachmy, podwojene.

Se Zidźineho. Sańdźenu wutoru rano wokoło 3 hodźin ßu ßo tu brójeń a hródź Jana Kokle wotpalike. Kak je woheń nastał, njeje snate.

Se Zarowa (Sorau). Tudy wumrje wóndano Louis Harmuth, wot ßwojeho 10. lěta ßlepy, tola pak wulzy jara wuschikny. Harmuth porjedźesche cźaßniki, wußlědźi pódkow, kiž bjes hosdźi na kopycze twjerdźe ßedźi, wußlědźi buschkej, kiž je ſ jenym pschimnjenjom sa wutsělenje hotowa, a wschelake druhe. (Br. Z.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud. Dźěłacźer Měrcźin ſ Drożdźija ma 15 mk. pjenjeżneho khostanja płacźicź abo 5 dnjow w jastwje ßedźecź, dokelž je 6. septemóra njedaloko Drożdźija tamnischeho dźěłacźerja Mikanju ſ delnim kschudowym kónzom na hłowu bik. — 39 lětna ßłużobna dźowka Bayerez bě 2. augusta, hdyž pola skałowobßedźerja Nucźana w Wurizach ßłużesche, ſ jeneho sekretara, jejnemu hospodarjej ßłuschazeho, 20 hriwnowski pjenjes wsała a jón ßwojemu lubemu, 18 lětnemu cźeladnikej Ssymankej w Wurizach, paduchstwa dla hižo ras khostanemu, dała. Hacź runje bě Ssymank wjedźał, na kajke waschnje je ßo jeho lubka tychle pjenjes mozowała, bě je wón tola pschijał. Bayerez paduchstwa dla k jastwu na dwě njedźeli, Ssymanka pak pschekhowanja dla k jastwu na jedyn tydźeń saßudźichu. — Żiwnoscźerja Schmidta w Komorowje pola Klukscha, kotryž bě pjecza 15. septemóra ſ pola tamnischeho khlamarja Käßlera něschto trawy wotżnjał, wuwinowachu, dokelž jemu dopokasacź njemóżachu, so je ßo trawy ſ njeprawom mozował. — Cźeladnik Schönig w Myschezach bě ßo 9. oktobra w wobydlenju khěżerja Bajera w Leschawje sadźerżał, hacź runje běchu jemu kasali, so ma ßo wotßalicź. Dla kaženja domjazeho měra jeho k 3 mk. pjenjeżneho khostanja saßudźichu. — Sskużobnu dźowku Karlußez w Dobranezach ſ jastwom na dźeßacź dnjow khostachu, dokelž bě wona w měßazu auguscźe ßłużobnej dźowzy Kaplerjez tam 8 hriwnow kranuła. — Hdyž 18 lětna ßłużobna dźowka Schołcźiż pola piwarża Kriegela w Trjebjeńzy ßłużesche, wona wschelake wězy, 5 mk. hódne, kranu a wulku dźělbu cźěskeho piwa wupi. Lawniski ßud wobskorżenu ſ jastwom na jedyn tydźeń khostasche.

Přilopk.

* W Dorotheenhofje pola Meuselwitz sańdźeny tydźen studźeń ryjachu. Studźeń ßo saßypnu, a dwaj dźěłacźerjej pschi tym żiwjenje shubischtaj. Jedyn, kotryž bu na dnje studnje saßypnjeny, drje je bórsy morwy byk. Zakostnu ßmjercź pak mějesche dźěłacźer Floß, kotryž běsche hacź do schije saßypnjeny, a kotrehož tola wumóżicź njemóżachu. Srudny podawk ßo lědy wěri. Hdyž běsche ßo studźeń saßypka, ßo pod roskasowanjom hórneho radźicźela hnydom dźewjecźo hewjerjo se ßußodnych wuhlowych podkopkow do spomożerskeho dźěła dachu. Wot horjeka njesbożownemu na pomoz njemóżachu, dokelž

budźechu jeho hewak do zyła saßypali; duž pornjo studni jamu ryjachu. Schtyri dny dźěło trajesche; tele schtyri dny saßypnjenemu ſ rołku mjaßowu juschku a wino do žołdka dawachu. Sańdźenu pónděłu skónčnje hač k njemu dóńdźechu; hdyž pak běchu jeho ſ pjerschće wußwobodźili, wón w rukomaj ßwojich wumožerjow ducha spuschći. Strach, kotryž je w tymle čaßu wustał, dokelž dźě mózachu ßo kóždy wokomik hromady pjerschće, kotrež nad nim wißachu, na njeho dele ßypnucź, drje je ſ pschiczinu był, so běsche njesbožowny zyle woßłabnuł. Hdyž chzychu skónčnje čźěło wusběhnucź, też to mózno njebě, dokelž běsche jena noha mjes dwěmaj hrjadomaj pschipręta. Duž wobě čźěle w studni tčazy wostaschtej. Druhi dźěłačer, kotryž běsche na dnje studnje był, běsche hischće něschto čaßa ßwojeho hač do schije saßypnjeneho towařscha wo pomoz proßył. Podarmo! Wón je ßo pjecza bórsy sadußył. Pšched něhdźe 100 lětami ßu hižo raz w bliskoscźi tšjo studnjerjerjo na tajke srudne waschnje wo žiwjenje pschischli. Teho dla žadyn studnjerjeŕ se ßußodstwa njeběsche studźeń rycź chzył, doniž skónčnje jedyn se Schmöllna k temu swólniwy njebě. Dokelž jemu nětko khostanje hrosy, je wón cźeknuł. S zykeje wokolnoscźe lud ſ tajkimi czrjódami k městnu njesboža pschikhadźesche, so dyrbjesche jo polizija wobßadźicź.

* Starschim ßo čzasto doscź rěczecź njemóže, so njebychu make dźěczi ßame doma wostajili. Pšches tajku lohkomyßlnoscź je pšched krótkim ßwójba w Löwenje pola Briega schtyri dźěczi shubiła. Starschej na dźěło dźěschtaj, 4 dźěczi w starobje wot 7 měßazow do 5 lět ßame wó jstwje wostajiwschi. Pjecza ßu dźěczi se sapalkami hrałe; pschetož wó jstwje ßo palicź pocza, a prjedy hač pomoz pschińdźe, ßo dźěczi sadußychu. Najstarschi hólczez, kotryž je 10 lět, běsche tehdy w schuli.

* Ratař Beyer a jeho mandźelska w Hofgartenje pola Weimara staj ßebi ßwěru, kotruž staj, ßebi něhdy pšched Bozim woltarjom lubikoj hač do ßmjercźe dźerżałoj. Ssléborny, skoty, haj też dejmantowy kwaß hižo pomėwschi ßo na želesny kwaß hotowaschtaj, kotryž chzyschtaj w bližschim čaßu ßwjeczicź. Tu nahle czicha ßmjercź pschińdźe a — jeju njedźěli: mandźelskaj jedyn a tón ßamy dźeń wumrjeschtaj, a jeju na dobo khowachu.

* W Mohlsdorfje w reußiskim kraju hußyza po tšjoch nohach po wßy khodźi.

* S Kopenhagena ßo wo krwawnym podawku pische, kij je ßo na łódźi stał, kotruž parna łódź „Marsal" 1. novembra do Kopenhagena pschiwjese. Tale parna łódź stajnje mjes Rigu, Kopenhagenom a Hamburgom jězdźi. Duzy ſ Rigi do Kopenhagena „Marsal" 29. okt. njedaloko schwediskeho pobrjoha łódź wuhlada, na kotrejž běsche signal wo pomoz wupówßnjeny. Tejle łódźi hnydom schtyrjo mužoje na pomoz jěchu. Hdyž hač k łódźi dojěchu, ßo jim hrósbny napohlad poskicźi: po zykej łódźi łuže krwě stejachu; dwaj łódźnikaj tam ſ rosbitym nopom leżeschtaj; jedyn běsche morwy, druhi hischće dychasche. W nozy, hdyž běchu na łódźi wschitzy spali, běsche 20lětny pachoł, ſ cźežkim hamorom w ruzy, najprjódzy kapitana a potom druhich łódźnikow jeneho po druhim sabił. Jedyn jenicźki běsche žałostnemu dóntej wucźeknuł. Wón ßo krucźe wobarasche, a njedźiwajzy na cźežku ranu, kotruž běsche dostał, ßo jemu skónčnje radźi ßwojeho pschecźiwnika pschewinucź a swjasacź. Ale mozy jeho wopuschczichu, so łódź dale wodźicź njemóżesche. Zykaj dwaj dnjej wón bjesmózny pornjo krucźe sespinanemu pachołej leżesche, ſ hłodom a lacźnoscźu mrějo. Hischće czaßa doscź běsche ßo „Marsal" na łódź dohladał. Kaž ranjeny powjeda, je mordař hakle w měsce Riga na łódźi do ßłużby stupił a prěni krócź w ßwojim žiwjenju na morju był. Kaž ßo sda, je wón njeskutk dokonjał, so by ßo samoženja kapitana a druhich łódźnikow mozował; pschetož w jeho komorzy zyku hromadu drasty, czaßniki a pjenjesy nadeńdźechu, kotrež běsche ßwojim woporam sebrał. Kapitanowe čźěło a cźěła tšjoch matrosow běsche do morja smjetał. Ranjeny łódźnik ma ruzy se ßekeru rosrubane; lěkarjo ßo nadźeja, so žiwy wostanje. Mordarja, kotryž je Polak, ßu sajeli. Ale też ranjeneho łódźnika njepuschcźa, dokelž je jeho ßwědczenje njedoßahaze a njewėste.

* W cźěšej wßy Kucźerowje pola Bucźowiz je stara žónka, kotraž hižo 114 lět ßwojeho žiwjenja licźi a je njedźiwajzy tajkeje wyßokeje starosty czełnje kaž duchownje hischće doscź czika. Wona ßo lěta 1773 jako dźowka samożiteho bura narodźi a ßo młoda wuda. Najstarscha jeje dźowkow je nětko 72, najmłódscha 60 lět stara. Někotre dźěczi jeje dźowkow (potajkim jeje wnucźki) ßu woženjenene a maju saßo dźěczi mjes kotrymiž ßu najstarsche hižo 15 lět stare. Stoaschtyrnacźelětna starucha, kotraž ma w ßwojej domjazej wjesży khěžku, je pšched někotrymi lětami hischće ßobu na polu dźěłała.

* Parna łódź „Scholten" duzy ſ Rotterdama do New-Yorka sańdźenu ßobotu wjeczor, hdyž běsche ßylna mhła, bliſko Dovera ſ parnej, łódźu „Rosa Mary" ſ Hartlepoola w hromadu praßnu. Łódź „Scholten" bu cźežzy wobschkodźena a ßo na měscźe podnurjecź pocza. Wjetschi dźěł pucźowarjow ßo wokoło kapitanoweho mosczika do kule tłóczesche; sdasche ßo, jako bychu se strachom wschitzy wowrótnili byli. Někotre spomožniske czołmy ßo do wody puschczichu; ale w łódźi woda tak spěschnje pschibywasche, so łódźnizy khwile njemějachu ßo wo spomoženje pucźowarjow staracź. Pucźowarjow a łódźnikow je něhdźe 80 ßmjercźi wucźekło a do Dovera pschijěło; něhdźe 130 cźłowjekow je ßo tepiło. — Jendźelczan, kotryž běsche ßobu na łódźi „Scholten", powjeda: S Rotterdama ßmy ßobotu dopołdnja w 10 hodź. wotjěli. Hdyž běchmy bliſko Dovera, na jene dobo žałostny ropot a praskot wußkyschachmy. Wschitzy k kapitanowemu mosczikej khwatachmy shonicź, schto je ßo stako. Shonichmy, so je někajka łódź prědku do „Scholtena" sajěła. Kapitan hnydom poruczi, so bychu ßo wschitke czołmy, kotrychž mějachmy 5, do wody spuschczake; ale jeno dwaj ßo radźi dele puschczicź. Pucźowarjo ßo sady na łódźi do kule tłóczachu; žony ßwoje dźěczi wobjimowachu; někotre ßo modlachu, druhe płakachu. Mnosy pucźowarjo ßo se spomožniskimi paßami paßachu; ale někotsi wjazy po nje doběžecź njemózachu, dokelž woda w łódźi dale wysche stupasche. Mnosy se spomožniskimi paßami do morja seskakachu a płowachu, doniž jich do czołmow jendźelskeje parneje łódźe „Ebro" njewsachu. „Ebro" hač rano do schtyrjoch na měscźe njesboža wosta a wumoženych do Dovera dowjese. Popołdnju běchu ßo pucźowarjo na łódźi „Scholten" sa žort se spomožniskimi paßami paßali, ßebi na to njemyßło, so budźa je bórsy w ßmjertnym strasche trjebacź. — Druhi wumoženy Jendźelczan powjeda: Łódź „Scholten" rakety puschczesche a jeje parnik hwisdasche; duž naß „Ebro" pytnu a nam na pomoz pschijěźe. Ja do morja skoczich, a jedyn nascheju czołmow mje pschija; jara wjele cźłowjekow w žołmach widźachmy, ale pomozy njesbožownym poskicźicź njemózachmy; pschetož nasch czołm běsche hižo bóle hač pschepjelnjeny. „Scholten", w kotrejž woda ſ njewurjeknitej spěschnoscźu pschibywasche, ßo něhdźe dwě minucze po tym, so běschtej łódźi w hromadu praßnukej, podnuri. — Wumoženi se „Scholtena" wobkrucźeja, so je parna łódź „Rosa Mary" do jich łódźe sajěła, mjes tym so kapitan poßlednischeje wudawa, so je „Scholten" do jeho łódźe sajěła. Ale rybazy ſ Hasingsa ßwědcza, so je krótko prjedy, hač ßo njesboże sta, „Rosa Bary" jich ßycźe rostorhała była, hdyž pak woni sarunanje žadachu, cźeknucź spytała a cźěkajo do „Scholtena" sajěła. Woprawdźe prědku na łódźi „Rosa Mary" kruchi ßycźow namakachu.

* W Peterburgu ßo pšched krótkim sta, so 6lětnemu hólczkej, kotryž ßebi pschi studni ßedźo hrajkasche, kij do studnje padźe. Studźeń běsche 5 łóhczi hłuboka; w njej masana, ßmjerdźata jucha stejesche, ſ kotrejž ßußodźa sahrodu krjepjachu. Sso do studnje sa kijom nacźahujo hólczez do studnje padźe a ßo bórsy ponuri. Někotsi ludźo, kotsiž běchu jeho wokacź wußkyscheli, bórsy pschiběžachu; ale nichtó ßebi njeswaži do hłubokeje, ſ juchu napjelnjeneje studnje skoczicź. To widźawschi ßo 14 lět stara holczka, kotraž běsche poßlednja pschiběžała, rucze wußléka a jenož w koschli do studnje skoczi. Trójzy ßo wona do masaneje juchi podnuri a trójzy saßo horje pschińdźe, doniž skónčnje dźěczo njenamaka. Shromadnemu prózowanju pschitomnych też ßo radźi hólczka saßo woživicź. Wón wschak běsche na to khwilu khory, ale też jeho wumožerka skhori. Wo smužitym skutku 14letneje holczki shoniwschi ji zaŕ, njedźiwajzy na myto, kotrež wona po sakonju ſ knjeżerstwoweje pokładnizy dostanje, ßlébornu medaliju spožczi, ji 50 mk. dari a poruczi, so by ßo ji ſ jeho ßamßneje pokładnizy, doniž ßo holza njewoženi, kóždy měßaz 10 mk., a hdyž ßo woženi, na jene dobo 400 mk. wupłacźiło. Wutrobita holczka je njemandźelske dźěczo a zyle khuda ßyrota. Duž je Peterburgska měschczańska rada wobsamkła, so chze ßo sa dalsche skubkanje holczki na měschczańske pjenjesy staracź.

* Hdyž na Kursko-Kharkowo-Asowskej želesnizy wóndano tworny czah ſ dwórnischcźa Alekjejewka pschijěźe, želesniczny straźnik Antonow ſ jeneho wosa wo pomoz wołacź ßkyschesche. Duž wón snamjo da, so by czah sastał. Wjednik czaha pak to pytnuł abo snamjo srosumił njebě a czah njesastaji. Dokelž czah pomału jěchesche, Antonow na desku wosa skoczi a durje wotewri, na czož muž ſ krwawej hłowu ſ wosa padźe, mjes tym so druhi nutska ßedźo wosta. Tuteho Antonow shrabnu a jeho nusowasche ſ nim ſ wosa won skoczicź, na czož wobeju na bliske dwórnischczo dowjedźe, hdźež ßo wukopa, so je tón jedyn ßwojeho ßobupucźowarja, bura, duzy po pucźu do hłowy prał, jeho tak pohłuschił a jemu potom 42 rublow pjenjes rubił. Duž rubježnika, kotryž mějesche rubjene pjenjesy pschi ßebi, ßudnistwu pschepodachu.

Cyrkwinske powjesće.

Sa tydźeń budźe w Michalskej zyrkwi němska spowjedź a němske předowanje.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Minna Martha, Khorle Augusta Freudenberga, dźěłaćerja na Židowje, dź. — Frida, Jana Ernsta Kschižanka, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, dź. — Hana Lejna, Michała Augusta Wićasa, žiwnosćerja w Hrubocźizach, dź. — Hana Marja, Hendricha Gustava Libschera, murjerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Marja Hilža, Ernsta Rittera, dźěłaćerja tuby, dź. — Ottilija, Augustina Rudolfa w Raschowje dź. — Hana, Antona Emila Scholty, schewza tuby, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 25. novembra: Hana Fischerez, njebo Jana Pjetasche, žiwnosćerja w Libuchowje, wudowa, 80 l. 11 m. 29 d. — 29. Ernst Hermann, Ernsta Hantusche, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, ß., 2 l.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

26. novembra 1887.

Žitowy dowos: 2321 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burjy wot mk.	Na burjy wot np.	Na burjy hacź mk.	Na burjy hacź np.
Pšeńca . . . . . běła	8	69	8	81	8	63	8	78
= . . . . . žołta	8	4	8	16	7	92	8	18
Rožka	6	1	6	14	6	1	6	20
Jećmjeń	6	8	6	16	6	8	6	34
Wowß	4	80	5	—	—	—	—	—
Hroch . . . . . 50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	2	—	2	20	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	2	—	2	30	—	—	—	—
Pšeńcžna muka 50 = . . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Ržana muka . 50 = . . .	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 = . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . 600 = . . .	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 1145 schtuk, schtuka . .	5	—	17	—	—	—	—	—
Pšeńcžne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Ržane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Dražđańske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. družiny 55—59 mk., 2. družiny 50—54, 3. družiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. družiny 40—55 np., 2. družiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 2. dezembra: Deschćikojte.

Drjewowa awkzija.

Ajedźelu 11. dezembra popołdnju ſ dypkom 2 hodźin ma ßo 94 ßylnych wischnjowych schtomow, na Małßecźansko-Daliczańskim pucźu stejazych, ſa hotowe pjenjesy sjawnje na pschedawanje pschedawacź. Wumĕnjenja ßo do sapočatka awkzije wosjewja. Shromadźišna na mjenowanym pucźu.

Th. A. Wällnitz,
na powinnosć wsaty pschedawać.

Derje ßo wopytaza **korczma** w Budyskim pschedměsće, hdźež wjele wjeßnych ludźi wobkhadźuje, ſ maßiwnymi twarjenjemi, nowotwarjenej hródźu ſa nĕhdźe 25 konjow, ſa Sserba ßo jara derje hodźaza, je pschemĕnjenja dla hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Pokojza kupnych pjenjes móže na ležomnosći stejo wostacź. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Najlĕpsche amerikanske
tobakowe rjepiki
(njekrane) punt po 30 a 35 np.
porucza **W. H. Conrad.**

Jerje

wulke a tucźne po 3, 4 a 5 np.
porucza
Jan Wjenk
na ſwonkownej lawskej haßy 38
pódla Schraderez konditarnje.

Dobry zokrowy ſyrop

punt po 20 np. porucza
Jan Wjenk
na ſwonkownej lawskej haßy 38.

Jerje

wulke tucźne ryby po 3, 4 a 5 np.
porucza
Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Kopytny mas,
mas na schkórnje,
tuk na kožu,
vaseline,
kolmas,
tuk ſa wosy
w wulkich a małych tysach porucza pschi potrjebje po tunich płaćišnach
J. G. Müller,
wjasarski mischtr
w Budyschinje na kamjentnej haßy.

Wupschedawanje.

Staroby dla ſ krawſtwom pschestanu a teho dla wschu ſeschitu drastu kaž **ſymske ſwjerſchniki, ſymske żakety, kholowy** atd. po tunich płaćišnach wupschedawam.

Jan Scholta na garbarskej haßy.

Wulke wupschedawanje

ßlawneje firmy
Siegfrieda Schlesingera w Dražđźanach,
na tkalskej haßy 1, I.

Pschedawanje ☛ **po jenak tunich płaćišnach** pola

Hermanna Beermanna

w Budyschinje na ſnutskownej lawskej haßy 6

☛ **Towarſtwam, wikowarjam, schwalcźam, krawzam, tapezĕrarjam, pycharńiczam** atd. ßo ☚

☛ **wurjadne płaćišny** ☚

wobliczja.

K hodam

poruczam: **drastne tkaniny,** cźorny kaschemir, cźista wołma, **wobleczenje** hižo po 7 mk., **pißane drastne tkaniny** w wulkim wubjerku, wobleczenje po 5, 6, 7, 10 hacź do 20 mk., **cźornožidźane wobleczenje** po 24—60 mk., **balske tkaniny** w wulkim rjanym wubjerku, **lama** wot 60—180 np., **krimske, plüsch** k pjeſlam a k wobßadźenju, **tkaniny k ßuknjam** 7/4 schěroke po 30, 33 a 55 np., **trikotowe taille** hižo po 3 1/2 mk., **tkaniny k wobßadźenju,** ☛ **gardiny** pißane po 18 np., běłe po 19, 23 hacź 50 np., **jendźelske tylowe gardiny** ſ bantom wobrubjene po 30 np., **gardiny ſ juty** po 23 np., **möblowy damaſt** po 70 np., **rips** po 150 np., **plüsch,** ☛ **tepichi** po 6—120 mk., **tkanina,** po kotrejž ßo běha, po 26 np., **kožowe pschedkohi** ſe swĕrjecźowym wobraſom po 110 np., **deki k pucźowanju, konjaze deki** po 3 3/4 mk., **ßukno k wobleczenjam** po 150 np., **blidowe ruby** po wschĕch płaćišnach, **poßleschczowe krywy** běłe a cźerwjene po 150 np., **schórzuchi** ſa žony a dźĕcźi po 30 np. hacź 6 mk. ſ **tkaninow k płokanju, kaschemira, atłaßa, wołmjane** a **židźane rubischcza** ſa mužſkich a žónſke po 35 np. hacź 6 mk., **židźane dybßacźne** a **cheniłkowe rubischcza, płat, poßleschczowe tkaniny, ſbytki k wobleczenjam, rubischcza** a **schórzuchi** a wjele druhich wĕzow po ſnatych **jara tunich, ale wĕſtych płaćišnach.**

Hotowe spódne ßuknje ſ płißejom po 2 mk. 25 np.

☛ **Wumĕnjenje dowolene.** ☚

Hermann Beermann
na ſnutskownej lawskej haßy 6.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wschĕch nowosćach
☛ **po ſpodźiwnje tunich płaćišnach.** ☚

Filzowe cźrije a tofle

najlĕpſchi wudźĕłk, **wurjadnje tunjo.**

Pschedeschćźniki

jenož ſ barbunjepuschćźatych tkaninow a ſ roſćźenymi kijemi **po fabrikſkich płaćišnach.**

Hugo Lehmann
22 na bohatej haßy 22.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Po porucznosczi herbow wumjenkaŕki Hany swud. Kubenzoweje rodź. Kumpanez w Rachlowje a towaŕschow ma ßo khěžna ležomnoscź se sahrodu a wyßokim schmrěkowym lěßom cžißło 27 wopalneho katastra a fol. 20 ležomnostnych a hypothekskich knihi sa Rachlowski radny dźěl, wobstejaza se sahonow cžißło 31a, 31b a 317d Rachlowskich sahonskich knihow, po sahonskich knihach — aker 88 □prutow = — hkt. 16,2 arow ležomnoscźe wopschijaza a s 21,47 dawkskimi jenoscźemi wobcźežena,

27. dezembra 1887 dopołdnja w 11 hodźinach

w Rachlowje na městnje ßamym dobrowólnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pokasuje ßo na wuwěschk, na tudomnej ßudniskej tafli, kaž tež w Dejkez korcžmje w Rachlowje wuwißazy, wucźah s ležomnostnych a sahonskich knihow wopschijazy, a ßo na kupjenje smyßleni proscha, ßo mjenowany dźeń w postajenej hodźinje w Kubenzez khěžnej ležomnosczi seńcź, ßo k ßadźenju samołwicź, ßwoju płacźenja-kmanoscź dopokasacź a dalsche wotcźakacź.

W Budyschinje, 1. dezembra 1887. Kralowske hamtske ßudnistwo.

Meusel. Zbl.

K hodam

poruczam ßwój wulki skład **spěwaŕskich, biblijow, wobkhadnych sapißnych knihow, pjenježnych móschnjow, zigarowych etwijow, drastnych dźeržakow, servißow sa kurnu potrjebn, pißadłow, schwalcžiskich kaschcźikow, pißaneje papjery, wobrasatych listnow, protykow, pychu na božodźěscźowy schtom, słoto a ßlěbro na worjechi, materialije k pißanju a ryßowanju** atd. po tunich płacźisnach.

A. Schöncke

na hauensteinskej haßy (hdźež ßo prjedy butra pschedawasche).

Wulke hodowne wupschedawanje

po ßměschnje tunich płacźisnach.

Wupschedawaju ßo **židźane a wołmjane drastne tkaniny, plüsch k pocźehnjenju kožuchow, plüsch k pjeslam, krymske, lama, molton, barchent k koschlam a k pjeslam, tkaniny k ßuknjam, konjaze deki, deki na sofa, gardiny, wołmjane rubischcźa na hłowu, khapoty, khapy, židźane schawlske rubischcźa, trikotowe taille, schórzulli** atd.

Symske paletoty,

dokelž je dale pschedawacź nochzu, po połojzy prjedawscheje płacźisny.

Richard Gautzsch

na bohatej haßy.

Khofej

jara derje ßłodźazy wot najtuńschich hacž do najdróžschich družinow porucza **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Bajerske tócžniki

w jara wulkim wubjerku poruczam pschi potrjebje po jara tunich płacźisnach. Saßopschedawarjam ßo nižsche płacźisny woblicza.

J. G. Müller, wjasaŕski mischtr w Budyschinje na kamjeńtnej haßy 12.

Se ßwojeho składa hischcźe **stareho dobreho**

khofeja

poruczam

sup. Campinas punt 115 np.,
ff. Guatemala „ 120 „
ff. Honduras „ 130 „
ff. Neilgherry „ 140—160 np.,
ff. žołty Java „ 130—160 „

paleny

punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np.,

jenož w **derje a cžiscźe** ßłodźazych družinach.

Th. Grumbt

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Rjany łój k pjecženju

porucza najtuńscho, pschi wotewsacźu wjetschich dźělbow po woßebje tunjej płacźisnje

Gustav Lehmann

na mjaßowym torhoschcźu cžißło 6.

Jerje

wulke a derje ßłodźaze porucza po 4 np.

Hermann Lemke

na mjaßowym torhoschcźu 8.

Khofej

jara derje a ßylnje ßłodźazy porucza po jara tunich płacźisnach, ßyry punt hižo po 110 np., paleny punt hižo po 130 hacž do 160 np.,

Jan Wjenk, rodźeny Sserb, na swonkownej lawskej haßy 38.

Nowolětne khartki, domjaze žohnowanja, kwětki do wopomnjeńskich knihow, sbožopschejeŕske listna, pißanu papjeru, wobrasate listna, wobrasate knihi, pychu na božodźěscźowy schtom, protyku k wottorhanju, protyki wschěch družinow, słoto a ßlěbro na worjechi porucza po tunich płacźisnach w wulkim wubjerku

Gustav Rämsch

na bohatej haßy 21.

K pschedstejazemu **hodownemu pjeczenju** szwoju wubjernu k pjeczenju kmanu

pscheńczňu muku

poruczamy. S poczesczowanjom

Budyska szukelna fabrika a khumschtny mlyn

prjedy C. G. E. Mörbitz.

Hodowna wustajenza

w konditaŕni a khofejowni Fr. Staeckela

na rózku Hoschiz a szeminarskeje haszy

porucza wulki wubjerk

tworow na bożodźěsczowy schtom,

konfekturow, schokoladow, biskwitow, woprawdźiteho **Nürnbergskeho póprjanza, Baselskich plazkow, Lübeckskeho marzipana, tortow, figurow** atd.

Najlěpsche pjeczwo — najtuńsche płaczisny.

Czorny kaschemèr

jenoż czistowołmjany w snatej dobrosczi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser**

10 na žitnej haszy 10.

Jurij Valten

w Wojerezach na torhoschczu czo. 23 a na Hródkowskej haszy czo. 13 porucza:

syrop

dobry zokorowy punt po 15 np., 5 puntow po 70 np.,
běły punt po 18 np., 5 puntow po 85 np.,
najlěpschi zokorowy punt po 20 np., 5 puntow po 90 np.,
kaž měd szłódki punt po 25 np., 5 puntow po 1 hr. 10 np.

Czerstwe njeszelene

jerje

k warjenju a k pjeczenju punt po 12 np.

porucza płaczisny hódno

Gustav Küttner

na szerbskich hrjebjach 4.

Wukasanska tafla

sa powschitkowny wobkhad, ważna szama sa najmjeńscheho wikowarja a rjemjeszlnika.

Dostacź, hdyž szo sa 15 np. listnych markow pschipósczele, psches **A. Rittera** w Budyschinje.

Ssukno a bukskin

stary łóhcź hižo po 2 mk.

porucza **k praktiskim hodownym daram**

Bruno Grohmann,

pschedawaŕnja szukna pschi hłownym torhoschczu 9.

Bukeczanska klampnaŕnja.

Sswoju **hodownu wustajenzu,** kotruž szym lětsza wulkotnje wuhotował, dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczam a proschu, mje dobroczíwje wopytacź.

Wulki wubjerk **lampow** a **blachowych tworow, schkleńczanych, porzelanowych** a **galanterijowych tworow, hrajkadłow, pschihódnych kwaszných** a druhich składnostnych darow.

Bruno Patsch, klampnaŕ w Bukezach.

S tutym szebi dowolam, najpodwolnischo k wjedźenju dacź, so szym szo 1. dezembra teho lěta jako

rěczňik

tu saszydlił.

Moja expedizija je na bohatej haszy czišło 11 po 2 skhodomaj.

W Budyschinje, 1. dezembra 1887.

Rěczňik Mütterlein.

Jakubowy katechismusz

wot wyszokeho krajneho konsistorstwa sa paczeŕsku a schulsku wuczbu poruczeny, je szerbski a němski sa 60 np. dostacź pola pschekupza Rämscha a w wudawaŕni Serb. Nowin.

J. G. Schneider

pschi lawskim tórmje.

Najwjetschi wubjerk czaszników a rjeczasow, kaž tež hudźbnych tysow.

Tunje a najlěpsche porjedźenje wschěch czaszników.

Wote mnje sawjedźene tkaniny, sa kotrychž hódnoscź rukuju, szo kóždemu kupzej spodobaju.

Wubjerne czorne židźane tkaniny.

Najtuńsche płaczisny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaszoweho torhoschcza.

Jerje

po 3, 4 a 5 np., po kopje a zyłych tunach hischcze tuńscho, porucza

Th. Grumbt.

W Klukschu je **wojnaŕska hospoda** s trajazym dźěłom tunjo na pschenajecze. Bližsche je shonicź czišło 9 tam.

Młodeho rólneho pohoncza a hródźnu dźowku pyta k nowemu lětu **Wutolczanski knježi dwór.**

Młody domownik

(Hausknecht) 18—19 lětny szo pyta. Dalsche je shonicź pola domownika w hoscźenzu „k krónje" w Budyschinje.

---

1 strażnik a 1 hólczez k běhanju szo pytataj wot pschistajazeje žony **Schmidtoweje** na kamjeńtnej haszy 31 po 1 skhodźe.

Czeledź

pyta k nowemu lětu pschistajaza žona **Bräuerowa** na szerbskej haszy 9.

K nowemu lětu pytaja szo 1 hosposa, 1 szrěnza, 1 wotroczk a 1 wolazy s dobrymi wopiszmami. Wscho dalsche je shonicź w wudawaŕni Serb. Nowin.

Žeńtwa.

46 lětny wudowz w Texasu w Amerizy, Sserb, nan 6- a 8 lětneho hólza, wobszedźeŕ wjetscheje farmy, pyta hosposu abo žonu. Dalsche je shonicź w wudawaŕni Serb. Nowin.

(K temu czišłu pschiłoha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 49 Serbskich Nowin.

Ssobotu 3. dezembra 1887.

Najlěpschi **jědźny łój** ſzyry a schkrjeny, punt po 40 np., najlěpschi **połcž** wot krajnych ſzwini, ſzuscheny punt po 70 np., ſzyry po 60 np. pschedawa

Hermann Kschižank,
rěsniski mischtr na Zidowje.

K hodam

porucža ſzwój wulki skład

albumow k fotografijam,
albumow k sapiſzanju,
piſzanskich mapow,
piſzadłow,
listnizow,
zigarowych etwijow,
portemonejow,
kurjeŕske blidka,
stejaki sa pschedeschcžniki,
mapy sa nowiny,
kaschcžiki s barbami,
kraſzne nowoscže po 50 np.

a druhe po tunich płacžisnach

Gustav Rämsch
na bohatej haſzy.

Turkowske ſzlowki

punt po 30 a 40 np.,
amerikanske
na koleska krane jabłuka
ſzu doschłe a porucža je

Th. Grumbt.

Drjewjenki,
drjewjanzy,
ſzuknjane tofle

porucža pschi potrjebje

J. G. Müller
na kamjeńtnej haſzy 12
w Budyschinje.

Hamburgsko-amerikanske
paketojěsdne akzijowe towaŕstwo.

Direktna parołódźna jěsba
s **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ſzrjedu a njedźelu,
s **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
se **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
s **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měſzacžnje 3 krócž,
s **Hamburga** do **Mexika**
měſzacžnje 1 raz.

Towaŕstwowe póstske parne kódźe podawaju **wubjernu** jědź a pschihódnu puczowansku składnoscž sa kajutowych a **bjeslubjowych** puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797

Carl Meisel w Budyschinje

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pschi torhoschcžu.

K pschedstejazemu **nasymskemu a symskemu cžaſzej** ſzwój bohaty skład hotowych **nadwobleczow, hiplow, swobleczenjow** atd. sa mužskich a hólzow s jenož cžistowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ſzamſznej dźěłaŕni dźěłanych, po wurjadnje poniženych płacžisnach poruczam.

Drasta, po měrje skasana, ſzo, kaž je snate, derje pschistejaza a elegantna seschije.

Jeniczka pschedawaŕnja woprawdźiteje
prof. dr. Jägeroweje normalneje trikotoweje drasty
kaž tež wulkotny skład wschěch družinow
bawmjanych, połwołmjanych a wołmjanych trikotažow
sa **dźěcži, žónske** a sa **mužskich.**
Normalne trikotowe tkaniny. Normalne mužaze soki.

A. Tschentscher, w kupnizy pschi torhoschcžu.

Sswój wulki skład hotowych **pjelschcžowych tworow** k dobrocžiwemu wobkedźbowanju porucža

Heinrich Lange
9 pschi žitnych wikach 9.

Wudźěłane **cžorne** a **běłe pjelschcžowe kože** po najtunischich płacžisnach.

Dźělbu
wubrakowanych zigarow

wschelakeje barby w jenajkej dobrej, miłej kajkoscži pschedawam 100 scht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 scht. po 25 np.) — sa kurjerjow 4 np.-zigarow ſzo hodźaze.

Wschelake sbytne družiny 100 scht. po 2 mk. 25 np., dale sbytk dźěrkatych zigarow 100 scht. po 2 mk. 70 np.

Wschě družiny ſzo derje pala!

Rołkaty tobak punt po 50 np. a dróžscho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po wasy a w pakcžikach.

Krane rjepiki, najlěpscha twora, punt po 40 np., ſznadnische družiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad
na bohatej haſzy 13.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ſzylne, kupuje po najwyschschich płacžisnach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

K nasymje a k symje.

Poruczam po hischcže ženje bywschich tunich płacžisnach

wobleczenja se ſzuknju abo s hiplom,

symske nadwoblecže sa mužow a hólzow

w najwjetschim wubjerku w Budyschinje.

Mantle a pjesle sa žony

najnowsche nětcžischeho cžaſza wot najjednorischeho hacž k najdróžschemu.

Wobleczenja sa hólzow, paletoty sa hólzow a mantle sa holzy

něhdźe 800 na składźe po kóždej někak ſzo hodźazej płacžisnje.

Župany (spanske ſzuknje)

w snatym wulkim bohatstwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haſzy 25

w H. Hornez drastowej fabrizy.

Njech kóždy na ſzwój ſzamſzny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

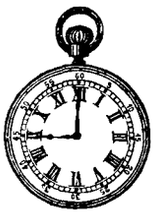

Franz Marschner

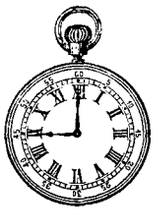

cžaßnikař
w Budyschinje na bohatej haßy 9
ßwój derje srjadowany skład dobrych **cžaßnikow** a **cžaßnikowych rjeczasow** dobroczźiwemu wobkedžbowanju porucža.

Sprawne poßłuženje — rukowanje na wjazore lěta — tunje płaczźisny.

Porjedženja ßo derje a tunjo wuwjedu.

☞ S dobom na to kedžbne cžinju, so ßerbski rěczu. ☜

Shorjelski magazin

hotoweje

mužazeje, žonjazeje a dźěczazeje drasty.

Dokelž nasymski cžaß k kónzej dže a dokelž je mój skład hischcze jara wulki, wupschedawam

nowe

žonjaze symske mantle

po woprawdže ßměschnje tunich płaczźisnach,

woßebne

mužaze symske swjerschniki

s cžistowołmjaneho

eskimo, rayé, diagonala atd.

wjele tuńscho, hacž ßym ßam sa nje płaczźił.

Dale poručam ßwój

wulkotny skład kraßnych

županow

(spanskich ßuknjow)

po teho runja ßměschnje tunich płaczźisnach.

Moritz Wassermann.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczźisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła**, kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo poniżiła.

☞ **Wscho je jara tunje.** ☜

Khorla Barthel

w Budyschinje s napschecža měschczanskeho theatra

porucža po tunich płaczźisnach:

porzelan, kamjeninu, schkleńczane ßudobje, taflojtu schkleńzu, schpihele, pupy, pupjaze hlowy atd.

Herrmann Darschau, schtrympař

na schulerskej haßy cžißło 1,

porucža ßwój wulki skład **schtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a snateje hódnosce, teho runja wubjerne **pschedjeno k schtryskowanju** po wurjadnje tunich płaczźisnach.

Cžinju woßebje na to kedžbne, so ßobotu a hermanki w budže na torhoschczu wjazy njepschedawam, a teho dla ßwojich cześcženych wotebjerarjow proschu, so bychu ßo pschi potrjebje do mojich khlamow na schulerskej haßy cžißło 1 podali.

Emma Vorwerkowa

porucža ßwój skład **paletotow, žaketow** a **plüschowych pjeslow** w bohatym wubjerku po najtunischej płaczźisnje.

Flanel k koschlam w wulkim wubjerku stary łóhcź po 16 np. hacž k 6/4 schěrokim najlěpschim elsaskim kajkoscžam; **kalmuk** stary łóhcź po 28 np.; 6/4 schěroka tolsta **wołmjana tkanina** k ßuknjam stary łóhcź po 30 np.; tolsty **köper** w nowych, rjanych druźinach; **lama** dwójzy schěroki stary łóhcź po 60 np.; **zychi,** 6/4 schěroke, łóhcź po 22 np.; **barchentowe koschle** hižo po 1 mk.; **cžischczane schórzuchi** we wschěch wulkoscžach; **běły, módry, rubjany płat** we wschěch schěrokoscžach jara tunjo, **židžane, połzidžane, wołmjane, połwołmjane, bawmjane rubischka** atd. poručа

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **drastne tkaniny** kupowacź, njech njesabudże, ßebi najprjedy **mój** skład wobhladacź, dokelž budże psches wubjerk a tunje płaczźisny kóždy pschesłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcža.

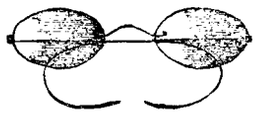

Bryle,

ßa kóžde wóczko pschihódne,

porucža **Joh. Gäth** 1 na hospitalskej dróßy 1.

Destillazija Ad. Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach

porucža ßwoje wubjernje **czisczene palenzy**

cžißło 1 w cžwizach po 8 litrach a wjazy, liter po 30 np.,
" 2 " " 8 " " " " 28 np.,

pschi jenotliwych litrach ßo płaczźisna wo 2 np. po litrje powyschi,
dwójne likěry liter po 75 np. we wschěch druźinach,
jednore ßkódke palenzy liter po 50 np.

Wschě palenzy ßu po najlěpschich rezeptach dźěłane a w snatej **czistoscži** a **ßkódkoscži** wostałe.

K kwaßam, kschczźisnam atd. ßu wone ßwojeje hódnosce woßebje poruczicź; tež ßo ßudobja sa nje wupożczuja.

Płaczźisny sa palenzy cžißło 1 a cžißło 2 ßu tak wobliczene, so ßo hnydom sapłacža.

Sa samkarjow a kowarjow.

Wjetschu dźělbu stareho ale dobreho wužitkoweho żelesa, worzła, rokow atd. ma tunjo na pschedań

A. W. Altmann na privatnym tworowym dwórnischczu.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Stwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 50. **Sobotu 10. decembra 1887.** **Lětnik 46.**

Sćejmski dopiš.

Po khěžorstwowym sakonju wot 5. měrza 1886 dyrbjachu so rjemjeślniśzy dźěłaćerjo psche khorosćź a snjesboženje sawěśćicź. Ratarśzy a hajniśzy dźěłaćerjo so tehdy tutemu sakonjej njepodstajichu, tola so w 110. § tamneho sakonja postaji, so ma so sakoń posdźišcho teź na ratarśkich a hajniśkich dźěłaćerjow wupsche strjecź. Jenotliwym němśkim krajam je pschewostajene, dźiwajo na krajne wobstejnosćze sakoń dla sawěśćenja mjenowanych dźěłaćerjow psche khorosćź a snjesboženje wudacź. To dyrbi pak so do 27. meje 1888 stacź; posdźišcho ma khěžorstwowy sejm sawěśćenje srjadowacź a sawěśćicź. Pschi tajkich postajenjach je sakske knježerstwo skerje a lěpje tule należnosćź do rukow wsako a sakskemu sejmej sakońśki naczišk, sawěśćenje hajniśkich a ratarśkich dźěłaćerjow nastupazy, pschedpołożiko. Najwažniśche postajenja tehole sakonja su scźěhowaze: Schtoż sawěśćenje psche khorosćź nastupa, so ratarśzy a hajniśzy dźěłaćerjo k wobstejazym sjenocźenstwam sa podpjeranje khorych pschisamknu a směja tutym swoje pschinoschki płaćicź. Jeli so dźěłaćeŕ skhori, wón 13 njedźeł dołho s tuteho sjenocźenstwa pjenježnu podpjeru, k jeho pschinoschkej pschimĕrjenu, dostanje. Hospodaŕ pschichodnje njebudźe wjazy žaneje msdy swojemu skhorjenemu dźěłaćerjej płaćicź a so wo jeho wothladanje staracź trjebacź. Trochu hinasche su postajenja sa sawěśćenje psche snjesboženje. Podewsaćeljo ratarśkeho a hajniśkeho dźěła zyłeje Sakskeje jene sjenocźenstwo sałoża s mjenom: Ratarśtwowe a hajniśtwowe powołanske sjenocźenstwo sa sakske kraleśtwo. Tole towarśtwo ma swoje sydło w Drazdźanach. Do njeho maja wschitzy podewsaćeljo se swojimi swójbnymi a dźěłaćerjemi sastupicź. Wusamknjene su jenož dźěćźi pod 14 lětami, w domjazym dźěle stejaze. Pjenjesy, kotrež maja so tym, kotśiž pschi dźěle k njesbožu pschińdu, płaćicź, maja so jeniczzy po dawśkich jenosćach nawdacź. Podpjeranśki pjenjes so po dnjowej sałužbje podpjeranja potrěbneho słožuje. Srjadowanje sawěśćenja psche khorosćź a snjesboženje so najprjódzy do ruki krajneje ratarśkeje rady połoži. Posdźišcho so 26 mužojo s ratarśtwa a 2 se sahrodnistwa wuswola, kotśiž sebi se swojeje srjedźišny pschedsydn wubjeru a budźa so k wuradźenjam sawěśćenskich należnosćźow w Drazdźanach skhadźowacź. Teź gmejnskim pschedstejicźerjam a wosebje dowěrnikam, kotrychž ma kóžda wjeś jeneho wuswolicź, so wjele sarjadniśkeho dźěła napołoži. Wěrno je, so so ratarśtwo psches tónle sakoń s nowym dawkom, kotryž pak drje tola pschewyšoki njebudźe, wobcźeži. Na druhej stronje pak sałso wjesne gmejny na to waschnje sarunanje dostanu, so so wot pschisłuschnosćze wuswobodźa, khudeho, do schkody panjeneho, s lěkarśtwom, lěkarjom a wothladanjom darmo sastaracź. Ratarśzy hospodarjo sami směja tón samy wužitk se sawěśćenja, kaž dźěłaćerjo; teź jim so pschi njesbožownym podeńdźenju pjenježna podpjera se sawěśćenskeje kasy dostanje. *H. K.*

Němske khěžorstwo. Druha komora sakskeho sejma je 5. dez. nimale bjes debatty zivilnu listu sa krala a kralowu, apanaže sa prynzow, sadanjenje a wotpłaćenje statneho dołha, khósty sa krajny sejm a stenografiski institut, powschitkowne knježerstwowe a sarjadnistwowe należnosćze po knježerstwowym namjecze pschiswoliła. Sapósłanz Bebel pschi tym w mjenje sozialdemokratiskeje strony pschipowjedźi, so so wona pschi wothłosowanju wo zivilnej liscze a apanažach njewobdźěli, so pak budże wona pschecźiwo temu hłosowacź, so by so prynzej Bjedrichej Augustej 50,000 hriwnow k wuhotowanju jeho hospodarstwa pschiswoliło. Dźeń posdźišcho sejm do wschěch stawow porjadneho statneho hospodarstwa, kaž teź do powyschenja podpjeranskich pjenjes sa wojeŕskich invalidow a jich swójbnych po knježerstwowym namjecze swoli.

W srjedniśchim poswědženju sejm wo twarje wjazorych sekundarnych želesnizow wuradźowasche. Dokelž je w Sakskej jara wjele krajinow, kotrež sa želesnizu žadaju, so mnosy sapósłanzy pschi debacze wobdźělichu a knježerstwu žadanja swojich wuswolerjow pschednjesechu. Sastupjeŕ Rakecźansko-Kamjeńskeho wokrjesa, nasch serbski sapósłanz Michał Kokla, pschi tym swoju spokojnosćź nad tym wupraji, so je knježerstwo, kaž je wón loni namjetował, Budyško-Kamjeńsku želesnizu s nowa a to na to waschnje wottykacź dało, so wona bjes Njeswacźidłom a Luhom bliže Rakez wjedże. Wot Njeswacźidła měła pak so želesniza sałso bóle k dołhemu wjecźorej k klóschtrskim stronam wobrocźicź. Wokoło klóschtra je kraj wjele bóle wobydleny hacź sa Rózantom a Pěskezami, hdźež je nimale samo hola. Duž by so teź želesniza lěpje daniła, hdy by so wona psches klóschtrsku krajinu twariła, hacź runje by potom dwaj kilometraj dlěscha była. Sapósłanz Matthes wobžarowasche, so so Budesczańsko-Kumwałdska želesniza zyła twaricź nima, a so je twar wjetscheje pokojzy na posdźišche lěta wotstorczeny. — Sakonjowy naczišk, sudniske khósty w należnosćźach njesawadneho sudniskeho prawa nastupazy, ma mało wuhladow, so so wot sejma pschiwosmje. Po nim so khósty sa sapisanje a wuhaschenje hypothekow nimale podwoja, a pódla teho so teź hischcze schtemplowy dawk bjerje, kotryž sudniske khósty s dźěła hischcze pscheshaha. Konserwatiwna strona sakonjowy naczišk s krótka wotpokasacź nochze, dokelž wotczakuje, so budże knježerstwo swólne, wyšokosćź khóstow trochu ponižicź.

— K bamžowemu połstalětnemu měschniskemu jubilejej, bě Jeho Majestosćź kral Albert jara krasny a drohotny czesny dar schotowacź dał. Bě to biblia pauperum, po tak mjenowanej „bibliji khudych“ dźěłana, wumělšzy wumolowana a do drohotneho pyschneho swjaska swjasana kniha. Dokelž dyrbjachu so dla njewěstosćze na italskich želesnizach bojecź, so móhła so na nich droha kniha pak zyła kranucź abo wobkranucź, bibliju bamžowemu pósłanzej w Mnichowje pschepodachu, so by ju wón s wosebitym posełnikom do Roma pósłał. Pósłanz pak knihu se wschěmi druhimi daremi s Němzow, sa bamża postajenymi, hromadźe sawalenu, do Roma po želesnizy dowjesćź da. Pschi tym je so stało, czehoż su so sminucź prózowali. Drohu bibliju su po pucźu do Roma wobkranuli. S krasneje wobalki su paduschi drohe kamjenje wukamali a na jich městna mjenje hódne sasadźili. Na wobalzy, khětro wobschkodźenej, je jasnje widźecź, so su so drohe kamjenje s druhimi wuměniłe. Kak je to możno było, snate njeje.

— Němski krónprynz so nětko po nowym waschnju lěkuje.

Po měnjenju lěkarjow móže pjecža rak jenož potom w cłowěstkim eźěle nastacź, hdyž je w krwi pschewjele zokora. Lěkowanje ma žo po tajkim tak stacź, so žo khoremu tajke jědźe njedawaju, pschez kotrež žo w krwi zokor twori. Wot teho cźaža, so žo krónprynz po nowym waschnju lěkuje, je žo mjažowy wurostk w schiji pjecža pomjeńschik, a krónprynz žo do zyła cźerstwischi cźuje.

— Hacź žo sa podwojenje žitneho zła w khěžorstwowym žejmje wjetschina nadeńdźe, žo w tu khwilu jara dwělne bycź sda. W khěžorstwožejmskim wubjerku, kotryž ma wo tym jednacź, žu jenož 11 bjes 28 žobustawami sa podwojenje zła hłožowali. Cźi druhy žu s dźěła pschecźiwo wschemu dalschemu powyschenju, s dźěła chzedźa zło jenož wo połojzu nětcźischeje wyžokosćze powyschene měcź. — Sakonjowy nacźisk, pschedawanje wina nastupazy, wschě te macźisny mjenuje, kotrež žo do wina měschecź nježmědźa. S tym pak hischcże winowe praschenje na žane waschnje wotbyte njeje. Zada žo pschede wschěm, so žmělo žo kižake wino s zokorom žłódcźicź. Bjes tym so je w tu khwilu w Němzach sakasane, wino s zokorom polěpschicź, je to w Franzowskej dowolene. Pschez to němszy winizarjo, na kotrychž winizach žo s wulkeho dźěła kižake wino plahuje, wjele schkoduja. — Sakonjowemu nacźiskej, po kotrymž ma žo žwójbam wojerskich mužstwow, do žłužby wsatych, podpjera dostacź, žejm pschihłožowasche a jón komižiji k dalschemu rospominanju pschipokasa.

Italska. W Cosenzaskej provinzy žu žylne semjerženje měli. W Cosenzy je žo wjele twarjenjow sažypło a mnoży ludźo žu žo pod rospadankami pohrjebali. Njesboże budźische hischcże wjetsche było, budźichu-li wobydlerjo po prěnim žłabschim storku s domow njecźeknuli; pschetož hakle po druhim storku žo murje powalachu. W wokolnosczi Cosenzy žu mnohe wžy do zyła sapuscźene. W Visignanje je žo na 900 domow spowalako, 22 cźlowjekojo buchu saraženi a mnoży sranjeni.

Franzowska. Franzowska republika je rucźischo, hacź je žo wotcźakało, noweho presidenta dostała. Kongreż w Versaillesu je, hdyž bě Grevy presidentstwo skožił, žobotu wjecźor Sadia Carnota, rosžudźeneho pschiwižowarja republiki, sa presidentu wuswolił. Hnydom pschi prěnim wothłožowanju žo sa Sadia Carnota bjes republikanskimi kandidatami najwjazy hłožow woteda. Na to wschitzy republikanszy kandidatojo k lěpschemu Sadia Carnota nasad stupichu. Pschi druhim wothłožowanju wschě republikanske hłoży Sadiej Carnotej pschipanuchu. Wot monarchistow wón ani jeneho hłoża njedosta; wólba je po tajkim cźista republikanska. Sadi Carnot je hižo wospjet žobustaw ministerstwa był, pschi cźimž je žo jako muž njekabłateje sprawnosczе wupokasał. Tuteho dobreho pozcźinka dla žu jeho nětko Franzowsojo na najwyschsche cźežne městno republiki stajili. Bywschi president Grevy je dla wobschudźenstwa žwojeho pschichodneho žyna Wilsona, kotrehož je wón podarmo wusprawnosczicź a kitacź spytał, presidentiski stoł wopuschcźicź dyrbjał. Grevyowe sadźerženje bě franzowskemu ludej s wulkim pohorschenjom. Roshorjeny lud žebi žadasche, so cźesćź prěnjeho sastojnika republiki ani s najžkabschim wotscźěnom sacźmita bycź nježmě. Duž je kongreż muża presidenta scźinił, kotrehož sprawnosczź a prawdosczź je hižo wospjet pruhu wobstała. Dokelž žo Carnot jako minister ženje do žanych swadow bjes republikanskimi stronami měschał njeje, žo wón se žanej s nich snjepschecźelił njeje, a wschě republikanske strony žu teho dla s jeho wuswolenjom spokojom. Kaž nětcźischi president Carnot, tak staj tež jeho dźěd a nan rosžudźenaj pschiwižowarjej republiki byłoj. Jeho dźěd, Lazare Carnot, bě 1793 žobustaw knježerstwa w prěnjej republizy, dyrbjesche pak, dokelž žo s Jakobinarjemi snjesćź njemóžesche, cźeknucź, a žo posdźischo wot konsula Bonaparty sa wójnskeho ministra pomjenowa. Njedźiwajo teho wón pschecźiwo temu hłožowasche, so by žo Bonaparte khěžor scźinił, a teho dla tež se statneje žłužby stupi. Hdyž bě žo Ludwig XVIII. franzowskeho trona mozował, Carnota s Franzowskeje wupokasachu a wón bě na to hacź do žwojeje žmjercze w Magdeburgu žiwy. Runje tak žo tež nan Sadia Carnota stajnje k republizy wusnawasche; wón bu po februarskej revoluziji w lěcze 1830 minister roswucźenja, bě potom hacź k powrócźenju tsecźeho khěžorstwa liberalny žobustaw w deputěrtskej komorje a žo 16. dez. 1875 sa njewotžadźliweho senatora wuswoli. Na kajke stejnischczo w nastupanju swonkowneje politiki žo nowy president staji, budźe naž hakle pschichod wucźicź. So wón jako wótcźinszy smyšleny Franzowsa na to njesabudźe, so žu Němzy jeho wótznemu krajej Elsaž a Lothringsku wsali, teho dla jeho Němzy njesažudźa; wulke praschenje pak je, hacź žo wón s tej žamej rosžudźenosczu, kaž jeho prjedownik Grevy, franzowskim schcźuwarjam na wójnu napschecźiwo staji.

Rušowska. Rušowska pomału pschezo wjazy wójska pschi žwojich nawjecźornych mjesach shromadźuje. Hdyž bě zar němskeho khěžora w Barlinje wopytał, žo nadźachu, so Ruska sastanje žwoje wójsko pschi němskich a awstriskich mjesach rosmnožicź. Tola runje na wopak je žo stako; w poślednim cźažu žu žo s nowa mnohe pěsche a jězdne regimenty se snutskowneje Ruskeje do nawjecźornych provinzow pschežadźiše. Najwjazy ruskeho wójska, pjecža 140 000 muži s 336 kanonami, je wokoło Galiziskeje rospołożene. Mnohe želesniży s połodnischeje Ruskeje k galiziskim mjesam wjedu a s jich pomozu móže žo ruske wójsko, tam stejaze, rucźe požylnicź. K temu Rušojo, kotsiž maja pschi galiziskich mjesach hižo twjerdźišnu Samosćź, nětko tež hischcże Dubno, Rowno a Luzk wobtwjerdźuja. Snate je, so Ruska, hdyž žo na wójnu hotuje, hižo lěto prjedy žwoje wójska hromadźe scźahuje. Tón krócź dyrbi žo, kaž žo sda, pak wójna pschecźiwo Awstriji wjescź, pak chze Ruska Awstriju satraschicź a ju wotdźeržecź, so jej wobara, hdyž w Bołharskej s wójskom sakroczi. Ruske knježerstwo wschak prěje, so žo s nětkajkim njepschecźelskim wotmyšlenjom pschecźiwo Awstriskej měri a wudawa, so je nětotre regimenty wojakow teho dla do nawjecźornych krajinow pschežadźiło, dokelž snutska Ruskeje dla lětuscheje žuchoty zyroba ani sa wojakow ani sa konje njedožaha. S tajkim rosjažnjenjom budźe žo Awstrija s cźežka směrowacź dacź. W Winje pjecža hižo praschenje rospominaju, hacź ma žo w Galiziskej žylne awstriske wójsko postajicź, a w januarje maja žo pjecža delegazije powołacź, so bychu k tymle wojerskim naprawam nusne pjenjesy pschiswolike.

Bołharska. Wobstejnosczе w Bołharskej na to pokasuja, so žo knjejstwo Koburgskeho prynza žwojemu kónzej bliži. Pola europiskich knježerstwow wón nusnu podpjeru, kotrejež je žo wón nadźał, namakał njeje. Na kajkim stejnischczu němske khěžorstwo napschecźo Koburgskemu prynzej steji, je s teho jažnje widźecź, so němski póžłanz w Sofiji tele dny Koburgskeho prynza, hdyž jeho na dróży setka, strowi njeje. W Sofiji je sazpiwarske sadźerženje němskeho póžłanza napschecźo bołharskemu wjerchej wulke dźiwanje sbudźiło. Bołharjo nětko wjazy nad tym dwělowacź njetrjebaju, so žu wuhlady jich wjercha na pschichod jara hubjene.

Amerika. We wschěch europiskich krajach statny dołh pschezo bóle a bóle rosczе a knježerstwa dyrbja žebi pschezo na nowe dawki myšlicź, so bychu dań sa hobrski dołh sapłacźicź móhłe. Runje na wopak hacź w Europje, je w sjenoczenych amerikanskich statach. Tam stat kóžde lěto zyku cźrjódu milijonow dollarow wusbytkuje. Tole lěto sbytk w statnej pokładniży 140 milijonow dollarow wucźini. Krajni sastupjerjo w kongreżu žebi nětko hłowu łamaju, na kajke waschnje bychu žo statne dokhody pschichodnje pomjeńschike. Presídent Cleveland namjetuje, so by žo zło na wokmu a na druhe njewobdźełane macźisny, kotrež žo wot amerikanskich pschemyšlnikow pschedźełaju, ponižiło abo žo zku do zyła spanucź dało. — W sjenoczenych amerikanskich statach žo pschecźiwo temu wobaracź poczinaju, so žo k nim wschón prak scźele, kotryž w Europje snjesćź nochzedźa. Kongreżej je žo sakoński nacźisk pschedpokožił, po kotrymž ma kóždy, kotryž chze žo w Amerizy sažydlicź, s wopišmom amerikanskeho konsula wupokasacź, hacź je tež teho hódny. Sakoń žo pschede wschěm pschecźiwo anarchistam a sozialdemokratam měri, kotrychž žu s europiskich krajow wupokasali.

— W Brasilskej žu wokoło St. Paula na dwěmaj plantažomaj schklovojo dźěłacź pschestali; woni žu žo wschěch konjow a mulow, kotrež jim do rukow padźechu, mozowali a se žwojimi žonami a dźěcźimi cźeknuli. Poliziston, kotsiž žo sa schklovami puschcźichu, žu tucźi pobili. Hdyž žo poliziston do města Amaro wrócźichu, runje pšches město cźrjóda schklovow cźehnjesche, wołajo: „Njech je žiwa žwoboda; chzemy radscho wumrjecź, hacź žo do schklovinstwa wrócźicź.“ Dokelž běchu poliziston pschežłabi, njemóžachu žo cźeknjenzamschklovam napschecźiwo stajicź. Wobžedźerjo plantažow žu w wulkim strasche, so jim wschitzy schklovojo roscźěkaju.

S niska do wyšoka.

(Skónczenje.)

A hdyž tež Lawrjenzej jeho srudny dóht cźasto jara cźežko na leżesche, žo wón tola žwěru na to spuschcźesche, schtož běsche wutrobje hižo w tamnej nozy wuprajił a wusnał, so dyrbi tym, kotsiž Boha wschitko k lěpschemu žłužicź. A tole bě, schtož jeho pschezo sažo lubuja, posběhowasche a troschtowasche, hdyž wón žwojeho kruteho a cźežkeho dóhta dla žebi staroscze cźinicź abo dwělowacź pocźa.

Tak běschtej žo pomału a prawje wostudkej dwě lěcze minułej. Junu Lawrjenz w Potsdamskim hrodźe na straži stejesche. Hdyž nětko s tšélbu na ramjenju tam a žem khodźesche, pschi tym na

ßwojich lubych doma ſpominajo, kotſiž wěſcże hiſchcże pſchezo wo njeho ßo rudźachu a płakachu, bu jemu wutroba tak połna a cżeżka, ſo dyrbjeſche ju něžak wolóżicź. Wón ßo na jene dobo na kherluſch dopomni, kotryž móżeſche, dokelž běſche jón cżaſto ſpěwał, zyły ſ hłowy. Duž ßebi dale niczo pſchi tym njemyßlo, najprjedy zyle mjelczo, a potom dale a wótſiſcho, ßwój luby ſnaty kherluſch ſaſpěwa.

Lawrjenzowy ſpěw wótſje a rjenje pſches wyßoke khody kralowſkeho hrodu klinczeſche. Wbohi wojak běſche pſchi tym ßwoju nuſu a ßwoje horjo nimale ſabył a troſcht namakał, kotryž pytaſche. Na jene dobo ßo durje wotewrichu, a woßebna knjeżna ſadźiwana ſ durjemi won pohlada. Lawrjenz ßo poſtróżi a ſaſtróżeny womjelknu. Sſo pſcheczelnje ßmějo knjeżna khwilu na njeho hladaſche a ßo potom ſaßo ſhubi. Dołho pak njetrajeſche, a ſemjanſki pachoł won pſchińdże a k wojakej dźeſche: „Hdyž ßy ßwoju ſtražu tudy wotbył, dyrbiſch jowle ſ tymile durjemi nuts k Jeje Majeſtoſczi kralowej pſchińcź, kotraž chze ſ Tobu rěczeć. Sſłyſchiſch?“

Wojak běſche ßo pſchi tejle powjeſczi tak naſtróżał, ſo ani njewotmolwi, ale jenož mjeležo ſ hłowu kiwnu. Młodżenz ßo ſawróczi a ßaßo woteńdże. Lawrjenz pak nětko ſtrachoczíwy a njemérny hodźinu woczakowaſche, hdyž mějeſche ſe ſtraże wotſtupicź a pſched kralowu pſchińcź. Hdyž běſche ßo to ſtało, wón ſkónczńje ſe ſtyſkom a bojoſczu ſ poſtajenymi durjemi do pyſchneje iſtwy ſaſtupi. Tudy jemu kralowa jara pſcheczelnje napſcheczo pſchińdże, ßo luboſczíwje praſchejo, hdże je tón kherluſch nawuknuł a pſche czo je jón na ſtraži ſpěwał. Wón ßo ſmuži a wyßokej knjeni ßwěru a nadrobnje wupowjeda, kak je ßo jemu ſeſchło. Kralowa hłuboko hnuta na njeho poßłuchaſche. Hdyž běſche Lawrjenz wupowjedał, jemu wona ruku poſkicźi prajiży: „To dźě je prawje ſrudnje. Bohużel ſa Tebje niczo cżinicź njemóżu. Chzu pak ßo ſa to ſtaracź, ſo jutſje pſchipokdnju wot 11 do 12 hodźin, hdyž budże kral tudy pſchi mni, ſaßo na ſtraži ſtejiſch. Potom dyrbiſch kotrużkuli ſchtuczku ſ kraloweho najlubſcheho kherluſcha »Schtóż Bohu wjerſchnemu ßo poda« ſe ßwojim rjanym hłoßom ſaſpěwacź, a potom chzu hladacź, hacž móżu Cźi někak ſpomożna bycź.“ To prajiwſchi jeho kralowa mikoſczíwje puſchcźi, a Lawrjenz do ßwojich kaſarmow woteńdże.

Schtož běſche kralowa ßlubiła, ßo ſta. Naſajtra wot 11 do 12 hodźin pſchipokdnju naſch wojak ſaßo w hrodże na ſtraži ſtejeſche. Nutſka wó iſtwje kralowu rěcź ßkyſcho wón w Bożim mjenje ſcheſtu ſchtuczku tamneho rjaneho kherluſcha ſaſpěwa:

Haj, pſched Bohom ßo ßnadnje ſtanje,
A jemu wſchitko rune je,
So bohaczk do khudoby panje,
A khudy kubła doſtanje;
Bóh wſchitko w ßwojej mozy ma:
Wón powyſcha a poniża.

Wó iſtwje nutſka wſchak wſchitko womjelknu, jako bychu na jeho ſpěw jara kedźbnje poßłuchali. Wojaka pak nuts njeſawołachu, kaž běſche ßo nadźak; ale wón dyrbjeſche ßo, ßwoju ſtražu wotbywſchi, do kaſarmow wrócźicź, bjes teho ſo běſche ßo ſchto ſtało. Jara ſrudny wón do ßwojich kaſarmow dźěſche, pſchi ßebi roſpominajo, ſo je kralowa najſkerje dobre ßłowo ſa njeho daka, ale ſo pola krala pjecża niczo wucźiniła njeje.

Ale wěž zyle hinak pſchińdże, hacž ßebi wón myßleſche. Něſchto dnjow poſdźiſcho běſche na měſcże pſched hrodom parada. Kral běſche na nju pſchiſchoł, ſo by ßebi ßwojich „módrych hólzow“, kaž jich mjenowaſche, wobhladał, a na jene dobo wótſje ſawoła: „Wojak, kotryž je ſańdżenu wutoru wot 11 do 12 hodźin pſchede iſtwami kraloweje na ſtraži ſtał, njech wuſtupi!“ Wbohi Lawrjenz tele ßłowa ſe ſtróżelemi wußkyſcha, ſ rjada wuſtupi a pſched ßwojim kralom ſtejeſche. Bjedrich Wylem I. jemu khwilu krucże do woczow hladaſche a potom ſ hrimotazym hłoßom ſawoła: „Dwaj podwyſchkaj njech tehole cźlowjeka wojeriſku draſtu wußlékataj!“ Njeſbożowny mějeſche, wě ßo, ſa to, ſo je ßo tam w hrodże ſpěwajo cżeżzy pſcheſchoł, ſa cżoż nětko hanibne khoſtanje na njeho cżaka. Na wſchěch ſtawach tſchepjetajo a pſched kralom na kolenje panuwſchi wón wótſje a ſtyſknje ſawoła: „Hnadu, Majeſtoſcź!“ Ale Bjedrich Wylem Prěni poruczi: „Njehórſch ßo! Wußleczże jeho laz!“ Hdyž bě ßo to ſtało, kral ſaßo ſawoła: „Pſchinjeſcże wſchak cżorny waczok tamle!“ Duž wulki, cżeżki waczok, kotryž běſche dotal ſady wojakow ſtał, pſchinjeßechu a wotewrichu. A ſchto nutſka leżeſche? Cżorna prědarſka draſta ſe wſchěm, ſchtoż k njej ßłuſcha.

Kral nětko dobroczíwje dźeſche: „Wobleczˇ ßo rucże tule cżornu ßuknju. Ja chzu rady wjedźecź, hacž ßy ſchto prawe w Halli nawuknuł. Nětko nam jowle na měſcże poprěduj! Radźi=li ßo prědowanje, wſchitko doſtanjeſch, ſchtoż w tymle waczoku leži. Je=li ſo pak ßwoju wěž hubjenje cźiniſch, ßo ſaßo módry kabat wobleczeſch a wojak woſtanjeſch. Duž dha w Bożim mjenje!“

Rucże ſchtyri bubony pſchinjeßechu a nětkotre teßaki na nje pokożichu. Klětka bě po tajkim hotowa, a nětko mějeſche ßo prědowanje ſapoczecź. Sa wboheho Lawrjenza ſawěrno niczo małe njebě, takle na měſcże pſched ßwojim kralom prědowacź. A hdyž wón wopomni, ſo wot tehole prědowanja jeho pſchichodny dóńt wotwißowaſche, móżeſche prawy ſtrach a ſtyſk jeho wutrobu wobjecź. Ale wón běſche to rjane ßłowo „Wěmy, ſo tym, kotſiž Boha lubuja, wſchitko k lěpſchemu ßłuži“ hižo nětkotryżkuli krócź pſchi ßebi roſpomnił a na jeho napominanje a ßlubjenje tak cżaſto ſpominał, ſo jemu do zyła cżeżko bycź njemóżeſche, ßwoje myßle wo nim wuprajicź. Wón Boha lubeho Knjeſa wo jeho żohnowanje proſcheſche a potom w Bożim mjenje a wjeßele prědowacź pocża. Wopißujo cżerpjenja a wſchelaku ſrudobu, kotrež běchu jeho podeſchłe, wón pokaſa, kak běchu jemu k lěpſchemu ßłużiłe, a potom ßwojich poßłucharjow napominaſche, ſo bychu ßwojeho Boha lubowali a jemu ßo dowěrili, ſo bychu kraßne ßlubjenje tamneho rjaneho ßłowa też na ßwojej wutrobje a w ßwojim żiwjenju ſhonili.

Kral běſche wot mózneho a k wutrobje rěczażeho prědowanja widżomnje hnuty. Hdyž běſche rěcżnik „Hamjeń!“ prajił, kral jara pſcheczelnje k njemu dźeſche: „Nó, Ty ßy něſchto prawe nawuknuł a ßwoju wěž zyle derje cźinił. Sa to ßměſch ßebi ßuknju a wſchitko, ſchtoż w njej tczi, ſdżerżecź. Pomaßaj wſchak do njeje!“

Lawrjenz cźinjeſche, kaž běſche jemu kral porucził, a k ßwojemu ſpodźiwanju rjanu ſkotu tyſku wucźeże, połnu nowych błyſkotatych dukatow. Hdyž ßebi ju ſaſtróżeny wobhladowaſche, njewjedżo, ſchto ma to na ßebi, kral ſawoła: „To Cźi moja żona dari ſa rjany kherluſch, kotryž ßy ji w hrodże ſpěwał. Nětko pak dyrbiſch też wote mnje něſchto doſtacź ſa ßwój ſpěw a ſa ßwoje prědowanje. W druhim dyhſaku też něſchto tczi, ſchtoż Tebje ſawěſcże ſwjeßeli. Wucźehń wſchak to!“

Młodżenz połny wjeßołeje nadźije do druheho dyhſaka pomaßa a wulke pißmo wucźeże, kotrež běſche kral ßam podpißał a ſe ßwojim kralowſkim ſyglom wobkrucźił. Lawrjenz jo rucże pſcheběża, a jemu ßo ſdaſche, jako by wo ßnje był, hdyž w pißmje cźitaſche, ſo je wot Jeho Majeſtoſcże pruſkeho krala ſa generalneho ſuperintendentu Pomorſkeho kraja pomjenowany. To dźě do zyła móżno njebě, ſo dyrbjeſche wón, młodżenz, kotryž runje hakle ſ univerſity pſchińdże a hiſchcże żaneho pruhowanja wobſtał njebě, najwyſchſche duchowne měſto zyłeje krajiny doſtacź! Ale Bjedrich Wylem Prěni běſche porucził, a jeho poruczność dyrbjeſche ßo ßwěru a bjes komdżenja dopjelnicź.

Móżemy ßebi myßlicź, kak radoſcźiwje ßo nowy generalny ſuperintendenta ſ kralom roszżohnowa, měſto Potsdam wopuſchczi a ßo do domjazeho Pomorſkeho kraja wrócźi! A kak ßo ſchědżiwaj ſtarſchej a ßotry naſcheho Lawrjenza nad tym wjeßelachu, ſo je ßo jich lubowany ßyn a bratr domoj wrócźił, a ſo je ßo jeho dóńt njenadżizy tak ſbożownje wobrocźił! Hdyž pak młody cźlowjek w Schczecźinje do konſiſtorija pſchińdże a chżyſche ßwoje nowe ſaſtojnſtwo naſtupicź, tam rjenje trjechi. Cźi knjeżo jemu jeho pißmo wróczo dachu ſ krótkimi a ſymnymi ßłowami, ſo je to pſcheczíwo wſchemu a kóżdemu zyrkwinſkemu porjadej a ßo teho dla na nihdy ſtacź njemóże. Woni pſchiſtajichu, ſo je ßo tudy na kóżdy pad nětkajki ſmyłk ſtał, kotryž chzedża pſchede wſchěm wußlédżicź, a ſo wón potom dalſchi wußud ſhoni. Hnydom kralej pißmo pósłachu, w kotrymż Jeho Majeſtoſczi ſe wſchej pokornoſczu, ale też ſe wſchej roſßudżenoſczu roſeſtajichu, ſo kandidata hiſchcże ani pruhowanja wobſtał njeje a ſo ßo teho dla na żane waſchnje njehodźi jeho ſa tajke wyßoke a ważne ſaſtojnſtwo pomjenowacź.

Ale tu rjenje trjechichu. Bjedrich Wylem Prěni tón muż njebě, kotryž ßebi napſcheczo rěczecź daſche. Wón pißmo na měſcże wróczo póßła, ſe ßamßnej ruku ſpody napißawſchi:

„Sſym jeho hižo ßam pruhował. Je=li ſo kaczański njemóże, njech ßebi kaczański ßłownik wobſtara. Ja też kaczański njemóżu. Bjedrich Wylem.“

S tym běſche wěž wucźinjena. Pſchetoż to ßebi knjeżo ſ konſiſtorija tola njeſwěrichu, hiſchcże ras kralej pißacź a ßo jeho tak krucże wuprajenej woli ſpjecżowacź. Runje hakle ſ wójſka puſchczeny wojak, kotryž żaneho jeniczkeho pruhowanja wobſtał njebě, bu nětko do wyßokeho a ważneho ſaſtojnſtwa generalneho ſuperintendenty Pomorſkeho kraja kaž ßo ßłuſcha a ßwjatoczńje ſapokaſany.

A tón muż je ßwoje ſaſtojnſtwo, kaž běſche kral wot njeho wocżakował, ßwěru a wuſtojnje ſaſtał. Dżenża hiſchcże mjeno Lawrjenz Bollhagen — pſchetoż tak nowy generalny ſuperintendenta rěkaſche — w Pomorſkim kraju ſabyte njeje. Hiſchcże ßo wuběrne

spěwarske, kotrež je wón sestajał a wudał, nimale we wschěch pomorskich wožadach a samo psches mjesy mjenowaneje krajiny se žohnowanjom wuživaju. Duž njech jeho mjeno stajnje a pschezo w czesczi wostanje, a s tymle mjenom tež to rjane skowo, kotrež je tak prawje heßko jeho wutroby a jeho žiwjenja bylo: „Wěmy, so tym, kotsiž Boha lubuja, wschitko k lěpschemu skuži!"

Ze Serbow.

S Budyschina. Pruhowanje wólbokhmanosczе su w poßlednich dnjach czile serbszy wuczerjo pschi Budyskim krajnostawskim seminaru khwalobnje wobstali: kk. Hołbjan, wuczeŕ w Pßowjach; Keŕk, wuczeŕ w Nowej Wßy nad Sprewju a Wjazka, druhi wuczeŕ w Klukschu.

— Direktorstwo khěžorskeho pósta na to kedźbliwych czini, so bychu so hodowne póßelki hižo nětko bórsy skake, dokelž je potom pschi samych hodach tajka czischczenza, so mózno njeje wscho w prawym czasu na adreßatow wobstaracz.

— Młynski Gustav Adolf Schöne, kotryž bu, kaž tydźenja nadrobnischo pißachmy, se seleninarjom Gustavom Knechtom, s kotrymž staj korczmarja Pietzschmanna w Dolhim Burkersdorfje skónzowakoj, srjedu tydźenja tudy wotprawjeny, je so, schtož skyschimy, krótko psched smjerczu hischcze wusnał, so je tak mjenowany horni młyn w Gersdorfje sapalił, kotryž so psched 7 létami wotpali. Schöne je tehdy w tymle młynje sa młynskeho byk. Tole Schönowe wusnacze je czim waźnische, dokelž so hižo dołhe 7 lět na nětkotrych druhich tuka, so su tehdy w Gersdorfje sapalili.

S Radworja. Njedźelu 13. novembra so tu w Czechez hosczenzu pod wustojnym nawjedowanjom knjesa wuczerja Hile serbsko-němski konzert wotdźerża. Wón so wot sobustawow Khrósczanskeje „Jednoty" a nětkotrych knježnow wuwjedże. Hacz runje bě jara hrosne wjedro, bě so tola wjele pschipoßlucharjow s wokolnosczе seschko. Konzert, kiž so w 7 hodźinach sapocza, je so derje radźił. Spěwy, kiž so wustojnje pschednoschachu, dostachu psches aplawděrowanje pschipoßlucharjow saßkužene pschipósnacze. Spěwako je so w I. dźěle: 1. Psalm s hórskich spěwow. Chor. 2. Hdy bych ja była róziczka. Duett. 3. Pój wjeczorje k nam rjany. Chor. 4. Wboha żyrotka. Chor a solo. II. dźěl: 1. Pschi jěsoru. Trio. 2. Holiczo serbowske. Chor. 3. Quodlibet. Chory a sola. — Pódla teho hischcze nětkotre němske spěwy. Wunoschk běsche 42 hr., wot kotrychž so czisty sbytk sa nowotwar tudomneje farskeje zyrkwje woteda. *K.*

— Sa nowu żelesniżu, kiž budże so wot Budyschina psches Wjelkow do Kamjenza twaricz, stachu so na Kelnjanskich a Radworskich leżomnosczach w sańdźenych tydźenjach trěbne wumerjenja; żelesniza dyrbi so, kaž pißaja, bóle k polnozy położicz. *K.*

S Lahowa. Sarěczanske serbske towarstwo chze, kaž je se wschelakich pschihotow hižo widżecz, tež lětsa saso w tudomnym hosczenzu tajki hodowny swjedżeń swjeczicz, kaž je jón hižo nětkotre léta prjedy mělo, a to njedźelu do hód, dźeń 18. dezembra, wjeczor w 8 hodźinach. Dowolamy sebi hižo do prědka na njón spomnicz, so móhł so kóżdy na to pschihotowacz. Schtóż duchowne wokschewjenja lubuje, temu móżemy naspomnjeny swjedżeń najnaležnischo poruczicz.

S Minakała. Sa tudomneho zyrkwinskeho wuczerja su knjesa Emila Krawza, kotryž bě na poßledk s tsecżim wuczerjom w Budestezach, wuswolili.

S Łasa. Hdyž njedźelu rano żelesniski dźěłaczeŕ Schenk s Běłeho Khołmza po żelesniży do Łasa dźěsche, so by tam jeneho żelesniskeho wothladowarja w skużbje sastupił, do njeho s lěża dwójzy tsělichu a jeho straschnje sranichu. Jeneho młynskeho s Mucżowa, na kotrehož tukaja, so je tsělz byk, su póndźelu sajeli a do Wojerowskeho jastwa wotwjedli.

S Draždźan. Tudy je so sa pjekarjow tole postajiło: 1. Wot noweho léta dyrbi kóżdy Draždźanski pjekaŕ w swojej pschedawarni tafliczku wupowěschecz, s kotrejež móże kupowaŕ dowidżecz, kak wjele ma so sa kilo khlěba płaczicz. 2. Kóżda pokruta dyrbi zyfru wupieczenu měcz, kak wjele kilow je czežka. 3. W kóżdej tajkej pschedawarni dyrbi nascha nětczischa waha bycz, a pschedawaŕ dyrbi pokrutu kupowarjej na żadanje psched jeho wocżomaj pschewažicz. 4. Hdys a hdys budże polizaj khodżo hladacz, hacz maja pokruty pola pjekarja prawu wahu, a hacz je khlěb hewak tež dobry. — Tak budża Draždźanszy kupowarjo pschezo wjedżecz móz, pola kotrych pjekarjow so strowy a polnowažny khlěb najtunischo pschedawa. W nětkotrych druhich městach chzedża tu samu naprawu sczinicz, a tak tež w nětkotrych wßach.

S Wulkich Sdźar. Wobßedźenstwo Hany Nowakowеje budże 19. januara 1888 wot sudnistwa pschedawane. (H. Krbl.)

W Cžornym Gosdźe pola Komorowa je zusy muż wießnemu schokcze dźeßacz hriwnow sa krónprynza pschepodał, prajizy, so budże krónprynz pschi swojej khorosczi wjele płaczicz dyrbjecz. (Br. Z.)

W Khoczebusu mějesche wóndano swonkowny rěsnik psched sudom 60 hriwnow khostanja dacz, dokelž bě pschi pschedawanju mjaßa 25 gramow koja spody wahoweje schkliczki pschilěpił a na to waschnje kupowarjow jebał. — W Barlinje płaczesche rožka 11,60 hacz 12,30 hr., pschenża 15 hacz 17,50 hr.

Dary sa natwarjenje serbskeho domu.

W Jitku składowachu: kubleŕ Handrij Schibak 1 hr. 50 np., polbur Handrij Sturm 1 hr., bur Jan Pawlik 1 hr., sahrodnik Jurij Nowotny 1 hr., sahrodnik Jurij Nowak 1 hr., sahrodnik Jan Męscheŕ 75 np., sahrodnik Handrij Pawlik 50 np., żiwnoscżeŕ Jan Czecz 50 np., żiwnoscżeŕ Jurij Kozor 10 np., murjeŕ Jan Pětschka 50 np., żiwnoscżeŕ Gusta Hofmann 50 np., kubleŕ Michał Bartuschk 1 hr. — Hromadże: 9 hr. 35 np.

Dale darichu: sarań Domaschka w Nožaczizach 10 hr., Kruschwiza w Wulkich Debßezach 3 hr.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Sawniski sud. Wósku Matthienza w Budyschinje, hižo paduchstwa dla khostaneho, k jastwu na jedyn tydźeń saßudźichu, dokelž je 5. augusta spytał, w Lemischowje pola korczmarja Mitascha pjenjesy kranucz. — Dźěłaczerku Khristingowu s Mikowa winowachu, so je 13. septembra czeladnikej Herknerej w Małej Subrniczży spódny pjesł a skużobnej dźowży Brodźiż tam schórzuch a dale 17. sept. Schreiberowej w Bukojnje trjenje kranuła. Wobskorzenu s jastwom na dźeßacz dnjow khostachu. — S rejow domoj duzy bě so 22. aug. czeladnik Mjerwiz s Nukniz s kijom do czeladnikow Domaschku a Pětschku dał a jeju w wobliczu a na hkowje trochu sranił. Dla straschneho cżělneho sranjenja ma wón dwě njedźeli w jastwje sedźicz. — Ratař Zobel w Bónjezach bě wjazy krócz swój wós s konjom w Budyschinje na drósy bjes nahladanja stejo wostajił, a rada bě jemu teho dla 3 mk. pjenjeżneho khostanja napołożiła. Zobel so tutemu khostanju podczißnucz nochzyschе, so nadźějo, so jeho kawniski sud wuwinuje. Tale nadźija pak jeho sjeba; pschetoż radźine khostanje so wot kawniskeho suda polnje wobkrucżi.

Přilopk.

* W Oberullersdorfje pola Žitawy staj khudaj staraj mandźelskaj swój dejmantowy kwaß (po 60 létach) swjeczikoj, pschi czimż so jimaj wschelake dary dostachu.

* W němskim khěžorstwje je 70 prozent role w burskej ruzy, 24 prozent w rycżerkubleŕskej a 6 prozent w statowej mozy. (Br. Z.)

* Kajke njeßmérne hromady wukrajneho żita su so poßlenje méßazy psches němske mjesy do kraja walake, hakle sa něschto czaßa se statistiki pschiwożnych złow shonimy. Sskaby wobras wot teho nam sledowaze podawa. 26. novembra, kaž je snate, nowe zło pschesmérne pschiwożowanje żita trochu saraczi. Nětkotre dny do 26. nov. pak je jedyn jeniczki Draždźanski żitny wikowaŕ — jedyn s najwjetschich wschak to běsche — hischcze po starej nižschej płaczisnje 370,000 mk. żitneho zła sapłaczik. Draždźanske wikowanje se żitom wschak snadne njeje, ale s Barlinom so Draždźany w tymle nastupanju tola pschirunacz njemóża.

* S wězywustojneje wojerskeje strony so, kaž so sda, twjerdźisnje Königstein wulka waźnosczь pschipißuje; hewak so tola wot khěžorstwowеho sejma telko pjenjes sa nju żadało njeby. So bychu so nowe wójnske kasarmy, a schtož k nim skuscha, na njej natwariłe, a na wschelake druhe naprawy na Königsteinje je so w khěžorstwowym etacze na 1887—1888 hižo 200,000 mk. swoliło. Na 1888—1889 so na te samsne wudawki s nowa 210,430 mk. żada, a hischcze 140,000 mk. na poßylnjenje naprawow k wobrónje twjerdźisny. Tale poßlenja żadanka so bjes dwěla psches to nusna czini, so je móz rosbuchazych kulow dale satraschnischa.

* W Calbitzu pola Oschatza su srjedu tydźenja żonu khowali, kotraż je, kaž su sa to měli, sa tydźeń trójzy wumrjeła. Dwójzy mějachu ju sa morwu, po tym so bě ju Boża ruczka sajała. Druhi krócz běsche hižo czěłowa żona czěło wobstarała; tež swoniło so semrjetej hižo běsche, na jene dobo pak żónska saßo k sebi pschińdże. Hakle tsecżi krócz móżesche lěkaŕ smjercz wobßwědczicz.

* W Meeranje so wyßoki parny wuheń twari, do kotrehož su nutskach żelesne spiny nabite, po kotrychž móże wuhnjemjeczeŕ horje a dele łasycz. W tymle wuhnju nutska wóndano nětotsi hólzy

k ßwojemu wjeßelu horje a dele kažachu. Na jene dobo ßo hólczeż, kotryż bésche hacż do pok wuhnja horje salélk, wobßuże, dele padże a padajo towarscha, kotryż sa nim léseschе, ßobu dele storże. Wobaj se žałostnym wotmachom na zyhele dele praßnuschtaj, kotreż na semi leżachu. Cżeżży ranjeneju jeju sbéżechu: jedyn je ßebi noßowu kósczż rosrasyk a ma hłuboke dżéry do hłowy; druhi je ßebi, każ ßo sda, kschiż (rjap) słamak. Dżéscżi do jeju starschiskeju domow donjeßechu.

* Ratarjej w Eisenachu bésche ßo wóndano rjeczasnik wottorhnuk a do wowczérnje sabéżak; se strachom ßo wowzy tak do kule scżischczachu, so ßo jich 37 sadußy.

* S Kassela ßo wo krwawnym podawku pische, kotryż je ßo sandżenu ßobotu dopołdnja w tamnischim pschedmésczе Wehlheidenje w khostarni stak. Khostanz Stein bésche ßebi, schtoż je krucże sakasane, s druhimi jatymi dopißowak; duż jeho psched direktora khostarnje dowjedżechu, kotryż chżysche jeho pscheßłyschowacż. Wyschschi dohladowar Köhler khostanza do direktoroweje jstwy pschiwjedże; jeho pscheßłyschawschi direktor Steinej tsi dny kruteho jastwa pschißudżi. Wußud lédy wußłyschawschi khostanz położu wulkich krawskich nożizow, kotraż bé na wobémaj bokomaj wótra nawótsjena, a kotruż bésche wón pschi ßebi skhowanu mét, wucżeże, ßo khétsje do wyschscheho dohladowarja, kotryż pódla njeho stejesche, da a jeho s zyłym wotmachom do khribjeta kló, so Köhler ßo s krwju wobliwajo dó jstwy padże. Direktor poskoczi, so by mordarja pschimnuk; ale lédy bésche ßo wón posbéhnuk, ßo njembry cżłowjek też na njeho wali a jeho dwójży s tajkej mozu do wutrobna kló, so też direktor na ßmjercż ranjeny leżo wosta. Dohladowar Roß, kotryż bésche sastojnikow wo pomoz wołacż ßłyschak, tón ßamßny wokomik pschibéża, rucże teßak wucżeże a mordarja s nim do hłowy rubnu a porasy. Stein je ßylny, 26 lét stary muż, wucżeny knihiwjasar; na poßledk bésche w Frankfurcże statok sa njerodne żonischcża mét; dla paduschstwa a spjecżowanja pscheczíwo wyschnoscżi ma 4 léta w khostarni ßedżecż. Krwawny njeskutk je ßebi hižo dawno wotmyßlik byk. Dokelż w khostarni w krawskim wotdżélenju dżékasche, bésche ßo jemu radżiko mjelczo jene pok kóhcża dołhich wulkich krawskich nożizow kranucż; wón nożizy do dweju położow rosdżéli a jenu położu na wobémaj bokomaj zyle wótru nawótsi. Tule straschnu mordarsku bróń mésesche Stein, hdyż jeho psched direktora pschiwjedżechu, w prawym rukawje ßwojeje ßuknje skhowanu; deleka ju s ruku krucże dżerżesche a ju potom tak rucże wucżeże, so jemu sastojnikaj sadżéwacż njemóżeschtaj. Khostanz, kotryż każ njembry wokoło ßo pjerjesche, budżesche bjes dwéla też tsecżeho sastojnika saklók, njebudżesche-li jeho tón wot sady s teßakom do hłowy njerubnuk. Pschetoż zyły krwawny podawk ßo w béhu nékotrych sekundow sta. Ranjenaj staj wobaj sastojnikaj na ßmjercż. Najcżeżscho je direktor ranjeny; s prénim kłóczom jemu mordar płuza pschekło, s druhim jemu do wutroby sarésnu. Köhler je wot sady hłuboko do płuzow kłóty. Mordar ma straschnu ranu do hłowy a wjerch nopa słamany a też na ßmjercż ranjeny leży; jeho pak ßu sputali, so by ßebi trjebaj ßam żiwjenje njewsak.

* We wjecżornym spéschnym cżahu, kotryż s Wina pschijédże, je ßo 23. sandż. méß. mużski satsélik, kotryż mésesche billet do Stuttgarta. Pschi nim 15,000 schéßnakow namakachu a lékarja s Mnichowa w nim spósnachu.

* S Christianije ßo wo spodżiwnym pschipadże pische, kotryż je duchakhoreho wustrowik. Wot ßwojeho wothladowarja pschewodżany na parnu łódź duchakhory cżłowjek pschińdże, kotryż mésesche ßo do hojernje njedaloko mésta Christianije pschewjescż. Lédma so bésche jeho wothladowar na wokomik s wocżow puschcżik, khory do morja skoczi. Łódź s połnej paru jédżesche; duż ßo, prjedy hacż wona sasta, a ßo cżołm do wody puschcżi, 10 minutow minu; tónle zyły cżaß ßo khory, kotryż mózesche na sboże derje płowacż, smużicże nad wodu sdżerża, njepschestawajży wo pomoz wołajo. Skónczнje jeho s wody wucżeżechu a s nowa na łódź wsachu. Ale hdyż jeho do hojernje pschiwjedżechu, bésche wón zyle strowy; wo jeho prjedawschej khoroscżi ani najmjenésche pytnucż njebé. Na tónle podawk spominajo jene schwediske nowiny powjedaju, so je spomnjeny cżłowjek w tym nastupanju khory byk, so mésesche krucże sa to, so dyrbi ßebi na kóżdy pad ßam żiwjenje wsacż. Hdyż pak na morju jeho żiwjenju woprawdże strach hrożesche, ßo jeho rosum njejabży rosßwétli, a — khory bésche wustrowjeny.

* Duży do Triesta wóndano awstriska khéżorska łódź „Greif", na kotrejż awstriska khéżorka jédżesche, do italskeje łódże, kotraż zokor wjesesche, sajédże a ju rosschcżépi. 14létny hólczeż s italskeje łódże ßo tepi; kapitana pak a schesczoch łódźnikow awstriży łódźniży s wody wucżeżechu. „Greif" jich ßobu do Triesta wsa, hdżeż khéżorowa italskemu konsulej sa nich 300 schéßnakow póßka.

* Wo srudnym podawku ßo s Antwerpena pische. Némski student s Bonnskeje university, 24 lét stary, k rézy Schelde pschińdże, ßo na ßamy brjóh s khribjetom k rézy stupi, na jene dobo revolvr wucżeże, ßo do wutroby tséli a snak do réki padże. Lódsymna woda w nim s nowa żadoscż sa żiwjenjom wubudżi: runjeż bésche na ßmjercż ranjeny, wón lohży płowasche a ßo nad wodu sdżerża. Tsélenje wußkyschawschi pólzajszy sastojnizy a drusy ludżo pschibéżachu; mjes tym pak béchu łódźnizy płowazeho pytli a jeho na łódź horje sczahnuli. S łódże jeho do hojernje donjeßechu. Młodżenz mésesche ßwoju studentisku khartku, billet se želesnizy a kaschczik s revolvrowymi patronami pschi ßebi. Pschi wschej ßwojej ßłaboscżi wón na schlebjerdku papjery napißa, schtó je. Lékarjo maju mało nadżije, so jemu żiwjenje sdżerża.

* W Teillecże w Franzowskej je skażeny cżłowjek fararja skónzowak. Mordar k fararjej pschińdże a jeho proschesche, so by jeho khoru żonu wopytacż pschischok; duzy domoj na ßamotnej dróży fararja sakkó. Hdyż mordarja sajachu, wón tak sakhadżesche, so dyrbjachu jeho sespinacż; na to jeho do hojernje dowjesechu. Farar hakle bé 30 lét stary.

* Fabricżna dżékaczérka w Birminghamje w Jendżelskej je dwójnikow porodżika, kotrajż staj runje tak w hromadu sroscżenaj, każ snataj Siamskaj bratraj, kotrajż staj ßo w ßwojim cżaßu we wschéch krajach semje pokasowałoj. Hólczkaj staj dospołnje wutworjenaj; jeju mjaßny wurostk sjenocża, kotryż ßo lékarjo boja rosrésnucż, so byschtaj trjebaj wobaj na mésce njewumrjekoj. Siamskaj dwójnikaj, kotrejuż chżychu lékarjo w ßwojim cżaßu dżélicż, staj operaziju stajnje krucże wotpokasowałoj; a hdyż jedyn s njeju wumrje, też druhi, kotryż béiche stajnje cżiły a strowy byk, néschto hodżin posdżischo semrje. Hdyż jeju po ßmjercżi lékarjo wotewrichu, ßo pokasa, so jatra wobeju bratrow swjask sjenocża, kotryż psches jeju shromadny wurostk dżésche; duż budżischtaj wobaj wumrjecż dyrbjałoj, budżichu-li lékarjo jeju sjenocżazy wurostk rosrésnuli.

* W ruskej wßy Wjerchobystrizkojewje pola Wjatki ßo sandżene dny wucżernja wotpali, pschi cżimż ßo 16 schulskich holczkow ßobu spali. Dokelż maju mjenujży nékotre saschulowane wßy jara daloko do schule, schulske dżéczi s tychle wßow porjadnje w wucżérni pschenozowachu. Tamnu njesbożownu nóz w hornim poskhodże 40 holczkow spasche. Dokelż béchu ßo bórsy drjewjane skhody sapaliłe, dżéczom mózno njebé po nich dele cżeknucż. Wucżerka a 24 holczkow s woknami won seskakachu, żana s nich ßebi ani najmjeńscheje schkody scżiniła njeje; 16 holczkow pak ßo spali.

* W Warschawje ßu psched krótkim cżłowjeka wußlédżili, kotryż je ßo w béhu schtyrjoch lét 6 krócż woženik. Hdyż prèni krócż do mandżelstwa stupi, bésche 26 lét stary. Hižo dwaj méßazaj po kwaßu wón mkodu żonu wopuschcżi a ßo do Halicża poda; tam dwé lécże wosta, ßwoje mjeno a bydło cżasto pschemèni a ßo w tymle cżaßu trójży s nowa woženi. Skónczнje polizija wo nim shoni a jeho saja. Ale hischcże do ßudniskeho jednanja ßo jemu radżi do Pruskeje cżeknucż, hdżeż ßebi pjatu żonu wsa. Hdyż wukrajnikow s pruskich narańschich krajinow wupokasowacż poczachu, dyrbjesche ßo też wón do Ruskeje wrócżicż. Sso w wokolnoscżi Mławy saßydliwschi ßo wón se samożitej holczku sesna, kotruż ßebi też swérowacż da. Psched krótkim też tule ßwoju schestu żonu wopuschcżi a do Warschawy pschińdże, hdżeż w fabriży dżéło namaka. Tudy bórsy dżowży fabricżneho strażnika hłowu sawjercża a chżysche hižo ßedmy krócż psched wołtar stupicż; ale żona, kotruż bésche poßlenju wopuschcżik, jemu préki pschińdże. Każ bésche s druhimi żonami cżinik, tak bésche też s jeje samożenja ßrédki wsak, so mózesche cżeknucż. Sa nim ßlédżo bésche jeho poßlenja żona w Warschawje wußlédżika a jeho njekniczomnoscże ßudnistwu wosjewika. Ale każ ßo sda, ßudnistwo doscż wobhladniwe byko njeje; pschetoż mużej schescżi żonow hischcże ßo w prawym cżaßu radżi cżeknucż.

* Hdyż ßo awstriży khéżorojo hrjebaju, ßo cżéło najbliżschi pucż k pohrjebnischcżu w klóschtrje kapuzinow dowjese. Hdyż ßu hacż psched klóschtr pschijéli, wyschschi dwórski sastojnik se ßwojim kijom do wrótkow klepa, so bychu jeho nuts puschcżili. „Schtó tu je?" ßo nutska guardian prascha, prjedy hacż wotewri. — „Jeho Majestoscż, najjaßnischi khéżor awstriski, kral wuheiski atd." Hłóż nutska: „Teho njesnaju." Sastojnik druhi krócż klapa. — „Schtó tu je?" — „Awstriski khéżor." — „Teho njesnaju." — Sastojnik tsecżi krócż klapa. — „Schtó tu je?" — „Nasch bratr Franz." — Hdydom ßo wrótka wotewrja, a kaschczż ßo do pohrjebnischcża dele puschcżi. Zyły ßwjatocżny wobrjad wopowjeduje, so w ßmjercżi wschitzy jenak wjele płacżimy.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi smeje jutsje njedźelu rano w 7 hodźinach farar dr. Kalich němsku spowjednu rěcź a ½9 hodźin kaplan Handrik němske prědowanje. Pschi zyrkwinych durjach budźe ßo kollekta sa woßadnych khudych sběracź.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Ernst Hermann, Jana Rjeka, fabrikskeho dźěłaćerja na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Marja, Adolfa Bobeka, krawza tudy, dź. — Helena Martha, Jana Ernsta Bjedricha, pohonćza tudy, dź. — Ottilija, Jana Helda, famkarja w Hajnizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 3. dezembra: Josef Hohlfeld, wobydleŕ tudy, prjedy wjednik fabriki w Sslónkezach, 81 l. 8 m. 13 d. — Amalija, Jana Pětschki, skalarja na Židowje, dź., 5 l. 15 d.

Płaćišna žitow a produktow w Budyschinje

3. dezembra 1887.

Žitowy dowos: 2215 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacź mk.	Na bursy hacź np.
Pšeńca	běła	8	69	9	5	8	69	8	93
=	žołta	8	4	8	16	8	4	8	33
Rožka	50 kilogr.	6	1	6	14	6	14	6	33
Jećmjeń	50 kilogr.	5	80	6	16	6	1	6	16
Wowß	50 kilogr.	4	70	5	—	4	75	5	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	50 kilogr.	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40	—	—	—	—
Pšeńczna muka	50 =	7	—	16	—	—	—	—	—
Rožana muka	50 =	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssłóma	600 =	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata	1015 schtuk, schtuka	6	—	15	—	—	—	—	—
Pšeńczne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rožane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Dražbźanske mjaßowe płaćišny. Howjada 1. druźiny 55—59 mk., 2. druźiny 50—54, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 9. dezembra: Deschćźikojte.

Na pschedawanje maja ßo pschedawacź: 14. dez. dopołdnja w 9 hodź. na hrodźe w Budyschinje wschelake möble. — 26. jan. 1888 dopołdnja w 10 hodź. Ducźmanez kubło w Bosankezach, na 60,000 mk. takšerowane.

Drjewowa awkzija.

W lěßowych revěrach **Minakalskeho** knjejstwa ma ßo scźěhowazaj dnjej sjawnje sa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacź:

Schtwórtk 15. dezembra t. l. na **Drobjanskim revěrje**
140 ßuchich dołhich hromadow.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin w wulkej huscźinje pschi Lomscźansko-Lupjanskim pucźu.

Pjatk 16. dezembra t. l. na **Lupjanskim revěrje**
130 ßuchich dołhich hromadow.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźin na Schcźeńcźanskej drósy pschi pucźniku sa Lupjanskej Dubrawu.

W Minakale, 7. dezembra 1887.

Hrabinska ſ Einsiedelska inspekzija.

Wupschedawanje.

Tworowy skład, k konkurstwu **Simona Jakobya** w Budyschinje ßłuschazy a tkaniny k mužazej a dźěcźazej drascźe, hotowu mužazu a dźěcźazu, žonjazu a holcźazu drastu a trikotowe taille wopschijazy, ma ßo **póndźelu 12. dezembra** w dotalnych khlamach na **seminarskej haßy 2** po tary tak rucźe hacź móžno wupschedawacź.

Konkurßowe sarjadnistwo.

Korcźma ſ polom abo khlamarnja ſ polom ßo wot muža, kotryž ma k temu pjenjesy, kupicź pyta.

Poskicźenja njech ßo listnje pod adreßu **P. A.** w wudawarni Serb. Nowin wotedadźa.

Žiwnosćź ſ dobrymi twarjenjemi ßo wot mkodeju cźłowjekow sa hotowe pjenjesy kupicź pyta. Poskicźenja chzyke ßo pißomnje abo ertnje we wudawarni Serb. Nowin pschipowjedźicź.

Drjewowa awkzija.

Pschichodnu **wutoru 13. dez.** budźe ßo na kuble cźo. 11 w **Spytezach** wjetscha dźěłba stejazeho twjerdeho drjewa, bjes kotrymž je tójschto tołstych ßymjentnych bręsow a mkodych dubow, po łoßach na pscheßadźowanje pschedawacź. Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach pola Spytowskeho hrodźischcźa.

Dokelž ßym staroby dla dźěłacź pschestał, maja ßo w mojim domje **27. dezembra** popołdnju w 2 hodź. dwoje ßanje k wujěsdźenju, 1 jenopscheźny wós a dwě sadnej kole na pscheßadźowanje pschedawacź.

M. Meju w Mnischonzu.

W wudawarni Serbskich Nowin ßu dostacź:

Sserbske kmótsjaze listy.

Oberländerowa kowarnja w Budyschinje

na snutskownej lawskej haßy cźišło 6

kowane żelesne schěny do khachlow (niz late żelesne, kotrež ßo lohko puknu), teho runja **khachlowe durćźka, blyskowody, wrota, lěßyzy, wobhrodźenja wokolo rowow, durjowe wobbitki atd.** po tunich płaćišnach porucźa.

Sswój skład **porzelana, kamjeniny, duteje** a **taflojteje schklenzy, schpiheloweje schklenzy, poskloćzanych lejstow, woblukow wokolo wobrasow** a **schpihelow,** dale wschě móžne **pópy** a **hlowy sa pópy** po najtunischich płaćišnach porucźam.

Saßopschedawarjam ßo tunšche płaćišny woblicźa.

na schulerskej haßy **Ernst Ullrich** na seminarskej haßy.

Mydlarnja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

porucźa

jadriwe mydło, dobre ßuche . . . . . punt po 40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre . . . . . „ „ 36 „
żołte wóskowe mydło I . . . . . „ „ 40 „
żołte wóskowe mydło II . . . . . „ „ 30 „
soda . . . . . „ „ 5 „
schterku . . . . . „ „ 22 „
masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtunischej płaćišnje.

H. M. Schmidt

pschedeschcźnikowa fabrika

8 na hlownym torhoschcźu 8

porucźa k pschihódnym **hodownym daram pschedeschcźniki w wulkim wubjerku:**

ſ **kópra** hižo po 1 mk. 25 np.,
ſ **zanelly** = = 2 = — =
ſ **połzidy** = = 4 = — =

Pschede wschěm porucźam **tkaniny, sa kotrež rukuju.** Dale **cźežkożidźane pschedeschcźniki** po **najnowschej modze** a **najtunischich** płaćišnach.

Poczehnjenje a porjedźenje pschedeschcźnikow derje a tunjo.

K hodam

porucźam po tunich płaćišnach wschu tworu, k pjecźenju nusnu, kaž **zokor, rósynki, mandle, koruschki, paleny** a **njepaleny khofej** w wubjernej dobroscźi, dale wulki wubjerk **zokroweho pjecźiwa** na **božodźěscźowy schtom,** teho runja wschelakore **ßwězy** a **worjechi.**

S dobom na ßwój bohacźe wuhotowany a derje wothladany

skład zigarow a winow

kedźbne cźinju. Pschede wschěm dale porucźam **woprawdźity kognak, rum** a **arak** w najlěpschej dobroscźi, staru wotleżanu tworu hischcźe po **staryh tunich** płaćišnach.

Hermann Kschižank w Bukezach.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Po poruczności herbow wumjenkarki Hany swud. Kubenzoweje rodź. Kumpanez w Rachlowje a towarschow ma ßo khěžna leżomnosć se sahrodu a wyßokim schmrěkowym lěßom cžißko 27 wopalneho katastra a fol. 20 leżomnostnych a hypothekskich knihi sa Rachlowski radny dźěl, wobstejaza se sahonow cžißko 31a, 31b a 317d Rachlowskich sahonskich knihow, po sahonskich knihach — aker 88 □prutow = — hkt. 16,2 arow leżomnosćze wopschijaza a ſ 21,47 dawkskimi jenosćemi wobcžeżena,

27. dezembra 1887 dopoldnja w 11 hodźinach

w Rachlowje na městnje ßamym dobrowólnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pokasuje ßo na wuwěschk, na tudomnej ßudniskej tafli, kaž też w Dejkez korczmje w Rachlowje wuwißazy, wucźah ſ leżomnostnych a sahonskich knihow wopschijazy, a ßo na kupjenje smyßleni prosch a, ßo mjenowany dźeń w postajenej hodźinje w Kubenzez khěžnej leżomnosćži sejcź, ßo k ßadźenju samokwicź, ßwoju płacźenja-kmanosć dopokasacź a dalsche wotcźakacź.

W Budyschinje, 1. dezembra 1887.

Kralowske hamtske ßudnistwo.

Meusel. Zbl.

Pjenjesy, kotrež ßmědźa ßo wotpłaczicź a kotrychž

3½ proz. dań

ßo ženje powyschicź njemóže, ratarskim wobßedźerjam leżomnosćow a gmejnam wupożcznje

ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje w Draždźanach.

K hodownemu wobradźenju

poruczam w wulkim wubjerku:

ßerbske a němske spěwarske w dobrych swjatkach, **albumy sa fotografije a k sapiskam, wobrasate knihi, portemonneje, etwije sa zigary, wobluki wokoło fotografijow** we wschěch wulkosćach,

ßbožopschejerske khartki

w wulkim wubjerku,

listnu papjeru a kuwerty w woßobnych kaßetach, **sapißne knižki, pißanske mapy, mapy sa hudźbne dypki, protyki na lěto 1888, wschu pißansku potrjebu, kaschcžiki ſ barbami, wobrasate listna, pißanu papjeru atd.**

E. Rafeld

w Budyschinje na kotolskej haßy.

K hodownym daram

ßwój skład **bělych platowych a bawmjanych tworow, wolmjanych tworow, barchentowych koschlow, kholowow, schórzuchow we wschěch wulkosćach, schtaltow, židźanych rubischkow, schlipßow sa mužskich, dybsacžnych rubischkow, wolmjaneho a bawmjaneho pschedźena k schtrykowanju a heklowanju atd.** k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

August Reiß na ßerbskej haßy.

Pópy, klobuki, khapiczki, pjesliki, lazki, nohajzy a **stupnje** w wulkim wubjerku poruczа

August Reiß na ßerbskej haßy 8.

---

2 łóhczi schěroki plat sa cželedź łóhcź po 40 np., teho runja wjetsche dźělby **zbytkow drastnych tkaninow** wschelakeje barby po najtunischich płacźisnach poruczа

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Jerje

wulke a derje ßkodźaze poruczа po 4 np.

Hermann Lemke

na mjaßowym torhoschczu 8.

Khosej

jara derje a ßylnje ßkodźazy poruczа po jara tunich płacźisnach,

ßyry punt hižo po 110 np.,

paleny punt hižo po 130 hacź do 160 np.,

Jan Wjenk, rodźeny Sserb,

na swonkownej lawskej haßy 38.

Kolmas

w najlěpschich kajkosćach, w cžwizach po ½ a 1/1 zentnarjach, kaž też w kaschcžikach po 2 puntomaj poruczeja po tunich płacźisnach

drogowe khlamy

en gros **Otty Engerta** en détail

na snutskownej lawskej haßy.

Sswoju

hodownu wustajenzu

konfiturow, schokoladow, mjedowych tykanzow

a

pjeczwa na bożodźěsczowy schtom

w **wulkim** wubjerku a **najlěpscheje** dobrosćze po najtunischich **fabrikskich płacźisnach** dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczа

W. Müller, konditor

na mjaßowym torhoschczu 7.

Pschi pschedawanju ßo też **ßerbski** rěcźi.

Laterna magica „Climax“,
camera obscura,
stereoskopy,
dźiwadlowske kukatka,
dwójne dalokowidy,
dalokowidy,
bryle,
tłóczniki atd.,
barometry wschěch druzin.,
thermometry,
alkoholometry,
parne maschiny,
elektrisěrowanske maschiny,
indukzijsku naprawu,
ryßadła,
deski sa ryßowanje

poruczа w bohatym wubjerku

G. Kloeppel, něhdy Ad. Wagner,

optikuß a mechanikuß na hauensteinskej haßy.

Nowolětne khartki,

najnowsche mustry, w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćišnach porucza

Hermann Kschižank
w Bukezach.

Czorny kaschemĕr

jenož czistowołmjany w snatej dobrosći po starych płaćišnach porucza **H. Kayser**
10 na žitnej haßy 10.

Najlĕpsche amerikanske
tobakowe rjepiki
(njekrane) punt po 30 a 35 np.
porucza **W. H. Conrad.**

Rósynki

punt po 25, 30, 40 a 50 np.,
najlĕpsche **sukkania-rósynki,**
make rósynki,
mandle ßłódke a hórke,
zokor drobny a w pokrutach,
zitronat,
teho runja wschĕ koruschki k pjeczenju
porucza po najtunischich płaćišnach
Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu 8.

Khosej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,
rajß
punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,
butrowy pólver
pakćik po 50 np.,
amerikanski
rjepikaty tobak
punt po 35 np.,
jerje
3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.
porucza
Ernst Mittasch
psched schulerskimi wrotami 1.

Rjany łój k pjeczenju

porucza najtuńscho, pschi wotewsaczu wjetschich dźĕlbow po wosebje tunjej płaćišnje
Gustav Lehmann
na mjaßowym torhoschczu czißko 6.

Pschenična muka

na walzach mlĕtu
I. druzinu mĕrzu po 90 np.,
II. „ „ „ 70 „
III. „ „ „ 60 „
porucza
August Bjar
w Lipiczanskim młynje.

Bróstwon (kalmus)

bĕleny kaž tež njebĕleny, teho runja bróstwonowe bĕlisny kupuje po kóždej dźĕlbje a po najwyschschich płaćišnach
Strauch & Kolde
3 na kamjentnej haßy 3.

Krajnoßawski bank.

Dańske kupony naschich **ßastawnych listow** ßo

wot 15. tuteho mĕßaza

na ßlĕdowazych płaćerńjach **bjes wscheho wotczehnjenja** sa hotowe pjenjesy kupuja:

w **Budyschinje** w **krajnoßawskim banku,**
w **Draždźanach** w **jeho filiali,** Güntzplatz 2,
w **Lubiju** pola knjesa **G. E. Heydemann,**
w **Herrnhuezach** pola knjesa **C. F. Görlitz,**
w **Žitawje** pola knjesow **Bormann & Co.,**
w **Lipsku** pola knjesow **Becker & Co.,**
w „ „ „ **Schirmer & Schlick,**
w **Chemnitzu** pschi **Chemnitzskim mĕschczanskim banku,**
w **Freibergu** pola knjesow **Ludwig & Co.,**
w **Plawnje w V.** pola knjesa **G. Steinhäuser.**

W Budyschinje, 7. dezembra 1887.

Krajnoßawski bank Kralowskeho Sakskeho Hornjołužiskeho markhrabinstwa.

K pschedstejazym hodam poruczam ßwojim czesczenym wotebjerarjam w Lasu a wokolnosczi wschĕ twory, wote mnje ßo wjedźaze, po mózno tunich płaćišnach.

Ssuche droždże njech ßo tola po mózności hacž do njedźele 18. dezembra pola mje skasaju. S poczeßczowanjom

Otto Säuberlich w Lasu.

Bajerske tóčzniki

w jara wulkim wubjerku poruczam pschi potrjebje po jara tunich płaćišnach. Saßopschedawarjam ßo nizsche płaćišny woblicza.

J. G. Müller, wjasarski mischtr
w Budyschinje na kamjentnej haßy 12.

Konditarnja a khosejownja
Alwina Schradera

porucza ßwój wulki wubjerk **konfekta na božodźĕßczowy schtom,** teho runja hodowne dary, **bonboniery, atrappy, marzipan, schokoladu,** wubjerne dobre **bonbony** s fabriki Mosera a Co., kral. würtembergskich dwórnych liferantow w Stuttgarcze; wulki wubjerk **póprjanzow** a dobrych **marzipanowych tykanzow.** Skasane **kolacze** a **makowe kolacze** ßo rucze napjeku.

Na hodowne blido.

W składze towarstwa **Maćicy Serbskeje** a pola jeje pokładnika k. překupca **M. Mjerwy** w Budyšinje su tute knihi na předań:

1. **Nowa zběrka melodiji k hornjołužiskim pěsnjam** (wot L. Kuby, Michała Hicki, J. Pana a P. Starca). Zhromadźił Ludwik Kuba. Ze zawodom wo hudźbnym wumjełstwje łužiskich Serbow. 1887. Płaći 1 hriwnu.
2. **Písně lužické** (Serbske ludowe pěsnje z českim přełožkom). 65 serbskich pěsničkow a 20 serbskich reji. Hodźi so spěwanskim towarstwam za serbske koncerty, dokelž je kóžda pěseń dwójcy komponowana za spěw a za fortepiano. 2 hriwnje.
3. **Wěnc narodnych spěwow** hornjo- a delnjołužiskich wot K. A. Kocora. 1 hr. 50 p.
4. **Sěsć spěwow serbskich** za tenor abo sopran z přewodom fortepiana wot K. A. Kocora. 1 hr.
5. **Towaršny Spěwnik** wot K. A. Fiedlerja. Zwjazany 1 hr. 50 p.
6. **Štyrihłósne mužske chory** wot K. A. Kocora. 50 p.
7. **Swětłoćišćowa podobizna J. E. Smolerja.** 1 hr.

(Hodźi so wosebje za sale serbskich towarstwow.)

Tež su wšĕ druhe wědomostne a ludowe knižki a knihi maćičneho składa tam dostać. Kupujće!

Jakubowy katechismuß

wot wyßokeho krajneho konsistorstwa sa. paczerśku a schulsku wuczbu poruczeny, je serbski a němski sa **60 np.** dostacz pola pschekupza Rämscha a w wudawarni Serb. Nowin.

Zarĕčanske serbske towarstwo

změje dla dowuradźowanja za hodowny swjedźeń — da-li Bóh — njedźelu 11. decembra swoju měsačnu zhromadźiznu, k kotrejž chcyłe so wšitke sobustawy zeńć. Wo to prosy **předsyda.**

1. januara 1888 je wobydlenje s hródźu, kruchom pola a sahrody na pschenajeczе. Dalsche je shonicz pola **E. Michela** w Pschiwczizach.

Dźĕlaczerska ßwójba dostanje wobydlenje w maßiwnym twarjenju a bĕrnischczo na **Wutołczanskim knjeżim dworje.**

Młodeho **rólneho pohonca a hródźnu dźowku** pyta k nowemu lĕtu **Wutołczanski knježi dwór.**

Czeledź

pyta k nowemu lĕtu pschistajaza žona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy 9.

Wotroczkow, ßrĕnkow, rólnych pohonczow, khĕžne a hródźne dźowki pyta pschistajaza žona **Heynoldowa.**

Rólnych pohonczow, wolazych a nóznych strażnikow k nowemu lĕtu sa tudomnu a Draždźansku krajinu do ßłužby pyta
August Kern w Porschizach
pola Budyschina.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k bliżschim jutram pod pschihódnymi wumĕnjenjemi **wuczobnika** pytam.
Carl Noack w Budyschinje.

Wuczobnik ßo pyta.

Młody czlowjek, kotryž chze zakty a khlĕb pjez nawuknucz, może pod pschihódnymi wumĕnjenjemi w **Wicjasej** pjekarni w **Njeßwaczidle** do wuczby sastupicz.
J. Senda, pjekar.

Wuczobnika pyta hnydom abo k nowemu lĕtu kowarski mischtr **Schlenkar** w Zokowje pola Zicżenja.

Zeństwa.

46 lĕtny wudowz w Texasu w Amerizy, Sserb, nan 6- a 8 lĕteneho hólza, wobßedźer wjetscheje farmy, pyta hosposu abo žonu. Dalsche je shonicz w wudawarni Serb. Nowin.

Sa podpjeranja potrĕbneho Nemutha w Hrubjelczizach je dale darił: Kruschwiza w Wulkich Debßezach 1 mk.

(K temu czißku pschiłoha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 50 Serbskich Nowin.

Ssobotu 10. dezembra 1887.

Dźělbu wubrakowanych zigarow

wschelakeje barby w jenajkej dobrej, miłej kajkoſcźi pschedawam 100 ſcht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 ſcht. po 25 np.) — ſa kurjerjow 4 np.-zigarow ſzo hodźaze.

Wschelake ſbytne družiny 100 ſcht. po 2 mk. 25 np., dale ſbytk dźěrkatych zigarow 100 ſcht. po 2 mk. 70 np.

Wſchě družiny ſzo derje pala!

Rołkaty tobak punt po 50 np. a dróžſcho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po waſy a w pakcźikach.

Krane rjepiki, najlěpſcha twora, punt po 40 np., ſznadniſche družiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad
na bohatej haſzy 13.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ſzylne, kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Sswój wulki ſkład hotowych **pjelſchcźowych tworow** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju porucza

Heinrich Lange
9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudźěłane **cžorne** a **běłe pjelſchcźowe kože** po najtuniſchich płacźiſnach.

Ssukno a bukſkin

ſtary łóhcź hižo po 2 mk.

porucza **k praktiſkim hodownym daram**

Bruno Grohmann,

pſchedawaŕnja ſzukna pſchi hłownym torhoſchcźu 9.

W kupnizy. Louis Gadt W kupnizy.

pſchi torhoſchcźu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu cžaſzej** ſzwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mužſkich a hólzow ſ jenož cžiſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ſzamſznej dźěłaŕni dźěłanych, po wurjadnje poniženych płacźiſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ſzo, kaž je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

K hodam

porucza ſzwój wulki ſkład

albumow k fotografijam,
albumow k ſapiſzanju,
piſzanſkich mapow,
piſzadłow,
liſtnizow,
zigarowych etwijow,
portemonejow,
kurjeŕſke blidka,
ſtejaki ſa pſchedeſchcźniki,
mapy ſa nowiny,
kaſchcźiki ſ barbami,
kraſzne nowoſcźe po 50 np.

a druhe po tunich płacźiſnach

Gustav Rämsch
na bohatej haſzy.

Drjewjenki, drjewjanzy, ſzuknjane toſle

porucza pſchi potrjebje

J. G. Müller
na kamjeńtnej haſzy 12
w Budyſchinje.

Turkowſke ſzłowki

punt po 30 a 40 np.,
amerikanſke
na koleſka krane jabłuka
ſzu doſchłe a porucza je

Th. Grumbt.

Najlěpſchi **jědźny łój** ſzyry a ſchkrjeny, punt po 40 np., najlěpſchi **połcž** wot krajnych ſzwini, ſzuſcheny punt po 70 np., ſzyry po 60 np. pſchedawa

Hermann Kſchižank,
rěſniſki miſchtr na Židowje.

Hamburgſko-amerikanſke paketojěſdne akzijowe towaŕſtwo.

H. A. P. A. G.

Direktna parołódźna jěſba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ſzrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjecžorneje Indiſkeje**
měſzacźnje 3 krocz,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měſzacźnje 1 ras.

Towaŕſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu puczowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſłubjowych puczowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa No. 797

Carl Meisel w Budyſchinje.

K naſymje a k ſymje.

Poruczam po hiſchcźe ženje bywſchich tunich płacźiſnach

wobleczenja ſe ſzuknju abo ſ hiplom,

ſymſke nadwoblecže ſa mužow a hólzow

w najwjetſchim wubjerku w Budyſchinje.

Mantle a pjeſle ſa žony

najnowſche nětcžiſcheho cžaſza wot najjednoriſcheho hacž k najdróžſchemu.

Wobleczenja ſa hólzow, paletoty ſa hólzow a mantle ſa holzy

něhdźe 800 na ſkładźe po kóždej někak ſzo hodźazej płacźiſnje.

Župany (ſpanſke ſzuknje)

w ſnatym wulkim bohatſtwje barbow hižo po 9 mk.

Jeniczzy na bohatej haſzy 25

w H. Hornez draſtowej fabrizy.

Njech kóždy na ſzwój ſzamſzny wužitk na firmu kedźbuje.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

H. Horn na bohatej haſzy 25.

K pschedstejazemu **hodownemu pjeczenju** swoju wubjernu k pjeczenju kmanu

pschenczznu muku

poruczamy. S poczesczowanjom

Budyska sukelna fabrika a khumschtny mlyn

prjedy C. G. E. Mörbitz.

Hodowna wustajenza

w konditarni a khofejowni Fr. Staeckela

na rózku Hoschiz a seminarskeje hasy

porucza wulki wubjerk

worow na bozodzesczowy schtom,

konfekturow, schokoladow, biskwitow, woprawdzitehо **Nürnbergskeho póprjanza, Baselskich plazkow, Lübeckskeho marzipana, tortow, figurow** atd.

Najlepsche pjeczwo — najtunsche placzisny.

K hodam

poruczam swój wulki sklad **spewarskich, biblijow, wobkhadnych sapisnych knihow, pjenjeznych móschnjow, zigarowych etwijow, drastnych dzerzakow, servisow sa kurnu potrjebu, pisadlow, schwalczijskich kaschczikow, pisaneje papjery, wobrasatych listnow, protykow, pychu na bozodzesczowy schtom, sloto a slebro na worjechi, materialije k pisanju a rysowanju** atd. po tunich placzisnach.

A. Schöncke

na hauensteinskej hasy (hdzez so prjedy butra pschedawasche).

Wote mnje sawjedzene tkaniny, sa kotrychz hódnoscz rukuju, so kózdemu kupzej spodobaju.

Wubjerne czorne zidzane tkaniny.

Najtunsche placzisny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjasoweho torhoschcza.

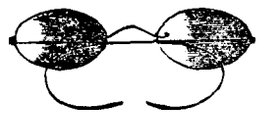

Bryle,

sa kózde wóczko pschihódne,

porucza **Joh. Gäth** 1 na hospitalskej drósy 1.

Mydlarnja H. Lehmanna

w Budyschinje

na hornczerskej hasy czisło 3 a na zitnej hasy czisło 3

porucza slědowaze wudzelki po poniżenych placzisnach w snatych dobrych druzinach:

jadriwe mydło I (kalijowe mydło)	**punt po 40 np.,**	pschi wotewsaczu 5 puntow po placzisny poniża,
zywizojte jadromydło	„ „ 36 „	
jadriwe mydło II. druzina	„ „ 30 „	
czisczaze mydło	„ „ 30 „	
jendzelske bělaze (blejchowaze) mydło	„ „ 20 „	
masne mydło	**punt po 20 a 25** „	
kryst. soda	**punt po 5** „	

rajsowu a pschenczznu schterku,

petrolej a ripikojty wolij po najtunischich placzisnach,

najlepschi kokmas wot Schindlera a Mysslia w Schczeczinje punt po 25 np.

Richard Neumann

na snutskownej lawskej hasy

porucza swoje kolonialtworowe khlamy w jenoz dobrych kajkoszach po tunich placzisnach.

Pschi wotewsaczu wjetschich dzelbow so nizscha placzisna woblicza.

Wubjerny

mas na kožu,

so by so koza mjehka a wodunjepschepuschczata sczinika, w tysach po 50, 30 a 20 np.,

najlepschi vaselinowy tuk

w blachowych tysach po 5 puntach, 2 punt., 1 punt. a ½ punt., kaz tez w wjetschich a mjenschich dzelbach poruczeja tunjo

drogowe khlamy

en gros **Otty Engerta** en détail na snutskownej lawskej hasy.

Tunje posticzenje.

Gumijowe schaty

(snaty najlepschi wudzelk).

Stejate khornarje po 35 np.
shibnjene khornarje „ 50 „
manschety sa dzerzi por „ 55 „
mužaze manschety „ „ 80 „
male pschedkoschliki „ 70 „
wulke pschedkoschliki „ 100 „
mydło, knefle s mechaniku

porucza

A. Tschentscher

w kupnizy pschi torhoschczu.

Czerstwe njeżelene

jerje

k warjenju a k pjeczenju

punt po 12 np.

porucza placzisny hódno

Gustav Küttner

na serbskich hrjebjach 4.

Se swojeho sklada

hischcze **stareho dobreho**

khofeja

poruczam

sup. Campinas	punt 115 np.,	
ff. Guatemala	„ 120 „	
ff. Honduras	„ 130 „	
ff. Neilgherry	„ 140—160 np.,	
ff. zołty Java	„ 130—160 „	

paleny

punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np.,

jenoz w **derje** a **czisce** słodżazych druzinach.

Th. Grumbt

w kupnizy a na swonkownej lawskej hasy.

Jerje

wulke a tuczne po 3, 4 a 5 np. porucza

Jan Wjenk

na swonkownej lawskej hasy 38 pódla Schraderez konditarnje.

Shorjelſki magazin

hotoweje

mužazeje, žonjazeje a dźěćźazeje drasty.

Dokelž nasymski cžaß k kónzej dźe a dokelž je mój skład hischcże jara wulki, wupschedawam

nowe

žonjaze symske mantle

po woprawdźe ßměschnje tunich płaczisnach,

woßebne

mužaze symske swjerschniki

ſ czistowołmjaneho

eskimo, rayé, diagonala atd.

wjele tuńscho, hacž ßym ßam sa nje płacził.

Dale poruczam ßwój

wulkotny skład kraßnych

županow

(spanskich ßuknjow)

po teho runja ßměschnje tunich płaczisnach.

Moritz Wassermann.

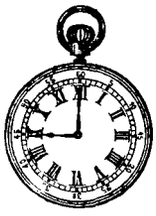

Franz Marschner

czaßnikař

w Budyschinje na bohatej haßy 9

ßwój derje srjadowany skład dobrych **czaßnikow** a **czaßnikowych rjeczasow** dobroczinwemu wobkedźbowanju poruca.

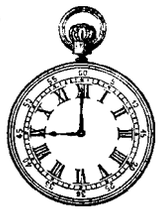

Sprawne poßłuženje — rukowanje na wjazore lěta — tunje płaczisny.

Porjedźenja ßo derje a tunjo wuwjedu.

S dobom na to kedźbne czinju, so ßerbski rěczu.

Khorla Barthel

w Budyschinje ſ napschecza měschczanskeho theatra

porucza po tunich płaczisnach:

porzelan, kamjeninu, schkleńczane ßudobje, taflojtu schkleńzu, schpihele, pupy, pupjaze hlowy atd.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla pósta

je płaczisny ßwojeho snateho dobreho derje **wußuscheneho mydła,** kaž tež wschěch druhich wot njeje ßo pschedawazych wězow saßo ponizika.

Wscho je jara tunje.

Flanel k koschlam w wulkim wubjerku stary łóhcź po 16 np. hacž k 6/4 schěrokim najlěpschim elsaskim kajkosczam; **kalmuk** stary łóhcź po 28 np.; 6/4 schěroka tolsta **wołmjana tkanina** k ßuknjam stary łóhcź po 30 np.; tolsty **köper** w nowych, rjanych druzinach; **lama** dwójzy schěroki stary łóhcź po 60 np.; **zychi,** 6/4 schěroke, łóhcź po 22 np.; **barchentowe koschle** hižo po 1 mk.; **czischczane schórzuchi** we wschěch wulkosczach; **běły, módry, rubjany płat** we wschěch schěrokosczach jara tunjo, **židźane, połžidźane, wołmjane, połwołmjane, bawmjane rubischka** atd. porucza

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacź, njech njesabudźe, ßebi najprjedy **mój** skład wobhladacź, dokelž budźe psches wubjerk a tunje płaczisny kóždy pscheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Herrmann Darschau, schtrympař

na schulerskej haßy czißło 1,

poruca ßwój wulki skład **schtrympowych tworow** ßamßneho dźela a snateje hódnosce, teho runja wubjerne **pschedźeno k schtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczisnach.

Czinju woßebje na to kedźbne, so ßobotu a hermanki w budźe na torhoschczu wjazy njepschedawam, a teho dla ßwojich czesczenych wotebjerarjow proschu, so bychu ßo pschi potrjebje do mojich khlamow na schulerskej haßy czißło 1 podali.

Emma Vorwerkowa

poruca ßwój skład **paletotow, żaketow** a **plüschowych pjeslow** w bohatym wubjerku po najtunischej płaczisnje.

Kolonialtworowe a destillaziske khlamy

Adolfa Rämscha

pschi žitnych wikach

porucźeja ßwojim czesczenym wotebjerarjam

khofej punt po 110, 120, 130 a 140 np.,
khofej paleny punt po 140, 150, 160—180 np.,
jerje, jara dobre, mandl po 50, 65, 70—100 np., 3 schtuki po 10 np. a schtuka po 4—8 np.,
syrop pschipósnateje złódkosczje punt po 12, 16—20 np.,
petrolej, najlěpschi amerikanski, punt po 14 np.,
zokor w klobukach, lompowy zokor a **dróbny zokor** po snatych tunich płaczisnach,
rjepikojty tobak, krany, punt po 35 np.,
margarin punt po 65 a 80 np., **ßwinjazy schmalz** punt po 55 np.

Bukeczanska klampnarńja.

Sswoju **hodownu wustajenzu,** kotruž ßym létßa wulkotnje wuhotował, dobroczinwemu wobkedźbowanju poruczam a proschu, mje dobroczinwje wopytacź.

Wulki wubjerk **lampow** a **blachowych tworow, schkleńczanych, porzelanowych** a **galanterijowych tworow, hrajkadkow, pschihódnych kwaßnych** a druhich składnostnych darow.

Bruno Patsch, klampnař w Bukezach.

Wupschedawanje.

Staroby dla ſ krawſtwom pſchestanu a teho dla wſchu ſeſchitu draſtu kaž **ſymſke ſwjerſchniki, ſymſke żakety, kholowy** atd. po tunich płaćiſnach wupſchedawam.

Jan Scholta na garbarſkej haſy.

Wulke wupschedawanje

ßlawneje firmy

Siegfrieda Schlesingera w Draždżanach,

na tkalſkej haßy 1, I.

Pſchedawanje ☞ **po jenak tunich płaćiſnach** pola

Hermanna Beermanna

w Budyſchinje na ſnutskownej lawſkej haßy 6

☞ **Towarſtwam, wikowarjam, ſchwalcžam, krawzam. tapezérarjam, pycharniczam** atd. ßo

☞ **wurjadne płaćiſny** ☜

wobliczа.

K hodam

poručžam: **draſtne tkaniny,** cžorny kaſchemir, cžiſta wołma, **wobleczenje** hižo po 7 mk., **pißane draſtne tkaniny** w wulkim wubjerku, wobleczenje po 5, 6, 7, 10 hacž do 20 mk., **cžorno-židžane wobleczenje** po 24—60 mk., **balſke tkaniny** w wulkim rjanym wubjerku, **lama** wot 60—180 np., **krimſke, plüſch** k pjeſlam a k wobßadženju, **tkaniny k ßuknjam** 7/4 ſchěroke po 30, 33 a 55 np., **trikotowe taille** hižo po 3½ mk., **tkaniny k wobßadženju,** ☞ **gardiny** pißane po 18 np., běłe po 19, 23 hacž 50 np., **jendželſke tylowe gardiny** ſ bantom wobrubjene po 30 np., **gardiny ſ juty** po 23 np., **möblowy damaſt** po 70 np., **rips** po 150 np., **plüſch,** ☞ **tepichi** po 6—120 mk., **tkanina,** po kotrejž ßo běha, po 26 np., **kožowe pſchedkohi** ſe ſwěrjecžowym wobraſom po 110 np., **deki k puczowanju, konjaze deki** po 3¾ mk., **ßukno k wobleczenjam** po 150 np., **błidowe ruby** po wſchěch płaćiſnach, **poßleſchczowe krywy** běłe a cžerwjene po 150 np., **ſchórzuchi** ſa žony a dźěcži po 30 np. hacž 6 mk. ſ **tkaninow k płokanju, kaſchemira, atlaßa, wołmjane** a **židžane rubiſchcza** ſa mužſkich a žónſke po 35 np. hacž 6 mk., **židžane dybſacžne** a **chenillowe rubiſchcza, płat, poßleſchczowe tkaniny, ſbytki k wobleczenjam, rubiſchcza** a **ſchórzuchi** a wjele druhich wěžow po ſnatych **jara tunich, ale wěſtych płaćiſnach.**

Hotowe ſpódne ßuknje ſ plißejom po 2 mk. 25 np.

☞ **Wuměnjenje dowolene.**

Hermann Beermann

na ſnutskownej lawſkej haßy 6.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſcžach

☞ **po ſpodźiwnje tunich płaćiſnach.** ☜

Filzowe cžrije a tofle

najlěpſchi wudźělk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchczniki

jenož ſ barbunjepuſchczatych tkaninow a ſ roſcženymi kijemi **po fabrikſkich płaćiſnach.**

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22.

Rjany pſchihódny hodowny dar je:

„Waterburyſki remontoirſki dybſacžny cžaßnik.“

Wón zyle prawje dže, ſo może ßo na njón ſpuſchczecz, a derje dżerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlébra. Druhe prjednoſcze tuteho amerikanſkeho dybſacžneho cžaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedźecz trjeba.
2. Wón je jeniczki cžaßnik, kotrehož porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaćі. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizarſkich cžaßnikow ſ najmjenſcha 3, 4 abo 5 hr. płaćі, pſches cžož je potom taſki tuni cžaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyſkich dybſacžnych cžaßnikow jenož 30, 40 np. hacž do 1 hriwny wucžini. Jenož pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodźenju ma ßo ſa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacz. Tale hódnoſcz Waterburyſkeho dybſacžneho cžaßnika je woßebje pola cžaßnikow, kotrež ßo wot mlodych a wot mało ſamožitych ludźi noſcha, jara wulka.

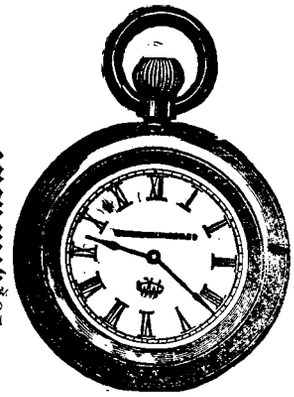

2 lětne rukowanje.

3. Niž jenož kóžda jenotliwa pſchedawarnja, ale tež fabrika ſa wěrnoſcz horka prajeneho rukuje. Kóždy cžaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſacžnych cžaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſerwu 3 milijony hriwnow wucžini atd. atd.

Dostacz pſches

Auguſta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**

generalny ſklad a wuporjedźernja Waterburyſkich dybſacžnych cžaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań

w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho cžaßnikarja.

Khoſej

jara derje ßłodźazy wot najtuńſchich hacž do najdróžſchich druzinow poručza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, poručza **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zykych tunach hiſchcze tuńſcho, poručza

Th. Grumbt.

Kopytny mas,
mas na ſchkórnje,
tuk na kožu,
vaſeline,
kolmas,
tuk ſa woſy

w wulkich a małych tyſach poručza pſchi potrjebje po tunich płaćiſnach

J. G. Müller,

wjaſarſki miſchtr

w Budyſchinje na kamjentnej haßy.

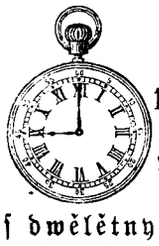

A. Mager

cžaßnikař

11 na ßerbſkej haßy 11.

Wulki ſklad wſchěch druzinow **cžaßnikow** ſ dwělětnym rukowanjom.

Porjedźenja ßo, kaž je ſnate, najlěpje a najtuńſcho wobſtaraju.

Nowołětne khartki,
domjaze žohnowanja,
kwětki
do wopomnjeńſkich knihow,
ſbožopſchejerſke liſtna,
pißanu papjeru,
wobraſate liſtna,
wobraſate knihi,
pychu na božodźeſczowy ſchtom,
protyku k wottorhanju,
protyki wſchěch druzinow,
ſloto a ßlébro na worjechi

poručza po tunich płaćiſnach w wulkim wubjerku

Gustav Rämsch

na bohatej haßy 21.

Dobry zokrowy ſyrop

punt po 20 np. poručza

Jan Wjenk

na ſwonkownej lawſkej haßy 38.

Jerje

wulke tucžne ryby po 3, 4 a 5 np. poručza

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Jurij Walten

w Wojerezach na torhoſchczu cžo. 23 a na Hródkowſkej haßy cžo. 13

poručza:

☞ **ſyrop** ☜

dobry zokorowy punt po 15 np., 5 puntow po 70 np.,

běły punt po 18 np., 5 puntow po 85 np.,

najlěpſchi zokorowy punt po 20 np., 5 puntow po 90 np.,

kaž měd ßłódki punt po 25 np., 5 puntow po 1 hr. 10 np.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 51. **Sobotu 17. decembra 1887.** **Lětnik 46.**

Ssejmski dopiß.

Hižo dleńschi cżaß w sakskim ßejmje praschenje rospominaju, hacż by ßo hodżiło, so bychu ßo pola krajneho wohenńsawěńcżazeho wustawa niz jenoż twarjenja, ale też domjaza nadoba a żně sawěńcżake. Wěste je, so by pola krajneho wohenńsawěńcżazeho wustawa sawěńcżenńska premija wjele tuńscha była, hacż pola privatnych wohenńsawěńcżazych towarstwow. Privatne towarstwa maja jenoż ßwój wużitk w wocżomaj. Jich ßebicżiwosć ßo w najhrosnischim ßwětle pokasuje, hdyż chzedża pola nich wobydlerjo domow, se ßłomu krytych, sawěńcżicż. Schtoż ßo w domach, ſ mjehkej tśěchu krytych, khowa, privatne towarstwa ſ zyła wjazy pola ßebje sawěńcżecż njedadża. A hdyż ßu to prjedy cżiniłe, ßo wone nětko se wschej mozu pschecżiwo ponowjenju tajkeho sawěńcżenja pschecżiwja. Mnosy ßu lěta dołho wyßoku sawěńcżenńsku premiju płacżili, kotrychż nětko se sawěńcżazych towarstwow wusamknu. Pschi tym towarstwa tak wulki wużitk se sawěńcżenja bjeru, so ßo jich samożenje ſ kóżdym lětom njeßměrnje pschisporja. Tak je w lěcże 1886 pola wschelakich tuzemskich towarstwow w Sakskej sa 2,839,292,297 hriwnow wschelakeje domjazeje nadoby a żnjow sawěńcżenych było, sa cżoż ßu towarstwa 4,812,661 hriwnow 43 np. premije dostałe. Sa schkodowanja pak ßu wone jenoż 2,412,922 hr. 21 np. wupłacżiłe, tak so jim sa jene lěto 2,399,679 hr. 22 np. cżisteho dobytka wosta. Sa poßlednje 12 lět, wot 1875 hacż do 1886, wucżini tajki cżisty dobytk 28,136,308 hr. Tajkele njeßměrne pjenjesy nasch kraj sawěńcżazym towarstwam płacżi! S teho pak też jaßnje pósnawamy, so by sawěńcżenje nadoby w krajnej kaßy wjele tuńsche było; pschetoż kraj żaneho wużitka se sawěńcżenja cżahnucż nochze. Wón je, hdyż w ßwojim cżaßu se sawěńcżenja twarjenjow wjazy dokhodow, hacż bě trjeba, dostawasche, pschinoschk wot dawkskeje jenoscże wot 3 na 2 np. poniżił. Pschi tym je kraj hischcże w lětomaj 1885/86 648,020 hr. 38 np. wusbytkował, hacż runje je w lěcże 1885 1421 a w lěcże 1886 1716 wóhnjow było a ßo schkodowanym 6,221,519 hr. wupłacżiło. Błysk je w mjenowanymaj lětomaj 869 krócż twarjenja sapalił a schkoda, psches to naczinjena, je ßo ſ 948,469 hr. sarunacż měła. Spomnjenja hódne drje je, so je ßo bjes 99 twarjenjemi, kotrež mějachu błyskowody (blitzableiter), a do kotrychż bě błysk dyrił, jenoż 6 sapaliło, bjes nimi dwě se ßłomu krytej. Se spodżiwnej, skoro njesnatej ßurowoscżu njewjedra w lěcże 1886 sakhadżachu. W nim błysk 520 krócż do twarjenjow dyri, tola pak jenoż 153 krócż sapali. Trochu spodżiwne je, so je ßo někotre dny na wurjadnje wjele městnach paliło. Tak je na pschikład loni 24. meje na 52 a 29. teho ßameho měßaza na 31 městnach wóhnjowe njesboże było. Hischcże hórje bě w scżěhowazymaj měßazomaj. 3. junija ßo 64 wóhnjow palesche; 4. julija 35, 23. julija 45 a 26. julija 30 wóhnjow liczachu. W měßazu anguscże wóhnje saßo woteběracż poczinaju. — W sapoczatku tuteho dopißa je ßo na to pokasało, kak wużitne by było, hdy by kraj sawěńcżenje mobilijow do ruki wsał. Haj, hdyż jenoż ßo k pschewjedżenju teho wulke a wschelake sadżěwki napschecżiwo stajałe njebychu. Hižo praschenje, hacż měł ßo pschi tajkim sawěńcżenju kóżdy nusowacż, so by ßwoje mobilije sawěńcżił, ßebi derje pschemyßlene wotmolwjenje żada. Knjeżerstwo je sa to, so by kóżdy, każ pschi sawěńcżenju twarjenjow, też k sawěńcżenju mobilijow sakońcżny nucżeny był, a so bychu ßo wschě mobilije po jich woprawdżitej hódnoscżi sawěńcżiłe. W tu khwilu a w bliżschim pschichodże drje kraj sawěńcżenje mobilijow na ßo wsacż njebudże chzycż, khiba so bychu ßo skórżby na privatne sawěńcżaze towarstwa pschezo wótsischo ßo ßkyschecż dałe a ßo wot ludowych sastupjerjow hacż psched knjeżerstwo pschinjeßłe.

H. K. †

Němske khěżorstwo. Sakski krajny ßejm je ßo w ßwojich poßlednich poßedżenjach jeniczży ſ pjenjeżnymi należnoscżemi nakładował. Žadanki, ministerstwo ſwonkownych należnoscżow a póßłanstwa nastupaze, buchu wschě po knjeżerstwowym namjecże bjes debatty pschiswolene. Dale je ßejm do teho swólk, so by ßo sa twar symskeho pschistawa w Riesy 242,000 hriwnow a sa powjetschenje Riesaskeho Łóbjoweho nabrjoha a sa twar noweje naßrjożneje żelesniży 136 hr. wudało. — W poßlednim cżaßu je druha komora dwaj ßobustawaj psches ßmjercż shubiła, sapóßłanza Steyera ſ Naundorfa a Päßlera ſ Bjelmanez.

— Nowa wójskowa pschedkoha, khěżorstwowemu ßejmej pschedpołożena, ſ tsjoch dżělow wobsteji, kotrež nowe postajenja sa krajnu woboru, narunansku reservu a krajnu hotowoscż (landsturm) wopschijeja. Krajna wobora ßo do dweju wotdżělenjow dżěli. S dotalneje krajneje wobory ßo prěnje wotdżělenje krajneje wobory twori, bjes tym so druhe wotdżělenje se ßkużenych mużstwow wot 32.—39. lěta wobsteji. Sa krajnu woboru druheho wotdżělenja te ßame postajenja płacża, każ sa prěnju, tola se ßlědowazymi wuwsacżemi: Mużstwa druheho wotdżělenja krajneje wobory ßo w měrje k swucżowanjam a kontrolnym shromadżisnam powołacż njeßmědża. Pschipowjedżenja, sa kontrolu nusne, ßmědża ßo też psches jich ßwójbnych wojerskej wyschnoscżi podacż. Hdyż chzedża wobornizy druheho wotdżělenja ſ kraja wucżahnucż, njetrjebaju k temu żaneje dowolnoscże, ale trjebaja to jenoż pschipowjedżicż. — Krajna hotowoscż (landsturm) teho runja ſ dweju wotdżělenjow wobsteji. Prěnje wotdżělenje twori ßo ſ njeßkużenych mużstwow wot 32.—42. lěta, druhe wotdżělenje se ßkużenych mużstwow wot 39.—45. lěta. — Hischcże wjetsche pscheměnjenja narunansku reservu potrjechja. Rosdżěl bjes reservu prěnjeje a druheje klaßy ſ zyła spanje. Pschichodnje ßo k narunanskej reservje telko mużstwow pschipokasa, so se ßydom lětami sa mobilisaziju wójska doßahaja. Wschě tele mużstwa budża ßo bjes wuwsacża wuwucżicż dyrbjecż a hacż do 32. lěta w narunanskej reservje sawostanu.

— Każ bě wotczakacż, khěżorstwowy ßejm sa podwojenje żitneho zła khłoßował njeje. So dyrbi ßo nusucżerpjazemu ratarstwu pomhacż, bě pak ßejmowej wjetschinje jaßne a wón je teho dla, hdyż też zło na rożku a pschenżu podwojił njeje, zło tola trochu powyschschił, mjenujży wot 3 na 5 hriwnow. Dale ßo postaji zło sa wowß na 3 hr., sa hejduschku na 2 hr., sa kuschczinowzy na 2 hr., sa jecżmjeń na 2 hr. 25 np. Zło na wotruby ßo wotpokasa. Dokelż ſtej nimale dwě tśecżinje ßejma sa tajke powyschenje zła khłoßowałej, je wěste, so ßo na tym

w tsećim wuradźenju niczo njepscheměni. S wobsamknjenjemi kněžorstwoweho ßejma móże ratarstwo połnje spokojom bycź. Psches powyschene żitne zło ßo dalsche spadowanje żitneje płaćišny sadźěwa, a s dobom ßo bojecź njetrjebamy, so ßo psches to nětsišcha khlěbowa płaćišna powyschi. Němska wob lěto mjenujzy 400 milijonow zentnarjow żita pschetrjeba. 360 milijonow zentnarjow wona ßama naplahuje a jenoż 40 milijonow zentnarjow dyrbi ßo jej s wukraja pschiwjesćź. Poměrne żitne zła po tajkim żenje w Němzach s pschiczinu droheho khlěba bycź njemóża. Hinak wěz w Jendźelskej leži. Tam jenoż tsećji dźěl zykeho żita, kotryż ßo wot wobydlerjow pschetrjeba, w kraju narosće. Hdy by Jendźelska zło na wukrajne żito położiła, by ßo tam hnydom khlěbowa płaćišna powyschiła.

— W „Khěžorstwowym nawěschtniku“ ßo němski krónprynz sjawnje sa wschědnje pschikhadźaze snamjenja dźělbracźa wutrobnje dźakuje. Jeho je hłuboko hnuło, so ßo jeho khorosće dla sjawnych a privatnych swjeßelenjow sdźerża. Dokelž pak ßo jeho khorosćź do dołhosće cźehnje, je jemu njelubo, so ßo psches to sjawne żiwjenje na hłuboko pschimaze waschnje pschetschaße. Krónprynz teho dla pscheje, so bychu ßo symske swjeßelenja a ßwjedźenje po swucźenym waschnju měłe. — Po nowschich powjesćźach je ßo krónprynzowa khorosćź saßo pohórschiła. W jeho schiji ßo nowa sacźeklisna pokasuje, kotraż rucźe rosće. Dr. Makenzia ßu teho dla s nowa s Jendźelskeje do San Rema powołali.

— Wjerch Bismark bě tele dny w Friedrichsruhe nahle na koliku w cźrjewach skhorjeł. Jeho lěkar Schweninger, kotrehoż hnydom s Barlina sawołachu, khorosćź bórsy wotstroni. Khěžorstwowemu kanzlerjej je jenoż hischće měr k wodychnjenju nusny.

Awstriska. Ssylne ruske wójsko, kotreż ßo w Pólskej shromadźuje, je Awstriskich do wulkeho njeměra stajiło. Pod pschedßydstwom khěžora maja ßo teho dla wschědnje wuradźowanja. W tu khwilu awstriske knjeżerstwo hischće sa nusne nima, ßwoje wójsko w Galiziškej poßylnicź. Wójsko, kotreż je Ruska k awstriskim mjesam połoźiło, pak ßo tola w Awstriskej snjesćź njemóże, ßnano hdyż też bjes woběmaj krajomaj żana pschicźina k wójnje njepschedleži. Jeli so Ruska ßwoje wójsko s Pólskeje njewotstroni, budźe też Awstriska nusowana, podobnje wulke wójsko w Galiziškej postajicź. To drje by hischće wójna njebyła, tola móhła pod tajkimi njesnjeßliwymi wobstejnosćźemi bórsy wójna wudyricź.

Franzowska. Presidentej Carnotej je ßo skónczńje po dołhim spytowanju schlachcźiło, nowe ministerstwo sestajicź. Jeho ßobustawy s wjetscha poměrnej republikanskej stronje pschißłuscheja. Ministerstwowy pschedßyda je Tirard. Tutón bě hižo ras w lěcźe 1879 minister ratarstwa a wikowanja. Wón je stajnje pschiwißowar liberalneje strony byk a ßo w ßwojim cźaßu pschi wólbach jako pschecźiwnik khěžora Napoleona wusnamjenił. Ministerstwo swonkownych należnosćźow je Flourens, kotryż jo hižo w poßlednim ministerstwje sastawasche, wobkhował. Wón je ßo jako měrlubowazy wobhladniwy muż wupokasał a teho dla jeho sawostacźe w ministerstwje w wukraju dobry saćźischcź cźini. Wójnskeho ministra ßu generala Lagerota scźinili. Tutón je pěschk a je ßo na Algierskej, Krimskej a na němsko-franzowskej wójnje wobdźělił. W němsko-franzowskej wójnje bě wón Loirskemu wójsku pschidźeleny a bu pola Chamborda sranjeny. Na poßled wón w Tunisu wojowasche, hdyż nad 8. armeekorpsom roskasowasche.

— Bywscheho ministra Ferrya je ßobotu wěsty Aubertin w Bourbonskim hrodźe w Parisu, hdyż ßo poßedźenja deputěrtskeje komory wotbywaju, satsělicź spytał. Nadpadnik da Ferrya a Gobleta, poßlednischi bě też hižo ras s ministrom, do rěcźneje stwy proßycź. Goblet ßo temu sarjeknu, Ferry pak ßo dó jstwy poda. Aubertin, jeho wuhladawschi, do njeho tsi kulki tsěli. Sranjenja ßu zyle lohke. Aubertin bě wot towarscha pschewodźeny, kotryż bě do Gobleta tsělicź dyrbjał. Hdyż běchu nadpadnika sajeli, wón praji, so k pschißahanstwu ßłuscha, kotreż chże njesprawnych republikanskich wotstronicź. Lóß je s 20 towarschow jeho postajił, prěni tutón skutk dokonicź.

Rußowska. Ruske nowiny njepręja, so je Ruska w poßlednim cźaßu na ßwojich wjecźornych mjesach wjazy wójska shromadźiła, hacź je tam prjedy było, tola ßo to se żanym njepscheczelskim wotmyßlenjom pschecźiwo někajkemu ßußodej, woßebje pschecźiwo Awstriji, stało njeje. Knjeżerstwowe nowiny „Nord“ w nastupanju poßylnjenja ruskeho wójska w Pólskej pißaju: „Roshorjenje, kotreż je ßo psches wudawane wójnske pschihoty Ruskeje w němskich a awstriskich nowinach sbudźiło, zyle żaneje pschicźiny nima. Hdyż ßu ßo někotre regimenty se snutskowneje Ruskeje do Pólskeje pschepołożiłe, je ßo to jenicźzy dla sakitanja kraja abo dla lěpscheho sastaranja konjow s piznej potrjebu stało. Kak jenoż móże nechtó wěricź, so ßebi Ruska nětkole ßrjedź symy se 120,000 mużemi, wokoło Warschawy stejazymi, na to myßli, so by Awstriju nadpanuła. Zar Alexander chże měr měcź, a hacź dotal wón ßwoje měrniwe smyßlenje pscheměnił njeje. W Barlinje dyrbja to jara derje wjedźecź. Ruska politika wostanje, schtoż je hacź dotal była, politika měra, niz wójny.“ W nastupanju Bołharskeje praji „Nord“: „Němska a Ruska matej twjerde wotmyßlenje, ßo Bołharskeje dla niz swadźicź; ruske knjeżerstwo njemóże wopschijecź, cźeho dla Awstriska a Italska se ßwojej ruskonjepschecźelnej schkerjedźazej politiku bołharsku schmatanzu do dołhosće cźahnucź pytatej. W Winje a w Romje njech njesabudu, so ßo bołharske praschenje bjes Ruskeje wujednacź njeda.“

— Wschitkim awstriskim a němskim poddanam, kotsiž ßu hacź dotal w wuhlowych podkopkach w ruskej Pólskej dźěłali, je ßo wot knjeżerstwa poruczko, w běhu 27 dnjow ruski kraj wopuschcźicź. Psches to ßu w někotrych wuhlowych podkopkach dyrbjeli dźěłacź pschestacź.

— Nowiny „Kalischanin“ pißaju, so je psched někotrymi dnjemi komißija offizěrow s pruskeho generalneho staba dźerżliwosćź mostow, psches pschimjesnu rěku Proßnu wjedźazych, pschepytała. Komißija je potom pschi mjesy Kalischanskeje gubernije pucźowała a też mosty pschi mjesy Ssuwalskeje gubernije pschepytała. W Pólskej ßo pjecźa s pruskimi wobhonjerjemi mjerwi, kotsiž jako pschekupzy pschedrascźeni s Pósnanskeje pschikhadźeja a stejnischcźa a ßylnosćź ruskeho wójska wußlědźicź pytaju.

Turkowska. S wotpłacźenjom wójnskeho sarunanja, kotreż ma Turkowska wot poßlednjeje rusko-turkowskeje wójny Ruskej płacźicź, ßo turkowske knjeżerstwo jara komdźi. Każ kóżde lěto, dyrbi też lětża Ruska Turkowsku pominacź, so by ßwoju pschißłuschnosćź dopjelniła. Tón krócź pak je wscho pominanje podarmo. Turkowska wudawa, so płacźicź njemóże, dokelž je pjecźa w někotrych mało-asiskich provinzach, kotrychž dawk je ßo k wotpłacźenju wójnskeho dołha nałożował, hłód wudyrił, tak so je knjeżerstwo sa nasběrane dawske pjenjesy żito kupowacź dyrbjało.

Sswjaty wjecźor.

Běsche patorżiza. Běły, mjehki ßněh w dróhach a na tsěchach domow stareho Budyschina leżesche. Tu a tam hižo w někotrych woknach ßwěcźki saßwěcźenych bożodźěsćźowych schtomow błyskotachu. Na wyßokej wěži wulkeje zyrkwje ßo ßwjaty wjecźor sjawoni.

Wjedro běsche cźiche a mile. A tola ludźo po měsćze khwatachu, so bychu saßo domoj pschischli do ßwojich domow. To běsche hodowna radosćź, kotraż jich domoj honjesche, wjeßeła, lubosna hodowna radosćź.

W małej jstwicźzy pod tsěchu jeneho doma pod bórklinom dwě dźěsćźi pschi woknje stejeschtej a mjelczo dele hladaschtej na ßněhojtu dróhu, hdźež ßo latarnje hižo ßwěcźachu. Mózne synki swonow Pětrowskeje zyrkwje ßwjatocźnje do wjecźorneho powětra won klincźachu. Starsche teju dźěsćźow běsche wóßomlétna holcźka. Jeje bratsik, kotryż pódla njeje pschi woknje stejesche, ßotsje ruku na ramjo położiwschi, běsche hakle psched krótkim scheste lěto dokonjał. Dale sady wó jstwje, kotraż běsche jeno s najnusnischej domjazej nadobu wuhotowana, mloda żónska khudobnu wjecźeř ßedźo pschihotowasche. To běsche macź teju dźěsćźow.

„Ale, macźerka, Boże dźěcźo tola też k nam pschińdźe?“ ßo mały hólcźej na jene dobo woprascha.

Mjelczo macź khwilu na dźěcźo hladasche a potom hnuta wotmolwi: „Haj, mój Jurko, Boże dźěcźo też k nam pschińdźe. Wono k bohatym a k khudym ludźom khodźi, a wěscże też naß njesabudźe.“

„A mi też něschto ßobu pschinjeße, njewerno?“ ßo hólcźej dale praschesche.

Macź hłuboko a mjelczo sdychnu a na to dźesche: „Sawěscże, mój ßynko, jeno so ßy prawje pobożny a pěkny. Boże dźěcźo nam wschěm něschto ßobu pschinjeße, a dyrbimy ßo na jeho darach s zykej wutrobu wjeßelicź.“

„Schto dha mi pschinjeße, luba macźe?“ chzyschе Jurk wcźipny wjedźecź.

„Njewěsch dha“, macź napschecźiwi, „schto je jandźel tamnu ßwjatu nóz na Bethlehemskim polu tym khudym pastyrjam prajił?“

„O haj, to prawje derje wěm“, hólcźej wjeßele sawoła. „Jandźel prajesche: Hlaj, ja pschipowjedam wam wulke wjeßele, kotreż ßo wschemu ludej dostanje; pschetoż wam je ßo dźenża sbóżnik narodźił, kotryż je Khrystuß tón Knjes, w Davidowym měsćze.“

„Nó, mój Jurko, na tym móżesch ßo też hižo wjeßelicź, so tajkeho dobreho a lubeho sbóżnika masch, a so nětko saßo jeho luby narodny dźeń pschińdźe, na kotrymż je ßo sa naß dźěcźatko narodźił a tam w hródźi w Bethlehemje w żłobju leżał.“

„Ale njepschinjeße dha mi Boże dźěćźo też něschto druhe ßobu?“ ßo hólcźej pschezo saßo praschesche.

Duž macź staże, k woknu dźěsche a ßwojej dźěsćźi wobjimajo se ßylsami dźesche: „Ně, mój ßynko, něschto druhe drje Cźi tón króćź ßobu njepschinjeße. Ssnano, je=li so nan domoj pschińdźe, a je=li so je na jeho pucźowanju wscho derje schko. Je=li so pak ßo njewróćźi, abo je=li so pucźowanje sbožowne byko njeje, chzemy ßo ſ tymle hodownym wjeßelom spokojicź.“

To wschak ßo dźěsćźomaj doscź bycź njesda. Směrom a ſrudnje do semje hladaschtej. Macźeri pak ßo ßylsa sa ßylsu po lizomaj dele kulesche. Wona woteńdźe, so by ßebi, wot ßwojeju dźěsćźow njepytnjena, w cźěmnej stwě ßylsy wutrěła. Mjes tym dźěsćźi k njej pschiběźeschtej a ju jene pschemo druhe proscheschtej, so by tola nětkle ſ nimaj na hermank dóschła, hdźež ßo Boże dźěćźo honi. Macź do teho ſwoli, so by wbohimaj dźěsćźomaj, kotrymajź ßama niczo dacź njemóźesche, ſ najmjeńscha tole wjeßele sćźiniła. Bórsy na to wschitzy tſjo jſtwiczźku wopuschćźichu a po jerjowej dróſy horje na bożodźěsćźowy hermank dźěchu, kotryž ßo na delnim a woßebje na mjaßowym torhoschćźu wotbywasche.

Wboha Měrćźinowa, tak žona rěkasche, podarmo płakała njebě. Wona běsche poßlenje lěta něktre cźeźke horjo ſnießła a wschelaku nuſu pschětrała. Jeje mandźelski běsche něhdy ſamoźity pschekupz byk. Ziwnosćź a draſtu ſa ßo a ſa ßwojej dźěsćźi běschtaj měkoj, a pola nich běsche wscheho doscź byko, schtož k žiwjenju ßkuscha, a schtož jo porjeńschi. Ale tamne ſrudne lěto, hdyž wscho wikowarſtwo ßylny ſtork dosta, a jedyn pschekupſki dom po druhim do ſahubjenja padźe, běsche też ſ jich ſamoženjom rucźe a nahle kónz. Pſches bankerot něktrych wulkich pschekupzow, ſ kotrymiž mějesche wón wjele cźinicź, běsche Měrćźin wjele pjenjes ſhubik. Ale jene njeſboże po druhim běsche na njeho pſchiſchko. Dokelž běsche wón pilny a wobhladniwy, budźiſche jemu ßnano móźno byko ßo saßo ſhrabacź a ßwoje pschekupſtwo dale wjesćź, hdyž też niz tak wulke, kaž prjedy, a ſe ßnadniſchimi ßrědkami. Ale jeho wěricźeljo běchu jeho cźiſchcźeli. Woßebje jedyn mjes nimi, bohaty pschekupz W. w Hamburgu, běsche jara krucźe a bjeſe wscheje ßmilnosćźe pschecźiwo njemu wuſtupowak. Wón běsche hnydom płatu ſa dołh żadak. Dokelž wbohi muž płacźicź njemóźesche, běsche ßwoje khlamy ſawrjecź a bankerot pſchipowjedźicź dyrbjak. Wot tehole cźaßa ßo jemu ſ jeho ßwójbu jara ſrudnje dźěsche. Wón wſchak běsche w pißarni jeneho měschcźanſkeho fabrikanty dźěło a saßkužbu namakał, ſo móźesche ßo ſe žonu a dźěsćźomaj ſeźiwicź. Ale hiſchcźe pschezo jeho dołh cźiſchcźesche, kotryž běsche ſ jeho prjedawscheho pschekupſtwa wostak. Pſchede wſchěm běsche to wulki pjenjes w pjatnacźe ſtow toleř, kotrež wón tamnemu pschekupzej w Hamburgu dołżesche, a kotrež budźesche wón ßmjercź rady ſapłacźik, ſo by tu jako cźeſtny muž ſtak, a ſo by jeho wěricźel jeho saßo a saßo njepominak. Dokelž ßo wón bjes pſchestacźa prózowasche a rady wſchelko tradasche, ßo jemu radźi wot tehole dołha po něcźim tſi sta toleř wotpłacźicź. Ale hiſchcźe pschezo dwanacźe ſtow toleř wosta, kotrež mějesche wón temu njeßmilnemu cźlowjekej płacźicź. Tajki wulki pjenjes wón ſwjeſcź njemóźesche! Pſched tydźenjom běsche ßo wón na pucźowanje podak, ſo by někotrych pschekupzow wopytak, pſches kotrychž bankerot běsche wón něhdy do hubjenſtwa pſchiſchok, a kotrymž ßo nětko, schtož běsche wón ßłyſchak, saßo derje dźěsche. Wón chzyſche hladacź, hacź wulki pjenjes, kotryž jemu woni ſ prjedawscheho cźaßa dołżachu, wot nich dostacź njemóhł, ſo by potom ßwojeho njeßmilneho wěricźela ſpokojicź móhł. Dźenßa, k ßwjatemu wjecźorej, běsche ßo wrócźicź chzył, ſo by hody ſe ßwojej ßwójbu ßwjecźicź móhł. Hiſchcźe pſchiſchok njebě a mějesche ßo ßnano hakle wjecźor posdźe wocźakowacź. Teho dla běsche ßo jeho žona ſ dźěsćźomaj ſebrała, ſo by jimaj hiſchcźe prjedy bożodźěsćźowy hermank pokasała a jimaj na to waſchnje małe wjeßele sćźiniła. Njech mjes tym pschezo na hermank du; my hakle saßo ſa nimi pohladamy, hdyž ßmy ßebi prjedy mużſkeho bliže wobhladali, kotryž ſa nimi dźe a, kaž ßo ſda, ßwěru na to kedźbuje, schto ßebi macź ſ dźěcźimi powjeda.

Do hoſcźenza „k winowej kicźi“ běsche patorżizu pſchipołdnju zuſy pschekupz pſchiſchok. Zuſy, wobſtarny muž ſe ſchlewjerběłymi włoßami, chzyſche někotre dny w Budyſchinje wostacź, ſo by w měſcźe a ßnadź też něhdźe druhdźe w Hornjej Łužizy nuſne pſchekupſke naležnosćźe wobſtarak. Wón běsche ßebi ſchikowanu jſtwu pſchipokasacź dak. Popołdnju pola někotrych pschekupzow w měſcźe pobywſchi běsche, hdyž ßo saßměrka, do ßwojeje jſtwiczźki ſchok. Tam do myßlow ponurjeny pſchi woknje ßedźesche a na dróhu dele hladasche, hdźež ßo ſ ludźimi wscho mjerwjesche: jeni ſ bohatymi wrotami nuts pſchińdźechu, druſy ſ nimi won khwatachu. Na jene dobo ſwony Pětrowſkeje zyrkwje ßwjaty wjecźor ſaſwonichu. Sso we wjecźornym powětſje ſchěroko po měſcźe roslěhujo ßwjatocźne ſynki też wucho zuſbnika doſcźeźechu. „Hody!“ wón cźiſche ſchepnu. Potom ßo do mjehkeho ſtólza ſlehnu a ruzy ſtyknuwſchi ßo w hłubokich myßlach ſhubi. Hody! Ach, to běsche rjany cźaß byk, hdyž wón hiſchcźe jako cźerſtwy pachoł w nanowym domje wjeßeły wokoło saßwěcźeneho bożodźěsćźowego ſchtoma ſkakasche. Wjeßeła cźrjóda bratrow a ßotrow běsche była, kotſiž běchu w domje ſtarſcheju ſ nim pſchi blidźe ſtali, na kotrymž běsche bohacźe nawobradźane. Hdźe běchu woni wſchitzy wostali? Wſchitzy hižo ſpachu, jedyn jow, druhk tam, pod cźichej hórku na pohrjebniſchcźu. Wón bě poßleni, kotryž běsche wot nich hiſchcźe wyſche wostak. Hody! Ach, to běsche rjany cźaß byk, hdyž móźesche wón ßam w ßwojim domje bożodźěsćźowy ſchtom saßwěcźecź a na hodowne blido wobradźecź! Tehdom hiſchcźe běsche jeho luba, ßwěrna mandźelska žiwa, ſ kotrejž běſchtaj 35 lět dołho w radosćźi a ſrudobje ßwěru ſjenocźenaj byłoj. Tehdom tu hiſchcźe jeho dźěsćźi běſchtej, jeho wjeßeły Jan a jeho lubosna Olga. Hdźe běchu woni wostali? Na pohrjebniſchcźu ßwj. Michała w Hamburgu pornjo ßebi leżachu. Wón běsche poßleni, kotryž běsche ßamlutki a wopuſchcźeny we wulkim, ſchěrokim domje wostak. Pornjo jich rowam běsche hiſchcźe měſto próſne wostało. Tole měſto běsche ſa njeho pſchihotowane. A kak dołho ßnano hiſchcźe traje, ſo też jeho won ponjeßu a pſchi jeho lubych k poßlenjemu wotpocźinkej położa! Hody! O kelko wutrobow na hodowne wjeßele radoſtnje klapasche! A wón niczo wo tym njewjedźesche. Wón ßebi ſe ßwojim wulkim ſamoženjom ani kuſcźicźk tejele hodowneje radosćźe kupicź njemóźesche. Wón dźě żaneho jenicźkeho cźłowjeka njemějesche, kotrehož móźesche hiſchcźe ſwjeßelicź a na kotrehož radosćźi móźesche ßo na tymle rjanym ßwjedźenju ßobu wjeßelicź. Hody! Ach, ſa njeho by najlěpje byko, hdy bychu tele hody poßlenje byke, kotrež je na ſemi doczakał. Kak cźiſche, kak směrom chzył wón potom ſpacź pod ſelenej hórku pornjo ßwojimaj dźěsćźomaj a ßwojej lubowanej mandźelſkej! Potom by kónz byk wscheho rudźenja a wscheje ſrudoby. A tam horjekach w njebju, tam dyrbjake zyle hinasche a wjele rjeńſche hody bycź.

Takle ßebi ſtary muž na ſtólz ſlehnjeny myßlesche. Ssyłsa ßo jemu po ſmorſchcźenym lizu dele kuli. Wón rucźe staże. Wón dyrbjesche won do ludźi. Ssnano jich wjeßele hibanje też jeho rospjerſchi a ſwjeßeli. Won na bożodźěsćźowy hermank! Sso rucźe cźopku ſymſku draſtu ſwoblekawſchi wón po ſkhodźe dele khwatasche.

Zuſy po bohatej dróſy do prědka ſtupasche a ßo na delnim torhoschcźu roshladawſchi na mjaßowe torhoschcźo pſchińdźe, hdźež pſched kamjeńtnej poſtawu Jana Jurja ſtejo wosta. Tudy běsche ßrjedź bożodźěsćźoweho hermanka. Pſched nim žónſka dźěsche, kotraž ßebi ſa jenu ruku maku holcźku, ſa druhu hólcźka wjedźesche. Zuſy wußłyſcha, kak žónſka k dźěsćźomaj dźesche: „Tu matej bożodźěsćźowy hermank, mojej dźěsćźi. Ale njeſabudźtej, ſo tu wſchě te rjane wězy ſa naß njejßu. Ssměmy ßebi je wobhladowacź a ßo tak na nich wjeßelicź. Ale kupowacź niczo njemóźemy. Wój wěſtej, ſo nank pjenjes na to nima. Je=li ſo sbožownje domoj pſchińdźe a něschto pjenjes ßobu pſchinjeße, dyrbimy je pschekupzej pózłacź, kotryž naß ſpochi pomina, ſo bychmy ßwój dołh ſapłacźili.“

„Ach, tón ſły muž! Kak jenož móże takle kruty pschecźiwo nankej bycź!“ holcźka praji. A Jurk ßwoju pjaſcź k temu pokasa, jako by teho muża ſa to pokhostacź chzył.

„Moje lube dźěcźo, njepraj: ſły muž!“ macź wotmolwi.

„Ale pſche cźo dha nascheho wboheho nana tak jara cźwiluje?“ ßo holcźka dale praſchesche.

„Wón ßnano njewě, kak dyrbi wbohi nank wo dnjo a w nozy dźěłacź, ſo by jeno wſchědny khlěb ſa naß wſchěch ſaßkužił. Wón ßnano ßebi myßli, ſo ſe ſamyßłom dołh płacźicź njechamy. Ach, hdy by naſchu nuſu widźecź a naſchu żałoſcź ßłyſchecź móhł, by měſcźe ſ nami żelnoſcź a ſcźerpnoſcź měł. A, je=li ſo jeje měł njeby, by mi jeho ßameho najbóle żel byko. Jeho wulke ſamoženje jemu niczo pomhacź njemóże, je=li ſo jeho wutroba niczo wo ßmilnosćźi a lubosćźi njewě.“ (Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Njeboh Prenzelowe akademiſke ſtipendije a njeboh Prätorowe pomozne pjenjesy ſa wudowy ſakſkich hornjołużiſkich ev. ludowych wucźerjow ßu wulkeho rózka 1888 ſ nowa wupodacź. Prěniſche wudźěleju ßo pſches Budyſku měſchcźańſku radu, poßledniſche pſches wokrjeßne hejtmanſtwo w Budyſchinje. Schtóż na to dźiwa, napraſchuj ßo bórsy.

— W ſaſtdźenym tydźenju ßu ßo wulke ßyły noweho „Bibliſkeho pucźnika“ roſeßłake do wſchěch woßadow. A kaž ſ wjazy

hacz ſ jeneje woßady wěmy, je paczeŕſkim dźěczom wjeßele, hdyż ßmědźa je ßobuſtawam knihowneho towaŕſtwa do domu podacz. Jenotliwym ßobuſtawam, kiż ſdaleni wot wjetſcheje liczby bydla, jón tez hiſchcze do hód liſtynoſcheŕ domoj pſchinjeße. Tutón „Bibliſki pucznik" na lěto 1888 je ſaßo ſ wólniwej luboſczu k. faraŕ Matek w Huczinje jara rjenje ſeſtajak. A k wulkej ſpokojnoſczi je jeho czíſchcz k. Henczel w Wojerezach wobſtarak. Sa njeßobuſtawy je „Bibliſki pucznik" po 10 pjenjezkach pola k. Marka Ssmolerja w Budyſchinje doſtacz.

— Kowarjej=najeńkaj Jan Měto w Běłych Noßlizach a Jan Ernſt Pjekaŕ w Stróži pola Klukſcha ſtaj jako pruhowanaj kowaŕſkaj miſchtraj diplom doſtakoj.

S Budeſtez. Na měſto k. Krawza, kotrehoż ßu ſa zyrkwineho wuczerjo do Minakaka powołali a kotryż ßo k nowemu lětu tam pſcheßydli, je ſchulſke pſchedſtejiczeŕſtwo dotalneho vikara w Nowej Wßy, k. Keŕka, kotryż je pſched krótkim pruhowanje wólbokmanoſcze wobſtał, ſa tſeczeho ſtatneho wuczerja wuſwoliko. Wón po jutrach ßwoje nowe ſaſtojnſtwo naſtupi.

S Luſka. Handrij Schneider, hižo 30 lět dźěłaczeŕ na tudyſchim knježim dworje, je wulku ßlěbornu medaillu ſa ßwěrnoſcz w dźěłanju doſtał.

S Draždźan. Na ßerbſkim kemſchenju druhu njedźelu adventa tu w Draždźanſkej kſchižnej zyrkwi ßmy ßo na ſpowjednej wuczbje k. ryczerja lic. theol. Imiſcha, fararja w Hodźiju, a na prědowanju k. fararja Kubizy ſ Bukez ſaßo ſ nowa wokſchewili a natwarili. Spowjednych ludźi běchmy do tſeczeho ſta. Na naſche lube kemſche běchu tez w ßwojej rjanej narodnej draſcze Sserbowki ſ Delnych Łužizow pſchiſchłe, kotrez w Draždźanach pſchebywaju. Jara lubo nam bě, ſo běchu ßo nam tez nowe ßerbſke bibliſke pucźniki na wſchitke dny pſchichodneho lěta ßobu pſchinjeßke. Ja ßebi, każ mi zyrkwjenz prajeſche, runje ſto a ſchtyrzyty eksemplar kupich. Tak budźemy my Dranždźanſzy Sserbjo ßo kóżdźiczki dźeń w nowym lěcze ſ tej ßamej ſchtuczku Bożeho ßkowa ſbudźicz a poßylnicz móz, ſ kotrejż naſchi lubi domach w Sserbach pſched Boże ßwjate wobliczo ſtupja. Tez naſch luby ßerbſki „Mißionſki póßoł" ßo pſches luboſcziwu ſtarobliwoſcz naſcheho ſpowjedneho wótza nětko k nam do Draždźan ſczele.

S hole. S mojim ßußodom ßmój tu a tam wobkedźbowakoj, ſo mako naſhonjeni pczołarjo kołcze cźěmno ſelene, brune abo módre barbja. To pak ßym tez ſhonił, ſo ſtej ſelena a módra barba pczołkam, ſchtoż dźěkanje wóſka a mjedu naſtupa, ſchkódnej. W nałěczu ßłónczným pruham wuſtajene ßo cźěmno ſelene wobarbjene kołcze ßylnje ſhrěja; duż pczoły ſ kołcza lětaju; dokelż pak je powětr hiſchcze jara khłódny, ſyma wbohe pczołki ſkónzuje. Łěczi pak pczołam w cźěmno wobarbjenych kołczach pſchewulka horzota ſchkodźi; pczoły ßu pſchipołdnju lěnje, a tak ßo najrjeńſchi czaß, ſo móhłe měd ſběracz, ſhubi. To ßo móhł rjez ženje njeſtanje w kołczach, kotrez ßu běłe, na běl ſchěre abo ſkotojcze żołte wobarbjene. Najlěpje wſchak je, ſo ßo kołcze na tajke měſto ſtajeja, hdźeż ßu pſched pſchipołdniſchim ßłónzom bóle abo mjenje ſkhowane.

S Wojerez. S wěſteje ſtrony je ßo prajiło, ſo Mißionſkeho Póßła, wot kotrehoż tudy kóżdy měßaz jene czíßło wuńdże, njejßu porjadnje doſtawali. Tamni czitarjo njech ßu dźenßa na to pokaſani, ſo móże Mißionſki Póßoł ßo tez na kóżdym póſcze ſkaſacz, a ſo je nětko wokoło hód prawy czaß ſa tajke ſkaſanje na lěto 1888. Tez wſchitke druhe ßerbſke nowiny, njech ßo w Pruſkej abo w Saſkej czíſchcza, móża ßo pſches liſtynoſcherja doſtawacz. — S Nydeje ßo woſjewja, ſo budże ßo tam porjadnje dale mlěcz, hdyż tez je młyn pod ſarjadowanje ſtajeny.

Se Shorjelza. Dwaj człowjeczkaj, kotrymajż, każ ßo ſda, żiwjenje wjazy lubo njebě, wojak tudomneho 1. póſnańſkeho regimenta pěſchkow czo. 19, a holza, kotraż pola tudomneho rěſnika ßłużi, 5. dezembra rano ſahe hromadże pſched měſto won dźěſchtaj a chżyſchtaj ßo tepicz. Wobaj do Nißy ſkoczíſchtaj; ale woda ßo jimaj najſkerje trochu mokra ſeſda, pſchetoż bórſy ſaßo ſ rěki wuléſeſchtaj. Holza rucze do ßwojeho bydła domoj běżeſche, ſo by ßo ſaßo ßuchu draſtu ſwoblekała; jeje nawożenja pak ßo do kaſarmow wrócźi.

S Radſchowa. Njedawno bě jedyn tudomny żiwnoſczeŕ krutwu pſchedał a ju bjes ßlěbornymi pjenjeſami tez ſe 100 hriwnowſkej papjeru ſapkaczenu doſtał. Wón pjenjeſy, do rubiſchcza je ſwjaſawſchi, nětkdże do nětkajkeje khowanki połoži. Tola kak ßo wón naſtróži, hdyż ras ſa pjenjeſami pohlada. Myſche běchu ßo do rubiſchka dałe a jo rosrymſałe. 100 hriwnowſka papjera bě do wjele ſakraßnjenych małych kuſczíczkow roskußana. Burikej ßo ſczeżka poradźi, ſ papjerjaneho dróbjaſa liczbu hromadże ſnoßycz, ſo by ßebi ju pola knjeżeŕſtwoweje pokładnizy wuměnił. Njech je tutón podawk ſ powuczenjom, ſo ßo papjerjane pjenjeſy na tajkich měſtnach khowaju, hdżeż ßo wobſchkodźicz njemóża.

W Khoczebuſu płaczeſche roźka 10,15 hriwnow. — Hdyż wóndano cżeżki wós pſches tudyſche Barlinſke torhoſchczo jědżeſche, ßunuſchtej ßo ſ njeho dwaj ßudaj ſe ſyropom a ßo rosraſyſchtej. Wóſka mějeſche wjazy hacz ſto hriwnow ſchkody; dźěczi a nękotſi próſni ludźo mějachu wulke wjeßele, hdyż ſ rukami a ſe wſchelakim ßudobjom ſyrop ſ haßy cżerpachu.

Dary ſa natwarjenje ßerbſkeho domu.

Rěczník Mütterlein tudy (na 1888) . . . . . 6 hr. — np.

S dźakom kwituje **M. Mjerwa**, pokładnik M. S.

Wußudźenja.

Kawniſki ßud. 17 lětneho cżeladnika Ssymanka ſ Wuriż, kotrehoż ßu hakle 25. novembra pſchekhowanja dla ſ jaſtwom khoſtali, dale winowachu, ſo je 16. oktobra cżeladnikej Preißej, pola kublerja Kſchiżanka w Wurizach ßłużazemu, ſe ſawrjeneje kſchinje 3 mk. kranuk. Kawniſki ßud Ssymankowe prěnje khoſtanje wo 5 dnjow powyſchi. — Kublerja Hórku w Hrubocźizach, kotryż bě pjecża ſ jeneho pola jedyn kolik, gmejnje ßłuſchazy, wotewſak, njedoßahazych dopokaſmow dla wuwinowachu.

Khoſtanſka komora. Na knježim dworje w Žiczenju běchu 21. oktobra ßwinjo rěſali. Cżeladnikomaj H. Horakej ſ Jamneho a J. E. Helaßej ſ Zokowa, kotrajż na knježim dworje ßłużeſchtaj, wóń cżerſtwych kołbaßow tak ßylnje do noßa ſtupaſche, ſo ßo ſdżerżecz njemóżeſchtaj, ßo do komory dobycz, hdżeż ßo ßłódne kołbaßy khowachu. Dokelż bě komorine wokno ſ grocżano=gaſowym kſchidłom ſawrjene, Horak gaſu ſ nożom rosrěſnu, a kſchidło wotwjertnuwſchi, wón ßwojemu towaŕſchej Helaßej hromadu kołbaßow dele poda. Sswoje rubjenſtwo wonaj w konjemzu ſkhowaſchtaj, ſo byſchtaj jo pomału ſjědkoj. Khłóſchczeju wobſkorżeneju cżeżkeho paduchſtwa dla k jaſtwu po tſjoch njedźelach ſaßudźichu.

Přilopk.

* Do korczmy w Plagwitzu wóndano wjeczor jara njewitany hóſcz pſchińdże. Natykany revolvr w ruzy dżerżo wón dżeſche: „S tymle revolvrom ßameho ßebje a kóżdeho ſatſélu, ſchtóż mi bliſko pſchińdże." Straſchny cżłowjek tez kulku wutſéli, kotraż blido pſcheraſy a zyle bliſko pſchi hoſczu nimo ſlecża, kotryż ſa blidom ßedżeſche. Hdyż pak pólzaj pſchińdże, po kotrehoż běſche korczmaŕ póßłak, ſmużity ryczeŕ rucże ſpody blida ſałéje, ſ wotkelż ſaſtojnikej napſchecżo wołaſche: „Njekhodźcze mi bliſko, abo Waß ſatſélu!" Njedźiwajcy na to, a runjeż ßo wón wobaraſche, jeho ſa khornaŕ wſachu, jemu revolvr ſ rukow wuwinuchu a jeho do jaſtwa ßadźichu.

* Pohoncz na knježim dworje Ruppertsgrün w Voigtlandże pſched wczeraſchim tydżenja wjeczor pjany do konjemza pſchińdże. Hdyż jemu ſchoßaŕ porokowaſche, ſo je ßo wopił, pjany cżłowjek ſchoßarja pſchimnu, ßwój nóż wucżeże a jón ſchoßarjej hacz do cżronkow do wutrobna ſtorczi. Schoßaŕ, młody, hakle nękotre dwaczeczi lět ſtary muż, je tak cżeżcy ſranjeny, ſo ßo jemu ſ cżeżka żiwjenje ſdżerżi.

* W Reichenbachu w Voigtlandże a 8 wokolnych wßach je wot tych ludźi, kotſiż běchu trichinojte ßwinjaze mjaßo jědli, 22 woßobow ſemrjeko, mjes tym ſo dżenßa tydżenja hiſchcze 87 cżeżcy khori leżachu. Mnoſy ſ nich maju njewurjeknite boloſcze wutracz, prjedy hacz jich ßmjercz wumóżi. Njeſbożowni, kotſiż maju jara ſaczekky, rosbubnjeny żiwot, ßmjercz blěde wobliczo a żadyn ſtawczk hibacz njemóża, ſa tym żedża, ſo by ßmjercz ſkerje lěpje po nich pſchiſchła. W Delnim Hainsdorfje je mało wobydlerjow, kotrychż je ſtraſchna khoroſcz pſchelutowała. Tajki ſbożowny je wjeßny wucżeŕ, kotryż krucże na tym wobſta, ſo ma ßo mjaßo na trichiny wobhladacz; to pak ßo njeſta, dokelż korczmaŕ, kotryż běſche ßwinjo rěſał, do trichinow njewěrjeſche. Wot cżeżcy khorych hiſchcze mnoſy wumru. Runjeż ſe wſchěch ſtron ßmilne dary pſchikhadżeja, ßo tola wſchej nuſy wotpomhacz njehodźi. Khětro cżrjódka ßyrotow ßmjercz ſtarſcheju wopkakuje.

* Sa Litowſki wulki kwaß (wokoło Memela) trjebaju ßo tele wězy: 1 howjado, 7 cżelatow, 4 ßwinje, 16 wowzow, 50 huß a kaczkow, a tykanzy wot 5 kórzow pſcheńzy. To dopomni na naſche wulke ßerbſke kwaßy. Pſchi tym kóżdy pſcheproſcheny Litwi hiſchcze nęſchto butry a teho runja ßobu pſchinjeße, podobnje każ pola naß nękotre dny do kwaßa ßo „kſchinczki noſcha", pſchi czimż młode holzy w kwaßnym domje pomhaju ßydr a zokor truhacz, wokſchewjane pſches dobru jědż a wjeßeku rejku.

* Najrjeńsche žiwjenje na Bożim ſwěcźe ma kuchař khorowateje millionarki, knjeni Astoroweje. Tónle kuchař, wěsty Schlang ſ Elsaßa, na lěto 4250 toleŕ msdy dostawa a tola niczo waricź njetrjeba, dokelž jeho knjeni ſwojeje khorosćze dla niczo jěsćź njemóże.

* 15 lět stary pjekarski wuczobnik Suchomel w Onvalu w Czechach bu wot ſwojeho mischtroweje żony czasto ſwarjeny, na czoż bo wón skónczńje tak roshněwa, so ſebi na wjeczenje myßlesche. Duż mischtrej brózeń sapali. Dokelž bo jemu zyke żně w brózni spalichu, mějesche pjekař na 1200 schěßnakow schkody; ale też ßußod, kotrehoż brózeń bo ßobu wotpali, mějesche na 1600 schěßnakow schkody. Wobaj mějeschtaj jeno ſ dźěla sawěscźene. Hdyż w brózni woheń wunídże, hólczez k mischtrowej żonje pschiběża wokajo: „Pójcźe hladacź, kak bo Wascha brózeń pali.“ Ssußod běsche dleschi cżaß priedy, hacź płomjo ſ tšěchi pjekarjoweje brózńje wupraßnu, hólza na brózeń stejo hladacź widżał; duż na wuczobnika tukasche, so je woheń sakožił, a też gmejnskeho pschedstejerja na to kedżbneho scźini. Ale nichtó bo dale wo to njestarasche. Hdyż pak posdźisicho Suchomela, kotryż běsche něschto mało kranuł, k pschedstejerjej pschiwjedźechu, a wuczobnik saßakky prějesche, pschedstejeŕ hněwny sawoła: „Njedocźinko, Ty dźě ßy tehdy brózeń sapalił!“ Wustrózany hólczez płakacź pocza a pschedstejerja proschesche, so wa. tym nikomu niczo prajił njeby. Nětko hólza żandarmej pschepodachu, kotremuż też bo wón wscheho wusna. Na jeho mkodosćź dźiwajo jeho pschißażny ßud k jasiwu na 3 lěta saßudźi.

* Wo ßwědomitym wószy bo ſ Brightona pische. Bohaty jendźelski semjan lord Daggre, kotryż rady po ßwěcźe pucźuje, běsche ßebi loni rjanu łódź natwaricź a ju na najkraßnischo wuhotowacź dał, na cżoż ßebi nashonitych, wustojnych morjakow na nju pschistaji. Hdyż chżysche ßebi ju loni wobhladacź, ßebi w Brightonje, hdźeż běsche łódź pschijěła, drożku naja a bo do pschistawa dowjesćź da, hdźeż ſ wosa skocźiwschi pohonczej poruczi, so by ſ wosom stejo doczakał, doniż bo wón njewróczi. Wóska cżakasche a cżakasche, ale lord bo njepokasa. Shoniwschi, so je bo lord Daggre mjes tym na pucźowanje wokoło zyłeje semje podał, ßebi wóska na tym měscźe maku khěżku natwaricź da a tam 385 dnjow a nozow cżakasche. Něhdźe psched dwěmaj njedźelomaj bo lord Daggre skónczńje wróczi. Sso w pschistawje na wósku dohladawschi, kotryż bo hłuboko psched nim kłonjesche, bo wón dopomni, so je jemu psched lětom kasał, tudy na njeho cżakacź. Ssmějo wón ßwěrnemu wószy 6000 toleŕ sapłaczi a jemu poruczi, so by jeho do hoscźenza dowjeśł. Psched hoscźenzom sastawschi ßebi pohoncź saßo klobuk scźeże a lordej ruku tykasche. Semjan sadźiwany na njeho pohlada. „Hischcźe schěßnak sa tónle pucź, knjeże,“ jemu wóska bo poßměwajo naspomni. Lord Daggre sapłaczi a potom w hoscźenzu na ßwoje pucźowanje wokoło semje spominasche, mjes kotrymż běsche wóska na njeho stejo cżakał, jako psched dźiwadłom.

* Wulke krejpschelecźe je bo psched něschto cżaßom na Karolinskich kupach stako, kotreż Schpanskej ßłuscheja. Gubernator, kotryż nad Karolinskimi kupami roskasuje, na kupje Ponape abo Ascension bydli. Mjes schpanskimi wobydlerjemi kupy a tukrajnymi wobydlerjemi, dźiwimi Malajemi, běsche poßleni cżaß wschelaka pschekora. Duż gubernator jenemu tukrajnemu wjerchej hrożaze pißmo póßła. Dźiwi schpaniske poßokstwo skónzowachu. Bórsy na to bo we wschelakich kónzach kupy nutnizy schpanskich kolonistow palachu. To běsche ſnamjo sběżka. Schpanske hłowne město Santjago, kotreż jeno ſ někotrych khěżow wobsteji a je ſ lohka wobtwjerdźene, na njesboże na mórskim brjosy njeleži, ale małe pok hodźiny do kraja nuts. W pschistawje stara łódź steji ſ jenej jenicźkej kanonu. Lědma běchu bo schpanske nutnizy palicź poczałe, wschitzy europsky kolonistojo do města Santjago cźěkachu. Bórsy běsche w małym městacźku telko ludu, so zyroba wjazy njedoßahasche. Duż bo gubernator rosßudźi ſ zykym ludom na łódźi wucźek pytacź. Starzow, żony a dźěcźi do ßrjedźa wsachu, a wobrónjeni mużojo jich wobstupichu. Pó cźmje bo na pucź nastajichu. S woprědka wscho derje dźěsche. Hižo bo brjohej bliżachu; tu ſ kerkow njeliczomne cźrjódy dźiwich pschiběżachu a bo do Europjanow dachu. Wjetscha pokoja tutych bu sabita. Druſy hacź k brjohej doběżachu; ale njesbożowni ßrjedź dwojeho wóhnja stejachu: wot sady dźiwi do nich tšelachu a jich sabijachu, ſ prědka łódźnizy ſ kanonu a ſ cźołmow na kraj do njepschecźela a do ßwojich ludźi tšelachu, dokelž pó cźmje ßwojich wot njepschecźela njerosesnawachu. Skónczńje hischcźe cźrjódy Malajow na cźołmach pschijěżdżechu a do Schpanskich tšelachu. A starej drjewjanej łódźi, na kotrejž běchu mnosy Europjenjo wucźek namakali, najwjetschi strach hrożesche, so ju dźiwi dobudu; pschetoż łódź běsche tak hubjena, so ani na morjo wotjěcź njemóżesche. Wumoženje pak pschińdże. Na ranje wulka wójnska łódź pschijěżdże, kotraż zyrobu a bróń pschiwjese. Ssylny wotrjad wojakow staru drjewjenu łódź wobßadźi, starzow, żony, dźěcźi a ranjenych pak wójnska łódź na kupu Manilla dowjese.

* S Kasanje bo wo żadławym njeskutku pische, kotryż je bo psched krótkim w tamnischej wokolnosćźi stał. Bur se wßy Andricźej w Kasanje rjaneho srěbza pscheda, kotrehoż běsche ßam wotcźahnuł, a sa njeho 170 rublow dosta. Do města běsche ßwoju dźowcźiczku ßobu wsał. Duzy domoj jeju nóz pschekhwata; duż w Septowje pola khěżkarki psches nóz wostaschtaj, kotruż bur derje snajesche. Khěżkarka mějesche dweju doroscźeneju ßynow, kotrajż wjeczor pytnuschtaj, so hóscź pjenjesy liczi; ale to njepytnuschtaj, so bur pjenjesy ßwojej dźowzy pschepoda. Nasajtra, wjele priedy hacź ranje saßwita, bo hoscźej na dompucź nastajischtaj. Lědma pak běsche bur hacź do lěßa dojěł, khěżkarzynaj ßynaj wós doscźeżeschtaj a pjenjesy żadaschtaj. Bur bo smużicźe wobarasche. Holczka mjes tym ſ wosa skoczi, bo khwilu w lěßu skhowa a potom do Septowa wróczo běżesche, hdźeż saßo k khěżkarzy dźěsche, pola kotrejež běsche ſ nanom pschenozowała. Dokelž pó cźmje w rubjeżnikomaj khěżkarzyneju ßynow spósnała njebě, wona hosposy wupowjeda, schto běsche bo w lěßu stako. Khěżkarka cźinjesche, jako by wo niczim njewjedźała a holczku namolwjesche, so by bo k jeje dźowzy sa helu lehnuła, pschistajiwschi, so najskerje niczo byko njeje, hacź puki, a so hižo nan nadpadnikow wotehnawschi po nju pschijěżdże. Holczka bo narěcźecź da. Bórsy na to bo ßynaj wróczischtaj, macźeri powjedajo, so staj bura sarasykoj, ale so pjenjes pschi nim namakałoj njejstaj, a so je wón pjenjesy najskerje holczży pschepodał, kotraż je bo w lěßu skhowała. Macź jimaj praji, so holczka w heli leżo spi, a so smějetaj ſ njej lóhku prózu. Holczka, kotraż běsche wscho ßkyschała, mjelczo ſ hele won saléše a bo blisko jstwinych durjow spody ławy skhowa. Duż jedyn ſ bratrow do hele saléše, a dokelž běsche hischcźe cźma, w město buroweje dźowki ßwoju ßotru sadaji. Na wschěch stawach tschepjetajo holczka spody ławy wuskoczi, kchiczo ſ domu cźeknu a w runej měrje k swońzy běżesche, kotraż ßrjedź wßy steji, a saswoni. Bórsy zyła wjeß hladacź pschiběża, schto je bo stako, a njekniczomneju bratrow na měscźe sajachu.

* S Peterburga bo wo srudnym podawku pische. Dźowka bohateho fabrikanta běsche bo psched dwěmaj lětomaj do młodeho cźłowjeka salubowała; ale jeje nan do żeńtwy njeswoli. Wschu nadźiju spuschcźiwschi młodźenz, kotryż teho runja holczku ßwěru lubowasche, ruske hłowne město loni wopuschcźi. Sboże bo jemu ßmějesche: wón pěkne město ſ dobrej saßłužbu dosta a psched krótkim wjetschu sumu pjenjes namrě, kotruż běsche jemu někajki daloki wuj wotkasał. Ssmjercź wjeßeły wón nanej lubowaneho holcża napißa, kak ßu bo jeho wobstejnosćze k lěpschemu pscheměniłe, a ſ dobom wo jeje ruku proschesche. Nan nětko do żeńtwy swoli a chżysche dźowku ſ njenadźitej powjescźu pschekhwatacź. Ale wbohemu holczu radostna powjescź tak njenadźizy pschińdże, so wona na symizu skhori a skónczńje rosum shubi.

* W jenym měscźe w Sjenocźenych Krajach Połnózneje Ameriki staj bo 19. novembra symski zyrkus a swěrjenz wotpalikoj, kotrajż ßwětosnatemu Barnumej, wobßedźerjej mnohich zyrkow, musejow a swěrjenzow, ßkuscheschtaj. Prěnju powjescź wo wóhnju poda rejenje lawow, tigrow a hobrskich ßkonow (helsantow), kotreż ßwoje rjeczasy rostorhacź pytachu. Scheścźo ßłużobnizy bo ßwěru prózowachu woheń podußycź, ale podarmo. Wuspěchej jich prózowanja to sadźěwasche, so bo dźiwich swěrjatow bojachu, kotreż każ njembre w twarjenju sakhadźachu, rejachu a rujachu. Sa pok hodźiny běsche woheń zyke twarjenja saniczik. W płomjenjach ßu tši ßkony kónz wsake, mjes nimi też hobrski běły ßkon, kotrehoż Indojo jako ßwjateho cźesćźa. 36 ßkonow rjeczasy rostorha, straschnje rujo scźěny twarjenja pschekama a bo won dobu; 6 ſ nich, a też afrikanski hippopotam (rěcźny kóń), po měschcźanskich dróhach wokoło hanjesche; w ßwojich wobpalenych kożach tele swěrjata hrósbny napohlad poskiczowachu. Sbytkne 30 ßkonow a jedyn law ſ města won běżachu. Hobrske swěriska wuhladawschi bo wobydlerjo wokolnych wßow njemako nabojachu a rucźe ßwoje khěżki a dwory sawrjechu. Bliżschu nóz law na dworje jeneho bura krumu żerjesche, kotruż běsche rostorhał; bur lawa satšeli. Też ßkony, kotreż běchu bo rosběżake, ßu mnohim wobydlerjam schkody naczinike. W płomjenjach je jara wjele schtyrinohakow, jako lawow, tigrow, wopizow a kóczkow, teho runja wjele wuwucźenych koni a konikow kónz wsako. Też je bo wscha nadoba zyrka a swěrjenza ßobu spaliła. S zyka ma wobßedźeŕ wot wóhnja na 2,800,000 mk. schkody. Każ ma bo sa to, je bo woheń sakožił; pschetoż ßłużobnik, kotryż běsche prěni woheń pytnuł a wóhnjowy signal podał, bu wot njesnateho cźłowjeka poraženy.

Cyrkwinske powjesće.

Křćenl:

Michalska zyrkej: Marczin Jan, Gustava Pawola Kschižanka, fórbarkarja w Ssmolizach, ß. — Ernst Alwin, Khorle Ernsta Nuczana, żiwnoscźerja w Wurizach, ß. — Wylem Emil, Handrija Bohuwěra Probsta, młynka w Matßezach, ß. — Jan Ernst, Jana Ernsta Schlemmera, fabrikarja na Židowje, ß. — Jan August, Jana Augusta Pötthiga, dźełaczerja na Židowje, ß. — Ernst Bohuwěr, Handrija Bohuwěra Heyna, cźeladnika w Sslonej Worschczi, ß. — Ernst Hermann, Jana Hendricha Glauscha, żiwnoscźerja w Ratarjezach, ß. — Hana Marja, Augusta Kschižanka, dźełaczerja w Ratarjezach, dź.

Katholska zyrkej: Pawol, Jana Lorenza, dźełaczerja tudy, ß. — Marja Martha, Jana Khorle Jatzki, dźełaczerja w Malych Bobolzach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 10. dezembra: Hana Měscherjez, Jana Rudezkeho, schewza w Lejnje, mandźelska (wumrje w hojeńi), 39 l. 6 m. 20 d. — 11. Hana Khrystiana Wernerez, Handrija Augusta Mitascha, khěžerja a cźěßle na Židowje, mandźelska, 28 l. 12 d.

Płaczisna żitow a produktow w Budyschinje

10. dezembra 1887.

Żitowy dowos: 2544 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pschenża . . . . . běła	8	63	8	93	8	75	8	93
= . . . . . żołta	8	16	8	33	8	4	8	33
Rožka	5	95	6	8	6	1	6	33
Jeczmjeń	6	1	6	16	5	98	6	8
Wowß	4	80	5	—	4	75	5	—
Hroch	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	1	90	2	20	—	—	—	—
Butra . . . 1 kilogr. . .	2	20	2	40	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 = . . .	7	—	16	—	—	—	—	—
Rżana muka . 50 = . . .	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno . . . 50 = . . .	2	50	2	80	—	—	—	—
Sklóma . . 600 = . . .	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 815 schtuk, schtuka . .	7	—	19	—	—	—	—	—
Pschenczne wotruby	3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby	4	—	4	25	—	—	—	—

Draždźanske mjaßowe płaczisny. Howjada 1. druźiny 55—59 mk., 2. druźiny 50—54, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncze rěsneje wahi.

Wjedro w **Londonje** 16. dezembra: Symnische.

Żiwnoscź ſ 15 kórzami leżomnoscze, 3/4 hodźiny wot Budyschina, je se wschěm, kaž steji a leži, na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

W Porschizach je **khěża** cźißko 37, ſa rjemjeßlnika ßo derje hodźaza, na pschedań. Dalsche je tam pola wobßedźerja shonicź.

Woschtot

je tunjo na pschedań pola wojnarja **Rěmza** w Manjowje.

6 ßypnych khachlow ſa restawrazije a rejwanske łubje ßo hodźazych je tunjo na pschedań na kamjeńtnej haßy 31 po 1 skhodźe.

Ssylna **ßuproschna ranza** je na pschedań w Rakezach cźo. 44.

Czorny kaschemėr

jenoż cźistowołmjany w snatej dobroscźi po starych płaczisnach porucza **H. Kayser** 10 na żitnej haßy 10.

Drjewowa awkzija.

Na Sderjanskim hajnischim revěrje ma ßo **wutoru 21. dezembra t. l.**

90 ßuchich khójnowych dołhich hromadow

pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk awkzije dopołdnja w 9 hodźinach pola Cźelchowa.

Tachantske revěrske sarjadnistwo w Sderi, 11. dezembra 1887.

Kubasch.

Pjeńki.

W Hucźinjanskej holi blisko Mużakowskeje hole a pschedwórnischcza je něhdże 80 rm. ßuchich khójnowych pjeńkow, hromada po 6 mk. 50 np. na pschedań.

W Maleschezach, 13. dezembra 1887.

Wyschschi hajnik **Sachße.**

Oberländerowa kowarnja w Budyschinje

na snutskownej lawskej haßy cźißko 6

kowane żelesne róle do khachlow (niz late żelesne, kotrež ßo lohko puknu), teho runja **khachlowe durczka, blyskowody, wrota, lěßyzy, wobhrodźenja wokolo rowow, durjowe wobbitki atd.** po tunich płaczisnach porucza.

K hodam

poruczam po tunich płaczisnach wschu tworu, k pjecźenju nusnu, kaž **zokor, rósynki, mandle, koruschki, paleny** a **njepaleny khofej** w wubjernej dobroscźi, dale wulki wubjerk **zokroweho pjecźiwa** na **bożodźeśezowy schtom,** teho runja wschelakore **ßwězy** a **worjechi.**

S dobom na ßwój bohacze wuhotowany a derje wothladany

sklad zigarow a winow

kedźbne cźinju. Pschede wschěm dale poruczam **woprawdźity kognak, rum** a **arak** w najlěpschej dobroscźi, staru wotlezanu tworu hischcźe po **starych tunich** płaczisnach.

Hermann Kschižank w Bukezach.

Flanel k koschlam w wulkim wubjerku stary łóhcź po 16 np. hacź k 6/4 schěrokim najlěpschim elsaskim kajkoscźam; **kalmuk** stary łóhcź po 28 np.; 6/4 schěroka tołsta **wołmjana tkanina** k ßuknjam stary łóhcź po 30 np.; tołsty **köper** w nowych, rjanych druźinach; **lama** dwójzy schěroki stary łóhcź po 60 np.; **zychi,** 6/4 schěroke, łóhcź po 22 np.; **barchentowe koschle** hižo po 1 mk.; **cźischcźane schórzuchi** we wschěch wulkoscźach; **běły, módry, rubjany płat** we wschěch schěrokoscźach jara tunjo, **żidźane, połżidźane, wołmjane, połwołmjane, bawmjane rubischka** atd. poruca

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Destillazija Ad. Rämscha

w Budyschinje pschi butrowych wikach

porucza ßwoje wubjernje **cźischcźene palenzy**

cźißko 1 w cźwizach po 8 litrach a wjazy, liter po 30 np.,
= 2 = = 8 = = = = 28 np.,

pschi jenotliwych litrach ßo płaczisna wo 2 np. po litrje powyschi,

dwójne likěry liter po 75 np. we wschěch druźinach,

jednore ßłódke palenzy liter po 50 np.

Wschě palenzy ßu po najlěpschich rezeptach dźěłane a w snatej **cźistoscźi** a **ßłódkoscźi** wostałe.

K kwaßam, kschcźischnam atd. ßu wone ßwojeje hódnoscze woßebje poruczicź; też ßo ßudobja ſa nje wupożcźuja.

Płaczisny ſa palenzy cźißko 1 a cźißko 2 ßu tak wobliczene, so ßo hnydom sapłacźa.

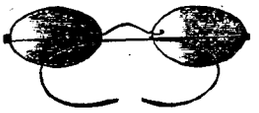

Bryle,

ſa kóżde wóczko pschihódne,

porucza **Joh. Gäth** 1 na hospitalskej dróży 1.

Nowolětne khartki

w najkraßnischim a najwjetschim wubjerku porucza

Gustav Rämsch

21 na bohatej haßy 21.

Bukeczanska klampnarnja.

Sswoju **hodownu wustajenzu,** kotruż ßym lětża wulkotnje wuhotował, dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam a proschu, mje dobroczźiwje woppytacź.

Wulki wubjerk **lampow** a **blachowych tworow, schkleńczanych, porzelanowych** a **galanterijowych tworow, hrajkadkow, pschihódnych kwaßnych** a druhich składnostnych darow.

Bruno Patsch, klampnar w Bukezach.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Na žadanje herbow njebo wulkeho ſahrodnika Jana **Kudźele** w Ssmochćizach maja ßo leżomnoſće, k jeho ſawoſtajenſtwu ßłuſchaze

a) wulka ſahrodniſka žiwnoſć cźißko 11 wopalneho kataſtra a fol. 4 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihi ſa Ssmochćizy, wobſtejaza ſe ſahonow cźißko 11a, 11b, 32, 51, 57, 63, 98, 115, 136, 161, 162, 163 a 166 ſahonſkich knihow,

b) polo fol. 24 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa Ssmochćizy, wobſtejaze ſe ſahonow cźißko 114b, 137 ſahonſkich knihow,

c) polo fol. 26 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa Ssmochćizy, wobſtejaze ſe ſahona cźißko 33 leżomnoſtnych knihow,

po leżomnoſtnych knihach hromadźe 5 hekt. 40 arow = 9 akrow 31 □prutow leżomnoſćе wopſchijaza a ſ 193,97 dawkſkimi jenoſćemi wobćeżena, wot wießnych grychtow na 10,000 mk. takſěrowane,

4. januara 1888 dopoldnja w 11 hodźinach

w Ssmochćizach na měſtnje ßamym dobrowólnje na pscheßadźowanje pſchedawacź.

S pokaſanjom na wuwěſchk, na tudomnej ßudniſkej tafli a w Winklerez korczmje w Ssmochćizach wupowßnjeny, pscheßadźowanſke wuměnjenja a wućah ſ leżomnoſtnych a ſahonſkich knihow wopſchijazy, ßo na kupjenje ſmyßleni proſcha, ßo mjenowany dźeń w Kudźeliz wulkej ſahrodniſkej žiwnoſći ſeńcź, ßo k ßadźenju ſamolwicź, ßwoju płaćenja-kmanoſć dopokaſacź a dalſche wotcźakacź.

W Budyſchinje, 15. dezembra 1887.

Kralowſke hamtſke ßudniſtwo.

Meuſel. Abl.

Najlěpſche, derje ßo hibaze

Draždźanſke ßuche droždźe

poručzatej wſchědnje cźerſtwe

Ernst Glien na žitnych wikach a
J. T. Glien na drjewowych wikach.

Wulke róſynki

punt po **25 np.**

porucźa jara tunjo

Richard Pötschke

pſchi hłownym torhoſchcźu

pódla měſchcźanſkeje haptyki.

Khorla Barthel

w Budyſchinje ſ napſchecźa měſchcźanſkeho theatra

porucźa po tunich płaćišnach:

porzelan, kamjeninu, ſchkleńcźane ßudobje, taflojtu ſchkleńzu, ſchpihele, pupy, pupjaze hłowy atd.

---

2 łóhcźi ſchěroki płat ſa cźeledź łóhcź po 40 np., teho runja wjetſche dźělby **ſbytkow draſtnych tkaninow** wſchelakeje barby po najtuniſchich płaćišnach porucźa

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Wſchě druźiny korjenjow, zyłe a tołczene,
běły a cźorny pópjeŕ,
mazißowe kwěty, turkowſki pópjeŕ,
nowe koruſchki, majoran, thymian,
zymt, zeylonſki zymt, naliki,
tykanzowe koruſchki, ſafran, zitronowy wolij,
koruſchkowy wolij,
mandle, zitronat, orangeat

porucźataj najtuńſcho

Strauch & Kolde,

na kamjeńtnej haßy 3, na kamjeńtnej haßy 3,

drogowe khlamy k ſłotemu worłej.

Hudźbne hrajadła

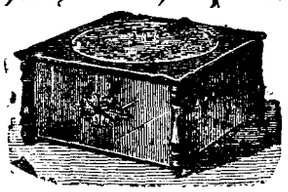

ſa dźěćźi hižo po 1 mk. 50 np.,

ariſtony, herofony, fönixy (nowe),

něhdźe 1000 kuſkow hrajaze,

albumy, kaſchćiki ſa ſchicźe atd.

Porjedźenje, kaž je ſnate, dobre a tunje. Też ßo płaćišna rad do prědka praji.

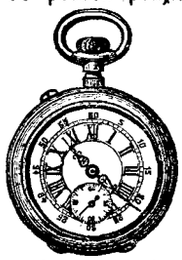

Wjetſchi dźěl ſtarſchich dobrych cźaßnikow, bjes nimi

regulatory,
ſcźěnſke cźaßniki,
cźaßniki ſ wobłukom,
dyhſacźne cźaßniki,
budźerje

ßo pod nutſkupnej płaćišnje wupſchedawaju. Wopytanje mojich khlamow je ſajimawe a wěſcźe ſa kóždeho wužitne.

J. G. Schneider,

cźaßnikaŕ pſchi lawſkej wěži
delka a po 1 ſkhodźe.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucźa **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Khofej

jara derje ßłodźazy wot najtuńſchich hacź do najdróſchich druźinow porucźa **Hermann Klemm** na bohatej haßy.

Jerje

wulke tucźne ryby po 3, 4 a 5 np. porucźa

Hermann Klemm
na bohatej haßy.

Dobry zokrowy ſyrop

punt po 20 np. porucźa

Jan Wjenk
na ſwonkownej lawſkej haßy 38.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zyłych tunach hiſchcźe tuńſcho, porucźa

Th. Grumbt.

Nowołětne khartki,
domjaze žohnowanja,
kwětki
do wopomnjeńſkich knihow,
ſbožopſchejeŕſke liſtna,
piſßanu papjeru,
wobraſate liſtna,
wobraſate knihi,
pychu na božodźeſcźowy ſchtom,
protyku k wottorhanju,
protyki wſchěch druźinow,
ſłoto a ßłěbro na worjechi

porucźa po tunich płaćišnach w wulkim wubjerku

Gustav Rämsch
na bohatej haßy 21.

Nowołětne khartki,

najnowſche muſtry, w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćišnach porucźa

Hermann Kſchižank
w Bukezach.

W wudawarni Serb. Nowin je dostacz ja 3 np.

Boża nóz.

Sestajana wot **Jurja Jakuba**, duchowneho w Njeßwaczidle.

Komody,

koża, khamory atd., derje a trajnje dźełane, porucza po tunich płaczisnach

Hermann Hofmann
na taschbarku 2.

Khosej

jara derje a ßylnje ßkodźazy porucza po jara tunich płaczisnach,

ßyry punt hižo po 110 np.,
paleny punt hižo po 130 hacz do 160 np.,

Jan Wjenk, rodźeny Sserb, na swonkownej lawskej haßy 38.

Czerstwe njeßelene

jerje

k warjenju a k pjeczenju punt po 12 np.

porucza płaczisny hódno

Gustav Küttner
na ßerbskich hrjebjach 4.

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parokódźna jěsba
ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
měßacznje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacznje 1 raz.

Towarstwowe póstske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu pucźowansku skladnosć ja kajutowych a bjeskubjowych pucźowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797
Carl Meisel w Budyschinje.

Na hodowne blido.

W składze towarstwa **Maćicy Serbskeje** a pola jeje pokładnika k. překupca **M. Mjerwy** w Budyšinje su tute knihi na předań:

1. **Nowa zběrka melodiji k hornjołužiskim pěsnjam** (wot L. Kuby, Michała Hicki, J. Pana a P. Starca). Zhromadźił Ludwik Kuba. Ze zawodom wo hudźbnym wumjełstwje łužiskich Serbow. 1887. Płaći 1 hriwnu.
2. **Písně lužické** (Serbske ludowe pěsnje z češkim přełožkom). 65 serbskich pěsničkow a 20 serbskich reji. Hodźi so spěwanskim towarstwam za serbske koncerty, dokelž je kóžda pěseń dwójcy komponowana za spěw a za fortepiano. 2 hriwnje.
3. **Wěnc narodnych spěwow** hornjo- a delnjołužiskich wot K. A. Kocora. 1 hr. 50 p.
4. **Šěsć spěwow serbskich** za tenor abo sopran z přewodom fortepiana wot K. A. Kocora. 1 hr.
5. **Towařšny Spěwnik** wot K. A. Fiedlerja. Zwjazany 1 hr. 50 p.
6. **Štyrihłósne mužske chory** wot K. A. Kocora. 50 p.
7. **Swětłoćišćowa podobizna J. E. Smolerja.** 1 hr.

(Hodźi so wosebje za sale serbskich towarstwow.)

Też su wšě druhe wědomostne a ludowe knižki a knihi maćičneho składa tam dostać. Kupujće!

Sswoju

hodownu wustajenzu konfiturow, schokoladow, njedowych tykanzow

a

pjeczwa na bożodźěsczowy schtom

w **wulkim** wubjerku a **najlěpscheje** dobrosczе po najtunischich **fabrikskich płaczisnach** dobroczinwemu wobkedźbowanju porucza

W. Müller, konditor

na mjaßowym torhoschczu 7.

Pschi pschedawanju ßo też **ßerbski** rěczi.

Słote a ßlěborne cžaßniki

ja mužow a žony,

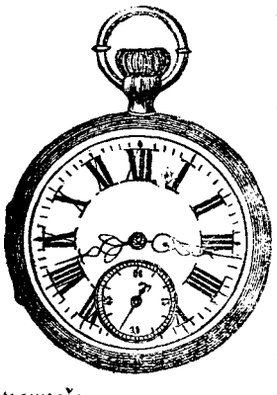

teho runja **cžaßnikowe rjeczaßy,** bijaze a njebijaze **regulatory, budźerje,** něhdźe 50 družinow, **sežeńske kukate cžaßniki** w najnowschich mustrach.

Waterburyske cžaßniki

(papjerjany zyfernik, bjes bantow, bjes sekundy) ja **9 mk.**

Felsenburgske cžaßniki

(ſ emaillirowanym zyfernikom, ſ bantami, ſe sekundu) ja **10½ mk.,** poßlednische ßu jara dobre a trajne a ßo ja nje 3 lěta dołho rukuje,

porucza **J. G. Schneider,**
cžaßnikař pschi lawskej wěži delka a po 1 skhodźe.

Mitaschez tyscherńja w Bukezach

porucza cžeßczenym Sserbam ßwój skład hotowych rjenje a derje wudźěłanych **möblow,** prostych kaž też woßebnych **komodow,** hižo po 15 hriwnach a drózscho, **kschinjow,** wschelakich **khamorow** a **sekretarow, blidow, kanapejow,** rjanych wjerczenych **drastnych stejadłow** atd.

Skoro nowy kožuch je płaczisny hódno na pschedań na bohatej haßy 26 po 1 skhodźe.

W Hucžinjanskej piwarni

budźe ßo póndźelu 19. dezembra popołdnju w 5 hodźinach **młode piwo** pjelnicź.

„Lipa“

změje — da-li Bóh — njedźelu 18. hodownika dla dowuradźenja za hodowny swjedźeń swoju měsačnu zhromadźiznu, na kotruž chcyli so wšitcy zeńć.

Wo to prosy **předsydstwo.**

Dwě wobydleni stej na pschenajecze w Delnjej Hórzy cžo. 49.

Ródneho woženjeneho hejtmana pyta k nowemu lětu 1888 Lasowske knjejstwo.

Dźěłaczerska ßwójba dostanje wobydlenje w maßiwnym twarjenju a běrnischczo na **Wutokczanskim knježim dworje.**

Młodeho **rólneho pohonca** a **hródźnu dźowku** pyta k nowemu lětu **Wutokczanski knježi dwór.**

Czeledź

pyta k nowemu lětu pschistajaza žona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy 9.

3 pohonczojo, 2 tsecźakaj, 4 dźowki wot 17—18 lět ßo pytaju psches pschistajazu žonu **Schmidtowu** na kamjentnej haßy 31 po 1 skhodźe w Budyschinje.

Krawski trajne dźěło dostanje pola **Jana Dejki,** krawskeho mischtra na hrodowskej haßy 7 w Budyschinje.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k bližschim jutram pod pschihódnymi wuměnjenjemi **wuczobnika** pytam.

Carl Noack w Budyschinje.

Wuczobnik ßo pyta.

Młody człowjek, kotryž chce zakty a khléb pjez nawuknucź, może pod pschihódnymi wuměnjenjemi w **Wiczasez** pjekarni w **Njeßwaczidle** do wuczby sastupicź.

J. Senda, pjekař.

Ssylny młody człowjek, kotryž chce mkynstwo nawuknucź, może pod pschihódnymi wuměnjenjemi do wuczby stupicź. Hdźe? je shonicź w wudawarni Serb. Now.

Czeßczranjaze ßkowa, kotrež ßym w Zintlerez korczmje w Rakezach 10. dez. pschecźiwo žiwnosczerjej **Kloßej** w Kamjenej rěczał, nasad bjeru.

Khorla Strümba, czeßla w Rakezach.

(K temu cžißku pschiloha.)

Pschiłoha k cžißłu 51 Serbskich Nowin.
Ssobotu 17. dezembra 1887.

K pschedstejazemu **hodownemu pjecženju** ßwoju wubjernu k pjecženju kmanu

pscheńcžnu muku

poruczamy. S pocžesczowanjom

Budyska ßukelna fabrika a khumschtny młyn

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

K hodam

poruczam ßwój wulki skład **spěwaŕskich, biblijow, wobkhadnych sapißnych knihow, pjenježnych móschnjow, zigarowych etwijow, drastnych dźeržakow, servißow sa kurnu potrjebu, pißadłow, schwalcžiskich kaschcžikow, pißaneje papjery, wobrasatych listnow, protykow, pychu na božodźěsczowy schtom, słoto a ßlěbro na worjechi, materialije k pißanju a ryßowanju** atd. po tunich płacžisnach.

A. Schöncke

na hauensteinskej haßy (hdźež ßo prjedy butra pschedawasche).

Rósynki

punt po 25, 30, 40 a 50 np., najlěpsche **sultania-rósynki, małe rósynki, mandle** ßłódke a hórke, **zokor** drobny a w pokrutach, **zitronat,** teho runja wschě koruschki k pjecženju porucža po najtunischich płacžisnach

Hermann Lemke

na mjaßowym torhoschcžu 8.

Se ßwojeho składa hischcže **stareho** dobreho

khofeja

poruczam

sup. Campinas punt 115 np.,
ff. Guatemala „ 120 „
ff. Honduras „ 130 „
ff. Neilgherry „ 140—160 np.,
ff. žołty Java „ 130—160 „

paleny

punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np., jenož w **derje** a cžiscže ßłodźazych družinach.

Th. Grumbt

w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Turkowske ßłowki

punt po 30 a 40 np., **amerikanske** na koleska krane jabłuka ßu doschłe a porucža je

Th. Grumbt.

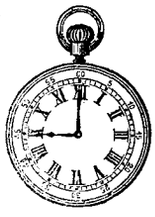

Franz Marschner

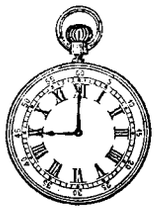

cžaßnikaŕ

w Budyschinje na bohatej haßy 9 ßwój derje srjadowany skład dobrych **cžaßnikow** a **cžaßnikowych rjecžasow** dobrocžiwemu wobkedźbowanju porucža.

Sprawne poßłuženje — rukowanje na wjazore lěta — tunje płacžisny.

Porjedźenja ßo derje a tunjo wuwjedu.

S dobom na to kedźbne cžinju, so ßerbski rěcžu.

K hodownemu wobradźenju

poruczam w wulkim wubjerku:

ßerbske a němske spěwaŕske w dobrych swjaskach, **albumy sa fotografije a k sapiskam, wobrasate knihi, portemoneje, etwije sa zigary, wobłuki wokoło fotografijow** we wschěch wulkoscžach,

sbožopschejeŕske khartki

w wulkim wubjerku,

listnu papjeru a kuwerty w woßobnych kaßetach, **sapißne knižki, pißanske mapy, mapy sa hudźbne dypki, protyki na lěto 1888, wschu pißansku potrjebu, kascheziki s barbami, wobrasate listna, pißanu papjeru atd.**

E. Rafeld

w Budyschinje na kotołskej haßy.

Wupschedawanje.

Staroby dla s krawstwom pschestanu a teho dla wschu seschitu drastu kaž **symske swjeŕschniki, symske žakety, kholowy** atd. po tunich płacžisnach wupschedawam.

Jan Scholta na garbaŕskej haßy.

Dźělbu wubrakowanych zigarow

wschelakeje barby w jenajkej **dobrej,** miłej kajkoscži pschedawam 100 scht. po 2 mk. 50 np. (pruhi 10 scht. po 25 np.) — sa kurjerjow 4 np.-zigarow ßo hodźaze.

Wschelake sbytne družiny 100 scht. po 2 mk. 25 np., dale sbytk dźěrkatych zigarow 100 scht. po 2 mk. 70 np.

Wschě družiny ßo derje pala!

Rolkaty tobak punt po 50 np. a dróžscho (zyła róla punt po 47 np.), teho runja **krany tobak** po wasy a w pakcžikach.

Krane rjepiki, najlěpscha twora, punt po 40 np., ßnadnische družiny po 35 a 30 np.

W. H. Conrad

na bohatej haßy 13.

Najlěpsche amerikanske

tobakowe rjepiki

(njekrane) punt po 30 a 35 np. porucža **W. H. Conrad.**

Wote mnje sawjedźene tkaniny, sa kotrychž hódnoscž rukuju, ßo kóždemu kupzej spodobaju.

Wubjerne cžorne židźane tkaniny.

Najtuńsche płacžisny.

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcža.

Pscheńcžnu muku

na walzach mlětu

I. družinu měrzu po 90 np.,
II. „ „ „ 70 „
III. „ „ „ 60 „

porucža

August Bjar

w Lipicžanskim młynje.

Richard Neumann

na suntskownej lawskej haßy porucža ßwoje kolonialtworowe khlamy w jenož dobrych kajkoscžach po tunich płacžisnach.

Pschi wotewsacžu wjetschich dźělbow ßo nižscha płacžisna wobliczа.

Jerje

wulke a tucžne po 3, 4 a 5 np. porucža

Jan Wjenk

na swonkownej lawskej haßy 38 pódla Schraderez konditaŕnje.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſczach

po ſpodźiwnje tunich płaczíſnach.

Filzowe czrije a tofle

najlěpſchi wudźělk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchczźniki

jenož ſ barbunjepuſchczatych tkaninow a ſ roſczenymi kijemi **po fabrikſkich płaczíſnach.**

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22.

Emma Vorwerkowa

porucza ßwój ſkład **paletotow, żaketow** a **plüſchowych pjeſlow** w bohatym wubjerku po najtuniſchej płaczíſnje.

Herrmann Darſchau, ſchtrympar

na ſchuleríkej haßy czißło 1,

porucza ßwój wulki ſkład **ſchtrympowych tworow** ßamßneho dźěła a ſnateje hódnoſcże, teho runja wubjerne **pſchedźeno k ſchtrykowanju** po wurjadnje tunich płaczíſnach.

Czinju woßebje na to kedźbne, ſo ßobotu a hermanki w budże na torhoſchczu wjazy njepſchedawam, a teho dla ßwojich czeſczenych wotebjerarjow proſchu, ſo bychu ßo pſchi potrjebje do mojich khlamow na ſchuleríkej haßy czißło 1 podali.

Nichtó, kotryž chze **lama** a druhe **draſtne tkaniny** kupowacz, njech njeſabudże, ßebi najprjedy **mój** ſkład wobhladacz, dokelž budże pſches wubjerk a tunje płaczíſny kóždy pſcheßłapnjeny.

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcża.

K hodownym daram

ßwój ſkład **bělych płatowych a bawmjanych tworow, wolmjanych tworow, barchentowych koſchlow, kholowow, ſchórzuchow we wſchěch wulkoſczach, ſchtaltow, żidźanych rubiſchkow, ſchlipßow ſa mužſkich, dybſaczných rubiſchkow, wolmjaneho a bawmjaneho pſchedźena k ſchtrykowanju a heklowanju atd.** k dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczam.

Auguſt Reiß na ßerbſkej haßy.

Pópy, klobuki, khapiczki, pjeſliki, lazki, nohajzy a **ſtupnje** w wulkim wubjerku porucza

Auguſt Reiß na ßerbſkej haßy 8.

H. M. Schmidt

pſchedeſchczźnikowa fabrika

8 na hłownym torhoſchczu 8

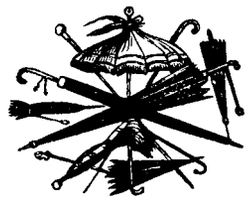

porucza k pſchihódnym **hodownym daram pſchedeſchczźniſki w wulkim wubjerku:**

ſ **kópra** hižo po 1 mk. 25 np.,
ſ **zanelky** = = 2 = — =
ſ **pokżidy** = = 4 = — =

Pſchede wſchém poruczam **tkaniny, ſa kotrež rukuju.** Dale **czeżkożidżane pſchedeſchczźniſki** po **najnowſchej modze** a **najtuniſchich** płaczíſnach.

Poczehnjenje a porjedżenje pſchedeſchczźnikow derje a tunjo.

W kupnizy. **Louis Gadt** W kupnizy.

pſchi torhoſchczu.

K pſchedſtejazemu **naſymſkemu a ſymſkemu czaßej** ßwój bohaty ſkład hotowych **nadwobleczjow, hiplow, ſwobleczenjow** atd. ſa mužſkich a hólzow ſ jenož czíſtowołmjanych dobrych tkaninow, w mojej ßamßnej dźěkarni dźěkanych, po wurjadnje poniżenych płaczíſnach poruczam.

Draſta, po měrje ſkaſana, ßo, każ je ſnate, derje pſchiſtejaza a elegantna ſeſchije.

Ssukno a bukſkin

ſtary łóhcz hižo po 2 mk.

porucza **k praktiſkim hodownym daram**

Bruno Grohmann,

pſchedawarnja ßukna pſchi hłownym torhoſchczu 9.

Sswój wulki ſkład hotowych **pjelſchczowych tworow** k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza

Heinrich Lange

9 pſchi żitnych wikach 9.

Wudźělane **ezorne** a **běle pjelſchczowe koże** po najtuniſchich płaczíſnach.

Mydlarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaczíſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydka,** każ tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wězow ſaßo poniżika.

Wſcho je jara tunje.

Laterna magica „Climax“,
camera obscura,
ſtereoſkopy,
dźiwadłowſke kukatka,
dwójne dalokowidy,
dalokowidy,
bryle,
tłóczniki atd.,
barometry wſchěch drużin.,
thermometry,
alkoholometry,
parne maſchiny,
elektriſérowanſke maſchiny,
indukzijſku naprawu,
ryßadła,
deſki ſa ryßowanje

porucza w bohatym wubjerku

G. Kloeppel, něhdy Ad. Wagner,

optikuß a mechanikuß na hauenſteinſkej haßy.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 52. **Sobotu 24. decembra 1887.** **Lětnik 46.**

Hodowny khěrlusch 1887.

Dźenßa nam je porodźiła
Knjeżna Ssyna Božeho,
A ßo na nim swjeßeliła,
Wjeßel s njej ßo, cźlowjeństwo!

Jandźeljo ßo wjeßelachu
Na tym lubym dźěcźatku,
Nam też wo nim powjescź dachu
A naß k njemu póßłachu.

K žłobej stupmy w ßwjatej hrosy
S pokorjenjom hłubokim!
Duscha, wjeßel ßo na Bosy!
Ssyn je s tobu, ty ßy s nim.

Tón, kiž s Wótzom jenak knježi
A kiž s kralom wěcźnje je,
Bjes króny a cźesćze leži
Tu we wulkej khudobje.

Móże dźiw schtó pósnacź Boži,
So wón kraßnoscź wopuschcźi,
Cźesćź wschu ßwoju wotpołoži
A ßo cźlowjek narodźi!

So wón na semi ßo sjewi
Jako mólcźke dźěcźatko
A też wumrjeł je na drjewi,
So by wumóhł cźlowjeństwo?

Njebychmy ach měli jeho,
Bychmy byli shubjeni;
Prawdoscź wukhadźa nam s njeho,
S nim ßmy Wótzej spodobni.

Dźenßa nam je porodźiła
Knjeżna Ssyna Božeho,
Hwěsda hnady saßwěcźiła
Je cźi, hrěschne cźlowjeństwo.

Spěwaj, duscha wumóżena,
Spěwaj s dźaknej wutrobu!
Spěwaj wulzy swjeßelena,
Spěwaj Ssynej Božemu!

S nim ßwjecź nětko kraßne hody!
Wopomń, schto psches njeho masch!
Khwalcze khěžki, khwalcze hrody:
Tu Immanuel je nasch!

D.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W sakskim ßejmje 16. a 19. dezembra krajne żelesniży na dnjowym rjedźe stejachu. S wjazorych stron ßo pschi debacźe na wschelake njedostatki żelesniskich wosow pokasa. Bjes druhim ßo sapóßłanz Ullrich wobcźeżowasche, so wschě wuhlo wożaze wosy postajene 200 zentnarjow njewopschijeja, hacź runje dyrbi ßo tola sa 200 zentnarjow nakłada płacźicź. Ssu ßo wosy nadeschłe, kotreż hacź do 35 zentnarjow mjenje postajeneje wahi wopschijachu. Dale ßo pschecźe wupraji, so bychu ßo pschichodnje nowe wosy, na kotrychž spinarjo ßydaju, s kitazej khěžku twariłe. Statny ministeŕ s Könneritz ßlubi, so chże wuprajene pschecźa rospominacź a njedostatki po móżnoscźi wotstronicź. Komora na to bjes debatty pschiswoli sa powjetschenje sarjadniskeho twarjenja na dwórnischcźu w Warnokcźizach 53,400 hr., k pschewjedźenju jeneho pucźa w Röderawje 42,700 hriwnow, tu ßamu sumu sa powjetschenje Mohlsdorfskeho sastanischcźa, 64,600 hriwnow k powjetschenju Hohensteinskeho a 46,300 hriwnow k powjetschenju Sebnizskeho dwórnischcźa. — Bjes żelesnizami, wot knjeżerstwa k twarjenju poruczenymi, finanzna deputazija ßejmej poruczа ßlědowaze twaricź: sekundarnu żelesnizu wot Mügelna do Geisinga, sekundarnu żelesnizu s Berthelsdorfa do Großhartmannsdorfa s pobocźnej żelesnizu s Branda do Langenaua, sekundarnu żelesnizu wot Freiberga do Halsbrücka, jenu tajku wot Budestez do Kumwałda, a teho runja jenu wot Schlettawy do Crottendorfa. — Sakoń wo nowym sarjadowanju rentow a wuhaschenju wotpłacźenych rentow, kaž też pomoznych rentow w leżomnostnych a hypothekskich knihach je ßejm jenohłóßnje pschijał. Dalschemu knjeżerstwowemu sakońskemu nacźiskej, powinoscź wojerskich woßobow k gmejnskim dawkam nastupazemu, ßejm teho runja, tola s wuwsacźom 5 sozialdemokratiskich hłoßow, pschihłoßowasche.

— Se żadnej pschesjenoscźu je khěžorstwowy ßejm wojerskej pschedłosy, podlěschenje służbneje powinoscźe krajneje wobory a krajneje hotowoscźe (Landsturm) nastupazej, pschihłoßował. Wschě strony, s wuwsacźom sozialdemokratow, mějachu sa nusne, so ma ßo brónitoscź němskeho wójska dźiwajo na hrożazy wójnski strach po móżnoscźi pschisporicź. Wójnski ministeŕ Bronsart pschicźiny rosestaji, kotreż Němskej kasaja, ßwoju wojersku móz poßylnicź. Chżemy s Božej pomozu tak ßylni bycź, so móżemy kóždemu strachej s měrom napscheczo hladacź. S wotkal hrosy strach? Sawěscźe niz s wójnskich požadanjow sjenoczenych knjeżerstwow abo s někajkeje nascheje politiskeje strony. Strach hrosy jenoż s móżnoscźe nadpadneje wójny, pschecźiwo nam naměrjeneje, k kotrejž móże ßo psches rospalitoscź naschich ßußodow lohko dóńcź. Njehladamy wójny, tola dyrbimy ßo na nju pschihotowacź, so bychmy ju s cźesću wobstali. Ssmy ßylni — móżemy tak ßebjewědomje rjez, tola njejßmy, roshladamy ßo koło wokoło ßebje, doscź ßylni. Njech ßo wobstejaze swjaski s druhimi krajemi najwyschsche waża, dyrbimy tola na to dźiwacź, so je w wójnje wscho njewěste, wěsta je jenoż dowěra k ßamßnej mozy. A tale dowěra nima jenoż w naschim ludu poßylnjena bycź, ale s nascheje brónitoscźe dyrbi też wěstoscź wukhadźecź, so ßo naß jako njepschecźela boja a jako swjaskarja pytaja. Psches dźělenje krajneje wobory do prěnjeho a druheho wotdźělenja ßo też pschi mobilisaziji drohi cźaß salutuje a ßo mobilisazija psches to pospěschi. Nadźijamy ßo, so je dźeń woprawdźiteje pruhi noweho srjadowanja hischcźe nasdala, pschińdźe pak wón, dyrbimy derje pschihotowani bycź. Na to Bennigsen, wjednik narodno-liberalneje strony, namjetowasche, pschedłohu pschijecź prajizy: „Njemóżemy ßo sminucź, sakoń pschijecź. Njesda ßo, so ßměmy ßo nadźecź, so ßo měr hischcźe dołho sakhowa. Němska je wscho cźiniła, so by ßo sko wotwobrocźiło. Ssydomnacźe

lět dołho je ßo Němska ßwěru prózowała, měr Europje sdżerżecź. Njejßmy żenje hrosyli — schtoż w mjenje wótrowidżazych kruhach pschezo njewopschijachu — ßmy kschiwdu ſ druheje strony symnje a měrnje snjeßli. Pschedkoha je móhł rjez poßlednje namołwjenje, so bychu w ßußodnych statach wójnſkemu schcźuwanju napschecźo stejeli. Brěmjenja, wobydlerſtwu ſ pschedkohu nakładżene, ßu jako pjerko lohke pornjo skemu, kotrež by shubjena wójna sa ßobu měła. Budźmy wědomi ßwojeho wulkeho nadawka a wostajmy ßo w tutym cżaßu wscheho wadżenja." Eugen Richter, wjednik němsko-ßwobodneje strony, teho runja sa to rěcżeſche, so by ßo kóżdy njepschecźelſki nadpad ſ powschitkownym napjecźom mozow wotpokasał. Dźiwanje rěcź saſtupnika katholſkich Němzow, Windhorſta, ſbudźi, kotryż praji: Wukraj by ßo jara sjebał, hdy by ßo na njejednotu bjes němſkimi stronami sepjerał. Jeniczży sozialdemokratiſki sapóßłanz Bebel pschecźiwo poßylnjenju wójſka rěcżeſche, dokelż żaneho wójnſkeho stracha widżecź nochżeſche a ßebi żadasche, so bychu ßo najprjedy dawki ponižiłe. Wojerſku pschedkohu skóncźnje 28 stawnej komißiji k dalſchemu rospominanju pschepodachu. Hižo nětkole je wěſte, so ßo wojerſka pschedkoha, hdyż też ſ mnohimi pschiſtawkami a pscheměnjenjemi, wot wulkeje wjetſchiny kněżorſtwoweho ßejma pschiwosmje. — Każ bě do prědka widżecź, je kněżorſtwowy ßejm pschi tsecźim cźitanju żitne zła po wobſamknjenjach druheho cźitanja pschijał. Jenoż w naſtupanju wowßa je wón wot prěńſcheho wobſamknjenja woteſchoł a město 3 hr. na njón 4 hr. zła położił.

— Ssobotu je ßo pod pschedßydſtwom kněżora Wylema a w pschitomnoſcźi prynza Wylema wojerſke wuradżenje měko, pschi kotrymż ßu ßo pólny marſchal Moltka, generalny kwartěrſki miſchtr hrabja Walderſee, wójnſki miniſter Bronſart ſe Schellendorf a general ſ Albedyll wobdźělili. Wo cźim je ßo tam rada ſkładowała, ßo wě, ſjawnoſcźi potajne wostanje. Powschitkownje měnja, ſo je ßo rospominało, kak ma ßo Němska dla poßylnjenja ruſkeho wójſka pschi rańſchich němſkich a awſtriſkich mjeſach sadżerżecź.

Awſtrija. Wójnſki ropot je poßlednje dny trochu wocźichnuł a powſchitkowna roshorjenoſcź je ßo ſaßo směrowacź dała. Ruſke wójſko na galiziſkich mjeſach drje tola Awſtriſkim tak ſtraſchne bycź njemóże, każ ßo to ſ woprědka bycź ſdaſche. Hewak drje budźiſche ßo wojerſka rada, kotraż je ßo wjazy dnjow ſa ßobu w Winje pod kněżorowym pschedßydſtwom wotbywała, njerosßudźiła, ßo wjetſchich wojerſkich pschihotowanjow w Galiziſkej wostajicź. Jenoż nětkotre regimenty maja ßo do tuteho namjeſneho kraja półacź a ßo ſa to niz wjazy hacź 10 abo 15 milijonow ſchéßnakow wudacź. Duż też trjeba njebudże, awſtriſke delegazije powołacź, kotrež měke wjetſche ſumy pschiſwolicź. Ruſka ßebi na to njemyßli, Awſtriji wobaracź, ßwoje wójſko w Galiziſkej poßylnicź, każ dźě ßo też Ruſka wot nikoho wotdżerżecź njeda, to ßame w Pólſkej cźinicź. Ruſke knjeżerſtwowe nowiny pschezo ſ nowa wospjetuja, ſo ßo Ruſka na wójnu njepschihotuje, ale ſo chże jenoż ßwoje mjesy psched kóżdym móżnym pschipadom kitacź. To ßame měnjenje ma też jendżelſki miniſterſtwowy pschedßyda Salisbury. Tutón na jenej wulkej shromadżiſnje praji, ſo jendżelſke knjeżerſtwo żaneje pschicźiny njeſnaje, kotrejež dla je ßo Europa do wójnſkeho stracha dała. Poměry bjes knjeżerſtwami ßo cźaſto ſa straſchniſche wobhladuja hacź woprawdże ßu, schtoż ma ßo najbóle wótrej rěcźi nowinow pschipißacź. Hacź ßo hiſchcźe na dlěſchi cźaß wójny ſminjemy, schtó móhł to prajicź? W pschezo bóle pschiběrazych wójnſkich pschihotach hižo ſtajne pohroženje měra leżi. Schtoż ruſke wójnſke pschihoty naſtupa, dyrbi ßo hižo w bliżſchim cźaßu wupokasacź, hacź ßo Ruſka woprawdże ſ wójnſkimi wotmyßlenjemi noßy. Ruſke rekrutěrowanje wot 13. novembra hecź do 13. januara traje. W tychle 8 njedźelach njepſchestawajo młódſche mużſtwa do pólſkich garniſonow pschikhadżeja. W tym dale niczo pohrożaze njeleżi. Po 13. januarje pak maja ßo też wußłużene mużſtwa ſe ßłużby puſchcźicź. Jeli ſo ßo Ruſka teho wostaji, abo jeli ſo ßo ſ tym komdźi, ßo ſ tym pscheradźi, ſo ßwoju wojerſku móz bliſkeje wójny dla hromadże dżerżi.

— W nowinach ßo ſ powjeſcźemi wo wójnſkich pschihotach w Pólſkej mjerwi. S wjetſcha ßu tele powjeſcże njewěrne a pschehnate. Tak drje budże też ſ powjeſtwom, kotrež ßebi Lwowſki „Pscheglond" ſ Warſchawy pißacź da. Po nim ßu poßlednje dny ſ Peterburga mnohe ßobuſtawy generalneho ſtaba, topografojo a żeni-offiżerojo do Warſchawy pschijěli a ßo wot tam k galiziſkim mjeſam podali, ſo bychu tamniſchu krajinu ſtudowali, wſchelaku potrjebu, każ kilopy, piky, kopacże atd., ſaradźili a ßo wobhonili, kak ſ cźeżnym ſkotom ſteji.

Franzowſka. Nowy franzowſki preſident Carnot ßo po ſdacźu prózuje, ſ Němſkej měr dżerżecź. Wón je franzowſkemu póßłanzej w Barlinje porucził, němſkemu kněżorſtwowemu knjeżerſtwu ſjewicź, ſo budże ſe wſchěmi mozami ſa to dźěłacź, ſo by ßo pſcheczelſtwo bjes Němſkej a Franzowſkej ſakhowało.

— Nadpadnika Aubertina, kotryż je bywſcheho miniſtra Ferrya ſatſělicź spytał, ßu do hojernje ſa błudnych pschinjeßli, dokelż ßu ßo lěkarjo pscheßwědczili, ſo je wón wrótny.

Rußowſka. Na univerſitach w Moſkwje, Charkowje, Odeßy a Peterburgu ßu poßlednje dny wospjet njeměry byłe. Studentojo, kotrychż ßwobodu a prawa je knjeżerſtwo w běhu poßlednich lět kněžro wobmjeſowało, ßo pſched univerſitu sběżachu a tam halekowachu. Dokelż ßo ſ dobrym směrowacź njedachu, buchu woni wot koſakow roſehnacźi. Pschi tym buchu nětkotſi, kotſiż ßo do koſakow dachu, wot koſakſkich biczow ſtraſchnje ſranjeni. Dokelż je móżno, ſo ßo njeměry wospjetuja, je knjeżerſtwo mjenowane univerſity ſawrjecź dało.

— General Schweinitz, němſki póßłanz w Peterburgu, kotryż je nětkole nětkotre měßazy dołho w Němzach pschebywał, ßo ſaßo na ßwoje město wrócźi. Psched ßwojim wotjěſdom ſ Barlina je wón ſ Bismarkom w Friedrichsruhe a ſ kněżorom rosrěcźenje měł. Każ ßo ſ Barlina piſche, ma Schweinitz w Peterburgu dowěrne ſdźělenja cźinicź, kotrež budża ßo njedwělnje na ruſke wójnſke pschihoty, bołharſke praſchenje a na falſchowane liſty poczahowacź, ſ kotrymiż je Koburgſki prynz Ferdinand Ruſku k wójnje pscheczíwo Němſkej naſchcźuwacź spytał.

— Ruſka ma pjecża w Wilnaſkim, Warſchawſkim a Kijewſkim wojerſkim wokrjeßu 3 armeekorpſy, 9 diviſijow pěſchkow, 5 diviſijow jěſdnych, 171 bataillonow, 100 eſkadronow, 38 pólnych batterijow a 7 jěſdnych batterijow wjazy hacź matej Němſka a Awſtrija hromadże w ßwojich narańſchich provinzach.

Bołharſka. Dny knjeżenja Koburgſkeho prynza Ferdinanda w Bołharſkej ßu drje hižo liczene. Njeby wjazy pschekwapiło, hdy by dżenßa abo jutſje powjeſcź pschiſchła, ſo je wón bołharſki trón wopuſchcźił. Prynz Ferdinand ma pjecża ßwoju wěz ſa ſhubjenu a je hižo pißmo naſtajił, ſ kotrymż chże ßo ſ Bołharami roszohnowacź. S bołharſkej krónu je ßo wón hórko sjebał. Kak je ßo wón wo nju prózował a kelko pjenjes je ſa nju wudał, prjedy hacź je jur dostał! Bołharſkim miniſtram, kotſiż ßu ſa jeho wuſwolenje ſkutkowali, je wón jich prózu ſ wjele ſta tyßazami frankow ſapłacźicź dyrbjał. A nětko jeho wſchitzy wopuſchcźeja, też cźi, kotſiż ßu ßo ſ jeho pjenjesami wobohacźili. Tak mjenowanym bołharſkim wótcźinzam dźě pscheńża najrjeńſcho kcźěje, hdyż móża ſaßo noweho wjercha pytacź hicź, kotryż ßnadź jim ßwoju poknu móſcheń wotewri. Duż żaneje pschicźiny nimaju, wobżarowacź, ſo prynz Ferdinand Bołharſkej bożemje praji. Bołharſki lud wo njeho żenje rodźił njeje. Jeho naſdata hordoſcź, żónſka pycharnoſcź a dwojjaſyczność jemu ludowu luboſcź dobycź njemóżachu. Pola europiſkich knjeżerſtwow wón hiſchcże mjenje podpjery namaka, khiba pola Italſkeje a Awſtriſkeje, kotrejż pak běſchtej jemu też jenoż ſe ßłowami, niz pak ſe ſkutkom pomoznej. Prynz Ferdinand budźiſche ßo jenoż potom na bołharſkim trónje sdżerżecź mohł, hdy by w Europje powſchitkowna wulka wójna wudyriła. Tu ßo po tajkim jeho wěz ſ wězu jeho orleaniſkiſkeho pſcheczelſtwa dótkaſche. Wón je też pjecża do falſchowanych liſtow ſapleczeny, ſ kotrymiż bě ßo ruſki zar pscheczíwo Němſkej naſchcźuwał. Wjerch Bismark je zarej, hdyż bě tutón ſ hoſczom pola němſkeho kněżora, wo tym cźiſte wino porjedźił a dopokasał, ſo ßu tamne liſty falſchowane, w kotrychż Bismark pjecża Koburgſkemu prynzej podpjeru a pomoz pscheczíwo Ruſkej lubi. S tutej falſchnej hru je ßo prynz Ferdinand na bołharſkim trónje njemóżny ſcźinił. Cźim ſkerje wón ſ Bołharſkeje póńdże, cźim lěpje budże to ſa tutón njeſbożowny kraj.

Turkowſka. Turkowſke knjeżerſtwo je dla wójnſkich pschihotow w Ruſkej a Awſtriſkej pschestało reſervy dale ſ wójſka puſchcźecź. Artillerija a kavallerija ßo rucże poßylnja a do Mazedoniſkeje a k mjeſam połodniſcheje Bołharſkeje ßo wjetſche wotdżělenja pěſchkow ſcźelu.

Sswjaty wjeczor.

(Skóncźenje.)

Jurk hižo dawno wjazy na to poßłuchał njebě, ſchto macź powjedaſche. Jeho woczi běſchtej we wſchěch kónzach a ßo na wſchitke te rjane wězy ßmějeſchtej, kotrež běchu tudy widżecź. „Ach, hlej wſchak, macźerka", wón wołaſche, „te rjane wojaki! Kak ßo to błyſchcźi a błyſkota! A jowle tſelby a bubony! A tón rjany teßak! Ach, a tajkale ßwětka trompeta! Ach, hdy bych tola jenoż něſchto wot tychle ſchikowanych wězow doſtacź móhł!"

„Ale, Jurjo!“ rosumna ßotra napominaſche, „kak móżeſch maczerku takle cźwilowacź? Ty tola wěſch, ſo tebi niczo kupicź njemóże.“

„Mój ßynko“, macź dźeſche, „wěr mi, mje najbóle boli, ſo cźi niczo wobradźicź njemóżu. Ale létßa dyrbimy kóżdy kroſchik lutowacź. Ssnadź nam Bóh luby Knjes pomha, ſo móżemy k létu ſaßo Boże dźěczo honicź. Pomyßl ßebi jeno, macźeř Boża a lube Jeſuß-dźěczatko ſtej hiſchcże khudſchej byłej, hacź my. Wonej ſtej w hródźi bydlikej, a my mamy tola ßwoju ſchikowanu, cźopku iſtwiczku. Jeſuß-dźěczatko ženje bożodźěſcźoweho ſchtoma měko njeje a je tola takke pobożne dźěczo byko.“

Zuſy, kotryż ſa macźerju a jeje dźěſcźomaj dźěſche, běſche dale ſ wjetſchim dźělbracźom na jich rosrěczowanje poßłuchał. Wón na ſtary, dawno ſańdźeny cźaß ſpominaſche. Takle běſche też wón něhdy ſe ßwojimaj dźěſcźomaj Boże dźěczo honicź byk. Kak běſchtej jeho dźěſcźi na jeho ſtronje wyſkakej, kraßnoſcże bożodźěſcźoweho hermanka wuhladawſchi! A kak běſche wón ßam tak wjeßeły byk, hdyż móżeſche jim bohate dary k Bożemu dźěſcźu nakupowacź a nawobradźecź! Nětko nikoho njemějeſche, do zyła nikoho, komuż k Bożemu dźěſcźu wjeßele ſcźini. Nětko ßo ſaßo tak ßamotny a wopuſchcźeny cźujeſche, każ hiſchcże ženje w ßwojim żiwjenju.

Mjes tym běchu zyke torhoſchczo pſchekhodźili. Runje ſwony wulkeje zyrkwje ſaſwonichu, woßadu do rjenje wußwětleneho domu Bożeho wokajo, hdźež mějeſche ßo Boża nóż ßwjecźicź. Duż macź rjeknu: „Nětko, lubej dźěſcźi, pójmy do zyrkwje. Tam ßo ſa naß wſchitkich hodowne ßwěży ßwěcża. Tam chzemy na te rjane hodowne khěrluſche poßłuchacź a ßobu ſpěwacź. A potom chzemy ſaßo domoj hicź do ßwojeje makeje iſtwiczki. Ssnano nětko nan bórſy pſchińdźe, dha ſmějemy też wjeßeły ßwjaty wjeczor.“

To prajiwſchi wona ſ dźěſcźomaj do zyrkwje ſaſtupi. Zuſy ſa nimi do Bożeho domu ſtupi, ale woni jeho njepytnuchu. Macź ßo ſ dźěſcźomaj do kawki ßydźe. Też zuſy ßo pódla nich ßynu. Tudy wón prěni krócź pſchecźelne a luboſne wobliczo mkodeje żony wohlada. Pſchetoż nětko nutrna pobożnoſcź, kotraż jeje wutrobu napjelni, ſrudobu ſahna, kotraż hewak ſ jeje woczow rěczeſche. Wón woſpjet ſkradźu, a dale ſ wjetſchim dźělbracźom, ſa njej pohlada. S khora luboſne hodowne ſynki ſaklinczachu, ſtaru, wěcźnje nowu podawiſnu Bożeje nozy wopowjedujo. Potom ſaßo woßada ßwoje ßwjatoczne a radoſtne khěrluſche ſpěwaſche. Zuſbnik bu hłuboko hnuty. To běſche dołho, ſo w żanej zyrkwi był njebě. S wulkej nutrnoſcźu wón hodowne ſcźenje wußłyſcha, a woßebje ßłowa: „Njebojcże ßo; hlaj, ja pſchipowjedam wam wulke wjeßele, kotrež ßo wſchemu ludej doſtanje; pſchetoż wam je ßo dźenßa ſbóżnik narodźił, kotryż je Khryſtuß, tón Knjes, w Davidowym měſcże.“ — Wſchemu ludej: tak w jeho wuſchomaj a w jeho wutrobje klinczeſche. Je ßo też tebi ſbóżnik narodźił? Tole praſchenje pſches jeho duſchu ſarża. Wón ßo tónle wokomik hubjeńſchi cźujeſche, hacź hdy prjedy. Jemu ßo ſeſda, ſo je pſchi wſchěm ſłocże a ßłěbrje, kotrež mějeſche, tola tak khudy. Kak wjele ſbożowniſcha běſche tola ta khuda żona, kotraż pódla njeho ßedźeſche! W błyſchczu jeje woczow a w jeje radoſtnym wobliczu wón widźeſche, ſo běſche ßo ſbóżnik też ji narodźił, a ſo ßo wona ſ zyłej wutrobu na tym wjeßeleſche. Ssnano, hdyż wón tehole ſbóżnika mějeſche, ſo ßo potom wjazy tak ßamotny a wopuſchcźeny cźuł njeby. Ssnano móżeſche potom też tak wjeßeły bycź, każ ta mkoda macź pódla njeho, kotraż ßo tola ſ wulkej khudobu a nuſu żiwjeſche. Wón bjeſwólnje ßwojej ruzy ſtyknu, wón ßwoju hłowu ſkoni, a pobożna modlitwa bolaſtneje ſkórżby a hnujazeje próſtwy jeho duſchu pſcheńdźe. Modlitwa horje ſtupaſche k Bożemu dźěczatku, kotrež takke modlitwy tak rady ßłyſchi a ßo ſe ßwojimi ßwjatymi jandźelemi nad nimi wjeßeli. A napoßledku nětko ſaklincza, ſchtoż běchu jandźeljo nad honami Bethlehemſkimi ſpěwali: „Cźeſcź budź Bohu we wyßokoſcźi, a měr na ſemi, a cźłowjekam dobre ſpodobanje!“ Nětko móżeſche zuſbnik ſ zyłej wutrobu tónle khwalbny khěrluſch ßobu ſaſpěwacź. Jeho duſcha teho Knjeſa khwaleſche ſa tu ſbóżnu hodźinu, kotruż běſche wón runje ßwjecźił. Sſkódki pokoj do jeho wutroby ſacźeże. A ſtanuwſchi ßebi wón ßłubi, ſo chze nětko też ßwojemu Bohu k ſpodobanju bycź a ſkutkowacź.

Hdyż ßo woßada ſ wotewrjenymi zyrkwinymi durjemi won mjeleſche, zuſy muż ſaßo ſa macźerju ſ dźěſcźomaj dźěſche. Bliſko zyrkwje muż w pucźowarſkej draſcże żónſkej napſchecżo pſchiběża. Wona jeho ſ radoſcźu witaſche, a dźěſcźi ßo wjeßełej wokoło lubeho nana cźiſchcźeſchtej. To běſche pſchekupz Měrcźin, kotryż bě ßo runje ſe ßwojeho pucźowanja wrócźił. Doma nikoho nadeſchoł njebě; iſtwa běſche ſamknjena była. Duż běſche ßo wón dopomnił, ſo je w tymle cźaßu ſe żonu a dźěſcźomaj hewak kóżde léto na Bożu nóż do wulkeje zyrkwje khodźił. Ssnadź běchu tam. Duż tam wón khwataſche, ſo by ßwojich lubych ſkerje a lěpje wohladał. Wón běſche jich ſbożownje namakał, hdyż runje ſ domu Bożeho pſchińdźechu. Nětko hromadże domoj khwatachu, ſo bychu ßo ſkerje a lěpje w cźichej iſtwicźży wjeßeli wokoło lubeho nana ſeßydacź móhli. Sady nich ſaßo zuſy muż dźěſche, kotryż běſche widomnje hnuty pſchihladował, kak wutrobnje macź a dźěſcźi nana witachu. Tuteho wuhladawſchi běſche ßo zuſy każ ſaſtrożił. Na nim běſche widźecź, ſo jeho wón ſnajeſche, a ſo běſche jemu zyle njenadźizy byko, ſo jeho ſaßo wohlada.

„Nó, luby mużo“, ßo żona wopraſcha, hdyż běchu něſchto krocźel hromadże ſchli, „kajke dha ſ Twojim pucźowanjom bě? Je ßo cźi radźiko něſchto pjenjes ſecźěricź?“

„Bohu dźakowano, haj, luba Marja“, muż wotmolwi; „pjecź ſtow toleř mam, kotrež wot dweju pſchekupzow doſtach. Ale pjenjeſy nam niczo njepomhaju. Dźenßa hiſchcże je njeßmilnemu W. do Hamburga póſcźeku. Tón muż mje ſpochi cźwiluje. Njech ſ najmjeńſcha moju dobru wolu widźi, hdyż jemu wſcho dam, ſchtoż mam. To budź tón krócź naſche hodowne wjeßele. Ssnadź budże mój wěricźel pſches to wot nětka trochu ſcźerpniſchi a mi ſ najmjeńſcha doczaka, ſo jeho po nětczim ſpokoju.“

Hdyż běſche zuſy mjeno njeßmilneho wěricźela w Hamburgu ſaßłyſchał, běſche ßo jeho wobliczo ſpodźiwnje ſatorhnuko. Wón hłuboko hnuty ßwojej woczi k njebju poſběże. Potom dale ſa mandźelſkimaj ſ dźěſcźomaj dźěſche, ale trochu dale ſady woſta, ſo bychu jeho njepytli. Woni wſchak na njeho njekedźbowachu, ßo luboſcźiwje mjes ßobu rosrěczujo. Tak pod bórklin pſchińdźechu. Też tudy zuſy ſa nimi dźěſche, doniż pſched khěżu pſchińdźechu, w kotrejż woni bydlachu. Hdyż běchu woni do khěże, zuſy khwilu na dróſy ſtejo woſta. Sswoje knjiżki wucźahnuwſchi ßebi wón khěżne cźiſßko do nich napiſa, kotrež móżeſche pſchi ßwětle bliſkeje latarnje jaßnje ſpóſnacź. Potom ßo pomaku a do myßlow ponurjeny do ßwojeho hoſcźenza wrócźi. Běſche, jako by ßo roſßudźił był, ſchto chze cźinicź. Wón ßebi hoſcźenſkeho ßłużobnika pſchińcź da a jemu poruczi zyku hromadu wſchelakich wězow nakupowacź; a ſo by tón muż niczo njeſabył, jemu wſchitko na kopjeno papjery napiſa. Sſkużobnik ßłubi, ſo wſchitko ßwěru a prawje wobſtara. Stary muż k temu ßmějo ſ hłowu kiwaſche. Wón ßo něhdo tajki wjeßeły a radoſtny ſdaſche, jako by woprawdże něſchto wo tej wulkej hodownej radoſcźi ſhonił był, kotraż je wſchitkemu ludej lubjena a pſchihotowana. Na to ßo ſaßo ſ hoſcźenza wotßali a ßo tón ßamßny pucź, kotryż hakle běſche pſched krótkim pſchiſchoł, do teho domu pod bórklinom poda.

Sso w khěżi deleka praſchejo, hacź a hdże pſchekupz Měrcźin tudy bydli, wón ſhoni, ſchtoż chzyſche wjedźecź. Duż tſi ſkhody horje dźěſche a tam do duri ſaklepa. Durje ßo wotewrichu, a wón dó iſtwje ſtupi. Prawje tudy běſche. Wón to hnydom ſpóſna pſchi ßłabym a ſporym ßwětle, kotrež maka lampa pó iſtwje roſpſcheſcźěraſche. Tudy macź ſ dźěſcźomaj ßedźeſche, kotrež běſche wón dźenßa tak dołho a njepytnjeny pſchewodźał. Nan, kotryż běſche durje wotewrił, pſched nim ſtejeſche. Wón ßo ſtróżi, zuſeho muża njenadźizy w ßwojim wobydlenju widźo. „Knjes W.!“ wón ſ tſchepjetazym hłoßom ſawoła. Wón mějeſche ßo najhórſcheho bojecź, hdyż jeho njeßmilny wěricźel ßam k njemu pſchińdźe.

Pſchekupz ſ Hamburga — pſchetoż wón to bě — ßwojeho dołżnika dołho w ſtraſche njewoſtaji, do kotrehoż běſche jeho ſtajił, tak njenadźizy k njemu dó iſtwy ſtupiwſchi. Też mkoda żona a dźěſcźi, mjeno zuſeho muża ßłyſcho, ſe ſtróżelemi ſe ſtólza ſtażechu. Ale zuſy dźeſche: „Mój luby Měrcźino, ja k Wam du Waß wo wodacże proßycź, ſo ßym Waß cźaſto tak cźeżko a krucże cźiſchcźał tón ßnadny pjenjes ſapłacźicź. Mějach ſa to, ſo Wy ſe ſamyßłom płacźicź njechacże. Nětko wěm, ſo ßym ßo jara mylił. Wy ſcże ſchwarny a cźeſtny muż. A Wy macże duſchnu, pobożnu żonu, ſa cżoż ßo Bohu dodźakowacź njemóżecże, a pěknej dźěſcźi. Wy njewěſcże, kajke wjeßele a kajke żohnowanje mam ßo Waſchej żonje a Waſchimaj dźěſcźomaj dźakowacź. Nětko pak mje moja wutroba nuſuje Wam wſchitku nuſu a wſchitku ſtaroſcź, kotruż ßym Wam nacźinił, ſarunacź. Jowle je dołżne wopißmo, kotrež ſcże mi něhdy póßłał. Dołh je ſapłacźeny, ja jón Wam a Waſchimaj dźěſcźomaj k wjeßełemu Bożemu dźěſcźu darju.“

Tole prajizy běſche knjes W. dołżne wopißmo ſ knižkow wſak a do kuſkow roſtorhał. Potom ßwojemu dołżnikej ruku da a ju wutrobnje tłóczeſche. Měrcźin njewjedźeſche, ſchto je ßo ſ nim ſtało. Wón lědma ßłowow namaka, ßwojemu dobrocźelej ßwój wulki a wutrobny dźak wuprajicź. Połna radoſcże ſbożowna żona pſchi blidże ſtejeſche, a dźěſcźi ßmějo na macź pohladowaſchtej, njewjedźo,

schto s wjeßekoscžu sapoczecź. Skónczńje sbożowni muża wobstupichu, kotrehoż běchu ßo dotal tak bojeli. Wón pak pscheczelnje na nich pohladujo k nim dźesche: „Wscho derje, dźěczi, chzemy nětko hromadźe wjeßeły ßwjaty wjeczor ßwjeczicź!“

Bórsy zusy ßrjedź ßwójby ßedźesche, kotroż běsche jemu wot nětka tak luba. Jurk běsche jemu hižo na klin salěsk, staremu mužej, kotremuż dyrbjesche „dźěd“ rěkacź, powjedajo, schto je wscho na božodźěsczowym hermanku widźak. Na jene dobo ßo do duri sakkapa. Hosczeński ßkužobnik sastupi, a dwaj mužej s nim. Ale to běsche kraßnje! Czi mužojo najrjeńschi božodźěsczowy schtom njeßechu a jón na blido stajichu, a nan dyrbjesche jón na měsczе saßwěczicź. Potom korby wotkrywachu. W nich bohate dary sa starscheju a dźěsczi leżachu. Też wojaki sa Jurka tu běchu. Pódla też teßak leżesche a tšélba, bubon a trompeta. A Hanka rjanu wulku pópu dosta a wós sa nju, pópinu jstwu a kucheń se wschěm, schtoż ßo do tajkeho makeho hospodarstwa trjeba. Nětko běsche wyskanje a spěwanje w makej jstwiczży. Pschekupz s Hamburga wschón sbożowny wokoło ßo hladasche. A hdyż wulki swón na Pětrowskej wězi dźewjatu hodźinu czepjesche, pschekupz dźakowny paczeŕ k njebju póßka: pschetoż ßwjatoczne synki swonow Pětrowskeje zyrkwje běchu jeho na wjeczor s hosczenza wabiłe, a dźeńßnischi ßwjaty wjeczor běsche wón tón pokoj namakał, sa kotrymż běsche jeho dusha żedźiła.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po żadanju sakskeho ratarstwa je sakske knjeżerstwo psched nětkotrymi měßazami wobsamkło, rożku, wowß, ßyno, ßkomu atd. niż wjazy wot lifrantow, ale njepoßrědnje wot ratarjow kupowacź. Sda ßo, so to ratarjam doscź snate njeje; pschetoż hacź dotal je ßo jara mało żita a wowßa do proviantskich hamtow na pschedań pschiwjesko. Duż budźe wojerske sarjadnistwo, jeli so ßo wot ratarjow s boka wostaji, nusowane, saßo wot lifrantow kupowacź. Potom bychu saßo czi dobytk do saka tykli, kotryż chze knjeżerstwo rad ratarstwu pschiwobrocźicź. Ratarjo ßo bojecź njetrjebaju, so wot proviantskich hamtow niżschu płaczisnu dostanu, hacź na wikach. Runje na wopak je sańdźeny tydźeń proviantski hamt w Budyschinje sa zentnar żita 60 np. wjazy płaczik, hacź ßo sa njo na wikach dawasche. W Budyschinje je proviantski hamt w dworje měschczańskeho hroda. Schtóż tam żito pschiwjese, móże wěsty bycź, so je, jeli je dobre, hnydom wotbudźe a sa njo postajenu płaczisnu dostanje.

— Knihi, na kotrež je ßo s powschitkownym żadanjom wjele měßazow, haj zyke lěto dołho czakało, ßu nětko wuschke: „Prědowanja wo druhim artiklu“ wot k. dr. Kalicha, fararja pschi zyrkwi ßwjateho Michała w Budyschinje. W tutych rjanych, woßebnych knihach je najprjódzy k pschihotowanju pokasane na adventskeho prědarja, na adventske póßelstwo a na adventsku woßadu. Na to ßo dowjedźesch k Jesußej jako k twojemu Khrystußej. W nim ßwojeho narodźeneho sbóżnika powitasch, k njemu do Bethlehema pokhwatasch a w nim wuhladasch Israela troscht a póhanow ßwětko. Po tym ßo tebi wschón tón ważny czaß, kiż bjes Jesußowym narodom a jeho czerpjenjom leži, s bohatej liczbu ßwědomnje sbudźazych a wutrobu wokschewjazych prědowanjow rosjaßni. Bóh sapłacź dostojnemu k. wudawarjej jeho luboscźiwu wulku prózu a pożohnuj ju na wjele duschach nascheho lubowaneho ßerbskeho luda!

— Sańdźenu ßrjedu, dźeń 21. dezembra, dopołdnja w 9 hodźinach wobsamknu ßo w tudomnym krajnostawskim seminaru wuczba tuteho lěta s khutnej ßwjatoczności, w kotrejż dotalny direktor seminara, k. schulski radźicźel Leuner, spomnjenemu wustawej, kotryż bě wón nimale 30 lět dołho wodźił, ßwoje poßlednje bożemje prajesche. Tónle ważny aktus poczeschichu se ßwojej pschitomnoscźu kk. wokrjeßny hejtman se Salza a Lichtenau, krajny starschi s Zezschwitz, wyschschi knjeżerski radźicźel s Tümpling a wyschschi konsistorialny radźicźel dr. theol. Schmidt. Po wuspěwanju motetty: „Tón Knjes je mój pastyŕ“ dźerżesche najprjedy k. wyschschi wuczeŕ Schleinitz w mjenje wuczerskeho kollegija hnujazu wotßalnu rěcź, po czimż primus seminaristow ßkowa dźakowneje luboscze na wotkhadźazeho ßwěrneho wuczerja skożowasche. Skónczńje wuprajowasche k. wokrjeßny hejtman w mjenje seminarskeje deputazije ßkowa dźakowneho pschipósnacza ßwěrneho skutkowanja k. direktora Leunera a pschepoda jemu dekret, s kotrymż bě jemu Jeho majestosc kral Albert titel „wyschschi schulski radźicźel“ mikosczиwje spożczik. S hłubokim hnuczom dźakowasche ßo k. direktor Leuner w dlěschej wutrobnej rěczi.

— W Heinleinowej piwnej wikowarni tudy sańdźenu wutoru dźěłaczeŕ pschesto to snjesboži, so ßo, wulki ßud piwa do pinzy dele walejo, na skhodze wobßuże. Czeżki ßud, kotryż pschesto njeho dźěsche, jemu nop straschnje rosscźischcza a nosy smjecze. Jeho do hojeŕnje donjeßechu; wón je, schtoż je ßkyschecź, na ßmjercź sranjeny. Lěkarjo nimaja wjele nadźije, jemu żiwjenje sakhowacź.

S pola. Każ ßo czitarjo dopomnja, je nasch politiski sastupnik, knjes Michał Kokla s Khróscźiz, psched dwěmaj lětomaj na krajnym ßejmje w Draždźanach s wuspěchom sa to skutkował, so budźe ßo bjes Budyschinom a Kamjeńzom żelesniza twaricź, kotraż dyrbi ßo pschi sapoczatku wjazy abo mjenje na połnózu stronu dźerżecź. Kak żelesniza najprjedy pónđże, to wěmy: mjenujzy s Budyskeho dwórnischcza psches Budyski wyßoki móst nimo Budyschina na Wjelkow. Ale kak potom dale? Psched połdra lětomaj ßu inżenérojo żelesnizu wot Wjelkowa na Hunjow a Haßlow móhł rjez w runu czaru do Kamjeńza wottykali (pschi czimż bě Halschtrow ßobu wobjaty). Tola tale czara by, hdy by ßo sakożika, wulke wudawki czinika, dokelż dyrbjake ßo na njej někotre drohe twarby wuwjesc. Teho dla je knjeżerstwo lětßa novembra druhu, bóle na połnóż pokasowazu, pschi Czorniz wjedźazu czaru wottykacź dało, kotraż ßo pola Njeßwaczidka na Pěsczezy a Pasliży winje, abo kotraż móhła, każ je knjes Kokla wóndano ßobu naspomnik, ßo też psches klóschtrsku stronu czahnucź. W wokomiknjenju je bjes woběmaj czaromaj ßylne wojowanje: t. r. wjele ßußodow tóżdeje teju czarow ßo sa to sajima a ßo wo to prózuje, so by ßo jim żelesniza dostała. Njeßwaczidlizy ßu hižo nalěto petiziju nastajeli, kotraż je potom ßobu na to skutkowała, so je ßo měrjenje spomnjeneje nowscheje czary wuwjedło; a nětko dezembra ßu, hdyż běchu ßo druhe hłoßy se ßwojim żadanjom posbehnuke, nowu petiziju do Draždźan póßkali, so ßo njeby wot połnózneje czary wotstupiło. Tule pak bychu Rakeczenjo radźi hischcze dale dele wjedźenu widźeli, każ ßu wóndano psches deputaziju a pißmo w Draždźanach wobßwědczili. Ale też na druhich městnach ßu żelesnizy dla ßo shromadźisny a wuradźowanja dźerżake, każ n. pšch. sańdźenu njedźelu w Khróscźizach, hdźež bě też sapółkanz Kokla pschitomny. Rossudźenje zykeje, ßo nětko roswiwazeje należnoscze stanje ßo w ßwojim czaßu psches Draždźanski krajny ßejm, hdźež smeje knjes Kokla nastupazu rosprawu dawacź.

Se Sarěcza. Hodowny ßwjedźeń, kajkiż ßmy jón hižo nękotre lěta měli, ßwjeczachmy też lětßa saßo schtwórtu njedźelu adventa, 18. dezembra, wjeczor w 8 hodźinach w hosczenzu w Lahowje. Sala běsche wot wulkeho hodowneho schtoma poßwětlena a wot nutrnych poßłucharjow bohacze wopytana. So nasch luby, ßamo mkody ßerbski lud sabawu lubuje, hdyż też wutroba duchownu żiwnosc namaka, město teho so by sa piwnymi blidami s njewuschnymi wězami czaß sabił, wot teho też nasche ßwjedźenje sjawnje dopokasma dawaju. Sswjedźeń wotbywasche pak ßo po tymle programje: 1. Khěrlusch: „Kak powitam ja tebje“, s pschewodom posawnow wot wschitkich hromadźe spěwany. 2. Wotewrjaza rěcź wot pschedßydy Młynka. 3. Spěw: „O najßwjeczischi“, spěwany wot knjeznow spěwarkow. 4. Hodowny spěw: „Ja kłapam tu“, Miß. Poßoł 1868 czo. 12, pschednoschak Piwarz. 5. Kantata: „Nam je ßo dźěczo narodźiło“, spěwana wot měschaneho chora. 6. Hodowne powjedanczko, pschednoschak Krawz. 7. Hymna: „Wschitko, schtoż wodych ma“, pisana wot posawnistow pod direkziju K. Wanaka s Banez. 8. „Czicha nóz“, spěwana wot spěwarkow. 9. Sswjedźeńska rěcź wot wuczerja k. Grüllinga. 10. Spěw: „O dźěczi wuswolene“, spěwany wot měschaneho chora. 11. Hodowne powjedanczko, pschednoschak J. B. Młynk. 12. Psalm: „Czejesc Bohu hory powjedaju“, pisany wot posawnistow. 13. Hodowny khěrlusch: „Schtóż skórżbny hłóß dżeńß sanoscha“, Miß. Poßoł 1870 czo. 2, pschednoschak Ryczeŕ. 14. Spěw po Matheja 25, 40, pschednoschak pschedßyda. 15. Hymna: „Njebjeßa wyskaja tom' wěcznemu czesczu“, pisana wot posawnistow. 16. Spěw: „Dźak, czesc a khwalba“, měschany chor. 17. Skónczenje wot pschedßydy. Pschisłomnicź hischcze chzemy, so ßo nasch ßwjedźeń lětßa psches to wusnamjenjesche, so naß 10 mkodych knjeżniczkow jako spěwarki s jich lubosnymi synkami swjeßelichu. Bóh daj, so by ßo wschitko stako k adventskemu powitanju nascheho knjesa Jesom Khrysta!

W Ketlizach smeje město zyrkwinskeho wuczerja ßo s nowa wobßadźicź, a to psches Sserba, każ je wokrjeßny schulski dohladowaŕ, knjes Rabitz w Lubiju, wosjewił.

S Biskopskich stron. Město dotalneho ßejmskeho sapółkanza Biskopskeho wokrjeßa, njebo Päßlera nad Baldanezami, ma ßo 17. wulkeho rózka nowy sastupjeŕ sa nasch wokrjeß wuswolicź. Bjes wschelakimi kandidatami ßo najbóle knjes kubleŕ Schrybaŕ (Schreiber) w Stachowje jako kandidat namjetuje a wot najwjetscheho dźěła poruczuje. Knjes Schrybaŕ by ßo też nanajlepje sa tole ważne sastojnstwo hodźił. Wón je czeßny muż a ludowy pschecźel, muż dobreje nawjedźitoscze a wustojneje srecźniwoscze. Wón je ßamostatny muż, kiż wot nikoho njewotwißuje a wschudże sprawnje a bjes bojoscze sa

wěrnosćj wustupuje. Wón je ſ pſcheßwědčenja konſerwatiwny a je hižo 18 lět dołho ßobuſtaw hornjołużiſkeho krajneho ßejma a je też ßobuſtaw wokrjeßneje ſhromadźiſny. Wón je wobßedźeŕ burſkeho kubła a ßobuwobßedźeŕ wulkeje Lubijſkeje piwarnje. Wón ſnaje a ſamóže teho dla hacź nanajlěpje ſaſtupowacź należnosćje a intereßy ratarſtwa każ też induſtrije. Jedyn kandidata, knjes Hähnel nad Porchowom, kotrehoż běſche wulka liczba wuſwolerjow hižo poſtajiła, je ſ teho pſcheßwědčenja, ſo móhł knjes Schrybaŕ naſch wokrjeß najlěpje ſaſtupicź, wot ßwojeje kandidatury wotſtupił a je ßwojim pſchecźelam należnje porucził, ſo bychu też woni ſa knjeſa Schrybarja wuſtupowali. Duż lubi ßobukrajenjo Biſkopſkeho wólbneho wokrjeßa, ſjenocźcźe wſchě ßwoje hłoßy na knjeſa Schrybarja, kiż je ſ burſtwa a też induſtriju połnje ſnaje, ſo by tón Waß ſaſtupował na Draždźanſkim ßejmje! S tym budźa wſchě naſche należnosćje hacź najlěpje ſaſtarane.

S Lubija. W kotolnej khěži naſcheje gaſoweje fabriki ßo wóndano wjeczor wokoło 9 hodź. roła puknu; gas, kotryż ſ roły won dźěſche, rosbuchnu a zyłe twarjenje rostorha, ſo kruchi daloko rósno lětachu. Dźěłacźerjej Schołta a Winkler buſchtaj pſchi tym cźeżźy ranjenaj; jeju do tudomneje hojeŕnje donjeßechu. Tepjerjej Roßbergej ßo ſ wulkej prózu radźi hłowne roły ſatykacź a tak wulke njeſboże wotwobroćicź; też wón ßo pſchi tymle ſwaženym dźěle na lěwej ruzy a na hłowje ßylnje ſrani.

— Sańdźenu njedźelu wjeczor ½8 hodźin je ßo zyle bliſko naſcheho měſta żitna fajma ſpaliła, kotraż ratarjomaj Pawołej Kettritzej a Kurtej Heinrichej błuſcheſche. Fajma běſche ſawěſcźena; w njej 100 kop wowßa tcźeſche. Ma ßo ſa to, ſo ßu ju dundazy ſapalili, kotſiż ßu hižo dleſchi cźaß ßwoju nóznu hoſpodu w njej měli.

S Wojerez. Sa ſapółłanza provinzialneho ßejma na 6 lět je knjes komornik a krajny radźicźel hrabja Gersdorff wuſwoleny. Ssobuſtawaj wokrjeßneho wubjerka na 6 lět budźetaj knjes baron ſ Löbenſtein nad Laſom a hamtſki prjódkſtejeŕ k. kubleŕ Dannenberg ſ Wujeſda.

W Stróži pola Wulkich Sdźar je ßo pomozne póſtowe měſtno wotewriło, hdźež móża ßo liſty a druhe poßełki wotedawacź. Tajke měſtna ſaſtawaju ßo wot wobydlerjow jako cźeſtne ſaſtojnſtwa.

S Kalawy. Pola naß nětkle dźiwadlne towarſtwo direktora Thieme w Diepowez hoſcźenzu dźiwadło hraje. 14. dezembra wjeczor, hdyż běſche poßleni kruch dohraty, a hdyż běchu ßo pſchihladowarjo wotßalili, direktor Alwin Thieme do ſala pſchińdźe, piſtolu wucźeże a ßebi kulku do hłowy tſěli. Njeſbożowny na měſcźe morwy leżo woſta. Żaneje ßwójby wón nima. Schtoż je ßłyſchecź, běchu ſrudne pjenjeżne wobſtejnosćje ſ pſchicźinu, ſo je ßebi żiwjenje wſał.

S Khocźebuſa. (D. C.) Někotrym nahladnym wucźerjam naſcheje ſtrony je ßo po ſto tolerjach pſchikłohi poſkicźiło, bychu-li ßo na nawjecźornu Pruſku pſcheßydlili. Woni pak ßwoje ſwucźene wobſtejnosćje a ßwoje pſchecźelſtwo wopuſchcźicź nochzedźa a teho dla na ßwojich dotalnych měſtnach woſtanu.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora. Każ hižo w cźißle 40 naſchich nowin piſachmy, běſche khoſtanſka komora w poßedźenju 24. ſept. khěżerja a murjerja Jana A. Spanka w Budyſchinku cźeżkeho paduchſtwa dla k jaſtwu na jene lěto ſaßudźiła a jemu cźeßne prawa na 5 lět wotprajiła, dokelž mějeſche ſa dopokaſane, ſo je Spank 7. meje w nozy ſ jeneje kólnje tamniſcheho knjeżeho dwora měch rybjazeho guano kranucź ſpytał. Sſo na nowych ßwědkow powołajo, kotſiż dyrbjachu dopokaſacź móz, ſo ßu jeho tehdy wopacźnje winowali, ſaßudźeny pſches ßwojeho rěcźnika dozpě, ſo ßo wo zyłej wězy tydźenja ſ nowa jednaſche. Dokelž ßo ßudniſtwu dźiwne ſeſda, ſo ßo wobſkorżeny na ßwojich nowych ßwědkow hižo pſchi prěnim ßudniſkim jednanju powołał njeje, dokelž běchu tucźi nowi ßwědzy tajzy, ſo ßudniſtwo jich ßwědcźenju połnje wěricź njemóżeſche, a dokelž ßo pſchi nowym jednanju hiſchcźe to a druhe wukopa, ſchtoż winu wobſkorżeneho hiſchcźe bóle dopokaſowaſche, khoſtanſka komora pſchi ßwojim prěnim wußudźe woſta, pſchiſtajiwſchi, ſo ma Spank też ſ nowa naſtate khóſty ſapłacźicź. — Na Horje běchu 11. ſept. reje. Dotal njekhoſtany, 19lět ſtary cźeladnik Mikławſch Cźeßla (Zimmermann) ſ Cźornez běſche tam wjazy krócź ſ holzu porejwał, kotruż ſkónczńje cźeladnik Schuſter ſ Wěteńzy domoj wjedźeſche. Mjerſazy Cźeßla ſa nimaj dźěſche, wołajo „ty prjecź dźeſch!“ holzu wot Schuſtera ſtorże a ju ßam ſa ruku dale wjedźeſche. Dokelž pak holza niczo wo nim wjedźecź nochzeſche, a też Schuſter na druhim boku pſchi njej woſtu, Cźeßla Schuſtera do hrjebje ſtorcźi, jemu ſ pjaſcźu kulu do hłowy ſraſy a jeho ſ kijom mjeswocźi pjerjeſche, pſchi tym wołajo: „ty prjecź dźeſch!“ Straſchneho cźełneho ranjenja dla Cźeßli 40 mk. pjenjeżneho khoſtanja napołożichu; je-li ſo njepłacźi, ma tydźeń w jaſtwje ßedźecź. — 13lětny hólcźez E. Kijank na Zidowje ßwojemu pſchirodnemu nanej ſ kónz auguſta a poſdźiſcho ſe ſamknjeneho łaſchcźika, kotryż móżeſche ſ někajkim druhim kluczikom pſchipadnje wotamknucź, dwójzy po tolerju a jónu mark kranu; dale 5 krócź mjeńſchi pjenjes wó jſtwje ſ polzy wſa; junu běchu ßo pjenjeſy na polzu położiłe, ſo bychu paducha lepili. Na to dźiwajo, ſo je hólza wobkhad ſ njeduſchnym towarſchom kaſyk, jeho jenoż k jaſtwu na tydźeń ſaßudźichu.

Přilopk.

* W Radeburgu (Draždźanſkeje ſtrony) ſtaj ſchewz Boden a jeho żona, 83 a 81 lět ſtaraj, po dołhim ſpokojnym mandźelſtwje wóndano na jenym dnju wo někotre hodźiny rósno wumrjekoj.

* Na ſchtyriſchoßnym nowotwarje w Lipſku ßuże ßo cźeßliſki pomoznik wot tſěchi dele hacź do pinzy, njeje pak ßo pſchi tym wobſchkodźił. Tón muż móże prajicź, ſo wě, ſchto ſboże je.

* Sańdźenu ßobotu popołdnju je ßebi w Eulu ſchulſki hólcźez żiwjenje wſacź ſpytał. Ssotra bratra kleczo a ſ hłowu w cźumpjeli wißajo nadeńdźe. Starſchej, kotrajž jeje wołanje wußłyſchawſchi rucźe pſchiběżeſchtaj, hólza do łoża położiſchtaj a ßo prózowaſchtaj jeho ſaßo wożiwicź, ſchtoż też ßo jimaj poradźi; dźěcźo ſaßo dychacź pocźa, bórſy na to pak jo widliſchcźa pſchimnuchu. Lěkaŕ ma mało nadźije, ſo ßo dźěſcźu żiwjenje ſdźerżi. Schto je 10 lět ſtareho hólcźeza, kotryż je cźełnje a duchownje zyle ſtrowy, k njeſbożownmu ſkutkej pohnuło, dotal nichtó njewě.

* Na dworje jeneho wóſki w měſcźe Gera 8lětny hólcźez młódſcheho towarſcha wabjeſche ruku na pjeńk położicź, ſo móhł jemu porſty wotrubnucź. Mały kopoł mějeſche to ſa żort a ruku na pjeńk położy. Tón ßamßny wokomik pak ßo ſtarſchi hólcźez ſe ßekeru ſahanjeſche, rubnu a mjeńſchemu woprawdźe dwaj porſtaj wotrubnu.

* W Jenje je pſched krótkim żona trójniki holcźki porodźiła. Dwě běſchtej hromadu ſroſcźenej; mějeſchtej dwě połnje wutworjenej hłowje, 4 ruki a 4 nohi, ale na żiwocźe běſchtej ſjenocźenej. Tſecźa, ſtrowa holcźka bórſy po narodźe wumrje; wot teju hromadu ſroſcźeneju jena na druhi dźeń wjeczor, druha tſecźi dźeń rano ſemrje.

* Na żeleſniży duzy ſ Barlina do Hannovera je ſańdźeny tydźeń jena wukrajna ſemjanka ſ woſa ſkocźiła, dokelž jeje muż, kotryż je ſ khwilemi duchakhory, na nju pſchińdźe, jako by ju ſkónzowacź chzył. Żeleſniczny ſtražnik ju namaka a do Magdeburga do hojeŕnje wobſtara.

* W Mannheimje nowu khěżu twarjachu; zyle njenadźizy ßo wóndano jena poboczna murja ſaßypnu, mjes tym ſo prědkowna, hłowna murja hacź do tſecźeho poſkhoda njewobſchkodźena ſtejo woſta. Ssedmjo dźěłacźerjo, kotſiż na tej ſtronje dźěłachu, kiż ßo ſaßypnu, ßu tak cźeżźy ſranjeni, ſo ſ cźeżka żadyn ſ nich ßmjercźi wucźeknje.

* W Bodenbachu ßu wóndano żónſku ſajeli, kotraż běſche ßo pſched krótkim mnohim burſkim żonam, kotreż do Tetſchena na wiki dźěchu abo ſ wikow pſchińdźechu, duzy po pucźu pſchitowarſchiła, jim poſkicźujo, ſa bychu wot njeje ſa 10 ſchěßnakow dobrych pjenjes 100 ſchěßnakow wopacźnych, ale wuſtojnje dźěłanych papjerjanych pjenjes kupowałe. Jebawa żónſka tajku kup jara wukhwalowaſche, wudawajo, ſo ßu mnoſy někto ſamożicźi ludźo w Tetſchenje pſches tajke wuměnjowanje k ßwojemu bohatſtwu pſchiſchli.

* Hiſchcźe ſyma krucźe njepſchima, a hižo ßo wo ſmjerſnjenych ßłyſchi. Na dróſy mjes Mohelnizu a Unczowom na Morawje bliſko moſta pſches rěku Morawu wóndano mużſkeho ſmjerſnjeneho namakachu. Smjerſnjeny, kotrehoż dotal póſnali njeßu, je něhdże 30—40 lět ſtary a, po jeho moſlojtymaj rukomaj ßudźicź, dźěłacźeŕ był.

* Sańdźenu ßrjedu w Romje a wokolnoſcźi ßylny wichor ſakhadźeſche, kotryż ſchtomy wuwała a tſěchi ſ twarjenjow ſwottorha. Pſchi mórſkim brjoſy je ßo wjele łódźow rosraſyło, a ludźo, kotſiż běchu na nich, ßu ßo tepili.

* Na parnej łódźi „Bellona“ ßo pſched krótkim 400 pucźowarjow do Smyrny wjeſeſche. Hdyż běſche łódź hiſchcźe daloko na morju, na jene dobo něchtó ſawoła, ſo ßo łódź pali. Naſtróżani pucźowarjo ßo wſchitzy na ſpomożeŕſke cźołmy walichu; w njemdrej cźiſchcźeńzy někotrych ſateptachu a ſatokcźechu. Jedyn cźołm ßo ſwrócźi, pſchi cźimż ßo 47 cźłowjekow tepi. Mjes tym pak ßo pokaſa, ſo ßo łódź ſ zyła njepali; někotſi njekmanizy běchu haru ſahnali. Pſchetoż pſchi zyłej měſchenży běchu rubjeżnizy w kapitanowej kajucźe pokładnizu rosbili a 60,000 ſłotych ſ njeje kranuli. Hdyż łódź do Smyrny pſchijěże, někotrych pucźowarjow, na kotrychż tukachu, ſajachu.

Cyrkwinske powjesće.

W Michalskej zyrkwi budże prěni ßwjaty dźeń hodow dopołdnja w 10 hodźinach farař dr. Kalich němski předowacź.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Bertha Amalija, Jaroměra Augusta Philippa, fabrikarja na Židowje, dź. — Marja Ernestina, Jana Jurja Beiera, kněžerja a fabrikarja na Židowje, dź. — Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Rěseka, dźěłaćerja pod hrodom, ß. — Ernst Hermann, Jana Augusta Scholty, žiwnoscerja w Delnjej Kinje, ß. — Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje. — Hana Khrystiana, njemandź. dź. w Delnjej Kinje.

Zemrjeći:

Dźeń 16. dezembra: Scharlotta Janskez, wobydlerka wokrjeßneje dźěłaćerńje na Židowje, 85 l. 7 m. 11 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

17. dezembra 1887.

Žitowy dowos: 2586 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burzy wot mk.	Na burzy wot np.	Na burzy hacź mk.	Na burzy hacź np.
Pschenża	běła	8	51	8	63	8	75	8	93
"	žołta	8	4	8	16	8	10	8	33
Rožka	50 kilogr.	5	70	6	8	6	1	6	20
Jeczmjeń		5	94	6	16	5	98	6	16
Wowß		4	70	5	—	4	75	5	—
Hroch		7	22	10	28	—	—	—	—
Woka		6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły		12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka		15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny		1	90	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	20	2	40	—	—	—	—
Pschenična muka	50 "	7	—	16	—	—	—	—	—
Rżana muka	50 "	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno	50 "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma	600 "	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 695 schtuk, schtuka		5	—	18	—	—	—	—	—
Pschenične wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rżane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Dražbźanske mjaßowe płaćizny. Howjada 1. druzyny 55—59 mk., 2. druzyny 50—54, 3. druzyny 25 po 100 puntach rěsneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach s 20 prozentami tary. Cźelata 1. druzyny 40—55 np., 2. druzyny 28—38 np. po puncźe rěsneje wahi.

Wjedro w Londonje 23. dezembra: Syma.

Psches ßudnistwo ma ßo na pschebadźowanje pschedawacź: 28. dezembra dopołdnja w 9 hodźinach na hrodźe w Budyschinje 1 kucza, blida, khamory atd. — 3. januara 1888 dopołdnja w 11 hodźinach sahrodniska žiwnosć cźišło 19 w Drobach, na 10,032 mk. taksěrowana.

9000 hriwnow po 4 prozentach danje pytam na dobru a wěstu hypotheku 1. januara abo 1. julija 1888. Rěcźnik **Mütterlein.**

W bliskosczi Rakez je **žiwnosć** s 22 kórzami leżomnosćze s nowymi maßiwnymi twarjenjemi na pschedań. Dalsche je shonicź w wudawarni Serb. Nowin.

Skoro nowy kožuch je płaćizny hódno na pschedań na bohatej haßy 26 po 1 skhodźe.

Strowe kruschwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž tež **strowe wólschowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyschschich płaćiznach

mechaniska pschadownja w Hajnizach.

Richard Neumann

na snutskownej lawskej haßy

poruca ßwoje kolonialtworowe khlamy w jenoz dobrych kajkosczach po tunich płaćiznach.

Pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow ßo nizscha płaćizna woblicza.

Khosej

njepaleny punt po 110—160 np.,
paleny punt po 140—200 np.,

rajß

punt po 14, 16, 18, 20, 24, 30 np.,

butrowy pólver

pakćik po 50 np.,

amerikanski

rjepikaty tobak

punt po 35 np.,

jerje

3 scht. po 10 np., 15 scht. po 50 np.

poruca

Ernst Mittasch

psched schuleńskimi wrotami 1.

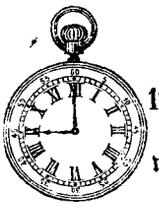

A. Mager

cźaßnikaŕ

11 na ßerbskej haßy 11.

Wulki skład wschěch druzinow

cźaßnikow

s dwělětnym rukowanjom.

Porjedźenja ßo, kaž je snate, najlěpje a najtuńscho wobstaraju.

Komody,

koža, khamory atd., derje a trajnje dźěłane, poruca po tunich płaćiznach

Hermann Hofmann

na taschbarku 2.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, poruca **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Khosej

jara derje ßłodźazy wot najtuńschich hacź do najdróżschich druzinow poruca **Hermann Klemm**

na bohatej haßy.

Jerje

wulke tucźne ryby po 3, 4 a 5 np. poruca

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Jerje

wulke a tucźne po 3, 4 a 5 np. poruca

Jan Wjenk

na swonkownej lawskej haßy 38 pódla Schraderez konditarńje.

Jerje

wulke a derje ßłodźaze poruca po 4 np.

Hermann Lemke

na mjaßowym torhoschcźu 8.

Kosaze kože

kaž tež wschě druzyny druhich kožow kupuje a płaćzi najwyschsche płaćizny **Gustav Nauke**

na garbarskej haßy 16.

S dobom poruczam pschi potrjebje ßwój wulki skład pjelschcźowych kožow, do kotrychž mole njepschińdu; teho runja wschě kože derje a tunjo dźěłam.

Mydlarńja Herm. Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy

poruca

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	" "	36 "
žołte wósłowe mydło I	" "	40 "
žołte wósłowe mydło II	" "	30 "
soda	" "	5 "
schterku	" "	22 "

masne mydło, selene mydło, petrolej, wschě artikle dobre a po najtuńischej płaćizńje.

Kolonialtworowe a destillaziske khlamy

Adolfa Rämscha

pschi žitnych wikach

poruczeja ßwojim cześcźenym wotebjerarjam

khosej punt po 110, 120, 130 a 140 np.,
khosej paleny punt po 140, 150, 160—180 np.,
jerje, jara dobre, mandl po 50, 65, 70—100 np., 3 schtuki po 10 np. a schtuka po 4—8 np.,
syrop pschipósnateje ßłódkoscze punt po 12, 16—20 np.,
petrolej, najlěpschi amerikanski, punt po 14 np.,
zokor w klobukach, kompowy zokor a **dróbny zokor** po snatych tunich płaćiznach,
rjepikozity tobak, krany, punt po 35 np.,
margarin punt po 65 a 80 np., **ßwinjazy schmalz** punt po 55 np.

2 łóhczi schěroki płat sa cźeledź łóhcź po 40 np., teho runja wjetsche dźělby **sbytkow draftnych tkaninow** wschelakeje barby po najtuńischich płaćiznach poruca

Emil Wehrle na jerjowej haßy 7.

Nowolětne khartki

w najkraßnischim a najwjetschim wubjerku poruca

Gustav Rämsch

21 na bohatej haßy 21.

W wudawarni Serb. Nowin je dostacź sa 2 hriwnje:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spißaschtaj **Wilhelm Bogußławski** a **Michał Hórnik.**

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Na žadanje herbow njebo wulkeho ſahrodnika Jana **Kudźele** w Ssmochćizach maja ßo leżomnoſće, k jeho ſawoſtajenſtwu ßluſchaze

a) wulka ſahrodniſka žiwnoſć cźißko 11 wopalneho kataſtra a fol. 4 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihi ſa Ssmochćizy, wobſtejaza ſe ſahonow cźißko 11a, 11b, 32, 51, 57, 63, 98, 115, 136, 161, 162, 163 a 166 ſahonſkich knihow,

b) polo fol. 24 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa Ssmochćizy, wobſtejaze ſe ſahonow cźißko 114b, 137 ſahonſkich knihow,

c) polo fol. 26 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa Ssmochćizy, wobſtejaze ſe ſahona cźißko 33 leżomnoſtnych knihow,

po leżomnoſtnych knihach hromadźe 5 hekt. 40 arow = 9 akrow 31 □prutow leżomnoſćе wopſchijaza a ſ 193,97 dawkſkimi jenoſćemi wobćeżena, wot wjeßnych grychtow na 10,000 mk. takſěrowane,

4. januara 1888 dopoldnja w 11 hodźinach

w **Ssmochćizach na měſtnje ßamym** dobrowólnje na pscheßadźowanje pſchedawacź.

S pokaſanjom na wuwěſchk, na tudomnej ßudniſkej tafli a w Winklerez korcźmje w Ssmochćizach wupowßnjeny, pscheßadźowanſke wuměnjenja a wucźah ſ leżomnoſtnych a ſahonſkich knihow wopſchijazy, ßo na kupjenje ſmyßleni proſcha, ßo mjenowany dźeń w Kudźeliz wulkej ſahrodniſkej žiwnoſći ſeńcź, ßo k ßadźenju ſamolwicź, ßwoju płaćenja-kmanoſcź dopokaſacź a dalſche wotcźakacź.

W Budyſchinje, 15. dezembra 1887.

Kralowſke hamtſke ßudniſtwo.

Meuſel. Zbl.

Mydlarńja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy pódla póſta

je płaćiſny ßwojeho ſnateho dobreho derje **wußuſcheneho mydka,** kaž tež wſchěch druhich wot njeje ßo pſchedawazych wěžow ſaßo ponižiła.

Wſcho je jara tunje.

H. M. Schmidt

pſchedeſchćnikowa fabrika

8 na hłownym torhoſchću 8

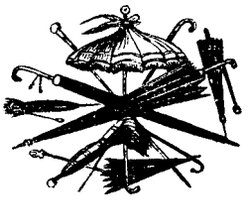

porucźa k pſchihódnym **hodownym daram pſchedeſchćniki w wulkim wubjerku:**

ſ **kóprа** hižo po 1 mk. 25 np.,
ſ **zanelly** = = 2 = — =
ſ **połzidy** = = 4 = — =

Pſchede wſchěm porucźam **tkaniny, ſa kotrež rukuju.** Dale **cźeżkozidźane pſchedeſchćniki** po **najnowſchej modze** a **najtuniſchich** płaćiſnach.

Poćehnjenje a porjedźenje pſchedeſchćnikow derje a tunjo.

Rjany pſchihódny hodowny dar je:

„Waterburyſki remontoirſki dybſaćny cźaßnik.“

Wón zyle prawje dże, ſo móże ßo na njón ſpuſchćeźeć, a derje dźerži.

Khěžka je ſe ſaniklowaneho noweho ßlěbra. Druhe prjednoſcze tuteho amerikańſkeho dybſaćneho cźaßnika ßu:

1. Wón ßo ſ rědka hdy porjedźecź trjeba.

2. Wón je jeniczki cźaßnik, kotrehož porjedźenje lědma 5. dźěl teho, kaž pola wſchěch druhich, płaćі. Bjes tym, ſo na pſchikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich ſchwizarſkich cźaßnikow ſ najmjeńſcha 3, 4 abo 5 hr. płaćі, pſches cźož je potom tajki tuni cźaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyſkich dybſaćnych cźaßnikow jenož 30, 40 np. hacź do 1 hriwny wucźini. Jenož pſchi zyle njewurjadnym wobſchkodźenju ma ßo ſa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacź.

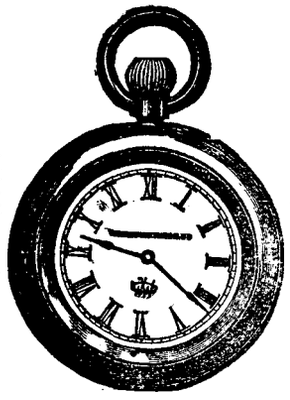

10 hriwnow. 10 hriwnow.

2 lětne rukowanje.

Tale hódnoſcź Waterburyſkeho dybſaćneho cźaßnika je wožebje pola cźaßnikow, kotrež ßo wot młodych a wot mało ſamožitych ludźi noſcha, jara wulka.

3. Niz jenož kóždа jenotliwa pſchedawarńja, ale tež fabrika ſa wěrnoſcź horka prajeneho rukuje. Kóždy cźaßnik je ſ firmu fabriki Waterburyſkich dybſaćnych cźaßnikow ſchtemplowany, kotrejež kapital ſ reſerwu 3 milijony hriwnow wucźini atd. atd.

Dоſtacź pſches

Auguſta Ehrhardta w Kölnje nad Rheinom,

generalny ſkład a wuporjedźerńja Waterburyſkich dybſaćnych cźaßnikow.

Jenotliwje na pſchedań

w **Budyſchinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho cźaßnikarja.

Swój wulki ſkład hotowych **pjelſchćowych tworow** k dobroćiwemu wobkedźbowanju porucźa

Heinrich Lange

9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudźěłane **cźorne** a **běłe pjelſchćowe kože** po najtuniſchich płaćiſnach.

Filzowe klobuki

ſa mužow a hólzow we wſchěch nowoſcźach

po ſpodźiwnje tunich płaćiſnach.

Filzowe cźrije a tofle

najlěpſchi wudźěłk, **wurjadnje tunjo.**

Pſchedeſchćniki

jenož ſ barbunjepuſchćatych tkaninow a ſ roſcźenymi kijemi

po fabrikſkich płaćiſnach.

Hugo Lehmann

22 na bohatej haßy 22.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zyłych tunach hiſchcźe tuńſcho, porucźa

Th. Grumbt.

Se ßwojeho ſkłada hiſchcźe **ſtareho dobreho**

khoſeja

porucźam

ſup. Campinas	punt	115 np.,
ff. Guatemala	„	120 „
ff. Honduras	„	130 „
ff. Neilgherry	„	140—160 np.,
ff. żołty Java	„	130—160 „

paleny

punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np.,

jenož w **derje** a **cźiſćze** ßłodźazych druźinach.

Th. Grumbt

w kupnizy a na ſwonkownej lawſkej haßy.

Hamburgſko-amerikańſke

paketojězdne akzijowe towarſtwo.

Direktna parokłódźna jězba

ſ **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,
ſ **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,
ſe **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,
ſ **Hamburga** do **Wjecźorneje Indiſkeje**
měßacźnje 3 krócź,
ſ **Hamburga** do **Mexika**
měßacźnje 1 raz.

Towarſtwowe póſtſke parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pſchihódnu pucźowanſku ſkładnoſcź ſa kajutowych a bjeſtubjowych pucźowarjow.

Dalſche wukaſanje dawa **Carl Meisel** w Budyſchinje. No. 797

Pjenjesy, kotrež ſmědža ſo wotpłaćiću a kotrychž

3½ proz. dań

ſo ženje powyſchiću njemóže, ratarſkim wobſkedźerjam leżomnoſćow a gmejnam wupożćuje

ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje w Draždźanach.

Nowolětne khartki,
najnowſche muſtry, w wulkim wubjerku a po jara tunich płaćiſnach porucża

Hermann Kſchižank
w Bukezach.

K hodam

porucża ſwój wulki ſkład
albumow k fotografijam,
albumow k ſapiſanju,
piſanſkich mapow,
piſadkow,
liſtnizow,
zigarowych etwijow,
portemonejow,
kurjerſke blidka,
ſtejaki ſa pſchedeſchćiniki,
mapy ſa nowiny,
kaſchćiki ſ barbami,
kraſne nowoſće po 50 np.
a druhe po tunich płaćiſnach

Gustav Rämsch
na bohatej haſy.

Rjany **khléb** k wuměnjenju ſa žito porucża pjekarnja H. Letzſcha na hoſpitalſkej a ſahrodnej dróſy.

Düſſeldorfſke

eſſenzy ſa punež

po zykych a pok bleſchach
kaž tež po waſy,

eſſenzy ſa horze wino

tunjo poruczataj

Strauch & Kolde
3 na kamjeńtnej haſy 3.

W Droždźijſkim hoſćenzu
budža druhi ſwjaty dźeń hodow **reje.** Pſcheczelnje pſcheproſchuje
Auguſt Tſchieter.

Ratarſke towarſtwo w Bukezach.

Poſkedźenje wutoru 27. dezembra t. l. wječor w 6 hodźinach.

Dnjowy porjad: Pſchednoſchk „wo hódnoſći ratarſtwowych wupłodow". Dokhody atd.

Bukečanske ſerbske towarſtwo

změje njedźelu 1. januara popołdnju z dypkom 5 hodźin swoje posedźenje.

Přednošk k. wučerja Šucy z Rachlowa. Hoſćo su witani.

Předsydstwo.

Słote a ſłěborne cžaſzniki

ſa mužow a žony,

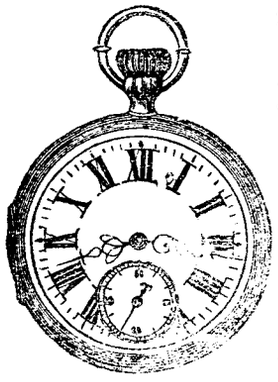

teho runja **cžaſznikowe rjecžaſy,** bijaze a njebijaze **regulatory, budžerje,** něhdže 50 druzinow, **ſcžěnſke kukate cžaſzniki** w najnowſchich muſtrach.

Waterburyſke cžaſzniki

(papjerjany zyfernik, bjes bantow, bjes ſekundy) ſa **9 mk.**

Felſenburgſke cžaſzniki

(ſ emaillirowanym zyfernikom, ſ bantami, ſe ſekundu) ſa **10½ mk.,** poſledniſche ſu jara dobre a trajne a ſo ſa nje 3 lěta dołho rukuje,

porucża **J. G. Schneider,**
cžaſznikař pſchi lawſkej wěži delka a po 1 ſkhodže.

Khorſa Barthel

w Budyſchinje ſ napſchecža měſchczanſkeho theatra
porucża po tunich płaćiſnach:
porzelan, kamjeninu, ſchkleńcžane ſudobje, taflojtu ſchkleńzu, ſchpihele, pupy, pupjaze hlowy atd.

Cžeſcženym Serbam w Bukezach a wokolnoſći k wjedźenju dawam, ſo ſym ſo w **Bukezach** jako **ſahrodnik** ſaſydlił. Porucżam ſo k wuwjedźenju wſcheho kwětkoweho pleczenja a lubju ſprawne poſłużenje.

S poczeſczowanjom

E. Rudolf Bäßler, ſahrodnik w Bukezach.

Dokelž je płaćiſna rožki poſlednje wicžne dny w naſchim měſcze wjele niżſcha była (něhdže 60 np. po zentnarju), hacž ta, kotruž Kral. proviantſki hamt tu khwilu ſa rožku dawa, ſo na ſakładže pſchipiſzma ſakſkeje krajneje kulturneje rady, kupowanje rožki, wowża atd. ſa 12. armeekorps naſtupazeho, ratarjo na to kedźbni cžinja, ſo je ſo proviantſkim hamtam wot wójnſkeho miniſterſtwa porucżiło, **njepoſrědnje wot ratarjow** a to **kóždu dźělbu** rožki a wowża ſa poſtajenu **najwyſchſchu** wicžnu płaćiſnu kupowacž.

Pſchedſyda Budyſkeho ratarſkeho towarſtwa.

Agentojo ſo hnydom ſa lohko ſo pſchedawazu wěz pytaju a dóſtanu dobru proviſiju. Poſkiczenja pod **B. T. 99** na póſcze ležo w Lipſku.

S tutym dowolam ſebi woſſjewicž, ſo je wot 1. januara 1888 tež **moje bydło** na **bohatej haſy cžiſło 11** po dwěmaj ſkhodomaj.

Rěčnik **Mütterlein.**

Dwě wobydleni ſtej na pſchenajecże w Delnjej Hórzy čžo. 49.

Cželedź

pyta k nowemu lětu pſchiſtajaza žona **Bräuerowa** na ſerbſkej haſy 9.

Ródneho woženjeneho hejtmana pyta k nowemu lětu 1888 Laſowſke knjejſtwo.

Wuſtojnu hródźnu dźowku, kotraž wyſoku mſdu dóſtanje, **Holeſchowſki knjezi dwór** pyta.

Jedyn abo dwaj **ſerbſkeje** rěcže móznaj hólzaj ſprawneju ſtarſcheju móżetaj wot 1. jan. abo 1. haprl. 1888 jako **piſarjej** w mojej expediziji ſaſtupicž.

Rěčnik **Mütterlein.**

Sa ſwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a ſpirituſowe khlamy k bliżſchim jutram pod pſchihódnymi wuměnjenjemi **wuežobnika** pytam.

Carl Noack w Budyſchinje.

Młody ſylny cžłowjek, kotryž chże **mkynſtwo** nawukknucž, móże pod pſchihódnymi wuměnjenjemi do wucžby ſaſtupicž. Dalſche je ſhonicž w wudawarni Serb. Now.

Sa **Remutha** w Hrubjelczizach je dale darił: Pelz 50 np.

Wutrobny dźak

Janej Kubſchej ſ pſchimjenom **Wenk**
a jeho mandźelſkej
w Bukojnje pola Wulkich Sdźar.

Nětk nowe lěto bliſko je,
Hdźež mam Wam prajicž božemje
A ſa wſchu wulku dobrotu
Sſo dźakowacž Wam ſ wutrobu.
Haj luby wujo, cžeta, Wam
Ja wutrobny dźak pſchepodam,
So ſtaj mje horjecžahnuloj,
Kaž ſa ſwojoh' mje dźerżałoj.
Hdyž ja běch ſtary wóſom lět,
Dha wopuſchczi pſches ſmjercž tón ſwět
Ta moja luba macžerka,
Mój nan pak ſo mje ſdalowa.
Duž tehdom žel to běſche Wam,
So ſteju ja tak zyle ſam;
Duž ſcže mje ſ wulkej luboſczu
Wój horjewſakoj do domu.
Tak nětk lět ſym pola Waß
Ja pſchebywał ſym kóždy cžaß,
Hdźež ſtajnje lutu dobrotu
Ja wužiwał ſym wot Waju.
Bóh, kiž je luta dobrota,
Spožcž ſtrowoſcž Wam cžaß žiwjenja
A ſapłacž Wam we žiwjenju,
Schtož cžiniłoj ſtaj nade mnu.

Ernſt Henſel
pſches S.

Sjawny dźak.

Wſchitkim tym, kotſiž ſu mje pſchi nowotwarje mojeho doma ſ radu, ſ ruczným dźěłom, ſ fórami a ſe ſaſtaranjom mojeho ſkotu podpjerali, najwutrobniſchi dźak praju.

Bóh chżył jim wſchitkim jich luboſcž bohacże ſarunacž a kóždeho pſched wóhnjowym njeſbožom, kotrež je mje potrjechiło, wobarnowacž.

Khorla Pětſchka
w Njeßwaczidle.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata w wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk. z přinjesenjcm do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot małeho rynčka 10 np. a maja so štwórtk hač do 7 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar Marko Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 53. **Sobotu 31. decembra 1887.** **Lětnik 46.**

K nowemu lětu.

Cžehń bożemje ty stare lěto,
Kiž pucz ßwój doběžało ßy!
Bóh wschehowědomny tón wě to,
Hacž wukupili tebje ßmy.

Ach twoje dźělenje wot tudy
Dźe nětko mi psches wutrobu;
Hacž było ßy mi cžežke druhdy,
Ssy mi też było k wjeßelu.

Ssym we towarstwje khodźił s tobu
Psches zyły dwanatk měßazow;
Mi pschinjeßko ßy wschelke ßobu
Wot Boha Knjesa s njebjeßow.

Mje jandźel dobry pschewodźesche,
Hdyž dźěsche też psches puscžinu.
Hdźež ßo mi prawje njelubjesche,
Tam wsa wón ßej mje sa ruku.

Sa pucz nětk rjenje dokonjany
Budź Bohu dźak wot wutroby!
Wschak bě wón s hnadu póscžełany
A derje mi ßo wobsamkny.

Dźenß do prědka też wóczko hlada
Na nowy pucz, kiž njesnaju,
A tola wutroba by rada
Nětk widźiła jón psched ßobu.

Ach ně, wón budź mi potajeny,
Tak kaž ßo Bohu spodoba,
Wot wóczka hischcže njewidźeny!
Tón ruka Boża pschikrywa.

Bjes widźenja wschak wěricz mamy
A Bohu Knjesej podacz ßo;
S nim pucz ßwój derje dokonjamy,
S nim pscheběhnjemy podrožstwo.

D.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Wobkrucženja ruskich knježerstwowych listow, so Ruska žanych wójnskich wotmyßlenjow nima, nihdże žaneje wěry njenadeńdu. Wobstejnoscże ßu hischcże te ßame, wone hórsche njeßu, tola też niz lěpsche, skerje ßu hórsche, dokelž Ruska ßwoje wójsko pschi awstriskich a němskich mjesach pschezo dale poßylnja. 13. jěsdnu diwisiju, w Ssmolensku w garnisonje leżazu, ßu pjecża dale k wjeczornym stronam poßunuli a 14. jěsdnu diwisiju, w snutskownej Ruskej leżazu, pjecża do Ssmolenska pschepokoża. S Peterburga a s Moskwy ßu ßo pjecża póndźelu někotre cžahi s wojakami do Warschawy pschiwjeske. Tajke powjescże, wě ßo, wuhlady na sdźerżenje měra njewobtwjerdża. Poßlednja nadźija ßo na němskeho póßkanza Schweinitza staja, kotryž je ßo na ßwoje městno do Peterburga wrócžił. Tutón ma pjecża nadawk zara pscheßwědczicź, so Němska ženje wotpohlad měła njeje, Rusku s Balkana wucžischcžecź. Schweinitzowe prózowanja też pjecża hacž dotal bjes wuspěcha byke njeßu. Wón je dwójzy rosrěcženja s ministrom swonkownych naležnoscżow měł, kotreż ßu jeho, kaž też Giersa spokojiše. Wot teho cžaßa ßo sda, so je napjatoscź trochu popuschcžiła.

— Barlinske nowiny „Post“, kotreż cžasto nastawki s knježerstwowych žórkow pschinoscheja, w nastupanju ruskeho brónjenja pißaju: „So bychmy ßo pschecźiwnoscże s Ruskej sminuli, bě jenož jedyn ßrědk, kotryž němska politika hižo pschi wuhnaczu Battenbergskeho prynza s Bołharskeje spyta, mjenujzy, hdyž prajichmy, so je Bołharska kraj, wo kotryž ßo Němska tak mało stara, kaž wo někajku krajinu na měßazu. Tehdy ßo dźěl sjawneho měnjenja w Němzach nad tajkej politiku roshori, kotraž pschi njemoralnoscźi ruskeje politiki ani khostacź ani ßwaricź nochzesche, ale chzyshe symna wostacź. Tola niz psches hibanje sjawneho měnjenja je ßo němskej politizy wužitk jejneho sadźerżenja wsał, ale psches swjaskańsku Awstrisku. Tamnischa politika nochze Bołharsku, a schtož k njej ßłuscha, Ruskej pschewostajicź. To je wona wospjet prajiła a s tym ruski nadběh na ßrjedźnu Europu cžahnuła. Teho dla na awstrisku politiku njeßwarimy, hacž runje ßebi myßlimy,' so móhła ßo hinak sadźerżecź, a so wona pschi tym schkodowała njeby. Němska w połnej měrje ßwoju swjaskańsku pschißłuschnoscź dopjelni, s tym ßu wschitzy Němzy psches jene. Hižo psched lětom Ruska ßwoje wójsko w nawjecžornych provinzach shromadźowacź, wulke lěhwa naprawicź atd. sapocża. Ruska mobilisazija wschak pomałku dże. Dźenßa pak ßo wona ßwojemu skónczenju bliži. Duž ßu wobstejnoscże dźenßa khutnische, hacž psched lětom.

— Se San Rema w Italskej, hdźež němski krónprynz pschebywa, je jara swjeßelaza powjescź pschischła. Dr. Mackenzie je 26. dezembra krónprynzowu schiju saßo pschepytał a pschi tym wußlědźił, so je ßo mjaßowy wurostk, njedawno nastaty, skoro zyle shubił, a so je jenož hischcże ßnadna sacżeklisna spósnacź. Nadkrk ma spokojazy napohlad, koża je jenož s lohka sahorjena. Schijna khoroscź wjazy tak ska njeje kaž psched dwěmaj měßazomaj, a krónprynzowe derjeměcże je pschimërnje wobstejnoscżam jara dobre. Sda ßo nětko tola, so czi lěkarjo prawo wobkhowaju, kotsiž měnja, so krónprynz na raka njecżerpi. Dr. Mackenzie hischcże dźenßa wěsty njeje, wo kajku khoroscź ßo jedna, a praji, so ßo to hakle po dlěschim cžaßu wupokasa. Wjedro w San Remo je jaßne, tola powětr jěry a symny.

— W Danzigu ßu tele dny do kasemattow na tamnischej biskopowej horje se schrapnellami tšeleli, so bychu ßo pscheßwědczili, hacž kasematty, kaž też semja, s kotrejž ßu wodźete, kule na doßażne waschnje wudźerża. Wobtwjerdźenja ßo pschi prusy sa doscź twjerde wupokasachu.

Italska. Hižo měßazy dołho je ßo katholske kschescźijanstwo na ßwjedźeń 50lětneho měschniskeho jubileja bamża Leona XIII. hotowało. W poßlednich njedźelach je bamż mnohe deputazije se wscheho ßwěta pschijał, kotreż jemu parschonszy ßwoje sbożopschecża wuprajichu. Mnohe ßu też snamjenja wutrobneho dźělbracża, kotreż ßu katholszy s wjele stron, jako adreßy a drohotne dary, do Roma póßkali. Jubilejski ßwjedźeń ßo po prawom hakle 31. dezembra sa-

počnje, kotryž dźeń budźe bamž w ßławnej Ssw. Pětrowskej zyrkwi ßwjatočnu Božu mschu čitacź. Pschi tym budźa wotpósßłanzy skoro wschitkich europiskich knjeżazych wjerchow a wyßozy katholszy semjenjo pschitomni. Też scżěhowaze dny budźa ßo s pschiczinu bamžoweho jubilejskeho ßwjedźenja wschelake zyrkwinske ßwjatočnoscże wotbywacź a hakle 6. januara, wulke nowe lěto, ßo ßwjedźeń skónczi. Leo XIII. hižo w 78. lěcże steji, tola ßo kwón poměrnje ßwojim wyßokim lětam dobreje duchowneje a cżělneje czikoscże a czerstwoscże swjeżela. Se ßwojim luboßnym, czichim a měrniwym waschnjom je ßebi bamž Leo XIII. wutroby wschitkich wěriwych katholikow dobył, a też hinak wěrjazy, kotsiž ßu s nim wobkhad měli, jemu cześcżenje a wyßokowaženje sarjez njemóża.

— Bjes tym so w Němzach dźeń wote dnja ßněh pada, ßo w Italskej ßylnje deschczik dźe. Mnohe rěki ßu telko wody nabyłe, so ßu psches ßwoje brjohi stupiłe a kraj powodźiłe. Kral je powodżene krajiny wopytał.

— Pola Maßawy nad czerwjenym morjom směja ßo najskerje bórsy krwawne bitwy bjes italskim wójskom a wójnskimi czrjódami abyßynskeho krala. Po nowschich powjescżach tutón s 80,000 muži ßylnym wójskom k Maßawje dele czehnje, so by Italskich s Maßawy wuhnał.

Jendźelska. Gladstone, wjednik liberalneje jendźelskeje strony je ßo k poßylnjenju ßwojeje strowoscże do Italskeje podał. Na pucżu s Londona do Dovera jeho na wschěch dwórnischczach strowjachu a witachu, a wón je pschi tym wospjet politiske rěcże dźerżał. S rěcże, kotruž je Gladstone w Doveru měł, da ßo spósnacź, na kajkim stejnischczu by jendźelska liberalna strona w pschipadże europiskeje wójny stała. Gladstone njeprějesche, so europiskemu měrej strach hrosy, tola wón nadźiju njespuschczi, so ßo měr sdźerži. Wón s zyła wopschijecź njemóże, czeho dla ßo na dlěschi czaß měr sakhowacź njedyrbjał. Jeli so pak by wójna wudyriła, njeby ßo Jendźelska do njeje saczahnucź dała, khiba so by winowatoscź a czescź Jendźelskeje k temu nusowała.

Rußowska. W mórskimaj pschistawomaj Odeßy a Sebastopolu w poßlednim czaßu żiwe wojerske hibanje knježi. Dobrowólne kódźstwo ßo w rosßażnej měrje k pschewoženju wójska wužiwa; s nim ma ßo rucże 50,000 muži do Batuma pschewjescź, kotsiž ßu sa Kawkasku a Armensku postajeni.

— Sawrjecże universitow je w Ruskej wulki saczischcź czinikło. Bychmy pak ßo mylili, hdy bychmy ßebi myßlili, so ßo lud na stronu njeměrneho studentstwa staji. Runje na wopak ßo s tym ma. Wot teho czaßa, so ßu ßo pschi mordarskich nadpadach na zara wospjet studencża wobdźělili, ßu tucźi wschu nahladnoscź bjes ludom shubili. Pschi wóndanischich studentskich njeměrach w Moskwje ßo lud do studentow s pukami da, pschi kotrejż składnoscźi też ßyna hłowneho guvernèra wjercha Dolgorukowa straschnje sranichu.

— Tele dny je khěżor pjecża wjercha Dondukowa Korßakowa k ßebi powołał, so by jeho rosßud wo bołharskim praschenju ßkyschał. Hitrowo a Kaulbars běschtaj pschi tymle rosrěczenju pschitomnaj.

— Něhduschi ßobustaw jendźelskeho konservativneho ministerstwa lord Churchill je poßlednje dny zara a ministra Giersa wopytał. Jendźelske knjeżerstwowe nowiny wudawaju, so knjeżerstwo lordej Churchillej żaneho politiskeho poßołstwa dowěriło njeje, a so ßo zarej hakle wobkrucźicź njetrjeba, so je jendźelska politika měrniwa.

Sserbija. Pschi někotrych dopjelnjowazych wólbach do krajneje skupschtiny (ßejma), kotrež ßu ßo psched krótkim měle, je minister snutskownych należnoscżow Mikojkowicź wólby liberalnych kandidatow podpjerał. Liberalni kandidatojo ßu ßo też wuswolili a psches to je liberalna strona wjetschinu w skupschtinje dostała. Radikalni, kotsiž mějachu hacź dotal wjetschinu, ßu teho dla na ministra Mikojkowicża njembri a żadaju, so by wón s ministerstwa stupił. Dokelż pak ßo ministerstwowy pschedßyda Risticź wot Mikojkowicża dźělicź nochze, je Risticź krala proßył, so by jeho s Mikojkowiczom hromadże s ministerstwa puschcził. Kral Milan je tule próstwu najprjódzy wotpokasał a w tu khwilu s wjednikami radikalneje strony wo tej należnoscźi jedna.

Njewjesta w pjezy.

Na Wróblez kuble, kotrez zyle woßebje na hórzy pschede wßu leżesche, ßo k wobjedu hotowachu. Dźowka blido kryjesche. Dźenßa pak wona, dokelż běsche patorżiza, rub na hoke blido njepokry, ale najprjedy na blido ßłomu naßka a na ßkomu běły rub pschěstrje. Czeledź ßebi pschi khachlach stejo w pónowi ruzy myjesche. Ale prjedy, hacź wotroczk paczerje saspěwa, ßo dźowka rucże se jstwy a s poßleńzu won ßunu a na sahrodże se ßwojim jaßnym hłoßom wótsje sawoka: „Schtomy, pójcże wschitke ßobu k wobjedu!“ Po wobjedże czeladni ßłomu s blida shrabachu a na sahrodże kóżdemu ßadowemu schtomej wěschcź pschiwjasachu. Hdyż ßo to patorżizu stanje, maju schtomy k lětu prawje wjele ßadu.

Popołdnju mějesche Wróblez czeledź w domje a na dworje poknej ruzy dźeła, so by k ßwjatym dnjam wschitko w dobrym porjedże było. Wjeczor pak, hdyż běchu skotej sdawali a ßami powjeczerjeli, bur, jeho wotroczk a ßrěnk, dźowka, ßrěnza a kruwarka na Božu nóz do farskeje zyrkwje dźěchu.

Jenoż jena woßoba doma wosta, Herta, kotraż běsche wot teho czaßa, so běsche Wróblej żona wumrjeła, na Wróblez kuble s hosposu.

Herta, ramjenjojta młoda żónska s mudrym mjeswoczom a czerwjenymaj lizomaj, ßamalutka wó jstwje ßedźesche, se ßwojimaj jaßnymaj brunymaj wóczkomaj do wóhnja hladajo, kotryż ßo pod kadobom ßwěczesche.

Myßle ji wschelako hrajachu. Wona na to spominasche, kak běchu ju wbohu khudźinku do ßwěta won storczili, kak ßo jeje nan żenje wo nju starał njebě, kak běsche jeje sjebana macź tón ßamßny wokomik, hdyż ßo wona narodźi, ßwoje żiwjenje woprowacź dyrbjała, kak běsche ßo stara „hłucha Lejna“ nad njej wbohim kurjatkom ßmiliła, hacź skónczinje czaß pschińdże, so ji prajachu: „Holza, ty masch strowe stawy; dźi a hladaj ßebi město, hdyż dźěłacź nawuknjesch!“

A lědma dźeßaczlětne dźěczo dźěsche a ßo poskiczesche a też město nadeńdże, hdyż mózachu ju trjebacź; potom wot jeneho bura k druhemu, s jeneje wßy do druheje czahasche; hdyż běsche 24 lět stara, ßo skónczinje pola Wróblez sa dźowku pschistaji.

Schto wona wscho pschětraka njebě: kajke czeżke a krute czaßy! Ale nětko ßo ji derje dźěsche; pschetoż Wróbl běsche muż, kotryż ßwojim ludźom niczo njespuschczi, kotryż pak běsche pschecźiwo czeledźi sprawny a dobrocźiwy, każ daloko a schěroko żadyn druhi.

Se wschěch tychle s wulkeho dźěła srudnych wobrasow, kotrez Herta psched kadobom ßedźo w duchu wuhlada, pak ßmějo myßliczka wustupowasche, kotraż ji pschichod wěschczesche, na kajkiż ßebi Herta prjedy żenje myßliła njebě. Skradźu běsche tale myßliczka hižo psched někotrymi měßazami w njej nastała, ale hakle dźenßa běsche jaßnischo psched njej wustupika.

Najwjazy běsche na tym stara Marja wina, wo kotrejż ßo powjedasche, so móże wjazy, hacź khléb jěscź; njerosumni ludźo mějachu ju sa khodojtu, a dźěczi „stara wjera“ na nju wołachu.

Czim bóle ßo ludźo starеje Marje sdalowachu, czim dźakownischa wona běsche, hdyż něchtó s njej derje měnjesche. A Wróblowa hospoza běsche ßo wospjet dobrocźiwa pschecźiwo njej wopokasała.

Hakle psched hodźinu běsche stara Marja skradźu k Hercże dó jstwy pschischła; prjedy pak běsche kedźbnje poßkuchała a ßo koło wokoło wobhladowała, so by ßo pscheßwědczika, hacź też je woprawdże Herta ßama w domje. Hospoza ji wulku schkleńzu piwa nala a taler s kołaczom na blido staji. Hóscź ßebi woboje na najlěpje ßłodźecź dasche, wospjet prajiży: „Sapłacź Bóh tyßaz krócź!“

„Nětko pak czin, so dale pschińdźesch,“ Herta zyle pschecźelnje napominasche; „ty dźe wěsch, so cże nasch widźecź njemóże; a nasche holzy, te hłupe kawki, bychu roscżěkałe, tebje wohladawschi!“

„Ja wschak wěm“, stara Marja wotmolwi, a w jeje smorschczenym mjeswoczu ßo słoby s hordym poßměwom měschachu. „Ale prjedy hacź du, dyrbju czi spomnicź, so maju dźenßa w nozy dobre a ske duchi ßwój wobkhad. Schtóż ßo na to wusteji, tule składnoscź wužiwajo shoni, schtoż ßnano hewak nihdy njeshoni. Chzesch-li wjedźecź, Herta, schto na tebje czaka, dobre abo ske, hacź ßo wożenisch abo niz, hacź je nawożenja stary abo młody, hacź je schikowany abo hrosny, to żenje lěpje njeshonisch, hacź dźenßa; ani nóz na Domascha ßo k temu tak njehodźi, każ dźenßnischa! Ty ßłódka dobrota, hižo wjele ludźi mjes nami je, kotsiž do niczeho wjazy njewěrja; ja pak czi praju, czlowjek móże do pschichoda hladacź, ale kóżdy njewě, kak to sapocżnje! Hlej, Herta, tebi ßym ja dobra, ty masch dobru wutrobu; tebje chzu nawucżicź, schto masch dźenßa czinicź. Ja někotryżkuli ßrědk snaju, so wócżko do prědka widźi, schto czi pschichod pschinjeße. Tak n. psch. psched hródźnymi durjemi stejo w nozy wußkyschisch, hacź ßo k lětu wożenisch abo niz; hdyż ßo do koża lěhajo nawożenju pscheproßyschi, so by czi len plécź pomhał, dha jeho wo ßnje wohladasch: nawożenja pschińdże a czi len plécź pomha. Ty ßłódka dobrota, hischcże někotryżkuli druhi ßrědk ja wěm, so dźenßa w nozy ßwój pschichod shonisch. Najlěpsche, Herta, pak je tole: Holza, kotraż chze ßwojeho nawożenju wohladacź, do pjezy salěse, a, hdyż dwanacże czepje, s durczkami won pohlada . . . Ale nětko du, Herta! Budź tu wbożemje, a tyßaz krócź sapłacź Bóh!“

To prajizy ßo ſtara ſchěra Marja kaž njetopyŕ ſe jſtwy won ßunu. Herta pak běſche ßedžo woſtaka a w runej měrje do wóhnja pod kadobom hladaſche.

Na jene dobo ßo ji ſeſda, jako by Wróbl pſched njej ſtał! Ženje prjedy ßo ji wón tajki ſchwarny, tajki pſcheczelny ſdał njebě, kaž nětkle, hdyž zyle njenadžizy jeho wobras pſched jeje duſchu ſtejeſche. „Hłupoſcze!“ Herta ſchepnu a rucze ſtaže, ale tola ſaßo ſamyßlena ſtejo woſta.

„Dyrbjako-li wěrno bycź“, ßo wona ſa khwilu praſcheſche, „ſo ßo dženßa w nozy pſchichod wotewri? . . . Něſchto dyrbi tola na tym bycź . . . ßym hižo wjele wo tym rěczeć ßtyſchała . . .“

Wona na czaßnik pohlada. Pokaſowaŕ něktore minuty do połnozy ſtejeſche. Herczine wobliczo ßo hłuboko ſaczerwjeni; ſ dobom wona ruku na wutrobu połoži. Ji běſche, jako by wo ßnje była.

Ssama prawje njewjedžo, ſchto czini, wona jſtwine durje wotewri a pſched pjezynymi durczkami ſtejeſche. Hertu ſyma pſcheběža. Wona njewjedžeſche, ſchto ſapoczeczź. „Tebje dže žadyn człowjek njewidži!“ hłoß w jeje ſnutſkownym džeſche. „Wohladaſch-li něſchto, dha wěſch, na czim ßy; a njewohladaſch niczo, nó, dha žadyn człowjek niczo wo tym njewě, ſo ßy w pjezy pobyła! . . .“

Czaßnik wó jſtwje na dwanacze wuſběhnu. Kaž wot njewidomneje mozy ſtorczena ßo Herta da pjezy ßunu.

* * *

Mjes tym Wróbl ſ zyrkwje domoj džěſche. Hłuboko do myßlow ponurjeny wón njepytnu, ſo jemu něchtó napſcheczo dže. Na jene dobo ſtara Marja pſched nim ſtejeſche; na jeje ſmorſchczene, žołte mjeſwocze wótre ßwětło latarnje padaſche, kotruž mějeſche bur w ruzy.

„Pomhaj Bóh!“ ſtara džeſche. „Wjerſch pomaſy!“ bur wotmolwi a chzyſche rucze nimo ſcherjateje žónſkeje dale khwatacź. Ale ſtara Marja jeho ſadžerža.

„Dženßa by czi prawa nóz była“, wona k njemu rjeknu, „ſo móhł ſhonicź, hacź a kajku hiſchcze žonu doſtanjeſch. Chzu czi dobru radu dacź: Je-li ſo dó dwanaczi domoj dóńdžeſch, duzy ßobu do ßwojeje pjezy pohladaj. Nětkotryžkuli je tam tule hodžinu něſchto wohladał, ſchtož je ßo potom dopjelniko! Dobru nóz, Wróblo!“

„Khodojta!“ wón ſabórbota a ßwój pucź dale džěſche.

Hdyž mějeſche bur hiſchcze něktore kroczele hacź do ßwojeho dwora, na wězi ßußodneho knježeho dwora czaßnik prěni krócź dyri. Njewólnje Wróbl pokhwata. Prjedy hacź k jſtwinym durjam dóńdže, wón nimo pjezy pſchińdže. Jenož wokomik wón ſ latarnju do pjezy poßwěczi.

Božo Knježe! S pjezy woprawdžite wobliczo jeho hoſpoſy na njeho hladaſche!! —

Pjezyne durczka ſapraßnuwſchi wón němy a kaž pſchikowany ſtejo woſta. Ale ſ nowa do pjezy njepohlada.

S hłowu wijo wón pomału dó jſtwy krocżeſche. Tam latarnju na blido ſtaji a ßo na ſtólz ßydže. Khwilu ſamyßleny ßedžeſche, potom na jene dobo rosßudženy hłowu ſběže a ſawoła: „Herta! Herta! hdže dha tczijſch?“

Dó jſtwy ſtupajo ßo Herta hiſchcze ſe ſchórzuchom mjeſwoczi trějeſche; najſkerje ßo bojeſche, ſo móhłe czorne bleczki mjeſwoczi jeje wopyt w pjezy pſcheradžicź.

Mjelczo a woczakujo, ſchto ma ji wón prajicź, hoſpoſa pſched ßwojim knjeſom ſtejeſche. Dołho bur na nju hladaſche. Potom k njej džeſche: „Herta, njechaſch ßo woženicź?“ Herta wczipna a ſadžiwana ſ wulkimaj woczomaj na njeho hladaſche.

„Ssyń ßo jowle ke mnje!“ Wróbl pſchecźelniſcho rjeknu a ſtólz pornjo ßebi ſtaji. „Jeno ßo ßyń!“ wón woſpjetowaſche. Ale Herta kaž pſchikowana ſtejo woſta. Takle mjehzy tónle krutý muž hiſchcze ženje ſ njej rěczał njebě. Holza njewjedžeſche, kak ßo ji ſta, hdyž ju Wróbl ſa ruku wſa a pornjo ßebi na ſtólz ſczeže.

„Schtož ma ßo ſtacź, dyrbi ßo ſ krótka a derje ſtacź!“ bur bóle ßam ſa ßo hacź k Hercze džeſche. Potom ju ſ ruku wobja a bóle czicho rjeknu: „Herta! By-li ſchto pſcheczíwo temu měła, ſo ßebi cže ſa žonu woſmu?“ Herta chzyſche ßo wußwobodžicź a praji: „Woſtaj mje; patorżizu w nozy ßo takſe žorty njeczinja!“

„Ja měnju, kaž rěczu, Herta!“ — Sſlědžo jemu Herta do woczow hladaſche. — „Chzeſch?“ ßo bur dale žadoſczíwiſcho praſcheſche. „Praj haj! Herta!“ — Pſchichodny wokomik ßo wutroba k wutrobje ſkoni.

Bórſy pak ßo czeledź domoj wróczi a ßlubjeneju ſe ßna wubudźi, kotryž běſche jeju wobjał. Herta czeledźi rucze czopły khoſej a kołacź pſchinjeße; ale ji běſche, jako by ju wutroba paliła kaž žehliwe wuhlo. Kaž rucze mózeſche woteńcź, wona ſ durjemi won ſtupi, ſo by ßo khłódneho powětra naßrěbała.

Tu ſaßo ſtara Marja nimo czampaſche.

„Marja!“ ji Herta ſchepnu. „Sſym czinika, kaž ßy mi radźika . . . Ja ßwojeho muża jenož wohladała njeißym, ale jeho też woprawdže hižo mam! . . . Jowle, Marja, maſch hiſchcze dwaj wulkaj kołaczej!“ To prajiwſchi ßo wona ſhubi.

„Sapłacź Bóh!“ ſtara Marja ſa njej ſawoła a ßmějo ßwój pucź dale czampaſche.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kak czaſto ßu ßo hižo na moſcze, na Nowoſalzſkej dróſy pſches żeleſnizu wjedźazym, konje ſpłóſchiłe a ludźo pſches to k njeſbožu pſchiſchli! Pjatk tydźenja popołdnju je ßo ſaßo na mjenowanym měſtnje tajke njeſbože ſtało. Hdyž wós kublerja Żura ſ Delnjeho Hunjowa pſches móſt jědźeſche, runje lokomotiva pod nim mróczel kura horje ſtorczi. Konjej ßo teho ſtróżiwſchi w dźiwim ſaſkoku k piwarni czěrjeſchtaj. Pohonczej, kotryž ßo k ſemi podtorże, ßo hotežka ſ ruki wutorże. Kubleŕ Żur bróſdnika wjedźo, konjow ſadźerżecź ſpyta. Bróſdnik pak Żura bórſy potepta a na to młodaj ſpłóſchenaj konjej k hoſczenzej k tſjóm lipam dele czěrjeſchtaj. Tu jeju dwaj mužej ſ mjenowaneho hoſczenza ſadźerżeſchtaj. Żur bě czežko ſranjeny na dróſy leżo woſtał. Lěwa ruka bě ßo jemu dwójzy ſłamała, teho runja dwě rjeble, a hłowa běſche ßo jemu ſtraſchnje ſraſyła.

— Wſchitkim tym, kotſiž ßu Serbſke Nowiny ſ dopißami abo na druhe waſchnje pſcheczelnje podpjerali, redaktor tudy najluboſniſchi dźak praji, w dobo proſcho, ſo chzyli też pſchichodnje ſ luboſczu na Serbſke Nowiny ſpominacź. Daj Bóh ſboże na lube nowe lěto.

— S 1. januarom budže ßo w Budyſchinje dawk po nowym tarifje wot zyroby a potrěbnych pſchedmjetow, do měſta ßo pſchiwożazych, bracź. Po tarifje ma ßo dawacź ſa 200 puntow żita (rożki, pſcheńzy atd.), nudlow, krupow atd. 60 np., ſa pjeczwa a łuſchczinowzy 50 np., warjenja 60 np., ſa hektoliter dwójneho piwa 50 np., jednoreho piwa 20 np., ſa 2 puntaj mjaßa, tuka, łoja, kołbaßy 2 np., ſa wowzu 20 np., ſa czelo hacź do 125 puntow 25 np., jelenja 2 mk. 50 np., jeleniży, ßorny a dźiwje ßwinje 1 mk. 50 np., ſa dźiwinu w kruchach 10 np. po 2 punt., ſa bażanty a truty 40 np., ſa wjetſche dźiwje ptaki 10 np., ſa małe dźiwje ptaki 5 np., ſa hußy 10 np., ſa kaczki, kury a khapawny 5 np., ſa czerſtwe a ßelene abo ßuſchene ryby (ſ wuwſacźom jerjow) 2 np. po 2 puntomaj, ſa czěſke wuhło 1 mk., ſa kamjeńtne wuhło 1 mk. 50 np. po 20,000 puntach. Jeli ſo dawk jeneho pſchinjeßerja mjenje 3 np. wucźini, jón njebjeru.

— Měßacźnika „Łužica“ je 12. czißko (dezember 1887) wuſchło. Wobßah: Kónc lěta. (Madrigal.) J. Ćišinski. — Z češkeje poesije. II. Słódka ſamota. Ghazel wot Emanuela Miřiovského. Přełožił Adolf Černý. — Arabeski J. Ćišinskeho. — Morwych wotmołwa. J. Ćišinski. — Hłupikojty Jank. Bajka L. N. Tołſtoho; přełožił J. M. Holan. (Skóńčenje.) — Ze ſerbskeje ſtariny. Rozprawja dr. Pful. XII. Krabat. (Po ludźacym powjedanju.) — Postup žiwjenje-zawěśćenja. Direktor J. A. Pohonč. — Hrónčka za dźěći II. Spěſnił A. Bartko. Pos a kócka. — Należnośće towaŕſtwow. — Serbſki rozhlad. — Druzy wo Serbach — Słowjanske nowinki. — Serbſke pismowſtwo. — Sydomadwacety zapis přinoškow ze ſtrony Serbow za ſerbſki maćičny dom w Budyšinje. — Zapis přinoškow a darow. — Nawěštk. — Božemje!

Pſchidatej ſtej temule czißku titulowe łopjeno a „wobſah“ zyłeho ſcheſteho lětnika (1887).

S Wulkeje Dubrawy. Pſchedßyda tudomneho khorych podpjerazeho towaŕſtwa, Guſta Hataß ſ Wulkeje Dubrawy, a Ernſt Nowak a Guſta Pilop ſ Wulkeje Dubrawy běchu do hód w naſchej wokolnoſczi dary ſběrali, ſo bychu naſchim dźeczom hodowny ßwjedźeń wuhotowali. 1. dźeń hodow ßo wobradźenje w rumach, w kotrychž ßo hewak ſhromadźiſny khorych podpjerazeho towaŕſtwa wotbywaju, wotdźerża. Ssrjedź ſale ßo na najkraßniſcho wupyſcheny ſchtom, wot ſemje hacź do wjerćha doßahazy, w ſybolatym ßwětle ßwěczeſche. Pódla njeho bě ßo 121 wjetſchich dźěczi ſeßydało, bjes tym ſo ßo mólczke w maczerných rukach dźerżachu. Guſta Hataß ßwjedźeń ſe błědowazej modlitwu wotewri:

Knjes Jeſußo, naſch ſbóżniko,
My wobhnadźeni ſchcheſcźjenjo
Czi dźak a khwalbu dawamy,
So do ßwěta k nam pſchiſchoł ßy.
Hacź runje tute rumnoſcze
Czi k czeſczi njejßu ßwjeczene,
Dha proßymy wſchak nutrnje:
Pſchińdź k nam też w tejle hodźinje,
Pſchińdź k nam, o Jeſu najlubſchi,
Sſo narodź nam we wutrobi
A ſacźěř we naß hrěſchnu nóz,
So budźeſch we naß bydlicź móz.

Hdyž běſchtej ßo ſhromadnje dwě ſchtuczźy khěrluſcha „Kak powitam ja Tebje“ wuſpěwakej, G. Hataß ßwjedźeńſku rěcź dźerżeſche, kotraž ßo takſe ſkónczi:

Ach, lube dźěćźi, wopomńćźe,
So Jesuß ßwój trón kraßnoścźe
Też wasche dla je wopuschćźił
A na ßwět niski sastupił.
Niż kralowske Jerusalem,
Ně, ponižnischi Bethlehem
Je junu ßebi wuswolił,
We kotrymž je ßo narodźił.
Tak sjewjeny bu pastyrjam
Na Bethlehemskich honach tam,
Hdźež jandźeljo na podnjebju
Cźeśćź w wyßokoścźi śpěwachu.
Tych mudrych, kotsiž pschińdźechu
Wot ranja dróhn daloku,
Hacž k Bethlehemej dowjedźe
Ta hwězda, kiž jim ßwěcźeśche.
Ta je ßo tehdy sacźmiła,
Hdyž wysche Golgatha je schła,
To cźini nětko pokutnu
Dźenß we naß radoścź hodownu.
Duž chzemy nětko dale hicź
A Božu radu wopomnicź,
Kotruž je bójske dźěcźatko
Nam psches ßwój narod sjewiło.

Hrěch dźělesche naß wot Boha,
Kiž ßampaschnje ßo psches naß sta,
Też tón, kiž Hadam psches ßwój pad
Bě w paradisu na naß składł.
Bóh pak, kiž wschitkón ßwjaty je,
Snjeśćź nicžo hrěšchne ujem'żesche,
A dokelž wón wot wěcžnoścźe
Sa ßwój raj powołał naß bě,
Wón Ssyna pósłła do ßwěta,
Kiž sa naß woprowacź ßo da,
So by naß s Wótzom wujednał
A nam saß' sbóžnoścź dobywał
Nam wostajiwschi ßwědcženjo,
So, kotsiž wěrja do njeho,
Cźi njepschińdźeja k ßudźenju,
Cźi póńdu psches ßmjercź k žiwjenju.
Nětk, Jesu, měrny fěrschta ty,
Cźi hosiana śpěwamy,
Wsmi wot naß tudy ßnadnu cźeśćź,
Hacž do njebjeß naß sechzesch wjeśćź,
Hdźež rjeńschi khěrlusch jandźelski
B'dże klinczećź w twojej domišni —
Ach, so nasch duch tam saśpěwa
Cźi rjenische haleluja!

Dźěćźi, kotrychž bě G. Hataß hodowne khěrlusche śpěwacź nawucźił, na to khěrlusch „Cźicha nóz" śpěwachu. Po shromadnym wuśpěwanju khěrluscha „Ja s njebjeß dele pschińdu k wam" k. wucźeŕ Grülling se Sarěcźa jara rjanu duchapoknu ßwjedźeńsku rěcź dźerżesche. Na to dźěćźi khěrluschej „O najßwjecźischi" a „Bohu cźeśćź, wy ludy, dajcźe" śpěwachu. K temu ßo pschednoschk khěrluschow s Zionskich khłoßow „O dźěcźo wuswolene" a „Ty dźěcźatko we żkobje", kotrajž G. Hataß pschednoschesche, pschisamknu. Hdyž bě ßo na to hischcźe khěrlusch „Dźenß khwalcźe Boha, kschescź'jenjo" shromadnje a „Imanuel, cźi śpěwamy" wot dźěcźi wuśpěwał, ßo dźěcźom wobradźi, a to na to waschnje, so ßebi kóžde dźěcźo lóß wucźeże, po kotrymž ßo jemu dary pschipokasachu. Wscho hromadźe bě ßo 484 wschelakich darow wobradźiło, pódla schtomowych płodow, kotreż ßo bjes dźěcźi rosdźělichu. Schtó móhł wopißacź radoścź wobdarjenych dźěcźi! Tola też w pschitomnych sroscźenych ßo radostne sacžucźa sbudźichu a woni ßo wutrobnje s dźěcźimi ßobu wjeßelachu. Móže ßo s poknym prawom rjez, so je ßo ßwjedźeń nanajrjeńscho poradźił.

S Lubina. Smužicźe, kaž ßo to rědko stanje, je psched krótkim tudomny wětrnikaŕ cźeżku amputaziju pschětrał. Sso někak pschehladawschi běsche wón s prawej ruku do gratu pschischoł. Wón wo pomoz wokasche; ale hakle po khwili ßo radźi wětrnik sastajicź; ruku poł rosmjecźenu s gratu wußwobodźichu. Njedźiwajzy na satraschne bolosćźe cźeżży ranjeny ßam k lěkarjej dźěsche, kotryž jemu wosjewi, so dyrbi ßo ruka na měscźe wotrěsacź. Wětrnikaŕ hnydom do teho swoli a bjes teho, so by ßo s někajkim ßrědkom pohłuschicź dał, cźeżku amputaziju pschětra.

W Wojejzach pola Hródka wóndano krawz, kotremuž bě njedawno żona wumrjeła ras w nozy na najstwje stupacź ßłyschesche. Wón ßebi myßlesche, so njebocźiczka tam khodźi, a wosta hłuboko pod poßleschcźom. Nasajtra pak widźesche, so běchu tam paduschi pobyli. (B. Z.)

Wußudźenja.

Sawniski ßud. Do lěta 1870 hižo trójzy paduchstwa dla khostany cźeladnik Paul w Bórku lětża w měßazu augusćźe cźeladnikej Taube, kotryž s nim pola kublerja Thiemanna ßłużesche, kožanu falu kranu, kotraž běsche 6 mk. hódna, a ju sa 3 mk. 10 np. pscheda; sa to ma dwě njedźeli w jastwje poßedźecź. — 14lětny schulski hólcźeż Nowak w Rakezach bu poßwarjeny, dokelž běsche něschto cźěskow sebrał, kotreż tamnischemu knježemu dworej ßłuschachu. — Pjatk 5. augusta ßłużobna dźowka Běbrachez w Hnaschezach póstowsku khartu dosta, na kotrejž ji nan, kotryž je w Kóskach, pißasche, so je macź ßrjedu 3. augusta nahle semrjeła a so budźe ßo pschichodnu njedźelu khowacź. Tajka powjesćź wbohu holzu wulzy nastróża a hłuboko srudźi; stawy ji tschepjetachu, a s khwilemi ßo ji hłowa wjercźećź počza. Hischcźe tón ßamón dźeń ßo wona w żarowanskej drascźe do Kóskow poda. Do starschiskeho domu stupiwschi pak macź cźiłu a strowu sa blidom ßedźo nadeńdźe. Duž ßo holza s nowa wustróża; też macź ßo njemało stróži, dźowku w żarowanskej drascźe wuhladawschi. Sjebana holza měješe hnydom sa to, so je khartu cźeladnik Kreńza w Prěcźezach pißał, s kotrymž běsche wona hacž do lětuschich ßwjatkow khodźiła. Kreńza ßo żandarmej, kotremuž běsche ßo kharta pschepodała, njekniczomneho schibałstwa wusna a psched kawniskim ßudnistwom powjedasche, so je s tajkim njeduschnym żortom holzy klubu scźinicź chzył. Sa to jemu jastwo na dwě njedźeli pschißudźichu. — 18. julija wjecźor posłdźe cźeladnik Horak w Zicźenju tamnischeho żiwnoscźerja Kaschpra, kotryž s korcźmy domoj dźěsche, na drósy nadpadźe, jeho s pjascźu do hłowy pjerjesche a jeho wo semju cźißnu. Horak je to teho dla cźinił, so by ßwojemu ßobucźeladnikej Tudlej, kotremuž běsche Kaschpr w korcźmje s dobrej pschicźinu plistu wotkłozył, sa tule plistu doscźcźinjenje dał. Cźělneho ranjenja dla Horaka k jastwu na jedyn tydźeń saßudźichu. — Cźeladnik Weickert w Ssowrjezach w nozy 13. junija na dworje wicźeżneho kubła swudowjeneje Wicźasoweje w Konjezach haru cźerjesche, we Wicźasez kruwarni sapałki sapalesche a po kruwarni s nimi ßwěcźesche. Sa to ma Weickert 5 mk. pjenjeżneho khostanja płacźicź abo dwaj dnjej ßedźecź. — Cźeladnikow Janascha a Pětschku w Delnjej Hórzy winowachu, so staj 29. septembra na tamnischim knježim dworje po jenym měchu wowßa wsakoj, so byschtaj jón konjomaj, jimaj dowěrjenymaj, dakoj. Wobeju k sapłacźenju 20 mk. pjenjeżneho khostanja abo k arrestej na 6 dnjow saßudźichu. Jeju towaŕsch Petrik, kotryž je tón ßamy dźeń se żitneje kubje tamnischeho knježeho dwora měch rożki kranuł, ma sa to 6 dnjow w jastwje ßedźecź — Skórżba dla kschiwdy kublerja Nowaka w Makej Subrnicźzy pschecźiwo ßłużobnej dźowzy Rjencźez w Hucźinje na to waschnje wußudźichu, so Rjencźez k 10 mk. pjenjeżneho khostanja abo jastwo na 3 dny a pódla teho sapłacźenje khostow pschißudźichu.

Khostanska komora. 17lětny cźeladnik F. O. Lange s Khwacźiz bě ßwojemu towaŕschej Sendźe, s kotrymž na Małßeczańskim knježim dworje ßłużesche, se samknjeneje kschinje, ju s wopacźnym kluczom wotewriwschi, 1 mk. kranuł. Młodostneho pakostnika s jastwom na tsi njedźele khostachu.

K wobsamknjenju lěta.

Hłóß: Sa spokojom ßym s Božej hnadu.

Kaž w kóždym lěcźe wschelke cźaßy
Sso wotměnjeja bjes ßobu,
Tak teho runja dźenßa saßy
To lěto wobsamknjemy tu
A jutsje hižo s nowa my
Do nowoh' lěta stupimy.

Haj, sady naß nětk saßo leži
Te lěto, kotreż pscheschli ßmy,
Kak rucźe tón cźaß nimo běži,
Hdyž do sad' na njón hladamy.
O derje tom', kiž wukupi
Ssej cźaß sa duschu k sbóżnoscźi.

Haj tute lěto, wone běsche
We powschitkownym dobre wschak,
Bóh żohnowacź naß we nim chzysche,
Duž jemu ßłuscha horzy dźak
Też nětk pschi lěta skónczenju
Sa jeho wulku dobrotu.

Też Bohu dźak nětk horzy damy,
So sloty měr nam sdźeržał je,
Haj jeho hnada, kiž tu mamy,
Wschak kóžde ranje nowa bě;
Haj wona tu je pytała
Wschak kóždźicźkeho hrěschnika.

Wo wulku krocźel bliże k rowu
My wschitzy nětko pschischli ßmy,
Duž poruczmy wscho naschom' Bohu,
Wón ßam wschak tola jenož wě,
Sa koho w nowym lěcźe tu
Sso s nowa rowy wuryju.

Jich wjele, kotsiž s nami běchu
Te lěto nastupili tu,
Ach woni psches ßmjercź wot naß dźěchu
A nětk we khłódnym rowje śpju,
Ssej njejßu to wschak myßlili,
Hdyž ßu do nowoh' lěta schli.

Nětk je tón cźaß, hdźež sliczbowanje
Sso powschitkownje stacź tu ma,
Tom' derje, kiž ma pscheßwědcźenje,
So wón je pschischoł do prědka,
So by ßo tola njerunał
Tom', kiž ßwój punt bě pschekhował.

Bóh chzył nam dacź też w nowym lěcźe,
Schtož sa naß dobre widźi tu,
Drje jeho pucźe tu na ßwěcźe
Wschak sa naß druhdy dźiwne ßu;
Schtož wón pak na naß wobsamknje,
Haj, wěrmy to, nam dobre je.

H. Falka, g. p.

Přilopk.

* Prěni ßwjaty dźeń hodow je na Žitawskim dwórnischcźu lokomotiwa cźaha, kotryž s Liberz pschijědźe, 60lětneho pschestajerja kolijow Zschirmera pschejěła a morika. Snjesboženz je 25 lět dołho ßwoju ßłużbu na żelesnizy ßwěrnje sastawał. Wón sawostaji żonu se schěśćź dźěcźimi; porod ßedmeho dźěsćźa wotcźakuja.

* W Lěhnizach ßu wóndano dźěłacźerja sajeli, kotryž ma dwě żonje. Prěnju żonu w Lěhnizach běsche wón psched něschto cźaßom wopuschćźił. W wokolnoscźi Neumarkta, hdźež běsche dźěło dostał, ßo wón druhi krócź woženi, bórsy pak też druhu żonu wopuschćźi a chzysche ßo, schtož ßam njepreje, psched krótkim w Lěhnizskej wokolnoscźi tsecźi krócź woženicź.

* Burej w Zauchwitzu ßo dźijesche, so w jeho jstwě pod deskami měch pjenjes leži. Rano wón ßwojich dźěłacźeri sawoła a s nimi sa pokładom rycź počza; woni ßydom deskow wusběhnuchu a 3—3½ kóhcźa

hłuboko ryjachu. Zyłaj dwaj dnjej spŕóźniwje dźěłachu, ale pokłada žaneho nadeschli njeßu.

* Zadkawe njesboże je ßo wutoru popodnju na Wanskim jěsorje pola Barlina stało. Ssedmjo młodźenzojo běchu ßo na jěsor podali, so bychu na jeho lodźe po ßmykaczach jěsdźili. Na njesboże woni ras wschitzy na jene městno njedaloko brjoha pschijěbdźechu. Cźeńki lód wulku cźežu wudźerżecź njemóżesche a ßo skama. Wschitzy ßedmjo młodźenzojo ßo w hłubokej wodźe shubichu. Schtyrnaczelětna holza njesboże wuhladawschi, rucże po dołhu desku běżesche a ju k pschekamej ßuże. Pomoz pak Bohu żel něschto pschе posdźe pschińdźe; pschetož jenoz dwaj młodźenzaj běschtaj ßo tak dołho nad wodu sdźerżecź móhłoj. Druhi pjecźo ßu ßo tepili.

* Bur s Dünhöfena psched krótkim wjeczor pó cźmje s Königsberga domoj jědźesche. Na drósy woßobu doscźeże, kotruž mějesche sa burisku żonu. Dokelž wona proschesche, so by ju ßobu wsał, bur sasta a ji na wós salěšcź da. Kak pak ßo wón stróji, ßo dohladawschi, so ma jeho hóscź ßylnu brodu. Bur ßebi hłowu łamasche, kak by teho cźłowjeka wotbył. Duž se samyßkom rukajzy dele panucź da a ßwojeho hoscźa proschesche, so by tola dele salěšł a rukajzu sběhnuł. Lědma běsche zusy s wosa, bur do konjow rubnu a dale cźerjesche, schtož mózeschtaj konjej běžecź. Sa nim ßo tšeli, a kulka jemu nimo wuschow safruncźa.

* Ska wěz je ßo w Straßburgu stała. Korcźmar po krótkej khoroscźi zyle nahle wumrje. Dokelž ßo wschelaka wo jeho nahłej ßmjercźi rěcźesche, cźěło saßo wuhrjebachu a w nim sbytki ßylneho jěda nadeńdźechu, kotryž ßo kolchikum mjenuje. Bórsy ßo wukopa, so běsche lěkař, kotryž je ßo najskerje pschehladał, khoremu wurjadnje ßylnu dźělbu jěda sapißał, a so běchu w haptyzy bjese wscheho pschecźiwjenja lěkarstwo po rezepcźe pschihotowali. Lěkarja, haptykarja a jeho dweju pomoznikow ßu sajeli.

* 13 lět stara holcźka — rubjeżniza! Schtó to wěri? W Winje je ßo stało. Tamnische ßudnistwo psched krótkim pschecźiwo 13lětnej holcźzy jednasche, kotraž je ßo mużiku drastu swoblekawschi doroscźenych ludźi nadpadowała a jim pjenjesy a druhe wězy rubiła. Dokelž běsche holza hižo jara cźasto w pschedměstach kranuła, ju polizija s Wina wupokasa a do Znojma pósła. Tudy ßebi holza wopacźne mjeno dawasche, wudawajo, so je s Hernalsa pola Wina; duž ju s Znojma do Hernalsa pósłachu. So ju w Winje spósnali njebychu, ßo wona mużiku drastu swobleka, kotruž běsche hižo w Znojmje kranuła. Takle pschewoblekana holza sa jenym juwelěrom s Wina hacź k hernalskemu pohrjebnischcźu dźěsche, tudy njenadźizy k njemu skocźi a jemu bólcźk psched nóß tłócźesche, w kotrymž běsche chloroform abo něschto podobne, schtož juwelěra pohłuschi; pohłuschenemu wona słoty cźaßnik s rjecźaskom a 55 schěßnakow pjenjes sebra. Něschto dnjow posdźischo wona jenemu mużej ßrjedź dróhi słoty cźaßnik rubi; nadpanjeny ßo njewobarasche, dokelž ßo jeje hroženja naboja, so jej někotsi towarschojo na pomoz pschiběhnu, hdyž wona sawoła. Druhi krócź holza wopikzej, kotryž pjany na drósy leżesche, lóß rubi. Na ßudnistwje 13lětna rubjeżniza s wopŕědka wudawasche, so je 15 lět stara; ale bórsy ßo wukopa, so hischcźe 14 lět njeje. Ssudnizy ju k ßamotnemu jastwu na 3 měßazy saßudźichu, na cźož ma ßo pod dohlad polizije stajicź.

* Dwaj bratraj w Wuherskej drjewo s lěßa domoj wożeschtaj. Dokelž s wosom hacź do lěßa nuts sajěcź njemóżeschtaj, dyrbjachu ßo schcźěpy s hórki dele mjetacź. Schcźěpy dele mjetajo jedyn bratr druhemu tak njesbożownje schcźěpu do hłowy cźißnu, so ßo młodźenz ßo s krwju wobliwajo podklaknu a sa někotre minuty ducha spuschcźi. Bratraj staj stajnje zyle pschesjene byłoj; duž w njesbożownej ßwójbje maka žałoscź njeje. Hłuboko srudźeneho bratramordarja ßu sajeli.

* S italskeho města Caltanisetta ßo pische: Něhdźe 70 muži ßylna cźrjóda rubjeżnikow tudomne jastwo nadpadże, w kotrymž jedyn jich nawjedowarjow jaty ßedźesche. Rubjeżnizy jastwownikow a strażnikow s dźěła sabichu, s dźěła sputachu a sespinachu, jastwowe durje wotewriwschi jatych puschcźichu a wobrónichu. Wojazy, wo kotrychž ßo hnydom pósła, mějachu horzu bitwu wobstacź, pŕjedy hacź rubjeżnikow rosehnachu. Někotsi rubjeżnizy morwi leżo wostachu.

* W Baselu je ßo wóndano 18 lět stary ßyn rěsnikeho mischtra w nanowym dworje satšélik. Schtož je błyschcecź, běsche nan ßyna pokhostał, dokelž běsche posdźe domoj pschischoł. A to młodźenza tak roshněwa, so ßebi žiwjenje wsa.

* Franzowsojo ßu ßo skóncźnje rossßudźili nickelowe pjenjesy bicź. w město dotalnych njeschikowanych a njecźistych koprowych (5 a 10 centimes) a w město pschedrobnych błébornych (20 centimes) pjenjes. So bychu ßo nowe nickelowe pjenjesy s nimale runje tak wulkimi błébornymi (1/2 franka, 1 frank a 2 frankaj) njepscheměnjake, chżychu je s wopŕědka rózkojte bicź. To pak ßo njestanje; nickelowe pjenjesy budźa na kromje rjepikojte, so kóżdy cźuje, schto je nickel, a schto je błéborny pjenjes, kotrež maju hładku kromu.

* S wokna w khlamach jeneho juwelěra w Parisu ßu sa 400,000 mk. dejmantow kranuli. Psches ßußodne khlamy, kotrež runje próśne stejachu, běchu ßo paduschi do prěnjeho posthoda dobyli, s wotkelž do juwelěrowych khlamow salěsechu. Paduschski grat w khlamach nadeńdźechu; ale paduchow dotal wußlědźili njeßu, ani jich drohotny dobytk. Kranjene dejmanty běchu s wjetscheho dźěła s drohotneho pokłada, kotryž je franzowske knježerstwo psched krótkim rospschedało.

* Zadkawych njeskutkow je ßo jena burowka w Osoku wusnała. Wona chżyschе se ßwojim mużom k Nazarenskej sekcźe pschestupicź. Dokelž ßebi Nazarenszy žadaju, so ßo kóżdy, prjedy hacź jeho pschiwosmu, sprawnje ßwojich hrěchow wusnaje, burowka praji, so je ßwoje woßom dźěcźi, hdyž je je cźěschiła, skónzowała, so by je njetrjebała žiwicź. Nazarenszy żonu s dwěmaj dowěrnikomaj na ßudnistwo do Töröke-Kaniszy dowjedźechu, hdźež żona ßwoje wusnacźe wospjetowasche. Jejny muż niczo wo tym njewjedźesche, so je żona dźěcźi morika, a praji, so je wona poßlednje lěta pschezo jara srudna była a ßo wospjet wobwěßnucź spytała. Burowku sajachu. Sapißy w kschcźeńskich knihach ßo s burowzynym wuprajenjom runaja. Njedźiwajo teho chżedźa dźěcźaze cźěła wuhrjebacź a żonu wobkedźbowacź, hacź njeje duchakhora.

* Hobrski spław drjewa s Noweje Schottiskeje po atlantiskim morju do Newyorka płuwa. 27,000 ßylnych sdomkow je s rjecźasami w hromadu swjasanych. Spław, kotryž ma podobu zigarry, je 280 łóhcźi dołhi, 32 1/2 łóhcźa schěroki a 220,000 zentnarjow cźežki. Je-li so spław, kotryž je k parnej łódźi pschiwjasany, sbożownje do Newyorka dóńdźe, chżedźa kanadiszy wikowarjo s drjewom wot nětka wschitke drjewo pławicź. Zyły spław hacź do Newyorka jeno 127,000 mk. płacźi, mjes tym so by ßo sa ßame pschewjesenje 85,000 mk. płacźicź měło, hdy by ßo drjewo, kaž dotal, na łódźach wosyło. — Po nowschich powjescźach je ßo spław wot parneje łódźe wottorhnuł a nětko łódźam strach hrožo po morju płuwa.

* Do jeneje Peterburgskeje hojernje sa duchakhorych wóndano sajimawu khoru pschiwjedźechu, młodu holcźku, džowku samoziteju starscheju, kotraž ma sa to, so je wumrjeła, a so wote dnja jeje ßmjercźe jenoz jeje duch s ludźimi na semi wobkhadźa. Do ßwojeje khoroscźe běsche holcźka sahorjena pschiwißowarka spiritisma, kotryž psched něschto cźaßom też pola naß w wjetschich městach scherjesche a je też w Němzach někotremu hłowu sawjercźał.

* Jastwo, w kotrymž ßo wutracź hodźi, je w San-José w Brasilskej. Tamnischi jecźi psched krótkim wo dowolnoscź proschachu, so ßměli tola jónu na Božu mschu hicź. Jich próstwa ßo wußkyscha; wot cźrjódki pólzajskich sastojnikow pschewodźani woni ke mschi dźěchu. Po skónczenej Božej mschi ßo jecźi mako njedźiwachu, ßo dohladawschi, so ßu ßwobodni a bjes pschewodźeri: — sastojnizy běchu ßo shubili. S wopŕědka mějachu jecźi sa to, so je ßo džiw stał; bórsy pak ßo pscheßwědczichu, so ma ßo wěz hinak: ßwojich strażnikow w blizkej korcźmje wuhladachu, ale do zyła pjanych. W město teho, so bychu składnoscź wužiwajo roscźekali, ßo woni sa džak, so je wyschnoscź tak dobrocźiwa pschecźiwo nim była, dobrowólnje do jastwa wrócźichu. Haj woni ßo też nad ßwojimi strażnikami, kotsiž pjeni spody blida a spody kawow leżachu, ßmilichu a jich se ßobu wleczechu; duž nětko jecźi njeßwěrnych sastojnikow strażowachu.

* Spodźiwna wěz je ßo tsjom hońtwjerjam stała, kotsiž psched krótkim na hońtwu dźěchu, wot tsjoch pßow pschewodźani. Pßy sajaza pschicźerichu, a s tsjoch dwojorokatych tšélbow schěscź krócź wrjeßnu. Sajaz ßo psches hłowu cźißnu a na měscźe leżo wosta. Pßy budźechu njesbożowne swěrjo do kruchow rostorhałe, njebudźischе-li jo jedyn hońtwjeŕ psched pßami wobrół. Hdyž towarschej dóńdźeschtaj, hońtwjeŕ k nimaj dźesche: „Mój poß njech jeho pschinjeße.“ To prajizy sajaza daloko wot ßo schwyrnu. Ale sajecźk, kotrehoż běchu sa morweho měli, do kerkow cźerjesche, so ßo wscho kurjesche, a pßy sa nim! Sajaza saßo wohladali njejßu. Hacź ßu ßo pßy dotal wrócźiłe, njewěmy.

* W liscźe jeneho wucźahowarja cźita ßo tale ßada: „W Amerizy je wschitko wulke; najwjetsche pak ßu — staroscźe!“

* Wucźeŕ ßo hólcźeza, kotryž hakle je do schule sastupił, prascha: „Kak tebi rěkaju?“ — Hólcźez: „Schokcźiz Mikławsch.“ — Wucźeŕ: „Schto twój nan je?“ — Hólcźez: „Nan je morwy.“ — Wucźeŕ njescźerpny: „Schto dha prjedy běsche?“ — Hólcźez: „Živy!“

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Khorla Bohumił Wicźas, cźeladnik w Rabozach, ſ Marju Lejnu Panachez tam. — Khorla August Manjok, kamjenjocźiſchćeŕ na Židowje, ſ Amaliju Marthu Juſchez tam. — Robert Krawcźik, cźeladnik w Hornjej Kinje, ſ Hanu Lejnu Lehmannez ſ Bobolz.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Hermann Pawol, Jana Auguſta Hajny, khěžerja a kamjenjecźeßarja w Hněwßezach, ß. — Jurij Richard Willi, Reinholda Leberechta Zieglera, reſtawratěra a ßedlarja w Hrubjelcźizach, ß. — Hana Lejna, Khorle Auguſta Juſcha, wóſki na Židowje, dź. — Jan Auguſt, Jana Runarja, fabrikarja na Židowje, ß. — Bohuwěr Richard, Hendricha Bohuwěra Wilhelma, abrikarja w Dobruſchi, ß. — Marja Auguſta, Jana Jencźa, dźěłacźerja w Cźichońzach, dź. — Khorla Ernſt, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Emma Helena, Khorle Fricźa, dźěłacźerja w Bolborzach, dź. — Borbora Marja, Leopolda Pilcha tudy dź. — Leopold, Pawoła Kubizy, tyſcheŕſkeho miſchtra a khěžnika tudy, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 22. dezembra: Marja rodź. Lahodźiz, Pětra Jermißa, khěžkarja na Ssokolnizy, ſawoſtajena mandźelſka, 84 l. 5 m. — 25. Hana Marja, Matyja Micźki, dźěłacźerja na Židowje, dź., 1 l. 3 m. 27 d. — 26. Ernſt Max, Handrija Auguſta Lücki, ratarja na Židowje, ß., 8 m. 5 d. — 27. Morwonarodź. dź. Jaroměra Auguſta Hartmanna, khěžerja a pjekarſkeho miſchtra pod hrodom. — 28. Lejna Marja Gruhlez, ßłużobna dźowka w Jeńkezach, 24 l. 1 m. 2 d.

Płacźiſna žitow a produktow w Budyſchinje

24. dezembra 1887.

Žitowy dowos: 1887 měchow.		Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacź mk.	Na wikach hacź np.	Na burſy wot mk.	Na burſy wot np.	Na burſy hacź mk.	Na burſy hacź np.
Pſchenźza	běła	8	51	8	63	8	75	8	93
=	žołta	8	4	8	16	8	10	8	33
Rožka	50 kilogr.	5	89	6	1	6	1	6	20
Jecźmjeń	50 kilogr.	5	87	6	1	5	98	6	16
Wowß	50 kilogr.	4	80	5	—	4	75	5	—
Hroch	50 kilogr.	7	22	10	28	—	—	—	—
Woka	50 kilogr.	6	94	7	22	—	—	—	—
Jahły	50 kilogr.	12	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka	50 kilogr.	15	—	15	50	—	—	—	—
Běrny	50 kilogr.	1	90	2	20	—	—	—	—
Butra	1 kilogr.	2	—	2	20	—	—	—	—
Pſchenźna muka	50 =	7	—	16	—	—	—	—	—
Rźana muka	50 =	6	—	9	75	—	—	—	—
Ssyno	50 =	2	50	2	90	—	—	—	—
Ssłóma	600 =	17	—	17	50	—	—	—	—
Proßata 456 ſchtuk, ſchtuka		6	—	15	—	—	—	—	—
Pſchenźne wotruby		3	50	3	75	—	—	—	—
Rźane wotruby		4	—	4	25	—	—	—	—

Drażdźanſke mjaßowe płacźiſny. Howjada 1. druźiny 55—59 mk., 2. druźiny 50—54, 3. druźiny 25 po 100 puntach rěſneje wahi. Dobre krajne ßwinje 48—51 mk. po 100 puntach ſ 20 prozentami tary. Cźelata 1. druźiny 40—55 np., 2. druźiny 28—38 np. po puncźe rěſneje wahi.

Wjedro w Londonje 30. dezembra: Mjerſnjenje.

9000 hriwnow po 4 prozentach danje pytam na dobru a wěſtu hypotheku 1. januara abo 1. julija 1888. Rěcźnik **Mütterlein.**

Dwaj jara rjanaj a ſkoro nowaj **kožuchaj** kaž też jene **kožo** ßu płacźiſny hódno na pſchedań na bohatej haßy 26 po 1 ſkhodźe.

Ssuproſchna ranza dobreje raßy je na pſchedań pola **Klemenſa Säuberlicha** w Rakezach.

Koſaze koże

kaž też wſchě druźiny druhich kožow kupuje a płacźi najwyſchſche płacźiſny **Guſtav Naucke**

na garbarſkej haßy 16.

S dobom poruczam pſchi potrjebje ßwój wulki ſklad pjelſchcźowych kožow, do kotrychž mole njepſchiniđu; teho runja wſchě koże derje a tunjo dźěłam.

Strowe kruſchwinowe drjewo, niz mjenje 6 zolow, kaž też **ſtrowe wólſchowe drjewo,** niz mjenje 12 zolow ßylne, kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach

mechaniſka pſchadownja w Hajnizach.

Turkowſke ßłowki

punt po 30 a 40 np.,

amerikanſke

na koleſka krane jabłuka

ßu doſchłe a poruča je

Th. Grumbt.

Jerje

wulke tučne ryby po 3, 4 a 5 np. poruča

Hermann Klemm

na bohatej haßy.

Drjewowa awkzija.

Schtwórtk 5. januara 1888 dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo na **Łuhowſkim** a **Kaßowſkim rewěrje**

222 brěſowych dołhich hromadow
34 topołkowych „ „
26 ßuchich „ „
54 rmtr. brěſowych pjeńkow

pod tu ſwuczenymi wuměnjenjemi na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna na ßmjertnej horje pola Kaßowa.

W Łuſy, 22. dezembra 1887.

Knježe ſarjadniſtwo.

Drjewowa awkzija

na Manjowſkim-Lěſcźanſkim rewěrje.

W lěßnym rewěrje **Lěſcźanſkeho** knjeżeho dwora ma ßo

póndźelu 9. januara 1888

dopołdnja wot 8 hodźin

pſchi Budyſko-Mużakowſkim ſchoßeju

212 khójnowych dołhich hromadow,

dale w **Manjowſkim** lěßnym rewěrje

6 loßow ſtejazeho drjewa a
10 hromadow lěßneho ßkanja

pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna rano w 8 hodźinach w Lěſcźanſkej korcźmje.

W Manjowje, 31. dezembra 1887.

Nerke, rewěrſki hajnik.

Sa ſamkarjow a kowarjow.

Wjetſchu dźělbu ſtareho ale dobreho wužitkoweho żeleſa, worzla, rołow atd. ma tunjo na pſchedań

A. W. Altmann na privatnym tworowym dwórniſchcźu.

Deſtillazija Ad. Rämſcha

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach

poruča ßwoje wubjernje **cźiſcźene palenzy**

cźißko 1 w cźwizach po 8 litrach a wjazy, liter po 30 np.,
= 2 = = 8 = = = = = 28 np.,

pſchi jenotliwych litrach ßo płacźiſna wo 2 np. po litrje powyſchi,

dwójne likěry liter po 75 np. we wſchěch druźinach,

jednore ßłódke palenzy liter po 50 np.

Wſchě palenzy ßu po najlěpſchich rezeptach dźěłane a w ſnatej **cźiſtoſcźi** a **ßłódkoſcźi** woſtałe.

K kwaßam, kſchcźiſnam atd. ßu wone ßwojeje hódnoſcźe woßebje poruczicź; też ßo ßudobja ſa nje wupożcźuja.

Płacźiſny ſa palenzy cźißko 1 a cźißko 2 ßu tak wobliczene, ſo ßo hnydom ſapłacźa.

Mydłarńja Herm. Puya

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy

poruča

jadriwe mydło, dobre ßuche	punt po	40 np.,
jadriwe mydło, cźerwjene a módre	„ „	36 „
žołte wóſkowe mydło I	„ „	40 „
žołte wóſkowe mydło II	„ „	30 „
ſoda	„ „	5 „
ſchterku	„ „	22 „

maſne mydło, ſekene mydło, petrolej, wſchě artikle dobre a po najtuniſchej płacźiſnje.

Swój wulki ſklad hotowych **pjelſchcźowych tworow** k dobrocźiwemu wobkedźbowanju poruča

Heinrich Lange

9 pſchi žitnych wikach 9.

Wudźěłane **cźorne** a **běłe pjelſchcźowe koże** po najtuniſchich płacźiſnach.

W wudawarni Serb. Nowin je dostacz sa 2 hriwnje:

HISTORIJA SERBSKEHO NARODA.

Spisaschtaj **Wilhelm Bogußlawski** a **Michał Hórnik.**

Hèblowane schpundowanja

zyle ßuche, 24 a 30 mm. ßyłne, pschedawa tunjo

Tr. Holbjan w Budyschinje pschi dwórnischczu.

Dr. Netschowe sarybowanje pschę brunu

hoji **difteritis, brunu, kaschel atd.,** schkleńza po 75 np. a 1 mk., jenoż prawdźiwe, hdyż je pißmo k nakoženju **„Hanineje haptyki“** w **Draždźanach** pschipokožene.

Dr. **Netschowa pschetłajaza a ziwjeńska eßenza** hoji wschè żołdkowe khorosczę, migrenu a nerwowe czerpjenje, schkleńza po 75 np. a 1 mk. **s pißmom k nakoženju dostacz we wschèch haptykach.**

Komody,

koża, khamory atd., derje a trajnje dżełane, porucza po tunich płaczisnach

Hermann Hofmann
na taschbarku 2.

Nasymske kosaze, sajeczę, karniklaze, każ tez wschè druhe kože kupuje a płaczi najwyschsche płaczisny

Heinrich Lange
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi a pschi zitnych wikach.

Syrop

punt po 12 np., jara ßłódki, porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Khofej

jara derje ßłodźazy wot najtuńschich hacz do najdróżschich druzinow porucza **Hermann Klemm**
na bohatej haßy.

Se ßwojeho składa hischcze **stareho** dobreho

khofeja

poruczam

sup. Campinas	punt	115 np.,
ff. Guatemala	„	120 „
ff. Honduras	„	130 „
ff. Neilgherry	„	140—160 np.,
ff. żołty Java	„	130—160 „

paleny

punt po 140, 150, 160, 180 a 200 np.,

jenoż w **derje** a **czisczę** ßłodźazych druzinach.

Th. Grumbt
w kupnizy a na swonkownej lawskej haßy.

Jerje

po 3, 4 a 5 np.,

po kopje a zyłych tunach hischcze tuńschо, porucza

Th. Grumbt.

Jerje

wulke a derje ßłodźaze porucza po 4 np.

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu 8.

Khofej

jara derje a ßylnje ßłodźazy porucza po jara tunich płaczisnach,

ßyry punt hiżo po 110 np.,

paleny punt hiżo po 130 hacz do 160 np.,

Jan Wjenk, rodźeny Sserb, na swonkownej lawskej haßy 38.

Dobry zokrowy syrop

punt po 20 np. porucza

Jan Wjenk
na swonkownej lawskej haßy 38.

Jerje

wulke a tuczne po 3, 4 a 5 np. porucza

Jan Wjenk
na swonkownej lawskej haßy 38 pódla Schraderez konditarnje.

Hamburgsko-amerikanske paketojězdne akzijowe towarstwo.

Direktna parołódźna jězba

z **Hamburga** do **New-Yorka**
kóždu ßrjedu a njedźelu,

z **Havra** do **New-Yorka**
kóždu wutoru,

ze **Stettina** do **New-Yorka**
kóždej dwě njedźeli,

z **Hamburga** do **Wjeczorneje Indiskeje**
mježaczńje 3 krócz,

z **Hamburga** do **Mexika**
mježaczńje 1 raz.

Towarstwowe póstiske parne łódźe podawaju wubjernu jědź a pschihódnu puczowanisku składnosć w kajutowych a bjeskubjowych puczowarjow.

Dalsche wukasanje dawa No. 797

Carl Meisel w Budyschinje.

Powšitkowna assekuranca w Triestu.

(Assicurazioni Generali.)

Załoženа w lècze 1831.

Rukowazy fond w kapitalu a reservach w hotowych pjenjesach:

35 millijonow 88 tyßaz 149 schèßnakow 04 krajz.

Woheń-, krupobicze-, schkleńzu-, transport- a ziwjenje-sawèszczenje.

Polizy ßo w **khèżorstwowych markach** wustajeja.

K wukasowanju a k wobstaranju sawèszczenjow poruczataj ßo jako agentaj:

hłowny agent hamtski skotołekar **E. Walther** w Budyschinje,
schewski mischtr **Heinr. Jul. Näther** w Kukowje p. Panczicz.

„Waterburyski remontoirski dybsaczny czaßnik.“

Won zyle prawje dże, so może ßo na njon spuschczecz, a derje dżerzi.

Khèżka je se saniłlowaneho noweho ßlèbra.

Druhe prjednosczе tuteho amerikanskeho dybsaczneho czaßnika ßu:

1. Won ßo s rèdka hdy porjedźecz trjeba.
2. Won je jeniczki czaßnik, kotrehoż porjedźenje lèdma 5. dźèl teho, każ pola wschèch druhich, płaczi. Bjes tym, so na pschikład porjedźenje „tak mjenowanych“ tunich schwizarskich czaßnikow s najmjeńscha 3, 4 abo 5 hr. płaczi, psches czoż je potom tajki tuni czaßnik jara drohi, to ßame porjedźenje pola Waterburyskich dybsaczných czaßnikow jenoż 30, 40 np. hacz do 1 hriwny wuczini. Jenoż pschi zyle njewurjadnym wobschkodźenju ma ßo sa porjedźenje nanajwjazy 2 hr. 50 np. wudacz.

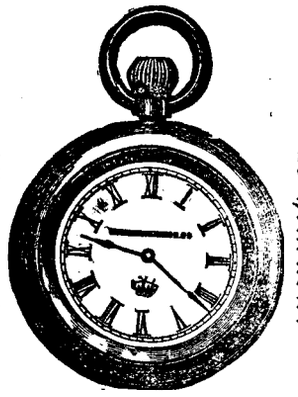

10 hriwnow. 10 hriwnow.

2 lètne rukowanje.

Tale hódnosć Waterburyskeho dybsaczneho czaßnika je wożebje pola czaßnikow, kotrez ßo wot młodych a wot mało samożitych ludźi nosscha, jara wulka.

3. Niz jenoż kóżda jenotliwa pschedawarnja, ale tez fabrika sa wernosć horka prajeneho rukuje. Kóżdy czaßnik je s firmu fabriki Waterburyskich dybsaczných czaßnikow schtemplowany, kotrejez kapital s reserwu 3 milijony hriwnow wuczini atd. atd.

Dostacz psches

Augusta Ehrhardta w **Kölnje nad Rheinom,**
generalny skład a wuporjedźernja Waterburyskich dybsaczných czaßnikow.

Jenotliwje na pschedań
w **Budyschinje** pola **Khorle Köchlera,** radneho czaßnikarja.

Realna schula w Budyschinje.

(Schulski pjenjes lètnje 72 hriwnow.)

K pschipowjedźenju hólzow, kotsiż chzedża wot jutrow t. l. tudomnu realnu schulu, kotraż ma prawo wopißma k wojeńskej **jenolètno-dobrowólnej ßłużbje** wustajecz, wopytacz, je podpißany wot **11. januara** hacz w **kónz februara** kóżdu ßrjedu a ßobotu wot 10—12 hodźin wó jstwje No. 13 realnoschulskeho doma k rèczam. **Parschonske prjódkstajenje** pschipowjedomneho njech ßo stanje, je-li nèkak mózno. Bjes wuměujenja pak maju ßo ßobu pschinjesc: **narodźeński abo kschczeński list,** wopißmo wo schczèpjenju a saßoschczèpjenju jětrow, wopißmo wo dotalnej dostatej schulskej wuczbje, pschi konfirmirowanych konfirmaziske wopißmo.

Czi, kotsiż chzedża ßo pschipowjedźicz, dyrbja jutry s najmjeńscha 9 lèt stari bycz. Pschijimanje w **druhim czaßu** móże ßo jenoż pschi **woßebitych** wobstejnosczach stacz.

Sa schulerjow wot wonka ma ßo wuswolena pensija wot direktora dowolicz.

W Budyschinje, w januaru 1888.

Direktar **Dr. Vollhering.**

Wólba do krajneho ßejma.

Pschedßydstwo konservativneho towarstwa sa 3. khěžorstwoßejmski wólbny wokrjeß s tutym k nawjedženju dawa, so je

knjesa gmejnskeho pschedstejiczerja Heinricha Königa
w Porchowje

sa konservativneho kandidata sa 7. wjeßny wólbny wokrjeß, psches semrjecze knjesa Päßlera nad Bjelmanezami wuprósdnjeny, k wólbje do druheje komory postajiło.

Wólbny wokrjeß wobßaha Biskopski a Połczniczanski hamtski wokrjeß s wuwsaczom městow.

W Budyschinje, 23. dezembra 1887.

Pschedßydstwo konservativneho towarstwa sa 3. sakski khěžorstwoßejmski wólbny wokrjeß.

Krajny starschi **ſ Zezſchwitz**, pschedßyda.

Wschitkim ßwojim lubym czesczenym wotebjerarjam, pscheczelam a snatym k nowemu lětu nanajwutrobnischo sboże pscheju.

W Budestezach, 1. januara 1888.

Emil Lebelt,
prjedy **Wagner & Zumpe.**

Richard Neumann
na smutskownej sawskej haßy
porucza ßwoje kolonialtworowe khlamy w jenoż dobrych kajkosczach po tunich płaczisnach.
Pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow ßo nižscha płaczisna woblicza.

Czerstwe njeßelene

jerje

k warjenju a k pjeczenju
punt po 12 np.
porucza płaczisny hódno
Gustav Küttner
na ßerbskich hrjebjach 4.

Dürrenbergsku warnu ßól
Dürrenbergsku skótnu ßól
(kotraż je, każ je snate, najlěpscha)
porucza najtuńscho
Emil Lebelt
na dwórnischczu w Budestezach.

Loßy

k 1. klaßy 113. sakskeje krajneje lotterije, kotraż ßo 9. a 10. januara 1888 czehnje, porucza
lotterijowa kollekzija
W. Mattheisa
w Budyschinje
na hospitalskej haßy 10.

Düsseldorfske
essenzy sa punecz
po zykych a pok bleschach
każ tež po wasy,
essenzy sa horze wino
tunjo poruczataj
Strauch & Kolde
3 na kamjentnej haßy 3.

Rjany **khlěb** k wuměnjenju sa žito poruca pjekarnja **H. Letzscha** na hospitalskej a sahrodnej drósy.

Sbožopschecze
k nowemu lětu.

Hdyž s Bohom saß' ßmy dozpili
Kónz jenoh' léta na semi,
Hdžež psches toh' czaßa sawěschk my
Do pschichodneho hladamy:
Dha k nowemu tu lětu mój
Wschěm wjele sboża pschejemoj
K nam pschikhadźazym wjeßujanam,
Tež teho runja měschczanam.
Bóh požohnuj Wasch wschitkich dom,
Waß swarnuj psched wschěm njesbožom,
Psched khorosczemi swarnuj Waß
A prjedy dži Wam kóżdy czaß.
Tež hdyž scże junu pobyli
Tu mnohe léta na semi,
Bóh daj Wam sboże wobstajne
We domowinje wěcznosce.

To pschejetaj **Emil Säuberlich** a **mandželska** rodź. **Wyrgaczez**
w hosczenzu a khofejowni
na ßerbskich hrjebjach
psches Gustu Hataßa.

„Lipa“
so k 6. wulkemu rózkej k zabawnemu wječorej hotuje. Sobustawy a jich přisłušni so z tutym přećelniwje na njón kedźbliwi činja.
Bohateho wopyta so nadźije
předsydstwo.

Czeledź

pyta pschistajaza žona **Bräuerowa** na ßerbskej haßy 9.

Wustojnu hródźnu dźowku, kotraż wyßoku msdu dostanje, **Holeschowski knjezi dwór** pyta.

Hólczez sprawneju starscheju, kotryž chze **kowarstwo** nawuknucz, móże pod pschihódnymi wuměnjenjemi do wuczby stupicz pola kowarskeho mischtra **Müllera** na Židowje pola Budyschina.

Sa ßwoje kolonialtworowe, tobakowe, zigarowe a spirituosowe khlamy k blizschim jutram pod pschihódnymi wuměnjenjemi **wuczobnika** pytam.

Carl Noack w Budyschinje.

Wutrobny dźak

Gusczе Hataßej, Ernstej Nowakej a **Gusczе Pilopej**, kotsiž ßu sa nasche dźěczi w Wulkej Dubrawje wobradženski wjeczor wuhotowali, każ tež tym, kotsiž ßu po jich próstwje dary sa dźěczi składowali, wutrobny dźak prajimy.

Woßebity dźak pak pschiwołamy k. wuczerjej **Grüllingej** w Sarěczu a **G. Hataßej** sa rjanej ßwjedźeńskej rěczi.

Bóh luby Knjes chzyk wschitkim sa jich wopornjwu luboscz ßwoje stokróczne žohnowanje pschipósłacz.

Starschi dźěczi, kotrymž je ßo wobradźiło.

K 1. februarej t. l. sprawnu mkódschu ßkužobnu holzu pyta pschekupz **J. T. Glien** na drjewowym torhoschczu czisło 4.

Mkody ßylny czlowjek, kotryž chze mkynstwo nawuknucz, móże pod pschihódnymi wuměnjenjemi do wuczby sastupicz. Dalsche je shonicz w wudawarni Serb. Now.

Sjawny dźak.

Wschitkim tym, kotsiž ßu mje pschi nowotwarje mojeho doma s radu, ruczným dźěkom, fórami a darami k pomozy byli najwutrobnischi dźak praju a jim k nowemu lětu strowoscz, czilosez a czerstwoscz pscheju. — Bóh chzyk wschitkim mojim dobroczelam zich ßmilnosez s czaßnymi a wěcznymi kubłami bohacze sarunacz.

Bohumił Gneuß
w Njeßwaczidle.

Wutrobny dźak.

Wschitkim, kotsiž ßu mje pschi nowotwarje mojeho doma, kotryž bě ßo 27. junija t. l. wotpalił, s fórami, ruczným dźěkom a darami podpjerali, najwutrobnischi dźak praju. Woßebje pak ßo knjesej kublerjej a gmejnskemu rychtarjej **Janej Scholze** s Kortniza sa hospodu dźakuju. Njech Bóh luby Knjes wschitkim mojim dobroczelam strowoscz, sboże a žohnowanje spožczi.

W Kortniza, 30. dezembra 1887.

Krawz **Jan Kschižank.**

Dźenża wjeczor ½9 hodźin je Bóh luby Knjes po dołhim czežkim czerpjenju naschu horzolubowanu, drohu dźowku, ßotru a ßwakowu **Herminu Rychtarjez** psches czichu ßmjercz wumóhł. Jejna woporniwa luboscz a ßwěrnoscz nam njesapomnita wostanje.

W Budyschinje, 28. dezembra 1887.

Hańža swud. farařka **Rychtarjowa** rodź. **Hataßez**
w mjenje srudźenych sawostajenych.

1. januara popołdnju w 3 hodźinach směje pohrjebny czah wot sadneje bohateje haßy wotenczz.